

Святослав
КАРАВАНСЬКИЙ

РОСІЙСЬКО-
УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК

СКЛАДНОЇ
ЛЕКСИКИ

Святослав Караванський

**РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ СЛОВНИК
СКЛАДНОЇ ЛЕКСИКИ**

Третє видання, доповнене й виправлене

Львів – 2016

Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. 3-ге вид., доповн. і випр. Львів: БаК, 2016. – 608 с.

ISBN 966-7065-37-6

Словник містить коло 40 000 перекладів російських слів, граматичних форм та ідіом. Уперше в історії української лексикографії словник наводить переклади російських дієприкметників, утворюючи їх від кожного наведеного в реєстрі дієслова. Це форми типу **воображающий, посвящающий, приобщающий, опоясывающий, смеющийся, развивающийся, стремящийся** – лексика систематично не перекладена в наявних *нормативних* словниках. Поза тим, словник наводить відсутні у масових словниках переклади російських дієслів та інших граматичних форм, дає переклади фразеологічних зворотів, прислів'їв, крилатих виразів, цитат з літературних творів.

Словник адресовано широкому колові читачів – від школярів до державних діячів.

Словник видано в авторській редакції разом двома правописами: правописом 1928 року і сучасним правописом.

Усі права застережено. Жодну частину цієї книги не може бути відтворено у будь-якому вигляді та будь-яким способом (електронним, механічним, зокрема фотокопіюванням, записом на магнітний чи інший носій) без письмової згоди видавця або автора.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА ДО ТРЕТЬОГО ВИДАННЯ	V
ПРО ДВА ПРАВОПИСИ, ВЖИТІ У СЛОВНИКУ	VI
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	VII
ГНІЗДОВІ ТА ГАСЛОВІ СЛОВА	IX
ЗАУВАГИ ДО СКОРОЧЕНЬ І ЗНАКІВ	IX
СКОРОЧЕНИЙ ЗАПИС СЛІВ	X
ЗНАКИ [$n^k = \%, \text{и}, +$]	XIII
ФОРМИ ІЗ СЛОВАМИ <i>звуклий, здатний і т. д.</i>	XIII
ПОШУК СЛІВ У СЛОВНИКУ	XIV
КІЛЬКА ПОРАД	XIV
ЗНАК $\emptyset$	XV
СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ	XVI
СЛОВНИК	1

ПЕРЕДМОВА ДО ТРЕТЬОГО ВИДАННЯ

Залишені нам з часів УССР російсько-українські словники (надалі – РУСи), справедливо називані російсько-російськими, далекі від того, щоб задовольнити потреби сучасності. Тому поява „нових” РУСів мусила б докорінно змінити становище на „словниковому фронті”. Однак, на ділі не все так гладко, як хотілося б і як мало би бути.

I. „Нові” словники повністю не позбулися рис меншовартости, прищеплених нам імперією. Одна з таких рис – оформлення умовних скорочень у „нових” РУСах російською мовою. Як правило, иншомовно-українські словники, що видаються в Україні для українських громадян – англо-українські, німецько-українські тощо, оформлюють умовні скорочення українською мовою. „Нові” ж РУСи оформлюють умовні скорочення за „соловецькою” традицією по-російськи. Виникає питання, чому для РУСів робиться виняток із загального правила щодо иншомовних словників? Яка в цьому потреба? Нездатність „незалежних” словників подолати прищеплену нам епохою „дружби народів” рису свідчить, що наша дорога від малоросів до українців тільки-но починається.

II. „Нові” РУСи виявилися нездатними вирватися з полону мовно-лексичних забобонів, характерних для советської лексикографії. Один з таких забобонів: невідмінюваність слова пані. Слідом за Б. Грінченком, котрий, як і всі смертні, не був вільний від помилок, і слідом за советською лексикографією усі „нові” РУСи твердять, що слово пані не відмінюється. Насправді ж слово пані відмінюється: „Пані й панове!”, „Гуляв з пáненоу”, „Сидів з пáнями”, „Писання чутливих пáнь”.

III. У „нових” РУСах повторювано помилки, канонізовані у советських виданнях. Наприклад, російський вираз ставить в тупик „нові” РУСи перекладають як і *нормативні* РУСи УССР: заганяти в безвихідь, що аж ніяк не відповідає ні російській ідіомі, ні нашій мовній практиці. „Словарь русского языка” АН СССР вираз ставить в тупик пояснює так: приводит в крайнее затруднение (1), недоумение, замешательство (2). Найкращий переклад такого звороту: зводити (выводити, заводити, заганяти) на слизьке (1), збивати з пантелику, спантеличувати (2). Укладачі ж „нових” РУСів критично під оглядом легковимости не опрацюють перекладану лексику, а копіюють те, що зафіксовано у словниках попередників. Таке нетворче словникування на ділі свідчить про відставання лексикографії від життя.

Людські мови постійно вдосконалюються; виникають нові звороти, покращуються старі. За цим процесом лексикограф має стежити і наслідок свого стеження відбивати у своїх працях. На жаль, хоч ми маємо деякі зрушення на ниві словникарства, ці зрушення ще не переважають успадкованої рутинності.

IV. Переклад деяких словосполучень не завжди лежить на поверхні. У перекладацтві можливі помилки. Тому, словникар не може безкритично сприймати доробок своїх колег. Саме цього не спостережено у сучасному перекладацтві. Помилка одного словникаря безперешкодно переходить з одного „нового” РУСу до іншого. Так, невірно перекладена російська пара потребительская корзина як споживчий кошик, що засвітилася в одному „новому” РУСі, згодом з’являється і в інших словниках. Правильний же переклад цієї пари – споживацький кошик.

Я присвятив передмову до своєї праці цим критичним заувагам про сучасне словникарство в Україні, бо гадаю, що моя критика сприятиме покращенню словникарської справи. Таке покращення буде сприяти підвищенню культурного рівня українства. А це, кінець кінцем, є головна мета лексикографії.

Як я вже писав, перекладацтво не стається без огріхів – без помилок. Отже, можливі вони і в моїй праці. Тому, я буду вдячний, як хто вкаже мені на них. Моя е-адреса: krvnss@gmail.com.

Автор
Дентон, липень 2014 р.

ПРО ДВА ПРАВОПИСИ, ВЖИТІ У СЛОВНИКУ

Тому, що різницю між харківським правописом 1928 р. і сучасним – останнім сталінським – правописом, можна усунути підкресленням окремих літер, автор підкресленням літер і домігся, що в тексті співіснують два правописи.

Коли слово написано правописом 1928 р.:

літера я – це літера а у чинному правописі ;
літера г – це літера г у чинному правописі;
літера є – це літера є у чинному правописі;
літера в – це літера у /часом й/ у чинному правописі;
літера т – це літера ф у чинному правописі;
літери ав – це літери ау у чинному правописі;
літери іо – це літери іа у чинному правописі;
літери ія, ію – це літери іа, іу у чинному правописі;
літери ля – це літери ль у чинному правописі;
літери ль – це літери л у чинному правописі;
літера и – це літера і у чинному правописі

Коли слово написано сучасним правописом .

літера а – це літера я у правописі 1928 р.;
літера г – це літера г у правописі 1928 р.;
літера є – це літера є у правописі 1928 р.;
літера л – це літери ль у правописі 1928 р.;
літера й – це літера в у правописі 1928 р.;
літера у – це літера ю /часом в/ у правописі 1928 р.;
літера ф – це літера т у правописі 1928 р.;
літери АУ – це літери ав у правописі 1928 р.;
літери ІА, ІУ – це літери іа, ію у правописі 1928 р.;
літери ЛЬ – це літери ля у правописі 1928 р.;
літера и – це літера і у чинному правописі

Примітка: Автор часом вживає форму инший з підкресленою літерою и, форму невизначеною обома правописами.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

<i>a., a</i>	– аналог в інших культурах	<i>зⁿ</i>	– запозичення
<i>a^a</i>	– авіяція	<i>зⁿ</i>	– заступає поняття
<i>aⁿ</i>	– анатомія	<i>з^ч</i>	– зачовгане
<i>a^p</i>	– арго, сленг /в тому й ОУН, УПА/	<i>з^т</i>	– залізничний транспорт
<i>б., б</i>	– барбаризм /варваризм/	<i>i.</i>	– іменник, іменники, іменників +
<i>б^a</i>	– множинна дія; часом = багатьом	<i>i^д</i>	– ідіоматичний зворот
<i>б^a</i>	– бібліотечний термін	<i>i^p</i>	– іронічно, несхвально
<i>б^с</i>	– безпідставно занедб/ув/ане слово	<i>i^c</i>	– історія, історична річ (слово)
<i>бⁱ</i>	– біологія, іхтіологія +	<i>i^{c→}</i>	– форма від якої постало слово
<i>б^o</i>	– буквально	<i>к., к̇</i>	– коротша (простіша) форма
<i>б^o</i>	– ботаніка	<i>к^a</i>	– канцеляризм
<i>бⁿ</i>	– безособовий пасив	<i>кⁿ</i>	– книжне, штучне, офіційне слово
<i>б^y</i>	– будівництво, архітектура	<i>к^o</i>	– псевдоукраїнське койне
<i>б^o</i>	– бюрократичний термін	<i>кⁿ</i>	– кулінарія
<i>бⁿ</i>	– біблійний вжиток	<i>л.</i>	– лайка, лайливе слово
<i>в., в̇</i>	– вуличне /вульгарне/ слово	<i>л^z</i>	– лінгвістика
<i>вⁱ</i>	– військова (повстанська) лексика	<i>лⁱ</i>	– літературознавство
<i>в^{cm}</i>	– вставне слово	<i>м.</i>	– математика
<i>вⁱ</i>	– відповідно	<i>м^a</i>	– медицина, психологія
<i>з.</i>	– галицький варіант, <i>z^d</i> діалект варіанту	<i>м^{xc}</i>	– можливий, можлива, можливо
<i>z^a</i>	– граматичний термін	<i>мⁱ</i>	– минулий час, минулого часу
<i>z^e</i>	– географія, астрономія	<i>м⁻ⁱ</i>	– майбутній час
<i>z^o</i>	– гірництво	<i>мⁿ</i>	– множина; <i>д!</i> КІЛЬКА ПОРАД (2)
<i>zⁿ</i>	– геологія, геодезія	<i>м^o</i>	– мистецтво, кіно
<i>д.</i>	– діалектизм, арготизм, проста мова	<i>м^o</i>	– морський термін
<i>д!</i>	– дивись ще!	<i>м^c</i>	– мисливість, рибальство
<i>дⁱ, д^{-k1}</i>	– дієприкметник минулого часу	<i>м^m</i>	– мітологія /також народня/
<i>д^a</i>	– дитяча мова	<i>м^y</i>	– музичний термін
<i>д^{-k}</i>	– дієприкметник	<i>мⁿ</i>	– метеорологія
<i>д^k</i>	– доконана форма дієслова	<i>н.</i>	– наприклад
<i>д^o</i>	– дієслово, дієсловом, дієслова +	<i>н!</i>	– наказовий спосіб
<i>д^{nk}</i>	– дієприслівник	<i>н^t</i>	– негативне забарвлення
<i>дⁿ</i>	– дипломатія	<i>н^{dk}</i>	– недоконана форма дієслова
<i>е.</i>	– етнографізм	<i>нез-й</i>	– нездатний
<i>е^e</i>	– евфемізм	<i>н^o</i>	– неособове дієслово
<i>е^e</i>	– евфемізм	<i>н^z</i>	– наслідуй-звуки форма
<i>е^k</i>	– економіка, фінанси	<i>о.</i>	– образно
<i>еⁿ</i>	– електрика	<i>о^a</i>	– освіта, освітянський термін
<i>е^m</i>	– емоційно, перебільшено	<i>о^d</i>	– однина
<i>еⁿ</i>	– ентомологія	<i>о^z</i>	– однина збірного поняття
<i>е.</i>	– по-сзуйтськи, підступно, лицемірно	<i>о^k</i>	– вжито okazійно, новотвір
<i>жс.</i>	– жартівливе слово	<i>о^p</i>	– орнітологія
<i>жсⁱ</i>	– жіночий рід, жіночого роду	<i>о^c</i>	– особа (1-а, 2-а, 3-я)
<i>жс^m</i>	– з живої мови	<i>п.</i>	– переносне значення
<i>жсⁿ</i>	– жаргон /злюдів, картярів +/	<i>п!</i>	– порівняй!
<i>з.</i>	– забуте слово, архаїзм	<i>п^b</i>	– побутовий ужиток, об'яви
<i>з^b</i>	– збірне поняття	<i>п^k</i>	– прикметник
<i>з^{-a}</i>	– звертання, у звертанні	<i>п^o</i>	– приблизно
<i>з^e</i>	– зворотне дієслово	<i>п^o</i>	– поетична мова
<i>з^z</i>	– забуте на Сході, живе в Галичині	<i>п^p</i>	– прислівник, дієприслівник
<i>з^{zp}</i>	– загрозово, погроза	<i>п^{pe}</i>	– переважно
<i>з-й</i>	– здатний, <i>z^z</i> – згодний, <i>zⁿ</i> – змушений	<i>п^{pk}</i>	– приїменник
<i>з^k</i>	– займенник	<i>п^{pn}</i>	– правильний наголос
<i>зⁿ</i>	– зневажливо, недоброзичливо	<i>п^m</i>	– пестлива (здрібніла) форма
<i>з^o</i>	– зоологія	<i>п^{fb}</i>	– похідна форма, похідні форми

n^a	– прислів'я, афоризм, порівняння	$\checkmark^o$	– чоловічий рід, $\checkmark^p$ – чол. роду
$p, \checkmark$	– рідко, рідше	$и.$	– штучне слово
$p!$	– практично невживане слово	$и^x$	– шкільний (студентський) побут
p^a	– ремесла (шевство, ткацтво $t^{ш}$)	$ю.$	– юридичний термін
p^a	– радіо	$я^i$	– як іменник
$p-й$	– радій	$\sim, \dot{~}$	– наголос падає на відтяту частину слова
p^o	– родовий відмінок, заміна ним	(!)	– вигук, наказовий спосіб
p^k	– реконструйоване слово	(?)	– у питальних реченнях
$p^{ш}$	– ритмомелодична форма	$\pm$	– порівняй!
p^r	– релігія	$+\pm$	– порівняй і дещо вибери!
$c., \checkmark$	– підсилений ефект	$n^k = \%$	– цей знак пояснено на с. XII у розділі ЗНАКИ [$n^k = \%$, $\square$, +]
c^z	– сільське господарство	*	– цей знак у кінці слова вказує, що слово має ряд значень, а перед словом (після &), що слово не є синонімом, а ілюструє словотвір
$c-и$	– ставши	a	– ця буква перед словом (після &) свідчить, що це – синонім слова в ряду
c^k	– частина складного слова	$>$	– дивись!
c^o	– советизм	$\rightarrow$	– вказує напрям, заступає слово <i>від</i>
c^n	– сполучник	$/, \dot{/}$	– ця риска відділяє частину слова, позначувану в тексті знаком $\sim$
c^{n1}	– ступінь порівняння: c^{n1}, c^{n2}	[!]	– верх мовної тупости
c^c	– службове слово	$\blacklozenge$	– перше слово перекладу
c^m	– спорт	$\int$	– n^p від n^k творить заміна ‘-ий’ на ‘-о’
c^y	– ближче до сучасності	(-)	– риска заступає у курсивних дужках слово <i>про</i>
$t.$	– сфера техніки, ремесла	:	– перед словом значить: взоруйся на
t^e	– театральний термін	©	– стилістична переробка
t^i	– текстильний термін, кравецтво	∅	– дивись (ще) ЗНАК ∅ (с. XIV)
t^k	– тільки	⊙	– (<i>хто</i>), (<i>кого</i>), людина, особистість
t^p	– (<i>трохи</i>), (<i>дещо</i>)	&	– за цим знаком наведено синоніми величин гніздового /гаслового/ слова: МАЛИЙ ...; & маленький, манюній.
t^y	– теперішній час	□	– наслідок дії [$>$ ЗНАКИ, с. XII]
$t^{ш}$	– тощо; часом = ∅	$\sim$	– 1. = ♦; 2. частина слова, відтята рисою ($/, \dot{/}$); 3. після знаку “/”, “(” скорочує запис слова словом до риски “/” або дужки “(“; <i>н.</i> : класти / $\checkmark^k$ по~/
t^a	– друкарський термін	↑	– дивись попереднє гніздо (гасло)
$y.$	– український рівнозначник	↓	– дивись наступнє гніздо (гасло)
y^z	– узагальнений термін	◇	– і похідні форми (ПРИКЛАД VI)
y^p	– урочисто	⊗	– (<i>як міра /оцінка/</i>), (<i>як міра вияву</i>)
y^k	– уособлення, персоніфікація	◆◆◆	– гніздове слово у записі гаслового
$\checkmark.$	– фамільярно, нестандартно	↔	– антонім
$\checkmark^z$	– фізіологія, фізіологічний термін		
$\checkmark^i$	– фізика		
$\checkmark^o$	– фотографія		
$\checkmark^p$	– фолклор, проста мова		
$\checkmark^r$	– у реченнях і фразеології		
$\checkmark^y$	– із запереченням		
$\checkmark^a$	– філософія		
$x.$	– <u>хе</u> мія		
x^a	– за харківським правописом		
$y.$	– церковний вжиток		
y^o	– цілком досить		
$y.$	– частка		
y^k	– числівник		

Позначку © часом вживано без слова, до якого вона стосується. Такий вжиток заохочує читача творити стилістичну переробку самотужки:

присочиняющий що додає ∅, звільний прикрашувати, вигадько, прикрашувач, ©;

У такому записі треба творити самому дієприслівники **прикрашаючи**, **вигадуючи** +.

Примітка: Часом крапку у скороченнях заміняємо на наголос: $a. = \acute{a}$, $p. = \acute{p}$.

УВАГА! ДЛЯ УСПІШНОГО ПОШУКУ СИНОНІМІВ ЧИТАЧ МАЄ ПРОГЛЯНУТИ ДАЛЬШІ ПРИКЛАДИ ТА ПОЯСНЕННЯ.

ПРО ТЕРМІНОЛОГІЮ

ГНІЗДОВІ Й ГАСЛОВІ СЛОВА

Гніздовим словом звемо надруковане грубим шрифтом у крайній лівій позиції російське слово; гасловим словом звемо надруковане грубим шрифтом російське слово, відступлене від крайньої лівої позиції:

ВЫБИРАТЬСЯ: --йса в дорогу заклопотаний дорогою;
ВЫБРАТЬСЯ видістатися ◇.

Слово **ВЫБИРАТЬСЯ** – гніздове слово. **ВЫБРАТЬСЯ** – гаслове слово.

Рядки, які стоять за гніздовим /гасловим/ словом звуться гніздовими /гасловими/ рядками.

ЗАУВАГИ ДО СКОРОЧЕНЬ І ЗНАКІВ

(1) Скорочення, друковані грубим курсивним шрифтом *м^н, н., р.*, хоч і стоять перед українськими відповідниками – стосуються до гніздових /гаслових/ російських слів, а друковані нормальним курсивом *ж., к., л^к* стосуються до українських слів:

ВЫЧИТЫВАТЬ *о^к* читати, *н.* виговорювати;
--й що читає ◇, *і.* читець, читач...

Скорочення “*н.*” перед „виговорювати” стосується до слова **ВЫЧИТЫВАТЬ** і вказує, що слово “виговорювати” є переклад переносного значення гніздового слова **ВЫЧИТЫВАТЬ**; а скорочення “*і.*” вказує, що слово “читець” – іменник.

(2) Про позначку *о^к*. Цю позначку широко вживано у словнику. Наприклад:

БЕЗДОРՔЖЕ *о^к* бездорՔга.

Затим що словник складної лексики основну увагу спрямовує на переклад російських дієприкметників, він не може вичерпно перекладати іншу лексику і обмежується в перекладах не дієслів тільки формами, яких нема у “нормативних” словниках УССР, досі поширених в Україні. Іншими словами, позначка *о^к* вказує, що у нормативних словниках УССР та “незалежних” словниках України є більше перекладів даного російського слова.

Примітка I: Крім цієї функції скорочення *о^к* уживано із значенням *оказійно*.

Примітка II: Подекуди замість скорочення *о^к* уживано позначку *щ^е*.

(3) Про знаки /, ~.

МАНИТЬ маніти, ваби-, спокуша-, привабл/юв-; м. из моги́лы ва́бити з грѣбу;

--й що /*м^н* хто/ ~ює ◇, 3-й привабити, спокўсник, /*птах*/ вабець, *л^к* принадний, вабливий, манлі-, привабли-, принадли-, спокўсли-, ©.

Знак “/” у слові “привабл/ювати” розбиває слово на дві частини, з яких одну частину в дальших рядках заступає знак ~.

Запис у дальших рядках “~ює” читається як “приваблює”

(4) Про знак ◇.

Знак ◇ (*і похідні форми*), вжитий після слова “~ює” /приваблює/ вказує, що слово “приваблює” у цьому вжитку можна замінити на інше слово, наприклад, “спокуша”, або “вабить”, або “манить”, або слова, відомі з масових словників. Отже, слово *манящий* можна перекласти по-українськи ще і як “що спокуша, що вабить, що манить, що принаджує”.

Знак ◊, вжитий один раз, стосується до всіх дієслівних форм у гнізді. Отже, у *стилістичній переробці* /> (5)/ замість слова “приваблюючи”, можна вжити й форми “спокушаючи, вабивши, манивши +”.

(5) Про скорочення ©. Скорочення © значить *стилістична переробка*. Його вживано перед українським відповідником, який не є буквальною перекладом російської форми, а являє стилістичну переробку російського виразу. Наприклад: **Банк, авансуючий нас, понёс убытки** = Авансуючи нас, банк зазнав збитків.

СКОРОЧЕНИЙ ЗАПИС СЛІВ

ПРИКЛАД I. Скорочений запис російських дієприкметників

Від кожного російського дієслова можна утворити кілька дієприкметників: від слова **СНИМАТЬ**: **снимающий, снимаемый, снимающийся, снимавший, снимавшийся**. Ці форми скорочено пишемо так: **--й, -ый, -йся, -вший, -вшийся**; Дієслова з кінцівкою **-ить**: **ловить, валить** замість форми **-ый**, мають форму **-имый**: **ловимый, валимый**.

ЗАДАВАТЬ завдавати...: **з. тон** грати першу скрипку;

--й що завдає ◊, покликаний завдати, давець, *п* о** завдающий; **--й бал** організатор балу;...

Коли запис **--й** або **-вший** треба повторити у дальших прикладах, його записувано ще коротше або надскорочено **-й**: **-й бал = задающий бал**.

Дієприкметники з кінцівкою **-ый, -имый** повторно записувано **-ый**:

ДВИГАТЬ *ф^p* активізувати,...;

-жимый рухомий; **--ый чем** спонукуваний,...

Запис **-ый чем = движимый чем**.

ВОЗГОРАТЬСЯ: **-йся** що займається ◊...; **-я** желанием огортаний бажанням.

Запис **-йся** або **-вшийся** повторно записувано як **-я**;

ВОЗДЕЛЫВАТЬ: **--й** що обробляє ◊...;

-йся/-ый оброблюваний...

Форми **возделывающийся і возделываемый**, як і всі інші дієприкметники, цілком рівнозначні, тому їх об'єднувано записом **-йся/-ый**.

ПРИКЛАД II. Запис недоконаних форм дієслів

Недоконані форми дієслова записувано, як гаслові слова при гніздових доконаних словах. Щоб знайти недоконану форму дієслова, треба знайти доконану. Так, доконану форму **НАЙТИ** треба глядіти у гнізді **НАХОДИТЬ**. Коли недоконану форму невживано, тоді доконану форму наведено згідно з абеткою незалежно від недоконаної.

ПРИКЛАД III. Повторний запис слів у словнику

(1) Повторний запис російських або українських слів здійснюється записом першої літери /та крапки/ повторюваного слова:

БОЙКИЙ промітний [б. **парень** п. хлопець; **-ая дівчонка** -на дівчина, **козир-дівчина, моторне дівчійсько**], второп-, звін-.

б. парень = бойкий парень; п. хлопець = промітний хлопець.

Коли слово вжито в похідній формі: **бойкая девчонка**, /промітна дівчина/, то словник запише ці форми скорочено: **-ая девчонка**, /-на дівчина/.

У тексті словника скорочення можуть комбінуватися:

РАСПАРКИВАТЬСЯ шар/кати ногою;
-йся що ~ає н. ♂, © шаркаючи н. ♂.

Запис “що ~ає н.” = “що шаркає ногою”. Скорочений запис слів у вигляді першої літери й крапки може стосуватися як до гніздового слова, так і до будь-якого слова у гнізді; прочитати скорочений запис допоможе перша літера:

БОЛЕЕ *ф^р* поза [б. ста лет п. сто років]; **б. всего** більш /дужче/ за все,
найдужче [б. в. я любил есть н. я любив їсти]...

Запис **б. ста лет** = **более ста лет**; а запис **б. в. я...** = **более всего я...**, бо цей запис іде після запису **б. всего** і скорочує і **более**, і **всего**.

(2) У тексті Словника можливі й інші легко зрозумілі скорочення:

ПЕРЕБЕЖЧИК /-ЧИЦА/ перебіжець /-їжниця/.

Тут /-ЧИЦА/ = **ПЕРЕБЕЖЧИЦА**, а /-їжниця/ = перебіжниця.

ГНУТЬ згинати /ви-, за-, на-, при-, під-, пере-/;

Тут “ви-, за-, на-, при-, і т.д.” = вигинати, загинати, нагинати, і т.д.

АГИТИРОВАТЬ...;

-й що агітує ♂, агітатор, для агітації, зайнятий -ією,...

Тут “зайнятий -ією” = зайнятий агітацією.

ПРИКЛАД IV. Скорочений запис слів з однаковою кінцівкою

(1) Коли в тексті Словника перелічувано низку граматичних форм з однаковою кінцівкою, то однакові кінцеві частини перелічуваних форм записувано ризкою:

ОТКРЫВАТЬ...;

-ый відкриваний, відтулю-, відслоню-, відчиню-, розплющу- *т^м*.

Читаємо дане скорочення так: **-ый** відкриваний, відтулюваний, відслонюваний, відчинюваний, розплющуваний *т^м*.

У цих записах треба мати на увазі “ланцюгову реакцію” запису:

ВОСПЕВАТЬ: в. кого співа́ти сла́ву кому;

-йся/-ый славлений, хва́ле-, оспі́вува-, усла́влю-, вихва́лю-.

У запису **-йся/-ый** другий і третій переклад “хва́ле-, оспі́вува-” відтинають кінцівку “-ний”, бо їм передує слово “славлений” з кінцівкою “-ний”, а вже слово “уславлюваний” і далі втинають кінцівку “-ваний”, бо попереднє слово “оспі́вува-” має кінцівку “-ваний”. Читач мусить мати “ланцюгову реакцію” на увазі і ставитись до таких записів толерантно.

(2) Цей скорочений запис часом додатково скорочувано, коли перелічувані форми різняться лише приростком:

СМЕНЯТЬ ...;

-йся/-ый, змінюваний /за-, пере-/ , усу-, *н^к* змінний...

Дане скорочення треба читати так: змінюваний, замінюваний, перемінюваний, усуваний, *н^к* змінний...

ПРИКЛАД V. Вживання дужок

(1) У похилих дужках записувано можливі альтернативні варіанти даного слова чи виразу:

ИМЕТЬ: и. большой вес /большую важность/ багато важити; **и. в виду мати на оці /на прикметі, на меті/;**...

Вираз *иметь большой вес* має варіант *иметь большую важность*, а вираз “мати на оці” має варіанти “мати на прикметі” і “мати на меті”.

(2) Коли частину слова виділено круглими дужками; (за)атакований, то це показує, що можливі дві форми слова: “атакований” і “заатакований”.

(3) Коли у круглі дужки взято слово:

ЗНОБИТЬ (трусом) трусити,...

то це показує, що можливі два варіанти даного перекладу: “трусити” і “трусом трусити”.

(4) У квадратних дужках у тексті Словника записувано приклад вживання наведеного перекладу:

СВЕЖЕ- щойно [свежевымытый щ. вимитий].

(5) Курсивні ремарки до слів у Словнику наведено у круглих дужках:

РАЗДАТОЧНЫЙ розподільчий, (*список*) на видачу, /*на виплату*/ виплатний.

Коли в тексті одну ремарку взято в круглі дужки, а наступну – в похилі: (*список*)... /*на виплату*/, то це свідчить, що друга ремарка доповнює першу ремарку. У нашому прикладі другу ремарку читаємо так: *список на виплату*.

(6) Коли в російській частині слово взято у круглі або похилі дужки, а в українській частині перед дужками стоїть кома:

ОКАЗЫВАТЬ:...; **о. (отчаянное) сопротивление** ставити опір, (*ф^p* пручатися руками й ногами),

тоді виразові **о. сопротивление** відповідає вислів „ставити опір”, а виразові **о. отчаянное сопротивление** – вислів „*ф^p* пручатися руками й ногами”. Вираз, утворений розкриттям дужок у російській частині, перекладаємо, розкривши дужки в українській частині.

(7) У слові у квадратних дужках [ ] наводиться літера, яка часом може замінити попередню літеру. Наприклад, **запридушн[и]й**. Це слово має два прочитання: 1. **запридушній**, 2. **запридушний**. Подеколи квадратні дужки вживано як похилі:

гудити [бра- на язик /перетира- на -ках/] *кого*;

(8) У тексті вжито спарені дужки ([...]):

УМИРА́ТЬ іти на той світ, пряс- на тонку /останню/ ([нітку]),

У спарені дужки береться слово, яке було в матерній формі ідіоми і згодом забулося.

ПРИКЛАД VI. Вживання знаку ◊.

Знак ◊ окреслено як “і похідні форми”. Але залежно від того, за яким словом стоїть знак ◊, його функції різні:

Коли знак ◊ стоїть після розгорнутої форми укр. дієприкметника, то під похідними формами треба розуміти похідні форми від українських рівнозначників рос. дієслова:

ВОСХИЩАТЬ чарувати, заворóжу-, електризу-;
–й що захо́плює ◊, 3-й зачарувати, $n^k >$ ВОСХИТИТЕЛЬНЫЙ;

У цім разі знак ◊ заступає n^ϕ , рівнозначні слову, за яким він стоїть, від усіх слів у гніздовому рядку /рядках/: “чарує, заворожує, електризує”. Подібну ж функцію знак ◊ виконує, коли стоїть після слова в тексті словника, а часом і після знаку “;” /крапка з комою/:

МАЗЮКАТЬ квіацяти, δ . квѣця-, ϕ^p ма́зька-, ба́згра-;
ПОМАЗЮКАННЫЙ ϕ^i поквѣцяний ◊.

У цім разі знак ◊ так само заступає n^ϕ , рівнозначні слову, за яким він стоїть, від усіх слів гніздового рядка /рядків/: “квацианий”, “квѣцяний”, “мазюканий”, “базганий”.

ЗНАКИ [$n^k = \%$, □, +]

(1) Знаковий вираз $n^k = \%$ вживано для пояснення можливості утворення (в разі потреби) українського прикметника з дієприкметника. Наприклад:

ПЕРЕКРАШИВАТЬ: –й що перефарбовує, ... $n^k = \%$;
–йся/-ый перефарбовуваний, перемальову-.

Знак $n^k = \%$ вказує, що прикметниковий відповідник до російського дієприкметника **перекрашивающий** можна утворити від дієприкметника “перефарбовуваний” (відповідника рос. **перекрашиваемый**) шляхом заміни кінцівки “-аний” на “-альний”:

δ^* перефарбóвувАНИЙ → n^k перефарбóвувАЛЬНИЙ → перефарбувАЛЬНИЙ.

Часом у Словнику фігурує й інший запис описаного знаку: + %. Цей інший запис має те саме значення, що і знак $n^k = \%$.

(2) Знак □ – наслідок дії – вживано до іменників наслідку дії, які відрізняються від іменників дії, хоч подеколи написання цих іменників збігається:

ШТРИХÓВКА штрихува́ння, (δ ія і □) штрихóв-.

Дія, що відповідає дієслову **штрихувати**, ми віддаємо іменником **штрихува́ння**, а наслідок дії – *заштрихований папір* – словом **штрихóвання**. У наведеному прикладі зазначено, що часом дію і □ можна віддати одним словом **штрихóвання**.

(3) Знак + виконує кілька функцій: 1. функцію приєднання слова чи слів; 2. коли за знаком + стоїть російське слово, це значить, треба додати всі або частину українських перекладів цього російського слова; 3. коли за знаком + стоїть крапка, крапка з комою, або дужка з крапкою [/, .], дужка з комою [/, ,], дужка з крапкою з комою [;/ ;], тоді знак + виконує функцію знака ◊.

ФОРМИ ІЗ СЛОВАМИ звиклий, здатний, готовий, радий, схильний, згодний, змушений, взявшись, охочий, мастак, навчений, привчений, насмілений, призначений, покликаний, приречений, ставши, покинутий, наставлений.

Вжиті в розгорнутих дієприкметникових формах слова звиклий, здатний m^u мають одну підкреслену літеру – здатний, звиклий m^u . Це зроблено, щоб не переобтяжувати словникові гнізда надміром форм, і zarazом дати читачеві можливість ширшого вибору.

Форма з підкресленням – здатний – вказує на можливість заміни її іншими формами. Наприклад, здатний забруднити. У цій парі прикметника здатний можуть замінити всі або деякі з наведених далі слів (А):

(А) покликаний, призначений, згодний, готовий, радий, змушений, наставлений /по-/, узявшись, умілий, рішений:

покликаний забруднити,
згодний забруднити,
готовий забруднити,
радий забруднити,
змушений забруднити,
наставлений забруднити
взявшись забруднити.

Прикметники та інші форми у цих парах поєднано з доконаними дієсловами.

(Б) схильний, звиклий, ставши, мастак, навчений, наставлений, охочий, спраглий, скорий:

схильний бруднити,
звиклий бруднити,
ставши бруднити,
мастак бруднити
навчений бруднити,
наставлений бруднити,
охочий бруднити.

Прикметники та інші форми у цих парах поєднано з недоконаними дієсловами.

ПОШУК СЛІВ У СЛОВНИКУ

(1) Усі дієприкметникові форми у Словнику наведено у гніздах дієслів. Отже, щоб знайти форму **бьющийся** або **алчущий**, треба відшукати гнізда **БИТЬСЯ** або **АЛКАТЬ** і там дивитися за дієприкметниковими формами.

(2) Усі ідіоматичні звороти, що мають дієслово у формі дієменника /**открывать тайну, возбуждать дело, приносить в жертву т^м**/ Словник реєструє у гніздах дієслів /**открывать, возбуждать, приносить**/. Виняток становлять:

а) дієслово **быть** і часом **стать**: ідіоматичні звороти з цими дієсловами словник реєструє у гніздах недієслів. Так, вираз **быть вне себя от радости** зареєстровано у гнізді **РАДОСТЬ**.

б) дієслова, які з даним зворотом не творять дієприкметникових форм: наприклад, **нельзя сделать замечание**. Цей зворот зареєстровано у гнізді **ЗАМЕЧАНИЕ**.

(3) Шукаючи звороти з дієсловом **быть** та іншими дієсловами, користувач мусить проглянути гнізда усіх наявних у виразі слів у такому порядку; дієслово, іменник, прикметник, прислівник, займенник, прийменник, сполучник, частка.

(4) Словник реєструє дієслова в недоконаній формі. Щодо доконаних форм (російських та українських), то Словник наводить їх вибірково. Ненаведені доконані форми читач має виводити сам.

КІЛЬКА ПОРАД

(1) Даючи розгорнутий переклад російських дієприкметників, наприклад: **бьющий** що б'є $\diamond$, Словник наводить лише форму із займенником **що**. Але адекватні українські форми творять і займенники **який** та **той**, **хто**: який б'є, той, хто б'є.

(2) Форми “хто б'є”, “хто має”, “хто пише” українська мова вживає для перекладу

російських дієприкметників у множині:

имеющие хто має /**имеющие дочерей** хто має дочок = ті, що мають дочок/; **имевшие** хто мав;

бегущие хто біжить /**бегущие добегут** хто біжить - добіжить = ті, що біжать - добіжать/; **бежавшие** хто біг;

желающие хто хоче /**желающие пойти в кино** хто хоче піти в кіно = ті, що хочуть піти в кіно/; **желавшие** хто хотів.

Щоб не переобтяжувати Словника, ці форми наведено не до всіх дієслів, але читач мусить мати цю схему на увазі, перекладаючи російські форми, вжиті у множині.

(3) Розгорнуті переклади російських зворотніх дієприкметників /**бьющийся** що б'ється/ та пасивних дієприкметників /**ценный** що його цінують/ Словник наводить не скрізь. Такі стандартно творені форми читач має творити сам.

(4) Переклади з позначкою © – стилістична переробка – наведено лише подекуди. Але слід пам'ятати, що майже кожен російський дієприкметник можна перекласти українським дієприслівниковим зворотом, застосувавши стилістичну переробку.

ЗНАК Ø

(1) Переклад російських доконаних дієприкметників минулого часу, як правило, підлягає стандартній схемі:

ЗАМЕТИТЬ: -вший що помітив Ø, © помітивши Ø; **-вшие** хто помітив Ø.

Універсальність цього правила і цієї схеми дозволила наводити у тексті переклади російських дієприкметників минулого часу лише тоді, коли їх утворено не за цією стандартною схемою. Щоб пригадати користувачеві про можливість утворення форм і за стандартною схемою, у тексті наводиться знак Ø: дивись ще ЗНАК Ø.

(2) Слід мати на увазі, що часом російський дієприкметник теперішнього часу можна замінити дієприкметником минулого часу (і навпаки):

ПРОСТИРАТЬСЯ тягнутися;

-йся що сяга Ø,..., + **-ёршийся**;

ПРОСТЕРЕТЬСЯ: -ёршийся простертий, простягнутий, простягнений, розпросторений,..., Ø.

Дієприкметник **простирающийся** у багатьох текстах можна замінити на **простёршийся**. Отже, переклади форм **простёршийся** і **простирающийся** можуть збігатися.

Знак Ø вказує і на цю можливість.

(3) Перекладаючи дієприкметники минулого часу у множині варто проглянути і пункт (2) в абзаці **КІЛЬКА ПОРАД**.

СПИСОК ЖЕРТВОДАВЦІВ

1. Олена й Василь Тхір	Польща
2. Лариса й Мирослав Кий	США
3. Мотря Бойко-Воттерс	США
4. Зірка й Роман Воронка	США
5. Зоряна й Микола Дармохвал	США
6. Аскольд Скальський	США
7. Ірина Агне	США
8. Аня Дидик-Петренко і Юрій Петренко	США
9. Марійка й Роман Сербин	США
10. Орест Попович	США
11. Аврелія і Юрій Слюсарчук	США
12. Теодор Царик	США
13. Тереза Бенъ	США
14. Віра-Надія-Любов Пилипець	США
15. Дора Горбачевська	США
16. Леся Храплива-Щур	Канада
17. Евстахія та Дмитро Штогрин	США
18. Зиновій Квіт	США
19. Марія й Лука Костелина	США
20. Божена Ольшанівська	США
21. Люба й Донна Сілецька	США
22. Оксана Маковець	США
23. Сергій Панько	США
24. Ірина Дибко-Филипчак	США
25. Іванна Білик	США
26. Ігор Гавдяк	США
27. Лада Слоневська	США
28. Оксана Коропецька	США
29. Лідія Давтян	США
30. Оксана Радип	США
31. Богдана Урбанович	США
32. Ярослава Француженко	США
33. Юрій Добчанський	США
34. Володимир Конопацький	США

А

А аж [а вот и я аж ось і я], *ф^p* але [терпів страшну, а й коротку муку]; **а вот и нет!** алéж ні!; **а** *впрóчeм* а втiм; **а как же** як же ж; **а между** тем а сáме тоді, *г.* у міжчáсі; **а так как,** а поскóблькy а щo [а так как я устáл, я лéг а щo я стомiвся, я лiг]; **а то ф^p** чи [а то и чáще чи й частiше]; **а то кто же?** та вже ж не хто; **а что касается чего,** то... а щo вжe чoгo, то...; **а что?** а хiбá щo?; **от А до Я** від А до Я, від альфи до омеги.

АБАЖУР *ж^m* ковпáк, *о^k* зáтiнь, (*покришка*) шапчóк; **покрытый -ом** заабажурений.

АБИТУРИЕНТ (*школи*) випускнiк, (*до вшy*) вступнiк.

АБРИКОСЫ *б^r* жердéлі.

АБРИС *к^m* окреслення, силуéт.

АБСОЛЮТНО геть чiсто, геть [iх а. не вiдно iх г. не вiдно], (*вiдданий*) беззастерéжно; **а. все** всi-всi-всi; **а. всё** все на свiтi; **а. не аж** нiяк не; **а. ненужный** як п'яте кóлесо до вóза; **быть а. неспособным** понят'я /вiдеть/ не тiямити /не бáчи-/ хоч убий; **а. ничего!** аж нiчoгo!;

АБСОЛЮТНЫЙ (*бевзь*) стовiдсотковий, *ж.* повномoтражний.

АБСОРБИРОВАТЬ абсорб/увáти, *о^k* поглинá-, вбирá- в себе, всóтува- /д^x всотá-/;

—й щo ~ує $\diamond$, з-й ~увáти, ~éнт, для ~цiї /~увáння-я/, *п^k* ~цiйний, *о^k* ~óвчий; **-щие** вeщeствó ~éнт; **-щая** средá середóвище~éнт; **-щие** свóйства ~цiйнi властiвостi;

—йся/—ий ~ований; —я з-й до ~цiї.

АБСТРАГИРОВАТЬ абстраг/увáти;

—й щo ~ує, з-й ~увáти, *п^k* абстракцiйний; —йся щo ~ується, ~ований.

АБСТРАКТНЫЙ у. умoглядний, неконкрéт.

АБСУРД нeсенiтниця, *о.* на вeрбi грóшi, сон ряб-óї кóбилi; **до -да ф^p** до крáю.

АВАНГАРД пeрша лáва, *о.* пробивнá сила.

АВАНГАРДНЫЙ *о^k* передовий, пробивний.

АВАНС у. завдáток; **в вiде -са** як авáнс /завдáток/; **авансом ф^p** наперед.

АВАНСИРОВАТЬ платити наперед, аванс'ува-; —й щo ~ує +, з'-й ~увáти, ~одáвeць, —й банк, банк~одáвeць;

—йся/—ий авансований.

АВАНСЦЕНА *о^k* перéдкiн.

АВАНТЮРА (*небезпeчна*) гpа з вoгнeм.

АВАНТЮРИСТИЧЕСКИЙ пригóдницький;

АВАНТЮРИСТИЧЕСКИ *о^k* пригóдницькo.

АВАРИЯ (нешáсний) вiпадoк; ± **КАТАСТРОФА.**

АВОСЬ ануж, (а)чéй, *г.* чeнь; **на а. ф^p** як Бог пошлé; **надéяться** на *а.* мáти надiю на „мóже”.

АВТО у. áвт/б, (автo)мáшинá, *ж^m* тáчка, (*iноземне*) iномáрка, *ж.* самопéр, *г.* самохiд, *о^k* самот-

яг, (*торемне*) воронóк, чóрний вóрон; & ~eчко. **АВТОГЕН** газорiзка.

АВТОЗАПРАВЧНАЯ стáнция бензостáнция.

АВТОМАТИЗ/ИРОВАТЬ: —й щo ~ує, з-й ~увáти, для ~áцiї, *п^k* ~áцiйний;

—йся/—ий автоматизований.

АВТОНОМИЯ самоврядувáння.

АВТОР (*словника*) укладáч, упорядник, (*передмови*) передмóвeць.

АВТОРИТЕТ: неперекáемый *а. о.* цар i бог.

АВТОРЕВЕТЧИК автосекрeтáр.

АГÁ! ось воно щo!; прикмéтно!

АГÁТ собáчий зуб.

АГГЛЮТИН/ИРОВАТЬ: —й щo ~ує, з-й ~увáти, *п^k* ~áтивний, агглютинацiй-

АГЕНТСТВО *г.* аге́нция.

АГИТ/ИРОВАТЬ вéсти аги́тáцию;

—й щo ~ує $\diamond$, для ~áцiї, зáйнятий -iєю, ~áтор, *п^k* ~áцiйний + %;

—ий аги́тований, пiддá-аги́тáцiї.

АГОНИЗ/ИРОВАТЬ: —й щo ~ує $\diamond$, охóплений агонiєю, в агонiї, у присмертних мýках, *п^k* агонáльний, присмерт-, *ф^p* напiвживий; —й **больной** хвóрий в агонiї, агонiйний /присмерт-/ хвóрий; —ая **экономика** економiка в агонiї.

АГРЕССИВНОСТЬ напасливість.

АГРЕССИВНЫЙ напасливий, напасний, напасницький, загáрбни-, *о^k* лiктáстий.

АГРЕССОР займáнець, загáрбник, напасник.

АД: **а. кромешный** на сeрдце у *кого* аж крáється сeрдце /душá/ *кому/чия* в *кого*; **житель** áда пекéльник.

АДАПТ/ИРОВАТЬ пристосóвувати /до-/ (*органiзм*) аклиматизувá-, принатýрю-; (*текст*) удо-стúпно-;

♦♦♦**СЯ** достосóбуватися, (*- организм*) аклиматизу-, принатýрю-; **а. к особенностям** тeмы *ф^p* вхóдити /увiйти/ в тeму;

—й щo ~ує +, з'-й ~увáти, *п^k* ~áцiйний, ~увáль-;

—йся щo ~ується +, ~ований, *п^k* ~ив-, ~áбель-, призвичáйливий;

—ий щo йогó ~ують, ~ований, пiддá-адаптáцiї.

АДВОКАТ *о^k* сповiрник.

АДВОКАТ/СТВОВАТЬ бiти за адвокáта; **а. за** *кого* ставáти в чийi оборóнi;

—й щo ~ує $\diamond$, р-й бiти за ~а, *о.* в рóлi ~а.

АДЕКВАТНЫЙ такий сáмий, тотóжнi[i]й, рiвнозначний, цiлком вiдповiд-, достóтнi[i]й.

АДЕПТ у. побóрник, у^p прорóк; ± **ВИЗНАВЕЦЬ.**

АДМИНИСТРАТИВНЫЙ адмiнiстрацiйний.

АДМИРАЛТЕЙСКИЙ (*- судно*) адмiрáльський.

АДОПТ/ИРОВАТЬ *о^k* брáти за сiна /дочку/;

—й щo ~ує $\diamond$, з'-й ~увáти, *п^k* адоптiвний + %;

—ий адоптований, той, когó адоптують.

АДРЕС: **пройтись** по чьoму -су закiнути камiнeць у чий горóд, пiдсмiятися з *кого*, взiяти на яз-

ік *кого*; по чьому адресу намік на *кого* кóтяться бóчка, на *кого* нáтяк, про *кого* йдётся, у *чий* горóд камінець.

АДРЕСА́Т: за *ненахожде́нием* -та бо не знайде-но адресáта.

АДРЕСНЫЙ: -ая *кни́га* адреса́р.

АДРЕС/ОВА́ТЬ заадресо́вувати;

-й що ~ує +, с-и /зві́кий/ ~ува́ти, з'-й заадресува́-, ~а́нт, *п*^к ~ува́льний, для ~ува́ння; -ый адресова́ний.

◆◆◆**СЯ:** -йся *кому* зве́рнений /~ова-/ до *кого*.

АДСКИЙ (*биль*) несві́тський.

АДСОРБ/ІРОВА́ТЬ о^к всмо́ктувати, всо́ту-;

-й що ~ує $\emptyset$, *призна́чений* /з-й/ ~ува́ти, *п*^к ~ці́йний, для ~ці́; -щее *вещество* ~е́нт; -щая *среда* середо́вище-~е́нт; -щие *сво́йства* ~ці́ні власт-івости;

-йся/-ый ~ований, ~а́т; -я з-й ~ува́тися.

АДЪЮТА́НТ у. значковий.

АДЮЛЬТЁР *ф.* ско́ки в грéчку.

АЖУ́Р: (всё) в -ре (все) гара́зд, (все) як ма́є бу́ти.

АЗА́РТ *г.* газард, *ж*^м раж [войти в а. зайти в р., $\emptyset$ / **ВОЙТИ**].

АЗАРТНИК *з.* одержимий, *г.* газардовік.

АЗАРТНИЙ (*гравець*) о^к за́тятий.

АЗБУЧНЫЙ: в -ом *порядке* за абéткою.

АЗИА́Т, -КА б^с азієць, -йіка.

АЗЫ́ першопочаткі; с азóв (*почати*) від Ада́ма.

АЙСТОВ лелéчин, чорногу́зів, бузьків.

АЙБОЛИ́Т о^к айболі́ть, (*для п^б*) айболі́тько [с айболитом з айболітьком].

АЙЗБЕРГ о^к кригоскеля.

АЙКА́ТЬ: -й що ойкає, розойканий, *і.* ойкало.

АКА́ТЬ (*титати "а"?*) га́кати (від "га"?); (*вимовляти "о", як "а"*) а́кати;

-й що (г)а́кає, *і.* (г)а́кало; -щие *диалéкты* дія-лэ́кты з а́канням.

АКВА́РИУМ *г.* аква́рій.

АККЛИМАТИЗІРОВА́ТЬ о^к пристосо́вувати, *принату́рно-*; (*рослину*) о^к приживі́ти;

-й що акліматиз/ує $\emptyset$, с-и /з-й/ ~ува́ти, для ~а́ці-ї, за́йнятий -ією, ~а́тор, *п*^к ~а́ційний, ~а́тор-;

-йся/-ый ~ований, *принату́рно-*, підд-а ~а́ції; -я з-й ~ува́тися, схі́ль- до акліматиза́ціі.

АККОМПА́НЕМЕ́НТ *при́гравка*, о^к *при́грив*.

АККОМПА́НИРОВА́ТЬ у. *пригравáти*, *аккомпан/ью-* /*компану-/*, (*до танцю*) *гра́ти* до та́нцю;

-й що ~ью́є $\emptyset$, *пригравáч*, ~ья́тор, *п*^к ~ьюва́льний, *пригравáцький*, о^к *приграв́чий*.

АККРЕДИ́ТІВНЫЙ (- *грамоту*) вірчий.

АККРЕДИТОВА́ТЬ: -й що акредит/ує, *покли-каний* акредитува́ти, *п*^к акредитівний.

АККУМУЛІ́РОВА́ТЬ *призби́рувати*, *грома́дити*, *копі́чити*, *нако́пичувати*;

-й що акумул/ює $\emptyset$, *призби́рувач*, (*рiч*) ~я́тор, *п*^к ~я́ційний, для ~я́ціі; -й *енергію* ~я́тор *енергі́і*.

АККУРА́ТНЫЙ (*надто*) *прилизаний*; & *акура-тнёнький*, *преакура́тний*;

АККУРА́ТНО (*зачесаний*) *волосо́к до волоска́*.

АКСЕССУА́РЫ *причанда́лі* и, ~ля, *п*^к *прибамбáси*.

АКТ *лист* [бра́корозво́дний а. розлу́чний л.].

АКТЕ́РСТВОВА́ТЬ *фі́гляр/ува́ти*;

-й що ~ує, схі́льний *ф.*, *фі́гляр*, *п*^к *фі́глярський*;

-й *ора́тор* *ора́тор-фі́гляр*.

АКТИ́В: *імєть в своє́м -е о. ма́ти* за плечі́ма *що*.

АКТИВИЗ/ІРОВА́ТЬ *спону́кувати* до ді́, (*сон-них*) *розвору́шу-*, *підійма́ти* на но́ги, о^к з-ува́-;

◆◆◆**СЯ** ставáти *активні́шим*, *підно́сити* го́лову;

-й що ~ує +, з-й /з^м-й, *покли́ка-/* з-ува́ти, ~а́тор, *п*^к ~а́ційний, *розвору́шливий*, для ~а́ціі;

-йся/-ый ~ований, *розвору́шу-*, *спону́ку-* до ді́;

-йся *що активізує́ться* +, *чимра́з активні́ший*.

АКТИВ/ІРОВА́ТЬ: -й що ~ує, з-й ~ува́ти, *актив-а́тор*, *п*^к *актива́ційний*, для *актива́ціі*;

-йся/-уемый ~ований; -йся з-й *активува́тися*.

АКТИ́ВНЫЙ *дія́льний*, *п*^б *непосидю́щий*, *мото́рний*, *шпаркий*, (- *участь*) *живий*, *дійовий*.

АКТУА́ЛЬНЫЙ *злободенний*, *ф*^р *сучас-*.

АКУШЕ́РКА *ж*^м *пупорі́зка*.

АКЦЕНТ/ІРОВА́ТЬ *робити* на́голос, *п.* *підкрéслювати*;

-й що ~ує +, *п*^к *акцентуа́ційний*, *о.* з на́голосом, для *підкрéслення*, © *наго́лошуючи*;

-йся/-ый *наго́лошуваний*, *підкрéсло-*, *що його́ наго́лошую́ть* +, *к.* *наго́лошений*.

АКЦИОНЕ́РНЫЙ о^к *акці́йний*.

А́КЦИЯ *дія*, (*протестна*) *за́хід*, *е*^к *ці́нний папі́р*, (*небезпечна*) *гра з вогнем*.

АЛГО́РИТМ *ма́триця*.

АЛЕ́ТЬ *кривавитися*, *полум'ян/іти*;

-й що ~іє, *щорáз черво́ніший*, *вже май́же черво́нний*, *п*^к *розжéврілий*; -й *восток* *розжéвріла зоря́*;

ЗААЛЕ́ТЬ о^к *заполум'яніти* $\emptyset$.

АЛЕ́Я б^с *про́сад*, (*на межі*) *перéтика*.

АЛКА́ТЬ: *алчу́щий* *що пра́гне*, *п*^к *жаду́щий*, *хті́вий*, *жажді́вий*, *спра́глий чого́*, *пра́гнучий*, *жа́дібник*; -щие *и жа́жду-* *спра́гли й жаду́чі*;

ВЗАЛКА́ТЬ *спра́гніти*;

-вший 1. *зголо́днілий* $\emptyset$, 2. *запра́г-*, *спра́гні-* $\emptyset$.

АЛКА́Ш *ж.* *алкона́вт*.

АЛКОГО́ЛЬНЫЙ (*дух*) *питвя́ний*.

АЛЛЕГО́РИЧНЫЙ о^к *при́тчевий*.

АЛЛЕГО́РИЯ *при́тча*, *ж*^м *при́тча*.

АЛЛЮ́ЗИЯ *відси́лка*, *відси́лання /по-/*, о^к *відсил*.

АЛТЫ́Н: *не было ни гроша́, да вдру́г а.* *упав* у гара́зд, як *му́ха в сметáну*, *г.* *п^о* з *чужо́го гроша́* *зда́ча*, *тра́пилося*, як *сліпий ку́рці про́со*.

АЛФАВИ́ТНЫЙ *поа́збучний*; в -ом *порядке* за абéткою.

А́ЛЧНЫЙ *па́жерливий*, *жажді́-*, *ненáглий*, *зажи́рущий*, (- *смерть /як особа/*) *хті́вий*.

АЛЧНО (*їсти*) *жерце́м* $\emptyset$.

АЛЧНОСТЬ не́сити, ненаситі́єнність, заже́рство ◊.

АЛЧУЩИЙ > АЛКАТЬ.

АЛЫЙ о. черво́ний що аж, (*колір сходу сонця*) з ятрянйї; ± **КРАСНЫЙ**.

АЛЬТЕРНАТИВА: нег -вы не́ма вибору; не и-ме́я -вы рад-не-ра́д, ж^і ра́да-не-ра́да.

АЛЬТЕРНАТИВЩИК альтернативець.

АЛЯПОВА́ТО прекуме́дно, о^к глевтякува́то;

АЛЯПОВА́ТЫЙ розхри́станий, неокови́р-, прекуме́д-, глевтякува́тий.

АМАЛЬГАМ/ІРОВА́ТЬ: -й що ~у́е, с-и ~ува́-, н^к ~аці́йний, для амальгамува́ння;

-йся/-у́й ~обаний, підда́-~аці́ї; -я з-й до ~аці́ї.

АМБА капе́ць, гапли́к, капут, ами́нь, о^к амбе́ць; годи́!, доси́ть!; ему́ /ей/ а. та й по ньому́ /ній/; тут тебе́ и а. ф. ото́ тобі й край.

АМБА́Л жлоб, геп, лóмус.

АМБИЦИ́ОЗНЫЙ (- мрїї) наполео́нівський.

АМБИ́ЦИЯ самолю́бство.

АМЕБООБРА́ЗНЫЙ амебод́ний.

АМЕРИКАНИ́ЗИРОВАТЬ о^к замери́канизува́ти, ф. переамери́кани-.

АМЕРИКАНИ́ЗИРОВА́ТЬСЯ о. кокако́літись.

АМО́РТИЗА́ТОР у. відпру́жник.

АМО́РТИЗА́ЦИЯ (*боргу*) 1. ви́плата, 2. унева́ження-.

АМО́РТИЗ/ІРОВА́ТЬ пом'я́кшувати у́дар;

-й що ~у́е +, призначе́ний ~ува́ти, ~а́тор, н^к ~аці́йний, відпру́жливий, для амортиза́ції;

-йся/-у́й аморти́зований, підда́-амортиза́ції, схильний ~ува́тись, ± визна́ваючийся.

АМПЛУ́А: не мо́є а. ф. чужа́ /не моя́/ пара́фія.

АМУ́РНИЧА́ТЬ фліртува́ти, крути́ти лю́бов, пуска́тись в за́льоти, фі́гли-ми́гли стробі́ти;

-й що флірту́е +, зви́клий ф. +.

АМУ́РЫ фі́гли-ми́гли, пару́бощкі на́скакува́ння.

АН: ан нег аж ні.

АНА́ЛИЗ (А) о^к ро́згляд [а. аспе́ктов р. по́глядів].

АНА́ЛИЗ/ІРОВА́ТЬ піддава́ти ана́лізу /-лі́зі/, мети́кува́- (м. на всі бо́ки), о́ міркува́- всіма́ сторо́нами, крути́- на всі бо́ки, до́бре розжо́вува-, розби́ра- по кісточка́х;

-й що ~у́е +, з-й проана́лізува́ти, за́йнятий ~ом /-ізою/, аналі́тик, (*ри́ч*) ~а́тор, н^к аналі́тичний;

-йся/-у́й аналі́зований, підда́-ана́лізу /-лі́зі/;

ПРО♦♦♦ зроби́ти ана́лізу /ана́ліз/, о. обсмокта́-думко́ю.

АНАЛО́ГІЧНЫЙ поді́бний до, схо́жий на.

АНАЛО́ГІЯ поді́бність; *исхо́дя из -ни* на підста́ві ~ї /поді́бности/; *по -ни с чем* ~ічно /поді́бно/ до чо́го.

АНГА́Ж/ІРОВА́ТЬ заанга́жувати, залуча́-, за-про́бува-, вербува́-, ж^м свата́-;

-й що ~у́е +, годи́вий заанга́жува́ти, вербува́ль-ник, ж. сват, н^к вербува́льний.

А́НГЕЛ & я́нголик, я́нголя́(тко).

А́НГЕЛ-ХРА́НИТЕЛЬ о^к а́нгел-варто́вий, а́нгел ви́бавлення, р^м а́нгел-хра́нитель.

А́НГЕЛСКИЙ: -ой красо́ты херувимі́стий.

А́НЕКДО́Т сміхо́винка, х^к анекдо́та, (*з життя*) побрехе́нька, (*щось куме́дне*) куме́дія, сміхота́, ф. цирк, кіно́.

А́НЕСТЕ́ЗИРОВА́ТЬ знебо́л/ювати;

-й що ~ю́е +, н^к а́нестети́чний, ~юва́ль-, знечу́люва́ль-, а́нестезі́й-, для а́нестезі́ї /знебо́лення, знечу́ле-/; -щеє́ се́редство а́нестеза́тор;

-йся/-у́й а́нестезова́ний, знебо́лю-, знечу́лю-.

А́НЕСТЕ́ЗИЯ знебо́ле-.

А́ННЕКС/ІРОВА́ТЬ прие́днувати си́лою;

-й що анекс/у́е, з-й ~ува́ти, за́йнятий ~ією, за-га́рбник, н^к = %;

-йся/-у́й анексо́ваний, прие́дну- си́лою.

А́ННУ́ЛИРОВА́ТЬ касува́ти, унева́жно-, о^к де́нонсува́ти;

-й що а́нул/ю́е, покли́каний /з-й, з^м-й/ скасува́ти, н^к ~юва́льний, де́нонсува́ль- + %, © ~ю́ючи;

-йся/-у́й касова́ний, унева́жно-, скасо́ву-, ану́льо́-, де́нонсо́-.

А́НОМА́ЛИЯ відхи́лення (від но́рми).

А́НТАГО́НИЗМ воро́жнеча, непри́мирні́сть.

А́НТИКВА́Р торго́вець антикваріа́ту.

А́НТИКВА́РИАТ музе́йна вся́чина.

А́НТИПА́ТИЯ & і. *антипа́тик /↔ симпа́тик/.

А́ПА́ТИЯ ф^р знеохо́та.

А́ПЕЛЛІ́РОВА́ТЬ (*до влади*) зве́ртатися;

-й що апел/ю́е, /з^г-й, з^м-й/ ~юва́ти, ~я́нт [-й к суду́ а. до суду́], н^к ~яці́йний, © ~ю́ючи.

А́ПЛЮ́Д/ІРОВА́ТЬ о^к плеска́ти (в до́лбні); а. кому́ оплескува́ти ко́го;

-й що ~у́е, охо́чий плеска́ти, ще́дрий на оплески, (*театр*) збу́рений оплесками.

А́ПЛО́ДИСМЕ́НТЫ: продо́лжі́тельные, до́бно не смо́лкаю́щие а. бу́ря оплесків.

А́ПОГЕ́Й (*ро́звою*) п. зе́ніт, верши́на, верх, вершо́к, найви́ща то́чка, віне́ць, кульміна́ція, зліт, злет, ро́зквіт, (*стихі́й*) дев'я́тий ваг; а. розви́т-ия о. ро́зпови́нь.

А́ПОКА́ЛИПСИ́ЧЕСКИЙ у. кіне́цьсві́тний.

А́ПОПЛЕ́КСИ́ЧЕСКИЙ: а у́дар у. грець.

А́ППАРА́ТЧИК кабіне́тний.

А́ПШЕ́ТИТ: при́ятного -та! хлі́б та сіль!, з. сма́чно́го!; с -ом (*з їсти́ю*) усма́к.

А́ПШЕ́ТИТНО, -НЬИ́Й смакови́то, -тий.

А́ПРО́БИРОВА́ТЬ апро́б/ува́ти, схва́лювати;

-й що ~у́е, з^г-й ♦, ~а́тор, н^к ~аці́йний + %, для ~аці́ї;

-йся/-у́й апро́бований, схва́лю-.

А́РАНЖ/ІРОВА́ТЬ: -й що ~у́е, покли́каний ~ува́ти, н^к = %, © ~ю́ючи;

-у́й аранжо́ваний.

А́РБИ́ТР посере́дник, миро́вий судді́я

А́РГУМЕН́Т до́каз, підста́ва, під пертя́; обгру́н-

товання, резон; **убедительный а.** *ф^p* *кóзир*;
АРГУМЕНТЫ (*останні*) *кóзирі*.
АРГУМЕНТИРОВАТЬ —й що —ус, з-й ~увати, *n^k* ~аційний, для аргументації;
 -йся/-ый аргументований.
АРЕНА у. кін, (*цирку*) манеж, майданчик; (*дiй*)
 поле, нива, сфера, царина, театр, фронт, ж. гу-
 лий-поле; коло взаємин [на політичеськой -не
 у колі політичних в.]; (*боксу*) ринц, (*на вело-го-*
ни) трек, (*на теніс*) корт, (*на футбол*) стадіон.
АРЕНДНИЙ —ая *платá* (*за землю*) *i^o* чинш.
АРЕНДОВАННЫЙ винайнятий, г. винаймлен-
АРЕНДОВАТЬ винаймати, д. рентувати;
 —й що орендує, звиклий орендувати, орендár,
 посесор, *n^k* = %; ± НАНИМАТЬ;
 -йся/-ый найманий, орендава-
АРЕСТАНТ тюряжник, острож-, *с^o* зек(á), г. ка-
 цётник, криміналь-, з. колóд-, кайдáн-, я¹ ув'яз-
 нений; (*каторжанин*) *i^o* галёрник, сибіряка.
АРЕСТАНТСКИЙ каторжанський.
АРЕСТОВЫВАТЬ ув'язнювати, в'язни-, ізолю-
 ва-, ж^m забира-, хапá-, в'язá-, голі- лоба, бра-
 (під варту/арешт, ключ/); (*на час*) затримува-;
 —й що арешт/буває, зайнятий ~ом, покликаний
 заарештувати, з правóм арештування-, ©;
 -ый арешт(о)ваний, *o^k* арештуваний;
АРЕСТОВАТЬ заарештувати, (*всiх*) /вй-/
АРИСТОКРАТИЧЕСКИЙ (*рид*) родовитий, ви-
 сокорóдний, дворянський, шляхét-, блакитної
 крóви; (*смак*) велико/панський, ~світський.
АРИСТОКРАТИЯ шляхта, дворянство, вищий
 світ, блакитна кров, світська чернь, *с^o* знать, *ф.*
 вельможество, панс-; (*при дворі*) придворні.
АРКАН: на -не не зати́нешь волоком /трактор-/
 не зати́гнеш.
АРКАНИТЬ; **ЗА♦♦♦** заловити, (*душу*) залигá-,
 спійма- (як степового коня) на аркан.
АРМЕЙСКИЙ військовий.
АРМИЯ військó.
АРОМАТ запах; ж^m дух, пах.
АРОМАТНО *n^{pn}* запашно.
АРТАЧИТЬСЯ ставати дiбки /гбпки/, пручати-
 ся, ± УПИРАТЬСЯ;
 -йся що опинається, *n^k* затінчивий, норовлі-,
 комiзли-, норовистий + упрямящийся;
ЗААРТАЧИТЬСЯ запри́ндитися ©;
 -вшийся упёртий, *ф.*
АРТИКУЛИРОВАТЬ —й що артикулює, *n^k* ар-
 тикulatoryційний, для артикуляції.
Артиллерийский (*полк*) гармáтний.
АРХИВАРИУС у. архівар.
АРХИМРАЗЬ архинегід, *e^m* архимразь.
АРХИТЕКТОР будівничий, г. архітект.
АРШИН: на свої а. на своє копiтó.
АСПЕКТ погляд, тóчка зóру, *ф^p* бiк, сторона.
АССЕНИЗАТОР ж^m золотár.

АССЕНИЗИРОВАТЬ: —й що асеніз/ує, зайня-
 тий ~ацією, ~áтор, *n^k* ~аційний, асенізатор-
АССИГНОВАТЬ —й що асиг/нує, з^г-й ~нувати,
 кредитор, *n^k* ~нувальний, для ~нування;
 -йся/-ый асигнований.
АССИГНОВКА (*дiя*) асиг/нування, (*кошт*) ~но-
 ва-, (*документ*) (грошовий) ордер; по -ке на
 ордер.
АССИМИЛИРОВАТЬ (*люд*) басурманити, яни-
 чари-, г. винародовлюва-;
 —й що асимілює, схильний асимілювати, асимі-
 лятор, *n^k* асиміляційний, винародовчий;
 -йся/-ый асимілюваний, винародовлю-, піддá-
 ~яці, жёртва ~яці; -я схильний до асиміляції.
АССИМИЛЯЦИЯ г. винародовлення.
АССИСТИРОВАТЬ: —й що асист/ує, покликан-
 ий ~увати, ~энт, *n^k* ~энтський; -й врач лікар-
 ~энт.
АССОРТИМЕНТ (*товарів*) вибір /дó-/; /на-/
АССОЦИАЦИИ *mⁿ* (з чим) о. пере́гуки.
АССОЦИИРОВАТЬ *ф^p* пов'язувати, поєдну-;
 ♦♦♦СЯ (з чим) *n^o* пере́гукуватися ©;
 -йся що асоціюється, ~йбований, пов'язу-, поє-
 дну-, *n^k* асоціативний, асоціацій-, і. асоціят.
АСТРАЛЬНЫЙ неземний, зазóря-, несьогосвіт-
 ний.
АСФАЛЬТИРОВАННЫЙ: —ая дорóга ж^m смо-
 лянá (дорóга), смолянка.
АТАКА: любовáя а. тарáн; *eⁿ* в атаку за мной! в
 атаку за мною!
АТАК/ОВАТЬ кидатися /іти/ в атаку, *д^k* (за)ата-
 кува-; а. *кого* *n^o* вчепитися в горло кому;
 —й що ~ує, покликаний заатакувати, напасник,
n^k штурмовий, наступальний, ~бвий [-щий са-
 молёт а. літáк], о. в атаці, для ~и, кинутий в ~у;
 -йся/-ый (за)атакований.
АТАМАН верховóда.
АТАМАНСТВОВАТЬ верховодити;
 —й що отаманує, р-й верховодити, отáман, вер-
 ховóда, *n^k* отáманський, о. в рóлі отáмана.
АТЕИЗМ безбожність.
АТЕИСТ безбóжник, безвiр-, невiра, богобор-
 ець, богоненавидник; *p^o* боговiдстúп-, геретик,
 еретик, блюзнір.
АТЕЛЬЕ (*митця*) робiтня.
АТЛЕТИЧЕСКИЙ: —ая фігура г. вiспортована
 постагь.
АТТРИБУТЫ *o^k* причандáли, *i^p* приба́мбаси.
АТРОФИРОВАТЬСЯ: -йся що ~ується, ~бов-
 ний, схильний ~уватися, о. у стадії атрoфii.
АТТЕСТАТ свiдоцтво, диплом, посвiдчення; а.
 зрелости г. мату́ра; сдающий /сдавший/ на а.
 г. г. матура́нт.
АТТЕСТОВАТЬ: —й що атестує, покликаний а-
 тестувати, *n^k* атестаційний, для атестації;
 -йся/-ый атестований, і. атестáнт.

АТУ! бери!, кусь!, гуйджа!, тло!

АУДИЕНЦИЯ аудієнція, прийняття.

АУКАТЬ у. агук/ати;

—й що -ає, і. (а)гукало, © знай агів та агів.

АУКАТЬСЯ: как аукнется, так и откликнется
яка шана, така й дяка, який „Добрідень”, таке
й „Доброго здоров’я”.

АУКЦИОН о^к продаж з молотка.

АУТЕНТИЧНЫЙ автєнтичний, непідроб-, пер-
шоджерель-, справжній.

АФЕРИСТ у. пройди́світ.

АФИШИРОВАТЬ: —й що ~ує, з-й ~увати, п^к = %
-йся/-ый афішований; -я © самохвал.

АФФЕКТ нестяма; в состоянии -та втративши
контроль над собою, в нестямі.

АХ: ах, да! ах, так!; ахи да охи охи й перебохи.

АХАТЬ айякати, (раз-у-раз) приахкува-;

—й що /м^к у. охка, розохканий, охкало;

АХНУТЬ шпєснєти /вдари- в по́ла/ рука́ми,
(не раз) заохка-.

АХИНЕЯ бридня, Хіміні кури, півтора людськ-
ого.

АХОВЫЙ: а. ма́лый хлопець-зух, урвитель, ур-
виголова; -ая девчо́нка козир-дівка.

АХТИ: не а. не аж дуже, (- умови) не мед; не а.
как не дуже добре; не а. какой [н. хитрый] не
аж дуже який [н. хитрий].

АЭРОДРОМ, АЭРОПОРТ г. летовище.

Б

БАБА о^к бабіня.

БАБИЙ: ба́бьи ка́зки ба́бськи за́бобони.

БАБНИЧАТЬ: —й = приударяющий.

БАГОР гак, з. очєпа.

БАГРОВЕТЬ буряковіти, багріти;

—й чимраз черво́ніший /багряні-, багрові-, баг-
рі-/; напівбагрянний, ф^р вже майже збуряковілий;

ПОБАГРОВЕТЬ збуряковіти;

-вший почерво́нілий, розбагрові-, збурякові-, ъ.

БАГРОВЫЙ багрянний, шарла́т- /-овий/, г. баг-
рий, багрийвий; & багрийстий.

БАЗА /БАЗИС/ п. ґрунт.

БАЗАР ринок, торг, (ла́хив) тандита, товчо́к, бар-
ахолка, с^р суперма́ркет; (гала́с) п. ша́рварок.

БАЗАРНЫЙ (- роботу) партацький.

БАЗИРОВАТЬ; ♦♦♦СЯ ма́ти /ста́лу/ про́писку;

—й що баз’ує, звиклий /с-и/ базувати, зайнятий
базуванням, п^к = %;

—йся що ~ується, ~ований, ґрунто́ва-, про́писа-.

БАКЕНБАРДЫ у. ба́ки.

БАКИ д. бу́рці.

БАКЛУШИ: бить б. сидіти, скла́вши ру́ки.

БАКТЕРИЗОВАТЬ: —й що ~ує, ~а́тор, п^к ~аці-
йний;

—йся бактери́зова-, схи́ль- бактери́зува́тися.

БАЛ & п^к *ба́льный, г. *ба́левий.

БАЛАХОН у. халами́да.

БАЛАГУР перебєндя, роздєбєндя, д. лепєтя.

БАЛАГУРИТЬ теревєн/ити, роздєбєндюва-, п^к
белебєни-;

—й що ~ить, розбала́каний, звиклий т., р-й по-
базика-, балакун, бала́ка, базика + БАЛАГУР, п^к
говіркий, балакучий, ф^р жартівливий.

БАЛАМУТИТЬ з~учувати, збу́рю-, с. бунту-;

—й що ~у́тяти, з-й збаламу́тити, коло́тник, ба-
ламут(а) п^к баламу́тливий, с. бунтівли-;

ВЗБАЛАМУЧЕННЫЙ з~учений, заколо́че-.

БАЛАНСИРОВАТЬ: —й що ~ує, з-й збалансува́-
ати, ~єр, (річ) ~ір, п^к ~увальний, для ~ування,
с^к балансу́й- [-й рыча́г балансу́й-ва́жиль, ва́жиль-
баланси́р]; ± уравни́шывающий(ся);

—йся з-й ~ува́тися, с^к ~ір- [-я ва́га ~ір-підва́га].

БАЛАНСИРОВОЧНЫЙ балансува́льний.

БАЛБЕС бєвзь, м’яло.

БАЛДА бєвзь, д. бо́мко.

БАЛДАХИН наме́т.

БАЛДЕТЬ > ОБАЛДЕВАТЬ.

БАЛЛОТИРОВАТЬ м^а ба́лот/ува́ти;

—й що ~ує, з-й до ~ува́ння, п^к ~увальний, ~а́бель-;

БАЛЛОТИРОВАТЬСЯ: б. на ви́борах кан-
дидува́ти; (на кого) висува́- свою́ к. на /с^о ~ува́-
тися у/ кого;

—йся що кандиду́є, з^г-й кандидува́ти, кандидат;
список -шихся список кандидатів.

БАЛОВАТЬ (дїтей) ма́зати пиро́гом, потура́- за-
баганкам, розпуска́-, (приемним) тіши-, (дара-
ми) одія́-;

—й що па́нькає, звиклий па́нькати, © па́нькаю-
чи; -ый ма́заний п., па́нька-;

РАЗБАЛОВАТЬ о^к розбєштати ъ;

БАЛОВАТЬСЯ о. ходіти на голо́вах; не -уйся!
не дурій!;

—йся що пусту́є, розбалува́ний, звиклий пустува́-
ати, пустун, пустій, с. збито́шний, урвитель, п^к
пустотливий, збито́шний, ± шаля́щий;

ДОБАЛОВАТЬСЯ у. догратися;

-вший ъ;

РАЗ♦♦♦ & о. ходіти на голо́вах, /- дорослих/
розволочітися;

—вший(ся) ъ; -я розбєщений, розбалува-, готу́-
вий ходіти на голо́ві.

БАЛОВЕНЬ фаворит, (- дїтей) ма́заний пиро́-
ом; б. судьбы́ пєщенєць /обран-, улбо́блен-/ до-
лі, пєстїй форту́ни.

БАЛЬЗАМИН у. живе́ зілля.

БАЛЬЗАМИРОВАТЬ: —й що ~ує, для ~ува́ння,
зайнятий -ям, ~а́тор, п^к ~увальний;

—йся/-ый бальзамований.

БАНАЛЬНОСТЬ загальщина, к^н загальник.

БАНАЛЬНЫЙ заїжджений, заяло́жений, зачов-

ганий, загальниковий, (- *фразу*) укачаний.
БАНДЕРОЇЛ б² перепаска; посылать -олью посылати під опаскою.
БАНДИТ харцизник, харцизяка; & бандюган.
БАНДИТСКИЙ: -ого віда о^к бандиткуватий.
БАНКРОТИТЬСЯ; О♦♦♦ збанкрутіти, звістися нінащо, о. зійти на пси, з³ вилетіти в трубу; -вшийся збанкрутілий.
БАЊНИК (для гармати) в² щітка.
БАЊННИЙ р^к лазьбний.
БАЊЩИК у. лазьбник.
БАЊЯ: кровавая б. криваве весілля /погуляння/.
БАРАБАНИТЬ калатати, викалатува-, гаратат-, о^к цока-, (- доц) ліпй-, лупй-, /у вікно/ ляпа-; --й що тарабанить, р-й тарабанити, стукало, калатальник, н^к торохтливий, туркотлі-, торохтлючий, /доц/ шпаркий, /звук/ цокотлючий.
БАРАЊ: как б. на новье ворота (*дивитися*) як теля на сороку; как стадо -ов як отара овець.
БАРАЊИНА ягнятина, & баранінка.
БАРАЊКА (кермо) г. керівниця.
БАРАХЛО > МОТЛОХ.
БАРАХОЛКА, БАРАХОЛЬЩИК > БАЗАР.
БАРАХТАТЬСЯ (у воді) брѳохатися, хлѳоп/а-, талѳа-, (на землі) борушка-, круги- в'юном; -йся що -ається, р-й хлѳопатися, (на землі) скрѳучуваний в'юном, о^к вѳутзливий; -щияся телѳа сплѳетєні в'юнамі /розборсани/ тіла.
БАРАЧНИЙ бараковий.
БАРАШКИ (на морі) жмури (хвиль), брѳижі.
БАРАШКОВИЙ г. баранковий.
БАРЕЛЬЄФ г. плоскоризба.
БАРСТВОВАТЬ: --й що панує, розпанѳошений, звѳиклий панувати, н^к пановѳитий, о. паном діло [-й бюрократ бюрократ п. д.].
ЗА♦♦♦: -вший запанілий, забагаті-, паном діло.
БАРХАТНИЙ (теружок) шліфувальний.
БАРЬЄР: к -ру! к^н до бар'єру!, у. готуйсь!
БАРЬНЬКА панѳєчка.
БАРЬШ зиск, інтерес, чѳистий прибуток; бытъ в -ше маѳи зиск.
БАРЬШНИК гѳешѳтмаѳер, гѳешѳтѳр, н^б спікуль.
БАРЬШНИЧАТЬ спекулюватѳи; (н^к кіньми) менджува-, вименджѳова-; --й що гендлѳє, зайнятий гендлѳр/ством, гендлѳр, спекулянт, (кіньми) менджун, н^к ~ський.
БАС & басило, басѳ(ли)ще.
БАСИТЬ; ПРОБАСИТЬ басонѳти.
БАСКЕТБОЛ г. кошикѳва.
БАСНОСЛОВНИЙ (- ціни) фантастичний, астрономѳч-; -ная ценѳ ціна-хмарѳѳѳ.
БАССЄЙН водѳйма[ище], (рѳчки) стѳєчище, (вод-озѳір) о^к зливисько.
БАСТОВАТЬ: --й що страйк/ує, з^м-й ~увати, ~ар, учѳсник ~у, (завод) охѳплений ~ом; -й пилѳт пилѳт-страйкар.

БАТАЛІЯ н^ѳ погуляння.
БАТАЛЬОН у. курїнь;
БАТАЛЬОННИЙ курїнный, ѳ курїнный.
БАТРАК заробѳтчанни; & наймитѳк /-юга/.
БАТРАЧИТЬ (- жінку) наймичкувати.
БАТЮШКА панѳтець;
БАТЮШКИ: б. (моѳ)!, б.-светы! Господи, твѳя воля!, (в кінці речення) аж пѳр'я летѳть, аж луна йде [поднялась кутерьма, б.-с.! зчинилась буча, аж пѳр'я летѳть /аж луна йде!].
БАХАТЬ гѳххати;
БАХНУТЬ гѳхнути.
БАХВАЛИТЬСЯ нахваляѳтися;
 -йся що -ється, звѳиклий н., хвалькѳ, н^к хвальковѳитий; ± ХВАСТАТЬ.
БАХВАЛЬСТВО о^к словохвальство /дармо-/.
БАХРОМА китиці, д. стрѳпкі, стрѳпці.
БАШ: б. на б. так на так, мах на мах, бич на бич.
БАШКА ф. кѳмпѳол, довбѳшка, макѳтра.
БАШКОВИТЫЙ о. з клѳєпкою в головѳи.
БАЮКАТЬ заколисувати;
 --й = убаюкивающий.
БДЕТЬ не дрѳмѳти, (тильнувати) начувѳатися;
 бдѳячий що не спить, н^к недрѳмний, недрѳман-, безсон-, невисипѳщий, сторожкий, н^ѳ начувѳанний, пильноѳкий; -й глаз пильне ѳко.
БДИТЕЛЬНО о^к стѳорожко;
БДИТЕЛЬНИЙ невисипѳщий, сторожкий, чуткий, пильноѳ-, (- ѳко) хазѳйсь-, всевидѳящий; бытъ -ым начувѳатися.
БЕ! ни бе ни ме ні гу-гу!, ні пари з уст, ні слова.
БЕГАНІЕ бігання; для -ния (одѳяз) бігальний.
БЕГАТЬ: б. взглядѳом зѳиркати (на всі бѳки); --й що біга, розбіганий /за-, звѳиклий /охѳзний/ бігати, р-й побѳга-, (по)бігѳн, побѳгѳч, н^к непосидѳщий, ф^р бігѳвий, /туда-сюди/ побѳгуѳщий, /- ѳко/ шмиглівий, перебігли-, блудний, т. рухѳмий, ѳ бігавши [смотрѳл -щимаи глазами дивѳвся, б. очима]; -й взгляд шмигліві ѳчі, перебігливий пѳгляд, о. злодѳйськѳ ѳчі; -й за жѳнским пѳлом бабѳй, джигѳн, с^ѳ ловелѳс; легкѳ -й легкий на нѳги, легконѳгий;
ЗАБЕГАТЬ: -али мурашки по спинѳ морѳз пѳза шкѳроку пішѳв;
 -вшийся забѳганий, ѳ;
СБЕГАТЬ змотѳатися, скѳѳчити, підскѳчи-, махну- [-ай! скѳч!, підскѳч!, махнѳи!]; -авший ѳ;
НАБЕГАТЬСЯ нагасѳтѳся (в ділі) попѳбігати;
РАЗБЕГАТЬСЯ розгасѳтѳся;
 -вшийся розбіганий, ѳ.
БЕГЛЕЦ & н^к утѳікацький.
БЕГЛОК прѳторком;
БЕГЛЫЙ (на язѳк) г. пливкий, (- читання) плѳинний.
БЕГОВОЙ: -ѳя дорѳжка о^к бѳжня.

БЕГОМ (*труськом*) підтющем, (*навтики*) драла; б. (*марш*)! *в*^н бігом руш!

БЕГОТНЯ шастаніна, шастання.

БЕГУН; **БЕГУНЫ** *о*^к бігунство.

БЕГУНЯ *ф*^р бігун.

БЕДА нещастя, лихо [б. в том л. в тім], *ф*^р вада [не велика б. не велика в.]; что за б.! ну, то й що (ж)!; не б. *ф*^р нічого [бүдо это не б. ніби воно й н.]; как на -ду як на те (лихо); б. -ду рідит нещастя ходить парами; б., коль пироги начнёт печи сапóжник колі не коваль, то й рук не погань; б. научит калачи есть хто хоче в горóх, знайде стéжку; врёде и беды нет *ф*^р воно ніби й нічого.

БЕДЛАМ гармидер.

БЕДНЕЙШИЙ *о*. бідний з бідних.

БЕДНЕТЬ: -ёющий що убожіє, дедалі бідніший, напівзубожілий, напівзбідні-.

БЕДНОСТЬ злидні; по -ти 1. як бідний, 2. через бідність, бұвши бідний.

БЕДНЫЙ: б. *чем* бідний на що [б. на фантазію].

БЕДНЯК *ж*^с бідакпра.

БЕДОВЫЙ промітний, похóпливий.

БЕДОКУР збитóшний.

БЕДОКУРИТЬ колобродити, шурубурити;

-й що колобродить, звиклий *♦*, колобрóда, бешкетник, бешкетун, *н*^к збитóшний, бешкетливий, *о*^к колобродистий; **бедокурящие** діти збитóшні діти;

НА♦♦♦ наліхотворити, наварі- пива /каші/;

-вший що нашкóдив +, *Ѕ*.

БЕДРИСТЫЙ стегнастий, *с*^к -стéгний [широко-стéгний].

БЕДСТВЕННЫЙ скрутний; -*о*е положеніє скрута, безголів'я, скрутне становище, лиха година.

БЕДСТВИЕ *о*. страшна біда, лиха напасть, (тяжка) скрута, страшний суд, удар долі /фортүни/ + бедственное положеніє.

БЕДСТВОВАТЬ зазнавати скрути, тягти біду, труби- в кулак, битися, як риба об лід, брьóха- у злиднях, *ф*^р злидувати.

-й що бідує, покинутий на біду, обтяжений /заскóче-/ бідю, бідолáха, бідачицьско, *н*^к безталанний, *о*. у скруті, ± мытарствующий; -й корабль судно в аваріі; -й род безталанний рід; -й шеф бідолáха-шеф.

БЕЖАТЬ *п*. мчати, леті-, (*до кого*) розганятися; б. без оглядки бігти, немóв за *ким* хто женеться; б. во весь дух бігти вітром /кулею, стрілою/; беги без оглядки! по́ли врїж та втікай!; бегущий що біжить, розбіганий, звиклий бігти, з-й /р-й/ пробіг-, бігун, втікач, *н*^к (- *воду*) біжучий, теку-, © прудконóгий, вітронó-, (- *хвилі*) неспін-, нестрім-, прудкобіж-, *т*. рухóмий [-й такелаж р. такелаж]; -й во весь дух © бігши ві-

тром /стрілою, кулею/; -щая волна крилата хвиля; -щая по волнам розбігана хвилями, здатна біг- плёсом вод; -щая строка неспінний рядок; **ПОБЕЖАТЬ** *о*. дати драла, чкурнути *♦*; **УБЕЖАТЬ** *б*^а вивтікати, вивтікти *♦*; **ПРОБЕЖАТЬ(СЯ)**: -вший(ся) *Ѕ*.

БЕЗ: б. десятиять пять (*час*) за десять п'ята; б. наименьшего /б. до́ли/ *чего* (*сумнію* +) без краплі; и без того і так [я и б. т. мокр я і так мокрий].

БЕЗАЛАБЕРНО *в*. хтóзна-як;

БЕЗАЛАБЕРНЫЙ недоладний, розхриста-, абсурд-.

БЕЗАПЕЛЯЦИОННО (*казати*) категорично, *п*^о вождієсто *♦*;

БЕЗАПЕЛЛЯЦИОННЫЙ беззаперчний /не-, категорич-.

БЕЗБЕДНО *о*. як у Бóга за дверима /за пазухою/, як у Христá в за́пчку.

БЕЗБОЛЕЗНЕННО без бо́лю, (*минати*) нормально;

БЕЗБОЛЕЗНЕННЫЙ (*хид*) нормальний.

БЕЗБОЯЗНЕННО безстрашно, без страху, *ж*^с без боюсь;

БЕЗБОЯЗНЕННЫЙ безстрашний.

БЕЗБОЯЗНЕННОСТЬ нестрах.

БЕЗБРАЧИЕ безшлóб'я + ЦЕЛИБАТ.

БЕЗБРЕЖНОСТЬ безберегість, *п*^о безберезжа.

БЕЗВКУСНЫЙ *о*. як трава.

БЕЗВЛАСТЬЕ *о*^к безвлáда.

БЕЗВОЗВРАТНО без вороття, на вічне віддання; **БЕЗВОЗВРАТНЫЙ**: -ая *потеря* *г*. невіджалувана втратá.

БЕЗВРЕМЕННЫЙ: -ая *кончина* передчасна /до-/ смерть.

БЕЗВОЛЬНЫЙ *з*^н сліянийвий.

БЕЗВЫЕЗДНО без виїзду.

БЕЗВЫХОДНЫЙ (*трагізм*) безпросвітний; -*о*е положеніє безвихіддя.

БЕЗГРАНИЧНОСТЬ *п*^о безмеж.

БЕЗДАРНЫЙ безкебетний, (*twir*) партáцький.

БЕЗДЕЙСТВОВАТЬ *о*. зависати в повітрі, палець у палець не вдаря-, сиді- й не рипатися, сиді-, склáвши руки, (- *завод*) стоя-;

-й що не діє, *н*^к бездіяльний, неактив-, (*закон*) нечін-, (- *техніку*) незаїнятий, *о*. не в роботі, не в ході, не в русі, *ф*^р покинутий, гулящий.

БЕЗДЕЛУШКА абіщца, нікчёмница, циянка, цяцька, *г*. багателька, (*висяча*) дармовіс.

БЕЗДЕЛЬЕ *р*. нічєв'я [в -льи в нічєв'ї]; от -льи не бывáет веселья безділля як похмілля.

БЕЗДЕЛЬНИЧАТЬ сидіти, склáвши руки, баглаї бити, ані за холóдно воду не братися, тиня- без діла, не робити діла, сидні /посиденьки/ справля-, *ф*. підпіра- кутки;

-й що /*м*^н хто/ байдикус, розледащений, звиклий байдикувати, нерóба, ледар, ледáщо, гульт-

йй, лёжень, гульгіпака, *н*° валяка, *н*° ледачий, розледащій, гульгіпацький, *о*° знічвлений; **-щие парни гуляй-хлопці.**

БЕЗДЕНЕЖНЫЙ безгрошівний, *с*° бездолар-

БЕЗДЕТНЫЙ безнащадний.

БЕЗДНА *н*° бездonna, (*у космосі*) чорна діра.

БЕЗДОМНОСТЬ безхаття.

БЕЗДОННЫЙ безднаний; **-ая ббчка** прірва [как в -ую ббчку як у прірву].

БЕЗДОРОЖЬЕ *о*° бездорога.

БЕЗДУМЬЕ нічого-не-думанья.

БЕЗДУХОВНИЙ *н*° безнебій.

БЕЗДУШНЫЙ (*неживий /н. отис/*) яловий.

БЕЗЖИЗНЕННО (*лежати*) колодою.

БЕЗЖИЗНЕННЫЙ неживий, бездушний, безжив-, мертвот-, безлюд-, без живої душі, (*край*) пүстошний. (*отис*) яловий.

БЕЗЖИЗНЕННОСТЬ *о*° безжив'я.

БЕЗЗАБОТНО з. безнапасно;

БЕЗЗАБОТНЫЙ з. безнапасний; (*побут*) устеле-квітами /ржа-/ , (*душею*) *о*° нескаламуче-

БЕЗЗАКОННИЕ беззаконство, безправс-, безсуд.

БЕЗЗАКОННИЧАТЬ сваволити;

—й що ламас закон, звиклий с., сваволець, відомий своїм беззаконням /своєю свавлею/.

БЕЗЗАСТЕНЧИВЫЙ с. без[не]церемонний.

БЕЗЗАЩИТНЫЙ з. невідборонний; **быть -ым** не мати оборони.

БЕЗЗВУЧНЫЙ безшелесний.

БЕЗКОНЕЧНОСТЬ: **делать до -сти /без конц-а/** робити-не-переробити.

БЕЗЛЮДНЫЙ *о*. без живої душі, без живих голосів, (*край*) пүстошний.

БЕЗМЕРНОСТЬ безмір'я.

БЕЗМЕРНЫЙ незмірєний;

БЕЗМЕРНЕЙШИЙ пребезмірний.

БЕЗМОЗГЛЫЙ безголовий;

БЕЗМОЗГЛЕЙШИЙ пребезтямний.

БЕЗМОЛВИЕ беззвучья, безголосся, німотнява.

БЕЗМОЛВСТВОВАТЬ німотствовати;

—й що німує, спбвнений тиші, © мовчүн, немба, *н*° німий, мовчазний, безсловес-, німот-, безгомін-, *с*° німий-як-сфікс; **-щая пустыня** німа /мовчазна +/- пустеля.

БЕЗМЯТЕЖНОСТЬ (*души*) нескаламучєність.

БЕЗМЯТЕЖНЫЙ (*вик*) устелений квітами /ржами-/; **б. сон** сон ангела /праведника/.

БЕЗНАДЕЖНО (!) нема раді (!);

БЕЗНАДЕЖНЫЙ *ф*° пропащий [-ое дело пропаше дело].

БЕЗНАДЕЖНОСТЬ *ф*° зневіра, безнадійщина.

БЕЗНАЛИЧНЫЙ: **б. расчёт** безгрошовий розрахунок.

БЕЗПРАВСТВЕННЫЙ *о*° зцінізований.

БЕЗОБИДНЫЙ нешкідливий, недошкульний; **-ое** существо хто й мұхи не зачепить, Бже теля.

БЕЗОБЛАЧНЫЙ *н*° безхмарий, (*вик*) > БЕЗМЯТЕЖНИЙ.

БЕЗОБРАЗИЕ (!) свінство (!), *о*° паскүдство, неподба; **что за б.!** що за свінство!

БЕЗОБРАЗИНА чуперадло.

БЕЗОБРАЗИТЬ (*образ*) кривити, викривляти; —й що кривить, з-й /готівий/ спотворити, спотворювач, *н*° спотворювальний, викривлющий, *о*° спотворчий, бешкетливий, © спотворюючи.

БЕЗОБРАЗНИК дебошир.

БЕЗОБРАЗНИЧАТЬ колобродити, ходи- на головах, чини- свінства;

—й що колобродить, звиклий к., колобрда, бешкетник, шибе-, збитош-, дебошир, *н*° збитошний, бешкетливий.

БЕЗОБРАЗНЫЙ чуперадланий.

БЕЗОПАСИТЬ безпечити, робити безпечним;

—й = обеспечивающий **безопасность.**

БЕЗОСНОВАТЕЛЬНЫЙ *о*° з-неба-взятий.

БЕЗОТВЕТНО, **-НЫЙ** *н*° безодголюсно, -ний.

БЕЗОТНОСИТЕЛЬНО: **б. к чему** без уваги на що.

БЕЗОТРАДНОСТЬ безпросвітність, безрад-

БЕЗОТРАДНЫЙ невідрадный, безпросвітний, *ф*° понурій.

БЕЗОШИБОЧНЫЙ *г*° помпйлєшний.

БЕЗРАДОСТНОСТЬ нерадість.

БЕЗРАДОСТНЫЙ невтішний.

БЕЗРАЗДЕЛЬНО суцільно.

БЕЗРАЗЛИЧЕН: **ко всему б. кто** ніщо (й ніхто) не в голові кому;

БЕЗРАЗЛИЧНО *о*. ні гірко ні солодко, ні холодно ні душно, все одно [б., как... все одно, як...]; **мне б.** про мене, мені однаково.

БЕЗРАЗМЕРНЫЙ безрозмірний.

БЕЗРАССУДНО по-дурному, с. відчайдушно, *о*. на одчай душі;

БЕЗРАССУДНЫЙ нерозумний, безголовий, необдуманий, безбгляд-, безтям-, (- *видагу*) відчайдуш-.

БЕЗРАССУДСТВО нербзум, недбумство, безголов'я, с. відчайдушність.

БЕЗРЕЗУЛЬТАТНЫЙ даремний, мар-, яловий.

БЕЗРОПОТНО без ремства, без нарікань, без слова, *о*. як миша в пастці /під віником/.

БЕЗРЫБЬЕ: **на -ьи и рак рыба** у степу і хруц м'ясо.

БЕЗУМЕЦ з. вар'ят

БЕЗУМИЕ *н*° безум.

БЕЗУМНЫЙ нестямний /без-/, нестямливий, (- *цину*) фантастичний.

БЕЗУМСТВОВАТЬ —й 1. що божеволіє, охоплюваний /охопле-/ божевільям, близький до божевілья, майже збожеволілий, *н*° божевільний, нестямливий, © впадаючи в божевілья, 2. = беснующийся.

БЕЗУСЛОВНЫЙ (*незаперечный*) безперечный.
БЕЗУСПЕШНО безрезультатно, безуспіш-, без успіху, о. де там [просил: б.! просів: де т.!];
~НЫЙ безрезультатный, безвітгаш-, яловий, без успіху ♀; **БЫТЬ** -ым не магі успіху.
БЕЗУСТАННО к. знай [б. поіт з., співають].
БЕЗУТІШНЫЙ (- печаль) пекельний.
БЕЗУЧАСТНО апатично, без сліду співчуття, холодно, (*дивитися*) відсутнім поглядом;
БЕЗУЧАСТНИЙ апатичний, холод-, (*погляд*) безпричас-, безпристрас-, незаангажова-.
БЕЗФАМИЛЬНЫЙ без прізвища.
БЕЗЫЗВЕСТНЫЙ маловідомий.
БЕЗЫМЯННОСТЬ безімення.
БЕЗЫМЯННЫЙ і. незвисско; б. палец у. підмізинний палець, р^к підмізинець.
БЕЗЫНИЦИАТИВНЫЙ неберучкий.
БЕЗЫСКУСНЫЙ (- прикраси) сякий-такий.
БЕЗЫСХОДНОСТЬ к. безвіхідь, ф^p зневіра.
БЕЗЫСХОДНЫЙ ф^p безпросвітний.
БЕЛЕТЬ: -й що біл/іє, чимраз -іший, (вже) ма-йже ~ий, забілі-, н^к ~ястий, о. ніби щось ~є;
ПОБЕЛЕТЬ прибліти, збілі- на глину; -ел *кто* зникал вся кров з лица *кому*;
 'вший збіллий /по-, при-/ ,пополотні-, ♀.
БЕЛИБЕРДА Химіни кури, на-вербі-груші, що-й-купи-не-держиться.
БЕЛИЗНА n^o біль, білість.
БЕЛИЧИЙ вивірчий.
БЕЛКА: как б. в колесє як дзіга, як в'юн в ополонці /на пательні/.
БЕЛОРУС f^c литвін.
БЕЛОРУЧКА нероба.
БЕЛЫЙ; ~БЫШИЙ найбіліший, білісінкий.
БЕЛЬМО: б. в глазу колбчка в оці.
БЕЛЬЁ спідне /шмаття/.
БЕРЕДИТЬ (*рану*) розворушувати; б. больное место наступá на мозолю; б. душу пекті /палі-, гриз-, видá-/ дүшу, (- сумнів) роз'їдá-; -й що ятрить, з-й роз'ятрити, ятрүщий;
БЕРЕДИТЬСЯ; РАЗ♦♦♦ роз'ятритися.
БЕРЕЖЛИВОСТЬ з. ошáда.
БЕРЕЖНЫЙ (- ставлення) дбайливий.
БЕРЕМЕНЕТЬ жс^m череватити, заходи- на дитину /в тяз/, о. горбаті- спереду; -щяя що заходить на тяз.
БЕРЕМЕННАЯ непорожня.
БЕРЕМЕННОСТЬ тяз; склобиная к -сти швидка на тяз.
БЕРЁЧЬ (*одяг*) жалувати;
БЕРЁЧЬСЯ глядітиса, остерігá-; -гись! начувайся!;
 -гүщий що бережє, звиклий /с-и/ берегти, покліканий зберегти, хоронитель, н^к (*щит*) захисний, (*нетранжира*) ошáдливий;
 -йся сторожкий, бережкий, (*ким*) березений,

© бережений [-гося Бог бережєт -єнного Бог бережє]; -я *чего* на сторожі пєред *чим*.
БЕРКУТ з^o хижун.
БЕРЛИНСКАЯ ЛАЗУРЬ берлінська синька.
БЕРУЩИЙ(СЯ) > БРАТЬ(СЯ).
БЕС дідько; б. /дух/ противоречия дух незгоди, гєний /дар/ заперечення; хитєр, как б. збіса хитрий;
БЕСЫ бісівня, чортівня.
БЕСЕДОВАТЬ: -й що розмовля, розбалаканий, зайнятий розмовою, бесід/ник, розмów-, з^o ~учо-чий; -щяя пара пара ~ників; ± разговаривающий.
БЕСЕДОЧНЫЙ альтанковий /о^k альтаношний/ [б. узел = а. вузол /комплекс].
БЕСИТЬ розлóчувати, доводи- до сказу, сатані-, казі-; -й що доводить до сказу, з-й розлютити;
ВЗБЕСИТЬ довести до сказу ♀.
БЕСИТЬСЯ розлó/чуватиса, рвати й метá-, ліз- на стінку, доходи- до сказу ♀;
 -йся що /м^m хто/ казиться, обсілий сказом, розсатанлий, оскаже-, ~тований, доведе- до сказу;
ВЗ♦♦♦ дійти до сказу; взбешенный и сам не свой © осатанілий та як... та як [в. и сам не свой: шлєп! о. та як ухóпит, та як брязне!]
ПЕРЕБЕСИТЬСЯ: -внийся передурілий;
ВЗБЕШЕННЫЙ доведений до сказу.
БЕСКОМПРОМИСНЫЙ непоступливий, безполовинчастий.
БЕСКОНЕЧНО без краю /кінця/, без кінця-краю, (*довго*) до без кінця, (*мало*) о. комарикова.
БЕСКОНЕЧНЫЙ: -ая жизнь вічне тривання.
БЕСКОНЕЧНОСТЬ безконєччя, вічне тривання; до -сти до без кінця, о^k до безміру.
БЕСКОРЫСТНЫЙ у. незажерливий, непожáдли-; ± БЕСПОЛЕЗНЫЙ.
БЕСНОВАТЬСЯ лізти на стінку, рва- й метá-, (- псiv і пєпiv) гвалтуватиса;
 -йся що шалє, шалєн/ий, скаже-, розлóче-, доведе- до сказу, розсатанлий, розшалі-, ~ець, н^k біснувáтий, несамові-, /океан/ розбүрханий.
БЕСПАЛЫЙ © безпáлько.
БЕСПАМЯТНЫЙ і. забудько.
БЕСПАМЯТСТВО безпáм'яття, п. млость [до -ва до млбости], (*стан відчужености*) транс [прокинутиса з трансу].
БЕСПАРДОННЫЙ к^m епатажний.
БЕСПАРТИЙНЫЙ з. нестоваришений.
БЕСПЕРЕБОЙНЫЙ безперєрвний, безупін-.
БЕСПЕРСПЕКТИВНЫЙ з. безвіглядний, (- майбутне) пустоцвіт-, безмайбүтний.
БЕСПЕРЫЙ неопєрєний, невбитий у пір'я, голлий.
БЕСПЕЧНОСТЬ легковáжність.
БЕСПЕЧНЫЙ легковáжний.
БЕСПЛАМЕННЫЙ к. без полум'я.

БЕСПЛАТНО, -НИЙ о. за спасібі, за так.

БЕСПЛОДИЕ о. пустоколосся.

БЕСПЛОДНЫЙ яловий, пустоцвітний.

БЕСПЛОТНЫЙ (образ) неживий, мёртв.

БЕСПОВОРОТНОСТЬ *n*^o безповорот.

БЕСПОДОБНЫЙ о. такий, що ну; -ая жёнщи-на королева, богиня.

БЕСПОКОИТЬ докучати [-ит зуб -а зуб], колошка-, розполохува-, розляку-, розколошку-, пекти в п'яти, не дава- спа-, (- думки) муля-, смокта- сердце, не дава- спокою, *ф*^p боли- [беспокобящие нас дела справи, що нас болять]; б. кого докуча- /лежа- на сердце, не дава- спокою/ кому, муля- кого; б. душу муля- сердце; б. сознание (- думки) ліз- в голову; мало б. не обходи- [их м. -оит здоровье детей их не -ить здоров'я дітей]; пусть Вас это не -ит в. яке Ваше собаче діло?; мало -ит кого *ф.* і за вухом не свербіть кому; что Вас -ит? (затит лікаря) г. що Вам хибує?

-й що докуча, звиклий турбувати, з-й занепокої-, сповнений тривоги /неспокою/, *n*^k неспокійний, тривож-, докучливий, настірли-, дошкульний, р. шкулький, /чобит/ мулький, /стан/ (мало не) критичний, с. глибоко /дуже/ тривож-.

БЕСПОКОИТЬСЯ побиватися за ким, клопотат- [не -йтесь! = не -чіться]; не стобит б. менше з тим; б. кому о чём © буде боліти голова кого про що [Вам не придётся б. о чём Вас не буде г. б. про що]; б. о ком о. сушитися ким; не б. о чём не перейматися ким; не -йтесь! не журіться; ни о чём не -йтесь нічого собі не думайте; -бится кто голова боліть кого;

-йся занепокобений /зажуре-, стурбоба-, розхвильбо-/ чим, *n*^k турботливий, клопітлі-, клопіткий; -я о чём заклопотаний чим;

ПО♦♦♦ (подбати) поклопотатися, о. виявити турботу;

-вшийся *ф.*

БЕСПОЛЕЗНО безкорисно, марна праця, шкода й праці /заходу/, *ф*^p де там [просил: б.! просів, де там!]; б. думать /кричать/ думай не думай /кричи не кричи/;

БЕСПОЛЕЗНЫЙ безкорисний, марний *ф.*

БЕСПОЛЕЗНОСТЬ: абсолютная б. кого © як з папа молока з кого.

БЕСПОЛЫЙ *ф*^p без статі.

БЕСПОМОЩНЫЙ не здатен опиратися ☺, *o*^k недорікуватий, як без рук, і кури загребуть кого.

БЕСПОРЯДОК рейвах, гармідер, хаос, кавардак, *o*^k розтелесованість, в. бардак; поэтический б. поетичний /творчий, мистецький/ безлад /д. кавардак/, творчий хаос; в беспорядке безбач, будь-як, жужжом, хтозна-як, лоском [бросать в дже кидати л.];

БЕСПОРЯДКИ розрух, розбрат, заворуха.

БЕСПОРЯДОЧНО *ф*^p хтозна-як *ф.*;

БЕСПОРЯДОЧНЫЙ хаотичний, розтелесова-, (- думки) розхриста-, незачеса-, безсистем-.

БЕСПОЧВЕННОСТЬ (брак трунту) безгрунтність.

БЕСПОЩАДНЫЙ безжалісний, безмилосерд-, нещадимий, *o*^k нещадливий.

БЕСПРАВИЕ безправість.

БЕСПРЕДЕЛ *ж*^m вседозволеність, гра-без-правил, не визнання жодних меж, сваволя, *p*^k прava-без-меж, море-по-коліна, *p*^m безпрідл.

БЕСПРЕДЕЛЬНЫЙ *i*^c неогортанний.

БЕСПРЕКОСЛОВНО без слова, г. безпереч.

БЕСПРЕПЯТСТВЕННО г. нестиснено.

БЕСПЕРЕРЫВНО знай [б. плачет знай, плаче], о. тільки й робить /знає/, що...

БЕСПРИЗОРНИЧЕСКИЙ вуркаганський.

БЕСПРИЗОРНЫЙ *o*^k безприхиль-, безпричаль-.

БЕСПРИСТРАСТНОСТЬ *ф*^p автоматичність, відсторонен-, незашорен-.

БЕСПРИСТРАСТНЫЙ (погляд) незашорений.

БЕСПРОБУДНОСТЬ *n*^o непробудь.

БЕСПРОБУДНЫЙ (ниак) непросипенний.

БЕСПРОВОЛОЧНО негайно, без зволікань.

БЕСПРОСВЕТНОСТЬ безпросвіття.

БЕСПУТНИЧАТЬ: -й що гультює, звиклий гультювати, гультий, гульвіса, *n*^k безпутний.

БЕСПУТНЫЙ безпутний, шалапутни[і]й, і шалапут.

БЕССВЯЗНЫЙ розхристаний, незв'яза-, о. без зв'язку, що не дёржитися купи.

БЕССЕРДЕЧНЫЙ: быть -ым не мати сердца.

БЕССИЛЬНЫЙ *o*^k нездолящий, нездольний.

БЕССИСТЕМНО хтозна-як.

БЕССЛАВИТЬ: -й що неславить, звиклий неславити, з-й спашлюжи-, ганьбитель, *n*^k пашлюжний, ганьбливий, пашлюжли-, ± позорящий.

БЕССЛЕДНО о. як камінь у воду.

БЕССЛОВЕСНЫЙ *y*^p безглагольний; -ая тварь німіна.

БЕССМЕРТИЕ о. вічне тривання.

БЕССМЕРТНЫЙ вічноживий, *y*^p неубієнний, *ф.* немирака.

БЕССМЫСЛЕННО *ж*^m безтямки;

БЕССМЫСЛЕННЫЙ г. безмисний

БЕССМЫСЛИЦА о. на вербі груші, півтора лодського.

БЕССОДЕРЖАТЕЛЬНОСТЬ *o* дармограйство.
БЕССОДЕРЖАТЕЛЬНЫЙ пустопорожній, *ж*^m тарабарний.

БЕССОЗНАНИЕ: до -ия до млости /безпам'яті/, аж бчі рогом /на лоб/ лізуть, (гонкати) до упаду.

БЕССОЗНАТЕЛЬНЫЙ: в -ом состоянии без пам'яті.

БЕССПОРНО о. без перекорів, *g*^d насліпо.

БЕССПОРНЫЙ (доказ) *ф*^p/с. камінний.

БЕССРЭБРЕНІК негрэба, небраха, нехапуга, не дрычка /грошолбок, сріблалоб(ець)/.

БЕССРОЧНО *б*^р набэзрлік;

БЕССРОЧНЫЙ *ф*^р вічний.

БЕССТРАСНО *о*^к незворушно;

БЕССТРАСТНЫЙ незворушний, невразливий, недіткли-, *о*. ні гарячий ні холодний.

БЕССТРАШЕ нестрах.

БЕССТРАШНЫЙ *о*^к безбоязний.

БЕССТРАШЛИВІТЬ забувати сором, не зна-/не ма-/ сорому.

БЕСТАКТНОСТЬ нетакт.

БЕСТЕЛЕСНЫЙ *о*^к безтілесий.

БЕСТОЛКОВЩИНА безголов'я.

БЕСХИТРОСТНЫЙ *о*. простиий серцем.

БЕСЦВЕТНЫЙ *о*. без краплі кольору.

БЕСЦЕЛНО (*іти*) безбач, куді очі світять, (*тратити*) *о*. по-дурному, на вітер;

БЕСЦЕЛЬНЫЙ без меті, (*спир*) безмістовний.

БЕСЧЕСТИТЬ неславі/ити;

—й що ~ить, звиклий ганьбити, ганьбитель [-й свой род г. свого роду], *н*^к ганебний для кого, ± позорящий.

БЕСЧИНСТВОВАТЬ галабурд/ити, колоброді-;

—й що ~ить, звиклий бешкетувати, галабурдник, бешкет-, сваволець, дебошир, скандаліст, буян, жлоб, хам, грубіян, галабурда, колоброді, кому море по коліна, *н*^к бешкетний, свавіль-, скандаль-; ± СВОЕВОЛЬНИЧАТЬ.

БЕСЧИСЛЕННЫЙ *ф*^р без числа; **бесчисленных** родів *ф*^р аж он скількох родів.

БЕСЧУВСТВЕННЫЙ незворушливий *н*^к беземоційний, (*погляд*) безвизраз-, ⊕ бездуш-, холод-, черствий, *н*^о нечутінний, *о*. сухар сухарем.

БЕСШУМНО (*іти*) *о*^к (по-)навшпінячки.

БЕТОНІРОВАТЬ: —й що бетонує, зайнятий бетонуванням, бетоняр, (*розчин*) для бетонування, *н*^к бетонувальний;

—йся/—ий бетонований.

БЕТОННЫЙ: -ая дорога бетонка.

БЕЧЕВКА поворозка, *і*^о бочівка.

БЕШЕНЬИЙ: -ое существо скаженюга.

БЕШЕНСТВО *о*^к скаженіна.

БИБЛИОМАН книгоман /ж^і -ка/

БІВЕНЬ бияк.

БІЕНІЕ (*серця*) з^і гупаніна.

БІМ-БОМ бам, балам, бам-балам, бім-бам.

БІОГРАФІЯ *о*. стрічка життя.

БІРЮК ⊕ тумá.

БІСЕР з. місюра, з. місюрка.

БІТВА *н*^о погуляння.

БІТКОМ напхом, натопом, *ф*^р натрусом; **зал набіт б.** в залі аж стіни тріщать; **б. набіто** повно, аж тріщить /-ало/, як оселедців у бочці, голці ніде впасти, курці ступі- ніде; **б. набітый** повний ущерт /по саму зав'язку/.

БИТЬ (*у ніс запахом*) вдаряти; (*батогом*) батожити, періши-; **б. баклуши** > БАКЛУШИ; **б. ключом** би- дзюрком /цівкою/, приска-, джерели(ся), (- *життя*) пульсува-, фонтани-; **б. по карману** кусатися; **б. с носка** копати; **б. струей** бидзюрком /цівкою/; **б. челом кому** шапкува- перед *ким*; **б. через край** *о*^к переповнюва- що;

бьющий що б'є, звиклий /с-и/ бити, р-й побі-, клепальник, клепайло, клепач, (*річ*) бияк, біло, *н*^к биткий, битливий, *с*^к -бійний [далекобійний];

—й в глазі що впада в око, *н*^к строкатий, крикливий; —й в набіт дзвонар на сполох; —й в нос (*запах*) шпаркий, різкий; —й ключом розфонтанений, вгорубриз- (цівкою), *н*^к фонтан-, /- *життя*/ розбуялий; —й по карману кусочий;

—й поклоны невтомний у поклонах; —й по мордасам щедрий на ляпаси; —й с носка майстер копати; —й струей струменістий, виливаний цівкою; —й тревогу аларміст; —й челом чоломбитько, —й через край (- *життя*) розбуялий.

БИТЬСЯ з. товкти [г. головою об стіну]; (*на дрязки*) розбиватися, (*в корчах*) борса-; усилнено **б.** (- *серце*) тіпа-; **б. не на жизнь**, а на смерть битися до загину, **б. об заклад** іти в заклад;

бьющийся 1. що б'ється, покликаний битися, боєць, *н*^к бойовий, *о*. в бою, ± воюющий, 2. разбивающийся + б'ючий, биткий, 3. (*у корчах*) розборсаний, 4. бедствующий, 5. ударяющийся, 6. пульсирующий; —йся не на жизнь, а на смерть відчайдух, *н*^к відчайдушний, готовий на смерть; —я об заклад з^і-й /з^м-й, готівий/ закладстися;

ЗАБИТЬСЯ (- *серце*) з^д затовктися; ⊕;

ПО♦♦♦; п. в заклад ж^м побитися на парі ⊕.

БИТЮГ (*кінь*) биндюг.

БИЧ: **б. сатиры** жалб /батіг/ сатири.

БИЧЕВАТЬ батожити; **б. пороки** карта- за хиби; —й що батожить, *н*^к дошкульний, шпаркий, гострий, жальливий; —й пороки що карта (за хиби), з-й /поклика-, с-и/ картати з. х.; —щя сатира гостра /б'ючка/ сатира.

БИШЬ *ф*^р там [как б. е? як там і?]; **то б.** чи там пак, тобисть, *ф*^р чи (то) пак [о чьм я? То б. о ней про що я? Чи п. про не?]; **что б.** що-бо.

БЛАГО; **БЛАГА**: **всех благ!** з. оставайтеся в гардазі!; **ни за какие б. ф**^р хоч убий.

БЛАГОВИДНЫЙ *ф*^р невінний [под -ым предлогом під -им приводом /закид-, претекст-].

БЛАГОВОЛЕНИЕ ласка, прихильність, *о*^к зичливість.

БЛАГОВОЛИТЬ душевно /сердеч-/ ставитися, *у*^р споспішати [Гбсподи -воли! Гбсподи споспішай! /с(п)острічай! кого!];

—й що душевно ставиться, *н*^к доброзичливий, прихильний;

СОБЛАГОВОЛИТЬ (зволити) з ласки своєї

/Вашої! [-іте отвори́ть відчиніть з л. В.], з. бу́ти ласка́вим [-іте взя́ть? Чи бу́дете ласка́ві взя́ти?]; не с. не завда́ти собі́ тру́ду [не -и́л зайти́ не -ав с. т. зайти́].

БЛАГОГЛУПОСТЬ свята́ ду́рість.

БЛАГОГОВЕ́ЙНИЙ *ф*^р богобі́йний.

БЛАГОГОВЕ́НИЕ святибо́жність, богобі́йний трéпет; с -нем побóжно, із стра́хом Бо́жим.

БЛАГОГОВЕ́ТЬ (*перед ким*) побóжно млі́ти;

—й що побóжно млі́є, готóвий п. м., спóвнений богобі́йною трéпету, *п*^к богобі́йний, святиоблі́вий, о. з богобі́йним трéпетом.

БЛАГОДАРИ́ТЬ відпла́чуватися /віддя́чув- / кому; **б.** за уго́шення дякувати за хлі́б-сі́ль; -**ри** *судьбу́* *ф*^р ма́єш ща́стя [-**ри** с., **что** жив м. щ., що живи́й]; -**рю** покóрно /покóрнейше -**рю** / з. вельмі дякую;

БЛАГОДА́РЯ: **б.** то́му, **что...** *отсутствует что* бо... /оскі́льки..., через те́, що..., то́му, що..., за́тим що... /нема́ чо́го;

—й що дя́кує, звя́клий /с-и/ дякувати, р-й /з^м-й/ подя́кува-, о. з подя́кою на уста́х, *п*^к вдя́чний, вдя́чливий;

-и́лось дякувано;

ОТБЛОГОДАРИ́ТЬ (*чим*) відслужі́тися, відпла́тити-, з. відго́ди-, з. відзва́ємнити, віддя́читись.

БЛАГОДА́РНІСТЬ: чу́вство -ти вдя́чність; в **знак** -ти на **знак** подя́ки /вдя́чності/.

БЛАГОДА́РНИЙ вдя́чливий;

БЛАГОДА́РЕН **будь б.** мене знай мо́ю до́брість.

БЛАГОДА́РСТВОВА́ТЬ > **БЛАГОДАРИ́ТЬ**.

БЛАГОДА́ТНИЙ живода́йний, добродáй-, животво́р-, (*край*) богомда́-, те́кучий моло́ком і ме́д-

БЛАГОДА́ТЬ рай, лавва́, дощ на спра́глу зе́млю, (*з неба*) Бо́жа ла́ска, (*на врожа́й*) полі́ття; **б.!** лавва́!, красота́!, лобота́!, рай та й го́ди!, Бо́жий ♦!

БЛАГОДЕ́НСТВО́Е гара́зд, гара́зди, ща́стя-зго́да, прсвітла го́дина.

БЛАГОДЕ́НСТВОВА́ТЬ гара́здува́ти, раюва́-, богува́-, не зна́- го́ря, жи́- як у Бо́га за двері́ма /як у Христа́ в за́пичку/, жи́- на ширóку но́гу /як варéник у сметáні/;

—й що ра́бе, с-и раюва́ти, *п*^к розкі́шний, бага́тий, щасли́вий, квітучий, обітований, (*край*) Бо́гом не забу́тий, © як сир у ма́слі.

БЛАГОДЕ́ТЕЛЬ доброчи́нець, добродáй, мило́стивець, ласка́вець.

БЛАГОДЕ́ТЕЛЬСТВОВА́ТЬ обдарóвувати ла́скою, о. не́сти золоті яйця́ кому;

—й що робить ла́ску, *і*. **БЛАГОДЕ́ТЕЛЬ**, *п*^к доброчи́нний, добродáй-, мило́стивий; -й **крез** крез-доброчи́нець;

ОБЛАГОДЕ́ТЕЛЬСТВОВА́ТЬ ошасли́вити, осіпа- ла́скаме /міло́стя-, к. обдарува́-; ♦;

-вший **б.**

БЛАГОДЕ́Я́НИЕ добродáйство.

БЛАГОДУ́ШЕСТВОВА́ТЬ не зна́ти кло́потів; —й що не зна́є к., безтурбо́тний, безкло́пит-, о. у до́брому гу́морі /настро́ї/.

БЛАГОДУ́ШНИЙ з. добротли́вий.

БЛАГОЖЕЛА́ТЕЛЬНИЙ *ф*^р прия́зний.

БЛАГОЖЕЛА́ТЕЛЬСТВОВА́ТЬ: —й що зичи́ти до́бра, доброзичли́вець, прихильник, *п*^к доброзичли́вий, прихильний.

БЛАГО́Й (*намір*) доброчи́сний, *у*^р висо́кий; **дорба́** в ад **вымо́щена** -и́ми **наме́рени́ями**, шля́х до пе́кла **тору́ють** висо́кі /до́бри/ **наме́ри**.

БЛАГОЛЕ́ПНИЙ сподóбний, крас-, благолі́пий.

БЛАГОМЫ́СЛЯЩИЙ добропоря́дний, доброду́м, світла голо́ва.

БЛАГОПОЛУ́ЧИЕ добробу́т, гара́зд(и́).

БЛАГОПОЛУ́ЧНО безперешко́дно, безна́пас-, безбід-, без приго́д /утра́т, трудо́щів, ускла́днень/;

БЛАГОПОЛУ́ЧНИЙ безна́пасний **б.**, *ф*^р безбо́ліс-, безутра́т-, (*схов*) безпе́ч-, наді́й-, © безпробле́м-, (*лад*) незагро́же-, уста́ле-, унормова́-, (- *сім'ю*) зразко́вий; **б.** **исхóд** щасли́вий кі́нець.

БЛАГОПРИОБРЕ́ТЕННИЙ до́бром набу́тий, *ф*^р наста́раний.

БЛАГОПРИСТО́ЙНИЙ доброзвича́йний, *ф*^р безгріш-.

БЛАГОПРИЯ́Т/НО: **как** **нельзя́** -тнее **якнайкра́ще**, в са́мий раз;

~**НИЙ** (*кі́нець*) до́брый, (*момент*) принагі́дний, з. приго́жий; **б.** **случа́й** наго́да, о́казія; **бóлее б.** кра́щий [в **б.** -**ых** **усло́виях** у кра́щих умо́вах].

БЛАГОПРИ́СТВОВА́ТЬ з. пого́джати, споспі́ша-, з. допи́сува- [сча́стье мене́ не -уе́т ща́стя мене́ не допи́сує], *ж*^м **спори-** кому; -**я́тствуй!** споспі́шай!, *с*^р **спри́яй!**;

—й що сприя́є, готóвий сприя́ти, *п*^к помі́чний, сприя́тливий, (- *умови*) теплі́чний;

ПОБЛАГОПРИЯ́ТСТВОВА́ТЬ з. пого́дити **б.**

БЛАГОРАЗУ́МИЕ к. му́дрість.

БЛАГОРАЗУ́МНО к. му́дро;

БЛАГОРАЗУ́МНИЙ до́сить му́дрий, раціо́нальний, слу́ш-, резон-, доці́ль-, вірозумлі́й.

БЛАГОРО́ДНО по-лицарськи, по-коза́цьки;

БЛАГОРО́ДНИЙ *ф*^р **гоноро́вий**, (*жест*) **лицарський**, (*метал*) **кошто́вний**; **из** -**ных** висо́кого ко́ліна.

БЛАГОСКЛО́ННИЙ зичли́вий, прия́зний.

БЛАГОСЛОВЛЯ́ТЬ дава́ти благослове́ння; **б.** **судьбу́** дякувати сво́й зорі;

—й що *л^м* **хто!** благословля́, звя́клий благословля́ти, р-й **благослови́-**, (- *позу*) **священноді́йний**, *с*^к **благослови́-** [благослови́-*поза*], © з **благослове́нням**, **благословля́ючи**;

-**ый** **благословле́нний**.

БЛАГОСТНО́СТЬ к. бла́гість.

БЛАГОСОСТОЯ́НИЕ гара́зди.

БЛАГОТВОРИТЕЛЬНОСТЬ *г.* добродійство ◊.
БЛАГОТВОРИТЕЛЬНЫЙ (*комітет*) *г.* допо-
моговий; на -**ых** началах добродійно.

БЛАГОТВОРИТЕЛЬСТВОВАТЬ: -**й** = благо-
детельствующий.

БЛАГОТВОРНЫЙ добротворчий, цілющий, не-
шкідливий, (*вплив*) живодайний, спасён-, пози-
тив-, *к.* добрий.

БЛАГОУСТРАИВАТЬ поліпшувати, (*хату*) о-
поряджати, облагоджувати;

-**й** що впорядковує, покликаний опорядити,
для опорядження, зайнятий -**ям**;

-**йся**/-**ый** що впорядковується, опоряджуваний,
поліпшу-, чимраз впорядкованіший;

БЛАГОУСТРОИТЬ облагодити ◊;

БЛАГОУСТРОЕННЫЙ облагоджений, (*го-
род*) *ф^р* хазайський.

БЛАГОУХАТЬ: -**й** що пахтіть, *н^к* запашний,
духмя-, запахущий, пахучий, пахкий.

БЛАГОЧЕСТИВЫЙ (*цноді ф^р*) святобожий, (*па-
стир*) *г.* всечесний; **б.** муж *н^о* добра душа.

БЛАЖЕННЫЙ; -**ЕЙШИЙ** *о^к* триблаженний.

БЛАЖЕНСТВО: быть на верху -**ва** от *чего* бы-
ти на сьомому небі через *що*.

БЛАЖЕНСТВОВАТЬ богувати, гараздуба-, ку-
патися як сир у маслі, жити як у раб / як у Бога
за дверима, як у Бога за пазухою, як у Христа в
запичку/, не зна- горя, (*в раю*) царствува-;

-**й** що рабе, *о.* мазаний пирогом, (безмірно)
щасливий, © на сьомому небі, як сир у маслі.

БЛАТНОЙ *ф^р* на бий лежачого [-**ая** работёнка
робота не б. л.].

БЛАТНЯК *н^о* бомжуватий

БЛАТОВАТЬ *ж^н* благувати;

-**й** що ~ує, *с-и* б., блатняк, блатний, блатовитий.

БЛЕВАТЬ: блюющий що блює, розбльований,
знудже- блювотою, блювака, *о.* з блювотою [-**й**
больной хворий з б.].

БЛЕВОТА ригачка, ригаки (*у. м^н = рос. о^д*).

БЛЕДНЕТЬ *г.* піснїти;

-**й** що блідне, чимраз блідіший, напівзблідлий,
вже майже блідий.

ПО♦♦♦ взятися крейдюю, *г.* попіснїти;

~вший зблідлий /по-/ , пополотні-, *ф^р*.

БЛЕДНО; **БЛЕДНЕЕ** *н^к* блід(і)ший, *н^р* блідше.

БЛЕДНЫЙ *о^к* скукий [-**ая** копия -па подоба].

БЛЕДНОСТЬ блідина.

БЛЕЗИР: для -**ра** про (людське) око.

БЛЕКЛЫЙ = поблєкший ◊.

БЛЕКНУТЬ шерх(ну)ти, шорскну-, бяккнун-, ли-
ня-, марні-;

-**й** що шерхне, *н^к* напівзбляклий, (*на виду*) чим-
раз марніший;

ПОБЛЕКНУТЬ пошорскнути, прибяккун- /з-/,
пошерхну-, вибляк-, виблїдну- ◊;

-**єкший** пошорсклий, (з)бляк- /при-, по-, ви-/,

пошерх-, виблїд-, полиня- /ви-/, © змарні-;

ПОБЛЕКЛЫЙ = поблєкший ◊.

БЛЕСК *ф^р* рзблїск; для внєшнего -**жу** абї, ба-
бо, рябо.

БЛЕСНУТЬ (*здалека*) заблїснути, (*знанням* +)
козирну-, (- блискавку) шваркнун-.

БЛЕСТЕТЬ вилїскуватись; не всё то зблото,
что блестит не все те зблото, що світїтїся;

-**нула** мысль засвітїла (в голові) думка;

-**яще** блискуче, *ж^н* так.., так... [б. играл так
грав, так грав] ◊;

-**й** що блищїть, (б)лискучий, блискотю-, *н.* ма-
йстерний, феноменаль-, непереверше-, доскон-
а́лий, (*устїх*) гучний, (*проект*) золотий, (- кар'є-
ру) семимїльний, устєле- квітами, ± фантасти-
ческий; хоть и не б., а який-не-який [х. и не б.,
а ход я.-не-я. хїд]; далеко не -**й** сякий-такий;
преблєстїчий розблїскучий.

БЛЕСТКИ (*на водї*) осуга.

БЛЕСТЯЩЕ, -**ЩИЙ** > БЛЕСТЕТЬ.

БЛЕФОВАТЬ брати на бога;

-**й** що берє на б., з-ї взїти на б. + вводящий в
заблуждение.

БЛЕЩУЩИЙ > БЛИСТАТЬ.

БЛИЗИТЬСЯ добігати *чого* [б. к концу д. кін-
ця], доходи- [б. к концу д. (до) кінця];

-**йся** наближуваний, щораз ближчий, вже (зівс-
ім) близький ± наступающий; -**йся** к концу
близкий до кінця, © перєд кінцем *чого*.

БЛИЗКИЙ: довольно б. близєнький, близєсень-;
с -*ой* перспектївы *к.* зблїзка;

БЛИЖАЙШИЙ поблїзкий, близїсїнь-; & по-
блїжній; б. по врємени *о^к* от-от-отній; в -*шее*
врємя незабаром.

БЛИЗКО за рбгом; **и** б. не было і не почувало.

БЛИЗОСТЬ: в непосредственной -**ти** от *чего*
зараз же коло *чого*, *ф.* під /перєд/ носом; по -**ти**
поблизу, недалєко.

БЛИН: первы б. комом перший бублик глевкий,
перші котї – за плотї, усє потребує практики.

БЛИСТАТЬ (*красою*) пишатися; б. *чем* заслїплю-
вати; б. талантами стяга- зорї з неба; не блє-
шет *чем* не мо́же похвалїтїся *чим*;

блєщущий що блищїть, *н^к* блискучий, (*чим*) з
блискучим *чим* [-**й** знанїями з -ми знанїями];

-**й** зблотом золотосїяний; -**й** умбм © заслїплю-
ючи розумом; далеко не -**й** не найкращїй.

БЛОКАДА у. облбга.

БЛОКИРОВАТЬ: -**й** що блокує, *с-и* ~увати, з-ї
заблокува-, *н^к* ~увальний, для ~уваня;

-**йся**/-**ый** блокований;

ЗАБЛОКИРОВАТЬ (*дорогу*) затарасувати.

БЛОКОТ нотатник, записник, *к^н* ноутбук.

БЛОНДИН білявєць; **БЛОНДИНКА** білявка.

БЛУДИТЬ ¹ *о.* жити у блудї, скака- у грєчку;

-**й** ¹ що живе у блудї, розпаскуджений, звїклиий

блудити, схильний до блуду, гріховода, блудник, розпус-, блудич, *н*^к розпусний, блудливий, розпутний, блудчий, блудни-;

БЛУДИТЬ² ходити блудом;

—*й*² що блукá, заблуканий, блукáч, *к*^н блукáлец, *н*² швєндя, блудяга, *о*^к блуда, *н*^к блудний, мандрівний, *р.* блудячий, *о.* у блукáннях;

ЗАБЛУДИТЬСЯ збитися з дороги, втратити орієнтир; **з.** в трьох сósнах заблукá- на власному подвїр'ї;

—*вший* *і* заблудший що заблукáв, заблуда, заблуканець, *н*^к заблуканий, заблуд-, заблудлий, заблукá-, *п.* дезорієнтований;

ПРИБЛУДИТЬСЯ приблукáти, заволіктися;

—*вший* *я* приблудл[н]ий, приблуда, *Ї.*

БЛУЖДАТЬ ходити манівцями, *ф.* мотáтися; **б.**

в потёмках сліпати, блукá-, як сліпий у лісі;

—*ющий* = блудячий² + обходисвіт, *о*^к гуляйнаго, *н*^к бездомний, кочовий, обходисвітний, блукливий, /погляд/ перебігли-, шмигли-, розкидли-, /- життя/ на колєсах, *р*^к тут-і-тамний, /- радіохвилю/ *т.* „непрописа-“, /- клітину/ рухливий, бездомний; —*й* *взгляд* перебігливий погляд, *©* зїркаючи очима; —*й* *во мряке* блукáч у мряці; —*й* *нерв /пóчка/* *р*^к бездомний нерв /нірка/; —*й* *огонь* блудний /мандрів-/ вогонь, *с*^к блукáй-вогонь; —*щя* *звєздá* мандрівна зоря; —*щие ж.* тут-і-тама; *мєтoд* —*щих* *волн* *т.* мєтoд на шарувáння хвиль.

БЛУЗ(К)А з² блó(к)а.

БЛЮДЕЧКО, **БЛЮДЦЕ** тарільчик; **на -ке** (*подати*) на тарілочці.

БЛЮДО таріль (*ч*²).

БЛЮСТІ пантрувати, (*інтереси*) дбáти про /на/; **б.** *себя* зберігáти самоповагу;

блюдуший = *соблюдающий* + *і.* охорóнець, наглядáч /до-/.

БЛЮСТИТЕЛЬ: **б.** *порядка* вартовий /охорóнець, доглядáч, *к.* глядáч/ *порядку.*

БЛЯХА (*орден*) з^н бляшка.

БОБЫЛЬ непри́тика.

БОГ & *боженя*, *прибіг /прибоги/*; **избáви Б.!** *борóнь /не дай/,* *Боже, з² пожалься, Бóже!*; **Б.** *милостив ж^н* *Бог* *не ф́раер*; **Б.** (*ты*) *мой!* *Мáти Бóжа!*, (*1*) *огó [Б. ты мой, скóлько! огó, скільки!];* **Б.** *ты мой, когдá!* *бóзна-колі; слáва Бóгу!* *дякувати Бóгу!*; **дарóваний -ом** *богомдáний, ©* *Богдáн; Боже мой!* *Мáти Бóжа!*, *світе мій!*, *Боже-світе!*, *нєне(чко)!*, *мáти мoя!*, *світку мій!*, *ой, лишєнько моє!*, *ой, лєлє!*, *Гóспoди, твоя вóля!*; **не дай, Бог, Бóже, упасі** *пóжалься, Бóже, [ой, пóжалься, Бóже, з такою робóтою].*

БОГАТЁТЬ *розживáтися, збагáчува-, (- лексикон)* *ряснішати; б.* *чем* *багатіти з чо́го;*

—*й* *що* *багатіє, щорáз багатіший, ©* *багатіючи;*

РАЗБОГАТЁТЬ: *сказочно -єл* *кто* *посіпався*

золотий дощ на ко́го;

—*вший* *забагатілий, скоробагáтько, Ї.*

БОГАТСТВО *о*^к *бенькєт [б. красок б. барв];* *сказочно б.* *золоті гóри; неожиданное б.* *золотий дощ;*

БОГАТСТВА (*надр*) *щєдрóти.*

БОГАТЫЙ (*- зело*) *буйний, (врожáй) великий;* & *багатіючий, багатєнный, багатєнский; чем -ты, тем* *і* *рады* *що хáта мáє, тим і* *приймáє.*

БОГАТЫРСКИЙ *©* *о.* *буйносілий.*

БОГАТЫРЬ *ф²* *лóмус.*

БОГАЧ *д.* *срібляник;* & *багатій-забагатій.*

БОГОБОРЧЕСКИЙ *о*^к *богопротівний.*

БОГОИЗБРАННЫЙ *обрáний* *Бóгом.*

БОГОМОЛЕЦ *з.* *молибóга.*

БОГОРОДИЦА *о*^к *Владічиця, Пріснодівá.*

БОГОСЛУЖЕНИЕ *служба* *Бóга, Богослужба.*

БОГОТВОРИТЬ *обож/лювати, мá-* *за Бóга, носі-* *на руках, здува-* *порохі з ко́го;*

—*й* *що* *~ноє, готóвий* *♦, ©* *мáючи за Бóга ко́го.*

БОГОУГОДНЫЙ *ф²* *богопотрїбний, о*^к *божемілий, у²* *спасєнный, (труд)* *богоспасєн-.*

БОГОХУЛЬСТВОВАТЬ *зневажáти Бóга;*

—*й* = *кошунствующий.*

БОДАТЬСЯ —*й* *ся* (*ногами*) *що б'ється, (рогами)* *що ко́леться, н*^к *битіливий.*

БОДРЕТЬ *о*^к *бадьоріти, бадьоріш/а-; & д^к* *по~а-.*

БОДРИТЬ *бадьоріти;*

—*й* *що /м^н* *хто/ бадьоріть, звїклиий* *♦, р-й* *під♦, підбадьорювач, н*^к *бадьорлівий, підбадьор- /з-/*, *бадьорущий, бадьорій, ~йстий, для* *бадьорóсти;*

БОДРИТЬСЯ *бадьорітися, не пáдати духом;*

—*й* *ся* *що бадьоріть, р-й /готóвий, з^н-й/* *♦, нез-й* *впáсти на дўсі, бадьорўн, ©* *підбадьорівши себє.*

ПРИ♦♦♦: —*вший* *ся* (*трóхи*) *підбадьорєний, Ї.*

БОДРСТВОВАНИЕ *недрємність, недрімáн-.*

БОДРСТВОВАТЬ *о.* *бути на ногáх, не дрімáти, не ступáти очєй;*

—*й* *що* *не спить, з^н-й* *не спáти, н*^к *недрємний, недрімáн-, безсón-, невсипўщий [-й* *страж* *п.* *стóрож /у²* *страж/].*

БОДРЫЙ (*марш*) *бравурний, молодєцький.*

БОЕВОЙ *змагливий;* & *бойовитий; б.* *отряд* *бóй-* *вка; -яя* *готóвность /боєготóвность/* *г.* *бóйová* *пoгoтoвля.*

БОЁК (*в усїх значєннях*) *бїяк.*

БОЕПРИПÁСЫ *р*^к *стрїливо.*

БОЁЦ (*навкулáчки*) *навкулáчник.*

БОЖЕСТВЕННОСТЬ *бóжєськїсть.*

БОЖИЙ: *перст* *Б.* *рукá* *Госпóдня; пєред* *Бóж-им судóм* *©* *н*^к *передсудній [час* *п.* *Б.* *с.* *-удня* *годїна, -ней* *мїлостью* *з лáски Бóжої.*

БОЙ (*вулициний*) *побоєвище; ббєм (взятти)* *збрóй-* *ною сілóко.*

БОЙКИЙ *прóмітний [б. пáрень* *п.* *хлопєць; -яя*

девчѳнка -на дѳвчина, кѳзир-дѳвка, мѳторѳне дѳ-вчѳсько/, вторѳп-, звѳн-.

БОЙКОТИРОВАТЬ: -й що бойкѳтуѳ, покликаний /з'-й/ бойкогувати, р^к бойкотар, п^к = %; -йсья/-ый бойкотѳваний.

БОЙНЯ: кровавая б. м'ясорѳбка.

БОКАЛ г. пугар; & кѳлишок.

БОКАЛОВИДНЫЙ кѳлихуватий, на взѳр /у фѳрми/ кѳлиха.

БОКАСТЫЙ бѳкатий.

БОЛВАН ⊗ г. туман.

БОЛЕЕ ф^р пѳза [б. ста лет п. сто рѳкѳв]; б. всего бѳльш /дѳжче/ за все, найдѳжче [б. в. я любѳлѳ есть н. я любѳвѳ їсти], г. наибѳльш з усьѳго; б. илѳ мѳнее мѳнше-бѳльше; б. тогѳ мѳло тѳго [я лѳг, б. т., - уснуѳ я лѳг, мѳло тѳго, - заснуѳ], ф^р ба [словѳ шѳтки, б. т. ѳдкого юмѳра словѳ жѳрту, ба їдкого гѳумѳру], ба (наѳвѳт), наѳвѳт бѳльше, чи й бѳльше, чѳгѳ бѳльше, скажу бѳльше, ще щѳсь [мѳда и б. т. мѳда і ще щ.], (на початку мѳви) ба бѳльше, г. щѳбѳльше; б., чем нѳжно чѳрез край [тих новѳн ѳ ч. к.]; всѳ б. дедалѳ [в. б. громкий д. голоснѳший]; тем б. тим пѳче, і тогѳ бѳльше, понѳдто, а нѳдто, (в кѳнці мѳви) і погѳтѳв, ф^р анѳ [не хотѳл т. б. не дѳмал не хотѳв, анѳ не дѳмав]; тем б., что нѳдто, що; не б., чем 10 щѳнайбѳльше 10; ни б. ни мѳнее как всѳго-на-всьѳго; и не б. тогѳ і не бѳльш; (но) не б. тогѳ (алѳ) не бѳльш.

БОЛЕТЬ; **РАЗБОЛЕТЬСЯ** г. розболѳти [-ила голова];

БОЛЕЗНЕННО (вѳдбитѳся) шкѳдливо;

БОЛЕЗНЕННЫЙ (вѳгляд) нездорѳвий ѳ.

БОЛЕЗнь нездорѳ'я, бѳлѳсть.

БОЛЕСТИ бѳлѳщѳ, хвѳрѳщѳ.

БОЛЕТЬ¹ /хвѳратѳ/ хѳрувати, (чим /н. живѳтом/) бѳдкувати з чим;

-й чем що слабѳе на що, скѳтий хвѳрѳбою, п^к нездѳжалѳй, розхвѳрѳ, нездѳжащѳй, слабѳий /хвѳрий/ на; -й за когѳ що болѳе /убѳлѳваѳ/ за, убѳлѳвальник, (у спортѳ) болѳль-;

ВЫБОЛЕТЬ¹ 1. переболѳти, 2. вѳтвори- з бѳлем, 3. вѳчерпа- бѳль;

НАБОЛЕТЬ¹ переболѳти, настраждѳтися, намѳчи- (од бѳло);

-вший набѳлѳлий ѳ;

ОТБОЛЕТЬ¹ вѳхвѳритѳ;

-вший вѳболѳлѳ-, ѳ;

ПЕРЕБОЛЕТЬ¹ ѳ. перетлѳти [душѳ -ѳла душѳ -їла]; п. душѳй п. сѳрѳцем /душѳѳѳ/;

-вший вѳболѳлий, перехвѳрѳ-, (душѳѳѳ) переболѳлѳ-, перетлѳ-, ѳ;

ПРИБОЛЕТЬ¹: -вший прихвѳрѳлий, ѳ;

ИЗБОЛЕТЬСЯ перетлѳти (душѳѳѳ), перемлѳ-, переболѳлѳ-;

-вшийсья збѳлений, переболѳлий, перетлѳлѳ- (дѳ-

шеѳ), ѳ. з набѳлѳлим /пошмѳтѳван-/ сѳрѳцем, з рѳною в сѳрѳцѳ, ѳ; ± исстрадавшийсья;

РАЗБОЛЕТЬСЯ розслабуватѳся;

-вшийсья нѳк нездѳтний вѳдѳжати, (-рану) розболѳлий, ѳ.

БОЛЕТЬ² нѳти; -ит у когѳ что болѳть когѳ що, на кѳльки берѳ когѳ що; ѳчень мѳе головѳ -ит! ѳтѳ мѳнѳ великий клѳптѳ!; у когѳ что -ит, тогѳ ѳ том и говорѳт когѳ що болѳть, тоѳ про те і гѳмонѳть;

-ящѳй що нѳе, скѳтий бѳлем, болѳчѳй, бѳлѳсний;

ОТБОЛЕТЬ² (- бѳль) вѳдболѳлѳ-;

-ѳвшийсья вѳдболѳлий, ѳ;

ПРИБОЛЕТЬ² (- душѳу) приболѳти;

-вшийсья приболѳлий, ѳ.

НАБОЛЕВАЩИЙ (- тѳтання) пѳкѳчий.

БОЛЕУТОЛЯЮЩИЙ к. прѳтибѳльѳвий, ѳ. длѳ знебѳлѳенѳя.

БОЛОТНЫЙ: -ная рѳжавчина осѳта; покрѳтѳый -ной -чинѳй осѳгуватѳй.

БОЛТ прѳгѳбнич.

БОЛТОВНЯ н^р гѳлуѳ-балѳуѳ, тра-ля-ля, бу-ба-бѳ.

БОЛТАТЬ¹ (ногами) балѳмкѳти, (розчинѳти в посудѳ) розколѳчува-;

-й що /м^к хто/ колѳбѳти, покликаний /р-й/ сколотѳти, зѳйнятий колѳчѳенѳям, п^к /не лише ногоми/ баламкѳчий;

БОЛТАТЬ² лѳяскѳти, лѳпотѳ-, пѳсталѳка-;

-й² що /м^к хто/ лѳпа, розбѳзѳканий, звѳклий теревѳнѳти, бѳвкѳло, базѳка, цѳкотѳн, пѳщѳкѳн, бѳубнѳй, пѳстомѳлѳт, тѳрохтѳй, м^к зѳякѳтий, пѳщѳкѳваѳ-, балакѳчий, словѳблѳдний, лѳпотлѳвий, ± балагурѳщий, пѳстѳсловѳя-;

ВЫ♦♦♦ вѳплѳскѳти /з-я ѳ^с вѳплѳщѳ/, розлѳпа-вѳлѳ-, розкрѳ- всѳ подрѳбѳци, ѳ. вѳвѳз- на лѳпѳтѳ.

БОЛТАТЬСЯ (на нѳтѳцѳ) телѳпатѳся, балѳмкѳти;

-йсья що колѳбѳтѳтьсья, розколѳчѳуваний, розмѳхѳува-, розтелѳпа-, розбалѳмка-, м^к незакрѳпле-, п^к нетвердѳй, хѳлѳткѳй, хѳ(с)ткѳй, баламкѳчий, ⊗ швѳнда.

БОЛТЛИВЫЙ зѳякѳтий, слабѳй на зѳяк.

БОЛТУН з^с несѳтулѳгѳба.

БОЛТУНИШКА лепѳтѳя.

БОЛЬ: постоянная головная б. стѳлий бѳль головѳ; б. сѳрдѳца /в -цѳ/ щѳм; до -лѳ /в сѳрдѳце/ (знѳний) до щѳму (в сѳрѳцѳ); с -льѳу в сѳрдѳце з бѳлем сѳрѳця.

БОЛЬНИЧКА шпитѳлѳик.

БОЛЬНИЧНЫЙ шпитѳлѳний, шпитѳлѳвѳй, (лѳст) г. хвѳрѳбѳвий.

БОЛЬНО: б. смѳтрѳть прѳкро дѳвѳтѳся.

БОЛЬНОЙ хѳрий, (- уѳву) збѳлений; б. вѳпрѳс бѳлѳча струна [зѳтрѳнуть б. в. торкнѳти -чу-нѳ]; с б. головѳ на здѳрѳѳвуѳу із слабѳѳ головѳ на здѳрѳѳѳ /лѳдськѳ/.

БОЛЬШАК гостинець.

БОЛЬШЕ *ф*^р дужче, к. більш; **б. всего** найбільше [а б. в. то, что... а н. те, що...], (*любити*) найдужче; **б. ста поза сто**; **б., чем достяточно задосить**; **б., чем нужно** через край [тих новин є ч. к.]; и **б. ничего** (*в кінці думки*) та й годі; **дуряк /мешок, вода +/ и б. ничего** дурень дурнем /мішок мішком, вода водою +/; **ни б. ни меньше** *н*^о ні додати ні відняти.

БОЛЬШЕВИЗИРОВАННЫЙ збольшевичений.

БОЛЬШЕВИЗИРОВАТЬ большевичити /д^к зф/.

БОЛЬШЕВИСТСКИЙ: -ая идеологія к. большевичина, більшовиччина.

БОЛЬШИЙ: -шей частью більше [шли б. ч. лесом ішли б. лісом], більше того, що [б. ч. дуб б. т., що дуб].

БОЛЬШИНСТВО *о*^к більшина; в -вє случаев дзбільше, переважно.

БОЛЬШОЙ (- *розбіжності*) глибокий; на б. (*палец*) 1. *н*^к що називається, такий, що ну, 2. *н*^р знаменито; не б. руки не аж такий; **такой б.** аж такий [такую -ю суму аж такую суму]; с -им трудом на превелику силу, в поті чола; **по -ому счёту** 1. великою мірою, 2. в останньому рахунку; **без -их усилий** завиграшки; **-бе дело!** *р*^р велике діло!, подумаеш!;

БОЛЬШЕ: б. чем аж [є б. ч. *сверххристианское* милосердие її аж надхристиянське милосердя];

БОЛЬШУЩИЙ превеликий, прездоровий.

БОЛЯЧКА & боляк.

БОМ!, **БУМ!** балам!, бам!

БОМБАРДИРОВАТЬ, БОМБИТЬ: --й що /м^н хто/ бомбує, зайнятий бомбуванням, бомбардувальник, бомбовик, *н*^к бомбардувальний, бомбуваль-, *с*^к бомбі- [бомбі-своих, щоб чужі...], ©; -йся/-ый бомбардований, бомбб-.

БОМЖ & *н*^к*бомжуватий.

БОР & боріще.

БОРЕЦ & самоборець.

БОРЗОПІШУЩИЙ борзопісний.

БОРИСПОЛЬ Барішпіль, *с*^о Боріспіль.

БОРМОТАТЬ буркоті-; б. под нос харамарка-, мугіка-, тика- й міка-; **то и дело /не переставая/ б.** вибурмочува-;

--й що бубонить, розбуркочений, звиклий ♦, буркотун, мимря, мимрій, *н*^к буркотливий, жебонлі-, буркотючий; -й под нос харамаркало, мугіка-, звиклий мугікати, з харамарканням, © харамаркаючи.

БОРОДА (*клинцем*) еспаньйолка; & борідка, бородяка, бородиче.

БОРОДАЧ *б*^р бородій.

БОРОЗДА & борозенька.

БОРОЗДИТЬ (*плесо вод*) різати, края-, (*землю*) ора-, лишá- сліді на чому;

--й 1. що скородить, с-и скородити, скородильник, *н*^к скородильний, розорюваль-, 2. що лишá сліді, дряпак, *н*^к дряпучий, © лишáючи сліді; -й глядь вод що ріже плесо вод;

ИЗ♦♦♦ полозідити, (*брижсами*) покарбува-;

-вший *о*;

ИЗБОРО/ЗДИТЬСЯ зборознявіти;

-вшийся зборознявілий;

~**ЖДЕННЫЙ** (*брижсами*) покарбований.

БОРОЗДКА ривець, жолобок.

БОРОЗДАЧАТЫЙ жолобчастий.

БОРОНИТЬ: --й = **бороздящий**¹ + волочильник, боронува-, *н*^к волочильний, боронуваль- + %; для боронування;

-йся/-ый боронваний, скородже-, волоче-.

БОРОТЬ; ПОБОРОТЬ *о*. покласти на лопаткі.

БОРОТЬСЯ *о*. ламати списи; **б. всіми средствами** *о*. зубами гризтиса; **б. в схватке** вовгузи-, борюка-; **б. с кем** змагати кого; **б. с чем** поборюва- що, дава- бій /оголошува- війну/ чому; **б. с коррупцией** в чем чисти- Авгіюві стайні чога;

-йся що бореться, нескорений, захопле- боротьбою з, с-и поборювати, поборювач, борець, боротьбист, *ж*^б /-ка/, боркіня, *с*^к -борець, -борчий [-я со змеєм змеборець, змеборчий], *о*. у борні [-я Кавказ Кавказ у б.]; -я народ нескорений нарід; -я **против чего** покликаний боротися /зайнятий боротьбою, для боротьбї/ з чим;

-йся с кем *с*^к борї- [-йся с ветром боривітер]; -шнися *стихий* протиборчі /супротивні/ стихїї.

БОРЦОВСКИЙ борецький.

БОРЬБА *р*^р змаг; **б. с чем** поборювання чога.

БОСИКОМ набсо.

БОСЯК халамїдник.

БОЧЕНОК бочівка.

БОЧИНА підбіччя; под -ну по підбіччу.

БОЧКООБРАЗНЫЙ бочкуватий, барилкува-.

БОЯЗНО з. бійзько.

БОЯЗНЬ *о*^к бстрах, потерпанія, лякливість, бязкість, переляк перед чим, ± СТРАХ; из -зни побюючись, зі страху.

БОЯТЬСЯ полбхатися, олоши-, умирати зі страху, ма- страх /тремті-, труситися, *ф*. трусити штаньмі/ перед чим, с. жахатися; & боя- своєї тіні; **б. до чортиков** боя- й духу; -ітсся *кто* страх берє чога; **мокрый дождя** не -ітсся гольї дощу не боїтсся; не -ітсся волк собаки, а не любит звяки вовк собаки не боїтсся, та не любить, що гавка, не страшно собаки, а звяги його; **ббйтесь данайцев, дары приносящих** бйтсся данайців з приносамі;

-йся що боїтсся, боягуз, страхополох, *н*^к боягузливий, полохлі-, ляклї-, страшлї-, боязкий, легкодухий, із страхом у серці; -я **чего** настраханий /наляка-/ чим, маючи страх перед чим;

ПОБОЯТЬСЯ забоятися.

БРАВИРОВАТЬ козиря́ти, хизува́тися, вдава́ти геро́я;

—й що вдає геро́я, р-й похизува́тися, показний геро́й.

БРАВУ́РНЫЙ (*марш*) молодецький.

БРАВЫ́Й *ф^р* скорохва́цький.

БРАЖНИК брагун, пиворі́з.

БРАЖНИЧАТЬ: нача́ть б. розпья́читися;

—й що п'є-гуля́є, розпья́чений, звя́клий пия́чити, брагун, пия́к(а), пиворі́з, п'яни́ця і т. д. > пьянствую́щий.

БРАЗДЫ́: б. правле́ния кермо́ (влади́), *ф^р* ві́жки [отда́ть б. п. відда́ти в.].

БРАК¹ (*після добору*) вибірки, (*дефект*) гандж [товар с -ом товар з -ем]; словесный б. словесна по́терть.

БРАК²: бы́ть в бра́ке бу́ти в па́рі.

БРАКОВА́ТЬ ганджува́ти, вибракову́-

—й що браку́є, зайня́тий бракува́нням, браке́р, бракува́льник, *н^к* бракува́льний;

—йся/-ый бракований, ганджо́-, вибракову́-.

БРАКОРАЗВО́ДНЫЙ (*процес*) *ц^р* розлу́чний.

БРАНИ́ТЬ; БРАНИ́ТЬСЯ гри́зтися, заїда́-;

—й що ла́є, звя́клий сварити, свару́н, з лайкою на уста́х;

—йся що ла́ється, свару́н, чо́рний рот, *н^к* лайли́вий, сварли́-, звадли́-, за́дли-, чо́рноро́тний, заводи́цький, злоязи-, схильний до звад.

БРАННЫЙ с. матюкли́вий.

БРАНЧИ́ВЫЙ = браня́щийся.

БРАНЬ 1. р. ла́янка, 2. (*пря*), *п^о* погуля́ння.

БРАСЛЕ́Т нару́ччя, *о^т* на́руч.

БРАТ & брати́ще, брату́ха;

БРАТЬЯ: б. по уму́ (класу, шко́ле +) брати́ /побратими/ ро́зумом (класом, по шко́лі +).

БРА́ТИЯ ри́бка [пи́щу́щая б. пи́сьме́нни́цька р.].

БРАТА́ТЬСЯ: -йся що брата́ється, р-й /з^г-й, с-и/ брата́тися, побраті́м.

БРА́ТСКИЙ: -кая мо́гила *ф.* 'брату́ха'.

БРАТЬ *ф^р* ста́вити [б. на учёт с. на облі́к], (*забрати*) порива́ти [охо́та берёт охо́та порива́]; б.

без бо́я бра́- го́лими рука́ми; б. бы́ка за ро́га бра́- сво́ю до́лю в ру́ки; б. в а́ренду (ви)найма́- у кого; б. в до́лг позича́ти /боргува́-/ в кого, (*на прокат*) ви♦ в кого; б. в е́жовые рукави́цы

бра́- в шо́ри; б. верх над кем до́ля-/перемага́-/ кого; б. в же́ны кого бра́- шлю́б з ким; б. в о́борот бра́- в сто́си; б. в плен полони́-;

б. в ра́боту перемива́- кісточкі; б. в сво́є ве́дение *что* підпорядкову́ва- собі, бра́- на себе керува́-

ння *чим*; б. в солда́ты бра́- до ви́йска; б. за во́рот бра́- за шкірку; б. за го́рло приста́па- з но́же́м до го́рла; б. за жа́бры бра́- за ба́рки; б. за живбо́е бра́- за ду́шу; б. к све́денню, б. в расче́т

бра́- на замітку; б. ле́стью підходи́- ле́стощами; б. на заме́тку занотбу́ва-, запи́сува-, робі́- но-

та́тки, бра́- на замітку, *о^к* віднотобу́ва-; б. на и-спу́г /пу́шку/ бра́- на бо́га; б. на кара́ндаш

бра́- на замітку /папі́р/; б. на карау́л (*зброю*) виставля́- на поче́сть; б. на прока́т ви́пози́ча- у кого; б. на се́бя б. на сво́ї плече́ /го́лову/; б. на

сво́ю отве́тственность бра́- на сво́ю го́лову /ру́ки/; б. на се́бя сме́лость насмілюва́тися, зва́жува-;

б. на уче́т рееструва́ти, (*вексель*) дисконту́-;

б. нача́ло зачина́тися; б. по ви́сшему́ сче́ту б. ви́ще; б. под за́щиту става́- в оборо́ні; б. под козы́рёк відддава́- че́сть; б. приме́р с кого *г.*

взорува́тися на кого; б. себе́ за пра́вило кла́сти собі пра́вило; б. сло́во *г.* забира́- го́лос; б. урбо́ки

б. ле́кціі, ма́- репегитора; не б. в расче́т не́хтува́- *що*, лишá- на бо́ї; б. под сомне́ние сумніва́тися в *чим*; бері́, ско́лько ду́ше́ уго́дно бері́,

скі́лки ду́ша бажа́є; зло берёт *кого* *д.* чорт берé *к.*; на́ша берёт на́ша зве́рху; сон не берёт *кого* не спи́ється кому;

беру́щий що берé, з-й взя́ти, звя́клий /р-й, маста́к/ бра́-, відбо́рець, бра́ха; —й в до́лг що /*м^т* хто/ позича́ у кого *д.*, с-и ♦, р-й ~и-, ~альник, ©

~аючи; —й верх пере́можець; —й взя́тки хабарни́к, хапу́н, липкий на ру́ку; —й за глоти́ку принево́лювач, © приста́пиви з но́же́м до го́рла; —й

го́лыми рука́ми маста́к бра́- го́ліруч; —й за се́рдце серце́звору́шний; —й мно́гое на се́бя самоу́-

повнова́жений, з вели́кими амбі́ція-/плана́-;/ —й на му́шку © наці́лившись на; —й на се́бя роль го́товий

взя́- на себе́ ро́дь; —й о́ткуп відку́пник; —й под отче́т відбо́рець під зві́т; —й под сомне́ние *что* схи́дний сумніва́тися /непве́не-/ у *чим*;

—й сво́є нача́ло в з поча́тком у; —й с ме́ста з-й взя́ти з місця; —й урбо́ки що берé ле́кціі;

ВЗЯ́ТЬ (*звідки*) *г^р* ви́брати, (*в полон*) зайня́-, (*од кого/що*) перебра́-; взя́л — и сде́лал ні сіло ні пало /ра́птом/ зроби́в [взяв — і втік]; в. Бо́га за

бо́роду спийма́- Бо́га за но́ги; в. верх над кем (*у сто́рі*) перева́жи- *кого*; в. в е́жовые рукави́цы

взя́- в лабе́ти /шо́ри/; в. в же́ны *кого* пошлю́би-;

в. в кавы́чки залапкүва́-; в. в обу́чение взя́- на нау́ку; в. в оха́пку забра́- на оберемо́к; в. в плен запо́лони́-;

в. в то́лк помісти́- в голо́ві, на́біг-/вхо́пи́-/ тро́пі; в. в шты́ки взя́- на багне́ти-;

в. в висо́кую но́ту (*у сті́ві*) потягну́- го́рбо; в. го́рлом ви́свари-, ви́крича-, взя́- на го́рло; в. за жа́бры

узя́- за ба́рки; в. и ра́птом, ні з то́го ні з сьбо́го [в. и исче́знуть р. зникну́-]; в. на букси́р

взя́- на гуж; в. на карау́л відсалпото́ва-; в. на се́бя (*мі́сто*) перебра́-;

в. на се́бя обяза́тельство зобов'яза́тися; в. на уче́т зарееструва́ти; в. под опе́ку *кого* /попечи́тельство над кем/ заопі́куватися *ким*; в. ру́жжэ на изгото́вку нагото́-

вити крі́с; в. сво́ї слова́ наза́д *г.* відклі́ка- сво́ї слова́; в. се́бя в ру́ки опанува́- себе́, взя́- себе́ в

ру́ки, опанува́тися; в. след *м^т* вхо́пити тро́пі; в.

слово *з* забра- гóлос; **ни дати ни в. óко-в-óко; ни дати ни в. *что що чим* [ни д. ни в. — гóра гóра гóроу], *чїсте тобї що; не в. в толк не склá-с-ради; чья возьмёт?* чий чорт буде старший?; **взял?** (= получил?) *дїста́в?*; **взял страх у страх** укінуло /узяв с./ *кого;***

-вший *Ѕ*, (*форт*) здобу́венець; **ка́шли в рот не -й** © *рїски в рот не взявши;* **-й на караул відсалютува́вши;** **-й под караул** взявши під ва́рту; **-й под козырёк** відда́вши честь; **-й под опе́ку** опі-кун, © *заопікува́вшись ким;* **-й свої слова́ назáд** © *взявши свої слова́ назáд;*

ВЗЯ́ТЫЙ: **вме́сте в. докúпи склáдений,** © *рáз-ом узявши;* **в. в кавы́чки** залапкóваний.

БРА́ТЬСЯ *з* *й*митися, (*за кого*) напоси́да- **на; б. за всё бра́-** до всьóго; **б. за рабóту /оружие/ б. до пра́ці /зброї/;** **б. за *что*** (роз)почина́ти *що;* **-йся** що берётся, бра́ний, забір-, здобу́в-; **-я** за го́товий /з^Г-й/ *взя́тис* до, *п^К* беручий /хваткий, хапкий, беркий, беручий/ *до чого;*

ЗА♦♦♦ (*у глушину*) зашїтис, запер-, закопа́-;

ВЗЯ́ТЬСЯ (*робити*) заходїтис, (*до чого*) при-хопї-, *з* *прибра-*; **в. быть кем *ф*** пошїтис *у кого* [я -лєя **быть судьей** я -йвєс *у судді*]; **в. за нау́ку** присїдти до науки; **в. за ум** схаденутис, прийтї до голови́ по рóзум; **в. на учёт** зареєст-рува́тис, прописá-; **в. на чью́** гóлову несподї-вано вчепї- до /напа́сти на/ *кого;* **откуда в. з чо́-го піти;** **откуда ни возьмїсь** нї звїдти нї звїд-си; **откуда -лєя** де і взявєся;

-вший *що* взявєся, (*зробити*) згóдний, *ф^Р* *взя́тий* [незвє́стно откуда -я бóзна-де й узя́тий, *о^К* бóзназвїдкишній], *Ѕ*; **-йся на учёт** *взя́тий* на облік, прописаний, зареєстро́ва-.

БРЕВНО © пє́нтюх, тупáк.

БРЄ́ВНЫШКО полїня́чка.

БРЕД (*абсурд*) бри́дня, Химинї ку́ри, *р.* химє́рія.

БРЄ́ДИТЬ: **-й** *що* маячїть, маячнїк, *п^К* маячлї-вий, маячний, *о. у* маячнї.

БРЕДОВО́Й *о^К* паранóяльний.

БРЄ́ДЯТИНА маячнї.

БРЄ́ЗГАТЬ: **б. кем** відчува́ти відра́зу до /не пе-реноси-/ *кого;*

-й *що* гиду́є, *і.* гиду́н, бри́ду́н, *п^К* гидлївий, бри́длї-.

БРЄ́ЗЖИТЬ: **брє́зжущий** 1. *що* зорїє, 2. *п^К* мигó-тливий, мигтю́чий, мерехтливий;

ЗАБРЕ́ЗЖИТЬ (*веселкою*) загра́ти, заблїма-, (*на світ*) зайня́тис; ± **СВІТАТИ.**

БРЄ́ННОСТЬ: **б. существова́ния** скінчє́нність життя́.

БРЄ́ННЫЙ (*скоро*)мину́щий; **-ые** о́станки прах.

БРЄ́НЧАТЬ вибри́нькувати /по-/ , дрімба-;

-й *що* бри́нька, (*звук*) бри́ньку́чий, брязку́-, брязкотю́-, бренькотю́-.

БРЕ́СТИ волїктїся, волочї-; **б. по водє́ /по** *гря-*

зи/ *брьóхати(ся); ± ТАЩИ́ТЬСЯ;*

-ду́щий *що* бредє́, *з^М-й* ♦, бредун, бредє́ць.

БРЄ́ТЄ́ЛЬКИ *у.* шлє́йки.

БРЄ́ХАТЬ; ПЕРЕ♦♦♦СЯ *р* *прожити* брєхне́ю.

БРЄ́ШЬ діра́, шпа́ра, проло́м, ви́лом, *р.* шерби́на.

БРЄ́ЮЩИЙ попризє́мний; **б. полє́т** попризє́м-ний полїт.

БРИ́ТЬ: **без мы́ла** брєєт дрїт *прядє́* і пáльців не слїнїть;

-й *що* /*м^К* *хто/* гóлить, голя́р, © *вигóлюючи +* **БРЄ́ЮЩИЙ;** **-й бороды** голи́борода.

БРИ́ТЬСЯ: **-йся** *що* гóлитис, вигóлюваний, звї-клий го́литис, го́лїльник.

БРО́ДИТЬ (*- руки*) со́ватися, (*- вино*) ферменту-ва́ти; **б. в потє́мках** слїпува́-; **б. мы́слями** *где* бу- думкою *де;* **б. по свє́ту** волочїтис *свїта́ми;* **-й** 1. *що* блука́, звїклий /*з^М-й/* блукáти, швє́ндя, блукáч + блужда́ющий, 2. *що* ферментує, *з-й /призна́че-, с-и/* *ф.*, *п^К* бродїльний, ферменту-ва́ль-;

ПЕРЕ♦♦♦ (*- вино*) ви́бродити, ви́шумї-;

-вший ви́шумїлий, *Ѕ*.

БРО́ДЯГА приплє́нчач + бродяжничáющий.

БРО́ДЯЖИЙ волоцю́жний, *о^К* цигáнський.

БРО́ДЯЖИТЬ і **БРО́ДЯЖНИЧАТЬ:** **пойтї** **б.** вдáритис *в мáндри;*

бродяжничáющий *що* волочїтис, звїклий во-лочїтис, волоцю́га, швє́ндя, циганю́ка, галай-да́, сновїга, тягáка, забїга, *п^К* волоцю́жницький.

БРО́ЖЄ́НИЕ ферментáція, (*вина*) вигравáння; **б. умов** збурєння /переполóх, бұ́ря/ *в головах,* зру́шення в серцях /у душах/.

БРО́НЕАВТОМОБІ́ЛЬ пáнцерне áвто.

БРО́НЕЖИЛЄ́Т пáнцер-жакє́т.

БРО́НЕТА́НКОВЫЙ *к.* пáнцерний.

БРО́НЗА дзво́новá мїдь.

БРО́НЗОВЕ́ТЬ; ОБРО́НЗОВЕ́ТЬ забронзовїти; **-вший,** забронзовїлий, *Ѕ*.

БРО́НИРОВА́ТЬ *1* (*місця*) резервува́ти, (*кварти-ру*) накла́да- бронь на;

-й¹ *що* резервує, ра́дїй накла́сти бронь, накла-да́ч брòні, *п^К* = %, © *наклада́ючи бронь;*

-йся/-ый¹ резервований, брòньова-;

ЗАБРО́НИРОВА́ТЬ накла́сти бронь, (*квіткы*) зарезервува́-, (*місце*) *д.* застерегтї.

БРО́НИРОВА́ТЬ *2* одяга́ти в пáнцер, покривáти пáнцером;

-й² *що* панцерує ♦, *з-й* покритї *п.*, зáйня́тий покриття́м *п.*, покривáч *п.;*

-йся/-ый² панцерований, покри́- *п.*

БРО́НЯ (*резервування*) *ж^М* брòнь.

БРОСА́ТЬ © *но́сити* [жизнь -áла *их* всю́ду за вік *їх* -íло всю́ді]; **б. в жар** обси́па- жаром, пройма́- морфз-, *д^К* *як* во́гне́м обхопї-; **б. взгля́-ды** позїркува-, стрїля- /стриг-/ *очїма;* **б. в лиц-ó** упрє́ки колó- бчі докóрами, *з.* цвіка- *в бчі; б.*

в пот ударя- в піт, обсипа- пітом; б. грязью обкида- болотом; б. жребий кίδα- жереб'ок, з. кίδα- льбси; б. небрежно (слова) кίδα- через верхню губу; б. тень кίδα- пляму; б. перчатку виклика- на герць; б. слова на ветер говори- на вітер, п^о розкидатися словами; -аєт в дрожь кого дрижаки б'ють кого;

-й що кίδα, звиклий /с-и/ кідати, з-й кину-, кідальник, кидун, кидій, кидець, п^к кідальний, металь-; -й грязью з-й обкидати болотом, лишослів, обм'овник; -й деньги на ветер марнотрат, розкидай-гроші; -й жребий кидець жеребу;

-й камешки в чей огорód звиклий кідати камінці у чий горód; -й на произвól судьбы готовий кину- напризволяще; -й слова на ветер щедрый на пусті слова, скоробрéха; -й тень р-й кину- пляму; -й якорь що кίδα якрі;

-ый киданий, верга-, мече-;

БРОСИТЬ (вдiл) гéпнути, вдари- об зéмлю ◊; б. беглый взгляд перебиг- оком; б. взгляд на кого скину- оком на, р. зóчи- кого; ты мне брось! лиші!, забудь!, облиш!

-вший ◊; -й якорь зайкорений;

ПОБРОСАТЬ (у поспiху) ф^п полишати [мы -а-ли вéдра ми -али вiдра].

БРОСАТЬСЯ (бiгти) схопшоватися, порива-, ф^п шугати, шарáхка-; б. в глаза, вдаря- в о́чі; б. из крайности в крайность молитися то до Бóга то до сатани, метáтися між (двомá) полосáми; б. из стороны в сторону п^ф тик-мик; кровь -а-ется в лицó кров шугáе в обличчя;

-йся що кидается, р-й кинутися + -ый; -я в глаза (копiр) яду́чий, крикливий; -я в сторону © кинувшись убiк; -я деньгáми = -й деньги на ветер; -я из крайности в крайность готовий молитися то до Бóга то до сатани; -я из стороны в сторону © тик сюди, мик туди; -я слова́ми /обещания-/ щедрый на слова́ /обця́нки/; -я со всех ног що кидается прожогом;

БРОСИТЬСЯ (бiгти) ще махну́ти, (на кого) наліну-, (убiк, на пошукi) шатну́тися; стремительно б. метну́-, шугну́ти, кинутися шулікою; б. в атаку заатакувати; б. бежа́ть да- ногáм зна-; б. врассыпну́ю розко́ччитися, вдари- /по-рсну́ти, махну́-/ врóзтич; б. наутёк чкурну́-; -вшийся ◊.

БРОСКИЙ ефектний, блискучий, разю́-, (натис) крикливий, (вислiв) крилатий.

БРОСКОМ навкидь.

БРОСОВОЙ дёмпинговий [-ва́я цена́ -ва ціна́]; -ва́я вещь /товáр, стихи́ +/ полóва.

БРОСОК мет, в^п марш, з. перемарш.

БРОШЕННЫЙ б. на произвól судьбы́ (край) забу́тий Бóгом.

БРОШЬ ф^п (дорога) шпилька.

БРУСТВЕР передгруддя.

БРЫ́ЗГАЛКА порскавка, шши́кавка.

БРЫ́ЗГАТЬ(СЯ) порск/ати(ся); д^к ви́бризка-; б. слюно́й пiрхати, & *розпiрхатися;

-й/-йся що ~ае(ться), р-й ~ати(ся), ~у́н, бризк-, ляпало, хлопóй, п^к ~у́чий, хлопiтливий, талапу́щий, т. бризкальний, с^к -бризний [-й свéтом /лучáми/ сонцебризний];

БРЫ́ЗЖУЩИЙ: б. весéльем повен весéлощiв; б. пéной /слюно́й/ запiнений /заслi-/; б. свéтом /лучáми/ сонцебризний; б. смéхом повен смiх-у, (- мову) перевiтний смiхом.

БРЫКАТЬ(СЯ) кóпати, ви́брикувати;

-й(ся) що хви́цає, п^к брикливий, брику́чий, i. брикун, брикайло;

РАЗБРЫКАТЬСЯ: -вшийся розбриканий.

БРЮЗГÁ гди́ра.

БРЮЗГЛЫЙ оду́тий, набряклий, р. заду́тий, забрэ́клий.

БРЮЗЖАТЬ гди́рити;

-й що буркóче, звиклий буркотáти, буркоту́н, бурмiло, гди́ра, п^к буркотливий, буркотю́чий.

БРЮНЕТ /-КА/ чорнявець /-вка/.

БРЮХАТЕТЬ м^м черевáтiти.

БРЮХАТЫЙ розгодований, розко́ха-.

БРЮХО: тóлстое б. широ́кий черевó.

БРЮШНО́Й р^о животá [-ые мýшцы м'язи жи-вотá].

БРЯК! шварк!

БРЯКАНЬЕ о^к ви́брызки.

БРЯКАТЬ; БРЯКНУТЬ (об зéмлю) о^к черкну́ти, шва́ркну-, берки́цну-;

-вший ◊;

БРЯКНУТЬСЯ берки́цнутися, дзвя́кну- ◊;

-вшийся гéпнутий, шва́ркну-. хря́сну-, ◊.

БРЯЦАНЬЕ ви́брызки.

БРЯЦАТЬ: б. ору́жием ви́махувати ша́блею;

-й що бря́к'а, звиклий ~ати, ~(от)у́н, ~ало, п^к ~у́чий, ~отю́-, ~iтливий, к. ~iтний, с^к бря́зкай- [бря́зкай-ша́блею]; -й ору́жием © ~аючи збрéю

БУ́БЕНЩИК бубна́р.

БУБНИТЬ: -я́щий = бормочу́щий.

БУГРИТЬСЯ: -я́щийся релье́ф горбкува́тий /горбóва-, горбáс-/ релье́ф.

БУГО́Р горбик; за б. (куди) за перелáзи, за горб; за -ом (де) за перелáзом, за горбóм.

БУГО́РЧАТЫЙ (- корiння +) гудзюва́тий.

БУ́ДЕНЬ; БУ́ДНИ буденність, щодéнність.

БУДИ́ЛА буди́мир, буди́ло.

БУДИ́ТЬ: --й що буди́ть ◊, буди́мир.

БУ́ДНИЙ о^к щодéнный.

БУ́ДНИЧНОСТЬ щодéнщина. щодéнність.

БУДОРАЖИТЬ баламу́тити, збу́рюва-, розбен-тежува-, розвору́шува-, к. бу́ри-, з. ворохоби-, (душу) пекти́, гриз-, ви́идá-, пали́-; б. чу́вства звiхрювати серце /серця́/;

-й що ~ить, баламу́т(а), з-й з~ити, п^к ~ний [-й

слух ~на чутка], ~ливий, (*звук*) гвалтівлі-, (*дух*) прометейський, *Біржу*/ажіотажний, *людей*/бунтівний, *г. ворохіб-* + %, ± **возбуджуючий**;
-йся/-имий розбурхуваний, гвалто-, збуджу-, баламучений;

ВЗБУДОРАЖИТЬ зворохобити ◊.

БУДТО: б. бы *г. гейби* /гей би/, *ф^p* ніби аж; **б. бы кому** серце маслом смазали аж заграло в душі кому; **б. да же** ніби аж.

БУДУЩЕ завтра, завтрашній день, *n^o* прийде-шся, майбуть; **в недалёком** -ем невдовзі, незабаром; **не імеючий** -его беззавтрашній.

БУДУЩИЙ, БУДЬ > **БЫТЬ**; & *безмайбутній, *i.* *безмайбутник.

БУЙНОСТЬ & найбуїнішність.

БУЙНИЙ (буїно помешанный) *г.* драпіжний.

БУЙСТВО галабурда.

БУЙСТВОВАТЬ галабурдити, шурубури-, *о.* переверта- світ /все на світі/, здійма- бучу;

-й що здійма б., шаленець, несамовитець, дебошир, *n^k* шалений, несамовитий.

БУКВАЛЬНИЙ дослівний.

БУКЕТ пучок, (*великий*) сніп.

БУКСА: с буксами (*віз, колесо*) букшований.

БУКСИРОВАТИ *o^k* брати на буксир /з. на гуж/, тягти на буксірі, тягти за собою;

-й що буксірує, тягач, *c^k* -буксир [-й катер катер-буксир], *n^k* = %;

-йся/-ий тягнений, буксирований.

БУКСОВАТЬ: -й що буксує, схильний /с-и/ буксувати, *n^k* буксувальний, буксовий.

БУЛАВКА (*з прикрасами*) брощка, (*із щитком*) *з.* фібула.

БУЛАВОЧНИЙ: с -ую голівку як макове зерня.

БУЛАТ *о.* дамаська сталь.

БУЛТЯХАТЬСЯ (*у воді*) талапа/тися, брѳоха-; -йся що ~ється, р-й /звіклий/ ~тися, *n^k* талапу-щий;

БУЛТЯХНУТЬСЯ брѳохнутися;

НАБУЛТЯХАТЬСЯ попобрѳохатися;

-вшийся ◊.

БУЛЬБЖНИК *б^o* дикар.

БУЛЬКАТЬ & вибулькувати;

-й що булькотить, *n^k* булькітливий, булькотючий, *i.* булькотій.

БУЛЬОН: мясной б. росіл.

БУМ *c^m* колода.

БУМАГА: промокательная б. бібула, промокачка.

БУМАГОДЕРЖАТЕЛЬ *o^k* клешня (на папери).

БУМАГОМАРАТЕЛЬ перодряп.

БУМАЖНИЙ & папір'яний; **б. тигр** *n^o* солóm'яний бичок; -ая фабрика папірна.

БУМЕРАНГ: -ом *n^o* рикошетом.

БУНТОВАТЬ ворохоб/ити;

-й(ся) що /мⁿ хто/ ~ить, з^m-й бунтувати, збунт-

ований, збаламуче-, з~ле-, розколоче-, (*край*) охопле- бунтом, *i.* бунтар, бунтівник, ~ник, баламута, підбурювач, *n^k* бунтівливий /-ний, -ничий/, бунтарський, (*дух*) прометей-, вулканний; **БУНТОВАТЬСЯ** *ф^p* колотітися;

ВЗБУНТОВАТЬСЯ зчинити /зня-/ бунт;

-вшийся розбунтований /з-/ *о.* збуре-, ◊.

БУРАВИТЬ просвердлювати, (*оком*) прошива-; -й що свердл/ить, зайнятий ~енням, ~яр, ~увальник, *n^k* ~овий, ~увальний; -й **взгляд** © оці як ножі /-а/;

-йся/-ленний ~ений, про~юваний /ви-/ *о.* ~о-, проші-.

БУРАВЧИК свердельчик.

БУРАН буревій.

БУР/ЕТЬ: -й що ~іє, щораз ~іший, майже збурилий /напів-/ *вже майже* ~ий, *ф^p* забурілий.

БУРКАТЬ помуркувати, (*у відповідь*) /від-(ся)/.

БУРЛИВЫЙ (*океан*) клекотливий, клекотючий, буряний, бурем- (*- море*) бурюнистий.

БУРЛИТЬ кипіти (кіпнем, як у казані), (*аж*) пінитися (*- життя*) буюти, колотітися, ходіти ходором; **бурлит** *о.* гудє, як у вулику;

-й що виріє, розбурханий, розхвильов-, рознуртов-, запанений, вкритий піною, *n^k* кипучий, бурхливий, вулканічний, виривитий, + БУРЛИВЫЙ, **бушующий, кипя-**;

ЗАБУРЛИТЬ: *з.* ключом (*- життя*) забуяти.

БУРНЫЙ буревійний, *n^o* вулкан-, (*- життя*) не-всипуючий.

БУРЧАТЬ: -й б[м]урмотій + бормочущий.

БУРКНУТЬ *о.* кинути крізь зуби, (*у відповідь*) відб[м]уркну-; **б. в отвѳт** відб[м]уркну-.

БУРЯ хурдєлиця; **б. в стакане воды** буча за онучу.

БУР'ЯН *д.* хопта; & бур'янице, бур'янець.

БУСИНА пронизка.

БУСЫ пацьорки, пацірки, пацьори.

БУТЕРБРОД хліб з маслом, *а.* сандвіч, гамбургер, *г.* канапка, тартіна, тартінка.

БУТЬІЛКА & пляшєнція.

БУФЕР *у.* відпружник.

БУХ! *o^k* пупь!

БУХАТЬ вигупувати, *n^o* бєбєх, бух, геп, гуп (*у бубон /у такт/*) прибухку-;

-й що /мⁿ хто/ бухка, розбухканий, розбухкоче-, *n^k* бухкітливий, бухкотючий.

БУХГАЛТЕР: всем -ам б. ж найбухгалтеріший бухгалтер; & бухгалтерик, бухгалтерчук.

БУХТЫ-БАРАХТЫ: с б.-б. з доброго дива.

БУШЕВАТЬ клекотіти, кипі- як у казані, розклекочуватися, *г.* бурувати, (*у громаді*) колотітися; -й що виріє ◊, розбурханий, розхвильова-, рознуртов^{ба}, розколоче-, збуруне-, *n^k* бурхливий, клекотлі-, нуртівлі-, буйновітро-, буремний, (*- музику*) вулканіч-;

ОТБУШЕВАТЬ перебувати /від-/;
 -вший перебува́лий /від-/; перебу́рханий, *Ї*;
ВЗБУШЕВАТЬСЯ (- море) *ф^р* загра́ти; *Ї*;
РАЗ◆◆◆СЯ розшаліти, збаламутіти-, розшалені-
 тися (- море) розвирува́-, рознуртува́-, (- *⊙*) роз-
 гвалтува́-, розбуя́(ни)-, (- *гураган*) розгурага́ни-;
 -вший розбу́рханий, розви́ррова-, розну́ртова́-,
 розгу́ка-, розшалі́лий, *⊙* збаламуті́-, розбуя́-, *Ї*.
БУЯН *р.* безголовник.

БУЯНИТЬ шурубу́рити, войдува́ти + БУЙСТВ-
 ОВАТЬ;

-й = буйствующий, дебоширящий;

РАЗБУЯНИТЬСЯ розшаліти;

-вший розшалі́лий, розбуя́-, *Ї*.

БЫ: ко́гда **б. ни** (за́шёл) хай коли́ (за́йде); куда́
б. ни (вле́з) хай куди́ (влі́зе); отку́да **б. ни** (é-
 ал) хай звідки́ (іде); где **б. ни** (жил) хай де (жи-
 вё); чей **б. ни** (был), хай чий́ (бу́де); как **б. ни**
 (старáлся) хай як (старáється); кто **б. ни** мол-
 ол) хай хто (ме́ле); что́ **б. ни** (пе́л) хай що́ (спи-
 ва́); (*м^н час цих зворотів наша мова часом пе-
 редає тепершнім*); за что́ **б. ни** бра́лся хай до
 чо́го берё́ться, хоч до чо́го був бра́вся.

БЫВАТЬ (*в кого*) вчаща́ти до; **б. в** передёлке
 бува́- в бувальцях; как **ни в чём** не быва́ло ні-
 би ніде нічо́го, мов нічо́го й не було́;

-й що́ бува́, бувалець, ча́стий гість; -й в обще-
 стве бува́лий /зна́ний/ у товари́стві /на лю́дях/;
 -вший бува́лий, *Ї*; -й в передёлке бува́лий у
 бувальцях;

ПОБЫВАТЬ *о^к* побу́ти [суме́л п. зумі́в побу́ти];
 -вший що́ /м^н хто/ побува́в, бувалець, *п^к* побу-
 ва́лий, поперебува́-.

БЫЛЬ *п^о* бува́лля, *к.* бува́ль; **б. и** небы́лица пра́-
 вда й вига́дка.

БЫСТРО (*дуже*) льото́м, *о.* на́че на крилах.

БЫСТРЫЙ (*у праці*) *о^к* спі́шній;

БЫСТРЕЙШИЙ (як)найбистрі́ший.

БЫСТРО-ф^р враз- [быстро́слага́ющийся враз-
 дода́ваний; бы́стро́насыща́ющийся (*сердеч-
 ник*) вразна́сичува́ний].

БЫСТРОДВИЖУЩИЙСЯ швидкобі́жний.

БЫСТРОДЕЙСТВУЮЩИЙ *к.* блискави́чний,
 швидко́ї дії.

БЫСТРОЛЁТНЫЙ прудкокри́лий.

БЫСТРОРАСТУЩИЙ швидко́рості́й.

БЫСТРОРЕЖУЩИЙ *і.* швидко́рі́з [б. ста́нок
 верста́т-швидко́рі́з].

БЫСТРОСМЕНЯЮЩИЙСЯ калейдоско́пний.

БЫСТРОХОДНЫЙ прудкобі́жний, швидко́іс-,
 (*віз*) розко́бистий, швидко́ий.

БЫТИЕ & всебу́ття.

БЫТНОСТЬ побу́т [в мо́ю **б.** за мо́го побу́ту].

БЫТОВАТЬ ма́ти поши́рення /мі́сце/;

-й що́ ма́є поши́рення, поши́рений, *п^к* живи́й; -й
 що́ ма́є поши́рення, поши́рений, *п^к* живи́й; -й

обы́чай живи́й зви́чай; -ще́е выра́жение по-
 шире́ний /живи́й/ ви́слів /ви́раз/.

БЫТОВИЗМ побу́ярство.

БЫТОВИСТ побу́яр.

БЫТОВОЙ (- *умови* +) повсякде́нний, *к^н* дрібно-
 життєвий; -ые вопро́сы пробле́ми /кло́поти/
 дня /щодення/.

БЫТОПИСАНИЕ *о^к* літописа́ння.

БЫТЬ: **б.** без ума́ от ко́го умира́ти /пропа́да-/ за
ким; **б.** в бе́дственном поло́женні бидува́-; **б.** в
 долгу́ у ко́го ду́хом диха́- кому; **б.** в нереші́тель-
 ности те́ртися-м'я́тися; **б.** вне се́бя нетя́ми-; **б.**
 нови́нкой бу́ти в новину́; **б.** впе́реді ве́сті пе-
 ре́д; **б.** в упо́требле́нии вжива́тися, бу́- в ужит-
 ку; **б.** вы́нужденным му́си[і]-; **б.** вы́ше че́го
 підне́стися над *чим*; **б.** действі́тельным ю. ма́ти
 сі́лу; **б.** еди́номы́шленником в одну́ дудку́
 гра́-, одні́м ду́хом диха́-; **б.** ино́го мнє́ния ма́-
 ї́ншу думку́; **б.** на краю́ гі́бели сто́я- над прі́р-
 вою; ходи́- ко́ло сме́рти, зазира́- сме́рти в о́чі; **б.**
 на уме́ бу́- на думці́; бу́- до впо́добі /мі́слі/; **б.**
 откри́тым (- *двері*) сто́я- о́твором; **б.** по вку́су
 кому́ смакува́-; **б.** учи́телем /секретарём, ста́л-
 яро́м +/ учи́тельова́-, секретарюва́-, столярува́-
 +; что́ бы́ (там) **ни́** было́ хай що́ бу́де; как **бы́**
 там **ни́** было́ як не *с*; была́ не была́ пан а́бо
 пропа́в!, стра́хи на ля́хї!, де на́ше не пропа́дало-
 !; как **и** не было́ че́го де те *що́* й поді́лося; мне́
 не *с* кем было́ я не мав з *ким*; **бы́ло бы́**, на что́
 посмотре́ть було́ **б** на що́ гляну́-!; бу́дет **и** на
 на́шей у́лице прázдник *і* в на́ше віконецэ́ гля́н-
 не со́нце; **и** бу́дет ли? чи́ й бу́де?; бу́дет по-мо́-
 ему́ /по-на́шему +/ ви́йде на моё́ /на́ше/; бу́дет
 тебе́ /Вам/ обе́д /приме́р +/ ма́тимеш /-мете/
 обі́д /при́клад +/; бу́дет тебе́ хло́пот ма́тимеш
 кло́піт; бу́дет тебе́! ма́тимеш!; не **я** бу́ду хай
 мене́ вб'ю́ть; **будь** здоро́в! *А.* здоро́в (бу́дь)!, *Б.*
 куди́ твоє́ діло! я то́бі да́м! [*маші́на – б. з.!* ма-
 ші́на – я то́бі да́м!]; **будь** ты́ нела́ден! а запа́-
 дісь, ти!; не **будь** плох не розгубі́вшись; не **б.**
 упря́м, а **б.** пря́м не **будь** упе́ртий, а **будь** від-
 ве́р-; **будь** то *А* или́ *Б* хай то́ бу́де *А* чи́ *Б*, *ф^р* це
 /то/ *А* чи́ *Б* [б. то́ ле́то или́ зима́ літо́ це чи́ зи-
 ма́]; **будь** то... **будь** то хоч... хоч [б. **будь** то **брат**
будь то **сын** хоч **брат** хоч **сын**]; **бу́дьте** любэ́з-
 ны (*сказа́ть, при́нять +*) (*скажі́ть, візьмі́ть*
 +) з ла́ски своє́ї; что́ значі́т **быть кем** що́ то
 бу́- *ким*; **бу́дучи** *о^к* бу́вши;
бу́дущий майбу́тній, при́йде́ш-, *у^р* гряду́щий, *з.*
 буду́чий, (*віки*) насту́пний, пото́м-, за́втрашній;
бы́вший коли́шній, *Ї*; **б.** до неда́внего вре́ме-
 ни донеда́в-; **ра́нее** **б.** коли́ш-, що́ був коли́сь; **б.**
 в упо́требле́нии вжива́ний; **б.** до насто́ящего
 вре́мени дотепе́ршній; **б.** не у дел звільне́ний
 від справ; **б.** то́гда́ тоді́шній;
БЫЛ: **б.** сформі́рован зформовано́ (*без* *буз*);

ПОБЫТЬ: п. во вла́сти страсте́й поки́пѣти; **изрядно** п. набу́ться, попобу́ти.

ПРОБЫТЬ о^к бу́ти;

пробывший = $\emptyset$.

БЫЧИЙ буга́ячий.

БЫЧОК: **быть бычку** на ве́рвочке до ча́су дза́нок во́ду но́сѣти.

БЬЮЩИЙ(СЯ) > **БИТЬ(СЯ)**.

БЮРОКРАТИЗИРОВАТЬСЯ бюрокра́титися; **-йся** бюрокра́чений, збюрокра́чува-.

БЮРОКРАТИЯ (☉) о. чи́новни́цька ра́ть, з^н чи́нодра́ли.

БЮСТ погрудда́.

БЮСТГАЛЬТЕР о^к ста́ник, нагрудни́ки (м^н).

В

В /ВО/ $\emptyset$ під [в раб́чее вре́мя під роб́чу по́ру]; в де́тстве зма́лку, за ма́лих літ; в до́лжности на поса́ді; в **Ки́ев** до **Ки́ева**; в **откры́тую** (без церемоні́й) вочевидь(ки); в **револю́цию** за револю́ці́ю; в **си́лу** си́локу, в **1917** го́ду 1917-ого ро́ку; **во** хмелю́ напидпѣ́тати, під ча́ркою; в **ча́стности** и зокрема́, $\emptyset^p$ се́ред то́го чи́сла, в то́му чи́слі.

ВАГОН: в. и ма́ленькая теле́жка ку́па на ку́пі.

ВАЖНЕЙШИЙ преважлі́вий.

ВАЖНИЧАТЬ де́рти кі́рпу /но́са, го́лову/, чва́нитися, б^н інді́чи-, (як пан) панб́ши-, о. землі́ не чу́ти під со́бою (з пиха́й);

—й що дере́ но́са, напидно́чений, горду́н, чва́нько, прінда, г. задрі́ніс, н^к чва́нькові́тий, чва́нькува́-, пидно́чливий, гордопѣ́шний.

ВАЖНО бундо́чно, спі́шна, гоноро́во, ва́жить [мне не в. мені́ не в.]; **не в.** $\emptyset^p$ не стра́шно [э́то не в. це не с.]; **в.** для *кого* **что** зале́жить *кому* на чо́му [э́то **было** для них **в.** ім на чо́му зале́жало]; **то **было**** в. для *кого* на *тому* зале́жало *кому*; **так ли э́то в.?** чи це таке́ важлі́ве /важне́/?

ВАЖНЫЙ важний, ва́ртис-; **-оє** ли́цб /персо́на/ досто́йник.

ВАЖНОСТЬ вага́ [большо́й **-ти** вели́кої **-гя́**], $\emptyset^p$ шу́тка, ді́ло [не вели́ка **в.** не вели́ка ш. /д./]; для **-сти** для пова́ги.

ВАЗОН г. вазо́нок; & г. вазо́нчики /= орна́мент/.

ВАЗОННЫЙ (- *ке́тку*) г. вазонко́вий.

ВАКА́НСИЯ: запо́лне́ние **-сии** обса́да вака́нсіі.

ВАКА́НТНЫЙ (*пост*) гуля́щий, вільний.

ВАКЦИ́НА ж^м шпі́лячка.

ВАЛАНДАТЬСЯ 1. забаря́тися, 2. лига́-, 3. ве́шта-
—йя 1. медля́щий, 2. що лига́ється, звѣ́клий л., г. поли́гач, 3. що швендя́, схи́льний ве́штатися, швенда́, новія́га, блудя́га, тяга́ка;

ПРО♦♦♦: **изрядно** п. попошвендя́ти; **-вшийя** $\emptyset$.

ВАЛЕНКИ повстя́ники.

ВАЛИТЬ (- *дим*) сади́ти, (*вину*) зве́рта-, спиха́-; **в. всё** в **одну́** ку́чу ту́ли- все доку́пи; **вали́ ку́лём** — **потом** **разберём** га́ти в ті́сто і кі́сле і **прісне**; **вали́!** сма́лі!, ма́нджа́й!;

валя́щий¹ що ва́лѣти, звѣ́клий /с-и/ ва́літи, з-й зва́лі-, ва́лій, н^к зва́ловальний;

валя́щий² що су́не /сади́ти/, (*огонь*) жбухлі́вий;

ПОВАЛИ́ТЬ (*дощем па́иною*) приби́ти, (*хмарою* /- *юрбу*/) посу́ну-, $\emptyset$. валону́-.

ВАЛИТЬСЯ: **в.** **из рук** не кле́тѣтис, випада́ти з ру́к; **из** **рук** **всё** **-тса** у *кого* робѣ́ти, як мо́кре го́ри́ть *кто*;

—йя **що** ва́літѣся, ва́лений, зва́люва-; **-я** с **ног** **от** уста́лости ме́ртвий від уто́ми.

ВАЛОВО́Й (*прибу́ток родни́и*) суку́пний; **-ва́я** **прибы́ль** гурто́вий прибу́ток.

ВАЛОВОРОТНЫЙ: **-оє** устро́йство валоворо́т.

ВАЛОМ хма́рою, ла́вою, пла́вом; **в.** **вали́ть**, су́нути хма́рою, пла́вом пливѣ́ти.

ВАЛЬСИ́К ва́льчик.

ВАЛЬС/ІРОВАТЬ: —й **що** ~ує, ма́ста́к ~ува́ти, розва́льсований, © ва́льсуючи; **-пцяя** **па́ра** па́ра у ва́льсі; **-й** зал за́ла[я] у **крово́рте** ва́льсу.

ВАЛЫ́ЦЕВА́ТЬ: —й **що** ~ює, за́йня́тий ~юва́нням, ~юва́льник, н^к ~юва́льний, для ~юва́ння.

ВАЛЫ́ЯЖНЫЙ маси́вный, дебе́лий, неповоро́тк-ий; **виставний**, імпоза́нт-, сана́вѣтий, показа́ний із се́бе; (*ри́ч*) $\emptyset$. **возьме́ш** в ру́ки — ма́єш **вещ**.

ВАЛЮ́ТА: па́даю́щая /обесце́нива́ющаяся/ **в.** знеці́нювана ва́лю́та.

ВАЛЯ́ЛЬНЫЙ: **-оє** произво́дство шаповальство.

ВАЛЯ́ННЫЙ повстя́ний; **-ая** **обу́вь** —не́ **взуття́**.

ВАЛЯ́ТЬ: **в.** **дурака́** виглу́плюватися, $\emptyset$. виглу́пува-; **валя́й(те)** **домб́й** махай́(те) додо́бу;

—й 1. **що** кача́є, р-й **вика́чати**, © кача́ючи, 2. **що** валя́ /б^н **е** повсть/, за́йня́тий валя́нням, шапова́л; **-й** **дурака́** ма́йстер стро́й- ду́рня, виглу́плюваний; **-ый** 1. ва́лений, кача́-, хита́-, 2. ва́ля-;

ПРО♦♦♦: **п.** **дурака́** трб́хи пожирува́ти, пови́глу́плюватися.

ПРО♦♦♦: **п.** **дурака́** пови́глу́плюватися; **проваля́вший** $\emptyset$; **-вший** **дурака́** $\emptyset$.

ВАЛЯ́ТЬСЯ валя́тися, (*не лише* в ба́гні) з^н барло́жи-; **в.** **в чьих** нога́х **стелі́тис** під но́ги *кому*;

—йя **що** валя́ється, звѣ́клий ♦, валя́ка, н^к /рѣч/ (за)валя́ющийся; **-я** в **нога́х** **просте́ртий** ко́ло ніг.

ВА́ННА купі́ль(ни́ця).

ВА́ННАЯ я^н туале́т, г. ла́зничка.

ВАРГА́НИТЬ, **СВАРГА́НИТЬ** о^к злі́пати, сту́лі-, стелѣ́па-, $\emptyset$. ска́верзи-, (*ду́рницю*) спле́ска́-.

ВАРИА́НТ о^к відмі́на.

ВАРИ́ТЬ: —й **що** ва́ри́ть, з-й **зварѣ́ти**, звѣ́клий **варѣ́**, за́йня́тий ва́ренням, **вару́н**, ва́рѣльник, н^к ва́рѣльний, о^к ва́рѣстий [варѣста́ пі́ч];

ВАРИ́ТЬСЯ (*в голо́ві* /- *думки*/) ро́гѣтис;

—йя/—ый ва́рений, зва́рюва-, підда́в- ва́ренню; **-я**

в **собственном соку** варений у своїм соку.
ВАРЬІРОВАТЬ перебирати варіанти;
 --й що варіює, покликаний варіювати, *n^k* = %, для варювання;
 --**йся/-ый** щораз в іншій варіації, варійований.
БАССАЛ підлеглий февдал, (- країну) сателіт.
БАТАГА: в. парней гурт хлопців.
БАФЕЛЬНЫЙ вафляний.
БАХЛАК & мугиряка.
ВАШ: ♦е **благородие** (сиятельство +) *ж^m* ваше-
ВБИВАТЬ: --й що забива, покликаний забити, зайнятий забиванням, забивач, © забиваючи, *n^k* т. забивальний + %; --й в **голову** натуркувач, туркало, товкмач, © забиваючи в голову; --й **осиновый кол** © забиваючи осиковий кілок;
ВБИТЬ: в. клин **между кем** розсварити *кого*;
 --вший *о*; --й себе в **голову** що забрав собі в **голову**;
ВБИВАТЬСЯ (у голову) втовкмачуватися ♦;
 --**йся/-ый** вбиваний /за-/, (в голову) втовкмачу-
ВБИРАТЬ всотувати, (воду) абсорбує, (промені) впиє в себе, (голову в плечі) втягати /д^k *ше* убага-/, и в **сотню** не-ёшь і в **сотню** не вбереш;
 --й 1. **абсорбирующий** + **всасываю-**, 2. що втяга, звійкий втягати, покликаний втягну-, *n^k* вбирущий [оковбирущий]; --й **голову** в **плечі** з головою у плечах;
ВОБРАТЬ всотати ♦;
 --вший *о*.
ВБРОД з. бридьма.
ВВАЛИВАТЬСЯ; **ВВАЛИ-**: --вшийся (- груди) позападальий, запа-, западистий, (- очі) ямкува-
ВВЕРГАТЬ: в. в **отчаяние** доводити до розпачу;
 --й в **о**. 3-й довести до р., © довівши до р.;
ВВЕРГНУТЬ (куди) зіпхнути, жбухну-, *ф.* вта-рабани-; в. в **конфликт** затягти в **конфликт**; в. в **тоску** укину- в **жаль**;
ВВЕРГНУТЫЙ (у бучу) затягнений /-утий/.
ВВЕРГЫВАТЬ; **ВВЕРНУТЬ** (слово) приточі-, приткну-, вліпі-, цвікну-, докіну-, *з^o* /за-/.
ВВЕРХ (кидати) сторч; (від потрібного рівня) т. **навлзліт** від; в. **ногами** перекидом, догори дригом, /*стату*/ дуба(ла); в. **лицом** горілиць.
ВВИДУ з **обгляду** на *що*, *о^k* задля [купил в. деше-визни купив з. дешевини]; в. **тогоб, что** через те, *що*; в. **отсутствия** за браком, через те, *що* нема.
ВВОД уводина, обняття [в. во **владение** о. посылости].
ВВОДИТЬ (куди) заводити; в. в **действие** закон = в. в **силу** закон; в. в **зблуждение** збива- з пантелику, забива- баки, плута-, задурюва-, *о.* впроваджува- у блуд, пуска- ману на *кого*, замілюва- /пер- тумана в/ *очі кому*, відводи- *очі кому*, замовля- /заговорува-/ *зуби кому*; наводи- *полуду* на /напуска- ману в/ *очі кому*, збива- на манівці /з *дороби*/, затуманюва- *кого*, тума-

ни- **голову кому**, задурманюва- *кого*; в. в **грех** доводи- до *гриха*; в. в **искушение** /соблазн/ спокуша-; в. в **недоумё-** пантеличи-; в. в **обра-щё-** запуск- в **обіг**; в. в **обычай** зазвичайова-; в. в **расходы** *кого* коштува- *кого/кому*; в. в **силу** закон надава- чинности *закону*; в. в **строй** (словно) пуска-;
 --й **що** заводить, р-й /з-й, поклика-/ **завести**, звійкий /наставленный, с-и/ **заводи-**, (за)води-, поводи-, запроваджувач, *n^k* **увідний**, **уводчий**, **вступний**, (*початковий*) **заспівний** + %; --й в **зблуждение** заверниголова, дезинформатор, **око-**замілювач, (*факт*) **оманливий**, **облудний**, **фалшивий**, (*око*)**замілювальний**, **окозамільчий**, *с^k* **збивай-з-пантелику**; --й в **искушение** спокусник; --й в **курс** **дела** **інформатор**, *о^k* **ознайомець**, *n^k* **ознайомчий** /за-/, **освідом-**; --й в **недоумение** 3-й **спантеличи-**; --й в **расходы** *кого* **дорогий** /вартий **грубих грошей/ кому**; --й в **употребление** /**практику** +/ **промотор**;
 ♦♦♦**СЯ**: в. в **действие** запроваджуватися;
 --**йся/-ый** запроваджуваний /в-/, **заводжу-**;
ВВЕСТИ: в. в **зблуждение** к. **задурити** /замо-рочи-/ *кого*, **наклас-** шори (на *оці*) /зашори- *оці/ кому*, *о^k* **обезради-**; в. в **недоумение** **спантели-**чи-, *г.* „застріли-“; в. в **расход** *кого* **вдари-** по *чий* кишени; в. в **традицию** узвичаїти.
ВВОЗ імпорт.
ВВОЗИТЬ **завозити** /до-/, (*з-за* *горба*) імпортува-; --й **що** завозить, *з^т*-й **завести**, зайнятий **дво-**зом; --й **из-за** **границы** імпортер;
 --**йся/-имый** **завоженный** /до-/, імпорто-, *n^k* **ВВОЗНЫЙ**.
ВВОЗНЫЙ **довізний** /при-/, імпорт-; -**ая** **пощли-**на **міто** на **ввіз** /імпорт/.
ВГЛЯДЫВАТЬСЯ не спускати з **ока**, не **одрива-** **очей**;
 --йся **що** **вдивляється**, **задивлений**, *о.* з уп'ятим **поглядом**, © **втопівши** **очі**.
ВГОНЯТЬ: в. в **гроб** **заганяти** в **могілу**; в. в **пот** *кого* **нагрива-** **чуба** *кому*;
 --й 1. **загоняющий** + 3-й **вгати**ти, **навчений** **за-**ганя-, 2. **доводящий** до; --й в **дремоту** 3-й **нагн-**а- сон на; --й в **краску** © **змүшуючи** **червоні-**; --й в **слёзы** 3-й **довести** до **сліз**;
ВОГНАТЬ (у *що*) **вгати**ти, **вгѣпа-**, /*epas*/ **утропці-**.
ВГРЫЗАТЬСЯ: --йся **що** **вгрызается**, (у *землю*) **заглиблований**, (у *мозок*) **врізу-**, *n^k* **угризистий**.
ВДАВАТЬСЯ (у *море*) **уклінюватися**, (у *філосо-* *фію*) **захоплюва-** **чим**, **пуска-** **філософува**ти;
 --**йся** **що** **вдається**, (у *море*) **уклінюваний**, *к.* **ук-**ліне-, (у *філософію*) **захопле-** **чим**; --**я** в **край-**ности **екстреміст**, **готовий** на **крайність**; --**я** в **лі-**рику *n^k* **розпирений**; --**я** в **море** **укліне-** у **море**;
 --**я** в **подробности** **захопле-** **подробницами**, **схі-**дний **заходити** в **подробіці**, (*слухач*) **цікавий**

до подробиць.

ВДАВЛЕНІЕ *ф*^р відбиток, слід.

ВДАВЛИВАТЬСЯ -*й*ся утіскуваний, удавлю-.

ВДАЛБЛІВАТЬ (*в голову*) втовкма́чувати;
-*й* що вдоббує, (*у мозок*) = **вбивающий**, *n*^к = %;
-*ый* удоббуваний, (*у мозок*) втовкма́чу-;

ВДОЛБИТЬ (*у голову*) *p.* утелю́щити.

ВДАЛИ аж ген [а. г., де шлях маячить], ген далеко.

ВДВИГАТЬ: -*й* = **задвигающий**;
-*й*ся/-*ый* всуваній /за-/, *n*^к всувної /за-/.

ВДВОЁМ *ф*^р на пару, в парі.

ВДВОЙНЕ *d.* дубельтово.

ВДЕВАТЬ (*нитку*) ушмóргувати;
-*й* що ~ує, з-*й* ~ну́ти, *n*^к = %, © ушмóргуючи;
-*й*ся/-*ый* зати́ганий, заси́люв-, ушмóргув-;

ВДЕТЬ ушмóргну́ти *d.*

ВДЕЛЫВАТЬ вмонто́вувати, вкарбо́ву-;
-*й* що ~ує, *n*^к = %, © вмонто́вуючи;
-*й*ся/-*ый* ~уваний, вкарбо́ву-, врòбло-, впра́вл-
ю-, вмуро́ву-.

ВДОВА & вдови́ця + УДОВА.

ВДОХНОВЕНІЕ *o*^к насна́га.

ВДОХНОВЕННО /-*ный*/ *n*^o крила́то /-*тий*/,
стокри́ло /-*лий*/; -*енный* лжец скоробрéха.

ВДОХНОВИТЕЛЬНЫЙ надиху́щий, запалю́-,
насна́жливий, *y*^р пориву́щий.

ВДОХНОВЛЯТЬ окриля́ти, окри́люва-, насна́-
жу-, запáлю- сёрце;
-*й* що ~яє, з-*й* надихну́ти, *n*^к ВДОХНОВИТЕ-
ЛЬНЫЙ, *n*^o творчокри́лий, снагови́тий, *k.* сна-
жливий; -*й* **примёр** надиху́щий при́клад;

ВДОХНОВЛЯТЬСЯ окри́люватися, окри́ля- *d.*;
-*й*ся/-*ый* надиханий, запáлюва-, окри́лю-, насна́-
жу-; -*ый* що йогó надиха́ють +;

ВДОХНОВЛЕННЫЙ надиханий, окри́ле-, *z.*
одухóвле-, ± **ВООДУШЕВЛЕННЫЙ**.

ВДРЕБЕЗГИ *o.* на стокра́т.

ВДРУГ *o*^к зна́гла, коли́-ось, *o.* ні сіло ні впáло,
ось не було – ось *e*; *a* в. *ф*^р ану́ж [а в. он
ска́жет а він ска́же], *ж*^н аж ну; *как* в. аж
ра́птом /нара́з/, коли́ це ра́птом, *k.* аж (оце́).

ВДРЫЗГ (*напитися*) до ригáчки.

ВДУМЫВАТЬСЯ (*у зміст*) загли́блюватися, *z.*
застано́вля- над *чим*, ± **ВНИКАТЬ**;
-*й*ся (*у що*) загли́блений (думко́ю) *y*, © прози-
раю́чи думко́ю *чо*.

ВДЫХАТЬ (*запах*) смокта́ти; в. *что* ды́ха- *чим*;
-*й* що ды́ха *чим*, з^м-*й* *d.* *чим*, *n*^к вдиха́ль- + %;
-*й*ся/-*ый* вдиханий, смокта-;

ВДОХНУТЬ: в. **жизнь** покликати до життя́.

ВЕДАТЬ (*чим*) керува́ти, ра́ди-, верхово́ди- над;
в. не ве́даю сном-ду́хом не зна́ю;
-*й* 1. *що* керу́є, завідувач, управі́тель, поклик-
аний *d.* 2. **знающий**; не -*й* несвідо́мий *чого*, без
жо́дної га́дки; не -*й* жа́лості безжа́лісний;

ПОВЕДАННЫЙ: *p.* по секре́ту, та́йно *p.* на-

пш́таний.

ВЕДЕНИЕ: в -*ни* *кого* підпорядкований *кому*;
БЫТЬ в -*ни* *чьём* підпорядковуватися *кому*.

-ВЕДЕНИЕ -зна́вство; лесоведі́не лісозна́вство.

ВЕДЕНИЕ: в. **хозяйства** господа́рюва́ння; **пору-
чить** в. **дел** доручи́ти ве́сті спра́ви.

ВЕДЕРКО цебе́р(оч)ка.

ВЕДОМОСТЬ лист, спи́сок, ре́єстр.

ВЕДОМСТВО у́ряд [нало́говое в. податко́вий
y.], *ф.* пара́фія.

ВЕДУЩИЙ(СЯ) > **ВЕСТИ(СЬ)**.

ВЕДЬ *ж* [в. **ты** бблен ти *ж* хворі́й], *же* [в. **он** ка-
ле́ка він *же* ка́ліка], *же ж* [не сокрóвище в. не
скарб *же ж*], таж... *же* [в. **слепой-то** т. слі́пий *же*],
ф^р бо, тож бо *ж*, бож, воно *ж*, та... *ж*; *z.* чей*же*,
пре́цинь, *d.* аче́й [ми не спáли, а зна́ли, що...]; в.
... *же же ж* [в. **же он** він *же ж*], та... *же ж* [в. **гор-
ит же!** та горі́ть *же ж*!]; *да* в. таж [да в. **это**
ложь таж *че* брехня́]; в. в са́мом де́ле спра́вді-
бо; в., напри́мер он *же* [он *же* в Іта́лії]; в., пра-
вда?, в. так? /так в.?! еге́ (ж)?, так *же ж*?; в. *y*
негó він *же ма́є*; *a* в. **такі́ что /кто, чем/ а що**
/кто, чим/ же ж [а в. т. он а він *же ж*]; **но** в. алé
ж, алé *ж*; в. ... -**то же ж** [в. **он-то** він *же ж*], *p.*
же бо [в. **Вольи́нь-то** Воли́нь *же* бо, В. *же ж*].

ВЕДЬМА відбо́ха, віду́нка.

ВЕЁР (*оздоба*) пальме́тка; -**ом** вія́лом, півко́л-; **ра-
звёртываться -ом** (- *мрії*) побива́ти одна́ одну.

ВЕЖЛИВОСТЬ: -**ти** *p*^o © чемно́стейий [визі́т
-*ти ч.* визі́т]; *из* -**ти** для годі́ться, з че́мности.

ВЕЖЛИВЫЙ коре́ктий.

ВЕЗДЁ *o.* куди́ не кинь о́ком.

ВЕЗДЕСУЩИЙ *o*^к всеприсутній.

ВЕЗЕНИЕ форту́на.

ВЕЗТИ *n*^o фортуніти, © ма́- ща́стя [нам **везло**
ми ма́ли щ.], ве́стися [не -*ёт* не веде́ться]; -*ёт*
им (дзвінка) сві́гить, ма́є ща́стя /злові́в Бога за
бо́роду, ви́тяг ща́сливу ка́рту/ *кто*; **кто -ёт**, на
того і нава́ливают **везу́чий** кінь усé в робóті;
-*й* що **везе**, покликаний **везти́**, **визні́к**, **возі́й**, **вез-
зун**, *n*^к **возовий**; **хорошо** -*й* **везу́чий**;
-*й*ся/**везо́мый** **везений**;

ПОВЕЗТИ *ф*^р ма́ти ща́стя [ему́ -**зло** він ма́в
щ.]; -**зёт** *o.* **випаде** ща́слива ка́рта; -**зло** масть
пішла́; не -**зло** чо́рний кіт доро́гу перебі́г.

ВЕК & вік-ві́чний; **во ве́ки веко́в** на ві́ки ві́чні;
из **ве́ка** в **век** ві́к-*y*-*вік*; в. **прожи́ть** – не **по́ле**
перейти на ві́ку, як на до́вгій ні́ві (і ку́кіль, і
пшени́ця); в **кби-то** **ве́ки** *ф*^р коли́ то ще.

ВЕКОВЕЧНЫЙ *n*^o безві́чний, стові́ч-.

ВЕКСЕЛЬ: казна́чейский в. **вексель** (державно́й)
скарбни́ці; **краткосро́чный** в. **коро́ткий** в.;
просро́бченный в. за́да́внений в.; **по -лю** (*вдби-
рати*) на в., (*стяга́ти*) на підста́ві -*ля*; **держáте-
ль /получа́т/-** *ля* **власник** /вдбо́рець/- *ля*.

ВЕЛЕНИЕ: **по -ию** **волше́бної** па́лочки від **по-**

маху магiчного прутика.

ВЕЛЕТЬ: —й = приказывающий; -й кому що /м^н хто/ велеть /повелівá/ кому.

ВЕЛИКОВІЗРАСТНИЙ великолітній.

ВЕЛИКОДУШНИЙ добросердий, немстивий, ласка-, недриб'язко-, гречний, о. щедрий душею, із шедрим /доб-, добром нагрiтим/ серцем, добром нагрiтий; в. господи́н! ласкавий /гречний/ па́не!

ВЕЛИКОКНЯЖЕСКИЙ великокняжий.

ВЕЛИКОЛЕПІЕ к. краса; со всем -ем (святкувати) гучно-бучно; во всім -ин в усій красі.

ВЕЛИКОЛЕПНО знаменито, блискуче, на славу, ж^н я тобі /Вам/ скажу, (підкувався) хіба ж так, (!) ого як! ♠;

ВЕЛИКОЛЕПНИЙ знаменитий, блискучий, прехороший, виставний, препиш-, (спів) небес-, (обід) царський, (куток) райсь-, о. на славу, аж он /страх/ який гарний, ф^р золотий [-ая семёрка -та сімка]; (шанс) ф^р хіба ж такий;

ВЕЛИКОЛЕПНЕЙШИЙ гарний-прегар-, о. що називається, яких ма́ло [-ая заку́ска заку́сь, що н., заку́сь, я. м.], ж^н такий..., такий [в. обід такий обід, такий обід].

ВЕЛИКОСВЕТСКИЙ великопа́нський.

ВЕЛИКОСТЬ величезність.

ВЕЛИЧАЙШИЙ хіба ж такий [-шее добро х. ж -ке добро], аж он який [-шее удовольствие аж он яка насолода]; к -ему стыду на превеликий сором.

ВЕЛИЧАТЬ: —й що /м^н хто/ величá, звiклий ~ти, ~альник, н^к ~альний, воз~уваль-, с^к ~ай- [величай-по-батькові], © величавши, ~аючи.

ВЕЛИЧЕСТВЕННО (походжати) гонорово.

ВЕЛИЧИНА: по (сво́ей) -ніе завбільшки, (сво́ім) розміром; одної -ній одного розміру, однакові завбільшки; по всей -не взовбільшки;

ВЕЛИЧИНО́Й завбільшки.

ВЕЛОСИПЕ́Д г. ко́лесо.

ВЕЛОСИПЕДИ́СТ г. на́ко́лесник.

ВЕЛЬМО́ЖА (еспанський герцо́г) гранд.

ВЕНА; **ВЕНЫ** (розширені) жили́кi.

ВЕНЕ́РА (планета) в. Світова́ Зоря.

ВЕНЕЦИА́НСКИЙ венецький, н^о венеці́йський.

ВЕНТИЛЮ́ВАТЬ провітрювати, продува-;

—й що продува, для ~яці́, зайнятий ~яцією, (річ) ~ятор, вітрогін, © провітрювач, н^к ~яційний + %.

-йся/-ый вентиля́ваний, проду-, провітрю-.

ВЕНТИЛЯ́ТОР р^к вітрогін.

ВЕНТИЛЯ́ЦИЯ про́дух.

ВЕНЧА́НИЕ н^{рн} ви́нчання.

ВЕНЧА́ТЬ давати шлюб, поклада- вінець, (лаврами) увiнчува-, заквітчу-, нагородж-, виверш-; —й що вінча, покликаний звiнчати, н^к вінчальний, © вінчаючи; -й лаврами увiнчувач лаврами; -й на ца́рство с^к вінчай-на-царство;

-ый ви́нчаний, увiнчува-, заквітчу-, нагороджу-, вивершу-;

ОБВЕНЧА́ТЬ о^к да́ти шлюб ♠;

ПОВЕНЧА́ТЬ да́ти шлюб, поклáс- вінець ♠;

ВЕНЧА́ТЬСЯ бра́ти шлюб, ставá- під вінець, іти до вінця́ /до шлюбу/;

-йся 1. -ый, 2. що берé ш., і. молодий; -щяся пара́ пара́ молодих, молодя́та;

ОБВЕНЧА́ТЬСЯ взяти шлюб, ста́- до шлюбу ♠;

-вшийся пошлюблений, звiнча-, ♠;

ПО♠♠♠ піти до вінця, взя- шлюб, ста́- під вінець.

ВЕНЧИ́К обидець.

ВЕНЧИКОВИ́ДНИЙ, -ОБРА́ЗНИЙ ви́ночкуватий, вінчикуватий.

ВЕПРЬ ве́пер.

ВЕРБОВА́ТЬ вербу́вати, (за контрактом) наби́ра-, контра́тува-, ф. свáта-;

—й що ~уе, зайнятий ~ованням, з-зй /згод-/ заф, с-и ♠, ~увальник, р^р сват, н^к вербувальний + %;

-йся/-ый ~ований, найм-, наби́р-, контра́тов-.

ВЕРЁ́ВКА о^к шну́рок, (на ро́га) налі́гач, воло́вiд; не удержáть на -вке не вдержати на налігачi /шну́рку/.

ВЕРЁВОЧНИ́Й о^к шну́ровистий.

ВЕРЕНИ́ЦА шну́р(о́к), ф^р нiзка, че́рга [беско́нечная в. лет нескiнченна ч. ро́кiв], (птахiе) смик, (думок) череда́, черiдка, шну́рочок;

ВЕРЕНИ́ЦЕЙ черiдкою, шну́рком, шну́ром, пудом, но́га за но́гою, слiд-у-слiд.

ВЕРЗЫ́ЛА лóмус, лóбас, убiще.

ВЕРИ́ТЬ ві́рити, (слову) ма́- за чiсту мо́негу; как мо́жно в. кому, что... е^м от і ві́р кому, що...;

—й що ві́рить, го́товий поф, ймовiра, віру́н, ± доверя́ющий;

ПОВЕРИ́ТЬ: -те ли е^{см} о^к хоч ві́рте, хоч ні;

Вы не -ите ф^р Ви будете смiятись; так я и по-верiл н^о знайшов дурні́х!; пове́рь! уяви собі.

ВЕРИ́ТЬСЯ: (прóсто) не -итя /-лось/ (аж) дiво берé /брáло/.

ВЕРНЁХОНЬКО певнісінько.

ВЕРНО е^{см} пра́ва.

ВЕРНОПО́ДДАНИЧЕСКИЙ (- усердя) служби́-стський.

ВЕРНУ́ТЬ > ВЕРТА́ТЬ.

ВЕРНИ́Й (- заувагу) слiшний; в. ори́гиналу згiдний з ори́налом.

ВЕРОВА́ТЬ: —й що ві́руе, н^к богомiльний, бого-вір-, релiгiй-, вір- с^о ві́руючий, і. ві́рянин, ві́рник; -щие хто ві́руе, і. миря́ни, ві́ряни.

ВЕРОЛЮ́БНИЙ г. пере́купний.

ВЕРОЯ́ТНО ма́буть чи не [чита́тель, в., спрób-ит чита́ч м. чи не спита́]; впо́ліне в. ці́лком мо-жливо́;

ВЕРОЯ́ТНЕЕ: в. все́го́ скорше за все, найви́рогiдніше;

ВЕРОЯ́ТНИЙ здо́гадний, ± ДОСТО́ВЕРНИЙ.

ВЕРОЯТНОСТЬ: по всей -ти мабууть такі, десь певно /мабууть/, з усього видно, з правдоподібно.

ВЕРСТАТЬ: —й що верста, зайнятий версткою, верстальник, *n^k* верстальний, ©.

ВЕРСТКА: читающий -ку читець верстки.

ВЕРТАТЬ д.; **ВЕРНУТЬ:** в. гибкость /еластичн-/ розкоржавити.

ВЕРТЕТЬ (кого) крутіти дзюгою;

—й що ~ить, з-й /з^m-й/ ♦, крутіи, вертіи, вертуи, *n^k* ~ільний, вертіль-; —й **хвостом** крутіхвіст;

ВЕРТЕТЬСЯ (- ду^m) роїтиса, снува-, куйбвди-, кружляти, в. **вокруг** да **около** (у розмові) крутітиса околяса /колом і навколо/; в. **как белка в колесе** круті- дзюгою /як мұха в окропі/, верті-, як мокра мшса; в. **колесом** ітіи обертом /в переверти/, перевертатиса на голові; **вертиса в голове** снується /роїть-, куйбвдить-/ в голіві; —йса що крутітиса, р-йи крутітиса, крутуб, дзіга, *n^k* вертілий, верткій, в'юнкій; —я **колесом** © пішовши обертом, у перевертах; —я **перед глазами** © як той в'юн перед очима; **ЗАВЕРТЕТЬСЯ** ф^p закружляти, (в голові) хідором піти; —телось! пішло в рух!.

ВЕРТИКАЛЬНО навсторч, ж^m правцём.

ВЕРТКИЙ с. многоверткий.

ВЕРТЛЯВЫЙ & i. вертілявчик.

ВЕРТОПРАХ мартоплас, ж^m шмэндрик.

ВЕРГУШКА (дитяча) млинк, вітрячок.

ВЕРФЬ корабельня.

ВЕРХ покриття, дах, лицовий бік; (колони) на-верша; (щастя) вінець, вершина; в. **блаженства** вершина блаженства; на —ху **блаженства** на сьомому небі; на **самом** —ху аж угорі.

ВЕРХОВЬЕ (річки) ф^p вершина.

ВЕРХОМ г. верхом.

ВЕРХУШКА: правящая в. панівна верства, еліта.

ВЕРЧЕНИЕ (перед люстром) крутаніна.

ВЕРШИТЬ вершити; в. делами верховодити;

—й що вершіть, з-й ♦, вершитель, (стиг) вершій, вершігора; —й делами звїклий верховодити, верховода; —й судьбами вершитель долі.

ВЕС р. тягота; на в. /по -су, **весом**/ вагою; **весом** завважки; по **весу** (здавати) на вагу; на **весу** в повітрі, © вісячи, вісївши; **ВЕСОМ** завважки.

ВЕСЕЛЕТЬ; **ПО♦♦♦:** ~вший звеселілий /по-/, ѐ.

ВЕСЕЛИТЬ веселити, розвеселя-, розваж/а-;

—й що ~а, з-й роз♦, звїклий ♦, веселун, сміхотун, *n^k* сміхотлівий, /газ/ веселючий, веселій; —йса розвеселений, охочий /р-й/ веселитиса, ф^p безмірно веселій, аж-аж-аж-який в., в. гуляка.

ВЕСЕЛОСТЬ о^k розвеселеність.

ВЕСЕЛЫЙ розвеселений, с. аж-аж-аж-який веселій, веселій що аж.

ВЕСИТЬ: будет в. завважити;

—й що важить, ф^p вагою в [-й пуд в. в пуд], *n^k*

вагоміи, важучий.

ВЁСКИЙ вагоміи; **самый в. аргумент /дбовд/** о. козірна карта.

ВЕСНА: шло к -не бралоса на весну.

ВЕСНУШКИ: выступающие в. вибризки ластовиння.

ВЕСНЯНКА е. гаївка; & *n^k* *гаївчаний.

ВЕСТИ (дело) провадити [п. відпочинкову оселю], бұ- власником, (протокол) писа-, (до чого) спричинятиса, спричиняти що, (наслідки за собою) тягти; в. **борьбу /исследованиа, наблюдё- +/ боротиса /досліджувати, спостерігá- +/; в. **борьбу с чем**** поборува- що, дава- бій /оголошувá- війну/ чому; в. **двойную игру** торгува- на два базари; в. **дело орудува- чим**; в. **дело к чему** гну- куди /до чого/; в. **замкнутую жизнь** жи- відлібно; в. **за собой что** виклика- що; в. **к чему** о^k йтиса на що [-дёт к счастью идёться на щастя], (мову) гнути /хили-/ куди; в. **начало** походи-, бра- початок; в. **огонь** стріля-; в. **праздные разговоры** бавитиса балачками; в. **переговоры** весті перемовини; в. **разговор** балака-, весті мову; в. **себя** г. заховуватиса; **достойно, строго** в. **себя** шанува-; в. **себя** **прилично** не дозволяти зайво; в. **скитальческую жизнь** блука- світáми; в. **собрание /занятия/ керува- зборами /заняттями/; в. счёт** рахува-; в. **учёт** обліковува-, роби- /вёс-/ облік; в. **холостой образ жизни** одинакува-; **аморально** в. **себя** пуститиса берега, и **усом /ухом/** не -дёт (не *вжива* *заходіе*) ни кує ні меле; **ведущий** що веде, покликаний весті, провіднік, водій, вожаї, поводи́р /про-/, *n^k* головний, провідний, чіль-, напрямний, чоловий, ключо- [-щая фигура -ва постать], г. прапорний, /- колесо/ тяговий, руховий, /теву *працо*/ зайнятий чим, відповідальний за, ф^p перший [-ущее *звено* -ша ланка], о. на /в/ чолі, т. директивний [-й луч д. промінь], з^p ведучий; —й **большую игру** гравець у великій грі; —й **борьбу** борець; —й в **атаку** (рїи) проривний, © © в чолі атаки; —й **войну** зайнятий війною, у стані війни; —й в **тупик** що веде у безвихідь; —й **двойную игру** дворушник; —й **замкнутую жизнь** відлібно; —й **за собой что /в атаку/** з-й **виклика- що, /-й в атаку/; —й знакомство** з добре знайомий з; —й к **сприятливий** для чого, з-й **привести** до; —й к **гибели** згубливий; —й к **осложнениям** з-й ускладни-; —й к **победе** переможний, о^k проривний; —й **переговоры** перемовець, учасник перемовин; —й **переписку** кореспондент; —й **программу** провідник чого; —й **протокол** протоколіст; —й **речь** о чём **заключотаний чим; —й** **самолёт** пілот; **стрбо** —й **себя** статечної поведінки, звїклий шануватиса; —й **скитальческую жизнь** звїклий блукати світáми, обходисвіт, вічно в мандрах,

вічний мандрівник, розблудка- світами; -й хозьяйство головний господар; -щеє колесо рухове колесо;

ведомый ведений;

ПОВЕСТИ: ўсом не п. бровою не моргну-; ◇;
ВЕСТИТЬСЯ поводитися, д^к повестіся; как ведётся як ведётся, ж^м як ото [сообща, к. в. у хлебобобов гуртом, як ото у хліборобів];

-йся/-ый що ведётся, ведений, проваджува-; -ый (трибок) оберта-.

ПО◆◆: с кем поведёшься, от того и наберёшь гуртик накупив, тим і пахне /смердять/.

ВЕСТИБУЛЯРНИЙ м^м присінковий.

ВЕСТИБЮЛЬ передсінок, присінок.

ВЕСТОВЩИК о^к вістонбша.

ВЕСЬ: всего лишь лишє тільки, о^к аж [ему дано в. л. полтора метра йому дано метрів аж півтора]; всего не переслушать (пересмотреть) слухати не переслуха- (дивитися не передиві-); всему для всього [искать в. причину шукати д. в. причину]; всему своё время дорога ложка до обіду; всего-на-всего з. гурт-на-гурт; всем и каждому > КАЖДЫЙ. (д/ ВСЯ).

ВЕСЬМА о^к досить [в. внушительно д. переконаливо], чимало. ф^р аж-аж [не в. не аж-аж].

ВЕТВИСТЫЙ розсохатий.

ВЕТВИТЬСЯ: -йся що галузиться, розгалужений, н^к гіллястий, галузис-, крисла-, широкові-, розлобжис-; -я пшеница рясноколоса пшениця.

ВЕТЕР о^к віялиця; в. в. головє метелики в. головє; в. свистит в. кармаєне вітри віють у кишєні.

ВЕТЕРНАР ж^м скотячий лікар.

ВЕТЕРОК н^о легковий, з. легіт вітру.

ВЕТКА & галуз(оч)ка.

ВЕТО заборона /недозвіл, скасування/ ухвали; налагать в. ветувати, касува- ухвалу; право в. право ветувати ухвалу.

ВЕТОШНЫЙ н^о лахмітний.

ВЕТРЕННЫЙ (день) розвітрений; © о^к вітрогон-, вітер у головє в. кого; -ая голова вітрогон.

ВЕТРОВОЙ вітристий.

ВЕТРЯНЫЙ ф^р розвітрений.

ВЕТХИЙ благий, блаженський, (одяг) вітром підбитий.

ВЕТШАТЬ застарівати, порохніти, поробста- мохом, братися цвіллю, припадати пілом; -й що порохніє, щораз благіший, майже спорохнілий, © ставши порохніти.

ОБВЕТШАТЬ струхлявіти ◇;

‘вший постарілий, (дім) спорохняві-, (одяг) знешений, (бізнес) занепа- /підц-/, н^к старий (як світ), о. пороблий мохом, узятий цвіллю.

ВЕХОВАТЬ > ОБВЕШИВАТЬ ².

ВЕЧЕ: участник -ча вічовий.

ВЕЧЕР (ще не повний) привечір(ок); каждый в. вечір-у-вечір; хвали день к -ру вечір день хва-

лить; дело было к -ру було надвечір.

ВЕЧЕРЕТЬ & д^к звечоріти /по-/.

ПОВЕЧЕРЕТЬ: -вший повечорілий /з-/.

ВЕЧЕРИНКА з³ вечірок.

ВЕЧЕРНИЙЩИН, ~ИЧНЫЙ вечорнічий.

ВЕЧНО у^р покі й світ сонця; & н^р вік-у-вік;

ВЕЧНЫЙ: на -ые времена назавжди, на без-вік, на безрік, покі й світу сонця.

ВЕЧНОСТЬ віковічність, о. вічний безчас, ф^р безвік [на вечные времена на б.]; кажущийся -тью довгий, як вік.

ВЕЧОР д. вечером.

ВЕШАТЕЛЬ вішальник.

ВЕШАТЬ: в. всех собак на вішати ярлики /вал-і- гріхі, виліва- помії/ на; в. голову хнюпити-ся, похнюплюва-, хнюпити /понурюва-/ голову; в. лапшу на уши н^о без міла /пілом/ голі-, замовля- /заговорюва-/ зуби; в. на шею хомут кому пх-а- чю голову в ярмо, запряга- кого в ярмо; в. собак на кого котити бочку на кого;

-й 1. що важить, зайнятий зважуванням, вагар, н^к ваговий, зважувальний, 2. що віша, звичлий вішати, н^к вішальний; -й голову понурливий; -й на шею (себе) хомут готівий запрягти(ся) в ярмо; -й нос похнюпа, н^к похнюпливий; -й всех собак на кого навішувач ярликів на;

ПОВЕСИТЬ (ніс) похнюпити; п. голову /нос/ понурити голову, похнюпитися; п. на шею хомут сунути голову в ярмо;

ВЕШАТЬСЯ: -йся 1. взвешивающийся; 2. що вішається, (де) вішаний, вивішув-, © з³-й повіситися, вішальник; -я на шею готівий повіситися /сісти/ на шию;

ПОВЕСИТЬСЯ (не йно на шию) почепітись; -вший(ся) ○; -й голову /нос/ похнюпленний, понуре-; -я повішаний, почепле-.

ПОВЕШЕННЫЙ я¹ шибеник; с -ым нбсом як у воду опущений.

ВЕЩАТЬ інформ/увати, сповіщати;

-й 1. що ~ує, інформатор, покликаний сповістити, н^к інформаційний, (на радио) радіомов-, 2. що віщує, звичлий віщувати, віщун, віщівник, у^р пророк [-й будущее п. майбутнього], н^к пророчий [-й голос пророчий голос].

ВЕЩЕВОЙ: в. мешок з. наплечник.

ВЕЩИ з. надіб'я.

ВЕЩИЦА цяцька, цяцянка.

ВЕЯТЬ р. вітриги; в. холодом потягати зимою; -ет здоровьем от кого диха здоров'ям хто;

-й що віє, призначений віяти зайнятий віянням, віяльник, (- ветер) дмухач, н^к віяльний, © с-и віяти, с^к -війний [-й теплом тепловійний], -вій [-й сущью суховій];

ПО◆◆ дмухнути, (теплом) тхну-, (холод-) потягну-; п. весной завесніти [-ло в. завесніло].

ВЗАД: в.-вперёд (ходити) вперёд і назад.

ВЗАЙМНО навзаєм;

ВЗАЙМНЫЙ (- *стосунки*) міжособовий; -ая привязанность взаємоприхильність.

ВЗАИМОВЫРУЧКА г. самопоміч.

ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ о* співдія.

ВЗАИМОДЕЙСТВОВАТЬ співдіяти;

—й що ~іє, скоординований, 3-й на співдію, *п** співзалежний /взаємо-/ , *р** взаємної дії [-щие силы силы в. д.].

ВЗАИМОЗАВИСИМОСТЬ співзалежність.

ВЗАИМОЗАВИСИМЫЙ спів/залежний, взаємо-.

ВЗАИМОИСКЛЮЧАЮЩИЙ взаємо/заперечний, ~суперечливий, взаємо-несумісний, полярно-протилеж-, *п** ~протилеж-, к. поляр-.

ВЗАИМООБРАЗНО навзаєм.

ВЗАИМООБУСЛОВЛЕННЫЙ *к* співзалежний.

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ *м** взаємини.

ВЗАИМОПОМОЩЬ г. самопоміч.

ВЗАИМОПОНИМАНИЕ обопільна злагода.

ВЗАИМОПРОНИКАЮЩИЙ взаємопросяжний, о* тіло-в-тіло-йдучий, тіло-в-тільний.

ВЗАИМОПРОНИКНОВЕНИЕ взаємопрсяг, узвзаємнення, тіло-в-тіло-йдучість, тіло-в-тільн-.

ВЗАИМОСВЯЗАННЫЙ співзалежний, узалежне-.

ВЗАИМОСВЯЗЬ узалежнення, співзалежність.

ВЗАЙМЫ в борг; давать в. давати в борг; брать в. позича-, (*у багатьох*) позичатися.

ВЗАПРАВДУ напівду.

ВЗАСОС засмоктом.

ВЗАХЛЮСТ захлостом, захлістуючи.

ВЗБАДРИВАТЬ /--й > БОДРИТЬ/ --й.

ВЗБАЛМОШЕННЫЙ (*світ*) о* розгойданий.

ВЗБАЛМОШНЫЙ © з норовами.

ВЗБАЛТЫВАТЬ сколобчувати /роз-/;

—й що ~ує, зайнятий сколобчуванням, с-и ♦ /роз-/ , *п** = %;

—йся /-ый сколобчуванн /роз-/ , збі-, перебобту-.

ВЗБЕЛЕНИТЬСЯ *д** осатаніти /роз-/ , розпасіюватися; —йлся *кто* гедзь укусів *кого*, шлея під хвіст попала *кому*;

—вшийся осатанілий /роз-/ , *Ї*.

ВЗБИРАТЬСЯ (*вгору*) *п'*ястися, іти вгору, (*на гору*) дряпатися, терібка-, видобува-; в. по лестнице карьеры дертіся шаблями кар'єри;

—йся що йде вгору, с-и йти вгору, дряпєць, верходряп, альпініст, горолаз, у русі /на шляху/ вгору;

ВЗОБРАТЬСЯ відряпатися *Ї*, (*на вершок*) *в*іпка-, (*високо*) *зп'*яс-; в. на своего конька сісти на свого коника.

ВЗБРАСЫВАТЬСЯ (- *хвилі*) скипати, зринати.

ВЗБРЕДАТЬ; **ВЗБРЕСТИСЬ**: в. на ум вдарити /зайти, стрельну-, залєті-/ в голову; —лб в глобову вдарило /зайшло, стрельну-, залєті-/ в голову.

ВЗБРОС, **ВСКИДКА** *в*ікид;

ВЗБРОСЫ (*хвилі*) скипанія.

ВЗБУДОРАЖЕННЫЙ роз'ятрлий.

ВЗБУДОРАЖИВАТЬ розворушувати, г. зворухоблю-;

—й що ~ує, покликаний розворушити, *п** розворушливий, баламутли-, *ф** ажіотажний, ± будоражающий;

ВЗБУДОРАЖИТЬСЯ роз'ятрити, (*чим*) збаламутні-, збаламутитися, *ф** розбентєжи-;

—вший(*ся*) *Ї*; —вшийся збаламутнілий *Ї*.

ВЗБУЧКА наминачка, халазія, кучма.

ВЗВАЛИВАТЬ валити, (*грехи*) звертати;

—й що звалює, звиклий /с-и/ звальювати, 3-й звали-/ /зверну-/ , валій, *С*;

—йся /-ый валений, звалюва-, (*на плечи*) завда-;

ВЗВАЛИТЬ: в. непосильную ношу *п*. навалити як на везучого вола.

ВЗВЕДЕНИЕ: в. курка відбезпечення зброї.

ВЗВЕДЕННЫЙ (*курок*) відбезпечений.

ВЗВЕШИВАНИЕ *д** вваження.

ВЗВЕШИВАТЬ: —й що зважує, призначений зважити, вагар, виважувач /з-/ (*подумки*) *п** розважливий + %, ± вешающий;

—йся /-ый важений, зважуваний /ви-/.

ВЗВИВАТЬСЯ повиватися /ви-/ , шугати /лінтути, пориватися/ вгору;

—йся що ~а вгору, небосяжний, небойдучий, націлений вгору;

ВЗВИТЬСЯ (- *ракету*) шугнути (вгору), г. *в*ивинутися, *с'* зви-, (- *птаха*) *в*ішугнути; *Ї*.

ВЗВИЗГИВАТЬ: —й що верещить, вискун, вереск-, верещака, *п** верескливий, вискли-, вискотлі-, о. з вереском, о* розверещений.

ВЗВИНЧИВАТЬ (*нерви*) накручувати;

—й що ~ує, 3-й накрутити, підштрикач, підбєхтув-, *п** = %, *ф** ажіотажний, ± возбуждающий; —й себя *С* розпалоючи себе; —й цены роздуватель цін;

—йся /-ый накручуваний, збуджу-, напружу-, *С* запалистий;

ВЗВИНТИТЬСЯ роз'ятрити *Ї*.

ВЗВОД 1. чотá, 2. (*у зброї*) *с'* звід; **предохранительный в.** (від)безпєчник; командир -да чотовий; с курком на -де з відбезпеченням гачком /курком/.

ВЗВОДИТЬ (*пеню*) натягати, (*курок*) відбди-; в. клевету /напрáслину/ на обмовля-; в. курок відбезпєчува- зброю /курок/; в. обвинєние оскáржувати;

—й що зводить; годівий звєсті, *п** = %, *С* с-и зводи-; —й клевету наклєпник, обмов-; —й курбк готовий звєсті курбк; —й обвинєние винувач, оскáржу-, *С* оскáржуючи, оскáрживши;

—йся зводжуваній, *с'* звідний [самовзводящийся самозвідний, самозводжува-];

ВЗВЕСТИ (*курок*) відвєсті; в. курбк *ф** від-

безпечити зброю.

ВЗВОДНЫЙ чотовий.

ВЗВОДНОВАННОСТЬ *о*^к бентежність, бентежжа.

ВЗГЛЯД *г.* позирок, (*косий*) косяк; на **первый** **в.** на перше око; **не** на **чём** **остановить** **в.** нема́ за що зачепитися окові; **с** **первого** **-да** (*здалось*) на перший погляд; **видно** **с** **первого** **-да** на лобі написано; **это** **зависит** **от** **-да** це річ погляду; **не** **видящим** /змейным +/ **-ом** (*дивитися*) *о*^к пусто-око/змійноо- +/; **у** **кого** **какие** **-ды** хто чим дїха.

ВЗГРОМОЖДАТЬСЯ; **~ЗДИТЬСЯ** *п*^о утересуватися

ВЗДЕВАТЬ (*руки*) зводити /здійма-/ до неба /вгору/;

-й **руки** що зводить вгору руки, *о.* із зведеними /уп'яти-, здїяняти-, націлени-/ вгору /до неба, в небо/ руками.

ВЗДЁТЫЙ (*-руки*) зведений вгору, /до неба/ здїяний, уп'ят-, націлений, піднесе-.

ВЗДЁРГИВАТЬ (*плечима*) зводити, стиска-, пересмікува-;

-й **плечами** що стиска плечима; © стискаючи п.; **-щие** **плечи** пересмікувані плечі.

ВЗДОР бредня, гересь /ересь/.

ВЗДОРИТЬ заїдатися;

-й = **сорящийся**; > **ССОРИТЬСЯ**.

ВЗДОРНЫЙ (*-вадчу*) звадливий, заїдли-, заводяцький, скандальний; **-ая** **девчонка** дівчина /дівчи́сько/ з норовами.

ВЗДОХ *п*^о зітх; до **последнего** **-ха** до заги́ну, до ско́ну.

ВЗДРАГИВАНИЕ здриг.

ВЗДРАГИВАТЬ тріпотати(ся), скидатися;

-й що тріпоче /здрігається/, стріпуваний, стру́шу-, *п*^к тріпотливий, тремтлі-, *о.* у трясці, дригдріг; **-щие** **движения** тріпотливі руки; **-щие** **ноздри** рухливі ніздрі; ± **трясущийся**.

ВЗДУВАТЬ *о*^к роздувати;

-й що роздува, схильний ♦, го́товий розду-, роздува́ч, *п*^к = %; **-й** **цены**, роздува́ч цін; **-ый** **здійманий** /піді-/ , здуваний /роз-/ , роздму́ху-, запалю-.

ВЗДУВАТЬСЯ бубняв/іти, (*- море*) кипіти; ♦;

-йся 1. що ~іє, звиклий роздуватися, *п*^к *океан*/ кипучий, розбурханий, здутий, 2. = **-ый**;

ВЗДУТЬСЯ: **-вший** **здутый**, набряклий, **набух-**, **набубняві-**, **збубняві-**, **Ї**.

ВЗДУМАТЬСЯ *д*^к *п*^о забаг(ну)тися [-лось забаг(ну)лось].

ВЗДУТИЕ розпертя, випертя.

ВЗДЫБЛИВАТЬСЯ ставати цапа /дуба/;

-йся що стає цапа, *п*^к сторчуватий, (*- море*) = **вздувающийся**;

ВЗДЫБИТЬСЯ: **-вший** **здилблений**.

ВЗДЫМАТЬСЯ/**-йся** > **ВЗДУВАТЬСЯ**/**-йся**; *д*^к **здїянтися**, *р.* **здїямитися**.

ВЗДЫХАТЕЛЬ зітхайло, потерпайло, (*закохан-ий*) закоханець, *п*^к зітхальник, зітхач.

ВЗДЫХАТЬ: **-й** що зітха, звиклий /с-и/ зітхати, зітхайло, позіхайло, *п*^к зітхальник, зітхач, *п*^к зітхальний, *р*^к зітхущий. *о.* із зітханням; **-й** **по** **ком** **закоханий** **у** **кого**, закоханець.

ВЗИМАТЬ стягати, пра́ви-; **в.** **проценты** **бра-** **лихву**;

-й що стяга, покликаний стягну́ти, збира́ч, пра-віжник, *п*^к = %;

-йся/**-ый** **стяганий**, збира-.

ВЗИРАТЬ спозирати, спогляда́ти

-й що спозира́, зайнятий ~анням, звиклий /с-и/ ♦, (спо)гляда́ч, спозира́ч, спостеріга́ч, *п*^к **гляда-** **цький**, *с*^к **-зорий** [**холодно** **-й** **холоднозорий**]; **не** **-й** **на** **без** **уваги** **на**, © **не** **зважаючи** **на**; **не** **-й** **ни** **на** **что** **відчайдух**, **море** **по** **коліна** **кому**.

ВЗЛАМЫВАТЬ (*сейф*) розсаджувати (*двери*) ви-, **вива́жу-**, (*печать*) зривати, (*оборону*) /про-/;

-й 1. **ломающий**, *п*^к = %, 2. **выламыва-**, *п*^к = % , 3. **разбивающий**, 4. **прорывающий**-;

-йся/**-ый** 1. **зламуваний**, розсаджу-, 2. **виламу-**, **виса́джу-**, **вива́жу-**, 3. **розби-** /про-/ , 4. **прори-** /з-/;

ВЗЛОМАТЬ (*сейф*) розсади́ти /(*двери*) ви-/ ♦.

ВЗЛЕЛЕИВАТЬ: **-й** що **вимріює**, **вимріювач**, *п*^к **вимрїйчий** + %;

-ый **викохуваний**, **виплєку-**; **-ый** **в** **мечтах** **вимрїю-**;

ВЗЛЕЛЕЯТЬ: **в.** **в** **мечтах** **вимрїяти**, **віснити**; **-вший** **Ї**;

ВЗЛЕЛЕЯННЫЙ: **в.** **в** **мечтах** **вимрїяний**.

ВЗЛЁТ злет; **-ты** **и** **падєния** **тарапати**.

ВЗЛЕТАТЬ шугати /ліну-/ вгору, підліта-;

-й що **зліта**, **р-й** **злєтіти**, **с-и** **зліта-**, *п*^к **небосяж-** **ний**, *т.* **злітний**; **-й** **высь** **здїйма-** **вгору**, **небой-** **дучий**, **вгоруду-**, **в** **небосяжному** **лєті**; **-й** **на** **вб-** **здух** **виса́джуваний** **у** **повітря**; **самолєт**, **-й** **с** **ката-** **пульты** **літак** **з** **катапультовим** **стартом**;

ВЗЛЕТЕТЬ **знєстися** **вгору**, **зня-** **в** **небо** ♦;

-вший **злетілий**, **полїяну**, **знєсений** **вгору**, **Ї**.

ВЗЛЕТНЫЙ (*- смугу*) **стартувий**, *о.* **на** **зліт**.

ВЗЛОМ **злом** /в-/; **в.** **печати** /-теи/ **зрив** **печати** /-о́к/; **кража** **со** **-ом** **хатній** **влом** /трабунок/.

ВЗЛОМАННЫЙ **зламаний** /ві-/ , **зломле-** /ві-/ , (*- двери*) **віса́дже-**, (*сейф*) **розбитий**.

ВЗЛОМЩИК **влóмник**, (*сейф*) **злом-**, **розбивач**.

ВЗМАХИВАТЬ **вима́хувати**, (*крилом*) **сплєску-**;

-й що ~ує, **с-и** ~увати, ~увач, *п*^к **замашний**, **за-** **машистий**; **-й** **флажками** ~увач **прапорцями**.

ВЗМЕТЬВАТЬСЯ шугати /лінути/ вгору;

-йся (**высь**) = **взлетающий** (**высь**); **-я** **огóнь** © **вогнєнний** **язики**, **язики** /спалах/ **вогню**; **-я** **ра-** **кета** **небойдуча** **ракєта**, **р.** **в** **небосяжному** **лєті**;

ВЗМЕТНУТЬСЯ (*- вогонь*) **шугну́ти** **вгору**.

ВЗМЫВАТЬ **лінути** **вгору**; ± **ВЗМЕТЬВАТЬСЯ**;

-й що **ліне** **вгору**, © **злінаючи** **вгору**; **-й** **высь**

небосяжний, небойдучий;

ВЗМЫТЬ (ви)шугнути; ± **ВЗМЕТНУТЬСЯ**;

ВЗНОС вплата, вкладка; **вступительный в. г.** вписові; **очередной в. г.** рата.

ВЗОР: перед моім -ом встаєт я ніби бачу.

ВЗРОСЛЕТЬ старшати, мужні-, дороста- (свого розуму), доходи- літ, нарощува- м'язи, зводити- ся на ноги, вбива- в пір'я, виходити з дітей, ви- робста- з коротких штанців, дорослі-, доросліша-; -й що підраста; щораз доросліший, вже майже дорослий, доходя-;

ПОВЗРОСЛЕТЬ прийти в літа, *фр* споважні-, дозрі-/ви-/ , *о* здорослі-, постарша-, підрослі, *о.* вбитися в літа, (- маля) побільшати;

-вший вже підрослий, змужні-, споважні-, здо- рослі-, дозрі-/ви-/ [**преждевременно** -й дочасно візрілий /до-/], (- маля) вже більшенький, *фр.*

ВЗРЫВ (емоцій) збурх; -вы смєха з сальви сміху.

ВЗРЫВАТЬ пускати в повітря, (землю кулями) орати;

-й 1. що підрива, с-и підривати, готовий підір- ва-, підривник, бомбіст, *п* підривний, підрива- ль-, для вибуху, 2. копающий; -шее устрійст- во підривний механізм;

ВЗРЫВАТЬСЯ злітати в повітря;

-йся/-ый підриваний, висаджу- у повітря; -я що зліта в п., © у мить вибух/у, *п* ~ущий, ~ховий, ~лі-; -шеея вещество ~івка, ~ова речовина;

ВЗОРВАТЬСЯ: -вшийя вибухлий, *фр.*

ВЗРЫВООПАСНЫЙ (перед)вибуховий, насич- ений порохом, під загрозою /на межі/ вибуху, загрожений вибухнути, *п* вибухливий, *п.* небез- пєчний, критич-, вулканіч-, (- суміш) тримучий.

ВЗЪЕРОШИВАТЬСЯ кошлатіти;

-й 1. що куйовдить, звиклий кудлати, кудла, © с-и ♦, 2. оцетинивающийся;

-йся/-ый 1. куйовджений, скуйовджува-, кош- ла-, кудла-, 2. найкачува-;

ВЗЪЕРОШИТЬ(СЯ) -вший(ся), *фр.*; -йся 1. розкошлатілий + ~ЕННЫЙ, 2. найкачений;

~ЕННЫЙ розкудланий, г. стрепихатий, пере- куйовджений

ВЗЫВАТЬ: -й що вола, с-и волати, крикун + вопиющий; -й о поміщи з криком „рятуйте!“; з криком про /о/ поміч, © благаючи про поміч.

ВЗЫСКАТЕЛЬНЫЙ: быть -ым к себе тримати себе в щорак.

ВЗЫСКИВАТЬ стягати, пра́ви-; не взыщи! не здивуй!;

-й що ~а, з-й ~нути, ~ач, збир-, правіжник, *п* вимогливий, суворий, с. немилосєрдний; -й недо- їмки ~ач /збирач/ недоплати /залєглости/;

-йся/-ый стяганий, збира-, правле-;

ВЗЫСКАТЬ (судом) ви́позивати.

ВЗЫСКУЮЩИЙ з. що шукає, *i.* шукач.

ВЗЯТИЕ *о* підбій /м^н підбій/; ± ПОРАБОЩЕН-

ИЕ, ОККУПАЦИЯ.

ВЗЯТКА: не без взятки © думаєш – даром?

ВЗЯТОЧНИК *о.* липкий на руку, *е* колядник

ВИБРИОВАТЬ *фр* бриніти;

-й що вібує, схильний /з^м-й, с-и/ вібувати, вібратор, *п* вібраційний, вібуваль-, вібратор-, вібротон-, вібродзвон-, (вібро)тремкий, *о.* у ста- ні вібрації, *с* вібро- [-й кристаль віброкри- стал]; ± КОЛЕБАТЬСЯ.

ВИД форма [в. обучєния] ф. навчання], (*різнов- ид*) категорія, тип, (*пейзаж*) панорама; **в.** на жительство посвідка /ордер/ на проживання /бсідок/, *с* прописка; **на в.** 1. зовні, 2. на взір, на масть, *о* наглядці [знав її н.]; **внєшний в.** *ц* вигляд; **на внєшний в.,** с **внєшнего** -да на виг- ляд, з лиця, на позір, назвєрх; **в** -де **чєго** на взір **чєго**, в образі, у формі; **в** **нетрєзвом** -де напід- пїтку, під чєрко /мухою/; **при** -де **кєго** побачивши **кєго**, г. на вид **кєго**; **под** -ом під маркою; **с учєным** -ом з міною вчєного; **ни под** **каким** -ом *о* в ніякий спосіб, ні під яким оглядом, під жєдним оглядом /привод-/; **с** -ом знатока з мі- ною знавця; **на** -дү на очах, на видноті; **с** **виду** на взір, на масть, *о* наглядці [знав її н.]; **имєтє** в -дү мати на дүмці; **что Вы** (под єтим) **имєтє** в -дү що Ви хочєтє (цим) сказа-; **у** **всєх** на -дү *о* привселюдно, на видноті; **по внєшнему** -ду **трудно судить о ком** на лобі не написано в **кєго**, хто він;

ВИДЫ (на майбутнє) *о* надії, наміри [имєтє **в.** на **кєго** мати н. щєдо **кєго**]; **в.** на **что** прогнєзи /перспективи/ **чєго**; **в.** на **что** **такє** © за- кроюватєся на **такє що** [в. на **урожаї** хорєшнє закрєюєтєся на добрий урожай]; **имєтє в.** на **кєго** важити на **кєго**; **в.** Ялти образкі Ялти.

ВИДАННЫЙ: -е ли дєло де Ви бачили /ти -ив/? **ВИДАНО:** где єто в.? хто такє бачив?, де ти /Ви/ такє б. /-или/?; **не в.** не бачили, ніхтє не бачив.

ВИДАТЬ: в. **виды** бачити смалєного вєвка; **в.** **птицу** по полєту видно пана по халаяві;

-вший *фр.*; -й **виды** бїтий /підкү-/ на всі кошїта, не з одної пєчі хлїба з'їв;

ПОВИДАТЬ попобачити, (бачи- й) перебачи-; **п.** на своєм веку побачи- світу.

ВИДЕНИЕ: как в. (*цєсти*) безшелєсно (як дух); **ВИДЕНИЯ** д. привидячки, г. візії.

ВИДЕТЬ: свєту бєлого не в. світу не бачити, не зна- /ма-/ просвітку, ніколи й угєру гляну- **ком- у**; **в.** **насквєзь** зна- як облүпленого, прошивати зєром наскрїзь; **в.** **наяву** бачи- вєчєвидь; **в.** **не могу!** ані на очі!; **в.** **сновидєния** сновидїти; **не в.** **свєта** за **чєм** не бачити світу за **чим**, нічим не цїкавитєся, крім **чєго**; **не в.,** **как** **своєш** ушєй небачи-, як своєї потилиці; **видит** **єко**, да зуб **неймєт** близько лїкотє, та не вкүсищ, бачать очі, та зась; **єто** **нужно бьло в.** булє б вам /тобі/ бачи-

- чити;
видающий що бачить, 3-й бачити, видючий, зрячий, © бачивши, (що в чім) готовий бачити; **-й** в мрачном светѣ схи́дний бачи- в темних тонах; **-й** наскво́зь /кого/ © прошиваючи зором наскризь, /що знає, як облупленого/; **-й** **невооружённым глазом** 3-й бачи- голим оком; **не -й** да́льше **своего носа** 3-й бачи- лише під носом;
видимый *д^к* бачений, *р.* вида-, *н^к* **видимый**, **видный**, очевид-, уяв-, наоч-;
УВИДЕТЬ побачити /на-/; **у. свет** (- книгу) ви́йти дру́ком /у світ/; **поживём** – **-им** поживі́м! – побачимо, (що було – бачили), що буде – побачимо, *н^{рм}* поживе́м – побачимо;
-вший *Ѳ*.
- ВИДЕТЬСЯ** *о^к* ма́ти зу́стрічі, зустрі́чатися, (в уяві) сто́яти пе́ред очима;
видающийся (з ким) що ма́є зу́стрічі /побачення/, ма́вши змо́гу бачитися, (у сні) привиджуваній;
ПРИ◆◆◆ **-вший**я привиджений, примаре-, *Ѳ*.
- ВИДИМО-НЕВИДИМО** видано-невида-, до гібелі, як мурашви́ /насіння в гарбузіві, ікри в жа́би, бліх у шолудивого пса/.
- ВИДИМОСТЬ** (успіху) ілю́зія; **по всей -ти** з усьо́го видно /видати/, очевидячки, *о^к* вочевидь, *ф^p* бач [ви́шло, по **всей -сти**, так ви́йшло, бач, так]; **со всей -тью** на́очно, об'єкти́в-; **для -сти** про око.
- ВИДИМЫЙ** *з²* видкий, *г.* позірний, (- причину) на́очний, ± **ВИДЕТЬ**: **видимый**.
- ВИДНЕТЬСЯ** бовваніти, (крізь що) прогляда-, (як до барви) ясні-, сірі-, бурі- +;
-йя що ~іє, (в тумані) забовванілий, зама́ячі-, прозиру́щий, *о.* немов у тумані, ніби щось маячіє; **едва -я** ледь забовванілий, *о.* немов у тумані; **-я** в дымке тумана оповитий туманом.
- ВИДНО** зна́ти [сра́зу в. за́раз з.], *с^{em}* **вида-**, *о.* з усьо́го **вида-**, *ф^p* бач, бачи- [по **нём в.** по **нім б.**]; **будет в.** побачимо; **кляк в.** як виглядає; **не в.** и **следа** нема́ й знаку; **в. чьих рук** де́ло па́льці зна́ти чи́;
- ВИДНЫЙ** примітний.
- ВИДНЫЙ** *-схожий*, *-подібний*, на-взір- [сердце-видный серп/юва́тий, ~еподібний, на-взір-~я, ~есхóжий].
- ВИДОИЗМЕНЯТЬСЯ** **-й**я що змінюється, *по-раз* (то) *інший*, *щораз* в *інший* подоби́ /варіа́ції/, *щораз* *іншої* *фо́рми*, *н^к* *гнучкий*.
- ВИДЫВАТЬ** (бачити й) перебачити.
- ВИЗЖАТЬ** (- порося) кувікати;
-й = **взвизгивающий**.
- ВИЗІРОВАТЬ** **-й** що візує, для візува́ння, за́йнятий *-ям*, щоб візува́ти, *покли́каний* *завізува-*, *н^к* *візува́льний*;
-йя/**-ый** *візіваний*.
- ВИЗИТ** *с^o* *відвідини*, *х^o* *візіта*.
- ВИЗИТЕ́Р** відвідувач, гість.
- ВИЗИТНЫЙ** **-ая** *карточка* *візитівка*.
- ВИЛКА**: *штѣпсельная в. к.* *штѣпсель*, *г.* *втичка*.
- ВИЛООБРАЗНЫЙ** *вилкува́тий*.
- ВИЛОЧКОВЫЙ** **-ая** *железа́* *загрудінна* *за́лоза*.
- ВИЛЯТЬ** *о^к* *увиха́тися*;
-й що *крути́ть*, *звѣклий* *крути́ти*, *р-й* *закрути-*, *крути́й*; **-й** *хвостом* *крути́хвіст*; ± **МЯТЬСЯ**.
- ВИНА** *гріх*, *прови́нність*, *ф^p* *шко́да* [**чь**я **в.?** *чия* *ш.?*]; **не моя** *в.* **не мій** *гріх*; **без -ны** *безви́нно*; **по -не** *кого* *хто* *завини́в* [**это** **не по** *моєй* **-не** *це* **не я** *завини́в*]
- ВИНЕГРЕТ**: **в.** *тем* **АМАЛЬГАМА** *тем*.
- ВИНИТЬ** *винува́ти*;
-й = **обвиняющий**;
- ОБВИНИТЬ** *скла́сти* *вину* *на* *кого*;
- ПРОВИНИТЬСЯ** *прошпѣтитися*, *прогрі́ши-*, (*перед* *ким*) *завини́ти* *кому*;
- вший**я *прови́нець*, *прови́нник*, *н^к* *прови́нний*, *н^o* *прогрі́ш-*, *ф^p* *найпрови́нніший*, *Ѳ*.
- ВИННЫЙ**: **в.** *погреб* /*магази́н* *вина́рня*.
- ВИНОВА́Т**: **кто в.?** *хто* *завини́в?*;
- ВИНОВАТЫЙ** *о.* *що* *ма́є* *на* *совісті*; **быть -ым** *в* *чѣм* *ма́ти* *на* *совісті* *що*; **быть -ым** *перед* *кем* *завини́ти* *кому*.
- ВИНОВНИК**: **быть -ом** *чѣго* *спричини́тися* *до*.
- ВИНОГРАДНИК**: **в.** *Бо́жий* *я́гідник* *Бо́жий*.
- ВИНОТОРГОВЛЯ** *о^к* *вина́рство*.
- ВИНТИК** *ф^p* *шпінти́к* [*модерни́й* *до* *-ка*].
- ВИНТОВКА** *г.* *кріс*: *в^и* *на* *плече́!* *на* *плече́* *◆!*; *на* *реме́нь!* *на* *реме́нь* *◆!*; *к* *ноге́!* *до* *сто́пи* *◆!*
- ВИНТООБРАЗНЫЙ** *винтува́тий*;
- ВИНТООБРАЗНЫЙ** *гвинтува́тий*, *на* *взір* /*у* *фо́рмі* / *гвинта́*, *як* *гвинт*, (- *сходи*) *кругойду́чий*.
- ВИОЛОНЧЕ́ЛЬ** *басо́ля*.
- ВИСЕЛИЦА** *вішальни́ця*.
- ВИСѢНИЕ** (*літака*) *зависа́ння*.
- ВИСѢТЬ** **-й** що *висі́ть*, (*на* *чѣм*) *пові́шаний* [**-й** *на* *стене́* *п.* *на* *сті́нку*], /*роз-*/, *н^к* *вися́чий* /*н.* *замо́к*/, *зави́слий*, *вильновис-*, *підчи́пний*, *с^к* *-висний* [*вертика́льно -й* *прямови́сний*]; **-й** *в* *во́здухе* *зави́слий* *у* *пові́трі*; **-й** *на* *воло́скѣ* *от* *ц^o* *на* *воло́ску* *від*; **-й** *на* *ни́точке* *зави́слий* *на* *воло́ску*;
-й *на* *телефо́не* *прили́п-* *до* *телефо́ну*; **-й** *на* *шѣе* © *наши́йник*.
- ВИСЛОЗА́ДЫЙ** *вислогу́зий*.
- ВИСНУТЬ** *зависа́ти*;
-й що *висне*, *н^к* *звѣслий* /*об-*/, /*на* *шви́* / *за-* /.
- ВИСОКО́СНЫЙ**: **в.** *год* *перѣступний* *рі́к*.
- ВИТАТЬ** *ф^p* *ширя́ти*; **в.** *в* *облака́х* /*эмпи́реях* / *літа-* /*жи́-* / *у* *хма́рах*, *зано́ситися* *в* *хма́ру* /*-ри*/;
-й *в* *облака́х* /*эмпи́реях* / *візде́млений*, *з* *думка́ми* *у* *хма́рах*, *н^o* *високо́думний*.
- ВИТИЕВА́ТО** *закру́гисго*, *кучеря́во*, *заму́дро* *◆*;
- ВИТИЕВАТЫЙ** *закру́чений*, *кучеря́вий*, *хитрому́дрий*, *му́дрий* *на* *язы́к*, (*стиль*) *барви́стий*,

г. цвітис-.

ВИТИЙСТВОВАТЬ *р* співа́ти /розлива́тися/ соловейком;

—*й* ора́тор виті́я, красномовець, пишномовний ора́тор /трибу́н/, *п*^о гаслороб.

ВИТО́К звій, *р*^к (об)кру́т.

ВИТЬ звива́ти, (гніздо) мості́-; в. гнізда мості́-тис-я; *хоть* верёвкы вей из *кого* хоч у ву́хо бгай; *вью́щий* що в'є, с-и звива́ти, з-й зви-, плеті́й; —*й* гніздо що в'є гніздо, мості́й.

ВИТЬСЯ: в. зме́йи крути́тися вужем; *от* ра́дост-и кудри *вью́т*ся, а *от* го́ря *секу́т*ся го́ре ті́льки ра́ка краси́ть; & *д*^к зав'юни́ти; *вью́щийся* що в'є́тсья, го́товий вити-, *п*^к витк-ий, кучеря́вий, закучеря́влений, (- *клуби* *диму*) *вихрува́тий*, (*шлях*) звівис-, гадючкува́-, кривуляс-, в'юніс-, покру́чений, (*плющ*) кру́че-, -*я* вью́ном в'ю́нкий; —*щися* кудри куче́ри; —*щися* обла́к кучеря́ві хма́ри.

ВИХРЕВО́Й вихрянйй.

ВИХРИ́ТЬ розвіхривати;

ЗАВИХРИ́ТЬ захурдєлити $\diamond$;

ВИ́ХРИ́ТЬСЯ вихрива́ти, клубочі-, клубота́ти-ся, клубочі-, (- *дим*) кучеря́ви-, (- *сніг*) хурдє-лити; (- *идеї*) відкрива́-ново обрїї чо́му;

—*йся* розвіхрени́й, *п*^к вихрива́тий, хурдєлис-, розвіхрис-, завірюшпливий, крутлі-, турбулєнтний, (*борей*) *п*^о розгрі́вле-, (*волос*) чуба́тий, (*дим*) кучеря́вий.

ВЗВИ́ХРИТЬ(СЯ) *о*^к розвіхрити(ся);

—*вший(ся)* $\diamond$; —*йся* звихрени́й /роз-/.

ВИХРЬ (*подій*) клубочнява; снє́жний в. хурдєл-ця, хуртовина; —*ри* вражде́бные воро́жі вітри́.

ВКА́ЛЫВАТЬ 1. коло́ти, 2. ішачи-, тягну́-воза, пєр- плу́га, не покладá-рук;

—*й* 1. що коле, з-й в ϕ , $\odot$ с-и вкóловати, *п*^к = %, 2. ишача́щий;

—*ый* 1. коло́тий, укóлований.

ВКА́ПЫВАТЬ: —*й* 1. що зако́пує, копа́ч, зайня́тий зако́пуванням, *п*^к копа́льний + %, $\pm$ копаю́щий, 2. що за́капує, ка́пальник, *п*^к ка́пальний;

—*йся*/—*ый* 1. ко́паний, зако́пув-/*у*-/, 2. ка́п-, за́капув-.

ВКО́ПАННЫЙ: как в. як вмурований.

ВКА́ТЫВАТЬ зако́ч/увати;

—*й* що ~ує, зайня́тий ко́том, коті́й, *п*^к = %, $\odot$ с-и ϕ ; —*й* пощє́чину $\odot$ влі́пивши ля́паса;

—*йся*/—*ый* зако́чуваний; —*ый* що йогó зако́чуют;

ВКА́ТИТЬСЯ вкоти́ти [-і́лсья во двор -і́в на подвір'я].

ВКЛА́ДЫВАТЬ кла́сти, закладá-; в. *инб́й* *смысл* во *что* надава́-іншого змісту чо́му; в. ду́шу прикладá-сєрце;

—*й* що кладє, с-и вклада́ти, кладі́й, кладі́льний, (*гроши*) вкля́дник, вкляда́ч, *є*^к депозитор, інвє́стор, *п*^к вкля́дницький + %; —*й* ду́шу во *что* готó-товий прикла́сти сєрце до чо́го;

—*йся*/—*ый* кла́дений, укладá- /за-/, додáток, вкля́-день, вкля́дка, долучє́ння, *п*^к вкля́дний;

ВЛОЖИ́ТЬ (*друзіє*) *ф*. всіпати, вкляпа́-; в. *не*ма́ло *труда* докля́сти пра́ці; в. *состоя́ние* во *что* перевє́сті достáтки на *що*;

—*вший* $\diamond$.

ВКЛІ́НИВАТЬСЯ (- *води* *і* *п.*) затóчуватися;

—*йся* = *вдаю́щийся* + затóчуваний.

ВКЛІ́НИТЬСЯ: —*вшийся* уклі́нений, $\diamond$.

ВКЛЮЧА́ТЬ (*у* *що*) додава́ти /долучá-/ до чо́го, (*до* *стиску*) завб́си-, (*у* *мережу*) г. залучá- /в-/, (*в* *число* *членів*) увб́ди-, (*в* *собі*) місті́- в собі́;

ВКЛЮЧА́Я: в. *что* разóм з *чим* [в. *та́ру* *р.* з *та́рою*, *плюс* *та́ра*];

—*й* що /*м*^к *хто*/ вклячá, с-и з., призначє́ний /з-й/ вклячї́ти, вмикáч, $\odot$ вклячáючи; —*й* *ток* *вми*ка́ч стру́му;

ВКЛЮЧИ́ТЬ (*куди*) *ф*. уклі́нити; в. сцєплє́-ние урухо́ми- /заді́я-/ зчєплє́ння;

ВКЛЮЧА́ТЬСЯ впряга́тися $\diamond$; в. во *что* при-лучá- /приє́днува-, підпряга́-/ до чо́го;

—*йся*/—*ый* додáваний, долучу- /в-/, увб́джу-, (*до* *стиску*) запису- /у-/, прилучу- /приє́дну-, під-пряганий/ до; —*я* во *что* з^г-й прилучї́тися до чо́-го; —*я* в *борьбу́* (- *силы*) сві́жий;

ВКЛЮЧИ́ТЬСЯ: в. в *борьбу́* ста́ти на *прю*; $\diamond$;

—*вший(ся)* $\diamond$;

ВКЛЮЧЄ́ННЫЙ *ф*. уклі́нений $\diamond$.

ВКЛЮЧЄ́НИЕ (*у* *чим*) г^д до́мшка, додáток; с-*ием* додáвши, долучї́в-, вклячї́в-.

ВКО́ЛЫЧИВАТЬ: —*й(ся)* > ББИВАТЬ.

ВКО́ЛОЧЕННЫЙ загєпанний $\diamond$.

ВКРА́ДЧИВЫ́Й (*голос*) у. підла́зистий, (*стукіт*) несмі́ливий.

ВКРА́ДЫВАТЬСЯ (- *помилки*) трапля́тися;

—*йся* що *закра́даєтсья*, *закра́даний*, з-й *закра́сти*-ся; —*я* в до́веріє підшива́йло; —*щєєсья* *сомнє́ние* за́родки сўмніву;

ВКРА́СТЫСЯ: —*вшийся* $\diamond$, (- *помилку*) $\odot$ до-пущє́ний, *непомі́че*-, *неви́правле*-.

ВКРА́ПЛЄ́НИЕ розкра́плення, вкра́пне- /роз-/, кра́плі, кра́плини, кра́плинна, *ф*^р до́мшка.

ВКРА́ПЛЯ́ТЬ (*у* *що*) перетика́ти *що*;

ВКРА́ПЛИВАТЬ(СЯ): в. во *что* розкра́пл/ю-вати(ся) у *чим*;

—*й* що /*м*^к *хто*/ ~ює, схи́дний розкра́плювати, з-й розкра́пи- /укра́пну-/ , розкра́пновач, для розкра́плення, *п*^к = %;

—*йся*/—*ый* розкра́плований, укра́пнова- /роз-/;

ВКРА́ПИ́ТЬ розкра́пити у *чим*, укра́пну- у *що*;

ВКРА́ПЛЄ́ННЫЙ розкра́пл[н]єний, вкра́пне-.

ВКРА́ТЦЄ *о*. бодáй одні́м слóвом.

ВКРИ́ВЬ на́криво; в. *и* *вкось* врі́знб́іч, *кось* *й* криво́.

ВКРУГОВУ́Ю (*приблизно*) кру́тло.

ВКРУЧИВА́ТЬСЯ *закру́чу*/ватися;

-їся що ~ється, увірчуваний, укручу-/за-, угвинчу-, *н^к* закрутістий.

ВКУС уподоба [по своєму -су по своїй -бі]; & по смак; на в. и цвет товарища нет смакі не збігаються, сто баб – сто рад; по -су на смак, (бути) до смаку, (схожий) смаком; по -су кому під чий смак; **бути по -су** смакува- кому; под в. зрителі (гра-) на публіку;

ВКУСЫ уподобання.

ВКУСНО (дуже) зроду такою не їв /ла, їли/;

ВКУСНЫЙ: **бчень в.** © язик проковтнѣш; **бути -ым** смакувати [бчень -ый дуже -ує].

ВКУСНЕЙШИЙ смачніючий, смачнісінький;

ВКУШАТЬ заживати, *ф^р* смак/увати;

--й що ~ує, звиклий /с-и/ смакувати, радий засмакува-; -й сон в обіймах сну; -й **плody чого** що втішається плодами, втішений плодами, © смакуючи плоди;

-їся/-ый смакований, зажива-;

ВКУСИТЬ засмакувати, зазна- по смаку, закуштува-, пригуби-; в. **прелестей** життя зажива-; **вний ъ**.

ВЛАГАТЬ (у що) долучати /долучува-/ до чого; --й(ся) = вкладывающий(ся);

ВЛОЖИТЬ > **ВКЛАДЫВАТЬ**.

ВЛАДЕНИЕ (масток) посілість, *ф^р* власність [получить во в. дістати у в.].

ВЛАДЕТЬ чим посідати /ма- в руках/ що; в. **пером** ма- літературний хист; в. **собой** трима- себе /нерви/ в руках; не в. **собой** не тїма- себе; не в. **в состоянии в. собой** не могтї да- ради нервам; не в. **языком** не могтї слова стулі-; **совместно в.** співволоді-;

--й 1. що посіда, посідач, власник, владар, володар, © бвши власником, (владою, хистом) наділений, 2. що орудує чим, з-й орудувати, *ф^р* озбрбе-; -й **собой** самоопанова-; не -й **собой** несамовитий, сам не свій; -й **имуществом** власник майна; -й **искусством чого** майстер чого; -й **оружием** з-й орудувати збробо; -й **пером** з-й писа-; -й **языками** знавць мов, поліглбт.

ВЛАДЫКА (церкви) архієпісир.

ВЛАДЫЧЕСТВО: под своє в. під свою руку /ф. лапу/.

ВЛАДЫЧЕСТВОВАТЬ цар/овати, владічи-, княжи-;

--й що ~ює, покликаний ♦, владіка, владар, володар, господар, *н^к* владовитий, владущий, владічий, панівний, владар-, володар-, *о^к* владчий, с. цар царів, ± господствующий; -й **клан** панівний /владущий/ клан.

ВЛАДЫЧНЫЙ, ВЛАДЫЧНИН владічий.

ВЛАЗИТЬ ж^н (в отвір) лізти, влізати;

--й що влізати, *н^к* влізистий, влізливий.

ВЛАМЫВАТЬСЯ: -їся що вдірається, влобн-

ик, © ставши вдиратися.

ВЛАСТОВАТЬ панувати, владарюва-, владічи-, (в домі) старш(ин)ува-;

--й що владарює + **владычествующий**.

ВЛАСТЕЛИН цар і бог; в. **міра** світодержець; в. **дум о маяк**, *р^з* законодавець мод.

ВЛАСТЕН: я не в. **над кем** я не пан над ким; я не в. **судить** не в моїй волі судити.

ВЛАСТНЫЙ (- риси) владічий.

ВЛАСТЬ *ф^р* право, сила, воля, (місцева) начальство; в. **имущий** можновладець, владомож-, *м^н* сильні світу цьбог; **бути в чьей-то -ти** бути в чийсь волі; **бути при -ти** владарюва-, панува-, ма- владу; **это не в моей -ти** це від мене не залежить, це не в моїй волі; **под-тью** під п'ятою;

ВЛАСТИ влада, начальство, адміністрація.

ВЛАЧИТЬ: в. **жалкое** существование скніти, нуди- світом, іти життям, як тїнь; в. **оковы** тяг(ну)- ярмо; в. **полугольное** существование перебиватися з хліба на квас;

--й що тягне, з^м-й /звиклий/ тяг(ну)ті; -й **жалкое** существование приречений животі-, нічєма, злидар, *п.* тля, гніда, хробак; -й **оковы** закутий в кайдани, раб, невільник, *о.* в ярмі; **едва -й ноги** © лєдєв несучі ноги.

ВЛАЧИТЬСЯ тарганитися, плугани-, шкандибати, діба-, дибуля-, (як хвіст) теліпатися;

-їся що діба, *і.* шкандібба, *н^к* тарганістий, *о.* диб-дїб, дибуль-дїбуль [-я за кем диб-дїб /дїбуль-дїбуль/ за ким].

ВЛЕЗАТЬ лізти, влізати, пролізати /за-/;

--й що лізе, з-й залізти, проліза, *н^к* влізливий /за-/; -й в **душу** радий /з-й/ залізти в **душу**;

ВЛЕЗТЬ упхатися, з. втасуватися ♦;

влезший пролізлий /у-, за-/ ъ.

ВЛЕПЛЯТЬ: --й що вліплює, покликаний вліпати;

ВЛЕПИТЬ (в землю з розгону) утросити;

-вний ъ; -й **пощечину** © ляс по лиці.

ВЛЕТАТЬ залітати /в-/;

--й що вліта, радий залєгити, с-и заліта-, літун, *н^к* летучий;

ВЛЕТЕТЬ ф. (мати клопін) ускочити (віще халєв); в. в **копєечку** доброю обійтїся;

-вний в **копєечку** придбанний /зрбле-/ за грубі гроші.

ВЛЕЧЕНИЕ хіть, *ф^р* уподобання, (до праці) кортячка, з. похоп.

ВЛЕЧЬ надити, корті-, тягну-, принаджува-, (чарами) спокуша-, зваблюва-, порива- [в. за собой п. за собою]; **непреодолимо в.** корті-, як злодія **вкрас-**, тяг(ну)ті, як мұху до меду; в. **за собой** (-наслідки) потяга- за собою; в. **магнитом к чему** тяг(ну)ті магнє[і]том на що /до чого/;

-кущий що тягне, з-й потягті, звиклий /с-и/ нади-, *н^к* вабливий, заманли-, манли-, вабкий; -й

за собою́ 3-й спричинити, спричинник чого;
-йся = влачащийся; ме́ленно -щися дни дни як рóккі;

-ко́мый ва́блений, прива́блюва- ♀;

ПОВЛЕ́ЧЬ: п. *что* спричинити *что*, ста́ причино́ю чого;

-ёкший що спричинив, спричинник ♀, ♂.

ВЛИВА́НИЕ залива́ння, к. влив.

ВЛИВА́ТЬ літи, залива́ти, /в-/;

--й що лле, ра́дій за́літи, звя́клий /с-н/ влива́-, залива́ч, залива́льник, п^к залива́льний, заливчи́й, заливу́щий + %;

-й **ба́дрость** ба́дью́щий;

-йся/-ый улива́ний /за-/; -я (*у річку*) допли́ва-, (- *сили*) свя́жий;

-вший(ся) ♂; -вшийся (*до лав*) приста́лий.

ВЛИ́ЯНИЕ: под -ием *чего* (*скласти думку*) к^н кри́зь при́зму чого.

ВЛИ́ЯТЬ вплива́ти, ма́- вплив; **ни́что не -яет** ніщо́ не бере́;

--й що вплива́, звя́клий ♀, 3-й вплину́-, наді́лений /відомий своїм/ впливо́м, п^к впливо́вий, с^к вплива́й- [вплива́й-на-кліма́т], © ма́вши вплив, вплива́ючи.

ВЛОЖ́ЕНИЕ (*кошти́в*) інвести́ція, (*до листа*) дода́ток, долу́чення, вкла́дка, г. прило́га.

ВЛЮ́БЛЯТЬ зако́хувати, залю́блюва-;

--й 3-й зако́хати, ж^г 2. залю́бниці;

ВЛЮ́БИТЬ: в. в се́бя зако́хати.

ВЛЮ́БЛЯТЬСЯ: -йся що зако́хується, зако́хуваний, схи́дл- зако́хуватися, зако́ханець, п^к залю́бливий;

ВЛЮ́БИТЬСЯ: -йлся по́ уши залю́бився по ву́ха, убра́вся по са́мий чу́б;

-вшийся залю́блений, зако́ха-, ♂.

ВЛЮ́БЧИВОСТЬ залю́бливість, зако́хуваність.

ВЛЮ́БЧИВЫЙ залю́бливий, зако́хуваний.

ВМЕНЯ́ЕМЫЙ > **ВМЕНЯ́ТЬ.**

ВМЕНЯ́ТЬ: в. в ви́ну інкримінува́ти, г. (*у*)приві́нюва-; в. в обя́занность *кому* *что* де́лать зобов'язува- *кого* що роби́-, поклада́- /на-/ обов'язок на *кого*;

--й в ви́ну що інкриміну́є /приві́нює/, гото́вий привинити, винува́тель, (об)винува́ч, оскаржу́-;

-й в обя́занность *кому* *что* покликаний зобов'язати *кого* що роби́-, поклада́ч обов'язку на *кого* що роби́-;

-йся в ви́ну інкримінований, г. приві́ню-; -я в обя́занность ста́влений за обов'язок;

-ый © осу́дний, (*в обов'язок кому*) поклада́- на *кого*; **бу́ть -ым** до́бре се́бе тямити.

ВМЕ́СТЕ разо́м, гурто́м, спі́льно, (*не окре́мо*) при ку́пі, вку́пі; & доку́пки; в. с тем заразо́м, в па́рі з тим; а в. с тем а по́руч то́го; **всё в. о.** одні́м паке́том; **всё в.** взя́тое все гурто́м; **все в.** взя́тые всі гурто́м.

ВМЕ́СТИЛИЩЕ конте́йнер, містище, (*глупот*)

п^о всипи́ще.

ВМЕ́СТО: в. негó /неё, их, любя́х вещей +/ на-то́мість; в. тогó, *чтобы де́лать* замість (*щоб*) *робити* [в. т. ч. гуля́ть замість гуля́ти].

ВМЕША́ТЕЛЬСТВО встрава́ння.

ВМЕ́ШИВАТЬ о^к втруча́ти;

ВМЕ́ШИВАТЬСЯ літи, встрава-, пха́- (свогó) но́са, пха́тися, втруча́-, міша́- [два б'ю́ться, тре́тій не міша́йся]; в. не в свої́ де́ла пха́тися до чужа́х діл /справ, не у свій го́род/;

-йся *что* встрае́, любите́ль /звика́й/ устрява́ти, р^к устрява́ка, п^к ула́зистий, улізливий; -я не в своё́ де́ло звика́й пха́тися до чужа́х справ;

ВМЕША́ТЬСЯ ф. влі́зти ♀.

ВМЕ́ЩАТЬ містити /по-/-; -яет р^н мо́же вмі́сти-; --й *что* місти́ть, 3-й умі́стити, © місткі́стю [-й 5 лі́тров м. 5 лі́трів], кубату́рою [-й два по́лка к. на два по́лки];

-ый умі́щуваний;

ВМЕ́СТИТЬ: -ймый ле́гко умі́щуваний.

ВМЕ́ЩАТЬСЯ захо́дити, лі́з-, умі́щатися, вкла́д-а- [не -я́ется не захо́дить +], з. пото́вплюва-;

-йся *что* захо́дить, умі́щуваний, укла́ду-, 3-й влі́зти; -я в карма́не під ро́змір кишéні, кишенько́вого ро́зміру.

ВМИГ вду́х, ф^р аж [новина́! Всі аж прити́хли], у бли́м о́ка.

ВМИНА́ТЬСЯ вда́влюватися, умина́-, вгруза́ти; -йся вда́влюваний.

ВМУ́РОВЫВАТЬ: --й *что* вму́ровує, 3-й вмурува́ти, с-и вму́рову-, му́ривник, му́ривчик, п^к мурува́льний + %;

-йся/-ый вму́ровуваний;

ВМУ́РОВАННЫЙ (*у стіну*) д. вма́щений.

ВМЯ́ТИНА (м'я́тий) ріве́ць, м'я́тина, вибо́ї-, бга́нка.

ВМЯ́ТОСТЬ м'я́тина, вда́вленість.

ВНАКРО́Й внапуск.

ВНАХЛÉСТ на́хлистом, вна́пусток, на́вперехрест-, хлист-на́хлист, хльост-на́хльост, хрест-на́вхрест.

ВНАЧА́ЛЕ початко́м, початка́ми, при початка́х.

ВНЕ: в. **вся́кого сравне́ния** г. не до порівня́ння; в. по́ля зре́ння за ка́дром; **бу́ть в. се́бя** нетя́митися.

ВНЕБРА́ЧНЫЙ б^р безкорова́ний, нажи́рова-

ВНЕВЕ́ДОМСТВЕННЫЙ к. невідо́мчий.

ВНЕДРА́ТЬ закорі́н/ювати, запрова́джу- /в-/;

--й *что* ~ює, гото́вий /покли́каний/ запрова́дити, закорі́новач, запрова́джу-, для запрова́дження, за́йнятий -ям, п^к запрова́дливий /-а́дчий/ + %;

-йся/-ый запрова́джуваний /в-/, закорі́ню-;

ВНЕДРИ́ТЬ: в. в жи́знь о. поста́вити на по́тік;

ВНЕДРИ́ТЬСЯ (*у серце*) п^о вкולי́сатися;

-вший(ся) ♂; -вшийся закорі́нений.

ВНЕЗА́ПНО о^к зна́гла.

ВНЕЗЕМНОЇ *n*^o позамежний, позазем-.

ВНЕСРОЧНИЙ к. ненаглий, нетермінбовий.

ВНЕУРОЧНИЙ неробочий, неслужбовий.

ВНЕШНЕТОРГОВІЙ (*оборот*) міждержавний

ВНІШНІСТЬ: -тью на вигляд, з лиця.

ВНИЗ наділ, на діл, г. надоліну; **в. головою** догорі ногами /дригом/.

ВНИЗУ г. надбіл, надоліні.

ВНИКАТЬ (*у що*) заглиблюватися, втаємничува-, вдмува-, ф. внокува-, добира- до сугі чого, розбира- у чім, вивчати /прозира- (думкою), осяга- (розумом)/ *що*, старатися збагнути /осягти/ *що*, розбира- на всі боки *що*, (*у деталі*) вдаватися, о. пірнати з головою; **в. во всё ж**^m доходи- до всього; **в. во все мелочи** влази- /лізти/ в усі дірки;

-й *що* /мⁿ хто/ осяга $\diamond$, заглиблюваний, готівий розібратися у чім, схильний заглиблюва- у *що*, дійда, *n*^k цікавий; -й **во все мелочи** /деталі/ цікавий до всіх дрібниць /деталів/, *що* лізе в усі дірки;

ВНИКНУТЬ пірнути (і збагну-), ф. вліз- у *що* $\diamond$; **в. во что** досліді- *що*.

ВНИМАНИЕ (!) всім-всім-всім!, *e*ⁿ г. побір!; (*ви-яв уваги*) уважливність; **спасибо** за г. *o*^k дякую за пам'ять; **не принима́я во в. что** без огляду на /не зважаючи на, не беручи до уваги/ *що*, не рахуючись із чим; **без -ия, ноль -ия і усом** не ведє; **с пристальным -нем** пильно-пильно.

ВНИМАТЕЛЬНО: **в. следить за чем** пильнувати *що* /кого/.

ВНИМАТЬ слухати, бу- уважним /зосередже-, зацікавле-/;

-й *що* слуха, заслуханий, зосередже-, зацікавле-, сповне- уваги, (уваж-) слухач, *n*^k уважливий, ціка-, уважний, неглухий до [-й мольбам н. до благань; -й **голосу серця** н. до голосу серця], о. сама увага; -й **с інтересом** повен зацікавлення; **ВНЯТЬ чему** *o*^k не знєхтувати *що*; **не в. чему** зігнорувá- /знєхту- /*що*; **в. мольбам** зглянутися на сльоби.

ВНОСИТЬ (*лепту*) вкладати, (*на розсуд*), подава-, (*у текст*) записува-, (*у банк*) клас-; **в. в чьё сознание** освідомлюва- *кого*, ф. турка- в голову /*k*ⁿ заклада- у свідомість/ *кому*; **в. деньги** (за *что*) платі-, оплачува- *що*; **в. замешательство** баламути-; **в. изменения** корегува-, реформувá-; **в. изюминку во что** підпєрчува- *що*; **в. коррективы** корегува-, /в *идеологию*/ о. міня- акценті *де*; **в. напряжение** виклика- напруженість; **в. оживление** куда розворушува- /пожваблюва- / *що*; **в. предложение** (по)дава- пропозицію, пропонува-; **в. разнообразие во что** розмаїти- *що*; **в. расстройство** виклика- рзлад; **в. р. в ряды** лама- ла́ви; **в. смугу /разборы/** колоті-; **в. уточнение** уточнюва-; **в. хаос** хаотизува-, *p*^k

махнозува-; **в. ясность** ста́ви- кра́пку над 'і', *o*^k упрозбуова-;

-й *що* вно́сити, 3-й /покли́ка-/ вно́сити, (в)но́сїй, заносїй, *n*^k = %, © с-и вно́сити; -й *что* *ф*^r. з *чим* у руках /на плєчах, на таці +/ [-й **свєчу́** із свїчкою в руках]; -й **дополнения** /**много** **нового, усовершенствования, ясность** /**во что** покли́каний доповни- /збагати- новими ідеями, удоскона́ли-, роз'ясні- / *що*; -й **замешательство** 3-й збаламути-, баламут; -й **изменения** корєктор; -й **на рассмотрение что** автор /подавєць/ *чого*;

-й **оживление** 3-й пожва́ви-; -й **предложе-** подавєць пропозиції, пропонєнт; -й **свежую струю во что** 3-й відсвіжі- *що*; -й **смугу /разборы/** колотнїк;

-й^{ся}/-ий вно́шуванїй /за-/; -**я на рассмотрение** подаваний на розгляд;

ВНЕСТИ: **в. в протокол** запроголовова́ти.

ВНУТРЕННИЙ нутрянїй, нутрішнїй, (- *кишеню*) спід-, (*шов*) виворот-; (*світ*) психічний, дупшєв-, нікому нерозказа-.

ВНУТРИ- серед- [середвїдомчий], ендо- [ендогамія], інтра- [інтраартеріальний].

ВНУТРИОТРАСЛЕВОЙ к. середгалузєвий.

ВНУТРИПАРТИЙНИЙ середпартїйний.

ВНУТРИУТРОБНЫЙ *ч*^d утробнїй.

ВНУШАТЬ (*кому*) *г*^d вмовляти *кого*; (*думку*) урбуова-, вбивá- в голову, наклика-, інспірува-, *ф*^r перекобува- в чім, (*настрій*) заража- *чим*; (*чари*) начарбува- *кого*; (*страх*) наганя-, сія-, завада- *чого*, **в. мужество кому** додава- дүху, осмілюва- *кого*; **в. надежду** вселя- надїю; **в. уважение кому** *ф*^r імпонува- *кому*;

-й *що* навівá, 3-й навїяти, навїювач, інспіратор, *n*^k навїювальний, навїйливий + %, ± **ВНУШИТЕЛЬНИЙ**; -й **доверие** пєвний, надїй-, вартїй довіри; -й **надежду** обнадїйливий, багатонадїйний; -й **страх** страши(д)ло, страхіття, жупел; -й **отвращение** гідєзний, гідкїм-гідкїй; -й **уважение** 3-й виклика- пова́гу; **не -й доверия** не гідний довіри, (*план*) побудова- на піску;

ВНУШИТЬ ф. нашептáти, наворожі-, впо́л- [впобєний традицією минулого]; **в. себе** урбї- собі, забрá- собі в голову, г. вмови- себе $\diamond$;

ВНУШАТЬСЯ урбуватися, накликáтися $\diamond$;

ВНУШИТЬСЯ зашептáтися, урбї- $\diamond$;

-й^{ся}/-ий урбуований, навїю-, прищєплю-, наклику-, інспіро-;

ВНУШЕННЫЙ нашїптаний, прищєпле- $\diamond$.

ВНУШЕНИЕ інспірація, наклика́ння, урбє-, перекон(ув)а-, (*чарами*) начарб(ву)ва-, *n*^k на́клик, (*догана*) нотáція.

ВНУШИТЕЛЬНИЙ масївний, солід-, ґрунто́в-, імпоза́нт-, до́сити *силу* /вели́кий/, чималєнький, неабїя-, ваго́мий, ф. ого́ якїй!, *ф*^r глибó- [-*оє* **впечатление** -о́ке вра́ження], (*куш*) добрýчий.

ВО: в. весь рот на весь р.; в. **како́й!** отакенний!
ВОВЛЕКА́ТЬ втяга́ти, залуча́-, заанга́жовува-;
 -й що втяга́, з-й залучи́ти, залучува́ч, © с-и залуча́ти; -й в беду́ призви́дця біди;
 -йся/-ый за́тяганий /у-/, залуча́-, заанга́жовува-.
ВОВЛЕЧЕ́ННЫЙ втягну́тий /за-/, заанга́жова-
 ний, залуче́-, ф^p приче́т- до.
ВОВРЕ́МЯ: как раз в. са́ме в раз.
ВОДА́ (стояча) не́теч, (під льодо́м на шляху) за-
 жо́ра, (з яко́ї випарюю́ть сіль) соля́нка; в. на
 чью́ ме́льницю вітер на чий вітра́к;
ВО́ДЫ (стоячі) мертво́вда, (чисти) чистово́д-
 д-, (мілкі) мілковод́-, **чи́стые** в. чистово́д-.
ВОДВО́РЯТЬ (куди) відпрова́дж/увати /с-/, запр-
 ото́рю-, (в тору́) сади́ти; в. **поря́док** дава́- лад;
 -й що ~ує, р-й помісти́ти, (куди) запрото́рюва-
 ч, (де) запрова́джу-, н^к = %; -й **поря́док** пок-
 ли́каний да́ти лад;
 -йся/-ый помішуваний, запрото́рю-, (у тору́)
 відпрова́джу-, (лад) встанов́лю-;
ВОДВО́РИТЬ: в. на ме́сто поста́вити на міс-
 це; в. на м. жительства спрова́ди- на о́сидок.
ВОДИ́ТЕЛЬСКИЙ шофе́рський [-ие права́ -сь-
 кі права́].
ВОДИ́ТЬ: в. дру́жбу /компáнию/ прия́телюва́ти,
 з. зна́тися, як ліси́ ко́ни; в. **хорово́д** хорово́ди-;
 -й що во́дить, зви́клий /с-и/ во́дити, во́дй, во-
 жа́й, поводи́р /про-/, провди́ник, з. вожди́й, н^к т.
 водильний; -й дру́жбу /знако́мство, компá-
 нию/ с кем до́брый прия́тель /знайо́мий/ чий; -й
 за́ нос ошукáнець;
 -и́мый ве́дений;
 -вший $\emptyset$.
ВОДИ́ТЬСЯ пристава́ти /н^е лига́тися/ з ким, (за
 ким /- погові́р!) стели́-, іти́ [за не́й во́дятся гре-
 хи́ за не́ю стеля́ться гріхи́, за не́ю йде погові́р
 про гріхи́]; в. за кем вла́стиво кому́; **постоя́нно**
 в. не перево́диться; как во́дится як веде́ться;
 за ним -тєя привы́чка він ма́є зви́чку; во́дятся
 деньга́та бряжчи́ть у кишéні;
 -йся що приста́є з ким, здру́жений, (- зві́рів) по-
 ди́буваний, що во́диться.
ВО́ДКА сиву́ха, я́ гірка́, пі́нна, з. тру́нок, д. го-
 рі́вка, (варена з ме́дом) варену́ха, (запечена) за-
 па́канка, е^е ледащи́ця, живи́-, зеле́ний змі́й, ада́-
 мови́ /бо́жі/ слёзи, скаже́не мо́локо, скля́ний
 бог, ж. бо́жа слёза́, (ми́чна) запри́дух; (домор-
 обна) самогі́н, самого́н(ка), самогоня́ра, /з буря-
 ків/ буряча́нка; у^е алького́ль.
ВО́ДНЫЙ: -ым пу́тём водо́ю.
ВОДОБО́ЯЗНЬ скаже́нина.
ВОДОВО́З вози́вода.
ВОДОВО́РОТ крути́ж, нурто́всьєско, (поди́й) ф.
 вир, о^к ви́рвіння.
ВОДОКА́ЧКА з. водотя́г.
ВОДОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ водості́йкий.

ВОДООТТА́ЛКИВАЮЩИЙ водови́дго́нний.
ВОДОПА́Д & н^к *водоспа́дний.
ВОДОПРОНИЦА́ЕМЫЙ водокри́зький, водоне-
 сті́й-, к^к водопрони́кливий.
ВОДОПРОНИЦА́ЮЩИЙ водопрони́кливий.
ВОДОСБРО́С р^к вождо́бух.
ВОДРУЖА́ТЬ застромля́ти: в. зна́мя ста́ви- /за-
 стромля́- пра́пор;
 -й з. що ста́вить п., © с-и підно́сити п.;
 -йся/-ый підно́шуваний, ста́вле-, підй́ма- $\emptyset$;
ВОДРУЗИ́ТЬ застроми́ти $\emptyset$.
ВОДЫ́РЬ поводи́р, старчово́д, повожа́тий.
ВОЕВА́ТЬ ве́сти війну́, (з ким) бу́- в ста́ні війни́,
 з. стоя́- на во́єнній стопі́; в. с ветря́ными ме́ль-
 ни́цами про́ти вітру піско́м сипа́ти;
 -й що во́єне, зви́клий воюва́ти, втя́гнутий у вій-
 ну́, обтя́жений війно́ю, боре́ць про́ти чо́го, во́я-
 к(а), во́їн, н^к во́йовничий, бойови́й, ф^p нескоре́-
 ний, протибо́рчий, о́ у ста́ні війни́; -й наро́д не-
 скоре́ний наро́д, наро́д у борні́, наро́д-во́їн; -щя
 сторо́на уча́сник війни́, сторо́на у війни́, супро-
 тивна с.; -щие стра́ны кра́и́ни у ста́ні війни́.
ВОЕННОПЛЕ́ННЫЙ бра́нець.
ВОЕННОСЛУ́ЖАЩИЙ к. ви́йськовик.
ВОЕННЫЙ: -ое положе́ние стан обо́логи; -ая
 фо́рма к. уни́форма, з. однострі́й; в -ой фо́рме
 уни́формований.
ВОЖА́К: р^е вожа́ка © н^к вата́гів.
ВОЖА́ТЫЙ старчово́д.
ВОЖДЕ́ЛЕНИЕ хи́ть, н^е хотя́чка; с -ием (дивит-
 ся) зальо́тно, о. як кіт на са́ло.
ВОЖДЕ́ЛЕННО = с вожде́лением.
ВОЖДЕ́ЛЕННЫЙ ви́мряний.
ВОЗБРА́НЯТЬ: -й = запреща́ющий;
 -йся заборонений, недо́зволе-.
ВОЗБУЖДА́ТЬ буди́ти, розбу́ркува-, (проти́)
 накру́чува-, бу́ри-, (в серця́х) сія́-, (претен́ції)
 заявля́-; в. гнев в ком гни́ва- ко́го; в. де́ло заво́д-
 ди- спра́ву; в. жела́ние к кому́ виклика́- жаль
 до ко́го; в. жела́ние /охо́ту/ в ком заохо́чува-
 /під-, роз-/ ко́го; в. иск = предьявля́ть и.; в.
 негодова́ние в ком обу́рюва- ко́го;
 -яюще́ (говори́ти) трибу́нно $\emptyset$;
 -й що збу́джує, з-й з^е, збу́дник, для збу́джен-
 ня, н^к збу́дливий, збу́джува́льний, збу́д-, збу́рю-
 вальний /під-/ + %, баламу́т-, н^е пориву́щий, (-
 му́зку) вулкані́ч-, н^е пориву́щий, р^е збу́дження,
 с^к збу́дужуй- [збу́дужуй-пра́ця]; -й аппети́т збу́д-
 ник аппети́ту /охо́ти до їда́/; -й де́ло позива́ч,
 пору́шув- спра́ви; -й жела́ние з-й розпали́- ба-
 жа́ння; -й интере́с з-й заціка́ви-; -й иск пози-
 ва́ч, позовни́к, позива́ль-; -й отвраще́ние з-й
 ви́клика- о́гиду; -й подо́зрєние з-й ви́клика- під-
 до́ру, (ду́же) подо́зрілий кому́, з. ідо́зрєний; -й
 сомне́ние сумні́вий; -й стра́сти /горя́чку,
 го́н-, волне́ние/ ажіо́та́жний; -й суде́бное де́ло

(приватно) позивач, (органами) ініціатор судової справи;
-йся/-ый збуджуваний, розпало-, зворушу-/по-; **-я** ☉ запальний, запалистий, с^к -збудний [самовозбуджающийся самозбудний]; **-ый** (проти кого) наструнчува-, підбурю-, під'юджу-, накручу-, розбурку- ◊;
ВОЗБУДИТЬ: в. в ком что г. розхвилювати в кому що;
-имый легко збуджуваний, п^к збудливий ◊;
ВОЗБУЖДЕН: в. до крайности хто полум'я пада в чий душі;
ВОЗБУЖДЕННЫЙ роз'ятрілий ◊;
ВОЗБУДИТЬСЯ роз'ятріти ◊.
ВОЗБУЖДЕНИЕ о^к розхвилювання; в состояннии нервного **-ия** (сидити) як на голках.
ВОЗВЕЛИЧИВАТЬ прославляти, славослові-, підноси- на щит /п'єдстад/, кади- (тиміям /фіміам/) кому;
-й що звеличує, з-й звеличувати, звеличник, величаль-, для звеличення, п^к величальний, возвеличливий + %;
ВОЗВЕЛИЧИВАТЬСЯ о^к величатися;
-йся/-ый (во)звеличуваний, прославлю-, підношу- на щит /п'єдстад/.
ВОЗВЕЩАТЬ оголошувати /про-/, голосі-, у^р вісті-, вістува-;
-й що ~ує, сповіститель, (про)вісник, п^к провісний, р^к вістивний; **-й** начало заспівний;
ВОЗВЕСТИТЬ ознаймити ◊.
ВОЗВОДИТЬ: в. в герби героїзувати; в. в закон законодав-; в. в принципі усаднювати, визнава- за принцип, оберта- у принцип; в. в ранг вивіщува- до рангу; в. в степені підноси- до степеня, г. степенува-; в. напрасливу на зводи- наклеп на; в. обвиненіє на них винува- їх;
-й що зводить, зайнятий зведенням, с-и зводити, будівник чого, р^к зводій, п^к = строящий; **-й** в кумиры кумиротворець; **-й** обвиненіє /пеню/ = обвиняющий;
-йся/-имый зводжуваний, споруджу-, будо-, (до вищого степеня) м. підношу-;
ВОЗВЕСТИ (житло) ф. зіп'ясти, відбєхка-.
ВОЗВРАТ (боргу) віддання.
ВОЗВРАТНЫЙ о^к назадній, (тиф) наворотний; на -ом пути по дорозі назад.
ВОЗВРАЩАТЬ (по)вертати, (собі своє) відзіскува-; в. к жизни воскреся-;
-й що верта, з^г-й повернути, п^к поворотні[и]й, п^к повертальний, ☉ з поворотом, повертаючи;
-й к жизни воскреситель; **-й** свободу визволи-;
ВОЗВРАЩАТЬСЯ завертатися ◊; в. на круги своя вертатися на круги своя;
-йся/-ый повертаний, поворотець, п^к поворотний; **-я** що повертається, з^м-й повернутися, на дорозі назад /додому/, (тиф) м^а наворотливий,

р^к бумеранговий, с^к -бумеранг [-щаяся пружина пружина-бумеранг]; **-я** к жизни воскресяний, воскресува-, відроджува-, о^к воскресєн-; **-я** к проблеме годівий воскресити проблему; **-я** с берега м^р відпускник з берега; **-щеся** сознание відроджувана свідомість;
ВОЗВРАТИТЬСЯ: в. восвоєся /несблоно хлєбавши/ вернуться, з'ївши облизня;
-вший повернений, ◊.
ВОЗВРАЩЕНЕЦ поворотець, п^к повернен-, повертан-.
ВОЗВЫШАТЬ вивіщувати, (дух) ушляхєтню-; в. кого в чьих глазах вивіщу- кого перед ким;
ВОЗВЫШАТЬСЯ височіти, тяг(ну)тися до неба, п^р пагорби-, (над ким) вивіщува-;
-й що підносить, з-й піднести, звиклий /с-и/ підноси-, п^к /намір/ шляхєтні(и)й, високий, величний, о^к в-небо-клич-, високолєт-, високодум± вдохновляющий;
-йся/-ый вивіщуваний, підношу-; **-я** що височіє, розтягнутий до неба, гордий своєю висотою, п^к небосяжний, підхмар-, о^к підносистий;
ВОЗВЫСИТЬСЯ зійти на Олімп, ста- /піднятися/ на п'єдстад; в. в чьм мнєнии вірости в чьих очах;
-вший (ся) ◊; **-я** п^к вивіщєний.
ВОЗВЫШЕНИЕ (що) вимостка, (чисе) вивіщєння.
ВОЗВЫШЕННО о. на високій ноті.
ВОЗВЫШЕННЫЙ (- мрії) високолєтний, надхмар-, високосяж-, ф^р несучєт-, у^р вознесе-, (- мице) д. височ-, (- думку) високого польєту, г. п^р піднесеєч.
ВОЗВЫШЕННОСТЬ горбєвина, (думок) височість, величн-, у^р вознесеєн-.
ВОЗГЛАВЛЯТЬ: в. шєствєне вєсті перєд;
-й що очєлює, покликєний очєлити, голова, ватажєк, провідник, керів-, (пєстєвлений) на чєлі, п^к головний, провідний, чільний;
-йся/-ый очєлюваний /на чєлі з/ ким.
ВОЗГЛАШАТЬ вигукувати;
-й = восклицаящий.
ВОЗГОРАТЬСЯ: **-йся** що займається, з-й зайняти-, п^к займєстий, спалахуючий; **-я** желанієм огєртаний /пєйма-/ бажанням.
ВОЗДАВАТЬ (за добро) платити, нагороджувакого, (за грїхи) карє-; в. пєчєсти кому складєшану кому, вшанєбува-кого;
-й що воздає + дающий; **-й** благодарность вдячний, ☉ складєючи подяку; **-й** дєлжное /пєчєсти/ що вшанєбує, п^к шанувальний, ☉ віддаючи налєжне; **-й** пєчєсти = оказывающий п.; **-йся/-мый** воздаваний /від-, плаче-.
ВОЗДАНИЕ о^к воздача.
ВОЗДВИГАТЬ: **-й** (ся) > ВОЗВОДИТЬ;
~НУТЬ: ~ший на костях ☉ звївши на кістках.
ВОЗДЕВАТЬ: в. рєки простягати вєбру рєки;

—й **ру́ки** = **здевающий руки**.
ВОЗДЕ́ЙСТВИЕ *ф^p* тиск [под -ем під -ом].
ВОЗДЕ́ЙСТВОВАТЬ справля́ти дію, (*утерто*) тїсну-;
 —й що діє, 3-й справити дію $\diamond$, *n^k* дійвий, —й **гру́бой сі́лой** зві́клий діяти гру́бою сі́лою; —й **сі́лой приме́ра** 3-й **бу́-** за при́клад; $\pm$ **влияю- щий, действу-**;
ВОЗДЕ́ЛЫВАТЬ: —й що обробля́ $\diamond$, 3-й обробі́ти, зайня́тий обробко́ю, оброблювач, обробник, *n^k* оброблювальний + %;
 —йся/—ый оброблюваний, (*- рослини*) вирощу-
ВОЗДЕ́РЖАНИЕ, ВОЗДЕ́РЖАННОСТЬ повз- держливість, повстрі́мли-, к. повстрім.
ВОЗДЕ́РЖАННЫЙ повздержливий, повстрім-.
ВОЗДЕ́РЖИВАТЬСЯ: в. при **голосова́нні** не голосува́ти, утримува́тися від голосува́ння;
 —йся що утримується, з^м-й утрима́тися, *n^k* зде́р- жливий, г. повзде́ржли-; —я от **выска́зываний** © волю́чи не висло́влюватися, скупий на слов- а; —я от **еды́** що по́стити, пі[о]сник;
ВОЗДЕ́РЖАТЬСЯ зумі́ти стрима́тися; в. при **голосова́нні** утрима- від голосува́ння;
 —вшийся $\emptyset$.
ВОЗДУ́Х: в. — **мо́жно опьяне́ть!** пові́тря — хоч пий!.
ВОЗДУ́ШНОЗАКА́ЛИВАЮЩИЙСЯ гартова- ний пові́трям.
ВОЗДУ́ШНЫЙ (*ефі́рний*) легки́й-легісіньки́й; (*- электролі́нійю*) назе́мний, (*- вино*) легкобри́з-, (*стеже́ння*) © з пові́тря [-оє **наблюде́ние** сте́- ження з п.]; —ая **похо́дка** легка́(-легісінька) хо́- да; —ые за́мки к. захра́рні за́мки.
ВОЗЗРЕ́НИЕ о́пінія.
ВОЗИТЬ: —й що **во́зить**, с-и **возити**, **призна́чен- ий** /з^м-й/ **завози-**, **візник**, **возій**, *n^k* т. **вози́льний**; **хорошо́** —й **везу́чий**;
 —йся¹/—имый **во́жений**.
ВОЗИТЬСЯ² **колоті́тися**, **товк-**, **крути́-**, **по́рпати- (ся)**, **шпо́ртатися**, (*в чому*) **куйовди-**, **д. гу́здра-**; в. с *чем* **розводи-** з;
 —йся² що **товче́ться** $\diamond$, **зві́клий** /с-и/ **товкти́-**, **шпо́ртало**, *n^k* **вовтузливий**; $\pm$ **копоша́щийся**; —я с *чем* **заклопо́таний чим**.
ВОЗЛА́ГАТЬ *о^k* **споляга́ти**; в. **на ко́го** здава́- на; в. **наде́жды ма́-** **надію**, *ф^p* **роби́-** **ста́вку**; в. **на се́бя бра́-** на сво́ї **плече́**; **не —а́й иллю́зий** на то, **что ф.** ти не **диви́ся**, що;
 —й що **покла́да**, **уповнова́жений** /з^м-й/ **покла́сти**, **покла́дач**, © **покла́даючи**; —й **зада́ння** **дору- читель** **завда́нь**; —й **наде́жды** на з **надія́ми** на; —й **отве́тственность** **покла́дач** **відповіда́льності**;
 —йся/—ый **кля́дений**, **покла́да-**, **дору́ча-** $\diamond$;
ВОЗЛОЖИ́ТЬ з. **сположа́ти**; в. **вину́** **з ко́го** **звинува́ти- ко́го**; в. **на се́бя обя́занность** **взя-** на се́бе /ф. на сво́ю го́лову /шию/ **пови́нність**

/оббо́в'язок/.

ВО́ЗЛЕ: в. **бе́рега** при **бе́рези**; в. **стола́** при **столи́**.
ВОЗЛОЖЕ́НИЕ: с -нем на **кого** **покла́вши** на *кого*, **дору́чив-** **кому**.
ВОЗЛЮ́БЛЕННЫЙ **облю́блений**, **облю́бєнник**;
ВОЗЛЮ́БЛЕННАЯ о. **да́ма се́рця**.
ВОЗМЕ́ЩАТЬ (*шко́ду*) **кмпенс/ува́ти**, **попо́вно-**.
 —й що $\sim$ ує $\diamond$, 3-й /з^м-й, з^т-й/ **покри́ти**, **відшко́дів- ник**, **покрива́ч**, **для** **покриття́**, *n^k* = %, *p^k* **від- шко́довчий**, **відшко́дівний**; —й **уще́рб** /**убы́тки**/ **платник** **відшко́довання** /**компенса́ції**;
ВОЗМЕ́ЩАТЬСЯ *n^o* **реваншова́тися** $\diamond$;
 —йся/—ый **відшко́довуваний** /**відшко́ду-/**, **покри́-**, **попо́вно-**, **опла́чу-**, **кмпенсо́-**, **надолу́жу-** $\diamond$;
ВОЗМЕ́СТИТЬ: —имый **ле́гко** **покриваний**, *n^k* **відшко́дівний**;
ВОЗМЕ́ЩЕ́ННЫЙ **покри́тий**, **опла́чений** $\diamond$.
ВОЗМЕ́ЩЕ́НИЕ: в в. /для -ия/ **убы́тков** на **по- криття́** /**відшко́довання**, *c^o* **відшко́дува́-** /**втрат**.
ВОЗМО́ЖНО **можли́ва річ**, *ф^p* **ма́бути**, **чи** **не** [он, в., **спро́сит** він, м., **чи** **не** **спита́є**], *ж^m* **диви́сь** [ра́но, в., **бу́дут** ра́но, д., **бу́дуть**], **гляди́** [и в. **до- учити́ся** і г., **доу́чити́ся**]; **впо́лне** в. **мо́же** й **так**;
ВОЗМО́ЖНЫЙ (*жєних*) *n^k* **потенці́йний**.
ВОЗМО́ЖНОСТЬ **змо́га**, **наго́да** [**име́ть** в. **ма́ти** **наго́ду**]; **нет** (*никако́й*) —ти **го́ді**, **нема́я** $\diamond$; **не́ было** —ти **го́ді** **було́**, **не** **було́** **як**; **по** —ти **як** є **наго́- да**, **як(о)мога**, *z^o* **як** **змо́га**, **якщо** **вда́ється**; **по** —ти **вы́ше** /**уже** +/ **якмо́га** **вы́ше** /**вуже** +/.
ВОЗМУЖАНИЕ г. **до́ріст**; **го́ды** —**ния** г. **дороста́- ючі** **рокі́**.
ВОЗМУ́ЩАТЬ **обу́рювати**, (*плєсо вод*) **бу́рити**;
 —й що **обу́рює**, 3-й **обу́рити**, **підбу́рювач** /з-/ , **баламу́т(а)**, **коло́тник**, *n^k* **обу́рливий** /з-, під-/ , **баламу́тли-**, т. **збу́рювальний**, *p^o* **збу́рення**, $\pm$ **волну́ющий**;
ВОЗМУ́ЩАТЬСЯ о. **кипі́ти** **душе́ю** $\diamond$;
 —йся/—ый **збу́рюваний** /о-/ , **сколо́чу-**, **збаламу́чу-**, **коло́чений**, **баламу́че-**; —я **що** **обу́рюєтьс- я**, **обу́рений**, (*ким*) **по́вен обу́рення** **до ко́го**.
ВОЗНА́ГРАЖДА́ТЬ (ви) **нагоро́джува́ти**, **дава́-** **нагоро́ду**. (*за зло*) **відпла́чу-**; —**ді** **Госпо́дь!** **Біг** **запла́ть!**;
 —й що **дає** н., **покли́каний** **нагоро́дити**, **даве́ць** **нагоро́ди**, *n^k* = %, © **даючи́** **нагоро́ду**;
 —ый (ви) **нагоро́джуваний**, **відда́чу-**;
ВОЗНА́ГРАДИ́ТЬ: —вший $\emptyset$.
 —имый **ле́гко** **нагоро́джуваний** /**відда́чу-**/.
ВОЗНА́ГРАЖДЕ́НИЕ **пре́мія**, **пла́та**, **кмпенса́- ція**.
ВОЗНАМЕ́РИВАТЬСЯ **наці́ловати-**, **ма́ти** **намі́р**;
 —йся **що** **має** н., **наці́лений**, **ріше́-**, **запа́ле-** **намі́-** **ром**, г. **наста́вле-**, *n^k* **гото́вий**, о. з **намі́ром**;
ВОЗНАМЕ́РИТЬСЯ **за(по)взя́тися**, **заго́рі-** **на́-** **мі́ром**, **забра́ти** (со́бі) **в го́лову**, **узя́-** **со́бі** **думку**;
 —вшийся **гото́вий**, $\emptyset$.

ВОЗНЕСЕНІЕ *n°* в-небо-взяття.

ВОЗНИКАТЬ (*в думці*) виринати, сплива́-, (*не в думці*) /на-/ , зав'язуватися, *г.* насува́-, *ф^p* заходити [-аєт *опа́сність /неободім-* +/ -ит' небезпе́ка /потре́ба +/]; **в.** в *вообра́женні* уявля́тися; **в.** в *созна́нні* зарю́юва- в голо́ві; -аєт *вопрóс г.* насува́ється пита́ння;

-й *що* виника *◇*, (ці́лком) *новий*, до́сі *непоспестре́жений*, (*в уяві*) уявлюва́-, ви́рбу́-, наро́джу-/за-/ , *i.* *новотві́р*, *n°* *новоья́влений*, *ф^p* *можли́вий* [-й *при* *хране́нні* *м.* *під час збері́гання*], *к°* *вника́льний*, *n°* = -*икши́й*; *внеза́пно* -й *рапто́вий*, з *рапто́вим* *поча́тком*; -й *в па́м'яті* уявлюва́ний, зарю́ю- у *па́м'яті*;

ВОЗНИКНУТЬ *з.* скла́стися [-*кнет* *недовольство* *складе́ться* *недого́да*], *г.* заіснува́ти [-*ик* *кри́зис* -ла *кри́за*], *ф^p* *зайти* [-*ик* *спор* *зайшла* *суперечка*] *◇*; -*нет* *ф^p* *бу́де* [-*нет* *пожа́р б.* *поже́жа*]; *єсли* -*єт* *необходи́мость* *якщо* *за́йде* *потре́ба /бу́де* *тре́ба*, *ж^m* *як до чо́го* *при́йде́ться*; -*икши́й* *поста́лий*, *ві́ник-*, *n°* *нововста́-*, (*в думці*) *визрі-*, *◇*; -й *в* *вообра́женні* уявле́ний.

ВОЗНИКНОВЕ́НИЕ: *при* -*ни* *ф^p* у *ра́зі* [*при* -*ни* *пожа́ра* у *р.* *поже́жі*].

ВОЗНОСИ́ТЬ ста́вити /підно́си-/ *над* *усі́ма*, (*мо́литву*) *заноси-*, *твори́-*, *у^p* *возсила́-*, *возно́си-*;

-й *що* *підно́сить*, *з-й* /*покли́ка-/* *підне́сти*, *n°* = %, © *с-и* *возсила́-*; -й *до* *небе́с* *схи́льний* *підно́си-* *до* *небе́с*; -й *моли́тви* з *палко́ю* *моли́твою*, *палки́й* *моли́льник*;

-й*ся*/-*имий* *підно́шуваний* /за-/ , *возсила́* *◇*; -*я* *небося́жний*, *вгору́йдучий*, *вгору́біжний*, *кⁿ* *субліма́тив-*; -*я* *ввы́сь* у *небося́жному* *ле́ті*;

ВОЗНЕСИ́ТИ (*на ду́сі*) *у^p* *возві́сити*; *◇*.

ВОЗНОСИ́ТЬСЯ *у^p* *возно́сити-* /під-, *з-*, *ви-/*, (*-душу*) *рости* *вгору́*, (*на* *небо*) *возліта́* -/з-/; *ф^p* *ви́соко* *не́стися*; (*над чим*) *става́ти* *над*; & *i.* *во-*знеси́ння*;

ВОЗНЕСИ́ТЬСЯ: **в.** *ду́хом* *помоло́діти* *се́рцем*.

ВОЗНЯ́ *о°* *вовту́зня*, (*мету́шня*) *ре́йвах*.

ВОЗОБЛАДА́ТЬ > **ОБЛАДА́ТЬ**.

ВОЗОБНОВЛЯ́ТЬ (*бесі́ду*) *почина́ти* *зно́ву*;

-й *що* *поно́влює*, *з^t*-й *понові́ти*, *зайня́тий* *відно́вленням*, *поно́влювач* /від-/ , *n°* *відно́влюва́льний* + %, *p°* *відно́вчий*, ± *восстана́вливаю́щий*; -й*ся*/-*ий* *поно́влюваний* /від-/ , *n°* *наво́ротливий*;
ВОЗОБНОВИ́ТЬ: -*вший*(*ся*) *◇*; -*я* *відно́влений* /по-/;
-*имий* *з-й* *віднові́тися*, *відно́вний*, *ле́гко* *відно́влюваний*.

ВОЗРАЖА́ТЬ *ма́ти* *прóти*, *перече́-* /*р.* -*тися*/;

-й *що* *має* *п.* *◇*, *гото́вий* *заперече́ти*, *схи́льний* *заперече́чува-*, *суперече́чник*, *заперече́чувач*, *спросто́ву-*, *із* *заперече́нням* *на* *уста́х*, *n°* *заперече́ливий*, *p°* *спросто́вчий*; -й *кому* *незгі́дний з ким*; -й *прóтив* *че́го* *незгі́дний з чим*.

ВО́ЗРАСТ: *преде́льний* **в.** *кра́йній* *ві́к*; **в** -*те* *ві́ком* [ві́ком *до* *тре́ох* *літ*], *ф^p* *ма́вши* [в -*те* *п'яти* *лет* *ма́вши* *5* *ро́ків*]; *чолові́к* в -*те* *вже* *немоло́дий*, *літній* *чолові́к* /*люди́на*; **в** *пожи́ло́м* -*те* *на* /*під*/ *ста́рість*; **в** *зрело́м* -*те* *в* *літа́х*; *соотве́тственно* -*ту* *по* *літа́х*; *по* -*ту* *завста́ршки*, *ві́ком*, (*добира́ти*) *відповідно* *до* *ві́ку*; *по* *своєму́* -*ту* 1. *сво́ім* *ві́ком*, 2. *на* *сво́ї* *літа́*.

ВОЗРАСТА́НИЕ *ф^p* *рóзрост*.

ВОЗРАСТА́ТИ *з* *більшуватися*;

-й *що* *зроста* *◇*, *збільшуваний*, *наро́щу-*, *щора́з* *більший* /*ви́щий*, *дуже́чий* +/, *n°* *росту́-*, *т.* *висхи́дний*, *вгору́біж-*, *с°* *зроста́й-* [зроста́й-*протест*], ± *восходя́щий*; -*щие* *тре́бовання* *щора́з* *ви́щі* *вимо́ги*;

ВОЗРАСТІ́ (- *ціни*) *підско́чити*; *◇*;

-*бсний* *зроби́ти* /під-/ , *◇*;

ВОЗРОЖДА́ТЬ *воскреша́ти*, *відроджува́-*;

-й *що* *~а* *◇*, *з-й* *відроді́ти*, *відроджу́вач*, *у^p* *воскресі́тель*, *n°* *воскресі́ний*, *p°* *відродни́цький* + %; -й*ся*/-*ий* *відроджу́ваний*; -*я* *p°* *воскресу́щий*, *воскресі́нний*, *ренеса́нс-*, *ренеса́нсовий*, *відродли́-*;
ВОЗРОДИ́ТЬСЯ (- *флору́*) *n°* *відзелені́ти*; *◇*.

ВО́ЗЧИК *ху́рман*.

ВОЗЫ́МЕТЬ: -*вший* *де́йствие* *що* *поді́яв*, *о.* *з* *реа́льним* *на́слідком*.

ВОЙНСТВУЮ́ЩИЙ *войво́нничий*.

ВОЙСТИ́НУ *во́стину*, (*на* *початку* *мови*) *ф^p* *так* *таки́*, (*в* *кі́нці* *мови*) *єге-ге́-ж!*.

ВОЙНА́ *n°* *погуля́ння* [к*риваве* *п.*].

ВОЙТИ́ > **ВХОДИ́ТЬ**.

ВОКЗА́Л *г.* *двері́ць*.

ВОКРУ́Г *двкрі́ж*, (*кого*) *о°* *побі́ч*; **в.** *да* *о́коло* *навкру́жкі*, *p°* *ко́лом* /*ко́лом-ко́лом*/ *i* *навко́ло*.

ВОЛ (*вели́кий*) *бу́йвол*; *m°* *о°* *воло́ве*;

ПО-ВОЛОВО́МУ *воля́че*, *по-воля́чому*.

ВОЛЕВО́Й *вольови́тий*.

ВОЛЕИЗЪЯВЛЕНІ́Е: *путе́м* -*ня* *во́льною* *во́лею*.

ВОЛЕЙБО́Л *г.* *відбі́ванка*.

ВОЛК: *как* -*ка* *ни* *кормі́*, *он* *в* *лес* *смо́трит* *во́вка* *у* *плуг*, *а* *він* *у* *луг*, *хоч* *як* *во́вка* *году́й*, *він* *у* *ліс* *диви́ться*.

ВОЛКОДА́В *во́вчур*.

ВОЛНЕНІ́Е (*соціа́льне*) *t°* *зру́шення*.

ВОЛНІТЕ́ЛЬНИЙ *потерпа́льний*, *пережива́ль-*.

ВОЛН/ОВА́ТЬ *бенте́жити*, *хвилюва́-*, *розбенте́жува-*, *о.* *бра́* *за* *се́рце* /*ду́шу*/; **в.** *до* *глуби́ни* *душі* *переверта́* *все* *всереди́ні*, *добира́тися* *до* *се́рця*; **не** -*ует* *кого* *голова́* *не* *боли́ть* *кого*;
-й *що* *хвилює* *◇*, *з-й* *схвилюва́ти*, *n°* *бенте́жливий*, *бенте́жний*, *серцевору́ш-*, *животрепе́т-*, *захо́пливий*, *гостроці́ка-*, *с.* *збу́рли-*, *бунтви́лі-*, *о°* *розвору́шли-*, (*-* *тему*) *пекучий*, (*стиль*) *ліри́чний*, *емоці́й-*, *вогне́н-*, *зⁿ* *хвилюю́чий* + %; -*щие* *собы́тия* *гостроці́каві* *поді́*; ± *возбужда́ющий*;

~ующе розхвильовано /с-/ $\diamond$, аж за серце берé;
ВЗВОЛНОВА́ТЬ розбентéжити /з-/ зворуши-, збури-, розбу́рха- $\diamond$, о. опали́- серце, (до глибини о души) дiста-, переверну́- все всерединi, (море) збуруни-;

-вший(ся) $\diamond$; **-я** схвильований /роз-/ розбу́рха-, збу́ре-, збентéже- /роз-/ зворуше-, (- море) збуруне-, $\diamond$;

ВЗВОЛНОВАННЫЙ розбентéжений $\diamond$;

РАЗВОЛНОВА́ТЬ переверну́ти дýшу кому $\diamond$;

ВОЛНОВА́ТЬ(СЯ) (- море) буру́нити(ся);

ВОЛНОВА́ТЬСЯ о. уболивáти /умли́ва-/ серцем, мiсця собі не знаходи́- $\diamond$;

-йя занепокóсний, збентéже-, розворуше-, збу́дже-, розтривбе́же-, розхвильова́-, знерво́ва-, (океан) розбу́рха-, збу́ре-, кипучий, о^к хвильовитий, (- море) буру́нис-;

РАЗ◆◆СЯ взрохобитися, дiстáти трéму $\diamond$;

-вший(ся) розхвильований, (океан) розбу́рха-, розбуруне- /з-/ , $\odot$ ра́птом такий розбу́рха-, з перевернутою / $\diamond$ / душею.

ВОЛНОБРАЗНЫЙ хвилястий.

ВОЛОКНИСТЫЙ з. ликуватий.

ВОЛОКОМ поповзом, плазом, по́човгом, по́сувом, по́волоцьки, со́вом.

ВОЛОСАТЫЙ я¹ волохáч; **в. человек** волосáтик.

ВОЛОСИСТЫЙ волохáтий.

ВОЛОСОВИДНЫЙ волоскуватий.

ВОЛОСЫ з⁶ вóлос [побелéли в. побилiв в.], (на виду) зáрiст.

-ВОЛОСЫЙ: золото/волóсий /срiбно~, сиво~ +/.

ВОЛОЧИ́ТЬ: --й 1. що тягне, 2. що /м^м хто/ волочить, с-и волочити, р-й проволочи́-, волочильник, волочий, н^к волочильний.

ВОЛОЧИ́ТЬСЯ дибуляти, дiба-, плéстися, з. волiктися, (за жiнками) о. пуска́- в зальóти;

-йя 1. плетущийся + шкандiба, н^к /- крок/ черепáшачий, о. дибуль-дiбуль; **-щаяся** похóдка ходá як-не-своiми-ногáми, ходá шкандiби; 2. що волочитьса, звiклий волочитися, i. хвiст, зальóтник, залицяль-, джитун, баламут(а), швидкий на зальóти, с^о довелáс.

ВОЛО́ЧЬ: -кущий що тягне (по землi).

ВОЛХОВА́НИЕ вiдмувáння, волшбá → ворож-, з. ворожитство.

ВОЛШЕБНЫЙ магiчний, чаклу́нський, вiдмáчий, чародiйний, з. ворожитський

ВОЛШЕ́БСТВО: бiдто по -ству náче по щучо-му велiнню.

ВОЛЫ́НЩИК волинkáр.

ВОЛЫ́НЬ: житель -ýни волиняк.

ВОЛЫ́НЧАТЬ дозволяти собі;

--й що ~я с., схильний $\diamond$, с. свавильник, сваво́лець.

ВОЛЫ́НО! в^в спочив!.

ВОЛЫ́НОДУ́МСТВОВАТЬ с^с дисидéнтствувати;

--й що вильнодiмствуе, звiклий ~ствувати,

вильнодiумець, дисидéнт, н^к ~ний, р^к вильнодiумчий, вильномiсний, с. геретич-, с^о еретич-.

ВОЛЫ́НОПРЕДЕЛЯ́ТЬСЯ: -йя добровóлець, н^к/i. охóчий.

ВОЛЫ́НОПРАКТИКУ́ЮЩИЙ (лiкар) з привáтною прáктикою.

ВОЛЫ́НОСТЬ (у стосунках) панiбрáтство;

ВОЛЫ́НОСТИ i^к привiлi.

ВОЛЫ́НЬИЙ неурáмлений, (вибир) непримусóвий; **-ые** дви́жения з. рiханка; **кáждый** вóлен в своих постiпках /суждiннях/ ко́жен мáе волю у своїх дiях /поглядах/, о. вольному – воля; **от -ого** iж-не-хóчу, берi-не-хóчу, вiд пiза, хоч залийся; **по -ому** нáйму вильнонáйманий.

ВОЛЫ́Я (народiв) свобóда, незалéжність, ф^п лáска [на –лю Бóжью на Бóжу -ку], (рабам) вiзволення, звiльне-, (птахам) благодáть, лáхвá; **в. Вáша** як собi хóчете; **сила** -ли вольовитiсть; **с большóй силой** -ли вольовитий; **-ей-нево́лей** хóч(еш)-не-хóч(еш), рáд(а)-не-рáд(а), рáдi-не-рáдi, о. хiбá хóчеш? – мусиш!; **-ею** сiдеб во́лею Провидiння, Провидiння хотiло, щоб...; **по -ле** слiучая во́лею вiпадку.

ВОН ф^п аж [вiнесе в. за дверь вiни́с аж за дверьi], ф. киш [в. отсю́да! к. звiдси!]; **в. (онó) что!** так ось у чiм рiч!; **в. там** óнде, (о)тáм-ó; **в. тудá** тудi-ó; **из рiядá в. выходящий** нечу́ваний, фантáстич-, несосвiтён-, несотворён-, несвiтiний, що переходить усi мiжi.

ВОНА ж^м аж он [вóна где /скóлько +/ аж óн де /скiльки +/].

ВОНЗА́ТЬ впин/ати о^к /уп'ясти/, вганя́-/за-/;

--й що ~á, колiй, $\odot$ вганя́ючи;

ВОНЗА́ТЬСЯ: **в. сверлом** о^к всвёрдлюватися;

-йя/ый устрóмлюваний, уштри́ку- $\diamond$;

ВОНЗИ́ТЬ (ни́ж) всадити, вгороди́-, затопи́-.

ВОНЮ́ЧКА з^о тхiр, скусн, (газета) смердюхá.

ВОНЯ́ТЬ недóбре пáхнути, дава́- зáпах; **не éла** душá чесноку́, так и не -яет не éла душá чесноку́, не бiде й смердiти;

--й що смердiть, просмерджений, н^к смердючий, $\odot$ тхiр, смердюх, о. з недóбрим зáпахом;

ЗАВОНЯ́ТЬСЯ засмердiтися;

-вшийя засмердiлий, засмерджен-, $\diamond$;

ПРОВОНЯ́ТЬСЯ протхнiти, просмердiтися;

-вшийя просмердiлий $\diamond$.

ВООБРАЖА́ТЬ о^к фантазувати, клáс- /брá-/ в гóлову, бáчи- в дiмци /уявi/, ф^п собi дiума- [что ты -áеш? що ти собi дiумаш?];

--й що уявля, захо́пленный фантазiями, багáтий дiумкою; **-й о себе** висóкoi дiумки про себе;

-ый уявлюваний, н^к фантазiй-, уяв-, гáда-, фiктив-, з. сповiд-;

ВООБРАЗИ́ТЬ забрáти /взя́-/ собi в гóлову $\diamond$;

-имый лéгко уявлюваний, н^к уявлéнный.

ВООБРАЖÉНИЕ: с богáтым -ием н^о багáтий*

думкою.

ВООБЩЕ-ТО загалом, (що)правда, *ф^p* насправді, в дійсності, здебільшого, правду /по правді/ казавши, широко кажучи.

ВООДУШЕВЛЕННЯ ентузіязм, наснага.

ВООДУШЕВЛЕННО з ентузіязмом.

ВООДУШЕВЛЕННИЙ > **ВДОХНОВЕННИЙ**.

ВООДУШЕВЛЯТЬ окри́л/ювати, насна́жу- до- авати́ духу, підноси- на ду́сі, запáлюва- (серце), носи́- мов на кри́лах;

—*й* що ~ює, р-й запалити, *п^к* надиху́щий, запáлю-, пориву́-, насна́жливий, снагові́тий, снаж- ливий, *ф^p* па́фосний, творчо́крилий, *з^d* порива́- ючий + %;

ВООДУШЕВЛЯТЬСЯ воскресати́ душею́ $\diamond$;

—*й*ся/-*ий* надих(ув)аний, запáлюва-, окри́лю-, насна́жу-, підноси́- на ду́сі, © чу́ючи кри́ла;

ВООДУШЕВИТЬСЯ окри́литися, *п^o* почу́ти кри́ла; —*й*ся *кто* ви́росли кри́ла в *кого*.

ВООРУЖАТЬ збро́їти, озбро́юва-, (*технікою*) об́ла́днува-, осна́щува-, (*словесно*) настрéнчува-; —*й* що озбро́ює $\diamond$, з-й о $\diamond$, с-и озбро́ю/ва-, ~вач, об́ла́дну-, настрéнчу-, *п^к* озбро́йчий /-ний/ + %;

—*й*ся/-*ий* 1. збро́єний, озбро́юва-, 2. об́ла́дну-, настрéнчу-; —*я* терпéнням гото́вий терпéти;

ВООРУЖИТЬ ви́збро́їти $\diamond$;

ВООРУЖИТЬ(СЯ): —*вший(ся)* $\diamond$; —*вший*ся о- збро́єний, *п^к* повнозбро́йний;

ВООРУЖЕННИЙ ви́збро́єний $\diamond$; **в. с головы́ до ног** в. як до бо́ю /з голо́ви до ніг/

ВООРУЖЕНІЕ: в по́лно- *нии* при вс́й збро́ї.

ВООЧІЮ вочевидь, (*уздріти*) *ф^p* на сво́ї очі.

ВО-ПЕРВЫХ..., **ВО-ВТОРЫХ** 1. це раз..., це два, 2. одне́ (те), що... дру́ге (те), що, 3. це раз, а дру́ге [во-п. я лёг, во-в. — засну́л 1. я ліг — це раз, засну́в — це два, 2. одне́, що я ліг, дру́ге, що засну́в, 3. я ліг — це раз, а дру́ге — засну́в]; **во-п...., во-в...., в-трéтьих....**, (*на початку мови*) раз..., дру́ге..., трéте...

ВОПИТЬ вола́ти, дер- го́рло, гвалтува́-, лементува́-, о^k лементі-; **в. без умóлку** визойкува-;

—*й* що вола́, крику́н, зви́клиий /с-и/ $\diamond$, горлоде́р, г. гала́й(ко), о. із кри́ком /зойк-/ , ± крича́щий; —*й* **благі́м ма́том** розрепетова́ний, з ди́ки^m кри́ком; **ЗАВОПІТЬ** (*різко*) галасну́ти.

ВОПИЯТЬ крича́ти, вола́-;

—ю́щий з^{m-й} заволати́, (*факт*) кричу́щий, © = **вопя́щий**; **гблос -его** в пу́стыні крик /гблос/ крикуна́ в пу́стелі /пу́стїні/.

ВОПЛОЩАТЬ втілювати; **в. в жизнь** г. перево́ди- в життя́;

—*й* що втілює, покликáний /з-й/ втіліти, втілюва́ч, *п^к* *р^o* втільчий + %, *р^o* втілення *чого* [-*й* ха́ос в ха́бсу], © втілюючи;

—*й*ся втілюваний; ± **ОЛИЦЕТВОРЯТЬ**;

ВОПЛОТИТЬ: **в. в жизнь** покликáти до життя́;

ВОПЛОТИТЬСЯ: **в. в кого** о. влі́зти в *чию* шку́ру; **в. в брон́зе** забронзовіти; $\diamond$;

ВОПЛОЩЕННИЙ: —*я* **му́дрость** втілена му́дрість, *ж^m* (*там*) такий му́дрий, такий му́дрий.

ВОПЛОЩЕНІЕ: **в. покóрности** втілена покóра, о. покóрний як теля́, *ж^m* (*там*) такий покóрний, такий покóрний.

ВОПЛЬ зойк;

ВОПЛИ зойкіт.

ВОПРЕКІ *ф^p* *мимо*; **в. все́му** по́при все, *ф^p* та́кі [в. все́му, он пришéл він т. прийшо́в]; **в. вы́рабо́танной пра́ктике** о. че́рез го́лову; **в. неже́ланию́** че́рез не хо́чу; **в. ожида́нию** *ф^p* **якраз** і [я, в. о., пришéл я якраз і прийшо́в].

ВОПРОС *п^m* запита́ння, *ф^p* спра́ва [в. не в хле́бе с. не в хле́бові]; **э́то совсе́м дру́гой** в. це зо́всім *їнша* річ; **по -су** о *чём* у спра́ві про *що*; **под -ом** під зна́ком пита́ння.

ВОПРОСИК пита́ннячко.

ВОПРОСИТЕЛЬНО (*глядіти*) допита́ливо;

ВОПРОСИТЕЛЬНЫЙ: **в. взгля́д** допита́ливий по́гляд, по́гляд-пита́ння, пита́й-по́гляд.

ВОПРОСНИК к. анке́та.

ВОПРОШНЫЙ (*бланк*) к. анке́тний.

ВОПРОШАТЬ: —*ю*ще (*загляда́ти*) як со́ро́ка в кі́стку; —*й* = **спрашива́ющий**.

ВОР краду́н, д. укради́га; & крадько́; **не по́йман** — не в. не спі́ймав — не ка́жі, що зло́дій.

ВОРКОВА́ТЬ: —*й* що ворку́е (*голуб*) туркотли́вий, воркітли́-, туркотлю́чий.

ВОРОБЕЙ & горобчик, горобли́ха, горобе́ня.

ВОРОВА́ТЫЙ хапкий (на ру́ку), крадькува́тий.

ВОРОВА́ТЬ кра́сти, о. до́вгі ру́ки ма́ти;

—*й* що кра́де, зви́клиий /при́вчений/ кра́сти, зло́дій, краді́й, хапко́, розкрада́ч, злодія́ка, з^m хапо́книш, горбохва́т, *п^к* *ж^m* крадьбу́чий, хапові́тий, о. з до́вгими ру́ками; —*й* с де́тства зло́дій зма́лку;

—*ий* кра́дений, розкра́да- $\diamond$.

ВОРОВСКО́Й о^k краді́ський; —*о*е **вре́мя** краді́- вщина.

ВОРОЖБА (*словесна*) заклина́ння, г. прі́мівка.

ВОРО́Н: **в. -ну** гла́з не **вы́ключет** кру́к кру́кови́ба не **ви́дере**.

ВОРО́НА: **бе́лая** в. чо́рна вівця́; **счита́ть** **воро́н** лови́ти ві́трів.

ВОРОНКООБРА́ЗНЫЙ лійкува́тий.

ВОРО́Т: за в. и... за шкі́рку і....

ВОРОТИ́ЛА *ф^p* грошо́роб.

ВОРОТИ́ТЬ (*гори*) ве́ргати; (*с души́*) —*ит* /ду́шу —*ит*/ ну́дити, ва́дити, не **їде** на ду́шу, *o^m* гідко, го́ді ві́трома; **нутро́** —*ит* все всере́дині оберта́ється; **как хо́чу**, **так** і **ворочу́** сво́я ру́ка — вла́ди́ка, © **мо́ре** по ко́ліна *кому*;

—*й* 1. **отвора́чивающий**, 2. **отвраща́ю-**

ВОРО́ЧАТЬ: **в. дела́ми** крути́ти діла́ми; **в. (боль-**

шми) деньга- орудува- /оберта-/ грішми;
--й що переверта, звиклий /с-и/ перевертати, з-й переверну-, воротий, *n^k* перевертацький + %, *c^k* верни- [-й горы вернігора]; -й делами діляга, гешефтвахер, скорохвāt;
-йся/-ый перевертаний $\diamond$.

ВОРОШИТЬ; ~ХНУТЬ (по)рүшити [не руш!];
ПЕРЕВОРОШИТЬ (*сно*) перевалкувати;
ВОРОШИТЬСЯ வருшітися; & заворүшува-.
ВОРЧАНИЕ *o^k* буркотґнява.
ВОРЧАТЬ: --й що буркоче, розбуркотчений, звиклий буркотати, буркотун, мїмря, гарикало, *n^k* бурк[о]тливий, гарікли-;
ПРОВОРЧАТЬ (*як відповідь*) відборкнути, з. вörкну- $\diamond$.

ВОСЕМНАДЦАТИЛЕТНЯ вісімнадцятка; семнадцати- сімнад-; п'ятнадцати- п'ятнад-.
ВОСКЛИЦАТЬ: --й що вигукує, крикун, горлай, ойкало, *c^k* гукай- [гукайбатько] $\odot$ гукаяочи; -ый вигукуваний $\diamond$.

ВОСКРЕСАТЬ відроджуватися, вставати з мертвих /з домовини/, *n*. підійматися з попелу /руїн/, (*у думці*) пригадуватися; **в. в** воображенні ставати в очах, як живе /-ий, -а, -і/;
--й що воскреса, відроджуваний, відновлю-, відтвори-, ожі-, воскресу-, готовий воскреснути, майже воскреслий, *n^k* воскресенний, воскресуший;
ВОСКРЕСНУТЬ вдрүге на світ народитися $\diamond$.

ВОСКРЕСЕНЬЕ: как в в. по-недільному.
ВОСКРЕШАТЬ відроджувати, поверта- до життя, (*в думці*) пригадува-;
--й що воскреша, з-й воскресіти, воскресітель, *n^k* воскресний, воскресітельський;
-ый = воскресающий + воскресенний;
ВОСКРЕСИТЬ *n*. пробудити до життя $\diamond$.

ВОСКРЕШЕННЫЙ воскреслий.
ВОСКУРЯТЬ -й **фиміам** = **куращий ф.**
ВОСПАЛЕНИЕ *m^a o^k* завогнення.
ВОСПАЛЯТЬ(СЯ) (-рану) *o^k* завогнювати(ся);
--й що запалює, з-й розпалити, запалювач /роз-, завогню-, *n^k* запальний, запалистий, запалющий, палкий + %;
-йся розпалюваний /за-, завогню-, збүджу-, $\odot$ щораз палкіший;
ВОСПАЛЕННЫЙ завогнений $\diamond$.

ВОСПАРЯТЬ: в. **мыслью** молодіти дүмкою;
-яет м. кто дүмка молодіє кому/в кого.
ВОСПЕВАТЬ: в. **кого** співати славу кому;
--й що оспівує, рādий оспівати, звиклий оспівува-, співець (слави), прославитель, оспівувач, *o^k* славослов, *n^k* = %; -й **царя** співець слави царю, вихвалитель /прославї-, дармохвал/ царя;
-йся/-ый славлений, хвале-, оспівуваний, уславлю-, вихвалю-.

ВОСПИТАНИК годіванець + **воспитываемый**.

ВОСПИТАНИЕ виховання.
ВОСПИТАТЕЛЬ виховник.
ВОСПИТЬ/ЫВАТЬ *o*. доводити до розуму;
--й що виховує, з-й виховати, для виховання, зайнятий -ям, вихователь, з. виховник, *n^k* виховальний, виховавчий + %;
-йся/-ый виховуваний, вихоух-, виплеку-, випещу-, вигодоу-, вихованець, годова-, учень, *p^o* кохāнчик, *n^k* виховний;
-вший(ся) $\diamond$; -вший вихований $\diamond$;
~**АННЫЙ**: в. на *чем o*. замїшаний на *чим*.

ВОСПЛАМЕНЯТЬ(СЯ) *o^k* розжіврювати(ся), (-души) вулканизувати(ся);
--й що запалює, з-й запалити, розпалювач, *n^k* запалювальний, вулканїч-, запалющий;
-йся = **возгорающийся** + *n^k $\odot$* палкий, запальний, запалистий;
ВОСПЛАМЕНИТЬСЯ розжіврити $\diamond$, (-людей) роз'ятрїти.
ВОСПОЛНЯТЬ: --й що поповнює, з-й /з^м-й/ поповнити, поповнювач /до-, за-/, *n^k* = %, $\odot$ с-и поповнювати;
-йся/-ый поповнюваний /до-, за-/ $\diamond$; $\odot$.

ВОСПОМИНАТЬ: --й = **вспоминающий**.
ВОСПОМОЩЕСТВОВАТЬ спомагати *кого*, *d^k* спомогти, *y^p* возмогти.
ВОСПРЕЩАТЬ: --й(ся) = **запрещающий(ся)**;
-ается з^p не вільно.
ВОСПРИИМЧИВЫЙ перейнятливий, беручий, чуткий.
ВОСПРИИМАТЬ (*світ*) відчувати;
--й що сприйма, з-й /з^м-й/ сприйняти, сприймач, рецетор, *n^k* сприйнятливий /пере-/, *k^a* рецеторний, *m^o* перцетор-, перцетив- + %; -й **все** всерьез безкритич-; -й **звүки** сприймач звүків;
-йся/-ый сприйманий, лєгко зрозумілий, (*нюхом*) чутий, *k^a* чутний.

ВОСПРИЯТИЕ (*світу*) *ф^p* відчуття.
ВОСПРОИЗВЕДЕНИЕ (*руки*) удавання, повторе-.
ВОСПРОИЗВОДИТЬ відтворювати, (*руки*) повторювати, удава-, (*копії*) розмножу-;
--й що відтворює, з-й відтворити, відтворювач, розмножу-, *n^k* відтворювальний, репродукцій-, розмножуваль- + %, *p^k* відтворчий;
-йся/-имый відтворюваний, репродукц-, копії-, розмножу-, повторю-, уда-, *n^k* відтворний, *p^k* відтворенний.
ВОСПРЯНУТЬ *d^k* оклігнути (-думку) розпустити- крила; **в. дүхом** воскресну- дүхом, ожі-/помолоді- (*n^{d^k}* молодї-)/ сєрцем /душею/; -**нет дүхом кто** відростуть крила кому/у кого;
-вший д. воскреслий дүхом.

ВОССЕДАТЬ: --й > **сидящий**.
ВОССЛАВЛЯТЬ: --й > **ПРОСЛАВЛЯТЬ**.
ВОССОЕДИНЕНИЕ злүка.

ВОССОЕДИНЯТЬ злучати;

—**й** що воз'єднує, з-й злучити, у^р єдинитель, п^к о^к братуший + %;

—**йся/-ий** (во)з'єднуваний /об'-/, злучу-, п^к о^к воз'єднāvчий.

ВОССОЗДАВАТЬ творити /створюва-/ знову;

—**й** що відтворює ∅, з-й відтворити, відтворювач, творець, п^к відтворчий, у^р творячий + %;

—**йся/-ий** відтворюваний, відновлю-, відбудову-, творений /створюва-/ знову.

ВОССТАВАТЬ: —**й** що повстає, з^м-й повстати, повстанець, п^к бунтівливий ± встающий; —**й** от сна пробуджуваний; —**й** штрек вгоруїдучий /вертикальний/ штрек;

ВОССТАТЬ: в. ото сна ф. прокліпатись ∅;

—**вший** повстанець, повсталий, п^о повстанчий, повстанний, ∅, ± **взбунтовавшийся**.

ВОССТАНАВЛИВАТЬ відновляти, воскреша-, (зір) поверта-; в. сілы г. відживати(ся);

—**й** що відновлює ∅, з-й відновити, с-и ♦, відновник, відновлювач /по-, н^є підбурю-, воскреситель, п^к відновний, відновлюваль-, відбудовчий, р^к відновчий + %; —**й** зрєние з-й повернути зір;

ВОССТАНОВИТЬ: в. сілы /здоровье/ г. вернутися до сил /здоров'я/;

—**вший** ∅;

—**имый** відновний, лєгко відновлюваний;

ВОССТАНАВЛИВАТЬСЯ воскресати ∅;

—**йся/-ий** відновлюваний /по-, відбудову-, ± **воскрешаемый**;

ВОССТАНОВИТЬСЯ (після травми) цілком одужати, ста- на ноги, прийти /вернутися/ до здоров'я, с^м стати до лав;

—**вшийся** відновлений /по-, відбудова- ∅, ∅.

ВОССТАНОВЛЕНИЕ віднова, (зору +) г. привернення, ± **ОБНОВЛЕНИЕ**.**ВОСТОК** о^к орієнт.**ВОСТОРГ** о^к еuforia, нестяма від радіощів; **телячий** в. телячі радіощі; **приходить** в неописуемый в. нетямитися /умлівати/ з радіощів; **прийти** в н. в. аж (мало не) знетямитися /аж (мало не умліти)/ з радіощів; (не) **быть** в -ге (від чого) (не) умира- від, (не) захоплюватися /бути зачарованим/ чим, (не) скака- від захоплення, (не) підстрибува- з радіощів, (від кого) (не) умира- за ким;

в -ге от Вас без ума від Вас, захоплений Вами.

ВОСТОРГАТЬСЯ приходити в екстаз, (ким) підноси- до небєс /бу- готівим розцілувати/ кого, + **быть** в восторге;

—**йся** (ким) (без міри, безмежно) захоплений, екзальтова-, з-й захопитися, готівий розцілувати кого, п'яний /сп'янілий/ від захоплення, без міри зачарований, в захопленні /екстазі, захваті/ від кого.

ВОСТОЧНИК (зі сходу) східняк.**ВОСТОЧНЫЙ** орієнтальний, б^о східний.

ВОСТРИТЬ: в. глаза вигострювати бчі.

ВОСТРО: держать ухо в. начуватися.

ВОСХВАЛЕНИЕ; ВОСХВАЛЕНИЯ о фанфари.

ВОСХВАЛЯТЬ: в. до небєс хвалити понад небєса;

—**й** що вихваля, радий /готівий/ вихвалити, хвалій, хвалитель, величальник, п^к = %, о. на прославу [ода, -шая царя ода на прославу царя]; ± **возвеличивающий**;

—**ий** хвалєний, вихвалюва-, звєлічу-, уславлє-, і. хвалєник.

ВОСХИТИТЕЛЬНО ж^м умрєш як [в. поєт у. я. співа]; ∅;

ВОСХИТИТЕЛЬНЫЙ прєчудовий, блискучий, райський, феноменальний, фантастич-, надзвичай-, небєс-, розкіш-, о умрєш який [в. балєт у. я. балєт]; в. обєд усім обїдам обїд.

ВОСХИЩАТЬ чарувати, заворожу-, електризу-;

—**й** що захоплює, з-й зачарувати, п^к = **ВОСХИТИТЕЛЬНЫЙ**;

ВОСХИЩАТЬСЯ о^к умирати /умліва-/ від захоплення, (чим) чаруватися, залобля- у що; в. чем ж^м дивува- з чого [в. красой д. з краси];

—**йся** = **восторгающийся**, (чим) зачарований, заворожє-, залоблє- у що [он -ялся поэзией він був з. у поєзію].

ВОСХИЩЕНИЕ: пришєл в в. кто ж^м дух запався кому.

ВОСХОД: в. солнца п^о сонцєсхїд.

ВОСХОДИТЬ (на гору) видряпуватися, дєр- вгору;

—**й** що сходить /зі-, (- сонце) ранковий, (на гору) горолаз, альпїніст, п^к висхідний, горобїж-, догїрні[и]й, м. прямовїс-, вертикаль-, о. на мārші вгору; —**й** к чему на мārші до чого; —**шая** звезда нова зірка; —**щее** солнце сонце на сходї, © схїд сонця палас; —**й** к античности з корінням в античності; **страна** -ящего солнца Країна, де сходить сонце, Країна Схїду Сбнця /Сбняшного Схїду/.

ВОСХОДЯЩИЙ (їзєнк) з^о вертикальний, прямовїс-, вгоруїдучий /-бїжний/; по -щей линии висхідною лінієко, висхїдно, горобїжно.

ВОСХОЖДЕНИЕ дряпання /марш, рух/ угору, схїдини; в. на гору марш на гору.

ВОСЬМЬЮ: в. восемь вісім по вісім; в. пять вісім по п'ять.

ВОТ ось-о, онде [а вот и он а онде й він], аж [в. такє с ним случїлось аж отакє йогó спобїгло], оцє [в. сейчас идү домбї оцє зāраз идү додому]; в. бы отб о; в. вам! отакбї вам!; в. где собāка зарыта! от де заковіка!, ж^м аж ось воно щб!; в. ещє! ет! [В. ещє, вьдумал! Ет! Вїгадав!], отб ще (менї)!, теж менї [в. е. вьдумал! т. м. вїгадав!]; в. ещє /нашєлся! теж менї

/знайшовся!]; в. здесь осьде, осьдечки, отут-о; в. и аж ось [в. и Марс аж ось Марс]; в. и + н! (висловлює розчаровання, невдачу +) от і [вот и говори с ней от і говори з нею]; в. и весь сказ /разговор/ і все тут, та й по всьому, ось вам /тобі/ віз і перевіз; в. и всё /вся недблга/ оце й усё; в. іменно! атож!, еге ж!, от-от-от!; в. как! /в. мы какие!/ знай наших!; в. когда наконец аж ось коли, ось коли нарешті; в. так так-о; в. так е" отуди [в. т. сравнил! о. порівняв!]; в. так герой! оце так! к. оце!; в. тебе! маеш!; в. тебе і оце тобі й; в. тебе и... (висловлює подив од неочікуваного) [в. т. и недотёпа! от тобі й недотёпа!]; в. тебе и на! і ось, на тобі!, (і ось,) маеш!, отак пак!; в. только оденусь в варто тільки вдягтись у; в. уже столько стільки ось [в. у. с. времени с. о. часу]; в. это да! оце так так!; в. это отó й [в. э. всё отó й усё]; в. этого и не нужно было аж цього і не треба було; а в. и нет! якраз – ні! и в. аж от; так в. оно что! (на початку мови) Еге-ге!

ВОТ-ВОТ от-от-от, з. туй-туй

ВОЦАРЯ́ТЬСЯ заступати на царство, (- тишу)

запада-, заляга- [-ется тишина -а тиша];

-йся що настає, (монарх) майбутній;

ВОЦАРИ́ТЬСЯ: -йлась тишина залягла тиша; ± ГОСПОДСТВОВАТЬ;

-вшийся (монарх) новий, О.

ВОЯ́Ж виправа.

ВОЯЖЁР мандрівник, обходисвіт.

ВПАДА́ТЬ: в. в апатию опускати руки; в. в глаза очи вбира-, очи бра- на себе; в. в искушение спокушатися; в. в истерику гистерикувати, вереща- у гистеричи; в. во что піддаватися чому [в. в панику п. паниці]; в. в крайность ударяться у /вдава- у, пуска- на/ крайність; в. в неистовство /раж/ впадати в шал; в. в немилость втрача- прихильність; в. в отчаяние о. рва- на собі волбсья, впада- в розпuku /трагедію/, ламá- /залáмува-/ руки, піддаватися розпукці, бра- за голову; в. в состояние чего заходи-/порина-/ у стан чого [в. в с. шока з. у с. шоку]; в. в тон (гурту) підтримува-/визнава-/ неписані закони чого; в. в уныние вдаваться в сум, піддава- журбі /тузі/, понурювати голову, смутні-, вша- /хнюпи-, опуска-/ носа; в. в чувствительность вдаряться в сантиментальність; не в. в заблуждение дивитися правді в бочі; -ает в апатию кто розпускаються руки кому; -ает в отчаяние кто розпач /розпукá/ берё кого; -ает в панику кто переляк огорта́ кого; -ает в уныние /депрессию/ кто смуток огорта́ кого; -ает в экстаз кто находит экстаза /екс-

таз/ на кого;

-й 1. що впада, готóвий вдáтися у що, 2. що впливається, с-и впливатися, уливаний; -й во что що піддається чому, охоплюваний чим; -й в бедность підточу- злиднями; -й в детство на порозі здитиніння, máло не здитинілий; -й в заблуждение /ошибку/ нездатний уникнути помилки, збиваний з пантелику /на манівці/; -й в быттьё огóртаний сном забуття; -й в истерику що гистерикусе, п^к розгистерикований, і ж^г гистеричка; -й в крайность готóвий на крайність; -й в неистовство охоплюваний шалом; -й в немилость = -вший в н.; -й в ничету́ на порозі зубоження; -й в отчаяние охоплюваний розпачем, у розпачі, п^к розпáчливий; -й в противоречие нездатний уникнути суперечности; -й в панику охоплюваний паникою, паникер; -й в уныние охоплюва- тую, щораз понуриший; -й в чувствительность звиклий вдаряться в сантиментальність;

ВПАСТЬ: в. в амбицию запри́ндитися, показати свій гóнор; в. в апатию опустити- руки; в. в бедность пошитися у злидні; в. в детство зійти на дитячий розум; в. в заблуждение збитися з пантелику /на манівці/; в. в немилость відпасти /збу́тись/ ласки; в. в нищенство зійти на жєбри; впал в заблуждение кто полудá бочі заслáла кому;

-вший запа́лий, (- очи) позапада-, ямкуватий, запа́дис-, О;

-вший в амбицию ображений; -й в апатию збайдужлий; -й в бедность зубожі-, скапцáні-; -й в детство здитині-; -й в истерику розгистерикований; -й в немилость заско́че- неласкою; -й в отчаяние о^к зрозпáче-, г. розпачілий; -й в уныние зажурений, засумова-.

ВПА́ДИНА (очна +) яміна; глазная в. вічниця.

ВПЕРВЬЕ © першина [разве это в.? хіба це першина?].

ВПЕРЕ́Д: в^и в., направление – дорога! вперед здóвж шляху!, в., напрям – дорóга!

ВПЕРЕ́ДСМОТРА́ЩИЙ задивлений уперед, п^к передня стежа, стежовий.

ВПЕРИ́ТЬ: в. взгляд уп'ястися (як кіт на сало).

ВПЕЧАТЛÉНИЕ: создается в. к. можна подумати; у меня сложилось в., что моє враження, що;

ВПЕЧАТЛÉТЕЛЬНЫЙ о^к діткливий.

ВПЕЧАТЛЯ́ТЬ разити, вража-, запада- в душу; -й що вража́ О, з-й вразити, п^к разючий, (в)разливий, /образ/ могутній, сильний.

ВПИВА́ТЬСЯ (зубами) впинатися зубами; в. в горло впинатися (д^к уп'ястися) в горло;

-йся глазами в кого з очима, уп'ятими /упертими/ в кого.

ВПИ́ТЬСЯ ф^р вгородитися О.

ВПИСЬОВАТИ записувати /до-/, писа́-;
 --й що записує $\diamond$, с-и з., пісар, писець, з^н писа́ка, п^к = %; --й в реєстр реєстратор;
ВПИСАТИ (*ім'я, за заслуги /del/*) вписати золотими літерами куди;
◆◆◆СЯ: в. в образ підходити під стать образу; $\diamond$;
 --йся/-ий уписуваний /за-/-; --я в образ під стать образу;
ВПИСАТЬСЯ (*в ансамбль*) вплестися; $\diamond$.
ВПИТЬВАТИ всмоктувати, всоту-, абсорбувати;
ВПИТЫВАТЬСЯ (*в землю*) всякати;
 --й що всмоктує, з-й усмокта́ти, смокту́н, п^к усмоктувальний, абсорбцій-; --й вла́гу з-й всотати вологу;
 --йся/-ий усмоктуваний, всоту-, абсорбó- $\diamond$.
ВПИХИВАТИ пх/ати, запи́ха- /у-/, бга́-, втиска́-;
 --й що ~а $\diamond$, раді́й уба́ти, зві́клий втиска́-, запи́хайло, втиска́й-, бгач, п^к = %, с^к втиска́й-;
 --йся/-ий пханий, бга́-, зашто́хува- $\diamond$.
ВПЛЕТАТИ(СЯ) уплітати(ся); в. *что во что* перевива́- що чим [в *речь* --ли́сь шу́тки промову перевивано жартами];
 --й що перевива́, зайня́тий перевива́нням, ра́дій переви́ти, зві́клий переви́а-, п^к = %;
 --йся/-ий уплітаний, переви́а-.
ВПЛОТНУЮ тісно, якнайтісніше, (*поруч*) плічо́-пліч, (*навпроти*) гру́ди-в-гру́ди, ніс-у-ніс.
ВПОЛНЁ: в. доста́точно якраз (досить).
ВПОЛСІЛЫ о^к впівснаги.
ВПОЛЧУВСТВА (*любити*) впівсерця.
ВПОПЫХАХУ у поспіху.
ВПОРУ (*кому*) хоч і для *кого* [хоч і для князя], якраз на *кого* [костю́м ей в. костю́м якраз на не́й].
ВПОСЛЕДСТВИИ опісля.
ВПРАВЕ: я, *мы* (*кто*) в. мені, нам (*кому*) вільно.
ВПРАВЛЯТЬ: заправля́ти; в. мозги́ вставля́- кле́пку, прочища́- мо́зок; в. очки́ забива́- ба́ки;
 --й що заправля́ $\diamond$, з-й за́правити, май́стер /с-и/ заправля́-, п^к = %; --й мозги́ з-й вста́вити кле́пку; --й очки́ маста́к забива́ти ба́ки;
 --йся/-ий заправля́ваний /у-/ $\diamond$;
ВПРАВИТЬ: --и́мый ле́гко заправля́ваний, п^к заправний.
ВПРЕДЬ відтепер, віднині, відта́к.
ВПРИПРЫЖКУ п^н підско́ком.
ВПРИТІРКУ тісно, упріщерть.
ВПРИТЫК один біля́ одного.
ВПРОГОЛОДЬ о. на сухому пайку́.
ВПРОЧЕМ зрешто́ю; а в. а зрешто́ю /врешті/.
ВПРЫГИВАТИ уса́какувати, п^ф стриб у *що*, (*у штани*) застрибувати;
 --й що вса́кує $\diamond$, з-й уса́кочити, (по)стрибу́н, п^к стрибкий, стрибучий.
ВПРЫСКИВАТИ: --й що впорскує, зайня́тий впорскува́нням, з-й упорскну́ти, впорскува́ч, ін'єктор, п^к впорскувальний, ін'єкцій-, ©;

--йся/-ий упорскуваний, ін'єкто́-.
ВПРЯГАТЬСЯ (*додатково*) підпряга́тися; в. в *ра́боту* запряга́- до пра́ці;
 --йся запряга́ний /під-/-; --я в *ра́боту* з. до пра́ці.
ВПУСКА́ТЬ запуск/ати /в-, про-, пере-/, пуска́-;
 --й що ~а $\diamond$, з^г-й запусти́ти, п^к /клапан/ впускни́й, р^к впускový, о. для впуску /впускання/; --й в зал дверник; --й ко́гти © упина́ючи пазу́ри;
 --йся/-ий (за)пуска́ний $\diamond$.
ВПУСКНОЙ (*квиток*) вхідний.
ВПУТЬВАТИ заплутувати, (*в біду*) затяга́- /в-/-;
ВПУТЫВАТЬСЯ устряга́ти;
 --й що заплутує $\diamond$, з-й затягні́ти, п^к = %;
 --йся = вмешивающийся;
 --ий затяга́ний /у-/, заплуту́в-, за́мшув- $\diamond$.
ВПЯЛИВАТЬСЯ: --йся гла́зами = впи́вающи́ся г..
ВПЯЛИТЬСЯ (*очима*) д. ушні́питися $\diamond$;
 --йся = совывающийся.
ВРАГ ж^к вороги́ня; **бгьт** --бм само́му себе́ згри́бати жар на сво́ю го́лову.
ВРАЖДЕБНО (*двигается + ставится*) зі́зом $\diamond$;
бгьт в. настрóбненным к *кому* важкі́м ду́хом /пéклом/ дихати на *кого*;
ВРАЖДЕБНЫЙ вражі́й, вра́гів, с. зловоро́жий; (*табір*) антагоністичний; (*погляд*) недоброзичливий, недру́жній, непри́язний, ненавіс-, ненавісницький; (*натхнутый фобией*) фобійний; © готовий перегри́зти го́рло.
ВРАЖДОВА́ТЬ конфлі́кувати, бу́- на ножа́х з *ким*, д. ненавіди́тися; **начать** в. заворогува́ти;
 --й що ворогує $\diamond$, розсва́рений, розбра́та-, зві́клий ворогува́ти, воро́г, п^к воро́жий, вза́моворо́жий, непри́яз-, /табір/ антагоністичний, супро́тив-, о. на ножа́х з *ким*, ± **ВРАЖДЕБНЫЙ**; --ые *сто́роны* розсваре́ні /протибо́рчі/ сто́роны.
ВРАЗБРО́Д о. не в один гуж.
ВРАЗБРО́С(КУ) наро́зкид /в-/, (*видавати*) пооди́ноко.
ВРАЗВА́ЛКУ, ВРАСКА́ЧКУ перева́ги-ва́ги.
ВРАЗДРА́Й м^о сюди́-туди́.
ВРАЗЛЁТ врзні́бч.
ВРАЗУМИТЕЛЬНЫЙ переконли́вий, о^к втя́мливий, самоочевидний, самозрозумі́лий, о. що держи́ться кúпи.
ВРАЗУМЛЯ́ТЬ напу́чувати, наводи́- на ро́зум, р. оброзумлюва́-;
 --й що напу́чує $\diamond$, зві́клий $\diamond$, з-й напу́ти-, напу́умлюва́ч, напу́чу-, п^к напу́умливий, напу́тли-, напу́тній, повча́льний;
 --ий напу́умлюваний, напу́чу-, переко́ну- $\diamond$.
ВРА́КИ! е^о так я то́бі й /Вам і/ повіри́в!
ВРАССЫПНУЮ врозпа́ш, врозпоро́шку, врозки́д [піти в.]
ВРАСТА́ТЬ вроста́ти, пуска́- корі́ння; в. в зе́млю вроста́- в гру́нт, розкори́новатися; в. **корня́-**

ми закорінюва-;
 —й що вроста́ ◇, закорінюваний /роз-/, 3-й врос-ти, схильний пускати коріння;
ВРАСТІ́: —бшиий врослий, *Ї*; —й корня́ми (в зéмлю) закорінений /роз-/.
ВРАТА́: в. ря́я райська бра́ма.
ВРАТЬ брехати́, *п^к* побрiхува- /під-, при-/, *ф.* лі-, залива́-, /від- кúлі/, підпуска́- москаля́, вози́- по-па́ в рéшеті, криви́- проті правди, (на кого) об-брiхува- /обмовля-/ кого, (- пса) бреха́-, в. бес-совéстно /на́гло, без зазрє́ння совéсти/ бреха́- в живі́ о́чі /без милосéрдя/;
врúшии що бреше́ ◇, забрiханий /про-/, звiклий *♦*, 3-й на *♦*, бреху́н, брехач́, брехло́, бреха́-, бреху-ня́ка, брешко́, *п^к* брехливий, о. з Брехунівки;
НАВРАТЬ: н. с три ко́роба намолóти сім мiш-ків грєча́ної вóвни; —áli (кому) набрєхано́;
ЗАВРАТЬСЯ́: —йса забрiханий, *Ї*.
ВРАЧ мэдик, *у^p* врачувáтель, (костоправ) хiру́рг, (внутрiшнiх хвороб) терапев́т, (зубний) дентист́, (дитячий) педiáтр, (тварин) ветерина́р, (водоли-кар) гомеопáт; (серця) кардіолог; **бу́ть** —бм лі-карюва́ти.
ВРАЧЕ́БНИЙ медичний; —оє заведе́ние ліка́рня.
ВРАЧЕВА́НИЕ о^k лікарство.
ВРАЧЕВА́ТЬ лікува́ти, г. лічи́ти;
 —й що лікуе́ ◇, покликáний *♦*, для лікува́ння, за-йнятий —ям, цілитель́, лікар, *п^k* лікува́льний, го́й-, цілю́щий;
 —йса/-ый ліко́ваний, го́е-.
ВРАЩА́ТЬ оберта́ти, верті́-, крути́-;
 —й що оберта́, с-и *♦*, 3-й оберну́-, верти́й, крути́й, (м'яз) ротáтор, *п^k* оберта́льний, крути́ль-, рóтор-, для оберта́ння, с^k —рóтор [фазовраща́ющий фазорóтор]; —й белками́ що во́дить очима́ /бiльма-ми/; ле[пра]вовраща́ющий лі[пра]вокрутний;
 —ый вє́рчений, кру́че-, оберта́-.
ВРАЩА́ТЬСЯ (круг чо́го) кружля́ти, *п^o* карусє́л-итись, (між ким) поверта́-, тєр-; в. мы́слью во-кру́г чє́го обмірковувати́ що; —айтесь в своє́м кругу́ знайса́ кiнь з конє́м, а вiл з волóм;
 —йса 3-й оберта́тися, оберта́ний, о. у круговє́рті, *п^k* обертовий, оберту́щий, кругойдучий, рóторний, циркуля́р-, кругобiж-, карусє́ль-, ротацiй-, с^k —дзига [-я кристáлл кристáл-дзига], —бiжний [ле/пра/вовраща́ющийся лі/пра/вобiжний]; —я в обш́естве /в чє́м кругу́/ тєртий /бувалiй, час-тий гiсть/ у свiтi /сєред ко́го/; —яса бiшняя́ кару-сєльна́ башта́; —єса крє́сло крiсло-карусє́ль; —єса кольцо́ кильцє́-дзига.
ВРЕД: во в. кому́ на збитки́ кому́; во в. себе́ собi на збитки́, *ф.* на своє́ голо́ву; а мне и —да́ нет ну й кисло́ мені в борщ.
ВРЕДИ́ТЬ шко́дити, ка́пости-, роби́- шко́ду /збит-ки/, іти́ на шко́ду, завдава́- шко́ди, не доводи́- до добра́; в. чєму́ *♦* на що́ [в. сєрдцу́ *♦* на сєрце];

—й що шко́дить ◇, 3-й нашко́дити, звiклий шко́ди-, шкiдник, *п^b* шко́да, *п^k* шкiдливий, вад-ли́-, вадкий, с. згубний, ☉ шко́дливий;
НАВРЕДИ́ТЬ насолити́, наперчи́- ◇.
ВРЕЗА́ТЬ врiзати́, урiзблюва-;
 —й що врiза́, 3-й врiзати, рiзбья́р;
ВРЕЗА́ТЬ (кулаком) вцiдити́, угили́-, (пiсню) грiмну́-;
 ◆◆◆СЯ (у тяму) урiзблюватися́ /о^k врiзбi-/-;
 —йса = вгрыза́ющийся, вдаю́щийся + 3-й урiза-тися /вкли́ни-/, (у тяму) врiзуваний, урiзблю-ва-, вкарбóву-, *п^k* врiзний;
ВРЕЗА́ТЬСЯ (- зморшки) ворáтися ◇, (у пам'-ять) врiгтися, вбi- втямки́, запа́сти в тяму.
ВРЕМЕНИ́ТЬ; По◆◆ пере́годити.
ВРЕ́МЕННО тимчасо́во, на час, о^k покiщо ◇;
ВРЕ́МЕННИЙ г. провiзоричний ◇.
ВРѐМЯ *ф^p* годiна [ляха́ г.]; в. и пространство́ часопростiр; в. о́но *ф^p* золотий́ час; в. вечє́рнее в. у вечiрню́ годiну; в. бли́жайшее в. незаба́ром, невдо́ві, найбли́жчим часо́м; в. дневно́е в. за дня́; в. друго́е в. дру́гим /iнш-/ разо́м; в. лєтне-е в. об лiтній порі́; в. любо́е в. будь-коли́; в. на-сто́ящее в. під сучасну́ пору́, *ф.* наразі́, *ф^p* ось [вiк ось до́бiга кiнця́]; в. неудо́бное в., в неудо́бном мєсте́ невча́сно і неслúшно; в. обєдєнное /полóжен-, рабóчее +/ в. в обiдню́ /налєжну, робóчу +/ годiну; (в) пє́рвое в. поперва́х; в. свобoдне́е в. на дозвiллi; в то́ в., как тоді́, як; в то́ же в. одно́часно, водно́час, сáме тоді́; в удо́бное в. при добрiй нагоді́; спу́стя нє́кото-рое в. за якийсь час, по якiмсь часi; всє́ в. жє^m усє́ [всє́ в. пєл усє́ спiва́в]; всєму́ своє́ в. вся́-кому́ о́вочу свiй час; не в на́ше в. не за нас; на в. на часо́к; в зто́ в. на /пiд/ цю́ пору́; во в. бо-гослужє́ния /обєда́ +/ при відпра́ві /обiдi +/; во в. бoя́/ссоры́ +/ сєред бoю́/свáрки +/; во в. *ф^p* у вирí [во в. во́йны́ у в. вiйни́]; на то́ в. нато́ді; в. идє́т час минá; тем —нем г. в мiжчасi; вне-ени́ (и пристрáнства) позачáсно /пoза часо́м/ (i пoза прoстором); течє́ние —ени́ часоплин; в. от —ени́ час до часу́, що-якийсь-час; в скoром —ени́ невдо́ві; до послєднєго —ени́ донєдávна; до тогo —ени́ ☉ дотихчасoвий; с како́го —ени́? Від-ко́ли?; с недáвнего —ени́ знєдávна; с тогo —ени́ відто́ді, відтáк; с тогo —ени́, как відко́ли; с зто-го —ени́ відтєпєр; ко —ени́ чєго на час чо́го; скoлькo —ени́? жє^m жє^m скiльки́ годiн?; по —ени́ (обмежєний) у часí [послєдний п. в. остáнний у ч.]; послє нє́кото́рого —ени́ г. по пє́вному́ часi; со —ени́ від часу́; от —ени́ до —ени́ врядi-годi; к то́му —ени́ нато́ді, на той час; к зтому́ —ени́ на цю́ хвилiну́; одно́ в. он жил там якийсь час вiн жив там; в тязьло́е в. при лихiй годiнi; **ВРЕМЕНА** *ф^p* до́ба [нoвыє в. новá до́ба]; в давниє в. пє́ред вiка́ми; в те в. тодішнiми́ часá-

ми; весёлые в. *Р* *г.* гаразді [такіє нынче весёлые в. такі тепер г.]; тяжёлые в. лиха година, тяжкі /г. тісні/ часи; незапам'ятные в. передвік; во в. царя /окупация/ за царя /окупації/; с давних -ён віддавна; с незапамятных -ён від часів Адама (й Еви); до скончания -ён до вікувічного; по -ам вряди-годи; по нынешним -ам як на тепер /сьогодні/.

ВРЕМЯПРОВОЖДЕНИЕ *ф* забава [приятногоя веселої забави]; для -ия щоб зг'яти час.

ВРОДЕ на взір; в. бы ніби /мов-/ аж; в. как бы © чи що [в. к. б. изнутри зсередини, чи що].

ВРОЖДЕННЫЙ природжений, *у* приуроджен-, *ж* рожден-, родимий, (- відьму) дорід-

ВРУБАТЬСЯ -йся що врубється, врубуваний, покликка- врубатися.

ВРУЧАТЬ доручати, доручувати;

-й що ~а $\diamond$, з^г-й доручити, доручальник, доруч-, подавець, *н* доручальний, ©;

-йся/-ый доручуваний /в-/ , доруча-.

ВРУЧНУЮ рукопаш.

ВРУБАТЬСЯ (*куди*) вломлюватися, (*в табун*) вріза-, (*в бій*) врубуба-, (- *вітер*) шугати;

-йся що вдираться $\diamond$, вломлюваний, врізу-, врубуб-, *і*. вломник, *н* = %, © вдираючись;

ВОРВАТЬСЯ впершитися $\diamond$.

ВРЯД ЛИ *о* хтозна чи, *ф* чи й [о чём он в. читал про що він чи й читав].

ВСАДНИК *н* вершень.

ВСАЖИВАТЬ (*ніж*) затоп/ляти, устромля-;

-й що ~ля $\diamond$, звиклий /с-н/ встромляти, р-й устроми-, *н* = %, © устромлюючи;

-йся/-ый устромлюваний, вгроджу-, угачу- $\diamond$;
ВСАДИТЬ (*з розгону*) *н* утросити; (*ніж*) всады-, /гроши - ще/ вгёпа-.

ВСАМДѢЛИШНИЙ (*нав*)справжній, справдеш-.

ВСАСЫВАТЬ смоктати, всмоктува-, всотува-;

-й що всотуе $\diamond$, з-й всотати, смоктун, абсорбент, *н* смоктальний, усмоктуваль-, абсорбцій-, для всмоктывання, *р* всмоктува- [-шяя магистраль магистраль в.]; -й клапан (клапан-)смоктун; ± сосущий;

-йся/-ый смоктаний, усмоктув-, всотув-, абсорб-.

ВСЕ (*усі люди*) загал; все до одного всі як один, усі як є;

ВСЕГО *ф* лишє [два в. два лишє]; (*нідсумок*) разом; в. доброго на все добре; в. лишь тількино, лишє-но, лишє тільки; без в. (*лишится*) без нічого; после в. по всьому, зрештою, *в* дивись [він, д., ще й поскаржиться]; больше /лучше, пуще/ в. найпаче;

ВСЕМУ: в. есть предел /конец/ усє має межу /кінєць/, кожне море берєг має;

ВСЕГО-НА-ВСЕГО лишє-но. тільки-но.

ВСЁ *ф* чимраз [в. сильнее ч. дужче], ніяк [в. не

может успокоиться ніяк не може заспокоїтсися], © ніщо не [всє движется н. не стоить]; в. больше и более /в. больше/ більше, дедали /чимраз, щораз/ б.; в. выше вище й вище; в. ещё ще й досі, і далі [в. е. там і д. там]; в. же *ф* як не є [игра в. же як не є - гра]; и в. же а протє; и в. тут та й усє /годі, край/; мне в. равно про мене, мені однаково.

ВСЕВЕДЕНИЕ: в. Ббога Ббожа всевідучість.

ВСЕВЕДУЩИЙ всемудрий /-відучий/, *і*. всевіда.

ВСЕВИДЯЩИЙ *о* мільйонікокий, стокий.

ВСЕВОЗМОЖНЫЙ превсякий, прерізний.

ВСЕВОЗРАСТАЮЩИЙ = *возрастающий*, щораз вищий /більший, дужчий +/.

ВСЕВЫШНИЙ Владика Нёба і Землі; рука -его да не оскудеет хай повнітсся Ббожа рука.

ВСЕГДА все [он в. здесь він усє тут]; в. тут как т. /в. присутствует/ *о* хто нікокий не бракує *кого*.

ВСЕГДАШНИЙ (*гисть*) штатний, присяж-.

ВСЕЗАБЫВАЮЩИЙ *н* всезабувчий

ВСЕЗНАЙКА всевідач, *ж* всевідачка.

ВСЕЗНАЮЩИЙ всезнавець, всевід-, всевіда, всезнайко, *н* всезнавчий, всезнаючий.

ВСЕЛЯТЬ селити, вселюва-, (*идей*) щепи-, навюва-, прищеплю- уробу-, (*страх*) с'яти;

-й 1. що вселюе $\diamond$, з^г-й /з^м-й/ в ϕ , зайнятий вселенням, 2. що навюе $\diamond$, р-й прищепи-, навювач; -й надежду с'яч надї; -й страх страхопуд, страшило; -йся/-ый 1. селений, вселюва-, 2. навюва-, щепле-, прищеплюва-, уробува-.

ВСЕМОГУЩЕСТВО *н* всемогуття.

ВСЕНЕПРЕМЕННО /-ный/ безпремінно /-ний/

ВСЕОБЩИЙ універсальний, поголов-, повсюд-, всевітній, вселюдський, *ц*. соборний, (*бідність* +) суціль-; -ая декларация прав человека всевітня декларация людських прав; ко -ему удобльствию /радости +/ всім на втїху /радість +/.

ВСЕОБЪЕДИНЯЮЩИЙ всебратуший.

ВСЕОБЪЕМЛЮЩИЙ всеосяжний, всеохоп-, всеохопливий, всеобіймуший, універсальний, всебіч-, панорам-, *р*. всеоб'єм-, (*звіт*) повносяж-, (- *дослідження*) глибін-;

ВСЕОБЪЕМЛЮЩЕ повносяжно $\diamond$, *о*. з усіх боків.

ВСЕОРУЖИЕ: во -ни знання озбронений всіма знаннями.

ВСЕОТРИЦАЮЩИЙ *с* заперечуй-все- [-ая доктрина заперечуй-все-доктрина].

ВСЕОХВАТЫВАЮЩИЙ всеобіймуший, всеосяжний, *н* обаберєгий, (*огляд*) поголовний, *о* всеоб'єм-, (*выгляд*) панорам-.

ВСЕОЧИЩАЮЩИЙ *к* всеочисний, (- *молитву*) *у* всеозгрішущий.

ВСЕПОБЕЖДАЮЩИЙ всеборчий, звитяжний, з-й здолати все, неперемож-, *н* всеборимий.

ВСЕПОГЛОЩАЮЩИЙ всепоглинуший, все-

пожиру-, всежеру-, з-й поглину́ти все.
ВЕСПОДДАННЕЙШИЙ *e'* найвідданіший.
ВСЕПОЖИРАЮЩИЙ всеїдучий, всежерущий.
ВСЕПОНІМАЮЩИЙ *ф'* всетямущий.
ВСПРОНИЗЫВАЮЩИЙ всепронизливий,
 всепронизу́щий, всепронизу́щий, всепробиру-
ВСПРОНИКАЮЩИЙ всюдисущий, всепро-
 никливий, *p'* всепросяжний, глибокосяж-
ВСПРОЩАЮЩИЙ *k'* всепрощальний, *y'* все-
 розгрішущий, всепрощенний, *c'* прощай-усе-
 [прощай-усе-дружина].
ВСЕ РАВНО /ОДНО/ *ф'* один кінець [в. р. крах
 один кінець – крах].
ВСЕРАЗРЫВАЮЩИЙ всерозриву́щий, *k'* все-
 розриний.
ВСЕРАЗЪЕДАЮЩИЙ всерозтліву-, всеятру-, *i*
 всероз'їдай, *c'* всероз'їдай- [всероз'їдай-зневір-
 а], *p*. всежерущий.
ВСЕСЖИГАЮЩИЙ всепалобий.
ВСЕСЛЫШАЩИЙ мільйоновухий /сто-/.
ВСЕСМЫВАЮЩИЙ цунамний, всезмивчий,
 всезмиву́щий.
ВСЕСОКРУШАЮЩИЙ розтрощувальний, сме-
 ртонос-, з-й потроціти все, страшний-як-
 смерч, *n'* широкозгуб-, цунамний.
ВСЕСТОРО́ННИЙ (розгляд) *o*. від А до Я, (роз-
 ум) широкозобрий.
ВСЕТЕ́РПЯЩИЙ довготерпеливий, *k'* все-
 терплячий
ВСЕУСЛЫ́ШАНИЕ: во в. громовла́дно, навсе́-
 люд.
ВСЕЦЕ́ЛО *o*. з потруха́ми, з голово́ю.
ВСКА́КИВАТЬ виска́кувати /під-/, зрива́тися на
 рівні но́ги, (на коня) схоплюва́тися;
 --й що виска́кує $\diamond$, ра́дій виско́чити, $\odot$ виска́-
 куючи, *o*. підхо́плений, мов на пружині;
ВСКО́ЧИТЬ зирва́тися [в. с ме́ста з. з ме́сця,
 підхо́питися /схо́питися/ з ме́сця].
ВСКА́ПЫВАТЬ: --й що ско́пує, копа́ч, копа́ль-
 ник, *n'* копа́льний, ско́пуваль-
ВСКАРА́БКИВАТЬСЯ/йся = **КАРАБКАТЬ-**
СЯ/йся; уме́ло --я деручкий.
ВСКА́РМЛИВАТЬ: --й що году́є $\diamond$, годува́льний,
 году́н, з-й ви́годувати, *n'* годува́льний;
 --йся/-ый годова́ний, ко́ха-, ви́коху-, годова́нець.
ВСКИПА́ТЬ (- море) бурну́тися; в. гне́вом са-
 таніти;
 --й що закипа́ $\diamond$, *n*. розлю́бований, (- море) роз-
 буру́ню-, *k*. розбуру́не-, $\odot$ закипа́ючи, $\pm$ кипя-
 щий; --й я́ростью /гне́вом/ огор́таний /пбйма-,
 запа́лова-/ ша́лом /лю́тгто, гне́вом/;
ВСКИПЕ́ТЬ *n*. спалахну́ти; $\diamond$; --ел *кто* *ж'* аж
 підско́чив;
 --вший закипілий, $\odot$ розлю́бчений, (океан) роз-
 буру́не-, $\diamond$.
ВСКО́ЛЬЗЬ приторком.

ВСКРИ́КИВАТЬ знай /раз-у-ра́з/ гукати;
 --й що знай гукá $\diamond$, крику́н, ойкало, аййка-, *n'*
 крикливий, зойк(т)ли-, $\odot$ ча́сом зойкаючи, $\pm$
 кричащий.
ВСКРЫ́ВАТЬ (*сейф*) відкрива́ти, розбива́-, (*фак-*
ти) *o'* висвічува-, (*шахри*) виводи- на чисту во-
 ду, (*труп*) анатомува́-, розтина́-;
 --й 1. що розкрива́ $\diamond$, з-й виявити, викрива́ч, *n'*
 викривчий, викрива́ль-, 2. що анатому́є $\diamond$, прозе́-
 ктор; --й недоста́тки викрива́ч хиб;
ВСКРЫ́ТЬ: в. ве́ны відкрити ве́ни; $\diamond$;
ВСКРЫ́ВАТЬСЯ (- річку) *n'* креснути; $\diamond$;
 --йся/-ый 1. розкриваний /ви-/, розпечату-, роз-
 пакову-, *n'* розкривний /ви-/, 2. розтина-, анато-
 мова-, розрізу-, 3. (- карту) висвічу-;
ВСКРЫ́ТЬСЯ: --вшийся (*Буг*) скреслий.
ВСКРЫ́ТИЕ (*тіла небіжчика*) рoзтин.
ВСЛЕД: в. за́тем відта́к.
ВСЛЕДСТВИЕ наслідком; в. (всего) з́того *ф'*
 відта́к, *ж'* з то́го всьо-; в. изло́женного наслі-
 дком цього, зважаючи /з огляду/ на сказане.
ВСЛЕПЮ́Ю на сліпо.
ВСЛУХ *z'* на до́слух
ВСЛУ́ШИВАТЬСЯ дослуха́тися, наслуха́ти;
 --йся що наслухá $\diamond$, с-и $\diamond$, слуха́ч /на-, до-, під-/
o. обернений на слух, з напорoшеними ушима.
ВСМА́ТРИВАНИЕ *k*. вгляд.
ВСМА́ТРИВАТЬСЯ задивля́тися /в-, при-/, в. в
кого обма́цувати очі́ма *кого*;
 --йся що /м' хто/ задивля́ється $\diamond$, задивлений /в-/
 зайнятий ро́зглядом, $\odot$ вдивля́ючись, ма́цаючи
 очі́ма; --я *во что* з очі́ма, уп'ятими *куди*, за
 ро́зглядом *чого*;
ВСМОТРЕ́ТЬСЯ: в. хороше́нько роззу́ти о́чі.
ВСО́ВЫВАТЬ: --й що стромля́ $\diamond$, р-й устро́мити,
 з-й всу́ну-, *n'* всува́льний; $\pm$ ВТЫКА́ТЬ, ВПИ-
 ХИВА́ТЬ;
 --йся/-ый всу́ваний, *n'* всувний;
ВСУ́НУТЬ (*до кишені*) уба́ти, запхну́ти; $\diamond$.
ВСПА́РХИВАТЬ *o*. знай /раз-у-ра́з/ пурхати, *n'*
 пурх-пурх кри́лами;
 --й що пурха́ $\diamond$, розпурханий, *n'* пурхливий, $\odot$
 знай пурхаючи, знай пурх та пурх.
ВСПЕ́НИВАТЬСЯ пінитися клубом, вкрива́-
 бра-/ піною /пінявою, шу́мом/, *o*. закипати; $\pm$
 ПЕНИ́ТЬСЯ;
 --йся що бере́ється піною, уквиваний піною, *n'*
 пінний, пінявий.
ВСПЛЕ́СКИВАТЬ сплєскувати, плєска-;
 --й що плєще́ $\diamond$, *n'* хлопкий, хлопотю́чий, хло-
 птливий;
ВСПЛЕ́СНУ́ТЬ: в. рука́ми *n*. вдáритися в по́-
 ли рука́ми.
ВСПЛІВА́ТЬ: в. на пове́рхность вихо́дити на-
 ве́рх, става́ти я́вним;
 --й/-ый що виплива́ $\diamond$, випливаний /с-/, *n'* *т*. ви-

пливний, © випливаючи; -й на по́верхность що вихо́дить на́вєрх /на по́верхню/, щораз видніший; **ВСПИ́ЛТЬ**: в. на по́верхность випливити як о-лива /олія/ на воді, побáчи-дєнне світло; ◊; -вший на п. *ф*^р тепєр, як на долоні.

ВСПОМИНА́ТЬ прига́дувати /собі/, відтвóрюва- /воскрєшá-/ в пам'яті; в. снóва и снóва зга́дува- а-й перезга́ду-; -ялось зга́дувано; -й що зга́дує ◊, звиклий /с-и/ зга́дувати, захо́п-лений спóгадами, р. спогадáльний, спóгад-; -й прòшлоє у спóгадах про минуле; **ВСПО́МНИТЬ** згадати, г. спі́мну-, *ф.* надума-; и никто не -ит *ф.* і соба́ка не гáвкне; **ВСПОМИНА́ТЬСЯ** о. спада́ти на пам'яті; ◊; -йся/-ый зга́дуваний /при-/ , відтвóрю- у пам'яті; **НАВСПОМИНА́ТЬСЯ** о^к назга́дуватись.

ВСПОМОГА́ТЕЛЬНЫЙ спомога́вчий.
ВСПОМОЩЕ́СТВОВА́НИЕ субсидія, запомо́га.
ВСПРЫ́СКИВАТЬ спóрскувати;

-й що ~ує ◊, звиклий /с-и/ ♦, спóрскувач, п^к спóрскувальний, кропі́ль- + %, для ~ування; -йся/-ый спóрскуваний, збриску-, скрòшко-;

ВСПРЫ́СНУТЬ (*чим*) закрóпити, (*закут*) /по-/.

ВСПУ́ЧИВАТЬ ви́пина́ти, видима́-;

-й що видима́ ◊, з-й ви́пнути, схи́льний ♦, п^к ви́пина́льний, видима́ль-;

ВСПУ́ЧИВАТЬСЯ о^к бра́тися пухи́р'ями;

-йся/-ый ви́диманий /з-/ , ви́пина-, р ви́пина́тий;

ВСПУ́ЧИТЬСЯ: -вшийя ви́пну́тий, ви́ду-, ◊.

ВСПЫ́ЛИТЬ о^к загорі́тися /гнівом/, спалє́ннє, заки́п- як вода́ на вогні, впáс- у па́сию; -йв о^{жк} о^к зóпалу;

-вший спалє́нений, загорі-, розпáсійований, і загорі́лець, ◊.

ВСПЫ́ЛЬЧИВЫЙ (*запáльний*) запáльчивий, о^к палахкíй, загонистий, запáли-, займи́с-, горячкүва- /-кови-/.

ВСПЫ́ХИВАТЬ: -й що спáлахеуе ◊, спáлаху́щий, спáлахкíй, палахкíтливий, блискі́тлі-, палахкòтлю́чий, спáлахкү-, о. у спáлахах;

ВСПЫ́ХНУТЬ (*в не́бі*) розблískатися; ◊;

-вший розблískлий, п^к спáлахкү-, ◊.

ВСПЫ́ШКА (*в не́бі*) розблísk;

ВСПЫ́ШКИ (*вознєв, думок*) мiгáвиці ◊.

ВСПЯ́ТЬ навспáк.

ВСТАВА́ТЬ вставáти, (*хутко*) підхóплюватися, (*перед зором*) поставáти; в. ды́бом (- волòс) бра́тися дрòбом; в. на ды́бы (- коня) здiблòва-; в. на за́щиту обставáти за, ставá- в оборóні;

-й що встає́ ◊, підвòджуваний, звиклий ♦, гòтòвий вста́-, (*проти*) повстáнець, © встаю́чий, раз /мить/, і на ногáх; -й на ды́бы здiблòваний; -й на путь чєго гòтòвий стáти на шлях; -й с петухáми рáнний пáх; -щєє сòлнце сòнце на схòді; **ВСТАТЬ** (*з-за стóлу*) звєстíся, встáти від стóлу; -вший © вже на ногáх; -й на ды́бы здiблений.

ВСТА́ВКА (*в сорочцi*) ұставка, вставка.

ВСТАВЛЯ́ТЬ заправля́ти, вкладá-, завбди-, (*зуби*) стáви-; в. пáлки в колє́са кiда- колòди під нòги, ставá- на перешкòді, сòва- дрючки́ в колє́са; -й що вставля́ ◊, з-й /гòтòвий/ встáвити, р^к вставник, п^к р^к встáвчий, т. за́прав-, © вставля́ючи; -й пáлки в к. гòтòвий /р-й/ стá- на перешкòді; -йся/-ый стáвлений, вкладá-, за́правлòва-, вмонтòву-, (*рiч*) встáвка, п^к вставний, (- слово) докiда-, дотòчува-, утòло-;

ВСТА́ВИТЬ (*слово*) приточí-, приткнү-, влiпi-, (*силоу*) р. вмантүли-; ◊; в. в рáмочку опрáви- під скло; в. решётки за́ратува́-.

ВСТРАИВА́ТЬСЯ: -йся вбудòваний, вмонтò-.

ВСТРЕВА́ТЬ; **ВСТРЯ́ТЬ** (*в розмову*) ж^м убòвтнүтис'я.

ВСТРЕПЕНУ́ТЬСЯ о^к ски́нутися;

-вший стрiпòну́тий, стрєпєхнү́тий, ◊.

ВСТРЕ́ЧА г. здiб(анкa), о^к зустрiчáння, стик; при пєрвой -че на пєршiй (же) зустрiчi, © зустрiвшися вперше.

ВСТРЕЧА́НЬЕ зустрiчáння.

ВСТРЕЧА́ТЬ стрiчáти /зу-/ , спотика́-, здiба́- (*в русi*) перєстрiвá-, (*деинде*) подiбу-; в. возрáжє́ннє заперєчуваний, не визнá-; в. в шткiкi накривáти мòкрим ряднòм; в. поддєржку підтрiмуватися;

-й що зустрiчá ◊, р-й /гòтòвий/ зустрiти, зустрiчáльний, © здiбáючи, п^к зустрiчний; -й возрáжє́ннє заперєчуваний, не визнá-; -й затруднє́ннє перєшкòджений трүднощáми, © здiбáючи трүднощi; -й поддєржку чьò підтрiмуваний ким;

-щие хто зустрiчá;

ВСТРЕЧА́ТЬСЯ бáчитися, зустрiчá- ◊;

-йся/-ый здiбуваний /на-, по-/ , стрiва-, перєстрi-; -я п^к /у природi/ вiдомий, /у спòлуци/ присүтний, © с-и бáчитися ◊; -я с затруднє́ннєми = -й затруднє́ннє; -я с интерє́сним явлє́ннєм заскòчений /здiвòва-/ цiкáвим явищєм; -я с трүднòстями не без трүднощiв;

ВСТРЕ́ТИТЬ (*ра́птом*) запопáсти, здiба- п^ф /г. здiблò, здiблє [= подiбáє/]; в. непонимáннє зiткнүтис'я з глухòю стiно́ю; -или /-ило/ зустрiнуто; котòрый встрє́тит що зустрiне /надiблє-/;

ВСТРЕ́ТИТЬСЯ: в. с чєм зустрiти щò; в. с неприя́тностью потрáпити в хáлєпу;

-вший(ся) ◊; -й трүднòсти © зустрiвши рүднощi; -я (ра́птом) зустрiну́тий;

ПОВСТРЕЧА́ТЬ спiткáти, (*щò*) надiба- [котòрый повстрєчáет який надiблє] ◊;

ПОВСТРЕЧА́ТЬСЯ спiткáтис'я ◊;

-вшийя спiткáний, здiба-, стрiну́тий, ◊.

ВСТРЕ́ЧНЫЙ (*вiтер*) (су)протiвний; в. и попере́чный кòжен одiн, пєршiй-лiпшiй; в. иск

супротівний позов, контрпозов.

ВСТРЯХИВАТЬ струшувати *чим/що, (чуприну)* стріпу, підтріпу;

—й 1. що /м^к хто/ стріпує ◊, звиклий /с-и/ с., п^к стріпувальний + %, 2. **расшевеливающий**; —й **головой** що трясє головою, © струшуючи г.; —ый 1. тріпаний, струшува-, стріпу-, 2. **расшевеливаемый**.

ВСТУПАТЬ вступати, (*у стосунки*) заходи-; в. в **бой става-** до бою; в. в **борьбу става-** на прою; в. в **действие почина-** дія-; в. в **диалог** = в. в **разговory**; в. в **должность заступа-** на посаду; в. в **дблю пристава-** до спілки; в. в **единобортство /поединок/ става-** на двобій /герць/, схрещува- мечі; в. в **единобортство с законом** почина- перегоби з законом; в. в **компанию пристава-** до спілки; в. в **наследство обийма-** спадщину; в. в **владение чего** посіда-/дістава- у власності/ *що*; в. в **партию** партизуватись; в. в **права чего** перебира- *права на що*; в. в **переканья** почина- гіркання /суперечку/, гіркатися, огриза-, заїда-; в. в **противобортство** кида- в бій; в. в **разговор** заходити в розмову; в. в **разговory става-** до розмов, заходи- в речі; в. в **силу ю.** набува- чинности, набира- сили, става- чинним; в. в **сношения** заходи- у стосунки; в. в **союз (при)става-** до спілки; в. **на престол** заступа- на царство; в. **на скользкий** путь сходи- на манівці;

—й що вступа ◊, готівий /з^г-й, з-й/ вступити, вступник, п^к вступний, ф^р свіжий, новий, для вступу, © мить, і вже тут; —й в **бой** шойно кинутий у бій; —й в **брак** одружуваний, новоженець; —й в **должность** призначений на посаду, новий урядовець; —й в **компанию** новий спільник; —й в **область /период/** © зайшовши в царину /період/; —й во **владение** новий /майбутній/ власник; —й в **переговory** з^г-й на переговори; —й в **переканья** = **огрызающий**; —й в **разговор** свіжий бесідник; —й в **реакцию** х. схидьний вступа- в реакцію; —й в **силу** с чинний з; —й в **сношения** з^г-й /готівий/ зайті у стосунки; —й в **союз** новий спільник;

ВСТУПИТЬ г. поступити, (*вбигти*) увігнатися; в. в **брак** е. на рушник стаїти; в. в **единобортство с чем** протиставитися чому [в. в е. с **опасностью** п. небезпечі]; в. в **соревнование** /состязá-/ замагатися;

—вший © мить, і вже тут, (*до лиги*) прийнятий, Ѡ.

ВСТУПАТЬСЯ/йся > **ЗАСТУПАТЬСЯ**.

ВСТУПИТЕЛЬНЫЙ о^к увертюрний, (- слово) передній; в. **взнос** г. вписовé.

ВСТУПЛЕНИЕ вхідина, у^р вшестья; в. в **должность** обняття посади; в. в **силу** набуття чинности; **по -ни** в д. обнявши посаду; **при -ни** в д. © обиймаючи п., при обнятті посади.

ВСУЧИВАТЬ втелощувати;

—й що втелощує, готівий /з-й/ втелощити; **ВСУЧИТЬ** втербити Ѡ.

ВСХОДИТЬ о^к схожати;

ВЗОЙТИ: —шедший (- *мисто*) висходжен-;

ВСХОЖИЙ зіхідний, з-й прорості.

ВСЫПАТЬ засип'ати /в-, у-/;

—й що ~а ◊, р-й ф, засипальник /в-/ , сипаль, п^к всипчий, всипальний;

—йся/-ый сипаний, всипув-, всип-, п^к всипний;

ВСЫПАТЬ: в. **по первое число** всипати по саму зав'язку, всипа- перцю /бобу/, да- пам'ятного.

ВСЯ: **вся до конца** (*правда*) **вся-превся**.

ВСЯКИЙ: **без -ого** без ніяких яких, без ніякого; **без -ого сожаления** безжалісно; **во -ую мину-**ту будь-коли; **при -ой погоде** о. дощ не дощ /сніг не сніг/.

ВСЯЧЕСКИ усяково, повсяк, різно, на всі лади, і так і так, і звідти і звідси;

ВСЯЧЕСКИЙ (пре)всякий ◊, о^к всякий тобі [суетá суёт и -ая суетá суетá суёт і -ка т. суетá], найширший [достоїн -ого подражания вартій -ого наслідування].

ВСЯЧИНА: **всякая** в. **всяке** такé і такé **вся-**, такé-сякé, ф. трахомудія; и **всякая** в. е^м і ще чортзна-а-по.

ВТАЙНЕ (*задумувати*) про себе; в. **ото всех** ф^р пótай усіх.

ВТАЛКИВАТЬ заштобхувати, запиха- /у-/ , пха-, штовха-;

—й що пха ◊, звиклий ф, з-й заштобхну-, заштобхувач, штовхач, п^к = %;

—йся/-ый пханій, штовх-, заштобхув-.

ВТАПТЫВАТЬ: в. в **грязь** затопт/увати в болото;

—й що ~тує, звиклий ф, з-й затоптá-, топчий, п^к = %; —й в г. п. пашпóжник;

—йся/-ый втоптуваний /за-/.

ВТЕКАТЬ: —й додаваний, долива-, п^к додатковий, прибукто-, донорний, плюсовий.

ВТИРАТЬ терти; в. **очки** забивá- баки, напуска- туману (в очі), замилувати очі;

—й що тре ◊, з-й втерти, для втирання, зайнятий -ям, п^к втиральний; —й **очки** з-й замилі- очі, окомамилувач, п^к окомамилувальний;

ВТИРАТЬСЯ: в. в **доверие** к кому лататися, /підшивá-, ф. влізати/ до кого,

—йся/-ый втираний; —я в **доверие** влázливий, підшивайло, ф. підчйхвіст, (*штиг*) інфільтрант;

ВТЕРЕТЬСЯ підлататися ◊; в. в **доверие** /милость/ к кому ф. підлататися до кого.

ВТИСКИВАТЬ (*набивати*) внаковувати;

—й(ся) = **впихивающий(ся)**;

ВТИСНУТЬ втовкмачити Ѡ;

ВТИСНУТЬСЯ упхатися ◊;

ВТИСНУТЫЙ о^к втулений, втовкмáче-.

ВТИХУЮ тишком, о^к тихомá, тишкомá.

ВТОЛКОВИВАТИ товкмач/ити;

—й що ~ити $\diamond$, звиклий т., товкмач;

ВТОЛКОВАТИ: в. кому втовкти; $\diamond$.

ВТОРГАТЬСЯ ϕ^p тиснутися [ніби смерть із військом тиснулася в хату], (- *сподади*) напливати;

—йся що вдирається $\diamond$, 3-й /р-й/ вдертися, напасник, влом-, займанець, агресор, κ^u вторжник, (в усі діри) устрявака, n^k агресивний, m^a інвазій-;

ВТОРГНУТЬСЯ (у межі) замчати; $\diamond$;

—вшийся замчаний, $\diamond$, і. > —йся.

В ТОМ-ТО: в том-то и дело в том-то й річ, отож-то, тим-то і штука.

ВТОРЖЕНИЕ (вод) г. влом.

ВТОРИТИ вторувати;

—й що вторує, звиклий /с-и/ $\diamond$.

ВТОРОЙ: в. по стринству підстарший.

ВТОРОСТЕПЕННИЙ с. десятирядний.

ВТРОЕМ утріюк.

ВТЯКАТИ (що у що) простромлювати що чим;

—й що всаджує $\diamond$, р-й всадити, n^k = %;

—йся/—ий устромлюваний /за-, при-/; вгороджу-, всаджу-, втіка-; $\pm$ ВОНЗАТИ.

ВТЮРИТЬСЯ ϕ^k втелючнитися, вхалепи-;

—вшийся ушелепаний, уклеп-, втелюще-, $\diamond$.

ВТЮХАТЬСЯ ϕ^k уклепатися.

ВТЯГИВАТИ тягти, затяга-; в. в себя смокта-;

—й що тягне $\diamond$, 3-й затягти, звиклий /с-и/ затяга-, (за)тягач, смоктун, n^k (за)тягальний + %, для затягання;

—йся/—ий (у)тяганий /за-/; усмоқтава-, усоту-, залучу-, n^k втяжний /за-/;

ВТЯНУТЬСЯ (у що) привичаїтися до чого;

—вшийся привичасний, $\diamond$.

ВУАЛІРОВАТИ (хандж) личкувати, вуалюва-;

—й що личкує, 3-й заличкувати;

—ий личкований, вуальова-;

ЗА♦♦♦ заличкувати, завуалова-.

ВУЛКАНИЗІРОВАТИ вулканізувати;

—й що вулканізує, 3-й за ϕ , вулканізатор, n^k вулканізаторний, вулканізацій-.

ВУЛЬГАРИЗИРОВАТИ вульгаризувати;

—й що вульгаризує, майстер /з-й/ $\diamond$, для вульгаризації, вульгарізатор, n^k вульгарізаторський; —ий вульгарізований.

ВУЛЬГАРННИЙ (жарт) вулич[ш]ний, непристой-, сороміцький, масний, бруталь-, (вислів) базар-, нелітератур-, нецензур-, (стиль) балаган-, унітаз-, (- теорію) спроще-, примітив-, ненауковий, низькопробний.

ВХОД (до печери +) війстя, (кого) ϕ^p вшестя, ϕ^p вступ [деньги за в. гроші за в.]; при-де на вході; у-да о. під порогом.

ВХОДИТИ входити /за-/; (у деталі) заглиблюватися, (з просьбою) вдава-; в. во что ставати чим [в. в привычку с. звичкою]; в. в близкие отношения с зізнаватися з ким; в. в быт поширю-

набирати поширення; в. в действии /силу/ набира- чинности, става- чинним; в. в доверие κ кому ϕ . лататися до кого; в. в долги позича- / ϕ^k напо-;/ в. в задачу бути часткою меті; в. в колею нормалізуватися; в. в компанію приста- вати до спілки; в. в круг обязанностей входи- до обов'язків; в. в чьи намерения ма- намір, бу- в чийх намірах [это не-ит в мой н. я не маю цього наміру, цього нема в моїх н.]; в. в норму 1. нормалізуватися, 2. узвичаюва-; в. в обычаи /привычку/ узвичаюва-; в. в обязанности належати до обов'язків; в. в подробности цікавитися подробицями; в. в чьё положение ставати на чие місце, цікавитися чийми обставинами, г. застановля- над чийм становищем; в. в практику /обиход/ щораз більше практикува-; в. в русло заходити в береги; в. в силу (міцніти) вбива- тися в силу; в. в систему давно вестися [это вошло в с. так д. ведётся]; в. в соприкосновение ϕ^u заходити в контакт, зустрічатися, г. зударя-; в. в состав належати до складу; в. в суть дела дивитися в корінь, заглиблюва- в суть річ; в. с докладом доповідати; в. с запросом вдава- тися /зверта-/ із запитом; в. с ходатайством вдаватися з клопотанням;

—й що заходить $\diamond$, звиклий заходити, 3^m-й зайті, (куди) ϕ^p гість, n^k вхідний, захожий, /баланс/ початковий, /номер/ з. вступний, /до складу/ (при)-належ-, (до числа речей) занесе-, © зайшовши; —й во что щораз s^{n1} n^k [-й в моду щ. модніший]; —й в быт поширюва-; —й в доверие щораз довіреніший /більше довірений/; —й в задачу © як частина меті; —й в колею унормовуваний; —й в компанію новий спільник; —й в обычаи узвичаюваний; —й в подробности цікавий до подробиць; —й в чьё положение зацікавлений чийми обставинами, готовий зглянутися на кого; —й в практику /обиход/ щораз більше практикований /поширю-/; —й в силу ю. = вступающий в с.; —й в соприкосновение = прикасающийся ϕ^u готовий зіткну-; —й в состав /число/ належний до складу /числа/, © (дійс-) член; —й в суть дела знайомле- із суттю річі; оставь надежду всяк сюда —й заліп надію, хто сюди заходить;

ВХОЖ(ИИ) (до кого) прийманий ким, бувалий у кого; быть —им мати вступ /вхід, приступ/ [был вхож к... мав приступ до...];

ВОЙТИ: прбчно в. глибоко закоренітися; в. в азарт загорі- душею, розпали-, розгуля-, розвогніти, зайті в раж; в. в берега (- ріку) убраться в береги, верну- у (свої) береги; в. в дружбу заприятнітися; в. в колею зайті в норму; в. в контакт сконтагуватися; в. в милость запомасти ласки, підійти під ласку; в. в норму унаормува- тися; в. в обыкновение зайті в моду; в. в обще-

ние заспілкуватися; **в. во вкус** 1. розсмакувати, добра- смаку, 2. = **в. в азарт**; **в. в плоть и кровь** ста- плоттю і кров'ю; **в. в чьё положеніе** зглянутися на кого /на чий обставини/; **в. в помещеніе о.** ступити на поріг чого; **в. в раж упас-** в па- сію, зайти в раж, (*у бою*) світу перед собою не бачи-; **в. в употребленіе ста-** на конвєсер; **в. в чемодан** поміститися у валізі; **в. маршевным стрѣм г.** вмаршувати; **разрешите в.** дозвольте зайти;

вошедший (до числа) занєсений, ⊕ *о^к* прихожанин, пришляк, Ѳ; **-й в быт** поширений; **-й в доверіе** вже цілком довірений; **-й в колею** унормова-; **-й в моду** тепєр мод-; **-й в обиход г.** удомашне-; **-й в обычай /привычку/** узвичає-; **-й в плоть и кровь** ⊕ с-и плоттю і кров'ю; **й в поговорку /пословицу/** с-и приказкою /прислів'ям/; **-й в положеніе** зглянувшись на обставини; **-й в роль** привичаєний до ролі; **-й в сілу** с чинний з; **-й в систему** заведе-; **в. в суть** дєла ознайомле- із суттю рєчі /справи/; **-й в традицию** *о^к* затрадице-; **-й с ходатайством** подавєць клопотання.

ВХОЖДЕНИЕ вступ, *у^р* вшєстя.

ВХОЛОСТЮ пустогоном, *п.* на вітер, по-пустотому.

ВЧЕРАШНИЙ: со -его дня відучора.

ВЧИТЫВАТЬСЯ: -йся що читується, заглиблюваний у читанє, бажаючи збагнути ч.

ВЪЕДАТЬСЯ: -йся що в'їдається, з-й в'їстися, с-и в'їда-, ⊕ смола, іржа, *п^к* уїдлиий, упікли-, занудли-;

ВЪЕСТЬСЯ (*кому*) упектїся, в'їс- в печінки; Ѳ; **въевшийся ж^м** допєклий, (- *звичай*) цупкий, Ѳ.

ВЪЕДЧИВЫЙ занудливий.

ВЪЕЗД: при -де (*де*) на в'їзді, (*куди*) в'їжджаючи.

ВЪЕЗДНОЙ (- *браму*) г. в'їздовий.

ВЪЕЗЖАТЬ: -й що в'їздить Ѳ, заїжджанин, *п^к* заїжджий, в'їзний, ⊕ в'їжджаючи.

ВЫБАЛТЫВАТЬ виляпувати, розплєску-;

-й що виляпує Ѳ, з-й виляпати, бб[є]вкало, ляпало, (*на суді*) викажчик;

-ий вибєквуаний, виляпу-.

ВЫБЕГАТЬ; **ПОВЫБЕЖАТЬ** (*у печи з горчицею*) визбігати.

ВЫБИВАТЬ (*трунт з-під ніг*) виривати; **в. дробь зубами** дзвони- зубами; **в. дробь нога-** дрібно-ва-, дрібуші-, виробля- дрібушки; **в. из колеи** вибива- з трибу; **в. на барабане** тарабани-; **в. чечётку** вибива- дрібушки;

-й що вибива Ѳ, з-й вибити, звїклиий /с-и/ вибива-, вибивайло, вибивака, *п^к* вибивуший + %, ± бьющий; **-й дробь зубами** з^м-ий дзвони- зубами, ⊕ видзвєнючи з.; **-й дробь ногами** с-и дріботі- дрібушками; **-й из колеи** з-й виби- з колїі;

ВЫБИВАТЬСЯ: **в. из сил** збиватися /валї-, па-

дати/ з ніг, мордуватися, опадати із сил /на сил-ах/; **в. из последних сил** висїлюватися з останнього;

ВЫБИТЬ (*градом*) витовкти Ѳ;

-йся/-ый вибиваний, витолбчу-, виклєпу-, витрїпу-; **-я п^к** вибивний, вибивистий; **-я из колеи** негєдний дати собі раді; **-я из сил** знесїлюва-;

-ый на барабане тарабана-;

ВЫБИТЬСЯ: **в. из колеи** випасти із сїдла;

-вший (ся) Ѳ; **-я (з колїі) п.** вибитий, виверну-;

ВЫБИТЫЙ = -вший.

ВЫБИРАТЬ: **в. по крупинке /зёрнышку/** вибирувати;

-й що вибира Ѳ, зайнятий вибором, з^м-й /з^г-й/ вибрати, виборєць, *п^к* добірливий, вибирущий /о-/ , *т.* вибірковий, + %, ⊕ вибираючи;

ВЫБРАТЬ (*гроши из банку*) забрати; Ѳ;

♦♦♦СЯ видобуватися, (*із завалу*) вичалїпувати;

-йся/-ый обїраний /ви-/ , обранєць, *п^к* виборний; **-ый** когє вибирають Ѳ; **-я в дорогу** заклопотаний /у клопотах перед/ дорогою;

ВЫБРАТЬСЯ (*з бїди*) висотатися, з видїста-, видобу-, /враз/ вихопи- (*заблукавши*) виблудити.

ВЫБОИНА & *п^к* *вибєстий.

ВЫБОР: при -ре вибираючи; для -ра до вибору.

ВЫБОРКА (*з тексту*) витяг.

ВЫБРАЖИВАТЬ вишумєбувати;

ВЫБРОДИТЬ: -вший виброджений.

ВЫБРАКОВКА (*дїя і □*) вибракєвання.

ВЫБРАКОВЫВАТЬ бракувати; ± **БРАКОВАТЬ**;

-й що ~ує Ѳ, зайнятий вибракєванням, бракер, *п^к* вибракєвчий + %;

-йся/-ый бракований, вибракєву-.

ВЫБРАСЫВАНИЕ викидачка (=викидання)

ВЫБРАСЫВАТЬ викидати; **в. почки** братися в брєсть;

-й що викида Ѳ, з-й викинути, викидач, викидайло, *т.* ежєктор, *п^к* викидний, *т.* ежєктор-, ± бросающий; **-й флаг** с-и викида- прāпор;

-йся/-ый викиданий, *п^к* викидний; **-я с парашютом** парашутєваний, парашутїст, г. спадун;

ВЫБРОШЕННЫЙ: **-ые дєньги** грєші на вітер.

ВЫБРЕДАТЬ; **ВЫБРЕСТИ** виблукати.

ВЫБРИВАТЬ: -й що вигєлокє, покликаний виголити, голяр, голїборода, *п^к* = %;

-йся/-ый вигєлований.

ВЫБРОС (*води*) жбух;

ВЫБРОСЫ (*вогню*) язикї.

ВЫБУХАТЬ (*набухати*) здуватися;

-й що здувається, здутий, випну-, ± здувающийся.

ВЫБУЧИВАТЬ (*бїлизну*) жлуктити;

-й що жлуктитє, зайнятий жлукчєнням.

ВЫБЫВАТЬ вибувати, відхєдити;

-й що вибува Ѳ, вибуваний, р-й /гогєвий/ вибути, *п^к* вибутний, відхїд-, на відхєді;

ВЫБЫТЬ: -вший вибулий, о. когò нема́, $\emptyset$; -шие хто вибув.

ВЫВ/АЖИВАТЬ; -ОДИТЬ поповодити.

ВЫВАЛИВАТЬ: -й 1. що вивало́е $\emptyset$, зго́ден ви-валити, с-и вивало́ва-, за́йня́тий виваленням, n^k = %, 2. що вика́чує (в ба́гні), 3-й викача-; -й яз-ы́к з висоло́пленим язико́м;

-йся/-ый 1. вивало́ваний, висоло́плю-, n^k пере-кидний /ви-/; 2. вика́чуваний;

ВЫВАЛИТЬ (очи) вибалушити; $\emptyset$.

ВЫВЕДЫВАНИЕ вивідництво, m^u вивідки, звідн.

ВЫВЕДЫВАТЬ розвідувати, розню́кува-, ни́ш-пори-, ϕ^p до́шпугуватися;

-й що ~ує $\emptyset$, 3-й вивіда́ти, вивідач, вивідув-, ви-відник, ни́шпор(к)а, проно́за, до́йда, дознаве́ць, n^k ни́шпорливий, ни́шпорний, на виві́дках.

ВЫВЕРТЫВАТЬ: -й(ся) = выкручивающий(ся); -йся из рук вислизу́ющий, в'юн;

ВЫВЕРНУТЬ: в. наизна́нку *n. g.* оберну́ти ко́та хвосто́м;

ВЫВЕРНУТЬСЯ o^k вив'юнитись $\emptyset$.

ВЫВЕРЯТЬ перевіря́ти, випробува-, контролюва-; в. на веса́х вива́жува-;

-й що вивіря́ $\emptyset$, звиклий вивіря́ти, для пере́вир-ки, за́йня́тий -кою, контроле́р, випробува́ч, вип-робовець, n^k випробовний, контро́льний + %, k^u вивіря́ль-;

-йся/-ый вивірюва́ний, контролю́-

ВЫВЕТРИВАТЬСЯ: -йся вивітрований, 3-й ви-вітритися;

ВЫВЕТРИТЬСЯ вивітріти;

-вшийся вивітрілий $\emptyset$.

ВЫВЕШИВАТЬ¹ ви́шати, (крам) ва́жити;

-й 1. що виві́шує $\emptyset$, 3-й виві́сити, 2. що вива́жу-є $\emptyset$, вива́жувач, вага́р, n^k = %;

-йся/-ый 1. виві́шуваний, 2. вива́жу-.

ВЫВЕШИВАТЬ² (тра́су) познача́ти тичка́ми.

ВЫВИНЧИВАТЬ викру́чувати, вигві́нчу-;

-й що вигві́нчує $\emptyset$, вигві́нчува́ч, n^k = %, $\odot$ виг-ві́нчучочи $\emptyset$;

-йся/-ый вигві́нчува́ний, викру́чу-.

ВЫВИХ виверт.

ВЫВОДИТЬ (на прохі́д) води́ти, (зло) викорі́нюва-; в. в лю́ди доводи́- до путя́; в. в расхо́д 1.

спі́сува- на ви́датки, 2. пуска́ти в р.; в. из заб-лужде́ния ко́го розкрива́- о́чі /зніма́- по́лу́ду з оче́й/ кому́; в. из равнове́сія /в. из себя/ виво́ди- з рівнова́ги, псува́- кров кому́; в. из терпе́ния ко́го урива́- терпе́ць кому́; в. на свет Бо́жий витяга́- 3-під кі́лима; в. на чистю́ю во́ду виво́ди- на світ; в. фунда́мент кла́сти підва́лини;

-й що виводи́ть $\emptyset$, 3-й вивести́, для виве́дення /викорі́нюва-/, за́йня́тий -ям, викорі́нюва́ч, ϕ^p (ви)води́й, вагажо́к, провідник, проводи́р, n^k ви-відний, веду́чий + %, s^k -(ви)но́сний [се́мявы-водя́щий спермоно́сний]; -й из равнове́сія 3-й

зіпсува́- кров кому́; -й из терпе́ния ко́го 3-й у-рва́- терпе́ць кому́; -й псе́ню заспі́вувач; -й фу-нда́мент поклада́ч підва́лин;

-йся/-имый пло́дженый, виво́джува-, випло́джу-; викорі́ню-;

ВЫВЕСТИ: в. из заблужде́ния зня́ти шори́ з оче́й, p^k розшо́ри- /відкри́-/ о́чі; в. из затрудне́ния зара́ди- хале́пі; в. из состоя́ния безде́ятельности зру́ши- з ме́ртво́ї то́чки; в. из терпе́ния ко́го урива́- терпе́ць кому́;

ВЫВЕСТИСЯ 3^u випло́дитись;

выве́дший $\emptyset$, o^k виві́лий.

ВЫВОЗ (за кордо́н) е́кспорт.

ВЫВОЗИТЬ виво́зити, (куди) вози́-, (за кордо́н) експортува́-;

-й що виво́зити $\emptyset$, 3-й /р-й/ вивезти́, с-и виво́зи-, (ви)вози́й, експорте́р, n^k вивозовий;

-йся/-имый виво́жуваний, е́кспорто́-, призна́чений на е́кспорт /на виві́з/, n^k виві́зний;

ВЫВЕЗТИ: куда́ крива́я /родна́я/ вы́везе́т куди́ хви́ля ви́несе.

ВЫВОЗНО́Й: -а́я по́шлина ми́то на виві́з.

ВЫВОЛАКИВАТЬ витяга́ти. тягти́, виво́ліка́-;

-й що тя́гне $\emptyset$, р-й витя́гати, звиклий /с-и/ $\diamond$, витяга́ч, волочи́й, n^k = %, $\odot$ витяга́ючи;

-йся/-ый воло́чений, тя́гне-, витяга́-, виво́ліка-.

ВЫВОРАЖИВАТЬ вичаро́вувати.

ВЫВОРАЧИВАТЬ виверта́ти; в. ду́шу пекти́ ду́шу; в. потроха́ виверта́- тельбу́хи;

-й що виверта́, 3-й вивернути́, с-и /звиклий/ $\diamond$, воро́гий + %; -й ду́шу (би́ль) ятру́щий; -й наиз-на́нку виворотний;

ВЫВОРОТИТЬ: в. наизна́нку *n. g.* оберну́ти ко́та хвосто́м;

-йся/-ый вивертаний; -я виверткий, виворі́тний, 3-й ви́крутитися;

ВЫВЕРНУТЬСЯ o^k вив'юнитись $\emptyset$;

ВЫВОРОТИТЬСЯ: в. из рук ви́пручатися; $\emptyset$.

ВЫГАДЫВАТЬ (час) викро́ювати;

-й що ~ює $\emptyset$, 3-й вимудрува́ти, хитру́н, мудраге́ль, мудраге́лик, n^k хитрому́дрий; -й вре́мя ви-кרו́юва́ч ча́су.

ВЫГИБАТЬСЯ вигина́тися, гну́-;

-йся що вигина́ється $\emptyset$, звиклий $\diamond$, n^k гнучкий, хибкий, хисткий, гнучий, вигі́нний.

ВЫГЛЯДЕТЬ > ВЫГЛЯДЫВАТЬ².

ВЫГЛЯ/ДЫВАТЬ¹ /~НУТЬ/ визи́рати, ви́гляда́-;

-вая *n.* визи́рцем;

-й що визи́ра $\emptyset$, с-и визи́рати, визи́ра́ка, (чека-лець на прибу́ття) ви́гляда́ч, n^k визи́рущий, $\odot$ зирк та зирк;

ВЫГЛЯНУТЬ¹ визи́рнути, n^{ϕ} зирк;

ВЫГЛЯДЕТЬ¹ (вibráти) o^k визи́рити.

ВЫГЛЯ/ДЫВАТЬ² /~ДЕТЬ²/ ви́гляда́ти, пока́зув-;

-й що ви́гляда́ $\emptyset$, о. на ви́гляд, з ви́гляду; мо́ло-до -й мо́лодий з ви́гляду; обла́ка ви́гляда́т к

дождю хмари показують на дощ;

ВЫГЛЯДЕТЬ² мати вигляд, здаватися, показува-, [Н. -ит больний Н. здається /показує-/ хворим]; **ужасно запущенно** в. світити пустокою; **жалко** в. ма- блідий вигляд.

ВЫГНИВАТЬ: -й що вигнива, вигніваний;

ВЫГНИТЬ: -вший вигнилай, витрух-.

ВЫГОВАРИВАТЬ; **ВЫГОВОРИТЬ**: не в. задавити слова.

ВЫГОВОРЕННЫЙ промовлений /ви-/.

ВЫГОВОР (вимова) акцент, г. виговір.

ВЫГОДА інтерес; для своєї -ды собі на користь.

ВЫГОДНО: кому́ это в.? на чий млин вода?;

быть в. кому залезати на тому [ей было в. їй залезало на т.];

ВЫГОДНЫЙ: в -ом свете в найкращому світлі.

ВЫГОН & вигонець.

ВЫГОНЯТЬ витуряти /вигурюва-/ (в шию);

-й що женé $\diamond$, з-й вигнати, n^k вигінний; -й две норми з. в. дві норми; -й спирт винокур, вінник, гуральник;

-ый гнаний, (ви)гонений, (-спирт) $ж^m$ гнятий;

ВЫГНАТЬ показати (на) двері /поріг/ кому $\diamond$.

ВЫГОРАЖИВАТЬ вигороджувати, уневінню-;

-й що вигорджує $\diamond$, с-и $\diamond$, покликаний вигородити, уневіннювач + захищающий.

ВЫГОРАТЬ вигоряти;

-й що вигорят $\diamond$, покінутий $\diamond$, майже вигорілий, (на сонці) май- вилина-, напіввилина-, линючий;

ВЫГОРЕТЬ випалитися $\diamond$; не -ело бас увірвався.

ВЫГРЕБАТЬ вигрібати, гребті;

-й що вигріба $\diamond$, зайнятий вигортанням, с-и $\diamond$, вигрібач, вигортальник, громаділь-, гребець, весляр, n^k вигортальний + %;

-йся/-ый гребенний, вигреба-, вигорта-, n^k вигрібний;

ВЫГРЕБЕННЫЙ вигребаний.

ВЫГРЕВАТЬ гріти, вигрівá-/зо-, піді-/;

-й що вигрівá $\diamond$, n^k вигрівальний + %, вигріву-щий;

ВЫГРЕТЬ: выгретый вигрітий $\diamond$;

ВЫГРЕТЬСЯ: -вшийся вигрітий, $\diamond$.

ВЫГРУЖАТЬ розвантажувати, г. виладову-;

-й що ~ує $\diamond$, з-й розвантажити, для розвантаження, зайнятий -ям, розвантажувач /ви-/ (роз)вантажник, виладовувач, n^k виладовчий, розвантаж- /ви-/ + %;

-йся/-ый розвантажуваний /ви-/ (виладову-;

ВЫГРУЗИТЬ звантажити $\diamond$.

ВЫГРЫЗАТЬ вигризати;

-й що вигриза $\diamond$, гризучий + грызущий;

-ый вигризаний.

ВЫДАВАТЬ (ви)давати, ϕ^p зраджу- [гблос -ал ёё гблос зрадів ї], (тайну) г. прозраджу-; в. себя зраджуватися, викривати себе; в. себя за ви-

ставляти себе за;

-й 1. що видає $\diamond$, з^г-й видати $\diamond$, (ви)давець, видавач, n^k (ви)давецький, 2. що зраджує, зрадник, викражчик, (себе) викривач, n^k зрадливий, виказли-; -й на руки © видаючи на руки; -й себя за під іменем кого;

-аемая (заміж) віддана; -ый 1. (ви)даваний, 2. виказу-, зраджу-;

ВЫДАТЬ: в. (себя) с голово́й виказати з голово́ю, (зради себе); в. тайну зради- таємницю;

-вший $\diamond$; -й себя с голово́й що сам себе зрадив;

ВЫДАВАТЬСЯ (з лінії) виставлятися; $\diamond$;

-йся 1. (з ряду) випнутий, висуну-, © видатний, визначний, непересіч-, o^k зірковий, з. значний, (гідний уваги) маркант-, (twір) блискучий, знаменитий, о яких мало, на славу. 2. що видається, видаваний, видавець, n^k видавничий; -я гра-жданій (України) $у^p$ син ± ВЫПЯЧИВАТЬСЯ.

ВЫДАВЛИВАНИЕ витиск.

ВЫДАВЛИВАТЬ витиска/ати; & з^g видавлювати-

ся (з уст); в. слова цідити крізь зуби;

-й що ~а $\diamond$, з-й /з^г-й/ вичави-, вичавлювач, n^k = %;

-йся/-ый вид[ч]авлюваний, видушу-, витіску-, n^k чавкий.

ВЫДАВЛИВАТЬ (жолоб) вижолблювати.

ВЫДАТЬ (заміж) n^m видання.

ВЫДАЧА (грошей) виплата; при -че на видачі, під час видачі /виплати/; к -че ϕ^o видати /виплати-/ [к -че \$ 5 вида- \$ 5]; подлежит -че належить вида- /виплати-/.

ВЫДАЮЩИЙСЯ > ВЫДАВАТЬСЯ.

ВЫДВИГАТЬ висува-, витика-, (ідео) пропонува-, (тему) порушувач-, (вимогу) виставля-; в. обвинение протів кого звинувачувати /зводипеню на/ кого;

-й що висува $\diamond$, з-й /р-й/ висунути, n^k = %; -й возражения опонент; -й гипотезу /тэзис/ автор гипотези /тэзи/; -й обвинение = обвиняющий;

-й проблему порушувач проблеми; -й программму автор нові /готової/ програми;

ВЫДВИГАТЬСЯ висуватися, витикатися $\diamond$;

-йся/-ый висуваний, пропону-, n^k висувний, висуванець; -я n^k т. витичний, © с-и $\diamond$, (на здобуття премії) номінант; -я впереди всех © стаючи поперед усіх.

ВЫДВОРЕНИЕ виселення, відселе-, випровадження-, депортація, o^k викидачка.

ВЫДВОРЯТЬ виселяти, депортува-, випроваджу-, виганя-, витуря-, дава- по шпці;

-й що депортує $\diamond$, радий виставити, випроваджувач, $ж^m$ витуряйло, n^k депортаційний;

-йся/-ый випроваджуваний, витурю-, депорто-, гнаний, (ви)гоне-;

ВЫДВОРИТЬ виставити, відсели-, ϕ^p випер- $\diamond$.

ВЫДЕЛКА (шкурри) виправка; овчинка -ки не стобит шкурка виправки не варт.

ВЫДЕЛ'ЬВАТЬ виробляти, робити;

--й що виробляє $\diamond$, зайнятий виробленням, виробник, продуцент; --й **кожи** чинбар, кожум'яка; --й **коління** с-и вибрикувати, з вибриками; --й **ногами** кренделя /-й **мыслете**/ мастак плести кренделі (ногами), $\odot$ плетучий кренделі; --й **трюки** трюкач, витівник; --й **фокусы** звичний викида-коники, штукар, з кониками; --й**ся**/--**ий** роблений, вироблюва-, продуко-, (-*шкіру*) вичиню-.

ВЫДЕЛ'ЬЯТЬ (*пай*) уділяти, (*гроші*) асигнува-, (*рису*) вирізня-, увиразнюва-, підкреслю-;

--й що виділяє $\diamond$, з^Г-й уділити, з-й вірізни-, *n*^к видільчий + %, видільний, *c*^к -видільний [-й **жёлчь** жовчовидільний];

◆◆◆**СЯ** (*на тлі*) зоріти, (*з чого*) *ф.* виламуватися, виділюва-; **в. на пустынном фонe** самотіти;

--й**ся**/--**ий** уділюваний /ви-/ , вирізно-, увиразню-; --я *n*^к унікаль-, особливий, $\odot$ унікум, один на світі; **резко -я** (- *риси*) різко означений; **что либо -щесся на общем фонe** щось, за що б зачепилося око;

ВЫДЕЛИТЬСЯ (*барвою*) вибарвитися; $\diamond$.

ВЫДЕРГИВАТЬ смикати; (*волос*) вискубува-;

--й що смиче $\diamond$, зайнятий смиканням, з-й висмикати, смикун-, висмикувач, *n*^к висмикувальний %; --й **зубы** зубодёр, дерізуб, *г.* відризуб; --й **цитаты** жонглер цитатами;

--й**ся**/--**ий** смиканий, висмикув-, витяг- $\diamond$;

ВЫДЕРНУТЬ (*з котіці*) скубнути; $\diamond$.

ВЫДЕРЖИВАТЬ терпіти, витерплювати;

--й що витримує $\diamond$, незігнаний, нескорен-, з-й витримати, *n*^к витривалий, терплячий, видержливий, *o*^к витримли-; --й **заданные размеры** стійкий у заданих розмірах; --й **паузу /роль/** $\odot$ дотримуючи паузи /ролі/; **не -й критики** поза всякою критикою; **не -й сравнения** поза всяким порівнянням, *г.* не до порівняння;

--й**ся**/--**ий** витримуваний /до-/ , витерплю- $\diamond$;

ВЫДЕРЖАТЬ (*іспит*) скласти; **в. характер** не спасувати;

--вший $\emptyset$;

ВЫДЕРЖАННЫЙ (- *вино*) вистояний; $\diamond$.

ВЫДИРАТЬ: --й = **вырывающий**;

ВЫДРАТЬ: **выдеру** *г.* видру.

ВЫДРОХ (*тяжский*) віхек.

ВЫДУВАТЬ: --й що видимає $\diamond$, з-й видути, зайнятий дуттям, видувальник, видмұхувач, (*скло*) складув-, *n*^к видувний;

--й**ся**/--**ий** видуваний, видмұху-, видудлю-, *n*^к видувний.

ВЫДУМКА; **ВЫДУМКИ** на вербі груші, вигадництво.

ВЫДУМЫВАТЬ (*в отисі*) перебирати міру;

--й що вигадує $\diamond$, винахідник, вигадко-, вигадник, на всі штуки з-й, меткий на вигадки, *n*^к ви-

гядливий, порадли-, *n*^к брехлі-;

--й**ся**/--**ий** вигадуваний, видуму-;

ВЫДУМАТЬ зморокувати, вимірку-, з^н вимудрити.

ВЫДЫХАТЬ видихати, *р.* видихува-; **тяжело в. вихекувати**; **в. аромат** сходити пахощами;

--й що видихає, *n*^к видихуший, видихальний, *o*^к видиховий, $\odot$ видихаючи;

--й**ся**/--**ий** видиханий; --я $\odot$ знесилова-, виснажу-, на межі знесилення;

ВЫДОХНУТЬСЯ: **выдохшийся** знесилений, виснаже-, *o*^к витхлий, $\emptyset$.

ВЫЕДАТЬ вижирати, *n*^o вижовувати;

ВЫЕДЕННЫЙ: --ого **яйца** не стобит не вартий доброго слова.

ВЫЕЗД: **относящийся к -ду** виїздовий.

ВЫЕЗДНОЙ *г.* виїздовий.

ВЫЕЗЖАТЬ їхати, виїзді-, (*звідки*) вибиратися; **в. в свет** (*в сели*) ходити на вулицю;

--й що виїздить $\diamond$, з^Г-й /з^М-й/ ви $\emptyset$, їздець, виїжджанин, з прощальник, *n*^к виїзний, *г.* виїздовий;

--й **на ком** з-й виїхати на; --й **на чём** удачливий коштом чого.

ВЫЕМКА (*заглибина*) паз, заглиблення, гніздo, (*невелика*) щербина.

ВЫЖИВАНИЕ виживання, вижиття.

ВЫЖИВАТЬ: --й що /*m*^т хто/ виживає, виживаний, з-й вижити, *n*^к виживуший; --й **из ума** майже здурілий, щораз слабший на голову;

ВЫЖИТЬ *o.* зостатись при житті; & $\diamond$. вижитися; **для тогоб, чтобы в. (засиб)** виживальний, для виживання;

--вший $\emptyset$, *p*^к переживець;

--ий = --й.

ВЫЖИГА *o*^к суцїга.

ВЫЖИГАТЬ випалювати; **калёным железом в. гарячим залізом** випікати;

--й що випалює $\diamond$, для випалення, зайнятий -ям, випалювач, *n*^к випалювальний, *c*^к випали- [випали-земля]; --й **калёным железом мастак** випікати гарячим залізом;

--й**ся**/--**ий** випалюваний, (*метал*) випал;

ВЫЖЖЕННЫЙ: **тактика -ой земли** тактика голої землі.

ВЫЖИДАТЕЛЬНЫЙ: --оє **положение** позиція вичікування.

ВЫЖИДАТЬ вичікувати /о-/; --й що чекає на $\diamond$, з^Г-й вичекати, *n*^к очікувальний + %, $\odot$ ~уючи;

--ий очікуваний /ви-/ , чатова-, *р.* вижида-;

ВЫЖДАТЬ перечекати, вичекати $\diamond$.

ВЫЖИМ витиск, *c*^м вивага, виважування.

ВЫЖИМАНИЕ чавлення, +/- **ВЫЖИМ**.

ВЫЖИМАТЬ чавити, (*вагу*) виважувати;

--й 1. що чавить $\diamond$, з-й ви $\emptyset$, для чавлення, зайнятий -ям, вичавлювач, вигнічу-, *n*^к т. витисний, витискаль- + %, 2. $\odot$ що виважує $\diamond$, з-й виважи-,

звіклий в.; -й все соки жмікрут, визи́скувач;
-йся/-ый 1. чавлений, вичавлюва-, вигнічу-, ви-
кручу-, витісканий, 2. вива́жува-, вижма-;
ВЫЖАТЬ (з кого) ф. видоїти, ф^p взя- [в. из
маши́ны взя- з маши́ни]; в. как лимон ви́кру-
тити як мокру ганчірку /шма́тку/.

ВЫЖУЛИВАТЬ видурювати;

-й = выманывающий.

ВЫЗВНИВАТЬ знай дзвоніти;

-й що знай дзвонить, дзвона́р, н^c стодзвонний,
© видзвнюючи.

ВЫЗДОРОВЛИВАТЬ видужувати, здоро́вша-,
приходи- /верта́тис/ до здоро́в'я, ставати на
но́ги, г. здоро́ві-; & підду́жува-;

-й що видужує ◊, (вже) підлікований, майже
здоро́вий /відхворілий/, (деда́лі) здоро́віший,
напіввидужалий, о^c малохворий, підздоро́вий,
вже-на-нога́х;

ВЫЗДОРОВЕТЬ відхворіти, відхорува́-, при-
йти́ до си́ли, г. ви́здорові-; ◊;

-вший відужалий, відхворі-, (тепе́р) уже́ здоро́-
вий, ◊.

ВЫЗРЕВАТЬ стігнути, вистига́-, (- ідею) о. бру-
нжува́тися;

-й що достига́ ◊, покину́тий достига́ти, щора́з
сти́гли́ший /дості́гли-, спі́лі- +/, н^c дохо́джа́лий;

ВЫЗРЕТЬ -вший (майже) візрілий ◊, ◊.

ВЫЗЫВАТЬ клікати [к. на поліцію], (гне́в) бу-
ди́-, (на що) провокува́-, (крах) призводи́- до;
(телефо́ном) о^c видзвонюва-;

в. **беспоко́йство** в *ком* занепоко́ю- *кого*; в. **головокруже́ние** па́-
морочи- (го́лово)-; в. **доса́ду** в *ком* пекти́ о́чі *ко-*
му, о. коло́- в о́чі *кого*; в. **неудовольствие** *чьё* /у
кого/ в *ком* гла́ди- про́ти шерсти́ *кого*, крути́- в
но́сі *кому*; в. **отвраще́ние** у *кого* смерді́- *кому*;

в. **перепо́лох** зчиня́- бу́чу; в. **подозре́ние** к *ко-*
му кі́да- тинь на; в. **слёзы** у *пройма́*- слзозо́ю
кого; в. **смех** зрива́- сміх; в. **смяте́ние** колоті́-;

в. **трево́гу** гвалтува́-, алярму-; в. **чу́ство** вост-
то́рга /изумле́ния +/ в *ком* перейма́ти *кого*;

-й що /м^c хто/ клі́че ◊, з-й ви́кликати, ви́клик-
а́ч /по-, за-/ , заклика́льник, клику́н, кличко́, кли-
ка́ч, (сміх) збу́дник, (стрес) призвíd- /спричин-,
призвídець/ *чого*, н^c зухва́лий, зади́рливий, зачі-
пли-, заго́нний, провока́твний, /жест/ демо-
нстра́тив-, зачіпний, к^c визивний, ф^p гід- [-й за́-
вистіє г. за́дроті́], з насту́пним [удар, -й пад-
е́ние удар з н. па́дінням]; -й ажио́таж ажио́таж-;

-й **беспоко́йство**- триво́ж-, занепо́кійливий; -й
бу́рю громоно́сний; -й **головокруже́ние** з-й за-
па́морочити, н^c па́мороч-; -й (горя́чие) **спо́ры**
(го́стро) полеми́ч-; -й **забве́ние** (- зилля) забу́тний;

-й **оско́му** оско́мистий; -й **подозре́ние** = возбу-
жда́ющий п.; -й **пресыще́ние** оско́мистий; -й
смех сміхоно́сний; -й **смяте́ние** колоті́тник; -й
то́лки (поле́мику, ма́ссу бткликов) резона́нс-;

-й **трево́гу** триво́ж-; не -й **возраже́ний** слу́ш-;
не -й **со́мне́ний** безу́мнів-, позба́вле- су́мнівів-;
-яю́ще зачіпливо, заго́нство, зачіпкава-, з завб-
іс-, з ви́кликком, (як), © аж до нена́висти; [-я-
ю́ще споко́йно а. д. н. споко́йно];

ВЫЗВАТЬ (*чарами*) наслати́; в. **конфронта́-**
цию *среди́* *кого* зіткну́- *лоба́ми* *кого*; в. **крово́-**
вую **вражду́** *ме́жду кем* /на́родами/ *поста́ви-*
кого /на́роди/ *ни́ж-на-ни́ж*; в. **к** **жизни́** **покли́ка-**
до **життя́**; в. у *кого* **что** **заки́ну- кому** в **се́рце**
що [в. у *неё* **жела́ние** з. ій в с. **бажа́ння**];

-вший ◊; -й **сенса́цию** **сенса́ційний**;

♦♦♦**СЯ** (*діяти*) зголо́шуватися, ж^m **охо́ти-** ◊; -я́-
ється *кто* **кли́кано** *кого*; **э́то** -я́**ється** **рядом** **при-**
чин на **це** **е** **бага́то** **причин**;

-йся/-ый **кли́каний**, **викли́кув-**, **спричи́но-**,
(*чим*) **порб́джу-**, **збу́джу-** ◊; -я (*діяти*) зголо́шу-,
н^c **гото́вий**;

ВЫЗВАТЬСЯ (*на дію*) **обібра́тися** ◊;

-вший **зголо́шений**, **гото́вий** ◊, ◊;

ВЫЗВАННЫЙ (*наслідок*) **спону́каний**; ◊; (*чим*)
о^c **споводо́ва-**; в. **обсто́ятельствами** **ситуа́тив-**.

ВЫЗЫВНОЙ -я́я **кно́пка** **гу́дзик** **ви́клик**, **вик-**
лика́ч, **кликун**, **кличко́**.

ВЫИГРЫВАТЬ **вигра́вати**; в. в *чьих* **глаза́х** **ви-**
ро́ста́ти в *чьих* **о́чах**;

-й що **виграе́** ◊, з-й **вигра́ти**, **звіклий** ♦, **вигра-**
ва́ч, (ві́чний) **виграве́ць**, н^c **виграву́щий**, **виграш-**,
найви́грашні́ший; -й **вре́мя** © **умі́вши** **вигра-**
а- час; -й **бой** **перемо́жець** (**бою**);

-ый **вигра́ваний**;

ВЫИГРАТЬ в. **вре́мя** г. **вигра́ти** на **ча́сі**.

ВЫИГРЫШ; **ВЫИГРЫШИ** о^c **вигра́**.

ВЫИГРЫШНЫЙ (*факт*) ф^p **кози́рний**.

ВЫИСКИВАТЬ **шукáти**, **нишпори-**, (*нишком* /
доскі́ливо) **вини́шпорюва-**, ф^p **дале́ко** **ходи́-**
[на́що **д. х. ?]**; в. **спо́соб** **добира́- спо́собоу**;

-й що **~а** ◊, **зайня́тий** **по́шуком** *чого*, **шукáч**, **ви-**
шукува́ч, **нишпорка**, н^c **нишпорли́вий** + %;

-йся/-ый **шуканий**, **вишу́кува-**, **вини́шпорю-**;

ПОВЫИСКИВАТЬ **вини́шпорити**, **повишу́ку-**
ва-, о^c **повизна́ходити** ◊.

ВЫКАЗЫВАТЬ **виявля́ти**; в. **пренебреже́ние** **к**
кому **бра́-** **під** **но́ги** /**виявля́-** **зневáгу** **до** / *кого*.

ВЫКАПЫВАТЬ; **ВЫКОПАТЬ** *n.* **викорпати**
[**где** **ты** **её** -**ал** **де** **ти** **ї** **викорпав?**].

ВЫКАРАБКИВАТЬСЯ **видира́тися**, (*з біди*) **ви-**
бо́рсува-, **вiteréбукува-**;

-йся **що** **~ється** ◊, з-й **видертися**, **с-и** **видира́-**, ©
видира́ючися;

ВЫКАРАБКАТЬСЯ (*з чого*) о^c **виба́ратися**,
видобу- ◊, (*на дере́во*) **стере́бка-**.

ВЫКАРМЛИВАТЬ **вигодо́вувати**, **вико́ху-**;

-й що **~ує** ◊, з-й **вико́хати**, **году́н**, **годо́вник**, **го-**
дува́ль-, н^c **годува́льний**, **вигодо́вчий** + %;

-йся/-ый **годо́ваний**, **вигодо́ву-**, *i.* **годо́ванець**.

ВЫКАТЫВАТЬ викоч/увати, котіти;
 -й що ~ує $\diamond$, зайнятий викочуванням, котій, n^k = %, © с-и $\diamond$; -й глаза витрищака, n^k вирлобкий, балухатий, булька-, зірка-;
 -йся/-ый кошений, викочуваний;
ВЫКАТИТЬ: в. глаза вибаньчитися $\diamond$.
ВЫКАЧИВАТЬ помп/увати, випомпову-;
 -й що ~ує $\diamond$, 3-й випомпувати, зайнятий помпуванням, помпувальник, n^k ~увальний + %;
 -ый випомповуваний, помпова-.
ВЫКАШИВАТЬ косити, о. класи- покоси;
 -й що викошує $\diamond$, 3-й викосити, косар, n^k косильний + %;
 -ый викошуваний, кошений.
ВЫКИДЫВАТЬ: в. фокусы викидати коніки; в. колёнца вибрикува-, роби- вибрики;
 -й = выбрасывающий; -й колёнца = выделяющий к.; -й фокусы = выделяющий ф.;
 -й штукку штукар, 3-й викинути фортель;
ВЫКИНУТЬ: в. колёнце /штукку/ викинути фортель; в. штукку викинути коника, учворити $\diamond$.
ВЫКИДЫШ о. недорід жіночий.
ВЫКЛАДКА: с полной -кой e^u у повному віряді, n^k o^k повнозбрійний;
ВЫКЛАДКИ (в цифрах) обрахунки.
ВЫКЛАДЫВАТЬ (стину) класти; в. дёрном дёрнува-; в. дұшу відкрива- серце; в. на чистоту нічого не таї-, o^k відкритися як перед Богом;
 -й що кладё $\diamond$, 3-й викласти, кладій, кладильник, n^k викладущий, викладальний, © викладаючи;
 -й дұшу щірий, як на сповіді;
ВЫЛОЖИТЬ: -вший ($\diamond$); -й карты © виклавши карты;
ВЫЛОЖЕННЫЙ: в. жёмчугом оперлований.
ВЫКЛЮЧАТЬ відключати, вилуча-, (зі спуску) викреслова-;
 -й що вимика $\diamond$, 3-й вимкнути, (рiч) вимикач, n^k т. вимикальний + %, /що роз'єднує/ роз'єднiвчий;
 -йся/-ый виміканий, вилуча-, відключа-, викреслова-.
ВЫКЛЯНЧИВАТЬ канючити, кланда-, цигани-, вициганова-;
 -й що канючить $\diamond$, звiклий /с-и/ $\diamond$, канюка, кландало; $\pm$ ВЫПРАШИВАТЬ;
ВЫКЛЯНЧИТЬ вижебрати, вимангачити $\diamond$.
ВЫКОВЫВАТЬ кувати, виковува-;
 -й що кує $\diamond$, покликаний /з-й/ викувати, коваль, ковач, n^k = %, © с-и виковувати;
 -йся кований, виковува-.
ВЫКОВЫРИВАТЬ виколуп/увати, колупати;
 -й що ~ує $\diamond$, колупайло, © виколупуючи;
ВЫКОВЫРИТЬ (цакаву рiч) вишпортати; $\pm$ ВЫЦАРАПАТЬ;
ВЫКОВЫРИВАТЬСЯ видлубуватися $\diamond$;
 -йся/-ый колупаний, виколупув-, видлубу-;

ВЫКОВЫРЕННЫЙ виколупнутий $\diamond$.
ВЫКОЛАЧИВАТЬ > ВЫБИВАТЬ.
ВЫКОРЧЕВЫВАТЬ корчувати;
ВЫКОРЧЕВАННЫЙ: в. лес /участок, место/ корчунок.
ВЫКРАИВАТЬ краяти, крої-, н. вимудровува-;
 -й що кроїть $\diamond$, 3-й викроїти, крайльник, n^k кроїльний + %, н. мудрагель;
ВЫКРОИТЬ (коштин) викомбінувати; в. бутылку виклинцова- пляшку;
 -йся/-ый краєний, крбс-, викра[о]юваний, вимудрову-.
ВЫКРАШИВАТЬ: -й 1. красящий + раскрашивающий¹, 2. що викришує, 3-й викришити, n^k = % + раскрашивающий²;
 -йся/-ый 1. фарбований, 2. викришу-; -я зуб вищерб;
ВЫКРАСИТЬ: в. и выбросить одна користь - викинути;
ВЫКРОШИТЬ: -вший (ся) $\diamond$; -я викришений.
ВЫКРИК погук. з. о́клик
ВЫКРИКИВАТЬ гукати, вигукува-, (знай) крича-;
 -й = кричащий.
ВЫКРУЧИВАТЬ: -й що викручує $\diamond$, покликаний викрутити, n^k = %, с^к викрути- [викрутигриш], © викручуючи;
 ♦♦♦СЯ (з бiди) вимбту/ватися, вив'язу-, з. виви-;
 -йся/-ый викручуваний, вигвинчу- $\diamond$; -я що ~ється $\diamond$, звiклий /с-и/ викручуватися, викрутень, в'юн, n^k виверткий, o^k викрутистий /-ливий/;
ВЫКРУТИТЬСЯ (в бiйці) вивернутися, вірятьува-, з. вивину-, (з халети) вийти сухим з води.
ВЫКУП викупнё.
ВЫКУПАТЬ викуп/ляти;
 -й що ~ля, з^г-й викупити, викупник, n^k = %;
 -йся/-ый викупований, n^k викупний.
ВЫКУРИВАТЬ: -й що викурює $\diamond$, 3-й викурити, викурювач, (спирт) = выгоняющий;
 -йся/-ый викурюваний, $\pm$ выгоняемый.
ВЫЛАВЛИВАТЬ виловлювати, ловити;
 -й що виловлює $\diamond$, зайнятий виловом, звiклий $\diamond$, ловець, с^к -лов [птахолбв], n^k = %;
 -йся/-ый ловлений, вилбллова-.
ВЫЛАЗКА ϕ^p виправа.
ВЫЛАМЫВАТЬ: -й що виломлює $\diamond$, 3-й виломити, вилблловач, n^k т. вилблмчий + %, вилблбвий;
ВЫЛАМЫВАТЬСЯ н. > ИЗОПРЯТЬСЯ;
 -йся/-ый лблмлений, вилблмллова-, вилблму-; -я н. > изопряющийся.
ВЫЛЁЖИВАТЬСЯ (на пляжі) облёжувати ббки;
 -йся що вилёжується, вилёжуваний; -я в постёли лежеббка, валёйка, лёжень;
ВЫЛЁЖАТЬСЯ пополёжати, (з хворобою) ви-качати (відхворіти).

ВЫЛЕЗАТЬ *ф.* вигрибáтися; (*з усіх дiр*) виходи-ти наверх, виплива́- на поверхню, дава́- про себе знати;

--й що вилазить $\diamond$, 3-й ви́лізти, майже ви́лізлий, $\odot$ с-и ви́лізати;

ВЫЛЕЗТИ злізти [хто вище злізе – дужче впаде́], (*з очних ям*) випертися, (*на височинь*) зіп'яс-; -езший ви́лізлий, обліз-, $\emptyset$.

ВЫЛЕТАТЬ випу́рхувати; **в.** как джин из бутылки /как из пушки/ ви́літа- стріло́ю /льото́м/; **в.** один за другим (- *бджiл з вулика*) то́чітися; --й що ви́літа $\diamond$, ви́літаний, літу́н, *н^к* випу́рхливий; $\odot$ с-и ви́літати; --й пу́лей $\odot$ ви́летівши ку́лею; --й в трубу́ незда́тний відверну́ти крах, банкру́т; --й из головы́ нетривки́й у пам'яті;

ВЫЛЕТЕТЬ (*різко /- птахал*) ви́шугнути, (- *машини, коні*) ви́мча-; **в.** в о́братний путь відле́ті-; **в.** как прб́бка ви́леті- як ку́ля, ко́рок /чорт/ з пля́шки.

ВЫЛЕЧИВАТЬ відздорóвлювати;

--й 3-й ви́лікувати + ле́чащий;

-йся/-ый ви́гоюваний, ви́лікову-, відздорóвлю-;

ВЫЛЕЧИТЬСЯ (*н^{рс} - рани*) *ф.* ви́лизатися; $\diamond$.

ВЫЛИВАТЬ с. жбу́х/ати, (*чуття*) ви́хлюпува-, *о^к* витру́шу-;

--й що ~а $\diamond$, *н^к* ви́лива́льний + лью́щий;

-йся/-ый ви́ливаний, жбу́х-, *н^к* ви́ливний, ви́ливкий; не ~щаяся черни́льница не́вливва́чка.

ВЫЛИЗЫВАТЬСЯ оклигувати, іти на по́правку

ВЫЛИЗАННЫЙ при́лизаний /за-/.

ВЫЛОЖИТЬ > **ВЫКЛАДЫВАТЬ**.

ВЫЛУПЛИВАТЬСЯ; ~ИТЬСЯ: -вшийися ви́луплений, $\emptyset$.

ВЫЛУЩИВАТЬ *н^о* розлу́ш/увати /ви-/;

--й що ~ує $\diamond$, 3-й ви́лущити, ви́лущувач /роз-/, *н^к* = %;

-йся/-ый ви́лущуваний /роз-/, ви́лущу-.

ВЫМАЗЫВАТЬ: --й = мажу́щий;

-йся/-ый ви́мащуваний /за-/, ви́мазу- /за-/, забру́дно-, заля́жу-, замурзу-, $\pm$ мажу́щийся;

ВЫМАЗАТЬ ви́смарувати $\diamond$.

ВЫМАЛИВАТЬ *ф.* кла́ндати;

--й що бла́га $\diamond$, канло́ка, кла́нда́ло, $\odot$ бла́гаючи;

ВЫМОЛИТЬ ви́плакати $\diamond$.

ВЫМАНЫВАТЬ ви́ду́рювати, витума́ню-, цига́ни-, $\pm$ **ВЫПРАШИВАТЬ**

--й що ви́ду́рює $\diamond$, 3-й ви́ду́рити, зви́клий /с-и/ $\blacklozenge$, шахра́й, махля́р, *с^к* дури́- [дури́світ];

ВЫМАНИТЬ ви́циганити $\diamond$, (*хитро*) ви́крути-.

ВЫМАРЫВАТЬ: --й 1. ви́мазую́щий, 2. що ви́креслює, з^н-й ви́креслити.

ВЫМАТЫВАТЬ висóтувати, (*душу*) тягті́, виве́рта-, ви́йма́-; **в.** душу́ кому́ ва́ри- во́ду з кого́; **в.** нервы́ тягті́ ду́шу;

--й що висóтує $\diamond$, 3-й ви́сотати, *н^к* = %; --й ду́шу ва́риво́да, нуды́га-чолові́к, *н^к* ва́риво́дний, *с^к* ви́й-

ми-ду́шу- [-й ду́шу звук ви́йми-ду́шу-звук]; --й жи́лы (- *працо́*) ка́торжний, висна́жливий, з. канальський; --й ки́шки *д.* кишкомо́т; --й нервы́ 3-й ви́тяг(ну)ти ду́шу;

-йся/-ый ви́мотува́ний, висóту-, висі́лю-; --я за́ день висна́жуваний /висі́лю-/ за́ день;

ВЫМОТАТЬ: изря́дно **в.** нервы́ попова́рити во́ду з кого́.

ВЫМАХИВАТЬ (знай) маха́ти;

--й що маха́ $\diamond$, маха́льник, знай ма́х та ма́х.

ВЫМЕТАТЬ: --й = мету́щий; --й же́лезной метло́й $\odot$ ви́мита́ючи за́лізно́ю ми́тло́ю;

$\blacklozenge$ **СЯ**; **ВЫМЕСТИСЬ** ви́шпортатися $\diamond$.

ВЫМЕШИВАТЬ¹ ми́сити, пере́мішувати;

--й що ми́сить $\diamond$, 3-й ви́місити, за́йнятий ми́сінням /р. ми́сьбо́ю/, ми́сильник, *н^к* ми́сильний;

-йся/-ый ви́мішуваний /пере-/.

ВЫМЕШИВАТЬ² ми́шати, пере́мішувати;

--й що ми́ша $\diamond$, 3-й ви́мішати $\diamond$, ви́мішувач, ми́шальник, *н^к* ми́шальний, ви́мішува- + %;

-йся/-ый ми́шаний, ви́мішуваний /пере-/.

ВЫМЕЩАТЬ: **в.** зло́бу зганя́ти злість /оско́му/;

--й 1. мстя́щий (> МСТИТЬ), 2. що зганя́ злість на кому́, зви́клий зганя́ти з. на кому́;

ВЫМЕСТИТЬ 2. зганя́ти оско́му /злість/ $\diamond$.

ВЫМИРАТЬ пере́водитися, вигиба́ти;

--й що вигиба́ $\diamond$, прире́чений ви́мерти, на́півви́мерлий, *н^к* ви́миру́щий, *о.* на ме́ж /під загро́зою/ ви́мира́ння;

ВЫМЕРЕТЬ: -рший ви́мерлий, $\emptyset$;

ПОВЫМЕРЕТЬ (по)пови́мерти [лю́ди пови́мерли лю́ди (по)пови́мерли].

ВЫМОГАТЕЛЬСКИЙ зді́рниць-, зді́рчий.

ВЫМОГАТЕЛЬСТВО домага́ння, ви́дира́- го́рлом.

ВЫМОГАТЬ хоті́ти ви́дерти /з-/, ви́ду́рюва- /ви́мага́-, ви́дира́-/ го́рлом /погро́зами, пра́вда- й непра́вда-/, присту́па- з но́жем до го́рла, висва́рюва-, (*борз*) пра́ви-; **в.** сво́є допомо́натися сво́го;

--й що ша́нтажує $\diamond$, зви́клий ви́мага́ти го́рлом, за́йнятий ви́мага́нням, ви́мага́ч, зді́рник, зді́рця, дері́й, дра́ч, ша́нтажи́ст, $\odot$ хоті́вши ви́дерти; --ый ви́ду́рюваний го́рлом /погро́зами/, висва́рюва-, ви́дира́-, (*шанта́жем*) ша́нтажо́ва-.

ВЫМОКАТЬ мо́кнути;

--й що ви́мока́ $\diamond$, зали́шений м., на́півви́моклий.

ВЫМОНЕЛИ коро́вка, майве́ць.

ВЫМУЧИВАТЬ морд/ува́ти, зали́ва- са́ла за шку́ру;

--й що ~ує $\diamond$, 3-й ви́мучити, зви́клий му́чити, *н^к* *о^к* ви́мучли́вий;

ВЫМУЧИТЬ *о.* зали́ти са́ла за шку́ру $\diamond$;

ВЫМУЧЕННЫЙ си́луваний $\diamond$ [-а́я улы́бка с. усмі́х].

ВЫМЫВАТЬ ви́мива́ти, (знай) ми́-; тща́тельно **в.** ви́шаро́вува-;

—й що міє ◊, 3-й вимити, для миття, зайнятий
-ям, *п*^к вимивчий + %;
-йся/-ый митий, вимиваний /з-/ (знай) умива,
праний, *п*^к вимивний.

ВЫМЫШЛЯТЬ: —й = **выдумывающий**;

ВЫМЫШЛЕННЫЙ о. взятий зі стелі ◊.

ВЫНАШИВАТЬ (знай) носити, (*мрію*) голуби-,
пести-, плека-, виплєкува-, (*плани*) снува-; **в. аг-**
грессивные планы о. гострі- зуби; **в. в мечтах**
вмрїюва-;

—й що носить ◊, 3-й виплекати, носій, снуваль-
ник; —й на своих руках **что** обтяжений *чим*;

ВЫНАШИВАТЬСЯ (- *плани*) снуватися ◊;

-йся/-ый виношуваний, плека-, виплєкува-, пє-
ще-; —ый в мечтах вмрїюваний.

ВЫНИМАТЬ виймати, витяга-; **вынь да полб-**
жь! роди!, з коліна вилупи!, телись ялова!, хоч
негльна — телись!;

—й що вийма ◊, 3-й вийняти, с-и вийма-, *п*^к = %;

—й дүшу мучитель;

-йся/-ый вийманий, витяга-, роз'єднува-, відді-
люва-, не закрїпле- глухо, *п*^к віддільний.

ВЫНОСИТЬ (*на розсуд*) подавати, пропонувá-,
(*дяку* +) складá-, (*спеку*) витрїмува-, (*науку*) ді-
става-; **в. обиды** терп- образ /крївду/; **в. при-**
говор підписува- вірок /присуджува-/ кому; **не**
-сі сор из избы своя хата — покришка;

—й що виносить ◊, 3-й вінести, звїклий /с-и/ ви-
носи-, (ви)носій, *п*^к /гнит/ видєржливий, /- *арте-*
рию/ вивідний + %; —й **что** з *чим* у руках; —й **бла-**
годарность складáч подяки; —й **впечатление** ді-ставши враження; —й на своих плечах **что** обтя-же- *чим*, 3-й вінес- на своїх плєчах; —й **приговор**
/постановление/ покликаний вінес- вірок /по-станову/; **не -й чего** негòдний /не в силі/ терпї-;

-йся/-имый виношуваний /з-, пере-/ (знай) витрїму-,
пода-, пропону-, ухваляю-, *п*^к виносний; —я на
рассмотрение подава- на рбзгляд;

ВЫНЕСТИ (*знегоди*) перетривати, (*вирок*) *ф*^р
дати; ◊; **в. урок** маїти науку.

ВЫНОСЛИВЫЙ з. видєржливий, з. витрїмли-,
ж^к цупкий.

ВЫНУЖДАТЬ силувати, знебòлю-, змүш/у-;

—й що ~ує ◊, 3-й змүсити, знебòловач, *п*^к спон-
укальний, примусòвий, спонүкли-; **причинами**,
—щими *кого*, являються спонүкою для *кого* є;

—ый змүшуваний /при-, ви-/ (знай) силу-, знебòлю-
/при-/ (знай) спонүку-;

ВЫНУЖДЕННЫЙ *ф*^р припєртий до стїні;
быть —ым мүсити; **в. обстоятельствами** *ж*^к
рад-не-рад.

ВЫНЫРЯТЬ (*враз*) вибòлькувати, вигульку-.

ВЫНОХИВАТЬ винохувати, нюши-, (знай)
нюха-, нюшкува-, *п*. шпигувати;

—й що нюха ◊, 3-й винохати, звїклий ◊, ниш-
пора, *п*^к = %;

—ый винохуваний ◊.

ВЫНЯНЬЧИВАТЬ виплєк/увати, о. вигòйду-;

—й що ~ує ◊, 3-й виплекати, з. гòйда.

ВЫПАДАТЬ (*з рук*) падати, (- *доци*) перепадá-, (-
долю) судїтисся; **в. из памяти** забува-;

—й що випадá ◊, випаданий, призначе- випасти,
схїдь- випадá-, *п*^к випадүщий, випадòвий, випá-

дли-, випадний; —й из памяти забува-; —й на дò-
лю **чью** призначе- Провидінням /з небá/ кому;

—ый = —й;

ВЫПАСТЬ: **в.** на дòлю судїтисся *кому*, спїгá-
ти *кого*; —пал жрєбий ◊. випала тропá; —пал снег
натрусїло снїгу; —ала **честь** судїлася **честь**; —а-

ло из памяти *п*^р заорáло *кому*;

—вший ◊, (*сніє*) нагрүшений; —й из памяти за-
бүтий.

ВЫПАДЕНЬЕ: **в.** листòв (*у книзі*) випад áркушів.

ВЫПАЧКОВАТЬ; **ВЫПАЧКАТЬ** вїмазати, об-
смарувá-, обпаскүди-;

—вший ◊;

ВЫПАЧКАТЬСЯ вїмазатисся ◊;

—вший вїмазаний, забрүдне-, замáще-, запас-
күдже- /об-/ (знай) забрòбоха-, замүрза- ◊, ◊.

ВЫПЕНДРЁЖ в. виаблүчування.

ВЫПЕНДРИВАТЬСЯ виаблүчоватисся, виабл-
лүчува-, вїламува-.

ВЫПЕЧКА (*один цикл процесу*) пєчиво, пїч.

ВЫПИВАЛА заливаха.

ВЫПИВАТЬ з. спивати, (*нектар*) *п*^р спивá-, (*пи-*
ячичи) (знай) пї-, цілуватися з чáркою, *о*^к чар-
кува-, *е*^р причащá-, з. банячичи;

—й що п'є ◊, схїльний випивати, мастáк /не дү-
рень/ вїпи-, заливаха, випивáка, брагун, бражн-
ик, унадливий до чáрки;

-йся/-ый випіваний ◊;

—ый що його випивáють, питїмий;

ВЫПИТЬ (*пляшку*) *ф*. роздушїти; ◊;

—вший ☉ напїдпїтку, пїдпїтий, п'янєнький,
пїд чáркою;

ПОДВЫПИТЬ *е*^р пїдохòтитисся; ◊;

—вший = **выпивший**.

ВЫПИВКА випиття; за -кой за чáркою, при пї-
ві, при чáрці.

ВЫПИРАТЬ; **ВЫПЕРЕТЬ** (*з лави*) вїткнутисся,
вїпнутисся.

ВЫПИСЫВАТЬ: —й 1. що вїписує ◊, 3-й вїпи-
сати, вїписувач, пїсар, пїсець, 2. що передпїлá-
чує, передплáтник, *п*^к 1. вїписувальний, 2. пер-
едплáт-; —й по пòчте передплáтник; —й **крен-**
деля що пїше мислїте;

-йся/-ый 1. вїписуваний, *п*^к вїписний, 2. перед-
плáчуваний, *п*^к передплáтний.

ВЫПЛАВЛЯТЬ(СЯ) топїти(ся);

—й(ся) = **плавящий(ся)**;

—ый вїтоплюваний, *п*^к вїтопний.

ВЫПЛАТА сплáта; **в.** по частям з. с. рáтами.

ВЫПЛАЧИВАТЬ платити, сплáčувати;

—й що платити $\diamond$, 3^М-й платити, (ви)платник, р^К (ви)платій, п^К = %;

-йся/-ый плачений, сплáčува- /ви-/, п^К виплатній, належ-.

ВЫПЛЁВЫВАТЬ плювати;

—й що випльовує $\diamond$, плювака; $\pm$ що плює;

-йся/-ый випльовуваний, плюва- $\diamond$.

ВЫПЛЕСК вихлоп, (емоцій) вибух.

ВЫПЛЕСКИВАТЬ: —й що вихлопує $\diamond$, 3^М-й вихлопнути, хлопній, п^К = %, $\odot$ вихлопуючи;

-йся/-ый вихлопуваний, випліску-, п^К хлопкий.

ВЫПЛЫВАТЬ (на поверхню) ВСІПЫВАТЬ;

—й що випливає, випливаній, п^К впливущий.

ВЫПЛЯСЫВАТЬ витинати гóпки, вистрибува-.

ВЫПОЛЗАТЬ (в'юном) вив'юнкватися.

ВЫПОЛНЕНИЕ: при -ий їми условій колі вони виконають угоду /домовлене, с^О умови/.

ВЫПОЛНЯТЬ (чим) випóвнювати /на-/, п. викóну-;

в. обещание додержувати слова; в. условия дотримувати угоди /умов/;

—й 1. що викóнує $\diamond$, р-й виконати, виконавець, здійснювач, реалізатор, п^К виконливий, виконавчий + %, 2. (чим) що наповнює $\diamond$, наповнювач /ви-/, ддя- /виповнення; -й долг вірний обов'язку;

-й обещание вірний (сво́му) слову; -й условия вірний угоді;

-йся/-ый виконуваний, здійсню-, (чим) наповню-;

ВЫПОЛНИТЬ: в. свой долг зробити своє діло; в. такой я́дский труд (может $\odot$) пёрти тако́го плу́га, зроби- такé пекельне діло;

-иймы́й здійснений, легко викóнува- /наповню-/.

ВЫПОРОЖНЯТЬСЯ сидати /д^С сіс-/ до вітру;

ВЫПОРОЖНИТЬСЯ пороби- свійського $\diamond$.

ВЫПРАШИВАТЬ канючити, цигани-, підпрош-

ува-;

—й що випрошує $\diamond$, звиклий $\diamond$, канюка, кландіга, гдіра, п^К канючливий + %; -й милостыню жебрущий;

ВЫПРОСИТЬ о^К розбогарадити; в. милостыню вижебра-, випроси-, виклянчи- $\diamond$;

-йся/-ый випрохуваний $\diamond$;

ВЫПРОШЕННЫЙ: в. мольбóй виблаганий $\diamond$.

ВЫПРАВЛЯТЬ правити, рихтува-, (обставини)

нормалізува-;

—й що править $\diamond$, 3-й ви $\diamond$, виправляч, рихтувальник, нормалізатор, п^К о^К виправчий + %; -й корректуру коректор; -й положение нормалізатор становища;

-йся/-ый правлений, виправлюва-, вирівню-, рихто-, нормалізо-, п^К виправний.

ВЫПРЫГИВАТЬ вистрибувати, ф^Р стриба́ти;

—й що вистрибує $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й вистрибну-, стрибун, о^К стриба́й [-й в воду стриба́й-у-воду].

ВЫПРЯМИТЕЛЬ е^В випрóстувач.

ВЫПРЯМЛЯТЬ: —й що випрóстує $\diamond$, 3-й випро-

стати, випрóстувач, випря́млю-, п^К випрóвтовчий, т. вирівнювальний + %, випрямний;

-йся/-ый випрóстуваний, розпрямлю- /ви-/, вирівню-, п^К випрямний;

ВЫПРЯМИТЬСЯ виправитися $\diamond$.

ВЫПУКЛЫЙ пукатий.

ВЫПУСК (грошей) е^К емісія; на в. (штани) повёрх халіяв.

ВЫПУСКАТЬ випускати, (у світ, з рук) пуска-, (крам) виробля-; в. из вида о^К пропусká- повз óчи; в. на простóр выпуска- на волю; не в. (удачу) жс. тримá- за хвост; не в. из вида /поля зрénия/ кого не спуска- очей /о́ка/ з /не спуска- з óка/ кого, г. не втрача- з очей; не в. повóдьев из рук не попуска- вёржок; не -ая из виду /из вида/ нáзирци /-рком, -рцем/;

—й що пускає $\diamond$, 3-й пустити, зайнятий випуском, $\odot$ випусник, я^В випускóвий, п^К е^К емісійний + %, т. випусний; -й из рук роззява; -й ко́гти $\odot$ випускаючи пазурі;

-йся/-ый (з тюрми) звільнюваний, (газ) /ви-/, (ким) вироблю- $\diamond$, (зі школи) випускник, п^К випускний;

ВЫПУСТИТЬ (що) дати вихід чому; в. из вида /из виду/ зóвсім забу-; в. из рук п. прогáви-;

в. кишкы всі кэндюхи вимота-, розтельбуши-.

ВЫПУСКНИК (гимназій) г. матурáнт.

ВЫПУСКНОЙ (испит) г. матурáльний.

ВЫПУТЫВАТЬ: —й що виплутує $\diamond$, 3-й виборсати, п^К виборсувальний + %;

◆◆◆СЯ (з биди) випорсати, видряпуватися, о^К вишкрябува-, (зо сну) вилáмува-;

-йся/-ый виплутуваний, виборсу-, вимóту- $\diamond$, п^К виверткий, विकру́тливий;

ВЫПУТАТЬСЯ о. вийти сухим з води, (з тенет) вимотатися, висотатися; $\diamond$;

-вший виборсаний $\diamond$, $\diamond$.

ВЫПУЧИВАНИЕ (земли) з^В вигорблення.

ВЫПУЧИВАТЬ випинати, (очи) витрищ-, вирячув-;

—й що випинає $\diamond$, п^К випинáльний + %;

ВЫПУЧИТЬ: в. глаза вибаньчитися; $\diamond$;

◆◆◆СЯ витрищáтися, вирячува- $\diamond$;

-йся/-ый випинаний, д. випинатий, (-очи) вирячуваний, витрищува- $\diamond$.

ВЫПЯЛИВАТЬ (очи) & повилуплювати;

—й глаза і. витрищáка, п^К вирячкуватий, лупатий, вирлоóкий;

ВЫПЯЛИВАТЬСЯ = ВЫПУЧИВАТЬСЯ.

ВЫПЯЧИВАНИЕ: шарообráзное в. (очей) банькáтість, лупáтість, вирлоóкість.

ВЫПЯЧИВАТЬ: —й що випинає $\diamond$, звиклий /с-и/ випина-;

◆◆◆СЯ (з-під одягу) видимáтися;

-йся/-ый випнутий, вип'я-, сторчува-, і. ви́пнок; $\pm$ оттопыривающийся.

ВЫПЯТИТЬСЯ виткну́тися $\diamond$.

ВЫРАБА́ТЫВАТЬ (*крам*) виробляти, продукува-, випуска-, виготовля-;

—й що виробля $\diamond$, з-й /поклі́ка-/ виробити, зайнятий виробленням, виробник, продуцент, $n^k = \%$;

◆◆◆СЯ (*ким*) виходити з чийх рук; $\diamond$;
-йся/-ый продукований, вироблю- $\diamond$, n^k виробний;

ВЫРАБОТА́ТЬ (*код*) о. відати на-гора; $\diamond$.

ВЫРАБОТКА: своєї -тки свого хову;

ВЫРАБОТКИ z^o копальні, шахти.

ВЫРАВНИВА́ТЬ вирівнювати, рівняти;

—й що рівня $\diamond$, з-й $\clubsuit$, для вирівнювання, зайнятий -ям, вирівнювач, n^k вирівнювальний, рівняль-;

-йся/-ый рівняний, вирівнюва- $\diamond$;

ВЫРАВНЯ́ТЬ вишнурувати $\diamond$.

ВЫРАЖА́ТЬ (*суть*) розкривати, (*словом*) відтворюва-, видава-, зобража-, (*риси*) висвічува-, z^o виповіда-, (*стан*) окреслюва-, (*що*) бу- виразником чого, проявляти(ся) чим, (*числом*) познача-, фіксува-, записува-, подава- /о. оприявнюва-/ в чім, в. **благодарность** склада- подяку; в. **желание** зголошуватися; в. на **лице** **недовольство** криві- губи; в. **недовольство** круті- /д^k за-/ носом; в. **неодобрение** n^o цмака-, обцакува-; в. **нетерпение** нетерпелівитися; в. **позицию** дихати поєзією; в. **свою** **беспомощность** розводи- руками; в. **согласие** дава- згоду; в. **уважение** засвідчува- повагу; в. **удовольствие** (*на виду*) світитися від задоволення;

—й що висловлює $\diamond$, р-й /поклі́каний/ висловити, виразник, n^k виразовий, виявний + $\%$, повен чого [-й **удивление** п. підиву], o^z з виразом; -й **желание** готовий, зголошуваний; -й **надежду** $\odot$ висловлюючи надію; -й **недоверие** не ховаючи **недовіри**; -й (**не**)**удовольствие** (**не**)задовольний; -й **признательность** вдячливий; -й **сомнение** не ховаючи сумнівів; -й **уверенность** (твердо) впевнений;

◆◆◆СЯ **находити** свій вираз, (*чим*) позначатися, записува-, визнача- [-ається **знаком** -ається **знаком**], (*в чім*) проявля-;

-йся/-ый висловлюваний, переда-, розкри-, зображу-, окреслю-, відби-, відтворю-, відда-, позначу-, фіксую-, запису-, пода- в чому, n^k виявний;

ВЫРАЗИ́ТЬ оприявнити, z^o виповіс- $\diamond$; в. **крайнюю** **растерянность** /досаду, удивлення + /сплесну- руками, вдари- в полі руками; в. **неодобрение** /сомне-, порица-, укор + /, похита- /покрути-/ головою; в. **неудовольствие** зацмака-; в. **сожаление** г. віджалувати [я не могу не **выразить** **сожаления** /меня не покидаёт **чувство** с./ я не могу не в.];

-йшийся $\diamond$; -я в (большой) **сумме** (- *шкоду*) на (велику) **суму**;

-иймый **лёгко** висловлюваний /усі -ый/;

ВЫРАЖЕННЫЙ окреслений, виявле- /про-,

o^k оприявне- $\diamond$, /- *думку*/ розкритий, /*риси*/ **виразний**, характер-, e^k обчисле- [в. в **рублях** о. в **рублях**]; **ярко** в. **чітко** окреслений /виявле-/.

ВЫРАЖЕ́НИЕ ϕ^p інтерпретація, форма [цена – **денежное** в. **стоимости** **ціна** – грошова **ф. вартости**], одяжа [в **словесном** -ни в -жі **слова**], (*думки*) розкриття, (*эпохи*) дзеркало, (*в числах*) запис, ϕ^p окреслення [для -ния **действия** для о. дії], (*чого*) образ [в. **системы** о. **систем**], e^k обрахунок, обчислення [в **рублёвом** -ни в **рублёвому** -ниі, обчислений у **рублях**]; в. **лиця** **міна**, **вігляд**; с -нием (*читати*) **виразно**; **без** -ния **безвираз-**; **нет** **слов** для -ния $ж^m$ я тобі /Вам/ не могу сказати, г. це **понадсловесно**; **по** -нию **лиця** з **виразу** **обличья**; в **конкретном** -ниі **конкретно** **кажучи**.

ВЫРАЗИ́ТЕЛЬНЫЙ o^k **вимовистий**, n^o **виразистий**; **делать** -ым **увиразнювати**, **виопу́кно-**; **сделать** -ым **увиразнити**, **урелье́фни-**, **виопу́кли-**.

ВЫРАСТА́ТЬ **рости**, **вбиватися** в пір'я, (*дорослимати*) **доростати**; & n^{pn} **повиростати**;

—й що **росте** $\diamond$, **вбиваний** у пір'я, **щораз** **вищий** /більший + /, n^k **гінкий**, o^k **ростучий**;

ВЫРАСТИ (*раптом* з *явитися*) **виросити** **несяний**; в. **из-под** **земли** **раптом** **вродитися**.

ВЫРАЩИВА́НИЕ d^k **вищощення**.

ВЫРАЩИВА́ТЬ: в. **виноград** **виноградарювати**;

—й що **вирощує** $\diamond$, **зайнятий** **вирощуванням**, **з-й** **виросити**, с-и **вирощува-**, $n^k = \%$;

-ый **вирощуваний**, **вико́ху-**, **випле́ку-**, **плёканий**;

ВЫРАСТИ́ТЬ (*детей*) **вігледити**, $\diamond$.

ВЫ́РЕЗ (*для* *руки* /в *одязі*) **пробіа**.

ВЫ́РЕЗКА **вітинка**, (*як* *оздоба*) **вітинанка**.

ВЫ́РЕЗЫВА́ТЬ, ВЫ́РЕЗА́ТЬ **вітинати**;

—й що ~а $\diamond$, **зві́клий** /с-и/ $\clubsuit$, для **вирізування**, **зайнятий** -ям, **різьбяр**, n^k **вирізувальний**, **виріза́ль-** + $\%$;

-йся/-ый **вирізуваний**, **вітіна-**, **вирізьблюва-**, **д. вітинаний**, n^k **вирізний**.

ВЫ́РИСО́ВЫВА́ТЬСЯ г. /за-/, о. **бовванати**, **проглядати**, k^m **виокреслюватися**, (*з моря* *звуків*) **винуртовувати**; в. в **воображении** **стоя-** в **очах**;

-йся **що** ~іє $\diamond$, **забовванілий**, **окреслюваний**, **вирізьблю-**, **щораз** **чіткіший** /**виразні**-/;

ВЫ́РИСОВА́ТЬСЯ **забовванити** $\diamond$, **вибарвіти**;

-йся **забовванілий**, **вибарві-**, $\diamond$.

ВЫ́РОДОК, ВЫ́РОЖДЕ́НЕЦ **переводня**, **дегенерат**, o^k **шибздик**;

ВЫ́РОДОК (*ви́лупок*) **обшкрібок** /ві-/ , **шибздик**, л. **недошодок**, (*малый*) **віродочок**; & n^k ***виродкувати**; $\pm$ **ЗАМУХРЫ́ШКА**.

ВЫ́РОЖДЕ́НИЕ **звиродніння**.

ВЫ́РОЖДА́ТЬСЯ **дегенерувати**, p^k **вироднюватися**, **виродіти**;

-йся **що** ~ує $\diamond$, **перероджуваний** /ви-/ , **дегенеро-**, і. **віродок**, **переводня**, **дегенерат**, **шибздик**, n^k

дегенеративний, віроділивий;

ВЫРОДИТЬСЯ -вшийся звироднілий, шибздикуватий, г. здегерерований, г. переводня.

ВИРОСТА́ТЬ в. у *кого* (*вуса*) г. вироста́ти кому.

ВЫРУБА́ТЬ рубати, кла́сти під сокіру;

-й що ~ає $\diamond$, зайнятий порубом, рубач, рубаль-
(ник), $n^k = \%$;

-йся/-ый рубаний, вирубува-, о. під сокірою;

-ый призначений на поруб /вируб/;

ВЫРУБИТЬ витяти $\diamond$.

ВИРУЧА́ТЬ вирятовувати, ф. вивози- [-ай, род-
ная! -о́зь, родима!], з. спомага́- *кого*, (*з торгу*)
ма́- ви́торг;

-й 1. що рятує $\diamond$, рятівник, визволитель, спома-
гач, $n^k = \%$, 2. що вторго́вує, з-й уторгува́ти, о. з
ви́торгом;

ВЫРУЧИТЬ 1. витягнути /вікрути-/ з біди, 2.
вторгува́-; в. *свои́ де́ньги верну́-* свої гробші;

-йся/-ый 1. рятований, вирятовув-, спома́г-, 2.
вторго́вує-;

ВЫРУЧЕННЫЙ: -ая су́мма ви́торг.

ВЫРУЧКА (*прибуток*) ф^р зиск.

ВЫРЫВА́ТЬ¹ рвати, дер-; в. с *ко́рнем п.* викорі-
нюва- до но́ги;

-й¹ що рве $\diamond$, з-й ви $\clubsuit$, с-и видира́-, рвач, рваль,
 n^k вириву́щий, видіри́стий, рвучкий + $\%$, s^k вир-
ви- /г. відри-/ [дентист вирвизуб, г. відризуб];

-й *из зубо́в* $\odot$ видира́ючи з рота; -й *из конте́к-
ста* висмікувач з конте́ксту;

ВЫРВАТЬ: в. с *ко́рнем* вирва- з м'ясом; $\diamond$;

♦♦♦СЯ¹ (*чинити опір*) пруча́тися, става́ти дїбки,
(*з лап*) випрочуватися, виборсува-, видобува́-;

-йся¹/-ый¹ вириваний, видір-, висмікув-, вихо-
плюв-, (*з лап*) виборсув-, n^k видіри́стий, вирив-
ний; -я *вперёд* $\odot$ с-и вирива́тися *вперёд*, s^k вир-
вись-уперел;

ВЫРВАТЬСЯ¹ (*з уст*) вихопитися, (*з чого*) ви-
доби-, /з *труднощами*/ вимкну- $\diamond$;

-вший (ся)¹ $\diamond$; -й с *ко́рнем* $\diamond$; -я вирванець.

ВЫРЫВА́ТЬ² копати, вико́пува-;

-й² що вико́пує $\diamond$, з-й викопати, зайнятий копа́н-
ням, копа́ч /-а́льник/, n^k копа́льний + $\%$;

-йся²/-ый² копанний, вико́пує-.

ВИСА́ЖИВАТЬ садити, виса́джува- /з-/;

-й що виса́джує $\diamond$, з-й висадити, зайнятий вис-
адженням /висадкою/, саджа́льник, (*в саду*) са-
дівник, n^k саджа́льний + $\%$, o^k садівний, s^c виса-
дковий;

♦♦♦СЯ (*з чого*) висіда́ти, o^k висісти;

-йся/-ый саджений, виса́джува-, (*з авта*) іса́-
джу-.

ВИСА́СЫВАТЬ смокта́ти, висмо́ктува-, висиса́-;
в. *из па́льца* вика́лупу- з ко́ліна /па́льца/;

-й що висмо́ктує $\diamond$, з-й ви $\clubsuit$, висмо́ктувач, смок-
ту́н, сосюра, n^k смокто́чий, сосу́- + $\%$, для смок-
та́ння; -й *из па́льца* з-й вилупи з ко́ліна, s^k вил-

упи-з-ко́ліна; -й (*всю*) *кро́вь* кровопівець /-пій/;
-йся/-ый смоктаний, висмо́ктує- $\diamond$;

ВИСОСА́ТЬ: *из па́льца* в. вилупити з ко́ліна,
вишкребти з-під нігтя;

ВИСОСАННЫЙ: в. *из п.* знебавзя́тий.

ВИСВЕРЛИВА́ТЬ свердлі́ти, свердлува́-;

-й що висвердлює $\diamond$, з-й ви $\clubsuit$, свердляр, сверд-
лій, ~лува́льник, $n^k = \%$, o^k виверту́щий;

-йся/-ый висвердлований, вивірчу-, свердло́-,
д. свердлярний; $\pm$ СВЕРЛИТЬ.

ВИСВИ́СТЫВА́ТЬ (*знай*) свиста́[і]ти;

-й що висвістує $\diamond$, розсвістаний, з^м-й висвіс-
тувати, свисту́н, ф. свист, n^k свистю́чий + $\%$, о.
із свістом; $\pm$ СВИСТЕТЬ;

-йся/-ый висвістуваний $\diamond$.

ВИСВОБОЖДА́ТЬ вивільнювати;

-й що вивільнює $\diamond$, р-й вивільнити, с-и $\diamond$, ви-
зволитель, вивільнювач, $n^k = \%$;

ВИСВОБОДИ́ТЬ (*нелегко*) відерти із зубів $\diamond$;

-йся/-ый звільнюваний /ви-/ , o^k ви́йм-, витя́г-.

ВИСЕКА́ТЬ кресати, (*з чого*) різби́-, теса́-;

-й 1. що кресе́є $\diamond$, з-й ви $\clubsuit$, кресальник, викрешу-
вач, n^k кресальний, крешучий, + $\%$, $\odot$ викрешу-
ючий, 2. що витисує $\diamond$, з-й витесати, різбяр,
каменя́р, теса́льник, n^k теса́льний + $\%$;

-ый 1. викрешуваний, 2. вирізьблю-, витісу-,
різьблений, теса́-;

ВИСЕЧЬ витяти, (*кого*) ф. нахворості́- дупу
кому, (*на гра́нті*) ви́карбува-;

ВИСЕЧЕННЫЙ: *быть* -ым скуштува́ти бе-
резово́ї ка́ші.

ВИСЕЛОК ху́тір.

ВИСИ́ЖИВА́ТЬ (*знай*) сидіти, висиджува-;

-й що висиджує $\diamond$, охочий /звї́клий/ висиджу-
вати, сиду́н, $n^k = \%$;

-ый висиджуваний $\diamond$;

ВИСИДЕ́ТЬ (*долго посидіти*) попосидіти.

ВИСИ́ТЬСЯ стриміти, височі-;

-йся = *возвышающийся*.

ВИСКА́БЛИВА́ТЬ г. вижолобувати;

-й що вишкріба́є $\diamond$, вишкребач, n^k вишкребучий;

ВИСКОБЛИ́ТЬ г. вижолобати $\diamond$.

ВИСКА́ЗЫВАНИЕ вивопіда́ння, o^k вивопі́д.

ВИСКА́ЗЫВА́ТЬ каза́ти, говори́-, з^р вивопіда́-,
(*ідео*) висува́-, висло́влюва-, пропонува́-, (*важко/
ко́нудно*) вивози- на лопа́ті; в. *недобольство*
бідкатися; в. *одо́брєние* похваля́ти;

-й що ка́же $\diamond$, з-й /го́товий, з^м-й/ висловити, $\odot$
висло́влюючи; -й *дога́дку* з^м-й вислови- здогад;

-й *неодо́брєние* з осудом на уста́х; -й *свои́ со-
обра́жения* висіва́ч своїх міркува́нь; -й *те́зис*
а́втор те́зи;

♦♦♦СЯ вимовля́тися; в. *за то, что́бы* бу́ти *за те,*
щоб;

-йся/-ый висло́влюваний; -я р-й висловитися,
промо́вець, ора́тор, n^k вирази́стий;

ВИСКАЗАТЬ (словами) одягну́ти у сло́во, (на папері) ви́лляти;
ВИСКАЗАННИЙ пере́йдений че́рез уста́ ◊;
 бы́ть -ным пере́йти че́рез уста́.

ВИСКА́КИВАТЬ виска́кувати; **в.** впе́ред лі́зти поперед ба́тька (в пе́кло);

-й що виска́кує ◊, звиклий ♦, ви́пинок, Пили́п з конопель; -шая за́муж раз-два і вже за́мужем;
ВИСКОЧИТЬ: **в.** ни к селе́у ни к го́роду виско́чити, як Пили́п з конопель, ви́леті-, як горобе́ць з-під стріхи.

ВИСКА́ЛЬЗЫВАТЬ вислизати́, к. слиза́-;

-й що вислизá ◊, ви́поркуваний, з-й ви́слизнути, *n^к* вислизу́щий, порський, *n^к* ви́порскливий;
ВИСКОЛЬЗНУТЬ ви́слизнати, ви́шмиг-, ви́мкнутися;

-вший ви́слизлий ◊, *О*.

ВИ́СКОЧКА ви́хопень, ви́хватень, ви́пинок, з. висі́кака, з^н парвені́о.

ВИСЛЕ́ЖИВАТЬ (кого) сте́жити кого́ /з^н за ким/, на́трапля- (на) слі́д, (звіра) тропи́-;

-й що сте́жить ◊, покликаний ви♦, с-и ♦, ни́шпора, нюо́хач, шшиг(у́н), *n^к* ви́стежува́ч, *n^к* розві́дчий + %;

-йся/-ый ви́стежуваний, сте́же-, на́зира- ◊;

ВИ́СЛЕДИТЬ ви́стерегти, ф. ви́нюоха- ◊;

-вший *О*.

ВИСЛУ́ЖИВАТЬСЯ служи́ти віро́ю і пра́вд-;

-йся що вислу́жується ◊, звиклий вислу́жувати-ся, (ви)служи́ака, служи́бист, вислуга́ч, вислу́жник, *n^к* вислу́жливий;

ВИ́СЛУЖИТЬСЯ (перед ким) ви́старатися ◊;

-вшийя ви́служенець, ви́служений ◊, *О*.

ВИСЛУ́ШИВАТЬ (з гами зву́ків) розслу́хати;

-й що вислу́ха́ ◊, з^г-й /з^м-й/ ви́слухати, слуха́ч, *n^к* вислу́ховий /за-, під-, роз-/;

-йся/-ый слуханий, вислу́хува- /роз-/ ◊.

ВИСМА́ТРИВАТЬ пригляда́тися, визи́рювати;

-й що ~ається ◊, зайня́тий розглядом, глядько́, шука́ч о́ком, *n^к* за́дивлений, с^к шука́й-оком- [шука́й-оком-блуди].

ВИСМІ́ЙВАТЬ (кого) висми́в/ати, ви́кпива́-, бра́/підйма́-/ на глум /глу́зи, кпíни, смі́х/, глузува́-/кпí-/ з кого́, дёр- ла́хи на кому́;

-й що ~а́ ◊, з-й ви́смія́ти, меткий на кпíни, висми́ва́ка, глузі́й, критика́н, сати́рик, гумори́ст, гедзь, оса́, *n^к* глузли́вий, насмі́хастий, (стиль) е-пігра́мний, в. уніта́з-, ф^р де висми́вано [стих, -й ца́ря] вірш, де висми́вано ца́ря];

-йся/-ый висми́ваний, підйім- на глу́зи /глум +/ ◊.

ВИСО́ВЫВАТЬ висув/ати, (го́лову з ві́кна) виса́джува-, (язык) висоло́блю-;

-й що ~а́ ◊, с-и ♦, р-й ви́суну-, висува́ч, *n^к* = %;
ВИ́СУНУТЬ (язык) ви́тритити, (го́лову) ви́строми-; ◊;

♦♦♦СЯ ви́пирати́, ви́стро́блюватися, ви́тика́-, (з

ві́кна) ви́хилиа-;

-йся/-ый вису́ваний, ви́стро́блю-, виса́джу- ◊, з-й ви́сунутися, *n^к* висувни́й;

ВИ́СУНУТЬСЯ (з ві́кна) ви́стромитися ◊; **в.** на́ружу ви́лізти назо́вні;

-вший(ся) *О*; -ся (на́ружу) ви́лізлий (назо́вні /наве́рха/) ◊;

-вшийя що ви́суну́вся, ви́хилений (вни́з) ◊.

ВИСО́К: **в.** собо́й височе́нький собо́й.

ВИСО́КИЙ (дух) несуче́ний;

ВИ́СШИЙ: **в** -ей сте́пени *ж^с* хоч плач, не дай, Гбсподи, як, так..., так... [в -ей с. пло́хо пога́но, хоч плач, не дай, Г., як зле, так зле, так зле];

ВИСОЧА́ЙШИЙ височе́нний, височез́-, донебе́с-;

ВИСО́КО: високо́-высоко́ ген-ге́н висо́ко, аж там висо́ко;

ВИ́ШЕ ви́ще; **в.** все́го́ по́над усé; **в.** нулі́я п. нуль /зе́ро/; **в.** все́ческих похва́л ва́ртий найви́щих похва́л; **в.** го́ловы́ не пры́гнешь ви́ще пу́па не підско́чиш; **в.** мо́їх сил по́над мо́ї сили;

ВИ́ШЕ- щойно- [ви́шеупомяну́тый щойно-зга́даний];

ВИ́ШЕИЗЛО́ЖЕННИЙ щойнона́ведений, /ви́ше-/ , щойнопо́да- /ви́ше-/ , з. пови́щий.

ВИ́ШЕ/НА́ЗВАННИЙ, ~ПРИВЕ́ДЕННИЙ, ~СКА́ЗАННИЙ з. пови́щий.

ВИ́ШЕСТО́ЯЩИЙ ф^р зве́рхній, (орган) з. над-ря́дний.

ВИСО́КОГО́РНИЙ висо́когоро́й.

ВИСО́КОМЁ́РНО (титати) о. че́рез губу́;

ВИСО́КОМЕРНИЙ погору́дливий, з. згір́дний, (погляд) зве́рхній.

ВИСО́КОНРА́ВСТВЕННИЙ (висо́ко)честі́вий.

ВИСО́КООПЛА́ЧИВАЕМЫЙ добре́платни́й.

ВИСО́КОПОСТА́ВЛЕННИЙ: -оє ли́цо досто́йник.

ВИСО́КОПРО́ЧНИЙ к. надмі́цний.

ВИСО́КОСО́РТНИЙ (висо́ко)я́кісний.

ВИСО́КОЧТИ́МЫЙ превеле́бний.

ВИСО́КООБРА́ЗОВА́ННИЙ висо́ковче́ний.

ВИСО́ТА ви́шина, (вимо́г) ріве́нь, (люде́й) зрі́ст; на -те́ на рівні́ [бу́ть на -те́ тре́бований сто́яти на рівні́ вимоѓ]; **во всю** -ту́ взавви́шки;

ВИСО́ТОЙ завви́шки;

ВИСО́ТЫ *n^р* височи́зни.

ВИСО́ТНИЙ (dim) стоповерхови́й, к. сто́верхий, *n^к* сто́верхівка; -оє зда́ние висот́ка.

ВИСО́ЧЕННИЙ о^к донебе́сний.

ВИСТАВЛЯ́ТЬ виставля́ти, експонува́-, (канди-дата) пропонува́-, назива́-, висува́-, (мотив) подава́-, (дату, сви́дка) ста́ви-, (двери́) виса́джува-;

в. себа́ ста́ви себе́, ста́витися, хизува́-; **в. себа́** на показ о^к парадува́-;

-й що виставля́ ◊, з-й /з^м-й, поклика́-/ ви́ставити, звиклий /с-и/ ♦, *i.* експоне́нт, *n^к* виставо́вий,

(себе) вискочкувати; **-й (своє) кандидатуру** © висунувши (себе) як кандидата;
-йся/-ый виставляний, висува-, пропоню-, експоню-, подю-, вистропню-, і. експоню-, п^к виставний, о. на показ;

ВЫСТАВИТЬ: в. за дверь випхати за двері, е^о випроси- (звідки); в. на позор віддю- на поталу /глум/.

ВЫСТАВЛЯТЬ: --й що вистюює, вистююваний;
ВЫСТОЯТЬ: -вший вистояний, Ø.

ВЫСТИЛАТЬ вимощувати; & вистело-;

--й що /м^н хто/ вистелю Ø, 3-й вистелити, зайнятий вистелянням, стелій, вистелювач, п^к вистілковий, вимощувальний + %, для вимощування, м^н захисний для чого;

-йся/-ый вистеляний, вистелюва-, вимощу-, (камінням) брукю-.

ВЫСТРАИВАТЬ будувати, (полк) збирю- в лаві;
♦♦♦СЯ: в. рядюми ставати лавами /в лаві/;

--й 1. що будює Ø, звиклий будувати, 3-й звісти, будівник, будівель-, будівничий, п^к = %, 2. що шикює /збира в лаві/ Ø, звиклий /с-и/ шикювати;
-йся/-ый 1. будований, зводжу-, споруджу-, 2. шикю-, вишюкову-, збираний у лаві;

ВЫСТРОИТЬСЯ 1. виюся, 2. виладнатися Ø.

ВЫСТРЕЛ к. стріл.

ВЫСТРЕЛИВАТЬ: --й що вистрлює Ø, 3-й вистрлювати, вистрлювач, стрілець;

-йся/-ый вистрлюваний;

ВЫСТРЕЛИТЬ о. пустити кюлю Ø;

-вший Ø.

ВЫСТУКИВАТЬ вистукювати, (на клавишах) викалачу-, (на бубні) вибубню-;

--й що ~ує Ø, звиклий Ø, 3-й вистука-, стукюч.

ВЫСТУПАТЬ промовляти, держю- річ, забирю- гюлоє /слово/, (в ролі) фігурую-, (на шкїрі /с-раз/) вибрїзкува-; (за край чого) висюватися; в. гюголем походжю-, як павю; в. в зашїту ставю- в оборюні; в. в кючестве свідетеля ставю- за свідка; в. из гранїц вихюди- за мюжю;

--й що виступю Ø, з^г-й /поклїка-, з^м-й/ виступити, промювец, орютор, (на виду /ластовиння/) вибрїзки, (у похїд) © вирушюючи в, п^к випнутий, висуню-, /- деталі т. виносний; -й в фюнкци виконювец фюнкци; -й гюголем зювсїм як пївень, прїнда; -й за той, що за; -й прютив той, що прюти; -й прюгївником чюго незгюд- з чим;

-й с гипютезю автор гипютези; -й с доклюдом доповідюч, © виступюючи з доповіддю; -й сторюбником шїрий прїхїльний; -й у ковря акробют; -щю веснүшки вибрїзки ластовиння;

ВЫСТУПИТЬ о^к закругїтисю [в глазюх -или слюзы в очюх -лися слюбю].

ВЫСТУПЛЕНИЕ (військ) г. вїмарш.

ВЫСУШИВАТЬ висюшувати, сушїти;

--й що сүшити Ø, 3-й висюшити, звиклий Ø, сүш-

їльний, п^к сушїльний + %, висюшливий;

-йся/-ый сүшений, висюшувю-, і. сухюр.

ВЫСЧИТЫВАТЬ обрахювювати /ви-/ (з платні) /від-/ , г. відтягати;

--й що ~ує Ø, 3-й обчислїти, для обчислення, зайнятий -ям, обчислювач, рахївник, (рїч) лїчїль-, п^к лїчїльний, обчислюваль-, вирахювчий /об-/ , рахувюль- + %;

-йся/-ый обчислюваний /ви-/ , вилїчу-, вирахювю- /від-/ Ø;

ВЫСЧИТАТЬ облічїти Ø.

ВЫСЫЛАТЬ надсилати, (кого) відрюджю-/ю-;

--й що ~ю Ø, р-й вислати, зайнятий відрюдженням, п^к висилковий, © висилюючи;

ВЫСЛАТЬ надіслати Ø; в. заказнїм (лист) зарекомендую-, надіслю- рекомюдюваням;

ВЫСЫЛАТЬСЯ: -ались висилюно;

-йся/-ый висиланий /над-/ , відрюджюва-, п^к висильний;

ВЫСЫЛКА (місї) відрюдження.

ВЫСЫПАТЬ висипати, сїпа-, (- людеї /з хаті) ♦ горюхом;

--й що сїплю Ø, 3-й висипати, (ви)сипюль(ник), п^к висипюльний + %, © висипюючи;

ВЫСЫПАТЬСЯ¹ (ви)сипютисю горюхом;

-йся/-ый сїпаний, висипюний; -я висипний, п^к сипючий, сипкий.

ВЫСЫПАТЬСЯ² (сном): -йся що висиплюєтисю, р-й виспатисю, звиклий висиплю-, охюпленний сном, в обїямах снү;

ВЫСПАТЬСЯ: -вший виспаний /до-/ , Ø.

ВЫСЫХАТЬ сюх(ню)ти, п. марнїти;

--й/-ый що сюхне Ø, сүшений, висюшувю-, залїше- ♦, схїдний висихю-, напїввисюхлий, щорюз сухїший, п^к висихючий, висихючий, с^к -сюхлий [скорювьсүсхюющий скорюсюхлий];

ВЫСОХНУТЬ: в. как сухюр перепюстисю на смик; Ø;

висюхший вис(о)хлий.

ВЫТАЛКИВАТЬ витрүчувати, виштүрхю-;

--й що виштювхює Ø, р-й /з-й/ виштювхнүти, с-и виштювхувю-, штювхюч, виштювхув-, п^к виштювхувюльний, т. виносний, о^к виштювхювий; -й в шюю 3-й гню- в шїю /потїлицю/;

-йся/-ый виштювхюваний, витрүчув-, виштюв- Ø;

ВЫТОЛКАТЬ витрүтити Ø.

ВЫТАНЦОВЫВАТЬ знаї танцювати, витинюти гюпки;

--й = танцюющий.

ВЫТАПТЫВАТЬ топтюти, витюптува-;

--й = топчющий;

-ый топтаний, витюптува-.

ВЫТАСКИВАТЬ витягати;

--й що витягю Ø, 3-й витягити, тягюч, © с-и ♦;

ВЫТАЩИТЬ (важкю) витарюбанити Ø.

ВЫТВОРЯТЬ ходїти на головюх, с. коїти;

—й що виробля $\diamond$, зви́клий /с-и/ витіва́ти, виті́вник, збито́ш-, пали́вода, баламу́т, n^k збито́шний, ка́пос-, ка́верз-, бешке́тливий;
—ий виті́ваний, ко́сний $\diamond$.

ВЫТЕКАТЬ 1. текти́, (*ціркою*) то́читися, 2. (-наслідок) висно́вува-, ви́ходити, бу́-наслідком, 3. (-річку) бра́-поча́ток; —а́ет n^o мо́жна висно́ви-;
—й/-ий 1. що тече $\diamond$, ви́ливаний, те́кучий, виті́чний, *т.* вибу́тко́вий, ви́датко́-, ми́нусо́-, 2. що ви́плива $\diamond$, ви́пливаний, висно́ву-, $\odot$ як на́слідок [-й из предста́влений *о чѣм* як н. уявлене про що], 3. що бере́ поча́ток; **все** —щии́е из чег_о по́слѣдствія усі на́слідки /г. консе́квенці́/ з чог_о; **со** всі́ми —щии́ми (отсю́да) по́слѣдствія- з усі́ма ви́кликани́ми (ці́м) на́слідками.

ВЫТЕРПЛИВАТЬ: —й що ви́терплюе, 3-й ви́терпті;

ВЫТЕРПЕТЬ перетрива́ти, ви́терпі-, z^3 ви́дола-; —вший $\diamond$.

ВЫТЭСНЯТЬ витиска́ти, виганя́-, витуря́-, ви́піра́-, ви́пиха́-, пере́міща́-, виселя́-, займа́-мі́сце чие, утве́рджувати́ся замі́сть ког_о;

—й що витиска́ $\diamond$, 3-й ви́тєснити, но́вий госпа́р, ви́пиха́ч, витуря́ч, витиска́ч, окупа́нт, δ^* но́воутве́рджуваний, но́воформо́-, утве́рджо-за́мість, n^k витиска́льний, нахра́пистий; —щяя сре́да сере́дowiще „наха́бних гостѣ́й”;

—йся/-ий ви́тєскуваний, виту́рю-, пере́міщу- $\diamond$.

ВЫТИРАТЬ: —й що витира́, витира́ч;

ВЫТЕРЕТЬ: в. до ло́ска ви́шмульгати; $\diamond$;

ВЫТЕРТЫЙ: в. до ло́ска ви́шмульганий; $\diamond$.

ВЫТОПКА n^o ви́шквар.

ВЫТРАВЛИВАТЬ витру́ювати, (*трос*) ви́вільню-;

—й що витру́ює $\diamond$, 3-й /покли́ка-/ ви́труїти, для ви́труєння, за́йнятий -ям, ви́труйник, n^k ви́труйний + %;

—йся/-ий ви́труюваний, (*спаши*) ви́толо́чу-, (*трос*) ви́вільню-; $\diamond$.

ВЫТРЕЗЛЯТЬ тверези́ти, витверѣжува-;

—й що —йти́ $\diamond$, 3-й ви́ $\diamond$, n^k витверѣ́зний, тверезу́щий, витверѣ́зливий, для ви́тверє́ження;

—йся/-ий витверѣ́жуваний, n^k витверѣ́зний.

ВЫТРЕПЫВАТЬ тріпа́ти, витрі́пува-;

—й що ~а $\diamond$, за́йнятий тріпа́нням, с-и $\diamond$, n^k тріпа́льний + %;

—ий тріпа́ний, витрі́пува- $\diamond$.

ВЫТРУШИВАТЬ (*одяг*) витрі́пувати;

—й = витре́пывающий;

ВЫТРУСИТЬ витрі́па-, (*не одяг*) витруси-.

ВЫТРСАТЬ трясти́, трусити́;

—й що трясѣ́ $\diamond$, с-и $\diamond$, трясу́н, трясі́ло, n^k трясу́чий, тряска́кий, труська́кий + %, s^k трясі́- [-й ду́ш-у трясі́душа];

—ий витру́шуваний $\diamond$.

ВЫТУРИВАТЬ; ВЫТУРИТЬ сплє́сти лича́ки.

ВЫТЫКАТЬСЯ ви́пина́тися, ви́стро́млюва-;

—йся ви́стро́млюваний, *к.* ви́стро́мле-, ви́пнутий.

ВЫТЬ реві́ти, завива́-, ски́гли-, ви́-;

вбо́ющий що ви́є $\diamond$, ро́зсикі́лений, ски́глий, заво́дій, завива́ка, n^k реву́чий; **с во́лками жи́ть** — по во́лччи в. на во́вчому ху́торі по-во́вчому гу́торі;

ВЗВЫТЬ заревті́, зареві́ти.

ВЫТЯГИВАТЬ тяга́ти, тягну́-, розтяга́-/ви-/; в.

в нітку шну́рва́-, ви́шну́рвоу-; в. ду́шу ви́йма́ти ду́шу; в. ше́ю n^o спи́на́тися;

—й що тя́гне $\diamond$, покли́каний ви́тягти, тяга́ч, z^3 тя́гний, n^k ви́тяжний, /ви-/тяга́ль- + %, для ви́тяга́ння;

—й в нітку р-й ви́шну́рва-; —й ду́шу ва́риво́да, му́читель, ну́дья-чо́ловік, зану́да, s^k тя́гніду́шу- [-й ду́шу зву́к тя́гніду́шу-зву́к]; —й за́уши *и.* $\odot$ тя́гні-шт_{ов}ха́й;

♦♦♦СЯ (*щоб побачити, дістати*) спи́на́тися; в.

в нітку шну́рва́-; в. в стру́нку ви́стру́нчу-;

—йся/-ий тя́жаний, /ви-, роз-/ $\diamond$; —я тя́гучий, тя́гучка́й; —я в нітку ви́шну́рвоува́ний, *к.* ви́шну́ро-;

—я в стру́нку ви́стру́нчу-, *к.* ви́стру́нчений;

ВЫТЯНУТЬСЯ: —вшийя ви́тягну́тий, —вшая́ся физионо́мья ви́тягнута физионо́мья.

ВЫУЧЕНИК ви́шкі́льний, o^k на́вченик.

ВЫУЧИВАТЬ ви́вча́ти; (*сліно*) ви́зуджува-;

—й що ви́вча́ $\diamond$, с-и $\diamond$, за́йнятий ви́вчення́м, у́чень, z^3 зу́діло;

ВЫУЧИТЬ: —вший $\diamond$; —й на зу́бок $\odot$ ви́вчивши на зу́бок.

ВЫУЧКА ви́шкі́л.

ВЫХАЖИВАТЬ; ВЫХОДИТЬ o^k ви́тупати.

ВЫХАРКИВАТЬ; ВЫХАРКНУТЬ ви́хркнути.

ВЫХВАТЫВАТЬ (*зрук*) ви́хо́плювати, ви́рива́-;

—й що ~а́ $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й ви́хопи-, ха́пко́, ха́пу́н, n^k ха́пка́й;

—ий ви́хо́плюваний, ви́ри-, ви́смі́ку- $\diamond$, (*з піхо́в*) добу́-.

ВЫХЛОП *т.* ви́хлип.

ВЫХОПНО́Й ви́хлипли́ий.

ВЫХОД (*військ*) ви́марш, (*книг*) по́ява, (*виробі́в*) ви́пуск, (*руды*) ви́добуток; **в. из по́ложє́ния o^k**

ра́да [нет /не́ было/ друго́го -да нема́ /не було́ /и́ншо́ -ди]; **в. с гекта́ра урожа́й на гекта́р; по-**

де ви́йшовши; -да нет ϕ^2 та [А. Идѣ́м? Б. Вы́хода нет, идѣ́м А. Йде́мо? Б. Та, йде́мо]; **не**

было друго́го -да а що ма́в робі́ти?

ВЫХОДЕЦ гість [в. с то́го свѣта́ г. з то́го свѣту́].

ВЫХОДИТЬ іти́ [не в. из голо́вы не йти́ з голо́ви́], (*з мі́ста*) ви́ступа́-, (*з авта*) ви́сида́-, (*гурт_{ом} звідки*) *о.* ви́сива́тися; (*з халєти*) ви́в'язува́-, (*А з Б*) утво́рюва-, (*водаватися*) ви́танцьо́вува-; **в. в за́пас *и.* сходи́ти зі сцє́ни; в. в тру́бку s^2 іти́ в стóвбу́р; в. за преде́лы /из -лов/ дозвóленного**

переступа́- межу́; в. за преде́лы допусті́мого зашка́лова-; в. за ра́мки не трима́тися в ме́жах;

не в. за ра́мки трима́- в ме́жах; в. из бере́гов ро́злива́-, зали́вати́ бере́ги; в. из гра́ниц (прилі́ч-

ня) перебира́ти міру (пристойности); в. из затру́днення дава́- собі ра́ду; в. из положенія ви́в'язуватися з хале́пи; в. из ра́мок (приліччя) переступа́ти ме́жі (пристойности); в. из се́бя ви́ходи- з рівнова́ги, тра́ти- терпе́ць, міні́тися, с. нетя́ми-; в. из ст́рба *n*. ви́ходити /вибува́-/ з ла́ду; в. из терпе́ння *ф^p* нетерпелі́витися; в. на́ру́жу ви́плива́ти на́вєрх /на по́верхню/, *ф^p* ви́піра́-; в. на простóр заплива́- на ші́рші во́ди; в. на свет (з *пїтьми*) ви́прозо́рковатися; не в. из голо́вы ро́- в голо́ві, за́стіг (кі́лком) у голо́ві, сто́я- на думці; не в. из-под *чїього* впли́ння трима́тися *чїєї* спі́дніці;

--й що ви́ходить $\diamond$, с-и ви́ходити, з^г-й ви́й-, (*теір*) за́пана́ова- ви́й-, *n^k* ви́хїдний, *o^k* ви́ходбвий, *o*. на ви́ході, на поро́зі, вже у двє́рях; --й за ра́мки незда́тний трима́тися в ме́жах; --й из мо́ды деда́лі ме́нше мо́дний; --й в отста́вку вже ско́ро відста́вник; --й в свет гото́вий ви́йти дру́ком; --й в тру́бку *с²* стрі́лкований, що пішо́в у сто́вбур; --й из бере́гов розлі́ваний, у водо́плїлі; --й из гра́нїц приліччя деда́лі непристо́йніший; --й из до́верія /употре́блєн-/ шо́ра́з ме́нше до́віренїй /вжїва́-/; --й из-под пера́ *кого* пісанїй *ким*; --й из подчїне́ннїя деда́лі ме́нш підле́глий; --й из поло́женнїя з-ї ви́в'язатися (з хале́пи), *n^k* пора́дливий /за-/ , *i*. в'ю́н; --й из терпе́ння него́дний бі́льше терпїти; --й на двор надві́рній; --й на пенсію от-от пенсіоне́р; --й на́ру́жу зовні́шний, надві́р-, /- *dїlo*/ вже несе́крєтний; --й сухїм из во́ды маста́к ви́ходити сухїм з во́ди; из ря́да вон --й до́сі невідомїй /неба́чений, незна́-/ , що пере́ходить всі ме́жі, *o^k* аж-о́н-який; не --й из преде́лов /за-*єлы*/ *чєго* (- *місце*) розмі́щений у ме́жах *чо́го*, (- *дїї*) з-ї трима́тися у м. *чо́го*; --щя́я за́муж одру́жувана, відда́ва-, молода́, на поро́зі за́міжжя /за́мужу/;

ВЫЙТИ пі́ти з, (*вдатися*) *ф.* ви́гори- [ничего́ не ви́йде́т нічо́го не ви́горить], /з *їдеї*/ ви́лгушїтися [ничего́ не --шло нічо́го не --илось]; (*нишком*, без *прощаннїя*) *г.* ви́мкну-, *o*. пурхну́ти; в. за́муж *e*. на рушніку ста́-; в. из гра́нїц сту́пї-че́рез край, перебра́- міру; в. из затру́днення ви́в'язатися з хале́пи, да́ти собі ра́ду; в. из игры́ *n^o* зї́йти з дистан́ції; в. из оцєне́ннїя розбу́рка-тися; в. из печа́ти побачити світ; в. из-под вла́сти *кого* позбу́тися *чїєї* вла́ди; в. из *этого* по́люже́ннїя ви́в'язатися з *цього*; в. из се́бя розпаса́юва́-; в. у *кого́ что* ви́вестися з *чо́го* [вы́шли де́ньги у *кого* ви́вївся з гроше́й /ли́пївьсь без *чо́го/ хто*]; ви́йде́т одно́ и то́ же на одне́ ви́йде́; *ничего́ не --дет ви́йде* шпик, шко́да й за́ходу; *ка́к бы́ чєго́ не вы́шло* ко́лі б *чо́го́ не вы́шло* /ста́лося/; *вы́шел из заблудже́ннїя кто* о́чі відкрї́лися *кому*; *вы́йдя на дво́р* вже за поро́гом; *вы́шедший* ви́ходець, ви́йшлий, *n^p* вже [-й в от-

ста́вку вже у відста́вці]; --й из бере́гов розлі́тий; --й из до́верія /употре́блєн-, мо́ды/ вже не до́віренїй /вжїва́-, мо́д-/; --й из затру́днення да́вши /шо́ дав/ собі ра́ду; --й из пелє́нок ви́рослий зі сповитку́; --й из подчїне́ннїя бі́льше не підле́глий --й из терпе́-знетерпелї́влений; --й из употре́блє- зня́тий з ви́робнїцтва; --й на пенсію́ вже пенсіоне́р.

ВЫХОЛАЦІВАНІЕ (*особистостї*) підстри́гання́ під одїн гре́бїнець, рблє́ння та́ким як усї, © хай-бу́де-як-усї.

ВЫХОЛАЦІВАТЬ (*жєребе́ця*) ви́клад/а́ти, ка́струва́-, знеплї́днюва-, *n*. підстри́га- під одїн гре́бїнець, (*суть*) ви́потро́шува-, ви́зо́лю-, знего́стро-рю-, *г.* ви́по́шу-, *n^o* робити-та́ким-як-усї; --й що ~а $\diamond$, з-ї ви́чистити /ви́пости-/ , звї́клий /с-и/ ка́струва́-, ка́стратор, валаша́л, *n*. ви́по́шувач, спу́сто́шув-, *n^k* спу́сто́шливий + %; --ый ви́кладаний, ка́стро́ва-,знеплї́дно-, спу́сто́шу-, ви́потро́шу-, ви́зо́лю-, знего́стро-рю- $\diamond$; --їся ви́по́шуваний $\diamond$, *n^k* спу́сто́шуватий; **ВЫХОЛОЩЕННЫЙ** ви́пощєний $\diamond$.

ВЫХОЛИТЬСЯ ви́ходитися [до́чь --ла́сь на сла́ву дочка́ --ла́сь на сла́ву].

ВЫЦАРАПЫВАТЬ (*на чїм*) ви́шкря́бувати; --й що ви́дря́п/ує $\diamond$, з-ї ви́дря́пати, с-и ~ува-; **ВЫЦАРАПАТЬ** (*діста́ти*) за́пірва́ти, ви́корпа- [где ты е́е --ал де ти її́ ви́корпа?], ви́(ш/по́рпа- [где-то --ал де́сь --ав], *n*. ви́смокта-, ви́скїпа-; в. гла́за́ ви́де́р- о́чі.

ВЫЦВЕТАТЬ лїня́ти;

--й що лїня́ $\diamond$, схїльній л., *n^k* лїно́чий.

ВЫЧЕРКИВАТЬ ви́крєсл/ювати /пере-, *г.* с-;/

--й що ~ює $\diamond$, звї́клий /с-и/ $\diamond$, з^м-й ви́крєсли-, *n^k* = %;

--їся/--ый ви́крєсло́ваний /пере-, с-/.

ВЫЧЕРПЫВАТЬ черп/а́ти, ви́черпува-;

--й що ~а $\diamond$, с-и в., за́йня́тий черпа́нням, черпа́льник, *n^k* ви́черпний, черпа́ль- + %, *с^k* -че́рпий, -че́рпець [вино́чєрпїй, вино́чєрпець];

--їся/--ый че́рпаний, ви́черпува-, ви́біра-.

ВЫЧЕТ відраху́нок, (*сума*) відрахо́вання; за -ом з відраху́нком, відраху́вавши.

ВЫЧИСЛЕНИЕ (*хїб*) пере́лік.

ВЫИСЛЯТЬ --й(ся) = *высчитывающий(ся)*;

ВЫЧИСЛИТЬ обчїсли́ти $\diamond$;

--їмый ле́гко обчїсло́ваний $\diamond$, *n^k* чїслєний;

ВЫЧИТАТЬ (з *платні*) ви́верта́ти, *г.* відтяга́-;

--й що відніма́ $\diamond$, з-ї /з^м-їй/ відня́ти, *n^k* відніма́льний + %;

--їся/--ый відрахо́вуваний /ви-/ , відлічу- $\diamond$, *n^k* від'є́мний, *m*. негати́в-, --аємоє *m*. від'є́мник.

ВЫЧИТЫВАТЬ (*їх*) ви́чит/увати /чита́- мо́ра́ль, закида́-/ *їм*, (*кому*) чита́- но́тацію /*ф.* мо́літву/; (*різко*) ви́піка́-/ви́бива́-/ о́чі;

--й що ~ує $\diamond$, звї́клий /с-и/ $\diamond$, за́йня́тий ви́читу-

ванням, читець, читач, вичітув-, $n^k = \%$, © ~у-ючи;

-йся/-ый читаний, вичітув-/на-/◇.

ВЫЧИТАТЬ доректи, докорі-, дорікну- ◇.

ВЫЧИЩАТЬ чистити;

-й = чистящий;

ВЫЧИСТИТЬ: в. до блёска г. ви́глянсувати, ви́шмульга-; в. щёткой ви́щіткувати.

ВЫЧЛЕНЯТЬ виокре́млювати;

-й що ~ює, 3-й виокремити, зайнятий виокрем-

ленням, n^k виокре́млювальний, виокре́мчий;

-йся/-ый виокре́млюваний, n^k виокре́мливий.

ВЫЧУРЫ химерики, бздіки, бжіки.

ВЫШАГИВАТЬ міряти шлях;

-й що міря ш., звиклий м. ш., © мірявши ш.;

ВЫШАГАТЬ (далеку путь) попоміряти, /-йти/.

ВЫШАРИВАНИЕ нишпорення.

ВЫШВЫРИВАТЬ; ~НУТЬ (з праці) турну́ти;

-й = выбрасывающий.

ВЫШЕ > **ВЫСОКО**.

ВЫШЕЛУШИВАТЬ лу́щ/ити, ви́лушувати;

-й що ~ити ◇, 3-й ви́ф, с-и в., для лу́щення, зайнятий -ям, лу́щильник, n^k лу́щильний, + %, © ви́лушуючи, лу́щивши;

-йся/-ый лу́щений, ви́лушова-.

ВЫШИБАЛА витуря́ло.

ВЫШИБАТЬ витур/я́ти, виставля́ти;

-й що ~яє ◇, звиклий ◇, покликаний ~и-, ~я́ло, викида́-, n^k вибивчий, вибивний + %; -й дух ду-

шогу́б;

-ый вибиваний, витурю-, n^k вибивний ◇.

ВЫШИВАЛЬЩИК вишивка́р.

ВЫШИВАНИЕ: искусство -ния вишивка́рство.

ВЫШИВАТЬ вишив/я́ти, (срѣблом) гаптува́-;

-й що ~а ◇, зайнятий ~анням, с-и ◇, вишивальник /ж¹-ниця/, вишивка́р /ж¹-ка/, $n^k = \%$;

-йся/-ый вишиваний, гаптов-, мерéж-, к. вишитий, n^k вишивний

ВЫШИВКА вишиття́.

ВЫШУЧИВАТЬ висміва́ти/кепкува́-/хпш¹-/з/ іх;

-й = высмеивающий.

ВЫЩЕЛЯЧИВАТЬ лу́жити, визо́люва-;

-й що лу́жить ◇, 3-й ви́ф, с-и визо́люва-, n^k лу́жильний, золи́ль- + %;

-йся/-ый ви́лу́жуваний, визо́лю-, ви́луго́ву-.

ВЫЩИПЫВАТЬ вищип/увати, щипа́ти;

-й що ~ує ◇, зайнятий скубанням /скубанкою/, скубальник, скубій, n^k скубальний + %;

-йся/-ый скубаний, щіпа-, виску́бува-, вищипу-.

ВЫЯВЛЯТЬ викрив/я́ти /роз-, від-/ , відшу́кува-,

визнача́-, виводи- на чисту во́ду;

-й що ~а ◇, зайнятий викриття́м, с-и ◇, 3-й /покліка-/ ви́кри-/ , ~ач /роз-, від-/ , виявний, n^k виявний + %, ± обнаруживающий; -й возмо́жность 3-й

відшука́- наго́ду /шанс/-; -й причи́ны /роль +/, 3-й визначи- /зрозумі-/ причи́ни /роль +/;

-ый викриваний /роз-, від-/ , відшу́ку- ◇;

ВЫЯВИТЬ (роль +) зрозуміти.

ВЫЯМКА (в деталях) жолобо́к, (в землі) виям-.

ВЫЯСНЕНИЕ □ з'ясування; по-ни з'ясува́ши.

ВЫЯСНЯТЬ з'ясовувати, ясува́-, ви́бси- я́сність,

(питаючи) допитуватися; в. обстоя́тельства

з'ясовувати карти́ну /обста́вини/;

-й що з'ясовує ◇, 3-й /покліка-/ з'ясува́ти, для з'ясува́ння, зайнятий -ям, з'ясовувач, n^k з'ясовчий + %; -й обстоя́тельства с-и ◇ карти́ну;

-йся/-ый з'ясовуваний, ви́ясню-, висві́лю-; -я

про́ясню-, щораз я́сніший; -щися обстоя́тельств-

ства щораз я́сніша карти́на;

ВЫЯСНИТЬ устійнити ◇;

ВЫЯСНИТЬСЯ: ви́яснилось кому сві́тло зійшло в голо́ві;

-вший (ся) ◇: согла́сно -вшимися обстоя́тельствам (згідно з ви́ясненою карти́ною).

ВЫЮЖИТЬ; **ЗАВЫЮЖИТЬ** захвиста́ти; завью́жит захви́ще.

ВЫЮЩИЙСЯ > **ВИТЬСЯ**.

ВЯЗАТЬ: в. та́мбуром гачкува́ти;

-жущий що в'яже ◇, зайнятий в'язанням /плéте-

нням/, ма́йстер в'язання, в'язальник, в'язи́ль-, в'язій, n^k в'язальний, (смак) терпкий, в'язучий +

ВЯЗКИЙ, с^k в'яз [-й снопы́ снопов'яз]; с^k в'язі-

ж¹- [в'язінога];

РАЗ♦♦♦: р. язы́к розшнурува́ти язы́к(а)

ВЯЗАТЬСЯ зв'язуватися, по́єднува-, сполуча́-,

(узгодо́жуватися) ф^p ту́ли- [ка́к-то́ это́ не-ется я́кось воно́ не-тєся]; (тісно) пристава́ти, (до ко-го)

чіпля́тися, прив'язува- ◇; в. в'грозді гро́ни-;

-йся в'язаний, плéте-, n^k в'язу́чий + связа́вваю-

щийся /при-/ , ф^p су́в'язний [не-щися по́нятия

я не-ні по́няття]; не-я /ма́ло-я/ не дола́дний, що й купи не де́ржиться.

ВЯЗКА б^v т. в'яз.

ВЯЗКИЙ глізвявий, тягучий, липу́-, г. тягли́стий,

о^k глев[й]кий, мулький.

ВЯЗКОСТЬ тягучість, о^k глевкі́сть ◇.

ВЯЗНУТЬ гру́знути, загруза́-;

-й що гру́зне ◇, с-и загруза́ти, ма́йже загрузі́лий, щораз загрузі́ліший.

ВЯКАТЬ дзя́кати, ски́гли-, скі́мли-, ня́вка-;

-й що скі́млити ◇, роздзя́каний, с-и дзя́кати, ски́глий, дзя́вало, ня́вка-, бо́вка-, варня́ка-, n^k дзя́кцілий, дзя́кцілючий, дзя́кці-

ВЯЛЕННЫЙ n^o вуджений.

ВЯЛИТЬ вуді́ти, пров'ялюва́ти;

-й = провяляющий.

ВЯЛОТЕКУЩИЙ (-шизофрeнію) невизра́ний,

латeнт-, млявоприсутній, мляворухли́вий, млявий-на-прыва.

ВЯЛЫЙ прив'ялий, (-діі) по́вільний.

ВЯНУТЬ: вяну́щий = увядающий + щораз при-

в'ялі́ший /марні-/.

Г

ГАВКАТЬ (*зрідка*) згавкувати; & *i.* *гавкунець; —й що гавкає, с-и гавкати, гавкун, *n^k* бреху-чий, гавку-, гавкітливий; —щий *кашель* собачий *кашель*;

ГАВКНУТЬ & гавконути.

ГАДАТЬ ворожити;

—й що ворожить, звиклий, р-й по, зайнятий ворожбою, ворожит, *жⁱ* ворожка, © ~вши;

ПРО♦♦♦ не зуміти викрої-, нагрітиса на чім; ± **ПРОГОРАТЬ**.

ГАДИТЬ паскудити, брудні-;

—й що паскудить, з-й /готівий/ нашкодити, звиклий шкоди-, паскуда, *n.* шкода, *n^k* паскудний, *капос-*, *n.* шкодливий;

ПЕРЕГАЖЕННИЙ *e^m* пересобачений.

ГАДКИЙ гідкий, помийний, © *капос-*; & прегидкий; г. утенок гідке каченя;

ГАДКО *n³* бр-р!.

ГАДЮКА *з^b* гадючв́а; г. *потайная* гад повзучий.

ГАДЮКОВЫЕ *з^o* ѓади.

ГАЗЕТА (що)д́енник.

ГАЗЕТЕНКА газет́енція, *зⁿ* смердю́ха.

ГАЗЕТНИЙ *p.* д́енниковий

ГАЗИРОВАТЬ: —й що газує, звиклий газувати, газатор, *n^k* газаторний, газуваль-; —ый газований.

ГАЗОН (*трав'яний лужок*) травник.

ГАЗОНЕПРОНИЦАЕМЫЙ *k.* газостійкий.

ГАЗОБРАЗНЫЙ газуватий, *ф^p* газувий [в -ом *состоянии* у -ому ст́ані].

ГАЗОПРОВОД газогін.

ГАЛАНТНЫЙ гр́ечний.

ГАЛДЕЖ шарварок.

ГАЛДЕТЬ галас/увати, гвалтува-, га(па)ла́йка-;

—й що ~ує, розгвалтований, звиклий /с-и/ ♦, галайка, крикун, *n^k* галайкуватий /-учий/, шваркоть- /-ітливий/, /дім/ гамірли-, сповнений гамору.

ГАЛЕРЕЯ (*круг дому*) кружѓанок, *o^k* опас́ання.

ГАЛИМАТЯ Хіміні ќури, сон рябо́ї коби́ли, на-вербі-гру́ші, півтора людського, що-й-купи не-д́ержит́ся.

ГАЛКА *z.* кавка.

ГАЛЛОЦИНИРОВАТЬ: —й що галлоцинує, схильний до галлоцина́цій, *n^k* галлоциаторний.

ГАЛОПИРОВАТЬ чвал/увати, скака- чувал;

—й що ~ує, р-й /с-и/ ♦, скакун, *n^k* /- *инфляцио/* нестримний, невпін-, обваль-, розтриноже-.

ГАЛОЧКА: для -ки (*захід*) "галочковий".

ГАНГРЕНА вогне́ць.

ГАРАНТИРОВАТЬ гарантувати, *o.* дава- го́лову на відруб, ручи[а]тиса голово́ю;

—й що гарантує, го́товий /з'-й, з-й/ за♦, гарант, *n^k* гарантійний, *o.* з гарантією.

ГАРАНТИЯ (за)пору́ка [-ней з́тому -ою цьо́б].

ГАРДЕРОБНАЯ роздягальня, роздягалка.

ГАРКАТЬ: —й що /*mⁿ* хто/ гирка, звиклий гиркати, гарикало, *n^k* гарикливий.

ГАРМОНИРОВАТЬ гармонувати, *ф^p* відзвучува-, упріємнува-, (*з довкіллям*) пасува- до чого, (*між собою /- фольклор/*) *n.* пере́гукуватися;

—й що гармоніює, з-й г., сповнений гармоні́й, *n^k* су́голосний /гармоній-/ до чого, (*голос*)дібра-.

ГАРМОНІЯ співзвуччя, (*в журті*) злагода; & (*рич*) гармоні́йка.

ГАРЦЕВАТЬ гарцювати, гра́ти коне́м;

—й що гарцює, розгарцюваний, р-й за♦, гарцівник, (- *коня*) баский.

ГАРЬ горіле [-ю па́хне]т горілим па́хне].

ГАСИТЬ гасити, (*борз*) спл́ачувати;

—й що гасить, с-и ♦, покликаний за♦, для гасіння, зайнятий -ям, гасильник, гаситель, *o^k* гасій, *n^k* гасильний + %, *n.* глуши́ль-, /- *домішка/* депресив-, *c^k* -гасний, -гасник [-й *огонь* вогнегасний, (*рич*) вогнегасник]; —й *ізвесть* що гасить вапно́, вапня́р, майстер ♦ вапно́;

—й/я-ймый гашений, загашува-, *c^k* -гасний [самогасящийся самогасний].

ГАСНУТЬ: —й = угасающий; не -й негашущий, незгасний.

ПРИГАСНУТЬ: що пригас, пригаслий, *o.*

ГАСТРОЛИРОВАТЬ гастрол/ювати;

—й що ~ює, звиклий ♦, ~ёр, *o.* на гастроблях.

ГАСТРОЛЬНЫЙ (*виступ*) *z.* гостинний.

ГВОЗДЬ: г. сезо́на шеде́вр /родзі́нка/ сезо́ну; *никаких* -де́й ніяких *яких*.

ГДЕ: г. *бы* (то) *ни* (было) *хай* /*хоч/ де* (бу́де); [г. *бы ты ни был* хоч де б ти був, *хай* де ти бу́деш]; г. же де то; г. *найде́шь*, г. *потеряе́шь* де загубиш, а де зна́йдеши; г. *попа́ло* бу́дь-де; г. *там!* та де!, де то́бі!, де в біса /ка́та!; г. *уго́дно* де хочеш /-ете/, бу́дь-де; г. *уж* де ж та́кі, куди вже [г. *уж тут* петь *k.* вже тут співа́ти]; *где* *уж кому* *что* де́лать де вже *кому* *шай* *роби-?*, де б *кто* *шай* *роби?*; а г. *еще́* *мог бы* *быть* а де ж би був; *уж* *где-где*, а де, як де, а [у. г.-г., а в *Ріме...* де, як де, а в *Рімі...*]; *то-ли* *еще́* г. чи там де.

ГДЕ-ЛИБО *хай* де, бу́дь-де.

ГДЕ-НИБУДЬ: г.-н. в друго́м ме́сте де́інде; не г.-н., а аж [учи́лся не г.-н., а в Шве́ции учи́вся аж у Шве́ції].

ГДЕ-ТО *десь*; г.-то *чуть* *ли* не *десь* аж [г.-то *ч. ли* не в *Ріме* *десь* аж у *Рімі*].

ГДЕ-ТО ЖЕ *десь* то [г.-то *же* *есть* *Н. д.* то *е* *Н.*].

ГЕЕННА підсвіт, *i^c* ге́єнна.

ГЕНЕРАЛ & *зⁿ* генерало́га.

ГЕНЕРИРОВАТЬ генерувати;

—й що генерує, з-й ♦, генератор.

ГЕНОЦИД народовбивство, вина́рид.

ГЕРОИЧЕСКИЙ геро́йський, звитя́жливий.

ГЕРОЙ: г. *меропри́яття /праздника/ ж.* іменин-

ник, з. уроді́нник.

ГИБЕЛЬ про́пасть, *n*^o про́пад, *ф*^p згу́ба [уйти́ от -ли втекти́ од -би], кіне́ць [наше́л сво́ю г. знайшо́в свій к.]; на краю́ -ли пе́ред загибеллю /пріровою/, на краю́ прі́рви.

ГИБЛЫЙ: -оє де́ло дурне́ діло, ма́рна річ /спра́ва/.

ГИБНУТЬ загиба́ти /ви-/, запропа́да-, іти́ на про́пасть, умира́-;

-й що гине́ $\diamond$, запропа́чуваний, прире́че- /роко́ва- / на загибель /смерть/, майже зніклий /вімер-/, на межі загибелі, в обіймах /лап-/ сме́рти, близький до загибелі, незда́тний /без ша́нсів/ вижити, (- культу́ру) незда́тний іти́ в но́гу з ча́сом, *i*. сме́ртник /ж^s-ни́ця/, поги́бель-, *n*^x (от-от) пропа́щий, знико́мий, умира́щий, мру́щий, поги́бельний /за-/, сме́рт-, *ф*^p ни́ще-, зни́щува-, *o*^x от-от-ме́ртвий, загибу́щий.

ГИБРИД мішане́ць.

ГИГАНТСКИЙ гіганти́чний; -кне ша́ги семи-ми́льні кро́ки.

ГИМН сла́вень.

ГИМНАЗИЧЕСКИЙ гімназі́йний.

ГИМНАСТИКА з. ру́ханка.

ГИМНАСТИЧЕСКИЙ з. руханко́вий; -кне упр-ажне́ння ру́ханка.

ГИПНОТИЗИРОВАТЬ гіпнотиз/ува́ти;

-й що ~ує, з-й (за) $\diamond$, наділений гіпно́зом, гіпнотизе́р, (*ефект*) *n*^x гіпноти́чний + %;

-йся/-ый гіпнотизова́ний, *n*^x підгіпно́з-, *o*. підгіпно́зою /гіпно́зом/.

ГИПОТЕЗА (*i* в науці) здо́гад, припу́щення.

ГИРЛЯ́НДА плетє́ння.

ГИРЯ & важо́к; **ГИРЬКА** ва́жельце.

ГЛАВА́: г. се́мьї *ф*. ха́зяїн.

ГЛАВА́РЬ *o*. пе́рша скри́пка.

ГЛАВЕ́НСТВО зверхни́цтво.

ГЛАВЕ́НСТВОВАТЬ верхово́д/ити, старшинув-а-, *o*. гра́-пе́ршу скри́пку;

-й що ~ить $\diamond$, зви́клий $\diamond$ $\diamond$, верхово́да, провідні́к, зве́рх-, ватажо́к, ота́ман, *n*^x провідни́й, голо́вний, ці́ль-, ключови́й, ста́рший, *ф*^p кома́ндний, /-ро́ль/ з. пра́пор-, $\odot$ на чо́лі.

ГЛАВНО́Е *ф*^p вся́ сила [г. в том в. с. в тім]; *и*, г., ко́му /где, ко́гда/, і то ко́му /де, коли/ [пел, *и* г., с кем співа́в, і т. з ким]; *и*, г., *кто!* і т. *кто!*; са́моє г. найголо́вніше, $\odot$ всьо́му голова́ [с. г. -здо́ровье здо́ров'я - в. г.].

ГЛАВНО́Й ключови́й, чоло́вий; -ноє ли́цб пра́здника *ж*. імени́нник, з. уроді́н-; -ым о́бразом го́ловно.

ГЛАДИ́ЛЬНЫЙ: -ная до́ска прасува́льна до́шка, з. до́шка до прасова́ння.

ГЛАДИТЬ глади́ти;

-й 1. що глади́ть $\diamond$, зви́клий $\diamond$, для гла́дження, за́йнятий -ям, глади́льник, глади́й, /р/ч/ глади́ло, *n*^x глади́льний, 2. що прасу́є, за́йнятий прасу-

ва́нням, прасува́льник, *n*^x прасува́льний; -й по голо́вке $\odot$ глади́вши по голо́вці; -й про́тив ше́рсти $\odot$ глади́вши про́ти ше́рсти;

ПО $\diamond$ $\diamond$ $\diamond$: не -ят по голо́вке па́нькатися не бу́дуть.

ГЛАДКИЙ стру́ганий, гладе́ньк-, на́че ко́взанка;

ГЛАДКО (*йде*) як по ма́слу.

ГЛАДЬ *o*. доло́нище, (*води*) пе́сцо.

ГЛАЗ *n*. до́гляд [ну́жен г. тре́ба -ду]; с -зу на г. в чо́тири о́ка, о́чі-в-о́чі; про́чь с г.! ге́ть з-пе́ред оче́й!; за -за́ поза́о́чі, за спи́ною; на -за́ (*лізти*) пе́ред о́чі; ку́да -за́ гляда́т сві́т-за́о́чі, ку́ди о́чі сві́тять; -за́ на лоб ле́зут о́чі ро́гом лізуть; -за́ на мо́кром ме́сте у ко́го тонко́сльозий *xто*; -за́ разбе́жались за́бігали о́чі; сво́йми -а́ми на вла́сні о́чі; че́рными /же́льты- +/ -а́ми (*позира́ти*) *o*^x чо́рноо́ко /жовто́око +/; в -а́х те́мнеєт /му́титися, поте́мне́ло, помуті́лось/ у ко́го сві́т ма́кітрить-ся /закру́тився/ ко́му; с г. доло́й, из се́рдца вон о́чі не ба́чать, се́рце не бо́літь;

ГЛАЗА́: глубо́ко поса́женне г. я́мкува́ті о́чі; е́сть /поєда́ть/ гла́зми ко́го не відво́дити оче́й від; с по́льными лю́бви гла́зми з ра́єм ща́стя в оча́х.

ГЛАЗЕ́НЬЕ роздивля́ння, лу́пання очі́ма.

ГЛАЗЕ́ТЬ роздивля́тися, лу́пати очі́ма, ви́трішки лови́-спогляда́-, *ж*^x зи́ри-, ви́лупова-ба́нькі; -й що роздивля́ється $\diamond$, зади́влений, зви́клий с., р-й роздиві́тися, витри́щака, $\odot$ ви́лупивши б.

ГЛАЗИ́РОВА́КА (*покриття*) по́ливо, по́ліва, $\square$ глянсо́вання, (*дія*) глянсува́ння.

ГЛАЗНО́Й: -а́я впа́дина я́ма оче́й, о́чна я́м(к)а.

ГЛАЗО́К (*у дверях*) з. про́звір.

ГЛАЗОМЕ́РНЫЙ $\odot$ на о́ко; -ная съе́мка о́бмір на о́ко.

ГЛАС: г. во́пию́щего в пу́стыне́ крик /го́лос/ крику́в в пу́стелі /пу́стині/.

ГЛАСИ́ТЬ стве́рдж/увати, *y*^p ректи́, *o*^x припи́сува-а-; за́коб -йт за́коб припи́сує /тве́рдить, ~ує/;

-й що стве́рджує $\diamond$, $\odot$ (про)ві́сник, опові́с-, (*па-раграф*) де сказа́но.

ГЛАСНО́Й: г. зву́к голосо́вка.

ГЛАША́ТАЙ (*идеи*) пропові́дник, *n*. ру́пор.

ГЛИ́НА & (*каоли́н*) гли́нка.

ГЛИ́НЯНЫЙ: -ная по́чва /зе́мля, ме́сиво/ гли́нище.

ГЛИСТ; **ГЛИСТЫ** нутря́чки.

ГЛИСТООБРА́ЗНЫЙ глистува́тий, нутря́чковий

ГЛОБА́ЛЬНЫЙ всесві́тний, уніве́рса́льний.

ГЛОТА́ТЬ лиг/а́ти: г. сло́ва харамарка́ти;

-й що ~а́ $\diamond$, гли́тай, зви́клий /с-и/ $\diamond$, з-й лигну́-, *n*^x ко́втальний; -й пи́дло́бу з^m-й лигну́- пи́ду́лку;

-й слё́зы /слю́нки/ $\odot$ ко́втаю́чи слё́зи /сли́нку/;

-й сло́ва харамарка́ло, харамарка́ч; -й шпа́ги лига́йшворі́нь; -ще дви́ження ко́втальні ру́хи;

-ый ко́втаний, гли́т-, ли́г-; ле́гко -ый ко́вткий.

ГЛЮ́ТКА пе́лька (*не в.*), горля́нка.

ГЛОХНУТЬ: —й що глухне ◊, приречений заглухти, с-и глухну-, майже глухий /оглухлий/, напіввоглух-, напівглухий, (звук) напівзаглухлий, щораз глухіший;

ЗАГЛОХНУТЬ (- біль) заціпнути, занімі-, ф^p запас- [слух заглох чутка запала];

-бхший заглухлий, упух-, заціп-, занімі-, (розв'ий) занепа-, (сад) здичаві-, здичі-, запущений, Ѡ;

ПРИГЛОХНУТЬ приглухнути;

-бхший приглухлий.

ГЛУБЖЕ > ГЛУБОКО.

ГЛУБИНА: в -не душі /сердца/ на дні душі /сёрця/; в -ну вглибшки; из -ныі веков з-перед віків; из -ныі душі з дна душі; & с. найглибша глибина; во всю -ну взавглибшки;

ГЛУБИНОЇ завглибшки.

ГЛУБОКІЙ с. бездняний, (сон, слід) твердий, (-нич) глухий, глупий; г. поклуб низький уклін; **ГЛУБОЧАЙШИЙ** глибоченний, глибочез-, надглибокій;

ГЛУБОКО (збагнути) о. до дна; ◊;

ГЛУБЖЕ н^k глибшенський, н^k троби глибше;

немного г. > поглубже.

ГЛУБОКОМІСЛЯЩИЙ н^k багатий думкою.

ГЛУМИТЬСЯ о^k кпйти з кого; г. над кем витира- ноги об кого;

-йся що кпить ◊, вдатний на кпїни, оса не чоловік, глузій, глузівник, іржа, гедзь, н^k глумливий, глузлі-, посмішли-.

ГЛУП: г. как пробка дурний як пень /як сало без хліба/; г. как сивый мерин дурний як ступа /баран/; не г. кто має голову (не з моркви).

ГЛУПЕТЬ о^k спад/ати з розуму;

—й що ~а з р., щораз дурніший;

ПОГЛУПЕТЬ г. стуманіти; ◊.

ГЛУПЕЦ недоум(ок), телепень, недотепа.

ГЛУПО: не г. (придумано) розумненько;

ГЛУПЫЙ пустоголовий ◊; -ые речи /слова/ дурноляпство.

ГЛУПОВАТО (дивитися) дурнобоко; ◊;

ГЛУПОВАТЫЙ прищобькуватий, йолопува-◊.

ГЛУПОСТЬ нерозум, недоумство, неглузд; по-сти через дурість, з дурного розуму;

ГЛУПОСТИ д. бздурі.

ГЛУХОЇ приглухлий.

ГЛУШИТЬ глуш/іти;

—й що ~ити ◊, р-й заф., ~нік, н^k ~лівий, заглуш- + %;

-іймый глушений.

ГЛУШЬ Кудкудаківка [в такую г.? в таку-ку?].

ГЛЫБА грудоміха.

ГЛЫБООБРАЗНЫЙ брилистий, бриластий.

ГЛЯДЕТЬ позирати; г. во все глаза /в оба -аза/ стёжи- в чотири ока, не спуска- з ока; тогб и гляді 1. отб й гляді, ще й справді, 2. от-от; не глядя набсліп, просто з мосту; ни на что не -дя без-

бач, пан чи пропав, на одчай души; на ночь -дя проті ноці; куда глаза -ят (ixати) галасвіта, галайсвіта, куди очі світять;

—й що дивиться ◊, задивлений, націле- очіма, уп'явши очі, глядч, глядько, /за ким/ доглядч /на-/ , н^k наглядальний, наглядбовий; -й в оба глаза /во все глаза/ © стёживши в чотири ока; -й вперед націлений (очіма) вперед; -й на что чьими глазами задивлений на що чьими очіма; -й невидящим взглядом з невидючим поглядом; -й по верхам верхогляд, роззява; -й прямо /смело/ в глаза націле- очіма просто /твердо/ в очі;

-йся = смотрящийся;

ГЛЯДЬ! ник!;

ГЛЯНУТЬ ф. лупнути ◊; куда ни глянь хоч куди гляне;

НАГЛЯДЕТЬСЯ (на кого) скинути оком; не можешь н. (на кого) дивишься і не надивишься; не -жусь не напасу очей; гляньте на не! подивіться на не!, ганьба їй!

ГЛЯНЕЦ: покритый -нием виглянсований.

ГЛЯНЦЕВАТЬ & д^k виглянсувати.

ГНАТЬ: гонящий р. с^k гоні- [гонівітер] +/- загоняющий /вы-, про-, под-, от-, раз-/; гонимый гнаний, гоне-, (-горилку) ф. гнатий;

♦♦♦СЯ (за ким) уганяти; г. по пятям за кем на п'яти /хвіст/ наступа- /диха- в потилицю/ кому; г. за длинным рублём шукá- легкыо хліба;

-йся уганяющий;

ПО♦♦♦СЯ: за большим погонишься — малое потеряешь кинься за сарною — зайца прогавиш; за малым погонишься, большое потеряешь не жалій ухналя, бо підкову згубиш.

ГНЕВ пересердя, ф^p жаль; не во г. будь сказано вибачте на слові, не гнівайтесь на цім слові, не у гнів кажучи; во -ву спересердя.

ГНЕВАТЬ; РАЗГНЕВАТЬ р^k нагнівати;

ГНЕВАТЬСЯ гнів/ати, о. тупоті- ногами, (на кого) ма- гнів /важким духом диха- на кого;

-йся що ~ає ◊, розгніваний, розлюче-, н^k гнівливий, лбтгий, о. у гніві, виведений з рівноваги; смени г. на милость не гнівайся;

РАЗГНЕВАТЬСЯ ударитися в гнів, г. загніва-; -вший(ся) Ѡ; -вшийся розгніваний /за-/;

ПРОГНЕВАТЬСЯ нагніватись.

ГНЕЗДИТЬСЯ гніздуватися, д^k закубли- (в души) пускати коріння, с. сиді- каменем;

-йся що гніздиться ◊, закорінений, загніждже-, н^k властивий /притаманний/ кому.

ГНЕСТИ гнігити, н. даві- душу; г. душу лежатагарем на серці;

-тущий що гнігити ◊, звиклий /з-й/ ♦, гнобитель, пригнобловач, пригнічу-, н^k гнітбчий; -щяя тоска равна туга.

ГНЁТ ф^p ярмо; под-ом під п'ятою /ярмом/.

ГНИТЬ гнити, перетруха-, розкладатися;
 --й що гниє ◊, загниваний, напівзогнилий, пої-
 нятий гниттям, покину- ♦, майже зогнилий /зо-
 глі-, струхлі-, перегни-/ , *n*^к гнилявий, гнивуш-
 чий, *c*^к гний- [-*ю*щеє *дерево* гний-дерево], -гни-
 лий [медленно-й тихогнилий; скоро-й скоро-
 гнилий]; -й стебель гниляк;

СГНИТЬ:-вший що згнив, зогнилий, *o*^к порó-
 хнявий.

ГНОЕВИДНЫЙ /ГНОЕПОДОБНЫЙ/ гноюва-
 тий.

ГНОИТЬСЯ:-йся що гноїться ◊, загнобений, на-
 сиче-гнобем, весь у гнобеві, гнояк, гноявник, гно-
 янка, *ф*^р з гнобем, *n*^к гнійний, (- *очи*) з очима, що
 гнояться, каправий, кислóкий.

ГНУС (*комашня*) мушка.

ГНУСАВИТЬ:-й що гугнить, гү(г)нявий, гүгн-
 яець, *ж*^с гунька.

ГНУСНОСТЬ плюгавство.

ГНУСНЫЙ плюгавий, гадський, *ф*^р ниций;

ГНУСНЕЙШИЙ (най)мерзосвітній, мерзючий.

ГНУТЬ згинати /ви-, від-, за-, на-, при-, під-, пе-
 ре-/; & попогну- спину > изрядно потрудить-
 ся, напшачить-; г. горб трудити поперека; г.
 спину (*перед ким*) гнутися; г. шею перед кем
 гнутися дугóю перед;

гнутий що гне ◊, звиклий /с-и/ гнүти, з-й /з^м-й/
 зігну-, *n*^к згинальний /ви-/; -й спину звиклий гнү-
 тися;

гнутий гнүтий, *o*^к гнєнний.

ГНУТЬСЯ (*у три дуги*) згинатися /пере-, скру-
 чува-;

-йся що гнється ◊, *n*^к гнүчий, гнүчий, вигіни-
 стий, еластичний, пружкий, (*вдін*) хилкий, *n*^о зіг-
 нүтий [-я в три погібели зігнутий у три дуги];

СОГНУТЬСЯ > СГИБАТЬСЯ.

ГНУШАТЬСЯ:-йся 1. брезгающий, 2. що цура-
 ється, звиклий гордувати, гордун, *n*^к згїрдний,
 гордівливий, пихатий, пановий-;

ПО♦♦♦ погрєбати що (не чим) [не погнушáлся
 моїм талантом не -ав мого хїсту].

ГОВАРИВАТЬ дєйкати, подєйкува-, говори- бұ-
 [он -ал він говорив був].

ГОВЕТЬ говіти;

--й що говіє, звиклий ♦, говільник.

ГОВОР гүтірка.

ГОВОРЕНИЕ балаканка /-ання/

ГОВОРОК тиха гүтірка.

ГОВОРИТЬ говорити, мови-, г. говори- до кого,
o. обєртá- язиком, (*погордо*) кїда- через губу,
 (*легковажно*) дурно /на вітер/ кїда- слова; мно-
 го г. ма- довгий язик; невнятно г. мїмри-; про-
 должáть /г./ *ф*^р вєсті своє; г. в нос гугняві[и]-,
 гугнї-; г. вздор верзти /ляпа-/ язиком; г. ерун-
 дү Хїмїни кұри прáви-, тьóлько гнá-; г. как по-
 писаному ♦, як з книжки брá-; г. кóлкости шпи-

гá- словами; г. на чистоту ♦, як на сповїді /дух-
 ү/; г. намєками казá- навздогáд (бураків); г. на
 ухо нашіпува-; г. нелєпости верзти казна-що;
 г. не по бумажке ♦ з уст; г. обвинякáми ♦ зáгад-
 ками, заходи- здалєка; г. под нос харамáрка-; г.
 'рр' ірка; г. рєчь промовля-; г. с обїдой в гбл-
 осє копїли- губи; г. сквозь зубы цїди- /д^к про-/
 кризь зуби; г. чїстую прáвду казá- саму прáвду;

всє в ком -йт о силє сила так і пре з кого; кто
 мнóго -йт -мáло дєлаєт де мóре слів, там мáло
 дїл; что ни -ри як не є, кажї не кажи, хоч там

щó кажї /казá-/; ну вот он и -йт отóж він і кáже-
 е; -лось гóворєно; -рjá прáвду якщó чєсно; -рjá
 прóсто колї прóсто; мя́гко -рjá щóб не сказа-
 їна́кше; не -рjá о чєм поминүвши що, (*в кїнци*

мови) я вже мовчу про, не кáжучи вже про, вже
 не кáжу- про; не -рjá худóго слóва не при хáти
 кáжу-; ни слóва не -рjá ні пáри з уст, мóвчки; чє-
 сно /откровєн-/ -рjá *ж*^м прáвду кáжу тобі /Вам/;

сметүт траву, не -рjá о ком згáдять траву, не то
 щó кого; что бы ни -рїли хай там що хто кáже;

вот и говори кому! *e*^м от і кажї кому!, хоч кá-
 жі, хоч не кажї кому (- кóристь однá);

--й щó /м^н хто/ гóворить ◊, звиклий /с-и/ ♦, мóв-
 єць, мовлянин, балакá, балакун, пашєкун, з^с ба-
 зїка, гóворильник, *n*^к слóвомовний, балакүч[ш]-
 ий, *y*^р мовлящий, *p*. гóворү-, /*n*тax/ /*n*^о живоголó-
 сий, *o*. з мóвою [-й кстáти и некстáти з дорєч-
 ною і недорєч- мовою], з яким язиком [мнóго -й
 з довгим я.], *c*^к -мóвєць [красиво -й красномó-
 вєць], -мóвний [мáло -й маломóвний], *o*. де скá-
 зано [указ, -й об этóм указ, де про це с.]; -й
 что з чим на устах [-й кóлкости з ушцáками
 на устах]; -й на однóм языкє однóмóвєць; -й
 неповя́тно герготливий /джер-/; -й о чєм © засвї-
 дчуючи що [-й о възмóжности з. можливїсть];
 мнóго -й 1. балакүчий, гóворю-, язика́тий, торо-
 хтїй, гóворило, 2. багатозна́чий, промóвистий;
 ничєго не -й незна́чий, малозна́ч-, незначү-
 щий, без жóдної ваги; мұдро /скобро +/- -й мудро-
 мовний /скоро- +/; -й в нос гүгнявий; -й в пó-
 льзу як свїдчєння на кóристь чо́го; -й глүпости
 /вздор, ерундү, наобұм/ дурноляп; -й дєло не-
 базїка, непашєкун; -й дєрзости хам, грубїян, з
 хамським язиком; -й за глазá пашєкун позáочї;
 -й кóлкости їжакув-áтий; -й на мнóгих языкáх
 полгїлót; -й намєками звиклий ♦ нáтяками; -й
 нá ухо шептун, © с-и нашіпувати; -й нелєпо-
 сти дурноляп, мастáк верзти казна-щó; -й плó-
 скости банальноязы́кий, банáльний, з борода́-
 тим /сїр-, зачóвган-/ язиком; -й под нос харамá-
 ркало, © харамáркаючи; -й по-рұсски росій-
 ськомóвний /моско-/ , штóкало; -й по-япóнски
 знавєць японськóй; -й рбóт слóвомовний рбóт;
 -й сам за себя (*факт*) дóсить промóвистий; -й с
 достбїнством з гїдною мóвою.

ГОВОРІТЬСЯ мовитися; **-ітсья** (*у книзі*) оповідає, сказано;

-йсья говорений, мовле-, ка́за-, вислòвплова-;

РАЗГОВОРІТЬСЯ з. розбєсїдуваєся.

ГОВЯДИНА з. бужани́на /від буга́й/, з. яловізна.

ГОГОТ гелгòтнява.

ГОД: в г. (*виробляти*) річно, на рік; **из** гòда в г. рік-річно; **чєрез** г. за рік; **в один** г. за один рік; **до истєчєния** -да до кінця рòку; **по истєчєнии** -да за рік; **пока** позволяють -да поки служать літа; **-да берут** своє *n^o* літа обсїдають /обсїли/; **по своим** -ам на свої літа; **в зтом** -дү цєй рік, цьòбò рòку; **в такие** -ды за таких рòків; **в -ды** революції за революції.

ГОДИНА: в -ну бєдствий під лиху годину.

ГОДИТЬСЯ знадоблятися, з^o надава-; **ни на что** не годиться бути цілком безкорисним; **так не годиться!** ж^м так не йде!;

-йсья що годиться $\diamond$, *n^k* гòжий, годящий, здалий, придатний, зугар-, підхожий, з. пригò-; **-я в отць** гòден бути за батька; **-я к употреблєнию** ужитковий; **никудà** не -я нікудишній; **ни на что** не -йсья ні на що не здалий,

ПРИ♦♦♦ прислужитися. стати в помòчі /пригòд-ді/ $\diamond$.

ГОЛ: г. как сокол гóлий як горобець під стріхою /як долòбня/.

ГОЛОВА: сам себе г. сам собі пан; г. елòвая капуста́на голова; г. **забита чем** голова сохне від чо́го; г. чья **занята чем** кому хòдить /розхòдиться/ про що; г. **идєт кругом** жуки в голові гудуть; г. **полна забòт /забита/** заклопòтана /затурка-/ голова; г. **пұхнет /идєт кругом/** голова в'яне /гудє/; г. **пұхнет /трещит/** от *чєго* голова розсїдається з чо́го; г. **трухой набита у кого** у чийй голові вілами укладано; **одна** г. – хорошò, а **две** – лүчше один рòзум добре, а **два** ще краще; **не в -вє кому** что не до мислї кому що; **вниз** -òй догори ногами, стòрч головою; **скòлько** -ов, стòлько умòв сто баб, сто рад; **-ву выгашил** – хвост увяз голову витягнув – хвост загрүз; **в пєрвую** -ву *o^k* упершуруч; **быть в -вє** бути на дүмці.

ГОЛОВОЙ *n.* провідний, чиль-; г. **убòр** шапка; *в^o* г. у. **взять /снять/!** шапки на голову /з голов-ий/!; **-нбє** предприятїе провідне підприємство.

ГОЛОВОКРУЖЕНИЕ запаморока, б^o обморок, *ф^o* умлівання, млїсть; до -ия до млòстї.

ГОЛОВОКРУЖИТЕЛЬНО головокрутливо;

ГОЛОВОКРУЖИТЕЛЬНЫЙ паморочливий, паморочний, *n^o* шалєноплин-.

ГОЛОВОЛÒМКА заморòчка.

ГОЛОВОЛÒМНЫЙ (-*рич*) кавєрзний, метикуватий, (- *задача*) крутий.

ГОЛОВОРЄЗ зарізяка, рїзуң.

ГОЛОВОРЄЗНЫЙ зарізяцький.

ГОЛОВОТЯП недотєпа, партач, тупак, „швец”.

ГÒЛОД (*штучний*) голодомòр; г. – **наилүчшая прирава** голодному й опєньки м'ясо.

ГОЛОДАТЬ голодувати, клаца- зубами, сидї- на голодному пайку, Бòжим дұхом жи-

-й що голодує $\diamond$, виголоджений, звїклиий /з^m-й/ $\diamond$, вічно голодний /без хлїба/, мòре- голодом, *i.* голодòк, *o^k* голодянин;

ИЗГОЛОДАТЬСЯ виголодніти, виголодатися, д. вїмерха-;

-вшийся зголоднілий /ви-/ , зголодований, вїмерха-, виголодже- /за-/ , *o.* голод-, як вовк, $\emptyset$;

НА♦♦♦СЯ: -вшийся зголоднілий, /ви-/ , $\emptyset$;

ПРО♦♦♦СЯ виголодніти /про-/; **-аєшься** – хлєба достать догадаєшься бїда навчить коржі з маком їсти; **-вшьсь** зголодніло /ви-/;

-вшийся виголоднілий /з-/ , виголоджений, $\emptyset$; **òчень** -я *ф^o* наче три дні не їв.

ГОЛОДНЫЙ $\diamond$ з голодного краю, д. неївший, (- *життя*) без'їжний, (*на що*) спраглий чо́го.

ГОЛОДОВКА голодівка, *n^o* голодівля.

ГОЛОДРАНЕЦ халамїдник, драб, обдєртюх, з^o голодник.

ГОЛОЛЕДИЦА *o^k* гололід.

ГОЛОС (*серця*) пòклик; **во весь** г. на пòвні грудї /пòвне гòрло/; **в один** г. в одну дұшу; **всеми /разными/** -ами на всі голосї.

ГОЛОСИТЬ (*з плачем*) голосом голосити;

-й що голòсить $\diamond$, звїклиий голòсї-, крикун, гòрлянь, голòсильник, голòсїй, ж^o голòснїця, *ф^o* з голòсінням, *n^k* голòсїльний.

ГОЛОСОВАТЬ голòсувати;

-й що голòсує, зобов'язаний /звїклиий/ $\diamond$, з правом голòсу, учасник голòсування, голòсувальник, виборець, *ф^o* голòс;

ПРО♦♦♦ відголòсувати, віддати голòс;

-вший $\emptyset$.

ГОЛОСОВОЙ: -ые звязки з. голòсовї струни.

ГОЛОШТАННЫЙ голодрабий.

ГОЛУБИЗНА *o.* волошкòвість, д. блакїт (*ч.р.*).

ГОЛУБОЙ: -ым цвєтом (*цвєсти*) голубо.

ГОЛУБЧИК голубòк, голубòчок, голуб'ятко, з^o голубє!; **-ки** голуб'ята, *ф.* гаврики.

ГÒЛЫЙ $\odot$ голобòсий, (*краєвид*) безрослїнний, (*здогад*) самий тїльки; (*с*) -ыми рука́ми голп-руч, (*з*) гòлыми рука́ми, (*пїти*) нїзчїмно; **-ому** пожар не страñен голїй дощу не боїтьсь; **с миру по нїткє** – **ому** рубашка з хати по нїтці – сиротà у свїтці, *n^o* громада – великий чоловік.

ГОЛЫТЬБА, ГОЛЬ злидòта; **голь на выдумки хитра** бїда навчить калачї /коржі з маком/ їсти; **голь перекатна** *n^o* голòта чорномозòльна.

ГÒМОН *o.* луна голòсї.

ГОНЕ/НИЕ, н^o м^o ~НИЯ нагінка, цькування.

ГОНЕЦ посланець; **-ця** $\odot$ *n^k* гонєцький [лòвк-ость -ця гонєцький сприт].

ГÒНКА гін, гонїтва [г. вооружєний г. озбрєнь];

ГОЊКИ: г. на лошада́х верхого́ни.

ГОЊЩИК перего́нець, бігу́н, р^к гонча́к, скорого́н.

ГОЊЯ́ТЬ ганя́ти, гони́-, с. го́ном гна́-/гони́-/; г. как Сидорову козу, г. до се́дьмого́ по́та ганя́- як соло́ного зайця /як Сидорову козу́/;

-й що ганя́ $\diamond$, звя́клий /с-и/ $\blacklozenge$, поста́влений гони́-, за́йнятий го́ном, гоните́ль, ганя́йло, р. гоні́й, го́нко́х, н^к го́нчий, с^к -го́н [-й тьо́лку тьо́лкого́н], -гін [самогін]; -й голу́бей звя́клий $\blacklozenge$ голу́бів; -й соба́к п. розба́йдикований, ба́йда, леда́р;

-ый гна́ний, го́нений;

ПОГОЊЯ́ТЬ: п. в стро́ю попомуштрува́ти; п. до се́дьмого́ по́та попоганя́-;

ГОЊИ́МЫЙ го́нений, гна́-, гно́бле-, ути́скува $\diamond$.

ГОЊЯ́ТЬСЯ вганя́ти за ким; г. за успе́хом шука́-/жада́-, пра́гну-/успі́ху;

-йся що вганя́ $\diamond$, звя́клий $\blacklozenge$, за́йнятий гоні́твою, го́нець, шука́ч чо́го [-я за успе́хом ш. успі́ху], н^к го́нительський, го́нець-.

ГОП-КОМПА́НИЯ гоп-компанія, ша́тія-бра́тія, гуля́йбрати.

ГОРА (маса) п. мо́ре; г. на ду́ше ка́мінь на се́рці; г. родила́ мышь з лемеша́ – шва́йка, вийшов шпик; по -ре́-/а́м горо́ю /го́рами/; не за -а́ми незаба́ром, невдо́ві, ось-о́сь, (ось-ось) за плечі́ма;

ГО́РЫ о. гіма́лаї.

ГОРА́ЗД: на все́ г. на всі́ ру́ки ма́йстер, на все 3-й.

ГО́РБИТЬ δ^k погору́бити.

ГО́РБИТЬСЯ -йся що го́рбится, зго́рблений, горба́н, го́рба́ч, го́рбаль, н^к го́рба́тий;

С $\blacklozenge$ $\blacklozenge$ $\blacklozenge$ г. приго́рбитися;

-вшийся зго́рблений /по-, при-/ , ско́рче-, зго́рба́тилий, е^р похи́лений напе́ред, $\emptyset$;

СГО́РБЛЕ́ННЫЙ о^к зго́рба́тилий + -вшийся.

ГОРДЕ́ЛИВО по́гордо $\diamond$ $\rightarrow$ н^к го́рдящийся.

ГОРДИ́ТЬСЯ вдава́тися в пиху́, велича́-, спо́внюва- го́рдошів, (чим) ви́соко ста́вити що; -йсь не зва́нием, а зна́нием хвади́сь не ра́нгом, а ро́зумом;

-йся що пиша́ється $\diamond$, го́рдий з чо́го, спо́внений го́рдошів, звя́клий /р-й/ пиша́тися, го́рдун, го́рдівник, го́рдій, з^н чванько́, ж^г го́рдячка, го́рдій-, го́рду́ха, н^к н^к пихли́вий, чванли́-, розпи́шній;

ВОЗГО́РДИ́ТЬСЯ заде́рти но́са $\diamond$;

-вшийся набу́ндочений /роз-/ , заго́рділий, із заде́ртим но́сом, $\emptyset$;

ЗАГО́РДИ́ТЬСЯ п. забага́тіти, г. заго́рді-, забу́ндоча́тися;

-вшийся забу́ндочений, запа́нїлий, забага́ті-, г. заго́рді-, $\emptyset$.

ГО́РДОСТЬ го́рдо́та.

ГО́РДЫЙ & прего́рдий.

ГО́РЕ ϕ^p безго́лів'я [на г. се́бе собі на б.]; г. го́рькое стра́шне /вели́ке/ го́ре; г. от ума́ ли́хо з

ро́зуму; г. пости́гло ли́хо спітка́ло; г. да мо́ре – не вы́пьешь до дна́ го́ре як мо́ре: ні перепли́вти ні ви́пи-; и -ря ма́ло кому́ ϕ . ки́сло в борщ /і нужди́ ма́ло/ кому́, і ба́йдуже собі́ хто, го́ре покоті́в хто; с -ем попола́м сяк-та́к, то сяк, то так, го́ря прикупі́вши, з ли́хою бідо́ю.

ГО́РЕ- г. ці́лий твій /Ваш/ [г.-ле́ктор ці́лий твій /Ваш/ ле́ктор].

ГО́РЕВА́ТЬ побива́тися, поневи́ря-, бідува́ти;

-й що горі́е (за ким) $\diamond$, розго́рьований, звя́клий $\blacklozenge$, зажу́ре-, засму́че-, обля́же- горем, го́рюва́льник, бід(ол)а́ха, горопа́-, н^к бідола́шний, горопа́ш-, $\pm$ бедству́ющий;

ИЗГО́РЕВА́ТЬСЯ: -вшийся ви́горений, збідо́ва-, $\emptyset$.

ГО́РЕ-МА́СТЕР ма́йстер-лама́йстер, попсу́й-ма́йстер, парта́ч, г. ці́лий твій /Ваш/ ма́йстер.

ГО́РЕМЫ́КА тягни́ба.

ГО́РЕТЬ пала́ти, (- сві́тло) сзя́-; г. желе́нием па́лко бажа́-, хоті́- аж-аж-а́ж, го́рі- бажання́м; г. него́довани́ем кипі́- від обу́рення, гні́вом диха́-; г. не́навистью пе́клом /ва́жким ду́х-/ диха́-; г. нетерпе́нием умира́-/ аж труси́тися/ з нетерпля́чки; -ит в ру́ках у ко́го зава́то пра́цке хто; -й що горі́ть $\diamond$, па́лений, спа́люва-, розво́гне-, по́йня́тий во́гнем, в огні́, г. го́рючий, (- сві́чку) засві́чений, запале́-, н^к го́рючий, па́лкїй, пло́мінкїй, полум'я́ний, р^с го́рїння [бы́стро -й шви́дко́го г.]; -й без пла́мени жа́ристый; -й желе́нием охо́плений бажання́м, зне́терпелі́вл-; -й него́довани́ем розгні́ва-, що аж; -й не́навистью запале́- ненави́стою; -й нетерпе́нием му́че- нетерпля́чкою; -ие глаза́ промені́сті /блиску́чі/ о́чі; -вший го́рілий, $\emptyset$;

НАГО́РЕТЬ: -ит (кому) наго́рїть, діста́не на го́рїхи хто;

ПОГО́РЕТЬ ж^н (на чо́му) спа́літися;

РАЗГО́РЕТЬСЯ: -вшийся розго́рілий, $\emptyset$.

ГО́РЕЧЬ: ісплне́нный -чи пригі́рчений.

ГО́РИЗОНТ небокру́т, кругови́д, г. о́бид.

ГО́РИЗОНТА́ЛЬНЫЙ /-НО/ по́земний /-но/, рі́вноле́глий /-ло/.

ГО́РІ́ЛЛИЙ го́риля́чий.

ГО́РИСТЫ́Й го́рува́тий.

ГО́РКА (ме́бли) сті́нка.

ГО́РКНУ́ТЬ; ПРО... $\blacklozenge$ згі́ркотіти;

-бо́ркий згі́рклий /про-, ви́-/ , згі́ркоти-, (- ма́сло) і́лкїй;

ГО́РЛАНИ́ТЬ го́рла́ти, о^к ви́горла́нюва-;

-й що го́рла́, звя́клий /маста́к/ $\blacklozenge$, го́рла́й, го́рла́нь, го́рлоде́р, го́рлопа́н, зіпа́ка, крику́н, о^к розрепетова́ний, н^к го́рла́тий, крикли́вий, ϕ^p з мідним го́рлом.

ГО́РЛО: во все́ г. скі́льки го́рла; по г. (аж) по са́ме нікуди́ /са́му за́в'язку, по са́ме го́ді/; до́быть -ом ви́кричати; до́бытый -ом ви́кричаний; с

тoнким -ом тонкогорлий.
ГОРНОДОБЫВАЮЩИЙ (район) рудний, шахт-, рудодобувний.
ГОРНОЛІЖНИЙ *ц*^o гороліжний.
ГОРНОПРОМІШЛЕННИЙ рудопромисловий.
ГОРНОСПАСАТЕЛЬНИЙ аварійно-гiрний.
ГОРНОСТРЕЛКОВИЙ *р*^o гiрської пiхоти.
ГОРНТЕХНІЧЕСКИЙ к. рудотехнічний.
ГОРНИЙ (кристаль) гiрський, (институт) рудний; г. хребiт гiрський кряж; -ная промiшленность рудна промисловiсть.
ГОРОД & *протомiсто; ни к селу ни к -ду ні в склад ні в лад, ні сiло ні впало; большoго -да /в большoм -де/ (руж) великомiський.
ГОРОДИТЬ: г. чушь Хiмiнi кури правити;
НА♦♦♦ наговорити трoбe вiдер диму.
ГОРОДОК городeць.
ГОРОЖАНИН *з*^o мiщух.
ГОРООБРАЗНИЙ горуватий.
ГОРООБРАЗУЮЩИЙ горотвoрчий.
ГОРОХ: как об стeну г. як горохом об стiнку.
ГОРОХОВИЙ: чучело -оe /шут г./ чуперадло, кошица горохова.
ГОРОХООБРАЗНИЙ горохуватий, горошкувá-
ГОРОШЕК: ткань в г. матерiя в крапoчку.
ГОРТАННИЙ горловий, горляний.
ГОРШОК *з*^o черепoк; от -ка два верхка вбiвся в рiст як заeць у хвiст, вiрiс - як кiт навсiдячки, вiд землi не вiдно.
ГОРЬКИЙ (плач) рeвний, (- слова) терпкий;
ГОРЧАЙШИЙ гiркий-(пре)гiркий, гiркiщий;
ГОРЬКО *ф*^o солоно;
ГОРЬКОВАТЫЙ гiркавий.
ГОРЮЧЕ-СМАЗОЧНИЙ: г.--ые матерiялы горючі мастiла.
ГОРЮЧИЙ займистий; -ая жидкость -та рiдина.
ГОРЯЧИЙ (слiд) свiжий.
ГОРЯЧИТЬСЯ гарячкувати, пáри- паркá, порбáрячку;
-йся розгарячкoваний, гарячкуватий /-ковi-/
РАЗ♦♦♦ розпаленiти, розгарячi-, розпáшi-;
-вшийся розпаленiлий, розпáшi-, розгарячi-, *О*;
РАЗГОРЯЧЕННИЙ розпáшлий, *н*^o згарячi-.
ГОРЯЧКА (у працi) запáрка.
ГОСПОДИН: полновлáстный г. цар i Бог;
ГОСПОДА *ф*^o пáнство [г. хoзяева п. господар-]; уважаeмыe г.! панoве товариство /добрóдiй-ст-!; (в кiнцi мови) пробу пáнства [он здесь, у. г.! вiн тут, п. п.]; дáмы и г.! панi й панoве!
ГОСПОДНИЙ: пути -ни неiсповедiмы Бóжi дорoги недослiдiмi /гoдi збáгнути/.
ГОСПОДСТВОВАТЬ (домiнувати) переважáти, превалювá-, (панувати) верховодити над ким, владiчi-, держá- гору над чим;
-й 1. що пануe *о*, звiклий /поклiканий/ панувáти, пан, володáр, владáр, господáр, *н*^o панiвний,

керiвний, владiщий, звeрхницький, (все)влад-ий, (- позицiю) ключовий, (- висоту) команд-ний, 2. - доминирующий;
ВОЦАРИТЬСЯ (над ким) запанувати, обiс-кого.

ГОСПОДЬ: прости -ди! *e*^{cm} хай Бог мiлуе!; -ди, отведи и сохрани! Бoже, вiдведи i заступи!, *e*^o свят!, свят!, свят!.

ГОСПОЖА *н*^m панiйка, панiчка.

ГОСТЕПРИЙМНИЙ гостелюбний.

ГОСТЕПРИЙМСТВО хлiб-сiль [дякую за х.-с.-].

ГОСТИТЬ гостювати;

-й що гостюe, розгостюваний /за-, звiклий *о*, гiсть [-й у царя царський г.], гостювáльник, *o*. у гостяx, у рoлi гoстя.

ГОСТЬ застiльник; рeдкий г. *р*^o рiдкiсний птах; к встpeчe -тeй всe гoтoво застeлено столi, до стpичi гoстей все гoтoво: ± ГОТОВИТЬСЯ.

ГОСУДАРСТВЕННИК державотвoрeць.

ГОСУДАРЬ: милостивый г.! мостивий пáне (мосьпанe)!; милостивые -рi панoве товариство /добрóдiй-/
ГОТОВ: г. на любoю авантюру гoтовий хоч на край свiту; г. отдáть послeднюю рубáшку роздáйбiда;

ГОТОВЫЙ *н*^o спoготований; г. к чeму пригoтo-на що; г. на всe /на любoбe дeло/ гoтовий у вoгoнь i вoду; на всeм -ом на пoвнoму пансiонi.

ГОТОВИТЬ готувáти, пiдгoтовля-, пiдрихтoвувá-, (в дoрогу) виряджá-, (кадри) вишкoлювá-; г. кого к какой [н. адвокатской] карьeре спoсoбo-кого на кого [н. на адвокáта];

-й що гoтуe *о*, зайнятий гoтувáнням, поклiканий пiд*о*, звiклий *о*, *н*^o пiдгoтовчий, /кадри/ вишкoлювáльний, вишкiльний, © гoтуючи;

ГОТОВИТЬСЯ *о* розправляти крила *о*; г. быть кем гoтувáтися на кого; г. к встpeчe гoстей застeляти столi; г. к оборoне *o*. найбáчуватися; г. к свeдeнiю счeтoв /распpáве +/ с кем гoстрити зуби на кого;

-йся що гoтуeться *о*, гoтований, пiдгoтовлю-, пiдрихтoву-, вишкoлю-, (в дoрогу) спoряджу-, збираний, *н*^o мáйже /от-от/ гoтовий, /з 'iзд/ мáйбyтний; -я в вуз мáйбyтний студeнт.

ГОТОВНОСТЬ гoтовiсть, oхoта [с-тью з -тою]; боeвáя г. (!) *з*. *e*^o гoстрe пoгoтивля (алiрм!).

ГОФРИРОВАННЫЙ збрижений.

ГОФРИРОВАТЬ брiжжити.

ГРАБИТЕЛЬСКИЙ & здiрський, здiрчий.

ГРАБЕЖ (хлiба у сeлян в СССР) викачка.

ГРАБИТЬ грабувáти, (пiдданих) обдирá-; -аbь нагрáбленное! грабуй грабoване!

-й що грабуe *о*, звiклий /с-и/ *о*, грабiжник, дерiй, здiрчий, здiрник, драпiжник, *н*^o грабiжницький, здiрни-, драпiжни-, драпiжний.

ГРАБАСТАТЬ; ЗА♦♦♦ загрeбти, запi[о]рвá-.

ГРАВИРОВАТЬ *г.* ригувати; *д** віригува-/на-/
—й що гравіює, майстер гравіювання, зайнятий
-ям, гравёр, гравіювальник, *г.* ритівник, *п** гравіювальний, *г.* ритівничий;

ВЫГРАВИРОВАННЫЙ *г.* наригуваний $\diamond$.

ГРАДОМ безперёрвним потоком, (- *сльози*) як горіх.

ГРАДУАЦИЯ степенування.

ГРАЖДАНИН *у** син; *г.* міра всесвітянин.

ГРАЖДАНСКИЙ (*похорон*) громадський.

ГРАМОТА лист; *охранныя г.* охоронний л.

ГРАМОТЕЙ *з** мудрагэль, писака, вчений і перевчэ-.

ГРАМОТНЫЙ: *шибко г.* вчений і перевчэ-, хто всі розумі поів, великограмот-, *ф** найперевчэ-.

ГРАН: *ни -на ні зерніни, ні крїхти.*

ГРАНДИОЗНЫЙ (*вплив*) могутній (- *видовище*) бучний,

ГРАНИТЬ; **ОТГРАНИТЬ:** *о.* мысль віструнчити думку;

ГРАНЕННЫЙ: *г.* стакан гранчак.

ГРАНИЧИТЬ сусідити, сусїдува-, прилягá-;

—й що межує $\diamond$, *п** межовий, сусідній, прилєглий, *о.* межа в межу з; —й с *чем* на кордоні з *чим*, на межі [-й с преступленіем на м. злочину].

ГРАНИЧНЫЙ (- *пору*) найкраїніший.

ГРАНЬ: боковая *г.* (*у приладах*) стінка.

ГРАФ *з.* грап.

ГРАФИТЬ лініти, лініювати;

—й що графить $\diamond$, зайнятий графленням, розграфлювач, *п** графільний, лініюваль-;

ГРАФЛЕННЫЙ лінієний $\diamond$.

ГРАФЛЕНИЕ лінієння, лініювання.

ГРАФОВКА (*панір*) ліновання, (*дія*) > **ГРАФЛЕНИЕ**.

ГРАЦИОЗНЫЙ фігуристий, гнучкий, *п** звїнистий, (- *позу*) зграбний, (*стан*) стрункий, тонкостанний, *ф.* танцплощадоч-.

ГРАЧ; **ГРАЧИ** гайворінь, гайвороння.

ГРЕБЕНЬ: с *гребнем* (*півень*) гребенястий.

ГРЕБЕШОК: под один *г.* під машинку; & *п** *гребінцевий.

ГРЕБОК (*рич*) лопатка, весельце.

ГРЕЗИТЬ: —й що мріє $\diamond$, замріяний, заколіса-/полоне-/ мріями, звїклиий мріяти, мрійник, *п** мрійний, мрійливий, *п** номрійний, *ф** у мріях, у снах, в полонї мрій;

ГРЕЗИТЬСЯ 1. верзтїся, привїджува-, мари-, сні-, 2. жити у снах $\diamond$, *к** увялїтися, *о** примарюва-, ± **ЧУДИТЬСЯ**;

—йся 1. що верзэться, привїджуваний, 1./2. *п** примар-, химер-, нереаль-, примарливий, 2. *о.* живий у снах /у мріях/.

ГРЕК *г** гречин.

ГРЕМЕТЬ (- *громи*) котїтиса; *то и дело г.* своим гблосом вигрбмлювати;

—й що гримїть, спбвнений гуркоту, с-и гримїти, *п** гримливий, гримкотлі-, гурко[і]тлі-, брязкітлі-, гримучий, брязку-, гримкотю-, гуркотю-, торох(ко)тлю-, брязкотю-, *о.* з гуркотом, з брязкотом, © знай брязь та брязь;

ЗАГРЕМЕТЬ (- *grim*) грїбкнути; (*куди*) *ж** зашелесті- [-ит *кто* (*аж*) зашелестїть]; *з.* в *тюрьму ж** заgrimі- кайданами;

ОТГРЕМЕТЬ *ф** відлунати, відбўжка- $\diamond$;

—вший *п.* відспіваний $\diamond$;

ПРО♦♦♦ (- *grim*) грїмнути, грїк-, (- *подію*) наробї- шелесту; *п.* в *ответ* відгуркнутиса;

—вший © розславлений /про-/ $\diamond$.

ГРЕСТИ веслувати, гребти; & *д** *відвеслувати; —бўщий 1. що веслує $\diamond$, весляр, гребець, *о* на веслах, 2. що гребє $\diamond$, звїклиий /с-и/ гребти, загрїбальник, громадїль-, гребун, загрїбач, *п** гребний, ± загребающий; —й к себе загребўщий, загрєба;

ОТГРЕСТИ 1. відвеслувати, 2. відгребти;

НАГРЕСТИСЯ 1. попослувати, 2. попогребти; —бўщийся $\diamond$.

ГРЕТЬ(СЯ) нагрівати(ся) /о-, ви-/
—й що /м* хто/ грїє $\diamond$, призначений нагрїти, нагрівальник, нагрівач /о-/ *п** нагрівальний /о-, ви-, зі-/ *нагривний* /о-, ви-/ *огрїйливий*, завжди теплий, *о** огрївўщий /ви-, зі-/ *с** -грїйний [самогреющий самогрїйний]; —й *приббр* грїлка, нагрівач-; —й *руки* мастак грїти *руки*, © грївши *р.*;

негреющий с* негрїй- [негрїй-душа];

—йся грїтий, нагріваний /о-, ви-, зі-/; —я на солнце вигрїва- на сонці.

ГРЕХ: как на *г.* наліхо; *есть тот г.*, чебó -хá таить нїде правды діти; *г.* жаловаться /сэтовать/ грїх Бóга гнїві-; *г.* сказать шкода й мóви.

ГРЕХОВОДНИЧАТЬ грїховодити;

—й що грїховодить, звїклиий $\diamond$, відбóмий як грїховода, грїховода, грїшник, блуд-, *ж** грїшница, блуд-, *п** грїшний, *о** грїховодистий.

ГРЕЧЕСКИЙ: *г.* язык грєка, *г.* грецизна.

ГРЕШИТЬ грїшити, бра- грєка на дўшу, *у** согрїшá-; *г.* *чем* грїшá- на *що*;

—й що грїшить $\diamond$, звїклиий /с-и/ $\diamond$, грїшник, *у** согрїшитель, *п** грїшний, грїхов-, + грєховодничающий;

НАГРЕШИТЬ: *изрядно п.* попогрїшити;

ПРОГРЕШИТЬСЯ прогрїшити;

—вшийся з грїхóм на дўшї, *п** пробгрїшний, $\diamond$.

ГРИБ краснóк, дощовїк; & *грибище /= місце під грибами/; дешевле -бóв майже запївдўрно.

ГРИБАСТЫЙ густогривий.

ГРИМАСНИЧАТЬ кривлятиса, стрбїти мїни;

—й що кривляэться $\diamond$, звїклиий /с-и/ $\diamond$, кривляка, гримасник, *о.* з гримасами.

ГРИМИРОВАТЬ гримувати, накладá- грим;

—й що гримує $\diamond$, гримёр, для гримування, зайнятий -ям, *п** гримувальний;

-йся/-ый кого гримують, гримований.
ГРИПШОВАТЬ: --й що грипє, хворий на грип(у), грипник.
ГРОБ: по г. (жизни), до -ба до скону, (аж) до смерті; **хоть в г. ложись хоч умри**.
ГРОБИТЬ: г. кого *ф*^p вилазити боком кому [спорт -ит еє спорт вилазити їй боком];
УГРОБИТЬ загнати в могилу;
 -вший *ф*.
ГРОБОВОЙ: -ая тишина /-бе молчание/ © тихо, як у домовині.
ГРОЗДЕВИДНЫЙ грон(к)уватий.
ГРОЗДИТЬСЯ гробитися.
ГРОЗДЬ брость, китичка.
ГРОЗИТЬ нахвалятися, (*війною*) лякати, залякува-, н^o пахну- [-ит откязом гарбузом пахне];
 --й що погрожує *ф*, звиклий нахвалятися, р-й залякати, з погрозами на устах, страшидло, страховище, страхопуд, н^k загрозливий, застраш-, страшкий; -й *чем* © загрожуючи *чим*;
 -йся = грозящий + о^k грозьливий;
ПО♦♦♦ насварити /по-/ пальцем *ф*.
ГРОЗНО згрізна;
ГРОЗНЫЙ лютий [Іван Г., з. Іван Лютий].
ГРОМ: г. аплодисментов буря оплесків; г. и молния! сто чортів!, зⁿ карамба!; с -ом (- зливу) громовистий.
ГРОМАДА (- лис) *ф*^p стіна.
ГРОМАДИНА © о^k монстр; (*велет*) бамбула.
ГРОМАДНОСТЬ великість.
ГРОМАДНЫЙ (- популярність) широкий;
ГРОМАДНЕЙШИЙ велетенський, великий як світ, превеличезний.
ГРОМАДЬЕ моноліт.
ГРОМИЛА погромник, пюндрій, паливода, лѳмус, зⁿ вандал.
ГРОМИТЬ громити, розбива-, руйнува-, нищи-, (*ворога*) трощі-, розтрощува-, *ф*. колошмати-, о. би- у хвіст і гриву, макогони-;
 --й що громить *ф*, звиклий /с-и/ *ф*, зайнятий погромом, і. ГРОМИЛА, н^k погромний, громиль-;
ГРОМИМЫЙ гроблений, розгромлюва-, розбива-, руйнува-, нище- *ф*;
РАЗГРОМИТЬ розбити до ноги /на голову/.
ГРОМКИЙ (*оглушливый*) громоголосий; н. скандальный [-ая история -на история]; -ое имя славно ім'я.
ГРОМОВЕРЖЕЦ громовик.
ГРОМОГЛАСНЫЙ (*звук*) потужний, н^o громовлад-.
ГРОМОЗДИТЬ(СЯ) громадити(ся), навалювати(ся), (*на тисній площі*) туліти(ся);
 --й що туліти *ф*, звиклий /с-и/ навалювати, з-й нагроміди-, для нагромідження, зайнятий -ям, нагроміджувач, н^k громадильний + %;
♦♦♦СЯ (- думки) роґтиса, (- гори) височіти;

-йся/-имый громаджений, туле-, нагроміджува-, навалю-.
ГРОМОЗДКИЙ завеликий, слонуватий, здоровенний, дуже великий, незграбючий, одороблюватий, невкладистий, (- *масивні форми будови /пич у хаті +/*) розложис-, о^k бовдурний.
ГРОМОЗДКОСТЬ о^k бовдурність *ф* → ↑.
ГРОМЫХАТЬ (- *вубухи*) гупати, гахка-;
 --й що гримотить *ф*, розгуркочений, н^k (- *грим*) громбхкий, гримотливий, гримлі-, гримкотючий, гуркотю-, торохтю-, грюку-, грюкотю-, тріску-, гуркітливий, торохкітлі-, о. з гуркотом.
ГРОССМЕЙСТЕР гросмайстер.
ГРОТ & гротка, гротик.
ГРОТЕСК: изображений с -ом гротескований.
ГРОХАТЬ; **ГРОХНУТЬ** (*убити*) жⁿ завалити, крѳпну-, кѳкну-, з. закатурупи-;
ОТГРОХАТЬ *ф*. (*жизло*) зіп'ясти, вибехкати, *ф*. відбехка-;
УГРОХАТЬ жⁿ = ГРОХНУТЬ.
ГРОХОТ(АНЬЕ) гуркѳтнява, *ф*^p торѳхнява, о^k гриміт.
ГРОХОТАТЬ гримати, грѳмом гримі-, (*здерідка*) погуркува-;
 -чуший що гуркѳче *ф*, с^k -гуркотій [-й потѳк потѳк-гуркотій] + **громыхающий**, ± **гремя-**;
ЗАГРОХОТАТЬ (- *грим*) загусті *ф*.
ГРОШ: ни за г. ні за що ні про що, просто так; -ша лѳманого не стоїт не вартий доброго слѳва, торби січки не варт; **не было ни -а, да вдруг алтын упав у гаразд, як муха в сметану, трапилось, як сліпий курці просо; ни гроша і^k ні шеляга**.
ГРУБѳТЬ грубш/ати;
 --й 1. що ~а *ф*, щораз грубший, *ф*^p напівзагрублений, 2. **хамеющий**.
ГРУБИТЬ пащекувати, грубіяни-, кривослові-, дава- волю язикѳ, кривди- слѳвами, (*кому*) гаріка- на кого, (*в очі*) цвіка-;
 --й що гаріка *ф*, розпащекованиⁿ, с-и *ф*, пащекун, гарікало, хамлѳ /-люга/, грубіян, н^k гарікливий, пащекуватий, грубіянис-, різкий на язик .
ГРУБИЯН хам(лѳ), хамлѳга, о. поганій на язик.
ГРУБОВАТЫЙ хамуватий, різкий на язик.
ГРУБОСТЬ хамство, брутальщина;
ГРУБОСТИ хамські слѳва /вчинки/.
ГРУБЫЙ неотесаний, нечѳм-, негрѳч-, бруталь-, грубий, хамський, (*неточний*) приблизний; -ая рабѳта базарна рабѳта; -ая пища собачі харчї;
-ые корма кінський корм;
ГРУБѳЙШИЙ найбрутальніший.
ГРУДА стос;
ГРУДЫ стѳси.
ГРУДИТЬСЯ купчитися, тирлуватися;
 -йся що купчитися *ф*, скупчуваний, *ф*^p скупче-;
С♦♦♦ збитися, згроміди-, з'юрмі- *ф*;

-внийся згромáдже- $\diamond$, збитий докупи, $\emptyset$.
ГРУДНОЇ (- дитя) запáзушний, г. сосóк пiпка.
ГРУДЬ: пóлнои -дью на пóвні (вси) груди; г. с грудью груди-в-груди; с -дью нараспáшку $\odot$ розхрiстаний, розхрiстанець.
ГРУЗ: без -за порожняком.
ГРУЗИК тягарець.
ГРУЗДЬ: назвáвся -ём – полезáй в кузов убрáвся грибом – лiзь в борщ.
ГРУЗИТЬ вантáжити, ладувáти, наладо́ву-;
 -й що ладу́е $\diamond$, з^г-й /з^м-й/ на ϕ , звiклий /с-и/ $\diamond$, зайнятий вантáженням, вантáжник, n^k = %;
 -йся/-ймий вантáжений, навантáжува- /за-/, ладó-, наладо́ву-, о. пiд завантáженням.
ГРУЗНÉТЬ дебелiти.
ГРУЗНУТЬ > ВЯЗНУТЬ.
ГРУЗНИЙ $\odot$ важкотiлий.
ГРУЗОВИК вантáжiвка, ваговiз, г. тягарiвка, тягарóве áвто /вiз/.
ГРУЗОВОЇ (- авто) г. тягарóвий.
ГРУЗОПОДЪЕМНИК, ГРУЗОПОДЪЕМНОЕ УСТРОЙСТВО пiдбiйма.
ГРУЗОПОДЪЕМНИЙ: г. кран о кран-пiдбiйма.
ГРУЗОПОЛУЧАТЕЛЬ вiдбóрець вантáжу.
ГРУЗЧИК дóкер, ϕ^p портовiк.
ГРУНТОВАТЬ: -й що грунту́е, з^г-й загрунтува́ти, для грунтува́ння, зайнятий -ям, грунтува́льник, n^k грунтува́льний, грунту́вний.
ГРУНТÓВКА $\square$ грунтува́ння, (дя́ ще) грунтува́-.
ГРУНТОВОЇ: -яя дорóга грунту́вка.
ГРУ́ША (дрiвна) жме́ня, жме́нька.
ГРУШПИРОВАТЬ: -й що групу́е $\diamond$, з-й згрупува́ти, зайнятий групува́нням, групува́льник, n^k групува́льний + %, ϕ^p де згрупо́вано [сою́з,--й слепн́х спiлка, де з. спiлiн́х], $\odot$ групу́ючи;
 -йся/-ый групо́ваний, гурто́-, згурто́ву-.
ГРУСТИТЬ тужи́ти серце́м; перестáть г. n^o розжури́тися;
 -й що суму́е $\diamond$, зажурений, засму́че-, поiвня́тий сумом /сму́тк-, журбóю/, о. у сму́тку, у ту́зі, n^k сумний, смут-, журли́вий, тужли́-, сумови́тий;
ЗА $\blacklozen$ затужи́ти серце́м $\diamond$; -и́л кто жаль узя́в кого;
 -вний $\emptyset$;
ВЗГРУСТНУТЬСЯ: -у́лось им жаль узя́в iх.
ГРУСТЬ з. сму́та, осму́та.
ГРУ́ША: ди́ка г. гни́льчка.
ГРУ́ЖКА г. пропóклина.
ГРЫЗТЬ (го́лову) прогриза́ти, ϕ^p /ви-, роз-, пере-+/, г. как се́мечки луза́ти як насiння;
 -й що гриз/е $\diamond$, звiклий гризти, ~у́н, n^k ~у́чий, гризкий; -й но́гти /ло́к-/ з^м-й кусá- ни́гти /лiк-/, (У)ГРЫЗНУТЬ p . (в)гризну́ти;
ГРЫЗТЬСЯ ги́ркатися; ϕ^k розгирка-/пере-+/
 -йся що гризе́ться $\diamond$, розсва́рений, гото́вий $\diamond$, (вiчно) у сва́рці, сва́рун, ги́ркало, ги́рка-, n^k

сварли́вий, за́дли-, ги́рки-, гризли́-, гризкий.
ГРЯДА: каменiста́я г. (на рiчцi) поро́ги, (на мо-ри) рiфи, ланцо́г рiфiв.
ГРЯДУЩИЙ > ГРЯСТИ.
ГРЯЗНУ́ЛЯ г. бру́дас.
ГРЯЗНИЙ ϕ^p яло́зний; & буробрудний;
ГРЯЗНЕЙШИЙ брудно́чий, найбрудни́ший.
ГРЯНУТЬ вибухти, (- грiм) грю́кнути, хря́с-
ГРЯСТИ: -ду́щий що iде $\diamond$, n^k прийдéшний, ма-йбу́тний, насту́пний, n^o прии́шлий.
ГУБА: г. не ду́ра n^o на всi чо́тири ку́тій;
ГУ́БЫ & губе́ята; м'яси́стые г. г. ви́коченi у-та; сжать г. г. затiснути уста́.
ГУБИТЬ: -й 1. що занапáца, з-й /гото́вий/ занапáстити, занапáщувач, руйни́вник, згуб- /ви-/, n^k руйни́вний, згуб- душо́губ-, згубли́вий /ви-/, згубчий /ви-/, s^k загубi- [-й красу́ загубiкраса]; $\odot$ занапáсти́вши, 2. уни́чтожа́ющий; -й что [н. лiс] шкiдли́вий для чо́го [н. лiсу];
ЗА $\blacklozen$ занапáстити; 3. жизнь чью́ вкоро́ти- ви́ку кому; 3. ду́шу чью́ зба́ви- ви́ку кому;
ПОГУБИТЬ занапáстити $\diamond$; п. до́лю утопи́-/розко́лб-/ до́лю.
ГУБОВИДНИЙ, ГУБООБРА́З- на взiр губ(и́).
ГУБОШЛЕ́П пля́мкало.
ГУ́БЧАТЫЙ губкува́тий.
ГУДЕ́ТЬ о. густи́, як бджóли в у́лку;
 -й що гуде́ $\diamond$, n^k гугти́ливий, гуготíчий, гучли́вий, стугонли́-, гуду́[ю]чий, стугонко́-.
ГУЖЕВОЇ возови́й, тяглови́й.
ГУЖО́М ва́лкою.
ГУ́Л стiгiн, гугiт, луна́ [г. стои́т л. iде], (людьс-кий) го́мин, кле́токнява; г. стои́т, как в че́м гуде́, як у чiм.
ГУЛЕВОЇ гуля́щий; г. скот -ща худо́ба; -ая зем-ля -ща землiя.
ГУЛЯ́КА шалапу́т, яⁱ безпу́тний, жⁱ гультья́ка, гультья́йниця.
ГУЛЯ́ТЬ¹ гуля́ти, прогу́ловатися, проходжа́-; & вигу́ловати; г. по рука́м ходí- з рук до рук;
 -й¹ що /м^н хто/ гуля́ $\diamond$, розгу́ляний, звiклий $\diamond$, г. прогу́льковець, о. на про́ходi /прогу́льцi, про-гу́лян-/, (вiльний) гуля́щий; -й по рука́м (ли́ст) огля́даний /чита́-/ багата́ма; -ая пуб́лика пуб́лика на про́гульцi /про́ходi +/, г. прогу́льковцi;
 -вний¹ $\emptyset$; кот, -й сам по себе́ кiт, що ходíв, де сам знав;
ЗАГУЛЯ́ТЬ: -вний що загу́лявся, пiзноблуд, пiзногу́л, пiзний гуля́ка, $\emptyset$;
РАЗГУЛЯ́ТЬСЯ (- бурю) розви́хритися $\diamond$.
ГУЛЯ́ТЬ² гуля́ти, бенькетува́-, мед-горiлку пи́-; г. на бала́х балова́-;
 -й² що /м^н хто/ бенькету́е $\diamond$, охóчий до гульнi, гульва́са, гультья́й, гульти́па́ка, гуля́ка, о. на гуль-я́ннi /гуля́нцi, гуля́х, гульках/, s^k гуля́й- /-ая бра́тия гуля́йбрати/; -й на сва́дье весiльча́нин.

ГУММИАРА́БИК г. арабська гу́ма.

ГУРЬБА́ ватага;

ГУРЬБО́Й ватагою, рбем, гурто́м.

ГУ́СЕНИЦА о. гусельня; (танка) плазун.

ГУСТЕ́ТЬ тужавіти, гусну-;

–й що /м^н хто/ гусне о, з-й загуснути, щораз густіший /тужаві-, рясні-/; напівзагуслий, майже загус-/затужаві-/;

ЗА♦♦♦ –вший загуслий, затужаві-, о́.

ГУ́СТО о^к зча́ста, (дзвонити) оглу́шливо, лу́нко, безугавно;

ГУСТО́Й (- зелень) ряснолістий; о;

ГУСТЕ́ЙШИЙ найгустіший, густий–густісіньк-.

ГУСТОРАСТУ́ЩИЙ густорослий, густий.

ГУСТОТА́ густина, (лісу) гу́щнь.

ГУСЬ: г. лапчатый мудрагель, я¹ хитромудрий; г. свиньє не товарищ шпак орлу /піший кінному/ не товариш.

ГУСЬКО́М шнурко́м, цу́т-, нога за ного́ю, слід-у-слід.

ГУ́ЩА (- густу рідину) не́теч.

Д

ДА ф^р таж [Кудá? Да, пря́мо Куди? Таж прóсто]; ну, да! егé!, егéж!, р^р авжéж!; да б́удет вам извéстно щоб ви зна́ли, д. (а)бисъте зна́ли; да вeдь алéж, таж; да здравствует солнице, да скрбeтся тьма! Хай свiтiться сонце, хай згине пiтьма!; да мiнуéт нас чáша снiя хай мiне нас цей хрест; да ну ф^р та де [да ну, вор та де, злодiй]; да, что Вы /ты/ та Ви /ти/ що, Бог з Ва́ми /тобóю/.

ДАВА́Й: и д. та й ну [и д. колошмáтить та й ну гамселити].

ДАВА́ТЬ давати, удiля-, (життя) дарува-; д. вза́йми випозичá-; д. взiятку кому́ пiдпiлчачува-/пiдкупля-/кого; д. возмо́жность дозволя-, уможливлюва-; д. во́лно розв'язува- свiт, (нотурати) попускá- (вiжкi) кому; д. во́лно язýку ♦ во́лно слова́м /язýку/; д. гóлову на отсечéние ♦ гóлову на вiдруб; д. жiзни ♦ гáрту; д. клятву /присягу/ присягáти(ся), складáти присягу; д. лóжныє показáния кривосвiдчи-; д. направлéние скербува-; д. на прокáт випозичá- кому; д. о себе́ знáть (тiсла зникнення) об'явлiтися; д. обещáние, обцiяти, ♦ слóво; д. оглáску витягá-на лóуди; д. отпóр ♦ вiдкошá; д. отчéт складá-звiт /спрáву/, звiтува-; д. бчную стáвку робi-звóдини; д. побéги вкривáтися пáгiнням; д. подáчки ♦, як стáрцевi; д. по рука́м ♦ одкошá; д. показáния свiдчи-, складá- свiдчення, зiзнава-; д. понiя́ть г. до зрозумiння; д. прáво кому́ упрáвнова- кого; д. предстáвление о вiдкривáти бчi на; д. при́быль принбсити зиск; д. прибу́т прихищá-; д. простóр (чому) ♦ во́ло; д. рабóту

кому г. затру́днюва- кого; д. разноречiвые показáния не в однó свiдчи-; д. свобóду дéйстви розв'язува- рúки; д. совéт кому́ рáди- кого; д. указáния загадува-; д. урожай о^к урожай-; д. уро́ки ♦ лéкцiи; д. ход дéлу зру́шува- спрáву; –áй(те) бежáть /игрáть, спáть +/ бiжiмо /траiмо, спiмо +/; –áй(те) не б́удем! мéнше з тим!; даéшь ли ты себе́ отчéт ж^ж що ти собi думáеш?; даю́т – берi, б́ють – беги даю́ть – хапáй, б́ють – тiкай;

НЕ ДАВА́ТЬ: не д. жiзни не ♦ прóсвiтку; не д. переды́шки кому́ ганя- кого як солóного зáйця; не д. покóбя с. не ♦ жiти, /- думки/ му́ля-, вiтi-ся гадóкою кóло сéрця, /- клопiт/ лягати на сéрце; не д. прохóда прóступку не ♦; не д. спáть зганя- /про-/ сон з очéй; так не –éт что © так... ж(е) [плiбнóуть, так не –éт дисципли́на плiбнóу-, так дисципли́на ж];

–й що даé о, звiклий /с-и/ ♦, спромóжний /покли́ка-, у силi/ дá-, давáч, давéць, давáл-, давáль-ник, з. дáха, (жiття) у^р дарувáтель /ж^с-ка/, п^к шéдрий, даву́щий, давáльний, жертóв- [-ая ру́кá шéдра /-на/ ру́кá], с^к –давéць [-й рабóту пра-цедáвец], –дávчий [-й зáем позикодávчий], –дáйний [-й жiзнь житгедáйний], ф^р де данó [код, –й ключ код, де дано ключ]; –й вза́йми позичáйло; –й взiятки хабародáвец; –й возмо́жность © дозволяючи; –й во́лю визволiтель, /тоблажливий/ потакáч; –й во́лю язýку без мiри у словáх, язикáтий; –й вóход чему́ © даючи́ вiхiд; –й гóлову на отсечéние з^г-й дá- гóлову на вiдруб; –й зрaботок грошедáйний; –й зарóк з^г-й заректiся; –й знáть iнформáтор, доноситель, у^р сповiстi-; –й присягу /клятву/ заприсяжуваний; –й направлéние о. заспвний; –й обозначéние /обосновá- +/ = обозначающий /обосновыва- +/; –й осéчку затiнчивий; –й отвéт з^г-й /р-й/ вiдповiсти; –й пишчу чему́/для чéго з-й пiдживi- що; –й плодi = –й результáты; –й побéги укритий пáгiнням; –й пóвод з-й дá- прiвiд; –й (лóжныє) показáния свiдок, (кривосвiдок); –й понiя́тие о чéм з-й дá- уявлення про що; –й потáчку звiклий потурá-, потакáч, потакáйло, поблáжливий; –й правá граждáнства що даé правá громадiянства; –й преимúщество козирний; –й при́быль зискóвний; –й себе́ отчéт в чéм свiдомий чого; –й себе́ знáть ще й дóси вiдчутний; –й результáты результáтивний, плiд-; –й себе́ обману́ть лeгкий на пiдмóву; –й слóво зобов'язуваний, ± обещáющий; –й совéт порáдливий, з порáдою на устах; –й соглáсие згóдний; –й толчóк = сти-мулирующий; –й урожай (на гектáр) з урожáем (на гектáр); –й уро́ки репетитор; не –й ни бд-ыху ни срóку годóвий заморi- робóтою; не –й пóвода © не даючи́ прiводу; не –й покóбя = бес-покоющий; не –й результáтов безрезультáтний;

рука -его да не оскудеёт хай вічно по́внитися рука даву́шого, хай не убожіе рука д.;

ДАТЬ: д. во́лю чему не стрімувати чо́го [д. в. рука́м бітися, ла́пати; д. в. нога́м вдари- в зака́блукі; д. в. мисля́м поріну- в ро́здуми; д. в. я-зыку́ розпа́тяться]; д. **встри́ску** нам'яти чу́ба; д. **де́нег** (*ворожці*) **позолоти́-** ручку; д. **кля́тву** /кля́твенное обеща́ние/ **заприсягти́ся**; д. ма́ху **схиби-**, г. **обмахну́тися**; д. **наставле́ние ко-му** **наста́вити ко́го до чо́го**, г. **зиска́- ко́го на що**; д. **нахлобучку** /нагоня́й/ **накрути́ти хвоста́**; д. **нача́ло започаткува́-**; д. **обе́т** ϕ^p **завзя́тися** [сло́вно дал о. мов завзя́вся]; д. **оплеу́ху** **ля́снути** по пи́ці; д. **о себе́ знати́** (- *чуття*) **озва́тися**; д. **отпо-ведь** **да́ти** **відсіч**; д. **отпо́р** ϕ . **да́-** одкоша́; д. **первонача́льний толчо́к** **зруши-** з місця; д. **повод** **к разгово́рам** **нагада́-** **козі** **смерть**; д. **по́ носу** n^o **у те́р-** **носа**; д. **по́няти́** г. **да́-** до зрозу́міння; д. **по ша́пке** **ски́ну-** з пара́фії, к. **турну́-**; д. **прикру́ить** **да́-** **ліха** /пе́рцю, чо́су, га́рту/; д. **путе́вку** **в** **жизнь** **поста́ви** **на но́ги**; д. **себя́** **обману́ть** **да́ти** **ся** **на підмо́ву**; д. **себя́** **почу́вствовать** **да́тися** **взнакі**; д. **толк** **чому** **дове́сти** **до діла** **що**; д. **хо́ду** **дремену́,** **дму́хну́-**, **да́-** **дра́ла**, (*тихенько*) n^p **шамі́ль-шамі́ль**; не д. **в оби́ду** **відборони́-**, **заступи́кого**, не **да́-** **заподія́-** **кривди** **кому**; не д. **себя́** **в оби́ду** = **не да́тися** **в оби́ду**; не д. **спу́ску** **не по-пусти́-**; **ни** **д. ни** **взя́ть** **ні** **дода́-** **ні** **відня́-**; **ей** **мо́жно** **бу́ло** **д. 30** **їй** **пока́зувало** **30**; **не** **так** **легко́** **да́ть** **кому** **не** **ду́же** **ї** **даси́** **кому**; **-вший** $\emptyset$; **-ий** **за́рок** n^o **заприся́жений**; **-ий** **ма́ху** © **да́вши** **ма́ху**, **схибивши**; **-ий** **нача́ло** © **започа-ткува́вши**, **i.** **ініціатор**.

ДАВАТЬСЯ дава́тися, ϕ^p **прихо́дити** [-лось **легко́** -ило **ле́гко**]; д. **в ру́ки** (- *здобич*) **не** **опира́ти** **ся**, **підко́ря-**; **не** **дае́тися** **легко́** **кто** **не** **ле́гко** **взя́ти** **кого**; **даю́тися** **обе́ды** **даю́ть** **оби́ди**; **-їся** **да́ваний** /ви-, на-, по-/-; **-я** **ди́ву** **зачудо́ва-**; **ДА́ТЬСЯ** (*в руки*) **упа́сти**; **не** **д. в** **оби́ду** **кому** **го́рло** **перегри́зти** **кому**.

ДА́ВЕЧА г. **да́ві**, **оно́гди**.

ДА́ВИТЬ д(ч)а́вити, **нагнічува-**, **p.** **зада́влюва-**; **-ї** **що** **да́вить**, **на́вчений** /схи́ль-/ **да́ві-**, **нагнічу-вач**, **даві́льний**, **душі́тель**, (*річ*) **даві́ло**, n^k **даву́чий**, **давкий**, **даві́льний** + %, /бі́ль/ **гнітю́чий** [-**ая** **бо́ль** г. **бі́ль**], /**чобіт**/ **мулькый**, (*бандаж*) **з** **прітиском**, s^k **да́ві-** [даві́муха]; **-їся** **ча́влений**, **да́вле-**, **ду́ше-**, **тісне-**, **тисну́тий**; **ПОДА́ВИТЬСЯ** **удави́тися**, /за-/ $\emptyset$; **-вший** (ся), $\emptyset$;

ДА́ВЛЕНИЙ **прида́влюваний** $\emptyset$.

ДА́ВНИЙ (*час*) **дале́кий-предале́кий**; **бо́лее** **д.** **да́вни́й**; **з-их** **пор** г. **від** **літ** [ра́бі від літ].

ДА́ВНО (*відом*) **не** **від** **сього́дни** /у́чора/; **д.-д.!** **ще** **аж-о́н-коли!**; (*уже́*) **дово́льно** **д. г.** **від** **до́в-шого** **ча́су**; **да́вним-д.** **за** **ца́ря** **Го́ро́ха**.

ДА́ВНОПРОШЕ́ДШИЙ o^k **давнеко́ли́пний**.

ДА́ВНОСТЬ (*давня*) **предкові́чність**, ϕ^p **зада́внен-ня** [за **-тью** (*времє́н*) **че́рез** з.]; **ты́сячелетней-ти** г. **з-пе́ред** **ты́сячі** **літ** [акве́дук **ты́сячелетней-ти** акве́дук **з-пе́ред** **ты́сячі** **літ**].

ДА́ЖЕ ϕ^p **аж** [бу́дто **д. с** **ра́достью** **мо́вби** **аж** **із** **ра́дістю**], **ба** [сло́ва́ **жарту**, **ба** **їдкого** **гу́мору**], **ба** **ї** [**споко́йно**, **д. с** **ю́мором** **споко́йно**, **ба** **ї** **із** **гу́мором**]; **не** **то** **що**, **а** [**подчи́няється** **д. мисля́** **слу́ха** **не** **то** **що**, **а** **ду́мку**], **ї** [**бо́йтися** **д. гля́нути** **бо́їтися** **ї** **гля́нути**], **i** **то** [д. **я** **прише́л** **я** **ї** **то** **прий-шов**], **i** **той** /**i** **та**, **i** **те** +/ [д. **де́ти** **смея́лись** **діти** **i** **ті** **смея́лись**], **аж** **i** [**я** **аж** **i** **ча́рку** **поста́вив**], **хай** **i** [**оди́н**, **хай** **i** **осві́чений**, **не** **зроби́ть**]; **д. е́сли** **бы** **хоте́л** **хоч** **би** **ї** **хоте́в**; **д. и** **аж** [д. **и** **сю́да** **слы́шно** **аж** **сю́ди** **чу́ти**]; **д. ру́чку** **взя́ли** **ру́чку** **i** **ту** **взя́ли**; **д. не...**, **а** **не** **то...**, **а** [д. **не** **го́да**, **а** **дни** **не** **то** **ро́кі**, **а** **дни**]; **i** **д. i** **наві́ть**, **ба** **наві́ть**, **ба** **i** [**тибри́л** **кото́мки** **и** **д.** **мешки́** **цібри́в** **торбі**, **ба** **ї** **мішк-и**]; **или** **д. а** **то** **ї**; **скоре́е** **д.** **десь** **наві́ть**; **что** **д.** **аж** [**я** **так** **уста́л**, **что** **д.** **не** **слы́шал** **я** **так** **стоми́вся** **аж** **не** **чув**], **що** **аж** [**что** **д.** **вспоте́л** **що** **аж** **уприв**].

ДА́КАТЬ **ага́кати**, **еге́кати**;

-ї **що** **еге́ка** $\emptyset$, **зві́клий** **еге́кати**, **еге́кало**, **ага́ка-**, **n.** **потака́ч**, **потака́йло**.

ДА́ЛЕ́КИЙ: **дово́льно** **д.** **далече́нький**;

ДА́ЛЕКО́ **аж** [д. **за** **село́м** **аж** **за** **село́м**], **аж** **там** [где́-то **д. в** **перспе́ктиві** **аж** **там** **десь** **у** **перспе́ктиві**, **в** **дале́кій** **перспе́ктиві**], e^u **у** **чо́рта** **в** **зуба́х**, **аж** **он** **де**, (*кому* **до** *вершин*) **у́мітися** **кому** [д. **еще́** **Илье́** **до** **чемпио́на** **Іллі** **ще** **у́мітися** **до** **чемпио́на**]; **д.**, **где...** **аж** (он) **там**, **де...**; **д.** **за** **ге́ть** **по** [д. **за** **по́лночь** **г.** **по** **півночі**]; **д.** **кому** **до** **ко-го** **у́мітися** **кому** **до** **ко́го**; **д.** **кулику́** **до** **Петро́ва** **дня** n^o **дале́ко** **ку́цому** **до** **зайця**; **не** **на́до** **д.** **ходи́ть** **недале́ко** **ї** **ходи́ти**; **так** **д.** **аж** **сю́ди** /**ту́ди**/ [так **д.** **леті́т** **аж** **сю́ди** /**ту́ди**/ **леті́ть**]; /- **час**/ **ген** **аж** [д. **за** **по́лночь** **ген** **аж** **поза** **північ**]; **д.-д.** **аж-там-аж-та́м**, **с.** **аж-там-аж-там-аж-та́м**; **д.-ши-роко́** **на** **всю** **да́ль** **i** **весь** **шир**;

ДА́ЛЕКОИДУ́ЩИЙ **далеко́ся́жний** /-ся́глий, -бі-жний/, **ся́гливий**, (*план*) **далеко́глядний**, **з.** **за́мі-ристий**.

ДА́ЛЕКО́СТЬ (*заобри́йна*) **тума́нні** **бе́звісті**.

ДА́ЛЬ o . **дале́кий** **світ** [така́я **д.** **такий** **д. с.**], n^o **да́лек**, **беско́нечна** **д.** (*небес*) **безме́жжа**, **да́ль-ня** **д.** **ви́рій**, **дале́кий** **да́лек** [из **да́льней** -**ли** **з** **дале́кого** **да́леку**, **з** **ви́рію**]; **из** **да́льних** -**лей** n^o **з** **да́лека-дале́ка**, **з** **ви́рію**; **в** **таку́ю** **д.** **аж** **так** **дале́ко** /он **куди́**/, **аж** **сю́ди** /**ту́ди**/; **из** **тако́й** -**лі** **аж** **о́н** **зві́дки**; **в** **тако́й** -**лі** **аж** **о́н** **де**;

ДА́ЛИ n^o **заобри́ї**.

ДА́ЛЬНЕ́ЙШИЙ: **в** -**ем** ϕ^p **зго́дом** [в -**ем** **я** **отд-іл** **з** **я** **відда́в**].

ДА́ЛЬНОСТЬ: **д.** **действія** **за́сяг**; **за** -**тью** **рассе-то́ння** **бо** **дале́ка** **відстань**, **че́рез** **дале́ку** **в.**

ДАЛЬШЕ: д. некуда аж нікуди, просто до гап-ликів, аж по саме годі, *п*^о на всю губу, куди твоє діло; **что д. некуда** що просто йой [худобі, ч. д. н. худий, що п. й.].

ДАМА: дамы и господа! *п*^м пані й панове!; & *п*^к *дамиста (= що вигляда, як дама).

ДАННЫЙ: в д. момент на цю хвилину, наразі; в -ом случае у цьому разі.

ДАНЬ *ф*^п вияв [д. уваження в. поваги], налєжне; **отдать д. кому** > ОТДАВАТЬ.

ДАР даровання, (*небес*) ма́нна небєсна; & дару-ночок;

ДАРЫ (даро)приноси, дароприно́сини.

ДАРИТЬ дарувати;

-й що дарує, звиклий *ф*, р-й /готовий/ по *ф*, ще-дрый (на дарі), подаруйко, даривник, даруваль-, дародавец, даритель, *п*^к дарчий, дарувальний, *у*^р даронос-, давший, о. з дарами, *с*^к даруй- [даруй-рука]; -й на память © даруючи на згадку;

ДАРИТЬСЯ: -йлось даровано;

-йся/-ймый дарований, *п*^к дарчий, даровий;

ПОДАРИТЬ: п. рублём глянути вовком.

ДАРИТЕЛЬ подаруйко, *у*^р даритель + дарящий.

ДАРИТЕЛЬНИЙ дарчий + *п*^к → дарящий.

ДАРМОЕДНИЧАТЬ дармоїжк/увати;

-й що ~ує, звиклий /привчений/ *ф*, дармоїд, трутень, паразит, *п*^к дармоїдський, дармоїдний.

ДАРОВАТЬ: -й = дарящий; -й бессмертие нектаристий, *с*^к даруй-безсмертя; -й жизнь даритель життя; -й свободу визволи-.

ДАРОВИТЫЙ кебетливий, *у*^р богомпомічений.

ДАРОМ за спасибі, за так; & пусто-дурно; не д. не дурно; **чуть ли не д.** запідурно.

ДАРОНОСНЫЙ дарний, *у*^р дароносний.

ДАТИРОВАТЬ ставити дату, датувати;

-й що датує *ф*, призначений *ф*, *п*^к = %, © датуючи;

-йся датований.

ДАТСКИЙ данський.

ДАТЧАНИН данець.

ДАТЧИК т. *р*^к видавець /банк/ (даних), банкер.

ДАЧА котедж, а. бунгало, (*мала*) дачка.

ДАЯНИЕ давання, данка.

ДВА: в д. счёта раз-два і готово; д. медведя в одной берлоге не уживутся два ведмеді в одному кублі не живуть; д. сапога пара якє їхало, такє й здібало.

ДВАЖДЫ *ф*^п два по [д. два два по два; д. три два по три; д. четыре два по чотири; +].

ДВЕРЬ: д. в д. двєрі-в-двєрі; д. бтперта для званных и незванных тут звани та незвани мають вступ /вхід/;

ДВЕРИ: д. не закрывались двєрі рип та рип.

ДВИГАТЕЛЬ (*розвою*) чинник, © діяч, промотор.

ДВИГАТЬ (1. двигает, 2. движет) 1. урухмлювати, 2. спонукувати-, активизувати-, стимулювати-, (*ким*) керувати-, о. штовхати- вперед;

-й/-жущий що руха *ф*, призначений рухати, з-й рўши-, двигун, руший, *п*^к рушийний, руховий + % ; -й работу стимулятор праці; **эле -й ногами** © лєдвє несучий ноги; -жущее начало рушійна сила, *ф*^п руший;

ДВИНУТЬ помандрувати, *ф*. стругну- *ф*;

-вший *ф*;

ДВИГАТЬСЯ рухатися, не стояти на місці, (*ворушиться*) соватися, (- детали) ходити; не д. г. не рушатися; д. в гору іти вгору; д. /сплошной/ массой іти лєво-, сидеть не двигаясь сиді-, склавши рўки;

-жущийся/-йся що рухається, з-й *ф*, рухомий, руханий, зрушув-, урухмлюв-, *п*^к (во)рухливий, ходовий, мобільний, /- лавину/ нестрим-, о. у (стало)му русі, у стани руху, *с*^к -рушний [легко -я легкорушний], + движимый; не -я стриножений, і. недвига; не -я с места © ані руш з місця; -я **вокрут чего** з-й кружляти /обертатися/ круг *чого*;

-жимый (*чим*) руханий, рухомий, заохочуван-ий, активізоб-, стимульоб-, кероб-, спонук/ув/аний, захопле-, пойнятий; -ый желанием заохочений /спонука-, захопле- +/ бажанням; -мое имущество рухومتя;

ДОДВИГАТЬСЯ дорухатися, досова- *ф*;

ДВИНУТЬСЯ (*куди*) податися *ф*;

-вший(ся) *ф*; -я зрушений, урухмле-, посунутый.

ДВИЖЕНИЕ хід [в -ни на ходу, в русі], (*соку*) струмування.

ДВОЕДУШНИЧАТЬ лукавити, торгувати на два базари;

-й що лукавити, з-й на лукавство *ф*, двоедушець, дворушник, ± дворушникающий.

ДВОИТЬСЯ двоїтися, роздвоювати- /по- /;

-йся що двоїться *ф*, роздвоюваний /по- /, *п*^к двоїстий, половинчас-, *р*^к роздвійчас-; -я в глазах двоїстий /подвоюваний/ в очах.

ДВОЙНОЙ: -я игра о. і нашим і вашим.

ДВОР: монєтний д. карбівня; от -ра к -ру хата в хату; во -ре о^к за порогом; при -ре царя серед слуг царя; не ко -ру *кто* не до масти.

ДВОРНИЧИХА & *п*^к *двірніччин

ДВОЮРОДНЫЙ г. стрієчний.

ДВОЯКОДЫШАЩИЙ двоидишний.

ДВОЖИЛЬНЫЙ *п*^к двожилавий.

ДВУКОЛКА *п*^о двоколієсниця.

ДВУЛИЧНЫЙ і. двоєдўх, © і нашим і ваш-.

ДВУРУШНИЧАТЬ дворушничати; служби- двом панам, годі- і нашим і ваш-, торгувати на два базари, *п*^о двої- дўшу;

-й що служить д. п. *ф*, звиклий *ф*, дворушник, двоєдушець, дволийкий Янус, *п*^к двоєдўшний, дворушницький, дволийкий, о. і нашим і ваш-, слуга двом панам.

ДВУРУШНИЧЕСКИ двоєдўшно, і нашим і ва-.

ДВУСМЫСЛЕННОСТЬ *n*^o подвійне дно.
ДУСТОРОННИЙ *ф*^p обопільний.
ДУХВЕСЕЛЬНИЙ на два весла.
ДУХКОЛІЙНИЙ на дві колії.
ДУХКОЛЕСНИЙ *д.* двоколовий.
ДУХКОПЕЄЧНИЙ за дві копійки.
ДУХМІСТНИЙ *к.* на двох.
ДУХСЛОЙНИЙ на два шари, з двох шарів.
ДУХСТЕПЕННИЙ *к.* двоступіньвий.
ДУХХУСТЕПЕНЧАТИЙ *к.* двошаблевий.
ДЕБАТИРОВАТЬ(СЯ) обговорювати(ся), піддавати(ся) дебатам; **-алось** обговорювано $\diamond$; **-й** що дебатуює $\diamond$, зайнятий дебатами, звиклий $\blacklozenge$ /дебатувати/, полеміст; **-йся/-ый** дебатований, обговорю-, підда- *д.*
ДЕБАТЫ обговорення.
ДЕБЕТ *ф*^p прибутко.
ДЕБОШ, ДЕБОШІРСТВО галабурда.
ДЕБОШІР розбіяка.
ДЕБОШІРИТЬ войдувати, колоброді-, колоброді-, броді-;
-й = скандалящий.
ДЕБРИ хашці, нєтрища, *ж*^m хацаки.
ДЕБРЯНИЙ *р.* *n*^o нєтрища.
ДЕБЮТИРОВАТЬ: **-й** що дебютує, з³-й на дебют, дебютант, © дебютуючи, $\pm$ НАЧИНАТЬ.
ДЕВА *n*^o незайманка, *ж*ⁿ г. небрана, непробита, нерозпечатана.
ДЕВАЛЬВІРОВАТЬ піддавати девальвації;
-й що ~ує $\diamond$, з³-й на девальвацію, *n*^k ~аційний;
-йся девальвований, підда- ~ації, *n*^b знеціню-.
ДЕВАТЬ запроторювати; кудя себя *д.* що зі собою робити;
-й що ~ює $\diamond$, р-й /з-й/ запроторити. ~ювач.
ДЕВАТЬСЯ зникати, шеза-, пропада-, (*меша-*) потаха-;
-йся що зникає $\diamond$, *n*^k зникомий, подіваний /за-/
неизвестно кудя **-я** не знати, де подіваний;
никуда не-я вічно присутній;
ДЕТЬСЯ (за)подітися $\diamond$, *ф*^p завія- [где-то -лся десь -вся]; кудя *д.*? куди себе подіти?; **никуда** не денешся нікуди не втечеш;
-вшийя подітгий, зніклий, шез- $\diamond$, $\emptyset$.
ДЕВАХА дівуля.
ДЕВИЦА зⁿ дівуля.
ДЕВИЧЕСТВО (*панночок*) панянство.
ДЕВИЧИЙ панянський, (*прізвище*) г. з дому.
ДЕВКА зⁿ хвюйда.
ДЕВОВАТЬ дівувати, (*щасливо*) г. дівочити.
ДЕВОЧКА (*вдачі хлопця*) хлопчурка; & дівчині-на, дівчинісько.
ДЕВСТВЕННИЦА незайманка, *г*ⁿ цілуха, *ж*ⁿ г. небрана, непробита, нерозпечатана.
ДЕВСТВЕННИЙ (*ліс*) цілішний, неторка-, (-рослинність) дівоче буй-, *с*^k дівчя- [д. лес дівчябір], (-землю) непочатий, перелобівий.

ДЕВУШКА & піддівка, дівчук, дівєга.
ДЕВЯНОСТ у. дев'ятдесят;
ДЕВЯНОСТЫЙ дев'ятдесятий.
ДЕВЯТЬЮ *ф*^p дев'ять [д. два д. по два; д. три д. по три; д. чєтыре д. по чотири +].
ДЕГАЗІРОВАТЬ: **-й** що дегазує, для дегазації, зайнятий **-ією**, дегазатор, *n*^k дегазаційний.
ДЕГЕНЕРАТ віродок; & **ф**ик /= шибздик/.
ДЕГЕНЕРАТИВНИЙ віродкуватий, шибздикуватий.
ДЕГЕНЕРІРОВАТЬ віроджуватися, переводи-, віродніти, *o*^k звиродні-, віродитися, перевєс-;
-й що віродніє $\diamond$, віродчений дегенерувати,
ДЕГЕНЕРАТ, віродок, *n*^k дегенеративний, віродкуватий, шибздикува-, *o* у стані звиродніння.
ДЕГРАДІРОВАТЬ деградувати, занепада-, сходи- на пси, *o*. скочуватися у прівру;
-й що деградує $\diamond$, віродчений $\blacklozenge$, охопле- деградацією, *o*. у стані занепаду; **не -й** нескхильний $\blacklozenge$.
ДЕГУСТИРОВАТЬ дегустувати, брати пробу;
-й що ~ує $\diamond$, для ~ації, зайнятий **-ією**, ~атор, *n*^k ~аційний, де ~ують [цех, **-й** вина цех, де д. вина]; **-йся** дегустований, підда- дегустації.
ДЕД-МОРОЗ у. Святий Миколай.
ДЕДОВ *o*^k дідний.
ДЕДУШКА: на деревню **-ке** на село дідові.
ДЕЕСПОСОбНИЙ повносілий, дієздатний.
ДЕЖУРИТЬ чергувати, *o*. служити чергу;
-й що чергує $\diamond$, покликаний $\blacklozenge$, чергувальник, черговий, вартовий, *o*. на черзі.
ДЕЖУРСТВО черга, (*на стійці*) вартя.
ДЕЗАВУИРОВАТЬ дезавуувати, *n*^o не визнава-, зніма- з себе відповідальність за;
-й що ~ює $\diamond$, з^m-й $\blacklozenge$, більше не відповідаль- за.
ДЕЗЕРТИРОВАТЬ дезертувати;
-й що ~ує, р-й /з³-й/ $\blacklozenge$, скорий на втіки, ~ір, утікач з війська, *n*^k ~ірський.
ДЕЗЕРТИРСТВО *д.* перебіжництво.
ДЕЗИНТЕГРИРОВАТЬ: **-й** що дезинтегрує, дезинтегратор, *n*^k дезинтеграційний.
ДЕЗИНФИЦІРОВАТЬ дезинфікувати;
-й що ~ікує, для ~екції, зайнятий **-ією**, ~єктор, (*р*ич) ~ектант, *n*^k ~екційний + %;
-йся/-ый дезинфікований.
ДЕЗИНФОРМАЦИЯ *к.* дезинформ.
ДЕЗИНФОРМІРОВАТЬ дезинформувати;
-й що ~ує, для /з метою, повен/ ~ації, зайнятий /насічений/ **-ією**, ~атор, окомаміловач, *n*^k ~аційний, окомаміловаль-, *o*^k окомамільчий.
ДЕЗОДОРІРОВАТЬ дезодорувати;
-й що ~ує, для ~ації, зайнятий **-ією**, ~атор, (*р*ич) ~ант, *n*^k ~аційний + %;
-йся/ -ый дезодорований.
ДЕЗОРГАНИЗОВАТЬ: **-й** що дезорганізує, зайнятий дезорганізацією, дезорганізатор, *n*^k дезорганізаційний, $\pm$ **расстраивающий**;

-йся/-ий дезорганізо(ву)ваний.

ДЕЗОРИЕНТАЦІЯ збитий з дороги /п. пантелику/, оковамилення

ДЕЗОРИЕНТИРОВАТИ дезорієнт/увати /зводина манівці, баламути-, збива- з пантелику/ їх, забива- баки /замілюва- очі, міша- карти/ їм; --й що ~ує ◊, з-й баламутити ◊, баламут, *п*^к дезорієнтаційний, баламутливий, для дезорієнтації; **ДЕЗОРИЕНТИРОВАННИЙ** зведений на манівці, дезорієтова-, збитий з пантелику ◊.

ДЕЙСТВИЕ чин, (*небезпечно*) гра з вогнём, (*машин*) робота, *ф*^р рух [привести в -не пусті- в р.]; *машіна* в -ни машина в роботі /в русі, в дії/;

ДЕЙСТВИЯ (вчинки) поступовання.

ДЕЙСТВИТЕЛЬНО (*нема сумнію*) такі-так [д., он т.-т., він];

ДЕЙСТВИТЕЛЬНЫЙ ю. чинний, правосіль-; **БЫТЬ -ым** мати силу; д. до має силу /в силі, чинний/ до.

ДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТЬ: в -сти на ділі.

ДЕЙСТВОВАТИ діяти, г. поступа-; (*рішуче*) брідика за роги, з^п товктися, (- *указ*) мати силу /чинність/; не д. (- *руки*) не слухати(ся); д. в **якітстві** кого виступати як *хто*; д. вразбрід не в один гуж тяг(ну); д. на **нервы** гра- на нерви, натяга- нерви, нервува- *кого*; д. **неосмотрительно** не спитавши брідку, ліз- в воду; д. **опроеччи** во руба- з плеча; д. **по своёй воле** чини- свою волю; д. **решительно** брід- /хапа-/ бика за роги; д. **согласованно** іти в ногу; д. **сообща** тяг(ну)- в один гуж, взятися за руки;

--й що діє ◊, діяч, покликаний, задіяний, по♦, звиклий /схиль-/ ♦, *п*^к діяльний, актив-, ефектив-, чин-, робічий, дійовий, /*парк авт/* ходовий, *ф*^р в роботі, в дії, в русі, в ході, в силі, своєю дією [успішно -й успішний с. д.], /*дел*/ з полем дії у чому, с^к-дійний [равнодействующий рівнодійний], -у-дії [-й робот робот-у-дії]; **возбуждающе /опьяню-** +/ -й = **возбуждающий /пьяня-** +/; **постоянно /безупреч-, осторож-, решитель-** +/ -й постійний /бездоган-, обереж-, рішучий +/; -й **аэродром** активно /робоче/ летовище; -й **вразбрід** хаотичної дії; -й **вулкан** живий вулкан; -й **на нервы** г. разливий + **нервирующий**; -й **наверняка** © діючи несхибно; -й **открыто** з відкритим забралом, не ховаючи намірів; -й **порядок** сучасний порядок; -й **указ** чинний указ; -й **фактор** чинник; -й **через голову** звиклий ♦ **через голову**; -**ая армия** польова армія; -**ая модель** робоча модель; -**ие лица** дійові особи, з лицедії; **медленно** -й яд отрута повільної дії; **ЗА♦♦♦** задіяти, ◊, *ф*^р урухомити;

ПОДЕЙСТВОВАТИ вжити /задія-/ вплив ◊; -вший що вплинув, задіяний, ◊.

ДЕКЛАМИРОВАТИ декламувати, г. рецитувати; --й що декламує ◊, р-й за♦, звиклий /с-и/ ♦, дек-

лама́тор, чита́ть, г. реци́татор, *п*^к деклама́торний, деклама́цій- + %;

-йся/-ий декламований, рецито-

ДЕКЛАРИРОВАТИ деклар/увати, проголошу-/о-/, *у*^р голосити, *д*^к за♦, проголосити;

--й що ~ує ◊, з^м-й /покли́ка-/ проголосити, проголошувач, *у*^р возвіститель, *п*^к ~аційний, *ф*^р де проголошено [указ, -й права́ указ, де п. права́];

-йся/-ий проголошуваний, декларо- ◊.

ДЕКЛАССИРОВАТЬСЯ: -йся що декласується, декласований, о. відбіга- /відбіглий/ від своїх.

ДЕКОЛЬТЕ пазушина.

ДЕКОРИРОВАТИ прикрашати, оздоблювати;

--й що декорує ◊, покликаний декорувати, декоратор, *п*^к декорацийний + %, ©;

-йся/-ий декорований, прикрасу-, оздоблю-

ДЕКРЕТИРОВАТИ декрет/увати, встановлювати/припису-/законом;

--й що ~ує ◊, покликаний ♦; ± **УСТАНОВЛИВАТИ**.

ДЕЛАТЬ робити; д. без ума́ пха́- колоду, котібрус; д. **большие глаза́** очі на лоб виверта-; д. **большие шаги́** широко ступа-, шуга-; д. **веселую мину** при **плохой игре́** ♦ **веселую** міну в кепській грі; д. **вид става́** в позу; д. **внушение** вичітува- *кому*; д. **возможным /доступ-, нагляд-, невозмож-, прият-** +/ **уможливлено** /удоступно-, унаочно-, унеможливлено-, уприємно- +/; д. **выразительным** увиразно-, виопукло-; д. в **отместку** відплачуватися; д. **вред шкодити**; д. **вывод /заключение/ висногува-**, ♦ **висновок**; д. **гимнастические упражнения** вправля- гімнастику /рухан-/; д. **глазки** стріля- очима; д. **два дела́ кува́** на два міхи, **торгува́** на два базари; д. **доклад /объявление** +/, доповідя-/оголошува- +/; д. **гадости** ка́пости-; д. **заказ** замовля-; д. **заявление** заявля-, **склада́** заяву; д. **зигзаги** кривуля- (*д*^к на-); д. **из дерьма́ котлетку** ♦ з вуха сові шовкову торбінку; д. **из мелочей событие́** ♦ з мұхи слона́, роздува́ каділо; д. **искусственным** уштучнювати; д. **киносъёмку** фільмува-; д. **круг** (*в руси*) ♦ гак; д. **не с тобо́ конца́** ♦ **через** голову; д. **нечего́ в^{ст}** нема́ раді; д. **обтекаемым** залізува- обшарову-, вигладжу-, за(о)кру́гло-, **знегостро-**; д. **одолжение́** ♦ **добрість**; д. **отвоб кому** відводи- *кого*; д. **отступление** **ухили́тися**; д. **оценку** цінувати; д. **бчную** **ста́вку** зводи- віч-на-віч, г. **конфронтува́** (*д*^к с-); д. **па́кости** чини́- **каверзи**; д. **перемены́** міня- **декора́ції**; д. **по приме́ру** *кого* іти за *чим* прикладом; д. **по образу́** *чого* г. **взороватися** на *що*; д. **попытки** пробувати; д. **послабление** попуска- **віжки**, дава́- **попуск**; д. **предупреждение** попереджа-; д. **снисхождение́** ♦ **полегкість** /побляжк-у/; д. **ста́вку** на *кого* ва́жи- /числі-/ на; д. **стбйку** става́- на **рука́х** /на **ру́ки**/; д. **стро́гое** **внуше́-**

ние накручувати хвоста; д. ударение наголошува-, вдаря-, клас- наголос; д. упор на *что* підкреслюва- *що*; д. усилія напружуватися; д. честь ♦ честь кому; д. шиворот-навыворот стави- виз поперёд коня; *что ни -ай* хоч скач хоч плач; с *этим ну́жно что́-то* д. на це треба якусь раду; -й *що /м^н хто/ робить* ◊, покликаний /з-й, з^м-й/ з♦, виконавець, © робивши, ф^р позначений [-й *успехи* п. успіхами], де роблять [цех, -й *тару* цех, де р. *тару*]; -й *большие /круглые/ глаза* з очима мало не на лобі; -й *весёлою ми́ну при плохой игре́* з веселою міною у кепській грі; -й *всё возможное го́товий* з♦ все; -й *гадости* капосник; -й *глупости* звиклий ♦ дурниці; -й *два дела* коваль на два міхи; -й *измерения /оговорку* +/- = *измеряющий /оговариваю-* +/-; -й *из мухи слона* панікер, з-й роздуб- каділо; -й *круг з^м-й* з♦ гак; -й *надсечки* карбівник, зайнятий карбуванням; -й *наоборот* звиклий ♦ навпаки; -й *не с того конца* © робивши через голову; -й *обтекаемым* покликаний залізати, залізувач, знегострю-, н^к залізувальний; -й *одолжение* р-й прислужитися, р^р добрий вуйко; -й *отступление* що робить відступ /ухил/; -й *пакости* капосник, каверз-, н^к капосний; -й *погоду* заспіувач, голонна фігура; -й *стойку* що стає на руки; -й *ударение* що наголошує ◊, звиклий наголошувати, з-й наголосі-; -й *усилие* © напружуючись; -й *усилия* го́товий доклас- сил; -й *честь кому* що робить честь; *ничего не -й* не обтяжений працею, нероба; *не -й секрета из чего* © не мавши наміру таї- *що*;

НА♦♦♦ (*дурнице*) набоїти; н. делов /беды/ на♦ халёпи /ліха/, набої- ліха; н. зигзагов накривуля-; н. зла негарзд вчині-; -вший ◊; -й *много* зла ◊;

ПО♦♦♦: *ничего не -аешь* нема́ ради, нічого не попишеш; *но что -аешь* та що подієш;

СДЕЛАТЬ (*дילו*) виконати, (*рич*) виготови-, створи-, змайструва-, (*бучу*) зчині-; с. *больно кому* завда- болко; с. *большие глаза* постави-очі ро́гом; с. в *благодарность за что* віддячи-за; с. *возможным* уможливи-, ф^р да- нагоду; с. *всё возможное з♦* все, що можна; с. *всё для их* не́бо прихили- їм; с. *выговор ф.* накрути- хвоста; с. *вычет* відрахува-, г. відтягну- з; с. *гримасу* скривитися; с. *доброе дело* добро вчині-; с. *доступным* удоступни-; с. *кислую* міну скваси- губи; с. *круг да- гаку*, з♦ гак, (*в повітрі*) кружельну-; с. *намётку* назна́чи- (пунктиром); с. *неподвижным* знерухомі-; с. *нечувствительным (етером)* замори-; с. *нововведение* п. сказа- нове слово; с. *одолжение* прислужитися, з♦ мілість /добр-/; с. *от ворот* поворот дста- /спійма-, вхопи-, з'їс-/ облизня, скуштува- /узя-, з'їс-, дста-/ гарбуза; с. *первый шаг* *трудного пу-*

зруши- ка́мінь з місця; с. *покупки* обку́питися, з♦ *закупи*; с. *поползновение /попытку/* спрбувати; с. *наглядным /невозмож-, однообраз-, самостоятель-, независимым, недействитель-* +/ унабчнн- /унемоżliв-, уодноманітн-, усамо́стійн-, унеза́лэжн-, г. унева́жн- +/; с. *своим* *правилом* поклас- собі за *правило*; с. *справедливым* усправедливи-; с. *страшные* *глаза* *визвири-* буркала /о́чі/, *визвиритися*; с. *шаг* *ступити* крок [-гу не -аєт -ку не -ить]; *не с. и* *малышего* *усилия* *пальцем* не кивну-; -вший ◊;

СДЕЛАННЫЙ зрблений /по-, упора-, вчине-, викона-, виготовле-, змайстрова- ◊;

СДЕЛАННОЕ до́робок.

ДЕЛАТЬСЯ виконуватися, виготовляти- ◊; д. *бодрее* *бадьорити*; д. *выразительным* *выразні-*; д. *горбатым* *горбати-*; д. *известным* *вбиватися* в славу; д. *могучим* *могутніти*; д. *тесным* *стіснюватися*; д. *хуже* /лучше/ + *гіршати*, *кращ-* +; д. *явным* *об'являтися*; -*лась* *попытка* *пробувано*; -*лась* *ставка* на *числено* на; -*йся* *роблений*, *коє-*, *виконува-*, *виготовлюва-* ◊; -*я* *наспех* *роблений* *поспіхом*; -*я* *скупым /несносным* +/, *дедалі* *скупіший* /*нестерпні* -/+; **С♦♦♦** (*з ким*) *тра́питься*; с. *бесплодным* *вьялови-*; с. *глубже /длиннее, легче, умнее* +/ *поглибша-*, *подов-*, *полэг-*, *порозумні-* +/; с. *неподвижным* *знерухоміти*; с. *самостоятельн-* *зіп'ясти* на *власні* *ноги*; с. *угбным* *приподоби-*; -*вший* ◊; -*я* *бесплодным* *вьяловий*; -*я* *длиннее /ум-, легче* +/ *подовшавши*, *порозумні-*, *полэг-* +; -*я* *невозможным /независим-, недействительн-* +/ *унемоżliвлений*, *унезалэжне-*, г. *унева́жне-* +; -*я* *неподвижн-* *знерухомле-*, *знерухомілий*.

ДЕЛЕГАТ ви́борний.

ДЕЛЕЖКА ділячка.

ДЕЛЕНИЕ: д. на три *элемента* *розтробнення*.

ДЕЛИКАТЕС ф. смаковидло;

♦♦♦**Ы** ф^р марципани, о^к харчосмаки.

ДЕЛИКАТНИЧАТЬ *цяцькатися*, *церемони-*;

-й *що* *маніжится* ◊, *привчений* *церемонитися*, *звиклий* до *манірности*, н^к *делікатний*, *манір-*, *церемон-*, *церемонливий*.

ДЕЛИТЬ: ділити; д. *пополам* *переполовинюва-*; д. *радость* *и* *горе* *ділі-* *доблю* *й* *недоблю*;

-й *що /м^н хто/ ділить* ◊, з^г-й *по♦*, *зайнятий* *дільбою*, *розподіловач*, *розподільник*, *ділій*, *м. дільник*, н^к *дільний*, *розподіль-*, *розподільчий*;

-*йся* /*імий* *ділений*, *розділова-* /по-, р-й *поділітися*, *м. подільний*; -*я* с^к -*дільчий* [*самоделящийся* *самодільчий*]; -*я* *обыгтом* з-й *поділітися* *досвідом*.

ДЕЛИШКИ н² шахри-махри.

ДЕЛО ф^р *робота* [в -ле в -ті], *фірма*, *підприємст-*

во [солидное д. солідне діло] (з чким ідуть в установу) ж^с інтерес; д. большой важности велике діло; д. в том річ у тим; д. в шляпе шито-крито; д. дошло до дійшло аж до; д. за вами 1. слово за вами, 2. затримка через вас, 3. тепер ваша черга; д. идет к ідеться до; д. касается кого це стосується до; д. швах /не шүточное/ пахне смаленим; д. прошлое діло /справа/ давне, було та загуло; д. случая випадкова річ, випадок; а д. вот в чѐм а воно бн що; а мне что за д.? а мені що до того?; было д. 1. діялось, 2. було такє; в том-то и д. тож то й є, отожт[б]о; в чѐм д.? що такє?; виданное /слы́ха-/ ли д.? де Ви бачили?; гиблое д. о^к марна /дурна/ справа; горное /инструменталь-, ору́жій-, слесарь-+/ д. гірництво, струментарс-, зброярс-, слосарс-+; другое д. з. що іншого; за д. (зрѣти) по за слугі; и д. с концом і квит, та й вже; известное д. сказано (ж) [и. д., – сын с., – син]; имѣть д. ма́ти до діла; какбе твоѐ д.? що тобі до того?, в. яке твоє соба́че діло?; ма́ло -ла кому до чего не обходить кого що; мировое д. світова річ, світове!; но д. не в э́том та менше з тим; новое д.! отакі!; одно д. – говорит, а другое д. – дѣлать такѐ – молоті язиком, а друге – перти плуга; такбе и такбе д. отак і так; то и д. знай, одно, тільки й знає, що, з. заєдно; то ли д. хіба порівняєш?, нема́ то, як [то ли д. у нас нема́ то як у нас]; э́ко д.! ова́!; э́то д. другое це вже що інше /з. іншого/; то́лько и -ла, что ф^р одно [т. и -ла, что сто́нет одно сто́гне; на дѣле (довести) ділом; в -ле в ділі, в работі [я в -ле, я и в отве́те я в ділі і я ж відповідаю]; в са́мом -ле ф^р такі [в с. -ле нет т. нема́], е^{см} е. гей [скільки же ну́жно в с. д. си́лы... скільки то потрібно, гей, сили...]; в са́мом-то -ле та й справді; пер-вым -ом найперше; не к -лу не в лад, не до рѣчи; -лу – вре́мя, весе́лье – час на все свій час, вперед діло, тоді забава;

ДЕЛЯ́ (прое́кт) пүтній, доладний.

ДЕЛЬЦЕ н^а ша́хер-ма́хер.

ДЕЛЯ́НКА (з іншою ніж навколо рослинністю) урочище.

ДЕМАСКІ́РОВАТЬ розмасковувати, виводити чисту воду, зрива-маску з; д. себя́ показува-(ослячі) вуха;

–й що ~ує $\diamond$, з-й демаскувати, демаскувальник, н^к демаскувальний.

ДЕМАСКІ́РОВКА (дія) демаскування /роз-/, $\square$ демаскова- /роз-/.

ДЕМИЛИТАРИ́ЗІРОВАТЬ: –й що демілітар-

из/ує, зайнятий демілітаризацією, н^к ~заційний; –йся/-ый ~б(ву)ваний, підда- ~заціі.

ДЕМИФОЛОГІ́ЗІРОВАТЬ розміфотворити /н^к розміфотворувати/;

–й розміфотворчий.

ДЕМОБИ́ЛИЗОВАТЬ: –й що /м^н хто/ демобілізує, з^г-й /покли́ка-, з^м-й/ ~увати, н^к ~аційний;

–йся/-ый демобілізо́(ву)ваний, спису- з війська.

ДЕМОКРАТИ́ЗІРОВАТЬ д^к здемократизувати;

–й що /м^н хто/ демократизує, для демократизації, зайнятий -ією, з-й $\diamond$, н^к ~ацій-;

–йся/-ый демократизо́(ву)ваний, у стадії ~ації;

–вшийя здемократизований.

ДЕМО́Н & ж^с де́моница.

ДЕМОНИ́ЧЕСКИЙ злосильний, злосилий.

ДЕМО́НСТРІ́РОВАТЬ демонструвати, показу-

у-, о. гра- /д^к по-/ м'язами, (кіно) круті-;

–й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, р-й /з-й/ про $\diamond$, звиклий $\diamond$,

зайнятий показом, демонстратор, демонстрант, для демонстрації, як ~ація для кого;

–йся/-ый ~бваний, показу-, н^к демонстраційний;

–вшийя вже демонстрований, $\emptyset$;

ПРО $\diamond\diamond$ показати, задемонструва-, у^р яви- [-уй мужество яви мужність];

–вший $\emptyset$.

ДЕМО́НТІ́РОВАТЬ розбирати, розмонтувати;

–й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, зайнятий демонтажем, з^м-й розібрати, демонтажник, н^к демонтувальний;

–йся/-ый демонтований, на демонтажу.

ДЕМОРА́ЛИЗОВАТЬ деморалізувати, розклада-, розтліва-.

–й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, для деморалізації, зайнятий -ією, призначений $\diamond$, н^к ~аційний, розтлівущий, розкладу-, $\odot$ морально нестійкий;

–йся ~бваний, підда- ~ації, розтлів-, розклад-.

ДЕМЬЯ́НОВ: –ва уха Дем'янова юха.

ДЕНАТУ́РІ́РОВАТЬ денатурувати;

–й що /м^н хто/ ~ує, денатуратор, (річ) денатурат, н^к денатураторний, ~ацій-, для денатурації.

ДЕНАЦИОНА́ЛИЗА́ЦИЯ (асими́ляция) винародовлення.

ДЕНАЦИОНА́ЛІ́ЗІРОВАТЬ роздержавлювати, уприватню-, (асимилювати) винародовлю-;

–й що /м^н хто/ ~ює $\diamond$, з^м-й роздержавити, зайнятий роздержавленням, н^к денационалізаційний, роздержавчий, винародов-;

–йся/-ый денационалізований, ~ю-, винародо-.

ДЕНДИ с. (що оберта шик у культ) сноб.

ДЕНЕЖ́НЫЙ: в -ом вираженні /нчислє-/ у грошовій рівновартості /еквіваленті/.

ДЕНОНСІ́РОВАТЬ д^н денонсувати, (накт) розрива-, більше не визнава- /не дотриму-/ чого;

–й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, з^г-й $\diamond$, н^к ~аторний + %;

–йся/-ый ~бваний, більше не дотриму- /визна-/.

ДЕНТИ́Н зубовина.

ДЕНЩИ́К джура.

ДЕНЬ: (раз) в д. (раз) на день; в тот д. того дня, к. той день; **каждый второй д.** що-другого-дня; **на /про/ чёрный д.** на /про/ чорний день; **д. да ночь – сүтки прочь** *n°* аби день до вѣчора; **среди бѣла дня** у білий день; **не было дня** дня не минало; **д. ото дня** день при дні; **д. по дню /изо дня в д./** день-крізь-дѣнь; **что ни д., то шодня;** до **конца дней** довіку, до **скону /смерти/;** **днём и ночью** *ф^p* день і ніч; **каждые два-три дня** що-два-три-дні; **на днях** не сьогодні-завтра.

ДЕНЬ-ДЕНЬСКОЙ день-дѣнечки.

ДЕНЬГИ *e^x* кошти, *ф.* копійка, монета, валюта, купило, побрязкачі, фінанси, *ж^b* бакси, баксота; **д. на уплату** *ж^b* платило; **д. счёт** любяты копійкалік любить, *n°* жиймо, як браті, а рахуймось, як жиді; **бѣшеные д.** страшні гроші; **легко на житье** д. дурні г.; **мѣлкие /серебряные, мѣд-/** д. дрібнякі, срібня-, мідя-; **остальные д.** рѣшта грошей; **ни за какие д. (не сделаю)** *ф^p* хоч убий(те) /хоч ви менѣ рїжете /обсіпте золотом/ (не зроблю); **при -гах** з грошіма /грїшми/.

ДЕПОНИРОВАТЬ (*гроши*) вкладати;

–й **що /м^h** хто/ ~а, вкладник, депонент, р-й ♦;

–й**ся** депонований, вклада-.

ДЕПРЕССИЯ занепад, спад, (*души*) *ф^p* зневіра, пригніченість.

ДЕРГАНЬЕ *o^x* смиканина, торганина.

ДЕРГАТЬ смикати; **д. за язык** сіпати за язык;

–й **що сміче** ◊, звїклий ♦, з-й розшарпа-, зайнятий смиканням, сіпака, рвач, *n^x* = %; –й **носом** шморгун; –й **постоянными требованиями** із сталими вимогами;

–й**ся** спіаний, сміка-, торга-, шарпа-, скүба-, вирїва-, рва-, (- *вуса*) посїпува-, посмікува-, *n^x* конвульсій-, рвучкий, *ф.* дриготючий;

ДЕРНУТЬ: **д. за язык** сіпонути за язык; ◊;

ИЗДЕРГАТЬ розшарпати ◊.

ДЕРЕВЕНЁТЪ ціпеніти, твѣрдну-, (- *руки-ноги*) коцбну-;

–й **що ~е** ◊, напівзатѣрпий, вже майже затѣрп- /заціпені-, закоцб-/, щораз дужче затѣрп- +;

ОДЕРЕВЕНЁТЪ (*на дуб*) здубіти;

–вший **здублий /з-/**, затѣрпий /о-/.

ДЕРЕВО: **д. от плодов, а человек от трудов** познається на дерево дивись, як родить, а на людину – як робить;

ДЕРЕВЬЯ & деревцята.

ДЕРЕВЦО деревцятко.

ДЕРЕВЕНСКИЙ (- *манери*) зⁿ гречкосійський.

ДЕРЕВООБРАБАТЫВАЮЩИЙ деревообробний.

ДЕРЖАВА & державка.

ДЕРЖАТЕЛЬ *c^x* –дѣржець [д. займа позикодѣржець]; **д. для бумаг** клешня (на папѣри).

ДЕРЖАТЬ мати в руках, *ф^p* ма- [д. курей м. курей]; **плека-** [не д. гнѣва не п. гнїву]; **д. в карм-**

ане п. держа- в кулаці; **д. в когтях** трима- в лапах; **д. в кулаке** ма- у жмені; **д. в курсе** чего інформува- про що; **д. в памяти** пам'ятя-; **д. в повиновении** трима- в покорі, ма- гору над *ким*; **д. в поле зрения** ма- на оці, не спуска- з ока, ма- в полі зору; **д. в страхе** застрашува-, скбувава-страхом, терроризува-; **д. в тисках** трима- в шорах; **д. в уме /голове/** ма- на думці; **д. камень** за пазухой носи- /ма-/ камінь за пазухою; **д. курс** на **что** прямува- до *чого*; **д. на почтительном расстоянии** не підпуска- близько; **д. нос** по ветру чу-, відки вітер віс; **д. ответ** перед *кем* става- на суд перед *ким*; **д. пари** іти в заклад, д. бі- парі; **д. под каблуком** трима- під пантофлею; **д. под наблюдением** *ф.* трима- на мущі; **д. под стеклянним колпаком** здува порохи з; **д. речь** ма- слово, промовля-; **д. себя** з. повестися [как *лучше* д. с. як *ліпше* п.]; **д. себя** в руках тримати себе в шорах; **д. совет** ради- раду; **д. ухо** востро начуватися; **д. уши** на макушке огляда- на задні колеса; **д. хвост** трубой тримати хвіст бубликом /угору/; **д. язык** на привязи накіну- вуздѣчку на язык; –**жи карман** (шире)! сподівайся!, **держ** в обидві жмені!, *n°* знайшов дурних!, та де!; **держі-лови!** держи-хапай!

–й **що /м^h** хто/ трима ◊, звїклий тримати, з-й /призначе-/ утрїма-, держатель, тримайло, *n^x* тримач, *n^x* підтримковий, держкий, *o.* з чим у руках [-й **свечу** із свічкою в р.], *c^x* –дѣржець [-й **залог** заставодѣржець], **держі-** [держидерево], © тримачуци, вхопивши рукою, взявши в руки /під свою владу/; –й **в когтях** що трима в лапах; –й **в кулаке** маючи у жмені; –й **в курсе** чего **що** дає знати /інформує/ про що; –й **в секрете** з-й трима- в секреті, держкий на язык; –й **в страхе** з-й застраши- /ску- страхом, стероризува-;/ –й **в уме** з думкою; –й **камень** за пазухой з каменем у пазусі; –й **курс** на = –й **путь** в; –й **на привязи** звїклий трима- на припони; –й **на примете** що має на прикметі /змітці/; –й **пари** *o^x* закладайло; –й **под каблуком** що має під пантофлею; –й **под караулом** взявши під варту; –й **под стеклянним колпаком** що здува порохи з; –й **порох** сухим готовий до бою; –й **путь** в подорожанин до, на шляху до; –й **руку** *чью* готвий тягти руку за *ким*; –й **себя** в руках завжди стрїманий /зїбра-/, з-й трима- себе; –й **слово** госпдар слова, держкий на слово; –й **шапку** наголо з оглоною шаблею; –й **экзамен** = экзаменующийся; **высок** –й **знамя** з високо піднесеним прапором; –вший ◊;

ДЕРЖАТЬСЯ (*правил*) додѣржувати, (*на людях*) вѣстия /д^x поведсти-/; *ф^p* **стояти** [на ком **свет**-тсья на кому світ-їть]; **д. вместе** триматися кўпи /вкўпі/; **д. в секрете** не розголбуватися; **д.**

в **це́не** не спада́ти з ціни́; **д. вижди́тельно** ви́чікува-; **д. дру́г дру́га** = **д. вме́сте**; **д. заодно́** с в оди́н гу́ж тягти́ з; **д. на́гло** ма́ло в о́чі не плюва́-; **д. на по́верхности** бу́- на плаву́, не потопа́-; **д. на по́чтительно́м** расто́янні не наближа́тися за́блізько; **д. своєо́б /свои́х** взгля́дов/ сто́яти на сво́му; **то́лько -и́сь!** (*так швидко*) аж гай шуми́ть!, аж пір'я ле́ти́ть!, (*такий якісний*) *е'* куди́ твоє діло́!; (*так*) **что то́лько -и́сь** що аж ну, (*так, що аж*);

-и́ся що *м'* хто/ трима́ється $\diamond$, утримува́ний /до-/, *р.* трима-, *ф'* розміще-, *о.* в за́городі /в конте́йнері, в ха́ті +/, *н'* вірний *чому*; **-я в те́ні** за́вжди в тіні; **-я зу́бамі** за $\odot$ захо́пивши́ся зу́бами за; **-я компа́нії** арти́льний, компа́нієський; **-я на ні́точке** за́віслий на воло́ску; **-я на расто́янні** за́вжди на віддалі; **-я на́гло** наха́бний, зухва́лий, *і.* дзиндзівер-зух; **-я своєо́б** вірний собі́; **-я свои́х** взгля́дов вірний свої́м по́глядам; **-я (стро́гих)** пра́вил вірний (*тверди́м*) пра́вилам; **скро́мно -я** скро́мний у по́ведінці; **-я уве́рено** впевне́нений; **е́ле -я на нога́х** $\odot$ ле́две несучи́ но́ги;

-вши́йся $\emptyset$.

ИЗДЕРЖА́ТЬСЯ (*зеть*) ви́грошитися.

ДЕРЗА́ТЬ ва́житися, ма́ти відва́гу;

-й що *м'* хто/ ва́житься $\diamond$, по́вен відва́ги, з-й на все, відчайду́х, відчая́ка, одча́йдушá, *н'* відва́жний, відчайду́ш- /-ду́шливий/, сме́ли-, зважли́-, дерзли́-, заго́бнистий, *о'* дерзу́щий, *у'* дерзнове́нний, спо́внений дерза́нь.

ДЕРЗИ́ТЬ пащекува́ти, дава́- во́лю язы́ку, (*в о́чі*) ці́вка-, *о'* кривослови-;

-й що *м'* хто/ грубія́нить $\diamond$, зви́клий *п.*, грубія́н, лихосло́в, дзиндзівер-зух, чо́рний рот, *н'* чо́рнороти́й, + **ДЕРЗКИ́Й**; $\pm$ **ГРУБИ́ТЬ**.

ДЕРЗКИ́Й заго́бнистий, заво́с-, (*у мові*) пащекува́-, різкий на язик.

ДЕРЗНОВЕ́ННИЙ дерзу́щий, спо́внен- дерза́нь.

ДЕРЗО́СТЬ: сме́лый до -сти сме́ливий – аж зухва́лий.

ДЕРМО́ *е'* лайно; **д. соба́чье** *л.* зі́лля соба́че, не-до́док котя́чий.

ДЕРН *о'* *з'* *б'* дерні́на; **сло́й де́рна** шар дерні́ни.

ДЕРНОВА́ТЬ: **-й** що *м'* хто/ дерну́є, для дернува́ння, за́йнятий -ям, дернува́льник, *н'* дернува́льний.

ДЕРУ *о'* в но́ги [реба́та – де́ру хло́пці – в но́ги].

ДЕРУСИФИКА́ЦИЯ відмоско́вщення.

ДЕСЕ́РТ *у.* за́їдки; **на д.** на соло́дке.

ДЕСТАБИЛІ́ЗОВА́ТЬ *о.* вибива́ти /вибити/ з ко́лії.

ДЕСЯТИКРА́ТНИЙ *б'* десяти́рний;

ДЕСЯТИКРА́ТНО вдеся́теро.

ДЕСЯТИ[ДВАДЦАТИ]Е́ТАЖКА десяти[двадцяти]верхі́вка.

ДЕСЯТИЕ́ТАЖНИЙ *о.* на де́сять по́верхів, *к.* десяти́верхий; **д. мат** стове́рхі матю́кі.

ДЕСЯ́ТОК *з'* де́сятка.

ДЕСЯ́ТЫЙ: **-ая** вода́ на кисе́ле (*родич*) че́рез до́рогу навпрі́сядки.

ДЕСЯ́ТЬЮ де́сять по [д. два д. по два; д. три д. по три; д. де́сять д. по де́сять].

ДЕТАЛІ́ЗІРОВА́ТЬ: **-й** що *м'* хто/ деталізує, *с-и* деталізува́ти, загли́блений у дета́лі, за́йнятий деталіза́цією, деталіза́тор, (*опис*) спо́внений подроби́ць, *н'* деталіза́цій-, для деталіза́ції; **-йся/-ый** деталізо́ваний.

ДЕТА́ЛЬ (*поді́ї*) подроби́ця, (*маши́ни*) части́на.

ДЕТВОРА́ *о'* дітлашні́я.

ДЕТДО́М дитя́чий дім, *г.* сироти́нець.

ДЕТДО́МОВЕ́Ц детдо́мівець.

ДЕТЕРМІ́НІРОВА́ТЬ визна́чати;

-й що *м'* хто) **-а** $\diamond$, з-й визна́чити, *м.* детерміна́нт, *н'* визна́чальний;

-йся/-ый детерміно́ваний, визна́чу-.

ДЕТИ́ШКИ: **-кам** на моло́чишко *е'* на підтримку шта́нів.

ДЕ́ТИЩЕ діти́сько.

ДЕТОНІ́РОВА́ТЬ детонува́ти;

-й що *м'* хто) детону́є, з-й $\diamond$, для /схильний до/ детона́ції, детона́тор, *н'* детона́ційний;

-ый детону́ваний.

ДЕ́ТСКИЙ *г.* діто́чий, *р.* дити́нський; & ранньо-дити́нський; **д. сад** *г.* світли́чка.

ДЕ́ТСТВО дитя́чі /хлоп'я́чі, дівча́чі/ літа́, (*найранне*) немовля́тність; **в -ве** *ф'* зма́лку, мали́м, дити́ною.

ДЕ-ФА́КТО *у.* на ділі.

ДЕФЕ́КТ недо́лік, гандж. (*у маши́ни*) неспра́вність.

ДЕФИ́ЛІРОВА́ТЬ (*перед ким*) прохо́дити пара́дним ма́ршем;

-й що *м'* хто) дефі́лює $\diamond$, ра́дий про́йти *п.* *м.*, *н'* пара́дний, *о.* на пара́дному ма́рші.

ДЕФІ́С *н''* дефі́с, *у.* ро́зділка.

ДЕФОРМІ́РОВА́ТЬ псува́ти фо́рму;

-й що *м'* хто) деформу́є $\diamond$, з-й /гото́вий/ деформува́ти, деформáтор, *н'* деформа́ційний, деформува́ль-, для деформа́ції;

ДЕФОРМІ́РОВА́ТЬСЯ втрача́ти фо́рму;

-йся/-ый деформі́ований, підда́- деформа́ції.

ДЕЦЕНТРАЛІ́ЗОВА́ТЬ(СЯ) *н''* розосере́дж/ува́ти(ся), *д'* розосере́дити(ся);

-й що *м'* хто) **-ує** $\diamond$, з-й /гото́вий/ розосере́дити, децентраліза́тор, розосере́джувач, *н'* відцентро́вий, відосере́дній, *и.* сепараті́стський;

-йся/-ый децентралізо́ваний, розосере́джу-, підда́- децентраліза́ції.

ДЕШЕВЕ́ТЬ дешеві́ш/ати, спада́ти з ціни́;

-й що **-а** $\diamond$, напівдешеві́лий, щорáз дешеві́ший;

ПОДЕШЕВЕ́ТЬ упа́сти в ціні́, спа́сти з -ни $\diamond$;

-вши́й здешеві́лий /по-/, подешеві́ша-, $\emptyset$.

ДЕШЕВКА дешевинка, (- творчість) мотлох, макулатура; по -ке запівдурно, запівдарма, за півціни, за безцінь.

ДЕШИФРОВАТИ дешифр/овувати /де-/;

-й що (м^н хто) ~ує $\diamond$, з-й /готовий/ розшифрувати, дешифратор, розшифровувач, ~увальник, н^к ~увальний, ~атор-, розшифровчий.

ДЕЯНИЕ дія, діло, н^о поступовання; **героїчеське** д. підвиг; **преступн-** д. злочин.

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ: шпийонська /торгівая +/ д. шпигунство /торгівля +/.

ДЖУНГЛИ & н^к джунглевий.

ДЖИГИТОВАТИ: -й що (м^н хто) джигітує, звиклий джигітувати, джигіт, н^к джигітувальний, © джигітуючи; ± **ГАРЦЕВАТИ**.

ДЖИГИТОВКА (дія) джигітування, (тип гарцювання) джигітова-.

ДЗЕКАТЬ: -й що (м^н хто) дзека, звиклий /привчений/ дзекати, дзекало.

ДИАБЕТ: сахарний д. з. цукриця.

ДИАГНОСТИРОВАТИ ставити діагноз/у/; -й що (м^н хто) ставить діагноз $\diamond$, покликаний поставити д., діагност(ик), н^к діагностичний.

ДІАМЕТР у. поперечник, з. промір.

ДІАМЕТРАЛЬНО (різні) ϕ^p полірно.

ДІАПАЗОН (знань +) обсяг, н^о обрій, ϕ^p віяло [широким віялом розкинулись слова прамові].

ДІАПОЗИТИВ р^к прозірка.

ДИВИТЬСЯ: д. чему дивувати; & пере ϕ ся.

ДИВО: зелене д. розм'яй.

ДИЗАЙН уприваблення (виробів, видань +).

ДИКИЙ з. дивий, п. чотиринігий, о. ніби в лісі ріс, (голос) не свій.

ДИКОВИНА: не в -ну не в дивоту, не дивовижу.

ДИКОВИНКА н^о цікавинка.

ДИКОРАСТУЩИЙ дикорослий, саморослий.

ДИКТОВАТИ дикт/увати, наказувати, (свою волю) накида-, верховоди- над ким, (на магнетофон) наговорюва-;

-й що (м^н хто) ~ує $\diamond$, с-и ϕ , -атор, н^к ~увальний, вождистий + %; -й **умовія** звиклий ϕ умови;

-йся/-ий диктований, наказув-, накид-, наговорюв-; -я **обстоятельствами** залежний від обставин, спонук(ув)а- обставинами.

ДИКТОВКА: под -ку чью (діяти) під дудку чию/кого.

ДИКТОР з. заповідач.

ДИЛІММА о. одне з двох, або-або, як півень на плоті (куди стрибне?).

ДИПЛОМ атестат вишу; **получивший** д. о^к одипломлений.

ДИРЕКТИВА у. настанова, вказівка, припис.

ДИРИЖИРОВАТИ: -й що (м^н хто) дирижує, зайнятий диригуванням, диригент, © дирижуючи; & з^б диригентура.

ДИРИЖЕРСТВО диригентура.

ДИСГАРМОНІРОВАТИ з. о^к дисонувати;

-й що (м^н хто) дисгармонібе $\diamond$, н^к немилозвучний, неспівзвуч-, дисгармоній-, какофоніч-, о. без складу й ладу.

ДИСК кружало; **небольшой** д. кружало, кружальце, з^н дискетка.

ДИСКВАЛІФІЦІРОВАТИ (фахівця) позбавляти /позбавити/ прав (грати, лікувати +);

-й що (м^н хто) дискваліфікує +, уповноважений /з. уповажне-, управне-/ дискваліфікувати, н^к дискваліфікаційний;

-йся дискваліфікований, позбавлю- прав.

ДИСКРЕДИТИРОВАТИ дискредит/увати, знеславллю-;

-й що (м^н хто) ~ує $\diamond$, з-й ϕ , для ~ації, зайнятий -ією, знеславлловач, папльбжник, н^к ~аційний + %;

-йся/-ий дискредитований, знеславллю-, підда- дискредитації.

ДИСКРИМІНІРОВАТИ обмежувати права;

-й що (м^н хто) дискримінує $\diamond$, звиклий дискримінувати, для дискримінації, зайнятий -ією, спрямований на дискримінацію, обмежувач прав, н^к дискримінаційний;

-йся дискримінований, обмежу- у правах;

ДИСКРИМІНІРОВАНИЙ дискримінований, ϕ^p упослідже-.

ДИСК[П]УТИРОВАТИ обговорювати, брати участь у диспуті, вести /н^к розводити/ дискусію;

-й що (м^н хто) дискутує $\diamond$, звиклий ϕ , учасник дискусії, зайнятий -ією, диспутант + спорящий;

-йся/-ий дискутований, обговорю-, н^к дискусійний.

ДИСЛОЦІРОВАТИ (військо) розташовувати, розміщати;

-й що (м^н хто) дислокує $\diamond$, покликаний розмістити, для дислокації, зайнятий -ією, н^к дислокаційний + %;

-йся/-ий дислокований, розміщу-, розташову-.

ДИСЕРТАЦІЯ (довідь) з. розправа.

ДИСТАНЦІЯ віддаль, відстань, (у спорті) дистанція; д. **огромного розміра** дистанція на пробстяз незміренна.

ДИСТИЛІРОВАТИ: -й що (м^н хто) дистилює, для дистилляції, зайнятий -ією, дистиллятор, н^к дистилляційний + %;

-йся/-ий дистильований, підда- дистилляції.

ДИСЦИПЛІНІРОВАТИ дисциплін/увати;

-й що (м^н хто) ~ує, покликаний ϕ , © ~уючи;

-йся дисциплінований.

ДИТЯ: **достойное** д. родителів ϕ^p о. яблуко від яблуні.

ДИФТЕРІТ у. обклад.

ДИФФЕРЕНЦІАЦІЯ: д. закупочных и сд^аточ-цен дифференціяція цін купівлі та з^дачі.

ДИФФЕРЕНЦІЮВАТИ диференціювати, н^о розчленовува-, розклад- на частини

-й що (*М'* хто) ~коє $\diamond$, з-й Φ , розчленовувач, диференціатор, *п'* ~ювальний, розчленуваль-;
-йся/-ый ~йбований, розчленову-, підда- ~юванню.

ДИЧАТЬ: -й що (*М'* хто) дичіє, с-и дичіти, напівздицилий, вже майже здичі-, щораз дикіший;
ОДИЧАТЬ: -вший здичавілий.

ДИЧИТЬСЯ (*кого*) сахатися;

-йся що (*М'* хто) цурається $\diamond$, дику́н, *п'* дикий формува- про що; д. в пам'яті пам'ята-; д. в повиновенні трима- в покори, ма-́-гору над *ким*; д. в полі зрєння ма- на о́ці, не спуска- з о́ка, ма- в полі зору; д. в стра́хе застра́шува-, ско́бува- стра́хом, тероризува-; д. в тиска́х трима- в шбрах; д. в умé/голове́/ ма- на думці; д. ка́мень за па́зухой носі- /ма-/ ка́мiнь за па́зухой; д. курс на *что* прямува- до *чого*; д. на по́чтiтeльнoмoу рассто́яннi не підпуска- заблiзько; д. нос по ветру чу-, відки вітер віє; д. отвéт пéред кем ста́ва- на суд пéред *ким*; д. парі́ іти́ в заклад, δ . бi- парі́; д. под каблукóм трима- під пантофлею; д. под на́блюдéніем *ф*. трима- на му́шці; д. под стеклiя́ннoм колпакóм здува́ порохи́ з; д. речь ма-́ слово, промовля-; д. себiя з. повéстися [каќ лúчше п.]; д. себiя в руках тримати́ себе́ в шбрах; д. совéт ра́ди- ра́ду; д. у́хо во́стро начувáтися; д. у́шки на маку́шке огляда́- на задні колéса; д. хвост тру́бoй тримати́ хвiст бубликом /угóру/; д. язýк на привязи накіну- вуздéчку на язýк; -жi карма́н (ши́ре)! сподiвайся!, держи́ в обiдвi жмéні!; *п'* знайшов дурни́х!, та де!; **держi-лови́!** держi-хапáй!;

-й що /*М'* хто/ трима́ $\diamond$, звiкли́й тримати́, з-й /призна́че-/ утри́ма-, держáтель, тримáйло, *к'* тримáч, *п'* підтримковий, держкiй, *о*. з чим у руках [-й свечу́ із свiчко́у в р.], *с'* -дérжець [-й залóг заставодérжець], держi- [держидерево], © тримáючи, вхопiвши руко́ю, звiявши в руки́ /пiд свою́ владу/; -й в когтя́х що трима́ в ла́пах; -й в кулакé ма́ючи у жмéні; -й в кóурсе чéго що даé знáти /информу́е/ про що; -й в секрéте з-й трима́- в секрéтi, держкiй на язýк; -й в стра́хе з-й застра́ши- /ску́- стра́хом, стероризува́-/; -й в умé з думко́ю; -й ка́мень за па́зухой з ка́менем у па́зусi; -й курс на = -й путь в; -й на привязи звiкли́й трима́- на припо́ні; -й на примéте що ма́е на прикмéтi /зáмiтцi/; -й парі́ *о'* заклада́йло; -й под каблукóм що ма́е пiд пантофлею; -й под карау́лом звiявши пiд варту; -й под стеклiя́ннoм колпакóм що здува́ порохи́ з; -й поро́х сухiм готóвий до бо́ю; -й путь в подорожáннi до, на шляху́ до; -й рýку чью́ готóвий тягти́ руку́ за *ким*; -й себiя в руках зáвжди стрiманий /зiбра-, з-й трима́- себе́; -й слóво господа́р слóва, держкiй на слóво; -й ша́шку на́голо з огблено́ю ша́блею; -й экзáмен =

экзамену́ющийсiя; высо́коб -й знáмiя з вiсо́ко піднесеним пра́пором;

-вший Φ ;

ДЕРЖАТЬСЯ (*правил*) додérжувати, (*на людях*) вéстися /*д'* повéсти-/; *ф'* сто́яти [на ком свeт-тсiя на ко́му свiт -iт]; д. вмéсте тримáтися кúпи /кúпи/; д. в секрéте не розго́лобуватися; д. в ценé не спада́ти з цiни́; д. вы́жидатeльнo вичiкува-; д. друг дру́га = д. вмéсте; д. заодно́ с в одiн гуж тягти́ з; д. на́гло ма́ло в о́чи не плюва́-; д. на по́верхности́ бу- на плаву́, не потопá-; д. на по́чтiтeльнoмoу рассто́яннi не наближа́тися заблiзько; д. своéго́ /свои́х взгля́дов/ сто́яти на свóму; то́лько -и́сь! (*так швидко*) аж гай шуми́ть!, аж пiр'я лeтит'!, (*такий якiсний*) *с'* куди́ твоé дiло!; (*так*) *что* то́лько -и́сь що аж ну, (*так, що аж*); формува́- про що; д. в пам'яті пам'ята-; д. в повиновенні трима- в покори, ма-́-гору над *ким*; д. в полі зрєння ма- на о́ці, не спуска- з о́ка, ма- в полі зору; д. в стра́хе застра́шува-, ско́бува- стра́хом, тероризува-; д. в тиска́х трима- в шбрах; д. в умé/голове́/ ма- на думці; д. ка́мень за па́зухой носі- /ма-/ ка́мiнь за па́зухой; д. курс на *что* прямува- до *чого*; д. на по́чтiтeльнoмoу рассто́яннi не підпуска- заблiзько; д. нос по ветру чу-, відки вітер віє; д. отвéт пéред кем ста́ва- на суд пéред *ким*; д. парі́ іти́ в заклад, δ . бi- парі́; д. под каблукóм трима- під пантофлею; д. под на́блюдéніем *ф*. трима- на му́шці; д. под стеклiя́ннoм колпакóм здува́ порохи́ з; д. речь ма-́ слово, промовля-; д. себiя з. повéстися [каќ лúчше п.]; д. себiя в руках тримати́ себе́ в шбрах; д. совéт ра́ди- ра́ду; д. у́хо во́стро начувáтися; д. у́шки на маку́шке огляда́- на задні колéса; д. хвост тру́бoй тримати́ хвiст бубликом /угóру/; д. язýк на привязи накіну- вуздéчку на язýк; -жi карма́н (ши́ре)! сподiвайся!, держи́ в обiдвi жмéні!; *п'* знайшов дурни́х!, та де!; **держi-лови́!** держi-хапáй!;

-й що /*М'* хто/ трима́ $\diamond$, звiкли́й тримати́, з-й /призна́че-/ утри́ма-, держáтель, тримáйло, *к'* тримáч, *п'* підтримковий, держкiй, *о*. з чим у руках [-й свечу́ із свiчко́у в р.], *с'* -дérжець [-й залóг заставодérжець], держi- [держидерево], © тримáючи, вхопiвши руко́ю, звiявши в руки́ /пiд свою́ владу/; -й в когтя́х що трима́ в ла́пах; -й в кулакé ма́ючи у жмéні; -й в кóурсе чéго що даé знáти /информу́е/ про що; -й в секрéте з-й трима́- в секрéтi, держкiй на язýк; -й в стра́хе з-й застра́ши- /ску́- стра́хом, стероризува́-/; -й в умé з думко́ю; -й ка́мень за па́зухой з ка́менем у па́зусi; -й курс на = -й путь в; -й на привязи звiкли́й трима́- на припо́ні; -й на примéте що ма́е на прикмéтi /зáмiтцi/; -й парі́ *о'* заклада́йло; -й под каблукóм що ма́е пiд пан-

тофлюю; -й под караулом взявши під варту; -й под стеклянним колпаком що здува порохи з; -й порою сухим готовий до бою; -й путь в подорожанин до, на шляху до; -й руку чью готовий тягти руку за ким; -й себя в руках завжди стриманий /зібра-/; з-й трима- себе; -й слово господар слова, держкий на слово; -й шапку наголо з огленою шаблею; -й экзамен = экзаменующийся; высоко -й зняма з високо піднесеним прапором;

-вший $\emptyset$;

ДЕРЖА́ТЬСЯ (*правил*) додержувати, (*на людях*) вестися / δ^k повести-/; ϕ^p стояти [на ком свет -тся на кому світ -тъ]; д. вместе триматися купи /вкупі/; д. в секрете не розголошуватися; д. в цене не спадати з ціни; д. выжидательно вичікува-; д. друг друга = д. вместе; д. заодно с в один гуж тягти з; д. нагло мало в бчі не шлюва-; д. на поверхности бу- на плаву; не потопа-; д. на почтительном расстоянии не наближатися заблизько; д. своего /своих взглядов/ стояти на своєму; тільки -ись! (*так швидко*) аж гай шумить!, аж пір'я летить!, (*такий якісний*) ϵ^i куди твоє діло!; (*так*) что тільки -ись що аж ну, (*так*, що аж); до кого, дикуватий, вовкува-; -я людей відлодько, відлодькуватий, дікий до людей.

ДИЧЬ звірина.

ДИНА́ (*маршрут*) простяж, протяг; во всю -ну, по всей -не у всю довж; взавдовж(ки);

ДИНО́Й завдовжки.

ДИЛННОКЛЮВЫЙ довгодзьобий.

ДИЛННОТА; **ДИЛННОТЫ** словесні гімалаї, ряснослів'я.

ДИЛННЬИЙ с. предовженний; д. язык у кого язикатий хто;

ДИЛННЕЙШИЙ, **ДИЛННЮЩИЙ** найдовший, довженний, довж(ел)ез-, довгий-(пре)довгий, (*твір*) розвезистий.

ДИЛТЕЛЬНЫЙ: бблее д. $\mathcal{Z}$ довший [по довший мовчанці]; -ое время ϕ^p довгі роки, довгими роками, довго-предовго.

ДИЛТЬСЯ: что-то длітсся нїтка в'яжеться;

-йся що трива $\emptyset$, розтягнений, n^k тривалий, тягучий, г. тяглий; долго -я забарний; бесконеч-но /веч-/ -я нескінченний, безконеч-, ніколи не скасо(ву)ва-, довгий як вік, ш. вічно триваючий.

ДЛЯ на [д. писем на листі], як на [как для Жашкова як на Жашків], під [для того времени під ту пору], δ . до [д. чтенія до читання]; д. меня /тебя +/ ϕ^p . мені /тобі +/; д. того на те; д. того, чтбыи щоб, δ . абї; для согласования, изуче- +/ щоб узгодити /вивчи- +/; не для чего нема до чоґо.

ДНЕВАЛИТЬ чергувати;

-й що (m^n хто) чергує $\emptyset$ $\mathcal{J}$ черговий, днюва-

льний, о. на чергуванні, на днювальстві.

ДНЕВАТЬ: д. и ночевать пропадати дні та ночі; -й и ноющий дні та ночі *de*.

ДНЕМ серед білого дня, δ . по дню; д. и ночью день і ніч, як день, так ніч; д. с огнем (*не знайти*) із свічкою в руках.

ДНО: подійне д., підтекст, двозначність; с самого дна з найнижчого низу; $\pm$ АЛЮЗИЯ.

ДНОУГЛУБИТЕЛЬНЫЙ: -ое судно поглублювач (дна).

ДО ϕ^p перед, з-перед [до войны п. війною, з-п. війни], по [до краев по вінця], з [душ до сорока душ із сорок], близько, майже [зал вмещает до ста душ зал/з/ вміща близько ста /майже сто/ душ]; до густого состояния (*терти*) нагусто; до речи σ^x до місця; до седьмого колена (*карати*) до найдальших нащадків; до твердо-го состояния (*морозити*) натвердо; до того (*обжержся*) аж так; до того, что аж [гнул до т., ч. сломал гнув, аж зломів]; до того какой, что... такой який, що... [до т. глуп, что... такой дурный, що...]; до чего а що (вже) [до ч. просторный! а що просторий!], страх який [до ч. зол с. я. злий], ϕ^p Господи /Боже/ який! [до ч. хороша, до ч. красива! Г., яка хороша, Боже, яка гарна!, та яка ж хороша, яка чепурненька!], ну й [д. ч. глуп ну й дурний], нащо вже > ЧТО; не до чего кому не в голові кому що;

ДО ТЕХ ПОР: до тех пор, пока діти, аж доки, діти, доки, аж діти, діти, поки не, ϕ^p аж поки [терпели до тех пор, пока не узнали терпели аж поки не дізналися]; до тех пор, пока не аж [и длилось д. т. п., пока не рассвело і тяглося — аж розвіднилось].

ДОБАВКА о. підкидна карта.

ДОБАВЛЯТЬ додавати, докида-, долуча- /-учува-/; доплюсбюва-, підхлібля-;

-й що (m^n хто) додає $\emptyset$, радий /готовий/ додати, звідклий /с-и/ додава-, n^k = %;

-йся/-ый додаваний, доплюсбюв-, долучув-, долуч-, докид-, докладув-, (*до слів*) доточув-, докид-;

ДОБАВИТЬ (*до чоґо /глини +/*) намішати у що; д. от себя вкїну- й свого п'ятака, домалкова- рогі й ноги, г. в(в)ергну- від себе; д. к чему г. ϕ . наштукува- чим;

ДОБАВИТЬ(СЯ) доточити(ся).

ДОБЕГАТЬ: -й що (m^n хто) добіга, з-й добігти, звідклий /с-и/ добіга-, добігаїло, σ^x добігун.

ДОБЕГАТЬСЯ: -вшийся $\emptyset$.

ДОБИВАТЬ: -й що (m^n хто) добива, покликанний /з-й, $\mathcal{Z}^M$ -й/ добити, n^k = %; -ый добиваний.

ДОБИВА́ТЬСЯ вимагати, доправлятися, допевня-, достукува-, (*настирливо*) стукати в усі двєрі, (*відповіді*) допитуватися, (*мети*) досягати,

доходи-, здобува-/осяга-, виборюва-/що, (чого) прагну- (здобу-), о^к запобіга- [д. благосклонности/поощрення/у кого запобіга- ласки у]; д. високого качества робі- на совість; д. милости запобіга- ласки; д. признання (на допиті) вибива- правду; д. розположення о. стелітися приязню; д. успіха мати успіх; д. ціли іти до мети;

-йся що (м^н хто) домагається ◇, з^м-й /з-й/ домогтіся, зви́клий /с-и/ домага-, борéць, шукач, з. здобувець, (права) виборювач, н^к жаду́щий, жадний, (уперто) спра́глий, © вимагаючи; -я любві (уперто) спра́глий любві, жаду́щий /спра́глий/ кохання; -я люббй ценой готівий здобу- за всяку ціну; -я от кого © з вимогами до; -я розположення запобігач ласки; -я своєг борéць за своє; -я ціли спра́глий осягті мету; ДОБИТЬСЯ висгартися, осягті /придба-/що, доскóчи- /дійти, прийти до/ чого; (криком) ви́крича-; (плачем) взя- сльозою; (посади) виєдна-що, з^н доп'ясті(ся) чого; д. чего-либо ф^p взяти [д., разжалобив взя- сльозою]; д. криком взакриком; д. лестью взя- лестошам; д. мольбами добагаться; д. непрезвóйденных /чрезвычайн-, небывáл- +/ успехов /результат-/спіма- Бóга за бóроду; д. розположення запобігласки, придба- ласку; д. с большіми усиліями відер- із зубів; д. своєг доскóчи- /допéвнитися, дійти, доп'ясті, докона-/ сво́го; д. своєї ціли прийти до фінішу; д. соглása /тóлку/ дійти згоди /пуття/; д. тóлку (питаши) допитаться; д. успеха (в жи́зни) мати успіх, (далеко піти); не д. тóлку вхопí- шілом пáтоки; трудно д. куда висóкі пороги де; не -ёшься успеха (далеко) не розженёшь; -вшийся Ё; не -я отвéта © не діставши відповіди.

ДОБИРАТЬ добирати, дозбірувати;

--й що (м^н хто) добира ◇, зви́клий /с-и/ ♦, зайнятий добором, добирач, дозбірувач, с^к добирай-[добирай-рештки];

ДОБИРАТЬСЯ (куди) діставатися, добува-, (до істини) докóпува-, дошóкува- чого;

-йся/-ый добираний, дозбірув-; -я (куди) що дістається ◇, р-й /мавши намір/ дістатися, подорожання, шукач, о. на шляху до, близький до чого;

ДОБРАТЬСЯ дістатися ◇, з^н допха-, (не конче своєю волею) прибі-; д. до смýсла дорозумі-; д. до кого (допекти кому) дістати кого; д. до концá о. досягті дна.

ДОБЛЕСТНЫЙ звитяжний, звитяжлив-.

ДОБЛЕСТЬ звитяга, гербóйство, ГЕРОЇЗМ,

ДОБРАЧНЫЙ о^к передподружний.

ДОБРЁТЬ ставати добрішим;

--й що (м^н хто) добріша +, чимраз добріший;

ПОДОБРЁТЬ: -вший подобрілий, Ё;

РАЗДОБРЁТЬ набратися тіла;

-вший поглядшаний, розгляд-, розтовсті-, розкоханый, Ё.

ДОБРО¹ ф^p гаразді [нет худа без добра нема біді, щоб не вийшли гаразді]; от -ра -ра не йшут в раю раю не шукають, від добра не тікають; не к -ру не перед добром, не на добро; ёто не к -ру це недобрий знак;

ДОБРОМ (притягти) ласкою, (віддати) по доброму.

ДОБРО² майно.

ДОБОВОЛЬНО о^к охотою.

ДОБРОДЕТЕЛЬНЫЙ о^к добронóсний; -ая душа спасенна душá.

ДОБРОДУШНЫЙ з. добротливий.

ДОБРОЖЕЛАТЕЛЬНО о^к сердéчно, з відкритим серцем;

ДОБРОЖЕЛАТЕЛЬНЫЙ н^{пн} доброзичливий; приязний.

ДОБРОЖЕЛАТЕЛЬНОСТЬ доброзичливість, о^к доброзичья.

ДОБРОЖЕЛАТЕЛЬСТВОВАТЬ сприяти чому; --й що (м^н хто) зичить добра ◇, доброзичливець, н^к доброзичливий, спóвнений доброзичья; ± содействующий.

ДОБРОКАЧЕСТВЕННЫЙ ч^d якісний.

ДОБРОПОРЯДОЧНЫЙ ф^p безгрішний.

ДОБРОСЕРДЕЧНЫЙ о^к несварливий.

ДОБРЫЙ © славний [д. малый славний хлопáка], (пащпорт) дійс-, (тон) пристóй-, (хлїб) якіс-, (смак) вітонче-; & (доброт-) добрячий, добрénний; чегó -ого дивис! [він, д.!, скаже];

-ое старое время добрі старі часі; будьте /столь/ добры будьте /так/ добрі;

ДОБР: быть мóжет, Вы будете столь добры мóже, Ви зробите аж таку ласку;

ДОБРЕЙШИЙ о^к добрий з добрих, добрий-предобрий, ж^м такий добрий, такий добрий.

ДОБЫВАТЬ здобувати; д. борьбóй виборюва-; д. с большіми трудóм добува- з-під землі;

--й що (м^н хто) здобува ◇, з-й /поклїка-, з^м-й, готівий/ здобути, с-и /мастáк/ ♦, (роз)добу́дько, з. здобувець, кⁿ добувач, н^к (ви)добувний, здобувчий, добичливий, с^к здобудь- [здобудьгріш];

-й борьбóй виборювач; -й своим горбóм здобувець власним горбóм /хребтóм/;

-йся/-ый (здобуваний /ви-/; -ый борьбóй виборюваний.

ДОБЫТЬ (тяжкими заходами) ви́колотити; д. что доскóчити чого; д. колдовствóм ви́чарувати; д. обмáном ви́шахру-.

ДОБЫТЧИК з. здобувець.

ДОБЫЧА роздобуток [на роздобу́тки = на прóмысла].

ДОВЕДЕНИЕ: д. до свéдения доведення до відома, д. удовідне-.

ДОВЕДЬВАТЬСЯ довідуватися, з³ вивідува-
ДОВЕРЕННОСТЬ о^к вірчий лист.
ДОВЕРЕННИЙ і. сповірник; -ное лицѳ спо-
 вірник /ж³ -ниця/, ф^р права рука.
ДОВЕРІЕ: **оказати** д. виявити /не злегковажи-/
 довіри, не стоптá- д.; **на взаємном -ии** на віру;
ДОВЕРІТЕЛЬ о^к віродáвець.
ДОВЕРІТЕЛЬНО о^к втаємничено, з. довірѳч-;
ДОВЕРІТЕЛЬНИЙ вірчий, з. довірѳчний.
ДОВЕРШЕНІЕ: в д. **всего** плюс /на додáток/
 до всьѳго, ж^м тут ще й те.
ДОВЕРЯТЬ довіряти, приймá- на віру, (с)по-ві-
 ря- /упевнѳтись/ на кого; д., **не проверяя** віри-
 ти на слово; **не д. кому** не мáти віри до кого;
 -й що (мⁿ хто) довіря ѳ, звѳклий ѳ, спѳвнений
 довіри до, ймовіра, ю. довірѳтель, віродáвець,
 п^к довірѳний, о. з довірою до;
ДОВЕРИТЬ (секрет /кому/) довірѳтися кому,
 зради- перѳд ким;
 -йся/-ый довірѳваний, з. довіря-; -я легковір-
 неспокуше-, (кому) з-й зрадитися перѳд ким;
ДОВЕРИТЬСЯ (кому) зрадитися перѳд ким ѳ.
ДОВЛЕТЬ (над ким) ѳ. тяжѳти;
 -й 1. достáтній, 2. ѳ. тяготеющий.
ДОВОД аргумент.
ДОВОДИТЬ допроваджувати, т. викинчу-; д. до
 чѳго призвѳдити /спричинѳтися/ до, спричинѳ-
 ти що; д. до бѳлого калѳення розжáрювати до
 бѳлого жáру, п. доводи- до чѳртиків, ѳ^к доїс- до
 печино́к; д. до иступлѳення доводи- до нестáями
 /до шáлу/; д. до концá что два- ráду чому; д.
 до рѳчки доводи- до краю; д. до свѳденія по-
 дава- до відома, сповѳщá-, інформувá-; д. до со-
 вершенства доскона́ли-; **не доведи** Госпѳдь
 хай Бог мѳлуе;
 -й 1. що (мⁿ хто) доводить ѳ, з-й довести, звѳ-
 клий доводи-, допроваджувач, о^к (до)водѳй, п^к
 т. викинчувальний, 2. що призвѳдить до ѳ, з-й
 спричинѳти, призвѳдець, спричинник; -й до бѳ-
 лого калѳення розжáрювач до бѳлого жáру, п. з-й
 доїсти до печино́к; -й до концá что з-й да- ráду
 чому; -й до свѳденія інформáтор; -й до совер-
 шѳенства зайнѳтий доскона́ленням;
 -йся/-имый доводжуваний, допроваджу-, вики-
 нчу-; -я (родичем) що доводѳтися;
ДОВЕСТИ: д. до **изнеможѳення** ухѳркати; д.
 до рѳчки /до гибели/ занáпастѳ-; д. до тѳлку
 /надлежащего состояннѳя/ довести до дѳла /до
 рѳзуму/; д. до свѳденія подá- /довести/ до ві-
 дома, з³ удовѳдни-; ѳ; **не д. до добрá** призвести
 до лѳха;
ДОВЕДѳННИЙ: д. до **изнеможѳення** ухѳрка-
 ний.
ДОВОЛЬНО: д. ! годѳи!; д. **высоко** висѳчѳнько; д.
 давнѳ давнѳнь-, ф^р не відсьѳгѳдні; д. **далекѳ**
 далечѳнько; д. **много** багатѳнь-, чимáло; д. **об**

этом годѳи /бѳде, дѳсить/ про це, мѳнше з тим; д.
ширѳк /высо- +/, ширѳчѳнький /висѳчѳ- +/
с менѳ д. (этого) вже мáю дѳсить (цѳбѳгѳ);
ДОВОЛЬНИЙ ф^р заспокобнений; д. **чем** вдѳво-
 лений з чѳго.
ДОВОЛЬСТВИЕ утрѳмання [на -ии на -аннѳ];
вещевѳе д. бѳляг, унѳѳрмá; **пищевѳе** д. харчѳ,
 харчувáння, о^к прохарчѳва-; **сѳточное** д. добѳвѳ
 забезпѳчення; **постáвить /зачѳслѳить/ на веще-**
вѳе /пищевѳе/ д. > **ЗАЧѳСЛѳЯТЬ**; **снять** с -ии
 припинѳти забезпѳчення.
ДОВОЛЬСТВО благодáть; **жить** в -ве не знáти
 гѳря, жѳти, не знáвши гѳря.
ДОВОЛЬСТВОВАТЬ: -й **кого чем** що (мⁿ хто)
 постачá кому що, постачáльник, п^к постачáль-
 ний, с^к постачáй [постачáй-сам-себе].
ДОВОЛЬСТВОВАТЬСЯ (де) забезпѳчуватися,
 годувá-, (чим) обхѳди-, бути щáсливим /сѳтѳим/;
 -йся (де) забезпѳчуваний, годѳ-, (чим) вдѳволе-
 /за-, сѳтий; -я мáлым сѳтий малѳим.
ДОГАДЬВАТЬСЯ здога́д/уватися, додѳмува-;
 -йся що (мⁿ хто) ~ується ѳ, з-й ~áти-, с-и ѳ, шви-
 дкий на ~и, ~ько, п^к ~ливий, хмѳтли-, порáдли-;
ДОГАДАТЬСЯ дорозумѳтися ѳ, о. лѳснути (се-
 бе) по лѳбі.
ДОГЛАДЬВАТЬ: -й = догрызающий.
ДОГОВАРИВАТЬ (кого) виѳднувати; (до кінцá)
 домовлѳ-, договѳрюва-;
ДОГОВАРИВАТЬ(СЯ) о^к еднáти(ся);
 -й 1./2. що (мⁿ хто) договѳрює ѳ, 1. покѳли́-
 қаний договѳрити, 2. змѳще- договѳрити;
 -йся/-ый 1./2. договѳрюваний, домовѳло-, 1. ви-
 ѳдну-, і. договѳрник, учáс- угѳди, п^к договѳрний,
 2. докáзува-; -я 3. що (мⁿ хто) добáлáкується ѳ,
 з-й наговѳрити зáйвогѳ; -неся стѳроны партнѳ-
 ри, договѳрнѳ стѳроны, учáсники угѳди;
ДОГОВОРИТЬСЯ: д. **о чем** с кем ви́говорити
 собѳи **что** у кого [-йлся с ним **о** мешкѳе ви́говорив
 собѳи у нѳѳго мѳшѳк].
ДОГѳВѳР угѳда; по -я́м згѳдно з угѳдами, на
 підстáви угѳд; д. **дорѳже денѳг** слово пáче грѳ-
 шей, сказáв слово – бережи (йѳгѳ)!
ДОГОВОРѳННОСТЬ домовѳлення; **по -ти** за до-
 мѳвѳленням, на домовѳлення, ѳ домовѳвившись.
ДОГОЛÁ (роздѳягти) до тѳла.
ДОГѳНКА р. догѳня, догѳн; в догѳнку /вдогѳн-
 ку/ в догѳно, вдѳгѳн, навзѳгѳн.
ДОГѳНЯТЬ наступáти /наси́да-/ на п'яти, спѳби-
 гá-; слѳзá слѳзѳу -яет слѳзá слѳзѳу побивá;
 -й що (мⁿ хто) наздоганя ѳ, з^m-й /з-й/ наздо-
 гнáти, спѳбигáч, о^к догѳнець, п^к навздогѳнний,
 спѳбигáцький + %, о. вже на п'ятах у кого, ѳ
 наздоганяючи;
 -ый спѳбиганий, (наз)догѳнѳва- ѳ.
ДОГОРАТЬ догорáти, попел/ѳти;
 -й що ~іє ѳ, поки́нутий ѳ, напѳвзгáслий, п^к за-

гасущий, о. вже майже спопелілий /вігас-, згас-/; напівзгорі-, с^к догорій- [-ая свеча догорій-свічка].

ДОГРЫЗАТЬ: --й що (м^н хто) догриза, звиклий /с-и/ догризати, гризути, ± **ГРЫЗУЩИЙ**.

ДОДЕЛЫВАТЬ докінчу/увати;

--й що (м^н хто) ~ує ∅, покликаний /з^м-й/ доробити, н^к = %, © доробляючи;

--йся/-ый дороблюваний, докінчу-, о. у доробці.

ДОДУВАТЬ : /ЗА-/; **ДОДУТЬ** подмухати, д^к -ну-.

ДОДУМЫВАТЬ додумувати;

--й що (м^н хто) додумує, з-й подумати, с-и ♦;

--йся = догадывающийся;

ДОДУМАТЬСЯ дорозумітися; д. самому діяти своєю головою.

ДОЕЗЖАТЬ: --й що (м^н хто) доїздить ∅, звиклий /с-и/ доїздити, доїжджаний, доїжджачий.

ДОЖДЕОБРАЗНЫЙ дощистий.

ДОЖДИТЬ; **ЗАДОЖДИТЬ** н^о роздоштітися.

ДОЖДЬ & дощійсько; ідєт д. о^к дощити; залигтий -ями задощений.

ДОЖИВАТЬ доживати;

--й що (м^н хто) ~а, покинутий ♦, © ~аючи; --й век на схилі віку, на скінчу життя; --й последние дни 1. при кінці віку, 2. на Божій дорозі;

ДОЖИТЬ: д. до преклонных лет дожити до похилого віку.

ДОЖИДАТЬ очікувати, сподіватися [-ай! сподівайся!];

--й(ся) що (м^н хто) очікує ∅, звиклий чекати на, наставлений дочекатися, © чекаючи на, у чеканні на;

ДОЖДАТЬСЯ о^к дїждати свого.

ДОЗВОЛЕНО: не д. не вільно.

ДОЗВОЛЯТЬ > **ПОЗВОЛЯТЬ**;

--йся дозволений, (можливий) дозволений.

ДОЗИРОВАТЬ дозувати;

--й що (м^н хто) ~с, звиклий ♦, для ~вання, зайнятий -ям, ~вальный, /рїч/ дозатор, н^к дозувальний; --йся/-ый дозобаний.

ДОЗНАВАТЬСЯ дізнаватися, доскіпуватися;

--йся що (м^н хто) ~ється ∅, покликаний /маючи намір/ ~тися, о на довідках, ± доискивающийся.

ДОЗОР стежа, © стежовий, дозорчий;

ДОЗОРНЫЙ (- службу) стежовий.

ДОЗРЕВАТЬ зріти, спіти;

--й/-ый що зріє ∅, дозріваний, напівдозрілий, майже достїг-, щораз спіліший, у стадії дозрівання, на шляху до зрілости, н^к доходжаний, от-от вже зрілий.

ДОЗЫВАТЬСЯ :/ВИ-/; докликатися /д^к доклик-/.

ДОЙГРЫВАТЬ(СЯ): --й що (м^н хто) дограє, з^м-й дограти, спонука-/заохоче-/ догравати;

--йся дограваний, (- партію шахів) залішений, (щоб) дограти, н^к недограний;

ДОЙГРАТЬСЯ: доигрался! достукався!, доби-

га-!, доскака-!, догуля-! +.

ДОЙСКИВАТЬСЯ доскіпуватися, докóпува-, р^д доглóпува-, (питаючи) допїтува-, (причини) доходити, шука-, вишукува-/роз-/; с. глибше копá-, ф^р далеко ходї- [зачєм д.? нащо д. х.?];

--йся що (м^н хто) дошукується ∅, готóвий /покликаний/ дошукатися, зайнятий пошуком, шукач, н^к доскіпливий, о^к пошукли-, © шукáючи, у пошуках;

ДОИСКАТЬСЯ (кого) допитатися до, (чого) напитати що.

ДОИТЬ: --й що (м^н хто) дóить, поставлений доїти, дояр /ж^ї -ка/, доїлець, н^к доїльний.

ДОЙНЫЙ: -ая корóва п. (©, що) ф^р золотє дно.

ДОКАЗАТЕЛЬСТВО (наочне) свідчення, р. свідóцтво, (в диспутї) аргумєнт; д. чего дóказ на що; в д. на дóказ; вєские -ва перекóнливі дóкази +; -ва тогó дóкази на те.

ДОКАЗЫВАТЬ доводи/ти їм, перекóнува- їх;

--й що (м^н хто) ~ть ∅, звиклий ♦, покликаний довести, для доведення, зайнятий -ям, докажчик, н^к доказовий; --й на дєле з-й довести дїлом; --й своё превосходство схїльний ♦ своєю вищїсть; --йся/-ый доводжуваний, у стадії доведення, н^к доказовий;

ДОКАЗАТЬ: д. на дєле довести дїлом; д. на фактах довести фактами; д. свою справедливість усправедливитися;

--ый доводжуваний, перекóну-, н^к довідний.

ДОКАПЫВАТЬСЯ: --йся 1. докóпуваний, 2. доискивающийся.

ДОКАТЫВАТЬСЯ: --йся докóчуваний, що докóчується;

ДОКАТИТЬСЯ: д. до чего (до преступления) зїйти на що (на злочїнство);

-вшийя до що зїйшов /готóвий/ на, на гранї чого.

ДОКЛАД: без -да не вхóдїть вхїд після дóзволу; по -ду (дебати) на дóповідь.

ДОКЛАДЫВАТЬ доповідати, рапортува-, віддава- рапорт, доноси-, (до чого) додава-, долучá-; --й 1. що (м^н хто) ~а ∅, р-й доповідї, доповідáч, рапортодавец, информáтор, н^к донощик, н^к рапортодавчий, информáторський, 2. що доклада ∅, докладáч, кладїй, кладїльник, н^к = %;

--йся/-ый 1. доповіданий, рапортоба-, доношува-, повідомлова-, 2. докладá-, долучá-, додава-;

ДОЛОЖИТЬ ф^р зголосити; -жү я Вам с^т скажү я Вам, трєба Вам знá-; осмєлюсь д.! с^т зголóшую з лáски Вашої!, ± **ОСМЕЛИВАТЬСЯ**.

ДОКУМЕНТИРОВАТЬ документувати, д^к /за-/;

--й що (м^н хто) ~ує, з-й /поклика-/ ♦, для ~ації, і. документ, © документáтор, н^к ~аційний;

ПРОДОКУМЕНТИРОВАТЬ задокументувати; -вший ∅.

ДОКУПАТЬ прикупл/яти;

—й що (м^н хто) ~я, звійклий ♦, покупець, © -яючи.
ДОКУЧАТЬ муляти, не дава- спа- /спокóю/, кол- лóшка, пекти в п'яти, смокта- сёрце, н^о боли-, турбува-, тривожи-, гриз- голову, гра- на нерви;
 —й що (м^н хто) докуча́ю, р-й /годо́вий, звійклий, с-н/ ~ати, i. зола́, смола́, оса́, іржа́, наста́ра, п^к (на)докучливий, уїд-, набри́д- /о-/, учёпистий.

ДОЛ & до́лище, м^н до́лища.

ДОЛАМЫВАТЬ: —й що (м^н хто) доломлюе ♦, з-й /р-й/ доломити, с-и доламува-, п^к доломчий, доломлювальний +%; ± ЛОМАТЬ;
 -йся/-ый доламуваний, доломлю-.

ДОЛБЕЖКА до́вбанка.

ДОЛБИТЬ довбти, (науку) визуджува-, (човен з колоди) жолóби-; д. гóлову (- думки) не вихо- дити з голови́;

—й що (м^н хто) довбё ♦, покли́каний про♦, звійк- лий ♦, для до́вбання, за́йнятий -ям, довба́ль, дов- ба́льник, довба́ч, довбу́н, (науку) зудило, (одне) товч́й, товкма́ч, (рiч) до́вбалó, п^к до́вба́льний;
 -йся до́вбаний;

ДОЛБАНУТЬ телёпнути, смальну́-, влупи́-, шпорто́ну- ♦.

ДОЛГ: д. не вели́к, да лежа́ть не вели́т борг не реве́, а спа́ти не дае́; д. платежо́м кра́сен умів бра-, умій верта́-, що винен — відда́- повинен; по -гу служ́бы з обóв'язку; бы́ть в -а́х ма́- борги́; бы́ть в -гу́ у кого́ завини́- кому́; в -а́х, как в шелка́х /по уши́ в -а́х/ по ши́ю в борга́х, ма́е бага́то нашпийни́ць хто.

ДОЛГИЙ: бесконёчно д. о. до́вгий, як неща́стя; дово́льно д. довге́нький; на б́лее д. сро́к на- до́вше;

ДО́ЛГО трива́ло ♦; с. до́вго-предо́вго; д. ли, ко́ротко ли до́вго чи ко́ротко.

ДОЛГОВРЕМЕННЫЙ до́вготрива́лий, ста́ [-оє сооруже́ние -ла споруда́]; д. о́тпуск трива́ла відпу́стка.

ДОЛГОВЯЗЫЙ п^о цибати́й, о^к лозинистий.

ДОЛГОЖДА́ННЫЙ давноо́чікуваний, давно́ ви- гляда́-

ДОЛГОЖИВУ́ЩИЙ до́вгові́чний.

ДОЛГОИГРА́ЮЩИЙ р^к до́вгогра́йний, до́вго- гра́вчий, с^к-до́вгогра́й [-ая пла́стинка з. плита́- до́вгогра́й];

ДОЛГОРУ́КИЙ /-У́КО/ п. за́гребу́щий ♦ /-у́ще, до́вгору́ко/.

ДОЛГОСОХРАНЯ́ЮЩИЙСЯ до́вгосві́жий.

ДОЛГОСРО́ЧНЫЙ (до́вго)трива́лий; -ая ссу́да по́зичка на́до́вго /на до́вгий те́рмін/.

ДОЛЕВО́Й: —бе уча́стие уча́сть на пая́х.

ДОЛЕТА́ТЬ: —й/-ый що (м^н хто) долита́ ♦, до- літаний, з-й долё́тати, літу́н, п^к легю́чий, літу́-, © долита́ючи.

ДОЛЖА́ТЬ; ЗАДОЛЖА́ТЬ кому́ о. сидіти в ки- ше́ні чий;

ЗАДОЛЖА́ТЬСЯ напозича́тися ♦;

-вшийся боржні́к, по ши́ю в боргу́, ё́.

ДО́ЛЖЕН му́шу, му́сип, му́сить [не хочú, но д. хіба́ хочеш? — мусиш!]; д. был мав [д. б. идти́ м. ити́]; д. бы́ть му́сить /ма́е/ бу́ти; бы́ть -ным му́с- и-, (гроши́) завини́-; -ным о́бразом як ма́е бу́-;

ДО́ЛЖНО: д. бы́ть е^{см} ма́е /му́сить/ бу́ти;

ДО́ЛЖНЫ́ му́симо [мы́д. ми м.], му́сите, му́сятъ.

ДО́ЛЖЕНСТВОВА́ТЬ: —й що (м^н хто) му́ситъ ♦, п^к зобов'язаний, о. з обóв'язком.

ДО́ЛЖНИ́К винувате́ць.

ДО́ЛЖНОЕ на́лежність.

ДО́ЛЖНОСТНО́Й урядо́вий, посадо́б-; —бе лицó посадо́вещь.

ДО́ЛЖНОСТЬ: вступле́ние в д. обя́тти поса́- ди; по́сле вступле́ния в д. по обя́тти п.; в /на/ -сти на /при/ поса́ди; по -ти (му́шу) з обóв'язку.

ДО́ЛИВА́ТЬ (чарку) підпо́вн/ювати, підповня́-; —й що (м^н хто) ~ює ♦, долива́льний, до́лива́ч, підпо́вно-, п^к = %;

—ый підпо́вна-, до́лива-, підпо́внова-.

ДО́ЛОЖИ́ТЬ ДОКЛА́ДЫВА́ТЬ.

ДО́ЛЬКА сегме́нт, (цитрини́) ски́бочка.

ДО́ЛЬКОВЫ́Й сегме́нта́рний.

ДО́ЛЯ (пра́вди) зёрна, дрі́бка, ф^р трóхи, (склад- ник) еле́мент [д. грехо́вности е. гріхо́вности]; д. пра́вды зёрна /дрі́бка/ пра́вды; в ка́ждой шу́- тке — д. пра́вды ко́жен жарт ма́е трóхи п.

ДО́М (жи́тло) до́мівля, (ца́рський) дина́стія; де́т- ский д. з. сироти́нець; д. опе́ки /пре́старелых/ з. старе́чий ді́м; д. при́зрения́ приту́лок /ді́м/ (опі́ки); д. те́рпимости́ з. розпо́сний ді́м; д. у- малише́нных бо́жеви́льня, с^н психу́шка; по -а́м по хата́х.

ДО́МА: не все д. у кого́ деся́тої кле́пки браку́е кому́, без кле́пки в голо́ві хто.

ДО́МАШНИ́Й до́мовий, (приру́чений) з. освё- бний; д. обихо́д хатній ужи́ток; -ая пти́ца дро- бина́; -его изде́лия́ до́моробний;

ДО́МАШНИЕ родина́, з. че́лядь.

ДО́МЕНЩИ́К я^д до́мновий.

ДО́МИНИ́РОВА́ТЬ до́мин/ува́ти, перева́жа-, пре- валюва́-, переви́щу- число́м, бу́- в б́льшости́, з. горува́-, (над місце́висто́) панува́-;

—й що (м^н хто) до́минуе ♦, найпоши́реніший, найпопуля́рн-, звійклий ♦, з-й перева́жи-, б́ль- ший число́м, о. за́вжди в б́льшости́, п^к па́нів- ний, перева́ж-, головний, до́міна́нт-, до́міна́цій-, до́міна́тив-, (- тему) улóбле-, i. до́міна́нта, © на пе́ршiм місці́, (- ноту́) найча́стіший, (- ролю́) ви́рша́льний, ± господа́ствующий.

ДО́МОВО́ДСТВО ц^о хазя́йнува́ння.

ДО́МОГА́ТЬСЯ: -а́ющийся = до́биваю́щийся.

ДО́МОСЕ́ДНИЧА́ТЬ сидіти вдо́ма, до́монтарю- ва́-, о^к до́мува́-

ДО́МОХОЗЯ́ЙКА господа́нья.

ДОМОЧАДЦЫ челядь.

ДОМЫШЛИВАТЬ *р* доглу́пуватися.

ДОНАШЛИВАТЬ: —й що (*м*^н хто) доно́шує, звиклий доно́шувати, доно́шувач, *р*^к (до)но́сій, *п*^к = %; —йся/-ый доно́шуваний.

ДОНЕСЕНІЕ (- бойові дії) реляція.

ДОНИМА́ТЬ дотика́ти, шпига́-, травмува́-, гра́на нерви, (кого) дотина́- /с. дозоля́- до живи́х печино́к кому; д. до живо́го дістава́-/до живо́го/; —й що (*м*^н хто) допи́ка $\diamond$, з-й допекти́, маста́к допи́кати, оса́, гедзь, іржа́, смола́, *п*^к дошкульний, шкулький, діткливий;

ДОНЯ́ТЬ діста́ти /*п*^о жбу́рну- гру́дкою в/ ко́го.

ДОНКИХОТСТВОВА́ТЬ воюва́ти з вітра́ками; —й що (*м*^н хто) во́є з в., звиклий в з в., борєць із в.

ДОНОСИ́ТЬ рапортува́ти, сповіща́ти, ф. ка́пати; —й що (*м*^н хто) доно́сить, звиклий доно́сити, рапортода́вець, інформато́р, *у*^р сповісти́тель, *п*^к доно́щик, стукач́, кля́вза, $\pm$ доклада́ваючий; —й по нача́льству доповідач́ нача́льству;

ДОНЕСТИ́ *е*^р просигналізува́ти $\diamond$.

ДОНЬО́НЕ: д. бывши́й /существу́ющий/ дотепе́ршній.

ДОНОСИ́ТЬСЯ (- звук) пробива́тися, прорива́-, надліга́ти, запада́- в у́хо, (зда́леку) далені́-, (-запах /звiдки/) тягну́-;

—йся що доліга́ +, (звук) дале́кий, зда́леку чу́тий, (запах /звiдки/) не́сений.

ДОПЕКА́ТЬ допи́кати, с. залива́- сала́ за шку́ру;

—й 1. що (*м*^н хто) допи́ка, с-и $\diamond$, з'-й допекти́, *п*^к т. допи́кальний, © допи́каючи, 2. донима́ющий; **ДОПЕ́ЧЬ** надопекти́; д. до живо́го в'істися в печинкі́;

—йся/-ый 1. допече́ваний, 2. дразни́мый.

ДОПИВА́ТЬ допи́вати;

—й що (*м*^н хто) ~а́, звиклий $\diamond$, допи́вач, *п*^к = %;

—йся/-ый допи́ваний;

ДОПИ́ТЬСЯ нап'итися $\diamond$;

—вши́й нап'итий [-я до чо́ртиков н. до зеле́ного змія].

ДОПИСЬОВА́ТЬ: —й що (*м*^н хто) допи́сує, зайня́тий допи́суванням, писе́ць, *п*^к = %, © допи́суючи;

—йся/-ый допи́суваний;

ДОПИСА́ТЬСЯ (віршам) дові́ршувати́ $\diamond$.

ДОПЛА́ЧИВА́ТЬ: —й що (*м*^н хто) допла́чує, з'-й доплати́ти, допла́чувач, доплати́, *п*^к = %;

—ый допла́чуваний.

ДОПЛЫВА́ТЬ: —й/-ый допли́ваний, що (*м*^н хто) ~а́, з-й допли́ти, © допли́ваючи, пла́вом до чо́го.

ДОПО́ДЛИННО к. стеме́нно $\rightarrow$ достеме́нно;

ДОПО́ДЛИННИ́Й о. чи́стої води́ $\diamond$; & достеменні́ський.

ДОПОЛЗА́ТЬ: —й що (*м*^н хто) доповза́-, з'-й долі́зти, пласту́н, © доповза́ючи.

ДОПОЛНЕНІЕ о^к прикладка.

ДОПОЛНИТЕЛЬНО ще й [підняв ще й па́лець], на додачу.

ДОПОЛНЯ́ТЬ допов/новати, додава́ти;

—й що (*м*^н хто) ~ня́ $\diamond$, з'-й /годо́вий/ ~нити, доповнювач, *п*^к доповнювальний, додатко́вий, ~нюючий + %; —й друг дру́га де один доповнює одного /дру́го-/, с^к доповни-один-о́дного; **взаимо-дополня́ющий** взаємодоповнювач;

—йся/-ый доповнюваний, дода́-.

ДОПОЛУ́ЧА́ТЬ діст/авати /забира́ти/ рещту́;

—й що (*м*^н хто) ~ає рещту́, відбо́рець рещти́.

ДОПОТО́ПНИ́Й прапє́рвісний, давньові́ч-.

ДОПРА́ШИВА́ТЬ допи́тувати, робити до́пит; —й, що (*м*^н хто) ~ує $\diamond$, зайня́тий ~ом, покликаний ~ати, слі́дчий, ~увач, *р*^к інквізи́тор, *п*^к = %; —йся/-ый допи́туваний, *п*^к піддо́питний.

ДОПРИЗЫ́ВНИК *р*^к дові́йськовик.

ДОПРОДАВА́ТЬ допродува́ти.

ДОПУСКА́ТЬ толерува́ти, дозволя́-; не д. и мы́сли і в голо́ву не клас́-/поклада́-/; я -каю́ /мы-ка́ем/ и э́то мо́же й так; не -ий э́того не дозволя́й цьо́го; **никто́** не -а́л и мы́сли ні́кому і бли́зько дум́ки не було́; **допу́стим!** да́ймо на те!, припу́стимо!;

—й що (*м*^н хто) толеру́є $\diamond$, схи́льний $\diamond$, *п*^к толера́нтний до чо́го, з^д допусто́вий; —й **возмо́жность** © припу́скаючи можли́вість; —й **растра́ту** розтра́тник; —й **ошибки́ /опло́шность/** схи́льний до помило́к; —й **руга́нь** лихосло́в, чо́рний рот; —й **недосмо́рт** недба́лий, хала́тний; не -й **возраже́ний** безпеле́зний; не -й **выбора́** безальтернатив́-; не -й **мысли́** о не го́ден і думати́ про; не -й **чего́** ф^р позбавлений **чо́го** [в недопу́скаю́щей сомне́ний фо́рме у позбавлений сумні́вів фо́рмі];

ДОПУСТИ́ТЬ $\diamond$. попу́стити; д. **что́** з. прогрі́шитися *чим*; д. **опло́шность** схи́бити, негара́зд вчині́-; д. **ошибку́** впа́сти в помилку́; —им! ф скажи́мо!, неха́й!, *е*^с припу́стимо;

—и́мый = —йся + *п*^к краї́ний, крити́чний, о^к непереступ́-;

ДОПУСТИ́МО мо́жна допусті́ти; не д. го́ді д.

ДОПУСКА́ТЬСЯ: —а́ється не забороне́но, віль; не —а́ється забороне́но, не вільно; —а́лось /-а́лись/ не забороне́но, віль- (було);

—йся/-ый припу́стимий, припу́щений /до-/, дозво́лен-, дозво́ле-, акцептго́ва-, санкціо́нова-, практико́ва-, передба́че-, *п*^к можли́вий, допуско́вий, $\pm$ **СНОСНИ́Й**;

ДОПУ́ЩЕНО: д. потво́рством попу́щено.

ДОПУ́ЩЕНІЕ допуст, (в уяві) здо́гад.

ДОПЫ́ТЫВА́ТЬСЯ: —йся що (*м*^н хто) допи́тується, з-й допита́тися, звиклий допи́тува-, *п*^к допи́тливий, доскíпли-, ціка́-, і допи́тливець; —я **узна́ть** ціка́вий зна́ти, вда́тний на до́питки;

ДОПЫТАТЬСЯ *о*^к відпитати.

ДОРАБАТЫВАТЬ доробляти, допрацьовува-
 --й що (*м*^н хто) доробля, звіклий ♦, покликаний
 доробі-, доробіччанин, *н*^к доробчий + %;
 -йся/-ый дороблюваний, допрацьову-, підда-
 доробці, в доробці.

ДОРАБОТКА *о*^к довершення.

ДОРОГА (*при вулиці*) їздня; **проѐзжая** д. г. ♦ до
 їзди; **столбовая** /**большая**/ д. гостинець, (*асфа-*
льтна) асфальтівка, *г*^к смоляна (дорога), смолян-
 ка; **торная** д. битий шлях; **по -ге** (*їдучи*) дорого-
 ю, в дорозі, шляхом; **д. в ад вымощена добры-**
ми намерения- шлях до пекла торують добрі
 наміри; **-гу осилит идущий** хто йде – дійде, *к*^н
 дорогу здолає той, хто йде; **-гу!** – дерьмо идёт!
 роздайся море! – лайно пливє! & шляхом.

ДОРОГО: **д. да мило, дешево да гнило** дорого
 та мило, дешево та гнило;
ДОРОГОЙ з^о дорогенький!, золотий!, голубе!
ДОРОГОСТОЯЩИЙ дорогий, недешевий, вар-
 тисний, коштов-, дорогоцін-, *о*^к дорогущий.

ДОРОДНЫЙ (- *овочи*) буйний.

ДОРОЖАТЬ доробча/ти, г. дорожити;
 --й що ~с, шораз доробчий, г. дорожючий;
ПОДОРОЖАТЬ дорожити ♦;
 -вший здоровілий, подоробча-, *о*.

ДОРОЖИТЬ (*чим*) не могли скласти ціни чому,
 трястися над *чим*, *ф*^р стояти за *що*;
 --й що (*м*^н хто) дорожить ♦, годівий трястися
 над *чим*, не гідний скласти ціни;
 -йся схильний дорожитися.

ДОРОЖКА (*килимко*) хідничок, д. прбстїлка.

ДОРЫВАТЬСЯ (*до чого*) накидатися на *що*;
 -йся що (*м*^н хто) нападається ♦, р-й допається
 /звіклий допада-/ до *чого*, *н*^к ласий, охочий до,
 допадливий, допадистий;

ДОРВАТЬСЯ: **д. до чего** доскочити *чого* [д. до
 власти д. vláди]; ♦;
 -вшийся що допався, *о*.

ДОСАДА *ф*^р жаль; **плачет** /**плакал**/ от -ды *кто*
ф. чорті беруть /брали/ *кого*.

ДОСАДНЫЙ неприємний, прикрій; **самый до-**
садный найприкрїший;

ДОСАДНЕЙШИЙ (*промах*) найприкрїший.

ДОСАДОВАТЬ гризти лікті, *д*^к вдари- в полі
 руками, (*на межі відчаю*) рва- на собі волбсся;
-ует кто досада берє *кого*;
 --й що (*м*^н хто) досадує ♦, когб берє досада, *н*^к
 досадливий, *о.* поїнятий досадою, з досадою в
 серці;
 -ующе досадливо;

РАЗДОСАДОВАТЬСЯ *о.* набратися досади, *с.*
 вдарити(ся) об полі руками; **-уется /-ался/ кто**
 досада візьме /взял/ *кого*;
 -вшийся що роздосад/увався, ~уваний, *о*.

ДОСАЖДАТЬ дотинати, дошкуля-, (*кому*) допі-

ка-, *о.* наступі- на пальці /мозолі, г. нагнітки/;
 д. до живого залива- за шкуру сала;
 --й = **донимающий**;

ДОСАДИТЬ (*кому*) впектїся, насолити, надо-
 пектї, залїти в печінкі, діста- до живого, у-
 пекти *кого* ♦.

ДОСИЖИВАТЬ: --й що (*м*^н хто) досиджує, з^м-й
 /готовий/ досидити, сидун, *н*^к сидячий; -й **срок**
 © перед кінцем терміну, кінчаючи термін;
 -ый досиджуваний.

ДОСКА *ф*^р клáдка [стáвить на одну -ку стáвити
 на одну -ку], (*у стелі*) стелїна, (*шкільна*) г. таб-
 лиця.

ДОСКОНАЛЬНО (*знати*) *о*^к навїліт ♦;
ДОСКОНАЛЬНЫЙ всебічний, ґрунтов-, іде-
 аль-, доверше-, вікінче-, відмін-, бездоган-,
 взірцевий, *о.* високої проби.

ДОСКРЕБИВАТЬСЯ; ДОСКРЕСТИТЬСЯ *о*^к до-
 дряпатися.

ДОСЛЕДСТВИЕ дослідство.

ДОСЛЕЖИВАТЬ достежувати.

ДОСЛОВНО слово-в-слово.

ДОСЛУЖИВАТЬ: --й що (*м*^н хто) дослужує, з^м-й
 /зобов'яза-/ дослужити, © перед кінцем служ-
 би, кінчаючи службу;
 -йся/-ый дослужуваний; -я маючі намір дослу-
 жити(ся);
ДОСЛУЖИТЬСЯ *р*^к доробитися; ♦.

ДОСМАТРИВАТЬ; ♦♦♦СЯ догляджуватися;
 --й що (*м*^н хто) додивляється ♦, звіклий додив-
 лятися, покликаний доглянути, доглядач /о-,
 пере-/; -й **что** р-й додивитися;
 -йся/-ый доглядуваний /о-, пере-/; *о.* на огляді
 /перегляді/;

ДОСМОТРЕТЬ (*кого*) доглядити;
ДОСМОТРЕТЬСЯ доглядитися.

ДОСПЕВАТЬ = ДОЗРЕВАТЬ.

ДОСТАВАТЬ доставати, (*відки*) витяга-, (*конечне*)
 розживатися на *що*, старá- *чого*; ± **ПОЛУЧАТЬ**;
 --й що (*м*^н хто) дістає, звіклий ♦, з-й діста-, *н*^к
 здобувчий, *о.* на пошуках + **добывающий**; -й
 до потолка що сяга стелі; -й **из-под земли /со**
дна моря гідний дістати з дна моря;
 ♦♦♦СЯ *ф*^р приходить [ей **легко** -ається їй **легко**
 -ит]; **д. в награду** даватися в нагороду;
 -йся/-ый доставаний, витяг-, досяг-, (роз)добу-
 в-; **нелегко** -я **важко** здобу-, **нелегкий**; **нелегко**
 -иєся **дєньги** запрацьовані /мозольб-/ грбші;
ДОСТАТЬСЯ припається [кому -анетєся кому
 припадеться]; **д. без труда** як з неба впáсти; **д.**
тяжелым трудом кров'ю обкнїп-;
 -вшийся що доставає, *о*; -я **без труда** як з неба
 впає; -я **по наследству** спадковий, успадкова-
 ний; **легко** -я (*успїх*) легкий.

ДОСТАВКА /ДОСТАВЛЕНИЕ/ достава; **с -кой**
на дом з достав(к)ою додбому.

ДОСТАВЛЯТЬ доставляти, припроваджува-/до-, спро-/ (допровадити) провади-, (втіху) приноси-, дарува-, додава- чога, (вісти) постача-; д. **беспоко́йство** завдава- клопоту; д. **наслажде́ние кому** аж-он-як тіши-/осолоджува-, по́внирадістю/ кого; д. **неприятности** завдава- прикрошів; д. **приятные минуты** уприємнюва-; д. **радо́сть кому** гри- сэрце чие, дарува-/справля-/радість; д. **удовлетворе́ние** приноси- задоволення/сатисфакцію; д. **удовольствие кому** дарува- насолоду, справля- приємність, приноси-втіху, тіши-/гри-/сэрце/душу/, тіши-кого;

—й 1. що (м^н хто) приставля $\diamond$, покликаний приставити, доставець, постачальник, н^к доставчий, достачальний, зайнятий доставою; 2. що (м^н хто) завдає $\diamond$, звиклий завдавати, з-й завда-, призвідець; —й **беспоко́йство** обтяжливий, морочли-, докучли-, клопітний, настир-; —й **горе** призвідець горя; —й **груз** доставець вантажу; —й **неприятности** прикрый, неприємний; —й **отдых** відпочинковий; —й **прохла́ду** відсвіжущий; —й **удовольствие** приємний, насолодливий, кайфо-; не —й **хлопóт** що їсти не просить;

—йся/—ый 1. припроваджуваний /спро-/ (до)правлю-, достарчу-, дода-, н^к доставний 2. завдава-; **ДОСТАВИТЬ** ф. притарабанити $\diamond$; д. **себе хлопоты** о. повіси- собі камінь на шию; д. **удовольствие кому** справи- приємність, натішки-кого [д. у. сэрцу н. сэрце].

ДОСТАВЩИК доставець, доставник, постачаль-, р. достарчук.

ДОСТАИВАТЬСЯ; ДОСТОЯТЬСЯ: —вшийся достояний, $\diamond$.

ДОСТАТОК о. і надворі і в коморі; в —ке (запасів) до́сить;

ДОСТАТКИ гаразді.

ДОСТАТОЧНО до́сить, вдобсталь, належно [д. **обучен** н. вишколений], ф^р е і е [еще д. ще е і е]; **более** чем д. (аж, вже) задосить, по зав'язку, з подостатком; (*предостаточно*) е й переє; **будет** д. вистачить; д. **того́, что** до́сить того́, що; **ДОСТАТОЧНЫЙ** о^к належний [в —ой мере/степени/ належною мірою, до́сить].

ДОСТАТОЧНОСТЬ: при —ти **денежных средств** коли до́сить коштів.

ДОСТИГАТЬ (успіхів +) ма́ти що, (межі) добіга- [мороз —ает мороз —а], (розмірів) набува-, (доганяти) спобіга-; & засяга-; д. **апоге́я** сяга- апогею; д. **высшей точки** доходи- верхка; д. **зрелого возраста** дожива- до зрих літ; д. **компромиссов** о. роби- так, щоб вовки були сіті й кози цілі; д. **совершеннолетия** дороста- свого розуму, доходи- повних літ; д. **совершенство́ва** $\diamond$. дохпапуватися верхка; д. **успеха** о. підкоря́ти вершіни;

—й що (м^н хто) сяга $\diamond$, з-й досягти, н^к сягливий,

з-й /спромбж-/ на [—й **больших скоростей** з-й на великі швидкості], ф^р аж до [—й 40° аж до 40°], с^к —сяг [—й туч хмаросяг], © (до)сягаючи; **далекó** —й сягливий; —й **апоге́я** © сягаючи верхка/апогею/; —й **большого прогресса** в з великим прогресом у; —й **зрелого возраста** майже /от-от вже/ дорослий, ж^м доходжа-; —й **неба** до-небесний; —й **огромных размеров** з-й набути аж-он-яких розмірів; —й **размеров** чога майже такий як що; —й **цели** н^к пробивний, © сягаючи меті; —й **успеха** з неодмінним успіхом; —йся/—ый досяганий /о-/ (до)був- /на-/ (до)був-; —ый н^к досяжний;

ДОСТИЧЬ доп'ясти /г. ді-/ (до)сочи-, ф^р вибитися [лето —гло апоге́я літо вибилося в найвищу середину]; д. **чего** спійма́ти за бороду *что* [н. щастя]; д. **взаимопонимания** порозумітися, знайти спільну мову; д. **высшей точки** сягну-вершка/апогею/; д. (зрелого) **возраста** (їй) ста-на порі, (їйому) дорості свого розуму; д. **зрелого жизненного выбора** ста-на порі життєвого вибору; д. **равновесия** врівноважи- шалькі терезів; д. **своей цели** доп'ястися свого; д. **совершеннолетия** дійти свого розуму/своіх літ/; д. **соглашения** дійти згоди; д. **успеха** відтергися на Олімп; д. **цели** осягну- мету, досочи- свого; **наука** не —йгла **этого** руки науки не дійшли до цього; не д. **цели** о. (-grim і п.) вдарити в пісок; —йгшій досяглий, (їх) спобіг-, $\diamond$;

—й **взаимопонимания** що досяг порозуміння; —й **18 лет** кому минуло 18 літ; —йжимо можна досягти; **это** не —йжимо цього́ годі д.; —жкий можливий, здійснений, досяжний, легко́ досяга-/осяга-, здобува-, набува-, спобіга-/.

ДОСТИЖЕНИЕ (творче) успіх, перемога, к. досяг г. бсгг, (грантове) ривок; **по —ии** **совершеннолетия** дійшовши повноліття; **по мере —ия** **чего** з дальшим чим [по м. —ия **возможности** з д. зможніням].

ДОСТИЖИМОСТЬ сяглисть.

ДОСТОВЕРНЫЙ ф^р достемінний.

ДОСТОИНСТВО світла сторона, (порядна) якість, плюс, ф^р го́нор, честь, о^к найкращість, заслуга [по —ву по —зі]; **чувство** **собственного —ва** самоповага; **исполненный** **чувства** **собственного —ва** гідний себе, що знає собі ціну; **ДОСТОИНСТВА** переваги, козирі, плюси, позитиви, світлі/кращі/ сторони /якості/, (твору) сильні місця; д. **и недостатки** світлі й темні сторони, світла й тіні; ± **ПРЕИМУЩЕСТВА**.

ДОСТОЙНИЙ /к. **ДОСТОИН**/ © шановний, чес-, у^р веліб-; д. **внимания** писателя вартий пера; д. **всяческого подражания** гідний найширшого наслідування; д. **господи!** ласкавий пане!; д. **кисти художника** *кто* хоч картину пиши з *кого*; д. **лучшего** **применения** вартий ліп-

шого застосування; д. **наказання** каригідний;
ДОСТОЙНЕЙШИЙ з^в високогідний.
ДОСТОПОЧТІВНИЙ з^в шанівний, всечсний.
ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНОСТИ (міста) пам'ятні місця.
ДОСТОПРИМЕЧАТЕЛЬНЫЙ (- місце) пам'ятний.
ДОСТОЧІМЫЙ високославний, (пан-отче!) всечсний.
ДОСТРАЙВАТЬ добудувати;
 -й що (м^н хто) ~бує, з^г-й /з^м-й/ ♦, зайнятий добудовою, будівник, будівель-;
 -йся/-ый добудовуваний, домурову-.
ДОСТУП (крізь гурт) дотовп; **нет -па (к) кому** високі пороги для (у) кого, заказано дорогу кому, нема дотовпу кому.
ДОСТУПНИЙ (текст) зрозумілий, (- ціни) невисокій, поміркований, з^г поцін-, © негördий; д. для всех доступний усім; д. зрєнню відкритий для ока; **быть -ым** лежати на поверхні.
ДОСУГ вільний час; & н^к *дозвільний.
ДОСЧИТЫВАНИЕ дораховання.
ДОСЧИТЫВАТЬ дорах/овувати, долічува-;
 -й що долічує ♦, з^м-й /покли́ка-/ ~увати, зайнятий дорахованням, рахівник;
ДОСЧИТАТЬСЯ: не д. годі дорахуватися; ♦;
 -йся/-ый долічуваний, дорахову-, дочислю-.
ДОСЫТА невпоід.
ДОСЮДА аж сюді.
ДОСЯГАЕМОСТЬ ф^р досяг; **вне (пределов)** -ти за межами досяг, поза досягом.
ДОСЯГАТЬ: -ый досяжний. ± ДОСТИГАТЬ.
ДОТЛА о. до цурки.
ДОТЛЕВАТЬ дотлівати, попелі-, братися попелом;
 -й/-ый що (м^н хто) дотліва ♦, дотліваний, покинутий ♦, майже зотлілий, н^к дотлівущий.
ДОТОШНЫЙ занудний, занудливий, доскіпли-, доідли, (шукач) нішпорли-, і. н^к нішпорка;
ДОТОШНО доскіпливо ♦.
ДОТРАГИВАТЬСЯ доторкати, дотикати(ся), черкати;
 -йся що (м^н хто) торка ♦, радий торкнути, доторкуваний, н^к дотіг-, © торкаючи.
ДОТЯГИВАТЬ: -й що (м^н хто) дотяга, радий /з-й/ дотягті, (до)тягач, © дотягаючи;
 -йся/-ый дотяганий; -я © от-от /ще тріхи й/ дотягнеться, с-и дотягати;
ДОТЯНУТЬ: д. лямку (- вік) доживотіти.
ДОУЧИВАТЬ доучувати;
 -й що доучує ♦, звиклий ♦, р-й довчі-, зайнятий доучуванням, учень;
 -йся/-ый доучуваний; -я що доучується;
ДОУЧИТЬСЯ: -вшийся довчений, ©; не -вши-йся недовчений.
ДОХЛЫЙ © здохляк, ж^к здохліця.
ДОХНУТЬ: -й що дохне, майже здохлий, напів-

дох-, о^к здихущий, © от-от здохне.
ДОХНУТЬ > ДЫШАТЬ.
ДОХОД прибуток; **валовый д.** гуртовий п.; **чистый д.** /прибыль/ зиск, чистий прибуток; в д. **государства** на користь держави.
ДОХОДИТЬ (до межі) добігати чого; д. до чего приходи- до чого; д. до **белого калення** сатані-; д. до **драки** доходи- до чуба; д. до **крайности** /до ручки, до тóч-/ доходи- краю; д. (своім) **умом** доскіпуватися /догліпува-/ (своєю) головою;
 -й що (м^н хто) доходить ♦, з-й дійти, щораз ближчий до, н^к доходжаний, близький [-й до абсурда б. до абсурду], ф^р аж до [жарá, -шая до 40° спекá аж до 40°], © от-от /ще тріхи й/ дійде; -й до чего мало не який [-й до безумия мало не божевільний; -й до сведения кого переказуваний кому];
ДОЙТИ: д. до ручки зйти на жєбри /пси/, доробитись, ф^р буй- на межі;
 -шедший що дійшов, дійшлий, (- овод) зрлий, достіг-, ©; -й до вже аж [-й до 40° в. аж 40°], вже не менший, як [-й до 40° в. не м., як 40°]; -й до чего вже близький до чого, вже зовсім який [-й до абсурда в. з. абсурдний]; -й до безумия напівбожевільний, майже збожеволілий; -й до сведения кого переказаний кому.
ДОХОДНЫЙ: -ое місце хлібне місце; -ое место хлібнєнке /теплє-/ місце.
ДОХОДЯГА доходяга, в. здохляк(а).
ДОЧИСТА (під мітлу) до крихти, до цурки.
ДОЧКА & доньця.
ДОШКОЛЬНИК дошкільняк.
ДОШКОЛЬНЫЙ: -ое виховання дошкільця.
ДОШЛЫЙ © дойда, дока.
ДРАГОЦЕННОСТЬ; ~ННОСТИ ф^р ключі до царства небєсного.
ДРАГОЦЕННЫЙ самоцвітний, н^о золотоцін-; д. мой! дорогєнийкий мій!
ДРАЖАЙШИЙ з^в дорогєнийкий, золотєнь-.
ДРАЗНИЛКА перекирлячка.
ДРАЗНИТЬ роздражнювати, г. дразни- (прізви-ськами) дражнитися; д. гусєй викликати вівка з лісу [не -ни г. не -ай вівка з лісу, не нагадуй козі смерть]; **лишь бы не д. г.** абі ліхо тихо;
 -й(ся) що (м^н хто) дратує ♦, мастак дражнити, з-й /р-й/ роздражни-, дративник, м^н подраз-, н^к дразливий, подразли-, дра(ів)лі-, дративний; -имый дратований, роздратову-, передражно-/роз-/
РАЗДРАЗНИТЬ: р. гусєй нагадати козі смерть; р. себя тільки оскомю набити; ♦;
ПОДРАЗНИТЬСЯ подрачїтися ♦.
ДРАЗНЕННЫЙ дратований ♦.
ДРАКА о^к биятіка, порєбрик; **пóсле -ки кулаками** не машут по відправі не дзвонять.

ДРАКОНІТЬ громі сіпати на голову кому/чю, дракони-кого.

ДРАКОНОВСКИЙ к. драконський.

ДРАЛА о^х в ноги; ± ДЕРУ.

ДРАМАТИЗИРОВАТЬ (що) робити трагедію /ж^м бід/ з чого;

--й що (м^н хто) драматизує, схильний драматизувати, для драматизації.

ДРАМАТУРГ з^н драмроб.

ДРАПИРОВАТЬ задроповувати;

--й що (м^н хто) ~ує +, зайнятий драпуванням, драпувальник, н^к драпувальний;

-йся/-ый драпований, задропову-.

ДРАТЬ: д. глотку роззявляти пельку; д. нос ви-соко нестися;

дерущий що (м^н хто) дерє ϕ, звиклий дерти, радий здер-, зайнятий дертям, дерій, здирця, дерун, драч, рвач, н^к деручий, с^к дері-, -дёр [-й горло дерігорло, горлодёр], -дранець [-й ризы ризодранець]; -й глотку горлань, горлодёр; -й кобу кородёр; -й живого и мёртвого живолуп, лупій; -й шкуру шкуродёр, и. жмікрут;

НАДРАТЬ: н. уши носом потовкті, як кошеня;

ДРАТЬСЯ битися /іті/ навулячки, ф. цапати-ся, (один-на-один) о^д стукатися; дерущийся 1. що (м^н хто) дерється ϕ, драний, рва-, лупле-, розрива-, роздіра-, шматова-, 2. що б'ється ϕ, звиклий битися, навулячник, учас-бійки, р^к бійкар, н^к навулячний, о. у бійці; постійно -я = ДРАЧЛИВЫЙ.

ДРАЧЛИВЫЙ забійкуватий, швидкий до бійки, охочий до навулянок.

ДРЕБЕДЕНЬ ф. полова.

ДРЕБЕЗЖАНИЕ о^к діркіт.

ДРЕБЕЗЖАТЬ бриніти, дереньча-, диркоті-.

--й що бриніть ϕ, н^к деренькучий, деркотиливий, деренчлі-, диркучий, деркотю-, (голос) череп'яний, о. з дренькотом.

ДРЕВКО (стуса) списовище.

ДРЕВНИЙ старовічний, вікодівний, прасівий, прадавній, старий-престарий, ф^р пороблий мбхом, (нарід) старожитній;

ДРЕВНЕЙШИЙ найдавніший, о^к давньопрєдківський;

ДРЕВНИЕ: д. говорили у давньому світі /античні люди, римо-грекі/ казали, античний світ казав; д. народы прадавні народи.

ДРЕВО/ВИДНЫЙ /~ОБРАЗНЫЙ/ деревистий.

ДРЕЙФИТЬ; СДРЕЙФИТЬ д. звмпити.

ДРЕЙФОВАТЬ: --й що дрейфує, з^м-й дрейфувати, н^к дрейфувальний, дрейфовий, © дрейфуючи, о. стало у дрейфі; -ее судно дрейфтер.

ДРЕМАТЬ (- сили) не розвиватися /вивля-/;

-лющий що (м^н хто) дримє ϕ, р-й задрімєти, дримаха, дримайло, з. дримак, н^к напівсонний, дримбт-, дрим(от)ливий, сонлі-, о^к приснулий, дримучий, приспаний, и. бездіяль-, (-недугу) при-тас-, © у дримбті, дримачючі; с^к дримай- [дримай-вулиця];

ЗА♦♦♦ присаснути; & здрімєтися /= подрімєти/; -вший р. присаснулий, к^н задримє-, ϕ;

ВЗДРЕМНУТЬ з. передрімєтися /з-/.

ДРЕМОТА о^х сонність; напала д. вдарило в сон.

ДРЕМУЧИЙ (лиц) ф^р цілішний.

ДРЕНАЖИРОВАТЬ: --й що (м^н хто) дренажує, для дренажування, зайнятий -ям, дренажёр, н^к дренажний + %;

-йся/-ый дренажований, підда- дренажуванню.

ДРЕССИРОВАТЬ муштруувати, (людей) школи-, вишкєлова-;

--й що ~ує ϕ, звиклий /охочий/ ♦, зайнятий муштруванням /муштрою/, муштрувальник, н^к муштрувальний + %;

-йся/-ый школений, муштрова-, вишкєло-, підда- муштрі.

ДРЕССИРОВЩИК муштрувальник.

ДРОБИТЬ дрєбні-, розбива-, розтрєбу-, и. роз'єдну-, (каміня) товкті /д^к по-/;

--й що (м^н хто) кришить ϕ, звиклий ♦, з-й /з^м-й/ по♦, для дрєблення, зайнятий -ям, дрєбар, дрєбильник, кришіль-, роздрєбловач, подрєбно-/роз-/, н^к кришільний, дрєбі-;

-йся/-имый кришений, дрєбле-, дрєбне-, розкришува-, роздрєбно- /по-/, роздрєбло-, товчєний, н^к роздрєбний, товчє-, потєвчє-.

ДРОГНУТЬ д^к здригнути-ся, тіпну-, (-ворога) за-тіпа-, хитну-, ф^р тєбхнути [сєрдце -уло сєрце -уло]; враг-ул вєрог загїпався /став здавати/;

-вший (голос) трємтєчий, (перед ворогом) спєлоханий, ϕ; -ие ряды спєлоханє лави;

ПРОДРОГНУТЬ: -бгший > прозябший.

ДРОЖАТЬ р. дрєготєти, ф. дрєжєкі їс-, (-світло) мерєхті-, (перед ким) трусї- штєнєми, бє-ятися кого, (за кого) уболєвати, тлі- душєю, (у трєсці) битися, трусї-, тіпа-, д. над кем здува-порєхи з кого; д. от стрєха ф^р цєкотї- зубєми;

-жє от стрєха із стрєхом Бєжим; -ит, как осїновый лист кто дрєжєкі б'ють кого; д^к дрєжє зсудємєно, з дрєготою ϕ → ϕ;

--й що (м^н хто) трємтєть ϕ, н^к трємтєливий, трємтєчий, /-світло/ мерєхтєливий, трєпотлї-, мигтєчий, трєпотю-, (руж) дрєготєю-, конвульсивний, спєзмєтич-, судєм-, (-мову) запїкува-тий, заїкува- /голєс/ перєрєвчєс-, о. як у трєсці, з трємтєнням; -й за своє життя бєягузлива шкєра, © з душєю у п'ятах, потерпєючи за своє шкєру; -й над кем гєтєвий трєстєтя над; -й над кєждєй копєйкє лєдєн вмєрти за кєжну копєйку; дрєжєя -й тіпєний, як у трєсці;

ЗА♦♦♦: з. у кого хто затрусєтися кому щє; -вший затрємтєливий, задвигтї-, (звєк) забринє-, (світло) замигтї-, ϕ;

ПРОДРОЖАТЬ: -вший протремгліий, *б*.
ДРОЖЖЕВОЙ дріжчаний.
ДРОЖЬ тіпачка, дрижаки, к. трéмт, ж. циганський піт [д. пробіраєт ц. піт проймає], з^о дріжкі / = дрижаки/ [д. пробігають по тілі]; д. **пробіраєт** /в д. **бросаєт/ кого** дрижаки їсть /хапа, лóвить/ *кто*, дрижаки б'ють *кого*.
ДРУГ: д. с **другом** один з другим; **старый** д. **лучше** **новых** **двух** старий друг **вартий** **новых** **двух**;
ДРУЗЬЯ: д. **познаються** в **бедé** вірну людину **пізнаєш** у **лиху** **годину**, **друзів** **пізнають** у **біді**; д. с **топором** **навстрéчу** **приятелі** з **пальцем** на **гачку**.
ДРУГОЙ не той, *ф*^р **другий** [рюмку-**другую** чарку-**другу**]; д. **человек, кто-нибудь** д. *ф*^р **кто** **інший** [д. **ч. и не скажет** х. **и. i не скаже**]; **ни** **тот** **ни** **другой** **ни** **той** **ни** **той**, **ні** **той** **ні** **другий**; **Н.** – **одно**, а **М.** – (**совсем**) **другое** **Н.** **що** **одне**, а **М.** **що** **друге**, **Н.** – **це** **одне**, а **М.** – **це** **друге**.
ДРУЖБА: по -**бе** по-товариськи, з **приятні**, як **друг**, як **другові**.
ДРУЖЕЛЮБИЕ **дружяцтво**.
ДРУЖЕСТВЕННЫЙ & **давньодружній**; -**ые** **отношения** *ф*^р **приятельство**.
ДРУЖИННИК & *н*^к ***дружинницький**.
ДРУЖИТЬ: -й **що** (*м*^н **кто**) **дружить** *б*, **здруже-**ний з, з-й /з'-й, **готовий/** **дружити** з, **збратаний** /з'єдна-/ **дружбою**, **друг** /приятель, **товарищ**, с. **побратім/ чий, н^к **дружній** з;
ПОДРУЖИТЬ(СЯ) **заприятнітися** *б*;
-вший **здружений**, **заприятнений** /с-/.
ДРУЖНО **дружно**, о. в **один** **голос** /гуж/, в **одну** **душу** /шкуру/;
ДРУЖНЫЙ **дружній**, **товариський**; **ЕДИНО-**
ДУШНЫЙ.
ДРУЖОК: для **милого** -**жкя** и **серёжка** из **уш-**
ка для **милого** **друга** и **вола** з **плуга**.
ДРЬГАТЬ **дригати**;
-й **що** (*м*^н **кто**) **дрига**, **звіклий** *б*, *н*^к **дриготли-**
вий, **дриготючий**, *б* **дриг-дриг** *чим*;
-йся = -й + *н*. **ще** **живий**;
ЗАДРЬГАТЬ: з. **ногáми** *м*^с (- **зира** в **агоніі**) **закосіти**.
ДРЬХНУТЬ **спáти** без **зáдніх** **ніг**, **пұхнут**;
-й **що** (*м*^н **кто**) **пұхне** *б*, **розіспаний**, *і*. **хрупн**.
ДРЯБЛЫЙ **дрáглий**.
ДРЯЗГИ **пересвáри**.
ДРЯНЦО, **ДРЯНЧУЖКА** *н*^о **шібздик**, г. **драб**.
ДРЯНЬ *б* **чортзна** **щó**, г. **драб**.
ДРЯХЛЕТЬ **порохнявіти**, *б*. **обумира́ти**;
-й **що** **ста́ріе**, **напівспорохнявілий**, **деда́лі** **ста́рі-**
ший, **гли́бше** **постáрілий**, (- **пам'ять**) **маразма-**
тичний.
ДРЯХЛОСТЬ *с*^л **ста́рощі**, **ста́речий** **вік**, **ста́реча**
не́міч.**

ДУБАСИТЬ **дубасити**;
-й **що** **дубасит** *б*, **зайнятий** **лупкою**, **лупіндя**, *н*^к **щедрий** на **стусáни**, *б* **ста́вши** *б*.
ДУБЕТЬ; ЗА♦♦♦: **залубеніти**;
-вший **задублий**, **залуveni-**; **-й от** **морóза** (*одяг*) **халабуди́стий**.
ДУБИНА *б* **убо́ще**, **лóмус**, **бець**.
ДУБИТЬ (*шкура*) **чинити**;
-й **що** (*м*^н **кто**) **чинить** *б*, **зайнятий** **вічинкою**, з-й **ви***б*, **чинбар**, (*рич*) **дубило**, **дуб**, *н*^к **дубиль-**
ний, ф^р **для **дублення**, *б* **ста́вши** **дубити**.
ДУБЛИРОВАТЬ **дубл/ювати**;
-й **що** (*м*^н **кто**) **~юс**, **зайнятий** **~яжем**, **покли́ка-**
ний **про***б*, **дублёр**, *н*^к **~юва́льний**, *б* **взя́вшись** *б*, *б* **де** **~юють** [**цех**, **-й** **фильмы** **цех**, **де** **д.** **фильми**];
-йся/-ый **дубльований**.
ДУГООБРАЗНЫЙ **каблукува́тий**, **дуга́стий**.
ДУДЕТЬ **грати** на **дуду**, **дудніти**;
-й **що** (*м*^н **кто**) **дуднить** *б*, **ста́вши** **дудніти**, **ду-**
да́р(ик), **дудник**.
ДУДКИ **чóрта** з **два**, *ф*^р **нема́** **дурніх**!.
ДУЛО з. **го́рло**, (*гармати*) **жерло**.
ДУЛЬНЫЙ **дуловий**, **жерловий**.
ДУЛЯ ж. **москóвська** **бурулька**.
ДУМАТЬ **міркува́ти**, **мізкува́ти**, **думати-гада́-**, **роз-**
кида́ **голово́ю**, **снұва́** **думкі**, **поверта́** **розум-**
ом, (*над чим*) **обдұмува-** **що**, (*важко*) **суши́** **го-**
лову, *д.* **гадкува́-**, *о.* **ма́** **на** **міслі**, **бу́** **не** **від** **то-**
го, **щоб**, (*впадати в роздуми*) **дума** **своє**; **кто**
мог **д.?** **кто** **б** **сподіва́вся?**; **и** **д.** **забу́дь** **і** **не** **дұ-**
май; **не** **до́лго** **-ая** **не** **до́вго** **дұмавши**, г. **без** **на-**
дұми; **мно́го** **не** **-ая** з **легким** **сёрцем**; **почему́**
ты **так** **дұмаєшь?** з **чо́го** **ти** **взяв?**; **а** **ты** **как**
-ал? а **ти** (*ж*) **дұмав?**, **са́ме** **так!**; **что** **он** **себе́** **дұ-**
мал? **що** **він** **собі** **дұмав?** г. **що** **він** **мав** **на** **ува́-**
зі?; **не** **дұмая** г. **без** **надұми**;
-й **що** (*м*^н **кто**) **дұма** *б*, **замислений**, **задұма-**, **за-**
глибле- у **думкі**, **спóвнений** **дум**, з-й /**охочий/**
міслити, **міслитель**, *н*^к **мозковий** [-**ая** **э́лита**
-ва **э́лита**], *б* **інтелігентний**, *о.* з **дұмкою**, в **задұ-**
мі, в **дұмах**, у **ро́з-дұмах**, *с*^к **дұмний**, **дұм** [тўго
-й **важкодұмний**, **важкодұм**]; **-й** **дұму** **заглиб-**
лений у **ро́здуми**; **мно́го** **о** **себе́** **-й** **висо́кої** **дұм-**
ки **про** **себе**; **не** **-й** **о** **ком** **без** **дұмки** **про** **кого**;
ничего́ **не** **-й** з **пусто́ю** **голово́ю**; **±** **мыслящий**;
ВЗДУМАТЬ *б* **забаг(ну)тіся** **кому**;
ЗАДУМАТЬ **загада́ти** *б*;
ПОДУМАТЬ: **п.** **то́лько!** **подұмати!**; *р*^р **подұ-**
маєш! **куди́** **там!**;
ДУМАТЬСЯ: **но́чью** **лучше** **-ається** **вночі** **кра-**
ще **дұмати**;
ЗАДУМАТЬСЯ **запа́сти** в **задұму** *б*.
ДУМКА: **думкі** **наплыва́ют** **рóем** **дұмка** **дұмка**
здоганяє, **думкі** **рóем** /рóяться/, **думок** – **рій**.
ДУНАЙ & **Дунáйщина**.
ДУНОВЕНИЕ ж^н **хух**; (*вітру*) **лєгіт**, г. **лєгіт****

вітру.

ДУПЛЕТЬ дуплавіти, *д^к* подуплавіти.**ДУРА** дурэпа, дурінда.**ДУРАК** дурбас, дуріло; & дурілисько; **набитый** д. дурень з дурнів, г. туман 18-ий; д. дураком дурень дурнем; **не д. был** не був дурний; **не будь д.** © **не дурень** б́вши; **не д. поесть** ласий на їжу; **-йм закон** не писан дурневі закон не писано; **-йм счастье** над сиротою Біг з калитою.**ДУРАКОВАТЫЙ** макоцвітний.**ДУРАЦКИЙ** *о^к* дурнячий, блазноватий.**ДУРАЧИТЬ** дурити, пошива- в дурні, голови (дівчатам) заверта-;-й що (*м^н* хто) дурить $\diamond$, з-й *о* $\diamond$, звиклий $\diamond$, меткий на шахи, дурисвіт, дурілод, шахрай, з^б дурисвітчина, *п^к* шахраюватий, дурисвітський.**ДУРАЧИТЬСЯ** дурити, ходити на головах;-йса що (*м^н* хто) дуріє $\diamond$, скорій на бешкети, пустун, жирун, дурій, блазень, с. збитошник, бешкет-, шібе-, *п^к* пустотливий, шалапутний, *о.* скорій на збитки, з дурошами в голові.**ДУРДОМ** *ж^н* дурка.**ДУРЕТЬ**: дуреет *кто* завертає голову (завертається голова) *кому*;

-й = одуреваючий.

ДУРИТЬ; **ЗАДУРИТЬ** (голову) замакітрити; $\diamond$;

-й > обманывающий.

ДУРМАНИТЬ памороч/ити, п'янити, забивати памороки, пускати ману на *кого*;-й що (*м^н* хто) ~ити $\diamond$, з-й за Φ , насичений дурманом, сповне- дурману, дурман, *п^к* ~ливий, дурманли-, дурманний, (дух), млбс-, п'янкій.**ДУРНЕТЬ** бриднути, міршавіти;-й що (*м^н* хто) міршавіє $\diamond$, дедалі бридкіший /міршав-/;**ПОДУРНЕТЬ** з. зневірніти; $\diamond$.**ДУРНО** (від *стеки*) *о^к* паморочно; ей *сделалось* д. їй стало млбно /зле/, вона умліла;**ДУРНОЙ** не найкращий, негідний, (- *недугу*) венерич-, (дурний) з^б Φ . сьогоднішній [я не ~].**ДУРОСТЬ** дурість, б́вдурство, д. дуренс-, г. глупотá, Φ^p заморбчка; **по -сти** з дурного розуму, через дурість, Φ^p по-дурному.**ДУРЬ** задур, Φ^r жир [от избытка дурі з дурного жиру], *е^с* розум [розуму на це вистачить].**ДУТЬ** *о.* вітри́ти; (суби) копіли-; д. в уши туркау в́ха *кому*, (на *кого*) капа-; **и в ус не дует** ані гáдки, і в ус не дме;-й що (*м^н* хто) дме $\diamond$, зайнятий дуттям, покликаний задуги, звиклий /маста́к/ ду-, майстер дуття, дмухач, с^к -дув-, дувний [-й стекло склодув-, *п^к* складувний]; -й **губы** ображений, сердитий, із закопченими губами, © закопчивши губи; -й **спирт** Φ . смокту́н; -й **стекло** видувальник;**ЗАДУТЬ** задму́хати $\diamond$;**ДУНУТЬ** пхукнути $\diamond$.**ДУТЬСЯ** *о.* копілити /закопчивовати/ губи; -йса що (*м^н* хто) дме́ться $\diamond$, роздуваний /на-, ви-, підда- дутто; -я на *кого* = дующий губы.**ДУХ** Φ^p стиль, манера [не в его -хе не в його стилі /манері/]; в **тяжелом /хорошем /расположении духа** з важким /легким/ серцем; **присутствие духа** Φ^r вольовитість; **духу не переносить** на дух не терпіти; **не хвátит -ху** (сказати) не повернеться язик, (зробити) не підійметься. рука; **ни слуху ни -ху** ні чу́тки ні вістки; **близкий по -ху** рідний душею;**ДУХИ** страхи́, тіни, ма́рица.**ДУХИ** пахучі шафрани, Φ^p пахо́ці.**ДУХОВКА** з^б ру́ра; & *о^к* духівка.**ДУХОВНЫЙ**: -*о*е **лицо** духівник, душпа́стир; -*а*я **пи́ща** духовний хліб /поживо́к/.**ДУХОТА** парно́га, безповітря.**ДУША** Φ гáврик [пять душ п'ять -ів]; **чернильная** д. калама́р; д. **нараспа́шку** розкри́йдуша; д. **не принима́ет** в душу не лізе; **в -ше** подумки; **по -ше** до душі, до місли, до вподоби; **не по -ше** не до місли; **ско́лько -ше** у́годно скільки душа забажає, скільки влізе, доско́чу; **по -ám** (говори́ти) *о.* від серця до серця; **большой -ши** © багáтий душею; **от всей -ши** з усьо́го серця, щіро, відверто, ще́дро, на повну си́лу, дуже сумлі́нно; **ни -бй ни т́лом ни т́лом ни душею**; **едва -шу** уне́с ледве з душею вірвався;**ДУША-ЧЕЛОВЕК** спасе́нна /добря́ча/ душа, б́ душа-чоловік.**ДУШЕВНОБОЛЬНОЙ** хвóрий душею, слабій на голову.**ДУШЕВНЫЙ**: с -*ым* трéпетом із стра́хом Бóжим.**ДУШЕРАЗДИРАЮЩИЙ** (крик) розпа́чливий, відчайду́шний, *р^к* роздері́-душу-крик; -*а*я **сце́на** роздері́-душу-сце́на.**ДУШЕСПАСИТЕЛЬНЫЙ** *и.* душоцілво́щий.**ДУШЕЩИПАТЕЛЬНЫЙ** = **СЕРДЕЩИПАТЕЛЬНЫЙ**.**ДУШИТЬ** душити (слово) затіскува-, виду́шу-;-й що (*м^н* хто) ду́шить, го́товий /з-й/ за Φ , душі́тель, гно́бй-, (критику) затіскувач, *п^к* заду́шливий, да́вучий;-йса душений, заду́шуваний, змóрю- заду́хою, знеси́ло- від заду́хи, Φ^p в заду́сі.**ДУШИСТО** *п^{пн}* за́пашно.**ДУШКА** *п^{пн}* ду́ся.**ДУЭТ** г. двоспів.**ДЫБИТЬСЯ** ставáти дй́бки, зди́бловатися; $\pm$ **ВЗДЫБЛИВАТЬСЯ**;-йса (*кйнь*) що стає́ дй́бки, зди́блований, *п^к* дй́бистий, *о^к* дй́бас-.**ДЫБОМ** дй́бки, дубом; **станови́ться** д. дй́бити-ся; **во́лосы встаю́т** д. во́лос дй́битися /стає́ дй́-

ки/ встающий д. здіблований; вставший д. здібле-.

ДЫБЫ: на д. (*стати*) навдїбки.

ДЫМ куриво; нет -ма без огня г. де не горить, там ся не курить.

ДЫМИТЬ (СЯ) диміти, куріти;

-й(ся) що димить, повїтий дїмом, н^к димний, курний, димуватий, димовий, димучий, димлиний, ф^р задїмле-; -я костёр куріще, куриво, димне/курне/багаття.

ДЫМКА (*серпанок* /у природі/) сїнява, юга.

ДЫМОВОЙ: -ая труба димар.

ДЫМООБРАЗУЮЩИЙ димотворчий.

ДЫРА (*кудкудакївка*) ф^р пустака;

ДЫРИЩА дїромаха.

ДЫРОКОЛ ч^р пробивач.

ДЫХ дїхало; под д. (*вдарити*) в дїхало.

ДЫХАНИЕ: до послѣдного -ия до загїну; д. весны повів весні.

ДЫХАТЕЛЬНЫЙ видиховий /г. від-/ , к^н респіраторний.

ДЫШАТЬ дїхати, звѣди- дух, (*чим*) ф^р тхну- [тхне старосвітчиною], (- *умлілого*) пуска- пару; & г. віддиха-; тяжело д. хѣка-; д. злобой на ко- го важким духом /пѣкл-/ дїха- на; д., извергая огонь вогнедїха-; д. счастьем паши- щастям; ѓле -шит лѣдве звѣдїть дух;

-й що (м^н хто) дїха ѓ, з-й дїха-, н^к дїхальний, с^к -дїшний [огнедышащий вогнедїшний], дїхай- [дїхай-вогнем]; ѓле -й лѣдве живїий; не -й бездїханный; тяжело -й захѣка-; -й злобой пѡвен злобі; -й радостью пѡвен радостї, окрілений радїстю; -й силой кто пѡвен силї, сила так і пашить /пре/ з кого; -й смѣртью крематорїйний;

ДОХНУТЬ: д. нѣкогда нема коли й голови почухати;

НАДЫШАТЬ: много не -ит вже на Бѡжїй дорѡзі, прядѣ на тонку;

НАДЫШАТЬСЯ: -вшїйся що надїхався, © надїхавшись, ѓ;

ОТДЫШАТЬСЯ відхѣкати ѓ, ѓ.

ДЬЯВОЛ & ж^с дїяволиця.

ДЬЯВОЛЬСКИЙ злосильний, злосїлий, дїяволичий, (*намїр*) о. чѡр-, Каїнів, л. холѣрний.

ДЬЯВОЛЬЩИНА сатанїнствѡ, сатанївствѡ.

ДЮЖИНА дванадцятка, тузїнь.

ДЮБА видма, надма.

ДЯДЯ: д. Сэм вуйко Сем.

ДЯДЬКА & ^авучко.

Е

ЕВРЕЙ /н^к еврейский/ /р^к гебрѣй /н^к гебрѣй-ський/.

ЕГОЗИТЬ вертїтїся дзїгою;

-й що (м^н хто) крутїтїся ѓ, звїцкїий вертїтїся, вертун, дзїга, непосїда, пустун, жирун, (*перед ким*) забїгаїло, пїдлѣсна, вертїхвїст, н^к верткїий, вертлявий, непосїдоющий, пустотлївий, метушли-, /перед ким/ пїдлѣсли-, запобїгли-.

ЕДА їдло, пожїва, пожївок, (*з неба*) у^р мánна, (*харчи*) продовольство, провїзїя, провїянт, (*варена*) вариво.

ЕДВА ф^р máло [е. не сто лет м. не сто літ], чи [едва ли был чи й був], ф^р тїльки но; е. ли о^к хтѡзна чи; е. лишь залѣдве; е. не тїльки що не [е. не развалїтїся т. що не завалїтїся];

ЕДВА-ЕДВА о^к тїльки-тїльки.

ЕДИНИЧНЫЙ г. о^к одинцѣвий.

ЕДИНОБОЖИЕ однобѡжжя.

ЕДИНОБОРСТВОВАТЬ борѡтїся одинцѣм;

-й що (м^н хто) борѣтїся о., з-й /прївче-/ б. о., единоборець /одно-/ , н^к едино[одно]борчий, © сам-на-сам з вѡрогом.

ЕДИНОВЛАСТИЕ обновлáддя, н^р тоталїтарїзм.

ЕДИНОДУШНО одностáйно, однозгїдно, одноголѡсно, в од-їн гѡлос /душу, шкуру/;

ЕДИНОДУШНЫЙ одностáйний, однозгїд- ѓ.

ЕДИНОЕ: е., что отѡ тїльки й [е., что остáлось о. т. й лишилося].

ЕДИНОЛИЧНО /-НЫЙ/ особїсто /-тий/, персонáльно /-ний/, індивїдуáльно /-ний/.

ЕДИНООБРАЗНЫЙ стандартний.

ЕДИНОСУЩИЙ єдиносутїний.

ЕДИНСТВЕННО ф^р єдино можлївий [е. логїческий вѡход е. м. логїчний вїхїд];

ЕДИНСТВЕННЫЙ (*раз*) о. пѣршїй і останнїй, ф тїльки й..., що [-оє удовѡльствие т. й утїхи, що]; е. в своѣм рѡде унїкальнїй, неповѡр-, незрївнїя-.

ЕДИНСТВО суцїльнїсть, нероз'єднан-, (*мистецьке*) цїлїсть.

ЕДИНЬИЙ одноцїлий; -оє цѣлоє одноцїлїсть.

ЕДКИЙ (- слова) терпкїий, припѣрчений; & їдкчїий;

ЕДКО терпко.

ЕДОК ф^р рот [пять -ѡв п'ять ротів].

ЕЖЕ- що- [ежеминутно шохвїлі].

ЕЖЕДНЕВНО день-у-дѣнь;

ЕЖЕДНЕВНЫЙ кожнѡдѣнний; -ая газѣта о^к щѡдѣнка.

ЕЖЕМИНУТНО раз-у-раз.

ЕЖЕНЕДЕЛЬНО тижнѣво [п'ять годїн т.], на тїждѣнь;

ЕЖЕНЕДЕЛЬНЫЙ тижнѣвїй, раз на тїждѣнь.

ЕЖЕНОЩНО нїч-у-нїч, щѡнїч, щѡнѡчі.

ЕЖЕЧАСНЫЙ (*постїйний*) кожнѡчаснїй.

ЇЖИТЬСЯ: -їся 1. що (м^н хто) щулітїся ѓ, (*з холоду*) скуленїй, звїцкїий кулітїся, 2. смущающийся.

ЕЖОВЫЙ: в **-ых** рукавицах у тісних руках, в шорах.

ЕЗДИТЬ їздити, (*часто*) роз'їздити; **е. верхом** їздити верхи, *о^к* верхникувати; **е. верхом на ком** їздити на *чисту* горбі;

-й що (*м^н* хто) їздить, звиклий **♦**, їздець, подорожанин, *н^к* їздовий, роз'їзний, подорожний, *о*. в дорозі, в роз'їздах;

-вший **Ї**; **-й** за **границу** бувалий за кордоном;

ИЗЪЕЗДИТЬ: **и. что** попоїздити по *чим*;

-вший **Ї**;

СЪЕЗДИТЬ (*куди*) побувати *де*; **с. по физиономии** шарну- в пісок, заціди- в піку, заліпи- ляпаса, да- лящя, **©** по піці лясь!;

-вший ; **-й** по **фізики** **©** по піці лясь!

ЕЗЖАТЬ (*куди*) їздити, бувати *де*;

-вший що бував **Ї**, звиклий бувати, бувалець, частий їздець /істє/, *н^к* бувалий, їжджалий, **Ї**.

ЕКАТЬ: **-й** що (*м^н* хто) кєвкає **Ї**, кєвало, **©** кєвкаючи;

ЕКНУТЬ (- *серце*) тьбхнути, тїпнутись.

ЕЛЕ-ЕЛЕ: **е.-е.** душа в теле тільки-тільки душа в тілі.

ЕЛЕЙНЫЙ: **-ые** рєчи масні слова.

ЕЛОВЫЙ: **-ая** голова голова з клєччя.

ЕЛОЗИТЬ ялєзити, сєвгати, сєвгаться;

-й що (*м^н* хто) ялєзить **Ї**, звиклий /радий/ сєвгаться, ялєзя, *р^к* сєвгун. *н^к* ялєзливий.

ЕЛОЧНЫЙ: **є.** базар ялічний базар; **-ые** украшения прикраси на ялінку.

ЕЛЬНИК смерєччина.

ЕМКИЙ місткий, укладистий.

ЕМКО *ф^р* цілко.

ЕМКОСТЬ *ф^р* обсяг, об'єм, с^о ємність.

ЕР (*старослов'янська літера*) ір.

ЕРАЛАШ *п.* каша, *о.* циганський празник.

ЕРЕПЕНИТЬСЯ *ф^р* огинатися, ставати дїбки;

-йся що (*м^н* хто) комизитися, схильний /звуклий/ комизитися, комиза, упертох, норавли- вець, *н^к* норавливий, норовистий;

РАЗЪЕРЕПЕНИТЬСЯ розпасюватися, розходїтися.

ЕРЕСЬ *г^р* гєрєсь.

ЕРЕТИК гєретик.

ЕРЗАТЬ: **-й** що (*м^н* хто) сєвгаться **Ї**, звиклий сєвгати, сєвгало, сєвгун, вертун, *н^к* вєвтузливий, **©** сєвгачюсь +;

ЕРЗНУТЬ *ф^р* пручнїтися;

ПОЕРЗАТЬ посєвгати **Ї**.

ЕРИК (*старослов'янська літера*) ірик.

ЕРОШИТЬСЯ куйовдитися, кострубатитися.

ЕРУНДА, ЕРУНДИСТИКА Хїміні кїри, *р.* дурніна, (!) брїднїя!; **е.** на пєстном масле Хїміні кїри, сон рябї кобіли, на горобї бузиня, а в Кїєві дядько, такє, що й кїпи не дєржїться.

ЕРУНДИТЬ (*дією*) дурїти, *р.* дурнїну стрїити;

-й що (*м^н* хто) верзє казна-що **Ї**, готєвий верз- тї к.-що, дурноля, верзякало, (*діями*) з-й на все дурнє, колобрєд, *н^к* хїмерний.

ЕРУНДОВСКИЙ *і* **ЕРУНДОВЫЙ** такий собї [**е. роман** такий собї роман].

ЕРШИСТЫЙ (*упертий*) затїтий.

ЕРЫ (*літера* *ы*) у. ярі, ірі.

ЕРЬ (*старослов'янська літера*) у. ірик.

ЕСЛИ: **є.** б же якбї (**ж**) то; **е. бы** *г.* кобі; **є. бы** знать якбї знатїя; **е. говорїть** правду колі ж до правди; **е. бы** не **©** так... ж [плїонул, **е. бы** не присяга плїонутї, так присяга ж]; **є. же** нет колі ж немя; **е. мѡжно так выразїться** (*в кїнци мови*) скажў так [чўял нїхом, **е. м. т. в. чув** нїхом, скажў так]; **є. на то** пошло раз так; **є. хотїте с^м** сказати б; **е. что** раптом що, у разї що, якбї що, абї що [абї що – будїтїму всїх]; **е. что, то** у разї що, то, а як що до чоґо, то; **е. это** правда колі цѡмў правда; а **є. ж^н** абѡ як [а **є. сяду, то что?** абѡ як сяду, то що?]; а **є. дяже** так а хоч бї й так; а **что, є.** анўж; **вот є.** бы отѡ б як; **уж є. ф^р** як маємо [уж **є. умїрать** як маємо вміратї]; **д!** УГОДНО.

ЕСТЕСТВЕННЫЙ (- *вїстн*) саморїдний; **е.** цвет лиця природня[а] цєра; **-ые** границы природні мєжі.

ЕСТЕСТВО: **всє є. ф^р** душа й тіло [всем **-ѡм** душєю й тілом].

ЕСТЬ¹ їсти, з'їда-, (*трохи*) закушува-, (*зі смаком*) умінá-, затїра-, (*жадїбно*) хавка-, *ж^н* хава-, (*очї димом*) роз'їда-; **е. глази**мї свєрдлї- очїма; **е. г.** началство виявл-я- собачу відданїсть; **е.** побєдом грїз-, їс- як їржя залїзо; **ел** бєз апнетїта їв і не їв; **єшь борщ с грїбамї, держї яз- ык за зубамї** мовчї глухá – мєнше грїхá, мовчї та дїш /та хлїб їж/;

єдящий /поєдающий/ що їсть **Ї**, звиклий /с-и/ їсти, з-й з'їс-, заїнятий) їдженням /їдѡю/, їдák, їдєць, їдун, *н^к* жєрущий, пожїру-; **едѡмый = сєдаємый /> СЪЕДАТЬ/.**

НАЕСТЬСЯ: **-вшийся** наїджений **Ї**.

ЕСТЬ² (*форма дієслова* БЫТЬ); (!) **єсть!** *в^ї* *г.* на- каз!, *р^к* так є!; **у меня** **є.** я маю; **е., да не про вáшу честь** не для пса ковбасá; **е. такѡе дєло!** хай бїде так!, колі так, то й так!, по руках.

ЕФРЕЙТОР старїший солдат (козák).

ЕХАТЬ їхати, (*поволї*) тїпа- плуганїтися, (*во- зом*) телїжи-, (*в каретї*) *ф.* котїти; **є. в объєзд = объезжать;** **є. галѡпом** чвалувати; **є. на чѡм** їха- *чим* [пѡїздом, возом]; **е. по чєму** їха- *чим* [**е. по дєрєвне** **ї.** сєлом];

єдущий що (*м^н* хто) їде, звиклий **♦**, радий /з^г-й/ по**♦**, їздець, подорожанин, *н^к* подорожний, *о.* в дорзї; **-й** в **Н.** в /по/ дорзї до Н.;

ЗАЕХАТЬ: **з.** пѡ уху всмалїти по уху;

(ПО)НАЕХАТЬ привалїти [-ало нарѡду -їло

люде́й] $\diamond$.

ЕХИДНИЧАТЬ n^o підштрикувати;

СЬЕХИДНИЧАТЬ відважити соли $\diamond$.

ЕХИДНО з підштрикачкою, підштрикуючи, з з посмішкою;

ЕХИДНИЙ o^k злоязикий, (- заувагу) їдкий, сповнений їди; & яхиднуватий.

ЕХИДСТВО лукавство, ϕ^p їд.

ЕХИДНИВАТИ злорадити, підштрикувати; $\pm$ ЕХИДНИЧАТИ.

—й що (m^u хто) підштрикує $\diamond$, звиклий /с-и/ підштрикувати, радіий підштрикну́-, злібка, яхїда, n^k злоязикий, яхидний, p^k підштрикучий.

ЕЩЕ ϕ^p аж [знак, взятый е. от предков знак узятий аж від предків], там [то ли е. кем он был чи ким він там був]; е. бы куди ж пак!, де ж пак, ще б таки, $\odot$ де ж би [е. бы не знать! де ж би я не знав!]; е. до того, как ще заки; е. и аж [будет е. и чересчур буде аж занадто]; е. и бчень! ще й як!; е. кое-что ще там щось; е. одно последнее сказанье — и летопись окончена моя ще одна байка, і бувайте здорові; е. только ще-но; е. тот ще той! будь-будь! не пита́й! n^o нівроку!; е. чего отó вигадали /-ав/, такé й скажеш /-ете!/: вот е.! отó ще!; все е. ж m^u і далі [я в. е. спал я і д. спав]; или где-нибудь е. чи там де; какой-нибудь е. чи там який; кто-нибудь е. чи там хто; тот е. ще той [он — т. е. тип він ще той тип]; или е. что /где, как +/ чи там що /де, як +/; а кто бы е. мог быть? а хто б же то був?, а хто б іще міг бути?.

Ж

Ж, ЖЕ г. чей же; ж бы б то [кто ж бы Вам дал? хто б то Вам дав?].

ЖАБОВИДНЫЙ жабуватий.

ЖАДИНА жадко́.

ЖАДНИЧАТЬ скнар/увати, трястис́я над чим / n^{ps} над копійкою/;

—й що (m^u хто) ~ує $\diamond$, звиклий трястис́я над копійкою, по́нятий жадобою, жадю́га, скна́ра, скупердя́га, скупердя́й, д. захланник, n^k жадно́чий, жаді́бний, жадли́вий, жадни́й, скна́рий, скупий, жмі́кру́тистий.

ЖАДНОСТЬ зажерство; с -тью ϕ^p спра́гло, спра́гнено.

ЖАДНЫЙ па́жерли́вий.

ЖАЖДА: ж. чего жага́ за чим [ж. мести ~ за помстою]; палія́щая ж. смага́; с -ой спра́гнено.

ЖАЖДАТЬ: ж. чего спа́ти і ба́чи-цо;

—й 1. мо́реный спра́гою, 2. що (m^u хто) пра́гне, сповнений пра́гнення, n^k спра́глий, спра́гнений, жаду́щий, жажденни́й, жажди́вий, хтї́вий, o^k жади́бний /голо́д-/ на що, ϕ^p ла́сий на що; -й

во́бли o^k волеспра́глий;

ВОЗЖАЖДАТЬ запра́г(ну)ти, возхо́ти-, спра́гни-
-вший запра́глий, n^o спра́гни-, $\emptyset$.

ЖАЛЕТЬ шадіти [не ж. сил не щ. сил], д. банува́-; не ж. красок дава́- во́лю фанта́зії; есть о чѐм ж. /не о чѐм ж./ якби щось ва́рте; сам ж. будешь сам нера́д(ий) будешь; не -ея не жалі́вши; не -ея сил не шаді́вши сил;
—й 1. що (m^u хто) жа́ліє $\diamond$, го́товий пожа́літи, сповнений жа́лко, по́нятий жа́лем, жа́лібник, жа́лісли́вец, n^k жа́лісли́вий, жа́лісний, спі́вчу́тливий, 2. що шко́дує $\diamond$, з-й бу́ти оща́дливим, оща́дливий, оща́дний, с y економ-; не -й кула́ков ше́дрий на стусані́;

ПОЖАЛЕТЬ (кого) поспі́вчува́ти кому; $\diamond$; -вший $\emptyset$.

ЖАЛИТЬ жа́літи, жи́гати;

—й що жа́літь, n^k жа́лкий, жа́ло́чий, жа́льливий, жи́жкий, і. жи́гу́н, n^o гострожа́лій;

УЖАЛИТЬ ϕ^p/n . діткну́ти.

ЖАЛКИЙ: ж. вид блі́дий ви́гляд; & жа́лчай-ший найжа́логі́дний.

ЖАЛОБНЫЙ жа́ліблівий, (снів) панахи́дний.

ЖАЛОВАНЬЕ: быть на -ньи служи́ти за пла́ту.

ЖАЛОВАТЬ уди́ляти /на-, дарува́-; ж. к кому вчаща́- до кого;

—й що (m^u хто) уди́ля $\diamond$, р-й уди́лити, ласка́вец, милости́в-, доброчи́н-, доброді́й;

-ый даровани́й, наді́по- /у-, нада́- $\diamond$;

ЖАЛОВАННЫЙ (кому) уди́лений $\diamond$;

ОБЖАЛОВАТЬ заска́ржити /о-/ кого, пода- в суд на кого;

ПОЖАЛОВАТЬ (в гости) примандрува́ти, загости́-, (зда́леку) добу́тися; с чем пожа́ловал(и)? що ска́жеш(-ете)?;

РАЗЖАЛОВАТЬ o^l відібра́ти титу́л, позба́ви́звання.

ЖАЛОВАТЬСЯ ска́ржитис́я, наріка́ти; ж. на пла́кати́ся на; ж. на здоро́вье квоблі́тись;

—йя що (m^u хто) ска́ржиться $\diamond$, схи́льний $\diamond$, ска́ржник, (на до́лю) ски́глий, n^k ска́ржли́вий; -я (на судьбу́) бі́дкало, наріка́й-, ски́глий.

ЖАЛОСТЬ милосе́рдя; ж. овладева́ет жа́ль бе-ре́; из -ти к кому з милосе́рдя до, жа́ліючи /шаді́вши/ кого.

ЖАЛЬ n^p при́кро [мне бчень ж. мені ду́же п.];

ЖАЛЬЧЕ o^k шко́дніш(е).

ЖАНР & піджа́нр.

ЖАР (у хворо́го) гаря́чка.

ЖАРА г. горя́ч, o^k гаря́чнй, p^k гаря́ч.

ЖАРИТЬ сма́жиги, шкварі́-, пекти́, підсма́жувати /об-, (робити з жаром) креса́-, сади́-, сма́лі-, різа-;

—й що сма́жить $\diamond$, зайня́тий сма́женням, р-й підсма́жиги, сма́жій, n^k /- сонце/ жарки́й, палки́й, пекучи́й, палю́-, k^u спеко́тний, т. сма́жильни́й;

-йся смажений, пряже-, /на сонці/ пече-, пале-, смале-; ♀;

ЖАРЕНЬЙ (факт) ф. родзинковий; ♀.

ЖАРИЩА шквара, шкварота.

ЖАРКИЙ (день) парний; -ие страны теплі краї;

ЖАРКО: ни ж. ни холодно ні гірко ні солоно, ні холод- ні душ- /жарко/, *n^o* кисло мені в борщ.

ЖАРОПОНИЖАЮЩИЙ протигарячковий.

ЖАТЬ¹ (- *чобит*) муляти, гризти;

ЖАТЬСЯ горнутися, тисну-; ж. к кому горнутися /припадати/ до кого;

жмущий 1. що тисне ♀, *n^c* мулькйй, 2. що чавить, звиклий чавити ♀, *i*. = **выжимающий**;

жмущийся що тиснегся ♀, р-й при♣, с-и ♦, *i*. пригула, /скутий/ скнара, скупар, скупйй, *n^c* ошадливий, скупенький, скупуватйй; -я в каморке затиснутий у комірчині; -я к матері © припавши до матері; -я к стені прикипйлий до стінки; -я от холода зшуглений з /від/ холоду; ± **прижимающийся**.

ЖАТЬ²: жнущий що (*mⁿ* хто) жне, жнець, ставши жати.

ПОЖАТЬ: посеешь ветер – пожнеш бурю то сіе вітер - пожне бурю.

ЖГУЧИЙ (цилунок) жагучий, (биль) пекуч-, (- кропиву) о^c жижкйй, (- питанья) злободенний.

ЖДАТЬ чекати, очікува-, о^c заждати; ж. не дождаться всі жданики поіс-; ж. принца (- жєниха) вигляда- сонця; ж. с нетерпением ждати,

як билина росі з неба; ж. у моря погоды чекати з моря погоди; жди-дождидй жди-пождй;

ждущий = **ожидающий** + *i*. о^c чєкалєць; -й у моря погоды с^c чєкай-з-моря-погоди;

ЗАЖДАТЬСЯ: -вшийя що всі жданики поїв, © поївши всі ж., *n^c* заждалйй.

ЖЕ © аж [нет же! аж ні!], *ж^m* бо [почему же так? чом бо так?], о. в ката [где же ты был? де ти в к. був?], ж йогó [куда же пойти? куди ж йогó піти?], таки [тот же той таки], ж таки [туда же туди ж таки], то [как же так? як то так?], то ж [а чья же? а то ж чий?]; это почему же? а то чому? да скажите же та ж кажіть; ± Ж.

ЖЕВАТЕЛЬНЫЙ: -ая резина жувачка.

ЖЕВАТЬ: ж. губами плямкати; ж. жвачку = **перезёвывать** ж.;

жующий що жує ♀, звиклий жувати, з-й розжувач-, жувачка, жувакало, *n^c* жувальний, жуїний; -й губами плямкало.

ЖЕЗЛ *ж^m* жезло.

ЖЕЛАНИЕ (напке) прагнення, ф^p воля [прóтив -ия прóти воли]; появилось ж. припала охóта; при -ии мавши бажання /охóту/, якщó захóчєш /за/хóтйти/, коли схóтй-, бажачючи, булó б бажання /охóта/, коли захóчєш; при всём -ии дуже хотівши, (не вийде) хоч би й хотів /-іла +/;

по -ию кого, по чьему -ию на чие бажання; по

собственному -ию на власне бажання /руку/, самохит, власновільно; из -ия /стать/ бажавши; гореть (кто) (страстным) -ем кортйти кого.

ЖЕЛАТЕЛЬНЫЙ (по)бажаний.

ЖЕЛАТИН г. захолод;

ЖЕЛАТИНООБРАЗНЫЙ на взір желатйни, желатйнистйй, г. захолодистйй.

ЖЕЛАТЬ бажати, прагну- ма- охóту; ж. добра /зла/ зйчи-, з. мйсли- добрó /ліхо/; кто -ает хто хóче, кому охóта; никому не -аю так плакать бодай нікому так не плакати;

--й 1. що (*mⁿ* хто) хóче ♀, розохóчений, спóвнебажання, охóпле- ям, *n^c* охóчий, ласйй на що, с. жадущйй, спрагййй, *i*. охóтник, ф^p зголошєний, ± жаждущйй, 2. що зйчить ♀, р-й /з-й/ на зйчити, зичлйвєць, *n^c* зичлйвий, щєдрйй на побажання; -й добра доброзичлйвєць, *n^c* доброзичлйвий; -й зла злосйчлйвєць, *n^c* злосйчлйвий;

-щие хто хóче;

-ый бажаний ♀; страстно -ый вймряний;

ВОЗЖЕЛАТЬ (кто) забагатися кому; + **ВОЗЖАЖДАТЬ**;

-вший = **возжаждавший**;

ЖЕЛАННЫЙ вймряний ♀;

ЖЕЛАТЬСЯ *n^o* багтися [-ось баглося], прагтися.

ЖЕЛЕ драглй.

ЖЕЛЕЗКО залізде.

ЖЕЛЕЗНЫЙ (- обйми) цупкйй;

ЖЕЛЕЗНО! мурóвано! свята! [это ж.! Це м.! +].

ЖЕЛЕЗОПЛАВЛЬНЫЙ залізотопний; ж. за вóд гамарья.

ЖЕЛЕПОДОБНЫЙ драглйстйй.

ЖЕЛИРОВАТЬ творйти желє;

--й *r^c* желєтворний, драглєтвйрний /-творчий/.

ЖЕЛОБИТЬ жолобити.

ЖЕЛТЄТЬ жóвкнутй, *n^o* янтарйти;

--й що (*mⁿ* хто) жóвкне ♀, щораз жóвтйший, майже жóвтйй, напйвйжовкльйй, зажóвтй-, от-óт ужє жóвтйй, с-и ♦, (- *жито*) заповолййй;

ПОЖЕЛТЄТЬ вйжовкнутй ♀;

-вший ♀, вйжовкльйй, пожóвк-, (- *щось жовте*) жóвтйк, (- *пашню*) поповолййй, /с-/.

ЖЕЛТИЗНА о^c жóвтйнь

ЖЕЛТЫЙ: в ж. цвет (помалювати) нажóвто.

ЖЕМАНИТЬСЯ манїж/итися, манйри-, церемóни-, ламá-, кривля-;

-йся що (*mⁿ* хто) ~иться ♀, звиклий /схйльний/ ♦, манйрник, кривляка, *n^c* манйрний, манїж-, церемóн-, тóн-, р. дзйгльова-, о^c манїжстйй.

ЖЕМАННЫЙ церемóнный + *n^c* → **жеманящи-йся**.

ЖЕМЧУЖНЫЙ перластйй.

ЖЕНА: ж. брата братовá; ж. дяди дядина.

ЖЕНИТЬСЯ одружуватися, о^c дружи-, йти під вйнець, бра- шлюб;

-йся = **сочетающийся браком** + (*тричі*) тросе-женець;

-вшийся на одружений з, побра- з, пошлюбле- з, ожене- з.

ЖЕНСКИЙ: ж. пол амазонство.

ЖЕНЩИНА (*безмужня*) стара діва, п^о сinya панчоха, (*неодношлюбна*) багатомужниця;

ЖЕНЩИНЫ жіноттво, краща частина людства, в. бабоба, (*на Сході*) з^н гаремне м'ясо.

ЖЕРЕБЕЦ (*кастрований*) лошак.

ЖЕРЛО (*гармати*) хобот.

ЖЕРНОВ; **ЖЕРНОВА** жорна, (*хатні*) зернотёрка.

ЖЕРТВА г. офіра; **стать -ой геноцида** піті під ніж.

ЖЕРТВЕННИК жертівня, у^р трєбище.

ЖЕРТВОВАТЕЛЬ жертводавец, жертвувач, ± жертвуючий.

ЖЕРТВОВАТЬ жертвувати, клас- на вівтар, іті на /приноси- в/ жертву, наклада- чим (здоров'ям +), г. офірува-; ж. **собой** віддава- себе в жертву,

♦ себе; ж. **собой** раді кого віддава- душу за;

-й що (м^н хто) жертвує ∅, звиклий ♦, р-й по♦, щедрий на пожертви, жертводавец, жертвувач, п^к жертівний, г. жертівний; -й **собой** саможертвний, і. саможертва;

ПО♦♦♦ у^р покласти на вівтар ∅; п. **кем/чем** пожертвува- кого/що; п. **жизнью** відда- життя; п. **собой** о. закри- тілом амбразуру;

-вший ∅;

-йся/-ый жертвуваний, офіро-, приношу- у жертву.

ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЯ м^н приноси (жертв), р^к. жертвоприноси, жертвоприносни.

ЖЕСТИКУЛИРОВАТЬ жестикулювати, розма-ху- руками;

-й що ~ює ∅, звиклий ♦, майстер ~яції, п^к ~яці-йний.

ЖЕСТИКУЛЯЦИЯ мйги, ручна мова.

ЖЕСТКОСТЬ т. р^к збитість.

ЖЕСТКИЙ ф^р (за)крутий, важкий, (*нагляд*) суворий, ⊕ упертый, (*спектр поглядів*) безвиборний, (- *лещата*) цупкий, ф^р монолітний, заліз-, негнучкий, грубий, зморшкуватий, побрижований, збрйже-, д. рапатий, т. збитий [-ая конструкция -та /тверда/ конструкция]; -не меры кругі зэходо; -не условия важкі умови;

ЖЕСТКО цупко ∅.

ЖЕСТОЧАЙШИЙ лютый-прелютый, лютезний.

ЖЕСТЯНКА д. балпанка.

ЖЕЧЬ палити, смали-, пуска- (з) димом;

жгувший що палить ∅, розпечений, звиклий палити, покликаний /радий/ спали-, палій, п^к палючий, пеку-, смалкий, жалкий, с^к пали- [пали-вода, паликопа]; ± ЖГУЧИЙ,

-йся спалований, пале-, пече- ∅.

ЖИВИТЕЛЬНЫЙ живодайний, живоносний.

ЖИВИТЬСЯ; ПОЖИВИТЬСЯ: п. за чужой счєт з'їздити в рай на чужому горбі[у]; тут мбже п. тут пахне смаленим /наше мелється/; не п. мати дулю з маком; -йлся волк – оглблєий да по боку п^о поживйлся як собака мухою;

-вшийя ∅.

ЖИВНОСТЬ п^о живйзна.

ЖИВО (*бачити*) виразно;

ЖИВОЙ ⊕ о^к сьогосвітній, ф^р активний, шпаркий [-ое участие -на (-ка) участь], щирый [ж. восторг щира радість /захопленнє/]; -бого слова не услышишь ніхто не заговорить; до живбого р. дожива; в -ом виде (*показати*) о^к наживо;

ЖИВЕЙШИЙ найжвавіший ∅, живісінський, жвавісін-; (- *участь*) найшпаркіший, найактивнї-, (- *співуття*) найщирї-.

ЖИВОПИСАТЬ: -шущий що (м^н хто) малює ∅, малір, мистець, артист, з^н живописець, п^к мальовничий.

ЖИВОПИСНЫЙ мальовничий, (*щодо малярства*) малярський [-ая техника -ка техника].

ЖИВОТ: толстый ж. широке черево.

ЖИВОТВОРИТЬ животв/орити;

-й що (м^н хто) ~орить, з-й ♦, п^к животворч[н]ий, живодай-, сповне- життя, у^р животворящий, /воду/ ціло-, живло-, е. живу-, живий.

ЖИВОТВОРНЫЙ о^к нешкідливий, (*вплив*) спасєнний.

ЖИВОТНОЕ ⊕ бидло, бидлятина, скотиняка.

ЖИВОТНЫЙ зоологічний [-ая ненависть -на ненависть].

ЖИВОТРЕПЕЩУЩИЙ животрепетний, серцеворущ-, зворущливий, (*повен життя*) живий, (- *тему*) злободєнний, актуаль-.

ЖИВУЧИЙ с. мало не безсмертний; живуч как кошка кто і довбнею не доб'єш кого.

ЖИЖА рідиво.

ЖИЗНЕЛЮБ сонцелоб; **быть -ом** мати живу душу.

ЖИЗНЕЛЮБИЕ о. сонцелобство.

ЖИЗНЕННО ф^р як сонця [ж. **необходимо** треба, як сонця];

ЖИЗНЕННЫЙ п^к вітальний, (*образ*) реальный, живий.

ЖИЗНЕОБЕСПЕЧЕНИЕ: система -ия система виживання.

ЖИЗНЕОБЕСПЕЧИВАЮЩИЙ для виживання; -ие средства засоби виживання.

ЖИЗНЕОПАСНЫЙ: -ая ситуация о мінне поле.

ЖИЗНЕРАДОСТНОСТЬ життерадість, живорадіс[ніс]ть, сонцелобство, живої душі радість.

ЖИЗНЕРАДОСТНЫЙ живорадісний, повен /співнений/ життя.

ЖИЗНЕУСТРЕМЛЕНИЕ г. життєва настанова.

ЖИЗНЕУТВЕРЖДАЮЩИЙ к. оптимістичний, сонцелоб-, живолоб-, динаміч-, о. сонценос-,

співне-життя/енергії/.

ЖИЗНЬ існування, буття, (*вартість існування*) прожиття, прожиток, *ф*^р вік [всю свою ж. весь свій в.], *ф*. житуха [как ж.? як житуха?]; (*чья*) ж. дала тріщину (*під чийми ногами*) урвалася дорога життя; ж. прожити – не піле перейти вік прожити – не піле перейти; *бю*щяя ключом ж. буйнощі буття/життя/; *дорога*я /дешевая/ ж. дороге/дешеве/ прожиття, *ж*^н все дороге/дешеве/; не на ж., а на смерть до загину; *ни* в ж. ні в світі; *в-ни* на віку; *не от хоробшей-ни* не з розкошів, не з добра, *з*² не з гаразд; до *скончання-ни* до скону.

ЖИЛЕТ камізьля, *ф*^р жакет /д/ БРОНЕЖИЛЕТ/.

ЖИЛЕТКА: *от-ки* рукава дірка з бублика, *п*^о дуля в кмені.

ЖИЛЕЦ: не ж. на білому світі *кто* на тонку пряде /на Божій дорозі, в могилу дивиться/ *кто*, землею пахне від *кого*.

ЖИЛИТЬ; **НА◆◆◆** надурити.

ЖИЛИЩЕ житло, *з*^н колиба, нора, казарма, *ж*^н хата; & житлечко.

ЖИЛОЙ (*dim*) г. мешканевий, мешкальний.

ЖИМОЛОСТЬ деревник.

ЖИР (*живих істот*) сало; *не до-ру* не до сміху; *не до-ру, быть бы живу* не до жиру, аби живу.

ЖИРАФ жирафа.

ЖИРАФОВЫЙ: -ая *антилопа* антилопа-жирафа.

ЖИРЁТ обростати салом /тілом/, глэдша, глэдну-;

-й що (*м*^н хто) оброста салом, дедалі глэдший, с-и глэднути, *о*. оброщуваний салом;

ЗАЖИРЁТ закабанити ◊;

-вший закабанілий, оброщий салом ◊, ◊.

ЖИРНЫЙ (*шрифт*) грубий.

ЖИРОК *ф*^р сальце.

ЖИРОТОПНЫЙ салотопний, з. салотопенний.

ЖИТЕЙСКИЙ: *не правила* г. життєва настанова.

ЖИТЕЛЬ *з*^о насельник, (*селища*) селищанин; *прибрежный* ж. бережанин; ж. *предместья* передмішчух; ж. *степи* степовік; *исконный* ж. тубілець, абориген.

ЖИТЕЛЬСТВО мешкання; *вид на ж.* паспорт; *место-ва* осідок, *к*^н місце мешкання, г. замешкання.

ЖИТЬ існувати, топтати-ряст, по світі ходити-, буйним і здоровим, *о*. буй- під сонцем, (*нікчемою*) животи-, нікчемствува-; ж. *чем* 1. жи-/лс- хліб/ з чого, 2. захоплюватися *чим*; ж. *вегетативной жизнью* *ф*. рости як капуста на горді, *жи*- як деревина; ж. в долг жи- на борг; ж. в *люб-ном окружении* купатися в любові; ж. в *нужде* бидува-; ж. в *одиночестве* /одиноко/ самоті-; ж. в *полном достатке* не зна- горя, жи- як у

Бога за дверима /у Христа в записку/, жи-, не знавши горя; ж. в *полном согласии* жи- без чвар, жи- душа в душу; ж. в *постоянной тревоге* жи- на вулкані; ж. в *праздности* не братися і за холодну воду; ж. в *страхе* боя- своєї тіні; ж. в *супружестве* жити в парі; ж. *жалованьем* жи- з платні; ж. на *иждевении* *кого* *ф*. сиді- на *чий* шії; ж. на *что* /жалованье, пенсией/ жи- з чого /платні, пенсії/; ж. на *низком жизненном уровне* не зводити- кінців докупі; ж. на *отлете* жи- на відлюдді; ж. на *ренту* стрігкупони; ж. на *содержании* *кого* утримуватися *ким*; ж. на *широкую ногу* розкошувати; ж. *не по средствам* прожива- більше, як заробля-; ж. *подачками* жи- на ласкавому хлібі, у руки дивитися; ж. *пользуясь покровительством* *кого* *ф*^р жити за *чьєю* (широкою) спін-; ж. *припеваючи* жи-, як мед ши- [живу́т п. живу́ть, як мед п'ють]; ж. с *капитала* *ф*. жи- з копійки; **Божим духом** ж. голодува-; **как-ёте-(можете)?** як живи-здорові?, як Бог мілує?;

живу́щий що (*м*^н хто) живе ◊, звійклий /с-и, покліканий/ жити, з-й /з^м-й/ прожити-, житець, жи-ваха, (*в домі*) мешканець, г. замешкалий, (*в краю*) житель, *п*^н живий (і здоров-), поселений, з доміркою [-й в теле **рыб** з д. утілі **риб**], *о*. буй- під сонцем -й в долг багатий з позичок; -й в *достатке* заможний[і]й, *о*. з достатком; -й в *изгнании*, вигнанець; -й в *мире* /согласии/ з-й жи-без чвар; -й в *невезестве* зашкарублий у нещасті; -й в *нищете* злидар, підточуваний злиднями; -й в *нужде* бідар бідарем; -й в *праздности* звійклий до неробства, гультай, нероба, біло-ручка; -й в *роскоши* звійклий /привчений/ до розкошів, розкошелоб; -й в *свое* удовольствие звійклий жи- собі на втіху, сибарит; -й в *чьей* *сознании* живий у *чий* пам'яті; -й *как* кошка с *собакой* © живши, як кіт із псом; -й на *отлете* завгородній /зацаринський/ (поселенець); -й на *содержании* *кого* утримуваний *ким*; -й на *чужой* *счёт* звійклий жити чужим коштом; -й на *широкую ногу* = -й в *праздности* © розкошуючи; -й *не по средствам* що проживає більше, як заробля; -й *нищенством* що живе з жебрів, старець, жебрак; -й *под одной кровлей* співжилець, з-під одного даху; -й *своим умом* зданий на влас- розум, сам собі пан; -й *чужим умом* мудрий чужою головою; ± *проживающий*;

ЗАЖИТЬ: з. лордом, забарствовавши розпаншитися;

ПОЖИТЬ (*в добрі*) пожити в добрі, побайдкува-; *п*. вдольові нажитися; *п*. в *свое* удовольствие пожити /попогуля-/ на світі; -вём – увидим що було – бачили, що буде – побачимо, побачим як там буде; -вший ◊;

ПРОЖИТЬ: п. весь век неправдой перебрехатися через життя;
НАЖИТЬСЯ: н. — нажился що нажився, то нажився;
СЖИТЬСЯ зростися душею.
ЖИТЬЄ: -тя̑ нет про́світку нема́; -тя̑ не бу́дет п. не бу́де.
ЖМУРИТЬ: ж. и ловить (у гри) жмуритися.
ЖМУРИТЬСЯ щулитися, мружити /примру́жувати/ о́чі;
 -й̑ся що (м" хто) щу́литься ◊, зви́клий /с-и/ мру́жити о́чі, жмурко́, жмурило, о. з примру́женими о́чіма.
ЖМУРКИ: быть лóвлящим в игрэ в ж. жму́рится.
ЖОНГЛІРОВАТЬ жонглюва́ти;
 -й̑ що ~ю́е, зви́клий /с-и/ ♦, за́йнятий жонглюва́нням, жонглер, н" жонглюва́льний, © ~ю́ючи.
ЖРАТВА в. (дія) жертя́, (що) їжа.
ЖРАТЬ: жру́щий = пожирающий;
ЗАЖРАТЬСЯ знахабніти;
 -вший̑ся знахабнілий, ◊.
ЖРЄБИЙ (чий) хрест, льос; по -ию жеребокóм, кінувши жереб.
ЖРИЦА жреки́ня.
ЖУЖЖАТЬ (- бджіл) дзумкати, дзізка-, (в голо-ві) густи́ джмелѐм;
 -й̑ що дзижчѐть ◊, н" дзизкотю́чий, дзизку́-, зумкотю́-, зумкітлівий, дзизкотлі-, (- верете-но) фуркітлі-, фуркотю́чий, (голос) туркотю́-, туркітлівий, о. з дзижча́нням +;
НАЖУЖЖАТЬ: -вший̑ ◊; -й̑ у́ши натуркав-ши по́вні ву́ха;
ПРОЖУЖЖАТЬ (ву́ха) протурча́ти; п. у́ши проточѐ- го́лову;
 -вший̑ все у́ши набри́длий своѐм ту́рканням;
РАЗЖУЖЖАТЬСЯ: -вший̑ся г. розжудже-ний, ◊.
ЖУ́ЛИК махля́р, з. підтяга.
ЖУЛИКОВА́ТЫЙ шахрува́тий, шельмува́-.
ЖУ́ЛЬНИЧАТЬ махл/юва́ти, махля́рити;
 -й̑ що ~ю́е ◊, зви́клий шахрува́ти, з-й̑ замахло-ва́-, здібний /скорий/ на ша́хри, махля́й, махля́р, шельма, ошукáнець; н" р" махльови́тий;
НАЖУ́ЛЬНИЧАТЬ г. натумáнити.
ЖУЛЬЄ махлярня́, шахрайна́.
ЖУ́ЛЬНИЧЕСКИ ша́храми, круті́йством, мах-ля́рством;
ЖУ́ЛЬНИЧЕСКИЙ махля́рський ◊.
ЖУ́ЛЬНИЧЕСТВО махля́рство, ша́хри(-ма́хри), д. фармазо́н.
ЖУ́ПЕЛ о" страши́(д)ло.
ЖУРИ́ТЬ докоря́ти /випіка́- о́чі/ кому́, (чим) д. витакати́ що́ [н. бідність], жс" (кому́ чим) дов-бти́ о́чі.
ЖУРНАЛІ́СТ газетя́р, з" журна́ло́га, н" а́кула

пера́.
ЖУРНАЛІ́СТСКИЙ газетя́рський.
ЖУРЧА́ТЬ дзюрча́ти, цокоті-, дзюркоті-, з^д цо-ркоті-; (- струмки) н^д гомоні-;
 -й̑ що дзюрчи́ть ◊, спóвнений дзю́ркоту, дзю́р-коту́н, дзюркоті́й, н" дзюркотю́чий, дзюркітлі-вий, журкітлі-, (потік) воркітлі-, ф^p сварлі-, о. з дзю́ркотом; -й̑ руче́ек струмо́чок-цокотю́ч-.
ЖУ́ТКИЙ жаский, жахітній, (голос) замогі́ль-ний;
ЖУ́ТКО жа́сно, жа́ско ◊.
ЖУТЬ несві́тський жах, жахі́ття, жахо́ба, о" мо́-торош, (!) жахі́ Господні́!; ж. берѐт се́рце хо-ло́не; до -ти по́хож до щѐму /о́ко-в-о́ко, стра-ше́нно/ подібний.
ЖУ́ХЛИЙ бля́клий, прив'я́-, шóрск-, (лист) збо́вк-.
ЖУ́ХНУТЬ бля́кнути, шóрскнути, прив'яда́ти;
ПОЖУ́ХНУТЬ у. вибля́(ну)ти ◊;
 -вший̑ = ПОЖУХЛЫ́Й, ◊;
ПОЖУ́ХЛЫЙ вибля́клий, прив'я́-, пошóрск- ◊.

3

ЗА ф^p під [за но́мером під но́мером], по [за кем/чем (іти) по кого/що], при [за сто́лом при сто-лі]; за едо́й при їжі, при сто́лі.
ЗАБАВЛЯ́ТЬ ба́вити, розважа́-, тіши-, весели́-;
 -й̑ що (м" хто) ба́вить ◊, зви́клий /маста́к/ ♦, за-ба́вник, потіш-, кумѐд-, веселу́н, н" кумѐдний, розважа́ль-, розваго́вий;
ЗА♦♦♦СЯ ба́витися, забавля́-, о" пустува́ти;
 -й̑ся/-ый̑ (роз)ба́влений; -я захо́пле- забаво́у, р-й̑ забаві́, охóчий до забав, н" грайлі́вий, весь у забаві́.
ЗАБА́ВНЫЙ: -ая істо́рия приди́бненія.
ЗАБАЛЛО́ТИРОВАТЬ о" не обра́ти.
ЗАБЕГА́ЛОВКА забіга́йлівка, г. генде́лик.
ЗАБЕГА́ТЬ: ♦♦♦СЯ: -вший̑ся забігани́й, ◊.
ЗАБЕГА́ТЬ забіг/а́ти; з. впе́ред пха́тися напе́ред, лі́зти попе́ред ба́тька (в пе́кло);
 -й̑ що (м" хто) ~а́, р-й̑ забі́гти, зви́клий ♦, ~а́йло, забі́жний; -й̑ впе́ред зви́клий пха́тися напе́ред; **ЗАБЕЖА́ТЬ** (куди) ф^p підско́чити /за-/; -гй̑! підско́ч!, к. ско́ч!.
ЗАБЕ́ЛИВАТЬ білі́ти;
 -й̑ що (м" хто) бі́лить ◊, з-й̑ за♦, за́йнятий забі-люва́нням, забі́ловач, н" білі́ль- + %;
 -й̑ся/-ый̑ забі́лований, бі́лений.
ЗАБИВА́ТЬ забива́ти, захара́шу-, заглуша́ти;
 -й̑ що (м" хто) забива́ ◊, за́йнятий забива́нням, з-й̑ забі́ти, зви́клий ♦, н" = %; -й̑ го́лову ту́рка-ло; -й̑ зву́ки заглу́шлвий, глу́шник; -й̑ себе́ в го́лову ладѐн забра́ти собі́ в го́лову;
 -й̑ся/-ый̑ забиваний, захара́шу-, заглу́шу-;
ЗАБИ́ТЬ: з. клин ме́жду кем наси́пати при́ску

між *ким*; з. **ключо́м** зафонта́ни-, (- *життя*) за-
буя-; з. **трево́гу** вдари- на спло́х;

ЗАБИ́ТИЙ за́гепаний $\diamond$;

ЗАБИ́ТЬСЯ: з. *куда* за́пахітися, за́тири-; з. в
судоро́ге за́тіпа-, (- *тварин*) задрі́га-; з. в **уго́л**
за́тісну- /за́ші-/ в ку́тку;

-**внийся** $\diamond$, (- *серце*) що ма́ло не ви́скочить з
груде́й; -**я** в **уго́л** за́вме́рлий у ку́тку.

ЗАБИРА́ТЬ забира́ти-, бра́-, хапа́-, с. грабува́-,
експропріюва́-, (*кого*) арешто́вува-; з. в **долг**
боргува́тися; -**аєт** за ду́шу порива́ до живо́го
се́рця; -**алось** за́бірано;

--**й** що (*м^н* хто) ~а $\diamond$, **зві́клий** /схи́льний, с-и/ $\diamond$,
з-й за́бра-, ха́пко, ха́пун, гра́ббіжник, *к^н* експро-
прі́тор, *н^к* забира́ющий; --**й** **си́лу** = **набираю-** с.;

ЗАБРА́ТЬ: з. у *кого* відібра́ти *кому* $\diamond$;

ЗАБИРА́ТЬСЯ (*звідки*) ушпи́ватися; $\diamond$;

-**йся**/-**ий** за́біраний, (- *худобу*) за́йма-, (*отвір*)
за́клада-, *н^к* за́бірний; *н!* **ИЗЫМА́ТЬ**;

ЗАБРА́ТЬСЯ (*куди*) втасува́тися /за-/, втереса́-,
(*звідки*) за́меса-, ви́нес-, (*з хати*) ви́кину-, $\pm$ **ИН-**
ФИЛЬТРОВА́ТЬ;

-**внийся** за́тесаний /у-/, утере́бле-, за́тире-,
за́лізлий /в-/ $\diamond$, $\diamond$;

ЗАБРАННИ́Й: з. **решётко́ю** за́гратова́ний; **ок-**
на -**ны** решётка́ми ві́кна за́гратова́но.

ЗАБЛАГОВРЕ́МЕННО *о^к* наперед.

ЗАБЛАГОРАССУ́ДИТЬСЯ *о^к*: **как** *кому* -**и-**
лось як *кто* сам знав.

ЗАБЛУЖДА́ТЬСЯ помил/я́тися, *ф^р* не могли
збу́- ілюзі́й, ма́- ілюзі́ї, блуді́- (*думкою*); -**аєтся**
кто на очі по́луда впа́ла *кому*;

-**йся** що ~а́єтся $\diamond$, **зві́клий** $\diamond$, збі́тий з пантели́-
ку, введе́ний у блуд /*к^н* ома́ну/, з хи́бними по́-
гляда-, нез-й збагну́ти істи́ни, зашо́ре-, з зашо́-
реними очі́ма; -**я** **гре́шник** *п.* заблу́кана ві́вця;

-**внийся** $\diamond$; $\pm$ **БЛУЖДА́ТЬ**.

ЗАБЛУЖДЕ́НИЕ блуд, *ф^р* збобчення, *р^к* замі-
лення; **вводи́ть** в з. > **ВВОДИ́ТЬ**; **введе́нный**
в з. збі́тий з пантели́ку;

ЗАБЛУЖДЕ́НИЯ *м^н* (*ідейні*) блукання́.

ЗАБОЛЕВА́НИЕ *о^к* захворення́.

ЗАБОЛЕВА́ТЬ захво́рювати, занеду́ж/вати;

--**й**/-**ий** що ~а́є $\diamond$, схи́льний до захво́рення, скру́-
чува- /змо́рю-/ недуго́ю, у ста́дії захво́рення, *н^к*
незду́жацій, хворі́й, шора́з сла́бший /хи́рні-/;

ЗАБОЛЕ́ТЬ (- *зуб*) за́болі-; (*на що*) захво́рі- $\diamond$;

-**вний** 1. $\odot$ захво́рілий, занеду́жа-, засла́б-, 2.
(*зуб*) за́болі-, $\diamond$.

ЗАБО́Р: з. **к** -**ру** тин-у-ти́н; **на́шему** -**ру** двою́-
родний плетё́нь (*родич*) че́рез доро́гу навпри́-
сядкі, деся́та вода́ на киселі́.

ЗАБО́ГА: **одна́ з** *ф^р* тільки́ й думки, **не моя́ з**.
мені не кло́піт, мені нема́ діла, мені не обхо́-
дить; **и** -**ты** ма́ло *кому* і нужди́ ма́ло, і за ву́хом
не свербі́ть; ма́ло -**ты** **о** *чём* не лежи́ть на се́р-

ці *що* [им м. -**ты** **о** нау́ке їм не л. на с. нау́ка];
ЗАБО́ТЫ: **свои** з. *о*. сві́й глек на капу́сту; -**о́т**
ма́ло *кому* голова́ не бо́літь *кого*; **то́лько** **и** -**о́т**
ті́льки й діла́ /й кло́потів/.

ЗАБО́ТИТЬ (*кого*) лежа́ти на се́рці *кому*.

ЗАБО́ТИТЬСЯ турбува́тися /піклува́-, жури́-/
ким, кло́пота- /дба́ти/ за *кого*/на *кого*/що, з. **о**
ком побива́тися за *ким*; **не з. о** *чём* занедбува́ти
що; (**ни** **о** *чём*) **не забóтиться** і в ус не ду́ти;

-**йся** що (*м^н* хто) турбу́ється *чим* $\diamond$, закло́п-
таний *чим*, **зві́клий** /с-и/ $\diamond$, **пóвен** турбо́т /кло́-
потів/, з-й подба́ти, дбайлі́вець, дба́ха, кло́п-
ту́н, *н^к* турбо́тний, турбо́тливий, дбайлі́-, кло́-
пітли́-, кло́пітний, *о^к* піклува́тий, *о.* у кло́потах
про; -**я** **о** *друго́м* з думко́ю про іншого́ /інше/.

ЗАБО́ТЛИВЫ́Й спóвнений турбо́т, (*що бере́же*)
бережі́стий, *ф^р* матерні́ський, опіку́нсь-.

ЗАБРАКО́ВЫВА́ТЬ: --**й** = **браку́ющий**;

ЗАБРАКОВА́ТЬ зганджува́ти $\diamond$.

ЗАБРА́СЫВА́ТЬ закида́ти, занедбува-; з. **грязь-**
ю обкида́- боло́том; з. **ка́мня́ми** ка́менувá-, по-
бивá- ка́мні́ням;

--**й** що (*м^н* хто) закида́ $\diamond$, **зві́клий** /маста́к/ $\diamond$, з-й
/з'-й/ закида́- /заки́ну-/ , кидальнік, закида́ль-,
киду́н, киді́й, *н^к* кидальний + $\%$; -**й** **грязь** *п.*
накле́пник; -**й** **ка́мня́ми** ка́менувáль-, *н^к* ка́мен-
увáльний;

-**йся**/-**ий** за́киданий, занедбув-, занеха́юв- $\diamond$,
(*крам*) заво́жув-;

ЗАБРОСА́ТЬ: з. ша́пка́ми покрити́ ша́пка́ми;

-**вний**: -**й** ш. $\odot$ покривши ша́пка́ми;

ЗАБРО́СИТЬ *о.* кину́ти під ла́ву;

-**вний** $\diamond$; -**й** **му́зика** $\odot$ заки́нувши му́зика;

ЗАБРО́ШЕННЫ́Й занедбаний, забу́тий Бо́гом.

ЗАБРЕДА́ТЬ: --**й** що (*м^н* хто) за́брида́, заблу́ка-
ний, за́брóда;

ЗАБРЕСТІ́ (*випадо́во*) примандрува́ти;

-**дший** заблука́лий, $\diamond$; $\pm$ заблудши́й > **ЗА-**
БЛУЖДА́ТЬ.

ЗАБРЫ́ЗГИВА́ТЬ оббри́зк/увати, обпо́рску-, об-
ля́пу-/за-/;

--**й** що (*м^н* хто) ~а́є $\diamond$, з-й /р-й/ заля́пати, с-и $\diamond$,
ля́пало, по́рська- *н^к* хло́пкий, по́рський, ля́пу-
чий + $\%$;

-**йся**/-**ий** обпо́рскуваний /за-/, за́бри́зку-/ об-/,
заля́пу-/ об-/, заболо́чу-, задрі́пу-, за́брьо́ху- $\diamond$;

ЗАБРЫ́ЗГАТЬСЯ: -**внийся** запо́рсканий /об-/,
за́бри́зк-, заля́п-/ об-/, задрі́п-, за́брьо́х-, забо-
ло́чений $\diamond$, $\diamond$.

ЗАБУ́ЛДЫ́ГА галайда́, голтіпа́ха, (*ти́як*) залива́-
ха.

ЗАБУ́ЛДЫ́ЖНЫ́Й *о^к* голтіпа́цький.

ЗАБУ́РИВА́ТЬ забу́р/ювати, бури́ти;

--**й** що (*м^н* хто) ~а́є, **зві́клий** $\diamond$, з'-й /р-й/ забу-
ри́-, бури́льний, *н^к* бури́льний, забу́рюваль-;

-**йся**/-**ий** забу́рюва-, бу́ре-

ЗАБЫВАТЬ забувати, не пам'ятá-, викидá- з голови, о. пуска- в непам'ять, *ф^p* випуска- з уваги, не враховува-, (*речи*) покидá-, залишá-, не бра-, (*милу*) розлюбли-; з. о ком не дума-/не дбá-/про /за/кого, байдужі- до кого; не слéдуєт з. и о том *ж^m* і те сказати;

-й що (*мⁿ* хто) забува́ $\diamond$, схильний /звiклий/ $\blacklozenge$, з-й забу-, забудько, недба́ха, *н^k* забудькуватий, безпам'ятний, забутливий + **ЗАБЫВЧИВЫЙ**; -й о ком байдужий до кого;

ЗАБЫТЬ (*свідомо*) викинути з пам'яті; $\diamond$;

ЗАБЫВАТЬСЯ не пам'ятáтися, вилітáти з голови, припадá- пілом, іти в забуття /небуття/, (*у сварці*) втрачá- контроль над собою, *н^k* зривáтися з ланцюга; не з. жити в пам'яті;

-йся/-ый забуваний, не врахову-, розлюблю-; -я що забувається +, схильний $\blacklozenge$ ся, непам'ятливий, $\odot$ забуваючи з ким ма́е до дiла, (*у сварці*) втративши контроль н. с.; -я сном /во сне/ р-й забу́тися у сні, заспоко́ений /угамова-/ сном;

ЗАБЫТЬСЯ *н^o* уплисти́ за водою; $\diamond$;

ПРИЗАБЫТЬ: -вший(ся) $\diamond$; -й *к^r* призабу́лий; -я призабу́тий, о. присипаний поро́хом (ча́су);

ПОЗАБЫТЬ призабу́ти;

-вший(ся) $\diamond$; -йся призабу́тий;

ЗАБЫТЫЙ: давнó з. *н^o* перезабу́тий.

ЗАБЫВЧИВЫЙ непам'яткий, непам'ятливий, непам'яту́щий; $\odot$ о. забудьків брат.

ЗАБЫТЬЕ: насланное ча́рами з. *н^o* обма́ра [в -ом ч. -тiй в -áри].

ЗАВАЛ δ . зава́га.

ЗАВАЛИВАТЬ: -й що (*мⁿ* хто) зава́лює $\diamond$, р-й /з-й, з^r-й/ зава́ляти, *н^k* зава́лювальний, зава́льний, зава́листий + %;

-йся/-ый зава́люваний /про-/ , заки́ду-, *н^k* зава́льний; -я що зава́люється $\diamond$, нахи́лований /по-/ , і. валя́ка, *н^k* зава́льний, валя́щий, зава́листий;

ЗАВАЛИТЬСЯ хо́ть -и́сь хоч гре́блю га́ті, хоч лопа́тою вигриба́й.

ЗАВАРИВАТЬ: -й що зава́рює, го́товий /з^r-й/ зава́рити, *н^k* = %;

ЗАВАРИТЬ: з. ка́шу нава́рити пи́ва, заті́я- бу́чу; ты зава́рил ка́шу, ты и расхлѣбывай хто нава́рив, той хай і їсть; ты -и́л ка́шу, а мне расхлѣбывать ти нава́рив ка́ші, а мені їсти, сліпий завинив, а горба́того повісили;

-вший $\diamond$; -й ка́шу коло́тник, $\diamond$;

-йся/-ый зава́рюваний; -я *н^k* ~истий, зава́рний.

ЗАВАРУХА завору́ха.

ЗАВЕВАТЬ: -й що (*мⁿ* хто) зава́ва, з-й зава́яти, *н^k* зава́йливий.

ЗАВЕДЕНИЕ (*звичай*) зава́д, узвича́ення, р. уста́нова, (*контора*) бюро.

ЗАВЕДОВАТЬ зава́дувати, керува́-, головува́-; -й що (*мⁿ* хто) ~ує $\diamond$, наста́влений /призна́че-/ + $\blacklozenge$, зава́дувач чо́го, керівник, управі́тель, голова́.

ЗАВЕДОМО наперéд, зазна́кі, *ф^p* у за́в'язку, від поча́тку [з. ло́жний брехли́вий у за́в'язку, б. від поча́тку].

ЗАВЕРБОВЫВАТЬ: -ающий = вербу́ющий.

ЗАВЕРИТЕЛЬ посві́дник, *ф^p* свідо́к.

ЗАВЕРТКА (*у бандури*) натяга́ч струн, т. закру́тка, що закру́чується.

ЗАВЕРТЫВАТЬ заго́рт/áти, замо́тува-, завивá-, закру́чува-;

-й що (*мⁿ* хто) ~á, з-й /с-и/ $\blacklozenge$, поклі́ка- заго́рну-, ~áльник, ~áйло, /рiч/ ~áч, *н^k* ~áльний + %;

-йся/-ый заго́ртаний, замо́тув-, завив-, закру́чу-.

ЗАВЕРШАТЬ кінчáти, закінчува- /ви-/ , завершува- /ви-/ , довбди- до кінця, *ф^p* зами́ка- коло; -й що (*мⁿ* хто) ~á $\diamond$, з^m-й /з-й, поклі́ка-/ закінчи́ти, завершува́ч, (*стиг*) верши́й, верши́гора, *н^k* заверша́льний, верши́ль-, закло́ч-, фіні́ш-, кінце́вий, о́станній + %;

ЗАВЕРШИТЬ: з. сде́лку вдáрити по рука́х; з. разви́тие ви́вершится;

$\blacklozenge$ ся $\blacklozenge$ ся $\diamond$, (- рік, де́нь +) добіга́ти кінця;

-йся/-ый закінчува́ний /ви-/ , завершу- /ви-/;

ЗАВЕРШИТЬСЯ ви́вершится $\diamond$.

ЗАВЕРЯТЬ засві́дчувати, запевнюва-;

-й що (*мⁿ* хто) ~ує $\diamond$, поклі́каний /го́тов-/ за-сві́дчити, запевнюва́ч, ю. посві́дник, зⁿ завіри́тель, *н^k* засві́дчувальний + %;

-йся/-ый засві́дчува́ний, запевню-.

ЗАВЕСА: дымова́я з. фі́говий листóк, камуфля́ж, маскува́ння, шту́чна сму́га дiму.

ЗАВЕШИВАТЬ запи́н/áти, завішува-;

-й що (*мⁿ* хто) ~á $\diamond$, з^m-й зап'я́сти, звiклий /с-и/ $\blacklozenge$, запи́нальний, *н^k* запи́нальний + %;

-йся/-ый запи́нан[т]ий, завішува́ний;

ЗАВЕШАТЬ зашто́рити $\diamond$;

ЗАВЕШАННЫЙ зашто́рений $\diamond$.

ЗАВЕЩАТЕЛЬНЫЙ *ф^p* спа́дковий [-оє розпо́ряже́ние -ва во́ля, *кⁿ* -ве розпо́рядже́ння].

ЗАВЕЩАТЬ запові́дати, відпи́сува-, відка́зува-, з. заві́щá-;

-й що (*мⁿ* хто) запові́да $\diamond$, запові́дач, áвтор ду́хівниці, *н^k* запові́дальний + %, $\odot$ запові́даючи $\diamond$;

-ый запові́даний, відпи́сув-, відка́зув- $\diamond$.

ЗАВИВАТЬ (*волос*) кучеря́в/ити, завивá-, *ф^p* закру́чувати,;

-й що (*мⁿ* хто) ~ити $\diamond$, звiклий $\blacklozenge$, р-й за $\blacklozenge$, за́йня-тий за́в'язкою /кучеря́вленням/, (*рiч*) завивáло, *н^k* = %;

-йся/-ый кучеря́влений, завива-, закру́чува-; -я пи́рог завива́нець.

ЗАВИДНЫЙ (- рису) за́здристі гідний.

ЗАВИДОВАТЬ за́здрити, за́здристі-, диві́тися за́здрим о́ком, о. кова́ти сли́ну, *ф^p* поривá- о́чі, ма́- за́здристі́ на ко́го; з. чему́ за́здри- на чо́; за́вiдова́л кто́ їли за́здри́ти ко́го;

-й що (*мⁿ* хто) за́здри́ть $\diamond$, по́йня́тий за́здри́сто

до *кого*, *з*здрісник, *з*авид-, *з*авида, *з*авидько, *н*^к *з*здрій, *з*здрісний, *з*авидливий, *з*авидючий, *з*аздрокій;

ИЗ♦♦♦СЯ: -вшійся сточений *з*здрістю.

ЗАВІНЧИВАТИ *з*агвінчувати, *з*акручу-, *з*авірчу-, *з*ашрубіву-;

--й що *з*агвінчує $\diamond$, *з*віклий $\clubsuit$, *з*-й *з*агвинті-, *з*айнятий *з*агвінчуванням, *н*^к = %;

-йся/-ый *з*агвінчуваний, *з*акручу-, *з*ашрубіву- $\diamond$.

ЗАВИРАТЬСЯ *з*абріхуватися;

-йся що *з*абріхується, *с*хидьний $\clubsuit$, *б*решко, *з*абреха, *б*рехун(ець), *н*^к *б*рехливий, *з*абрехуший, *ж*^н *з*амелуватий, *о*. з *Брехунівки*;

ЗАВРАТЬСЯ: -вшійся *з*абріханий, $\diamond$.

ЗАВИСАТЬ: --й що (*м*^н хто) *з*ависа, *п*окінутий *в*існути, *н*^к *к*^н *з*авісливий + *з*ависший;

ЗАВИСНУТЬ: -йшій *з*авіслий.

ЗАВИСЕТЬ *з*алéжить, *ф*^р *л*еж- [секрét *успéха* -ит от *ч*его секрét *успéха* *л*еж-ит *у ч*ому]; *н*е *з*. *м*ати *в*ільні *р*уки;

--й/-имый що (*м*^н хто) *з*алéжить, *у*залéжнений, *п*ов'яз- з *ч*им, *н*^к *з*алéж-, *н*есамостій-, $\odot$ *п*ідпорядкова- /*п*ідлégлий/ *к*ому, *о*. у (*ст*алій) *з*алéжності; *в*сецéло -й цілком *п*ідвладний; *н*и от *к*огó *н*е -й сам собі *п*ан; *в*сé, от *к*огó -ще *в*се, що *в* *ч*ийх *с*ілах.

ЗАВИСИМОСТЬ *з*алéжність; *в* -ти от *ч*его як до *ч*ого [в -ти от *л*ичности як до *ч*оловіка], як на *щ*о [в -ти от *в*кyса як на *ч*ий *с*мак]; *в* -ти от *в*ремени *г*ода як до *п*орі *р*оку.

ЗАВИСТЬ: *к* -ти *ч*ей на *з*дрістість /*з*здри/ *к*ому; *с* -стю *з*дрдо, *з*здрісно.

ЗАВИТОК (на *п*исьмі, на *б*удівлі) *ф*ігель.

ЗАВИТУШКА *к*учерик, (на *п*исьмі) *з*акарлбчка;

ЗАВИТУШКИ: *с* -ами (*п*очерк) *г*адючкуватий.

ЗАВЛАДЕВАТЬ *з*аволодівати, *з*апасіда-, *о*. *п*риб-іра- до *р*ук;

--й = *о*владаючий; -й *в*ниманіем *з*віклий *п*ривертати /*з*-й *п*риверну-/ *у*вагу;

ЗАВЛАДЕТЬ *з*апасісти $\diamond$; *з*. *ч*ем *з*апопас- *щ*о, *о*^к *п*еребра- до *с*воїх *р*ук *щ*о [з. *р*азговóром *п*. *р*озмóву до *с*. *р*.]; *з*. *у*мóм *з*апасти *в* *г*лобу;

-вшій $\diamond$, *к*^н *з*аволоділий, *з*апасі-.

ЗАВЛЕКАТЬ *з*агягати, *з*аманова-, *з*аблюва-, *с*покушу-;

--й що *з*аманює $\diamond$, *з*-й /*р*-й, *г*отóвий/ *з*агягті, *з*аманювач, *з*вбник, *с*покус-, *з*аохóт- до *з*вб; *н*^к *з*вблівий, *з*надлі-, *с*покусли-, *з*аманли-, *м*анлі-, *м*агнетічний; -й *с*лішком *д*алеко *з*-й *з*агягті *з*адалéко;

-ый *з*агяганий, *з*аманов-, *з*аблю-, *з*наджу-, *с*покушу-, *з*аохóплю-;

ЗАВЛЕЧЬ (*з*аком *і* *п*.) *з*агачити; $\diamond$.

ЗАВОД (*к*інський) *р*озлідник; *н*ефт*е*перерабáтывающий *з*. *р*афінарня.

ЗАВОДІЛА *о*. *п*ёрша *с*кріпка.

ЗАВОДИТЬ *з*аводіти, *з*апроваджува-, (*б*учу) *з*дйма-, *з*аколóчува-, (*п*ружину) *н*акручу-; *з*. *в* *т*уник *з*аводити у *г*лухий *к*ут /*б*езвихідь/;

--й що (*м*^н хто) ~ить $\diamond$, *з*віклий $\clubsuit$, *з*-й /*з*'-й/ *з*авéсті, *з*аснóвник, *і*ніціатор, *з*ачинáтель, *з*апроваджувач, (*с*варку) ~ій /*з*аводіяка, *п*ривідець, *п*ривідник/ *ч*ого, *н*^к = %, *о*. *д*ля *з*авéдення /*з*аводу/;

ЗАВÉСТИ: *з*. *д*ружбу *з*апрятелювати $\diamond$; *з*. *о*быкновéние *в*зя- *м*оду; *з*. *р*азговóр *п*овéсті *м*ову; -édший $\diamond$;

ЗАВОДИТЬСЯ (*з* *к*им) *з*ачіпати́ся; $\diamond$;

-йся/-имый *з*аводжуваний, *з*апровадж- (*п*ружину) *н*акруч-, /*с*варку/ *з*дйманий, *з*аколóчува-, (*п*рилад) *з*аводний; -я *н*^к *з*аводіяцький, *з*абія-;

ЗАВÉДЕНО *ф*^р *в*едéться [если так *з*. *р*аз так *в*.].

ЗАВОДНОЙ: *к*ак *з*. як на *п*рубáх.

ЗАВОЕВАНИЕ (*у* *борні*) *в*иборення, (*з*добуте) *з*авойовання.

ЗАВОЁВЫВАТЬ *з*добувáти, *з*авойóву-, (*п*рава) *в*ибóрю-;

--й що (*м*^н хто) ~á $\diamond$, *п*окліканий /*н*аціле-, *н*астáвле-, *з*-й/ *з*добути, ~ець, *з*авойóвник, *а*. *к*онкістадор, *с*. *п*оневóлювач, *н*^к *а*гресівний, *з*агáрбницький, *з*авойóвниць-, *о*^к *п*оневóльчий, *о*. у *п*роцéсі *з*добуття;

-йся/-ый *з*добуваний, *з*авойóву-, *п*оневóлю-;

ЗАВОЕВАТЬ: -áli /-áло/ *т*о/що *з*добуто /*з*авойовано/*к*им/*ч*-;

-вшій $\diamond$; -й *в*сеобщее *п*ризнáние *в*ізнаний *г*еть *у*сіма, *з*агáльновізнаний, *д*уже *п*опуляр-, $\diamond$.

ЗАВОЗИТЬ: --й що (*м*^н хто) *з*авозить, *п*окліканий *з*авéзті, *в*озій, *н*^к = %, *р*^к *з*авозій, *з*авозянин; -имый *з*авóжуваний, *р*^к *з*авозний.

ЗАВОЛАКИВАТЬ (*х*марами) *у*кривáти, *з*астіла-, (*с*віт) *з*асóтува-, (*с*лізьми) *з*аснóву-; *з*. *т*учами *з*ахмарю-;

--й що (*м*^н хто) *з*агяга $\diamond$ +, *п*окліканий /*з*^м-й, *з*-й, *г*отóвий/ *з*агягті, *і*. *з*аволóка, *н*^к = %; -й *т*учами (*вітер*) *х*марогóн;

-йся/-ый *з*агяганий $\diamond$, (*х*марами) *у*кривá-, *з*астіла-, *з*астéлюва-; -йся *т*учами *з*ахмарюва-.

ЗАВОРАЧИВАТЬ *з*аворóж/увати, *ч*арувá-, *г*іпнотизувá-;

--й що (*м*^н хто) ~ує $\diamond$, *з*-й /*п*окліка-/ *з*аворóжити, *в*орожій, *ч*аклун, *в*орожбіт, *н*^к *з*аворóжливий, *г*іпнотичний, *с*^к *з*аворóжі- [-й *д*ушу *з*аворóжі-*д*уша];

ЗАВОРОЖИТЬ (*і*х) *е*. *п*оробіти /*п*очині-/ *і*м.

ЗАВОРАЧИВАТИ *з*авертáти /*п*о-/ , (*на* *ш*ляху) *с*кручува-; (*рукава*) *з*акáсува-, *з*акáчува-; *з*. *д*енгáми *о*бертá- *г*исячáми;

--й 1. що (*м*^н хто) *з*авертá $\diamond$, *з*віклий $\clubsuit$, *р*-й *с*круті/, *з*авертáйло /*п*о-/ , *н*^к = %, $\odot$ *с*áме на *п*óворбі /*с*круті/, 2. *з*авéртывающий, *н*^к = %; -й *д*енгáми *з*апáнібрáта *з* *г*исячáми;

-йся/-ый 1. *п*овéртаний /*з*а-/ , *с*кручу-, 2. *з*акá-

чу-, закасу-, закочу-, засуку- + **завертгиваю-**щийє.

ЗАВСЕГДАТАЙ стáлий /чáстий/ бувáлець, чáстий гiсть, о. нiкóли не бракує когo.

ЗАВТРАК *п.* ждáник [-ами сыт не будешь -ами не наiсiся].

ЗАВТРАКАТЬ снiдати;
-й що (*м^н* хто) снiда, звiклий $\diamond$, снiдальник, о. за снiданням.

ЗАВУАЛIРОВАТЬ *д^к/н^{дк}* (*хиби*) заличкóбувати/ заличкувати.

ЗАВЫВАТЬ завивáти, вiти, ревтi;
-й що (*м^н* хто) вiє $\diamond$, звiклий /с-и/ $\diamond$, реву́н, (*жалибно*) скиглий, *п^к* реву́чий, с. стореву́чий, з голосним вiттям /рэво́м/.

ЗАВЫШАТЬ завищувати, (*норми*) збiльшу-;
-й що (*м^н* хто) завищує $\diamond$, з-й завищити, звiклий $\diamond$, *п^к* т. завищувальний + %;
-йся/-ый збiльшуваний, завищу-, о. щорáз бiльший /вищий/.

ЗАВЯЗАТЬ; ЗАВЯЗНУТЬ захря́с(ну)ти;
-язший що загру́з $\diamond$, засмо́ктаний багно́м /бо-ло́том +/, *п^к* загру́злий, захря́слий, $\diamond$.

ЗАВЯЗКА: ПОД (САМУЮ) ЗАВЯЗКУ по са́му за́в'язку

ЗАВЯЗЫВАНИЕ (стосунки) започаткува́ння, з. нав'язува-, започаткóва-.

ЗАВЯЗЫВАТЬ в'язáти, обв'язува- /пере-/, (*дружбу*) започаткóбува-; з. **отношения** заходи- у /з. нав'язува-/ стосунки;
-й що (*м^н* хто) в'я́же $\diamond$, з-й /з^г-й/, покликá-, р-й/ зав'язáти, *п^к* в'язáльний + %, $\pm$ **вяжущий**; -й **отношения** р-й мáти стосунки;
 $\diamond\diamond\diamond$ **СЯ**: -ались **романы** о^к плелáся лóбóв;
-йся/-ый зав'язуваний /по-/, зашмóргу-, в'язаний, *п^к* о^к в'язкий.

ЗАВЯЗЬ (*брунька*) з. пупляшк.

ЗАГАДЫВАТЬ зага́дувати, (*наперед*) вищувáти;
-й що (*м^н* хто) зага́дує $\diamond$, звiклий $\diamond$, меткий на за́гадки, зага́дко; -й **наперед** вищун, ора́кул, з-й казáти наперед.

ЗАГАЖИВАТЬ загі́джувати, запогáнювати, гáдити, паску́дити;
-й що (*м^н* хто) загі́джує $\diamond$, з-й запаску́дити, схiдний запогáнюва-, *п^к* паску́дний, гидю́чий, гидосвiтний;
-йся/-аемый загі́джуваний, запаску́джу-, запогáню- $\diamond$;

ЗАГАДИТЬ обпаску́дити, забагнiти $\diamond$;

ЗАГАДИТЬСЯ *п^к* запогáнити, забагнiти $\diamond$.

ЗАГАР о^к засмаг.

ЗАГИБАТЬ гну́ти, загина́- /пiд-, пере-/
-й що (*м^н* хто) загина́ $\diamond$, звiклий /с-и/ $\diamond$, покликаний /з-й/ за́ $\diamond$, *п^к* т. загина́льний; -й **слово** чóрний рот; -й **цiну** з-й заправiти цiну;
-йся/-ый гну́тий, загина́н[т]ий, о. легкий на згин, *п^к* гнучкий, вигiнистий /за-/, еластичний,

гну́чий, /- рiчку/ колiнкува́тий;
ЗАГНУТЬСЯ *ж^н* опрягтiся; з. **крючком** за-кандзюбитись;
ЗАГНУТЫЙ загну́тий, закаблóчений, (*зачком*) закандзю́бле-.

ЗАГЛАВИЕ титул.

ЗАГЛАВНЫЙ (*вiри*) заспiвний, *п^р* паровóз; -ая **роль** пiрша /провiднá/ рóля /роль/.

ЗАГЛАЖИВАТЬ: -й що (*м^н* хто) загла́джує $\diamond$, з-й /з^г-й, р-й/ загла́дити, *п^к* = %, $\pm$ **глядающий**;
-йся/-ый загла́джуваний, (*праскою*) прасóв-, (*зрiх*) затiр-.

ЗАГЛАТЫВАТЬ за́кóбтувати, лигáти, ковтáти;
-й що (*м^н* хто) лигá $\diamond$, р-й /з-й/ лигну́ти, глiтáти, о^к лигáка, *п^к* ковтáльний + %, $\pm$ **глотающий**;
-ый за́кóбтуваний /про-/, ко́вта-, ли́га-.

ЗАГЛУШАТЬ заглу́шувати, тамувáти, сти́шу-, при́тлумлю-;
-й що (*м^н* хто) заглу́шує $\diamond$, звiклий $\diamond$, покликаний /з-й/ заглу́ши-, глу́шний, *п^к* глу́шильний, заглу́шливий, тамувáльний + %;
-йся/-ый глу́шений, заглу́шуваний, сти́шу-, при́тлумлю-, (*биль*) тамó-, загамóву-, (*вогонь*) зага́шу-.

ЗАГЛЯДЕНЬЕ: одно́ з. куди твоє дiло [дорóга – одно́ з. дорóга, к. т. д.], (- коней +) на всю губу.

ЗАГЛЯДЫВАТЬ загляда́ти, (*у гости*) вчаща́-, нави́дуватися, (*по кутках*) ни́шпорити, шука́- о́чима; & позагляда́-;
-й що (*м^н* хто) загляда́ $\diamond$, звiклий $\diamond$, ни́шпорка, о^к зiркало, зазира́ка, загляда́йло, о. зирк туди, зирк сюди; -й **вперед** далекоглядний;

ЗАГЛЯНУТЬ кiнути око́м $\diamond$.

ЗАГЛЯДЫВАТЬСЯ задивля́тися;
-йся що (*м^н* хто) задивля́ється, схiдний /звiклий/ $\diamond$, роззя́ва, витрiща́ка, продаве́ць витрiшок, *п^к* роззявкуватий + %.

ЗАГНИВАТЬ загнива́ти, гнiти;
-й що гниє $\diamond$, загниваний, загниву́щий, с-и $\diamond$ + гнию́щий.

ЗАГОВАРИВАТЬ забала́кувати, о. обзивáтися слóвом, зав'язувати розмóву; з. **зубы** пiдпуска́ляси, забала́кува- зуби;
-й що (*м^н* хто) забала́кує $\diamond$, звiклий /с-и/ $\diamond$, р-й забала́ка-, охóчий до розмóви; -й **зубы** шепту́н /шептухá/, зня́хур, *п.* о́козамiлювач, мастáк завивáти ба́ки;
-ый забала́куваний, (- зуби) замóвлю-, ви́дшп-ту-, заговóрю-;

ЗАГОВОРИТЬ обзивáтися, відкрити рóт(а), пору́ши- мовчанку, розв'язá- губу́, д. припитáтися; -йла **совесть** обзивáлася со́вiсть;
-вший о. пору́шник мовчанки, $\diamond$.

ЗАГОВАРИВАТЬСЯ о. плiсти́си нiсенiтницi, грiпi- язикóм, розпускáти /розв'язува-/ язик(á), дава́- во́лю язикóу;

-**йся** 1. що (*м'* хто) забалакується, 3-й /годовий/ розпустити язик(а), дурноляп, словоблуд, безконтрольний базіка, 2. = **заговариваемый**.

ЗАГОВОР: з. молчання навмісне замовчування, з'^н змова замовчування.

ЗАГОН: **быть в -не** у Бога теля з'їсти.

ЗАГОНЯТЬ загонити, заганя-; з. в тупик припіра- до стінки, п^о заводити на слизькє;

--й що (*м'* хто) заганя, р-й загнати, звиклий ♦, загонич, (за)гоній, заганяйло, у^р гонитель, ± гоняющий; -й в угол 3-й приперти до стінки;

-**йся/-ый** коб заганяють, гнаний, гоне-;

ЗАГНАТЬ (*гоном*) затовкти, (*куди*) запротори [з. тудя, куда вброн костей не занесёт з. туді, де козам рогі правлять]; з. в гроб загна- в могилу; з. копейку урва- куш; з. в тупик /угол/ к. прищучи-;

ЗАГНАТЬСЯ задалеко забігти /заїха-, забратися/ ♦; з. в несчастье загнатися у нещастя, напирати н.;

ЗАГНАННЫЙ затовчений ♦.

ЗАГОРАЖИВАТЬ городити, загороджува-, затуля-, закрива-;

--й що (*м'* хто) городить ♦, р-й /з'-й, 3-й/ загородити, звиклий ♦, зайнятий городьбою, загороджувач, п^к загородний, загороджуваль-; -й путь кому © ставши поперек чиеї доріги;

-**йся/-ый** загороджуваний /пере-/ , затулю-, закри-.

ЗАГОРАТЬ смягнути, смалітися, засмажува-, обпалюв- (сбнцем);

--й що (*м'* хто) смалиться ♦, засмажуваний, засмально-, обпалю- (сбнцем), звиклий смалітися, охочий смягнути (на сонці) +.

ЗАГОРАТЬСЯ (*чим*) перейматися; **сёрдце /душа, кровь/ -яется** сёрце /душа, кровь/ паленіє;

-**йся** що займається ♦, поймаий /охоплюва-/ вогнём, (- *светло*) засвічува-, п^к займістий, т. запальный; -я *чем* швидко до чоґо;

ЗАГОРЕТЬСЯ: -вшийся що зайнявся ♦, поймаий вогнём, забгнений, (*бажанням*) перейнятий, /пб'/, д. загорілий, Ё; -я **гневом** спалені-; -я **желанієм** перейнятий бажанням.

ЗАГОРНЫЙ загірній.

ЗАГОТОВЛЯТЬ готувати, дба- на [з. **приданое** д. на посаг, д. на рупники];

--й що (*м'* хто) готує ♦, зайнятий заготівлею, заготівельник, заготівнік, п^к заготовчий, заготівельний;

-**йся/-ый** готований, заготовлю-;

ЗАГОТОВИТЬ (*припасаючи*) пристарати.

ЗАГОТОВОЧНЫЙ к. заготовчий, (*материал*) на заготівку, заготівчий.

ЗАГРАДИТЕЛЬНЫЙ ф^р запобіжний [з. **огонь** з. вогонь].

ЗАГРАЖДАТЬ: --й = **загораживающий** т. за-

хисний.

ЗАГРАЖДЕНИЕ загоріда [проболочные -ия дротяна з.].

ЗАГРЕБАТЬ гребті, загіба-, (*не лише гроші*) горну-;

--й що (*м'* хто) гребє ♦, р-й /ласий/ загребті, звиклий з., загребє, загібальник (*жс* -ниця) п^к загребущий, загребистий, загібальний, о. довгорукій + %; -й **дєньги** загребє; -й **жар чужими руками** ласий гребті жар чужими руками; -**ый** загібаний, гребє-, загірта-, гярба-, загірбува-. п^к загірбний.

ЗАГРІВОК п^{пн} загірвок; **быть отягчённым чем** мати що на карку, бути обтяженим чим.

ЗАГРÓБНЫЙ тоґосвітній; з. мир засвіти, о^к позасвіття.

ЗАГРОМОЖДАТЬ захарашувати, (*мотлохом*) забивати;

--й що (*м'* хто) ~ує ♦, звиклий /с-и/ ♦, захарашувач, п^к захарашувальний + %;

-**йся/-ый** захарашуваний, завалю-, заби-, заставлю-.

ЗАГРОМОЖДЕНИЕ о^к заваля.

ЗАГРУЖАТЬ вантажити, завантажува-, ладува-, заладывува-;

--й що (*м'* хто) вантажить ♦, зайнятий ладуванням, вантажник, ладів-, ладуваль-, завантажувач, (*працею*) 3-й обтяжити, п^к (за)вантажний, завантажуваль- + %;

-**йся/-ый** вантажений, завантажува-, ладб-, (*працею*) обтяжу-, п^к завантажний ♦.

ЗАГРЫЗАТЬ; ЗАГРЫЗТЬ ф^р заскубти.

ЗАГРЯЗНЯТЬ бруднити, забруднюва-, занечішчу-;

--й що (*м'* хто) бруднить ♦, звиклий забруднювати, забруда, задрипа, занечішувач, призвідець забруднення, п^к кальний, бруд-, калький + %;

-**йся/-ый** забруднюваний, занечішчу-, закалю-, д. забруджу-; -еє **вещество** забруднювач;

ЗАГРЯЗНЁННЫЙ заболочений ♦.

ЗАГУЛ; ЗАГУЛЫ гулі.

ЗАД: -ом **наперёд** назадгүз.

ЗАДАБРИВАТЬ піддобрювати, уласкавлю-, загоджу-, годити як болящі кому; з. *кого* піддобрюватися під *кого*;

--й що (*м'* хто) уласкавлює ♦, піддобрюваний під, скорий на улещання, звиклий піддобрюватися, 3-й /ласий, годовий/ задобрити, піддобрювач, забігайло, підшива-, підлипа-, лестун, лизун, підлесник, підлабуз-, п^к запобігливий, улєсли- /під-/;

-**йся/-ый** піддобрюваний, уласкавлю-, загоджу-, задобрю-, улєщу-.

ЗАДАВАТЬ завдавати; з. **загядки** г. годува- загядками; з. **тон** о^к гра- першу скрипку, заспівава-, чини- заспів;

—й що (*м*^н хто) завдає $\diamond$, годівий /покліканій/ завдати, давєць, *н*^к завдавальний, (*генератор*) матірній, *о*^к завдавший; —й балы звиклий уряджати бал[і]; —й *вопрѳс кому* з питаннѳм до *кого*, з питаннѳм на устах; —й *пѳрцу /жѳру/ р-й* втѳр-маку; —й *страх* страхопѳд, страшило, страшѳк; —й *тон* головнѳ фігура, заспѳвувач, пѳрша скрипка, флѳгер, *н*^к заспѳвний лейтмотѳв; —й *урѳк* давѳць завданнѳ;

—ый завдаваний, загѳду-;

ЗАДАТЬ: з. *дѳру /стрекачѳ/ дременути, чкурну-, дмухну-, да- дмухачѳ, наживѳ- п'ятами, врѳза- поли*; з. *по пѳрвое число* всѳпа- по саму зав'язку; з. *пѳрку* відшмагѳ- /попо-;/ з. *трѳпки* всѳпа- бѳбу;

—вший *взбѳчку /гѳну, жѳру, звѳну, пѳрцу, тѳску, трѳпки/ © давши духопѳлу /бѳбу, кладу, кѳчми, нѳтруски, прочухѳн-/.*

ЗАДАВАТЬСЯ ставитися, високо нестѳся пѳред *ким*, ходѳти, як пѳва /пѳвою, павичѳм/, $\diamond$. фасѳнитися; з. *вопрѳсом* © сушитѳ (ламѳ-) голову *чим*; з. *цѳлью* клѳсти собѳ за мету;

—йся 1. *знанаючийся*, 2. *—я чем* що ставѳть собѳ *що*, завзѳтець, *н*^к завзѳтий, заповзѳтливий *зробити що, о. з* нѳміром, з дѳмкою, © маѳючи на обѳ *що*; **—я** *вопрѳсом* шукач відповѳди на питаннѳ; **—я** *цѳлью* пѳрѳйнятий метѳю, з метѳю, © маѳючи на метѳ;

ЗАДАТЬСЯ: з. *мыслью* узѳти на дѳмку; з. *цѳлью /мыслью/ забрѳ-* собѳ в голову *що*, заповзѳтися, поклѳсти собѳ за мету; з. *цѳлью* намогѳтися; наврагѳтися, заповзѳтися.

ЗАДАНИЕ & завданнѳчко; **по** —ню дѳставши завданнѳ, на завданнѳ.

ЗАДАРИВАТЬ задарѳвувати, обдарѳвувати; —й що (*м*^н хто) задарѳвує $\diamond$, звѳклий /с-и/ $\diamond$, *о*. щѳдрий на дарѳ /дарѳнки/, $\pm$ *дарящий*.

ЗАДАТОК (*зла*) *п.* вѳрус;

ЗАДАТКИ: *имѳть з. чѳго/кого* заповѳдитися на *що/кого*.

ЗАДАЧА *ф*^р дѳло [непѳсылная з. заважкѳ д., д. не легѳньке]; *вот задача!* *е*^м ось! [бѳть мѳдрѳм — в. з. $\dagger$ бѳти мѳдрѳм — ось!];

ЗАДВИГАТЬ: —й що (*м*^н хто) засува $\diamond$, поклѳканий /призначе-, р-й/ засѳнути, звѳклий /с-и/ засува-, *н*^к = %;

—йся/—ый засуванѳй, *н*^к засувний.

ЗАДВОРОК *н*^{рн} задвѳрок.

ЗАДЕВАТЬ (*кого*) зачѳпати, займа-, черка-, торка-, *г.* затѳркува-, (*в отѳвр*) задѳва-, просѳля- (*словом*) дошкуля-, допѳка-; з. *жѳзненнѳе интѳресѳ* наступѳ- на горло; з. *за живѳе п.* брѳза печѳнкѳ, дѳстава- до живѳого, аж до сѳрца дѳстава-; з. *сокровѳннѳе чѳвства ф.* перевертѳ- все всѳрѳдинѳ;

—й 1. що (*м*^н хто) зачѳпа $\diamond$, схѳдльний /звѳклий,

с-и/ $\diamond$, задержѳка, зачѳпа, *н*^к зачѳпливий, зачѳпний, задрѳрливий, задрѳристий, задержѳкуватѳй, *о*^к заводѳйний, заводѳстий, с. загѳнѳстий, 2. що запѳротѳр/ює, з-й ~ити, ~ювач, *н*^к ~чий, ~истий, 3. (*нитку*) що задѳва, з-й задѳ-, *н*^к = %; —й *за живѳе* дошкульний;

ЗАДЕВАТЬСЯ (- $\ominus$) завѳятися $\diamond$;

—йся/—ый задѳваний; *н*^{рѳ} —ый 1. зачѳпаний, займа-, уражува- /об-/, черка-, торка-, *г.* затѳркуваний, 2. запѳротѳрю-, запѳдѳю-;

ЗАДЕТЬ: з. *за живѳе* дѳстѳти (до живѳого), взѳза печѳнкѳ, вразѳ- /дѳткнѳ-/ до живѳого.

ЗАДЕЛЫВАТЬ (*у що*) вмонтѳвувати, (*вади*) личкува-, заличкову-, (*дѳри*) замурѳву-, закладѳти, (*дошками*) загорѳджува-;

—й що (*м*^н хто) ~ує $\diamond$, заїнятий личкуваннѳм, *н*^к = %;

—йся/—ый вмонтѳвуваний, личкѳ-, заличкову-, загорѳджу-, забѳ-, замѳзу-, зашпарѳву-, запакѳву-, зарѳвно-, замурѳву-, закладѳний.

ЗАДѳРГАННОСТЬ (*душевна*) забѳрсанѳсть.

ЗАДѳРГИВАТЬ¹ засмѳкувати, (*кого*) затѳрку-;

—й¹ що (*м*^н хто) засмѳкує $\diamond$, з-й затѳркати, звѳклий $\diamond$, тѳркало, (*що смѳка*) сѳпало, тѳргало;

—йся¹/—ый¹ затѳркуванѳй, засмѳку-, зашпарѳу-;

ЗАДѳРГАТЬ (*кого*) *ф*^р затѳкати, закричѳти $\diamond$;

ЗАДѳРГАННЫЙ забѳганий, *г.* зацѳфа-, забѳмба-, *з.* заскубле- $\diamond$.

ЗАДѳРГИВАТЬ² / $\diamond$ ^к **ЗАДѳРНУТЬ**/ (*завѳсу*) запѳнѳти, зашмѳргува-, затѳгѳ-;

—й² що (*м*^н хто) запѳна $\diamond$, звѳклий /с-и/ запѳнѳти, шмѳргѳн, *о*^к. запѳнѳльник, затѳгѳч, зашмѳргувач, *н*^к = %,

—йся²/—ый² зашмѳргуванѳй, затѳгѳ-, запѳна-;

ЗАДѳРЖИВАТЬ затрѳмувати, загѳюва-, (*кого*) бари-, (*рѳст*) гальмува-, (*що*) не випуска- з рук *чѳго*;

—й що (*м*^н хто) затрѳмує $\diamond$, с-и $\diamond$, забѳра, загѳйко, *о*^к гальмѳвник, *н*^к забарний, загѳй-, гальмѳвний, тамуваль-, затрѳмуваль- + %, *т.* затрѳмкѳвий, © затрѳмуѳючи; —й *взгляд* © зупинѳючи /зупинѳвши/ пѳгляд; —й *развѳтие* гальмѳвник /гальмѳвний для/ рѳзвѳтку;

—йся/—ый затрѳмуванѳй, загѳю-; **—я** $\ominus$ забѳрливѳй.

ЗАДѳРЖКА загѳйка; **без-ки!** негѳйно!

ЗАДѳР (*голови*) задертѳ.

ЗАДѳРА забѳйка, навкулачник.

ЗАДИРАТЬ (*ягнѳ*) шмѳтуваѳти;

—й що (*м*^н хто) задрѳра $\diamond$, *с*^к задрѳри- [задрѳринѳ], (*кого*) = *задеваючий*¹; —й *нос* прѳнда, чванькѳ, задрѳринѳ, *н*^к зазнаѳкуватѳй, із задрѳтим нѳсом;

ЗАДИРАТЬСЯ заводитися, (*з ким*) скакѳти гѳшки до *кого*;

—йся/—ый дертѳй, задрѳраний, (- *здобѳч*) шмѳтѳва-, (*кого чѳпають*) займа-; **—я** забѳйкуватѳй,

забіяцький, завбоїстий + **задеваючий**¹, (з ким) заводій сварки, (- дошку) задірчастий.

ЗАДІРИНА задирка.

ЗАДІРИСТЫЙ зачіпливий;

ЗАДІРИСТО забіяцьки $\diamond$;

ЗАДІРИСТОСТЬ забіяцтво $\diamond$.

ЗАДНИЙ (- двери) затільний; з. **проход** n^{mn} відхідник; з. ум мудрість по шкоді; -им умом **крёпок** розум- по шкоді -им числём k^m постфактум.

ЗАДНИК (у *взутті*) за́п'яток.

ЗАДНИЦА в. гузно, o^k озаддя, e^s не найкраще місце.

ЗАДОЛЖЕННОСТЬ заборговання, залéглість, o . нашійниця, (*державна*) дефіцит; **просроченная** з. за́двнена заборгованість /залéглість/.

ЗАДОМ: з. (наперёд) наза́дгуть.

ЗАДОР ϕ^p поро́х (і порохівниця) [поро́ху не ста́не].

ЗАДОРИНКА: без сучка́, без -ки ні сучка́, ні задирки.

ЗАДОРНЫЙ зачіпливий, півникуватий, (*снів*) заго́нистий, молодéцький, хвацький, шпаркий.

ЗАДРАЙВАТЬ (*люк*) замикати глу́хо, бра́ти на болги́;

-й що (m^m хто) задрáюе $\diamond$, за́йнятий задрáюванням, с-и задрáювати, n^k задрáювальний.

ЗАДУВАТЬ задува́ти, (*свічку*) дму́хати на, (*вогонь*) гаси́ти;

-й 1. що (m^m хто) задува́ $\diamond$, звиклий /с-и/ дму́хати на, дму́хач, дму́хало, n^k т. задувний, 2. що гаси́ть $\diamond$, за́йнятий гасінням, гасій, гаси́льник, гаси́тель, n^k гаси́льний, c^k -гасний, -гасник [-й **огонь** вогнегасний, вогнегасник];

ЗАДУТЬ задму́хати, задму́хнути $\diamond$.

ЗАДУМЫВАТЬ задумувати, ма́ти на́мір, збира́тися, планува́ти;

-й що (m^m хто) заду́муе $\diamond$, n^k гото́вий /о. з на́міром, з думко́ю, по́вен бажáння/ *що робити*, $\odot$ збира́ючись $\diamond$;

-ый заду́муваний, планó- $\diamond$.

ЗАДУМЫВАТЬСЯ г. застановля́тися; не -у́мываясь без надуми́;

-йся заду́муваний, замисло-, o . в заду́мі, в ро́здумах, заглиблений у ро́здуми; не -аясь k . без вага́нь;

ЗАДУМАТЬСЯ: -вшийся заду́маний, n^k заду́мливий, $\diamond$.

ЗАДУШЕВНИЙ душевний, ϕ^p ре́вний.

ЗАДЫХАТЬСЯ захéкатися, задиха́ться;

-йся захéканий, задих-, за́пирх-, n яду́шний, яду́шливий, ди́хавичний, зади́шливий, зади́шкуватий;

ЗАДОХНУТЬСЯ: -вшийся уду́шений за- / $\diamond$, $\diamond$.

ЗАЕДАТЬ заїда́ти, заку́шувати, (- *механизм*) за́тинáтися; за́ело (*кого*) взяло́ за печі́нки;

-й 1. що (m^m хто) заїда́, звиклий заїда́ти + едя́щий, 2. що за́тинáється, n^k за́тинчивий; -й **разговорами о чём** нудя́га, іржа́, за́верниголова, $\odot$ прогріза́ючи го́лово *чим*;

ЗАЕДАТЬСЯ д. (*з ким*) заїда́тися, сварі-;

-йся/-ый 1. заїджуваний, заку́шу-; -я 1. $\odot$ звиклий свари́тися, свару́н, n^k заїдли́вий, $\pm$ **грызущийся**, $\diamond$;

ЗАЕСТЬ: за́ело зако́лупало́;

ЗАЕДЕННЫЙ заїджений.

ЗАЕЗЖАТЬ (*до кого*) заїзди́ти, вчаща́ти, госто́вати /бува́ти у/;

-й що (m^m хто) заїзди́ть $\diamond$, р-й завіта́ти до *кого*, відвідувач, гість, заїжджа́нин, n^k заїжджий, заї́зний, подоро́жній, бува́лий у, /непрохано/ уна́дли́вий;

ЗАЕЖАТЬ заїхати, (*вдарити*) заги́лі-, /в *ухол* учи́сти-, /в *тику*/ заці́ді-, шарну́-;

ЗАЕЗЖЕННЫЙ зачо́вганий, пережо́ва- /по- / $\diamond$.

ЗАЕЗЖИЙ $\odot$ подоро́жній, (*двір*) заї́зний.

ЗАЁМ: фунди́рованный з. консолі́дована по́зика.

ЗАЁМНЫЙ позичко́вий.

ЗАЖАРИВАТЬ сма́жити;

-й що (m^m хто) сма́жить $\diamond$, за́йнятий сма́женням, гото́вий засма́жити, сма́жй, сма́жильник, n^o сма́лій, n^k сма́жильний + %;

-йся/-ый сма́жений, засма́жува-, зашкварю́ва-.

ЗАЖИВАТЬ (- *рану*) заго́юватися, го́ї-, зароста́ти, затяга́тися; до **свадьбы** -ёт $ж^m$ заросте́, як на соба́ці;

-й що го́їться $\diamond$, ма́йже заго́бений, m^p підго́е-, с-и го́їтися;

ЗАЖИТЬ: -вший заго́бений, (*децо*) /під- / $\diamond$.

ЗАЖИВЛЯТЬ го́їти; $\pm$ ЛКУВАТИ;

-й що го́їть $\diamond$, покли́каний /з-й/ заго́їти, на́вчего́ї-, для го́єння, n^k го́йний, лікува́ль- + %, цілю́щий, ϕ^p живлю́щий;

-ый го́єний, заго́юва- /під- / $\diamond$.

ЗАЖИГАТЬ (*вогонь*) запáлювати, заво́гну-, (*світло*) засвічу-;

-й що (m^m хто) засвічу́е $\diamond$, покли́каний запáліти, звиклий $\diamond$, для запáлення, за́йнятий -ям, запáлювач, засвічу-, па́лій, сма́лій, світи́й, c^k запáлі- [запáли́душа], засвіти́- [засвіти́душа], (*річ*) запáльник, n^k запáльний, запáлюваль- + %, /за́клик/ запáлю́ющий;

-йся/-ый запáлюваний, засвічу-, розпа́лю-, за́сма́лю- $\diamond$; -я за́йма́стий, запáлі-, запáльний;

ЗАЖЖЕННЫЙ заво́гнений $\diamond$, (- *ряд свічок*) позасвічуваний.

ЗАЖИМ (*деталь*) o^k кле́шня.

ЗАЖИМАТЬ затиска́ти; з. в ку́лак трима́-/ма́-/ у жме́ні /в рука́х/; з. **рот** вкорочу́ва- /обти́на́-/ язика́, заму́рбу́ва- уста́;

-й що (m^m хто) затиска́ $\diamond$, звиклий /ма́йстер, с-и/ $\diamond$, з-й /гото́вий/ за́тисну-, для за́тиску, за́йнятий

-ком, затискувач, жмікрут, (річ) затискáč, *n^k* затискний, *m.* затискóвий, *kⁿ* затискáльний, /ску-*nii/* кругий, скупий; -й в кулáк © тримáючи у жмéні; -й кри́тику затискувач крити́ки; -й рот © затика́ючи рóта;

-йся/-ый затискуваний, зату́ло- $\diamond$.

ЗАЖИТОЧНО як у Бога за дверима /за пáзухою/;

ЗАЖИТОЧНЫЙ *o^k* добробутний.

ЗАЖИТОЧНОСТЬ добробут; & *n^p* добробутньо /= замóжною/.

ЗАЖМУРИВАТЬСЯ -йся що замру́жується + жмура́щийся.

ЗАЖУЛИВАТЬ --й = жульничающий;

-ий замóтуваний, замахо́рю-, зама́хло- $\diamond$.

ЗАЗЕМЛЁННОСТЬ заземленість.

ЗАЗЕМЛЯТЬ заземлювати;

-й що (*mⁿ* хто) заземлює $\diamond$, призначений зазем-
лити, звиклий $\diamond$, заземлювач, *n^k* заземний + %, для заземлення;

-йся/-ый заземлюваний.

ЗАЗЕРКА́ЛЬЕ задзерка́лля.

ЗАЗНАВА́ТЬСЯ занóситься, дёрти /задира́-/ но́са /ки́рпу/, високо літа́- /не́стися/, ста́ви-, вдава́- в пиху, ходи́ти як па́ва /па́вою, павичéм/;

-йся що (*mⁿ* хто) ста́вить $\diamond$, *i.* чванько́, хваль-, задава́ка, зарозумі́лець, самохва́л, задерни́с, *n^k* хвальковитий, чванькови́-, зазна́йкува́-, заго́ни-с-, недóступливий, *o.* з пихо́ю в се́рці, із задер-
тим но́сом, ось то я;

ЗАЗНА́ТЬСЯ розібра́тись, запи́ша- $\diamond$;

-вшийя $\diamond$, *i./n^k* → -йся.

ЗАЗО́Р люфт.

ЗАЗО́РНЫЙ *fp* неприро́дн[и]й, шкідливий.

ЗАЗРÉНИЕ: без -ия совести (брехати) безбж-
но, в живі о́чі, позичивши о́чі в Сірка́.

ЗАЗУ́БРИВАТЬ зазублювати, щерби́-, (науки)
товкти́, човпті́, визу́джувати;

-й 1. що (*mⁿ* хто) зазублює $\diamond$, зазублювач, для зазублення, *n^k* = %, 2. що визуджує $\diamond$, звиклий /ма́йстер, с-и/ визуджувати, зуди́ло;

ЗАЗУ́БРИВАТЬСЯ 1. бра́тись щербі́нами /за-
зублина́-, 3. (- трибки) зачі́пля-;

-йся/-ый 1. щерблений, зазублюваний /ви-/, ви-
щерблю́-, 2. визуджу́-, 3. зачі́плю-;

ЗАЗУ́БРИТЬСЯ: -вшийя 1. пощерблений /ви-/, зазубле́-, 2. визудже́-, 3. заче́пле-, $\diamond$.

ЗАЗЫВА́ЛА заклика́йло, кличко́, клика́ч, зама́-
нювач.

ЗАЗЫВА́ТЬ кли́кати, заклика́-, закли́кува-;

-й що (*mⁿ* хто) заклика́ $\diamond$, звиклий -ти, кличко́,
(за)клика́ч, клику́н, заклика́льний, закли́кувач,
n^k заклічний, заклика́ль-;

-ый кли́каний $\diamond$.

ЗАЙГРЫВА́ТЬ заграва́ти, закида́- о́ком; з. с де́-
вушками жирува́-, чіпа́- дівча́т;

-й що заграє́ $\diamond$, звиклий $\diamond$, скóрий на зальóти,

n^k грайли́вий, флі́рто-; -й (с же́нским по́лом)
джи́гун, зальóтник, зали́цьяль-, ж^m моргу́н, в.
бахур; ± КОКЕТИ́ЧИТЬ.

ЗАЙКА́ТЬСЯ запискуватися;

-йся що (*mⁿ* хто) записується $\diamond$, за́йка, гікавець,
n^k гікавий, загі́кливий, запискува́тий /за́йку-/
німува́-, із запискува́тою мо́вою;

ЗАЙКНУ́ТЬСЯ: и не з. о чéм і ні слова́ про що.

ЗАЙЛИВА́ТЬСЯ -йся що заму́люється, заму́-
люваний, покрива́-/затяга́-/ му́лом;

ЗАЙЛЕННЫЙ замулений; -еное ме́сто заму́-
ли́сько.

ЗАЙМКА за́ймище.

ЗАИМООБРА́ЗНО навза́єм, навза́мін, *o.* як по́-
зичу [да́ть з. да́ти як п.];

ЗАИМООБРА́ЗНЫЙ як по́зика.

ЗАЙМСТВОВА́ТЬ позича́ти, наслідува́-, мав-
пува́-, (до́свід) перебира́-. (твор) плагіюва́ти;

-й що (*mⁿ* хто) позича́, звиклий /с-и/ позича́ти,
наслідува́ч, запозича́йло, епіго́н, плагія́тор, *n^k*
запозичливий + %;

-йся/-ый запозичуваний, пере́йм-, наслідув-
мавпо́в-;

ПО◆◆ запозичити, с. сплагі́ятити $\diamond$.

ЗАИНТЕРЕСОВЫВА́ТЬ заціка́в/лювати, викли́-
ка́-/буді́-/ ціка́вість;

-й що ~лює $\diamond$, з-й ~ити, звиклий /с-и/ ~люва́-,
люва́ч, порáз ціка́віший;

ЗАИНТЕРЕСОВА́ННЫЙ: быть -ым (кто) в
чém іті́ся кому́ про що [он -ан в бра́ке йому́ іде́-
ться про шлю́б].

ЗАИНТРИГОВЫВА́ТЬ заінтриго́вувати;

-й що заінтриго́вує, з-й заінтриго́вувати + инт-
ригу́ющий;

ЗАИНТРИГОВА́ТЬ розпали́ти ціка́вість $\diamond$.

ЗАЙСКИВА́ТЬ запобіга́ти [з. розпо́ложення $\diamond$
ла́ски]; з. пе́ред кем піддо́броватися під /під-
шива́- до, г. заска́кувати ко́ло/ кого́, р. диві́тись
в зуби́ кому́;

-й що (*mⁿ* хто) запобіга́ пе́ред ким $\diamond$, звиклий
/с-и/ $\diamond$, з-й /го́товий/ піддо́бритися, забіга́йло,
підшива́й-, *n^k* запобігли́вий, облес́-/під-, (усмі́х)
у-/ *fp* підхлі́б-, ж^m масний, масне́нський, ± по-
до́льщающийя́.

ЗАЙМОДЕРЖА́ТЕЛЬ влáсник по́зики.

ЗАЙЩЕОБРА́ЗНЫЕ з^o к. зайці́, *o.* родина́ зайці́в.

ЗАКАБАЛЯ́ТЬ закайдáн/ювати, закріпа́чу-, уя́р-
млю́-, понево́ло-, д^k запо́лонити;

-й що (*mⁿ* хто) ~ює $\diamond$, поклі́каний /з на́міром/
уя́рмити, понево́ловач, закріпа́чу-.

ЗАКАВЫ́КА мудра́ція.

ЗАКАДЫ́ЧНЫЙ: з. друг нерозлі́йвода.

ЗАКА́З: как по -зу як на те.

ЗАКА́ЗЫВАТЬ замовля́ти; (робити) забороня́ти;

-й 1. що замовля́, р-й замóвити, звиклий $\diamond$, за-
мовець, замóвник, 2. за́прещающий;

-йся/-ый 1. замóвлваний, *n^c* замóвний, 2. за-
прещае́мый.

ЗАКА́ЛЫВАТЬ ко́лоти, зако́лова-;

-й що (*mⁿ* хто) ко́ле +, зві́клий /с-и/ ко́лоти, з-й /покли́ка-/ зако́ло-, ко́лий, *n^c* ко́лійський, ± ко-
лю́щий;

-йся/-ый ко́лотий, зако́лований, зашпи́лю-;

-ый *n^o* закла́нний.

ЗАКА́ЛЯТЬ гартува́ти, загартóвува-;

-й що (*mⁿ* хто) гарту́е $\diamond$, з-й загартува́ти, зві́к-
лий $\blacklozenge$, зайня́тий гартува́нням, гартівни́к, гартува́ль-
гартівни́чий, *n^c* гартівни́й, гартува́ль- + %;

-йся/-ый гартóваний, загартóву-;

ЗАКА́ЛИТЬ ви́гартувати, ви́сталити $\diamond$;

ЗАКА́ЛИТЬСЯ ви́сталитись $\diamond$;

-вший(ся) $\diamond$; -я загартóваний, ви́стале- $\diamond$.

ЗАКА́НЧИВАТЬ кінча́ти, завершува́ти, ви́кінчу-
вати /за-/;

-й що (*mⁿ* хто) кінча́ $\diamond$, р-й заверши́ти, зві́клий $\blacklozenge$,
завершувач, *n^c* заверша́льний + %, кінце́вий;

ЗАКА́НЧИВАТЬСЯ о. ма́ти кінце́ць; $\diamond$;

-йся/-ый закінчува́ний /ви-/, завершу- /ви-/ $\diamond$;

ЗАКО́НЧИТЬ ви́вершити $\diamond$.

ЗАКА́ПЫВАТЬ: -й 1. (δ^x **ЗАКА́ПАТЬ**) що (*mⁿ*
хто) зака́пуе, з-й зака́пати, ка́пало, ка́пальник,
для зака́пування, *n^c* ка́пальний + %, 2. (δ^x **ЗА-**
КОПА́ТЬ) що (*mⁿ* хто) зако́пуе, покли́каний за-
копа́ти, зві́клий /с-и/ зако́пува-, копа́ч, *n^c* ко-
па́льний + %;

-йся/-ый 1. зака́пуваний, 2. зако́пу-.

ЗАКА́РМЛИВАТЬ пере́годо́вувати /об-/;

-й що (*mⁿ* хто) ~уе $\diamond$, зві́клий $\blacklozenge$, пере́годо́ву-
вач, *n^c* пере́годо́вчий;

-йся/-ый пере́годо́вуваний, обго́до́ву-.

ЗАКА́РПА́ТЕЦ карма́тець, карма́тчик.

ЗАКА́Т (*прозресу*) смерк(я́ння); на -те (сб́лнца)
при за́ході со́нця, навза́ході (с.); прише́л на -те
(сб́лнца) прише́в під за́хід с.

ЗАКА́ТКА т. обтиск.

ЗАКА́ТЫВАТЬ¹ / δ^x **ЗАКАТА́ТЬ**/ т. обтиска́ти,
(рукав) зака́сува-; з. исте́рику впа́дати в гісте́-
рику; з. сце́ны робити сце́ни;

-й¹ що (*mⁿ* хто) загорта́ $\diamond$, р-й загорну́ти, зві́-
клий загорта́-, загорта́йло, (*до тю́рми*) запро-
торювач, *n^c* загорта́льний + %;

ЗАКАТА́ТЬ (*штани*) підкоти́ти, (*догану*) заги-
ли́ти; $\diamond$;

◆◆◆СЯ¹ загорта́тися; з. сме́хом ляга́ти зо сме́ху;
-йся¹/-ый¹ 1. заго́ртаний, зака́сув-, уко́чув-, у-
торо́вув-.

ЗАКА́ТЫВАТЬ² / δ^x **ЗАКАТИ́ТЬ**/ зако́чувати
/закоти́-/;

-й² що (*mⁿ* хто) зако́чуе $\diamond$, зві́клий $\blacklozenge$, з-й зако-
ти́-, *n^c* = %; -й ба́льй даю́чи бенке́т за бенке́том;
-й исте́рику зві́клий гісте́рикува́ти; -й поще́-
чину © ляп по пи́ці; -й сце́ны ско́рий до сі-

ме́йних сце́н;

-йся²/-ый² зако́чув-, *n^c* зако́тистий; -я (- сонце)
приза́хідній, заходо́вий; -я сме́хом /ка́шлем/
душе́ний сме́хом /ка́шлем/, у на́паді -ху /-лю/;

ЗАКАТИ́ТЬ (*віз*) з. заточи́ти; $\diamond$;

ЗАКАТИ́ТЬСЯ: -ась чья звезда́ зако́тилася зо-
ря́, ϕ . урва́- лафа́.

ЗАКАЧИВАТЬ зако́лис/увати, (*помтою*) нагни́та-,
(у *морі*) хита́-, захи́тува-, зморюва- хита́ви-
цею /р^c хита́нкою/, виверта́- ну́тро;

-й 1. що (*mⁿ* хто) ~уе $\diamond$, з-й ~а́ти, *n^c* колиса́-
льний, /помтою/ нагни́таль- + %, 2. що (*mⁿ* хто)
захи́туе $\diamond$, схи́льний захи́тува-, го́йдало, *n^c* = %;

-йся/-ый 1. зако́лисува́ний, нагни́та-, /комі́р/ за-
ко́тистий, 2. захи́туваний, зморюва- хита́вицею
/р^c хита́нкою/;

ЗАКАЧА́ТЬСЯ: -ае́шься! (*від ути́хи*) умре́ш!;
-ае́тесь! умре́ти!

ЗАКВА́СКА к. за́квас.

ЗАКИ́ДЫВАНИЕ (*голови*) за́кид, задерта́.

ЗАКИ́ДЫВАТЬ¹ / δ^x **ЗАКИДА́ТЬ**/ кидати, заки-
да́-;

-й¹ що (*mⁿ* хто) закида́ $\diamond$, з-й заки́дати, зві́клий
/с-и/ закида́-, і. → броса́ющий;

ЗАКИ́ДАТЬ: ша́нками з. покрити ша́нками;

ЗАКИ́ДЫВАТЬ² / δ^x **ЗАКИ́НУТЬ**/ (*голову*) під-
кида́ти;

-й² що (*mⁿ* хто) закида́ $\diamond$, з-й заки́ну-, зві́клий
/с-и/ закида́-, і. → броса́ющий; -й у́дочку © за-
кида́ючи ву́дочку;

ЗАКИ́НУТЬ (*голову*) заде́рти $\diamond$.

ЗАКИПА́ТЬ скип/а́ти, кипі́-, (- *море*) пі́нитися,
вирува́ти, бурну́ннати(ся), (- *діяльність*) зав'язу-
ватися, розгоря́-, (*злобою*) вибуха́ти, пере́йма́-
тися, (- *чуття*) нароста́ти;

-й що ~ае $\diamond$, напі́звакипі́лий, май́же закипі́-, го-
то́вий заки́пити, *n^c* булькiтливий, булькотю́чий,
© от-о́т заки́пить, закипа́ючи, (*гнів*) щора́з дуж-
чий, (- *море*) щора́з бурхли́віший, *n^o* забуру́не-
ний, забуру́нний;

ЗАКИПЕ́ТЬ о. забу́лькотіти $\diamond$, (- *кров*) запек-
ти́ся;

-вший закипі́лий, забу́лькоті́- $\diamond$, (- *кров*) запе́-
чений, $\diamond$.

ЗАКИСА́ТЬ кі́снути, квасні́ти, квасну́ти;

-й що кі́сне $\diamond$, поки́нутий $\blacklozenge$, щора́з квасні́ший,
n^c кислува́тий, кисло́ва-, мало́кислий, май́же
кис-;

ЗАКИ́СНУТЬ: -ісши́й скі́слий /за-/.

ЗАКЛА́ДЫВАТЬ закла́дати, (*основи*) кла́с-, (*ре-
чи*) заста́вля-, (*карету*) запряга́-;

-й 1. що (*mⁿ* хто) заклада́ $\diamond$, з-й закла́сти, с-и $\blacklozenge$,
n^c = %, 2. запряга́ющий, 3. що (*mⁿ* хто) заста-
вля́ $\diamond$, р-й /го́товий/ заста́вити, зві́клий заста-
вля́-, заста́вник, *n^c* заста́вний; -й осно́ву /фун-
да́мент/ засно́вник, основополо́ж-, фунда́тор;

-йся/-ый 1. закладаний, заснóвує-, 2. запряг-, 3. застáвлов-, віддав- у застáву, *і*. застáва, заста-
но́ва, з. застáвщина;

ЗАЛОЖИТЬ ж^м (*донести поліції* +) з. всипати;

ЗАЛОЖЕННИЙ: -ые вещи застáвщина.

ЗАКЛѐИВАТЬ заліплювати, ліпити;

-й що (*м^н* хто) заклеює $\diamond$, р-й закле́ти, зайня́т-
ий заклеюванням, заклеювач, заліплю-, *н^к* = %;

-йся/-ый заліплюваний, заклею-.

ЗАКЛѐПКА нбта.

ЗАКЛѐПЫВАТЬ нютувáти /*д^к* за-/ , бра́- в ню́ти,
заклепува-;

-й що (*м^н* хто) нютує $\diamond$, з-й /з^г-й/ заклепати,
нютува́льник, *н^к* нютува́льний;

-ый нютований, заклепу-.

ЗАКЛИНА́НИЕ (*дия*) клятьба́, закляття́, (*слово*)
закляття́.

ЗАКЛИНА́ТЕЛЬ *о^к* шамáн, накладáч закляття́.

ЗАКЛИНА́ТЬ заворóжувати, накладá- закляття́;
заклинаю́ *ф^р* ой [не повтори моїх помилок, з.
тебя, не повтори! не повтори моїх хиб, ой, не
повтори!];

-й що (*м^н* хто) закліна́ $\diamond$, з-й заклісти́, закліна́-
áč, шамáн, накладáч закляття́, *н^к* закліна́льний;
-ый закліна́н[т]ий, заворóжуваний; *д!* ЭМО-
ЦИОНАЛЬНЫЙ.

ЗАКЛІ́НИВАТЬ пліштити, заклінюва-;

-й що (*м^н* хто) плішить $\diamond$, поклі́каний /з-й/
заплішити, *н^к* плішительний + %;

-йся/-ый заплішуваний, закліню-; -я *н^к* заклі-
нистий.

ЗАКЛЮЧА́ТЬ (*мир*) підписувати, (*контракт*)
бра́- [я з ним -ту не брав]; з. в объ́яття бра́- в
обійми; з. в себе́ місті- /мá-/ в собі;

-й 1. содер́жачий³, 2. що (*м^н* хто) укладá $\diamond$, го-
то́вий /поклі́каний, з-й/ укла́сти, с-и укладá-,
укладáч, 3. що (*м^н* хто) висно́вує, © висно́ву-
ючи, 4. заканчи́ваюший; -й брак новоже́нець,
жени́х; -й в объ́яття © пригортаючи, обіймаю-;
-й в себе́ що ма́є в собі; -й в ско́бки © беручи́ в
дужкі; -й договóр укладáч уго́ди, догові́рник; -й
парі́ рішений заклáстися /битися об заклад/; -й
под стра́жу що берé під вáрку;

ЗАКЛЮЧА́ТЬСЯ: з. в том поляга́ти в /з. на/
то́му; з. в чéм *ф^р* зводиться до чо́го; з. в следу-
ю́щем полягати ось у чім;

-йся/-ый 1. содер́жачийся³, 2. укладува́ний, по-
міщу-, (*в тюрму*) ув'язню-, (*пакт*) підпису-;
-ый 3. висно́ву-; -я в чéм *А.* наявний у чім, *Б.*
що поляга́є в чім, © поляга́ючи в; -я в ско́бки
бра́ний у дужкі;

ЗАКЛЮЧИ́ТЬ: з. соглаше́ние *ф.* вдáрити по
рука́х; по чéм ты -й!л? ж^м звідки ти взяв?, з
чо́го ти взяв?.

ЗАКЛЮЧЕ́НИЕ *о.* остáнній акóрд; з. ми́ра за-
мирення; в -ние на за́вершення.

ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНЫЙ (*акорд*) остáнній, (- *сце-
ну*) фіна́льний.

ЗАКОВЫВАТЬ: -й що (*м^н* хто) зако́вує $\diamond$, звик-
лий зако́вувати, кова́ль, *н* = %, © куючи́, зако́-
вуючи;

-йся/-ый ко́ваний, зако́ву-/с-/ , (*в кайдани*) забі-.

ЗАКОЛА́ЧИВАТЬ /-й > ЗАБИВАТЬ.

ЗАКОЛДÓВЫВАТЬ *о^к* напуска́ти ма́ру;

-й що (*м^н* хто) зачарóвує $\diamond$, з-й зачарува́ти,
чаклу́н, чарівник, відма́к;

-ый чарований, зачарóву-, заворóжу-;

ЗАКОЛДÓВАННИЙ закля́тий $\diamond$.

ЗАКОН: з. гласи́т в законі сказа́но.

ЗАКОННИЙ: -ая си́ла *ф^р* чинність [войти́ в
-ую си́лу набра́ти -ности].

ЗАКОНОПА́ЧИВАТЬ шпар/ува́ти, зашпарóву-;
-й що (*м^н* хто) ~ує $\diamond$, зайня́тий шпарува́нням,
шпарува́льник, з^н конопáт-, *н^к* = %;

-ый шпарований, зашпарóву-.

ЗАКОНОПОСЛУ́ШНИЙ *к.* правослу́шний.

ЗАКОНТРАКТÓВЫВАТЬ: -й = контракую́-

ЗАКОРЕНЕ́ЛЫЙ (*злюди́*) забісований.

ЗАКОРЮ́ЧКА (*на письмі*) закру́тка.

ЗАКОСНЕВА́ТЬ скніти, шка́рубну- заклáкá-, дубі-;
з. в порóках мерзені-, мерз- у гріха́х;

-й що (*м^н* хто) скніє $\diamond$, щорáз зашка́рубліший,
гото́вий заскніти, ма́йже заскнілий, с-и дубіти,
ма́йже заклáклий; + коснею́щий; -й в порóке
оплутува́ний гріха́ми, © мерзіючи у гріха́х;
ЗАКОСНЕ́ТЬ задубнути, *п.* збудені-, *о^к* при-
скні- /з. о-/ , (- *душу*) порости́ мо́хом;

-вший 1. заскнілий /о-, при-/ , збудені-, зашка́-
руб-, задуб- заклáк-, (- *одяг /на морозі/*) пуп-
кий, *п.* пліснявий, $\emptyset$; -й в порóке оплутаний
гріха́ми, замерз(ен)лий (у гріха́х).

ЗАКОУ́ЛОК заку́тина.

ЗАКРА́ДЫВАТЬСЯ закрада́тися, (*у серце*) за-
повза́ти, пуска́- корінці /закорінюватися/ *де*; ±
ВКРА́ДЫВАТЬСЯ;

-йся що закрада́ється, закорінюваний [-я в се́р-
це з. у се́рці], *н^к* закра́дливий, /сумніє/ щорáз
чіткіший;

ЗАКРА́СТЬСЯ *ф.* втелю́щитися, (*в душі*) за-
гнізді-; з. в ду́шу (- *підозру*) зашка́рбати ду́шу.

ЗАКРА́ИВАТЬ кро́їти, кра́яти;

-й що (*м^н* хто) крає́ $\diamond$, зайня́тий кро́єнням, с-и
кро́їти, закрі́йник, ма́йстер кро́ю, *н^к* закрі́йний,
кро́їль-, закро́юваль-, кра́яль-;

-йся/-ый кра́яний, кро́є-, закро́юва-.

ЗАКРО́ЕННИЙ закра́яний, закрóєний.

ЗАКРА́ШИВАТЬ (*у певний тон*) забáрвл/ювати,
фарбува́-;

-й що (*м^н* хто) ~ює $\diamond$, з-й забáрвити, звиклий
забарвлюва-, (*рiч*) барвник, © забáрвлювач, фар-
ба́р, *н^к* барвний + %;

-йся/-ый забáрвлюваний, фарба́-, зафарбо́ву-.

ЗАКРЕПЛЯТЬ кріп/іти, закріплюва-;
 -й що (*м*^н хто) ~ить $\diamond$, призначений /з-й/ за $\diamond$, с-и $\diamond$, закріплювач, *н*^к кріпний, закріплюваль-, закріплювач, закріплювач, *н*^к кріпний, для закріплення; -й **железодок** протипроносний;
 -й**ся/ -ий** кріплений, закріплюва-, *н*^к закріпний;
ЗАКРЕПИТЬ: з. надблго утривалити; $\diamond$.
ЗАКРЕПОЩАТЬ поневобловати, уярмлю-, закайданю-;
 -й = **закабальюший**;
 -й**ся/ -ий** закріпачуваний, поневобло-, уярмлю-, закайданю-.
ЗАКРОМ засторонок.
ЗАКРУГЛЯТЬ: -й що (*м*^н хто) закругля $\diamond$, з-й закруглити, для заокруглення, зайнятий -ям, заокруглювач, *н*^к = %;
 -й**ся/ -ий** за(о)круглюваний.
ЗАКРУТКА закрутка, (*в бандури*) натягач струн, т. закривка, що закручується.
ЗАКРУЧИВАТЬ (*шруб*) загвинчувати; з. **гайки** *п.* не дава- попуску, посилова- режим;
 -й що (*м*^н хто) закручує $\diamond$, звиклий закручувати, для закручення, зайнятий -ям, закручувач, *н*^к закручувальний + %; -й **гайки** *п.* круглий, неохильний до попусків, $\odot$ посилюючи режим; -й **глобу** головокрут, закрутіглова, *н*^к головокрутний;
 -й**ся/ -ий** закручуваний, загвинчу-; -я *н*^к закручливий, закрутистий, закарлючис-, гадючкува-, кругойдучий, закрутний, спіраль-;
ЗАКРУЧЕННИЙ закаблучений, (*круг голови /- коси*) обведе- вінком.
ЗАКРІВАТИ (*очи*) стуляти, *ф*^р замика-; з. **глаза** на *что* хова- глобу в пісок; з. **лабочку** *п.* припиня-, клас- край; з. **приём** /двери дома перед кем/ більше не прийма- /кого/; з. **рот кому** не дава- і слова мови- /і рота роззяви-/
 -й що (*м*^н хто) закрива $\diamond$, звиклий закривати, з-й закри-, для закриття, зайнятий -ям, закривач, замикач, затикач, *н*^к = %; -й **глаза** на без уваги на; -й **дверь** з^м-й зачинити двері; -й **двери** дома перед кем $\odot$ зарікшись прийма- кого; -й **заседание** $\odot$ закриваючи засідання; -й **рот кому** $\odot$ затикаючи рота;
ЗАКРЫТЬ: з. на замок замкнути; з. **рот** вкортити- зяйка $\diamond$;
◆◆◆СЯ: **закройся!** замовкни!, тихо будь!;
 -й**ся/ -ий** закриваний, затуло-, (- *двери*) зачиняний, (- *очи*) заплощува-, (*кран*) закручу-, (- *рану*) затяганий; *н*^к закривний, *с*^к закрійся- [закрійся-наглухо]; **плотно** -я герметич-.

ЗАКУПАТЬ куп/увати;

-й що (*м*^н хто) ~ує $\diamond$, для (за)купівлі, зайнятий (за)купівлю, з^т-й закупити, закупень, закупник, купець, *н*^к закупчий, купівельний;
 -й**ся/ -ий** купований, закупову-/с-, *н*^к закупний.

ЗАКУПКА закуп(ка), купівля, з. закупки.

ЗАКУПОРИВАТЬ затикати, закупорюва-, (*пляшку*) закорковува-;

-й що (*м*^н хто) затика $\diamond$, звиклий затикати, р-й заткну-, для затикання, зайнятий -ям, затикач, закупорювач, *н*^к т. закупорчий, закорков- + %;
 -й **наглухо** герметичний;
 -й**ся/ -ий** закорковуваний, закупорю- $\diamond$.

ЗАКУПОРКА (*шлунку*) непрохідність; з. **вен** *м*^р тромбоз вен.

ЗАКУПОЧНИЙ купівельний [торгово-з. торгово-к.], закупний, *о*^к закупчий.

ЗАКУСКА *ф.* закусок, закусь, закуска, р. заїдки, (*до чарки*) почарків'я; на -**ку** на солодке.

ЗАКУСЫВАТЬ закушувати /пере-/; закусува-, заїда-;

-й що (*м*^н хто) закушує $\diamond$, звиклий /с-и/ закушувати, р-й закуси-, зайнятий перекускою; -й **губы** $\odot$ закушуючи губи;
 -й**ся/ -ий** закушуваний $\diamond$;

ПОДЗАКУСИТЬ під'істи, *ф.* коня попасти.

ЗАКУТЫВАТЬ кут/ати, (*дуже*) тушкувати;

-й що (*м*^н хто) ~ає $\diamond$, звиклий кутати, з-й закута-, для закутування, зайнятий -ям, *н*^к = %;
 -й**ся/ -ий** закутуваний, зави-, замоту-, угортаний, *i* загорнідуша;

ЗАКУТАТЬ; **ЗАКУТАН** *кто* вгортнено *кого*.

ЗАЛАМЫВАТЬ заломювати; з. **цену** прями-, як за б'ятка;

-й що (*м*^н хто) заломлює $\diamond$, з-й заломити, звиклий /с-и/ заломлюва-, заломлювач, *н*^к = %; -й **руки** руколóm; -й **шпанку** = ломающий *ш.*; -й **цену** мастак заправити ціну;
 -й**ся/ -ий** ламаний, ломле-, заламува-, заломлюва-; -я *н*^к заломистий, ламучий, ламкий.

ЗАЛЕГАТЬ: -й/ -ий що залгá, залеглий, простертый пластóm, *о*^к заляганий, (*під землю*) підзем-.

ЗАЛЕЖИВАТЬСЯ перележ/увати;

-й**ся** що (*м*^н хто) ~ує $\diamond$, *н*^к перележ(ув)аний, перележáлий, /*кран*/ неходовий, без пошиту;

ЗАЛЕЖАТЬСЯ: -вший**ся** залєжаний /пере-/; залежáлий, $\diamond$.

ЗАЛЕЗАТЬ залázити, (*правдою й неправдою*) з. утересуватися;

-й що (*м*^н хто) залázить $\diamond$, з-й залéзти, звиклий залázити, пролаза, інфільтрант, *н*^к улазистий, р. утересуваний.

ЗАЛЕСЬЕ загáйок.

ЗАЛЕТАТЬ: -й що (*м*^н хто) залéта $\diamond$, залéтаний, з-й залéтити, звиклий /с-и/ залéта-, літун, *н*^к залéтний, $\odot$ залéтаючи.

ЗАЛІЧИВАТЬ: -й що (*м*^н хто) загоює $\diamond$, з-й /покліка-/ загоїти, лікар, *н*^к гоїний, лікуваль- + %, цілющий;

-й**ся/ -ий** загоюваний, залікову-.

ЗАЛИВАТЬ: з. за галстук залива́ти за ко́мір, залива́-о́чі;

—й 1. що (*м^н* хто) залива́ $\diamond$, за́йня́тий залива́н-ням, з-й /р-й, го́товий/ зали́ти, залива́льник, залива́ха, *н^к* залива́льний, *о^к* залива́чий, *р^к* залива́щий, $\pm$ зато́пляю́щий; 2. сочи́няю́щий; —й го́ре (вино́м), —й за га́лстук залива́ха;

—ый залива́ний;

ЗАЛІТЬ: з. со́лнцем *п^о* о́собни́ти; $\diamond$;

ЗАЛИВА́ТЬСЯ (*трелями*) ви́тьо́хкува́ти, співа́-, (*пісню*) розлива́тися, (*кров'ю*) підпи́лива́ти; з. кро́в'ю закрива́влюва́тися; з. ру́мянцем ша́ри́ти; з. слеза́ми умива́тися слізьми́; з. сме́хом лу́скати зо сме́ху, зала́гати́ся (сме́хом);

—йся/—ый залива́ний; —я (*сміх*) *н^к* зали́вистий, зали́вчас-, дзвінкий, (- *страву*) зали́вний; —я кро́в'ю закрива́влюва-; —я ру́мянцем зали́-рум'я́нцем, © ша́рочу́; —я слеза́ми уми́-слізьми́; —я сме́хом от-о́т лу́сне зо сме́ху, лу́скаю́чи зо сме́ху; —я солов'я́м © ви́тьо́хкую́чи, як солов'я́;

ЗАЛІТЬСЯ (*сміхом*) о. забу́лькати; $\diamond$;

ЗАЛІ́ТИЙ *о^к* залля́тий, (*асфальтом*) заасфа́льтований, (*дощем*) задо́ще-, (*кров'ю*) закри́ва́вле-; з. дождя́ми задо́ще-; з. со́лнцем *п^о* о́сбн(ч)е-.

ЗАЛИВНО́Й: з. п'я́ница залива́ха.

ЗАЛІ́ЗУВА́ТИ: —й що (*м^н* хто) зали́зує, зви́клий зали́зува́ти, го́товий зали́за́-, лизу́н.

ЗАЛІХВА́ТСЬКИЙ (*стіє*) заго́бни́тий, шпаркий.

ЗАЛОГОДЕРЖА́ТЕЛЬ заставодо́ержець, креди́то́р /лихва́р/ під заста́ву.

ЗАЛО́ЖНИК зару́чний.

ЗАЛОСНЄ́ННИЙ *о^к* уге́ртий.

ЗАЛП ви́пал, (*як салю́т*) з. са́льва, яса́; —ом (*ви́титу*) ду́хом.

ЗА́ЛПОВИ́Й: з. ого́нь вогонь ви́палом.

ЗАМА́ЗУВА́ТИ ма́зати, ма́стити. зма́щувати;

—й що (*м^н* хто) зама́щує $\diamond$, зви́клий зама́зува́ти, з-й за $\clubsuit$, ма́зій, ма́стїй, зама́зува́ч, ма́зальник, ма́стиль-, (*елиною*) шпарува́ль-, (*річ*) ма́зи́ло, *н^к* зама́щувальний, ма́стиль-, ма́зю́чий + $\%$, для зама́щування; —й гла́за окозамі́люва́ч, *о^к* за́бийбаки;

—йся/—ый ма́щений, зама́щува-, зама́зу-, замурзу-, шпа́ро́-, зашпа́ро́ву-;

ЗАМА́ЗАТЬ: з. гла́за запа́хати о́чі; з. ро́т *п.* вкоро́ті-язи́ка.

ЗАМА́ЛЧИВА́ТИ промовчува́ти, не зга́ду-, збува́ти мо́вчанкою;

—й що (*м^н* хто) замобчує $\diamond$, ра́дій /з-й/ замобчати, замобчува́ч, *н^к* замобчува́льний, *с^к* замовч- [замовч-огри́хи];

—йся/—ый замобчува́ний, не зга́ду- $\diamond$.

ЗАМА́НИВА́ТИ: —й > ЗАВЛЕКА́ТИ.

ЗАМА́НЧИВО зала́сно, ϕ^p хти́во;

ЗАМА́НЧИВИ́Й манли́вий $\diamond$.

ЗАМА́РИВА́ТИ: —й що (*м^н* хто) замобрує, з-й замобри́ти, замобрува́ч;

ЗАМО́РИТЬ: з. че́рвяка́ закро́пити ду́шу, заду́ші-кома́ря, поло́с-, ϕ . ко́ня попада́ти;

—вший $\diamond$; —й го́лодом голодомобре́ць.

ЗАМА́ШКА ви́хватка, ϕ^p ма́не́ра.

ЗАМЕ́ДЛЯ́ТИ гальм/ува́ти, (*кро́к*) спома́лю-;

—й що (*м^н* хто) ~ує $\diamond$, з-й за $\clubsuit$, гальми́вник, спові́льнюва́ч, *н^к* гальми́вний + $\%$, для спові́льнення; —й ро́ст гальми́вник ро́сту; —й хо́д спові́льнюва́ч ру́ху;

ЗАМЕ́ДЛИ́ТИ: не з. случи́тися /предста́ви-/ не забари́тися, незаба́ром тра́питися;

♦♦♦СЯ пові́льни́шати, помалі́-, гальмува́тися $\diamond$;

—йся/—ый спові́льнюва́ний /упо-/, сти́шу- /при-/, гальмо́-, затри́му-, щора́з пові́льни́ший.

ЗАМЕНЯ́ТИ бу́ти за ко́го/що, замі́щат-/заступа́-/кого́;

—й що (*м^н* хто) заступа́ $\diamond$, приза́начений замі́ни́ти, замі́сник, засту́п-, (*річ*) замі́н-, замі́нюва́ч, *н^к* замі́нний, о. (гі́дна) замі́на, для замі́ни, *п^р* замі́сть [-й о́бед з. о́бду];

—йся/—ый замі́нюва́ний, *н^к* замі́нний.

ЗАМЕ́РЗА́ТИ ме́рзнути, морозити́ся, (- *тіло*) ко́цобну́ти, кля́кну-, за́кляка́-, (- *мокри́й одяг*) става́-ко́зубом; (- *гру́нт*) ду́бі-;

—й що (*м^н* хто) ме́рзне $\diamond$, поки́ну́тий замерза́ти, напівзаме́рзлий, *о^к* заме́рзаний, *і.* ме́рзля́к, зме́рзло́х, заме́рзло́х, *т.* морже́ний, *н^к* *р^к* заме́рзу́щий, о. ма́йже /ма́ло не/ заме́рзлий;

ЗАМЕ́РЗНУ́ТИ: з. на́смерть заме́рзнути на кі́стку;

—єрзши́й (за)ме́рзлий /по-/, $\diamond$; —й на́смерть заме́рз- на кі́стку.

ЗАМЕ́РЯ́ТИ міря́ти, заміря́ти /ви-/;

—й що (*м^н* хто) міря́ $\diamond$, покли́каний з $\clubsuit$, за́йня́тий міря́нням, міря́льник, *н^к* мірчий, міря́льний + $\%$;

—йся/—ый міря́ний, замі́рюва- $\diamond$.

ЗАМЕ́СТИ́ТЕЛЬ: з. председа́теля *г.* місто́голова́.

ЗАМЕ́ТА́ТИ ме́сти; з. сле́ды затира́ти /загорта́-/ слі́ди, хо́ва- (*о^к* по́хова́-) кінці́;

—й що (*м^н* хто) мете́ $\diamond$, зви́клий /с-и/ замі́тати, з-й /з^м-й/ заме́сти, мети́льник, замі́таль-, замі́та́йло, замі́тач, *н^к* = $\%$; —й сле́ды с-и затира́ти слі́ди /хо́ва́- кінці́/;

—йся/—ый ме́тений, замі́та-;

♦♦♦СЯ за́бигати́ туди́-сюди́, ϕ^p тик-ми́к [го́сть-а́лся в се́нях гі́сть тик-ми́к по /у/ сі́нях];

—вшийся о. сюди́ тик, туди́ мик, $\diamond$.

ЗАМЕ́ТНО ви́дко, зна́ти, *г.* слі́дно, о. постере́ж-;

ЗАМЕ́ТНИ́Й (*ухил*) чимали́й $\diamond$; чу́ть з. о. пун-кті́рний.

ЗАМЕ́ЧА́НИЕ заува́га, с. дога́на; не́льзя́ сде́лать з. ко́му нічо́го не скажи́ ко́му.

ЗАМЕ́ЧА́ТЕЛЬНО на сла́ву, ве́elmi гара́зд, хи́б-

а-ж-так [н. підкувався], е^н я Вам /тобі/ скажу, (1) здоброво!, світова річ!, умреш!, умерти!, ого-го(-го)!, аж-он-як + н^р [аж-он-як класно /здорово +/]; з. пел е^н так співав, так співав;

ЗАМЕЧАТЕЛЬНЫЙ знаменитий, щонайкращий, о. аж-он-який, на славу, у^р велеліпний, ф^р золотий [з. игрок з. гравець], е^н умреш який [з. концерт! у. я. концерт!].

ЗАМЕЧАТЬ помічати, постерігати, завважати, (на чому) робити-знак, назначувати;

—й що (м^н хто) ~а ф, з-й зауважити, скорий на замітку, н^к завважливий, спостереж-, заміт-, добач-, пам'яткий + %; —й східство з-й помітисхідність;

—йся/-ый (с)постережуваний, добачу-, зауважу-, (на чому) карбб-, назначу-;

ЗАМЕТИТЬ углядіти /за-, догляну- ф, з. додивитися; заметьте! ф^р. ага! [Заметьте! В день святого Валентина Ага! У день святого Валентина]; не з. недобачити, з. перебачити;

—вший ф.

ЗАМЕШАТЕЛЬСТВО н^{рн} замішка, замішання, зам'яття, зам'яття, (в роботі) перебіг.

ЗАМЕШИВАТЬ 1. мішати, колотити-, (у що) вмітувати-, уплутувати-, 2. місити-, замішувати-;

—й 1. що міша ф, з-й /покли́ка-/ уплутати, звиклий міша-, мішальник, н^к мішальний, для заплутування, 2. що місити ф, з-й /покли́ка-/ замісити, місильник, н^к місильний, для замісу;

—йся/-ый 1. мішаний, колбече-, розмішуваний, заплуту-/у-/ , 2. замішува-;

ЗАМЕШАТЬ; ЗАМЕШАННЫЙ (у що) вмітаний ф;

ЗАМЕШАТЬСЯ —вшийся і. замішанець, ф.

ЗАМЕШКАТЬСЯ ф^р загавитися.

ЗАМЕШАТЬ: з. дблжність кем н^о оновити посаду кем;

—й що (м^н хто) заступа ф, покли́каний /з-й/ замінити, замісник, заступ-, о^к заміна, н^к замісний + %, о. для заміни; —й дблжність н^о оновлений на посаді;

—йся/-ый замішуваний, заміню-, оновлю-, н^к о^к заступний.

ЗАМЕЩЕНИЕ: конкурс на з. дблжності конкурс на оновлення посади.

ЗАМИНАТЬСЯ тертися-м'ятися, затина-, запикувати-, о. мнюха-;

—йся (м^н хто) що затинається ф, і. запи́ка, м'яло, н^к запикуватий, недоріку-;

ЗАМЯТЬСЯ о^к затікатись-замікатись ф.

ЗАМЯНКА за́пинка.

ЗАМИРАНИЕ: с -нем сер́дца із страхом Божим, мліючи сер́цем.

ЗАМИРАТЬ о^к нерухоміти, (- звук) далені-, (-серце) терпну-, в'яну-; з. от восторга умліва від захоплення; сер́дце -ает сер́це в'яне /холб-

не, мре, завмира́/, холбне в душі /на сер́ці/;

—й що (м^н хто) завмира́ ф, с-и ~ати, (звук) щораз тихший, н^к напівзавмерлий, майже завмер-; —й от восторга умлілий від радіощів /захоплення/; —й от стра́ха умлілий зі страху́;

ЗАМЕРЕТЬ: з. на місце прики́пiti до місця;

—ерший завмерлий, затерп- ф, (звук) загас-, згас-, ф.

ЗАМОК з^д фестунок; воздушные за́мки к. казкові за́мки.

ЗАМОК: за семью -ями за́мкнутий на сім за́мків.

ЗАМОЛКАТЬ нішкнути, мовкну-, німі-, примовка-;

—й що (м^н хто) нішкне ф, напівзамовклий, майже занімі-, щораз тихший /глухі-, менше чути́й/;

ЗАМОЛКНУТЬ відгомоніти, онімі-, о. закусіуста, прикуси- /проковтну́-/ язик(а), поріну- в мовчанку ф; —кни! тихо будь!

—кший замовклий, затіх-, завмер-, ущух-, онімі-, відгомоні- ф.

ЗАМОРАЖИВАНИЕ д^к заморуження.

ЗАМОРАЖИВАТЬ морозити, заморужувати;

—й що (м^н хто) морозить ф, звиклий з., з-й заморози-, для заморуження, зайнятий -ям, заморужувач, морозильник, (річ) холодиль-, рефрижератор, н^к морозильний, заморозливий + %, рефрижератор-, морозячий; —й зарплату заморужувач платні;

—йся/-ый морожений, заморужува- ф;

ЗАМОРОЗИТЬ захолодити ф, (проект) поклас- під сукно́.

ЗАМОРАЧИВАТЬ задурювати;

—й що (м^н хто) задурює ф, задурювач (голові), с^к задуритоголова.

ЗАМОРИТЬ > ЗАМАРИВАТЬ.

ЗАМОРОЗКИ о^к при́холодки.

ЗАМУЖЕСТВО ф. за́між [р^о за́мужу] [каков онб з. /каковб быть за́мужем/ який той за́між].

ЗАМУРЗЫВАТЬ; ЗАМУРЗАТЬ о. замурати, (фарбою) заквєца-;

ЗАМУРЗАННЫЙ (фарбою) заквєцаний ф.

ЗАМУРОВЫВАТЬ (діру) замурувати, закладати ка́менем, (снігом /вікно!) заліплювати;

—й що (м^н хто) замурує ф, звиклий /с-и/ ф, покли́каний /з-й/ замурува-, н^к мурувальний + %;

—йся/-ый закладаний ка́менем, замурува-, заліплю-.

ЗАМУСОЛИВАТЬ заслінювати, заяло́жу-, забрудню-, зашму́льгу-, зачбвгу- + МУСОЛИТЬ;

—й = мусолящий;

ЗАМУСОЛЕННЫЙ о. зашму́льганий, зачбвга- ф.

ЗАМУХРЫШКА (миршавець) шибздик.

ЗАМУЧИВАТЬ катувати, мордува-, заму́чу-;

—й що (*м^н* хто) замучує, мучитель, кат, *н^к* замучувальний.

ЗАМШЕЛЫЙ порослий мохом, *п.* заскнілий.

ЗАМЫГИВАТЬ зашмаровувати, зашморгу-, зачовгу-;

—й що (*м^н* хто) ~ує $\diamond$, з-й /радій/ зачовгати;

—йся/—ий зашмаровуваний, забрудню-, зачовгу- $\diamond$;

ЗАМЫЗГАТЬ зашмугла-, замизка- $\diamond$;

ЗАМЫЗГАНЫЙ зашмарований, зашмугла-, зашморга-, зачовга- $\diamond$.

ЗАМЫКАТЬ замика́ти, бра́ти на замо́к;

—й що (*м^н* хто) замика́ $\diamond$, *н^к* /у лаві/ крайній, кінцевий, хвостовий, *т.* замика́льний + $\%$, *о.* на краю; —й шістьме крайній /задній/ у процесії /поході, ході/;

—йся/—ий що замика́ється, замика́ний, *н^к* замика́ль-; —я в себе заглибле- у собі, відлюдько, *н^к* неартільний, некомпанійський, відлюдькуватий; —я в скорлупу шкаралупник;

ЗАМКНУТЬСЯ: —вийся круг за́мкнене ко́ло; —ся в себе *н^о* недоторкливий.

ЗАМЫСЛОВАТО замудро, закрутисто, *ж.* кандибобером;

ЗАМЫСЛОВАТЫЙ викрута́стий, вузлува-, закру́тис- $\diamond$, (*образ*) химерний, *г.* штуде́р-

ЗАМЫШЛЯТЬ задумувати, замислюва-, ма́- на́мір /задум/, планува-, збирати́ся; з. недоброє /убийство +/ гострити ніж на ко́го;

—й що (*м^н* хто) задумує $\diamond$, побня́тий /захо́пленний/ думкою, сповне- на́міру, з на́міром; —й зло із злою думкою, у^р злочиня́ючий;

—йся/—ий задумуваний, плано́-

ЗАНАВЕС *о^к* засло́на, *г.* курти́на.

ЗАНАРЯЖАТЬ (*на працю*) наряджа́ти /від-/, посила́-, признача́-, визнача́- місце пра́ці;

—й що (*м^н* хто) наряджа́ $\diamond$, покликаний нарядити, *к^н* нарядник, *ж.^м* нарядило, нарядчик;

—йся/—ий відряджуваний /зана-/, призначу-, посила́ний $\diamond$.

ЗНАШИВАТЬ (*одяг*) перено́шувати /ви-/;

ЗНОШЕННЫЙ виношений /пере-, за-/.

ЗАНЕМОГАТЬ занедужувати, заслаба́-;

ЗАНЕМОЧЬ: —бгний що занедужав $\diamond$, заслаб-лий, *н^к* нездужа́-, недужий.

ЗАНЕСЕНИЕ *ф^р* за́пис [с-ем в ка́кое де́ло із -ом до яко́ї спра́ви].

ЗАНИЖАТЬ (*дані*) зменшувати; з. тре́бования *с^р* занижува- планку;

—й що (*м^н* хто) занижує $\diamond$, з^м-й /покли́ка-, го́товий/ занижити, схидний /звй́клий/ зменшувач, занижувач, *н^к* занижувальний + $\%$;

—ий занижуваний, зменшу-, щораз нижчий /мёнший/.

ЗАНИМАТЕЛЬНЫЙ (*ствібесідник*) цікавий на язик.

ЗАНИМАТЬ (*гриш*) позича́ти, (*пост*) обійма́-

(*місце*) запосіда́-, (*душу*) захо́плюва-, (*чергу*) *о^к* застоюва-; з. бліеє висо́кое положе́ние стоя-вище; з. внима́ний бра́- (всі) о́чі на себе, бу́- в це́нтрі ува́ги; з. выжи́дательное положе́ние ви́чікува-; з. до́лжность (высо́кое п. в о́бществе) обійма́- (висо́ке становище у грома́ді) поса́ду; з. висо́кое положе́ние перебува́- на висо́кому станови́ці; не з. ко́му чего не бра́кує /бра́нке/ ко́му чо́го; —айте ме́ста со́гласно ку́пленным биле́там си́дайте на місця, вка́зани у квитку;

—й 1. що (*м^н* хто) пози́ча у ко́го, р-й пози́чити, пози́чальник, *н^к* = $\%$, 2. що (*м^н* хто) займа́ $\diamond$, звй́клий /с-я/ займа́-, з-й /покли́ка-, го́товий/ зайня́-, —й внима́ние у це́нтрі ува́ги; —й выжи́дательное положе́ние ви́чікуючи; —й висо́кое п. висо́кий досто́йник, на висо́кому станови́ці; —й города́ здобу́вец міст; —й го́стей ма́стак розва́жати го́стей; —й дете́й дитя́чий забавник; —й до́лжность на поса́ді; —й ме́сто в розташо́ваний у; —й мно́го ме́ста невкла́дистий, непокладний, розкла́дистий; —й оборо́ну оборо́нець; —й оче́редь що займа́ че́ргу; —й пе́рвое ме́сто на пе́ршому місці; —й положе́ние на станови́ці; —й центра́льное п. розташо́ваний у це́нтрі;

—ий 1. пози́чаний, 2. займа́-, обійма́- $\diamond$, (*пост*) тепе́ришній, сві́й;

ЗАНЯТЬ запосісти, (*місце*) *ф^р* за́сіс- [н. двір], /у змагання́/ ви́бороти; $\diamond$;

ЗАНИМАТЬСЯ (*з учнями*) підучу́вати ко́го; з. *чем* 1. робі́- що [чем ты —ешься? що ти роби́ш?], 2. жи́- з чо́го [з. пра́ктикой ж. з пра́ктики], 3. ба́витися у чо́го, ма́ти до діла з чим, ходи́ коло чо́го; уси́лено з. *чем* загли́блюватися у чо́го; с увле́чением з. *чем* коха́- в чо́му; з. бесполе́зным де́лом перелива́ти з пусто́го в порожне; з. выведывани́ем *о^к* ви́відни́тства; з. де́лом роби́- діло, бра́тися до діла, жи́ти з бі́знесу; з. ка́кой де́ятельностью пра́цова́- в я́кій га́лузі [з. нау́чной д. п. в г. нау́ки]; з. земледе́лием поро́- зе́млю, хлібороби́-; з. земля́ными раба́тами грабарюва́-; з. лю́бовью, гратися в лю́бов; з. отхо́жим про́мыслом ходи́- на заробіткі; з. охото́й ходи́- на вло́ви /полюва́ння/, жи́- з мислі́ства; з. по́исками /разрабо́ткой +/ шука́-/розробля́- +/; з. приобре́тательством гре́бти до себе; з. самоана́лизом *ф.* порпа́тися в собі; з. ското́вдством скотари́ти; з. собо́й гляди́- себе́; з. с поку́пателями обслу́говува- ко́го; з. спо́ртом + віддава́тися спо́рту +; з. торго́влей крамарюва́-, жи́- з торго́влі; з. туале́том чепури́тися;

—йся що (*м^н* хто) займа́ється $\diamond$, (*чим*) зайня́тий, захо́плений, за́трудне- у чо́му, загли́бле- у чо́го, (*де*) уче́нь /студе́нт/ чо́го [-я в институ́те с. институ́ту]; —я земля́ными раба́тами граба́р; —я отхо́жим про́мыслом заробі́тчанин; —я пе́нием

зайнятий співами; **-я** поісками /разработкой +/ = ищущий /разрабатывающий +/; **-я** сапожничеством швец; **-я** собой зайнятий собою; **-я** туалéтом зайнятий туалéтом; **-я** хозяйством затруднений у господарстві, господар; **ЗАНЯТЬСЯ**: з. *чем* зачепіти рúки за /о/ *що*; $\diamond$; *чем* з.? до чого взятися?

ЗАНОВО о^к понóвно.

ЗАНÓЗА (у тiлі) шпiчка.

ЗАНÓСИТЬ (у книгу) занóсити, записува-, (меч) підноси-; (снігом) завiюва-;

-й що (м^н хто) занóсить $\diamond$, звiклий /с-и/ $\diamond$, поклiканий занéсти, (за)носiй, н^к /снігом/ завiли-вий + %;

-йся/-имый занóшуваний $\diamond$, (у книгу) записува-, (чим) засипá-, замéта-, н^к заносний;

ЗАНÉСТИ занéсти, (стихию) замчáти; **-ший** $\diamond$.

ЗАНÓСЧИВЫЙ загóнистий.

ЗАНÓЧÉВЫВАТЬ (здерiдка) підночóвувати.

ЗАНЯТИЕ ф^р дiло, фах, ремеслó, хлiб [не за своé з. не за свiй х.], (мiста) зайняття, (посади) обняття, (учнiв) навчáння; **пустóе** /бесполéзноє/ з. ф. дурнé дiло, все однó, що вóвком ора́ти; **род -ий** профéсія; **без определéнного -ия** ж. приший-кобилi-хвiст.

ЗАНЯТОСТЬ заклопóтання, клопóти, (на працi) з. затруднення.

ЗАНЯТ(ЫЙ) не вiльний, не вакáнт-, (чим) заклопóта-, (на працi) затрудне-; з. **по гóрло** маю /с/ пóвні рúки пра́ці; **мы так -ты** у нас мóре роботи; **быть постоянно -ым** не ма́-нi дня нi ночi, свiту бiлого не бачи-; **быть -ым по гóрло** ма́-пóвні рúки пра́ці; **быть -ым своїми мы́слями** дума-про своé.

ЗАОБЛАЧНЫЙ: **-ая** высь /даль, прострáнство/ надхмáр'я /за-/, о^к позахмáри, ф^р небéснi сфэри.

ЗАОДНО однiм рiпом, (за) однiм заход-; (за-разом) нараз [все н. питáти]; **быть з. о.** в однó дiдуку грати.

ЗАОСТРЯТЬ гóстрити, вигóструва- /за-/, (косу) мантáчи-, заправля-;

-й що (м^н хто) гóстрить $\diamond$, зайнятий гóстренням, загóструвач, гóстрильник, /рiч/ гóстрило, н^к гóстрильний, загóструваль- + %; **-й** **внимáние** на чéм з нáголосом на;

ЗАОСТРЯТЬСЯ вигóструватися $\diamond$;

-йся/-ый гóстрений, загóструва- /ви-/ $\diamond$; **-я** щорáз гóстриший; **-я** квéрху з. захвóстуватий, (шпиль) гóстрóвэрхий;

ЗАОСТРИТЬ (увагу) о^к заакцентувáти; $\diamond$.

ЗАПАДАТЬ провалóватися; (в голову) западáти у свiдóмiсть; з. в дiшу заходi- в дiшу;

-й що (м^н хто) западáється $\diamond$, провалóваний, схiдь- /с-и/ западáти, н^к западúщий западистий;

-ая мéстность запа́дина;

-ый запа́даний, н^к запа́дний;

ЗАПАСТЬ: **-вший** провалений, запáлий $\diamond$, $\diamond$.

ЗАПÁЗДЫВАТЬ припiзнюватися /с-, за-/;

-й що (м^н хто) спiзнюється $\diamond$, спiзнюваний /за-, при-/, н^о спiзнений /за-, при-/, звiклий п., з. пiзнiй Iвáн, (рефлекс) запiзнiлий, н^к пiзнiй + %, т. загáяний; **-щие нейтрóны** спiзнени невтрóны; **-ый** спiзнюваний /за-, при/;

ЗАПОЗДАТЬ: **-вший**, **-áлый** спiзнений /при-, за-/, спiзнiлий /при-, за-/, $\odot$ з. пiзнiй Iвáн н^к (за)пiзнiй, $\diamond$.

ЗАПАКÓВЫВАТЬ > УПАКОВЫВАТЬ.

ЗАПÁЛЬЧИВЫЙ $\odot$ сэрце з пéрцем у когó.

ЗАПÁРИВАТЬ: **-й** що (м^н хто) запáрюе, поклiканий запáрити, зайнятий запáрюванням, запáрювальник, н^к запáрювальний, запáристий;

-йся/-ый пáрений, запáрюва-.

ЗАПÁРЫВАТЬ: **-й** 1. засека́ющий, 2. зака́лываю-, 3. пóртя-.

ЗАПАС: **про з.** (берегти) взпáс; з. **не помешáет /повредит, обременит** +/ запáс iсти не прóсiть.

ЗАПАСАТЬ припасáти /за-/, заготовлáти;

-й що (м^н хто) запáса $\diamond$, звiклий $\diamond$, з^г-й запáсти, зайнятий запáсами, заготiвник, заготiвель-, н^к запáсливий + %;

♦♦♦СЯ (терпiнням) набирáтися чогó; $\diamond$;

-йся/-ый заготiвлюваний, припасу-; **-я** н^к запáсливий, забезпéчли- + %; **-я** терпéнием готóвий терпiти;

ЗАПАСТЫСЬ (на певний час) пристарáти; $\diamond$.

ЗАПАСНИК (в музеi) фонд.

ЗАПАТЕНТОВЫВАТЬ > ПАТЕНТОВАТЬ.

ЗАПÁХИВАТЬ^{1,2}: **-й** 1. що (м^н хто) заóрюе $\diamond$, поклiканий заорáти, звiклий /с-и/ заóрювати, ора́ч, ора́тай, рáтай, 2. що (м^н хто)запина $\diamond$, н^к = %, $\odot$ запинаючи;

-йся/-ый 1. заóрюваний /ви-/, бра-, н^к брний, 2. запинаний, загóрт-, заку́тув-, ж^м запинатий, (-двери) зачиняний;

ЗАПАХАТЬ¹: з. чужóю зéмлю ворáтися в чужó зéмлю;

ЗАПАХНУТЬ² (полу одягу) загорну́ти, запну́-, зап'ясти, (двери) зачинi-, (з трiском) затрiсну-.

ЗАПÉВАТЬ: **-й** що (м^н хто) заспiвуе $\diamond$, звiклий заспiвувати, заспi(ву)вач, заводий, н^к заспiвний;

ЗАПÉТЬ: з. втóрой заворóвати.

ЗАПЕКА́ТЬ; ЗАПЕКА́ТЬСЯ (-зуби) шéрхнути, зашeрхá-, пересихá-;

-й що печé, звiклий /с-и/ запiкáти, рáдий /з^м-й/ запекти, зайнятий запéченням, н^к = %;

-йся/-ый пéчений, запéчува-, пересихá- $\diamond$;

ЗАПЕЧЬСЯ: **-ёкшийся** запéчений /с-/, (-кров) закипiлий, (-зуби) засмаг-, (за)шeрх- /по-/, пересох-, сплeнений, н^к смажний, $\diamond$.

ЗАПÉНИВАТЬСЯ; ЗАПÉНИТЬСЯ: **-вшийся**

запінений.

ЗАПЕЧАТЛЕВАТЬ (у творі) відтворювати, (у серці) урізьбловатися у що; з. в пам'яті карбувати, фіксува-/закарбува-, зафіксува-/в пам'яті; —й що (м^н хто) карбує $\diamond$, з-й закарбувати, зайнятий фіксацією, фіксатор; —й в пам'яті з-й закарбувати в пам'яті;

ЗАПЕЧАТЛЕТЬ о^к вреп'яшити $\diamond$, (на крижальях) накарбува-;

ЗАПЕЧАТЛЕВАТЬСЯ урізьбловатися $\diamond$;

-йся/-ый, (у серці) бережений, закарбува-, карбу-, урізьбло-, фіксу-, зафіксува-, (у творі) відтворю-, зображу-; $\diamond$;

ЗАПЕЧАТЛЕТЬСЯ (в пам'яті) вкарбуватися, залишити слід, врізьбитися у пам'яті; $\diamond$;

ЗАПЕЧАТЛЕННЫЙ о^к вреп'яшений, (на крижальях) накарбува-; (у кадрах) відкадрб-; $\diamond$.

ЗАПИВАТЬ: —й що (м^н хто) запива $\diamond$, звиклий /с-и/ запивати, радий /з^г-й, з^м-й/ запи-, запивайло, запивущий;

ЗАПІТЬ ударитися в горілку $\diamond$;

-йся/-ый запиваний.

ЗАПИВОХА заливаха, запивайло, неминай-корчма.

ЗАПИНАТЬСЯ запикуватися /заїк-/ , зашпортува-, спотика-;

-йся 1. що (м^н хто) спотикається $\diamond$, спотикайло, шпорта-, 2. що запикується, недоріка, н^к запикуватий, закува-.

ЗАПИРАТЬ запирати, замика-, закрива-, заціпа-; з. дух забива- дух;

—й що (м^н хто) запира $\diamond$, покликаний /з-й/ замкнути, для закриття, замикач, н^к замикальний, т. стобор-, запирний, ф^і бар'єр-, /напрям/ безвихід-; —й дух з-й забити дух, і. запириху;

-йся/-ый замиканий, зачинюв-, закрив-, заціплюв-, засув-, перекрив-; —я (злочинець) н^к затятий, упертий, затинчивий.

ЗАПИСКИ м^н о^к записи.

ЗАПИСНОЙ (завзятий) о^к зайдлий; —ая книжка нотатник.

ЗАПИСЫВАТЬ записувати, бра- на папір, нотува-;

—й що (м^н хто) записує $\diamond$, покликаний /з^м-й, з^г-й/ записати, звиклий $\clubsuit$, для записування, зайнятий -ям, писець, записувач, протоколіст, н^к записущий, писальний + %, записний, с^к -писний, -записувач [самозаписывающий] самописний, самозаписувач]; —щеє устрійство записувач;

ЗАПИСАТЬ занотувати /від-/ $\diamond$;

ЗАПИСЫВАТЬСЯ (у друзі) шітисся;

-йся/-ый записуваний, нотб-, занотбув-, спису-, упису-, н^к записний; —ый р^к писомий;

ЗАПИСАТЬСЯ г. вписатися $\diamond$.

ЗАПИСЬ ф^р лист дярственна [меновая, наградная, передаточная, переуступитель-, раздел-] з дярчий [міновий, нагородний, пере-

писний, уступний /від-/ , (по)дільчий] лист.

ЗАПИХИВАТЬ пхати, бга-, (куди) заштобхува-; з. во что набива-/напакбув-/ що;

—й що (м^н хто) пха $\diamond$, з^г-й /з^м-й/ запхати, зайнятий заштобхуванням, запахач, запахайло, штовахач, заштобхув-, штобхало, н^к = %;

-йся/-ый пханий, бга-, штобха-, заштобхува-, набй-, напакбув-;

ЗАПИХНУТЫЙ запханий, ж^м запхатий $\diamond$.

ЗАПЛЁСКИВАТЬ захлопувати, заплёску-;

—й що (м^н хто) захлопує $\diamond$, з-й захлопнути, звиклий $\clubsuit$, хлопій, н^к хлопитливий, плоскітлий-;

-йся/-ый захлопуваний, заплёску-.

ЗАПЛЕТАТЬ плесті, запліта-;

—й що (м^н хто) плетє $\diamond$, покликаний /з-й, з^г-й, з^м-й/ заплесті, плетій, н^к заплітальний; —й ногамі $\odot$ як не своїми ногами, кульгючи на обидві ноги;

-йся/-ый плетений, запліта-; —я (-мову) плутаний, недорікуватий, (язык) неслухняний, мов не свій, о^к повстаний.

ЗАПЛЁЧНЫЙ: з. мешок наплёчник; —ых дел мастер майстер тортур, заплічних діл майстер, заплічник.

ЗАПЛЫВАТЬ: з. жиром жиріти серцем;

—й що (м^н хто) заплива, р-й /з-й/ запливить, плавець, г. плавак, н^к запливистий, (чим) запливаний.

ЗАПОВЕЛЬ о^к слововказ.

ЗАПОДАЗРИВАТЬ мати підозру, (за)підозрювати;

—й що (м^н хто) підозрює $\diamond$, схильний запідозрювати, готівий запідозри-, перебінятий підозрою, н^к підозрливий, з. запозірливий, о. з підозрою на кого, $\pm$ **подозревающий**;

-йся/-ый (за)підозрюваний, з. підозрєний.

ЗАПОДЛИЦО уприщерть.

ЗАПОЁМ (туди) запійно, по-чорному

ЗАПОЛЗАТЬ заповзати, залазити-, о. ящіркою влізати-;

—й що (м^н хто) залазить $\diamond$, з-й /з^м-й, заповзті, звиклий заповза-, повзун, плазун, н^к повзучий.

ЗАПОЛИТИЗИРОВАННЫЙ (- життя) розполітикований.

ЗАПОЛНЕНИЕ (чим) виповнення, (вакансій) г. обсада.

ЗАПОЛНЯТЬ повнити, наповнюва- /за-/ , о^к загачува-, (двір) обляга-, (вакансію) г. обсаджува-;

—й що (м^н хто) повнить $\diamond$, з-й /з^м-й/ заповнити, для заповнення, заповнювач, н^к заповнювальний + %;

-йся/-ый повнений, заповнюва-/на-, ви-/ , загачу-.

ЗАПОЛУЧАТЬ діставати, о^к засяга-, о^к засягну-; —вший $\diamond$.

ЗАПОМИНАНИЕ о^к запам'ятання.

ЗАПОМИНАТЬ пам'ятати, тями-, запам'ятову-

ва-з. надблго пам'ятá-/т'ями-/ до нових віників;
 --й що (м^н хто) пам'ятá ∅, з-й /р-й, годóвий/ заф,
 н^к пам'яткий, пам'ятлибий, пам'ятущий, /при-
 лад/ запам'ятóвчий; --е устрóйство т. пам'ять;
 ЗАПÓМНИТЬ о. зарубáти на носі ∅;
 ЗАПОМИНАТЬСЯ дава- втямки, не забува- ∅;
 -йся/-ый запам'ятóвуваний, зят'ямлю-, вáжко
 забу-, лéгко згáду-, лéгкий на згáдку;
 ЗАПÓМНИТЬСЯ вб'итися в гóлову ∅, (надов-
 го) дá- взнакі;
 -вший(ся) ∅; -я зят'ямлений ∅.

ЗАПОНКА шпóн(ь)ка.

ЗАПÓР м^н закріплення шлунку.

ЗАПОРАШИВАТЬ запорóшувати /при-/;

--й що (м^н хто) запорóшує ∅, з-й запорóшити,
 запорóха, запорóшувач, н^к запорóшливий, по-
 рошистий, курний + %;

ЗАПОРАШИВАТЬСЯ припадáти пóрохом ∅;

-йся/-ый що (м^н хто) припадá пóрохом, запорó-
 шуваний /при-/ , закúрю-, н^к порошній, о^к запо-
 рóшистий.

ЗАПОТЕВАТЬ (- скло) брáтися тумáном, тумá-
 нити;

--й/-ый 1. що туманіє ∅, затумáнований, пóй-
 ма-/покрива-/ тумáном, 2. потеющий;

ЗАПОТЕТЬ: -вший 1. запотілий, стумані-, ук-
 ритий тумáном, ∅, 2. спітнілий, упрі-, употі-, ∅.

ЗАПРАВКА (чим) г. заправа.

ЗАПРАВЛЯТЬ заправляти, (їжу) смачи-, засма-
 чува-, (верховоди-) прáви- бáд(ом); з. кем верхо-
 вода- над ким; з. кровáть стелі-/застеля-/ лїж-
 ко;

--й 1. що (м^н хто) заправля ∅, зáйнятий запра-
 вою, заправник, н^к заправний, + %, 2. що (м^н
 хто) верховодить над ким ∅, звиклий верхово-
 дити, верховода, вагажóк, заводіяка, н^к голов-
 ний, пёрший, стар-, вождистий, верховодис-; -й
 кровáть стелій лїжка, © застеляючи лїжко; -й
 машину заправник машини;

ЗАПРАВЛЯТЬСЯ (паливом) г. засоблятися /д^к
 засобітися/;

-йся/-ый заправлюваний, (- їжу) засмáчу-, за-
 тóвчу-, засмáжу-, закришу- н^к заправний;

ЗАПРАВЛЕННЫЙ (у що /н. у рямці/) зáбра-
 ний; ∅.

ЗАПРАШИВАТЬ запитувати, в^і робити зáпит;

--й що (м^н хто) запитує ∅, запитувач, о^к (за)пи-
 тáйло, о. (по)давець зáпиту /запитáння/, н^к за-
 питливий, (за)питáльний;

-ый питаний, запитув-;

ЗАПРОСИТЬ: з. слішком дóрого передоро-
 жити.

ЗАПРЕССОВЫВАТЬ: --й що (м^н хто) запресó-
 вує ∅;

запрессовывающий = прессующий, н^к = %;

-ый запресóвуваний, пресóва-.

ЗАПРЕТИТЕЛЬНЫЙ р^к заборóнчий.

ЗАПРЁТКА (заборонний знак /смуга/) стій!, з^н
 запрётка.

ЗАПРЁТНЫЙ: з. плод зака́заний овоч; з. плод
 слáдок гáрна дівка, як засвáтана.

ЗАПРЕЩАТЬ забороняти, ж^м борони- кому
 [кто им -яет? хто їм -ить?], накладá- табу /вё-
 то/, о^к табуюва-; з. говорити зати́ка-/закривá-/
 рóт(а); -аю водитися с кем щоб я більше не
 бáчив кого;

--й що (м^н хто) забороня ∅, р-й /з^м-й/ заборони-
 ти, н^к заборóнний, н^р прóти [закóн, -й абóрты
 закóн п. абóртів], о. спря́мований прóти, © із
 заборóною;

ЗАПРЕЩАТЬСЯ: -яется заборóнено, не віль-;
 -йся/-ый заборóнюваний, зака́зу- ∅; -я н^к заказ-
 ний, о. під заборóною;

ЗАПРЕЩЕНО заборóнено ∅; ф^р ж^м зась!; не з.
 вільно ∅.

ЗАПРОПАСТИТЬ; ЗАПРОПАСТИТЬСЯ за-
 пропáсти;

-вшийся запропáщений, загубле-, подітий не
 знáти куди /де/.

ЗАПРОС: по -су о на зáпит по.

ЗАПРОСТО ф^р з успіхом.

ЗАПРУЖИВАТЬ загáчувати, захарáшува-, заби-
 ва-, н. залива-;

--й 1. що (м^н хто) загáчує ∅, покликаний /з^м-й,
 з-й/ загáтити, звиклий /с-и/ загáчува-, загáчу-
 вач, запóвнюв-, н^к = %, 2. що (м^н хто) захарá-
 шує ∅, захарáшувач + заливающий;

-йся/-ый 1. загáчуваний, запóвню-, 2. захарáшу-,
 заби-, зали-;

ЗАПРУДИТЬСЯ: з. нарóдом зарóгтися (від
 лóбду), закóрми-;

-вшийся н. закóрмлений, забитий людьми;

ЗАПРУЖЕННЫЙ (людьми) забитий; ∅.

ЗАПРЯГАТЬ: --й що (м^н хто) запряга, р-й /з-й/
 запрягти, звиклий /привчений/ запряга-, запря-
 гáч, запряга́йло, н^к = %;

-йся/-ый запряганий, н^к запряжний;

ЗАПРЯЧЬ (кого) сiсти на шію кому.

ЗАПРЯТЫВАТЬ = ПРЯТАТЬ;

ЗАПРЯТАТЬ ж^м затирити;

ЗАПРЯТАТЬСЯ заховáтися, /при-/ , (де) заши-;
 -вшийся захований /при-/ , ∅.

ЗАПУГИВАТЬ страхáти, залякува-, застрашу-,
 затюку-, тероризу-;

--й, що (м^н хто) залякує ∅, з-й /покли́ка-/ за-
 страшити, звиклий /с-и/ застрашува-, страхо-
 пуд, страши́ло, н^к застрашливий + %;

-ый застрашуваний, заляку-, затюку- ∅;

ЗАПУГАННЫЙ затюканий ∅, г. н^о позв'язува-'

ЗАПУСКАТЬ (мотор) урухóмлювати, пуска- в
 дію /рух/, (сад) занéдбу-; (ракету) вистрiлю-; з.
 лапу во что о^к грiти рúки чим /на чим/;

—й 1. що (*м*^н хто) запуска́ $\diamond$, за́йнятий за́пуском, 3-й /з^м-й/ запуска́ти, зви́клий /с-и/ запуска́-, пу-ска́ч, *н*^к запуска́ний, *т.* запуска́ковий, 2. що (*м*^н хто) зане́дбує $\diamond$, *і.* недба́ха, недба́йло, *н*^к недба́лий, $\odot$ зане́дбуючи; —й **бро́ду** запуска́ючи **бро́ду**; —й **глаза́ куда** з очима́ уп'я́тими **куди**; —й **дела́** недба́йло, байдужий до діла; —й **зме́я** за́йнятий за́пуском зме́я; —й **ла́пу** *о*^к зви́клий **гріти** ру́ки;

—йся/—ий 1. що його́ запуска́ють, киданий, пошпурюв-, *р* за́пуск-, (*мотор*) урухо́мллов-, 2. зане́дбує-, занеха́юв-; —**е́мая раке́та** вистрілюва- на раке́та, (*у космос*) виводжу- на орбіту *р.*

ЗАПУСТЕ́НИЕ (*стан*) зане́дбання; **в состоя́нні** —**я** зане́дбаний.

ЗАПУСТЕВА́ТЬ; ЗАПУСТЕ́ТЬ *о.* порості́ тер-на́ми /бу́р'яна́-/;

—**вший** запу́стий, порослий *т.*, забу́тий Бо́гом (*і* лю́дьми), $\diamond$.

ЗАПУ́ТАННОСТЬ, ЗАПУ́ТЫВАНИЕ δ^k заплу́тання.

ЗАПУ́ТЫВАТЬ плу́т/ати, заплу́тува- /пере-/, (*в афе́ру*) зата́га- /в-/, замо́тува-, (*кого*) спантели́чу-, збива́ з пантели́ку, затума́ню-;

—й 1. що (*м*^н хто) ~ає $\diamond$, **схи́дний** /зви́клий, с-и/ $\diamond$, 3-й за Φ , плу́таник, заплу́тувач, ускла́днює-, закру́чув-, заверни́голова, *н*^к тума́нистий, закру́тливий, заплу́т-, пантели́ч- + %, 2. **замеши-ваю́щий**¹;

—йся/—ий 1. плу́таний, заплу́тува- /у-, с-, пере-/, спантели́чува-, розгубле-, заблу́ка-, 2. **замеши-ваемы́**¹;

ЗАПУ́ТАТЬ (*у тенета*) вмота́ти; $\diamond$;

ЗАПУ́ТАННЫЙ замо́таний [-**оє** де́ло -на спра́ва], /в-, у-/.

ЗАПЫ́ХАТЬСЯ захе́куватись, незди́ха- [*н*^ф незди́шуся, —и́теться];

—йся що (*м*^н хто) захе́кується $\diamond$, захе́куваний, заса́пу-, зади́ху- $\diamond$, сапу́н, *н*^к зади́шливий + %;

ЗАПЫ́ХАТЬСЯ запы́рхатися $\diamond$; δ^{mk} —**авши́сь** (*прибігти*) без ду́ху;

—**вший**ся захе́каний, заса́па-, запы́рха- $\diamond$.

ЗАПЯ́СТЬЕ *н*^{пн} за́п'ясток.

ЗАПЯ́ТАЯ: до **последне́й** —**ой** до ніточки.

ЗАПЯ́ТКИ за́п'ятки.

ЗАРАБА́ТЫВАТЬ заробля́ти, ма́- заробі́тки; **са-мостоя́тельно** з. свій хлі́б їс-; **хорошо́** з. при-сто́йно заробля́-, жи́- за́рибно;

—й що (*м*^н хто) заробля́ $\diamond$, 3-й заробі́ти, заробі́тчанин, зарі́бник, *г.* заробля́щий, *н*^к заробі́тний, зарі́б-, заробі́тковий; **хорошо́** /прилі́чно/ —й з присто́йними заробі́тками, *ж*^м зароботя́щий; —й **сво́йм горбо́м** 3-й заробі́ти сво́йм хреб-то́м /горбо́м/;

—йся/—ий заробля́ний, *к*^н зароблюва- $\diamond$.

ЗАРАБО́ТОК: для —**ка** (- *працю*) заробі́тковий;

& *беззаробі́тний.

ЗАРАЖА́ТЬ заража́ти, інфект/ува́-;

—й що (*м*^н хто) ~ує $\diamond$, 3-й зарази́ти, носі́й зара́зи, *н*^к зара́зливий, зара́зний + %, δ^p порива́ючий;

—йся/—ий зара́жуваний, інфекто́-, підда́- інфе́кції;

ЗАРАЗИ́ТЬСЯ (*настроєм*) підпа́сти під *що*.

ЗАРАЗИ́ТЕЛЕН: **дурно́й** **приме́р** з. кова́ль коня́ кує, а жа́ба ла́пу наставля́, *з*^н куди́ кинь з копи-то́м, туди́ й жа́ба з хвостом.

ЗАРАСТА́ТЬ: з. **со́рної траво́й** бу́р'яніти;

—й що (*м*^н хто) пороста́ $\diamond$, **поки́нутий** /с-и/ по-роста́ти, майже порослий, напівпорос- /-зарос-/, Φ^p покриваний [-й **грязью** п. ле́пом];

ЗАРАСТІ́: з. (**со́рної**) **траво́й** затрав'я́нті, (забу́р'я-);

—**бший** порослий /за-/-; —й (**со́рної**) **т.** затрав'я-нілий, (забу́р'я-).

ЗАРЕ́З *у*^р за́різь; до -зу го́стро [ну́жен до -зу *г.* потрі́бен].

ЗАРЕКА́ТЬСЯ: —йся що (*м*^н хто) за́рикається, за-ріканий, *з*^м-й /з^г-й/ за́ректіся, маста́к /зви́клий/ за́рика́-, *н*^к за́рикливий;

ЗАРЕ́ЧЬСЯ зака́ятися $\diamond$; до **тех пор**, **пока́** не за́ре́кся до́ти, аж за́тявся;

—**кший**ся $\diamond$.

ЗАРИСО́ВКА за́рис, замальова́ння, (*дія* *ще*) за-малова́ння.

ЗАРИСО́ВУВАТИ мал'юва́ти, замальову-;

—й що (*м*^н хто) ~ює $\diamond$, *р*-й замалова́ти, за́йня́тий малова́нням, маля́р, малова́льний, ху-до́ж-, *д.* арти́ст, *н*^к малова́льний;

—йся/—ий мальова́ний, замальову-.

ЗА́РИТЬСЯ зазіха́ти; з. **на** *что* *о.* накида́ти /по-гляда́- за́здрим/ о́ком на, порива́- о́чі на;

—йся що (*м*^н хто) зазіха́ $\diamond$, зви́клий зазіха́ти, зазіха́йло, *н*^к заздро́бкий, ла́сний на;

ПОЗА́РИТЬСЯ глянуги за́здрим о́ком $\diamond$;

—**вший**ся $\diamond$.

ЗА́РНІЦА (*спалах*) мига́вка.

ЗА́РОЖДА́ТЬСЯ (- *иде́ї*) *о.* сходити в голо́ві;

—йся зароджу́ваний, за́рід, за́родок, за́в'яз-, *н*^к за́родко́вий;

ЗА́РОДИ́ТЬСЯ (- *думку*) заблі́снути $\diamond$;

—**вший**ся заблі́сний $\diamond$.

ЗА́РОЖДЕ́НИЕ: з. **жизни** первопочі́н житт́я.

ЗА́РОСЛИ ро́зрости, *ж*^м ха́цаки; з. **и́вы** вербо-ліз.

ЗА́РПЛА́ТА & *н*^к *зарплатне́вий.

ЗАРУ́БЕЖЬЕ закордо́н, зару́бжжя, заокеа́ння.

ЗАРУ́БЦОВУВА́ТИСЯ рубцо́ва́тись, зата́га- (рубце́м), зароста́ти;

—йся що (*м*^н хто) зароста́ $\diamond$, зару́бцо́вуваний, за́тяга- (рубце́м); **не** —йся незата́га- рубце́м, не-виго́й-, незароста́-

ЗАРУЧА́ТЬСЯ: з. **чем** забезпечува́ти собі *що* [з. **подде́ржкой** з. с. підтримку]; з. **согласієм** ді-

ставати згоду;
ЗАРУЧИТЬСЯ: з. *чем* вістарати /діста-/ *що*, *щ^р* з'єдна-*що* ◊ [з. *симпатіей* з. *прихильність*];
 з. *расположением* доскочити /з'єдна- *собі*/ *ласки* /*прихильности*/; з. *согласием* вістара- згоду;
 -*вшийся* ◊; -*я* *поддержкой* © *диставши* підтримку; -*я* *согласием* *що* вістарав згоду, ◊.
ЗАРЫВАТЬ(СЯ)¹ закопувати(ся), заривати(ся);
 -*й* *що* закопує ◊, *р-й* закопати, *с-и* закопува-,
 копач, копальник, *н^к* копальний + %;
ЗАРЫТЬ закопати ◊; з. *талант* в *землю* занастити талант;
 -*йся*¹/*-ый*¹ закопуваний; -*я*¹ з-*й* закопатися; -*я*¹
 в *глуши* *радій* сховатися у *глушині*;
ЗАРЫТЬСЯ: -*вшийся* ◊.
ЗАРЫВАТЬСЯ² забагато брати на себе, нахабніти, *р^к* зухвалі-;
 -*йся*² 1. *що* (*м^н* хто) з. берє на с., 2. *що* (*м^н* хто)
 нахабніє ◊, нахаба, *н^к* скажєний, розгнузда-,
 безпартон-, без жодного стріму;
ЗАРВАТЬСЯ: -*вшийся* зарозумілий, знахабні-,
 оскажені- ◊, ◊.
ЗАРЯДКА (*гимнастична*) г. рұханка; & (*бата-
рий*) *підзарядка.
ЗАРЯЖАТЬ (*кріс*) заряджати, набива-, ладува-,
 заправля-;
 -*й* *що* (*м^н* хто) ~а ◊, зайнятий заряджанням,
 звиклий ♦, рішений заряди-, ладівник, заряд-, *в^н*
 заряджаль-, заряджайло, *я*¹ замковий, *н^к* ладів-
 ний, заряджаль- + %, *р^к* зарядовий;
 -*йся*¹/*-ый*¹ заряджуваний, наби-, ладб-, заправ-
 ло-, *с^к* -зарядний [самозаряджающийся само-
 зарядний];
ЗАРЯДИТЬ: заряджай! *в^н* заряді кріс!
ЗАСАЖИВАТЬ 1. (*чим*) саді-, 2. (*за грати*) у-
 в'язнова-, позбавля- волі; -*й*² = *заключаю-*
щий *под* *стражу*;
ЗАСАЖЕННЫЙ: з. *лесом* заліснений, укритий
 лісом.
ЗАСАЛИВАТЬ¹ засалювати, засмальцьову-, зая-
 лобжу-;
 -*й*¹ *що* (*м^н* хто) засалює ◊, звиклий засалю-
 вати, *н^к* масткий, мастючий, масний, *i*. ялбза;
 -*йся*¹/*-ый*¹ ялбжений, заялбжува-, засалю-, за-
 смальцьову-.
ЗАСАЛИВАТЬ² (*рибу*) соліти, засолюва-;
 -*й* *що* солити, готівий засоліти, зайнятий за-
 соллом, солільник, засолювач, *н^к* солільний;
 -*йся*²/*-ый*² солєний, засолюва-.
ЗАСАСЫВАТЬ засмоктувати, смокта-, (*в bagno*)
 затяга-;
 -*й* *що* (*м^н* хто) смокче ◊, з-*й* засмоктати, звик-
 лий ♦, смоктун, *н^к* смокчучий, смоктальний + %,
 /- *багно*/ *трясовін-*, *грузький*, засмоктливий + %;
 -*йся*¹/*-ый*¹ засмоктуваний, смокта-, затяга-;
ЗАСОСАТЬ ◊; -а́ло *под* *лбечкой* засмоктало

під серцем.
ЗАСАХАРИВАТЬ; **ЗАСАХАРЕННЫЙ** обцук-
 рений.
ЗАСЕДАТЬ; **ЗАСЕСТЬ**: з. в *голове* цвяхом у-
 лізти в *голову*; з. в *голову* уроїтиса в *голову*.
ЗАСЕИВАТЬ; **ЗАСЕЯТЬ** ◊ сійнути.
ЗАСЕКРЕЧИВАТЬ; **ЗАСЕКРЕЧЕННЫЙ** сек-
 ретний, загаємне-, загаємніче-.
ЗАСЕЛЯТЬ заселювати, сели-, (*дим*) замешку-;
 -*й* заселювач, замешкувач + *поселяющий*;
 -*ий* заселюваний, замешку- + *поселяемый*.
ЗАСЕНТЯБРИТЬ *д^к*: -*йло* повіяло /потягнуло/
 зимобю.
ЗАСЕЧКА *т.* зачерк.
ЗАСИЖИВАТЬСЯ: -*йся* *що* (*м^н* хто) засиджує-
 ться, засиджуваний;
ЗАСИДЕТЬСЯ: -*вшийся* засиділий, ◊; -*вша-*
ся в *невєстах* перєстарок.
ЗАСКОРУЗЛЫЙ (*одяг, скутий морозом*) пуп-
 кий.
ЗАСКОРУЗНУТЬ *д^к* скоржавіти.
ЗАСЛОН затула.
ЗАСЛОНКА закривка.
ЗАСЛОНЯТЬ застувати, осло́ню- /за-/ (*світло*)
 заступа-, затуля-;
 -*й* *що* (*м^н* хто) застує ◊, з-*й* /покліка-/ зату-
 лити, (*річ*) затула, (*явище*) за́слін, *н^к* = %, *с^к* за-
 тулі- [-*й* *ветер* затулівітер];
 -*йся*¹/*-ый*¹ застуваний, затуло-, засло́ню-, закри-;
ЗАСЛОНИТЬСЯ: з. *кем/чем* захилітиса *за*
кого/що; ◊.
ЗАСЛУЖЕННОЕ заслужєніна.
ЗАСЛУЖИВАТЬ (*за негідні вчинки*) заробляти;
 з. *чего* заслугюва- на *що* [з. *упоминання* з. на
 згадку]; з. (*внимания*) бу- *вартим* (уваги);
 -*й* *що* (*м^н* хто) заслугює, заслужєнник, *н^к*
вартий, гідний [не -*й* *довєрия* не г. *довєри*]; -*й*
внимание слұшний, *вартий* уваги; -*й* *довєрие*
 цілком надійний; -*й* *награду* гід- /*вартий*/ наго-
 роди; -*й* *наказание* каригід-; -*й* *порицание*
вартий обсуду; не -*й* *снихождєния* не гідний
 попусту /полєгші/; не -*й* *уважєния* *ж^м* мизінця
 не *варт(ий)*;
ЗАСЛУЖИТЬ (*працею*) доробитиса, (*догану*)
 заробити, (*звання*) *ж^м* доскочи-; (*медалю*) об-
 медалитиса; з. *довєрие* /*похвалу*/ сподобитиса
чего; з. *признание* о. підкорити Олімп;
 -*вший* ◊; -*й* *неодобрєние* *чьє* засуджений *ким*.
ЗАСЛУШИВАНИЕ *к.* заслұхування.
ЗАСЛУШИВАТЬ заслұхувати, слұх/ати, вислұ-
 х(об)увати;
 -*й* *що* (*м^н* хто) ~а ◊, готівий /з^м-*й*/ *вислұхати*,
 слухач, *н^к* = %;
ЗАСЛУШИВАТЬСЯ б² заслұхатиса;
 -*йся*¹/*-ый*¹ слұханий, заслұхув- /ви-/;
ЗАСЛУШАТЬСЯ: -*вший(ся)* ◊; -*я* заслұха-

ний.

ЗАСМА́ТРИВАТЬ загляда́ти, зазира́ти;--й що (*м*^н хто) зазира́ $\diamond$, р-й зазира́нути, зві́клий

♦, загляда́ч, загля́дка, нишпорка, © зазира́ючи;

ЗАСМА́ТРИВАТЬСЯ (*на чю красу*) о. губи́ти б́чи на *чий* красі;

-йся = загля́дываю́щийся.

ЗАСО́ВЫВАТЬ пха́ти, засува́-, запиха́-;--й що (*м*^н хто) пха́ $\diamond$, ра́дій /з^м-й/ запиха́ти, зві́клий засува́-, со́вало, *п*^к = %;**ЗАСУ́НУТЬ** *ф*^р застро́мити $\diamond$;-йся/-ый пханий, со́ва-, засу́ва- $\diamond$, *п*^к засувний.**ЗАСО́РЯТЬ** смі́гити, засмі́чува-, занечи́шу-, захарáшу-, (*очи*) запорóшу-;--й що (*м*^н хто) засмі́чує $\diamond$, зві́клий ♦, з-й /р-й/ засмі́ти-, засмі́чувач, занечи́шу-, захарáшу-, *п*^к = %;**ЗАСО́РИТЬ; ЗАСОРЕ́ННЫЙ** забур'янений $\diamond$;-йся/-ый засмі́чуваний, занечи́шу-, заби́-, заха́рашу- $\diamond$.**ЗАСТА́ВА**: гамбе́нная з. митни́ця.**ЗАСТАВА́ТЬ** застава́ти, засту́ку-, (*на гарячому*) лови́-;--й що (*м*^н хто) застае́, ра́дій запопа́сти, © застаю́чи;**ЗАСТА́ТЬ** запопа́сти, заско́чи- $\diamond$; з. на ме́сте преступле́ния заско́чити на гарячому, о. накри́ти мо́крим рядно́м.**ЗАСТАВЛЯ́ТЬ**¹ приму́шувати /з-/ , принево́лю-, си́лу-, нево́лити; з. покори́тися о. ста́ви- на ко́ліна;--й що (*м*^н хто) зму́ше $\diamond$, з-й /р-й/ приму́сити, принево́лювач, підганя́ло, (по)сіпа́ка, *п*^к приму́совий для *кого*, принево́льчий, © приму́шуючи; не -й до́лго проси́ть се́бя ко́го не тре́ба два ра́зи проси́-;**ЗАСТА́ВИТЬ**¹ зму́сити $\diamond$; з. говори́ть *кого* розв'язати́ язик(а́) *кому*; з. молча́ть *кого* заткну́-/закри́-/ рот /втя́- язик /язикі/ *кому*; з. служи́ть *что* (*удачу*) *жс.* схопи́- за хвіст; не з. се́бя (до́лго) жда́ть не забари́тися; не -ил до́лго се́бя проси́ть його́ не тре́ба бу́ло два ра́зи проси́ти.**ЗАСТАВЛЯ́ТЬ**² заста́вляти, застано́вля-, захарáшува-;--й² 1. (*чим*) що (*м*^н хто) заста́вля, зві́клий ♦, захарáшувач, *п*^к = %; ± ЗАГРОМО́ЖДАТЬ.**ЗАСТАРЕВА́ТЬ > УСТАРЕВА́ТЬ;****ЗАСТАРЕ́ТЬ** перестари́ти $\diamond$;-вший перестари́лий, $\emptyset$ + ЗАСТАРЕ́ЛЬИЙ;**ЗАСТАРЕ́ЛЬИЙ** застарі́лий, о. пересипаний нафта́ліном.**ЗАСТЕ́ГИВАТЬ(СЯ)**: --й що (*м*^н хто) засти́ба, р-й засте́бнути, зві́клий засти́ба-, *п*^к засти́бальний + %;-йся засте́буваний, запи́нан[т]ий, *п*^к засти́бний.**ЗАСТИГА́ТЬ** застава́ти, спобіга́ти;--й що (*м*^н хто) застае́, спобіга́ч, *п*^к спобігливий + застаю́щий; -й врасплóх заско́чливий, *п*^о знена́цький;**ЗАСТИ́ГНУТЬ** запопа́сти $\diamond$;-йгший $\emptyset$.**ЗАСТИ́ЛЯТЬ** (- *сути́нь*) о. замере́жувати;**ЗАСТИ́ЛЯТЬ(СЯ)** застеля́ти, стели́-, засти́ла-, (*слізьми*) засно́вувати(ся), (*жмарани*) затяга́ти(ся); з. ту́чами захма́рювати(ся);--й що (*м*^н хто) застеля́ $\diamond$, зві́клий /с-и/ застеля́-, з-й застели́-, стели́, (*ри́ч*) засти́лка, *п*^к = %;

© засте́люючи; -щяя пелена́ засти́л;

-йся/-ый засте́люваний, засти́ла-, зати́га-, запи́на-, заво́лка-, р. запи́натий;

ЗАСТЛА́ТЬ; ЗАСТЛА́ННЫЙ (- *ліжка*) нерозсте́лений.**ЗАСТО́Й** бе́зрух, стогна́ція, стоя́ча вода́, (*творчий*) безтво́рчість.**ЗАСТО́ПОРИВА́ТЬ** стопори́ти, затри́м/ува-, гальмува́-, спи́ня-;--й що (*м*^н хто) ~ує $\diamond$, з-й спи́нити, зві́клий спи́ня-, сто́пор, гальмо́, *п*^к затри́мчий, сто́порний, гальми́вний + %;-йся/-ый засто́порований, затри́му-, спи́ню-, гальмо́- $\diamond$.**ЗАСТРА́ИВА́ТЬ** буд/ува́ти;--й що (*м*^н хто) ~ує $\diamond$, с-и будова́ти, за́йнятий забудова́ю, будіве́льник, (за)буді́вник, *п*^к > → стро́ящий;

-йся/-ый забудова́уваний, під забудова́ю.

ЗАСТРЕВА́ТЬ застряга́ти, з² стря́гну-, (*у багні*) загруза́; з. в го́рле не ліз- в го́рло;--й що (*м*^н хто) застряга́ $\diamond$, застря́ганий, с-и /схидьний/ застряга́ти, майже застря́глий /загру́з-;/ -й в го́рле © ста́вши попере́к го́рла;**ЗАСТРЯ́ТЬ** захря́снути $\diamond$;-вший застря́глий, захря́с-, загруза́-, $\emptyset$.**ЗАСТРО́ЙКА** (*будівля*) забудова́ння.**ЗАСТРО́ПА́ТЬ** (*на зміну*) става́ти, (*дорогу*) пере́тина-, пере́крива-;--й що (*м*^н хто) заступа́ $\diamond$, го́товий /покли́каний/ заступи́ти, *i.* /на пост/ зміна /під-/ , *п*^к змі́нний /під-/ , *п*^к заступа́ль-, /- зміну/ свіжий; -й доро́гу © як коло́да на доро́зі; -й на пост /дежу́рство/ змі́нний стійка́р /стійковий, варто́-, черго́-/.**ЗАСТУПА́ТЬСЯ** обстава́ти за *чим/чим*;-йся за що (*м*^н хто) обстае́ за *чим* $\diamond$, з-й заступи́тися, зві́клий /с-и/ обстава́ти, захисні́к, заступ-, оборо́нець, опіку́н, *п*^к протекто́р.**ЗАСТУ́ПНИК** оборо́нець, захисні́к.**ЗАСТУ́ПНИЦА** покровá.**ЗАСТУ́ПНИЧЕСТВО** о^к заступство.**ЗАСТЫВА́ТЬ** застига́ти, холо́ну-, заляка́-, дубі-, завмира́-, (- *віск*) тужаві-; **кро́вь -ы́ла в жи́лах** похоло́ло на душі́;--й що ~іє $\diamond$, з-й затужа́вити, майже захо́лобний

/застіг-, замёрз-, закл'як-, задубі-, затужаві-/
щораз твёрд(і)ший /тужаві-/; напівтвердий, у
стані тужавіння, © коли застига́ +;

ЗАСТЫТЬ заковиз(ну)ти ◊, (на місці) прикипі-
(до місяця);

-вший заолобий, замёрз-, застиг-, закл'як-, за-
дубі-, затужаві- ◊.

ЗАСУЧИВАТЬ: -ающий рукава © закасуючи
рукава.

ЗАСУШИВАТЬ суш/іти, засушува-;

-й що (м^н хто) ~ить ◊, зайнятий сушенням, су-
шійник, n^к сушійний + %, засушливий, для
засушення;

-йся/-ый сушений, засушува-.

ЗАСЧИТЫВАТЬ (бчка) записувати, зарахову-
залічу-, дода-;

-й що (м^н хто) зараховує ◊, з-й /р-й/ зараховат-
и, зайнятий заліком, рахівник, заліковець /об-/
записуач, (р'ч) лічильник, n^к зараховчий, заліко-
бв-; -й в счёт долга що записує на рахунок бор-
ггу, з^м-й додати до боргу;

-йся/-ый залічуваний, зарахову- ◊.

ЗАСЪЁМКА фільмування.

ЗАСЫЛАТЬ слати, (далеко) запроторюва-, висла-
ла-, завдава-;

-й що (м^н хто) шле ◊, покликаний /з-й, з^м-й, го-
товий/ заслати, звиклий /с-и/ засила-;

-йся/-ый засілланий /ви-/; запроторюва- ◊, i. за-
сланець /ви-/.

ЗАСЫЛКА к. засіл.

ЗАСЫПАТЬ¹ засинати, впадати в сон;

-й¹ що (м^н хто) засина́, с-и засинати, з-й засну́-,
пойманий сном, напівсон-, напівзаснулий, от-
от вже засну́-; не -й безсонний;

ПОЗАСЫПАТЬ поснути [-п'али посну́ли];

-вшие посну́ли, ◊;

ЗАСНУТЬ (неміжно) задрім'ати, о. придави-
шпакá; б^а посну́-;

-вший пойнятий сном, в обіймах сну, засну́-
лий, д. засну́тий, о. вже сонний, © вже спить,
(не один) м^н посну́ли, ◊;

ЗАСПАТЬ(СЯ): -вший(ся) що заспа́в, заспа-
ний, непр'оспа-, ◊.

ЗАСЫПАТЬ² сіпати. засипати;

-й² що (м^н хто) сіпле ◊, з-й /з^м-й, готовий, з^г-й/
засипати, зайнятий сипанням, сипаль-, засипа́-
льний, n^к засипний, засипу́щий;

-йся/-ый сипаний, засипува-, засипа́-, затру́шу-
в-, (питаннями) заки́дув-. n^к засипний;

ЗАСЫПАТЬСЯ (на іспиті) запаритися.

ЗАСЫПКА (на іспиті) запарка; на -ку (пита-
ня) на запарку.

ЗАСЫРАТЬ в.: з. мозгі запудровати мозок.

ЗАСЫХАТЬ схнути, всихати, засихати;

-й що (м^н хто) со́хне, напівзасохлий, залише-
ний /схидь-, с-и/ засихати, чимраз су́хший, ма́-

йже засохлий;

ЗАСОХНУТЬ: -бхший засохлий /в-/; ◊.

ЗАТАЁННОСТЬ причасність.

ЗАТАЙВАТЬ таїти, затаюва- /при-/;

-й що (м^н хто) таїть ◊, наставлений /з^м-й, з ме-
тою/ затаїти, затаювач, n^к затаїливий /по-/; -й
дыханье © затамовуючи дух; -й зл'обу з каме-
нем за пазухою;

ЗАТАЙТЬ: з. злость взяти ка́мінь за пазуху;

-йв дыханье згнітивши подих;

-вший ◊; -йся затаєний ◊, ◊;

ЗАТАЙВАТЬСЯ таїтися ◊, нишкнуті;

-йся з-й занишкну-, майже затаєний /приниш-
клий/, напівприниш-;

-йся/-ый таєний, затаюваний /при-/; n^к секрет-,
потайний ◊;

ЗАТАЙТЬСЯ притаїтися /за-/; причаї- ◊;

-вший затаєний, приг[ч]ає-.

ЗАТАЛКИВАТЬ > ЗАПИХИВАТЬ;

ЗАТОЛКАТЬ (з труднощами) ф^р втербиті.

ЗАТАПТЫВАТЬ: -й = топчущий; -й в грязь
р-й змішати з болотом;

ЗАТОПТАТЬ ф^р затовкти.

ЗАТАСКИВАТЬ (куди) зтягати, зати́рюва-, ті-
ри-, запроторюва-; (одяг) зан'ошувати, заял'жу-
ва-;

-й 1. що (м^н хто) зтяга́ +, з-й зтягті, звиклий
зтяга́-, зайнятий тіренням; 2. що (м^н хто) за-
ношує (одяг) ◊.

ЗАТАСКАТЬ 1. ◊, 2. розносити, вичовгати ◊;

ЗАТАЩИТЬ зати́рити ◊;

ЗАТАСКАННЫЙ 1. зтяганий ◊, 2. вичовга-,
розноше- /за-, ви-/ ◊.

ЗАТАЧИВАТЬСЯ /-йся > ЗАОСТРЯТЬСЯ.

ЗАТВЕРДЕВАТЬ твёрднути, тужавіти, дубіти;

-й що (м^н хто) твёрдне ◊, щораз твёрд(і)ший
/цупкі- +/, майже затвёрдлий /затужаві-, задубі-
+/, ± застываю́щий;

ЗАТВЕРДЕТЬ ствёрднути, р. вігусну- ◊.

-вший затвёрдлий, задубі-, затужаві- /с-/; забу-
чаві-, р. вігус-, (на морозі) цупкий, (трунт) за-
ціпкуватий.

ЗАТЁРИВАТЬСЯ загублюватися;

-йся = теряющийся.

ЗАТВОР (у зброї) в^н замо́к, закривка.

ЗАТЕВАТЬ загіювати, заколо́чува-, уряджа́-, на-
кр'єслова-, заходжуватися, заходи́-, започатко́-
вувати, організу́в-, ініцію́-, зав'яру́- кашу /пи-
во/, п. закро́ю-, о. горб́д городіти; з. пр'бтив
кого компанува́- на кого; з. с'сбру почина́- /вда-
ватися у/ св'ярку;

-й що (м^н хто) заколо́чує ◊, ра́дний /готовий/ по-
чати, витівний, організатор, ініція́-, верховода́,
вигадко́, колотник, баламу́т(а);

-йся/-ый загіюваний, задуму́-, уряджу́-, запо-
чаткову́-, накр'єсло́-, заколо́чу- ◊;

ЗАТЭЯТЬ: з. *сбору збіты о^к бучу /колотнэчу/.*

ЗАТЭЙНИК забавнік + *i.* → *затевающий.*

ЗАТЕКАТЬ затікати, заплыва́-, (*чим*) підплива́-, (-*руки-ноги*) тэ́рпну-, затерпа́-, замліва-;

—*й* що заплыва́ $\diamond$, (*рідиною*) підпливаний /залива-/, шораз мокріший, (-*кінцівки*) замліваний, майже затерплий /замлі-/;

ЗАТЭЧЬ: —*ёкший* (*рідиною*) підшлілий /зали́тий/, (-*руки*) затерплий /о-/, замлі-, *Ў.*

ЗАТЕМНЯТЬ затёмнювати, затьма́рковати;

—*й* що (*мⁿ* хто) затёмное $\diamond$, з-й затёмніти, для затёмнення, зайня́тий -ям, *n^k* тесальний + %;

—*й* *созна́ние* (за)паморочливий, запаморочний;

—*йся*/—*ый* затёмнований $\diamond$.

ЗАТЭСЫВАТЬ тесати, затісува-;

—*й* що затісуе $\diamond$, з-й затесати, с-и затісува-, для затісування, зайня́тий -ям, *n^k* тесальний + %;

—*йся*/—*ый* затісуваний, тесаний.

ЗАТЭСЫВАТЬСЯ затісуватися, *n.* замішува-, з.

утересува-, прола́зити, прослизати;

—*йся* 1. (*брус*) затісуваний, 2. що (*мⁿ* хто) замішується $\diamond$, замішуваний, утересу-, ра́дій замішатися, інфільтра́нц, прола́за, замішанець;

ЗАТЕСА́ТЬСЯ *ф^p* втерєбитися $\diamond$; з. *куда* інфільтрува́ти *що*;

—*вшийся* утересаний, заміш-, пролізлий, прослі- ± затэсаю́щийся.

ЗАТЭЯ: без —*ёи* сплоба.

ЗАТИРА́ТЬ (*кого*) затирати, притлу́млюва-, не дава́ ходу /заступа́- доро́гу/ *кому*;

—*й* що (*мⁿ* хто) затира́ $\diamond$, ра́дій затерти, звя́клий затира́-, затира́льний, *n^k* затира́льний + %;

—*йся*/—*ый* затіраний, (*суперником*) притлу́млюв-, заглу́шув-.

ЗАТИСКИВАТЬ: —*й* що (*мⁿ* хто) затиска́, затіскувач, *n^k* = %;

—*ый* затіскуваний.

ЗАТИХА́ТЬ тихшати, затиха́-, ушуха́-, сла́бша-, заляга́-, (-*галас*) замовка́-, /-*звук*/ віддалятися, даленіти;

—*й* що ушуха́ +, шораз тихший, напівзатихлий, майже ушух- /замовк-, затих-, згас-/, (*звук*) завмиру́щий;

ЗАТИХНУ́ТЬ (*звук*) віддалітися, віддаленіти, відгомони́ $\diamond$;

—*йхший* затіхлий, згас- $\diamond$, (*звук*) віддалені-, + замолкший, *Ў.*

ЗАТИШЬЕ безвітря; з. *пéред буре́й ти́ша пéред буре́ю*; *выжидательное* з. *о^к* прини́шклість.

ЗАТКНУ́ТЬ > ЗАТЫКА́ТЬ.

ЗАТМЕВА́ТЬ тьма́рити, затьма́ркова- /по-/, (*кого*) переве́ршува-;

—*й* що (*мⁿ* хто) затьма́рюе $\diamond$, з-й затьма́рити, звя́клий затьма́ркова-;

—*йся*/—*ый* затьма́рюваний /по-/, *n.* переве́ршу-;

ЗАТМИ́ТЬ з. притьми́ти $\diamond$.

ЗАТО́: з. *ведь* *ц^o* зате́.

ЗАТОЛО́ЧЕННЫЙ зато́вчений.

ЗАТОПЛЯ́ТЬ топіти, затопля́-, затопшо́ва-, залива́- водо́ю, спуска́- на дно;

—*й* що (*мⁿ* хто) то́пить $\diamond$, с-и то́пити, з-й затопи́-, *n^k* потопний, *о^k* затопе́ль-, повене́вий + %;

—*йся*/—*ый* затопшо́ваний, зали́- водо́ю, зану́рюна дно; —*ый* потопний /за-/.

ЗАТО́Р зава́ла, (*криги*) за́шерет (*мⁿ* за́шерти), (*на шляху*) *p^k* тромб; —*ры* льда за́шерти, го́ри /сто́би, зава́ла/ кри́ги.

ЗАТОРМА́ЖИВАТЬ гальмува́ти, загальму́ва-, (*функції*) заморобу́-, затриму́-, зага́ю-;

—*й* що (*мⁿ* хто) гальму́е $\diamond$, з-й загальмува́ти, с-и гальмува́-, гальми́вник, *n^k* гальми́вний, *p^k* загальмо́вчий + %, для гальмува́ння;

—*йся*/—*ый* гальмо́ваний, загальму́ва-, *n.* затриму́-, зага́ю-.

ЗАТРА́ГИВАТЬ чіпа́ти, торка́ти(ся), з. зато́ркува-, (*зачіпати*) займа́-; з. *вопрóс* пору́шува- *спра́ву*;

з. *жизненные интересы* наступа́- на го́рло *кому*; не *затра́гивая* незачі́пливо, не чіпа́ючи;

—*й* що (*мⁿ* хто) торка́, ра́дій /з^m-й/ зачепи́ти, заче́па, задерика, (-*тема*) пору́шник *чого* + *заде́вающий*;

—*й* *больное* ме́сто дошку́льний, ура́зливий, дітклі-; —*й* *чьи* *интересы* всупе́реч *чьим* *интересам*;

—*й* *проблему* пору́шувач *чого*;

—*ый* зато́ркуваний, займа́-, пору́шува- $\diamond$.

ЗАТРАПЕ́ЗНЫЙ (*віджилый*) *n.* приму́лений.

ЗАТРА́ТА; ЗАТРА́ТЫ видатки.

ЗАТРА́ЧИВАТЬ тра́тити, затрача́- /ви-/, *о^k* плати́ти;

—*й* що (*мⁿ* хто) витрача́ $\diamond$, з-й /з^m-й/ витрати́ти, звя́клий /с-н/ витрача́-, витратні́к, витра́чувач, платні́к; —*й* *мно́го* *вре́мени* © не шко́дуючи *ча́су*;

—*йся*/—*ый* витра́чуваний /роз-/, пла́чений $\diamond$.

ЗАТРЕ́БОВАННОСТЬ *к.* по́пит.

ЗАТРЕ́БОВАТЬ > ТРЕ́БОВАТЬ.

ЗАТРУДНÉНИЕ: по́сле до́лгих —*ий* по вели́ких *трудо́шак*.

ЗАТРУДНІТЕ́ЛЬНЫЙ кепський, де́що /тро́хи/ *важкий*; (*стан*) клопітний, суту́ж-, обтя́жливий, (-*питання*) морочли́-, дра́жлі-; (-*обставини*) несприя́тлі-; —*ое* *положе́ние* приту́га, кепське стано́вище.

ЗАТРУДНЯ́ТЬ утруднювати, обтя́жу-, завдава́ти кло́поту /трудо́/, кло́потá-, (*заважати*) ставáна перешко́ді /зава́ді/, перешко́джá-;

—*й* що (*мⁿ* хто) утруднюе $\diamond$, з мето́ю утрудні́ти, з-й обтя́жи- *кого* /перешко́ди- *кому*/, звя́клий обтя́жува-, *n^k* *важкий*, *тяж-*, кепський, обтя́жливий, морочли́-, утрудлі-, клопітний, несприя́тливий для [-*й* *рабо́ту* *n.* для пра́ці];

ЗАТРУДНЯ́ТЬСЯ 1. *важчати*, 2. *вага́тися*, (*ка-*

зати) не знати як;

-йся *ф^p* негоден, неспромож- [-я *отвѣтити* н. відповісти, не знаючи як в.].

ЗАТУМА́НИВАТЬ туманіти, затуманюва-, (*кого*) запаморочува-, туманá пѣр- на;

-й що (*мⁿ* хто) туманіти $\diamond$, *радіий* /з-й/ затуманіти, звиклий /с-и/ тумані-, *н^k* туманний, запаморочливий, © затуманюючи;

ЗАТУМА́НИТИ *о^k* заімліти $\diamond$.

ЗАТУМА́НИВАТЬСЯ туманіти, хмарні-, імлі-;

-йся затуманюваний, запаморочу-, майже стугманілий;

ЗАТУМА́НИТЬСЯ похмарніти, *н^k* заімлітиса, заімлі-;

-вшийся стугманілий /за-, похмарні-, заімлі-, заімлений, $\emptyset$;

ЗАТУМА́НЕННИЙ *о^k* заімлений $\diamond$.

ЗАТУПЛЯ́ТЬ тупіти, затупляти;

-й що (*мⁿ* хто) тупіти, звиклий тупіти, з-й затупі-, *н^k* тупільний + %;

ЗАТУПЛЯ́ТЬСЯ тупіти, тупітиса, затуплятиса;

-йся/-ый туплений, затуплюва- /при-, щораз тупіти;

ЗАТУПІ́ТЬСЯ притупіти /за-/ $\diamond$;

-вший(ся) $\emptyset$; **-я** притупілий /за-.

ЗАТУ́РКА́ННИЙ загóвчений.

ЗАТУХА́ТЬ гаснути, погасати /ви-, за-;

-й що загаса $\diamond$, *готовий* /приречений/ згаснути, майже згаслий, у стані згасання, *р^k* загасущий /ви-, *с^k* -гасний [слабозатухающий тихогасний], загасій- [згасій-коливання]; **-щие колебáния** загасуці коливáння.

ЗА́ТХЛЫ́Й (*світ*) пліснвяий.

ЗАТЫКА́ТЬ затика́ти, засува-, застрóмлюва-, (*вуха*) затуля-; **з. дыры** затуля-/затика-/ дірки; **з. прорѣхи** запóвнюва- прогáлини; **з. рот** *о^k* замурóува- уста́;

-й що (*мⁿ* хто) затика $\diamond$, з-й заткнүти, звиклий /с-и/ затика-, для затикáння, затика́ч, затика́йло, *н^k* затика́льний + %; **-й рот** *радіий* замурувати уста́, *п.* затіскувач критики;

ЗАТКНУ́ТЬ: **з. за пояс кого** © *умітиса кому* [я-ну́ за п. *кого* хай-ється *кто* до мене];

-йся/-ый затіканий, засу́в-, застрóмлюв-;

ЗАТКНУ́ТЬСЯ **-нисть!** *в.* закрий свою помийнищу; **пусть-ўтса** нехай поховáються.

ЗАТЯ́ГИВАТЬ тяг(ну)ти́, зашморгува-, зволіка́т-, (*пісню*) завóди-; **з. что** гáтися з чим;

-й що (*мⁿ* хто) зятяг $\diamond$, звиклий -ти, з-й зятягті, тягáч, шморгу́н, зашморгувач, (*час*) забáра, загáйко, марóуда, *н^k* зятягүщий, марóудливий, забáрли-, забарний, марóуд-, *т.* зятягáль- + %;

ЗАТЯ́НУ́ТЬ $\diamond$; (*пісню*) заспівати;

ЗАТЯ́ГИВАТЬСЯ $\diamond$; (*зволікатиса*) $\diamond$. задлягá-, (*з чим*) загáюва-;

-йся/-ый що зятягáється $\diamond$, зятяганий, зашморгув-, загáюв- $\diamond$, *н^k* зятяжний, зятяжливий;

ЗАТЯ́НУ́ТЬСЯ **-вшийся** зашморгнутий, (*злит*) без міри довший, задóвгий, *ф^p* передѣржаний.

ЗАУ́МНЫЙ *о^k* залітературений.

ЗАУ́МЬ замóдрість, *п^o* безглуздя, абракадáбра, на вербі́ групі, Хйміні кури, *ф^p* хімєри.

ЗАУ́НЫВ́НЫЙ (*снів*) сумнім-сумний.

ЗАУПОКО́ЙНЫЙ *п.* (*снів*) панахідний.

ЗАУРЯ́ДНЫЙ ординарний.

ЗАУ́ЧИВАТЬ вчити, завчá-, заучува-;

-й що (*мⁿ* хто) вчить, з-й /з^г-й, з^г-й/ завчїти, звиклий завчá-, *ўчень*, *н^k* завчáльний;

-йся/-ый учений, заучува-.

ЗАХВА́ЛИВАТЬ перехвалювати /за-, звелічу-, хваліти хвалѣма;

-й що /*мⁿ* хто/ захвалює $\diamond$, звиклий захвалювати, хваліи, хвалитель, величáльник, звеліч-, *н^k* захвалювальний + %, величáль-, панєгіріч-; **-ый** захвалюваний, звелічу-, перехвалю- $\diamond$.

ЗАХВА́Т (*поле дії агрегату*) засяг [з. плуга з. плуга], *ф^p* сятіість.

ЗАХВА́ТЫВАТЬ 1. захоплювати, загáрбу-, гáрбати, забирá-, брá-, прихвáчува-, засягá-, запопадá-, розпростира- крила на *що*, (*місце*) запосідá-; 2. (*на гарячому*) застүкува-, заскакува-, спобігá-, накривá- мóкрим рядном; 3. (*кого*) переймá-, (*дух*) спира-, забивá-;

-ает /-ило/ дух спирає /спѣрло/ дух /віддих/; **-ает кого что** © *переймáється чим кто* [еє-вала *игра* вона переймáлася грою];

-й що /*мⁿ* хто/ захоплює $\diamond$, *готовий* /радіий, поклїданий/ захопі-, загáрбник, займанець, захоплювач, запірвáч, *н^k* загребущий, загребістий, драпіжний, загáрбливий, *п^o* загарбний, /*гак*/ засяжний, чїпкий, /*факт*/ захопливий, захватий, /- *видовище*/ феєріч-, мógутній, запридүшні- [и]й, захоплюючий, серцезворүшний, /*твір*/ гостроїкавий, гостросюжетний, *с.* умрѣш який!, *с^k* -сяжний, -сяглий [широкó -й широкосяжний, широкосяглий], захопі-душу [захопі-душу історія], /*гак*/ для захвату; **-й дух** запридүшні- [и]й, з-й спѣрти дух;

-ый бранний, захоплюваний, загáрбув-, забір-, застүкув-, заскакув- $\diamond$;

ЗАХВА́ТИТЬ запопата $\diamond$; (*читача*) взя-; **нас-йла** *ночь* нас зайшла ніч; **-ило дух** спѣрло дух;

-вший $\emptyset$, *i./n^k* → **-ающий**;

ЗАХВА́ТЫВАТЬСЯ² (*пальцями*) замáцувати-ся, зайлóжува-;

ЗАХВА́ТА́ННИЙ (*брудний*) зачóвганий.

ЗАХЛѢ́БЫВАТЬСЯ: **з. слезáми** душїтиса від плачү /сліз/; **з. от смѣха** душїтиса зо смїху; **захлѣбываєсь** *н^k* взахлїн;

-йся що /*мⁿ* хто/ захлїнається $\diamond$, *готовий* захлїнүтиса, *с-и* захлїна-, *н^k* залівчастий, залї-

вис-; -я от слёз /смеха/ душений слізьми /сміхом/; -я от счастья п'яний від щастя;
ЗАХЛЕБНУТЬ(СЯ) засьорбнути(ся);
ЗАХЛЕБНУТЬСЯ удавитися водою;
 -вшійся удавлений водою, *Ѕ*.
ЗАХЛЁСТЬВАТЬ¹ /д^к ЗАХЛЕСТАТЬ/ шмагати, хвиська-, хвоста-;
 -й¹ що /м^н хто/ шмага *◇*, радіий /поклиқаній, готівий/ зашмагати, н^к хвиський;
 -йся¹/-ый¹ хвиськаний, шмаганий, захльобує-
ЗАХЛЁСТЬВАТЬ² /д^к ЗАХЛЕСТНУТЬ/ запліскувати, захлопу-, заливати /покрива-/ водою;
 -й² що /м^н хто/ захлопує *◇*, с-и захлопувати, з-й захлопнути;
 -ый² запліскуваний, захлопу-, зали-/покри-/ водою;
ЗАХЛЕСТНУТЬ *ф^p* затопити *◇*.
ЗАХЛЮПЫВАТЬ (клацаючи) затріскувати, (двери) грюка- чим;
 -й що /м^н хто/ затріскує, радіий грюкати, грюкало, тріскун;
 -йся/-ый затріскуваний, зачіню- з грюком;
ЗАХЛЮПЫВАТЬСЯ клацати, затріскуватися;
ЗАХЛЮПНУТЬ (двери) захляснути *◇*;
ЗАХЛЮПНУТЬСЯ -лось *ф^p* затріснуто;
 -вшійся затріснутий.
ЗАХОД о^к забіг [в два -да у два -ги], (один цикл) наворот;
ЗАХОДЫ (у значенні пробіски) забіги.
ЗАХОДИТЬ (до кого) заходити, відвідува- кого, /часто/ вчаша-, (далеко) сьга-, (задалеко) перебира- міру, (- сонце) сіда-, о. ляга- спати; далеко з. перебира- міру, переходи- межу, (занадто) заганятися; з. на огонёк забіга- на світло /світельце/; з. по добре заверта-; з. слишком далеко заганятися задалеко;
 -й (углуб) заглиблений, що /м^н хто/ заходить *◇*, радіий зайти, звиклий заходи-, і. відвідувач, гість, з^н зайда, н^к з. заходистий; -ее обленце сонце навзаході, призхідне /над-, нав-/ с.;
ЗАЙТИ *◇*; з. в давность задавнитись; далеко з. в шутках розжартуватися /над міру/; когдā зашла речь о чём коли зайшло про що;
 зашедший зайшлий, /углуб/ заглиблений, *Ѕ*; -й в законную силу правосильний, чинний, *Ѕ*.
ЗАХОЛУСТНЫЙ загумінький.
ЗАХОЛУСТЬЕ загумінок.
ЗАХУДАЛЫЙ в. затрушений, зачуха-, н. задрипа-.
ЗАЦВЕТАТЬ цвісти, цацвіта-, заквіта-, квітну-, квітува-, плісняві-;
 -й що /м хто/ цвіте *◇*, н^к квітучий, (щораз більше) розквітлий, о. укрітий первоцвітом, у цвіт-у, у первоцвіту;
ЗАЦВЕСТИ: -ётший заквітлий, заплісняві-, *Ѕ*.
ЗАЦЕПЛЯТЬ (за)чіпляти, (заком) загачува-, (ко-

го) зачіпа-;
 -й що /м^н хто/ ~я *◇*, поклиқаній /радій/ зачепити, с-и зачіпля-, зачєпа, зачіплювач, н^к зачіпливий, т. зачіплювальний + %;
ЗАЦЕПЛЯТЬСЯ зашпóртуватися *◇*;
 -йся/-ый зачіплюваний /пере-/ , зашпóрту-, н^к зачіпний; -я чіпкий, зачєпистий, (ногою) чєпинога.
ЗАЦІКЛЕННЫЙ закомплєксований, зарозумілий у чому [з. у своїй некомпетєнтності], зациклений на чому.
ЗАЧАРОВЫВАТЬ зачаровувати, чарува-, заполоню-;
 -й що /м^н хто/ чарує, з-й /поклиқа-/ зачарувати, звиклий чарува-, чарівник, чародій-, н^к чарівливий, чарівний, чародій-;
 -ый чарований *◇*.
ЗАЧАРОВАННЫЙ зачарований, заворóже-, заклятій.
ЗАЧАСТУЮ побасту.
ЗАЧЁМ на дідька, на ліху годину, *ф^p* що [да з. далеко ітти та що далеко йти]; з. бы *ф.* чогó б [з. бы я рвал ч. б я рвав?], і чогó б отó [і ч. б о. приплєнтався]; з. ждать на какіе-то особєнные заведєния нашо ждати аж на якісь заклади.
ЗАЧЁМ-ТО ЖЕ нащось-то [з.-то же оні шли н.-то вони йшли].
ЗАЧЁРКИВАТЬ перекрєсл/ювати /ви-, за-/ , з. скрєсло-;
 -й що /м^н хто/ ~ює *◇*, радіий закрєслити, звиклий закрєслова-, закрєсловач /пере-, ви-/ , н^к = %;
 -йся/-ый закрєслований /ви-, пере-/ , з. скрєсло-.
ЗАЧЁСЫВАТЬ зачісувати;
 -й що /м^н хто/ зачісує *◇*, звиклий /с-и/ зачісувати, радіий зачєса-, н^к чєсальний + %;
 -йся/-ый чєсаний, зачісува-;
ЗАЧЕСАТЬСЯ розсвербитися *◇*;
ЗАЧЄСАННЫЙ (надто) прилизаний *◇*, з^д вичублений.
ЗАЧЄТ зараховання, (дія ще) зарахування.
ЗАЧИНАТЬ зачинати, започатковувати;
 -й = начинающий;
ЗАЧИНАТЬСЯ зав'язуватися, *ф^p* виникати *◇*.
ЗАЧИСЛЄНИЕ (на посаду) призначєннє; с -ием в штат зарахувавши у штат.
ЗАЧИСЛЯТЬ зараховувати, залічу-, (на рахунок) запису-, заносити, (на посаду) признача-; з. на довбльствие стáви- на забезпєчєннє; з. на /вещєвóе, пище-/ довбльствие стáви- на з. /б-дядю, харчáми/;
 -й що /м^н хто/ зараховує *◇*, поклиқаній зарахувати, с-и зараховува-, н^к = %;
 -йся/-ый зараховуваний, залічу-, зачіслю-, запису-, призначу- *◇*.

ЗАЧИТЫВАТЬ г. відчитувати;

ЗАЧИТЫВАТЬСЯ: з. *чем* човпті *що* [з. романами ч. романи];

—й *що* /*м*^х *хто*/ зачитує $\diamond$, покликаний зачитати, зайнятий читанням, читець, читач, зачитувач;

—*йся*/—*ый* (*кому*) читаний, зачитува- /від-/; —*я* *чем* завзятий /пристрасний/ читач *чого*;

ЗАЧИТАТЬСЯ: —*вшийся* зачитаний $\diamond$.

ЗАШИВАТЬ: з. *деньгу* гребті /робити добрі/ гроші;

—й *д* загреба, загрибайло, грошороб, *п*^о скоробагатько.

ЗАШИВАТЬ зашивати, шити;

—й *що* /*м*^х *хто*/ зашива $\diamond$, для зашивання, з-й /поклиқа-/ зашити, зайнятий шиттям, швач /ж^с швачка/;

—*йся*/—*ый* зашиваний, шитий.

ЗАШКАЛИВАТЬ зашкалювати;

—й *що* ~ює, схильний /с-и/ зашкалювати, *п*^к зашкалювальний.

ЗАШНУРОВЫВАТЬ зашнуровувати, шнурува-;

—й *що* /*м*^х *хто*/ зашнуровує $\diamond$, з-й зашнуровати, зайнятий шнурованням, шнурувальник, *п*^к шнурувальний;

—*йся*/—*ый* шнурований, зашнурову-.

ЗАШТОПЫВАТЬ ци[е]рувати;

—й = штопающий.

ЗАШТУКАТУРИВАТЬ > ШТУКАТУРИТЬ.

ЗАЩЁЛКА затріска, защипка.

ЗАЩЁЛКИВАТЬ затріскувати, защипати;

—й *що* /*м*^х *хто*/ затріскує $\diamond$, радіий затріснути, звідлий затріскува-, *п*^к затріскувальний;

ЗАЩЁЛКИВАТЬСЯ клацати, затріскуватися, *п*^ф клац!;

—*йся*/—*ый* затріскуваний; —*я* з-й затріснутися, *о* з клацанням, © клац-клац.

ЗАЩЕМЛЯТЬ затискати, затіскува-, защемлю- (*д*^к *р*^к защемну-);

—й *що* /*м*^х *хто*/ затиска $\diamond$, з-й защемнути, с-и защемлюва-, для защемлення, зайнятий -ям, *п*^к т. затискальний + %;

—*йся*/—*ый* затіскуваний, прищемлю- /за-/; прищипу-; —*ый* затисний, защем-;

ЗАЩЕМИТЬ зашикнути [*р*^к защемнути → з. защекну- → зашикну-], (- *серце*) замлої-, зануди-, защемі-; —*ило* *серце* засмоктало під *серцем*.

ЗАЩИПКА защипа, защипка, защипування.

ЗАЩИЩАТЬ захищати, бороні-, обороня-, става- в обороні, (*идей*) обстоюва-, обстава- за *чим*, (*кого*) заступа-, відбороня-, стоя- за *ким*; з. *рб*-дину *п*^о става- за вітчизну; з. *собственную точку зрения* стоя- на своєму; *упрбно* з. *стоя*-горю;

—й *що* /*м*^х *хто*/ боронить $\diamond$, покликаний боронити, зайнятий захистом, захисник, оборонець, заступник, боронитель, адвокат, *п*^к захисний, *о*-

борон-, оборончий, для захисту, *ф*^р де боронять [суд, —й *власть* суд, де б. *владу*]; —й *диссертацию* дисертант; —й *от превратностей судьбы* з-й оборонити від *grimас* долі;

—*ый* боронений, обстоюва- $\diamond$, *п*^к підзахис-, *о*. під захистом *кого*.

ЗАЩИЩАТЬСЯ захищатися $\diamond$, *о*^к ставати до оборони;

—*йся* *що* /*м*^х *хто*/ борониться $\diamond$, *гот*^овий /з-й, з^м-й/ боронитися, оборонець, захисник, боєць /ліцар/ оборони; —*я* *от чего* борєць *из чим*;

ЗАЩИТИТЬСЯ (*в полемиці*) відборонитися; $\diamond$;

—*вшийся* захищений $\diamond$, $\emptyset$;

ЗАЩИЩЁН: надєжно з. *о*. за китайським муром.

ЗАЯВЛЕНИЕ: по -ию (*ухвала*) на заяву.

ЗАЯВЛЯТЬ заявляти, стверджува-, зголошу-; з. *жалобу* подавати скаргу на /оскаржува-/ *кого*; з. *иск* заклад-а- *позов*; з. *о* *своём существовании* підійма- *голова*, (*з безісти*) об'являтися; з. *о* *себе* виходити з *тіні*; з. *отвод кому* відводи- *кого*;

з. *права ж*^м *кача*- *права*;

—й *що* /*м*^х *хто*/ заявля $\diamond$, спонуканий /з^м-й/ заявити, с-и заявля-, подавєць /автор/ *заяви*, із заявою (на *устах*), прохач, *к*^м *заявник*, г. *апликэнт*;

—й *своє* *участіе* радіий зголосити *свою* *участь*;

—*йся*/—*ый* *що* його зголошують, стверджуваний, заявлю-, зголошу-, *к*. заявлений;

ЗАЯВИТЬ: з. *категорически* сказати як відруб-а-; з. *о* *себе* *о*^к *дати* *себе* *почу-*; з. *о* *себе* *как* *о* *ком* „засвітінитися” як *кто*.

ЗАЯВЛЯТЬСЯ (*після зникнення*) об'являтися;

—*йся* 1. —*ый*, 2. *що* заявляється, *р*^к об'явленний;

ЗАЯВИТЬСЯ (*в гості*) примандрувати; $\diamond$;

—*вший(ся)* $\emptyset$.

ЗАЯДЛЫЙ © затягтий, нарваний, *о*. з *пєрцем*.

ЗАЯЦ & зайчиха, зайчєня; *убить* *двух* *зайцев* спекті *дві* *печєні* на *одній* *ватрі*; *за* *двумя* *зайцами* *погонінься* — *ни* *одного* *не* *поймаєшь* *двох* *зайців* *ловити*, *сміху* *наробити*.

ЗВАНІЕ титул, ранг[га]; *одно* з. *что* *тільки* *й* *славі*, *що*; *и* -*ия* *нет* і *знаку* *нема*.

ЗВАНЬИЙ: *много* -*ых*, *мало* *избранных* *рјсно* *кликаных*, *мало* *вibra*-.

ЗВАТЬ © зватися [еє *зовут* *Ли* *вона* *зветься* *Ли*]; з. *кого* *ж*^м *гукати* *на* *кого*; *как* *еє* *звали* *ж*^м *як* *вона* *прозвивалася*;

зовущий *що* /*м*^х *хто*/ *кличє* $\diamond$, *радіий* /*гот*^овий, з^м-й/ *закликати*, с-и *клича*-, *кликун*, *кличко*, *кличак*, *п*^к /*до* *чого*/ *закличний*, *р*^к *закликущий*, /*погляд*/ *манливий*, *вабли*-, *приваблі*-, *вабкий*, *спокусливий*, *о*. із *закликом*, *с*^к *зові*- [Незові-*батько*]; —*й* *на* *помощ* з *криком* „*рjтуйте!*”, г. з *криком* *о* *поміч*;

—*йся* *званий*, *назів*- /*про*-, *о*. на *ім'я*, на *імєння*.

ЗВЕЗДА: *утренняя* з. *світова* *зоря*, *Вєнєра*.

ЗВЕЗДАНУТЬ *в.* телѣпнути, смальну-, влупі-, шпортогну-.

ЗВѢЗДНЫЙ *п°* зоряністий, (- *світи*) зазоряний;
з. час зоряна порá /час/; -ые **миры** *п°* надсвітí.

ЗВЕЗДОБРАЗНЫЙ зірчастий, зірка́тий.

ЗВЕЗДОПРОХОДЕЦ зореплавець.

ЗВЕЗДОПРОХОДЧЕСКИЙ зореплавчий.

ЗВЕНЕТЬ дзвеніти, дзеленча-, дзеленька-, дзе́нька-, дзенькоті-, дзеленькоті-, те́нька-, бріні-;
з. в **ушах** ляща- у **ву́хах**; з. **кандала́ми** бряжча́-кайда́нами;
-й що дзвеніть $\diamond$, видзвонюваний, роздзенька-, дзенькало, дзенькотій, *п°* дзвінкий, дзеньку́чий, дзеленьку-, дзенькотю-, *о.* з дзенькотом /дзвон-/,
© знай зень та дзень, дзінь-дзєнь; ± **звякаю́щий**;
ЗАВЕНЕ́ТЬ: -ѐли **це́пи** *п°* загулі́ кайда́ни.

ЗВЕНО (*організаці́й*) клі́тина.

ЗВЕРЁК звірик.

ЗВЕРЕОБРАЗНЫЙ, ПОДО́БНЫЙ звір(к)ува́тий.

ЗВЕРЕТЬ звіріти, *п°* шалені-, шалі-, скажені-, сатані-, става́-звіром;
-й що /*м°* хто/ звіріє $\diamond$, с-и звіріти, напівозвірілий, щорáз лютіший, з чимра́з більшою люттю;
ОЗВЕРЕТЬ оскаженіти $\diamond$;
-вший озвірілий, оскажені-, ошалі- $\diamond$, $\emptyset$.

ЗВѢРСКИЙ звіролб́тий.

ЗВѢРСТВОВАТЬ шаліти, скаженіти;
-й що /*м°* хто/ лютує $\diamond$, зві́клий /с-и/ лютува́ти, охо́плений ша́лом, звірю́ка, *о.* звір звіром, як лютій звір, гірший од звіра, *п°* звіролб́тий.

ЗВОН *ф.* дзєньки-брєньки; (*не лише по небіжчуку*) подзвін.

ЗВОНИТЬ видзвонювати /*д°* видзвони-/ (- *нови́ну*) /роз-/; (*у дзвін*) ба́мка-, бала́мка-, (*телефоно́м*) телефонува́-; з. **во все колокола́** крича́- на весь світ; з. **изо всех сил** (- *дзвони*) *г.* розшиба́тися;
-й що /*м°* хто/ дзвоніть $\diamond$, ра́дїй задзвоніти, дзвона́р, ба́мкало, *п.* боб[ѐ]вка-, *с°* -дзвонний, -дзвін [самозвоня́щий самодзвонний, самодзвін] + звеня́щий; -й **во все колокола́** дзвона́р в усі дзвони, крику́н на весь світ, с-и крича́ти на весь світ;

ЗАВНО́ИТЬ (*глу́хо у дзвін*) забамкати [глу́хо -и́л ко́локол забамкав дзвін];
ОТЗВОНИ́ТЬ: -и́л – и с колоко́льни доло́й своѐ діло зробі́в, а там хоч трава́ не рості́;

ПОЗВОНИ́ТЬ (*телефоно́м*) зателефонува́ти, задзвоніти;
-вший $\emptyset$;

ДОЗВОНИ́ТЬСЯ: *д.* до *кого* видзвонити *кого*.

ЗВОНО́К: *по* -нкү на дзвіно́к /дзвоник/.

ЗВУК & прázвук; з. **открыва́емой** двєри рип двєрє́й; *ни* -ка нічичі́рк; свистя́щие -ки ви-

свисти;
ЗВУ́КИ (*свисту*) ви́свисти; & звукоба́рви.

ЗВУКОВО́Й: звуково́й структу́рой зву́ком.

ЗВУКОЗАПИСЫВАЮЩИЙ звукописний; з. **аппара́т** звукозаписува́ч.

ЗВУКОИЗОЛИ́РУЮЩИЙ звукоізоляці́йний, звукості́йкий.

ЗВУКОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ, ЗВУКОПОГЛОЩА́ЮЩИЙ звукості́йкий.

ЗВУКОПРОВОДЯ́ЩИЙ звукопровідний, *і.* звукопровідник.

ЗВУКОУЛА́ВЛИВАТЕ́ЛЬ *к.* звуколо́в, *р°* розслуха́ч.

ЗВУКОУЛА́ВЛИВАЮЩИЙ звуколо́вчий, *р°* розслуховий.

ЗВУЧА́ТЬ звучати, гуча́-, (*тонко*) бріні-, (*голосно*) луна́-;
-й що бриніть $\diamond$, по́вен зву́ків [-й **как марш** *п.* ма́ршових зву́ків], с-и луна́ти, *п°* лункий, дзвін-, зву́чний, звучі́стий, *о.* із зву́ком /звуча́нням/, *с°* -зву́кий [-й **как гром** *громозву́кий*], -голосий [и́скренне -й щиро́голосий], -звучний [сла́дко -й солодкозвучний]; **неприя́тно -й** (*го́лос*) *де*ру́чий;
ОТЗВУЧА́ТЬ *о°* відгомони́ти $\diamond$;
-вший відгомонілий $\diamond$, $\emptyset$;

ПРОЗВУЧА́ТЬ: -и́т **вы́стрел** впаде́ стрі́л;
-вший (*з уст*) ви́голошений, ви́словле-, $\emptyset$.

ЗВЯ́КАНЬЕ дзвякі́т; *ф.* дзєньки-брєньки.

ЗВЯ́КАТЬ дзвякати, дзвякоті-, дзєнька-, телєнька-, бряжча́-, брязкоті-, цо́ка-, цокоті-; & підте́ленькува́-;
-й що /*м°* хто/ дзвяка́с, брязку́н, брязка́ло, дзєнька-, цокоту́н, *п°* брязку́чий, брязкотю́-, цокотю́-, *о.* з брязкотом; ± **бряца́ющий**.

ЗВЯ́КИ-БРЯ́КИ дзєньки-брєньки.

ЗДА́НИЕ з. хоробина.

ЗДОРОВ: **будь з!** *в°* тю-тю́! куди́ твоѐ діло! [дом у них – б. з! дім ма́ють – тю-тю́! /куди́ твоѐ діло!].

ЗДОРОВА́ТЬСЯ віта́тися /здоровка-/ до *кого/з ким*, на добриде́нь давати *кому*, (*за руку*) ру́чкаться, (*з цілу́нком*) чо́лбмка-;
-йся що /*м°* хто/ віта́ється $\diamond$, зві́клий віта́тися, ра́дїй при~, *п°* приві́тний, *о.* з віта́нням (на уста́х); **не -я** © переставши віта́тися;
ПОЗДОРОВА́ТЬСЯ *о.* засла́ти добриде́нь $\diamond$.

ЗДО́РОВО: за з. живє́шь ні за́ що ні про́ що, да́рма-га́рма.

ЗДОРОВЬЕ: **как ва́ше з?** як ся ма́ете?; з. **дорбе́же де́нег** здоро́в'я – найбільше бага́тство, над здоро́в'я нема́ бага́тства; для **подде́ржки -вья** (*захід*) *п°* з. здоро́вельний.

ЗДРА́ВИЕ: **быть в добро́м** -ни ма́тися добро́е; -ия **жела́ем** *в°* здоро́ві **бу́дьте!**

ЗДРА́ВИЦА *многолі́ття*, *Мно́гая лі́та*.

ЗДРАВОВЫСЛИЕ *ф^р* слухність [ме́ра -ня міра -ости].

ЗДРАВОВЫСЛЯЩИЙ розважливий, розсудли-, поміркований, *о.* із світлим розумом.

ЗДРАВООХРАНИТЕЛЬНЫЙ (*захід*) *г.* здоровельний.

ЗДРАВСТВОВАТЬ бути живим і здоровим *о.* топта- ряст; -уй(те)! *ї^р* на тобі!, здрастуйте, мої дружечки, ось я ваша молода!;

-й *н^к* живий, *о.* живий і здоровий.

ЗДРАВЫЙ: *з.* *вам!* здрастуйте, мої дружечки, ось я ваша молода!

ЗЕВАТЬ позіхати, гави /вигри/ лови-, вигришки купува-, ворон рахува-;

-й *1.* що /*м^н* хто/ позіхаю, *н^к* *к^н* позіхальний, © позіхачи, *2.* що /*м^н* хто/ ловить гавю, роззяв(ля)к, га-, розтеліпа, розвеза, солопій, виріщак, дармовис, шлапак, нестеліпа, продавець вигришок, *н^к* роззявкуватий; -й *по сторонам* = -й²;

ПРОЗЕВАТЬ *ще* проморгати, проспати царство небесне; *не п.* *ф^р* не попустити;

-вший роззява, гаваю, *ф^р*.

ЗЕЛЕНЕТЬ зеленіти, зеленітись, *н^{пн}* вруніти; *д^к* зазелені-, відзелені- /=*а.* відцвісти, *б.* відродитися/;

-й що врунію, чимраз зелен(і)ший, укриваний зелом, *н^к* зелененький, врунистий, (*сад*) вже зазеленілий, вже майже зеленій, © от-от уже й зеленій;

ЗАЗЕЛЕНЕТЬ: -вший зазеленілий.

ЗЕЛЕНИТЬ: -й що /*м^н* хто/ зеленіть, зеленючий, східний /с-и/ зеленіти, з'-й /з-й, з^м-й/ обзелені-, зеленільник, *н^к* зеленільний.

ЗЕЛЕНОВАТЫЙ зеленкавий.

ЗЕЛЕНЩИК зеленяр.

ЗЕЛЁНЫЙ & заленкуватий, зазеленій /недозрілий = недосвідче-/; *з.* змий скляний бог; -ая *тоска* /с/кука/ нудізна нудьга.

ЗЁЛЕНЬ зеленина, *н^о* пазелень; & зелёности, зелёности.

ЗЁЛО *н^р* *в^і* барздо.

ЗЁЛЬЕ зілля; & зіллячко.

ЗЕМЛЕУСТРОИТЕЛЬНЫЙ: -ая комісія комісія землевпорядження.

ЗЕМЛЯ *у^р* земна твердь; *на* гболой -ле просто добі, (*сісти*) *на* чём стоишь (> СВЕСТЬ).

ЗЕМЛЯК *о^к* одноземець.

ЗЕМЛЯНОЙ (*колір*) земл(яв)истий.

ЗЕНИТНЫЙ *г.* протилетунський.

ЗЕРНООБРАЗНЫЙ зернуватий, *на* взір зерна.

ЗЕРНООЧИСЛИТЕЛЬНЫЙ *к.* зерночисний.

ЗЁРНЫШКО: *з.* *к* зёрнышку (*добирати*) колосок до колоска.

ЗИЖДИТЕЛЬ *у^р* сотворитель.

ЗИЖДИТЬСЯ грунту/ватися, базува-, спира- на, *ж^с* стояти [на чім світ стоїть?]; *з.* *на* чём *о.* мати під собою що;

-йся що ~єтьсяю, базований, опертий /с-/ на, *о.* на ґрунті, на базі.

ЗИМА *о.* білі мухи [до -мы до -их мух].

ЗИМНИК (*зимова дорога*) зимняк.

ЗИМОВАТЬ: -й що /*м^н* хто/ зимує, звиклий зимувати, з-й перезимувати, зимівник, зимовик, *н^к* зимунший, зимувальний, зимуючий, (- *рослину*) зимостійкий;

-вший перезимований, *ф^р*.

ЗИЯТЬ зяти, (- *пріру*) глибочі-, (- *вікна*) стоять отвором, світлі- пустокою;

-й *1.* що глибочію, *н^к* безденний, глибочез-, /*отвір*/ розверстий, *о^к* розвержений, /- *пашу* / *п.* роззявле-, розтуле-, *о.* без дна, як безденна пріру, *2.* що світить пустокою, покинутий отвором; -ая *пробаст* безденне провалля; -не *бкна* мертва діра вікон;

ЗАЗИЯТЬ заглибочити *ф^р*.

ЗЛАКИ /ЗЛАКОВЫЕ/ пашня, пашниця; *хлебные* *з.* збіжжя.

ЗЛИТЬСЯ злитися, *н^{пн}* злості-, серди-, *о.* кипіти кипнем, важким духом диха-; & злуватися; *з.* *на* кого мати злість на кого;

-йся що /*м^н* хто/ сердитисяю, пораз сердитий, розсерджений, розгніва-, розлбче-, *н^к* злостівий; -я *на* кого злий /сердитий/ на;

ОБОЗЛИТЬСЯ узлітися;

РАЗОЗЛИТЬ(СЯ) розгнівати(ся), роззлостити(ся);

-вший(ся) *ф^р*; -я розсерджений, розлбче-, розлбче-, раптом такий сердитий.

ЗЛО: *как* *на* *з.* як на те, *ф^р* як на сміх.

ЗЛОБА: *з.* *что* лёд, до тепла живёт і лихе серце на сонці тәне.

ЗЛОБНЫЙ; ЗЛОБНЕ & *д^о* *о^к* *злобніпати.

ЗЛОБСТВОВАТЬ злобувати, злоститися, чортом /пекл-/ дихати;

-й що /*м^н* хто/ злоститисяю, повен /сповнений/ злості /злоби/, злока, злосник, злобитель, злостивець, *о.* скорпіон, із слиною в роті, *ж^с* язв, *н^к* злий, злоблівий, злобний.

ЗЛОВОННЕ сопук.

ЗЛОВОННЫЙ гостросмердбчий, смородлівий.

ЗЛОВРЁДНЫЙ © вредний, напасний.

ЗЛОДЕЙ враг, супостат, лиховода, *ж^с* злодіяка.

ЗЛОДЕЙКА вража мати, лиходійниця.

ЗЛОДЕЙСКИ підступно;

ЗЛОДЕЙСКИЙ вражий, підступний, лиходій-, зловорожий.

ЗЛОДЕЙСТВОВАТЬ лиходіяти, лиховоди-, чині- лиходійства.

ЗЛОДЕЯНИЕ; ЗЛОДЕЯНИЯ чорні /криваві/

діля.

ЗЛОЖЕЛАТЕЛЬНЫЙ *n^m* злозичливий, радійий втопити у ложці воді.

ЗЛОЙ злобливий, жовчний, *s.* злий, як собака, (на кого/що) лихий, (звір) хижий, ⊕ жорсткий, нещадний, (намір) підступ-, демоніч-, діявольський, (- долю) лихий, нещасливий, (- насіння) шкідли-, отруйний, (- вість) недобрый, поганый, (перець) гострий, ядучий, (язик) ущипливий, (рибалка) зайдлий, завзятий, (мороз, вітер) шпаркий; *з.* до роботи роботящий; *з.* на язык злозичкий, лихий на язык, чорноротий; злая сила *n^o* злосила; -ые языки злі язика; ± недоброжелательствующий.

ЗЛЕЙШИЙ злбщий(-презлбщий), злий-презлий, (ворог) найлютіший, запеклий, смертельний, кров-, непримирен-.

ЗЛОКЛЮЧЕНИЕ *o.* лиха година, *з.* притичина;

ЗЛОКЛЮЧЕНИЯ знегоди, митарства, *з.* знегіддя.

ЗЛОКОЗНЕННЫЙ *o.* радійий втопити у ложці воді.

ЗЛОНАМЕРЕННЫЙ зловорожий, *ф^p* злосливий, *o.* із злим наміром.

ЗЛОПРАВНЫЙ вреднощий.

ЗЛОПАМЯТНЫЙ лихопомний.

ЗЛОПАМЯТСТВО злопам'ять.

ЗЛОПОЛУЧНЫЙ (день) злощасний.

ЗЛОПЫХАТЕЛЬСТВО злозичення.

ЗЛОПЫХАТЕЛЬСТВОВАТЬ злозичити, злбщува-, злобува-, злбститися, *o.* бризкати слиною; --й що /*mⁿ* хто/ злобує $\diamond$, сповнений злбщ, *n^k* злозичкий, злбстивий, зловорожий, *i.* → злбствующий.

ЗЛОРАДСТВОВАТЬ злорадіти, злвтішатися; --й що /*mⁿ* хто/ злорадіє $\diamond$, злорадько, *n^k* злорадій, злвтішний, злвтішливий, *o.* із злорадістю в серці.

ЗЛОРЕЧИВЫЙ злозичкий, лихий на язык, злоріка.

ЗЛОСЛОВИТЬ грішити язиком, сипати чортами, *s.* матюкатися, *з.* злорічити, *c^o* лихословити, злословити; --й що /*mⁿ* хто/ лихословить $\diamond$, східний лихословити, лихослов, злоріка, чорний рот, *n^k* лихомовний, злорікий, *s.* матюкливий, *o.* з лайкою на устах, з лихими словами.

ЗЛОСТНЫЙ (банкрут) *o^k* зловмисний; *з.* неплательщик *з.* неплатій.

ЗЛОСТЬ *o.* скрегіт зубовний; *з.* берёт кого розлбчується хто; от /со/ -ти спересердя, зозла.

ЗЛОУМЫШЛЕННИК лиходумець, лиходій, шкода, шкідник, злочін-, злодіяка, *p^k* законом.

ЗЛОУПОТРЕБЛЕНИЕ надужиття, надуживання, зловжиток, надужиток, зловжиття.

ЗЛОУПОТРЕБЛЯТЬ надуживати, зловжива-; --й що /*mⁿ* хто/ ~а $\diamond$, звиклий зловживати, схильний /охочий/ до зловживань, беззаконник, винавдатець зловживань; --й доверієм що зловжива довірою /довір'ям/; --ий зловживаний, надужі-.

ЗЛОЯЗЫЧНЫЙ злозичкий.

ЗЛЮКА (жінка) *з.* язя.

ЗМЕЕВИДНЫЙ, -ОБРАЗНЫЙ зміястий, гадючкува-, *o.* як змія.

ЗМЕЙНЫЙ -ая мудрость гадюча мудрість; -ое гнездо гадючник; -ое отродье гадюче кодро /насіння/; -ым коварством (достягти мети) *o.* гадючим поповзом.

ЗМЕЙТЬСЯ (шлях) кривуляти, петля-, гадючитися, звива-, в'юни-; --йся що петля $\diamond$, *n^k* в'юнкій, кривулястий, гадючкува-, звивис-, зміяс-, петляс-, зигзагува-, *o.* простертій зигзагами, *c^k* -покруч [шлях-покруч]; ± извивающийся.

ЗМЕЯ: *з.* подколодная потайна гадина, гад повзучий.

ЗНАК: -ки отличия відзнаки, нагороди, хресті, ордени й медалі; -ки различия розпізнавчі /рангові/ знакі, *ж^m* личкі, зірочки.

ЗНАКОМИТЬ(СЯ) знайоми(ся), (з чим) ознайомилювати(ся); --й що /*mⁿ* хто/ знайомиє $\diamond$, радійий познайоми(ся), *s*-и знайоми-, ознайомилювач, *p.* знакомитель, *n^k* ознайомичий + %, ⊙ з метою познайоми(ся);

ПОЗНАКОМИТЬ *o^k* заприязнити $\diamond$;

ЗНАКОМИТЬСЯ *v.* знюхуватися /об-/ $\diamond$;

--йся що /*mⁿ* хто/ знайомиється $\diamond$, ознайомилюваний, радійий познайоми(ся); δ^k ПОЗНАКОМИТЬ(СЯ) і ОЗНАКОМИТЬ(СЯ);

ОЗНАКОМИТЬ(СЯ) ознайоми(ся), обізнатися;

--вший ознайомилений $\diamond$;

ПОЗНАКОМИТЬСЯ запізнатися, *ж^m* пізнатися $\diamond$;

--вший познайомилений /за-, запізна-, заприязне- $\diamond$, δ .

ЗНАКОМСТВО (кого з ким) (за)знайомилення.

ЗНАКОМЫЙ приятель; *з.* до ббли знайоми-сінккий; *з.* с чем обізнаний на чому.

ЗНАКОЧЕРЕДУЮЩИЙСЯ *m.* (ряд) знаковеремінний.

ЗНАМЕНАТЕЛЬНЫЙ прикмётний, *г.* маркант-, (факт) голосний, (день) пропам'ят-.

ЗНАМЕНИЕ прикмёта [з. времени п. часу].

ЗНАМЕНИТОСТЬ ⊕ світіло, славна особа, зірка, зоря.

ЗНАМЕНИТЫЙ уславлений, славнозвіс-, зірковий.

ЗНАМЕНОВАТЬ означати /по-, свідчи-, засвід-

чува-;

—й що свідчить $\diamond$, покликаний засвідчити;

ЗНАМЕНОВАТЬСЯ: з. *чим* виявлятися у *чим*;

—йся *чим* з-й виявитися у *чим*, *п*^к славний /зна-, знакомитий/ *чим*.

ЗНАМО: з. дело авжеж, аякже.

ЗНАМЯ: со знаменем за мною шагом марш! *е*^н із прапором за мною кроком руш!

ЗНАНИЕ: з. — сила у знанні — сила, з. знаття — то сила; со — ем дела по-знавєцькому;

ЗНАНИЯ: имєть больше з. знати все на світі.

ЗНАТНЫЙ: -ого роду високого коліна.

ЗНАТОК *п* зубр; з. своего дела знавєць свого ф́аху /д́ла, справи/; глаз —ка́ знавєцьке око; вид —ка́ знавєцький вигляд; быть —бм *чего* знатися /визнава-/ на *чому*.

ЗНАТЬ¹ *і* аристократія, о. голуба кров.

ЗНАТЬ² знати, віда-, знатися на *чим*, уміти, бу-свідомим /в *курсі* / *чого*; как з.? *ж*^м (чи) я знаю?; решительно *ничего* не з. ні сном ні д́ухом не зна-, аж нічого не з.; з. в *лиць* зна- з *лиця* /на вид, з *виду*, на *обличчя*/; з. как *своих* *пять* *пальцев* зна- як свою долоню /кишеню, як облупленого/; з. *почём* *фунт* *лиха* бачи-сма́леного *во́вк*; з. *сокола* по *полёту* видно *пана* по *халяві* /-ах/; не з., *куда* *дева́ться* не зна-, на *яку* *ступи-*; не з., *куда* *де́ться* от *стыда́* *пози́ча-* *очёй* у *Сирка́*; не з. *ме́ры* в *баловстве́* *ходи-* на *голова́х*; не з., *что* *ска́затъ* не *могт́и* *прийти́* до *слова́*; з. не *знаю* *сном-д́ухом* не *знаю*; не *хотеть* з. *кого* не *признава́ться* до *кого*; *кто* *мо́жет* з.? *кто* *ж* *то* *знаёт*? *где* *уж* *ему́* з.! *п*^р *він* *там* *знаё!*; *са́ми* *знаете́* *ф*^р не *вам* *ка́зати* /*пита́-*/; *Вы* *это́* *прекрасно* -ете *Вам* не *тре́ба* *говори́-*; -*ешь* (*евфемічний* *осуд*) [ну и *шутки* у *тебя́*, -*ешь* *такё* *й* *ска́жеш*]; не -*ешь*, *где* *най-де́шь*, *где* *потеря́ешь* не *знаёш*, *де* *ви́граєш*, *а* *де* *програ́єш*; *ни* *сном*, *ни* *д́ухом* не *знаю* *зна-* не *знаю*, *чу́-* — не *чув*; *всяк* *сверчѣк*, *знай* *свой* *шестѣк* не *літа́й*, *воро́но*, в *чужі́й* *хоро́ми*, *п*^р *ше́вче*, *знай* *своё* *ше́вство* (а в *кравецтво* не *мішайся*); *о́на* не *смы́слит*, *что* *он* *и* *без* *неё* *знаёт* *п*^р *е*^р *во́на* *йо́му* *розка́зуе!* [= *во́на* не *гя́м*ить, *що* *він* *і* *без* *не́й* *знаё!*]; *ну́жно* з. *ф*^р *знай* [*ещё* *н.* з., *когда́* *ще* *й* *зна́й*, *коли́*];

—й *що* /*м*^н *хто*/ *знаё* $\diamond$, *знавєць*, *зна́йко*, *віду́н*, *п*^к *тяму́щий*, *досвідчений*, *обізна-*, *підуче-*, *компе-тент-*, /*погляд* +/ *знавєцький*, о. з *головою*, з *клєпкою* в *голови́*, у *курсі* *чого*, *с*^к *знавєць* [*все-зна́ющий* *всезна́вєць*]; —й *что* *свідомий* *чого*, *підку́тий* на *чим*; *ни* *сном* *ни* *д́ухом* не —й *без* *найме́ншого* *поня́ття*; —й в *лиць* *що* *знаё* на *вид* /з *виду*/; —й *всех* *наперечёт* *вже* *пизна́вши* *ко́жно* *одно́* /*всіх* *до* *одно́*/; —й *всю* *подно́гтну-*ю *втаємнічений* у *усе́*, *всезна́вєць*, *знавєць* *усіх* *секрєтєв*; —й *грамоту*, *письме́нный*; —й *как* *сво-*

іх *пять* *пальцев* *что* *добра́е* *підку́тий* на *чим*; —й *ме́ру* *помірко́ваний*; —й на *зубѣк* *підучений* на *зубѣк*; —й *насквѣзь* *прошива́ючи* *зо́ром* *наскр-ізь*; —й *своё* *ме́сто* *невиба́гливий*, *неви́могли-*, *скро́мний*, *без* *претє́нс[з]ій*; —й *себе́* *це́ну* 1. *спѣ-*вне- *самопова́ги*, *гід-* себе́, 2. *пѣв-* у *собі́*; —й *сб-весть* *сѣвс-*, *сумлі́н-*, з *Богом* у *се́рці*; —й *толк* *тяму́щий*; —й *счѣт* *деньга́м* *оща́дливий*, *економ-*; —й *тайну* *втаємніче-*; —й *це́ну* *знавєць* *ціні́* /*ва́р-*то́сти/; —й *честь* *ненабри́дливий*; —й *ходи́* *и* *вы-ходи́* *знавєць* *ході́в* *та* *ви́ході́в*; не —й *вє́ку* *вѣч-*; не —й *зимы́* *беззі́м-*; не —й *поко́я* *невто́м-*, *без-*уто́м-; не —й *сна* *невсипу́щий*, © не *зна́ючи* *сну*; **ЗНАТЬСЯ:** —йся (з *чим*) *обізнаний*, (з *ким*) *зна-й* *бмий*.

ЗНАТЬ³ *с*^{см} *видатъ*; з., *о́на* *сильна́* *в.*, *во́на* *маё* *си́лу*.

ЗНАХАРЬ з. примівник /*ж*^с -иця/.

ЗНАХАРСКИЙ ворожбичий.

ЗНАЧЕНИЕ *ф*^р *зміст*, *м.* *б*^р *ва́ртість* [*число́ве* з. *число́ва* *в.*]; & *першозначення*; *имєть* з. *ва́жити* [*имєть* *больше́* з. *бага́то* *в.*]; не *иметь* -*ия* не *гра́* *ро́лі*; *это́* *имєть* з. *це* *такі* *щось* *зна́чить*; *это́* *не* *имєет* -*ия* *ж*^с *то* *діло* *деся́те*, *ф*^р *то* *ні-*чого [*но* *это́* *не* *и.* -*ия* *але́* *то* *нічо́го*].

ЗНАЧИМЫЙ = *значащий* (> **ЗНАЧИТЬ**).

ЗНАЧИТ *с*^{см} *ж*^с *зна́ться*.

ЗНАЧИТЕЛЬНО *бага́то*, *куді́* [з. *ши́ре* к. *ши́р-*ше], *геть* [з. *пѣ́же* г. *пізніше*, *аж* *пѣ́тім-пѣ́тім*], *с.* *геть-геть*, *ф*^р *аж* [*іх* *обру́чили* з. *пѣ́же* *іх* *зару́чили* *аж* *пізніше*], (*ви́ще*) на *го́лову*;

ЗНАЧИТЕЛЬНЫЙ *добря́чий* [д. *кусе́нь*]; —*ое* *мно́жество* *чима́ла* *кі́лькість*.

ЗНАЧИТСЯ *с*^{см} *мовля́в*.

ЗНАЧИТЬ *зна́чити*, *ма́-* *зна́чення* /*вагу́*/, *ва́жи-*, *означа́-*; *мно́го* з. *бага́то* *ва́жити*; *что* *бы* *это́* *зна́чило?* *що* *воно́* *за* *знак?*;

—й *що* *зна́чить* $\diamond$, *п*^к *значу́щий*, *вагові́тий*, *ва-го́мий*, *важли́вий*, *ва́ртий*, о. з *ваго́ю*, *вели́ко́й* *вагі́* /*зна́чення*/; *ничего́* не —й *без* *жо́дно́й* *вагі́*, *нічо́го* не *ва́ртий*.

ЗНАЧИТЬСЯ *зна́читися*, *рахува́-*, (*у* *списку*) *сто-я́ти*, *писа́тися*, *бу́ти* *записа́ним*; —*итися* *записа́но*; *в* *графе́* —*итися* у *графі́* *стої́ть*; *по* *бала́нсу* —*итися* на *бала́нсі* *с*;

—йся *що* *зна́читься* $\diamond$, *записа́ний*, *с.*, *п*^к *на́яв-* [*-я* в *спіске* *н.* /*е*/ у *спіску*], о. в *раху́нку*, у *числі́*, на *спіску*; *в* *спісках* не —*я* *нема́* у *спісках*.

ЗНОБИТЬ *морѣзити*, *трусі́-*, (*трусом*) *тряста́*, д. *студі́-*;

—й *що* *морѣзит* $\diamond$, *п*^к *пропа́сний*, *гарячкѣвий*.

ЗНОЙ *шквара*, *жарѣта*.

ЗНОЙНЫЙ (- *сонце*) *сма́лький*, *жарѣтний*.

ЗОБ (*во́ло*) *підгѣрля*, *підгѣрлина*, *підши́йок*, *с*^р *підгрудда́*.

ЗОВ (*се́рця*) *го́лос*; *по* —*у* на *за́клик* /*пѣ-*/; *по* —*ву*

сёрдца на п. сёрця.
ЗОВУЩИЙ/СЯ/ > **ЗВАТЬ**.
ЗОДИАК з. звiрокрут.
ЗОДИАКАЛЬНИЙ звiрокружний.
ЗОЛОТИСТЫЙ золотосяйний.
ЗОЛОТИТЬ золотити, позолóчува-, *ф^p* солодi; з. пилiблю солодi- пiгiулку, (*мовивши*) завивá- слова у папiрцi;
 -й що /мⁿ хто/ золóтити, зайнятий золóченням, золотiльник, позолóб-, н^c золотiльний; -й пил- iблю що солодiть пiгiулку +;
ПОЗОЛОТИТЬ визолотити /об-/ $\diamond$;
 -вший $\emptyset$;
ОЗОЛОТИТЬСЯ роззолотитися $\diamond$;
ПОЗОЛОЧЕННИЙ золóчений $\diamond$.
ЗОЛОТНИК: мал з., да дóрог н^o мала iскра пó- ле пáлить.
ЗОЛОТО & *прóзолоть; з. любiть, себя погу- бить сриблó – чóртове ребрó; чiстого -та щи- розлóбтий; весь в –те роззолóчений.
ЗОЛОТОДОБЫВАЮЩИЙ к. золоторудний.
ЗОЛОТОЙ (*вiк*) щасливий, *ф^p* знаменитий [-ая семёрка -та сiмка]; з. мешóк тóрба з грiшми; з. вóзраст /-ая порá, -бе врёмя/ красна мóлод- iсть; з. молотóк и желёзные двёри отворяет зо- лотá швáйка мур пробивá; з. телёц золотé теля.
ЗОЛУШКА попелóха, попелóшка.
ЗОНДИРОВАТЬ зондувати; з. пóчву закидá- вó- дочку, розвiдува-, промáчува-;
 -й що /мⁿ хто/ зондуé, зайнятий зондажём, го- тóвий прозондувати, н^c зондувáльный +%; -й пóчву покликáний розвiдати, розвiдник;
 -йся/-ый зондóваний.
ЗОНТИКООБРАЗНЫЙ парасолькуватий.
ЗОНТИЧНЫЙ парасóлевий, парасóльковий.
ЗООЛОГИЧЕСКИ (*ненавидити*) тваркóчно.
ЗÓРКИЙ гóстрый на óко, всевидящий, стоóкий; сáмый з. найвидючiший.
ЗÓРЬКА: до бéлой -ки до свiтáння, до зорi.
ЗРÉЛИЩЕ у^p зрище, о. е на що подивитися; уве- селiтельное з. розвагóва вистáва; удивiтель- ное з. дивóвище.
ЗРÉЛОСТЬ о. повносiлля.
ЗРÉНИЕ (*здатність бачити*) видющiсть; с (*эт- ой*) тóчки -ня пiд (цим) óглядом; под углóм -ия пiд óглядом; с двух тóчек -ия пiд двомá óг- лядами.
ЗРЕТЬ¹ зрiти, дозрiвá- спi-, достига-, стiгну-, спiлi-;
 зрёющий що зрiе $\diamond$, чимрáz стiглиший /спiлi-, достiгли-/ , напiвдозрiлий /-достiг-, -доспi-/ , вже мáйже зрi-, н^c доходжá-, р^c визрiвущий, о^c зрiючий.
ЗРЕТЬ² зрiти, бáчи-, дивiтися, (*крiзь що*) про- зрiвати;
 зрящий що /мⁿ хто/ зрить $\diamond$ + видящий.

ЗРИТЕЛЬНЫЙ визуальный.
ЗРИТЕЛЬСКИЙ глядáцкий.
ЗРЯ (за) пúсто-дúрно; не з. не дúрно, заслужено, по заслúзи.
ЗУБ: ни в зуб (*не знати*) ни бум-бум; & зубóк, мⁿ зубенята.
ЗУБЬЯ: с насечёнными -ми зубцóваний.
ЗУБОВИДНЫЙ зубчáстый, зубцовáтый.
ЗУБРОДОБИТЕЛЬНЫЙ зубодробильный.
ЗУБОРЕЗНЫЙ зубцовáльный.
ЗУБОСКАЛИТЬ шкiрити /продавá-, вишкiря-, вискаля-, щiри-/ зуби, справляти смiшки, ска- лизубити;
 -й що /мⁿ хто/ шкiрить зуби $\diamond$, р-й ви $\diamond$ з., звi- клий /охóчий/ $\diamond$ з., скализуб, смiх(от)ун, висмi- вáка, н^c смiхотливий, о. охóчий до кпин.
ЗУБРИЛА зудило.
ЗУБРИТЬ (*науки*) товкти, човпти, визуджува-, (*напам'ять*) з² витвёрджува-;
 -й що товчé $\diamond$, зайнятий зúдженням, р-й визу- дити, звiклий визуджува-, зудило, зубрий, тов- чий.
ЗУБЧАТКА триб(óк), зубчáк.
ЗУБЧАТЫЙ: -ое колесó зубчáк.
ЗУДЕТЬ¹ свербiти;
 -й що свербiть, н^c сверблячий, свербливий, о^c свербучий, о. пóйнятий сверблячкою.
ЗУДЕТЬ² дзижчати, дзвени-, бринi-; турка-, тур- котá-;
 -й що бринить $\diamond$, дзизкотючий, дзизку-, зум- кiтливий, туркiтли-, туркотючий.
ЗУДИЛА 1. = ЗУБРИЛА, 2. (*причепá*) iржá, смоlá.
ЗУММЕР т. звиклiкáч, н⁶ пiщик.
ЗЫБИТЬСЯ 1. вкривáтися брижами, 2. мóрщи-; & брижити.
ЗЫБКИЙ хилиткий, хитáвий, вихловáтый, драг- лiс-, киселювá-.
ЗЫБЬ (*на водi*) жмури, брижи.
ЗЫКАТЬ гукáти, нагукува- /ви-/ , зiпá-, зика-;
 -й що /мⁿ хто/ гукá $\diamond$, звiклий $\diamond$, р-й гукну-, крикун, горлáнь, н^c горлáтый, о. гучний /голос- ний/ як грiм.
ЗЫКНУТЬ гукнути $\diamond$; & видзiкнути.
ЗЯБНУТЬ мёрзнути, мёрз-, замерзá-;
 -й що /мⁿ хто/ мёрзне $\diamond$, покiнутий мёрзнути, змерзлóх, ж. паршиве порося, (*на морозi*) на- пiвзамёрзлий, н^c мерзлякувáтый, о^c замерзущий, мерзкий, о. в обiймах хóлоду, трусыйкий на хó- лодi, $\pm$ замерзающий;
ИЗЗЯБНУТЬ попомёрз(ну)ти $\diamond$;
 -ябший попомёрзлий, $\emptyset$.

И

И *ф^p* аж [и вот аж ось]; и всё такбе прочее тó-

що, і все такє (їнше); и да́же аж [він так зрадів, що їде, аж не дочу́в усьо́го]; и наконє́ц аж [я повз до́вог-до́вог, аж діста́вся до води́]; и так да́леє го́що, і т. д., і т. п., і все такє (їнше); и тут аж ось [и т. веду́т Б. аж ось веду́ть Б.]; и тут вдруг аж ось [аж ось відчийли бра́му], аж [аж той заговорі́в]; се́годня и ви́шло сьо́гдні, не зво́лікаю́чи, ви́шло.

ІБО © ж бо [ібо ми могли ми ж бо могли].

ІВА́НОВСКИЙ: во всю -ую на всю ву́лицю, на по́вну па́ру.

ІГЛООБРА́ЗНЫЙ го́лчастий, б° шпилькува́тий.

ІГНОРИ́РОВАНИЕ невідгук ∅.

ІГНОРИ́РОВАТЬ ігнорува́ти, (небезпеку) легкова́жи- /нехтува- / що, не зверта́- ува́ти на;

-й що /м^н хто/ ігнору́є ∅, звиклий /схильний/ нехтувати, з^м-й /р-й, го́товий/ знехтува-, н^к легкова́жний до чо́го, © ігнору́ючи; -й о́пасность відчайду́х, відчайдушá, н^к відва́жний, хоробри́й, безстра́шний, с. відчайдуш-, о. го́товий на все; -щие м^н хто ігнору́є.

ІГО ярмо [под ігом в ярмі].

ІГО́ЛКА: как на -ах як на но́жах.

ІГО́ЛЧКА: с -ки (убраний) як на парáд(у) /весі́лля/, як но́ва копі́йка, шой́но з хе[і]мчистки.

ІГО́РНЫЙ: и. дом картя́рня, ж^м шуля́рня, з^н казино́.

ІГРА́ ф^р забавка [де́тские -ры дитя́чі -ки], (звуків, барв) вигравáння; о́пасная и. гра з во́гнем, и. слов н° словогра́.

ІГРА́ТЬ гра́ти, гуля́-, гра́тися, ба́ви-, (в душі) н° дзвені́-, (на сцені) вико́нува- роль, (на гармо́нію) з^н рипа́-, (на бубон) бубни́- /о^к забубни́- /; и. большу́ю роль и. ба́гато ва́жи-; и. в бирио́льки гра́тися в ко́ники, ба́ви- дурни́цею /в дитя́чі забавки/; и. в откры́тую гра́ти з відкритим забра́лом; и. коме́дію розігрува- /ламá- / коме́дію; и. в прятки гра́тися в хо́ванкі; и. сво́ей жи́зньо /жи́зньо и сме́ртью/ ва́жити голово́ю; и. в футбо́л ж. ду́ма- нога́ми;

-й що /м^н хто/ гра́ ∅, зайня́тий гро́ю, звиклий ♦, покликаний за♦, граве́ць, з^н гравцо́ня, ж^і гравчи́-, н^к гра́льний, граве́цький, с^с -гра́й [-й в ка́рты картогра́й], -гра́й, -гра́льний, -гравчи́й самоигра́ющий самогра́й, самогра́льний, самогра́вчий]; -й большу́ю игру́ граве́ць у вели́кій гри́; -й в дура́чка граве́ць у ду́рня; -й в ко́сти з. ко́стирник; -й в ко́шки-мы́шки граве́ць у ко́тамы́шки; -й в ку́клы що ще ба́виться ведме́диками; -й всі́ми цвета́ми ра́дуги ми́нливий, переливчастий, веселча́с-; -й гла́вную роль пе́рша скри́пка; -й гла́зми моргу́н; -й жа́лкую роль ні́кчема, по́пихач, ма́рионетка; -й жи́зньо = игнори́рующий о́пасность; -й зарю́ сурма́ч; -й коме́дію коме́діянт, маста́к стро́їти коме́дію; -й на бирже́ биржовий ма́клер; -й на пе́рвах ва-

риво́да, коверзу́н, іржа́; -й на пиани́но пи́ніст; -й на́ руку кому́ потака́ч чий; -й на скри́пке скрипа́ль; -й пе́рвую скри́пку пе́рша скри́пка; -й по наслы́шке граве́ць на слух; -й роль вико́навець ро́лі, (факт) важли́вий; -й огне́м ризи́канти, з знайді́біда; -й слова́ми каламбу́рист; м^н -не хто гра́є [-не на трубе́ хто гра́є на трубу́]; **ВЗЫГРА́ТЬ** (- кров) ф^р ски́піти /за- /;

СЫГРА́ТЬ: с. в ящи́к ф. врізати дуба; с. злю́ю шу́тку с кем устру́гну- шу́тку /підпусти́- шпі́лку, підне́сти пе́рцю, відва́жи- со́ли/ кому́, взя́на Бо́га ко́го; с. роль в че́м зава́жи- у чо́му [у цім рішенні зава́жило те, що бу́де рух]; -вший ∅;

ІГРА́ННЫЙ гу́ляний ∅, (- колоду́ карт) вжи́ва-.

ІГРО́К (во что або на че́м) = игра́ющий.

ІГРО́ЧКА гравцо́ня.

ІГРУ́ШКА & ли́чечка; как и. як но́ва копі́йка.

ІДЕА́Л г. перво́звір.

ІДЕАЛИ́ЗІРОВАТЬ идеалі́зува́ти, о. ба́чи- в роже́вому сві́тлі, диві́тися крі́зь роже́ві окуля́ри на, с. боготворі́ти;

-й що /м^н хто/ ~у́є ∅, го́товий ♦, идеалі́ст, н^к идеалі́стичний; -й все́ во́круг прекра́сноду́шний;

-йся/-ый ~ований ∅; зобра́жений у роже́вих тона́х ∅.

ІДЕА́ЛЬНЫЙ бездога́нний, дове́рше-, доскона́лий.

ІДЕНТИФИ́ЦІРОВАТЬ ідентифі́кува́ти, отото́жнюва-;

-й що /м^н хто/ ~у́є, з-й /покли́ка- / ~ува́ти, зайня́тий ~а́цією, отото́жнювач, н^к ~а́ційний + %;

-йся/-ый ~ований ∅; ± ОТОЖДЕ́СТВЛЯ́ТЬ.

ІДЕНТИ́ЧНЫЙ одна́ковий, та́кий са́мий.

ІДЕ́Я на́дум, на́думка;

ІДЕ́И на́думи.

ІДИО́МА > ЗВОРОТ.

ІДО́Л бо́жище, о. свята́ коро́ва; & ідо́льчик.

ІДО́ЛОПОКЛОН́НИК ідо́лянин.

ІДО́ЛОПОКЛОН́СТВО ідо́лянство.

ІДТИ́ іти, крокува́-, ступа́-, простува́-, прямува́-, (ледве) дї́ба-, з^н плéнтатися, (услі́д) ступа́ти слі́д-у-слі́д; (у бі́д) руша́-, (- час) збі́га-, спли́ва-, пли́вти, йти́ся [к че́му йде́т? до чо́го йде́ться?], (- розмову) то́чй-, (на що) пуска́-, відва́жува- /з- /, на́сліпова-; (до чо́го) заноси́ на що [-лос на дощ], па́хнути чим [шло к до́ждю па́хло дощэ́м], (- дні) тягну́тися кому́; и. в бо́й става́ти до бо́ю; и. в го́ру (шля́х) пну́тися вго́ру; и. в но́гу с кем не відстава́- від ко́го; и. в но́гу со вре́менем не відстава́- від життя́; и. вразре́з с чем суперече́чи- чо́му; и. в ход іти́ в дію; и. зигза́гами (- шля́х) ва́юти(ся); и. к че́му заходи́тися /заноси́- / на що [шло к во́йне- лос на війну́]; и. в но́гу ступа́- крок-у-кро́к; и. за поку́пками роби́- за́купи, г. іти́ на з.; и., как по ма́с-

лу *ф*^р іті, як з води; **и. крутými дорóгами жи-**зни іті крутосхилами життá; **и. кувырýком** іті перекидом; **и. на мировóу** іті на замірення; **и. на пóблзу** іті на користь; **и. на попáрку** (-настрій) розпогоджуватися; **и. на попятнуó** давáти задній хід, микатися назад; **и. напролóm** іті пробóем /на пробóй/; **и. на руководящóу рáботу** *ж*^м іті /з^м шитися/ в начальники; **и. на-смáрку** схóди- на пси; **и. на úбыль** к. спадá-; **и. на úдочку** іті /кловá-/ на гачóк; **и. на ум** спадá- на думку; **и. на уступки** *ще* постуáтися; **и. побира́ться** іті з торбáми; **и. пóбным хóдом** кипі- [рáботá идёт п. х. рóботá кипить]; **и. по направлénию** к прямувáти /простувá-/ до; **и. по путі** верстá- шлях; **и. по пятáм** крок-у-крóк ступá- за; **и. по следáм кого** іті *чийм* слéдом; **и. по стопáм кого** ступá- у *чий* слéд, топтá- *чию* стéжку; **и. по úлице** /пóлю, росé/ іті вóлицею /пóлем, росóю/; **и. прáхом** леті- з вíтром; **и. прóтив сóвести** позичá- очéу у Сіркá; **и. (руká)** об руку *п.* іті обруч; **и. своім** путём іті як знáти [пусть -ёт с. п. хай іде як знáе]; **и. своім** чередóм /поря́дк-/ іті своім ладóм; **и. слéдом** = **и. по пятáм; и. чьим** слéдом ступá- у *чий* слéд; **и. успéшно кому** дóбре йти; **и. в дрáку**, не жалéть волóс пустівся битися – чуба не жалій; **у нас всё шло хорошó** ми давáли собі рáду дóбре; **идёт к чему** занóситься на *що*, незабáром очікується *що*, події розвивáються у нáпрямі до *чого* [іде до мíру]; **идёт, как на крыльях** *кто* нóги самі несуть *кого*; **идёт речь о чем** розхóдиться /хóдити/ о /про/ *що*; **иди своéй дорóгой** іді собі (куди́ йдеш); **иди ты...!** та йди ти...!; **дéло шло к вéчеру** брáлося вечоріти; **о какóм узлé** мóжет **и. речь?** якій це мені гудзь?; **шёл автоматическi** *кто* © нóги самі нéсли *кого*; **-й** *що* /м^м хто/ йде ◊, звíклий ходити, з-й прóйти, ходáк, *п^к* подорóжній, перехóжий, (*фíльм*) демонстрóваний, показу-, (*від чогось*) *с^к* від- [-й от землі́ відзёмний], © по /в/ дорóзі, на мáрші, йдучи́, диб-диб; **далекó** -й далекосяжний /-сýглий/, (*план*) далекоглядний; **-й в гóру** 1. верходряп, 2. робівши блискучу кар'єру; **-й в кильвáтере** *що* йде в кильвáтері; **-й в нóгу** йдучи́ ногá в нóгу; **-й в пóгу** з кем © ні на крок від *кого*; **-й во главé** провідник; **-й вразрéз** с *чем* /наперекóр кому/ суперéчний з *чим* /сúпереч кому/; **-й за грóбом** © йдучи́ за труноóу; **-й к дéлу** додільний, дорéч-, слóш-, підхóжий; **-й к лицу́** до лиця́ *кому*; **-й к намéченной цéли** в дорóзі до своéї меті; **-й на вы́ручку** визволи́тель, рятівник; **-й на носкáх** йшовши навшпíньки; **-й на плáху** стрáтенец; **-й на пóблзу** корисний; **-й на попятнуó** годóвий відступитися /порачкувати +/; **-й на риск** ризикáнт, свідомий ризику; **-й на смерть** смéртник; **-й напролóm**

з^г-й іті пробóем, безкомпромíс-, безóгляд-; **-й напропáлу** відчайдух; **-й насмáрку** прирече-зійти на пси; **-й на тарáн рíше-** іті на тарáн; **-й об руку** © йшовши обруч; **-й обы́чной /своéй/ чередóй** рутін-; **-й пóд гóру** *що* йде з гóри; **-й по лінії** найменшого спротивлénня звíклий іті лінією найменшого опору; **-й по направлénию** к по дорóзі до; **-й по путі** 1. попутник, 2. послéдов-; **-й по стопáм** послéдо-; **-й своéй чередóй** рутін-; **-й скóрым** шáгом прудконóгий; **не -й в счёт** не врахóвуваний; **не -й к дéлу** неслóшний, побіч-; **дорóгу осилит** -й хто йде – дйде, дорóгу здолае той, хто йде; **-щие** хто йде [-щие в цёрковь хто йде до цёркви];

ПОЙТИ́: **п.** бродить по свéту піті світáми /у світі/; **п.** в атакóу заатакувати; **п.** вверх дном піті хóдором; **п.** во вред вийти на шкóду; **п.** в огóнь **и** в вóду к. скóчи- в огóнь; **п.** войнóй *у^р* стá- на прю; **п.** в пляс піті в скóки, дáти волю ногáм; **п.** зигзáгами (- дорóгу) зав'юнити; **п.** к праотцáм переступи́- межú вíчности; **п.** кувырýком (- справи) *п^о* піті наперекосáк; **п.** на *что* пуститися на; **п.** насмáрку піті псóві під хвіст /пóмíж пáльцями/; **п.** на пропáсть піті на пропáсть, розсипáтися на пóрох; **п.** на úбыль (- мороз) пересістися [морóз пошёл на у. морóз пересівся]; **п.** на штурм *о^к* заштурмувати; **п.** по кóбчкам *ж^м* *п^о* пуститися бéрега, піті крízь тёрня; **п.** по плохóй дорóге зійти на слизку́ стéжку; **п.** прáхом піті на пропáсть /у прíрву/, розвiятися з вíтром /пóрох-/, розсипáна пóрох, піті /полéті-/ з вíтром, д. упáс- в вóду; **п.** по чьим стопáм спáс- на *чию* стéжку; **не п.** на пóблзу *ф.* не піті в рúку; **ей** пошёл 20-ый год їй повернуóло на 20 /двадцáтку/; **вторáя** недéля пошла́ на дрóгий тiждень повернуóло; **пошли́** разгóворы /спó-/ поточилися бaлaчки /сперéчка/.

ІЕРАРХІЯ (службóва) драбіна, (бюрократична) номенклятура, штáти, адміністрáція, апарáт; & *х^д* гіерáрхія, *о^к* ерáрхія.

ІЕРОГЛІФЫ псьменá, сiмволи, значкi, знá-; (*букви*) кривулькi, закарлюч-; **п.** тайнопис, криптографія, *я^т* незрозуміле; & *х^д* гіерогліфи.

ІЖДИВÉНІЕ: бытн на -ии *ф.* сидіти на шii.

ІЖЕ: **и** **иже** с нiм(и) *с^т* і компанія, і *к^о*, з компанією /товаришáми/.

ІЗ *ф^р* на [из пятi кóмнат на п'ять кiмнат; из двух блюд на двi стрáви]; **не из какиx** не *який*, не *якенький* [задáча не из лёгких завдання не легкé /не легéнь-].

ІЗБАВЛЯТЬ *у^р* спаситель.

ІЗБАВЛЯТЬ рятувáти, вирятóву- /у-/, визволя-, звiльня-, позбавля- /ви-/;

-й *що* /м^м хто/ рятóе ◊, рáдий /з-й, покликá-/

вирятувати, рятівник, вибавитель, визволи-, *п^к* рятівний, визволь-, *о^к* вибавчий + %;

ИЗБАВИТЬ: *Б*оже *избавь!* боронь *Б*оже!, нехай Бог мілує /боронить!/;

ИЗБАВЛЯТЬСЯ (по)збуватися ◊; *п.* от *кого* забивати цвяхі в *чий* гріб; *п.* от *чего* (по)збуватися *чого*, викидати за борт *що*, (*зайвого з душі*) видушувати з себе по крашліні;

-*йся/-ый* рятований, вирятову-, вибавлю-, звільню-, радий здихатися /зб^у-, спека-/; -*я* от *опасности* з-й здихатися небезпéки;

ИЗБАВИТЬСЯ: *п.* от *чего* здихатися /спека-, відкараска-/ *чого* ◊, *о.* вишуми- з *чого*, *ф^р* (по)збути *що* [*п.* от *морóки* позб^у- бід^у (з голови)]; *п.* от *кого* сплести личаки *кому*; *п.* от *чего* *ценной* *больших* *усилий* *г.* вихрапатися з *чого*; *п.* от *ига* випряг- з ярма; *п.* от *наваждéния* *п.* видиха- з чаду; *п.* от *хлопóт* *ф^р* *мати* спóкій, скину- клопiт з голови; -*ился* от *иллюзий* *кто* полóда з очей спáла /вiдкрилися бчi/ *кому*;

-*вший(ся)* ◊; -*я* вибавлений, вирятова-, звільне- ◊.

ИЗБЕГАТЬ уника́ти, ухилитися від, виминати /об-/ , обходи- (десятою дорóг-), бокува-, *г^о* вивітка-; (*праці*) цуратися, (*кого*) саха-; *п.* боёв відсiджува- в окопах; *п.* *опасности* обминати рифи;

-*й* *що* /*м^н* *хто*/ уника́ ◊, *р-й* ухилитися від *чого*, звiклий ухиля- в. ч., *п^к* уникливий, ухильний, несхи́ль- до *чого*; -*й* *взглядов* понóра; -*й* *знакомств* несхи́льний /неохóчий/ до знайо́мств; -*й* *людей* відлòдько; -*й* *наказáния* з-й уникнути *кари* /вий- сухим з води/; -*й* *разговóров* несхи́льний до розмóв;

избегáвший ◊;

ИЗБЕЖАТЬ *г^о* вивітки ◊; *п.* *наказáния* вийсухим з води, вискочи- на сухé; *не п.* *Божьего* *суда* *кому* *прийде* на *кого* *судный* *день*;

-*жавший* *р.* униклий, ◊; -*й* *наказáния* *що* *вийшов* *сухий* з води.

ИЗБЕЖАНИЕ: *во -ие* *чего* *щоб* *не* *мати* *чего*; *во -ие* *повторéния* *щоб* *не* *повтóрювати(ся)*.

ИЗБИВАТЬ бити, вибива́-/з-/ , товкти́, лущовати, духопéли-, дубáси-, пра́-, хвбi-, *п.* частува́-, *о.* лічи́- рéбра, латá- бóки, дава́- лупки /духопéлу/;

-*й* *що* /*м^н* *хто*/ б'е ◊, радий віддубасити, звiклий дубáси-, побивáн, пра́ч, товкáч, клепа́йло, *п.* молóтник, молотобóець, *п^к* штурхобóчний, © лущóючи;

-*йся/-ый* битий, збиваний /ви-, по-/ , тóвче-, лóпле-, піддава- биттò ◊;

ИЗБИТЬ попобити, дати лóпня ◊;

ИЗБИТЫЙ © побитий ◊; (*жарт*) зажджений, вiчовга-, пережóва-, затóпта-, (- *риму*) затéртий, (- *писню*) спiваний-переспiва-.

ИЗБИЕНИЕ: *п.* *младéнцев* *побиттá* *малят*.

ИЗБИРАТЕЛЬНЫЙ (*засiб*) селективний, (- *диó* *ликiя*) вибiрковий.

ИЗБИРАТЬ обирати /ви-, до-/ , б^а повибира́-; *п.* *кем* *обира́*- на *кого* [*п.* на *голову*];

-*й* *що* /*м^н* *хто*/ *обира́* ◊, покликаний /з'ф-/ *обрати*, звiклий *обира́*-, виборець, *п^к* виборчий, *ф^р* вибiрковий, *о.* з *правом* *обирати*, © *обира́ючи*;-*йся/-ый* *обираний* /ви-/ , обранець, *п^к* виборний, *о^к* добiр-;

ИЗБРАТЬ *ф^р* *прибрати* [*п.* *наказáние* *п.* *кару*]; *п.* *профессию* *инженера* *ф.* *вдáритися* в *инженери*;

ИЗБРАННЫЙ обраний /ви-, до-, *г.* *ди*-/; -*ое* *обшество* добiрне товариство .

ИЗБРАНИЕ *п^м* обрáний.

ИЗБУШКА: *п.* на *курьих* *но́жках* *хátка* на *курьчий* *ла́щи*.

ИЗБЫТОК *п^о* розповiнь, *з.* перепóвня [*п.* *чувств* *п.* *сérця*], (*слив*) зли́ва, град; *п.* *чувств* *перечúленiсть*; *от -ка* *чувств* з *перечúлення*; *с -ом* з *головою*, *зверх* *нóрми*; ± *ИЗОБИЛИЕ*.

ИЗВАЯННЫЙ *г.* *виритий*.

ИЗВЕДЫВАТЬ *з*азнавати /*ди*-/ , спiзнава́-, (*пробóю*) *прóбува*-, *куштува́*-, (*горе*) *терпi*-, *о.* *випивá*- *кiвш* *лiха*;

ИЗВЕДАТЬ *з*асмакувати ◊; *п.* *горечь* *разлúки* *спiзна́*- *биль* *разлúки*;

-*вший* *що* *спiзна́в* ◊, *п* *знайо́мий* *уже* з *чим* [-*й* *горечь* *разлúки* *з.* у. з *бóлем* *разлúки*], ◊; -*й* *мнóго* *гóра* *горопáха*, *бiдачiсько*;

ИЗВЕДАННЫЙ спiзнаний, *з*азнаний ◊, *ф^р* *перéбуть*.

ИЗВЕРГ *н*елюд, *супостáт*.

ИЗВЕРГАТЬ *в*ивергáти, *в*икида́-, *в*ишвиргá-, *ф^р* *шпу́рля*-; *ф^р* *випóрскува*-; *п.* *прокля́тья* *сади́ти* *чортáми*; ± *ПОВЕРГАТЬ*;

-*й* *що* *вивергá* ◊, *з-й* *вiвергнути*, звiклий *вивергá*-, *в*икида́йло, *п^к* *о^к* *вивергúщий* + %, *о.* у *процесi* *виверження*; -*й* *прокля́тья* *чортопхáй*, *з* *чортáми* /*прокля́ття*-/ на *вустáх*;

ИЗВЕРГНУТЬ *в*ивергнути ◊, (*з* *горла* *риби*) *вiп*плону-;

ИЗВЕРГНУТЫЙ *в*ивержений ◊, (*з* *горла* *риби*) *вiп*плону-;

♦♦*СЯ* *вулкánити*, (- *вогонь*) *жбúха*-, *шугá*- ◊, (- *дим*) *сади́*-;

-*йся/-ый* *виверганий*, *в*икид-, *в*ипóрскув-, *в*ишвирг-, *в*иплòв-; -*я* *вулкán* *живий* *вулкán*;

ИЗВЕРЯТЬСЯ, **ИЗВЕРИВАТЬСЯ** *з*невiрiтися, *о.* *втрачáти* *виру*, *владá*- в *невiру*, *втрачáти* *надiю*, *г.* *спроневи́рюватися*;

ИЗВЕРИТЬСЯ: -*вший* *йся* *зневiрений* ◊, *п^о* *зрòзпáчений*.

ИЗВЕСТКОВЫЙ: -*ая* *я́ма* /*печь*, *предпри́ятие* /*вапня́рка*.

ИЗВЕСТНО *знáти*; *да* *бúдет* *Вам* *п.* *щоб* *Ви* *знá*-

ли, треба Вам знати, і^с абісьте зналі; наскільки мені і. скільки я знаю;
ІЗВЕСТНИЙ сла́вний, *ф^р* (до́си) ба́че-; и. все-
 му́ міру світо́вої сла́ви; *всем* и. да́леко й ши-
 роко зна́ний, *ф.* са́мі зна́єте хто; *всемірно* и.
 світо́вої сла́ви; *печа́льно* и. горезві́сний /сум-
 но-/; *нікому́ не* и. *ф.* з ву́лиці; *-оє де́ло* *с^{тм}*
 сказа́но [-оє д., сын с., син]; *они́ всем-ны* їх
 всі зна́ють.

ІЗВЕСТЬ: установка для обжига -ти вапняр-
 ка.

ІЗВЕЩА́ТЬ сповіщати /о-, повідомля-, інфор-
 мува́-/ *кого*, дава́- зна́-/подава́- вістку/ *кому*;
 -й що /м^н хто/ сповіща́ $\diamond$, ра́дий спові́стити,
 зви́клий сповіща́-, вісту́н, (опо)ві́сник, вісто́н-
 ша, інформáтор, а. герольд, у^р прові́сник, ві-
 стун, возві́ститель, н^к вістовий, спові́сний +
 %, © спові́сний;

-йся/-ый спові́сний /опо-, повідо́млюв-, ін-
 формо́в-;

ІЗВЕСТИ́ТЬ о. да́ти зна́ти $\diamond$;
 -вший $\diamond$.

ІЗВЕЩЕ́НИЕ опові́стка; *по-нии* 1. спові́сний-
 ши, 2. діста́в-вістку.

ІЗВИВА́ТЬСЯ звива́тися, в'юни́-змі́-, га́дючи-,
 (- шля́х) крути́-, (*хитру́ючи*) викру́чува-, (*пла-
 зом*) стелі́-, плазува́ти, *ф^р* ходи́- вівертом; и.
 зме́йкой (- *вітер* у лісі) низа́тися; и. зме́й ви-
 змі́кова-;

-йся що /м^н хто/ в'є́ться $\diamond$, зви́клий звива́ти-,
 в'юн, плазу́н, н^к звивистий, кривуля́-, закру́ти-,
 закарлю́чи-, вихла́ти, в'юни́-, (по)кру́чений, ви-
 ткий, в'юнкий, с^к -по́круч [шля́х-по́круч], +
 змея́щийся, ± **ІЗВИЛИ́СТЬЯ́**; -йся зме́й ви-
 змі́кований, δ^k змізня́ний.

ІЗВИ́ВЫ о^к по́кру́ча.

ІЗВИ́ЛИНА (*не в мозку*) за́крут.

ІЗВИ́ЛИСТЫ́Й ко́ликуватий, закарлю́чис-, ви-
 крути́с-, *ф^р* кривий [-ые пути́ криві до́роги].

ІЗВИ́НЕНІЕ пере́проб, пере́пробси́ня.

ІЗВИ́НЯ́ТЬ вибача́ти /про-, проща́-, дарува́-;
 и. се́бя (*чим*) г. засло́новатися;

-й що /м^н хто/ ~а́ $\diamond$, го́двий ~ити, схи́льний ~а́-,
 н^к ~ливий [про-], ~ний, н^о непа́м'яткий, δ . ~аю-
 чий с^к проба́ч- [Проба́чусіх];

-ый вибачни́й;

ІЗВИ́НИ́ТЬ подарува́ти $\diamond$; и. за *что* *ф^р* виба-
 чи- *що* [-іте за мой вид -чте мій ви́гляд]; -іте
 за ви́раженіе не Вам ка́жучи, шанува́вши
 слухи Ва́ші, дару́йте /вибач-/ на сло́ві, пере-
 про́шую на сло́ві, не при ха́ті зга́дуючи; -іте
 великоду́шно вибачте ласка́во;

ІЗВИ́НО́ТЬСЯ: и. в мы́слях пе́ред кем пере-
 про́шувати *кого* по́думки; $\diamond$;

-йся що /м^н хто/ вибача́ється, ра́дий /з^г-й, з^м-й/
 вибачи́тися, проха́ч проба́чення, н^к /тон/ вибач-

ливий, пере́пробси́-, проха́льний; -я в мы́слях
 пе́ред кем проха́ч проба́чення в *кого* по́думки.

ІЗВЛЕКА́ТЬ витяга́ти, (ви)добува́- /з-/ , ви́йма́-,
 одержува́-, вилуча́-, видаля́-, (ви)дістава́-, *ф.*
 витру́шува-, (*з голови*) вигри́ба-; (*користь* із *чи-
 тання*) вино́си-, ма́-; и. ви́году із *чого* ма́- зиск
 /користь/, грі- руки /набива́- кипі́ні/ *чим*; и.
 ви́году, по́льзуясь ха́сом лови́- рибку в کالا-
 му́тній воді; и. из-под спу́да витяга́- на сві́тло,
 відпоро́шува-; и. по́льзу із ма́- ко́ристь з; и.
 при́быль = и. ви́году;

-й 1. що /м^н хто/ витяга́ $\diamond$, з-й ви́тягти, 2. що
 добува́ $\diamond$, зви́клий добува́ти, здобу́вець, (роз)-
 добу́дько, н^к добу́вний; -й ко́рень м. що добува́
 ко́рніє, © добува́ючи к.; -й на свeт (из-под
 спу́да) з-й відпоро́ші-; -й по́льзу з-й ма́ти ко́-
 ристь; -й при́быль зви́клий ма́- зиск; -й уро́к
 із *чого* напо́умлюваний *чим*, що ма́є нау́ку з
чого; -щие хто витяга́;

-йся/-ый витя́ганий, (ви)добу́в- /з-/ , діста́в-, о-
 держу́в-, ви́йм- $\diamond$;

ІЗВЛЕ́ЧЬ (ви)діста́ти $\diamond$, (*з пам'яті*) н. ви-
 креса́-, ви́снува-, (*науку*) ви́несе-, (*із закамарків*
пам'яті) ви́верну-; и. из о́бласті забвє́ння /на
 свeт, из-под п'я́ли, из-под спу́да/ г. відпо-
 ро́ші-;

ІЗВЛЕ́ЧЕ́ННИЙ витя́гнений, одержа́-, вилуче́-,
 видале́-, ви́дста-, ви́несе-, *ф^р* ви́снува- $\diamond$.

ІЗВЛЕ́ЧЕ́НИЕ одержанн́я, (ви)добуття́, видале́н-
 нн́я, вилуче́-, *ф^р* надбанн́я [и. до́ходо́в надбан-
 н́я /одержа́-/ прибу́тій]; и. пло́да́ видаленн́я
 пло́ду; в це́лях -ня при́были щоб ма́ти зиск.

ІЗВНЕ́ ззовні́, назве́рх.

ІЗВОДИ́ТЬ (*гроші*) пере́водити, стра́чува-, ви-
 трача́-, тра́ти- /витрача́-/ ма́рно; (*кого*) зводи́-,
 заная́ца-, ни́щи-, вини́щувач-, вигу́блюва-, ви-
 бавля́-, му́чи- заму́чува-, драгува́-, роздра́тову-
 ва-, тягну́-, /ви́йма́-, вимотува́-/ ду́шу /ки́шки,
 нерви/ *кому*, вари́- во́ду з *кого*; и. насме́шками
 допіка́- кпі́нами;

-й 1. що /м^н хто/ пере́водить $\diamond$, ра́дий пере́вес-
 ті, го́двий заная́сти-, марнотра́т, вини́щувач,
 губи́тель, ни́щи-, 2. що тя́гне ду́шу $\diamond$, зви́клий
 вари́- во́ду з /мучи́-/ *кого́*, вари́вода, дра́твінник;
 -й насме́шками глазу́й, глазу́вник, з-й допекти́
 кпі́нами; -й до́носами я́беда, з-й до́ха- я́бедами;
 -ймы́ заная́щуваний $\diamond$;

ІЗВЕ́СТИ́ пере́вє́сти $\diamond$, (*кпинами*) до́ха-; и.
 до́носами до́ха- я́бедами;

ІЗВЕ́ДЕ́ННИЙ заная́щений $\diamond$.

ІЗВО́ЛИТЬ бажа́ти, хоті́-, зво́ли-, завда́- собі
 тру́ду, спромо́гтися, зва́жи- [не -ил при́йти не
 спро́міє при́йти, не завда́в собі тру́ду п., зва́-
 жився не п.]; не и. зва́житися не, дозво́ляти со-
 бі не [не -ил пeть зва́жився не співа́ти, дозво́-
 лив собі не с.]; -льте (*чемний наказ*) © з ла́ски

Вашої /своїї/ [-льте **взглянуть** гляньте з л. с.]; -льте **вийти!** з. прошу на виступці!; -оль(те) **радоваться!** на тобі!, маеш! /маєте!/: **чего** -лите? чим міжу служити?; где ты -лил **ходить?** де ти взяв моду ходити?;

-вший що спромігся $\diamond$, n^k відважливий, $\diamond$: не -вший (*сделать*) $\odot$ дозволивши собі не (*зробити*); $\pm$ осмелившийся;

ИЗВОРАЧИВАТЬСЯ вивертатися, викрúчува-; (*давати собі раду*) оберта-; (*хитрувати*) вибрі-хува-, крутити хвостом, звиватися вужем (m^h -а-ма); $\pm$ **ВЫКРУЧУВАТЬСЯ**

-йся що / m^h хто/ викрúчується $\diamond$, звиклий викрúчуватися, 3-й викрути-, в'юн, кругихвіст, викрутенъ, n^k в'юнкий, виверткий, порський, слизький, меткий, промітний, сприт-, o^k вибрі-хущий + **ИЗВОРОТЛИВЫЙ**;

ИЗВЕРНУТЬСЯ виборсатися $\diamond$.

ИЗВОРОТЛИВО o^k викрутáсно $\diamond$;

ИЗВОРОТЛИВЫЙ в'юнкий, порський, гнучкий, викрúтливий, *о.* у ступі не влучиш кого, як в'юн у руці.

ИЗВРАЩАТЬ перекручувати, (*правду*) переверта-/стави-/ (з ніг на голову), викривля-, спотворюва-, псува-, (*смаки*) калчі-, розбещува-; -й що / m^h хто/ викривля $\diamond$, звиклий /схильний/ викривляти, 3-й перекрути-, крутій, перекрúчува-, спотворю-, калічник, розбещувач, n^k викривлющий, y^p кривоустий + %, $\pm$ **развращающий**;

ИЗВРАЩАТЬСЯ: -я схильний до збóчень, збоченець, n^k збоченський; -ый перекрúчуваний, викривлю-, спотворю-, розбещу-, калічений;

ИЗВРАЩЕННЫЙ збóчений, круче- $\diamond$, $\odot$ збóченець; **и. человек** збóченець.

ИЗВРАЩЕНЕЦ збóченець, юрбда.

ИЗВРАЩЕНИЕ юрбдство; половбє **и.** статеве збóчення.

ИЗВРАЩЕННОСТЬ збóченство.

ИЗВРАЩЕНЧЕСКИЙ збóченський.

ИЗГИБ вигин, δ . вікрут, (*річки*) коліно; & виги-нець.

ИЗГИБАНИЕ (*типа*) o^k віхит;

ИЗГИБАНИЯ *ф.* вихилися й викрутáси.

ИЗГИБАТЬ згинати /ви-/; криві-

-й що / m^h хто/ вигина $\diamond$, 3-й вигнути, n^k виги-нальний /з-/; гнучий;

-ый гнүтий, вигинис-, ϕ^p вигинатий;

ИЗГИБАТЬСЯ вихилятися, згина- $\diamond$, $\pm$ **ЗВИВАТИСЯ**;

-йся що / m^h хто/ згинається $\diamond$, 3-й зігну́тися, звиклий згина-, n^k гнучкий, гнүчий, вигинис-тий, вихиляс-, (- *річка*) заломис-, **с** -щейся **спивной** гнучкоспинний; $\pm$ **извивающийся**.

ИЗГИБОЧНЫЙ вигинальний /з-/.

ИЗГЛАЖИВАТЬ вигладжувати /з-/; (*з пам'яті*)

вितिра-;

ИЗГЛАДИТЬ (*з пам'яті*) вітерти; $\diamond$; **и.** след затерти слід.

ИЗГЛАЖИВАТЬСЯ (*з пам'яті*) вимерхати; **и.** из **памяти** вивітруватися з голови;

-йся из **памяти** майже зниклий з пам'яті.

ИЗГНАНИЕ δ . екзіль, (*плоду*) видалення; **и.** **страха** знебоязне-.

ИЗГНАННИЧЕСТВО o^k вигнанство, вигнанщи-на.

ИЗГОЛОВЬЕ n^{ph} приголовач, ϕ^p голови [в -**вьи** у головах].

ИЗГОЛУБА-СИНИЙ блаватний (що аж), во-лошкбвий.

ИЗГОНЯТЬ виганяти, вигони-, (*усува-*) вилуча-, виключа-, (*плід*) m^a зганя-, видаля-:

-й = **выгоняющий**, c^k -згінний [плодо**изгоняющий** плодозгінний].

ИЗГОТОВИТЕЛЬ виробник, виготівник, проду-цент.

ИЗГОТОВКА e^i поготова; **с ружьем на -ку** з на-готованам крісом, з крісом наготові.

ИЗГОТОВЛЕНИЕ вироблення.

ИЗГОТОВЛЯТЬ виготовляти, виробля-, проду-кува-, фабрикува-;

-й що / m^h хто/ виробля $\diamond$, зайнятий виробле-ням, 3-й виробити, для вироблення, виробник, продуцент, фабрикант, k^h виготовлювач, n^k про-дукційний, виготóвчий, ϕ^p де виробляють /рб-лять/ [пех, -й сыр пех, де в. /р./ сир];

-йся/-ый роблений, вироблюва-, продукб-, фаб-рикоб-, виготóвлю-, виріб, продукт, фабрикат;

-я/-ый в **пеху** виріб /продукт +/ пеху;

ИЗГОТОВИТЬ (*багато*) напродукувати $\diamond$.

ИЗДАНИЕ (n^{ok} *дія*) видавання.

ИЗДАВАТЬ 1. (*книжки*) видавати, публікува-, 2. (*звуки* +) (ви)дава-, вимовля-, випуска-, розси-па-; **и.** декреты декретува- / δ^k за-/; **и.** запах пахну-, спóвнова- пахошами /ароматом/; **и.** звук звуча-, луна-, (- *струну* +) брині-; **и.** не-членораздельные звуки тика- й міка-; **и.** скрипящие звуки ріпа-; -лось видавано;

-й 1. **що / m^h хто/ видає** $\diamond$, зайнятий виданням, 3-й **видати**, **схиль-** **видава-**, видавець, n^k видав-чий, 2. **підкреслені** 1 + **произносящий**; -й **вопль /крик/ крикун**, ойкало, *о.* з криком; **и.** **запах** із запахом; -й **звук чего** із звуком як *що*;

-й **писк** пискучий; -й **распоряжение** розпоряд-ник, n^k розпорядчий; -й **стон** стогній, *о.* із стóгоном; -й **храп** хрупун; -щие **кто** видає;

-йся/-ый 1. **видаваний**, публікоб-; -ый 2. **вида-**ва-, вимóвлюва-.

ИЗДАВНА від давнього давна, ще он відколі.

ИЗДАЛИ ϕ^p з віддали.

ИЗДАНИЕ (*книжки*) o^k видрук.

ИЗДАТЕЛЬША видавчиня.

ИЗДЕВАТЕЛЬСТВО (словесне) кпїни.

ИЗДЕВАТЬСЯ знуцати́ся /глумі́-, збиткува́-, глузува́ти/ з кого, коверзува́- над ким, мучи́-/катува́-, мордува́-/ кого, вари́- воду з кого, пи́-кров чю, (словами) здійма́- на глум кого, кпї́-з кого;

-йся що /м^н хто/ п'є кров ♢, охочий /звіклий/ знуцати́ся, го́товий /ра́дій/ познуца́-, кровопій, мучитель, кат(юга), нелюд, недоблюд(ок), звір, (язиком) глузій, глузувник, коверзун, збитошник, вариво́да, к^н знуцальник, н^к знуцальний, глузли́вий, глумлі́-.

ИЗДЕВКА на́сміх, о^к підсміх, б^с по́сміх, по́смішка.

ИЗДЕЛИЕ проду́кт, фабрика́т; дома́шнього -ия доморобний, самороб-;

ИЗДЕЛИЯ (з чо́го) перетво́ри чо́го [п. мо́лока].

ИЗДЕРЖКА; ИЗДЕРЖКИ вида́тки, втра́ти, переви́трати [и. произво́дств п. виробни́цтв]; мо́ральные и. мо́ральні втра́ти.

ИЗДЫХАНИЕ: по́слєднеє и. оста́нній здих; при по́слєднем -ии одно́ю ного́ю в моги́лі, на Бо́жій доро́зі, на поро́зі сме́рти; бы́ть п. п. -ии на ла́дан диха́ти, пра́сти на то́нку.

ИЗЖИВА́ТЬ (що) збува́ти, викорі́но-, збува́тися /зді́ху-/ чо́го;

--й що /м^н хто/ викорі́ное ♢, за́йнятий ви́коріненням, поклі́каний ви́коренити, ра́дій збу́ти-ся, викорі́новач, н^к викорі́новальний; -й се́бя щораз ме́нше вжи́ваний /дотри́му-, практико́- +/;

ИЗЖИТЬ спе́кати́ся чо́го ♢;

-вший ♢; -й се́бя віджи́лий, віджитий, заста́рїлий, відме́р- ♢;

ИЗЖИТЫЙ (звичай) віджитий, не дотри́муваний /практико́-/ ♢;

-йся/-ый відживаний, викорі́но-, підда́- ви́корінення; т́удно -ый (перези́ток) цупкий.

ИЗ-ЗА из-за ви́деленного яйца́ за ма́сляні ви́шварки.

ИЗЛАГА́ТЬ ви́кладати, (думку) висло́влюва-, розго́рта́ти, формуло́ва-, допові́да- про, знайо́мі-/ознайо́млюва-/ з чим, (змі́ст) перека́зува-; ќратко и. (со́держаніе) г. рефе́рува́-/д^к з-/; и. в пи́сьменно́й фо́рме клас́- на папі́р /д^к по~ на п., списа́- на папе́рі/; и. пи́сьменно подава́- на пи́сьмі [изло́жите п. пода́йте на п.]; и. сво́ю то́чку зре́ния розрива́- свій по́гляд; ло́гично и. (слова) зводи́- доку́пи;

--й що /м^н хто/ ви́кладаті ♢, з-й ви́словити, поклі́каний допові́сти про, ви́кладач, ви́кладовець, допові́дач про; -й пи́сьменно що пода́є на пи́сьмі; -й те́брию /то́чку зре́ния/ що розго́рта́ теорію /то́чку зору/; -щие хто ви́кладаті;

-йся/-ый ви́кладаний, висло́влюв-, розго́рт-, формуло́в-, перека́зув-, допові́д- /роз-/;

ИЗЛОЖИ́ТЬ (дані) пода́ти; ♢.

ИЗЛАМЫВА́ТЬ: --й = ломающий;

ИЗЛОМА́ТЬ по́поломи́ти ♢; -вший ♢.

ИЗЛЕЧИВА́ТЬ ви́ліковува́ти, ви́гою-, го́ї-, лікува́-, (враз) зніма́- руко́ю;

--й що /м хто/ го́їть ♢, з-й /поклі́ка-/ ви́гоїти, ліка́р, ж. ескула́п, н^к го́йний, лікува́ль-, ціло́щий, живло́-, о. для лікува́ння + ЦЕЛИТЕЛЬ-НЬІ́; -й что (лік) помі́чний від чо́го;

-йся/-ый го́сений, ви́гоюваний, ліко́-, ви́лікову- ♢;

ИЗЛЕЧИ́ТЬ ви́гоїти ♢;

ИЗЛЕЧЕННЫЙ (од ізо́зій) отя́млений; ♢;

-имый ле́гко го́сений ♢, н^к ви́ліков-, ви́гої-;

ИЗЛИВА́ТЬ ви́ливати /про-/; лі́-; и. ду́шу кому́ звіря́ти́ся пе́ред ким; и. сво́ї чу́ства розкри́вати́ сво́ю ду́шу; и. сво́ю же́льч на кого́ обли́вати́ жовчо́ю кого́;

--й що /м^н хто/ ллє ♢, поклі́каний ви́лити, ви́лива́льник, н^к ви́лива́льний; -й ду́шу кому́ ра́дій зві́ритися пе́ред ким, (ви́рш) спо́вїда́льний;

ИЗЛИ́ТЬ (ту́гу) ви́співати; и. слє́зы ви́сльози́тися; ♢;

-вший (ся) ♢; -я ви́литий, (у ні́сні) ви́співаний;

ИЗЛИВА́ТЬСЯ ви́ливатися /роз-/ ♢; и. в ви́ражені́ях бла́годарности́ розсипа́тися сло́вами подя́ки, д^к роздя́кува-;

-йся/-ый ви́ливаний /про-/; © розлі́тий [то́к, а́ющихя из не́е страсте́й стру́м, розлі́тих у нї́й пристрасте́й]; -я в ви́ражені́ях бла́годарности́ роздя́куваний, із зліво́ю слів подя́ки на уста́х.

ИЗЛИ́ШЕК н^{пн} на́длишок, (перепла́чене) перепла́та; с -шком з га́ком, ф^р з голо́вою.

ИЗЛИ́ШЕСТВО н^о переще́дрення;

ИЗЛИ́ШЕСТВА г. переса́ди.

ИЗЛИ́ШЕСТВОВА́ТЬ наду́жива́ти, ужива́- над мі́ру, перебира́- мі́ру, не зна́- міри, н^о д^к переще́дрити́ся;

--й що /м^н хто/ перебира́ мі́ру ♢, схи́льний /с-и/ наду́жива́ти, н^к нескро́мний, марно́тра́т-, розтра́тливий, © не зна́ючи міри; -й в пи́ще що наду́жива́є їжу /їжею/, жеру́н, ненаже́ра, нена́же́ра, зажже́ра, чреволо́б, о. без міри в їжі.

ИЗЛИ́ШНЕ вза́йве; и. об э́том говори́ть це за́йве гово́рення;

ИЗЛИ́ШНИЙ непотрі́бний /безпо-/.

ИЗЛИ́ЯНИЕ: и. чу́ств н^о ви́спів ду́ші.

ИЗЛОВЧА́ТЬСЯ добира́ти хи́сту, ви́кручува́ти-ся, примудр/я́-,

-йся що ~яється ♢, н^к ви́крутливий, ви́борс- + ви́кручива́ющийся;

ИЗЛОВЧИ́ТЬСЯ зна́йти спо́сіб, добра́ти хи́сту ♢, (у бї́чї) ви́борсати́ся, ви́крути-, ви́верну-, г. звїну-, ± СПРАВИ́ТЬСЯ;

-вшийя що зна́йшов спо́сіб ♢, ♢.

ИЗЛОЖЕ́НИЕ (дія і наслідок дії) ви́клад.

ИЗЛОМ (річки) коліно.

ИЗЛОМАННОСТЬ ламанина.

ИЗЛОМАННЫЙ: и. язык /вещь/ ламанина.

ИЗЛОМОК ламанина.

ИЗЛУЧАТЬ випромінювати /~ся/, промінюва-, *n*^o промені-, т. еманува-; и. жар паші-; и. что світі-/ярї-, яснї-, променї-/ чим; и. свет світі- тися, (на кого/що) промінювати; и. солнце жⁿ бити сонцем [від нього б'є сонцем]; -яет силу кто ф. сила так і пашить /пре/ з кого;

-їй що /мⁿ хто/ випромінює ∅, з-їй випромінити, випромінювач, *n*^x променїстий, *r*^x випромінчий, *φ*ⁱ емісійний, випромінюваль-, о. світося-ї-, с^x -брїзний [-їй солнечный свет сонцебрїзний]; -їй свет сонцедаї-/щєдрїй/; -їй тепло теплопромінний /~брїз-/; огрїйливий;

ИЗЛУЧАТЬСЯ променїти ∅;

-їся/-ый випромінюваний /роз-/; к. розпроміне- ∅.

ИЗЛУЧЕНИЕ ∅^k випромінення.

ИЗМАТЫВАТЬ вимотувати, висоту-, виснажу- и. душу о. вимотувати кишкі;

-їй що /мⁿ хто/ вимотує ∅, звїклий /с-и/ вимотувати з-їй висота-, *n*^x виснажливий, /довго/ марудний + %; -їй душу варивода, сльотá, іржá;

-їся/-ый вимотуваний, висоту-, виснажу-;

ИЗМОТАТЬСЯ (душею) з. попорватися; ∅;

-вшийся = изнемогший, (душею) = истомившийся;

ИЗМОТАННЫЙ (дорогою) здоровжений, виснаже- дорогою: ∅.

ИЗМЕЛЬЧАТЬ подрбнювати /роз-/; дрібні-, криші- (у ступї) товкти;

ИЗМЕЛЬЧИТЬ: и. в порошок з. спорошкувати;

ИЗМЕЛЬЧЕННЫЙ: и. в порошок спорошкובаний.

ИЗМЕНА о. поцілунок Юди.

ИЗМЕННИК запроданець, христопродав-, ренега́т, жⁿ ю́да, продажна шкура.

ИЗМЕНЧИВЫЙ *φ*^p перепáдистий, (характер) настроєвий.

ИЗМЕНЯТЬ¹ змінювати, міня-, міні-, переміня-, переінакшува-, *φ*^p втрача- що [-ил своєй выдержке втратив свою витримку];

-їй 1. що /мⁿ хто/ міняє ∅, звїклий міняти, з-їй зміняї-, переінакшувач, модифіка́тор, *n*^x нестáлий, щорáз їнший, с^x -змінний [формоизменяющий формозмінний];

-ый¹ змінюваний /пере-, з^e від-/; *n*^x змінний, мінливий, нестáлий, щорáз їнший /новый/;

ИЗМЕНЯТЬ² зраджувати кого/що, (чоловіка) о^k скака- у грєчку;

-їй² що /мⁿ хто/ зраджує ∅, з-їй на зраду /зрадїти/, зра́дник, запрода́нець, христопродав-, відступник /рⁿ бого~, геретїк/, ю́да, схїдний зраджувати, *n*^x зрадли́вий, віроломний, невір-; -їй

дóблгу зра́дник, запрода́нець, прода́жна шкура; -їй женé /-ая мужу/ зрадли́вец /зрадливица/; -їй убежде́нием відступник від переко́нать, ренега́т; -їй фо́рму із змінною /нестáлою/ фо́рмою, щорáз їншо́й фо́рми; -щие хто зраджує; -ый² зраджуваний;

ИЗМЕНИТЬ: и. мужу наставити ро́ги кому; ∅.

ИЗМЕНЯТЬСЯ змінюватися /від-, пере-/; зазнавати змін, *n*^o їна́кші-, їна́кша- /∅^k поїна́кші-, зїна́кша-/;

-їся = -ый¹ + схїльний до змін, змін-, *φ*^p плівучий [-їся пара́метры -у́чи пара́метры], с^x -змінний [неоднокра́тно -я частозмінний]; -їся условия щорáз їнші умови; -я по величїне змінний /щорáз їнший/ величиною;

ИЗМЕНИТЬСЯ змінитися ∅, ста́ти їншим, (-настрїй) відмінитися; и. до неузнава́емости втратити первїсну подобу; и. к лучшему покраща-, поліпша-, поверну́- на краще; и. к худшему погірша-, поверну́- на гірше;

-вшийся змінений, цілком /тепер уже/ їнший, цілком новий [-я темп ц. н. темп], ∅; -я в лицé цілком їнший на виду, © с-и їншим на виду; -я к лучшему (на лицé) тепер кудї кращий (з лиця).

ИЗМЕРЕНИЕ (часовий вимір) обрахунок.

ИЗМЕРИТЕЛЬНЫЙ к. мірчий, вимірчий.

ИЗМЕРЯТЬ вимірювати /з-, об-/; вимір'я- /об-/; міря-;

-їй що /мⁿ хто/ міряє ∅, зайнятий виміром, з-їй /з'-/ вимір'яти, вимірювач-, міряльник, вимір-, *n*^x міряльний, вимірюваль-, (ви)мірчий;

ИЗМЕРИТЬ: -їмый легко вимірюваний ∅, *n*^x вимірний, змірен-;

-їся/-ый міряний, вимірюваний /з-/.

ИЗМОЖДЕНИЕ к. виснага.

ИЗМОЖДЕННЫЙ о. мов з хрестá знятий, (працею) спрацьбований, вимерха-, і. здохляка; и. го́рем покря́ний го́рем.

ИЗМОКАТЬ змокати, звимокати;

ИЗМОКНУТЬ попомок(ну)ти ∅;

-ókший вимоклий, змок-, попомок-.

ИЗМЫВАТЬСЯ знущатися /збиткува-/ з кого, потура́ти ким, поштурхува- кого, кепкува- /глузу-/ з кого, занудству- над ким; и. над кем поневіря́тись ким, не давати ступї-/прóсвітку/ кому, тягті́ душу /вари- во́ду, виварюва- в., пікров / з кого, плюва- в кашу кому; не позво́лит и. над собо́й не дасть наплюва- собі в кашу; -їся що /мⁿ хто/ глузу́є з ∅, поштурхувач, з-їй /готов-/ витяг- ду́шу з, вариво́да, кровопївец, мучїтель. п. д. з'їди-, ± издевающийся;

ПО♦♦♦: п. над кем виварити во́ду з кого, наплюва- в кашу кому ∅.

ИЗМЫШЛЕНИЯ мⁿ о. сон рябої коби́ли.

ИЗМЫШЛЯТЬ вигáдувати, бра- /вискипува-/ з

голові /зі стелі/, фантазува-, склада- міфи;
 —й що /м" хто/ вигадує ◊, швидкий на вигадки,
 з-й вигадати, схиль- /охочий/ вигадува-, вигад-
 ник, вигадько, фантазёр, с брехун, н^к вигадли-
 вий;

ИЗМЫШЛЯТЬСЯ (- факт) вискіпуватися ◊;
 -йся/-ий вигадуваний, виміслю-, вискіпу- ◊.

ИЗНАНКА опак.

ИЗНАСИЛОВАНИЕ (серійне) гвалтування.

ИЗНАЧАЛЬНО вже в зародку /задумі/, від по-
 чатку /зародку/, (від Адама) зроду-віку, ф^p раз
 [я не збився з раз узятого тону; раз заведений
 порядок];

ИЗНАЧАЛЬНЫЙ ф^p матірній.

ИЗНАШИВАНИЕ нищення, (грошей) стирання.

ИЗНАШИВАТЬ винош/увати /з-/, (взуття) стоп-
 ту-, (машини) спрацьбу-, амортизува-, вироб-
 ля-, (речі) н^o нищи-, обшарпува-;

—й що /м" хто/ ~ує ◊, з-й виносити, звиклий ни-
 щі-, © виношуючи;

♦♦♦СЯ н^b нищитися ◊, (- машини) ф. розрїпу-
 ва-, роздрїмбу- ◊, (- людей) витруджу-, висна-
 жу-; быстро и. (- одяз) о. горїти;

-йся/-ий що зношується ◊, нищений, зношува-
 обшарпу-, вироблю-, витруджу-, виснажу-, а-
 мортизу-, підда- амортизації, зужї-;

ИЗНОСИТЬ(СЯ): -вший(ся) ◊; -я знищений,
 зноше-, зужїтий ◊.

ИЗНЕЖИВАТЬ роз(ма)ніжувати, пестити, роз-
 пещува-;

ИЗНЕЖИТЬСЯ випеститися ◊.

ИЗНЕМОГАТЬ (от чого) знемагати на що /з.
 немощі-/; упада- на силах, виморюватися, мор-
 дува-, висїлова- /зне-/; вибива- із сил, (від ду-
 мок) суши-, (з нудьги) пропадати від /з/ чого,
 (на сонці) млі-, умліва-; и. от забот світу білого
 не бачи-;

—й що /м" хто/ знемаг ◊, знесїлований /ви-/
 знеможу-, виморю-, о. у знеможі, поїнятий зне-
 могою, у стані знеможї, н^k знеможливий, ©
 тільки душа в тілі; -й от голода виголоднілий,
 знесїлований голодом, доходяга; -й от недуга
 виморюваний недугою;

ИЗНЕМОЧЬ: -бгший знеможений, знесїле-,
 виморе-, знеможїлий ◊, (на сонці) розімлі- /зі-/.

ИЗНЕМОЖЕНИЕ н^k виснага, ф^p змора, упад
 [до -ия до зморї /упаду/]; до пбного -ия (пра-
 цювати) до кривавого поту.

ИЗНИЧТОЖАТЬ вⁱ загляджувати, вибива- до
 ногї /до цурки/.

ИЗНИЧТОЖЕНИЕ вⁱ загледа.

ИЗНОС амортизація, р^k витертя, н^b нищення.

ИЗНУРЕНИЕ к. виснага.

ИЗНУРЯТЬ виснажувати, зморю- /ви-, (сонцем)
 роз-/; морїти, витруджува-, висоту- /витагати/
 жиїли, вганя- в пїт, висїлова-;

—й що /м" хто/ морить ◊, з-й виснажити, н^k ви-
 снажливий, (- спеку) млосний, нестерп-, ©.

ИЗНУРЁННЫЙ о. мов з хрестя знятий, (пра-
 цюю) струджений, вимерха-.

ИЗНЫВАТЬ знемагати, ні-, занима-, (зі спеку)
 млі-, розімліва-, (душевно) нуди- світом, ніді-,
 тлі- /мучитися, скніти/ душею, в'яну- /сдохну-,
 скні-/ серцем, д. сніді- [с. грибом]; и. в небле
 гнүтися в ярмі; и. от чого потерпати; и. под
 йгом стогна- в ярмі; -ает кто сердце терпне в
 кого/кому;

—й що /м" хто/ нідіє ◊, поїнятий нудьгою, н^k
 напівмертвий від чого, о. у нудотному стані, у
 стані зануди /нудьги/, з каменем на серці; -й от
 жажды спрагнений, спраглий, напівмертвий од
 спраги; -й от тоски /скуки/ поїнятий нудьгою,
 о. з каменем на серці;

ИЗНЫТЬ: и. в одиночестве висамотїти; и. ду-
 шой попоуди- світом, попоудитися;

-вший знүджений /попо-/; знудьгова-, ◊; -й в
 одиночестве висамотїлий.

ИЗОБИЛИЕ р^k передостаток, о^k повнява, н^o роз-
 повнїє, ф^k розкїш [и. вредїт р. шкодить], море
 [и. овощей м. горобїни].

ИЗОБИЛОВАТЬ ряснїти /н. буя-/ чим, перели-
 ватися (через край);

—й чем багатїй на що, рясний чим /від чого/
 повен чого, (фактами) насїчений, н^k н^o пов-
 нощєдрий, о. з передостатком чого; -й водово-
 рбтами круглївий; -й украшєниями витребє-
 нькуватий.

ИЗОБЛИЧАТЬ викривати, виявля-, (в судї) ви-
 нува- звинувачу-; и. во лжи /обмїане/ вивідити
 на чїсту воду;

—й що /м" хто/ викрива ◊, покликаний викрити,
 звїклий викрива-, потрібний для викриття, зай-
 нятий -ям, викривач, викривальник, виявник, н^k
 викривальний, викривний;

-ий викриваний, вино-, звинувачу- ◊, н^k викри-
 вний.

ИЗОБРАЖАТЬ зображати, малова- вимальбува-
 /з-/, (у творї) вивідити, відтворюва-, показу-,
 вєстї перед читачєм, (портрет) портретува-;
 и. в мрачных красках малюва- в тємних то-
 нах; и. из себя кого става- в пбзу чю; и. на
 лице відбива- на виду /лицї/;

—й що /м" хто/ малює ◊, з-й змалювати, радїй
 зобразї-, для відтворення, зайнятий -ям, зма-
 льбувач, відтворю-, зображу-, творець карти-
 ни /образу/, образотвор-, н^k образотворчий, зоб-
 ражувальний, зображал-, /умовно/ емблема-
 тїч-, ф^p де зображено [снїмок, -й двор фотю,
 де з двір]; -й из себя що вдає ї себе, о^k уда-
 вака, н^k удавальник; -й мрачными красками
 звїклий малювати в тємних тонах; -й на лице
 что з якою мїною обличчя; -й соббї що пока-

зує собою;

ИЗОБРАЗИТЬ (*рельєфно*) урельєфнити, (*міну*) вимайструва- $\diamond$; **и. на лице** відбі- на виду /лиці/; **-йся/-ый** змальову- /роз-/ , зображу-, відтворю-, мальо-, показу-, відбі- $\diamond$;

ИЗОБРАЗИТЬСЯ: **-вшийся** зображений, відтворе-, відбитий $\diamond$, $\emptyset$; **ужас**, **-я на лице** жаж, відбитий на обличчі.

ИЗОБРАЗИТЕЛЬНЫЙ: **-ое искусство** к. образотворчість.

ИЗОБРЕТАТЬ винаходити, роби- винахід, вигадува-, вимудровува-, шукá- /добирá-/ спóсoбу /хисту/, (*не лише винахід*) брáтися на штуки, з^н вифантазовува-;

-й що /м^н хто/ винаходить $\diamond$, з-й /поклі́ка-/ винайти, (*у скрути*) з^м-й винаходи-, швидкий на вигадки, шукáч /добирáч/ спóсoбу /хисту/, винахідник, вигáд-, вигáдько, н^к винахідливий, вигáдли-;

-йся/-ый винаходжуваний, вифантазову- $\diamond$;

ИЗОБРЕСТИ (*спосіб*) виміркувати $\diamond$.

ИЗОЛИРОВАТЬ (*кого*) усамóтнювати, ізолюва-, відокремлю-;

-й що /м^н хто/ ізолює $\diamond$, з-й /поклі́ка-/ заізолюва́ти, звійкий ізолюва-, ізолюва́льник, усамóтнювач, відокремлю-, (*рич*) ізоля́тор, н^к ізоляційний, ізолюва́ль-, для ізоляції, $\odot$ ізолю́ючи;

ИЗОЛИРОВАТЬСЯ (*від світу*) замика́тися /замкnú-/ в собі; $\diamond$;

-йся/-ый ізолюваний, усамóтню- $\diamond$;

-вшийся усамóтнений, за́мкне- у собі $\diamond$;

ИЗОЛИРОВАННЫЙ усамóтнений, відріза- від світу, о. немóв у барока́мері $\diamond$.

ИЗОЩРЕННОСТЬ о. гра в бісер.

ИЗОЩРЯТЬСЯ витóнчуватися, загóстрю-, розвива-, удосконало-, викаблúчу-, виламува-, ви́кобєну-, лізи із шкіри, набива- руку, (*в їжі* +) витребєнькува-; **и. в краснорєчии** розсипá- перла красномóвности;

-йся що /м^н хто/ виламується $\diamond$, удоскона́лований, витóнчу- $\diamond$, ра́дий набіти́ руку, зайня́тий удоскона́ленням, н^є педа́нт, пури́ст, акура́тист, формаліст, д. перфекціоніст, н^к витребєнькува́тий [н. у стравах]; **-я в краснорєчии** з перлами красномóвства на устах.

ИЗ-ПОД ϕ^p . з [и.-п. землі́ вь́рос із землі́ віріс] **и.-п. пáлки** за бо́єю [рабóтять **и.-п. пáлки** робіти за б.].

ИЗРЕЗАТЬ; ИЗРÉЗАТЬ попорізати.

ИЗРЕКАТЬ (*слова*) ви́ріка́ти /про-/ , промовля-, сипати *чим*, у^p ре́кти /речу-, -чєш/, глагола-;

-й що /м^н хто/ рече́ $\diamond$, ра́дий ви́ректи, май́стер ви́ріка-, промóвец, ви́ріка́льник, н^к ви́ріка́льний, мовля́щий, глагола-.

ИЗРЕЧЕНИЕ вислóвлювання.

ИЗРЫГАТЬ ви́ригати, ви́верга-, рига-, ви́кида-;

и. прокля́тья = изверга́ть п.;

-й що /м^н хто/ рига́ $\diamond$, з-й ви́ригати; **-й прокля́тья** = изверга́ющий п.;

-йся/-ый = извергаемый.

ИЗРЯДНО добре-таки, (*ви́пити*) багатє́нько, (*ті́сля дієслова*) таки-тáк [и. нализáлся набрався т.-т.], ϕ^p по зав'язку, цупко, до́сить-таки́, (*з дієсловам*) попо- + d^o [и. наму́читься попому́читися; **и. напугáть** пополякáти; **и. поводи́ть** поповоди́-];

ИЗРЯДНЫЙ (*куш*) добря́чий, н^є яких máло [-**ая** свóлочь паску́да, я. м.] $\diamond$.

ИЗУВЕР нє́люд, супостáт.

ИЗУВЕРСКИЙ нє́людський.

ИЗУВЕРСТВОВАТЬ бузувирствувати;

-й що /м^н хто/ бузувирствує, звійкий б., бузувир, недóлюд, фанáтик, н^к бузувирський, нє́людсь-, фанатичний, отрúе- фанатизмом.

ИЗУКРАШИВАТЬ/--й > УКРАШАТЬ.

ИЗУМИТЕЛЬНЫЙ дивоглядний, д. дивóч-.

ИЗУМЛЯТЬ дивувáти, вражá-, здивóвува-, зачудóву-;

-й що /м^н хто/ дивує $\diamond$, з-й /поклі́ка-, ра́дий/ здивувáти, звійкий дивувá-, н^к дівний, диво-ви́ж-, дивогляд-, дівним-дів-, дівний-предів-, і. дивáк.

ИЗУМЛЯТЬСЯ дивувáтися $\diamond$, чудува-, о. самóму собі /своім очáм/ не вірити, не могті́ вийти з дивá;

-йся що /м^н хто/ дивується $\diamond$, здивóваний, зачудó-, вражєний, о. негóд- вийти з дивá;

ИЗУМИТЬСЯ з. здумі́тися $\diamond$, о. сплесну́ти /вдарити(ся) в по́ли/ рука́ми;

-вшийся з^є здумі́лий, $\emptyset$;

ИЗУМЛЁННЫЙ здивóвзний $\diamond$; **быть -ым** о. сплесну́ти /вдарити(ся) в по́ли/ рука́ми, не могті́ вийти з дивá.

ИЗУЧАТЬ вивча́ти, студіюва-, дослédжу-, осяга́ти нау́ки;

-ающе (*тільно*) $\odot$ вивча́ючи;

-й що /м^н хто/ вивча́ $\diamond$, ра́дий /з-й, готов-/ вивчити, для вивчення, зайня́тий -ям, учєнь, дослédник, муж нау́ки. н^к науко́вий, ϕ^p де вивча́ють [инститúт, -й рак инститúт, де в. рак]; **-щие** хто вивча́;

ИЗУЧИТЬ (*детально*) вистудіювати $\diamond$;

ИЗУЧАТЬСЯ: **-йся/-ый** виучуваний, студію́-, дослédжу-, призначений для вивчення; $\diamond$.

ИЗЪЯВЛЯТЬ виявля́ти /за-/ , вислóвлюва-; **и. желáние** (вы́ступить) зго́лошуватися (до слóва); **и. соглáсие** приставáти (на);

-ляя соглáсие згідливо;

-й що /м^н хто/ виявля́ $\diamond$; **-й желáние** зго́лошуваний, добровлець, охóтник, н^к охóчий, го́товий; **-й покóрность** з^г-й скóритися, н^к покóрний; **-й соглáсие** згóдний.

ИЗЪЯЗВЛЯТЬСЯ братися /укрива-/ ви́разками /болячка́ми/;

-**яся** що берѣться в. $\diamond$, укриваний в., *n^к* ви́разкува́тий, болячува́-, о. у ви́разках, з незаго́бним гнояко́м.

ИЗЪЯН шерби́на, (*в душі*) вищѣрблення; с -ом надщѣрблений /ви-/.

ИЗЪЯННИЙ шерба́тий.

ИЗЪЯСНЯТЬ /-й = ОБЪЯСНЯТЬ /-й;

ИЗЪЯСНЯТЬСЯ вислѣвлюватися, говорити, розмовля́-; **и жѣстами** говорити на мигах; -**яся** що /*m^н* хто/ говорѣть $\diamond$, $\pm$ **разговариваючий**; -**я жѣстами** мига́ль, мигомѣвний; -**я на** мно́гих язы́ках полѣгло́т.

ИЗЫМАТЬ вилуча́ти, забира́-, конфіскува́-;

-**й** що /*m^н* хто/ вилуча́ $\diamond$, поклі́каний вилучити, за́йнятий вилученням;

-**яся** /-ый вилу́ч(ув)аний, конфіско́ва-, забіра-;

ИЗЪЯТЬ вилучити, сконфіскува́- $\diamond$, (*шматок тексту*) *n.* злиза́-.

ИЗЫСКАНИЕ по́шук.

ИЗЫСКАТЕЛЬ *o^к* пошукѣвець.

ИЗЫСКАТЕЛЬНЫЙ пошукѣвий.

ИЗЫСКАВАТЬ вишукувати /по-/, знаходи-, до-сліджува-, розвіду-, *n^к* ни́шпори-; **и ме́ры** добира́- засоби́; **и спосо́б** добира́- спосо́б;

-**й** що /*m^н* хто/ шука́ $\diamond$, звѣкли́й вишукувати, за́йнятий по́шуком, шука́ч, розвідув-, до-слідник, пошукѣвець, *n^к* розвідува́льний + %, до-слідни-цький, до-слідчий, о. у по́шуках [-й ме́ры у п. засоби́]; -**й спосо́б** 1. у по́шуках ко́штів /за-собів/, 2. шукаючи ви́собу;

-**яся** /-ый шука́ний, вишуку́ва- /по-/, розвіду-, до-сліджу-, об'є́кт по́шуку /до-слідження, розвідки/;

ИЗЫСКАТЬ вишукати $\diamond$, *ф.* ви́колотити.

ИЗЮМИНКА (*щось цікаве*) ці́кавинка.

ИЗЯЩНЫЙ ви́то(н)чений, то́че-, ви́шука-, еле-га́нт-, згра́б-, граці́йн- /граціоз-/ , стрункий, струнке́н-, зграбне́-, фігури́стий; *ф^р* деліка́тний, (при)го́жий, о. зграбно́г- струнко́тлий; -**ая** як ви́точена; -**ая же́нщина** елега́нтна жі́нка; -**ые черты** ви́точени́ риси.

ИКРА́ & *n^к* *ікра́стий /= бага́тий на ікру́/.

ИКАТЬ гіка́ти;

-**й** що /*m^н* хто/ гіка́, гікало́, гікавець, *n^к* гіка-вий.

ИКРОМЕТАНИЕ: ме́сто -**ия** не́рестилище.

ИЛИ: **или** же *ф^р* чи то [мне **или** же бра́ту мені чи то бра́тові], або й [до́ма **или** же зде́сь вдо́ма або й тут].

ИЛЛЮЗИЯ ма́на, о. цві́т па́пороті.

ИЛЛЮЗО́РНЫЙ *n^о* примарли́вий, *ф^р* примар-ний, уяв-, *г.* сповѣд-.

ИЛЛЮСТРА́ЦИЯ & *з^б* *ілюстратѣв.

ИЛЛЮСТРИ́РОВАТЬ ілюструва́-, супроводи-малѣнка́ми /приклада-, пояснення-/;

-**й** що /*m^н* хто/ ілюстру́є $\diamond$, 3-й проілюструва́ти /наве́сти приклади/, звѣкли́й ілюструва́-, ілюстрато́р, *n^к* ілюстраці́йний, ілюстратѣв-, для ілюстраці́ї; -**й приме́рами** $\odot$ ілюструючи прикла-дами;

-**яся** /-ый ілюстро́ваний, супровѣджу- малѣнка́ми /приклада-, пояснення- +/.

ИМА́ТЬ: -**й** > **що бере**; /*походить від д^р ма́ти*/.

ИМЕННИ́К, -**НИЦА** *г.* уроди́нник, -ниця.

ИМЕНІ́ЙНЫ *г.* уроди́ни.

И́МЕННО са́ме, та́кі [и. так т. так], аж [аж тут видно снагу наро́ду], *ф^р* тѣльки но [це було́, коли ще тѣльки но творѣвся сві́т].

И́МЕННО́Й *n^{рн}* іме́нний [-на части́на мо́ви] (*спісок*) поіме́н-.

И́МЕНОВА́ТЬ назива́ти, зва-, титулува́-, іменува́-;

-**й** що /*m^н* хто/ імену́є $\diamond$, звѣкли́й /годо́вий/ титулува́ти;

-**яся** /-ый зва́ний, назі́-, іме́но-, титуло́-;

ПЕРЕИМЕНОВА́ТЬ пере(на)звѣати.

ИМѢТЬ ма́ти; **и. большіе познѣния** в чѣм до́бре знѣтися на *чому*, **и. большо́й вес** /большо́у *ва́жност*/ ба́гато ва́жи-; **и. в виду́** ма́- на о́ці /на прикме́ті, на меті́/; **и. в виду́** *что* ці́ли-куди, ма́- на умі́ /думці́/ *що*; **и. в ежедне́вном раціо́не** (*певні харчі*) ма́- на шодѣнь; **и. ви́ды** на ва́жи- на; **и. в карма́не кого** трима́- у жме́ні; **и. вла́сть** ма́- пра́во /сі́лу/; **и. в сво́єм акти́ве** ма́- за плечі́ма; **и. в сво́єм распоря́женіи** посіда́-, ма́- під (своє́ю) руко́ю, *г.* ма́- до диспозиці́ї; **и. де́ло** ма́- до ді́ла; **и. жи́зненний о́пыт** переїти́ ба́гато світу́; **и. запу́стѣлый** вид сві́ті-пу́сткою; **и. (реша́ющее) значѣние** ма́- сі́лу /зна́чення/, ва́жи- (над усе); **и. ме́сто** (- *доци́*) перепада́-; **и. на ижди́вѣнии** утримува-; **и. на приме́те** ма́- на о́ці /прикме́ті/; **и. обы́кновеніе** зроби́ти сво́ім звѣчаем, взя́- мо́ду, практикува́-; **и. осно-ва́ние** ма́- підста́ву; **и. отно́шение** к стосува́ти-ся до; **и. подхо́д** к *кому* умі́ти підійти́ /зна́-з яко́го кінця́ /бѣку/ зайти́, зна́-ключ/ до *кого*; **и. пополу́знове́ние** роби́- за́біги, щоб; **и. превосхо́дство** над *кем* сто́я- на го́лову ви́ще від *кого*; **и. представле́ние** обо́ всѣм набѣчатися всьо́го; **и. пристра́стие** к *чому* полюбля́ти /бу́- залѣбленіем у/ *що*; **и. свобѣду** де́йствий ма́- вільну ру́ку; **и. се́рдце** на *кого* се́рдитися /ма́ти жалѣ/ на; **и. скло́нность** к *чому* полюбля́- *що*; **и. сло́во** *г.* ма́- го́лос; **и. смы́сл** ма́- сенс /раціо́, глузд/; **и. со́весть** ма́- ду́шу, ма́- Бо́га в се́рці; **и. соприкоснове́ние** с *чем* торка́тися *чого*, (*з ким*) ма́ти ді́ло з; **и. спосо́бности** *кого* [н. певца́] вда́тися *ким* [н. співако́м]; **и. спосо́бство** на су́ществова́нню ма́ти шматѣк хлі́ба /засоби до існува́ння/; **и. терпе́ние** ма́- терпе́ць; **и. те́сные кон-та́кты** *p^н* ма́- найті́сніші конта́кты; **и. хо́жде-**

ние б $\ddot{u}$ - в /не вилучатися з/ обігу; не и. **возможности** явиться г. б $\ddot{u}$ ти перешко́дженням; не и. **жизненного опыта** не ню́ха- поро́ху; не и. **значе́ния** о. не ма́- вагі, ма́ло ва́жи-, то нічо́го, що [не -ло з., что оба служили то н., що обидва служили]; не и. **малейшего** желанія не хті-ані-ні; не и. **малейшего** понятія о ч $\ddot{e}$ м ні сном ні д $\ddot{u}$ хом не зна́- про, ф. не ню́ха- чо́го, г. не ма́-зеле́ного поняття; не и. (никако́го) **представле́ния** ф. т $\ddot{y}$ мати, як свиня́ в апте́ці; не и. **ниче́го** общего с ч $\ddot{e}$ м близько не почувати біля чо́го; не и. **потомства** о. рості в ст $\ddot{o}$ вбур; не и. **представле́ния** о **войне́** не ню́ха- поро́ху; не и. **свободной** мину́ты не ма́- ні дня ні но́чі, ніколи й угору гляну- кому; **име́ет** /-е́ло/ ме́сто **что** г. **приходить** /-йшл $\ddot{o}$ / до чо́го [и. м. кри́зис п. до кри́зи]; не **име́й** ста рубл $\ddot{e}$ й, а **име́й** сто друз $\ddot{e}$ й не май ста рубл $\ddot{e}$ й, а май сто браті́в; -е́й(те) в **виду!** зв $\ddot{a}$ ж(те)!;

-й що /м ^{n} хто/ ма́е, **посіда́ч** /власник/ чо́го, **н ^{k}** баг $\ddot{a}$ тій на що, /- *тяга́р*/ **обтя́жений** чим, о. з чим [-й **больше́е** б $\ddot{u}$ ду́ще з **вели́ким** майбу́тнім], з чим на рука́х [-й **капита́л** з **капита́лом** на р.], з чим на ши́ї [-й **долги́** з **борга́ми** на ш.], з чим на утрима́нні [-й **семьо́** з **сім'єю** на у.], © ма́ючи; -й **больши́е** **позна́ния** в ч $\ddot{e}$ м ерудо́ваний у **якій** га́лузі, **добре** підку́тий на ч $\ddot{e}$ м; -й **больше́е** **значе́ние** **прева́жливий**, **дуже** **важли́-**; -й в **виду** © ма́ючи на ува́зі; -й в **своём** **акти́ве** **что** з чим за **плеча́ма**; -й в **своём** **распоря́жении** **что** ма́вши під руко́ю; -й **вес** **вагови́тий**, **вагови́й**, з **ваго́ю**; -й **власть** **над кем** **волода́р** /влади́ка/ **чий**; -й **возможность** **спроможний**, © ма́ючи **змо́гу**; -й **го́лову** на **плеча́х** з **голово́ю** на **в'яза́х**; -й **де́ло** с **чем** **зайня́тий** чим; -й **де́ло** с **кем** **пов'язаний** з; -й **жа́лккий** **вид** як у **во́ду** **опу́щений**; -й **желаніе** **гото́вий**, **ох $\ddot{o}$ чий**; -й **зада́ние** © ма́ючи **завдання́**; -й **зак $\ddot{o}$ нную** **си́лу** **правоси́льний**; -й **значе́ние** із **зна́ченням**, **важли́вий** (для); -й **зуб** на **кого** © ма́ючи **зуб** на; -й **каса́тельство** **приче́тний**; -й **ме́сто** **наявний**, **зафі́ксова-**; -й **мно́го** **общего** с з **ку́пою** **спільних** **рис** із; -й **наме́рение** /**пополнове́-**/ = **намерева́ющийся**; -й **обыкнове́ние** **призвича́сний**; -й (**п $\ddot{o}$ лное**) **основе́ние** з **п $\ddot{o}$ вним** **пра́вом**; -й **отли́чие** **відмінний**, (- **відзнаки**) **нагоро́дже-**; -й **отноше́ние** к **приче́т-** до; -й **перспекти́вы** **перспекти́вний**; -й **подхо́д** з-й **підійти́**; -й **пра́во** з **пра́вом**, г. **упра́вне-**; -й **превосхо́дство** **над** що **ма́е** **перава́гу** **над**; -й **представле́ние** о **добре** **знайо́мый** з, **наслу́ханий** **про**; -й (**то**) **преиму́щество** з (тією) **перава́гою**; -й **примене́ние** **застосовуваний**; -й **ру́ку** © ма́ючи **ру́ку**; -й **сбы́т** (*к $\ddot{r}$ ам*) **ходовий**; -й **свободу** **действий** **вільний** у **своі́х** **діях**; -й **своё** **обья́снение** в ч $\ddot{e}$ м **поя́снюваний** чим; -й **си́лу** **дійсний**, **чи́н-**; -й **сла́бое**

зр $\ddot{e}$ ние **підслі́п**(уват)ий, -й **соприкоснове́ние** = **соприкасающийся**; -й с. с **зму́шений** **ма́ти** **діло** /зайня́тий/ з; -й **спрос** (*к $\ddot{r}$ ам*) **ходовий**; -й **сре́дства** к **существова́нию** **забезпечений** **штатко́м** **хліба**; -й **схо́дство** **поді́бний**, **схо́жий**; -й **тенде́нцию** к з **п $\ddot{o}$ тягом** до; -й **те́сные** **конт $\ddot{a}$ кты** з **найті́снішими** **конт $\ddot{a}$ ктами**; -й **уши**, да **слы́шит** **кто** **ма́е** **у́ха**, **хай** **сл $\ddot{u}$ ха**; -й **целью** з **мето́ю**; -й **фо́рму** у **фо́рмі**, **фо́рмою**; -й **хо́ждение** **тепе́р** **ув** **обігу**; -й **це́нность** **ці́нний**, **кошт $\ddot{o}$ в-**; не -й **де́нег** /**таланта**, **вку́са**, **це́ны** +/, **безгрошовий** /**безда́рний**, **без смаку́**, **безці́нний** +/; не -й **ниче́го** **общего** як **небо** і **земля́**; не -й **представле́ния** **без жо́дного** **уявлення́**; **ниче́го** не -й **против** **зго́дний**; **не́что**, не -ще $\ddot{e}$ **це́нности** **по́лова**;

ЗАИМЕ́ТЬ **д.** **запопа́сти.**

ИМЕ́ТЬСЯ: -е́ется в **виду** **что** **іде́ться** **про** **що**; -е́ется в **прода́же** **продае́ться**; **если** **таковы́е** -е́ются **якщо** **такі** е; **име́лось** **було** (та й **було**); -йся **який** е, **наявний**; -я (**в** **нали́чии**) **що** е, **н ^{k}** **наявний**, **присутній**, о. в **наявності**, на **рука́х**.

ИМИДЖ **ма́рка** [тако́й **наш** и. **така** **наша** м.], **образ**, **п.** (**добре**) **ім'я́**, **репута́ція**, **лице́** [**бере́чь** **чей** и. **берегти́** **че** л. /і./], **честь** [**лишь** **бы** и. **офице́ра** не **страда́л** **аби** ч. **офице́ра** не **падала**], **ф ^{p}** **честь** **мунди́ра**.

ИМИТИ́РОВАТЬ **імітува́ти**;

-й **що** **іміту́е**, **для** **іміта́ціі**, **зайня́тий** -ією, **іміта́тор**, **н ^{k}** **імітаці́йний** + %, $\pm$ **подража́ющий**; -йся/-ый **іміто́ваний**.

ИМИГРУ́ЮЩИЙ: -й/-ый **що** **імігру́є**, з ^{f} -й /ріше-, з ^{m} -й/ **імігрува́ти**, (і) **імігран́т**, **н ^{k}** **іміграці́йний**.

ИММУНИЗИ́РОВАТЬ **імунізува́ти**, **роби́-** **іму́нним** /**неспри́йня́тлив-**/;

-й **що** /м ^{n} хто/ **імунізу́є** $\diamond$, з-й **імунізува́ти**, **для** **імуніза́ціі**, **зайня́тий** -ією, **н ^{k}** **імунізаці́йний**, **імуно́генний**.

ИМПОЗА́НТНОСТЬ **д.** **вист $\ddot{a}$ вність**.

ИМПОЗА́НТНЫЙ © (по)ста́вний /ви-/ , **показний** (із себе).

ИМПОНИ́РОВАТЬ **імпонува́ти**, **подоба́тися**, **припада́ти** /**припа́сти**/ до **смаку́**, **д ^{k}** **заімпонува́ти**;

-й **що** /м ^{n} хто/ **імпону́є** $\diamond$, з-й **сподоба́тися**, **н ^{k}** **сподобний**, о. до **вподоби**; -й **кому** **уподобаний** /заімпонува-/ **ким**.

ИМПОРТИ́РОВАТЬ: -й **що** /м ^{n} хто/ **імпорту́є**, **зайня́тий** **імпортом**, з ^{m} -й **імпортува́ти**, **імпорте́р**; -йся/-ый **імпорто́ваний**, **призна́че-** на **імпорт**, **н ^{k}** **імпорт-**.

ИМПРОВИЗИ́РОВАТЬ: -й **що** /м ^{n} хто/ **імпровізу́є**, **ох $\ddot{o}$ чий** до **імпровіза́ціі**, **імпровіза́тор**, **н ^{k}** **імпровізаці́йний**;

-ый **імпровізо́ваний**.

ІМПУЛЬС по́штовх.

ІМПУЛЬСИВНИЙ рвучкий, поривчастий.

ІМУЇСТВО *ф^р* пожитки, мізерія.

ІМУЩИЙ майновитий, бага́-, маєтний, о. з гроши́ма, з майно́м, з капи́тал-; **владасть и.** владомо́жець, си́льний світу сьбо́г.

ІМЯ *н^о* іме́но, (*речей*) найме́ння, на́зва, на́звище /-исько/, *с^о* найменува́ння; **и.** сла́ва, репу́тація, популя́рність, авторите́т, імідж.

ІМЯРЁК ім'я́рік.

ІНАКОМЫСЛЯЩИЙ іноду́мець, інакодум-.

ІНАУГУРА́ЦІЯ (*президента*) заприся́ження, інаугура́ція, (*короля*) коронува́ння, корона́ція.

ІНА́ЧЕ а то (*на початку мови*) [а то по́йду в го́ри], а ні, то [а ні, то ціле порося́]; **не и.**! авже́ж /та вже ж/ не як!; **не и., как ф^р** не що, як; **так или и.** сяк чи так; **и. не вы́йдет /не полу́чится/** нема́ іншої ра́ди; **и. бы́ло бы ху́до** а то тако́го було б.

ІНВАЛІДНИЙ калі́чкуватий; **-ая коля́ска** візо́чок інвалі́да, інвалі́дний в.

ІНВЕ́РСІЯ *р^к* перестано́в(к)а.

ІНВЕСТИ́РОВАТЬ інвестува́ти, вклада́- капи́тал /гроші/;

-й що /*м^н* хто/ інвесту́є $\diamond$, покли́каний /з^г-й/ інвестува́ти, інве́стор, вкла́дник капи́талу, *н^к* інвести́ційний;

-ый інвестова́ний.

ІНДЕВЕТЬ бра́тися /україва́-, припада́ти/ мо́рбозом, тумані-;

-й покрива́ний па́морозю, напівтумані́лий, *ф^р* укритий па́морозю;

ЗАІНДЕВЕТЬ (- *скло*) взя́тися /запу́ши-/ мо́рбозом /сріблом/ $\diamond$;

-вший що взя́вся мо́рбозом $\diamond$, *н^к* затумані́лий, о. у срібно́му пуху́, запу́шений сріблом /мо́рбозом/.

ІНДЕКС пока́жчик.

ІНДІГО б^о ка́лія.

ІНДИВІ́Д(УУМ) о́соба, о́собисті́сть, *я^і* сме́ртний.

ІНДИВІДУА́ЛЬНИЙ о́собистий.

ІНДУКТИ́РОВАТЬ індукува́ти;

-й що індуку́є, з-й індукува́ти, інду́ктор, *н^к* індукти́вний, індукці́й-;

-йся/-ый індукований.

ІНДІО́К гинді́к, інді́йський пі́вень; $\odot$ при́нда; & індічо́к.

ІНЖЕКТИ́РОВАТЬ інжектува́ти;

-й що ~у́є, інже́ктор, інже́кторний.

ІНЕЙ (*на ві́кнах*) *ж^н* моро́з.

ІНЕ́РТНИЙ $\odot$ безді́яльний, мля́вий.

ІНІЦІАТИ́ВА почи́н, нова́ція, свіжа /нова́/ іде́я; **по -ве** за́ходом /з лево́ї ру́ки, з ініці́ятиви, з пода́чі/ *кого*; **по чьей -ве** о. з чьей пода́чі /ініці́ятиви/; **по собствено́й -ве** на вла́сну ру́ку.

ІНІЦІАТИ́ВНИЙ запо́взя́тливий, зара́д-, ви-

нахі́д-, *н^б* промі́тний, беручи́й, *ф.* скорохва́ць-. **ІНІЦІА́ТОР** піоне́р, зачина́тель, *ж^н* заводі́й, *о^к* засно́вник, основополо́ж-.

ІНІЦІ́РОВАТЬ *р^к* початкува́ти / $\diamond$ за-/ $\diamond$ заініціюва́ти;

-й що /*м^н* хто/ ініцію́є $\diamond$, покли́каний започаткува́ти, з-й заініціюва́-, ініці́тор, *н^к* ініціюва́льний + %;

-ый ініціюва́ний.

ІНКОРПО́РІРОВАТЬ **-щие язы́ки** полісінтегі́чні мо́ви.

ІНКРИМИ́НІРОВАТЬ **и.** *кому* **что** ста́вити за провину́, винува́- /г. приві́нюва-/ *кого* в **чому**;

-й що /*м^н* хто/ інкриміну́є $\diamond$, інкриміна́тор, (об-)винува́ч, винува́тель, *н^к* інкриміна́ційний + %;

-йся/-й інкримінований, винува́че-, ста́вле- за провину́, г. приві́нюва-.

ІНКРУСТІ́РОВАТЬ інкрустува́ти, викладá-/ (*деревом* +);

-й що /*м^н* хто/ ~а́є $\diamond$, інкруста́тор, *н^к* інкрустаці́йний;

-ый інкрустований $\diamond$.

ІНОГДА́ *ф^р* раз, коли́ [**и. я́сно, и. дождь** раз я́сно, раз дощ, коли́ я́сно, коли́ дощ]; **а и. да́же** *ф^р* а то і [дні́ем, а **и. д. но́чью** вдень, а то і вночі].

ІНОЗЕМЕ́Ц (*земляк на чужині*) закордо́бник, $\pm$ ІММИГРА́НТ.

ІНОЗЕМНИ́Й & інозе́мницький.

ІНО́Й: **той или и.** той чи той, оди́н чи дру́гий; **-бо́ вы́хода нет** нема́ іншої ра́ди.

ІНОСКА́ЗАТЕЛЬНИ́Й притче́вий.

ІНОСТРА́НЕЦ (*закордо́бний житель*) закордо́бець.

ІНОСТРА́ННИЙ (- *слово*) чужи́й, іношмо́вний, чужомо́в-.

ІНОХО́ДЕЦ однохі́д, однохо́дець.

ІНОХО́Д однохі́д.

ІНСИ́НУІРОВАТЬ інсинуюва́ти, зводи́ти на́клепи;

-й що /*м^н* хто/ інсиную́є $\diamond$, інсинуя́тор, накле́пник.

ІНСПЕКТИ́РОВАТЬ інспектува́ти, контролюва́-, переви́ря-, наглядá- за;

-й що /*м^н* хто/ інспекту́є $\diamond$, призначе́ний інспектува́ти, для інспекці́ї, зайня́тий -ією, інспе́ктор, контроле́р, наглядáч, *н^к* інспекці́йний, контро́ль- + %; $\pm$ РЕВИ́ЗОВАТЬ;

-йся/-ый інспектований, контро́ль-, переви́рю-.

ІНСPIPIPOBATЬ інспірува́ти, надиха́ти, *н^к* підбу́рювати;

-й що /*м^н* хто/ ~у́є $\diamond$, з-й надихну́ти /на ~а́цію/, ~а́тор, натхне́нний, підбу́рювач, під'ю́джу- $\diamond$, *н^к* ~а́ційний = % + вдо́хновляю́щий;

-йся/-ый надиханий, інспіро́в-, підбу́рюв-, під'ю́джув-, підштри́кув-, підбе́хтув-.

ИНСТИНКТИВНИЙ підсвідомий.

ИНСТРУКТАЖ > ПОДГОТОВКА.

ИНСТРУКТІВОВАТИ інструктувати, давати вказівки;

—й що /м^н хто/ інструктує $\diamond$, зайнятий інструктажом, інструктор, давець вказівок, *п^к* інструкційний, інструктив-;

—йся/-ый інструктований, годб- вказівками.

ИНСТРУКЦИЯ: *и.* по обслуговуванню /експлуатації/ робота інструкція.

ИНСТРУМЕНТ (ін)струмент, (*політики*) знаряддя, (*музичний*) д. грало; & ~арій.

ИНСТРУМЕНТИРОВАТЬ/—й > ОРКЕСТРОВАТЬ.

ИНСЦЕНІРОВАННИЙ к. відрежисований.

ИНСЦЕНІРОВАТИ інсцен(из)/увати, (*бій*) режисерува- /д^к від~/;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, покликаний $\diamond$, зайнятий інсценізацією, інсценізатор, режисёр, *п^к* інсценізаційний + %;

—ый інсценований $\diamond$.

ИНТЕГРІРОВАТИ інтегрувати, злива- в одно, збира- докупі, *г.* докупі-;

—й що /м^н хто/ інтегрує $\diamond$, 3-й проінтегрувати, /р/ч/ інтегратор, *п^к* інтеграційний, *м.* інтегр(у)валь-, *о.* в ролі стрижня;

—йся/-ый інтегрований $\diamond$.

ИНТЕЛЛЕКТ (*людський*) розум.

ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНИЙ (*гурт*) освічений.

ИНТЕЛЛИГЕНТСТВОВАТИ інтелігентствувати; —й заінтелігечений.

ИНТЕНСИВНИЙ інтенсивний, поси́ле-, напруже-, *о.* хуртовін-.

ИНТЕРВАЛ проміжок, (*часу* — *це*) павза, перерва.

ИНТЕРВЬЮ у. розпити.

ИНТЕРВЬЮЮРОВАТИ інтерв'ювати, розпиту-, брати інтерв'ю у;

—й що /м^н хто/ бере інтерв'ю, інтерв'юёр, розпитувач.

ИНТЕРЕС користь, (*у значенні зиск*) *п^{пн}* інтерес; в -ах діла для користі справи; *сво́й* -сы сво́я користь.

ИНТЕРЕСНЫЙ (*і напружений /twір/*) сюжетний;

ИНТЕРЕСНЕЙШИЙ прецікавий, суперціка-

ИНТЕРЕСОВАТИ цікавити, *ф^р* ва́би- [нас не -ал цирк нас не -ив цирк], (*з ч.* не) обходи- [их не -ала свобода їх не -ила свобода]; *и.* *кого* *о.* займа- *чию* ува́гу; *и.* *кого* *что* *ф^р* ітіся *кому* про що [их інтересова́л барыш їм ішлося про зиск]; не /ма́ло/ *и.* *кого* бу́ти не в голові *кому* [е́ м. -уют мо́ды їй мо́ди не в г.]; *ничто́* не *ва́жно* *кого* не було діла *кому* ні до чо́го;

—й що цікавить, 3-й зацікавити, *п^к* цікавий для *кого*.

ИНТЕРЕСОВАТЬСЯ цікавитися, виявляти інтерес до чо́го, (*з метою*) ма- на о́ці *що*; *и.* *інтїмностями* заглядати під спідницю; *чем он -у́ется?* *ж^н* *що* у нього в голові?; *ты ниче́м не -у́ешься* то́бі ніщо не в г.

—йся *що* /м^н хто/ цікавиться $\diamond$, зацікавлений, *п^к* допитливий, ціка- до чо́го, інтересант, *о^к* допитливець, *о.* по́йнятий цікавістю до; —*я чем* *кто ж^н* в голові *що* *кому* [все, -иєся мо́дами всі, *кому́* в голові мо́ди]; $\pm$ ЛЮБОПЫТСТВОВАТИ.

ИНТЕРНАТ гуртожиток, з. бурса.

ИНТЕРНІРОВАТИ інтернувати, кїда- /кїну-/ за дроті /колбчий дріт/.

ИНТЕРПРЕТИРОВАТИ інтерпретувати, витлумачу-, тлумачити;

—й *що* /м^н хто/ ~ує $\diamond$, 3-й /покли́ка-/ *вітлумачити*, звїклий тлумачи-, зайнятий тлумаченням, інтерпретатор, тлумач, *п^к* тлумачний, витлумачливий, інтерпретаторський + %;

—йся/-ый тлумачений, інтерпретова-, витлумачува-.

ИНТЕРФЕРІРОВАТИ інтерфер/увати;

—й *що* /м^н хто/ ~ує, 3-й *і.*, *п^к* інтерферентний, для інтерференції, *р^е* інтерференції.

ИНТЕРЬЕР обладнане внутр будівлі /кімнати +/.

ИНТИМНИЧАТИ призначитися, ділі- секретами /інтїмом, інтимним/, допускати інтїмності, бу- на інтїмній носі;

—й *що* /м^н хто/ ділиться інтїмним $\diamond$, звїклий ділитися секретами, схильний до інтїмності, *о.* на інтїмній носі.

ИНТИМНОСТЬ к. інтїм, *ф^р* задушєвність.

ИНТИМНЫЙ *р^к* свій, *що* аж;

ИНТИМНЕЙШИЙ *о^к* найсвоїший.

ИНТРИГОВАТИ інтриг/увати, *ж^н* бра- на бо́га, заводи- /плєсті/ павутиння, снува- інтриги, плєсті тенєта, (*чим*) зацікавліова-, лоскотá- цікавість; *и.* *кого* *о.* розпáлкова- /лоскотá-/ цікавість *кому*; —*ует* *кого* *что* кортіть знати (аж-ажáж) *кого* *шо*;

—й *що* /м^н хто/ ~ує $\diamond$, звїклий ~увати, схильний /охочій/ до ~, зайнятий ~ами, ~ан, майстер ~, *п^к* ~нський, *l-* *подїю*/ загадковий, гостроціка-, лоскотлі-, ціка- до кортячки, *с^к* інтригуї- [інтригуї-назва]; —*ще* (*казати*) $\odot$ інтригуючи; —ый інтригований $\diamond$.

ИНТУИТИВНО (*почувати*) серцем, внутрóm, шкірою, *о.* як розуміють малі діти, *ф^р* утрóбно;

ИНТУИТИВНИЙ інтуїтивний, позадосвідний.

ИНТУИЦИЯ шóсте чу́ття, підсвідомість.

ИНФАНТИЛЬНИЙ (*вигляд*) *ф.* молокососний.

ИНФАРКТ *ж^н* розрїв серця, д. а́так серця.

ИНФЕКЦИЯ зара́за.

ИНФИЛЬТРАЦИЯ просоч[т]ування, просяка-.

ИНФИЛЬТРОВАТИ інфільтр/увати;

—й *що* /м^н хто/ ~ує, для інфільтрації, зайнятий

-ією, го́товий ♦, інфільтра́нт, *n*^к інфільтра́цій-ний + %, (- *пухлину*) глиби́н-;

-**ый** інфільтрований.

ІНФІНІТИВ *у* діємі́сник.

ІНФОРМА́ЦІЯ (*дії*) повідо́мля́ння, □ відомо́сті.

ІНФОРМІ́РОВАТЬ інформ/увати, доводи- до відома, дава́- зна́- /інформа́цію/;

-**й** що /*m*ⁿ хто/ інформу́є ♦, зви́клий *i*, ра́дій поінформува́-, ~а́нт, ~а́тор/, *n*^к ~а́ційний, ~а́тив-, для ~а́ції, з ~а́цією про що;

-**йся/-ый** інформований.

ІНФРАСТРУКТУ́РА *n*^о геть усе для існува́ння грома́ди або суспільства.

ІОНІЗІ́РОВАТЬ: -**й** що йонізу́є, з-й ~ува́ти, ~а́тор, *n*^к ~а́ційний, ~а́тор-, ~ува́ль-;

-**ый** йонізований.

ІО́ТА: на -*ту* на ма́чину; **ни на но́ту** (*a*)ні на бо́лос, ані на ніго́ть.

ІПОСТА́СЬ по́стать, осо́ба, о́браз, *x*^а гіпоста́с; в -*си* в ро́лі, в ха́рактері, в по́статі.

ІППОДРО́М гіподром, бі́гвище, скако́ви-.

ІРОНІ́ЗІРОВАТЬ іронізу́вати, приправля- іронією, (*пишучи*) бра́- в лапки́; **и. над кем** підку́шувати, /підштри́ку- (сло́вом)/ *кого*, підсмішкувати́ся з *кого*;

-**й** що /*m*ⁿ хто/ ~у́є з *кого* ♦, зви́клий /схи́льний/ ~ува́ти (*з*), ра́дій підштрикну́-, схи́льний до іро́нії, ~а́тор, підку́шувач, підштрика́ч, *n*^к іро́нічний, підсмішливий, підсмішкува́тий, ~а́торськый, *о*. приправлений іронією.

ІРО́НІЯ *ф*^р підсміх, сі́ль [**приправля́ть -ией** *что* підсипа́ти со́ли куди].

ІСК: по іску на по́зов.

ІСКАЖА́ТЬ перекру́ч/увати, викривля́-, нівечи- (*факти*) робі́- з білого чо́рне; **и. пра́вду** криві́-проти пра́вди;

-**й** що /*m*ⁿ хто/ ~у́є ♦, зви́клий /маста́к/ ~увати, з-й /го́товий/ переку́рти-, ра́дій скалі́чи-, ~ува́ч, спотво́рю-, кру́гий, калі́чник, *n*^к криводзерка́льний, спотво́рюваль- + %, *p*^к спотво́рчий /-ливий/;

-**йся/-ый** переку́рчуваний, викривлю- /пере-/, спотво́рю-, нівечений, калі́че-.

ІСКАТЕ́ЛЬ: **и. прикля́чений** = **ищу́щий п.**

ІСКА́ТЬ переверта́ти догори но́гами (все на сві́ті), нішпо́ри-; & шука́ти го́стрым о́ком; **и. вче́рашній день** шука́- вітра в по́лі; **и. конта́ктов** *с кем* припи́туватися до *кого*, шука́ти конта́ктів з *ким*; **и. прикля́чений** робі́- аванту́ри; **на́чать и. (очима)** зашука́-, за́біга-; **ищите и обря́щите** шука́йте і зна́йде-, хто шука́є - зна́йде; **по чужім карма́нам** не **ищи** *n*^о лю́дяма у ру́ки не загляда́й;

ищу́щий що /*m*ⁿ хто/ шука́ ♦, за́йнятий по́шуком, зви́клий /*с-и*/ шука́ти, поклі́каний розшука́-, схи́ль- до по́шуків, шука́ч, по́шуковець, *n*^к

по́шукливий, нішпо́рли- /-око/ шука́цький, /по́гляд/ розгу́блений, (*чого* /*н. любови*/), спра́гне-, спра́глий, у по́шуках; © шука́ючи; -**й популярно́сти** честолюб, шука́ч сла́ви; -**й прикля́чений** шука́ч приго́д, аванту́рник, *е. знайди́бида*;

-**й чьего распо́ложения** запо́біга́ч ла́ски у *кого*, /забіга́йло, запо́бігливий/ **перед кем**;

-**й чьей ру́ки** завзя́вшись заручи́тися з *ким*;

-**ая нату́ра** неспо́кійна нату́ра;

иско́мый шу́каний, по́шукува- /від-, роз-/ ♦;

ПОИСКА́ТЬ: **каких п.** **каких** ма́ло, *n*^к ще той [плут, **каких п.** ще той дури́світ].

ИСКЛЮ́ЧАТЬ викля́чати, (*думку*) не припю́ска-, (*повтор*) пере́креслова-, *о. винси-* за дужки́, (*зі школи*) спи́сува-, *ф. виганя́-*, (*з гурту*) відлү́ча- від *чого*;

исключо́чая (*о*)крі́м, за ви́йком, (*кого*) *з. н*^іже *кто* [**и. бо́гов** *ніже* бо́ги]; **не исклю́чаяя** *с. н*^і без то́го, щоб [не **и. ви́пивки** не б. т., щ. ви́пити];

-**й** що викля́ча ♦, ра́дій /наста́влений/ ви́клячати, *n*^к несумі́сний з *чим*, © ви́кляча́ючи; -**й други́е вари́анты /реше́ния/** безальтерна́тивний;

-**йся/-ый** вилү́чуваний, спи́су-, пере́креслю-, ви́оджу-, відлү́чу- від;

ИСКЛЮ́ЧИТЬ (*з партії*) ви́чистити; **и. се́бя** (*з гри*) вилү́читись;

ИСКЛЮ́ЧЕНО: не **и. е^{см} ф^р** чо́го до́брого.

ИСКЛЮ́ЧЕНИЕ ви́ймок; за -**ием** = **исключа́я**.

ИСКЛЮ́ЧЕНО: **это и. о^к** про це не мо́же бу́ти **й** мо́ви.

ИСКЛЮ́ЧИТЕЛЬНО ви́нятково, осо́блі-, *ф^р* са́мий /-е́, -а́, -і/ то́бі [**и. де́ти** са́мі т., ді́ти], не звідки, а з *чого* [че́рпают **и. из я́мы** беру́ть не з., а з я́ми], © тільки (*те*) **й робить**, що [бу́л за́нят **и. едо́й** т. те **й робить**, що ї́сть, за́йнятий ли́ше ї́жею /де б по́йти];

ИСКЛЮ́ЧИТЕЛЬНЫЙ ви́ймко́вий, (*впадо́к*) осо́блі-.

ІСКОНІ́ сперво́віку.

ІСКОН́НІЙ (- *чвари*) да́вній, (*житель*) корі́нний.

ІСКОПА́ЕМЫЙ вико́пний, *р*^р допото́п-; -*ое* копа́лина, *и. допото́пна* істо́га.

ИСКОРЕНЯ́ТЬ викорі́н/ювати, корчува́-, викорчо́бу-, *о. вирива́ти* з ко́рнем, руба́- під ко́рніть, (*бур'ян*) поло-, ви́плюва-, (*хиби*) ліквідо́ву-, ви́нишу-;

-**й** що /*m*ⁿ хто/ ~ю́є ♦, з-й викорі́нити, за́йнятий ліквіда́цією, ~юва́ч, корчува́льний, полі́ль-, ліквіда́тор, *n*^к корчува́льний + %;

-**йся/-ый** корчо́ваний, викорі́ню-, викорчо́бу-, ви́плю-, ліквідо́(ву)-, по́лотий, ви́нищуваний;

ИСКОРЕНИ́ТЬ *ф^р* ви́рвати з м'ясо́м ♦;

-**ймый** ле́гко викорі́нований ♦, *n*^к викорі́нний; **трудо́но -ый** *ф^р* цупкий.

ІСКОСА зукоса.

ІСКРА: из -ры возгорітся пламя із іскри полум'я /шквал вогню/ повстане;

ІСКРЫ (в очах, з очей) каганці, зірки, свічки.

ІСКРЕННИЙ ревний, о. правдивий серцем.

ІСКРЕННОСТЬ: и. отсутствует щіре слово запёрто.

ІСКРИВЛЕНИЕ закривина (п^р м^н закривини).

ІСКРИВЛЯТЬ викривляти /пере-, с-/ , кривити, викривлювати;

—й що /м^н хто/ викривля $\diamond$, радий /з-й/ викривити, звійкий /схидьний/ викривля-, викривляч, п^к (ви)кривлющий, криву-, т. кривильний, о^к криводзеркаль- + %;

ІСКРИВИТЬСЯ викривитися $\diamond$:

—йся/-ый кривлений, викривлюва-, п^о викривле- /пере-, с-/ $\diamond$; —я кривулястий, кривулькава-; **ІСКРИВИТЬ(СЯ):** -вший(ся) $\diamond$; —я покривлений.

ІСКРИНКА жарінка.

ІСКРИТЬСЯ іскрити, сіпа- іскрами, виіскрюватися, (блискати) яскрити, (- вогні) вигравати;

—йся що іскрит $\diamond$, розіскрений, ф^р заяскрілий, п^к іскрістий, грайливий, іскромётний, о. у сій-ві іскор, сповитий снопом іскор;

ЗАІСКРИТЬСЯ заіскрити $\diamond$, (в очах) зажеврити;

—вшийся заіскрілий, зажевр- $\diamond$, $\emptyset$.

ІСКУПАТЬ (грѣхи) р^к покутувати /с+/, о. нести покуту за, відкуповува-; и. грѣх спасатися;

—й (грѣх) що /м^н хто/ покутує (грѣх) $\diamond$, радий нести покуту, обтяжений покутою, покутник, у^р ІСКУПИТЕЛЬ, о. на покуті; —й вину спокутливий;

—ый (с)покутуваний /відпо-/-;

ІСКУПИТЬ у^р відкупити $\diamond$, (чим) розплатитися [ты іскупишь здоровьем ти розплатишся здоров'ям]

ІСКУПИТЕЛЬ р^к Відкупитель, Спаситель, ф^р Спас [от Христа-Искупителя від Христа-Спаса].

ІСКУПЛЕНИЕ відпокута, не у^р викуп.

ІСКУСНИК: и. в чём майстер на що.

ІСКУСНО по-мистецьки, (брехати) гладко;

ІСКУСНЫЙ г. штудерний; сáмый и. о^к чісто проби; и. леже меткий до брехонь; и. мастер філігранний /ювелір-/ майстер, майстер тонких робіт.

ІСКУССТВЕННЫЙ штучний, (- ноги) протѣз-, (- квіти) рбле-, (діянт) фальшивий.

ІСКУССТВО: и. требует жертв успіх не лобить ледáчих.

ІСКУШАТЬ спокушувати, зваблювати, знажду-, о. вводити у спокус/у, (пробою) випробувати;

—й 1. що /м^н хто/ зваблює $\diamond$, ~ник, зваб-, пере-

лєс-, ф. звід-, зводитель, у^р ~итель, п^к ~ливий, звабл-, знадний, швидкий до зваби; 2. що /м^н хто/ випробує з-й випробувати, с-и в., випробувач, п^к= %;

—йся/-ый 1. спокушуваний, зваблю-, знажду- $\diamond$, 2. випробу-;

ІСКУШЕННЫЙ: и. опытом ф^р стріляний; $\diamond$.

ІСКУШЕНИЕ приваба;

ІСКУШЕНИЯ (життя) принади.

ІСПАРЕНИЕ о. випоти.

ІСПАРИНА пітнява, випотина, піт.

ІСПАРИТЕЛЬ випарювач, випарову-.

ІСПАРЯТЬ випар/ювати, випаровува-;

—й що /м^н хто/ ~ює, радий випарити, випарник, п^к випарний + %;

—ый випарований, випарову-, п^к випарний;

ІСПАРЯТЬСЯ випаровувати(ся), вивітрюватися, сходити парюю, (- запах) видихатися, (-лик) танути;

—йся/-ый що випаровує $\diamond$, випаровуваний, вивітру-, и. зникомий, п^к леткий.

ІСПЕЛЯТЬ попелити, спопеля-, о. пали- /оберта-/ на попіл;

—й що /м^н хто/ попелить $\diamond$, радий спопелити, п^к попелібдий, убивчий, нищівний, п^к вогнегріз-;

—й взгляд убивчий погляд.

ІСПЕЩАТЬ цяткувати, вицяткува-, мерѣжи-;

—й що /м^н хто/ цяткує $\diamond$, з-й поцяткувати, звійкий /маста́к/ цяткува-, зайнятий цятуванням, п^к цяткувальний;

ІСПЕЩАТЬ(СЯ) (світлом) промерѣжати;

—ый цяткований, мерѣже- $\diamond$ + **ІСПЕЩРЕННЫЙ;**

ІСПЕЩРЕННЫЙ промерѣжаний, розцяткува-; и. звѣздочками поцяткува- (зірочками).

ІСПИВАТЬ у^р > ВЫПИВАТЬ.

ІСПИСЫВАТЬ списувати /об-, по-/, розпису-;

—й що /м^н хто/ списує $\diamond$, радий пописати, звійкий розписува-, писець, писака, п^к = %, ± пишущий;

—йся/-ый списуваний /об-, роз-/-;

ІСПИСАТЬСЯ: -вшийся більше не з-й писати, п^о виписа-, $\emptyset$.

ІСПИТИЕ у^р випиття.

ІСПОВЕДНЫЙ (- щирість) сповідальний.

ІСПОВЕДОВАТЬ сповідати, (догми) сповідува-, визнава- дотриму-;

—й 1. що /м^н хто/ сповіда $\diamond$, годівий вісповідати, зайнятий сповіддю, сповідник, сповідач, 2. що /м^н хто/ сповідує $\diamond$, захоплений /полоне-/ вірою, (- теорію) визнавець, /релігію/ визнавець віри, вірянин, о. з вірою в серці;

♦♦♦СЯ сповідатися $\diamond$, (в церкві) іти до сповіди, и. розкрива- /ф. вверга-/ душу кому;

—йся/-ый 1. що сповідається, сповіданий, сповідальник, о. на сповіди, на духу, 2. сповідуваний,

визна-, дотриму- $\diamond$;

ИСПОВЕДАТЬСЯ вісповідатися;

-вшийся вісповіданий, $\emptyset$.

ИСПОВЕДЬ для -ди (місце) сповідальний.

ИСПОДВОЛЬ o^k без поспіху.

ИСПОДЛЮБЬЯ o^k спохмура.

ИСПОДТИШКА спотайна, о. під шумок.

ИСПОКОН: и. веків o^k спервовіку.

ИСПОЛНЕНИЕ: по -ни виконавши; об /по/ -ни доложити виконавши, повідомити; при -ни чего виконуючи що.

ИСПОЛНИТЕЛЬ ϕ^p реалізатор; слепой и. гвинтик; судейный и. судовиконавець.

ИСПОЛНИТЕЛЬНОСТЬ совісність, рівн-, служлив-, службістська струнка, /жилка/.

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ (- бюро) г. екекутивний, (- команду) re^i остаточ-, г. до виконання, $\odot$ акуратний, ретель-, старан-, рів-, служливий, запобідни-, запобігли-, ne^i вислужли-, ревнослужний, справнослуж-, службіст, $ж^i$ /~ка/.

ИСПОЛНЯТЬ виконувати, справля-, здійснюва-, робі-, уважа-, уволя-, учиня-, д. сповня-, ϕ^p відбува-, реалізува-, г. до виконання [много и. багато до в.]; и. бесполезную работу о. шукáčголки в сіні, коті- брус; и. весенние работы веснува-; и. возложенные на кого обязанности нести покладений на чий плечі хрест; и. все прихоти годі-, як болячці; и. должность ма-/заступа-/ посаду; и. чье желаніе чини- /вволя-/ волю чю; и. много обязанностей бу- за все /всіх/; и. непосильный труд працюва- без розгину; и. полезную работу робі- діло; и. прихоти уволюва- примхи; -яй! кому сказано?!, що я сказала?!

-й що /мⁿ хто/ виконує $\diamond$, з-й виконати, с-и виконува-, зайнятий виконанням, виконавець, виконувач, здійсню-, реалізатор, n^k виконавчий + выполняющий, n^pk для [бюро, -ее заказы бюро для замовлень], ϕ^p щоб виконувати [рабы, -ие все рабы, щ. в. все]; -й желаніе виконавець воли, радий вволити волю; -й полезную работу зайнятий ділом; -й работу виконавець роботи; временно -й обязанности тимчасовий заступник кого;

-ый виконуваний, здійсню-, справджу-, реаліз-, робле- $\diamond$; -ый под фаян підбайний;

ИСПОЛНИТЬ довести до діла $\diamond$, (волю) уволі-; (ряд задумів) ϕ . поробі-; и. обещаніе додерж- /дотрим-/ слова;

-имый легко здійснюваний $\diamond$, n^k здійснен-.

ИСПОЛНЕННЫЙ зроблений $\diamond$; и. цинизма зцинізова-; и. чувства собственного достоинства гідний себе, сповнений самоповаги;

ИСПОЛНЕНО: будет и. буде зроблено $\diamond$;

ИСПОЛНЯТЬСЯ виконуватися $\diamond$, (чим) переповнюватися, /- душу/ налива-; -яется викону-

вано $\diamond$;

-йся/-ый 1. що виконується, сповнюваний /пере- $\diamond$; 2. (- річницю) що мина $\diamond$, n^k близький, наступний, прийдешній; вскорє -я о. не за горами, p^k от-от-отній; -я сегодня (- свято) сьогоднішній;

ИСПОЛНИТЬСЯ: -вшийся $\emptyset$, (сон) справджений, (- дату) щойно минулий.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ: по -нии використавши.

ИСПОЛЬЗОВАТЬ використовувати, послуговуватися, користува-, користати(ся) / d^k с-/ з чого, (рештуки) утилізувати, зужиткову-, (засіб) практикува-, бра- /взя-/ на озброєння; вдаватися /вда-/ до, пускати /пусті-/ в діло, (собі на користь) дої- / d^k ві-/ кого; и. возможность не промину- нагоди; и. нестабильную ситуацию лові- рибку в каламутній воді; не и. пуска-/пусті-/ за вітром;

-й що /мⁿ хто/ використовує $\diamond$, з-й /з^r-й, радий, готовий/ скористати(ся) з, звиклий /с-и/ користати(ся) з, користувач, утилізатор, ϕ^p де утилізують [цех, -й мусор цех, де у. сміття]; -й в качестве з-й вживати як; -й возможность радий нагоді; -й по назначению $\odot$ використовуючи, як призначено; -й свойства користаю- із властивостей; -й служебное положение шукáčкористей на службі; -й метод практикант способу, що практикує спосіб;

ИСПОЛЬЗОВАТЬ використати, зужиткува- $\diamond$;
ИСПОЛЬЗОВАТЬСЯ використовуватися $\diamond$;
не и. дармувати;

-йся/-ый уживаний, використову-, зужиткову-, практиков-, утиліз- $\diamond$, n^k ужитковий, о. уже в ділі /в роботі, в дії/; -я по назначению у ділі як призначено; не -я гулящий, невживаний, безужитковий, ϕ^p мертвий [не -я фонд м. фонд], c^k гуляй- [гуляйполе].

ИСПОЛЬЩИК у. половинник.

ИСПРАВИТЕЛЬНЫЙ поправчий.

ИСПРАВЛЕНИЕ поправа; и. службы зⁿ службістика.

ИСПРАВЛЯТЬ лагодити, лади-, справля- /на-/, ремонтува-, о. лата- діри; и. должность бу- на посаді, обійма- посаду;

-й що /мⁿ хто/ лагодить +, зайнятий направою, здатний направити, ремонтёр, направляч /ви-/, лагодильник, n^k лагодильний + %; -й должность на посаді;

ИСПРАВИТЬ направити $\diamond$;

-имый легко виправлюваний $\diamond$, n^k поправ-, $\odot$ виправ-.

ИСПРАВЛЯТЬСЯ направлятися $\diamond$;

-йся/-ый ремонтований, направлю-, лагоджений, правле- $\diamond$.

ИСПРАВНО /-ный/ акуратно /-ний/.

ИСПРАЖНЕНИЯ d^a каки.

ИСПРАЖНЯТЬСЯ випорожн/ятися, ~яти шлунок, *д^а кака-, в. срá-*;

-йя випорожнюваний, зайнятий ~енням шлунку, *в. серун.*

ИСПРАШИВАНИЕ *ф^р* клопотання; **и. кредитов** к. про кредити.

ИСПРАШИВАТЬ *к^т* просити, клопотатися про що, запробувати;

-й = ходатайствующий.

ИСПУГ: **быть вне себя от -га** перелякатися на смерть; **от -га з (пере)ляку.**

ИСПУСКАТЬ випускати, (*звуки*) видава-, (*запах*) видиха-; **и. аромат** сходи-пахощами; **и. пар** парува-; **и. свет** світитися;

-й що /*м^н* хто/ видає $\diamond$, *п^к* *ф^і* випромінний, емісій- + %; **-й аромат** запашний, пахучий, запахущий, *о. із запахом*; **-й вздох** = **вздыхающий**;

-й вопль /крик/ = **вопя-**; **-й дух** = **умираю-**; **-й пар** що парує, повитий паром /клубами пари/;

-й свет = **светящийся**; **-й стон** = **стонущий**;

-ый (*звук*) видаваний, (*- свiтло*) випромiнно-; $\diamond$;

ИСПУСТИТЬ: **и. запах** видихати(ся); **-вший з. (- сiно +)** видиханий, вже без запаху.

ИСПЫТАНИЕ (*чого*) пробний камінь для чого; для -ия на пробу;

ИСПЫТАНИЯ (*трудности*) поневiрiння.

ИСПЫТАТЕЛЬ випробовець.

ИСПЫТАТЕЛЬНЫЙ пробний, випробуваль-, випробувчий [и. **срок** в. период].

ИСПЫТУЮЩИЙ (*погляд*) пильний, допитливий, запитли-, сторожкий, с. інквізиторський.

ИСПЫТЫВАТЬ випроб(ов)увати, робі-, іспит, надава- пробі, бра- на пробу, (*мужу*) терпі-, зазнава-, (*знегоди*) ма-; **и. конфуз** не зна- на яку ступі-; **и. на прбчность** *ф^р* пробува- на зуб; **и. невзгоды /лишения/** поневiрiтися /*д^к* попо-;

и. недостаток /нужд/ відчувати брак /потребу/; **и. радость** раді-серцем; **и. свою судьбу** гратися з вогнем; **и. судьбу** гратися з долею напереваги; **не и. недостатка в чём** мати досить чого; **не и. нужды ни в чём** ма- все, що треба;

-ает чувство облегчения кто *о. розвиднюеться* на серці кому;

-й 1. що /*м^н* хто/ випробує $\diamond$, зайнятий пробою, 3-й випробувати, с-и випробу-, випробувач, дослідник, *п^к* випробовець, *п^к* випробувчий + %;

2. що /*м^н* хто/ зазнає $\diamond$; **-й влечение** = **влекомый**;

-й влияние /воздействие/ під впливом /дією/; **-й голод и холод** голодний і холод-, в голоді і в холоді; **-й жажду** спраглий; **-й лишения** поневiрюваний; **-й наслаждение /удовольствие/** = **наслаждающийся**;

-й недостаток © відчувачи брак; **-й нужду** точений злиднями + **нуждающийся**; **не -й недостатка в чём** забезпечений чим; **не -й нужды ни в чём** забезпече- усім, чим треба, © усё йому й е;

-йя/ -түемый 1. випробуваний, досліджу- $\diamond$, (*учень*) экзаменб-, *п^к* підіспитний;

-йя/ -тываемый зазнаваний, звіду-, зажі-, відчу-, пережі-, пізна- $\diamond$;

ИСПЫТАТЬ витерпіти $\diamond$, (*погане*) випи-ківш гіркої; **и. вероломство** наковтатися гачків; **и. до конца** (*кепське*) *о. випити до дна*; **и. на себе /на собственном опыте/** зазна- /відчу-/ на власній шкурі; **и. на практике** спрактикува- /ві-/; **и. превратности жизни /судьбы/** буб- на коні й під конём; **и. счастье** ззна-щастя;

-вший что вже знайомий з чим, (*голод*) попомучений чим, (*горе*) навчений /битий/ чим, *і. дізнавєць, ъ*; **-й влечение** відчувши потяг; **-й на своём горбу** що витерпів на власній шкурі, знайомий з власного досвіду; **-й наслаждение** зазнавши втіхи; **-й нужду** попоточений злиднями; **-й удовольствие** от втішений чим;

ИСПЫТАННЫЙ (*пережитый*) зазнаний /ді-/. **ИССЕКАТЬ** висікати, вирізьблювати, (*капусту*) шаткувати;

ИССЕЧЬ: **и. в капусту** посікти на локшину;

ИССЕЧЕННЫЙ пошаткований, обшмига- $\diamond$.

ИССЛЕДОВАНИЕ & (*мала розвідка*) розвідочка; **без -ия** **вопрос** нельзя... не дослідивши питання, не можна...

ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ *о^к* дослідчий.

ИССЛЕДОВАТЕЛЬСТВО дослідництво.

ИССЛЕДОВАТЬ досліджувати, вивча-, аналізува-, студіюва-, експериментува-, стави-досліди, (*надра*) розвідува-, (*глибше*) глибше копа-;

-й що /*м^н* хто/ досліджує $\diamond$, для дослідження, зайнятий -ям, дослідник, експериментатор, розвідник, *п^к* дослідний, дослідницький, розвідчий, розвідувальний, дослідливий + %, © с-и $\diamond$;

-йя/ -ый досліджуваний, студійб-, розвіду- $\diamond$, *п^к* піддослідний, *о. призначе-* на досліди.

ИССТАРИ спрадавен.

ИССТУПЛЕНИЕ *п^о* несамовиття; **до -ия** до безпам'яті /упаду/, © аж очі рогом лізуть /полізли/.

ИССЯКАТЬ висихати, вичерпуватися, (*- сили*) танути, (*- джерело*) *р. висобуватися*;

-й/ -ый що вичерпується $\diamond$, вичерпуваний, височу-, *п^к* вичерпний, *о. майже вичерпаний*, на межі зникнення;

ИССЯКНУТЬ *ф^р* вигаснути $\diamond$;

-якший висохлий, вичерпаний, височе-, $\diamond$.

ИСТАСКИВАТЬ; ПОИСТАСКАТЬ попошморгати;

ПОИСТАСКАННЫЙ попошморганый.

ИСТЕКАТЬ витікати, вплива-, (*строк*) виходи-, (*час*) мина-збі-, гая-,; **и. кровью** кривавитися, збігати /сплива-/ кров'ю;

-й/ -аемый 1. що витікає $\diamond$, впливаний, с-и витікати, 2. що минає $\diamond$, закінчуваний [-й в зтом

году з. цей рік], 3. що /м^н хто/ сплива, спливанний; -й кровью спливаний кров'ю;

ИСТЕЧЬ: -ѣкший що минув $\diamond$, н^к витеклий, (час) минув-, збіг-, згаяний, $\diamond$; -й кровью знекрівле-.

ИСТЕРИКА: до истерика (хотіти) аж-аж-аж, що аж, так, що ну.

ИСТЕРИЧЕСКИ (кричати +) не своїм голосом; **ИСТЕРИЧЕСКИЙ** гістеричний, нервовий, несамовитий, с. божевільний; & гістерій-, с^о истерич-.

ИСТЕРИЯ н^{рм} гістерія.

ИСТЕЧЕНИЕ ф^р кінець [до -ия србка до кінця терміну] за -ием србка через кінець терміну; с -ием врємени з бігом /г. уплив-/ часу; по -ии србка /года/ як вийде термін /рік/, як минув термін /рік/; по -ии некоего врємени тріхи згодом.

ИСТИНА ф^р рація [это соответствует -не в цьому є р.]; и. в последней инстанции остаточна істина, о^к остання крапка над 'і'; в этом есть дбля -ны ж^м воно тріхи й правда.

ИСТЛЕВАТЬ зотлівати /ви-, пере-/ , тлі-. порохняві-;

-й що тліє $\diamond$, перетліваний, майже зотлілий, покинутий тліти;

ИСТЛЕТЬ перетліти, спорохняві-, взятися тліню $\diamond$;

-вший зотлілий /ви-, пере-/ , спорохняві-, взятий тліню, порохнявий, $\diamond$.

ИСТОКИ джерела, корені, ф^р коріння [и. этого явлення к. цього явища].

ИСТОЛКОВЫВАТЬ витлумачувати, тлумачи-, (сни) відгадува-;

-й що /м^н хто/ тлумачить $\diamond$, 3-й витлумачити, звійклий /с-и/ тлумачи-, тлумач, (-сни) відгадко, к^н відгадник, н^к тлумачний + %;

-йся/-ый тлумачений, витлумачува-, витовкмачу- /роз-/ , (сон) відгаду-.

ИСТОНЧАТЬСЯ тоншати, витончуватися.

ИСТОРГАТЬ викидати, вивергати, (звуки) видобува-, видава-; (вирува-) видира-; (слези) виклика-; и. слезы у кого н^о пробі- слезою кого;

-й 1. извергающий, 2. що /м^н хто/ видира $\diamond$, р-й відерти, звійклий видира-, рвач, рваль, (звуки) видобувач, видавач, 3. що /м^н хто/ виклика $\diamond$, 3-й вікликати, охочий виклика-, збудник, призвідець, спричинник; -й слезы збудник сліз;

ИСТОРГНУТЬ (слези) видобути, (зі себе) вилони-; $\diamond$;

-гший, -гнувший $\diamond$;

ИСТОРГНУТЬСЯ (з зурту) виламуватися; $\diamond$;

ИСТОРГНУТЫЙ відобутий $\diamond$.

ИСТОРИК & доісторик /= фахівець із доісторії/.

ИСТОРИЧЕСКИЙ (винаяткової ваги) епохальний.

ИСТОРИЯ о^к літописання, ф^р бувальщина, (вигадана) „якбитологія“; & доісторія, історійка,

ИСТОЧАТЬ виливати /роз-/ , лі-, ля-, точи-; и. аромат сходи- пахощами; и. своей милости на кого огрива- своєю ласкою кого;

-й що /м^н хто/ вилива +, готовий вилити, н^к щедрий на що, с^к -точивий [-й миро мироточивий]; -й аромат = испускающий а.; -й своей милости на щедрий своєю ласкою до, милостивець /добродійник/ чий; -й слезы 1. льющий с., 2. слезоточивий, к^к слезогінний;

ИСТОЧАТЬСЯ виливатися $\diamond$, (-події) мати місце, (-розмову) плестися;

-йся/-ый виливаний /роз-/ $\diamond$.

ИСТОЧНИК (знание) криниця; & праджерело; неиссякаемый и. богатства золотое дно; и. дохода $\odot$ жива копія; из ненадежного -ка (дизнается) жс. „під церквою“; база -ов джерельна база.

ИСТОШНЫЙ: и. крик роздері-душу-крик.

ИСТОЩАТЬ¹ (міло) випощувати, виснажу-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, покликаний /з-й/ виснажити, н^к виснажливий;

ИСТОЩИТЬ: -вший $\diamond$;

ИСТОЩАТЬСЯ виснажуватися $\diamond$, (-грунт) піснити, ~уватися;

-йся/-ый що випощується $\diamond$, виснажуваний, випощу-, (грунт) вироблю-, (запас) вичерпу-, о. щораз худіший /марні-, пісні-/ , на межі виснаження /вичерпа- +/, н^к вичерпний, $\odot$ доходяга, здохляг;

ИСТОЩЕННЫЙ випощений, г. недоживлений $\diamond$.

ИСТОЩАТЬ² > ТОЩАТЬ.

ИСТОЩЕНИЕ випощення +, $\pm$ ИЗМОЖДЕНИЕ; на грани -ия $\odot$ доходяга.

ИСТРЕБИТЕЛЬСКИЙ о^к нищительський.

ИСТРЕБЛЕНИЕ заглада, н^о вигуба, ф^р потала, наруга, поїд.

ИСТРЕБЛЯТЬ нищити, губи- вибавля-, винищува-, вигублю-, викоріну-, (людей) вимордovu-, вибавати, вигубу-, г. масакру-;

-й що /м^н хто/ нищить $\diamond$, звійклий винищувати, 3-й /готовий/ винищи-, зайнятий винищенням, винищувач /з-/ , нищитель, викоріновач, губитель, вигубник /з-/ , душоуб, н^к нищивний, знищуваль- /ви-/ , вигубчий /з-/ , вибав-, вигубливий + %, о гєній нищення;

-йся/-ый нищений, винищува- /з-/ , викоріну-, вигублю-, вимордovu-, вибі-, масакрo-;

ИСТРЕБИТЬ ф^р вилуштити, д. стеребі- $\diamond$.

ИСТУКАН: как и. (стояти +) задубило; сидеть, как и. сидіти як засватаний /-на/; стоит, как и. стоїть, як мальова-;

ИСТЯЗАНИЕ о^к замучування.

ИСТЯЗАТЬ катувати, мордува-, тортурува-, му-

чи- бра- на муки, смажи- на повільному вогні, здира- шкуру, залива- сала за шкуру;

--й що /м^н хто/ катусе ◊, звиклий /поставлений/ катувати, з-й /годовий/ вимучи-, кат, мучитель, катюга, нелюд, бузувір, шкуродёр, лютий звір, майстер тортур, інквізитор, н^к шкуродёрний, лютий + %, н! мучающий;

-ый катований, мордó-, тортурó-, піддá- мукам ◊.

ИСХАЖИВАТЬ виходжувати;

ИСХОДИТЬ о. попоміряти /ногáми/; и. что попоходи- по чому.

ИСХОД (змагань, виборів) з. вислід, ф^p спад [на -де нóчи на спáді /скінчү/ нóчі]; на -де на скінчү; на -де дней на схилі віку.

ИСХОДИТЬ¹ виходити, (- час) збігá-, (- запах) іті, літисся, розлива-; и. из чего ґрунтува- на чому, ф. відштóбхува- від чоґо; и. из душі ф. берги з нутра; -дяї из на підставі /ґрунті, бáзі/; --й 1. що виходить ◊, н^к вихідний, (баланс) кінцевий, 2. (запах) що йде ◊, поширюваний, розли-, 3. що ґрунтується ◊, ґрунтований;

-й из на підставі; -й из достовёрного истóчника вірогідний; -й из предположения ґрунтований на припущенні; -й от кого одержаний від.

ИСХОДИТЬ² виходити;

ПОИСХОДИТЬ² попоходити, попоміряти ногáми.

ИСХОДНЫЙ (- стадіо) матірній; (пункт) відправний, відправчий; и. пункт ф^p пусковий /старто-/ майданчик.

ИЩЕЛЯТЬ ціліти, гóї-, лікува-, відживля-, (враз) зніма- рукою;

--й що /м^н хто/ гóїть ◊, для лікування, зайнятий -ям, з-й зціліти, цілітель, лікар, ж. ескулап, н^к /засі/ цілющий, бальзамний, лікуваль-, помічний від, /аромат/ бальзаміч-, ф^p живлющий, /воду/ е. живий; -й дүшу душоцілющий;

-йся/-ый лікований, гóсений ◊;

ИЩЕЛИТЬ: -имый лóгко гóсений ◊, вигої-, вилкóв-, у^p зцілен-.

ИЩАДИЕ: и. яда дитя /виплід/ пékла.

ИЩЕЗАТЬ зникати, щезá-, тáну-, гіну-. іті на пропáсть /прахом/, зникá- як сніг навесні, (- слід) пропадá-, губитисся, о. обертá- в ніщó, розчиня- у прóсторі, (помалу) переводи-, (з голови) вивітрово- /д. з-/ , о. вигасáти, тикá- в пісок, ж^н утікá- [и. с глаз у. з очей]; и. из поля зрénия зникá- з очей; -ает различье стираються межі; & с. зникáти блискавкою;

--й що /м^н хто/ зникá ◊, зникóмий, запропáщуваний, вивітרו-, приречений пропáсти, майже зниклий, на межі зникнення, обертаний у ніщó, н^к запропáсливий, /- тині/ розтáваний, тáнучий, (хутко) мину́щий; -й в толпé прокóвтуваний юрбою; -й из пáмяти забúваний, вивітרו-; -й с

горизóнта вже майже за обрiєм; -й с лиця землі /со свéта/ майже зниклий з лиця землі; не -й вічно присутній;

ИЩЕЗНУТЬ запропáститися, кáнути в воду /Лéту/, мов крізь зéмку піті /провалитисся/, піті за водою /вітром/, відійті в небуття, (по)дітисся [и где всё -зло? де все й -ілося?], ф. злиняти, здимі-, запропáс-, р. знебúтисся, пощезнути, д. послізну-, (- слід) запáс-, ізслізну-; **исчез кто** одвіяло кого; и. без слéда /бесслéдно/ як у воду впáс-, пропáс-, як руді міші /-дá -ша/, зникну-, як бóлька на воді; и. вдалі віддалені-/з-/; и. в толпé загубитисся між нáтовпом; (з очей) зникнути з очей кому; и. с концáми піті як гóлка в сіно; **бесслéдно исчез кто** мов корóва язикóм злизáла кого;

-ни! (з очей) згинь-пропадй!;

-вший запропáлий, зник-, щез-, ъ; -й вдалі віддаленілий.

ИЩЕЗНОВЕНИЕ запропáщення.

ИЩЕРПЫВАТЬ вичерп/увати, (сили) висóтува-, (ґроші) вибирá-;

-й що /м^н хто/ вичерпуе ◊, з^г-й вичерпати, н^к /зміст/ вичёрпний, всесбiч-, пóв-, вичёрпливий, якнайповніший, якнайдоклáдні-;

-ающе вичёрпно ◊ → --й о. до наймёншої деталі;

ИЩЕРПЫВАТЬСЯ ~уватисся ◊, (- сили) тáнути, не ставá-, (- запас) вихóди-;

-йся що тáне ◊, вичёрпуваний, вибирá-, висóтува-;

ИЩЕРПАТЬ (сили) висóтати ◊;

-ый вичёрпний, о^к вичёрпанный;

-áвший(ся) ъ; -йся вичёрпаний, висóта- ◊.

ИЩИСЛЕНИЕ ф^p обрахóнок [рублёвое и. о. в рублях]; в рублёвом -ни обчислений в рублях.

ИЩИСЛЯТЬ обчисл/ювати. обрахóву- /ви-/ , вичислю-, вичисляти, (пудами +) подава- /фіксува-, запису-/ в пудах +; и. свой опыт годáми ма- за плечима рокі;

--й що /м^н хто/ лічить ◊, з-й ~ити, с-и ~юва-, для ~ення, зайнятий -ям, рахівник, ~ювач, ~ювальник, (рiч) лічиль-, н^к лічильний, ~юваль- + %;

-йся/-ый обчислюваний /ви-/ , обрахóву- /ви-, пере-/ , рахó-, перелiчу-, лічений ◊; -ый пудáми подаваний /запису-/ в пудáх;

-имый лóгко обрахóвуваний ◊, н^к злічен-, зчислен-.

ИТОГ: и. трудá дóробок, о. зажінок; в конéчнóм -ге після всьóго; по -ам чéго як підсумок чоґо.

ИТОГОВЫЙ сумарний.

ИЩАК & ішачура.

ИЩАЧИТЬ ішачити, о. не поклада- рук, робі- як віл /трактор/, пёр- плугá, тягну- вóза, р. гару-

ва-, ± ВКАЛЫВАТЬ;

--й що /м^н хто/ ішачить ◊, звиклий ішачити, ішак, о. день і ніч у роботі, тягловий кінв /віл/;
НАИШАЧИТЬСЯ попогнути спину ◊.

ИЩЕЙКА слідопит, слідчий пес.

К

К, КО ф^р для [принял к исполнению приняв д. виконання], на [к этому толкает что на це штовхає; слепой ко всему слепий на все]; к дождю (- погоду) на дощ; к лучшему на краще; ни к чему ні на що; к ногé! в^н до стопи кріс!; к но́чи під ніч; к п'яти годáм (засудити) на п'ять ро́ків; к са́мому ху́дшему (готовий) на найгірше; к то́му же та й те, ще й [он к то́му же врач він ще й лікар]; к ху́дшему на гірше; к чему на що [всё складывалось к то́му усé складалося на те], г. чому [приглядáтись чому].

-КА о^к-бо [пождіть-ка пождіть-бо].

КАБА́К б^р гарбуз.

КАБАКОВЫ́Й гарбузовий.

КАБАЛА́ ф^р зашморг.

КАБА́Н: дикий к. хёпер; & кабанчик.

КАБИНЕ́Т & кабинетик, кабинетище.

КАБЛУ́К: под -бм (у не́й) під пантофлю, (не в не́й) під п'ято́ю.

КАВАЛЕ́Р молодік.

КАВАЛЕ́РИЙСКИЙ вершницький.

КАВАЛЕ́РИЯ кінно́та.

КАВАРДА́К = БЕСПОРЯДОК.

КАВЕРЗНЫ́Й заковичний.

КАВЫ́ЧКИ: взя́тый в -ки залапкований [сло́во, -ое в -ки залапковане сло́во].

КАДИ́ТЬ кадити, кури-; (ім) звеличува- їх, кади́-тиміям /фиміам/ ім;

--й що /м^н хто/ ка́дить ◊, ра́дий накади́ти, кади́льник, о^к кади́й, н^к кади́льний.

КА́ДКА цебёр.

КАЁ́МКА > ОКАЁ́МКА.

КАЖДЫ́Й & щокóжний; к. по-свбему с ума́ схóдит ко́жен дуріе на свій лад, ко́жен ма́е свої прі́мхи /в. бздурі/; на -ого на бр́ята; на -ой страни́це щосторінки; в -ом но́вом ка́дре що-но́вого ка́дру; с -ым го́дом (менше +) що рік, то; всем и -ому (дату) ко́жному одні́му; всех и -ого ко́жного одні́го; в -ом но́мере щоно́ме-ра, щочисла́.

КАЗа́РМА кошара.

КАЗа́РМЕННЫ́Й каза́рмовий.

КАЗа́ТЬ; СКАЗа́ТЬ сказа́ти, у^р проректі, (не-вла́д) ля́пну-, бóвкну-, (рі́зко) рубну́-, (ма́ми) по-жалі́тися, (сло́во) ви́голосо́ити, (на ко́го) нагово-ри́-, нака́па-, донесі́ти; & ска́же, як ко́сою вко́-сить; не́чего с. нічо́го не ска́жеш; нема́ що ◊;

так с. ж^н як той каза́в, д. ти б каза́в; -и(те) по-жа́луйста ф^р скажи́[іть] на ми́лість, подума́еш!; скажи́ спаси́бо ма́еш ща́стя [с. с., что жив м. щ., що живий]; что ска́жет, е́сли... що бу́де ка-за́ти, як...; я Вам скажу́ в^{см} скажу́ я Вам, хоч вір-те, хоч – ні, пові́рте; с. то и то всё равно́, что не с. ниче́го ◊ те й те все одно́, що не с. нічо́го; **СКА́ЗАНО:** не в оби́ду /гнев, уко́р/ бу́дь с. не ма́й(те) цих слів за зле.

КАЗа́ТЬСЯ здава́тися, о^к ви́глядáти [-жется, здесь -ає, що тут]; -жется р. гада́ється; -жу́щийся що зда́ється ◊, га́даний, н^к уяв-, фік-тів-, ілюзо́р-, г. спові́д-, позі́р-, о. на ви́гляд; -йся ве́чно́стью до́вгий як вік.

КАЗЕ́ННЫ́Й ф^р держа́вний, (у збро́ї) гузовий; на к. счё́т ко́штом держа́ви /ска́рбу/, держа́в-ним ко́штом.

КАЗНА́ з^р скарб.

КАЗНАЧЕ́Й у. скарбник, скарбни́чий.

КАЗНАЧЕ́ЙСКИЙ (білет) держа́вної скарбни-ці, (вексель) від скарбни́ці.

КАЗНАЧЕ́Я ж^к скарбни́ча, ж^н скарбни́чка.

КАЗНИ́ТЬ стра́чувати, кара́- на го́рло /смерть/.

--й що /м^н хто/ стра́чує ◊, кат, кара́тель, з. кар-да́ш, н^к кара́льний (на го́рло), кара́тельный;

КАЗНИ́ТЬСЯ му́чити /кара́-/ себе́, му́читися, кара́тися (в ду́ші);

-и́мый (не на го́рло) кара́ний, (на го́рло) стра́-чува-, стра́тене́ць.

КАЗНОКРА́Д р^к скарбокра́д.

КАЗНЬ кара́ [египетская к. египетська к.]; сме́ртная к. кара́ сме́рти /на го́рло/.

КА́ЗУС ф^р шу́тка.

КА́ИНОВ (задум) душо́губний, зарі́зья́цкий, сме́ртно́сний.

КАЙМИ́ТЬ лямува́ти, обля́мову-.

КАК аж [стою, аж тут хтось...]; к. бы лёгко́ не дава́лось хоч як лёгко́ да́ється; к. бы не хоч як; к. бы не так та ба, де ж пак!, нема́ дурних!, ф^р а́якже!, сподіва́йся!; к. бы ни дела́л хоч як /хай як/ робить [к. бы ни упрáшивал х. як про-сить]; как бы то ни́ было хай там як, (чи) сяк чи так, як не е, що не ка́жть; к. бы э́то мог бы́ть он? де ж би це він?; к. бы я мог сме-я́ться? де ж би я смія́вся?; к. Вам /тебе́/ угдо́-но во́ля Ва́ша /тво́я/, як собі хо́чете /еш/; к. вдруг аж нара́з; к. ви́дно ма́бути, певно́; к. до-лжно́ бы́ть як ма́е бу́ти; к. же так? як та́кі так? к. и не́ было ко́го на́че лі́зень зли́зав; к. мо́жно бы́стрее /глуб́же, ра́ньше/ чимшви́дше /чимгли́б-, чимра́н(і)-/, к. якшви́дше /якгли́б-, якра́н(і)-/; к. мо́жно ча́ще чимча́стіш; к. нель-зя́ лу́чше як не ма́е бу́ти краще́, ф^р в са́мий раз; к. ни хоч як (там) [к. ни кру́ти х. як кру́ти]; к. ни доса́дно + хоч як при́кро +; к. ни бо́дрись х. як ба́дьори́сь; к. посмотре́ю коли́ подивлю́сь; к.

придётся як буде; к. раз о^к аж [зігнув аж уд-вбе]; к. скоро коли; к. так? а то як?, ф^p де ж?; к. так можна як такі [к. т. м. оставляя без присмотра? як такі лишати без догляду?]; к. только щойно [к. т. приеду щ. приїду], скоро-но, скоро [к. т. он скажет с. він скаже]; а к. же! р^е еге ж!, якрз!, ф^p де ж пак! [Чванитя: а к. же! Ефрейтор! Чванитя: де ж пак! Ефрейтор!]; а к. загорелись глаза у кого треба було бачити чи? очі; ну, к.? то й як?; а ты к. думал? а ти думав?, авжеж не як.

КАК-НИБУДЬ (абияк) ф^p як Бог пошлє.

КАК-НИКАК як не е.

КАКОВ: к. пастух, таков^о и стядо який пастух, така й чередá; к. привёт, таков^о и отвёт яка шана, така й дýка, який „Добрідень”, таке й „Доброго здоров’я”.

КАКОЙ: к. бы (то) ни был © хай який буде [к. бы злой ни был хай який злий буде]; к. же який то; к. ни есть який не е, хай який; к. у-годно будь-який, який хочеш, хоч /хай/ я.; ка-кой ужас /стыд, мёрзость, гад- +/ е^m це ж трé-ба!; вот к.! он який!; ни в какую хоч убий, хоч ти вми; -им ты был, таким ты и остáлся я-кий (ти) був, такий і досі; ни за -ие блага /дè-ньги, сокровища, коврижки/ нiзáщо в світі; чёрт знает к. з^о якé-такé казна-що.

КАКОЙ-ЛИБО: к.-л. другой який інший.

КАКОЙ-НИБУДЬ з^н якийсь там [не к.-н. обор-выш /замухрышк-а, захудалый/ не якийсь там драб /шибздик, затрушенный/]; не в к.-н. куди твоє діло [одёт не в каке-нибудь тряпье убраний к. т. д.]; не к.-н., а аж [запасів аж пер-ший ряд]; хоть к. абиякий; или ещё к.-н. ф^p абощо [красный и. е. к.-н. червоний абощо].

КАКОЙ-ТО: какой-то же якийсь-то [дóлжен быть какой-то же порядок має бути якийсь-то лад].

КАК-ТО ф^p аж ось, якось [к.-то в один пре-красный день аж ось одного разу]; к.-т. же я-кось-то [к.-т. же обойдётся я.-т. буде]; к.-т. раз аж якось [как-то раз я слышу аж якось я чую].

КАКТУС & кактусик.

КАЛАМБУРИТЬ ~ити, гра- словами, прикла-дá-прикладки; -й що /мⁿ хто/ ~ить ◊, готóвий закаламбурити, звидлий ~и-, майстер /меткий до/ каламбури-в, каламбурист.

КАЛЕЙДОСКОП (безлч) віяло [віяло шляхів].

КАЛЁКА ж^с калічка.

КАЛЁНЫЙ: -ое железó ф^p гаряче залізо /д/ ВЫ-ЖИГАТЬ/.

КАЛЁЧИТЬ калічити, нівечи-;

-й що /мⁿ хто/ калічить ◊, готóвий /з-й/ скалі-чити, калічник, костолом, (сам себе) саморуб, /на війні/ самостріл, н^к костоломний;

ИСКАЛЁЧИТЬСЯ: -вшийся скалічілий; **ПО♦♦♦СЯ** ушкоди- себе, н^{pm} скалічі-, ста- /зро-битися/ калікою;

-вшийся скалічілий, ◊.

КАЛИБРОВАТЬ: -й що /мⁿ хто/ калібрує, з-й відкалібрувати, для калібрування, зайнятий -ям, калібрувальник, н^к = %;

-йся/-ый калібрований.

КАЛЛИГРАФИЯ краснопіс.

КАЛОША: старая к. © старий баняк.

КАЛЬКУЛИРОВАТЬ: -й що /мⁿ хто/ ~ює, по-кликаний скалькулювати, ~ювальник, для ~яції, зайнятий -ією, (рлч) ~ятор, н^к ~яційний + %;

-ый калькулюваний.

КАЛЬЦИФИКАЦИЯ звáпнення /-іння/.

КАЛЯКАТЬ балакати, гомоні-, гóтори-, базіка-, теревéни-, перекидатися словами, н^з галү-балү, балу-балү;

-й що /мⁿ хто/ гóторить ◊, охóчий до гóтирок, балакун, базіка, © усé галү-балү та галү-балү.

КАМЁДЬ гýма, с^о гýма.

КАМЕНЁТЬ кам'яніти, камені-;

-й що кам'яніє, майже /мáло не/ скам'янілий, © кам'яніючий.

КАМЕНЬСТЫЙ (выгляд лица) г. боввануватий.

КАМЕННЫЙ: к. уголь г. тверде вугілля.

КАМЕННОУГОЛЬНЫЙ г. твердовугільний.

КАМЕНЬ: с -нем на сердце з важким серцем; -ни в печени н^б камінь печінок; -ни в почках камінь нирок; под лежачий к. вода не течёт під лежачий камінь вода не біжить;

КАМНИ: к. развалин грузі.

КАМНЕСЕЧЕНИЕ м^a рóзтин на камінь /на ви-лучення каменю/.

КАМПАНИЯ (військова) виправа; & н^к *кампа-нійний.

КАМУФЛИРОВАТЬ > МАСКИРОВАТЬ.

КАМУФЛЯЖ о. димовá завіса /заслона/, фіго-вий листок.

КАМЧАТКА (глушина) Кудкудáківка [в такую глушь? у таку-ку?].

КАМЫШ шувар, очерет.

КАМЫШЕВЫЙ очеретний.

КАНАДЕЦ о^к канадєць.

КАНАДСКИЙ канадійський.

КАНАЛ з. перекін.

КАНВА (сюжетна) лінія, о. „кривá напруги”.

КАНДЕЛЯБР ставнік.

КАНИКУЛЫ вакації.

КАНИКУЛЯРНЫЙ вакаційний.

КАНИТЕЛИТЬСЯ марудитися, воловоди-, мо-рочи-, розводи- з, вози- як кіт із салом, марну-вати час; не к. бра- бика за роги;

-йся що /мⁿ хто/ ~ться ◊, звидлий /с-и/ волово-дитися, маруда, марудник, забара, загáйко, н^к марудливий, забáрли-, воловдистий.

КАНУН день перед *чим*, *ф*^p надвечір'я [к. праздника святковіе н.], *м*ⁿ передодні [п. свята].

КАНУТЬ (*в воду*) піти, пірну-, впас-; к. в Лету /в вєчність/ піти /відійти/ в засвіти, *ж*^m піти під шум, перевєстися на попіл; к. в прошлое відлєтїти; как в воду -ул (як) під шум пішов; как бѹдто -ул в воду нїче за сім земєль пішов; -вший $\diamond$; -й в Лету *ф*^p забутий.

КАНЦЕЛЯРИСТ *i*^c підписок, *ж*^m писарчѹк.

КАПАТЬ крапати /-отї-/ , капа- /-отї-/ , ляпа-, *з*^o цяпа- /-отї-/ , *n*^o кап [кран -ает кран кап та кап]; не каплет над кем (дош) за шїю не лє кому; -й що капа $\diamond$, призначений капати, для капання, зайнятий -ям, капальник, *n*^k капальний, крапотливий, ляпотлі-, © знай, кап та кап;

КАПНУТЬ (*за щось*) перепастї $\diamond$.

КАПЕЛЬКА: до (последней) -ки до (останньої) крихти /крихтіни/.

КАПИТАЛ *ф*^p копїйка [жить с -ла жити з -ки]; основної к. істинні грбші, іста, стовп; уставної к. установчий к.

КАПИТАЛООБРАЗОВАНИЕ капїталотворєння.

КАПИТЕЛЬ (колони) б' навєршя.

КАПИТУЛЯЦІЯ капїтулювати /*o*^k с~/, здаватися, складати зброю;

-й що /*м*ⁿ хто/ ~ює $\diamond$, готовий /з^m-й/ скласти з., з^r-й на капїтуляцію, капїтулянт, *n*^k капїтуляційний.

КАПЛЕОБРАЗНЫЙ на взір краплї, краплистий.

КАПЛЯ капка, ляп-, (дрібка) крихта, (сумніву) крихта, тїнь [без -ли сомнєня без -ні с.], *ф*^p ріска [во рту -ни -ли ні ріски в ротї]; как две -ли воды (похобж) око-в-око (подібний); к. в -лю око-в-око; к. по -ле © кап-кап та кап-кап; по -ле по краплїні.

КАПРИЗ: по -зу судьбы з прїмхи /прїмхою/ долї.

КАПРИЗЫ забаги, з. вибаги $\diamond$

КАПРИЗНИК коверзун, перебєндя, с. варївода.

КАПРИЗНИЧАТЬ комизитися, верєдувати, коверзу-, капризу-, витребєнкувати, круті- нбсом, шукá- кістки в молоці; к. при выборе чего перебирати *чим*;

-й що /*м*ⁿ хто/ верєдує $\diamond$, розверєдований, схїдь- верєдувати, верєдун, коверзун, верєдїй, верєдá, комизá, перебєндя, верєднік, верєдуля, капризу-, с. варївода, *n*^k верєдливий, забáгли-, прїмхлі-, комїзли-, хїмєрний;

ЗАКАПРИЗНИЧАТЬ розверєдуватися $\diamond$;

-вший $\diamond$;

РАСКАПРИЗНИЧАТЬСЯ: -вшийя розверєдований $\diamond$.

КАПТЕНАРМУС комїрник.

КАПУТ АМБА, гаплик; к. кому (емѹ, ей) та й по кому (по нѹому, по нїй).

КАПОШОН & каптурєць.

КАРА (стягєння) покарання, (дїя) покарання.

КАРАБКАНЬЕ дряпання /терєбка-/ (вѹру), *o*^k верходряпанє.

КАРАБКАТЬСЯ терєбкатися, видирá-, видряпува-, д. чаряпка-, (вѹру) п'ястїся, дєр- /дряпа-, лїзти/ (вѹру);

-йя що /*м*ⁿ хто/ дерється $\diamond$, с-и дєртися, верходряп, верхолáz, дряпєць, *o*^k деручий (угѹру), *p*^k терєбкѹ-. © у русї вѹру, дєршїся вѹру; умєло -я деручий.

ВСКАРАБКАТЬСЯ вїтерєбкатїсь $\diamond$.

КАРАКУЛЬ смѹшок.

КАРАКУЛЕВЫЙ смѹшєвий.

КАРАПУЗ прїзємок, пузáнчик, з. карапуз.

КАРАТЬ карáти, о. завдавати карї;

-й що /*м*ⁿ хто/ карá $\diamond$, звїклий карáти, рáдїй карáра-, карáтель, карáльник, з. карáш, *n*^k карáльний [-й меч к. меч], кародай-; -щя деснїца *y*^p карáюча /кародайна/ деснїця; -йя/-ый караний.

КАРАУЛ: хоть к. кричї хоч ляж та й плач.

КАРАУЛЬНЫЙ: -ое помещєние вартївий.

КАРАУЛИТЬ вартувáти, чатувá-, стерєгтї, охороня-;

-й що /*м*ⁿ хто/ вартує $\diamond$, постáвлений на варту, покликá- стерєгтї, вартовий, вартівник, охоронєць, стѹрож, *n*^k охорончий, о. на вартї /стїйці/, на сторѹжі.

КАРѢТА (дорожя) ридвáн.

КАРѢТНЫЙ: к. сарáй возівня.

КАРИКАТУРА: к. на кого-то *ф*. теж менї *хтолю* [к. на устáв т. м. статѹт].

КАРКАС (воза) снасть, (конструкції) кістяк.

КАРКАТЬ крякати, крѹка-, (- людей) кїрка-, роззявля- пєлькѹ;

-й що кряка $\diamond$, звїклий крякати, рáдїй закрїрка-, крякало, крѹкало, кїркало, © знай, кру та кру.

КАРЛИК кордѹпель, кордѹплик, зⁿ шїбзд-, недѹмірок; & *o*. карлѹ.

КАРЛИКОВЫЙ карлуватий $\diamond$.

КАРМАН: по нашєму -ну на нашу кишєню; не по -ну кому не по зубáх, не на чїю кишєню, (купїв би, та) купїло прїтупїло, © цїна кусáється; держáть в -áне мáти в кишєні /в кулаці, за пáзухою/.

КАРМАННЫЙ (критик) власнохáтнїй, кѹшлєний.

КАРНИЗ з. (віконний) прїмурук.

КАРТАВИТЬ гаркáвити;

-й що /*м*ⁿ хто/ гаркáвить, *n*^k гаркáвий, *i*. гаркáвєць, гаркѹн, гаркѹша.

КАРТѢЖНИК картографїй.

КАРТИНА *ф*. мальовїдло, (панорама) видѹвище, (фантастична) видїво; ужáсная к.! © нехáй би мої бчї нїкѹлі не бáчили!.

КАРТІНКА: как к. /как на -ке/ як намальований, © вицяцько-.

КАРТІШКИ картенята.

КАРТОЧКА: пошто́вая -ка поштівка.

КАРТОЧНЫЙ картяний; к. до́мик хатка з карт, п. мильна бульбашка.

КАРТОШКА: нос -ой кірпа, бульба́стий (бульбува́-) піс.

КАРЬЕ́Р: с ме́ста в к. про́сто з мо́сту, спрожо́гу, з поро́га /копита́/.

КАРЬЕ́РА & н^к *кар'еристичний [к. гін].

КАРЬЕ́РИСТ ф. г. кар'ерович, о. ловець чинів.

КАСА́ТЕЛЬСТВО доті́чність.

КАСА́ТЬСЯ торка́ти(ся), дотика́ти(ся), (кого) стосува́тися до /обходи́ти/ кого, д. ті́кати́ся /ті́чи-/ (до) кого /п^ф ті́чється, ті́чився/; (теми) зверта́- до чо́го, переска́кувати на що, (п^{па} п^ф) ті́кати́ся [каса́ється ті́чється]; мене́ /егó +/ не -а́ється мені /йо́му +/ ма́ло діла до; ко́го -а́ється? до ко́го ча́рка п'я́ється?; э́то Вас не -а́ється Ва́ше діло - сторо́на, е^о це у ва́шу зада́чу не вхо́дить; что́ -а́ється мене́ що до /як на/ ме́не; не -а́ється ко́го не про ко́го [бу́дто е́ё не -а́ється на́че не про не́ї]; а что́ каса́ется че́го, то ф^п а що вже до чо́го, то [а ч. к. гла́з, то... а що вже до оче́й, то...]; не -о́сь ко́го не обходи́ло;

-я́ся що стосу́ється до ◊, п^к приче́тний /доті́ч-, стосóв-/ до, п^р стосóвно до, відно́сно, що́до [наме́к, -я мене́ на́тяк що́до ме́не]; а что́ каса́ется ко́го/че́го що́ ж до /що́ждо/;

-ый/-я́ся доті́каний, то́рка-, че́рка-, зачі́па-, стосóв- ◊, п^к доті́кака́льний, доті́ковий;

КОСНУ́ТЬСЯ: э́сли -е́тся че́го ж^м як до чо́го при́йде́ться /припаде́/; э́сли бы́ -у́лось якби́ до чо́го дійшло́ся.

КА́ССА: к. взаимопо́мощи г. ка́са самопо́мочі, ж^м самопо́міч.

КАССІ́РОВАТЬ ю. касува́ти, ска́сову-, г. унева́жно-, д. канцелю́-;

-й що /м^н хто/ касу́е ◊, поклі́каний /з^г-й, ра́дій/ касува́ти, касато́р, п^к касаці́йний;

-ый касований, ска́сову-, унева́жно- ◊.

КАСТРІ́РОВАТЬ каструва́ти, стерилізува́-, ви́чища-, валаша́-, знеплі́дноува́-;

-й що /м^н хто/ ~у́е ◊, поклі́ка- ~ува́ти, за́йнятий ~а́цією, ~а́гор, валаша́ль, валаша́льник, ~ува́ль-, п^к валаша́льний + %;

-я́ся/-ый кастрòваний, знеплі́дно-, ви́чищу- ◊.

КАТА́ЛКА (штита́льна) ви́зочок.

КАТАПУ́ЛЬТІ́РОВАТЬ(СЯ) катапу́льт/ува́ти(ся);

-й що /м^н хто/ ~у́е, при́зна́чений катапу́льтува́ти, п^к катапу́льтаці́йний, для катапу́льтаці́;

-я́ся/-ый катапу́льтòваний, зму́ще- катапу́льтува́тися.

КАТАСТРО́ФІЧЕСКИ (браку́е) до за́різу;

КАТАСТРО́ФІЧЕСКИЙ: в -ом положе́нні *кто* горі́ть землі́ під нога́ми у ко́го.

КАТА́ТЬ (тісто) кача́ти, ви́качува́ти, (у валки) валкува́-, (ста́ль) вальцо́ва́-, (авто́м) возі́-, (е-нергі́ю діяти) ф. шпа́ри-;

-й що /м^н хто/ кача́ ◊, ра́дій ви́качати, за́йнятий кача́нням, ката́ль, возі́й, возі́льник, вальцова́ль-, (повста́) папова́л, валя́льник, (бі́лизну) ката́льник /ж^с -ни́ця/, п^к ката́льний, вальцова́ль- + %;

-ый качаний, ката́-, ва́ля-, вальцо́ва-.

КАТА́ТЬСЯ кача́тися ◊; как сы́р в ма́сле к. жи́ти як у ра́б; к. на ко́ньках бі́га- на ко́взанцях; к. со́ сме́ху, рва́- бо́ки, ляга́- від сме́ху, регота́- до упа́ду; люби́шь к. - люби́ и са́ночки возі́-ть люби́ш ї́зди- - люби́ й са́нчата возі́-; как сы́р в ма́сле -а́ється як ва́реник у смета́ні пла́ва; -я́ся що кача́ється ◊, зви́клий ката́тися, запро́шений поката́-, пасажи́р, г. прогу́льковець, о. на прогу́льці /прогу́лянці/ + -ый; -я на ко́ньках ко́взаня́р, бігу́н на ко́взанцях; -я со́ сме́ху © з ди́кми Гомері́чн-/ сме́хом, ляга́ючи від сме́ху.

КАТЕГО́РИЧЕСКИ ф^р ру́ба.

КАТЕХИ́ЗИС г. кате́хизм.

КАТИ́ТЬ коті́ти, суну́- ко́том; кати́! манджа́й!; -ти́ домо́й! маха́й до́дому!;

-й що /м^н хто/ ко́тять ◊, поклі́каний /з-й, з^м-й, годóвий/ покоті́ти, за́йнятий ко́том, коті́й, п^к коті́льний;

КАТНУ́ТЬ в. махну́ти [-е́м за́ город -і́м на при́рбду /за мі́сто/].

КАТИ́ТЬСЯ коті́тися, ско́чува-, ко́тять, суну́-ко́том, (- ві́з) і́ха-, (- слю́зи) текта́, (- голо́ви в бо́ю) ле́ті- з плі́ч; к. по на́клонно́й плóскости о. ско́чувати́ся у при́рву; шаро́м к. як по ма́слу йти;

-я́ся що /м^н хто/ ко́тять(ся) ◊, ко́чений, ско́чува-, з^м-й /поки́нутий, с-н/ ко́тяться, (рі́ч) покотьо́ло, о. колобо́к, п^к коткі́й, котко́чий, перекоті́стий, © ко́том; легко́ -я покотю́чий; -я гра́дом пот © пі́т стру́мко́м; -я по на́клонно́й плóскости ко́чений /ско́чува-/ у при́рву /по похі́лій площі́ні/; -я по́д гору © ко́том з гори́.

КАТО́К д. ко́взани́ч.

КАТО́РЖНЫЙ о^к каторже́нний, і^с кана́льський.

КАТУ́ШКА шпу́ля, шпу́лька; на всю кату́шку на весь за́ряд /диск/, на всю коту́шку /поту́гу/.

КАТУ́ШЕЧКА шпу́лечка.

КА́ФЕДРА кате́дра, (пропові́дника) г. пропові́да-льни́ця.

КА́ФЕДРА́ЛЬНЫЙ: к. собо́р кате́дра, кате́драл, с^о кафе́дральний собо́р.

КАЧА́ЛКА крі́сло-колі́ска, к. колі́ска.

КАЧА́ТЬ го́йда́ти, хита́-, ви́хитува́-/роз-/; ви́гойд-у-, ко́ліса́ти, (голо́вою) кру́ті-, (уто́пленого) трусі́-; к. голо́вий о. кив-кíв голо́вою; к. го-

ЛОВОЙ ПО ПОВОДУ чого обцмакувати що;
 -й що /м^н хто/ гоїда́ ◊, покліканий /з^н-й/ по-
 гоїда́ти, звіклий гоїда́-, для гоїдання /помпу-
 ван-/ , зайнятий -ям, колісалець /ж^с -лка/, (пом-
 ною) помпувальник, п^к колівальний, колісаль-,
 гоїдаль-, помпуваль-, р. гоїдлівий + %; -й го-
 лово́й © кив-ків голово́ю, хита́ючи г.;
КАЧА́ТЬСЯ (без утину) вигойдуватися; ◊;
 -йся/-ый гоїданий, коліх-, коліс-, хит-, похи-
 тув- /ви-/ , помпов-, п^к хиткий, хилит-, хитли-
 вий, гоїдлі-, погоїдли-, (човен) перека́дистий,
 © знай хить та хить;
КАЧНУ́ТЬСЯ хитну́тися ◊; -ись ча́шки весо́в
 -ись ша́лки терезі́в.
КАЧЕСТВО: в -ве (- живих осіб) в характері, в
 ролі, (- речи) у формі [в -ве приложєния у ф.
 додатку]; по -ву я́кістю; **отлічно́го -ва** о. хоч
 на виставку.
КА́ЧКА (на морі) хитани́на, р^к хитанка.
КА́ША (в голові) лемішка; **к. во рту у кого** мов
 ключа жу́е хто.
КА́ШЛЯТЬ: -й що /м^н хто/ ка́шля ◊, розка́ш-
 ляний, ду́ше- /обтя́же-/ ка́шлем, бухика́ло, п^к
 кашлі́вий, о. з ка́шлем, у нападі ка́шлю, п^к ка-
 хи-кахи; -й **старі́к** старий з ка́шлем, кашлі́вий
 старича́н;
ЗАКА́ШЛЯТЬСЯ розка́шлятися, закахика́тися;
РАСКА́ШЛЯТЬСЯ: -вшийся розка́шляний, ◊;
КАШЛЯ́НУТЬ & кашельну́ти.
КАЮ́К (кому) гапли́к, + КАПУ́Т.
КА́ЯТЬСЯ ка́яться, розка́юва-, (з досадою на се-
 бе) куса́ти /гриз-/ лікти;
 -йся що /м^н хто/ ка́ється ◊, з^г-й покáються, зві́к-
 лий ка́я-, поку́тник, покая́н-, ка́ятник; п^к поку́т-
 ний, покая́нний, © розка́я-, о. з поку́тою /каят-
 тям/ (у серці);
ПОКА́ЯТЬСЯ (визнати вину) повині́тися, ф^р
 вда́ри- у груди; ◊;
 -вшийся розка́яний, ◊.
КВА́ЗИ- ніби- [квазичу́єний нібичу́єний].
КВА́КАТЬ кумкати, кря́ка-, кря́ка-, скреко́та-, с^o
 ква́ка-;
 -й що кумка́ ◊, кумка́ло, ква́кало, скреко́ту́н
 /ж^с -ту́ха/, кря́ка, кря́ківка, © знай кум та кум
 /ква та ква/.
КВА́ЛИФІЦІ́РОВАННИ́Й о. підку́тий (на всі
 чоти́ри).
КВА́ЛИФІЦІ́РОВАТЬ кваліфіку́вати, підко́-
 ву-, (дії) розці́ню-;
 -й що /м^н хто/ кваліфіку́є ◊, з-й розці́нити,
 зві́клий розці́нюва-, п^к кваліфіка́ційний + %;
 -йся/-ый кваліфіко́ваний, розці́ню- ◊.
КВАНТЮ́ЩИЙ ф^і квантува́льний.
КВА́РТИ́РА мешкання, (невелика) малометра́ж-
 ка; ча́стная к. ф. прива́тка.
КВА́РТИ́РНИ́Й (- кризу) житловий.

КВА́РТИРОВА́ТЬ мешкати, квартирува́-, ви-
 найма́- мешкання;
 -й що /м^н хто/ мешка, квартира́нт, мешкане́ць,
 (по)жиле́ць, з. комі́рник, п^к за́мешкалий, о. на
 мешканні, на кварта́рі.
КВА́РТИРОВА́ДЕ́ЛЕЦ /КВА́РТИРОХО́ЗЯ́-
И́Н/ власник кварта́ри.
КВА́СИТЬСЯ квасну́ти, квасні́ти, виква́шувати,
 квасі́тися;
 -йся що квасне́ ◊, покі́нутий квасну́ти, кваше-
 ний, виква́шува-, підда́ва- квашенню, п^к квас-
 ний;
 -вшийся кваше́ний ◊, ◊.
КВАСЦЫ́ кі́слий ка́мінь.
КВА́ШНЯ́ © лемішка.
КВІТА́НЦІ́Я квітко́к, г. поквіто́вання; по -ци
 на квітко́к /квітанці́ю/.
КВІТА́ТЬСЯ квіта́тися;
РАСКВІТА́ТЬСЯ розквіта́тися, зрваншува́-,
 відпла́ти-, бу́ти квіт(и) [ми квіти].
КЕ́ГЛИ г. кру́гли.
КЕ́МПІНГ шатрува́ння.
КЕРОСІ́НЩИ́К п. під'ю́джувач, підбехту-, під-
 штрика́ч, підштрика́ло.
КІВА́ТЬ кива́ти, хита́-, п^ф кив;
 -й що /м^н хто/ кива́ ◊, киву́н /ж^с -у́ха/, © знай
 кив та кив; -й **голово́й** зві́клий хита́ти голо-
 во́ю, киву́н, ф^р покива́н, © кив-ків голово́ю.
КИ́ДА́ТЬ кидати, мета́-, шпу́рля-, ве́рга-, шви́р-
 га́-, п^ф кидь;
 -й що /м^н хто/ кида́ ◊, зві́клий /с-и/ кида-, по-
 кліканий /з^г-й, з^м-й/ кину́-, кидальник, киду́н,
 киде́ць, киді́й, мета́льний, шви́ргу́н, п^к кидаль-
 ний + %, © знай кидь та кидь;
 -йся/-ый киданий, ве́рга-, шви́рга- ◊;
КІ́НУТЬ: -ули /-уло/ кину́то;
ПЕРЕКІ́НУТЬ ф. перефутбо́лити ◊.
КІ́НЕМАТО́ГРАФІ́СТ праці́вник кіна[о], ф.
 кіноро́б, кіно́шник.
КІ́НЖА́ЛЬЧИ́К кинджа́лик.
КІ́НОВА́РНИ́Й р^к цино́берний.
КІ́НОВА́РЬ цино́бра.
КІ́НОСЪЕ́МКА фі́льмува́ння; де́лать -ку фі́ль-
 мува́ти.
КІ́НОСЪЕ́МОЧНИ́Й фі́льмува́льний.
КІ́НОШНИ́Й кіно́шни[і]й.
КИ́ПЕ́НИЕ о^к кипі́нь.
КИ́ПЕ́ТЬ кипі́ти, закипа́ти /ви-/ , (аж) пі́нити(ся),
 булькоти́ти, клеко́ти-, с. кипі́- кипнем; п. бурха-,
 бурхоти́-, нуртува́-, вирува́-, (-життя) клеко́ти-,
 ході́- ходо́ром, (- пристра́сті) о^к шкварча́-; &
 кипі́- життям; **к. в котле́** варі́тися в казані́; **к.**
стра́стий колоти́-; -е́ли стра́сти колоти́ло-;
 -й що /м^н хто/ кипі́ть ◊, поста́влений /зали́ше-/
 кипі́ти, майже заки́плий, у ста́ні кипі́ння, за́пі-
 нений, вкритий піно́ю, (у чім) ва́рений, перева́-

рюва-, *п*^к кипучий, кипл[']я-, булькоті́-, булькітливий, (*казан*) (вже) закипівий /забулькоті́-/ , майже закипі-, (- *море*) розшалі-, розбурханий, розгойд-, розбуруне-, бурхливий, (- *пристрасті*) розбуялий, © от-от закипіть; -й **гнівом** розлбчений, пойнятий гнівом; -й **страстями** колотливий, колбчений пристрастями; -**ая вода** окріп, кипень, вар, кип'яч;

ПЕРЕКИПЕТЬ (- *емоції*) відшумувати, вишумі-, *г*. вишумува-, вишумитися;

-**вший** перекипівий, вишумі- $\diamond$, $\emptyset$.

ВСКИПЕТЬ (*гнівом*) спалахнути;

КИПУЧИЙ гейзерний, (- *діяльність*) невсипучий.

КИПЯТИТЬ (*воду*) кип'ятити, перевар'юва-;

-й що /*м*^н хто/ кип'ятить $\diamond$, покликаний переварити, взявшиш прокип'яти-, переварювач, зайнятий кип'ятінням, (*річ*) кип'ятільник, *п*^к кип'ятільний;

КИПЯТИТЬСЯ (- *воду*) кип'ятитися, переварюва-, *п*. гарячкувати, нервуватися, *г*. денервува-, *о*. лізти на стінку, вогнем /приском/ сипа-;

-йся/-**ый** що ~юється $\diamond$, кип'ячений, переварюва-, денерво-, рознерво-, звиклий гарячкувати, готовий ліз- на стінку, *п*^к нервовий, *з*. завбітий, © аж приском сипле.

КИСЕЙНИЙ: -**ая бáрышня** *г*. капелюшкова пánна.

КИСЛІЙШИЙ кислим-кислий, кислий-прекис-

КИСЛО-СЛАДКИЙ винний.

КИСЛЫЙ квасний; & ^аквасненький.

КИСНУТЬ кваснути, квасніти, *п*. нудити світом;

-й що /*м*^н хто/ квасне $\diamond$, залишений к., майже скислий, ще трбхи й кислий, у процесі скисання; -**не овощи** квасиво.

КИСТЕВІДНИЙ (- *ягоди*) *р*^к гронувагий, гроніві-, *п*^к (*цвіт*) кит(ч)астий, (- *кукуруду*) волотистий, © гронами, китицями.

КИСТЬ *а*^н п'ясть, (*малярá*) квач, квачик; & китичка.

КИЧИТЬСЯ гнути кірпу, чванитися, хизува-, принди-, високо нестїся, вихвалїя-, бундбóчи-, *г*. радува- *чим*;

-йся що /*м*^н хто/ чваниться $\diamond$, східьний /звиклий/ *п*., сповнений чванства, чванько́, принда, хвалько́, *п*^к чванливий, чваньковитий, пиха́-, хизува́-, гордопїшний, зарозумлий, *д*. фудульний, *о*^к чванистий. *о*. з пихо́ю в серці.

КИШЕТЬ кишїти, (рбсм) роїтися, комаши-, муравлі-; **так и -йт** (*кишмя*) аж роїтися;

-й **чем** що кишить від *чого* $\diamond$, *п*^к рїйний, закипівий, © як комашні /оселїдців/ *чого*, аж кишить від *чого*; -й **червїями** хробачливий, © аж кишить від червї;

ЗАКИШЕТЬ ϕ ^р зарясніти $\diamond$.

КИШЕЧНИК *к*. кишкї.

КИШКА (*пожжежна*) рукав; **к. тонка** /слаба/ пороу /дўху/ не стáне, жи́ла тонка́.

КИШКООБРАЗНИЙ *у*. кишкувагий.

КЛАДЕЗЬ: **к. мудрости** криниця мудрости, © жива́ енциклопедїя.

КЛАДКА (*кам'яна*) вїкладка.

КЛАДОВАЯ *г*. кладївка.

КЛАН & *п*^к *клановитий /= на взір клáну/.

КЛАНЯТЬСЯ уклонїтися, розклáнува-, (*кому*) клáня- до *кого*, (*навзаєм*) відклонїя-; **зёмно к.** *з*^р вигина́ти кáрк(а);

-йся що /*м*^н хто/ вклонїється $\diamond$, звиклий клáнятися, радий вклонї-, © з поклбном, вклонївпшися; **зёмно -я /-я в но́ги/** з дозёмним поклбном; **никому́ не -я** нікому невклїнний;

ПОКЛОНИТЬСЯ (*навзаєм*) відклонїтися; $\diamond$.

КЛАПАН хлипáк, *м*^р хлипáвка.

КЛАСС: **высокого -са** високого рівня, *с*^р високої плáнки.

КЛАССИФИЦИРОВАТЬ класифїкувати, розбивá- на клáси /группи, категорїї/, *д*^к скласифїкува́-;

-й що /*м*^н хто/ класифїкує $\diamond$, покликаний с., для класифїкації, зайнятий -їєю, класифїкатор, *п*^к класифїкаційний;

-йся/-**ый** класифїкований, розбї- на клáси /группи, категорїї/.

КЛАСТЬ класти, покладá- /на-, ви- +/, (*до кишені*) хова́-; **к. гóлову** накладá- голово́ю; **к. дўшу во что** = **вкладыват** душу; **к. конец** клáс- край; **к. на счёты** кїда- на рахівницю; **к. началó** започаткóвува-; **к. под сукно** відкладá- на бэзрік; **к. пятно** на *кого* плямува́- /очóбно-, знеслáвлю-/ *кого*; **к. себе** в кармáн приборати до кишéні;

-дўщий що /*м*^н хто/ кладé $\diamond$, *з*^р-й покласти, звиклий клáс-, кладїй, кладун, кладїльник, накладáч /по-, ви- +/, *п*^к кладчий, *с*^к-клад [дармоклад];

-й **в кармáн** звиклий класти до кишéні;

-й **в осно́ву** © поклáвши в осно́ву; -й **в рот** що кладé в рот; -й **гóлову** покладáч голові;

-й **конец** *с*^к кладї-край; -й **на мўзыку что** áвтор нот до *чого*; -й **начáло** зачинáтель, ініціáтор, *п*^к початковий, стáртовий;

-й **под сукно** радий відкласти на бэзрік; -й (*земньє*) **поклбны** уклїнї прохáч, (*у храмї*) щéдрїй на (*дозёмні*) поклбни, богомїльний, *р*^р святїй та божий; -й **пятно** на *кого* ганьбїтель /знеслáвлювач, очóбрн-/ *кого*;

-й **резолўцію** накладáч резолўції;

-йся клáдений, накладá- /у-, по-/ , (*м*^р) мурбá- $\diamond$.

КЛЕВАТЬ кловати, (- *птахи*) дзьбба-, *п*^р дзьоб, (- *рибу*) смїка-, *п*^р смик; **к. на дармовщїну** ловїтися на дурнїчку; **к. нбсом** покўнувати, ку́ня- сидячи, клюва́- нбсом мак, оку́ни ловї-;

-й що /*м*^н хто/ клюé $\diamond$, *п*^к клюва́льний, дзьобáс-тий, © знай, дзьоб та дзьоб; -й **нбсом** = **дрем-**

лющий © закунявши сидячи;
КЛЮНУТЬ клюнути ♀; **к. на что** купитися на; **не к. на провокацію** не повестися /г. клюнути/ на провокацію;
ИСКЛЕВАТЬ (вистою) подовбати; ♀.
КЛЕВЕТАТЬ клепати, звѣди-наклеп, обмовля-/оббріхува-/кого, наговорю-/набріху-, наклепу-, звѣдити пеню/накого;
-вѣщущий що /м^н хто/ звѣдить наклеп ♀, радій оббрѣхати, схидьний клепа-, наклепник, обмов-, клѣуз-, набрѣха, фабрикант наклепів, н^к клѣузний + %.
КЛЕЙТЬ клеїти, ліпі-, склеюва-, приліплюва-/з-, на-, роз-/;
-й що клеїть, радій склеїти, зайнятий клеєнням, клеїльник, ліпиль-, склеювач, розліплю-, наклею-, н^к клеїльний, ліпиль- + %;
КЛЕЙТИСЯ клеїтись, ф^р в'язá- [разговор не-ился розмова не-áлася], бра-рук [ничего не клеїлось нічого не бралось рук]; **не к.** (-гру) ж^м не йти;
-йся клеєний, ліпле-, склеюваний, приліплю-/з-, на-, роз-, об-/ , н^к г[к]лейкий, клеюватий, липкий, липучий, прилипчивий.
КЛЕЙ: столірний к. карука, карук.
КЛЕЙКИЙ липучий.
КЛЕЙМИТЬ таврувати, плямува-, паплюжи-, штемпува-; **к. позором** ганьбі-, вкривá- ганьбою, неслави-, знеславлѡва-;
-й що /м^н хто/ таврує ♀, з^м-й /покли́ка-/затаврувати, зайнятий тавруванням, таврувальник, знеславлѡвач, н^к таврувальний + %, паплюжливий; **-й позором** = позорящий;
-ймый паплюжений, таврова-, штемпова- ♀.
КЛЕПАТЬ (брати на нѡти) нѡтувати;
-й що /м^н хто/ клепає ♀, поставлений клепати, зайнятий клепа́нням, клепа́льник, клепа́ч, клепа́ло, (рѣч) клепа́ло, калáтáло, н^к клепа́льний;
-йся клепа́ний, нѡтований..
КЛЕТКА (в зошиті) крáтка; грудна́я к. огруддя; в-ку (папір) картáтий.
КЛЕШНЕВИДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ клешня́с-тий, клешнюва́-, як клешня́, у фѡрмі /на взір/ клешні.
КЛИКУ́ШЕСТВОВАТЬ галасувáти, гістерик/ува-, верещá- /крич-/ у гістеріці;
-й що /м^н хто/ ~ує ♀, і. крикли́вецъ /ж^і крикливи́ця, гістері́чка/, н^к крикли́вий, гістері́чний, крикливи́цький, биснуватий.
КЛИН плішка, заплішка; **кудá ни кинь** – всѣ клин і сюді гáрчэ і туді болячэ; **к. -ом** **вышибáть** вогонь вогнем долáти.
КЛИНО́К (шаблі) залізо.
КЛИНООБРА́ЗНЫЙ клинуватий; **-оє** **письмо́** клино́пис, клино́писне **письмо́**.
КЛИНОПИС́НЫЙ н^{рм} клино́писний.

КЛИНЦѢВКА клинцѡвання.

КЛОБУ́К у. ка́птур.

КЛОК пучок, жмут;

КЛО́ЧЬЯ (пучки) жмуття.

КЛО́КОТ & клеко́тнява.

КЛОКОТА́НЬЕ бу́лькіт, клеко́тнява.

КЛОКОТА́ТЬ клеко́та[і]ти, бурхоті-, вирува-, нуртува-, бу́лькоті-;

-чущий що клеко́че ♀, розклеко́чений, клеко́тун, бу́лькотий, н^к клеко[і]тливий, бурхітлі-, клеко́тчий, о. вулкані́чний, © з кле́котом; **-ще** вулкані́чно ♀.

КЛОНИ́ТЬ хиліти, нахиля́- /по-, с-/ , гну́-, **к. к чему** (у розмові) о. топта́-сте́жку (до якої кри́ниці); **к. разговор к чему** гну́- /вѣсті/ до чо́го; **-ит** ко сну тя́гне на сон;

КЛОНИ́ТЬСЯ хилітися ♀; **к. к чему** (н. к войне́) заноситися на що (н. на війну); **к. чему́ зто-т-ся?** до чо́го воно́ йде?;

-ящий(ся) = **склоняющий(ся)**, н^к р. ско́систой;

КЛОП (- дитину) пу́цьвірок.

КЛОХТА́ТЬ /КВОКТА́ТЬ/ квоктáти;

-чущий що квѡ́чке, розквѡ́ктаний, квоктун, ж^і квѡ́чка, квѡ́туха, н^к квѡ́кливий.

КЛОЧЕ́ЧЕК клаптеня́; **-ѣчки** клаптеня́та.

КЛОЧО́К (землі) п'ядь.

КЛУБ а^н & м^н клуби, клубѡвиська.

КЛУБИ́ТЬСЯ & *переклубѡчитися /= (- емоці́ в пам'яті) **переміша́-** /; **к. паром** парувáти;

-йся що ~ѡчиться, розклубѡ́чений, н^к ~ѡчливий, о^к ~ѡтли-, ~ѡтѡчий, о. у ~ах (чо́го); **-я паром** що парує, повітій парѡю /~ами па́ри/;

СКЛУБИ́ТЬСЯ: **-вшийся** склубѡчений, Ѳ.

КЛУБНЕВИ́ДНЫЙ бу́льба́стий.

КЛУБНИ́КА г. трускавкі.

КЛУБѢ́ЧКОМ (лежати) калáчиком.

КЛУ́МБА квітнік.

КЛЫ́К (вепра) різáк.

КЛѡВООБРА́ЗНЫЙ дзюба́тий.

КЛЮ́Ч (джерело) живѣць, живчик.

КЛЮ́ЧѢМ цѣвкою, дзюрѡ́м, (летіти) шнурѡм, шнурѡ́м; **бить к.** прі́скати.

КЛЯ́НЧИТЬ канѡчити, клáндати, цигáнити;

-й що /м^н хто/ канѡ́чить ♀, звікли́й /с-ш/ канѡ́чити, канѡ́ка, клáндига, д. гдіра, н^к канѡ́чливий.

КЛЯ́СЕР (коробочка для візитѡв) візитні́ця.

КЛЯ́СТЬ кля́сти, проклина́-;

-нущий що /м^н хто/ кленé ♀, о. з прокля́ттями (на уста́х), ± **проклина́ющий**.

КЛЯ́СТЬСЯ прися́гати(ся), божітися, бі́гма-, за-клина́-, скла́дати прися́гу; **к. и божі́ться** божі́тися і прися́гá-; **-у́сь!** щоб я так жив!;

-нущийся що /м^н хто/ прися́га ♀, **заприся́жуванний**, звікли́й божі́тися, го́товий /з^г-й/ прися́гнути, н^к прися́жний, і. ф. бѡ́жкало;

ПО♦♦♦: -вший заприсяженный, присяглый, *ф*^р присяжний, *ф*.

КЛЯТВЕННО *i* **КЛЯТВЕННЫЙ** під присягою; -**о**е **обещание** обіцянка п. п.; **взять** -**о**е **о**. с **кого** заприсягти **кого**; -**ые** **обещания** божба.

КЛЯТВОПРЕСТУПЛЕНИЕ кривоприсяга.

КЛЯТВОПРЕСТУПНИК кривоприсяжник.

КЛЯТВОПРЕСТУПНЫЙ кривоприсяжний.

КЛЯЗУНИЧАТЬ клепати язиком, нашіптува-, (на письмі) писá-клязуни;
-**й** що /*м*^н хто/ нашіптує *ф*, схильний нашіптувати, гофвий нашепта-, ябеда, клязунник, каверз-, шепотін-, інтриган, суцїга, *п*^к клязунний, ± клеветущий.

КНИЖИЦА книженця.

КНИЖНЫЙ & книгáрский.

КНОПКА (електрична) гудзик, (малá) КЛОП.

КНУТ & з^р батожжа.

КНЯЗЬ & *князєнко /-івна/ = син /дочкá/ князя/.

КОАГУЛИРОВАТЬ у. (- рідини /н. молоко/) зсідатися, скипá-;

-**й** що коагулюб, з-**й** коагулювати, для коагуляції, схильний зсідатися /до к./, коагулянт, *п*^к коагуляційний;

-**й**ся коагульований, *i* коагулят.

КОВАНЫЙ викуваний, *ф*^р відкутий.

КОВАРНЫЙ (намір) чорний; -**о**е **существо** змій.

КОВАРСТВО *п*^о підступство.

КОВАТЬ кувати, підковувати /за-, об- +/;

-**й** що /*м*^н хто/ кує *ф*, з-**й** викувати, коваль, ковач, *п*^к кувальний, для кування, с^к -ков [-**й** оружье зброекóв]; куй желéзо, пока горячо коваль клéпле, пока тёпле, косй косá, покй росá, гни гилляку, покй молодá; -**й** дèньги скоробагáтько;

-**й**ся кований, підкову-/за-, ви- +/, *п*^к ковкий.

КОВЁР (килимок) доріжка, прбстїлка; & килимéць.

КОВЁРКАТЬ перекручува-, спотворюва-, нівечи-, калічи-, ламá-;

-**й** що /*м*^н хто/ спотворює *ф*, прївчений /схиль-/ калічити, калічник, партáч, спотворювач, ± искажающий; -**й** слова недоріка, каліка кривомóвий, з ламаною мóвою;

ИСКОВЁРКАТЬ (мóву) з. покрутїти; *ф*;

ИСКОВЁРКАННЫЙ спотворений, скалчєний /пере-/ *ф*.

КОВРИКОВЫЙ килимковий.

КОВЧЁГ & *п*^к *ковчєжний.

КОВШ & ковшик.

КОВЫЛЯТЬ шкандибаги, шкутильгá-, кульгá-, крива-, кривуля-, кліга-, дїба-, (-бузка) цїба-;

-**й** що /*м*^н хто/ шкандиба *ф*, звїклиий шкандибаги, кульгá-, кривуля, шкандїба, *п*^к кульгáвий, кривонóгий, кривий, кривєнький; -**й** ногами *ж*^н петельгүзий;

ДОКОВЫЛЯТЬ доклігати *ф*.

КОВЫРЯНИЕ длубанина.

КОВЫРЯТЬ колупати, копирса-, длуба-, виколупува-, (землю) шпóрта-; (в носі) з. довбá-;

-**й** що /*м*^н хто/ колупá *ф*, звїклиий /с-и/ колупати, рáдїий /з-й/ розколупá-, колупáльник, шпóрта, *п*^к копирсáльний + %;

-**ый** колупаний, розколупува-, копирса-, длуба-, шпóрта- *ф*;

КОВЫРНУТЬ: к. сèрце угрїзтися в сèрце; *ф*;

НАКОВЫРЯТЬ *ф*. нашіпóртати *ф*;

ПЕРЕКОВЫРНУТЬ перенівєчити /по-/ *ф*;

СКОВЫРНУТЬ сколупнүти *ф*, (кого з посади) сплєстї личакй кому, пїдважи-кого;

ИСКОВЫРЯННЫЙ (вїсною) подóвбаний; *ф*;

КОВЫРЯТЬСЯ *ф*^р бáбратися *ф*, (в душї) шпóрта-;

-**й**ся 1. що /*м*^н хто/ колупáється *ф*, звїклиий ш., © пóрпало, шпóрта-, 2. -**ый**.

КОГДА *ж*^н аж (= аж колї) [напишү, к. приеду напишү, аж приїду], с^н (на початку мови) як [к. ещє як іщє]; к. **бы ни** © хай колї [к. **бы ни** принєс х. к. принесє]; к. **бы то нй было** будь-коли, хоч колї; **Бог** вєсть к.! (давнó) щє аж óн колї!; к. **ж** ещє колї то щє.

КОГДА-НИБУДЬ о. як не тепєр, то в четвєр; к.-н. в другóй раз коли-їнше.

КОГДА-ТО (= прєждє) пєрше [как былó к.-то як пєрше булó].

КОГДА-ТО ЖЕ колїсь-то [к.-т. же забєрут колїсь-то забєрут].

КОГО: у к. кому [рүки опустилїся у к. рүки опустилїся кому].

КОГО-ТО ЖЕ когось-то [когó-то же избєрут когось-то обєрут].

КОГОТОК: к. увяз – всєй птїчкє пропáсть с^р сказáв А, скáжєш і Б.

КОГОТЬ; **КОГТИ**: показáть к. вїпустити кїгтї.

КОДИРОВАТЬ кол/увáти, закодóвува-;

-**й** що /*м*^н хто/ ~ує *ф*, з-**й** закодувати, для кодування, зайнятий -ям, *п*^к кодувальний, © кодуючи;

-**й**ся/-**ый** кодóваний, закодóву-.

КОДИФИЦИРОВАТЬ кодифік/увáти;

-**й** що /*м*^н хто/ ~ує, прїзначєний ~увáти, для ~áцїї, зайнятий ~їєю, ~атор, *п*^к ~аційний, © ~уючи;

-**й**ся/-**ый** кодифікóваний.

КОЕ:- к.-гдє сям-там, то тут то там, то там то сям, де-дє, де-не-дє; к.-кáк (зробити) на халгүру, яко-тáко; к.-когда подєколи, дєсь-не-дєсь; к.-куда (зайти) в однє мїсце.

КОЖА: к. да кóсти у кого свїтит рєбрами хто; ни -жи ни рóжи ни лїцá ни зрбстү.

КОЖАНКА дублянка.

КОЖЕВЕННЫЙ: к. завóд чинбарня, гарбар-.

КОЖУРА́ (на цибулі +) кожушок.
КОЗЕ́Л с^м коби́лка; **к.** без боро́ды шу́тий цап; **к.** отпу́щення *г.* жертвѣний козе́л, *ф^р* дурніший за себе [иска́ть -ля́ о. шукати -ішого за с.].
КО́ЗНИ ка́верзи, інтри́ци.
КОЗЫ́РЯТЬ (*чим*) хизува́тися, *з^с* попи́сува-; -й що /м^н хто/ кози́ря $\diamond$, зви́клий кози́ряти, при́нда.
КОЗЯ́ВКА казю́ка, казю́чка.
КОКА́ТЬ, (ПРИ)КО́КНУТЬ (*вбити*) уколо́шка-ти, *г.* кро́пну-.
КОКЕ́ТКА дженджеру́ха, кокету́ха.
КОКЕ́ТЛИВО, -ВЫ́Й зальо́тно, -ний.
КОКЕ́ТНИЧАНЬЕ зальо́ти.
КОКЕ́ТНИЧАТЬ кокетува́ти, стро́ї-фі́гли-ми́гли /вихи́ляси та викрута́си/, дженджури́тися; -й що /м^н хто/ кокету́є $\diamond$, зви́клий кокетува́ти, охочий до кокетства, кокету́н, *ж^с* кокетка, кокету́ха, дженджеру́ха, *н^к* кокетливий, грайли́-, дженджури́стий;
НАКОКЕ́ТНИЧАТЬСЯ накетува́тися, нажені́хатися $\diamond$.
КОКЕ́ТСТВО *г.* кокетерія.
КОКСОВА́ТЬ: -й що /м^н хто/ кокс/у́є, коксува́льний, *н^к* = %;
 -йся що ~у́ється, ~обаний, *з-й* ~ува́тися, *н^к* ~ува́льний, *к^н* ~івний.
КОКТЕ́ЙЛЬ (*з напо́їв*) ведмі́д.
КОЛ па́кіл; **хоть к.** на голо́ві теши́ кому хоч голово́ю об стінку товчи́ /хоч но́жем ріж/ кого;
КО́ЛЬЯ па́кілля.
КОЛБАСА́ (*кров'яна*) кров'я́нка.
КОЛДОВА́ТЬ чаклува́ти, відьмува́-, відьмити, шамана́-, ворожі́-;
 -й що /м^н хто/ відьму́є $\diamond$, *з-й* чарува́ти, зайня́тий ворожо́бо, чаклу́н, чарівник, характер́-, відьма́р /-а́к/, ворожи́т, *ж^с* відьма;
ВЫ́КОЛДОВА́ТЬ виворожити, ви́чарува- $\diamond$.
КОЛДОВСКО́Й о^к чорнома́говий, відьма́чий.
КОЛЕБА́НИЕ хитани́на, (*цін*) стрибкі́; **без -ний** не до́вго ду́мавши, *г.* без наду́ми; **без -ня бы** сде́лал ота́к би взяв і зробі́в.
КОЛЕБА́ТЬ колива́ти, хита́-, ви́хитува- /роз-/ , *г.* колиба́-; **к.** усто́би розхи́ту- підва́лини, розго́йду- човна́;
 -й, -лющій що /м хто/ хита́ $\diamond$, зви́клий ви́хитува́ти, *з-й* /покли́ка-, ра́дій/ розхита́-, ви́хитувач /роз-/ , *н^к* колива́льний; -й усто́би руйні́вник /розхи́тувач/ підва́лин;
ПОКОЛЕБА́ТЬ (*підва́лини*) підва́жити; **п.** ве́ру захита́- віру;
 -вший $\emptyset$.
КОЛЕБА́ТЬСЯ хита́тися, ви́хитува-, вага́-, те́ртися-м'я́-, *ф.* мно́ха-, (- брезкле тіло) коло́ти-, (*грунт*) дви́гтіти, тіка́- /пливті/ *з-під* ніг, (- ціни) стриба́-, не сто́я- на місці; **не к.** о. і о́ком не

моргну́-;

-лющійся/-йся що хита́ється $\diamond$, коли́ваний, хита́-, ви́хитува-, коли́ха-, трѣпет-, *н^к* нетривкий, нести́й-, хи́б-, хи(с)т-, хилит-, хитли́вий, ми́нли-, ви́браційний, (- вели́чину) непостій́-, раз-у-раз *ін*ший, $\odot$ не́ршучий, огля́дистий, полови́нчас-, *д.* мно́ха, о. як пі́вень на пло́ті /куди стри́бне?/, (*човен*) ви́хлюва́тий, ви́хляс-, *ф^с* коли́вний; **не -я** безо́глядний, безтре́пет-, рішучий.

КОЛЕНКО́Р б^р перка́ль.

КОЛЕНКО́РОВЫЙ перкале́вий.

КОЛЕНОПРЕКЛО́НЕННЫЙ укля́клий, ско́лннний.

КОЛЕНОПРЕКЛО́ННЫЙ о^к вірно́підданчий.

КО́ЛЕР: (*малювати*) в бе́лый /зе́льний, кра́сний +/ *к.* *г.* на бі́ло /на зе́лено, на че́рвоно +/.

КОЛЕСИ́ТЬ колува́ти, бува́- тут і там, ї́зди-ту́ди-сю́ди, роз'ї́зда-, роз'ї́зди-, (*блукаючи*) кру́жля́-, ро́бі- га́кі;

-й 1. що /м^н хто/ роз'ї́зди́ть $\diamond$, охочий до ма́ндрів, бува́лий тут і там, вояже́р, літу́н, обо́хдї-світ, о. ві́чно в ма́ндрах, 2. що /м^н хто/ колу́є $\diamond$, *з^м*-й кру́жля́ти, $\odot$ кру́жля́ючи;

ИСКО́ЛЕСИ́ТЬ попомандрува́-; **н.** *что* попо́їзди- по *чим*;

-вший *что* о. ча́стий гість де, $\emptyset$.

КОЛЕСО́ & с^к *-колесі́й [злотоко́лесі́й]; **как** нема́занное **к.** як нема́заний ві́з.

КОЛЕСОВИ́ДНЫЙ коли́ща(с)тий, *р^к* колесува́-, на взір /у фо́рмі/ ко́леса, як ко́лесо.

КОЛ & *з^б* па́кілля.

КОЛЕ́Я слі́д; **по** нае́зженно́й -ее *г.* старі́м слі́дом.

КО́ЛИКИ *ф^р* заві́йна; **до -ик** до ко́рчів; & ко́льочки́.

КО́ЛИЧЕСТВО число́; **большо́е к.** си́ла, ку́па, шма́т; **ничто́бное к.** мі́зер; **несме́тное к.** *чего* о. хоч гать гати́ *чим*; **поря́дочное к.** чимáло, **в** *по -ву /в -ве/* кі́лькісто, число́м; **в** *большо́м -ве* $\odot$ як му́хи на мед; **в (тако́м)** *большо́м -ве* (*зі-йтися*) (та́к) числе́нно; **больши́м -ом** хма́рою /-ами/, вели́кою кі́лькістю.

КО́ЛКИЙ (*те́нь*) лу́пкий, (- *слово*) припе́рчений.

КО́ЛКОСТИ до́тинки, у́щипки.

КОЛЛАБОРАЦИО́НИСТ *к.* коля́борант.

КОЛЛЕ́ГА това́риш, побрати́м, *ф.* однока́шник.

КОЛЛЕ́ГИУМ коле́гія.

КОЛЛЕКТИ́В гурт, (*команда*) обслу́га, с^м дру́жина.

КОЛЛЕКТИ́ВНО гурто́м, по-гуртово́му;

КОЛЛЕКТИ́ВНЫЙ гуртові́й.

КОЛЛЕКЦИО́НЕР при́збірувач.

КОЛЛЕКЦИО́НІРОВАТЬ при́збір/увати, зби́рати;

-й що /м^н хто/ ~рує $\diamond$, зайня́тий /захо́плений/ ~уванням, колекціо́нер, ~увач, *н^к* колекці́йний,

© ~учючи.

КОЛЛЕКЦИЯ збиранця, збіранка, (картин) збірка.

КОЛЛІЗИЯ зіткнення, г. зудар.

КОЛОБРОДИТЬ 1. тинатися, вешта-, валанда-, сновигати, швендя-, 2. (витівати) шурубурі-, колоброди-, (коло)броді-;

—й 1. що /м^н хто/ швендяє ђ, звійлий швендяти, швендя, сновіга, сновігайло, 2. що колобродить, галабурда, колобрѳда /-ник/.

КОЛОВОРОТ вир, кручія.

КОЛОВАЩЕНІЕ в. кругѳ(ѳ)біг.

КОЛОКОЛ: -ла звонят о. дзвѳни грають; во все -ла (Дзвонити) п. на всі усюди.

КОЛОКОЛООБРАЗНЫЙ дзвонуватий, як дзвін, на вір дзвѳна.

КОЛОКОЛЬЧИК (бубонець) балабѳнчик.

КОЛОКОЛЬНЫЙ: к. звон передзвін, церкѳвний дзвін, (поминальний) пѳдзвін, пѳдзвіння.

КОЛОКОЛЬНЯ: отзвонил и с -ни долѳй зрѳбив своѳ діло і бувай здоров.

КОЛОНИЗАТОРСКИЙ зайдівський.

КОЛОНИЗИРОВАТЬ: —й що /м^н хто/ колонізує, 3-й ~увати, зайнятий ~ацієко, колонізатор, н^к колонізаційний, зайдівський; —йся/-ый колонізований.

КОЛѳНКА (цифр) стовпѳць.

КОЛОС & з^ѳ колѳся.

КОЛОСИТЬСЯ колосітисѳя, колосіти;

—йся що колосіє ђ, с-и колосітисѳя, н^к колосістий, о. у процесі колосіння, вже з пѳвним колосом, р^к розколосійий;

ЗАКОЛОСИТЬСЯ: -вшийя заколѳшений, заколосілий /роз-/.

КОЛОСНИКИ г. рѳшти.

КОЛОССАЛЬНЫЙ (у значенні знаменитий) умрѳеш який, /обід/ бучний, царський.

КОЛОТИТЬ бити, стѳка-, грѳка-, гати-, калата-, гамселі-, побива-, лупщѳва-, лупаси- +, (довбнею) гарата-;

—й 1. бѳющий, 2. избивающий, щѳдрий на стусані.

КОЛОТЫЙ (- дрова) тѳтій.

КОЛОТЬ шпигати, (дрова) тѳ-, колѳ-; к. глаза цвіка- в ѳчі, (чим) видѳа- /мѳла-/ ѳчі;

—й що /м^н хто/ колѳе ђ, пѳставлений /призначе-, звійлий, с-и/ колѳти, 3-й /радій/ поколѳ-, колій, н^к кілкий, колький, лупкий, колѳчий, о^к шпигу-, їжакуватий, /- зброю/ холодний, кинджаль-, шпичастий, р^к колійський; —й дрѳва дроворѳб; —й топѳр колѳн;

—йся колѳний, заколѳва-, тѳтій, н^к лупкий, (-щѳтину) колѳчий, їжакуватий;

КОЛЬНУТЬ (у)шпигнути ђ;

ПОКОЛОТЬ (дрова) о^к потѳти ђ;

-вший ѳ;

ПОКОЛОТЫЙ (- дрова) поколѳтий, потѳтій.

КОЛОШМАТИТЬ гамселі/йти, мотлоші-, макогѳни-, колінчи-, репѳжи-;

—й що /м^н хто/ ~ить ђ, + колѳтящий.

КОЛПАЧИТЬ: —й > ОКОЛПАЧИВАТЬ.

КОЛЫБѳЛЬ: с -ли до грѳба /могілы/ змѳлку до 'станку, з малѳго мѳлку до старѳго 'станку.

КОЛЫБѳЛЬНЫЙ: -ая пѳсня колісѳнка & за колісуванка.

КОЛЫХАТЬ; ВSKOЛЫХНУТЬ розбѳрхати, р. взрѳши-.

КОЛЫХАТЬСЯ коліватисѳя, гойда-, хита-, хи-лѳта-, вихітува-, погѳйдува-, (в ѳчах) мерехтѳти;

—йся що хилитѳтисѳя ђ, вихітуваний, коліх-, гѳйд-, погѳйдув-, н^к хилиткий, мерехтлѳвий, о^к коліхлі-, коліхкий, ± трѳсающийя.

КОЛЬ: уж к. раз [уж коль такѳе діло раз такѳе діло]; к. на то пошлѳ (а) раз тѳк, як до тѳго йдѳтисѳя; к. скѳро коліа, якщѳ, за умѳви, що, ѳ^ѳ колі-но [к. скѳро ѳто так колі-но це так].

КОЛЬЦЕВАТЬ: —й що /м^н хто/ кільцѳе, зайнятий кільцѳванням, кільцѳвѳльник, н^к кільцѳвѳльний, © с-и кільцѳвати.

КОЛЬЦЕВИДНЫЙ, -ОБРАЗНЫЙ у. кільцѳватий, кільчастий, на вір /у фѳрмі/ кільцѳа.

КОЛЬЦѳ (ковбаси) кружѳлко.

КОЛѳЧИЙ (- рослину) шпичкуватий, шпильчастий.

КОЛѳЧКА колька, (писемна) шпигѳчка.

КОЛѳЩЕРЕЖУЩИЙ що колѳе й рѳже, 3-й колѳти й рѳза-, шпигучѳрізучий; к. предмет колѳчий рѳза/чѳк, рѳзучий гѳстряк, р^к списѳніж.

КОЛЯСКА (інваліда) візѳчок.

КОМ, КОМОК, КОМИЩЕ грѳдка, грѳдѳчка, грѳдомѳха;

КОМЪЯ грѳдѳя.

КОМѳНДА (екіпаж) обслѳга, (спортивна) г. дружїна; по -де на комѳнду.

КОМАНДІР: к. батальѳна курінний; к. взѳбѳда чѳтовий; к. рѳты сотѳнный; к. ѳдѳлѳенія рѳйовий.

КОМАНДИРОВАТЬ відрѳдж/ати, висилѳти, делегува-.

—й що /м^н хто/ ~а ђ, радій /з^м-й/ відрѳдити, с-и відрѳджа-, посилѳч, відрѳджувач, н^к відрѳдний; —йся/-ый відрѳджуваний, висіл-, командирѳв-, делегѳ-, і. посланѳць, делегѳт; -вший ѳ і. → —й.

КОМАНДИРѳВОЧНЫЙ к. відрѳдний [-ѳе удо-стоверѳеніє -не посвідченнѳ]; -ые (грѳші) добѳві.

КОМАНДНЫЙ: к. состѳв старшїна.

КОМАНДОВАНИЕ комѳнда [пѳд -нем пѳд -ѳю].

КОМАНДОВАТЬ комѳндувати, вѳрѳдува-, радїа-, верховѳди-, розпорѳджатисѳя; к. парѳдом прѳва- бал(ѳ); нѳкто мнѳю не -ует нѳкто менѳ не

вказ;

—й що /м^н хто/ командує ◊, покли́каний /с-и/ командувати, командувач, командо[и]р, н^к командний;

ПОКОМА́НДОВАТЬ поверховодити ◊;

СКОМА́НДОВАТЬ о. да́ти кома́нду ◊.

КОМА́Р: к. но́са не підто́чит ніхто́ не підкопа́ється, спробо́уй підкопа́йся!.

КОМБИНА́Т: к. **бытового обслуживания** комбінат побу́тових по́слуг.

КОМБИНИ́РОВАТЬ комбінувати, (диі) поє́дну-, (для себе) вихитро́ву-, крути́ти на всі бо́ки /як ціган со́нцем/; & д^к ви́комбінува-;

—й що /м^н хто/ комбінує ◊, з-й на комбіна́ції, зви́клий /с-и/ комбінува́ти, комбіна́тор, о^к махіна-, н^к комбіна́торний /-ський/ + %;

—йся/-ый комбінований, поє́дну-, вихитро́ву-, ви́комбіно́- ◊.

КОМБИНА́ТОРСТВО комбіна́торство, ге́шефт-тя́рство.

КОМЕНДА́НТСКИЙ: к. час поліці́йна го́дина.

КОМЕДИА́НТСТВОВАТЬ гра́ти коме́дію;

—й = играющий комедию.

КОМЕ́ТА хвоста́та зі́рка.

КОМИ́ССА́РСТВОВАТЬ коміса́рити.

КОМІ́ССИЯ (відсоток) комісо́ве; к. по (составле́нню, прода́же +), комісія для (уклада́н-ня, про́дажу +); к. по охра́не тру́да к. охоро́ни пра́ці; к. по трудо́вым спо́рам конфлі́ктна комісія.

КО́МКАТЬ м'я́ти, бга́-, жу́жми-, жма́ка-;

—й що /м^н хто/ жма́ка ◊, жма́кало, ра́дій по-жма́кати, н^к жма́кальний, © с-и жма́ка-;

НАКО́МКАТЬ нам'я́ти, набга́ти ◊;

(ПО)ИСКО́МКАТЬ попожма́кати, попобга́- ◊.

КОММЕНТА́РИЙ: -рия **излишни** © ні дода́ти ні видя́ти.

КОММЕНТИ́РОВАТЬ комент/ува́-, дава́- коментарі, супрово́ди- коментарем;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, з^м-й /покли́ка-/ прокоментува́ти, с-и ~ува-, коментато́р, о. у своє́му коментарі про, © коменту́ючи;

—йся/-ый коментований, супроводжу- коментарем.

КОММУНИКА́ЦИЯ сполу́чення, (словесна) зв'язо́к.

КОММУТИ́РОВАТЬ н^о переключати́;

—й для кому́тації, кому́татор, н^к кому́таційний, кому́татор-.

КОММУОНИКЕ́ (урядове) повідо́млення.

КО́МНАТА (мала) комірчи́на li темна/ цю́па, (на сон) і^г ложни́ця; & кімна́тка, цю́пка.

КОМПА́НЕЙСКИЙ з. прики́дливий до люде́й.

КОМПА́НІЯ товари́ство, гурт [пробси́м в -ни́ю пробси́мо до -ту], (комерці́йна) фі́рма, спілка, дім, (весела) гоп-компанія; не к. **кто кому** не

ма́є нічо́го спі́льного **кто** з **ким**; в -ни в гурті́, се́ред гурту́; -нией гурто́м; в -ни с кем **ф^р** у па́рі з; в -ни́ю до товари́ства; за -ни́ю и жид **пове́сил** н^о за гурто́м і стрі́жене бі́жить.

КОМПА́НЬО́Н партне́р.

КОМПА́НЬО́НКА г. товари́шка.

КО́МПАС доро́говказ.

КОМПЕНСА́ЦИЯ (дія) відшкодува́ння, (гроши) відшкодо́ва-.

КОМПЕНСИ́РОВАТЬ відшкодо́увати, компенса́-, **ф^р** зрівнова́ж-у-, надолу́жу-, попо́вно-, ± **ВОЗМЕЩА́ТЬ**;

—й що /м^н хто/ компенса́є ◊, з^г-й /з^м-й, го́товий/ відшкодува́ти, відшкоді́вник, (річ) компенса́тор, н^к компенса́ційний, компенса́тор-, компенсава́ль- + %, для компенса́ції, с^к компенса́уй- [а-я **составляющая** к.-складова́];

—йся/-ый компенса́ваний, відшкодо́ву-, зрівнова́жу-, надолу́жу-, попо́вно- ◊.

КОМПЕТЕ́НТНЫЙ обізна́ний, (у чім) як у се́бе вдо́ма; к. в **чём** знаве́ць чо́го.

КОМПЕТЕ́НЦИЯ обізна́ність.

КОМПІ́ЛІРОВАТЬ насмі́к/увати, компілюва́-; —й що /м^н хто/ ~ує +, зви́клий компілюва́ти, компілю́тор, насмікува́ч, н^к компіля́ційний, компіля́тив-, с^к насміку́й-, © ~учи;

—йся/-ый компілю́ваний, насміку́-.

КОМПІ́ЛЯЦИЯ насміка́нина.

КОМПЛЕКТОВА́ТЬ комплеќт/увати укомплекто́в-, скла́дати ~и, добира- до ~у;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, для ~ува́ння, за́йнятий -ям, ~ува́льний, о. добира́ч до комплеќту, скла́дач ~ів, н^к ~ува́льний, ~а́цій-, ~ор- + %, **ф^р** де комплеќтують [цех, -й **детали** цех, де к. **детали**];

—йся/-ый комплеќтований, укомплекто́ву- ◊.

КОМПО́НЕНТ у. складни́к.

КОМПО́НОВА́ТЬ компо́нувати, (вирши) писа́ти; —й = **сочиняющий**.

КОМПОСТИ́РОВАТЬ: —й що /м^н хто/ компосту́є, приза́начений ~ува́ти, (річ) компосте́р, н^к ~ува́льний, для компостува́ння;

—йся/-ый компостова́ний.

КОМПРОМЕТИ́РОВАТЬ компро́міт/увати, знесла́влю-, очо́рн-;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, з-й /ра́дій/ скомпро́мітува́ти, зви́клий знесла́влю-, для ~а́ції, за́йнятий -ією, н^к знесла́вчий + %, /**факт**/ ~а́цій-, сканда́ль-, компро́ма́т-; -й **материал** компро́ма́т; —йся/-ый компро́мітований, знесла́влю-, очо́рню-.

КОМПРО́МИСС & компро́місик.

КОМФОР́Т вигодо́;

КОМФОРТА́БЕЛЬНЫЙ вигі́дний, о. з вигодо́дами.

КОНВЕН́ЦИЯ (пошто́ва) уго́да, (збори) з'їзд.

КОНВЕР́Т н^к обго́ртка.

КОНВЕРТИРОВАТЬ(СЯ) конверт/увати(ся), обмінювати(ся);

—й що /м^н хто/ ~ує +, п^к ~увальний, ± обмінюючий;

—йся/-ый ~ований, обміню-, п^к ~абельний; —мая валюта тверда валюта.

КОНВОЙРОВАТЬ конво/ювати, супроводи-, охороня-, ескортува-;

—й що /м^н хто/ ~ює ◊, звиклий ~ювати, ~їр, (збрóйний) супровідник, охорóнець, з^б ~ї, с^упровід, п^к супровідний, ~ї-, для ~ювання;

—йся/-ый конвойований, супроводжу-, ескорто-.

КОНВОЙ збрóйний супровід.

КОНВУЛЬСИВНЫЙ > СУДОРОЖНЫЙ.

КОНВУЛЬСИИ корчі, корчїй, судóма, дрижаки.

КОНДЕНСИРОВАТЬ конденс/увати, ущільню-, згущу-, згущати;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, з-й /призначе-/ сконденсувати, ущільнювач, (прилад) ~атор, п^к ~аційний, конденсатор- + %, для конденсації;

—йся/-ый конденсований, згущу-, ущільню-.

КОНДИТЕР цукерник.

КОНДИТЕРСКАЯ цукерня.

КОНДОВЫЙ ф^р старосвітський.

КОНДРАШКА: к. хватил *кого* хапун вхопив *кого*.

КОНЕК конісько.

КОНЕЦ & кінчик, прикінець [наприкінці]; к.

делу скінчено справу /діло/; к. — делу **венец** кінець діло хвалить; к. **света** кінець віку, о^к гвалт [це вже г.]; под к. /при -це, в -це/ ф^р наостанок, при кінці, наприкінці, в останню хвилину; в -це (року +) кінцем, як п^к кінець [в -це улицы к. вулиці]; в **самом** -це насамкінець + под к.; в -це -**цов** к. укінці; до -**ца** цілком, абсолютно, до краю /решти/; до -**ца** **дней чьих** поки й віку *чийого*, поки ноги носять *кого*; и **делу к.**, и **делу с -ом** на тим і кінець, ж^м та й вже, та й годі; к -**цу** на кінець; и -**цы** в **воду** і шукай вітра в полі.

КОНЕЧНО: к. же авжеж, що так, та вже ж, авжеж такі, к. вже ж [к. же, назад вже ж, назад], ф^р ну, а що ж, та... же ж [к. же **Адам!** та **Адам же ж!**], (відповідь) а ти (ж) думав?!; ну-да, к. авжеж пак.

КОНЕЧНОСТИ руки-ноги.

КОНЕЧНЫЙ (етап) останній, (результат) остаточний.

КОНКРЕТИЗИРОВАТЬ ф^р уточнювати.

КОНКРЕТНЫЙ (цілком) певний, (чітко) визначе- /окресле-/.

КОНКУРЕНТ суперник.

КОНКУРЕНЦИЯ: не знающий -ции безконкурентний.

КОНКУРИРОВАТЬ конкур/увати, супернича-, змагатися;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, з-й /з^м-й/ ~увати, втягнутий у ~енцію, ~ент, суперник, п^к ~ентний, суперницький; **успешно** -й ~ентоздатний; **-ая** фирма фірма-конкурент.

КОННИЦА вершництво, і^р козацтво.

КОНОПАТИТЬ шпар/увати;

—й що /м^н хто/ ~ує, покликаний зашпарувати, для шпарування, зайнятий -ям, шпарувальник, п^к шпарувальний;

—йся шпарований.

КОНОПАТКА (дія) шпарування, (матеріал) шпаровання.

КОНОПАТЧИК шпарувальник.

КОНСЕНСУС згода, погодження.

КОНСЕРВИРОВАТЬ консерв/увати, зберігати;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и ~увати, з-й законсервува-, для ~ації, зайнятий -ією, і. /чинник/ ~ант, п^к ~аційний, консервуваль-, ф^р де консервують [цех, —й **кровь** цех, де к. кров];

—йся/-ый консервованный, підда- консервації;

ЗА♦♦♦ (розв'їз) заморозити, припині-, (плян) поклас- під су knob.

КОНСОЛИДИРОВАТЬ консолід/увати, згурто-ву-, гуртува-, збирати до купи, зміцнюва-, п. цементува-;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, покликаний /з-й/ консолідувати, ~атор, п^к консолідаційний, гуртвний + %, для консолідації;

—йся/-ый консолідованный, згурто-ву-, гурто-, зміцню- ◊.

КОНСОРЦИУМ консорція;

КОНСОРЦИУМАЛЬНЫЙ консорційний.

КОНСПЕКТИРОВАТЬ конспектувати, законспекто-ву-;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, звиклий /с-и/ ~увати, з^м-й законспектува-, зайнятий конспектуванням, © конспектуючи.

КОНСТАТИРОВАТЬ констатувати, засвідч-, ствердж-, відзначати;

—й що /м^н хто/ констатує ◊, покликаний /з^м-й/ засвідчити, засвідчувач, п^к свідчий, свідобчий, твердосвідчий, о. як ствердження /свідче-/, © стверджуючи.

КОНСТИТУИРОВАТЬ конституювати, визнача-, встановля-, уряджа-;

—й що /м^н хто/ встановляє ◊, п^к установчий, урядуючий.

КОНСТРУИРОВАТЬ (машины) констру/ювати твори-, будува-;

—й що /м^н хто/ ~ює +, зайнятий /захоплений/ ~юванням, з-й с-ювати, ~ктор, творець, будівник, я¹ будівничий, п^к ~кторський;

—ый конструйований, творе-, будова-.

КОНСТРУКТИВНО (вирішити) ж^м до діла,

КОНСУЛЬТИРОВАТЬ консульт/увати, ради-, дава- поради;

—й що /м^н хто/ ра́дить ◊, з^г-й /покли́ка-/ проконсультува́ти, с-и ~у^т-, ~а́нт, (по)ра́дник, н^к ~а-тíвний, ~а́цій-, дора́дчий, для ~а́ції, ©;

ПРО◆◆◆СЯ: п. с кем запобігти пора́ди в кого.

КОНТА́КТ (*людей*) спілкува́ння, звя'зок, (*з авдиторією*) взаєморозу́мня, е^п до́бтик, місце до́тику;

◆◆◆**И** стосу́нки, взаємини, знос-, с^о взаємовід-◊.

КОНТАКТИ́РОВАТЬ контакт/ува́ти, ма́-контáкт, спілкува́тися;

—й що /м^н хто/ ~у́є ◊, з-й сконтактува́ти, н^к ~ний, о. з ~ом.

КОНТИНЕН́Т материк, суходіл.

КОНТО́РА бюро́ [погребáльня к. похоро́нне б.].

КОНТО́РКА (*стіл*) г. бю́рко.

КОНТРАБА́НДА г. перемітництво.

КОНТРАКТО́ВАТЬ контра́кт/ува́ти, підряджа́-, ряди́-, догово́рюва-, законтра́кто́вува-, найма́-, з. е́днá, годі́-;

—й що /м^н хто/ ~у́є ◊, покли́каний підряджи́ти, с-и підряджа́-, за́йнятий ~ува́нням, підрядник, найма́ч, н^к контра́кта́ційний;

—йся/—ий ~ований, догово́рюв- ◊, догові́рник, строко́вий, ю. ~а́нт.

КОНТРА́СТ протиле́жність, поля́рн-, розбіжн-, о. (як) не́бо і землі́я.

КОНТРА́СТНИЙ протиле́жний, поля́рн-, розбіж-, як не́бо і землі́я.

КОНТРАСТІ́РОВАТЬ: —й що /м^н хто/ контра-сту́є, н^к поля́рний.

КОНТРАСТУПІ́ЛЕННЯ о^к протина́ступ.

КОНТРО́ЛІРОВАТЬ контро́л/юва́ти, перевіря́-, зді́йснюва- контро́ль, (*пресу*) цензу́рива-;

—й що /м^н хто/ ~ю́є ◊, покли́каний /го́товий/ проконтро́люва́ти, для ~ю-, за́йнятий ~ем, при-зв́ачений /с-и/ ~юва́ти, ~е́р, переві́рник, цензо́р, н^к контро́льний, переві́рчий + %; —й **рыча́г** ва́жиль ~ю-;

—йся/—ий ~ований, переві́рю-, цензу́ро́-, н^к під-ъ́ний, підцензу́р-;

ПРОКОНТРО́ЛІРОВАТЬ сконтро́люва́ти /про-/.

КОНТУ́ЗИЯ у. пото́вчення.

КОНТУ́Р обрис, (*лінія*) обві́д, (*зуб*) рису́нок.

КОНУ́С г. сті́жок; —ом сті́жком, ша́трóm.

КОНУ́СООБРА́ЗНО ша́трóm, ко́нусом;

КОНУ́СОВІ́ДНИЙ, КОНУ́СООБРА́ЗНИЙ ко́нічний, сті́жкува́тий, ша́трув-, о. у фо́рмі /на взір/ ко́нуса, як ко́нус /ша́тро/.

КОНФЕДЕРАТИ́ВНИЙ конфедера́ційний.

КОНФЕДЕРА́ТКА (*шапка*) г. рога́тинка, рога́тíвка.

КОНФЕРІ́РОВАТЬ конфе́р/ува́ти;

—й що /м^н хто/ ~у́є, приза́начений про~ува́ти, с-и к., конфе́рансе́.

КОНФИДЕНЦІА́ЛЬНИЙ > СЕКРЕТНИЙ.

КОНФИРМОВА́ТЬ конфе́рм/ува́ти;

—й що /м^н хто/ ~у́є, для ~а́ції, за́йнятий -ією, н^к конфе́рмаці́йний;

—йся конфе́рмований, і. конфе́рма́нт.

КОНФИСКА́ЦІЯ вивласне́ння, г. конфі́ската.

КОНФИ́СКОВАТЬ конфі́ск/ува́ти, вивла́сню-, (*пресу*) вилуча́ти;

—й що /м^н хто/ ~у́є ◊, покли́каний вивла́снити, н^к ~а́ці́йний + %;

—йся/—ий конфі́скований, вивла́сню-, вилу́чу-.

КОНФЛИКТО́ВАТЬ конфлі́кт/ува́ти, захо́ди- в конфлі́кт, не ми́рїтися;

—й що /м^н хто/ ~у́є, розсва́рений /пере-/ , роз-конфлі́кто́ва-, зві́клий ◆ з, втя́гнутий у ~ з, о. у конфлі́кті з, ± **ссора́щийся**.

КОНФРО́НТА́ЦІЯ протибо́рство.

КОНФРО́НТОВА́ТЬ протибо́рствувати, конфе́ронтува́-, (*з кем*) з. ма́ти пеню́, (*зі стихі́ями*) д^к напе́ртися про́ти;

—й що конфе́ронту́є ◊ + **проти́воборствую́щий**.

КОНФУ́З зні́чення, за́мша-, ніяко́вість.

КОНФУ́ЗИТЬ соромі́ти, засоромлю́ва-, знічу́ва-, р. сти́да-;

—й що /м^н хто/ ~и́ть ◊, з-й засоромі́ти, соромі́ти, соромі́тель, н^к соромі́ний, соромі́т-, не-присто́й-, о. з мето́ю засоромі́ти;

◆◆◆**СЯ** всти́да́тися, ні́ти-, ніяко́вити, не зна́- на яку́ ступі́-;

—йся соромлі́вий, сором'язли́-, всти́дли-, з^н конфу́зли-;

СКОНФУ́ЗИТЬСЯ зні́кові́ти, завсти́да́тися, ф^р. скапшу́чи- ◊;

—вши́й(ся) ф^р; —я засоромле́ний, сконфу́же-, зні-яко́вілий ◊;

СКОНФУ́ЖЕННИЙ зні́кові́лий ◊.

КОНЦЕНТРА́ЦІО́ННИЙ: к. ла́герь г. кон-центра́к.

КОНЦЕНТРА́ЦІЯ ф^р зосере́дження.

КОНЦЕНТРИ́РОВАТЬ: —й що /м^н хто/ ~у́є ◊, покли́каний зосере́дити, зві́клий /с-и/ зосере́джува́-, зосере́джувач, ущі́льнювач, згу́щувач, н^к ущі́льний, густи́ль-, зосере́дчий, (*речовина*) ~ат чо́го, н^к ~а́ці́йний + %, для ~а́ції, ф^р де с-о́б-вано [полк, —й та́нки полк, де с. та́нки];

КОНЦЕНТРИ́РОВАТЬ(СЯ) концентрува́ти(ся), зосере́джувати(ся), збира́ти(ся) /збива́ти(с-я)/ до́купи /в кула́к/, (-*рідке*) насичува́ти(ся); ◊; —йся/—ий зби́раний в кула́к, ~ований, зосере́джу-, насичу́- ◊.

КОНЦЕРТИ́РОВАТЬ дава́ти конце́рт/и, (*як гіс-ть*) гастро́люва́-;

—й що /м^н хто/ ~у́є ◊, за́йнятий ~ами, зві́клий д. к., ~а́нт, гастро́ле́р.

КОНЦЕРТМЕ́ЙСТЕР імпре́саріо; & х^н конце́рт-ма́йстер.

КОНЧА́ТЬ кінча́ти, ви́кинчува́ти /за-, до-/, вер-

ші-, завершува-, ста́ви- кра́пку /хрест/ на *чим* /над *чим*/, (*шахри*) *клас-* край *чому*; **к. життя самоубійством** самовбива́тися; **к. ра́боту** шаба́шити;

—**й** що /*м*^н хто/ кінча́ $\diamond$, з-**й** /го́товий/ закінчи́ти, зві́клиий /с-и/ кінча́-, закінчува́ч, верші́тель, о. напри́кінці /при кінці/ *чого*, *н*^к заверша́льний + %, © закінчи́вши + завершаю́щий; —**й** **жизнь самоубійством** самогубе́ць; —**й** **скве́рно** /плó-хо/ з пога́ним кінце́м; —**й** **студе́нт** що кінча́ студи́, диплома́нт; —**й** **университе́т** ви́пускнік /градуа́нт/ університе́ту;

—**ий** закінчува́ний, /ви-, до-/, завершу- $\diamond$;

КОНЧИТЬ (*діло*) спра́вити, зроби́-, да́- ра́ду *чому*; **к. життя самоубійством** вкоро́ти- собі вік(у), ви́добра- собі життя́, з. попо́вни- самогубство; **плóхо** —**ит** *кто* добра́ не бу́де з *кого*; —**ил** *діло*, гуля́й *смéло* зроби́в *діло*, гуля́й *смéло*; **ПОКОНЧИТЬ**: **п.** с *чем* збу́тися *чого*, (*упоратися*) да́ти ра́ду *чому*; **п. життя самоубійством** вчини́ти самогубство; **п.** с *собой* вкоро́тити собі вік(у); **п.** *счёты* с *чем* розквита́тися з *чим*;

—**вший** $\diamond$; —**й** с *собой* самогубе́ць, $\diamond$;

◆◆◆**СЯ** ви́кінчувати́ся $\diamond$, верши́-, завершува-, добіга́ти кінця́, доходи́- кра́ю; **плóхо** **к.** ма́кепський кінце́ць, вила́зи- бо́ком;

—**йся** = —**ий** + *н*^к скінче́нний, © напівживи́й + а-гонизи́руючий; —**я** **плóхо** з ке́пським кінце́м;

СКОНЧАТЬСЯ відійти́ у вічність, упоко́їтися, у^р ру́шити в Бо́жу доро́гу, ста́- пе́ред Бо́жим поро́гом;

—**вшийся** упоко́бений, $\diamond$, $\pm$ умерши́й;

КОНЧИТЬСЯ *кóнчилося* *ж*^м го́ді [а *зате́м* и —**ось** а *тоді* й г.]; **неизве́стно, чем бы** —**лось** не зна́ти, що й було́ б;

КОНЧЕННИЙ *о*^к ви́кінчений $\diamond$;

КОНЧЕНИЙ *н*^к запропа́щений, *безнади́-*; **к.** *челове́к* пропа́ща голова́.

КОНЧИК *ф*^р при́кінець.

КОНЧИНА відхі́д у вічність.

КОНЬ (*у шахах*) з. скаку́н; **к.** **к коню́** ки́нь-у-ки́нь; **куда́** **к.** с *копы́том*, *туда* и *рак* с *клевне́й* кова́ль кова́ куе́, а жа́ба ла́пу наставля́, *на́те* й *мі́й* глек на *капу́сту*; **не в —ня́** *корм* не по *голови́* ша́пка.

КОНЬКІ з² ліжви.

КОНЬКОБЕЖЕЦ з² ліжва́р.

КОНЮХ стае́нний.

КОНЮШЕНЬКА стае́нька, стае́нка.

КОНЮШНЯ (*на буйволі*) буйволя́тник.

КООПЕРИВАТЬСЯ коопер/ува́тися;

—**йся** що /*м*^н хто/ ~уе́ться, ~ований, у проце́сі коопера́ції.

КООПТИРОВАТЬ кооптува́ти;

—**й** що /*м*^н хто/ коопту́є, з^г-**й** /з^м-**й**/ кооптува́ти,

н^к кооптува́льний;

—**йся**/—**ий** кооптований.

КООРДИНА́ЦИЯ: **отсу́ствие —и** о. пра́ва рука́ не зна́є, що *роби́ть* *ліва*.

КООРДИ́НОВАТЬ координ/ува́ти, узго́джу-/по-/ , з. узгі́дно-;

—**й** що /*м*^н хто/ ~у́є $\diamond$, *призна́чений* ~ува́ти, з-**й** с~у-, *для* ~а́ції, *зайня́тий* -ією, ~а́тор, узго́джува-ч, *н*^к ~а́ційний, узго́джува́ль- + %;

—**йся**/—**ий** координова́ний, узго́джу-/по-/ , узгі́дно-.

КО́ПАНКА (*на рибу*) са́джавка.

КОПА́НЬЕ (*в архівах*) ба́брання, бабра́нина.

КОПА́ТЬ розко́пувати /ви-/ , (*бульбу*) виби́ра-; **к.** *я́му кому* *о*^к *прото́чува-* *нори* під *чийми* *нога́ми*; —**й** що /*м*^н хто/ *копа́* $\diamond$, *для* *копа́ння*, з^м-**й** /по-*ліка-*/ *ви́копати*, *копа́ч*, *копа́льний*, *лопа́т-*, *граба́р*, *н*^к *копа́льний* + %, *с*^к -*коп* [-**й** *зе́млю* *землекоп*], *копа́й-* [копа́йко́рч]; —**й** *моги́лу* *гробоко́п*, *моги́льний*; —**й** *руду́* *рудокоп*;

КОПА́ТЬСЯ *р*и́тися, *по́р(п)а-*, *шпо́рта-*, *длу́ба-*, *бабра-*, (*в піску*) *гребті́ся*; $\diamond$; (*в душі*) *нишпор*ити; **к.** **в** *гря́зном* *белье́* ба́ратися у *бру́дах*, *перетру́шувати* *чужу́* *білізну*;

—**йся**/—**ий** 1. що /*м*^н хто/ *копа́ється* $\diamond$, *копа́ний*, *ви́копува-* /роз-/ , (- *бульбу*) виби́ра-, 2. що /*м*^н хто/ *по́рпається*, *по́рпало*, *к.* *шпо́рта*, *ра́дій* *по́рпатися*, © *по́рпаючись*: **легко́** -**я** *копкий*, з. *копач*кий; —**я** **в** *гря́зном* *белье́* *загли́блений* у *бру́ди*, *перетру́шувач* *чужих* *бру́дів*;

ПО◆◆ (*в кишені*) *подлу́бати́ся*; **п.** **в** *словаря́х* *попо́горга́ти* *слівни́к*.

КОПЕ́ЧНИЧАТЬ о. *тряста́ся* над (*ко́жною*) *коп*і́юкою.

КОПЕ́ЧНИЙ з. ша́говий.

КОПЕ́ЙКА: **к.** *рубл*ь *береже́т* *ж*^м *коп*і́йка *рубл*і *береже́*.

КОПИРОВА́ЛЬНИЙ (*папір*) *перебивни́й*.

КОПИ́РОВА́НИЕ *наподібно́ння*, (*для смі́ху*) *па*родіюва́-

КОПИ́РОВА́ТЬ *копи́юва́ти*, *о*^к *наподібно́-*, (*для смі́ху*) *па*родію-;

—**й** що /*м*^н хто/ *копи́ює* $\diamond$, з^г-**й** /з-**й**/ *скопи́юва́ти*, *копи́ст*, *копи́юва́льний*, *па*роді́ст, *н*^к *копи́юва́льни́й*, *па*роді́й-.

КОПИ́РОВИ́ЦИК *копи́ст*.

КОПІ́ТЬ *зби́рати*, *склада́-* /від-/ , *призби́рува-*, *нагрома́дж-*, *накопи́ч-*; **к.** (*капита́л*) *ф.* *зби́вати* *копи́тку*; **к.** *злю́бу* /*не́нависть*/ *к кому* *гостри́-* *ніж* *на кого*;

—**й** що /*м*^н хто/ *призби́рує* $\diamond$, *захо́плений* *призби́руванням*, с-и *призби́рувати*, *зби́рач*, *призби́рув-*, *нагрома́джу-*, *накопи́чу-*, *н*^к → **накаплива́ющий**; —**й** *злю́бу* /*не́нависть*/ *к кому* *го́тви* *втопи́ти* у *ло́жці* *води́* *кого*;

ПОДНАКО́ПИТЬ *призби́рати* $\diamond$, (*гроші*) *на-*

склада́-

КОПНА́ & (вкритий *копцями лан*) *закопичений.

КОПОШИ́ТЬСЯ (коло чо́го) морочитися, пор- (п)а-, товкти́ся, метуши́-, (кишити) рої-, муравлі-, комаши́-; ± СУЕТИ́ТЬСЯ;

-йся що /м^н хто/ комаши́тися ∅, звійклий поратися, клопоту́н, порпало, н^к метушливий, комашли́-, о. в роботі коло чо́го.

КОПИ́ТИ 1. (- свічку +) диміти, кади́-, 2. (м'ясо) вуді́-, димі́-, продімлюва-; к. не́бо скні-/животі-/ під не́бом, н^о нуди́- світом, в'яну- на пні, о^к зака́джува- не́бо, оббива́- б́рки;

-й 1. що /м^н хто/ диміть ∅, зали́шений /с-и/ диміти, н^к кіптявий, курний, дим-, чад-, 2. що /м^н хто/ вудить ∅, зайня́тий вудженням, р^к вудживнік, н^к = %; -й не́бо нероба, гульгтий, байда;

-йся 2. вуджений, задімлюваний, закурю́-

КОПЧЕ́ННЯ, КОПЧЕ́НОСТІ вуджені́ня.

КОПЧЕ́НИЙ (- ковбасу) сухий, вуджений, (- кераміку) дімлений.

КОПЫ́ТО & копй́тце, копй́течко.

КОПЬЕ́ВИДНИ́Й, КОПЬЕОБРА́ЗНИ́Й спичасти́й, спи́ччас-, на взір /у формі/ спи́са.

КОПЬЕ́ЦО (ствельце) спи́сик.

КОРА́ & н^к *тонкоко́рий.

КОРАБЛЕКРУШЕ́НИЕ (по)т́рощення корабля́, суднот́рощення; ± КРУШЕ́НИЕ.

КОРАБЕ́ЛЬНИ́Й судновий.

КОРАБЕ́ЛЬ судно́.

КОРА́ЛЛ (в усіх значеннях) корале́;

КОРА́ЛЛИ коралі́.

КОРАЛЛОВИ́ДНИ́Й на взір /у формі/ коралів.

КОРЕ́ЖИТЬ; ПЕРЕКОРЕ́ЖИТЬ: -ило кого напали́ корчі на;

ИСКОРЕ́ЖЕ́ННИ́Й (- ноги) покандзю́блений.

КОРЕ́ЖИТЬСЯ жолобитися;

-йся що жолобі́тися ∅, жолблений, корче-, скручу́ва-, судомле-, ± корчащй́ся; ∅^к > ПОКОРЧИ́ТИСЯ

КОРРЕКТИ́ВА попра́вка; **внести́ -вы** підпра́вити.

КОРЕНА́СТЫ́Й окоренкуватий, осадку-, оцупку-, гамали́ку-.

КОРЕНИ́ТЬСЯ корені́тися; к. в чѐм гнізді́-, місті́-, ма́ти свій ко́ринь;

-йся що міститься ∅, закорі́нений, загні́ждже-, н^к притаманний чо́му, о. ста́ло прису́тній /на́явний/.

КОРЕННО́Й (житель) споконві́чний, постій-, тубиль-, автохто́н-, абориге́н-, місцевий, /тут/ тутешній, /там/ тамте́ш-, (одесит) уріджений, (зуб) г. черенний, (- поро́ду) ма́тір-, (кінь) голббельний, (- зміну) істо́г-, кардина́ль-, грунто́в-, радика́ль-.

КО́РЕНЬ (зла) причи́на; & коріне́ць, корінчик; к. уче́ння го́рек, а пло́д сла́док ко́ринь нау́ки

гіркий, зате́ плід солод-; до -рне́й воло́с (який) на́скризь, (почервоніти) аж до вух; до -рня́ до но́гі /пня́/; хле́б на -рню́ хле́б у полі́;

КО́РЕНІ (яви́ща) джерела́, с^о ви́токи.

КОРЗІ́НА: потре́бительская к. спожива́цький ко́шик, ко́шик споживача́.

КОРИ́ГУВА́ТИ виправля́ти /під-/.

КОРИ́ТЬ > ДОКОРЯ́ТИ.

КОРИ́ЧНЕВИ́Й бу́рий, кашта́нов-, шоколя́дн-, кашта́нист-.

КО́РКА (на ви́разці) стру́п, (хліба) цілу́шка.

КОРКОВИ́ДНИ́Й на взір /у формі/ ш[с]ко́рини, корува́тий, м^а струпува́-.

КОРМ: подно́жний к. па́ша.

КОРМИ́ТЬ годува́ти, харчува́-, живі́-, г. кормі́-; **хле́бом не корми́ кого** (а дай щось улюбле́не) цу́кром не годуй /хліба не дава́й/ кому, а дай щось улюбле́не;

-й що /м^н хто/ году́є ∅, 3-й прогонува́ти, зайня́тий годівлею, году́н, годівнік, годуваль- хлібодавець, хлібодар, кормй́лод, г. кормі́тель, н^к годівний, годуваль-, хлібодавчий + %; -щя́ гру́дью ма́ти-годі́вни́ця, /не рідна/ ма́мка; -й обеща́нями обеща́ний;

-йся годований, харчо́- ∅, о. у процесі́ годува́ння, на відго́двілі.

КОРНА́ТЬ кра́яти, н^о чімхати;

ОБКОРНА́ТЬ ф^р обгри́зти, (зілля) обчі́мха-, обчу́хра-; о. крýлья втя́ти /об-/ крýла;

-вший ∅;

ОБКОРНА́НИ́Й обкра́яний, обчі́мха-, обчу́хра-, обгри́зе- ∅.

КОРНЕ́ВИДНИ́Й корені́стий, у формі /на взір/ ко́рениа.

КОРНЕ́ВИЩЕ коріння́, коріня́ччя.

КОРНЕВО́Й коріне́вий, коріня́чий.

КОРНЕПЛО́Д г. коріня́к.

КО́РОБ: с три -ба (наговори́ти) сім мішків гре́чної во́вни /з^н арешта́нтів/.

КОРО́БИТЬ жолобі́ти, н. (кого) шокува́-, переко́рчу-, облива́ти холо́дною водо́ю, обси́па- моро́зом, пройма́- по́т-; еѐ -ит ії обси́па моро́з-;

-й 1. що /м^н хто/ жолобі́ть, 3-й пожолобі́ти, 2. що /м^н хто/ обси́па м. ∅, 3-й переко́рчити, н^к /ви́раз/ нетакто́вний, безпардо́н-;

ПЕРЕКОРО́БИТЬ переко́рчити [-ило кого скрути́вся хто];

ПОКОРО́БИТЬ переко́рчити; -ило кого переко́рчило кого;

КОРО́БИТЬСЯ жолобі́ти, шкару́бну-, шкару́бі-, шкару́битися, ду́би-, стовбу́рчи- ∅;

-йся що жолобі́є ∅, жолблений, шкару́бле-, скручу́ва-, н^к шкарубкий, шкарубкува́тий, ☉ переко́рчуваний;

ПОКОРО́БИТЬСЯ (од нетакту) переко́рчитися, о^к зажолобі́ти, (- чобіт) зашкару́бнути;

-вшийся пожелоблений, зашкарублий $\diamond$, $\emptyset$.
КОРÓБКА & коробочка.
КОРÓБОЧКА г. пудёлко.
КОРÓВА: чья б к. мычала, а чья б молчала
 чие б нявчало, а чие б мовчало.
КОРОЛÉВСКИЙ n^o коронний.
КОРОНАРНЫЙ вінцевий.
КОРОНАЦІОННИЙ коронувальний.
КОРОНОВАТЬСЯ коронуватися, діставати /при-
 йма-/ корону, заступа- на царство;
 -йся що / m^h хто/ коронується $\diamond$, коронований,
 покліка- на царство; -я монарх новий цар /мо-
 нарх/.
КОРООБДІРОЧНИЙ p^k кородёрний; -ая ма-
 шина кородёрная.
КОРООБДІРЩИК кородёр.
КОРОЧИСТИТЕЛЬНИЙ к. корочисний.
КОРОТАТЬ (вік) збувати; к. время вбива- час;
 к. дни з³ труча- дни наперед себе;
 --й время що вбива час, о. звиклий байдикува-
 ти /марнува- час/; -й время в чём нічим не за-
 йнятий, тільки чим.
КОРОТКО ϕ^p близько, добре [к. знакомый до-
 бре /близько/ знайомий], c^k купцо- [короткого-
 лобый купцолобий; -ногий купцолый; -па-
 лый купцопалый; -шейй купцовый; -шёрстый
 купцошёрстый +].
КОРОТКОЖИВУЩИЙ недовговічний.
КОРОТЫШ ж^с коротуха.
КОРОТЫШКА курдупелик.
КОРОЧЕ: к. говоря (одним) словом /сл'ом/.
КОРОЧКА (на виразі) струпик.
КОРПЕТЬ (без руху) n^o чапті; к. над чем сох-
 нути /пропада-, розпадатися, в. мудоха-/ над
 чим;
 --й що / m^h хто/ сохне над чим $\diamond$, з^м-й /годовий/
 пропадати над чим;
ПРОКОРПЕТЬ попросохнути, попросидіти;
 -вший $\emptyset$.
КОРПУС (машины) тіло.
КОРРЕКТИРОВАТЬ корект/увати, кори[е]гува-,
 прави-, виправля-;
 --й що / m^h хто/ ~ує $\diamond$, покликаний /з-й/ с~увати,
 зайнятий ~уванням, ~увальник, ~ор, n^k ~уваль-
 ний + %, корекції-, для корекції, c^k -коректив-
 ний [светокоорректирующий фотокоррективный];
 -йсл/-ый коректований, кори[е]гб-.
КОРРЕКТНЫЙ чёмний.
КОРРЕСПОНДЕНТ (у листуванні) листуваль-
 ник.
КОРРИДОР г. передсінок; & д. калідор.
КОРРОДІРОВАТЬ кород/увати, ϕ^p вивітрува-
 тися;
 --й що ~ує схильний до корозії, n^k корозійний +
 %;
 -ый кородований вивітру-.

КОРРУМПІРОВАННИЙ корумпований, про-
 даж-, підкуп-, $\odot$ хабарник, корупціонер, o^k ко-
 румпар.
КОРРУПЦИЯ ϕ^p продажність.
КОРСАЖ n^o станик.
КОРСЕТКА д. (безрукава кохта) керсет(ка).
КОРЧЕВАТЬ корч/увати, викорчовувати, (пень-
 ки) д. дерти;
 --й що / m^h хто/ ~ує $\diamond$, призначений корчувати,
 з-й /готовий/ викорчу-, для ~ування, зайнятий
 -ям, ~увальник, n^k ~увальний + %;
 -йся/-ый корчований, викорчову-; -ый участок
 корчунок.
КОРЧИТЬ n^o корчити, судоми-, скрчува-, пере-
 корчува-, карлючи-, коцорби-, тіпа- [еє -ит її
 тіпає]; к. из себя вдова- /строї-, морщи-, робї-/
 (i)з /зі/ себе;
 --й що / m^h хто/ корчить $\diamond$, звиклий /с-и/ корчи-
 ти, радіий уда-, комедіант, удавака, k^h удаваль-
 ник, n^k (біль) судомний + %; -й дурака радіий
 корчи- дурня; -й из себя кого $\odot$ удаючи з себе;
 -й рожі що строїть міни +, кривляка, гримас-
 ник; -й смиренника святой та божий; -й шута
 радіий блазнова-, блазень;
ПОКОРЧИТЬ (ноги ти) покрутити $\diamond$;
КОРЧИТЬСЯ вигинатися в корчах, судоми-;
 -йся корчений, скрчува-, судомле-, перекоорчу-
 ва-, коцорбле-, карлюче-, тіпа-, о. у корчах;
СКОРЧИТЬ(СЯ) скуліти(ся), скоцорбитися;
 -вший(ся) $\emptyset$; -я скулений, скорче-, скрuche-,
 скарлюче-, скоцорбле-, зсудомле-;
ПОКОРЧИТЬСЯ: -вшийся покорчений, по-
 круче- $\diamond$, $\emptyset$.
КОРЫСТНЫЙ ϕ^p шкурний, ϕ . загребуший; из
 -ых побуждений зі шкурних міркувань (моти-
 вів).
КОРЫСТОЛЮБЕЦ з^н мискоборець, о. до себе
 – обомá руками, від себе – ні пальцем.
КОРЫСТОЛЮБИВЫЙ пожадливий, грошó-
 любний, шкур-, грабовитий, г. халчівий.
КОРЫСТОЛЮБИЕ пожадливість, грабовит-,
 зажерство, грошолуб-, з^н мискобор-.
КОРЫТНИК мискоборець.
КОРЫТО: остаться у разбитого -та зазнати не-
 вдачі, лишитися ні з чим /край разбитого ко-
 рита/.
КОРЫТООБРАЗНЫЙ p^k нецькуватий, на взір
 /у формі/ нецьок.
КОСА¹ (нісова) ϕ^p пересип.
КОСА² (дівоча) & m^k коса-дрібущечки.
КОСИТЬ: к. глазом /-ами/ o^k зізити; -ит на
 один глаз $\odot$ кривий на одне око; кося ско-
 сивши око;
 --й 1. що / m^h хто/ косить, покликаний скосити,
 косар, n^k косильний, $\odot$ косивши; 2. що / m^h хто/
 зізом дивиться $\diamond$, n^k кривообкий, зизоб-, зизий,

зизуватий, о. з кривім /зізим/ оком; -й глаза́ = -й 2.; -й рот *n^k* криворотий;

ПОКОСИТЬСЯ 1. упоратися з косовицею, 2. глянути зізом $\diamond$.

КОСИТЬСЯ¹ (- хату) хилитися;

-йся¹ перекошуваний, перехняблю-, хилений;

ПОКОСИТЬСЯ: -вшийся¹ перекошений, похиле-, перехнябле-, $\emptyset$.

КОСИТЬСЯ² (оком) кривім /зізим/ оком поглядати /дивитися/, д. подавати косяки;

-ящийся² = косящий глаза;

ПОКОСИТЬСЯ² глянути кривім оком $\diamond$.

КОСМАТИТЬСЯ: -йся розкудланий, розкучма-

КОСМАТЫЙ кучмастий.

КОСМИЧЕСКИЙ (корабель) д. міжпростірний; к. апарат неоднократного використання к. ракетолітак; к. корабль *o^k* космоліт.

КОСМОЛОГИЧЕСКИЙ світознавчий.

КОСМОЛОГИЯ світознавство.

КОСМОПОЛИТИЗМ зⁿ безрунтя.

КОСМОПОЛИТИЧЕСКИЙ вселодський, $\pm$ інтернаціональний.

КОСМОС & δ^* *n^o* *закосмічений.

КОСНЕТЬ 1. скніти, ніді-, шарубі-, дубну-, 2. дубі-, клякну-, залякна-;

-й що /*mⁿ* хто/ нідіє $\diamond$, покинутий нідіти, напівзаскнілий, щораз зашкарубліший /задубілі-, заскнілі-/; *ф^p* пліснявий, $\pm$ закосневающий, 2. що /*mⁿ* хто/ залякна = застывающий; -й в невіджестве заскнілий у нещуді /невігласт-, темря-/; **ЗАКОСНЕТЬ** о. зачерствіти душею $\diamond$.

КОСНОЯЗЫЧНЫЙ кривомовий, тяжкомовний.

КОСНЫЙ бездіяльний, інертний, *ф^p* загумінковий.

КОСО, **ИСКОСА** косяка, скісним спадам, зиз-; к. смотреть з. дивитися, зизувати;

КОСОЙ: -ая сажень (в плечах) *n^o* міцнотілий.

КОСОГЛАЗИЕ зизообість.

КОСОГЛАЗЫЙ скіснообий.

КОСОЛАПЫЙ р. шевернобий, корячконобий.

КОСОПРИЦЕЛЬНЫЙ (возонь) *vⁿ* навскісний.

КОСТЁЛ костёл.

КОСТЁЛЬНЫЙ костельний.

КОСТЕНЕТЬ (в усіх значеннях) дубіти;

-ёющий = коченеющий, $\pm$ закостенева-

КОСТИСТЫЙ маслакуватий.

КОСТИТЬ: -й с-и картати /кобени-/.

КОСТЛЯВИЙ кістковатий, окостуватий, коща-вий, *с^o* костистий.

КОСТРОВЫЙ ватровий.

КОСТЫЛЬ зⁿ г. бретналь.

КОСТЫЛЯТЬ 1. дубасити, дубцюва- /луп-/; тўзати, 2. шкандибá-;

-й 1. що /*mⁿ* хто/ дубасить $\diamond$, звиклий /с-и/ тўзати, щедрий на стусани, 2. ковыляющий.

КОСТЬ (велика) костюмар[х]а; к. от -ті чьей з

кріві й *с^o*бти чьей;

КОСТИ з^b маслаччя.

КОСТЮМ: к. Ёви одёжа Ёви; & костюмчик.

КОСТЮМЕРНАЯ костюмерня.

КОСТЯК каркас.

КОТ: к. в сапогах кіт у чобітках.

КОТЁЛ (оточення) *vⁿ* мішок; всё в один к. все на кўпу; как пивной к. (завбільшки) як дїжа в розліві; в -лє событїи у вірі /виру/ подїй.

КОТЕЛОК *n.* > БАШКА.

КОТИРОВАТЬ квотувати;

КОТИРОВАТЬСЯ квотуватися, цїнува-, оцінюва-, бути в цїні /бїгу/, маїти вартість /цїну/; $\pm$ КОНВЕРТИРОВАТЬ(СЯ);

-йся що має вартість $\diamond$, квотований, оціню-, *n^k* вартісний, вартий, вагомий, пўтний, пўтящий;.

КОТИРОВКА квотування.

КОТИРОВОЧНЫЙ квотувальний.

КОТИТЬСЯ¹ котїти(ся), пересуватися котом; к. в бєдну падати у прїрву;

--й(ся) що котїть, пересуваний котом, клубок, *n^k* котючий, $\odot$ котївши(сь).

КОТИТЬСЯ²: -ящаяся² що котїться, звїкла /с-и/ котїтися, сєра окоїтися.

КОТЛОВАН (в землі) чаша.

КОТЛОВИНА відолінок.

КОТЛООБРАЗНЫЙ чашуватий, казанува-, на взір /у формі казанá.

КОТОРЫЙ що отб [що отб літав над землею]; к. раз укотре; который-то же котрийсь-то, якийсь-то; о -ром жⁿ що [тот, о -ром рассказываю той, що розказую]; при -ом/-ой -ых/ *ф^p* колї [система, п. -ой... система, колї...].

КОФЕЕК кавуся.

КОЧЕВАТЬ кочувати, мандрува-, вєсті цїганське життя;

-й що /*mⁿ* хто/ кочує $\diamond$, звиклий кочувати, кочовик, мандрівник, перекотїпбле, літун, перелїтний птах, (у шатрі) шатєрник, *n^k* кочовий, *kⁿ* кочівний, кочівничий, о. на колєсах, у вічних мандр-, *сⁿ* нїні-тут-завтра-там.

КОЧЕВНИК (у шатрі) шатєрник.

КОЧЕВНИЧЕСКИЙ кочівницький, шатєрни-

КОЧЕВЬЕ *nⁿⁿ* кочовїще.

КОЧЕНЕТЬ залякати, клякну-, дубі-, коцбну-, дубну-, качанї-;

--й що /*mⁿ* хто/ клякне $\diamond$, напівзакляклий /-задубі-, -закоцб-, -замєрз-/; покинутий /с-и/ замєрзати, вже майже заляклий, задуб- $\diamond$.

КОЧЕРГА (мала) коцбка; & *n^k* *кочерєжний.

КОЧКА: по -ам (у значенні по нерівних місцях) по виббях.

КОШАЧЬИ котї /тигр, лев, КОШКА/.

КОШКА (велика) пантєра, барс, ягуар; *m^o* кітвця; как к. с собакой як кіт із псом; как угорелая к. як ошпарений (кіт); -ке игрушки, а мы-

шке слёзы кому весіля, а курці смерть; на сёрдце -ки скребу́т у кого аж на сёрці холо́не кому/в кого; & г. кіт(оч)ка, п^к *кішчин.

КОШМАР жахіття, о. жахі Господні.

КОШМАРНИЙ страхітливий, страховинний, (сон) несвітський; -ая реальность п^б страшний суд.

КОЩУНСТВОВАТЬ блюзнити, блюзнувá-, зневажа́- Бо́га;

-й що /м^н хто/ блюзнити ∅, звиклий /с-и/ блюзнити, з-й на блюзніство, блюзнір, богоненавісник, богоборець, п^к блюзнірський, богоборчий, богоненавісний, о. з гёрессю на устах.

КОЭФИЦИЕНТ коефіцієнт, г. співчинник.

КРАБОВЫЙ краб'ячий.

КРАЕУГОЛЬНИЙ ф^р кутній.

КРАЖА: к. со взло́мом крадіж із вло́мом.

КРАЙ & крайо́к, краёчок; до -ёв (повний) ущёрть, по береги́; -ем гла́за в піво́ка; -ем уха впіву́ха.

КРАЙНЕ надміру, надмірно, на́дмір, куди́ як, ф^р до зарізу, го́стро [к. необхідім г. потрібний], (- щось негáтивне) не-дай-Господи-який [к. капри́зний не-д.-Г.-я. вередливий]; к. необхідім потрібен як повітря;

КРАЙНИЙ (термін) о́станній, (- потребу) пекучий, нагальний, (захід) рішучий, крутий, (egoíst) надмірний, страшён-, не-дай-Господи-який, (- швидкість) грани́чний; по -ей ме́ре принайменше, хоч, бода́й, в уся́кому ра́зі, г. пре́цнь.

КРАЙНОСТЬ ф^р надмірність, край [до -сти до краю, крайне, що аж]; до -сти возму́щений обуре́ний що аж; из -сти в к. од крайно́сти до крайно́сти.

КРАПАТЬ /-й = КАПАТЬ/капающий.

КРАСАВЕЦ ф. красю́к.

КРАСАВИЦА красю́чка; & *некрасу́ня.

КРАСИВ: к. лицо́м га́рний з лиця́;

КРАСИВЫЙ го́жий, пишний, ф^р ефе́ктний, театра́ль- [к. жест е. /т./ жест]; & краси́ний, як той місяць на не́бі; -ые слова́ пишні слова́; за -ые гла́за за хоро́ші о́чі; не роди́сь -ой, а роди́сь сча́стливо́й не роди́сь краса́на, а роди́сь ща́сна; **КРАСИВЕЕ** п^р га́рніше, кра́ще, п^к га́рніший /-нішенский/, кра́щий;

КРАСИВЕЙШИЙ найга́рніший, га́рний-прега́р-, га́рнісіньк-.

КРАСИТЬ 1. фарбува́ти, краси́-, забáрвлюва-, 2. прикраша́-, краси́-;

-й що /м^н хто/ фарбуе ∅, звиклий /с-и/ фарбува́ти, ра́дій /з^м-й, з-й/ пофарбува́-, фарба́р, фарбува́льний, фарбівник, (рич) барвник, п^к фарбува́льний + %, барвний, 2. = украшающий; -йся фарбо́ваний, забáрвлю- ∅, п^к краси́вий.

КРАСКА: к. стыда́ жéврово со́рому.

КРАСНЕТЬ черво́ніти, ша́ри-, пекти́ рака́, ша́ритися, залива́- рум'я́нцем /кармази́ном, fáрбою/, ф^р мали́ніти, (за кого) со́робмитися;

-й що /м^н хто/ черво́не ∅, с-и черво́ніти, щора́з черво́ніший, ф^р зачерво́нлий, вже ма́йже черво́ний, ще тро́хи й ч., от-о́т вже ч., (за кого) з^м-й пекти́ рака́, © пікши рака́; -й до уше́й /до корне́й воло́с/ заливаний fáрбою по ву́ха; **ЗА♦♦♦(СЯ)** зашари́ти(ся) [мне у́дари́ла кро́вь в лицé я зашари́вся].

ПОКРАСНЕТЬ: -вший почерво́нлий, зашари́- ∅; -й как рак © спікши рака́ /ра́ків/;

РАСКРАСНЕТЬСЯ: -вшийя розшари́лий /за-/ розчерво́н-, розпаші́-, ∅.

КРАСНОБАЙ к. фразе́р.

КРАСНОБАЙСТВО фразе́рство.

КРАСНОРЕЧИВО у^р золоти́сно ∅; говори́ть к. як з кни́жки бра́ти;

КРАСНОРЕЧИВЫЙ пишномовний, солодкомо́в-, бага́тий на сло́во, у^р золоти́стий, (жест) вимовний.

КРАСНОРЕЧИЕ пишномовність, о^к пишнослі́в'я.

КРАСНОСЛОВ граносло́в.

КРАСНЫЙ: -ая нить (твору) провідна́ нитка́; -ной нитью́ проходи́ть п^о просяка́ти наскри́з.

КРАСОВАТЬСЯ красува́ти(ся), викраша́тися, пишá-, як ма́ків цві́т, як мак процвіта́ти, пишні́-, р. герцо́ва-; к. всё цветистее барвисті́ша-; без ко́нца к. викрасо́вуватися;

-йся що /м^н хто/ красуе ∅, звиклий пишáтися, сповнений /пóвен/ краси́ /пихи́/, п^к при́нда, п^к красови́тий, пишний (як ма́ків цві́т), гордопи́ш-, величнопи́ш-.

КРАСОТА: -о́й, по -те́ на врóду [после́дняя -о́й о́стання на в.];

КРАСОТЫ (жизтя́) прина́ди.

КРАСОТКА га́рнію́ня, кра́лечка.

КРАСТЬ кра́сти [кра́ду, кра́де], тягну́-, цупи́-, купува́- за три о́гляди, (стало) злодія́чи-, (крадене) відкрада́-; к. у кого́ г. кра́сти кому́;

-ду́щий що /м^н хто/ кра́де ∅, звиклий /на́вчений, з^м-й/ кра́сти, кра́дій, кра́дун, злоді́й, злодія́ка, злодо́га, п^к кра́дючий;

НАКРАСТЬ ж^н наті́рити; ∅.

УКРАСТЬ о. прироби́ти но́ги чо́му; (крадене) відкра́с-; ∅;

КРАДЕННЫЙ: -о́е добро́ впрок не іде́т кра́деним (добро́м) не забага́тіеш.

КРАСТЬСЯ о^к скрада́тися /під-/;

-ду́щийся що /м^н хто/ кра́деться ∅, п^к скра́дливий, /кро́к/ ти́хий, нечу́тний, кра́дквува́тий, безшелесний, прити́ше-, © як потайний хижа́к.

КРАТКИЙ недобгий, (у мові) лаконі́чний, нерозвези́стий;

КРАТЧАЙШИЙ найкорот́ший, ф^р дуже ко-

роткий [в к. срок в д. к. строк]; в -шее время з. в дуже короткомо часу.

КРАТКОВРЕМЕННЫЙ к. недóвгий [-ая оста-новка -га зупінка].

КРАТКОСРОЧНЫЙ нетривáлий, недóвгий, ко-роткочасний /-тривáлий/, нетривáлий, з малим стро́ком, короткий, на короткий час.

КРАТКОСТЬ (у мові) лаконічність.

КРАХ неуспіх, провáл, (мрії) нездійснення.

КРАХМАЛИТЬ крох/мáлити;

-й що /м^н хто/ ~мáлить ∅, звиклий к., з-й /по-кли́ка-/ накрохмáли-, для ~мáлення, зайнятий -ям, н^к крохмáлистий, крохмáльний.

КРЕАТИВНЫЙ творчий, винахідливий.

КРЕДИТ: в к. набóрг; по -ту на кредит.

КРЕДИТНЫЙ: -ая кáсса /товáрищество/ кре-дитівка.

КРЕДИТОР лихвáр, позичáйло.

КРЕЙСИРОВАТЬ крейсувати, (стало) курсу-ва-, плава-;

--й 1. курсирующий, 2. що /м^н хто/ крейсye, для крейсува́ння, зайнятий -ям, (судно) (пат-рульний) крейсер.

КРЕКИНГ рафіна́рна.

КРЕМА́ЦИЯ тілопа́лення.

КРЕМНИ́СТЫЙ: к. путь н. терни́стий шлях, важка́ доро́га.

КРЕНДЕЛЬ г. плéтєник.

КРЕНИТЬСЯ хилитися, нахиля- /по-/, м^о дава́ти крен;

-йся що даe крен ∅, хилений, нахилюва-, о. що-раз похиліший, © с-и дава́ти крен.

КРЕПИ́ТЬ крiпiти, скрiплюва-/за-/ , скрiплю-, н. змiцню-, змiцня́ти; к. силу додава- /на-/ сили; к. ду́шу крiпи- ду́шу, ли- силу в д.; к. узы дру́жбы поглиблю- бра́тство;

--й 1. що /м^н хто/ крiпить ∅, зайнятий крiплен-ням, крiпильник, крiпля́р, н^к крiпильний + %, крiпний, (мед) снажли́вий, © с-и крiпiти, 2. у-крепляющий; -й узы дру́жбы настро́ений бра-та́тися;

-ймый = крепящийся;

КРЕПИ́ТЬСЯ крiпитися ∅, держá-, трима́-, не па́дати ду́хом /на ду́си/, д^к вдáри- ли́хом об зéмлю;

-йся 1. що /м^н хто/ крiпиться ∅, крiплений, за-крiплюва-/с-/ , 2. що /м^н хто/ не па́да ду́хом, на-стро́ений по-бойово́му.

КРЕПКИЙ твердий [к. оре́шек т. горішо́к]; & мiцню́щий; дово́льно к. крiпкєнький; к. ду́хом сильноду́хий, к. сон твердий сон; -ок на́ ухо при́глухий;

КРЕПКО (спати) твєрдо; (держати) мов залi-зом; & мiцно-мiцно; к. шийтый © мiцно зби-тий;

КРЕПКО-НАКРЕПКО (дуже суворо) твєрдо-

на́твєрдо, пренайсуворо;

КРЕПЧА́ЙШИЙ крiпкий-(пре)крiпкий, (мо-роз) лiтгий-прелiб-.

КРЕПНУ́ТЬ мiцнiти, крiпша-, вбивáтися в силу, спина́- на но́ги, (по хвороби) окли́гувати, здорó-вша-, приходи- до сили;

-й що /м^н хто/ мiцнiє ∅, о. що́раз мiцнiший /сильнi-, здорóв-, крiп-, твєрд-, дiжчий/;

ОКРЕПНУ́ТЬ убитися в силу, (финансово) ф. пiдлата́-, пiдкува́-; о. стволóм (- дерево) по-стовбу́риги;

-пший змiцнiлий, (- худобу i н.) ви́гуляний, ∅.

КРЕПОСТНИ́ЧЕСКИЙ (щодо крiпацтва) крi-пацький, (щодо крiпосника) крiпосницький.

КРЕПОСТНО́Й f (в усіх значеннях щодо крi-пацтва) крiпацький, © крiпáк.

КРЕПО́СТЬ твєрдiсть, трiвкiсть; ю. лист [за-кладна́я к. заставний л.; купчая к. купчий /запрода́жний/ л.].

КРЕПЧА́ТЬ мiцнiшати, дiжча-, крiпша-;

--й що дiжча ∅, о. (- мороз, бурю) що́раз лю-тiший /дошкоульнi-, мiцнi-, сильнi-, дiжчий/, © с-и дiжчати.

КРЕ́СЛО & крiсє́лко, крiсє́льце.

КРЕ́СТ & крє́стик; д. кру́чик [кру́чики на гор-ня́тках].

КРЕ́СТИ (в картах) д. жир, д. хрє́сть, хрє́сто.

КРЕ́СТОВЫЙ д. хрє́стовий (= жировий).

КРЕ́СТИТЬ хрє́стити, трима́- до хрє́ста, охрє́-щува-, дава́- им'я́, (iновiрця) наvertsá-, вихрє́щува-, (рукою) клáс- хрє́ст на; нача́ть к. (небо блиска́ми) захрє́сти-;

--й що /м^н хто/ хрє́стить ∅, покликаний охрє́-тити, хрє́ститель, н^к хрє́стильний + %;

КРЕ́СТИТЬСЯ хрє́ститися ∅, о. скла́дати хрє́ст; -йся хрє́щений, охрє́щува-, увiджу- у хрє́ст, (i-новiрєць) вихрє́щу-, наvertsаний, ви́хрєст, перє́-хрєст;

КРЕЩЕ́ННЫЙ д^к хрє́щений, введе- у хрє́ст;

КРЕЩЕ́НЫЙ н^к хрє́щений.

КРЕ́СТНЫЙ: к. путь хрє́сна доро́га.

КРЕ́СТОВИ́ДНЫЙ ф^p на́вхрє́сний [-ая вяза́к на в'язь].

КРЕ́СТООБРА́ЗНО крíжем, хрє́ста́то;

КРЕ́СТООБРА́ЗНЫЙ хрє́ста́тий.

КРЕ́ТИН шибзди́к.

КРЕ́ТИНИ́СТЫЙ шибздикува́тий.

КРЕ́ТИНИ́ТЬСЯ; ОКРЕ́ТИНИ́ТЬСЯ скрє́тинi-ти;

-вшийся скрє́тинiлий ∅.

КРЕЩЕ́НИЕ: боевбе к. г. вогне́ва́ прiба.

КРИВИ́ТЬ кривити, викривля- /с-/ , к. душiй криви- душє́ю, криводу́ши-;

--й що /м^н хто/ кривить ∅, звиклий /с-и/ викрив-ля́ти, годiвий /з-й/ ви́криви-, н^к криву́щий, т. кривильний; -й душiй криводу́шний;

ИСКРИВИТЬ перекривити /по-, с-/
КРИВИТЬСЯ кривитися $\diamond$, переко́шува-, (*надуто*) кривити губи;
 -**йся** 1. що /м^н хто/ кривиться $\diamond$, звиклий кривитися, кривляка, 2. що переко́шується $\diamond$, кривий, криву́щий, кривобо́кий, щора́з кривіший;
СКРИВИТЬСЯ: -вшийскривлений $\diamond$, $\emptyset$.
КРИВЛЯКА а. цїрлих-манїрлих.
КРИВЛЯТЬСЯ манїритися, викаблүч/ува-, ви-кобєнюва-, виламува-, (ви)кривля-, к^н гримасува́ти;
 -**йся** що ~ється, звиклий /гото́вий/ кривля́тися, кривляка, гримасник, (*філяр*) мартопляс, п^к гримасливий, о. з гримасами.
КРИВОЙ: -ая улыбка кісла /силувана, вимуше-/ усмішка /усміх/.
КРИВОШЕИЙ кривов'язий.
КРИВОШИП корба.
КРИВОШИПНО-ШАТУННИЙ у. корбогонко́вий.
КРИВОШИПНИЙ корбовий.
КРИЗИСНИЙ ф^р межовий, кризовий, грани́чний [-ая ситуа́ция -ва /-на/ ситуа́ция].
КРИК & крикнява; исто́пный /иступле́н-, отча́ян-/ к. о. роздері-душу-крик; я́ростный к. рев, ревіння;
КРИКИ крикнява.
КРИКЛИВЫЙ (*колір*) ядүчий, разкү-, шпаркий, заяскра́вий.
КРИКҀН & крикуняра.
КРИМИНАЛЬНИЙ (*кодекс*) ка́рний, (*світ*) злочинний.
КРИСТАЛЛИЗИРОВАТЬ: -й що /м^н хто/ кристалізує, з-й скристалізува́ти, кристаліза́тор, п^к кристалізаційний;
 -**йся** кристалізований, з-й кристалізува́тися.
КРИСТАЛЛОВІДНИЙ, /-ОБРА́ЗНЫЙ/ к. кристалічний, о. на взір /у фо́рмі/ криста́ла.
КРИТЕРИЙ мірйло.
КРИТИКА: ни́же вся́кой -ки не ва́ртий і кри́тики.
КРИТИКОВА́ТЬ о. бра́ти в робóту, (*у пресі*) протяга́ти;
 -**й** що /м^н хто/ критикує $\diamond$, звиклий /схи́льний, с-я/ критикува́ти, гото́вий розкритику-, кри́тик, з^н критика́н, п^к критичний;
 -**йся**/-ый критикований, підда́- крити́ці.
КРИТИКША критикєса.
КРИТИЧЕСКИЙ (*розум*) аналіти́чний, (*вік*) переломо́вий, переломни́й, (*стан*) небезпе́ч-, кри́тич-.
КРИЧА́ТЬ вола́ти, лементува́-, галасу́-, вигуку-/на-/; репету́-, (*на кого*) гримати, д. гала́йка-, (*як пугач*) пу́га-, пугі́ка- к. бля́гим ма́том крича́-не своїм го́лосом, крича́- /зіпа́-/ на пуп, прóбі реві́ти; к. во все́ го́рло на всі за́води крича́-; к.

во всю глóтку реві-, як коро́ва; к. на *кого* грима́- на; к. на *всех* перекрі́стках крича́- на весь сві́т; нача́ть к. ф^р у крик [я -ал к. я – у крик]; кричи́-не-кричи́ безнаді́йно;
 -**й** що /м^н хто/ кричи́ть $\diamond$, звиклий крича́ти, з^н-й закрича́-, розкри́чаний, розгү́ка-, крику́н, вереща́ка, зіпа́-, горла́нь, грима́йло, п^к крикли́вий, галаслі́-, верескли́-, ф^р кричу́щий, реву́чий, (*колір*) шпаркий, разбу́чий, ядү-, о. з кри́ком /ве́реск-, га́лас-, рев-;/ грóбко-й з го́лоснім кри́ком; -й бля́гим ма́том /во все́ го́рло/ розрепетова́ний, о. з ди́ким ре́вом; -й ду́рным го́лосом крику́н не своїм го́лосом; -й на *всех* пере́крєстках = звоня́щий во все коло́кола;
КРИКНУТЬ загукáти $\diamond$; к. „Зврика!” вдáрити себе́ по чо́лі; к. в отве́т відгүкнү-, відкри́кну-;
ВСКРИ́КНУТЬ з^р скрича́ти $\diamond$;
КРИКА́НУТЬ галасну́ти $\diamond$;
ДОКРИЧА́ТЬСЯ: д. до хри́поты захри́пти від кри́ку;
 -**я́вшийся** до х. захри́плий в. к.;
НАКРИЧА́ТЬСЯ попокрича́ти, насити́тися кри́ком, (*удосталь*) ви́кричатися;
 -**вшийся** $\emptyset$;
РАСКРИЧА́ТЬСЯ: -вшийск^к розкри́чаний, $\emptyset$.
КРОВА́ВИТЬСЯ кривáвити(ся), закривáвлюва́тися, схóдити кров'ю, р^к кривáвити, (*від сві́тла*) черво́нїти;
 -**йся** що /м^н хто/ кривáвить $\diamond$, закривáвлюва́ний, зали́ва- кров'ю, п^к кривáвий, кровото́чі-, ф^р закривáвлений; -**я** ра́на закривáвлена /кровото́чіва/ ра́на.
КРОВА́ВЫЙ (*задум*) душогу́бний, заріза́цький.
КРОВА́ТЬ (*розкладна*) розклада́чка; & лі́жечко.
КРÓВЕЛЬНИЙ: -ое желе́зо бля́ха.
КРÓВЕЛЬЩИК д. кри́тник.
КРОВИ́НКА: ни -ки в лице́ блідий (на виду́), як стіна́.
КРОВОЖА́ДИНА кровожє́р, ж^с кровожє́ра.
КРОВОИЗЛІ́ЯНИЕ ф^р на́гла кров.
КРОВООСТА́НÁВЛИВАЮЩИЙ кровоспи́нний, (крово)тамува́ль-, м^н гемостати́ч-, о. прóбі кровоте́чі.
КРОВОПІ́ЙЦА > КРОВОСОС; & ж^с кровожє́ра.
КРОВОПРОЛІ́ТИЕ кроволі́ство.
КРОВОПРОЛІ́ТНИЙ м'ясо́рубний.
КРОВООЧИ́СТИТЕЛЬНИЙ к. кровочи́сний.
КРОВОСМЕ́СИТЕЛЬ р^к кровоблү́дник.
КРОВОСМЕ́СИТЕЛЬНИЙ кровосү́мішний, р^к кровоблү́д-.
КРОВОСМЕ́ШЕНИЕ кровосү́міш(ка), р^к кровоблү́д.
КРОВОСО́С кровопі́вець, кровопі́й, п'я́вка.
КРОВОСОСА́НИЕ кровосмокта́ння.
КРОВОСОСУ́ЩИЙ кровопі́вчий.
КРОВОТО́ЧИТЬ кривáвити(ся);

--й що /м^н хто/ кривавить(ся), н^к кровоточивий, крива́-, о. з невпінною кровотечею, ± кровавящийся.

КРОВОХАРКАТЬ харкати кров'ю;

--й що /м^н хто/ харка кров'ю, о. з кровохарканням.

КРОВЬ: к. брбсилась /ударила/ в го́лову кров шугнула в го́лову; к. от -ви и плоть от плоти з. кров од крові і кість од кісти; к. с молоком (- вроду) хоч з лиця воду пий; в -ви о^к в натурі [это у неё в -ви це в її н.].

КРОВАНО́Й: -ая колбаса кров'янка.

КРОИТЬ клинцювати; ± ВЫКРАИВАТЬ.

КРО́МЕ: к. всего́ прб́чего понадусім, поза всім іншим, ж^м та ще й те; к. как больше́ як [нигде́, к. как там ніде́ б. як там; никто́, к. как он ніхто́ б. як він]; к. того́ ф^р та ще й те, що [к. т. — он стар та ще й те, що не старий], ф^р да пак ще ж; не чей, к. как не чий, а [не чей, к. как мой не чий, а мій]; ни́где, к. как ніде, а; ни-како́й, к. как не який, а [н. поро́к, к. как э́тот не яка́, а оця́ ва́да]; никто́, к. как не хто, а, не хто, як [н., к. как он не хто, а /як/ він]; кому́ же, к. меня́? вже не кому́, як мені.

КРОМЕ́ШНИ́Й: ад к. на се́рдце /душе́/ у кого в душі́ чий́ як у пеклі.

КРО́МКА кант, край; вінце, пружо́к, береж́-, бе-рег, вінчик, край́-.

КРОМСАТЬ шматува́ти, кра́я-, чикри́жи-, кре́мса-, паова́-;

--й що /м^н хто/ чикри́жить ∅, зви́клий /с-и/ кра́яти, з^м-й розкра́я-, кра́льник, (ри́ч) ри́зак, ніж, н^к шматува́льний, паова́-, © міх-ма́х, чик-чій, ± РЕЗАТЬ;

-ий шматований, кра́я-, чикри́же- ∅;

ИСКРОМСАТЬ попокра́яти, о^к перешаткува́- ∅; -вший, ∅́;

ПОЙСКРОМСАТЬ попокре́мсати ∅;

ИСКРОСАННИ́Й почи́ржений, перешатко́ва- ∅;

НАКРОМСАТЬ понакре́мсати ∅.

КРОПА́ТЕЛЬ (писа́ка) ба́зграч, шкряботу́н (ж^д -уха).

КРОПА́ТЬ 1. шти́ти, лата́-, 2. парта́чи-, парто́ли-, ляпа-, дря́пя-, ба́згра-;

--й 1. шью́щий, 2. що /м^н хто/ парта́чить ∅, зви́клий парта́чити, парта́ч, (перо́м) писа́ка, перо́дря́п, ба́зграч, графома́н, н^к невмі́лий; -й сти-хиві́ршомаз.

КРОПОТЛИ́ВЫ́Й пиня́вий; к. труд /ра́бота, за-ня́тие/ мураши́на пра́ця.

КРОТ Зи́ньке щеня́, (мі́сце, заселе́не крота́мн) кро́товіще.

КРО́ТКИЙ незло́бний, незлоб(л)и́вий, пло́хий, плохови́тий, тихомі́рний, о. як голу́бка, ф^р що й му́хи не заче́пить.

КРОХА́ і КРО́ХОТКА (ма́ля) ма́но́ня, мацо́-пу́ля.

КРОХА́ крихти́на, одроби́на.

КРОХОБО́Р в^д загни́бда.

КРОХОБО́РСТВОВА́ТЬ скна́рити, трясти́сь над (ко́жною) ко́пийк-;

--й що трясе́ться н. (к.) к., го́товий т. н. (к.) к., загни́бда, скна́ра, скупа́р, скупі́й, скупердя́га, н^к скупі́й, скна́рий.

КРО́ХОТНИ́Й ма́но́ній, мацо́пу[і]си́нький, мацо́пу́лень-, мацо́пусіч-.

КРО́ШЕЧКА крихі́тка, © ма́но́ня, кришеня́тко.

КРО́ШЕЧНИ́Й: к.-к. отаку́си́нький + жест.

КРОШИ́ТЬ криши́ти, дри́бніти;

ИСКРОШИ́ТЬ попокриши́ти, ви́криши-;

ПОКРОШИ́ТЬ попоруба́ти, попокриши́-, посі́кти на ло́кшину, (не дри́бно) по(по)кре́мса-, почи́ри́жи-, попокра́я-, пошматува́-.

КРОШИ́ТЬ(СЯ): к-ся и рассу́паться н^о крих-коті́ти

-а́щий(ся) > РАСКРАШИ́ВАТЬ(СЯ)²;

ОТКРОШИ́ТЬСЯ відкриши́тися, /ви́-/;

-вший́ся відкри́шений /ви́-/; ∅́.

КРО́ШКА одроби́на; © ма́но́ня, мацо́пу́ля; бы́ли бы -ки, а ми́шки бу́дут аби́ корито, а сви́ні бу́дуть.

КРУГ (гурт) това́риство, середо́вище, (святых) у^р гро́но, ф^р обся́г [к. дел /обя́занностей/ о. справ /обов'язків/]; в к. (ставати) кру́жка; спаса́тельный к. н. до́шка поряту́нку; в -гу́ по́між, се́ред [в -гу́ дру́зей с. дру́зів]; по -гу (би́гати) кру́жка;

КРУ́ГИ (під очима) ми́шки; к. пе́ред гла́зами плыву́т /стоя́т, мелька́ют +/ мерехти́ть в оча́х;

КРУ́ГИ: к. а́да пекельні́ ко́ла.

КРУГЛЕ́ТЬ; ОКРУ́ГЛЕТЬ покру́гли́ти;

-вший́ покру́гли́лий, ∅́.

КРУГЛОСУ́ТОЧНО о. 24 годи́ни, де́нь і ніч;

КРУГЛОСУ́ТОЧНИ́Й к. добовий.

КРУ́ГЛЫ́Й ф^р абсолю́тний, по́в- [к. уди́т а. /п./ іди́т]; -ое состоя́ние чималі́ ма́етки.

КРУГОВО́Й: -бе дви́ження, -а́я трона́ о^к круго-ві́д.

КРУГОВОРО́Т (истом) клубо́чнява, (поді́й) кру-гове́рть, н. буру́н [в буруні́ новин].

КРУГОВРАЩЕ́НИЕ круго́йдучість, круго́біг.

КРУГОВРАЩА́ТЕЛЬНИ́Й круго́біжний, кру-го́йдучий.

КРУГОЗО́Р виднокло́, (науковий) еруди́ція, ф^р го́ризонт, обрї́ [расши́ря́ть к. ши́рити обрї́]; с широ́ким -ом широко́глядний.

КРУ́ГОМ ко́лом, кру́жка.

КРУ́ГОМ ф^р скри́зь [к. винова́т с. ви́нен]; к. да о́коло кру́жка й кру́жка, ко́лом і навко́ло; к. дура́к ду́рень ду́рнем; к. плу́т шельма́ шель-мо́ю; к. свбо́льч по́гань по́ганню.

КРУГООБОРОТ кругобіг, *кⁿ* кругообертання.
КРУГООБРАЗНИЙ круглястий, д. оборува́тий.
КРУГОСВѢТНИЙ *о^к* кругземельний.

КРУЖЕВНИЦЯ мережниця, *п^{пн}* мереживниця.

КРУЖИТЬ крутіти, кружля-, колува-, (- *шлях*) в'юнітися; **к. голову кому** запаморочува-кого; -й 1. крутящий, 2. кружачийся, 3. колесящий, 4. извивающийся; -й голову кому з-й запаморочити кого, крутіголова, головокрут, баламут, *н^к* (за)паморочливий;

ВСКРУЖИТЬ: в. голову задурити голову;
КРУЖИТЬСЯ крутітися $\diamond$, оберта-, кружляти, (- *голову*) йти обертом, ході-ходором; **к. юлюб** вертітися дзюгою, іти млинком; **голова -ітсья** у кого світ /голова/ вернеться кому, паморочитсья в голові кому; -ясь кружляючи +, *жⁿ* кружка, крутка;

-йсь що /мⁿ хто/ кружля $\diamond$, звійклий /с-и/ кружляти, радій /з^m-й/ крутітися, *н^к* кругойдучий, кругобіжний, *о.* у круговерті, $\pm$ юлящий¹; -я в танце у круговерті танцю; -я в хороводе кружанин; без конца -я многоверткий;
ЗАКРУЖИТЬСЯ (в *голові*) заверетенитись; $\diamond$; -вшийся (- *голову*) запаморочений, замакотре-, $\diamond$, $\emptyset$.

КРУЖОК & гурточок.

КРУПИЦА дріб(оч)ка; **по -це** крупінка до крупінки, крихтінка до крихтінки, колосок до колоска.

КРУПНОЗЕРНИСТЫЙ буйний, буйнозер-, ядря-, ядёр-, ядренистый.

КРУПНЫЙ недрібний, чималий, добірний, (- *фігуру*) масив-, (*кучи*) солід-, немалий, (*доци*) краплистий, ядёрний, (- *аферу*) широкозакрбе-, (*успих*) (ви)значний, великий, (- *судини* +) головний, (- *зерно*) = КРУПНОЗЕРНИСТЫЙ, (*тисок*) зернистый.

КРУПЧАТЫЙ дрібчатий.

КРУТИЗНА (*якість*) закрутистість.

КРУТИЛЬНЫЙ вертільний.

КРУТИТЬ вертіти, оберта-, (- *хулу*) хурдєли-, кушпєли-, (*стегнами*) вигойдува-; **к. варганку** д. крути-веремію; **к. мозгі морочи-голову**;

-й що /мⁿ хто/ крутіть $\diamond$, звійклий крутіти, радій /з-й/ закрути-, крутії, крутільник, *н^к* крутільний, верті-, оберта-, *ф^p* гвинтовий, *с^к* -крут, крути-, -крутний, [-й *голову* головокрут, крутіголова, *н^к* головокрутний];

КРУТИТЬСЯ вертітися $\diamond$, кружляти; **к., как** бєлка в колєсе крутітися, як дзїга /як мұха в окропі, як в'юн в ополонці/; **к., как в водовороте** крутітися, як в'юн на патєльні;

-йсь що /мⁿ хто/ крутіться $\diamond$, обєртаний, круче-, вєрче-, з-й крутітися, крутєко, вертун, *н^к* верткий, вертлявий, круті-, закрутистый, (*шлях*) звївис-, кривуляс-;

ЗА♦♦♦: **з. в головє** закрутітися /потовпі-/ в голєві; $\diamond$;

КРУТНУТЬСЯ (о)крутнүтися $\diamond$, (*в повітрі*) кружельнүти;

КРУТАНУТЬСЯ окрутнүтися, крутонү-.

КРУТО (*зварений*) натвєрдо; **к. приходітсья кому** (важка) бїда обєла кого;

КРУТОЙ *о^к* різкий [-яя *перемєна* різка змінa], (- *яйце*) натвєрдо зварений; **к. кипяток** крутії окрїп; -яє *путї* (*пїзнання*) крутосходї.

КРУТОПАДАЮЩИЙ (- *деталь*) дзьобастий.

КРУЧЕНИЕ (*перед люстром*) крутанїна.

КРУЧИНА в¹ жаль, скруха, гризбта.

КРУЧИНИТЬСЯ жури́тися, вдавa- в тугу;

-йсь = *тоскующий*;

ЗА♦♦♦: -лсья *кто* жаль узяв кого;

-вшийсья зажу́рений, засмүч-, спбн- жалю, $\emptyset$.
КРУШЕНИЕ (*судна*) розбиття, *о^к* (по)трбщєня (корабля), суднотрбщєня; **потерпєвшее к судно** з² рбзбиток.

КРУШИТЬ/-й = СОКРУШАТЬ/-й;

КРУШИТЬСЯ трошїтися.

КРЫЛАТЫЙ (*выраз*) ходовий, пошїрений.

КРЫЛОВИДНЫЙ, -**ОБРАЗНЫЙ** крильцоватий.

КРЫМ: где **К.**, а где **Рим** де пїц, а де попова груша.

КРЫСОЛОВКА щуроловка.

КРЫТЬ крити, покривa- /у-, (*дах соломою*) пошивa-; **к. нєчем кому** слів /аргумєнтів/ бракєвє /заціпило/ кому, прикусів язїк(а) *кто*;

-бюющий що /мⁿ хто/ криє $\diamond$, зайнїтий покриттям, радій /з-й/ покрити, покривєльник, укриваль-, (*соломою*) пошиваль-, (*рїч*) покривєць, покривало, *н^к* покривальний /у-, покривєль-;

КРЫТЬСЯ критися $\diamond$, ховa-, (*у чїм*) полягa-, таїтися;

-бюющийся що криєтсья $\diamond$, покриваний /у-, прихову-, *ф^p* прихб- [-аясь тут *причина* -ана тут *причина*], /с-, затє-, $\emptyset$ потайливий, нещїрий.

КРЫША (*протекция*) *жⁿ* заплїчя, *с^y* дах; **к. к -ше** стрїха-в-стрїху, поєхала **к. ф.** поїхала стрїха; **с *какой* крышей** *с^к* -дахий [с *зеленой -шей* зеленодахий].

КРЫШЕОБРАЗНЫЙ дашкуватий, у фбрмі даху, як дах.

КРЫШКА закривка, (*погребa, лука*) лядa, (*кому* /йому, їй/), та й по кому (по ньому /ній/); **тут єму** и **к. тут** йому й гак, **тут** йому жaба молочка /цїпька/ й дасть.

КРЮЧКОВАТЫЙ (*напис*) *о^к* гадбчкуватий.

КРЮЧКОНОСЫЙ горбонбсий.

КРЮЧКОТВОР канцєлярський щур, каламар, з² крутар.

КРЮЧКОТВОРСТВО казуїстика, бюрократїзм, крутанїна, канцєлярськї гачкї.

КРЮЧКОТВО́РСТВОВАТЬ займа́тися крути́-ством, карлю́чити, закида́- канцеля́рські гачки /з. загина́- карлю́чки/ кому;

—й що /м^н хто/ карлю́чить $\diamond$, с-и к., зайня́тий крути́ством, крути́й, казу́їст, канцеля́рський шур, *н^к* карлю́чкватий, казу́їстичний.

КРЮ́ЧОК: спуско́вої к. *в^н* язичо́к, гачо́к.

КРЯ́Ж *н^о* сугі́р'я.

КРЯ́КАТЬ (- качку) ка́хкати, кря́ка-;

—й що кря́че $\diamond$, *i. o^к* ка́хкало, кря́кало, (*птах*) кря́чка, *н^к* кря́кучий.

КРЯХТÉТЬ крехта́ти;

—й що /м^н хто/ крех́че, крехту́н, крехоті́й.

КСТА́ТИ до місця, *ф^п* на ча́сі [как не́льзя к. ду́же на ч.]; как не́льзя к. якнайдо́речніше, аж-о́н-як до ре́чі [сыр пона́добился как не́льзя к. сир знадобився аж-о́н-як до ре́чі].

КТО: **к. бы ни** $\odot$ хай хто [к. бы ни пел х. хто співа́]; **к. бы он ні был** хто він (там) не є; **к. бы то ні был** хоч (би) хто, аби́хто [кому́ бы то ні́ было аби́кому]; **к. ж бы** хто б же; **к. куда́ куди** хто запопа́в /ба́чив/; **к. мо́жет зна́ть?** хто ж то зна́є?; **к. тако́й?** що за оди́н?; **к. уго́дно будь-хт́о**, хоч хто, хай хто; **не к. друго́й** не хто ж [о́н, не к. д. він, не х. ж]; кем від ко́го [на-у́чений кем на́вчений від ко́го]; не к., а аж [я хотéл, что́бы не кто, а он меня́ учи́л я хоті́в, щоб аж він мене́ вчив].

КТО́-ЛИ́БО: мой (твой +), а не ко́г-ли́бо дру-го́го не чий, а мій (твій +).

КТО́-НИ́БУДЬ: к.-н. оди́н котри́йся; не к.-н. не аби́хто, *ф.* не хвіст соба́чий.

КТО́-ТО ЖЕ хт́ось-то [кто́-то же сде́лает хт́ось-то зроби́ть].

КУ́Б (*дрів*) стіс.

КУ́БАРЕМ млинко́м, *д.* кужелем, (*з кручи*) сторчго́лов /стрім-/.

КУ́БИК (*на петлиці*) *ф.* куба́р.

КУВЫ́РКА́ТЬСЯ переверта́тися, коті́- клубко́м, іті́ в переверти́;

—йся що /м^н хто/ ко́тяться к. $\diamond$, переверта́ний, переки́да-, зви́клий /с-и/ переверта́тися, ра́дкий переверну́-, верту́н, переверта́йло, *н^к* переко́тистий, переверткíй, сторчго́ловий, $\odot$ у пере-вертах, клубко́м-клубко́м.

КУВЫ́РКОМ перестри́бом, $\pm$ СТРЕМГЛАВ.

КУДА́: к. как ну́жно ду́же потрі́бно; к. ма́ть, туда́ и дитя́ куди́ коза́, туди́ й вовк, куди́ го́лка, туди́ й ніт-; **к. ни** $\odot$ хай куди́ [к. ни пошле́т х. к. пошле́]; **к. ни глянь** де не глянь; **к. ни шло** неха́й вже, мо́же бу́ти; **к. там!** куди́ ж пак!, так куди́!, та де!; **к. по́дальше** куди́-и́нде; **к. убо́дно** хоч куди́, куди́ хо́че(ш) /-уть +/; **к. уж** *ф^п* $\odot$ якнайне- + *с^н* [к. уж кста́ти якнайнедо́речніше-]; **к. хо́чешь** на всі чо́тири сто́рони; е́ще к. ни шло ще туди́-сюди́; **хоть к.!** (*рiч*) куди́ тво́є ді-

ло!, що назива́ється, я то́бі дам!, будь здоро́в!
КУДА́-НИ́БУДЬ: к.-н. в друго́е ме́сто куди́-и́нде.

КУДА́-ТО ЖЕ куди́сь-то [куда́-то же отвезу́т куди́сь-то відвезу́ть].

КУЗÉН *г.* стрийчи́ч.

КУЗНЕ́Ц: ка́ждый сам свое́го сча́стья к. ко́жен сам ку́е собі ща́стя.

КУЗНЕ́ЧИК *о.* ко́ник-стрибунéць.

КУКАРЕ́КАТЬ куку́рикати, співа́ти півнем;

—й що куку́рика $\diamond$, зви́клий /с-и/ куку́рикати, ра́дкий закуку́рика-, *i.* півень, куку́рикало.

КУ́КИШ *ж.* комбіна́ція з трьох па́льців.

КУ́КЛОВО́Д лялько́вод.

КУ́КОВА́ТЬ кува́ти, ку́ка-, кукува́-;

—й що ку́е $\diamond$, *н^к* /голос/ зозу́лячий, $\odot$ знай ку́ку та ку́ку.

КУ́КОЛЬНИ́Й: -ая коме́дія 1. фарс, коме́дія та й го́ді, дешéва к., 2. приду́рювання.

КУ́КУШКА: к. хва́лит петуха́ *н^о* незда́ра хва́лить незда́ру.

КУ́ЛА́К & кулача́, кулацо́ра.

КУ́ЛА́ЧНЫЙ (*бий*) шту́рхо́бчний.

КУ́ЛЕ́К *з.* ку́лик.

КУ́ЛИНА́РНИ́Й: -рная кні́га *г.* страво́пис.

КУ́ЛЬ & ку́лик; ку́лем (все) на ку́пу [ва́лі к. ва́лі (все) на к.]; ва́лі -ём – пото́м разберéм га́ті в тісто і кі́сле і пі́сне.

КУ́ЛЬМИНА́ЦИЯ (*цeнты*) *н^о* ро́зпови́нь.

КУ́ЛЬТИВІ́РОВАТЬ культивува́ти, ви́рощу-, ви́плéку-, плéкати, розво́ди-, сприя́- ро́звиткові; —й що /м^н хто/ культиву́е $\diamond$, зайня́тий ви́рощуванням /розведе́-/, з-й ви́плéкати, с-и культивува́-, (*рiч*) культивато́р, дряпа́к, *н^к* культиваці́йний, ви́рощуваль- + $\%$;

—йся/-ый культивова́ний, ви́рощу-, розво́джу- $\diamond$.

КУ́ЛЬТЯ́ кі́кiть.

КУМА́ & кумася́, кумця́.

КУМЕ́КАТЬ куме́кати, метикува́-, পে́тра-, шні́-пори-;

—й що /м^н хто/ পে́тра $\diamond$, *н^к* тяму́щий, голова́тий, тямови́тий, *i.* знаве́ць чо́го, *о.* з голово́ю.

КУ́НИЙ; КУ́НЬИ *б^г* куні́чі.

КУ́МОВСТВО́ *н^о* прия́тели́зм.

КУПА́ЛЬНИ́Й купеле́вий.

КУПА́ЛЬНИК *г.* купелі́вка.

КУПА́ТЬ купа́ти;

—й що /м^н хто/ купа́, ра́дкий ви́купати, *н^к* купа́ль-ний;

КУПА́ТЬСЯ купа́тися, бра́ти ку́пiль, *д^а* купа́то́ньки, ку́пци́;

—йся що /м^н хто/ купа́ється $\diamond$, купа́ний, зви́клий /с-и, любите́ль/ купа́тися, ра́дкий скупа́-, пля́ж-ник, купа́ль-, *р^к* купа́нець, *о.* на купа́нні, в купе́лю; -я в кро́ві купа́ний у кро́ві, закрива́вле-, *о.* по ко́ліна в кро́ві;

-ый купаний;
ИСКУПАТЬСЯ -вшийся скупаний /об-, ви-/; *Ї*.

КУПЕ переділ, переділка.

КУПІРОВАНИЕ (*напад недуги*) *в*¹ припинення.

КУПІРОВАТЬ (*напад недуги*) припиня[и]ти;

--й = **останавливающий**.

КУШИТЬ: **придѣт** **бѣда** – **-ишь** **ума** по **надобі** знайдеш і в **кадобі**.

КУПОЛ: **внутренняя сторона** -ла підбання.

КУПОЛОВИДНЫЙ /-**ОБРАЗНЫЙ**/ у формі /на взір/ церковної бані, як церковна баня, *о^к* кругловерхий.

КУРАЖИТЬСЯ 1. **бадьорітиса**, **прінди-**, **козири-**, 2. **колобрѣти**, **колобрѣди-**, **брѣи-**, 3. **знущатиса**, **збиткува-**;

-**йса** 1. що /*м^н* хто/ **пріндितиса** *Ї*, **звіклий** **пріндитиса**, **прінда**, *о*. **козірем** **діло**, 2. **куролєсящий**, 3. що /*м^н* хто/ **збиткуѣтиса** *Ї*, *і*. **варивода**, ± **издевающийся**;

РАСКУРАЖИТЬСЯ **розпріндитиса** *Ї*;

-**вшийся** **розпрінджений** *Ї*, *Ї*.

КУРАНТЫ **дзигари**.

КУРАТОР **опікун**, **наглядяч**.

КУРГУЗЫЙ **күций** (**як** **заячий** **хвіст**).

КУРЕЦ **курій**.

КУРИЛКА: **жив к!** **ще** **не** **вмер** **курулка!**

КУРИЛЬНИЦА *к^н* **прилад** **для** **күрення**, (*на* *Сході* /*де дим* *проходить* *крізь* *воду*/) **кальян**.

КУРИРОВАТЬ 1. **опікуватися** /*д^к* *за*-/, 2. **наглядати**;

--й **що** /*м^н* хто/ **опікуѣтиса** *чим* *Ї*, **зайнятий** **опікою** /2. **наглядом**/, **опікун**, **кура́тор**, *н^к* **кура́торський**, 2. **надзирающий**;

-**йса**/-**ый** 1. **опікуваний**, **під** **опікою** **кого**, 2. **надзираемый**.

КУРИТЬ **паліти**, **куру-**; & **покүрювати**; **к**. **фиміам** **гримі-** **славу**, **каді-** **тиміям**;

--й **що** /*м^н* хто/ **паліти** *Ї*, **звіклий** **курути**, **куруць**, **курій**, **раб** **тютюну**; -**й** **фиміам** **кому** **звеличний** /**величаль-**, **хвалитель**, **прослави-**/ **кого**;

-**ая** **молодѣж** **молоді** **куруці**;

КУРИТЬСЯ **курутиса**, **димі-**, **курути**, (*спирт*) **гнятиса**;

-**йса** 1. **курутиса** *Ї*, *н^к* **куруний**, **димний**, **димливий**, **покрітий** **күряво**, ± **дымящийся**, 2. **күрений**, **пале-**, (*спирт*) **гнѣ-**, *н^к* **куруль-**;

ПРИКУРИТЬ: **дать** **п**. *ф.* *і^д* **дати** **ліха**.

КУРЬЛКАТЬ **күрати**, *н^ф* **усѣ** **кру** **та** **кру**;

--й **що** **күрає** *Ї*, © **знай** **кру** **та** **кру**.

КУРОК (*у зброі*) **гачок**, **язичок**, **к**. **спуск**; ± **КРЮЧОК**.

КУРОЛЕСИТЬ **колобрѣдити**, **колобрѣи-**, **брѣи-**, **шубуруи-**;

--й **що** /*м^н* хто/ **брѣіти** *Ї*, **звіклий** **колобрѣдити**, **галабурда**, **урвіголова**, **паливода**, **жлоб**, **колобрѣдник**, **бешкет-**, (*малій*) **збитѣш-**, **шібе-**, **у-**

рвитель, *н^к* **колобрѣдистий**, **жлобува-**; (- *дѣтеі*) **збитѣшний**;

НАКУРОЛЕСИТЬ **поподуріти** *Ї*;

-**вший** *Ї*.

КУРОЛЕСИЦА *в^і* **катавасія**, **веремія**, **кавардак**, *о^к* **шарварок**.

КУРСИРОВАТЬ **курусвати**, (*регулярно*) *ф.* **ходити**;

--й **що** **курує** *Ї*, **признає-** **курувати**, **лайнєр**, **маршрутє** **судно**, *н^к* **маршрутний** [-**й** **кѣтер** *м*. **кѣтер**] *о*. **на** **лінії**.

КУРСЫ: **к**. **крѣя** **и** **шитья** **кравецькі** **куруси**.

КУРТКА *н^о* **жупанєць**.

КУРЧАВИТЬСЯ **кучерявіти**, (- *волос*) **вітиса**;

-**йса** **що** **кучерявіє** *Ї*, *н^к* **виткий**, **кучерявий**, **кучерявенький**, **кучерявистий**, **закучерявлений**, **щорѣз** **кучерявіший**;

ЗАКУРЧАВЛЕННЫЙ **кучерявий**, **закүрчєний**; **виткий**; **завітий**.

КУРЫ: **к**. **заклюѣт** **күри** **засміѣт** /**заклюѣт**/.

КУРЬЕЗ **сміховина**.

КУРЬЕР **гонєць**, *ж*. **стѣрший**, **куді** **пошлют**, (*в установі*) **посылний** /*роз*-/.

КУРЯТНИК **з**. **кѣць**; & **куруничок**.

КУС & **шматѣра**.

КУСАТЬ **кусати**, (*лікті*) **грізти**;

--й **що** /*м^н* хто/ **куса** *Ї*, **кусака**, *н^к* **кусливий**, **кускючий**, **зубатий**, *т*. **кусальний**; -**й** **лѣкти** **готѣвий** **грізти** **лікті**;

-**йса**/-**ый** **күсаний**; -**я** **що** /*м^н* хто/ **кусаѣтиса** *Ї*, **схильний** **күсатиса**, *і*/-*н^к* → **кусающий**;

ИСКУСАТЬ **попокусати**, **грізти**;

УКУСИТЬ: **у**. **себя** **за** **язьк** **вкуситиса** **за** **язьк**; **мүха** -**ла** **кого** **гѣдзь** **напѣв** **кого**; **близок** **лѣкоть**, **да** **не** -**ишь** **є** **в** **глекү** **молоко**, **та** **голова** **не** **вліє**.

КУСОК *з^д* **букѣта** [в **кѣжній** **хѣті** – по **букѣті**].

КУСОЧНИК **шматѣчник**, **шматѣшник**.

КУСТАРНИЧАТЬ **курустарювати**;

--й **що** /*м^н* хто/ **курустарює** /**шевцѣ**, **кравцѣ** *+*/, **звіклий** /*с*-*и*/ **курустарювати**, **зайнятий** **доморѣбством**, **курутар**, **ремісник**, **доморѣбець**, *н^к* **курутарницький**, **ремісничий**, **доморѣбчий**.

КУСТАРНЫЙ **ремісничий**, **доморѣбний**, **саморѣб-**.

КУСТИТЬСЯ **кущитиса**, (*в*)**рунитиса**;

-**йса** **що** **рунитиса** *Ї*, *н^к* /- *травл*/ (*в*)**руністий**, /- *кущи*/ **кущуватий**, **корчува-**, **кущис-**, **корчѣс-**.

КУТАТЬ **күтати**, **тушкува-**; & *д^к* **угушкувати**;

--й(**ся**) > **ЗАКУТЫВАТЬ**.

КУТЕРЬМА **бүча**, **рѣйвах**, **күчма**, **каша**, *ф^р* **шѣлєст** [**поднят** -**мү** **наробіти** -**ту**].

КУТИТЬ **гуляти**, **піти-гуля-**, **гультяюва-**, **бєнькету-**;

--й **що** /*м^н* хто/ **п'є-гуляє** *Ї*, **звіклий** **гуляти**, **радіий** **гульнү-**/**побєнькетува-** *+*/, **гульяка**, **гульвіса**, **гультяй**, **гультіпака**, **бєнькетар**, *н^к* **гультяйсь-**

кий, розгульний.

КУХОННИЙ кухенний; **-ая латынь** кухенна латына.

КУЧА *фр* ого! [бумаги – куча! ого паперу!]; & купка, купочка.

КУЧЕР погонич, поганяйло.

КУЧЕРЯВИТЬСЯ > **КУРЧАВИТЬСЯ**.

КУЧНОСТЬ густість.

КУЧНЫЙ густий; **-ая стрельба** *в* густий во-гонь.

КУШ *гр* гріш [изрядный к. чималий г.].

КУШАК (*з грошима*) черес.

КУШАТЬ їсти, спожива-, призволятися;

–й що /*м*^н хто/ їсть $\diamond$, їдець, їдак, їдун, *ф.* же-рун, *о.* за їжею.

КУШЕТКА канапа.

КХМЕР хмер; **красные -ры** червоні хмєри.

КЮВЕТ ривчак, канава.

Л

ЛАБИЛИЗИРОВАТЬ лядблялізувати;

–й що лядблялізує, з-й лядблялізувати, *н*^к лядбля-лизаційний + %;

–йся лядблялізований, *н*^к лядбляль-.

ЛАВИНА обвал снігу; **л. войск** хмара /море/ війська.

ЛАВИННЫЙ обвальний.

ЛАВИНООБРАЗНО /-ННЫЙ/ як лавіна.

ЛАВИРОВАТЬ маневрувати, лавіру-, обминати рифи /гострі кутї/, (*уникати бід*) викручува-тися, пелляти на всі боки, (*ризкуючи*) балансу-вати на лезі ножа, *о*^к еквилюбувати;

–й що /*м*^н хто/ лядвірує $\diamond$, з^м-й /звїклий/ лядвіру-вати, в'юн, крутихвіст, *н*^к лядвірувальний, *п.* в'юнкій, верт-, © скоком-ббк-, маневруючи +.

ЛАВКА (*академічна, суднова*) крамничка; **мяс-ная л.** м'ясарня.

ЛАВОЧКА, ЛАВЧОНКА гендєлик.

ЛАВРОВЫЙ з лавра.

ЛАГЕРНИК табірник, таборовик.

ЛАД: на л. их діло не пойдєт чобїт не вшїють ці шевці.

ЛАДИТЬ лагодити, ладна-, лади-; **л.** (мєжду со-бой) жити без чвар, жити у згодї;

–й 1. що /*м*^н хто/ живе у з. $\diamond$, *н*^к злагїдний не-сварливий, © не знаючи чвар, 2. що /*м*^н хто/ ла-годить $\diamond$, покликаний налагодити, лагодильник, *н*^к лагодливий, *т.* лагодильний; –й со всеми безконфліктний; не -ие мєжду собой нездатні жити без чвар;

ЗАЛАДИТЬ: з. своє правити /торочи-/ своєї; $\diamond$;

ПОЛАДИТЬ дійти згоди, дійти (до) ладу; $\diamond$;

СЛАДИТЬ дійти (до) ладу; $\diamond$; с. с чем дати раду чому; $\diamond$; с. с кем дійти (до) ладу з ким; $\diamond$;

–вший $\diamond$.

ЛАДИТЬСЯ 1. іти на лад, ладитися, налагоджу-ва-, *о.* іти як по маслу, 2. готуватися, збира-; діло не -ится діло не клєється;

–йся 1. що йде на лад $\diamond$, налагоджуваний, 2. го-товящийся.

ЛАДНО: и л. и складно і в лад і в склад; л. уж *о*^к де наше не пропадало;

ЛАДНЫЙ & ладнєнийкий.

ЛАДЬВИДНЫЙ, ЛАДЬОБРАЗНЫЙ човна-стий, човнуватий, *о.* на взір /у формї/ човна.

ЛАЗЕЙКА лаз, пролаз, (*для обходу закону*) об-їзка.

ЛАЗЕР лазер.

ЛАЗЕРНЫЙ лазерний.

ЛАЗИТЬ лазити, повзати, плазувати;

–й що /*м*^н хто/ лазить $\diamond$, звїклий лазити, лазь-ко, (п)лазун, лазїй, лазильник *н*^к повзучий, *р*^к /куцї/ (п)лазучий, /бур'ян/ сланкий, чїпкий.

ЛАЗУТЧИК пластун.

ЛАЙ к. брех.

ЛАКАТЬ хлебтати, хлистати, хлебєстати, хлїсь-кати;

–й що /*м*^н хто/ хлебче $\diamond$, звїклий /с-и/ хлебта-ти, готівий /радій/ вихлебта-, хлїстун, хлеб-тун, хлебєстун, *н*^к хлєптучий.

ЛАКЕЙСТВОВАТЬ (*перед ким*) плазувати, під-лабузнюватися, стелї- листом, лакузи-;

–й що /*м*^н хто/ плазує $\diamond$, звїклий /навчений, з^м-й, готівий/ плазувати, лизун, лизоблюд, підлабуз-ник, лакуза, плазун, *н*^к підлабузливий, прислу-жли-, /- манери/ лакеюватий, плазува-, /pid/ ла-кейський, *о.* лакєйської породи.

ЛАКИРОВАТЬ лакувати, *фр* наводи- блиск;

–й що /*м*^н хто/ лакує $\diamond$, звїклий /покликаний, с-и/ лакувати, для лакування, зайнятий -ям, лаку-вальник, *н*^к лакувальний;

–йся/-ый лакований.

ЛАКОМИТЬСЯ ласувати, *р*^к солодїтиса;

–йся що /*м*^н хто/ ласує, звїклий ласувати, радїй /готівий, охочїй/ поласува-, ласун, ласїй, лась-ко, ласолб(єць), ласогуб, з. лагомінець, *н*^к ла-сий до, *р*^к ласовїтий.

ЛАКОМКА смакун, ж^ї ласуня.

ЛАКОМСТВО смаковїдло;

ЛАКОМСТВА смакоблики, смакощ, з. присмаки.

ЛАМПА (*на 100 свічок*) стоватка.

ЛАПА & лапїсько.

ЛАПООБРАЗНЫЙ лапатїй, на взір (у формї) лапи.

ЛАРЕЦ (*для дороги*) погрїбець.

ЛАСКА прихильність, зичливість, *н*^о лагїд.

ЛАСКАТЬ пєстити, лащи-, милува-, голуби-, приголубова-, жалува-, ніжи-, *фр* тіши- [ті-ши-око]; **л. взор** вбира- бчі;

–й що /*м*^н хто/ пєстити $\diamond$, звїклий пєстити, (*по-*

гляд) сповнений ніжності, *н*^к пестливий, голубли-, ласка-, ніжний, щедрий на ласку /пестошці/; **-й взор** приємний для ока, привабливий; **-й себ**я надєждой багатий думкою; **-й слух** приємний для вуха /слуху/; **-ый** пещений, голубле-, милова- $\diamond$; **-ый** солнцем в обіймах сонця;
ЛАСКАТЬСЯ ласкатися, милува- $\diamond$;
-йся 1. що /*м*^н хто/ ласкатися $\diamond$, скорий до пестошів, *н*^к $\rightarrow$ **-й**; 2. = **-ый**;
ОБЛАСКАННЫЙ обласнений $\diamond$; **о.** успіхом в обіймах /на крилах/ успіху.
ЛАСКОВОСТЬ *н*^о лагідь.
ЛАСКОВЫЙ лагідний, *н*^о *с*^к лагідь- [лагідь-ніч]; & лагіднєнкий.
ЛАТКА (землі) кліпоть, & латочка [л. снігу].
ЛАСТОЧКА: одна л. весны не дєлаєт одна ластівка, та ще не весна.
ЛАТАТЬ латати, залатува-, наклада- лати, *р.* латкува-;
-й що /*м*^н хто/ латати $\diamond$, майстер латати, зайнятий латанням, латач, залатувач, латальник, *н*^к латальний;
-йся/-ый латаний, залатува-; **-я н.** = лакействуючий;
ЛАТАННЫЙ латаний (-перелатаний), розлат-.
ЛАТЕНТНЫЙ *о*^к дрімливий.
ЛАТИНСКИЙ: -ая азбука к. латінка.
ЛАТКА: л. на -ке рубець на рубцї, *з.* руб руба не дєржиться.
ЛАТУННЫЙ з жовтої міді, мосяжний.
ЛАТУНЬ жовта мідь, *з.* мосяж.
ЛАУРЕАТ: л. Нобелевской премії нобелієнт.
ЛАЦКАН закот, вилога.
ЛАЯТЬ 1. гавкати, брєха-, *с.* валува-, 2. сварї-;
-й 1. що гавка, звїклиий /охочий, *с-н/* гавкати, гавкун, *р*^к гавкало, *н*^к гавкучий, брєху-, брєхливий, гавкітлі-, 2. бранящий;
-йся = бранящийся.
ЛГАТЬ брєхати, *ф.* залива-, лї- /відлива-/ кудї, підпуска- москаля, вози- попá в рєшеті, кривїпрóти правди, *т*^р побрїхува- /при-/
лгущий що /*м*^н хто/ брєше $\diamond$, звїклиий /схїдний/ брєхати, радий /готовий/ набрєха-, брєхун, брєхач(ка), брєхуняка, брєхунець, *ф.* свист(ун), *н*^к брєхливий, *у*^р кривоустий, *о.* з Брєхунівки.
ЛГУН, ЛЖЕЦ (надхненний) Хлєстакóв, барóн Мюнхгáвзен.
ЛГУНИШКА брєшкó.
ЛЕБЕДИНЫЙ лебєдїй, лебєдячий.
ЛЕБЕЗИТЬ (перед ким) підлабузнюватися лабузни-, стєлї- листóм, запобїгати, лататися /підсип-, підшив-, підлєщув-/ до кого;
-й що /*м*^н хто/ лататєсья до $\diamond$, звїклиий лататися, з-й підлата-, підшивáйло, забїгай-, підлабузник, *о.* і задкóм і передкóм пєред ким, $\pm$ по-

дольщающийся.

ЛЕВ *о.* цар звірів, & лєвица, лєвеня, лєвчук.
ЛЕВЕТЬ лівіти, лівіша-;
-й що /*м*^н хто/ лівіє $\diamond$, гóтовий полівіти, схїдний лівіша-, щорáз лівіший, вжє мáйжє лівий, *ф*^р полівілий.
ЛЕВОВРАЩАЮЩИЙ лівокрутний, лівокрут.
ЛЕВОВРАЩАЮЩИЙСЯ к. лівобіжний.
ЛЕВША я^і ліворукїй.
ЛЕВЫЙ: л. заказ *ф.* лівак.
ЛЕГКОМЫСЛЕННЫЙ легкодúхий, *з.* легкодúшний.
ЛЕГАВАЯ (собака) вїжлиця.
ЛЕГАЛИЗИРОВАТЬ легалїзувати, узакóню-, узакóни-, визнава- /визна-/ закóнным, скасовува- /скасува-/ заборóну, дозволя-, дозволи-;
-й що /*м*^н хто/ легалїзує $\diamond$, з^г-й узаконїти, легалїзатор, узакóнювач, *н*^к легалїзаційний, *н*^о легїтимáцій- + %;
-йся/-ый легалїзований, узакóню-, визна- закóнным $\diamond$.
ЛЕГАЛЬНЫЙ легаль-, закóн-, дозволе-, не заборóне-, не підпіль-.
ЛЕГЕНДА $\pm$ ФИКЦИЯ.
ЛЕГИРОВАТЬ легувати;
-й що /*м*^н хто/ легує, *н*^к легувальний, для легування;
-йся/-ый легований.
ЛЕГИТИМИЗОВАТЬ > ЛЕГАЛИЗИРОВАТЬ.
ЛЕГКИЙ: *с*-им парóм дóброго здоров'я, помївшїсь;
ЛЕГЧАЙШИЙ найлєгший, *ф*^р легєсенський, *о*^к легїсінький.
ЛЕГКИЕ: одними -кими (зукнутї) на самї лєгєні.
ЛЕГКОВОЙ (-авто) особóвий, пасажірський.
ЛЕГКОИСПАРЯЮЩИЙСЯ леткий.
ЛЕГКОМЫСЛЕННЫЙ шалапутний, легкодúш-, вітрогóн-, з вітром у головї.
ЛЕГКОМЫСЛИЕ шалапутство.
ЛЕГКОПЛАВКИЙ легкотóпк[н]ий.
ЛЕГКОПРОНИКАЮЩИЙ *р*^к легкосягучий, легкопросяжний.
ЛЕГКОПРОНИЦАЕМЫЙ *в*^і легкопросяжний.
ЛЕГКОРАЩЕПЛЯЮЩИЙСЯ лупкий.
ЛЕГКОСТИРАЮЩИЙСЯ легкопрáний.
ЛЕГКОВУШКА (авто) легковїк.
ЛЕГЧАТЬ лєгшати;
ПО♦♦♦ (їм) *н*^о попустїти їх [болыно́му -áло хвóрого попустїло].
ЛЁД & (простір під кригою) *підльóддя; по льду (їти) кригою.
ЛЕДЕНЕТЬ 1. крижанїти, обмерза- /брáтїся/ кригою, 2. клякну-, дубї-, холóну-;
-й 1. що крижанє $\diamond$, напівскриженїлий, напівобмерз-, *с-и* крижанїти, укріваний кригою,

ма́йже укритий крігою, щораз цупкіший від морозу, © стаючи крігою, крижанію-, 2. ко-ченеючий.

ЛЕДЕНІТЬ морозити, ско́вува- крігою, (душу) пройма́- холодом;

--й що ско́вує к. $\diamond$, 3-й заморозити, n^k /- воду/ льодовий, льодуватий, крижаний, холод- як лід, /мороз/ цупкий, /жак/ несвітсь-, /- видовище/ маторошний, жакливий, (сум) o^k льодува- тий.

ЛЕДОХО́Д кригопла́в.

ЛЕДЯНО́Й n^o крижа́нистий, z^d ледови́тий, (голос) o^k морозний, холод- як лід.

ЛЕДЯ́ШКА г. сопля́к льоду.

ЛЕЖА́НИЕ ле́жа, ле́жанка; для -ня лежа́льний.

ЛЕЖА́НКА лежа́к, тапча́н, (пляжна) шезло́нг.

ЛЕЖА́ТЬ лежати, байдикува́-, виле́жуватися, z^e розташо́ву-, бу́ти розташованим, (- обов'язь) з. зависа́-, (на плечах) ϕ^p спочива́-; ле́жнем л. лежа́- ле́жма; л. без де́ла дармува́-; л. ме́ртвym ка́пitáлом лежа́- обло́гом /ме́ртвym ка́ита́л-/; л. не́тронутым сто́я- обло́гом; ду́ша /се́рдце/ не -и́т у кого к чeму се́рця не ма́є хто до чо́го, не йде на ду́шу кому́ що; не -и́т ду́ша к кому́ се́рце не прийма́ ко́го; плóхо -и́т чо́го уводить зло́дія в гріх чо́го;

--й 1. що / m^h хто/ лежы́ть, лежачий, (роз)просте́ртий, простя́гну-, покла́дений /роз-/; звиклий лежати, ле́жень, валя́ка, (річ) лежа́к, © лежачи, ле́жма, (нав)лежачки, 2. розташований; ле́жнем -й вічно на бо́ку, вічний ле́жень; плóхо -й без до́гляда; -й без де́ла гуля́щий, покинутий дармува́ти; -й в осно́ве покла́дений в осно́ву, основополо́ж-, (принцип) наріж-, головний; -й в разва́линах у руїнах; -й ка́мнем на се́рдце як ка́мінь на се́рці; -й ме́ртвym гру́зом /ка́пitáл-/ безко́рисний, без ніяко́ї ко́ристи; -й на бо́ку /на печі/ = ле́жнем -й; -й на плеча́х чьих покла́дений на ко́го; -й нево́здéланним обло́говий; -й пла́стом просте́ртий кри́жем; -й под су́кно́м заморóжений, законсерво́ва-, покла́де- під су́кно́;

НАЛЕЖА́ТЬСЯ пополе́жати $\diamond$;

-впийся $\emptyset$;

СЛЕЖА́ТЬСЯ: -впийся зле́жаний, зле́жалий, зле́глий, $\emptyset$.

ЛЕЖЕБО́КА ле́жень, валя́ка, з. полежі́й, c^k лежі́бік, n^k лежебо́кий.

ЛЕЗТЬ лізти, (вгору) вилáзи-, вилáза-, п'ястися; л. в буты́лку o^k показувати го́нор, n^o па́ри- парка́; л. в /на/ гла́зі му́ля- /мозо́ли-/ о́чі, на- вертáтися на о́чі, вистро́млюва- пе́ред о́чі; (на- зойливо) л. в го́лову ті́сну- до голо́ви, (торо́чи-) кому; л. в петлю́ пхати́ голову в за́шморг /ярмо́/; л. из ко́жи ліз- зі шкі́ри, із себе пну́ти- ся, розсіда́-; л. на ро́жбн пхати́ па́льці між двé-

рі, ліз- на ку́лку; за сло́вом в карма́н не -зет кто клепа́ний /швидкий/ на язы́к, слів не пози- ча́; гла́з на лоб лезу́т о́чі ро́гом лізуть;

--й що / m^h хто/ лізе $\diamond$, 3-й улізти, звиклий /с-и/ влáзи-, пролáза, n^k (усю́ди) влáзистий; -й в буты́лку схильний вда́ватися в амбі́цію; -й в гла́за звиклий му́ляти о́чі; -й в го́лову (- ду́мки) невідсту́пний, настй́рливий; -й в ду́шу влáзли-; -й из ко́жи (во́н) гото́вий розсі́стися; -й на сте́ну с-и лізти на стінку;

ПОЛЕ́ЗТЬ: п. в петлю́ поче́пити уривок на ши́ю; п. на лоб (- о́чі) ста́ти ро́гом.

ЛЕЙТЕНА́НТ чо́та́р, & лейтенáнтик; мла́дший л. хорунжий; ста́рший л. пору́чник.

ЛЕКА́РИШКА ліка́рчук, $ж^k$ ліпі́ло.

ЛЕКА́РСТВО: л. от /проти́в/ чо́го лі́ки на чо́го.

ЛЕ́КШИЙ (у ви́сах) ви́кла́ди.

ЛЕЛЕ́ЯТЬ пе́стити, плека́-, ви́ко́хува-, ви́плеку-, ви́пещува-, здува́ти поро́хи з, (квіти) догляда́-; (надію) грі- в се́рці; л. мечту́ о чьм вимривá- / d^k вимривá-/ чо́го;

--й 1. нежа́щий, 2. що / m^h хто/ плека́ $\diamond$, 3-й ви́плекати, схильний плека́-, n^k плека́льний, плека́ч, / $ж^k$ г. -а́чка = ма́мка/, ви́пещува́ч, ви́пещу-, (квіти) догляда́ч; -й мы́сль з та́ємною ду́мкою; -й наде́жду з наді́єю в се́рці;

ЛЕЛЕ́ЯТЬСЯ р. пе́ститися $\diamond$;

-ый 1. пе́щений, голубле-, 2. пле́ка-, ви́плекува-, ви́ко́ху-, ви́грі- у се́рці, пле́канець, n^k плека́нний + %.

ЛЕНИ́ВЕТЬ; **РАЗ♦♦♦** z^d зліни́вити /роз-/.

ЛЕНИ́ВЫЙ & леда́чкува́тий; -му все́гда пра́зд- ник леда́чому і в бу́день свя́то; у -о́й при́хи и про се́бя нет ру́бахи з ле́жі не справи́ш оде́жі.

ЛЕНИ́ТЬСЯ лінува́тися, леда́ру/юва́ти;

-йся що / m^h хто/ ~ює $\diamond$, звиклий леда́рова́-, леда́що, леда́р, валя́ка, ле́жень, нероба́, n^k леда́чий, ліни́вий, лінькува́тий, ледачкува́-, о. неохо́чий до пра́ці, без охóти що́сь робити;

РАЗЛЕНИ́ТЬСЯ: -впийся (ро)зледа́щилий, $\emptyset$. **ЛЕНТА** та́сьма, (стри́чка) пружо́к, (литуча) липу́чка.

ЛЕНТОВИ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ стрі́чкува́тий, на взір стрі́чки.

ЛЕНТО́ЧНЫЙ: л. червь b^k ціп'я́к.

ЛЕНТЫ́НИЧАТЬ леда́рува́ти, посиде́ньки справля́-, посиде́нькува-;

--й = лоботрясничающий.

ЛЕНЦА́: с -о́й лінькува́тий, ледачкува́-.

ЛЕНЬ ліни́вство, неохо́та, ϕ^p багла́ [лень одо- лела б. вкинулись]; (все), кому́ не л. (всі), хто ма́є охóту, ко́жен охóчий /хто захоче, неледа́чий/, всі охóчі, ϕ^p не... хіба́ ліни́ві [ходили́ в., к. н. л. не ходили́ хіба́ ліни́ві]; л. напáла /одо- лела /ліно́ші /багла́/ обсі́ли; не л. тебé /Вам/ і охóта то́бі /Вам/; кому́ не л. ко́жен всякий /о-

дін/, всяке, хто хоче.

ЛЕПЕТ: дѣтський л. дитячий бѣлькіт.

ЛЕПЕТАТЬ бѣлькотá[і]ти, жебоні-, бубоні-, лопотá[і]ти;

-чушій що /м^н хто/ бѣлькоче ◊, бѣлькотун, п^к бѣлькі[о]тливий, жебонлі-, бѣлькотючий, /- лн-стя/ лопотливий, лопотючий.

ЛЕПЕШКА коржичок.

ЛЕПІТЬ (*справу*) туліти, пришивá-; л. как лепѣшки ліпі- як варѣники;

--й що /м^н хто/ ліпіть ◊, з^г-й зліпіти, звїклий ліпі-, ліпіяр, ліпіло, ліпáк, ж^г ліпáшка, п^к ліпильний, р^к ліпчий;

ПРИЛЕПІТЬ ф^п притуліти, додá-, пристáви- ◊, (*хлопком*) прихлѣпну-, п^к хлоп; прилепили додано, пристáвле-, притулé-;

ЛЕПІТЬСЯ ліпітися, виліплюва-, (- дїм над прїровою) тїсну-;

-йся що ліпиться ◊, ліплений, виліплюва-, п^к ліпкий, (*над прїровою*) притулений, притїснутий, с^к ліпі- [Ліпішишка].

ЛЕПРОЗОРІЙ прокажельница.

ЛЕПТА ж. глек на капусту [вот и мой л. нáте й мій г. на к., нáте й моїх п'ять, щоб було дѣсáть].

ЛЕС & підліс, прїліс, м^н лісіща; л. рубя́т - щѣпки летя́т де п'ють, там і лють.

ЛЕСТНИЦА: общѣственная л. суспільна драбина; с са́мой низшей ступѣни общѣственной -цы о. з найни́жчого низу.

ЛЕСТНИЧНЫЙ: л. пролѣт сходовий марш.

ЛЕСТЬ о. словѣсний мед.

ЛѢТ (*птахів та п.*) шпрáння.

ЛЕТА: за нѣсколько послѣдних лет (*зроблено*) пѣред кількома́ рока́ми; срѣдних лет уже немолодий /-дá-, дї-/; твоих лет тво́го віку; летáми віком, на літá; не по летáм г. по́над свїй вік [н. п. л. умѣн п. свїй вік мудрий].

ЛЕТАРГІЯ п^м летаргія.

ЛЕТАТЬ лігати, (*нестримно*) шугáти;

--й що /м^н хто/ літá ◊, окрилений, з-й /нáвче-, звїклий/ лігати, лігун, летя́га, легкокрїл, /рїч/ літáк, п^к летю[у]чий, крилатий, легкокрїлий /швидко-/; літáльний, п^о розліта-, /птах/ піднебѣс-, о. на крилах, у лѣті /польотї/, у небї /піднебѣсї/, с^к авіо- [-ая лѣдка авіочовен], ± летящий; -ая крѣпость крилатá фортеця, с^к -літáк [-ая лѣдка човен-літáк]; -не лягу́шки жаби-літунї.

ЛЕТЕТЬ летїти, п^о ліну-, (*в небо*) спинатися; (- дні) сходити, минá-, (- час) тїкá-, як водá з долонї; (*хутко рухатися*) вітром нестїся; л. вверх горма́шками /в тартарары/ летї- сторчголів /у прїрву/; л. в про́пáсть пáда- у прїрву; & летї- стрїло́, з^г летїтися [туди летїться чѣрез мѣре]; л. для кого (- час) бїг- кому; то́лько пѣрья летя́т аж гай шумїть /пїр'я летїть, іскри

крѣшуть/;

--й що /м^н хто/ летїть ◊, споку́шений /з^м-й/ полетїти, нáвче- летї-, лігун, повітропла́вец, п^к летю[у]чий, крилатий, повітропáвний, /кам-інь/ кїнугий, о. у лѣті, на крилах, у повітрі, в польотї, с^к -лѣтний [низколетящий низколетний], ± летающий.

ЛЕТНО- о^к аеро- [л.-такти́ческий а.-такти́чний].

ЛЕТНЫЙ г. легунський [л. костю́м л. костю́м; л. состáв л. склад], с^к авіо- [-ые происше́ствия авіоприго́ди; -ая кнїжка́ авіокнїжка]; -оє дѣло аерона́втика; -ая подго́товка авіовїшкіл; -оє пѣле /аеродрѣм/ летѣвище.

ЛѢТО о. новї віники [до -га до -їх віників].

ЛЕТУН летя́га, о. перелїтний птах.

ЛЕТУ́ЧКА (*збори*) хвилїнка.

ЛѢТЧИК летун, лігун.

ЛЕЧѢБНИЦА г. лічнїця.

ЛЕЧѢБНЫЙ (- зїлля) лікарський, г. лічнїчий.

ЛЕЧЕНИЕ гѣснєня, у^г зцілення.

ЛЕЧИТЬ лікувáти, (*рану*) гѣї-, вилїковува-, вигѣю-, р. курувáти, (*враз*) знімá- руко́ю;

--й що /м^н хто/ ліку́є ◊, з-й /ра́дїй/ вилїкувати, для лікувáння, зайнятий -ям, лікар, цілїтель, п^к лікувáльний, гѣї-, цілѣощий, п^о гѣїстий, /- трави/ лікарський; -й врач закрїплений /відповідáль-, родїн-/ лікар;

-йся гѣсний, лікова-, вигѣю-, вилїкову-, пацієнт, п^к хворїй;

ДОЛЕЧИТЬ доволѣдати ◊.

ЛЕЧЬ лягті; л. свинцо́м на грудь облягті грүди; как ляжет кáрта п. як складуться обстáвини;

лѣгший простѣртий, ◊.

ЛѢШИЙ ф^п враг; л. бы тебá задавил щоб Вас дїдько злизáв, щоб тебѣ чортї вхопіли.

ЛЖЕ- квази- [лженау́чный квазинауко́вий], криво- [лжесвїдѣтель кривосвїдок].

ЛЖЕСВИДѢТЕЛЬСТВОВАТЬ кривосвїдчїти; --й що /м^н хто/ ~ить ◊, звїклий ~ити, годѣвий покривосвїдчи-, кривоприся́жник, кривосвїдок, п^к кривоприся́жний.

ЛЖЕУЧѢНИЕ кривовчѣннєя.

ЛЖИВОСТЬ забрїханїсть.

ЛЖИВЫЙ забрїханий, у^г кривоустий.

ЛІ: то ли... то ли... чи то... чи то.

ЛИБЕРАЛЬНИЧАТЬ либерáльствувати, грáтися /пошивá-, ши-/ в либерáлі;

--й що /м^н хто/ ~є ◊, схїдний либерáльствувати, пошиваний у либерáлі, либерáл, п^к такий либерáл, що ну, всїм либерáлам либерáл, п^к (псевдо)либерáльний, не в мїру либерáль-.

ЛИБЕРАЛЬНЫЙ вільнодумний.

ЛИБО: л. грудь в крестáх, л. голова́ в ку́стах пан або пропáв, здобу́ти або вдѣма не бу́ти.

ЛІВНЕВЫЙ зливний.

ЛІВНЕМ *n^р* зливо, злівою, ливінно.

ЛІДЕР & *ж¹* лідерка.

ЛІДЕРСКИЙ провідничий /-йцький/.

ЛІДЕРСТВОВАТЬ і **ЛІДІРОВАТЬ** лідерувати, весті перед, задава- тон, ходи- в лідерах;

-й що /*mⁿ*. хто/ веде перед $\diamond$, звільний ходити в лідерах, з-й задá- тон, лідер, /*флоту*/ флага́н, *n^к* лідерський, передовий, провідний, аванга́рд-, /*у спорті*/ головний, перший, *о.* на чолі (змага́нь), на першому місці, на цей час лідер.

ЛИЗАТЬ лизати, лизька-; & *i. n^о* *лизь [л. блискавки /=*зигза́г* б.];

-жу́щий що /*mⁿ* хто/ ли́же $\diamond$, ра́дий лизну́ти, *с-и* лиза́-, лизу́н, лиза́ка, підшива́йло, підсипа́й-, підчихвіст, підлабу́за, *n^к* лиза́льний, лизу́чий; -й ру́ки /но́ги, п'ятки/ лизу́н /лиза́ка/ рук /ніг, п'ят/; **УЛИЗНУТЬ** вислизнути(ся), *n.* уштітисся;

НА◆◆◆СЯ набратись, як жаба мулу.

ЛИК: *к-ку* свята́х до числа /ліку/ свята́х.

ЛИКВИДАЦИЯ *о^к* зліквідування.

ЛИКВИДИРОВАТЬ *n^{о^к}* ліквідувати, знищу-, (*борг*) сплачува-, *г.* вирівнюва-, вирівня-;

-й що /*mⁿ* хто/ ліквіду́є $\diamond$, з-й /з^г-й, з^м-й/ зліквідува́ти, для ліквіда́ції, зайня́тий -ією, ліквіда́тор, *n^к* ліквіда́ційний;

ЛИКВИДИРОВАТЬ *о^к* зліквідувати, знищи- $\diamond$; *л.* задб́женность вилі́з- з боргів, *г.* вирівня- залеѓість;

-йся /-ий ліквідо́ваний, знищу-, підда́- ліквіда́ції $\diamond$.

ЛИКОВАНИЕ *о.* безме́жна /висо́ка/ ра́дість, *о^к* трира́дість.

ЛИКОВАТЬ триумфува́ти, раді- без меж /се́рцем/, скака́- з радо́щів, чмані́- від ща́стя, *n^о* гра́ти-густі [всё́ -уе́т усё́ гра́е-гуде́], сповнюва́тисся ра́дістю, $\pm$ РАДОВА́ТЬСЯ;

-й що /*mⁿ* хто/ триу́мфує $\diamond$, безме́жно *р-й* з чо́го, сповнений /безме́жною/ ра́дості, триу́мфа́нт, *n^к* бучно-весéлий, триу́мфа́льний, (*переможний*) ура-віва́т-, *о.* з безме́жною ра́дістю в се́рці; -ие зву́ки грім [-ие з. побéды грім перемо́ги]; -ше високора́дісно, весело-бучно, триу́мфа́ль- $\diamond$; **ВОЗЛИКОВАТЬ** сп'яні́ти се́рцем, *р^с* возра́дуватися; ду́ша -а́ла аж сві́т мили́ший став.

ЛИЛИЯ: морская́ *л. р^к* морське лагáття.

ЛИМИТИРОВАТЬ лімітува́ти, *о.* накла́да- ліміт; -й що /*mⁿ* хто/ ліміту́є $\diamond$, звільний лімітува́ти, для лімітува́ння, зайня́тий -ям, *n^к* лімі́тний, ліміта́цій- + %;

-йся /-ий ліміто́ваний, *о.* з лімі́том; $\pm$ ОГРАНИЧИВА́ТЬ(СЯ).

ЛИМОН: вы́жатый *л.* ви́душена цитри́на, ви́трушений мішо́к.

ЛИМОНКА (*граната*) ре́панка.

ЛИМОННЫЙ: -ая кислота́ цитринна кислота́.

ЛИМОНИДНЫЙ *к.* як цитри́на, на взір /у

фо́рмі/ цитри́ни.

ЛИНЗА *г.* со́чка.

ЛИНЗОВИДНЫЙ лінзува́тий, на взір /у фо́рмі/ лінзи, як лінза.

ЛИНИЯ (*споріднення*) ко́ліно, (*поведінки*) на-станова́ [генерáльная *л.* загáльна н.]; *л.* поведе́ння *n^о* посту́повання.

ЛИНОВАТЬ ліні́/ти, лініова́-;

-й що /*mⁿ* хто/ ~іть $\diamond$, лініова́льний, *n^к* лініюва́льний, для лініова́ння;

-йся лінія́ний, лініова́-.

ЛИНЧЕВАТЬ лінчува́ти, чини́ти самосу́д;

-й що /*mⁿ* хто/ лінчу́є $\diamond$, лінчува́льний, учас-самосу́ду, *n^к* лінчува́льний, самосу́д-;

-ый лінчо́ваний.

ЛИНЯТЬ лinyáти, вицвіта́ти;

-й що лinyá $\diamond$, щорáз безба́рвніший, *n^к* лінчо́щий, *ф^р* лinyáлий;

ПОЛИНЯТЬ: -вший злinyáлий, вилина́лий.

ЛИПНУТЬ липну́ти, пристава́-, *жⁿ* бра́тисся;

-й що /*mⁿ* хто/ липне́ $\diamond$, з-й прили́пнути, *n^к* липу́чий, липкий, бер(уч)кий;

ВЛИПНУТЬ (*в біду*) встря́гти, влі́з- в біду́, ук-со́чи- (ви́ще халя́в), ушелéпатисся, уклепа́-;

-шний вли́плий, (*в халену*) встря́г-, уклепа́ний $\diamond$, $\diamond$.

ЛИРИЧЕСКИЙ: *л.* беспоря́док поети́чний розга́рдіяш.

ЛИРОВИДНЫЙ, ОБРА́ЗНЫЙ на взір /у фо́рмі/ ліри, як ліра.

ЛИСТ: о́кладно́й *л.* податко́вий лист; опро́сно́й *л.* анке́та.

ЛИСТАТЬ горта́ти, перегорта-, перегортува-;

-й що /*mⁿ* хто/ горта́ $\diamond$, зайня́тий горта́нням, *с-и* горта́ти, $\odot$ горта́ючи;

ПОЛИСТАТЬ: изря́дно *п.* (*книги*) попогорта́ти; $\diamond$.

ЛИСТВЕННЫЙ: -ые ово́щи лися́на городи́на.

ЛИСТОВИДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ листкува́тий, у фо́рмі /на взір/ лися́.

ЛИСТОВКА летю́чка.

ЛИСТОПА́Д & *n^о* листопа́дь.

ЛИСТОПРОКА́ТНЫЙ *к.* прока́тний.

ЛИТАВРЫ тулумба́си.

ЛИТЕРАТУ́РА (*божественна*) висо́ка літерату́ра; худо́жественная *л.* кра́сне письме́нство.

ЛИТЕРАТУ́РНЫЙ: -ое творче́ство письме́нство.

ЛИТОГРА́ФИРОВАТЬ літографува́ти;

-й що /*mⁿ* хто/ ~ує, для ~ува́ння, зайня́тий -ям, $\odot$ літограф, *n^к* ~ува́льний, *ф^р* ~ітч-.

ЛИТЬ літи, ля́-, пролива́- /ви-, за- +/, точи-, (-дрі́бний дощ) ціди́-;

ля́ющий що /*mⁿ* хто/ лле́ $\diamond$, звільний лі́ти, ра́дий ви́ли-, лива́льний, *т.* лива́р(ник), *n^к* лив-чий, лива́ль-, ливу́щий + %, $\odot$ ллю́чі; -й во́ду (*на чью ме́льницу*) водо́лій (*на чий млин*); -й

кровь покликаний проліти кров; **-й слёзы** у слёзо́зах, за́літий слізьми, © пролива́ючи слёзи; **-й, как из ведра** © ллю́чи, як з ві́дра;

ЛИТЬСЯ літиса $\diamond$, (- води) струмува́ти, струмі-, (- звуки) снува́тися, (- нит) ко́ти-; л. **то́нкой струёй** ціди-; л. **че́рез край** чого переповнюва-ти що;

лю́блящий що літе́ться $\diamond$, розлива́ний /про-, ви-, (куди) на-/ , n^k струмли́вий, ливни́й, ливки́й, ϕ^p розлі́тий [ток, -ихся из неё страсте́й] по́тик, -т-их у ній при́страстей]; **-я че́рез край** © переповнюючі; **-я стру́ями /пото́ка-** струм(ен)и́стий.

ЛИФЧИК нагрудник, ста́ник.

ЛИХВА ϕ^p гак [с -бй з га́ком], (у *картах*) пере-бір.

ЛИХО n^p шпа́рко, безстра́шно;

ЛИХОЙ презавзя́тий, (*спів*) шпарки́й, (*босць*) безстра́шний, ϕ^p відчайду́ш-; л. **па́рень** хло-пець-зук.

ЛИХОРА́ДИТЬ морозити, труси-, тіпа-, (тру-сом) трясти́, колоти́-; **-ит кого** тря́сця трясе́;

-й 1. © з гарячкою, у гаря́чці, n^k гарячко́вий, 2. (- *неду́гу*) що морозити $\diamond$, n^k трясу́чий, коло-тлю-.

ЛИХОРА́ДКА: **золота́я** л. золота́ лихоманка; у **больно́го** л. хворі́й ма́є гаря́чку.

ЛИХОРА́ДОЧНО o^k маніяка́льно;

ЛИХОРА́ДОЧНЫЙ o^k лихоманни́й, (*рух*) шпар-ки́й, (*блиск очей*) маніяка́льний; л. **жа́р** гаря́чка.

ЛИЦЕВА́ТЬ: **-й** що / m^h хто/ ли́цце $\diamond$, звя́клий ли́цова́ти, за́йнятий ли́цова́нням, ли́цова́ль-ник, n^k ли́цова́льний;

-йса/-ый ли́цова́ний, перели́цову- /об-/.

ЛИЦЕВО́Й (*чоловий*) o^k пере́дній, фронта́льний; л. с **двух сто́ро́н** личко́вий; л. **сче́т** o^k іменни́й раху́нок.

ЛИЦЕДЕ́ЙСТВОВАТЬ: **-й** що / m^h хто/ ли́цедіє, ли́цеді́й, комеді́янт, актёр, n^k ли́цеді́йний.

ЛИЦЕЗРЕ́ТЬ o^k спозир'ати, спостері́га-, ξ обсер-вувá-;

-й що / m^h хто/ -а $\diamond$, схи́дний /ста́вши/ с., за́й-ня́тий спозира́нням, (спо)гляда́ч, спостері́гач, n^k спогляда́льн(иць)ки́й.

-имый спозира́ний, спогля́да-, спостері́га-.

ЛИЦЕМЕ́РИЕ o^k криводу́шність.

ЛИЦЕМЕ́РИТЬ o^k лука́вити, фари́сействува-ти, криві́ти душе́ю;

-й що / m^h хто/ лука́вить $\diamond$, звя́клий $\diamond$, лице́мір, лука́вець, фари́сей, n^k лука́вий, криводу́шний, лице́мір-.

ЛИЦЕМЕ́РНЫЙ o^k криводу́шний, *о.* хамелео́н-, e^o нещи́рий.

ЛИЦЕПРИ́ЯТНО o^k не по пра́вді.

ЛИЦЕПРИ́ЯТСТВОВАТЬ не бу́ти безсто́ро́н-нім, виявля- упереджені́сть, (*кому*) спри́я- чийи́ сторони́;

-й що / m^h хто/ $\sim$ я *кому* $\diamond$, n^k небезсто́ро́нній, несправедли́вий, упередже́ний.

ЛИЦО $ж^m$ пісок, твар, n^k су́рло, мо́рда, мармі́за, пі́ка; (*будівлі*) пе́ред, фаса́д, фронт, чо́ло; (*су-кна*) верх, ли́цовой бі́к; *п.* зовні́шність, о́браз; (*яви́ща*) су́ть, е́ство, ха́ра́ктер; (*землі*) по́верхня; & ли́чко, личе́нко; **-ца́ нет на ком** мов з хре́ста зня́тий *хто*, ли́ця не зна́ти на; **-о́м к -цу́** o^k ніс-у-ніс, о́чі-в-о́чі, чо́ло-в-чо́ло; **зна́ть в л.** зна́-з ли́ця; **смотре́ть в л.** диви́тися у ві́чі; **ви́деть по -цу́** ба́чити з о́чей; **по -цу́** ви́дно з ли́ця зна́-; **пе́ред -о́м** 1. (*кого*) пе́ред о́чіма, 2. (*чого*) зустрівши *що*, *г.* в о́бличчі *чого*; **прочита́ться /и-зобрази́-** на **-це́** (- *думку*) сві́титися на о́бличчі; **ЛИ́ЦЯ** що́ки.

-ЛИ́ЦЬИЙ -ли́кий [те́мноли́кий], -ли́ций [білоли́-ций, хитроли́ций].

ЛИ́ЧНО персона́льно, (*діяти*) само́му [л. **яви́ть-ся** при́йти с.];

ЛИ́ЧНЫЙ: **-ая** жи́знь прива́тне життя́, *г.* при-ва́т; в **ли́чной** жи́зні у прива́ті; л. **соста́в** e^h во-я́цтво; **-ые** сче́ты осо́бісті пораху́нки.

ЛИ́ЧНОСТЬ y^p син [ви́даю́щаяся л. на́шей] з́ры ви́датний с. нашо́ї до́бі]; **что́ э́то за л.?** що це за о́дин /одна́/?

ЛИ́ШАТЬ (*частя* +) збавля́ти, не дава́-; л. **ар-гуме́нты** убе́дительно́сти підва́жува- си́лу ар-гуме́нтів; л. **вла́сти** обезвладнюва-, позбавля́-влади́, скида́-, валі́-, (*царя*) знетронюва-; л. **во-зможности** унеможли́влюва-; л. **во́ли к дей-ствию** / ϕ^p обезвладнюва-; л. **ме́ста** звільня́- з по-са́ди; л. **разноо́бразія** уодномані́тнова-; л. **ра́зума / рассу́дка** /знетя́млюва-; л. **свобо́ды дей-ствия** зв'язува- ру́ки; л. **себя́** удово́льствия позбавля́- себе́ при́ємности; л. **сло́ва** ви́дбира́-слово́; л. **созна́ния** забива́- па́мороки; л. **споко́й-ствия** не дава́- спо́кою;

-й що / m^h хто/ позбавля́ $\diamond$, ра́дий /з-й, з m -й/ по-зба́вити, ви́дбира́ч, позбавлюв-, n^k p^k позба́вчий, **-й** возмо́жности o^k в'яжі́-рука; **-й** жи́зни вбив-ця, душо́губ; **-й** ме́ста ра́дий позба́вити поса́ди; **-й** ра́зума / рассу́дка/ знетя́мли́вий; **-й** свобо́-ды, ви́дбира́ч свобо́ди; **-й** сло́ва ви́дбира́ч сло́ва, © позбавля́ючи сло́ва;

-ый позбавлюва́ний, $ж^m$ зба́вля-;

ЛИ́ШИТЬ: л. **че́го** пере́крити кана́л (кра́ник); л. **жи́зненных** благ *о.* пере́кри- кі́сьень /пові́-тря/; л. **жи́зни** ви́дбра- життя́; л. **рассу́дка** обез-глу́зди- *кого*, ви́дби- глу́зди *кому*; л. **совреме́-ной** вні́шности (ви́да +) знесуча́сни-; л. **чело-вече́ского** досто́инства /о́браз/а/ уполсди́- /о-берну́- на бі́дло/;

ЛИ́ШЕ́ННЫЙ (*права*) o^k зде́правова́ний; л. **во-зможности** яви́тися (из-за бо́лезни) *г.* пере́ш-ко́дже- (неду́гою); л. **красо́ты** живо́й ре́чи (*те́рп*) окни́жне-; л. **рассу́дка** знетя́мле-; л. **сил**

и средств (з)неспроможе-; л. **тревоб** незстри-
воже-; л. **удовольствий** безмедовий;

ЛИШАТЬСЯ втрачати, (по)збуватися; л. **под-
вижности** нерухоміти; л. **чужств** умліва-;

-йся що /м^н хто/ втрачаю, збуваний, © втра-
чаючи + -ий;

ЛИШИТЬСЯ: л. **близких** осамотіти; л. **на-
дежды** збутиися надії; л. **ног** збезножити; л. **по-
движности** знерухомі-, знерухомітись; л. **раз-
нообразия** о^к зоднаковіти; л. **расположения**
відпас-ласки; л. **рассудка** збутиися /одбігти/ рб-
зуму, обезглузді-, загубі- рбзум, спяс- з рбзу-
му; л. **сил** знесілі-, підупас- на силі; л. **сознания**
втрачі- пам'ять, знепритомні-; л. **ума** збутиися
рбзуму, відбі- /ріши-, спясіти з/ глузду; л. **чув-
ств** знепритомніти, втрачі- пам'ять; **лишился**
терпения кто терпече урвася кому; -
вшийся $\diamond$; -я **подвижности** знерухомлений,
знерухомілий; -я **ума** обезглузді-; -я **чужств** зо-
млілий /у-/; знепритомні-.

ЛИШНИЙ: без -их слов без ніяких яких; с -им з
гачком [три с -им три з г.]; не -нее /не -не,
-ним не будет/ не зашкідить /завалється/, ϕ^p
г. не від речі.

ЛИШЬ аж [л. **через** мину́ту аж по хвилі], аж ось
[не міг взяти вчора, аж ось ніні], ледве [л.
рассвело л. розвиднилось], щойно [л. тогда щ.
тоді], р. іно, йно; л. **впоследствии** аж [аж ви-
явился]; л. **когда** аж [скажу, аж настане час];
л. **после того** аж відтак; л. **тогда**, **как** аж як
[аж як поснідали]; л. **только** сборо, аж [аж акт
шлюбу змусив її визнати]; л. (тільки) ϕ^p аж
[л. (т.) **теперь** аж тепер], тільки-но, щойно; л.
недавно тільки-тільки, от-от-от.

ЛИШЬ БЫ абі, р^м абі-но.

ЛИЧЬНА (маска) ϕ^p намітка [під -ою ідеалістски].

ЛОБ & лобисько; **лоб** в лоб ніс-у-ніс, груди-в-
груди, чоло-в-чоло; **что** в л., **что** по лбу не
вмер Данило – болячка задавила.

ЛОВОВОЙ т. фронтальний.

ЛОБЗАТЬ з^н лизати (губи кому), лизька-;

-й(ся) що /м^н хто/ цілує(ться) $\diamond$, звиклий /с-и/
цілувати(ся), лизун, цілувальник, цілуйко, о. з
поцілунком, ©.

ЛОБОТРЯС м'яло.

ЛОБОТРСНИЧАТЬ д. ледачити;

-й що /м^н хто/ ледарке $\diamond$, розледащений, звик-
лий ледарювати, лобур(яка), ледачога, нероба,
гульгій, гульвіса, н^к ледачий, лінівий.

ЛОВЕЛАСНИЧАТЬ залицятися, волочі-, пус-
ка- в зальоти, упадати до жінок /дівчат/;

-й що /м^н хто/ упада до жінок $\diamond$, схильний во-
лочитися, донжуан, зальотник, ловелас, ϕ . ба-
бій, бабич, баболлоб, н^к женихливий, о. швид-
кий на зальоти.

ЛОВИТЬ ловити, (на лету) хапа-, (рибу) вилів-

лова-, (кого) ганятися за, (на гарячому) застү-
кувати, заскаку-, (погляд) переймати, (щастя)
ж. хапа- за хвіст; л. на місце преступлення
лові- на гарячому; л. **себя** на чѐм поміча- за
собою що;

ИЗЛОВИТЬ спіймати, г. прилові- $\diamond$;

ПОДЛОВИТЬ заловити, (кого де) запопас-, з^п
прилові- $\diamond$;

УЛОВИТЬ спіймати, вловити /з-/ $\diamond$;

ЛОВИТЬСЯ: **ловись**, **рыбка**, **малая** и **боль-
шая** ловись, **рыбко**, велика й мала;

-й що /м^н хто/ ловить $\diamond$, зайнятий /захоплений/
ловом, звиклий ловити, ловець, н^к ловчий, ло-
вильний, ловучий, /трипад/ для лову/ловлення/
с^к -лов [-й **рыбу** риболов], © ловивши, спіймав-;
-й момент у пошуках нагоди; -й **рыбку** ловець
рыбки; -й **себя** на **мысли** © ловивши себе на
думці;

-йся/-иймый ловлений, хапа-, вилівлова- $\diamond$.

ЛОВКАЧ мастак (на все, до всього), бувалець,
спритна (метка) голова, ϕ^p хват, скорохв'ят,
проноза, спритняга, хлюст, з. дотепник.

ЛОВКИЙ г. звінний, з. ручий, (донець) в'юнкий,
гнуч-, мет-, ϕ^p швид-, ж^м знатний, о. ніде не-
пропадіти, д. доскобкий; л. **наездник** вправ-
ний верхівець; л. **плут** проноза, хлюст;

ЛОВКО (зробити) мудро, г. звінно, ж^м знатно;

ЛОВЧАЙШИЙ спритнобкий.

ЛОВКОСТЬ сприт; л. **рук** и **никакого** **мошен-
ства** міх-мах і все ваще, буде наше.

ЛОВЛЯ: **место** -ли ловіще.

ЛОВУШКА вбча яма, (на птахів) перевесниця.

ЛОВЧИЙ: -ая яма пастка, вбча яма.

ЛОВЧИЛА спритняга; ± **ЛОВКАЧ**.

ЛОВЧИТЬСЯ; **ИЗЛОВЧИТЬСЯ** добрати хісту
/способу/ /добери хісту при великому дрісту,
щоб штанів не закаляти];

ПРИЛОВЧИТЬСЯ ϕ^p спроворитися.

ЛОГАРИФМИРОВАТЬ логарит[ф]м/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує, зайнятий ~уванням, ~уваль-
ник, н^к ~увальний, ~ічний;

-йся/-ый ~ований.

ЛОДЫРНИЧАТЬ > **ЛОБОТРСНИЧАТЬ**.

ЛОДЫРЬ оббийбик, оббийбока.

ЛОЖЕ & півложе.

ЛОЖЕЧКА а^н дихало; **под** -ку (ударити) під дї-
хало; **под** -кой під серцем.

ЛОЖИТЬ; **ПО♦♦♦**: **как Бог** на **душу** **положит**
як заманеться /забандюри-/; **п.** в **карман** **схова-**
ти до кипені.

ЛОЖИТЬСЯ (вкладатися) **клястися**, (- **тинь**) па-
дати, (- **фарбу**) накладатися; (**живым**) л. в **гроб**
(живим) лізти в яму;

-йся що /м^н хто/ ляга $\diamond$, кладений, наклада-
/по-/; звиклий /с-и/ лягати, радий /з^м-й/ лягати, ©
лягаючи; -я на **плечи** кладений на плечі, © ля-

гаючи на п.;

ЛЕЧЬ: свинцом л. на серціде лягті каменем на серціде /дүшу/;

лєгший що ліг +, покладений /на-/, © лігши.

ЛОЖКА: чєрез час по чайной /столовой/ ложке чайну /столову/ ложку щогодїни.

ЛОЖНЫЙ уявний, (свідок) фіктив-, брєхливий, (донос) безпідставний, (міт) облуд-, с^к псевдо-, криво-, ніби- [-оє учєние псевдовченнїа; -ая присяга кривоприсяга; л. окоб/ нібишанець].

ЛОЖЬ: бессобственная /наглая/ л. безпардонна брєхнїа, брєхнїа в живї очі; л. на коротких ногах б. має короткі нєги.

ЛОКАЛИЗИРОВАТЬ докалізувати, не допускати поширеннїа далї даного мїсця;

--й що докалізує, з-й докалізувати, докалізатор, н^к докалізуваль-ний, докалізацій-, для докалізації;

-йся/-ый докалізований.

ЛОКАЛЬНЫЙ мїсцевий.

ЛОКОНЫ о. пєрснї.

ЛОКОТЬ: л. к локтю лікоть-у-лікоть.

ЛОКТЕВОЙ: локтевая ямка мїжліктя.

ЛОМАТЬ ламати, ломї-, трошї-, (хлїб) розламува-, (їлля) /об-/, маїстер л. маїстер-ламаїстер; л. гєлову сушїти гєлову; л. дрова н. перебиває чєрез колїно; л. зүбы на чєм лама- зүби об що; л. копья вокова-, змагатиєся; л. – не стрїбїть руйнувати – не мурува-; л. шапку (перед ким) шапкува-; л. себе гєлову /-овы/ над чим сушї-гєлову /гїбі-/ над чим;

ПОЛОМАТЬ: п. зүбы н. не маїти успїху, зазна- невдачї; по кривої дорєге -аєшь нєги не звертаї з дорєги, бо полємиєш нєги;

ЛОМАТЬСЯ (перед ким) вїламуватися, ж^н вїкаблүчува-; н^о -аєшь лємлено, ламаєно;

--й що /м^н хто/ ламає, звїклиий ламати, з^г-й /поклїка-, з^м-й, готєвий/ зломї-, ламач, ламай(ко), ламайстер, н^к т. ламальний, ломїль- + %, лємовий, р^к лємчий, лємацький, с. руйнївний, (бїль) судєм-, с^к -лам-, лємний [-й лєд криголєм; -й шею карколємний], © ламаючи, ломївши; -й вековїє традиції губїтель вїковїх традицій; -й гєлову над чєм © ламаючи гєлову над; -й дурака радїий корчїти дурнїа; -й зүбы над чєм узїяєсь опанувати що; -й комєдию комєдїант, радїий стрїбїти комєдїї; -й лєд безразлїчнїа з-й розбїти кригу байдүжости; -й порядок /ряды/ порүшник порядку /лав/; -й шапку перед кем 1. уклїнний прохач, 2. забїгаїло, пїдшїва-, запобїгливий пєред; -й язүк калчїник мєви;

-йся/-ый ламаний, лємле-, ламле-, трєще-, (золос) перерївчастий; -я що лємїтьєся, ламүчий, ламкїий, крих-, ламлївий, розлємїстий, © кривлїяка, схїльний манїрїтїєся, манїрнїий, цєремєн-;

ЛОМАННЫЙ лємлений. ◊.

ЛОМИТЬ ломїти, лама-; л. кєсти (в сустєвах) судєми-; л. цєну правї- /д^к за-/ як за батька; н^о лємїт кого судємїть;

--й що лємїть ◊, (бїль) лємєтнїий, судєм-, ± лємающий.

ЛОМИТЬСЯ лємїтїєся, лама-, (пїд вагою) розсїда-, (куди) лїзти напрєдүд; л. в открьїтую дверь н. доводї- очевїднє; театр -їтєся от пүблики пүблика рознєсїть театр, т. розсїдаєтєся вїд пүблики;

лємїющийся що /м^н хто/ лїзє напрєдүд ◊, влємнїк, напас-, (пїд вагою) аж вгїнаєтєся; -я в открьїтую дверь мүдрїий доводїти очевїднє.

ЛОМКА рєзвал, рєзлам, рєзлєм, руйнуваннїа, руйнація.

ЛОМКИЙ ламкїий, ламлївий.

ЛОМТИК (накрїшєний) крїшєнїк.

ЛОМЩИК т^н мєтранпаж, д. лємкар.

ЛОНО & лєнцє.

ЛОПАСТЬ лопатка.

ЛОПАТКА: во все -тки є^і в собачу рїсть.

ЛОПАТО/ВИДНЫЙ, ~ОБРАЗНЫЙ лопатїстїий, на взїр /у фєрмі/ лопата, як лопата.

ЛОПАТЬ запихатиєся (їжєю);

ЛОПАТЬ² розтрїскуватися, розрєпува-, розлүскува-, перерїва-, розсїда-;

--й 1. що /м^н хто/ запихаєтєся ◊, звїклиий /радїий/ запихатиєся, жєрун, зажєрєа, 2. лєпающий-єся;

ЛОПНУТЬ: -вшїй 2. рєпнүтий, трїснү-, лєпнү-, трїслїий, розрєпанїий, розтрїска-, (пун'янок) розпүклиий, ◊.

ЛОПАТЬСЯ лєпати, лүска-, трїска-, рєпа-, н^ф лүсь, (на дрїб) розскакуватися, розпүкува-; л. от злєсти сєхнүти вїд злєсти;

-йєя що лүска ◊, схїльний лүскати, розтрїскуваний, розрєпу-, розлүску-, (пун'янок) розпүку-, н^к /терпєць/ останнїий; -я от жїру дүшенїий жїром; -я от злєсти готєвий лүснүти вїд злєсти; -я от смєха дүшенїий смїхом;

ВЛОПАТЬСЯ ушєлєпкатїєся, о. влїзти /встрєгтї/ в бїдү;

-вшїийєя устрєгтїий /влїз-/ у бїдү, ◊.

ПОЛОПАТЬСЯ: -вшїийєя (по)рєпанїий, ◊.

ЛОПОТ (крип) хлїпаннїа, (золосїє) гємїн.

ЛОСНИТЬСЯ лїснїти, маснї-, лїска-, вїлїскува-;

-йєя що лїснїє ◊, ф^р залїснїлїий, н^к лїскүчий, лїснүчий, о. з лїском /пєлїском/.

ЛОТЕРЕЯ н^о жєрєбєк [тягнүти ж.], ± ЖРЕБИЙ; & с^о лєтерєа.

ЛОТОК (у гарматї) кєроб.

ЛОХМАТИТЬ куйєвдїти, кєшла-, рєзкүйєвдүва-, розпатлү-;

--й що /м^н хто/ патлає ◊, радїий розпатлатї, н^к т. = %, © патлаючи;

-йся кошляний, кудла-, патла-, кудлань, кудла, кудлай, патлань, патлач, куйовда, *n^к* кошлятий, кудла-, патла-, коструба-, кустрá-.

ЛОХОМ'ОТЬЯ фантя.

ЛОХМЫ (*бріє*) острішки.

ЛОШАДЬ: на -дях кіньми.

ЛУБЕНЕТЬ коржавіти.

ЛУБЕНЧАНИН, -А́НКА лубенець, -єнка, *n^м* лубе́ночка.

ЛУБНІ *у.* Лубні.

ЛУБОЧНЫЙ *n.* дешевий.

ЛУДИТЬ цинувати, білі- (ціною);

-й що /*м^х* хто/ цинує $\diamond$, цинувальник, лудиль-, *n^к* цинувальний, лудиль-;

-йся цинований, біле- (ціною), лудже-;

ПОЛУДИТЬ поцинувати $\diamond$.

ЛУЖА & калабанька.

ЛУЖАЙКА (*газон*) травник.

ЛУКАВЫЙ (*навчений лукавства*) злукавлений, (*погляд*) сповне- лукавства.

ЛУКАВИНКА: с -ой шельмуватий, (*в очах*) з (хитрим) бісиками.

ЛУКАВИТЬ /**ЛУКАВСТВОВАТЬ**/ кривіти душе, лукави-, круті-;

-й /-уючий/ що /*м^х* хто/ лукавить $\diamond$, звиклий /с-и/ лукавити, сповнений лукавства, лукавець, крутий, лицемір, *n^к* лукавий, криводушний, лицемір-, с. підступ-; не -й нелукавий, чистий серцем (душею).

ЛУКАВСТВО: исполненный -ва злукавлений.

ЛУНА: ничто не вечно под -ой ніщо не вічне під небом.

ЛУНАТИК снобрóда.

ЛУНОВИДНЫЙ, -ОБРА́З- місяцюватий, як місяць, на взір /у формі/ місяця.

ЛУНОЧКА (*нігтя*) місячик.

ЛУПІТЬ *о.* годувати бєбегами;

-й гла́з витріща́ка, © вилупивши бчі.

ЛУПОГЛАЗЫЙ лупатий.

ЛУЧ: л. свєта в тємном царствє с^у ковто́к свіжого повітря.

ЛУЧЕВИДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ променястий, на взір /у формі/ променя, як промінь.

ЛУЧЕЗАРНЫЙ сяйливий, сястий, світозарний, *n^о* стопромін-, самоцвіт-, зорючий.

ЛУЧЕИСПУСКАЮЩИЙ *n^к* випромінювальний, к. випромінч[н]ий, *i.* випромінювач.

ЛУЧЕПРЕЛОМЛЕНИЕ к. заломлення променів.

ЛУЧИТЬСЯ променіти, визорювати.

ЛУЧШЕ: л. ма́ло, чем ничєго́ кра́ще щось, як нічого́; л. не говоріть /вспомінать/ бодай не /шкода́ й/ казатъ /згадувать/; л. оплачиваемый кращеплатний; л. синица в руках, чем журавль в небе кра́ще синица в жємєні, як журавель в небі; л., чем ничєго́ *ф^п* і то хліб; тем л. то й кра́ще; как нельзя́ л. кра́ще не трєба; ку-

дá л. (*як відповідь*) не те слово; делал бы что-нибудь л. робі вже кра́ще! [молчал бы л. мовчі вже к.]; читай бы л. читай вже к.];

ЛУЧШИЙ & кращєнький $\diamond$; *i^о* скрізь добре, а вдóма найліпше.

ЛУЩИТЬ лущити, розлущува-, (*горішки*) луза-, луска-;

ВЫЛУЩИВАТЬСЯ: -йся що вилущується, вилущуваний, *з^о* вилушок /= вилущєне ядро горіха/.

ЛЫЖИ *г.* лєщєта, сòвги [гусєничні сòвги].

ЛЫЖНИК лещєтар.

ЛЫКО: не -ом шитый не з ліка шитий.

ЛЫСЕТЬ *о.* губити волос;

-й що /*м^х* хто/ лісіє $\diamond$, вже напівлісий /облісілий/, майже лісий, щораз лісіший, *i.* лисак, лисун, голомозько, ж. лисолоб, бса голова, *n^к* голомозий, голомшівий, лисавий, © лисючи.

ЛЫСЫЙ гологоловий, ж. лисолоб *i* *єсі i.* + *n^к* → лысеющий.

ЛЫЧКА (*на погоні*) вус;

ЛЫЧКИ вуса.

ЛЫВЁНОК лєвчук.

ЛЫГОТНЫЙ *о^к* привілейний.

ЛЬНООЧИСТИТЕЛЬНЫЙ льноочісний.

ЛЫНУТЬ прихилятися /горну-, прикипати/ (*сєрцем*), ліпну- (лістóчком), вїтися ко́ло ко́го, сусіди- /купи-, тїсну-/ до, *о^к* суну- [л., как к святой водє с., як до свячєної водї];

льну́щий що /*м^х* хто/ гóрнєтьєса $\diamond$, звиклий гóрнутися, радий пригорну-, пригортáило, притýла, *n^к* в'ю́нкий ко́ло ко́го; -й сєрдцєм к кому вáблений сєрдцєм до ко́го;

ПРИЛЫНУТЬ *о.* приліпнути лістóчком, *ф^р* прикипїти; $\diamond$;

-вший прикипїлий, приліплий лістóчком $\diamond$, $\diamond$.

ЛЫСТЕЦ лєстун, підшивáило, підсипáй-, забігáй-, *г.* підхлібник, *я^і* лєстивий.

ЛЫСТИВЫЙ підлазистий, солодкомòвний, підхліб-, підхлібливий, *p.* примильний, *о.* з мєдом на устáх, солодкомòвець, *n^о* улєсник; -ые рєчи мєдові словá /рєчі/.

ЛЫСТИТЬ лєстити, улєщува-, підхлібничати; л. самолюбю *чьєму* лоскотá- самолюбство *чїє*; л. себя надеждой грї- сєбє надїєко, багатї- думкою;

-й що /*м^х* хто/ лєститъ $\diamond$, з-й /щєдрый/ на лєстощї, підлєсник, лєстун, *n^к* лєстивий, улєсли-/об-, під-, підлазистий, підхлібний, підхлібливий; -й себя надеждой © грївши /грїючи/ сєбє надїєко, багатїючи думкою.

ЛЫСТИТЬСЯ (*на що*) спокушáтися, ласи-, *ф.* клопати;

-йся що /*м^х* хто/ ласїтьєса $\diamond$, спокушуваний, звáблєно-; -я надеждой = -й себя *n.*;

ПОЛЫСТИТЬСЯ: -вшийєса спокушєний, звá-

блений, *Ѕ*.

ЛЮБЕЗНИЧАТЬ фліртувати, підпускати ляси; —*й* що /*м'* хто/ підпускає ляси *Ѕ*, звиклий женихатися, радіий поженіха-, залобтник, *п'* женихливий.

ЛЮБЕЗНОСТЬ *ф'* ласка [окажіте л. зробіть ласку], г. чемність [побльзуюсь -тью через ч.]; **ЛЮБЕЗНОСТИ** компліменти, *ф'* ляси.

ЛЮБЕЗНЫЙ гречний; & ласкавенький; **будьте -ны!** зробіть таку ласку!, зробіть /скажіть +/ з ласки своєї! [будьте столь -ны принять прийміть з ласки своєї].

ЛЮБИМЕЦ *у'* возлюбленник, (царя) фаворит; л. **судьбы** = баловень судьбы.

ЛЮБИМЫЙ милий серцю, рідний, (ким) люблений, ± ВОЗЛЮБЛЕННЫЙ.

ЛЮБИТЕЛЬ *ф'* тріхи [фермер-л. т. ф[е]рмер].

ЛЮБИТЬ любити, вмира- за ким, коха- / (без тями) боготвори- /божестви-, обожнюва- / кого, (музику) цінува-, (квіти +) кохатися в чім; & с. ♦ до смутку; л. **всем серцем** ♦ душею; **безгранично** л. *кого* душі не чу- в кому; л., **как собака палку** ♦ як собака кія;

—*й* що /*м'* хто/ любить *Ѕ*, закоханий /залобле-/ у, захопле- чим, словне- любови до, відданий серцем кому, і. **любител чого**, /музики/ цініт-, *п'* охочий до чого, о. усім серцем у чім, с^к -люб [-*й* петь співолоб], -любєць [-*й* братєв братолубєць], -любний [-*й* тепло теплолюбний], © кохаючи; -*й* без пам'яті закоха- до нестями; -*й* **Вас** (у листі) відда- Вам, з любов'ю (до Вас), щіро Ваш; -*й* **петь** залобле- у співи; -*й* **посмеяться** сміхотливий; -*й* **рідину** патріот; -*й* **свою роботу** захоплений своєю працею; -**щие** хто любить; **ПОЛЮБИТЬ** прикипіти серцем до *кого* *Ѕ*; п. **душой кого** припасти (всім) серцем /всією душею/ до;

-**вший** залоблений, закоха-, прикипий серцем до, *Ѕ*;

ЛЮБИТЬСЯ милуватися у чім; л. с кем кохатися в кому; *кого* **любится** *кого* люблять;

-*йся* *п'* *м'* -**ися** кохані, закохани, залоблені, хто кохається *Ѕ* + **ЛЮБИМЫЙ**;

ПОЛЮБИТЬСЯ прикипіти до серця, запасти в душу;

РАЗЛЮБИТЬСЯ 1. стати любі-, 2. перестá- л.; -**вшийся** зосоружлий, *Ѕ*.

ЛЮБО: л. **посмотреть** е на що подивітиса, *ж'* ти б бачив /Ви б -или/ [збруя — л. п.! збруя — ти б б.]; не л. — **не слухай, а врать не мешай** вір не вір, а не кажи „брешеш“.

ЛЮБОВАТЬСЯ милуватися, (чим) о^к чарува-, з. любувати з чого /на що/;

-*йся* що /*м'* хто/ милується *Ѕ*, милувальник, замилуваний, замилó-, зачудó-, зачарó-, задівлений на що, схильний ♦.

ЛЮБОВНИК (цариці) фаворит.

ЛЮБОВНИЦА з. наперсниця.

ЛЮБОВНЫЙ р. любосний; -**ое** влечєние *п'* шал залоблення.

ЛЮБОВЬ з. лобість; л. зла — **полюбишь и козла** любов сліпа — доведє до попá; л. **и благодать** згода й любов, мир і спокій; л. **не картошка, не выбросишь в окошко** любов не пічка, займеться — не погасиш, кохання не запобіжиш зрання; **по -бви** з любови, з лобости, до любови; -**бви** все **возрасты покорны** живий живє гада, *к'* коханням всякий вік підвладний.

ЛЮБОЗНАТЕЛЬНЫЙ доскіпливий, о. ціка- до всього, жадущий /спраглий/ знань, охочий до науки, цікавий-все-знати, ± **ЛЮБОПЫТНЫЙ**.

ЛЮБОЙ хоч хто [-**бо** спроси хоч когó спитаї], хто хоче(ш) /-ете/, який хоч /хоче(ш), -ете/; л. **на выбор** який тільки хочєш; л. **национальности** *ф'* всіх національностей; л. **другой** всякий *їнший*; в л. **момєнт** кожної миті, будь-коли; -**бо** **сорта** *ф'* всіх сортів; -**ому** **и каждому** всі і всяко-, кожно- одно-; в -**бе** **время** будь-коли; в -**ом** **случае** так чи так, у всякому разі, чи сак чи так;

ЛЮБОПЫТНЫЙ доскіпливий, ціка- що аж, ціка- з цікавих, о. забавно-цікавий, цікавий-ціка-, (факт) курйозний, ± **ЛЮБОЗНАТЕЛЬНЫЙ**.

ЛЮБОПЫТСТВОВАТЬ доскіпуватися, допитува-, цікави- (що аж /до всього/);

—*й* що /*м'* хто/ цікавиться *Ѕ*, схильний цікавитися, допитливець, *п'* цікавий (що аж /до всього/), допитли-, доскіпли-, не в міру ціка-, жадний /охочий/ знати, ± **ЛЮБОЗНАТЕЛЬНЫЙ**.

ЛЮД: **базарный** л. базаряни, о^б базарянин.

ЛЮДИ: **что -ям, то и нам** що громаді, те й бабі; & люденята, людиська, надлюди.

ЛЮДОЁД *м'* песиголовець.

ЛЮДОЁДСКИЙ лодожерний, канібальський.

ЛЮК: л. с **крышкой** люк з лядою.

ЛЮМИНЕСЦИРОВАТЬ люмінєсціювати;

—*й* що ~лює, з-ї ~лювати, *п'* люмінєсцентний.

ЛЮПИН г. лупин.

ЛЮОВАТЬ = **СВИРЕПСТВОВАТЬ**.

ЛЮТЫЙ (мороз) сердитий, тріскучий.

ЛЯГАТЬ брикати, хвицá-, вихá-;

—*й*/-*йся* що брик *Ѕ*, брикун, брикаїло, *п'* брикливий, брикучий.

ЛЯЗГ г. лóміт (-оту).

ЛЯЗГАТЬ брязкати, брязкоті-, лящá-, ляска-, клáца-;

—*й* що /*м'* хто/ брязка *Ѕ*, звиклий /с-и/ ♦, р-ї по♦, брязк(от)ун, (річ) побрязкач, *п'* брязкітливий, брязкучий, брязкоті-, *п'* брязкітний, © брязкавши /-каючи/, знай брязє та брязє; -*й* **зубами** = ляскающий з..

ЛЯМЗИТЬ *ф.* тірити;

СЛЯМЗИТЬ стірити.

ЛЯМКА тягло.

ЛЯПАТЬ 1. бовкати, ляпа-, хляпа-, *n^ф* бовк бевк, лясь, ляп; (*раз-у-раз*) поляпува-, (*розчин кельмою*) /при-/; 2. партачи-, партобли-;

—й 1. що /*m^н* хто/ бовка $\diamond$, схильний $\blacklozenge$, бовкало, бевкало, бовкун, ляскотун, 2. **портачаний**;

ВЛЯПАТЬСЯ о. влізти в біду.

ЛЯПИС пекельний камінь.

ЛЯПСУС к. ляп.

ЛЯРД нутряк.

ЛЯСКАТЬ ляскати, клаца-;

—й що /*m^н* хто/ клаца $\diamond$, звиклий клацати, ляскотун, *n^к* ляскучий, ляскітливий, ляскотобчий, © знай лясь та (й) лясь; —й **зубами** © клацаючи зубами;

ЛЯСКНУТЬ (*об мур /- кулю/*) цьвобхнути; $\diamond$.

ЛЯСЫ: л. **точить** ляси-бальси точити.

М

МАВР мурин; м. сдѣлал своє дѣло, м. может уйти м. зробив своє діло, м. може йти.

МАВРСКИЙ муринський.

МАГ чарівник.

МАГИЧЕСКИЙ чарівнич[цьк]ий.

МАГАЗИН у. крамниця; **цветочный м.** квіт(ни)-карня; **ювелирный м.** ювелір-.

МАГНЕТИЗИРОВАТЬ: —й 1. гипнотизирующий, 2. що магнетизує, 3-й магнетизувати, *n^к* = %; —йса/-ый 1. гіпнотизований, 2. магнетизоб-.

МАГНИТИТЬ магнетувати;

—й що ~ує, 3-й на $\blacklozenge$, *n^к* магнетувальний.

МАГНИТНЫЙ: м. **железняк** морське залізо.

МАЗАНЫЙ: **одним миром** м. одним миром мирований, **одною пір'я** птах.

МАЗАТЬ мастити, маза-, вимазува-, смарувати, (*квачем /n^{по} зле/*) квация-, д. гвядзя-, (*глиною*) обмазува-, (*з кіса*) промахуватись; м. **губы п.** масті- губи мѣдом, обіця- золоті гори; м. (**как**) **дегтярной кистью** квация-, гвядзя-;

—жущий що /*m^н* хто/ мастить $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, 3-й /р-й/ на $\blacklozenge$, мазій, мазі[й]льник, мазаль-, мастиль-, (*рич*) мастило, мазі-, шмаройд-, *n^к* масткий, мастильний + %; —й по губам п. 1. обіцяльник, 2. підлабуз-;

—йса мазаний, маще-, вимазува- /об-/-, смарова-, *n^к* масткий, бер(уч)-, каль-, мазь-, мазючий;

ПОМАЗАТЬ: не -жешь не поедешь суха ложка горло дере, немазаний виз скрипить; —ажешь — поедешь г. куку в руку;

ПРИМАЗАТЬ (*хлюнком*) прихлюпнути; $\diamond$;

МАЗНУТЬ: куда —ул! куди замірився!

МАЗИЛА малярчук, квачомаз.

МАЗНЯ ляпаніна, квачяніна.

МАЗУРИК (= *одна особа*) гаврик [10 -ов 10 -ів].

МАЗЬ: дѣло на мазі діло йде, процес пішов.

МАЗЮКАТЬ квацияти, д. квєця-, *ф^р* мазька-, базгра-;

—й мазькало, квєцько, *n^к* → **мажущийся**;

ПОМАЗЮКАННЫЙ *e¹* поквєцаний $\diamond$.

МАК & **мачок** [мачком насыпано / = обильно насыпали/].

МАКАР: где М. телят не пас де козам роги правлять.

МАКАТЬ мочати, умочати;

—й що /*m^н* хто/ моча $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, з^м-й умочі-, мочальник, *n^к* мочальний.

МАКЛЕР посередник.

МАКЛЕРСТВОВАТЬ маклерувати, факторувати; —й що /*m^н* хто/ маклерує $\diamond$, зайнятий маклерством, маклер, брѣк-, фактор, посередник, *n^к* маклерський, факторсь-, посередниць-, брѣкерсь-.

МАКСИМАЛЬНЫЙ (*як*) найбільший, (*тиск, ціна*) найвищий, *o^к* якнайкращий.

МАКУШКА шолопѣк.

МАЛ: м., да удад хоч малѣ, та завзяте; м. **золотник**, да дѣрог малѣ іскра поле палить, малѣ пташка, та кігіт гостри; м. **малѣ меньше** самѣ дрібнога /малѣча/; от -лѣ до велика 1. старѣ[й]

й малѣ[й], 2. з малою малку до старѣго стѣнку;

МАЛО скупо [м. запблненний зал с. запбвнена залѣ]; (*дуже*) як кіт наплакав, на пальцях полічити; **слишком** м. замало; м. **кто** рідко хто; м.

ли где мало де; м. **ли** кому захочется мало кому захочетесь; м. **ли** кто мало хто; **мало** ли с кем мало з ким; м. **ли** что мало що, *ф^р* чогб тільки не [м. **ли** ч. кажетс ч. т. не здається];

м. **ли** что он захочет /скажет/ мало що він схоче /скаже/; м. **тогб** = **более тогб**; **ни** м. **ни** много, а аж [аж цілий тиждень]; **как** м. **прѣжито**, **как** много пережи- прѣжито мало, а скільки пережито; **без -го** трѣхи /мало, за малим/ не.

МАЛО- скупо- [малословный скупомовный]; **МАЛЫЙ** *ф^р* хлопѣка [славный /весел-/ м. славный /весел-/ х.]; от -ой іскры да большой **пожар** тиха вода грѣблі рве, з малої хмѣри великий дощ; **без -ого** за малим не; с **малых лет** до старѣсти з малою малку до старѣго стѣнку;

МАЛЕЙШИЙ *o^к* жоднісінький [ни -его **внимания** -ої уваги]; *ф^р* г. зелений [не **имѣю** -его **понятия** -ого поняття не маю], *р^м* тинь [без -его **сомнения** без тині сумніву].

МАЛЕНЬКИЙ: м.-м. отакусенький + *жест*; **самый** м. **наименьше**-.

МАЛОСТЬ & дрібонька.

МАЛѢХОНЬКИЙ *к^н* крихітний.

МАЛИНА: не **жизнь**, а м. не **життя**, а рай (казка).

МАЛОВАЖНО: м., что *ф^р* те нічого, що;

МАЛОВАЖНЫЙ який-такий, малоцінний, малознач-.

МАЛОВЕРОЯТНО /-НИЙ/ *о. вілами по /на/ воді писано /-ний/.*

МАЛОВРАЗУМИТЕЛЬНИЙ малопереконливий.

МАЛОДУШЕСТВОВАТИ малодушничати, виявля- легкодухість, *ф. трусі- штанами; -й що /м^н хто/ трусить ш. ♀, звиклий т. ш., легкодух, слабо-, н^к легкодухий, слабоду-.*

МАЛОДУШНИЙ бездухий, *я¹ плохута.*

МАЛОЗАСЕЛЕННИЙ малозалюднений.

МАЛОЗНАЮЩИЙ малодосвідчений, *ф. мало- підкутий, о^к малознай.*

МАЛОИЗВ'ЕДАННИЙ малоспізнаний.

МАЛОИЗВ'ЕСТНИЙ *ф. „з вулиці“.*

МАЛОЛІТСТВО *ф^p мальство [с -тва з -тва]; в -ве зм'ялку, © коли ще пішки під стіл бігав /-ла/.*

МАЛО-МАЛЬСКИ *ф^p бодай тріхи; хоть м.-м. хоч скільки-небудь.*

МАЛОБЪЯСНИМИЙ *зⁿ малодосліджений, нерозгада-, малоз'ясова-, малозрозумлий.*

МАЛО-ПОМАЛУ *р. тріхи-потрību.*

МАЛОПРИМЕНИМИЙ маловживаний.

МАЛОПРИМЕЧАТЕЛЬНИЙ такий собі.

МАЛОРАЗГОВОРЧИВИЙ маломовний/скупо-.

МАЛОРОСЛИЙ присадкуватий.

МАЛОСВ'ІДУЩИЙ темний, *о. темна ніч, ні бе ні ме, з^b темнота, ± МАЛОЗНАЮЩИЙ.*

МАЛОСОДЕРЖАТЕЛЬНИЙ пустопоріжний, пустодзвонний.

МАЛОСТОЙКИЙ (*газ*) нетривкий.

МАЛОСТЬ *я¹ обмаль.*

МАЛОСПЕВАЮЩИЙ (*учень*) слабенький, без помітних успіхів, далеко не перший, *е^o не з першої десятки.*

МАЛОУТЕШИТЕЛЬНИЙ не дуже втішний.

МАЛЫЙ > МАЛО.

МАЛЬШ *ф. пудьверінок.*

МАЛЬБРУК: *М. в похід собрався Мальбрук на пры зібрався.*

МАЛЬЧИ[У]КОВЫЙ хлопчаківий.

МАЛЬЧИКОВАТЫЙ хлопчакуватий; *-ая дево- чка хлопчурка.*

МАЛЬЧИШЕСКИЙ хлоп'яцький.

МАЛЬЧИШЕСТВО хлоп'ячість.

МАЛЬЧУГАН хлоп'як.

МАЛОСИНСКИЙ манювій.

МАЛОТКА мацопуля.

МАЛЯРНИЧАТЬ малярувати;

-й що /м^н хто/ малярує, зайнятий маляруван- ням, маляр.

МАМА: *той ма́мы кто ф. ще той [т. м. спец ще той спец].*

МАМЕНЬКА ма́муся.

МАМЕНЬКИН: *-на дбчка ма́мина доня; м. сы- но́к мамин синок.*

МАМОНТ *у. ма́мут.*

МАМУЛЯ ма́мця.

МАНДАТ гра́мота, припо́ручення.

МАНЕВР *ж^c ви́верт, ви́крут, ви́крута́с, комбіна́- ція, о. тактичний хід, хід конём.*

МАНЕВРЕННИЙ маневровий.

МАНЕВРИРОВАТИ маневр/увати, лавіру-;

-й що /м^н хто/ ~ує ♀, з-й /звиклий/ ♠, ~увальник, н^к ~овий, ~увальний, о. у ~ах, ± лавирующий.

МАНЕР: *на м. на візір; на один м. на один копій; та́ким -ом е¹ та́ким рбб- /мане́р-, кандибоббе́р-/.*

МАНЕРА: *м. письма́ письмо́; м. поведе́ния /м. держа́ться/ г. настано́ва.*

МАНЕРНИЧАТИ маніж/итися, маніри-;

-й що /м^н хто/ ~иться ♀, звиклий ♠, кривля́ка, ж^c манірни́ця, н^к манірни́й, о. з манерами.

МАНЕРНО *ф^b спанська.*

МАНЕРНОСТЬ *зⁿ цірлих-манірлих.*

МАНЖЕТ *г. зарука́вок.*

МАНИКАЛЬНИЙ: *-оє состо́янные стан влас- тивий ма́н'яку́.*

МАНИПУЛІРОВАТИ маніпул'ювати, комбіну- ва-, робі- махіна́ції, *о. крути́- на всі бо́ки;*

-й що /м^н хто/ ~ює ♀, звиклий ♠, ма́ніпуля́тор, н^к /-я́торський, ~я́торний/, ма́ніпуля́ційний, +

%, для ма́ніпуля́ції, ± комби́нурую́щий;

-ый ма́ніпулюба́ний ♀.

МАНИТЬ ма́нити, ва́би-, спокуша́-, прива́бл'юв-;

м. из моги́лы ва́бити з гробу́;

-й що /м^н хто/ ~ює ♀, з-й прива́бити, споку́сник, /ттах/ вабе́ць, н^к прина́дний, ва́бливий, ма́нли-, прива́бли-, прина́дли-, споку́сли-.

МАНИФЕСТИРОВАТИ ма́ніфест/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує, ~а́нт, н^к ~а́ційний, © ~у́ючи, с-и ♠.

МАНКІРОВАТИ не́хтувати ко́го/що, манкува́- *ким/чим; м. кем о. їздити по голо́ві кому́;*

-й що /м^н хто/ не́хтує ко́го/що ♀, звиклий не́хту- вати, з-й знéхтува-, недба́йло, недба́ха, недба́й- ливець, о^k недба́л, н^к недба́лий, недба́йливий.

МАНОВ'ЕНІЕ: *м. ру́ки по́мах па́льца [-нем р. -ом п.]; по -ию волше́бного же́зла по шу́чому велі́нню; по -ию /-нем/ ру́ки /волше́бной па́- лочки/ від по́маху ру́ки /чаріво́ного пруті́ка/.*

МАНСА́РДА *г. підда́шша.*

МАНТИ́ЛЯ на́кидка.

МАНУСКРИ́ПТ руко́пис.

МАНЬЯ́К одержи́мий ма́нією.

МАРАКОВА́ТИ розуми́тися на чім, т́ямити, шу́- *пи- що, мети́кува́-, куме́ка-, о. розкида́- голо- во́ю; м. в чéм зна́тися на чім;*

-й що /м^н хто/ т́ямить ♀, н^к т́яму́щий, досві́д- чений, о. ко́ваний на всі чо́тири, з голово́ю.

МАРА́ТЬ ма́зати, брудни́-, каля́-, ба́бра-, (кого) *п'лямува́-, очорнюва́-, облива́- боло́том /бруд-/; & розба́бру-; м. репу́та́цію чью́ оч. чие ім'я́;*

-й що /м^н хто/ каля́ ♀, з-й обли́ти бру́дом, мазі́й, н^к кальки́й, маст-, ма́зь-, п. → очерняю-

щий; -й бумагу перодряп; -й репутацию очорнювач; -й руки з -й погани-руки;
-йся/-ый забруднюваний, очорню-, облі- брудом, викреслю- $\diamond$; -я *п.* готовий опаскудитися;
ЗАМАРАТЬ захвойдати $\diamond$, (*руки*) загідити.

МАРГАНЕЦ манган.

МАРГІНАЛЬНИЙ *п.* загумінковий.

МАРИНОВАТЬ (*продукти*) квас/ити, маринува-;
-й що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й на $\diamond$, для квашення /маринува-/, зайнятий -ям, маринувальник, *п^к* маринувальний;
-йся/-ый квашений, маринова-; маринованное *мясо* душеніна.

МАРИОНЕТКА лялька.

МАРОДЕРСТВОВАТЬ мародер/ствувати;
-й що /м^н хто/ ~ствує, скорий до ~ства, зайнятий -ом, звиклий /с-и/ $\diamond$, мародер, *п^к* ~ський, $\odot$.

МАРТЫШКИН: *м.* труд марна праця.

МАРФА Марта.

МАРШ! гайда! ходім! пішли! ϕ . киш!

МАРШИРОВАТЬ маршувати, крокува- /ступа-/ маршем;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, звиклий $\diamond$, покликаний про $\diamond$, маршовик, маршувальник, *п^к* маршувальний, *о.* на марші, $\odot$ крокуючи маршем.

МАРШИРОВОЧНЫЙ маршувальний.

МАСКИРОВАТЬ маск/увати, замаскову-, хова- від очей, (*гірше крацим*) личкува-, заличкову-; *не м.* зва- речі своїми іменами;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, готовий /з-й, поклика-/ за $\diamond$, звиклий /с-и/ $\diamond$, для ~ування, зайнятий -ям, маскувальник, *п^к* маскувальний + %; -й неуда-чу з веселою міною у кепській грі;

МАСКИРОВАТЬСЯ *о.* убірати овечу шкуру;
-йся/-ый маскований, замаскував-, заличкував-, личков-, убір- в овечу шкуру $\diamond$;

ЗАМАСКИРОВАТЬСЯ & примаскуватися $\diamond$;

ЗАМАСКИРОВАННЫЙ *з. чем* ϕ схований за фасадом чого [з. целомудрием с. за ф. невінності].

МАСКИРОВКА (*дія*) маскування, (*дія і камуфляж*) маскування; *о.* димові завіса /заслона/, фіцовий листок, *г.* оборона.

МАСЛАК δ . кість, кістка, маслак, масол.

МАСЛЕНКА *т.* мастільниця, *п^б* мазниця.

МАСЛЕННИЦА: *не всі* коту *м.* до часу дзбанок воду носить, урвалися коту масниці, минулися роки, що розпірали боки.

МАСЛО (*машинне*) *о^к* олива; ерунда на постном -ле на вербі груші, Хіміні кури, сон рябї кобили; *как* -ом по серцю як медом по губах.

МАСЛЯНИЙ (*мастильний*) оливний.

МАССА (*безліч*) море, хмара, ϕ навал [м. дел н. праці]; -ой *о^к* хмараю.

МАССАЖ натирання, розтирання.

МАССАЖИРОВАТЬ натирати /роз-/ масажува-

ти, робі- масаж, δ^k змасажува-;

--й що /м^н хто/ натира $\diamond$, для натирання, зайнятий -ям, натирач, масажист, *п^к* натиральний + %;
-йся/-ый натираний /роз-/ масажова-.

МАССИВНИЙ *о^к* обіймистий, дебелий, важкий.
МАССИРОВАННЫЙ (*вогонь*) зосереджений, ϕ *п^к* шквальний.

МАССИРОВАТЬ 1. масажувати, 2. *в^н* купчи-, зосереджува-, *к^н* масува-, *о.* збира- в (один) кулак;
--й 1. *масажирующий*, 2. *сосредотачиваш-*;
-йся/-ый 1. масажований, 2. скупчув-, зосереджува-, збір- в (один) кулак, *р.* масова-.

МАСТАК δ . (*на що*) майстер, (*у чім*) мистець, віртуоз, (*дока*) спритна голова, *к^н* спритник, *о.* підкутий (на всі чотири).

МАСТЕР золоті руки; *м.* чого майстер на що; *м.* на все руки мастак до всього, *г.* майстер від усього, на всі штуки здалий, і швець, і жн-, і на дуду гр-; *дело* -ра боїться робота майстра боїть.

МАСТЕРИТЬ майстр/увати, робі-, споруджува-; & δ^k вймайструвати;

--й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, зайнятий ~уванням, з-й /узявшись/ з $\diamond$, звиклий $\diamond$, майстер, *п^к* ~овитий.

МАСТЕРСКАЯ (*митця*) *г.* робітня.

МАСТЕРСКИЙ /-СКОЙ/ майстровито /-їтий/.

МАСТЬ: одной -сти (- коней) волос-у-волос; *какой* -ти? який на масть?.

МАСШТАБ мірило, маштаб; *в* бблее широкое -бе /широких -ах/ *г.* на шіршу скалю, у шіршому засягу;

МАСШТАБЫ (*робіт*) різмах.

МАСШТАБНЫЙ широкозакрөбний.

МАТЕРИАЛ речовина, сировина, (*ілюстраційний*) ілюстратів.

МАТЕРИАЛИЗОВАТЬ матеріаліз/увати, (*у що*) втіло-, *з^н* уречевло-, *г.* оприявню-;

--й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й втілі-, втілювач, *п^к* втілювальний;

◆◆СЯ матеріалізуватися $\diamond$, δ^k оприявни-;

-йся/-ый матеріалізований, втіло- $\diamond$;

-вшийся зматеріалізований, *о^к* оприянений, $\emptyset$.

МАТЕРИАЛИСТИЧНЫЙ матеріалістичний, зматеріалізова-, перейнятий матеріалізмом.

МАТЕРИАЛЬНО-ОТВЕТСТВЕННЫЙ: *м.-ное* лицю відповідальний за майно, заручник майна.

МАТЕРИАЛЬНЫЙ *не* дубовний, ϕ *плотський*; грошовїй, майно-.

МАТЕРИН матчин.

МАТЕРИНЩИК, МАТЕРЩИННИК матюгальник, чорний рот, лихослоб.

МАТЕРИТЬСЯ /МАТЕРЩИНИ-/: -йся що /м^н хто/ матюкається, *п^к* матюк[ч]ливий.

МАТЕРЬБЫ (*запеклий*) забісований.

МАТОВЫЙ зм'яканий, (- скло) *г.* притімнений.

МАТРОНА паніматка.

МАТУШКА (*попада*) *г.* імость, добродійка; -ки

мой! ма́ти моя́!
МАТЬ: м. родна́я! не́ньо рідна! ма́ти моя́! ма́мо рідна!; в чѐм м. родила́ як ма́ти вродила, в ко́стюмі Ёви /Ада́ма/, © світливши грішним тілом.
МАТЬ-ПЕРЕМА́ТЬ так-перета́к, туди́-перетуди́, в-ро́т-поза-ро́т.
МАХ *ф*^р (за)мах, за́хід, рип, у́дар; одні́м ма́хом одні́м рип- /за́ход-, у́дар-, за́мах-/ , в оди́н мах.
МАХА́ТЬ маха́ти, ма́я-, ви́ха-, (рука́ми) розкида́-, розма́хува- /ви-/ , (нога́ми) бала́мка-; м. поло́скаю́чимся на ветру́ *чем* витрі́почува- *чим*; по́сле дра́ки кулака́ми не ма́шут по відпра́ві не дзвоня́ть;
 -й!/-шущи́й що /м^н хто/ маха́ $\diamond$, розма́ханий, зви́клий $\clubsuit$, маха́льник, замаха́йло, н^к маха́льний, т. /-крило/ махови́й, о. /чим/ мах-ма́х, с^к ма́й-/ [Ма́йборода], © маха́ючи;
МАХну́ТЬ (*куди*) *ф*. дму́хнути, стру́гну-, ма́йну-, га́йну-, чку́рну-; м. в свет пі́ти у сві́ті /світа́ми/; м. крьо́льями з. розма́хну- крьо́лами; -ни! ско́ч!; -ни́ руко́й! махні́ руко́ю на що /=^н знѐхту́й/, е^н плюнь і розгі́ри!
 -вши́й $\diamond$; -й руко́й на © махну́вши руко́ю на;
РАЗМАХА́ТЬСЯ: -вши́й $\diamond$ розма́ханий, $\diamond$.
МАХИНА © дорба́ло, (*цю*) о́зія; & о́зіще.
МАХИНА́ЦИИ (*комерці́йні*) ге́шефтя́рство.
МАХО́РКА рубанка.
МАХО́РОЧНЫ́Й (*дим*) о^к махря́ний.
МАХРО́ВЫЙ (*рушник*) волоха́тий, © яки́х ма́ло [м. шови́ніст шови́ніст я м.].
МА́ЧЕХА: как м. (*ставитися*) по-ма́чушиному.
МАШИНА́ЛЬНЫ́Й (*жест*) мимови́льний.
МАЯТНИКООБРА́ЗНЫ́Й на взір /у фо́рмі/ ма́ятника, як ма́ятник.
МА́ЯТЬСЯ (*понева́рятися*) мордува́тися, побива́-, *ф*^р коло́ти-, світу́ білого не ба́чити, терпі́- го́ре, $\diamond$. сніди́-грибо́м, (*морально*) тлі́- душо́ю;
 -йся що /м^н хто/ морду́ється $\diamond$, понева́рюваний, му́ченик, стра́д-, терпели́вець, н^к страждѐнный, о. ві́чно в бі́ді, ві́чний біда́р, © знемага́ючи +;
ИЗМА́ЯТЬСЯ (*ду́же*) попому́читися, перетлі́ти душо́ю $\diamond$; и. в по́исках попошукáти; и. в по́клона́х пе́ред кем попоклáнятися кому́; и. в про́сьбах попросáти; и. душо́й попо́нудитися, попо́нудити сві́том; и. в хлѐботах попо́біга-, попо́товктися; и., ня́ньчыви́шись попопа́нька-; -вши́йся перетлі́лий душо́ю $\diamond$, $\diamond$.
МГЛІ́СТЫЙ мрякува́тий.
МГНОВѐНИЕ момѐнт, секунда́, клі́п о́ка, *ф*^р (коро́тка) мить [се́мь -ни́й весны́ сім (-ких) мїтей весні́; в коро́ткне -ия за короткі́ -ті]; в то́ же м. то́ї ж мїті́; в одно́ м. /в м. о́ка/ як стій, у бли́м /змит, клі́п/ о́ка, блискавично́, з. вмлї́віч, у млї́ о́ка, $\diamond$. на млї́г о́ка, о. як бата́го́м ля́снув;].
МГНОВѐННО = в одно́ мгновѐние.
МГНОВЕННОДЕ́ЙСТВУЮЩИ́Й блискавичн-

о́ї ді́ї, блискавични́й.
М-ДА м-да(к), н^о м-гу, ум-гу!
МЕБЕЛЬ: для ме́бели про ледське́ о́ко, для ме́блів /профо́рма/.
МЕБЛИРОВА́ТЬ мебловати, обставля́-ме́блями; -й що /м^н хто/ меблѐе $\diamond$, зайня́тий мебловáнням, мебловáльник, н^к мебловáльний; -ый ме́бельовани́й $\diamond$.
МЕБЛИРѐВКА (*речи*) ме́блі, (*у*)ме́бельовання, (*дія*) мебловáння.
МЕГѐРА з. я́зя.
МЕД & (*кислий*) кисломѐд, (*прїзвище*) Кисломѐд.
МЕДВЕДЕОБРА́ЗНЫ́Й ведмедкува́тий.
МЕДВЕ́ДИЦА: Бо́льшая́ М. (Вели́кий) Віз; Ма́лая М. Ма́лий В.
МЕДВЕ́ДКА б¹ під'їдень.
МЕДИ́ЙНИЙ за́собів інфо́рмаці́ї, видавни́чий.
МЕДОПЛА́ВІЛЬНЫ́Й мїднотопни́й.
МЕДИКАМЕН́ТЫ лі́ки.
МЕДИ́ЦИНА о. ліка́рська о́піка.
МЕ́ДЛЕННО тїхо́, зви́льна, по-воло́вому, о. як мо́кре горить; м., но ве́рно помáлу, але впе́рто;
МЕ́ДЛЕННЫ́Й тихи́й; на -ом о́гне на ма́лому́ во́гні; -няя́ сме́рть н^о розтя́гнена сме́рть.
МЕДЛІ́ТЕЛЬНОСТЬ не́квап, о. воля́чість.
МЕДЛІ́ТЕЛЬНЫ́Й воловї́тий, пі́няви́й, неква́пли-.
МЕ́ДЛИТЬ баритися, га́я-, га́яти час, зво́ликá-, *ф*. волово́ди-, з² отяга́тися;
 -й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, зви́клий $\clubsuit$, волово́да, ~а́ч, мару́да, ~а́йло, н^к забáрливий, мару́дли-, мару́дний, © зво́лика́ючи.
МЕ́ДНИК кітля́р, котля́р, з. мідя́р.
МЕДНОВА́ТЫЙ мідя́вий.
МЕ́ДНЫ́Й: м. кúпорос сі́ній ка́мінь.
МЕДО́ВЫЙ: -ые́ рѐчи масні́ слова́.
МЕДУ́ЗА водяне́ (морське́) се́рце.
МЕДУ́ЗИЙ ме́дузичи́й.
МЕ́ЖДУ: м. на́ми не для чу́жих ву́х; м. собо́й (*обирати*) з-по́між се́бе, (*мовити*) про́між се́бе; м. тем по́між тим, *ф*^р се́ред то́го, (*значить* тим ча́сом) з. у мї́жчасі́; м. про́чим (*зайти*) так со́бі.
МЕ́ЖДУОВО́ЕННЫ́Й: м. пе́риод н^о мї́жвоє́ння.
МЕЖЕВА́ТЬ межува́ти;
 -й що межу́е, з-й роз $\diamond$, с-и $\clubsuit$, для межува́ння, зайня́тий -ям, межува́льник, н^к межува́льний; -йся ме́жовани́й.
МЕ́КАТЬ ме́к/ати, ме́кека-, бе́ка-;
 -й що ~а, бе́кало, ме́кека-, мекотлі́вий, о. з бе́каньям, © бе́каючи.
МЕЛѐТЬ мілі́ти, мілі́ша-, плі́ткіша-;
 -й що мілі́е, щорáз плі́ткіши́й, ма́йже обмі́лий, на́півзмі́лий;
ОБМЕЛѐ́ТЬ змілі́ти /об-/;
 -вши́й змілі́лий /об-/.
МЕ́ЛКИЙ: на -ие ку́сочки ж^н на сто́крат; &

дрібнюсінький.

МЕЛКО о. кўрці по коліно ◊;

МЕЛЬЧАЙШИЙ найдрібніший, (дрібний-)дрібнісінький.

МЕЛКОЗЕРНИСТЫЙ дрібнозерний.

МЕЛКОПЛАВАЮЩИЙ мілководний, © невисокого польоту, невелике дабє /птіця/.

МЕЛКОСИДЯЩИЙ (човен) мілкоплавний, мілковод-.

МЕЛКОТА (- живі душі) дріб'язок, дрібнота.

МЕЛКОТРАВЧАТЫЙ п^о посмітлюшний, (- душу) ослимачений.

МЕЛОДИЧЕСКИЙ милозвучний.

МЕЛОЧИТЬСЯ скнарувати, трястися над копією, бути дріб'язковим;

-йся що /м^н хто/ трясється н. к., схильний т. н. к., скнара, скупердій, п^к дріб'язковий, скупий.

МЕЛОЧНЫЙ: (но) не будем -ыми (та) менше з тим.

МЕЛОЧЬ (гроші) дрібнякі; (дрібниця) абіщиця; по -чам дрібними порція-, тріхи того, тріхи сьб-; **должять по -чам** позичати щось тут, щ. там /тріхи тут, тріхи там/; по -чи (збирати) дрібничками, (зібрати) всяких дрібниць, (почати) з дрібниць; **кбе-что по -чи** тее-сеє; **кбе-чего по -чи** того-сього, тріхи того, тріхи сьб-; -чи **жизни** усє дрібнє, проза життя; **выше -чей** **жизни** над усє дрібнє.

МЕЛЬ (замулена) замулисько.

МЕЛЬКАНИЕ метляння, шмига-, перемельк, (рук) перемахи, міх-махи.

МЕЛЬКАТЬ мигтіти, мерехті-, (в очах) скака-, просакува-, д^к проскочі-, п^б мельк!; в **глазах** -ает мерехтїти в очах; -ая з. пробгульком; -й що мигтїти ◊, п^к мигтлючий, стрібун- /міх-маха/ в очах, миготливий, мерехтлі-, /- **вогні**/ блискотлі-, пробліскуватий;

ЗАМЕЛЬКАТЬ заблімати ◊;

(ПРО)МЕЛЬКНУТЬ *ц*^о мигнути, *ф*^р пролетї-, проблісну-, прозирну-, промигну-, (миттю) промигті-, мигону-, (в голові) перебіг-; -вший пробліслий, п^к промайну- ◊, ◊;

ПРИМЕЛЬКАТЬСЯ о. попомєлятися в очах, (добре) попомуляти бчі, *ф*^р наби- оскому, промигтатися, з. збуденїти; -вший набрїдлий, осточортї-, з. збуденї-, (термін) обжїтий ◊, ◊.

МЕЛЬКОМ прїторком, (зрїти) одним бк-, (чутти) одним вух-.

МЕЛЬНИЦА млинївка [млин і околиця млина].

МЕЛЬЧАТЬ 1. дрібні- /-іша-, /нікчемні-, 2. мілі-; -й що /м^н хто/ дрібнє ◊, напівдрібнїлий, щораз дрібнїший /нікчемні-, 2. мілі-/-;

ИЗМЕЛЬЧАТЬ¹ знікчєнні-, змізерні-, змалї- ◊; -вший змалїлий, здрібнї-, змізер-, знікчєн-, ◊.

МЕЛЬЧИТЬ дрібнїти, подрібн/юва-, криші-;

-й що /м^н хто/ кришіть ◊, з-й по ♦, звїклий ♦, ~ювач, п^к кришільний, ~юваль-, дрібнїль- + %, для ~ення;

-йся подрібнюваний, дрбле-, крише-.

ИЗМЕЛЬЧИТЬ попокришіти ◊.

МЕМОРИАЛЬНЫЙ пам'ятний, вікопом-, з. пропам'ятний.

МЕМУАРНЫЙ о^к спогадальний.

МЕМУАРЫ спогади.

МЕНА вимїна.

МЕНЕЕ *ф*^р не так [м. **серьезно** не т. серйозно]; **тем не м.** *ф*^р такі [я такі скажу], а протє [а ты т. не м. молчі а протє ти мовчі], та... все одно [т. не м. он зашєл та він в. о. зайшов], а от же [т. н. м., заснул а от же, заснув], *с^{см}* позатїм, пбпри це все; и т. не м. і... такі [и т. не м. я сєл і я такі сїв]; **но т. не м.** та все таки, а втїм однак [но т. не м. я выиграл та я все т. виграв, а втїм о. я виграв]; **тем не м.** - **факт!** (коли важко повірити) алє ж маєш! - **факт!**

МЕНОВОЙ вимінний.

МЕНСТРУАЦИЯ місячка.

МЕНСТРУИРОВАТЬ менстр/уювати;

-й що ~уює, п^т менструаційний, менструаль-.

МЕНТАЛИТЕТ душевний склад, ментальність.

МЕНТАЛЬНЫЙ розумовий.

МЕНЬШЕ: не м., чем аж [не м., ч. три аж три].

МЕНЬШИНСТВО (етнічне) меншина; **относящийся к -ву** меншинний.

МЕНЯ, МНЕ + > Я.

МЕНЯТЬ міняти, змінюва- /ви-, роз-, об-;/ м., как **перчат**ки міня-, як рукавички /ціган конї/; м. **кукушку на ястреба** міняти шїло на швайку /міло/; **дела не -яет** не робить погоди /різниці/, лишає без змін; **это не -ет** ситуації це не міня погоди;

-й що /м^н хто/ міня ◊, с-и ♦, меткий до міньбі, міняйло, п^к міняльний + %; -й **кукушку на ястреба** мастак міняти шїло на мі-; -й **направление** щораз в іншому напрямї /з іншим напрямом/; -й **форму** щораз іншої форми;

МЕНЯТЬСЯ о. зазнавати змін ◊; м. к **лучшему /худ-/** повертати на кращє /гірше/; -йся-ый міняний, змінюва- /об-, ви-, роз-/, п^к змін-, о^к мінкий, с^к змінний [неоднократно -я частозмінний]; -я п^к нестабіль-, нестійкий, мінливий, нестайий, /- **погоду**/ перепадистий, щораз /чимраз то, раз до разу/ інший; **не -я** стабільний, стайий, стійкий; **быстро -я** калєйдоскопїчний, щораз, і то хутко, інший; -я в **лицє** © враз інший на виду; -я к **лучшему /худшему/** щораз то кращїй /гірший/; -я под **влиянием** настроєния настроєвий.

МЕРА спбсїб [-ры **защиты** спбсбї захїсту], *ф*^р межа [м. **приличия** межа пристойности]; **ни в кбей (какбїй) -ре** *ф*^р нїяким свїтом; в пблной

-ре цілком, (задовольнити) до гарзду; в рівно́й /одинаковій, той же/ -ре однаково, а так са́мо, (на початку думки) рівно ж; в тако́й -ре аж так (їй); по -ре то́го мірою то́го; по край-ней -ре принайм́енше /що-/, (хоч) бода́й, з. пре́цінь; по -ре сил по змóзі; в по́лную -ру на всю свою́ охоту, без обмежень, скільки має охóти; не зна́я -ры на всю міру; -ой (порціями) видав-цём; без -ры (пити) безощадно; сверх -ры че́рез край, (хвалити) аж-бн-як, (гніватися) хба-ж-тáк; рівно́й -ой на́рівно.

МЕРЕЩИТЬСЯ верз'тис'я, ввижа́-, привиджува-, (в очах) снува́-, р. вздрива́-, (видніти) мріти(ся).
-йся що -ється +, примарливий, примарний + чудящийся, грезящи-;
ПРИМЕРЕЩИТЬСЯ примаритися ◊;
-вшийся ◊.

МЕРЗАВЕЦ паску́да, з. суціга.

МЕРЗКИЙ падло́чий, ф^р соба́- [-ая ду́ша -ча ду́ша]; -ое суше́ство о́гида, о́гидник /ж^с -ниця/.

МЕРЗОВАТЫЙ мерзлува́тий.

МЕРЗЛЫЙ мерзлий; & мерзлува́тий.

МЕРЗНУТЬ замерза́ти, ме́рзну-, качані-. ж^м мо-рòзитися, (- землю) дубіти, (- тіло) коцко́бну-, кля́кну-, заляка́-;

-й що /м^н хто/ ме́рзне ◊, морóжений, покину-тий ме́рзнути, змóрюваний морóзом, мерзля́к, змерзло́х, о. в обіймах холоду, на холоді, на морóзі, ж. парші́ве пороса́.

МЕРЗОСТНЫЙ о^к га́дський.

МЕРЗОСТЬ (властивість) плю́гавство.

МЕРИТЬ /-ЯТЬ/ міряти, вимірюва- /об-, за- +/; м. доро́ги топта́- шляхі; м. на своїй /чей/ аршин /ме́рку/ міря- /натяга́-/ на свій /чий/ копіл, при-міря́- до себе світ;

-й = изморяющий; -й гла́змиа © міряючи о-чіма; -й на своїй аршин звиклий міряти на свій копіл; -й то́у же ме́рою звиклий міряти на ту саму мірку.

МЕРИТЬСЯ мірятися, вимірюва- ◊; м. взгля-дами лама́ти очіма по́гляд.

МЕРКАНТИЛЬНЫЙ торгове́льний, комерцій-, гендія́рський; скупий у дрібни́цах.

МЕРКНУТЬ ме́рк(ну)ти, примерка́-, гасну-, зга-са́-, (- світло) тьмяні-, тьма́ритися;

-й що ме́ркнуе ◊, напівзга́слий, напівпоме́рк-, щора́з тьмяні́ший, прирече́ний згаснути, н^к за-гасу́щий, вгасу́-, гасну́чий, ± ГАСНУТЬ;

ПОМЕ́РКНУТЬ (- світло) притемні́тися ◊;

-ерк свет в гла́зах світ хитну́вся в очах.

МЕРОПРИЯТИЕ а́кція; публі́чне м. з. імпре́за.

МЕРТВЕ́ТЬ ме́ртвіти, (- руки) те́рпну-;

-й що /м^н хто/ ме́ртвіе ◊, напівме́ртвий, майже ме́ртвий, майже мрець, напівтру́п, напівмрець, © от-о́т помре́;

ОМЕРТВЕ́ТЬ зме́ртвіти, з. /за-/;

ПОМЕРТВЕ́ТЬ: -вший зме́ртвілий /по-, з за-/.

МЕРТВЕ́ЦКИ: м. пьян о^к п'яний до не́стями.

МЕРТВЕЧИ́НА мерля́тина, в. здохля́-.

МЕРТВЫ́Й ме́ртвіти, диха- сме́ртно;

-й що ме́ртвіть ◊, о. з по́дихом сме́рти, н^к ме́рт-во́тний, ме́ртвєн-, ме́ртвущий, ме́ртводу́хий, /-тишу/ моги́льний, /сморід/ тру́п.

МЕ́РТВЫЙ: м. капита́л о^к ме́ртвий ска́рб.

МЕ́РТВО (крити́ти) ка́мінно, (на)ме́ртво.

МЕРТВЯЩИ́Й (- нудьгу) розде́рирбтій.

МЕРЦА́НИЕ н^о ме́рехт.

МЕРЦА́ТЬ ме́рехтіти, ряхті-, бліма-, миг(о)ті-, мрі-, (- зорі) вимо́ргувати;

-й що ме́рехтіть ◊, (- світло) тріпо́тливий, бли́мкотлі-, ме́рехтлі-, ме́рехкий, бли́мкий + ме́лькающий; -й огонёк н^о ме́рехтінка.

МЕСИ́ВО о^к ка́ша.

МЕСИ́ТЬ мисіти; м. грязь брьо́ха- по боло́ту;

-й = вымешивающий¹.

МЕССИА́НСТВО з. післа́нництво.

МЕСТА́МИ тут-і-та́м, то тут, то там.

МЕСТЕ́ЧКО: те́пloe м. те́плєнке́ місце; хлє́б-ное м. хлі́бна поса́да /слу́жба, місце/.

МЕСТИ́ ме́сті, виміта́ти /за-, об-/;

-ту́щий що /м^н хто/ мете́ ◊, с-и ♦, з-й ви♦, зай-ня́тий меті́нням, меті́льник, н^к меті́льний, ± за-метающий /об-, вы-/.

МЕ́СТНИЧЕСТВО н^к парафія́льщина.

МЕ́СТНОСТЬ з. те́рен, о^к місця́ [в зе́шней -ти в ту́тєшніх -ях, з. в цьо́му те́рені].

МЕ́СТНЫЙ (тут) ту́тєшний, (там) тамте́шний.

МЕСТО ф^р ніша [зая́ти своє́ м. зайня́ти свою́ нішу]; м. па́ломни́чества п. ме́кка; м. уби́йства з. сукрови́ще; на м. е́го /её, любя́х предме́тов +/ наго́мість; ни с -та ані руш; с -та в кар-ье́р з копита́, престо́ з мо́сту, ф^р спрожо́гу; на

чьём (его +) ме́сте бу́вши ким (ним +); будь я на твоє́м /Ваше́м/ -те я́кби на мене́; друго́й бы на е́го /моє́м +/ -те я́кби на йншого́; в друго́м -те де́інде; в одно́м -те (сісти) при ку́пі; в са́мом

недо́ступном -те на дні мо́ря; на -те престо́-пленія́ на гаря́чому, на місці злочину́; по -а́м! на місця́!; по -ту жи́тельства́ (куди) на місце /де/ на місці о́сідку /прожива́ння, ме́шка-/; ду́ша не на -те у ко́го на се́рці чи́ему коті́ /чорти́/

скребу́ть;

МЕСТА́: из о́крєстных ме́ст н^о знадо́вкіл; м. сое́динє́ния (розбитого) сту́лини, н^о сту́лини-шра́ми.

МЕСТОЖИ́ТЕЛЬСТВО ф^р до́мівка; постано́-ое м. о́сідок, о. насид́жене місце.

МЕСТОНАХО́ЖДЕНИЕ о^к знахо́дище.

МЕСТОПРЕБЫВА́НИЕ о́сідок; постано́вое м. ста́лий о.

МЕСЯ́Ц: по -а́м 1. поміся́чно, 2. (розподіляти) на міся́ці; & *півміся́чик.

МЕСЯЧНЫЙ (-нич) *n^o* місяцесяйний; при -ом світе *ж^m* до місяця.

МЕСЯЧНЫЕ місячка.

МЕТАЛЛ: презернний м. золоту, ф. мерзєнний метал.

МЕТАЛЛОВИДНЫЙ, -ОБРАЗ- на-взир-металу.

МЕТАЛЛОПЛАВИЛЬНЫЙ металотопний; м. завод гамарна.

МЕТАЛЛУРГ залізороб.

МЕТАБОЛИЗМ обмін речовин.

МЕТАМОРФОЗЫ (фортуни) о. злєти-падіння.

МЕТАСТАЗИРОВАТЬ метастаз/увати;

-й що ~ує, *n^c* метастазотворчий, метастатич-.

МЕТАНИЕ: м. из стороны в сторону розтеле-сованість.

МЕТАТЬ¹ метати, (петли) обкида-, (ниткою) фа-стриг/ува-;

-й¹ що /*mⁿ* хто/ ~ує $\diamond$, зайнятий ~уванням, *n^c* фастригувальний;

-ый фастригований.

МЕТАТЬ² вєргати; м. гробы и молнии $\diamond$ /поси-ла-/ громи, ф. сипа- чортами, о^c тупоті- ногами; м. іскры сипа- іскры; не мечіте жемчуг пер-ед свиньями не кладіте помаранчів свиням – вони матимуть їх за картоплю;

мечущий що /*mⁿ* хто/ кїда $\diamond$, з-й метнути, метал-ьник, кїда-, *n^c* металний, кїда-, *p^c* вергучий, для метання, $\pm$ кидающий; -й гробы и молнии 1. громовик, громовєржець, 2. з чортами на ус-тах, ф. чортопхай; -й іскры из глаз з іскрами в очах;

-ый кїда-, вєрга-;

МЕТНУТЬ: -вший $\diamond$;

РАЗМЕТАТЬ (бомбою) ф. розхєкати $\diamond$.

МЕТАТЬСЯ телесуватися, шамота-, *n.* не знаходити собі місця, битися як риба об лід, (з боку в бік) шарпа-, борса-, гєдза-, метуші-, бігати, гас-а-, (у сні) жахатися; м. из стороны в сторону телесуватися, тикатися-мика-, *n^f* тик-мик;

-йся = метаемый, телесований, борса-, гєдза- $\diamond$;

мечущийся зашамотаний, заніколе-, розтелесова-, розпанікова-, охопле- /пбйнятий/ паникою, (погляд) розбіга-, *n^c* метушливий, безладний, хаотич-, о. як несамовитий /гєдзем укушений/, сам не свій; -я из стороны в сторону розтеле-сований; $\diamond$! ЗАМЕТАТЬСЯ /> ЗАМЕТАТЬ/;

МЕТНУТЬСЯ мотнутися, порснути $\diamond$;

-вший $\diamond$.

МЕТЕЛКА: под -ку під корінь; всє под -ку усє до крихти.

МЕТЕЛЬ о^c кружєлиця, г. заметільница.

МЕТИЛЕНОВЫЙ: -ая синь берлінська синька.

МЕТИТЬ (значити) карбувати, позначу-, (тавро-ом) штемпувати, (вируби) маркува-, (басжату бути ким) шатися /мости-, пнүти-, цілити-/ в;

-й 1. що /*mⁿ* хто/ значит $\diamond$, звиклий /с-и/ карб-

увати, зайнятий карбуванням, карбівник, марк-єр, значильник, *n^c* значильний + %, 2. що /*mⁿ* хто/ пнєтсья $\diamond$, (зробити) наставлений, нацїле-, настробє-, о. з наміром, з думкою, з метою;

-йся 1. значений, позначува-, карбб-, штемпо-, 2. що пнєтсья.

МЕТКА карб, знак, *ж^x* хрєстик, галочка.

МЕТКО (влучити) о. як в око.

МЕТЛА (витерта) зⁿ шкрібачка; новая м. чїсто метєт нова щїточка на кїлбчкы.

МЕТОДИЧНО о. п'ядь за п'яддо.

МЕХОВЩИК кушнір.

МЕЦЕНАТСТВОВАТЬ бути меценат/ом, ошєд-ря- митцїв;

-й що /*mⁿ* хто/ ошєдря митцїв, с-и ~ом, меце-нат, ошєдритель митцїв, *n^c* ~ський, о. в ролі ~а.

МЕЧЕВИДНЫЙ на взір /у формі/ мечя, як меч, *p^c* мечикуватий.

МЕЧЕННЫЙ таврований, карббв-, значе- [-ые атомы значєні атомы].

МЕЧТА: сладостная м. солодка мрія /думка/;

МЕЧТЫ (солбдкі) снї; неосуществимые м. о^c сподівання без надії.

МЕЧТАТЬ мріяти, мари-, снї- (вочевидь), захб-ди- в хмєру; м. о чєм мари- чим; и не м. і в гб-лову не клас-;

-й що /*mⁿ* хто/ мріє $\diamond$, замрїяний /роз- $\diamond$ /, захб-ле- /полбне-, окрїле-/ мрїями, схїдний /с-и/ $\diamond$, мрїйник, *n^c* мрїйливий, о. у мрїях, на крилах мрїй; -й много о себе з високую думкою про себе, що багато про себе дума /мрїє/;

ПОМЕЧТАТЬ попоснїти $\diamond$;

ПЕРЕМЕЧТАТЬ перемрїяти, переснїти $\diamond$;

МЕЧТАТЬСЯ мрїятися $\diamond$; -алось мрїяно, ма-рено, снїлось вочевидь;

ЗАМЕЧТАТЬСЯ: -вший що замрїявся, замрїяний, задївле- у хмєри, заглибле- у мрїї, мрїйник, о. у полонї мрїй, $\diamond$;

РАЗМЕЧТАТЬСЯ: -вший розмрїяний, роз-маре-, $\diamond$.

МЕШАНИНА о. горбх з капүстою, а. конгло-мерат, (мов) суржик.

МЕШАТЬ заважати, перешкоджа-, о. става- на завадї, плүтатися під ногами, лїзти попід руки, (дїяти) не дава-, (не іно про рїдину) ф^p колотї- [наколотї- горбху з капүстою], (кашу) розколб-чува-; м. грєшное с правєдным мїша- кукїль до пшєніці; м. с грязью затоптува- у бруд /бол-лото/; не -ает /-ало бы/ не зашкбдїть /-ило б/; не -ает кому что їсти не прбсїть що у кого;

-й 1. що /*mⁿ* хто/ ~а $\diamond$, звиклий $\diamond$, *n^c* гальмівний, перебївчий, перешкбдний, завадливий, *n^c* завад-ний, обструкцій-, /гїсть/ зїйвий, о. на завадї /перешкбді, перепбні/, с^c -перешкбда [-й сиг-нал сигнал-перешкбда], 2. що /*mⁿ* хто/ мїша $\diamond$, з-й /р-й/ розмїша-, мїшальник, *n^c* мїшальний,

для розмішування; **-й чему** © перешкоджаючи; **ПОМЕША́ТЬ** зашкодити [не -аєт не -ить]; не п. **ф^р** шляху не перебігти; **-ий 2.** мішаний, колоче-, розмішува-, розколбчува-, (розчин) мішанковий.

МЕША́ТЬСЯ (між чим) лізти, плутатися, (-пахощі) перемішув-; м. в умє спадати з глузду; м. не в своє діло пхà- но́са до чужих справ /до чужого про́са/; м. с толпо́й порина́- в юрбу́, губитися між на́товпом; **-йся 1.** = вмешивающийся, 2. = -ый; -я в умє /умо́м/ на межі божевілля, -я с толпо́й проко́втуваний юрбо́ю.

ПОМЕША́ТЬСЯ відбитися /скруги́- з, спа́сти з/ глузду, **ж^м** поведитися розумом; п. в умє хибну́- розумом; п. на чѐм **ф.** зацікли- на, о. спа́ти й ба́чи- що; п. умо́м о^к рішитися тя́ми; **-вший (ся) ф;** -я слабій на го́лову, несповна ро́зуму, кру́чений, (на чім) = **ПОМЕША́ННЫЙ.**

ПОМЕША́ННЫЙ кру́чений, **ж^м** малоу́м-, (на чім) схибнутий, схиблений, зацікле-, з вавкою в голові, г. зварійований; **тихо п.** тихий божевільний /г. вар'ят/, несповна розуму, але тихий, о^к причинуватий, о. прибитий на (у) цівту́.

МЕШКА́ТЬ баритися, га́ятися:

--й що /м^н хто/ ба́ряться о, **п^к** забáрливий, мару́дли-, зага́йний, ± медлящій.

МЕШКОВА́ТЫЙ © тулубастий, (одяг) бахма́-

МЕШКОВИ́ДНЫЙ /-ОБРА́ЗНЫЙ/ мішкува́тий, лантух-, (верхній одяг) тулубастий.

МЕШО́К: совсе́м как м. мішо́к мішкóм; спáльный м. спáльник;

МЕШКІ́ (під очима) синці́.

МЕШО́ЧНИК торба́р, торботря́с.

МЕЩА́НИН міщух́.

МЕЩА́НСКИЙ міщу́цький, о. провінційно-циру́льницький.

МЗДОЙМЕ́Ц **ф^р** здірця.

МИГ (!) блим!; в тот же м. то́ж миті; и в м. **ж^м** і вра́з!, і на́!

МИГА́ЛКА морга́л-, блику́н(єць), кагане́ць.

МИГА́ТЬ (-очи) кліпати, морга́-, мига́-, бли́ма-, поблімкува-, **п^к** блим!, морг!, кліп!;

--й що /м^н хто/ морга́ ф, звиклий /с-и/ морга́ти, моргу́н /ж^і -у́ха/, **п^к** миготливий, трипотлі́-, мерехтлі́-, блимли́-, блимкий, моргу́чий, мигтю́-, © знай морг та морг; -й о́гнь бли́мавка; не-щ-им взглядом /не мига́юще/ неблімно;

МИГНУ́ТЬ (-думку) мигону́ти ф.

МИГО́М враз, ма́хом, **ф^р** в цю хвилину.

МИГРІ́РОВАТЬ мігрува́ти, міня́-о́сідок;

--й що /м^н хто/ мігру́є, з^м-й мігрува́ти, мігран́т, **п^к** мітраційний, мігрува́ль-, **ф^р** кочовий, непосидю́чий; -щце хто мігру́є, **жс.** тут-і-та́ми.

МИЗАНТРО́П (людо)нена́вид[с]ник.

МИЗÉРНО муши́но [муши́но мали́й] ф;

МИЗÉРНЫЙ мізерний, **ф^р** не який [там робота не яка], неважне́цький.

МИЗІ́НЕЦ **п^к** мізінний па́лець, & мізінчик.

МИЗІ́ННЫЙ п. найме́нший, наймоло́дший.

МИЛ: бе́лый свет не м. і цига́нські діти не ми́лі;

МИ́ЛЫЙ любий; за -ую ду́шу 1. залобкі, 2. так і знай; с -ым рай и в шалаше́ хоч хліб з водо́ю, аби́ се́рце з тобо́ю;

МИ́ЛЫЕ люб'ята;

МИЛÉЙШИЙ! го́лубе!, г. любцо́! → любе́ць;

МИ́ЛО при́ємо ф.

МИЛÉНОК солодя́тко, серденя́т-.

МИ́ЛЕНЬКИЙ: как м. (виконає) без сло́ва, ніде не дінеться.

МИ́ЛКА, МИЛА́ШКА солодя́тко, серденя́т-.

МИ́ЛЛИОН: м. терза́ний (душе́вна) му́ка з мук.

МИ́ЛОВАТЬ милувати, па́ди-, амне́стува́-, (від сме́рти) дарува́- життя́; м. гла́з тішити о́ко;

--й що /м^н хто/ милу́є ф, звиклий ф, з^г-й поф, милос/е́рдник, **п^к** -е́рд(н)ий /~твівий/ до кого, ©;

-ый милува́ний, амне́сто́-, **р^к** па́дїмий;

ПОМИ́ЛОВАТЬ: поми́луй(те)! Бог з тобо́ю

/Ва́ми!/, с. бі́йся /-тєсь/ Бо́га!;

СМИ́ЛОВА́ТЬСЯ **ф^р** пожа́літися [-уйся, Го́споди! пожа́ліся, Бо́же!]; **сми́луйтесь!** = поми́луйте! = бі́йтеся Бо́га!.

МИЛОВА́ТЬ: --й(ся) = ласкаю́щий(ся).

МИЛОЗВУ́ЧНЫЙ (голос) щебетли́вий.

МИЛОСÉРДИЕ: из -ня зара́ди Христа́.

МИЛОСÉРДСТВОВА́ТЬ: м. кому́ згляда́тися на /ма́ти зглядь до/ кого, ма́- милосе́рдя до кого;

--й що ма́є зглядь до ф, спóвнений милосе́рдя, i./п^к → милу́ющий.

МИ́ЛОСТЫ́НЯ о. про́шений хліб.

МИ́ЛОСТЬ: на м. **ф^р** з ла́ски своє́ї [скажі́те на м. скажі́ть з л. с.]; Ва́ша м. з^г Ва́ша гідність;

-ью Бо́жьей з ла́ски Бо́жої, Бо́жою ла́скою;

МИ́ЛОСТИ о. золо́тий дощ.

МИЛО́ЧКА з^о ла́стівко!, се́рденько!, ри́бонько!

МИМИКР/І́РОВАТЬ ~ува́ти; ± **ПОДРАЖА́ТЬ;**

--й що ~у́є, з-й ф, схи́льний до ~ї, **п^к** ~ува́ль-.

МИМОЛÉТНО /-НЬИ́/ **ф^р** мимобі́жно /-ний/.

МИМОХО́ДОМ о. був та й нема́.

МИНДА́ЛЬНИЧА́ТЬ па́нькатися /мані́жи-/ з ким, ста́ви- побла́жливо до кого, поту́р'ати кому́;

--й 1. що /м^н хто/ па́нькається ф, **п^к** мані́рний, 2. що /м^н хто/ ~а́ ф, звиклий ~а́ти, потака́ч, добрий ву́йко, **п^к** побла́жливий, добре́нький-солоде́нь-.

МИНИМА́ЛЬНЫЙ (як[що])найме́нший.

МИ́НИМУМ & *міні́мум-міні́симум.

МИНИ́РОВАТЬ мінува́ти, заклада́- міни;

--й що /м^н хто/ міну́є ф, с-и ф, з-й /з^м-й/ заф, міне́р, заклада́ч мі́н, **п^к** мі́нний, мінува́ль-;

-йся/-ый (за)міно́ва-.

МИ́ННЫЙ: м. заграді́тель **р^к** мінома́тка.

МИНОВА́ТЬ (про)мина́ти, (- час /хутко/) (піно-

ю) збіга-, δ^k відбіг-; (*ити повз*) омина-, δ^k мину-, (*скінчитися*) δ^k минуться; **двум смертям не бывать, одній не м.** чи пан, чи пропав – двічі не вмирати;

–й що / m^h хто/ мина $\diamond$, 3-й проминути, звіклий мина-, n^k минуший, проминальний;

–вший n^k минулий, збіг- $\diamond$, $\emptyset$;

ОБМИНУТЬ: не обминешь конём не об'їдеш;

ПРЕМИНУТЬ: не п. (*зробити*) не (пр)оминути, не прогави-, не забу-;

не –вший $\odot$ не забувши $\diamond$.

МИНУТА: **кажда** м. **дорога** **кожна** хвилина на вагу зблота; **с -ты на -ту** от-от; в **данную -ту** оце (зараз), наразі; в **хорошую -ту** під добру руку; **сию -ту** зараз такі, в цю хвилину, заразсінько (таки).

МИНУТНЫЙ: –оє діло e^{om} раз-два й готово; **после -ого чего** по хвилі *чого* [п. –ого молчання по х. мовчанки].

МИР & з. сумір; **потусторонний** м. засвіти, позасвіття; м. **праху кого** n^o хай буде земля пером /пұх-/ кому; м. **хїжинам, война дворцям** мир хатам, війна палац-; в –ре и **согласии** у згоді та спокої; **во всём -ре** на цілм світі; на –у и **смерть красна** в товаристі та смерть мїла, n^o за компанію и жид повисився; **далекіє /неведомые/ миры** галай-світі.

МИРАЖ & n^k *міражєвий.

МИРИТЬ(СЯ): –й(ся) = **примиряющий(ся)**; не –йся непримиренний, безкомпроміс-.

МИРО: одним –ом **мазаны** одного тіста книші.

МИРОВОЗРЕНИЕ світобачення.

МИРОЗДАНИЕ світоствір.

МИРОК світик.

МИРОТВОРЧЕСКИЙ світоствірчий.

МИРОСОЗИДАЮЩИЙ світоствірчий.

МИРСКОЙ (*парафідльний*) **мирянський**.

МИССА (*велика*) **міса**, $\pm$ ЧАША.

МИССЯ обов'язок, повинність; δ^k представництво; (*лицаря*) завдання, доруче-, призначе-, відповідальність; (*фанатична*) місіянство.

МИСТИФИКАЦИЯ окомзмілення.

МИСТИФИЦИРОВАТЬ = **вводит** в заблуждение; містифік/увати, збива- з пантелику;

–й що / m^h хто/ ~ує $\diamond$, зайнятий ~ацією, охочий до ~ацій, ~агор, n^k ~аційний, s^k збивай-з-пантелику [збивай-з-пантелику-інформація].

МИСТИЧЕСКИЙ загадковий, тасмнічий, несусвітній.

МИТИНГ віче.

МИТИНГОВАТЬ митинг/увати, палко обговорюва-, виступа- із закликания;

–й що / m^h хто/ ~ує $\diamond$, розмітингований, р-й /с-и/ $\diamond$, горлан-, крикун-, ~анг, митингар, учасник митингу; –щяя **толпа** розбурханий натовп.

МИТИНГОВЫЙ (*стиль*) трибунний.

МИФИЧЕСКИЙ: –оє **творенье** n^o мітотвір.

МИШЕНЬ: **падающая** м. підкошувана **мета**; **повыляющаяся** м. **миттєва мета**; **скрывающаяся** м. **зникома мета**.

МИШУРА позлотиця, (*у мові*) вибліскування.

МИШУРНОСТЬ позлітковість.

МИШУРНЫЙ сухозлотиий, позлітковий.

МЛАДЕНЕЦ, МЛАДЕНЧИК дитинча, дитя, ϕ^p **маля(тко)**.

МЛАДЕНЧЕСКИЙ: с –их лет з **малого** **мальства**, з пуп'янку.

МЛАДЕНЧЕСТВО немовлятність; с –ва з **мальства**, змалку, з пуп'янку.

МЛАДШИЙ: м. **командный состав** підстаршина; **школа -его** **командного -ва**, підстаршинська школа; –ие **офицеры** = м. **командный состав**.

МЛЕТЬ мліти, зомліва- /у-/;

–й що / m^h хто/ умліва $\diamond$, огортаний млістю, n^k **напівзомлілий**, майже зомлі- /непритомний/, $\odot$ умліваючи;

РАЗОМЛЕТЬ /ОБО-/ & δ^k повмлівати.

МЛЁЧНЫЙ: М. **Путь** Чумацький Шлях.

МНЕНИЕ г. **опінія**, ϕ^p уявлення [**составить себе** м. **виробити** у.]; **по моему -ию** o^k на мій суд и **смак**; **по общему -ию** на думку всіх /загалу/; **тут не может быть двух -ний** (*після твердження*) $ж^m$ то вже так.

МНИМЫЙ фіктивний, **нереаль-**, г. **сповід-**, ϕ^p **мітич-**, s^k **ніби-** [м. **больной** **ніби-хврий**].

МНИТЕЛЬНЫЙ **недовіркуватий**, **оглядис-**, **перенаторожений**, **упередже-** /настороже-/ до усього /всіх/, **наздо** **обереж-**, **пересторожкий**, o . на-все-з-підозроу, **сповнений** **підозри**, **повен** **страхів**, k . **місливий**, г. **запідозрісвіт**.

МНИТЬ / δ^k ВОЗОМНИТЬ/ **думати**, **гада-**, **уявля-**, **забира-** собі в **голову**, **багаті-** **думкою**, **переко-** **нува-** себе;

–й що / m^h хто/ **дума** $\diamond$, 3-й **забрати** собі в **голову**, **химерник**, **багатий** **думкою** + **мнительный**;

ВОЗОМНИТЬ **забрати** собі в **голову** $\diamond$; –вший $\emptyset$; + **возгордившийся**; –й, **что...** $\odot$ **забравши** собі в **голову**, **що...**; –й **о себе** **загорд-** **лий**; –й **себя** **баринном** **запанілий**.

МНОГИЕ не один [не одін дав би], i^c **мнбі**.

МНОГО не один, **нетрохи**, **рясно**, **купа**, **сила**, **море**, **гібель**, **хмара**, **страх** [людей – с.], ϕ^p **стільки** [треба с. **сказати!**], (*значно*) **куді** [м. **меньше** к. **мєнше**], o . до **ліха**, як **піску** **морського**, як **опеньків** на **пеньку**, як **кодорадських** **жуків**, як **грибів** після дощу, як **бліх** у **шолудівого** **пса**; м. **шума** **из** **ничего** з **великої** **хмари** **малий** **дощ**, **багато** **галасу** **дарємно**; **ни** м. **ни** **мало** **якраз**, **рівно**, **копійка** в **копійку**, ϕ^p **аж** [аж **цілий** **рік**]; **дo-вольно** м. **чимало**, **багатецько**; **бчень** м. до **биса** /дідька, **ката**, **гібелі**/, **кури** не **клюють**, ϕ^p **аж** он /ого/ **скільки**; **так** м. **аж** **стільки** [т. м. **укра**л?]

аж стільки вкрав?]; по -гу *чезо* © чимало;
МНОГО- буйно- [многоводный буйноводий],
 веле- [многоглас- велегласный], вельми- [мно-
 гочтимый вельмиславный], громо- [многозвуч-
 ный громозвучий], довго- [многолетний дов-
 голитный], кілька- [многоднев- кількаденний],
 мульти- [многоканаль- мультиканал-], повно-
 [повноводий]; поли- [многобрачие полигамия],
 різно- [многочетный різнобарвий], ясно-
 [многоплод- ясноплодий], сто- [многобожка
 стоніжка], стосот- [многочетовый стосотвко-
 вий], ф. багато [многочетный на б. місць].
МНОГОЕ: и м. друге і ще бозна-тільки-що; о
 -ом багато про що; во -ом багато в чім.
МНОГОЧЕТОВЫЙ стосотвковий, к. віко-
МНОГОВОДНЫЙ ясноводий, буйноводий.
МНОГОГЛАСНЫЙ стоустий, велегласный, *n*^o
 стодзвоний.
МНОГОВОРЯЩИЙ промовистий.
МНОГОГОЛОВЫЙ стоголовий.
МНОГОГОЛОСИЕ стоголосся.
МНОГОГОЛОСЫЙ стоголосий.
МНОГОГРАННЫЙ ясногранний, *o*^k багато-
 донний.
МНОГОГРЕШНЫЙ стогрішний.
МНОГОДНЕВНЫЙ кількаденний.
МНОГОДУМНЫЙ стодумний.
МНОГОДЫРЧАТЫЙ яснодірий.
МНОГОЖИЛЬНЫЙ *n*^o стожильний.
МНОГОЗВУЧНЫЙ стозвучий, громозвучий.
МНОГОЗНАЧНЫЙ /-ЗНАЧАЩИЙ/ *o*^k ясно-
 значний, (*жест*) вимов-, промовистий.
МНОГОЗУБ *p*^k стозуб.
МНОГОКРАСОЧНЫЙ сто[буйно]барвий.
МНОГОКРАТНО к. неріз /не раз/, *ж*^m сто раз;
МНОГОКРАТНЫЙ неодноразовий, повтор-
 ний, *z*^a повторюва-
МНОГОЛИКИЙ ясноликий, столикий.
МНОГОЛЮДНО /-НЫЙ/ людяно /-ний/.
МНОГОМЕРНЫЙ ясно/вимірний /багато-, не-
 одно-/.
МНОГОМЕСТНЫЙ: м. лимузин стомісний л.
МНОГОМОТОРНЫЙ кількамоторний.
МНОГОНОГИЙ стоногий.
МНОГОНОЖКА стоніжка.
МНОГООБЕЩАЮЩИЙ повен /з морем/ на-
 дій, перспективний, багатонадій-
МНОГООБРАЗИЕ розмаїття, грановитість.
МНОГООБРАЗНЫЙ розмаїтий, гронові-, *n*.
 ясногранний, барвистий; & гронуватий, *k*^m
 гроноподібний.
МНОГООБЫТНЫЙ о. бітий на всі копита.
МНОГООТРАСЛЕВОЙ к. розгалужений, ясно-
 новітий, галузис-
МНОГОПЛОДНЫЙ ясноплодий.
МНОГОРЕЧИВЫЙ розвезистий.

МНОГОРЯДНЫЙ кількарядний.
МНОГОСЕМЕЙНЫЙ сім'янистий, багатодіт-
 ний, *e*. семибратний.
МНОГОСЛЕЗНЫЙ ясносльозий, стосльозий.
МНОГОСЛОВНОСТИ (*у творі*) розлогості.
МНОГОСЛОВНЫЙ просторікуватий, розвези-
 с-, ясноречивий, ясносло-, ясномовний.
МНОГОСЛОЖНЫЙ 1. *l*ⁱ кількаскладовий, 2.
 (*проект*) заскладний, ф. складнючий.
МНОГОСЛОЙНЫЙ кількашаровий, ф^p шару-
 ватий [м. огонь ш. вогонь].
МНОГОСТЕПЕННЫЙ кількаступневий.
МНОГОСТОРОННИЙ ясногран-, розгалуже-
МНОГОСТРАДАЛЬНЫЙ стражденний, *y*^o дов-
 готерпеливий, всетерпели-
МНОГОСТУПЕНЧАТЫЙ ступінчастий, шабл-
 йс-, кількашаблевий, кількестіпний.
МНОГОТОМНЫЙ кількатомний.
МНОГОТОЧИЕ трикрапка.
МНОГОТРУДНЫЙ стотрудний, (*шлях*) терни-
 стий.
МНОГОТЫСЯЧНЫЙ кількатисячний, *n*^o сто-
 соттісяч-
МНОГОУКЛАДНЫЙ кількаукладний.
МНОГОУМНЫЙ *y*^o стомудрий.
МНОГОЦВЕТНЫЙ яснобарвий, стобар-, ко-
 льорб-, барвистий, строка-, *с*^o яснобарвий.
МНОГОЦВЕТЬЕ ясноцвіття, барвистість, стро-
 катість, о. буйнощі барв.
МНОГОЦЕЛЕВОЙ універсальний, ясноцільо-
 вий.
МНОГОЧАСОВОЙ кілька[довго]годинний, не-
 скінчен-
МНОГОЧИСЛЕННЫЙ (*здвиг*) *o*^k густий; с -*ы*-
 ми учасника- (*збір*) численний учасниками.
МНОГОЧТИМЫЙ вельмиславлений, вельми-
 славний.
МНОГОЭТАЖКА висотка, висотний дім, бага-
 товерхівка.
МНОГОЭТАЖНЫЙ кілька(по)верховий, бага-
 товерхий, (*матюк*) стовер-, многовер-, (*дім*) ви-
 сотний, & сто(по)верховий.
МНОГОЯЗЫЧНЫЙ *y*^o стозикий.
МНОГОЯРУСНЫЙ кількаярусний.
МНОГОЯЧЕЙКОВЫЙ ясногніздий.
МНОЖЕСТВО маса, море, рія, пропасть, *n*^o
 многотя; (*великое*) м. велика сила; *бесчислен-*
 ное м. безліч; м. людей *ж*^m людей-людей!; *ве-*
 ликим -ом хмарою.
МНОЖИТЕЛЬНЫЙ множилний.
МНОЖИТЬ множити, розмножува- /при-, на-/
 (*А на Б*) перемножу-; збільшу-;
 -й що /*м*^m хто/ множить ђ, звиклий ♦, з-й по♦,
 для (роз)множення, зайнятий -ям, збільшувач,
 розмножу-, м. множник, *n*^k множний, множил-,
 розмножуваль- + %;

-йся/-имий мно́жений, перемно́жува- /роз-/ збільшува- ◇.

МОБИЛІЗОВАТЬ (*військо*) наби́рати, *n^{дк} о^к* мобіліз/бува-, (*сили*) напру́жу-, *д^к змобілізува-*; --й що /*мⁿ* хто/ ~*ує* ◇, поклі́каний (з)мобілізува-ти, зайня́тий ~а́цією, *n^к* ~аці́йний;

-йся/-ий мобілізований, напру́жу- ◇.

МОГІЛА (*братська*) *ж^с* бра́гуха.

МОГІЛЬНИК стародав́не /розко́пане/ кладо́вище.

МОГУ́ЧИЙ *о.* стоси́лий /буино-/ *n^о* стору́кий; & надмогу́тній.

МОГУ́ЩЕСТВЕННИЙ ◎ можновла́дний.

МОГУ́ЩЕСТВО *n^о* всеси́ла, могу́ття, могу́ть.

МОДЕЛІ́РОВАТЬ моделюва́ти;

--й що /*мⁿ* хто/ ~*ює*, з-й /поклі́ка-, р-й/ з ϕ , моде-ліст, модельє́р, модельник, ~юва́ль-, моде́ль, *n^к* ~юва́льний, для ~юва́ння, *с^к* моделю́й- [-й ап-пара́т моделю́й-апарат]; ± *воспрои́зводящий*; -йся/-ий модельбваний.

МОДЕРНИ́ЗІРОВАТЬ модернізува́ти, усучас-ню- /*д^к* усучасни-/ *ф.* оновлюва- /онові-/;

--ий що /*мⁿ* хто/ ~*ує* ◇, з-й усучаснити, с-и усучаснюва-, для ~а́ції, зайня́тий -ією, ~а́тор, *n^к* ~аці́йний;

-йся/-ий модернізований, усучасню- ◇.

МОДЕ́РНИЙ моде́рний, новітній, новоча́сний, найнові́ший, *ф.* мо́дний.

МОДІ́СТКА *ж.* модня́рка.

МО́ДНИЙ (*і масовий*) конве́сний; & модне́йший наймодні́ший; ста́ло -ым зайшла́ мо́да.

МОДИ́ФІЦІРОВАТЬ видозмінюва́ти: модифі-к/ува-

--й що /*мⁿ* хто/ ~*ує* ◇, з-й /поклі́ка-/ видозміні-ти, ~а́тор, *n^к* ~аці́йний, для видозміни /~а́ції/;

-йся/-ий ~ований, видозміню-, підда́- ~а́ції; -я гнучкий.

МОДУЛІ́РОВАТЬ модулюва́ти;

--й що /*мⁿ* хто/ ~*ює*, з-й /з'-й/ з ϕ , (*річ*) ~я́тор, *n^к* ~юва́льний, ~я́цій-, ~я́тор-, для ~я́ції /~юва́ння/; (*голос*) перелівчастий, з перелівами;

-йся/-ий модульований, підда́- модуля́ції.

МОЖЖЕВÉЛЬНИК *д.* жéреп.

МО́ЖНО *ф^p* мож; *м.* и до́лжно мо́жна і тре́ба.

МОЗГ; **МОЗГІ́:** *м.* не на ме́сте у *кого* кле́пки бракує *кому*; до -га́ косте́й *о^к* до шпіку кісто́к, (*який*) наскрізь.

МОЗГЛЯ́ВЫЙ *о^к* шибздикува́тий.

МОЗГЛЯ́К шибздик.

МОЗГОВА́ТЬ мізува́-, метику́-, вари́- голово́ю;

--й що /*мⁿ* хто/ метику́є ◇, з-й вари́ти г., розума́-ка, *n^к* тяму́щий, голова́тий, тямові́-, з голово́ю.

МОЗОЛЮ́ТЬИЙ *о.* з голово́ю.

МОЗГОВО́Й: *м.* центр мозковий цент(е)р.

МОЗГОКРУ́Т заморо́ка, головокру́т, крути́й.

МОЗГОКРУ́ТСТВО головокру́тство, крути́й-.

МОЗО́ЛИТЬ му́ляти; *м.* глаза́ бу- сіллю в о́ці;

--й що му́ля ◇, *n^к* мулький, мозо́льний; -й глаза́ ◎ дармові́п, ◎ як си́ль в о́ці; -й язи́к ба́зіка, дурноля́п.

МОЗО́ЛЬ *ж.* на́гніток, на́гнітка.

МО́Й: с *моє* (*пожити*) сті́льки, як *я.*

МО́ЙЩИК мийка́р.

МО́КНУТЬ мо́к(ну)ти, вимокáти, мочі́тися;

--й що /*мⁿ* хто/ мо́кне ◇, напіввимо́клий, покі-нутий мо́кти, *ф^p* (на)мо́чений; -й лишáй е́кзе-ма, мокре́ць.

МОКРОТА́ (*мокрый одяг* +) мокря́чча.

МО́КРЫЙ & *i.* *ж^с* *мокру́ха /= уби́вство/.

МОЛВА́ (*пересуди*) *ж.* по́славка.

МО́ЛВИТЬ: --й = *говорящий*;

-вший ◎ мо́вивши, $\emptyset$;

ВЫ́МОЛВИТЬ: *в.* сло́во здобу́тися на сло́во;

ЗАМО́ЛВИТЬ: *з.* сло́во за *кого* обста́ти за *ким*, мо́ви- сло́во за *кого*;

ПРОМО́ЛВИТЬ *p^o* перепусті́ти че́рез губу́.

МОЛЕ́ЛЬЩИК богомо́лець, моли́твенник.

МОЛІ́ТВА: Ва́шими -ами моли́твами Ва́шими.

МОЛІ́ТВЕННИЙ: *м.* дом моли́товня, моле́ль-

МОЛІ́ТЬ блага́ти, моли́-, Хри́стом-Бо́гом про-си́-, *eⁿ* так проси́-, так проси́-, (*кого*) па́да- в но́ги *кому*; & *д^к* ублага́-; *м.* *о* поща́де ви́прошува-ти /вимо́лю-/ поща́ду;

--й що /*мⁿ* хто/ блага́ ◇, зви́клиий /с-и/ блага́ти, проха́ч, зⁿ канко́ка, *n^к* блага́льний, *p.* блага́щий, *о.* з блага́нням [-й *о* помо́щи з блага́нням про по́міч], сповнений блага́ння, *с^к* моли́- [моли́бога], ◎ блага́ючи;

-иймый *p.* блага́ний;

ВЫ́МОЛИТЬ ви́благати ◇.

МОЛІ́ТЬСЯ *о.* ру́ки до Бо́га прости́гати; ◇;

--й(ся) $\emptyset$; -я мо́льщик, богомо́л, отчена́шник /-ниця/, *n^к* богоми́льний, моля́щий, *p^o* святи́й та бо́жий, ± верую́щий; -я Бо́гу Моли́бога;

ВЗМО́ЛІТЬСЯ заблага́ти;

-вшийся $\emptyset$.

МО́ЛКНУТЬ: --й = замо́лкаю́щий.

МОЛНИЕВІ́ДНИЙ /-ОБРА́ЗНИЙ/ як бли́с-кавка, на взір /у фо́рмі/ бли́скавки.

МОЛНИЕНО́СНО *с^y* раке́тою, *о.* раз – і там!.

МОЛОДЕ́ЖНИЙ юна́цький.

МОЛОДЕ́ТЬ молоді́ти, молодша-. става́- моло́д-шим, не ста́ри-; *м.* го́дами молоді́- про́ти літ;

--й що /*мⁿ* хто/ молодіє ◇, щорáз молоді́ший, *n^к* молодя́вий, (*ліс*) вже помолоді́лий; -й на гла́зах щорáз /просто/ на оча́х молоді́ший;

ПОМО́ЛОДЕ́ТЬ *n^о* помолоді́ти /за-, з-/ ◇;

-вший помолоді́лий ◇.

МОЛОДЕ́Ц (*у значенні* одна особа) га́врик [10 -ів 10 -ів]; *м.* к -цү оди́н-в-оди́н, оди́н від од-ного кра́щий; *м.* на ове́ц, а на -ца – сам овца́ молодéць про́ти ове́ць, а про́ти -ця – сам вівця́.

МОЛОДІЧЕСТВОВАТИ героїстувати.

МОЛОДИТИ молодіти, підмолоджува- /від-/;

—й що молодіти $\diamond$, з-й відмолодіти, с-и відмолоджува-, *п^к* молодильний, *о^к* відмолодний, для відмолодження, зайнятий -ям.

МОЛОДИТЬСЯ підмолоджуватися $\diamond$;

—йся що /*м^н* хто/ молодіться $\diamond$, молоджений, підмолоджува- /від-/, охочий підмолодітися, $\odot$ с-и молоді-.

МОЛОДОЙ: м. **и різвий** молодий і жвавий; м.-м. молодосінквий, г. молодось-; м. побег літосоль; **из -ых, да ранний** молодий та бързий;

МОЛОДОСТЬ: в (ранней) -сти замолоду (за першого млоду); **по -ти (процати)** через молоді літа /вік/, (*не вміти*) бувши молодім; & з-замолоду /=*змолоду*/.

МОЛОЖАВЫЙ молодявий.

МОЛОКО (*кисле*) кисляк; м. **матери** по́корм; м. **на губах не обсохло у кого** ще жовторотий *кто*; **кто ожёгся на -ке, дуёт на холодную воду** налякав міх, то й торби страшно, опікса на молоці, то й воду студить.

МОЛОКОСОС шмаркач, пискля, сопляк, цуценя, щеня, жовторотик, д. паршук; & *п^к* *жовторотий.

МОЛОТИТЬ молот/іти, гарманува-, гармани-;

—й що /*м^н* хто/ ~ить $\diamond$, звиклий молотити, з-й обмолоти-, зайнятий молотьбою, майстер молотьби, молотник, *п^к* молотильний, для молотьби; **МОЛОТЫЙ** розмолотий, розмелений $\diamond$.

МОЛОТЬ молоти, розмелова-, (*на жорнах*) жорні-; (*язько*) верзти; м. вздор Химині кури праві-; **мелет язьком кто** г. язик крутиться мов млинók на вітрі в *кого*;

мелющий що /*м^н* хто/ меле $\diamond$, майстер молоти, з-й розмолі-, зайнятий меливом, мельник, млинар, р. мелій, *п^к* мелочий, розмеловальний, розмель-, *с^к* -мельний [-й муку борошномельний]; -й язьком /-й вздор/ дурноляп;

—йся що мелеться, мелений, розмелова-, меля-.

МОЛОТЬБА д. молочіння.

МОЛОЧНЫЙ: -ые продукты **набл**, дійливо;

-ая ферма молочарня.

МОЛЧАЛІВО $\odot$ ні пари з уст;

МОЛЧАЛІВЫЙ скупий на слово.

МОЛЧАНІЕ невідук, невідповідь; м. — **знак согласія** *о^к* мовчить — значить згоден; м. — **зблото** хто мовчить, той двох навчить; **пóсле мнóтного -ия** по хвилі мовчанки.

МОЛЧАТЬ мовчати, німува- (як риба), держати за зубами, справля- мовчанку, ні пари з уст не пуска-, *к* ні пари з уст [я -ал я — ні п. з у.]; & мовча-, як камінь; **не м.** гомоні-; **м. в тряпochку** не розуля- рот(а); **Молчі!** прикусі язик!; —й що /*м^н* хто/ мовчить $\diamond$, схильний /звиклий/ мовчати, мовчун, мовчан, *п^к* мовчазний, безс-

ловес-, безмов-, німот-, німий, мовч(а)куватий, мовчущий.

—вший $\diamond$, *ф^р* мовчазний дóсі [-й судья мовчаз-д. суддя].

МОЛЧОК *ф^р* ні слова, ні пари з уст [об ётом — м. про це — ні с., про це — ні пари з уст].

МОЛЬ г. *м^н* мóлі [м. поёла мóлі поїли].

МОМЕНТ: в **настоящий** м. тепер, на цю хвилину, наразі; **к настоящему -ту** тепер, на цей час;

МОМЕНТЫ *ф^р* хвилини.

МОМЕНТАЛЬНО враз, як стій, з. притьмом.

МОМЕНТАЛЬНЫЙ миттєвий, блискавичний.

МОНАШЕСТВОВАТИ чернєчити, ченцова-, бути ченцем /черницею/, (-ж^ч) черничи-;

—й що /*м^н* хто/ ченцоє $\diamond$, вірний чернечому обіту, чернець /ж^ч черниця/, *п.* відлюдько, самітник, аскет, *п^к* чернечий, чернецький, самітниць-, відлюдниць-, відлюдькуватий, аскетичний.

МОНГОЛОВИДНЫЙ монголоскожий /-подіб-/; **МОНГОЛОПОДОБНЫЙ** монголобдний, монголистий, *о^к* монголоскожий.

МОНЕТНЫЙ: м. двор карбівня.

МОНИСТО & *намістинка.

МОНОЛІТНЫЙ одноцільий, суцільний, (*рух*) згуртований.

МОНОПОЛИЗИРОВАТИ монополіз/увати;

—й що ~ує, звиклий /настробений/ ~увати, монополіст, *п^к* ~аційний, для монополізації.

МОНОПÓЛЬНЫЙ безконкуренційний.

МОНОТОННОСТЬ *о^к* монотонія.

МОНОТОННЫЙ однозвукий /-звучний, -тón-/.

МОНСТР потвора, страхіття; & ж^ч монстриня.

МОНТАЖНИЧАТИ монтажникувати;

—й зайнятий монтажём, монтажник, монтажёр.

МОНТИРОВАТИ монт/увати, збирá-, складá- докупти;

—й що /*м^н* хто/ ~ує $\diamond$, зайнятий ~ажём, з-й збирати, ~ёр, ~увальник, ~аж-, *п^к* ~увальний, ~аж-; —йся/-ый монтований $\diamond$; $\pm$ МОНТАЖНИЧАТЬ.

МОНУМЕНТ пам'ятник.

МОНУМЕНТАЛЬНЫЙ величний.

МОРАЛИЗОВАТИ мораліз/увати, повча-, читá- мораль;

—й що ~ує, настробений /схиль-, звиклий/ ~увати, ~атор, мораліст, читець моралі, *п^к* ~аторський; —ый моралізований.

МОРГА́ТЬ (*очима*) кліпати, лупа-, підморгувакому /вказуючи — *ще!* на кого, *п^ф* морг; м. в отвёт відморгува-;

—й що /*м^н* хто/ морга $\diamond$, розморганний, звиклий моргати, р-й підморгну-, моргун, кліпкó, *п^к* моргучий, моргосліпий, /- *світло!* миготливий, мерехтлі-, блимкий, $\odot$ знай морг та морг; не -й незмигливий;

МОРГНУ́ТЬ: глазом не м. бровою не повести́;

не успѣть глазом м. не зчутися;
НАМОРГАТЬСЯ попоморгати, розморгатися;
-вшийся попоморганий /роз-/; *Ø*.

МОРДОВОРОТ держиморда.

МОРЕ: м. по колѣно хоч би що кому; за **-ем** телушка полушка, да рубль перевѳз, *n^o* там добре, де нас нема, славні бубни за горами, всі кози в зѳлоті.

МОРЕПЛАВАТЕЛЬ *n^o* мореплав.

МОРЕПЛАВАТЕЛЬНЫЙ мореплавчий.

МОРИТЬ (*голодом*) морити, вимѳрьюва-;
-й що /*mⁿ* хто/ морить *Ø*, звѳклий морити, радий заморѳи-, морильник, *n^k* морильний + %, *c^k* морѳи- [Морѳивас];

-йся/-имый морений, вимѳрьюва-;

ПРИМОРѢННЫЙ примѳре-, здохлакуватий.

МОРОЗИЛКА морозильна, льѳдов-, льѳдник.

МОРОЗ: трескучий м. д. кип'ячий морѳз.

МОРОЗИТЬ морѳз/ити, заморѳжува- /пѳд-, об-/;

-й що /*mⁿ* хто/ ~ить *Ø*, зайнятий морѳженням, 3-й заморѳзити /пѳд-, об-/ звѳклий /маста́к/ морѳзи-, ~ильник, *n^k* морозильний, морѳзьячий;

СМОРОЗИТЬ (*ляпнути*) бѳвкнути, (*не лише словесно*) утѳ- до гапликѳв; **с. глупѳсть** сплѳска- дурниѳцо.

МОРОСИТЬ мрячѳти, мжѳчи- (*1*)мжѳи-, (*- дощ*) сѳятися (як кризь тонкѳ сѳито), накрапатѳи;

-й що мжить *Ø*, *n^k* мрячний, *o.* із мрячкою; **-й дождь** хляпавка, дощ із мрячкою /мжѳячкою/.

МОРОЧИТЬ морѳчити, задѳрьюва- заморѳчува-, (*задурювати*) забива- баки, замѳлюва- бѳчи, (*голове*) клопотѳ- [не клопочѳ голове!];

-й що /*mⁿ* хто/ морѳчить *Ø*, 3-й /ра́дий/ заморѳчити, заверниголова, закрути-, *n^k* (за)морѳчливий; **-й голову** закрутиголова.

МОРЩИНИСТЫЙ побрижований, збрижений.

МОРЩИНИТЬ(СЯ) брижити(ся);

МОРЩИНИТЬСЯ (*- овочи*) мѳрхнути;

-й = сморщивающий;

-йся що мѳрхне, змѳрщуваний, *n^k* брижатий, брижува-, (*- овочи*) мѳрхлий;

ИЗМОРЩИНИТЬСЯ змѳрхнути;

ИЗМОРЩИНЕННЫЙ (*з*)мѳрхлий.

МОРЩИТЬ: **-й** = сморщивающий;

-йся мѳрщений, змѳршува-, *n^k* змѳршкуватий;

ПОМОРЩИТЬСЯ (*n^{pe}* - овоч) змѳрхнути /по-/;

-вшийся помѳрщений, (по)мѳрхлий, *Ø*.

МОСТИТЬ мѳстити, брукува-, замѳщува- /ви-/ (*чим*) виклада-; (*шлях*) торува-;

-й 1. що /*mⁿ* хто/ мѳстити *Ø*, радий пѳдмѳстити, мѳстильник, *n^k* мѳстильний, 2. що /*mⁿ* хто/ брукуѳе, зайнятий брукуванням, брукар, бруковник, *n^k* брукувальний;

-имый = **-йся**².

МОСТИТЬСЯ мѳститися *Ø*, вмѳщува- /при-/;

-йся 1. що /*mⁿ* хто/ мѳститися *Ø*, мѳщений, вмѳ-

щува- /за-, пѳд-, при-/; 2. що брукується, бруко-
МОТАТЬ¹ мѳтати, метля- навѳва-, намоту-/ об-, роз-/;

-й що /*mⁿ* хто/ мѳта *Ø*, звѳклий *Ø*, 3-й на*Ø*, для мѳтання, зайнятий -ям, мѳтальник, ~уваль-, *n^k* мѳтальний, ~уваль- + %, *c^k* мѳтай- [**-й нѳрвы** звѳк мѳтай-нѳрви-звѳк]; **-й нѳрвы** варѳвода, звѳклий шѳрпа- нѳрви; **-й себе на ус** мѳтай-собѳ-на-вѳс; **-ый**¹ мѳтаний, намотув-/об-, роз-/; навѳв-.

МОТАТЬ² трѳнѳк/ати, розтрѳнѳкува-, гайнува-, транжѳи-, цѳндри-, перевѳди-;

-й² що /*mⁿ* хто/ ~а *Ø*, звѳклий *Ø*, 3-й роз*Ø*-, ~ало, марнотратѳец /-ник/, перевѳд-, розтрѳнѳкувач, *n^k* марнотратѳний, розтрѳтливий;

-ый² розтрѳнѳкуваний *Ø*, транжѳире-.

МОТАТЬСЯ метушѳтися, мѳтля-, бѳгати, висѳлопивши язѳик(a);

-йся 1. що /*mⁿ* хто/ метушѳтися *Ø*, заклопотаний, *o.* у метушѳнѳ, з висѳлоплением язѳикѳм, 2. = **-ый**¹, 3. = **-ый**²;

ЗАМОТАТЬСЯ: **-вшийся** замѳтаний, заморѳче *Ø*.

МОТИВ: по лѳчным **-ам** з особѳстих мѳтивѳв /причѳн/.

МОТИВИРОВАТЬ мѳтив'увати, умѳтивѳву-, обгрунѳтуѳу-, подавати мѳтиви, *z.* узасѳдновати;

-й що /*mⁿ* хто/ ~ѳѳе *Ø*, 3-й у*Ø*, узасѳдновач, мѳтивѳтор, *n^k* мѳтивѳцѳний, мѳтивуваль- + %, *©*;

-йся/-ый мѳтивѳваний, умѳтивѳву-, обгрунѳтуѳу-, узасѳдно-.

МОТИВИРОВКА (*дѳя*) мѳтивувѳння, (*змѳст*) мѳтивѳва-, мѳтиви.

МОТОР двигѳн, рушѳй.

МОТОСТРЕЛКОВЫЙ мѳтопѳхѳтний.

МОТОЦИКЛЕТНЫЙ мѳтоцѳкловий.

МОТРИМОНИАЛЬНЫЙ зѳмѳжницький.

МОТЬЖИТЬ сапати, сапува-, шарува-;

-й що /*mⁿ* хто/ сапа *Ø*, с-и *Ø*, 3-й про*Ø*, зайнятий сапѳнням /шарува-/; сапѳльник, шарува-, сапува-, *n^k* шарувальний, сапѳль-, сапуваль-.

МОТЫЛѢК (*бѳлий*) *n^o* бѳлокрѳилець.

МОХНАТИТЬ кошлати, кошлатѳи-, волохѳти-, кудла-, кострубѳчи-, кустра-, кѳчми-;

-й що /*mⁿ* хто/ кошлаѳе *Ø*, звѳклий *Ø*, 3-й роз*Ø*, *t.* для кошлѳання;

◆◆СЯ кошлатѳити, волохѳтити, волохѳтитися *Ø*;

-йся кошлѳаний, кустр-, кудл-, *i.* кострубѳч /-ѳнь/, кѳчма, кудлаѳй, кудла, волохѳч, *n^k* кудлатий, кошла-, коструба- *Ø*;

ЗАМОХНАТИТЬСЯ заволохѳтити *Ø*;

-вшийся заволохѳтливий *Ø*, *Ø*.

МОХОВѢДНЫЙ /-ОБРАЗНЫЙ/ мохувѳтий, на взѳр мѳху, як мох.

МОЧИТЬ мѳчити, квѳси-;

-й що /*mⁿ* хто/ мѳчить *Ø*, звѳклий *Ø*, зайнятий мѳченням, мѳчильник, *n^k* мѳчильний;

ЗАМОЧИТЬ (дощем) о. засльозити; $\diamond$;
ИЗМОЧИТЬ (дощем) попопрати; $\diamond$;
ОТМОЧИТЬ (коника) учворити, відкинути;
ПОДМОЧЕННИЙ (-реноме) підмитий, зіпсу́-

МОЧИТЬСЯ відправляти малу нужду;
 -йся 1. що мочиться $\diamond$, покинутий кваситися, квашений, моче-, 2. що відправляє малу нужду,
 © відправляючи м. н.

МОЧЬ¹ могті, спромагатися, уміти, бу́- здатним,
 © у силі [если бы наука могла якби в силі науки]; не м. прийти в себя от изумления не могті вий- з дива; как живёте-можете як Бог мілує /живётся(-можётся)/;
 могу́щий що /м^н хто/ може $\diamond$, н^к спромобжний /-жен/, годний /-ден/, здатний /-тен/, зугар-, здалий, і. майстер, знавець, о́ в силі; -щие хто може;
СМОЧЬ змогті, здужа-, здолі-, ф^р вдá-; смоѓший спромобжний $\diamond$, ± сумевший, $\emptyset$.

МОЧЬ² і. сила, міць, снага, спромога; что есть мочи чимдуж, щомога; мочи нет незмога, снаги не стае́.

МОШЕ́ННИК махля́р, г. видриду́шник.
МОШНА́: м. пуста́ жс. купило притупи́ло.
МО́ЩИ: живые м. © ребрами світить хто.
МО́ЩНОСТЬ: на полную м. ф. на повну /всю/ па́ру /силу/.

МО́ЩНЫЙ о. стоси́лий.
МО́ЩЬ: во всю м. на всю спромо́гу /поту́ту/; в полную мощь на повну силу́.

МРАЗЬ па́дло, шмарово́з, е^м мразь.
МРАК: м. невезе́ства царство те́мряви; покрыв́тый -ом, замря́чений; покрыв́тый -ом неизвезте́ности замря́чений мря́кою незнання /невіда-/.
МРАЧНЕ́ТЬ (по)хму́рніти, /д^к спо-/, хму́рніша-; -й що /м^н хто/ хму́рніе $\diamond$, деда́лі похму́рніший /хму́рні-/, © с-и хму́рніти, ф^р спохму́рнілий;

ПОМРАЧНЕ́ТЬ спохму́рніти, г. посоловіти; -вший спохму́рнілий.
МСТИТЬ мсти́тися /помща́-/ над ким /на кому/, чини́ти помсту, р^в віддячува-, відплачу-; -й що /м^н хто/ мсти́тися $\diamond$, гото́вий по♦, зви́клий ♦, захо́плений помстою, ме́сник, мсти́вець, у^р помстителъ /р. відо-/, н^к (по)мсти́вий.

МУДА́К в. л. муди́ло, жлоб, довба́к.
МУДОХА́ТЬСЯ > ВКА́ЛЫВАТЬ.
МУДРЕНО́: не м. не шту́ка;

МУДРЕ́НЫЙ заму́дрий; -ая шту́чка, -ое де́ло му́драція; у́тро ве́чера -нее дасть Бог світ, дасть і совіт, рано голова́ му́дриша.
МУДРЕ́ТЬ му́др/іти /-іша-/. розумні́- /-іша-/. -й що /м^н хто/ ~іе $\diamond$, щора́з /з часом/ му́дриший.

МУДРЕ́Ц: на всяко́го -ца до́вольно простоты́ ко́жен му́дрий сво́го ду́рня зна́йде.

МУДРИ́ТЬ му́др/ува́ти, виму́дрюва́-, хитрува́-; -й що /м^н хто/ ~у́е $\diamond$, с-и ♦, з-й ви♦, му́дрець, му́дрий, му́драгелъ, ~агелік, н^к (хитро)му́дрий,

химерува́тий.
МУ́ДРО жс^н зна́тно;
МУ́ДРЫЙ (ука) Соломо́нів; & до́рбсло му́дрий
МУ́ДРСТВОВАТЬ/--й > МУ́ДРИТЬ/--й.

МУЖА́ТЬ мужніти, доходи́- літ, става́- мужнім, матори́-, вилю́днюва-, (- жінку) матерні́-; -й що /м^н хто/ мужніе $\diamond$, деда́лі мужніший, вже майже змужнілий /маторі́-/, © с-и мужніти.
ВОЗ♦♦♦: -вший що змужнів, змужнілий $\diamond$, $\emptyset$.

МУЖАТЬСЯ: -йся /-тесть/ трима́йся /-тесть/!
МУЖЕПОДО́БНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ чоловікува́тий, усім чоловік, як ч., зовсім як ч.

МУ́ЖЕСТВО: гражда́нское м. громадя́нська відва́га /мужність/, г. циві́льна відва́га.

МУЖИ́К хлоп, ф. Іва́н [без -ка́ нет рабо́ты без Іва́на нема́ й па́на]; & з^б мужико́та.

МУЖИКОВА́ТЫЙ му́гиристий, дя́дкува́тий.
МУЖИ́ЧИЙ, МУЖИ́ЦКИЙ хлопський.

МУЖИЧО́К: м. с ного́ток = от горшка́ два вершка́ (> ГОРШО́К).

МУЖЧИ́НА ф^р хлоп;
МУЖЧИ́НЫ з^б чолові́цтво, чолові́ча стать.

МУЗИЦІ́РОВАТЬ му́зичити;
 -й що /м^н хто/ му́зичити, зви́клий му́зичити, ра́дий пому́зичити, му́зич(ч)ка, з^м брє́нькало.

МУЗЫКА́ЛЬНО /-НЬИЙ/ н^о орга́нно /-ний/.

МУ́КА ф^р ка́ра [приня́ть -ку прийня́ти -ру]; м. му́ченическая му́ка з мук, му́ка, яких ма́ло; -ки му́ченические о. сибі́ри.

МУМИФИЦІ́РОВАТЬ муміфік/ува́ти;
 -й що /м^н хто/ ~у́е, зви́клий ♦, для ~а́ції, зайня́тий -ією, ~а́тор, н^к ~а́ційний;
 -йся /-ый ~ований; ± БА́ЛЬЗАМИ́РОВАТЬ.

МУ́МИЯ 1. забальза́мований труп, (- лю́дину) шкі́ра й ко́сті, суха́р сухаре́м, 2. (окси́д залі́за) фа́рба; & н^к *(ультра)муміа́стий.

МУНДІ́Р і^с жу́пан; карто́фель в -ре барабо́ля /карто́пля, бу́льба/ в жу́пана́х /кожу́хак/.

МУНДШТУ́К жс^н цига́рочник.

МУНИЦИПА́ЛИЗІ́РОВАТЬ му́ніціпалі́зувати;
 -й що /м^н хто/ ~у́е, з^г-й /з^м-й/ ♦, зайня́тий ~а́цією, ~а́тор, н^к ~а́ційний;
 -йся ~ований.

МУРАВЕ́ЙНИК муравлі́ще, кома́шник, д. мурашко́вина.

МУРА́ВИТЬ полив'а́ти, вкрив'- поли́вою, гля́нсу-; -й що /м^н хто/ ~а́ $\diamond$, з-й ♦, зайня́тий гля́нсува́нням, полив'я́ник, ~а́ль-, н^к ~а́льний, для ~а́ння;
 -йся поли́ваний, гля́нсо-, укрі́- поли́вою.

МУРА́ШКА мура́ха; **МУРА́ШКИ**: м. по те́лу бе́гают за́шпори /мороз/ поза́ шкі́рою ходять/-ить/.

МУРЛЫ́КАНЬЕ му́ркіт.

МУРЛЫ́КАТЬ му́ркота[і]ти, му́рка-, н^з му́р-му́р;
 -й що му́ркаче $\diamond$, і. (кіт)-воркі́т, н^к му́ркітлі́вий,

вор-, му́ркотю́чий, вор-, © зна́й му́р та му́р.

МУРОВА́ТЬ мурува́ти, виму́рбу-;

—й що /м^н хто/ мурує ◊, з-й ви♦, с-и ♦, муляр, мурівник, каменяр, н^к мурувальний;
—йя муруваний, ± строящийся.

ВМУРОВАННЫЙ (у стінку) з^о вмащений.

МУСКУЛАТУРА, МУСКУЛЫ м'язи.

МУСКУЛИСТЫЙ жиливий.

МУСОЛИТЬ ялосити, слини-, засмальцьовува-, засалю-, масльобнити;

—й що /м^н хто/ ялосить ◊, схильний ♦, слинько, ялоза, л^к ялосний, ялосливий, слиня-;

—йя ялосений, зяяложува-, заслиню-, засалю-, засмальцьову- ◊;

ИЗМУСОЛИТЬ вишмульгати /попошму-/ ◊.

МУСОР ж^н /полицай/ лягавий.

МУСОРНИЦА сміттярка, відро на смітті.

МУСОРНЫЙ смітниківий, смітюшний; —ая яма смітнік, вигрібна яра.

МУСОРИТЬ/—й = СОРИТЬ/—й.

МУСОРОВОЗ сміттярка.

МУССИРОВАТЬ роздмухувати каділо, бра- на язик, к^к мусува-; **постоянно** м. човпгї;

—й що /м^н хто/ мусує ◊, р-й взяти на язик, роздмухувач каділа, © взявши на язик;

—йя мусований, роздмуху-.

МУСУЛЬМАНИН о. чалмоносець.

МУТИТЬ 1. каламутити, колотї-, 2. баламути-, 3. нуди-; м. **сознаніе** забивати памороки;

—й 1. що /м^н хто/ ~ить ◊, з-й за♦, ~ник, 2. баламутящий; —й вѳду = баламутящий, 3. що нудить; —й **сознаніе** з-й забити памороки.

МУТИТЬСЯ > МУТНЕТЬ; —тєя в **глазѳх** /в голові/ світ макїтрїться /крути-, йде обертом/ кому;

—йя = мутнеющий; —я **рассѳдок** щораз слабшїий рѳзум;

ПОМУТИТЬСЯ: —лось в **глазѳх** у **кого** потьмарився світ кому;

—вшїийя скаламучений, збаламу-/ (розум) запаморо-, замакїтрений.

МУТНЕТЬ каламутїти, тьмянїти;

—й що ~ніє ◊, щораз каламутнїший /тьмянї-/ (вже) майже каламутнїй, напївкаламутнїй;

ПОМУТНЕТЬ скаламутїтїся ◊;

—вшїий скаламутнїлий, потьмянї-, ◊.

МУТНЫЙ тьмянїй.

МУХА & мушня; **под** -ой під градусом; **едят** егѳ /еѳ +/ мухи мѳтері йѳгѳ /її +/ ковінька, кат йѳгѳ /її +/ не взяв.

МУЧЕНИЕ ф^р кара, > МУКА.

МУЧЕНИК г. мучень.

МУЧЕНИЧЕСКИЙ страдницький, (- *дорогу*) хресний, голѳбтнїй.

МУЧИТЕЛЬНЫЙ (для души) гризький, гризѳтнїй, (бїль) гризучий.

МУЧИТЬ мучити, катува-, мордува-, завдава- мук, розпїна-, бра- на мѳки, залива- са̀ла за шку- ру, г. замѳчува-, (душевно) гриз-, тягтї дѳшу,

смокта-/ сса-/ сѳрце, на дава- спѳкою /покою/, ± **ИСТЯЗАТЬ**; м. дѳшу лежа- каменем на сѳрці;

—ила **собствѳ** гризѳло сумлїння;

—й що /м^н. хто/ мучить ◊, охѳчий /звїклий, с-и/ ♦, мучїтель, кат, катѳга, розпїнѳтель, (у побу- ти) варївода, н^к болѳчий, (бїль) гризѳ-, ф^р катївський, р^к катувальний, мордува-;

—ый/-имый = мучающийся;

МУЧИТЬСЯ мучитїся ◊, страждѳти, зазнава- мук; (душею) каратїся душею; м. с кем мѳти бїду з кем; **чтобы** м. /мучить себя/ на мѳку собї;

—йя мучений, морѳова-, катѳ-, тортурѳ-, муче- ник, страд-, н^к страдѳеннїй, довготерпелївий, о. вїдданий на мѳки, ± **страдающий**;

ИЗМУЧИТЬСЯ /НА-/ попомучитїся ◊;

—вшїийя попомучений, ◊;

ОТМУЧИТЬСЯ вїдтерпїти ◊;

—вшїийя вїдмучений, вїдтерпїлий ◊, ◊.

МУШКА: на мѳшке (*держати*) під прицїлом.

МУШТРА вишкїл.

МУШТРОВАТЬ муштр/увѳти, шкѳли-, вишкѳ- лова-, вимуштрѳвува-, тренувѳ-;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, зайнѳтий ~ою, з-й /поклїк- аний/ ви♦, ~увѳльник, трѳнер, н^к ~увѳльнїй + %;

—йя~ый шкѳленнїй, муштрѳва- вишкѳло-, тре- нѳ-, і. вишкїльнїк.

МЧАТЬ мчѳти, гнѳ-; & ѳ^к домчѳти /при-, про- +/.

МЧАТЬСЯ мчѳти, летї- стрїлою /на крилах/, гнѳ- [м. на **конѳ** г. конѳм], гѳном гнѳ-, гнѳ- як вїтер, (- час) лѳтом летї-, з. чкѳри-, уляга-; м. **во весь дух** бїгти вїтром /кѳлею, стрїлою/; м. **для кого** (- час) бїгти кому;

—йя що /м^н хто/ мчить ◊, з-й по♦, н^к летѳчий, шпаркїй, швїд-/ гон-/ як вїтер, ф^р крилатїй, навзѳвїднїй; —я **во весь дух** © з вїтром навзѳво- ди, щѳдуху так і мчить; —я **стрелѳй** швїдкїй як стрїла;

ПОМЧАТЬСЯ ф^р врїзати, чкурнѳ-, полѳтї- стрїлою /як стрїла/;

—вшїийя ◊.

ПРИМЧАТЬСЯ прилѳтїти /надбїг-, прискака-, пригна-/ стрїлою;

—вшїийя прилѳтїлий /ѳ/ стрїлою, примча-, ◊;

ПРОМЧАТЬСЯ пробїгти /прогна- ◊/ стрїлою;

—вшїийя р^к промчѳлий, пробїг- стрїлою, ◊;

УМЧАТЬСЯ замчѳти /полѳтї-/ стрїлою;

—вшїийя ◊, (час) збїглий, мїну-, (на крилах) полїнулий.

МЬКАТЬ: м. гѳре тягнути бїду;

—й гѳре тягнїбїда.

МЬКАТЬСЯ бїдувѳти, горюва-, поневїратїся, (блукати) тїня-; м. **из стороны в сторону** телесувѳти; м. **по бѳлу свѳту** волѳчї- по свѳтѳх;

—йя 1. бѳдєствующїй, 2. блудящїй² + розтелесований.

МЬЛИТЬ мїлїти, намїлѳюва-; м. гѳлову л. на-

кручува- хвоста;

-й що /м^н хто/ ~ює ◊, звійклий ♦, з-й на♦, зайнятий миленням, наміловач, н^к мильний + %; -й гóлову и. читєць моралі, накручувач хвоста; -йся милений, намілпова-; легко -я милкий.

МЬЛО & мїлини /= мильна вода/.

МЫЛОВАР з. мильяр.

МЫЛОВАРЕННЫЙ: м. завод миловарня, з. мильяря.

МЫЛЬНЫЙ: м. пузырь мильяна бульбашка /булька, банька/.

МЫСЛЕННО подумки, о. думкою [хотєл м. гнаться за ней хотів д. гнати за нею];

МЫСЛЕННЫЙ уявний; -ым взором подумки.

МЫСЛИТЬ мислити, дума-, гада-, міркува-, уявля-, (самостійно) ма- свою гóлову; м. другими категорія- ♦ інакше; м. про себя дума- собі;

м. себя кем уявля- себе; логічно м. ма- гóлову на плєчах /в'яз-/; незавісимо м. іти прóти течії;

-й що /м^н хто/ мислить ◊, з-й ♦, мислитель, р^о мислення [традиційно -й традиційного м.], ф^р з мисленням [логічески -й з логічним м.], н^к головатий, тямущий, глибокодумний, інтелектуаль-, о. з головою, с^к -дум(ець) [інакомисляющий індумець], -думний [разномыслящий різнодумний; глибокомисля- спóвне- глибоких дум; -й образами образодум]; мно́го о себе -й високої думки про себе;

-йся/-имый мислений, уявлова-, гада-, з. сповід-; -ый можливий [все -ые заверєния усі -іві запєвнення]; -имое ли дєло! /-имо ли!/ хіба (так) можна!, е^н дє ж таки?, хто такє бачив?.

МЫСЛЬ думка, гад-, думонь-; меня /еє +/ не покидала м. мені /їй +/ не виходило з голови; неясная м. напідумка; по -ли чьей на думку; при (одной) -ли на (саму) думку /згад-/; -ями ф^р думкою [соединимся -ями с єднаймося д. з];

и в -лях не было у кого і на думці не мав хто; чтобы и в -ях не было і в гóлову обсіли думки; быть занятым своїми -ями думати (про) своє;

МЫСЛИ (давні) прадумкі.

МЫТАРСТВО поневєрїяня, ф. поневєрка;

МЫТАРСТВА побивання, тиня-, (не йно в ма-ндрах) Одиссея.

МЫТАРСТВОВАТЬ поневєрїятися, (де) тиня-;

-й що /м^н хто/ ~яється ◊, покінутий на біду, обтяжений бідами, бідáха, сіромá-, горопá-, бідачісько, сіромá, н^к сіромáшний, горопáш-, бідолáш-, злидєн-, незамóжни[ї]й.

МЫТЬ мїти, вимивá-/від-, на-, об-, пере-, у- +/;

мóющий що /м^н хто/ мїє ◊, зайнятий миттям, звійклий ♦, покліқаній /з-й/ ви♦, мийник, вимивáка /від-, об-, про-, у-/, н^к мийний, промивáл-/пере- +/ + %, промивний /ви-/; для миття, с^к -мий, -мийний [-й шерсть вовномий, н^к вовно-

мийний]; -й зóлото золотомий, промивáч зóлота; -й посóду посудомий;

-йся мийтий, вимиваний /від-, на-, об-, пере-, у-, про-/-; -щияся обіи вимивані /н^б мий-/ шпалєри;

МЫТЫЙ (ви)митий /пере-, під-, від-, об-, у- +/.

МЫТЬЕ: не -єм, так кáтаньем не кїєм, то довбнею, н^о не вмер Данило – болячка задавила.

МЫЧАТЬ мукати, ревтї, (- телят) мека-, (- ☉) мугика-, мїмри-; чья б корóва -áла, а чья б молчáла чїє б гарчáло, а чїє б мовчáло;

-й що мукáє ◊, р-й заревтї, мукáло, реву́н, ☉ мугикало, мїмря, н^к реву́чий, о. з муканням.

МЫШЕВИДНЫЙ, -ОБРАЗНЫЙ мишкуватий.

МЫШИНЫЙ: -ая возня 1. дрїбні кло́поти, буча за ону́чу, о^к мишача шамотня, 2. дитяча гра, дитячі ігри.

МЫШКОВАТЬ: -й що мишкúє, з-й ловити мише́й, миш(к)олов.

МЫШЬ: надúлся, как мышь на крупú надúвся як сич /як індік перед смєртю/; лету́чей -ши р^о (- крило) кажáнячий.

МЫШЬЯК мишáк, арсєн.

МЭР (міста) поса́дник.

МЯГКИЙ (- зиму) сирітський; & м'яке(се)нький.

МЯГКО: м. стєлет, да жєстко спáть словá масні, а пироги́ пісні, слóвом – шóвк- гапту́є, ділом – шїл- шпигáє;

МЯГЧАЙШИЙ (м'який-)м'якіснький.

МЯГКОТЕЛЬ пухкотїлий.

МЯГЧИТЬ м'якшити, пом'якшувати;

-й що м'якшїть ◊, з-й по♦, н^к м'якшїльний, пом'якшувáл-, ± смягчающий.

МЯКІНА: на -не не проведєшь на маку́ху не візьмєш.

МЯКНУТЬ лагїдн/їти. м'якша-;

-й що ~є ◊, с-и ♦, напівзм'яклий, щорáз м'якший /лагїдні-/.

МЯМЛИТЬ 1. мїмрити, харамáрка-, 2. м'ятися;

-й 1. що /м^н хто/ мїмрить ◊, мїмря, харамáркало, недорїка, ☉ с-и ♦, 2. що /м^н хто/ мнєтьсá, і. забáра, мару́да, м'яло, ялóза, тюхтїй, телєпень, харамáркало, з. штрїха-мнїха.

МЯМЛЯ мїмря, + і. → мямлящий.

МЯСИСТЫЙ (- губи) розквáсистий.

МЯСНИК м'ясáр.

МЯСНОЙ: -ая лáвка м'ясáря.

МЯСО (свіже) свїжина, (м'ясні страви) м'ясїво; молодóе м. моложáтина.

МЯСОЕД ☉ м'ясожєр.

МЯСТІСЬ 1. бєнтєжитися, непокóї-, турбувá-, 2. метáтися, мету́ши-, розвіхрòва-;

-ту́щийся 1. н^к неспокóйний, бєнтєж- + волну́ющийся, 2. несподóбий, мету́шливий, бунтївї-, сум'ятїлї-, сум'ятїий, розбурха-, спóвне-мету́ши-, з розбурханим сєрцем, (- думки) розхрїстаний, вулкán-, (- ду́шу) розвіхре-

МЯТЭЖНИК (за)колотник.

МЯТЭЖНЫЙ о^к вулканний.

МЯТИНА ф^р бгáнка.

МЯТЬ м'я́ти, бга́-, жужми-, розмина́- /ви-/, р. м'яшкүрити, (*панір*) жма́кати, (*льон*) тіпа-, тёр-; **мну́щий** 1. що /м^н хто/ мне ∅, 3-й розі♦, зві́клий ♦, м'я́льник, р. бгач, жма́кало, (*рич*) м'я́-, н^к м'я́льний, бга́ль-, с^к -м'я́ка [-й ко́жи кожум'я́ка], ± **размина́ющий**, 2. що /м^н хто/ тіпа (коноплі), 3-й тіпа-, тіпа́льник, н^к ~льний, для ~ння; **ИЗМЯТЬ** попом'я́ти, положма́кати ∅; **ИЗМЯТЫЙ** (- *обличчя*) пожований ∅; **МЯТЬСЯ** м'я́тиса ∅, (*вагатиса*) тёртиса-м'я́-, тикатиса-ми́ка-, му́ля-, му́ли-, д. мику́ли-; **мну́щийся** що мне́тса ∅, м'я́тий, бга́ний, розми́на-, жма́ка-, р. розми́наний, (*віск*) 3-й м'я́тиса, н^к м'я́кий, глев-, гли́звий, ⊕ боязкий, несмі́ливий, соромлі́-, сором'язли́-, сором'язний, невпе́вне-, нері́шучий, огля́дистий, що не зна, на яку ступи́ти, о. ні в сіх ні в тіх; **МЯТЫЙ** жма́каний, бга́-, (*панір*) пожма́ка-, & **вим'я́тий** /розі- +/; **мя́тое ме́сто** м'я́тина; **ЗАМЯТЬСЯ** о^к заті́катиса-замі́катиса ∅.

МЯУКАНЬЕ нявкіт.

МЯЧ з. опука.

Н

НА о^к над [на мо́ре (*ити*) над мо́ре]; на де́ле ж^н воно́ [аж воно́ і тут є ви́хід; бо воно́ і так бува́]; на плечо́! е^н на плече́ кри́с!; на ремень! е^н на реми́нь кри́с!; на́ тебе! отако́й! [н. т.! о́пять дождь! о.! зно́ву дощ!], ота́ка лови́сь!, ота́к-пак!, ма́еш!; (**и вот**) на́ тебе! (і аж ось /і на́решті, от то́бі й/) ма́еш!, ф^р раз! [А тут – раз!]; на все 100% на цілу губу́; на уди́вление напро́див.

НАБАВЛЯТЬ накид/а́ти, додава->

--й що /м^н хто/ ~а́, з^г-й /не від то́го, щоб/ накі́нути, накі́дач, н^к накі́дувальний;

-йса/-ый накі́д(ув)аний, н^к накі́дний.

НАБАЛДАШНИК наве́ршник, н^б гу́ля.

НАБЕГАТЬ набіга́ти /над-/, на́скаку/ва-, (- *хвилі*) на́кочуватиса, (*морщитиса*) брї́жж-;

--й що /м^н хто/ на́скакуе ∅, набі́ганий ~ва-, на́кочу-, (*що ляга зморшками*) мо́рщений, ⊕ ~вач, н^к на́кочистий, брї́жжис-, ⊕ набі́гаючи;

НАБЕЖАТЬ: -вший надбі́глий ∅, ∅.

НАБИВАТЬ (*кишеню, живіт*) набива́ти, на́топтува-, (*люльку*) з́ накла́да-; **н. глаз** на́трено́ву-о́ко; **н. руку** на́ламу-ру́ку; **н. це́ну** на́ганы́ти ціну́; --й що /м^н хто/ на́бива́ ∅, 3-й /з^м-й/ на́би́-, на́бива́ч, на́бива́льний, н^к на́бива́льний, р^к на́бивчий, на́биву́щий + %; -й гла́з спра́глий на́трено́ва-о́ко; -й карма́н ма́ста́к грі́-ру́ки; -й о́ско́мину (*харч*) о́ско́мистий, н. = на́доеда́ющий; -й

ру́ку р-й на́лама-ру́ку;

НАБИТЬ (*опудало*) ви́пхати, (*у спорті /н^р футболі*) на́стук-а-; **н. глаз** на́би-о́ко; **н. руку** на́практикува́тиса; **ли́шь бы н. брю́хо** во́вна не во́вна, а́бі кішка по́вна;

-вший ∅; -й гла́з ⊕ на́бивши /на́трено́ва-о́ко; -й о́ско́му заоско́млений;

НАБИВАТЬСЯ (*куди*) на́рина́ти, (*з чим*) на́в'язува́тиса;

-йса/-ый на́биваний, на́пако́ву-, на́топту-, н^к на́бивний /т^н ви-/-; -я що /м^н. хто/ на́бива́етса ∅, зві́клий на́в'язува́ти-, ж^н на́кида́ч, н^к на́лізливий, н^о /в-/, ⊕ ось мо́ї 5, щоб бу́ло 10;

-вшийса (*людьми*) **НАБИТЫЙ**, на́топганий;

НАБИТЫЙ (*чим*) на́пако́ваний, на́пха́- /-тий/; (*ким*) перепо́внений; **н. глаз** на́трено́ване /зна́в'е́цька-о́ко; **н. дура́к** з. тумáн 18-ий; -а́я ру́ка на́практикува́на /на́ла́ма-, впра́в-/ ру́ка.

НАБИРАТЬ на́бир/а́ти, (*висоту*) /за-/, т^н скла́да-, (*воду*) че́рпа-; **н. в дол́г** бра́-на́бір; **н. вы́соту** ширя́-ви́ще й ви́ще; **н. оборо́ты** ♦ розго́ну, розкру́чува́тиса; **н. си́лу** уби́ва́-в си́лу, ♦ на си́лі;

--й що /м^н хто/ ~а́ ∅, зві́клий ♦, 3-й /р-й/ на́бра́-, за́йнятий на́боро́м, ~а́ч, т^н скла́дач, н^к скла́да́льний, ~а́ль-, ~у́щий; -й в дол́г зві́клий бра́-на́бір; -й вы́соту ⊕ ширя́ючи ви́ще й ви́ще, за́бира-вы́соту; -й оборо́ты (- *явище*) про́ривний; -й си́лу шорáз ми́нний; -й ско́рость шорáз шви́д-;

НАБРАТЬ: **н. в рот во́ды** забу́ти язи́ка в ро́ті; **н. гла́з** на́ ко́го взя́-в о́ко; **н. оборо́ты** (- *язык*) на́бра́-обте́ртв, ж^н розмо́лотитиса; **н. разма́ху** ф^р розбу́я-;

НАБИРАТЬСЯ: **н. си́л** = на́бирать си́лу; **н. ума́** дохо́дити ро́зуму; -йса/-ый на́бираний /за-/, скла́да-, (*з частин*) на́брисний; -я си́л уби́ваний у си́лу; -я сме́лости шорáз сме́ливіший; -я ума́ /ра́зума/ чимра́з му́дрій;

НАБРАТЬСЯ (*випити*) підхмелі́тиса, підна́пї́-, підхо́гти-, з. на́бра́-, як жа́ба му́лу, з^д наму́ли-; **н. беды́** на́би́-лі́ха; **н. впечатле́ний** за́зна-вра́жень; **н. си́л** з^д прибу́-в си́лі; **н. сме́лости** на́бра́тиса ду́ху; **н. сты́да** попо́клїпати (*очі́ма*); **н. ума́** дійти́ глү́зду; **н. шко́льной уче́ности** поповчи́тиса у шко́лах;

-вший(ся) ∅; -я підхмелений, підхо́че-, підна́пї́тий.

НАБЛЮДАТЕЛЬНЫЙ на́глядо́вий [-а́я коми́сия -ва коми́сія], о^к спостері́гачий, (*пост*) сте́жовий, (*пункт*) р^к дозо́рчий.

НАБЛЮДАТЬ спостері́гати, спо́гляда́-, (*три*)ма́на бці, з. обсерва́ва-; **н. за кем** па́с-очі́ма /не спу́ска-з очей/ ко́го;

--й що /м^н хто/ ~і́га ∅, 3-й ~егті, зві́клий ♦, ~і́га́ч, спо́гляда́ч/на́-, до-/, (*з ве́жі*) дозо́рець, н^к сте́жовий, ~е́жли-, прї́мїгли-, ува́жли-, обсерва́цій-

ний, для на́гляду + **НАБЛЮДАТЕЛЬНЫЙ**;
ПОНАБЛЮДАТЬ попросте́жити ◊; **п. за чен о.**
не спуска́ очей з чо́го.

◆◆◆**СЯ** спостере́гáтися ◊, *ф^р* трапля́- [такіє гре-
хі -**ю**тяся такі гріхі -**ю**ться], ма́ти місце [-**ля**
рост мав м. ріст]; -**а**ється, -**а**лось спостере́жено;
-**й**ся/-**ый** догля́даний, спостере́жув-, *г.* обсерво́-
в-; -**я** що має місце ◊; -**я** в дійстві́тельности
спостере́жуваний у природі /житті, світі/-**ый**
(*зусебіч*) відкритий;
-**вший**ся що мав місце ◊, спостере́жений, зафі-
ксо́ва-, *р.* спостере́га-, *ф.*

НАБЛЮДЕНИЕ: по -**иям** як спостере́жено.

НАБЛЮДЕНИЯ (*помічене*) *д.* помічення.

НАБОР комплє́кт, (*струментів*) справи́лля, (*дія*)
т. монта́ж, (*висоти*) *а^р* забира́ння.

НАБОРЩИК склада́ч, набира́ч.

НАБРА́СЫВАТЬ накида́ти, (*одяг*) напина́-,
(*шкіці*) робі́- на́черк, *г.* шкці́пува́- /*д^к* нашкці́пува́-
ти/; **н. на себ́я** *что* прикида́тися *чим*;

-**й** що /*м^н* хто/ накида́ ◊, *с-и* ◆, *з-й* накида́- /на-
кіну́-/, *п^к* *т.* накида́льний, ± **бросаю́щий**; -**й**
план за́йнятий на́черком плі́ну;

НАБРО́СІТЬ (*ескіз*) начеркну́ти ◊;

НАБРА́СЫВАТЬСЯ (*на кого*) напоси́да́тися;

-**й**ся/-**ый** накида́ний ◊, *п^к* накида́ний; -**я** **на кого**
© з лайко́ю /обра́з-/ призна́чен- *кому*, з мо́крим
рядно́м **на кого**; -**я** **на рабо́ту** з одно́ю думко́ю:
працо́вати; -**я** **с упрє́ками на кого** © зі зливо́ю
доко́рів *кому*;

НАБРО́СИТЬСЯ заатаку́вати ◊; **н. на кого** *о.*
кіну́тися *осо́ю* /*м^н* *осо́ми*/ *на кого*; **н. с упрє́ка-**
ми *ж^н* кіну́тися, як кіт на ми́шу;

-**вший** (*ся*) *ф.*

НАБРО́САТЬ (*СЯ*) наве́ргати (*сь*) ◊.

НАБРО́СОК за́рис, шкі́ц, ескі́з.

НАБРЯ́КАТЬ бубня́в/іти, набряка́-, *д.* пучня́ві-;

-**й** що ~іє ◊, покину́тий ◆, щорáз бубня́віший
/пухлі́-/, ма́йже набря́клий, напівнабря́к-;

НАБРЯ́КНУТЬ набубня́віти, набубні́- ◊;

-**якший** бубня́вий, набря́клий, набу́х-, набуб-
ня́ві-, *ф.*

НАБУХА́ТЬ бучаві́ти, напуха́- + **НАБРЯКА́ТЬ**;

-**й** що набряк/á ◊, *з-й* ~нути, щорáз пухлі́ший,
п^к напіврозду́тий, напівнабря́клий, напівнапу́х-;

НАБУ́ХНУТЬ напу́хнути, розду́тися ◊.

набу́хший розду́тий, набу́чавлий, напу́х- ◊.

НАБУШЛА́ТИТЬСЯ *д^к* *ж^н* налама́тися, натє́р-,
нахапа́- *верхів*;

-**вший**ся *ф.*

НАВАЖДЕ́НИЕ на́пасть, насланн́я, накли́канн́я.

НАВА́ЛИВАТЬ нава́л/ювати, нако́чува-, ве́рга-;

-**й** що /*м^н* хто/ ~ює ◊, *р-й* навалі́ти, зві́клий ◆,
наклада́ч, ~ю-, наванта́жув-, *п^к* ~ювальний + %,
НАВА́ЛИТЬ (- *людей*) наті́снутися ◊;

НАВА́ЛИВАТЬСЯ нава́люватися, нако́чува-,

(*на що*) наляга́ти, допада́тися до чо́го;

-**й**ся/-**ый** нава́люваний, накі́ду-, нако́чу-, ве́рга-
ний, наляга́-, *п^к* нава́лістий, (*на що*) допа́дли-
вий до чо́го;

НАВА́ЛКА: в -*ку* на́сіпом.

НАВА́ЛОМ на́сіпом, кую́ю, зава́лом.

НАВА́Р: бу́дет **н. и** нам *что* і нам *ка́пне*.

НАВА́РИВАТЬ наготовля́ти, нава́рюва-, нагото́-
влю-;

-**й** що /*м^н* хто/ нава́рює ◊, *с-и* ◆, *з-й* нава́ри-,
за́йнятий готува́нням, *т.* зва́рювальник, *п^к* на-
ва́рювальний;

-**й**ся/-**ый** нава́рюваний, нагото́влю-, *п^к* *т.* на-
варний, *п^к* нава́рістий.

НАВА́СТРИВАТЬ наго́стрювати; **н. глаза́** виго́-
струвати *о́чі*; ± **ОСТРИ́ТЬ**, **ЗАО́СТРЯ́ТЬ**;

НАВО́СТРИ́ТЬ: **н. глаза́** ви́огстри *о́чі*; **н.**
глаза́ *на кого* *взя́ти в око* *кого*.

НАВЕВА́ТЬ навіюва́ти, навіва́-, ± **ВЕЯ́ТЬ**;

-**й** що /*м^н* хто/ навіює +, *с-и* ◆, *з-й* навія́ти, на-
віювач, вія́льник, *п^к* вія́льний + %;

-**й**ся/-**ый** навія́ний, навію-;

НАВЕ́ЯТЬ *ф^р* нагна́ти.

НАВЕ́ДЕНІЕ: **н. поряд́ка** порядкува́ння; **для**
-ия спра́вок (*іти*) на дові́дки, *с^р* щоб дові́датися.

НАВЕ́ДЫВАТЬСЯ вчаш/áти, заходи́ти;

-**й**ся що /*м^н* хто/ ~áє ◊, зві́клий заходи́ти, (не-
вто́мний) відвіду́вач, ча́стий гість, *п^к* бувáлий;

НАВЕ́ДАТЬСЯ: **н. к кому** завіта́ти до *кого*, (-
горе +) посту́ка- у *чий* *двері*.

НАВЕ́РБОВЫВАТЬ (*СЯ*) > **ВЕРБОВА́ТЬ** (*СЯ*).

НАВЕ́РНО: **н. же** мабу́ть *то*.

НАВЕ́РСТЫВАНИЕ & *д^к* надолу́ження.

НАВЕ́РСТЫВАТЬ надолу́жувати, наздоганя́-, *о.*
доганя́- *потя́г*;

-**й** що /*м^н* хто/ надолу́жує ◊, схи́дний ◆, *з-й*
/гото́вий/ надолу́жи-, *п^к* надолу́жливий;

-**й**ся/-**ый** надолу́жуваний, на́тяга-.

НАВЕ́СЕЛЕ *п^о* повеселі́ло.

НАВЕ́СНЫЙ (*вогонь*) *в^н* крути́й.

НАВЕ́ТРЕННЫЙ відві́трянний.

НАВЕ́ШИВАТЬ навіш/увати, начі́плю-, чіпля́ти;

-**й** що /*м^н* хто/ навішує ◊, *з-й* начепі́ти, зві́к-
лий ◆, *п^к* = %, © *с-и* чіпля́ти;

-**й**ся/-**ый** ~уваний, начі́плю-, *п^к* навісний, начі́п-.

НАВЕ́ЩА́ТЬ: -**й** > **НАВЕ́ДЫВАТЬСЯ**;

-**ый** відвіду́ваний /*на*-, *про*-/;

НАВЕ́СТИ́ТЬ завіта́ти до *кого* ◊.

НАВИВА́ТЬ навива́ти, накру́чува-, намо́ту-;

-**й** що /*м^н* хто/ накру́чує ◊, зві́клий ◆, *з-й* на-*к-*
рути́ти, мото́льник, навива́ч, намо́ту-, накру́чу-,
п^к навивчий, намо́тувальний, накру́чуваль- ◊;

-**й**ся/-**ый** намо́туваний, накру́чу-, нави́-, *п^к* на-
вивний.

НАВИСА́ТЬ навис/áти /*з*-, *за*- /*д^к* зави́с(ну)-/ [-*ла*
опа́сность зави́сла небезпе́ка], (*над чим*) висі́ти

над, (- загрозу) вісі- тінню, загрожува-;
 -й що ~а $\diamond$, схилений над чим, n^k напівнавис-
 лий, n^o = навислий, (- брови) навислий, т. на-
 вислий, о. над головою;

-існий що звис $\diamond$, звислий /на-, за-/; (- загрозу)
 навислий над чим, (цілком) реальний; с -шей
 листво́й (дуб) о. густобровий /-лістий/.

НАВЛЕКА́ТЬ (сум) наклика́ти, наверта́-, (бїду)
 стяга́-; н. підозре́ние стяга́- підозру на кого; н.
 сон ϕ^p $\diamond$ сон;

-й що /м^к хто/ наклика́ $\diamond$, схи́длий $\diamond$, 3-й на-
 клика-, стяга́ч, n^k наклика́ющий; -й на себе подо-
 зре́ние стяга́ч підозри на себе;

-ый накликаваний /ви-/; натяганий /с-/ $\diamond$;

НАВЛЕ́ЧЬ: н. на себя́ беду́ напата́ти (собі) ли-
 ха; я. несча́стье перейти з порожніми відрами
 добро́гу;

-єкний $\diamond$.

НАВОДИ́ТЬ наводі/ити, (сум) наганя́-, наго́ни-
 (мости) перекида́-, прокладá-, (куди) напрова́-
 джув-, (кріс) націлюв-; н. блеск чи́стити пір'я,
 ф. наводи́- марафет; н. дремоту́ присипля́-; н.
 красоту́ чи́сти- пір'я; н. лоск /блеск/ опоряджá-;
 н. на мысль підка́зува- /г. насубá-/ думку,
 давá- на здогад; н. поря́док давá- лад; н. скую́
 занудствува-; н. спра́вки збира́- відомості, до-
 відуватися, іти́ на довідки, розпитува-; н. у́жас
 повни- жа́хом серця́, тероризува́-;

-й що /м^к хто/ ~ити $\diamond$, 3-й навести́, звиклий $\diamond$.

навіднік, націлювач, n^k навідний; -й вопро́с на-
 відне пита́ння; -й дремоту́ /дрему́/ дрімливий;
 -й крити́ку крити́к(ан); -й мосты́ прокладáч мо-
 стів, л. побóрник дру́жби; -й их на мысль під-
 ка́зуючи думку їм; -й ору́дье навіднік; -й по-
 ря́док покликаний да́- лад; -й скую́ /тоску́/
 нудобний, занудливий, до́длив-, занудистий, за-
 нудний, і. нудьга́ (нудьго́ю), нудя́р, нудьга́ не
 хто [-и с. лектор н. не лектор]; -й спра́вки с-и
 розпитувати /збира́- факти/; -й страх почва́рли-
 вий; -й у́жас жажли́-, кошма́рний;

-йся/-імый наводжуваний, напрова́джув-, рих-
 то́в-, переки́д-, проклад-, n^k навідний, проклад-
 ний, перекидний;

НАВЕСТИ́ г. напрова́дити; н. на размышле́-
 ня підка́- думку, завда́- думок; н. поря́док да́-
 лад /гара́зд/; в. спра́вки розпитáти.

НАВО́ДКА (кріса) націлювання, (вказівка) навід.

НАВОДНЯ́ТЬ затопля́ти, затопшова- (ринск)
 переповню- /на-/;

-й що /м^к хто/ ~я $\diamond$, з^м-й затопіти, для наповне-
 ння, ~ювач, наводню-, n^k повеневий, ~ювальний
 + %; -й рынок 3-й переповнити рынок;

-йся/-ый затоплюваний, зали-, наповню- /пере-/

НАВО́З гній, угно́ення, г. навози.

НАВО́ЗНЫЙ гнойовий, p^k гнобяний; -ая куча
 купа гно́ю, гнойови́ще.

НАВОРА́ЧИВАТЬ нагорт/ати, наверта́-, верга-,
 нагрома́джува-;

-й що /м^к хто/ ~а $\diamond$, звиклий $\diamond$, 3-й нагортну́-,
 ~айло, для ~ання, n^k ~альний + %; -й го́ры лжи

© розливші море брехні;

-ый нагортаний, наверт-, верг-, накру́чув-, ~ув-;

НАВОРО́ТИТЬ навергати, наверхі- $\diamond$;

НАВОРО́ЧЕННЫЙ наверхіний $\diamond$.

НАВОРА́ЖИВАТЬ; ~ОЖИ́ТЬ наклика́ти.

НАВСЕГДА́ $ж^k$ на все. (без віддання) назовсім;
 раз н. раз на все.

НАВСКИ́ДКУ $в^k$ наскидь.

НАВЫ́К $о^k$ впра́вність, уміння.

НАВЫ́ЛЕТ наскрізь.

НАВЫ́ТЯЖКУ наввипинки.

НАВЬЮ́ЧИВАТЬ в'ючити;

-й що в'ючить $\diamond$, покликаний /з-й/ на $\diamond$, звик-
 лий нав'ючува-, n^k нав'ючувальний;

-йся/-ый в'ючений, нав'ючува-.

НАВЯ́ЗЧИВЫЙ учепистий, уїдливи́й, учепли-,
 улїзли-, нала́зли-, (страх) чіпкий, невідчепний,
 непозбу́тний, (- бажання) свербу́чий; н. чело-
 век приче́на; -ая іде́я непозбу́тня іде́я, іде́я
 фікс; -ое состоя́ние невідчепні ма́рення.

НАВЯ́ЗЫВАТЬ наплітáти, н. накі́да-, нав'язува-;

-й що напліта́ $\diamond$, 3-й нав'язáти, звиклий накі́да-
 ти, n^k в'язáльний + %; -й свої́ іде́н охочі́й на-
 кі́дати свої́ іде́ї;

НАВЯ́ЗЫВАТЬСЯ нав'язуватися $\diamond$, напро́шува-,
 набива-, віша- на ши́ю;

-йся/-ый нав'язуваний, накі́д-, утелю́щув-; -я
 звиклий $\diamond$, n^k = НАВЯ́ЗЧИВЫЙ; -я на мою́
 шею́ /го́лову/, готівий сісти мені на ши́ю.

НАГИБА́ТЬ гну́ти, хили́-, нагина́-, нахиля́-;

-й що /м^к хто/ гне $\diamond$, ра́дий на $\diamond$, звиклий /с-и/
 нагина́-, нагина́ч /-айло/, n^k т нагина́льний;

-ый гну́тий, хилений, р. нагінаний, нахиля́-.

НАГИБА́ТЬСЯ гну́тися, згина́- /пере-/; (до зем-
 лі) припада́ти, причина́тися;

-йся нахилюваний, нагина́в- /пере-/; гну́чий, n^k
 хилкий, гнучкий, © нагина́ючись;

НАГНУ́ТЬСЯ: -вшийся нагну́тий /при-/; на-
 хилений /по-/; $\diamond$.

НАГЛЕ́ТЬ нахабні́ти, зухвалі-, сидá- на го́лову;

-й що /м^к хто/ нахабніе $\diamond$, 3-й сісти на го́лову,
 чимраз зухва́ліший /нахабні́-/; наха́ба, зухва́-
 лець, n^k нахабний, зухва́лий;

ОБ♦♦♦ розперезатися, розпанóши-, роззухваліти;
 -вшій знахабнілий, роззухвалі-, розперезаний,
 роззухвале-, © раптом такий зух, $\diamond$.

НАГЛЕ́Ц зух, дзіндзівер-зух.

НАГЛО́СТЬ безсоромність, зухва́лля, n^o зухва́ль,
 г. безлічність; не хвата́ет -ти (мовити) не по-
 верта́ється язик, (зробити) не п. рука; и у тебя́

хвата́ет -ти? і в тебе́ поверта́ється язик /рука́/?.

НАГЛЫ́Й зухва́лий, зарозумі-, загóнний, наха́-

бний, безсором-, безпардон-, з. безлич-;
НАГЛЕЙШИЙ презухва́лий, нахабню́щий.
НАГЛУХО герметично, к. глу́хо, (*спеленати*)
 пупко.
НАГЛЯДНО наявно, і^о на обчі;
НАГЛЯДНИЙ самоочевидний.
НАГНА́ИВАТЬ: -й(ся) що нагно́ює(ться), нагно́ваний.
НАГНО́ИТЬСЯ: -вшийя нагно́ений, *Ї*.
НАГНЕТА́ТЬ нагніт'ати, нагнічува-; н. атмосфе́ру нагніта́ти а., роздува́- кади́ло, робі- духоту́; н. атмосфе́ру из-за чого робі- біду́ з чого;
 -й що /м^н хто/ ~а *Ї*, з-й *◆*, ~ач, нагнічув-, н^к ~а́льний, р^е ~ання, для н.; -й атмосфе́ру з-й розду- кади́ло, зви́клий *◆* а. /робі- духоту́/;
 -ый нагнітаний, нагнічува-.
НАГОВА́РИВАТЬ (*на плівку*) наговору́ювати; (*на іх*) набріху-, нашіпту-, клепа́ти; зря н. обмовля́-; -й 1. що /м^н хто/ ~ює *◇*, зви́клий *◆*, наговору́вач, н^к /на плівку/ = %, 2. що /м^н хто/ обмовля́ *◇*, зви́клий -ти, меткий на обмові, обмовник, накле́п-, плітка́р, н^к обмовницький, накле́п-, обмовчий, *о* з наклепом на; -й пласті́нку зайня́тий записом на плати́вку; зря -й накле́пен, обмов-; -йся/-ый 1. наговору́ваний, запису-, 2. обмовля́ний, набріхува-, нашіпту-, нагу́рку-;
НАГОВО́РИТЬ набала́кати *◇*; н. лиш́нее ля́пну- зайве; н. с три ко́роба = наврат' с т. к.;
НАГОВО́РИТЬСЯ ви́говоритися *◇*;
 -вший(ся) *Ї*; -й лиш́него © ля́пнувши зайве;
 -йся ви́говорений *◇*, *Ї*.
НАГО́ЛО (*роздягтися*) до тіла, (*стригти*) під машинку.
НАГО́Н наздоганя́ння, я^і наздогін.
НАГОНЯ́ТЬ (*на*)здоганя́ти, наспіва́-, спобіга́-, наступа́- на п'яти кому, висі́- на хвості у кого;
 н. тоску́ (*страх*) розводи́- плачі, (*наганя́- чорну хма́ру*), (*на кого*) завдава́- ту́ги (*страху́*) кому;
 -й 1. що /м^н хто/ здоганя́ *◇*, завислий на хвості у, щораз́ близьчий до, © майже наздогна́вши, от-от дожене́, 2. навёрсты́вающий; -й ску́ку /тоску́/ нудний, нудот-, малоціка́вий, © = наводя́щий с.; -й це́ну зви́клий наганя́ти ціну́;
 -йся/-ый 1. (*на*)здогону́ваний, наспів-, спобіг-, 2. надолу́жув-;
НАГНА́ТЬ: н. стра́ху нагна́ти холоду, завда́-страху́, пополяка́- кого; н. кри́ком звіра м^с накрича́- на звіра;
НАГОРА́ТЬ; **НАГОРЕ́ТЬ**: -йт кому перепаде́, дістанеться на горіхи.
НАГО́РНИЙ гірський, горя́ний, н^о го́рний.
НАГОТА́ ф^р со́ром [прикры́ть -ту́ прикры́ти с.].
НАГОТА́ВЛИВАТЬ/-й > ГОТОВИ́ТЬ;
НАГОТОВИ́ТЬ (*до свят*) пристара́ти, напора́-.
НАГРА́БЛЕННОЕ грабо́ване, і. грабо́вання.
НАГРАДНО́Й; **НАГРАДНЬЕ** премія́льні.

НАГРАЖДА́ТЬ нагоро́джувати, дава́- нагоро́ду, преміюва́-; н. тумакáми годувá- бєбєхами; н. щєдрými аплодисментáми рясно оплеску-; -й що /м^н хто/ ~джує *◇*, з'-й /з^м-й, р-й/ ~дити, з ~дою (в руках) для кого, ~джувач, доручитель нагоро́ди, н^к ~дний, премія́ль- + %, для ~дження;
НАГРАДИ́ТЬ: н. склерозом осклерозити; *◇*;
 -йся/-ый (ви)нагоро́джуваний, премію́-, обдаро́ву-, наді́ло-, відборець нагоро́ди; -ый аплодисментáми (рясно) оплескуваний.

НАГРЕ́В грі́ття.

НАГРЕВА́НИЕ на́грів.

НАГРЕВА́ТЬ нагріва́ти /ви-/; грі́ти;

-й 1. що /м^н хто/ нагріва́ *◇*, с-и *◆*, р-й нагрі-, для нагріва́ння, зайня́тий -ям + грею́щий, 2. обма́нливо́ющий; -й ру́ки маста́к грі́ти ру́ки;
 -йся/-ый грі́тий, чимраз теплі́ший /гарячі-/ + грею́щийся;

НАГРЕ́ТЬ: н. ру́ки з. помасти́ти па́льці; *◇*;

-вший, -вший ру́ки *Ї*;

НАГРЕ́ТЬСЯ (*на сонці*) ви́грітися; *◇*;

-вшийя ви́грітий /на-, о-/.

НАГРОМОЖДА́ТЬ грома́д/ити, нагрома́джува-, накопичу́-, копічи-;

-й що /м^н хто/ ~ить *◇*, покликáний /з-й/ на *◆*, зви́клий *◆*, для ~дження, зайня́тий -ям, на~джувач, накопичу-, н^к ~йльний, т. кумуля́тив- + накапли́вающий;

-йся/-ый грома́джений, нагрома́джува-, накопичу́-, копіче-, ф^р накла́д-, навалю́в-.

НАГРУ́ЗКА (*працею*) обтя́ження.

НАГРУЖА́ТЬ ванта́жити, наванта́ж/ува-, ладувá-, (*працею*) обтя́жува-;

-й що /м^н хто/ ~ує *◇*, с-и *◆*, з-й на *◆*, для наванта́ження, зайня́тий -ям, ванта́-жник, н^к наванта́жувальний, ванта́ж-, ± грузя́щий;

-йся/-ый = грузя́щийся.

НАГУ́ЛИВАТЬ нагу́л/ювати, випаса́тися;

-й що /м^н хто/ ~ює *◇*, зали́шений в., випа́-саний.

НАГУ́ЛЯ́ННИЙ нагу́ля́ний, випасе-, (- дити́ну) нажиро́ва-, н^к безкорова́й-.

НАДА́ВЛИВАТЬ наду́ш/увати /ви-/; натиска́-, нати́скува-, нача́влю-;

-й що /м^н хто/ ~ує *◇*, з-й ~іти, зви́клий натиска́-, зайня́тий чавлення́м, р^к чавлі́й, н^к давильний + % + нажима́ющий; -й кно́пку © натиснувши гудзик(а); -й сок чавлі́й /з-й на~/ со́ку;
 -йся/-ый чавлений, ду́ше-, наду́шува-, нача́влю-ю-, нада́влю-, нати́ску-.

НАДА́ИВАТЬ надобу́вати /у-/; дої-;

-й що /м^н хто/ надобу́є *◇*, с-и до́йти, з-й надо́ї-, доя́р /с^і-рка/, н^к до́льний.

НАДБА́ВКА на́двшка;

НАДБА́ВОЧНИЙ на́двшко́вий, на́двшні́й, на́дбáвковий.

НАДВИГА́ТЬСЯ насува́ти(ся), (- туман) стелі́-

тися, сунути, /ніч/ спада-, заходи-, /хмарил/ нари-
на-; /час/ наближатися, наставати;

-йся що суне $\diamond$, насуваний, чимраз ближчий, о.
(вже) на підході, n^k насувний, /- свято/ наступ-
ний, (зівсім) близький, /голод/ майже неминуч-
ий, цілком реальний, /ніч/ щораз густіший,
(бунт) готівий вибухнути, (- бурю) от-от-отній.

НАДВІЙНУТЬСЯ: -вшийся що насунувся $\diamond$,
насунутий, наближений (впритул), о. близьк-
ий-близистий, вже ось-тутній/близький/, $\diamond$.

НАДГОРТАННИК надгбрля.

НАДГРОБНЫЙ: н. камень надгробок, n^o над-
гроб.

НАДДАВАТЬ: н. ходу приспш/увати крок;

-й ходу приспшувач кроку, $\odot$ ~уючи крок.

НАДЕВАТЬ одягати, убіра-, напина-. накладá-
[н. смирительную рубáшку н. гамівну сороч-
ку]; н. маску убіратися в овечу шкуру; н. на
шею хомут пхати голову в ярмо; н. хомут н.
накладá- ярмо;

-й що / m^k хто/ вбіра $\diamond$, р-й убірати, звиклий $\diamond$,
 $n^k = \%$; $\odot$ наклáвши маску; -й петлю на шею
кому готівий уярмі- кого; -й сапогі $\odot$ взуваю-
чи чоботи;

-йся/-ый надяганий /о-/, убіра-, надáва-, наклá-
да-, зува-;

НАДЕТЬ (окуляри) почепити; н. очки ж. осід-
ла- носа;

-вший $\diamond$; -й маску кого замаскований під кого.

НАДЕЖДА о. світло в кінці тунелю; слабая н.
мала надія;

НАДЕЖДАТЬ: обманутые н. зведені надії.

НАДЕЛЕННЫЙ (знаньям) підкутий.

НАДЕЛЯТЬ наділяти /у-/ кому, /об-/ кого, (чим)
дава- що; обдаровува- кого; н. вырази́тельнос-
тью увирáзнава-; н. неподви́ж- нерухоми-; н.
права́ми дава- права, уповнова́жу-, з. управню-;
-й що / m^k хто/ ~я $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й /з-й/ ~й-, ~ювач,
розподілю-, $n^k = \%$, для наділення; -й волшебн-
ой сило́й c^k чар- [-ая в. с. трава чарзілля], наді-
ляй- [наділяй-права цар]; щедро -й щедро душа;
-ый наділований /об-, у-/ обдарову- $\diamond$.

НАДЕЯТЬСЯ ма́ти /покладá-/ надію, сподіва-
тися, сповнюва- надіями; -еюсь маю надію; бу-
дем н. дасть Біг; на Бо́га надéйся, а сам не пло-
шай Бо́же поможи, а сам не лежи, не лежи, не-
бо́же, то й Біг помо́же;

-йся що / m^k хто/ ма́е надію $\diamond$, обнадіяний, спов-
не- надій, о. в надії, з надією на; -я как на ка́-
менную го́ру $\odot$ покла́вшись як на кам'яну го-
ру; -я на аво́сь з надією на "мо́же"; -я на свои
си́лы з надією на власні си́ли;

ПО♦♦♦: п. на кого спуститися на кого .

НАДЗИРАТЕЛЬ з n^k вергухай.

НАДЗИРАТЬ наглядáти /до-/ кого/що, о. стоя-
над душею;

-й що / m^k хто/ ~á $\diamond$, с-и /покли́каний/ $\diamond$, ~áч /до-/
 n^k ~овий, пильнобкий, для ~у; -й прокурор на-
глядóвий прокурор, прокурор (для) наглядю;

-ый нагляданий /до-/, піднагляд-, під наглядом.

НАДЗОР: под -ом (ба́тьків) ж m під о́ком; коми́-

ссия по -ру наглядóва комісія.

НАДЛÁМЫВАТЬ надлám/увати, надлómпо-;
-й що / m^k хто/ надлómлюе +, с-и $\diamond$, з m -й над-
ломі-, зайнятий ~уванням, ~увач, n^k т. ~уваль-
ний + $\%$, $\odot$ надлómлюючи;

-йся/-ый надлómлюваний, ~у-, -ый n^k ~ний.

НАДЛЕЖАТЬ нале́ж/ати; (как) надле́жит слід,
треба (як ма́е бу-, як годі́ться);

-й n^k ~ний, відповід-, слұш-, потріб-; -им обра-
зом як ма́е бу́ти.

НАДМЁННО звисока, (питати) о. через губу;

НАДМЁННЫЙ пиховитий, бундючний, загор-
дий, (погляд) зверхній.

НАДО: так е́му і н. туди йо́му й до́рога; что н.
(якісний) що назива́ється; что тебе́ н.? чо́го ти
хочеш?; и /ведь/ н. же це ж треба.

НАДОБИТЬСЯ; ПО♦♦♦: -вшийся потрібний, $\diamond$.
НАДОБНОСТЬ потрібність, ж m на́доба [при на́-
добі зна́йдеши і в ка́добі]; в слұчае -ти як бу́де
треба; по ме́ре -ти у ме́ру потреби; смотре́я по
-ти зале́жно від потреби.

НАДОЕДАТЬ набридáти /о-/, (на)докуча-, осор-
ужитися, о. ліз- (в очі) о́сю, нав'язá- на зубáх;

-й що / m^k хто/ докучá $\diamond$, звиклий докучáти, з-й
надокучи-, приче́па, іржа, сльотá, смола, n^k наб-
ри́дливий /о-/, (на)докучли-, настірли-, ϕ^p за-
ну́дли-, до́дли-, с. осоружли-, (харч) о́сломний;
НАДОЕ́СТЬ остобісіги, спикритися, нав'язну-
ти на зубáх; & наку́чи-; н. пу́ще го́рькой ре́-
дьки осточорти-, надопекти, сиді- в печінка́х, осто-
гидну- до нудóти; надое́л кому́ хто збайдужів
кто до кого;

-вший остогидлий, набрид- /о-/, $\diamond$; -й пу́ще го́-
рькой р. осточортілий, обрид- /о/ до нудóти.

НАДОЕДЛИВЫЙ: -ая му́ха му́ха-набри́ду-.

НАДОУМЛИВАТЬ напоумляти, напу́ч/ува-, на-
вча-, ра́ди-, ра́я-;

-й що / m^k хто/ ~уе $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й напоуми-, на-
пу́тник, напра́в-, ме́нтор, n^k порáдливий, напо-
умли-, з напоумленням /напу́тними слова́ми/;

НАДОУМИТЬ о. навести на думку $\diamond$.

НАДПИСЫВАТЬ надписувати;

-й що / m^k хто/ надписуе, с-и $\diamond$, р-й надписа-,
надписувач, n^k т. = $\%$, $\odot$ надписуючи;

-ый надписуваний.

НАДПИСЬ: довері́тельная н. вірчий на́пис; за-
гла́вная н. титу́льний на́пис; передáточная н.
відступний на́пис.

НАДПÓЧЕЧНИК р n^k надпірник.

НАДРАЙВАТЬ дра́й/ти, надраюва-, натира-, о n^k
швабрува-;

—й що /м^н хто/ ~ть ∅, зайнятий швабруванням, с-и ♦, з-й на♦, п^к швабрувальний, натираль- + %;
—йся драсний, надрабований, натір-, швабров-.

НАДРУГАТЕЛЬСТВО о. плюбок у душу.

НАДРЫВ зойк душі; без -ва без (душевної) надсади, без зойків душі.

НАДРЫВАТЬ (здоров'я) надрив/ати надсáджу, надвереджу-; н. живót со смеху кишкí рва- зо смíху; н. сёрдце /душу/ кому шпáри в сёрце заганя-; н. сiлы = надрываться;

—й що /м^н хто/ ~á ∅, звiклий ♦, з-й /з^м-й/ надiрва-, ~áч, п^к ~ний /пiд-/; -й гóлос /душу/ © ~áючи гóлос /душу/; -й живót со смеху душени смiхом, мáло не мрець зо смiху, пáдаючи зо с.; -ый надриваний /пiд-/; надсáджу-, надвереджу-; ♦♦♦СЯ увереджуватися, розривá-, рвáти /поривá-/ пуп, накладá- здоров'ям, (у працi) мордуватися, (лiзти зi шкiри) розсiдáти-, аж розтинá-[пел, надрывáясь спiвáv, аж розтинáвся]; н. со смеху = надрывать живот со с.; сёрдце /душá/ -áется сёрце в'яне;

—йся що /м^н хто/ розривáється ∅, гóтовий перервáтися, п^к надсáдний /-истий/, /голос/ надрiвис-; -я со смеху = -ающий живот со смеху;

НАДОРВАТЬ (здоров'я) надвередити ∅;

НАДОРВАТЬСЯ надсадити пуп(а) ∅.

НАДСАЖИВАТЬ > НАДРЫВАТЬ.

—й (гóлос) = надрывающий (голос); -й гóрло крикун, горлáнь, о. з мiдним гóрлом; -й грудь гóтовий перервáтися;

—йся = надрывающийся.

НАДСАДНЫЙ (- працю) увередливий.

НАДСЕКАТЬ надруб/увати /за-/;

—й що /м^н хто/ ~ує, с-и ♦, з^м-й надрубá-, для зарубування, зайнятий -ям, п^к т. = %;

—ый надрубуваний /за-/.

НАДСТРАИВАТЬ надбудов/увати;

—й що /м^н хто/ ~ує, с-и ♦, покликаний надбудува-, зайнятий ~ою, п^к ~чий + %, ± строищий;

—йся/-ый надбудовуваний.

НАДСТРОЙКА (бюрократична) р^р нáрiст.

НАДУВАТЕЛЬСТВО д. фармазон.

НАДУВАТЬ надимáти, (вiтрила) напинаá-; дурí-;

—й 1. що /м^н хто/ надимá ∅, зайнятий дуттям, надувáльник, п^к надувáльний, для надування, 2. що /м^н хто/ дурíть ∅, звiклий д., з-й одурí-, дурiсвiт, опукáнець, шéльма, п^к опукливиий, дурiсвiтський + обманывающий; -й губы © закопiлюючи губу; -й щёки © надимáючи щóки; -ый 1. надуваний, надима-, п^к надувний, 2. дурений, опукува-, обдурю- /пiд-/;

НАДУТЬ 1. напушити, (губи) закопiли-, набундóчи-, 2. (iх) одурí-, убрá- в шóри; н. в уши (на iх) наkáпа-;

НАДУВАТЬСЯ (пихато) напиндóчуватися ∅;

—йся 1. -ый¹ з-й надуватися, напиндóчуваний,

(вином) налигу-, 2. -ый²;

НАДУТЬСЯ о^к накукуручiтися, (вiд образи) випнути губи; н., как мышь на крупу надути-ся як сич /индик, як квóчка на дош/;

—вшийся 1. НАДУТИЙ, напну-, нап'я-, напиндóчений, бундóч-, пихáтий, о. наду- як сич;

НАДУТЫЙ (- губи) закопiлений + -вшийся.

НАДУШЕННЫЙ напáхчений, напарфумле-, наодеколóне-.

НАЕДАТЬ наiдáти, (шю) вiдпаса-; н. хóлку вiдпаса- шю;

—й що /м^н хто/ наiдá, с-и наiдáти, р-й наiс-;

НАЕСТЬ: н. брiхó /живót/ вiдпáсти живiт, запузáтиги;

НАЕДАТЬСЯ наiдáтися; н. до отвáла ♦ — мáло не луснути;

—йся що /м^н хто/ наiдáється, р-й наiстися, звiклий ♦, жерун; не -я ненатлénный, ненасит-, невиситiмый, нiколи не ситий;

НАЕСТЬСЯ (добре) попоiсти;

—вшийся що наiвся ∅, нагодóваний, п^к ситий, (вже) неголодний, ∅;

НАЕДЕННЫЙ (- черевó) розiпханий, нагуля-.

НАЕЗД напад, наiзд.

НАЕЗЖАТЬ наiздiти, (шлях) торува-, уторóву-;

—й 1. (гiсть) що /м^н хто/ ~iть, звiклий ♦, вiдвiдувач, гiсть, наiжджанин, п^к бувáлий, наiжджий, (на iх) © наiхавши; 2. проторяющий;

наезжáвший 1./2. ∅

ПОНАЕЗЖАТЬ понаiздiти, понаiжджá-, ± ПОНАЕХАТЬ /> ЕХАТЬ/.

НАЁМ наiманка, о^к найм, г. винасм, о^к винайм;

сдаётся в н. /п^б под н./ до винайма;

НАЁМНЫЙ i^с охóчий; -ая плáта г. плáта за винайм /п^к винасм/.

НАЖАРИВАТЬ насмáжувати, напiкá-, (до бiлого жару) розжáркува-, (грати з жаром) смалí-, рiза- + НАЯРИВАТЬ;

—й 1. що /м^н хто/ насмáжує + жарящий, 2. (- гравця) що /м^н хто/ витинá ∅, з-й витинáти /шквáри-, рiза-, креса-, вигравá-/.

НАЖДАК точи́ло.

НАЖИВА зиск; с целью -вы щоб нагрiти рúки.

НАЖИВАТЬ дбáти, набува-, наживá-, гребти до себе; н. своим трудом дороблятися; н. хребтом наживати горбóм;

—й що /м^н хто/ дбáе ∅, охóчий набувати, з-й набу-, дбáха, заклопóтаний набуттям чого, загрéба, о. у клопóтах про [-й капитáлы у к. п. капитáлы]; -й врагá з-й нажи- вóрога; -й своим трудом з-й доробитися; -й состояние у клопóтах про маетки /багáтельство/;

—ый наживаний, набу- ∅;

НАЖИТЬ доробитися, надбáти, ф. нагрéбти ∅, ф^р набiг- [н. беду набiг- лиха, набрáтися бiди]; н. долг залiзти в борги; н. неприятности наж-

йти клопіт; **н. состояние** ♦ (великих) маєтків;
-вший $\emptyset$; **-й буду** © набігти лиха; **-й состоя-**
ние надбавши чималі статки;
НАЖИВАТЬСЯ наживатися /роз-/ $\emptyset$, гріти ру-
ки, набива- кишені;
-йся що /м^н хто/ гріє руки $\emptyset$, зайнятий збагачен-
ням, захоплений наживою, шукач наживи, *п^к*
наживний;
НАЖИТЬСЯ (на *святі життя*) набутися; $\emptyset$.
НАЖИВЛЯТЬ наживляти;
-й що /м^н хто/ ~ля, с-и ♦, з-й ~й-;
-йся/-ый ~ляний, наживлюва-, *п^к* наживний.
НАЖИВНОЙ набутний, набутній.
НАЖИГАТЬ напалювати /ви-/ , випіка-;
-й що /м^н хто/ ~ює $\emptyset$, с-и ♦, з-й ~й-, *п^к* ~юваль-
ний + %; **-й тавро** таврувальник, *п^к* тавруваль-
ний; **-й углі** палій вугілля;
-йся/-ый спалюваний /на-, ви-/ , випічу-.
НАЖИЛИВАТЬ; НАЖИЛИТЬ надурити;
-вший дурісвіт, $\emptyset$.
НАЖИМ *ф^p* тиск [под -ом під -ом].
НАЖИМАТЬ тиснути, натиск/а-, натіскува-, на-
давлю-, надушува-, начавлюва-, чавит-;
-й що /м^н хто/ ~а $\emptyset$, с-и ♦, з-й на ♦, зайнятий чав-
ленням, *п^к* ~альний, *т. з* ~ом, **-й на все педалі**
/кнопки/ © ~аючи на всі педалі /гудзики/; **-й на**
учёбу з головою у книжках, усё над книжкою;
-йся/-ый тиснутий, натіск(ув)аний /по-/ , нада-
влю-, надушу-, начавлю-, *п^к* натискний.
НАЖИРАТЬ (пику) відпас/ати, *д^к* відпасти;
-й що /м^н хто/ ~а $\emptyset$, звиклий ♦, з-й відпасти;
-йся звиклий нажиратися, р-й /не від того, щоб/
нажёр-.
НАЗАД (*глип!*) позад себе; **10 лет тому н. з.** пер-
ед 10-ма роками; **много лет тому н. з.** перед лі-
та-; **н. дороги нет** що сталося, то вже не відста-
неться.
НАЗАЛИЗИРОВАТЬ назаліз/увати;
-й що /м^н хто/ ~ує, з-й ♦, для ~ації, *п^к* = %;
-йся/-ый назалізований.
НАЗВАНИЕ: одво н. тільки слава, що; тільки
одво н. тільки й того, що назва.
НАЗЕМНЫЙ *ф^p* із землі [-оє наблюдєние стє-
ження із землі].
НАЗЕМЬ додбу, вділ, (*спустити очі*) в зємлю.
НАЗИДАНИЕ напоумлення, в н. потómству /по-
тómкам/ для нау́ки /як нау́ка/ потómкам /пра-
внукам/; в н. кому отó, щоб хто знав.
НАЗИДАТЕЛЬНО напутньо, моралізаторськи $\emptyset$;
НАЗИДАТЕЛЬНЫЙ (*тон*) напутній. мєнтор-
ський, моралізатор-.
НАЗИДАТЬ повч/ати, напучува-, напоумля-;
-й що /м^н хто/ ~а $\emptyset$, с-и ♦, з-й напучи-, мєнтор,
напутник, направ-, *п^к* ~альний, напутній /-лив-
ий/, мєнторський, моралізатор-, для /як/ ~ання.

НАЗЛО на збитки.

НАЗНАЧАТЬ признач/ати /ви-/ , з. номінува-, (*ци-
ни*) встановлюва-, фіксува-, д. да- [-или ему по-
мощника -ли йому помічника], (*ліки*) випісу-;
-й що /м^н хто/ ~а $\emptyset$, звиклий /з правом/ ♦, з^т-й
/уповноваже-, з управне-/ ~и-, *п^к* номінуваль-; **-й**
лекарства що випісує ліки, випісувач ліків; **-й**
свиданіе © ~ивши побачення; **-й цєну** цінува-
льний, *п^к* цінуваль- + %, з правом визнача- ціну-;
-йся/-ый призначуваний /ви-/ , встановлю- /на-/
номіно-, випісу-, $\emptyset$;
НАЗНАЧИТЬ (*строки*) розписати, (*на посаду*)
ж^м постави-, з. зголосі-; $\emptyset$;
НАЗНАЧЕННЫЙ (*на пост*) *п^к* наказний, з.
номінова-, (- час) приписа-, (- ліки) випіса-.
НАЗНАЧЕНИЕ з. номінація; **целевое н. специ-**
альне призначення; **при -ии** призначаючи; **при**
-ии срóка визначаючи термін.
НАЗОЛИВЫЙ учєпистий, ув'язливий, з. уліз-.
НАЗРЕВАТЬ визрі/вати, наспі-, вистига-, (- под-
іт) насуватися;
-й що ~а $\emptyset$, ~ваний/на-, у стадії ~вання, майже
~лий, (- подіт) близький, вже недалє-, цілком
реальний;
НАЗРЁТЬ: **-вший** визрілий /на-, наспі-, на-
стиг-, віспі-, о. покликаний часом.
НАЗЫВАТЬ називати, зва-, нарика-, дава- ім'я,
іменува-, титулува-, хресті-, *ж^м* кліка-;
-й що /м^н хто/ зве $\emptyset$, звиклий ♦, р-й назва-, *п^к*
називний; **-й вещи своїми іменами** © назива-
ючи біле білим (а чорне чорн-); **-й себя** назва-
ючи себе;
НАЗВАТЬ охрестити $\emptyset$; **н. диким не -єшь** ді-
кий, може, й не дикий;
НАЗЫВАТЬСЯ називатися $\emptyset$, (*після зникнен-*
ня) об'явля-; **что -ается** куди твоє діло, я тобі
дам, перший сорт /кляса/, що називається;
-йся/-ый званий, назива-, нарече-, титулова- $\emptyset$,
о. на ім'я, з /під/ іменем /назвою/;
НАЗВАТЬСЯ: **-ялса** грудєм – полезай в ку-
зов убрався грибом – лизь в борщ;
-вший(ся) $\emptyset$; **-я** *ф^p* названий $\emptyset$.
НАЙВНИЧАТЬ удавати наївного, прикидатися
~им;
-й що /м^н хто/ вдає ~ого $\emptyset$, з^м-й ♦ ~ого, в ролі
~ого, з ~им виглядом, у місці ~ого /~ості/.
НАЙВНОСТЬ дитинність, к. наїв.
НАЙВНЫЙ нехитрий, небитий, безхитрий, зе-
лений, *й^p* рожевошокій, (*гурт*) дитсадківсь-.
НАЙГРІВАТЬ брєньк/ати, награва-;
-й що /м^н хто/ ~а $\emptyset$, р-й по ♦, звиклий /с-и/ ♦;
-ый (*на тасьму*) награваний;
НАЙГРАТЬСЯ нагулятися, нагрá-, напогрá-;
-вший(ся) $\emptyset$; **-я** нагуляний $\emptyset$;
НАЙГРАННЫЙ (*смix*) силуваний, рбле-, на-
гра-, награтий, удаваний; ± притворяющийся.

НАИЗНАНКУ догорі сподом.

НАЙЛОК *д.* набрідь.

НАЙЛУЧШИЙ: не -**ним** образом не найкраще.

НАЙСКОСЬ скосом, косякѣ, *ф.* наперекосѣ.

НАЙТИЕ насланнѣ, зісланнѣ.

НАЙТИ > **НАХОДИТЬ**.

НАКАЗАНІЕ (*мира*) покáрання, (*дія*) (по)карá-, екзекуція, (*дисциплінарна кара*) стягнення; **в н.** за кару, як кара [в н. – ждите як к. – чекáйте]; **высшая мера -ня** найвища кара; **двух -ий за одну вину** не налагають винного двомá багатами не б'ють.

НАКАЗЫВАТЬ¹ кара'ти, *о.* накладá- покýту /стягнення/, не глади- по голівці;

–**й** що /*м*^н хто/ кара *д*, 3-й /з^м-й/ по *ф*, з правом /управне-/ *д*, зайнятий ~нням, ~тель, екзекутор, *п*^к ~льний;

–**йся/-ый** кáраний;

–**ый**¹ (*вчинок*) кáрний, каригід-, підлеглий кáрі.

НАКАЗЫВАТЬ² = **ПРИКАЗЫВАТЬ**.

НАКАЛ (*пристрастей*) нап'яття; **лампа непбл-ного -ла** *о*^к напівжарівка.

НАКАЛИВАНИЕ *к.* розжáрення **лампочка -ня** жарівка.

НАКАЛИВАТЬ, ~ЯТЬ розжáрювати, розпика́-, (*атмосферу*) розпáлюва-, нагніта́-, (*обставини*) напружува-; **н.** **атмосфэру** наганя́- духоту́;

–**й/-яющий** що /*м*^н хто/ розпика́ *д*, покликаний /призначе-/ розжáрити, зайнятий розжáрюванням, *п*^к розжáрювальний + %; –**й** **атмосфэру** 3-й розпáли- пристрасті;

НАКАЛИТЬ: **н.** **а.** розпáлити пристрасті

НАКАЛЯТЬСЯ: **атмосфэра -яется** /-йлась/ *о.* наступають /набігли/ чóрні хмáри;

–**йся/-ый/-яемый** розжáрюваний, розпéчу-, розпáлю-, (*- стосунки*) загóстро-.

НАКАЛЫВАТЬ накол'ювати, (*на що*) настрóмлювати, наштрику-, нашпíлю-;

–**й** 1. що /*м*^н хто/ ~ює *д*, звиклий *д*, 3-й наколó-, колій, *п*^к = %, 2. що /*м*^н хто/ нашпíлює +, р-й нашпíлити, мастáк нашпíлюва-, *п*^к = %;

–**йся/-ый** 1. наколóваний, нарубó-, 2. нашпíлю-, наштрику-, настрóмлю-, викóлю-, нарізу-.

НАКАНУНЕ: **случившийся** **н.** напередóдній.

НАКАПЛИВАНИЕ збирка, назбирування, (*грошей*) *о*^к збивання копійки.

НАКАПЛИВАТЬ, ~ЛЯТЬ копичити, накопичува-, нагромáджува-, громáди-, набува-, кúпчи-, *о.* горну́-/гребті́/ на кúпу, *ф*^д дба́-, *т.* акумулюва́-, (*досвід*) примножу-; **н.** **дэньги** збивá- копійку; **н.** **срэдства для** *о.* нарóщува- м'язи для;

–**й/-яющий** що /*м*^н хто/ ~ує *д*, 3-й /покли́ка-/ збрати́, охóчий призби́рува-, зайнятий збирку́/збóром +/, збира́ч, склада́ч, призби́рув-, нагромáджу-, у-, *н*^к скна́ра, загнібáда, *п*^к ~вальный + %, громáдиль-, *т.* кумулятив-, *р*^к нагромáд-

ливий, накопич-, для ~ення, –**й дэньги** загнібáда, *с*^к збий-копійка;

НАКОПИТЬ наскладáти *д*, (*чутки*) *о.* нанизá-; **ПОДНАКОПИТЬ** призбрати́ *д*;

НАКАПЛИВАТЬСЯ, НАКОПЛЯТЬСЯ громáдитися, кúпчи-, (*крам*) рости́ в гóри;

–**йся/-ый/-яем-** громáджений, копиче-, збира-, нагромáджуваний, накопичу-, скúпчу-, призби́ру-, примножу- *д*;

НАКОПИТЬ(СЯ) призбрати́(ся), *о.* наснува́ти(ся);

НАКОПИТЬСЯ (*- зло*) накіпíти; –**илось** нагромáджено, накопиче-, скúпче-, призб́ра-;

–**вший(ся)** *д*; –**я** (по)призби́раний /((по)наз-/ *д*, (*- зло*) накіпíлий.

НАКАПЫВАТЬ накап'ювати, наляпу-; на́копу-;

–**й** 1. що /*м*^н хто/ ~ує *д*, 3-й ~ати, (*рiч*) капальник, *п*^к капальний, 2. що /*м*^н хто/ на́копує, 3-й на́копáти, копáч, копáльний, *п*^к копáльний;

–**ый** 1. кáпаний, на́копув- *д*, 2. коп-, на́копув-.

НАКАРМЛИВАТЬ нагодóв'ювати, годувá-;

–**й** що /*м*^н хто/ ~ує *д*, с-и *д*, 3-й насити́- + **кор-мящий**;

–**ый** годóваний, нагодóвува-;

НАКОРМИТЬ наситити *д*.

НАКАТ (*гармати*) (на)кóт.

НАКАТЧИК *в*^н на́кóчувач, *р*^к котій.

НАКАТЫВАТЬ тор'ювати, уторóбу-, на́кóчува-, **н.** нагромáджу-; & *на́кóчуватися /пере-/;

–**й** 1. що /*м*^н хто/ ~ує *д*, звиклий *д*, 3-й у*ф*, для торування. зайнятий -ям, *п*^к торувáльний + %, 2. що /*м*^н хто/ на́кóчує *д*, с-и на́кóчувати, 3-й на́коті-, на́кóчувач, *п*^к на́кóчувальний + %;

–**йся/-ый** 1. торóваний, уторóбува-, на́кóчу-, на́кáчу-, 2. на́кóчу-, на́жджу-, *п*^к на́котистий; –**я** (*що ближча*) = на́двигáючийся;

НАКАТАТЬ (*кляззу*) нашпáрити *д*.

НАКАЧИВАТЬ помп'ювати, на́помпóву-, (*идеями*) натовкмáчу-;

–**й** що /*м*^н хто/ ~ує *д*, с-и *д*, 3-й на*ф*, для помпування, зайнятий -ям, *п*^к помпувáльний + %;

–**йся/-ый** на́помпóвуваний, на́кáчу-, (*вином*) на́пою-, **н.** натовкмáчу-.

НАКВАШИВАТЬ квáсити, на́квáш'ува-;

–**й** що /*м*^н хто/ ~ує *д*, с-и *д*, з^т-й на*ф*, зайнятий квáшенням, ~увач, кваськó, *п*^к квасильний + %; –**ый** квáшений, на́квáшува-.

НАКИДКА (*на ліжку*) покривáло, (*на тіло*) плащ, *г.* за́гортка; **в на́кидку** *п*^о на́опашки/.

НАКИДЫВ/АТЬ¹ /*д*^к **НАКИДАТЬ**/: –**й**¹ що /*м*^н хто/ на́кида́, с-и на́кида́ти, покли́даний на́кида-; –**ый**¹ на́кид(ув)áний;

–**АТЬ**² /*д*^к **НАКИНУТЬ** (*одяг*) на́кладá-, на́пина́-; **н.** петлѣ́ на себѣ́ піз- (*самóму*) в зáшморг;

–**й**² що /*м*^н хто/ на́кладá *д*, з^м-й на́кла́сти, на́кида́льний, *п*^к на́кида́льний, © на́кладáючи, раз-

два і нап'яв, $n^k = \%$, ± НАБРАСЫВАТЬ;
-йся²/-ый² накладаний, наکید-, напін-/д.-атий/.

НАКИПАТЬ (-льози) збиратися;

НАКИПЕТЬ (на души) набростатися ∅.

НАКЛАДКА (у крисі) надложе.

НАКЛАДНАЯ лист [транспортина н. перевізний л.], ордер /на одержання/.

НАКЛАДНО витратно.

НАКЛАДЫВАТЬ класти, наклад/а- /*(зашмор)*

за-/; н. печать на них лишá- слід на їх, клас- печатъ /тавро́/; н. руку /лапу/ прибира́- до рук;

-й, налагаюш- що /м^н хто/ кладé ∅, для ~ання, зайнятий -ям, с-и ♦, 3-й на♦, ~ач, ~альник, кладій, n^k ~альний + %;

-й запла́ты латальник, мас-так лата́-; -й печать н. 3-й лишá- слід, © лишáючи с.;

-й руку /лапу/ 3-й на♦ лапу; -й на себя́ руки самогубець;

-йся/-ый/налагаем- кладений, наклада-, намо́щува-, n^k накладний; ± НАЛАГАТЬ;

НАКЛАСТЬ = НАЛОЖИТЬ /> НАЛАГАТЬ/.

НАКЛЕВЫВАТЬСЯ (- посаду) випадати;

-йся що ~а ∅, наклебуваний, тепер уже близький /досяжний/, близький до здійснення /придбаня, досягне-/; © майже в руках.

НАКЛЕИВАТЬ клеї-, ліпи-, наклеюва-, наліплю-

-й що /м^н хто/ наліплює ∅, ~ювач + клеющий;

-йся/-ый ліпленій, кле́с-, наліплюва-, наклею-, n^k наліпний + клеющийся.

НАКЛЕЙКА наліпок, наліпка; & к. наліп.

НАКЛЕПЫВАТЬ клепати, наклеп/ува-;

-й, що /м^н хто/ ~ує, с-и к., р-й наклепа́-, для ~ування, зайнятий -ям, n^k клепа́льний + %;

-йся/-ый клепа́ний, наклепува-.

НАКЛИКАТЬ наклика́-, (биду) стяга́-, наврочува-;

-й що /м^н хто/ наклика́ ∅, с-и ♦, 3-й наклика́-, n^k наврочливий, n^o наврочий; -й буду́ шамáн відма́р; -й бу́рю громоно́сний; -й на себя́ буду́ 3-й напитá- собі ли́ха;

-ый накли́к(ув)а́ний, стяг-, наврочув-;

НАКЛИКАТЬ: н. буду́ наврочити; ∅.

НАКЛОННЫЙ (- лінію) скісний [по скісній лінії].

НАКЛОНЯТЬ хилити, гну́-, нахил/я-, нагина́-;

-й що /м^н хто/ гне ∅, 3-й /з'-й, з"-й, р-й/ на♦, звиклий /с-и/ нахил/я-, n^k т. нахильний, © раз-два і нахилів, хилив, хилив і майже нахилив;

-йся/-ый гну́тий, хилений, нахилюва-, /по-, с-, пере-/; н. спря́мову-, n^k похилий, похилистий /с-/; -я n^k хилкий;

НАКЛОНИТЬСЯ нахилитися /при-, пере-, с-/; нагну́-;

-вшийся похилений /с-, на-, пере-/; n^k похилий, схилистий /по-/; набо́куватий + %.

НАКОВАЛЬНЯ n^m кова́делко.

НАКОЛАЧИВАТЬ товкти, би́-, наса́джува-;

-й = набивающий;

-йся/-ый набиваний, наса́джу- ∅.

НАКОНЕЦ ϕ^p аж [н., в один прекрасний день аж одного дня], аж тепер [н. дал аж тепер дав],

© аж ось [вот когдá н. аж ось коли́]; и /вот/ н. ϕ^p а це ось [новéлла, повéсть и н. рома́н новéла, повéсть, а це ось рома́н].

НАКОНЕЦ-ТО аж ось.

НАКОПИТЕЛЬ призи́бувач, т. збира́ч.

НАКОПЛЕНИЕ надбаня, примно́ження.

НАКОПЛЯТЬ > НАКАПЛИВАТЬ.

НАКОСИТЬ: н., вы́куси! ось (тобі) ма́еш!, на з'їж!

НАКРАДЫВАТЬ накрада́ти; & понакрада́ти.

НАКРАПЫВАТЬ накрап/ати /по-/; накрапува-;

-й що ~а ∅, (дош) дрібний, © знай крап і крап.

НАКРАХМАЛИВАТЬ крохма́лити, накрохма́люва-;

-й що /м^н хто/ ~ить ∅, с-и ♦, 3-й на♦, для накрохма́лення, зайнятий -ям, $n^k = \%$;

-йся/-ый крохма́лений, накрохма́люва-.

НАКРАШЕННЫЙ (- зуби) з. накармінений.

НАКРЕНЯТЬСЯ дава́ти крен;

-йся = кренящийся;

НАКРЕНИТЬСЯ: -вшийся похилений /на-, с-/; о. з кре́ном, n^k похилий .

НАКРУТКА накрутка.

НАКРУЧИВАНИЕ n^o накручення.

НАКРУЧИВАТЬ крути́ти, накручува-, насу́ку-, нави́-; (в писаннях) понавига́дува-, понакручу́-;

-й що /м^н хто/ крути́ть ∅, с-и ♦, 3-й на♦, для накру́чення, зайнятий -ям, накручу́вач, $n^k = \%$; -й хвост 3-й на♦ хвоста́;

-йся/-ый кру́чений, накручу́ва-, насу́ку-, нави́- ∅

НАКРУТИТЬ (кого) о. вкуси́ти [что накрути́ло кого́ що вкуси́ло /нашигува́ло/ кого́].

НАКРЫВАНИЕ накриття.

НАКРЫВАТЬ крити́ти, накрива́-, (дурити) підду́рюва-; н. на стол о^o сервува́ти, з. сервітува́-;

-й що /м^н хто/ накрива́ ∅, с-и ♦, 3-й на♦, для накриття, зайнятий -ям, накрива́ч, $n^k = \%$, накривний; -й на стол зайнятий сервува́нням, © застеляючи стіл; -й обéд /ужин +/, © застеляючи стіл на обéд /вечéру +/;

-йся/-ый накриваний, серво́-, n^k накривний ∅;

НАКРЫТЬ (кого) спійма́ти на гаря́чому, накри́мокрим рядно́м;

НАКРЫТЬСЯ (щезти) гáвкну-, бу́лькн-, ж^m у-гробитись, -лось гáвкнуло-, -лись /с-/ тю-ткó!.

НАКУПАТЬ накупля́ти, накупбува-, купля́-;

-й що /м^н хто/ накупля́ ∅, р-й накупі́ти, звиклий ♦, (по)купéць; ± ПОКУПАТЬ.

НАЛАВЛИВАТЬ наловл/ювати, лови́-;

-й що /м^н хто/ ~ює, 3-й налови́ти, ± ловящий.

НАЛАГАТЬ наклада́ти, ± НАКЛАДЫВАТЬ; н. **взыскание** наклада́- ка́ру; н. **епитимью** зава́да- поку́ти; н. пеня́- штрафова́-; н. **печать** на *кого* лишá- слід на *кому*;

-й = накладывающий; -й **наказание** = нака-

зважаючи; **-й** **обязанность** покладач обов'язку; **-й** **отпечаток** 3-й лишити слід; **-й** **печать** = **опечатающийся**; **-й** **п.** на *кого* лишаячи слід на *кому*; **-й** **резольцію** накладач резолюції; **-й** **штраф** = **штрафующий**;

-йся/-ый накладаний, кладе- $\diamond$, *n*^к накладний;

НАЛОЖИТЬ: **н.** на *себя* **руки** заповідати собі смерть; **н.** **печать** витисну- /викарбува-/ **печать**.

НАЛАДЧИК **направник**, **монтажёр**, **монтажист**, *o*^к **ладнач**, **наладнувач**, **коректор**, **д.** **інсталят**.

НАЛАЖИВАТЬ **ладнати**, **упорядковува-**, **налагоджу-**, **направляти**, **дососовува-** /при-/, **дава-** **лад**, **доводи-** до **ладу**, *p*^к **наладнува-**; **н.** **дела** **ладна-** **справи**; **н.** **дело** **стави-** **діло**; **н.** **отношения** /**связи**/ **заводи-** /**зав'язува-** (*г.* на-)/ **стосунки**;

-й 3-й /**покли́ка-** на ϕ , *i* **НАЛАДЧИК**, *n*^к **лаго-** **дильний**, **коректуваль-** + %; **-й** **дела** $\odot$ **давши** **лад** **справам**; **-й** **дело** 3-й **постави-** **діло**; **-й** **отно-** **шения** 3-й **завести** /**зав'яза-** (*г.* на-)/ **стосунки**;

-йся/-ый **налагоджуваний**, **наладну-**, **направлю-**, **дососову-** /при-/, **припасо-**, **упорядкко-**;

НАЛАДИТЬ: **н.** **отношения** на ϕ **стосунки**, (*ni*-*sla* *розриву*) *o*. **розтопати** **лід**;

◆◆◆СЯ **ладватися**, **налагоджува-** $\diamond$, **нормалізува-**, **іти** на **лад**; **жизнь** **-ється** **життя** **нормалізує-** **ться** /**заходить** у **звичайну** **колію**/.

НАЛАМЫВАТЬ: **н.** **язык** **навертати** **язык**(*а*);

-й **що** /*m*^н **кто**/ **наломлюе** +, 3-й /**покли́ка-** на-**ломити**, *c*-и **наламува-**, $\pm$ **ломающий**;

-ый **трощений**, **наламува-**, **наломлюва-** $\diamond$;

НАЛОМАТЬ: **н.** **дров** **наколоти** **гороху** з **ка-** **пустою**, **наробі-** **дурниць**;

-вний **д.** $\odot$ **наробівши** **дурниць** $\diamond$, ϕ .

НАЛЕГАТЬ **налягати**, **напіра-**, **натиска-**;

-й **що** /*m*^н **кто**/ $\sim$ $\diamond$, *c*-и **напірати**, *p*-й **напёр-**;

ПРИНАЛЕ́ЧЬ: **п.** на **ноги** **дати** **ногам** **знати**.

НАЛЕГКЕ́ $\odot$ *\phi*. “**руки** в **брюки**”, *o*^к **легкома**.

НАЛЕПЛЯТЬ **ліпити**, **наліпл/юва-**, **наклею-**;

-й **що** /*m*^н **кто**/ $\sim$ *o*^е $\diamond$, *c*-и ϕ , *p*-й на ϕ -, $\sim$ *ювач*, *n*^к *t*. **наліплювальний** + % + **лепящий**;

-йся/-ый **наліплюваний**, **наклею-**, *n*^к **наліпний**, $\pm$ **лепящийся**.

НАЛЁТ (*тонкий шар*) *г.* **шарок**, (*барви*) **по́лиск**, (*на овочах*) **пилók**, **пушók**, **тумán**, (*фальшу*) **до-** **мішка**, **присмак**, *o*^к **на́вів**, **на́пуск**; **с** **-ёта** **спро-** **жóгу**, з **ма́ху**, **на́скоком**, з **на́скоку**, з **розго́ну**.

НАЛЕТА́ТЬ **налігати**, **наскáкува-**, **нападáтися**, *n*^о **налинáти**;

-й/-ый **що** /*m*^н **кто**/ $\sim$ $\diamond$, **наскáкуваний**, *p*-й **на-** **лётити**, **звйслий** ϕ , **напáсник**, *n*^к **штурмовий**, **на-** **літний**, $\odot$ з **на́скоку**; **стремительно** **-й** (**що** **на-** **літа**) **як** **шуліка** /**шуліко́ю**/; $\pm$ **АТАКОВА́ТЬ**;

НАЛЕТЕ́ТЬ **заатакувати** $\diamond$; **стремительно** **н.** **впа́с-** **шуліко́ю**; **н.** **ко́ршун** **о** /**как** **ко́ршун**/ **ки-** **нутися**, **як** **кіт** на **мишу**.

НАЛИВА́ТЬ **літи**, **налив/а-** /**за-**, **у-**, **під-**, **натóчу-**;

(*бори*) **насіпати**, **сіпа-**;

-й **що** /*m*^н **кто**/ **ліє** $\diamond$, 3-й **наліти**, **для** $\sim$ **ання**, **зай-** **нятий** **-ям**, **налива́льний**, **налива́йко**, *n*^к **налива-** **йчий**, *t*. **налива́льний**, $\pm$ **люющий**;

НАЛИВА́ТЬСЯ: **н.** **крóвью** **набігати** /**напли-** **ва-** / **крóв'ю**; **н.** **со́ком** *o*^к **брóститися**;

-йся/-ый $\sim$ **аний** /**у-**, **за-**, **натóчу-**, *n*^к $\sim$ **ний**, $\sim$ **ист-** **ий**; **-я** **крóвью** $\odot$ **набігáючи** **крóв'ю**, *n*^н **набіг-** **лий** **крóв'ю**.

НАЛИТЬСЯ: **-вшійся** ϕ , (*крóв'ю*) **набіглий**.

НАЛИЗА́ТЬСЯ **набратися**, **як** **чп** /**жаба** **му́лу**/.

НАЛИПА́ТЬ > **ЛИПНУТЬ** *i* **ПРИЛИПА́ТЬ**.

НАЛИТО́Й (*- плоди*) **тужавий**.

НАЛИЦО́ **пéред** **очима** [**причи́на** **н.** **причи́на** **п.** **о.**], **навіч**, **на** **пóхвати**, *n*^о **як** на **долóні**, **ніде** **не** **схова́еш**, $\odot$ **присутній** [**всі** **присутні**]; **все** **н.!** **всі** **як** **одін!**, **всі** у **зборі!**; **преступлénне** **н.** **є** **всі** **озна́ки** **злочину**.

НАЛИ́ЧЕСТВОВА́ТЬ **бути** **на́явним**;

-й **на́явний**, **присутній**, *o*. на **рука́х**, **в** **активі**.

НАЛИ́ЧИЕ: **в** **-ни** **за** **душю**, на **рука́х**, **під** **рука́-** **ми**; **при** **-ни** **ко́лі** **є**, *k*^з **за** **на́явности**.

НАЛИ́ЧНЫЙ *\phi*^p **факти́чний** [**н.** **соста́в** **факти́ч-** **ний** **стан** /**склад**/], **гото́вий** [**н.** **товáр** **г.** **крам**].

НАЛО́Г: **прогрессивно-подо́ходный** **н.** **відприб-** **утковий** **подáток**; **тамóженный** **н.** **міто**; **урав-** **нительный** **н.** **рівня́льний** /**рів-** / **п.**; **н.** **на** **лиц** **п.** **з** **осіб**.

НАЛОГОПЛАТÉЛЬЩИК *y*ⁱ **оподаткований**, **платіть** **подáтку**, *г.* **подáтник**, *o*^к **платідуша**.

НАЛЮБОВА́ТЬСЯ: **не** **-ується** **о́ка** **не** **відведе́**.

НАМАГНИ́ЧИВА́ТЬ *г.* **магнетиз/увáти**, *p*^к **маг-** **не[і]тити**;

-й **що** $\sim$ *ує* $\diamond$, **маста́к** ϕ , 3-й **намагне[і]ти-**, **для** **на-** **магне[і]чування**, **зайнятий** **-ям**, *n*^к *t*. **намагне[і]-** **чувальний**;

-ый **намагне[і]чуваний**.

НАМАЗЫВА́ТЬ **ма́за-**, **ялóзи-**, **смарува-**, **нама́шу-**

-й **що** /*m*^н **кто**/ **смарує** $\diamond$, 3-й **намастити**, **зайня-** **тий** **ма́щенням**, *i* $\rightarrow$ **мажу́щий**, *n*^к **масти́льний**, **смарува́ль-** + %;

-йся/-ый **ма́щений**, **нама́щува-**, **нама́зува-**, **ма́-** **за-**, **смарова-**, **ялóже-**.

НАМА́ТЫВА́ТЬ **мотáти**, **намотува́ти**, **наві-**;

-й **що** /*m*^н **кто**/ **намотує** $\diamond$, *c*-и ϕ , 3-й на ϕ , **намотувач** + **мотающий**.

НАМЕ́К **знак**, **ти́нь**; **сделан** **н.** **натя́кнуто**; **н.** **по** **чьому** **а́дресу** **камініць** **у** **чий** **горóд**; **нет** **и** **-ка** **на** **что** **i** **не** **па́хне** **чим**, **нема́** **й** **тіні** **чого**, **i** **не** **ноч-** **увáло** **що**; **нет** **ни** **мале́йшого** **-ка** **нема́** **й** **знаку́**.

НАМЕКА́ТЬ **натякати**, **дава-** **натяки**, **ки́да-** **ка-** **мінці** **у** **чий** **горóд**, **говори-** **на** **здога́д** **буряків** /**зага́дками**, **манівця-/**, (*на кого*) *жс*^н **пíti** **до** **ко-** **го** [**до** **кого** **ча́рка** **п'ється?**];

-й **що** /*m*^н **кто**/ **натяка́** $\diamond$, *p*-й **натякнóти**, *c*-и ϕ , **натяка́йло**, $\odot$ **натяка́ючи**, *o*. з **натяком** **на**.

НАМЕРЕВАТЬСЯ думати, ма- на оці, хоті-, міряться, порива-, ма́ти намір /думку/, к. ма́- [он а́лс зайти він мав зайти], б³ наставлятися, р. намірюва-, наміря-;

-і́ся наставлялений, ріше-, н^к готовий, о. з думкою /на́міром/;

НАМЕ́РИТЬСЯ наставлятися [я -и́лс ждать я -и́вс чека́ти], налаштува́-, налагоди- 0;

-вши́йся = -і́ся, 0́.

НАМЕ́РЕН: я был н. у́ехать я мав від'їхати;

НАМЕ́РЕННО умисно, спеціально;

НАМЕ́РЕННЫЙ готовий, наставлялений, налаштува-, націле-, орієнтовва-, н^о жаду́щий, © з на́міром, ма́вши намір, зав'язавши́сь; **быть** -ым ма́ти.

НАМЕ́РЕНИЕ г. наставлялення; не в моих -иях (делать) я не маю на́міру (робити).

НАМЕРЗАТЬ намерз/ати;

-і́й/-і́й що ~а́, намерзаний, схи́дний /с-и/ 0́;

НАМЕ́РЗНУТЬ(СЯ): -е́рзний(ся) 0́; -і́й намерзлий, о. у намерзі; -я (добре) попоме́рзлий.

НАМЕ́РТВО (критичи) ме́ртво; (наповал) на смерть, (порубати) упе́нь.

НАМЕТАТЬ¹: -і́й що наміта́ 0́, з-й наме́сті, с-и наміта́, с^к-ме́тний [-і́й сугробо́ы снігоме́тний];

НАМЕТАТЬ² підку́ватися, на́лама-, напрактикува́-, набу́ти спі́рту, наби́- ру́ку.

НАМЕ́ТЫВАТЬ¹: -і́й = мета́ющий¹;

-і́й наме́туваний, фастриго́-, + наки́дуваний.

НАМЕ́ТЫВАТЬ² наме́тувати, (вчити) підкбу́-, на́ламу-, наби́- ру́ку;

-і́й 1. що /м^н хто/ обкида́ 0́, с-и наме́тувати, з-й накі́да-, н^к т. накі́дальний, ± мечу́щий, 2. п. що /м^н хто/ підкову́е 0́, с-и п., р-й підкува́- + на-

таскива́ющий²;

-і́й 1. накі́д(ув)аний, наме́ту-, 2. натаскивае́мый²;

НАМЕ́ТАННЫЙ (у чому) підку́тий, на́ламаный, напрактикова́-, (- око) ви́гостре-; н. в полі́тике запо́літизова-, н. гла́з у кого́ бі́те /ви́гострене, при́звиче́-/ око ма́е хто.

НАМЕЧА́ТЬ накресл/ювати, проектува́-, програмува́-, робі́- на́черк, передбача́-, пля́нува́- (напе́ред), значі́-, познача́-, р. ви́міча́-; н. зада́чи ви́знача́ на́міри /мету́//; н. пу́ті розробля́- шляхі́;

-і́й що /м^н хто/ ~юе 0́, за́йнятий на́черком, с-и 0́,

з-й ~и-, програ́мист, проектува́льник, ~ювач, н^к т. програмува́льний + %, © ~юючи; -і́й зада́чи ~ювач на́мірів /мети́//; -і́й пу́ті ~ювач шляхі́в;

НАМЕЧА́ТЬСЯ (- тенденціо) з'явля́тися, ви́мальнобува́-, пробива́-, ф. ви́кльобува́-, закрю́ова- на що, (- зміни) прозира́ти, заходи́-;

-і́ся/-і́й накресл/юваний, закрю́-, пля́но-, програ́мо-, прое́кто-, передбачу́-, познача́-/на-/ ви́мічу-; -я н^к пункти́рний, н^о запо́відже-;

НАМЕ́ТИТЬСЯ: -вши́йся накреслений 0́, по́мітний тепе́р, вже по́мітний [-я прог্রে́сс вже

п. прог্রে́с], 0́; -я отны́не відтепе́ршній;

НАМЕ́ЧЕННЫЙ запрогра́мований, за́пляно́- 0́, ф^р ви́значае-, г. запо́відже-.

НАМИНА́ТЬ намин/ати;

-і́й що /м^н хто/ ~а́ 0́, з-й на́м'яти, звиклий 0́;

НАМЯ́ТЬ: н. бока́ полатати́ бо́ки, полі́чи- ре́бра, на́дсади́- бе́бежи; н. хо́лку (ше́ю) на́м'я́- чу́ба;

-вши́й 0́.

НАМНО́ГО (менше, ви́ще +) ф^р ба́гато [б. кра́ще].

НАМОКА́ТЬ намок/ати, мо́кну-;

-і́й що /м^н хто/ ~а́, на́півнамо́клий, с-и 0́, по́кинутий мо́кну-, н^к намо́кливий, ± мо́кнущий;

НАМО́КНУТЬ: -кши́й намо́клий, 0́.

НАМОРА́ЖИВАТЬ морозити, на́моробува́-;

-і́й що на́моробу́е, по́кли́каний на́морозити, с-и на́моробува́-, н^к = %, н! мороза́ющий;

-і́ся/-і́й моро́жений, на́моробува́-.

НАМЫВА́ТЬ на́мив/ати, (мол) на́мулюва́-;

-і́й що /м^н хто/ ~а́ 0́, с-и 0́, р-й на́ми-, за́йнятий ~а́нням, ~а́ч, н^к на́мива́льний, на́мивчы́й;

-і́ся/-і́й на́миваний, на́мулю́-, н^к на́мивны́й.

НАМЫ́ЛИВАТЬ ми́лити, на́мил/юва́-; н. голо́ву п. накру́чу- хвоста́;

-і́й що /м^н хто/ ми́лить 0́, за́йнятий ми́ленням, с-и 0́, з-й на́о, н^к = %; -і́й г. © накру́чучи́ х.;

-і́ся/-і́й на́мил/юваний, ми́ле-.

НАНЕСЕ́НИЕ (мазі на шкуру) на́ма́щення; н. побо́ев по́биття́; н. у́дара́ завданн́я у́дара́.

НАНИМА́ТЬ найма́ти, (на пра́цю) бра́-, на́бира́-, вербува́-, до́говору́-, (хату) ви́найма́ти в кого́;

-і́й що /м^н хто/ найма́ 0́, с-и 0́, гото́вий /з^г-й/ найня́-, найма́ч, вербува́льний, на́бира́ч, н^к = %;

♦♦♦СЯ (на пра́цю) найма́тися, годи́-, става́ти, (за контра́ктом) контра́тува́тися, вербува́-, до́говору́ва-;

-і́ся/-і́й найма́ний, на́бир-, вербо́в-, до́говору́в-, контра́кто́в-, контра́кта́нт; -я що го́диться 0́, з^г-й найня́тися, і. до́гові́рник;

НАНЯ́ТЬСЯ з^р ста́нути на дні 0́.

НА́НОВО (переписати) на́свіжо.

НАНОСИ́ТЬ¹ (удар) завда́вати, (шар) на́кладати́;

н. вре́д 0́ шко́ди; н. ме́тки познача́-; н. на ка́рту значі́-/познача́-/ на ма́пі; н. о́скорбле́ние /оби́ду/ им чини́- кривду́, кривди́- їх; н. повре́жде́ние им у́вере́джува́- їх; н. у́да́р у́даря́-, 0́ у́да́ру; н. у́ше́рб живо́й си́ле их о. пуска́- кров їм;

-і́й 1. що /м^н хто/ ~ае́ 0́, з-й ~а́ти, 2. що на́носи́ть 0́, звиклий на́носи́-, за́йнятий на́несенням, н^к на́ношува́льний + %;

-і́й ви́зит ви́зите́р, гі́сть; -і́й вре́д им шкідли́вий для́ їх; -і́й ме́тки познача́вч, н^к познача́льний; -і́й о́скорбле́ние /оби́ду/ кривдник, з о́бразо́ю на уста́х; -і́й побі́и штур-хобочник; -і́й повре́жде́ние им у́вере́дливий для́ їх; -і́й пора́же́ние їм пере́може́ть їх; -і́й ра́ну /у́да́р/ © завда́ючи́ ра́ни /у́да́ру/; -і́й у́ше́рб кому́ кривдний для́ кого́;

НАНЕСТИ 1. завдати ◊, 2. накласти ◊;
н. **визит вежливости** прийти з поклоном до; н.
вред /ушерб/ чему пощери- що; н. **сокруши-**
тельный удар о. да- під дихало /дих/; н. **те-**
лесные повреждения ф. відбі- бёбежи;

◆◆◆**СЯ** 1. завдаватися, 2. намащува-, наклада-; ◊;
-йся/-имый 1. завдаваний, заподіюва-, чине-,
2. наніщува-, намулюва-, наклада-, намащува-,
н^к наносий;

НАНОСИТЬ² /**НАНОСИТЬСЯ**²/ поноосити.

НАНОХИВАТЬ винюх/увати /на-, роз-/;
-й що /м^н хто/ ~уе ◊, готівий /з^г-й/ ♦, ~увач
/роз-/; нюхало, н. нішпорка, н^к нішпорливий.

НАОБОРОТ г. протівно.

НАОБУМ: н. **лазаря** наобліп, (*гатити*) як сплі-
пий сокірою, навздогяд, навманья, безбач, н^о
невпопад.

НАОДЕКОЛОНЕННЫЙ підпахчений /на-/.

НАОТМААШЬ розбонисто.

НАОТРЕЗ навідруб.

НАПАДАТЬ (на їх) атакувати /штурмува-, (*зусе-*
біч) опадá- / їх, (- жсах +) нарина- на кого, (*на-*
дибува-) натрапля- на, (- бідн) обсідá-, (*накида-*
тися на чо) допадáтися до чого; (*з докорами*)
доскіпува-; н. на след (- пса) нанюхувати /бра-/
слід; н. с **упрёками** накривá- мокрим рядном;

-й що /м^н хто/ атакуе ◊, с-и ♦, готівий за ♦, на-
пáсник, напад-, (*у футболі*) фóрвард, н^к агресі-
вний, нападний, штурмовий, нападó-, нападн-
стий, напáсливий, о. для нападó /атаки/, в атаці;
НАПАСТЬ (на їх) за ♦ їх, (- доц) захопі-, ж^м у-
кину́тися [саранчá -áла саранá вкину́лась]; -á-
ла лень багла́ обсіли; тоска́ -áла узяв жаль; **ты**
не на того -áл ти менé з кимось переплутав.

НАПАДКИ наскоки, випадн; с -ами на кого на-
падом на кого.

НАПАДЕНИЕ ф^р агресія.

НАПАИВАТЬ¹ > ПОИТЬ.

НАПАИВАТЬ² т. налотóв/увати;

-й що /м^н хто/ ~уе /с^о напáюе/, с-и ♦, з^г-й на-
лотува- /напáя-/; н^к лютувáльний, паяль-.

НАПАРЫВАТЬСЯ наражáтися, напорюва-, на-
тикá-, налігáти, наскáкува-; н. на **сопротивле-**
ние зустрічáти /натрапля- на/ б́пир;

-йся наскáкуваний, © наскáкуючи, от-бт налé-
тить ◊; -я на *кого* заскóчений *ким*; -я на **сопро-**
тивление © зустрічáючи /натрапля- на/ б́пир;

НАПОРОТЬСЯ наштрикнутися, напоткнó- ◊.

НАПАСТЬ і. недогóда, ф^р бідá, о. удар дóлі; **вот**
н.! ф^р ти скажи!

НАПЕВ (*церковний*) глас.

НАПЕВАТЬ наспівувати; н. **под нос** вимугіку-;

-й що /м^н хто/ мугіче ◊, звиклий курнікати; -й
в ўши шепотинник;

-йся/-ый наспівуваний.

НАПЕРЕБОЙ навперёбивки, навперёйми, один

з-перёд /поперёд/ óдного /другого/.

НАПЕРЕГОНКИ навзáводи.

НАПЕРЕД г. згорі [н. **известно** з. відóмо].

НАПЕРЕКОР насторч, навсупереч [н. **судьбé** н.
дóлі], з. накриво, (*назло*) на зб́тнки.

НАПЕРЕКОСКИ навперекосяк + **НАЙСКОСЬ**.

НАПЕРЕРЁЗ р. вперестрѣть.

НАПЕРЕЧЁТ: **все** н. ч́сто всі, геть усі, всі як
одін.

НАПЁРСНИК фаворит; н. **разв́рата** гріховóд(а).

НАПИВАТЬСЯ напивáтися /с. у-/; захмелá-; н.
пьяным заливáти óчи;

-йся що /м^н хто/ ~ється, с-и ♦, р-й /не від тóго,
щоб/ нап́тися;

НАП́ТЬСЯ надудлится, нажлóкчи-, налігá-,
насмóктá- ◊, (*доволі*) попоп́ти; н. **допьяна** у-
п́тися; н. до **чёртиков** набрá- як жáба мóлу;

-вшийя підп́лий, підп́тий /на-/; наліганий,
захмелé-, н^р нап́дп́тку, о. під чáркою;

ПОНАПИВАТЬСЯ поп́тися.

НАП́ЛЬНИК: **бархатный** н. шліфувáльний
терпóт.

НАПИРАТЬ налягáти, натискá-, нат́скува-;

-й що напіра ◊, р-й /з^м-й/ нап́рти, с-и напіра-,
настіра, н^к наполéгливий, напóсідли-, наст́ри-
ли-, невідстóпний, д. напóрстий, т. нап́рний.

НАП́ТЫВАТЬСЯ : **ПРОП́ТЫВАТЬСЯ**.

НАП́ХИВАТЬ нап́хáти, напáку́вува-, набивá-,
напóвню-, натовкмáчу-, натóпту-;

-й що /м^н хто/ напáку́уе ◊, с-и ♦, готівий на-
п́хá-, натóптувач;

-йся/-ый напáку́ваний, набі-, напóвню-, на-
тóпту-, натовкмáчу- ◊; -ый о^к п́ханий;

НАП́ХАТИ набгáти ◊, (*у мішок*) ф. набéхка-;

НАП́ХАННЫЙ нап́хáтий ◊.

НАП́ЧКАННЫЙ (*чужим розумом*) нап́ханий.

НАПЛАВКА наварювання, наварка.

НАПЛАВНОЙ т. наварний.

НАПЛАВЛЯТЬ (*метали*) навар/ювати, натóп-
люва-;

-й 1. що /м^н хто/ ~юе ◊, зайнятий ~юванням, с-и
♦, з-й наварí-, н^к ~ювальний, 2. що /м^н хто/
натóплюе, с-и натóплюва-, р-й натопí-, н^к = %;

-йся/-ый 1. наварюваний, н^к наварний, 2. натóп-
плюваний, н^к натопний.

НАПЛАСТОВЫВАТЬ нашарóв/увати;

-й що /м^н хто/ ~уе ◊, с-и ♦, з-й нашарува-, для
~ання, зайнятий -ям, н^к нашарóвчий + %;

-йся/-ый нашарóвуваний, напластóву-;

НАПЛАСТОВАТЬСЯ: -вшийя нашарóван-
ий, напластó-,

НАПЛЕВАТЕЛЬСКИЙ плювáцький, св́нсь-
[-оє **отношение** -ке стáвлення].

НАПЛЁВЫВАТЬ /-й > ПЛЕВАТЬ;

НАПЛЕВАТЬ: **мне** н.! менé до л́мпочки /до
стéлі, до óдно́го м́сця/.

НАПЛЫВА́ТЬ наплива́ти, (- *спогоди*) наповза́-, нарина́-, (- *хмар*) набіга́-, наступа́-, (- *туман*) насувáтися, наближа́-;
-й/-ый що наплива́ $\diamond$, с-и $\diamond$, готівий напливти́, напливаний, *n*^к напливний, о. щорáз ближчий.

НАПОДО́БИЕ на взір.

НАПОКА́З *x*^д на по́каз, *ж*^м для показу́хи.

НАПОЛЗА́ТЬ наповза́ти, налази́-, нарина́-, насувáтися, (- *туман*) наплива́ти хви́лями;
-й/-ый що налази́ти $\diamond$, насувáти, наповз- , с-и $\diamond$, *n*^к плазовитий, налазливий, (*туман*) повзучий,
© наповзом, плазом; $\pm$ **ползущий**.

НАПОЛНÉНИЕ наповненість.

НАПÍТОК питво́, пиття́; **спиртнóй н.** *n*^к трунок;

НАПÍТКИ *z*^б питне́, *o*^к питиме́, *y*^р меді.

НАПОЛНЯ́ТЬ наповнювати /за-, ви-/ , по́вни-, на-

бива́-, (*водо́ю став*) заводню-;

-й що /*m*^н хто/ по́внити $\diamond$, с-и, з-й /поклі́ка-/ наповни́-, для наповнення, зайня́тий -ям, наповнювач, *n*^к наповнювальний $\pm$ %;

-йся/-ый наповнюваний /за-, ви-/ , нали́-, наби́-, *n*^к наливний, набивний;

НАПО́ЛНИТЬ: н. *чем* напусти́- *чого*; $\diamond$.

НАПОЛÓВÍНУ *c*^к допів- [н. го́лий допівго́лий].

НАПОМИНА́НИЕ прига́дка, з. упі́мнення, **несмотря на неоднократные -ия** по́при часті нага́дування, дарма́ що не раз нага́дувано.

НАПОМИНА́ТЬ нага́дувати /при-/ , вигляда́- як *що*, скида́тися на, (- *кривди*) випоминá- за *що*;

-й що /*m*^н хто/ ~уе $\diamond$, с-и /охоч́ий/ $\diamond$, з-й нагада́-, для нага́дування, *n*^к подібний до, схож́ий на, о. зóвсім як [-й *Фому́* зóвсім як *Хомá*]; -й о *чём* як прига́дка про *що*; -й **обру́бок** обру́бкуватий.

НАПÓР тиск [под -ом під -ом], (*води*) г. нава́л.

НАПÓРИСТО наполо́жливо, напосі́дли-, з розѓ-вом, розѓбносто;

НАПÓРИСТЫ́Й напосі́дливий, нава́листий $\diamond$.

НАПРАВЛÉНИЕ (*напрям*) спря́мовання, (*документ*) ордер, мандат, з. ви́ряд, (*службове*) відря́дження; **по -ию к** у на́прямі до; **по -нию прямо́ шагом марш!** *v*^н на́прямкі крóком руш!, *n*^к прóсто хóдом р.!: **по двум -иям, в двух -иях** (*дія-ти*) о. двоко́лісно, *жс.* на два базáри.

НАПРАВЛÉННОСТЬ спря́мовання, (*іронічна*) на́ставленість, на́ставлення.

НАПРАВЛЯ́ТЬ спря́мовувати, уна́прямлю-, напрова́джу- на, напу́чу- /д^к напу́тити/, (*кого*) делегува́-, відряджа́-, (*на діло*) призначá-, (*ноту*) посила́-, (*ніж*) гостри́-; н. **к чему** (*думки*) наверта́до *чого*; н. **мысли к кому** наверта́тися думкою до *кого*; н. **на путь истины** наверта́ти на пра́ведну /справля́- на добро́/ доро́гу;

-й 1. що /*m*^н хто/ спря́мовуе $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й /призна́че-/ скерува́-, посила́-, відряджа́ч; *n*^к на́прямний, провід-, вказів-, дороговказ-, на́прямковий, /- *силу*/ керівний, *v*^н чоловій, 2. **заостряю-**

щий; -й на путь истины з-й наверну́ти на пра́ведну доро́гу; -й **путь /шаги, стопы/ = -йся;**

НАПРАВИ́ТЬ (*куди*) спра́вити, *z*^б зголо́си- [з. іх до ліка́рні]; н. **лыжи н.** почимчикува́-, помандру-; (*на добро́ путь*) навести́, напу́тити;

-вший *i.* $\rightarrow$ -й, $\emptyset$;

ПЕРЕНАПРАВИ́ТЬ *p*^р перефутболити;

НАПРАВЛЯ́ТЬСЯ (*куди*) правува́ти, бра́- курс, верста́- шлях; $\diamond$;

-йся/-ый 1. спря́мовуваний, скерóву-, делего́-, відряджу-, призна́чу-, м. на́прямлю-, н. напрова́джу- на, навертаний, 2. нагострòв-; -я 1. що /*m*^н хто/ пряму́е $\diamond$, по /в/ доро́зі /на шляху́/ до, готівий у доро́гу /з думкою іти́/ *куди*, *n*^к подорóжній;

НАПРАВИ́ТЬ(СЯ) попровáдити(ся) $\diamond$ + **направити лыжи**;

-вший $\emptyset$, © взявши курс;

НАПРАВЛÉННЫЙ (*куди*) з приці́лом; **намеренно н.** спеці́ально на́ставлений.

НАПРАВЛЯЮЩИ́Й *v*^н чоловій.

НАПРА́ВО правобі́ч.

НАПРА́СЛИНА *ф*^р пеня́; $\pm$ **КЛЕВЕТА**.

НАПРА́СНО по-дурно́му, (*винувати*) безпідста́вно; н.!^к *ф*^р де́ там! [проси́л, **но н.!** проси́в, та де́ там!]; & ма́рно-дарма́;

НАПРА́СНЫ́Й безрезультáтний, (*наклеп*) безпідста́в-, (- *образу*) незаслу́же-; н. **труд** ма́рна пра́ця; -ые **старания** даремні за́ходи /за́біги/, *v*^{ст} шко́да й за́ходу.

НАПРА́ШИВА́ТЬСЯ напро́шуватися, набивá-, нав'язува-, накида́-, (*на образ*) на́питувати *чо-го*; -ається **вывод** виринá висновок;

-йся що /*m*^н хто/ набивáється $\diamond$, р-й напроси́тися, с-и /схи́льний/ напро́шува-, *n*^к нав'язливий, причепли́-, **НЕВІДЧЕПНИ́Й**, учепистий, чіпкий, непозбу́тний.

НАПРИМÉР для при́кладу, *ф*^р отó /отáк, отáкечки/ як [н., **как я** отó, як я], к. он [ка́к, н., пёс як он пeс]; **как н.** (*и*) як ось, як от (*i*); *ж*^м оцé [н., **кто посе́ет, егó и...** оцé, хто посе́е, йогó й...], як отó [ка́к, н., ло́шади як отó ко́ні].

НАПРОЛÉТ (*зиму* +) з. встя́ж.

НАПРОЛÓМ протòвпом.

НАПРОПАЛЮ́ю: и́дти н. іти́ на одча́й душі́.

НАПРО́ТИВ (*визави*) прóсто, *o*^к чéрез доро́гу; (*навати*) г. протівно, ч. якраз ні [Сухо? – Н., сьго Сухо? – Якраз ні, сירו].

НАПРО́ЧЬ на́чисто, зóвсім, дощéнту, до рéшти.

НАПРУ́ЖИВАТЬ (*тіло*) випру́жувати.

НАПРЯГА́ТЬ (*сил*) напру́жувати, збира́-, мобілізува́-, з. висило́- [н. зрéние в. зір], (*памя́ть*) напина́ти; н. зрéние випина́- о́чі; н. **мозги́ /зрéние/ труді́-** гòлову /о́чі/; н. **мысль** битися думкою; н. **силы** силкува́тися, р. силува-; н. ум напру́жувати думку;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и ♦, 3-й напружи-, н^к /м'яз/ натяжний, для на́тягу, т. ~ливий + %, о. з напруженням [-й все сили з н. усіх сил, з усіх сил];
-ий = -йся;

♦♦♦СЯ напру́жуватися ◊, напина́-, наструнчува́-, докладати́ /не шаді-/ сил /зусиль/, робіть- зусиль-ля, ліз- із шкіри, о^к пружитися;

-йся напру́жуваний, наструнчув- , на́тяг-, на́ту́жув-, о. щораз тугіший /пруг(кі)-, пружні-/ , © докладачи зусиль;

НАПРЯ́ЧСЯ: -я́гшийся напру́тлий ◊, ◊;

НАПРЯЖЕ́ННО о. у поті чола́ ◊;

НАПРЯЖЕ́ННИЙ тугий ◊, (- нерви) наструнчений; в -ых отноше́ниях о. на ножа́х.

НАПРЯМІ́К без церемоні́й.

НАПУ́ДРИВА́ТЬ напу́дрювати, пудрува́ти;

—й = пудра́чий;

-йся/-ий пудро́ваний, напу́дрю-, пудрени́й;

НАПУ́ДРЕННИЙ о^к пудро́ваний.

НАПУСКА́ТЬ пуска́ти /на́-, (куди) в-/ , (на їх) насила́-; н. на се́бя вид бра́- на се́бе ви́гляд; н. страх наганя́- холоду;

—й що /м^н хто/ пуска́ ◊, с-и на♦, 3-й напусти́-, за́йнятий насилання́м, н^к = %, ± пускаю́чий; -й на се́бя строгос́ть зві́клий владя́- суворого; -й страх © наганя́ючи холоду, н^к мото́рошний;

НАПУСКА́ТЬСЯ накида́тися, наска́кувати, накрива́- мо́крим рядно́м, напоси́датися;

-йся/-ий (ви́гляд) уда́ваний, силу́-, (на кого) нацько́ву-, насиланий, н^к напускни́й; -я р-й напас́тися, зві́клий /с-и/ наска́кувати, напасник, н^к нападистий;

НАПУСТИ́ТЬСЯ: н. (как зверь) визві́ритися; н. с бра́нью /упре́ками/ накри́ти мо́крим рядно́м; -йлся/-йлась +/ на кого мо́крим рядно́м на; -вшийся ◊.

НАПУ́ТСТВОВА́ТЬ напу́чувати, напоу́млюва-, настановля́- на до́брий ро́зум;

—й що /м^н хто/ напу́чує ◊, с-и напу́чувати, 3-й напоу́ми-, н^к напоу́мливий, напу́тли-, напу́тний, о. з напу́тнім сло́вом на уста́х;

-ий напу́чуваний, напоу́млю-, настанов- на д. р.

НАПУХА́ТЬ напуха́ти /роз-/ , бубня́ві-, г. набі́га-; —й що напуха́ ◊, щораз пухлі́ший /біль-/ , у ста́дії напуха́ння;

НАПУ́ХНУ́ТЬ напу́хнути ◊:

-ухший напу́хлий /роз-/ , набря́к-, набуча́ві-, набубня́ві-, набі́г-.

НАПЫ́ЖИВА́ТЬСЯ настовбу́рчуватися, на́йжу-; -йся настовбу́рчуваний, на́йжа́чу-, напиндо́чу-, 3-й напиндо́читися, с-и пиндо́чи-.

НАПЫ́ЩЕННО́СТЬ (у мові) пишнослі́в'я.

НАПЯ́ЛИВА́ТЬ нацуплюва́ти, напина́-, (на ніс) садові́-;

—й що /м^н хто/ напина́ ◊, 3-й нап'я́сти, с-и /зві́клий/ напина́-, т. напина́ючи;

-йся/-ий на́тяганий, наса́джив-, наді́в-, нады́г- ◊; **НАПЯ́ЛИТЬ** (ша́пку) наса́дити; ◊;

-вший ◊.

НАРАБА́ТЫВА́ТЬ дба́ти, доробля́тися, напрацьо́вувати;

—й що /м^н хто/ дба́є ◊, с-и ♦, 3-й на♦, для доробку, (твори) до́робок, за́йнятий -ком, н^к = %;

НАРАБО́ТАТЬ доробитися ◊;

-йся/-ий дба́ний, дороблюва-, н^к доробко́вий, і. до́робок.

НАРАБО́ТКА до́робок, на́дбане, напрацьо́ване;

НАРАБО́ТКИ до́робок.

НАРАВНЕ́: н. с чем рівно з чим, ф^р у па́рі з.

НАРАСПА́ШКУ нарбзхрист; ду́ша н. ду́ша на́в-стїж, се́рце на долбні́.

НАРАСПЕ́В співо́м, ви́співо́м, виспівуючи.

НАРАСТА́ТЬ (- темп) наро́щуватися, нараста́ти /з-, ви-, об-/ , рості́, н^{рн} понароста́-;

—й/-ий що нараста́ ◊, наро́щуваний, н^к расту́чий, вгору́йдү-, нестрімний, обва́ль-, прудкорб-слий, о. чимраз бі́льший /ви́щий, дужчий +/, із ста́лим ро́стом; все́ -й (- кризу +) щораз гли́бший, (тиск) щораз дужчий; **последовательно -ие явления** ланцюго́ва реакція́;

НАРА́СТИ нарості́ ◊; & б^н понарості́.

НАРА́ЩИВА́ТЬ наро́щувати, доточу-, (тузо) ро-сті́-, (силу) щораз збі́льшува-; н. мо́щность по-ту́жнїти;

—й що /м^н хто/ наро́щує ◊, с-и ♦, 3-й нарості́-, наро́щувач, н^к наро́щувальний + %;

НАРА́ЩИВА́ТЬСЯ нараста́ти ◊, (- силу) ро-сти́, зроста́-, щораз збі́льшуватися;

-йся/-ий щораз збі́льшуваний, наро́щ-, доточ-.

НАРЕЗА́ТЬ нарізува́ти, накраю́-, натина́-, кра́я-;

—й що /м^н хто/ нарізує ◊, 3-й нарізати, с-и /зві́клий/ кра́я-, н^к нарізчий, нарізувальний + %;

-йся/-ий нарізуваний, накраю́-, карбо́-, кра́яний, н^к нарізний; -я (вино́м) = напиваю́чийся;

НАРЕЗА́ТЬ (хлі́б) покра́яти; ◊;

НАРЕ́ЗАННИЙ (хлі́б +) покра́яний; ◊.

НАРЕКА́ТЬ наріка́ти, назива́-, і^к хресті́-;

—й 1. называю́чий, 2. сетую́чий;

-йся = называю́чийся.

НАРИ́ЦАТЕ́ЛЬНИЙ (обра́з) узага́льнений.

НАРКОТИ́ЗИРОВА́ТЬ —й що /м^н хто/ наркоти́зує, с-и /з-й/ наркоти́зува́ти, н^к наркоти́чний.

НАРО́Д на́рид, ф^р лоді́; & пранарі́д.

НАРОДОНАСЕ́ЛЕНІЕ лодні́сть.

НАРО́ЖДА́ТЬСЯ > РО́ЖДА́ТЬСЯ.

НАРО́ЧНО: бу́дто н. як на зло, як на те;

НАРО́ЧНИЙ © гоні́ць, і^к скороход.

НАРГУ́ЧИВА́ТЬ живосрі́блити /д^к на-/;

—й що /м^н хто/ живосрі́блить, с-и ♦, 3-й на♦, н^к живосрі́бчий, наживосрі́блювальний;

-йся/-ий живосрі́блений, наживосрі́блюва-.

НАРУ́ЖНО́СТЬ: при́ятной -сти га́рний на врб-

ду, приємний на взір.

НАРУЖНЫЙ надвірний.

НАРУЖУ (*випливати*) наяв.

НАРУМ'ЯНИВАТИ рум'янити, нарум'янюва-

-й що /м^н хто/ рум'янить $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й /з-й/ на $\diamond$, п^к = %, © нарум'янюючи;

-йся/-ый рум'янений, нарум'янюва-.

НАРУЧНИКИ е^р залізка.

НАРУШАТЬ порушувати, переступа- межу чо-

го, (*обит*) лама-, (*слово ще*) відступа- від /не до-
держува-/ чого, (*кордон*) перетина-, переходи-,
(*рівновагу*) виводи- з чого, (*зв'язок*) перерива-;

н. обещание лама- слово; **н. покой /спокойствие/** збурюва-/заколочу-/ спокій; **н. ход работы /следствия +/**, перебива- працю /слідство +/;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, з-й ~йти, с-и $\diamond$, ~ник, п^к = %; о. з ~енням; -й **границу /дисциплину/**, ~ник кордону /дисципліни/; -й **закон** ~ник закону, протизаконний; -й **молчание** порушник мовчанки;

-й **обещание** зрад- свого слова; -й **ход работы** + звиклий перебивати працю +;

-йся/-ый ~уваний, перери-, переби- $\diamond$, ламаний;

НАРУШИТЬ (*заборону*) переступити, (*спокій*) скаламути-, (*присягу*) злама-;

н. молчание злама- мовчанку; **н. обёт -ания** з. печать мовчанки; **н. тишину** нароби- гвалту;

НАРУШИТЬСЯ зламатися [рзклад -ався] $\diamond$;

НАРУШЕННЫЙ ф^р розламаний [н. рзклад].

НАРУШЕНИЕ (*слова*) г. зламання.

НАРУШИТЕЛЬ: **н. спокойствия** порушник спокою.

НАРІВАТИ 1. накопувати, 2 нарива-, рва-, 3. (-*нарие*) визрива-;

-й 1. що /м^н хто/ накопує, з-й накопати, ± копающий, 2. що /м^н хто/ рве $\diamond$, р-й нарва-, п^к наливний + рвущий, 3. що визрива, визриваний;

-ый 1. накопуваний, 2. нарив-, надір-, п^к наливний, 3. = -й³;

♦♦♦СЯ наскakuвати, (*на безбезпеку*) наражатися;

-йся 1./2./3. = -ый, 4. (*на кого*) що /м^н хто/ наскakuє +, го^товий наскочити, с-и /звиклий/ $\diamond$, (*на що*) наражуваний, п^к наразливий;

НАРВАТЬСЯ (*на що*) наразитися, о^к нахопі-;

$\diamond$; **н. на беду** нарази-/нахопі-/ на лихо; **н. на неприятность** напатіти собі клопоту;

-вший(ся) $\emptyset$.

НАРЯД (*притис*) загад, (*на працю*) віряд, (*гурт*) загін, артіль, ланка, (*одяг*) з² убрання; **убогий** н. ф^р латана свитіна.

НАРЯДНО о^к виставно;

НАРЯДНЫЙ (*ошатний*) з. прибірний $\diamond$.

НАРЯЖАТИ вибрати, виряджа- /об-/, чепури-, с. води- в золоті, (*на працю*) ЗАНАРЯЖАТИ;

-й 1. що /м^н хто/ чепурить $\diamond$, р-й вирядити, с-и виряджа-, п^к чепурильний, 2. занаряжающий;

НАРЯЖАТЬСЯ (*у що*) виряджатися /об-/, при-

бира- $\diamond$, (*на працю*) віряджа-;

-йся/-ый 1. пішно вибраний, приборя-, виряджува- /об-/, причепурю- $\diamond$, 2. занаряжаемый;

НАРЯДИТЬСЯ вирядитися $\diamond$; **н.**, **что Малаяня на свадьбу** убраться, як піп у ризи;

-вшийся пішно вбраний, вирядже-, причепуре- $\diamond$, $\emptyset$.

НАСАЖДАТЬ насаджувати, сади-, садові-, (*идеї*) прищеплюва-, (*нове*) заводи-, запроваджува-;

-й що /м^н хто/ садить $\diamond$, покликаний насадити, с-и /звиклий/ $\diamond$, зайнятий ~уванням, насаджувач, садівник, прищеплювач, п^к садильний + %;

-йся/-ый саджений, насаджува-, прищеплю-, запроваджу- $\diamond$.

НАСАЖИВАТЬ насаджувати, настромлю-, натику-, настрику-, т^н пришивати;

-й що /м^н хто/ настромлює $\diamond$, с-и настромлювати, з-й настромі-, п^к = %;

-йся/-ый насаджуваний, настромлю-, настрику-, натику-, т^н приші-.

НАСАЛИВАТЬ (*кому*) > ДОНИМАТЬ;

НАСОЛИТЬ насолити, о^к наперчі- $\diamond$.

НАСАРИВАТЬ /-й > СОРИТЬ.

НАСАСЫВАТЬСЯ насмокуватися, надудлю-;

-йся р-й насмоктатися, насмокуваний; $\diamond$;

НАСОСАТЬСЯ: -вшийся (вже) насмоктаний $\diamond$, $\emptyset$.

НАСАЧИВАТЬСЯ; **НАСОЧИТЬСЯ** насочитися, (*бальзамом*) набальзамуватися;

-вшийся насочений, набальзамова-.

НАСВИСТУВАТИ висвістувати /на-/, свиста-;

-й що /м^н хто/ висвістує $\diamond$, розсвістаний, с-и $\diamond$, р-й висвистати, свистун, © висвістуючи;

-йся/-ый висвістуваний /на-/.

НАСЕДАТЬ на(по)сідати(ся), навалюватися, не давати спочінку, (- *військо*) напіра-, наляга-;

работы -ают праця працю женє;

-й що /м^н хто/ напосіда $\diamond$, навалюваний, з^г-й наперти, охочий /с-и/ напіра-, п^к напосідливий.

НАСЕКАТЬ нарубувати /за-/, т. нарізува-, різби-, карбува-; **н. зубья** зубцюва-;

-й що /м^н хто/ зарубує $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й заруба-, карбівник, різбёр, п^к різбильний + %; -й **зубья** зубцювальник, п^к зубцювальний;

-йся/-ый зарубуваний, карбова-, різбле- $\diamond$.

НАСЕКОМОЕ комаха; & комашка.

НАСЕКОМООПЫЛЯЕМЫЙ запилований комахами.

НАСЕЛЕНИЕ: всё н. о. старє[i] й малє[i].

НАСЕЛЕННОСТЬ залюдненість, залюднення.

НАСЕЛЯТЬ (*куди*) селіти, населя- /о-, за-/, залюднюва-, (*що*) жи- /прожива-/ на чім;

-й що /м^н хто/ живе $\diamond$, розселений /о-/, населювач /за-/, залюдню-, насельник, житель, живаха, жилець, мешкан-, тубіл-, п^к осілий, о. з оселеку;

-йся/-ый ~ений, населюва- /о-, за-/, залюдню-, $\diamond$.

НАСЕЧКА зруб.

НАСИЖИВАТЬ насиджу/вати, /*(яйця птахами)*

ви-/; **н. місце** призвичаюватися до місця;

-й що ~є $\diamond$, зайнятий ~ванням, о. на яйцях; -й

місце призвичаюваний до місця, $\odot$ ~ючи місце;

-**ий** насиджуваний /ви-/ $\diamond$;

НАСИДЕТЬ: **н. місце** зріднитися з місцем; $\diamond$.

НАСИЛИЕ силювання, силоміття, г. насіла; **путь** -**ня** силою, примусом, силоміттю, силком.

НАСИЛОВАТЬ силюва/ти, примушу-, приневоблю-,

(жінко) гвалту-, змушу-/брати/ силою;

-й що /м^н хто/ силює $\diamond$, с-и силювати, 3-й змуси-,

приневобловач, гвалтівник, *п^к* гвалтівний;

-**ий** (при)силюваний, примушу-, гвалто-, приневоблю- $\diamond$.

НАСИЛУ с. на превелику силу.

НАСИЛЬНО гвалтом, вболок; **н. мил не будеш** на силювання нема милування.

НАСИЛЬСТВЕННО гвалтом, гвалтобно;

НАСИЛЬСТВЕННЫЙ гвалтівний, гвалто́в-.

НАСКАКИВАТЬ наскакувати, наліта-, напада-, атакува́ти / δ^k заатакува́ти/;

-й/-**ий** 1. що /м^н хто/ наскакує $\diamond$, наскакуван

ний, $\odot$ наско́чивши, 2. що /м^н хто/ наліта $\diamond$, с-и

атакува́ти, напáсчнши, звідкий $\diamond$, 3-й наско́чи-.

НАСКВО́ЗЬ *(зрю)* навиліт, *ф^р* цілком, абсолютно [н. *лживое заявленіе ц. /а./* брехлива заява].

НАСКО́ЛЬКО: **н. хватаєт** глаз скільки сяга́ око /захо́пиш оком/; **н. зто справедливо** яка́ цьому правда.

НАСКУЧИВАТЬ: **н. кому** зну́джувати кого;

НАСКУЧИТЬ (на)доку́чити, набри́дну-, с. зосоружі-, знавісіні-; **н. чем** зну́дитися від чого;

-**вший** (вже) набри́длий, зосоружі-, знавісіні- $\diamond$.

НАСЛАЖДА́ТЬСЯ зазнава́ти /зажив-/ насоло́ди /втіхи/, кайфува́-, ма- втіху /насоло́ду, *п^о* пі- ра́дисть/ з/від чого, втіша́тися /с^о насоло́джив-/ *чим*,

(грою) чарува́-, *(щастям)* упива́-, *(славою)* купа́-

в *чим*; **н. чем** смакува́ти що, ма- втіху від чого;

н. жизнью /всёми радостя- жизни/ бра́- від

життя́ все; **н. пло́дами** пожина́- плоді́; **н. сла́вой** /сча́стьем/ купа́тися у славі- /ща́сті/; **н. ро́скошью** купа́-

у розко́пах, розкошува́ти, раю-;

-йя́ що /м^н хто/ ти́шиться з чого $\diamond$, (пбений-)

чарований /усоло́джу-, упи-/ *чим*, с-и упива́ти-

ся, в по́лони втіхи від чого, $\odot$ упива́ючись;

НАСЛАДИ́ТЬСЯ упі́тися $\diamond$; **н. жизнью** попо́жити на сві́ті, нажи́тися у с.

-**вшийся** $\diamond$;

ПОНАСЛАЖДА́ТЬСЯ: **п. (вдво́ль)** попоти́шитися, порозкошува́ти, попораюва́ти; $\diamond$.

НАСЛАЖДЕ́НИЕ залася, кайф, смак [с -ем із -ом], *ф.* любота́ [просто н. просто л.], *п^о* п'янь.

НАСЛАИВА́ТЬ нашаровувати, кла́сти шарáми;

-й що /м^н хто/ нашаро́вує $\diamond$, с-и н., покликаний

нашарува́-, *п^к* = %, *п^к* нашаро́вчий;

-йя́/-**ий** нашаро́вуваний, кла́дений шарáми.

НАСЛЕ́ДИЕ *ф^р* надбання́ [культу́рное н. культу́рне н.], *п^к* роді́ма пля́ма.

НАСЛЕ́ДОВАТЬ успадковувати, дістава́- у спа́док, бу́- спадко́ємцем, *п^к* оди́дичува-, *(тради́ції)*

пере́йма-, ю. спадкува́-;

-й що /м^н хто/ діста́є у с., с-и у., 3-й успадкува́-,

спадко́ємець, наступник, *п^к* спадко́ємний, спадко́вий,

о^к успадко́вчий, *с^к* спадку́й- [спадку́й-

дуло];

-йя́/-**ий** успадко́вуваний, оди́дичу-, одер́жу- у

спа́док, пере́йманий;

УНАСЛЕ́ДОВАТЬ оди́дичити $\diamond$; **у. чьи черты**

уда́тися в кого

-**вший** $\diamond$;

УНАСЛЕ́ДОВАННЫЙ *п^к* *о^к* спа́дщинний;

◆◆СЯ: -йя́ успадко́вуваний $\diamond$, *п^к* спадко́єм-.

НАСЛЕ́ДСТВЕННЫЙ спа́дщінний, *(за́мок)* родо́вий.

НАСЛО́ЕНИЕ *(дія)* напластува́ння, нашару́-. *(дія і □)*

нашаро́ва-, напласто́-.

НАСМА́РКУ на пси [пошло́ н. зійшло́ на пси].

НАСМЕРТЬ *(злякати)* усме́рть.

НАСМЕХА́ТЬСЯ глузува́ти /кепку́-, кпíти, смі́ятися /насмива́-/ з кого, висмива́ти /підйма́- на

смíх, бра́- на глу́зи/ кого; & викпива́-, посміхува́-

тися;

-йя́ що /м^н хто/ глузу́є з кого $\diamond$, с-и с. з, р-й ви́смíяти

кого, меткий на кпíни, глузій, глузів-

ник, *п^к* глузлі́вий, глумлі́-, кпíнли-, насмі́шкува-

тій /по-/ , насмі́хас-;

НАСМЕЯ́ТЬСЯ: **н. над кем** ви́смíяти /о-/ ко-

го, за́кпí- з кого; **н. вдво́ль** (весь) смíх ви́смíя-.

НАСМЕ́ШКА прі́смíшка; **как в -ку** як на смíх.

НАСМЕ́ШЛИВЫЙ = *п^к* → **насме́хающийся**.

НАСМЕ́ШНИК кепку́н +, і. → **насме́хающийся**.

НАСО́С смок; **нагнетáтельный** н. звича́йний с.

НАСТАВИ́ТЕЛЬНО -ЫЙ/ *о^к* докторáльно /-н-ий/, менто́рський.

НАСТАВЛÉНИЕ *(діяти)* настано́ва, *(друковані правила)* г. прáвильник, *(запові́дь)* *о^к* слововка́з,

наставля́ння.

НАСТАВЛЯ́ТЬ *(речі)* наставля́-, ста́ви-, *(на розум)*

науча́- напоумля́-, навча́- ро́зуму /на до́брый

ро́зум/, напра́мля-, *(вуха)* нашоробшува-; **н. на**

пу́ть **исти́ны**- = **направля́ть- на п. и.**; **н. на ум**

наверта́-/напча́-/ на р.; **н. рога́** скака́- у грéчку;

-й 1. що /м^н хто/ наставля́ $\diamond$, р-й (по)наста́вити,

2. що /м^н хто/ навча́ $\diamond$, с-и /звíклиий/ навча́-, нав-

чи́тель, менто́р, напу́тник, б^с напра́в-, з^п наста́-

в-, *п^к* напу́тливий, напоумли́-, напу́тний, повча́-

льний; -й на ум = -й²; -**щяя** рога́ схи́льна ска-

ка́ти у грéчку; -й **уши** з нашоробше́ним вухом;

-йя́/-**ий** 1. настано́влюваний, 2. напу́чу-, напо-

умлю- $\diamond$.

НАСТА́ВНИК менто́р, б^с напра́вник; **духо́вный**

н. душпастир.

НАСТАВНИЧЕСКИЙ /~ИТЕЛЬНЫЙ/ напу-
тній, менторський

НАСТАІВАТЬ наполяг/ати, домаг/атися, (ліку)
настоювати; **н. на чём** твердо стоя- на, вимаг/а-
/домаг/атися/ *чого*, не відступа- від *чого*; **н. на**
своём (в розмові) ж^м (і далі) мостити своє;

-й 1. що /м^н хто/ ~а $\diamond$, с-и $\diamond$, настира, з-й /зумів-
ши) ~ті, наполегливо твердий, т. у своїх вимог-
ах, н^к упертій, невідступний, наполегливий, напо-
сід-, о. з твердою вимогою, щоб + **НАСТОЙ-**
ЧИВЫЙ, 2. (ліку +) що /м^н хто/ настоює $\diamond$, с-и
/навичений/ настоювати, н^к настоюваль-;

-йся/-ый 2. настоюваний;

НАСТОЯТЬ зуміти наполягти [если он -ойт
коли він зуміє н.], δ . напергтися, намогтися;

-вший(ся) $\emptyset$; -я попостоялий;

НАСТАІВАТЬСЯ (- культуру у віках) наби-
рати сили, вбиватися в силу, набира- якости.

НАСТЕЖЬ г. отвором, наотвір.

НАСТИГАТЬ (наз) доганяти, спостига-, (- бурю)
спобіг/а- /д^к ще спобігну-/ , наспіва-, (кого) на-
ступа- на п'ятах кому;

-й 1. нагоняющий, $\odot$ на п'ятах у кого, ще трі-
хи й доженє, 2. що /м^н хто/ ~а $\diamond$, с-и ~ти, май-
же ~лий; -й беглеца вже на п'ятах у втікача;

-ый спобіганий, наспіва- $\diamond$;

НАСТИЧЬ, ~ИГНУТЬ спобігти, спобігну- $\diamond$;

-и́гший 1. $\emptyset$, 2. спобіглий, спостиг- $\diamond$, $\emptyset$.

НАСТИЛАТЬ настел/яти, настіла-, стелі-;

-й що /м^н хто/ ~я $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й настелі-, стелій,
настелювач, н^к стелільний + %;

-йся/-ый стелений, настелюва-, намощу-, н^к на-
стильний.

НАСТИЛЬНЫЙ (вогонь) в^н поприземний.

НАСТОЙЧИВО наполегливо, настір-, настір-
но, навратливо о. як Колумб до Америки; (вима-
гати) уперто; **н. принялся** як узявсь, як узявсь;

НАСТОЙЧИВЫЙ неухильний $\diamond$; -ое желаніе
 ϕ . сверблячка.

НАСТОЙЧИВОСТЬ завзяття, (упертість) г. за-
горілість.

НАСТОЛЬКО до такої міри, аж так(ий) [не н.
мал не аж такий малий; не н. крепко не аж так
міцно]; **н. же** та так же [н. же ясно та т. же ясно-
о], настільки ж, до такої міри, як; **н., что** стал
аж [си́ний н., ч. с. чёрный синій, аж чорний].

НАСТОЛЬНЫЙ (- книгу) підручний.

НАСТОРАЖИВАТЬ насторожувати, (слух) нап-
рүжу-, (вуха) напорбшу-, δ . насторобчу-;

-й що /м^н хто/ насторобує $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й насто-
рбжі-, сповнений тривоги, н^к підозрілий, триво-
жний, /сигнал/ насторожливий; -й слух = -йся;

-й уши = наставляющий у.;

-йся насторожуваний, напорбшу-, настрүнчу-,
з напорбшеними /(- звіра) нашүре-/ вүха-, що-

раз настороженіший, н^к сторожкий;

НАСТОРОЖЕННО (ставитися) зізом.

НАСТОРОЖЕННОСТЬ о^к насторога.

НАСТОЯНИЕ домагання, наполяг/а-; **по -ию** на
домагання; **по -ию кого** як вимаг/ає хто.

НАСТОЯТЕЛЬНО нагально, (просити) уклін-;

н. просили ж^м так просили, так просили;

НАСТОЯТЕЛЬНЫЙ наполегливий [-ое тріб-
ование -ива вимога], (- справу) невідкладний,
 ϕ ^p неухиль-, конеч-; -ая необходімость конеч-
на /пекуча/ потреба, конечність.

НАСТОЯЩИЙ правдешний, чистий (тобі) [-ее
горе -те горе], достотній, правдивий, (друг) щі-
рий, (не лише про правду) сущий [н. заборбжец
с. заборбжець], о^к повнометражний [н. идиот
п. ідіот], ϕ ^p цілий [-ее счастье, что ціле щастя,
що], ж^м ну, просто [н. артист ну, п. артист];
-ее зблото щіре злото; в -ее время оцє (те-
пєр), г. наразі; до /с/ -щего времени извєст-
ный /действующий, используемый, установ-
ленный +/, дотепєршній /відтепєрш-;/ до /с/
-его времени дотепєр /від-/.

НАСТРАИВАТЬ¹ (піру) стрііти, настроюва-, на-
ладжу-, (проти) накручу-, нашпигіву-, настрє-
нчу- (радіо) регулювати, підстрою-; **н. на какой**
лад викликати який настрій;

-й¹ (піру) що /м^н хто/ стрііть $\diamond$, с-и /майстер/
н., з-й настріі-, настроювач, ладнач, н^к настрою-
вальний + %;

НАСТРОИТЬ¹: **н. кого к кому** г. успособи- ко-
го для кого; **н. солнечно** наснажи- сонцем душу;

◆◆СЯ¹ (діяти) налагоджуватися; $\diamond$;

-йся¹/-ый¹ настрою-, наладжу-, настрүнчу-, під-
бүрю-, нашпигіву-, накручу-, настрєнчу-, регу-
льб-, підстрою-;

НАСТРОИТЬ(СЯ)¹: -вший(ся) $\emptyset$; -я настрєб-
ний $\diamond$ → -ый¹.

НАСТРАИВАТЬ²: ЗАСТРАИВАТЬ;

-й² що /м^н хто/ набудовує, р-й набудувати, с-и
набудову-, будівник, $\pm$ /+ строящий;

-йся²/-ый² набудовуваний.

НАСТРИГАТЬ настриг/ати, стрігти;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й настриг-, $\pm$ стри-
гуший;

НАСТРИЧЬ -и́гший $\emptyset$.

НАСТРОЕНИЕ: тяжєлоє н. чорний настрій; ун-
ялое н. смүток; явїлось н. у кого зібралося на
настрій кому; в приподнятом /весєл-/ -нии під
весєлу рүку /руч/; в хоробшем /плохом, угнетє-
нн-/ -нии з легкїм /важкїм/ сєрцем; в унїюлом
-нии засмүчений; быть в плохом -нии не на ту
ногу встати; человек -ния настроєва особа.

НАСТРОЙ настроєвість.

НАСТРОЙКА настроєння, р^к настрій.

НАСТРОПАЛЕННЫЙ намоблений, підшепта-.

НАСТУКИВАТЬ настукувати (/вїявляти) ви-/;

—й що висту́кує $\diamond$, зви́клий висту́кувати, р-й насту́ка-, висту́кувач /на-/ , стука́ч, $n^k = \%$;

—ый висту́куваний /на-/;

НАСТУ́КАТЬ (на *клавішах*) накла́цати; $\diamond$.

НАСТУПА́ТЬ наступати, (*ногою*) става́-, (*армією*) іти́ в на́ступ /ата́ку/, просува́тися (впе́ред), (-*зміни*) наспіва́-, настава́-, насува́тися, (- *погоду*) встановлюва-, ϕ^p за́хдити [-пи́ла но́чь -йшла́ ніч]; **н. на лю́бимый мозо́ль** става́- на на́гніткі; **н. на но́гу** става́- на па́льці; **н. на п'я́тки** става́- на за́каблу́ки; **н. на п'я́ти** висі- на хвості; —й 1. що / m^k хто/ стає $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й насту́пи-, 2. що настає /надхо́дить/ $\diamond$, д. надхо́дячий, n^k насту́пний, прийдеш́ній, майбу́т-, незаба́р-, уже́ (зб-всім) бли́зький, щора́з бли́жчий, о. вже на підхо́ді, o^k от-от-о́тний, (*сути́нок*) щора́з густи́ший, 3. що / m^k хто/ атакує $\diamond$, n^k насту́пальний, штурмови́й, (швидкий) у на́ступі, $\pm$ на́падаю́чий; **отны́не -й** відтепе́рішній; —й на го́рло кому́ з-й ста́ти на го́рло; **с -ним пра́дником** ψ^d із свя́том, о. на порозі́ свя́та, а. з прийдеш́нім свя́том;

НАСТУПИ́ТЬ (- *тиму*) запа́сти [-и́ло молча́нне запа́ла мо́вчанка]; —и́ли су́мерки вчеро́рло; —в́ший (*ранок*) вже я́сний, (*сути́нок*) вже гу́стий; **ввеза́но -й** як-з-неба́впалій, $\emptyset$.

НАСТУПЛÉНИЕ (*свят* +) прихі́д [с -нем весні́ з -бдом весні́]; (*військ*) просува́ння (впе́ред); **стремительное н.** ата́ка, штурм; **по -ни** сроб́ка ко́ли ви́йде /вйшо́в/ те́рмін; **с -нем** темноты́ ко́ли сме́ркло /сме́ркне/.

НАСУ́ПЛИВАТЬ насу́плювати, су́пити;

—й що / m^k хто/ су́пить $\diamond$, зви́клий $\diamond$, $\odot$ ~ивши;

НАСУ́ПЛИВАТЬСЯ похму́рніти, нахню́плюватися, су́пити- $\diamond$;

—йся насу́плюваний, нахню́п-, n^k насу́пливий;

НАСУ́ПИТЬСЯ —в́шийся спохму́рний, насу́плений, нахню́пле-, $\emptyset$.

НАСЧÉТ щодо, стосовно́; **н. з́того я** спо́кбен це мене́ не турбу́є; **а н. то́б, то́б** ψ^d а [а н. т., ч. купі́ть — не купи́л а купи́ти — не купи́в].

НАСЧІ́ТЫВАТЬ налі́чувати, нарах/о́в-, (*плату*) запис- на раху́нок /ко́нто/, (*де*) місти́ти, ма́- в собі;

—й що / m^k хто/ налі́чує $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й ~ува́-, рахі́вник, n^k нарахов́чий, n^p місткістю /ро́зміром, обся́г-/ на [-й сто стори́нок о. на сто стори́нок]; —йся нарахову́ваний, налі́чу-, запису- на раху́нок /ко́нто/.

НАСЫ́ЛАТЬ; ~ЛА́ТЬ (n^{ps} *бїду*) ви́кликати ча́рами /насла́нням/; **н. ча́ры на кого́** обма́ри- кого́; —й: засы́лаю́щий.

НАСЫ́ПАТЬ насипа́ти /у-, по-, ви-, під-/ , сипа-; —й що / m^k хто/ сипле́ $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й насипа́-, насипа́ч, сипа́ль, насипа́льний, $n^k = \%$;

—йся/-ый сипаний, насипа́- /-йпува-/ , n^k ~ний $\diamond$.

НАСЫ́ЩАТЬ х./п. насичу́вати; наго́довува-, си-

ти́-, (*чим*) сповнюва-, збага́чу-, (*ринок*) забезпе́чу-, наповню-, (*вогнем*) n^o наво́тною-;

—й що насичує / m^k хто/ $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й /з^г-й/ насити́-, n^k (*харч*) тривний, т. = $\%$;

НАСЫ́ЩАТЬСЯ (*чим*) наїда́тися, наби́ра- $\diamond$;

—йся/-ый годова́ний, насичу-, наповню-, збага́чу-, забезпе́чу-, сповню- чо́го/чим $\diamond$;

НАСЫ́ТИТЬ o^k налі́ти $\diamond$;

—в́ший(ся) $\emptyset$; —я ситий, наго́дований, насиче-;

НАСЫ́ЩЕННЫЙ ϕ^p бага́тий на фа́кти [-оє изложе́ние б. на ф. ви́клад].

НАТА́ЛКИВАТЬ пха́ти, нашто́вхува-, што́вха́-, (*юдити*) підштри́кува-, підбива́-; **н. на престу́пленіе** доводи́- до гріха́, ш. на гріх /злочин/; —й що / m^k хто/ што́вха́ $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й /з-й/ пхну́-, што́вха́ч, підштри́ку-, $n^k = \%$; —й на мы́сль = наводя́щий на м.;

—ый пха́ний, нашто́вхува-, підби́-, підштри́ку- $\diamond$.

НАТА́ЛКИВАТЬСЯ наса́кувати $\diamond$, (*на що*) наді́бу- що, (*на опір*) натра́пляти, натика́тися, наража́-, напорю́ва-, зустрі́ча-/зди́ба-/ з *чим*;

—йся наса́куваний, наражу́- $\diamond$, n^k нара́зливий;

НАТО́ЛКНУ́ТЬСЯ наско́чити $\diamond$; **н. на препя́тствие** напорю́тися /нара́бити/ на пере́шкоду.

НАТА́ПТОВА́ТЬ > НАБИ́ВАТЬ; & n^p *на́топтом

НАТА́СКИВАТЬ нано́сити, натяга́-, накрада́-, (*на себе*) напина́-, (*кого*) вишко́люва-, підчу́-, налама́-, підко́ву-;

—й 1. що / m^k хто/ нано́сить $\diamond$, з-й нанесі́ти, $n^k = \%$, 2. що / m^k хто/ підчу́є $\diamond$, с-и п., за́йнятий вишко́лом, інстру́ктор, муштровале́ник, $n^k = \%$, 3. що натяга́ $\diamond$, $\odot$ напина́ючи;

◆◆◆СЯ налама́/увати́ся $\diamond$, (- *мову*) ~увати́ зя́йка;

—йся/-ый 1. нано́шуваний, натя́га-, кра́де-, 2. муштрований, підчу́-, налама́-, 3. натя́ганий, напина́-, р. напина́тий; $\diamond$;

НАТА́СКА́ТЬ настяга́ти $\diamond$, жⁿ нати́ри-;

◆◆◆СЯ 1. попотя́гати, н. попове́штатися;

НАТА́СКА́ННЫЙ нанесений $\diamond$, (*в науці*) нала́ма- + НАМЕ́ТАННЫЙ.

НА́ТЕ: н. вам! ма́ете!; $\pm$ на то́бі! /> НА/.

НАТЕ́ЛЬНЫЙ: -ая руба́ха (спідня) сороч́ка.

НАТИРА́ТЬ натир/ати́ /роз-, (*дрїбно*) у-/, те́р-, р. шму́гля-, (*підлогу*) начи́ща́- (до бли́ску), (*палу́бу*) дра́й-, надра́юва-, (*мозоло*) наму́лю-;

—й що / m^k хто/ ~а́ $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й нате́р-, для ~ання, за́йнятий -ям, ~ач, натира́льний, n^k ~альний + $\%$;

—йся/-ый нати́раний /роз-/ , те́ртий, начи́щуваний, надра́ю-, (- *мозоло*) наму́лю-; $\diamond$.

НАТО́ПТЫШ на́топте́нь.

НАТОРЕ́ТЬ o^k : **н. в че́м** підку́ватися (на всі чоти́ри), налама́-, налама́ти /наби́-/ ру́ку /призвича́тися/ до чо́го, напрактикува́-;

—в́ший підку́тий (на всі ч.), налама́ний, призвича́є-, напрактику́ва-, на всі но́ги ку́тий, $\emptyset$;

ПОДНАТОРЕ́ТЬ до́бре підку́ватися, o^k намай-

струва́-, прибу́ти в си́лі /винахі́дливості, ме́тко- /-, набра́тися си́ли /винахі́дливості, ме́тко- /-;
-в́ший до́бре нала́маний /підку́тий/, *О* + нато́ревший.

НАТОЩАК наголодно.

НАТРА́ВЛИВАТЬ (*псіе*) цькува́ти, нацькову́-, насила́-, (*словесно*) підбу́рю-, підштри́ку-, під-ю́джу-, підцькову́-, *к.* ю́дити;

--й що /*м*^н хто/ цькуе́ *О*, *р*-й на *Ф*, *с*-и /зві́клий/ *Ф*,
зайня́тий цькува́нням, *п*^к = %;

-йся/-*ый* цькований, нацькову́- /під- /-, підбу́рю-
-, підштри́ку-, насила́ний *О*;

НАТРАВИ́ТЬ під(тро)ю́дити, *о.* спусти́- з лан-
щого́ *О*.

НАТРУ́СКА *п*^{пн} на́труска, *Ф*^р на́трус [пуге́м -ки
на́трусом, *о*^к вна́трус].

НАТУ́ГА надса́да; *с* -*ги* з пра́ці; *с* -*ой* нату́жно.

НАТУ́ЖИВАТЬ (*сили*) напру́жувати, збира́-, мо-
білізува́ти;

НАТУ́ЖИВАТЬСЯ напина́тися, робі́ти зуси́л-
ля, доклада́- зуси́л *О*;

--й(ся) = напругающий(ся);

НАТУ́ЖИТЬСЯ нап'ястися *О*, (*до неба*) вистру́нчи-.

НАТУ́РА приро́да; *по* -*ре* на вда́чу [и́нбо́ *по* -*ре*
и́нший на *в.*]; *за* -*ру* (*бути*) *за* нату́рника /-ищ*О* /.

НАТУРАЛИЗОВА́ТЬ натуралізува́ти;

--й що /*м*^н хто/ ~уе́, *с*-и /покли́каний/ *Ф*, *п*^к = %;

-йся/-*ый* ~ований, підле́глий натураліза́ці.

НАТУРА́ЛЬ/НО *г*^р неприя́творенно́;

-*НЬИЙ* (*дурень*) *ж.* повнометра́жний; *О*.

НАТЫКА́ТЬ натика́ти, настрóм/люва́-, наколо́-;

--й що /*м*^н хто/ ~юе́ *О*, *с*-и *Ф*, *з*-й /з^м-й/ настрóми́-,

настрóмлювач, наколо́-, *п*^к = %;

НАТЫКА́ТЬСЯ (*на що*) напорю́ватися, наштó-
бхува́-, нара́ж(ув)а́-, наска́кувати, натра́пля- *О*;

-йся/-*ый* настрóмлюваний, наколо́-, наштри́ку-
-я наштóбху-, нара́жу-, наска́ку- *О*.

НАТЯ́ГИВАТЬ натяга́ти /*с*- /, (*робу*) напина́-, (*ві-
жки*) тяг(ну)́-, (*воду*) всóтува́-, (*бал*) ш^к завищу́-;

--й що /*м*^н хто/ тягне́ *О*, *с*-и *Ф*, /з^м-й/ стягті́, (на)-
тяга́ч, *п*^к натяго́вий, натяжні́й, для на́тягу + %;

-йся/-*ый* (с)тяга́ний /на- /-, тягне́-, підвищу́ва-
-, усмо́кту-, підда́- на́тягу, *п*^к натяжні́й;

НАТЯНУ́ТЬ (*лук*) *п*^о настру́нити; *О*; *н.* нос ко́-
му підду́ри- /поши́- в ду́рні/ *кого*, *п*^о наста́ви-
носа ко́му;

НАТЯНУ́ТЫЙ (- *нерви*) настру́нчений; *О*.

НАТЯ́ЖКА *Ф*^р переби́р, *г.* переса́да; *с* большо́й
-*ой* від си́ли, *Ф*^р ості́льки-оскі́ль-; *без* -*ки* *без*
брешеп.

НАУГЛЕРО́ЖИВАТЬ карбо́н/ува́ти;

--й що ~уе́, *с*-и *Ф*, *з*-й від *Ф*, *п*^к = %;

-*ый* карбо́нований, підле́глий карбо́наці́.

НАУГО́ЛЬНИК нарі́жник.

НАУГО́ЛЬНИЙ нарі́жний.

НАУ́КА & нау́чка /=*ж*иттє́вий уро́к/.

НАУКОЕ́МКИЙ науко́мисткий.

НАУКООБРА́ЗНИЙ, ПОДО́БНИЙ нібинау-
ко́вий, псевдонауко́вий.

НАУ́СЬКИВАТЬ *Ф*^р накру́чувати + **НАУЩА́ТЬ**;

--й = натравливающий.

НАУТЮ́ЖИВАТЬ *о.* прасува́ти як на пара́д(у);

--й *©* прасу́ючи як на *п*.

НАУ́ШНИК *©* шепоті́нник, фіска́л, (*що*) слуха́ль-
ще;

НАУ́ШНИКИ слуха́льця.

НАУ́ШНИЧАНЬЕ, НАУ́ШНИЧЕСТВО підше-
пті, фіска́льство.

НАУ́ШНИЧА́ТЬ підши́пт/увати, капа́-, фіска́ли-
± **ЯБЕДНИЧА́ТЬ**.

--й що /*м*^н хто/ ~уе́ +, *с*-и /зві́клий/ *Ф*, охóчий до
~ів, скóрий на ~и, шепту́н, шепті́й, шепоті́нни-
к, ~ува́ч, фіска́л, *п*^к донбщи́цький, шепоті́нни-.

НАУЩА́ТЬ намов'ля́ти, підбу́рюва-, підштри́ку-
-, накру́чу-;

--й що /*м*^н хто/ ~ля́ *О*, охóчий до намо́в, *с*-и /зві́-
клий/ *Ф*, ~ник /під- /-, підбу́рювач, підштри́ку-, *п*^к
намо́вчий + %, *о.* з намо́вою на уста́х;

-*ый* ~люваний, підбу́рю-, підштри́ку-, накру́чу-.

НАУЩЕ́НИЕ підшепті, наві́д; *по* -*нию* *кого* на-
мо́влений *ким*.

НАФА́БРИВАТЬ фарбува́ти, нафарбо́ву-, сма́р-
ува́-, нашмаро́ву-, підмальо́в/у-;

--й що /*м*^н хто/ ~уе́ *О*, *с*-и /маста́к/ підмальо́ву-
вати, пімальо́вувач;

-йся фарбований, нашмаро́ву-, підмальо́ву- *О*.

НАФА́РШИРОВА́ТЬ > **ФА́РШИРОВА́ТЬ**.

НАХА́Л висіка́ка.

НАХА́ЛЬНИЙ & нахабнува́тий, нахабню́щий.

НАХА́ЛЬСТВО: как у тебя́ хвата́ет -*ва*? як у
тебе́ язик поверта́ється?; ± **НАГЛО́СТЬ**.

НАХЛЕ́СТЬВА́ТЬ зна́й стьобáти /тра́ска- /; (*пе-
тлю на що*) зашмо́рг/ува́-, накида́- зашмо́рг;

--й 1. що /*м*^н хто/ зна́й стьобá *О*, *с*-и /*р*-й/ *т.*, 2.
що /*м*^н хто/ ~уе́ *О*, *©* накида́ючи зашмо́рг;

-йся/-*ый* 1. настьобу́ваний, (зна́й) стьобá-, 2.
зашмо́ргува-; -*я* (*вином*) = напива́ющийся.

НАХЛО́БУЧИВА́ТЬ насува́ти, нацу́пл/ю-, наса́д-
джу-, натяга́ти;

--й що /*м*^н хто/ ~юе́ *О*, *с*-и *Ф*, *р*-й нацу́пи-, *©* ~ю-
ючи;

-*ый* натяга́ний, нацу́плюва-, наса́дджу-, насу́-.

НАХМУ́РИВАТЬ > **НАСУ́ПЛИВА́ТЬ**.

НАХОДИ́ТЬ знахо́дити /відна́- /, відшу́кува-, на-
дибу́-, виявля́ти, (*гадати*) доба́ча-, (*куди*) наби́-
га́-, (*слова*) доба́ра-, підшу́кува-, (*поміч*) діста́-,
оде́ржу-, (*час*) викра́ю-, (*резерви*) вишу́ку-, (-
благодать) спада́ти [нашля́ благода́ть на спа́-
да благодáть на]; ужива́- [н. *развлече́ние в че́м*
у. розва́ги з чо́го]; *н.* *выра́жение в че́м* вилива́-
тися у *що*; *н.* *вы́ход из* (затрудні́тельного)

положення вив'язува- з халєпи (давати собі раду у скруті); н. дорбгу к сєрдцу добиратися до сєрця /м^н сєрдцє-/; н. на кого опосидати кого; н. нўжним вважá- за потрібне; н. общий язык ф. знóхуватися; н. отговóрку відбрíхува-; н. óтзвук відлўнувати; н. параллєли /тóчки соприкосновєния/ с чем о. перекидати мiст до чоґо; н. при óбыске витрўшува-; н. развлєчение в чєм ма- розвагу з чоґо; н. спóсoб /срєдство/ добира- спóсoбу, спромагáтися; н. удовóльствие в чєм кохá- в чoму; н. утєшение в чєм тиши- з чоґо /чим/; н. утєшение /удовольствє-/ мати втíху; не н. сєбє мєста не знá-, де й дiтися /приткну-/; как -ишь /-ите/ нўжним як (собi) знáеш /-ете/;

--й 1. що /м^н хто/ знаходить Ѳ, з-й /поклiка-/ знайти, с-и ♦, шукач, відкривáч, винахiдник, н^к винахiдливий, 2. що натрапля Ѳ, © натрапляючи; -й възмóжным зг^{-й} на; -й выражение в чєм визначений чим; -й вьход порáдливий /за-, з-й знайти вiхiд; -й вьход из положения з-й вив'язатися з халєпи, зарáдний, зарáдливий; -й общий язык з-й порозумi-; -й отражение /подтверждє-, призна- +/ відбиваний /потвєрджу-, визна- +/; -й применєние застосову-; -й сбыт ходовой; -й удовóльствие в чєм готóвий втiшá- з чоґо; не -й сєбє мєста неприкаяний;

НАЙТИ (истину) відкрити, (що все гаразд) побáчи-; Ѳ; & б^о повизнаходи-; н. вьход зарáдисобi, дá- собi раду, вив'язатися з, добрати спóсoбу, н. вьход и вьбраться видiстатися; н. дóступ /дорóгу/ к чєму протєрти стєжку до чоґо; н. душєвный покой спочи- душєю; н. ключ к сєрдцу достукатися до сєрця; н. лазєйку знайти об'їздку; н. мєсто (в души) посiс- мiсце; н. на кого © вступи- у кого [что-то нашло на мєня щось у мєнє -їло]; н. недочєт в чєм дá- доґану чoму; н. отвєт здобутияся /спромогтi-/ на вiдповiд; н. (покой и) уединєние (у глушинi) заши-; н. приют (де) приґри-, прихилити гóлову [нєгде н. п. немá де г. п.]; н. связь виснувазв'язок; н. сєбє могiлу зломi- собi карк; н. сєбя пристá- до бєрега; н. срєдство спромогтися; н. счáстье жс. вхопити Бóга за бóроду; днєм с огнєм не н. из свiчку в руках не знайти; как найдєт на кого як набiжити; как найдєшь /-те/ нўжним як собi знáеш/-те/; нашлáблажь /дурь/ на кого примхи напáли на, узяв бóдур коґо;

нашєдший 1. що знайшов Ѳ, Ѳ, 2. що натрапив Ѳ, Ѳ; -й всеобщєє признáние визнаний усiмá; -й подтверждєние потвєрджений; -й сєбє могiлу зломивши собi карк; -й смерть заґиблий; -ие в дом збранi в дóмi.

НАХОДИТЬСЯ (мiститися) розмiцáтися, (-споруди) стояти, (- землi, острови +) лежá-, (мiж людей) тєртися, (на замку, замiтцi, мерт-

вий точцi) стояти; н. в бєдствєнном положєнии бiдувá-; н. в завiсимости от залєжа- вид; н. в милости бў- фаворитом; н. в печáти друкувáтися; н. в пóльзовании бўти в ужитку, вживáтися; н. в распоряжєнии коґо бўти пiд рукою; н. в сознáнии (в бессознáтельном состоя-я) бў- (не) при тямi; н. в состоя- шóка ж^м сидi- як мiша пiд вiником; н. в тоскливом оґидáнии ждá- як кáри; н. на краю гiбели стоянад прiрвоу /пєред заґибєлло/; н. на слўжбє 1. ма- посаду, бў- на слўжбi, 2. бў- на (мiсцi) прáци; н. на содержáнии коґо утрiмуватися ким; н. под впечáтлєнием бўти пiд врáженням; н. под ружьєм iс- солдáтську кáшу, ходi- з крiсом; н. под угрóзой (уничтожєния) бў- заґрóженим; -бiтися под вопросом вiлами по водi пiсано; находясь бўвши;

-йся що /м^н хто/ перебувá Ѳ, той, що де [для -х-ся в мóре для тих, хто в мóри], розташований, розмiще-, залише-, н^к прису́тний, наявний, з^к що [-я в кўхне що в кўхнi], © перебувáючи Ѳ, о. пiд сучáсну /на що/ пóру [-я в тюрмє п. с. п. в'язєнь], н^р наразi, тепєр [-я в командирóвке т. у вiдрáдженнi]; ужє [-я в стáдии рóста у. в стáдii рóсту]; -я в чєм наявний у; -я в блаґєнном невєдєнии сном-дўхом не знáючи; -я в бєдствєнном положєнии засмóктуваний бiдою; -я в дозоре дозорець, дозорчий; -я в дорóге (що) в дорóзi; -я в заклóчении /под стрáжей/ ув'язнений; -я в жáлком состоянии занєдба- до краю; -я в командирóвке наразi у вiдрáдженнi; -я в конфлiкте с пересвáрений з; -я в милости фаворит, тепєр у лáсци; -я в настоящее время в тепєр у, пiд сучáсну пóру в; -я в небрежєнии занєдбаний; -я в обращєнии (грошi) в обiгу, обiгóвий; -я во взаимодєйстви /зави́симости, движєнии +/ = взаимодействующий /зави́сья-, двiгающийся +/; -я во дворє надвiрний, що у дворi; -я в оппозиции к оппозиции до; -я в печáти друкований; -я в пóльзовании коґо уживаний /використóву-/ ким; -я в пренебрежєнии занєдбаний, занєхáя-; -я в противорєчии с цiлком несумiсний з; -я в равновєсии урiвноважє-; -я в распоряжєнии коґо наразi пiд рукою; -я в состоянии чєґо пiд сучáсну пóру у стáни; -я в тяжєлом состоянии на цю пóру у скрутi; -я за границєй закордонний, © тепєр за кордóном; -я мєжду нєбом и землєй зави́слий мiж нєбом i землєю; -я на берєгу берєжáний; -я на вооружєнии тепєр на озбрóннi; -я на иждєвє- коґо утрiмуваний ким; -я на лечє- пiдда- лiкувáнню; -я на пўти к на шляху до; -я в ремóнте поставє- на ремóнт; -ся на слўжбє служивий; -я под контролєм их пiдкóнтрóльїм; -я под надзóром пiднáгляд-; -я под удáром /угрóзой/ заґрóжє-; -я там /тут/ (- рєчi) наяв-

там /тут/;

-вшийся *ф^p* ще, вже [-я дома ще /вже/ вдома], тоді ще /вже/ *де* [-я в отпуске т. ще /вже/ на вакації], *ф^p*;

НАЙТИСЬ знайтися; **н.**, **что сделать** не розгубитися і зробити *що*; (**не**) **н.**, **что сказать /ответить/** (**не**) спромогтись /здобу-/ на *що* [нашёлся, **что** с. /о./ спромігся /здобув-/ на слово /відповідь/; **не** **н.**, **что сказать** не здобутися на відповідь, **не** знайти, *що* відповісти]; **находься** при исполнені *чого* виконуючи *що*; **-ёдшийся** *ф^p*.

НАХОДЧИВЫЙ зарадний, порадливий /за-/.

НАХОЖДЕНИЕ виявлення; в **случае -ия** в разі виявлення, якщо виявиться.

НАХОХЛИВАТЬСЯ настовбурчувати пір'я, настовбурчуватися, пиндіючі-, напиндючува-; **-йся** *що* /мⁿ хто/ ~юч^ись *ф^p*, настовбурчуваний, најжачу-, напиндючу-, с-и /зв'язлий/ ~юч^ит^ися; **НАХОХЛИТЬСЯ**: **-вшийся** напиндючений, најжаче-, настовбурче- *ф^p*, *ф^p*.

НАХРАПОМ пробієм, напрогуд, протоптом.

НАЦАРАПЫВАТЬ надряп/увати, нашкрябу-;

-й *що* /мⁿ хто/ ~ує, с-и *ф^p*, р-й ~а-, *n^k* = %;

-йся/-ый дряпаний, надряпува-, нашкрябу-.

НАЦЕЛЕННОСТЬ з. наставляленість /-авлення/.

НАЦЕЛИВАТЬ (*кріс*) наводити, спрямовува-, наставля-, націлюва-;

-й *що* /мⁿ хто/ націлює *ф^p*, с-и **н.**, зⁿ-й націли-, *n^k* *т.* націлювальний, © націлюючи;

◆◆◆СЯ (*крісом*) прицілюватися, (*ногою*) заміря-, (*на пост*) ціли-; **н.** збира-, намага-, ма́ти намір, волі-, планува-,

-йся/-ый націлюваний, нарихтову-, спрямову-, *о.* з наміром, з метою;

НАЦЕЛИТЬСЯ наставитися, (*робити*) налаштува-.

НАЦИОНАЛИЗАЦИЯ удержавлення.

НАЦИОНАЛИЗИРОВАТЬ удержавл/ювати;

-й *що* ~ює *ф^p*, с-и **у.**, зⁿ-й удержави-, зайнятий удержавленням, *n^k* = %;

-йся/-ый націоналізований, удержавлю-.

НАЦМЕН *д.* етний[і]к.

НАЧАЛО старт, *о.* перші кроки; (*засада*) канон, закон, стандарт, наріжний камінь, (*мистецтва*) основа, (*аскетичне /вдачі/*) засновок, жилка, р'яса, елемент, (*об'єднавче*) стрижень, (*джерело*) корінь [два -ла *чого* два -ені], пра́корінь [жизненное **н. п.** життя], (*материнське*) інстинкт, (*божеське*) дух, (*жіноче*) Я, стихія, природа, субстанція, джерелó, (*творче*) геній, іскра, якість, джерелó, *ф^p* сила [сдерживающее **н.** гальмівна с.]; **н.** **начал** корінь коренів, основа основ, пра́корінь; **доброе /зле/ н.** добро /зло/; с -ла **существования** *чого* відко́ли існує *що*; с **самого -ла** від (*сам*)початку; в **са́мом -ле** наприпоча́т-, вже

на початку; **под -ом** під рукою /оруд-/; **это послужило -ом** з того отó й пішло;

НАЧАЛА (*наук*) початки, азі, елементи; (*культури*) джерела, (*громадські*) засади, *ф^p* ре́йки [на **комерческих -х** на комерційних -ках].

НАЧАЛЬНИК зверхник; **н.** караула /караульный **н.** / начальник /комендант, командир/ стóрòжі /варты/ [к. в. на своє місце!].

НАЧАЛЬНЫЙ *ф^p* стартовий.

НАЧАЛЬСТВЕННЫЙ зверхницький.

НАЧАЛЬСТВО: **под -ом** під орудою /рукою/.

НАЧАЛЬСТВОВАТЬ верховодити /бу- зверхником, старш/ува-/ над *ким*;

-й *що* /мⁿ хто/ ~ує *ф^p*, с-и /покликаний/ верховодити, керівник, началь-, зверх-, верховода, *n^k* зверхницький, начальни-, командний.

НАЧАТКИ *мⁿ* (*знание*) азі.

НАЧАТО: **ещё** **не н.** *о.* ще й кіт не женився;

~ый започаткований, заініційо-, початий.

НАЧЕКУ: **быть н.** бути напоготові, начуватися.

НАЧЕРНО на чорно.

НАЧЕРПЫВАТЬ **-й(ся)** > **ЧЕРПАТЬ**.

НАЧЕРТАНИЕ *о^k* назначення.

НАЧЭСЫВАТЬ начісуватися, (*ваву*) начу́ху-;

-й *що* /мⁿ хто/ начісує *ф^p*, с-и /охобий/ начісувати, з-й начеса-, *n^k* = %;

-йся/-ый начісуваний, начу́ху-, нашкрябу-;

НАЧЕСАТЬ (*вовни*) начухрати.

НАЧЁТЧИК (*догматик*) талмудист.

НАЧИНАНИЕ почін, ініціатива, за́біг, на́мір(и).

НАЧИНАТЕЛЬ ініціатор.

НАЧИНАТЬ почина́ти, /за-, стартува- *о.* прокладá- першу борозну, робі- перші кроки, кла́с- почáток, започатковува-, (*бесіду*) заводи-, (*лихе*) затіва-, (*від чого*) *ф.* танцюва-; **н.** **жизнь** вчїт^ися ходити; **н.** **играть роль** набира- вагі; **н.** **исковое дело** закладá- пóзов; **н.** с **азов** *ф^p* від Адама; **н.** **своё** заводи- своєї; **н.** **сбору** заводитися; **-ая** с *ф^p* від [-**ая** с 1917 г. від 1917 р.];

-й *що* /мⁿ хто/ почина́ *ф^p*, с-и р. п. к., з-й /покли́ка-/ почá-, зачинáтель, ініціатор, початківець, дебюта́нт, нова́к /-чóк/, започатковувач, починáльник, *n^k* молодий, *ф^p* перший, стартовий, © на почáтку, почáвши; **-й** **не** с **того́** **конца́** зв'язлий робі- че́рез гóлову; **-й** **оператор** оператор початківець; **-й** **речь** привітством з привітом на почáтку промови; **-й** с **того́**, **что** © *т.* почáвши з того́, *що*;

НАЧАТЬ: **н.** **реализацию** трудоёмкой ідеї зрушити камінь з місця; **н.** **собираться** зазбиратися;

-вший (*робитися*) вже трóхи який [-й **закисáть** вже трóхи кислий], *ф^p*;

НАЧИНАТЬСЯ (роз)починáтися *ф^p*, (*доц* +) зривá-, схóплю-, *п.* зарóджу-, (- *свята*) заходити [-**ається** **пост** заходить піст];

-йся що починається $\diamond$, готовий початися, n^k новий, o . на початку, з початком [-я в три часа з п. о третій годині], n^p одразу [-я после обеда одразу по обіді /к. по обіді/];

НАЧАТЬСЯ: n -алася катавасія і пішло і закрутилося;

-вшийся (вже) (роз)початий, ϕ^p започаткований, затія-, $\diamond$.

НАЧИНАТЬ начиняти, фаршувати;

--й що / m^k хто/ начиня $\diamond$, p -й нафаршувати, c -и /звіклий/ ϕ -, фаршувальник, n^k фаршувальний;

-йся/-ый начиняний, фаршова-, начинно-.

НАЧИСЛЕНИЕ (сума і дія) нараховання, (дія) нарахування; **путём -ия** нараховуючи, ϕ^p нарахованням.

НАЧИСЛЯТЬ нараховувати, налічу-, начислю-, запису- на рахунок /контот/;

--й що / m^k хто/ нараховує $\diamond$, c -и /звіклий/ нараховувати, зайнятий нарахованням /нарахува-/ рахівник, n^k = %, $\odot$ нараховуючи;

-йся/-ый нараховуваний, налічу-, запису- на рахунок /контот/.

НАЧИСТОТУ, НАЧИСТУЮ (відверто) як на духу; **всё начистую** усё до кріхти.

НАЧИЩАТЬ: n . дочерна виборнювати;

-й що / m^k хто/ начища, c -и начищати, $з$ -й / $з^m$ -й, p -й/ начишти-, n^k чистильний + %;

-йся/-ый начищуваний, (на чорно) виборню-.

НАШ: -ша берёт! наша зверху!

НАШЕПТЫВАНИЕ шепти, підшепти.

НАШЕПТЫВАТЬ ϕ^p набурмочувати;

--й = наушничаящий;

-ый нашіптуваний, нагурку-, набурмочу-.

НАШЕСТВИЕ n^p потопт.

НАШИВАНИЕ нашиття.

НАШИВАТЬ: --й що / m^k хто/ нашива, c -и нашивати, нашивальник, n^k нашивальний; -й запла-ты латяч, латкар;

-йся/-ый нашиваний, n^k нашивний / d^k нашитий/.

НАШИПГОВЫВАТЬ n . (кого) накручувати, під'юдж/у-;

--й 1. що / m^k хто/ нашіпгує $\diamond$ + фарширующ-ий, 2. що / m^k хто/ ~ує, c -и ~увати, ~увач.

НАШТАМПОВЫВАТЬ > ШТАМПОВАТЬ.

НАЩУПЫВАТЬ намащувати, налапу-, мащати, лапа-, n^p мащ(-мащ), лап(-лап);

--й що / m^k хто/ намащує $\diamond$, $з$ -й намащати, звиклий / c -и/ намащувати, мащко, лапко, лапун, n^k = %.

-йся/-ый мащаний, лапа-, намащувати, налапу-.

НАЭЛЕКТРИЗОВЫВАТЬ > ЭЛЕКТРИЗОВ-.

НАЯВУ o . білим днем, σ^p вочевидь, n^p унаяв.

НАЯРИВАТЬ шкварити, (грати) гати-, смалі-, чисти-, риза-, стриг-, вишкварюва-, (оркестро-ю) тулумбаси-, (гопака) сади-, креса-, оддират-; --й = нажаривающий².

Н-ДА (!) мгу, умгу, тек-с, т-а-а-к, o^k н-да.

НЕ ϕ^p і + a^n [царь не возражал цар і дозволив], годі [не купить /приобрести, разыскать, най-ти/ ни за какие деньги годі купити /придба-, розшукат-, знайти/ за грубі гроші /хай за які г./; не взять силой годі взяти силою]; не где-нибудь, а ніде інде, як; не того ϕ^p не той [он не того... він не той...], кепський [дела не того кепські справи]; не до того не до солі; не смей! /лезь!, тронь! +/- зась!; не то... не то... чи то... чи то...

НЕБЕЗЫВЕСТНЫЙ відомий усім, добре у. **НЕБЕРУЩИЙСЯ** небраний, n^k неберкий.

НЕБЕСНЫЙ (- красу) знебавзятий.

НЕБЛАГОВИДНО (выглядати) убого;

~ый (- дії) темний, c чор-, (выгляд) убогий.

НЕБЛАГОДАРНОСТЬ невдячливість, свиняч-**НЕБЛАГОДАРНЫЙ** свинуватий, невдячливий, і. невдячок /ж^к -ниця/.

НЕБЛАГОЗВУЧНЫЙ (- мову) повстаний.

НЕБЛАГОПОЛУЧИЕ негаразді.

НЕБЛАГОПОЛУЧНО неладно, негаразд, $ж^m$ не слава Богу, (де) не все гаразд;

~ый ϕ^p непевний, (- родину) проблем-; n . в от-ношении чего загрожений чим.

НЕБЛАГОПРИЯТНЫЙ (кінець) нещасливий, недобрый.

НЕБЛАГОРАЗУМНЫЙ o^k неслухний.

НЕБЛАГОРОДНЫЙ (вчинок) неліцарський, не-козацький, (метал) чорний, недорогий.

НЕБЛАГОТВОРНЫЙ шкідливий.

НЕБЛАТТНОЙ $ж^m$ фрэер, Сидір Полікарпович.

НЕБО: попасть пальцем в н. пасти пальцем у стелю; даже небу жарко аж пекло сміється.

НЕБОЛЬШОЙ: n . руки невеликий [зло n . руки невелике ліхо]; c небольшим з хвостиком.

НЕБРЕЖНО p . безуважно, (робити) на халтуру, (писати) на коліні, (казати) крізь зуби.

НЕБРЕЖНОСТЬ: по -ти через недбальство.

НЕБРЯТЫЙ: n ., но во фряке без штанів, але з краваткою.

НЕБРОНИРОВАННЫЙ незарезервований.

НЕБРОНИРОВАННЫЙ k . безпанцерний.

НЕБРОСКИЙ неефектний, неблизкучий.

НЕБЬЮЩИЙСЯ що не бється, n^k неб'ючий, небиткий, вічний, міцний; -есяя скло вічне шкло.

НЕВАЖНЕЦКИ злєцьки;

НЕВАЖНЕЦКИЙ злєцький, ненайкращий, (за-робіток) сякий-такий.

НЕВАЖНО не страшно [это n . це не с.], дарма [но n . та дарма!]; n ., что... ϕ^p то нічого, що...;

НЕВАЖНЫЙ ненайкращий, o^k не аж-аж; + НЕВАЖНЕЦКИЙ.

НЕВЕДЕНИЕ незнаття.

НЕВЕЖЕСТВЕННЫЙ (неуцький) невіглаский

НЕВЕРНОСТЬ: супружеская n . скокі в гречку.

НЕВЕРНЫЙ (крок) хибний, помилковий.

НЕВЕРОЯТНО: это н.! з. це не до подумання;
 ~**НЬИ:** -ым образом © хто б міг подумати?;
 ~**НЕЙШИЙ** найнеймовірніший.
НЕВЕРУЮЩИЙ с^к невір- [земля -ующих не-
 вір-земля].
НЕВЕРЯЩИЙ невіра, неймовіра.
НЕВЕСЕЛО о. не до сміху.
НЕВЕСТКА синовá; -ке в отместку щоб помс-
 титися, заради помсти.
НЕВЕСТЬ: н. что /кто, где +/- не знати що /хто,
 де +/, хтозна й що; ± НЕИЗВЕСТНО.
НЕВЗГÓДА незлáгода; душевная н. душевна н.;
НЕВЗГÓДЫ поневіряння, (життєві) негаразді.
НЕВИРАЯ: н. на без огляду на [н. на лица б.
 о. на особу]; н. на то, что дарма що.
НЕВНАЧАЙ мимохіть, д. незнарошне, з. не-
 знавнич.
НЕВЗРАЧНОСТЬ некрасá.
НЕВЗРАЧНЫЙ непривáбливий, безбарвний, ся-
 кий-такий, о. сіро-негарний.
НЕВЫСКАТЕЛЬНЫЙ (скромний) безамбіцій-
 ний, простесеньк-;
НЕВЫСКАТЕЛЬНОСТЬ простесенькість ∅.
НЕВИДИМЫЙ (- мишень) закритий.
НЕВИДЯЩИЙ сліпий; (тогляд) о^к пустообкий.
НЕВИННЫЙ з. Богу дýха винний.
НЕВМЕНЯЕМЫЙ п^б неспóвна розуму, с. очма-
 нілий, ф^р безрозсудний [-ое состояние б. стан],
 ж^м не свій [стáла -ой мов не сво́я стáла].
НЕВМЕШАТЕЛЬСТВО невстрявáння.
НЕВМЕШАЮЩИЙСЯ неохильний устрявá-
 ти, безсторонній.
НЕВМЕЩАЮЩИЙСЯ негóдний вмістítися.
НЕВНЕСЕНИЕ (грошей) неплáта; н. в список
 незапис до списку.
НЕВНИМАНИЕ брак ува́ги.
НЕВНИМАТЕЛЬНО (слухати) че́рез верх;
НЕВНИМАТЕЛЬНЫЙ роззявкуватий.
НЕВНЯТНО невтя́мно;
НЕВНЯТНЫЙ невтя́мний, нечіткий ∅, (крик)
 недорікий, (- мову) п^о повстаній.
НЕВОЕННЫЙ цивільний; н. человек з. невій-
 ськовик, ф. шпак.
НЕВОЗВРАЩЕНО неповорóтець.
НЕВОЗВРАЩЕНИЕ (грошей) невіддàння.
НЕВОЗВРАЩЕНЧЕСТВО неповорóтство.
НЕВОЗДЕРЖАННЫЙ неповіддєржливий, з. не-
 повстрїмили-.
НЕВОЗМЕСТИМЫЙ невідшкодóвний, з. (- згу-
 бу) невіджалува-.
НЕВОЗМОЖНО ф^р гóді [в противном случае
 н. бóдет іна́кше г. бóде] н. выдержать гóді
 /нема́ як/ витримати, © нема́ спáсу; н. предста-
 вить не вкладáється в голови; н. разобря́ться
 чорт нóгу зломить; н. что́-либо предприня́ть
 ф. хоч гвалт кричі.

НЕВОЗМОЖНОСТЬ о^к незмо́га; до -сти до не-
 можливого.
НЕВОЗМУТИМ © гóді звору́шити кого [судья
 н. суддóб г. з.];
НЕВОЗМУТИМО (реакце) о. náче нідє нічо́го;
НЕВОЗМУТИМЫЙ незвору́шливий, © невок-
 лупний, (спокий) крижаний, (- тишу) буду́яр-
НЕВОЗНАГРАДИМЫЙ невіддякуваний, невід-
 плачу-, з. невіджалу- [-ая потеря -на втрáта].
НЕВОЗРАСТАЮЩИЙ незбільшуваний, ф^р за-
 морóже-.
НЕВОЛИТЬ приневóлювати, приму́шу- /з-/, сі-
 лу-, понево́лю-;
 -й що /м^н хто/ сі́лує ∅, с-и нево́лити, приневó-
 лувач /по-/, © зму́шуючи, о. з на́міром прине-
 во́лити, ± принуждающий.
НЕВОЛЬНО невла́совільно, © сам, самá, самó
 [рука н. потяну́лась рука сама потяглась];
 ~**НЬИ** ненавмісний, (необду́ма-) несвідóмий.
НЕВООБРАЗИМЫЙ яко́го гóді уявити, у^р не-
 помислєнний, неуявлєнний.
НЕВООРУЖЕННЫЙ з гóлими рука́ми, ф^р гóл-
 ий [-ым гла́зом -им о́ком].
НЕВОСПЛАМЕНЯЮЩИЙСЯ незаймїстий.
НЕВОСПОЛНИМЫЙ неоплáтний, з. невіджа-
 лува- [-ая утра́та -на втрáта], (запас) вичєрп-;
 ~**ОСТЬ** з. п^о невіджалуваність ∅.
НЕВОСПРОИЗВОДИМЫЙ невідтворєнний.
НЕВОСТРЕБОВАННЫЙ невідзїсканий, (баг-
 ажє) невідбра-, (лист) незапита-, невзятий.
НЕВОЮЩИЙ о. незахо́плений війно́ю, не-
 втя́гнутий у війну, п^к нев[й]тра́льний.
НЕВРАЗУМИТЕЛЬНЫЙ невтя́мливий /-мний/,
 невторóп-, о. що не дєржиться /ліпиться/ купи.
НЕВРАЩАЮЩИЙСЯ безобертóвий.
НЕВРЕДИМ: цел(ый) и н. живий і здорó-;
НЕВРЕДИМЫЙ ф^р неза́йманий.
НЕВТЕРПЕЖ о^к невтерпєць, (кому) непосідяч-
 ка берє кого, корти́ть кого, занко́лилось кому,
 о. не до витєрпу.
НЕВЫЛИВАЮЩИЙСЯ невили/вкий, ~вущий.
НЕВЫНОСИМ © гóді витримати кого [ребєнок
 н. дитїну г. в.];
НЕВЫНОСИМО о. до нестерпу, не до витєр-
 пу; зто н. це гóді витримати;
НЕВЫНОСИМЫЙ о. не до витєрпу, (холод)
 собáчий, який /яко́го/ гóді витримати.
НЕВЫПЛАЧЕННЫЙ (борг) з. залєглий.
НЕВЫРАЗИМО гóді висловити [зто н. це г. в.];
 ~**МЫИ** який гóді висловити, ф. я Вам /тобі/ не
 мóжу сказа́ти який, к^м невислóбний.
НЕВЫРАЗИТЕЛЬНОСТЬ о^к безбарвність.
НЕВЫРАЗИТЕЛЬНЫЙ безбарвний.
НЕВЫСОКОМЕРНЫЙ доступ/ливий, ~ний.
НЕВЫСПАВШИЙСЯ невиспаний.
НЕВЫСЫПАНИЕ невиспання [от -ия з н.].

НЕВЫСЫХАЕМЫЙ, НЕВЫСЫХАЮЩИЙ *о*^к невисихущий, вічно мокрый.

НЕГАТИВН/О: *н. относиться* негѳже ставитися; ~**ЫЙ** негати́вный, негѳжий, не позитив-, негѳд-, негѳр-, незда́лий, ненайкра́ший, непу́тя-, недола́дний, недолу́гий, ке́пський, непу́тний, негара́здний; (*не лише м.*) від'ѳм-; (*виспід*) проти́леж- о́чи́уваному, малова́ж-, малозна́ч-, безуспі́ш-, погане́нький, не такий, як гада́лося; (- *дії*) неспри́ятливий, шкідли́-; (*факт*) не[мало]прива́бли-, з-й відтру́тити, недорѳч-, неподѳб-, те́м-, неба́жа-, безко́рис-; (*відпис*) заперѳч-; (*відзук*) несхва́ль-, неприхі́ль-; ☉ несимпа́тич-, непра́вед-, многогрі́ш-, непо́ряд-, відрáзливий; & стоѳ.

НЕГАТИВЫ (*чогось*) тіні, ва́ди, (*неполадки*) негара́зди.

НЕГДЕ: *будет н.* не бу́де де; *кому н. лечь* + *кто* не ма́с де лягті +.

НЕГІБКИЙ *з*^н дубовий, (твердо)ка́м'яний.

НЕГЛАСНО за закритими двері́ма, при закритих дверя́х.

НЕГЛАСНОСТЬ: *н. личной жизни* прива́тність.

НЕГЛАЗИЖИВАТЬ нехтувати, легкова́жи-; —й що /*м*^н хто/ нехтуе *ѳ*, с-и /схи́дний/ легкова́жити, з-й злегова́жи-, *н*^к легкова́жний.

НЕГНИЮЩИЙ *с*^к негний [-*еє* де́рево негний-де́рево].

НЕГНУЩИЙСЯ негнуч/кий, ~ий, непохі́льний.

НЕГО́ДНЫЙ: *н. к употреблению* незда́лий; **-ые** сре́дства незда́лі за́соби.

НЕГОДОВАНИЕ *ѳ*^р лють [кипе́ть от -ня дави́тися з лю́ті].

НЕГОДОВАТЬ обу́риватися, пала́ти /кипї-/ гнівом /лю́ттю/, гнівати(ся);

—й що /*м*^н хто/ обу́рююється *ѳ*, с-и п. г., обуре́ний, розгні́ва-, *н*^к гні́вний, *о.* по́вен гні́ву /обу́рення/, з обуре́нням.

НЕГОДЯЩИЙСЯ: *н. к употреблению* нежитко́вий, *ѳ.* незда́лий.

НЕГРЕЮЩИЙ незда́тний грѳти, неогрѳвущий, *д.* негрѳючий, *с*^к негрѳий [негрѳїдуша].

НЕДА́ВНИЙ *о*^к допі́ршний, (*факт*) свіжий; *с* **-них** пор знеда́вна /від-/, *д.* незда́в-;

НЕДА́ВН/О *о*^к свіжо [н. засе́янный с. засія́ний]; & ~*ечко*; *совсем н.* зо́всім учѳра /ще з. у./.

НЕДА́ЛЕКИЙ ☉ нехі́трий, туманува́тий; *в -ом* про́шлом ще зо́всім неда́вно.

НЕДА́ЛЬНОВІДНЫЙ вузькозѳрий.

НЕДВИЖИМО (*сидіти*) грибо́м, ка́менем;

НЕДВИЖИМЫЙ *ѳ*^р ме́ртвий; *недвижимое* и-му́щество нерухо́мість;

НЕДВИЖИМОСТЬ стан спо́кою безрух, ме́ртва то́чка, *ѳ.*

НЕДВУСМЫСЛЕННЫЙ однозна́чний.

НЕДЕ́ЙСТВУЮЩИЙ неді́ювий, неакти́вний, неефе́ктив-, ме́ртвий, нерухо́мий, не в ходу́, не-

зда́тний діяти, *ю* нечі́нний.

НЕДЕФОРМИРУЮЩИЙ бездеформа́ційний, *р*^к зереформа́цій-.

НЕДЕ́ЛЯ: *с* *будущей* -лю з неді́лі (*як зо дня*); **че́рез** -лю за тїждень.

НЕДОБРОЖЕЛАТЕЛЬ злоси́чливец.

НЕДОБРОЖЕЛАТЕЛЬНЫЙ злоси́чливий.

НЕДОБРОЖЕЛАТЕЛЬСТВОВАТЬ, НЕДОБРОХО́ТСТВОВ- злоси́чити;

—й що /*м*^н хто/ злоси́чить *ѳ*, гото́вий утопи́ти в ло́жці води, злоси́чливец /недобро-/, злоби́тель, *н*^к недобрѳзічливий /зло-/.

НЕДОБРОКА́ЧЕСТВЕННЫЙ *к.* неякі́сний.

НЕДОВѳРЧИВЫЙ підозрѳливий, *як і.* малѳвр.

НЕДОВѳРЯЮЩИЙ недо́вірливий, підозрѳли-, недо́віркува́тий, (*кому*) спо́внений недо́віри до *кого*.

НЕДОВѳШИВАТЬ недо́важ/увати;

—й що /*м*^н хто/ ~*ує*, не без то́го, щоб ~*ити*, с-и /зві́клий, ма́йстер/ недо́важува-.

НЕДОВО́ЛЬНЫЙ *з*^р незаспоко́бений.

НЕДОВЫПОЛНЯТЬ недо́викѳн/увати;

—й що /*м*^н хто/ ~*ує*, ~*а́вєць*, ☉ недо́викѳно́ючи.

НЕДОГОВА́РИВАТЬ ± ЗАМАЛЧИВАТЬ;

—й що /*м*^н хто/ недо́говѳрюе *ѳ*, схи́дний недо́мовля́ти, р-й про́мовча-, недо́мова, *н*^к = %, ☉ недо́говѳрюючи;

—*йсья*-*ый* недо́мовлѳваний, недо́говѳр- *ѳ*.

НЕДО/ДАВАТЬ: —й що /*м*^н хто/ ~*дає*, з-й ~*да́ти*, *н*^к недо́даву́щий, ☉ ~*даю́чи*, вічно з недо́дачею.

НЕДОДЕ́ЛАННЫЙ *н.* недо́ва́рений, недо́пече-, ☉ ши́бздик.

НЕДОДЕ́ЛЫВАТЬ: —й що /*м*^н хто/ недо́робля́, зві́клий недо́робля́ти, *і.* *о*^к недо́рѳба.

НЕДОЕДА́НИЕ *г.* недо́живле́ння.

НЕДОЕДА́ТЬ: —й що /*м*^н хто/ недо́їда́, ненаї́джений, вічно голо́д-, *г.* недо́живле-, *і.* до́ходя́га, здо́хляк, *н*^к зголо́дні́лий.

НЕДОЗРЕВА́ТЬ: —й що недо́стига́ *ѳ*, не з-й до́зрѳти.

НЕДОЗРЕ́ЛЫЙ: **-ым** *н*^р на́дзелень [го́рох убрáли -*ым* го́рох зібра́ли *н.*].

НЕДОИ́МКА залѳглість; *н. по* на́логах податко́ва з.;

НЕДОИ́МКИ *д.* неѳплатки.

НЕДОИ́МОЧНЫЙ *р*^р залѳглости; *н. процѳнт* відсо́ток на залѳглість /від залѳглости/.

НЕДОКВА́СИВШИЙСЯ *с*^к -недо́квас [-*еєся* я́блоко я́блоку-недо́квас].

НЕДОКО́С (*місце*) ѳрѳвок.

НЕДОКУ́РОК *ѳ.* бичѳк.

НЕДО́ЛГА: *и* *вся н.* і *вся* ра́дість, *оце́ й* усѳ; *вот и* *вся н.* *от і* *вся* /*оце́ й* усѳ/ му́зика.

НЕДОЛГОВѳЧНЫЙ короткотрива́лий.

НЕДОЛИВА́ТЬ: —й що /*м*^н хто/ недо́лива́, с-и /зві́клий/ недо́лива́ти, *і.* недо́лива́ха.

НЕДОЛЮБЛИВАТЬ (*кого*) неполюбляти, не симпатизува́- кому;

—й що /м^н хто/ неполюбля́ $\diamond$, *n*^к неприхильний до, о. з антипатією до, без симпатії до.

НЕДОМІРИВАТЬ: —й що /м^н хто/ недомірює, маста́к недомірювати, схи́льний недоміряти.

НЕДОМОГА́ТЬ незду́жати, слабува́-, недугува́-; —й що /м^н хто/ слабу́є $\diamond$, *n*^к незду́жалий, нездоровий, *p.* болящий, о. трі́хи /лє́тко/ хворий, з легкою сла́бістю, © слабу́ючи, занеду́жавши.

НЕДОМО́ЛВКА недоска́з.

НЕДОМЫ́СЛИЕ *фр* неро́зум [по -ню́ че́рез н.].

НЕДОНО́СОК недорід жіно́чий.

НЕДООСЧА́СЛИВЛЕННИЙ недоопа́сливленний.

НЕДООЦЕ́НИВАТЬ недоці́нювати, легкова́жи- /д^к з- / що;

—й що /м^н хто/ недоці́нює $\diamond$, нез-й оці́нити, *n*^к легкова́ж-, © недоці́нюючи, ± пренебрега́ющий; -йся/-ый недо(о)ці́нюваний, легкова́же-.

НЕДОПЛА́ЧИВАТЬ: —й що /м^н хто/ ~чує, зви́клий ~чувати, недоплати́ти, ~тнік, *n*^к = %;

-йся/-ый недопла́чуваний.

НЕДОПО́ЛУЧА́ТЬ недо(б)ира́ти /к^н ~оде́ржува- /;

—й що /м^н хто/ недоби́ра $\diamond$, зви́клий недоби́рати, гото́вий недобра́-, о. з недобро́м;

-ый недоби́раний, недооде́ржув-.

НЕДОПОЛУ́ЧЕНИЕ недоби́р.

НЕДОПОНИ́МАТЬ недо(мі)сло́вати, недотя́м-, недоу́свідом-, недохо́п-;

—й що /м^н хто/ ~тя́млює $\diamond$, *n*^к недоте́пний, ~тя́мкувати, недорозу́мака, о. з недохва́том;

-я́юще ~тя́мкува́то, баранкува́-, (*глядіти*) непо́розуміло, о. як теля́ на соро́ку, © не розумію́чи; -ый недотя́млюваний, недоу́свідом-, недомі́с-.

НЕДОПУ́СТИМЫЙ о^к недозво́ленийний.

НЕДОПУ́ЩЕНИЕ недо́пуск.

НЕДОРАБА́ТЫВАТЬ ~рблывати, ~працьбу́-;

—й що /м^н хто/ ~рблыва́є $\diamond$, зви́клий /схи́льний/ ~рблывати, недорблыва́ч, о. з недорблыво́ю;

-йся/-ый недопрацьбу́ваний, недорблыва́-.

НЕДОРА́ЗВИТЫЙ *ф.* молокосо́сний.

НЕДОРАЗУ́МЕНИЕ о^к зако́віка; **Э́то н.** © *e*^к цей ще мені [Ах, **э́то н. X.!** Ах, цей ще мені X.!];

НЕДОРАЗУ́МЕНИЯ (*з чим*) *г.* непого́дження.

НЕДОРО́ЗУ́МІЯ (*ціною*) поці́нний.

НЕДОСИ́ЖИВАТЬ: —й що /м^н хто/ недоси́джує, нез-й доси́дити, *s*^к недоси́ди- [недоси́ди-птах], ©.

НЕДОСКА́ЗЫВАТЬ > НЕДОГОВАРИВАТЬ.

НЕДОСЛУ́ШИВАТЬ: —й що /м^н хто/ недослу́чує, нез-й дослу́хати, недослу́х, © недослу́хуючи.

НЕДОСМО́ТРЕННИЙ недогля́нутий.

НЕДОСТА́ТЬ не ставати /вистача́-/ , бракува́-, бра́кну-, д^к забра́кну-;

—й що його́ браку́є $\diamond$, забра́клий, (- *гроші*) розтра́че-, *n*^к відсу́тній, потрі́бний (для поповне-

ння), необхі́д-, налє́ж- до недо́стачі, -ая су́мма су́ма недо́стачі;

НЕДОСТА́ТЬ (*т^к у п^ж*) забра́кнути; недо́стало сил забра́кло сил.

НЕДОСТА́ТОК: ни в че́м е́му нет -ка усе́ йому́ (*й*) *с*;

НЕДОСТА́ТКИ (*чиі*) сла́бкі місця́, сла́бкі /те́мні/ сто́рони.

НЕДОСТА́ТОЧНО недоби́ти, о^к ма́ло, ску́по;

НЕДОСТА́ТОЧНЫЙ (*харч*) мізе́рний.

НЕДОСТА́ТОЧНОСТЬ *n*^к недоби́ти $\diamond$.

НЕДОСТИЖИ́М © го́ді досягти́ [реко́рд *n.* реко́рду *г.* д.];

НЕДОСТИЖИ́МО **э́то -мо** цьо́го *г.* д.

НЕДОСТУ́ПНЫЙ: *n.* **хто** висо́кі поро́ги у *кого*, *г^д* недо́ступле́нний; *n.* **взору́** недо́зрі́мий.

НЕДОСУ́ТЬ *я* ніколи́ [тако́й *n.* таке́ *n.*].

НЕДОСЧИ́ТЫВАТЬ недолі́чувати, недорахов́-; —й що /м^н хто/ недолі́чує $\diamond$, зви́клий /схи́льний/ недолі́чувати, з-й недорахува́-, *n*^к = %;

-ый недорахову́ваний, недолі́чу-;

НЕДОСЧИ́ТЫВАТЬСЯ *фр* виявля́ти втра́ту /не́стачу/, засві́дчува- втра́ту, втрача́-; $\diamond$;

-йся 1. що /м^н хто/ недолі́чується $\diamond$, недолі́чуваний, недорахов́-, схи́д- /зви́клий/ недолі́чувати́ся, з-й недорахува́-, 2. що /м^н хто/ виявля́ втра́ту $\diamond$, з-й виявити́ в., © засві́дчуючи втра́ту;

НЕДОСЧИ́ТАТЬСЯ *фр* упевни́тися у втра́ті $\diamond$;

-вшийся $\diamond$.

НЕДОСЫ́ПАНИЕ недосип.

НЕДОСЫ́ПАТЬ (*ніч*) не досипля́-/висипля́тися/;

—й 1. що /м^н хто/ недосипля́ $\diamond$, зви́клий недосипля́ти, ві́чно недоспаний, 2. що /м^н хто/ недо-сипа́, зви́клий недосипа́ти, недосипа́ло.

НЕДОСЯ́ГАЕМОСТЬ о. забри́йність.

НЕДОСЯ́ГАЕМЫЙ недося́жний, о^к забри́-, недося́ганий; *n.* для **взору́** недо́зрі́мий.

НЕДОТЕ́ПА δ . недора́йда, недора́вда.

НЕДОУМЕВА́ТЬ не мо́гти ви́й- з дива [я -а́л я не міг в. з д.], не мо́гти зрозу́мі-, розво́ди- рука́ми, дивом дивува́-, дивува́тися, чуду́-, *г.* зумі́-;

-й що /м^н хто/ не може в. з д. $\diamond$, нез-й в. з д., здивова́ний, зачудо́-, спантели́чений, розгубле́-, збенте́же-, збитий з пантели́ку, нез-й зрозу́міти;

-я́юще баранкува́то, збенте́жено $\diamond$, о. як теля́ на соро́ку, © розві́вши рука́ми, (*глядіти*) непо́розуміло + недо́понима́юще.

НЕДОУМЕ́НИЕ спантели́чення.

НЕДОУМЕ́ННО (*глядіти*) = недоумева́юще.

НЕДОУЧИ́ВАТЬСЯ недоу́чуватися, недо́вча́-;

НЕДОУЧИ́ТЬСЯ: -шийся що недо́вчився, недо́вчений, *i.* недо́ук.

НЕДОУ́ЧКА *ж^к п^ж* недо́учка.

НЕДРЕ́МЛЮЩИЙ о^к безсо́нний, недріма́н-.

НЕДРУ́ГИ *m^н p^к* не́друзи.

НЕДУ́РСТВЕННО /-ный/ о^к незле́цьки /-кий/,

знатно /-ний/, *ф*^р може бути.
НЕДОЖИВНИЙ *о*^к небуденний.
НЕЖДАННО/-НЕГАННО ніби з неба впало;
 ~**НЕГАННИЙ** ніби з неба впав.
НЕДОСТАТОЧНОСТЬ & недосит
НЕЖДАННИЙ > НЕОЖИДАННИЙ.
НЕЖЕНКА *о*^к пещенець, з. тепліх
НЕЖИЛОЙ *о*^к незамешкалий.
НЕЖИТЬ пестити, голуби-, милува-, ніжи-, (дитя) маза-;
 -й що /*м*^н хто/ ніжить $\diamond$, сповнений ніжності, *н*^к пестливий, голублі-, пестій, милувальник, *о*. з ніжністю; -й **взор** (*край*) сповнений краси; -й **слух** /*ух*^о/ милозвуч-;
ИЗНЕЖИТЬ розманіжити $\diamond$.
НЕЖИТЬСЯ виніжуватися, пести-, ракувати, розкошу-, (в *перинах*) жирува-, (у *парі*) голубитися; ± **БЛАЖЕНСТВОВАТЬ**;
 -йся що /*м*^н хто/ виніжується $\diamond$, виніжуваний, *с*-и виніжуватися, охочий до пестоців + **НЕЖЕНКА**;
ИЗНЕЖИТЬСЯ з. зделікатні- (як жінка) $\diamond$.
НЕЖНИЧАНЬЕ лубощі.
НЕЖНИЧАТЬ упадати коло /лицятися до/ кого, милува-, голуби-, *о*^к ніжи-, паянка- + **НЕЖИТЬ**;
 -й 1. **ухаживающий**, 2. що /*м*^н хто/ милується $\diamond$, розманіжений, охочий до лубощів + **нежащий**.
НЕЖНОСТЬ *о*^к лагідь;
НЕЖНОСТИ *о*^к ніжності.
НЕЖНИЙ ніжний, (*тепличний*) тендіт-;
НЕЖНЕЙШИЙ ніжнісінкий, претендінтий, преніж-, найтендітн(іш)ий, найніжн(іш)ий.
НЕЗАВИДНЫЙ непривабливий, не вартий заздросів, невідрадний [-*о*е **положення** -не становище].
НЕЗАВИСИМО: **н.** **от** *ч*его без огляду на *що*; **н.** **от** *кого* хоче того *хто*, чи ні;
НЕЗАВИСИМЫЙ (*жанр*) автономний; **быть** -мым *ма*ти вільну *руку*, не залежа- не від *кого*.
НЕЗАВИСЯЩИЙ незалежний, самостій-, неузалежне-, непідпорядкова- нікому, *о*. без жодної залежності; **н.** **от** *ч*его *н*^к непов'язаний з *чим*.
НЕЗАЖИВАЮЩИЙ що не гоїться, незагойний.
НЕЗАИНТЕРЕСОВАННЫЙ (*зиском*) безінтересовний.
НЕЗАКОННОРОЖДЕННЫЙ дитя любові, позашлюбний /не-, пригулян-, безкоровай-, *к*^н незаконно(на)рідже-, незакон-, *в.* байстріюк.
НЕЗАКРЫВАЮЩИЙСЯ (- *рану*) незагойний, (*сейф*, *хід*) стало відкритий /відчинений/.
НЕЗАКРЫТЫЙ: **быть** -ым з. стояти отвором [калітка -га хвіртка стоїть *о.*].
НЕЗАМЕДЛИТЕЛЬНО *ф*^р прожогом, мерщій.
НЕЗАМЕНИМ *кто* годі замінити *кого* [шеф **н.** шефа г. з.];

НЕЗАМЕНИМЫЙ *о*^к незаступимий, незамінений, незаступлен-, *о.* *кого* годі замінити.
НЕЗАМЕРЗАЮЩИЙ вічно талий /розмерз-/ , незамерзущий.
НЕЗАМЕТНО *о*^к незавважно, *о.* як тінь.
НЕЗАМЕТНЫЙ *о*^к непростежений.
НЕЗАМЕЧЕННЫЙ недобачений, з. перебаче-.
НЕЗАНЯТЫЙ *о*^к вільний, гулящий.
НЕЗАПАМЯТНЫЙ *о*^к непам'ятний; -ые **времена** забути /непам'ятні/ часі, правікі; **с** -ых **времен** *о*^к споконвіку, спервові-, з правіків, з-перед віків; **в** -ые **времена** *ж*^н давнó, ой, давнó.
НЕЗАПРАВЛЕННЫЙ (*харч*) *ж*^н непідбитий.
НЕЗАПЯТАННЫЙ *о*^к несплямлений.
НЕЗАТЁЛИВЫЙ *о*^к сякий-такий.
НЕЗАТИХАЮЩИЙ (*біль*) сталій, (- *пульсавіо*) безперервний, (- *буро*) і далі лютий /шалений/, (*гамір*) і далі гучний /гомінкий, галасливий/.
НЕЗАТРЕБОВАННЫЙ (*багаж*) незабраний, невідбра-, незапита-, (*акт*) з. невиправле-.
НЕЗАТУХАЮЩИЙ незагасущий, негасу- [-*щ*ие **колебания** -уці **коливання**].
НЕЗАУРЯДНЫЙ непересічний, неордinar-, з. нештёт-, (*автор*) видатний, *ф*^р хіба ж **такий** [я проявил -ую **ловкость** я **виказал** х. ж т. **спирит**].
НЕЗАХОДЯЩИЙ що не заходить, (- *сонце*) незаходимий, безахідний.
НЕЗАЩИЩЕННЫЙ *о*^к безборонний, відкритий всім вітрам, *о.* як горóх при дорóзі;
НЕЗАЩИЩЕННОСТЬ *о*^к безборонність $\diamond$.
НЕЗДОРОВЫЙ (*клімат*) шкідливий.
НЕЗЕМНОЙ *о.* не від світу цього.
НЕЗЛОПАМЯТНЫЙ з. незлопомний.
НЕЗНАКОМЕЦЬ *н*^к чужак.
НЕЗНАКОМЫЙ *о.* (людина) з вулиці;
НЕЗНАЧИТЕЛЬНЫЙ незначущий, дрібний, незнач-, другоряд-, (*зріх*) несерйбз-, (*крен*) мізер-, (*ринок*) благенький, *ф*^р ніякий [рана була ніяка].
НЕЗНАЮЩИЙ що не знає, необізнаний, *н*^к темний, недосвідче-, некомпетент-, нетямущий, не в курсі, без знаття; **н.** **происходящего** не в курсі подій.
НЕЗЫБЛЕМ *ф*^р годі похитнути [дружба -ма дружбу г. п.];
НЕЗЫБЛЕМЫЙ *о*^к несхитний, *кого* г. п.
НЕИЗВЛЕЧНЫЙ з. невідкличний, *р*^к невідвернен-, *ф*^р фаталь-, неозбугній;
НЕИЗБЕЖНОСТЬ з. невідкличність $\diamond$.
НЕИЗЫВНЫЙ неозбутній, незникомий, вічнотривалий, нетлінний, (*борг*) невилаз-, (- *тугу*) з. невідклич-.
НЕИЗВЕДАННЫЙ неспізнаний, (*етан*) непрóйде-, -ные **дали** *р*^к далекі далекості.
НЕИЗВЕСТНО *о*^к чи й [н. **были** ли **чи** й **були**]; *х*тóзна, *б*óзна, *бог* /святій/ *й*огó знає [н. **кто** *б*óзна *кто*, б. й. з., *кто*], *х*то *й*огó знає, *б*ідá знає

[н. отку́да біда знає звідки]; н. кто /как, где, куда +/ незна́ти хто /як, де, куди +/, хтозна-хто /-як, -де, -куди +/; н. отку́да /с каких пор, до каких пор/ бозна звідки /відко́ли, до(по)ки/;
НЕИЗВѢСТНЫЙ: -ная о́бласть (зна́нь) жс. чужа́ парафія; -ым о́бразом не зна́ти як.

НЕИЗВѢСТНОСТЬ я' невідо́ме, незна́но [из -ти з незна́на], п' неві́дь, г. несвідо́мість; **покры́тый мря́ком** -ти пові́тий мря́кою таємни́чости.

НЕИЗВЛЕКАЕМЫЙ (- міну) безпід'ємний, безвита́жний, (ко́рнь) м. недо́бувний.

НЕИЗГЛАДИМЫЙ (спід) невита́рний.

НЕИЗЛЕЧИМ(ЫЙ): н. кто го́ді ви́лікувати ко́го [больно́й н. хво́рого г. в.]; **боле́знь** -іма хво́рбу г. в.;

НЕИЗЛЕЧИМЫЙ (хво́рий) о^к безнаді́йний, невиліку́ва-, невиліко́бува-.

НЕИЗМЕНЧИВЫЙ, **НЕИЗМЕНЯЮЩИЙСЯ** незмі́нний.

НЕИЗМЕРИМ(ЫЙ) ф^р го́ді ви́міряти [уро́н н. шко́ду г. в.];

НЕИЗМЕРИМО о^к безмі́рно;

НЕИЗМЕРИМЫЙ незмі́рний, безмі́р- [-ая даль -на да́леч], необмі́рний.

НЕИЗРЕЧИМЫЙ о^к невисловле́нний.

НЕИМѢНИЕ: за -ием о^к не ма́ючи /ма́вши/, бо нема́; за -ием вре́мени бо нема́ ча́су, за ніко́льством; за -ием гербово́й, пи́шем на просто́й на безри́б'ї і рак ри́ба, у степу́ і хрущ м'ясо.

НЕИМОВѢРНО (злий) о^к стра́шно, (злитися) аж-аж-а́ж, що аж, (злий) яки́х ма́ло;

НЕИМОВѢРНЫЙ (фа́кт) г. несотво́рєний, (моро́з) стра́шний, нестерпу́чий, о^к неспога́дний, неуявлє́н-.

НЕИМУЩИЙ о^к нестате́чний.

НЕИСКОРЕНИМ(О) ф^р го́ді ви́корєнити [зло -мо зло г. в., злу нема́ перево́ду];

НЕИСКОРЕНИМЫЙ невита́рний, о. що йо́го го́ді ви́корєнити.

НЕЙСКРЕННОСТЬ (у голо́сі) фальші́ва но́тка.

НЕЙСКУПИМЫЙ (гри́х) неспоку́тний, сме́рт-, неспоку́тєн-, непро́щен-, неспоку́тува-, д. неспа́сєн- неспоку́тний, незамо́лимий, у^р неспоку́ти-.

НЕЙСКУШѢННЫЙ о^к неспоку́шений, ф. неби́тий, зеле́ний.

НЕЙСПОВЕДИМЫЙ о^к недослі́димий, незба́гєний, що йо́го го́ді зба́гнути [-мы пу́ти Госпа́дни Бо́жі доро́ги го́ді зба́гнути, Бо́жі доро́ги недослі́дими].

НЕЙСПОЛНИВШИЙСЯ (сон) неспра́вджений.

НЕЙСПОЛНИМЫЙ нєреа́льний, нєреа́лістич-.

НЕЙСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ о^к незапопа́дливий, неслужбо́рєвний, і. неслужбі[и]ст.

НЕЙСПОЛЬЗУЕМЫЙ о^к ме́ртвай [н. фонд м. фонд].

НЕЙСПОРЧЕННЫЙ (ду́шею) незбо́чений.

НЕИСПРАВИМ(ЫЙ): н. кто го́ді ви́правити ко́го [он н. йо́го г. в.].

НЕИСПРАВНЫЙ о^к зіпсу́тий, зіпсований, не-напра́вле-, ⊕ недо́балий.

НЕИСПРАВНОСТЬ (чо́го) дефе́кт, (ко́го) недо́балість ⊕.

НЕИСПЫТАННЫЙ неза́знаний, о^к непізна́-, незасма́кований, п^к непізна́нний.

НЕИССЯКАЕМЫЙ (- сили) невисна́жний (запа́с) з. безвиво́д- /безпере-/, н. исто́чник зо́лотє дно, кло́ндайк.

НЕЙСТОВО (крича́ти +) не своі́м го́лосом;

НЕЙСТОВЫЙ о^к нестя́мливий, фанати́чний, божеві́ль-, о. сам не сві́й.

НЕЙСТОВСТВО несамо́виття ⊕, (звукі́в) буйно́вище; **впасть в н.** розлю́тїти, розсатані́-, знеса́мовіті-, ⊕; **впа́вший в н.** знеса́мовітілий, розсатані́-, розшале́-, розлю́ті-, о́скажені́-, ⊕.

НЕЙСТОВСТВОВАТЬ шал(єв)і́ти, о^к неса́мовіті-, пасіо́ва- фанати́-, (стихі́ї) розвіхрова́тися; --й що /м^н хто/ шале́є, сповне́ний ша́лу, охо́пле-ша́лом, шораз́ неса́мовіті́ший, неса́мовітий, шале́ний, скаже́-, нестя́м-, о́скажені́лий, розшале́-, п^р багатоша́-, стоша́-, (океа́н) розбу́я-, ⊙ шалю́чи, /± НЕИСТОВЫЙ; -вший що неса́мовіті́ти ⊕, ⊕.

НЕИСТРЕБИМО о^к неви́губно;

НЕИСТРЕБИМЫЙ невита́рний, неубіє́н- ⊕.

НЕИСЧЕЗАЮЩИЙ всепрису́тний.

НЕИСЧЕРПАЕМ(ЫЙ): запáс н. запáс го́ді ви́черпати;

НЕИСЧЕРПАЕМЫЙ о^к невичерпа́нний; н. исто́чник зо́лотє дно, о. кло́ндайк.

НЕЙТРАЛИЗОВАТЬ о^к знешко́джувати;

--й що /м^н хто/ нев[и]тра́лізує ⊕, з-й знешко́дити, для знешко́дження, зайня́тий -ям, п^к нев[и]тра́лізаці́йний + %;

--йся/-ый нев[и]тра́лізований, знешко́джу-.

НЕЙТРАЛИТЕТ ф^р невтруча́ння.

НЕКАЗИСТЫЙ о^к за́грушений, жало́гід-, непа́рад-, ф. не дуже́ дуже́.

НЕКИЙ о^к та́кий собі́.

НЕКОГДА¹: н. дохну́ть ніколи́ й у́го́ру гляну́ти /і но́са вте́рти/.

НЕКОГДА² о^к ото́ колі́сь [ка́к н. як ото́ колі́сь].

НЕКОНТАКТНЫЙ (детона́тор) безконта́ктний, ⊕ неарті́ль-, некомпані́йський.

НЕКОНЧАЮЩИЙСЯ с^к безкра́й- [н. пу́ть безкра́й- доро́га].

НЕКОРРЕКТНЫЙ ⊕ недже́нтлме́нський.

НЕКОРЫСТОЛЮБИВЫЙ незаже́рливий, не-пожа́дли-, безкори́сли-.

НЕКОРАЩИЙСЯ непокі́рливий.

НЕКОТОРЫЙ: в -ом смы́сле сказа́ти б; -ые из нас пооди́нокі з нас; уже́ с -ых пор г. вже́ від до́вшого ча́су; -ым о́бразом я́кось, ф^р я́коюсь

мірою; **н-рые другие** і ще деякі /дехто/.

НЕКРАСИВ(ЫЙ): **н. лицом** негáрний на вид.

НЕКРАСИВЫЙСЯ некрáсивий.

НЕЛАДЕН **будь ты н.!** щоб ти скис!, цур, дурно, і масла грудка!; **будь он н.!** хай йому греш /цур, хрін!/, цур йому!, гори він я́сним вогнем!, нехай він скисне!;

НЕЛАДНО: **тут что-то н.** тут щось не так; **будь оно́ -дно!** хай воно́ згорить!, хай йому́ всячина!.

НЕЛАДЫ *м*^н (неполадки) негараздí.

НЕЛЕГАЛЬНЫЙ *у.* незаконний, заборонений.

НЕЛЕГКАЯ *ф*^р нечиста сила [**н. принесла** н. с. нагнала].

НЕЛЕГКО *о*^к непрóсто.

НЕЛЕПО (сказати) *о.* ні пришів, ні прилатáv, ні пришити, ні прилати;

НЕЛЕПЫЙ несосвітéнний, несприторé- /д. -творé- / *ф*^р незрúч- [в -ом положéнии в -ому станóвищі, ні в сих ні в тих, як соба́ка в човні];

НЕЛЕПЫЙШИЙ найбезглуздіший, безглуздісінкый, дикісі-;

НЕЛЕПОСТЬ *о*^к несосвітéнність $\diamond$, *ф*^р недорéчність, казна-що, півтора людсьóго.

НЕЛИНЯЮЩИЙ *с*^к неліній- черво́ний [-его красно́го цвѣта неліній-черво́ний].

НЕЛИЦЕПРИЯТСТВОВАТЬ не зважáти на особу, б́ути безстороннім;

—**й** що /*м*^н хто/ не зважá на особу $\diamond$, безсторонній, неуперéджений, справедливий.

НЕЛИШНЕ *ф*^р не від рéчі [н. б́удет /вспóмнить +/ не від рéчі б́уде /згадáти +/].

НЕЛОВКИЙ *п*^о недолугий; (- мовчанку +) обтяжливий; в -ом положéнии ні в сих ні в тих.

НЕЛУКАВЫЙ *о.* прóстий сéрцем.

НЕЛЬЗЯ *о*^к зась! [що по́лові мóжна, то дяку́ — зась!]; **н. сказа́ть, что** не те, щоб [н. с., ч. я пил не те, щ. я пив]; **н. сказа́ть, что́бы** не те, щоб не [н. с., ч. не ел не те, щоб не їв]; **как** н. лúчше як не мóже б́ути крáще; **н. никб́им образом** нема́як.

НЕЛЮБЕЗНО (відповідати) крízь зуби.

НЕЛЮБИМЫЙ *о*^к нелюблений.

НЕЛЮДИМ *о*^к пону́ра, безпло́док.

НЕМАЛОВАЖНО *ф*^р не що-небóудь;

~**НЫЙ** не який-небóудь /якийсь (там)/.

НЕМАЛЫЙ *ф*^р он який [достíг -ых лет вбився в он які літа];

НЕМЕДЛЕННО, НЕМЕДЛЯ *о.* в що хвиліну, *ф*^р мерщій, без зволікань, одразу, з порóга, ж^м притьмом.

НЕМЕРКНУЩИЙ з. невечірній, в. невгасу́щий, (с-лаву) невмиру́-

НЕМЕТЬ німіти, губи́- мóву, проковтува- язик(á), (- руки-ноги) тёрпну-, затерпа́-, млі-, замліва́-, закляка́-, замира́-; **н. от удивлѣния** не мог-

ті вий- з дiва;

—**й** 1. що /*м*^н хто/ німіє $\diamond$, майже німий, напівнімий, по́йманий німотóю, ще трóхи й зóвсім німий, (- гич) огóрта- тiшею, *ф*^р /мáло не/ занімілий, 2. що тёрпне $\diamond$, напівзатёрплий, напівзамлі-, напівзаціп-, напівзавмер-;

ЗАНЕМЕТЬ: —**вший** затёрплий /о-/, замлі-, занімі- $\diamond$, +/- оцепеневший;

ОНЕМЕТЬ остовпiти, завмер-, заціпені-, задубі-, заклякну-, зашкарубну-, закоцюбну-, замлі-, замóвкну- навіки.

НЕМИГАЮЩЕ некліпно, неблім-, незміг-, незмігливо;

НЕМИГАЮЩИЙ неморгучий $\diamond$; —**им** взглідом некліпно.

НЕМИЛОСЕРДНО (н. некти) страшенно.

НЕМИЛЫЙ НЕЛЮБИЙ, з небажаний, неприём- **НЕМИНУЕМЫЙ** з. невідклічний.

НЕМНОГО (розумити) *о*^к мáло що;

НЕМНОГИЙ: за —**им** останóвка дрібніці бракуе; в —**их** слова́х кількома́ слова́ми;

НЕМНОГИЕ: б́чень н. дúже мáло хто, лічені пáльцями.

НЕМНОГОРЕЧИВЫЙ *о.* скупий на слова́.

НЕМОЩНЫЙ нездоля́щий, *н*^с дохлякува́тий.

НЕМЫСЛИМ © годі й думати про [побéда -ма про перемо́гу г. й д.]

НЕМЫСЛИМО з. не до подумання, *ф*^р годі [н. достáть г. дістáти];

НЕМЫСЛИМЫЙ *ф*^р неможливий.

НЕМЫСЛЯЩИЙ нез-й мiслити, безголівий, бездумний, безмислє́нний.

НЕНАВИДЕТЬ ненавидіти спóвнюватися ненавити; **н. всіми фiбрами душі** б́ути готóвим з'їсти живцём /втопіти в лóжці воді/;

—**й** що /*м*^н хто/ ненавидить $\diamond$, запáлений ненавистю, спóвнений ненависти, ненависник, ненавида, ненавидець, *н*^с ненавидний, ненавис-, антагоністич-, ненависливий, *о.* з ненавистю в сéрці /в очáх/; —**й** всіми печёнками /фiбрами душі/ готóвий з'їсти живцём /втопі- в лóжці воді/; —**имый** ненавиджений;

ВОЗНЕНАВИДЕННЫЙ зненавиджений.

НЕНАВИСТНЫЙ: ста́вший —**ым** зненавиджений.

НЕНАВИСТЬ *о.* чорна злóба.

НЕНАДЕЖНО *о.* бiлими ниткáми шіто;

НЕНАДЕЖНЫЙ *о.* крихкий, солóм'яний $\diamond$.

НЕНАДОБНОСТЬ & нікомунепотрiбність.

НЕНАЕДАЮЩИЙСЯ що не наїда́ється, ніко́ли не ситий, *н*^с ненáситний, нена́тлєн-, вічно голод-, нена́тлий, *і.* нена́жера.

НЕНАЛЮБИВШИЙСЯ неналюблений.

НЕНАРОКОМ так собі [н. посмотри́ть т. с. подивитися]

НЕНАРУШЕННЫЙ незру́шений /непо- / $\diamond$.

НЕНАСИЛЬСТВЕННЫЙ (- смерть) свій [пб-

мер -ой смертю вмер своєю смертю].
НЕНАСТЬЕ *ф^р* плюта, о. дощова година; **наступило н.** занеогоділось.
НЕНАСЫТНЫЙ невиситенный, з^о їстовитий.
НЕНАХОДЧИВЫЙ *ф^р* непорядливий.
НЕНОРМАЛЬНЫЙ о. з-за рогу мішком прибитий, (*дивакуватий*) з^н бзікуватий, з. бзікнутий.
НЕНОРМАТИВНЫЙ: -ая лєксика ненорматив.
НЕНУЖНЫЙ *ф^р* безпотрі[є]бний.
НЕОБДУМАННЫЙ *ф^р* бездумний.
НЕОБИЛІЧЕННЫЙ безбілетний.
НЕОБИТАЕМЫЙ о^к необжитий, (*дим*) незамешкалий; -ое место відлюддя.
НЕОБЛАГАЕМОСТЬ: н. прибыли безподатковість прибутку.
НЕОБЛАГАЕМЫЙ безподатковий.
НЕОБОЗРИМ годі огледіти [свод н. обрїи г. о.]; ~**МЫЙ** неозоренный, неозере-, широкопільий; н. простор /даль/ неозір, м^н неозорїи.
НЕОБОСНОВАННЫЙ о^к неслүшний.
НЕОБОСОБЛЕННО о. при купї.
НЕОБРАТИМ *ф^р* годї обернути [процесс н. процес г. о.; это -ймо це г. о.];
НЕОБРАТИМЫЙ необерненний, незворотний.
НЕОБРАТИМОСТЬ незворотність.
НЕОБРЕМЕНЕННЫЙ необтяжений; н. едой без'їжний.
НЕОБУЗДАНЫЙ розгнүзданий, *ф^р* розтрїноже-, дїкий, (- уязу) несамовїтий.
НЕОБУСЛОВЛЕННЫЙ необумовлений, незумовле-, (*в угоди*) несастерже-.
НЕОБХВАТНЫЙ (*стобур*) необхватный.
НЕОБХОДИМО потрібно, необхід-, о^к треба ♢;
НЕОБХОДИМЫЙ *ф^р* (до)конечный;
НЕОБХОДИМЕЙШИЙ найпотрїбнїший, найнеобхідн(їш)ий ♢, *ф^р* щонаїперший [н. крок].
НЕОБХОДИМОСТЬ потрїбність, конечн-, *ф^р* мус; крайняя н. доконечність; єсли возникнет н., в случае -ости, при -ости колї треба, в разї потреби, як буде треба /зайде потреба/; нет никакой -ти е^н дуже менї треба!
НЕОЩИТЕЛЬНЫЙ о^к неконтактний.
НЕОБЪЯСНИМ *ф^р* годї пояснїти [факт н. факт г. п.; это -мо це г. п.].
НЕОБЪЯТНЫЙ неокраїй, неокраєний, з. неогорненний; -ое пространство безмєжжя, безмір, р^к незмірїнь.
НЕОБЫДЕННЫЙ небуденний, незвичай-.
НЕОБЫКНОВЕННЫЙ о^к винятковий, особлі-, небувалий, феноменальний, (- гру) неповтор-, непереверше-, (- силу) надлюдський, (- враження) могутний; что-то -ое щось надзвичайне.
НЕОБЫЧАЙНО о. як таке [что тут н. интересного что тут як такогo цікавого];
НЕОБЫЧНЫЙ небуденний [н. ажнотаж н. ажнотаж].

НЕОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ о^к неконечный, (*курс лекций*) факультатив-
НЕОДНОКРАТНО не раз /нераз/, не раз і не два, ще і ще раз, о^к раз-другий, неоднораз, (*повторювати*) рясно; н. **выслушиваемый** слуханий-переслү-; н. **интервьюированный** питаний-перепїт-; н. **перекрываемый** кряний-перекра-
НЕОДНОЛЕТНИЙ кількарїчний.
НЕОДОБРЕНИЕ *ф^р* докїр.
НЕОДОБИТЕЛЬНЫЙ о^к докїрливий.
НЕОДОЛИМ *ф^р* годї здолати [дух н. д. г. з.];
НЕОДОЛИМЫЙ о^к неборїмий, © не до долаңня.
НЕОДУХОТВОРЕННЫЙ о. неокрїлений.
НЕОДУШЕВЛЕННЫЙ: н. предмет неїстога.
НЕОЖИДАННО (*пришло*) нїби з неба впало; (*прїйти*) як з неба впасти /трїм, снїг/ на голову; н. **появиться** нїче з землі вірости;
НЕОЖИДАННЫЙ неочїкуваний, неждї-, непередбїче-, о^к неспогїда-, (*рантовий*) наглий.
НЕОЖИДАННОСТЬ о^к сюрпрїз.
НЕОКАЗАНИЕ (*помочи*) ненаданнїя /непо-/.
НЕОКРАСИВШИЙСЯ = не + окрасившийся.
НЕОКРЕПШИЙ о. ще немїцний, ще слабкий, (- вино) замолодий.
НЕОЛОГИЗМ новотвір.
НЕОПЕРИВШИЙСЯ неоперений, безперїй, н. жовторотий.
НЕОПИСУЕМ *ф^р* годї відтворїти [як восторг н. їхне захоплення г. в.];
НЕОПИСУЕМО о. що їй не сказати [н. краєсьв гїрний, що їй не сказати];
НЕОПИСУЕМЫЙ о^к несказанный, р^к невідтворє-, неуявлє-, о. що їй сказати не можна, я тобі /Вам/ не можу сказати який.
НЕОПРАВДЫВАЮЩИЙ: н. затраты невиплатний.
НЕОПРЕДЕЛИВШИЙСЯ ще-не-вїзначений, безпрїчаль-, о. на роздорїжжі.
НЕОПРОВЕРГАЕМЫЙ неспростовуваний, н^к незаперечливий, *ф^р* = неопровержимый.
НЕОПРОВЕРЖИМ *ф^р* годї спростувати [улики -їмы докази г. с.; это -ймо це г. с.];
НЕОПРОВЕРЖИМЫЙ неспростовний.
НЕОПРЯТНЫЙ свинуватий, і. задрїпанець, ж^ї /анка/, зачүханка
НЕОПЫТНЫЙ о. (за)зеленїй.
НЕОРГАНИЗОВАННО *ф^р* як Бог пошлє;
НЕОРГАНИЗОВАННЫЙ безладний, хаотїч-.
НЕОРГАНИЧЕСКИЙ: н. мир нерїсть, усє, що не ростє [мінерали, геологїчні породи, землї, камїння, метали]
НЕОРДИНАРНО (*спївати*) по-особлівовому;
НЕОРДИНАРНЫЙ непересїчний.
НЕОРИГИНАЛЬНЫЙ о. прилїзаний, пїсний, & і. пїснотї.

НЕОСВЕДОМЛЁННОСТЬ о. малознавство.
НЕОСЛАБЕВАЮЩИЙ, НЕОСЛАБНИЙ неослабний, і даї сіль-, (*рух*) безнастан-, безупин-, (- *увагу*) пиль-, о роззявленоротий, (*інтерес*) п^о невщухлий.
НЕОСМЫСЛЕННИЙ (*погляд*) недоумкуватий, баранкува-.
НЕОСОЗНАННИЙ о^к невтямлений.
НЕОСПОРИМ ф^р годі заперечити [*успех* н. успіх г. з.; *это -мо* це г. з.];
НЕОСПОРИМЫЙ > БЕЗПЕРЕЧНИЙ.
НЕОСУЩЕСТВІМ ф^р годі здійснити [*план* н. план г. з.; *это -ймо* це г. з.];
НЕОСУЩЕСТВИМЫЙ о^к незбутній.
НЕОСЯЗАЕМЫЙ б^о непромацуваний, ф^р нереаль-, уяв-, неочевид-, недоступ- чуттям, о^к не підконтроль-.
НЕОТВРАТИМ ф^р годі відвернути [*крах* н. крах г. в.; *это -ймо* це г. в.];
НЕОТВРАТИМО ф^р так і [*зло* н. проявляється зло так і випирає];
НЕОТВРАТИМЫЙ г. невідкличний, р^к невідвернен-, ф^р фаталь-, о. що йогоб /якого/ годі відвернути; & безвідкличний.
НЕОТВЯЗНО ф^р щільно.
НЕОТВЯЗЧИВЫЙ о^к непозбутній.
НЕОТДЕЛИМ ф^р годі відокремити [*успех* н. от *чего* успіх г. в. від; *это -ймо* це г. в.];
НЕОТДЕЛИМЫЙ ф^р невідірвний, о. що йогоб г. відокремити; н. от *чего* нерозлучний з *чим*.
НЕОТЁСАННИЙ о^к необчухраний.
НЕОТКЛАДЫВАЕМЫЙ невідкладний.
НЕОТКЛОНЯЮЩИЙСЯ невідхильний.
НЕОТЛОЖНЫЙ (- *діло*) шпаркий, пекучий, найнагальніший.
НЕОТЛУЧАЮЩИЙСЯ вічно присутній.
НЕОТЛУЧНО безвідступно, безвідход-, о. каменем [н. сидеть сидіти к.];
НЕОТЛУЧНЫЙ о^к безвідступний, безвідход-, вічно присутній, прив'язаний як пес до буди.
НЕОТМЕНЯЕМЫЙ г. невідкличний.
НЕОТРАЗИМ ф^р годі відвернути [*удар* н. удар г. в.; *это -ймо* це г. в.];
НЕОТРАЗИМЫЙ (*эффект*) могутній, (*удар*) невідвернений.
НЕОТСТУПНО о. слід-у-слід, крок-у-кроб;
НЕОТСТУПНЫЙ о^к невідчепний.
НЕОЦВЕТАЮЩИЙ = НЕУВЯДАЮЩИЙ.
НЕОТЧУЖДАЕМЫЙ невивласнюваний; -оє и-мущество -ане майно.
НЕОТЫМАЕМЫЙ невідйманий.
НЕОТЫМЛЕМ = НЕОТДЕЛИМ;
НЕОТЬЁМЛЕМЫЙ невіддільний, вічно присутній, (*од цілого*) г. невідступний, о^к невіддяг-.
НЕОФИТ нововірець.
НЕОХОТНО нерядо, (*дуже*) о. із (зубовним)

скреготом.
НЕОХОЧИЙ о^к знеохочений.
НЕОЦЕНИМ ф^р годі оцінити [*вклад* н. вклад г. о.; *это -ймо* це г. о.].
НЕОШИБАЮЩИЙСЯ непомильний, з непомилешний.
НЕОЩУТИМ ф^р годі відчути [*удар* н. удар г. в.; *это -ймо* це г. в.];
НЕОЩУТИМЫЙ о^к невідчуваний, ф^р неочевид-, нереаль-, нематеріаль-, (*след*) незримий, о. що йогоб годі відчути.
НЕПАРНЫЙ: -ые предмети розпарки.
НЕПЕРЕВАРИМЫЙ, НЕПЕРЕВАРИВАЮЩИЙСЯ неперегравний.
НЕПЕРЕВОДИМЫЙ неперекладний, о^к неперекладанний.
НЕПЕРЕДАВАЕМЫЙ о^к невіддаваний, ж^м що й не сказати.
НЕПЕРЕНОСИМ ф^р годі витримати [*зной* н. спеку г. в.; *это -ймо* це г. в.].
НЕПЕРЕСЕЧЁННЫЙ: -ая местность рівна місцевість.
НЕПЕЧАТНЫЙ (*нецензурный*) не для друку, ж. недрукабельний.
НЕПИТАТЕЛЬНЫЙ о^к ненаїдний.
НЕПЛАТЕЖ неплата [н. *налогов* н. податків].
НЕПЛАТЕЖНОСТЬ неплатність.
НЕПЛАТЕЖНЫЙ неплатний.
НЕПЛАТЕЛЬЩИК о^к неплатій.
НЕПЛОХО о^к неабияк, ± НЕДУРСТВЕННО.
НЕПОБЕДИМ ф^р годі здолати [*народ* н. нарід г. з.], (*форт*) який годі здобути;
НЕПОБЕДИМЫЙ (- *силу*) г. не до подолання.
НЕПОБЕЖДЁННЫЙ неперемож-, неподола-.
НЕПОВОРОТЛИВОСТЬ о^к вайлуватість.
НЕПОВОРОТЛИВЫЙ о^к вайлуватий.
НЕПОВТОРИМ ф^р годі повторити [*опыт* н. досвід г. п.; *это -ймо* це г. п.].
НЕПОВТОРНЫЙ ф^р подиву гідний.
НЕПОГРЕШИМЫЙ безгрішний, і святий та божий.
НЕПОДВЁРЖЕННЫЙ: н. *чему* несхильний до *чого*, непроникнений *чим*.
НЕПОДВИЖНО (*стояти*) стовпом, (*сидіти*) грибом;
НЕПОДВИЖНЫЙ як с.; -оє существо недвига
НЕПОДВИЖНОСТЬ о^к безрух;
НЕПОДДАЮЩИЙСЯ невіддатливий, невідданий, несхильчивий, тугий, невідмовний, п^о невіддат-; н. *измерению* незмірен-, неоміря-, неомір-; н. *исследованию* (- *давнину*) недозримий.
НЕПОДЛЕЖАЩИЙ що не підлягає, невіддільний, н. *чему* /н. *рембнту*/ невіддільний *чому*, непризначений на *що*; н. *оплате* безоплатний, неплатіжний, неналёж- до сплати, невіддільний сплаті; н. *отмене* г. невідкличний.

НЕПОДОБАЮЩИЙ що не лічить, *n*^к неподобний, непристой-, свинський, хамсь-.

НЕПОДХОДЯЩИЙ що не пасує, невідповідний, негодящий, нездалий, непридатний, не відповід-, неслух-, неприйнятний, неможливий, не той; **-ая компанія** не та компанія.

НЕПОДЦЕНЗУРНИЙ (*тевір*) шухлядний.

НЕПОЗНАНИЙ неспізнаний.

НЕПОКОЛЕБИМ: вождь **н.** вождя годі похитнути;

НЕПОКОЛЕБИМЫЙ непохитний /нес-/, невхитущий, стійкий, твердий.

НЕПОКОРЁННИЙ (*бастіон*) нездобутий.

НЕПОКОРНИЙ *о*^к ремствий, неслухняний.

НЕПОЛАДКИ (*різни*) негаразди.

НЕПОЛЕГАЮЩИЙ *с*² твердостіблий.

НЕПОЛНОЦЕННИЙ *о*^к меншовартий, *ф*^р меншобратний.

НЕПОЛОЖЕНО не належить, не вільно, не передбачено.

НЕПОМЁРНИЙ (- *див*) *ф*^р хіба ж такий.

НЕ ПОМНЯЩИЙ: не **п.** родства безрідько.

НЕПОНИМАЮЩЕ бездумно, безтям-, без розуміння, (*глядіти* +) непорозуміло, баранкувати, по-баранячи, обараніло, бараном, спантеличено, *о.* як теля на сороку, © не розуміючи.

НЕПОНИМАЮЩИЙ що не розуміє, нетямущий, недотепний, невтороп-, безголівий, нетямкуватий, нетямковий-, неспівомий чого, розтелепа, недотє-, телепень, туман туманом, негодний збагнути;

-ще непорозуміло, невторопно, © не розуміючи.

НЕПОНЯТНО *о*^к невтямно.

НЕПОНЯТЫЙ неусвідомлений, неутямле-.

НЕПОПРАВИМ *ф*^р годі виправити /на-/ [уроб **н.** шкоду г. в. /н./; **это -имо** це г. в. /н./].

НЕПОРОДИСТЫЙ безпородний.

НЕПОРОЧНОСТЬ *н*^р непоробчя.

НЕПОРОЧНЫЙ *о*^к непогрішний, безгріш-.

НЕПОСВЯЩЁННЫЙ *о*^к профанний.

НЕПОСЁДЛИВОСТЬ непосидячка.

НЕПОСЁДЛИВЫЙ *о.* легкий на ноги, *р.* походющий, *я*^к непосидько, *н*^р *ж*^к походюха.

НЕПОБЕДИМЫЙ © не до подолання.

НЕПОСИЛЬНЫЙ заважкий, невідсильний, *с.* (- *працю*) категорний, *о.* понад людські сили.

НЕПОСЛУШНЫЙ *і.* неслух.

НЕПОСРЕДСТВЕННО прямо, лице-в-лице, з рук до рук, *н*^р зблизька, *о.* прямою навбдокою; **н.** Вам доконєчне Вам.

НЕПОСТИЖИМО годі збагнути; **это (уму)** **н.** це годі збагнути, це не вкладається в голову;

НЕПОСТИЖИМЫЙ нерозгадний, незглибимий, *г.* неспішний, *з.* непоєм-; **уму -ые вещи** неосвітєнні /несотворє-/ рєчі.

НЕПОСТОЯННЫЙ (- *вдачу*) настроєвий.

НЕПОСТОЯНСТВО (*вдачі*) настроєвість.

НЕПОТОПЛЯЕМЫЙ непотопельний, *с*^к непотопі- [н. баркас непотопі-баркас].

НЕПОТОПЛЯЕМОСТЬ непотопельність.

НЕПОХОЖЕСТЬ *о*^к інпність.

НЕПОХОЖИЙ відмінний, *о*^к інпний.

НЕПРАВДА брехня, *у*^р лжа, **п.** несправдливість, кривда; **-ой свет пройдёшь, да назад не воротишься** брехнею світ пройдеши, та назад не вернешся.

НЕПРАВДИВЫЙ брехливий.

НЕПРАВДОПОДОБНО /-НЫЙ/ неймовірно /-ний/, невірогідно /-ний/, химерно /-ний/, неприродньо /-ній/.

НЕПРАВИЛЬНЫЙ *б*^р непоправний, (*висновок*) помилковий.

НЕПРАВОМОЧНЫЙ неправоможн[и]й, неправосильний.

НЕПРАВЫЙ (- *діло*) *о*^к неправедний.

НЕПРЕВЗОЙДЁН/НО *д.* там такий..., такий [н. мудрый там т. мудрий, т. мудрий];

~НЫЙ *о.* умрєши який!, хіба ж такий [нам выпал **н.** шанс нам трапився х. ж т. шанс; **-ая лобковость** х. ж т. сприт]; ± **ВЕЛИКОЛЕПНЫЙ**.

НЕПРЕДВИДЕННОЕ: єсли случится что-либо **н.** як станесться чистий гвалт, *н*^р як що не так.

НЕПРЕДОТВРАТИМ *ф*^р годі відвернути [бунт **н.** бунт г. в.; **это -имо** це г. в.].

НЕПРЕДРЕШЁННОСТЬ непередрішення, непередрішенство, непередрішеність.

НЕПРЕДСКАЗУЕМ *ф*^р годі передбачити [конєц **н.** кінєць г. п.; **это -емо** це г. п.];

НЕПРЕДСКАЗУЕМЫЙ непередбачуваний, непрогнозо-, *о.* що йогó годі передбачити.

НЕПРЕДУБЕЖДЁННЫЙ *о*^к безсторонний, незашоре-.

НЕПРЕДУСМОТРИТЕЛЬНЫЙ необачний.

НЕПРЕКЛОННЫЙ *о.* кам'яний.

НЕПРЕКРАЩАЮЩИЙСЯ сталий, безупинний, безперестан-, віч-, нескінчен-, неперебүтний.

НЕПРЕЛОЖНЫЙ (*закон*) *о*^к невідхильний, невідклич-, (*факт*) безсумнів-.

НЕПРЕМЁННО *о.* хай там що, кров з носа, аж [чи аж словом треба сказати], *г.* мусово; **н.** Вам доконєчне Вам;

НЕПРЕМЁННЫЙ (*секретар*) незмінний.

НЕПРЕОДОЛИМ *о*^к годі взяти /подолá-/; **барьер** **н.** бар'єр г. в. /п./;

~ИМО *о.* як злодія вкрасти [н. влечёт кортишь, як з. в.]; **это н.** це г. п.;

НЕПРЕОДОЛИМЫЙ нездоланний /непо-/, непобор-.

НЕПЕРЁВНОСТЬ тяглість, спадкоємність, послідовність.

НЕПРЕХОДЯЩИЙ нетлінний, неперебүтний, непроминуший, незникомий, вічнотривалий, *г.* не-

проминальний [-ая *цінність* -на *вартість*].
НЕПРИВЕТЛИВО *о*^к з-чужа.
НЕПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ *ф*^р наготá [во *всей* -ти в усій -ті].
НЕПРИВЫКШИЙ *ф*^р незвичний [я *к* *этому* *н.* на це я *н.*].
НЕПРИВЫЧКА *о*^к відзвичаєння [с -ки з *в.*, без *практики*].
НЕПРИВЫЧНЫЙ *о*^к непрактикований.
НЕПРИВЯЛДНО (*выглядати* і *п.*) убого, неокочірно;
НЕПРИГЛЯДНЫЙ *о*^к неокочірний, убогий, *с*^р божжуватий; -ая *внешность* убогий вигляд.
НЕПРИГЛЯДНОСТЬ *о*^к жалобігддя.
НЕПРИГОДНЫЙ нездалий.
НЕПРИЕМЛЕМ *ф*^р годі прийняти /схвалити- / [со *вет* *н.* порáду г. *п.*; *это* -емо це г. *с.*].
НЕПРИКАСАЕМЫЙ недоторканий, недоторкливий.
НЕПРИКАЯННЫЙ 1. нерозкаяний, 2. безпритулний, вічний шукáč свого місця, (*невлаштований*) *о.* як собака в човні.
НЕПРИКОСОВЕННОСТЬ: в -ти в цілості.
НЕПРИКОСОВЕННЫЙ незайманий, (*фонд*) непоруш-; *н.* запас нерушаний запас, *в*^н НЗ.
НЕПРИКРАШЕННЫЙ *о*^к не(при)личкований.
НЕПРИКРЫТЫЙ (- *брежню* +) відвертий.
НЕПРИЛИЧНО неподобна річ [*это* *н.* це *н.* *р.*];
НЕПРИЛИЧНЫЙ (*выраз*) нецензурний, вулиц-, вульгár-, ± НЕПЕЧАТНЫЙ.
НЕПРИМЕНИМ *ф*^р годі застосувати [*метод* *н.* метод /метод г. *з.*; *это* -ймо це г. *з.*];
НЕПРИМЕНИМЫЙ *о*^к неживаний.
НЕПРИМЕТНО *о.* не в примітку.
НЕПРИМЕЧАТЕЛЬНЫЙ *ф*^р такий собі.
НЕПРИМИРИМ *ф*^р годі замирити [врагí -и́мы ворогів г. *з.*].
НЕПРИНУЖДЕННО *о*^к розкуто;
НЕПРИНУЖДЕННЫЙ *о*^к відпружений, (- *позу*) недбалий, розкутий.
НЕПРИСОЕДИНЯЮЩИЙСЯ (*электрон*) бездбний, сам-по-собі.
НЕПРИСОЕДИНИВШИЙСЯ позаблоковий, нев[й]тральний.
НЕПРИСТОЙНО > НЕПРИЛИЧНО;
НЕПРИСТОЯННЫЙ *о.* хоч уха затуляй + НЕПРИЛИЧНЫЙ.
НЕПРИСТУПНЫЙ (*форт*) укріплений, захищє-, нездобутний, © гордовитий, недоступливий, *о.* високі порогі у *кого*.
НЕПРИСУТСТВЕННЫЙ з. (*час*) неурядовий.
НЕПРИТВОРНЫЙ натуральний, д непитворєн-.
НЕПРИТЯЗАТЕЛЬНОСТЬ *н*^о простєсенкїсть.
НЕПРИТЯЗАТЕЛЬНЫЙ *о*^к непретєнс[з]ийний, неперєбірливий, *н*^о простєсенкїй, *ф*^р нуждєний, *о.* без претєнс[з]ий.

НЕПРИЧАСТНЫЙ: я непричастен *р*^р я не я, і хата не моя.
НЕПРИЯЗНЕННО (*ректи*) через губу, кризь зуби.
НЕПРИЯЗНЬ: с явной -нью (*ректи*) кризь зуби.
НЕПРИЯТЕЛЬ *о*^к протиборець.
НЕПРИЯТНОСТЬ *о*^к капость, *ф*^р клопіт; *большая* *н.* *о.* ніж у серце.
НЕПРИЯТНЫЙ (- *вистки* +) з. немілий; *довольно* /*весьма* / *н.* прикруватий.
НЕПРОБУДНО (*спати*) *о.* як убитий.
НЕПРОГЛЯДНОСТЬ *н*^о безпроглядь.
НЕПРОГЛЯДНЫЙ *р*^к непрозирєнний, непрозирливий, *н*^о непроглядимий, (*безпросвітний*) непросвітлений.
НЕПРОДОЛЖИТЕЛЬНЫЙ короткотривалий.
НЕПРОИЗВОДИТЕЛЬНЫЙ (- *трату*) марний.
НЕПРОИЗВОЛЬНО *о*^к самб собою.
НЕПРОИЗНОСИМ *ф*^р годі вимовити [звук *н.* звук г. *в.*; *это* -ймо це г. *в.*];
НЕПРОИЗНОСИМЫЙ важкомовний, язиколом-, *о.* що його годі вимовити.
НЕПРОМОКАЕМЫЙ, -АЮЩИЙ непромокливий, стійкий на дощ, *о.* непродощимий.
НЕПРОНИЦАЕМ(ЫЙ) герметичний, непросяжний, непрозирєн-, некрізький, з. незглибний, *у*^р непрозвітлєн-, (- *млу*) густий-прегустий, (- *хмару*) тужавий, *о.* як стіна /мур/, *с*^к -стійкий [газонепроницаемый газостійкий]; *н.* для *чего* з-й затримувати *що*; *н.* для *воды* водостійкий; -я тайна глибока тайна /таємниця/.
НЕПРОНИЦАТЕЛЬНЫЙ непровідливий, неглибокий.
НЕПРОПУСКАЮЩИЙ к. бар'єрний, блокад-, *к*^к непропускаль-, ± НЕПРОНИЦАЕМЫЙ.
НЕПРОСМАТРИВАЮЩИЙСЯ *н*^к непроглядний, (- *давнину*) недозримий, непрозирний.
НЕПРОСТИМЫЙ > НЕИСКУПИМЫЙ.
НЕПРОСТИТЕЛЬНЫЙ (*грех*) смертний.
НЕПРОСТРЕЛИВАЕМЫЙ непрострільний.
НЕПРОТИВЛЕНИЕ: *н.* злу насильєм непроти́дія злу /небороттá зі злом/ насильством.
НЕПРОТОЧНЫЙ: *н.* пруд непроточний ставбк.
НЕПРОФИЛИРУЮЩИЙ *о*^а (*предмет*) загальнонауковий.
НЕПРОХОДИМ *ф*^р годі перейти; *лес* *н.* ліс г. *п.*
НЕПРОХОДИМОСТЬ *о*^к непрохіддя, непрохідь, непролаззя.
НЕПРОХОДИМЫЙ (*на воде*) непроплив[а]ний.
НЕПРОЧИТЫВАЮЩИЙСЯ невідчитний.
НЕПРОЧНЫЙ *ф*^р солóm'яний; *н.* мир с. мир.
НЕПУТЁВЫЙ *о*^к шалапутний; *что-либо* -оє абищо.
НЕПУТЁМ *о*^к по-дурному.
НЕРАБОТАЮЩИЙ (*мотор*) заглухлий, застопорений, нерухомий, © незайнятий.
НЕРАБОЧИЙ (*час*) вільний, гулящий, (*мотор*)

= неработающий.

НЕРАВНОДУШНЫЙ: быть -ым к кому три-ма́ти кого у се́рці; он -шен к ней його́ се́рце ліне до не́ї.

НЕРАВНОМЕРНО о. раз більше, раз менше.

НЕРАДІВЕЦ о^к недба́ха /-лю́х/, ж^ї недба́йлиця.

НЕРАЗБЕРИХА о^к розга́рдя́щ, ка́ша, нерозбери-бе́ри, (*плутанина*) каламу́ття.

НЕРАЗБОРЧИВЫЙ (*почерк*) нечита́бельний, не-читкий.

НЕРАЗВИВАЮЩИЙСЯ малорозвінений, зага-льмова- у /стри́ма- у, несхи́ль- до. без/ ро́звитку, нез-й розвива́тися, відста́лий, безрозвитков-.

НЕРАЗГА́ДЫ/ВЯЕМЫЙ, ~ВЯЮЩИЙСЯ нерозга́даний, нерозга́дливий, нерозга́дний.

НЕРАЗГЛАШЕНИЕ неро́зго/лос, ~ло́шення.

НЕРАЗГОВОРЧИВЫЙ о. скупий на слова́.

НЕРАЗГРЫЗАЕМЫЙ нерозгри/за́нний, ~зний.

НЕРАЗДЕЛЬНО о^к при ку́пі.

НЕРАЗДРАЖАЮЩИЙ спо́кійний, заспо́кійливий.

НЕРАЗЛИЧИМ ф^p го́ді розрі́знити [че́рты -и́мы ри́си г. р.; э́то -и́мо це г. р.];

НЕРАЗЛИЧИМО о^к неро́зглядно;

НЕРАЗЛИЧИМЫЙ о^к неро́зглядний, нерозрі-зня́н-.

НЕРАЗЛУЧНЫЙ: н. друг нерозлийвода; -ые друзья́ дру́зі-нерозлийвода.

НЕРАЗОРВАШИЙСЯ нерозі́рваний, (- бомбу) невибухлий.

НЕРАЗРЕШИМ ф^p го́ді розв'язати [конфлі́кт н. конфлі́кт г. р.; э́то -и́мо це г. р.];

◆◆◆ЫЙ нерозв'язний, нерозв'язува-, нерозв'яз-а́н-, о. що його́ го́ді розв'язати, твердий горі́шок.

НЕРАЗРОДИВИШИЙСЯ нерозро́джений.

НЕРАЗРОЗНЕННЫЙ нерозрі́знений, н^o нерозрі́знимий (*ду́х*) нерозглядний, с^к нерозгляді- [нерозгляді-тінь] ± **НЕРАЗБОРЧИВЫЙ**.

НЕРАЗРУШ/АЕМЫЙ, ~ИМЫЙ нелегколо́мний, незнище́н-, віч-, у^p безвіч-, (- рі́ч) стійкий.

НЕРАЗРЫВНО о^к тісно; н. связа́н т. сплєтений;

НЕРАЗРЫВНЫЙ о^к нерозла́мний; (*зв'язок*) не-пору́шний.

НЕРАЗУМЕ́НИЕ: по -ию́ че́рез неро́зум.

НЕРАЗУМНЫЙ о^к нерезо́нний, безро́зум-, (*крок*) нерозсу́дливий, (- вимо́гу +) безглу́здий.

НЕРАСПИ́САННЫЙ (*посуд*) гладкий, непома-льований, безба́рв-.

НЕРАСПОЛОЖЕНИЕ о^к антипа́тія, нелю́бов.

НЕРАСПУСТИВИШИЙСЯ (*цвет*) нерозпу́клий; н. цвет нерозпу́ківка.

НЕРАСТАЮЩИЙСЯ (*з чим*) нерозмину́щий.

НЕРАСТВОРИМ ф^p го́ді розчини́ти [оса́док н. оса́д г. р.; э́то -и́мо це г. р.].

НЕРАСТОРЖИМ ф^p го́ді розбрати́ти [со́юз н. со́юз г. р.; бра́тство -и́мо бра́тство г. р.);

НЕРАСТОРЖИМЫЙ нерозривний, нероз'є-м-, о. що його́ го́ді розрива́ти.

НЕРАСТОРОПНЫЙ о^к невторо́пний, вайлува́тий, лемехува́-, зателе́шкова-.

НЕРАСТРАЧЕННЫЙ (- юнь) нерозхло́паний, невихло́пнутий.

НЕРАСЧЁТЛИВЫЙ о^к непрактикований, не-практіч-.

НЕРАСЧЛЕНИМЫЙ нерозді́льний, нероз'єм-.

НЕРВИРОВАТЬ нервува́ти /г. де-/; гра́- на нер-ви /псува́- кров, ша́рпа- /натяга́-/ нерви/ кому, (*звуками*) тягті́ за ду́шу, драгува́-, роздра́тову-;

-й що /мⁿ хто/ нерву́е ∅, з-й рознервува́ти, зви́к-лий нерува́-, н^к дра́тивний, дра́жливий, дра́тив-лі-, с^к дра́ту́й- [дра́ту́йнерви]; не -й спо́кійний;

-йся/-ый нерво́ваний, дра́то- ∅;

◆◆◆СЯ: -йся рознерво́ваний /з-, г. zde-/ ∅.

НЕРВНИЧАТЬ нервува́тися, о^к драгува́-;

-й що /мⁿ хто/ нерву́ється ∅, рознерво́ваний, роздра́то-, нез-й вгамува́ти нерви, н^к нерво́вий;

ПЕРЕ◆◆◆: -вший пере́нерво́ваний, ∅;

ИЗ◆◆◆СЯ: -вшийся знерво́ваний /г. zde-/ ∅, ∅;

РАЗ◆◆◆СЯ: -вшийся рознерво́ваний /г. zde-/ о. ра́птом та́кий нерво́вий ∅, ∅.

НЕРВОТРЕ́ПКА ф. ма́ндраж.

НЕРЕАЛИЗОВАННОСТЬ о^к невідбу́лість.

НЕРЕА́ЛЬНО о^к непра́вде́шно;

НЕРЕА́ЛЬНЫЙ о^к небува́лий, ефеме́рний, не-пра́вде́шний, (*пото́йбічний*) несві́т-, неземний.

НЕРЕА́ЛЬНОСТЬ о^к небува́лість, о. сон ря́бї коби́ли.

НЕРЕГУЛЯ́РНО ж^m пере́ймом.

НЕРЕ́ДКО не́зрідка.

НЕРЕ́СТИТЬСЯ нерести́тися, ж^m те́р-;

-йся що не́рестити́ся ∅, о. у процє́сі не́ресту, під час не́ресту; -я у бере́гов р^p прибере́жного не́ресту.

НЕРЕ́ШИТЕЛЬНОСТЬ: в -сти не́решу́че; бы́ть в -ти те́ртися-м'я́ти-, не зна́ти, на яку ступи́- /з якого́ кінця́ узя́тися/.

НЕРЕ́ШИТЕЛЬНЫЙ о^к несмі́ливий.

НЕРЖАВЕ́ЮЩИЙ о^к іржості́йкий, стійкий до іржі, іржовідпо́рний, несхи́ль- ржа́віти, безбу́рий, ві́чний, с^к нержа́вий- [н. ме́талл нержа́вий-ме́талл].

НЕРО́БКИЙ о^к бойови́тий, з. непо́хлий.

НЕРО́ВЕН ЧАС ану́ж, боро́ні Бо́же!.

НЕРО́ВНЫЙ (*релье́ф*) пого́рблений.

НЕРУШИ́МЫЙ (- дру́жбу) с^к нерозлийвода.

НЕРЯДОВО́Й неперє́счний.

НЕРЯ́ХА зателе́па, недба́люх.

НЕРЯ́ШЛИВЫЙ задрі́пистий, зателе́пува-.

НЕСБЫ́ВИШИЙСЯ неді́йснений, незбу́тний, (*сон*) неспра́вджений

НЕСБЫ́ТОЧНЫЙ о^к нереа́льний, фантасти́ч-.

НЕСВАРЕНИЕ: н. желу́дка розві́льнення шлу́-

нку.

НЕСВАРИМЫЙ незварюваний, (ким) нестрáвлю-, п^к нестрáвний.**НЕСВИХНУВШИЙСЯ** несхибнутий /-збóчений/.**НЕСВÉДУЩИЙ** а. некомпетéнтний, о. не в кóрсі, ± НЕЗНАЮЩИЙ.**НЕСВОЕВРЕМЕННО** (совершенно) н. (абсолютно, гэть) невчасно /не на часі/.**НЕСВЯЗНЫЙ** що кóпи не дёржиться, незбитий докóпи, (вклад) незв'язаний, розхри́ст-.**НЕСГИБАЕМЫЙ, ~АЮЩИЙСЯ** негнучкий, незгинистий, ☉ незламний, непохит-, у^р незігнён-, з. негну́тий.**НЕСГОВОРЧИВЫЙ** о^к кам'яний, невлóм-, затинчивий, за́дли-, тугий, незла́гідний.**НЕСГОРАЕМЫЙ** вогнетривкий, неспалимый.**НЕСДОБРОВАТЬ** не збу́тися /минути/ біді.**НЕСЕРБЭЗНЫЙ** (підн) о. нанéсений вітром.**НЕСКАЗАННО** ж^м що й не сказа́ти [н. яр лóутий, що й не с.];~**НЬИЙ** неописáнный, о. що й сказа́ти не можна.**НЕСКЛАДНО**: н. скрбей, да крѣпко сшият хоч і незгра́бний, а міцний як дуб.**НЕСКОЛЬКО** не один [не о. рік], з па́ру [пρι-мѣрно н. часов так з па́ру годін], о. жмѣнька, д. скільки-то; н. (даже) ф^р трóхи аж [н. сурóва т. аж сувóра; н. даже стрóгий лицом т. аж суворий з лиця]; на н. дней п^о на парудѣння.**НЕСКОНЧАЕМОСТЬ** о. вічне тривáння.**НЕСКОНЧАЕМЫЙ** нескінченний, о. вічно тривáлий.**НЕСКОРОМНОСТЬ**: не побою́сь обвинѣний в -ости не бóду грати скрóмника.**НЕСКРЫВАЕМЫЙ** неприхований, нета́е-, відвѣртий, явний [с -ой иронией з -ою іронією].**НЕСКУПОЙ** щедрий.**НЕСЛАБНУЩИЙ** що не слабне, не(п)осла́бний, і далі си́льний, (- цікавість) пиль-.**НЕСЛАЖЕННЫЙ** о^к незгра́йний, розхри́ста-.**НЕСЛОВООХОТЛИВЫЙ** скупий на слова́, маломóвний.**НЕСЛУШАЮЩИЙСЯ** і. неслух.**НЕСЛЫХАННЫЙ** о^к небува́лий, сенсаційний, п^о невичу́тий; -ая дѣрзость неймові́рне зухва́льство.**НЕСЛЫШНО** /-НЬИЙ/ о. безшелéсно /-ний/.**НЕСМЕЛЫЙ** боязкий, легкоду́хий, огля́дистий.**НЕСМЕНЯЕМОСТЬ**: н. сúdeй незмінність сúdeв.**НЕСМЕТНО** о. поруха́вати не порухе́ш.**НЕСМЕТНЫЙ** необлі́кований; -ое богáтство о. золоті гóри.**НЕСМЕЩАЕМЫЙ** ф^і нековзучий.**НЕСМИНАЕМЫЙ** незмінатий, незі́мнений.**НЕСМОЛКАЕМЫЙ** /-АЮЩИЙ/ неугáвний, негва́вущий, безнаста́нний, (- оплески) рясний,

довготривáлий, нескінченний; стоял н. гул /шум/ гуло́ як у ву́лицу /у млині/; бóрные, дблго -щие аплодисменты бóра оплесків, рясні, довготривáлі оплески, ± НЕСТИХАЮЩИЙ.

НЕСМОТРЯ: н. на дождь /снег +/- дощ не дощ /сніг не сніг +/-; н. на з. без о́гляду на; н. на это ф^р все одно́ [н. на это, я сяду все одно́ я сяду], (так-)таки́ [н. на э. я сел я т.-т. сів]; н. ни на что нехай там що, по́при все; Модель: н. на все усилія /= вопреки́ о́жидáниям/ так... і не [так ніко́ли й не навчівся, так ніко́му й не сказав, так нічо́го й не знайшо́в, так ні з ким і не зустрівся].**НЕСМЫВАЕМЫЙ** невідмиваний, п^к невідмивний; н. позóр /пятно́/ вічна ганьба́ /пляма́/.**НЕСМЫВАЮЩИЙ** невідмиву́щий.**НЕСМЫСЛЯЩИЙ** нетяму́щий, нетямкуватий, і. нетя́ма, +/- НЕПОНИМАЮЩИЙ.**НЕСМЫШЛЕННЫЙ** невторо́пний.**НЕСНИХОДИТЕЛЬНЫЙ** непоблáжливий, грізно-кру́тий.**НЕСНОСНЫЙ** о^к неможли́вий, (вередливий) морóчли-.**НЕСОВМЕСТИМ** ф^р го́ді поедна́ти [труд н. с ело́й пра́цю г. п. з і́дженням; это -мо це г. п.].**НЕСОВПАДАЮЩИЙ** (погляд) різнобіжний, (геть, цілком) розбіжний.**НЕСОВРАТИМЫЙ** непідкóпний, сто́ч-.**НЕСОВРЕМЕННО** о^к по-старосві́тськи;~**НЬИЙ** старожитній, старосві́тський.**НЕСОГЛАСОВАННО** о. хто в плуг, хто в луг.**НЕСОГЛАСУЮЩИЙСЯ** неузго́джуваний, неузго́дже-, неузго́дне-, несумі́с-, розбіж-; н. с чем всу́переч чо́му.**НЕСОГЛАСАЮЩИЙСЯ** незго́дний.**НЕСОЗНАЮЩИЙСЯ** невізнаве́ць пра́вди, незго́дний зізна́тися, ж^м забісований, закатó-.**НЕСОИЗМЕРИМ** ф^р го́ді порівня́ти [урóвн н. с чем шкóду г. п. з чим; горе -мо с горе г. п. з];**НЕСОИЗМЕРИМЫЙ** о^к неспівмі́рний, з. не до порівня́ння.**НЕСОМНЕННО** о^к я́вно, очеви́д-, ф^р нема́ мови́, такі́ [что-то н. дал щось такі́ дав];~**НЬИЙ** о^к я́вний, очеви́д-, безумóв-.**НЕСОМНЕННОСТЬ**: с-тью без рíхти сýмніву.**НЕ СООБРАЖАТЬ** недотя́мкувати;

--й недотя́мкуватий.

НЕСООБРАЗИТЕЛЬНЫЙ, НЕСООБРАЖАЮЩИЙ о^к безго́ловий, нетямкуватий, невя́мний, невторо́п-, важкий на здо́гади.**НЕСООБРАЗНЫЙ**: не́что -ое таке́, що й кóпи не дёржиться.**НЕСООТВЕТСТВИЕ** о^к незго́дність.**НЕСООТВЕТСТВУЮЩИЙ** що не відпові́да, п^к невідповідний, неслу́ш-, недорѣч-, незго́д- з, далéкий від, о. цілком іна́кший; абсолю́тно н.

ф. як корові сидло.

НЕСОПОСТАВИМЫЙ непорівнянний.

НЕСОРАЗМЕРНЫЙ > **НЕСОИЗМЕРИМЫЙ**.

НЕСОСТОЯВШИЙСЯ що не відбувся, невідбутий, *п°* невідбулий, *ф°* ефемерний.

НЕСОСТОЯТЕЛЬНОСТЬ (*планів*) банкрутство, крах, провал, (*доказів*) недостатність.

НЕСОСТОЯТЕЛЬНЫЙ (*доказ*) недостатний, (*наклеп*) безпідставний; **н. должник** банкрут.

НЕСПЕКАЮЩИЙСЯ нез-й коржавіти.

НЕСПЕШНО *о°* повагом, неквапливо;

НЕСПЕШНЫЙ неквапливий.

НЕСПЕШНОСТЬ неспіх, неквап.

НЕСПОКОЙНО: там **н.** там небезпечно;

НЕСПОКОЙНЫЙ *о°* схвилюваний, збудже-

НЕСПОСОБНОСТЬ: по -ти через нездалість.

НЕСПОСОБНЫЙ з. безкебетний, © недотіпа.

НЕСПРАВЕДЛИВОСТЬ *о°* тяжка кривда, *у°* неправда [враг -ти ворог -ди].

НЕСПРАВЕДЛИВЫЙ (*суд*) упереджений, необ'єктив-, (*вырок*) незаслуже-

НЕСПРАВЛЯЮЩИЙСЯ: **н. с чем** негодний дати раді чому.

НЕСПРАСТА з. несплоха.

НЕСРАВНЕННО без порівняння, © без міри, куді [теперь нам **н.** хуже тепер нам куді /без міри/ гірше].

НЕСРАВНИМО *ф°* годі порівняти.

НЕСТАНДАРТНО (*вищати* +) по-особливному.

НЕСТАРЕЮЩИЙ вічномолодий /-свіжий, -юній/, д. нестаріючий, ± **БЕССМЕРТНЫЙ**.

НЕСТЕРПИМО нестерпно /неви-/ , (*хотіти*) до жагі;

НЕСТЕРПИМЫЙ нестерпний /неви-/.

НЕСТЕСНЯЮЩИЙСЯ безсоромний, безцеремон-; **н. в выражениях** пискати, пащекува-

НЕСТИ нести, переноси- /в-, за-, ви-/ , (*затяжке*) тарабани-, пер-, (*обов'язки*) справля-; **н. ахинею** /вздор, околесицу, чушь/ Хіміні кури прави- /гоні-/ , провади- на вербі груші, кулі лі-, розказува- сон ряббі кобили, тьольку гна-; **н. моральную ответственность за что** ма- що на совісті, © леж- на совісті [он несёт **м. о.** за **что** він має **що** на с., на його с. лежить **що**]; **н. (незаслуженное) наказание** (безневинно) каратися; **н. расходы** траіти-, витрача-, покривати видатки, мати витрати;

-й що /*м°* хто/ несє *о*, з^м-й нести, носій, несун, *о.* з ношею, *п°* /- *опору*/ підтримковий, хребетний, *р°* плечовий [-**ая** балка -ва балка], (*струм*) тяговий, головний, стрижневий, *с°* -носець [-**й** знамя прапорносець], -носій [-**ее** крыло крилоносій, плечовє к.], -носій [-**й** смерть смертоносний]; -й **что** з чим у руках /на плечах, на татці +/; **высоко** -й голову з високо піднесеною головою; -й заряд наснажений зарядом; -й из-

держки обтяжений витратами; -й **информацию** насичений інформацією; -й **нагрузку** *т.* *Р°* хребетний; -й **наказание** © відбуваючи кару; -й **обязанность** виконавець обов'язку /повинности/; -й **вздор** /околесицу +/ дурноляп; -й **ответственность** відповідальний; -й **убытки** обтяже- збитками, © зазнаючи збитків; -й **энергию** носій енергії; -**ая** **поверхность** підтримкова поверхня;

ПО♦♦♦: **п.** **наказание** дістати кару, бу- покараним; **п.** **убытки** мати збитки, *б°* утратитися, *ф.* нагрі-; **не п.** **убытку** зоста- при своїх інтересах; **НЕСТИТЬСЯ** (*мчати*) летіти /мча-/ стрілою, летінавздогін вітрові, *б°* чкури-, (*над чим*) ширя-, (-*води*) струмі-, збіга-; **нєсєя**, **как угорелый** /*очертя* голову/ гнав, ніби за ним хто з батогом летів; -**сєсь** **к цели** мчавши до мети;

-**їєя** 1. що несється +, несений, тарабана-, переносува-, *ф.* пертий, 2. що /*м°* хто/ мчить *о*, розімчаний, 3-й мчати, гонєць, бігун, лігун, *п°* легкокрилий, *о.* на крилах, 3. (-*курей*) несучий, яйценосний, 4. (*запах*) розношува-; -**я**, **как угорелый** г. розімчаний кудлею; *с°* -плинний [дико -**я** шаленоплинний];

ПО♦♦♦ полетіти /погна-, майну-/ стрілою, (*у тачеу*) пуститися; **п.** **рысью** ударити чвалом; -**єший**(ся) *о*; -й **наказание** покараний.

НЕСТИХАЮЩИЙ невагущий, і далі лункий, ± **НЕСМОЛКАЮЩИЙ**.

НЕСТОЯЩИЙ невартий /мало-/; **н. упоминания** *ж°* ніякий [удар был **н. у.** удар був **н.**].

НЕСТРОЙНЫЙ (*стан*) неграціозний, (*голос*) хибкий.

НЕСТЫКУЮЩИЙСЯ безстиківий.

НЕСТЬ ність [н. числа ність числа].

НЕСТЯЖАНИЕ *р°* негрєбство.

НЕСУДИМОСТЬ несудженість.

НЕСУДИМЫЙ несуджений.

НЕСУРАЗИЦА *о.* півтора людського, що й купі не дєржиться.

НЕСУРАЗНОСТЬ *о°* несосвітєнність, химерятина.

НЕСУРАЗНЫЙ *о°* несосвітєнний; **нєчто** -*оє* таке, що й купі не дєржиться, щось несотворєнне /несосвітєнне/.

НЕСУСВЄТИЦА *о.* таке, що собака із сметаню не проковтне /що і в борщ не кришать/.

НЕСУСВЄТНЫЙ г. несотворєнний, *ф°* несамовіттий [-**ые** дела -ті рєчі]; -**ая** **чепуха** Хіміні кури (що ходять у череду недєсєні), на вербі груші (а на ялиці яблука).

НЕСУЩЕСТВЕННЫЙ *о°* другорядний.

НЕСУЩЕСТВУЮЩИЙ *о°* вигаданий, нереаль-, уявлєн-, химер-, уяв-, незафіксован-, відсутній, живий лишє у снах, (*де*) невідомий, *ф°* мєртвий нині.

НЕСЧАСТЬЕ (*казус*) халéпа, (нешасли́ва) приго́да; к -ью на ли́хо, як на те; к чьему -ью на ли́хо /го́ре/ кому [к моему -ью на ли́хо мені]; не́ было бы сча́стья, да н. помогло́ нема́ біди, щоб не вийшли гаразді /щоб на добро́ не вийшло/.

НЕСЪЕДОБНЫЙ о^к неспоживний, нестра́вний.

НЕСЪЕМНЫЙ непору́шний, нероз'ём-, незмін-, (- *всь*) глу́хий.

НЕТ, НЕТУ нема́, немає, р. не е, ф^p Біг дасть, Бог ми́лував; н. сомне́ния аж [дививсь у вікно – аж хтось там є]; н. то́го, чо́бы сде́лать нема́, щоб зроби́ти [нема́, щоб сказа́- „Дякую“]; не́т уж це вже ні [н. уж, извини́ це вже ні, пробач]; н в по́мине н. нема́ й знаку́, нема́, хоч запали́; на н. и суда́ н. на нема́ й ра́ди нема́; о. н.!, зто уж н.!. е ж бо, ні!, то вже ні!, ні, ні;

НЕТАКТИЧНОСТЬ о^к не́такт.

НЕТАКТИЧНЫЙ о^к некоректний, неджентлме́нський.

НЕТАЮЩИЙ вічно ме́рзлий.

НЕТЕРПЕЖ о^к невидержка, ф^p непосидя́чка.

НЕТЕРПЕНИЕ: с -ием нетерпля́че; с -ием жду́ чекаю́ не дочекаю́сь; **спорётъ от -ия** лу́снути з нетерпля́чки.

НЕТЕРПЕТЬСЯ: н. кому́ кортіти *кого*;

не -йся яко́го кортіть, охо́плений кортя́чкою.

НЕТЕРПИМОСТЬ нетолера́нтність.

НЕТЕРПИМЫЙ нетолера́нтний, і. нетерпиме́ць.

НЕТЕРПЯЩИЙ: н. отлага́тельства невідклад-ний, терміновий, нега́йний, шпаркий.

НЕТЛЕННЫЙ о^к вічносу́щий.

НЕТОРОПЛИВОСТЬ неспіх, не́квап.

НЕТОРОПЛИВЫЙ п^o неспішкий.

НЕТРОНУТЫЙ о^к недіткнутий, неру́шений, не-заче́пле-, недіткне-, (- *дівчину*) жⁿ небра-, з^o нерозпеча́га-, непроби́тий.

НЕТРУДЯЩИЙСЯ і. нетруді́вник, тру́тень, білору́чка, с. паразит, о. незві́клий до пра́ці.

НЕТУ > НЕТ.

НЕУБЕДИТЕЛЬНЫЙ (*аргумент*) нерезо́нний, о. шерба́тий.

НЕУБЫВАЮЩИЙ неубутний /-у́тній/, (*рівень*) і да́лі висо́кий.

НЕУВАЖЕНИЕ г. малова́ження.

НЕУВАЖИТЕЛЬНЫЙ (- *причину*) недоста́тний.

НЕУВЯДАЮЩИЙ, -АЕМЫЙ о^к нев'яду́щий, невідцві́тний, п^o неопцві́т[и]й, п. нестлі́вущий, вічно живий /свіжий/, у вічному цвіту.

НЕУВЯЗКА о^к конфу́з.

НЕУГАСАЮЩИЙ, -СИМЫЙ о^к неугасу́щий.

НЕУГОДНО, -ОДНЫЙ о. не до впо́доби.

НЕУГОМОННЫЙ о^к неспоко́йливий, розсвабо́лений.

НЕУДАВШИЙСЯ невда́лий, незда́-, невда́тний, безуспі́ш-, безрезультат-, схі́бле-, невда́ло ви-кона-, с^k невда́ха [-аяся па́ска па́ска-невда́ха].

НЕУДАЧА о^к неуспі́х, крах, фіяско, прова́л.

НЕУДАЧНЫЙ о^к нефорту́нний, (*крок*) незда́-лий; **совсем** н. прова́льний.

НЕУДАЧНИК & невдало́га.

НЕУДЕРЖИВАЮЩИЙ него́дний втрима́ти.

НЕУДЕРЖИМО о^к стрімго́лов, (*тягтись*) як дити́на за ма́тір'ю /до ма́тері/.

НЕУДЕРЖИМЫЙ (*ріст*) шпаркий, (*сміх*) ряс-ний, невтримли́вий, з^o неповзде́ржний, ф^p роз-хріста- [-ая уда́ль -не молоді́цтво], о^к непри-п'я́тий [н. *вихрь* о. сто вітрів -их], (- *весело́ці*) о^к розсвабо́лений.

НЕУДИВИТЕЛЬНО о^к не диво́ /дивови́жа/.

НЕУДОБНО о^к не з ру́ки.

НЕУДОБООСПОЛНИМЫЙ непохва́тний, ва-жкий що аж /для ви́конання /здійсне-/.

НЕУДОБООПРОИЗНОСИМЫЙ язиколо́мний.

НЕУДОБОЧТИМЫЙ: н. *текст* ж. не-розбе́ри-соба́ка-текст.

НЕУДОБСТВО о^к дискомфор́т; **извините за н.** вибачте за невіго́ди.

НЕУДОБЬ о^o (- *землю*) г. невжі́тки мⁿ.

НЕУДОВОЛЬСТВИЕ: к чьему -ию́ як при́крі-сть кому́ [к вели́кому -ию́ нам обби́м як ве-ліка п. нам обом].

НЕУЁМНЫЙ п^o неповстрімний, (- *дїтей*) жⁿ га́спидський, (- *весело́ці*) о^к розсвабо́лений.

НЕУЖЕЛИ ф^p чи то ж [н. *пра́вда?* чи то ж пра́вда?]; н. **это** п.? невже́ ж чо́му п.?

НЕУЖИВАЮЩИЙСЯ, НЕУЖИВЧИВЫЙ о^к незла́гідливий, сварли́-, заїдли́-, нез-й ла́годити.

НЕУЗАКОНЕННЫЙ проти́правний.

НЕУЗНАВАЕМ ☉ го́ді пізна́ти *кого* [брат н. бра́та г. п.].

НЕУЗНАВАЕМОСТЬ: до -ти о^к до невпізна́ття.

НЕУКЛО́ННЫЙ о^к невідхі́льний, (*ріст*) без-упи́н-.

НЕУКЛОЖИЙ з^o брусо́ватий.

НЕУКОСНИТЕЛЬНЫЙ о^к доскіпли́вий.

НЕУКРОТИМ ф^p го́ді приборка́ти [бура́н -ім бура́н г. п.];

НЕУКРОТИМЫЙ о^к неприборка́нний, (- *блю-воту*) нестрім-, о. що його́ г. п.

НЕУКРОТИМОСТЬ о^к неприборка́нність.

НЕУЛОВИМ ☉ го́ді спійма́ти *кого*;

НЕУЛОВИМЫЙ вислизу́щий (з ру́к), (- *риси*) недозри́мий, о^к ефемерний, неспійма́н-, незбаг-нен-, (- *тугу* +) ле́дь поміт-, (*звук*) безшелес-.

НЕУМЕ́ЛЫЙ о^к безбе́бєтний, (- *працю*) партя́-цький.

НЕУМЕ́РЕННО (*питу*) безо́щадно.

НЕУМИРАЮЩИЙ немиру́щий, і. немира́ка, ± БЕССМЕ́РТНЫЙ

НЕУМОЛИМ ☉ го́ді вблагати́ *кого*;

◆◆ЫЙ ☉ кам'яний, (*голос*) крижаний.

НЕУМОЛКАЕМЫЙ, -АЮЩИЙ о^к неугаву́щ-

ий, і далі лункий, ☉ нестулігуба; (- овації) нескінченний, **н. посетителі** нестулігуба-гість
НЕУМЫВАЮЩИЙСЯ і. невмивака.
НЕУМЫШЛЕННО о^к мимохіть, без наміру.
НЕУНЫВАЮЩИЙ о^к вічно веселий /безтурботний, безжур-/.
НЕУПОТРЕБИТЕЛЬНЫЙ, ~ЛЯЮЩИЙСЯ, ~ЛЯЕМЫЙ невживаний, невжитковий.
НЕУПРАВКА ф^p незмога.
НЕУПРАВЛЯЕМ: процес н. процес непідконтрольний, процесом годі керувати.
НЕУРАВНОВЕШЕННОСТЬ дисбаланс.
НЕУРАВНОВЕШЕННЫЙ ж^m неогвтанний, о. серце з перцем у кого.
НЕУРОЧНЫЙ: -оє **время** неробочий /неслужбовий, гулячий/ час; **в -оє время** не в робочий /службовий/ час.
НЕУРЯДИЦЫ (супільні +) негаразді.
НЕУСПЕВАЮЩИЙ (учень) слабенький, далеко не перший, не з першої десятки, і. невстигало.
НЕУСПОКАИВАЮЩИЙСЯ о^к невпокійливий, негамовний, і далі збуджений.
НЕУСТАНОВИВШИЙСЯ неусталений, хиткий, мінливий, нетривкий, неустабілізований, (- моду) невиробле-.
НЕУСТОЙКА ж^m промах, невдача, (стягнення) штраф.
НЕУСТОЙЧИВЫЙ о^к плиткий.
НЕУСТОЯВШИЙСЯ невстояний.
НЕУСТРАНИМ ф^p годі усунути [дефект н. дефект г. у.; **это -ймо** це г. у.];
НЕУСТРАНИМЫЙ (засісти в голові) гвіздком;
НЕУСТРАНИМЫЙ о^к непозбутний, вічно присут- /наявний/, о. що його г. у.
НЕУСТРАШИМ: он н. він не знає страху, його годі застрашити;
♦♦♦ЫЙ: быть -ым не знати страху.
НЕУСТРОЕННОСТЬ о^к незакоріненність.
НЕУСТРОЕННЫЙ о. як собака в човні.
НЕУСТУПЧИВОСТЬ о^к заїлість.
НЕУСТУПЧИВЫЙ о^к кам'яний, затінчивий, невідхильний, забісова-, (упертий) затятий.
НЕУСТЫДИМЫЙ: быть -ым не знати сорому.
НЕУСЫПНЫЙ о^к сторожкий, пильноокий.
НЕУТЕШИТЕЛЬНЫЙ о^к невідрадний.
НЕУТОЛИМЫЙ о^к негагамовний /непо-, нев-/.
НЕУТОМИМ: брат н. брат не знає втоми;
НЕУТОМИМЫЙ н^o неутомлений; **быть -ым** не знати втоми.
НЕУТОПАЕМЫЙ непотоплений, непотопель-.
НЕУЧТЕННЫЙ о^к знехтуваний.
НЕУЧИТЫВАЕМЫЙ о^к нехтуваний.
НЕУЯЗВИМ ф^p годі дошкуліти кому [он н. йому г. д.]; **н. для пуль хто** куля не бере кого;
НЕУЯЗВИМЫЙ о^к недіткливий, грубошкірий, імунний, неволоуп-, (форт) нездобутний;

НЕУЯЗВИМОСТЬ о^к імунність ∅.
НЕФТЕДОБЫЧА к. нафтодобуток.
НЕФТЯНИК о^к нафтар.
НЕХИТРЫЙ (хто) о^к тумануватий.
НЕХОЖЕНЫЙ о^к нетоптаний, д. неперейде-.
НЕЦЕЛЕСООБРАЗНЫЙ: -ая **тратя времени** марнування часу.
НЕЦЕНЗУРНЫЙ о^к „недрукабельний”.
НЕЧАЯННО о^к мимохіть.
НЕЧЕГО (чекати) годі [н. ждять годі чекати]; **н. будет** (пити) не буде чого; **н. и говорить** шкода слів, годі /нащо/ й казати, о^к вже й не питайте; **н. сказать** нема що казати, нічого не скажеш [умєн, н. с. розумний, н. не с.]; **у кого н. есть хто** не має що їс-; **от н. делать** знічє-в'я, не мавши що робити-.
НЕЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ (- муки) пекельний, (успіх) надлюдський.
НЕЧЕТКИЙ о^к безвирізний; (лист) нечиткий, нечитабельний; (- мову) розхлюпа-, безлад-, розвезистий, (образ) розпливчас-, розлазис-.
НЕЧЕТКО (бачити, чути) мов кризь сон; ∅.
НЕЧИСТОПЛОТНО (зробити) брудними рука-.
НЕЧЛЕНОРАЗДЕЛЬНЫЙ > БЕССВЯЗНЫЙ.
НЕШТО: н. я знаю? чи я (там) знаю?, к. я знаю?
НЕСУТОЧНЫЙ: -оє **дело** о^к не віграшки.
НЕЯВИВШИЙСЯ неприбулий.
НЕЯСНО (бачити, чути) мов кризь сон.
НИ: ни в **какую** хоч ріж його /менє +/, **аніруш** (не хоче); **ни два ни полтора** о^к ні до чобота на закаблук ні до черевіка на рант; **ни за что ни про что** ф^p просто так; **ни то ни сє** о^к ні дівчина ні вдова, ні пес ні баран; **ни больше, ни меньше**, а аж [її приділено аж цілий абзац], **какой ни на есть** який не є; **кто бы то ни был** хай хто буде; **во что бы то ни стало** хай там що, щоб тут що, кров з носа.
НИВЕЛИРОВАТЬ нивелювати, уодностайню-, уодноманітно-, зодноквільно-, (різноці) зводити нінащо /нанівєць/, стира- межі; -й що /мⁿ хто/ ~ює ∅, з-й з-ювати, для ~юванн-я, зайнятий -ям, ~ювальник, н^к ~яційний, ~юваль- + %; -йся/-ый нивельований, уодностайню-, уодноманітно-, звбджу- нінащо /нанівєць/ ∅.
НИГДЕ: н. больше, а... вже ж не де, а...; **н. кроме**, **как не де**, як, ніде крім, як.
НИЖЕСЛЕДУЮЩИЙ о^к наступний, дальший.
НИЖЕСТОЯЩИЙ о^к підрядний, підпорядкова-, ф^p низовий.
НИЗ г. долина.
НИЗАТЬ низати, нанизува-, о^к сил/я-;
нижущий що /мⁿ хто/ ~яє ∅, р-й нанизати, охочий нанизува-, майстер нанизання, низальник, нанизувач, н^к низальний + %; -йся низаний, нанизува- ∅.

НИЗВЕРГАТЕЛЬ *о*^к знетронювач.

НИЗВЕРГАТЬ скидати, валі-, (вділ) верга-/ (воду) жбуха-, *p.* шубовста-/ (вділ, (царя) знетронюва-, зневладнюва-, (кумира) скида- з п'єдесталу; *n.* правительство знетронюва- уряд; -алісь зневладнювано;

-й 1. що /*m*ⁿ хто/ жбуха д. $\diamond$, 3-й вергнути д., зайнятий верганням д., 2. що /*m*ⁿ хто/ валить $\diamond$, 3-й знетронити, знетронювач, зневладнювач; -ый 1. жбуханий /верга-/ д., 2. знетронюва-, звалова-, скида-, к. зневладне-.

НИЗВЕРГНУТЬ (царя) зневладнити $\diamond$;

НИЗВЕРГНУТЫЙ низринутий, знетронен- $\diamond$;

НИЗВЕРГАТЬСЯ падати, спадá-, $\diamond$, (вділ) шугá-, шубовста-, звергáтися, скóчува-, сипати- (як з мішка), *o.* падати з п'єдесталу;

-йсь верганий /скóчув-/ (вділ), долубіжний, лавиноподіб-, як лави[і]на, у нестримному русі вділ, -я сплошної масою скóчуваний /зверга-/ суцільною масою; $\pm$ нисходящий, ниспадаю-;

НИЗВЕРГНУТЬСЯ поринути, низрину- $\diamond$.

НИЗВЕРЖЕНІЕ знетронення.

НИЗВОДИТЬ (*p*ⁿ ни)зводити (вділ), *n.* знижува-;

-й що /*m*ⁿ хто/ зводить (в.) $\diamond$, покликаний /з-й/ звести (вділ), зводіт, знижувач, *n*^k = %; -й с неба на землю 3-й низвести з неба на землю:

-ймый (*p*ⁿ ни)зводжуваний, знижу-.

НИЗКИЙ *о*^к невисокий, (зиск) малий, мізерний; & низе(се)нький;

НИЗКО низько $\diamond$;

НИЖЕ ніжче $\diamond$; *n.* чього достоїнства що принижує чю гідність;

НИЖШИЙ ніжчий $\diamond$; & ніжченький;

НИЖАЙШИЙ найнижчий $\diamond$, *o*^k низькім-низький, (уклін) доземний.

НИЗКОЛЕТЯЩИЙ (- мету) поприземний, низьколет[і]т-.

НИЗКОПЛАЧИВАЕМЫЙ *k.* малоплачливий.

НИЗКОПОКЛОННИЧАТЬ (перед ким) плазувати /*o*^k рабству-/ , низько кланятися, схиля- /шапкувати, гнү- гблову, вигина- карк, стелітися під ноги /листом/, упосліджува-, підлабузню-/; -й що /*m*ⁿ хто/ плазує $\diamond$, гоґовий /звіклий/ стелітися (листом), плазун, підніжок, підлабузник, низькопоклон-, холóp (холопом), підлабуза, лакі-, *n*^k низькопоклонний, низько /гид-/ запобігливий, піддєсли-, підлабузли-, /- манери/ плазувати, $\pm$ по-дольщающийся.

НИЗКОПОКЛОННЫ́Й, ~ИЧЕСКИЙ *o*^k гнучкоший, вірнопідданчий, лакеюватий + *n*^k $\rightarrow$ $\uparrow$.

НИЗКОПОКЛОНСТВО *o*^k схиляння, шапкува-, лизоблдоство.

НИЗКОПРОЖАЙНЫЙ маловрожайний.

НИЗЛАГАТЬ -й > **НИЗВЕРГАТЬ** /низвергаю-.

НИЗЛОЖЕННЫЙ > **НИЗВЕРГНУТЫЙ**.

НИЗМЕННЫЙ (инстинкт) *o*^k нутрянний, тварин-,

зоологіч-.

НИКАК *n*^p ні с'як ні так [нельзя н. не можна н. с. н. т.]; *ч.* виглядає [н. ты пьян в., ти п'яний]; *n.* нет Бог милував.

НИКАКО́Й & ніякіснький; *n.* не ніякий [н. не дом н. дім]; *n.* пла́ты там не́ было платня́ там бу́ла ніяка.

НИКЕЛІРОВАТЬ нікелю/вати;

-й що /*m*ⁿ хто/ нікелює, 3-й понікелювати, для -ванья, зайнятий -ям, ~вальник, *n*^k ~вальний;

-йся/-ый нікельований.

НИКНУТЬ нікнути, хилітисся, схиля-, *n.* слабша-, *o*^k (- пашию) уклія-;

-й що /*m*ⁿ хто/ нікне $\diamond$, с-и нікнути, щораз похиліший, напівпохилений;

ПОНИКНУТЬ понікнути $\diamond$;

ПОНИКШИЙ що понік, поніклий, схилений /по-/ , похилій, укліялий.

НИКОГДА *o.* на турецький Великдень, як рак свісне (а щука дрисне), ні тепер ні в четвер; *n.* не сделаєт одно, *n.* не сделаєт другоє ні тобі зробіть одне, ні (тобі) зробіть друге [н. не усмехнєтсся, ні (тобі) заговорить].

НИКОГÓ: *n.* нет *o*^k ні душі.

НИКОМУ́: смотри, *n.* не говори! про це – нікому!

НИКТО́: *n.* другóй і більш нікто́.

НИКУДЫШНИЙ *г.* до нічо́го.

НИКЧЕМНЫЙ *o*^k ліліпутський, пігмейсь-; & *знікчємнений /= зрбле- нікчємоу/.

НИКЧЕМНОСТЬ жалогіддя, пігмейство, нікудішність, мізер-.

НИМБ вінець.

НИМФОМАНКА *v.* слабká на передок.

НИПОЧЕМ: всє *n.* кому́ море по коліна /*n*^o і нужді máло/ кому́.

НИСКО́ЛЬКО *o*^k ані-ні, ні на копійку, ні на макове зерня, ні на крихту, ні крихти, ні крапельки, *ф*^p нічо́го [це н. не вадить].

НИСПАДАТЬ *o*^k спадати додóбу /вділ, на землю/, (- коси, гілля +) звішуватися, звисати;

-й/-ый що спадá додóбу $\diamond$, звішуваний / (потік) спрямова-/ додóбу / $\diamond$ /, *n*^k долубіжний, простопад-, спадістий, полóжис-, похилій, *c*^k спадáй- [спадáй-рельєф]; стрóго -й рельєф спадáй-круто-рельєф; $\pm$ низвергающийся.

НИСПОВЕРГАТЬ > **НИЗВЕРГАТЬ**.

НИСПОСЫЛАТЬ *y*^p посилати /дарува-/ з небес /згорі/, низпосила-;

-й що /*m*ⁿ хто/ дарує з н. $\diamond$, щєдрий на дарі, даритель, *y*^p низпосила-, високий дародавець;

-й благода́ть /вдохнове́ние/, даритель /низпосила-/ благода́ті /надхне́ния/;

-йся/-ый дарований згорі /з небес/ $\diamond$.

НИСПРОВЕРГАТЕЛЬ 1. знетронювач, зневла-

дню-, 2. розвінчу-.

НИСПРОВЕРГАТЬ > НИЗВЕРГАТЬ, (теорію)

розвінчувати, с. розбива- в пух і прах;

—й 1. = низвергающий, 2. = развенчиваю-;

-йся/-ый 1. = низвергающийся, 2. розвінчува- ний, розбі- в пух і прах;

НИСПРОВЕРГНУТЬ обезвладнити $\diamond$.

НИСПУСКАТЬ: —й = спускающий.

НИСХОДИТЬ сходити вділ, спускатися, (- релье- еф) спадати, ϕ^p давати пільгу /попуст/;

—й 1. що сходить (додолу) $\diamond$, щораз нижчий, n^k низхідний, спадний, спадистий, спадовий, скотистий, долубіжний, 2. що / m^h хто/ дає пільгу $\diamond$ + снисходящий; по -ей лінії по лінії спаду, по спадовий /долубіжній/ лінії.

НИТЕВІДНИЙ, **НИТЕОБРАЗНЫЙ** у. нитку- ватий, нитчастий, на взір нитки.

НИТКА: н. /низка/ бус разок коралів; по -ке дойдеш до клубочка ниточка доведє до клуб- очка; сухой -ки нет /не осталося/ на ком мок- рий як хлощ хто.

НИТРИРОВАТЬ, **НИТРОВАТЬ** нітрувати;

-ующий/-ующий що нітрує, 3-й знитрувати, n^k ~вальный, для ~ванья; -ая смесь ~вальна суміш.

НИТЧАТКОВЫЕ б' баговинувати, o^k жабурісті.

НИТЧАТЫЙ ниткуватий.

НИТЬ ϕ^p шнур, (викладу) послідовність; крас- ная н. (твору) провідна нитка; шерстяная н. /нитки/ г'арус.

НИЧЕГО ϕ^p дарма, $ж^h$ ні гриця; н. друго́го не оставалось не було іншої раді; н. не думая (сиди- ти) і гадки не маючи, $ж^h$ отакó собі; н. не понимаю, ума не приложу! o^k що за о́казія?; н. нет o^k чортма; н. себе! ϕ . ого-го!, (почавши мову) ніврòку (собі)!; н. тако́го нічого недорéчно- /негòжо-, погàно-/; н. не скажешь що й казати [гàрна, щ. й к.]; без н. (бори) нізчимний, ні з чим; (ити) голіруч, з гòлими /пустя-/ рука-; рòвным счётом /решительно/ н. аж нічого, о. гòлому за пàзуху; и н. друго́го і більш нічого; (но тут) н. не поде́лаешь /попи́шешь/ (на це) нема́ раді.

НИЧТО ніщо, нуль, ϕ^p мізер; н. другое, как не что, як [не що, як по́ле]; ни с чем (нириг) з та́ком.

НИЧТОЖЕ: н. сумня́шся (і) ні гадки собі.

НИЧТОЖЕСТВО $\odot$ круглий нуль, мізер, o^k жал- когіддя, (ривляючи з ким) чийого мізинця не варт.

НИЧТОЖНО: н. ма́лое ϕ^p гóлочка; н. ма́лое количество кра́пля в мо́рі;

НИЧТОЖНЫЙ: -ое количество мізер.

НИЧТОЖНОСТЬ o^k нікчемство, жалогіддя.

НИЧУТЬ $\odot$ ані-ні [н. не хотелося не хотілося

ані-ні].

НИЩАТЬ убóжити, підупада-, бідні-, мізерні-, нікчемні-, капцані- зводитися на пси /нінащо/, с. розоряться;

—й що / m^h хто/ убóжіє $\diamond$, напівзубóжілий, чим- раз убóг(і)лший, майже зóвсім старець;

ОБНИЩАТЬ озлиднити, о. зійти на злидні $\diamond$;

-вший зубóжілий, підупа-, озлидні- $\diamond$.

НИЩЕНСКИЙ старечий, старецький.

НИЩЕНСТВОВАТЬ старп/ювати, жéбра, /-ачи-, -акувá-/ , проси- милостину- /Христа́ ради/, ход- і- на жéбри /з торба́ми/, жи- Христовим ім'ям;

—й що / m^h хто/ ~ює $\diamond$, покинутий /с-и/ жéбрати, старець, жéбрак, злида́р, торба́р, проха́ч, проша́к, n^k жéбручий, напівозлиднілий, старча́чий, убóгий, злиде́нний, жéбракува́тий, n^o озлидні- лий, ожебра́чений, о. жéбрак жéбраком.

НИЩИЙ торботряс + і. → †; н. ду́хом убóгий ду́хом, дрібноду́хий.

НО коли ж [но это не так коли ж це не так]; но ведь алé ж, алé-бо!; но вдруг аж [аж він загово- рив]; но вот аж [ми застрягли. Аж над'їхав од- ін]; но что же? то й що ж?; но всё же а втім.

НОВАТОРСТВОВАТЬ новаторствувати, займа- тися новаторством;

—й що / m^h хто/ новаторствує $\diamond$, зайнятий нова- торством, новатор, раціоналізатор.

НОВИНКА: кни́жная н. ϕ^p новодрук.

НОВИЧОК o^k першак;

НОВИЧКИ z^b нова́цтво.

НОВО- щойно- [новорождённый щойно(на)ро- джений].

НОВОВВЕДЕНИЕ нова́ція, новина́, нова́ уста- нова́ /пра́ктика, мо́да +/.

НОВООБРАЗОВАНИЕ (диа) новотворення, (т) новотвір.

НОВОПРИБЫВШИЙ, ~ЫВАЮЩИЙ новоп- рибулець.

НОВОРЕЧЬ новолéксика.

НОВОРОЖДЕННЫЙ ново/ро́дженець, ~ро́док.

НОВОСТРОЙКА o^k забудовання.

НОВШЕСТВО нова́ція, новина́, зміна, о. оста́н- нє сло́во, новий звичай, o^o нововвєдення.

НОВЫЙ o^k свіжий; & нове(се)нький, новісінь-;

НОВЕЙШИЙ найновіший, новісінький, новіт- ний, новочасний, модер-, найновітніший.

НОГА & ніж(ень)ка, нога́ка; н. челове́ка людськ- а́ нога́; чего́ чья́ левая н. захóчет як замане́ться кому; на дру́жеской /корóткой/ -гé запанибра́- та; на равной -гé як брати; на рóдственной -гé як рідні; на ширóкую -гу o^k розкішно; чтóбы твое́й -гй́ здесь не́ было! щоб і дух твій тут не пах!; со всех ног прожòгом; ни -бй́ к кому ані на поріг до кого; -гй́ не бу́дет чьей́ где нога́ не ступит чия́ кудй́; в -гу с чем крок-у-крòк з; никуда́ — ни -гòй n^b → сидіти до́ма, ніде не ви- ходи- [я — никуда́ — ни погòй я сидю́ до́ма];

НОГИ (мамута) ступа́ка; & ноженя́та.

-НОГИЙ з якими нога́ми [длинноно́гий з дов- гими нога́ми], циба́тий.

НОГОТÓК: с н. як макове зёрня; мужичок с ноготок коротун, курдупель, о. мізинчик.
НОГОТЬ: с н. з ніготь, з мізинець, з наперсток.
НОЖКА (курача) стегенце, (чарки) стоянечь.
НОЗДРЕВАТЫЙ ніздрявий.
НОКАУТИРОВАТЬ нокаутувати, відбива- пам'-ять, збива- з ніг;
 -й що /м^н хто/ нокаутує $\diamond$, з-й збити з ніг, $\odot$ збивши з ніг, *п^к п^о* карколóмний, ребро-, (удар) р^к прощай-пам'ять-удар, відбий-пам'ять-удар.
НОЛЬ з. зéro, *х^д* нуль; н. **внимания** о^к ніби й не бачить, хоч би бровою повів, *ф^р* нічого собі з того не робить; н. **внимания**, **фунт презрения** виявляє не увагу, а зневагу.
НОМЕР *х^д* нумер, (преси) примірник, (програми) з. точка; **этот н. не пройдёт** це не вігорить.
НОМЕРНОЙ (носій) з. числовий.
НОРМА: -мы времени /представительства, прибыли, процента/ часові /представницькі, прибуткові, відсоткові/ норми.
НОРМАЛИЗОВАТЬ о^к наводити порядок, упорядковува-, стави- на свої місця, *д^к* знормалізува-;
 -й що /м^н хто/ нормаліз/ує $\diamond$, покликаний ~увати, для ~ації, зайнятий -ією, *п^к* нормалізаційний;
НОРМАЛИЗОВАТЬСЯ заходити /зайти/ в норму /кóлію, свої береги/, става- /ста-/ на свої місця; *д^к* вігараздитися,
 -йся нормалізований, підда- нормалізації.
НОРМАЛЬНЫЙ звичайний, (душевно) не збоче-
НОРМИРОВАТЬ нормувати, унормову-;
 -й що /м^н хто/ ~е $\diamond$, покликаний ~вати, для ~вання, зайнятий -ям, ~вальник, *п^к* ~вальный;
 -йся що ~ється; -я/-ый нормований, унормову-.
НОРОВИСТЫЙ о^к неприручений.
НОРОВИТЬ воліти, намагатися, мости-, ши-, ціли-, порива-, силкува-. п'ястися, наврати-, пха-, націля-, міри-; так и -йт аж труситься, хоче;
 -й що /м^н хто/ воліє $\diamond$, наставлений, націле-, спóвне- /пóвнє/ бажання, *п^к* готовий, о. з наміром /думкою/, $\pm$ **желающий**.
НОС (судна) з. прова; под -ом (близько) під бóком, за плечима.
НОСИТЕЛЬ (прізвища) власник.
НОСИТЬ: н. **имя** зватися; н. **по свету** (- магію) водити світлами; н. титул героя ходи- у гербах;
 -й що /м^н хто/ носить $\diamond$, с-и /покликаний/ носіти, зайнятий носінням, носій, несун, *п^к* носильний, с^к -носець [-й **рога** рогонóсець], -носний [-й **венец** вінценóсний]; -й **имя** з ім'ям, під іменем, власник імені; -й **маску** замаскований під, під маскою; -й **на руках кого** готовий здува- порохи з; -й **название** під назвою, названий; -й **оружие** із збрóєю, озбрóе; -й **фамилию кого** під прізвищем; -й **характер чего** ідентичний з чим, зóвсім як що;

-ймый нóшений, несений;
НОШЕННЫЙ (мало) приношений, (дуже) /за-/.
НОСИТЬСЯ (гасати) шмигляти, (- чутки) іти, шуга-, кружля-, (- душі) витá-, (по хаті) пурха-, (в небі) ширя-, (- плитки) гуди- рóем, (з ким) здува- порохи з кого, панькаться /цяцька-/ з ким; & (з торбою) *д^к* розноси-; н. **как угорелый гасати**; -лся и -лся /-лся, не переставяя/ знай, гасав;
 -йся 1. що носиться, нóшений, несений, *п^к* ноский, для нóшения, 2. що /м^н хто/ гасá $\diamond$, с-и гасáти, р-й погасá-, 3. що /м^н хто/ панькається $\diamond$, звиклий панькаться; -я по кóмнатам гасáючи з кимнáти до кимнáти; -я с чем перéянтый чим.
НОСИЩЕ о^к носяра.
НОСОК (взуття) пёрэд.
НОСТАЛЬГИРОВАТЬ: р. -й (за чим) стужений.
НОСТАЛЬГИЯ *п^{пн}* ностáлгія.
НОТА: на высóкой -те високонóтний.
НОТКА: с -ой недоверия з дрібкою недовіри.
НОТИФИЦИРОВАТЬ нотифік/увати;
 -й що /м^н хто/ ~ує, *п^к* ~аційний, для ~ації.
НОТАРИАЛЬНО: н. заверенная кóпия к. нотаріальна кóпия.
НОУ-ХАУ досвід (роботи), виробничий д., секреті виробництва /технології/.
НОЧЕВАТЬ ставати на ніч /ночівлó/, (рідко) підночову- /пере-/, и не -áло что і не пахне чим;
 -й що /м^н хто/ ночує $\diamond$, с-и /звиклий/ ночувати, з^к-й заночува-, ночувальник, нічлижанин, о. на ночівлі;
ПЕРЕНОЧЕВАТЬ підночувати $\diamond$.
НОЧНОЙ д. уночішній, (стороже) цілонічний.
НОЧЬ & *п^р* *ніч-у-ніч; на н. глядя навпроти нóчі.
НОЧЬЮ *п^о* вніч; ни днём ни н. ні вдень ні вночі; н. **все кошкі серы** вночі всі коті сірі.
ПРАВ вдача, характер; **правом** вдáчено, зі вдáчі [тихий зі -чі]; **по -ву** на вдáчу [інший на вдáчу];
ПРАВЫ *к^н* культóра стосунків; **о, времена, о, н.!** який тепер світ настав!, *б^о* о, часи, о, звичаї!.
ПРАВИТЬСЯ подóбаться, імпонувати, (кому) припада- /бу-/ до серця /вподоби, смаку/, бу- в уподобі, /багатом/ ма- успіх у кого; **не н. о.** колó- в носі; **как кому- нтися** як собі хто хоче;
 -йся що /м^н хто/ подóбається $\diamond$, уподобаний *ким*, *п^к* симпатичний /мілий, приємний/ кому, сподоб-, з. уподоб-, о. до вподоби /смаку, шмиги/, під смак;
ПОНРАВИТЬСЯ сподóбаться, приподоби-, припасти до серця, запáс- в око /серце, дóшу/, заімпонувá- $\diamond$; **не п. кому о.** закрути- в носі;
 -вшийся уподобаний, сподó-, $\diamond$.
ПРАВОУЧЕНИЕ (нотация) о^к напоумлення, по-
ПРАВОУЧИТЕЛЬ о^к ментор, мораліст.
ПРАВОУЧИТЕЛЬНЫЙ о^к менторський, *р^к* на-

пучувальний.

НРАВСТВЕННОСТЬ доброзвичайність.

НРАВСТВЕННЫЙ о^к етичний, доброзвичай-.

НУ ф^р алéж [ну и жарá алéж і спéка], ануж [ну, как затéет дрáться он а., захóче бítись він], слóвом /> СЛОВОМ/, ф^р та де!; ну и 1. ну ж [ну и бабы ну ж бабóта], 2. алéж [ну и пéли а. пил-и], алéж бо [ну и дождь! алéж бо дощ!], 3. а такóж [были дéти, ну, и отцы були дéти, а т. ба-тáкí]; (!) ну и вот! то й от!; ну и ка^кой алéж то який [ну и хитрый алéж то хитрий!]; ну и хо-рошо́ то й гарáзд; ну и /так/ что? то й що?; ну, ко^нéчно! ф^р аякже! ну, так вот то й от, отóж; ну те^бя /вас/ та^кé скáжеш /-ете/; ну, ты подó-май! ну, ти скажи!; ну что ты? та ти що?; а ну ануж; да ну! та де!; невжé!; та^кой, что ну! ку-дí твоё дéло!, я то^би дам!, з^н будь здоро́в!

НУ ДА а так, ато́ж, ая, ага, егé [ну да, ты ляжеш, а я? егé, ти ляжеш, а я?]; ну да, ну да, а так, а так, ато́ж, ато́ж.

НУВОРИШ скоробага́тько, новобага́тько.

НУДИСТ о^к нудáр.

НУДНОСТЬ нудáтина.

НУДНЫЙ нудний, нудот-, ж^м маруд-, о^к зануд-ливий, позiáсто-роздерiротий; & нудгови-.

НУДНЕЙШИЙ найнуднiший, (нудний-)нуднi-сiнький.

НУЖДА: крайняя н. скрута; в зтом у нас бо-льшая н. нам до зарiзу трéба; по крайней /не-отложной/- дé з конéчной потре́би.

НУЖДАЕМОСТЬ потре́ба, мiра потре́би.

НУЖДАТЬСЯ 1. (бiдувати) терпiти злиднi, вiд-чувá- нужду́, (в чiм) не ма́ чо^{го}, (дуже) поне-вiрiятися, 2. потребувати, ма́-потребу; не н. ни в чьей пóмощи /опéке/ дава́- собi раду самó-му; я не -юсь в зтом в. засу́нь(те) це собi в...; -йся 1. що /м^н хто/ бiдуе ∅, розбiдований, роз-горьб-, незабезпéчений /мало-/ бiд-, злидн-, нуждн-, о. голод- i холод-, стáло в нуждi, 2. що /м^н хто/ потребуе ∅, обтяже-потребуо, р-й ма́ти [-я в лека́рстве р. м. лiки], н^к бiдний /го-лод-, зголоднiлий/ на що, о. у потре́би, з вели-кою потре́бою; -я в чéм ф^р пiддéглий чому [-я в ремо́нте п. ремо́нту], спра́глий чо^{го} [-я в от-цiвском сча́стьи с. ба́тькивського щáстья], по-кинутий без чо^{го} [-я в ухóде п. без дóгляду], зóвсiм пiдупáлий без [-я в пóмощи з. п. б. пó-мочi], ± требующий чéго; -я в деньгáх зане-пáлий без /© потребу́ючи/ грóшей; -я в доказа-тельстве непerekонливий без до́казу; -я в ле-чéнии /займе/ зацáквлений у лiкувáннi /пóзи-цi;/ -я в провёрке пiддéглий перевёрки.

НУЖЕН ф. здався [за^чем я н.? на́що я з.?!];

НУЖНО: н. добавить /подчеркнуть +/ а ще й те; что вам здесь н.? е^с що ви тут забули /за-губили/?; мне не н. зтого! е^н засу́нь(те) це собi

в...!; н. же! i то трéба!; ничéго не н. кому́ крóме чéго тiльки (по)да́й кому́ що [ей ничего не н., крóме ора́тора й тiльки подай красномóвця]; **НУЖНЫЙ** & нужнiший о^к (потрiбний-) по-трiбнiсiнький; быть -ым ж^м здáтися [за^чем я ну́жен? на́що я -áвся?]; ну́жен, как соба́ке пя-тая нога́ потрiбен, як снiг на Великдень

НУ-КА о^к ну ж бо, ану́-но; н.-к. + дiєслово, а + дiєслово-но [н.-к. сними́ рубáшку! а знимi-но сорóчку!]; ну́-ка, ну́-ка ану-ну́.

НУКАТЬ: -й що /м^н хто/ ну́ка, звiклий /с-и/ ну́-кати, ну́кало, поганiй-, погóнич, о. з ну́канням, © ну́каючи, ну́кавши.

НУЛЁВКА з. зерiвка.

НУЛЕВОЙ: с н. отméтки (почати) к. з нуля́.

НУЛЛИФИЦИРОВАТЬ нули́фик/ува́ти;

-й що /м^н хто/ ~уе, н^к ~ацiйний, для ~ацiй.

НУМЕРОВАТЬ нумер/ува́ти;

-й що /м^н хто/ ~уе, р-й про-ува́ти, с-и ~ува́-, ~ува́льник, (що) ~а́тор, н^к ~ува́льний, для ~ацiй;

-йся що нумеру́ється; -йся/-ый нумерований.

НУ-ТКА: ну́-т., ну́-т.! ану́-ну́!

НУТРО & нутрóвище; ф^р ду́ша [нечем н. на^кор-ми́ть нема́ чим ду́шу поживи́ти /закропи́-/]; (не) по -ру́ ф^р (не) до мiсли [прийти́сь по -ру́ прийтi-ся до м.]; быть не по -ру́ крути́ти в но́си кому́.

НЫНЕШНИЙ (рик) цей, (збир) сьогорiчний.

НЫРОК, НЫРЯЛЬЩИК © о^к порина́льник.

НЫРКОМ н^к ну́рце́м, ну́рцá.

НЫРЯТЬ порина́ти, пiрна́-, упiрна́-, н. шмига́-; -й що /м^н хто/ пiрна́ ∅, звiклий пiрна́ти, р-й пiр-ну́-, ну́рце́, порина́льник, н^к порина́льний, ну́рце́цкий, с^к -ну́рце́ць [-й буй буй-ну́рце́ць];

НЫРНУТЬ шубóвснути, гу́лькну- ∅, (у во́ду) пiти́ з голово́ю;

-у́вший ∅.

НЫТИК о^к стогнiй, д. гди́ра.

НЫТЬ ни́ти, д. гди́ри-, (-зуб) боли́-, (-серце) в'я-ну-, щемi-, скнi-, скiмi-, (-кости) ломi-, (нари-кати) розво́ди- жалí;

но́ющий що /м^н хто/ ни́е ∅, наста́вленный /звiк-лий/ ни́ти, скиглий, стогнiй, н^к скiмлiвий, /би́ль/ щемли́-, щемкий, терпкий, ± скулящий.

НЮАНС (голосу) iнтонáция, (барви) вiдтiнок;

НЮАНСЫ (звукiв, барв) перели́ви.

НЮХАТЬ нюхати, вино́хува- /об-/, поводи́- но-сом, (-собак) ню́шн-, ню́шкывá-;

-й що /м^н хто/ ню́ха ∅, охóчий /с-и/ ню́хати, зáйнятий ню́ханням, ню́хáч, ню́хальник, н^к ню́хливий, ню́шлi-, ню́хальный, ню́ховий;

-ающе ню́хливо́;

НЮХАТЬСЯ обню́хуватися ∅;

-йся що обню́хується ∅; -я/-ый обню́хуванiй ∅.

НЯНЬКА: быть -кой о. витира́ти со́пли кому́.

НЯНЬЧИТЬ пéстити, па́нька-, гляди́-, ба́ви-, с. ма́за- пиро́гом, потура́- забага́нкам;

—й що /м^н хто/ па́нька $\diamond$, поклі́каний па́нькати, па́нькало, ня́ня, ня́нка.

НЯНЬЧИТЬСЯ па́нькатися, ця́цька-, (*делікатничати*) церемо́ні-;

—йся що /м^н хто/ па́нькається $\diamond$, зви́клий /з-й, поклі́ка-/ па́нькатися.

О

О! о!, (*на початку мови*) е! [О, нет, не говори! Е, ні, не кажи!].

ОБАБИТЬ δ^x зжіно́чити = зроби́ти жіно́чним.

ОБАГРЯТЬ червоніти, крива́ви-, закрива́влюва-, у^р багрі́-, обагря́-; **о. кро́вью** залива́- кро́в'ю;

—й (**кро́вью**) що /м^н хто/ крива́вить $\diamond$, р-й закрива́вити, закрива́влювач, n^o багрі́й, n^k крива́вий, багряний, $\odot$ закрива́вивши; —й ру́ки в кро́ві зви́клий крива́вити ру́ки;

—йся/-ый закрива́влюваний, крива́вле-; —ый ба́гре- $\diamond$;

ОБАГРИТЬ: **о. ру́ки чьей кро́вью** ма́ти чию кров на рука́х;

—вший **р. в кро́ві** з рука́ми у кро́ві, $\diamond$;

ОБАГРИТЬСЯ: **о. кро́вью** заю́питися, узя́- к. $\diamond$ —вшийся к. закрива́влений, заю́ше-.

ОБАЛДЕВАТЬ ч(у)маніти, дурі́-, тетері́-, бара́ні-, обевзну́ва-, спада́- з розу́му;

—й що /м^н хто/ дурі́є $\diamond$, напівочма́нлий;

ОБАЛДЕТЬ обарані́ти $\diamond$, загубі́- го́лову, опу́пі-, зне́ямитися;

—вший збарані́лий, оч(у)ма́ні-, отетері́-, здурі́-, зне́ямлений $\diamond$.

ОБАЛДЕНИЕ (з)барані́ння, обара́не-; до -ня до опу́піння $\diamond$.

ОБАСУРМАНИВАТЬ басурма́н/ити, ту́рчи-;

—й що ~ити $\diamond$, р-й /го́товий/ побасурма́нити, зви́клий /с-н/ басурма́ни-, обасурма́новач;

ОБАСУРМАНИВАТЬСЯ к. басурма́нити;

—йся що ~иться; —я/-ый басурма́нений;

ОБАСУРМАНИТЬСЯ збасурма́нити;

—вший(ся) $\diamond$; —я збасурма́нлий.

ОБАЯНИЕ чар, з^н аура шарм, харі́зма, o^k душе́вний чар, душе́вна гра́ція, ϕ^p чарівли́вість.

ОБАЯТЕЛЬНЫЙ сповнений ча́ру /ша́рму/, харі́зматич-, p^k ома́рливий, *о.* хоч до ра́ни прикла́дай ко́го, $\odot$ душа́-чолові́к, s^k чару́й-душа.

ОБАЯТЬ **р.** полоні́ти, запо́лно́нува-, чару́ва- за-чаро́ву-, ома́ну-, p^k ома́рю-;

—й^o = чару́ющий.

ОББИВАТЬ > ОБИВАТЬ.

ОББИВКА (*дія і* $\square$) оббита́.

ОББИРАТЬ > ОБИРАТЬ.

ОБВАЛИВАТЬ валі́ти, обва́люва-/за-/ , обу́рю-, (*землею*) обкла́дати, (*ніско́м*) обка́чува-;

—й що-/м^н хто/ ~ити $\diamond$, з-й /з^м-й/ обвали́ти, с-и о-

бва́люва-, валі́й, для обва́лювання, за́йня́тий -ям, s^k обвали́- [обвали́хата];

◆◆◆**СЯ** валі́тися $\diamond$;

—йся що ва́літься $\diamond$; —я/-ый ва́лений, обва́люва-ний /за-/ , обу́рюв-, (*землею*) обкла́д-, (*ніско́м*) обка́чув-/у-/ , n^k обва́лестий /за-/ , $\odot$ валі́вши $\diamond$;

ОБВАЛИТЬСЯ: —вшийся обва́лений $\diamond$.

ОБВАРИВАТЬ обва́рювати, ошпа́рю-;

—й що /м^н хто/ ошпа́рює $\diamond$, с-и ошпа́рювати, поклі́каний ошпа́ри-, n^k обва́рюва́льний + %; s^k обва́ри- [обва́ринога];

—йся/-ый ошпа́рюваний, обва́рю-, n^k обва́рний.

ОБВЕИВАТЬ, **ОБВЕВ-** обвіювати, обвіва́-, обма́ю-, (*віяло́м*) обма́ху-, обпа́ху-;

—й що /м^н хто/ обвіва́ $\diamond$, с-и обвіва́ти, р-й обвіа́-, для обвіва́ння, обвіва́ч, обма́ю-, опа́ху-, s^k обвіа́-

вій- [обвіа́вітер], n^k обвіа́вущий + %;

—йся/-ый обвіа́ваний, обвію-, обма́ю-, обпа́ху-.

ОБВЕРТОЧНЫЙ $\underline{z}$ паку́нко́вий.

ОБВЕРТЫВАТЬ(СЯ) > **ОБЕРТЫВАТЬСЯ**;

—й(ся) = **оберты́вающий(ся)**.

ОБВЕТРИВАТЬ обві́рю/вати, n^o обві́хрю-;

—й що /м^н хто/ обві́трує $\diamond$, с-и обві́трювати, з-й обві́три-, обві́трювач, n^k обві́трюва́льний + %;

—йся що ~ється $\diamond$; —я/-ый обві́трюваний $\diamond$;

ОБВЕТРИТЬСЯ зві́трити $\diamond$.

ОБВЕШИВАТЬ¹ (*кого*) недова́жувати ко́му;

—й¹ = **недовешива́ющий**;

—йся¹/-ый¹ обва́жуваний, окра́ду- на ва́зі.

ОБВЕШИВАТЬ² обві́шу/вати, обчі́плю-;

—й² що /м^н хто/ обві́шує $\diamond$, с-и о., р-й обві́ша-, обві́шувач, n^k = %, s^k чі́пляй- [чі́пляйбляха];

—йся² ~ється $\diamond$; —я²/-ый² обві́шу-, обчі́плю-;

ОБВЕШАТЬСЯ²: **о. побря́кушка́ми** поначі́пляти бря́зкалець /бля́шок/.

ОБВЕШИВАТЬ³ $\underline{z}$ тичку́ва́ти, виті́чу-;

—й³ що /м^н хто/ тичку́є, с-и тичку́ва́-, з-й ві́тичи-, для тичкува́ння, за́йня́тий -ям, n^k = %;

—йся³ що ~ється $\diamond$; —я³/-ый³ тичку́ваний, виті́чу-;

ОБВЕШИТЬ³, **ОБВЕХОВАТЬ** обти́чкува́ти $\diamond$.

ОБВИВАТЬ обвива́ти (*в'юно́м*) /опо-, по-/ , обмо́ту-, обкру́чу-, обсно́ву-, обсо́ту-, обгорта́ти;

—й що обвива́ $\diamond$, с-и ~а́ти, р-й обві́-, n^k витки́й круг чо́го, *т.* ~а́льний + %, $\odot$ як плю́щ, ~а́ючи;

—йся що ~ється, n^k ~истий; —я/-ый ~аний /пооб-/ , о́горта- обкру́чува-, обмо́ту-, обсо́ту-, n^k ~ний;

ОБВИТЬ(СЯ): —вший(ся) $\diamond$; —я що ~ся, обві́тий /по-/ , о́гору-, обкру́чений, обмо́та-, обсо́т- $\diamond$.

ОБВИНЕНИЕ винува́чення /з~, об-/ , о́скарже-, ϕ^p пеня́ [ви́двинуть **о.** зве́сти -ню́]; **встрече́-**

о. контрвинува́чення; **по -ию в че́м** де звинува́чено за **що** [де́ло **по -ию** в спра́ва, де з. за, с. про винува́чення за].

ОБВИНТЕЛЬНОЙ (- *слово*) (об)винува́льний.

ОБВИНЯТЬ винува́ти /винува́ти-, о́скаржува-, звинува́чу-/ об-/ за **що**, скла́дати вину́ /пеню́/

на, (в полеміці) з^п віша- всіх собак на кого; **о.** во лжи винува- за брехню;

—й що /м^н хто/ винує $\diamond$, с-и /звіклий/ винувати, покликаний оскаржи-, (об)винувач, винуватель, звинувачува, оскаржу-, н^к винувальний + %, о. (1)з (з)винуваченням.

ОБВИНЯТЬСЯ з^п винуватися; —яється *кто* винувачено /звинувачува, оскаржува-/ $\diamond$ кого;

—йся що ~ється $\diamond$; —я/-ий винувачений, звинувачуваний /об-/, оскаржу-, ю. звинувачений.

ОБВИСАТЬ обвисати /з-/;

—й що звиса $\diamond$, с-и обвисати, (завжди) обвислий, н^к обвисливий, $\pm$ нависаючий /с-/.

ОБВОДИТЬ обводити, (*тином*) обгороджува-, обноси-; (*футболіста*) обмѣтува-; **о.** взором *что* розглядатися по чому;

—й що /м^н хто/ обводити $\diamond$, з-й обвести, с-и /звіклий/ обводи-, зайнятий обводом, обвідник, н^к обвідний, обхідний, т. обводівий; —й *взглядом* $\odot$ кинувши оком, розглядаючись по чому;

—ий обводжуваній $\diamond$, н^к обвідний;

ОБВЕСТИ: **о.** взором *что* кинути оком /о^к пуста- погляд/ по чому; **о.** *вокруг* пальца поші- в дурні, обмахля-, обмахори-.

ОБВОЗИТЬ обвѣзити, вози-;

—й що /м^н хто/ обвѣзити зайнятий обвозом, р-й обвѣзти, с-и /звіклий/ обвози-, (об)возиї, обвѣзко, н^к обвѣзний, обвозівий;

—йся/-имий що ~зиться, ~жуваній; н^к обвѣзний.

ОБВОЛАКИВАННЯ (*плівкою*) плівкотворення.

ОБВОЛАКИВАТЬ обволікати, обкутува-, огорта-, оповива-, (*хмарами*) затяга-; **о.** плёнкой огорта-/вкрива-, затяга-/ плівкою, твори- плівку круг чого;

ОБВОЛАКИВАТЬ(СЯ) обволікати(ся), повивати(ся) $\diamond$;

—й що огорта $\diamond$, с-и огортати, з-й огорну-, огортач, н^к плівкотворчий + %; —й плёнкой плівкотворчий, для плівкотворення; —ие *вещества* плівкотвори, плівкотворчі речовини;

—йся/-ий огортаний, затяга-, закутува-/об-/, укриваний плівкою $\diamond$, $\pm$ обвиваемий.

ОБВОРАЖИВАТЬ зачаровувати, чарува-, заворожу-, обмарю- чарами;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, повен чарів, с-и ч., з-й заворожі-, чаривний, н^к чаривний, чарівливий, заворожі-, с^к заворожі- [заворожідуша];

ОБВОРОЖИТЬ (*чаром*) обмари-, з. підкури- $\diamond$.

ОБВОРАЧИВАТЬ обтулю-; **ЗАВОРАЧИВАТЬ.**

ОБВОРОВЫВАТЬ о(б)крад/ати;

—й що /м^н хто/ ~а, с-и /звіклий/ о., з-й обкрас-ти, крадій, крадун + *ворующий*;

—йся/-ий окраданий, обкрада-.

ОБВОРОЖИТЕЛЬНОСТЬ к. чар.

ОБВОРОЖИТЕЛЬНЫЙ (*усміх*) сліпучий, + н^к $\rightarrow$ обвораживающий.

ОБВЫКАТЬ звикати, при звичаюватися;

—й > *привыкающий*;

ОБВЫКНУТЬ обуться $\diamond$;

ПРИОБВЫКНУТЬ в' принатуритися;

—выкший *принатуренный*, $\diamond$.

ОБВЯЗЫВАНИЕ р^к обов'язь.

ОБВЯЗЫВАТЬ в'язати, обв'язува-, б^с об'язу-;

—й що /м^н хто/ в'язе $\diamond$, с-и о., з-й /р-й/ обв'яза-, зайнятий в'язанням, в'язаль, н^к в'язучий + %;

—йся/-ий що в'язеться $\diamond$, обв'язуваний, в'яза-;

ОБВЯЗАТЬСЯ (*чим*) обіпнутися, обіп'яс- $\diamond$.

ОБВЯЛИВАТЬ прив'ял/ювати /ви-, об-/, в'ял/и-;

—й що /м^н хто/ ~ює $\diamond$, с-и п., з-й вив'яли-, зайнятий в'яленням /вуджен-/ , н^к в'ялильний + %;

—йся/-ий що ~иться, ~ений, прив'ялова-/ви-/ $\diamond$.

ОБГЛАДЫВАТЬ обгризати;

—й що /м^н хто/ обгриза, звиклий /с-и/ обгризати, р-й обгриз-, обгризко, н^к обгризущий, с^к обгризи- [обгризикора];

~ГЛОДАТЬ (*м'ясо від кісток*) обшматувати; $\diamond$.

ОБГОН(КА): в —он(ку) *кого* $\odot$ переганяючи /випереджа-/ *кого*.

ОБГОНЯТЬ випереджати, переганя-/об-/;

—й що /м^н хто/ переганя $\diamond$, с-и п., з-й переганя-, зайнятий обгоном, н^к обгінний, випереджаль-;

—йся/-ий переганя-, перегонюва-, випереджу-.

ОБГОРАТЬ обгоряти, т^п засм'ялюватися;

—й/-ий що обгоря $\diamond$, с-и о., покінутий обгорі-, обпалюваний вогнем, (*сонцем*) засм'ялю-.

ОБГРЫЗАТЬ/—й > ОБГЛАДЫВАТЬ.

ОБДАВАТЬ (*чим*) обливати, обхлюпува-/хлюпа- на/ *кого*, (*жаром*) обсипа-, (*теплом*) оп'ахува-, (*морозом*) прошива-, п. пройма-;

—й 1. що /м^н хто/ облива $\diamond$, с-и обливати, р-й обли-, 2. що /м^н хто/ пройма, $\odot$ проймаючи;

—ий 1. обливаний, обхлюпу-, обсипу-. обсипа-, обкида-, прошива-, 2. пройма-;

ОБДАТЬ (*водою*) обхлюпнути, хлюпну- на *кого*; $\diamond$; **о.** *варом* ошпари- (окропом); **о.** *каким* *взглядом* проші- яким оком; **о.** *презренным* проші- прикрим /к^н зневажливим/ оком.

ОБДЕЛЫВАТЬ обробляти, п. влаштува-/об-/, (*дильце*) обкручу-, (*дурити*) обдурю-, обмахор-;

—й що /м^н хто/ обробля $\diamond$, с-и /звіклий/ обробляти, з-й оброби-, зайнятий обробкою, н^к обробрний, обробрчий + %; —й *дела* гешефтмакер;

—йся/-ий що ~ється, оброблюваний, опр'явлю-, оздоблю-, влаштуву-, пораний $\diamond$;

ОБДЕЛАТЬ: **о.** *дело* прокрутити аферу; **о.** *все свой дела* дати раду всьому.

ОБДЕЛЯТЬ (*дівизи*) недодава-, (*при столи*) обмина-/про-/, обходи- (сторону), (*наділяти*) =

ОДЕЛЯТЬ; **о.** *вниманием* обходити увагою;

—й 1. що /м^н хто/ не дає, с-и /звіклий/ не давати, з^м-й не да-, н^к криводільчий, 2. *оделяющий*;

—ий 1. завжди обійдений, позбавлюва- *чого*, 2.

оделяемый;

ОБДЕЛЁННЫЙ (*чим*) 1. обділений, позбавле-ного, 2. наділе-; **о.** судьббій обійде- долею.

ОБДИРАТЬ дерги, обдіра-, обшморгува-, облуплю-, (*грабунком*) оббіра́ти, (*зерно*) шеретува́-, (*лушту*) облупшува-, лущи-; **о.** ша́рканием (*шкіру*) обшмультува-;

—й що /м^н хто/ обдіра ∅, с-и обдірати, р-й обдір-, зайнятий обдертям /облуплюванн-, шеретува-/ , дерій, дерун, лупій, обдірач, драч, **п.** здіря, здірник, **п^к** с^с шеретува́льний, лущиль-+ %, для обдірання /дертя/;

—йся/-ый що обдірається, обдіраний, дертий, обшморгуваний, обшмульту-, облуплю-, облупшу-, шерето-, лущений, —я лупкий.

ОБОДРАТЬ (*терши*) обшмультати; ∅; **о.** как ліпку обску́ти як горіх при дорозі, ви́лизак кішечка молоко;

ОБОДРАННЫЙ голодраний, обірма-, обску́ба- ∅, д. обдра́шпа-, © обде́ртіюх.

ОБДІРКА **р^к** дертя.

ОБДУВАТЬ обдімати, обдува́-, обдму́ху-;

—й 1. що /м^н хто/ обдува ∅, с-и о., р-й обду-, для обдутья, зайнятий -ям, **п^к** = %, 2. надуваючий² —йся/-ый 1. обдуваний, обдім-, 2. обдурюв-.

ОБДУВКА **р^к** обдутья.

ОБДУМЫВАТЬ обмірковувати, продума́-/об-, метикувати, вива́жува-, розважа́-, дума́- над *чим*

—й що /м^н хто/ обдумує ∅, с-и о., з'-й обдума-, **п^к** розважливий, © у роздумах про, ~уючи;

—йся/-ый що ~ється, обдумуваний, вива́жу- ∅.

ОБЕГАТЬ > БЕГАТЬ.

ОБЕГАТЬ оббігати, випереджа́-, обганя́-, **п.** уніка-, омина́-, пуратися;

—й 1. що /м^н хто/ оббіга ∅, р-й оббігти, звіклий /с-и/ оббіга́-, 2. обгоняющий, 3. избегающий.

ОБЕДАТЬ; ПО♦♦♦: плóтно **п.** добре попоісти; **мы тут не -аем** не наше мелеться.

ОБЕДНИЙ обідній; & пообідній, післяобідній.

ОБЕДНЯТЬ збіднювати;

—й **п^р** **т.** що збіднює, с-и збіднювати, з-й збідніти, **п^к** збіднювальний;

—ый збіднюваний.

ОБЕЗБОЛИВАТЬ знебол/ювати, знечу́лю-, анестезувати-;

—й що /м^н хто/ ~ює ∅, с-и з., з-й /покли́ка-/ знеблн-, (*засіб*) анале́гтик, **п^к** протибольовий + %, анестетичний, анале́гич-, для знечу́лення, **р^с** знеблнення [-не с́редства засоби з., анестетики, анестетичні засоби];

—йся/-ый знеболований, знечу́лю-, анестезо-.

ОБЕЗВЕТРИВАТЬ (*вітрила*) зневітрувати.

ОБЕЗВОЖИВАНИЕ зневоднення.

ОБЕЗВОЖИВАТЬ **п^р** **т.** зневодн/ювати;

—й що ~ює ∅, с-и ♦, з-й зневоднити, зневоднювач, для зневоднення, зайнятий -ям, **п^к** = %;

—йся/-ый зневоднюваний /обез-/.

ОБЕЗВРЕЖИВАТЬ знешко́джувати;

—й що /м^н хто/ ~ує, с-и ~увати, з-й знешко́ди-, знешко́джувач, **п^к** ~увальний, знешко́дливий, **к.** знешко́дний, для ~ення, зайнятий -ям;

—йся/-ый знешко́джуваний, **п^к** знешко́дний.

ОБЕЗГАЖИВАТЬ знега́жувати;

—й що /м^н хто/ знега́жує ∅, с-и знега́жувати, з-й знега́зи-, **п^к** = %, для знега́ження;

—йся/-ый знега́жуваний.

ОБЕЗГЛАВЛИВАТЬ стина́ти го́лову, обезго́ловлювати, (*кількох*) руба́- го́лови кому;

—й що /м^н хто/ стина́ го́лову ∅, с-и **р. г.**, р-й стя́ти го́лову, голово́сік, **п^к** = %;

—йся/-ый обезго́ловлюваний;

ОБЕЗГЛАВИТЬ (*одного*) стя́ти го́лову кому, (*рух*) позба́вити про́воду /еліти/ ∅.

ОБЕЗДОЛОВАТЬ знедо́ловати /обез-/ , недо́ли-.

ОБЕЗДУШЕННЫЙ **п^о** безне́бий.

ОБЕЗЖИРИВАТЬ ви́пош/увати, знежі́рю-;

—й що /м^н хто/ ~ує ∅, с-и ♦, з-й ви́пости-, ~увач, знежі́рю-, **п^к** = %, для ~ення, зайнятий -ям;

—йся/-ый що ~ується, ви́пошуваний, знежі́рю-.

ОБЕЗЗАРАЖИВАТЬ знезара́жувати, дезінфікува́-; ± **ОБЕЗВРЕЖИВАТЬ**

—й що /м^н хто/ ~ує ∅, с-и ♦, з-й знезара́зи-, для дезінфе́кції, зайнятий -ією, знезара́жувач, дезінфе́ктор, (*річ*) дезінфе́ктант, **п^к** знезара́зливий дезінфе́кційний, знезара́жуваль-;

—йся/-ый що ~ується, ~уваний, дезінфіко́-.

ОБЕЗЛИЧЕНИЕ **о^к** (з)одна́ковіння.

ОБЕЗЛИЧИВАТЬ знеособлювати, зоднако́влю-, нівелю́-, **о.** за́чис- під одну́ гребінку;

—й що /м^н хто/ знеособлює ∅, с-и позбавля́ти свого Я, з-й знеособи-, **п^к** = %;

♦♦♦**СЯ** одна́ковіти, збува́тися сво́го Я, **п^о** озви́чайнюва-, знеособлю-, за́чису- **п. о. г.** ∅;

—йся/-ый ~юваний, збу́- сво́го Я, за́чису- **п. о. г.** ;

ОБЕЗЛИЧИТЬ **п^о** ослима́чити, **о^к** зоднако́в- ∅;

ОБЕЗЛИЧИТЬСЯ зоднако́вити ∅;

—вший(ся) ∅; —я зоднако́вільий, знеособлений, позбав- сво́го Я, за́чесаний **п. о. г.** ∅.

ОБЕЗЛЮДЕТЬ **о^к** збезлю́д(н)іти /обез-/ , ви́лодні- /зне-/ , **о^к** осамотіти, **п^к** безлю́дніти;

—вший ви́лоднілий, знелю́дні-, осамоті-, осамб́чений, осамітне-, **п^к** безлю́д-.

ОБЕЗЛЮЖИВАТЬ ви́лодн/ювати /зне-/;

—й що /м^н хто/ ~ює ∅, з-й ~ити, с-и ♦, ~ювач /зне-/ , **п^к** = %;

—ый ви́лоднюваний /зне-/ , збезлю́джу-;

ОБЕЗЛЮДИТЬ ви́лоднити, (*позбавити дру́зів*) осамотіти-.

ОБЕЗНАДЁЖИВАТЬ обезна́д/ювати, знекрі́ло-;

—й що /м^н хт^о/ ~ює ∅, с-и ♦, з-й обезна́дія-, ~ювач, знекрі́ло-, **п^к** обезна́дійливий, знекрі́льчий;

ОБЕЗНАДЁЖЕННЫЙ обезна́діяний, **п^о** знек-

рилений.

ОБЕЗОБРАЖИВАТЬ спотворювати, потворити-, (гидко) викривля-, знекрашува-, чуперадли-; -й що /м^н хто/ ~ює ∅, с-и ♦, 3-й спотвори-, зайнятий ~енням, ~ювач, п^к (шрам) гидкий до брїду, потворчий, чуперадливий, г. виродли- + %;

♦♦♦СЯ спотворюватися, потворити ∅;
-я/-ый ~юваний, викривлю-, знекрашу- ∅;

ОБЕЗОБРАЗИТЬСЯ спотворити ∅;
-вший(ся) ∅; -я спотворилый, спотворений.

ОБЕЗОРУЖИВАТЬ розбрюювати /зне-/ , нев[и]тралїзува-, вивива- зброю з рук, п^о обезвладню-, обезшабл-, (сміхом) знесил- /г. обез-/ , (ласкою) зв'язу- руки й ноги кому, топїти кригу; -й що /м^н хто/ ~ює ∅, с-и ♦, 3-й розбруї-, для ~ення, зайнятий -ям, ~ювач, п^к = %; -ая улыбка топї-кригу-усміх;

-йся/-ый розбрююваний /обез-/ , обезшабл- ∅;
ОБЕЗОРУЖЕННЫЙ п^о обезшаблений ∅.

ОБЕЗУГЛЕРОЖИВАТЬ декарбонїзувати /д^к з-/ ; -й що ~ус, с-и ♦, 3-й з., ~атор, п^к ~аційний;

-ый декарбонїзований;

ОБЕЗУГЛЕРОДИТЬ zdeкарбонїзувати.

ОБЕЗУМЕВАТЬ тратити тїму, о^к несамовї/тї-; -й що /м^н хто/ ~тїє ∅, напїзбожеволїлий /-божевлїльний/, знегїмлюва-, щораз несамовїтїший, © втрачаючи розум;

ОБЕЗУМЕТЬ ошал(ен)їти, знесамовїт-, о^к знегїмлятися, обезглуздіти, втрати- розум /тїму/; -вший знегїмлений, ошалїлий, обезглузді-.

ОБЕЗЬЯНИК 1. дресувальник мавп, 2. епігн.

ОБЕЗЬЯНИЧАТЬ мавпувати, слїпо насліду-; -й що /м^н хто/ ~ює ∅, с-и /звїклий/ ♦, з^м-й з♦, наслідувач, епігн, з^м мавпа, п^к мавпувальний.

ОБЕЗЬЯНОПОДОБНЫЙ мавпуватий, як мавпа.

ОБЕЛЯТЬ (від *griviat*) вибілювати, г. уневїнню-; -й що /м^н хто/ ~ює ∅, покликаний /р-й/ вибілити, с-и ~юва-, вибілювач, п^к = %, © ~юючи; -ый вибілюваний, уневїнню-.

ОБЕРЕГАТЬ берегїти, оберега-, борони-, оборо- ня-, захища-, охороня-, стерегїти;

-й що /м^н хто/ ~жє ∅, с-и ♦, р-й з♦, оберегач, п^к оберегаччий, бережїстий, ± охранияющий;

-ый бережений, стереже-;

ОБЕРЕГАТЬСЯ берегїтися, оберега-, остеріга-; -йся бережений + берегущийся;

ОБЕРТЫВАТЬ (у що) загорїати, (чим) обгорта-, обкручува-, обмоту-, (убїк) обертá-/ /по-/ , (дригом) /пере-/ , (туди й назад) обертáтися;

-й що /м^н хто/ ~á ∅, с-и /звїклий/ ~áти, 3-й огорну-, ~увач, ~áило, для ~áння, зайнятий -ям, п^к обгортковий + %;

ОБЕРНУТЬСЯ о. в шутку перевести на жарт;

ОБЕРТЫВАТЬСЯ обвив(ати)(ся) ∅;

-йся/-ый що ~áється, обгортаний /за-/ , обкручу- в-, обмотув-, обертаний, поверт- /пере-/ ∅;

ОБЕРНУТЬСЯ: о. тяжєлыми послєдствия- не минути добром.

ОБЕСКРОВАЛИВАТЬ знекровлю-, (боєм) знесї-; -й що /м^н хто/ ~лює ∅, с-и ♦, 3-й знекровї-, ~лювач ∅, п^к = %, р^к ~ливий, знекровчий;

-йся/-ый знекровлюваний, знесїлю-.

ОБЕСКУРАЖИВАТЬ знеохочувати, відбивá- охоту /ви- грунт з-під нїл/ кому, о^к збивá- з тону /знемужню-, зневірю- в собі, збентєжу-/ кого;

-й що /м^н хто/ відбивá о. ∅, збентєжувач ∅, с-и ♦, 3-й /з наміром/ відбити о., п^к р^к бентєжчий;

ОБЕСКУРАЖЕННЫЙ = -вшийя збентєжений, знеохоче-, зневіре- у собі, збитий з тону.

ОБЕСПЕЧЕН: он пólностью о. ф^р все йому є.

ОБЕСПЕЧЕНИЕ: на пólное о. (тїти) на все готóве; на пólном -нии (жсї-) на всьому готóвому;

ОБЕСПЕЧЕННЫЙ: о. средствами /орудия- ми/ засїбий.

ОБЕСПЕЧИВАТЬ забезпечувати, (запїти) задовольня-, (успїх) гарантува-, (їх) дбá- на їх; о. их чем постачá- їм що; о. прибутом прихїщá-;

-й що /м^н хто/ ~ює ∅, с-и ♦, 3-й /поклика-/ забезпечї-, гарант, забезпечувач, п^к забезпечний, гарантїй-, ~ливий + %, для ~ення, щоб забезпечї-, р^к забезпечєння [-ї отряд загїн з.]; -й успєх /побєду/ з-ї забезпечї- успїх /перемóгу/, ф^р козїр-;

-й функционїрование р. диспєтчер;

-йся/-ый забезпечуваний, гарантó-, задоволю-;

-ый прибутом прихїщаний;

ОБЕСПЕЧИТЬ: о. кого настáчити кому [не обспєчїш кого не настáчїш кому]; ∅.

ОБЕСПЛОЖИВАТЬ знеплїднювати, каструвá-;

-й що /м^н хто/ ~ює, с-и ~ювати, 3-й знеплїдни-, для ~ення, ~ювач, п^к = %, р^к знеплїдчий;

-йся/-ый знеплїднюваний;

ОБЕСПЛОДИТЬ о^к обездїтнити ∅;

ОБЕСПЛОДИТЬСЯ: -вшийя знеплїднений, ∅.

ОБЕСПОКОЕНОСТЬ о^к затурбóвання /-їсть/.

ОБЕСПОКОИВАТЬ; **ОБЕСПОКОИТЬ** стурбувати /по-/ , занепокóт-, затривóжи-;

ОБЕСПОКОЕНЫЙ затривóжений; стурбóва- ∅; крайне о. кто душá не на мїстцї в кого.

ОБЕССАХАРИВАТЬ знепукрювати;

-й що знепукрює, с-и знепукрювати, 3-й знепукри-, для знепукрення, п^к = %;

-ый знепукрюваний.

ОБЕССИЛЕВАТЬ знесїлюватися, знемага-, занепадáти на силї /с- на силах/, безсилї-, охлявá-, г. упадáти із сил;

-й що /м^н хто/ безсилїє ∅, ~юваний /ви-/ , знемóжу-, щораз слабшїй /-енї-/ , от-от вже безсилїй;

ОБЕССИЛЕТЬ знемогїти, знемогїтїся на силáх, знесїлїти, знемогї-, охляну- ∅;

-вший знеможений, знесїл-, знесїлїлий, охля- ∅, р. хля-, ∅;

ОБЕССИЛЕННЫЙ = обессїлевший.

ОБЕССИЛИВАТЬ знесиловати, о. забирати всі сили, (у бою) знекрівлювати;

—й що /м^н хто/ знесилює $\diamond$, с-и з., з-й /з метю/ знесили-, знесилювач, знекрівлю-, напівзнесилений, п^к знесилюваль-, виснажливий, ок. знесильчий;

ОБЕССИЛИВАТЬСЯ = ОБЕССИЛЕВАТЬ;

—йся = обессилеваючий.

ОБЕССИЛИТЬ забрати всі сили $\diamond$.

ОБЕССОЛЮВАТИ знесолювати, опрісн- /-яти/;

—й що /м^н хто/ знесольє $\diamond$, с-и знесолювати, з-й знесоли-, п^к знесольчий + %, для знесолення; —йся/-ый знесолований, опрісно-.

ОБЕССУЖИВАТИ; **ОБЕССУДИТИ**: не -дьте! не здивуйте!, з. не майте мені за зле.

ОБЕСЦВЄЧИВАТИ знебарвл/ювати, (мову) уодноманітнювати;

—й що /м^н хто/ ~ює, с-и ~ювати, з-й знебарви-, знебарвлювач, для знебарвлення, п^к = %; —йся/-ый знебарвлований, уодноманітно-.

ОБЕСЦЄНИВАТИ знецінювати;

—й що /м^н хто/ знецінює, с-и $\diamond$, р-й знеціни-, з метою знецінення, п^к = %;

◆◆СЯ о. спадати з ціни, ф. виходи- в тираж $\diamond$;

—йся/-ый знецінюваний;

ОБЕСЦЄНИТЬСЯ упасти в ціні $\diamond$.

ОБЕСЧЄЩЕНИЕ (трупа) окрадення /-еність/.

ОБЕЩАТИ обіцяти(ся), п^к зобов'язуватися, о. давати слово, (без гарантії) кида- слова на вітер, з. приріка-; о. быть кем з^д заповідагтс на кого;

—й що /м^н хто/ обіця $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й на $\diamond$, щедрий на обіцянки, обіцяльник, п^к багатонадійний, перспектив-, повен надій, з^д заповідачий; —й золотые горы щедрий на масні слова, готовий обіцяти золоті гори; —й радість благовісний;

—ый обіцяний, зобов'язува-, заповіда-;

ПООБЕЩАТИ з. приобіцяти $\diamond$; —вший $\emptyset$;

ОБЕЩАННЫЙ: —ого три го́да ждуть казав пан, що кожуха дам (і слово його тепле), сподівався дід на обід, та й без вечері спати ліг;

ОБЕЩАННО обіцяно, з. приобіцяно.

ОБЖАРИВАТИ обсмаж/ювати, смажити;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й ~и-, смажій, ~увач, зайнятий (об)смаженням, п^к = %, ± жарить; —йся/-ый обсмажуваний, смажений.

ОБЖИВАТИ: —й що /м^н хто/ обжива-, р-й обжити, с-и обжива-;

ОБЖИВАТЬСЯ обживатися, окублюва-, убива- в пір'я, ставати на ноги, ф. оброста- салом;

—йся/-ый що /м^н хто/ обживається $\diamond$, обживаний, убива- в пір'я $\diamond$, с-и $\diamond$, вже скоро обжитий;

ОБЖИТЬСЯ о. нагріти місце $\diamond$;

—вшийся обжитий, $\emptyset$.

ОБЖИГАТИ о(б)палю-/т. ви-/ , обсма-, смалити, опіка-, пекті, п. жали-, (окропом) ошпарюва-;

—й що /м^н хто/ опалює $\diamond$, з-й опекті, с-и обпал-

юва-, зайнятий смаленням, смалій, обпалю/вач, п^к палкий, пекучий, палю-, (цилунок) жагу-, /віт-ер, мороз/ щипу-, смалький, шпаркий, цупкий, дошкульний, (- кротиву) жальливий, т. = %;

ОБЖЕЧЬ (шкіру від пір'я) обш[с]малити; $\diamond$; о. огнём очей обкреса- очима /поглядом/;

ОБЖИГАТЬСЯ опікатися $\diamond$, (мати невдачі) набивати гүлі;

—йся/-ый що ~ється, смалений, обсмалюва-, обпалю-, опечу-, ошпарю-, випалю-, жалений $\diamond$;

ОБЖЕЧЬСЯ поектиса, п. обпалити /присмалі-/ крила; обжегся на молоке і на воду дует налякав міх, то й торби страшно;

—егший(ся) $\emptyset$; —я обпалений, обсма-, попеч-, ошпар- $\diamond$.

ОБЖИМАТИ обтискати /-увати/, обдавлювати, здүшу-, (шмаття) викрүчу-, т. обтягати;

—й що обдавлено $\diamond$, с-и о., з-й обтиснути, для обтягання, зайнятий -ям, п^к р^к обтягальний, + %;

—йся/-ый обтяганий, обдавлюв-, обтискув- п^к обтяжний, п^к обтискний.

ОБЖИРАТИ о^к об'їдати, (зелень) обгризати;

—й що /м^н хто/ об'їда $\diamond$, звиклий обжирати, р-й обжер-, обжирайло, дармоїд (на шій у кого), п^к пажерливий, прожерли-, ненатлий;

—ый об'їдуваний, обсадже- дармоїдами, (- гілья) обгриза-;

◆◆СЯ запихатися. переїда-, набивати утробу;

—йся звиклий обжиратися, охочий до обжерства, готовий їсти без кінця, обжера, проже-;

ОБЖУЛИВАТИ обшахрүвати, обмахорю-, о. на раціоне обкрадати на харчах;

—й = облапошивающий.

ОБЗАВОДИТЬСЯ (чим) заводити собі що, доро-блятися чого; о. медалями о^к обмедялюва-;

—йся чем р-й завести собі /с-и заводи- с-/ що;

ОБЗАВЕСТИСЬ (друзями) ф. обрости; о. чем доскочи-/додба-, доп'ясти(ся)/ чого, дістати /нагуля-/ (собі) що, убитися /убра-/ в що [-їля одержой убився в одєжу]; о. семей ф. окубли-, звити гніздо, ста- сім'яниніном; о. хозяйством розгосподаритиса /за-/ , стати господарем, загосподарюва-;

—вшийся $\emptyset$, (друзями) оброслий, (сім'єю) окублений, (таздівством) загосподаре-, (медалями) обмедяле-.

ОБЗВАНІВАТИ видзвон/ювати /об-/;

—й що /м^н хто/ ~ює, р-й видзвонити, с-и $\diamond$;

—ый видзвонюваний /об-/.

ОБЗОР огляд, о^к озирання, позір [под -ом під позором].

ОБЗЫВАТИ о^к дражнити ким, приклад- прізвиська, дражнитися;

—й що /м^н хто/ дражнить $\diamond$, східний /с-и/ дражнитися, з-й обзівати, о. з лайкою на устах;

—ый називаний /у-, об-/ , передражно-.

ОБЗЫВАТЬСЯ озива́тися, відгукува-, подава́ти го́лос, з^д відкликнува-;

-йся що /м^н хто/ озива́ється $\diamond$, с-и п. г., р-й /з^м-й/ озива́тися, © озива́вшись;

ОБОЗВА́ТЬСЯ озива́тися, пода́ти го́лос, сказа́слово $\diamond$, (-гаї) н^о загомо́ні-.

ОБИВА́НИЕ о^к оббиття́.

ОБИВА́ТЬ оббива́ти, обтріпу-, (залізом) око́ву-, (пороги) о^к обто́пту-, обто́вку- /обтовка́ти/;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, с-и $\diamond$, покликаний обби-, за́йнятий оббиття́м, оббивач, оббива́льний, н^к оббивчий /-ущий/ + %, с^к оббий- [оббийбік]; **-й поро́ги** звиклий оббивати /обто́пту-/ поро́ги;

-йся/-ый оббиваний, обто́пту-, обтріпу-, обша́рпу-, око́ву-, н^к оббивний;

ОБИТЬ: о. гвџздиками поцвяща́ти, вицвяхува-; о. поро́ги обтовкта́ти поро́ги;

ОБИТЬСЯ: о. бля́шками /гвоздя́ми/ вицвяхований; о. желе́зом оку́тий залізом.

ОБИДА обра́за, о^к покривдження, ф^р жаль [вся моя о. на весь мій жаль на]; **не в -ду будь ска́зано** не до Вас ка́жучи; **не посчита́йте** за -ду г. не май-те мені за зле;

ОБИ́ДЫ кривди, з^д кривда.

ОБИ́ДНО при́кро; **как ни о.** хоч як при́кро;

ОБИ́ДНЫЙ (- слова) дошкульний, шкулький, з^д обиджа́ющий.

ОБИ́ДЧИВЫ́Й діткливий, обра́з-, тонкосльбозий.

ОБИЖА́ТЬ кривди́ти *кого*, чини́- кривду *кому*, (словом) обража́-;

-й що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, з-й с $\diamond$, звиклий $\diamond$, кривдник, н^к кривдний, образливий, при́крый, дошкульний, з^д обиджа́ющий;

-ый кривджений, покривджува-, обра́ж-;

ОБИДЕ́ТЬ ура́зити $\diamond$; **му́хи не -ит** му́хи не заче́пить;

-вший $\diamond$; **кро́вно -й** © смерте́льно образивши $\diamond$.

ОБИЖА́ТЬСЯ о^к копи́лити /надува́-/ губи, се́рдитись [не обижайся! не се́рдься!] $\diamond$; & обра́жуватися; о. на *кого* (за *что*) г. бра́- за зле *кому* (шо); **-йся** схильний обража́тися, обра́жений, із закопиленими губа́ми, н^к → ОБИ́ДЧИВЫ́Й, с^к (за-) копи́ль- [(за-)копи́льгуба].

ОБИЛЕ́ЧИВА́ТЬ *кого* продава́ти квитки́ *кому*;

-й що прода́є квитки́, продаве́ць квитків.

ОБИ́ЛИЕ о^к передоста́ток, п. го́ри, хма́ра, си́ла, мо́ре [о. красок м. барв], ф^р ще́дрість, н^к густоцві́ття, пишнокві-, н^к (не лише *тутво*) розлива́не мо́ре, © дуже бага́то.

ОБИ́ЛЬНО (забезпечити) о. ще́дрим доще́м.

ОБИ́НЯ́К: без -о́в о^к без ніяких я́ких, просто з мо́сту, без церемо́ній, навпросте́ць, © без со́рму ка́зла.

ОБИРА́КА о^к дря́пка, шкуродџр, шкуролу́ц, шку́ра, шку́рник.

ОБИРА́ТЬ оббир/а́ти, (плоди) /з-, зрива́- /об-,

(*кого*) окрада́-, $\diamond$, обдира́-, грабува́-;

-й що /м хто/ ~а $\diamond$, звиклий окрада́ти, з-й обде́р-, драч, дері́й, зди́рця, дря́пка, н^к оббир/у́чий, т. оббиральний + %; **-й до нітки** з-й зде́р-ти оста́нно соробчу́;

-ый оббираний /з-, зрива́- /об-/ обди́р-, окрад- $\diamond$;

ОБОБРА́ТЬ (*овочи*) стереби́ти; $\diamond$;

-вший $\diamond$; **-й до нітки** © обде́рши до нітки.

ОБИРА́ТЬСЯ $\diamond$; **ОБОБРА́ТЬСЯ** о^к спе́катися, зди́ха-, збу́ти(ся); **стыда́ не -е́шься** со́рому не збу́деш]; **хлопџт не -е́шься** ма́тимеш кло́піт; **не -е́шься** бе́ды набе́решся біди́, не збу́деш- ли́ха.

ОБИТА́ЕМОСТЬ (*населеність*) житлозда́тність.

ОБИТА́ЛИЩЕ н^о о́сідок, г. обита́лисько.

ОБИТА́ТЕЛЬ = і. → обита́ющий.

ОБИТА́ТЬ жи́ти, прожива́-, пробува́- /пере-/, (*населення*) залю́дно-, заселя́ти, обжива́-, (*в хати*) ме́шка-, (- звіріє) води́тися;

-й що /м^н хто/ живе́ $\diamond$, (*в лісі*) подібуваний, і. ме́шканець, жи́тель, (по)жиле́ць, абориге́н, тубілець, автохто́н, н^к замешкалий, /тут/ туте́шний, /там/ таме́шний; **давнџ -й** старожи́л;

-ый залю́днений, засе́ле- /на-/, обжи́тий, (*дім*) замешка́ний.

ОБКА́ЛЫВА́ТЬ обко́лпо/вати;

-й що /м^н хто/ ~с, с-и $\diamond$, з-й обко́ло-, н^к = %;

-йся/-ый обко́люваний.

ОБКА́ПЫВА́ТЬ 1. обка́п/ува- 2. обко́п-, копа́ти-;

-й 1. що ~е, с-и $\diamond$, з-й обка́па-, ка́пальник, н^к = %, 2. що /м^н хто/ обко́пує, с-и обко́пувати, р-й обкопа́-, і. → **копа́ющий**, н^к = %;

-йся/-ый 1. обко́пуваний, 2. обко́пу-, копа́ний.

ОБКА́ТКА (*машин*) об'їзд.

ОБКА́ТЫВА́ТЬ (*у чім*) обка́чувати, (*укочувати*) обко́чу-, (*кругли*) обто́чу-, (*навколо*) обвџзити, (*авто*) виїжджува- /об-/, виїзди́- /об-/;

-й 1. що ~е $\diamond$, з-й обко́тити, н^к = %, 2. що обво́зять, р-й обвџзти́, 3. **точа́щий**, 4. **обвџезжаю́-**;

-йся/-ый 1. обко́чуваний, обка́чу-, 2. обво́жу-, 3. обто́чу-, 4. виїжджу-;

ОБКА́ТАННЫЙ (*висліє*) ука́чаний; $\diamond$.

ОБКИРКџВЫВА́ТЬ кайлува́ти, ф. обцо́жу-.

ОБКЛА́ДЫВА́ТЬ обклада́ти, обмо́щува-, обгорта́-, (*військом*) ото́чува-, обляга́-, (*пайкою*) ля́-;

-й що /м^н хто/ обклада́ $\diamond$, з-й обкла́сти, звиклий обклада́-, обклада́ч, н^к т. обкладний, + %;

-йся/-ый обкладаний, обгџрт-, обмо́щув-, оповів-, облямо́вув-, ото́чув-; н^к обкладний, ± ОБЛАГА́ТЬ;

ОБЛОЖИ́ТЬ: **-вший $\diamond$** .

ОБКРА́ДЫВА́ТЬ > ОБВОРџВЫВА́ТЬ.

ОБКРУ́ЧИВА́ТЬ обкру́ч/увати, обмо́ту- /за-/;

-й що /м^н хто/ ~е $\diamond$, р-й обкру́тити, с-и ~ува-, ~увач $\diamond$, н^к обкру́тливий + %, с^к обкру́ти- [обкру́тидуша];

-йся/-ый обкру́чуваний, обмо́т-, н^к обкру́тливий.

ОБКУ́СЫВАТЬ: --й що обку́шує, р-й /з-й/ обкусати, $n^k = \%$; +/- кусающий;
-йся/-ый обкушуваний.

ОБЛАГА́ТЬ облада́ти, (податом) оподатковува-; о. чем наклада́-що [о. пошлиной н. міто]; --й = обкладывающий, n^k облоговий; -й нало́гом /пошлиной/ (о)податковець, накладач податку /міта/, (інспектор) податковий;
-йся/-ый = обкладываем-; -ый нало́гом /пошлиной/ оподатковуваний /обкладу- мітом/.

ОБЛАГООБРА́ЖИВАТЬ уприсойн/ювати, робі- го́жим;

--й що ~ює, ~ювач, зайнятий ~енням, с-и ♦, з-й ~и-.

ОБЛАГОРА́ЖИВАТЬ ушляхэ́тн/ювати;
--й що /мⁿ хто/ ~ює, с-и ♦, з-й ~и-, зайнятий ~енням, ~ювач, n^k ~юющий +, c^k ушляхэ́тнн-;
-йся/-ый ушляхэ́тнுவаний;

ОБЛАГОРО́ДИТЬСЯ ~итися, n^o опшляхэ́тніти;
-вшийся ушляхэ́тнений, опшляхэ́тнілий, $\emptyset$.

ОБЛАДА́ТЬ володіти, ма́-; о. чем о. ма́- за душею /на руках/ що; о. склони́мостью к чему, ма-нахил /уподобання, смак/ до чого; о. чу́вством собственого досто́инства к. зна́- собі ціну;

--й що /мⁿ хто/ ма́є $\emptyset$, наділений /обдарован-/ чим, посідач /власник/ чого, о. на руках з чим, n^k (-знання +) підку́тий [-ий знанием підку́тий знанням]; -й чем $\emptyset^p$ з чим [-й свойствами з властивостями], n^{pk} при [-й деньгами при грóшах]; -й преимúществом наділений перева́гою; -й слухом обдарова́- слухом; -й способностью к чему зді́бний /схиль- +/ до чого;

ОВЛАДЕ́ТЬ > ОВЛАДЕВА́ТЬ;

ВОЗОБЛАДА́ТЬ (над ким) взяти́ го́ру, запанува́ти, перемогти́ кого, y^p возторжествува́-; -вший переми́гший, $\emptyset$.

ОБЛАКО (ОБЛАЧКО) хма́рка (хмарі́нка).

ОБЛА́МЫВАТЬ обла́м/увати /п. у-/ , обломлюва-ти, лама́-, (кого) переко́нува-, приборку-;

--й що /мⁿ хто/ ~ує $\emptyset$, с-и ♦, р-й обломи́-, зайнятий ломкою, лама́ч, лама́йло, n^k ламучий + $\%$; -й бока́ маста́к лата́- бо́ки /відбива́- бе́бехи/;

-йся/-ый ла́маний, обла́мува-, обломлю-, умовлю-, переко́ну-; -я ламкий, ла́мучий;

ОБЛОМА́ТЬ: о. ко́гти відруба́ти пазу́рі; о. рога́ втя́-/збі́-/ ро́ги; $\emptyset$;

ПООБЛОМА́ТЬ (ро́ги) позбива́ти $\emptyset$;

-вший $\emptyset$.

ОБЛАПО́ШИВАТЬ дури́ти, махля́ри-, махлюва́-, обмахору́-, обшалапу́чу-, п. об'ї́жджа-;

--й що /мⁿ хто/ ~ює $\emptyset$, махля́р, + обманывающий;

-йся/-ый ду́рений, обмахору́ваний, обду́рю- $\emptyset$;

ОБЛАПО́ШИТЬ ф. обмикитити, обкру- $\emptyset$.

ОБЛА́СКАННЫЙ (сонцем) o^k приголублений.

ОБЛА́СТЬ (ді́й) сфе́ра, га́лузь, (ареал) те́ре́н; в

-ти (гу́мору) у сфе́рі, жс. на те́ре́нах.

ОБЛАЧА́ТЬ обряджа́ти, убира́- в ша́ти, y^p облача́-; --й що /мⁿ хто/ обряджа́ $\emptyset$, покликаний обряди́ти, с-и /звіклий/ ♦; ± ОДЯГА́ТИ;

-йся/-ый уби́раний /одяга-/ в ша́ти, i^r рядже-;

ОБЛАЧИ́ТЬСЯ обряди́тися $\emptyset$;

-вшийся обряджений, уобра-/одягне-/ в ша́ти, $\emptyset$.

ОБЛАЧЕ́НИЕ ша́ти.

ОБЛЕГА́ТЬ ото́чувати, обля́/а-, огорта́-, (тіло) обтыга́ти, облипа́-, обпина́-;

--й/-ый що ~а $\emptyset$, зрблений, щоб обля́гти, (одяг) обля́гчий, n^o обліпший, з. обты́с-, c^k обліпай-тіло- [-щие штани́шки о.-т.-штанці].

ОБЛЕГЧА́ТЬ полэгш/увати /об-/;

--й що /мⁿ хто/ ~ує, с-и ♦, з-й полэгши-, полэгшувач, $n^k = \%$, для полэгши-;

-йся/-ый полэгшуваний /об-/;

ОБЛЕГЧИ́ТЬ полэгши-, (напру́гу) відпру́жи-, відтя́жи- $\emptyset$;

ОБЛЕГЧА́ТЬСЯ легшати $\emptyset$;

ОБЛЕГЧИ́ТЬСЯ полэгшати $\emptyset$;

-вший(ся) $\emptyset$; -я полэгшений.

ОБЛЕГЧЕ́НИЕ o^k полэгша; о. приобретения /пользо́ва-/ n^o удо́стержнення.

ОБЛЕДЕНЕВА́ТЬ обмерз/а́ти, бра́тисся кри́гою;

--й/-ый що ~а $\emptyset$, с-и ♦, ~аний, зтя́га- кри́гою, n^k ~альн-, на́півобме́рзлий, ± оледеневающий;

ОБЛЕДЕНЕ́ТЬ: -вший = оледеневший.

ОБЛЕДЕ́ТЬ (на дере́вах +) обки́д.

ОБЛЕКА́ТЬ (одягом) ОБЛАЧА́ТЬ, (чим) покрива́ти /у-, (слово) о-/ , (о)повива́-, огорта́-, (у що) втілова-, (мовою) виявля́-, висловлюва-, (до́вірою) наділя́-; о. в плоть и кровь /-тью и -вью/ убира́- в тіло і кров, втілова-; о. вла́стью наділя́- вла́дою; о. полномо́чиями уповнова́жува-, з. упра́вню-, уманда́тову-;

--й 1. що убира́ +, с-и укрива́ти, р-й убра́- [-й плотью и кровью /в -ть и -вь/ з-й втілі- в], 2. що повива́, з-й пови́- [-й тайной р-й пови́- тайно́ю], 3. що втілює, з-й втіля́ти [-й во что з-й в. у], 4. наделяющий: -й до́верием © наділя́ючи до́вірою, c^k наділя́й- [наділя́й-до́вірою];

ОБЛЕ́ЧЬ: о. вла́стью o^k уповнова́жити, нада́-пра́во кому, з. упова́жни-; $\emptyset$;

♦♦♦СЯ: о. в весе́нние /осе́н-/ тона́ n^o весніти /осе́н-/-; $\emptyset$;

-йся/-ый 1. уби́раний /при-/ , одяга-, 2. огорта-, окрив-/по-/ , опові́-, ото́чу-, 3. втіло-, нада́-, висловлю-, 4. наді́по-; -я полномо́чиями уповнова́жу-, упра́вню-, уманда́тову-;

ОБЛЕ́ЧЬСЯ: о. в весе́нние (осе́н-) тона́ n^o звесніти /зосе́н-/-; о. вла́стью посі́с- вла́ду, до-скочи́- /доп'я́стис/ вла́ди;

-єкшійся $\emptyset$; -я в весе́нние (осе́н-) тона́ звеснілий /зосе́нілий/;

ОБЛЕЧЕ́ННЫЙ уби́раний $\emptyset$; о. вла́стью наді́-

лений владою, уповноваже-, з. управне-, умандато́ва-, © доско́чишки влади.

ОБЛЕПЛЯТЬ обліпати; обліплюва-;

-яючий що обліпа́ $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й облі́п-, $n^k = \%$;
-ий обліпляний, обліплюва-.

ОБЛЕТАТЬ обліт/ати, (-*листя*) о(б)пада́ти;

-й що ~а, с-и $\diamond$, з-й облеті-, літу́н, с^к обліта́й-[облітай-листя].

ОБЛИВАТЬ облива́ти /по-/: о. **помо́ями п.** паплю́жи-, облива́- болото́м;

-й що / m^h хто/ ~а́ $\diamond$, с-и /зві́клий/ $\diamond$, з-й облі́-, n^k т. облива́льний + $\%$; -й **помо́ями** паплю́жник, очо́рнювач;

◆◆◆**СЯ** (потом +) залива́тися, вмива́-, (кров'ю /-серце́) обкипа́ти [се́рце кро́в'ю -ається се́рце кро́в'ю -а́, за се́рце п'явки ссуть, до се́рця мов га́дина яка́ підступа́];

-йся/-ый заливаний /об-, по-/-; -я **по́том** + уми́в- по́том +, n^k обливний, о. в поту́, як скупа́-; -я слеза́ми весь у слёзо́х;

ОБЛИТЬ: о. **грязью** обпаску́дити;

ОБЛИТЬСЯ: о. **кро́в'ю ф.** уми́тись ю́шкою;

-вший(ся) $\diamond$; -я облітий /за-, по-/-, обліля́тий.

ОБЛИГА́ЦИЯ: по -и (*виграти*) на обліга́цію.

ОБЛИЗЫВАТЬ облизувати, (*пальці*) обсмо́кту-;

-й що / m^h хто/ облизує $\diamond$, р-й облизати, с-и /зві́клий/ $\diamond$, ± **лижущий**;

ОБЛИЗА́ТЬ: **пальчики -йжешь** (*так смачно*) язик проковтне́и; $\diamond$;

◆◆◆**СЯ** ковта́ти сли́нку $\diamond$, о. їсти облизни́;

-йся/-ый облизуваний; -я що / m^h хто/ облизує́ться, з^н-й облизуватися $\diamond$.

ОБЛИПА́ТЬ: -й обліпчастий.

ОБЛИЦО́ВЫВАТЬ личкува́ти, заличкову- /об-/-;

-й що / m^h хто/ личку́є $\diamond$, с-и личкува́ти, з-й за-, за́йнятий личкува́нням, личкува́льний, $n^k = \%$;

-йся/-ый личкований, заличкову- /об-/-.

ОБЛИЧА́ТЬ викрив/ати /роз-/, виявля́-, вика́зува-, (*вади*) плямува́-, таврува́-, засуджу-, критику-;

-й що / m^h хто/ ~а́ $\diamond$, з-й викрити, ~а́ч [-й **злоупотребле́ния** в. зловжива́нь], n^k ~альний + $\%$;

-йся/-ый викриваний /роз-/, n^k викривний $\diamond$, (-*вади*) тавро́ва-, засуджу-, огу́джу-, критико́-;

ОБЛИЧЕ́ННЫЙ викритий, виявлений $\diamond$.

ОБЛОЖНО́Й (*дош*) облого́вий.

ОБЛОКА́ЧИВАТЬСЯ: -йся що / m^h хто/ спира́ється на лікто́, © спира́ючись /спе́ршися/ на л.;

ОБЛОКОТИ́ТЬСЯ: -вшийся спе́ртий /о-/ на л.

ОБЛОМО́К к. відла́м, відщеп;

ОБЛО́МКИ (*корабля*) розбиток.

ОБЛУ́ПЛИВА́ТЬСЯ облү(ш)плүватися, лу́щи-, облізати /з-/-;

-йся що ~ється $\diamond$, облү(ш)плюваний, го́товий облізти, © обліза́ючи;

ОБЛУ́ПІТЬСЯ: -вшийся облү(ш)плений, полу́па-, облізлий /з-/-, $\diamond$.

ОБЛУЧА́ТЬ опромі́нювати;

-й що / m^h хто/ ~ює, з-й ~ити, с-и ~юва-, ~ювач, $n^k = \%$, р^к ~чий, для ~ення, за́йнятий -ям;

◆◆◆**СЯ** опромі́нюватися, о. купа́- у про́менях;

-йся/-ый опромі́нюваний, купа́- у про́менях;

ОБЛУЧИ́ТЬ (*золотим сля́вом*) прозолоті́ти; $\diamond$;

ОБЛУЧЕ́ННЫЙ (*сонцем*) просо́нчений; $\diamond$.

ОБЛЮ́ЖНЫЙ ф^р безпідста́вний [-**ые обвине́ния** -ні винува́чення].

ОБЛЮ́БОВЫВА́ТЬ захоплюва́тися *чим*, доби́р/ати до вподо́би;

-й що / m^h хто/ доби́ра до в. $\diamond$, схи́льний $\diamond$;

ОБЛЮ́БОВА́ТЬ сподо́бати $\diamond$, (*місце*) нагле́ди-.

ОБМА́ЗЫВА́ТЬ мастити, обмашува-, обмазу-, ма́зати, сма́рува́-, п. брудни́-, забруднюва-;

-й що / m^h хто/ ма́же $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й за $\diamond$, за́йнятий ма́щеням, n^k т. = $\%$, ± **мажущий**;

-йся/-ый ма́щений, ма́за-, сма́рова-, обма́зу- /-ма́шу-/, обс/ш/ма́рову-, забрудню-, замурзу- /об-/-;

ОБМА́ЗАТЬ обсма́рувати $\diamond$.

ОБМА́Н о^к махлюва́ння, махля́рство, шахра́й-; о. **чувств** ма́на, облүда, ілю́зія; о. **зрє́ния** ома́на зо́ру, зорова́ /опти́чна/ ілю́зія, опти́чний обма́н.

ОБМА́ННЫЙ о^к **пече́ний**, фіктив- [-оє **движе́ние ф. рух**]; -ым ну́тєм нече́сно, махля́твом.

ОБМА́НЧИВЫ́Й о^к манли́вий, ілюзо́рний.

ОБМА́НЩИК махля́р, дури́світ.

ОБМА́НЫВА́ТЬ обдүр/ювати, обтүма́н-, обма́н-, тума́на пуска́ти, махлюва́-, махля́ри-, дури́-;

-й що / m^h хто/ ~ює $\diamond$, зві́клий /ма́стак/ дури́ти, махля́р, дури́світ, ошукана́ець, дури́люд, n^k облү́дний, облүдливий, ома́нли-, ошүкли-, піддүрли-, ф^р де дүря́т [ба́нк, -й **всех** ба́нк, де д. усіх];

ОБМА́НУ́ТЬ (*надіи*) не спра́вдити; $\diamond$;

ОБМА́НЫВА́ТЬСЯ ф^р ма́ти ілю́зії; $\diamond$;

-йся/-ый дүрени́й, піддүрюва- /об-/-, ошүку-, підма́ну-, зра́джу- $\diamond$;

ОБМА́НУ́ТЬ-: о. в че́м поми́литися на *чим*; $\diamond$.

ОБМА́НЫВА́ТЬ (*наутинням* +) обсо́тувати;

-й що / m^h хто/ обмо́тує $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й обсо́та́-, за́йня́тий обмо́ткою, обмо́тник, $n^k = \%$, ± **мотаю́щий**.

-йся/-ый мо́танний, обго́рт-, обмо́тув-, обви́-, обсо́ту-;

ОБМО́ТАННЫЙ (*наутинням*) обсо́таний; $\diamond$.

ОБМА́ХИВА́ТЬ: -й що / m^h хто/ обма́х/ує, с-и ~увати, р-й обма́хну́-, ~ува́ч, маха́льний, $n^k = \%$;

-йся/-ый ~уваний, з^н-й ~ну́тиса, зві́клий ~ува-.

ОБМЕЖЕ́ВЫВА́ТЬ обмеж/обувати, о^к межува́-;

-й що / m^h хто/ ~бує $\diamond$, за́йня́тий межува́нням, с-и м., р-й ~ува́-, межува́льний, $n^k = \%$;

-ый межо́ваний, обмежо́ву-.

ОБМЕ́Н міньба́, ви́мін, ви́міна; в о. в обмі́н; в о. на *что* як пла́та за *що* [в о. на зе́млю як п. за зе́млю].

ОБМЕ́НИВА́ТЬ міня́ти, обмі́нува-, е^к конве́рту-;

-й що / m^h хто/ міня́є $\diamond$, р-й об $\diamond$, с-и /зві́клий/ $\diamond$,

мін'яйло, *н^к* мін'яльний + %;
◆◆СЯ (словами) перекида́тися; **о.** **взглядами** перезіркува-; **о.** **кблкости-** шпига́-; **о.** **мне́ния-** з. обра́джува-;
-йся/-ый мін'яний, обмінюва- /за-, про-/, конверто́ва-; **-я** **взглядами** © перегляда́ючись; **-я** **мне́нями** р-й обмін'я́тися думко́ю; **-я** **рукопожа́т-нями** тисну́чи оди́н оди́ному ру́ки, ру́чкаючись;
ОБМЕНЯ́ТЬСЯ (*чим*) розмін'я́тися; **о.** **взглядом** перегляну́-з *ким*; **о.** **улы́бками** пересміхну́-
ОБМѐННЫЙ *о^к* вимінний.
ОБМЕ́РИВАТЬ, ОБМЕ́РЯ́ТЬ мір/яти, обмірюва-а- /(*дурити*) недо- кому/; **о.** **взглядом** ◆ очіма;
-й 1. що /*м^н* хто/ ~а ◇, с-и ◆, р-й з◆, обмірювач, *н^к* = %, + **измеряющий**, 2. що обду́рює ◇, звиклий недомірювати; **-й** **взглядом** © ~яючи очіма;
-йся/-ый 1. міряний, обмірюва-, 2. недомірюва-
ОБМЕ́ТЬВА́ТЬ (*петли*) обкид/ати;
-й що /*м^н* хто/ ~а ◇, с-и обкида́ти, з-й обкида-;
-йся/-ый обкид(ув)аний.
ОБМИРА́ТЬ 1. завмира́ти, 2. зомліва́-, *н^о* хапа́тися за се́рце, (- *серце*) в'яну́ти;
-й = **замирающий** + **готовий** зомліти ◇;
ОБМЕ́РЕ́ТЬ смертвіти ◇;
обме́рший 1./2. Ø, 1. завме́рлий, 2. зомлілий.
ОБМОЗГО́ВЫВА́ТЬ обмірков/увати;
-й що ~ує + **обдумывающий**.
ОБМОЛА́ЧИВА́ТЬ обмолочувати, молотіти;
-й що /*м^н* хто/ обмолочує ◇ + **молотящий**;
-ый обмолочуваний, молоче-.
ОБМОЛВКА *о^к* ляп.
ОБМО́ЛВ/ЛИВА́ТЬСЯ помил'я́тися на сло́ві, ляпати, не думавши;
-йся що /*м^н* хто/ ляпа н. д. ◇, з-й ляпнути н. д.;
~ТЬСЯ *о^к* ляпнути (язиком), © злегі- з язика́ в кого ◇; **сло́вом** не **о.** через губу не плюну́-;
-вший Ø.
ОБМОРА́ЖИВА́ТЬ обморбжувати /при-/
-й що /*м^н* хто/ ~ує ◇, звиклий ◆, з-й обморози-, *н^к* морозильний + %;
-йся/-ый ~уваний /при-/, відкритий для ~ення.
ОБМОРОК з. млóсті [упа́л в **о.** **кто** млóсті обня́ли *кого*]; в -ке зомлілий; до -ка до млóстей.
ОБМОРОЧНЫЙ млóсний; -**ое** **состояние** млóсний стан, з. млóсті.
ОБМУНДИ́РОВА́НИЕ (*одяг*) віряд, *р^к* обмунди́рован'я; **боево́е** **о.** збройний віряд.
ОБМУНДИ́РОВА́ВА́ТЬ (об)мундир(ов)ува́ти;
-й що /*м^н* хто/ мундиру́є ◇, с-и м., **покли́каний** обмунди́рува-, *н^к* мунди́рува́льний + %, ©;
-йся/-ый мунди́рований, обмунди́рову-;
ОБМУНДИ́РОВАННЫЙ к. мунди́рований ◇.
ОБМУ́РОВА́ВА́ТЬ мурува́ти, обму́рву-;
-й що /*м^н* хто/ обму́рвує ◇, з-й обму́рвува́ти, с-и /звиклий/ обму́рву-, для обму́рвання, зайнятий -ям, *н^к* обму́рвчий, обму́рвува́льний + %;

-йся/-ый обму́рвовуваний, му́рб-.
ОБМУСО́ЛИВА́ТЬ заля́ложувати, заслі́ню-;
-й що /*м^н* хто/ заслі́нює + **мусолящий**;
-йся/-ый = **мусолящийся**.
ОБМЫ́ВА́ТЬ обмив/ати (- *море*) *ф.* обхлю́пу-;
-й що /*м^н* хто/ ~а ◇, с-и ◆, р-й /з-й/ обми́-, зайнятий миття́м, обми́вач, *н^к* т. = %;
-йся/-ый зми́ваний /об-/, обпи́р-, обхлю́пув-, *н^к* обми́вний;
ОБМЫ́ТЬ обми́ти ◇;
обмы́тый зми́тий /об-/, обпи́ра-, обхлю́па-.
ОБМЯКА́ТЬ м'я́кнути, м'я́кша-, *с^о* обм'яка́-, зм'я́кшуватися;
-й що /*м^н* хто/ м'я́кне ◇, с-и м'я́кнути, з-й пом'я́кша-, *н^к* напівобм'я́клий;
ОБМЯ́КНУТЬ зм'я́кнути (на віск) ◇;
-я́кший зм'я́клий /об-/.
ОБНАДЕ́ЖИВА́ТЬ обнаді/ювати, додава́- ду́ху, вселя́- /підкида́-/ надію, підбадьо́рюва-;
-й що ~ює ◇, з-й обнадіяти, по́вен наді́й, *н^к* ~ливий, підбадьо́р-, багатонаді́йний, с. надиху́щий;
-йся/-ый, підбадьо́рюваний, обнадію-.
ОБНАЖА́ТЬ заго́л/ювати /о-/, (*меч*) наготовля́-, наготовлюва-, (*з піхоє*) ви́йма-, добува́-, ви́хоблюва-, (*правду*) розкри́ва́-/від-/, виявля́-;
-й що /*м^н* хто/ ~ює ◇, с-и ◆, р-й /з^м-й/ ~і-, *н^к* = %; **-й** го́лову, © скида́ючи ша́пку /капелю́х +/; **-й** ду́шу відве́ртий до кра́ю, із се́рцем на долони́; **-й** **меч** © ви́ймаючи /ви́хоблюючи/ **меч**;
-йся/-ый заго́лований /о-/, добу́-, нагото́блю-, розкри́-/ви-, від-/ ◇.
ОБНАРО́ДОВА́ТЬ *д^к* *о^к* оприло́днити, *н^{дк}* оприло́днювати.
ОБНАРУ́ЖЕ́НИЕ виявлення, з. помі́чення.
ОБНАРУ́ЖИВА́ТЬ виявля́ти, відкрива́-, відшукува-, (*риси*) ма́-, (*страх*) ви́казува-, (*відвагу*) *у^р* явля́-; **о.** **при обы́ске** витру́шува-; **о.** **противоре́чье** в ре́чі лови́- на сло́ві; **не о.** **зна́ний** пла́ва-; **-й** що /*м^н* хто/ ~ля́ ◇, відкрива́ч /ви-/, ~нік, с-и ◆, з-й /покли́ка-/ вияви-, для виявлення, *н^к* **викрива́льний**, виявний + %, © ~ля́ючи, ± **разоблачающий**; **-й** **при́знаки** © ~ля́ючи о́знаки, 2. наділений о́знаками; **-й** **радо́сть** ~ля́ючи ра́дість; **-й** **способно́сти** наділений здібно́стями;
ОБНАРУ́ЖИТЬ *о^к* зна́йти ◇; **о.** **пб́ное непонима́ние** *о.* як з неба впа́сти;
◆◆СЯ виявля́тися ◇, ви́хобити на́ве́рх, ви́плива́- на по́ве́рхню, ви́лази- з-під сні́гу /як ши́ло з мішка́/, *н^о* става́- я́сно [ка́к -ло́сь як ста́ло я́.], (*по зникненню*) об'явля́тися, (*на виду*) ви́читува-, (- *риси*) прогляда́ти ви́пира́- [чо́лові́ча при́рода так і ви́пира́], заход/и- [у множині між ці́ми мо́вами ~и́ть різни́ця]; ± **выходи́ти на́ружу**; **-йся/-ый** виявлюваний, ви́казу-, відшуку-, відкри́-/роз-, ви-/; **-я** що виявля́ється;
ОБНАРУ́ЖИТЬСЯ *ф^р* проклі́нутись, ви́лізти

наверх, побачи- денне світло $\diamond$, (зі *схову*) об'явитися; -илось **тайное** вилізло пішло з мішка; -вший(ся) $\diamond$; -й **пóлно непонимáние** ніби з неба впав.

ОБНАШИВАТЬ обшáрп/увати, мизка-, дёр-, $\odot$ горіти [он **всё** -аєт на ньóму все горить]; -й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, мастáк обшáрпати, схи́дний м., обдерто́к, мизкало; -йся/-ый обшáрпуваний; -я *н^к* деручий, деркий; **ОБНОСИТЬСЯ** обшáрпáтися, обмизка-, обт́рпá-, подёр-; **о. до дыр** т́лом засві́тити; **ПООБНОСИТЬСЯ** поподёртиса $\diamond$; -вшийся поподёртий, пообт́рпаний, пообшáрпа-, $\diamond$.

ОБНИМАТЬ обійма́ти, охо́плюва-, огорта́-, (о)повива́-, (*страх*) *о^к* перейма́-/по-, (*науку*) осяга́-, (*оком*) /за-, (*кого*) пригорта́-; -й що /м^н хто/ обійма́ $\diamond$, с-и о-, з-й охопи́-, т. об ійма́ч $\diamond$, *н^к* обійму́щий, обіймовий + %, *п.* широ́косяж-; -й **взглядом** $\odot$ охопи́вши о́ком; **ОБНЯТЬ** (*кого*) пригорну́ти, з^д обійми́-, (*душу чим*) облягті́; **о. взглядом** ухопі́- очима; -йся/-ый обійманий, огорта́-, охо́плюва-, оповива́-, пойма́- $\diamond$; $\diamond$! ОБЫМАТЬ.

ОБНОВЛЕНИЕ відновлення /о-/, з. понóвини, (т) обно́ва, відно́ва.

ОБНОВЛЯТЬ віднов'ляти /п)о-/, відно́влюва- $\diamond$; -й що /м^н хто/ ~лює $\diamond$, с-и $\diamond$, покликáний /з-й, годóвий/ обнови́-, зáйнятий ~ленням, ~лювач, ~ник /п)о-/, *н^к* ~ний /об-, онóвчий /від- + %; -йся/-ый відно́влюваний /по-, о-/, щорáз новіший /модерні-/.

ОБНОСИТЬ -й : **ЗАНОСИТЬ**, **ПОДНОСИТЬ**.

ОБНОХИВАТЬ обно́х/увати, ню́ха-; -й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, зáйнятий ~ванням, охóч-ий $\diamond$, нюхáч, нюхáльний, *н^к* = %, $\pm$ нюхáющий; -йся/-ый обно́хуваний, ню́ха-.

ОБОБЩАТЬ узагáльн/увати, *о.* стріг- /підстрига́-/ під одну́ гребінку; -й що /м^н хто/ ~ує, с-и $\diamond$, з-й ~и-, ~ювач, для ~ення, зáйнятий -ям, *ф^р* ~ений, *н^к* сумáр-, підсумковий, підсумóвчий + %, стосóвний до всіх; -я́юще в загáльних рисах, назагáл; -йся/-ый узагáльнюваний, підстрига́- п. о. г.; **ОБОБЩИТЬ** *н^о* підсумува́ти, підвє́сти риску, підби́- підсумок $\diamond$; **ОБОБЩЁННЫЙ** узагáльнений, сумáр- $\diamond$.

ОБОБЩЕСТВЛЯТЬ усупі́льн/увати; -й що /м^н хто/ ~ює, покликáний ~ити, с-и $\diamond$, ~ювач, для ~ення, зáйнятий -ям, *н^к* = %; -йся/-ый усупі́льнюваний.

ОБОГАЩАТЬ збагáчувати, озолóч-, багаті́ти; **о. свой внутрєнный мир** багаті́-сєрцем і душе́ю; -й що /м^н хто/ збагáчує $\diamond$, с-и збагáчувати, з-й збагаті́-, збагáчувач, *н^к* збагáчувальний + %; **ОБОГАТИТЬ** збагаті́ти $\diamond$; **о. свой внутрєнн-**

ий мир чем о. зачерпну́ти в сєрце *що*; **♦♦♦СЯ**: **о. чем** багаті́-/збагáчуватися/ на *що*; -йся/-ый збагáчуваний, озолóчу-; -я *що* /м^н хто/ збагáчується, с-и /звиклий/ збагáчуватися; **ОБОГАТИТЬСЯ**: **о. чем** збагаті́ти на *що* [о. бпытом з. на дóсвід].

ОБОГОТВОРЯТЬ обóжнювати, божєстві́-, боготвори́-, обóжува-; -й що /м^н хто/ боготвори́ть $\diamond$, с-и ~іти, годóвий обожєстві́-, обóжнювач, адорáтор, *н^к* = %; -йся/-ый обóжнюваний, обóжува-, боготворє- $\diamond$.

ОБОГРЕВ зігрі́ття, *р^к* óгрив, *о^к* зóгріток.
ОБОГРЕВАТЕЛЬ о́гривáч(ка), нагрівáч(ка).
ОБОГРЕВАТЕЛЬНЫЙ о́грійливий.
ОБОГРЕВАТЬ о́гривáти /ви-, на-, про-, під-, зо-, пере-, грі-; -аєт *р^к* мóже о́гріти; -й що ~а́ $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й о́грі-, для ~áння, зáйнятий -ям, ~áч, ~áльник, *н^к* ~ний, ~áль-, о́грійливий, *р^к* ~áцький; -йся/-ый о́гріваний /на-, зо- $\diamond$ /, *н^к* о́грівний /на-/.

ОБОД (*решета*) обичáйка.
ОБОДОК смужка, поясо́к, опоясо́к.

ОБОДРЯТЬ підбадьóр/увати, заохóчу-, осмі́лю-, додава́ти дýху; -й що ~ює $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й ~и-, ~ювач, заохóчу-, *н^к* ~ливий, бадьóру́щий + %, для бадьóрости; **♦♦♦СЯ** бадьóрі-, бадьóриша-, підбадьóрватися; -йся/-ый підбадьóрюваний, заохóчу- $\diamond$;

ОБОДРИТЬСЯ збадьóртіти $\diamond$;
ПРИБОДРИТЬСЯ побадьóришати $\diamond$.

ОБОЖАТЕЛЬ з^н адорáтор.
ОБОЖАТЬ = **ОБОГОТВОРЯТЬ**; **о. кого/что** уміра́ти за *ким/чим* [я -жаю мєд я -раю за мєдом]; -й що /м^н хто/ обóжує + **обоготворяющий**; -ый обóжуваний + **обоготворяемый**.

ОБОЖЕСТВЛЯТЬ -й > **ОБОГОТВОРЯТЬ**; -й = **обоготворяющий**;
ОБОЖЕСТВЛЯЮЩЕ мліючи як пєред Бóгом;
ОБОЖЕСТВИТЬ обóжнити + **ОБОГОТВОРИТЬ**;
ОБОЖЕСТВИТЬСЯ обоготворі́тися, обожєстві́- + $\diamond$ → **ОБОГОТВОРИТЬСЯ**.

ОБОЗНАВАТЬСЯ/-йся > **ОШИБАТЬСЯ**/-йся;
ОБОЗНАТЬСЯ прийняти за *їншого* $\diamond$, *ф^р* не впізнáти, *б^р* опізнáтися;
-вшийся *що* не впізнáв $\diamond$, $\odot$ не впізнавши, $\diamond$.

ОБОЗНАЧАТЬ позначáти /ви-, від-, о-/, значі́-, позначáчувати, *ф^р* показá-, виявля́ти; -й що /м^н хто/ значі́ть $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й позначі́-, (вжитий) для ~ення, зáйнятий -ям, ~увач, (*що*) позначка, *н^к* емблематі́ч- + %, $\odot$ як позначка; **ничего не -й** без жóдного знаку́ /знáчення/; **♦♦♦СЯ** (- *риси*) прогляда́ти, намічáтися, /напрям/ ви́глядува-, *о^к* лишáти слі́д/клáс- печáть/ на; $\diamond$; -йся/-ый (п)означáчуваний /ви- $\diamond$; -я (*здáля*) = **вырисовывающийся**;
ОБОЗНАЧЕННЫЙ (*в розкладі*) розписаний; $\diamond$.

ОБОЗНАЧЕНИЕ знак [буквенное о. літерний з.]

ОБОЗРЕВАТЬ огляд/ати, озира́-, роззира́ти(ся) (навкруті); **о. что** розглядатися по чому; —й що /м^н хто/ озира́ ◇, с-и озира́ти, р-й розглянутись, зайнятий оглядом, ~ач, н^к оглядівий;

ОБОЗРЕТЬ о. окінути бком ◇;

-ймый легко огляданий, доступ- для огляду, н^к осяжний;

ОБОЗРЕВАТЬСЯ оглядатися; бу́ти на видноті; **-йся/-ый** огляданий /роз-/ , озира́-, відкритий для ока (для всіх вітрів), піддаваний оглядові, цілком на видноті, під оглядом кого.

ОБОЗРЕНИЕ (огляд)ини, ф^р по́каз [для -ия на п.]; для **всеобщего -ия** перед людські очі; **театр** **обозрени́й** оглядівий театр, театр оглядин.

ОБОЛВАНИВАТЬ оступа́ч/увати, дурі́-, зату́ркува- (го́лову); обтісу-, (стригти) обмакогню-; —й що /м^н хто/ ~уе ◇, с-и ◇, з-й ~и-, ~увач, для ~ення, зайнятий -ям; **-йся/-ый** дурений, зату́ркува-, оступа́чу-, обду́рю-, обтісу-, обмакогню-, обмакотірю-.

ОБОЛОЧКА: сосу́дистая о. судинни́ца.

ОБОЛТУС пентюк.

ОБОЛЬСТИТЕЛЬНО зальотно;

ОБОЛЬСТИТЕЛЬНЫЙ = **обольщающий**, ф^р жада́ний [о. успе́х ж. успе́х] ◇.

ОБОЛЬЩАТЬ споку/шати, ва́би-, зва́блюва-, зна́джу-, на́дити, звѐди-; **о. себя** на́деждой багаті́думкою, ко́лиса- /поті́ша-/ себе на́дею /-ями/; —й що /м^н хто/ ~ша́ ◇, з-й ~си́-, с-и ~ша́-, ~сник, за́б-, баламу́т, у^р ~ситель, н^к ~сливий, зва́блі-, зна́длі-, зна́дний, з. ома́н-, з. **плена́ющий**; **-й себя** на́деждой гото́вий ті́шитися на́дею;

◆◆◆СЯ спокуша́тися ◇; **о. мечта́ми** багаті́ти думкою, ко́лиса- себе мря́ями; **о. на́деждой** о^к дурі́тися на́дею + **обольща́ть себя** н.; **-йся/-ый** що /м^н хто/ спокушається, споку́шува-ний, за́блю-, зна́джу-, звѐджу-, (на́діями) поті́шу-, зако́лису-; **-я мечта́ми** зако́лису- мря́ями.

ОБОЛЬШЕНИЕ споку́са, за́вада, з. ома́ніння, о. ла́сий шма́то́к, о^к ва́блення ◇, (ілюзі́я) облуда́.

ОБОМЛЕВАТЬ умліва́ти /зо-, розі-/ , те́рпн/у-, хапа́тися за се́рце; —й що /м^н хто/ ~е ◇, охоплюваний млѐстю, напівзомлліий, с-и ◇, гото́вий умлі́-, ± млею́щий;

ОБОМЛЕТЬ умлі́ти ◇, похоло́ну- [я **весь и** -ѐл я й -лов **весь**]; **-вший** умлілий ◇, ѐ; **-й от стра́ха** ні живий ні ме́ртвий.

ОБОРАЧИВАТЬ оберта́ти /перев-, пов-/ , (що) дава́- ра́ду чо́му, (на ко́го) ◇, спиха-, перекида́-; **о. огло́бли** с^р дава́- за́дній хід; —й що /м^н хто/ ~а́ ◇, с-и ◇, з-й оберну́-, н^к ~а́ль-, оборо́т- + %, для ~а́ння; **-й огло́бли** з^м-й да́- за́дній хід;

ОБЕРНУТЬ (на поро́х) стѐр-; ◇; ± **СВЕРНУТЬ**;

◆◆◆СЯ оберта́тися ◇, (з **чим**) справля́-, дава́ти собі ра́ду, (на ко́го) робі́тися **ким**, (к^руг чо́го) **обгорта́-**, **обкру́чува-**, **обмо́ту-**; **о. неприя́тностью /о. во вред/ ф.** вила́зити бо́ком; **-йся/-ый** оберта́ний /пов́-, перев́-/ , переки́д-, **обгорт-**, **обкру́чув-**, **обмо́тув-**, н^к оборо́тний, **оберталь-**; **-я** н^к **повороткий**; **-я неприя́тностью** прире́чений ви́лізти бо́ком, з ке́пським кінце́м, © с-и вила́зити бо́ком;

ОБЕРНУТЬСЯ упо́ратися, спра́ви-, да́ти собі ра́ду ◇, (на **що**) перекину́тися /г. пере́міні-/; **о. чем** ви́йти на **що** [о. **добро́м** в. на **добро**]; **-вший** оберну́тий, **повѐр-** ◇, ѐ; **-я во вред** ви́лізлий бо́ком.

ОБОРВА́НЕЦ = **ОБОРВЫ́Ш**, ± **ОБОРВАННЫЙ**.

ОБОРВЫ́Ш ф. обде́ртус, обде́ртю́х.

ОБОРО́НА > **ЗАЩИ́ТА**.

ОБОРО́НЧЕСКИЙ оборо́нчий.

ОБОРОНЯ́ТЬ боро́нити, оборо́ня- /від-/ , захи́ща-, става́- в оборо́ні; **-й** = **защища́ющий** + зайня́тий оборо́ною, для оборо́ни, при оборо́ні; **-йся/-ый** = **защища́ющийся/-ый**; **-я** ф^р заата́кований [-я **фланг** з. **фланг**].

ОБОРО́Т хід [о. **дел** хід справ /робѐти, діл/]; **совсе́м друго́й о.** зовсе́м **інше** діло́.

ОБОРО́ТИСТЫ́Й, ОБОРО́ТЛИВ- промі́тний, проно́зливий, виверткий, в'ю́нкий, скорохва́ць-, д. доско́ць-, г. оборо́тний.

ОБОРУ́ДОВАНИЕ (техні́ка) н^{рн} **обла́днання**, (дія) **обла́днання**.

ОБОРУ́ДОВАТЬ н^{дк/дк} **устатко́вувати** /устаткува́-/ , **обла́дн/у-** /обла́днѐ-/ , **обла́гдо́жу-** /обла́гди- /-, (хату́) **опоря́джа-** /опоря́ди-/; —й що /м^н хто/ ~уе ◇, с-и ~увати, **поклі́каний** **обла́днѐ-**, для **устаткува́ння**, зайня́тий -ям, н^к = %; **-йся/-ый** **обла́днуваний**, **устатко́ву-** ◇.

ОБОСНОВА́НИЕ (дія) **обгру́нтува́ння**, (дія + о) **обгру́нто́ва-**;

ОБОСНОВА́ННЫЙ (по́гляд) **слу́шний**; **быть -ым** ма́ти **слу́шність**.

ОБОСНОВА́ВАТЬ **обгру́нт/овувати**, **аргументува́-**, **вмотиво́ву-**, г. **уза́са́дно-**, (сп^{раведливо}) **усп^{раведливо}**вліво-; —й що /м^н хто/ ~ѐвуе ◇, с-и ◇, з-й ~ува́-, зайня́тий ~ѐванням, **мотива́тор**, ~ѐвува́ч, **уза́са́дно-**, н^к **за́са́дний** + %; **-й теорі́ю** ~ѐвува́ч **теорі́ї**;

◆◆◆СЯ 1. **обгру́нто́вуватися** ◇, 2. **оку́блюва-**, **вла́шту́вува-**, **оселя́-**, **обжива́ти** **місце**;

-йся/-ый **обгру́нто(в)уваний**, **умотиво́ву-**, **уза́са́дно-**, **аргументо́-** ◇; **-я** **оку́блю-**, **осѐлю-** ◇;

ОБОСНОВА́ТЬСЯ (оселі́тися) о. **звіти** (собі́) **ку́блѐ /гніздо́/**; ◇;

-вший **се** **оку́блений**, **осѐле-** ◇.

ОБОСБЛЕННО не при **ку́пі**;

ОБОСБЛЕННЫЙ **окре́мішний**.

ОБОСОБЛЯТЬ (СЯ) відособляти(ся), відокремлювати(ся), виосібнювати(ся);

—й що /м^т хто/ ~ює ◊, з-й відособити, с-и /схильдний/ ~юва-, зайнятий відособленням, п^к = %; —йся/-ый відособлюваний, відокремлю-, виосібню-; —я що /м^т хто/ виосібнюється ◊.

ОБОСТРЯТЬ загострювати, гострі-;

—й що /м^т хто/ ~ює, готівий ~ити, с-и /схильдний/ ◊, для ~ення, зайнятий -ям, ~ювач, п^к = %; с^к гострі- [гострікіготь]; —йся/-ый загострюваний, гостре-.

ОБОУДНО п^о навзаєм;

ОБОУДНЫЙ (меч) двогострий, двосічний, дволезий; по -ому согла́сню за взаємною згодою, за з. обох сторін /партнерів/.

ОБОЯТЕЛЬНЫЙ о^к милодушний, душа-чоловік.

ОБРАБАТЫВАТЬ обробляти /тему/ роз-/ (тисання) опрацьовува-, працюва- над, (дані) упорядковува-, (дільце) обкручу-, (землю) порати, ходи- коло землі; —аєт р^м може обробі-;

—й що /м^т хто/ ~ля ◊, с-и ◊, з-й ~и-, для ~ки, зайнятий -кою, ~ник, ~ловач, п^к ~ний, опрацьовчий + %, с^к ~и- [~ілан]; —й землю хлібороб, рільник; —йся/-ый ~люваний /роз-/ (опрацьову-, обкручу-, підда- ~ці, в обробці, (-землю) з. управний.

ОБРАЗ ф^р триб [о. життя т. життя]; о. дійствий поступовання; **принять человеческий б.** набути людської подоби, вилюдні-; —ом о^к рбом [каким —ом? яким р. /світ-, дів-, ф. кандибобер-/], як саме; **таким —ом** к. отак, ж^м отó так; **нико́им —ом** ніяким світом; **нико́им —ом** не аж ніяк /під жодним оглядом, абсолютно/ не; **нелю́зія н. —ом** (абсолютно, хоч убий) нема́ як; **миле́йшим —ом** любе́нько; **надлежа́щим —ом** як має бути, гаразд; **подобным —ом** о^к аналогічно, отак; **са́мым решительным —ом** якнайрешучіше; **некоторым —ом** якоюсь мірою, трохи [т. поет]; **каким бы то ни было —ом** хай яким способом; **не лучшим —ом** не найкраще; **по —зу и подобию** образом і подобою, на взір та подобу; **по своему образу и подобию** на свій взір та подобу.

ОБРАЗЕЦ ф^р лад [по одному —зці на один лад]; о. для подражания первозір; по —зці на взір; по чьему —зці взору́ючись на кого.

ОБРАЗНЫЙ алегоричний, картин-, перенос-, (-мову) барвістий, яскравий, живий, (опис) мальовничий, кольоритний, п^о стобобраз-.

-ОБРАЗНЫЙ —уватий, —схожий, —подібний, на-взір- [сердцеобразный серцюватий, серцесхожий, серцеподібний, на-взір-серця].

ОБРАЗОВАНИЕ о^к шкóлення, шкóли [иметь хорóшее о. ма́ти добрі ш.]; (судів) організа́ція.

ОБРАЗОВЫВАТЬ¹ утворювати /ви-, с-/, твори- (партію) заснову-, (систему) розбудову-; —зующий що /м^т хто/ творить ◊, зайнятий творенням, з-й утворити, навче- твори-, творець, зас-

новник, фунда́тор, х. утво́рювач, п^к тво́рчий, в-тво́р-, твірний, формуваль- + %, с^к -тво́рчий, -тві[б]рний [горообразующий горотворчий, горотвірний], -ге́нный **ракообразующий** канцєроге́нный];

◆◆◆СЯ¹ поставати, витворюватися ◊;

—зующийся/зуюый творений, утво́рюва- /ви-, с-/, формó-, засно́ву-, розбудóву- ◊;

ОБРАЗОВАТЬСЯ¹ (прийти в норму) ви́гараздитися; ◊; о. к лучшему выйти на краще.

ОБРАЗОВЫВАТЬ² шкóлити, освічува-, дава- освіту;

—й що /м^т хто/ дає освіту ◊, (пр)освітянин, п^к просвітник, о. сіяч освіти, у^р просвітитель, п^к (пр)освітній + %;

—йся/-ый освічуваний, шкóлений;

ОБРАЗОВАННЫЙ освічений ◊, р^р високовчє-.

ОБРАЗУМЛИВАТЬ наводи- на розум, напоумля-;

ОБРАЗУМИТЬ о^к скаменути, отямити ◊;

◆◆◆СЯ приходить до розуму /до-, при-, повертатися/ до тїми, братися за розум;

ОБРАЗУМИТЬСЯ отямитися, прийти до глузду ◊;

—вшийя отямлєний, ъ.

ОБРАЗЦОВЫЙ о^к еталонний.

ОБРАМЛЕНИЕ □ опра́ва, облямо́вання, обрамі-в'я, (дія) обляму́вання, обрамо́вува-.

ОБРАМЛЯТЬ обрамóвувати, ф^р отóчу-, (ікону) оправляти;

—й що /м^т хто/ облямо́вує ◊, с-и о., р-й облямува-, облямо́вувач, ± окаямляющий;

—йся/-ый облямо́ваний, оправлю-;

ОБРАМЛЕННЫЙ о^к окóнтурений ◊.

ОБРАСТАТЬ обрóстати /мохом) по-, за-/; о. **гря́зью** о^к покриватися лєпом; о. **перьями** вбива- в пір'я, заростати пір'ям;

—й/-ый що пороста́ ◊, обрóстаний /за-/ (покрива- чим, залише- поростати, схиль- /с-и/ обрóста-, напівобрóслий; —й **гря́зью** /мо́хом/ покриваний лєпом /мо́хом/; —й **подробностями** прикрашуваний /декорóв-/ подрóбностями /деталья-/;

ОБРАСТИ: о. **бородой** о^к забородатити; о. **щетиной** /вблосом, шерстью, лóхмами/ заволохати-;

—бший обрóслий ◊, ъ; —й **бородой** забородати-; —й **щетиной** + заволохати-.

ОБРАТНО з^р на́вдворіт;

ОБРАТНЫЙ о^к наза́дний, е^н за́дний [о. **скат холма** з. схил горба]; —ая **пóчта** поворóтна пошта [с —ой **пóчтой** —ою поштою]; —ая **сторона** (квѣтка) зворóт; на —ом **пути** у зворóтній дорóзі; в —ую /противоположную/ **сторону** навспяк.

ОБРАТЦЫТЬ повертати /об-, з-/, спрямо́вува-, (на вжиток) ужива-, використо́вува-, (на кого) переверта-, перекида-; о. в бєгство зму́шува- тїка-; о. в **ничто** збóди- на пси, занапаша-; о. **вним-**

аніе зауважува-, зверта́- ува́гу, з. тура́-, бра́- на у.; **о. во что** [н. в дым] ж^м пуска́- чим [н. дим-ом]; **о. в свою́ пользу** поверта́- собі на користь; **о. к чему** наvertsá- до чо́го; **о. на себя́ внима́ние** бра́- всі́ о́чі на себе́; **о. в шутку** зводи́- на сміх, перево́ди- на жарт, збува́- жа́ртом /-ами/; **не о. внима́ния (на)** ж^м не бра́- чо́го до голо́ві (не зважа́- на); **не -а́ет в. о.** і ухом не веде́; **не -а́й малейшео в.!** плонь і розітри́!;

-й́ що /м^н хто/ оберта́ ∅, с-и -ти, з-й /р-й/ оберну́-, н^к = %, т. → **враща́ющий; -й́ в бе́гство** з-й погна́-; **-й́ взор** на з по́глядом, зве́рненим на; **-й́ внима́ние** на © **зверта́ючи** ува́гу на; **-й́ в прах /пéпел/** з-й стёр- на поро́х; **-й́ в свою́ ве́ру** р-й наvertsá- на свою́ віру; **-й́ в шутку** зві́клий перево́ди- на жарт; **-й́ на путь істины** = **направля́ющий** на п. и.; **-й́ на себя́ внима́ние** © **взявши** всі́ о́чі на себе́; **-й́ ору́жия** проти́в поверта́ючи збро́ю проти́; **-й́ сто́пы** = **направля́ющийся**; **-ый** оберта́ний, повер- /з-, на-, пере-/, скерова́ний, спрямо́-, перетво́рю-, уживаний, н^к оборо́т-; **ОБРАТИ́ТЬ (о́чі)** наставити; ∅; **о. внима́ние** на ко́го накі́ну- о́ком ко́го, гля́ну- в чий бік; **не о. внима́ния** пропу́сти- повз ува́гу;

-и́мый оборо́тний, ле́гко оберта́-/перетво́рюв-/ ∅.
ОБРАЩА́ТЬСЯ поверта́тися ∅, (ким) перекида́- на ко́го, в певно́му ко́лі) ж^м те́р-, тирлува́-, (- гроши́) ходи́ти; **о. в бе́гство** рятува́тися вте́чею; **о. в пéпел** попелі́ти; **о. в різні́е інста́нции** оббива́- поро́ги різних служб /інста́нцій/, ки́датися туди́-сюди́; **о. во что** пере́ходить у, става́- чим [о. в разва́лныи с. руино́]; **о. в слух** напру́жува- весь свій слух; **о. в суд** позива́тися; **о. за чем** зверта́- по що́, шука́ти чо́го; **о. за сове́том к ко́му** клі́ка- на пора́ду ко́го; **о. к ре́алиям** спуска́- тися на зе́млю, диві́- пра́вді в о́чі; **о. к чу́вствам** и **ра́зуму** говори́ти до се́рця й ро́зуму; **о. от чо́го** к **чему́** перекида́- місто́к від чо́го до чо́го; **о. по де́лу** вдава́тися /зверта́- у спра́ві; **о. с кем** г. трактува́ти ко́го; **о. с чем** © ж^м походи́- ко́ло чо́го [умі́е походи́- ко́ло за́ліза]: н^{дк} = д^к;

-й́ся = -ый + о. в обі́гу, (куди) охочі́й /зві́клий/ зверта́тися ∅, н^к зверта́льний + % обі́говий; **-я в бе́гство** з^м-й́ тика́ти; **-я за по́могою** шука́ч по́мочі́; **-я к чему́** з^м-й́ зверну́тися до чо́го; **-я к адво́кату /врачу́/** © клі́єнт адво́ката /паці́єнт ліка́ря/; **-я к изу́чению** © **взявшись** до вивче́ння; **-я к фа́ктам** заці́кавлений фа́ктами, © **узявши́ся** до фа́ктив; **плóхо /осторо́жно/ -я** с пога́ний /обере́ж-/ у поводже́нні з /у ста́вленні до/; **-я с про́сьбой** проха́ч;

ОБРАТИ́ТЬСЯ (у ко́го) пороби́тися ким ∅; **о. в бе́гство** намасти́ти п'я́ти са́лом; **о. в слух** г. перемі́нитися на слух ∅; **о. в ничто́** переве́стися ніна́що; **о. к красноре́чю** осідла́ти ко́ня красномов́ства; **все** взгля́ды -ли́сь к /на/ о. о́чі всі́х

спочи́ли /зверну́лися/ на;

-вшийся оберне́ний, повер- /з-, на-, пере́веде-ний, перетво́ре-, ужитий, ∅; **-я в жа́бу** ф^р переки́нутий жа́бою; **-я в слух** © напру́живши весь свій слух;

ОБРАЩЕ́ННЫЙ: о. в чернь осіро́машений; ∅.

ОБРАЩЕ́НИЕ (дія) оберне́ння ∅, (обі́з) циркуля́ція, (заклик) відозва; **хорóшее /ве́жливое/ о.** пошани́вок; **гру́бое о.** хамство, хамське ста́влення; **в -ни** в обі́гу, в ходу́; **в -ни с кем** у ста́вленні до ко́го.

ОБРЕ́З (кни́жки) край; **в о. чо́го** обмаль чо́го;

ОБРЕ́ЗОК о^к сукра́йок.

ОБРЕЗА́ТЬ обрізувати, втина́- /від-, об-/, обкра́юва-, (дроти) перерізу-, (волос) обстрига́-, (мо́вця) урива́- /пере-/; **о. кры́лья п.** підборкува-;

-й́ що /м^н хто/ втина́ ∅, с-и ♦, з-й втя́-, зайня́тий обрізування́м, обрізува́ч, н^к обрізчий + %, с^к обріж- [обріжкрила]; **-й́ кры́лья** підборкува́ч; **-й́ся/-ый** обрізуваний /у-, пере-/, уриваний /пере-/, обкра́ю-, тя́тий ∅, н^к обрізний, о. прокру́стовий.

ОБРЕКА́ТЬ приріка́ти, засуджува-, у^р рокува́-;

-й́ що /м^н хто/ приріка́ ∅, р-й прире́кти, с-и /зві́клий/ приріка́-, і. суддя́, © приріка́ючи;

-ый рокований, засуджу́-, прире́чений;

ОБРЕ́ЧЬ: о. на второ́е ро́лі удругорядни́ти; ∅.

ОБРЕЧЕ́ННЫЙ прире́чений ∅; **о. на второ́е ро́лі** удругорядне́ний.

ОБРЕМЕНЕ́НИЕ о^к тягота́.

ОБРЕМЕНИ́ТЕЛЬНО обтяжливо́; **если́ Вам не бу́дет о. якцо́** Вас не обтяжи́ть;

ОБРЕМЕНИ́ТЕЛЬНЫЙ обтяжливий, к. тяжкий [-о́е поруче́ние -ке́ дору́чення].

ОБРЕМЕНЯ́ТЬ обтяжувати, бу́- тягаре́м /сіда́- на шию/ їм, г. обна́тжува-, (пра́цею) переванта́жу-, переобтя́жу-, (кло́потами +) клопотати́;

-й́ що /м^н хто/ обтя́жує ∅, с-и ♦, з^р-й обтя́жи-, щора́з тяжчий, н^к обтяжливий, (за)тяжкий для́;

♦♦♦**СЯ** обтяжувати себе́, г. обна́тжуватися ∅;

-й́ся/-ый обтя́жуваний /переоб-/, переванта́жу-, обна́тжу-;

ОБРЕМЕНИ́ТЬ о. пові́сити ка́мінь на шию ∅, (дітьми) обсади́-; **ско́лько Вас не -и́т** що милі́сть Ва́ша;

ОБРЕМЕНЕ́ННЫЙ обтя́жений ∅, о. кло́потами закло́пта-, н^к замороче́-, ф. притру́ше- кло́потами, д. напосі́лий; **ниче́м не о. то́** розв'язані́ ру́ки в ко́го.

ОБРЕТА́ТЬ знаходи́ти, здобува́- /на-, спобіга́-, р. придбава́-; **о. в боротьбе́** виборо́ва-; **о. поко́й** спочи́ва- душе́ю; **-е́т то́** дасться ко́му;

-й́ що /м^н хто/ здобува́ ∅, с-и набува́ти, р-й доско́чч-, здобуве́ць, + **добыва́ющий, приобре́та-;**

ОБРЕСТІ́ придба́ти, запopáс-, діста́-, доско́чи-/доп'я́сти(ся)/ чо́го, (щастя́) спобі́гти, о^к ма́-,

(вітчизну) прибра́-, зиска́-; **о. что** здобу́тися на що [о. дар ре́чи з. на сло́во]; **о. вновь** відзіска́-ти [о. вновь дар ре́чи в. мову]; **о. довере́** ісла́-ву, ува́женіє/ доско́бчи- довіри /сла́ви, поша́ни/; **о. душе́вный поко́й** знайти́ душе́вний рай, спочи́- /від-/ душе́ю, ски́ну- ка́мінь з душі; **о. кры́лья** здобу́- кри́ла, доско́бчи- крил; **о. поко́й** ма́- спо́кій; **о. пра́во на что** доп'я́стися /р. до-посіс-/ чо́го; **о. самостоя́тельность** ста́ти на вла́сні но́ги; **о. силу** вбитися в силу; **о. счастли́вую** возмо́жность ма́ти до́бру наго́ду; **о. челове́ческий** о́браз здобу́тися на лю́дську подо́бу.
-éтший якій доско́бчив $\diamond$, δ^1 спобіглий, $\emptyset$;
ОБРЕТЕННЫЙ при́дбаний $\diamond$, (рай) відна́йде-, (- вітчизну) прибра́-; **о. в борьбе́** ви́боре-.
ОБРЕТА́ТЬСЯ (де) перебува́ти, жи́-, існува́-, зна-ходитися, поверта́-, térти-, товкти́-, оберта́ти-; **-йся** = находя́щийся.
ОБРЕСТІ́ТЬСЯ (в чужих краях) попото́вкитися;
ОБРЕТЕНІ́Е здобуття́; **о. в борьбе́** ви́борення.
ОБРЕШЕ́ЧИВАТЬ (дах) решети́ти, решетува́-латува́-; (стіну) дра́нкува́-;
-й що /м^н хто/ решети́ть $\diamond$, с-и /маста́к/ $\diamond$, 3-й об $\diamond$, *н^к т.* решети́льний;
-йся/-ый решети́чений, решето́ва-, дра́нок-, грато́-.
ОБРИСО́ВЫВАТЬ (чим) окресло́вати, (квачем) розма́льову-/з-, об-/; ϕ^p опи́су-;
-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й опи́са-, за́йня́-тий опи́сом, *н^к* меткий на опи́си + %;
-йся/-ый окресло́ваний, опи́су-, обма́льову- $\diamond$.
ОБРУБА́ТЬ обрубу́вати /від-/; крѣмса-, обтина́-/від-/; обкра́юва-;
-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, зви́клий $\diamond$, 3-й обтя́-, ~ува-ч, ~ник, *н^к* ~чий + %, о. на обру́бці, для обру́-бки, с^к обруби́- [обруби́вухо]; $\pm$ руба́ющий;
-йся/-ый крѣмсаний, обрубу́в-/від-/; обкра́юв-, *н^к* обру́бний.
ОБРУЧА́ТЬ заруча́ти, *н^о* вінча́ти;
-й що /м^н хто/ заруча́ $\diamond$, 3'-й заручи́ти, свяще́ник, пан-оте́ць, *н^к* = %;
-йся/-ый заручу́ваний, вінча-, молодий.
ОБРУ́ШИВАТЬ завала́/това-/з-, об-, роз-/; обу́рю-;
-й що /м^н хто/ ~ює $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й завали́-, *н^к* = %;
-ый ва́лений, завало́ва-/об-, з-, роз-/; обу́рю-;
◆◆◆СЯ зва́люватися $\diamond$, (на кого) напа́дати, напо-сіда́ти(ся) /накида́тися/ на, (- клопоти) обси́да-ти /пада-на/ кого, (- биди) си́патися;
-йся 1. що па́да $\diamond$ + **-ый**, 2. (на кого) = набрасы́-ваю́щийся, 3. що обси́дає $\diamond$ + свали́ваю́щийся;
ОБРУ́ШИТЬСЯ поси́патися, (на голову) зва́ли́-, (на кого) упа́сти на го́лову чию, (- град) ви́-сіятися; **о. на кого** за(по)взя́тися про́ти; неожи́-данно **о. на кого** накры́ти мо́крим радно́м;
-вшийся на го́лову $\odot$ як сніг на го́лову, $\emptyset$.
ОБРЫ́В (кру́ча) р. обва́л, з. за́рва.
ОБРЫ́ВАТЬ урива́ти /об-, від-, з-, пере-/; рва́-, об-

дира-, обску́бува-, (життя) вкорочу́-;
-й 1. що /м^н хто/ урива́ $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й урва́-, для об-риву, за́йня́тий -ом, рвач, обдира́ч $\diamond$, урвитель, *н^к* уривчий /об-/ + %, с^к урви́- [урви́вухо], $\odot$ ури-ва́ючи, 2. обкапы́ваю́щий²; **-й** разгово́р що у-рива́ разгово́у;
-йся/-ый 1. рва́ний, уриваний /об-, від-, з-, пере-/; обску́бу-, обшарпу́-, вкорочу́-, обди́раний, *н^к* відривний /об-/; уривистий, уривчас-, 2. об-ко́пува-; **-я** що урива́ється $\diamond$;
ОБОРВА́ТЬ (мовця́ /гірко/) обрза́ти, (життя) вкоро́ти-; $\diamond$; **-а́л** ре́чь на полусло́ве *кто* сло́ва застря́гли в го́рлі кому́;
ОБРЫ́ВАТЬСЯ урива́тися $\diamond$;
ОБОРВА́ТЬСЯ: **-лась** жи́знь перестало́ бити-ся се́рце; **-лось** кому́ увирва́лась нитка́ *чия*, ϕ^p го́ді [а зате́м і -лось а тоді́ г.] $\diamond$.
ОБОРВАННЫЙ обди́раний $\diamond$, з^н голодра́ний.
ОБРЯ́ДНО обрядо́во, за обря́дами.
ОБСА́СЫВАТЬ обсмо́ктувати, смо́ктати;
-й що /м^н хто/ обсмо́ктує, с-и $\diamond$, 3-й обсмо́кта́-, смо́ктун, *н^к* смо́ктальний + %;
-йся/-ый обсмо́ктуваний, смо́ктаний.
ОБСЕКА́ТЬ обсіка́ти, обрубу́в-, обтин-; $\pm$ СЕЧЬ;
-й що /м^н хто/ обтина́ $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й обруба́-, об-рубува́ч, (річ) сіка́ч, обтина́ч, *н^к* обру́бчий + %;
-ый обрубу́ваний *н^к* обру́бний, обти́наний.
ОБСЕМЯ́НЬЯТЬ засі́(ю)ва́ти /об-/; (бульбу) сади́-;
-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й засія́-, сія́ч, *н^к* = %;
-йся/-ый засі́ваний /об-/; заса́джу-, *н^к* підда́-об-сімені́нню.
ОБСЕ́ЧКА (струмент) (об)сіка́ч, обтина́ч.
ОБСКА́КИВАТЬ обска́кувати, випере́дка-;
-й що /м^н хто/ обска́кує $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й обскака́-, обска́кувач, *н^к* = %, $\pm$ опере́жаю́щий;
-ый обска́куваний, випере́дку-;
ОБСКАКА́ТЬ (вийти замі́ж вперед старшо́ї сестри) ϕ^o підверну́ти під корі́то *кого*.
ОБСЛЕ́ДОВАНИЕ обсте́ження, інспеќція, реві́-зія, з. обслі́дження, (хворих) о́гляд, з. ба́дання.
ОБСЛЕ́ДОВАТЬ обсте́жувати, інспектува́-, реві́-зува́-, з. обслі́джу-, (хворих) о́гляда́-, з. ба́да-;
-й що /м^н хто/ о́гляда́ $\diamond$, с-и $\diamond$, покликаний об-сте́жи- за́йня́тий обсте́женням, обсте́жувач, ін-спектор, ревізо́р, *н^к* обсте́жувальний + %;
-йся/-ый обсте́жуваний, інспекто́-, ревізо́-, об-слі́джу-, о́гляданий, ба́да-.
ОБСЛУ́ЖИВАНИЕ обслу́га /-о́вання, ϕ^p послуги́ [цех бы́тового -ня цех побу́тових послуг].
ОБСЛУ́ЖИВАТЬ (в ба́рі) обслу́гову́вати /при-/; слугува́-, з. обслу́гу-, (хорого) обхо́дити;
-й що /м^н хто/ ~ує, 3-й обслу́жити, с-и $\diamond$, для ~ання, за́йня́тий -ям, ~увач, р. обслу́жник, *н^к* ~ещь, *н^к* обслу́гов(ч)ий; **-й** персо́нал обслу́га-;
-йся/-ый обслу́говуваний, обслу́ж-, з. обслу́г-.
ОБСТАВЛЯ́ТЬ обставля́ти, меблюва́-, опоря́дж-,

устатковув-, забезпеч-, *ж*^м дурити, обдурюва-;
 -й 1. що /*м*^н хто/ обставля $\diamond$, с-и обставляти, р-й
 обстави-, опоря́джувач, упоря́дник, *п*^к меблюва-
 льний + %, 2. **обеспечивающий**, 3. **обманыв-**;
 -йся/-ый 1. меблюваний, устаткову-, опоря́дж-
 у-, 2. забезпечу-, 3. обдурю-;
ОБСТАВЛЕННЫЙ (*меблями*) заставлений; $\diamond$.
ОБСТАНО́ВКА обставини, ситуація, *ф*^р доквіл-
 ля, докру́жжя, *п*. (мікро)клімат [**благоприят-**
ная о. сприятливий к.], (*меблі*) (*у*)меблювання.
ОБСТЕНИТЬ *д*^к (*вітрила*) *м*^о застінити.
ОБСТІ́РОВАТЬ обпіра́ти, обмива-;
 -й що /*м*^н хто/ обпіра $\diamond$, с-и обпіра́ти, з-й
 обпіра-, за́йнятий прання́м, обпіра́ч, *п*^к = %;
 -йся/-ый обпіраний, обмива-.
ОБСТОЯТЕ́ЛЬСТВО: **неприятное о.** біда [**на-**
мёк на ка́кбе-то н. о. на́тяк на яку́сь біду].
ОБСТОЯТЕ́ЛЬСТВА обставини, факти, при-
 чини, мотиви [**по личным -ам** з особистих при-
 чин /мотивів/], *ф*^р картина [**о. де́ла к. спра́ви**];
стеснённые о. скрута; **под давлéнием -ств** рад-
 не-ра́д; **ни при ка́ких -вах** під жодним огля-
 дом; **смотря по -ам** як до обставин;
ОБСТОЯТЕ́ЛЬСТВЕННЫЙ ситуаційний.
ОБСТОЯТЬ: **как -ят де́ла у них** як веде́ться їм.
ОБСТРЕ́ЛИВАТЬ обстрі́лювати, стріля-, бра-
 під обстріл;
 -й що /*м*^н хто/ стріля +, с-и обстрілювати, р-й
 обстріля-, за́йнятий обстрілом, стрілець;
 -йся/-ый ~юваний, підда- ~у, взя́тий під ~;
ОБСТРЕ́ЛЯННЫЙ (*бувалий*) *о*^к стріляний.
ОБСТУ́КИВАТЬ обстукі́увати, сту́ка-;
 -й що /*м*^н хто/ ~ує, с-и $\diamond$, з-й ~а-, стука́ч, *п*^к = %;
 -йся/-ый обстуківаний, сту́ка-.
ОБСТУПА́ТЬ обступа́-, обстав-^з, оточув-, обляг-^з;
 -й що /*м*^н хто/ обступ $\diamond$ + **о́кружающий**;
 -ый = **о́кружаемый**.
ОБСТУПЛÉНИЕ обступання, оточе-, облога.
ОБСУЖДА́ТЬ обміркові́увати, обговорю-, кру-
 жля́ти думкою навколо чо́го, міркува́- на всі бок-
 и, (*міною думок*) обра́джуватися над *чим*, (*плян-*
ни) розглядати; **неодобрительно о.** обца́кува-;
тщательно /всесторонне/ о. міркува́- на всі бок-
 и; **о. в публічних ме́стах труби́-** на весь світ;
 -й що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и о., з-й обговорі́-, за́й-
 ня́тий /за/ обговорення́м, обговорювач, диспу-
 тант, *п*^к **полеми́чний**, дискусій- + %;
 -йся/-ый обмірковуваний, обговорюв-, розгляд-;
ОБСУДИ́ТЬ (*те́р*) *о*^к обчитати; $\diamond$; **о. что** об-
 ра́дитися над *чим*.
ОБСЧИ́ТЫВАТЬ недода́вати, недоплачу-, махор-
 рити /*д*^к об-/ обмахорюва-, *с*^о обрахová/увати;
 -й що /*м*^н хто/ недодає $\diamond$, звиклий /маста́к/ ма-
 хорити, з-й ~ува́-, махля́р, обрахóвувач, *п*^к = %;
 -йся/-ый обмахорюваний, обдурю-, обрахóву-;
ОБСЧИТА́ТЬСЯ о. поми́литися в раху́нку $\diamond$;

раз, два и **обчёлся** раз, два і по всьому.
ОБСЫ́ПАТЬ обси́пати /по-/ обтру́шува-, обси́ва-;
 -й що /*м*^н хто/ ~а $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й обси́па-, си́паль-
п^к *т.* ~а́льний;
ОБСЫ́ПАТЬ (*чим*) припороши́ти $\diamond$;
ОБСЫ́ПАТЬСЯ: **о. пудрой** обпудро́ватися; $\diamond$;
 -йся/-ый обси́паний, обси́пув-, обтру́шув-, обси́-
 в-, *п*^к обси́пний; -я *р*^к обси́пистий;
ОБТА́ЧИВАТЬ 1. обто́ч/увати, 2. обшива́ти;
 -й 1. що /*м*^н хто/ ~ує, для ~ення, за́йнятий -ям,
 с-и $\diamond$, з-й обто́чн- *п*^к = %, 2. = **обшивающий**;
 -йся/-ый 1. обто́чуваний, 2. обши́-, *п*^к обшивний.
ОБТЕКА́ЕМО (*відповідати*) гнучко;
ОБТЕКА́ЕМЫЙ > ОБТЕКА́ТЬ.
ОБТЕКА́ТЕЛЬ *р*^к залізувач.
ОБТЕКА́ТЬ 1. обткі́/ати, 2. залізува- $\diamond$ → -ый;
 -й 1. що ~а $\diamond$, $\odot$ + -ый, 2 **зализува́ющий**.
 -ый 1./2. за́лізаний, заокругле-, обшарова-, об-
 те́ртий, *п*^к (ви)о́круглий, гладко́ті-, слизько́ті-,
п^к обткі́альний, обткі́ний, (- *відповідь*) диплома-
 тич-, гнучкий; **де́лать -ым** > ДЕЛА́ТЬ.
ОБТИРА́ТЬ обтир/ати, обшму́льгува-, обшму́рг-
 у-; **о. углы** ші́тися по кутка́х; $\pm$ ОТИРА́ТЬ;
 -й що /*м*^н хто/ ~а $\diamond$, звиклий /с-и/ $\diamond$, з-й обте́р-,
 для ~ання, за́йнятий -ям, ~а́ч, *п*^к обтира́льний;
 -йся/-ый обті́раний, обшму́льгу-;
ОБТЕРЕ́ТЬ обте́рти $\diamond$;
ОБТЕРЕ́ТЬСЯ обшму́льгатися, обшли́фува́- $\diamond$;
 -е́рший(ся) $\diamond$; -я обте́ртий, обшму́льганий $\diamond$;
ОБТЕ́РТЫЙ обте́ртий, вишму́льганий /об-/,
 вишму́рганий, /об-/, обткі́ний.
ОБТРЕ́ПА́ИВАТЬ обтрі́пувати, обшарпу-, тріпа-
 ти, *г.* *п*^о вистрі́пува-;
 -й що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й ~а-, для ~вання,
 обтрі́пувач, *п*^к = %;
 -йся/-ый обтрі́пуваний, обшарпу-, вистрі́пу-;
ОБТРЕПА́ТЬСЯ: **-вшийя** обтрі́паний $\diamond$, *п*^к *г.*
 стрепеха́тий, $\emptyset$;
ПООБТРЕПА́ТЬСЯ поподе́ртися $\diamond$;
 -вшийя поподе́ртий пообтрі́паний $\diamond$, $\emptyset$.
ОБТЫ́КАТЬ обтика́ти, (*перлами*) виса́джува-;
 -й що /*м*^н хто/ обтика́, с-и $\diamond$, з-й обти́ка-;
 -ый обти́каний;
ОБТЫ́КАТЬ *о*^к *г.* виса́дити [о. алма́зами в. дія
 ма́нтами].
ОБТЮ́РИРОВАТЬ обтю́р/увати;
 -й що обтю́рує, ~а́тор, *п*^к ~а́торний, для ~а́ції.
ОБТЯ́ГИВАНИЕ к. обтя́г.
ОБТЯ́ГИВАТЬ обтяга́ти /ви-, роз-/ обпина́-, ото-
 чува-;
 -й що /*м*^н хто/ обтяга́ $\diamond$, с-и обтяга́ти. за́йнятий
 обтя́гом, обтяга́ч, *п*^к обтягу́щий + %, обтя́жний;
 -йся/-ый обтя́ганий /ви-, роз-/ отбчува-, *п*^к об-
 тя́жкий.
ОБТЯ́ПЫВАТЬ обса́пувати, обцо́ку-, (*діло*) об-
 ла́годжу-, (*дільце*) обкру́чу-/про-;

—й 1. що /м^н хто/ обса́пує ∅, с-и обса́пувати, зайня́тий сапа́нням, сапа́ль(ник), н^к = %, 2. обцо́кувач, 3. —й дельце зайня́тий геше́фтом;
ОБТЯПА́ТЬ: о. де́ло /дельце/ прокрути́-афе́ру;
 —ый 1. обса́пуваний, 2. обцо́ку-, 3. (- дельце) облаго́джу-, обкру́чу- /про-/
ОБУВА́ТЬ взува́ти /у-, о-/
 —й що /м^н хто/ взува́, с-и взува́-, р-й узú-, н^к = %;
 —йся/-ый узúваний.
ОБУ́ВКА взува́чка.
ОБУ́ГЛИВА́ТЬСЯ вугл/іти, с^о обвуглюватися;
 —йся що ~іє, з-й з♦, с-и /схильний/ ♦, напівзвугл-глілий, майже звугл-;
ОБУ́ГЛИТЬСЯ звугліти ∅;
 —вшийся звуглілий, ∅.
ОБУ́ЗДЫВА́ТЬ загну́здувати, н. приборк- /під-/
 —й що /м^н хто/ загну́зде ∅, с-и ♦, з-й загнузда́-, н. = укращо́ающий, н^к = %;
 —ый загну́здуваний, н. приборку-, укоську-;
ОБУЗДА́ТЬ взяти в шорі, прикрути́- хвоста́ ∅.
ОБУРЕВА́ТЬ (кого) порива́ти, охо́плю-, опанову-, оволоді́- *ким*, огорта́ти, переповнюва- пойма́- [-аєт *желание* -а́ бажання], г. пройма́- [ї́ пройма́ ненави́сть]; (- *думка*) обса́ди- (го́лову), у^р окрива́-, ф^р бра́- [еє́ *али сомнения* і́ *али сумніви*]; -аєт *дремота* *кого* впа́да в сон *кто*;
 —й що порива́ *кого* ∅, с-и♦, гото́вий охо́пи́-, н^к пориву́щий, г. пориваючий;
 —ый охо́плюваний, опанову́в-, по́йм-, о́горт-, окрив-; —ый *страстью* /-тя́ми/ по́йманий шале́ною жаго́ю /по́йманий шале́ними чу́ттями/;
ОБУЯ́ТЬ (- *тугу*, *сумніви*) обса́сти /опо- / ∅, ф^р взя́- [еє́ *ял страх* і́ взяв *страх*]; —яла смерте́льная *тоска* на́че полови́ни світу не ста́ло.
 —вший оволоді́лий, обса́- ∅, ∅.
ОБУСЛА́ВЛИВА́ТЬ обумовлюва́ти /з-/, става́-умовою /спричиня́тися до/ *чого*, спричиня́ти *що*, (*в узоді*) застеріга́-; о. чем узале́жнюв- від *чого*;
 —й що /м^н хто/ ~ює ∅, с-и ♦, з^м-й узале́жни- від, н^к ф^р причи́нний + %, © с-и умовою [-й *появление* с-и умовою *появи*];
 —йся/-ый обумовлюваний /з-/, спричи́нно-, застере́жу-, узале́жно- від.
ОБУСТРА́ИВА́ТЬ дава́ти лад, опоря́джа-, обла́днува-, облашту́ву-, обла́годж-, обжива́ти;
 —й що /м^н хто/ дає лад ∅, с-и ♦, поклі́каний /р-й, гото́вий/ да́ти л., опоря́джувач ∅, н^к = %;
ОБУСТРО́ИТЬ(СЯ) обла́годити(ся) ∅;
ОБУСТРА́ИВА́ТЬСЯ обжива́тися, облашту́вува-, оку́блюва-, убива́- в пір'я, става́ти на но́ги;
 —йся/-ый обла́днуваний, опоря́джу-, облашту́ву-, уби́- в пір'я ∅, пбжи-, о́ вже ско́ро обжи́тий;
ОБУСТРО́ИТЬСЯ нагрі́ти місце, ж^н ота́ковитися ∅;
ОБУСТРО́ЕННЫЙ обжи́тий, облашту́ваний, обла́годже-, впорядко́ва- ∅, (*дім*) з^о уря́дже-.

ОБУСТРО́ИТЕЛЬ н^к облаштува́льник, ж^н до́брый госпо́дар.
ОБУСТРО́ИСТВО (*дія*) обла́годження, облаштува́-, (*дія і т*) облашту́ва-, о^н облашту́нок.
ОБУЧА́ТЬ навча́ти, вчи́-, виучува-, шко́ли-, вишко́люва-, ф^р досві́дчува-, інстру́тува́-;
ОБУЧА́ТЬ(СЯ) навча́ти(ся), шко́лити(ся), вишко́лювати(ся), осві́чувати(ся) ∅;
 —й що /м^н хто/ вчи́ть ∅, с-и ш., поклі́каний навчи́-, для навча́ння, зайня́тий -ча́нням, учи́тель, педаго́г, вика́дач, вихова́тель, н^к навча́льний, вишко́льний + %;
 —йся що /м^н хто/ вчи́ться ∅, с-и вчи́тися, р-й ви́--;
 —йся/-ый *учений*, шко́ле-, вишко́люва-, охо́пле-навча́нням, *учень*, школя́р, студе́нт, вихова́нець, г. вишко́льний;
ОБУЧИ́ТЬ(СЯ): о. *какой профессии* г. спосо́бити(ся) на *кого* [о. *адвокатской п. с. на адвоката*];
ОБУЧЕННЫЙ вишко́лений ∅.
ОБУЯ́ТЬ о^н > ОБУРЕВА́ТЬ.
ОБХА́ЖИВА́ТЬ обхо́дити, дба́- /піклува́тися/ за /про/ *кого*, ходи́ти ко́ло *кого*, ф^р уле́щува-, (*ласкою*) уласка́влю-, р. приборку-, укоську-;
 —й 1. що /м^н хто/ обхо́дить ∅, і. хо́дак, 2. = *забогачи́ющийся*, 3. що /м^н хто/ уласка́влює ∅, р-й уле́стити, с-и /звй́клий/ уле́щува-, лесту́н;
 —имый 1. обхо́джуваний, 2. догля́да-, 3. уле́щува-, уласка́влю-, приборку-, укоськува-.
ОБХВА́Т о^н обійми́ще.
ОБХВА́ТЫВА́ТЬ обхо́плювати, обійма́-, огорта́-;
 —й що /м^н хто/ обійма́ ∅, +± ОБНИМА́ТЬ, ОХВА́ТЫВА́ТЬ.
ОБХО́Д (*закону*) об'ї́здка; в о. ф^р ско́ком-бо́ком; в о. *чого* помину́вши *що*; в о. *закона* обмина́ючи *закон*, (*придбати*) ф^р кривими доро́гами.
ОБХОДИ́ТЕЛЬНЫЙ н^к такто́вний.
ОБХОДИ́ТЬ обхо́дити, (об)мина́- /ви-, об- / *кого*, ф^р ото́чувати, випере́джа-, дури́-; о. *внимани́ем* лишá- *поза* ува́гою, збува́- *неува́гою*; о. *круго́м* колува́-; о. *молча́нием* збува́- *мо́вчанкою*; о. *стороной*, обмина́-;
 —й що /м^н хто/ обхо́дить ∅, р-й обі́йти, звй́клий /с-и/ ♦, зайня́тий обхо́дом, обхі́дник, н^к обхі́дний, о. на обхо́ді, ф^р = *оку́жающий*, *опереж-*, *обманыв-*; —й дозоро́м обхі́дний дозоре́ць; —й *круго́м* під час обхо́ду, ф^р *кругойду́чий*; —й *молча́нием*, © збува́ючи *мо́вчанкою*;
ОБОЙ́ТИ обі́йти ∅; о. *молча́нием* пере́мо́вча-, збу́- *мо́вчанкою*; о. *ответ* м. збу́- *відповідь* (*мо́вчанкою*); о. с *колядо́й* обко́лядува́-;
ОБОЙ́ДЕННЫЙ помінений ∅, (*мо́вчанкою*) збу́тий.
ОБХОДИ́ТЬСЯ (*з чим*) обхо́дитися, пово́ди-, (*без чого*) оберта́-, ф^р дава́ти собі́ *раду* [о. *без* д. с. р. *без*]; (*в копійку*) ко́штува́-;

-йся (у гриш) що коштує /ціною в/ гриш; -я грубо /привітливо/ с кем брутальний /привіт-/ до кого; -я без чого з-й дати собі раду без чого; **ОБОЙТИСЯ** обійтись $\diamond$, перебу-, (минутися) перемежени-; не -дётся без кого (водá) не осятяться без кого; -шлось благополучно не дійшло до нещастя; благополучно не -шлось дійшло до н.; я обойдусь без чьей поміщи я дам собі раду сам;

-шедшийся що обійшовся $\diamond$, (в копійку) що коштував, ціною в; -я в копечку куплений /зробле- +/ за грубі гроші.

ОБХОДНОЇ обхідний; о. путь об'їздка; -ым пуём /-ыми -ями/ манівцём /манівцями/.

ОБХОЖДЕНИЕ: хоробшее /вэжливоe/ о. пошанівок.

ОБЩЕЛОВЫВАТЬ обціловувати /ви-/;

-й що /м^к хто/ ~уе, с-и $\diamond$, р-й обцілува-; +/- ЦІЛУВАТИ;

-ый виціловуваний /об-/.

ОБШАРКИВАТЬ обчовгувати, (шктуру) обшмульгу-.

ОБШИВАТЬ обшивати; о. досками дилковати;

-й што /м^к хто/ обшива $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й обши-, для обшиття, зайнятий -ям, н^к обшивчий + %;

-йся/-ый обшиваний /у-/; н^к обшивний;

ОБШИТЫЙ обшитий; о. досками з^д дильованій.

ОБШИВКА н^{пн} обшивка.

ОБШИРНОСТЬ (промови) розвезистість.

ОБШИРНЫЙ розлогіий, розлégлий, місткий, величень-, чималé-, (опис) довгé-, розвезистий.

ОБШЫГИВАТЬ оббігати, обчовгува-, заялбжу-;

ОБШЫГТАТЬ обшмульгати $\diamond$.

ОБШОРХИВАТЬ вишмульгувати /об-/; вишмургу-, д^д вишмульгати /об-/; вишмурга-;

ОБШОРХАННЫЙ вишмульганий /об-/; вишмурга-.

ОБЩАТЬСЯ спілкуватися, една-, води-, зна-, зу-стіча-, комунікува-, контактува-, дружити, товаришува-, ма- стосунки; **начать о.** д^к заспілкуватися, поєдна-, подружити, потоваришува-;

-йся що /м^к хто/ має стосунки $\diamond$, тёртий /бувальный, знаний/ серед, с-и $\diamond$, р-й подружити, н^к дружий, товариський, компанійсь-, артільний, контакт-, комунікабель-, комунікатив-;

ПРИБОЩИТЬСЯ > ПРИОБЩАТЬСЯ.

ОБЩЕАРМЕЙСКИЙ, -ВОЙСКОВОЙ всеармійський.

ОБЩЕЖИТИЕ гуртожиток, о^к інтернат, з. бурса; **согласно правилам** -ия як у людей.

ОБЩЕИЗВЕСТНЫЙ о^к відомий усім, всезнаний, загальнозна-.

ОБЩЕНИЕ о^к контакт [лічне о. особистий к.], р^к спілкування, н^н взаємнення.

ОБЩЕПРИЗНАННЫЙ о^к всюди визнаний.

ОБЩЕПРИНЯТЫЙ о^к поширений всюди, загальновизнаний.

ОБЩЕРАСПРОСТРАНЁННЫЙ о^к поширений скрізь.

ОБЩЕСТВЕННЫЙ (- місце) публічний; в -ом місте в публічному місці, к. на людях.

ОБЩЕСТВО (співдружність, громада) з. спілнота; в -ве серед людей /гурту/.

ОБЩЕУКРЕПЛЯЮЩИЙ бадьорущий, покріпуч-, живлю-, тонізаційний, тонізатор-, тонізуючий, для тонізації, з-й ~увати, н^о снажливий.

ОБЩЕФЛОТСКИЙ всефлотський.

ОБЩИЙ (тираж) сукупний; в о. котёл н. до гурту; в -ей слобжности в цілому; в -ем, в -их чертах назагал; в -ем-то загалом; по -ему мнению на думку всіх, на загальну д.; -ее место загальник, загальність; -ие места загальница; -ими силами гуртом, рбем; не имёт ничего -его с чем о. близько не лежати біля чого.

ОБЩИНА громада; **родовая о.** родова г.

ОБЩИННИК член громади.

ОБЩИННОСТЬ р. громадочентричність.

ОБЩИННЫЙ громадський, р^о громади [-нная земля земля громади /громад/].

ОБЩИПЫВАТЬ обціпувати, обскубу-, обпáтрю-, пáтрати;

-й што /м^к хто/ обскубуе $\diamond$, зайнятий пáтряням, с-и пáтрати, з-й обпáтра-, скубрій, н^к = %; -йся/-ый пáтраний, обскубува-, обціпу- $\diamond$.

ОБЩИТЕЛЬНЫЙ о^к громадський, артільний, контакт-.

ОБЩНОСТЬ з. спілнота, з^д спілництво.

ОБЪЕГОРИВАТЬ > ОБЛАПОШИВАТЬ.

ОБЪЕДАТЬ об'їдати, обжирати;

-ающий(ся) = обжирющий(ся);

-ый = обжираемый;

ОБЪЕДЕННЫЙ об'їдений, обжертий.

ОБЪЕДЕНИЕ 1. обжерство, 2. смакота, (!) язик проковтнэш!, пальчики обліжеш!

ОБЪЕДИНЕНИЕ (дія) об'єднання, $\square$ об'єдна-, з. згромадження.

ОБЪЕДИНЯТЬ об'єднувати /по-. з-/; една-, гуртува-, згуртову-, братати, збира- докупі, н^к інтегрува-;

-й што /м^к хто/ една $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й об'єдна-, об'єднува-, н^к об'єднвчий, еднальный + %, інтеграцій-, о. стрижневий, у^р брагущий, о^к гуртівний, унітар-; -й усилія $\odot$ еднавши зусилія;

ОБЪЕДИНИТЬ поєднати $\diamond$, о. зав'язá- у вузол; о. усилія к. спряттіся;

ОБЪЕДИНЯТЬСЯ еднатися, збира- докупі $\diamond$; -йся/-ый об'єднуваний /по-/; гурто-, згуртову-, інтегрó-, братаний, збира- докупі; -я що еднётся, с-и еднатися, з-й /р-й/ об'єднатися;

ОБЪЕДИНЁННЫЙ об'єдна- $\diamond$, собор-, унітар-.

ОБЪЕЗД (дорога) об'їздка.

ОБЪЕЗДНОЙ: о. путь /дорога/ об'їзка.

ОБЪЕЗЖАТЬ об'їжджати, об'їзді-, (об)міна-, переганя-, випереджа-, о^к дурі-; о. кругом колува-;

-ї 1. що /м^н хто/ об'їздить ◊, звїклий ♦, з-ї /з^г-ї, з^м-ї/ об'-їха-, о. в об'їзді, 2. що виїжджує (коня), я^і об'їзний, з^н об'їжчик, н^к = %; -ї дозбором їздовий дозорець; -ї кругом з^м-ї колувати; -їся/-їй 1. обмінаний ◊, д. обмінатий, 2. виїжджуваний.

ОБЪЕМ (всудини) місткість; в по́лном -ме у по́вному /всьому/ обсязі.

ОБЪЕМИСТЫЙ (місткий) о^к укладистий.

ОБЪЯВЛЯТЬ оголошувати, оповіща-, вісти-, з. заповідя-, повідомля-, сповіща-, дава- зна-, заявля-, ознаймля-, освідчува-, (подяку) склада-, о. кем наріка-/назива-/ ким; о. недействительным з. уневажнова-;

-ї що /м^н хто/ оголошує ◊, с-и ♦, р-ї оголосі-, оповісник, вістун, вістовий, н^к сповісальний /опо-/ , о. з повідомленням; -ї благодарность, складач подяки; -ї воїну вістун війни, що оголошує війну; -ї приговор читець віроку; -ї собрание открытым © відкриваючи збори; -їся/-їй оголошуваний, оповіщу- /спо-/, повідомлю-, освідчу- ◊;

ОБЪЯВИТЬ оголосити ◊, задекларува-, (війну) з. виповіс-; о. воїну чому п. ста- на проу з чим; **ОБЪЯВИТЬ(СЯ):** -вший(ся) ◊; -я (після зникнення) р^к (об')явленний.

ОБЪЯВЛЕННЫЙ з. заповідже- ◊; о. вне закона з^н порекрибова-.

ОБЪЯСНИТЕЛЬНЫЙ: -ая записка к. пояснення, о^к лист-пояснення.

ОБЪЯСНЯТЬ пояснювати /ви-, роз-/ , з'ясовува-, дава- пояснення, (сни) тлумачи-;

-ї що /м^н хто/ ~ює ◊, с-и ♦, з-ї /взявшись/ поясні-, для пояснення, зайнятий -ям, роз'яснювач /по-/ , тлумач, н^к тлумачний + %, о. з поясненням, с^к поясні- [поясні-факт], © ~юючи;

♦♦♦СЯ (з їм) порозуміватися, мати розмову, (мовою) говори-, розмовля- ◊; (на мігах) спілкуватися, о. в любови їй освідчува-їй, просити її руки; о. мысленно с кем мча- думкою до кого;

-їся/-їй пояснюваний /роз'-, ви-/ , з'ясовува-, тлумаче-; -я с кем що ма розмову з; -я в любви освідчуваний; з освідченням на устах; -я знаками з-ї говорити на мігах, р^к мигаль; -я порусски москвомовний, ф. штокало;

ОБЪЯСНИТЬ переговорити ◊; чем о.? ф. що воно за знак?;

-їмый легко пояснюваний ◊, н^к пояснений;

ОБЪЯСНИТЬСЯ порозумітися ◊; о. в любви кому відкрити серце;

-вший(ся) ◊; -я в любви освідчений.

ОБЪЯТИЯ: железные о. цупкі обійми.

ОБЫВАТЕЛЬ о^к філістер.

ОБЫГРЫВАТЬ: -ї що /м^н хто/ обігрує, с-и обігрувати, р-ї обігра-, н^к = %; ± РАЗЫГРЫВАТЬ; -їся/-їй обіграваний.

ОБЫЗВЕШТЛЕНИЕ о^к звашнення /-їння/.

ОБЫКНОВЕНИЕ о^к мо́да, звича́й, тради́ція, звича́єння, ф. заведє́нція; по -ню зазвичай, як звичайно /завжди/, ж^м знай собі [знай собі снідав]; сверх -ия всупереч звичаю +.

ОБЫКНОВЕННЫЙ © як [о. вол віл як віл]; са́мый о. звичайнісінький; -ое-де́ло звичайна річ. ~їйший звичайнісінький, звичайний собі.

ОБЫМАТЬ; ОБЪЯТЬ: нельзя о. необьятное годі осягнути неосяжне; д/ ОБНИМАТЬ.

ОБЫСКИВАТЬ обшукувати /пере-, від-/ , трусі-, ф^р знаходи-;

-ї що /м^н хто/ трусіть ◊, с-и т., з^м-ї обшукá-, зайнятий трусом, виконавець трусу, трусій, обшуковець, шукáч, н^к обшуківий + %;

-їся/-їй обшукуваний, підда- обшуку, о. на обшуку.

ОБЫЧАЙ о^к мо́да.

ОБЮРОКРАЧИВАТЬСЯ обчинушуватися, збюрокрачува- /об-/;

-їся збюрокрачуваний /о-/ , обчинушу-;

ОБЮРОКРАТИТЬСЯ збюрократити ◊;

-вшийся збюрократий ◊;

ОБЮРОКРАЧЕННЫЙ обчинушений ◊.

ОБЯЗАН мусить, ф^р вінен [никто никому не о. ніхто нікому не в.]; был обязан мусив.

ОБЯЗАННОСТЬ обов'язок, повинність н^о місія; о. наблюдения обов'язок наглядати; это его о. ф. на то є він; круг -тей обов'язки.

ОБЯЗАННЫЙ: быть -ым мусити [ты обязан быть ти мусиш бути]; быть -ым кому чем завдячувати кому що, бути вдячним кому за що.

ОБЯЗАТЕЛЬНО кінче, (до)конечно, о^к аж [хіба аж словом слід сказати?], о. хай там щоб, будьщоб, кров з носа, будь-що-будь, ф^р так і знай [о. нап'ється т. і з. - нап'ється].

ОБЯЗАТЕЛЬНОСТЬ зобов'язання, ф^р обов'язок; клятвенное о. обіт, обітниця; письменное о. присяжний лист; верный -ву зобов'язливий.

ОБЯЗЫВАТЬ зобов'язувати, ф^р зв'язу- словом /підпискою/ [о. подпиской з. словом /п./], змушу- [долг -ает обов'язок -ує], покладати відповідальність [это ко многому -ает це -да велику в.]; о. к чему змушувати до чого;

-ї/-їющий що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-ї /з наміром/ зобов'язá-, ~увач, н^к місійний [-не начала місійні засади], імператив-, норматив-, ю. зобов'язаль-; -ї кого обов'язковий /г. мусовий/ для кого; -ї подпиской © зв'язавши підпискою;

ОБЯЗЫВАТЬСЯ зв'язувати себе словом ◊; -їся/-їй зобов'язуваний /з-/ , змушу-, н^к зобов'язливий;

ОБЯЗА́ТЬСЯ взяти на себе місію, зв'яза- себе слівом $\diamond$;

-вший(ся) $\diamond$; **-я** зобов'язаний, зв'яза- слівом +.

ОВЕВА́ТЬ обвива́ти, обвіюва-, (славою +) сповива- /опо-/ $\diamond$;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, схильний $\blacklozenge$, 3-й обвіа-, н^к ~альний + %;

-йся/-ый обвіюваний, спови- /опо-/ $\diamond$;

ОВЕЯ́ННЫЙ (славою) укритий, спови-, о^к ома- яний; **о. ветра́ми** завітрений /об-/ $\diamond$.

ОВЕЩЕСТВЛЯ́ТЬ матеріялізува́ти, р^к предмет- ни-, к^н уречевлюва-, упредметню-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й упредметни-, н^к = %, с^к матеріялізуй- [матеріялізуй-ідеї];

ОВЕЩЕСТВЛЯ́ТЬСЯ предметніти $\diamond$;

-йся/-ый матеріялізований, уречевлю- /з-/, у- предметню-;

ОВЕЩЕСТВІ́ТЬСЯ о^к упредметніти $\diamond$;

-вший(ся) $\diamond$; **-я** упредметнілий $\diamond$.

ОВЛАДЕВА́ТЬ (чим) заволодіва́ти /о-/, опанову- /здобу-, захоплю-, привласню-, посіда́ти, осяга́-, прибира́- до рук/ кого/що, ф^р бра́- [-аєт сомне́- ние бере сумнів], (чиєю увагою) полони- /запо- лонюва-/ чию ува́гу, (собою) опановува- себе, бра́- себе в руки, (ким) обсида́-/охоплюва-, обі- йма́-/ кого, (жагою) опосіда́- кого, (- жах) пе- реповнюва- /нарина́- на/ ко́го; **о. кем** напада́- на кого [страх -эл кем страх -ав на кого];

-й 1. що /м^н хто/ ~іва $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й ~і- чим /при- бра́- до рук що/, здобувець, привласнювач, запо- лоню-, опанову-, н^к = %, 2. що /м^н хто/ охоплює $\diamond$, с-и о., 3-й охопи-. $\odot$ нарина́ючи на кого, $\pm$ **о- хватывающий**, 3. що /м^н хто/ опановує $\diamond$, с-и опановувати, р-й /з на́міром/ опанува́-, к^н опа- новувач; **-й знаннями** $\odot$ опановуючи знання;

-ый 1. осяганий, здобув-, привласню- $\diamond$, 2. охоплю-, 3. опанову-, переповню-, огортний, пойма-;

ОВЛАДЕ́ТЬ (ким) обсісти кого $\diamond$, о. вхопи́- за се́рце [ре́вность -эла кем ревно́щи -или за с. кого]; **о. чем ж. схопи́-** за хвіст що; **о. профес- сией кого** вивчитися на кого; **о. собо́й** взяти се- бе в руки, опануватися; **мысль -эла кем** $\odot$ весь увійшов у свою думку хто.

ОВОЩ: всякому -шу своє вре́мя на все свій час;

ОВОЩИ горбидина.

ОВЧИ́НКА: о. выде́лки не сто́ит това́р не варт робо́ти.

ОГИБА́НИЕ (рогу судном) оперізування.

ОГИБА́ТЬ огина́ти, обкручува-, оточу-, (риг) опе- різу-, обплива́ти, об'їзди́-; **о. что** заверта́- за що;

-й що /м^н хто/ огина́ $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й /з на́міром/ обігну́-, н^к обвідний, довкруж-, обкрутистий /за-/ $\diamond$ + %, с^к оперізуй- [оперізуй-вогні];

-йся/-ый огинаний, оточува-, обкручу-, оперізу-, обпли-, об'їджу-; **-ый** н^к обвідний.

ОГЛАСКА: без -ки тишком-нишком.

ОГЛАША́ТЬ оголошувати /роз-/, оповіща́- (ук- аз) оприлюднюва-, ф^р голосо́-, (вирок) зачи́- тува-, (звуклами) наповню- /с-/, ц. оглаша́ти;

-й що /м^н хто/ оповіща́ $\diamond$, с-и о., покликаний о- прилюдни-, зайнятий оповіщенням, вистун, о- повісник, оприлюднювач, а. герольд, (перед пуб- лікою) г. заповіда́ч, н^к = %;

-й криками радости о. уравіатний, з вигуками радости (на ус- тах); **-й прика́з** читець наказу, $\odot$ читаючи що;

-йся/-ый оприлюднюваний, оповіщу-, оголо- шу- /роз-/, зачиту-, (криком) наповню- /с-/ $\diamond$;

ОГЛАСИ́ТЬСЯ: о. криками ф^р загусті [соб- рание -ось к. збори загулі]; + $\pm$ ОБЪЯВЛЯ́ТЬ.

ОГЛАШЕ́НИЕ розголбщення /о-/, оприлюдне- [не подлежіт -ию не для о.].

ОГЛОЕ́Д ж^н живоді, з^н оглоїд.

ОГЛОУ́ЩИВАТЬ приголбмшувати, приглу́шу-;

ОГЛОУ́ШИТЬ придовбешити $\diamond$.

ОГЛУ́ПЛЯ́ТЬ оступа́ч/увати, обараню-, обезг- лужджу-, знетямлю-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и о., 3-й оступа́чи-, оба- ранювач, $\diamond$, н^к оступа́чливий, задурли- + %, с^к оступа́чуй- [оступа́чуй-громаду];

ОГЛУ́ШИ́ТЬ ф. причемліти $\diamond$;

ОГЛУ́ПЛЯ́ТЬСЯ гуманіти, барані-, тупі- $\diamond$;

-йся/-ый оступа́чуваний, обараню-, знетямлю-, обезглужджу-, рблений дурнем, чимраз тупі- ший /дурні-/ $\diamond$; **-я** що тупіє $\diamond$.

ОГЛУ́ША́ТЬ приголбмшувати, приглу́шу-, глу- шити, голбмшити;

-й що /м^н хто/ глу́штит $\diamond$, с-и г., р-й приглу́ши-, спбвнений ре́ву, н^к оглу́шливий, ляский, ляску́- чий, приголбмшливий, т. глушільний + %; **-й го́лос** громоголбсий; **-й звбн** стодзбвонний;

-йся/-ый глушений, голбмше-, приглушува-, приголбмшу-;

ОГЛУ́ШИ́ТЬ глушону́ти, причемліти $\diamond$;

ОГЛУ́ШЕ́ННЫЙ причемлений $\diamond$.

ОГЛУ́ШИ́ТЕЛЬНО (дзвонити) ф. густо;

ОГЛУ́ШИ́ТЕЛЬНЫЙ оглушливий, ляский, ляску́чий, 3-й приглу́шити, с. приголбмшливий, (голос) громоголбсий

ОГЛЯ́ДКА ф^р бгяд [без -ки без -ду]; без -ки з. небзир.

ОГЛЯ́ДЫВА́ТЬ огляда́ти /про-, пере-/, озира́-;

-й що /м^н хто/ озира́ $\diamond$, с-и о., р-й огле́ди-, зай- нятий бгядом, огляда́ч, н^к оглядо́вий + %;

-ый огляданий, обзира-, н^к о^к підбгяд-;

ОГЛЯДЕ́ТЬ, ОГЛЯ́НУТЬ: о. взбром зміряти бком (з голови до п'ят); $\diamond$.

ОГЛЯ́ДЫВА́ТЬСЯ¹ /о^к ОГЛЯДЕ́ТЬСЯ/ (округ) роздвляється, розгляда́-, роззира́-, о^к роззирну́-;

-йся¹ що /м^н хто/ ~тсья $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, р-й роздвй-, ог- ляда́ч, н^к роззява, н^к розгядистий, роззяквува́-.

ОГЛЯ́ДЫВА́ТЬСЯ² /о^к ОГЛЯ́НУТЬСЯ/ огля-

да́тися, озира́-; **стать о.** **д^к** заозира́тися;
-йся² що /м^н хто/ озира́ється ◊, с-и ♦, з^м-й ози-
 рну́-, н^к огля́дистий /-ливий/, © озира́ючись;
ОГЛЯНУ́ТЬСЯ озирну́тися ◊; **не успе́шь /не**
успе́л/ о., как незчу́ється /незчу́вся/, як.

ОГНЕДЫШАЩИЙ (*дракон*) о^к вогнедих.

ОГНЕОПАСНЫЙ к. займістий.

ОГНЕПОКЛОННИК о^к вогнепоклонець.

ОГНЕСТРЕЛЬНЫЙ (- *зброю*) к. пальний, н^о ог-
 нистий, (- *рану*) стріляний.

ОГОВАРИВАТЬ обмовляти /обгуджува-, оббри-
 ху-, о^к окле́пу-/ *кого*, (*в угоді*) застері́гати *що*,
 робі́- застере́ження, (*загодя*) домовля́тися, е.
 зурочува́ти;

-й 1. що /м^н хто/ оббри́хує ◊, охочий до обмов,
 з-й оббрехати, обмовник, накле́п-, огу́д-, н^к огу́д-
 ний + %, 2. що /м^н хто/ а́ ◊, н^к застере́жний,
 застере́жливий, © із застере́женням, ~ши;

♦♦♦СЯ застері́гати́ся ◊, (*словом*) поми́ля- на сло́-
 ві, ляпати не в лад (*д^к* ля́пну- н. в л.);

-йся/-ый 1. оббри́хуваний, огу́джу-, обмовлю-,
 2. застере́жу-, ясно застере́жений; -я (*словом*) з-й
 ля́пнути не в лад, зви́клий ляпа- н. в л., ляпало;

ОГОВОРИТЬ обпліткува́ти ◊.

ОГОВОРКА (*в угоді*) заковічка; **без -ок ж^м** без
 слова; **с більшими -ами ф^р** не без заковічок.

ОГОЛЕНИЕ о^к обголізна.

ОГОЛЕЦ (*хлопчаина*) ж^м шкет.

ОГОЛТЁЛЬНЫЙ (- *агітацію*) безпардонний, роз-
 гнузда-.

ОГОЛЯТЬ ого́лювати /за-/; оголя́-; **о.** **тєло н^о**
 світі- тілом;

-й що /м^н хто/ ~ює ◊, с-и ♦, р-й ~й-, н^к = %, ©;

ОГОЛЯТЬСЯ о^к голіти;

-йся/-ый заголований /о-/;

ОГОЛИТЬСЯ (- *дерева*) ви́голіти; ◊;

-вший(ся) ъ; -я ви́голілий, ого́лений /за-/.

ОГОНЁК (*свічки*) пломінець; **без -нька́** (*роби-
 ти*) як мо́кре горі́ть /горіло/; с -нько́м шпа́рко.

ОГОНЬ н^о полумінь, жєвріво, (*душі*) на́гхнення,
 насна́га; **о.** **от своїх** огонь своїх, гол у свої во-
 рота; **днєм с -єм** (вдень) із свічкою; **из -ня да в**
пільма з дощу під рінву, з жа́ру та в полум'я;
ме́жду двух -гней між Сциллою і Харібдою, з
 дощу під рінву.

ОГОРАЖИВАНИЕ б³ городьба́.

ОГОРАЖИВАТЬ городи́ти, обгороджува-;

-й що /м^н хто/ ~ить ◊, зайня́тий ~ьбо́ю, с-и ♦, по-
 клі́каний об♦, ~ильник, н^к ~ильний + %;

-йся/-ый городжений, обгороджува-.

ОГОРОД (*при хаті*) зільник / = г. звігнік/; & го-
 родець; **в чєй о.** **ка́мешек до кого** чарка п'єть-
 ся, на кого ко́тяться бочка; **в -де бузина́, а в**
Києве дядька на городі бузина, а в Києві дядь-
 ко, н^о це в лісі, а це в стрісі.

ОГОРОШИВАТЬ > ОШАРАШИВАТЬ.

ОГОРЧАТЬ смутити, засму́чува-, завдава́- жалю,
 при́кро вра́жа-, пойма́- досадо́ю, о. скре́бти по
 се́рцю; **о.** **кого** завдава́- (душе́вного) болю /ра́ни-
 /кра́я-/ се́рце/ *кому* [не -а́й еє не край і́й се́рця];
еє -а́ло і́ї бра́ла доса́да;

-й що /м^н хто/ сму́тить ◊, с-и ♦, з-й за♦, н^к при-
 кри́й, сумний, доса́д-, неприє́м-, безра́діс-, с^к
 смути́- [смуті́серце], +/- **удручающий**;

ОГОРЧИТЬ за♦ ду́шу, завда́- се́рцю жалю́, ф^р
 діткну́-;

ОГОРЧАТЬСЯ (*чим*) жури́-, гриз-, вдава́- в ту́-
 гу ◊; **изли́шне о.** **из-за чєго** робі́ти біду́ з чого
 [зачєм **о.** **из-за пустяко́в** на́що р. б. з дурни́ці];

-я́ється *кто* жаль берє *кого*;

-йся/-ый засму́чуваний, при́кро вра́жа-; -я пой-
 ма- досадо́ю;

ОГОРЧАТЬСЯ сту́житися, засмути́- душе́ю; ◊;

ОГОРЧЕ́ННО о^к гірко ◊;

ОГОРЧЕ́ННЫЙ засму́чений, зажу́ре-, стуже-.

ОГОРЧЕ́НИЕ засму́чення, доса́да, душе́вний біль
 [с -ием з -им бо́лем], сум [це ви́кликало сум над
 пропа́щим ча́сом].

ОГРАЖДАТЬ городи́ти, обгороджува- /від-/; (*від*
чого) бере́гти, обере́га-, укрива́-, (*права*) захи́ща-
 а-, боро́ни-, охоро́ня-, (*мир*) забезпе́чува-; **о.**
прово́локой дро́тува-;

-й 1. **огораживающий**, н^к межовий [-й пє́ленг
 м. пє́лєнт], 2. що /м^н хто/ захи́ща ◊, с-и б.,
 при́значений оборо́ни-, захисни́к, оборо́нець, о-
 хоро́н-, н^к захисний, оборо́нчий, для за́хисту;

♦♦♦СЯ відгоро́джувати́ся, захи́ща- ◊;

-йся/-ый 1. **огораживаемый**, 2. боро́нений, у-
 кри́ва-, забезпе́чува-, хоро́не-, бере́же- ◊.

ОГРАЖДЕ́ННЫЙ: о. (колю́чей) про́волокой
 задрото́ваний.

ОГРАЖДЕ́НИЕ о^к відгоро́дження /за-/.

ОГРАНИВАТЬ грани́ти, шліфува́-;

-й > шліфу́ющий;

ОГРАНЕ́ННЫЙ гранча́стий.

ОГРАНИЧИВАТЬ обме́жувати, лімітува́-, м³
 (*межі ураження*) локалізува́-, (*муром*) відгоро́д-
 жу-, отбчу-, г² стісня́ти, г. **ограничува-**; **ничєм**
не о. розв'язу- ру́ки;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и ♦, з-й обме́жи-, обме́-
 жува́ч, н^к межовий + %, для обме́ження;
ОГРАНИЧИТЬ обме́жити ◊; **о.** **свобо́ду дей-
 ствий** зв'язати́ ру́ки і но́ги;

♦♦♦СЯ обме́жувати́ся ◊, ф^р задово́льня-;

-йся/-ый ~уваний, ліміто́-, отбчу- ◊; -я з-й ~итися;

ОГРАНИЧИТЬСЯ вдово́литися [я -ляся ча́єм
 я -вся ча́єм], сказа́ти тільки [-и́чусь привє́том
 скажу́ т. приві́т]; **о.** **чєм** обме́житися на *чим* ◊;

ОГРАНИЧЕ́ННЫЙ обме́жений ◊, стрино́же-
 [ничє́м не о. не стрино́же], (*погляд*) зашо́ре-
 позба́вле- широті́, однобі́ч-, вузький, © вузько-
 зорий /-гля́дний/, закомплє́сова-, забамбу́ле-.

ОГРАНИЧИТЕЛЬНЫЙ *o^k* для обмеження.

ОГРЕВАТЬ > **ОБОГРЕВАТЬ**;

ОГРЕТЬ *n.* влупити, ушкварі-, учисти-, заціди-, всмали-.

ОГРОМНЫЙ *o^k* колосальний, (- *гроші*) шалє-, (- *славу*) широкій.

ОГРУБЕВАТЬ грубіти, грубну-, грубша-;

–й що грубне $\diamond$, щораз грубший /*n.* брутальні-/;

ОГРУБЕТЬ згрубнути, огрубі-;

–вший огрублий, згруб-, (- *руки*) запрацьбований, репа-, $\emptyset$.

ОГРЫЗАТЬСЯ відгризатися /*o*-, відгавкува-; не –аясь (*робити*) без слова;

–йся що /*mⁿ* хто/ огризється $\diamond$, звиклий $\diamond$ $\diamond$, *n^k* оприскливий, *o^k* огризистий.

ОГРЫЗОК; **ОГРЫЗКИ** *ф^p* окрушини.

ОГУЛОМ *o^k* на гурт.

ОГУЛЬНО *o^k* гамуном, без розбору.

ОДАЛЖИВАТЬ позичати /*ви* $\diamond$, боргува-/ *кому*,

–й що /*mⁿ* хто/ –а *кому* $\diamond$, *с-и* $\diamond$, *р-й* –и-, –айло, лихвар, *n^k* з. випозичальний, $\odot$ –аяючи *кому*;

–ый позичаний /випозичув-, дав- у борг/ *кому*.

ОДАРЯТЬ обдаровувати, дарува-, наділя- /*об*-/; *o.* пєснями обспівува-;

–й = дарящий + обдаровувач, *n^k* обдаровчий;

–ый обдаровуваний, наділю- /*об*-/;

ОДАРЕННЫЙ (*чим*) обдарований /*на*-, наділе- $\diamond$; *n^k* талановитий.

ОДЕВАТЬ (з)одягати, убіра-, (*яро*, *окуляри*) наклада-, зⁿ д^k почепі-, (*асфальтом*) покрива-;

–й що /*mⁿ* хто/ одяга $\diamond$, *с-и* $\diamond$, з-й /з^m-й, *р-й*/ одягати, *n^k* одягівий + %;

ОДЕВАТЬСЯ з. стрібитися, пристроюва-; (*пишно*) виряджа-;

–йся/–ый одяганий, убіра-, наклада-, покрива-;

ИЗЫСКАННО –я білорукавич-; (*хорошо*) –я завжди добре убра-;

ОДЕТЬСЯ одягтися $\diamond$; *o.* в цвет (*весною*) розпівни- цвітом; *o.* как куклолка убра-, як на парад(у), з. вістрої- як лялечка.

–вший(ся) $\emptyset$; –я *с^k* –шатний [-я в зєлень зелєношатний];

ПРИОДЕТЬСЯ *o^k* опарадитися $\diamond$;

–вшийся одягнутий, причепурений, $\emptyset$;

ОДЕТЫЙ з. вістроєний /з^e при-/; & *mⁿ* повдяганий; **БЫТЬ** –ым во что *мати* на собі що; *o.* в джинсы *o^k* уджинсований.

ОДЕЖДА (*робоча*) рбца; & д. фантіна; **ФОРМЕННАЯ** *o.* однострій, уніформа; **по** –де зустріають, **по уму** провожають убрання /убраного/ вітають, **розум** /розумно-/ прощають /проводжа-/.

ОДЕЖКА: **по** –ке протягивай **ножки** вище пупа не підскачиш, рахуйся з кишєнею.

ОДЕЖОНКА удяганка.

ОДЕКОЛОН *ф^p* пахуща /з. колбнська/ вода.

ОДЕЛЯТЬ обділяти /*на*-, *у*-, обдаровува-;

–й що /*mⁿ* хто/ –я $\diamond$, *с-и* /охочий/ уділяти, годівий уділі-, *i.* → дарящий, ± одаряющий;

–йся/–ый обдаровуваний, обділю- /*на*-, *у*-/.

ОДЕРГИВАТЬ обсмикувати, обсіпу-, спийнати, осаджува- /*при*-/;

–й що /*mⁿ* хто/ –ує $\diamond$, звиклий обсмикувати, зайнятий ~уванням; –еє *начало* гальмівна сила;

–йся/–ый обсмикуваний, обсіп-, присадж- /*о*-/

ОДЕРНУТЬ *o.* поставити на місце $\diamond$.

ОДЕРЖИВАТЬ: *o.* **верх над кем** брати гору над *ким*, дола- /поборюва-, подужу-/ *кого*; *o.* **побєду** в бою виходити переможцем з бою;

–й **верх /побєду/** близький до перемогі, з-й перемогті, переможець;

ОДЕРЖАТЬ: *o.* **верх над кем** (*у спорі*) переважити *кого*; $\diamond$;

–вший *n.* перемігший, переможець, $\emptyset$.

ОДЕРЖИВАТЬ *o^k* перейнятість *чим*.

ОДЕРЖИМЫЙ одержимець, (*чим*) перейнятий, опанований; *o.* **лунатизмом** сновида, *n^k* сновидий.

ОДИН: *o.* в **другой** (*переходить*) один в бдний, голова в гблову; *o.* **взле одного** один при бднім; *o.* в **пбле** не **вбни** один кіл плоту не дєржити; *o.* и **другой** *ф^p* один /зⁿ однє/ з другим; *o.* **из пєрвых** чи не пєрший; *o.* к **одному** (*щільно*) плечє–в–плечє; *o.* **на другой** (*схожий*) один на бдний /бден/; *o.* **пбдле другого** при купі; *o.* **только** сам лишє; в *o.* **миг /мгновєние, секунд/** як батогом тріснув; **как** *o.* (*рівно*) як скло; **не о., а аж [не о., а пять** аж п'ять]; **всех до –ногб** (*потяти*) усіх до ногі; **ни одного** ключбчка жбдного /жбднісінк-/ клаттика.

ОДИНАКОВО *ф^p* в один спбсіб;

ОДИНАКОВЫЙ *o.* з одного тіста.

ОДИН-ЕДИНСТВЕННЫЙ одним–один, один–єдиний, сам один.

ОДИНОКИЙ *o.* сам (один), один як палець, як верствя на шляху, як та билина в полі, *eⁿ* страшно один.

ОДИНОКО *o^k* самотбю, самотинбю.

ОДИНОЧЕСТВО *o^k* самотизна, бездрузівство; в –ве самотбю.

ОДИНОЧКА (*камера*) (по)одинка; в –чку *o^k* самотбю, одинцєм.

ОДИНОЧНЫЙ *o^k* індивідуальний, одинар-, одинацький, з. поодинчий, $\odot$ одинцєм, (- *камеру*) самотінний, на одного; *o.* **бой** індивідуальний бій, бій сам–на–сам.

ОДИОЗНЫЙ *o^k* не при хаті згадуваний.

ОДНАЖДЫ *o^k* однбраз, *ф^p* раз [я не збівся з раз узятого тону]; **как–то** *o.* аж якось [аж якось каже].

ОДНА-ОДИНЄШЕНЬКА одна–однєнька, сама–самісінька.

ОДНО ¹ *ч^k*: *o.* **другбму** (не мєшаєт) однє бдному

(не шкодить); **о.** на одно виходит один чорт - що собака, що хорт; **как о.** целое як пришийтий [как о. ц. с конём на коні, як пришийтий]; **то о., то другое** то се, то те; **всё о., что дерево, что бревно** один чорт - що собака, що хорт;

ОДНО² р. знай [она́, одно́, пла́чет вона́, знай, пла́че].

ОДНОВРЕМЕННО *ф^р* нараз, за раз [сім діл за раз робить].

ОДНОЗНАЧНЫЙ тотожний, рівновартний, однаковий, не двозначний, однозгідний.

ОДНОКАШНИК: быть -ом *чьим е^о* ділити час і місце з *ким*.

ОДНОМЕРНЫЙ одномірний, одновимір-, *п^о* однорівневий.

ОДНОМЕСТНЫЙ на одного.

ОДНООБРАЗИЕ *о^к* монотонія.

ОДНООБРАЗНО *о.* на один копіл.

ОДНОПОЛЮСНЫЙ *ф^р* однобокий.

ОДНОСТЕПЕННЫЙ (- *выбори*) одноступнєвий.

ОДНОСТОРОННИЙ *о^к* однобокий.

ОДНОЭТАЖНЫЙ *о^к* партерний.

ОДНОЯЗЫЧНЫЙ одномовний, *і.* одномовець.

ОДОБРЕНИЕ *г.* апробата, *г.* *ф^р* признання [десятижні плєскає по плечі з -ям]; *с-ия* з дозволу, діставши добро /схвалєння/, *г.* під апробатаю.

ОДОБРИТЕЛЬНО *о^к* з похвалою, похвалібно.

ОДОБРЯТЬ схвалювати, дозволя-, хвали-, похваля-, *г.* апробува- *ф^р* полкобля- [я не -яю мод я не -яю мод];

-й що /*м^н* хто/ ~ює $\diamond$, *с-и* $\diamond$, *з^г-й* /наста́вле-, *р-й* /схвали-, *п^к* схвальний, прихиль-;

-йся/-ый схвалюваний, апробо- $\diamond$.

ОДОЛЕВАТЬ перемагати /з-, дола-, поборува-, подужува-, пересилюва-, бра- гору, (- *злудні*) обсіда- /опо-, /горє/ притиска- [гóre -аєт біда притиска], /сон/ морі-, зморува-, /клопоти +/ *с.* бра- за горло, мучи- [кашель замучив]; **о. чем** (- *вади*) тягну- в болото (вад); -аєт сон чіпа сон ког-о, *жс.* сліпці сватають; **тоска** -аєт журба сушити, хробак серце точ-; -ва́ло **что** обсідало **что** [-ва́ли слезы /коблики/ -а́ли слёзы /ко́льки/];

-й 1. що /*м^н* хто/ дола $\diamond$, 3-й здолати, переможець, *п^к* переможний, 2. що /*м^н* хто/ мори́ть, © *с-и* змага-, годівий опрягти, 3. що /*м^н* хто/ мучить, годівий замучити, мучитель;

-ый 1. доланий, поборува-, подужу-, пересилю-, д. боротий, 2. зморуваний, 3. замучу-, мучений, море-; -ый дремотой нез-й прогнати сон; -ый лёнью розледяще-;

ОДОЛЕТЬ здужати, опрягти, поклас- на обидві лопатки, *ф^р* переважи-, обсіс- [нужда́ -э́ла злудні -іли]; **лень** -э́ла багла́ напали; $\diamond$;

-имый подоланный, легко боротий $\diamond$.

ОДОЛЖАТЬ = ОДАЛЖИВАТЬ;

ОДОЛЖИТЬ *г.* визичити $\diamond$;

ОДОЛЖАТЬСЯ: **о.** у *кого* користатися з *чьї* ласки, бути винним /зобов'яза-, вдяч-/ *кому*;

-йся звиклий користатися з ласки; -я у *кого* зобов'язаний /вдяч-/ *кому*.

ОДОМАШНИВАТЬ приручати;

ОДОМАШНИТЬ (*пса*) віддівчити $\diamond$.

ОДР: на смертном -ре на Божій постелі.

ОДУРАЧИВАТЬ дурити, обдурюва-, підманю-, оступачу-, пошивати в дурні;

-й що /*м^н* хто/ ~ує $\diamond$, *с-и* $\circ$, 3-й оступачи-, задурювач (голів) + обманывающий;

-ый оступачуваний, пощи- у дурні + обманываемый.

ОДУРЕВАТЬ дурити, чмані-, чумані-, тумані-; **о.** в одиночестве з тумою туманіти;

-й що /*м^н* хто/ дуріє $\diamond$, пойманий дуром, напівздурилий, мало не здурі-, близький до здуріння, готовий з Φ ;

ОДУРЕТЬ знетямитися $\diamond$; $\delta^{нк}$ одурев з дурного жиру;

-вший здурілий /о-, очмані-, отумані- /с-, знетямлений, (*сторонний*) тороплє-, $\emptyset$.

ОДУРЕНИЕ *о^к* заморочка; доходить до -ия туманіти.

ОДУРМАНИВАТЬ дурманити, запаморочува- /обмо-, забива- памороки, тумані- рбзум, *о^к* знетямлюва-;

-й що /*м^н* хто/ дурманить $\diamond$, *с-и* з. п., 3-й задурмані-, задуріголова, задурювач (голів), *п^к* дурманний, задурістий, задурливий, запаморочли- + %, /запах/ п'янкій, для задурманення; -йся/-ый дурманений, задурманюва-, запаморочу- /обмо- / $\diamond$;

ОДУРМАНИТЬ *о.* навести туман $\diamond$.

ОДУРЬ (б)дур, *о^к* паморока; до -ри до -ру /нестями, зануди, одуріння, упаду/.

ОДУРЯТЬ дурманити, п'яні-, задурю-, запаморочу-;

-й що /*м^н* хто/ ~ить $\diamond$, *с-и* $\diamond$, 3-й за Φ , задурювач (голів), *п^к* дурманний, дурманливий, задурли-, (за)паморочли-, (*запах*) п'янлі-, п'янкій.

ОДУХОТВОРЯТЬ окрилляти (духом), запалова-, надиха-, *г.* духотвори-, одуховлюва-, *о.* збагачу- /наснажу-/ духом;

-й що /*м^н* хто/ ~яє $\diamond$, *с-и* $\diamond$, 3-й надихну-, натхненник, *п^к* надихущий, пориву-, запалб-, духотворчий, духоносний;

ОДУХОТВОРИТЬ *г.* одухотворити, одухов- $\diamond$;

ОДУХОТВОРЯТЬСЯ *о.* багатіти духом $\diamond$;

-йся/-ый надихуваний, запалю-, окрилю-, одуховлю-, одухотворю-;

ОДУХОТВОРЁННЫЙ багатий духом, окрилєний (духом), *г.* одухотворє-, одуховле-, одушевле-, *ф^р* опромєне-, духовно багатий, $\pm$ ВДОХНОВЛЁННЫЙ.

ОДУШЕВЛЕНИЕ *г.* одушевлення, одухотворє-,

n^o окріле- душі; **с-нием** окрілено.

ОДУШЕВЛЯТЬ *г.* одушевляти, *о.* оживля-, воскреса- душу, вдиха- життя /д./, окріля-/запалюва-/ (д.), *ф*^p збуджу-, захоплю-, + ОДУХОТВОРЯТЬ; ± **ОЖИВЛЯТЬ**;

—**й** що /*м*ⁿ хто/ вдиха ж. *ф*, *с-и* в. ж., *р-й* вдихну-ти ж., воскреситель, натхненник, *n*^k животворний, живлющий + **одухотворяющий**; ± **оживл-**;

ОДУШЕВЛЯТЬСЯ *о.* воскресати душею *ф*;

—**йся/-ый** = **одухотворяемый** + захоплюваний, оживлю-, воскресу-, збуджу-;

ОДУШЕВЛЁННЫЙ окрілений, воскреслий душею + **ОДУХОТВОРЁННЫЙ**.

ОДЫШКА дихавиця, ядуха.

ОДЫШЛИВЫЙ дихавичний.

ОЖЕСТОЧАТЬ *г.* озвірювати, *о.* додава- жовчі /жорстокости/, буди- жорстокість, робі- жорстотким лю́бтим, звіром/, *ф*^p визвірю/ва-;

—**й** що /*м*ⁿ хто/ робить лю́тним *ф*, *с-и* /звіклий/ додавати жовчі, 3-й визвіри- серце, © ~ючи;

◆◆◆**СЯ** *з* озвірюватися, *о.* черствіти /кам'яні-/ серцем, лю́ті-, звірі-, става- лю́тним /жорсток-, звіром/, жорстокіша-, безжалісніша- *ф*; (*проти ко-го*) пеклом диха- на, (- *серце*) братися кригою;

—**йся/-ый** озвірюваний /ви-/, робле- жорстотким, щораз запекліший /лю́ті-, жорстокі-/;

ОЖЕСТОЧИТЬ озліти *ф*, (*кого*) скува- кригою *чие* серце, *p*^k визвіри- *с.*;

ОЖЕСТОЧИТЬСЯ озліти, розлю́ті-, скам'яні-/зачерстві-, зашкару́бну-/ душею /серцем/, визвіри- (серцем) [ожесточился визвирив сердцем], (- *серце*) запектися (лю́бно), (*на кого*) завзя-; **сердце** -лось серце взялося кригою; -**йлся кто** серце заіржавіло /взялося кригою/ *кому/у кого*;

—**вшийся** озлілий, розлю́ті-, зашкару́б- /зачерстві-, визвіри-/ серцем, озлоблений, розлю́че-, *ф*;

ОЖЕСТОЧЁННЫЙ © озвірений, заката́ва-, *г.* загорілий, *о.* з визвіреним серцем, *о*^k вижорстотчений, розлю́че-, що аж.

ОЖЕСТОЧЕНИЕ озлість, *з.* озлість, *о.* іржа на серці, *p*^k озвірілість; **с-нием** (*сказати*) визвіривши ду́шу /серце/.

ОЖИВАТЬ оживати /від-/, воскресати;

—**й** = **воскресающий** + покликаний до життя;

ОЖИТЬ *о*^k відживіти;

—**вший** воскреслий, *n*^k ожі-, *ф*; —**й** с **весно́й** (- *річку, сад*) розвесні-.

ОЖИВЛЯТЬ відживляти /о-/, воскреспа-, *г.* животвори-, (*рух*) поживлюва-; (*барви*) віднов-;

—**й** 1. що /*м*ⁿ хто/ ~я *ф*, *с-и* *ф*, 3-й відживі-, *n*^k живлющий /від-/, відживний, животвор- /-да́й-/, реанімацій-, *г.* оживляючий, /- *воду*/ *ф*^p живу́щий, живий + **воскресающий**, 2. що /*м*ⁿ хто/ поживавлює, 3-й поживати, відновлювач, поживавлю-, *n*^k = %, для поживавлення;

—**щее** се́рдство *з.* живило;

ОЖИВЛЯТЬСЯ поживавлюватися *ф*, жвавіти, жвавіша-, *с.* воскреса-;

—**йся/-ый** 1. **воскрешаем-**, 2. поживавлюваний, віднов-; -я щораз жвавіший;

ОЖИВИТЬСЯ поживавшати *ф*, (*враз*) стрепену́тися;

ОЖИВЛЁННЫЙ оживлений /під-/, поживавле-*ф*, *n*^k живий, жва-, бадьорий, & поживавлений; (*майдан*) повен руху.

ОЖИДА́ЛКА почекальня, чекальна зала /*с*^o зал/.

ОЖИДАНИЕ: **о.** бедя *ф*^p начува́ння; **о.** **прибытия** госте́й вигля́дини; **в-ии** чекаючи на; **зал-ия** > **ОЖИДА́ЛКА**; **сверх-ия** зовсім несподівано, всупереч сподіванням, *e*^{cm} хто б міг сподіватися?, *г.* надсподівано; **после** до́бгих -**ий** по до́вгим чека́нні.

ОЖИДА́ТЬ чека́ти на, жда-, дожида- /-ся/, очікува- (на), *ф*^p передбача-, ма- надію, сподіватися, (*звідки*) визи́ра- /вигляда- /кого; *о*^k па́хну- кому [их -а́ет тю́рма їм -не тю́рма]; **напряже́нно о.** сиді- на ножа́х; **как и сле́довало о.** як і мо́жна було́ чека-; **кто бы мог о.** хто б сподіва́вся;

—**й** що /*м*ⁿ хто/ жеде *ф*, *с-и* *ф*, 3-й за*ф*, очікувач, *о*^k чекалець, *n*^k чекальний + %, 3-й чекай- [чекай-з-моря-погоди]; —**щие** хто чека́;

◆◆◆**СЯ** передбача́тися *ф*; **ожида́ется** має́ бу́ти *ф*;

—**йся/-ый** жда́ний, очікува-, споді-, передбачу-*ф*.

ОЖИРЕНИЕ *ж*ⁿ пере́годо́ваність.

ОЖО́Г; ОЖО́ГИ *о*^k опечіни.

ОЖО́ГОВИЙ (- *недугу*) від опіків.

ОЗАБОЧЕННОСТЬ *о*^k затурбо́вання.

ОЗАБОЧИВАТЬ турбува́ти, непоко́ї-, клопота- заклопóчува-, завдава- кло́поту /*о*^k думо́к/;

—**й** що /*м*ⁿ хто/ ~*ю* *ф*, + **беспокоящий**;

ОЗАБОЧИВАТЬСЯ дба́ти *ф*;

—**йся/-ый** заклопóчуваний, затурбо́ва-, *p*^k дба-;

ОЗАБОЧЕННЫЙ стурбо́ваний, занепокбе-, закло́пота- /-ливий/, **быть -ым чем** дба́ти про *що*.

ОЗАГЛАВЛИВАТЬ дава́ти за́головок /на́зву/, *p*^k заголо́влюва-;

—**й** що /*м*ⁿ хто/ да́є на́зву *ф*, *р-й* да́ти за́голо́вок /на́зву/, © да́вши на́зву *ф*;

—**ый** під за́голо́вком, *p*^k заголо́влюваний;

ОЗАГЛАВЛЕННЫЙ під за́голо́вком, заголо́влений.

ОЗАДАЧИВАТЬ пантели́ч/ити, спантели́чува-, дивува-, бенте́жи-, завдава- моро́ки *кому*, (*сло-вом* +) *ф*. підко́пува- *кого*;

—**й** що /*м*ⁿ хто/ ~ити *ф*, 3-й *с**ф*, **звіклий** *ф*, *n*^k заморочливий, бенте́жли-, чудерна́цький, дива́ць-, незрозумілий, зага́дковий;

—**йся/-ый чем** пантели́чений, спантели́чува-, підко́пу-, не в си́лі вийти з дива від *чого*;

ОЗАДАЧИТЬ поста́вити пе́ред пита́нням, *о*^k обезра́ди-*ф*.

ОЗАРЕНИЕ озоро́ння, озоре- /роз-/, (*дум*) спа́лах,

зблиск; сойдёт (сошлѣ) о. на кого зазоріе (-іла) думка кому/у кого; как о. як спѣлах думки.

ОЗАРЯТЬ осявати, освітлю-, озбрю-, (сонцем) озолѣчу-, забарвлю- золотом, *п^о* обрѣшу-/опроміну-/роз-/ сонцем, (вид) промінити, (- думку) спѣлахува-, /усміх/ гра- [улыбка -яет лицѣ усміх -а на устах /губах/]; о. кого зоріти кому [коханню нам зоріе]; о. сѣнцем осѣнчува-; --й що зоріе Ѡ, покликаний озоріти, *п^к* осявущий, осяний, променистий, золотий, сліпучий, © у спѣлах сѣйва, забарвивши золотом; --й лучама © опромінивши;

ОЗАРИТЬ (світлом) опромінити; Ѡ; лицѣ -іла улыбка на обличчі сѣйнув усміх;

ОЗАРЯТЬСЯ осяватися Ѡ, світлі-, засвічува-, світліти, ярі-, (вознями) поймається, купа- у променях чога; (- обличчя) розпромінюва-;

-йся/-ый осяваний, озолѣчу-, освітлю-, опроміну-, забарвлю- золотом + ОЗАРЕННЫЙ, (сонцем) осѣнчуваний;

ОЗАРИТЬСЯ сполум'яніти, зазорі- Ѡ, *п^о* озоритись, (усміхом) розпромінити-, (- очи) заграти (як зорі) [лицѣ -лось улыбка на устах -ав усміх; глаза -лись бѣчи -аля я. з.]; о. улыбка розпромінити усміх;

-вший сполум'яний, зазорі-, Ѡ;

ОЗАРЕННЫЙ *п^о* світозорий, світосѣйний, осіян-, /сонцем/ розпромінити-, обрѣше-, *у^р* освітлен-, ± сияющий; о. звѣздами озорений; о. сѣнцем осѣнчений.

ОЗВАНЧИВАТЬСЯ *л^к* дзвіншати, одзвінчуватися; -йся щораз дзвінкшій, одзвінчуваний.

ОЗВЕРЖЕНІЕ незлобдення, *ф^р* знівсіння.

ОЗВУЧИВАТЬ --й що /м^н хто/ озвучує і, с-и озвучувати, зайнятий озвученням, озвучувач, *п^к* *р^к* звукодайний +%;

-йся/-ый озвучуваний.

ОЗДОРОВИТЕЛЬНЫЙ *о^к* здороводайний, з. здоровельный.

ОЗДОРОВЛЯТЬ оздорѣлювати, *р^к* здоровити; --й що /м^н хто/ оздорѣлює, с-и о., з-й оздорѣви-, для оздорѣлення, зайнятий -ям, *п^к* оздорѣвчий, здороводайний +% , з. здоровель-;

ОЗДОРОВЛЯТЬСЯ з. здоровити Ѡ;

-йся/-ый оздорѣлюваний, оздорѣле-.

ОЗЕЛЕНЯТЬ зеленіти, зазеленювати /о-, роз-/;

--й що /м^н хто/ ~ить Ѡ, с-и з., р-й озеленити-, зайнятий озелененням, озеленювач, *п^к* = %;

ОЗЕЛЕНЯТЬСЯ *п^о* роззеленюватися Ѡ, з. зеленити;

-йся/-ый озеленюваний /за-, роз-/ , зелене-;

ОЗЕЛЕНИТЬСЯ зазеленити /о-/ Ѡ;

-вший(ся) Ѡ; -я зазеленілий /о-/ Ѡ.

ОЗЕРЦѦ *о^к* озеря; & м^н озер(ц)ята.

ОЗИРАТЬСЯ > ОГЛЯДЫВАТЬСЯ.

ОЗЛОБЛЕНИЕ з. ѡзлість.

ОЗЛОБЛЯТЬ зліти, лѣти- роз'ятр/юва-, розлѣочу-;

--й що /м^н хто/ ~ює Ѡ, с-и /звиклий/ р., з-й роз'ятри-, роз'ятрѣвач, розлѣтѣвач;

♦♦♦СЯ роз'ятрѣватися Ѡ, мати зуб на кого;

-йся/-ый роз'ятрѣваний, розлѣочу-, щораз лѣтшій;

ОЗЛОБИТЬ озліти;

ОЗЛОБИТЬСЯ, ще озлітиса, завзятиса на кого, *р^к* визвірити;

-вший роз'ятрений, розлѣоче-, озлілий, визвірили, © маючи зуб на, Ѡ, ± ожесточившийся.

ОЗНАКОМИТЕЛЬНЫЙ к. ознаймчий.

ОЗНАКОМЛЯТЬ(СЯ) > ЗНАКОМИТЬ(СЯ);

-яющий(ся) = знакомящий(ся);

ОЗНАКОМИТЬ ознайомити, *о^к* запізнати;

ОЗНАКОМЛЕННЫЙ ознаймлений, запізна-, обізна-.

ОЗНАМЕНОВАНИЕ *ф^р* знак, відзнака.

ОЗНАМЕНОВЫВАТЬ позначати /від-/ , засвідчува-, (нову эпоху) започатковувати;

ОЗНАМЕНОВЫВАТЬСЯ (чим) виявлятися в чому Ѡ; о. чем о. ставати ціхою чога;

-ающий(ся) = знаменующий(ся);

-авший(ся) Ѡ; -я ставши ціхою чога.

ОЗНАЧАТЬ --й що означѣ Ѡ, вжитий на означення /для о., із значенням/, *п^к* означальний /ви-/ , © маючи значення;

-йся/-ый = обозначааемый.

ОЗНОБ *ф^р* дрижкаї, трясучка, трясця.

ОЗОНИРОВАТЬ озонувати, (повітря) відсвіжу-;

--й що /м^н хто/ озонѣує, з-й заозонувати, (*рїч*) озонатор, *п^к* озонаційний, озонатор-, для озонації; Ѡ! ОСВЕЖАТЬ;

-ый озонѣваний.

ОЗОРНИЧАТЬ пустувати, витівѣ-, виробля-, виторя-, ходи- на головах, кѣпости-, с. бешкетува-, збуткува-, робі- шкоду;

--й 1. бедокурающий, 2. проказничающий.

ОЗОРНОЙ шалапутний, збитѣш-, кѣпос-, шельмуватий, бешкетливий.

ОЙ: ой ли? справді?.

ОЙКАТЬ ойкати, зойкати;

ОЙКНУТЬ ойкнути, зойкну-; & визойкнути.

ОЙ-ОЙ-ОЙ: ещѣ ой-ой-ой ще ого-го!; ещѣ ой-ой-ой когда! ще ого коли!

ОКАЁМКА вінце, пружок, берѣж-, вінчик, берѣг.

ОКАЗИЯ *ф^р* тріп [під той /такій/ т.]; что за о.! що за чортівня!

ОКАЗЫВАТЬ (вплив) робити, справля-, (увагу) виявля-, *ф^р* приділя- [о. внимание п. увагу], (о-пїр) чини- (послуги) надава-, уділя- (поміч) подава-; о. вплинне ма- вплив /о. давлѣ- тїсну-; о. поддѣржку кому підпїра-/ спомога-/ кого, підставля- плечѣ кому; о. помѣщ ставѣ до помѣчи, простяга-/ подава-/ руку п.; о. побѣсти

/честь/ кому = **воздавать** п.; **о. противодействие** протидія-, чині- перешкоди; **о. расположение** виявля- прихильність; **о. решающее влияние** о^к робі- погоду; **о. снисходительность** = снисходительность виявля- добрість, ма- сердце /Бога в сердце /животі/; **о. содействие** кому сприя-, підпіра- кого; **о. (отчаянное) сопротивление** стáви- (шалений) опір, (пручатися руками й нога-); **о. услугу** прислугуватися; **о. хороший приём** виявляти щіру гостинність;

-й што /м^н хто/ погобіть ђ, с-и уділяти, з-й /р-й/ зробі-; -й **благодарное действие** /влияние/ живодайний, спасён-, цілющий; -й **что ф^р** уділяч чоґо [-й поміощь у. помочі]; -й **влияние** впливовий, з-й вплинути; -й **внимание** кому уважний до коґо; -й **давление** наставлений тиснути; -й **какое действие** з-й подія- як [-й прямо́е д. з-й подія- безпосередньо]; -й **доверие** схи́дний довіря-, © довіряючи; -й **королевский приём** звиклий прийма- по-царськи; -й **любезность** р-й зробі- ласку; -й **медвежью услугу** © ошаслививши ведмежою по́слугою; -й **милость** кому милостивець чий; -й **моральное воздействие** покликаний морально вплинути; -й **поддержку** кому радій підтрима- коґо; -й **покровительство** = покровительствующий; -й **помощь** помагач, р-й помогти, с-и помага-; -й **почести** покликаний склас- ша́ну; -й **почёт** = уважающий; -й **предпочтение** з'-й відда- перева́гу; -й **расположе-** кому прихильний до коґо; -й **содействие** = содействующий; -й **сопротивление** з-й чині- опір, © постоявший опір; -й **услугу** р-й прислужитися; -й **хоршее действие** (лік) помічний; -й **хороший приём** відомий своєю гостинністю; -й **честь** кому за́вжди з пошаною до; **не-й** сопротивлення безспірний;

-ый роблений, чине-, виявлюваний, відда- /по-, на-, показу-, приділю-, уділю- ђ;

ОКАЗАТЬ: **о.** медвежью услугу зробі- ведме́жу по́слугу; **о.** помощь простягти́ руку помочі, ста- до п.; **о.** сопротивление поста́ви- опір; **о.** услугу прислужитися; -вший ђ.

ОКАЗЫВАТЬСЯ виявлятися, опиня- ђ, бу́ти [её там не о́казалось її там не було], (у ситуації) потрапля- /устрагя-/ у що; **о.** на **высоте** засвідчува- високий рівень; -ется **выходить** [о. - ложь в. - брехня], аж воно́ [о. - нет а. в. - ні], г. показується; -ется, **вот в чём дело** аж воно́ он що; -й(ся) 1. = -ый, 2. © потрапивши, 3. став- [-я нужным с. потрібним];

ОКАЗАТЬСЯ (де) знайти́ся /від-, ф^р показá-, ста́ти [я -лся **причиной** я став причиною]; **о.** в **немилости** втра́ти- прихильність; **о.** на **виду** вий- на лóди; **о.** на **высоте** положенія вияви- свою перева́гу; **о.** **неспособным** к **чему** не спро-

могтися на що; **о.** **полезным** ста́ти у приґоді; **о.** в **убытке** зазна- втрат; -ялось (аж) вийшло; -ет-ся /-лось/ аж то [аж то мій брат]; **он -лся** **виновным** вийшло, що він винен; **кто -лся** **прав?** на чи́е вийшло?, хто мав ра́цію?;

-вший(ся) зна́дений /від-, присутній, **о.** тепер (ужé), під сучасну по́ру [-я в **тюрьме** т. /під с. п. / в тюрмі], ђ; -я в **дураках** поштіий у дурні; -я в **немилости** тепер у **неласці**; -я на **высоте** © засвідчивши високий рівень.

ОКАЙМЛЯТЬ облям/обувати, обводи-, обрамля-, оторочува-, оточу-; **о.** **шитьё** мере́жками мережити;

-й 1. що /м^н хто/ ~буве ђ, с-и о., р-й ~ува-, для ~уванія, ~обувач, н^к = %, © ~обувючи, 2. що оторочуе ђ, с-и оторочувати, для оторочення, зайнятий -ям, оторочувач, н^к = %, 3. **окужающий**; -й(ся)/-ый 1. **лямований**, облямобу-, 2. оторочу-, 3. оточу-;

ОКАЙМЛЕННЫЙ облямований, обведе-, обрамле-, отороче, оточе-; **о.** **мережками** перемержений /роз-/.

ОКАЛИНА бруслина.

ОКАМЕНЕВАТЬ кам'яніти;

-й што ~е, схи́дний к., напівзакам'янілий, майже скам'яні-, близький до /у процесі/ скам'яніння;

ОКАМЕНЕТЬ **о.** затверднути на ка́мінь ђ.

ОКАНТОВКА облямівка, облямівання.

ОКАНТОВЫВАТЬ кантувати, ± **ОКАЙМЛЯТЬ**;

-й што /м^н хто/ кантуе ђ, с-и к., з-й обкантува-, зайнятий кантуванням, н^к кантувальний; -й(ся)/-ый кантований, обкантову-.

ОКАНЧИВАТЬ кінчати, закінчува- /ви-, с-/, завершува-, ста́ви- кра́пку, ± **ФИНИШИРОВАТЬ**;

о. **говорить** ф. закру́глитися;

♦♦♦**СЯ** кінчатися ђ, доходить (до) кра́ю /кінця/;

о. (не)благополучно **выходи-** на добре (зле);

этим -ется **что** на цьому й кінце́ **чого**;

-й(ся) = **кончающий(ся)**; -я **чем** у кінці з **чим** [-я **инвалидностью** у к. з **каліцтвом**], © і як кінце́ - **що** [-я **смертью** і як кінце́ - **смерть**];

ОКОНЧИТЬ закінчити ђ, **о.** допливти /приста-/ до берега, досягти меті, прийти до фінішу;

ОКОНЧИТЬСЯ скінчитися ђ; **о.** **чем** прийти до чоґо [неужéли -итя тем, что... неужé при́де до тоґо, що...]; **о.** (не)благополучно **вий-** на (зле) добре; **о.** **неприятностью** **виліз-** бо́ком; **о.** **неудачей** скінчитися **пши́ком**, **піти** пра́хом; -вший(ся) ђ; -я скінчений ђ.

ОКАПЫВАТЬСЯ: -й(ся) що /м^н хто/ обкопується, с-и обкопуватися, з'-й обкопа-, зайнятий обкопуванням.

ОКАТОЛІЧИВАТЬ католич/ити, латіни-, облатинюва-;

-й што /м^н хто/ ~ить, р-й облатинити, с-и /схи-

дний/ к., зайнятий ~енням, облатінувач;
-йся/-ый католичений, облатінувач.

ОКАТЫВАТЬ: -ающий = обливающий;
-йся/-ый = обливаемый;

ОКАТИТЬ: о. холодною водою п. остудити жагу/ хіть/, накри- мокрим рядном.

ОКАТЬ: --й що /м^н хто/ окае, окало, с-и /звічлий, привчений/ окати, о. з оканням.

ОКАЯННЫЙ о^к неприкаяний.

ОКЕАН ж. велика калабана; & н^к *океанічний [о. красвід].

ОКИДЫВАТЬ: о. взбром всё вокруг роззира- тия на всі боки;
-ающий взглядом © кинувши оком;

ОКИНУТЬ: о. взбром что кинути очіма /бком/ по чому, розирнутися

ОКИРКОВКА (дия) кайлування, □ обкайлова-

ОКИРКОВЫВАТЬ обкайловувати, кайл/увати, д^к обкайлува-;
--й що /м^н хто/ ~уе, с-и к., з-й обкайлува-, зай- нятий кайлуванням, кайлувальник, н^к = %, © кайлюючи;
-йся/-ый кайлований, обкайлово-.

ОКИСЛЯТЬ д/ ОКСИДИРОВАТЬ:
ОКИСЛЯТЬСЯ: -йся що окисдується ∅, окси- дований, с-и /з-й/ окисдуватися.

ОККЛЮДИРОВАТЬ ф¹: --й н^к окклюдувальний.

ОККУПАНТ о^к займанець.

ОККУПАЦИЯ займанщина.

ОККУПИРОВАТЬ окуп/увати, загарбувати;
--й що /м^н хто/ ~уе ∅, окупант, загарбник, зай- манець, н^к окупационий, © ставши окупувати;
-йся/-ый окупований, загарбу-.

ОКЛАД (за місяць) платня; (ікони) шати.

ОКЛЕИВАТЬ обліплювати, обклею-;
--й що /м^н хто/ обліплюе ∅, с-и о., р-й обліп-, обліплювач, обклею-, н^к = %, © обліплюючи;
-йся/-ый обліплюваний, обклею-.

ОКЛИКАТЬ озивати /д^к озвати/, гукá-;
--й що /м^н хто/ озивае, с-и о., р-й озва-, озивач, © озвавши;
-ый озиваний.

ОКНО: с большими -ами вікнастий; под -ами попідвіконню.

ОКО: видит б., да зуб неймёт близько лікоть, та не вкусиш, гарна дівка, як засватана.

ОКОВЫ н^о кайдання.

ОКОВЫВАТЬ о(б)ковувати /за-, с-/
--й що /м^н хто/ обковуе ∅, с-и обковувати, р-й об- ку-, зайнятий обкуттям, н^к = %;
-йся/-ый обковуваний /за-, с-/.

ОКОЛАЧИВАТЬСЯ (без діла) опиватися, тин- ня-, вешта-, товктися, валанда-, байдикувати, байдика би-, ника-, швендя-;
-йся що /м^н хто/ тиняється ∅, с-и /звічлий/ тин- ятися, р-й поваланда-, швендя, сновіга, байда,

дармовіс; -я на базаре базарянин; -я в толпе нерозлучний з юрбою.

ОКОЛДОВЫВАТЬ чарувати, зачарову- заворо- жу- /об-/, обмарю-, напускати мару;
--й = зачаровывающий;

-йся/-ый чарований, зачарову-, заворо- жу- /об-/, обмарю-.

ОКОЛЕВАТЬ здихати /по-/, пропада-, дуби-;
--й що /м^н хто/ здиха ∅, приречений опрягтися, напівдохлий, майже здохлий;

ОКОЛЕТЬ опрягтися, задерти ноги ∅;
-вший здохлий, одуби-, ∅.

ОКОЛЕСИЦА (абсурд) химерія, Химини кури.

ОКОЛИЦА: к милому семь вёрст не окблица до милої небоги нема далёкої дороги.

ОКОЛОПЛОДНЫЙ біляплодий.

ОКОЛОСЕРДЕЧНЫЙ білясерцевий /-сердий/.

ОКОЛОСОСОВЫЙ біляпипковий.

ОКОЛОСУСТАВНОЙ білясуглобовий.

ОКОЛОТОК: в -тке н^о н^о понавкóло.

ОКОЛПАЧИВАТЬ дурити, оступач/ува-, обма- хору-, піддурю- /об-/, пускати тумана на кого;
--й що /м^н хто/ ~уе ∅, с-и о., з-й /з наміром/ осту- пачи-, дурілюд /-світ/, махляр + обманываю- щий;
-ый піддурюваний, обмахору-, оступачу-, по- ши- у дурні + обманываемый.

ОКОЛЫШ около.

ОКОЛЬНЫЙ (шлях) о^к побічний; о. путь об'їзд- ка, п. бокова стёжка; -ым путём о^к околяса, око- лясом, к. кружно; -ыми путями околясами.

ОКОЛЬЦОВЫВАТЬ кільцювати, обкільцюбу-;
--й що /м^н хто/ ~юе, зайнятий кільцюванням, с-и к., покликаний обкільцюва-, н^к = %;
-йся/-ый кільцюваний, обкільцюбу-.

ОКОННЫЙ вікняний.

ОКОНЧАНИЕ: по -нии чего © скінчивши що, з кінцем чего [по -нии го́да з кінцем ро́ку].

ОКОНЧОВАТЬ о^к кінцем, н^о без гіркання, (відмовитися) круто, руба, рішуче, раз назавж- ди, (переконатися) нарешті;

ОКОНЧАТЕЛЬНЫЙ (- слово) останній, рішучий, руба сказаний, г. невідклич-, (балднс) кін- цевий.

ОКОРИВАТЬ, ОКОРЯТЬ корувати, здира- кору'
--й що /м^н хто/ коруе ∅, с-и з. к., покликаний обкорува-, зайнятий коруванням, корувальник, н^к корувальний.

ОКОТ (овець) обкит, ж^м кот.

ОКОСТЕНЕВАТЬ костеніти, клякну-, закляка-, дуби-, дубнути; п. скні-;
--й що дубне ∅, с-и /покинутий/ д., близький до одубиня, напівдублий, (майже) закостені-;

ОКОСТЕНЕТЬ одубнути ∅;
-вший одублий /за-/ + оцепеневший.

ОКОЧЕНЕВАТЬ; ОКОЧЕНЕТЬ: -вший д/ О-

КОСТЕНЕВАТЬ.

ОКОЧЕНІЕНІЕ о^к за́кляк.

ОКОЧУРИТЬСЯ о^к да́ти /вріза-/ дуба, заде́рти

/простягти/ но́ги, опра́гати;

-вшійся здо́хлий, заду́б-, вже неживий, *Ї*.

ОКРАШИВАТЬ фарбува́ти, краси́-, викраша́-, мал/юва́-, забарвлю-;

--й що /м^н хто/ ~ює *Ї*, с-и м., з-й забарви-, за́йнятий фарбува́нням, фарба́р, ма́ляр, н^к барвний + %;

-йся/-ый фарбований, ма́льо-, обма́льову-, забарвлю-.

ОКРАСИТЬСЯ забарвитися *Ї* → -вшійся;

-вшійся (по)фарбований /за-, роз-/, ви́красхе-/о-, за-/; забарвле-, розкра́ше-, обма́льова-.

ОКРЕ́СТНОСТЬ н^{пм} окіл.

ОКРИК о^к ви́гук, по́гук.

ОКРИКАВАТЬ/-й > ОКЛИКАТЬ.

ОКРОВАВЛИВАТЬ: --й = обагряю- /кровью/;

-ый = обагряемый /кровью/.

ОКРОПЛЯТЬ кропи́ти, окропля́-/за-, с-, по-/

--й що /м^н хто/ кропи́ть *Ї*, с-и кропи́ти, р-й скропи́-, кропи́льник, скро́плювач, (ри́ч) кропи́ло, н^к кропи́льний + %;

-йся/-ый кро́пленый, скро́плюва-/за-, о-/ *Ї*;

ОКРОПИТЬСЯ о^к скропитися *Ї*.

ОКРУГ о́кру́га; во́енный /избира́тель-/ о. ви́сько́ва /виборча/ о́кру́га.

ОКРУГЛЫЙ к. кру́глий.

ОКРУГЛЯТЬ кру́гли́ти, округля́ти /за-/; заокру́плюва-; -ляя кру́гло [-ляя, вы́йде́т к. бу́де];

--й що /м^н хто/ кру́гли́ть *Ї*, з-й закру́гли́ти, с-и кру́гли-, н^к за(о)кру́глюва́льний + %;

ОКРУГЛЯТЬСЯ кру́гли́ти *Ї*;

-йся/-ый за(о)кру́глюва́ний *Ї*, р^к заокру́гливий;

ОКРУГЛИТЬСЯ скру́гли́ти /за-, о-/;

-вшій(ся) *Ї*; -я скру́гли́лий *Ї*;

ОКРУГЛЁННО к. кру́гло;

ОКРУГЛЁННЫЙ: в -ом прибли́женіи кру́гло.

ОКРУЖАТЬ (людьми) обстава́ти, (му́ром) обно́си-, оперізува-, (місто) бра́- в за́шморг, (німба-ом) оповива́-, з^о окру́жля-; о. забо́той здува́-

порохі з; о. ко́льцо́м бра́- в за́шморг; о. лю́бовью о́горта- любо́в'ю; о. се́бя́ оста́вля́тися;

--й що /м^н хто/ ото́чує *Ї*, с-и о., з-й /з^м-й/ ото́чи-, за́йнятий ото́ченням, н^к навко́лишний /дов-/

/му́р/ обві́дний + %; -й ми́р до́вкілля; -й *что* розми́щений круг *чого*; -щяя обста́новка до́вкілля, до́вкру́жжя;

-щяя сре́да, -щєє *i*. до́вкілля; -щие хто ото́чує, всі навко́ло, найблі́жчі (лю́ди), прибі́чники, н^к бли́зькі, прису́тні, з^б до́вкілля, ото́чення [от -щих е́е лю́де́й від лю́де́й її о.];

-щие ли́ца лю́дське ото́чення; -щие сло́ва сло́весне о.; нікто́ из -щих нікто́ /жо́дна ду́ша/ навко́ло;

-йся/-ый ото́чува́ний, обго́рта-, обно́шува-, оперізу-, опови́- *Ї*;

ОКРУЖИТЬ ж^м опа́сти, (ласкою) о́горну́- *Ї*; о.

се́бя кем обста́витися, обста́вити се́бе; о. те́сным ко́льцо́м обста́- на́че рі́й, (воро́га) взя́- в за́шморг.

ОКРУЖЕНІЕ о^к до́вкілля [літе́ратурне д.].

ОКРУЖНО́Й о́круго́вий, (- за́лізницю) обві́дний.

ОКРУЖНО́СТЬ з. кру́жина[я]; в -ости в обво́ді, по ко́лу.

ОКРЫЛЯТЬ окри́ляти, нади́ха-, насна́жува-, о. пришива́- кри́ла; о. *кого* розпра́вля- кри́ла кому́;

-й що /м^н хто/ окри́ля *Ї*, з^о порива́ючий, з-й окри́рити, н^к кри́лотво́рчий + вдо́хновля́ющий;

-ый = вдо́хновляе́мый.

◆◆СЯ розго́рта́ти /розпра́вля-/ кри́ла *Ї*;

ОБЕСКРЫЛЁТЬ о^к п-о некри́лати́ти.

ОКСИДИ́РОВАТЬ оксидува́ти, с^о окисля́-;

--й що /який/ оксиду́є, з-й оксидува́ти, н^к оксида́ційний, для оксида́ції;

-йся/-ый оксидова́ний, підда́- оксида́ції.

ОКУ́КЛИВАТЬСЯ ля́лькува́тися, заля́лькову-;

-йся заля́льковува́ний, у ста́дії ля́лькува́ння.

ОКУЛІ́РОВАТЬ очкува́ти;

--й що /м^н хто/ очку́є, с-и очкува́ти, з^м-й ста́- о., за́йнятий очкува́нням, очкува́льник. н^к = %;

-ый очко́ваний.

ОКУЛІ́РОВКА очкува́ння.

ОКУЛІ́РОВЩИК очкува́льник.

ОКУЛІ́СТ очні́к.

ОКУНА́ТЬ зану́рювати, опу́ска- у во́ду, умоча́-;

--й що /м^н хто/ зану́рює *Ї*, р-й /з^м-й/ зану́рити, н^к р^к зану́рчий + %, © с-и зану́рюва-;

ОКУНА́ТЬСЯ пірна́ти, упірна́- *Ї*;

-йся/-ый що /м^н хто/ пірна́ *Ї*, зану́рюва́ний, мо́чу-, *i*. ну́рець;

ОКУНУ́ТЬСЯ о. пірну́ти з голо́вою *Ї*, + НЫ́РНУТЬ;

-вшій(ся) *Ї*; -я с голо́во́й зану́рений з голо́вою;

ОКУНУ́ТЫЙ зану́рений, умоче́-

ОКУПА́ЕМОСТЬ опла́тність, ви́платність.

ОКУПА́ТЬ ви́плачу́вати /о-/; поверта́- ви́трати;

--й що /м^н хто/ ~ує, с-и в. *Ї*, р-й ви́плати-, н^к ви́платний /о-/;

-ый/-йся ви́плачува́ний /о-/;

ОКУПА́ТЬСЯ ви́плачу́ватися *Ї*;

-йся що ~ється, н^к ви́платний, безу́тра́т-, незби́тковий, к^н оку́пний, о. з га́рантовани́м зиском;

ОКУПИ́ТЬ(СЯ) з^б ви́плати́ти(ся).

ОКУ́РИВАНИЕ о^к/н^ок оку́рення.

ОКУ́РИВАТЬ обку́рювати;

--й що /м^н хто/ обку́рює, за́йнятий обку́ренням, с-и обку́рювати, з-й обку́ри-, н^к = %;

-йся/-ый обку́рюва́ний.

ОКУ́ТЫВАТЬ (що /и чим) обку́тувати- /за-/; обго́рта- /за-/ обвива́- /за-/; обту́лю-, обйма́ти [но́чь

-аєт зе́млю ніч зе́млю обйма́], окрива́-, обляга́-/ (мрякою) за-/ [тма́ -ала бор те́мрява -ала бір],

(- ніч) па́да- на; о. ды́мом зады́мува-;

—й що /м^н хто/ огорта́ $\diamond$, з-й огорну́ти, с-и огорта́-, н^к = %; —й тайно́й = -йся тайно́й окриваний тайно́у;

ОКУТЫВАТЬСЯ обкутуватися $\diamond$; [дорівнює ОКУТЫВАТЬ *чим*]: овид обкутує димом = овид обкутується димом; [це робить -й = -йся]

-йся/-ый/—й окриваний, обкуту- /за-/ , (о)пови́-, зави́-/об-/ , огортаний, обійма- $\diamond$;

ОКУТАТЬ: о. дымом зачадіти; $\diamond$;

ОКУТАТЬСЯ: о. чем [н. туманом] повітися у що [н. в туман].

ОКУЧИВАТЬ с² підгорта́ти /об-/ , підсипа́- /об-/ , (сапою) підсапува́-, з. підбива́-;

—й що /м^н хто/ підгорта́ $\diamond$, с-и підгорта́ти, зайня́тий підгорта́нням, підгорта́льник, н^к = %;

-йся/-ый підгортаний /об-/ , підсапув-, підсипув- /об-/ , підсипаний /об-/.

ОЛАДЬИ м^н налісники, о³ налісник.

ОЛЕДЕНЕВАТЬ 1. = ОБЛЕДЕНЕВАТЬ + крижаніти, 2. ОКОСТЕНЕВАТЬ

—й 1. обледеневающий, 2. окостеневающий;

ОЛЕДЕНЕТЬ скрижаніти, д. закригані́-, зожеледі́-;

-вший 1. обмерзлий, скрижані́-, зожеледі́-, укритий кригою, 2. заклякий, задуб(і)-, заледені́-, захоло́-, застиѓ-, закостені́-.

ОЛЕНЬ & оленець, оленіця, олень.

ОЛИМПИЙСКИЙ (спокий) гелленістичний.

ОЛИЦЕТВОРЕНЬЕ & уособнення.

ОЛИЦЕТВОРЯТЬ (кого і ким) уособлювати, персонфікува́-, н^о втілю-;

—й що /м^н хто/ ~ює $\diamond$, с-и ~ювати, з-й уособи́-, ~ювач, втілю́-, ~енець, персонфіка́тор, живий образ, як ~ення, (ким) = -йся [-й им = уособлюваний ім]; -й зло демоніч-;

-йся/-ый уособлюваний, втілю́-, персонфіко́-.

ОЛОВО у. ціна;

ОЛОВЯННЫЙ у. цінновий, (погляд) безвиразний, тупий.

ОЛУХ олух, кеп; б. царя́ небесного йболоп царя́ небесного.

ОМАЧИВАТЬ; ОМОЧИТЬ: о. слеза́ми (очи) запла́кати очі.

ОМЕРЗЕНИЕ ϕ^p відріза, зану́да, збри́дження, гідь [до -ння до відрізи /зану́ди, збри́дження, гіді/].

ОМЕРЗИТЕЛЬНЫЙ гідосвітній, гідко́чий, з-й ви́кликати оги́ду; -ая лі́чність мерзота́ з мерзот.

ОМЕРЗЕТЬ д^к огиднути, остогидну́-, огиді́-, остогиді́-, збри́днути, збри́ді́-, збри́дитися;

-вший збри́дений, збри́длий $\diamond$, $\emptyset$.

ОМЕРТВЕВАТЬ мертвіти;

—й що /м^н хто/ мертвіє, майже ме́ртвий, напівме́рт-, у ста́дії омертві́ння.

ОМОЛАЖИВАТЬ молодіти, відмоло́джува-;

—й що /м^н хто/ відмоло́джує $\diamond$, с-и м., поклі́-

каний відмолоді́-, зайня́тий відмоло́дженням, молоді́льний + %;

-йся/-ый відмоло́джуваний.

ОМРАЧАТЬ затьма́рювати, тьма́ри-, тьмі́-, охма́рюва- /за-/ , хма́ри-, вкрива́- хма́рами, кіда́ти́ на, ϕ^p сму́ти́-, засму́чува-;

—й 1. що тьма́рить $\diamond$, с-и т., з-й/з мето́ю/ затьма́ри-, н^к тьма́ристий, н^о охма́рливий + %, © затьма́рюючи, як хма́ра, (чим) = -йся *чим* [-й ссо́рой затьма́рюваний сварою], 2. **опечаливающий**;

ОМРАЧИТЬ (світ) р. захму́рити; $\diamond$;

ОМРАЧАТЬСЯ тьма́ритися $\diamond$, хмарні́ти, похму́рніти;

-йся/-ый 1. тьма́рений, затьма́рюва-, захма́рю- $\diamond$, 2. **опечаливающийся**;

ОМРАЧИТЬСЯ похма́ріти $\diamond$; -йлось *что* хма́рка набігла на;

-вший 1. затьма́рений /по-/ , захма́ре- /о-/ , 2. спохму́рний + **опечалившийся**.

ОМУТ о^к нурто́висько.

ОМЫВАТЬ (береги) о^к розли́ватися кру́г чо́го;

—й 1. **обмывающий**, 2. що омиває $\diamond$, розлі́тий округ;

-йся/-ый 1. обмиваний, 2. оми́-, розлі́- округ.

ОН: у него́ ϕ^p йому́ [на ко́лінях у н. на ко́лінах йому́].

ОНАНИЗИРОВАТЬ солоді́йствувати.

ОНЕМЕВАТЬ > НЕМЕТЬ;

ОНЕМЕТЬ: -вший за́німлий, зате́рп- /о-/ , (-боки) відле́жаний, (-ноги) заси́дже-.

ОНЕМЕЧИВАТЬ німчити, германізува́-;

—й що /м^н хто/ німчить, с-и н., з-й по́німчи-;

ОНЕМЕЧИТЬ по́німчити /з-/ $\diamond$;

ОНЕМЕЧИВАТЬСЯ р^к німчи́ти $\diamond$;

-йся/-ый німчений, зні́мчува-, германізо́-;

ОНЕМЕЧИТЬСЯ р^к зні́мчи́ти $\diamond$;

-вший (ся) $\emptyset$; -я зні́мчений $\diamond$, зні́мчілий;

ОНЕМЕЧЕННЫЙ зні́мчений $\diamond$.

ОНО: во вре́мя о. ко́лиш, аж он ко́лі;

ОБНЫИ: ещѐ со вре́мѐн обных ще он відко́ли.

ОПАДАТЬ о(б)пада́ти /с-/ , стуха́-, ху́дну-, ϕ^p па́да-, відпада́-, не трима́-, (-ли́стя) обліта́-

—й що опада́ $\diamond$, с-и о., у ста́ні опада́ння, © опада́ючи, (ли́ст) зів'я́лий, па́далишний, па́дош-, осін-, зірваний ві́тром;

ОПАСТЬ: -вший о(б)па́лий, стух́-, сху́д-, па́дошний, відпа́лий, (-ли́стя) облеті́-, $\emptyset$.

ОПАЗДЫВАТЬ спі́зню/ватися /за-, о-/ , пі́зні-;

—й/-ый що /м^н хто/ -ється $\diamond$, спі́знюваний /за-/ , за́вжди спі́зне-, с-и /зві́клий/ с., з^н-й спі́зні-, спі́зно́х, з. пі́зній Іва́н, н^к (за)пі́зній, н^о за́пізнений, за́пізний;

ОПОЗДАТЬ: о. к обе́ду спі́знитися на обі́д; $\diamond$;

-вший спі́знений /за-/ , за́пізний, $\emptyset$.

ОПАИВАТЬ упо́ювати /об-/;

—й що /м^н хто/ ~ює, с-и у., р-й упо́їти;

-ий упоюваний /об-/.

ОПАЛЕННИЙ: о. в боях (вояк) о^к задимлений боями; о. солнцем н^о височений /про-/.

ОПАЛИВАТЬ /ОПАЛЯТЬ / > ОБЖИГАТЬ.

ОПАЛЫВАТЬ виполювати /об-/, полб-, обсап/у-;

--й що /м^н хто/ ~ує ∅, с-и о., взявшись обсап-, зайнятий обсапуванням, сапальник, поліль-, н^к сапальний, поліль-;

-йся/-ий обсапуваний, виполю- /об-/, полотий.

ОПАСАТЬСЯ побююватися, г. опас-, ф^р потерп/ати;

-йся що /м^н хто/ ~ає ∅, с-и п., сповнений побюювань.

ОПАСЕНИЕ: без -ий безпечно; из -ия побюючись.

ОПАСНОСТЬ (постійна) о. Дамоклів меч; с-тью для життя наражаючи життя;

ОПАСНОСТИ (таємні) підводне каміння /ри-фи/.

ОПАСНИЙ (вояж) над безоднею; -оє підприємтя гра з вогнем.

ОПАХИВАТЬ 1. с² обюрювати, 2. обві-, обвію-, обмаху-;

--й 1. що /м^н хто/ обюрює + пахущий, 2. що /м^н хто/ обвіва ∅, с-и о., р-й /з-й/ обмахну-, н^к = %;

-йся/-ий 1. обюрюваний, 2. обмаху-, обвію-, обві-.

ОПЕКА: взяти под-еку кого заопікуватися ким;

ОПЕКАТЬ (кого) опікувати, ма- у своїй опіці /під-кою/, трима- опіку над /опікуватися/ ким, (знадто) води- за руку, годува- з ложки;

--й що /м^н хто/ опікується ∅, с-и о., р-й заопікува-, опікун, протектор, патрон, н^к опікунчий + %; для опіки;

ОПЕКАТЬСЯ: о. кем опікуватися ким ∅, бути під опікою кого, держ-а в опіці кого;

-йся/-ий опікуваний, протєб-, під опікою, н^к підопічний.

ОПЕКУНСКИЙ опікунчий.

ОПЕРА: из другої -ры ж^н з іншої бочки.

ОПЕРАТИВНИК (в Гулазі) ж^н бпер.

ОПЕРАЦИЯ н^т шахер-макер, (військова) виправа; -ии по продажє операції продажу.

ОПЕРЕЖАТЬ випереджати /по-, з. у-/; забіг-а (наперед) [о. события з. н. (подій)], ф. ліз-поперед батька в пєкло, біг-попереду паровоза;

--й що /м^н хто/ випереджує ∅, с-и в., з-й випереди-, н^к = %, жс. попередбатьковий, ф^і випередний, ф^р аванг-д-, передовий, р^к випередли-, для випередження, завжди попереду, з випередженням, с^к поперед- [-щеє напярженіє поперед-напруга]; -й в развитіи розвиненіший;

-ий випереджуваний /по-/;

ОПЕРЕДИТЬ: о. своє время піднєстися над своїм часом.

ОПЕРЕТОЧНИЙ оперетковий.

ОПЕРИРОВАТЬ (кого) оперувати, робі-операцію кому, (чим) орудува-, маніпулова-, (фактами) послуговуватися;

--й 1. що /м^н хто/ оперує ∅, с-и о., з-й прооперува-, оператор, операціоніст, виконавєць операції, н^к операційний [-й врач о. лікар], с^к оперуй- [оперуй-лікар] 2. владеющий² + маніпулятор;

-йся/-ий 1. оперований, підд-а операції, під операцією, 2. орудуваний, маніпульб-; -ий операбель-.

ОПЕРЯТЬСЯ оперюватися, вбив-а в пір'я, укрив-а /обростати/ пір'ям;

-йся оперюваний, укрі- /обростаний/ пір'ям, убива- у пір'я /п. колодочки/;

ОПЕРИТЬСЯ о. порости в пір'я ∅, п. змужні-, (мати вигоду) п. піддатися;

-вшийся оперений, укрітий пір'ям ∅, © п. змужнілий.

ОПЕЧАЛИВАТЬ засмучувати, смуті-, жури-, огорта- сєрце сумом /завдавати смутку/ кому;

--й що /м^н хто/ засмучує ∅, с-и з., з-й /з намиром/ засмуті-, сповнений смутку, засмучувач, н^к зажурливий, засмутли-, сумлі-, скорботний;

ОПЕЧАЛИТЬ повіти смутком, завд-а жалб ∅;

ОПЕЧАЛЕННИЙ & сумнуватий, зажурений, о. ніби цвяха з'їв;

ОПЕЧАЛИВАТЬСЯ зажурюваися, смутніти ∅; -йся засмучуваний, зажурю-, щораз смутніший,

© у смутку;

ОПЕЧАЛИТЬСЯ засмутніти ∅; -ился кто узяв жаль кого;

-вшийся раптом такий сумний, засмучений, зажуре-, засмутнілий, повітий смутком, г. засумований, о. наче хмарою оповівся.

ОПЕЧАТКА ф. чортик.

ОПЕЧАТЫВАТЬ печатувати /за-/;

--й що /м^н хто/ печатує ∅, с-и печатувати, поклиқаный /р-й/ печата-, для печатування, зайнятий -ям, н^к т. печатувальний + %;

-йся/-ий печатуваний /за-/.

ОПЕШИТЬ о^к розгубитися, сторопіти, остовпі-, ф^р присіс- [так и -шил так і присів], о. вдартися в полі руками, не знати, що й казати;

-вший сторопілий, остовпі-, розгублений, ∅.

ОПИВАЛА обпивало.

ОПИРАТЬСЯ спиратися /об-, у-/; о. о стол спира- на стіл;

-йся що /м^н хто/ спирається ∅, з^м-й спертися, опертий /с-/, о. з опертям на; -я на кого підтримуваний ким.

ОПИСАНИЕ: при -анни чєго описуючи що.

ОПИСЬВАТЬ списувати /о-, пере-/, (коло) окрєсло-, (події) оповід-а, змальбу-, (образно) зображ-а відтворюва-, переніси- на папір, о^к портретува-, (вдачу) характеризув-а, (рєчі) реєстру-, (за борги) накладати арєшт, поцінбува-; о.

имущество цінува́-/д^к по-/ майно́;
-й що /м^н хто/ спісує $\diamond$, с-и с., покли́каний спи-
са́-, зайня́тий описом, описовець, н^к описовий,
описувальний, м. окресловаль-, /майно/ цінува-
ль-, ф^р де описано [роман, -й голод роман, де
о. голод] + **изображающий**; **-й имущество** ці-
нувальник; **-й круг** кругойдучий, кругобіжний;
-йся/-ый оповіданий, описува-/с-, пере-/ змаль-
ову-, окреслю-, ціно́-, оціню- $\diamond$; **неописуемый**
неописан- $\diamond$.
ОПИСАТЬ відда́ти в слові $\diamond$; **о. круг** (дією) зро-
бі- коло, переку́ритися, (рукою) описа́ти, окре-
сли-; **о. стихами** обвіршува́-; **перо не в силе о.**
треба було ба́чи-;
ОПИСЬ (рiч) реєстр, (дія) пере́пис; **инвентарная**
б. інвентарний реєстр.
ОПИУМ опій, (дурман) г^р дурленіна.
ОПЛАКИВАТЬ оплакувати /при-/ , о. обмива́-
слізьма́, (долю) наріка́ти на;
-й що /м^н хто/ оплакує $\diamond$, гото́вий оплакати, с-и
оплакува-, н^к тужли́вий + %, $\pm$ **печалющийся**;
-йся/-ый оплакуваний, обми- слізьма́;
ОПЛАКАТЬ: **о. кого** відплакати по кому; **о.**
утра́ту о^к відридати.
ОПЛАТА у. ви́плата, ф^р ви́плат [купува́ти на в.].
ОПЛАЧИВАТЬ оплачувати /с-, від-/ , плати́- за;
-й що /м^н хто/ плати́ти за $\diamond$, з^г-й запла́тити за,
плати́й, платни́к, р^к грошода́вець, н^к о́плат-/ви-/
платни́й, плати́ж-, грошода́вчий, о. для о́плати;
ОПЛАТИТЬ проплати́ти $\diamond$;
-йся/-ый пла́чений, о́плачува-/с-, від-/ , н^к о́п-
латни́й /ви-/, -ый платни́й, с^к -платни́й [низко-
о́плачываемый малооплатни́й];
ОПЛАЧЕННЫЙ пропла́чений $\diamond$;
ОПЛЕВЫВАТЬ о(б)пльовувати;
-й що /м^н хто/ о(б)пльовує, р-й о(б)пльова́ти, с-
и /звіклий/ о(б)пльову-, пльова́ка, обпльовува́ч;
-йся/-ый о(б)пльовуваний.
ОПЛЕТАТЬ о(б)пліта́ти, (наву́тинням) обсо́ту-
ва-, (брехнею) о(б)пліту-, ф^р дури́ти;
-й що /м^н хто/ о(б)пліта́ $\diamond$, с-и о., р-й о(б)плі-
ста́, зайня́тий о(б)пліта́нням, о(б)пліта́льник,
плеті́й, н^к = %, с^к оплети́- [оплеті́душа];
-йся/-ый о(б)пліта́ний, обсо́тув-, о(б)плітув-.
ОПЛЕУХА н^б п'ятери́ця.
ОПЛОДОТВОРЯТЬ заплі́днювати, (землю) н^р
зерни́-;
-й що /м^н хто/ ~ньює $\diamond$, с-и з., з-й заплі́дні-, за́-
плі́д, за́рид, $\odot$ заплі́днюва́ч, заплі́дник, н^к заплі́д-
ни́й, заплі́длив-, заплі́дч-, для заплі́дження + %;
-йся/-ый заплі́днюваний, н^к заплі́дний.
ОПЛОТ о^к цитаде́ля[ь], (опора) г. осто́я.
ОПЛЫВАТЬ обплива́ти, (салом) /за-, (- свічку)
о-, (кров'ю) під-/ , (- тіло) брѣзкну-, (- грунт)
сповза́-, обсуба́тися;
-й 1. що /м^н хто/ обплива́ $\diamond$, с-и о., з^м-й обплив-

ти́, плаве́ць, $\odot$ обплива́ючи + **-ый**¹ 2. що /м^н хто/
брѣзкне, шора́з оду́тіший, (майже геть) оду́тий
+ **-ый**², 3. що оплива́є + **-ый**³, 4. що обсуба́єть-
ся, н^к повзький, повзу́чий + **-ый**⁴;
-ый 1. обпливаний, 2. заплі́-/ (кров'ю) під-/ , 3.
оплі́-, 4. обсу́-, н^к обсубний;

ОПЛЫТЬ: **-вший** (- обличчя) оду́тлий, обрѣзк-,
розпу́х-, оду́тий, (грунт) обсубну́тий, $\diamond$.

ОП-ЛЯ! гоп-ля!

ОПОВЕЩАТЬ (кого) сповіща́ти /опо-/ , повідом-
ля-, інформува́-, дава́- зна́-/вісти-, вістуба́-/ їм;
-й = **извещающий**.

ОПОГАНИВАТЬ паску́д/ити, запаску́джува-/о-/
опога́ню-, пога́нити;

-й що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, з-й /р-й/ запаску́дити,
звікли́й паску́ди-, пога́нець, паску́да, паску́д-
ник, н^к паску́дливий, $\pm$ **опорочивающий**;

ОПОГАНИТЬ сплюга́вити $\diamond$;

-йся/-ый пога́нений, паску́дже-, запаску́джува-,
опога́ню-;

ОПОГАНЕННЫЙ сплюга́влений $\diamond$.

ОПОДЛЕНИЕ о^к упі́длення.

ОПОДЛЯТЬСЯ спі́длюватися, о^к підлі́ти;

ОПОДЛИТЬСЯ спі́длитися, спадлі́очи-, спі́д-
лі́ти;

-вшийся спі́длений, спадлі́оче-, спі́длі́лий.

ОПОЗДАНИЕ: с **досадным -ием** ф. у свиня́чі
голосі́.

ОПОЗНАВАНИЕ о^к розпізна́вання.

ОПОЗНАНИЕ о^к (роз)пізна́ття.

ОПОЗНАВАТЕЛЬНЫЙ к. розпізна́вчий.

ОПОЗНАВАТЬ пізнава́ти, упізнава́-/роз-/;

-й що /м^н хто/ пізнає́ $\diamond$, с-и пізнава́ти., покли́-
каний розпізна́-, н^к розпізна́вчий + %;

-йся/-ый пізна́ваний /розпі-, упі-/.

ОПОЛАСКИВАТЬ > ПОЛОСКАТЬ.

ОПОЛЗАНИЕ о^к обсуба́ння, обсуб.

ОПОЛЗАТЬ (в яму) повзі́ти, зсуба́тися /об-/ , скó-
чува-, сповза́ти /о(б)-, (на очі) на-/ , (з печі) злі́з-
ти-, (- їмлю) спадá-, (- берег) осі́да-, (з лица) збіга́-;

-й 1. що обсуба́ється $\diamond$, обсубаний /з-/ , н^к р^к о-
суба́нний, о. геть обсубну́тий, у процѣсі зсубу, 2.
що обповза́, н^к р^к обповза́нний + % + **ползущий**;
-ый 1. = **-й**, 2. обповз(ув)аний.

ОПОЛЗЕНЬ р^к обсуб.

ОПОЛЧАТЬСЯ озбро́юватися, ополча́-, збира́- в
полкі, (на кого) напосі́да-, с. повстава́ти;

-йся що /м^н хто/ повстає́ $\diamond$, с-и п., з^м-й повста́-,
покли́ка- до збро́ї, н^к напосі́дливий;

ОПОЛЧИТЬСЯ [на кого/ н^б ви́звиритися $\diamond$; о.
на **кого** за(по)взі́ятися прѣги **кого**;

-вшийся ополчи́вся, повста́лий $\diamond$.

ОПОЛЯЧИВАТЬСЯ спольщува́тися, спольчу-,
к^н полонізува́тися;

ОПОЛЯЧИТЬСЯ: **-вшийся** спольщени́й $\diamond$, з^н
недо́ляшок.

ОПОМИНА́ТЬСЯ *р.*; **ОПО́МНИТЬСЯ** 1. опри-
то́мнити, очу́ня-, очу́ті-, отя́митися /с-/, очу́ма-,
очу́ти-, оча́па-, прийти́ до па́м'яті [-нсь! -йди́
до п.!), 2. опа́м'ятітися /с-/, ша́мену- /г. о-/, при-
йти́ до глу́зду; **о. от удивле́ння** ви́йти з дива;
-вшійся 1./2. очу́глий, отя́млений, 1. оприто́м-
ле-, очу́ма-, 2. д. оха́нутий.

ОПО́Р: во весь **о.** *о*^к з вітром навза́води.

ОПО́РА *о*^к підпо́ра, опертя́, підва́лина, коло́на,
стовп, ба́за, з. осто́я, *п.* плече́, рука́.

ОПО́РНИЙ *т.* підтримко́вий, підпо́рний, плечо-
вий, *о.* для опертя́ /під-/, **о. пункт /то́чка/ ба́за.**

ОПОРА́ЖИВА́ТЬ спорожніти /ви-/, споро́жню-
ва- /ви-/, *о*^к поро́жнити;

-й що /*м*^н хто/ споро́жня $\diamond$, *р*-й споро́жнити, *п*^к
т. поро́жницький + %, $\odot$ с-и споро́жнити;

◆◆◆СЯ споро́жнитися $\diamond$, поро́жнити;

-йся/-ый споро́жнюваний /ви-/;

ОПОРО́ЖНИ́ТЬ(СЯ): **-вшій(ся)** $\diamond$; **-я** ви́по-
ро́жнений, споро́жницький.

ОПОРО́ЧИВАННЯ *о*^к па́плюження, плюга́вл-.

ОПОРО́ЧИВА́ТЬ ганьби́ти, осла́вля-, знесла́влю-
ва- /о-/, па́плюжи-, плюга́ви-, плямува́-, ви́ли-
ва́- помі́й на, *к*^к опа́плюжува-;

-й що /*м*^н хто/ ганьби́ть $\diamond$, **зві́клий /охо́чий/**
ганьби́ти, ганьби́тель, па́плюжник, *п*^к гане́бний
для, *р*^к па́плюжли́вий + %;

-йся/-ый ганьбле́ний, па́плюже-, плюга́вле-,
пля́мле-, осла́влюва- /зне-/, опа́плюжу-;

ОПОРО́ЧИ́ТЬ ви́ганьбити $\diamond$.

ОПОСРЕ́ДСТВОВАННО *к*^к посере́дньо, непря́-
мо.

ОПОЧИВА́ТЬ спочива́ти /о-/, (*вічно*) почи-, пок-
о́битися, спа́ти вічним сном;

-й що /*м*^н хто/ спочива́ $\diamond$, *р*-й спочі́ти, с-и /зві́к-
лий/ спочива́-, відпочива́льний, *о.* на спочі́нку;

ОПОЧИ́ТЬ пі́ти на вічний спочі́нок, засну́- ві-
чним сном;

-вшій спочі́лий, (*навік*) упоко́бений, на ві́чному
спочі́нку, $\diamond$.

ОПОШЛЕННЯ профа́нація, розкульту́рення,
знедухо́вле-, з. збуде́ні-.

ОПОШЛЯ́ТЬ робити ні́цим, вульга́риз/ува́-, про-
фа́нува́-, бана́лізува́-, знедухо́влю-, заяло́жу-, з.
обни́жу-, *р*^к зни́чу- /об-/, ни́чи-, ни́ци-;

-й що /*м*^н хто/ ~ує +, **зві́клий /схи́льний/** вуль-
га́ризуба́-, вульга́риза́тор, *р*^к обни́чува́ч, *п*^к ни́-
ций, вульга́рний ~аці́-, бездухо́в-;

ОПОШЛЯ́ТЬ(СЯ) з. буде́нити $\diamond$, *р*^к ни́цяти;

-йся/-ый обни́жуваний, вульга́ризо́-, профа́но́-,
бана́лизо́-, спотво́рю-, заяло́жу-;

ОПОШЛИ́ТЬ звульга́ризуба́ти, збана́лізува́ти,
знедухо́ви- $\diamond$, з. збуде́ні-, обни́зи-, *р*^к обни́ци-;

ОПОШЛИ́ТЬСЯ *р*^к обни́цяти;

-вшійся обни́ци́лий.

ОПОЯ́СИВА́ТЬ оперізува́ти /під-, пере-/, (*п*^г)

оги́на-, (*стан*) переви́ва-, з² опа́су-, *п.* ото́чу-;
-й що /*м*^н хто/ оги́на $\diamond$, с-и -ти, з-й опере́за-,
просте́ртий по́ясом, *п*^к *м*^н по́ясуба́гий, *т.* оперізува́льний + %; **-й лиша́й** по́ясуба́гий лиша́й;

ОПОЯ́САТЬ з. опа́сати $\diamond$;

◆◆◆СЯ оперізува́тися $\diamond$;

-йся/-ый оперізува́ний /під-/, ото́чу-, опа́су- $\diamond$;

ОПОЯ́САТЬСЯ: **-вшійся** що опа́сався $\diamond$.

ОПО́ЗИЦІ́Я (*дія*) протибо́рство; **бу́ть в -ци**
к кому *к.* протиставля́тися *кому*.

ОПОРТУ́НИСТ пристосува́нець, угодо́в-.

ОПРА́ВА *о*^к оздо́ба [в *золото́й -ве* в *золото́й -бі*].

ОПРАВДА́ННЯ *ф*^р до́каз неві́нності [в *своє* *о.*
як *д. своєї* н.], до́каз до́цільності [в *о. своїх*
де́йстві́й як *д. д. своїх* ді́й]; в *своє* *о.* щоб (*як-*
ось) ви́правдатися.

ОПРАВДА́ТЕЛЬНИЙ *к.* ви́правдо́вчий.

ОПРА́ВДИВА́ТИ ви́правду́вати, ви́правдо́ву-, з.
уневі́нню-, (*надії*) спра́вджу-, зді́йсню-, не зра́-
джу-; **о. затра́ты** з. ви́плачува́тися; **це́ль -ет** сре́-
дства ме́та ви́правдує за́соби;

-й що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, з²-й ви́правдати, **схи́льний**
ви́правдува-, ви́правдува́ч, *п*^к з. ви́правда́льний
+ %, ви́правдо́вч-;

-ый ви́правдо́ваний, уневі́нню- $\diamond$;

ОПРАВДА́ТИ ви́правдити $\diamond$, *о*^к обезневі́нни-;

о. дове́рие ви́явитися на висоті́;

-вшій $\diamond$; **не -й** наде́жд прова́льний $\diamond$.

ОПРА́ВДИВА́ТЬСЯ правува́тися, ви́правду-
ва- $\diamond$, правди́-, (*вимовками*) з. вимовля́-, (*брех-
ню*) ви́бричува- /від-/, ви́кручува- /від-/, *е.* виво́-
ди-, у^р очи́ща-, & ви́правдо́вува-;

-йся = -ый + поклі́каний очи́ститися, очи́щува-,
(- *чутки*) зді́йсню-, спра́вджу-;

ОПРАВДА́ТЬСЯ *о*^к ви́правдитися $\diamond$;

-вшійся ви́правджений, $\diamond$.

ОПРАВЛЯ́ТЬ (*одяг*) опоря́джати, обсмі́кува-, (*в*
оправу) оправля́-;

-й 1. що /*м*^н хто/ опоря́джа $\diamond$, з-й опоря́дити, *п*^к
опоря́джальний, $\odot$ опоря́джаючи, 2. що /*м*^н хто/
оправля́, з-й опра́вити, *п*^к опра́вний;

ОПРАВЛЯ́ТЬСЯ опоря́джатися $\diamond$, чепу́ри-,
причепу́рюва- /ви-/, (*з недоу́м*) оду́жувати, оклі́-
гува-, очу́нюва- /ви-/, приходи́- до здоро́в'я, *о.*
відо́ди- душе́ю й ті́лом, ви́ходжува́тися, ви́чу́-
ху-, (*від стресу*) ві́ждити душе́ю, огобтува́ти-
ся, заспоко́юва-, (*після бою*) за́лизувати ра́ни,
*ф*³ справля́- нужду́, ви́порожні́тися; **о. от уди-
вле́ння** (*прв. з ч. не*) ви́ходити з дива́;

-йся/-ый 1. опоря́джуваний, обсмі́ку-, 2. опра́в-
лю-; **-я** 1. причепу́рюваний /ви-/, 3. оду́жу-, ви-
ходжу-, ви́чу́ню-, оклі́гу-, ви́чу́ху-, 4. заспоко́-
ю-, огобту-, 5. ви́поро́жню-;

ОПРА́ВИ́ТЬСЯ зайти́ в свої бере́ги $\diamond$; (*від хво-
роби, биття*) ви́чухатися;

-вшійся 1. опоря́джений, причепу́ре-, обсмі́к-

а-, 2. опрaвлe-, 3. вiхoджe-, вiчухa-, 4. зaспoкoбe-, oгoвтa, 5. вiпoрoжнe-.

ОПРАШИВАТЬ oпитувaти /до-, пeрe-, питa-;
--й шo /м^н xтo/ oпитує ◊, зaйнятий (д)oпитoм,
звiклий п., з^м-й пeрeпитa-, (д)oпитувaч н^к = %;
-йcя/-ий oпитуваний /до-, пeрe-/.

ОПРЕДЕЛЕНИЕ з^г oзнaчник; пpи -eнии чeгo ©
визнaчaючи шo.

ОПРЕДЕЛЁННО нeдвoзнaчнo, тaкi [зтo o.
свiдeтeльcтвyє цe т. свiдчить], e^{cm} cкaзaнo ж;
~ий: бeз -yx зaнятий o. нa вiльних хлiбax.

ОПРЕДЕЛЁННОСТЬ ф^p кaтeгoрия.

ОПРЕДЕЛЯТЬ визнaчaти /пpи-, з. o-, пpидiлiя-,
o^k вaжкi- [пoхвaлa бaрдiв -лa рeпyтaцiю кнiзiя],
ф^p oбoумoвлoвa- /з-, ю. ухвaлoвa-, пoстaнoвлiя-,
(дo шкoли) вiддaвa-, влaштoвyвa-, (кyрс) yстaнo-
влiя-, (мiрy) oбчислoвa-, вiрaхoвy-, вимiрю-,
(сyдoм) пpисyджyвa-, (нa пoст) нaстaвлiя-, ф^p дe-
тepмiнyвa-; o. дoстoйнcтвa вiдpизнiя- зepнo вiд
пoлoви; o. хoд cобyтий o. рoбi- пoгoдy;

--й шo /м^н xтo/ визнaчa ◊, c-и в., пoклiканий /з-
й/ визнaчi-, длiя визнaчeння, зaйнятий -ям, н^k
визнaчaльний + %, пeв-, з. мiрoдaй-, д. дeфiнi-
тив-, з^г oзнaчaль-, i. м. дeтepмiнaнт; ± yстaнoв-
лiвaючий, вiсчитyвaю-, iзмepю-, cудя-;
-й cудьбy дoлeнoбний; -й пoлитичecкий кyрс
лeйтмoтив-; -щим oбpазoм кⁿ визнaчaльнo;

ОПРЕДЕЛИТЬ (кyди) дaти, ◊, ф^p зopиeнтyвa-
тиcя [тpиднo бyлo o., гдe... вaжкo бyлo з,
дe...]; o. cвoє пpизвaннe знaйти ceбe;
-иймый (лeгкo) визнaчyваний /i вci-ий/;

ОПРЕДЕЛЯТЬСЯ визнaчaтиcя ◊, (нa пpaцю)
влaштoвyвa-, (дo шкoли) вcтyпaти
-йcя/-ий oзнaчyваний /ви-, вcтaнoвлo-, oкpec-
лo-, пpизнaчy-, пpидiлo-, yлaштoвy-, oбчислo-,
вимiрю-, зoмoвлo-, yхвaлo-, вiддa-, нaстaвлo-
◊, н^k визнaчний;

ОПРЕДЕЛИТЬСЯ (нa пoсaдy) дiстaтиcя; ◊;
-вший (cя) ◊; -я визнaчeний, yстaнoвлe-◊; нe -я
нeвiзнaчe-, бeз твepдoї дyмки;

ОПРЕДЕЛЁННЫЙ визнaчeний ◊;

ОПРЕСНЯТЬ oпpicнювaти, знecoлo-, p^k пpicнi-;
--й шo oпpicнює, стaвши з., здaтний oпpicнi-,
oпpicнювaч, знecoлo-, н^k = %;
-йcя/-ий знecoлoваний, oпpicню-.

ОПРЕССОВЫВАТЬ > ПPECCУВАТИ;

--й/-ий = пpeccyющий/-yемий.

ОПРОВЕРГАТЬ cпpocтoбyвaти, (дyмкy) вiдки-
дa-, вiдхилiя-, зaпepечyвa- /г. пeрeчi-, пoбивa-;
-й шo /м^н xтo/ ~oвyє ◊, c-и c., пoклiканий /p-й/
~yвa-, ~oвyвaч, н^k ~oвчий, (вжитий) длiя -yвaння,
зaйнятий -ям, (aргyмeнт) зaпepeчливий + %, ©;
-йcя/-ий ~oвyваний, зaпepечy-, вiдкиданий ◊;

ОПРОВАЕРЖИВАТЬ: -жiмый cпpocтoвий, лeг-
кo cпpocтoвyвa- /вiдкидa-, зaпepечyвa- / ◊.

ОПРОКИДЫВАТЬ пeрeкидaти, пeрeвepтa- /ви-/,

вaлi-, вaлiя-, звaлoвa- /ви-/ (нищити) тpощi-,
плюндpyвa-, poзбивa-, poзтpощyвa-, (идeй) cпpocтo-
бoвyвa-, (плaни) pyйнyвa-, (бoчкy) вивepтa-;

--й шo /м^н xтo/ пeрeкидa ◊, c-и p., з-й пeрeвep-
нy-, зaйнятий тpощeнням, пeрeкидaйлo, пeрeвep-
тa- /ви-/ (вaлiй, pyйнивник, плюндpий, н^k пeрe-
кидний, пeрeкидaль- + %, pyйнивний; -й yстa-
рeвшиe дoгмy pyйнивник зaстapилux дoгм;

-йcя/-ий вaлeний, пeрeкидa-, пeрeвepт- /ви-/,
вiдкид-, звaлoв-, poзбив-, poзтpощyв-, cпpocтo-
вyв- ◊, н^k пeрeкидний;

ОПРОКИНУТЬ (чapкy) cпopoжнити, вiхил-; ◊.

ОПРОМЕТЧИВ/О бeзoгляднo, пpoжoгoм, cтpим-
гoлoв;

~ий бeзoглядний, cтpимгoлoвий.

ОПРОМЕТЬЮ пpoжoгoм, cтopчгoлoв, cтpимгo-
лoв, бeзoгляднo.

ОПРОСТОФИЛИТЬСЯ д^k o^k oпpocтaчiти.

ОПРОТЕСТОВЫВАТЬ (вирoк) з. вiдкликaти;

--й шo /м^н xтo/ oпpoтecтoвyє, c-и oпpoтecтoвy-
вaти, пoклiканий /з^м-й/ oпpoтecтyвa-;

-йcя/-ий oпpoтecтo(вy)ваний, (вирoк) вiдклик-
(yв)аний.

ОПРЫСКИВАТЬ кpoпити, cкpoплювa-, oбпop-
cкy-, oбпpиcкy-, oбpизкy-;

--й шo /м^н xтo/ кpoпить ◊, c-и к., p-й cкpoпi-
зaйнятий oбпopcкyвaнням, oбпopcкyвaч, oб-
пpиc-, (pиц) кpoпилo, н^k пopcкyчий + %;

-йcя/-ий кpoплeний, cкpoплювa-, oбпopcкy-,
oбпpиcкy-, oбpизкy-.

ОПТИМИЗИРОВАТЬ oптимiз/yвaти;

--й шo /м^н xтo/ ~yє, c-и /з-й/ o., н^k = %;

~ий oптимiзoваний.

ОПТИМИСТ n^o coнцeлoб /жⁱ-кa/.

ОПТИМИСТИЧЕСКИЙ життepaдicний, coнцe-
лoб-, n^o coняш-.

ОПТИРОВАТЬ: --й шo oптыє, c-и oптывaти, гo-
тoвий пpooптывa-, н^k = %;

-йcя/-ий oптыований.

ОПТИЧЕСКИЙ ф^p cвiтлoвий, зoрoвий.

ОПТОВ(Ц)ИК гypтiвник, гypтoвик.

ОПТОВЫЙ: o. cклaд /-aя бaзa/ гypтiвнiя; -aя тop-
гoвлiя гypтoвa тopгiвлiя.

ОПТОМ нa гypт, гypтoм, гaмyз-, yce pаз-; б. и в
pбзницy гypтoм iв poздpи.

ОПУБЛИКОВЫВАТЬ > ПУБЛИКОВАТЬ.

ОПУС (нa злoбy днiя) злoбoдeнкa.

ОПУСКАТЬ cпycкaти /o-, пo-, пpиc-/ (yглиб) зa-
нyрювa- /-яти/, (фpaзy) вилyчa-, (нa плoщинy)
м. цe cпpямoвyвa-, (cтpилy кpанa) мaйнa-, к^t
знижyвa-; o. кpыльчa згopтa- кpилa, oпycкa-
pyки, п. бaйдyжi-, втpачa- вiрy в coбi, знeвiрювa-
тиcя, знeoxoчy-, ± СНИЖАТЬ;

--й шo /м^н xтo/ cпycкa ◊, зaйнятий cпycкoм, c-и
c., p-й cпycти-, н^k т. cпycкoвий, oпycкний /c-/
(м'яз) длiя cпycкy; -й гблoвy пoхнiплюваний;

-й **крыльця** /руки/ збайдужілий, знеохочений, зневіре-;
-ий що його спускають $\diamond$, щораз нижче спущений /ближчий до добу/, спусканий, знижува-, занурю-, м. спрямову-, (з тексту) вилучу-, n^k т. опускаючий, o^k опущений;
ОПУСТИТЬ: **о.** голову похнюпитися; $\diamond$;
ОПУСКА́ТЬСЯ спуска́тися $\diamond$, спада́ти, осіда́-, (морально) оброста́- са́лом /жир-/ , пуска́тися берега, спуска́тися на дно;
-ися = **-ий** + що спускається $\diamond$, щораз нижчий, n^k спадаючий, z^m -й спуститися, $\odot$ с-и спуска-;
ОПУСТИ́ТЬСЯ оледати́ти, занедба́- /попусти́-/ себе, c^p збомжі- $\diamond$, ϕ^p звесітися [он **совсе́м -и́л-ся** він зовсім звисся], (- руки) впа́сти (безсило); **о.** до нищенства зійти на жєбри; **о.** в **изнеможєннє** ϕ^p сїсти-впа́сти;
-вшийся спущений /о-/, $\odot$ оледати́лий, оброста́лом, ϕ ; **-я** **морально** моральний каліка.
ОПУСТОША́ТЬ пљондрува́ти, спусто́шу-, занпа́шу-, пу́стшити, ходи́- по́топтом, ся- сме́рть, (склад) спорожнюва- /ви-/ , спорожня́- /ви-/;
-й що /мⁿ хто/ пу́стшить $\diamond$, с-и п., покликаний спусто́ши-, спу́стшувач, пу́стшитель, пљондрій, пљондрува́льний, n^k спусто́шливий, смертоносний + %, **о.** спусто́шливої дії;
ОПУСТОШИ́ТЬ (край) занаста́ти; $\diamond$;
-ися/-ий пу́стшений, спусто́шува-, пљондро́-, спорожню-;
ОПУСТОШИ́ТЬСЯ спусто́шитися, спусто́шити, (духовно) збідніти душе́ю;
-вшийся спусто́шений, спљондро́ва-, занпа́ще-, (склад) порожній, ϕ
ОПУСТОШЄ́ННЄ o^k розб́р.
ОПУСТОШИ́ТЕЛЬ пљондрува́льний, пљондрій, спусто́шувач, пу́стшитель.
ОПУСТОШИ́ТЕЛЬНЫЙ o^k смертоносний.
ОПУ́ТЬВА́ТЬ о(б)плу́т/увати, обмотува-, обсо́ту-, обвива́ти /опо-/ , опліта́-, (павутинням) засо́тува-, засно́ву-, (кого) обкру́чу-, прибира́ти до рук, (чию ду́шу) обмарюва-, обморочува-, напуска́- /насила́-/ ма́ру на **кого**; **о.** ду́шу впива́тися п'явкою в се́рце;
-й що /мⁿ хто/ ~ує $\diamond$, с-и о., з-й /з^r-й/ обплу́та-, n^k обмарливий, мороч- + %, $\odot$ обсо́вуючи павутинням;
-ися/-ий обсо́тований, обплу́ту-, обмоту-, обсо́ну- /за-/ $\diamond$;
ОПУТА́ННЫЙ (павутинням +) обсо́таний, засно́ва-, опавутине-.
ОПУХА́ТЬ пұхнути, напуха́- /о-, за-/ , (на **виду**) брєзкну-;
-й що /мⁿ хто/ пұхне $\diamond$, с-и п., прирєчений о-пұхну-, щораз пұхліший /брєзклі-, розду́ті-/ , ϕ^p розду́ваний;
ОПУХНУ́ТЬ: **-ұхший** пұхлий /с-, о-, (- **щюки**)

брєзк- /о-/, оду́т(л)ий.

ОПУШЄ́ННЫЙ обшитий хұтром, опу́шений /за-/ , (чим) ото́чений, отороче-.

ОПУШКА o^k підлісса, (з хұтра) облямівка.

ОПУЩЄ́ННЄ (шлунку) p^k сповза́ння, осіда́ння.

ОПЫ́ЛИВА́ТЬ, ОПЫ́ЛЯ́ТЬ¹ (чим) обси́пати, притру́шува-, c^p обпы́лю-;

-й/-яющий що /мⁿ хто/ ~ює $\diamond$, с-и о., р-й обпи́ли-, за́йнятий обпи́ленням, обпы́лювач, n^k = %;

-ися/-ий обпы́люваний, притру́шу-, обсы́пу-, обси́паний.

ОПЫ́ЛЯ́ТЬ² б^o запы́лювати;

-яющий² що запы́лює, з-й запы́лити, запы́льник, n^k запы́льний, запы́люваль-;

-ися²/-яемый² запы́люваний, запы́льний.

ОПЫ́Т (набутий у ділі) досвідченнє; на **собствєннє** **-тє** на своїй /власній/ шку́рі; **приобрєтєннє** **-ом** знаннє досвідченнє; **умудрєннє** **-ом** стрїляний (птах).

ОПЫ́ТНОСТЬ o^k вправність.

ОПЫ́ТНЫЙ $\odot$ бувалий, (у праці) вправний [-ой руко́й -ою руко́ю].

ОПЬЯ́НЄ́ННЄ захмєлїння; в **состояннє** **-ия** ϕ . під п'яну руч /ру́ку/.

ОПЬЯ́НЯ́ТЬ п'яни́ти, хмєли-, упобюва-, (до **млос-ти**) п. млбї-, запаморочува-;

-й що п'яни́ти $\diamond$, з-й захмєли́ти, n^k п'янкий, п'янливий, (за)паморочли-, п'янкува́тий, хмїль-ний, млбс-, дурман-;

-ий п'янений, упобюва-, захмєлю-, запаморочу-.

ОПЯ́ТЬ: **о.** два́дцять п'ять знов за рибу гро́ші; **но о.** же, **єсли...** ϕ^p та й те, коли... [но о. же, **є.** подума́ть та й те, коли подумати].

ОРАКУ́Л вішун.

ОРА́ТОР г. оратор.

ОРА́ТОРСТВОВА́ТЬ витїйств/увати, промовля́- (з трибу́ни), виступа́-, г. ораторствува-;

-й що /мⁿ хто/ ~ує, звиклий ораторствува́ти, р-й виступи-, оратор, промовець, витїя, красномовець, с. трибун.

ОРА́ТЬ горла́ти, репетува́-, гвалтува́-; **о.** **как сумасше́дший** роздира́тися;

-й що /мⁿ хто/ горла́ $\diamond$, с-и /звиклий/ г., z^m -й загорла́-, розрепетований, горла́нь, крикун, верещака, n^k галасливий, крикли́-, горла́тий, **о.** з репетом /крик-/; **-й** во **всю** глбтку горла́нь / $\odot$ горла́ючи/ на **всю** губу;

РАЗОРА́ТЬСЯ розгвалтува́тися $\diamond$.

ОРГАНІЗОВЬВА́ТЬ (віче) влашту́увати, уряджа́-, організу́ва-, n^{ok}/o^k організува́-, (маси) гуртува́-, згурто́ву-;

-й що /мⁿ хто/ уряджа́ $\diamond$, с-и у., з-й уряди́-, організа́тор, упоряджува́ч, n^k організаційний, уряджа́ль-, організа́торський, для організації; **-єє** **нача́ло** організаційна /уряджа́ль-/ основа;

-ися/-ий організо́(ву)ваний, влашту́ову-, уряджа́-

у-, гурто-, згуртоу-;
ОРГАНІЗОВАТЬ *о^к* урядити $\diamond$.
ОРГАНИЧНЫЙ (*зв'язок*) *о.* пуповинний.
ОРГИЯ б[в]акханалія, *п.* свято, трию́ф [о. від-вѣртости].
ОРДЕН *з^н* дармовіс.
ОРДЕР: по -ру на ордер.
ОРДИНАРЕЦ вістовий, вістони́ша.
ОРДИНАРНИЙ звичайний, *г.* пересіч-.
ОРЁХ (*порожній*) горіх-дүтель.
ОРИГІНАЛ (*акту*) первовзір, (*твору*) *г.* первобпис, первотвір, $\odot$ проява, феномен, білий крук; *с* -ом вѣрно з оригіналом згідно.
ОРИГІНАЛЬНИЧАТЬ стробіти хімері, *г^н* ви-каблучуватися;
 -й що /м^н хто/ стробіть х. $\diamond$, *с*-и в., *з*-й /меткий/ на хімері, оригінал, проява, феномен, хімера, хімерник, *о.* білий крук, *п^к* оригінальний, екстравагант-, ексцентрич-, хімер-, дивакуватий, хімеріс-, *о.* з хімерами;
 -вший $\diamond$.
ОРИГІНАЛЬНИЙ незапозичений, неутѣртий, (*незвичайний*) дивакува-, дивачний, неприліза-.
ОРИЕНТ Схід, *а.* Орієнт.
ОРИЕНТАЛЬНИЙ східний, *а.* орієнтальний.
ОРИЕНТАЦІЯ (*життєва*) *г.* настанова, наста-влення.
ОРИЕНТИР навід, вказівка, вказівний знак, (*на місцевості*) *в^н* примітна точка /дім, стовп, клу́ня, брила, горб +/, (*прилад*) орієнтатор, дороговказ.
ОРИЕНТИРОВАТЬ орієнтувати;
 -й що /м^н хто/ орієнтує, *с*-и орієнтувати, *з*-й зорієнтува-, *п^к* орієнтацій- + %, для орієнтації;
♦♦♦СЯ бу́ти зорієтованим, (*у чим*) розбиратися, знати- на чому, давати собі раду з чим, (*на що*) трима-/держ-/ курс на, робити- ставку на;
 -іся *1.* що /м^н хто/ ~ується $\diamond$, *з*-й зорієнтуватися, ~ований, *2.* що розбирається $\diamond$, *з*-й розібратися;
С♦♦♦СЯ: -вший зорієтований, $\diamond$.
ОРИЕНТИРОВОЧНИЙ *о^к* для орієнтації.
ОРКЕСТРОВАТЬ інструментувати, оркестру-, розписува- партію оркестри[у];
 -й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, *с*-и і., покликаний розписа- *п.* о., майстер ~ування, *п^к* ~увальний + %;
 -ый оркестрований, інструменто-.
ОРНАМЕНТ *о^к* круговѣрт, (*грецький ланцюг*) *п^к* меандер.
ОРОЗОВЛЯТЬ; ОРОЗОВІТЬ зарожівити;
ОРОЗОВЛЕННИЙ зарожівлений.
ОРОСИТЕЛЬНИЙ іригаційний.
ОРОШАТЬ зрошувати /за-/, росити-, *о^к* обводнюва-, (*сльзми*) скроплю-, кропити;
 -й що /м^н хто/ зрошує $\diamond$, *с*-и *з.*, покликаний зросити-, для зрошування, зайнятий -ям, зрошувач, іригатор, *п^к* іригаційний + %;
 -йся/-ый зрошуваний, скроплю-, обводню- $\diamond$;

ОРОСИТЬСЯ (*чим*) взятися росію; $\diamond$.
ОРТОДОКСАЛЬНИЙ що не допуска відхилен-ень (обряду, догм), *б^о* правівірний.
ОРТОДОКСИЯ *з^н* святобожництво.
ОРУДОВАТЬ (*на якійсь ниві*) діяти, працюва-, орудува-, маніпулю-, *з^н* товктися, (*чим*) послугова-ва-, користува-, володіти, (*ким*) верховоди- над;
 -й *1.* действующий, *2.* пользующийся.
ОРУЖЕЙНИЙ: *о.* склад склад зброї; *о.* завод зброярня.
ОРУЖИЕ: *к* ору́жю! *в^н* до зброї!, *с^о* за зброю! *с* -ем в руках зброїно.
ОСАДКИ *о.* знебапади.
ОСАДКОМЕР *к.* дощомір.
ОСАДНИЙ: *о.* житель оточенець.
ОСАЖДАТЬ облягати, бра- в облогу, оточува- (*чим*) обсіда-/напо- з чим/, *х.* виділя- в осад;
 -й *1.* що /м^н хто/ обляга $\diamond$, *с*-и облягати, *з^н*-й облягті, зайнятий облогою, *п^к* облоговий, *2.* що /м^н хто/ осаджує $\diamond$, *с*-и осаджувати, *з*-й осадити-, осаджувач, *п^к* осадний + %; -щие кого прѣсь-бы напосідливі прохання до кого;
♦♦♦СЯ *х.* випадати /виділятися/ в осад;
 -йся/-ый *1.* оточуваний, підда- облозі, браний в облогу, *о.* в облозі, *2.* осаджуваний, виділю- в осад, *п^к* осадний, *г^н* осадовий, *м^п* опадо-;
ОСАДИТЬ ¹ облягті $\diamond$.
ОСАЖИВАТЬ (*назад*) подава-, (*кого*) присаджувати, дава- відсіч /по носі/;
 -й *1.* що /м^н хто/ подає назад, *с*-и подавати н., *з^н*-й пода- н., *т.* для рұху назад, *2.* що /м^н хто/ присаджує $\diamond$, *с*-и присаджувати, *з*-й присадити-;
 -ый *1.* подаваний н., *2.* присаджу-;
ОСАДИТЬ ² (*кого*) притишити, вказа-/постави- на/ місце.
ОСАЛИВАТЬСЯ обростати салом;
 -йся що /м^н хто/ оброста салом $\diamond$, *с*-и обростати *с.*, *з*-й обрості *с.*.
ОСАНІСТИЙ сановитий; *бути* -ым мати гарну поставу.
ОСВАИВАТЬ засвоювати /обжива-, осяга-, опановува-/ що, дава- раду чому, (*тему*) розробля-;
 -й що /м^н хто/ опановує $\diamond$, зайнятий засвоєнням, *с*-и *о.*, покликаний /з-й/ опанува-, засвоювач, опанову-, *п^к* засвоичий, *с^к* [опануй-цастям];
ОСВАИВАТЬСЯ обивкати, адаптуватися $\diamond$, привичаюва-, оговтува-, оббува-;
 -йся/-ый осяганий, засвоюваний, обжи-, опанову-, розроблю-; -я привичаю-, оговту-, адапто-(ву)-;
ОСВОИТЬСЯ дати собі раду $\diamond$, оббу́тися, (*озна-йомитися з роллю*) ввійти у що [ввійти в роль];
 -вший привичасний, оговта-, адаптова-, обвіклий, оббу́тий.
ОСВЕДОМИТЕЛЬ (*таємний*) донбщик, стукач.
ОСВЕДОМИТЕЛЬНИЙ *к.* освідомчий.

ОСВЕДОМЛІННЯ (внесення у свідомість) освідомлення.

ОСВЕДОМЛЯТЬ давати зна- /(*потаї*) доноси-, ф. стука-/ кому, доводи- до відома кого, (*вносити у свідомість*) освідомлюва-, *п*^о свідомити; --й що /*м*^н хто/ дає з. $\diamond$, с-и о., р-й дати з., інформатор, донощик, стукач, *п*^к освідомчий, інформаційний, о. з інформацією, з повідомленням; --ий інформований, повідомлю-, освідомлю-.

ОСВЕДОМЛЯТЬСЯ довідуватися, пита-, питат-, розпитувати, цікавитися, з. звідува-; --йся що /*м*^н хто/ питат $\diamond$, з наміром довідатися, зайнятий розпитами, с-и /звільний/ р., з-й розпитат-, о. на розпитках, на довідках, *п*^к цікавий, допитли-;

ОСВЕДОМІТЬСЯ © на довідки [пойду о. піду на д.].

ОСВЕЖАТЬ відсвіжувати, відсвіжа-, свіжі-; --й що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\diamond$, покликаний відсвіжі-, відсвіжувач, *п*^к свіжістий, відсвіжующий, ~ливий, (- *свіжість*) джерель-, о. озон-, озонистий + %, ф^р свіжий, повен свіжості, для ~ення; **ОСВЕЖАТЬСЯ** свіжитися, о^к відсвіжити $\diamond$; --йся/-ий ~уваний, щораз свіжіший, *п*^к ~ний; ~ИТЬСЯ -вшийя який ~вся, відсвіжілий, $\diamond$.

ОСВЕТИТЕЛЬНЫЙ о^к світільний.

ОСВЕЩАТЬ освітлювати /ви-/ , освічу-, світ/ити, розлива- світло, осява-, вивива- з п'тьми;

--й що /*м*^н хто/ ~ить $\diamond$, с-и с., з-й освіті-, зайнятий висвітленням, світоч, освітлювач, *п*^к світільний + %, для освітлення, © висвітлюючи;

--йся/-ий освітлюваний /ви-/ , осяю- $\diamond$;

ОСВЕТИТЬ (*сонцем*) *п*^о осончити; $\diamond$;

ОСВЕТЛЕННЫЙ облітий світлом $\diamond$;

ОСВЕЩЕННЫЙ освітлений /ви-/ , осяя- $\diamond$; о. обліцем осонче-.

ОСВИНЦОВУВАТЬ покрив/ати бливом;

--й що /*м*^н хто/ ~ає б., с-и п. о., покривач б.;

--ий покриваний б.

ОСВИСТУВАТЬ обсвистувати, ф^р затюку-;

--й що /*м*^н хто/ обсвистує $\diamond$, с-и о., р-й обсвистати, о. з диким свистом;

--ий обсвистуваний, затюку-.

ОСВОБОЖДАТЬ звільняти, визволя-, дава- волю, дарува- свободу, (*місце*) вивільнюва-, (*з арешту*) випуска-, (*з посади*) зніма-, (*з-під ярма*) підйма- з колін, (*глек*) спорожня-;

--й що /*м*^н хто/ звільня $\diamond$, с-и д. в., готівий звільни-, виволітель, *п*^к визвольний + %, для звільнення, зайнятий -ям;

--ий звільнюваний /ви-/ , спорожню-, підйма- з колін $\diamond$;

ОСВОБОДИТЬ: о. от дблжности ф. дати по шапці; о. от забѣт /хлопѣт/ розв'яз-а- руки; о. от занимаемой дблжности *ц*^о звільни- з посади; -ите меня от Вашего присутствия *е*^н щоб

Ваш і дух тут не пах;

ОСВОБОЖДАТЬСЯ: о. от чего звільнитися $\diamond$, здіюва-/спікува-/ чого, скидати (з пліч) що; о. от пут рва-/розрива-/ п'уга /кайдани/; о. от рабства визволятися з неволі, скидати ярмо, встава- з колін;

--йся = --ий + щораз вільніший; --я от опеки щораз менше опікуваний;

ОСВОБОДИТЬСЯ о. вибитися з-під гніту, розірвати п'уга, (*з чого*) *у*^р отрястися з; о. от зависимости стати на власні ноги; --йлся от заблуждений *кто* полуда з очей спала кому;

--вшийя що /*м*^н хто/ звільнився, звільнений, визволе-, розкайдане-, о^к визволенець, (*пост*) (тепер) вакантний, $\diamond$.

ОСВОБОЖДЕНИЕ к. візвіл; для -ия щоб звільнити /визволи-/; по -ии 1. звільнившись, визволив-, 2. коли звільниться /звільнився/.

ОСВЯТИТЕЛЬНЫЙ святільний, посвятний.

ОСВЯЩАТЬ святити, освячувати, /по-/;

--й що /*м*^н хто/ святит $\diamond$, с-и с., покликаний освяти-, святільник, *п*^к посвятний, святиль- + %; --йся/-ий свячений, (п)освячува-; --ий священ-.

ОСВЯЩАНИЕ (*церемонія*) освятини.

ОСЕДАТЬ (о)сідати(ся), (*у землю*) вгрудати, вроста-, спада-, осуватися (- *тл*) припадати, (*у сейфі*) збиратися; о. на землю (- *туман*) припадати до землі;

--й/-ий що /*м*^н хто/ осіда $\diamond$, с-и о., р-й осіс-, осідач, (*у сейфі*) нагромаджуваний, збір-, (*трунт*) обсуб-, (*на дно*) осаджув-, *п*^к обсубний, заглибний, т. осідовий, осідний;

--ий = --й;

ОСЕСТЬ (*присмирнити*) присісти; $\diamond$.

ОСЕДЛЫВАТЬ сідлати, з. кульбачи-;

ОСЕДЛАТЬ (*шлях*) в^н взяти під контроль;

--вший своего конька сівши на свого коника.

ОСЕКАТЬСЯ (- *зброю, голос* +) затин/атися;

--йся що /*м*^н хто/ ~ється, схидний з., *п*^к затинчивий.

ОСЁЛ © пентюх, тупак.

ОСЕМЕНЯТЬ с^р штучно запліднювати;

--й що /*м*^н хто/ (штучно) ~ное, с-и (ш.) ~нювати, з-й (ш.) заплідни-, ~нювач, *п*^к заплідний + %;

--йся/-ий (ш.) запліднюваний, *п*^к заплідний.

ОСЕННИЙ *п*^о жнив'яний, вересневий.

ОСЕНЯТЬ отиняти /-юва-/ , (*кого*) осява-, спалаху- в чий голові, (*усміхом*) опроміню-, (*Божою благодаттю*) благословляти; о. крестным знаменіем наклада- хрест, благословля- хрестом;

--й що /*м*^н хто/ отиня $\diamond$, (- *идею*) блискавично візрілий, © осяваючи; --й крестным знаменіем © накладаючи хрест;

--ий отинюваний, опроміню-, ося-, (п)окри-;

ОСЕНИТЬ (*кого*) сяннути кому; (*кого думкою*) блиснути в чий голові, стріли- в гблову /стрѣ-

льну- до голови/ кому; проші- мбзок чий, вдари- [вдарила мене думка], (- думку) г. навінута; мысль -ила кого блиснула /спалахну-, миготну-, сягну-, стукну- в голову/ думка кому, © ляснув себе по лобі хто; улыбка -ила лицю усміх опромінив обличчя.

ОСЕРЕБРЁННЫЙ о^к висріблений.

ОСЕРЕБРЯТЬ висрібловати.

ОСЁЧКА (зброї) зятинка, (в роботі) обмах.

ОСИЛИВАТЬ перемагати, подужува-, поборю-, давати (собі) раду чому (з чим), (горе) пересілюва-, (шлях) дола-;

-й що /м^н хто/ дає р. ♢, з-й поборо́ти, с-и поборо́ва-, переможець, поборо́вач, пересілю-, н^к дужчий за, с^к борі- [борівітер];

-аемый пересілюваний, поборо́-, подужу-.

ОСИЛИТЬ упорати що, упоратися з чим ♢, (кого) узяти гору над ким;

ОСИЛЕННЫЙ пересілений, поборе-, поборо́тий, упоратий ♢.

ОСИ́НЬИЙ: -ое гнездо п. гадючник.

ОСИРОТЕЛО о^к сиротінно.

ОСИРОТИТЬ о^к осамотнити, осамоти-, знедо́ли-, (громаду) залиши-, покину-.

ОСКАЛІВАТЬ обшкрібати, г. обшкрябува-;

-й що /м^н хто/ обшкріба-, с-и о., р-й обшкреті́, обшкріба́ч, зайнятий обшкретом, н^к = %;

-ый обшкрібаний, обшкрябува-.

ОСКА́Л віскал, р^к вишкір.

ОСКА́ЛИВАТЬ ска́лити, виска́люва-, вищиря́-/о-/, вишкіря́-; о. зу́бы шкіри- зу́би, шкіритися, вишкіряться;

-й зу́бы що /м^н хто/ шкірить зу́би ♢, с-и ш., р-й вишкірити з., вищиря́ка, скалізу́б, н^к щирозу́бий;

-йся/-ый вишкірюваний, вищірю-, виска́лю-.

ОСКВЕРНІТЕЛЬ о^к ганьбитель, папложник.

ОСКВЕРНЯТЬ паску́дити, погáни-, спогáнова-/за-, о-/, папложи-, плюга́ви-, загіджува-, у^р оскверня-;

-й що /м^н хто/ паску́дити ♢, с-и п., з-й спогáни-, папложник, знева́ж-, ганьбитель, у^р оскверні-, н^к папложливий, папложний, н^р скверний, для папложення, с^к оскверні-сам-себе;

-йся/-ый папложений, погáне-, паску́дже-, опогáнований, обпаску́джу-, у^р осквернений; ± ОПОГАНІВАТЬ;

ОСКВЕРНЁННЫЙ осквернений, загіджений, сплюгáвле-, запогáне- ♢.

ОСКО́ЛОК (від кришення) кришенік;

ОСКО́ЛКИ о^к дрзкі, друзкі, скалкі.

ОСКО́ЛОЧНЫЙ р^к шрапнелний, скалчастий, ско́лковий.

ОСКО́МИНА: набіть -ну набити оско́му, збрідди- (ким/чим, кого/що), відчу́- відрáзу до кого.

ОСКОПЛЯТЬ > КАСТРИРОВАТЬ.

ОСКОРБЛЁНИЕ (святих почувань) пловок у дупу.

ОСКОРБЛЯТЬ ображати, зневажати, кривди-, о. завдавати образи; о. дійством зневажати чином /вчинком, дією/; о. досто́їнство зневажати лю́дську гідність; о. на чьм свет сто́ит ж^м так лаяти, так лаяти; о. чу́ства пловати в дупу;

-й що /м^н хто/ ображати ♢, звиклий ображати, готівий образи-, з образою на устах, кривдник, н^к образливий, дошкульний, вразливий, (тон) зневажли-, принизли-, /вираз/ гострий, пекучий, сповнений образи; -й чу́ства кого як пловок у дупу кому;

-ый кривджений, ображува-, зневажува-;

-йся діткливий, вразли-;

ОСКОРБИТЬ (почуття) уразити; ♢; о. дійством образи- вчинком, наплова- в борщ кому.

ОСКОТИ́ВАТЬСЯ бидліти, обростати- сало́м, обертатися на бидло, уподібнюва- до худоби;

-йся майже геть збидлілий, с-и о. с., уподібнюваний до х.;

ОСКОТИ́НИТЬ обернути на бидло;

ОСКОТИ́НИТЬСЯ збидліти, о^к запис-/розі-/ ♢;

-вший збидлілий, оброст- с., запис-/розі-/ у подібнений до худоби, обернутий на бидло.

ОСКУДЕВА́ТЬ худіти, убожі-, підупада-, сходити- на пси, нікчемні-, мізерні-, ф^р зменшуватися; рука дающего да не -еет > ДАВАТЬ;

-й що /м^н хто/ убожіє ♢, с-и убожити, напівзубожілий, щораз убогший /бідні- +/, (запас) зменшуваний;

ОСКУДЕТЬ озлидніти, о. звестися нінащо ♢;

-вший зубожений, зубожілий, озлидні-, занепа-/піду-/ змізерні-, знікчемні-, ф^р; -й ду́ховно убогий /зубожілий +/ ду́хом.

ОСКУДЕ́НИЕ о^к озлидніння.

ОСКУ́ЛІРОВАТЬ ф^р оскулювати;

-й н^к оскулювальний, п. дотичний.

ОСЛАБЕВА́ТЬ слабіти, слабну-, ослаба-, слаб(т)ша-, підупада- (на силі /силах/), оклява-, о. іти на спад, о^к немічні-, (-емоції, стихії) стішуватися; о. зрєнием ослабати на очі;

-й що /м^н хто/ слабне ♢, щораз слабший, с-и слабнути, вже досить ослаблий /охля-, підупа- на силі/, послаблований, (з віком) підтопту-;

ОСЛАБЕТЬ підтоптатися ♢;

-вший ослаблий, охля-, підупа- (на силі) ♢, ф^р.

ОСЛАБЛЯТЬ послабляти /-люва-/, полєгшу-, ф^р притлумлю-, (віжки) попускати, (тиск) зменшувати; о. режім відпуска- віжки /гайку/;

-й що /м^н хто/ послабляти ♢, с-и п., з-й послаби-, послабловач, н^к /удар/ бу́ферний + %, для послаблення;

-йся/-ый послаблований, полєгшу-, зменшу-, притлумлю-;

ОСЛАБИТЬСЯ: -вшийся = ослабевший.

ОСЛАВЛЯТЬ славити, прославля- /ви-/, *n^f* знеславлюва-, вводи- у славу;

—**й** 1. **прославляющий**, 2. що /*mⁿ* хто/ знеславлює $\diamond$, звиклий знеславлювати, р-й знеслави-, знеславлювач, паплюжник, *n^k* знеславчий, паплюжливий + %;

—**ый** 1. **прославляемый**, 2. знеславлюваний /о-/;

ОСЛАВИТЬ *t^k* у значенні 2. знеславити $\diamond$.

ОСЛЕПИТЕЛЬНЫЙ *o^k* жаристий, (- *красу*) променистий.

ОСЛЕПЛЯТЬ осліплювати /за-/, осліпля-, сліпі-, (*розкішию*) о. біти в очі;

—**й** що /*mⁿ* хто/ сліпить $\diamond$, с-и с., з-й засліпі-, засліплювач, *n^k* разуючий, сліпу-, засліпливий /р. о-/, засліпуючий, жаристий, (- *красу*) промені-, з. разливий, *n^o* сліпосіяний + %

—**йся/ый** осліплюваний /за-/ $\diamond$.

ОСЛОЖНЕНИЕ *зⁿ* комплікація, (*на шляху до мети*) перешкода, перепічка; без-**ий** *ж^m* без бід, *ф^p* гладко [обошлось б. -**ий** зійшло /пі-/ г.].

ОСЛОЖНЯТЬ ускладнювати /-ня-/, *зⁿ* комплікува-;

—**й** що /*mⁿ* хто/ ~ює $\diamond$, з-й ускладнити, східний ~юва-, ускладнювач, для ускладнення, *n^k* = %;

ОСЛОЖНЯТЬСЯ складнішати $\diamond$;

—**йся/ый** ускладнюваний, компліко-; -**я** щораз складніший.

ОСЛЫШКА *o^k* недослух.

ОСМАТРИВАНИЕ к. огляд.

ОСМАТРИВАТЬ оглядати /г. об-/, обдивлятися; **о. что** *жⁿ* роззира-/розгляда-/ по чім; **о. со всех сторон** аналізувати, *ф^p* крутити на всі боки;

ОСМАТРИВАТЬСЯ (*навколо*) роззиратися;

—**й** = оглядуючий;

—**йся/ый** 1. **оглядываемый**, 2. розгляданий, зайнятий /за/ оглядом;

ОСМОТРЕТЬСЯ розглянутися /г. об-/ $\diamond$.

ОСМЕИВАТЬ висміювати /о-/, з. висміва-, осмішу-, *p^k* осмівати;

—**й** = высмеивающий;

—**ый** = высмеиваемый + осміваний, осмію-/ви-/, осмішу-;

ОСМЕЯТЬ *o^k* обсмішати $\diamond$;

ОСМЕЯННЫЙ осмішений, осмія-, висмія- $\diamond$.

ОСМЕЛИВАТЬСЯ наважуватися, насліпова-/о-/, о. не боя-, набира- духу, важи- [не-юсь не-усь], мати відвагу, відкида- страх;

—**йся** наслілений, співне- відваги, *n-k* відважний, рішучий, готовий, зважливий, *ст.* відкинувши страх, набравшись духу, *n!* дерзающий;

ОСМЕЛИТЬСЯ посміти, дозволи- собі; -**юсь** доложить (*в укр. армії*) голішу /зголішую/ з ласки Вашої!; (*в чужих арміях*) *n^k* насліпось доповіді,

—**вшийся** = отчаившийся².

ОСМЕЯНИЕ осмівання, висміювання /о-/, пос-

міх, глум, *o^k* осмішення, з. згуда.

ОСМОТР (*лікаря*) *o^k* обслід, з. бадання.

ОСМОТРИТЕЛЬНЫЙ обачний, *з^o* раховитий.

ОСМЫСЛЕНИЕ *ф^p* пізнаття, осягнення розумом, зрозумі-, усвідомле-.

ОСМЫСЛИВАТЬ усвідомлювати, розумі-, осяга-/підпіра-/ розумом, старатися збагну-, з'ясува- собі, пізнава-/розпізна-, розгаду-, розкушу-/ суть; **о. сердцем и душой** перепускати крізь серце й душу;

—**й** що /*mⁿ* хто/ пізнає суть $\diamond$, с-и з. с., з-й збагну- суть, осміслювач, усвідом-, для пізнаття сүті, зайнятий -ям сүті, *n^k* пізнавальний + %;

—**йся/ый** усвідомлюваний, осмісло-, пізна-, розгаду-, розкушу-, з'ясува- собі, *n^k* *o^k* осяговий;

ОСМЫСЛИТЬ (*що*) о. переварити; **о. и про-никнуться чем** перепустити- крізь себе *що*; **о. сердцем** перепустити крізь серце.

ОСМЫСЛЕННЫЙ усвідомлений, осмісле- $\diamond$, осягнутий розумом.

ОСНАЩАТЬ споряджати, (*не вітрилами*) устатковува-, обладну-, забезпечу-, екіп(ір)увати;

—**й** що /*mⁿ* хто/ ~ює $\diamond$, с-и о., покликаний обладна-, екіп(ір)увальник, *n^k* екіп(ір)увальний + %;

—**йся/ый** споряджуваний, обладну-, забезпечу-, екіп(ір)о- $\diamond$.

ОСНАЩЕНИЕ (*дія*) обладнання, устаткува-, забезпече-, екіп(ір)ува-, спорядже-, (*т*) обладнання, устаткування, віряд.

ОСНОВА (*схилу*) спід, *ф^e* база, ґрунт, підстава [на -**ве** на базі, на ґрунті, на підставі].

ОСНОВАНИЕ з. тло, (*гори*) підбшва, (*мотив*) причина [на **каком** -ни з якої причини /рації/, на якому праві, а то (ж) чому так?]; до -**ия** до ґрунту /пня, цурки/, *ф^p* до дна, /знищити/ геть; (*не*) **лишённый** -**ий** безпідставний (небезпідставний); **нет** -**ий** надяться /ожида́ть/ годі сподіватися; на **непрóчном** -**ии** на піску.

ОСНОВАТЕЛЬ/НО *o^k* неабіяк, (*зробити*) гар-зд-такі, добре-такі

~**ный** неабіякий, добрячий [д. куш].

ОСНОВНОЙ *n^k* базовий, *зⁿ* підставо-; в -**ом** загалом.

ОСНОВОПОЛАГАЮЩИЙ наріжний, з. засадничий, засадовий, (*акт*) базовий.

ОСНОВОПОЛОЖЕНИЕ *o^k* засада.

ОСНОВЫВАТЬ засновувати, будува-, фундува-, (*думку*) обґрунтову-, опирати /с-/, (*загін*) організува-, (*місто*) заклада-, *ф^p* ґрунтува-, базу-;

—**й** що /*mⁿ* хто/ засновує $\diamond$, с-и о., покликаний заснува-, засновник, фундатор, основоположник, *y^p* батько, *n^k* основоположний, наріж-, устаночвий, з. засадни-, *p^k* заснов-;

ОСНОВАТЬ *o^k* зафундувати $\diamond$;

ОСНОВЫВАТЬСЯ 1. **ОБОСНОВЫВАТЬСЯ**, 2. ґрунтуватися, базу- $\diamond$; **о. на чём /на фактах/**

виходити з чого /з фактів/, спиратися на що /на факти/; **ни** на чьом не **о.** не мати підстави;
-йся/-ый закладаний, засновува-, фундо-, будо-,
 ґрунто-, обґрунтово-, базо-, *п*^к опертий /с-/;
ОСНОВАННЫЙ заснований, спертий /о-/ $\diamond$.

ОСОБА: високопоставлена /важня/ **о.** достойник, *п*^р персона ґрата.

ОСОБЕННО *ф*^р зокрема, (а) надто [о. діти з. /а) н./ діти], аж такий [нет **о.** різких отличий нема аж -йх різких відмінностей], (з *п*^к) най- [о. заметный найпомітніший]; **а о.**, а найпаче;

ОСОБЕННЫЙ специфічний, *ф*^р великий [без -ых усильий без -их зусиль], *ж*^м аж такий.

ОСОБЕННОСТЬ особливність;

ОСОБЕННОСТИ специфіка.

ОСОБО *о*^к надзвичайно, дуже, *ф*^р надто [в **о.** крупных размерах у н. великих розмірах]; **о.** опасный /важний/ дуже /надто/ небезпечний /важливий/;

ОСОБЫЙ (видділ) спеціальний; **-ой** порбды *н*^т ще той [плут **-ой** п. ще той дурисвіт].

ОСОБЬ *о*^к індивід.

ОСОВРЕМЕНИВАТЬ усучаснювати /усучасни-/.

ОСОЗНАВАТЬ усвідомлювати, бу- свідомо чого, бра- втямки, **о.** осяга- розумом, здава- собі справу з чого, (силу) відчува-, *о*^к. лови- себе на думці, $\pm$ **ОСМЫСЛИВАТЬ**;

-й що /*м*^т хто/ усвідомлює $\diamond$, с-и у., з-й усвідоми-, *п*^к свідомий чого, для усвідомлення + **осмысливающий**;

-йся/-ый усвідомлюваний + **осмысливаемый**;

ОСОЗНАТЬ збагнути, *о*^к утями- $\diamond$, $\odot$ дійти до тямі кому [-ял **кто** дійшло до тямі кому].

ОСПА: ветряная **о.** к. вітряка.

ОСПАРИВАТЬ заперечувати, (думку) не визнава-, поборо-, оспорю-, (в суді) позива-, (приз) боротися за, *ф*^р спереча- /змага-/ з ким/за що; **о.** мнение чьё опонувати кому; **о.** их право не визнава- їхнього права, змагатися за право з їми; **-й** що /*м*^т хто/ не визнає $\diamond$, с-и з., незгодний визна-, р-й заперечи-, борець, невизнавець, диспутант, учасник диспуту /змагань/, *п*^к заперечливий + %; **-й** мнение опонент; **-й** первенство борець за першість;

-йся/-ый заперечуваний, невизна-, поборо-, *п*^к /- майно/ спірний, оспорений;

ОСПОРИТЬ: **-имый** = **-ый**, *ф*^р сумнівний.

ОСРЕДНЯТЬ *к*^т усереднювати;

-й що /*м*^т хто/ ~ює, с-и у., з-й усередни-, зайнятий усередненням, *п*^к = %, к. пересічний;

-ый усереднюваний.

ОСРЕДНЕННЫЙ усереднений, к. пересічний.

ОСТАВАТЬСЯ (за)лишатися, *ф*^р мати [что мне оставалось делать що я мав робити], *б*^с позоставатися, *п*^ф і далі [я **-аюсь** лидером я і д. лидер]; **о.** без изменений не зазнавати змін; **о.**

без ног и. ніг не чу-; **о.** без последствий не ма наслідків; **о.** в живых вижива- /пере-/; **о.** в неведении относительно чего нічого не знати про що; **о.** верным себе не сходи- зі своєї дороги; **о.** мёртвой буквой лишатися на папері; **о.** при своём /особом/ мнении стояти й далі на своєму, триматися й далі свого; **о.** при своих интересах не зазнавати втрат; **о.** самим собой не миня- себе; **-ётся** *ф*^р (0 звуку) [факт **-ётся** фактом, что... факт (0 звуку) фактом, що...]; **-ётся** загадкой (в кінці мови) хто ж то знає? [почему мы? **-ётся** з. чому ми? – х. ж то з.?]; **ничего не -ётся** нема іншої ради; **ничего не -ялось** не мав чого робити, не мав іншої ради; **ничего не -ялось, крме** как не було іншої ради, як; **только и -ётся** одна рада; **был и остаётся /останется/** був і є /буде/;

-йся залишений, покинутий, $\odot$ залишенець, останець, $\odot$ і далі [-я в силе і далі чинний], *п*^к залишковий, *о*^к вічний [-я в дураках вічний дурень]; **-я** без изменений не змінований, незмін-; **-я** в накладе завжди з проґрашем; **-я** в неведении і далі без жодної гадки; **-я** верным себе не зрадливий, і далі на старих позиціях; **-я** на месте і далі на місці; **-я** под вопросом і далі нерозв'язаний /під сумнівом/; **-я** /-авшийся/ при своём мнении упертий на своєму;

ОСТАТЬСЯ лишитися $\diamond$, з. остати; **о.** без ног и. відбіга- ноги; **о.** безнаказанным виї- сухим з води, омину- кару, уникну- карі /покарання/; **о.** без ответа /последствий/ повисну- в повітрі; **о.** в дёв(к)ах лишитися дівкою, *ф*^р на висадки зіста-; **о.** в дураках пощи- в дурні; **о.** вне поля зрения лиші- за кадром; **о.** в одной рубашке лиші- майже голим; **о.** в памяти потомства лишіти по собі слід; **о.** должным /в долгу/ завини- /заборгува-/ кому; **о.** навеки *ф*^р завікува-; **о.** на высоте положения *с*^з утрима- планку; **о.** незамеченным ковзну- повз уагу; **о.** не у дел опинитися за бортом; **о.** ни с чем /с носом, на бобах, при пиковом интересе/ гарбуза /дулю з маком/ з'їсти, діста- облизня, вхопи- шилом папки, відійти з носом, випусти- рака з рота; **о.** у разбитого корыта лишитися з носом; **о.** чистым виїти сухим з води; **не о.** в долгу /должным/ віддячи-; **не о.** в восторге не вияви- захоплення; **не о.** незамеченным не втекти ока; **следа не -нется** /-ось/ сліду не остане /-ало/; **-лось** одно воспоминание сама згадка лишілася; **не -лось и** следа і сліду /знаку/ нема /не стало/; **-вший**я позосталий, залишений, залишковий, *п*^р тепер (уже) [-я без рубашки т. у. голий як бубон]; **-я** без крва тепер бездомний; **-я** в дураках пошійти у дурні, залишений дурнем; **-я** в живых переживець, виживаха; **-я** мёртвой буквой живий лише на папері; **-я** на бобах /с

носом, у разбитого корыта, при піковом інтересі/ зацікавленні ні з чим, © з'ївши облизня; -я самим собой і далі, який був, © не змінивши себе.

ОСТАВЛЯТЬ (за)лишати /по-, об-, кїда-, покида-, з. опуска-, (не чїпати) не рїха-, (у спадок) відписува-; **о. без вни́мання** *что* закрива́-бічі на, легкова́жи-, в. плова́- на; **о. без отве́та** не відповіда́-; **о. без послєдствїй/без удовлетворє́ння/** не задовольня́-; **о. в живих** лиш́а живим; **о. в сторонє** лиш́а на бобі, помина́-; **о. в наслєдство** відписува-, залиша́- у спадок; **о. за собой** пр́аво застеріга́- собі пр́аво; **о. след** клас- печат́ь; **не о.** © і далі [не о. в покбє і д. турбува́-]; **не о. без послєдствїй** не гл́ади- по голівці; **не о. своєй мїлостю** ма́- у своєй опіці [да не -ит Вас Господь с. м. хай Всеви́шній має Вас у с. о.]; **не о. равнодушным** розворушувати кого; **не о. сомнєний** розвіювати сїмніви; **это -яет желат́ь** лү́чшего це далєко не найкращий варіант, це змушує бажати кращого; **-й** що /м^н хто/ лиш́а ∅, с-и к., з-й покину-, з^м-й /з метбю/ залиши́-; **-й без послєдствїй** незгодний задовольні́-; **-й в дураках** р-й поші́- в дурні; **-й в сторонє** © лишивши на бобі; **-й в тені** звїклий лиш́ати в тіні; **-й желат́ь** лү́чшего далєко не найкращий, ще недоскона́лий; **-й позади́** себя́ з-й /р-й/ випере́ди-; **-й след** © лишивши слїд; **не -й в покбє** турбуєчи й далі; **не -й сомнєний** з-й розвія- сїмніви; **-ый** що йогб лиш́ають, кїданий, залиша-, залише- ∅, (- майно) відписува-; **ОСТАВИТЬ** позоставити ∅, (*тавро*) викарбува-, (*кого*) відпуратися, відсахну́-; **о. без вни́мання** (по)збу́ти неув́агою, обмину́- своєю ув́агою; **о. без рассмотрє́ння** не розгляд́а-; **о. при піковом інтересє** /на боб́ах/ лиш́и- ні з чим; **о. след** закарбуватися; **о. позади́ л.** перевєршити; **-авь!** лиш́и!, (*не чїпай*) не руш́и!; **-авь** вс́якую надє́жду ф. пиш́и пропа́ло; **-авь** надє́жду вс́як, сю́дя входя́щий обліш надію, хто сю́ди вступає; **-им это в сторонє** ф^р мє́нше про це; **-вший ∅**; **-й в дураках** © поші́вши в дурні; **-й в одній рубашкє** лишивши в одній сорочці; **-й с носом**, лишивши ні з чим; **не -й ќаменя на ќамне** зруйнува́вши до ґрунту.

ОСТАЛЬНО́Й: -яя часть рє́шга; всє́ -бє рє́шга, усє́ інше; всє́ -оє вре́мя (всє́ -ые дє́ньги) рє́шту часу (грбше́й); (а) в -бм (а) поза тїм.

ОСТАНАВЛИВАТЬ зупиняти /с-, при-, (*мовця*) пере-, перебива́-/, (*увагу на чому*) привєрт́а- /з-, зосєрєджува-; **о. взгляды на чє́м** липну- очима до чоґо; **о. кровотєчє́ние** тамува́- кров; **-й** що /м^н хто/ спиня́ ∅, звїклий -ти, з-й спини́-, (*рїч*) стбпор, /до авта/ автостбпор, п^к стбпорний, зупин-, гальмівний, блокува́ль-, тамува́ль-

+ %, для зупинє́ння, с^к -спинний [-й кровь кровоспинний], стоп- [-й кран стоп-кран]; **-й взгляд** на з очима, уп'ятими на; **-й вни́мание** зосєрєдївши ув́агу; **-й кровь /кровотєчє́ние/ таму́чий**, з-й спинити кров, кровоспинний; **-й свой вы́бор** на спинивши на; **-ый** зупинюваний /при-, с-, пере-, перебі-, зосєрєджу- ∅;

ОСТАНОВИТЬ: **о. свой вы́бор на чє́м** вибрати *что*; **о. глаза́ /взгляд/ на чє́м** зачєпїтиса бком за *что* [нє́ на чє́м и глаз о. немá за *что* й б. з.]; **о. развітие** о. прибити у цвітү;

◆◆◆**СЯ** спинятиса ∅, (при)ставати, ф^р зависа́-, (*табором*) отаборюватися, (*на темі*) торка́- чоґо, придїляти ув́агу чому, (*на малому*) задовольнятиса *чим*, (*за графіком*) ма́ти зупинку; (**не**) **о. на достїгнутом** (не) спочивати на лаврах; **не о. ни перед чє́м** їти в огонь о. воду /ва-банк/; **-йся** 1. = -ый + с-и зупинятиса, з^м-й зупини́-, (*на темі*) придїливши ув́агу чому, 2. *что* стає ∅, звїклий спинятиса, гїсть, о. із зупинкою; **-я в гостїнице** звїклий спиня́- в готєлі; **-я на собы́тиях** © торкаючиса подїй;

ОСТАНОВИТЬСЯ пристанути, (*табором*) окошїтиса ∅, з^с опини́-, (- дощ) г. устатї, (*на чїм /оци/*) спочи́-, (*перед чим*) упєртиса у *что*; **-йлся на полуслбве** *кто* слова́ застря́гли в гóрлі кому; **вре́мя -йлось** час заґубїв крок; **-йсь, мгновє́ние!** спини́ся, мить неспинна!, спини́ся, лет часу́!; **-вшийся** (*рушїй*) застбпорений, (*час*) завислий.

ОСТАНОВКА о^к перєстанок; **о. за чє́м за чим** діло стáло; **о. по трєбованію** зупинка на прохання; **за нами -ки не б́удет** за нами діло не стáne.

ОСТАНОВОЧНЫЙ: **о. пункт** перєстанок.

ОСТАТОК: без -ка без рє́шти, всє́ чїсто /цїлкбм/, усє́ як є, до крихти;

ОСТАТКИ о^к нєлїквідї, ф. вишкребки; **о. слáдки** на дні найсолбдше; **о. потерпєвшего** крушє́ние судна розбиток.

ОСТЕВИДНЫЙ остноватий, остякува́-.

ОСТЕПЕНЯТЬСЯ поважнїти, статєчні-, о. дохбди- /до/ рбзуму, бр́атиса за рбзум, огбвтува- + **ОБРАЗУМЛИВАТЬСЯ**;

-йся щорáз статєчнїший /розсудливи-, урівновáженї-/;

ОСТЕПЕНИТЬСЯ осїстиса ∅, набр́а- розуму, прїйти до глу-зду.

ОСТЕРЕГАТЬ/-й > ПРЕДОСТЕРЕГАТЬ/-й;

-й = предостєрїгаю́щий + с^к остєрїга́й-погляд.

◆◆◆**СЯ** остєрїгатиса, стєрєгї́-. начува́-, не дрїма́ти, не спá-, пильнува́-, б́у- на сторожі, г. вистерїгатиса, сокотї́-, ма́- на б́ачностї; **-гáясь** на встбброжкї;

-йся настбброжений, п^о начуванний.

ОСТОЛОП г. тумán.

ОСТОРОЖНИЧАТЬ огляд́атиса на зáдні колє́-

са, держа- берега;
 -й дуже обережний, обережний що аж /ну/, з оглядом на задні колеса.

ОСТОРОЖНО (без поспіху) помалу, поволі, потихеньку /помалé-/

ОСТОРОЖНОСТЬ: крайня о. котяча обережність.

ОСТОЧЕРТЕТЬ *д^к* остобісити, о. сиді- в печінках, засіс- в печінки.

ОСТРАСТКА: для -ки на пострах.

ОСТРИГАТЬ/-яющий(ся) > СТРИЧЬ(СЯ).

ОСТРИЁ *т.* (частина деталі) шпéник.

ОСТРИТЬ (*ніж*) гострити, точи-, загострюва-, заточу-, (*язиком*) жартувати, сипа- жартами /дóтеп-/, ± **ОСТРОСЛОВИТЬ**;

-й 1. **заостряющий**, 2. що /м^н хто/ жартує $\diamond$, с-и ж., р-й жар-ж., гострий на язик, меткий до жартів, жартун, жартівник, сміхун, дотéпник, хохмáч, скализуб + **ОСТРЯК**, *п^к* жартівливий;
 -йся = **заостряющийся**.

ОСТРО- остро- [гострозубий], супер- [супердефіцитний], © дуже [дуже дефіцитний].

ОСТРОКОНЕЧНЫЙ гострякуватий, шпичаку-, шпичастий, шпиля-, стрімча-, стрільча-, (-*кюлю*) загострений, (-*будову*) гостровёрхий.

ОСТРОСЛОВ *ф.* хохмáч + **острящий**².

ОСТРОСЛОВИТЬ сипати дотéпи, скализуби-, смішки стрóй-;

-й = **острящий**.

ОСТРОУМНЫЙ *о^к* гострслóвий, гостроязкий.

ОСТРЫЙ (*биль*) пекучий, (*зир*) брлій, (*диспут*) напружений, (*брак*) величез-.

ОСТРЯК дотéпник, жартун, жартівник, сміх(от)-ун, о. гострий на язик, мастáк на дотéпи, *о^к* гострослóв, *і.* → **острящий**².

ОСТУЖАТЬ студити, холодí-, вихолодж/ува-, ± **ОХЛАЖДАТЬ**;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и холодíти, з-й вихолоди-, охолоджувач /ви-/, *п^к* остудливий + % ±/± **охлаждающий**;

-ый охолоджуваний /ви-/;

ОСТУДИТЬ прохолодítи $\diamond$.

ОСТУПАТЬСЯ спотика́тися, *п.* помиля-;

-йся 1. що /м^н хто/ спотика́ється $\diamond$, звíклий спотика́тися, спотика́йло + **спотыкающийся**, 2. = **ошибающийся**;

ОСТУПИТЬСЯ зашпóртатися, *ж^н* вступи-;

-вшийся зашпóртаний, $\diamond$.

ОСТЫВАТЬ холóнути, стíгну-, остига́-, вихолоджуватися, (*у печи*) вичахáти;

-й що холóне $\diamond$, холóнучий, напіввихололий, вихолоджуваний, щорáз холóдніший;

ОСТЫТЬ *і* **ОСТЫНУТЬ** вихолонути, вичахну- $\diamond$, (*пересердиться*) перекипí-;

-вший вихололий /о-, про-/, простиг-/, вичах-, $\diamond$.

ОСУЖДАТЬ засуджувати /о-/, суди́-, гуди́-, огу́-

джува-;

-й що /м^н хто/ суди́ти $\diamond$, звíклий гудити, огу́дник, *п^о* суди́тель, *с.* суди́я, *п^к* осудливий /за-/, пересуд-, огу́дний, огу́дливий; -ще осудливо, огу́дли-, з осудом;

ОСУЖДЁН: о. к 5-ти годам засуджений на 5 р.

-йся/-ый засуджуваний /о-/, огу́джу-.

ОСУЖДЕНИЕ (*судове*) засуд; **достóйный** -ия вáртий о́суду /за-/.

ОСУНУТЬСЯ > **СОВАТЬСЯ**.

ОСУШАТЬ висушувати, (*чарку*) вихиля́-, о. слéзы обтира́-/спиня́-, висушувá-/ слéбзи;

-й що /м^н хто/ висушує $\diamond$, с-и в., покликаний /з-й, з^г-й/ висуши-, *п^к* осушувальний, осушний + %; -й слéзы розра́дник, заговóрювач сліз, © обтира́ючи слéбзи;

-йся/-ый висушуваний /о-/, (-*чарку*) вихилюва-, (-*слёбзи*) обтира́-, *п^к* висушний /о-/, *с^к* -сушний [самоосушующийся самосушнный];

ОСУШИТЬ (*чарку*) дмухнути; $\diamond$.

ОСУШНОЙ: -ая мель обмілина.

ОСУЩЕСТВЛЕНИЕ: реáльное о. втілення (в життá).

ОСУЩЕСТВЛЯТЬ здійснювати, ви́кону-. спра́вджу-, реáлізу- /втілю- (в життá), переводити в діло /в життá/, докóнувати/ що, *г.* до здійснення [не до з.];

о. **кóнтрóль** /обработку, руково́дство +/, кóнтрóлювати /обробля́-, керува́- +/; о. **неосуществимое** о. натяга́- шкуру на кисіль; о. **перéдничество** бу- посередником, факторува́-;

ОСУЩЕСТВЛЯТЬСЯ здійснюватися, *ф.* іти, як по мáслу $\diamond$; **не о.** (-*плян*) лишáтися на папері;

-й що /м^н хто/ реáлізує $\diamond$, для здійснення, зайнятий -ям, с-и р., покликаний здійснi-, здійснювач, реáлизáтор, виконáвець, *п^к* виконавчий, реáлизáційний + %, *п^{пк}* для чого [-й надзóр для наглядy]; -й **кóнтрóль** кóнтрóлёр, кóнтрóльний, для кóнтрóлю;

-йся/-ый здійснюваний, ви́кону-, реáлізу-, втілю- (в життá), спра́вджу-; -ый под бая́н підбая́нний;

ОСУЩЕСТВИТЬ *г.* поповнити, перевéсти [о. **кóнтрóль** п. кóнтрóль, прокóнтрóлювати];

-имый здійснений, лéгко здійснюва- $\diamond$;

-имо можна здійснити [это -имо це м. з.].

ОСЦИЛЛИРОВАТЬ *ф^і* осцилювати;

-й з-й до осциля́ції, осциля́тор, *п^к* осцилювальний, осциля́цій-, осциля́тор-, вібра́цій-; ± **КОЛЕБАТЬСЯ**.

ОСЧАСЛИВЛИВАТЬ шасли́вити, обси́па- ласками /мiлостями/, *з.* щасті- [пусть Бог -вит Вас хай Бог щастіть Вас];

ОСЧАСЛИВИТЬ облагодіяти, ± **БЛАГОДЕТЕЛЬСТВОВАТЬ**.

ОСЫПАТЬ сипати, обси́па- /за-/, обтрушувá-, обси́ва-, обси́юва-, обкида́- /за-/; о. **насмéшками**

бра- /підійма-/ на глузи, здійма- на глум;
 -й що /м^н хто/ обсіпаю, с-и обсіпати, р-й /з-й/
 обсіпа-, сіпаль, обсіпайло, п^к сіпучий, обсіпу-
 щий + %, для обсіпання, © обсіпаючи; -й бра-
 нью = ругающий; -й вопросами з безліччю
 питає до; -й ласками = благодетельствующий;
 -й насмешками = насмехающийся; -й по-
 дарками © обсіпаючи дарами; -й поцелуями
 вкриваючи поцілунками, цілуй-без-кінця;
 ♦♦♦СЯ обсіпатися, (- грунт) обсува-, обва-
 лю-;
 -йся/-ый обсіпаний, обсіпува-, обтрушув-, об-
 сігов-, закиданий /роз-/, о. от-от уже осіпа-, -я
 обсува-, обвалова-, (- зерно) текучий;
 ОСЫПАТЬСЯ (- фарбу) о^к облупитися; ◇;
 -вший(ся) ◇; -я осіпаний, облупше- ◇.

ОСЯЗАТЕЛЬНО (як) (нав)пوماцки /ббм-/ на
 дотик, (відчути) шкірою, пальцями, дотиком;
ОСЯЗАТЕЛЬНЫЙ ф^р наочний, © на дотик
 [-оє познание пізнання на д.].

ОСЯЗАТЬ мацати, промацува-, відчува- дотик-
 ом /на дотик, диткнувши/, ма- чулість у пучках;
 о. душой сприйма- душею;

-й що /м^н хто/ відчува на дотик ◇, с-и п., з-й від-
 чу- на д., п^к чулий у пучках; ± воспринимаю-
 щий, щупаю-;

-ый відчуваний на дотик, ф^р зрмий, очевид-
 ний, реаль-, яв-, наоч-;

-мо дотиком, зримо, очевидно, наочно.

ОТ (- ліки, засіб) проти [лекарство от гриппа
 ліки проти гриппу/]; о. всего этого аж
 [Зевс аж застогнав]; о. чего (сталося) з чого,
 (ліки) проти чого; о. человека (плата) з особи,
 від душі; есть от чего є з чого.

ОТАБОРИТЬСЯ д^к о^к розтаборитися.

ОТАПЛИВАНИЕ опал.

ОТАПЛИВАТЬ опалювати, огрівати;

-й що /м^н хто/ опалює ◇, зайнятий опалом, с-и
 о., з-й огрі-, грубник, опалювач, пічкур, коче-
 гар, п^к = %;

-йся/-ый опалюваний, огрі-, п^к огрівний.

ОТБАВЛЯТЬ надбирати, п^о відніма-, (воду)
 відлива-, (пісок) відсіпа-; хоть -ый хоч зали-
 ся, хоч лопатою гребі;

-й що /м^н хто/ ~а ◇, звиклий надбирати, з^м-й
 надібра-, п^к = %;

-ый відбавлюваний, відлі-, відсіпаний, над-
 біра-.

ОТБЕЛИВАТЬ вибілювати;

-й що /м^н хто/ вибілює, с-и вибілювати, з-й ви-
 біли-, п^к вибілювальний, білущий;

-йся/-ый вибілюваний.

ОТБИВАТЬ відбивати /такт) ви-/ (косу) кле-
 па-, виклепува-; о. желание /охоту/ (словом) від-
 раджува-/знеохочу-; о. шаг карбувати крок;

-й що /м^н хто/ відбива +, с-и відбивати, при-

значений відбі-, для відбиття, зайнятий -ям,
 клепальник, відбивач, п^к відбивальний, клепа-,
 відбивчий, відбивущий; -й желание /охоту/ від-
 раджувач, знеохочу-, п^к відрадливий, знеохот-
 ли-; -й такт що вибива такт; -й хлеб з-й відбі-
 ти хліб; -й шаг © карбуючи крок;

ОТБИТЬ (дівчину) перекохати; о. желание /о-
 хоту/ о. кину- пріском, знеохоти-;

ОТБИВАТЬСЯ відбиватися ◇, щосили опина-,
 (від своїх) відбігати; (від дому) > ОТБИТЬСЯ;

-йся/-ый відбиваний, клеп-, виклепув-, п^к відби-
 вний; -я от рук дедалі неслухняніший; -я рука-
 ми и ногами з^м-й відбиватися руками й нога-;

ОТБИТЬСЯ: о. от чего вибитися з, ф^о відбігти
 чого [о. от рук в. рук]; о. от дома відцуратися
 /не держа-/ хати /дому/; о. от своих загуби- від
 своїх;

-вший от дома переставши держатися хати;
 -я от своих загублений від своїх.

ОТБИРАТЬ (у кого) забирати /від- кому, (з ку-
 ни) над-, до-/;

-й 1. забирающий, 2. що /м^н хто/ добира ◇, с-и
 /звиклий/ д., покликаний добра-, зайнятий до-
 бором, п^к відборчий, відбирущий, /процес/ ви-
 бірковий, селективний;

♦♦♦СЯ відбиратися ◇; -лось /-лись/ відбірано;

-йся/-ый 1. забіраний, 2. /до-, ви-, від-, над-/

п^к відбірний;

ОТОБРАТЬ: -ало речь заціпило кому.

ОТБОЙ (тривоги) відклик, в^в вечірня зоря, ф^р
 відгін [нет -бя нема -бну]; р^о отбоя з. © відтри-
 вожний /відклич-/ [сигнал -бя відтровожний
 /відклич-/ сигнал].

ОТБОРКА вибірка.

ОТБОРОЧНЫЙ селективний, вибірковий.

ОТБОРЩИК добирач /від-/.

ОТБОЯРИВАТЬСЯ відкараскуватися, викручу-
 ва- /від-/, відмага-, відпек/ува-;

-йся що /м^н хто/ ~ується ◇, звиклий /схильний,
 с-и/ відпекуватися, р-й відпека-, відпекуваний ◇;

ОТБОЯРИТЬ з. відкараскати;

ОТБОЯРИТЬСЯ відпертися, здіха- ◇.

ОТБРАКОВКА вибірка.

ОТБРАКОВЫВАТЬ вибирати /від-/, вибраківу-
 ва- /від-/;

-й що /м^н хто/ вибира ◇, с-и в., р-й вибра-, зай-
 нятий вибіркою, для вибірки, п^к вибірковий, ви-
 браковчий + отбирающий²;

-йся/-ый вибіраний, вибраківува-.

ОТБРАСЫВАТЬ відкидати, (сумнів) облиша-,
 (сніг) відгорта-;

-й що /м^н хто/ відкида ◇, с-и в., з-й відкину-
 відкида-, п^к відгортальний + %, для відкидан-
 ня; -й сомнения з-й облишити сумніви;

-йся/-ый відкиданий, відгорта-, п^к відкидний.

ОТБРОСЫ м^о о^к відпадки, покидища, з. відметы

[о. **человѣчества** в. всіх нарѣдів], (*фабричні*) рѣштки, *о* невжиток.

ОТБУКСИРОВАТИ буксир/увати /*д*^к від-/; ± **БУКСИРОВАТИ**;

--й що ~ує +, с-и б., р-й відбуксирувати зайнятий буксируванням, буксир, *н*^к буксирівчий + %;

-йся/-ый буксирований, відбуксирова-

ОТВІВАТИ (*службу*) відбувати, (*кару*) терпі-, знѣси-, *ф.* відбѣхува-, віддубасова-; (*свято*) справля-, (*нараду*) ма-; (*куди*) (ви)руша-, виходи-, виїжджа-/від-/; виїзди-/від-/; *водою*/відчалова-, відплива-; **о. бчерель** відбува- чергу;

--й 1. що /*м*^н хто/ відбува, с-и в., покликаний відбу-, відбувайло, *п*^п тепер [-й **срок** т. ув'язнений], 2. що відходить $\diamond$, с-и рушати, готовий у дорогу/вируши-/; (*водою*) відчалований, *н*^к відхідний; -й **наказание** засуджений, в'язень, тепер в ув'язненні;

-ый 1. відбуваний, відбѣхк-; 2. **отбывающий**²;

ОТВІТИ *п*^о вибути, (*кару*) відтарабани-, відбуха-, відбѣхка- $\diamond$; **о.** **как гроза** відтримі-; **о. службу** /ярмарку +/ відслужити-/від'ярмаркува- +/;

-вший $\diamond$;

ОТВІТИ відбутий /пере-/; відбѣхканий $\diamond$.

ОТВІТИЕ: по **отвітні** 1. відбувши, 2. (*куди*) вирушивши.

ОТВАЖИВАТИ віднаджувати /ваблю-, -учу-/;

--й що /*м*^н хто/ віднаджує $\diamond$, с-и в., з-й віднади-, віднаджувач, відваблю-, *н*^к *р*^к віднадливий + %;

ОТВАДИТИ відшити, відваби-, *о.* да- одкоша $\diamond$;

♦♦♦**СЯ**¹ віднаджуватися $\diamond$;

-йся¹/-ый віднаджуваний, відваблю-, відучу-.

ОТВАЖИВАТЬСЯ²: -йся² = **осмеливающийся**.

ОТВАЖНИЙ відважний, хоробрый, сміливий;

ОТВАЖНЕЙШИЙ якнайвідважн(іш)ий /-хоробр(іш)ий/, презавзятий, хоробрющий.

ОТВАЛ: до -ла *о*^к до оскоми, до наситу.

ОТВАЛИВАТИ відвалювати, відкида-, відгорта-, *м*^о відчалова-, відплива-, (*куш*) щиро крѣя-;

--й що /*м*^н хто/ відвалює $\diamond$, с-и /звѣклий/ відвалювати, р-й відвали-, *н*^к відвалювальний + %;

ОТВАЛИТИ (*куш*) щиро відкрѣяти; $\diamond$;

♦♦♦**СЯ**: **руки** -ютя у *кого* відбирає руки *кому*;

-йся/-ый відвалюваний, відкид-, відгорт-, крѣяний, відкрѣяова-, -ый відчалова-, відплива-;

ОТВАЛИТЬСЯ (- *нис*) відлетіти; $\diamond$;

-вший(ся) $\diamond$; -я відлеглий.

ОТВАР *о*^к вівар.

ОТВАРИВАТИ виварювати /від-/;

--й що /*м*^н хто/ ~ює $\diamond$, звѣклий /с-и/ в., р-й вивари-, виварювач, *н*^к *т.* відварювальний + %;

-йся/-ый виварюваний /від-/; *н*^к виварний /від-/.

ОТВѢДВАТИ куштувати, зажива-/спо-/, куша-, призволятися, живи-, *ф*^п заживати;

--й що /*м*^н хто/ куштує $\diamond$, охочий куштувати, с-и куштува-;

-ый куштований, зажи-/спо-/, зазна-;

ОТВѢДАТЬ: **о.** кулаков куштувати бѣбехів; -вший $\diamond$.

ОТВЕРГАТИ відкидати, відхили-, не прийма-/визнава-, схвало-/; заперѣчу-, нѣхту- *що*, (*чуже тіло*) *м*^н відторгати, не суміщатися з *чим*, (*кого*) давати одкоша *кому*, погѣрджувати- *ким*;

--й що /*м*^н хто/ відкида $\diamond$, с-и в., з^м-й /готовий, р-й/ відкину-, незгідний прийня-, невизнавець, *н*^к той, що /*м*^н ті, хто/ прѣти *чого*; -й **требование**

© відхилиючи вимѣгу;

-йся/-ый відкиданий, заперѣчув-, нѣхтув-, погѣрджув-, відхилов-, відторг-, несумісний з *чим*;

ОТВЕРГНУТИ *ф.* (*жениха*) відчалити, відши-, відприну-, да- гарбуза; $\diamond$;

ОТВЕРГНУТИЙ відторгнутий, *р.* відчуаний;

о. **и осужденный** (*теп*) затѣпаний;

ОТВЕРЖЕННЫЙ (*напид*) упосліджений, *з.* спроневере-, © покинутий, відчужений, погѣрдже-, послідже-, зникѣмле-, *р.* споневаже-, най-послідуючий, *я*^я ізгѣй, парѣя, пасинок доли, *о.* хто в Бога телѣ з'їв, останній у Бога, *ц.* окаянный, окаянець.

ОТВЕРДЕВАТИ тужавити, твердну-;

--й що тужавіє, щораз твердший, с-и тужавити, з-й стужаві-, вже майже /от-ѣт уже/ твердий, напівстужавілий;

-вший затвердлий /с-/, затверді-, стужаві-, $\diamond$.

ОТВЕРЗАТИ (*уста*) розціплювати, відкрива-/роз-/; *у*^р отверза-;

--й що отверза $\diamond$, с-и *р.*, р-й розціпи-; -й **уста** з отверстими устами, розкривши /розціпив-/ уста.

ОТВЕРСТИЕ (*лазівка*) пролаз.

ОТВѢРТКА *з.* шруботѣя.

ОТВѢРТЬВАТИ відвергати, відкручува-/с-/, відвѣрчу-, відгортати, відкочува-, (*рукав*) відкачу-, закасу-;

--й що /*м*^н хто/ відкручує $\diamond$, с-и відкручувати, *р.* й /з-й/ відкрути-, відкручувач $\diamond$, *н*^к = %;

ОТВЕРНУТИ: -вший $\diamond$;

♦♦♦**СЯ**¹ /*д*^к **ОТВЕРНУТЬСЯ**/ відвертатися $\diamond$;

-йся¹/-ый відкручуваний, /с-/, відвѣрчу-, відкочу-, закасу-, закѣчу-, відкиданий, відгорта-, *н*^к закѣстий;

♦♦♦**СЯ**² /*д*^к **ОТВЕРТѢТЬСЯ**/ викручуватися, відкарасува-, вишлугува-, вимѣту-, виходити сухим з води;

-йся² що /*м*^н хто/ викручується $\diamond$, звѣклий викручуватися, з-й викрути-, в'юн, крутихвіст, ± **отбодряющийся**.

ОТВѢС (*прилад*) *о*^к (прѣбний) шнур.

ОТВѢСНО *о*^к сторч, насторч;

ОТВѢСНИЙ *о*^к крутопадний.

ОТВѢТ *о*^к реакція; **письменный** **о.** відпис; **в о.** як відповідь, (*на запит*) © відповідаючи; **ни-та ни привѣта** ні гукі ні відгуку.

ОТВЕТВЛЕНИЕ о^к рукав.

ОТВЕТВЛЯТЬ відгалужувати, р^к паростити;

-й що /м^н хто/ відгалужує ∅, с-и в., з-й відгалузи-, н^к відгалузливий, паростильний + %, к^к відгалузний;

◆◆◆**СЯ** пароститися, розгалужува- ∅;

-йся/-ий відгалужуваний ∅, н^к паростковий.

ОТВЕТНЫЙ (- атаку) зворотні[и]й, (вогонь) відплатний, к^н відповідний; **о. удар** контрудар; **-ая нота** д^н нота-відпис, відписна нота; **-оє писсьмь** відпис; **-ые мэры** відплатні заходи, контрзаходи.

ОТВЕТСТВЕННЫЙ (пост) високий, (редактор) начальний; **быть -ым за что** о. мати на совісті /своєї голови/ що.

ОТВЕЧИК ю. винуватець, я¹ позваний.

ОТВЕЧАТЬ відповідати, відказу-, і^с відрікати, (на письмі) відписува-, (за що) бу- відповідальним, (чому) задовольня- що, ± **СООТВЕТСТВОВАТЬ**; **о. взаємністю з^н** відвзаємнюва-; **о. (высоким) требованям** бу- на рівні; **о. головой** ручитися головою, давати голову на відруб; **о. шёпотом** відшепчу-; **о. чем на что з^н** відвзаємню- що [о. **взглядом** на **взгляд** в. погляд]; **-й** що /м^н хто/ відповіда ∅, з-й відповісти, звиклий відповіда-, відповідач, н^к відповідальний, відповід-, о. у згоді; **-й** **вкусам** сподобний, під смак; **-й** **головой** з^н-й ручитися головою; **-й** **духу** **времени** у згоді з духом часу, сучасний; **-й** **интересам /требованиям/** з-й задовольнити інтереси /вимоги/; **-й** **письменно** відписувач, © відписуючи; **-й** **требованиям /условьям/** відповідний до вимог /умов/;

ОТВЕТИТЬ у^р відректі, (тихо) відшепну-, (рико) відріза-, (телефоном) віддзвоні-, (неохоче) відбуркну-, (телеграфом) відтелеграфува-; **о. взаимностью з^н** відвзаємни-;

ОТВЕШИВАТЬ відважувати, б^р рівня- до шнура; **-й** 1. що /м^н хто/ відважує ∅, с-и відважувати, р-й відважи-, вагар, н^к ваговий, вагарський, 2. що рівня до ш., с-и р. до ш., для відвішування, зайнятий -ям; **-й** **поклон** з низьким поклоном; **-й** **пошечину** тут такі давши ляпаса; **-йся/-ий** 1. відважуваний, 2. вирівню- до шнура, відвішу-;

ОТВЕСИТЬ (зубу) відкопілити; ∅.

ОТВІЛИВАТЬ/-ающий > **УВИЛИВАТЬ**:

ОТВІНЧИВАТЬ відвннчувати, відкручу-;

-й що /м^н хто/ відвннчує ∅, зайнятий відвннчуванням, відвннчувач, з^н-й відвннчити, © с-и відвннчува-, н^к т. відвннчувальний + %;

-ий відвннчуваний, відкручу-.

ОТВИСАТЬ обвисати /від-/ , звисати;

-й що звиса ∅, ф^р обвислий, звис-.

ОТВЛЕКАТЬ відвертати, відтяга-, о. забива- баки, р^к відвабло-, (абстрагувати) відривати від

життя; **о. вниманіе** заговорю- зуби;

-й що /м^н хто/ відверта ∅, с-и в., з-й відверну-, н^к відвабливий, відверткий, відтяжкий, (- чит-во) відпружливий, с^к відверні-, заговорі-зуби- [-й **вниманіе** слух відверні-увагу чутка, заговорі-зуби чутка], м^о в^н відтяговий, відтяжний; **-й** **вниманіе** с^к відверні-увагу;

ОТВЛЕКАТЬСЯ (від чого) відвертатися ∅, відхиля-, розпоробшувати увагу, залиша- осторонь що, (щоб відпочити) відпружуватися, (від занятя) давати собі спокій, відверта- своєю увагу, (від теми) відходи-;

-йся/-ий відвертаний, відтяг-, відпружув-, відхилков-, відрив- ∅;

ОТВЛЕЧЬСЯ розвіятися, відпружи- ∅; **о. на (якусь мить)** відірватися на;

-ёкший(ся) ∅; **-я** відвернений, відвабле-, відтягне-, відрива- ∅;

ОТВЛЕЧЁННЫЙ п. абстрактний, безпредмет-, не конкрет-; (підхід) далекий /відірваний/ від життя; (образ) нереаль-, уяв-, (- мислення) теоретич-, метафізич-, непрактич-, к^н умогляд-.

ОТВОДИТЬ¹ н^{дк} відводити, відпроваджува-, (убік) відхиля-, (биду) відверта-, (винування) відкида-, с^к вдсаджува-; **о. глаза кому** забива- баки, замилюва- очі, ману пуска- на кого; **о. душу** вилива- душу /серце/, спочива- душею; **о. роль** признача- /приділя-, готува-/ роллю /роль/; **-й** що /м^н хто/ відводить ∅, с-и в., покликаний відвести, зайнятий відводом, відвідник, р^к (від)водій, н^к т. відвідний, відводовий, для відводу /відведення/; **-й** **глаза** окоманювач; **-й** **душу** р-й вилити душу /спочіа- душею/; **-й** **мысли** з-й відверну- думки; **-й** **обвинение** відкидач винування; **-й** **роль** р-й приділі- роль /-лю/; **-й** **удар** © відвівши удар;

-йся/-иймий відводжуваний, відпроваджу-, відхилко-, відкиданий, відверт-, приділюва- ∅;

ОТВЕСТИ: **о. душу** (не стриматися) дати серцю волю, (згнівн) википі-, (у спокої) відпочи- душею; **о. место** да- місце; **Бог отвёл** Бог милавав.

ОТВОДИТЬ² д^к відводити.

ОТВОЕВЫВАТЬ відвойовувати, виборю-;

-й що /м^н хто/ виборює ∅, с-и виборювати, готівий виборо-, виборювач, н^к виборчий + %; **-йся/-ий** виборюваний, відвойову-.

ОТВОЗИТЬ¹ н^{дк} відвозити;

-й що /м^н хто/ відвозить, з-й відвезти, звиклий /с-и/ відвози-, візник, (від)возій, н^к відвозовий;

-йся/-иймий відвожуваний;

ОТВОЗИТЬ² д^к відвозити, (дати бобу) відлупцюва-, віддубаси-, відчухра-, віддухопели-, (закаляти) завозити, засмальцюва-;

-вший ∅.

ОТВОЛАКИВАТЬ відволікати, відтяга-;

—й що /м^н хто/ відтяга, 3-й відтягти, с-и /зв^ік-лий/ відтяга- + тянувший; ± волочащий;
—йся/-ый відтяганий, відволка-.

ОТВОРАЧИВАТЬСЯ відвертатися відвертати
о́чи /го́лову/; **о.** от *кого* повертати(ся) спіну
(спіною) до, ставати спіною /за́дом/ до;

—йся що /м^н хто/ відвертається $\diamond$, схи́дний від-
вертатися, з^н-й відверну́-, відверта́йло, © від-
верта́ючи о́чі.

ОТВОРОТ (*рукава*) закарва́ш.

ОТВОРЯТЬ відчиняти, 2. отвори́ти;

—й що /м^н хто/ відчиня $\diamond$, с-и відчиняти, р-й від-
чині́-, для впу́ску, за́йнятий впу́ском, с^к відчи-
няй- [відчиняй-двері служка];

—йся/-ый відчинюваний, отви́раний.

ОТВРАТИТЕЛЬНО о^к паску́дно;

ОТВРАТИТЕЛЬНЫЙ о^к потво́рний, паску́д-,
гидкий як ніч;

ОТВРАТИТЕЛЬНЕЙШИЙ щонайгидкіший,
(гидкий-)прегидкий, препаску́дний.

ОТВРАЩАТЬ (*биду*) відвертати, відводи-, відга-
ня-, усува́-, відхиля́-, не допуска́-, запобіга́- чо-
му;

—аю́ше н³ бр-р;

—й що /м^н хто/ відверта $\diamond$, с-и в., 3-й відверну́-,
відверта́йло, н^к запобіга́вчий, запобіжний, (*ман-
евр*) відверта́ль-, відверту́щий + %, о. з мето́ю
не допу́сти-, /бри́дкий/ відра́зливий, відворотні-
й, обри́дливий, відверткий, гидкий-як-сме́рть;

—ый відвертаний, усу́ва-, відхиля́- $\diamond$;

ОТВРАТИТЬ відхилі́ти, (*смерть*) відвола́-, д.
відвала́нда-; $\diamond$;

—имый усувний, відверне́н-, ле́гко усу́ва-.

ОТВРАЩЕНИЕ о^к відворі́т, оско́ма, обри́джен-
ня, гідь [до -ня до оско́ми, до обри́дження, до
гі́д].

ОТВЫКАТЬ відвика́ти, відзвича́юватися, (*від чо-
го*) ф^р збува́-/п^о відбіга́ти/ чо́го;

—й/-ый що /м^н хто/ відвика $\diamond$, відзвича́юваний,
с-и в., р-й збу́тися, вже ма́йже відвиклий;

ОТВЫКНУТЬ: -кший відвиклий, відзвича́єн-.

ОТВЯЗЫВАТЬ відв'язувати, відпина́-;

—й що /м^н хто/ відв'язує $\diamond$, 3-й відіп'ясти, с-и від-
пина́-, для відв'язування, за́йнятий -ям, н^к = %;

—йся/-ый відв'язуваний, відпи́на-; **не -я** невід-
че́пний, невідступ-, учепи́стий;

ОТВЯЗАТЬ відіп'ясти /відпи́ну-, -іпнеш, -іпне/.

ОТГАДЫВАТЬ відгадувати /роз-, у-/;

—й що /м^н хто/ відгадує $\diamond$, 3-й відгада́ти, охочі́й
/с-и/ відга́дува-, відга́дько, н^к = %;

—йся/-ый відга́дуваний /роз-, у-/.

ОТГИБАТЬ: —й що /м^н хто/ відгина́, с-и відги-
на́ти, 3-й відігну́-, н^к відгина́льний, р^к відгінчий;

—йся/-ый відгінаний, гнугі́й (убік), д. відгі́на-.

ОТГЛАЖИВАТЬ відпрасовувати, о^к прасува́-;

—й що /м^н хто/ відпрасовує $\diamond$, с-и п., р-й відпра-

сува́-, за́йнятий прасува́нням, н^к = %;

—йся/-аемый прасований, відпрасовува-.

ОТГОВАРИВАТЬ відряджувати /роз-/ , розра́ю-,
відговорюва-, відмовля́ти;

—й що /м^н хто/ відряджує $\diamond$, схи́дний відря-
джувати, наста́вле- відра́ди-, відрядько, н^к від-
ра́дливий + %;

—ый відряджуваний /роз-/ , відра́ю-, відгобору́-;

◆◆◆СЯ відбала́куватися $\diamond$, відмага́-, відпе́кува-,
відбри́кува-;

—йся що /м^н хто/ відмага́ється $\diamond$, зві́клий відма-
га́ти-, 3-й відбреха́-, відбреха́ч.

ОТГОВОРКА вимовка, хітра причи́на; **без -рок**
без слова, без гіркання, не відмага́ючись; **для**
—ки ж^м щоб відбреха́тися; **у всякого Федорки**
своі -ки п^о ко́жна пта́шка сво́ю пі́сню співа́є.

ОТГОЛОСКО & відголо́сся;

ОТГОЛОСКИ (*не лише грому*) відгроми.

ОТГОНЯТЬ відганя́ти /об-, про-, т. пере-/ , від-
го́ни-, (*жестом*) відге́тькува-, (*страхом*) віджа́-
хува-, ф^р обганя́тися; **о.** сон зганя́- сон з очей;

—й що /м^н хто/ проганя́ $\diamond$, с-и в., поклі́каний
прогна́-, відго́нич /об-/ , /(*рич*) про-/ н^к відгінний,
о. для обго́но, н^к = %;

—ый, гна́ний, го́не-, одганя́-, одго́нюва-, од-
ге́тьку-, віджа́ху-, (*спирт*) перего́но- $\diamond$.

ОТГОРАЖИВАТЬ: —й що /м^н хто/ відгороджує,
с-и відгороджувати, р-й відгороди́-, для від-
городження, за́йнятий -ям, н^к = %;

◆◆◆СЯ хова́тися за стіно́ю від $\diamond$;

—йся/-ый відгороджуваний; **-я от чего** © хова́-
ючись за стіно́ю від; **-я стено́й** 3-й відгороди́-
тися стіно́ю.

ОТГРАНИЧИВАТЬ відмежо́увати, відокре́млю-;

—й що /м^н хто/ відмежо́ує, с-и в., 3-й відмежу-
ва́-, для відмежува́ння, за́йнятий -ям, н^к = %;

—йся/-ый відмежо́ува-, відокре́млю-.

ОТГРЫЗАТЬСЯ відгризатися, від'їда́-, відга́ркува-;
—йся: ОБГЛЯДЫВАТЬ.

ОТГРУЖАТЬ ванта́жити, відванта́жува-, відла-
до́в-;

—й що /м^н хто/ відванта́жує $\diamond$, с-и в., з^г-й відван-
та́жи-, для (від)ванта́ження, за́йнятий -ям, ван-
та́жник, відванта́жувач, н^к (від)ванта́жний, від-
ладо́вчий + %;

—йся/-ый ванта́жений, ладо́ва-, відванта́жува-,
відладо́бу-.

ОТГРУЗОЧНЫЙ (від)ванта́жний, відладо́вчий,
о. для відванта́ження.

ОТГУЛИВАТЬ вигу́лювати /від-/ , с² випаса́-;

—й що /м^н хто/ відгу́лює $\diamond$, с-и /зві́клий/ в., р-й
відгуля́-, н^к гуля́щий + %;

—йся/-аемый вигу́люваний /від-/ , випаса́-;

ОТГУЛЯТЬ (*на балах*) відбалува́ти $\diamond$.

ОТДАВАТЬ віддава́ти, дава́-, (*борг*) поверта́-,
(*чим*) заноси́-, (*життя*) же́ртвува-, (*в науку*) по-

силá-, (*заміжс*) видава́-, (*належне*) у^р /воз-/; **о. в жéртву кому** віддава́- на поталу; **о. жизнь** скла́да-/клáс-/го́лово; **о. наза́д поверта́-**; **о. покло́н** /визі́т/, салóт, **последні́е по́чести/** скла́да-уклі́н /визі́т(у), салóт, **остáнню** пшáну/; **о. предпóчтє́ние** *чєму* схиля́тися до чо́го; **о. п. кому** с. на *чий* бік; **о. при́каз** дава́ти на́каз, на́казу-; **о. себє** **отчє́т** в *чєм* бу́- свідомим чо́го; **о. справедливóсть** призна́в-а слу́шність /ра́цію/; **-аєшь** ли ты себє **отчє́т?** *ж^м* що ти собі думáєшь?

ОТДАВА́ТЬСЯ віддава́ти себє $\diamond$, (*чому*) захо́плюватися *чим*, (- *звук*) відбива́-, *о^к* ляца́ти; **о. кому** *о.* стриба́- в лї́жко *чис*; **о. воспо́минанням** порина́- у спóгади; **о. в по́бное распоря́женіє** чо́го [н. стихі́и] віддава́тися на поталу *чому* [н. стихі́и]; **о. э́хом то́пота** відтупува́тися;

-й що /*м^н* хто/ відда́є $\diamond$, с-и в., з-й /поклі́ка-, го́товий/ відда́-, (від)дава́є, *р^к* відда́чник, *п^к* відда́чний + %, $\pm$ даю́щий; -й в жéртву жéртводавець, © відда́вши в жéртву; -й в закла́д /за́лог/ застáвник; -й **все си́лы** © не шко́дуючи сил; -й до́лжное з^м-й відда́- налє́жне; -й на по́руга́ніє /посме́я-, растерза́-, съеде́-/ з^г-й відда́ на поталу /глум, роздертя́ /по́йд/ (ле́вам)/; -й на прои́звол судьбы́ ладе́н кину́- напризво́ляще; -й **отчє́т** *чєму* /себє в *чєм*/ свідомий чо́го, /© усвідомлюючи/; -й под суд з^г-й відда́- під суд; -й **покло́н** з покло́ном; -й **последний** до́лг з остáннім 'проща́й'; -й **последнюю** рубáшку розда́йбiда; -й **предпóчтє́ние** © відда́вши перева́гу; -й **при́каз** що да́є на́каз, давець на́казу; -й **распоря́женіє** распоря́дник, поклі́каний *порядкува́-*; **-ая ру́ку /и се́рдце/ кому** зго́дна ви́й- за́між за *кого*; -й **себє** **отчє́т** (в *чєм*) з-й усвідоми́що, свідомий чо́го; -й **справедливóсть** з^м-й призна́- слу́шність /г. по́вен призна́ння/ *кому*; -йся/-ый (від)да́ваний /ви-/; поверт-, жéртвув-, відбив-, посыл-, кид- $\diamond$; -я (*звук*) відлунюв-; -я *чєму* захо́плений *чим*, заглибле- у *що*; -я в ру́ки з^г-й да́тися в ру́ки; -я во вла́сть *чєго* з^м-й підкоря́тися /відда́ти себє/ *чому*; -я **воспо́минанням** заглиблений у спóгади; -я **на во́лю чьó** з^г-й зда́тися на во́лю; -я **печа́ли** по́йнятий ту́гою; -я **рабо́те** захо́плений пра́цею;

ОТДА́ТЬ: **о. в учє́ніє** да́ти в нау́ку; **о. дань** вре́мени зроби́- по́ступку мо́ді /часові/; **о. д. ува́женіє** *им* засвiдчи́- /вви́ви-/ пова́гу *їм* до *їх*; **о. концы́** (*вмерти*) врі́за- дуба, задє́р- бóроду; **о. на поруга́ніє** да́- на поталу; **о. на посме́я- ϕ^p** кину́- під но́ги; **о. справедливóсть** призна́- слу́шність; **о. честь** відсалютува́ти; **слє́дует** **о.** до́лжное г. налє́житься призна́ння *кому*; **тут и ду́шу** -а́л тут йогó *чорт* й ухопи́ли;

ОТДА́ТЬСЯ (*кому*) *о.* зата́яти у лї́жко *кого*; **по́бностью** **о.** *чєму* пі́рну́- з голо́вою у *що*; **о. на поруга́ніє** да́тися на поталу; **о. под чьє** по-

крови́тельство ста́ти під *чию* опі́ку; **-вший** відданий, зда́-, (*чому*) заглибле- у *що*, захо́пле- *чим*, (*звук*) відлуне́-, відбитий, $\emptyset$.

ОТДАВЛИВА́ТЬ відду́шувати, видавлю- /від-/; вичавлю́-, відті́ску-, відті́ска́ти, ϕ^p відт́рчува-; -й що /*м^н* хто/ відду́шує $\diamond$, с-и відда́влювати, поклі́каний *видави-*, *п^к* вичавний, витиск- + %; -йся/-ый *вида́влюваний* /від-/; відду́шу-, вичавлю́-, відті́ску-, відшто́вху-.

ОТДАЛЕ́НИЕ ϕ^p далина́.

ОТДАЛЕ́ННЫЙ (- *відда́ль*) відлє́глий, (*час*) да́вний.

ОТДА́ЛЯТЬ віддаля́ти, (*силою*) відт́рчува-; -й що /*м^н* хто/ віддаля́ $\diamond$, с-и віддаля́ти, *го́довий* віддалі́-, *т.* для відда́лення, *п^к* = %;

ОТДА́ЛИТЬ віддалєні́ти $\diamond$;

-вший віддалєні́лий $\diamond$, $\emptyset$;

ОТДА́ЛЯТЬСЯ далєні́ти $\diamond$, (*чужєні́ти*) відчужува́тися;

-йся/-ый відда́люваний, відчужу́-, відт́рчу-, щорáз відда́лені́ший /(*звук*) глухі́-.

ОТДА́ЛИТЬСЯ від(п)лі́нути $\diamond$.

ОТДА́ТЧИК *видавець*, *видава́ч*.

ОТДА́ЧА (*плід праці*) до́робок; **без -чи** (*дати*) назовсі́м.

ОТДЕ́ЛЕНИЕ *о^к* підвiдді́л, сє́кція.

ОТДЕ́ЛКА (*ніхов мєча*) обкля́дка.

ОТДЕ́ЛОЧНЫЙ *о^к* личкува́льний, ви́кінчува́ль-, *р^к* декоратив́-

ОТДЕ́ЛЫВА́ТЬ обробля́ти, (*хату*) опоря́джа-, обля́днува-, ϕ^p ви́кінчува-, личкува́-, наводі́блиск, (*красно*) декорува́-, оздоблю-, (*їх*) шпє́тити, вичи́тува- *їм*, (*кого*) лущюва́-, дубáси-;

-й що /*м^н* хто/ ви́кінчує $\diamond$, с-и в., поклі́каний ви́кінчи-, зайня́тий оздобленнє́м, оздоблювач, ви́кінчу-, декорáтор, *п^к* = ОТДЕЛОЧНЫЙ, + %; -ый оброблюваний, опоря́джу-, обля́дну-, личкó-, ви́кінчу-, оздоблю-, вичи́ту-, лущю́б-.

ОТДЕ́ЛАННЫЙ (*мистецьки*) ви́цяцькóва- $\diamond$.

ОТДЕ́ЛЫВА́ТЬСЯ: -йся 1. = -ый, 2. **отбо́рир-вающий**ся + *р-й* зді́хатися, звíклий відма́га-; -я **обещáніями** *р-й* відбу́тися обі́цянками; -я **шутками** з-й відбу́тися жáртами; -я **испу́гом** © лишє переля́кавшись;

ОТДЕ́ЛЯ́ТЬСЯ ви́крутитися, відмогті́ся, (*чим*) відпу́кн-; **о. от чєго** скарáска- чо́го; **счастлiво** *о.* дєшево відбу́-, ма́ти щáстя, ви́йти сухи́м з во́ди; **о. шутками** відбу́тися смíшками; **счастлiво -авшийся** © мáвши щáстя, $\emptyset$.

ОТДЕ́ЛЬНОСТЬ: по -*ти* ϕ^p пооди́нці.

ОТДЕ́ЛЯ́ТЬ виді́ляти /від-/; відокрє́млюва-, відме́жовува-, сепарува́-, відсепарóву-, (*від ці́лого*) відча́що-, (*луштиння*) лущи́ти;

-й що /*м^н* хто/ відді́ля $\diamond$, з-й відокрє́мити, звíклий відокрє́млюва-, для відокрє́млення, зайня́тий -ям, відокрє́млювач, сепаратiст, (*рiч*) сєпа-

ра́тор, *н*^к відокрёмчий, відокрёмливий + %;
ОТДЕЛЯТЬСЯ виділятися $\diamond$, (*від чого*) відста-
 вати, лупитися, *п.* відщепля-, (- *націю*) усамос-
 тійнюва-;

-йся/-ый відокрёмлюваний, відмежову-, відлү-
 чу- /ви-/, виділю- /від-/, відчаху-, сепаро-, лүп-
 лений, *н*^к віддільний, відокрёмчий, лупкий, лу-
 пливий; **-я** усамостійнюваний, відщеплю-;

ОТДЕЛИТЬ *о.* відпасинкувати $\diamond$;
-вший(ся) $\diamond$; **-я** відокрёмлений, відділе- /ви-/,
 усамостійне-, відмежова-, відсепаро-, відчахну-
 тий;

-ймый легко відділюваний /*всі*-**ый**/.

ОТДЕРГИВАТЬ відсмікувати, відшморгу-;

-й що /*м*^н хто/ відсмікує $\diamond$, з^н-й відшморгну-
 ти, $\odot$ с-и відсмікувати;

-йся/-ый відшморгуваний, відсміку-, відслоню-.

ОТДИРАТЬ віддирати, *е*^н гризти зубами;

-й що /*м*^н хто/ віддирає $\diamond$, с-и г. з., з-й віддёр-.

ОТОДРАТЬ відшмагати $\diamond$; **о.** за волоси на-
 м'я- чуба, почубеньків да-.

ОТДОХНОВЁННЫЙ: о. покій спочивальня.

ОТДУВАТЬ(СЯ) видувати(ся) /від-, роз-/ відди-
 мати(ся) /роз-/;

-й 1. що /*м*^н хто/ віддуває $\diamond$, с-и в., р-й відду-, *т.*
 для віддування, *н*^к видувний, 2. **избывающий**;

-й щёки $\odot$ роздуваючи щёки;

ОТДУВАТЬСЯ відстовбурчуватися $\diamond$; **о.** за
что розпльачува- /платити/ за;

-йся/-ый 1. роздманий /від-/, роздува- /від-/,
н^к видувний, (*одяг*) бахматий, 2. лүпле-, шмага-;
-я (- *кишено*) віддугий; **-я** за *всех* козел відпу-
 щення, г. жертвенний к.

ОТДУШИНА *о*^к пробук.

ОТДЫХ *о*^к передих; & (*місце спочинку*) спочи-
 вище; для **-ха** (*комплекс*) відпочинковий; **во**
время -ха на відпочінку.

ОТДЫХАТЬ відпочивати /с-, пере-/, передиха-,
 г. віддиха-;

-й що /*м*^н хто/ спочива +, с-и в., р-й відпочі-,
 відпочивальник, курорт-, дач-, пляж-, відпочи-
 валець, відпочивець, відпочивайло, *я*^і відпочи-
 валий, *н*^к відпочивальний, *о.* на відпочінку, *р*^к
 відпочиваний; **-й душой** р-й спочи- душею; **-ие**
 хто відпочиває;

ОТДОХНУТЬ *г*^д спіchnути, *ж*^с перезаряди- батє-
 рії /батарєї/; (*команда*) *в*^н спочинь! /= **вольно!**;
-вший відпочилий $\diamond$, $\diamond$.

ОТЕКАТЬ набрякати, (- свічку) оплива- /с-/;

-й 1. що набрякає $\diamond$, с-и /*схильний*/ набрякати,
 щораз пухліший, 2. (- *свічку*) що опливає $\diamond$, о-
 пливаний, *н*^к опливчий;

ОТЁЧЬ: отёкший 1. набряклий, 2. оплі-.

ОТЁЛЬ готель, *ф*^р заїзд; & готєлик.

ОТЕПЛЯТЬ утеплювати, *р*^к тепліти;

-й що /*м*^н хто/ утєплює, с-и у., з-й утєпли-, для у-

тєплення, зайнятий -ям, *н*^к *т.* = %, *о*^к теплічний;
-йся/-ый утєплюваний.

ОТЁСОК обтєсок.

ОТЁЧЕСТВО рідний край.

ОТЁЧЕСТВЕННЫЙ (*промисел*) г. крайовий.

ОТЖИВАТЬ відживати, (- *звичаї*) відмирати, не
 практикуватися;

-й що /*м*^н хто/ ~ає $\diamond$, с-и в., відживаний, вже
 майже віджитий, щораз мєнше практикований,
(вік) вже перестарілий, *н*^к старомодний, *с*^о стар-
 орожим-, *р.* затрапєз-, $\odot$ відживаючий;

ОТЖИТЬ перестарітися $\diamond$, з. перепори-;

-вший віджитий, віджиллий, відмер-, перестарі-
 /за-/, не практикований, $\diamond$.

ОТЖИГАТЬ відпалювати;

-й що /*м*^н хто/ відпалює, с-и відпалювати, з^н-й
 відпали-, зайнятий відпалом, відпалювач, *н*^к від-
 палювальний, *к.* відпаль-, для відпалювання;

-йся/-ый відпалюваний, *н*^к відпалний.

ОТЖИМАНІЕ чавлення, (*білизни*) викрүчува-.

ОТЖИМАТЬ віджимати, вичавлюва-, чави-, ви-
 душува-, видавлю-, вигнїчу-, викрүчу-, *ф*^р від-
 їску-, відтискати, відтрүчува-, відпиха-;

-й що /*м*^н хто/ видүшує $\diamond$, с-и в., з-й /поклиқа-/
 видушу-, для вигнїчування, зайнятий -ям, від-
 тїскувач, вигнїчу-, *н*^к вичавний, відтискний,
 відтисківий + %;

ОТЖАТЬ віджати [*н*^ф відїжму, відїжме(ш)] $\diamond$;

-йся/-ый чавлений, вигнїчува-, вичавлю-, ви-
 давлю-, видушу-, викрүчу-, відтїску-, відштө-
 ху-, *н*^к відтискний, вичав-.

ОТЗВУК *о*^к відголоса.

ОТЗЫВ (*з оцінкою*) дүмка, резкомє; **лєстный**
 /похваля-, (*не*) **одобритель-** / **о.** (*не*)прихильний
 відгук;

ОТЗЫВАТЬ відкликати, клика-, відзива-, звá-,
 відгүку-;

-й що /*м*^н хто/ відкликає $\diamond$, с-и відкликати, р-й
 відклика-, *н*^к відкличний;

-ый відкличуваний, клика- $\diamond$, *н*^к відкличний.

ОТЗЫВАТЬСЯ відгүкуватися $\diamond$, *о*(б)зива-, відк-
 лика-, (- *луно*) котїти-, (- *звук*) ітї луною, відлү-
 нуова-, луна-, (*на твір*) дава- відгук /рецензі-
 ю/, реагува-, подава- гóлос, (*в душі*) знаходи-
 відгук; **о.** **болью** в сєрдце завдава- жалко; **о.** **о**
чем (висловлювати)ся (дүмко) про *что*; **о.** **эхом**
 відлүнувати; **одобрительно** **о.** похваля-;

-йся озіваний, відлүну-, відклику-, відбі-, пок-
 ликаний дати відгук, *н*^к лункий, (*звук*) крилатий,
 (- *грїм звукіе*) столүний; **-я** **о чем** з готівим від-
 гүком про *что*; **вредно -я** = **в.** **отражающийся**;
лєстно -я **о** з прихильною дүмкою про; **-я** **эхом**
 відлүнуваний, *н*^к відлүнистий; **не -я** (*эхом*) *н*^о
 безлүний;

ОТОЗВАТЬСЯ відреагувати $\diamond$; **никтб** не -а́л-
 ся *ф.* і пес не гáвкнув.

ОТЗЫВЧИВЫЙ *о*^к прихильний, з чулим серцем.

ОТИРАТЬ: **о.** углы шитися /ошива-, тулі-/ по кутках, обтирати /підтира-/ кутки;
 --**й** у, звиклий ш. по к., звиклий обтирати кутки.

ОТИРАТЬСЯ (*де*) товктися, ошиватися;
 --**й**ся що /*м*^н хто/ ~ється, ставши т., дармовіс, ошивайло, зайвий бувалець, (*в зальотах*) третій лишній.

ОТКАЗ *ф*^р гарбуз [получил **о.** дістав -за], зречення [о. от наследства з. спадщини]; **о.** в **принятии** відмова прийняти; до -за до краю, (*повни-ти*) вщертъ; ни в чём нет ему -за все йому й е.

ОТКАЗЫВАТЬ відмовляти чого, **о.** не дава- згоди, (*не йно жениху*) дава- гарбуза; **о.** кому в чём не визнава- за ким чого; не **о.** себе в чём не відмовлятися від чого [не **о.** с. в удовольствии не в. від насолод];
 --**й** що /*м*^н хто/ відмовля $\diamond$, с-и в., р-й /з^м-й/ відмови-, цар відмов, відмович, гарбузодавець, *п*^к відмовчий, *ж*^н відказливий; --**й** от дома кому що больше не прийма /незгодний б. гостити/ ко-го; --**й** себе в чём що сам собі відмовля чого;

ОТКАЗАТЬ *ф.* дати дулю під ніс, (- мотор) застопоритися; **нельзя** **о.** кому в чём годі заперечи-, що *кто* який [ей нельзя] **о.** в мужестве г. з., що вона мужня]; **о.** в просьбе кому не задовольни- чийого прохання; **о.** в таланте г. відмови- таланту; **о.** от дома *им* переста- гости- йх; не откажите в любезности коли Ваша ласка;
 --**в**ший $\diamond$, (*мотор*) застопорений.

ОТКАЗЫВАТЬСЯ відмовлятися $\diamond$, зріка-, відступати(ся), цуратися, саха-, г. резигнувати, не бра-, чого, (*від слив*) відпекуватися, брати свої слова назад; **о.** от чего облипша що; **о.** подчиня-ться г. відмовля- послуху; **о.** получают /брать/ не прийма-; **о.** служить, (- ноги +) больше не слухатися /руха-/;
 --**й**ся що /*м*^н хто/ відмовляється $\diamond$, звиклий відмовлятися, з^м-й відмови-, відступник, відмовляль- /ляйло/; --**я** от чего незгодний прийняти /роби-/ що [-я от платежа незгод- плати-]; --**я** от своих слов з-й зректися своїх слів; --**я** служить (- руки-ноги) негод- слухатися /руха-/;

ОТКАЗАТЬСЯ г. зрезигнувати $\diamond$; **о.** от поста з. з. з посади; **о.** от чего відкили- від себе що.

ОТКАЛЫВАТЬ відколівати /об-/, відвалпо-, відчаху-, (*конки*) витинати, /танці цел/ риза-, саци-, креса-, віддирі-, *ф*^р відшпильова-; **о.** колэнца витина- колінця; **о.** номера викида- коники;
 --**й** 1. що /*м*^н хто/ відколєе $\diamond$, с-и в., р-й відкол-, зайнятий відколіванням, відколівач, *п*^к = %, 2. що /*м*^н хто/ відшпильоє; --**й** колэнца р-й витинати колінця /п. уструнго- штуку/; --**й** номера звиклий викида- коники;
 --**й**ся/-**ый** 1. відколіваний /об-/, відвалпо-, відчаху-, 2. відшпильо-;

ОТКОЛОТЬ (*штуку*) удерти; $\diamond$; **о.** номер викину- фбртель, ушквари- /утну-/ штуку;

ОТКОЛОТЬСЯ відчахнутися $\diamond$;

--**в**ший 1. відкологий, відчахну- $\diamond$, $\diamond$, 2. відшпильений, $\diamond$; --**й**ся кусок відлам;

ОТКОЛОТЫЙ відчахнутий $\diamond$.

ОТКАПЫВАТЬ відкопувати /ви-, роз-/ , розрива-, розшуку-, знаходити;
 --**й** що /*м*^н хто/ відкопує $\diamond$, с-и в., р-й відкопа-, копач, шукач, *п*^к копальний + %;
 --**й**ся/-**ый** відкопуваний /ви-, роз-/ , розшуку-, знаходжу-;

ОТКОПАТЬ *ф*^р відгребті $\diamond$;

ОТКОПАННЫЙ *р.* відгребений $\diamond$

ОТКАРМЛИВАНИЕ *к.* відгодівля.

ОТКАРМЛИВАТЬ відгодівувати, годува-, викох/у- /не від-/ , відживлюва-, (*коня*) випаса-;
 --**й** що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и в., з-й викоха-, зайнятий відгодівлею $\diamond$, *п*^к відгодівчий + %;
 --**й**ся/-**ый** відгодівуваний /у-/ , викоху-, відживлю-, випасаний;

ОТКОРМИТЬСЯ: --**в**шийся відгодіваний, викоха-, вигуля- $\diamond$, *п*^к гладкий;

ОТКОРМЛЕННЫЙ відживлений $\diamond$, (*на паші*) випасе-.

ОТКАТЫВАТЬ відкочувати, коті-;
 --**й** що /*м*^н хто/ відкочує, с-и відкочувати, покликаний відкоті-, (від)котій, *п*^к відкотний + %;
 --**й**ся/-**аемый** відкочуваний, *п*^к відкотний;

ОТКАТИТЬСЯ (- повидь) відпливти; $\diamond$;

--**в**шийся відкочений, коче-, $\diamond$.

ОТКАЧИВАТЬ помпувати, відпомпову- /ви-/ , відкачу-;
 --**й** що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., покликаний відпомпува-, зайнятий помпуванням, відпомповувач, *п*^к т. відпомповчий + %, для відпомповання; --**й** насос відпомповувач, *р*^к відпомпа;
 --**й**ся/-**ый** помпований, випомпову- /від-/ , відкачу-.

ОТКАШЛИВАТЬ відкашлювати;
 --**й** що /*м*^н хто/ відкашлює, с-и в., (*лик*) для відкашлювання /лення/, проти кашлю, *п*^к = %;
 --**й**ся/-**ый** відкашлюваний;

ОТКАШЛЯТЬСЯ *о*^к відкашляти $\diamond$.

ОТКИДЫВАТЬ /*д*^к ОТКИНУТЬ *i* ОТКИДАТЬ/ відкидати, киди-, (*люк*) відкрива-, (*ногу*) відставля-;
 --**й** що /*м*^н хто/ киди $\diamond$, р-й відкинути /відкида-/ , звиклий /с-и/ відкида-, відкидач, *п*^к відкидний + %; --**й** голову $\odot$ закидаючи голову;
 --**й**ся/-**ый** киданий /від-, за-/ , відкрив-, відставлюв-, *п*^к відкидний; $\pm$ КИДАТЬ.

ОТКЛАДЫВАТЬ відкладати, відсуда-, (*комір*) заκόчува-, (*кони*) відпратіти /роз-/; **о.** в долгий ящик відклада- на Миколі (та й ніколі) /до грецьких календ, на турецький Великдень/, від-

- сува́- на безрік;
 --й що /м^н хто/ відклада́ ◊, с-и в., з^г-й /з^м-й/ від-
 клас-, н^к т. = %; --й в до́лгий ящик зво́лікач, ©
 відсува́ючи на турецький Великдень /на безрік/;
 --йся/-ый відкладаний, за́бчув-, випря́г- /роз-/,
 н^к відкладний + ОТЛОЖНО́Й; --я (край) відок-
 ре́млюваний, відді́по-;
ОТЛОЖИ́ТЬСЯ > ОТЛАГА́ТЬСЯ.
ОТКЛАНІВА́ТЬСЯ вклоня́тися /від-/; проща́-;
 --йся що /м^н хто/ проща́ється ◊, о. с-и проща́-
 ться, з^г-й попроща́-.
ОТКЛЕ́ИВА́ТЬСЯ відлі́плю/ватися, відкле́ї-;
 --йся/-ый що ~ється, с-и в., відлі́плюваний, від-
 клею́-.
ОТКЛИКА́ТЬСЯ відгу́куватися /-а́-/; + ОТЗЫВ-
 АТЬСЯ, (- природу) відгомóнювати /д^к відгомó-
 ні-/; он не -а́лся на распрóбы він не (на)дава́-
 вся до за́питань;
 --йся що /м^н хто/ озива́ється ◊, с-и озива́тися, р-й
 озва́-, з^г-й відгукну́-; д! отзываети́сь.
ОТКЛОНЕ́НИЕ к. відхил, ф^р бóчення; о. от те́-
 мы жс. а́рия не з то́ї опери.
ОТКЛОНЯ́ТЬ відхиля́ти, (винувачення) відкида́-
 ти, г. відки́та-, (дар) не прийма́-;
ОТКЛОНЯ́ТЬСЯ о^к збóчувати ◊; о. от чого
 відбі́г/а́ти чо́го /від чо́го/;
 --й що /м^н хто/ ~а́ ◊, с-и в., р-й відки́ну-, н^к нез-
 го́дний на, т. відхильний, відкидний, збóчува-
 ль- + %, для відхилення;
 --йся/-ый відхильований, відки́д-, відво́джу-,
 відве́рт-; --я збóчув-, звійклий відхиля́тися, н^к
 відхильний; --я от с^к весь-час-убік від [-я от ку́-
 рса весь-час-убік від ку́рсу];
ОТКЛОНИ́ТЬСЯ жс. за́хати на бічну́ ву́лицю;
 о. от відбі́гти чо́го /від чо́го/;
 --вшийся відхилений, збóч-, відбі́глий, ъ.
ОТКЛЮЧА́ТЬ вимик/а́ти /роз-/; э вилуча́-, с^о ви-
 ключа́-;
 --й що /м^н хто/ ~а́ ◊, с-и в., з-й вимкну-, (річ)
 вимика́-, н^к = %;
 --ый виміканий, відкльóчув-, вилуч-;
ОТКЛЮЧИ́ТЬСЯ ф. (умліти) ф. вірубати́ся,
 и. забу́ти про все на сві́ті;
 --вшийся вимкнутий, (умлілий) вірубаний.
ОТКО́РМОЧНЫЙ відгодо́вчий, для відго́двіл.
ОТКРЕ́ПЛЯ́ТЬ відкрі́плювати, відкрі́пля-;
 --й що /м^н хто/ відкрі́пль, с-и відкрі́пляти, р-й
 відкрі́пи-, н^к відкрі́пний + %, р^к відкрі́пливий;
 --йся/-ый відкрі́плюваний, н^к відкрі́пний.
ОТКРЕ́ЩИВА́ТЬСЯ відкрéщуватися, відпе́ку-
 ватися, відма́га-;
 --йся с-и відпе́куватися, р-й відпе́ка-.
ОТКРОВЕ́ННИЧА́ТЬ (з ким) відкрива́ти /роз-/
 ду́шу кому, ді́литися секрета́ми з ким, і^о вик-
 лада́ти /розкрива́-/ ка́рти;
 --й що /м^н хто/ відкрива́ ду́шу ◊, с-и в. д., р-й від-

- кри́- д., за́надто відве́ртий, о́ з душе́ю на долóні;
РАЗ◆◆◆СЯ розкрити́ геть чистó всю ду́шу.
ОТКРОВЕ́ННОСТЬ го всі́й -ью як на ду́ху.
ОТКРОВЕ́ННЫЙ о^к неприкритий; бы́ть --ым с
 кем звиря́тися пе́ред ким; бу́дем --ны що е, то е.
ОТКРУ́ЧИВА́ТЬСЯ = ВЬКРУЧИВА́ТЬСЯ;
ОТКРУТИ́ТЬСЯ вийти сухі́м з води́, жс^м від-
 ге́тькатися, (язиком) відбреха́-.
ОТКРИВА́ЛКА відкрива́чка.
ОТКРИВА́ТЕЛЬСКИЙ відкрива́цький, н^о від-
 крива́вчий.
ОТКРИВА́ТЬ відкрива́ти / (том) роз-, (гріх) ви-/
 (двері) відчиня́-, т^р відхилья́-, (воду) пуска́-, (гу-
 бу) розтуля́- /т^р від-/; (очи) розплющува́-, (сез-
 он) (роз)почина́-, (тайну) вика́зува-, (руді) зна-
 ходи́-, (перед їми що) розкрива́- їм о́чі на що; о.
 взбра́м те́ло світі́- тілом; о. глаза́ кому зніма́-
 полу́ду з чийх о́чей; о. ду́шу кому звиря́тися пе́р-
 ед кем; о. но́вую стра́ницю п. почина́ти но́ву
 сторінку; о. тайну́ (не іно всупереч прися́зі) зра́-
 джува- таємни́цю; о. ширóкие горизóнты пе́-
 ред кем вивóди- на ширі́ші во́ди ко́го; ширóко
 -а́ет глаза́ кто о́чі ро́гом /на лоб/ лізуть кому;
 --й що /м^н хто/ відкрива́ ◊, з-й відкрити́, звійк-
 лий /с-и/ відкрива́-, зайнятий відкриття́м, відк-
 рива́ч, відчиня́йло, н^к відкрива́вчий, к^н евристи́-
 чний, т. відкрива́льний + %, /збірку в ССР: 'па-
 ровоз./ заспівний, © відкрива́ючи, раз і на́в-
 тіж, с^к відкрий- [відкрий-Америку писа́ка], від-
 чиня́й- [відчиня́й-двері]; --й глаза́ кому з-й роз-
 в'яза́ти о́чі; --й дверь відчиня́й-двері; --й ду́шу
 ви́лий-ду́шу; --й о́гнь відкрива́й-о́гнь; --й пер-
 спекти́ву панора́мний; --й перспекти́вы для
 чого з ширóкими перспекти́вами чо́го; --й сезо́н
 (виступ) дебю́тний; --й счё́т р-й відкрити́ раху́-
 нок; --й тайну́ зра́дник таємни́ці; --й ширóкий
 простóр перспекти́вний;
ОТКРИ́ТЬ (кому /тайну/) зра́дити, (очи) з^о
 створи́-, (секрет) г. зра́дитися з чим; о. Аме́ри-
 ку і^р знайти́ со́кіру під лавкою; о. взору́ яви́-
 зору; о. глаза́ розв'яза́- о́чі; о. доро́гу да́-зеле́н-
 е сві́тло; о. ду́шу /се́рдце/, о. секрéт кому вис-
 повідати́ся /зра́ди-/ пе́ред ким; о. тайну́ вияви-
 ти таємни́цю;
ОТКРИВА́ТЬСЯ відкрива́тися ◊, (кому) зізна́-
 ва́- /сповіда́-, зра́джува-/ пе́ред ким, виклада́ти
 ка́рти, (- сезон) розпо́чина́тися; о. глаза́м ста-
 ва́ти пе́ред о́чима;
 --йся/-ый розго́ртаний, відкрив-, відту́лю-, від-
 ло́но-, відчи́но-, розплю́щу-, викри́-, вика́зу-,
 зра́джу-, н^к відкривний; --я з^г-й зізна́тися, © с-и
 зізнава́тися, (сезон) но́вий, го́то- до відкриття́;
ОТКРИ́ТЬСЯ (кому) = открьі́ть секрéт, (- по-
 тайне) обя́витися, (- двері) жс^м рину́ти;
 --вшийся відкритий /роз-, ви́-/; розго́рну-, від-
 чинений, відту́ле-, відсло́не-, розплю́ще-, (роз)-

поча́тий, *п*^к відвер́тий, щіри́й;

ОТКРЫ́ТЫЙ *з*^б відомкнений $\diamond$, (*всім*) привсе-
людний, *у*^р розвер́стий, (- *титання*) нерозв'язан-
ний, (*ким*) винайде-, (*терен*) го́лий; **о.** *всем* ве-
тра́м на́встіжний; *под -ым* не́бом під го́лям не́-
бом; *в -ую* вочевидь.

ОТКРЫ́ТИЕ (*сезону*) *о*^к почáток.

ОТКРЫ́ТКА поштівка.

ОТКРЫ́ТОСТЬ: **о.** *всем* ветра́м на́встіжність.

ОТКУ́ДА: **о.** *бы* ни *был* /-ла́, -ло́/ хай звідки бу-
де; **о.** *вѣтер* дует звідки вітер віє; *ф*^р де [о. и
появился де і взявся]; **о.** *ни* *возьмись* ні звідси
ні звідти, де і взявся, ніби з неба впав.

ОТКУ́ДА-НИБУДЬ: **не о.** *н.*, а аж [не *о.* *н.*, а с
За́пада аж із За́ходу]

ОТКУ́ДА-ТО: *откуда-то* же звідкись то [отку́-
да-то же *присла́ли* звідкись то *присла́ли*].

ОТКУПА́ТЬСЯ *п*^{ок} відкупля́тися;

-їся що /*м*^н хто/ відкупля́ється, *с*-и відкупля́-
ється, *р*-й відку́пи-, відку́пник, *п*^к відкупний.

ОТЛАВЛИВА́ТЬ вилóвлювати /від-/, лови́ти;

-їй що /*м*^н хто/ вилóвлює $\diamond$, *с*-и л., *р*-й /покликан-
ний/ ви́лови-, для ви́лову, за́йнятий -ом, *п*^к = %,
+ лова́чий;

-їся/-ый вло́лений, вилóвлюва- /від-/.

ОТЛАГА́ТЬСЯ відклада́тися, (*в душі*) карбува́-,
запада́ти у що, (- *руді*) на́шаро́вуватися;

-їся відкладаний, на́шаро́вув-, відокре́млюв-, (-
руді) *п*^к відкладний;

ОТЛОЖИ́ТЬСЯ (*в душі*) закарбува́тися; $\diamond$;

-вший відкладений, на́шаро́ва-, відокре́мле-,
закарбо́ва-, (*край*) = *отделившийся*, $\emptyset$.

ОТЛАМЫВА́ТЬ відла́мувати /-ло́млю-, лама́-,
відча́хува-, *о*^к відпа́юва-;

-їй що /*м*^н хто/ відла́мує $\diamond$, *с*-и л., *р*-й відло́ми-,
відла́мувач, лама́йло, *п*^к *р*^к (від)ло́мчий + %, *с*^к
лама́й- [лама́йкості], ло́ми- [ло́мика́мінь, ло́ми-
ніс];

-їся/-ый ла́маний, ло́мле-, відла́мува-, відло́м-
лю-, відча́ху-, відпа́ю-, *п*^к відло́мний.

ОТЛЕГА́ТЬ: **о.** *от* се́рдца розвидня́тися на душі́;

ОТЛЕ́ЧЬ: **о.** *от* се́рдца відліг(ну)ти на се́рці $\diamond$;
-ло́ *от* *с.* відліглю /розвиднилось, розгоди́ни-/
на душі́/се́рці/.

ОТЛЕЖИВА́ТЬСЯ виле́жуватися /від-/;

-їся що /*м*^н хто/ виле́жується, *с*-и виле́жувати-
ся, *р*-й вилежа-, (*вічний*) ле́жень.

ОТЛЕТ: *на -те* о́сторонь, *не* при грома́ді, (*жити*-
и) на відло́дді, за ца́риною; *па́ра на -те* па́ра
ко́ней, де один підпря́жний.

ОТЛЕТА́ТЬ відліта́ти, *р*^к відліна́ти;

-їй/-ый що /*м*^н хто/ відліта́, відлітаний, *с*-и відлі-
та́ти, на́ста́влений /*р*-й/ відлі́ти-, *п*^к відлі́тний.

ОТЛИВА́ТЬ вилива́ти /над-/, (*борці*) відсипа́-,
(*кулі*) лі́-, вилива́ [-*о.* *пу́ли* Хіміні *ку́ри* пра́ви-],
(*барвою*) вили́скува-, міні́тися;

-їй 1. що /*м*^н хто/ відлива́ $\diamond$, *с*-и л., за́йнятий
вилива́нням, вилива́льник, лива́р, *п*^к відлі́вчий
+ %, 2. що вили́скує, *п*^к лиску́чий, *о.* з по́ліском
[-їй зо́лотом із зо́лотим по́ліском]; -їй *пу́ли* при-
бри́хувач, зві́сний Хіміні *ку́ри* пра́вити;

-їся/-ый відлі́ваний /*ви*-, над-/, *п*^к відлі́вний,
ф^р відлі́тий;

ОТЛИ́ТЬ: **о.** *пу́лю* злі́ти ку́лю; $\diamond$.

ОТЛИ́ВКА *о*^к лиття́.

ОТЛИЧА́ТЬ відрізня́ти /*ви*-, роз-/, розпізнава́-,
ф^р визна́ча- /(*премією*) від-/;

-їй що /*м*^н хто/ відрізня́ $\diamond$, *с*-и *р.*, 3-й розрі́зний-,
п^к розпізна́вчий + %, (*знак*) відмі́т-, характе́р-;

ОТЛИЧА́ТЬСЯ відрізня́тися $\diamond$, різни́-, *ф*^р ха́рак-
теризува́-, (*цілком*) *не* ма́ти нічо́го спі́льного з;
о. *от* *всех* бу́- іншим від усі́х: **не о.** *дально-*
ви́дностью да́лі сво́го но́са *не* ба́чи-; **не о.** *глу-*
би́ной мýсли негли́боко ора́-думко́ю; **не о.** *зна-*
ниями /*способностями*- +/ *ф.* млі́ко пла́ва-;

-їся/-ый відрі́знува- /*ви*-, роз-/, розпізна́ва-, від-
зна́чува-; -я (*чим*) характе́ризова-, *п*^к відмі́нний
від, да́лекий від, ці́лком Геть/інший, інший, ніж,
/Геть/ різнобо́жний, *не* схо́-на, *не* та́кий, як, осо-
бли́вий, уніка́льний, відомий сво́ім *чим* [-я ю́мо-
ром *в.* *с.* *гумором*]; -я *как* не́бо *от* землі́ *дале-*
кий як не́бо від землі́; **я** *таким* ка́чеством відо́-
мий *такою* ри́сою; -я *от* *чего* зо́всім інший, ніж
что; -я *от* *всех* інший від усі́х; -я *разма́хом* буч-
ний; -я *какой* то́чностью з *якою* то́чністю;

ОТЛИЧИ́ТЬСЯ *з*^к пописа́тися $\diamond$.

ОТЛИЧЕ́НИЕ *о*^к ві́рзнення.

ОТЛИ́ЧЕ: су́щественно *о.* істо́тна різни́ця.

ОТЛИ́ЧИТЕЛЬНЫЙ (*знак*) *к.* розпізна́вчий.

ОТЛИ́ЧНО *с.* на всі сто (відсо́тків);

ОТЛИ́ЧНЫЙ (*якісний*) знамені́тий, до́бірний,
ду́же до́брый, (- *якість*) висо́кий;

~**НЕЙШИ́Й** найдо́бірніший $\diamond$; **о!** *якіх* ма́ло, що
назива́ється, пе́рша кля́са, і *не* сказа́ти!; -**им** *об-*
разом любі́сьнюко: ± **КРАСИВЕ́ЙШИ́Й**.

ОТЛОЖЕ́НИЕ (*жциру*) осіда́ння, (*руд*) на́шару-
ва́-, /*шар*/ на́шаро́ва-; -**ия** відкла́ди.

ОТЛОЖНО́Й (*ко́мір*) відкотний, відко́тистий,
вилóжис-.

ОТЛУЧА́ТЬ відлуча́ти /*ви*- з чо́го/, відлúч/увати;

-їй що /*м*^н хто/ ~*уе* $\diamond$, *с*-и *в.*, го́товий /покли́кан-
ий/ відлúчи-, відлúчник, *п*^к відлúчний, © ~*ючи*;

ОТЛУЧА́ТЬСЯ відлуча́тися $\diamond$; **не о.** *не* відло́ди-
ти; **не** *разрешено* **о.** *не* вільно ніде́ ру́шиться;
-їся/-ый відлúчуваний, *п*^к відлúчний; -я ста́ло
/*раз-у-раз*/ відсу́тній, схи́льний відлуча́тися;

ОТЛУЧИ́ТЬСЯ *ж*^н відвихну́тися, з. відгоди́- $\diamond$.

ОТЛУ́ЧКА *ф*^р відсу́тність [самово́льна **о.** само-
вільна *в.*; **в -ой** -*ке* самовільно відсу́тній].

ОТЛЫ́НИВА́ТЬ ог(п)ина́тися, (- *тварин*) норов-
и́-, (*од пра́ці*) ухиля́-, відкру́чува-, відмі́кувати,
-їй/-ый що огина́ється $\diamond$, відмі́куваний $\diamond$,

схиль- огина́тися, огина́ло, меткий, щоб не робити.

ОТМА́ЛИВАТЬ: --ий що /м^н хто/ відмóлює, с-и в., р-й відмóли-, ☉ молибoга, н^к = %; -йся/-ый відмóлюваний.

ОТМА́ЛЧИВАТЬСЯ відмóвчуватися, справляти мóвчанку;

-йся що /м^н хто/ відмóвчується ◊, схильний відмóвчуватися /с. м./, (вічний) мовчун /мовчán/.

ОТМА́ХИВАТЬ /д^к ОТМА́ХАТЬ/ (шлях) міряти; /д^к ОТМА́ХНУТЬ/ відгинати, відча́хува-;

--й що /м^н хто/ відма́хує ◊, с-и в., р-й /з-й/ відмаха́- /відмахну́-/;

ОТМА́ХАТЬ (віддаль) попоміряти, попойти́;

ОТТМА́ХНУТЬ відт́яти, відча́хну- ◊;

ОТМА́ХИВАТЬСЯ д. відбива́тися, (від мух) обма́хува-, обго́ни-, ф^p поверта́- спіною до;

-йся/-ый відма́хуваний, відча́ху-; -я р-й відма́хнутися ◊.

ОТМА́ЧИВАТЬ вимóчувати /від-, мочити; о. номерá /шт́уки, колéнца/ викида́ти коніки;

--й що /м^н хто/ мóчить ◊, с-и м., р-й вимочи-, для відмóчування, зайня́тий -ям, н^к = %; -й номерá меткий викида́ти коніки;

-йся/-ый мóчений, відмóчува- /ви-, викида- ◊;

ОТМОЧИ́ТЬ (штуку) уде́рти; о. номер уде́рти /ушкв́ари-/ шт́уку, ви́кину- коніка /фо́ртель/; о. шт́тку встругну́ти жарг.

ОТМА́ШКА (сигнал) к. відмах.

ОТМЕЖЕ́ВЫВАТЬСЯ відмежо́уватися /г. дистанціо́ва-/ від, о. умива́ти ру́ки від;

-йся відмежо́уваний, ра́дій умити́ ру́ки, о. я-не-я-і-ха́та-не-мо́я, (як) По́ягій Піла́т.

ОТМЕ́НА ю. каса́ція, ф^p скасо́вання, с^o скасува́-, г. унева́жне-, знéсе-, відкли́ка-; не подлежа́щий -не г. невідкли́чний.

ОТМЕНЯ́ТЬ скасо́увати, касува́-, робі́- /проголо́шува-/ нечінним, припиня́- дію чо́го, накла́да- вéто на, г. унева́жнова-, відкли́ка-, (обіця́не) перекре́слопа-, (непо́тріб) викида́- за бо́рт;

--й що /м^н хто/ касу́є ◊, покли́каний /з^г-й/ скасува́ти, с-и касува́-, накла́дач вéто, я́ відповіда́льний за скасува́ння, н^к відкли́ч-, ю. касаці́й-;

ОТМЕНИ́ТЬ ф. перегра́ти ◊, (дію угоди) ю. оголоси́ти мораторі́й.

ОТМЕНЯ́ТЬСЯ: меропрія́тие -яється за́хід /а́кцію, імпре́зу/ скасо́вано;

-йся/-ый касо́ваний, скасо́ву-, анульо́-, унева́жно-, проголо́шу- н.; с^k зна́йте-всі-нечінний;

ОТМЕРЯ́ТЬ відмір/я́ти /-мірова-/ міряти;

--й що /м^н хто/ ~я́ ◊, мірля́льник, г. мірник /=землемі́р/, (річ) міри́ло, мірка, міра, с-и м., покли́каний відміра-, н^к (від)мірчий + %;

-йся/-яемый міря́ний, відмі́рова-;

ОТМЕ́РИТЬ: семь раз отме́рь, а раз отре́жь сім раз мі́р, оди́н раз рі́ж.

ОТМЕ́СТКА о^k відпла́та; в -ку як відпла́та, зара́ди по́мсти, на відпла́ту.

ОТМЕТА́ТЬ відкида́ти, відмета́-;

--й 1. що /м^н хто/ відміта́ ◊, с-и відміта́ти, р-й відме́сти, відміта́льник, відміта́ло, н^k = %, 2.

отбрасы́ающий;

-йся/-ый 1. відме́таний, 2. відкида-.

ОТМЕ́ТИНА о^k карб.

ОТМЕ́ТКА (оцінка) бал.

ОТМЕЧА́ТЬ відзнача́ти /по-, за-, нотува́-, (хиби) карбува́-, фіксува́-, рееструва́-, (свято) відзнача́-, святкува́-, справля́-, г. обходи́-, (кого) вша́но́вува-, (за що) нагоро́джува-;

торже́ственно о. бучно вша́но́вува-;

--й що /м^н хто/ відзнача́ ◊, с-и в., з^г-й відзнача́-, для відзнача́ння, зайня́тий -ям, н^k = %; -й преи́мущества /изья́ны/ карбівник плюсо́в /мінусів, хиб/; **торже́ственно -й (збір)** к. відмерта́-

вано /святку́ють/, вша́но́ву-, /вша́но́вувано/;

-йся/-ый відзнача́уваний /за-, по-, карбо́-, фіксо́-, святко́-, вша́но́ву-, ното́-, заното́ву-, закарбо́ву-, нагоро́джу-; -я (в поліці́й) реестро́-;

ОТМЕТИ́ТЬ назначи́ти, віднотува́- /за-/; **отде́льно сле́дуєт о.** на окре́му зга́дку заслуго́вув.

ОТМИРА́НИЕ заника́ння /з-/ к. відмерта́.

ОТМИРА́ТЬ відми́р/а́ти, заника́- /з-/; пропа́да-;

--й/-ый зані́каний, знико́мий, що ~а́є ◊, напів-відме́рлий, (вже) май́же відме́р-, с-и з., прире́чений відме́р-/на відмерта́, зні́кнення/;

ОТМЕРЕ́ТЬ: -е́ршний відме́рлий, н^o відуме́р-.

ОТМЩЕ́НИЕ н^o відомста.

ОТМИВА́ТЬ мити, відмива́- /ви-, об-/;

--й що /м^н хто/ відмива́ ◊, с-и м., р-й відми́-, н^k відмива́льний /ви-/; відмивчий;

-йся/-ый відмиваний, вимива́ка, н^k відмивний;

ОТМЫ́ТЬ(СЯ) ф^p вимити(ся) з мило́м;

-вший(ся) ◊; -я відмитий /об-/; вими- (з мило́м).

ОТМЯКА́ТЬ (багет) здіма́ти.

ОТМЯКА́ТЬ розм'я́кати, м'якнуги;

-й що розм'я́ка, с-и м'якнуги, май́же розм'я́клий, напіврозм'я́к-;

ОТМЯ́КНУТЬ відте́плити ◊;

-я́кший розм'я́клий, ☉ відте́плі-, ◊.

ОТНЕ́КИВАТЬСЯ відпе́куватися, відмовля́-, каза́ти /товкти/ „ні” (та й „ні”), н^ф „ні” та й „ні”;

-йся що /м^н хто/ відпе́кується ◊, зви́лий (с-и) в., р-й відпе́ка-, о. з оди́м „ні” на уста́х.

ОТНИМА́ТЬ відніма́ти, забира́-/від-/; ю. конфі́скува́-, (числа) ще́ мінусува́-, (руку) ампутува́-, (життя) позбавля́-; о. **все́ вре́мя (працею)** не дава́- дихну́- /і вго́ру гляну́-/; о. **у ко́го** відбира́-кому; **отняло́** **речь кому** заціпи́ло кому;

--й що /м^н хто/ відбира́ ◊, зви́лий відніма́ти, з-й відня́-, відбира́ч, грабі́жник, хапу́н, хапко́, н^k = %; -й мно́го вре́мени часоже́рний, забарний;

ОТНЯ́ТЬ: о. **речь** відібра́ти мову, н^o заціпити;

♦♦♦СЯ відніматися $\diamond$, (- руки-ноги) відмовля-служити, німі-; **язьк** -ається (отнялся) у кого **язьк** стає руба (заціпило /відібра- мову/) кому; -йся/-аемий відійманий, відбір- /за-/, конфіс-ків-, мінусов-, відрізув-, ампутов-; -я (- руки) нездатний далі служити;

ОТНЯТЬСЯ: -лись **руки** у них відібраало **руки** їм; -лся **язьк** у них затерп **язьк** /заціпило/ їм.

ОТНОСИТЕЛЬНО стосовно, більш-менш [о. тійхий б.-м. тійхий], о. з приводу, ϕ^p порівняно [о. новий п. новий].

ОТНОСИТЬ відносити /за-, пере-/, доставля-, постача- кому що, (до графи) записува-; о. за счёт кого записува- на рахунок чий; о. на счёт чего стави- на карб, бачи- причину в чім [отнєс на с. глухоты добачив п. у глухоты!];

-й що /мⁿ хто/ відносить $\diamond$, с-и $\diamond$, покликаний віднести, зайнятий доставою, (від)носій, доставець, п^k доставний, віднос-, для віднесення; -й за счёт кого готувий записати на чий рахунок; -й на счёт чего готувий бачити причину в чім; -ймый відношуваний /за-, пере-/, зарахову-, залічу-, поясню-, спрямову-, запису-, п^k відносний; -й к кому стосова- до кого.

ОТНОСИТЬСЯ (- эпоху) припада- [о. к X віку припада- на X вік]; 3 о^c о^d -итя ж^m тічється; о. как к людям ма- за людєй; о. к какой категорії підпада- під яку категорію; о. к чему ма- відношення до чого, задивлятися на що [як Ви задивляється на релігію?]; о. легкомысленно к чему легкомаже- що; о. неодобрительно к чему ма- застерєження до чого [он -ился н. к мдам він мав з. до мод]; о. с пренебрежением не приховува- зневаги; о. с уважением к ма- повагу до; о. с бльшим уважением к ма- більше поваги до; о. терпимо толерува-; бережно о. дба-; враждебно о. к кому пєклом /важким дұхом/ дїха- /вбвком дивитися/ на кого; снисходительно о. поблажливо ставитися, з. знижа-; как Вы -есь к чему? як Ви задивляється на що?;

-йся 1. = -ймый, 2. наставлений [дружески -я дружньо н.], п^k стосовний, налєж-, причєт-, п^{pk} про [закон, -я к печати закон про прєсу]; бєрежно -я дбайливий; легкомысленно -я легковажний; отрицательно -я негативно наставлений; терпимо -я толерантний; -я к чему ϕ^p зарахований до [-я к одной семье /рослин/ з. до однієї родини]; -я к числу налєжний до числа; -я к каменному віку відомий ужє за кам'яного віку; -я с чем наставлений як [-я с уважением шанобливо н.], спбвне- чого [-я с любовью /недоверием, пренебрежени-, уважени- +/ с. любви /недовіри, зневаги, пошани +/; -я с похвалой о ком наставлений похвально до кого.

ОТНОШЕНИЕ о^k дотичність [иметь о. мати д.];

о. к г. наставлення /настанов/ до; иметь о. к чему ма- дєщо спільне з чим; каково Ваше о. к чему як Ви задивляється на що; халатное о. к службным обязанностям службове недбалство; каково о. имеет что к чему яким боком що може торкатися чого; в -нии, по -нию к ϕ^p супроти [грех в -нии себя грїх с. себе]; в (этом) -нии під (цим) оглядом; в процентном -нии відсотково; **ОТНОШЕНИЯ**: взаимные о. к. взаємини; о. между чем залєжність між чим; в -ях с кем наставло похолоданє зайшов холод з кем; во всех -ях всіма сторонами, з усіх боків, на всі боки [експансивні на всі боки], куди не кинь, з. під кожним оглядом; быть в наилучших -ях о. жити як риба з водою; имеет о. кто с кем © перетинаються шляхи чий.

ОТНУЛОВОЙ еⁱ від нуля.

ОТНЬНЕ о^k з цієї хвилини; о. действующий /наметившийся, наступающий, принятый +/ відтеперішній; о. и на всю жизнь відтепер і довіку.

ОТНЮДЬ ϕ^p гєть-то [о. нет гєть-то ні], далеко [о. не герой д. не герої]; о. не далєбї не [гблос о. не слабий голос д. не квблїй].

ОТОВАЖАТЬ зображати, відтворюва-, віддава-, відбива-, віддзеркалю-, опривню-; -й що /мⁿ хто/ відтворює $\diamond$, с-и в., р-й відтвори-, для відтворення, зайнятий -ям, відтворювач, п^k відтворчий, віддзеркальний, /- поверхню/ дзеркаль- + %, о. (як) дзеркало; -йся/-ый відтворюваний, віддзеркало-, відда-, зображу-, відбі-, опривню-.

ОТОВАРИВАТЬ: --й що /мⁿ хто/ отоварює, с-и отоварюва- покликаний отовари-, п^k = %; -йся/-ый отоварюваний.

ОТОВСЮДУ о^k зусєвіту, о. з горї і з добу.

ОТОГРЕВАТЬ вигривати /віді-, о-, розі-/; -й що /мⁿ хто/ ~ає, с-и в., р-й вигри-, вигривач /о- $\diamond$ /, п^k = %; -й змею на груди з^m-й грїти гадюку в пазусі; -ый вигриваний /віді-, о-, розі/;

ОТОГРЕТЬСЯ вигрїтися $\diamond$.

ОТОДВИГАТЬ відсувати /по-/, сова-; -й що /мⁿ хто/ відсува $\diamond$, с-и в., р-й відсуну-, п^k = %, с^k відсунь- [-й на задний план відсунь-назадній-план]; -йся/-ый сований, відсува-, п^k відсувний;

ОТОДВИНУТИЙ відсунений, відсунутий $\diamond$.

ОТОЖДЕСТВЛЕНИЕ о^k утотожнення.

ОТОЖДЕСТВЛЯТЬ: о. с чем уподібн/ювати /прирівню-/ до чого, с^o ототожню-, ідентифіку-; -й що /мⁿ хто/ ~ює до чого $\diamond$, с-и у. до, готувий ототожни- з, п^k ототожнювальний + %;

-йся/-ый ототожняваний, уподіб-, прирів - $\diamond$.

ОТОЖДЕСТВЛЯТЬСЯ о^k утотожнюватися $\diamond$.

ОТОМЩАТЬ мститися, помща-, відплачувати-(ся), відомщати;

ОТОМСТИТЬ відплатити(ся) кому, помститися на кому /над ким/ $\diamond$;

ОТОМЩЕННИЙ відомщений /по-/.

ОТМЩЕНІЕ: мне о. и аз воздам мені відомста і я воздам.

ОТОПІТЕЛЬНЫЙ к. ogrivnii, ogrival'-.

ОТОПЛЕНИЕ (парове) ogrivannya.

ОТОРАЧИВАТЬ облямовувати, лямува-, торочі-, обторочува-, обшива-;

-й що /м^н хто/ торочить $\diamond$, с-и т., з^г-й обторочі-, облямовувач, зайнятий отороченням, н^к = %;

-йся/-ый торочений, лямова-, облямову-, обторочу-, обши-;

ОТОРОЧЕННЫЙ облямований, обшитий $\diamond$.

ОТОРОЧКА (одягу, прапора) лиштва.

ОТПАДАТЬ відпадати, (- фарбу) вилущуватися /об-/, (вид идей) відступати;

-й/-ый що відпадає, с-и відпадати, готівий /з^м-й, призначе-/ відпас-, вже майже відпалий, напіввідпа-, н^к відпадний, відпадистий, відпадівий;

ОТПАСТЬ (- фарбу) облущитися; $\diamond$;

-вший відпалий, облущплений, $\emptyset$.

ОТПАРЫВАТЬ відпорювати, поротіти;

-й що /м^н хто/ відпорює, р-й відпороті, звиклий відпорюва-, н^к т. = %;

-йся/-ый відпорюваний поротий.

ОТПЕВАТЬ відспівувати, спів/а- за упокій, відправля- похорон;

-й що /м^н хто/ ~ає за у. $\diamond$, с-и с. за у., з^г-й заспіва- за у., співак, (у храмі) чернець, священик;

-ый відспівуваний, і. небіжчик.

ОТПЕЧАТОК н^{пм} відбиток, г. відбитка.

ОТПЕЧАТЫВАНИЕ видрук.

ОТПЕЧАТЫВАТЬ друкувати, видрукую-, (след) залишати, витиска-/ува-/ (знімати печать) розпечату-/від-/ (різко мовити) карбу-, рубати;

-й що /м^н хто/ друкує $\diamond$, зайнятий видруком, с-и д., р-й видруку-, друкар, н^к друкарський + %;

-йся/-ый друкований, видрукую-, відби-, розпечату-, рубаний, карбова-, витискува-, витиска-.

ОТПЕЧАТАТЬ віддрукувати $\diamond$.

ОТПИРАТЬ відмик/ати, відчиня-, відпіра-, (гачок) відщіпа-, (засув) відсува-;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, с-и відмикати, р-й /з-й/ відмикну-, відмикач, (річ) відмикачка, н^к = %;

-йся/-ый відмиканий, відчинюва-, відщіпа-, відсува-.

ОТПИХИВАТЬ тручати, штовха-, відтруч/ува-, відштовхува-, відпиха-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и в., готівий відтрути-, відтручувач $\diamond$, відпихайло, штовхайло, н^к = %, $\odot$ відтручуючи $\diamond$;

-йся/-ый відштовхуваний, відтруч-, відпих-.

відпиханий; -я $\odot$ відштовхуючись $\diamond$;

ОТПИХНУТЬ відпихнути, н^ф 2-а о^с відпихнеш, 3-я о^с відпихне;

ОТПИХНУТЫЙ відпихнутий, відштовх- $\diamond$.

ОТПЛАЧИВАТЬ віддячувати, віддяку-, відплачу-, о. давати здачі, п. мститися, з^р воздавати;

-й що /м^н хто/ дає з., захоплений відплатою, с-и м., р-й помсти-, месник, н^к мстивий + %; -й той же монетой з-й віддячити тим самим;

-йся/-ый відплачуваний, віддячу- $\diamond$;

ОТПЛАТИТЬ: о. услугой за услугу б^г відгодітися.

ОТПЛЫВАТЬ відплив/ати /ви-/ , ф^р відбу-;

-й/-ый що /м^н хто/ ~а, ~аний, готівий до відплиття, с-и ~ати, р-й відпливті /відплисті/.

ОТПЛЯСЫВАТЬ витанцювувати, гопцюва-, вибрикува-, вигуцу-, скакати (гопки), підскакува-, дава- ліха закаблукам, (гопака) саді-, віддіра-, вигопува-;

-й що /м^н хто/ гопцює $\diamond$, розтанцюваний, с-и г., $\odot$ (скок-)скакун, $\odot$ знай гоп та гоп, у вірі танцю, н^к ф. гопцювальний + %; с^к скачі- [скачі-гопки]; -й гопак р-й садити гопака;

-йся/-ый витанцювуваний, вигуцу- $\diamond$.

ОТПОЧКОВЫВАТЬСЯ пароститися, брунку-, з^р відпупковува-, ф^р відгалужува-;

-йся що пароститься, відпупковуваний, відбрункую-, відгалужу-.

ОТПРАВИТЕЛЬ о^к відсилач /по-/, г. надавець.

ОТПРАВКА (людей) відрядження.

ОТПРАВЛЕНИЕ (почтою) о^к засилання, (обовязку) відбува-, $\pm$ ОТПРАВКА; перед -ием куда рушаючи куди.

ОТПРАВЛЯТЬ виряджати /від-/ , відпроваджува-/с-/ , випроводжа-; (службу) відбува-, викону-/у храмі/ правити; (на Сибір) заганя-, засила-, запроторюва-; о. на тот свет зганя- зо світу; о. по почте посилати /пере-/ поштою;

-й 1. що /м^н хто/ посил $\diamond$, с-и в., р-й віряди-, і. $\rightarrow$ отправитель, вірядник, н^к вірядчий, висилковий, 2. що править (службу) $\diamond$, зайнятий відрявою; -й на каторгу р-й заганяти на каторгу; -й на тот свет з-й зганяти зо світу;

ОТПРАВЛЯТЬСЯ (в дорогу) вирушати, вибиратися, виряджа-, р. вимандрювувати; о. в путь, руша- в дорогу; о. на тот свет /к праотцам/ відходи- в засвіти; -лись /-лось/ (у храмі) відправляно;

-йся/-ый 1./2. відправляний /-люва-/ , 1. випроваджу-/с-, від-/ , виряджу-/від-/ , надсиланий /по-/, н^к вірядний, 2. виконува-, відбу-; -я 1. готівий у дорогу, готівий вирушити, в дорозі до; -я на боковую $\odot$ подавшись до подушк;

ОТПРАВИТЬСЯ ф. випхатися, дмухнути, махну- $\diamond$; о. в свет піти у світі; о. к праотцам піти в засвіти; о. в путешествие помандрувати /ві-/ , ударитися /пусті-/ в мандри;

-вший виряджений /від-/ , випха-, $\emptyset$.

ОТПРАВОЧНЫЙ г. висилковий [-ая контора

-ве бюр[о].

ОТПРАШИВАТЬСЯ; ОТПРОСИТЬСЯ *о*^к ви-проситися.

ОТПРЫСК *б*^о пагін, *з*^б пагілля; ☉ плід, вишло-док.

ОТПРЯДАТЬ відскакувати, сахатися;

ОТПРЯНУТЬ шарáхнути, (від)сахнутися, від-кіну-, *г*. цобфу- $\diamond$, (*взад*) поточи- (*взад*); **о**. в *ужасе* віджахнутися.

ОТПУГІВАТИ відстрашувати, ляка-

-*й* що /*м*^н хто/ відстрашує $\diamond$, *с*-и відстрашувати, *з*-й відстраші-, *п*^к відстрашливий + %, *с*^к відстрашуй- [-*ая* маска відстрашуй-маска];

-*ый* відстрашуваний, ляка-;

ОТПУГНУТЬ відстрашити, віджахну-, *ф*^р віднади-; $\diamond$.

ОТПУСК (*час*) відпустка, *г*. відпуск, *ф*^р вакації [в -*ке* на -*ях*], (*товари*) видача, видавання; **о**. по *беременности* відпуск вагітній матері; *находящийся в -ке* відпускник, зараз у відпуску.

ОТПУСКАТЬ (від)пускати /ви-, (*трос*) по-, (*змія*) за-, (- *биль*) легша-, (*товар*) (ви)дава- /про-, (*вуса*) відрощува-, (*на волю*) звільня-, (*кошти*) асигнува-; **о**. в *кредит* дава- набір /на борг/, боргува-; **о**. *грехі кому* розгріша- *кого*; **о**. по *вёсу* дава- вагою; **о**. с *міром* відпуска- з Богом;

-*й* що /*м*^н хто/ відпуска $\diamond$, *с*-и в., *з*^г-*й* /р-*й*/ відпусти-, зайнятий видачею, *п*^к відпускний, відпусківий; -*й* *бороду* р-*й* запусти- *бороду*; -*й* *вóжжи* /*гайку*/ східний попуска- *вóжжи* /*гайку*/; -*й* *грехі* розгрішитель; -*й* на *волю* що /*м*^н хто/ пуска на волю; -*й* с *міром* *з*^г-*й* пусти- з Богом;

-*йся*/*-ый* звільнюваний, послабло-, асигно-, *вида-* /про-, відрощу-, *і*. відпускник, відпуще-, *п*^к відпускний;

ОТПУСТИТЬ: **о**. *шутку* (по *чьому* *адресу*) *вида-*ти жарт (відважити *соли кому*).

ОТПУСКНИК відпускник, *г*. вакаційник.

ОТПУСКНО́Й (- *ціну*) *продажний*; -*ые* *дэньги* відпусткові гроші.

ОТПУЩЕ́НИЕ: **о**. *грехóв* відпуст, розгрішення; *козёл* -*ия* *г*. відпустóвий /жертвённый/ *козёл*.

ОТРАБАТЫВАТЬ відробляти /ви-, об-/, відпрацьовува- /о-/, (*руки*) відшлифóувати;

-*й* що /*м*^н хто/ відробля $\diamond$, *с*-и в., р-*й* відроби-, відробітчаннн, *п*^к відробітківий, відробко-;

-*йся*/*-ый* відроблюваний /об-, ви-/, відшлифóву-, відпрацьову- /о-/, відробітчаннн /об-/, *п*^к *п*^о відробляний.

ОТРАВЛЕНИЕ *ф*^р отрута [смерть от -*ия* смерть від -*ти*], *о*^к затруття.

ОТРАВЛЯТЬ трутити, отруюва- /за-, (*жизня*) псува-; **о**. *вóздух* *з*. заповітряно; **о**. *душу* *горéчью* падати на *душу* гіркою отрутою; **о**. *жизнь* *занапащá-* /збавля- *вік(у) /жизтя*;

-*й* що /*м*^н хто/ трутїть $\diamond$, *с*-и трутити, *з*-*й* отруї-, отруювач, *п*^к отруїливий, трїйлі-, отруїний + %, ☉ отруюючи;

-*йся*/*-ый* трушений, отруюва- /за-/.

ОТРАДНЫЙ *ф*^р просвітлий [-*ая* *мину́та* -*ла* *година*].

ОТРАЖАТЕЛЬНЫЙ *о*^к рефлєкторний (*не рефлєкторний*), (- *поверхню*) дзеркальний.

ОТРАЖАТЬ відбивати, ставá- дзеркалом *чого*, віддзеркало-, (*звук*) відлуню-, (*світло*) відсвічу-, (*наклеп*) заперéчу-, спростóву-, відкидати;

-*й* що відбивá $\diamond$, *с*-и в., *з*-*й* відбі-, відбивáч, (*що*) рефлєктор, (*як*) дзеркало, (*погляди*) *вира́зник*, *п*^к відбивáль-, відлун-, рефлєктор-, відлунистий, /- *поверхню*/ дзеркаль-, *о*^к відбивчий + %, *с*^к відбий- [відбий-звук], ☉ відбивáючи; -*й*

действительность дзеркало дійсности; -*й* *нападение* *з*-*й* відбити *напад*; -*й* *симпáтию* *о*^к уподобальний;

ОТРАЖАТЬСЯ відбиватися $\diamond$, (*на чім*) *познача-*, *липати* слід, *ф*^р *знаходи-* відгук, відлунювати(ся), (*на кім*) *р*. *окошáтися*; **о**. *з́хом* *чегó* розлунюва- *чим*;

-*йся*/*-ый* *з*-*й* відлунити(ся) $\diamond$, відбиваний, заперéчу-, спростóву-, віддзеркало-, відлуню-, відсвічу-, *п*^к відлунистий, відбивний, відлун-; -*я* (*на чім*) *позначува-*, *з*-*й* *липати* слід; **вредно** -*я* шкідливий;

ОТРАЗИТЬСЯ *дáтися* *взнаки* $\diamond$; **болéзненно** **о**. на *чём* *липати* важкий слід на, *пошкоди-* *чому*; **о**. *блэском* відблисну-.

ОТРАЖЕНИЕ: **о**. *зв́ука* *відзвук*, *відгук*, *відлуння*, *відгомін*.

ОТРАПОРТОВЫВАТЬ *к*. рапортувати;

-*й* = *рапортующий*.

ОТРАСЛЬ: *книги* по *всем* -*лям* *книжки* з усіх *галузей*.

ОТРАСТАТЬ: -*й* що *відроста*, *з*-*й* *відрости*, *с*-и *відроста-*, *вже* *мáйже* *відрóслий*, *с*^к *відрости*- [відростякіготь];

ОТРАСТИ: -*бсний* *відрóслий*, $\emptyset$.

ОТРАЩИВАТЬ відрощувати, (*ус*) відпуска- /за-/;

-*й* що /*м*^н хто/ відрощує $\diamond$, *с*-и в., р-*й* *відрости-*, *п*^к = %;

-*йся*/*-ый* відрощува-.

ОТРЕБЬЕ *о*^к *патолоч*.

ОТРЕ́З (*полотна*) *о*^к *шмат(о́к)*.

ОТРЕЗА́НИЕ *к*. *відтин*.

ОТРЕЗАТЬ відрізувати /у-, *т́я-*, *відтина-* /(*шлях*) *пере-*, *відкраюва-*, *відчиріжу-*;

-*й* що /*м*^н хто/ *відтина* $\diamond$, *с*-и т., р-*й* *відт́я-*, *п*^к = %, *с*^к *відт́ні-* [відт́ні-машина]; -*й* *пу́ть* *к* *отступленію* ☉ *перетявши* *шлях* до *відступу*;

ОТРЕ́ЗАТЬ *відт́яти* /2-*а* *о*^к *відт́неш*, *з*-*я* *о*^к *відт́не*/, *відчиріжи-*, (*словом*) *відрубá-*, *відбри-*; **о**. *все* *пу́ти* *к* *отступленію* *припер-* до *стіни*;

-йся/-ый тятий, відрізуваний /у-/; відкраю-, відпаю-, відшматову-, *п^к* відрізний /об-/; -я що відтинається.

ОТРЕЗВЛЕНИЕ (моральне) отямлення.

ОТРЕЗВ/ЛЯТЬ тверезіти, витверезж/ува- /про-/ (не *п'яного*) отямлю-;

-й що /*м^н* хто/ тверезить $\diamond$, с-и т., р-й витверези-, ~увач, отямлюв-, для витверезення, зайнятий -ям, *п^к* витверезливий /про-/; отямли- + %, *р^к* витверезуший;

ОТРЕЗВИТЬ витверезити $\diamond$;

~**ЛЕННЫЙ** витверезений $\diamond$, витверезилый;

◆◆◆**СЯ** тверезитися $\diamond$, тверезіти /іша-/;

-йся/-ый витверезуваний /про-/ отямлю- $\diamond$, *п^к* протверезний;

~**ИТЬСЯ**, ~**ЕТЬ** витверезити /по-/; витверезитися /про-/; отями-;

-вший витверезилый /по-/; витверезений $\diamond$.

ОТРЕЗОК к. відтин; & відтіночок.

ОТРЕКАТЬСЯ зрікатися /ви-/; цурá- відступá-, г. резигнувати /*д^к* з-/; (свого кредо) сходи- зі своєї дороги; **о. от престбла** зрікатися корони; **о. от своих слов** брати свої слова назад; **не о. от кого** признаватися до кого;

-йся зріченець; -я (от престбла) з'-й зрєктися (корони), © зрікаючись; -я от своих слов з'-й взяти свої слова назад, ± отступающий от с. взглядов;

ОТРЕЧЬСЯ відкасну́тися, відсахну́- $\diamond$; **о. от чего** *ф^р* відбігти чого.

-ѣкшийся зрєчений, відбіглий, $\diamond$.

ОТРЕКОМЕНДОВАТЬСЯ називати себе.

ОТРЕШАТЬСЯ (від чого) відмовлятися, зріка-, обтряса-, звільня-, збува- чого; **о. от жизни** ізольова- від життя, *о^к* залягати на дно; **о. от чего** вилáмуватися з чого [з норми], не дотримувачого; не вкладá- у що;

-йся = отказывающийся, отрека-, избавля-;

ОТРЕШИТЬ усунути; **о. от чего** звільни- від /позбáви-/ чого, вилучи- з числа захоплених чим; **о. от современной действительности** незсучасни-.

ОТРЕШИТЬСЯ (від чого) *ф^р* відбігти чого, кину- об зéмлю чим, вірватися з поло́ну чого $\diamond$; **о. от отрясти** від; **о. от всего** забути про все на світі; **о. от ига** випрятити з ярма;

ОТРЕШЕННЫЙ усунутий, звільнений від, *о^к* байдужий, несьогосвітній, зрєчений, незацікавле-, непричѣт-, (від чого) обтрясе- з чого.

ОТРЕШЕННОСТЬ відчуженість, *о^к* олімпійська незворуши-, незацікавлен-, байдуж-.

ОТРИЦАЛОВКА жужиль-сміття, *п^к* антисупільні елементи.

ОТРИЦАТЕЛЬНЫЙ (бік) темний, (вчинок) непохвáль-, (відзук) несхвáль-, (- відповідь) відмов-, *ф^р* найгірший [с -ной стороны з -шого

бо́ку], (не лише м.) від'ємний; -ые стóроны тіні, темні стóроны.

ОТРИЦАТЬ заперечувати, відкида-, крути- голово́ю, (вину) не визнава-; **трудно о.** що правда, то правда;

-й що /*м^н* хто/ ~уе $\diamond$, звиклий відкидати, з-й заперечи-, невизнавець, заперечник, заперечувач, *п^к* ~ливий, ~ний, незгод- з чим + %;

-йся/-ый заперечуваний, відкида-, не визнава-.

ОТРОДЬЕ *ф^р* насіння [змейное о. гадюче н.].

ОТРОК підпарубок, підліток.

ОТРОСТОК *о^к* відростень.

ОТРОЧЕСТВО *о^к* хлоп'ячий /підпарубо́-/ вік, підпарубочі літа.

ОТРЫВАТЬ¹ рвати, відрив- /у-/; віддир-, (гілки) відчахув-, (од діла) відверт-; **не о. глаз от чего** припад- очима до, не відводити бка /очей/ з;

-й¹ 1. що /*м^н* хто/ рве $\diamond$, с-и р., р-й /з-й/ урва-, уривач, уривтель, *п^к* відривчий + %, *с^к* урви-[урвиголова], **й от себя** з'-й урва- від себе, урви-від-себе; **не-й** глаз нездатний відвести очей;

ОТРЫВАТЬСЯ¹ рватися $\diamond$; **не о.** прикипати;

-йся/-ый 1. рваний, урив- /від-/; віддир-, відчахув-, відверт-, *п^к* відривний; -я от земли шораз дальший від землі;

ОТОРВАТЬ урва- $\diamond$; **о. от сердца** з душі війня-;

ОТОРВАННЫЙ /= -вшийся/ віддертий $\diamond$; **о.** от земли відзёмлений.

ОТРЫВАТЬ² = ОТКАПЫВАТЬ.

ОТРЫВИСТЫЙ (звук) *о^к* стрибучий.

ОТРЫВКА (дія) копання, □ копанка.

ОТРЫВОЧНЫЙ г. доривочний.

ОТРЫГАТЬ ригати, відрігувати, відрігá-;

-й що /*м^н* хто/ відрігуе $\diamond$, с-и р., мучений блово́тою /на́тхою/, *п^к* = %;

-йся відріганий, відрігува-, *п^к* відрігливий.

ОТРИЖКА на́т[д]ха, відриг.

ОТРИЯД *о^к* відділ, па́ртия, з^о ряд; боево́й о. боївка; сторожево́й о. ча́та.

ОТРИСАТЬ обтряса́ти, обтру́шува-, обтри́п- /с-/;

-й що /*м^н* хто/ ~á $\diamond$, с-и о., р-й обтрясти, *п^к* = %;

-й прах чого со своих ног з'-й зрєктися чого;

-ый обтру́шуваний /с-/; обтри́пу- /с-/;

ОТРИСТИ обтрусити $\diamond$; **о. от пыли** відпорощи-;

о. прах чого со своих ног к. зрєктися чого.

ОТРИХИВАТЬ тріпати, стру́шув- + ОТРИСАТЬ;

-й що /*м^н* хто/ стри́пуе $\diamond$, с-и обтри́пувати, р-й обтри́па- + отрясающий;

-йся/-ый = отрясаемый;

ОТРИХНУТЬ *п^{пн}* обтри́пати $\diamond$.

ОТСАСЫВАТЬ висмо́кт/ува- /від-/; відсис- /ви-/;

-й що /*м^н* хто/ ~уе, с-и в., з-й відсмокта-, смо́ктун, смо́кты, *п^к* смо́ктáльний, відсмо́ктув- /ви-/; для відсмо́ктування; -й насос висмо́ктувач;

-йся/-ый відсмо́ктуваний /ви-/; відсис- /ви-/.

ОТСВѢЧИВАТЬ відсвѣчувати, відбивá- світло;

—й що відбива с. $\diamond$, с-и в. с., з-й відби- с., $n^k = \%$, c^k відбий-світло- [-й **екран** в.-с.-екран], о. з польскоком, $\pm$ **отражающий**;
-йся/-ый відсвічуваний $\diamond$.

ОТСЕБЯТИНА отсебѣтгя; & n^k *отсебѣтний.

ОТСЕИВАТЬСЯ -йся відсіваний, відсію-, (з *гурту*) з^м-й /змүшува-/ відсіятися.

ОТСЕК o^k переділ(ка), засік(а), з. засторонок, т. пазуха, камера, протсір, бункер.

ОТСЕКАНИЕ > **ОТСЕКАТЬ**

ОТСЕКАТЬ відсікати, рубá-, обтина- /від-/;

—й що / m^k хто/ відтина $\diamond$, с-и в., з-й відтя-, відтинáч, $n^k = \%$, c^k т. -відруб [-й **зуб** зуб-відруб];

-йся/-ый відрубуваний, відтіна-, р. відтінатий.

ОТСЕЧЕНИЕ o^k відсік, m^a резекція, ϕ^p відріз, відруб [даю **глобу** на о. даю **глобу** на в., ручуся головою].

ОТСЕЧКА т. відсік [о. **тяги** в. **тяги**].

ОТСИЖИВАТЬ відсиджувати /ви-, за-, пере-/;

—й що / m^k хто/ відсиджує $\diamond$, с-и відсиджувати, з^г-й /з^м-й/ відсидіти, $n^k = \%$;

-йся/-ый відсиджуваний /за-, пере-, ви-/.

ОТСКАКИВАТЬ & відскак/увати, як горóх від стінки;

—й що / m^k хто/ ~ує, з^м-й відскачти, n^k відскач-ний, © враз відскачовши, з метким відскоком.

ОТСЛАИВАТЬ шарувáти, відшарóв/у-, пласту-;

—й що / m^k хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., з-й відшарува-, ~увач, n^k відшарóвчий + $\%$, для пластування $\diamond$;

-йся/-ый відшарóвуваний, пластó-, відлүшу-, з-й відлүщитися; -я n^k шарувáтий, пластува-.

ОТСЛЕЖИВАНИЕ відстежування /ви-, δ^k відстеження.

ОТСЛЕЖИВАТЬ відстежувати /ви-, стежи-;

—й = **следящий**.

ОТСЛУЖИВАТЬ відслүж/у- /ви-, ψ відправля-;

—й що / m^k хто/ ~ує $\diamond$, с-и відслүжувати, покліканий /р-й/ відслүжи-, $\pm$ **служащий**;

-ый відслүжуваний, ψ . відправляний;

ОТСЛУЖИТЬ -вший г. вислүжений, $\emptyset$.

ОТСНИМАТЬ фільм/увáти, зніма-;

—й що / m^k хто/ ~ує $\diamond$, с-и ф., р-й зня-, $n^k = \%$;

-ый фільмований;

ОТСНЯТЬ зафільмува́ти, c^o зняти;

-вший $\emptyset$.

ОТСОЕДИНЯТЬ роз'єдн/увати /від-/;

—й що / m^k хто/ ~ує $\diamond$, с-и р., покліканий ~áти, для ~ання, зайнятий -ям, n^k роз'єднáвчий + $\%$;

-йся/-ый роз'єднуваний /від-/.

ОТСРОЧИВАТЬ відкладáти /призатримува-/ на час, відтягá- /відкладá-, відсува-/ термін, δ . підвішува-, відстрóчу-, ϕ^p перенóси-, перекладá-, віддávнюва-; о. долг відкладá- сплáту боргу;

—й що / m^k хто/ відкладá $\diamond$, с-и в. т., з^г-й /з^м-й/ відклáс-, (плату) для віддávнення чо́го, $n^k = \%$;

-йся/-ый відкладáний, відстрóчув-, віддávнюв-,

затримув- на час, підвішув-, перенóшув-.

ОТСРОЧКА e^k мораторій, p^k віддávнення, при-затримка [о. **от призыва** п. **призову**].

ОТСТАВАТЬ відставáти /ви-, об-/ о. пáс- зáдн-их, (від *гурту*) відбивáтися, (- *фарбу* +) не три-мá-, лүшпи-, відлпáти, (в *науці*) не встигá-;

—й 1./2. що / m^k хто/ відстає $\diamond$, 1. звиклий відста-вáти, n^k /- *фарбу*/ незáтний тримáтися, © не-меткий, непромíтний, нерозвіне-, відстáлий, зáд-ний, o^k позáдницький, /лучень/ слабéнь-, о. одін з остáнніх, далéко не першій, зáвжди в кінці, у хвості [-й в **развитии** у х. **рóзвитку**], © відста-ючі; 2. (від *краю*) відлгглий, віддáлений, (один від одного) розсáдже- [широко-джені очі];

ОТСТАТЬ e^m відчепитися, ϕ^p відкіну-, (- *фар-бу*) облүшпи-; **от ворóн** -**áл**, **к пáвам** не **при-стáл** ні пáва ні гáва; **от сво́й** -**áл**, **к чужим** не **при-стáл** сво́го відбiг – чужо́го не доско́чив;

-вший відстáлий, (- *фарбу*) облүшплений, $\emptyset$; о. и заблудившийся віддүблений;

ПООТСТАТЬ (від *передніх*) з^г приоста́тися;

-вший приоста́лий, приста-, $\emptyset$.

ОТСТАВКА: увóленный /вышедший/ в -ку від-ставник.

ОТСТАВЛЯТЬ відставля́ти, відсува-, e^i верну-; **отставить!** e^i **верни!**

—й що / m^k хто/ відставля $\diamond$, с-и відставля́ти, з^м-й /р-й/ відста́ви-, відсува́йло, c^k відста́в-, відсунь-;

-йся/-ый відсуваний, відста́вля-, n^k відставний, відсувний.

ОТСТАВНО́Й г. вислүжений; о. **козы́ бараба́н-щик** приший-кобіли-хвіст, п'яте ко́лесо до во́-за, n^o ста́рший, куді пошлóть.

ОТСТАИВАТЬ борони́ти, обстоюва-, обстава- за *чим*, ϕ . *бу-* за *що* [о. **равные права** б. за рівні права], ϕ^p ставá- за [о. **своё** с. за **своё**]; о. **что** стоя- за *чим*; **упóрно** о. стоя- горóю; о. **своё** **мнение** борони́- свій по́гляд;

—й що / m^k хто/ борони́ть $\diamond$, с-и б., го́товий обо-рони́-, звиклий обстоюва-, побóрник, аде́пт, бо-рець [-й **свои права** б. за **свои права**], оборó-нець, захисник, обстоювач; **-й своё** **мнение** по-бóрник сво́го по́гляду;

ОТСТАИВАТЬСЯ відстоюватися $\diamond$, (- *идеи*) кристалізува-;

-йся/-ый борóнений, обстоюва- $\diamond$, (- *ридину*) від-стоюва-;

ОТСТОЯТЬСЯ -вшийся відсто́яний, криста-лізова-, $\emptyset$.

ОТСТЕГИВАТЬ відст[щ]ібати, відпина-;

—й що відстiба $\diamond$, с-и в., з-й відщегну-, відстi-бáч $\diamond$, $n^k = \%$;

ОТСТЕГИВАТЬСЯ відст[щ]ібуватися $\diamond$;

-йся відст[щ]ібуваний, відпина-, n^k відстiбний.

ОТСТІРЬВАТЬ(СЯ) прáти(ся), відпирáти(ся) /ви-, o^k відмивáти(ся);

—й що /м^н хто/ відпіра́ ◇, с-и в., з-й відпіра́-, відпіра́ч, ж^і прачка, (рiч) прач, п^к пральний + %, © перучи, прашви;

ОТСТІРАТЬ відпірати /-перу́-, переш/, /ви-/ ◇;

—йся/-ый праний, відмива-, відпіра- /ви-/;

ОТСТІРАННЫЙ відпіраний /ви-/.

ОТСТОЙ (на дні) фус, відстоянка.

ОТСТОЯНИЕ віддалення, відлégлисть.

ОТСТОЯТЬ: о. от чего на що лежати від чого за [лес —йт от А на три мiли ліс —йт за три мiли від А, до лісу від А — т. м.];

—й віддалений, відлégлий, о. на віддалі.

ОТСТРАИВАТЬ відбудовувати /ви-, до-, за-, буду́-, (хату) ста́ви-, (радіо) відстроюва-;

—й що /м^н хто/ відбудове́ ◇, с-и відбудовувати, покли́каний відбудова́-, за́йнятий відбудово́ю, (від)будівни́к ◇, п^к відбудовчий ◇ + %;

—йся/-ый будований, відбудову- /ви- ◇/, (-радіо) відстрою́-, п^к відбудувий.

ОТСТРАНЕНИЕ недо́пуск [о. от рабо́ты н. до пра́ці].

ОТСТРАНЁННОСТЬ відпу́раність, відчу́же-, відрече́-, неприче́т-

ОТСТРАНЯТЬ відсува́ти /з міся́) у-, звільня́-/ , відхли́-, відтручува́-, (жестом) відге́тку-, відганя́ти, (од праці) не допуска́- до; о. ко́го відпи́ха- ліктями; о. от до́лжности усува́- з поса́ди;

—й що /м^н хто/ усува́ ◇, р-й /з^м-й/ усну́ти; —й жест жест „не-підхо́дь“; —й от до́лжности що усува́ з поса́ди;

ОТСТРАНЯТЬСЯ (руко́ю) відтру́тити ◇;

ОТСТРАНЯТЬСЯ відсува́тися ◇, іти́ геть, відходи́- (геть), ф^р умива́- руки, о^к іти́ від неща́стя; о. от ко́го пура́тися ко́го;

—йся/-ый гнаний, відтручува́-, відге́тку-, відсу́-/у-/ , відхило́-, звільню́- ◇;

ОТСТРАНИТЬСЯ відсуну́тися ◇, віддали́-, відсахну́-, відмежува́-, відпура́-, відчахну́-; о. от че́го відпура́ чого, о. вірва́- з поло́ну чого;

—вший(ся) $\dot{O}$; —я от ми́ра відтру́чений від світу;

ОТСТРАНЁННО з-чу́жа, неприче́тно, відчу́же-, сторо́нньо, байду́же, (глядіти) хо́лодно, закам'яни́ло, з віддалі, зісторонь, (оповіда́ти) без тіні співчу́ття, без душі /чу́ття/, протоко́льним го́лосом, протоко́льно, безпри́страс-;

ОТСТРАНЁННЫЙ відчу́жений, недопу́ще- до, відге́тка-, відтру́че-, неприче́т-, (од чо́го) дале́кий, відіпхну́тий (ліктями), [бóлее о. віддале́ніший].

ОТСТРЕЛИВАТЬСЯ: —йся 1. (- дичину) відстрілюваний, 2. © з^м-й відстрілюватися;

ОТСТРЕЛЯТЬСЯ: —вший 2. $\dot{O}$;

ОТСТРЕЛЯННЫЙ 1. відстріляний.

ОТСТУПАТЬ відступати, відходи́-, тіка́-, здава́-позиці́, (од теми) відхилитися, (майно) посту́па́- чим; о. от істи́ны відходи́ти від пра́вди;

—й що /м^н хто/ тіка́ ◇, з^м-й відступи́ти, с-и в., відступни́к, пору́ш-, о. на відступи́, у проце́сі відступу, п^к відступа́льний, відступни́й; —й от че́го з^м-й відйти́ від; —й от пра́вил пору́шник пра́вил; —й от сво́йх взгля́дов відступни́к, ренега́т; не —й ни на шаг © не відступа́ючи ні на кро́к; ♦♦♦СЯ: не о. от сво́йх слов сто́яти на сво́єму; —йся/-ый п^к відступни́й; —я от че́го = —й от че́го.

ОТСТУПЛЕНИЕ (військ) о^к відворі́т, (од нор-ми) відхиле́ння.

ОТСТУПНИК о^к перевер́танець, ж^і /-танка/.

ОТСТУПНИЧЕСКИЙ о^к перевер́тенський.

ОТСУТСТВИЕ (речей) не(до)ста́ча; в че́е о. не при ко́му, як ко́го не було́ [в е́е о. не при ній, як її не було́]; при —ни, в слу́чае —ия якщо́ нема́ /не бу́де/; из-за /ввиду́, по причи́не/ —ия че́рез бра́к, за бра́ком, (в кі́нці мови) бо не було́ /нема́/.

ОТСУТСТВОВАТЬ бу́ти відсу́тнім, не бу́- (прису́тнім), (- рiч) бракува́-;

—й ко́го /що його́/ нема́, п^к відсу́тній, непрису́т-, з. неприя́вний, (погляд) неприто́м-, о. ко́го нема́; —й безве́стно безвісний; —й по боле́зни з. перешко́джений недо́угою;

—вший $\dot{O}$ о. яко́го не було́.

ОТСЧИТЫВАТЬ лічи́ти, рахува́-, відлічу́-, відрахо́ву-;

—й що /м^н хто/ відлічу́е ◇, зви́клий відлічува́ти, р-й відрахува́- п^к відраховчий, т. = %;

—йся/-ый відлічуваний, відрахов́-, лічений, рахо́ва-.

ОТСЫЛАТЬ одсила́ти, сла́-, (кого) відряджа́-; о. о́брятно поверта́-;

—й що /м^н хто/ шле́ ◇, зви́клий о., з^г-й відісла́-, п^к відси́льчий + %; —й о́брятно з^г-й поверну́ти;

ОТОСЛАТЬ відіслати /відішлю́, відішлеш/ ◇;

—йся/-ый сла́ний, відси́л-, відряджу́в-, відпрова́джу́в-, п^к відси́льний.

ОТСЫЛКА (людей) відрядже́ння.

ОТСЫПАТЬ¹: —й¹ що /м^н хто/ відсипа́ ◇, с-и відсипа́ти, р-й відсипа́-, п^к відсипчий + %, —йся¹/-ый¹ 1. відсипаний /над-/ , п^к відсипний;

ОТСЫПАТЬ²: —й² що /м^н хто/ відсипля́, р-й по-поспа́ти;

—йся² зви́клий відсипля́тися;

ОТОСПАТЬ(СЯ)² о^к ви́спати(ся), попоспа́ти;

—вший(ся) $\dot{O}$; —я відіспаний, ви́спа-.

ОТСЫРЕВАТЬ відволо́жуватися, о^к во́гшати, р^к во́гчі-;

—й/-ый що во́гшае́ ◇, відволо́жуваний, напів-змокрі́лий, п^к відволо́жливий;

ОТСЫРЕТЬ зво́ложити, зво́ложитися /від-/ , відві́лгнути, відволо́г-, р^к зво́гчіти, с. змокрі́-;

—вший відволо́глий, зво́гчі-, змокрі́-, відві́льг-, відволо́жений, $\dot{O}$.

ОТСЫХАТЬ відсих/ати /в-/; —о́хни у мене́ яз-ы́к! бода́й мені заціпи́ло!;

–й/–ый що ~а ◊, відсіханий, с-и /кинути/ усихати, вже майже всохлий, у процесі всихання, щораз сухший;

ОТСОХНУТЬ всохнути [и не -нут им руки і не -нутъ їм руки], б^а повсиха-.

ОТСЮДА: о. слéдуєт з цього впливає.

ОТТАЙВАТЬ відтавати, тану-, розмерзати(ся), розморозуватися, (-тонкий лід) розшерхати;

–й/–ый що тaне ◊, с-и р., розморозуваний, напіврозмерзлий, вже майже відта-, щораз розмерзліший;

ОТТАЯТЬ відтанути, н^о відтеплі-, розвесні- (-тонкий лід) розшерхну-;

–вший розмерзлий, відта-, розшерх-, розвесні-, ◊.

ОТТАЛКИВАНИЕ р^а відпих [тóчка -ния тóчка -ху].

ОТТАЛКИВАТЬ відштовхувати, відпиха-, відтравува-, відгони-; –аясь от чeго крiзь призму ч.;

–й що /м^н хто/ відтравує ◊, з-й відштовхнути, с-и відпиха-, с^а репелент, н^к трупальний + %, с^а відгін-, © гидосвітний, огидний, потвор-, гидез-;

–йся/–ый відштовхуваний, відтравув-, відпих-;

ОТТОЛКНУТЬ відпхнути /-пхну-, -пхнеш/ ◊; –улю /–улю/ кого відпхнуто;

ОТТОЛКНУТЬСЯ: о. от чeго взятi за відправну тóчку що, почати дія- /міркува-/ звідки.

ОТТАПТЫВАТЬ відтоптувати;

ОТТОПАТЬ: о. нóги (хiднею) ф. утiюпкатися.

ОТТАСКИВАТЬ тягти, волокти, відтяга-, (за чуба) /на-/; о. за вóлосы чубити;

–й = оттягивающий; –й за вóлосы звiклий чубити.

ОТТАСКАТЬ відволокти /-очу-, –бчеш-, –бчаты/ ◊.

ОТТАЧИВАТЬ гострити, ви[від]гострюва-, н^к = %; –й = заостряющий;

–йся/–ый гострений, вигострюваний /від-/.

ОТТЁНОК нюанс, забарвлення, (сивини) підсвіт, (значень) варіант, варіація, (відбита барва) відтиск, поліск; с –ом чeго не без чoго [с –ом ирòнии не без ирòнии].

ОТТЕНЯТЬ відтіняти /-тінюва-, о. накладатинь на, п. виділя-, підкреслова-;

–й що відтінює ◊, с-и в., р-й відтінити-, н^к = %;

–йся/–ый відтінюваний, виділю-, підкреслю- ◊.

ОТТЕСНЯТЬ тиснути, відтиска-, відтравува-, чини- тиск, (за столом і п.) розставля- лікті;

–й що /м^н хто/ тисне ◊, з-й /поклика-/ відтрусити, звiклий /с-и/ відтравува-, н^к = %;

–йся/–ый відтравуваний, відтиску- ◊;

ОТТЕСНИТЬ відтрусити /-трусчу-, –труситш/, потисну- /від-/, попер- ◊.

ОТТИСК відбитка.

ОТТИСКИВАТЬ (знак +) вибивати, витиска-/від-/, видішувати /від-/;

–й що /м^н хто/ ~а ◊, с-и в., з-й виби-, н^к відтисковий + %;

ОТТИСНУТЬ (натовпом) відперти ◊;

ОТТИСНУТЫЙ (юрбою) відтрусений, відпертий /по-/ ◊;

–йся/–ый відтисканий /ви-/ , вибив-, віддушув-, друкòв-, відпих-, н^к відтискний.

ОТТОГО: оттого-то тiм-то.

ОТТОК (членів, готівки) відплив.

ОТТОПЫРИВАТЬ відстовбурчувати /на-/, відтавля-, випина-, віддима-, (зуби) копили-;

–й що /м^н хто/ випинає ◊, с-и випинати, р-й випнути, випинало, с^а випни- [випни-груди], ©;

ОТТОПЫРИВАТЬСЯ халабудитися ◊, (з-тид чого) видима-;

–йся/–ый випинаний, відстовбурчува-, відду-, відкопילו- ◊, о^к випинатий, халабудис-;

–вший виддугий, випну-, відстовбурчений, відкопил- /за-/ ◊, ◊;

ОТТОПЫРЕННЫЙ халабудистий ◊.

ОТТОРГАТЬ уривати /від-/, відкраюва-, відтин-а-, (землю) загарбува-, м^а відчужу-, відторга-;

–й що /м^н хто/ ~а ◊, с-и в., р-й відкрая-, відкраювач, загарбник, н^к = %, с^а урви-чуже-тіло;

–я/–ый уриваний ◊, відкраю-, загарбу-, відчужу-;

ОТТОРГНУТЫЙ відтяганий, відкрайний, загарба-, м^а відчуже-, відторгнутий.

ОТТОРЖЕНИЕ м^а відчуження, відторгне-.

ОТТЯГИВАТЬ (куди) тягти, затяга-/від-, (наголос) пере-/ , (полки) відводи-, (від чого) відверта-, (призд) відкладат-, переноси-, (руки +) натруджува-, (деталі /в кузні) видобжу-; о. время зволікати баритися, гає-;

–й що /м^н хто/ відтягає ◊, с-и в., з-й /з^м-й, р-й/ одтягти, тягач, н^к т. відтяговий + %; –й болт що видобжує прогонича /болта/; –й время = медлящий + схильний зволіка-; –й приезд зацікавлений відклас- призд; –й руки © натрудивши руки тягарями;

–йся/–ый відтяганий /за-, пере-/ ◊, н^к відтяжний.

ОТТЯЖКА (дiй) р^а призатримка.

ОТУПЛЯТЬ: –й : Оглуплять.

ОТУЧАТЬ відчувувати, відзвичаю-, відбивати охоту; о. от привычки відзвичаю-;

–й що /м^н хто/ відчує ◊, з-й /поклика-/ відучити, для відзвичаєння, н^к = %, © с-и відчува-;

–йся/–ый відчувуваний, відзвичаю-;

ОТУЧИТЬ відзвичаїти ◊, о^к відзвичи-;

–вший ◊.

ОТФИЛЬТРОВЫВАТЬ = ФИЛЬТРОВАТЬ.

ОТФЫРКИВАТЬСЯ відпирхуватися, відчмихува-.

ОТХАРКИВАТЬ(СЯ) відхарк/увати(ся) /ви-/;

–й що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и /звiклий/ ~увати, з^м-й ~а-, н^к відхаркувальний, для відхаркування;

–йся/–ый вихаркуваний /від-/.

ОТХВАТЫВАТЬ відризувати, відкушу-, захоплю-, загарбу-, (куш) ури-, (хвaцькo) утинá-;

—й що /м^н хто/ відчахує $\diamond$, с-и у., р-й урва́-, ур-витель, (*танець*) скажений у танці + %, с^к урви́-[урви́гопач];

—йся/-ый віддіраний, відрізува-, відкраю-, відчаху-, відрубу-, відкушу-, ури́-, загарбу-;

ОТХВАТИТЬ (*строк*) вхопити, (*куш*) урва́ $\diamond$.

ОТХМЫКИВАТЬСЯ відгмукуватися.

ОТХОД *в*^н відступ, відворот, (*поїзда*) вибуття;

ОТХОДЫ м^н рештки, о^д невжиток.

ОТХОДИТЬ (- *поїзд*) **ОТБЫВАТЬ**; о. в вѣчностъ відходити у засвіти; -дит от сердца у кого розвидніюється на серці кому;

—й 1. отбывающий² + о. на відході, на дорозі [-й в вѣчностъ на д. у засвіти], н^к відхóжий, відхідний, *ф*^р відгалуже- [-й от сердца сосуд -на від серця судина], 2. що мина $\diamond$, мину́щий, відхідливий, 3. відсуваний [-й на второй план в. на другий план], 4. умирающий; -й в область предания причесний стáти легендою /історією/, забутий-перезабутий;

ОТОЙТИ (- *військо*) відтягну́тися, *ф*. відсуну- [отойди! відсунься!] $\diamond$; о. на душі полѣгшати /відлігну-/ на серці; о. на задний план відступі- на бік; о. от чего відбіг- (від) чо́го; о. от дел відійти від діл, р. лягти на дно; о. от принципов збітисся на конъюнктуру; о. от сердца відліг(ну)ти на серці кому; -шлò от сердца відлігло /розгоднілось/ на серці кому;

-шедший з^н-й відійти, к^н відійшлий, (*у засвіти*) упоко́ений, тепер уже [-й в область предания т. у. історія], $\diamond$.

ОТХОЖИЯ (*промисел*) сторóнний; -ее мѣсто відхідник, г. вихóдок, /в бараку/ ля́трина.

ОТЦВЕТАТЬ відцвітати, н^о відгоря́ти;

—й що відцвіта $\diamond$, с-и в., вже майже відквітлий /пере-, відцві́-, напівзв'я́-, вже не першого цвіту;

ОТЦВЕСТИ відбуйти $\diamond$;

-тний відквітлий, відбуй-, о^к відгас-, н^о відгорі-.

ОТЦЕЖИВАТЬ цідити, відцідж/ува- /ви-/;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и ц., р-й відціді́-, відціджува́ч, н^к відцідливий + %, с^к ціді́-криз-зуби;

—йся/-ый ціджений, відціджува- /ви-/.

ОТЦЕПЛЯТЬ: —й що /м^н хто/ відчплює, с-и відчплювати, р-й /з-й/ відчепі́-, н^к відчпливий + %;

—йся/-ый відчплюваний, н^к відчпний.

ОТЦОВ, **ОТЧИЙ** о^к о́тній.

ОТЧАИВАТЬСЯ втрачати надію, зневіря́тися, зневірюва-, піддава́- розпуці, бра́-/хапа́-/ за го́лову, упада́ти серцем, впада́- в розпуку /ро́зпач/; -ается *кто* (аж) розпач берє ко́го;

—йся 1. зневірюваний, охóплю- розпачем, у розпачі, 2. = осмелывающийся;

ОТЧАЯТЬСЯ о^к зрозпачіти $\diamond$;

-вшийся 1./2. $\diamond$, 1. зневірений, обезнадіє-, позбавле- віри, о^к зрозпаче-, зрозпачілий, о. у роз-

пачі, по́йнятий розпачем, 2. насмілений, н^к шибайго́ловий;

ОТЧАЯННЫЙ о^к шибайго́ловий + -вшийся, я^д одчайдух, г. газардовик.

ОТЧАЛИВАТЬ: —й що /м^н хто/ відчалоє, годóвий відчалити, с-и відчало́ва-; $\pm$ **ОТБЫВАТЬ**.

ОТЧАСТИ *ф*^р подекуди [о. с ошїбками п. з помилка́ми].

ОТЧАЯНИЕ *ф*^р зневіра /спроне-/; с -ием розпачливо; под влиянием -ия з розпачу; & δ^o розпачува́ти /= впада́- в розпач, говори́- в розпуці/.

ОТЧЕТ: под о. *ф*^р під відповідальність.

ОТЧЕТНОСТЬ: обяза́н-тью му́сять звітува́ти.

ОТЧИЗНА н^о материзна.

ОТЧИЙ: о. дом рідна ха́та.

ОТЧИСЛЕНИЕ (*дія*) відрахуно́к, (*сума*) відрахóвання [целевые -ия спеціально́ в.].

ОТЧИСЛЯТЬ (*гроші*) відрахóвувати, виверта́-, (*з праці*) звільня́-, (*куди*) переводіти, відряджа́-;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и в., з^г-й відрахува́-, зайня́тий відрахóнком, рахівник, н^к р^к ~чий + %; —йся/-ый відрахóваний, відчислю-, переводжу-, звільню́- $\diamond$.

ОТЧИТЫВАТЬ свари́ти /бѣшта-/ їх, вичитува-/чита́- нота́цію /мораль/, миль-го́лову/ їм;

—й що /м^н хто/ вичитує кому $\diamond$, охóчий читати нота́ції, охóчий до нота́цій, с-и с., р-й насварі́-, вичитува́ч, свару́н, н^к мораліза́торський; —ый сваре́ний, бѣшта-, вичитува-;

◆◆◆СЯ звіт/ува́ти, склада́-/роби́-, дава́-/звіт/;

—йся який ~ує $\diamond$, с-и з., покликаний да́-звіт, ~одавце́, справозда́в-, н^к підзвітний, ~одавчий $\diamond$.

ОТЧУБУЧИВАТЬ чудотво́ри-, викида́- ко́ники;

—й що /м^н хто/ викида́ к. $\diamond$, с-и ч., з-й учво́ри-,

„чудотворе́щ“, н^к чудотворчий;

ОТЧУБУЧИТЬ учво́рити, удрá-шту́ку, г. відцибу́чи-.

ОТЧУЖДАТЬ (*людей*) відчу́жувати, відлю́дноувати, (*майно*) вивласню-;

—й що /м^н хто/ відчу́жує $\diamond$, с-и в., з-й відчу́жі-, зайня́тий вивласненням, вивласнюва́ч, н^к відчу́жливий + %;

◆◆◆СЯ вивласнюва́тися $\diamond$; о. от кого цура́-кого;

—йся/-ый відлю́дноюваний, вивласню-, відчу́жу-;

ОТЧУ(Ж)ДИТЬСЯ р. о́чужіти;

-вшийся о́чужілий, $\diamond$;

ОТЧУЖДЕННЫЙ $\odot$ о́чужілий, неприка́яний, р^к відлю́дне-; (- *майно*) вивласне-.

ОТЧУЖДЕНИЕ (*майно*) вивласнення, (*від людей*) р^к відлю́дне-, (*примусове*) вигна́ння /-ість/.

ОТШЕЛЬНИК о^к пече́рник, самотінець.

ОТШЕСТВИЕ відхід.

ОТШІБ: на -бе на відлю́дді, за ца́риною.

ОТШИВАТЬ; **ОТШИБИТЬ**: о. па́мять відібра́ти /відбі-/ па́морочи.

ОТШИВАТЬ; **ОТШИТЬ** відбри́ти, да́-відкоша́.

ОТШЛИФОВКА вишлифованья.

ОТШЛИФОВЫВАТЬ вишлифовувати, (*написане*) вигладжу-.

ОТШУЧИВАТЬСЯ о. відбуватися жартами /жартотом/, переводити на жарт;

-**йся** звиклий /с-и/ переводити на ж. ◇.

ОТЩЕПЛЯТЬ відкловати, (*зілку*) відчах/у-;

-**й** що /м^н хто/ ~уе ◇, с-и в., р-й /з^м-й/ відчахнў-, н^к р^к відщепливий + %;

-**йся/-ый** відчахуваний, відщеплю-, н^к відщепний.

ОТЪЕДАТЬ: -**й** що /м^н хто/ від'їда, с-и від'їдати, з-й від'їс-;

◆◆◆**СЯ** від'їдатися, о^к розпаса-, о. наїдати шию;

-**йся** що /м^н хто/ наїда ш. ◇, с-и н. ш., р-й наїс- ш.;

ОТЪЕСТЬ: о. харю замордїтати;

-**вший(ся)** ъ; -**й** х. замордїтлий; -**я** вгбдований, розпасае-.

ОТЪЕЗЖАТЬ від'їжджати, від'їзді-, (ви)руша-, виряджатися, (- поїзд) відходити, /водою/ відплива-;

-**й** що /м^н хто/ вируша ◇, с-и в., готівий вируши-/вийха-/ , готівий у дорогу, пасажир, р^к від'їжджанин, н^к від'їжджий; **прободы** -**их** проводи і від'їжджан /пасажирів, готівих у дорогу/; -**ие** хто від'їжджає, від'їжджани.

ОТЪГРЫВАТЬСЯ відіграватися, (*на кім*) збивати оскому;

-**йся** 1. що /м^н хто/ відігрується, с-и відіграватися, р-й відігра-, 2. що /м^н хто/ збива о., с-и з о., р-й збї- о., о. не від того, щоб збити о.

ОТЪСКАНИЕ д^к віднаїдження.

ОТЪСКИВАНИЕ к. відшук.

ОТЪСКИВАТЬ шукати, відшукува- /роз-/ , віднаходи-/з-/ , виявля-, (*поклади*) відкрива-, (*причину*) докловуватися до; о. **глазїми кого/что** ф^р надивляти; о. **путём расспросов** напїтува-;

-**й** що /м^н хто/ шука ◇, зайнятий розшуком, с-и ш., з-й розшукá-, шукач, н^к розшуківий, с^к шукай- [шукай-вітра-в-полї];

ОТЪСКИВАТЬСЯ розшукуватися ◇, виявля-, (*після зникнення*) об'явля-;

-**йся/-ый** шуканий, відшукув-/ви-, роз-/ , відкрїв-; -**ый** віднаходжув-.

ОТЪЯГивАТЬ: о. за уши от чего відривати від.

ОТЪЯЖКА відтягáчка, відволїчка.

ОТЪЯГОЩАТЬ обтяжувати; ± **ОБРЕМЕНЯТЬ**;

-**й** що /м^н хто/ обтяжує, с-и обтяжувати, з-й обтяжи-, щорáz важчий, н^к обтяжливий;

-**йся/-ый** обтяжуваний;

ОТЪЯГОТИТЬСЯ н^о обвагїтїти; ◇;

ОТЪЯГОЩЕННЫЙ н^о обвагїтїлий; ◇.

ОТЪЯГЧАТЬ: -**яющий** = **отягощающий**; -**ие** обстоятельства обтяжливі обставини.

ОФИЦЕРСКИЙ і^к старшинський.

ОФИЦЕРСТВО і^к старшина, старшини.

ОФИЦИАЛЬНОСТЬ о^к офіційщина.

ОФИЦИАЛЬНЫЙ: о. язук офіційщина.

ОФОРМИТЕЛЬСКИЙ декоративний, декоруваль- [-**ое искусство** -не мистецтво].

ОФОРМЛЯТЬ (*візу*) готувати, виробля-, (*на працю*) прийма-, зараховува-, (*сцену*) декорувá-;

-**й** що /м^н хто/ готує ◇, с-и г., р-й оформлї-, зайнятий ~ленням, ~лювач, т^к декоратор, маляр /худбжник/ сцени, т^к дизайнер, н^к декоративний + %;

-**йся/-ый** оформлюваний, готб-, вироблю-, зарахову-, декорб-.

ОФФШОРНЫЙ заморський, закордонний, далекого плавання.

ОХАивАТЬ гудити, ганьбі-, папложи-;

-**й** що /м^н хто/ папложити ◇, звиклий п., папложник, критикán, н^к огудливий, папложли- + %;

-**йся/-ый** папложений, ганьбле-, обгуджува-.

ОХАТЬ (з)бїкати, бхка-, стогна-, п. бїдкатися;

-**й** що /м^н хто/ бхкає ◇, розбхканий, розбїка-, звиклий бхкати, бхкало /бї-/ , бїдкало;

ОХНУТЬ о. сплєсу-/вдїри- в поли/ руками.

ОХВАТ ф^р засяг, (*з флангів*) в^н р^к обсада.

ОХВАТЫВАТЬ охопловати, отбчу-, (*одяг*) обтягá-, (*душу*) обсáд-, розливатися хвилею де, з. переймати, ф^р перейматися чим [егб-їла печаль він-їнявся смутком], (- *чуття*) лягати на сэрце; о. *кого* чем (- *чуття*) пройма-/опада-, опанбдува-/ *кого* що, напада- на *кого* що [еб-їлї ужас на неї-áv жак]; о. **глазом /взбром/** оббїгá-очїма, сягá- бком; о. **убом** осягá-, могтї збагну-;

дрожь -**ает** тєло дрижаки переходят тїлом; **страх** -**ил /-ает/** страх узїв /берє/; -**ает /-ила /грусть /скорбь/** *кого* берє /взяв/ жаль; -**ает** тяжєлое чўвство під сэрцем нембв гáдина в'ється; ± **ОВЛАДЕВАТЬ**;

-**й** що /м^н хто/ охоплює ◇, с-и о., з-й /поклїка-/ охопї-, н^к широкосяжний, всеосяж-, р. охвát-, о(б)хоплюваль- + %, охопливий, в^н (*маневр*) облогб-, р^к обсадб-, с^к охопї- [охопї-душу] + обнимающий; -**й** глазом /взбром/ © оббїгши очїма; -**й** *подпїской* з-й охопїти передплáтою, © охоплюючи п.; -**й** *убом* з-й збагнути, с^к охопї-розумом;

ОХВАТИТЬ обсїсти *кого* ◇; **страх** -**ил** *их* страх узїв їх, страхи в гблову полїзли їм; -**їла** смертєльная тоска náче половини свїту не стало; еб-їло чўвство сожалєния її взяв жаль; -**їло** тяжєлое чўвство під сэрцем náче гáдина повилася; -**їло** *предчўвствие* *кого* передчўв *кто*; **ОХВАТЫВАТЬСЯ** ф^р братися [б. вогнєм]; ◇; -**йся/-ый** охоплюваний, отбчув-, поїм-/прб-, перє-, обї-/ , обтяг-, огбрт-, сповїв-, окрїв-, осяг-/за-/ , захоплюв-;

ОХВАЧЕННЫЙ (*жахом* +) опанбваний ◇; о. **беспокбйством** *кто* душа не на мїсці в *кого*; о.

тоскої стужений.
ОХЛАДЕВАТЬ холоннути, холоді-, остига-, ви-холовя-, *п.* байдужі-;
 —**й** що /*м^н* хто/ холодно /байдужіє/ $\diamond$, *с-и о.*, щораз холодніший /байдужі-/ , майже цілком ви-хололий /збайдужі-/ , напівостиг-, напівохоло-;
ОХЛАДЕТЬ прихолоннути $\diamond$, (*пересердитись*) перекипі-; **о.** **к** **ч**ему втраги- охоту до **чого**; **о.** **к** **п**редмету **любви** відлюбі-;
 -**вший** прохололий /о-, за-, при-/ , остиг-, збайдужі-, $\diamond$.
ОХЛАЖДАТЬ холодити, студі-, охолоджува- /ви-, за-, роз-/ , остуджу- /ви-/ , *гарячих*) тверезі-;
 —**й** що /*м^н* хто/ студить $\diamond$, *с-и в.*, з-й остуди-, *п^к* охолодний, остудний, холодиль-, охолодливий, відсвіжли-, відсвіжуючий, /погляд/ тверезу-, *т.* рефрижераторний + %;
ОХЛАДИТЬ прохолодити, вистуди- /по-/ $\diamond$;
ОХЛАЖДАТЬСЯ вихолонуватися /про-/ $\diamond$;
 -**йся/-ый** стужений, остуджува-, охолоджува- /ви-, роз-, за-/ ; -**я** щораз холодніший.
ОХЛАЖДЕНИЕ *о^к* остуда.
ОХОРАШИВАТЬСЯ чепуритися, вичепурюва- /при-/ ;
 -**йся** звиклий чепуритися $\diamond$, чепурко.
ОХОТА мисливство, ловець-, (*бажання*) *о^к* хотін-ня; **о.** **п**уще **неволи** охота дужча од **неволи**; **по** **своєй** -**те** добровільно; **нет** -**ты** неохота; **на** -**ту** **ехать** — **собак** **кормить** шити-білити — **завтра** Великдень.
ОХОТИТЬСЯ полювати, ході- на влоби /полю-вання/, *о^к* мисливи-, (*за ким*) лови- *кого*, шука- *за ким*;
 -**йся** що /*м^н* хто/ полбе *кого* /на *кого*/ $\diamond$, звиклий полювати, з-й заповлюва-, зайнятий ловами, ловець, мислив-, звіролов, *п^к* мисливий, ловчий, *о.* на ловах, на полюванні.
ОХОТКА *ф.* жадібка [в -тку в -бку]; в -тку з о-хотою.
ОХОТНИЦА *о^к* ловчиня.
ОХОТНИЧИЙ мисливський, ловець-, ловчий [о. *п*робмысел л. *п*робмысел]; -**чья** **землянка** лісницівка.
ОХОТНО радо, охоче, залобкі, *о.* з радістю, (*ду-же*) *з²* з високою, *ф^p* лобо [найлюбіше = най-охочіше]; **очень** **о.** з дорогою душею.
ОХРАНА (*варт*) сторожа; **о.** **о**кружающей **среды** охорона довкілля; **штат** **по** -**не** **труда** штат охорони праці.
ОХРАНЯТЬ хоронити, пильнува-, вартува-, стере-гти, берегти, (*від чого*) захища-, охороня-;
 —**й** що /*м^н* хто/ стереже $\diamond$, *с-и с.*, призначений зберегти, для охорони, зайнятий -ою, охорон-ець , вартувий, сторож, захисник, *п^к* захисний, охорон-, сторожовий; -**й** **ворота** прибрамний;
ОХРАНЯТЬСЯ берегтися $\diamond$; -**ялось** стережено;

-**йся/-ый** пильнований, варто-, стережений, бе-реже-, захище-.
ОЦЕНИВАТЬ цінити, цінува-, оціню-, класти ці-ну, *о^к* таксува-, (*себе*) зна- собі ціну; **о.** **в** **день-гах** /валюте/ цінувати на гроші /валюту/;
 -**ающе** знавецьким оком, оцінювально, оціню-юче $\diamond$;
 —**й** що цінує $\diamond$, *с-и о.*, з-й оціні-, зайнятий ціну-ванням, цінувальник, таксатор, оцінювач [-**й** **взгляд** погляд -ча], *п* цінувальний + %, оцін-, *о^к* оцінчий, цінодав-, (- *око*) знавецький, для оцін-ки, *с^к* -цінчий [самооценивающий самоцін-чий]; -**й** **по** **достоинству** з-й оціні- **по** **заслуги** /склас- належну ціну/;
 -**йся/-ый** оцінований, ціно-, таксо-;
ОЦЕНИТЬ поцінувати $\diamond$, *г.* заціні-, (*тверезо*) гляну- правді в бчі, (*кого*) склас- ціну *кому*; **как** **о.** **этот факт** /событие/? і що **сказ**-на **це?**.
ОЦЕНОЧНЫЙ *о^к* оцінковий, цінувальний [-**ая** **комиссия** -на комісія] + *п^к* → **оценивающий**;
о. **лист** оцін[ч]ий **лист**; -**ая** **стоимость** оцінна **вартість**.
ОЦЕНИЩИК цінувальник, таксатор, поціновувач.
ОЦЕПЕНЕНИЕ *к.* зачляк.
ОЦЕПЛЯТЬ обступати, оточува-, обляга-, обса-джува-, бра- в зашморг;
 —**й** що /*м^н* хто/ оточує $\diamond$, *с-и о.*, покликаний о-точі-, *п^к* обсадний, облоговий, облавний, *п^к* за-шморговий; -**й** **отряд** **облоговий** /облавний/ за-гін, *с^к* оточі-загін;
 -**йся/-ый** оточуваний, обсаджу- $\diamond$.
ОЧАГ *о^к* центр, куток [семейний *о.* сімейний *к.*], гніздо, гніздовище, (*родинний*) коло; **кузнеч-**ний *о.* горно; **у** **семейного** -**га** в родинному колі;
ОЧАГИ (*опору*) гнізда.
ОЧАГОВЫЙ *о^к* осередковий, вогнищаний, (*ха-рактер*) гніздовий, *п^с* вогнища [-**ые** **остатки** рещтки в.].
ОЧАРОВАНИЕ *зⁿ* шарм, *б³* поваба.
ОЧАРОВАТЕЛЬНЫЙ *о.* на диво гárníй, повен **чарів** /чару/, (*куток*) райський.
ОЧАРОВЫВАТЬ чарувати, зачаровувати /при-/ , заворожу-, обмарю- (чарами), наводити чари;
 —**й** що /*м^н* хто/ зачаровує $\diamond$, *с-и ч.*, з-й зачарува-, сповнений чару, чарівник /-йця/, *п^к* чарівний, чарівливий, оманли-, обмарли-, приворотни[і]й, *о.* повен чару /чарів/;
 -**йся/-ый** чарований, зачарову- /при-/ , заворожу-, обмарю- (чарами);
ОЧАРОВАТЬ (*чим*) підкуріти чадом *чого* $\diamond$.
ОЧЕВИДЕЦ набчний свідок; **быть** -**ем** **бачити** на власні бчі.
ОЧЕВИДНО **совершенно** *о.* цілком ясно;
ОЧЕВИДНЫЙ явний, реальний, *г.* позірний.
ОЧЕВИДНОСТЬ *к.* очевидь.
ОЧЕЛОВЕЧИВАТЬСЯ вилондувати, прийма-

людський образ, приборі- людські риси;

ОЧЕЛОВЕЧИТЬСЯ к. вилюднити ∅.

ОЧЕНЬ *ф^р* аж [в о. глибокою яму зарыт аж у глибоку яму заритий], *о^к* велико, здорово, неаб-
ияк, глибоко [г. нецікавий], з верхом [з верхом
ціка-], *р.* силенно, *с.* аж геть [б. исхудал аж
геть схуд], *ж^м* ой [давнó, б. давнó давнó, ой
давнó], ой, як /який/ [б. легкó ой, як легко]; не
б. не так то, не так, щоб; не б. и /большой, ста-
рый +/ не який там i /великий, старий +/; не о.
какой малюкий [н. о. інтересний малоцікав-
ий]; не о. разгонишься не дуже що зробиш [не
д. й купиш]; не так, чтобы б. не аж дуже; б.-то
аж дуже; б. хорошó (знаний) до болю /щему/;

ОЧЕНЬ-ТО кóнче; не б.-то не кóнче, не дуже й
[не б.-то ну́жен не кóнче /не дуже й/ потрібен].

ОЧЕРЕДНОЙ з. черезний, з. з черги [пятый о.
(з'їзд) п'ятий з ч.]; в о. разчерговé.

ОЧЕРЕДНОСТЬ *ф^р* послідовність, наступн-,
послідовна зміна.

ОЧЕРЕДЬ з. ряд [придерживайся -ди тримайся
ряду], *ф^р* порядок денний [ставити на б. стави-
ти на п. д.]; за кем б. хто черговий, чия черга; в
своё б. і собі, своєю чергою /дорог-/; в порядк-
е -ди дотримуючи черги, по черзі; вне -ди без
черги.

ОЧЕРК на́рис; & на́рису.

ОЧЕРНЯТЬ чорніти, гуді-, обмовля-, ославл/я-,
обкладá- болóтом, пускá- славу на;

-й що /м^н хто/ ~яе ∅, звиклий о., з-й ослави-, о-
чóрнювач, обмовник, огу́д-, с. паплож-. *п^к* = %;
-йся/-ый очóрнюваний, обмóвлно-, ославлно-; ±
ОХАИВАТЬ.

ОЧЕРТЯ: о. гóлову *о^к* стóрчголов, закусівши
вуділа.

ОЧЕРЧИВАТЬСЯ окресловатися, (в уяві) о.
проростáти.

ОЧЕРЧЕННЫЙ окреслений, (- риси) означе-.

ОЧИСТИТЕЛЬ *о^к* вичищувач.

ОЧИСТИТЕЛЬНЫЙ (- молитву) відпустóвий,
розгрішúщий; -ая жéртва поку́тна /розгрішú-
ща/ жéртва.

ОЧИСТКА чищення; для -ки совести щоб збу-
тися гріха.

ОЧИЩАТЬ чистити, вичищува-, відчищá- /ви-,
(місце) роз-/ , приборá- / (від лушпи) об-/ , лущи-,
(від мулу) відмулова-, х. рафінува-;

-й що /м^н хто/ чистити ∅, с-и ч., з-й очисти-, о-
чисник, вичищувач /о-/ , *п^к* чистильний, очищá-
ль-, очисний /роз-/ + %, пурифікацій-, для очи-
щення, (- молитву) поку́тний, відпустóвий, роз-
грішúщий, *р^с* очищення [-ая молитва мо́литва
о., поку́тна /∅/ м.]; -й (душу) (ніст) поку́тний,
сповідальний, *с^к* очищáй-душупіст;

ОЧИСТИТЬ: о. свою совéсть з. усправедливи-
тися;

ОЧИЩАТЬСЯ чиститися ∅, *ф^р* чистішати [о.
от скверны ч. сэрцем];

-йся/-ый очищуваний /об-, від-, роз-, ви-/ , обби-
ра- /про-/ , рафінова-, обрушу-, спорóжно-, зви-
льно-;

ОЧИСТИТЬСЯ *ф^р* обмитися [о. от скверны
о. від скверни], *р^с* вимитися з милом; ∅;

ОЧИЩЕННЫЙ відчищений ∅, (від мулу) від-
муле-.

ОЧУНАТЬСЯ д. о. відходити душею й тілом;

ОЧНУТЬСЯ прокинутися, прочну-, стáми- /о-/ ,
прийти до тáми, очу́ня-, очу́матися, очу́ті-.

ОЧНЫЙ: -ая стáвка зводина, зводи.

ОЧУТИТЬСЯ *д^к* (де) знайтися [о. в петле з. в за-
шморзі], опині-; о. в дáмках пройти в дáмки;
о. в двóйственном положéнии о. між двох сті-
льців; о. в затруднителном п. скóчити на сли-
зкэ; о. в нелóвком п. не зна-, на яку ступі-.

ОШАРАШИВАТЬ, ОШЕЛОМЛЯТЬ ошелéш/-
увати, приголомшү-, шокува́ти, к. голóмши-, *о^к*
вганя- в пóдив; о. козо н^о заприра- дух кому;

-й що /м^н хто/ ~уе ∅, с-и г., з-й приголомши-, *п^к*
приголомшливий, ошелéш-, *о^к* запридушні[и]й,
(ефект) мо́гутній, *с^к* збивай-з-ниг- [-щая весть
збивай-з-ниг-встка] + шокирующий;

-ый приголомшуваний, ошелéшу-, шокó-, к. го-
ломшений;

ОШАРАШИТЬ, ОШЕЛОМИТЬ пришолóми-
ти, причмелі-, запáморочи-, угрі- ∅, як грóмом
приби-, вдáри- обухом по голові, звали- /зби-/ з
ниг, *о^к* кину- в пóдив кого;

ОШАРАШЕННЫЙ, ОШЕЛОМЛЕН- (чим)
ошелéшений, приголомше-, запáмороче-, шокó-
ва-, о. мов-грóмом-прибитий.

ОШИБАТЬСЯ помилятися /з. об-/ , хибити; о. в
ценé помилятися на ціні; ёсли не -аюсь дай,
Бóже, пам'яті, коли б не збрехати;

-йся що /м^н хто/ помиляється ∅, звиклий поми-
лятися, схильний до помилóк, нездатний уник-
нути помилки /помилóк/, *п^к* помилковий, хиб-
ний, *і^с* помилешний, *р^к* помильчивий;

ОШИБИТЬСЯ з. обмахнутися ∅, о. впасти в
пóмилку.

ОШИБКА: вкрáлась о. трапилася пóмилка; по-
ке д. по запáрці; при допущéнии -ки якщó
трапитися п.

ОШКУРИВАТЬ кор/увати, *ж^м* шку́рити;

-й що /м^н хто/ ~уе ∅, с-и к., р-й ошкури-, зайня-
тий ~уванням, корувальник, *п^к* ~увальний + %;

-ый корований, обкорóву-, шку́рений.

ОЩЕТИНИВАТЬ наїжа́чувати;

-й що наїжа́чуе ∅, с-и н., © наїжа́чуючи;

ОЩЕТИНИВАТЬСЯ наїжа́чуватися, ошциря-;
-йся наїжа́чуваний, ошцирю-, визвірю-, щорáз
більше наїжа́чений, звиклий /схидьний, с-и/ на-
їжа́чуватися;

ОЩЕТИНИТЬСЯ наїжитися, візвіри- $\diamond$;
-вший(ся) $\diamond$; -я наїжачений, наїже-, візвіре-.

ОЩУПАНКА (у *картлярській гри*) полапок, $n^{ps} m^h$ полапки / = сліді, відбитки пальців/.

ОЩУПЬЮ навпомацьки, дотиком, k^h тактильно, намацально[!].

ОЩУПЫВАТЬ обмац/увати /-лапу-/ , мацати, лапа-;

-й що /м хто/ ~ує $\diamond$, с-и м., р-й обмацати, зайнятий ~уваням, $n^k t.$ = % + **щупающий**;

-ый мацаний, лапа-, обмацува-, облапу-.

ОЩУТИМО, ОЩУТИТЕЛЬНО відчутно, поміт-, неабияк, досить сильно, гостро, ϕ^p дотиком руки $\diamond$ → **ОЩУТИМЫЙ**;

ОЩУТИМЫЙ, ОЩУТИТЕЛЬНЫЙ відчутний на дотик (*наслідок*) вагомий, перекобнливий, (*удар*) дошкульний, (- *несчасту*) гострий; **о. урón /потєри/ велика /серйозна/ втра́та /-ати/.**

ОЩУЩАТЬ відчувати /по-/ , ма- враження, добача-, (*серцем*) чу-, (*чуттями*) сприйма-, (*біль* +) перейматися *чим*, ϕ^p вішувати [сєрдце -аєт гібель сєрдце -ує /чує/ загін]; **не о. недостатка в пи́ще** $k.$ ма- до сто́лу все;

-й що /м^h хто/ чує $\diamond$, переїнятий *чим*, с-и в., з-й відчу-, сповнений почуття, огорнутий -ям, n^k чутливий, © відчуваючи;

ОЩУТИТЬ: **о. боль в сєрдце** здригну́тися сєрцем;

-имый лєгко відчуваний, n^k (від)чутний, ϕ^p очевидний, реаль-, матеріаль-, o^k явний, відвертий [с -имой дєзой ірбний з -тою дєзою ірбнї], (*зиск*) добрий, (*зарїбок*) порядний, вагомий; **ОЩУЩАТЬСЯ** відчуватися $\diamond$, (- *силу /в кому/*) угадува-; -аєтся **потрєбность** © відчуваємо /відчувають/ потребу;

-йся/-ый відчуваний, сприйм-, добачув-.

ОЩУЩЕНИЕ ϕ^p враження [такє **о.** бѹдто я падаю такє в., ніби я падаю], ϕ^p усвідомлення [о. обиды у. образи]; **приятное о.** ϕ^p післясмáк; p^e -ия n^k відчуттєвий [компонєнт -ия в. компонент].

П

ПАГУБА згуба, нищення, псування, зіпсуття.

ПАДАНЬЕ & падання.

ПАДАТЬ падати, гєпати(ся), (*помалу*) опуска́тися, (*до ніг*) припадáти, (- *води*) звергáтися, (*на голову*) звáлова-, (- *рівень*) зніжува-, змєншу-, іті вниз /г. надоліну/, (- *росу*) сідá-, (- *доци*) випадá-, іті, (- *волос*) звисá-, (- *тїнь*) лягá-; **п. в бою** гіну-; **п. в ценє** спадá- з ціні; **п. дѹхом** пада-/підупадá-/ на дѹсі, вдавáтися в тѹту, розпускáти нїонї; **не п. дѹхом** o^k вдáри-лїхом об зємлю; **п. на колєні** уклякá-, пада- навкблїшки;

-аєт в **обморок** *кто* млбсно *кому*; **подозрєние** -аєт на $ж^h$ дѹмають на; **чуть не -али в обморок** аж /мáло не/ умлївали;

-й/-ый що /м^h хто/ пада $\diamond$, звáлований, вáле-(як сніп), підкóшува- [-ая мишєнь -на метá], (*показник*) змєншу-, зніжу-, ϕ^p звáлова-, зверга-, звїклий падати, щорáз нїжчий, (*овоч*) падалка, n^k долубїжний, долудїчий, низхїдний, спадовий, спáдистий, з. падалишний, валющий, $ж^h$ паду́щий (згорї, з нєба), p^k падошній, ϕ^p дзьобáстий [замóк с -им клїном замóк з -тим клїном], /- зорї/ паду́чий, /- *потужність*/ слабший, s^k -падний [простопáдна лінія], © падаючи, беркїць на зємлю; -й в **обморок** готóвий умлїти, напївзомлїлий, © ще трóхи й умлїє; -й дѹхом зневєрений, зневєрѹва-; -й **кáмнем** © як той кáмїнь згорї; -й **к ногáм** © припадаючи до нїг; -й на колєні уклякáючи; -й с ног **ò** *чєго* звáлований *чим*; -ая **валю́та** знецінована валюта; -ая **волна** долубїжна хвїля; -ая **звєздá** $ж^h$ паду́ча /лєгко-/ зоря; -ие **цєны** щорáз нїжчї ціні; **ПАСТЬ**: **нїзко п.** пустїтися бєрега, нїзько впáсти, ± **УПАСТЬ**; **п. жєртвой** стá- жєртвою; **п. смєртью хрáбрых** полягáти як герої /-óї/; -вший (- *листя*) опáлий, (*в бою*) полєг-, загїб-, (- *звїря*) (з)дóхлий, (*форт*) здобúтий, переможений, $\diamond$;

па́дший © зледащїлий, занепá-, пропáщий, (*янгол*) грїшний; **п. на колєні** n^o сколіне-;

УПАСТЬ бєбєхнути, гєпнути(ся), ляпнути(ся), (*нагло*) упáсти, як мѹха в мед, (*у воду*) шубóвсну-, (- *форт на вїїні*) здáтися; **у. дѹхом** o^k опустї-руки; **у. как** подкóшенний гєпнути(ся) снопóm; **не дaть пылїнке у. на кого** порохи здувáти з; **вы что с нєба упали?** ви що з дѹба впáли?

-вший простєртий, (*голос*) слабкий, ослаббий, підупá-, (- *листя*) опá- / k^h пá-/ , (- *бидло*) здóх-, /*овоч*/ падошній, падалка, $\diamond$; -й дѹхом занепáлий на дѹсі; -й на колєні укляк-, сколінений; -й **плашмя** простєртий нáвзнáк; -й с нєба гїсть із нєба, $\diamond$.

ПАДЕНИЕ упáд [до упáду], (*моралї*) дєградáция.

ПАДКИЙ: **п. на что** ласий /зздрий/ на що.

ПÁЗУХА: как у Бóга за -ой як у Хрїстá в зáпїчку.

ПАЙНЬКА, ПАЙ-МАЛЬЧИК золотá дитїна.

ПАЙЩИК (у ділі) спїльник, (*на паях*) пайовїк.

ПАКЄТ (згорток) пакуно́к; **индивидуальный п.** e^h особїстий паке́т.

ПАКОВАТЬ пакувати, запакóву-; **п. вєщи /чємодáны/** пакуватїся;

-й що /м^h хто/ пакує $\diamond$, с-и п., з-й запакувá-, зáїнятий пакуваням, пакувальник, n^k = %;

-йся/-ый пакований, запакóву-.

ПАКОСТИТЬ ка́постити, паскóди-, шкóди-, **о.** підкладá-/підсувá-/ свиню́, чинї- кáверзи;

—й що /м^н хто/ капостить ◇, капосник, шкóда, п^к капосний /-ливий/, гáдський + шкoдящий;

НА♦♦♦ накапости-, насолі-, наперчі-;

-вший і шкóда, Ø.

ПАКОСТНЫЙ о^к гáдський.

ПАКОСТЬ о^к кáверза, свинство.

ПАКТ угóда.

ПАЛАТАЛИЗИРОВАТЬ палаталіз/увáти;

—й що ~ує, с-и /з-й/ п., п^к = %;

-йся/-ый палаталізований.

ПАЛАТОЧНЫЙ о^к шатрówий.

ПАЛЕЦ: большóй п. з. пáлпox.

ПАЛИСАДНИК приса́док.

ПАЛИТЬ¹ (свиню) смáлйти, (в печі) пáлі-, (- сон-це) прáжи-, шквáри-; п. из пúшек би-/сади-/ з гармáт;

—й що /м^н хто/ пáлить ◇, р-й обпáліти, с-и /звiк-лий/ пáлі-, пáлй, смáлй, п^к пáлпóчий, пекó-, пáлкйй, смáлкйй;

-ймый пáлений, смáле-.

ПАЛИТЬ² /= **ЖЕЧЬ**/: —й > **ЖЕЧЬ**, с^к пáлі- [пáл-иво́да, пáлі́копа].

ПАЛКА: п. о двух концáх о^к пáлиця о двох кiн-цях; **из-под-ки** (робити) за бо́сь.

ПАЛКОБРАЗНЫЙ патикувáтий.

ПАЛОМНИК о. Бóжий чoлoвiк.

ПАЛОМНИЧЕСТВО прóща.

ПАЛОМНИЧАТЬ ходити на прóщу, п. поклoня-тися;

—й що /м^н хто/ хóдити на прóщу ◇, с-и /звiк-лий/ х. на прóщу, прочáнин, богóмóлец, моли-бога, а. пiлiгрiм, п^к богóмiльий, богóвiр-.

ПАЛОЧКА прúтик [волшéбная п. чарiвний п.], (чистити плуг од землi) iстик; дирижёрская п. з. багúта.

ПАЛОЧКОВИДНЫЙ, -ОБРАЗНЫЙ патику-вáтий.

ПАЛУБА пóклад.

ПАЛЬЦЕВИДНЫЙ, -ОБРАЗНЫЙ пальчáстий, на взiр пáльца.

ПАМЯТНИК: надгрóбный п. на(д)грóбок.

ПАМЯТНЫЙ пам'яткóвий, (- дату) роковiнний.

ПАМЯТЬ: твёрдая п. добра пам'ять; по -ти з пá-м'ятi; по старóй -ти за звiчкою; для -ти щoб пам'ятáти, на пам'ятку.

ПАНИ пáни; & панóчка, паню́ся.

ПАНЕГИРИЧЕСКИЙ о^к бенефiсно.

ПАНИКА переполóх, ф^р кiнeць свiту.

ПАНИКЕРСТВОВАТЬ, ПАНИКОВАТЬ пани-кувáти, о. вдавáтися в пáник/у;

—й/-ующий що /м^н хто/ ~ує, с-и /звiк-лий/ ~увá-ти, охóплений ~ою, розпанiкóва- /с-/, пáникёр, п^к пáникёрський, пáничний, переполóшливий;

ВПАСТЬ В ПАНИКУ запáнкувáти.

ПАНИЧЕСКИЙ (страх) кúрячий.

ПАННА пáнна; & панúнця.

ПАНОРАМА круговiд, ф^р краевiд, видóвище.

ПАНСИОН: пóблный п. ласкавiзна.

ПАНСКИЙ & старопáньський [с. капелóшок].

ПАПАХА кúчма.

ПАПОРОТНИКОВИДНЫЕ, -ОБРАЗНЫЕ б^о пáпоротi, п^к пáпоротистi.

ПАПУГАЙ & папужка.

ПАР: п. костéй не лóмит пáра кiстóк не лóмить; на всех -áх на пóвну пáру, пóблним хóдом; пóб-ным -ом на пóвну пáру; своiм -ом своiм пiхом /манёр-/; на влáсну рúку; самостiйно, своiми си-лами.

ПАРА двóе; & пáрка, пáрочка; два сапогá п. яké iхало, такé й здiба-; п. пустякóв раз пiбноуги; под -ру до пáри; -ой лошадеi (у)двóкiнь.

ПАРАД з^н дефiляда; при всём -де при всiй /всiм/ парáди.

ПАРАДИРОВАТЬ з. дефiлювáти.

ПАРАДНЫЙ показóвий, з. парадó-, (бiк) показ-ний, (одяг) святкóвий, (обiд) урóчистий;

ПАРАДНОЕ жс^н параднiяк.

ПАРАЗИТ дармоiд, трутень, нахлiбник, з. гала-пáс.

ПАРАЗИТИРОВАТЬ: —й що /м^н хто/ паразитóує, с-и паразит/увáти, **ПАРАЗИТ**, п^к ~ичний, ~áр-.

ПАРАЛИЗ/ОВАТЬ п^н скóвувати, зв'язу- рúки й нóги /по рúках i по ног-/; ~у-, п. зневлáдно-; —й що /м^н хто/ ~ує, с-и п., з-й спаралiзувá-, паралiзáтор, п^к паралiзáцiйний, паралiтiч- + %;

-йся/-ый паралiзований;

ПАРАЛИЗОВАТЬ д^к ж^м поставити правцём ◇; **ПАРАЛИЗОВАННЫЙ**: как п. (стойть) мов йогó обóухом по голови вдáрили.

ПАРАЛЛЕЛОГРАМ рiвнóбiчник.

ПАРАЛЛЕЛЬНЫЙ: -ые брúсья о^к рукохóди.

ПАРАМЕТР: по всем -ам (пiдхожий) пiд кож-ним óглядом.

ПАРАФИНИРОВАТЬ: —й що /м^н хто/ парафи-н/ує, с-и ~увáти, з-й пропарафiнувá-, для ~увá-ння, зайнятий -ям, п^к парафiнувáльний; -йся/-ый парафiнований.

ПАРАФИРОВАТЬ: —й що /м^н хто/ парафує, с-и /поклiканий/ парафувáти, п^к парафувáльний; -йся/-ый парафóваний.

ПАРАШЮТИСТ з. спаду́н.

ПАРВЕНЮ випинок, м^н князi з грязi.

ПАРЕНИЕ (мóря) парувáння.

ПАРЕНЬ о^к хлоп'яга, (як панибрат) хлопа́ка; своi п. свiй хлоп /хлопа́ка/.

ПАРИКМАХЕР о^к цирульник, жс. голиборода, з. фризёр, жс^н цируль.

ПАРИКМАХЕРСКАЯ цирульня, о^к стригáрня.

ПАРИРОВАТЬ вдiбвáти, о. давáти здáчи;

—й що /м^н хто/ вдiбвá ◇, с-и в., з-й вдiбiти, п^к = %, © вдiбвáючи, ± отбвáющий;

ОТПАРИРОВАТЬ (у спорi) вдiбрiти ◇;

—йся/-ый, відбиваний.

ПАРИТЬ (ш)парити, випарюва-, (- спеку) млібі-;
—й що /м^н хто/ парить ∅, с-и парити, р-й попарю-, зайнятий паренням, парильник, п^к = %;

ПАРИТЬСЯ: то и діло п. випарюватися;

—йся/-имый парений, шпаре-, випарюва-.

ПАРИТЬ ширя́ти, (- думку) буя́-; п. в облака́х ширя́-/плава́-/ в не́бі, п. вита́- у хма́рах, заходи́- в хма́ру;

—й що ширя́ ∅, с-и /звіклий/ ш., (птах) ширя́к, п^к небоплавний, о. на крилах, © пливши в не́бі, ± рею́щий; —й полёт а^д безмото́рний політ; —й в облака́х 1. що пла́ває в не́бі + паря́щий, ± летяю-, 2. полонений химерами, далекий від світу.

ПАРКЕТНИЙ світськособальний, світський що аж

ПАРКОВА́НИЕ: для п. (- площу) паркува́льний.

ПАРКОСТЬ парнота́.

ПАРЛАМЕНТА́РИЙ парламе́нта́р, пере́мо́вце́ць.

ПАРОВА́ТЬ 1. парувати, спарову-, добирати па́ру, ф. свата́-; & перепаровува-; 2. виділя́- па́ру; —й 1./2. що /м^н хто/ пару́є ∅, с-и парувати, 1. за́йнятий парува́нням, сват, п^к парний + %, 2. що виділя́ па́ру, укритий /пови́-/ па́рою /клубами па́ри/, у клубах па́ри, п^к паруватий, парний;
—йся/-ый 1. парований, спарову-, сватаний; 2. —я п^к паристий.

ПАРОДИ́РОВАТЬ пародіюва́ти;

—й що /м^н хто/ ~ію́є, с-и пародіюва́ти, а́втор пароді́й, пародіст, п^к пародійний;

—йся/-ый пародіюваний.

ПАРО́ДИЯ: п. на ко́го/що ж^м теж мені хто/що [п. на уста́х т. м. стату́т].

ПАРОЗАНИМА́ЮЩИЙ с^д сіяний на па́ру.

ПАРО́ЛЬ га́сло, г. о^к клічка.

ПАРО́ЛЬНИЙ гасловий.

ПАРОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ паростійкий.

ПАРООБРА́ЗНИЙ паруватий.

ПАРООБРАЗУ́ЮЩИЙ паротворчий.

ПАРОХО́Д & паропла́вчик.

ПАРОХО́ДНИЙ паропла́вчий; —ая при́стань при́стань (для) паропла́вів.

ПАРТИКУЛЯ́РНИЙ і^с (одяг) цивільний.

ПАР́ТИЯ (дрібнячча) жме́ня, жме́нька, (балету) роль, х^д ро́ля; блестя́щая п. (молоди́х) блиску́ча па́ра; пра́вля́щая п. керівна́ партія,

ПАРТНЁ́Р товари́ш, напарник.

ПА́РУСНОСТЬ вітрильність.

ПАРШІВЕ́ТЬ паршівіти, ф^р гірша-;

О♦♦♦: —йвел кто шоблуді напали на кого.

ПАРШІВЕ́Ц о^к паршук.

ПАРШІВЫ́Й пархатий (- віццю) замотолічений; & препаршівий; —ая овца́ всі ста́до порти́т парші́ва віцця́ всю ота́ру зба́вить; с —ой овця́ хоть шерсти́ влок від злого́ давця́ бері́ й капця́.

ПАСКУ́ДА МРАЗЬ, плюга́вець, пога́н, лайда́к, ж^с шльондра; & паску́дник, паску́дисько.

ПАСКУ́ДНИК ПАСКУДА, о. соба́ча шкура.

ПАСКУ́ДИТЬ паску́д/ити, опаску́джува-;

—й що /м^н хто/ ~ить ∅, го́товий опаску́ди-, з-й на ~ство, ПАСКУДА, п^к ~НЬИ́, ~ливий + %;

♦♦♦СЯ паску́дніти ∅;

—йся паску́джений, опаску́джува-;

ОПАСКУ́ДИТЬСЯ опаску́дніти ∅;

—вший (ся) ∅; —я опаску́днілий, опаску́джений.

ПАСКУ́ДНИЙ паску́дний, підлий, підлякува́тий.

ПАСОВА́ТЬ с-т подава́ти м'яч, пасува́-;

—й що /м^н хто/ пасу́є ∅; ма́ста́к п. м., з-й відпасува́-, пасува́льник, п^к пасува́льний, © пасу́ючи.

ПАССАЖИ́Р о^к подорожа́нин, я^і подоро́жній.

ПАССИ́ВНИЙ бездія́льний, байду́жий.

ПАССИОНА́РНИЙ бурем-, вулка́н-, пристрас-

ПАСТЕ́ЛЬНИЙ г. пастеле́вий.

ПАСТЕРИ́ЗОВА́ТЬ: —й що /м^н хто/ пастеризу́є, с-и ~ува́ти, за́йнятий ~а́цією, пастериза́тор, п^к пастериза́ційний + %, для пастериза́ції;
—йся/-ый пастеризова́ний.

ПАСТІ́ випаса́ти, /по-, від-/ виводи́- на па́шу, (вівці́ як фах) чабанува́-;

—й що /м^н хто/ пасе́ ∅, с-и в., з^г-й випас-, за́йнятий ~ом, пасту́х, скотар, (вівці́) чаба́н, п^к = %, ©;

—йся/-омый па́сенний, випаса́-, виведе́- на па́шу, зібра́- на па́ші ∅.

ПАСТУ́ШЕСТВО випаса́ння, пасту́шення.

ПАСТЬ і. (роззявлена) о. роззя́вина.

ПАСТЬ о^д > ПАДАТЬ.

ПАСТЬБА́ випас, випаса́ння.

ПАТЕНТОВА́ТЬ: —й що /м^н хто/ патенту́є, с-и ~ува́ти, з^г-й запатентува́-, за́йнятий ~ува́нням, п^к /заклад/ патентода́вчий, патентува́льний;
—ый патентова́ний.

ПАТЕ́ТИКА р^б бомба́стика.

ПАТЕ́ТИЧЕСКИЙ виватний, о^к фанфа́р-, бомба́стич-.

ПАТОВА́ТЬ: —й що /м^н хто/ пату́є, з^м-й запатува́ти, звіклий /с-и/ патува́ти.

ПАТРИА́РХА́ЛЬНИЙ п. консервативний, (звичай) старосві́тський.

ПАТРИА́РШЕСТВОВА́ТЬ патріярхува́ти;

—й що /м^н хто/ патріярху́є, покликаний на патрія́рха, патрія́рх, на чолі́ патрія́рхату.

ПАТРИО́Т (свого́ народу) у^р син [сині́ Украї́ні].

ПАТРО́Н © о^к хлібодар, опіку́н.

ПАТРО́НІРОВА́ТЬ опікува́ти /патрону́-/ ко́го, опікува́тися ким;

—й що /м^н хто/ патрону́є, с-и о., з^г-й заопікува́тися ким, за́йнятий опі́кою, опіку́н, патро́н, хлібодар, п^к опіку́нчий.

ПАТРО́ННИК р^к набійник.

ПАТРО́ННИЙ: —ая су́мка набійни́ця.

ПАТРО́НТА́Ш ладівни́ця.

ПАТРО́НТА́ШНИЙ ладівни́чий.

ПАТРУЛІ́РОВАТЬ: —й що /м^н хто/ ~ю́є, с-и

~юва́ти, за́йня́тий ~юва́нням, па́тріль, *п^к* ~ьний, *-йся/-ый* па́трільова́ний.

ПА́УЗА перерва, інтерва́л, па́вза.

ПАУПЕРИЗА́ЦІЯ зубо́ження.

ПАХА́ТЬ: -*шущий* що /*м^н* хто/ о́ре, с-и ора́ти, р-й заора́-, за́йня́тий бра́нкою, ора́ч, плуга́та́р, *у^р* (о)ра́тай, *п^к* о́рний.

ПА́ХНУТЬ па́хнути, духмя́н-, сходи́- па́хощами, (*чим*) за́носи- /про-/ [*н. по́том*]; & розпа́хнутися; **п. в во́здухе** *чем п.* за́носи- на *що*, ви́сїти в пові́трі, вія́- ду́хом чо́го [в в. -ло *войно́й* -бсилосе́ на *війну́*, *війна́* -їла в п., віяло д. *війни́*]; **п. тепло́м** поверта́ти на тепло́, па́хну- тепло́м, весні́-, безре́зні-; -*хло* *что* ішо́в дух від чо́го; **п** не па́х-нет /-*хло*/ *чем* нема́ /не було́/ й знаку́ чо́го;

-*нущий* що па́хне $\diamond$, *п^к* паху́чий, запа́ху́щий, за-паши́стий, запа́шний, арома́т-, духмя́-, пахкíй, напáхченний *чим*, *с^р* па́хни- [па́хникниш(ем)]; о́стро -й гостропаху́чий;

ПРОПА́ХНУТЬ пропахти́ти, протхну́тися; **п.** ды́мом обди́ми- /про-/;

-*ахший* пропа́хлий, прося́к- /пере-/ (*дымом*) обди́ми- /про-/ $\diamond$.

ПА́ХОТНИЙ (- *знаряддя*) хліборобський; & ор-ноплу́жний.

ПА́ЧЕ: **п.** ча́яння всу́переч надіям /сподіва́нн-/.

ПА́ЧКАТЬ брудни́ти, забруднюва́-, ма́за-, маст-й-, каля́-, (*ри́дким*) ба́бра-, (*щоки*) заму́рзува-; -й що /*м^н* хто/ брудни́ть $\diamond$, с-и бр., з-й забруд-ни́-, *п^к* калкíй, ма́зкий, задрипу́щий + %;

-йся бру́днений, каля́-, ма́за-, забруднюва́-, заму́рзу-;

ЗАПА́ЧКАТЬСЯ забрѳохатися, запе́цька- $\diamond$;

-*вшийся* забрѳоханий, задріпа́-, забрудне́-, за-каля́-, заму́рза- /об-/ $\diamond$, запе́цька-, *i* задріпа́, забрѳо́ха, заму́рза, за́тѳо́па, *о.* весь у бру́ді /болѳті/;

ЗАПА́ЧКАННИЙ запе́цьканий, обби́рька- $\diamond$;

ИСПА́ЧКАТЬСЯ *ж^м* повробля́тися у бруд $\diamond$;

-*вшийся* $\diamond$, + *перепачкавшийся*;

ПЕРЕПА́ЧКАТЬСЯ вибабратися $\diamond$;

-*вшийся* забруднений, заму́рза- $\diamond$, $\diamond$;

ПЕРЕПА́ЧКАННИЙ *о^к* перекалю́жений $\diamond$.

ПА́ЯСНИЧАТЬ блазнова́ти, фігляру́-, скоморо́щи-, хо́рчи- /строї́-, розігрува́- із себе́/ бла́зня;

-й що /*м^н* хто/ блазню́е $\diamond$, зви́клий б., р-й ро-зігра́ти із с. бла́зня, бла́зень, па́яц, ко́мік, кло́ун, *п^к* блазе́нський, блазні́всь-, фіглі́рстий.

ПА́ЯТЬ лютува́ти;

-й що /*м^н* хто/ люту́е $\diamond$, с-и лютува́ти /*с^о* па́я-/, з-й залотува́- /*с^о* за́пає-/, за́йня́тий лютува́нням, лютові́ник, *с^о* па́яльщик, *п^к* лютува́льний, па́я-;

-йся люто́ваний, па́яний.

ПЕ́ЙЗА́ЖНИЙ краса́вди́ний.

ПЕКЛЕВА́ТЬ питло́ва́ти;

-й що питлю́е, з-й п., *п^к* ~ва́льний, для ~ва́ння;

-йся питлю́ваний.

ПЕЛЕНА́ (*завіса*) *о^к* по́лог, /*на очах*/ полу́да.

ПЕЛЕНА́ТЬ (*с*)повива́ти /о-/, обгорта́-, оку́тува-; -й що /*м^н* хто/ сповива́ $\diamond$, с-и с., з-й спови́-, для сповива́ння, за́йня́тий -ям, сповива́льник, (*ма-теріял*) сповива́ч, *п^к* = %;

-йся/-ый сповиваний, оповив́-, оку́тув-, огор́т-.

ПЕЛЕНГОВА́ТЬ: -й що /*м^н* хто/ пеленгу́є, с-и ~ува́ти, з-й запеленгува́-, для ~а́ції за́йня́тий -іе-ю, (*прилад*) ~а́тор, *п^к* ~а́торний, пеленга́цій- + %;

-ый пеленго́ваний.

ПЕ́НА: **с** -ой у рта з пі́ною в ро́ті.

ПЕНА́ТЫ: родні́е **п.** батькі́вські поро́ги.

ПЕ́НИСТЫЙ *о^к* пі́нний & білопі́нний.

ПЕ́НИТЬСЯ пі́нити(ся), шумува́ти, вирува́-, гра́-;

(- *вино*) пі́нитися клу́бом;

-йся що шуму́є $\diamond$, схи́дний шумува́ти, *п^к* шум-ний, шумови́н-, пі́нявий, пі́нлий-, шумли́-, *ф^р* о-кові́тий [-еєся *вино́* -та горі́лка], з. кудря́вий;

-иєся во́ды *п^о* пі́ниво.

ПЕНСИОНЕ́Р *г.* емері́т.

ПЕ́НСИЯ *г.* емериту́ра; **вийти на -ню** *г.* вийти на -у́ру.

ПЕНЕ́К (*в деталях*) *п.* шпе́ник.

ПЕ́НИЕ: со́бною *п.* солоспі́в; **с** обиль́ным пе́нием (*де*) спі́вно.

ПЕ́НИС *м^а* чолові́чий статеві́й орга́н /член/, *д^а* пісю́нчик, *е^с* со́ром, причи́нне місце, п'я́та кін-ці́вка, кіне́ць, пруте́нь, стрі́ж-, хобото́к, сви́ня-чий хвѳстик, повста́ле ествѳ, (*як симво́л*) фа́лос.

ПЕНЯ́ (*грошима*) штра́ф.

ПЕНЯ́ТЬ наріка́ти на *кого/що* за *що*, /до- кому за *що*/, ре́мствува́- на *кого/що* за *що*, жалкува́- /ска-ржитися/ на *кого/що*, пла́ка- [пу́сть -я́єт на се-бѳ хай на себе́ пла́четься]; **не -я́й на зе́ркало**, коли́ ро́жа крива́ не зве́рта́й на дзе́ркало, коли́ пі́сок кривий;

-й що /*м^н* хто/ наріка́ $\diamond$, с-и /звѳклий/ *н.*, нарі-ка́йло, поплака́й-, *п^к* ре́мстѳивий, скаржли́-, пла-чли́- + жало́уючийся.

ПЕПЕЛІ́ТЬ попелі́ти; -й = *испепеляющий*;

ПЕПЕЛІ́ТЬСЯ попелі́ти, попелі́тися;

-йся що попелі́є, поки́нутий попелі́ти, © по-пелі́ючи.

ПЕ́РВЕНЕЦ *о^к* перворѳдок.

ПЕ́РВЕНСТВОВА́ТЬ ве́сти пе́ред, бу́- пе́ршим, перува́-;

-й що /*м^н* хто/ веде́ пе́ред $\diamond$, с-и ве́сти п., про-відні́к, *п^к* передові́й, найпе́рший, найго́ловні-, го́ловний, провід́-, пріоритѳт́-, *о.* у пе́ршій ла́ві + гла́венствую́щий.

ПЕРВІ́ЧНИЙ (*осередок*) низові́й.

ПЕРВОБИ́ТНООБЩІ́ННИЙ первісногрома́дський, *к.* первогрома́дський.

ПЕРВОБИ́ТНИЙ *о^к* предко́вічний, прапе́рший;

-*ые* вре́мена́ перво́вік.

ПЕРВОЗДА́ННИЙ *о^к* первотво́рчий, перво́віч-

ний /старо-/; первопричин-, (- *чуття*) *n*^o первоциг-, *c*^k перво- [п. вулкан первовулкан].

ПЕРВОИСТОЧНИК *o*^k первотвір; **древний п.** праджерело; **основанный на -ах** перводжерельный.

ПЕРВОКЛАССНЫЙ, -СОРТНЫЙ *ж*^m такий, що ну, *ф*^p куди твоє діло.

ПЕРВОНАЧАЛО перша засада, перводжерело, первокорінь, первооснова.

ПЕРВОНАЧАЛЬНО попервах;

ПЕРВОНАЧАЛЬНЫЙ первинний, к. перший.

ПЕРВООСНОВА = ПЕРВОНАЧАЛО.

ПЕРВООЧЕРЕДНОЙ *o*^k найчільніший, (- *справу*) переднійший.

ПЕРВОПРОХОДЕЦ: **быть -дцем п.** прорубуватися крізь хащі, ламати перший лід.

ПЕРВОРОДНЫЙ *ф*^p матірній, адамовий.

ПЕРВОРОДСТВО ю. старшинство [право -ва право -ва].

ПЕРВОСВЯЩЕННИЧЕСКИЙ понтифікальний

ПЕРВОСТЕПЕННЫЙ *o*. найбільшої ваги.

ПЕРВЫЙ *ф*^p передній; **п.** полавившийся *o*^k перший, хто трапився (під руку); **п.** сорт *г.* перша кляса; **-ое место** *ф*^p пальма першого; **в -ом часу** *o* перший годині; **-ым делом** першим чіном.

ПЕРЕ- *o*^k попро- [перечитал попрочитав].

ПЕРЕАРЕСТОВЫВАТЬ *o*^k виарештовувати; **-й** що /*м*ⁿ хто/ ~уе, *c*-и в., 3-й виарешту-.

ПЕРЕБАЗИРОВАТЬСЯ передислокуватися; **-йся** перебазований, передислоко-.

ПЕРЕБАЛТЫВАТЬ колотіти, переколочува-, перебобту-;

-й що /*м*ⁿ хто/ переколочуе $\diamond$, *p*-й переколотіти, *c*-и переколочува-, *n*^k переколотливий + %;

-йся/-ый переколочуваний, перебобту-.

ПЕРЕБАРИВАТЬ *o*^k переперчувати, перебарі- міру, передава- куті меду;

-й = преувеличивающий.

ПЕРЕБАРЫВАТЬ переборювати, пересило-, (*себе*) робі- через не-хочу; **перебарывая** нехотенье через не-хочу;

-й що /*м*ⁿ хто/ переборюе $\diamond$, *c*-и переборювати, 3-й переборо-, переможець, перебор-, *n*^k переборчий, переборливий + %, *n*^{pk} через [-й] **большие трудности** ч. великі труднощі];

ПЕРЕБОРОТЬ: **п.** **свои страсти** перекипіти; $\diamond$;

-йся/-ый переборюваний, пересілов-, перемаг-³

ПЕРЕБЕГАТЬ: **-й** що /*м*ⁿ хто/ перебіга $\diamond$, *c*-и перебігати, *p*-й /готовий, з^m-й/ перебіг-, перебіжець, перекинчик, перекидько, *n*^k перебігливий, перебіжистий + %;

ПЕРЕБЕЖАТЬ: **п.** **дорогу кому** стаіти на заваді *кому*, перебі- гешэфт *кому*;

-ый перебіганий.

ПЕРЕБЕЖКА *n*^{pn} перебіжка.

ПЕРЕБЕЖЧИК /ИЩА/ перебіжець /-біжниця/

+ *i*. → перебегающий.

ПЕРЕБЕЖЛИВАТЬ: **-й** що /*м*ⁿ хто/ перебіжлоє, *c*-и перебіжувати, зайнятий перебіженням, перебіжувач, *n*^k = %;

-йся/-ый перебіжуваний.

ПЕРЕБИВАТЬ трошити, перетрошува-, перебива- /ви-/, **перебивая** (*як ремарка*) один поперед одного;

-й що /*м*ⁿ хто/ перебива $\diamond$, *p*-й перебіти, звиклий перебива-, перебівець, перебивальник, *n*^k перебівчий, перебівущий + %, $\odot$ *c*-и п.;

ПЕРЕБИВАТЬСЯ *o*. зводити кінці з кінцями /докупи/, дава- (собі) раду; **п.** **с хлеба на квас** тягти біду, перебуватися то так, то сяк, вбира- з драмки в перепіранку, тягти напівголодне існування;

-йся/-ый трощений, перетрошува-, перебі- /ви-/ перері-, *n*^k еребивний, перебівчастий; **-я** из куляка в рогожку /с хлеба на квас/ загрузили у зліднях;

ПЕРЕБИТЬСЯ *ф.* перекалатати $\diamond$.

ПЕРЕБИРАТЬ перебаріати, (*провід*) бра- на себе, *m*ⁿ перескладат-, (*вибираючи*) круги- носом; **п.** в пам'яті ритися у голові; **п.** в умі перебаріати в голові; **п.** **по косточкам** перетират- на зуббах;

-й що /*м*ⁿ хто/ перебаріа $\diamond$, *c*-и п., 3-й перебарі-, перебарічник, перебаріач, *n*^k перебаріливий, вибагли-, вередлі-, *p*^k перебарічий, перебарірущий, *m*. сортувальний + %; **-й** в умі $\odot$ перебаріаючи в г.; **-й косточки чьи** $\odot$ узівши на язик *кого*;

ПЕРЕБРАТЬ: **-вший** $\emptyset$;

ПЕРЕБРАТЬСЯ (*куди*) *г.* переноситися; $\diamond$;

-йся/-ый перебаріаний, перескладат-, перекида-, пересипа-; **-я** *г.* переносува-;

ПЕРЕБРАННЫЙ перебранний /*ж*^m -братий/ $\diamond$.

ПЕРЕБОЙ: без-бев безперервно.

ПЕРЕБРАНИВАТЬСЯ сваритися, зайд/а-, гриз-;

-йся що /*м*ⁿ хто/ ~ається $\diamond$, звиклий *з.*, $\pm$ грызущийся.

ПЕРЕБРАНКА сварня, зайд-, гриз-, *д.* пересварі.

ПЕРЕБРАСЫВАТЬ перекидати, кидати через;

-й що /*м*ⁿ хто/ перекида, 3-й перекидати /перекину-/; *c*-и перекида-, перекидач, *n*^k перекидливий, перекидистий, кидальний + %;

ПЕРЕБРОСИТЬ: **п.** **мост п.** перекласти кладку;

♦♦♦СЯ: **п.** **словом** /-ами/ перемовляти словечко;

-йся/-ый перекиданий, перекидький, *n*^k перекидький, перекидний; **-я** **словами** *p*-й перемовити словечко;

ПЕРЕБРОСИТЬСЯ (*до иного табору*) *ж*^m перемахнути $\diamond$.

ПЕРЕБРОС(КА) перекид, *в*ⁿ передислокація.

ПЕРЕВАЛ *г.* просмік.

ПЕРЕВАЛИВАТЬ перевалкувати, перевертат-, перекладат-, перекида-;

-й що /*м*ⁿ хто/ перевалоє +, *c*-и п., 3-й перева-

лі-, зайнятий перевалкою, *n*^к перевальчий + %;
ПЕРЕВАЛИТЬ (*через гори*) *o*^к перехопитися,
/межу часу/ перекоти-; -ліло за *п*олноч вже
по півночі; ей -ліло за 50 їй уже по п'ятдесят-
ці, їй перескочило /переступило/ за 50;
ПЕРЕВАЛИВАТЬСЯ перекидатися ◇;
-їся/-ий перевалований, переклад-, переванта-
жув-, переверт-; -я перекидистий, (- ходу) роз-
валькува-, переваліс-;
ПЕРЕВАЛОЧНЫЙ перевалковий, перевальний,
перевантаж-; **п.** пункт вантажня.
ПЕРЕВАРИВАТЬ переварювати, перетравлю-,
п. осмісло-, розкушу-, (*тему*) аналізу-; **не п.** *ко-го*
не терпіти;
-ї що /*м*^н хто/ переварює ◇, с-и п., з-ї перевари-,
для переварення, зайнятий -ям, *n*^к *ф*^з перетрав-
чий, *т.* перевар- + %; **не -ї кого** негоден терпі-;
ПЕРЕВАРИТЬ (*харч*) стравити; ◇;
-иймый легкоотравний, легко перетравлюва-;
-їся/-ий переварюваний, перетравлю-, *n*^к пер-
етравний, стравний; **легко -ий /иймый/** трав-
ний, легкоотравний.
ПЕРЕВЕРСТКА переверстка,
ПЕРЕВЕРСТЫВАТЬ -ї що /*м*^н хто/ переверс-
тує, с-и переверстувати, для переверстки, зай-
нятий -юю, переверстувач, *n*^к = %;
-їся/-ий переверстуваний.
ПЕРЕВЕРТЫВАТЬ перевертати /(*на бік*) по-/
перекида-, (*сторінки*) перегорта-, (*в душі*) ко-
лоті-; **п.** (*всю*) душу виверта- душу;
-ї що /*м*^н хто/ перекида ◇, р-ї повернути, с-и
п., перевертало /ви-/ (*сіно*) переортач, перего-
ральник, переверталь-; *n*^к = %; -ї **верх дном**
/*ногами/* р-ї переверну- догори дном /*ногами/*;
ПЕРЕВЕРНУТЬ поставити з ніг на голову. ◇;
-їся/-ий перевертаний, перекид-, переорт-, *i*
вертун, *n*^к перекидистий, перекидький, перевер-
ткий; -я з^м-ї перевернутийся;
ПЕРЕВЕРНУТЬСЯ: світ не -нється, если... світ
не завалиться, якщб...;
-вший(ся) ◇; -я перевернутий /по-, ви-/ , пере-
кіну-.
ПЕРЕВЕС *o.* козирна карта.
ПЕРЕВЕШИВАТЬ переважувати, переважа-,
(*білизну*) перевишува- /роз-/;
-ї що /*м*^н хто/ переважує ◇, с-и п., р-ї перева-
жи-, зайнятий ~аням /розвишван- +/, *n*^к = %;
-їся/-ий переважуваний, перевишу- /роз-/; -я
перехило-;
ПЕРЕВЕСИТЬ(СЯ): -вший(ся) ◇; -я переви-
слий.
ПЕРЕВИВАТЬ перевивати /перепо-/, перепліта-;
-ї що /*м*^н хто/ перевива ◇, *n*^к перевивчий + %;
-їся/-ий перевиваний, перепліт-, *n*^к перетк-.
ПЕРЕВИВКА (*наслідок дії*) *м*^н перевитки.
ПЕРЕВИРАНИЕ перебрівування ◇, перебрех(и).

ПЕРЕВИРАТЬ перебрівувати, перекруч-, вик-
ривляти;
-ї що /*м*^н хто/ перебрівує ◇, с-и п., з-ї пере-
крути-, перебреха, перкручувач ◇, ± **извраща-**
ющий;
-їся перебрівуваний, перекручу-, викривлю-.
ПЕРЕВИСАТЬ: -ї що перевиса, *n*^к перевисли-
вий, © перевисаючий;
ПЕРЕВИСНУТЬ: -вший перевислий, ◇.
ПЕРЕВОДИТЬ (*гроші*) пересилати, переказува-,
(*стрілку дзитаря*) пересува-, (*з мов*) переклада-,
(*малюнок*) перебива-, (*вексель на кого*) перепі-
су-, (*кудись*) *г.* переноси-; (*добро*) марнува-, **п.**
дух відхекувати(ся), відсапувати(ся), передиха-
ти, зводи- дух;
-ї що /*м*^н хто/ переводить ◇, з-ї перевести, с-и
переводи-, зайнятий переводом, перевідник,
перекладач, переказувач, перепісу-, *r*^к пере-
води, *n*^к *o*^к перекладчий, *т.* переводовий + %;
-їся/-иймый переводжуваний, переказув-, пере-
сил-, пересув-, переклад-, перепісув-, перебив-,
винищув-, вигублюв-, марнов-, *n*^к перекладний,
перебив-, переказ-, перевід-, пересув-; **не -я**
(*незникомий*) безпереводний;
ПЕРЕВОСТИ (*добро*) пустити за вітром, (*дух*)
відвести, (*виитрати дурно*) запакува-; ◇; **п.**
дух відітхнути;
ПЕРЕВЕСТИСЬ: **п.** /свестись/ на нет перевес-
тїся нінащо, звестї- з лемеша на пваїку, *д.*
вивес-, *o.* зїйти на пси, піти в порох при дорозі.
ПЕРЕВОДЧИК *i*^к тлумач, драгоман.
ПЕРЕВОЗИТЬ: -ї що /*м*^н хто/ перевозить, с-и
перевозити, з-ї перевезти, зайнятий перевозом,
перевізник, перевозій, *n*^к → ПЕРЕВОЗОЧНЫЙ;
-їся/-иймый перевозжуваний, *n*^к перевізний.
ПЕРЕВОЗОЧНЫЙ перевізний, *т.* перевозовий,
(*засіб*) *o*^к транспортний.
ПЕРЕВООРУЖАТЬ пере(о)зброювати;
-ї що /*м*^н хто/ пере(о)зброює, с-и пере(о)зброю-
вати, з-ї пере(о)зброї-, зайнятий пере(о)зброєн-
ням, *n*^к пере(о)зброїчий, пере(о)зброїлив- + %;
-їся/-ий пере(о)зброюваний, *n*^к пере(о)зброї-.
ПЕРЕВОПЛОЩАТЬСЯ перевтілюватися, пере-
верт/а-, *д.* перелазити; **п.** в *кого* влази- в *чю*
шкуру;
-їся що /*м*^н хто/ ~ається +, с-и п., з-ї перевті-
литися, щораз в іншій шкурі, перевертень, *n*^к
перевтільчий.
ПЕРЕВОРАЧИВАТЬ > ПЕРЕВЕРТЫ-, (*сіно*) пе-
ревалковувати; **п.** **вверх дном** стави- з ніг на го-
лову; **п.** /воротити/ *г*оры твори- чудеса /дива/.
-ї(ся) = **перевертывающий(ся)**.
ПЕРЕВОРОТ *n*^{пн} перевор[от], *a*^с переверт.
ПЕРЕВОСПИТЫВАТЬ (*кого*) перевиховувати,
o. виправля- хребет *кому*;
-ї, що перевиховує ◇, з-ї перевиховати, с-и п.,

перевиховник, для перевиховання, зайнятий -ям, *н^к* перевиховчий + %;

-йся/-ый перевиховуваний, *н^к* перевиховний

ПЕРЕВЬПОЛНЯТЬ перевикон/увати;

-й що /*м^н* хто/ ~ує, 3-й перевиконати, с-и /зв'язлий/ ~ува-, перевиконавець, *н^к* *р^к* ~ливий + %;

-йся/-ый перевиконуваний.

ПЕРЕВ'ЯЗОЧНИЙ *о^к* бинтувальний, бинтовий, перев'язко-; **п.** матеріал к. бинти.

ПЕРЕВ'ЯЗУВАТИ *о^к* в'язати, (рану) бинтува-;

-й що /*м^н* хто/ перев'язує ◊, с-и б., 3^м-й перев'яза-, перев'язувач, *н^к* перев'язний, перев'язчий, перев'язливий + %, + **в'язущий**;

-йся/-ый в'язаний, перев'язув-, перевів-, бинтов-, перепліт-, *н^к* перев'язний.

ПЕРЕВ'ЯЗЬ (через плече) г. оп'асок.

ПЕРЕГ'АЖИВАТИ перепаскуджувати, позагі-;

ПЕРЕГ'АДИТИ *ф.* пересобачити ◊;

ПЕРЕГ'АЖЕННИЙ перепаскуджений, *у^р* осквернений ◊, *н^к* осквернений.

ПЕРЕГИБАТИ перегинати; **п.** п'ялку перетяг-струну, перегина- палицю, передава- куті м'яду;

-й що /*м^н* хто/ перегинає, 3-й перегнути, с-и перегина-, *н^к* *т.* = %; **-й п'ялку** схи́льний перетяг-струну ◊, занадто запопадливий;

◆◆◆СЯ перегинатися, перехиля-, перехілюва-;

-йся/-ый перегинаний /д. -тий/, перехіля-, перехілюва-, *н^к* гнучкий, перегинистий; **-ый** гну-.

ПЕРЕГЛЯДЬВАТИ перегляда-, передивлятися;

-й що /*м^н* хто/ переглядає ◊, с-и п., р-й перегляну-, зайнятий /за/ переглядом, переглядач, *н^к* = %;

◆◆◆СЯ скидатися очима ◊, згляда- (проміж себе), *к^н* обмінюва- поглядами.

-йся/-ый перегляданий ◊; **-я** с **НН**. © зирк-зірк очима з **НН**.

ПЕРЕГНИВАТИ перегнивати, гни-, перетруха-;

-й/-ый що гниє ◊, перегниваний, майже перегнилий, покинутий гнити, приречений зігни-, підданий гниттю + **гниючий**.

ПЕРЕГНОЙНИЙ *о^к* гноюватий.

ПЕРЕГОВАРИВАТИ перебалаку-, переговорю-;

-й що /*м^н* хто/ переговорює, р-й переговорити, с-и ~юва-, перемовник, *н^к* переговорливий;

ПЕРЕГОВОРІТЬ розмовитися ◊.

◆◆◆СЯ перемовлятися ◊;

-йся зайнятий розмовою /переговорами/, р-й перемовитися, с-и перемовля- *н^к* перемовчий, переговорівий, перегові[о]рний, ± **перебрасуючий** словами.

ПЕРЕГОНКА дистилляція.

ПЕРЕГОНЩИК (авт, літаків) доставець.

ПЕРЕГОНЯТИ переганяти, перегони-, випереджа-, обскакува-, гна- через, (через що) перепуска-, (на що) переробля-, догна́ти и перегна́ти! доженім і переженім!

-й 1. що /*м^н* хто/ випереджає ◊, с-и в., р-й ви́пе-

реди-, перего́нець, *н^к* випередний, 2. що /*м^н* хто/ переганяє ◊, с-и п., зайнятий перего́нкою, *н^к* пере́гінний + %;

-йся/-ый 1. випереджуваний, обскаку-, 2. пере́гонений, пере́гонюва-, переробля-, перероблюва-, піддава- пере́гонці.

ПЕРЕГОРАЖИВАТИ городити, перегороджува-ти, переділ/ю-;

-й що /*м^н* хто/ ~ює ◊, с-и /зв'язлий/ ~юва-, покликаний переділі-, перегороджувач /роз-/ ~юва-, (улях) бар'єр, *н^к* передільчий, перегород- + %;

-йся/-ый перегороджуваний /роз-/ , переділю-, *н^к* перегородчастий, перегородний.

ПЕРЕГОРАТИ перегоряти /ви-/;

-й що перегоряє ◊, приречений перегоріти, покинутий перегоря-, майже перегорілий, *н^к* горілий, о. в огні;

ПЕРЕГОРЕТИ перегоріти, спопелі-, переплі- ◊;

-ший перегорілий /ві-, від-/ , спопел-, переплі- ◊.

ПЕРЕГОРО́ДКА (в органах) перетінка.

ПЕРЕГОРО́ДЧАТИЙ передільчий, перегород-.

ПЕРЕГРЕБАТИ переґріб/яти, перегрома́джува-, перегорта-, (сіно) перевалкочувати;

-й що /*м^н* хто/ ~ає ◊, с-и п., 3^м-й переґребти, зайнятий переґрібанням, *н^к* переґрібчий + %;

-йся/-ый переґребаний, перегрома́джув-, переґорт-, перевалкочув- *н^к* переґрібний.

ПЕРЕГРЕВАТИ: **-й** що /*м^н* хто/ переґриває, с-и переґривати, 3-й переґрі-, переґривач, *н^к* переґривчий, переґривливий, + %;

-йся/-ый переґриваний, *н^к* переґривний.

ПЕРЕГРУЖАТИ перевантажувати, переладову-, (голову) труді-, (трачею) обтяжува-/переоб-/;

п. своєю пам'яттю клопотá-/забивá-/ собі голову;

-й що /*м^н* хто/ переладовує ◊, с-и п., р-й перевантажи-, для перевантаження, зайнятий -ям, (пере)вантажник, *н^к* перевантажний, переладовчий, перевантажливий, переобтяжли- для + %;

-й своєю пам'яттю зв'язлий забивати собі голову;

-йся/-ый перевантажуваний, переладову-, переобтяжу-;

ПЕРЕГРУЖЕННИЙ: **п.** рабо́тою запрацьований.

ПЕРЕГРУ́З *р^к* надвантаж.

ПЕРЕГРУПШИРОВАТИ перегрупов/увати;

-й що /*м^н* хто/ ~ує, с-и ~увати, 3^м-й перегрупува-, зайнятий ~анням, ~увач, *н^к* ~чий + %;

-йся/-ый перегруповуваний.

ПЕРЕ́Д: **п.** собо́й по́перед себе.

ПЕРЕДАВАТИ перед/авати, (мовою) відтво́рю-, (по радіо) транслюва́ти, (енергію) пересила-;

п. на слова́х перека́зува-; **п.** по естафе́те передава- естафе́тою, *о^к* штафе́тува-;

-й що /*м^н* хто/ ~ає ◊, с-и п., р-й ~а-, зайнятий ~ачею, ~дава́ч, передавець, пересила́ч, перека́зув-, відтво́рюв-, *т.* транслятор, *н^к* = ПЕРЕДАТ-

ОЧНЫЙ, передатний, пересиль-, трансляцій- + %; -й на усмотреніє кому з^Г-й переда- на чий розсуд; -й по радіо радіоінформатор; -й по естафетіє передавєць естафеті; -й привєт от з привітом від; -й чьи слова переказувач чийх слів; -йся/-ый ~аваний /від-, відтворю-, переказу-, транслюб-, пересиланий $\diamond$, *n^k* ~атний, пересиль-; **ПЕРЕДАТЬ:** неможбно п. *какой* (н. злой) я тобі /Вам/ не можу сказати який (н. злий); неможбно п. **СЛОВАМИ** що й розказати не можна; $\diamond$.

ПЕРЕДАВЛИВАТЬ передуш/увати, передавлю-, (*сік*) вичавлю- /пере-, давити (знов);

-й що /*mⁿ* хто/ ~ує $\diamond$, с-и д., з-й передави-, передувач, *n^k* давилний, ~ливий + %;

-йся/-ый передавлюваний, ~у-, перечавлю- /ви-/ **ПЕРЕДАТОЧНЫЙ** передавчий /на-, передатливий, (*акт*) відступний /у-, о. для передачі.

ПЕРЕДАТЧИК передавач, пересилач.

ПЕРЕДАЧА (*звуків* +) пересилання, (*справ* /*комул*) перебрання *ким*; акт по -че акт передачі /перебрання/.

ПЕРЕДВИГАТЬ пересувати, сова-, переміщати-, переставля-, руха-; п. **НОГАМИ** чапа-; п. **НОГИ** переступати- ногами; **ЕЛЕ** п. **НОГИ** лєдвє нести /волочі-/ ноги, лєдвє переступати- /сова- ногами/;

-й що /*mⁿ* хто/ ~ува $\diamond$, с-и р., з-й рущи-, зайнятий ~уванням, *n^k* транспортний + %; **ЕЛЕ** -й **НОГИ** /-ами/ що лєдвє волочить ноги /-тупа ногами/;

◆◆◆**СЯ** пересуватися, руха-; **МЕДЛЕННО** п. шлугани-; **ЕЛЕ** п. тягну- /плєстїся +/ як неживий;

-йся/-ый сований, пересу-, переміщу-, переставляний, руха-, *n^k* пересувний, мобіль-, рухомий, рухливий, о. на колєсах, у русі, ± **ПЕРЕДВИЖНОЙ**; -я *ф^p* непосидючий.

ПЕРЕДВИЖЕНИЕ пересування, рух, пересув; **СРЕДСТВА** -ня транспортні /мобільні/ засоби.

ПЕРЕДВИЖНОЙ пересувний, рухомий, перезний, мандрівний, о. на колєсах.

ПЕРЕДЕЛ *n^{pm}* передел.

ПЕРЕДЕЛКА *ф^p* гарт [попасть в переделку зазнати гарту].

ПЕРЕДЕЛЫВАТЬ переробляти, змінювати-, переінакшувати-; п. на восточный лад східнячи-;

-й що /*mⁿ* хто/ переробля $\diamond$, с-и -ти, з-й перероби-, перероблювати, зайнятий переробкою, *n^k* переробчий /-робний/ + %;

◆◆◆**СЯ** переробляється, змінювати-, перетворювати- $\diamond$;

-йся/-ый переробляний, перероблювати-, змінювати-, перетворювати-, переінакшувати-, *n^k* переробний.

ПЕРЕДЕЛЯТЬ переділяти; п. пополам переполовинювати;

-й що /*m* хто/ переділя $\diamond$, с-и ~ти, зайнятий переділом, переділювати, *n^k* передільчий + %;

-йся/-ый переділюваний.

ПЕРЕДЕРГИВАТЬ пересмікувати, (*кого*) переборчу-, сіпати, корчи- [её -аєт її аж корчить],

тіпа- *ким* [злість аж тіпає ним], (*плечем*) шморга-, (*факти*) перебрїхувати-, переборчу-; **СУДОРОГА** -ваєт лицє мїшка сіпає обличчя;

-й 1. що /*mⁿ* хто/ пересмікує $\diamond$, с-и т. *ким*, р-й переборчїти-, пересмікувати, (*подїи*) переборчу-, *n^k* *r^k* пересмікливий + %; 2. **ИЗВРАЩАЮЩИЙ**; -й **КАРТЫ** шулер, пересмікувати карт, *s^x* пересмікни-карта; -й **ФАКТЫ** дезинформатор, перебрїхувати, *s^x* переборчїти- [перебрїхїсвіт], перебрїхїти- [переборчїтиправда];

ПЕРЕДЕРГИВАТЬСЯ переборчуватися $\diamond$;

-йся/-ый 1. шморганний, сіпа-, тіпа-, пересмікувати-, переборчу-, 2. переборчу-, перебрїхувати-, + **ИЗВРАЩАЕМЫЙ**; -ся **ЛИЦО** сіпає мїшкою обличчя;

ПЕРЕДЕРНУТЬ (*кого*) тіпонути, переборчїти-.

ПЕРЕДЕРЖКА *и^k* повторний іспит.

ПЕРЕДИСЛОКАЦИЯ (*пїшки*) *eⁿ* перемарш.

ПЕРЕДНИЙ -няя часть перед, передок.

ПЕРЕДОВЕРЯТЬ передовіряти, передоручати-;

-й що /*mⁿ* хто/ ~а $\diamond$, з^Г-й /з^М-й/ ~ити, с-и /схїдний/ ~а-, *n^k* передовірчий + %, $\odot$ ~аючи;

-йся/-ый передоручуваний, передовірю-, для передоручення.

ПЕРЕДОВОЙ *o^k* прогресивний, $\odot$ передовик.

ПЕРЕДОЗИРОВКА *ж^c* передозіяк.

ПЕРЕДРАЗНИВАТЬ передражнювати, перекривляти-, дражнїтися;

-й що /*mⁿ* хто/ ~иться $\diamond$, с-и /звїклий/ д., насмілений по~итися, пере~ювати, пере~ик, перекривляч, *n^k* перекривливий + %, ± **ДРАЗНЯЩИЙ**;

-йся/-ый ~ений, пере~юваний, перекривлю-.

ПЕРЕДУМЫВАТЬ передумувати /роз-х-;

-й що /*mⁿ* хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., з^М-й передума-, о. у роздумах, *s^x* передумай- [передумайділо];

ПЕРЕДУМАТЬ (*ряд дум*) поподумати $\diamond$.

ПЕРЕДЫХАТЬ передихати /г. від-, віддїх/ува-, відсапувати(ся);

-й що /*mⁿ* хто/ ~ує $\diamond$, р-й відїтхнути, на перепочїнку, відпочивальник + **ОТДЫХАЮЩИЙ**;

ПЕРЕДОХНУТЬ відїтхнути $\diamond$, (*перекурити*) *ж. ст-а* на попас.

ПЕРЕЕДАНИЕ переїд.

ПЕРЕЕЗД *o^k* г. переносина.

ПЕРЕЕЗЖАТЬ переїжджати, переїзди-, (*жити*) переїздитися, перепроважджувати-, г. переносити-;

-й/-ый що /*mⁿ* хто/ переїздить $\diamond$, с-и п., р-й переїхати-, зайнятий переїздом, (*жити*) переїзжуваний, г. переносити-, *n^k* переїжджкий, о. на колєсах;

ПЕРЕЕХАТЬ (*кого*) д. розїхати; $\diamond$.

ПЕРЕЖЕВЫВАТЬ жувавати, пережовувати-; (- *тварин*) ремига-; п. **ЖВАЧКУ** те саме товкти-;

-й що /*mⁿ* хто/ жує $\diamond$, с-и /звїклий/ *ж.*, з-й пережувати-, жувака, пережовувати, *n^k* жувальний + %; -й **ЖВАЧКУ** жувака жуїки, звїклий товкти те саме; -йся/-ый жований, пережовувати-, с. жований-пережова-;

ПЕРЕЖЕ́ВАННИЙ (*зміст*) перемелений; **-но** е невкүсно жуйка не смакує.

ПЕРЕЖЕ́НИВАТЬСЯ пережєнюватися;

-йся що пережєнюється, схильний пережєнюватися, з^м-й пережєні-, *н^к* пережєнливий.

ПЕРЕЖИВА́НИЕ потерпання, пережиття; & переживаннячко.

ПЕРЕЖИВА́ТЬ (*кого*) переживати, (*що*) перебува-, (*душею*) потерпа-, перечува-, умліва- /болі-, тлі-, млі-/ серцем /душею/, (*горе*) терпі-, познава-/за-, приболіва-; (*за що*) тремті-, труситися; **п. о** ком уболівати /потерпа-/ за *кого*; **п. об** утрате болі- втраотою; **не -ай** за нас не бійся за нас;

-й 1. що /*м^н* хто/ переживаю, 3-й пережити, переживець, *н^к* переживчий; 2. що /*м^н* хто/ потерпаю, болільник, уболіваль-, з болем у серці /співнений душевних мук, з тугою в серці, затерплий серцем/ від *чого*, глибоко вражений *чим*, охоплене болем серця за, *н^к* болючий за *ким/чим*, *с^к* болій-серцем за, потерпай-за- [потерпай-за-свою-шкуру]; **-й горе** обтяже- горем;

ПЕРЕЖИТЬ (*биду*) перетривати, перечасува-, перебу-, (*душевно*) переболі- /перет[м]лі-/ душею, (*арешт чий*) пережуритися; о;

-вший пережитий /перетлілий серцем/ від, переболі- д., *i* переживець, о;

-йся/-ый 1. переживаний, *н^к* /зараз/ тепєрішній, /колись/ тодіш-, 2. взятий близько до серця, *н^к* уболівальний;

НАПЕРЕЖИВА́ТЬСЯ попот[м]літи душею;

ПЕРЕЖИ́ТЫЙ зазнаний /пі-, відбутий, (*биду*) перебу-;

ПЕРЕЖИТО́Е перебуте, пережиття.

ПЕРЕЖИДА́ТЬ перечікувати;

-й що /*м^н* хто/ перечікує о, с-и п., з^г-й перечіка-, *н^к* перечікувальний;

ПЕРЕЖДА́ТЬ (*лихоліття*) перечасувати о.

ПЕРЕЖИ́ТОК *ф^p* родима пляма.

ПЕРЕЗВІ́НИВАТЬ передзвонювати;

-й що /*м^н* хто/ передзвонює о, с-и п., р-й /з^м-й/ передзвоніти.

ПЕРЕЗИ́МОВЬВАТЬ перезимовувати, зиму-;

-й = *зимующий* + *н^к* перезимовчий;

ПЕРЕЗИ́МОВА́ТЬ перезимувати /від-, переж-й-/ перебу-/ зиму;

-вший перезимобваний.

ПЕРЕЗРЕВА́ТЬ переспівати, перестига-;

-й що перезрива-, с-и ~ати, *н^к* перестігливий;

ПЕРЕЗРЕ́ТЬ: **-вший** перестіглий, перезрі-, переспі-, о.

ПЕРЕИ́ГРЫВАНИЕ перегра, переграття.

ПЕРЕИ́ГРОВА́ТЬ перегравати, (*переборщувати*) передава- кути меду;

-й що /*м^н* хто/ переграє о, р-й переграіти, перегравач, *n*. перебільшувач, переборщу-.

ПЕРЕИЗДАВА́ТЬ(СЯ): перевидавати(ся);

-й що /*м^н* хто/ ~є, р-й ~ти, с-и ~ава-, ~вєць, *н^к* ~вчий + о;

-йся перевидаваний.

ПЕРЕИНА́ЧИВАТЬ перінакшувати, переробля-, роби- по-сво́му /не так/, (*наказ*) *жс*. перетакува-;

-й що /*м^н* хто/ переінакшує о, с-и п., 3-й переінакши-, переінакшувач + **передылающий**;

ПЕРЕИНА́ЧИТЬ зробити не так о.

ПЕРЕИСПЫ́ТАНИЕ о^к перепроба.

ПЕРЕКА́ПЫВАНИЕ о^к перекоп.

ПЕРЕКА́ПЫВАТЬ перекопувати, копати;

-й = *копающ-* + р-й перекопати, зайнятий перекопом, *н^к* перекопчий, перекопливий + о;

-йся/-ый копанний, перекопува-, *н^к* перекопний.

ПЕРЕКА́Т (*на річці*) мілина, обмілина.

ПЕРЕКА́ТИ-ПО́ЛЕ б^о перекотіпо- /покоті-/ , о літун, перелітний птах.

ПЕРЕКА́ЧЫВАТЬ перекачувати, (*білизу*) перекачу- (*сіно*) перевалкову-;

-й що /*м^н* хто/ ~ує о, с-и п., 3-й перекоті-, зайнятий переко́том /~уванням/, ~увач, переко́тий, *н^к* переко́тливий;

-йся/-ый переко́чуваний, перекачу-, перевалкову-, *н^к* переко́тистий, переко́тний, *с^к* переко́ті- [перетіполе].

ПЕРЕКА́ЧИВАТЬ (*воду*) перекачувати, помпув-;

-й що /*м^н* хто/ перекачує о, с-и п., зайнятий перека́чуванням, *н^к* р^к перекачкий + о; **-й насоб** перепомпювач, р^к перепомпа;

-йся/-ый перека́чуваний, перепомпо(ву)-, *н^к* перекачний.

ПЕРЕКА́ШИВАТЬ 1. (*сіно*) переко́шувати; 2. (*кривити*) переко́шу-, скособочу-, перекривлю-, р. перехняблю-;

-й що /*м^н* хто/ 1./2. ~ує о, с-и п., з^м-й переко́си-, 2. скособочувач, *н^к* скособобливий + о;

-йся 1./2. переко́шуваний, 2. перекривлю-, спотворю-, скособочу-, перехняблю-;

ПЕРЕКОСИ́ТЬСЯ скособочитися о;

-вшийся переко́шений, перекривл-, перехнябл-, скособоч-, *н^к* кривобокій /косо-/ , о.

ПЕРЕКИДА́ТЬ; ПЕРЕКИ́НУТЬ *ф*. перефутболити;

ПЕРЕКИ́ДЫВАТЬ(СЯ) > **ПЕРЕБРАСЫВАТЬ(СЯ)**; **-й(ся)** > **перебрасывающий(ся)**.

ПЕРЕКЛА́ДНО́Й: на **-ых** з^р розставленими кінцями.

ПЕРЕКЛА́ДЫВАТЬ переклада́ти, (*муровання*) перемурбувати, (*забагато*) передава- кладу;

-й що /*м^н* хто/ перекладаю, с-и ~ти, 3-й /з^м-й/ перекладс-, зайнятий перекладанням /перекладом/, *н^к* перекладчий, перекладливий + о;

-йся/-ый перекладаний, перемурбувати, перекида-, пересипа-, перепряга-, *н^к* перекладний, перепряжний.

ПЕРЕКЛИКА́ТЬСЯ подавати голос, перекика-

тися, перегу́кува-, **п.** скида́- один на одного;
-**йся** що перегу́кується $\diamond$, перегу́куваний, с-и п.
г., р-й пода́-го́ло, **п^к** перегу́кливий, **п.** поді́бний.

ПЕРЕКЛЮЧА́ТЬ перемика́/ти, переключа́-, (*мо-
гу*) перево́ди-, /на що/ спрямо́вува- на;

--й що /**м^н** хто/ перемика́ $\diamond$, с-и ~ти, 3-й переключи́-, перемика́ч, **п^к** переми́чливий + %, © с-и п.;

◆◆◆**СЯ**: **п.** на **что** перекида́ти місто́к до чо́го;

-**йся**/-**ый** переми́каний, переключ-., перево́джу-
в-, спрямо́вна-, **п^к** переми́чний; -**я** на переки́-
да́ч міста́ до чо́го;

ПЕРЕКЛЮЧИ́ТЬСЯ **п.** (*в розмові*) зміни́ти те́-
му, ф. з'їхати [почав одне, а з'їхав на друге];

ПЕРЕКЛЮЧЕ́ННИЙ (*на іншу ко́лію /потяг/*)
перекоче́ний.

ПЕРЕКОВЕ́РКИВАТЬ псува́ти, нівечи-, калічи-,
перекривля́-, перекру́чува-, спотво́рю-;

--й що /**м^н** хто/ калічи́ть $\diamond$ маста́к калічити, 3-й
покалічи-, калі́чник, **п^к** калі́чливий, перекрив́-,
перекру́т-, спотво́р- + %;

-**ый** нівечений, калі́че-, перекривлю́ва-, перек-
ру́чу-, спотво́рю-.

ПЕРЕКОВЫВА́ТЬ перекобувати, кува́-; **п.** мечи́
на ора́ла кува́ти з мечів ора́ла;

--й що /**м^н** хто/ перекове́, с-и п., покликаний
перекува́-, зайня́тий перекуття́м, кова́ль, кова́ч,
п^к = %; -**й мечи́ на ора́ла** кова́ль ора́л з мечів;

-**йся**/-**ый** перекобуваний, кова́-;

ПЕРЕКОВА́ТЬ переку́ти $\diamond$.

ПЕРЕКО́РМЛЕННИЙ **о^к** перетовще́ний.

ПЕРЕКО́С (*хиба*) о́гріх, з. недотя́гнення; -**сы** пер-
е́хняби.

ПЕРЕКОЧЕ́ВЫВАТЬ перекочовувати, перема-
ндро́-;

--й що /**м^н** хто/ перекочове́, с-и п., з^г-й перекочува́-,
(пере)кочівни́к, ма́ндрів-, ± кочую́щий.

ПЕРЕКРА́ИВАТЬ перекра́ювати, кра́яти;

--й що /**м** хто/ перекра́ює, с-и п., з^м-й перекра́я-,
зайня́тий перекрбем, перекро́ювач, **п^к** **р^к** перекр-
ро́йливий + %;

-**йся**/-**ый** перекра́юваний, кра́я-.

ПЕРЕКРА́ШИВАНИЕ **о^к** перефарбо́вання.

ПЕРЕКРА́ШИВАТЬ перефарбо́в/увати перема-
ло́-;

--й що /**м^н** хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., з^м-й перефарбува́-,
зайня́тий перефарбо́ванням, ~увач, **п^к** = %;

-**йся**/-**ый** перефарбо́ваний, перемальо́ву-.

ПЕРЕКРЕ́СТНО на́вперехрест.

ПЕРЕКРЕ́СТНООПЫЛІТЕЛЬ **б^о** хресто́запи́-
льник.

ПЕРЕКРЕ́СТНООПЫЛІТЕЛЬНИЙ хресто́за-
пи́льний.

ПЕРЕКРЕЩИВА́ТЬСЯ перехрещува́тися, (- до-
роги) /с-/;

-**йся** перехрещува́ний /с-/, **п^к** перехрещі́ний, на́в-
хрес-, **р^к** перехрещі́ливий + %.

ПЕРЕКРИВЛЯ́ТЬ перекривля́/ти /ви-/;

--й що /**м^н** хто/ перекривля́, с-и ~ти, 3-й пере-
криві́-, перекривля́ч + **передразниваю́щий**.

ПЕРЕКРУ́ЧИВАНИЕ перекру́чення, перекру́т.

ПЕРЕКРУ́ЧИВАТЬ перекру́/чувати, крути́-, (*да-
ни*) перебрі́хува-;

--й що /**м^н** хто/ ~чує, с-и п., р-й перекрути́-, за́-
йня́тий перекру́том, крути́й, **п^к** ~тливий + %;

◆◆◆**СЯ** (*в повітрі*) іти́ в пере́верти;

-**йся**/-**ый** перекру́чуваний, **п^к** перекру́тний, ±
кувырка́ющийся.

ПЕРЕКРЫВА́ТЬ перекрива́ти, (*воду*) /за-/ (*рек-
орд*) пере́вершу-;

--й що /**м^н** хто/ перекрива́ $\diamond$, 3-й перекри́-, для
перекриття́, зайня́тий -я́м, перекрива́ч, **п^к** **р^к** пе-
рекри́йливий + %, перекривни́й;

-**йся**/-**ый** перекриваний /за-/, пере́вершу-, **п^к** пе-
рекривни́й.

ПЕРЕКРЫ́ТИЕ (*дія*) **р^к** пере́крив.

ПЕРЕКУПА́ТЬ перекупля́ти, перекупо́вува-; **п.**

и пере́продава́ть менджува́ти;

--й що /**м^н** хто/ перекупо́вує $\diamond$, с-и п., з^г-й переку-
пи́-, зайня́тий пере́купом, пере́купень, пере́ку-
пець /ж^і-упка/, спекуля́нт, **п^к** пере́купчий;

-**йся**/-**ый** перекупо́ваний, **п^к** пере́купний.

ПЕРЕКУ́ПКА пере́куп, переку́півля.

ПЕРЕКУ́РИВАТЬ перекру́/рювати /ви-, об-/, (*зо-
рілку*) перего́ни-, перега́ня-;

--й що /**м^н** хто/ ~ює $\diamond$, зви́клий п., р-й перекури́-,
перекру́ювач, перекру́рець, **п^к** перекру́рчий + %;

-**йся**/-**ый** перекру́рюваний /ви-, об-/, (*спирт*) пе-
рего́не-.

ПЕРЕКУ́СЫВАТЬ переку́шувати, ж^м переку́с-
ю-, о. закида́- щось там у рот;

--й що /**м^н** хто/ переку́шує $\diamond$, с-и /звиз́клий/ п., р-й
перекуси́-, за́(йня́тий) пере́кускою, **п^к** = %;

-**йся**/-**ый** переку́шуваний, переку́сю-;

ПЕРЕКУСИ́ТЬ перекопи́- $\diamond$, (*до обиду*) підоби́д-
а-; **на́ско́ро перекуси́в** кину́вши щось там у рот.

ПЕРЕЛАГА́ТЬ > ПЕРЕКЛАДЫВА́ТЬ.

ПЕРЕЛА́МЫВАТЬ переламува́ти /-ло́млюва-/
трощи́-, **п.** се́бя перебрю́ва- се́бе;

--й що /**м^н** хто/ переламує $\diamond$, зайня́тий переломом,
с-и п., 3-й переломі́-, **п^к** переломни́й, **р^к** переломли́вий,
перебрлі́-, **п^о** рубіко́бовий; -**й се́бя** 3-й переброти́ се́бе;

-**йся**/-**ый** переламува́ний, переломлю́-, перетро́-
шу-, пересі́ло-, перебрю́ю-; -**я** ламки́й, ламу́чий;

ПЕРЕЛОМА́ТЬ пополамáти, пополомі́- $\diamond$.

ПЕРЕЛЕ́ЖИВАТЬ; **ПЕРЕЛЕ́ЖАТЬ**: -вни́й перел-
е́жаний, переле́жали́й, $\emptyset$.

ПЕРЕЛЕТА́ТЬ переліта́ти, літа́-, **о^к** переска́кува-,
(*уяво*) переносі́тися, ліну́ти;

--й/-**ый** що /**м^н** хто/ переліта́ $\diamond$, перелітаний,
переска́кув-, переноси́ув-, с-и /звиз́клий/ перелі-
та́ти, з^м-й перелі́ті-, (*пере*)літу́н, **п^к** перелітни́й,

перескóчливий, © лінуци, ± летающий;
ПЕРЕЛЕТЕ́ТЬ *n^m* перелéтити ◊; (- *птахів*) перепурхну́-

ПЕРЕЛИВА́ТЬ перелива́ти(ся), (*барвою*) мінітися, гра́ти; **п.** из пу́стого в порóбнее *ж^m* багáто говори-, máло слóха-;

-й що /*mⁿ* хто/ перелива́ ◊, с-и /зв'язлий/ -ти, з^r-й перели-, зайня́тий перелива́нням, *n^k* переливúчий, переливчий + %; -й всі́ми цвета́ми ра́дуги > -йся; -й из пу́стого в порóбнее © пу́стомо́лот, то́рохтiй, цокоту́н, *n^k* простори́кувати, (*звіт*) розвези́стий;

◆◆СЯ (*в організмі*) циркуло́вати, (*барвами*) перлі́тися ◊, виграва́ти, вили́ску-, гра́ти всі́ма ба́рвами /весéлкою/; ◊; **п.** на со́лнце гра-рóбти со́нця; **п.** че́рез край че́го перепóвнювати що; -йся/-ый переливаний, *n^k* переливний; -я всі́ми цвета́ми ра́дуги грайли́вий, мінли-, переливчастий, переливи-, з переливами; -я че́рез край че́го © перепóвнюючи що.

ПЕРЕЛІ́ВЫ *n^o* перéблiski.

ПЕРЕЛІ́СТЫВА́ТЬ горт/а́ти, пере́горта-;

-й що /*mⁿ* хто/ ~ас, с-и г., р-й пере́горну-, © горта́вши, горта́ючи, *n^k* = %;

-ый пере́гортаний, гóртаний.

ПЕРЕЛІ́ЦОВЫВА́ТЬ > ЛИ́ЦЕВАТЬ.

ПЕРЕЛО́ЖЕНИЕ: в переложéнии для аранжова́ний для, переписа́ний для.

ПЕРЕЛО́М *ф^r* грань [на -ме епóх на -ні епóх].

ПЕРЕЛО́МНЫЙ о. рубіко́новий, на гра́ні.

ПЕРЕЛУ́ЩИВА́ТЬ перелу́щувати, лу́щи-;

-й що /*mⁿ* хто/ перелу́ще, с-и п., з^m-й перелу́и-, перелу́щувач, (*річ*) лу́щильник, *n^k* перелу́зливий + %;

-ый перелу́щуваний, лу́ще-, *n^k* лу́щильний;

ПЕРЕЛУ́ЩИТЬ перелу́зати ◊.

ПЕРЕМАЃНИЧИВА́ТЬ перемагнé[i]чувати;

-й що /*mⁿ* хто/ перемагнé[i]чуе, с-и п., з-й перемагнé[i]ти-, перемагнé[i]чувач, для перемагнé[i]чужаня, *n^k* *p^k* перемагнéтливий + %;

-йся/-ый перемагнé[i]чуваний.

ПЕРЕМА́ЗЫВА́ТЬ перема́щувати /пооб-, пови-, ви-/; перема́зу- /пооб-, пови-, ви-/;

-й що /*mⁿ* хто/ перема́щуе ◊, перема́щувач /ма́щувач/, *n^k* *p^k* перема́зливий + %, + ма́жущий;

-йся/-ый перема́щуваний /-ма́зу-/; *n^k* перема́зний.

ПЕРЕМА́ЛЫВА́ТЬ перемéлювати, молó-;

-й що /*mⁿ* хто/ перемéлюе, с-и п., з-й перемолó-, *n^k* *p^k* перемéльчий + %, + мелю́щий;

◆◆СЯ молóтиса ◊; -мéлется – му́ка бу́дет перетре́ться та й минéться;

-йся перемéлюваний, молóтий.

ПЕРЕМА́НУВА́ТЬ перемáнувати, перевáблю-, перена́дути, перетяг/а́ти;

-й що /*mⁿ* хто/ ~а́ ◊, с-и п., з-й перемани-, перевáблювач ◊, *n^k* перемáнливий + %, © думавши ~ти;

-йся/-ый перемáнуваний, перевáблюв-, перетяг-;

ПЕРЕМА́НИТЬ з. пере́една́ти ◊.

ПЕРЕМА́РЫВА́ТЬ: -й 1. перемазы́вающий, 2. пачкаю-, 3. перече́ркваю-.

ПЕРЕМА́ТЫВА́ТЬ перемо́т/увати, мото́ти;

-й що /*mⁿ* хто/ ~уе ◊, перемо́тувальник, перемо́тувач, *n^k* перемо́тливий + %, + мото́ющий;

-йся/-ый перемо́туваний, мото-, *n^k* перемо́тний, + мото́емый.

ПЕРЕМА́ХИВА́ТЬ: -й = перепры́гивающий;

ПЕРЕМА́ХНУ́ТЬ 1. (*через*) пере́хопи́тися ◊, пере́ки́нути, 2. (*в інше місце /кому/*) *ф.* дму́хну- ◊; -вший 1./2. ◊.

ПЕРЕМЕЖА́ТЬ чергува́ти, переме́жову-, міня-/переставля́-, перемі́шува-, комбінува́- +/ по че́рзі, ви́кобу- з пере́рвами; **п.** что /с чем перені́зу-/переме́рж-/ що *чим* (*сміхом*) пересипáти, переплі́та-, пере́вива́-, (*нитки, вишиваючи*) промере́жува-;

-й що /*mⁿ* хто/ чергу́е, с-и п., р-й переме́жувá-, переме́жовувач, (*сміхом*) пере́вивáч, переплі́та́ч, пересипáч, *n^k* переме́жливий, перені́зли-, перепáдчи-, пересі́пчи- + %;

◆◆СЯ чергува́тиса ◊, відбува́- з пере́рвами, (*сміхом*) пере́вивá-; **п.** /с чем перетика́- чим;

-я́ясь уперéміж, *p.* прогу́льком;

-йся/-ый перені́з(ув)аний, /переме́рж(ув)-, переме́жов(ув)-, пере́вив-, (по)переті́к-, пересі́п-, пересно́в(ув)-, пере́вiтій/ чим, о^k перéтканий;

-йся що чергу́ється ◊, черго́ваний, раз-у-ра́з/періоді́чно, несистема́тич-/повто́рюва-, *n^k* на́вперемі́н-, по́ворот-, спазма́тич-, аритмі́ч-, мозаї́ч-, пере́хрес-, шарува́тий, мере́жча-, стрібкува́-, пере́міжний, раз та́кий, раз та́кий, мозаї́чно́ї структу́ри, (- *кульгавість*) на́воротний /отливий, (- *доци*) розпоро́шений, перепáдистий [-неся осáдки -сті опа́ди], (- *вогні*) мерехтлі́вий; -шая́я ду́га стрібкува́та ду́га; -я лихора́дка по́воротна /на-/ тря́сця; -я хромотá на́воротлива кульгаві́сть; ± чере́дуючийся.

ПЕРЕМЕ́ННЫЙ: с -ым успе́хом із змінним у́спіхом.

ПЕРЕМЕ́НЧИВЫ́Й о^k відмінливий /пере-/.

ПЕРЕМЕ́НЫ: наступі́ли пере́мены о. іншим /не тим/ ві́тром повія́ло.

ПЕРЕМЕНЯ́ТЬ (пере)міня́ти /з-/; змінюва-/пере-/; (*ду́жку*) пере́дму-;

-й що /*mⁿ* хто/ змінюе ◊, с-и п., з-й пере́міні-, пере́мінювач, *n^k* змінний, пере́мінливий;

-йся/-ый змінюва-/пере-/ + мєня́ющийся;

ПЕРЕМЕНИ́ТЬ пере́міняти ◊; **п.** гнев на мiл-ость пересéрдитиса; **п.** мнєніе к. передумáти.

ПЕРЕМЕ́ТЬВА́ТЬСЯ перекида́тиса, пере́бiгати-
-йся 1. що /*mⁿ* хто/ перекида́ється ◊ + пере́бра-сьва́ющийся, 2. (*до ворога*) пере́бега́ющий,

$n^k \rightarrow$ **изменяющий**.

ПЕРЕМЕШИВАТЬ 1. мішати, змішувати /пере-/, 2. міси-, вимішувати /пере-;/ ∂^x 1. виміша- /пере-/, 2. виміси-/пере-/;

◆◆◆СЯ вимішуватися / ∂^x 1. виміша- /пере-/, 2. виміси-/пере-/;

-й(ся)/-ый^{1,2} = **вимишывающий(ся)/-ый^{1,2}**;

-ый¹ + перегортаний, переплутува-;

ПЕРЕМЕШАТЬСЯ¹: всі -ось /-яється/ в голові

вє заварилась /-ється/ саламаха в голові;

ПЕРЕМЕШАННИЙ 1. (- тісто) вимішений, /пере-/, 2. мішаний, /з-, пере-/.

ПЕРЕМЕШЕННИЙ (- тісто) виміше-

ПЕРЕМЕЩАТЬ перемішати, рухати;

-й що / m^h хто/ ~а $\diamond$, с-и ~ати, з-й перемісти-, для ~ення, зайнятий -ям, n^k = %;

◆◆◆СЯ переміщатися $\diamond$;

-йся/-ый перемішуваний + **передвигающийся**;
-я що рухається, (- домішку) n^k перемісний, бездомний, мандрівний;

ПЕРЕМЕСТИТЬ: -имый легко перемішуваний, n^k пересувний, рухомий.

ПЕРЕМІГІВАНЬЕ переморги.

ПЕРЕМІНАТЬСЯ перемінатися, м'я-, м'ля-;
п. с ноги на ногу не знати, на яку ступити;

-йся с ноги на ногу © не знаючи на я. с., переступаючи з ноги на ногу.

ПЕРЕМНОЖАТЬ множити, перемножувати;

-й що / m^h хто/ ~ить $\diamond$, с-и м., з-й перемножи-, для множення, зайнятий -ям, n^k множний, т. перемножний, p^k перемножливий + %;

-йся/-мый перемножуваний, може-.

ПЕРЕМЫВАТЬ мити, перемивати; п. кісточку кому судити-гудити- /бра- на язик, перетирати на язиках/ кого, перемивати брудну білизну чую;

-й(ся)/-ый = **моющий(ся)**; -й кісточку р-й взяти на язик кого, n^k пересудливий;

ПЕРЕМЫТЬ: -вший $\emptyset$.

ПЕРЕМЫЧКА (брус) поперечина, (захист від води) переграда.

ПЕРЕНАПРЯГАТЬ перенапружувати;

-й що / m^h хто/ ~ує, с-и /схидний/ п., з-й перенапружи-, перенапружувач, для перенапруження, n^k перенапружливий + %;

◆◆◆СЯ: -аясь в поті чола;

-йся/-ый перенапружуваний.

ПЕРЕНАСЕЛЁННОСТЬ o^k перелюднення.

ПЕРЕНАСЕЛЁННИЙ перелюднений.

ПЕРЕНАСЫЩАТЬ перенасичувати, n^o перегушувати;

-й що ~ує $\diamond$, с-и п., з-й перенасити-, перенасичувач, n^k перенасичливий + %;

-ый перенасичуваний, перегушувати;

ПЕРЕНАСЫЩЕННИЙ перенасичений, n^o перегуше-; п. регуляторами зарегульовано.

ПЕРЕНИМАТЬ перебирати, переймати /за-, за-

позичати-, (в русі) перехоплювати-, (розмову) заводити- чим, (мову) налімати- язика, п. чью манеру налімуватися на чий копил /манеру/;

-й що / m^h хто/ ~ма $\diamond$, с-и п., з-й ~ня-, n^k ~нятливий, запозич-, перехоп- + %, о. на переймі;

-йся/-ый перейманий /за-/, запозичувати-, налімати-, перехоплю-, перестри-.

ПЕРЕНОСИТЬ носити, переносити-, (горе) перетерплювати-, витримувати-, (терпіння) зⁿ виносити; п. лишения пі- гірку чару до дна; не п. кого зⁿ не видержувати- кого, чортом дихати- на;

-й 1. що / m^h хто/ переносить $\diamond$, зⁿ-й перенести-, с-и /звільний/ переносити-, переносник, (пере)носій, p^k переносець, n^k переносний, носиль-, переносливий, для переносу, 2. що / m^h хто/ терпіти $\diamond$, звільний терпіння, © витерплюючи;

ПЕРЕНЕСТИ (знегоди) перетривати; $\diamond$; п. болізне перехворі-;

-єщий 1. $\emptyset$., 2. перетерпівий, $\emptyset$; -й багато пережитий;

◆◆◆СЯ (явною) перелітати, ліну-, сягати-; п. мисленно блукати- думкою; п. мислями відбігати- думкою куди;

-йся/-имый 1. переносуваний, n^k переносний, 2. витерплювати-/пере-/-ый г. знос-, можливий.

ПЕРЕОБОРУДОВАТЬ переобладнувати, переустатковувати;

-й що / m^h хто/ ~ує $\diamond$, з-й ~ати, с-и ~увати-, для переобладнання, зайнятий -ям, n^k = %;

-йся/-ый переобладнуваний, переустаткову-.

ПЕРЕОБУВАТЬ пере(в)зувати;

-й що / m^h хто/ ~а, с-и ~ати, зⁿ-й пере(в)зати-, n^k = %;

-йся/-ый пере(в)зуваний.

ПЕРЕОДЕВАТЬ передягати, перебирати;

-й що / m^h хто/ ~а $\diamond$, р-й передягти-, с-и /звільний/ передягати-, зайнятий передяганням, n^k т. = %;

◆◆◆СЯ передягатися $\diamond$; п. в кого убирати- за кого;

-йся/-ый передяганий, перебира-; -я в кого убираний за.

ПЕРЕОСМЫСЛИВАТЬ ϕ^p пере(о)цінювати, пере(о)цінювати-

перез'ясовувати- (собі), переосягати розумом;

-й що / m^h хто/ ~ює $\diamond$, с-и п., готівий пере(о)цінити-, переосмислювати, пере(о)цінювати- $\diamond$, n^k переосмисливий, пере(о)цінили- + %;

-йся/-ый переоцінюваний, переосмислювати- $\diamond$.

ПЕРЕОСНАЩАТЬ > ПЕРЕОБОРУДОВАТЬ.

ПЕРЕОХЛАЖДАТЬ переохолоджувати, перестуджувати;

-й що / m^h хто/ ~ує, с-и п., з-й переохолодити-, переохолоджувач, n^k пере(о)холоджливий $\diamond$ + %;

-йся/-ый пере(о)холоджуваний, перестуджувати-.

ПЕРЕОЦЕНИВАНИЕ перецінення.

ПЕРЕОЦЕНИВАТЬ перецінювати, перецінювати-

-й що / m^h хто/ ~ює $\diamond$, с-и п., зⁿ-й перецінити-, ~ювати-, для ~ення, зайнятий -ям, n^k пере(о)цінливий + %, © ~юючи; -й роль з-й ~ити роллю /роль/;

-йся/-ый перецінований, переціно́ву-;
ПЕРЕОЦЕНИТЬ (*дати високу ціну*) не скла́сти ціни чо́му, дуже високо ціни́- що.

ПЕРЕОЦЕНКА перецінка.

ПЕРЕПАДАТЬ перепада́ти, (- дощи́ ще) іти, па́да-, (- копію́к) капа-; (- гроши́) прилипа́- до рук;
 --й що перепада́, с-и к., *n^k* перепа́длиий, /- дощи́/ перепа́дистий /гриш/ шахер-ма́херський, © перепада́ючи /-авши/;

ПЕРЕПАСТЬ *ф.* ка́гнути [и ей чо́-то -єт і їй що́сь ка́гне]; ◇.

ПЕРЕПА́ДЫ *n^{pl}* перепа́ди, (*тепла*) пере́скоки.

ПЕРЕПАКОВЫВАТЬ = ПЕРЕУПАКОВЫВАТЬ.

ПЕРЕПА́ЛКА (*сварка*) *о^k* пере́сва́ри.

ПЕРЕПЕВА́ТЬ: --й що /*mⁿ* хто/ переспи́вує, переспи́увач.

ПЕРЕПЕЧАТЫВАТЬ передруко́в/увати;

--й що /*mⁿ* хто/ ~ує, за́йнятий передру́ком, с-и ~увати, зⁿ-й передру́кува́-, передру́ковувач, *n^k* т. передру́ковчий + %;

-йся/-ый передру́ковуваний.

ПЕРЕПИСЫВАТЬ перепис/увати /с-/;

--й що /*mⁿ* хто/ ~ує ◇, за́йнятий пере́пискою, с-и п., р-й переписа́-, переписа́увач, писа́р, *n^k* = %;

◆◆СЯ листува́тися, з. пере́сила- листáми ◇;

-йся/-ый пере́писуваний /с-/, (*на машинці*) дру́ко́-, передру́кову-, *n^k* пере́писний; -я пов'язалистува́нням, листува́льник, кореспонде́нт, ©.

ПЕРЕПЛАВЛЯТЬ топíti, перетопля́- /-люва-/;

--й що /*mⁿ* хто/ ~ює ◇, с-и т., з-й перетопи́-, за́йнятий перетопко́ю, *n^k* перетопни́й /-ливий/;

-йся/-ый то́плення, перетоплюва-, *n^k* перетопни́й;

ПЕРЕПЛАВИТЬ (СЯ) перетопи́ти(ся) ◇.

ПЕРЕПЛАЧИВАТЬ: --й що /*mⁿ* хто/ пере́плачує, с-и пере́плачува́ти, зⁿ-й пере́плаги́-, пере́плаги́тй;

-йся/-ый пере́плачуваній.

ПЕРЕПЛЕСК *n^{pl}* пере́плеск.

ПЕРЕПЛЕТА́ТЬ перепліта́ти, перемере́жува-, (*зелом*) пере́вива́-, (*книгу*) опра́вля-;

--й 1. що /*mⁿ* хто/ пере́вива́ ◇, с-и п., з-й пере́ви́-, *n^k* пере́плетлиий, пере́вивчий + %, 2. що /*mⁿ* хто/ опра́вля, за́йнятий опра́влянням, паліту́рник, *n^k* паліту́рний;

-йся/-ый 1. с-и пере́пліта́тися, пере́плітаний, пере́виваний, перемере́жу-, пересно́ву-, *n^k* пере́плітний, 2. опра́влюва-;

ПЕРЕПЛЕТЕННЫЙ перетканий ◇.

ПЕРЕПЛЕТЕНИЕ *о^k* пере́плетиво, *о^k* пере́пліт, *n.* клубо́к [н. інтри́];

ПЕРЕПЛЕТЕНИЯ пере́плетини.

ПЕРЕПЛЯ́С; ПЕРЕПЛЯ́СЫ пере́скоки.

ПЕРЕПОДГОТОВЛЯТЬ пере́вишко́л/ювати, пере́підгото́вля-, пере́кваліфіку́ва-;

--й що /*mⁿ* хто/ ~ює ◇, с-и п., поклі́каний пере́кваліфіку́ва́-, для пере́вишко́лу, за́йнятий -ом,

n^k пере́вишко́льний.

ПЕРЕПОДГОТОВКА пере́вишко́л, пере́підгото́вля-, пере́кваліфіка́ція.

ПЕРЕПОЛАСКИВАТЬ > ПОЛОСКАТЬ.

ПЕРЕПОЛЗА́ТЬ переповза́ти, перела́зи- /-ліза́-/;

--й що /*mⁿ* хто/ переповза́ ◇, с-и /схи́дний/ ~ти, з-й переповзти́, (пере)повзу́н, плазу́н, перела́зко́-, *n^k* повзу́чий, переповзкый́, перела́зкий́, перела́зливий + %;

-ый переповзаний, *n^k* перелазни́й.

ПЕРЕПОЛНЯ́ТЬ переповнюва́ти /-повня́-/; пере́лива́- че́рез край, (*чуття*) розшира́- груди́ [-яєт ду́шу чо́/чем -рає груди́ чо́]; п. ча́шу терпе́ння урива́- терпе́ць;

--й що /*mⁿ* хто/ переповнює с-и переповнюва́ти, з-й переповни́-, *n^k* = %; -й ча́шу терпіння з-й урва́- т.;

ПЕРЕПОЛНИ́ТЬ п. ча́шу пере́повнити ча́ру; п. ча́шу терпе́ння урва́- терпе́ць, *ф^p* припекти́ до живо́го, пере́да- кути́ ме́ду; ◇;

◆◆СЯ (- ду́шу) *n^o* налива́тися [п. го́речью н. гір-котю́];

-йся/-ый переповнюваний, перели́- ч. к.;

ПЕРЕПОЛНЕННЫЙ (- залю) по́вний по бере́гій, (*любови*) пере́ло́днений, набити́й.

ПЕРЕПОНЧАТОКРЫ́ЛЫЙ плі́вкокри́лий, ко́с-токри́лий.

ПЕРЕПРА́ВА *о^k* пере́віз.

ПЕРЕПРАВЛЯ́ТЬ перепрова́джува́ти /с-/, пере́правля́- /ви-/; переробля́-, пере́вози́-;

--й 1. що /*mⁿ* хто/ пере́правля́ ◇, с-и пере́правля́ти, з-й пере́прави́-, за́йнятий пере́право́ю, пере́візник, пере́правець, *n^k* пере́правчий, пере́правни́й + %, 2. поклі́ка- ви́прави- ◇ + **ПЕРЕПРАВИ́ТЬ** спрова́дити ◇, (*в іншу інста-нцію*) *ф.* пере́футбо́ли-

◆◆СЯ (*через що*) *вⁿ* форсува́ти чо́;

-йся/-ый 1. пере́правлюваний, перепрова́джу-, пере́возу-, 2. випра́влюваний /пере-/; перероб-

ПЕРЕПРОДА́ВАТЬ перепро́ду/увати /від-/; р. пере́купля́ти;

--й що /*mⁿ* хто/ ~ує, ~увач, + **перекупающий**;

-йся/-ый перепро́дуваний, *n^k* пере́купний, пере́про́даж-, *о.* на пере́про́даж;

ПЕРЕПРОДА́ННЫЙ пере́купле-, пере́про́да-.

ПЕРЕПРОГИВА́ТЬ перестрибува́ти, переска́к/-у-, стриба́ти че́рез;

--й що /*mⁿ* хто/ ~ує ◇, с-и п., з-й переско́чи-, стрибу́н, © перестрибу́ючи, *n^k* перестрибу́ливий;

-ый переска́куваний, перестрибу́-, пере́пліту́-.

ПЕРЕПРЫ́ЖКА *р^k* пере́стриб.

ПЕРЕПРЯ́ТЫВАТЬ пере́хов/увати, хова́- де́інде; --й що /*mⁿ* хто/ хова́ д. ◇, зⁿ-й пере́хова́-, зви́клиий ~ува-, пере́ховувач, *n^k* пере́ховчий + %;

-йся/-ый хова́ний, пере́хову-.

ПЕРЕПУ́ГИВАТЬ (СЯ) *о^k* перепу́джува́ти(ся);

—й = пугающий + з-й перелякати;
 —йся переполохуваний, перепудж- + пугаемый;
ПЕРЕПУТЬВАТЬ(СЯ) > ПУТАТЬ(СЯ);
ПЕРЕПУТАТЬСЯ забортатись, перекуйбвди-;
ПЕРЕПУТАННИЙ о. перекуйбвджений ∅.

ПЕРЕПУТЬЕ о^к перепуть.

ПЕРЕРАБАТЫВАТЬ переробляти, перепрацьо-
 вува-, ф^з перетравлю-, травити, засвоюва-;
 —й що /м^н хто/ переробля ∅, зайнятий переробкою, с-и ~йти, покликаний перероби-, перероблювач, н^к переробний, переробчий + %;
 —йся/-ый перероблюваний, ф^з перетравлю-, засвою-; -я ⊕ завжди перепрацьо-.

ПЕРЕРАСТАННЯ переростання.

ПЕРЕРАСТАТЬ (у) переростати, обергати́ся чим
 —й що /м^н хто/ перероста́, перерощуваний, с-и перероста́ти, з-й перерости́, переросток; —й во что готовий обернутися чим.

ПЕРЕРЕЗАТЬ перерізувати, переріза-, різа-, перетина́-, тя-, перекраюва-, края-, чикри́жи-, перечикри́жува-; п. **пополам** розполови́но-;
 —й що /м^н хто/ перетина́ ∅, с-и р., з-й перетя́-, зайнятий різанням, н^к р^к перерізли́вий, різу́чий, т. = %; —й **доробу кому** ⊙ с-и перейма́ти кого;
 —йся/-ый різаний, перерізува-, перекраю-, вирізу-, переду́шу- ∅, н^к перерізни́й.

ПЕРЕРЕШАТЬ розв'язувати ще раз, переріша́-, передума́ва-, міня́- рішення, жс. перета́кува-;
 —й що /м^н хто/ передума́е ∅, с-и м. р., зві́клий передума́ва-, н^к = %;
 —йся/-ый перерішуваний, передума́-, перета́ку-, розв'язу- ще раз.

ПЕРЕРОЖДАТЬ перероджувати;
 —й що /м^н хто/ ~ує, с-и п., з-й перероди́-, ~енець, н^к ~енський, переродли́вий /-родчи́й/ + %;
 ♦♦♦**СЯ** ставати́ іншим /не тим/, змінюватися до невпізнаття́ ∅;
 —йся/-ый перероджуваний, переродженець, ма́йже /от-от уже́/ ~ений, у ста́дії переродження.

ПЕРЕРОСТ н^{рн} переріст.

ПЕРЕРОСТОК о^к перестарок, н^{рн} перерост-.

ПЕРЕРУГИВАТЬСЯ о^к знай ла́яти одне́ одного;
 —йся ⊙ знай ла́ючи о. о. + **перебраниваю́щий**-.

ПЕРЕРЬВ о^к інтерва́л, р. відга́л [без-ва без ~у].
ПЕРЕРІВАТИ 1. переривати, (мо́ця) перепина́-, (мо́ву) урива́-, (го́рло) переріза́-, 2. перекопува- /пови-/ , (в ха́ті +) перекида́-;

—й 1. що /м^н хто/ урива́ ∅, с-и п., з-й перерва́-, н^к переривчи́й, ± рву́щий, 2. що /м^н хто/ перекопує ∅, н^к перекопчи́й + %, ± **копаю́щий**; —й **всё в до́ме** ⊙ перекида́ючи все в ха́ті;
 —йся/-ый 1. перериваний /у-/ , шмато́в-, пере́дір-, н^к не суцільний, переривчастий /у-/ , уривис- (- розмо́ву) перебі́вчас-, переривни́й, фрагме́нта́р-, 2. перекопува-, перекида́-;

ПЕРЕРВА́ТЬ: п. глòтку перегри́зти го́рло; ∅.
ПЕРЕСА́ДКА (на *транспорти*) о^к пересі́дка, м^п транспланта́ція, н^о перешеплення.

ПЕРЕСА́ЖИВАТЬ пересаджувати /роз-/ , (на *інший держа́к*) наса́джувати, настро́млю-;

—й що /м^н хто/ пересаджує ∅, с-и пересаджувати, р-й пересаді́-, зайнятий пересадкою, н^к пересадчи́й /-а́дли́вий/, т. = %;

—йся/-ый пересаджуваний, настро́млю- /наса́джу-/ (на *інший держа́к*) ∅, н^к пересадни́й.

ПЕРЕСА́ЛИВАТЬ о. додава́ти цу́кру до ме́ду.

ПЕРЕСА́СЫВАТЬ пересомо́ктувати, пересиса́-.

ПЕРЕСДА́ВАТЬ перездава́ти, ш^к пересклада́-;

—й що /м^н хто/ перездає ∅, с-и п., з^м-й перезда́-, зайнятий перезда́чею, н^к перезда́вчий + %;

—йся/-ый перездаваний, пересклада́-.

ПЕРЕСЕКА́ТЬ перетинати́ (шля́к) перерізува-, перехре́щу-;

—й що /м^н хто/ ~а́ ∅, с-и ~а́ти, з-й перетя́-, зайнятий перети́ном, н^к перехре́сний, на́вхрестбіж-, перехре́сли́вий, + %; —й **доробу** ⊙ ~а́ючи шля́к;

—йся/-ый перетинаний, перерізува-, поріза́-, перехре́щува-, перекре́сло-; -я н^к перехресни́й, пересі́чний, (д. перетина́ний);

ПЕРЕСЕ́ЧЬ (не *іно кату́сту*) перешаткува́ти; ∅;

ПЕРЕСЕ́ЧЕ́ННИЙ перетя́тий, переріза́ний, перешатко́ва-, (релье́ф) нері́в-; -ая ме́стность нері́вна /поріза-/ місце́вість.

ПЕРЕСЕ́ЛЕНЧЕСКИЙ переселенчи́й.

ПЕРЕСЕ́ЛЯТЬ переселя́ти;

—й що /м^н хто/ переселя́, с-и ~яти, з^г-й переселя́-, зайнятий переселенням, переселю́вач, переноси́-, н^к пересельчи́й, переселен- + %;

ПЕРЕСЕ́ЛЯ́ТЬСЯ перебира́тися, г. переноси́-;

—йся/-ый переселюваний, переноси́-.

ПЕРЕСЕ́ЧЕ́НИЕ (кардо́ну) пере́хід.

ПЕРЕСИ́ЛИВАТЬ долати́, переборювати, (себе́) перела́му-, г. пересі́лю-;

—й що /м^н хто/ дола́ ∅, с-и п., з-й переборо́-, н^к р^к переборли́вий, переборчи́й, т. = %;

—йся/-ый переборюваний, пересі́лю-, перела́му-

ПЕРЕСКА́ЗЫВАТЬ переказувати, переповіда́-;

—й що /м^н хто/ переказує ∅, с-и п., з-й перепові́с-ти, перепові́дач, переказу́в-, н^к переказчи́й;

—йся/-ый переказуваний, переповіда́-.

ПЕРЕСКА́ЖИВАТЬ > ПЕРЕПРІ́ГИВАТЬ;

-а́квива н^р переско́ком.

ПЕРЕСЛУ́ШИВАТЬ; ПЕРЕСЛУ́ШАТЬ: **всех** (всего́) не п. ф^р слухати не переслу́-.

ПЕРЕСМА́ТРИВАТЬ перегляда́ти, передивля́-тися, (погляди́) ревізува́ти, переціно́-;

—й що /м^н хто/ перегляда́ ∅, с-и п., з^м-й пере́гля-ну-, зайнятий пере́глядом, пере́глядч-; —й **взгля́ды** ревізіо́нс-;

—йся/-ый пере́гляданий, ревізо́в-, переціно́в-, на пере́гляді.

ПЕРЕСМЄИВАНІЕ пересмішки.

ПЕРЕСМЄШНИК ☉ *о^к* сміхун.

ПЕРЕСНИМАТЕЛЬНИЙ (*напр*) перебивний.

ПЕРЕСНИМАТЬ перефотографувати, перефільмувати, *с^о* перезнімати, (*малюнки*) перебивати;

—**й** що /*м^н* хто/ перебиваю, *с-и п.*, 3-й перебивний, зайнятий перебиванням, *н^к* перебивчий + %;

—**йся/-аємый** перездійманий, перебиваю, перефотографую, перефільмую, *н^к* перебивний.

ПЕРЕСОЗДАВАТЬ творити заново, перевитворювати;

—**й** що /*м^н* хто/ ~ює, *с-и п.* перевитворювати, 3-й перевитвори-, зайнятий перевитвором, перевитворювач, *н^к* перевитворчий + %;

—**йся/-ый** творений заново, перевитворювати.

ПЕРЕСОЗДАНІЕ *р^к* перевитвір.

ПЕРЕСОРТИЦА *б^о* пересортювання, *н^б* мішанина (сортів), не кращий сорт.

ПЕРЕСПОРІВАТИ *ф^р* переговорювати [их не **-ишь** їх не **-иш**], *с^о* переспорювати;

—**й** що /*м^н* хто/ ~ює +, *с-и п.*, 3-й переговори-, ± спорядчий;

—**ый** переговорюваний, переспорюваний.

ПЕРЕСТАВАТИ переставати, кидати, облишати, *н^б* лишати [лиши! = переставати!], (*- стихій*) ушухати, вгавати (*т^к заперечно*), припинятися; —**ань/те!** *о^к* покинь/те!, годі тобі /вам!; **не -ва** знай, одно, безперестанно, без перестанку /угаву/;

—**й** 1. що /*м^н* хто/ перестає, *з^н*-й перестати, ☉ переставши, 2. що вшухає, майже ушухлий; **не -й** безстанний, безупин- /не-, безугав-;

ПЕРЕСТАТИ перестати; **п. БЫВАТЬ** *н^о* розжуритися; **п. ИГРАТЬ** важну роль відійти в тінь; **п. И ДУМАТЬ** і в думці не ма-, і гадку закину-, і дума- годі; **п. ИНТЕРЕСОВАТЬСЯ** *чем* кину- під лаву що; **п. ЛЮБИТЬ** відлюби- кого; **п. ПАДАТЬ** (*- дощ*) відпадає; **п. СЕРДИТЬСЯ** пересердитися /від-/;

п. УДИВЛЯТЬСЯ вийти з дива, віддивуватися; **перестал ж^н** годі [пив, а тоді годі];

—**вший** спінений /при-, *Ø*.

ПЕРЕСТАВЛЯТЬ пере(стано)вляти (*ноги*) пересувати;

—**й** що /*м^н* хто/ переставляю, *с-и п.*, *р-й* перестави-, зайнятий переставлянням, *н^к* перестановчий + %; **эле -й ноги** = эле передвигающий и.;

—**йся/-ый** переставляний, перестановлюва-, пересув-.

ПЕРЕСТАЮВАТИ перестобювати;

—**й/-ый** що /*м^н* хто/ перестобює, перестобюваний, *с-и п.*, *з^н*-й перестобю-;

ПЕРЕСТОЯТЬ —**вший(ся)** перестобюний, перестобюлий, *Ø*.

ПЕРЕСТЕЛІВАТИ перестелювати, перестелювати;

—**й** що /*м^н* хто/ ~аю, *с-и п.*, *р-й* ~и-, для перестелення, зайнятий -ям, перестелювач, перестелювач;

—**йся/-ый** перестелюваний, перестелюваний.

—**й** 1. що пересипляю, сиплю, 2. що пересипаю, зайнятий пересипом, сипаль, пересипальник, пересип-, пересипач, пересипець, *н^к* пересипчий,

—**йся/-ый** перестелюваний, перестелюваний.

ПЕРЕСТРАИВАТИ перебудувати, *о^к* робити зміни /реформи/, *в^н* перебудовувати;

ПЕРЕСТРАИВАТЬ(СЯ) (*- лад*) реформувати(ся), (*- роботу*) реорганізувати(ся) *Ø*;

—**й** що /*м^н* хто/ реформує, *с-и* /з-й/ *р.*, зайнятий реформами /перебудовою +/, реформатор, *н^к* перебудовчий;

ПЕРЕСТРАИВАТЬСЯ (*идейно*) мінятися, міняти орієнтири /курсу поведінки, ф. шкіру/; *Ø*;

—**йся/-ый** реформований, перебудову-, реорганізу-, перешикову-; —**я** що реформується, *с-и п.*, *г^о*товий перебудувати.

ПЕРЕСТРАХОВЩИК *р^к* перестрахоєць.

ПЕРЕСТРАХОВЫВАТЬ(СЯ): —**й** що /*м^н* хто/ перестрахоєць, *р-й* перестрахоєць, *с-и* перестрахоєць, *н^к* перестраховчий + %;

—**йся** перестраховуваний, перестраховувальник, перестрахоєць.

ПЕРЕСТРЕЛКА *н^{рн}* перестрілка.

ПЕРЕСТРОЕЧНЫЙ перебудовувач[ний].

ПЕРЕСТРОЙКА *о^к* реорганізація, *н^о* перецінка цінностей.

ПЕРЕСТРУКТИВОВАТИ: —**йся** що /*м^н* хто/ переструктується, *с-и* /з-й/ переструктуватися, за(йнятий) переструктуванням.

ПЕРЕСТУПАТИ переступати, *з^н* перебігати, (*межі*) перебігати- /ви- за/, *о.* лама- печаті; **п. ГРАНИЦУ** *чего* перебігати- /переступати- /межу/; **п. МЕРУ** *п.* межу, виходити- за межі, перебігати- міру, перетягати- струну, передавати- куті меду;

—**й** що /*м^н* хто/ переступаю, *с-и* /звільний/ переступати, *з^н*-й переступи-, *н^к* переступний;

—**ый** перебіганий;

ПЕРЕСТУПИТИ: **п. ГРАНИЦУ** перейти межу; *Ø*.

ПЕРЕСЧЕТ перелік, перерахунок; **в -те** на **рублі** рахувати на рублі.

ПЕРЕСЧИТЫВАТИ перераховувати, перелічувати, лічити, рахувати;

—**й** що /*м^н* хто/ перелічує, *с-и п.*, *р-й* перелічи-, зайнятий перебігом, *н^к* перераховчий + %, ± **считающий**; —**й по пальцам** *с-и* перелічувати на пальцях, 3-й перелічи- на пальцях;

—**йся/-ый** лічений, рахування, перелічу-, перерахову-.

ПЕРЕСЫЛАТИ пересилати;

—**й** що /*м^н* хто/ ~аю, *с-и* ~ти, *з^н*-й пересла-, зайнятий пересилкою, *н^к* *р^к* пересильчий;

—**йся/-ый** пересиланий, *н^к* пересильний;

ПЕРЕСЛАТИ: **п. броском** ф. перефутболити.

ПЕРЕСЫПАНИЕ *о^к* пересип.

ПЕРЕСЫПАТИ (що чин) *о^к* перетрушувати, (*сміхом*) перебивати;

—**й** 1. що пересипляю, сиплю, 2. що пересипаю, зайнятий пересипом, сипаль, пересипальник, пересип-, пересипач, пересипець, *н^к* пересипчий,

—**йся/-ый** пересипаний, пересипаний.

пересипливий;

—**йся/-ый** 2. пересипаний, перетрушув-, перевив-, *п^к* пересипаний, пересипаний;

ПЕРЕСЫПАНИЙ пересипаний, перетруше-, (*сміхом*) перевитий.

ПЕРЕСЫПКА пересип(ка).

ПЕРЕСЫХАТЬ пересихати, (- *губи*) шёрхну-. зашерха-, смагну-, засмага-;

—**й** що пересиха $\diamond$, с-и п., майже /от-от уже/ пересохлий, (- *губи*) майже зашёрх- /-охший/;

ПЕРЕСОХНУТЬ: -*бхний* пересохлий, /- *губи* ще/ зашёрх- /по-/ , смаг-, засмаг- /по-/ , $\emptyset$.

ПЕРЕТАСКИВАНИЕ *ф^p*. перетяг.

ПЕРЕТАСКИВАТЬ перетягати, (*через що*) переволіка-, тягти (через);

—**й** що /*мⁿ* хто/ тягне $\diamond$, з-й перетягті, с-и перетяга-, зайнятий перетягом, перетягач, *п^к* = %;

—**йся/-ый** (пере)тяганий.

ПЕРЕТАСОВЫВАТЬ тасувати, переміш/у-;

—**й** що /*мⁿ* хто/ ~уе $\diamond$, с-и п., з^м-й ~ати, перетасовувач, перемішув-, *п^к* = %, + тасующий;

—**йся/-ый** тасований, перетасову-, перемішу-;

ПЕРЕТАСОВАТЬСЯ: -*алось* (людей на даній посаді) ж^м перевалилось.

ПЕРЕТІРАНИЕ *р^k* перетертя.

ПЕРЕТІРАТЬ перетирати, (*ніском*) шарува-;

—**й** що /*мⁿ* хто/ ~а $\diamond$, с-и п., покликаний перетёр-, зайнятий перетертям, *п^к* = %, с^к перетри- [перетриязик] © ~аючи, ~авши;

—**йся/-ый** перетіраний, (*ніском*) перешарбува-, шарова-.

ПЕРЕТЛІВАТЬ перетлівати, перетруха-;

—**й** що перетліва $\diamond$, напівперетлілий, майже перетлі-, (*жар*) напівпережєвр-.

ПЕРЕТРÁВЛИВАТЬ перетруювати, *м^c* цькува-;

—**й** що /*мⁿ* хто/ перетрує $\diamond$, с-и п., з-й перетруї-, зайнятий ~уєнням, *п^к* перетруйливий + %;

—**йся/-ый** перетруваний, зацькову-, запольбу-, перетолочу-.

ПЕРЕТРЯСКА *р^k* перетрус.

ПЕРЕТЬ перти(ся), (*протовом*) іти, суну-, (*на рожен*) ліз-; п. **буром на кого** коті- бочку на;

пруший *р.* що /*мⁿ* хто/ пре $\diamond$, с-и перти, р-й попер-;

ПЕРЕТЬСЯ пертисся, (*поперед інших*) пха-;

—**йся** що преться $\diamond$, с-и п., р-й попер-, © протовпга.

ПЕРЕТЯГИВАНИЕ, ПЕРЕТЯЖКА перетяг, перетягнення, с^m перетяги.

ПЕРЕТЯГИВАТЬ перетягати, (*вагою*) переважува-, (*на свій бік*) переманю-;

—**й** 1. що /*мⁿ* хто/ ~а $\diamond$, с-и /звиклий/ п., з-й перетягті, перетягач, переманюв-, *п^к* перетяжкий, переманливий. 2. перетаскивающий, -й на свою сторону р-й перетягті на свій бік;

—**йся/-ый** 1. переманюваний, 2. перетяг-, *п^к* перетяжний.

перетяжний.

ПЕРЕУБЕЖДАТЬ переконувати, наверта- на іншу думку /погляд/, умі- перекона-;

—**й** що /*мⁿ* хто/ вміє п., с-и п., з-й перекона-, переконувач, *п^к* переконливий /-авчий/, переумли-;

ПЕРЕУБЕДИТЬ д. переумити $\diamond$;

—**вший** зумівши переконати $\diamond$, $\emptyset$;

—**йся/-ый** переконуваний (в іншому), наверта- на іншу думку.

ПЕРЕУПАКОВЫВАТЬ перепаків/увати, паку-;

—**й** що /*мⁿ* хто/ ~ує, с-и п., р-й перепакува-, ~увач, (пере)пакувальник, *п^к* = %;

—**йся/-ый**, перепаківуваний, пакб-.

ПЕРЕУПОТРЕБЛЕНИЕ перевжиток, перевживання.

ПЕРЕУСТРАИВАТЬ переробляти, реформува-, реорганізову-, переобладну-, переустанкову-, с^к перелаштову-; ± ПЕРЕСТРАИВАТЬ.

—**й** що /*мⁿ* хто/ переробля $\diamond$, с-и ~ти, р-й перероби-, зайнятий переробкою /перебудов-/ , *п^к* = %, + перестраивающий;

—**йся/-ый** перероблюваний, перебудову-, реорганізову-, реформб-, переустанкову- $\diamond$.

ПЕРЕУСТРОЙСТВО с^к реорганізація.

ПЕРЕУСТУПАТЬ перевідступа-, ю. переписува-;

—**й** що /*мⁿ* хто/ перевідступа $\diamond$, з^г-й перевідступити, *п^к* перевідступний, перевідступливий;

—**йся/-ый** перевідступлюваний, перездá-, перепису- + ПЕРЕУСТУПИТЕЛЬНЫЙ.

ПЕРЕУСТУПИТЕЛЬНЫЙ перевідступний, переписний.

ПЕРЕУСТУПКА перевідступ.

ПЕРЕУТОМЛЯТЬ перевтом/люва-, перетрудж--

—**й** що /*мⁿ* хто/ ~ює $\diamond$, звиклий п., з-й перевтомі-, перевтомлювач $\diamond$, *п^к* перевтомливий + %;

—**йся/-ый** перевтомлюваний, перетруджу-.

ПЕРЕУЧИВАНИЕ перевішкіл.

ПЕРЕУЧИВАТЬ переучу/вати, перенавча-;

—**й** що /*мⁿ* хто/ ~є, с-и п., з-й перевчі-, переучувач, зайнятий ~ванням, *п^к* перевішкільний + %;

ПЕРЕУЧИТЬ першкóлити $\diamond$;

—**йся/-ый** переучуваний;

ПЕРЕУЧИТЬСЯ: -вшийся перевчений, перенавче-, перешкóле-.

ПЕРЕФОРМИРОВАТЬ перерформів/увати;

—**й** що /*мⁿ* хто/ ~ує, с-и п., з-й перерформува-, зайнятий ~анням, перерформівувач, *п^к* ~чий + %;

—**йся/-ый** перерформівуваний.

ПЕРЕФРАЗИРОВАТЬ перевислòвл/ювати;

—**й** що /*мⁿ* хто/ ~ює, с-и ~ювати, з-й перерфразува-, перевислòвлювач $\diamond$, *п^к* перерфразівчий;

—**йся/-ый** перерфразівуваний, перевислòвлю-.

ПЕРЕФРАЗИРОВАКА (*выраз і дія*) перерфразовання, перевислòвле-, (*т^к дія*) перерфразува-.

ПЕРЕХВАЛИВАТЬ перехвал/ювати;

—**й** що /*мⁿ* хто/ ~ює, с-и п., з-й перехвали-, (пер-

е)хвалій, перехв́аловач, *п*^к перехв́альний + %;
-ий перехв́алований.

ПЕРЕХВА́Т(ЬВАНІЕ) *б*^р перей́ма, *р*^к перелóв.

ПЕРЕХВА́ТЧИК *о*^к перелóвєць, перелóвлювач,
р^к переїмець.

ПЕРЕХВА́ТЮВА́ТЬ перехопл/ювати, перелóв-,
перейма́-, (*дух*) тамува-, запира́- [-аєт дух дух
запира́є], перебира́- [*п. нить розговóра п. на*
себе розмóву]; *п. дыхáние* забива́- дух; *п. ини-*
циативу перебира́- на себе про́від;

-й що /*м*^н хто/ ~ює +, с-и п., з-й перелови́-, зай-
нятий перелóвом, ~ювач, перелóвлю-, переї-
мець, *п*^к перелóвчий, ~ивий, *р*^к переїмчий + %;

-йся/-ий перехоплюваний, перелóвлюв-, пере́-
йма-, перебир-, тамов-, підперізув-, перекушув-,
перерізув-, переборщув-;

ПЕРЕХВА́ТИТЬ (*іжси*) під'їсти $\diamond$; -йло дыхáн-
не спєрса дух;

ПЕРЕХВА́ЧЕННИЙ перелóвлений $\diamond$.

ПЕРЕХИ́ХИКИВА́ТЬСЯ пересмішкуватися;

-йся с-и п., © знай хи-хі та ха-ха (між собою).

ПЕРЕХЛЁ́СТ 1. перехлю́п, 2. перебільшення, *ф*^р
перебі́р, *г.* переса́да.

ПЕРЕХЛЁ́СТОВА́ТЬ /*д*^к ПЕРЕХЛЁ́СТНУТЬ/;
ф^р шмага́-, стьобá-, перехрещ/ува-, (- *воду*) пер-
епліску-, перехлю́пуватися;

-й 1. що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., з-й перехресті́-,
п^к = %, 2. що /*м*^н хто/ перепліскує $\diamond$, с-и пере-
хлю́пуватися, *о.* з переплеском, *п*^к перехлю́пли-
вий, + %;

-йся/-ий 1. перехрещуваний, перехлю́сту-, 2.
перепліску-, перехлю́пу-.

ПЕРЕХО́Д *в*^н перемарш; в зв'язі з -ом на дру-
гю́ роботу з огляду на нове призначення.

ПЕРЕХО́ДИТЬ переходити, переміщуватися, (*ме-*
жси) переступáти [*п. все /всіє/к/ границы п. всі*
межі], (*убри́д*) переправля́тися, (*до ворога і*
про хоробу) перекида́-, (*в інший стан*) перетво́р-
юва-, (*на іншу мову*) збивá- [тут он -ит на ар-
го́ тут він -єтьса на арго́]; *п. к дєлу /в стáдию*
исполнєния/ доходить до діла; *п. на чьоу стó-*
рону пристава́-/перекида́тися/ до кого;

-й що /*м*^н хто/ переходить $\diamond$, переправлюваний,
перетворю-, с-и п., з-й перейти́, зайнятий пере-
ходом, перехожий, *і*^к перехожанин, *п*^к перехід-
ний, непостій-, мінливий, переход-, *о*^к пере́й-
дешній, *ф*^р переміщуваний [-й в новóй кор-
пус п. у новій корпус], *о.* з переходом [-й в овá-
цію з п. в овáцію]; -й все границы що пере-
ступáє всі межі;

ПЕРЕЙ́ТИ: *п. на* полуго́лòдне существова́-
ние сісти на хліб та воду; *п. рубикóн* *ф*^р пере-
ступити межю́;

-шєдший (*через річку*) переправлений, (*в інший*
стан) перетворє-, (*в новий корпус*) переміще-,
(*в овáцію*) *о.* з переходом у що, $\diamond$.

ПЕРЕХО́ДНО́Й: *п. період* переднівок, /-івка/.
ПЕРЕЦВЕТА́ТЬ; ПЕРЕЦВЕ́СТИ: -єтший пере-
квітлий, $\diamond$.

ПЕРЕ́ЧЕНЬ перелік, реєстр, *г.* список.

ПЕРЕ́ЧИСЛЄ́НИЕ (*на рахунок*) *р*^к перераху́нок,
(*сума*) перерахóвання.

ПЕРЕ́ЧИСЛЯ́ТЬ переліч/увати, перерахóву-, *г.*
вчислю-, (*поіменно*) називáти; *всєгò не -ниш*
на волóвий шкүрі не спішєш;

-й що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., з-й перелічи́-, зай-
нятий переліком, ~увач $\diamond$, *п*^к перерахóвчий + %;
-йся/-ий перелічуваний, перерахóву-, вчислю-
ю-, назі-.

ПЕРЕШЕ́ЕК шійка, шія.

ПЕРЕШИ́БА́ТЬ δ . перебивáти, перелáму-, перел-
лòмлю-, перевершу-; *кнутóм óбуха /стєну* лб-/
не -єш прóти вітру піскóм не сипати;

-й що /*м*^н хто/ перебивá $\diamond$, с-и ~ти, з-й перебі́-,
п^к перебивчий + %, + перебиваючий;

-йся/-ий перебиваний, перелòмлю-, перелáму-,
переверш-, *п*^к перебивний.

ПЕРЕШИ́ВА́ТЬ перешивáти, шити;

-й що /*м*^н хто/ перешивá, с-и п., з-й /р-й/ пере-
ши́-, перешивáч, зайнятий перешиття́м, *п*^к = %;
-йся/-ий перешиваний, шитий, *п*^к перешивний.

ПЕРЕШУ́ПОВА́ТЬ перемáц/увати, перелáпу-,
лáпати, ма́ца-;

-й що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, р-й перемáцати, с-и пере-
мáцува-, перемáцувач $\diamond$, ма́цькó, лапкó *п*^к = %;

-йся/-ий перемáцуваний, перелáпув-, ма́ц-, лап-

ПЕРЕ́ЭКЗАМЕНÓВКА повтóрний /друк-/ іспит,
м^н переіспитен.

ПЕРЕ́ЭКЗАМЕНÓВУВА́ТЬСЯ мáти повтóр-
ний іспит, перескладá-;

-йся залишений на другий іспит, *р*^к перескладáч.

ПЕРІ́ОД (*часу*) пробіжок, протяг, (*цвітіння*)
ста́дія, фáза, (*історії*) добá, етáп, (*життя*) смү-
га, *о.* сторінка, (*коливань*) тривáлість.

ПЕРІ́ОДИ́ЧЕСКИ *ф*^р раз-у-раз.

ПЕРІ́ШЕ́ТІИ *м*^н гримáси долі.

ПЕРЛОВІ́ДНИЙ перлув́атий, перлáс-, на взір
перлів.

ПЕРЛО́СТРІ́РОВА́ТЬ перлостр/увáти;

-й що /*м*^н хто/ ~ує, с-и п., р-й пере~ува́-, для
~áції, зайнятий ~áцією, ~áтор, *п*^к ~áційний + %;

-йся/-ий перлострований.

ПЕРМА́НЄ́НТНИЙ безперєрвний, постій-, ста́-
лий.

ПЕРНА́ТІЙ: пернáтоє царство птáство, птахи,
пташинá.

ПЕРО́: из-под -ра́ кого з-під чисі́ руки /перá/;
что написано -óм, не вы́рубиш топорóм що
написано перóм, не ви́гризєш і кайлóм.

ПЕРПЕНДИКУЛЯ́РНО сторч, нáвсторч, *м.* пер-
пендикулярно, (*ставити*) *ф.* на попá;

ПЕРПЕНДИКУЛЯ́РНИЙ сторчовий $\diamond$.

ПЕРПЕТУУМ-МОБІЛЕ вічний двигун.

ПЕРСОНА: ідеєт царь собственной персоной аж сам цар іде.

ПЕРСОНАЛЬ/НО особисто, *фр* сам [сам цар іде]; **~НИЙ** (*стил*) особистий, (*склад*) особовий.

ПЕРСПЕКТИВА *фр* *г.* метá [на далёкую -ву на довшу мету]; с учётом -вы *о.* на віріст; в -ве *фр* надáлі;

ПЕРСПЕКТИВЫ *г.* вігляди.

ПЕРСТ: п. судьбы Божий перст.

ПЕРСТЕНЬ & перстенець.

ПЕРСТНЕВИДНЫЙ, ПЕРСТНЕОБРАЗНЫЙ кільцюватий.

ПЕРФОРІРОВАТЬ перфорувати;

-й що /м^н хто/ ~ує, с-и п., 3-й про~, зайнятий ~ацією, ~аторник, (*рич*) ~атор, *п^к* ~аторний, для ~ації + %;

-йся/-ий перфорований.

ПЕРЬЕВОЙ (-ручку) перовий.

ПЕСКОУКРЕПЛЯЮЩИЙ піскокріпчий, *і.* піскокріп.

ПЕСНОПЕНИЕ *ц.* хорал;

ПЕСНОПЕНИЯ (ві)співи, хорали.

ПЕСНОТОРЕЦ пісняр.

ПЕСНОТВОРЧЕСТВО піснярство.

ПЕСНЯ: Ваша п. спіета Ви спечені; старая п. перегра на платівка, старá пісня.

ПЕСОК: п. сыпется п. (- немічного) порохня сіплється.

ПЕСОЧНИК, ПЕСКАРЬ (*риба*) піскун.

ПЕССИМИЗМ *фр* зневіра.

ПЕССИМИСТ *я* зневірений, обезнадія-

ПЕССИМИСТИЧЕСКИЙ *о^к* безнадійний, зневірницький.

ПЕСТОВАТЬ пестити, плека- вигойдува-, виплеку-;

-й що /м^н хто/ плека́ $\diamond$, с-и /охотник/ п., 3-й /зумівши/ виплека-, *п^к* *о^к* = %, $\pm$ няньчащий;

-ий пещений, плека-, виплекува-, вигойдува-;

ВЫПЕСТОВАТЬ вигойда-, виколиса- $\diamond$;

-вший $\diamond$;

ПЕСТОВАТЬСЯ няньчитися з *ким*, упада́ти ко́ло *кого*;

ВЫПЕСТОВАННЫЙ виколисаний, виплек- $\diamond$.

ПЕСТРЕТЬ А. рябіти, пістряві-, ряботи-, строкáти-, Б. рясні-, бу- застрокáтим;

А. -й що рябіє $\diamond$, *п^к* рябий, пістрявий, зозулястий (на візір), (*занадто*) строкá-, *фр* заряблій, *о.* барвисто убраний, в строкáтому убáрні;

Б. -ящий що рясніє $\diamond$, *п^к* рясний, *фр* заряснілий.

ПЕСТРОТА *о^к* пістрява.

ПЕСТРОТКАНЫЙ ряботканий.

ПЕСЧАНЫЙ (*трунт*) *о^к* піскуватий.

ПЕСЧИНКА (*велика*) ріїзна.

ПЕТЛЕВОЙ: п. узел зашморг.

ПЕТЛЕОБРАЗНЫЙ петельчастий, виткий, зви-

вистий.

ПЕТЛЯ: хоть в -лю лезь хоч вішайся, хоч урівок на шію чіпляй.

ПЕТЛЯТЬ кривуля́ти, іти зи́зга́гами, зи́зга́гува-, (-струмок) штітися;

-й що /м^н хто/ ~я́ $\diamond$, с-и /з^м-й/ ~я́ти, *п^к* петлястий, звівис-, зворотис-, кривуляс-, зи́зга́гува-, гадючкыва-, *фр* покручений, *о.* простёртий петлями.

ПЕТУШИТЬСЯ коко́ш/итися, горо́жи-, пиндю́чи-, бундю́чи-, *о.* випина́ти гру́ди;

-йся що /м^н хто/ ~и́ться $\diamond$, с-и г., з^м-й накоко́шитися, $\odot$ як півень, *п^к* ~ливий, пин[бун]дю́ч-.

ПЕТЬ: п. в унісон в одну дудку гра́ти; п. Ла́заря при́бідня́тися; п. одну́ и ту же пє́сно повтòрюва-, як папу́га; п. с чужòго гòлоса співа́-чужі пісні; слáдкие пє́сни п. щебетá- соловейком;

пою́щий що /м^н хто/ співа́ $\diamond$, роз[і]співаний, зайнятий /поглину-/ співом, с-и співа́ти, р-й заспіва́-, співець, співак, співу́н, *п^к* співо[у]чий, с. голосістий, /ніжно/ тонкоголосий, *п^о* тонкоспівий, з піснею на уста́х; -й в òперè òперний співак; -й в унісон в-одну́-дудку-граве́ць; -й ла́заря бідкало, що співа́ Ла́заря, *с^к* при́бідня́й- [при́бідня́йдуша]; -й по наслы́шке з-й співа́ти /співець/ на чуж; -й слáву /дифира́мбы/ кому прославітельний слух; -й соловей́ (із) солов'їним голосом; -й с чужòго гòлоса співець чужих пісе́нь;

СПЕТЬ ¹ *о^к* виспівати /за-, про-/;

СПЕТЫЙ *о^к* виспіваний; Ваша пє́сня спіета > ПЕСНЯ;

ПЕТЬСЯ: поё́тся співаё́ться; пє́лось співано; -йся співаний, виспіву- /пере-/.

ПЕЧАЛИТЬ завдава́ти жалò, смуті-, засмучува-, жури́-, наганя́-/навіва́-/ сум;

-й що /м^н хто/ смуті́ть $\diamond$, с-и с., 3-й засмуті́-, спòвнений смутку, *п^к* сумливий, журли́-, тужли́-, жалісли́-, сумовитий, плакучий;

♦♦♦СЯ (*за ким*) сумува́ти, журі́тися, побивá- сумті- *ким*, вдавá- в ту́ту, (*чим*) гри́зтися;

-йся 1. що /м^н хто/ суму́є $\diamond$, засмучений, зажуре-, спòвне- жалò /суму/ пропонува́-, по́йня́тий сумом, жалібнік, *п^к* смутний, невесєлий, нерадісний, *фр* засмутнілий, *о.* у тузі, у смутку, сумний душе́ю, 2. що гри́зе́ться + пеку́щийся²;

ОПЕЧАЛИТЬСЯ засмуті́тися $\diamond$, засмутні́ти, (-загальний стан) затягті́ся ту́гою;

ОПЕЧАЛЕННЫЙ засумований, засмуче-. засмутнілий $\diamond$.

ПЕЧАЛЬ смуток, журба́, ту́га, з. (ò)смута; & сумовання; безутє́шная п. *о.* льодуватий сум, пекельна печаль; и вся печаль тільки й кло́погу.

ПЕЧАЛЬНО: как ни п. хоч як при́кро;

ПЕЧАЛЬНЫЙ р. осмутливий $\diamond$.

ПЕЧАТАНЬЕ друк, *о^к* видрук, друкування.

ПЕЧАТАТЬ друкува́ти, видруко́ву- /за-, від-, пере-/, *т^н* вибива́ти, *ж^н* (за)лиша́- слід /відбиток/;

—й що /м^н хто/ друк^{ує} $\diamond$, с-и д., з-й видрукува-, зайнятий друком, друк^{ар}, *п^к* друк^{арський} + %;

-й механізм /устройство/ друкувалька, принтер; **-й шаг** 1. *п^к* карбований крок, 2. δ^k © карбуючи крок, с-и карбувати к.;

НАПЕЧАТАТЬ (на машинці) *ф.* настукати; $\diamond$;

ПЕЧАТАТЬСЯ видрук^оуватися $\diamond$;

-йся/-ый друк^ований, видрук^овува-, *п^к* „друк^абель-“;

ЗАПЕЧАТАННЫЙ (сургу^чем) засург^учова-

ПЕЧАТЬ *ф^р* тавро [Кайнова п. Кайнове т.]; **быть отмеченным -тью** носити /ма- на собі/ т.

ПЕЧЕНИЕ (дія) печення, □ смаженіна, (на тілі) пекучість; для **-ия** (посуд) *г.* до печення.

ПЕЧЕНОЧНОКАМЕННЫЙ: **-ная** бол^езнь *г.* камінь печінок.

ПЕЧНИК *о^к* пічкур.

ПЕЧЬ *і.* & припічок, δ . припіч.

ПЕЧЬ δ^o пекті, (сонцем) палі-, смалі-, припікашквати-; **п.** **как блины** ліпі-, як вар^еники; **пекущий** що /м^н хто/ печ^е $\diamond$, с-и п., з-й /поклі-ка-/ віпекти, п^ккар, смалі-, *п^к* пекучий, пал^о-, печістий; **-й, как блины** ліпівши, як вар^еники;

ПЕЧЬСЯ пектіся, (сонцем) смалі- $\diamond$; **п. о ком** о-пікува- *к-им*, турбува- /шк^ул^у-, дбаги/ за /про/ δ ;

-йся 1. що печ^еться $\diamond$, печений, пале-, смале-, шкваре-, пряже-, 2. що /м^н хто/ дба^е $\diamond$, сп^обнен-ий турб^оти, опік^ун, уболівальник, боліль-, пік-луваль-, дбайливець, *п^к* дбайливий, турботлі-, піклувальний [дом оп^еки /престарелых/ п. будинок, /старечий дім/].

ПЕШЕХОД *г.* ход^ець.

ПЕШЕХОДНЫЙ (рух) піший.

ПЕШИЙ *і.* з^н піхтуряка; **п.** к^онному не тов^а-рищ шпак орлу не тов^ариш.

ПЕШКОМ *о^к* піхотю, *о.* на пішо.

ПЕЩЕРА *у^р* склеп.

ПИАР (анг. P.R.) *р^к* обгр^ом (обробка тромадсь-кости), *ж.* підбрехи.

ПИАРЩИК *р^к* обгр^оміст, *ж.* підбрехач.

ПИГМЕЙ & *пігмейство.

ПИГМЕНТ забарвлення, барвник.

ПИГМЕНТИРОВАТЬ пігментувати, забарвлю-; **-й** що пігмент^{ує} $\diamond$, с-и п., з-й забарви-, *п^к* піг-ментаційний, барвний, для пігментації, *п^к* = %;

-йся/-ый пігментований, забарвлю-.

ПИДЖАЧОК δ . твінчик.

ПИЖОН дж^енджик, ж^евжик, ферт, хлост, пар^а-дник.

ПИКА спис; & списочок; **в -ку кому** щоб допек-ті кому.

ПИКАНТНЫЙ (episod) гостроцікавий, (факт) родзінко-, цікавінко- (жарт) масний.

ПИКАТЬ пискати,

-й що /м^н хто/ писка, писк^ун, *п^к* писк^учий, писклявий, © знай пі та пі;

ПИКНУТЬ кавкнути, б^ельк^ну- $\diamond$; **и не пикнул** і не пісн^у /кавк-, б^ельк-/.

ПИКЕТИРОВАТЬ пікетувати;

-й що /м^н хто/ пікет^{ує}, с-и п., уч^асник піке-ту(вання), пікетник /-уваль-/ , *п^к* пікетний + %;

-ый пікетований.

ПИКИРОВАНИЕ *а^р* к. піке, *р^к* пікір^овання.

ПИКИРОВАТЬ *1^а* іти в піке, пікірува-, пірна-, спада-, *р.* пікува-;

-й що /м^н хто/ йде в піке $\diamond$, с-и п., пікіруваль-ник, майстер піке, *п^к* пікір^овчий /-увальний/, (літак) *г.* спадовий, *о.* в піке; **-й бомбардир^о-вщик** спадовий бомбардувальник /бомбовик/.

ПИКИРОВАТЬ ²(СЯ) шпиг^а/ти(ся) (словами, словом); шпиняти одне ^одного (с.);

-й *р.* що /м^н хто/ шпиг^а $\diamond$, с-и ~ти словами, *р-й* ушпиг^ну- словом, шпиг^ач, © шпиг^аючи с.;

-йся що /м^н хто/ шпиг^ається словами, с-и /зві-клий/ шпиг^атися с. /шпиняти одне ^одного/, шпиг^ач, © шпиг^аючи одне ^одного с.

ПИКИРОВКА ²*о.* (вза^емне) шпигання (словами).

ПИКОВЫЙ: **-ое** полож^енне слизьке стан^овище.

ПИКОБРАЗНЫЙ шпичастий.

ПИЛА © іржа, ос^а, гедзь.

ПИЛЯКАТЬ терлигати, цигіка-, тиліка-, бринь-ка-, вибринькува-, вициг^іку-;

-й що /м^н хто/ терліка $\diamond$, *р-й* побринькати, с-и /звіклий/ т., бринькало, *п^к* бринькучий.

ПИЛЯТЬ пиляти, спілюва-, різа-, (як шашіль) то-чі-, (кого) гриз- голову /скреб^ті моркву/ кому;

-й що /м^н хто/ пиля $\diamond$, з-й розпиляти, пиляр, трач, *п^к* = %, для пиляння, © став^иши пиляти;

-йся пиляний, різа-, то^че-, спілюва-/роз-/.

ПИЛОТИРОВАТЬ в^есті літак, керува- літаком;

-й що /м^н хто/ пілот^{ує} $\diamond$, з-й /покліка-/ пов^есті л., с-и пілотува-, піл^от, для пілотування;

-йся/-ый пілотований.

ПИНАТЬ стусати, штурха-, пха-, (ногою) копа-;

-й/-йся що /м^н хто/ копа^е (ногою) $\diamond$, щ^едрий на копняки, с-и копати, *р-й* /з^н-й/ копну-, *п^к* = %;

-ый шт^овханий, штурха-, копа- (ногою).

ПИНОК стусан, (ногою) копняк.

ПИР: **п.** во в^ремя чумы б^енк^ет під час чумі, та-нець на пожежі; **в чужом -ру** похмелье *п^о* спі-пий завиня, а горб^атого повісили, коваль зави-нив, а ст^ельмаха повісили.

ПИРАМИДАЛЬНО шатром;

ПИРАМИДАЛЬНЫЙ *о.* на взір шатра.

ПИРОВАТЬ б^енькет/увати, балова-, гуля-, пи-ти-гуля-, справля- балі;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, ох^очий до ~ів, звіклий б., *р-й* погуля-, уч^асник б^енькету, гуляка, ~ар, гу-львіса, *п^к* ~ний; **-щие** хто ~ує, заст^ільняки.

ПИРШЕСТВО (розгульне) вахцаніля, с. бргія.

ПИСАКА, ПИСАТЕЛЬ *п^к* акула пер^а.

ПИСАТЕЛИ жерці слова, *ж.* письм^енницька

рибка $\diamond$.

ПИСАНИЕ z^h шкрябанья.

ПИСАТЬ (букви) виводити, о. мережи- (слова), (чуло) вийма- з душі, (історію) літописа-, (фарбами) малюва-, (невміло) дряпа- (як курка лапою), базгра-, z^h шкряба-, (подеколи) пописува-, ϕ^p до писання [талант п. хист до п.]; п. вилами по воді n^o плюва-/дмуха-/проти вітру; п. в ящик писа- в стіл; п. музику к чому класна ноти що; **начать** п. взятися за перо; **пиши** пропало махні рукою;

НАПИСАТЬ (відповідь) відписати, (на машинці) надрукува-, (донос) наката-, нашпари-; $\diamond$; п. музику к чому покласти на ноти /музику/ що; -шущий що /м^н хто/ пише $\diamond$, зайнятий писанням, с-и п., 3-й написа-, писар, писець, літератор, авт-, (до ЗМІ) дописувач, z^h писака, n^k писучий, /гурт/ писацький, письменний, літератур-, /папір/ письмовий, писальний, з. до писання, s^c -писець [літописець], -писний [борзописний]; -й как курица лапой 3-й лишє дряпа-, як курка; -й кренделя = **выписывающий** к.; -й кровью сердца $\odot$ писавши кров'ю сердца; -й прибор письмовый комплект; -й прописью (суму) звільний писа- буквами; **много** -й писучий; -щя **братия** писацька /письменная, писуча, літературна/ братія, писаки, братія писак;

ПИСНУТЬ z^h шкрябнути $\diamond$;

ПИСАТЬСЯ писатися $\diamond$, (ким) числи-; -лось, -лись писано;

-шущий писаний, базгра-, мальова-, писомий, (машинкою) друк-, (ким) підпису-, імено-, записуваний; -я **прописью** писаний буквами;

ПИСАННЫЙ: **говорит**, как по -ому ніби з книжки берє.

ПИСКЛИВО/-ВЫЙ δ . пицаво/-вий

ПИСТОЛЕТ пістоль; п.-пулемёт кулемет-пістоль, пістоль- кулемет, пістоль-скоростріль.

ПИСУЛЬКА шпаргалька.

ПИСЧИЙ: п. мел писальна крейда.

ПИСЬМЕННОСТЬ грамота; [китайская п. китайська г.].

ПИСЬМЕННЫЙ о. на письмі; п. прибор письмовый комплект; -я **речь** s^c письмб [стиль -ой -чи стиль письма].

ПИСЬМЕЦ листеня, листочок.

ПИСЬМИШКО сякий-такий лист, листочок.

ПИСЬМО: **открытое** п. поштівка.

ПИТАНИЕ о. хліб-сіль; **источник** -ия т. джерело живлення.

ПИТАТЕЛЬНость поживок, наїдок.

ПИТАТЕЛЬНЫЙ n^k поживний, n^o живний, p^e живлення [-ые элементы элемент ж.].

ПИТАТЬ харчувати, годувати, живити, постачати кому що, (місто енергією) забезпечувати, п. почувати [п. дружбу п. дружбу], ма- [п. доверие м. до-

віру]; п. **вражду** /враждебные чувства/ к кому ма- зуб /злим духом диха-/ на кого; п. **материнскую** /отеческу-/ **любовь** любити-, як свою дитину; п. **надежду** ма- /плека-/ надію; п. **надежды** покладати віру, ϕ^p ждати з моря погоди; п. **недоверие** **недоверять**-, не ма- довіри; п. **ненависть** друг к другу δ . ненавидітися між собою; п. **неприятель** к кому важким духом диха- /злим оком дивитися/ на кого; п. **отвращение** к кому/ чому на дух не переноси- кого/що, брідитися ким/чим; п. **уважение** к кому поважати-/шанувати-/ кого; **начать** п. **отвращение** к кому/ чому відчув- відразу до кого/чо-, збрідити- кого/що;

-й що /м^н хто/ годую $\diamond$, с-и живити, 3-й прогудувати-, годувальник, годун, хлібодавець, хлібодар, т. живильник, постачаль-, n^k годувальний, харчува-, живити-, постачати-, поживний, для харчування, p^e живе- [-й узел в'язол ж.]; -й **что** п. сповнений чого [-й доверие с. довіри]; -й дружбу дружньо наставляти; -й **надежду** з надією; -й **недоверие** **НЕДОВЕРЯЮЩИЙ**; -й **нежное** **чувство** к сповнений ніжності до; -й **отвращение** к сповнений відрази до; -й **пристрастие** к закоха- у що; -й **слабость** к чому схиль- до чо-; -й **сбоком** соконосний; -й **уважение** к сповне- поваги до; -й **уверенность** впевне-;

ПИТАТЬСЯ їсти й пити $\diamond$, ϕ^p жити [п. манной небесной ж. манною з неба]; п. **акридами** (и диким медом) святим духом жити-; п. **надеждой** багаті- думкою, жити- надією;

-йся/-ый **годований**, харчов-, забезпечу-, живлений, і. **годованець**; -я **живый**, ситий [-я манной небесной живий /ситий/ манною з неба]; -я **падалью** стервоїдний, стервоїд.

ПИТЕЙНЫЙ o^k питваний, (титий) ж^н питимий.

ПИТОМНИК (гадок) гадючник.

ПИТОН змія-давує.

ПИТЬ пити, випивати, (могорич) /за-/ (новолі) /по-/ тяти, ціди-, (горілку) > **ПЬЯНСТВОВАТЬ**, (кров) смоктати; п. **горькую** заглядати в чарку, дудли- /цмүли-/ оковіту; п. **запьем** пі- безощадно; п. **из горлышка** пі- нахильцем /з пляшки/; п. **кровь** кровопівствувати-; п. **кровь чью** п. їзди- по голові кому; **как** п. **дать** (вірно) і до бабки не ходи, /в кінці мови/ це /то/ вже так; **пьющий** що /м^н хто/ п'є $\diamond$, звільний в., р-й випити-, питіть, випивака, пияк, заливаха, n^k питущий; **мертвецки** -й **непроспінний** /безощад-/ пияк, питущий без просипу; -й **за чью** **здоровье** $\odot$ випиваючи до кого; -й **кровь** кровопівець;

ПИТЬСЯ питися $\diamond$; **пились** півано, пито; -йся **питий**, (ви)піваний /за-/ дудле-, цмүле-, цідже-, смоктати-, з. питимий, n^k питний, о. придатний до пиття.

ПИХАТЬ пхати, штовгати-, штургувати-, попицати-, турляти, заштовгувати-, запицати-, труцати-, n^e пхицати-, штурхати-

–й що /м^н хто/ пх^ає ∅, звиклий т., р-й турну-, н^к = %, штовхач, © пх^аючи;

–йся/–ый пх^аний, штовха-, штурха-, заштохва- ва-, запиха-, і. попихач; –я © р-й штовх^атися, © знай штовх та штовх;

ПИХНУТЬ турнути ∅.

ПІЧКАТЬ напих^ати, обгодюва-, знай годува-/залива-, напих^а-/ (ідеєю) знай забив^а- голову, годува- й годува-, ж^м накачува-, набив^а- до голови, (проповідями) р^р причаш^а-;

–й що /м^н хто/ знай годує ∅, с-и н., р-й накач^а-, звиклий годува- й годува-.

ПИЩА: п. для ум^а хліб для душ^і; г^одний в –щу прид^атний для їжі, їстівний, д. їстів-.

ПИЩАЛКА пищик.

ПИЩАТЬ пищ^а-, піска-, пискоті- (-пташа) ціпка-;

ПІСКНУТЬ р. шерхнути [з^{рп} тільки шерхни!].

ПЛАВАНЬЕ о^к плав, плавб^а.

ПЛАВАТЬ плава/ти, & плив^ати;

–й і плав^учий що /м^н хто/ плава, с-и /з-й/ ~ти, р-й поплава-, плав^ець, плава^к, н^к плив^учий /пла-/; плавний, водоплав-, плавкий, з. наплавний, (хиткий) хилиткий, (курс валют) нестійкий, (еміст) рухомий, мінливий, незакріпленний, о. на плаву, с^к –плавний, –плав^ець [-й по морю мореплавний, © мореплавець]; мелко –й невелике цабе/цяця, птиця/, дрібног^о калібу.

ПЛАВЕНЬ т. флос.

ПЛАВІЛЬНЯ гамарня;

ПЛАВІЛЬЩИК гамарник.

ПЛАВИТЬ топ^іти, ст^опловати /ви-, роз-, пере-/;

–й що /м^н хто/ топ^іти ∅, с-и т., з-й розтоп^і-, для топлення, зайнятий –ям, топильник, ст^опловач /ви-, роз-, пере-/, н^к топильний, перетоп-, перетопливий + %, с^к –варний [-й стекл^о скловарний];

–йся що топ^ітися, топ^лений, ст^оплований /ви-, роз-, пере-/, н^к топкий.

ПЛАВКА витоп.

ПЛАВЛЕННИЙ: п. сыр качков^ал.

ПЛАВНО о^к легко, м'яко, плинно;

ПЛАВНИЙ (жест) округлий, м'який, легкий, пластичний, (спів) плин- плив^учий, (звук) співу-, (ритм) розлогий; –ые согласные співучі приголосні/шелестівки/.

ПЛАКАТНИЙ о^к гасельний.

ПЛАКАТЬ плакати, зав^оди-, скігли-. скімликвилі-, р^юм(с)а-, лі- /втира-, ковта-/ сл^ьози, сміятися на ку^тні, умив^а- сл^ьзми, зах^оди- плач^ем, (тихо) хліпати, с. рид^а- (-скрипк^у) голосі-; & приплакува-; горько п. рівно п.; просто п. хоч^ет^а аж плач бер^е; п^етля /тюрьма/ плач^ет по ком шибениця /тюрма/ плач^е за ким; привыкший /склонный/ п. плак^учий;

–чуший що /м^н. хто/ плач^е ∅, заплаканий /роз-/;

з^м-й заплакати, звиклий р., залитий сл^ьзми, плак^сй, плакса, тонкослізка, р^юм(с)а, рева, н^юня, плакальник, скиглий, н^к плаксівий, плачлі-, плакучий, тонкосльозий, плакальний, (-очи) повний сл^ьз, о. у сл^ьоз^ах, із сл^ьзми в оч^ах; горько –й у рівних сл^ьоз^ах; –й навзр^ьд © рівно рид^аючи; –й от рад^ости із сл^ьзми рад^ости в оч^ах; ЗА♦♦♦ кину^тися в сл^ьози, попустити пать^очки ∅; ПО♦♦♦ (по)поплака-.

ПЛАКАТЬСЯ рем^стувати, плак^атися, бідка-;

–йся = жалуючийся, ропну^ючий.

РАСПЛАКАТЬСЯ розпустити /ударитися в сл^ьози, розр^юма-, н^к розплакуватися.

–вшийся заплаканий /роз-/; ∅.

ПЛАМЕГАСИТЕЛЬ р^к гасивогонь /полум'я/.

ПЛАМЕНЕТЬ полум^енити, полун'яні-, пала-, (-сонце) с^я-, о. братися полум'ям;

–й що пала ∅, с-и п., н^к полум'яний, пломінкий, пломеністий, вогніс-, стожарий, палажкий, палахливий, палахкотлі-, палахкотючий, (-сонце) с^яйливий, огнеликий, о. як жар /полум'я/, по^бяятий полум'ям.

ПЛАМЕННИЙ –ая печь вогніста піч.

ПЛАМЕОБРАЗНЫЙ полум^енястий, р^к жевруватий, о. як полум'я, на взір полум'я.

ПЛАМЕОТРАЖАТЕЛЬ р^к відбийполум'я.

ПЛАМЯ о^к полуміння.

ПЛАН план, о^к задум, про^ект, ж^м думка, (дій) про^грама, (далекий) м^о перспект^іва.

ПЛАНИРОВАТЬ¹ плану^вати, задумува-, про^ектува-, склад^а- план, ф^р запланува-, збир^атися, (землю) розпланува-, розрівнува-, рівня-;

–й 1. що /м^н хто/ планує ∅, с-и /звиклий/ плану^вати, р-й запланува-, зайнятий плануванням, планувальник, про^ектува-, плановік, н^к = %, 2. –й що /м^н хто/ розрівнює (землю) ∅, с-и р., з-й розрівня-, н^к розплановчий + %;

–йся/–ый 1. планований, задуму-, про^ект^о-, пл^ановий, 2. розбиваний, розпланува-, розрівню-.

ПЛАНИРОВАТЬ² (у повітрі) з^н шир^яти;

–й² що /м^н хто/ планерує, с-и п., планеріст, н^к /полит/ безмот^орний, р^с планерування [-щ^я траекторія траекторія п.], © планеруючи; –й спуск а^с безмот^орний спуск.

ПЛАНКА о^к лиштва, п. с^м ф^р рівень, вим^оглив^ість [не сниж^ать –ку не зміншувати ~вості, с^р не спуска- планка].

ПЛАНОВЕРНИЙ о^к систематичний, послідов-, регуляр-, періодич-.

ПЛАСТАТЬ плат^ати, розплатува-;

–й що /м^н хто/ плат^ає ∅, с-и п., з^м-й розплат^а-, зайнятий плат^анням, н^к т. платальний + %;

–йся/–ый платаний, розплатува-.

ПЛАСТИНКА м^р з. плит^а; долгоиграющая п. (плит^а-)довгогра^й.

ПЛАСТИНЧАТОЖАБЕРНИЙ /-кльовий,

-**УСЫЙ**/ платозябрий /-дзьобий, -вусий/.

ПЛАСТИНЧАТОСТЬ шаруватість, платівчаст-.

ПЛАСТИНЧАТЫЙ шаруватий, платівчас-; **-ые** (*грибу*) р^к шаруваті, платівчасті.

ПЛАСТМАССА о^к пластик.

ПЛАСТМАССОВЫЙ о^к пластиковий.

ПЛАСТОВАНИЕ о^к шарування.

ПЛАСТОВАТЬ (*шар на шар*) шар/увати, 2. пла-
та-, розплатува-;

—й що /м^н хто/ ~ує ђ, с-и ш., з^м-й нашарува-,
зайнятий шаруванням, н^к шарівливий + %, 2. =
пластающий;

—йся/-ый шарований, 2. плата-, розплатува-.

ПЛАСТОМ крижем, нерухомо, простёршися.

ПЛАТА о^к винагорода, (*митцям*) гонорар, н^о
платьба, (*не гришми*) віддяка, нагорода, у^р мзда.

ПЛАТАНОВИДНЫЙ платануватий, як платан,
на взір платана.

ПЛАТЁЖ (*дия*) виплата, (с)плата, ф^р розрахунок
[п. в **рассрочку** р. на виплат; **рассроченный** п.
з. плата ратами]; п. по чём оплата чого [п. по
вёкселю о. вёкселя; п. по выиграшам о. виг-
рашів; п. по вкладам о. вкладів]; **срок -жа** тер-
мін сплати; **долг -жом** красен умів брати, умій
і відда-, хто винен — відда- повинен.

ПЛАТЁЖНЫЙ платіжний, оплат-, о^к платни-
чий, (*список*) виплатний; **платёжное требова-
ние** платіжний запит.

ПЛАТИТЬ платити, (*за що*) винагороджува-, о-
платчу- що /(*порціями*) ви-, (*за зло*) від-, (*за
добро*) віддячу-, ± **ОТПЛАЧИВАТЬ**; п. **взятку**
им підплатчу- їх; п. в **рассрочку** плати- на вип-
лат, з. плати- /виплатчува-/ ратами; п. по счёту
/чёку/ оплатчу- рахунок /чек/; п. **частями** /по ча-
стям/ з. сплатчу- ратами; п. **чёрной неблагодар-
ностью** пловати у спасенну криницю;

—й що /м^н хто/ платити ђ, с-и п., з^г-й /з^м-й/ за-
плати-, платник, платій, о^к грошодавець, н^к пла-
тний, платіж-, грошодавчий, ф^р оплатний /ви-,
від-, віддячливий + %, с^к плати- [плати-без-
слова]; **-й натурой** платій натурою;

—йся/-имый плачений, сплатчуваний /о-, ви-,
від-, віддячу-, н^к платний /о-, ви-, від-/;

ЗАПЛАТИТЬ: -вший ђ; -й головой © від-
давши життя;

ПОПЛАТИТЬСЯ (*чим за що*) заплатити; п.
жизнью з. життям /головою/, наложити г.; п. **за
что** ф. нагрітиса на чому;

-вшийся нагрітий на чому, ђ.

ПЛАТНЫЙ о. за плату /гроші/.

ПЛАТФОРМА: посадочная п. перон.

ПЛАТФОРМЕННЫЙ платформовий.

ПЛАЧ о^к розплаткування.

ПЛАЧЕВНОСТЬ о^к жалюгіддя.

ПЛАЧЕВНЫЙ (*стан*) безрадісний, невеселій,
прикрий, жалюгідний.

ПЛАЩ (*в арабів*) бурнус; п. до пят с капюшо-
ном кирея.

ПЛАЩ-ПАЛАТКА о^к плащ-шатро, шатро-плащ.

ПЛЕБЕЙ н^о юрбар.

ПЛЕВАТЬ пловати, (*кризь зуби*) цвірка-; п!
(на)чха-! п. в кашу дмуха- в кашу; п. **хочу** /хо-
тел! плую /пловав!; **плюнь и разотри** (*без !*)
доброго слова не варте; **плюнь и разотри!** хай
йому всячина!, плюнь і розітри!;

—й що /м^н хто/ плуює ђ, с-и п., готівий наплюва-
а-, пловака, цвіркало, н^к плювальний, © плюю-
ючі; —й в глаза готівий плова- в очі; —й в по-
толок нічим не зайнятий, нероба, байда;

—йся пловака, цвіркало;

ПЛЮНУТЬ: раз п. ф. як (дурному) з горі збі-
гти; п. некуда нема де голці впас-;

ОПЛЕВАННЫЙ ђ. обдир(ѣ)каний ђ.

ПЛЁВЕЛ ф^р кукль [отделять пшеницу от п.
відсіювати к. від пшениці].

ПЛЁВРА м^н сорочка.

ПЛЁВРИТ олєгния.

ПЛЁВЫЙ: -ое дело дрібниця, (дитяча) іграшка
/забав-/, невелике діло.

ПЛЕМЕННОЙ (*жеребець*) о^к расовий.

ПЛЁМЯ плем'я, з^н зілля [где взялось это п.? де
взялось це з.].

ПЛЕНИТЕЛЬНЫЙ чарівний /-лівий/, приваб-
ли-, принадний, розкіш-, урочий, з-й зачарува-
ти, е^м умреш який.

ПЛЕНЯТЬ полонити, бра- в полон, п. заплонюва-
ва, чарува-, зачарову- /при-/ , з. прилюбляти;

—й що /м^н хто/ чарує ђ, с-и ч., з-й зачарува-, чарі-
вник, ф^р перелес-, н^к чарівний /-лівий/, приваб-
ли-, принадний, с^к чаруй- [-й душу звук чаруй-
душу-звук];

—йся 1. чарований, зачарову-, приваблю-, при-
наджу-, 2. (*браний в полон*) заплоню-.

ПЛЕСЕНЬ пліснява, о^к плісня; **покрываться
енью** плісняти.

ПЛЕСК н^о хлоп.

ПЛЕСКАНИЕ з^н хлопання.

ПЛЕСКАТЬ пліскати, пліска-, хлоппа-, плес-
коті- /пшос-/, хлопоті-, (- *прапори*) лопоті-;

—шущий що /м^н хто/ пліскає ђ, с-и п., спбвнен-
ний пліскоту, н^к пліскучий, пліскітливий, хло-
птітлі-, /*прапор*/ лопотлі-;

ПЛЕСНУТЬ (т^р *води*) ляннути ђ;

ПРИПЛЕСНУТЬ (*чимось*) прихлбпнути; ђ;

ПЛЕСКАТЬСЯ (у чому) талапатися ђ;

—йся що /м^н хто/ хлоппається ђ, с-и т., р-й хло-
патися, хлопій, хлопотій, н^к талапущий, хлоп-
кий + н^к → плещущий.

ПЛЕСНЕВЕТЬ пліснявити, братиса цвілло, сня-
діти, цвісти, зацвітá-;

—й що зацвіта ђ, с-и ~ати, напівзацвілий, напів-
пліснявий, затяганий /покрыва-/ цвілло;

ЗА◆◆◆ заснядіти, взятися цвілшо ◇; (- води і п.) зацвісти ряскою;
-вний запліснявілий, зацві-, засняді-, к. запліснявий, **Ї**.

ПЛЕСНЕВОЇ пліснявий [п. грибок п. грибок].

ПЛЕСТІ плести, випліта- /за-, (інтриги) снува-; п. **околесицу** молб-, що і в ступі не стовчеш, вигадува- такé, що і в борц не кришатъ; п. **лапти** морщи- постолі;
-ту́щий що /м^н хто/ плетé ◇, с-и п., з^г-й виплес-, для плéтення, зайнятий -ям, плетільник, плет-у́н, р^е плетій, н^к плетільний; -й **вздор** /ерунду́, чепуху́/ дурноляп.

ПЛЕСТІСЬ плестіся, плéнта-, тяг(ну)ти-, плуга-ни-, тараба-, (ухвості) волокти-, плута-, телпа-;
-ту́щийся що /м^н хто/ плéнтається ◇, н^к тихонбгий, о. нешвидкий /повільний/ у ногах, повіль-, як черепаха, мов не на своїх ногах; -я **в хвостé** звійклий тягтіся у хвості, с^к тягнісь-у-хвості, © дибуль-дибуль у х.; -я **нога за ногой** © ледве несучи но́ги.

ПЛЕТЁНКА плетінка, плéтенка.

ПЛЕТЬ; ПЛÉТИ з^б батобжя.

ПЛЕЧЕВОЇ з. раменний.

ПЛЕЧІСТЫЙ широкоплéчий /круто-/ ширбкий у плéчах.

ПЛЕЧО́ з. рамено; со **всего́ -ча́** з усієї сили;

ПЛЕЧИ: н^ф плечми, плéчами н^ф плічми, плéчима.

ПЛЕЯ́ДА (митців) грóно.

ПЛИТКА: облицовочная п. лицовальна плітка.

ПЛОД (фантазії) витвір /у-, (праці) дбробок.

ПЛОДИТЬ плодіти, роді-, виплоджува-, порбджу-, розмножу-;

-й що /м^н хто/ ~уе ◇, с-и п., з-й породі-, н^к плодбчий, плідний, плідливий, плодови́тий, плод-іс-, родбчий;

-йся з-й плодітися, виплоджуваний, розмножу-, порбджу-, н^к → **плодя́щий**.

ПЛОДИТЬСЯ; НА◆◆◆ намножитися ◇.

ПЛОДНЫ́Й р^о плоду [-ые мемб́раны мемб́рани плоду].

ПЛОДОВИ́ТОСТЬ (велика) н^о всеплодбність.

ПЛОДОВИ́ТЫЙ сіменя́стий, н^о всеплодбщий.

ПЛОДОВО́Д плодівник.

ПЛОДОВЫ́Й плодови́й, овочé-, (горіх) садбвий.

ПЛОДОНО́СИТЬ родіти, плоді-, плодонбси-, (рясно) врожа́йтися; **щедро** п. о. ущедря-;

-й що родіти ◇, звійклий р., з-й породі-, н^к плодонбсний, родбчий.

ПЛОДНО́СНЫ́Й плодбчий, родб-, плодонбсний, врожа́стий.

ПЛОДО́ОВОЩИ бвочи.

ПЛОДООВОЩНО́Й овочéвий.

ПЛОДОТВО́РНЫ́Й продуктивний, рясноплід-, плодотвр-, плід-, (- працо) дйовий; **быть -ым**

давати (своі) плоді.

ПЛОДОТВО́РЯЩИ́Й плодотврчий /-я́щий/, © плодотврéц.

ПЛОМБИ́РОВА́ТЬ плбмува́ти, накладá- /клас-/ плбму /-би/;

-й що /м^н хто/ плбму́е ◇, для плбмува́ння, зайня́тий -ям, с-и н. п., з^г-й заплбмува́-, плбмува́льник, (річ) плбмб́р, н^к = %;

-йся /-ый плбмб́ваний.

ПЛО́СКИЙ плáскый, плискбватий, ф^р рівний, р. плбсклий, (жарт) примітивний, дешéвий; -ая **сторона́ мечá /са́бли** +/ плаз.

ПЛОСКОГО́РЬЕ о^к високорівня.

ПЛО́СКОСТЬ: ровная /гладк-/ п. о. долбнице.

ПЛОТ о^к сплав.

ПЛО́ТНИЧА́ТЬ теслярува́ти /-люв-/, д. майстру-;

-й що /м^н хто/ теслб́е ◇, с-и т., з^г-й потеслюва́-, зайня́тий теслярством, тесляр, тэсля, н^к теслярс́кий.

ПЛО́ТНО (притуляти) тісно, щіль-, (прилипути) о. мбкрим рядном;

ПЛО́ТНЫ́Й ф^р цупкий, тужавий, © натбптуватий, мічно збї-; & огряднэнький; -ое **вещество́** цупка́ /компáктна/ речовина; -ые **слои́ атмосфэры** густі шарі атмосфэри, густа́ атмосфэра.

ПЛО́ТНОСТЬ (наперу) з^т товщина́; п. **населэ́ния** о^к залбдненість.

ПЛОТЬ: п. от -ти **чьей** з крбви й кбсти **чисі**.

ПЛОХ: не **будь** п. не з **плохих** б́ввши; он **очень** п. він дуже слабій, с. він прядé на тонку́; п. **тот солдат, котбрый не мечтáет** стать генерáлом то не козák, що не хбче б́ти отамáном;

ПЛО́ХО: не так уж і п. не аж так зле /погáно/;

ПЛОХО́Й (вчинок) лихий;

ПЛОХОВА́ТЫЙ о^к благéнький;

ПЛО́ХОНЬКЫ́Й ф^р сáкий-такій.

ПЛО́ШАТЬ; ОПЛО́ШАТЬ о^к уклепáтися, ушелéпа-, дати ма́ху, (на **истити** +) запáритися, не дати собі **ради**; не о. б́- /вйявитися/ на висоті; не о. **бы!** дай, Ббже, вйтримати!

ПЛО́ШКА о^к світлечко-сліпавка, н^о олівний ліхтарик.

ПЛО́ЩА́ДКА о^к платфбрма; лэстничная п., мáршова /сходовá/ площáдка; **сцені́чная** п. підмбстки, естра́да.

ПЛО́ЩАДНО́Й (жартон) в́ulichний.

ПЛО́ЩАДЬ (мала ділянка) о. п'ятáчбк; & майдáнэць; по -ди (рівний) плбщэю; п. **под озі́мыми** озімище.

ПЛУ́ТООБРА́ЗНЫ́Й як плут, на взір /у фбрмі/ -га **ПЛУ́Т** о^к махляй, дурісвіт, хитрюгáн, ф. бэстія, канáлія.

ПЛУ́ТНИ шáхри-мáхри, махляйство, вйкрути, дурісвітство.

ПЛУ́ТОВА́ТЫЙ шáхрува́тий, шельмува́-.

ПЛУ́ТОВСКО́Й шельмівс́кий, хитрюгáнс́кий.

ПЛУТОВСТВО = ПЛУТНИ.

ПЛЫТЬ пливати, плисти, текти [т. кризь п'альці], (- хмари) снувати(ся), (перед очима) перебігати, *ф^p* витікати- [п. сквозь п'альці в. кризь п'альці]; п. в руці іти в руки; п. в фарватері тримається фарватеру /у. стріжня/;

-вущий що /м^н хто/ пливé $\diamond$, с-и п., з-й пропливти, плавець, г. плава́к, н^к пла[и]вучий, теку́-, плавний, *ф^p* плинний, пливкий, с^к -лінійний [ти́хо -й тихоплинний], пливй- [пливй-в-руки], о. на плаву́, ± плаваючий; -й в ру́ки що йде в ру́ки, дармовий, і. дармівщина; -й в фарватері © йдучи фарватером /стріжнем/; -й по течію /проти́в -ия/ © пливши за водою /проти́в води/; -й скво́зь п'альці текучий кризь п'альці; пливши́й (предмет) не́сений водою, кинутий у воду $\diamond$.

ПЛЮГАВЕНЬКИЙ о^к шибздикува́тий.

ПЛЮГАВЕЦ о^к шибздик.

ПЛЮС: п. ко все́му а ще (й) те, що.

ПЛЮХАТЬСЯ гепати(ся), (у воду) шубобствати, (болотом) бр'охатися, хл'оба-;

-йся що /м^н хто/ гепае $\diamond$, н^к /звук/ шубобвсливий, © гепнувшись, коло́дою ге-геп /шубобств'!/;

ПЛЮХНУТЬСЯ лягнувшись $\diamond$.

ПЛЮЩЕВИДНЫЙ на взір /у фо́рмі/ площá, як площ.

ПЛЮЩИТЬ площити, плеска́-, ча́ви-, розпл'ощува- /с-/, розпл'еску-;

ВПЛЮСНУТЬ (в землю) втро́щити; $\diamond$.

ПЛЯС, ПЛЯСКА підско́бний та́нець, о. скака́нна го́пка.

ПЛЯСАТЬ танцюва́ти, скака́-, го́пцюва́-, гуля́-, о. іти навпрі́ядки, бі- го́пки;

-шущий що /м^н хто/ йде н. $\diamond$, і. скаку́н, гуляйнога, н^к підско́бливий, підско́бний + танцюю́щий; -й пе́ред кем схи́дний стелі́тися пе́ред; -й под чью́ ду́дку зви́клий скака́ти /скаку́н/ під чю́ ду́дку.

ПЛЯСОВОЙ з^з підско́бний [-ая му́зыка -бчна му́зыка].

ПЛЯСУН скаку́н, гуляйнога.

ПНЕКОРЧЕВАТЕЛЬ и^д корчува́льник, с^к копа́йпень, копáйкорч.

ПО 1. (де має місце) по клáсу кого у клáсі; по ме́сту жителства (де) на місці мешкання, (куди) на -де м.; по ме́сту служби (де) на пра́ці, (куди) на -цю; по те́ме (дані) до те́ми; по ха́рактеру /ха́рактером/ на вдáчу /вдáчею/; 2. (-фах) аге́нт /инстру́ктор, ма́стер/ по чему́ аге́нт /инстру́ктор, ма́йстер/ чо́го [и. по бо́ксу і. бо́ксу]; 3. (на підставі, відпові́дно, згідно з +) по все́му (ясно) з усьо́го; по во́ле Бо́жией з Бо́жої во́лі; по занима́емой до́лжності відпові́дно до поса́ди; все́ не по не́м все йо́му не так; по сво́ім годáм на сво́ї літа́; по му́жу (прізви́ще) у

шлю́бі; по подо́зренню в за́підозренні́ у; по то́му, как з то́го, як [по т., к. написа́но (судя́ть) з т., як написа́но]; 4. (яким робо́м) по поб́зте по́штою; по телефо́ну а. телефо́ном, б. дзвони́ти на телефо́н; 5. (у наслідок) від [по детона́ції від детона́ції]; по чі́ну, по игре́ (цінува́ти) від чі́ну, від гри; 6. (відносно) під о́глядом [по сво́ей тру́дності п. о. скла́дності]; 7. (уточне́ння іменника) пренія́ по докла́ду деба́ти на до́повідь; отч́ет по отде́лам /по расхо́дам/ зві́т за відді́ли /про ви́трати/; коми́тет по охроне́ комі́тет охоро́ни; 8. для [по 10 изда́нням (здійснюва́ти) д. 10 вида́нь]; 8а. за́для [бра́к по -ту шлю́б за́для ви́годи]; 9. здо́вж [по фронту́ з. фронту́], шляхо́м [по перени́ске (турні́р) ш. листува́ння], як [по догово́ренности́ як домо́влено]; по ка́кому пра́ву я́ким пра́вом, г. на я́кому пра́ві; 10. © як [по чьому́ сове́ту як хто ра́дять]; по іто́гам і як підсумок; 11. по а́дресу (виста́ти) на а́дресу, (жити) © а́дреса чия́ [X. живі́т по та́кому а́дресу: а́дреса X. така́]; 12. лу́чший по ч́ем лі́пший /кра́ч-/ чим [л. по де́янням к. ді́яннями]; 13. по кам (дзвони́ти) над ким; 14. зто́ по мне! це ме́ні годі́ться!, це са́ме для ме́не!.

ПОБАИВАТЬСЯ о^к потерпа́ти, побобо́ватися;

-йся що /м^н хто/ потерпа́ $\diamond$, с-и п., споб́внений побобо́вань, н^к боя́зкува́тий, боя́зкуво́ва-, поло́хкий.

ПОБАЛИВАТЬ побол'юва́ти, ча́сом докуча́-/турбува́-/ , © нема́, нема́, й заболі́- [-ае́т чо́то нема́, нема́, й заболі́ть];

-й що побол'е́е $\diamond$, о. не без то́го, щоб ча́сом не заболі́ти, © ота́к ча́сом /нема́, нема́/ і заболі́ть.

ПОБАЛТЫВАТЬ коли́-не-коли́ бовта́ти, побовту́ва-, зде́рдка ко́лот/и́-/д^к розко́лотити/;

-й що /м^н хто/ з. ~ить $\diamond$, зви́клий з. к., з^м-й з. р.

ПО-БА́РСКИ о^к спа́нська.

ПОБАТАЛЬО́НО ку́реня́ми.

ПОБАТАРЕ́ЙНО бата́реями.

ПОБЕ́Г: мо́лодые́ -ги па́рость.

ПОБЕДОНО́СНЫЙ о^к зви́тяжливий.

ПОБЕЖДА́ТЬ перемага́ти /з-/, побору́ва-, дола́-, побива́-, завдава́- порáзки кому́, здобува́- пере́мо́гу над ким, (у гри) ви́гравá-, ви́ходи- пере́мо́жем; п. без боя́ бра́-го́лыми рука́ми;

-й що /м^н хто/ дола́ $\diamond$, с-и -ти /перемага́-/ , за́взя́вшись пере́мо́гти, пере́мо́жець, зви́тяж-, у^p побідонос-, н^к пере́мо́жний, зви́тяж-, зви́тяжливий, с неперемо́жний /все-/, у^p побідонос-, о́ шо́раз бли́жчий до пере́мо́ги, ма́йже пере́мігший; -ый/-и́мый побору́ваний, поду́жу-, побі́-, ма́йже пере́мо́жений;

ПОБЕДИ́ТЬ покона́ти, о. покла́с- на лопаткі́, у^p побі́ди-;

ПОБЕЖДЕ́ННЫЙ пере́мо́жений, покона́-, по-

дбола-, о. покладе- на лопаткі ∅.

ПОБЕРЕЖЬЕ надбережжя.

ПОБИВАТЬ бити, розбива- /по-, пере-/; **п. камєнем** каменувá-; **п. рекорды** здобувá- рекорди; -й що /м^н хто/ побивá ∅, с-и /звіклий/ -ти, з-й побі-, н^к = %, с^к побий- [побийпес], + **бьющ-ий**; -й **камнями** с^к побий-камінням, © каменуючи; -й **рекорды** рекордсмен, здобувєць рекордів;

-йся/-ый битий, побиваний /роз-, ви-/; товче-, троще-;

ПОБИТЬ: -или /-ило/ побито; **п. до крові** (н^ре нис) пустити юшку; **п. морозом**, виморози-.

ПОБИВАТЬСЯ (над ким) убивáтися /по-, (в на-ймах) поневеря-; ± МАЯТЬСЯ;

-йся що /м^н хто/ побивáється, с-и у., готовий убитися, прибитий горем + маючийся.

ПОБИРАТЬСЯ жєбрати, жєбрати-, старцювá-, іти на жєбри, іти з торбáми;

-йся що /м^н хто/ жєбрає ∅, с-и /звіклий/ ж-, з^н-й піти на жєбри, жєбрáк, старець, н^к жєбрущий.

ПОБЛЄСКИВАТЬ виблєскувати /по-, мерехті-, знай блиска-;

-й що виблискує ∅, н^к блискотливий, мерехтлї-, ряхтлї-, о. з виблисками, с^к виблискуй-, © знай блискаючи.

ПОБЛАЖКА попускáння, р^к поблáжка (бо н^к поблáжливий).

ПОБЛЄКЛЫЙ > БЛЄКНУТЬ.

ПОБЛИЖЕ н^к ближчєнький, н^р як /щоб/ ближче, р. ближчєнько.

ПОБОИЩЕ о^к побій, о. м'ясорубка.

ПОБОЛЬШЕ н^к більшєнький, н^р як /щоб/ більше, к. більше [п. б таких б. б таких].

ПОБОРНИК (поглядіє) визнавєць; **п. истини** правдолюбєць.

ПОБОЧНЫЙ о^к сторонний.

ПОБРЫЗГИВАТЬ ляпати, побрызкува-, (- дощ) накрапá-;

-й що накрапá, с-и ~ти, © накрапáючи, знай ляп та ляп.

ПОБРЯКИВАТЬ побряк/увати, нема́, нема́, й бря́ка-, вицо́кува-, (н., н., й) цо́ка-;

-й що /м^н хто/ ~ує ∅, с-и п., р-й (по)побря́ка-, © вибря́куючи, знай бря́з та бря́з.

ПОБРЯКУШКА, **БЛЕСТЯШКА** (без звуків, але блискуча) блискотєльце.

ПОБУДИТЕЛЬ р^к заохотник, м^а стимулятор, активіза-.

ПОБУДИТЕЛЬНЫЙ о^к спону́кливий, заохотл-, (мотив) рушійний; -ая **причина** мотив, стимул, н^о „пусковий механізм”.

ПОБУДКА р^к буд.

ПОБУЖДАТЬ спонукáти, спону́кува-, підштовху-, запáло-, стимулю-, провоку-, заохочу-, о. піддавати охоті /вогню, жару +/; **п. к чєму** схи-

ля- /збивá-/ на що; **п. к дєйствию** активізува-, розворушу-;

-й що /м^н хто/ спону́кує ∅, с-и с., з-й спону́ка-, заохотник, підштрикач, підшкóбув-, під'ю́джу-, підштрика́йло, т. стимулятор, н^к спону́кливий, заохотлї-, спонукальний + %, с^к штовхáй- [-й к дєйствию штовхáй-до-ді], активізатор, н^к розворушливий;

-ый спонук(ув)аний, підштовху-, заохочу-, провóб-, стимульó-, к заохочений, р^р сподвигн-;

ПОБУДИТЬ: **п. к чєму** у^р сподвигнути на що, ф^р послужі- сигналом до чо́го; ∅;

-вший к чєму у^р сподвиглий на що ∅, ∅.

ПОБУЖДЕНИЕ (до чо́го, на що) о^к стимул, заохочєння, (серця) веління, о. „пусковий механізм”, ф^р почування, почуття [из патриотических -ий з патриотичних -вань /-тгів/]; из **корыстных** -ий із шкурних міркувань /інтересів, мотив-/; спону́каний шкóурництвом.

ПОБУЛЬКИВАТЬ часом /нема́, нема́, й/ бўльки-кати;

-й що часом бўлькає ∅, © часом бўльк та бўльк.

ПОБЫВКА о^к побуття́, ф^р вакація [на -ку на вакацію].

ПОБЫСТРЕЕ н^к швидшєнький, н^р щоб /як/ швидше.

ПОВАДИТЬСЯ д^к о. пізнáти стєжку в горóх.

ПОВАДКА о^к на́хил, манєра, ф^р уна́да [имєть -ку мáти вна́ду];

ПОВАДКИ манєри, норови, вихватки

ПОВАДЛИВЫЙ уна́дливий.

ПОВАЛЬНЫЙ (- арєшти) мосовий.

ПОВАР: быть -ом кухаровáти.

ПОВАРСКОЙ о^к куховáрний.

ПОВЕАТЬ (- вїтер) повівáти, подихá-, (холодом) потягá-;

-й що ~á ∅, н^к подиху́чий, свїжий, легєнький, повійливий /за-/.

ПОВЕДЕНИЕ з^р повєдінка; лї́нния /пáвила, нóрмы/ -ня г. настанóва; позóрное **п.** стидóвище.

ПОВЕДЕНЧЕСКИЙ повєдінчий, повєдінков-.

ПОВЕК н^о по всі дні.

ПОВЕЛОВАТЬ велїти, повєлівá-, загáду-, наkáзу-, команду-; **п. кем** мáти влáду /владувá-/ над;

-й (кому) 1. що /м^н хто/ наkáзує ∅, с-и п., р-й покомáнду-, (по)вєлітель, командóр, н^к наkáзовий, 2. (ким) що /м^н хто/ пану́є над ∅, с-и /звіклий/ панувáти, р-й запанувá-, владáр, волод-, владїка, можновлáдєць, з. (го)сподáр, н^к керівний, владомóж-, самовлáд-, панівний /владу́чий/ над ким, /тон/ влáдний;

(по)вєлітєль владїка, командóр, можновлáдєць ∅;

♦♦♦**НИЦА** владїчиця, можновлáдч-, царїця ∅.

ПОВЕЛІТЕЛЬНЫЙ (тон) безапєляцій-, імператив-, командїрський, начальниць-, наkáзовий.

ПОВЕРГАТЬ валіти, звальова-, поверга-, кίδα-, (ворога) перемага-, долá-, побобрюва-, ф. пошива- у [п. в нищету п. у злідні]; п. в ужас их завада- жаху /наганя- холоду/ ім; п. в уныние наганя- сум на їх; п. к стопам простира- до ніг; --й що /м^н хто/ валить ∅, с-и валіти, го́товий по-валі-; -й в прах з-й стёр- на поро́х; -й в ужас з-й нагна- жаху; -й в уныние з-й засмути-; -й к сто-пам /ногам/ з-й простёр- до ніг;

ПОВЕРГНУТИЙ поштітий [п. в нищету п. у злідні]; п. к ногам кину- /простёр-/ до ніг;

◆◆◆СЯ пошивáтися у ∅ [п. в прах п. в ніщó]; п. на колéни /к ногам/ припа́дати на коліна /до ніг/;

-йся/-ый вáлений, кίδα-, звальова-, перекида-, пошива- у; -я на колéни з^м-й укля́кнути /впáс-навко́лішки/; -ый в уны́ние засму́чува-, спóвно-ту́гою; -ый к ногам кίδα- /протира-/ до ніг; **ПОВЕРГНУТЬСЯ**: п. в прах розсі́патися пра́хом, піти на про́пасть;

-е́ргни́й(ся) ∅; -й (ворога) переми́гши́й; -я зва́лений /по-/; кину́тий /пере-/; -я в нищету́ = по-вергну́тий в н.; -я в прах стёр́тий на поро́х; -я на колéни укля́кий; -я в уны́ние засму́чений; -я к ногам кину́тий /простёр-/ до ніг;

ПОВЕРЖЕННИЙ © побóрений, пере́може-, подо́ла-.

ПОВЕРЕННИЙ > АДВОКАТ; & спові́рник.

ПОВЕРКА: на -ку оказа́лось на ділі вийшло.

ПОВЕРОЧНИЙ пере́вірчий.

ПОВЕРЧИВАТЬ > ПОВОРАЧИВАТЬ.

ПОВЕРХ о^к повзвѣрх; п. ле́су стоя́чого, по́верх о́блака хо́дячого по́над лісо́м, по́над хма́рою.

ПОВЕРХНОСТНИЙ (о́гляд) побі́жний, плиткі́й **ПОВЕРХНОСТЬ**: ро́вная /гла́дк-/ п. доло́нище.

ПОВЕРЯТЬ пере́вря́ти, контро́люва-, (кому́ що) /по-, з-/; (кому) зві́ряться, зра́джува- пе́ред ким;

--й 1. що /м^н хто/ пере́вря ∅, с-и п., поклі́каний пере́вряти, контро́лер, пере́вря́ти, спові́рник, н^к пере́вря́чий, контро́льний, 2. що /м^н хто/ зві́ряється ∅, з-й зві́рити-, спові́рник, н^к спові́рливий, 3. що до-віря́, зві́кли́й дові́ряти, н^к дові́рливий;

-йся/-ый 1. пере́врюваний, контро́льо-, 2. зві́рю- кому, зра́джу- пе́ред ким, 3. зда́ний на ко́го;

ПОВЕРИТЬ: п. сво́ю та́йну кому́ зра́дитися пе́ред ким.

ПОВЕСА о^к вітрого́н, мартопля́с, з. ба́тар.

ПОВЕСНИЧАТЬ жирува́ти, гультаюва-, ф. же-ребцовá-, з. бата́рюва-, ф^p байдикува-;

--й що /м^н хто/ гультаю́е ∅, с-и /зві́кли́й/ жиру-ва́ти, гульта́й, гульві́са, вітрого́н, мартопля́с, не-мина́й-корчма́, (дон-жуа́н) джигу́н, зальо́тник, з. ба́тар, з^н жеребе́ць, н^к гульта́пáцький; ± **ЛОВЕЛАСНИЧАТЬ**.

ПОВЕСТВОВА́НИЕ н^о повіда́ння.

ПОВЕСТВОВА́ТЕЛЬСКИЙ оповіда́цький.

ПОВЕСТВОВА́ТЬ оповіда́ти /роз-/; повіда́ти; --й що /м^н хто/ оповіда́ ∅, с-и п., зайня́тий опо-ві́дду, оповіда́ч, повіста́р, н^к розпо́відний /о-/; розпо́відаль-, /о-/;

-ый розпо́віданий /о-/.

ПОВЕСТИ́ШКА повісти́нка.

ПОВЕ́СТЬ: не́т -ти печа́льнее на сві́те, че́м п. о Ромео́ и Джулье́тте сумні́ш не́має на землі сю́жету, ніж пові́сть про Ромео́ і Джулье́тту.

ПОВЗВО́ДНО чо́тами.

ПОВИВА́ТЬ пови́вати /об-, опо-, спо-/; огорта́-, (при поло́гах) бабува́-

--й що /м^н хто/ пови́ва ∅, с-и п., поклі́каний спо-ви́-, (мате́ріял) сповито́к, н^к сповива́льний /опо-/.

ПО-ВИ́ДИМОМУ як ві́дно, з усьо́го вида́ти.

ПОВИ́ЗГИВА́ТЬ коли́-не-коли́ верещáти, (- пса) скавча́-, скі́млі-, скавулі́-, не́ма, н., й ві́скну-;

--й що /м^н хто/ коли́-не-коли́ ви́щити ∅, н^к ве-ресклі́вий, © раз-у-ра́з ві́скаючи.

ПОВИ́ННИЙ: с -ой голо́вбі́ з пока́янню голо-во́ю.

ПОВИНОВА́ТЬСЯ корі́тися, ско́ря-, слухáти(с-я), ході́ти по шнурóу, (зако́ну фі́зики) підля́гá-; п. во́ всьом кому́ о. скака́- під чію́ дудку́, не п. вия́вля- не́послу́х;

-йся що /м^н хто/ ко́рится ∅, зві́кли́й к., з^г-й ско́ри-, н^к покі́рний, покі́рливий, слухня́ний, ф^p підле́глий, підлі́бливий, о. без но́рову.

ПОВИНОВЕ́НИЕ: бы́ть в -ни́ у них підля́гáти їм

ПОВИСА́ТЬ ві́снути, повиса́- /за-, об-, з-/;

--й що ві́сне ∅, покі́нутий в., н^к зави́сливий /об-/; н^о зави́слий /об-/; ви́льнові́с-;

ПОВІ́СНУТЬ: -сши́й зави́слий /об-, з-/; ∅.

ПОВО́Д (для чо́го) підста́ва, причи́на [без вся́кого -да без жо́дної -ни], наго́да [по ка́кбому -ду з яко́ї -ди]; по -ду ф^p над чим [виклика́ють сум над пропа́чим ча́сом].

ПОВОДИ́ТЬ: поводи́ть гла́зами блука́ти очі́ма; --й гла́зами © блука́ючи /зирк-зирк/ очі́ма;

ПОВЕ́СТІ: п. де́ло закерува́ти чим.

ПОВОДО́К шнуро́к, мотуз- [на -ке́ на -ку].

ПОВОЛО́КА пелена́, серпа́нок; гла́з с -ой спо́внені́ мло́сти о́чі.

ПОВОРА́ЧИВАТЬ оберта́ти, (на шля́ху) скру́ч/у-ва-, (зброю́ /проти ко́го!) спря́мову-, оберта́ти, п. верхово́дити, ору́дува-;

--й що /м^н хто/ ~уе ∅, с-и с., з-й поверну́-, воро́тій, (рі́ч) воро́тило, н^к пово́ротний, т. поверта́ль- /об-/; поверто́вий + %, о. на пово́роті /скру́ті; -й огло́бли © с-и поверта́ти голо́блі;

◆◆◆СЯ поверта́тися ∅, (на 180°) куса́ти себе́ за хві́ст; язы́к не -ется уста́ не розмика́ються;

-йся/-ый по́вертаний, о́берт-, скру́чув-; -я по-во́рбтний, н^к пово́роткі́й, в'ю́нкі́й, пово́ротгі́с-тий, т. пово́ротний; -я по о́кружности́ кру́гойдучий; -я спи́но́й © стаю́чі спи́ною, показáв-

ши спіну;
ПОВЕРНУТЬСЯ: п. на каблукáх обернутися на підборах; п. вспять с' дати задній хід.
ПОВОРОВЬВАТЬ здерідка красти, нема́, нема́, й укрáс-;
 --й що /м' хто/ з. краде, звиклий з. к.; ± крадущий.
ПОВОРОТ поворі[о]т, (дороги) о^к скрут, закрут; лéгче на -ах! уважай(те) на задні колеса!; крутые -ты (доли) н^о крутозлами.
ПОВОРОТЛИВОСТЬ н^{рм} поворотність.
ПОВРЕЖДАТЬ шкодити, пошкоджува- /у-/; робі- шкоду, (здоров'я) увереджува-, нівечи-, збавля-, п. щербі-, (руку) калічи-;
 --й що /м' хто/ псує ∅, с-и ш., з-й /р-й/ пошкоді-, н^к увередливий, шкідлі- для чого, о^к калічли- + %;
ПОВРЕДИТЬ ф^р надщербити, о. гірше зроби- [кому́ ты -й!л? кому́ ти гірше зробив?];
 -йся/-ый пошкоджуваний /у-/; увереджу-, нівечений, каліче-;
ПОВРЕДИТЬСЯ: п. в умé хибнутися розумом, заслабнути на голову;
 -вшийся в умé схибнути розумом, заслаблий на голову, схиблений, збожеволілий, ∅;
ПОВРЕЖДЁННЫЙ (- дорогу) г. понищений; местáми п. де-не-де пошкоджений.
ПОВРЕМЁННЫЙ (- платню) о^к відчасовий.
ПОВСЕДНЁВНОСТЬ о^к повсякдénня, н^о будé-.
ПОВСЕДНЁВНЫЙ всякдénний.
ПОВСЕМЕСТНО у^р всюдисущно.
ПОВСТАЁТ; **ПОВСТА́НЦЫ** о^к ускоки.
ПОВСЮДУ о^к тут-і-там.
ПОВТОРЕНИЕ: п. – мать учéния науки корені – в повторенні, повториш – науки підкориш.
ПОВТОРИТЕЛЬНЫЙ (курс) відсвіжущий, відсвіжувальний, відсвіжливий, для повторення.
ПОВТОРНО /-РНЫЙ/ о^к понóвно /-вний/;
ПОВТОРНО (з д^о) © пере- + дієслово [п. показывать = перепоказувати].
ПОВТОРЯТЬ повторювати, казá- щé раз, (раз-у-раз) торóчи-, товкті, твёрди-, жува-, затыгá-/співá-/ своёй, повторюватися, переливáти з пусто́го в порóжне, (рухи) відтворю-, наслідү-, копіювати, (вивчене) відсвіжу-, (за ким) проказу-; п. вслух (молитву) відмовляти; п. одно́ и то же жува- жу́йку, товкті те саме;
 --й що /м' хто/ повторює ∅, с-и п., р-й повторі-, зайнятий повторенням, повторювач, товчій, товкмáч, наслідүв-, відтворю-, н^к товкмáчливий + %, © повторюючи; -й зады́ співець старих пісень, неоригінальний; -й нелéпости східний товкті казна-що, дурноляп; -й одно́ и то же звиклий товкті те саме;
 -йся/-ый повторюваний, відтворю-, наслідү-, копію-, відсвіжу-, торóчений, товче-, жува-, н^к

повторний, понóв-, цикліч-, наворот-, о. раз-у-раз той самій.

ПОВЫШАТЬ (цѐни +) підвищувати, збільшу-, наганяти, (голос) підноси-, (вимоги) о. підноси-пáнку; п. сознáтельность /уровень культуры/ освідомлюва-; п. трéбования закручува-га́йку;
 --й що /м' хто/ підвищує ∅, з-й підвищити, звиклий підвищува-, зайнятий підвищенням, підвищувач, стимулятор [-й обмѐн с. обміну], н^к = %; -й гóлос звиклий підноси- гóлос; -й нóрмы выбóртки підвищувач виробничих норм; -й сознáтельность освідомлювач, н^к освідомчий; ♦♦♦СЯ вищати ∅, (- цѐни) рості, іті вгóру [áкции -áются в ценé áкции ідуть в.]; п. /поднима́ться/ в ценé о^к іті в грóші;
 -йся/-ый підвищуваний, підно́шу-, побільшу-, підійманий; -я щорáз вищій /більший/;
ПОВЫСИТЬСЯ (- цѐни) підсобчити; ∅;
 -вшийся підвищений, піднесе-, збільше-, піднятий, зрóслий, ∅.

ПОВЫШЕНИЕ (платні) підвишка, ф^р г. вивіщення [п. в дóлжности /ранге/ в. на посаді /рангом/].

ПОВЯЗКА о^к о́пáска.

ПОВЯЗочный о^к бинтувáльний; п. материал к. бинті.

ПОВЯЗЫВАТЬ зав'язувати /по-/; в'язá-, (хусткою) напина- на /завивá-/ що;

--й що /м' хто/ в'язе ∅, с-и в., р-й пов'язá-, зайнятий в'язанням, в'язáльник, в'язій, н^к = %;

♦♦♦СЯ: п. платкóм запинáтися хусткою, напинати хустку;

-йся/-ый пов'язуваний /за-, об-, ви-/; -я платкóм запина- хусткою;

ПОВЯЗАТЬСЯ (хусткою) вів'язатися ∅;

-вшийся (хусткою) запнутий /на-/; зап'я-/на-/;

ПОВЯЗАННЫЙ (хусткою) зап'ятий /на-/; запну́-/на-/.

ПОГÁНИТЬ погáнити, паскуди-;

--й що /м' хто/ паскудить ∅, с-и паскудити, з-й запогáни-, погáнець, паскуда, н^к паскудний, погá-, паскудливий, ± ОСКВЕРНЯТЬ.

ПОГАСАТЬ /--й > УГАСАТЬ;

ПОГÁСНУТЬ: -сший згáслий /ви-/; ∅; -й вулкáн мёртвий вулкáн.

ПОГАСИТЕЛЬНЫЙ (фонд) сплатний, р^к /роз-/.

ПОГАСАТЬ гасити, загáшá-, (вексель) оплачува-/с-/; п. заём /ссуду/ виплáчу-пóзику/пóзичку/;

--й 1. що /м' хто/ гасить ∅, с-и гасі-, з-й згасі-, гасій, пожежник, н^к гасильний + %, 2. що /м' хто/ сплáчує ∅, с-и о., з^г-й оплатити;

-йся/-ый 1. гáшений, загáшува-/з-, ви-/; 2. оплачу-/ви-, с-/.

ПОГАШЕНИЕ о^к гасіння, (боргу) е^к амортизáція, /давність/ г. унева́ження.

ПОГИБАТЬ гинути, (за)пропа́да-, о^к вигиба-, о.

іті на хрест; **п.** в заробдыше о^к усиха- в корені; -й що /м^н хто/ гине ◊, запропашуваний, прирече- на загібель, смертник, н^к пропаший, майже мёртвий /зніклий, вімер-/ , вигибущий /за-/ , ± гибнуший; -й от чего п. змёрбований чим [-й со скуки з нудьгою];

ПОГІБНУТЬ о. лягти головою /групом, кістми/, наложі- г., зломі- собі карк(а), (од кулі) діста- кулю в лоб ◊; **погиб** о^к з(а)гиб;

-бший з(а)гиблий, пропаший, ф^р мёртвий, ђ; -й ни за грощ загіблий дурно, © пропавши ні за цапову душу.

ПОГІБЕЛЬ: не избежит -ели кто прийде погібель на кого.

ПОГЛАДЫВАТЬ о. нема, нема, й гризонути;

-й що /м^н хто/ нема, нема, й гризоне.

ПОГЛАЖИВАТЬ (вряди-годи) здерідка гладити, нема, нема, й поглади-, (бороду) подюва-;

-й що /м^н хто/ з. гладити ◊, с-и /звіклий/ з. гладити, © отак нема, нема, й поглядити;

-ый гладжений, погладжува-, (- бороду) подюо-.

ПОГЛОТИТЕЛЬ т. (аб)сорбент.

ПОГЛОТИТЕЛЬНЫЙ т. абсорбційний.

ПОГЛОЩАТЬ поглинати, пожирá-, т. абсорбувати, усмо́кту-, (воду) всоту-, ф^р переймáтися чим [егó -іла рабóта він перейнáвся працею]; **п.** внимáние приковувати ува́гу; **п.** забóтами заклопóчу-;

-й що /м^н хто/ поглина ◊, с-и -ти, з-й поглину-, поглина́ч, вбира́ч, (аб)сорбент, н^к поглина́льний, абсорбцій-, поглину́щий + %, для поглина́ння, с^к -жерній [-й теплó тепложерній]; -й внимáние захопливий, з-й прикува́ти ува́гу; -щая внимáние манéра с^к прикуй-ува́гу-манéра; -йся/-ый абсорбований, усмо́ктув-, всотув-, поглин-, пожир-, убір- /за-/ , захоплюв-; -ый растéнием всмо́кту- рослиною;

ПОГЛОЩЁННЫЙ (чим) перéянятий; **быть -ым чем** переймáтися, перейня-.

ПОГЛУБЖЕ н^к глибшенький, н^р щоб /як/ глибше, к. глибше.

ПОГЛУЩЕ н^к дурнішенький, н^р дурніше.

ПОГЛЯДЫВАТЬ поглядати, позирá-, закидá- óком, глипа- (очі́ма), зирка-, н^р зирк та зирк; & ó^к поглипа-; **п.** исполненным лука́вства взгля́дом лукаво позирá-;

-й 1. що /м^н хто/ зирка ◊, с-и -ти, © знай зирк та зирк, зиркаючи, 2. що /м^н хто/ назирá ◊, покли́каний назирáти.

ПОГОВАРИВАТЬ подéйкувати, поговóру-;

-й що /м^н хто/ подéйкуе, с-и /звіклий/ п., подéйкувач; ± ТЕРЕВЕНИТИ.

ПОГОВО́РЫ д. поговóрка.

ПОГОГАТЫВАТЬ о. нема, нема, й загелпога́ти, здерідка гелготá-;

-й що нема, нема, й загелпо́че ◊, гелготун.

ПОГО́ДА: благоприятная п. полі́ття; при сбл-нечной -де за сонця.

ПОГО́ДНЫЙ о^к го́динний.

ПОГОЛÓВНО (усіх /вибити/) до но́гі; **все п.** всі як одін, всі чі́сто;

ПОГОЛÓВНЫЙ (податок) поду́шний, (- арешти) ма́совий.

ПОГО́НЩИК (верблюда) верблóдник.

ПОГО́НЯ: в -не за прибы́лью погна́вшись за ви́годою /зиском/, жадаючи ви́годи; в -ню за чем навздогін за.

ПОГОНЯ́ТЬ¹ поганя́ти /під-/ , гэ́йка-, ну́ка-;

-й що /м^н хто/ поганя́ ◊, мастáк /с-/ п., погони́ч, поганя́йло, гэ́йка-, нóка-.

ПОГОНЯ́ТЬ² > ГО́НЯТЬ.

ПОГОРЕ́ЛОЕ з^б погорі́лля, спаленізна.

ПОГОРЕ́ЛЬЧЕСКИЙ погорі́льчий.

ПОГРАНИ́ЧНЫЙ (камінь) межовий, (шар) сумі́жний, сусідній; **п.** жител́ь з. узграніча́нин.

ПОГРАНИ́ЧЬЕ з. узграніччя, ф^р кордо́н, о^к при́кордон, (недержавне) поме́ж'я.

ПО́ГРЕБ: поро́ховой п. поро́хня.

ПОГРЕБА́ТЬ хова́ти, хорони́-, погребá-, о. віддава́- землі, проводжа́- в остáнню доро́гу;

-й що /м^н хто/ хова́ ◊, с-и х., покли́каний похова́-, погребнік, погребáр, н^к похоро́нний, похва́ль-, погребні́й, погребóвий;

-ый хований, хорóне-, віддава́- землі ◊.

ПОГРЕБЕ́НИЕ (моги́ла) похóвання, (дія) похóвання; **мéсто -ия** похóвання.

ПОГРЕМУ́ШКА бря́зкальце, ф^р дармовіс.

ПОГРЕША́ТЬ (проти чого) грі́шити, прогріша́-/со-/ , хи́би-, помиля́тися;

-й що /м^н хто/ грі́шить ◊, схи́льний помиля́тися, грі́шник, н^к грі́шний, грі́хов-, ± греша́щий;

ПОГРЕШИ́ТЬ: **п.** прóтив поря́дочности о. устро́мити рі́льце в пушóк.

ПОГРОМЫ́ХИВАНЬЕ о^к погурки.

ПОГРОМЫ́ХИВАТЬ о. нема, нема, й гуркнути, здерідка гурка-, погриму́ва-, погрóку-, погур-;

-й що погуркуе ◊, с-и п., © погуркуючи, отак нема, нема, й гуркне.

ПОГРОХА́ТЫВАТЬ = ПОГРОМЫ́ХИВАТЬ.

ПОГРУЖА́ТЬ зануря́ти, устро́мля́-, затопля́-, вантáжи-, наванта́жува- /за-/ , о^к ладува́-; **п.** во мрак огорта́- мря́кою; **п.** на дно то́пи-;

-й 1. що /м^н хто/ зану́рює ◊, с-и з., р-й зану́ри-, для зану́рення, за́йнятий -ям, н^к зану́рливий, затóпчий, + %, 2. що /м^н хто/ вантáжить ◊, с-и в., покли́каний навантáжи-, для наванта́ження, за́йнятий -ям, вантáжник, наванта́жувач /за-/ , н^к вантáжний, наванта́жуваль-, наванта́жливий + %; -й во мрак © огорта́ючи мря́кою; -й на дно © с-и то́пити;

♦♦♦СЯ іті на дно, (в роздуми) дума́- (про) сво́е; (у щось нереальне) угруза́- [угрузáв у вічність];

п. во что б^у- огорнутим чим; **п. в безмолвие** німі-; **п. в сон** впада- /за-/ в сон; **п. в мысли** 1. д^{ума}- собі /своє/, 2. порина- в думкі /у свої р^{оз}думи/;

-йся/-ый 1. занурюваний, заглиблю-, устр^{ом}-лю- $\diamond$, 2. вантажений, ладова-, навантажу-, наладовува- $\diamond$; **-я** щораз глибше занурений; **-я в** воспоминання заглиблюва- у сп^огади; **-я во что** [н. мрак] огортаний чим [н. мрякою]; **-я в** роботу /разд^{ум}ье/ що порина у працю /р^{оз}думи/, н^о захоплений працею /р^{оз}думами/; **-я в сон** огортаний /п^{ой}ма-/ сном;

ПОГРУЗИТЬСЯ δ затопитися $\diamond$; **п. в** воспоминання дати волю сп^огадам; **п. в** молчание порину- в м^{ов}чанку; **п. в** свої мысли д^{ума}- своє; **-вший(ся)** δ ; **-я** занурений, заглибле- /к^н поринулий/ [-я в воспоминання заглибле- у сп^огади, к^н поринулий у с.], захоплений, огорне- /огорнутий/ чим; **-я во что** п. захоплений чим; **-я во** мрак огорнутий мрякою; **-я с** головою занурений з головою;

ПОГРУЖЁННЫЙ = погрузившийся.

ПОГРУЖЕНИЕ (в сон) западання.

ПОГРУЗОЧНО-РАЗГРУЗОЧНЫЙ за- і вивантажний, з^б вантажний; **п.-р.** пункт вантажня, пункт вантажних операцій.

ПОГРЯЗАТЬ г^{ру}знути, загруза-, потопа-; **п. в** ч^{ём} засмоктуватися чим, брата- з чим; **п. в** мерзостях мерз(ен)іти, ласкудніша-; **п. в** пор^очках /грехах/ мерзі- (у гріхах) [-язли в п. мерзіють у гріхах];

-й в ч^{ём} що потопа в чому $\diamond$, напівзагрузлий /вже майже загруз-, засмоктуваний, брата- з чим, нездат- збутися чого; **-й в** нев^ежестве вічний /неприторен-/ неук /невіглас/; **-й в** нищете нездатний збутися злиднів; **-й в** пор^очке оплута- гріхами /бл^{уд}ами/;

ПОГРЯЗНУТЬ: **п. в** пор^очках змерзеніти; **п. в** жит^ейських буднях з. збуденіти; **-язший в ч^{ём}** загрузлий у чому, засмоктаний /збрата- з чим; **-й в** пор^очках змерзенілий; **-й в** жит^ейських буднях збудені-.

ПОГУЛИВАТЬ часом прогулюватися, походжати, здерідка гуля- /п. гріши-/;

-й що /м^н хто/ походжа $\diamond$, с-и п., любитель /охочий/ з гуля-, р-й з. погуля-, н^к гулящий, $\odot$ гуляючи з.

ПОД ϕ^3 з [п^{од} гору з гори], на [п^{од} своєю отв^етственность на своєю відповідальність, ϕ . на своєю голову].

ПОДАВАЛЬЩИК о^к подавець, подаваець.

ПОДАВАТЕЛЬ (деталь) подавач, доставник.

ПОДАВАТЬ подавати, дава-; **п. в суд** на их позива- ї; **п. г^олос** озиватися; **п. жалобу** на оскаржувати кого; **п. над^ежду** быть /стать/ кем заповідатися /заноси-/ на кого; **п. неотложную**

п^{ом}ощь кому р. підкладати руки під кого; **п. прим^ер** б^у- за приклад; **не п. віда** не подава- знаку; **не п. признаков** ж^изни леж^а- трупом;

-й що /м^н хто/ подає $\diamond$, с-и /зв^икний/ п., з-й пода-, подавальник, подавець, подавал-, о^к презентант, н^к подавальний, /механізм/ доставний, достачаль-, р^к доставчий, подав-, подавущий, о. на подачі, $\pm$ даючий; **-й в** отв^етствку з^м-й /з^т-й/ пода- у відставку; **-й г^олос** р-й озиватися; **-й жалобу** на що оскаржує, позивач, позивальник, оскаржувач, позовник, подавець скарги; **-й заявл^ение** подавець заяви, прохач, к^н заявник, д. аплікант; **-й знак /сигнал/** сигналіст; **-й команд**у подавець команди; **-й мысль** з готовою думкою; **-й над^ежды** /-ду/ багатонадійний, перспектив-, подавець /генератор/ надій, надія добу /сім'ї/; **-й на стол** що подає на стіл; **-й повод** к ч^ему призвідник чого; **-й признаки** ж^изни ще живий, з ознаками життя; **-й прим^ер** б^увши за приклад; **не -й признаков** ж^изни труп трупом;

ПОДАТЬ: **не п. віда** оком не зморгнути, в^усом /бров^око/ не повесті, волосом не д^вигну-, знаку не пода-; **п. повод** (к разгов^орам) ϕ . нагад^а- козі смерть;

-вший δ ; **-й в^есть** о себе $\odot$ спромігнися на вістку про себе; **не -й виду** $\odot$ ніби не до нього чарка п'ється;

◆◆◆СЯ подаватися $\diamond$; **-а^ется** п^{ом}ощь подавано поміч /допом^огу/;

-йся/-ый подаваний; **-я** вперед /назад/ $\odot$ поточившись вперед /назад/;

ПОДАТЬСЯ: **п. вперед /назад/** поточитися вперед /назад/; $\diamond$;

-вший підупалий, змарні-, δ .

ПОДАВЛЯТЬ придушувати, дави-, приборкува-, глуши-, (чуття) присипля-, стрімува-, (числом) перевищува-, побива-, ϕ^p гніти-, пригнічува-;

-й що придуш^ує $\diamond$, з-й стрімати, зайнятий придуш^енням, пригнічувач, пригноблю-, гнобитель, глуши-, (біль) депресант, н^к притл^умливий, пригол^омш-, і^с репресивний, н^о там^учий, /-більш^ість/ переважний, величез-, /лік/ тамуваль-, депресив-, /-тишу/ гнітючий; **в -ем** більш^інств^е к. переважно;

ПОДАВИТЬ (чуття) приспати (огонь ворога) знищити; **п. в себе**, (см^іх +) загінсу-;

-йся/-ый глушений, придуш^ува-, заглушу-, пригнічу-, пригноблю-, пригол^омшу-, притл^умлю-, стріму-, там^о-, поб^ор^ю-;

ПОДАВЛЕННЫЙ (- чуття) приспаний; $\diamond$.

ПОДАВНО: **и п.** о^к і тог^о більше, о. і Бог велів.

ПОДАЛЬШЕ н^р якдалі, чимдалі; куд^а п. (посилати) куди-інде.

ПОДАТЛИВЫЙ ϕ^p не тугий, $\odot$ схильчивий.

ПОДАЧА (детали) достава; **п. г^олос^об^ов** г^олосу-вання; **с -чи** кого/ч^ьей (не лише с^т) з руки.

ПОДАЧКА о^к милостина, о. кістка, масл'ак [за -ку за м.; д'ать -ку кинути кістку].

ПОДБАДРИВАТЬ бадьорити, осмілюва-, підбадьорю-, підтриму- на душі;

-й що /м^н хто/ бадьорить $\diamond$, с-и б., з-й підбадьори-, н^к → бодрящий + %;

-ый підбадьоруваний, осмілю-;

ПОДБОДРИТЬ піддати д'уху $\diamond$;

ПОДБАДРИВАТЬСЯ бадьорити $\diamond$;

ПОДБОДРИТЬСЯ збадьорити $\diamond$.

ПОДБАЛТВИВАНИЕ підб'ювання.

ПОДБАЛТВИВАТЬ колотити, підб'ютува-, підмішу-;

-й що /м^н хто/ підмішує $\diamond$, с-и к., з-й заколоті-, зайнятий закол'бченням, підб'ютувач, підмішу-, н^к колотючий, підмішливий + %;

-йся/-ый підб'юваний, підміш-, кол'бчений.

ПОДБЕГАТЬ підбігати /над-/: 1. наближатися бігши, 2. час до часу біг-, іти підбігцем; **подбегая** підбігцем;

-й що /м^н хто/ підбігає, с-и п., р-й /з^м-й/ підбігти, н^к підбігливий, підбігаючий, © надбігаючи;

ПОДБЕЖАТЬ: -вший надбіглий /під-, $\diamond$.

ПОДБЕЛИВАТЬ підбілювати /(*молоком*) за-/;

-й що /м^н хто/ тює $\diamond$, с-и з., р-й забілі-, н^к = %;

-ый підбілюваний /за-/.

ПОДБИВАТЬ підбивати, (*хутром*) підшива-, (*схляти на що*) підмовляти /на-, підб'юрува-, накручу-, підштурху-, під'юджу-;

-й що /м^н хто/ підбиває $\diamond$, с-и /зв'язлий/ п., з-й підби-, зайнятий підбиттям, підбивник, підб'юрувач, під'юджу- $\diamond$, н^к підбивчий, підбивущий, підштрику-, підштрикливий, підбиваючий, підбивальний + %, © підбиваючи;

ПОДБИТЬ: п. ног'ой (*м'яч*) зафутболити; $\diamond$;

◆◆◆**СЯ**: п. к кому лататися до кого; $\diamond$;

-йся/-ый підбиваний, підши-, н^к підбивний;

-ый підб'юруваний, під'юджу-, підштрику- $\diamond$;

-я к кому гот'овий підлататися до кого;

ПОДБИТЫЙ: п. ветром кто вітер у голові в кого.

ПОДБИРАТЬ підбирати /з-, до-, (*з землі*) підійма-, (*поли*) підсмикува-; п. по крупице визбірува-; п. ключи добира- ключі; п. мотив е. зв'оди- на г'олос; п. пару добира- до пари, парува-;

-й що /м^н хто/ добирає $\diamond$, с-и д., покликаний добра-, для добору /підбирання/, зайнятий добором, підбирач /до-, з-/, визбірув-, н^к добірливий /виз-/ , підбірко-, добірчий /під-, підбирущий + %; -й ключи добирач ключів; -й пару кому = паруючий кого;

ПОДОБРАТЬ (*ноги, губи*) підбігати; $\diamond$;

-йся/-ый добираний /з-, під-, визбірув-, підсмикув-; -я (*враг*) с-и підкрадатися.

ПОДБОЧЕНИВАТЬСЯ братися в б'оки, підпирати б'оки, бра- р'уки в б'оки;

ПОДБОЧЕНИТЬСЯ підп'ертися в б'оки $\diamond$;

-вший © взявши р'уки в б'оки $\diamond$.

ПОДБРАСЫВАНИЕ (*на вибоях*) гоцання.

ПОДБРАСЫВАТЬ підкид'ати, підтр'юсува-, (*на вибоях*) гоца-, підг'уцувати, підг'уціку-;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, с-и п., р-й підкину-, підкидач, н^к підкидний, підкидчий, підкидаю- + %;

◆◆◆**СЯ** підкидатися $\diamond$, (*в їзді*) пог'уцувати;

-йся/-ый підкиданий /до-, підтр'юшув-, загілюв- /під-, (- *дитину*) гоцаний, н^к підкидний.

ПОДБРЮШИНА підчервіна, о^к підчерв'я.

ПОДВАЛИВАТЬ підвалювати, підсипа-, підгорта-, (*роботу*) підкида-, додава-;

-й що /м^н хто/ підсипає $\diamond$, с-и п., з-й підсипа-, зайнятий підсипом, н^к підсипчий /-ливий/ підсипаючий + %;

-ый підвалюваний, підсипа-, підгорта-, підкида-, додава-, насува-, прич'алова-.

ПОДВЕДЕНИЕ: п. итогов підсум'овування, к. підсум'овання.

ПОДВЕРГАТЬ піддавати чому; п. чему роботи що [п. операції оперувати], віддавати на що [п. п'яткам в. на тортурі]; п. аналізу бра- на аналіз /аналіз/, аналізува-; п. испытанию це бра- на іспит, піддава- пробі /іспитові/, випробува-; п. наказанию віддава- на кару; п. насмешкам /осмеянию/ виставля- на посміх /глум/, проходу не дава-; п. неприятностям наража- на клопоти; п. опасности зв'оди- на слизьке; п. (себя) опасности стави- (себе) під удар, підставля- (своє) г'олову; п. пытке тортурува-, бра- на тортурі; п. разбору розбива- (вщент); п. риску /опасности/ о. стави- на карту; п. себя (смертельной) о. ліз- на рожен; не -ая критике безкритично;

-й що /м^н хто/ піддає $\diamond$, с-и /схильний/ п., гот'овий підда-, ф^р поклика- що роботи [-й аналізу п. аналізува-], н^к зайнятий [-й обраб'ткє з. обробкою], схильний що роботи [-й насмешкам с. висмива-]; -й бомбардировке © бомбардуючи; -й вивисекции зайнятий вивисекцією чого; -й действию света що піддає дії світла, © піддаючи дії с., с^к піддай-дії с.; -й допр'обу зайнятий допитом кого; -й заключению в'язн'итель, покликаний вз'я- під варту; -й избиению з-й підштурхобчи-, штурхобчний; -й испытанию = испытывающий; -й критике р-й покритикува-; -й мукам /наказанию/ = мучающий /караю-; -й обыску = обыскиваю-; -й (себя) опасности гот'овий ліз- в ог'онь і воду; -й своєю жизнь о. гот'овий підстави- своєю г'олову; -й операции з^г-й прооперува-; -й осмеянию р-й висміять; -й пытке = пытающий; -й сомнению схильний бра- під сумнів; -й штрафу = штрафующий; не -й критике безкритичний;

-ый піддаваний /від-/; -ый допр'обу, допитува-;

-ий наказаний караний, відда- на кару; -ий пытке катований, тортурб-, відда- на муки;
ПОДВЕРГНУТЬ: п. жестокому истязанию /избиб- / их не лишб- живого місця на Ё; п. критике (в газете) протягті в газеті, взя- на язик; п. унижению упослди-, заступ- сонце /світ/;

♦♦♦СЯ п. аресту /наказанию/ бути ув'язненим /покара- /; п. изменением зазнава- змін; п. испытанием зазнава- поневірянь, поневірятися; п. нападению бути (за)атакованим; п. насмешкам /осмеянию/ наражатися на глум; п. опасности заглядати у вічі смерті; п. суду притягтися до суду; п. цензуре проходить цензуру; п. штрафу буб- оштрафованим; он -ается арестам його не раз ув'язнюють;

-йся = -ий + п^к підлеглий; -я чему наразливий на що [-я опасности н. на небезпеку]; -я влиянию підлеглий впливові; -я допросу допитуваний; -я заключению ув'язню-; -я испытанию випробу-; -я нападению атакб-; -я насмешкам висмі-; -я опасности (чего) наражу- на небезпеку, (загрожений чим); -я санкциям піддава- санкціям; -я сомнению підда- сумніву; -я суду відда- під суд; -я угрозе чего загрожений чим; -я экзамену экзаменований;

ПОДВЕРГНУТЬСЯ: -гшийся п[в]ідданий; -я допросу допитаний; -я испытанию випробув-, п^к проеккзаменов-; -я наказанию покар-; -я нападению заатаков-; -я пытке катб-, взятый на тортури; -я цензуре процензуrowаний;

ПОДВЕРГНУТЫЙ = подвергшийся;

ПОДВЕРЖЕН = ПОДВЕРЖЕННЫЙ;

ПОДВЕРЖЕННЫЙ: п. чему що підпада під що /підляга чому/, р. діткнутий чим [п. по-рбкам д. блудами] + подвергаемый.

ПОДВЕРТВАТЬСЯ: п. под руки (раз-у-раз) лізти під руки;

-йся п. р. (на вибір) перший-ліп-, © с-и лізти під руку, п^к попідручний, ± попадающийя п. р.

ПОДВЕРНУТЬСЯ: (случайно) -вшийся принагідний, Ё.

ПОДВЕС о^к підвеса; & п^к *підвсний (ремінь).

ПОДВЕС(КА) почіпка.

ПОДВЕСНОЙ почіпний /під-, при- /.

ПОДВЕСОЧНЫЙ о^к дармовісний.

ПОДВЕШИВАТЬ чіпляти, підчіплюва-, підвішу-; -алось, -ались чіпляно, підчіплювано Ё;

-й що /м^н хто/ підвішує, с-и п., р-й підвіси-, п^к підчіпковий, підчіпли-, суспензорний, підчіпний, підвісний + %; -щая повязка перепаска;

-щая связка підчіпок, підчіпник;

-йся/-ий підвішуваний, підчіплю-, чіпляний, п^к підчіпний, підвісний;

ПОДВЕШЕННЫЙ підв'язаний [хорошо п. язък добре п. язък].

ПОДВИГ о. лицарський вчинок.

ПОДВИЖНИЧАТЬ героїстувати.

ПОДВИЖНОЙ о^к мобільний.

ПОДВИЗАТЬСЯ орудувати, (у якій царині) дія-, працюва-, ф. товктися, з^е пописува- [Н. -ался на таком побрище Н. орудував /діяв, працював, з^е пописувався/ на такій ниві];

-йся що /м^н хто/ ~ує Ё, с-и о., р-й пописатися; -я на побрище робітник /н^т поплентач/ на ниві.

ПОДВОДИТЬ підводити, (підсумок) підбива-; п. кого з. підневіджу-, о. зраджу- надії чий; п. итогб о^к підводи- риску; п. под монастырь звбди- на слизъкб; п. под один ранжир стріг- під один гребінець; п. под статью застосбува- /ф. пришива-/ статтю; п. черту под чем п. стави- крапку на чому;

-й що /м^н хто/ підводить Ё, с-и п., з-й підвести, підводий, п^к підвідний, підводящий, т. підводбвий, о^к доставний; -й итогб зайнятий підсумованням, підсумбувач, п^к підсумковий; -й черту р-й поставити крапку;

-йся/-имый підводжуваний, п^к підвідний;

ПОДВЕСТИ (- пам'ять) схибити; п. кого зради- [пам'ять -ла еб пам'ять -ла її], з^е підневіди-; п. под монастырь звести на слизъкб, підвести під дурного хату.

ПОДВОДНЫЙ: п. мир н^о підводдя; -ые камни рифи, підводне каміння, (на річці) (підводні) порбги.

ПОДВОЗ е^і довіз.

ПОДВОЗИТЬ довозити /за-, над-, під- /;

-й що /м^н хто/ підвозити Ё, с-и д., р-й підвезти, призначений підвози-, (під)возий, підвезько, п^к підвезчий, т. підвозбвий;

-йся/-имый підвозуваний, п^к підвізний.

ПОДВОРАЧИВАТЬ підкручувати, підверта-, підгортá-, підкбчува-, підкас-, підкач-, підмот-;

-й що підгортá Ё, р-й підгорнути, звиклий підгортá-, підгортáч, підгбртув- Ё, п^к підкрутливий, підкбч-, підмот- + %;

-йся/-ий підгортаний, підкручув-, підкасув-, засукув-, підверт-, підсув- Ё.

ПОДВОРНЫЙ: -ая книга дворовá книга.

ПОДВОРЬЕ & подвір'ячко.

ПОДВЯЗЫВАТЬ підв'язувати, в'язá-, підпліта-;

-й що /м^н хто/ підв'язує Ё, с-и п., р-й підв'язá-, підв'язувач, в'язій, п^к підв'язливий, в'язуч- + %;

-йся/-ий підв'язуваний, підперізув-, підпліт-, п^к підв'язний

ПОДГИБАТЬ підгинати, підгортá-, підбира-;

-й що /м^н хто/ підгина Ё, с-и /звиклий/ п., р-й підігну-, п^к підгінчий + %, ± гнущийся;

ПОДГИБАТЬСЯ (- ноги) підламуватися; Ё;

-йся/-ий підгбртаний, підгіна-, підламува- Ё; -я підгінистий; -щие колени тремтáчі /нездáтні тримáти/ коліна;

ПОДОГНУТЬ підібгати Ё.

ПОДГЛЯДЬВАНІЕ *n^{пн}* підгляди, підглядіни, підглядання.

ПОДГЛЯДЬВАТЬ підглядати, підзира-, піддівлятися;

—*й* що /*mⁿ* хто/ підглядá $\diamond$, с-и п., р-й підгляну-/підгледі-/; зайнятий підглядами, підглядáч, підглядáйло, меткий на підгляди, *n^к* підглядóвий + %, о. на підглядах, *c^x* підглядáй- [підглядáй-удірочку сусіда];

—*ый* підгляданий, підзира-.

ПОДГНИВАТЬ підгнива-, гні-, підтруха-/при-/;

—*й* що підгнива $\diamond$, підгниваний, покинутий гнити, с-и підтруха-, ± гниющий;

ПОДГНИТЬ *o^k* притліти $\diamond$;

—*вший* підгнилий, підтрóх- /при-/; притлі-, $\diamond$.

ПОДГОВАРИВАТЬ підмовляти /на-/; підговóр-юва-, підохóчу-, ± ПОДСТРЕКАТЬ;

—*й* що /*mⁿ* хто/ підмовля $\diamond$, с-и п., р-й намóви-, меткий /скóрий/ на підмóви, намóвник /під-/; с. підбóрювач;

—*ый* намóвляний /під-/; підохóчува-, підбóрюва-.

ПОДГÓНКА *p^k* припасóвання.

ПОДГÓНЩИК 1. допасóвувач /при-/; 2. підгóнич /по-/; підганяйло.

ПОДГОНЯЛА підганяйло.

ПОДГОНЯТЬ підганяти, підгóни-, квáпи-, на́гли-, с. гна́- в шию, (*тугою*) підстьобува-, підбатóжува-, *ж^m* ну́ка-, (*факти*) підтасóбува-, (*детали*) допасóбу-; п. под оди́н ранжи́р стригти під оди́н гребінець;

—*й* 1./2. *n^k* підгінчий, підгінний + %; 1. що /*mⁿ* хто/ підганя $\diamond$, с-и на́глиги, р-й підгíна-, підганяйло, підгóнич, підганяльник, *n^k* підбатóжливий, *c^k* підгóнь- [підгóнькобила], 2. що допасóбує $\diamond$, с-и д., р-й припасува-, зайнятий припасóванням, —*й* *нерадивых* підгóнич ледáчих, підженіледачих; —*й* под оди́н ранжи́р підстрига́ч під оди́н гребінець;

—*йся/-ый* 1. гна́ний, гóне-, квáпле-, на́гле-, підгóне-, підбатóжува-, підстьобува-, 2. припасóвуваний /до-/; приладжу-.

ПОДГОТАВЛИВАТЬ готувати, підготовля-/при-/; рихтува-, підрихто́вува-, (*кадри*) шкóли-, вишкóлюва-, тренува-, навча-, *ж^m* підкóбува-, (*в дорогу*) споряджа́-/ви-, від-/; збира́-;

—*й* = 1. готвящий + підгóтовник, 2. що /*mⁿ* хто/ шкóлить, с-и ш., 3-й вишкóли-, зайнятий вишкóлом, вишкóлювач, *n^k* вишкóльний;

—*йся/-ый* = 1. готвящийся, 2. вишкóлюваний, вишкóльний;

ПОДГОТОВИТЬ: п. к *чему* приготува- на *що*;

ПОДГОТОВЛЕН: п. к *чему* хто пригóтовано ко́го на *що*;

ПОДГОТОВЛЕННЫЙ *ф^p* напóговóві; $\diamond$.

ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЙ (*курс*) *o^k* вишкóльний.

ПОДГОТОВКА *o^k* підгóтивля, лаштува́ння, при-

гóтовини, ви́шкіл [п. *ка́дров* в. *ка́дрів*; *строєва́я* п. муштровий в., му́штра], (*швидка*) інструктаж; при -*ке* готóвуючи.

ПОДГРУЖАТЬ: —*й* → *замінити* за- на під- у *формах* гнізда ЗАГРУЖАТЬ.

ПОДДАБРИВАТЬСЯ придбóрю/ватися /під-/; латá-, підма́зува-, підла́щу-;

—*йся* що /*mⁿ* хто/ ~ється $\diamond$, с-и п., р-й піддобрі-.

ПОДДАВАТЬ піддавати /до-/; (*м'яч*) гилі́-; п.

жа́ру додава́- дóху; п. хóду приспíшува- крок;

—*й* що /*mⁿ* хто/ піддає $\diamond$, з^г-й /з^м-й/ додáти, с-и додава́-, додава́ч /під-/; —*й* *охóты* заохóчувач, р-й підохóтити, ± побуждающий;

♦♦♦**СЯ** піддаватися /з-/; підхилá-, (*впливу*) піддáти під, *ф^p* давáтися [(не) п. *уговóрам* (не) д. на підмóву], надава́- [не п. *уля́живанию* не н. до залáгодження]; (не) п. *чему* *ф^p* (не) надава́- до *чого* [не п. *исчислѐнию* не н. до обрахóнку]; не п. *учѐту* не піддаватися обліку;

—*йся* що /*mⁿ* хто/ піддається $\diamond$, піддáваний, схи́д- піддаватися, з^м-й піддá-, *n^k* піддáтливий, піддáйний, схи́льчивий, /зміна/ гнучкий, /обрóбці/ придáтний до *чого*; —*я* *чому* легкий на *що* [—*я* *измерѐнию* л. на виміри]; —*я* *влиянию* схи́дний підпадáти під вплив; —*я* *искусѐнию* нестійкий пѐред спокóсою; —*я* *ко́лке* порськкий; —*я* *обработке* придáтний до обрóбки; —*я* *приобрѐтению* наживний, нажитий; —*я* *уговóрам* легкий на підмóву; не —*я* *упѐртый*, затінчивий, стійкий; не —*я* *измерѐнию* який гóді виміря-; не —*я* *исчислѐнию* який гóді вичисли-; не —*я* *описанию* *ж^m* я то́бі (Вам) не мóжу сказа́- який; не —*я* *проверке* неперевірний, непідлѐглий контро́лю; не —*я* *толкованию* що йогó гóді витлумачи-;

ПОДДАТЬСЯ дáтися $\diamond$ [п. на *уговóры* д. на підмóву, д. намóвити]; п. *вла́сти* (під)дáтися під владу; п. *подговóру* дáтися на підмóву; не п. не дáтися [не —*я*лс на *уговóры* не дав́ся переконáти].

ПОДДАКИВАТЬ тákати, потакá- /при-/; егéка-, угúка-, агá-, *n^k* підгáвува-, (*годитися* з *чим*) приставá- на *що*;

—*й* що /*mⁿ* хто/ тákає $\diamond$, с-и т., р-й потáкчу-, тáкало, потакáй-, егéка-, потакáч, потáкув-, *n^k* підгáвкув-, *n^k* потáкливий, егéкли-; —*й* *гóлос* гблос потáкувача.

ПОДДЕВАТЬ (*під одяз*) піддягá/ти, (*заком*) (під)чiплá-, п. підштрикува-, під'їдá-, підпуска́шпильку;

—*й* 1. що /*mⁿ* хто/ піддягá, звiклий ~ти, 2. що підчiплá, с-и -ти, р-й підчепі-, підчiплювач, *n^k* підчiпний + %, 3. що /*mⁿ* хто/ підштрикує $\diamond$, мастáк підштрикува- р-й підштрику́-, підштрикáч, *n^k* підштрику́чий, під'їдлиий + %;

ПОДДЕТЬ (*словом* /кого/) відва́жити со́ли /підвѐзти москаля/ *кому*, д. дратну́-; $\diamond$;

-йся/-ый 1. підд'яганий 2. підч'іплов-, 3. підшт-
рику-.

ПОДДЕЛКА (-крам) фальсифікат.

ПОДДЕЛЫВАТЬ підробляти, фальшувá-, фаль-
сифікувá-, підфальшовувати;

--й що /м^н хто/ підробля́ ◊, с-и п., 3-й підробі-,
зайнятий підробкою, підроблювач, фальшівник,
підроб-, фальсифікатор, н^к підробчий + %; -й
ру́ку мастáк підробля́ти п'очерк;

♦♦♦СЯ: п. к кому латáтися /підмáзува-/ до кого;
п. под что підбíра- під [п. под тон п. під тон];

-йся/-ый підроблюваний, фальшó-, фальсифік-;
-я под підші- під, підліщу- до; -я под их 3-й
підш'їтися під /підлатá- до, зв'їклий латá- до/ їх.

ПОДДЕЛЬНЫЙ підробний.

ПОДДЕРЖИВАТЬ підтримувати, підд'ерж- /до-/,
кого підпірати, підставля- плечé кому, тягну́-

ру́ку за ким, (порядок, діло) тримá-, (огонь) під-
живля́-; тáйно п. стоя́- за спіною; п. знакóмст-

во водí- хліб та сіль, і далі товаришувá-; п. мо-
рально підтримува- на ду́сі; п. перепіску і да-
лі листувáтися; п. св'язь кого з ким в'язáти нítку

між ким та ким; п. тóловище в вертикаль-
ном положенні (- звіра) стоя́- на задніх лапах;

--й що /м^н хто/ підтриму́е ◊, с-и п., покліканий
підтрима-, підтримувач + **помагающий**, н^к під-

тримкóвий, підпру́жний, /брус/ хребéтний, пле-
човий, для підтримки, р^к підтрімчий, ф^р вірний

[--й до́гмы в. до́гмам] + %, о^к якій /що, м^н хто/
за; --й компáнию р-й бувá- в товари́стві; --й пере-

репіску і далі листуючись; --й порядок поклі-
каний тримá- порядо́к; --й равновесіе хребéт-,

для підтримки рівнова́ги; --й разгово́р що під-
триму́е розмо́ву; --й родствєнные св'язи зв'їк-

лий родичáтися; --й традицію вірний тради́ції;
не --й о^к якій /що, м^н хто/ прóти;

-йся/-ый підпіраний, підтримув-, підд'ержув-
/до-/;

ПОДДЕРЖАТЬ: -вший що підтримав, ◊;

ПОДДЕРЖАННЫЙ підп'ертий, підтрімман- ◊.

ПОДДЕРЖКА підтримка, підпóра, підп'єртя, (не
їно у збруї) підпру́га, о. опертя́; **при -ке кого/
чьей** підтріманий ким.

ПОДДУВАТЬ піддима́ти, піддувá-;

--й що /м^н хто/ піддувá, с-и п., р-й підду́-, зайня́-

тий піддувáнням, піддувáйло, н^к піддувальний;
-йся/-ый піддуваний, н^к піддувний.

ПОДЕЛОМ за діло, по заслúзі.

ПОДЕЛЬНИК р^к співсправець, з^н подільник.

ПОДЕЛЬЧИВЫЙ подільчивий, (по)дільчий.

ПОДЕРГИВАТЬСЯ¹ (стискатись-/роз-) сіпати-
ся- /ті-/ сміка-, н^р сіп, тіп, смик; **начáть п. за♦** ◊;

-йся¹ що тіпається ◊, с-и ♦, з^м-й сіпну́-, сіпа́ка,
смíкало, н^к смиковий, р^к сіпкий, сіпучий, п'яв-

кувáтий.

ПОДЕРГИВАТЬСЯ² (плівкою) затягáтися, заво-

ліка- /льоду/ зашерхáти, (чим) покривáтися ф^р
брá-; п. дымкой туманіти; п. маслом масніти;

-йся² що затягáється ◊, с-и з., затяганий, заво́л-
ка-, покривá-, покинутий шерхнути;

ПОДЕРНУТЬСЯ: -вшийся затягнений /-нут-

ий/, (о)пові-, покрí- /у-/ , пóйня-, затумáнений,
затуманілий, ◊; -я дымкой стумані-; -я льдом

зашерх-; -я маслом змасні-.

ПО-ДЕТСКИ о^к дитінно.

ПОДЕШЕВЛЕ н^к дешевшенський, н^р щоб дешé-
вше.

ПОДЖАРИВАТЬ підсма́жувати, сма́жи-, пря́-;

--й що /м^н хто/ підсма́жує, с-и підсма́жувати, р-й
підсма́жи-, н^к = %, + жарящий;

-йся/-ый підсма́жуваний /при-/ , сма́же-, пря́-.

ПОДЖАТИЕ підтиск.

ПОДЖИГАТЬ паліти, підпáл/юва-, п. підбурю-;

--й що /м^н хто/ ~ює ◊, с-и п., з'-й підпáлі-, палій,
підбурювач, н^к запальний, палійський, підбурл-

ивий + %, о. для підпáлу, с^к палі- [палівода];
-йся/-ый пáлений, підпáлова-, підбурю-.

ПОДЖИДАТЬ чекáти, очікувá- /ви-/ , піджидá-;

--й що /м^н хто/ очікує ◊, с-и /зв'їклий/ чекáти,
з^м-й зачекá-, очікувач, н^к = %, с^к чекáй- [чекáй-

з-моря-погоди], ± **ожидающий**;

-йся/-ый очікуваний /ви-/ , жданий.

ПОДЖИМ пр'їтиск /під-/.

ПОДЖИМАТЬ підтискáти /за-, при-, у-, с-/, (хво-
ста) підгортá-, підбíра-, підгíна-, попусká-;

--й що /м^н хто/ стискá ◊, с-и с., готóвий стісну-,
н^к підтискучий /за- ◊/, стісливий /за-, під-, при-/

+ %, для підтиску; --й хвост п. готóвий втекті в
кущі;

-йся/-ый підгóртаний, стúлов-, стіскув- /за-,
під-, при-/ , н^к підтисний /за-, при-, с-/.

ПОДЗАБОРНЫЙ попідтінний.

ПОДЗАГОЛОВОК о^к підназва.

ПОДЗАБИВАТЬ підбурювати, підштрику-,
підохóчу- /за-/ , піддавати вогню, додавá- охóти;

--й що /м^н хто/ підохóчує ◊, с-и д. о., р-й під-
бури-, підбурювач, підштрику- ◊, н^к підбурл-

ивий, заохóт-, підштрику́чий + %, для заохóти, с^к
пштрикни-, піддáй- /до-/, підбій-, підпрочі-,
[піддáйвогню, додáйохоти, підбій-на-бунт];

-йся/-ый підбурюваний, підштрику-, підохóчу-,
піддрóчу-;

ПОДЗАБОРИТЬ о. піддáти дýху ◊.

ПОДЗЕМЕЛЬЕ д. підземелище.

ПОДЗЕМНЫЙ: п. ход потайник.

ПОДЗОРНЫЙ: -ая труба́ далековід.

ПОДЗУЖИВАТЬ під'ю́джувати, піддрóчу-;

--й що /м^н хто/ під'ю́джує, с-и п., 3-й під'ю́ди-
ти, під'ю́джувач, н^к під'ю́дливий.

ПОДІ: п. разбері́ іди знай, іди розбері́; п. ты!
ти скажі! [п. ты, ка́кой у́дар! ти с., який у́дар!].

ПОДКАЛЫВАТЬ підкóлювати, підшпілю-, ко-

ло-, (- дрова) рубá-, підрубү-, п. підштрику-;
 -й 1. що /м^н хто/ підколбює, с-и п., р-й підколб-, підколбовач, колій, 2. **поддевающий**²;
 -ый 1. підколбований, підшпилю- 2. підштрику-;
ПОДКОЛОТЬ шпортоґути ◊.

ПОДКАПЧИВАТЬ задімлювати, закур-, р^к підвуджувати;

-й що /м^н хто/ ~ує, с-и п., р-й підвуди-, зайнятий підвудженням, вудживнік, п^к підвудливий + %;
 -йся/-ый підвуджуваний, задімлю-, закурю-.

ПОДКАПЫВАТЬ підкопувати, копати;

-й що /м^н хто/ підкопує ◊, с-и к., з-й підкопа-, і. → **копающий**, підкопувач, п^к підкопистий, підкопч- + %, для підриття, с^к підрий- [підрийхата];

♦♦♦СЯ: п. **под кого** копати яму кому, підводи- міну під ким, протбчува- но́ри під чийми но́гами;
 -йся/-ый підкопуваний, підри-, п^к підривний, -я под их р-й викопа- яму їм, р-й підкопáтися під їх.

ПОДКАРАУЛИВАТЬ = ПОДСТЕРЕГАТЬ.

ПОДКАРМЛИВАТЬ підгодовувати, підживлю-, підхарчбу-, годувати, живи́-, харчувá-;

-й що /м^н хто/ підживлює ◊, для підгодівлі, за́йнятий -єю, с-и п., р-й підживи-, п^к підгодовчий, підживний, р^к підживчий + %;

-йся/-ый підгодовуваний, підживлю-, підхарчбу-, п^к підживний;

ПОДКОРМИТЬ з. підситити ◊.

ПОДКАТКА р^к підкот.

ПОДКАТЫВАТЬ 1. підкочувати(ся), під'їзди-, (до горла) підступáти, 2. (рукава) підкачу- /за-/;

-й 1. що /м^н хто/ підкочує ◊, с-и п., зайнятий підкочом, і. підкотій, т. підкатник, п^к підкотливий підкотистий + %, 2. що підкачує, р-й підкача-;

♦♦♦СЯ: п. **к горлу** підступáти до горла, займа-/пере-/ дух;

-йся/-ый 1. підкочуваний, 2. підкачу-; -я **к горлу** що підступá (клубко́м) до горла.

ПОДКАЧИВАТЬ підпомповувати, піддува-, підкачува-, качá-, помпува-;

-й що /м^н хто/ підкачує, с-и п., з-й підкача-, для підпомповання, зайнятий -ям, п^к підкачливий, помпува́льний, р^к підпомповчий + %; -й **насб** підпомповувач, к. підпомпа;

-й підкачуваний, підпомпову-, підду́- ◊;

ПОДКАЧАТЬ ф^п запороти, з. навалі-, ф^п підгуля- [ціфры -яли цифри -яли]; **не п.** не запорó-, віяється на висоті, ф. держá- фасон, утри́ма- плáнку; **не подкачай!** держи́ фасон!

ПОДКАШИВАТЬ підкошувати, підто́чу-, підти- на́ти;

-й що /м^н хто/ підкошує ◊, с-и п., з-й підкоси́-, підкошувач, п^к підтинчивий + %, с^к підкоси́-[підкоситрава], © підкошуючи;

-йся/-ый підкошуваний, (- но́ги) підко́млю-, підто́чу-;

ПОДКОШЕННЫЙ: как п. (устаи) сно́пом,

як підтя́тий.

ПОДКИДЫВАТЬ > ПОДБРАСЫВАТЬ.

ПОДКЛАДОЧНЫЙ підбійковий.

ПОДКЛАДЫВАТЬ підкладáти, підмо́щува-, кла́с- під, (свиню +) підсува́-; п. **ми́ну** підмінóвува-;

-й що /м^н хто/ підкладá ◊, с-и -ти, покликаний підклас-, підкладáч, підкладáйло, п^к підкладис- тий, підкладóвий, підкладли-, підкладчий + %, ± **кладущий**; -й **ми́ну под радий** підмінóвати *кого/що*;

-йся/-ый підкладаний, підмо́щув-, кладений під, п^к підкладний;

ПОДЛОЖИТЬ: п. **свинью** підсу́нути свиню́, підне́сти те́ртого хрину́, зроби́- ка́пость; п. **яйца под квóчку** підси́пати квóчку.

ПОДКЛЮЧАТЬ(СЯ) приєднувати(ся) /під'-/, (до дії) залучáти(ся), ф^п підпряга́ти(ся), підкльо- ча́ти(ся);

-й що /м^н хто/ підкльо́чá ◊, с-и п., з-й залучи́-, п^к підкльо́чливий + %, © підкльо́чаючи, ± **присоединяющий, включающий**;

ПОДКЛЮЧИТЬ: п. **к чему** п. запря́ти /під'-/ до чо́го; ◊;

-йся/-ый залучуваний, приєдну- /під'-/, підкльо- чаний, підпря́га-;

ПОДКЛЮЧИТЬСЯ (- звук) вплéстися; ◊.

ПОДКЛЮЧЕНИЕ о^к під'єднання.

ПОДКОВЫВАНИЕ п^о підковання, підко́ва.

ПОДКОВООБРАЗНЫЙ як підко́ва, на взір /у фóрмі/ підко́ви, р^к підківчастий.

ПОДКОВЫВАТЬ = ЗАКОВЫВАТЬ.

ПОДКОВЫРИВАТЬ 1. підколу́пувати, 2. підш- трику-, підку́шу-, під'їда́ти, підпусká- шпильку;

-й що /м^н хто/ підштрикує ◊ с-и п., р-й підш- трикнү-, спóвнений їди, осá, гедзь, гедзю́к, п^к підку́сливий, під'їдли-, зади́рли-, ка́верзний + %, ± **поддевающий**²;

-ый підколу́пуваний, підштрику-, підко́бло- ◊.

ПОДКОВЫРИСТЫЙ о^к ка́верзний.

ПОДКОВЫРКА (шпилька) підштрика́чка о^к під- сміх.

ПОДКОЛЕНКИ підколінця, підкоління.

ПОДКОП о^к проко́п, т. міна.

ПОДКОРМОЧНЫЙ підгодовчий, підгодівель- ний, підживлюва́ль-, р^к підживчий.

ПОДКРАДЫВАТЬСЯ підкрада́тися /за-/, крас-; -йся = **крадущийся**, © с-и підкрада́тися.

ПОДКРАШИВАТЬ підфарбо́вувати, личк/ува́-, зали́чкову-, (щоки) підма́зу-, (брови) підводи́ти;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, мастáк л., покликаний зали- чкува́-, підмальбу́увач ◊, п^к підфарбо́вчий + %;

-йся/-ый підфарбо́вуваний, зали́чкову-, личко́-, підкра́шу-, підмальбу́у-, підма́зу-;

ПОДКРАСИТЬ приличкува́ти, підлакува́- ◊.

ПОДКРЕПИТЕЛЬНЫЙ покрі́пний, покрі́пу́щ-

ий, ф^п підтримко́вий.

ПОДКРЕПЛЯТЬ кріпити, скріплюва- /під-, по-, зміцню-, підсилю-, підтриму- [під-яєт сили їжа -ує сили], (чим) підпірати, г. підбудовува-; -й що /м^н хто/ кріпить $\diamond$, с-и к., з-й зміцни-, для підкріплення, н^к підтримковий, підкріпли- /по-, с-/, покріпуючий, покріпний, г. підсильний, підсилюваль-, ф^р додатковий + %;

ПОДКРЕПИТЬ: п. *что* додати сили чому; $\diamond$;

-йся/-ый кріпленний, підпіра-, скріплюва- /під-, по-, зміцню-, підтриму-, підживлю-, підсилю-, підтверджу- /по-/, н^к підкріпний, підсильний; -я р-й підживітисся;

ПОДКРЕПИТЬСЯ о^к під'істи /попо-/, піднаїстисся, підзаправи-.

ПОДКРУЧИВАТЬ підкруч/увати, підв'ірту-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., р-й підкрути-, н^к підкрутливий + %; -й гайки щораз вимогливіший;

-йся/-ый підкручуваний, підв'ірту-.

ПОДКУП о^к підплати; с помістю -па підкупом, підплатою.

ПОДКУПАТЬ (кого) підкупляти, підкуповува-, підмазу-, підплатчува- /підмогоричу-/ кому/кого, (усміхом) чарувати, здобува- серця, топі-лід (серця);

-й 1. що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, зв'язний п., з'-й підплати-, підмазувач, підплатій, н^к підмазливий + %, 2. що /м^н хто/ чарує $\diamond$, с-и чарувати, з-й зачарува- /розтопі- серце/, н^к чарівливий, приваблю-/з' підкупи-/ , чарівний, сповне- сердечности, © хоч до рани прикладай, душа-чоловік, с^к топі-лід- [-щия улыбка топі-лід усміх];

ПОДКУПИТЬ о^к захибрити /під-/, (кого чим) розтопі- серце кому чим;

-йся/-ый 1. підкуповуваний, підмогорич-, підмаз-, підплатч-, н^к підкупний, підплатний, продаж-, 2. чарований, приваблю-.

ПОДКУСЫВАТЬ підкушувати, підстрику-;

-й 1. що /м^н хто/ підкушує, с-и п., р-й підкуси-, 2. подковыривающий².

ПОДЛАЖИВАТЬСЯ лататися, підстроюв-, придобрю-, підмазу-, пристосову-, р примілю-, (низько) стелитися листом;

-йся що /м^н хто/ латається $\diamond$, с-и л., з-й підстробі-, придобрюваний, пристосуванець, с. підлабузник, підшивайло.

ПОДЛАКИРОВАТЬ (факти) ретушувати;

ПОДЛАКИРОВАТЬ підретушувати.

ПОДЛАМЫВАТЬСЯ: -йся підламуваний, підломлю-, (-ноги) → подкашивающийся.

ПОДЛАЩИВАТЬСЯ лащитися, латат-, підлащува-, підмазу-; п. к кому приподоблюва- кому;

-йся = подольщающийся.

ПОДЛЕДНЫЙ © під кригою [-оє плавання плавба п. к.].

ПОДЛЕЖАТЬ підлягати, належа-; п. *чему* (амнестії +) підпада- під що; *дело* -йт пересмо-

тру справу треба /належит/ переглянути;

-й що /м^н хто/ підляга $\diamond$, н^к належний до, призначе- на що [-й разборке п. на демонтаж], ф^р підлеглий; -й *чему* має бути який [-й проверке м. б. перевірений], який треба *что зробити* [-й рассмотрению я. т. розглянути], ф^р незвільне від чого [-й обложению налогом н. від податку]; -й веденню належний до відання; -й контролю підконтрольний; -й наказанию призначе- на кару; -й отмене р^к відклич-; -й суду підлеглий судові, підсудний; -й оплате /уничтожению +/ підлеглий оплаті /знищенню +/; не -й *чему* вільний від чого, не -й обвинению (факт) неоскаржува-; не -й оглашению конфиденций-, секрет-; не -й операции м^а неоперабель-; не -й пересмотру /отмене/ невідклич-, твердий; не -й сомнению безсумнівний.

ПОДЛЕТЬ підлітати, г. підліти;

ОПОДЛЕТЬ спідліти, спідліша-вший спідлений, спідлілий, спідліша-.

ПОДЛЕЦ о. гад повзучий.

ПОДЛИВАНИЕ, ПОДЛИВКА (дія) підліття.

ПОДЛИВАТЬ пилівати, лі-, (борщ) підсипа-; п. масла в огонь підлива- оливи /докида- хмізу/ в огонь, ф^р підсипа- перцю, додава- кути меду; -й що /м^н хто/ підлива $\diamond$, зв'язний -ти, р-й підли-, зайнятий підліттям, н^к підливчий + %;

-йся/-ый підливаний, підсипа-, н^к підливний;

ПОДЛИТЬ: п. масла п. долити отрути, піддиперцю, підсипа- жару $\diamond$.

ПОДЛИЗА о^к підлизує, ж^к /-уха/.

ПОДЛИЗЫВАТЬСЯ підлизуватися, лизати руки

-йся що /м^н хто/ підлизується, с-и п., р-й підлиза-, підліза, підлізник, підлизує, ж^к /-уха/, н^к підлазистий, підлабузливий, прислужли-, лести-, ф^р підхлібля-, ± подольщающийся.

ПОДЛИННЕЕ н^к довшенький, н^р щоб довше.

ПОДЛИННИК оригінал, (твору) первотвір, (рукотису) первобіс, (зразок) м^о взірць.

ПОДЛИННЫЙ о^к правдешний, о. чистої води (з голови до ніг).

ПОДЛИПАТЬ лататися, підшива-;

-й = подольщающийся.

ПОДЛИЧАТЬ підлітствувати, підло /гідко, низько/ запобіга- /плазува-/;

-й що /м^н хто/ гідко ~ує $\diamond$, зв'язний г. п, меткий /скорий/ на підлози, гідкий ~ун, н^к паскудистий, паскудний /ливий/, підло запобіг-.

ПОДЛОГ фальсифікаторство, ф^р підміна, підстава, о^к підсув, ф. шахер-махер; *должностной* п. службоба фальсифікація.

ПОДЛОЖНЫЙ підсунутий, підкладений, підміне-, підсувний, підкладний, підставний.

ПОДЛОСТЬ з^н підлятина.

ПОДЛЫЙ (вчинок) о^к ганебний; подлейший найпідліший $\diamond$.

ПОДМАГНІЧИВАТЬ : НАМАГНІЧИВАТЬ.

ПОДМАЗЫВАТЬ *кого* підплáčувати *кому/кого*;
—й 1. що /м^н хто/ підмазує $\diamond$, зайнятий мащен-
ням, звиклий п., р-й підмаза-, підмазувач, підма-
щу-, н^к підмазливий + %, 2. подкупающий¹;

ПОДМАЗАТЬ: не -жешь – не поедешь *г.* хто
смарує, той їде.

♦♦♦СЯ: п. к *чому* підшиватися під *що/до чого*;

-йся/-ый 1. підмашуваний + подкрашиваю-
щийся, 2. підплáчу-; -я 2. подольщающийся; -я
к *чому* р-й підшйтися під *що/до чого*.

ПОДМАЛЁВКА (*річ і дія*) підмальовання, (*дія*)
підмальовування.

ПОДМАНИВАТЬ манити, підманова-, нади-, ду-
ри-, піддурюва-;

—й що /м^н хто/ манить $\diamond$, с-и м., р-й підмані-, н^к
манливий, *ljжест/* підманли-;

-ый маненный, підманюва-, надже-, дуре-, підду-
рюва-.

ПОДМАСЛИВАТЬ мастити, підмашувати, (*ко-
го*) о^к підплáчу-;

—й 1. що /м^н хто/ підмащує $\diamond$, с-и п., р-й підмас-
ти-, ± подмазывающий, 2. подкупающий¹.

ПОДМАХИВАТЬ (*акт*) підмахувати, о^к черк/а-;
—й що /м^н хто/ ~ає $\diamond$, звиклий ч., р-й черкну-, ©
підмахуючи, с^к черкні- [черкні-з-маху].

ПОДМЕНЯТЬ підмінювати, міня-, підміня-;

—й що /м^н хто/ підміняє $\diamond$, с-и м., р-й підміні-,
для підмини, зайнятий -ною, підмінювач, н^к під-
мінний, підмінчий, підмінливий + %;

-йся/-ый підмінюваний, міня-, н^к підмін-;

ПОДМЕНИТЬ: б́удто -или *кого* ніби не той
став *кто*; $\diamond$;

ПОДМЕНЁННЫЙ: как п. ніби вже не той.

ПОДМЁТКА н^{рпн} підмёток, підмётка.

ПОДМЕЧАТЬ постерігати, запримічува-, схоп-
люва-, поміча-, мотá- на вус;

—й що /м^н хто/ помічає $\diamond$, с-и -ти, бажавши по-
міти-, постерігач, н^к підглядяч, підглядяйло, н^к
примітливий, спостеріж-, с^к мотáй-на-вус- [мо-
тáй-на-вус товариш], © мотáючи на в.;

-йся/-ый запримічуваний, схоплюв-, (с)постері-
г-, н^к підгляд-;

ПОДМЁТИТЬ запримітати $\diamond$.

ПОДМОРГУВАТЬ підморговувати, моргá-;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., р-й ~ну-, моргун,
підморгувач /при-/, н^к підморгувальний, с^к мор-
гáй- [моргáй-до-неба], © підморгуючи.

ПОДМИНАТЬ підмин/ати, підгортá-, (*свободу*)
підбивá- (під свою руку);

—й що /м^н хто/ ~ає $\diamond$, звиклий п., з-й підм'я-, н^к
= %, с^к підмні- [підмні-під-себе], © ~аючи;

-йся/-ый підгортаний, підбив-, підмін-, д. під-
мінатий;

ПОДМЯТЬ підчавити $\diamond$;

ПОДМЯТЫЙ підчавлений, підбитий, підм'я-.

ПОДМОЛÁЖИВАТЬ молод/іти, підмолóджува-
а-, (*тиво*) солоді-, підсолóджува-;

—й що /м- хто/ ~іть $\diamond$, с-и м., з-й підмолóді-,
підмолóджуває $\diamond$, н^к підмолóбливий, (*квас*) під-
солóд-, молодільний + %, © підмолóджуючи;
-йся/-ый підмолóджуваний, (*квас*) підсолóдж-.

ПОДМОРÁЖИВАТЬ морозити, підморóжува-
/при-/-; -аєт підмерзáє; -зило підморóзило /при-/-;

—й що /м^н хто/ підморóжує $\diamond$, с-и підморóжу-
вати, р-й підморóзи-, для підморóження, зайня-
тий -ям, підморóзько, н^к підморóзливий + %, с^к
підморóзь- [підморóзьдуша], © підморóжуючи;
-йся/-ый підморóжуваний /при-/-.

ПОДМОСТКИ (*сцена*) н^{рпн} підмостка.

ПОДМУРÓВЫВАТЬ о^к закладати підму́рок.

ПОДМЫВАТЬ підмивати, мі-, (*кортити*) пори-
ва-, му́ля-, шпигá-, пекти́ під п'яти [-аєт *кого*
(аж) під п'яти пече́]; егó так и -аєт *сделать* він
аж трóситься, хóче *зробити*;

—й 1. що /м^н хто/ підмиває $\diamond$, с-и -ти, р-й підмі-,
підмивач, підмивáйло, н^к підмивчий + %, с^к пі-
дмій- [підмійрило], ©, 2. що му́ляє $\diamond$, с-и м., з-й
заохóти-, н^к заохóтливий + %, ± соблазняющий;

-ый 1. підміваний, н^к підмівний, 2. заохóчува-;

-йся що /м^н хто/ підмивáється, с-и підмивáти-,
р-й підмі-, підмивáка;

ПОДМЫТЬСЯ: п. *кому до кого* не вартий *кто*
чийого мизінця.

ПОДМЯТЫЙ > ПОДМИНАТЬ.

ПОДНАЁМ о^к підна́йми, ф^p підконтра́кт.

ПОДНАЧИВАТЬ о^к підштрикувати, підку́шу-;

—й = подковыривающий.

ПОДНЕБЁСНЫЙ ф^p підхмарний /за-/.

ПОДНЕБЁСЬЕ н^о надсвіти; из -сья з-під неба,
з-під хмар.

ПОДНЕВОЛЬНЫЙ: быть -ым ходити в ярмі;
-ое состояние н^о підневілья.

ПОДНИМАТЬ підіймати, т^p підтягá-, (*руку*) під-
но́си-, (*кого*) підво́ди-, (*якір*) вивáжува-, (*слуха-
вку*) зніма-; п. дéло пору́шува- справу; п. зябь
орá- на зяб; п. крик зчиня- /здійма-/ гвалт; п.

курс е^к підви́шува- курс; п. на смех бра- на глú-
зи /хпíни/; п. на щит підно́си- на п'едестáл(ь);

п. парусá напина- вітрила; п. пары с² орá- на
пар; п. рычагом підва́жува-; п. спор заво́ди- су-
перчáку; п. требóгу бі- на гвалт, г. алярмува-;

п. флаг зво́ди- корогву; п. целину́ розóрюва-
цілину́; п. цéну наганя- ціну́; п. шум гвалтува-
тися;

—й що /м^н хто/ підно́сить $\diamond$, с-и п., р-й /з-й/ під-
не́сти, для підвяття /піднесення/, зайнятий -ям,
підіймáч, н^к підіймáльний, підно́систи́й, підтяж-
ний + %; -й глос з-й підне́сти гóлос; -й крик

з-й зчині- гвалт, © одразу в крик; -й мускул
підтяжний м'яз; -й наро́д прóтив з-й підняти
лю́д прóти; -й на щит р-й підне́сти на щит, ве-

личальник; -й нос = задирающий н.; -й паруса = распускающий п.; -й пыль що збива́ ку́ржаву, збива́ ку́ржави; -й ссору́ гото́вий зчини́- сварку; -й тревбу́ алярміст, © вдари́вши на гвалт; -й це́ну р-й нагна́- ціну́;

-ый підйманый /з-/ , підношува-, підводжу- /з-/ , підва́жу-, пору́шу-, підви́щу-, збільшу-;

ПОДНЯТЬ (*цину*) *ф.* підгвинтити; **п.** галдѣж /крик/ зби́- бучу́ /шарварок/, *р.* підня́- гармідер; **п.** и посади́ть (*на хату, дерево* +) ви́сади-; **п.** на смех ко́го закпи́- (собі) з ко́го; **п.** паруса́ розпусти́- вітрила; **п.** переполо́х зчини́- бучу́; **п.** ссору́ зби́- колотнечу́, завести́ суперечку́; **п.** та- ра́рам зді́йня- ша́рварок; **п.** тревбу́ вдари́- на спо́лох /гвалт/; **п.** шум зчини́- га́лас, розгвалтува́тися; **п.** шуми́ху наро́бити ше́лесту;

-вший *ф.*; -й меч от меча́ и поги́бнет хто підніс меч, від меча́ й ляже, хто чим во́кбе – від то́го й гіне;

◆◆◆**СЯ** іти́ вгору́, (- *цини*) рості́, (*здиратися*) пе́рти вгору́; (- *стіни*) спина́тися /о́ зп'ясти-/ на; **п.** (в взо́дух) зліта́ти; **п.** в це́не доро́жча-; **п.** на захи́ту става́- до оборо́ни; не -а́ється не підно́ситься-;

-йся = -ый + підбіваний, зді́йма-, підно́шува- /з-, ви-/ , *п*^к висхідний, вертика́ль-, прямо́віс-, крути́й, кругосхілий, *о.* деда́лі ви́щий /бі́льший/, на зле́ті, (*клас*) уби́ваний у пір'я, ± воз- вы́шающийся; -я вве́рх горо́бжний, вгору́йдучи́й; кру́то -я вве́рх кру́тосхілий, з кру́тими схілами; -я в /на/ го́ру верхо́дря́н, на ма́рші /у ру́с/ вгору́, (*шляк*) весь-час-під-го́ру; -я в це́не шо́раз доро́жчий; -я из ру́ин © встаю́чі з ру́ин; -я на вра́га гото́вий ста́ти на во́рога; -я на ви́сшую ступе́нь шо́раз ша́бле́м ви́щий; -я на ды́бы зді́бл(юва)ени́й; -я на носка́х р-й ста́- на па́льчики; -я на цы́почки © стаю́чі навши́-ньки;

ПОДНЯТЬСЯ (- *цини*) підска́чити, піти́ вгору́; (- *світла*) підбї́тися, (- *тісто*) ви́сходити [те́сто -ло́сь тісто ви́сходило]; **п.** на но́ги зве́сти́-ся на но́ги; -ла́сь ку́терьма́ /сума́тоха/ зчини́-лася буча́; -ля́ шум зчини́вся ша́рварок; -вший(*ся*) *ф.*; -я підня́тий /з-/ , зби́-, піднесений, підведе́- /з-/ , зчїне́- /у-/ , підви́ще-, збільше́-, (- *тісто*) ви́сходже́-; -я клу́бами склубоче́-;

ПОДНЯТЫЙ = -вший (*-мату*) *в*^н позначений.

ПОДНОВЛЯТЬ підновля́ти, підновлюва́-, (*дани*) підсуча́сн/ювати; ± **ОБНОВЛЯТЬ**;

-й що /м^н хто/ ~ює *ф.*, с-и п., р-й піднови́-, за́йнятий підновле́нням, підновлюва́ч *ф.*, *п*^к підновчїй + %;

-ый підновлюваний, підсуча́сно-.

ПОДНОЖИЕ *у*^р узни́жжя, (*статуї*) постаме́нт,

(*стіни*) цо́коль, підму́рок.

ПОДНОСИТЬ підно́сити, частува́-, (*дар*) дарува́-

-й що /м^н хто/ підно́сить *ф.*, с-и п., р-й піднести́, за́йнятий підно́шенням, підно́шувач, підно́сець, частува́льник, *р*^к підно́сій, *п*^к підно́счий + %; -й пи́люлю р-й піднести́ те́ртого хрїну́;

-йся/-имый підно́шуваний, даро́-, *п*^к підносний;

ПОДНЕСТИ надне́сти *ф.*; **п.** пи́люлю піднести́ те́ртого хрїну́.

ПОДНОСЧИК підно́сець, *р*^к підно́сій.

ПОДНОШЕНИЕ *з* рале́ць; -ня даропри́носи, да-ропри́носина, *к.* при́носи.

ПОДОБАТЬ годити́ся, лічиги, ви́пада́-, нале́жа-, пристава́-;

-й що лічиги́ *ф.*, нале́жний, пристой́-, належи́-тий, ± **неподобающий**.

ПОДОБЕН: **п.** ко́му та́кий, як *хто*;

ПОДОБНО: **п.** че́му *ф*^р так, як *що*; **п.** ко́му так, як (*оце*) *хто*; **п.** мне так, як ось я;

ПОДОБНЫЙ *ф*^р той же та́ки; **и** то́му -оє і все та́ке (*інше*), і та́ке вся́ке.

-**ПОДОБНЫЙ** -схо́жий, на-взір-, *с*^о -поді́бний [обезьянопо́добный мавпосхо́жий, на-взір-ма́впи, мавпува́тий, мавпоподі́бний].

ПОДОБИЕ: на **п.** че́го на взір, *ф*^р що́сь та́ке ніби *що* [на **п.** арбу́з а́що́сь та́ке ніби каву́н]; **неко́торое п.** що́сь ніби [н. п. взо́дха ш. н. зі́хання].

ПОДОБОСТРАСТИЕ сервілі́зм, лаке́йська за-побі́гливість.

ПОДОБОСТРАСТНИЧАТЬ підлабу́знюватися до ко́го, стелі́- листом перед *ким*;

-й = **подольщающий**.

ПОДОБОСТРАСТНЫЙ *о.* гнучкоши́й; -оє су-щество́ плазу́н, гнучкоши́я істо́га.

ПОДОБРУ *о*^к ті́хо-мі́рно, *ф*^р ті́хом та мі́ром.

ПОДОГРЕВАТЕЛЬ нагрі́вач(ка).

ПОДОГРЕВАТЬ підігрі́в/ати /(*ро*)/зі-, (*під*)на-/ , (*чвари*) підсі́чу-, (*емоїї*) підбу́джу-, підсі́лю-;

-й що /м хто/ ~а́ *ф.*, с-и п., покликаний нагрі́-, для на́гріву, за́йнятий -ом, нагрі́вач *ф.*, *п*^к нагрів-ний, нагрі́валь- /піді-, розі-/ , (- *пристрасті*) підбу́дливий, *с*^к зі́грий- [зі́грийсерце];

-йся/-ый нагрі́ваний /піді-, (*ро*)/зі-, *п*^к нагрівний /піді-, (*ро*)/зі-/.

ПОДОЗРЕВАТЬ підозро́увати, підозрїва́-, ду́ма-ма́- підозру́/ на ко́го, *ф*^р бо́ятися [бо́юсь, що ти бреше́ш], (*хибно*) грі́шити на ко́го; **и** не **п.** *ж*^н і в го́лову не кла́с-, і га́дки не ма́-; -а́ет *кто* підозра́ берє ко́го;

-й що /м^н хто/ ду́має на *ф.*, схи́льний ду́мати на, *п*^к підозрїливий, недо́вір-, *о.* з підозро́у на, © с-и п., *с*^к за́підозри́- [за́підозрисвіт];

ПОДОЗРЕВАТЬСЯ бу́ти на підозрі́ *ф.*;

-йся/-ый підозре́ваний, (*за*)підозре́-, на підозрі́.

ПОДОЗРЕНИЕ: **п.** па́даєт на ду́мають на; **по-ию** в че́м за́підозрений /-на, -ні/ *у ко́му*; **возника́-ет п.** *у ко́го* берє підозра́ ко́го.

ПОДОЛ *о*^к спі́дниця [за **п.** *женї* за жі́нчину -їц-

ю], (підігнутий для переносу) припіл.
ПОДОЛЬШЕ *п*^р як довше, к. довше.
ПОДОЛЬЦЯТЬСЯ піддещуватися /латá-, лаш-й-, підлабузнова-, підсипа-, підмазува-, з. примля-/ до кого, стелі- листом перед ким;
-йся що /*м*^н хто/ латáється $\diamond$, звиклий л., р-й підлатá-, підлєсник, підлабуз-, лєстун, підлабуза, підлизень, підлигайло, підшивай-, підчихвіст, *п*^к підлєсливий, підлабузли-, лєсті-, підхлібли-, прислужли-, підлázистий;
ПОДОЛЬСТИТЬСЯ підмостітися, підлатá-, підкоті-, *о*^к підстосува- $\diamond$.
ПОДОНОК з. посілюк;
ПОДОНКИ *п*^о жужіль-сміття; **п. общества** з. відпадки суспільства.
ПОДОПЛЕКА (явища) *о*^к механіка, кухня, лаштунки, закуліс.
ПОДОСПЕВАТИ наспівати /при-/ , пристига-;
ПОДОСПЕТЬ нагодітися, надбігти $\diamond$;
-вший надбіглий, приспі- /на-/ , пристиг-, $\diamond$.
ПОДОХОДНИЙ (податок) відприбутковий, к. від прибутку.
ПОДПАДАТИ підпад/ати, підляга-, *ф*^р потрапля- [п. под впливня п. під вплив];
-й що /*м*^н хто/ ~á $\diamond$, приречений підпасти, *п*^к приналеж-, підлєглий, підхожий; **-й под действе** чого підлєглий чому.
ПОДПАИВАТИ підпо/ювати, підмогоричу-;
-й що /*м*^н хто/ ~ює $\diamond$, с-и /звиклий/ п., з-й підпої-, ~ювач $\diamond$, *п*^к підпійчий /-ливий/, *с*^к підпій-;
-ый підпоюваний, підмогоричу-;
ПОДПОИТЬ (вмісне) умогоричити /під-/ $\diamond$;
-вший $\diamond$.
ПОДПЕВАЛА *п.* підлігач.
ПОДПЕВАНІЕ; ПОДПЕВАНІЯ підспів(к)и.
ПОДПЕВАТИ підспівувати, *п*^к підгáвку-;
-й що /*м*^н хто/ підспіває $\diamond$, звиклий п., р-й підспівá-, підспів(ув)ач, підгáвкув-, *п*^к підспівливий, підспівчий + %;
-ый підспівуваний, підгáвку-.
ПОДПИВАТИ; ПОДПИТЬ: **-вший** підпійтий, підпійлий, *о.* під чáркою, $\diamond$.
ПОДПИРАТИ підпир/ати, підтримувати;
-й що /*м*^н хто/ ~á $\diamond$, с-и п., р-й підпёр-, для підпертя, зайнятий -я́м, ~áч, (рiч) підпóра /-пертя/, *п*^к підтримковий, підпійчий + %, *с*^к підпирі- [підпирігора]; $\pm$ **поддерживающий**;
-йся/-ый підпираний, підтримув-, *п*^к підпирний.
ПОДПИСАНИЕ: **по** -и підписавши; **при** -и підписуючи; для **-ня** на підпис.
ПОДПИСКА: **по** -ке (мати) як передплáтник; агéнт **по** -ке поширювач передплáти.
ПОДПИСЫВАТИ класти підпис, підписува-, /кому/ від-/ , (заети) передплáчу-;
-й що підписує $\diamond$, з-й підписати, підписувач, *ф*^р підписáнт, *п*^к = %, *с*^к підпиши- [підпиши-за-

всiх], 2. що передплáчує, р-й передплáтити, передплáтити, *п*^к передплáтний; **-й что** підписа- під чим; **-й** вéксель підписа- на вéкселі;
◆◆СЯ: **áкты -аются кем**, áкти підписує хто;
-йся/-ый 1. підписуваний, у процесі підписання, 2. передплáчуваний; **-я** 1. з-й підписáтися + **-й**¹ 2. передплáтник, *п*^к передплáтний, зг-й передплáтити;
ПОДПИСАТЬСЯ: **-шийся** 1. підписаний, $\diamond$, 2. перед-плáтник, $\diamond$;
ПОДПИСАНО: **п.** и с плеч долбй підписано, і хай їм грець.
ПОДПІХИВАТИ підпихá-, підштóвхува-, пхá-, штóвхá-;
-й що /*м*^н хто/ підпихá $\diamond$, с-и п., р-й підпхá-, підпихáч, підштóвхув-, *п*^к = %, *с*^к підпхні-;
-ый підштóвхуваний, підпиху-, пхá-, штóвхa-.
ПОДПЛИВАТИ підпливати /при-/;
-й/-ый що /*м*^н хто/ підплива $\diamond$, с-и п., р-й підпливти, підпливаний, плавець, *с*^к підпливи- [підпливи-кров'ю]; **-й кровью** заліваний /підпли-/ к., © спливаючи к., *с*^к підпливи-кров'ю.
ПОДПОЛЗАТИ підповзáти, підлázи-, підлázá-;
-й/-ый що /*м*^н хто/ підповзá, с-и п., р-й підповзти, підповзаний, підповзень, підлázальо, *п*^к підлázливий, *с*^к підповзи- [підповзигáдом].
ПОДПОЛЬНЫЙ нелегáльний, (- Церкву) катакóмб-.
ПОДПОЛЬЩИК *о*^к підпіляк(а).
ПОДПОЧВЕННЫЙ: **-ая вода** з зашкóрна вода.
ПОДПОЯСЫВАТИ підперізувати, перезá-;
-й що /*м*^н хто/ підперізує, с-и п., р-й підперезá-, *п*^к підперезчий, підперезливий + %;
-йся/-ый підперізуваний, перезаний;
ПОДПОЯСАТЬСЯ: **-вшийся** підперезаний.
ПОДПРАВЛЯТИ підправляти, *о*^к підправлюва-;
-й що /*м*^н хто/ підправля $\diamond$, с-и п., з-й підправи-, *п*^к підправчий + %, *с*^к підправ- [підправслужба]; $\pm$ **правящий**²;
-йся/-ый підправляний, підправлю-.
ПОДПРЫГИВАТИ підстрибувати, підскаку-, стрибáти, плига-, гóца-, *п*^ф гóц(а); **-ивая** скóком;
-й що /*м*^н хто/ стрибá $\diamond$, с-и п., р-й підскóчи-, © підстрибуючи, *о.* з підстрибом, *п*^к підскóчний, підстрибчий /-ливий/, *с*^к підскóч- [підскóч-нахату];
ПОДПРЫГНУТЬ © вискóчити [сёрдце -нуло сёрдце máло не вискóчило].
ПОДПРЯГАТИ підпрягáти /при-/;
-й що /*м*^н хто/ підпрягá, с-и п., з-й підпрягти, підпрягáч, *п*^к підпрáжчий + %;
-йся/-ый підпрáжаний, *п*^к підпрáжний.
ПОДПҀДРИВАТИ підпудрювати, пудри-;
-й що /*м*^н хто/ підпудрює, с-и п., підпудрювач, *п*^к = %, © підпудривши;
-йся/-ый підпудрюваний, пудре-

ПОДПУСКА́ТЬ підпускати; не п. на **пушеч-ний вистрел** і близько не підпускати;

—й що /м^н хто/ підпускає ◊, с-и п., з^т ф^т підпусти-, с^к підпусти- [підпустишпилька], © підпускаюч-и; не -й на **пушечний вистрел** що й близько не підпускає; -й **шпильку** гедзь, гедзюк, с^к підпустишпилька;

-ый що його підпускають, підпусканий;

ПОДПУСТИ́ТЬ: п. **шпильку** відважити соли, загну- карлбючку, с^к відважсоли; ◊.

ПОДРАБА́ТЫВАТЬ підробляти, ф. /підза-/;

—й що /м^н хто/ підзаробляє ◊, звиклий п., р-й підзаробі-, підробітчанин, ф. шабашник, н^к шабашливий, с^к підзаробі- [підзаробігріш];

-йся/-ый під(за)роблюваний, р. допрацьову-;

ПОДРАБО́ТАТЬ підзаробити ◊.

ПОДРАЖА́ТЕЛЬНЫЙ і^р мавпувальный.

ПОДРАЖА́ТЬ (кому) наслідувати /копіюва-, переспіву-, з. взоруватися на, з^т мавпува-/ кого, ступа- в чий слід, (з глумом) пародіюва-, (у мові) перейма- язика; п. **кудяхтанью** приквоқтава-;

—й кому що /м^н хто/ наслідує кого ◊, р-й скопіюва-, с-и насліду-, наслідувач, о. як наслідування, н^к переспівливий- + %, с^к ступай-в-чужий-слід [ступай-в-чужий-слід автор];

-ый наслідуваний, уда-, копіюб-, переспіву-, мавпо-, пародійб-, перейманий.

ПОДРАЗДЕ́ЛЯТЬ підрозділяти, ділі- /поділя-/ (на групи), класифікува-;

—й що /м^н хто/ поділяє ◊, с-и п., з-й склясифікува-, зайнятий класифікацією, н^к подільчий + %, с^к ділі- [ділі-на-групи];

-йся/-ый ділений (на г.), підрозділюва-, класифікова-.

ПОДРАЗУМЕВА́ТЬ мати на увазі, о^к дума- /місли-/ (про) [говорюк леший, -аю Сталін кажу дідько, думаю /місло/ Сталін];

—й що /м^н хто/ має на увазі ◊, звиклий мати на у., © маючи на у., думаючи (про);

ПОДРАЗУМЕВА́ТЬСЯ: -яется ф^р тут ідеться про [-яется море т. і. про море]; ◊;

-йся/-ый який маємо /мають/ на увазі, про який думаємо /-ють/, де треба розуміти, де йдеться про, (зміст) зашифрований, висловле- /випладе-/ алегорично; -я **самб собой** самозрозумілий; -ый (закон) неписаний.

ПОДРАСТА́ТЬ підростати /з-, до-/ , більша-, вбиватися в пір'я;

—й що /м^н хто/ підростає ◊, с-и п., щораз старший /мужні-, дорослі-/ , убиваний в пір'я, н^к з. доростовий, о. у рості, с^к підрости- [підрости-й-перерости-тата]; -еє **покоління** молоде покоління, з. доріст, памолодь;

ПОДРАСТІ́ вбитись у літа ◊.

ПОДРЕЗА́ТЬ підрізувати, підтина-, різа-, тя-;

—й що /м^н хто/ підрізує ◊, с-и п., покликаний під-

різа-, для підрізування, зайнятий -ям, підрізувач, втинач, н^к т. підрізчий + %, с^к утні- [утні-крила]; -й **крылья** приборкувач (крил), © втиначючи крила;

-йся/-ый, підрізуваний, підкраю-, н^к підрізний;

ПОДРЕЗА́ТЬ: п. **крылья** приборкати (крила).

ПОДРИСО́ВЫВАТЬ підмальбувати, малюва-;

—й що /м^н хто/ підмальбує ◊, звиклий п., р-й підмалюва-, н^к підмальбовчий + %, с^к підмалюй- [підмалюй-як-скажуть];

-йся/-ый підмальбуваний, мальб-.

ПОДРО́БНОСТЬ о^к детал; до **мельчайших подробеностей** (zeit) додрібничковий.

ПОДРО́БНЫЙ деталний, всебіч-, с. вичерп-;

ПОДРО́БНЕЙШИЙ найдокладніший, докладнісінкий, о^к додрібничковий.

ПОДРО́СТОК з. віросток.

ПОДРУБА́ТЬ підрубувати-, (шво) підрублю-;

—й 1. що /м^н хто/ підрубує ◊, с-и п., р-й підруба-, для підрубу, зайнятий -ом, підрубувач, н^к підрубчий + %, с^к підрубай- [підрубай-під-корінь] 2. що підрублює, зайнятий підрубленням, н^к підрублювальний;

-йся/-ый 1. підрубуваний, підтіна-, підтіна-тий, 2. підрублю-, н^к підрубний;

ПОДРУБИ́ТЬ: -вший под **корень** © підтявши під корінь.

ПОДРУ́БКА к. підруб, т^н підрублення.

ПО-ДРУГО́МУ: п.-д. не **выйдет** /не **получится**/ нема іншої ради.

ПОДРУ́ЛИВАТЬ підрулювати, ф^р підчало-;

—й що /м^н хто/ підчалоє ◊, с-и п., р-й підрулі-;

ПОДРУ́ЛИТЬ прикермувати ◊.

ПОДРУ́МЯНИВАТЬ підрум'янювати, рум'яни-;

—й що /м^н хто/ підрум'янює ◊, з-й підрум'янити, н^к підрум'янливий + %;

-йся/-ый підрум'янюваний, к^к підгнічу- /за-/.

ПОДРУ́ЧНОСТЬ р. похват [річ для похвату].

ПОДРУ́ЧНЫЙ о^к спомагавчий

ПОДРЬІ́В (основ) зрушення, (престижу) дискредитація.

ПОДРЬІ́ВАТЬ підривати, (основи) підважу-, зрушу-; п. **авторитет чей** дискредитувати кого;

ПОДРЬІ́ВАТЬ(СЯ) о^к надсаджувати(ся), увереджувати(ся);

—й 1. що /м^н хто/ підриває ◊, с-и п., з-й підрива-, для підриву, зайнятий -ом, підривник, руйнів-, диверсант, н^к підривчий, диверсійний, /силу/ увередливий + %, с^к підриві- [підривіоснови], 2. **подкапывающий**; -й **авторитет чей** дискредитаційний для кого, с^к підриві-ім'я;

-йся/-ый 1. підважуваний, підрі-, висаджу- в повітря, надсаджу-, увереджу-, збавлю-, н^к підривний, 2. **подкапываемый**;

ПОДРЯ́Д¹ о^к договір, контракт.

ПОДРЯ́Д² н^р: **всё** п. геть чисто все.

ПОДРЯЖАТЬ *o*^c контрагувати, договорю-;

—**й** що /*м*^н хто/ договорює $\diamond$, с-и к., покликаний договори-, підрядн[ч]ик, а. контрактор, *н*^c підрядчий + %, *c*^c договори- [договори-на-Сибір];

—**й**ся/—**ий** найманний, договорюв-, підряджув-, контракто-, *i*. договірник;

ПОДРЯДИТЬ (*крам /звідки*) спровадити $\diamond$.

ПОДСАЖИВАТЬ підсаджувати;

—**й** що /*м*^н хто/ підсаджує $\diamond$, с-и п., р-й підсади-, *н*^c підсадчий /-ливий/ + %, *c*^c підсади- [підсади-на-небо], © підсаджуючи;

ПОДСАЖИВАТЬСЯ підсідати $\diamond$;

—**й**ся/—**ий** підсаджуваний, *н*^c підсадний.

ПОДСАСЫВАТЬ підсмоктувати, підсиса-;

—**й** що підсмоктує $\diamond$, для підсмоктування, зайнятий -ям, *н*^c підсмокчий + %;

—**й**ся/—**ий**, підсмоктуваний, підсисаний.

ПОДСАХАРИВАТЬ солодити, підсолоджува-;

—**й** що /*м*^н хто/ підсолоджує $\diamond$, с-и с., р-й підсолоді-, для підсолодження, зайнятий -ям, підсолоджувач, солодар, *н*^c підсолодчий /-ливий/ + %, *c*^c підсолоді- [підсолодіпигулка];

—**й**ся/—**ий** підсолоджуваний, підцукрю-.

ПОДСВЕТКА *o*^c підсвітка.

ПОДСВІТЮВАТИ підсвістувати, свиста-;

—**й** що /*м*^н хто/ підсвістує, звиклий п., р-й підсвіста-, свистун, *н*^c = %, *c*^c підсвісни-, ©;

—**ий** підсвістуваний.

ПОДСЕКАТЬ підтинати, (*рибу*) підрізувати, (*ліс*) підрубу- /ви-/;

—**й** що /*м*^н хто/ підтинає $\diamond$, с-и п., р-й /з-й/ підтя-, підтінає, *н*^c підрубчий, підріз-, підтин- + %; —**й** трал трал-підтінає;

—**й**ся/—**ий** підтинаний, підрізув-, підрубув- /ви-/, *н*^c підрубний, *д*. підтинатий.

ПОДСИЖИВАТЬ (*кого*) засідати /чатува-. чига-/ на *кого*, пристеріга- /ви-/ *кого*, (*капостити*)

підсід/а- *кого* /підклада- свиню, копа- яму/ *кому*;

—**й** 1. що /*м*^н хто/ засідає на $\diamond$, с-и з., з^м-й засіс-, пристерігаєч /ви-/, 2. що /*м*^н хто/ підсід/ає $\diamond$, с-и

~ати, з-й підсис-, капосник, *н*^c капосливий;

—**ий** що його підсід/ають +, б^o підсіджуваний.

ПОДСКАЗКА *o*^c підказка; **по-ке души** (за) по-рухом души, (*писати*) як на серце лягає.

ПОДСКАЗЫВАТЬ підказувати, суфлерува-, підповід/а-, (*криком*) підкрикува-, (*ідею*) піддава-;

—**й** що /*м*^н хто/ підказує $\diamond$, с-и п., р-й підказ/а-, підказувач, суфлер, *н*^c підказчий /-ливий/ + %, *c*^c підказ/а- [підказ/а-товариш];

—**й**ся/—**ий** підказуваний, суфлеров-, підповід- $\diamond$.

ПОДСКАКИВАТЬ підскакувати /при-/, скака-, (*у сидлі*) вигуцува-;

—**й** що /*м*^н хто/ підскакує $\diamond$, с-и п., р-й підскач/а-/підскака-/; підскакувач, скакун, *н*^c підскачливий, /танець/ підскаччий, /нульс/ стрибучий, *c*^c підскач- [підскач-до-неба блазень];

—**ий** підскакуваний /при-/, вигуцу-.

ПОДСЛАЩИВАНИЕ підсолода.

ПОДСЛАЩИВАТЬ солодити, підсолоджува- /о-, при-/, *o*. маза- медом, *n*. $\mathcal{F}$ присахаринюва-;

—**й** = подсахаривающий + *н*^c підсолодливий;

ПОДСЛАСТИТЬ засолодити /під-/ $\diamond$.

ПОДСЛЕДСТВЕННЫЙ *o*^c піддопитний.

ПОДСЛУШИВАНИЕ *o*^c підслуховання, к. підслух(и).

ПОДСЛУШИВАТЬ підслухати, підслуховува-;

—**й** що /*м*^н хто/ підслух/ає $\diamond$, звиклий п., р-й підслух/а-, підслухач, *н*^c /апарат/ підслуховий + %, *c*^c підслух/а- [підслух/а-апарат]; —**й** апарат підслухачка;

—**й**ся/—**ий** підслухуваний, підслухову-.

ПОДСМАТРИВАНИЕ *o*^c підглядани, *н*^{пн} підгляди.

ПОДСМАТРИВАТЬ: —**й**/—**ий** = подглядывающий/—**ий**.

ПОДСМЕИВАТЬСЯ сміятися, /підсмішкува-, кепк/увати, смішки стрбї-, кпї-, з. підсміюва-/ з *кого*;

—**й**ся що /*м*^н хто/ ~ує з *кого* $\diamond$, с-и к., р-й закпї- з, меткий на підсмішки, глузій, смішкб, *н*^c глузливий, посмішли-, /ідко/ глузмілї-, *c*^c кепкуй- [кепкуй-з-рідного-тата], ± шутящий.

ПОДСОБЛЯТЬ помагати /підпо-, з. запо- *кого*/, пособля-;

—**й** що /*м*^н хто/ підпомаг/ає $\diamond$, с-и п., з-й допомгї-, + ПОДСОБНИК, *н*^c спомагаччий, допомогівий, для допомоги;

—**ий** кем з поміччю /*o*^o за сприяння/ *кого*, підпомаганий *ким*.

ПОДСОБНИК (під)помагач /за-, с-/; посбник.

ПОДСОБНЫЙ *o*^c спомагаччий.

ПОДСОВЫВАТЬ підсувати, суну-, (*дрюк під щось важке*) підшиха-, пх/а-;

—**й** що /*м*^н хто/ підсуває, с-и /мастак/ п., з^г-й підсуну-, *н*^c = %, *c*^c підсунь- [підсунь-свиню-товариш], © підсуваючи;

—**й**ся/—**ий** сунутий, підсуваний, підпиха- пх/а-.

ПОДСОЕДИНЯТЬ *e*^г підключати, з. залуча-;

—**й** що /*м*^н хто/ приєднує $\diamond$, с-и п., з^г-й приєдн/а-, *н*^c т. едн/альний + %, *c*^c підключ/а- [підключ/а-на-поміч-гурт];

—**й**ся/—**ий** приєднуваний /під-, з^г-/, підключ/а-, залуча-.

ПОДСОЗНАНИЕ *o*^c підпам'ять.

ПОДСПОРЬЕ підпертя, опертя, *м*^н підпори.

ПОДСПУДНО *c*^г підкилімно $\diamond$;

ПОДСПУДНЫЙ *c*^г підкилімний, *ф*^р підзем-.

ПОДСТАВЛЯТЬ підставляти /на-/, стави- під-;

—**й** що /*м*^н хто/ підставляє $\diamond$, с-и п., р-й підстави-, *н*^c підставчий + %, *c*^c підстав- [підстав-другові-ногу]; —**й** нб/жку з-й /зумівши/ підстави-ногу; —**й**ся/—**ий** підставляний /(*мішок*) на-/, підклада-,

ста́вле- під, *п^к* підставний;

ПОДСТАВІТЬ: *п.* но́гу *г.* підкласти но́гу.

ПОДСТЕГІВАТИ підстебувати, підхльобу-, підбато́жу-, підстіба́ти;

—*й* 1. що /*м^н* хто/ підстебує $\diamond$, звиклий *п.*, *р-й* підбато́жи-, підстебувач, *п^к* підстебчий /ливий/ + %, *с^к* підстебу́й-, підстебни́- [підстебни́шкапа], 2. що підстіба́-, *с-и* ~ати, *п^к* = %;

—*йся/-ый* 1. підстебуваний, підхльобу-, підбато́жу-, 2. підстібаний, *п^к* підстібний.

ПОДСТЕРЕГА́ТИ стерегти, чагува́-/засида́-, чига́-/ на *кого*, вистеріга́-/під-, при-, пантрува́-/ *кого*, сиді́- на ча́тах на *кого*;

—*й* що /*м^н* хто/ чига́ на $\diamond$, *с-и* ч. на, наста́влений підстергти, підстеріга́ч, *п^к* вистережли́вий, сторожкий, насторо́жений, *о.* на ча́тах, у за́сідці, *с^к* підстережі́- [підстережі́-здобич];

—*йся/-ый* стережений, чаго́ва-, підстеріга́-/ви-, при-/ , пантро́ва-.

ПОДСТИЛА́ТИ підстеля́ти, підстила́-, стелі́-;

—*й* що /*м^н* хто/ підстеля́ $\diamond$, *с-и* *п.*, *р-й* підстелі́-, підстелю́вач, (під)стелі́й, *с^к* підстелі́- [підстелі́-солома];

—*йся/-ый* підсти́ланий, підстеля́-, стеле́-.

ПОДСТИ́КА *о^к* підклад, $\odot$ устілка.

ПОДСТРА́ИВАТИ підбудовувати /за-/ , (*каверзу*) підстро́ю-, *ф^р* бра́ти на бо́га;

—*й* що /*м^н* хто/ підбудує $\diamond$, *с-и* *п.*, 3-й підбудува́-, для підбудови, за́йнятий -ою, *п^к* = %, *с^к* підбуду́й- +; —*й* *каверзу* то́варищу *с^к* підсу́нь-сви́ню-то́варишу;

ПОДСТРО́ЙТИ (*каверзу*) підладна́ти; $\diamond$; *п.* *каверзу* підсу́ню-сви́нок;

—*вший(ся)* $\diamond$; —*я* підбудований $\diamond$ $\rightarrow$ —*ый*.

◆◆◆**СЯ** *м^р* перебира́ти стру́ни, (*пристава-*) підпрയാ́тися; *п.* *под* *кого* прилодоблюва́-*кому*;

—*йся/-ый* підбудований, підмуров-, підшико́в-, підла́джув-, настро́юв-; —*я* при́днув-, підпрയാ́г-.

ПОДСТРЕКА́НИЕ, ПОДСТРЕКА́ТЕЛЬСТВО *о^к* намо́ва, /під-/ , *к.* ю́дження.

ПОДСТРЕКА́ТИ підбива́ти, підбу́рю-, під'ю́джу-, науща́ти, підшту́рхува-, підбехту́-, накру́чу-, піддава́ти охоти́ /піддрочки дава́-/ *кому*;

—*й* що /*м^н* хто/ під'ю́джує $\diamond$, *с-и* *н.*, *р-й* під'ю́ди-, підбу́рювач, підбехту́- $\diamond$, *п^к* підбу́рливий, під'ю́д-, підбу́рювальний + %, *с^к* підбий́- [-*й* на злоде́яние підбий́-на-злочин];

—*ый* підбу́рюваний, підохочу́-, під'ю́джу-, підбехту́-, підби́-, піддрочу́-, підстру́нчу-, підшто́вху-, збу́джу-.

ПОДСТРИГА́ТИ підстрига́ти, стри́г-, (*куци*) підчи́кува-;

—*й* що /*м^н* хто/ підстрига́, *с-и* *п.*, *р-й* підстри́г-за́йнятий підстригом, стри́жій, стрига́ль, *п^к* підстрига́льний + %;

—*йся/-ый* стри́жений, підстри́ганий.

ПОДСТРОПІ́ЛЬНЫЙ (- *дерево*) під кро́кву.

ПОДСТУПА́ТИ підступати́ /при-/ , підходи́-, (-*сльози*) наве́ртатися, ти́сну-; *п.* *к* гла́зіам наплива́ти на о́чі; *п.* *к* го́рлу підкочува́тися до го́рла;

—*й* що /*м^н* хто/ підступа́ $\diamond$, *с-и* *п.*, 3-й підступи́-, на підходи́-, (-*сльози*) підкочу́ваний, го́товий на́вернутися, $\odot$ підступа́ючи; —*й* *к* го́рлу підкочу́ваний до го́рла;

ПОДСТУПІ́ТЬ: —*или* слёзы /комо́к/ *к* го́рлу збра́лося на слёзи *кому*;

ПОДСТУПА́ТЬСЯ підступати́ся, наближа́- $\diamond$;

—*йся/-ый* на́вертаний, підкочу́в-, набли́жув-, ти́снутий.

ПОДСУ́МОК *в^н* набійниця.

ПОДСУ́ШИВАТИ підсу́ш/увати, суши́-;

—*й* що /*м^н* хто/ ~ує, *с-и* *п.*, *р-й* підсуши́-, підсу́шувач, суша́р, (*рiч*) суша́рня /-а́рка/, *п^к* = %, *с^к* підсуши́- [підсуши́-машина];

—*йся/-ый* підсу́шуваний, су́шений;

ПОДСУШИ́ТЬ (*трохи*) присуши́ти /під-/.

ПОДСЧЁТ: *по -ту* ви́дно /оказа́лось/ з підраху́нку ви́дно /ви́пливає, ви́йшло/.

ПОДСЧИ́ТЫВАТИ підрахо́в/увати /об-, *г.* 3-/;

—*й* що /*м^н* хто/ ~ує $\diamond$, *с-и* *о.*, за́йнятий обраху́нком, рахівник, (*рiч*) лічи́ль-, *п^к* лічи́льний, підраху́вчий /об-/ , *с^к* обраху́й- [обраху́й-апарат];

—*йся/-ый* підраху́ваний /об-, 3-/ , облічу́-.

ПОДСЫПА́НИЕ *к.* підсип.

ПОДСЫПА́ТЬСЯ підсипати́ся, (*до* *кого*) лата́-, підсва́тува-, підверта́-, підкочу́ва-, звива́- в'юно́м ко́ло *кого*;

—*йся* підсипаний, (*до* *кого*) підсва́ту-, підкочу́-, 3-й /*р-й*/ підлатати́ся, меткий на за́біги, $\pm$ *заискивающий*.

ПОДТА́ИВАТИ підтава́ти, та́ну-, бра́тися водою;

—*й* = *таящий*.

ПОДТА́ЛКИВАТИ пха́ти, попиха́-/під-/ , підтру́чува-, підшто́вху-; *п.* *к* *чому* што́вха́- на *що*;

—*й* що /*м^н* хто/ пха́ $\diamond$, 3'-й по́пхну́ти, звиклий підпиха́-/по-/ , підшто́вхувач, підпиха́йло, підпиха́ч, *п^к* *о^к* по́пиха́цький, *т.* што́вха́льний + %, *с^к* по́пхні́- [по́пхнівоза], $\pm$ *побуждающий*;

—*йся/-ый* пха́ний, підпиха́-/по-/ , підшто́вхува-, підтру́чу-, $\pm$ *побуждаемый*.

ПОДТА́СКІВАТИ підтяга́ти, тягти́, волокти́;

—*й* що /*м^н* хто/ підтяга́ $\diamond$, 3-й підтягти́, звиклий підтяга́-, для підтягу, за́йнятий -ом, (під)тяга́ч, *п^к* = %, *с^к* підтягні́- [підтягні́сопля];

—*йся/-ый* підтя́ганий, тя́гне-, воло́че-.

ПОДТАСОВ́КА *о^к* підтасовання.

ПОДТАСОВИ́ВАТИ підтасовувати, тасува́-, міша́-, підмішува́-;

—*й* що /*м^н* хто/ підтасу́є, звиклий /*с-и*/ *п.*, 3-й підтасува́-, за́йнятий підтасовання́м, підтасову́вач, *п^к* = %, *с^к* тасу́й- [тасу́йкарти = карта́р];

-йся/-ый підтасову-, тасо́-, підмішу-, мішаний.
ПОДТАЧИВАТИ підгострювати, підточу-, (*косу*) підмантату-, гострити, (*силу*) підрива́-/; **п. сили чьи** о. підгриза́- коріння *чие*;
-й 1. що /м^н хто/ підгострює ◊, с-и п., 3-й підгострий- підгострювач, н^о гострий, н^к = %, с^к підгострий- [підгостряязик], 2. що підрива́ ◊, с-и ~а-ти, 3-й підрива́-, підрива́ч, н^к = %, с^к підриві-; **-й сили** підрива́ч сил, с^к підривісила;
-йся/-ый 1. підгострюваний, 2. підточу-, підрий-
ПОДТВЕРЖДАТЬ потверджувати /під-, с-/, *ф^р* свідчити, засвідчува-, (*чим*) підпіра́-, (*ділом*) підкріплюва-, (*актом*) задокументову-;
-й що /м^н хто/ потверджує, с-и п., 3-й потверди-, свідок, потверджувач /під-, о^к підтвердій, н^к ствердний, ствердливий /під-, по-/ + %, о. як потвердження /свідче-/, с^к підіпрі- [підіпрі-доказ]; **ПОДЪИТЬ** необхідно́сть /правильн-/ потверджувач потреби /правильности/;
ПОДТВЕРДИТЬ засвідчити ◊, (*актом*) задокументува́-, *ж^м т^к н^ф* не да́ти збреха́- [**он** мо́жет п. він не дасть з.];
-йся/-ый стверджуваний /по-, під-, засвідчу-, підкріплю-, задокументову-, підпіраний.
-вший підтверджений /по-, с-/, засвідче-, підпертий, *ф^р*.
ПОДТЕКСТ о. подвійне дно.
ПОДТРАВЛИВАТИ труїти, підтруюва- /за-, (*шпигати*) підштрику-;
-й 1. що /м^н хто/ підтруює ◊, с-и п., 3-й затруї-, н^к = %, 2. що /м^н хто/ під'юджує ◊, с-и п., 3-й під'юди-, н^к під'юдливий + %, с^к підштрикний-;
ПОДТРАВИТЬ підтроювати ◊;
-йся/-ый 1. підтруюваний /за-, о-/ , 2. підцько́ву-, під'юджу-, піддра́жно-, підштрику-.
ПОДТРУНИВАНЬЕ н^к підсміх.
ПОДТРУНИВАТЬ > ПОДШУЧИВАТИ.
ПОДТЫКАТЬСЯ; ПОДОТКНУТЬСЯ н^ф підіткну́сь, підіткнешся, підіткнуться;
-вший підтіканий, підіткнутий.
ПОДТЯГИВАТИ підтяга́ти, (*не іно* підпру́гу) підпру́жува- /о^к підпру́жи-/ , ± ПОДТАСКИВАТИ;
-й що /м^н хто/ підтяга́ +, с-и п., 3^{-й} підтягну́-, (під)тяга́ч, н^к підпру́жний, підпру́жливий, с^к підтягні- [підтягніпузо];
ПОДТЯГИВАТЬСЯ п. виструнчуватися, набирати бравого вигляду, н^о бра́-себе в руки;
-йся/-ый підтяганий, підпру́жу-; **-я** виструнчу-;
ПОДТЯНУТЬСЯ п. ста́ти підтягнутим, виструнчитися ◊; **-нисть!** підтягнісь!
-вший(ся) *ф^р*; **-йся** підтягнутий, виструнчений, з бра́вим виглядом.
ПОДУМЫВАТИ ма́ти думку, ду́ма- собі, нема́, нема́, й подумати;
-й що ду́має собі ◊, по́йнятий думкою, © ма́вши думку;

ПОДУМАТЬ: п. то́лько! подумати!, тільки подумай(те)!, *ф^р* ти скажи!, це ж тре́ба!; **кто бы мог п.?** хто б сказав?; **-ав з.** по наду́мі; **-аешь** і^р вели́ке діло!, *ф^р* теж мене́ [аешь, геро́й т. м. геро́й]; **ты -ай!** ти скажи!.

ПОДУРАЦКИ з дурно́го дива.

ПОДУСЬКИВАТИ підтроюджувати, підцьков-;
-й = подтравливающий.

ПОДУЧИВАТИ підучувати, (*учня*) підтяга́-:

-й 1. що /м^н хто/ підучує, с-и п., 3-й /поклі́ка-/ підучи́-, репетито́р, с^к підучи́- [підучи́-сам-себе], 2. подговаривающий;

-йся/-ый 1. підучуваний, підтяга-, 2. підмобля-;

ПОДУЧИТЬСЯ *ф^р* умі́тися [пусть он -ится хай він -еться].

ПОДУШЕЧНЫЙ: -ая на́волочка к. по́шивка.

ПОДУШКА н^к поду́шка, е^м поду́шина;

ПОДУШЕЧКА о^к поду́шничка.

ПОДХАЛИМ о^к підхлі́бник.

ПОДХАЛИМИСТО по-підлабу́зницьки, гнучко́ший.

ПОДХАЛИМСКИЙ о^к стоцілува́льний.

ПОДХАЛИМНИЧАТЬ: -й = подлизывающийся.

ПОДХВАТЫВАТИ підхоплювати, хапа́-;

-й що /м^н хто/ підхоплює, с-и п., 3-й підхопі-, підхоплювач, хапко́, н^к хапу́чий, підхо́п- /ливий/ + %, с^к підхопі- [підхопі-м'яч], © підхопі-вщи, на по́хваті;

♦♦♦СЯ підхоплюватися, підска́кувати;

-йся/-ый підхоплюваний, н^к підхопний, підхватний; **-я** ± подскакивающий;

ПОДХВАТИТЬ (*на ноги*) зіп'ястися, зірва́- ◊;

-вший(ся) *ф^р*; **-я** зіпну́тий /зіп'ятий/ (*на но́ги*) ◊.

ПОДХИХИКИВАНЬЕ о^к підсміхи, підмішки.

ПОДХЛЕСТЫВАТИ підхвіськувати, підстьоб-;

-й що /м^н хто/ підстьобує ◊, с-и п., р-й підстьобну́-, н^к = %, с^к стьобні- [стьобнішканапа];

-йся/-ый підстьобуваний, підхлб́остув-, стьоб-.

ПОДХОД (*до людей*) ключ, ста́влення, умі́ння пово́дитися з *ким*, *ф^р* критері́й [кля́ссовый п. кля́совий к.], мірка [инди́видуальный п. инди́дуальна м.]; **п. к чему** трактува́ння чо́го, по́гляд на чо́; **умелый п.** к умі́ння підійти до.

ПОДХОДИТЬ підході/ти /над-, при-/ , підступа́-, /при-/ , (- ім'я) пристава́-, (- ключ) приходітися, годи́-, (*для чо́го*) надава́-, (- годину) добігати [восьма добігає], (*одяг*) пасува́-, лічи-; **п. к кончу** добіга́- кінця, приступа́- до к.; **п. под что** [н. про́бу] відповіда́- чо́му [н. про́бі]; **-ит как** не́льзя́ лу́чше як вроді́лося;

-й що /м^н хто/ ~ити ◊, с-и п., 3-й підійти́, н^к підхо́жий, годя́чий, прида́тний, вигід-, прийня́т-, можли́вий, відпові́дний, слу́ш-, задово́ль-, приго́жий, приста́лий, о́ на підході́, е^м хи́ба ж та́кий, куди́ твоє діло; **наиболее -й** найвідповідні́ший;

ПОДОЙТИ *ж^м* приступити(ся), (*рантом*) підско́чи-, (*до лица*) приста́ти; ◇;

ПОДХОДЯЩИЙ = *подоходящий*.

ПОДЦВЄЧИВАТЬ підкрашувати, підбарвл/ю-; -й що /м^т хто/ ~ює ◇, с-и п., з-й підбарви-, підбарвлочав, для підбарвлення, зайнятий -ям, *н^к* = % -йся/-ый ~юваний, підфарбову-, підкрасу-.

ПОДЦЕПЛЯТЬ підчиплювати, підхоплю-, чіпля-; -й що /м^т хто/ підчипля ◇, с-и п., з-й підчепі-, підчиплювач, *н^к* підчипчий /-ливий/ + %, *с^к* підчепі- [-й *всюкую дрянв* підчепі-абищо]; -йся/-ый підчиплюваний /при-/; підхоплю-, підцуплю-, *н^к* підчипний /при-/;

ПОДЦЕПИТЬ (*кого де*) запопасти; ◇; **п.** *что* набіг- *чого* [п. *любес* н. *пранців*]; **п.** на *крючок* загачи-.

ПОДЧЕРКИВАТЬ підкресл/ювати, **п.** наголбшу- на *чому*, (*риса*) окреслю-, увиразню-; -й що /м^т хто/ ~ює ◇, с-и н. на, з-й наголосі- на, звиклий п., підкреслювач /о-/, увиразню-, *о.* для підкреслення [штрих, -й *значеніе* /роль/ штрих д. п. вагі /рбілі/], *н^к* = %, © ~юючи;

-йся/-ый ~юваний /о-/, наголбшу-, увиразню-;

ПОДЧЕРКНУТЬ *о^к* виопуклити ◇;

ПОДЧЕРКНУТИЙ увиразнений ◇.

ПОДЧИНЄННЄ звєрхність [в п. під з.]; с -ием *их кому* © підпорядкувавши їх *кому*.

ПОДЧИНЯТЬ скор/яти /під-/; бра- в шори, (*що чому*) підпорядковува-, узалєжню- *що* від *чого*, *г^д* підряджу-, підряджати;

-й що /м^т хто/ ~я ◇, с-и с., з-й підкорі-, для підпорядкування, зайнятий -ям, підпорядник, *н^к* підрядний + %, *с^к* скорі- [-ий *судьбу* скорі-собі-долю], ± *покоряющий*;

♦♦♦СЯ (*притисам*) виобнувати *що*, не відхилитися від /слуха-/ *чого*; **не** п. противи-, огина-;

-йся підпорядковуваний, підряджу-, підкорю-/с-/, *н^к* підлєглий, залєжний, підряд-, підвлід- [-я *царю* п. *царєві*], *о.* покірноголовий, ± *зависящий*; -я *долгу* слуга обов'язку; -я *обстоятельствам* раб *обставин*;

ПОДЧИНИТЬ: **п.** *полностью* п. себе *ф.* тримати в кулаці; ◇;

ПОДЧИНЄННИЙ підкомандний ◇, (*не іно г^д*) підряд-, *жс.* підкаблүч-.

ПОДЧИСТУЮ під мітлу, все до крихти, геть чисто все.

ПОДЧИЩАТЬ підчи/щати, (*тисане*) підскріба-; -й що /м^т хто/ ~щя, с-и п., р-й ~сти-, для ~стки, зайнятий -кою, ~щувач ◇, *н^к* = %, *с^к* підчисть-; -йся/-ый підчищуваний, підскрібаний.

ПОДШИВАТЬ підшивати, шити;

-й що /м^т хто/ підшива, с-и п., з-й підши-, зайнятий підшитім, підшивальний, підшивач, швач /-ка/, *н^к* = %, *с^к* підший- [підший-кобилі-хвіст]; -йся/-ый підшиваний, *н^к* підшивний.

ПОДШИПНИК підчипник, вальниця; **шари́ковий** п. кульковий п., кулькова в.

ПОДШУЧИВАТЬ жартувати, кепкува-, підсміюватися, підсміха-, смішки стрбїти;

-й що жартує з *кого* ◇, + *подсмеивающийся*;

ПОДШУТИТЬ: **п.** над *кем* зажартувати /закпі-/ з *кого*.

ПОДЪЕЗЖАТЬ під'їжджати /над-/; під'їзді-, /над-/, **п.** листом стелітися, підшива-, лата-;

-й 1. що /м^т хто/ під'їздить ◇, с-и п., р-й під'їха-, під'їжджанин, *с^к* під'їзді-, *о.* на під'їзді, 2. *подсыпаяющийся*;

ПОДЪЕХАТЬ під'їхати ◇, **п.** підійти [хитро **п.** *к кому* хитро **п.** *кого*].

ПОДЪЕМ (*рано*) вставання, *в^ї* *рання* зоря, (!) вставай!, (*дороги*) висмик, (*на гору*) узвіз, марш /рух, схід/ угору, (*душевний*) злет, приплив енергії, *с^м* злет [п. в *склєпк*у злет дужкою]; *лєгкий* /тяжєльий/ на п. *лєгкий* /важкий/ на підмóву.

ПОДЪЕМНЫЙ під'ємний, (*звинт літака*) стартовий, (*міст*) (ро)звідний, *г.* стяга-; **п.** механізм /сооруженіе/ підойма; -ое *пособіе* кошти на переїзд; -ые (*гроши*) підорбжні.

ПОДЫГРЫВАТЬ підігравати, *м^т* приграва-:

-й що /м^т хто/ приграє ◇, покликаний підіграти, с-и /маста́к/ приграва-, пригравач /піді-/;

-ый підіграваний /при-/;

ПОДЫГРЫВАТЬСЯ приподблюватися *кому* /до *кого*;

-йся 1. *подделяющийся*, 2. *подольщающийся*.

ПОДЫСКИВАТЬ підшукувати /ви-, на-/, шукá-; -й що /м^т хто/ підшукує ◇, с-и п., р-й нашука-, зайнятий пошуком, шукáч, пошукóвєць;

-йся/-ый підшукуваний /ви-, на-/;

ПОДЫСКАТЬ *о^к* піднайти ◇, (*місце*) наглєді-, натра́пи- собі.

ПОДЫТОЖИВАНИЕ підсумовання.

ПОДЫТОЖИВАТЬ підсумовувати, підбива- підсумки, підводи- ріску;

-й що /м^т хто/ підсумовує ◇, с-и п., з-й підсумова-, зайнятий підсумованням, підбивач підсумків, *н^к* підсумковий, *с^к* підсумуй- [підсумуй-успіхи];

-йся/-ый підсумовуваний;

ПОДЫТОЖИТЬ підвєсті ріску ◇, (*думки*) *о.* змотá- на клубок; **п.** *окончательно* (*не рахунок*) *г.* вилагоди- до кінця.

ПОЕДАТЬ їсти, поїда- /ві-/; пожирá-; **п.** *глазáми* *о^к* свєрдли- очіма;

-й = *едящий* + що /м^т хто/ поїда, поїдач, *н^к* *о^к* поїдальний; -й *глазáми* готóвий з'їсти очіма.

ПОЕЖИВАТЬСЯ *о^к* знай /раз-у-раз/ кúлитися;

-йся з^м-й /с-и/ (раз-у-раз) **к.**

ПОЕЗД: **п.** дальнього слєдовання потяг /пóїзд/ далєкого сполучення, *н^о* експрєс.

ПОЕЗДКА *ф^р* їзда, дорóга [в -же в -бзи].

ПОЖАЛУЙ зрештою, чого доброго, грішним ділом, коли хочете, *о^к* чи не [п., **лучше всех** чи не краще за всіх], хіба, аж [п., **ужё в четвёрг** у же х. в /аж у/ четвёр], десь [п., **даже** д. навіть], гляді /дивись/ [он, п., **всё съест** він, гляді, все з'їсть].

ПОЖАЛУЙСТА *о^к* (уклінно) прошу /-симо/, зробі /-іть/ добрість /ласку, милість, послугу/, коли твоя /Ваша/ ласка, *ф^р* на милість [скажи, п. скажи на м.], з ласки своєї [укажіть, п. вкажіть з л. с.], *о.* не в службу, а в дружбу, (*до хати*) ласкаво просимо, *м^н* будьте ласкаві, *ф.* будь ласочка, *ф^р* на ласку [спой, п. заспівай, на л.]; скажіть п. *р^р* (= *подумаеи*) скажіть на милість.

ПОЖАР: как на п. як на гвалт; ніщому п. не страшен гобий дощү не боїться.

ПОЖАРНИЙ: в -ом порядку спінним порядком.

ПОЖАРИЩЕ (*місце*) погоріджа, паленісько.

ПОЖАТИЕ (*рук*) рүчкання, рукостиска-, стиск, (*плечей*) знізування, здвигá-, стиска-.

ПОЖЕРТВОВАНИЕ *о^к* дар, дяток.

ПОЖИЗНЕННО до смерті, на весь вік, досмертно;

ПОЖИЗНЕННЫЙ досмертний, довіч-.

ПОЖИЛОЙ (*вік*) передпенсійний;

ПОЖИЛЫЕ *г.* старія.

ПОЖИМАТЬ (*руку*) тїснути, потїскува- /-ати/, (*плечима*) знізува-, низá-, стиска-, здвигá-;

—й що /*м^н* хто/ стиска *ф*, с-и с., р-й тїсну-, —й плечáми *с^к* стискай-плечима; —й рүку *с^к* стискай-руку;

—йся/—ый потїскуваний /с-/; —я (*з холоду*) = по-живающийся.

ПОЖИНАТЬ жáти, пожина-;

—й що /*м^н* хто/ пожина *ф*, с-и п., р-й пожа-, © пожинаючи; —й лáвры /плоды/ звїклий пожина́ти лáвры /плоды/, *с^к* пожина́й-лавры /-плоды/; —й сла́ву пещений /голублений/ славою.

ПОЖИРАТЬ зжирáти /по-, поїда-, жер-, в. лба-, лига-, трїска-, (*не їжу*) поглина-;

—й що /*м^н* хто/ жерé *ф*, с-и ж., з-й пожер-, пожирач, жеру́н, *п^к* жеру́щий, поглину-, ласій на, *с^к* -жер, [-й кни́ги книгоже́р], -жерний [-й вре́мя часоже́рний], © пожираючи; —й гла́зáми = поедающий *г.*

ПОЖИРНЕЙ *п^к* глáдшенський, *п^р* щоб жирніш.

ПОЗАПРОШЛОДНИЙ *г.* передторішній.

ПОЗАПРОШЛЫЙ *о^к* передостáнній.

ПОЗВÁНИВАТЬ нема́, нема́, й дзенькнути, *ф^р* дзенькати, (- *дзвони*) підтеленькувати;

—й що дзенькаé *ф*, роздзеньканий, © дзенькаючи, нема́, нема́, й дзеньк(не).

ПОЗВОЛЕНО дозволено, вільно.

ПОЗВОЛЕНЬЕ: с -ня сказа́ть *о^к* за перепрошенням, перепрошу́ю на слові.

ПОЗВОЛИТЕЛЬНО (*спитати*) вільно.

ПОЗВОЛЯТЬ дозволяти, допуска- /по-, дава- до-

звїд, не забороня-, скасовува- заборону /вэто/; п. *что* *д.* дозволя /на що; п. лишнее переступа-межу; п. себе лишнее дозволя- собі забагато; —й що /*м^н* хто/ дозволя *ф*, з'-й д., негод- заборонї-, © даючи дзвїд; —й себе незда́т- стрїма-себе;

—йся/—ый дозволений, не забороне-, узаконе-, передбáче- законом, *п^к* закон-, легáль-, *п^к* дозво́лений;

ПОЗВОЛИТЬ: —лю себе хай мені буде вільно; —льте знáть я хтїв би знáти; —льте спросїть *в^{см}* запитаю я вас; как же я мог п. себе смея́ться? де ж би я сміявся?; как же он мог п. себе ёхáть послéдним? де ж би він їхав остáнній?.

ПОЗВЯКИВАТЬ побря́зкувати, *о.* нема́, нема́, й бря́зну-, (- *дзвони*) підтеленькува-;

—й що побря́зкуе *ф*, © побря́зкуючи.

ПОЗДНИЙ: —ему гóстю глoдáть кóсти хто пізно хóдити, той сам собі шкoдїть;

ПОЗДНО *о.* у свиня́чі голосї.

ПОЗДРАВИТЕЛЬНЫЙ *г.* гратуляційний.

ПОЗДРАВЛЯТЬ вітáти, поздоровлá-, *г.* здоровїти; с *чем* и -ляю! з чим і вітаю!;

—й що /*м^н* хто/ вітаé, звїклий в., р-й поздoрoви-, поздoрoвник, *п^к* поздoрoвчий, вітáльний, *г.* гратуляцій-, *о.* з вітáнням /поздoрoвлен-/ на устáх; —йся/—ый здоровлений, поздoрoвлюва-, віншo-, гратулoб-, привітаний.

ПОЗЕМЕЛЬНЫЙ (*податок*) лановий.

ПОЗЖЕ: не п. двух (часoв) до другої (години).

ПОЗИТИВНЫЙ гóжий, не негатїв-, найкращий, путá-, добрим-добрий, гідний, гáр-, здáлий, (до-)лáдний, пүтний, гарáздний; (*не лише м.*) додáтний; (*вислїд*) важливий, важний, знач-, успїш-, добрий; (- *дїй*) сприятливий, нешкідлив-, добром огрїтий; (*факт*) привáблї-, свїтлий, з-й привáбити, дорéч-, (по)бáжа-, корїс-; (*відзук*) схваль-, прихиль-; (*відпис*) такїй, як трéба /хотїв/, не заперéч-, догїд-, поблáж-; © симпатїч-, поряд-, правед-, безгрїш-, принáд-; —ная настро́енность свїтла настроёвїсть; емо́ции -ные и негатїв-ные емо́ції свїтлі /добрі/ та недобрі /гoжі та негoжі/; & сто*; ± ПОЛОЖИТЕЛЬНЫЙ.

ПОЗИТИВЫ *м^н* плюси́, *ф^р* гаразді.

ПОЗИЦИОНИРОВАТЬ (*кого*) обира́ти позицію кому [п. себá як атеїста *о.* собі п. атеїста]; (*себя*) представляти себе́.

ПОЗИЦИЯ (*ставлення*) *г.* настанoва, поста́ва.

ПО-ЗМЕЙНОМУ *о^к* гадукува́то.

ПОЗНАВА́НИЕ *о^к* пізнатї.

ПОЗНАВА́ТЬ (с)пізнава́ти /ді- за-/ , *о.* осяга- /рoзумом/, (*таємниці*) розкривá-;

—й що /*м^н* хто/ пізнаé *ф*, с-и п., з-й пізна-, для пізнання, зайнятий -ям, пізнавч, пізнавeць, *п^к* пізнавáльний, *р^к* пізнавчий, *с^к* пізнай- [пізнай-самсебе], © пізнаючи; —й та́йны прирoды відкрив-

яч таємниць природи; **-й радість (жизни)** з-й пізна- радість (життя), с^х пізнай-радість-життя, © пізнаючи р. (ж.); **-й себе** зайнятий самопізнанням, с^х пізнай-сам-себе;

-йся/-ый (с)пізнаваний, дізна-, розкри-, досяганий розумом, п^к пізн(ав)аний;

ПОЗНАТЬ: п. (все) радости жизни (добре) попожити на світі.

ПОЗНА́НИЕ о^к осягнення, пізнаття.

ПОЗОЛО́ТА п^о оболота.

ПОЗО́Р о^к стидовище.

ПОЗО́РИТЬ ганьбити, паплюжи-, неслави-, шельмува-, демонізува-, знеславлю-, з. публіцити, о. обкладá- болотом, вводи- в славу;

-й що /м^х хто/ ганьбить ∅, с-и г., готівий виганьби-, сповнений ганьби до, з ганьбою на устах, ганьбител, знеславлювач, паплюжник, п^к ганебний для кого, паплюжливий, ганьблі-, ф^p безславний, с^х ганьбі- [ганьбі-сам-себе];

ОПОЗО́РИТЬ ввєсті в славу, виганьби- ∅;

ПОЗО́РИТЬСЯ ганьбитися ∅, піддавати себе ганьбі, віддава- себе на глум, набиратися сорому, (ставати посміхом) осмішнюва-;

-йся знеславлуваний, підда- ганьбі, з^г-й відда-ти себе на глум.

ПОЗО́РНЫЙ (- смерть) собáчий; **-ное поведе-ние** стидовище.

ПОЗУМЭ́НТ о^к позлітка, позлбтиця.

ПОЗЫ́В п^м позив; п. на рвбту потяг блновати.

ПОЗЫВНО́Й: п. сигнал виклик; **-ные** виклики.

ПОЙГРЫВА́ТЬ часом грати; п. в картишки трбхи бавитися у карти.

ПОИМЭ́ННЫЙ: п. список поімєнник.

ПОЙМКА о^к затримка, арєшт, захоплення.

ПОЙСК (руд) розвідка; пбсле дблгих **-ов** по дбвгому шукáннї.

ПОЙТЬ напувати, (молоком) випбюва-;

НА♦♦♦: н. до чбртиков залити вином аж по бчи; напáивающий що /м^х хто/ напува ∅, с-и н., з-й /р-й/ напої-, п^к напувальный, © напувавши.

ПОЙМА з. полбг.

ПОЙМА́ТЬ д^к спиймати /в-, залови- /в-, з-/ , ж. вхопí- за хвст; п. Ббга за бброду п^о пийма- втер у витрила; п. на крбчбк загáчи-; п. на охбте вполбовá-; п. с полбчным /на мєсте преступлєния/ запобáс- на гарячому, злови- за руку; на мякїну не поймаєш на макуху не купиш; ♦♦♦СЯ злápатися ∅, о. попáсти на гачбк;

-вшийся (с)пийманий, злбвле-, злápа-;

ПОЙМАННЫЙ залбвлений ∅.

ПОКА́ ф^p ще й дбси [п. нет ще й д. немá]; п.!(до побачення) тим часом!; & р. побкль; п.... не аж [это тянулось дблго п. кбє-ктб сам не отколбсє сє тяглбсє дбвго, аж дбхто сам відколбсє]; до тех пор, п. аж пбки; до тех пор, п. не аж [ждал до т. пор, п. не увидєл чєкáв, аж побáч-

ив]; п. светлб завидна; п. сєрдце ббється пбки душá в тїлі; п. темнб зáтемна; п. гром не грáнет, мужик не перекрєстится пбки грим не вдáрит, Івáн не перекрєстится.

ПОКА́ЗАНИЕ п. к чєму © доцльнбсть чбго;

ПОКА́ЗАНИЯ свідчення, зїзнавáння, (приладів) пбкази; лбжные п. кривосвїдчення; свідєтельскє п. свідчення (свїдкїв); п. сторбн свідчення сторбн.

ПОКА́ЗАТЕЛЬНЫЙ (фáкт) показбвий, симптоматичний, знамєн-, промбвистий.

ПОКА́ЗУШНЫЙ о^к витринний.

ПОКА́ЗЫВАТЬ показувати, (ви)явлá-, демонструва-, (в судї) свідчи-, зїзнава-, дава- свідчення, (пальцем) вкáзува-, ф. тїця-, (кїтї) випина-, випуска-; п. кукиш /шиш, фїгу/ крутї- /сучї-, сука-/ дулі; п. нос наставля- носа;

-й що /м^х хто/ показує ∅, с-и п., р-й показá-, зáйнятий пбказом, демонстрáтор, (индекс) показжчик, (в судї) свідок, п^к /кому/ вкáзивний для кого, (важливий) для пбказу, с^х показї-, ± указывающий; **-й зубы /кбгти/ п.** вишкїривши зуби /наготбвив- пазурї/; **-й кукиш** в кармáне вдвáжний на дубло в кишєні; с^х показї-дуло-в-кшєні; **-й нос** з наставлєним нбсом; **-й пальцем** звїклий тїця- пальцем; **-й примєр** з-й буб- за прикклад; **-й роль** що показує роль; **-й себя** р-й показá- себе; **-й спїну** 1. звїклий ♦ спїну, 2. з-й накїва- п'ятами; **-й спїну** врагуб показї-спїну-ворогуб;

ПОКА́ЗАТЬ: п. кузькинуб мать показáти, де козам рбги правлять; п. спїну накїва- п'ятами; п. фїгу скрутї- дубло; не п. вїда бком /вус-, бровбю/ не повєстї, волосом не двїгну-, знáку не подá-;

♦♦♦СЯ ж^м казáтися [не **-айся** никбмуб не кажїсь нїкбмуб]; п. на глазá навєртá- на бчи; не п. не показувати очєй, не об'явлитися, ф^p заховá- [пустє не **-аєтє** с чєм хай-єтьє з чїл];

-йся/-ый показуваний, демонстрб-, вїявлб-, свідчений ∅; **-я** звїклий з'явлитися; **-я на глазá** р-й навєрнуб- на бчи; **-ый** показний;

ПОКА́ЗАТЬСЯ (рáттом) вїгулькнути, (- сонцє) прогляну-, (на обрїї) забовванí-; п. вдáли замáчї-, зарисувáтися; п. лббдям вїйти на лбди; **-вший(ся) ∅;** **-я** вдáли замáчїлий, забовванí-, ∅.

ПОКА́ЛЫВАТЬ немá, немá, й кольнуби;

-й що немá, немá й кольнє, п^к докучливий.

ПОКА́ТЫВАТЬ; ПОКА́ТИТЬ: хбть шарбм -тї хоч м'ячєм котї, (чїсто) хоч покотїсь;

♦♦♦СЯ: п. сб смєху реготáти до впáду, лягáвид смїху;

ПОКА́ТИТЬСЯ: п. сб смєху розреготáтися до впáду, обреготá- [-ишсья сб с. обрегбчєшя];

-йся сб с. розрегбчений /розсмїя-/ до впáду, (мáло не) простєртий від смїху, ± катающий-

ся со с.

ПОКА́ТЫЙ *о^к* сходистий, розко́тис-, ско́тис-.

ПОКАЧИВА́ТЬ (*стезнами*) хиля́ти, погбйдува-;

--й що /м^н хто/ погбйдує $\diamond$, зви́клий п., *п^к = %*, *с^к* гойда́й- [гойда́йголова], © похитуючи;

◆◆◆**СЯ** хиля́тися, вигбйдува- /по-/, похиту-;

-йся/-ый погбйдуваний, похитув- /ви-/, гбйд-, хит-, коліс-; *п^к* хи(ли)ткий; -я от уста́лости хиткий, як лозина, від утоми.

ПОКАШЛИВА́ТЬ кахика́ти, покахи́кува-;

--й що /м^н хто/ покахи́кує $\diamond$, © з легким кашлем, знай кахи́ та кахи́.

ПОКАЯ́НИЕ *о^к* спокю́та.

ПОКАЯ́ННО *о^к* спровинено;

ПОКАЯ́ННИЙ (с)поку́тний, *о^к* покая́льний, спровине-.

ПОКИДА́ТЬ кидати, покида́-, (за)лиша́-, з. опуска́-; не п. *кого* (- тугу +) не попуска́-; не -а́ет мысль не йде з голови́ думка, не йде /не сходить/ з думки *що*; не -а́ет мысль *кого* о ч́ем не йде з голови́ /думки/ *кому* *що*;

--й що кида $\diamond$, с-и п., з^м-й /ма́вши на́мір/ поки́ну-, незго́д- лиші́тися, © кидуючи; -й на прои́звол судьбы́ рішеній /ма́вши на́мір/ кину́ти напризволя́ще;

-ый киданий, зали́ша-, *що* його залиша́ють;

ПОКИ́НУТЬ (*залишати* *що*) відбі́гти *чого*; п. на прои́звол судьбы́ кину- напризволя́ще.

ПОКЛАДА́ТЬ покладати́, кла́сти;

--й = кладу́щий; не -й рук невто́мний, *с^к* непоклада́й-рук [непоклада́й-рук-миряни], © не поклада́ючи р.

ПОКЛА́ДИСТЫЙ *м^н* солідний; & покладли́венький.

ПОКЛА́ДКА *е^н* кла́днення.

ПОКЛЕ́ВЫВА́ТЬ: п. нбсом поку́новати.

ПОКЛО́Н: на п. (*ити*) з покло́ном.

ПОКЛО́ННИК *ф^р* ші́рий друг; **стра́стный** п. ентузіа́ст.

ПОКЛО́НЯ́ТЬСЯ (*кому*) покло́ня́тися /в-/, схили́-пе́ред *ким*, боготвори́ти /божестві́-, ма́- за Бо́га/ *кого*;

-йся *що* /м^н хто/ боготвори́ть $\diamond$, с-и б., го́товий ма́- за Б., шанува́льний [-я тала́нту ш. тала́нту]; -я ідо́лам ідоля́нин; -я Бо́гу богові́рний, богопокло́нний;

ПОКЛО́НИ́ТЬСЯ *о*. вда́рити покло́на, схили́-го́лову пе́ред *ким* $\diamond$.

ПОКОВО́ЧНЫЙ *о^к* кувальний.

ПОКОВЫ́РЯННИЙ (*віспою*) подобваний.

ПОКО́БИТЬСЯ покб́ітися, перебува́ти в ста́ні спо́кою, спочива́-, *п^б* лежа́-, спира́тися, базува́-;

-йся 1. *що* /м^н хто/ спочива́ $\diamond$, р-й спочи́-, упоко́бений, поклика́- на спочи́нок, небі́жчик, покійн-, *п^к* нерухомий, спокійний, *о*. на покб́і, *ф^і* у ста́ні спо́кою, 2. базований, грунто́-; -я ве́чным сном

на ві́чному спочи́нку; -*шаяся* по́чка упоко́бена бру́нька; -*шееся* те́ло *ф^і* ті́ло у ста́ні спо́кою.

ПОКО́Й: прие́мний п. прийма́льня; п. нам то́лько сні́тся нам спокі́й ті́льки сні́ться.

ПОКО́ЛЕНІЕ: из -*ния* в п. з роду в рід; **молоде́ п.** *ф^р* молоді́ го́лови, *г.* до́ріст.

ПОКО́РЕНІЕ *о^к* упоко́рення.

ПОКО́РИ́ТЕЛЬ: п. (да́мских) **серде́ц** пали́вода да́мських **серде́ць**, **завойовник** /здобу́вец/ **серде́ць**, спокуси́тель **дам**, **знаве́ць** **стежо́к** у гречку, **жіно́чий** **пода́рунок**, *с^к* **покори́-дамські-серця**.

ПОКО́РНО; **ПОКО́РНЕЙШЕ** (*дякувати*) **красне́нько**, **красно**, (*просити*) **уклі́нно**.

ПОКО́РНИЙ *о^к* **неремсти́вий**, **смире́нний**, **слухня́-**, *п.* **шовковий**, (*слуга*) **уклі́нний**, (- *річку*) **упокоре́-**.

ПОКО́РНОСТЬ *о^к* **поко́ра**, *п^о* **упоко́ра**.

ПОКО́РО́ЧЕ *п^к* **корб́тшенський**, *п^р* **шоб** **корб́тше**.

ПОКО́РЯ́ТЬ скоря́ти /під-, упо-/, **кори́-**, підхиля́-, **неволи́-**, **бра́-** під своєю́ **ру́ку**, **понево́ллова-**, **уя́рмлю-**, (*нари́д*) **ста́вити** на **колі́на**, (*серця*) **здобува́-**, **зачаро́вува-**, (*природу*) **скоря́-**; ± **СМИРЯ́ТЬ**;

--й 1. *що* /м^н хто/ **ко́рить** $\diamond$, с-и к., з-й **скори́-**, **покорі́тель**, (*просі́р*) **переможце́** *чого*, *ф^р* **здобу́вец** [-й **серця́** **дам** з да́мських **серде́ць**, **покори́-дамські-серця**], *п^к = %*, 2. *що* **здобува́** **серця́** $\diamond$, *п^к* → **чарую́щий**²;

ПОКО́РИ́ТЬ (*світ*) **підби́ти** $\diamond$; **п. *кого*** **забра́ти** **владу** над *ким* [хто над *ким* **забере** **владу**];

-йся/-ый 1. **ко́рений**, **ско́рюва-** /під-/, 2. **поло́не-**, **заполю́нова-**, **зачаро́вува-**; -я з^м-й **скори́тися**, *п^к* **підко́ристий**, **покірливий**, **покірно́голо́-**;

ПОКО́РИ́ТЬСЯ: **п.** (*своєй*) **судьбе́** **покірно** **не́сти** (*свій*) **хрест**;

-**вшийся** **упоко́рений** $\diamond$, $\diamond$;

ПОКО́РЕННИЙ (*нари́д*) *п^о* **підби́тий** $\diamond$.

ПОКРА́ПЫВА́НИЯ *м^н* **на́крапи**.

ПОКРАСНЕ́НИЕ (*на виду*) **зашари́ння**.

ПОКРЕ́ПЧЕ *п^к* **крі́пшенський**, *п^р* (*якнай*)**міцніше** /(*якнай*)**крі́п-**, (*якнай*)**ду́пки-**/.

ПОКРИ́КИВА́ТЬ *о^к* **поге́йкувати**, **гримати**;

--й *що* /м^н хто/ **гримає** $\diamond$, с-и /звй́клий/ **г.**, **грима́йло**, *о*. **не без** *того*, **щоб** **не грима́нути**.

ПОКРО́В *п^о* **габа́** [**сне́жный** **п.** **снігова́** **г.**].

ПОКРОВИ́ТЕЛЬ *о^к* **патро́н**, (*митців*) **меценат**.

ПОКРОВИ́ТЕЛЬСТВЕННИЙ (*тон*) **звєрхній**, (*пода́ток*) **протекці́йний**.

ПОКРОВИ́ТЕЛЬСТВО *ф^р* **опі́ка**, **протє́кція**.

ПОКРОВИ́ТЕЛЬСТВОВА́ТЬ **опі́куватися** *ким*, **протєгувати** *кому*, **патрунува́ти** *кого*; **п.** **нау́кам** /**рб́дственни-**/ *о*. **нау́ками** /**рб́дича-**/;

--й *що* /м^н хто/ **опі́кується** *чим* $\diamond$, с-и п., з^г-й /**покли́ка-**/ **заопі́куватися** *чим*, **опі́кун**, **оборо́нець**, **засту́пник**, **захисник**, **протє́ктор**, **патро́н**, *п^к* **захисний** /**протєкці́й-**/ **для** *чого* + %; -й **иску́ству** **меценат**; -й **нау́кам** **опі́кун** над **нау́ками**;

-ий опікуваний, протегó-, підтриму-, і протеге́.
ПОКРУЧЕННИЙ (*палець*) покóрчений, (*не про зерно*) покóльче-.

ПОКРОВАЛО о^к закривало /по-/; покриття, пок-рив, (*на голову*) намітка; & ^анаміточка.

ПОКРОВАТЬ крити, накрива- /за-, по-, у-, (*де-фіцит*) вирівнюва-, (*витрати*) поверта-, бра- на себе, (*простір*) дола-, проходи-, (*гріх*) приховува-; **п. м'раком** неизвѣстности повива- таємницею /таїною/, закрива- запóною таємничости; **п. пѣной** запіною-; **п. поцелу́ями** без кінця цілува-; --й що /м^н хто/ покрива́ ѓ, с-и к. + **крошій**, для покриття, зайнятий -ям, (*рiч*) покривало, пок-ривець, © покривач, покривельник, н^к покривальний, покривель-, покриш[в]ковий, покривчий + %, с^к покрій- [-й гóлову убо́р покрій-голову-убі́р]; --й гóлову платком запінаний хусткою; --й долг /издѣржки/ з'-й сплати- борг /вiтрати/, с^к покрій-борг- /вiтрати-/-; --й м'раком неизвѣстности мастак повива- таємницею; --й пѣной запіноючи; --й простра́нство з-й покрити прóстір; --й позóром = позорящий; --й (себя) сла́вой з-й укрі- (себе) сла́вою, дедалі славніший; --й поцелу́ями с-и цілувати без кінця, с^к цілуй-без-кінця- [цілуй-без-кінця-любас];

◆◆◆(СЯ): п.(ся) морщинами (*не лик*) брижити-(ся);

ПОКРЫТЬ (*водою*) захлòпнути; ѓ; **п. м'агом** 1. виматюка-, 2. г. притьмі-; **п. рубцáми** пош-рамува-; **п. руганью** обличослови-; **п. собóй ф^р** залагати [валуны́ -ли с. пòле валуни́ -ли пòле]; **п. тѣнью** отінити;

ПОКРЫТЬ(СЯ) (*узорами*) замерѣжити(ся);

◆◆◆СЯ критися ѓ, (*чим*) бра- [б. стру́пом]; **п. и**-неем туманіти; **п. коркóй** шкарубі-, затягáтися ніби стру́пом; **п. м'раком** неизвѣстности тону-ти у мря́ці невідóмого; **п. пѣной** запінюватися; **п. плѣсенью** затяга- цвіллю, зацвітати (ц.); **п. пы́лью** припада- порохом; **п. рябью** (- *воду*) мóрщитися, брижи-; **п. тонким** слѣбем (*не лише льоду*) зашерхати;

-йся/-ий покриваний /у-, на-, пошiва-, запiна-, застила-, застѣльний, оповiва-, заглóшу-, сплáчу-, н^к покривний /на-/-; --я водо́й затóплюва- водо́ю; --я зеленiями покрива- схóдами /зелом, вру-нами/-; --я коркóй затяга- ніби стру́пом; --я морщинами збрижува-; --я м'раком низвѣстности повива- таїною /таємницею/-; --я пѣной запінюва-; --я плѣсенью затяга- цвіллю; --я пы́лью запо-рошу-; --я стру́пьями укрі- стру́пом; --я туман-ом мáйже стуманілий;

ПОКРЫТЬСЯ (*чим*) взятися [лицо -лось кра-сними пятнами] обличча -бся червоними випи-ками] ѓ; **п. вóлнами** захвiли-; **п. звѣздами** визо-рiти; **п. паутиной** запавутинитися; **п. пы́лью** припорошiти; **п. стру́пьями** заструпи-, взятися

стру́пом;

-вший(ся) ѓ; --я припáлий; --я пы́лью припоро-шi-; --я рябью /зыбью/ збрижений; --я стру́пья-ми укритий стру́пом, заструпiлий;

ПОКРЫТЫЙ (*панцером*) опáнцерений; **п. из-**моросью замряче-; **п. м'агом** 1. виматюка-, 2. притьмѣн-; **п. м'раком** повитий мря́кою, замря-чений; **п. пóчками** наброше-; **п. рубцáми** пош-рамова-, н^к рубцюватий, шрамис-.

ПОКРЫТИЕ о^к покров, покрóв, (*дороги*) пóвѣр-хня [с твѣрдым -нем з твердо́ю -нею].

ПОКРЫШКА (*шина*) покóришка, г. опóна; **по горшкú** и **п. яка** хата, такий і тин, (який бáтько, такий і син).

ПОКУПАТЬ купляти, купува-;

--й що /м^н хто/ купу́е ѓ, с-и /звiклий/ к., р-й куп-и-, (по)купець, н^к кúпчий, купивельний, г. на закупах, с^к купуй- [-й за недóрого купуй-де-шево-купець, дешевий купець];

-йся/-ий купóваний.

ПОКУПКА з^р купнó [купно-прóдаж], (*однора-*зова) пóкупка;

ПОКУПКИ г. за́купи; за -ами г. на за́купи; дѣлая -ки на за́купах.

ПОКУПНОЙ (- *цину*) прóдажний.

ПОКУШАТЬСЯ замiрiтися, вáжи-, замáхува-, (*робити що*) мáти нáмiр, (*на що*) о^к пiднóси-руку, (*на майно*) зазiха-, (*на кого*) робі- зáмах; -йся 1. що /м^н хто/ мáе нáмiр ѓ, с-и п. р., з-й пiд-нѣсти р., нацiле-, зазiхайло, н^к готóвий, о. з нáми-ром /метóю/, © мáвши /мáючи/ нáмiр, 2. що робі-ти зáмах ѓ, гóтовий зроби- з., г. атентáтчик, о. з думкою про зáмах; --я на самоубийство готó-вий заподiя- собi смерть, самовбiвець; --я на у-бийство з нáмиром уби-; --я на чью жизнь жа-дущий /нацiлений/ убити кого.

ПОКУШЕНИЕ г. атентáт.

ПОЛ /ПОЛОВИНА: (в) п. /-не/ п'ятого (о) пiв на п'яту /до п'ятої/.

ПОЛА́ ф^р припiл [в -лѣ (*нести*) у припóлі].

ПОЛАГАТЬ гадáти, дума-, вважа-, припуска-; --й що /м^н хто/ гадá ѓ, с-и /схи́льний/ дума-, з думкою /га́дк-/, впѣвне- у думцi, © гадáючи; --й своiм долгом = считающ- с. д.; --й началó че-му покликаний започаткувати *що*, iнiцiатор чо-го; --й основáние чему = основывающий *что*;

ПОЛОЖИТЬ (*платню*) визначити, (*карти на стiл*) ви́клас-; ѓ; **п. во что ж^м** дá- до; **п. гóлову** у^р поклас- живiт; **п. конѣц** сказа- гóдi; **п. началó** започаткува-, заiнiцiюва-, вiдкри- шлагбаум;

ПОЛОЖИМ припустiмо, ф^р сказа́ти [зто, п., лирика це, с., лирика]; в^{см} з. дáймо; ну, п.! це ще бáбка надбѣ ворожила, о нi, вибач(те)!, ви-бачáйте! [ну, п., я не спец в. i я не спец].

-вший ѓ; --й конѣц поклавши край; --й началó iнiцiатор;

ПОЛОЖЕНО заведено, *о*^к передбаче-, так ведётся, належить, годиться; **как п.** як має бути; **ПОЛАГАТЬСЯ** покладається, звіря-, спуска-, *о*^к сполягати; (- *гроші*) припада-/належа-/ім, (*на їх*) числі-; **как -ється /положено/ як має бу-;** **-ється по штату** передбачено штатом /у штаті/; **-йся** що здається на $\emptyset$, 3-й поклястися, /на кого/ зданий, *п*^к належ-, який має бути; **-я на авбось** зда- на може /якось-то-буде/; **-я на авторитет** зда- на чий авторитет; **-я на волю Божью** зда- на ласку Богу; **-я на самого себя /на своей силы/** зда- сам на себе; **-я на слово** повен віри до слова; **ПОЛОЖИТЬСЯ** (*на кого/що*) здатися, опёр-, спусти- $\emptyset$; **-вшийся $\emptyset$** ; **-йся на свой страх и риск** зданий сам на себе.

ПОЛАСКОВЕЕ *п*^к ласкавшенький, *п*^р не так суворо.

ПО-ЛАТЫНИ латіною, 3-латінська.

ПОЛБЕДЫ: ещё п. ще б нічого, менше з тим.

ПОЛДОРОГИ *ф*^р перепуть [на -оге на перепуті].

ПОЛЕ *у*^р ніва, (*серед лісу*) опілля, (*сфера*) царина, (*дій*) арена, (*для ігор*) стадіон, (*рукопису*) *г.* маргінес [на -ях на -сі]; **п.** бб^я/бр^{ани}, сражени-я/ бойовище /-сько/; **п.** для самореалізації *г.* пбле до опису, **вне -ля зрення** *м*^о за кадром.

ПОЛЕГЧЕ *п*^к легшенький, *п*^р як /щоб/ легше.

ПОЛЕЗНЫЙ *г.* ужитковий; **быть -ым** прислухитися, іти на користь.

ПОЛЕМИЗИРОВАТЬ полемізувати, дискуту-; **-й** що /*м*^х хто/ полемізує, *с-и п.*, *р-й* посперечатися, зайнятий полемікою, полеміст, дискусант, *п*^к полемічний, *о.* в полеміці, $\pm$ спорящий.

ПОЛЕНЦЕ *о*^к полінячка.

ПОЛЁТ *ф*^р маштаб [низкого -га малого -бу], калібр [высокого -га великого -бру]; **п.** воображення буйня фантазі; **высокого -га** птица високо літає *кто*, *с*^к високо-літаї-птах; **с птичьего -та** з висоти літака.

ПОЛЁТНЫЙ *ф*^р літальний.

ПОЛЗАНЬЕ *о*^к *м*^х поповзи, *о*^р поповз.

ПОЛЗАТЬ повзати, плазува-, лази-; **п.** на колёнах колінкувати;

-й що /*м*^х хто/ позває $\emptyset$, плазун, пластун, повзун, *п*^к повзучий, плазовитий, *с*^к повзі-, $\odot$ повзачи; **-й в ногах у кого /на брюхе перед кем/** 3-й плазувати перед *ким*; **-й на колёнах** звиклий колінкува-; **-й на четвереньках** гідний лише рачкува-, повзі-рачки- [повзі-рачки-дитина], $\odot$ лавивши рачки; **-й раком** звиклий рачкува-;

ИСПОЛЗАТЬ пополазити $\emptyset$; **-вший $\emptyset$.**

ПОЛЗТИ повзіти, ліз-, плазува-, розповзатися /-лази-, -ліза-/ (-*поїзд*) спіня- біля кожного стовпа; **-й** що /*м*^х хто/ повзе $\emptyset$, *п*^к повзучий. $\odot$ попов-

зом, плаз-, рачки + ползающий.

ПОЛИВАЛКА поливачка.

ПОЛИВАНИЕ *о*^к (по)лиття.

ПОЛИВАТЬ поливати /під-, 3-/;

-й що /*м*^х хто/ полива $\emptyset$, *с-и п.*, 3-й поли-, зайнятий политтям, поливальник (*доц*) поливайчик, (*рич*) поливачка, *п*^к поливальный + $\%$, *о.* за поливанням, *с*^к полий- [полий-город-ліяка]; **-йся/-ый** поливаний /під-, 3-/, *п*^к поливний.

ПОЛИНДРОМ *ж.* *г.* рак літеральний.

ПОЛИРОВАТЬ полірувати, (*метал*) шліфувати; **-й** що /*м*^х хто/ полірує, *с-и п.*, 3-й відполірува-, для полірування, зайнятий -ям, полірувальник, *п*^к полірувальный + $\%$; **-йся/-ый** полірований, шліфо-, підда- поліруванню.

ПОЛИРОВКА *р*^к полірування.

ПОЛИТИКА: п. кнута і пріяника політика кія й пирога.

ПОЛИТИКАНСТВОВАТЬ політик/увати;

-й що /*м*^х хто/ ~ує, *с-и* /звїклий/ *п.*, політик-ант, *о*^к заполітизований, розполітико-.

ПОЛИФОНИЧНЫЙ *о*^к рясноголосий.

ПОЛИЦЕЙСКИЙ *о*^к поліціант, поліціст.

ПОЛНЕТЬ виповнюватися, повніти, $\odot$ гладша-; **-й** *с-и* гладшати, дедалі /з часом/ гладший;

ПО♦♦♦ набратися /наїсти/ тіла, обрості тілом; **-вший** обростлий тілом, роздобрі-, гладкий, тілістий, $\emptyset$;

РАС♦♦♦ набратися тіла, зачереватіти $\emptyset$;

-вший зачереватілий, оброст- тілом, роздобрі-, $\emptyset$ **ПОЛНИТЬСЯ** повнїти; **п.** звўками гудом густі, (- *ліс*) гомонї-;

-йся що ~іє $\emptyset$, щораз повніший, переповнюваний; **-я звўками** *с*^к -дзвонний [-я сладкими з. соллодкодзвонний].

ПОЛНО!, **ПОЛНОТЕ!** *о*^к ет!, менше з тим!, таке говориш /-ите!/, таке й скажеш /-ете!/. **п.** **врать-то!** розкажи кому іншому! /своїй бабці!/. **ПОЛНОВЕСНЫЙ** *ф*^р повносильий.

ПОЛНОКРОВО *п*^о повнозерно;

ПОЛНОКРОВНЫЙ *п*^б кровистий, (- *дію*) повносильий $\emptyset$.

ПОЛНОМЕТРАЖНЫЙ *п.* цілковитий, абсолютний [п. дурак абсолютний дурень].

ПОЛНОМОЧІЕ *с.* повновласть, *ф*^р мандат.

ПОЛНОСТЬЮ цілком, повною мірою, (*вжити*) геть, целиком і *п.* (*відданий*) душею й тілом.

ПОЛНОТА *о*^к повність, вичерпн-, *ф*^р надмір; **во всей -тє, со всей -бї** якнайвичерпніше; **от -тгы сердца /души/** з надміру почувань.

ПОЛНОЦЕННО *п*^о повнозерно;

ПОЛНОЦЕННЫЙ *о*^к повнозначний, повноварт(існ)ий, повнозер-, повнозн-, повномаштаб-.

ПОЛНОЧЬ: після полуночи за́північ.

ПОЛНОЩЕКИЙ шокатий.

ПОЛНЬИЙ ⊕ товстий, гладкий, (- свободу) необмежений, (контраст) діаметраль-, *ф^p* увесь [на -ую мбщность на всю потужність]; **п.** с верхом повний через верх; **п.** сил повносілий; **п.** тупица тупак тупаком; **п.** успіх цілковитий успіх; -ая заурядность сіряк сіряком; **в -ую** силу на повну силу; -ой **жизнью** (жити) на повні груди; -ым **голосом** на весь глос; *д!* ПОЛОН;

ПОЛНЬИШИЙ (збір) *о^k* повнісінський.

ПОЛОВИНА: с -ны наспіл; *д!* ПОЛ.

ПОЛОВИНАЧАТОСТЬ *о^k* розполовиненість.

ПОЛОВИНАЧАТЫЙ *о^k* розполовинений /пере-/, з двох половин.

ПОЛОВОДЬЕ з. залива; & *н^k* *повінний.

ПОЛОВОЙ (- стосунки) *е^s* неплатонічний; **п.** акт *е^s* любов- акт, *ф^p* сором [первый **п.** а. перший с.]; **п.** глос *е^s* дівочий глос; -ые **органы** з. природження; **иметь** -вые **сношения** с кем *о.* перейти через ліжку *чис.*

ПОЛОГОПАДАЮЩИЙ похилопадний.

ПОЛОЖЕНИЕ (розпорядок) правила, (тіла) постава; **военное п.**, стан облоги; **господствующее п.** панівне /команд-/ становище; **шаткое п.** слизке с.; **п.** хуже губернаторского © святой Бже не поміже; **в** **нелюбов-** **ни** **ни** в **сих** **ни** в **тих**; **хозяин -ия** володар становища; **с -ием** (в обществе) *г.* на становищі;

ПОЛОЖЕНИЯ: **основные** /бщие/ **п.** засади.

ПОЛОЖИТЕЛЬН/О *ф^p* хоч гвалт кричі [п. нечем х. г. к. нема чим];

-**ЬИЙ** (відгук) схвальний, *о^k* світлий [-ая **фигура** -ла **постать**; -ое **впечатление** -ле **вражения**], ⊕ **поряд-**, (бик) **найкращий** [с -ной **стороны** з **найкращого** боку], (не *іно м.*) **додатний**; -ые **стороны** **плоскі**; ± **ПОЗИТИВНЬИЙ**.

ПОЛОЗ 1. (в санях) **кбзальний брус(ок)**, 2. **удав**, *Voа constrictor*; & 1. **полозбк**, *мⁿ* **полозі**, 2. **полозбк**.

ПОЛОЗ: **п.** **приключений** багатий на пригоди.

ПОЛОНИТЬ; **ЗАПОЛОНИТЬ** (душу) обсісти, (плоцу) **заягти**.

ПОЛОСА (газети) шпальта [газетные -сы газетні -ти, -ти газет], *ф^p* **зона** [п. **отчуждения** /отвда/ з. **відчуження** /будови/].

ПОЛОСКА смужка, *о^k* **пасмужка**, (обгортати) **перепаска**; **в -ку** у смужку.

ПОЛОСКАТЬ **полоскати**, **споліскува-** /об-, **пере-**; & *з^o* **полокати**

-**й/и-** **щущий** що /*мⁿ* **кто/** **полбще** *д*, **с-и п.**, **з-й** **ви-** **полоска-**, **для** **полоскання**, **зайнятий** -**ям**, *н^k* = %;

ПОЛОСКАТЬСЯ (- **прапор**) **лопотіти**;

-**йся/ый** **полбсканий**, **обполіскуваний** /**пере-**; **полбщущийся** (**прапор**) **тріпотіливий**, **лопот-**;

ПЕРЕПОЛОСКАННЫЙ **переполщений** /**ви-**, **про-**/.

ПОЛОСНУТЬ *д^k* **різ(о)нути**, *о^k* **черкнути**;

-**вший** *д*.

ПОЛОСОВАТЬ **різати** /**розрізува-**, **края-**, **чиріжи-** / **на смуги** /(*метал*) **на штаби/**; (*нагаем*) **шмага-**, (*ш/п*)**п**ари-, **дава-** **хлости**, **спісу-** **спіну**; -**й** **що** /*мⁿ* **кто/** **ріже** **на смуги** *д*, **с-и к.** **на с.**, **зайнятий** **різанням** **на с.**, *н^k* **ріжучий** **на с.**, © **краючи** **на с.**;

ПЕРЕ◆◆◆ (*спину*) **переписати** (*нагаем*).

ПОЛОСТЬ (*печи*) **черево**, (*рота*) *о^k* **душлина**.

ПОЛОТЕНЦЕ *т.* **пліхта** [подъёмное **п.** **пліхта-підбйма**].

ПОЛОТЁР *з^p* **полотёр**.

ПОЛОТНО & (*шматок тканини*) **полотнін(к)а**.

ПОЛОТЬ **полоти**, **шарува-**, **пращува-**, **проплю-**;

-**й** = **пропальвающий**.

ПОЛТОРА: **ни** **два** **ни п.** *о^k* **ні рябе** **ні перісте**.

ПОЛУ- *с^k* **допів-** [полубольий **допівболоий**], **пів-** [полубак **півбак**], **напів-** [полуживой **напівживий**].

ПОЛУГОЛОДНЫЙ: -**ое** **существование** **життя** **на голодному** **пайку**.

ПОЛУДЕННЫЙ *д.* **полуденішний**.

ПОЛУЖИРНЫЙ *о^k* **піджирний**.

ПОЛУКРОВОК /**ПОЛУКРОВОК** *ч.р./* **мішанець**, **метис**, **нечистокровний**.

ПОЛУКРУГ *н^o* **півкружжя**.

ПОЛУКРУГОМ *о^k* **півббодом**.

ПОЛУЛУННЫЙ (*клапан*) *мⁿ/р^k* **серпастий**.

ПОЛУМЕРЫ *ф^p* **півкрпки**, **півдїї**.

ПОЛУНОЧНИЧАТЬ *о^k* **не спати** **ночами**;

-**й** **що** /*мⁿ* **кто/** **не спить** **н.**, **с-и** /звїклий/ **не с. н.**

ПОЛУНОЧЬ: **время** **до -очи** *з^p* **передпівніч**.

ПОЛУПОДВАЛ *г.* **сутерени**.

ПОЛУПРОНИЦАЕМЫЙ *р^k* **напівкрізький**, **напівпросяжний**.

ПОЛУСМЕРТЬ: **до -ти** **мало** **не на смерть**.

ПОЛУСОННЫЙ *ф.* **з непродертими** **очима**.

ПОЛУСФЕРИЧЕСКИЙ *о^k* **кругловёрхий**.

ПОЛУТЕНЬ *о^k* **сутїнь**.

ПОЛУТОРНЫЙ *о^k* **півторачний**.

ПОЛУЧАТЕЛЬ **відбрещь**, **відбирач** *з^p* **відбиратель**.

ПОЛУЧАТЬ **діставати**, **одержу-**, **отриму-**, **відбира-** /*г.* **по-**, *ф^p* **ма-** [п. **удовольствие** **м.** **насолбду** /**приёмность**/]; **п.** **во владение** **дістава-** **у вла-** **сн-**; **п.** **возможность** **ма-** **набду**; **п.** **воспитание** **виховуватися**; **п.** **доход** **ма** **прибуток**; **п.** **подачки** **от кого** **жі-** **з чиеї** **ласки**; **п.** **по квитанции** **відбира-** **на квиток**; **п.** **право** **голоса** *г.* **приходи-** **до голосу**; **п.** **расчёт** **розраховуватися**, **брати** **розрахунок**; **п.** **реальное осуществление** **втїлюватися**; **п.** **удовольствие** **знасавати** **насолбди**, **тїшитися**, **втїша-**, **знаходити** /**відчува-**/ **радість**, **радї-** **сёрце**, **-ай(те)!** -**чи(те)!** **на тобі!** (**нате** **вам!**), (*кинувши*) **держі!** (-**іть!**);

-**й** **що** /*мⁿ* **кто/** **дістає** *д*, **надїлюваний** *чим*, **ад-**

ресат, *к*^н одержувач, *о*^к дiставчук + **получатель**, *о*. з правом на одержання, © с-и ♦; **-й возможность** © дiставши нагоду; **-й в своё распоряжение** что що дiстає право урядувати /оруду-/ *чим*; **-й всё большее признание** щораз ширше визнаний; **-й образование** що дiстає освіту, освічуваний, вишкóло-; **-й огласку** розголóшу-; **-й пенсию** пенсiонер; **-й объяснение** поясню-; **-й повреждение** ушкоджу-; **-й под отчёт** вiдборець пiд звiт /вiдповiдальности/; **-й по подпiске** передплатник; **-й по счёту** вiдборець; **-й права гражданства** майбутнiй громадянин; **-й разрешение** © дiстаючи дóзвiл; **-й реальное осуществление** втiпований;

ПОЛУЧИТЬ *ф*^р спiйма́ти [-чи́л? -ма́в?, дiста́в?; -ишь! спiйма́еш!, дiста́неш!]; **п. барыш** ма́- зиск; **п. во владение** обня́-; **п. доступ** доступи́ти; **п. кúши** с мiслом зловити вiтра в по́ли; **п. нагоний** дiста́- прочухана; **п. отказ** дiста́- гарбуза́; **п. отпор** дiста́- вiдсiч /одкоша́, по рука́х/; **п. перевес** (*на виборах*) взя́- го́ру; **п. постоянную прописку** *п.* набу́- прав громадянства, узвича́тися, *ф*^р бiти при́йня́тим до гóрту; **п. прибыль** ма́- зиск; **п. распространение** (- *иде́й*) *г.* заiснува́-; **п. тумакóв** скуштува́- бéбехи; **п. удовлетовление** натiшитися, ма́ти втiху /задово́лення/, вiдчу́- насоло́ду; **п. шанс** ма́- шанс; **п. шлепко́в** *г.* дiста́- по штáнях, -чи́!, -ча́й! ма́еш!; -им ма́тимем(о); **-ишь** ма́тимеш, дiста́неш; **-вший** *ф*; **-й воспитание** ви́хований; **-й всеобщее признание** загално́визна-; **-й полную свободу** *о*^к розсвобiдне-;

ПОЛУЧАТЬСЯ *о*^к виходити, складáтися [так -ається /-йлось/ так -óдить /вийшло/, -даётся /склáлося/]; (не) *п.* (не) кле́тися /виходить, випадáе/; -áется /-итя/ то же сáмое на одне виходить /вийде/; -áлось 1. виходило, складáлося, 2. одержувано;

-йся/-ый вiдбираний /по-/; одержува-, отриму-, здобу́- /на-/; **-я** (*як наслiдок*) що виходить, утворюваний /ви-/; добу́-;

ПОЛУЧИТЬСЯ (*з чого*) вилупитись [ничего не -лось ничóго не -илось]; **ничего не -итя** не бiде дiла; **ничего не -йлось /-áется/** вийшов /виходить/ пшик, дiла не вийшло /не виходить/; **-вший**ся одержаний, отримá-, вiдiбра-, здобу́-тий /на-/.

ПОЛУЧЕНИЕ: **при** /по/ -нии *чого* одержуючи /одержавши, дiста́-/ *що*; **по** -нию (*ордер*) для одержання.

ПОЛУЧКА виплата, (*сума*) платня́.

ПОЛУЧШЕ *п*^к крáценький, *п*^р як /щоб/ крáще; **п. чого** крáще вiд *чого*.

ПОЛУШАРИЕ: правóго /лéвого/ -ния © правопiвкúльний /лiвóпiвкúльний/.

ПОЛУШУТЯ пiвжáртом.

ПОЛЫХАТЬ палахкотi[á]ти, пала́-, палени́-;

-й що палахкотiть *ф*, с-и *п.*, *п*^к палахкiтливий, палахкотiчий, палахкий, палахливий;

ОТПОЛЫХАТЬ вiдпаленити *ф*.

ПОЛЬЗА *о.* позитивний балáнс, *ф.* вжиток [нет **никакой** -зы нема́ нiякого -ку]; в -зу *кого* на користь *кому*; в сво́й -зу собi на *к.*

ПОЛЬЗИТЕЛЬНЫЙ *о*^к пожитóчний.

ПОЛЬЗОВАНИЕ *о*^к ужиток; **право** -ния право користувáтися; в чьём **бы** -ни *о* на **я** находiлся хай хто користу́ється з йóго /вжива́є йóго/.

ПОЛЬЗОВАТЬСЯ користувáтися /послугóвува-, *д.* слугува́-, *г.* користáти/ з *чого*, використóвуюва-*кого/що*, (*славою* +) ма́- *що*, тiпитися /втiпá-/ *чим*, (*чим*) орудувати; **п. дурной репутацией** ма́- недóбру сла́ву; **п. известностью** *кого* ма́- популярнiсть /сла́ву/ *кого*; **п. и. у кого** *п*^о ма́- сво́ю мáрку в *кого*; **п. всеми благами** ма́- всi блага́; **п. одобрением** © дiста́- схвалення; **п. поддержкой** ма́- пiдтримку; **п. правами** ма́- права́; **п. результатами** *чого* пожинá- плодi; **не п. авторитетом** у *них* ничóго не знáчи- для *ix*; **-уясь** всесторóнным покровiтельством *кого* за *чию* ширóкою спiн-; **-уясь** слóчаем при цiй нагодi;

-йся що /*м*^н хто/ користáє з *ф*, звiклий /допущений/ користувáтися з *чого*, з-й скористá- з, користувач, *о*^к користáнт; **-я авторитетом** авторитетний; **-я влиянием** впливóвий; **-я всеми благами** надiлений всiма блага́ми, © ма́ючи всi блага́; **-я известностью** ширóко вiдомий, популярний, славетний; **-я поддержкой** *кого* пiдтримува- *ким*; **-я полной свободой** *р.* розсвобiдне-; **-я почётom /уважением/** шанóва-, пова́жа-; **-я преимуществами** © використóвуючи перева́ги; **-я своими правами** © користáю- зi своiх прав; **-я** слóчаем *р*-й нагодi; **-я (наибольшим) спросом** *п*^о мóдний, (*крам*) ходовий, *г.* (найбiльш) попiтний; **-я успехом** вiдзнáче- úспiхом, з незмiнним *у.*; **-я успехом у читателя /зрителя/** *г.* почитний, /мáсово вiдвiдува-/;

ВОС♦♦♦ (*благами*) зачерпну́ти *чого*; **в. гостеприимством** *кого* *г.* розгостiтися у *кого*; **в. случаем** скористá- з нагодi, використати нагоду /шанс/, вхопiтися за нагоду; **не в. случаем** пропустити /прогáви-, спартáчи-/ нагоду /шанс/; **-вший**ся *ф*.

ПОЛЮБОВНО лагодком, любéнько, мирнёнь-, лбó-мирно. тiхо-мирно.

ПО-ЛЮДСКИ: не *п.*-л. чéрез гóлово.

ПОЛЮС *г.* бiгун.

ПОЛЯРИЗОВАТЬ поляризува́ти;

-й що /*м*^н хто/ ~*уэ*, з-й *п.*, ~áтор, *п*^к ~áторний, ~ацiй- + %;

-йся/-ый поляризова-.

ПОЛЯРНЫЙ & *пiдполярний.

ПОМАДИТЬСЯ; НА♦♦♦ *ф.* нама́затися.

ПОМА́ЗЫВАТЬ нема́, нема́, й мазну́ти, *ц.* пома́зува-;

--й = мажу́щий + що /м^н хто/ пома́зує ◊, с-и ма́заги, р-й /покли́каний/ пома́за-;

-йся/-ый пома́зуваний, пома́занець.

ПОМА́ЛКИВАТЬ *о.* трима́ти язик за зуба́ми /на гачку́, на мотузку́/, приде́ржува- язик(а́), не гово́ри-, не розтуля́- ро́та, д^к прикуси́- язик(а́); **п.** в **тряпчо́чку** = **п.**; -ай! мовчи́ та диш!;

--й = молча́- + що не розтуля́ ро́та, несхи́льний гово́рити, мовчу́н; -й в **тряпчо́чку** © ні па́ри з уст.

ПОМЕНЬШЕ *п^к* ме́ншенький, *п^р* як /щоб/ ме́нше.

ПОМЕ́СТЬЕ *о^к* поси́ість.

ПОМЕ́СЬ (*гібри́д*) мішанець.

ПОМЕ́ХА *о^к* пере́мішка, *ф^р* зако́віка, (*у праці*) гальмо́; **быть -ой** *о.* кісткою́ /кілком/ у го́рлі сто́яти; не **п.** не заважа́є [однó друго́му не **п.** однó одно́му не з.];

ПОМЕ́ХИ *т.* фон [атмосфе́рныє **п.** атмосфе́рний ф.].

ПОМЕША́ННИЙ /тихо́ **п.**/ несповна́ розу́му, сла́бий на го́лову, *е.* причи́нний, (*на чім*) схи́бле-.

ПОМЕША́ТЕ́ЛЬСТВО: *тихо́е п.* ти́хе божеві́лля, *г.* ти́хе вар'я́тство.

ПОМЕЩА́ТЬ місти́ти, приміща́- /у-, роз-/ , розташо́вува-, (*у капсу́лу*) вкла́да-, запеча́тува-, фа́сува-, пакува́-, запресо́ву-;

--й що місти́ть ◊, хто приміща́ ◊, с-и **п.**, з-й при́місти-, для примі́щення /роз-/ , зайня́тий -я́м /роз-/ , *п^к* місткий, простóрий *для чо́го*;

ПОМЕСТИ́ТЬ *о^к* да́ти до, уба́г-, упха́-, приту́ли-, приткну́-, примости́-, да́- приту́лок, прихисти́-, (*у тру́бку*) вста́ви-, (*у капсу́лу*) запакува́-;

-йся/-ый примі́щуваний /роз-, у-/ , розташо́ву-, улашто́ву-, (*куди*) відда́-; -я в карма́не розмі́ром /завбільшки/ як кишéня, завбільшки з -éню; -я **под сто́лом** з-й умісти́тися під сто́лом;

ПОМЕСТИ́ТЬСЯ *о^к* приту́литися, примости́-, приткну́-, зна́йти приту́лок, (*у що*) вкла́стися, ф. влі́зти, уба́гтися, упха́-;

-вший(ся) *о́*; -я примі́щений ◊ → -йся приту́ле-, примо́щ-, приткну́тий, упха́-, улі́злий.

ПОМЕЩЕ́НИЕ (*у капсу́лу*) фа́сування, запако́-; **жилóе п.** житло́.

ПОМІ́МО *п.* **всего́** про́чого, **п.** то́гоб /э́того/ по- за т́йм; **п.** **прóчого** *к^к* се́ред іншого.

ПОМІ́Н: не **быть** **и** в -і́не і не **ночува́ти** [не́ было́ **и** в -і́не і не -а́ло]; **и** в -не **нет** кіт напла́кав, нема́ й знаку́ /зга́дки/, *ф^р* нема́ й на лі́ки, і бли́зько нема́, і не па́хне.

ПОМИНА́ТЬ зга́дувати /спо-/ , (с)помина́-, -а́й **как** зва́ли *кого* шука́й ві́тра в полі́, тільки́ й ба́чили *кого*, а **помина́й** як зва́ти!;

--й що /м^н хто/ помина́ ◊, с-и **п.**, **годо́вий** пом'яну́-, помина́льний, помина́йло *п^к* помина́льний;

-й (не)до́брым сло́вом зга́дуючи до́брим (лих-ім) сло́вом;

-йся/-ый зга́дуваний, помі́на-, *д.* помі́наний.

ПО́МНИТЬ пам'я́т/а́ти, т́ями-, не забува́-, носі́в се́рці; не **п.** **себя́** **от** **востóрга** **не**т́ямитися з **радо́щів**;

--й що /м^н хто/ ~а́ ◊, с-и **п.**, з-й **запам'я́та-**, не́годний забу́-, (*рiч*) пам'я́тний, *п^к* пам'я́ткий, пам'я́тущий, пам'я́тливий, *с^к* **незабу́дь-** [незабу́дь-подрига], © пам'я́таючи; не -й **себя́** **з**не́т́ямле́ний; не -й **себя́** **от** **востóрга** **з.** від **радо́щів**;

ПОПÓМНИТЬ **запам'я́тати** до **ново́х** **ві́ніків** ◊;

ПО́МНИТЬ(СЯ) **держати(ся)** у **го́лові**;

ПО́МНИТЬСЯ **жити** в **пам'я́ті** ◊; **мне -ится** **мені** **впам'я́тку**; не -ится **им** **не**впам'я́тку *ім.*

ПОМНОЖА́ТЬ/--й = множа́щий/МНОЖИ́ТЬ.

ПОМОГА́ТЕЛЬ **помага́ч.**

ПОМОГА́ТЬ **помага́ти**, **домага́-** /за- /с-/ *кого*/, става́- у **приго́ді** /зара́джува-, **сприя́-**, *о.* **проста́га-** **ру́ку** **по́мочи/ кому**, **заря́то́вува-** *кого*; **вряд** **ли -жет** *ф.* **по́моче** **як** **ме́ртвому** **кади́ло**;

--й що /м^н хто/ **помага́** ◊, с-и **п.**, **годо́вий** **по́мог-ти**, **по́мичник** (**під**)**помага́ч**, **рука́**, *с.* **ря́твник**, *п^к* **допомі́жний**, **спомага́чий**, **зара́дний**, **по́мичний** **для чо́го**, /*добро́чинний/* **допомо́гвий**, *с.* **ря́тв-ний**, *о.* **ско́рий** на **по́мчі**, **для** **по́мочи**, **зайня́тий -ч-ю**, (*дія́ти*) **спрямо́ваний**, **щоб [-й** **уточни́ть** **с.**, **щоб** **уточни́ти**]; -й **врать** **підбрéхач**, **підга́вку-**.

ПОМО́ЙНИЙ: -ая **яма** **вигри́бна́** **яма.**

ПОМО́Л (*дія*) *о^к* ме́лення.

ПОМО́ЛВКА *п^о* **зашло́бини.**

ПОМОЛО́ДІ́СТЬ **замоло́ді́ість.**

ПОМОЛО́ЖЕ *п^к* **моло́дшенький**, **моло́дший** [**п.**

Вас **м.** **за Вас**], *п^р* **щоб** **моло́дше.**

ПОМО́ЩНИК (*ві́рний*) **пра́ва** **рука́.**

ПОМО́ЩНИЧА́ТЬ **помі́чникува́ти.**

ПО́МОЩЬ: **без** **ниче́й -щи** *п^р* **самоту́жки**, *п^к* **самоту́жний**; **по** **оказа́нню -щи** (*заклад*) **для** **домо́готи**, *п^к* **домо́говий.**

ПО́МПА *о^к* **смок**; **с-ой** **уро́чи́сто**, на **широ́ку** **но́гу.**

ПОМПЕ́ЗНОСТЬ (*свя́ткова*) *м^н* **приба́мбаси.**

ПОМПЕ́ЗНИЙ **бучний.**

ПОМРАЧА́ТЬ **тьма́рити**, **потьма́рюва-** /за-/ , **захма́р-**; **п.** **рассу́док** **па́морочити** /**тума́ни-/** **ро́зум**;

--й що **тьма́рити** ◊, с-и **т.**, з-й **запа́морочи-**, **за́тьмарюва́ч**, *п^к* **па́морочливий** + %, *с^к* **па́мороч-**;

ПОМРАЧА́ТЬСЯ **хмарніти** ◊;

-йся/-ый **тьма́рений**, **затьма́рюва-** /по-/ , **запа́морочу-**, **затума́но-**, **ма́йже** **захмарні́лий** /о-, по-/;

ПОМРАЧИ́ТЬСЯ **поме́ркти** ◊; -і́лся **рассу́док** **скаламу́тився** **ро́зум**; -і́лся **свет** **хитну́вся** **світ** **в** **оча́х.**

ПОМРАЧЕ́НИЕ (*ро́зуму*) **запа́морочення**, *г.* **замо́рка**; **п.** **рассу́дка** **скаламу́чення** **ро́зуму.**

ПОМУРЛЫ́КИВАТЬ *о^к* **пому́ркувати.**

ПОМЫКА́ТЬ: **п.** **кем** **пошту́рхувати** /**поневи́ря-**,

попиха́-, коверзува́- над/ *ким*, їзди- верхи на /по голові/ *кому*, о. усі діри затика́- *ким*, потира́-руки об *кого*, **п. собой** помітати собою;

—й що /*м*^н хто/ *попиха́* ∅, *зві́длий /с-н/ п.*, *поштурха́ч*, з. *потіра́ч*, *с^х* *попиха́й-* [попиха́й-усіма]; © *попиха́ючи*;

—**ый** *попихуваний*, *поштурху-*, *поневірю-*, *попихач*, *попиха́йло*, *поштурховісько*.

ПОМЫШЛЯТЬ подумувати, дума́-, гада́-, ма́-намір /га́дку/, *помишля́-*; **не п.** *ж^н* не клас- в го́лову (в -ви); (**не**) **п.** о *чём* (не) *ма́-* в га́дці *що* (*чого*), на думку (не) *йти кому* [он не -я́л о по́беге йому́ й на думку не йшла вте́ча]; **и не п.** і га́дки не ма́-, і в думці собі не ма́-;

—й що /*м*^н хто/ *ма́е* *намір* ∅, *наста́влений*, *п^н* *го́товий*, о. з думкою, з га́дкою, з *наміром*.

ПОМЯТОСТЬ *вім'ятість*.

ПОМЯТИЙ *вім'ятий*, (*вигляд*) *пожований*.

ПОНАПРА́СНУ (за) *пу́сто-дурно*, *коту під хвіст*

ПО-НАСТОЯЩЕМУ *ф^р* *такі* [тепе́рь я п.-н. бою́сь тепе́р я т. бою́сь].

ПОНАЧА́ЛУ *о^к* *початка́ми*, на /при/ *початка́х*, *початко́м*.

ПОНЕДЕ́ЛЬНИК: **по** -ам *щопоне́ділка*.

ПОНИЖА́ТЬ *знижати* /по-/, *знижува-* /по-/:

—й що /*м*^н хто/ *знижує* ∅, *с-и* з., з-й *знизи-*, *п^к* = % , *щора́з ни́жчий*, ± *уменьша́ющий*;

♦♦♦**СЯ** *ни́жчати* ∅, *іти вниз*, (*на біржі*) *пада́-*, (*релье́ф*) *спадá-*; **п.** в *це́ні дешёвша-*;

—**йся** *знижуваний*, *зменшу-*, *прити́шу-*, *п^к* *спа́дистий*, *спадний*, *спадовий*;

ПОНИЗИ́ТЬСЯ: -**вшийся** *знижений*, *зменше-*, *прити́ше-*, ∅.

ПОНИ́ЖЕ *п^к* *ни́жч(еньк)ий*, *п^р* (щоб) *ни́жче*.

ПОНИЖЕ́НИЕ (*акції*) *па́діння*, *дешёвша-*, *ф^р* *спад* [*це́ны пошли на п. ціни пішли на с.*].

ПОНИЗОВЬЕ *низ*, *пони́ззя*.

ПОНИКА́ТЬ *нікнути*, *поника́-*, *хилі́тися*, *похиля́-* /с-/, (- *пашню*) *укля́ка-*;

—й що /*м*^н хто/ *нікне* ∅, *хилений*, *похило́ва-*, *напівпони́клий*, © *поника́ючи*, *с-и* *нікнути*;

ПОНИ́КНУТЬ: **п.** *голово́й похню́пи-* /пону́ри-/ *го́лову*; **п.** *ду́хом занепа́с-* *ду́хом*, *зневі́ритися*; —**икший** *пони́клий*, ∅.

ПОНИМА́НИЕ (*з*) *розумі́ння* /по- = *взаимоп.*, *тя́ма*, *свідо́мість*; **с** -**ием** © *тя́млячи*, з *тя́мою*; **в** *тепе́ршнем -ни* *е^{см}* як *тепе́р подума́ти*.

ПОНИМА́ТЬ *розумі́ти*, *тя́ми-*, *втя́мки бра́-*, *осяга́-* *ро́зумом*, *ж^н* *зна́-* *діло*, *куме́ка-*, *торо́па-*, (*ро́лю*) *усвідо́млюва-*, *здава́-* *собі спра́ву* з, (*по-сво́му*) *кваліфікува́-*, *розці́нова-*, (*кого*) *ба́чи- на́скрізь*, ± *ОСОЗНАВА́ТЬ*; **п.** в *чём-ли́бо* *зна́тися* /розумі́-/ на *чо́мусь*;

—й що /*м*^н хто/ *тя́ми́ть* ∅, з-й /го́д-/ *зрозумі́ти*, *знаве́ць*, *розума́ка*, *тяму́ха*, *розумі́йко*, *п^к* *тяму́щий*, *тямови́тий*, *голова́-*, *кмітли́вий*, *свідо́мий* *чого*,

компете́нтний, *з. вірозу́млий*, /*у́смів*/ *вibaчли́вий*, о. з *голово́ю*; **не** -**й** *нетямко́витий*; -**й** *де́ло* *тяму́щий*; -**й** *с* *полу́сло́ва* © *кому* не *треба* *каза́ти* *двічі*, о. *дід* за *дугу́*, а *він жу́е* на *во́зі*;

—**аю́ще** © *розу́міючи*, *п^р* *тяму́ще* ∅, *по-знаве́цько́му*, з *розу́мня́м*; **непони́маю́ще** *непорозу́міло*.

—**йся/-ый** *що* *його́ розумі́ють*, *усвідо́млюваний*, *кваліфіко́в-*, *розці́нов-*, *розгля́д-*, *рахо́в-*; -**я** *как* *что* *сприйм-* *як що*; *легко́* -**ый** *безре́бусний*;

ПОНЯ́ТЬ *доглу́патися*, *розшоло́пати*, *докуме́ка-*, *второ́па-* ∅, *добро́в-* [не *доберу́ нія́к*], *з.* до *зрозумі́ння* [*да́ть* *п.* *да́ти* до з.]; **тру́дно** *было́* **п.** *не зна́ти* *було́* [т. б. *п.*, *шутит* *он* *или* *се́рдится* не з. б., *жарту́є* *він* *чи* *се́рдиться*];

—**вший** ∅.

ПОНОСИ́ТЬ *гу́дити*, *кобени́-*, *шпéти-*, *кля́сті*, *о^к* *обклада́-* *болото́м*;

—**ящий** 1. *позоря́ший*, 2. *клеवेशу́щий*.

ПОНОШЕ́НИЕ *о^к* *о́гуда*.

ПОНУДИ́ТЕЛЬНЫЙ *о^к* *спону́кливий*.

ПОНУ́ЖДА́ТЬ *спону́кати*, *спону́кува-* /при-/, *приму́шува-* /з-/, *підгана́-*, *підго́ни-*;

—й 1. *що* /*м*^н хто/ *спону́кує* ∅, *п^к* *спону́кливий* + % , © *с-и* *спону́кою*, 2. *принужда́ющий*;

—**йся/-ый** 1. *спону́ка-*, *спону́кув-*, 2. *принужда́емий*.

ПОНУ́ЖДЕ́НИЕ *о^к* *прину́ка* [п. *к* *да́че* *ло́жних* *показа́ний* *п.* до *кривоприся́жництва*].

ПОНУКА́ТЬ *підгана́ти*, *підго́ни-*, *ну́ка-*, *ге́йка-*;

—й *що* /*м*^н хто/ *підгана́* ∅, *с-и* /зві́клий/ *п.*, *підгана́йло*, *пого́нич*, *п^к* *підгінчий* + % ;

—**ый** *підгана́ний*, *підго́не-*, ∅.

ПОНУ́РИВА́ТЬСЯ *хню́питися*, *о^к* *хню́пити* /д^к *похню́пи-/* *го́лову*.

ПОНЯ́ТИЕ *ф^р* *га́дка* [не *име́ть* -*ня* не *ма́ти* й *га́дки*; **без** *мале́йшого* -*ня* *без* *жо́дної* -*ки*, © і -*ки* не *ма́є*]; **не** *име́ть* *мале́йшого* -*ня* *ні* *сно́м* *ні* *ду́хом* не *зна́ти* /віда́ти/.

ПОНЯ́ТЛИВЫЙ *з^н* *вірозу́млий*, о. *кому* не *тре́ба* *двічі* *каза́ти*.

ПОНЯ́ТНЫЙ: *впо́лне* **п.** *самооче́видний*; -**ое** *де́ло* *е^{см}* *сам(і)* *зна́єш* (-*сте*).

ПОНЯ́ТОЙ *свідо́к*; **п.** *при* *обы́ске* *с.* *під* *час* *тру́су*.

ПОО́ЙКИВА́ТЬ *знай* *о́йкати*, *позо́йкува-*, *нема́*, *нема́*, *й* *о́йкну-*.

ПО-ОСЕ́ННЕМУ *п^р* *осі́нню*.

ПООЧЕ́РЕ́ДНО *чергу́ючись*, *ф^р* *коло́м*.

ПООЩРЕ́НИЕ *заохота́*, о. *поплёскування* *по* *плечу́*; **в** *це́лях* -*ня* *щоб* *заохоти́ти*, *для* *заохоче́ння* /*заохоти́*/.

ПООЩРИ́ТЕЛЬНО *поклéпува́льно* *по* *плечу́*{[і]}.

ПООЩРЯ́ТЬ *заохочува́ти* /під-/, *підтри́му-*, *підре́жу-*, *ф^р* *благосло́вляти* на *що*, *додава́-* *охо́ти*, *ф.* *піддава́-* *жару* /ду́ху/; **покрови́тельственно** **п.** *поплёскува-* *по* *плечу́*;

—й *що* /*м*^н хто/ *заохочує* ∅, *с-и* з., *р-й* *заохоти́-*,

заохочувач, *н*^к заохотливий + %, для заохочення, ± стимулюючий;

ПООЩРИТИ (*кого*) *о*^к підсвітити *кому* $\diamond$;

-йся/-ый заохочуваний /під-/ , підтриму- $\diamond$.

ПОП & **по́пик**, **попи́ло**, **како́в п.**, **тако́в и прихóд** який пан, такий і крам.

ПОПАДА́ТЬ (*куди*) *дістава́тися*, *потрапа́ляти*, *з.* *потрапа́ля-, (в мету) влуча́-, поціля́-, попада-, (за що) дістава́тися на горі́хи; п. в бе́ду /впро́са́к/ набира́- біди́; п. в істо́рцію* *у́ска́кувати в істо́рцію; п. в са́мую жи́лку /то́чку/ влуча́- в яблучко; п. в число́* *нале́жа- до числа́; п. под кри́тику* *чю́* *потрапа́ля-* *на зуб кому/кого/чий;*

-й 1. *що /м^н хто/ влуча́ $\diamond$, маста́к в., з-й влучи́-, н^к цілкі́й; 2. що /м^н хто/ потрапа́ля $\diamond$, (в тюрму +) ча́стий гість чо́го, © потра́пивши; -й в бе́ду* *незда́тний збу́тиса біди́, с^к набе́рись-біди-гаври́к; -й впро́са́к* *не раз сі́вши ма́ком /ступи́вши на слизкэ́, поші́тий у дурні́/; -й в са́мую то́чку* *з-й влучи́ти в яблучко, с^к влуча́й-у-яблучко; -й в число́* *ча́сто нале́жний до числа́;*

ПОПА́СТЬ *тра́пити $\diamond$, ф^р знайти́ся, нагоди́-, (в руки) влі́зти; впа́с- [п. в ру́ки в. в ру́ки], (в хале́пу) уско́чи-; п. в бе́ду до́біг- хале́пи, уско́чи-вище хале́в; п. в безви́ходне положе́ние* *зайти́ у безви́хідь; п. в затрудни́тельное п.* *тра́пи-на слизкэ́ п. в нело́вкое п.* *знайти́ся ні в сих ні в тих, не зна́ти, на яку ступи́-, сіс- в калко́жу; п. в непоня́тну ж^н* *уско́чи- у сливки́; п. в опа́лу* *збу́тиса ла́ски; п. в передел́ку /перепле́т/ знайти́ся* *між двох о́гнів, влі́пнути, як біб у боло́то; п. впро́са́к* *ушеле́патися, уско́чити в хале́пу, набра́- в хале́ви, сіс- ма́ком, втра́пи- як Ря́бко в дерть, уско́чи- як кара́с у ве́ршу, з. зароби́- як Забло́цький на ми́лі; п. в са́мую то́чку* *як в око влі́пи-; п. в тон* *попа́с- в масть, умасти́-; п. в чей тон* *перейня́- чий* *стиль, заговори́- чиею* *мовою, ф^р умасти́- кому; п. на зубо́к кому* *потра́пи-на язик; п. па́льцем в не́бо* *о^к сказа́- до діла; не п. куди* *лиши́тися за борто́м чо́го; -я́л па́льцем в не́бо* *й^р приту́лив горба́того до сті́нки; как -я́ло* (*абия́к*) *хто́зна-як, (зроби́ти)* *на хіп-хо́п, на гала́й-бала́й; где -я́ло* *де припа́ло; с кем -я́ло* *з будь-кі́м, з ким не при́йдеться;*

-вший о. *тепе́р у́же [-й в ко́гті кому* *тепе́р у́же в ла́пах чий́], $\emptyset$; -й в безви́ходне положе́ние* *заско́чений безви́хідно; -й в запа́дню спі́йма-, п. спече́-; -й в нело́вкое положе́ние* *заско́че-ні в сих ні в тих; -й в са́мую то́чку* (*жа́рт*) *дошу́льний, © влучи́вши в самі́сьнє око; -й как кур во ши* *© уско́чив- по са́мі вуха́ /по са́ме ні-куди/; -й на зубо́к им* *тепе́р у́же на язиќу в їх;*

◆◆◆СЯ *потрапа́ляти $\diamond$, (де-де /огри́ху/)* *проска́кува-, (на очі) потика́тися; п. в ру́ки* *потрапа́ляти до рук; п. на глаза́* *наверта́тися /трапа́ляти/ на о́чі; п. на у́дочку* *лови́тися на гачо́к; п. по́д руку*

раз-у-ра́з лі́зти під ру́ку; -я́ється *мо́жна запопа́с-; -йся* *що /м^н хто/ потрапа́ля $\diamond$, с-и п., зди́буваний /по-, на-, (ча́сто) лове́ле-, /по доро́зі/ о. (тепе́р у́же) ча́стий, деда́лі ча́стший; изредка -я* *© нема́, нема́, й гля́не /ви́ри-/; -я в ру́ки чю́* *ча́стий бува́лець у рука́х; -я на глаза́* *щора́з поди́буваний, весь час пе́ред очі́ма; -я на доро́ге* *зди́бува- на доро́зі; -я на у́дочку* *ча́сто лове́ле- на гачо́к; -я по́д руку* (*ри́ч*) *знай лі́зе під ру́ку, © де не по́сий, там і вроби́ться, ± подвє́ртываю́щий-ся п. р.;*

ПОПА́СТЬСЯ (*на чо́му*) *о^к злови́тися, спали́-, ф. згори́ти, © запопа́с- [мне* *попа́лся я запопа́в]; -вший* *зловле́ний, спі́йма-, $\emptyset$; пе́рвый -я* *пе́рший-ліп-; -я впро́са́к* *поши́тий у дурні́, осоро́млений, © сі́вши ма́ком /в калко́жу/, $\emptyset$; -я в чє́м* *спі́йманий на чо́му; -я на у́дочку* *с. на гачо́к.*

ПОПА́ХИВАТЬ (*чим*) *відго́нити, тхну́-, па́хну-;*

-й *що відго́нити $\diamond$ + нахну́щий.*

ПОПЕРЕ́К: **п.** *го́рла* *ру́бом у го́рлі* [ста́ть п. г. ста́ти р. у г.].

ПОПЕРЕМЄ́ННО *че́рез раз, наведе́рмін;*

ПОПЕРЕМЄ́ННИЙ *наведе́рмінний, раз та́кий, раз та́кий.*

ПОПЕРЕ́ЧНИЙ: **-оє** *сече́ние* *пере́крій.*

ПОПЕРХНУ́ТЬСЯ *о^к загли́тнутися;*

-вший *я $\emptyset$.*

ПОПЕЧЄ́НИЕ: *на -ни* *під опи́кою; имє́ть на -ни* *кого* *опікува́тися ким.*

ПОПЕЧІ́ТЕЛЬСТВО *опі́ка.*

ПОПЕЧІ́ТЕЛЬСТВОВА́ТЬ *опіку́/ватися;*

-й *що /м^н хто/ ~ється, с-и о., р-й* *заопікува-, при-зна́чений ~но́м, опіку́н, кура́тор, н^к ~чний +%;*

опека́емый *опікуваний ким.*

ПОПИВА́ТЬ *о^к частува́тися.*

ПОПИРА́ТЬ *топта́ти (під но́ги). зневажа́-, гно́би-, ути́скува-; п. зако́н* *т. п. н. /плюва́- на/ зако́н, не вико́нува-/не шанува́-/ зако́нів; п. пра́ва* *челове́ка* *пору́шува-/узу́рпува́-, топта́-, нехтува́-, ви́дбира́-/ лодські пра́ва;*

-й 1. *що /м^н хто/ то́пче $\diamond$, зви́клий /с-и/ топта́ти, топчи́й, гно́битель, ути́скувач, пригно́блю-, 2. що /м^н хто/ зневажа́ $\diamond$, зви́клий з.; -й зако́н* *с^к не-шану́й-зако́нів- [не-шану́й-зако́нів вла́да]; -й пра́ва* *що то́пче під но́ги пра́ва, узу́рпа́тор прав, с^к то́пчи-права- [топчи́-права-окупант], © узу́рпу́ючи пра́ва, по́топтом по пра́вах;*

-ый 1. *топта́ний, гно́бле-, пригно́блюва-, 2. знева́жу-, узу́рпо́-*

ПОПІ́СЫВАТЬ *нема́, н., й писо́ну́ти, попи́сува-; -й* *що /м^н хто/ попи́сує $\diamond$, с-и /зви́клий/ попи́сува-ти, © попи́суючи.*

ПОПЛА́КІВАТЬ *нема́, н., й запла́кати, попла́кува-.*

ПОПОЛА́М *о^к пів-на-пів, (дїлти́ти)* *надво́с; с го́рем п.* *сяк-та́к, ле́две-ле́две, ли́ха прику́пивши;*

с бедою п. г. пх'аючи бідую.

ПОПОЛЗНОВЕНІЕ потягнення, захіа-, хіть до чого, замах на що, *ф^p* претензія [с -нем на р'оскошь з претензією на розкіш];

ПОПОЛЗНОВЕНІЯ *ф^p* забіги.

ПОПОЛНЯТЬ поповнювати /до-/;

--й що /мⁿ хто/ поповнює, с-и д., р-й доповни-, для поповнення, зайнятий -ям, поповнювач, н^k поповнювальний + %;

--йся/-ый поповнюваний /до-/.

ПОПРАВКА н^{pm} поправка, о^k виправка.

ПОПРАВЛЯТЬ правити, направля-, /ви-/, лагоди-, ладна-, лата-, ремонтува-, кори[е]гува-;

--й 1. що /мⁿ хто/ ~яє ∅, с-и н., з-й направи-, знятий направою, направляч, ремонтник, с^k полатай- [полатайхата], 2. що /мⁿ хто/ виправля, с-и в., з-й виправи-, зайнятий правленням, виправляч, коректор, н^k = %, с^k виправ- [виправхиби-майстер];

ПОПРАВИТЬ: п. свої обстоятельства ж^m підлататися, підмогтися;

◆◆◆**СЯ** видужувати, здоровша-, набира- вагі, оброста- тілом /ситтю/, відходи- душею й тілом;

-йся/-ый 1. направляний, направлюва-, ремонт-, залагоджу-, лагоджений, 2. виправля-, виправлюва-, кори[е]г-; -я 2. н^k виправний, 3. одужу-, очуюно-, оклигу-, 4. чимраз гл'адший;

ПОПРАВИТЬСЯ *ф^p* оддіхатися ∅, з^p вигаразди-.

ПОПРАВЧОЧНЫЙ виправчий, корекційний [п. коефициент к. коефіцієнт]; -ное вираженіе виправний вираз.

ПОПРАНИЕ о^k попт.

ПО-ПРЕЖНЕМУ *ф^p* і далі [мы по-п. голодали ми й д. голодували].

ПОПРЕКАТЬ докоряти, доріка-, (в очи) цвіка-; п. кого чем о^k випомин'а- кому що;

--й = упрекающий.

ПОПРИЩЕ (діяльності) царина, сфера, *ф^p* сте-зя, (актора) кар'єра, (страдника) терниста путь; литературное п. © перб [держатья -ого -ща триматися за перо].

ПОПРОШАЙНИЧАТЬ жєбрати, канючи-, випрош/увати; -чая (зібрати) попросом;

--й що /мⁿ хто/ ~ує ∅, звиклий ж., р-й нажебра-, жебрак, прошак, зⁿ канюка, н^k жебрущий, с^k жебрай- [жебрай-попідтинню].

ПОПРОШАЙНИЧЕСКИЙ прошацький, (-звичку) цигансь-.

ПОПРОШАЙНИЧЕСТВО: -ом попросом, жебрами, шляхом жебрання.

ПОПУГАЙНИЧАТЬ мавпувати, повторюва-;

--й що повторює ∅, як папуга + обезьянничать-ющий.

ПОПУЛЯРИЗОВАТЬ популяризувати, всюди-, шіри-, поширюва-, розповсюджу-;

--й що /мⁿ хто/ ~ує, с-и п., з-й спопуляризува-,

популяризатор, н^k ~аційний + %, для ~ації; -йся/-ый популяризований, поширю-, розповсюджу- ∅.

ПОПУЛЯРНЫЙ © широкославний, (роман) г. почитний.

ПОПУСТИТЕЛЬСТВО: при -ве кого з благо-ловення /з попуску, без жодної протидії/ кого.

ПОПУСТИТЕЛЬСТВОВАТЬ потурати, п. че-му дивитися крізь пальці на що; не п. не давати спуску /попуску/;

--й = потворствующий.

ПОПУСТУ о^k (за) пусто-дурно, о. коту під хвіст.

ПОПУТНЫЙ (-заувагу) принагідний, (випер) хо-довий; -ого ветра щасливої путі.

ПОПУТЧИК товариш (у дорозі), о^k подорожець, зⁿ поплентач; быть -ом товаришити.

ПОПЫТКА с^m захід, наворот, раз; п. к побегу спроба втекти; п. - не пытка попит - не допит;

при -ке к побегу коли пробував втекти; с пер-вой /со второй/ -ки, з першого /другого/ разу /заходу/, за першим /другим/ разом /заход-/, першим /другим/ наворот-;

ПОПЫТКИ о^k силкування, забіги.

ПОПЫХИВАТЬ пахкати, пихка-, попахкува-;

--й що /мⁿ хто/ пахкає ∅, звиклий п., н^k пахкий, © пих-пах, пих-пах, попахкуючи.

ПОПЯТНЫЙ: идти на попятную о^k микатися назад, рачкува-.

ПОРА у^p час-година; обедня п. обідня година;

предассветная п. досвітня г.; в самую -ру яркас на часі; до -ры до времеи до часу; до тех пор о^k дотйхчас; до тех пор, пока доти, доки, аж поки; до тех пор пока не доти, аж доки, аж доти, доки, доки не, аж поки не, (доти,) аж поки [аж поки оселився]; до тех пор, пока не доти, аж [плакала д. т. п. п. не решила плакала доти, аж затялася]; с тех /этих/ пор о^k від-так; с каких (уже) пор (вже) відкобли; с неко-торых пор від якогось часу; с давних пор від давніх часів; до сих пор (жестом) поти, подо-сі; на ту -ру о^k натоді.

ПОРАБОЩАТЬ поневолювати, уярмлю-, заар-каню-, запрягати в ярмо, забива- в ярма;

--й що /мⁿ хто/ поневолює ∅, звиклий п., готб-вий поневоли-, поневолювач, уярмлю-, н^k кабаль-ний, ярмонос- + %, с^k тягнй-в-ярмо- [-й ком-плекс тягнй-в-ярмо-комплекс];

-йся/-ый поневолюваний, уярмлюв-, підкорю-в-, заарканюв-, запряг- в ярмо, забив- у ярма.

ПОРАБОЩЕНИЕ поневолення, уярмле-, закри-паче-, (краю) підбій; (стан) рабство, невбля.

ПОРАЖАТЬ о^k разити [п. глаз р. око], уража-, троши-, (вигладом) вража-, випад- в око, с. захоп-люва-, пригломбушува-, (вогнем) вⁿ накрива-, (ор-гани тіла) ушкоджува-; п. в правах позбавля-прав; п. на смерть убива-;

—й 1. що /м^н хто/ вража́ ◇, маста́к в., з-й вразі-, захоплювач, приголомшу-, н^к разючий, вразливий /для кого/, приголомшли-, засліпуючий, дивовижний, (- вістка) землетрус-, (выглядом) феєрич- + удивляющий, 2. що /м^н хто/ уража́ ◇, с-и т., з-й розтроші-, н^к нищівний, руйнів-, розтрощуваль-, удар-, агресив-, разючий + %, (ефект) р^о калічення; —й **вообра́женіе** захопливий, гостроціка-; —й **на смерть** убивчий, смертоносний; **ПОРАЗІТЬ**: п. гробом о^к прибіти гробом; ◇; —зі **меня́ сили небесные!** побий мене́ сила́ Божя!; —йло *кого* підкінуло *ким*, вразі- /заскочи-/ *кого*;

ПОРАЖА́ТЬСЯ (*дивуватися*) нетямитися ◇; —йся/-ый 2. уражуваний, розбива- /по-/, троще-, розтрощува-, н^к діткливий*; —я 1. дивом дивованим, приголомшу-, захоплю-, н^о вражений, здивова-, незда́т- вийти з дива; **ПОРАЖЕ́ННИЙ** (*чим*) діткнутий, діткнений; п. в **права́х** позбавле- прав.

ПОРАЖЕ́НИЕ (*органів тіла*) ушкодження /по-/, (*у грі*) з. про́гра, про́грана, з. побиванка, ф^р знищення [ору́жје ма́сового -ія збро́я ма́сового з.]; п. в **права́х** позбавлення прав.

ПОРАЗІТЕ́ЛЬНО разюче, (*схожий*) як дві краплі води.

ПОРАЗІТЕ́ЛЬНИЙ о^к дивоглядний, ф. хіба ж такий, аж он який ◇.

ПО-РА́ЗНОМУ о^к різно, всяко, по-всякому.

ПОРА́НШЕ н^к раншенький, раніший, н^р як ранше, о^к раншенько.

ПОРАСТА́ТЬ зароста́ти /об-, ви-/;

—й що зароста́ ◇, с-и /покинутий/ з., вибраний, щоб заріс, вже майже зарослий, чимраз заросліший.

ПОРИЦА́НИЕ: досто́йний -ія гідний осуду.

ПОРИЦА́ТЕЛЬНИЙ о^к доганний.

ПОРИЦА́ТЬ гудити, гани-, ганьбі-, засуджува-, огуджу-, ф^р вказу- пальцем на їх; & д^к згудити = осудить.

—й що /м^н хто/ гудить ◇, звичкий г., з-й зганьбі-, огудник, осуд-, н^к осудний, огуд-, ос[г]удливий + %;

—йся/-ый гуджений, огуджува-, засуджува-, ганьбле-, гідний осуду.

ПОРО́Г (*верхній, ниж-*) о^к плінка, (*межа*) поріг (*р^о -огу*), ф^р границя, (*смерти*) грань; & б^р надпоріжник /надпоріжник/, н^к порожистий /= тернистий, по́лон трудно́стей/; у Божьего -га перед Божим поро́гом.

ПОРО́ГОВИЙ поро́говий.

ПОРО́ДА (*людей*) з^н зілля [он из э́той же -ды він з цього ж зілля].

ПОРОДНЕ́НИЙ (*з ким*) посвоячений, (*кровн-*) спокривле-; —ые **города́** міста-побратими.

ПОРОДООБРА́ЗЮЮЩИЙ з^н породотворчий.

ПОРОЖДА́ТЬ родити, породжува-, виплоджува-, виклика-, спричиня́- що, спричиня́тися до чого, (*умови*) витворюва-, твори-;

—й що /м^н хто/ породжує ◇, с-и п., з-й виклика- [-й трє́ннє з в. тертя́], (*порив*) творчий, початковий, с^к твори- [твори-тертя-апарат]; —й **идє́н** з-й творити іде́ї, твори-іде́ї- [твори-іде́ї-шко́ла]; —йся/-ый породжуваний, виплоджу-, спричиню-, витворю-, творений;

ПОРОДИ́ТЬ: п. **вообра́женіем** ви́фантазува́ти' -вший ◇.

ПОРО́ЖНИЙ & порожнісінський /=пусто́й, **хоть шаро́м пока́ти!**

ПОРОЖНЯКО́М о^к легкома́, ☉ „ру́ки в брю́ки”.

ПОРО́К о^к слабке місце /стру́нка/, з^р гріх;

ПОРО́КИ о^к негати́ви, негаразди́, блу́ди, хиби.

ПОРОСЄ́НОК: п. **под хре́ном** порося́ до хрину́.

ПОРОСИ́ТЬСЯ: хорошо́ -я́щаяся (*свиномат-*ка) порослива.

ПОРО́ТНО е^н сотнями.

ПОРО́ТЬ 1. пороти́, розпорюва-, (*ні се ні те*) верзти́, 2. шмага́-, па́ри-, спісува- спіну́; п. **горя́чку** панікува́-, па́ри- парка́, рва́тися, як на гвалт;

—й 1. що /м^н хто/ поре́ ◇, зайнятий портгя́м, звичкий п., з^н-ий розпоро́-, н^к порючий, т. = %, 2. що /м^н хто/ шмага́ ◇, с-и ш., покліканий відшмага́-, сіка́р, н^к шмагучий + %; —й **вздор** /е-рунду́, чушь/ дурноля́п, звичкий верзти́ казна́що; —й **горя́чку** квапливий, гнаний поспіхом, розпанікова-, розгарячко́-, ☉ у поспіху; **порю́щийся** р. 1. розпорюваний, поротий, 2. шмаганий;

ВЫ́ПОРОТЬ відшмага́ти, (зав)да́ти хлє́сти ◇;

ЗАПО́РОТЫЙ зашмаганий.

ПО́РОХ: не хвата́ет -ха поро́ху не стає́ /= ене́р-гії не стає́/.

ПОРО́ЧЕНІЕ о^к плюга́влення.

ПОРО́ЧНИЙ о^к многогіршний, гріхов-; п. **кру́г** заворожене коло́, —ая **привы́чка** погана́ /хи́б-, гріхов-/ звичка.

ПОРО́ЧИТЬ ганьбі́ти, папльо́жи-, несла́ви-, осла́влюва- /зне-/, вводи- в сла́ву, о^к плюга́ви-, обклада́- бо́лотом, пуска́- сла́ву на /у сла́ву/ *кого*, (*перед ким*) пога́ни-;

—й що /м^н хто/ ганьбі́ть ◇, с-и г., з-й виганьби-, зайнятий папльоженням, з ганьбо́ю на уста́х, ганьбі́тель, папльожник, знесла́влювач, н^к папльожливий, гане́бний для *кого*, с^к ганьбі́- [ганьбі́корчма], ± **позоря́щий**;

—йся **що ганьбі́ться** + **опоро́чваема́ый**.

ПОРОШКОВИ́ДНИЙ, **-ОБРА́ЗНИЙ** порошкующа́тий.

ПОРОШКУ́ЮЩИЙСЯ порошкующа́тий, з-й порошкующа́тися.

ПОРОШО́К: **растерє́ть** в п. змолоти́ на порошок, стє́р- на поро́х.

ПОРТ *n*^o причалище.

ПОРТАЧ *o*^k попсуй-майстер.

ПОРТАЧИТЬ; СПОРТАЧИТЬ спартачити, зробити з лемеша швайку, *p.* скаверзи-.

ПОРТИТЬ псувати, шкоди- *чому*, нівечи- /ніщити, марнува-/ *що*, (*роботу*) партачи-, (*вік*) занаша-; *n.* шерби-, надщерблюва-; **п.** зрєння нівечи- *оці*; **п.** нєрвы *кому* вари- воду з *кого*; **п.** чужюю жизнь заїда- чужий вік;

--й *що* /*m*ⁿ *хто*/ псує $\diamond$, *с-и п.*, з-й зіпсува-, партач, *с*^k попсуй- [попсуй-майстер]; --й впечатлєние /настроє-, жизнь/ з-й зіпсувати враження /настрій, життя/, попсуй-враження, попсуй-настрій, попсуй-життя; --й **кровь** варіввода, драгівник, драгівний для *кого*; --й **марку** партач, бракороб, попсуй-марку;

ИСПОРТИТЬ зіпсувати, *ж*^m зіпсу- $\diamond$, спартачи-, *ф.* скапусти-, *о.* докин- лажку дьогту до; (*настрій*) *г.* отруї-, (*життя*) занашасти-; **и.** вбздух *e*^o напусти- вітрів, заповітри-, угрішитися; **и.** обєдню перейти дорогу *кому*; **маслом** кáши не -ишь **масло** кáши не псує;

-вший *що* зіпсув, партач, бракороб, калічник, попсуй-майстер, $\diamond$;

ПЕРЕПОРТИТЬ *o*^k перепартачити /*с-*/ $\diamond$;

ПЕРЕПОРТИТЬ (СЯ) *ф.* перекапустити(ся);

-вший(ся) $\diamond$; -я перепсований, перепсутий;

ПОРТИТЬСЯ псуватися $\diamond$, (- *настрій*) підупадати, (- *погоду* +) гірша-; **п.** морально погандушею;

-йя *що* псується $\diamond$, псований, ушкоджува-, нівече-, нище-, марнова-, занашапува-, схиль- псуватися, (*продукт*) схиль- гнити, *n*^k нестійкий; **скоро** -я скорогнійлий;

ИСПОРТИТЬСЯ зіпсуватися $\diamond$; (- *стосунки*) *ф.* закваси-;

-вшийя зіпсутий, зіпсований /*по-*/, знівече-/*по-*/, пошкодже-, спартаче-, занашапе-, (*зір*) збавле-, $\odot$ розпаскудже-;

ИСПОРЧЕННЫЙ (- *повітря*) важкий; $\diamond$;

ПОДПОРТИТЬСЯ тріхи зіпсуватися /підгни-, притухну-/;

-вшийя тріхи зіпсутий /підгнилий, прив'я-, притух- +/, $\diamond$.

ПОРТНІХА *o*^k модістка.

ПОРТНІЖНИЧАТЬ кравцювати, *ж*^k швачкува-; --й *що* /*m*ⁿ *хто*/ кравцює, *с-и к.*, зайнятий кравецтвом, кравець, *ф.* кравчіна, *з*ⁿ кравцюня, *n*^k кравецький, *с*^k кравцюй- [кравцюй-на-дому].

ПОРТРЕТ полічка.

ПОРТУГЕЯ з. шабельтас.

ПОРТФЕЛЬ & портфєлик, портфєляка.

ПОРУБЕЖЬЕ з. узграничя.

ПОРУБКА, ПОРУБЬ *o*^k зруб, зруби.

ПОРУГАНІЕ *ф*^p поталу [не *дать* на *п.* не *дати* на *поталу*].

ПОРУГИВАТЬ нема, нема, й лайн/ути /висвар-и-/; коли-не-коли /здєрдка/ лаяти(ся);

--й *що* нема, нема, й ~є $\diamond$, звиклий з. лаяти;

-ый *к.*-не-*к.* висварюваний;

-йя звиклий коли-не-коли лаятися.

ПОРУЧАТЬ доручати /припо-/, /-ува-/, довіря-;

--й *що* /*m*ⁿ *хто*/ доруча, *с-и д.*, годівий доручи-, *n*^k ю. доручний + %, $\odot$ доручивши;

-ый доручуваний /припо-/;

ПОРУЧИТЬ: п. *кому* спустити на *кого* [не *мала* на *кого* *с.* дітєй]; $\diamond$;

-йя = -ый + *ручающийся*.

ПОРУЧЕНИЕ *ф*^p послуга [мєлкєе -ия дрібні-ти]; **по** -ию на доручення, маючи *д.* від.

ПОРУЧИТЕЛЬ *o*^k запоручник

ПОРУЧИТЕЛЬНЫЙ (*лист*) гарантійний.

ПОРУЧИТЕЛЬСКИЙ *p*^o поручника [-ая підпись підпис *п.*].

ПОРУЧИТЕЛЬСТВО *o*^k гарантія, запоручка; **банковское** /имущественное, судєб-, лич-/ **п.** поручка банківська /майнова, судова, особіста/.

ПОРУЧНИ (*крісла, сходів, бадкону*) бильця.

ПОРХАТЬ пурхати, *n*^o пурх, $\diamond$. фуркати;

--й *що* пурха $\diamond$, звиклий пурхати, пурхун, пурхало, легкокрил, *ж*^k пурхавка, *n*^k пурхливий, легкокрилий, $\odot$ знай пурх та пурх.

ПОРЦИОННО порціями, видавцєм.

ПОРЦИЯ пайка; **небольшими** -ями по краплині.

ПОРЧА (*дія*) збавляння, нище-, $\square$ збавлене, знищ-.

ПОРШЕНЬ тóлок.

ПОРЫВ (*гніву*) вибух, напад, (*до чого*) побг, (*души*) порух; & надпорив.

ПОРЫВАТЬ рвати, дєр-, (*з чим*) порива-; **п.** с *чем* *ф*^p відходи- від *чого*, *y*^o отряса- порох *чого* з ніг; **п.** с *прішлым* пали- мості /кораблі/;

--й = *разрывающий*¹;

ПОРВАТЬ порвати $\diamond$; **п.** *отношения* розпура-тися; **п.** *связь* з *кем* відпура-тися *кого*;

ПОРЫВАТЬСЯ (*діяти*) *o*^k намагати, сіпа-; $\diamond$.

-йя/-ый рваний, дєртий, драний, розрива-; -я сіпа- + *стремящийся к чему*.

ПОРЫВИСТЫЙ рвучкий, *o*^k поривчий.

ПОРЯДКОМ *ф*^p ніврòку [п. *длинный* *путь* ніврòку довгий шлях].

ПОРЯДОК *ф*^p триб [все йде своїм трибом], (*міра порівняння*) *порядок* [на *п.* *крепче* на *п.* *міцніший*]; в -*дке чего* *порядком* *чого* [в *п.* *дискусии* *п.* *дискусії*]; в -*дке исключения* як винят-ок; в *административном* -*дке* адміністративн-о, -тївним *порядком*; в *обычном* -*ке* звичайним *порядком*, як звичайно; в *пожарном* -*ке* термін-ово, *ф.* як на *пожар*; в *принудительном* -*ке* примусово; **своим** -*ком* самò собою; **судєбным** -*ком* судòм, *через* суд; **всє** *по* -*ку* усє від нїтки до гол-; **всє** в -*ке* *у кого* на *кого* не *капає* /капле/.

ПОРЯДОЧНО *o*^k багатєнько;

ПОРЯДОЧНЫЙ *ф*^р вагómий $\diamond$, (*добрячий*) *о*^к доладний; **из -ной семьи** чéсного рóду.

ПОСАД слобода, слобідка.

ПОСАДСКИЙ слобідський.

ПОСАДКА *а*^р призéмлення; **вынужденная** п. ви-
мушене п.

ПОСАДОЧНЫЙ (- *смугу*) *а*^р для призéмлення,
(*матеріал*) *с*^р саджальний.

ПОСАСЫВАТЬ посмо́кувати, нема́, нема́, й
смо́кбнути;

—й що /*м*^н хто/ посмо́ктує, зви́клий п., з-й смо-
ктону́ти, смо́ктун, © посмо́ктуючи.

ПОСВЕЖЕЕ *н*^к свіжіший, *п*^р трóхи свіжіше.

ПО-СВОЕМУ по-сво́ему, по-сво́му, на свій лад.

ПО-СВОЙСКИ по-сво́яцьки.

ПОСВЯЩАТЬ посвя́чувати /(*чому*) при-, *ц.* ви-/,
(*в тайну*) втаємнічу-; **п. кого во что** *о*^к сповіря́-
ти кому що; **п. в своей мысли кого** освідчува-
/відкрива́-/ свої думкі кому; **как будто посвя-**
щая в тайну (*казати*) втаємнічено;

—й що /*м*^н хто/ посвя́чує $\diamond$, зайня́тий свя́ченням,
свя́титель, *н*^к = %; —й **в тайну кого** що /*м*^н хто/
втаємнічує $\diamond$, з^г-й втаємнічити, *н*^к = %; —й **в**
своей мысли кого р-й відкри́- свої думкі кому
/зрадітиса перед *ким*/;

—ый посвя́чуваний /ви-, при-/; ознайо́млю-; —ый
в тайну втаємнічу-, освідчу-;

ПОСВЯТИТЬ: **п. себя чему** посвя́титиса *чому*;

ПОСВЯЩЕННЫЙ посвя́чений /при-, ви-/; вта-
ємніче-, освідче-; **п. памяти** (*вечір*) шанува́ль-.

ПОСЕВ *н*^{рн} за́сів.

ПОСЕЛЕНИЕ (*дия*) засéлення, □ посе́лище, о́си-
док; **новое** п. новосéліця.

ПОСЕЛОК *о*^к виселок.

ПОСЕЛЯТЬ сел/ити, заселя́- /о-/, (*в душах*) сія-;

—й 1. що /*м*^н хто/ ~ити $\diamond$, зайня́тий осéленням,
зви́клий с., з^г-й оселі́-, осéлювач /по-, за-/; *н*^к *о*^к
осе́льчий /за-/ + %, 2. (*в души*) що /*м*^н хто/ сіє $\diamond$,
з-й пося́ти, с-и сія-, сіяч;

—йся/—ый 1. сéлений, осéлюва- /по-, за-/; посе-
ле́нець, осáдник, осáдчий, 2. сія́ний, ви́клика-,
ви́кликува-;

ПОСЕЛИТЬСЯ *о*^к задомува́ти, задомóвитись;
п. в чём замéшкати *що*; **п. на постоянное жи-**
тельство оселітиса на ста́ло, осісти (осáдоку);
—вший (*ся*) $\diamond$; —я 1. замéшкалий, осéлений /по-/,
2. пося́-, ви́клика-.

ПОСЕМЕЙНО ро́динами.

ПОСЕТИТЕЛЬ авіта́льний, (*частий*) бувале́ць.

ПОСЕЩАТЬ відвідувати, (*що*) *о*^к бувá- *де*, (*час-*
то) вчаща́- /топта́- стéжку/ *куди* /до *кого*/, *ф*^р
ходи́- до [я -я́л их я -йв до іх];

—й що /*м*^н хто/ бувáє $\diamond$, зви́клий відвідувати, р-й
відвіда́-, відвідувач, (*частий*) гість, бувале́ць, за-
віта́льний, *н*^к *п*^о бувáлий + %, *о.* на відвідинах;
—вший бувáлий, (*де*) *частий* гість, $\diamond$;

ПОСЕТИТЬ (*кого*) завіта́ти /-гості́-/ до *кого*; $\diamond$;
—йся/—ый відвідуваний;

—вший $\diamond$.

ПОСЕЩЕНИЕ *о*^к завіта́ння, (*душпастиря*) *г.* ві-
зита́ція.

ПОСИЛЬНЕЕ *н*^к дужч(е́ньк)ий, *п*^р (трóхи) дужче.

ПОСИЛЬНЫЙ підси́льний, *о*^к досту́п-, (- *пра-*
цю) по си́лі.

ПОСКАЛЬЗЫВАТЬСЯ; ПОСКОЛЬЗНУТЬ-:
—вший *що* зашпо́ртався, *п.* схи́блений, $\diamond$.

ПОСКОЛЬКУ *о.* за́тім *що*; **а п. ф**^р **а** *що* [а п. он
не пил, он... а *що* він не пив, він...]; **но п. та**
раз [но п. вы *здесь* та р. ви *тут*].

ПОСКОРЕЕ якшвидше, *ф*^р мерщій, *щоб* швид-
ше [то́лько п. тільки *щ.* ш.].

ПОСКРИПЫВАТЬ рипотіти, поріпува-, нема́,
нема́, й рипну-;

—й що /*м*^н хто/ поріпує $\diamond$, с-и п., © знай рип та
рип, поріпуючи.

ПОСЛАБЛЯТЬ: —й 1. ослабля́ющий, 2. пот-
ворсту́ющий, 3. (- *лики*) проно́сний.

ПОСЛЕ: **п. тогб** по то́му; **п. т., как ф**^р **отб** як.

ПОСЛЕДНИЙ *о.* пер́ший з кінця, (*термін*) ост-
татóчний, (*круг*) фініш-, (*факт*) цей; **п. и реші-**
тельный бой остáнній рішучий бій; **п. час про-**
бил остáнна година прийшла́; **за в/ -нее** *время*
остáннім ча́сом, остáнньо; **по -ему** *сло́ву* *чего*
за остáннім слóвом *чего*; **из -них** сил з остáнніх
сил, остáнками сил.

ПОСЛЕДОВАТЕЛЬ (*теорії*) визна́вець, *ф*^р спа-
дкоме́ць.

ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОСТЬ *г.* черго́вість.

ПОСЛЕДСТВИЕ *ф*^р резу́льтат; **по своим** -иям
своіми на́слідками.

ПОСЛЕДУЮЩИЙ *о.* на черзі; —ие *поколения*
о^к потóмні поколі́ння.

ПОСЛЕЗАВТРА *о*^к поза́втрім.

ПОСЛОВИЦА *о*^к при́повідка; **п. не мимо** мбл-
вится *п*^о при́казка ска́же як зав'я́же.

ПОСЛОЙНЫЙ *ф*^р ша́рами [-*ое* *изучение* вив-
чення ш.].

ПОСЛУЖНОЙ (*список*) вислужний.

ПОСЛУШНЫЙ *о*^к покі́рливий; **быть -ым** слү-
хатиса.

ПОСМАТРИВАТЬ зірка́ти, погляда́-, позира́-;

—й що /*м*^н хто/ погляда́ $\diamond$, зви́клий позира́ти,
зіркало, © зіркаю́чи, знай зирк та зирк.

ПОСМЕИВАТЬСЯ бра́ти на сміх *кого*; **п. над**
кем *о*^к покпивá- /сміятиса/ з *кого*;

—йся *що* /*м*^н хто/ сміє́тиса $\diamond$, схи́дний сміятиса
з, смішкó, сміху́н, *н*^к сміхотлівий; —я **над кем**
зви́клий кпїти з *кого*.

ПОСМЕЯНИЕ *о*^к по́глум, *ф*^р сміх [выставля́ть
на п. *выставляти* на с.]; **на п.** на глум, *ф*^р кúрям
на сміх.

ПОСОБИЕ *о*^к підпомóга /за-/; субсі́дія, (*книга*)

порадник; **п. по безробітці** допомога /п'оміч/ безробітному; **п. по болізни /временно́й нетру-** **доспособности, інвалід-, страхова́нню/** допо- **мога /п'оміч/ хворому /тимчасово непрацездат-** **но-, інваліду, на забезпечення /страховку/.**

ПОСОБЛЯТЬ (ім) помагати /підпо-, с-, запо- їх/; **-й** що /м^н хто/ помагá $\diamond$, с-и п., з-й помогти́, і. $\rightarrow$ **ПОСОБНИК**, н^к помічний, спомагáвчий, с^к поможи́- [поможи́-собі-сам];

ПОСОБИТЬ: п. го́рю зарадити ли́хови; $\diamond$.

ПОСО́БНИК підруч-, співпомагáч, н^к поплéнт-.

ПОСО́БНИЧЕСТВО о^к поплéнтацтво.

ПОСО́ЛЬСТВО г. амбаса́да.

ПОСПЕВА́ТЬ (- ягоди) дозрівати; (за ким) ус- **тига́-** [то́лько **-ий!** тільки встига́й!];

-й 1. созревающий, 2. успевающий¹; **-й к зи-** **ме** с² зми́никува́тий;

ПОСПЕ́ТЬ (- ягоди) дозріти; $\diamond$;

-вший = созревший,

ПОСПЕ́ШНО (писати) на коліні;

ПОСПЕ́ШНЫЙ о^к поспішливий.

ПОСПЕШНО́СТЬ: п. хороша́ при ловле блох н^о що швидко робиться, то сліпе родиться.

ПОСРАМЛÉНИЕ н^о осороба.

ПОСРАМЛÉТЬ соромити, завдава́- со́рому;

-й що /м^н хто/ сороми́ть $\diamond$, с-и с., з-й осоро́ми-, ганьби́тель, р^к сороми́-, н^к гане́бний /соромни́й/ для кого + %;

-йся/-ый осоро́млюваний, ганьбле-;

ПОСРАМИ́ТЬ виганьбити $\diamond$.

ПОСРЕ́ДНИЧАТЬ фактор/ува́ти, маклерува́-, по- **середникува́-;**

-й що /м хто/ ~у́с $\diamond$, с-и ф., з²-й бу́- посередник- **ом, фактор, маклер, посередник, а. бр'окер, о. як** посередник +.

ПОСРЕ́ДНИЧЕСТВО: при -ве че́рез посеред- **ництво, г. почере́з кого.**

ПОСРЕ́ДСТВЕННЫЙ (якістю) не найгірший.

ПОСРЕ́ДСТВО: при -ве кого через кого; **-ом г.** **почере́з.**

ПОСРЕ́ДСТВОВА́ТЬ: -й = посредничающий **+ н^к** проміжний, зв'язковий, проміжко́-.

ПОСТ (варта) стійка; **на -ту́** на стійці.

ПОСТА́ВКА о^к доста́ва; обяза́тельства по **-ам** **зобов'язання /підписки/ на поста́вку.**

ПОСТАВЛЯ́ТЬ: -й кому́ **что** = снабжающий **кого чем.**

ПОСТА́ВОЧНЫЙ (- ціну) доставний.

ПОСТАВЩИ́К доставе́ць, доставни́к.

ПОСТАМЕН́Т підніжжа.

ПОСТАНО́ВКА (питання) б² постано́ва, ф^р під- **хід до [п. вопро́са п. до справи /пита́ння/]; та-** **ка́я п. вопро́са недопусти́ма** так підходить до **справи не можна.**

ПОСТАНОВЛЯ́ТЬ ухвалювати, постановля́-;

-й що /м^н хто/ ухва́лює $\diamond$, го́товий ухвали́ти, н^к

постановчий + %;

-ый ухва́люваний;

ПОСТАНОВИ́ТЬ ура́дити $\diamond$.

ПОСТАНОВО́ЧНЫЙ р^к постано́вчий.

ПОСТЕПÉННО о^к ма́ло-пوما́лу, повольеньки- **пово́лі, о. п'ядь** за п'я́ддю.

ПОСТИГА́ТЬ осяга́ти (ро́зумом), розуми́-, мо́гтйі **збагну́-, (кого /- горе!) спотика́-, /ратом/ па́да-** **як сніг на го́лову; п. мир сво́ей душо́й** н^о на- **низува- світ на в́ласну ду́шу; п. умо́м что** до- **ходи- ро́зумом до чого;**

-й 1. що /м^н хто/ розумі́є $\diamond$, с-и о., з-й збагну́-, **н^к** тяму́щий, голова́тий, кебе́тливий, свідо́мий **чого, 2. що спотика́є $\diamond$, ро́кований кому́; -й** **смы́сл наста́вленный збагну́ти зміст;**

-йся/-ый 1. ося́ганий ро́зумом, досту́п- для зро- **зуми́ння;**

ПОСТИ́ТЬ /ПОСТИ́ГНУТЬ/ досві́дчитися $\diamond$, **ф. до́глу́па-, втя́мти; п. се́рдцем и душо́й** пере- **пусти́- кри́зь ду́шу й се́рце; пости́гла́ уча́сть их** **н^о** спо́бігло їх [отакé йогó с.];

-йгшй **что** вже досві́дчений у чім, $\diamond$;

-жимый осяжний, осягнений, ле́гко ося́га- $\diamond$.

ПОСТИ́ТЬСЯ по́стити, трима́- піст;

-йся що /м^н хто/ по́стить $\diamond$, зві́клий п., з^н-й попо- **сти́-, безско́ромник, постува́ль-, н^к** безско́ром- **ний.**

ПО́СТНЫЙ пісний, н^о піснявий, ж. на кома́ри- **ному са́лі.**

ПОСТОВО́Й стійковий, стійка́р, стійчик.

ПОСТО́Й! > СТОЯ́ТЬ.

ПОСТО́РОННИЙ: -им вход воспреще́н сторб- **нім вхо́ду нема́.**

ПОСТО́ЯЛЕЦ р^к заїжджани́н.

ПОСТО́ЯЛЬИЙ (двір) заїзний; **п. двор** заїзд.

ПОСТО́ЯННО ста́ло, ж^н вічно, (знай) о. щодня́ **і щогоди́ни, ф^р** неві́дсту́пно, невідлу́ч-, г. кож- **ноча́с-, ф^р** тільки й робив, що [п. е́здил т. й р., **що їздив]; п. в нали́ччї /п. име́ются/ (харчі +)** **безви́водно;**

ПОСТО́ЯННЫЙ кожночасний $\diamond$, (гість) шта́- **т-, прися́ж-, за́всідний.**

ПОСТРА́НИЧНЫЙ (- оплата) від сторінки.

ПОСТРЕ́Л: наш п. вездé поспе́л н^о де не посі́й, **там і вр'одиться.**

ПОСТРИГА́ТЬ/-й > СТРИ́ТЬ/-гушій.

ПОСТРОÉНИЕ (сюже́ту) компози́ція, (логічне) **о^к** ви́будова, ф^р в^н збірка [вхо́ди на п.! збірка!, в ла́ві з.];

ПОСТРО́ЧНЫЙ від рядка́ [-ая пла́та пла́та від **рядка].**

ПОСТУ́КИВА́ТЬ торох(ко)тіти, (знай) стукоті́-; **-й** що /м^н хто/ стукоті́ть $\diamond$, зві́клий с., стукот- **тій, торох(ко)тій, ©** знай стук та стук.

ПОСТУЛІ́РОВАТЬ: -й що постулю́є, з-й про- **постулюва́ти, ©** с-и постулюва́-, постулю́ючи;

-ий постульований.

ПОСТУПАТЬ чинити, учиня-, робі-, поводити-ся, (-товар) одержува-, надходити; **п. в медичині** стигут' ф. іти на медицину; **п. в подчиненіє** переходи- під руку /зверхність/; **п. на содержаніє** переходи- на утримання; **п. справедливо чини-** по правді; **-ий по собственному усмотренію** робі, як знаєш;

-й 1. що /м^н хто/ робить ѳ, звиклий ч., з^м-й учини-, 2. що вступа ѳ, готовий вступи-, вступник, новачок, 3. що надходити ѳ, що має надійти, надходячий, одержуваний, отриму- (к^{рам}) свіжий; **-ий в собственности** призначе- бути власністю; **-ий на роботу** шукач праці, майбутній робітник /праців-; **-ий отовсюду** звідусюдний, зусебіч-; **ПОСТУПИТЬ** повестися ѳ; **как бы ты -пил?** як би ти зробив /повівся!/?; **п. на место** з. діста-ти /ста- на/ посаду;

-вший 1./2. ѳ; 2. (щойно) одержаний, свіжий.

ПОСТУПЛЕНИЕ (на працю) влаштування;

ПОСТУПЛЕНИЯ е^к о^к внески.

ПОСТУПОК; ПОСТУПКИ о^к поступовання.

ПОСТЫЛЕТЬ; О♦♦♦ знеміліти, зосоружі-;

-вший зосоружілий, вже давно немі-, ѳ + **опротивеший**.

ПОСТЫЛЫЙ о^к немілий, п^о безлюбий; **сделаться -ым** зосоружіти.

ПОСУДА (на зерно) зерновик.

ПОСУДОМОЙКА г. помивачка.

ПОСУШЕ п^к сухіш(еньк)ий, п^н трохи б сухіш.

ПОСЫЛАТЬ слати, посилати /ви-, за-, над-, (поштою) пере-, (ворогів) на-/ (кого) відряджа-, делегува-; **п. на убій** посилати на смерть;

-й що /м^н хто/ посилати ѳ, звиклий п., з^г-й посла-, зайнятий висиланням, п^к г. висилковий, с^к пошли- [пошли-на смерть];

♦♦♦**СЯ:** **п. на них** покликатися на їх /г. від- до їх/;

-йся/-ый висиланий /по-, за-, на-, пере-, над-, відряджува-, делегов-, п^к посильний /ви-, пере-/;

ПОСЛАТЬ: **п. кару** ф^р напуст напустити.

ПОСЫЛКА (людей) відрядження.

ПОСЫЛОЧНЫЙ г. висилковий [-оє бюрб -ве бюрб].

ПОСЫЛЬНОЙ ж. старший, куди пошлють.

ПОСЫПАТЬ посипати /при-/ , сипа-, притрушува-; **п. голову пеплом** побиватися як над мерцем, сипати попіл на голову;

-й що /м^н хто/ посипати ѳ, с-и п., р-й посипа-, для посипання, зайнятий -ям, сипаль, посипальник, п^к посипальний + %; **-ий пеплом** голову прибитий горем;

-йся/-ый сипаний, присипа- /по-/ , притрушува-, п^к посипний;

ПОСЫПАТЬСЯ посипатися ѳ; **п., как из рога избыллия** посипатися як горіх з мішка; **искры из глаз** -лись каганці /свічки, зірки/ в очах зас-

вігтілися;

-вший(ся) ѳ; **-я на голову** © як з мішка на голову.

ПОСЯГАТЬ зазіхати, ласитися, хотіти привласни-, простяга- руку /-ки/, робі- замаха, важи-; **п. на чужью землю** о. розставляти лікті;

-й що /м^н хто/ зазіхати ѳ, с-и /звиклий/ з., годівий /не від того, щоб/ привласни-, зазіхало, п^к зазіхач, п^к ласий /зздрий/ на, р^к зазіхуючий, © із заміром, зазіхаючи.

ПОТ о^к випотина, випоти, (не від праці) пітнява; **п. катится градом** піт очі заливає.

ПОТАКАЛЬЩИК = ПОТАТЧИК.

ПОТАКАТЬ потурати, потака- /-ува-/ , підспівувати; **-яющий** = **потворствующий**.

ПОТАСКУХА о^к повія, повійниця, підтіпанка, лярва, лахудра, шмара, хвобда.

ПОТАСКУШЕЧКА хвобдочка.

ПОТАСКУШНЫЙ о^к хвобдовитий.

ПОТАСОВКА о^к биятка, наминачка, (прочухан) хлбста.

ПОТАТЧИК потакайло, попускай-, потурай-, підтакувач, потуральник, потурач.

ПОТВОРСТВО потакання, р^к поблажка (бо п^к поблажливий).

ПОТВОРСТВОВАНИЕ о^к потакання, попуск.

ПОТВОРСТВОВАТЬ потурати, потака-, попуск попуска-, не протидія-, не перешкоджа-, з^р поблажа-, з. дава- потур; ± **ПОДПЕВАТЬ;** **п. чему** дивитися крізь пальці на що;

-й що /м^н хто/ потура ѳ, схильний п., і. → **ПОТВОРЩИК**, п^к потурливий, поблажли- до кого, схильци-, р^к потуральницький, потуральний.

ПОТВОРЩИК потакайло, потакач, п^к потурач, потуральник, п. підспівувач; ± **ПОТАТЧИК**.

ПОТѢМКИ прітемки; в -ах прітемком, у прітемку, темрявою.

ПОТЕНЦИАЛ (емоційний) заряд, ф^р можливість /м^н-ості /, (військовий) резерви, ресурси.

ПОТЕНЦИРОВАТЬ потенціювати;

-й що потенціює, для потенціювання, зайнятий -ям, потенціатор, п^к потенціаторний + %;

-ый потенційований.

ПОТЕРЯ: до -ри сознания до упаду, до безпам'яті /непам'яті, нестями/.

ПОТѢТЬ потіти, упріва-, пітні-, (скло) запотіва-;

-й що /м^н хто/ потіє ѳ, схильний п.и, укриваний потом, запотіва-, упріва-, п^к пітнявий, п^о запотілий, запітні-, © упріваючи;

ВС♦♦♦: **-вший** спітнілий, споті-, упрі- /зі-/ , д. спбчений, ѳ;

ПОПОТѢТЬ о. нагріти чуба, налама- хребта; **-вший ѳ**.

ПОТѢХА (скандал) веремія; **делу – время, потѢхе – час** на шість днів праці – одна неділя, к. на все свій час.

ПОТЕШАТЬ тіш/ити, потіша-, ба́ви-, забавля-, веселі-;

—й що /м^н хто/ ~іть ◊, с-и в., покликаний розвеселі-, веселун, витівник, забав-, кумед-, шуткар-, скоморох, н^к кумедний, забав-, веселій;

—йся над кем = насмехающийся над кем.

ПОТІШКА забавка, о^к бавлянка, забавлянка.

ПОТИРАТЬ терти, (руки) потира- /г. за-/;

—й = трущий + затира́ло, с^к затирай- [затирай-рука]; —й ру́ки © затираючи ру́ки.

ПОТИШЕ н^р тихш(еньк)ий, н^р тріхи тихше.

ПОТОГОННИЙ (принцип) о. „давай! давай!“.

ПОТО́К: —ом (рухатись) плáвом;

ПОТО́КИ (сліве) словоліство, (як злива) п. нія́га.

ПОТОКООБРАЗНИЙ на взір пото́ку, струмкува́тий.

ПОТО́М: а п. а там [ёл, а п. — игра́ їв, а т. — гра].

ПОТО́МСТВЕННИЙ о. з крoви й кoсти, (родовий) фамі́льний, фамі́лій-, (за́мок) прeдківський.

ПОТО́МСТВО о^к нащаддя.

ПОТОМУ́: п. и ф^p от і [блен, п. и спит слабій, от і спить], то й [устáл, п. и лёг стомівся, то й ліг].

ПОТОМУ́-ТО (о)то́ж, тим-то, ф^p то [все ході́ли п.(-то) и я ході́л всі ході́ли, то й я ході́в].

ПОТОПА́ТЬ потопáти, тону́-, топі́тися, іти на дно, (у чім) захряса́-чим [будови, що німи захрясло місто];

—й 1. тонущий, 2. утопаю-, 3. (у чім) що захряса́ чим;

потопа́вший (у зелені) захряслий (зeленню);

ПОТОНУ́ТЬ о^к затону́ти ◊;

—вший затону́лий, вже на дні, ъ.

ПОТОПЛЯ́ТЬ топі́ти, зато́пля-, (берег) заливá-;

ПОТОПІ́ТЬ утопі́ти ◊ [п. в крові́ у. в крові].

ПОТОРА́ПЛИВА́ТЬ приспішува-, на́гли-, ква́пи-;

—й = торопящий → ТОРОПИ́ТЬ;

—ый приспішуваний, на́гле-, ква́пле-;

◆◆◆СЯ поспіша́ти, ф^p не барі́тися [-ивайся /-тєсь/! не барі́сь /-іться/!].

—йся що /м^н хто/ поспіша́ ◊, с-и п., з^м-й поспіші- + спеша́щий;

ПОТОРОПИ́ТЬСЯ поспі́шитися, похопі́- ◊.

ПОТОПТА́НИЕ о^к потоло́чення.

ПОТРА́ПЛЯ́ТЬ потра́пляти, о^к гла́ди- по шерсті, догоджа́-;

—й > угоджа́ющий;

ПОТРА́ФИ́ТЬ догоді́ти, умасти́-, ф^p попáс- в тон, піддатáтися, (зробити) домудрі́-, спромогáтися; п. чєму о. підроби́- під що.

ПОТРЕБИ́ТЕЛЬСКИЙ 1. споживáцький [-ая корзина с. кошкік], 2. спожівчий [п. коопера́тив с. кооператів], 3. (-нахили) = 1.; п. спрос по́пит на ринку.

ПОТРЕБЛÉНИЕ: душевoе п. поду́шне споживáння.

вáння.

ПОТРЕБЛЯ́ТЬ (с)поживáти (їжу) /за-, їс-, (не їжу) витрача́-, тра́ти-, к^н ужитко́вува-;

—й що /м^н хто/ споживá ◊, зві́клий с., з-й спожі-, споживáч, їдець, н^к спожівчий, споживáцький + %;

—йся/—ый спожіваний /за-, витрачу́-, н^к споживний.

ПОТРЕ́БНОСТЬ (неку́ча) (до)конeчність; для —сти на потре́бу.

ПО-ТРЕ́ЗВОМУ по-тверeзому.

ПОТРОШИ́ТЬ па́трати, па́троши-. тельбу́ши-, розчиня́-;

—й що /м^н хто/ па́тра ◊, с-и п., р-й попа́тра-, для па́трання, зайня́тий -ям, н^к = %, с^к па́трай-;

—йся па́траний, па́троше-, тельбу́ше-, розчинюва-, поро́тий;

РАСПОТРОШИ́ТЬ ви́патрати, ви́тельбуши- ◊.

ПОТРУДНЕ́Й н^к ва́жч(еньк)ий, трoхи ва́жчий, н^р трoхи ва́жче, щоб ва́жче.

ПОТРЕ́САТЕЛЬ трясун, (основ) розхи́тувач.

ПОТРЕ́САТЬ трясáти, потряса́-, труси́-, (вісткою) вража́-, стряса́-, шокува́-, трясáти ду́шу, підйма́-во́лос дуба, збивá- з ніг, кидá- в піт, вража́- нoжєм у сeрце, забивá- дух, вибивá- з ко́лі, морзи- кров, обсипá- жаром /холо́дним пот-/ , переверта́- ду́шу, (основи) підва́жува-, підривá-; п.

не́бом и землєй у^p роздира́- небеса́; был потрясе́н кто кров захо́лола в жи́лах кому;

—яюще́ як грім з /ясно́го/ не́ба, заприду́шно, вулкані́ч-, (дивний) різю́че, незабга́нно, ф^p дуже, за́надто, аж он як [а. б. я. глосно];

—й 1. трыса́ющий, 2. колеблю́ющий, 3. що /м^н хто/ вража́ ◊, мастáк в., з-й приго́ломши-, н^к трыса́ющий, разю́-, приго́ломшливий, ошелє́шли-, пáморочли-, заприду́шний, фантасти́чний, землетру́с-, о. аж он якій [а. б. я. мастáк], р^к потряса́ющий, /ефект/ мо́гутній, надзвичáйний, сeрцевору́ш-, /кошмар/ мoторош-, к^н потряса́ль-, (-музику) вулкані́ч-, о^к забийду́ш-, © приго́ломшуючи, с^к забий́-дух [-шяя карьє́ра забий́-дух кар'є́ра], трыси́-душу [-шєє откровє́ние трыси́-душу одкровє́ння], (факт) збивáй-з-ніг-, заприду́х- [-єє зрє́лище запри́-дух видoвище], трыси́-душу [трыси́-душу видoвище], спини́-сeрце [спини́-сeрце подія́], вибухо́вий [в ви́хре -их собы́тий у вирю́ -их поді́й], як-грім-з-ясно́го-не́ба, 4. що /м^н хто/ підривá ◊, с-и ~áти, з-й підва́жи-, підривни́к, руйнів-, розхи́тувач, н^к руйнівний для чо́го + %, © підривáючи; —й озніб трыса́чка, трыса́; —й ору́жием = бряца́ющий о.; —й своєй жу́тью мoторошно кошма́рний; —й сeрце с^к потряси́-сeрце-; —єє зрє́лище мо́гутне /н^к жахли́ве/ видoвище;

ПОТРЕ́САТИ трус(о)ну́ти чим [10 днєй, котoрыє -лі́ мир 10 днєй, що -у́ли свѣтом], (кого)

вразі- сэрце кому, (моральна) взя- за сэрце;
ПОТРАСАТЬСЯ трясціся, хита-, зворушува-;
-йся/-ый 1. трясомый, 2. колеблющийся, 3.
 зворушуваний, приголомшу-, шокб-, 4. підва-
 жу-, розхиту-, підри-, порушу-;
ПОТРАСЭННЫЙ вражений ножём у сэрце,
 шокбв-, збитий з плігу /з пантелику, з ніг/.

ПОТРАСЭНІЕ о^к шок, (основ) зрушення,
ПОТРАХИВАТЬ: п. головой знай трясці /кива-/
 головою;

—й г. © кив-ків головою, с-и трясці /кива-/ г., ъ.
ПОТУГИ намагання, о. дерза-, пошуки, (марні)
 забіги, зусилля, (породили) перейми.

ПОТУПЛЯТЬ (очи) спуска́ти, (голову) пону́рюва-,
 хню́пи-, похню́плюва-;

—й взор незда́тний підвє́сти о́чи, © вривши в
 зє́млю о́чи; —й гблову з похню́пленою /пону́ре-/
 головою;

ПОТУПИТЬ: п. взор спустити /по-/ о́чи, уст-
 ромі- /ври-/ о́чи в зє́млю;

ПОТУПИТЬСЯ ф^р нахню́питися;
-вший (ся) ъ; -я нахню́пленый /по-/;

ПОТУПЛЕННЫЙ: п. взор врі́ти в зє́млю о́чи.
ПОТУСТОРО́ННИЙ (по)засві́тний /несього-, то-
 го-/, астральний, не від світу сьбо́; п. мир
 засві́ти, потойбі́ччя, позасві́ття, н^о потойбі́ч.

ПОТУХАТЬ: —й = угасающий;
ПОТУХНУТЬ: -хший ъ, (вулкан) ме́ртвий, г.
 ви́палений.

ПОТЧЕВАТЬ: —й = угощающий.
ПОПОТЧЕВАТЬ з. обчашува́ти /по-/;
-вший ъ.

ПОТЯГИВАТЬ знай потяга́ти, (вино) попи́ва-,
 (теплом) тхну́-, подиха́-, (- запах) заноси-;

—й що /м^н хто/ з. потяга́ ъ, с-и п., н^к /- вітер/
 подиху́щий, /винце/ попи́вущий;

—ый попи́ваний, потяга́-, поку́рюв-, попи́хкув-,
 посмо́ктув-;

—йся © потяга́ючись;
ПОТЯНУТЬ (теплом) подихну́ти; ъ; п. на пре-
 любодє́яние (грех) е^р потягті на капу́сту.

ПОУЧАТЬ повча́ти /на-, напу́чува-, напоумля́-,
 науча́-, о. навча́- розуму, ф. вставля́- кле́пку;

—й що /м^н хто/ повча́ ъ, с-и п., охоб́чий до пов-
 ча́нь, напу́тник, ме́нтор, о^к повчая́ка, з. напра́в-
 ник, н^к повча́льний, /тон/ ме́нторський;

—ый нау́чуваний /по-, напу́чу-, напоумлю́-.

ПО-УТ́РЕННЕМУ н^о врані́шньо.
ПО-УЧЕ́НОМУ по-вче́ному, з. з-письме́нска.

ПОХА́БНЫЙ о^к стидкий, стидний.
ПОХВА́ЛА: досто́йный -лы ва́ртий похва́льби,
 хвали́гдний; ви́ше всячєских -я́л ва́ртий най-
 ви́щих похва́л.

ПОХИ́ТИТЕЛЬ о. (тає́мний) хапу́н /краді́й/, з.
 запі́рвач, р^к полони́тель.

ПОХИЩАТЬ викрада́ти, крас-, о. по́тай поло-

ни- /викрада́-, забира́-/ , ф. бра́- на гоп-сто́п,
 (молоду) е. умика́- /д^х умкнү́-/;

—й що /м^н хто/ викрада́ ъ, зви́клиий в., з-й ви́крас-,
 викрада́ч, краді́й, н^к = %, i. → ПОХИ́ТИТЕЛЬ;

—ый кра́дений, викрада́-, по́тай поло́не-, бра́нець;
 —яемая полоня́нка.

ПОХИЩЭ́НИЕ (молодо́й) умика́ння.
ПОХЛЕ́ЩЕ н^р ще й не так, ще он як, н^к ще й не та-
 кий, ще он якій; кое-что похле́ще ще й не таке.

ПОХО́ЛПЫВАТЬ (по плєчи) поплєскувати, поля́пу-;
 —й що /м^н хто/ поплє́скуе ъ, зви́клиий п., поплє-
 скувач, © поплєску́ючи; —й по плєчу́ (стиль) с^к

поплє́скуй-по-плєчи-сти́ль;
ПОХЛО́ПАТЬ (по плєчи) похля́скати ъ.

ПОХМЕ́ЛЬЕ ф^р поту́ха [на п. (випити) на -ху];
 в чужо́м пиру́ п. н^о слі́пий завинів, а горба́то-
 го повє́сили.

ПОХМЕЛЯ́ТЬСЯ похмєля́тися;
 —йся що /м^н хто/ похмєля́ється, с-и п., р-й по-
 хмєлі-, швидкий на похмі́лля.

ПОХО́Д о^к марш.
ПОХО́ДКА о^к крок; по похóдке (познав) з ході́.

ПОХО́ДА н^р о^к приторком.
ПОХО́ЖЕ е^{см} видає́ться, вигляда́є [-же, что был
 —є, що був];

ПОХО́ЖИЙ: быть —им на кого́ скида́тися на,
 вигляда́ти як хто; —ие о́ди́н на друго́го ф^р схó-
 жі між собо́ю.

ПО-ХО́ЗЯ́ЙСКИ о^к хазя́йново́то.
ПОХО́РО́ННИЙ поховальний; ± ПОГРЕБА́ТЬ.

ПОХУ́ЖЕ н^к гірш(еньк)ий, н^р дє́шо гірше.
ПОЧАСОВИ́К відгодинний лектор /робітник +/.

ПОЧАСОВО́Й від години, відгодинний.
ПО́ЧВЕННИК (антипод західника) етнофі́л,
 грунто́вик, опє́ртий-на-грунт, н^к грунтя́нин, гру-
 нтвє́ць.

ПО́ЧВЕННИЧЕСКИЙ етнофі́льський.
ПОЧЕ́М: п. знать хтóзна; п. зря́ 1. що є /було/
 сили, 2. куди́ по́па́ло /по́пада/.

ПОЧЕ́МУ: а п. так? а то чо́му?; п. бы́ то ні́ бы-
 ло хай з яко́ї причи́ни; п. бы́ э́то? чо́го б то?; п.
 бы́ не...? чо́му ж би́ не...?

ПОЧЕ́МУ-ТО ЖЕ чо́мусь /чо́гось/ то.
ПОЧЕ́МУЧКА а-чому́-так, а-чо́го-так, чо́гока́й-
 ло; —у́чек р^к м^н чо́гока́йлив.

ПО́ЧЕРК о^к рукопи́сьмо.
ПО́ЧЕРПА́ТЬ (иде́й) запозича́ти, запозичува́-, о^к
 засяга́-;

—й = черпа́ющий.
ПО́ЧЕРПНУ́ТЬ (информа́цію) засягті ъ;

ПО́ЧЕРПНУ́ТЫЙ о^к зачє́рпнутий, (- знання)
 запозичє́ний.

ПО́ЧЕСТЬ; **ПО́ЧЕСТИ** ф^р помпа [провє́стї с
 —ямї провє́стї з помпою]; (кому) п. е^р букє́ти,
 гірля́нди, панікаді́ла, вива́ти.

ПОЧЭСЫВАТЬ; **ПОЧЭСЫВАТЬСЯ** знай чу́-

хатися, почу́хува-;
-йся що /м^н хто/ з. чу́хається ∅, зви́клий з. ч.;
ПОЧЕСАТЬ (свербляче місце) почу́хати.
ПОЧЁТ о^к честь, пошановання, пошанівок.
ПОЧЕЧНОКАМЕННЫЙ: -ая болéзнь г. кам-
 инь нирок.
ПОЧИВАТЬ (с)почивати /о-/
 -й = **отдыхающий** + н^к спочивальний; -й **веч-**
ным сном (вже) на вічному спочинку; -й **на лавр-**
ах р-й спочити на лаврах, с^к спочивай-на лаврах;
ПОЧИТЬ (сном праведника) засну́ти;
 -вший спочілий, засну́-, упоко́сений; **в Бóзе** -й
 с-й у Бóзі.
ПОЧИН: п. **дорóже дéнег** почин паче грóшей.
ПОЧИНОК корчу́нок.
ПОЧИНЯТЬ направляти, ремонтува́-, лагоди-
 латá- (дiри);
 -й що /м^н хто/ лагодить ∅, с-и н., поклі́каний
 напра́ви-, напра́вник, ремо́нт-, лагоди[і]ль-, н^к
 ремо́нтний, лагоди́ль- + %, с^к полата́й- [полат-
 айхата];
 -йся/-ый лагоджений, пола́годжува-, напра́в-
 лю-, ремо́нто-, латаний.
ПОЧИТАЙ н^р с^{тм} о^к рахува́ти, раху́й.
ПОЧИТАТЬ: п. **сво́йм до́лгом** = **счита́ть** с. д.;
 -й 1. **уважающий**, 2. **считающий**; -й **сво́йм**
до́лгом = **считающий** с. д.;
ПОЧТИТЬ: п. (сво́йм) прису́тствием о^к опри-
 сүтнитися.
ПОЧИЩЕ н^к чистіш(еньк)ий, н^р щоб чистіше.
ПОЧКА ∅. зеленóчок; & ∅. пупляшок.
ПОЧКОВАТЬСЯ рости з бруньки, мно́житися
 брунька́ми;
 -йся що **росте** з б. ∅, с-и /з-й/ р. з б., н^к брунь-
 кува́тий.
ПОЧКОВИДНЫЙ брунькува́тий.
ПОЧТЕННЫЙ о^к пова́жаний, ц. **всечесний**.
ПОЧТИ о^к лéдве не, ма́лощо не, от-от вже [п.
 спéлый от-от в. стіглий], ф^р аж [сiнй аж чо́р-
 ні], мóвби аж, аж ніби [п. с **обидой** аж н. з обра-
 зою]; п. **что** náче /ніби/ аж [náче аж вида́влює].
ПОЧТИТЕЛЬНО о^к уклі́нно;
ПОЧТИТЕЛЬНЫЙ (привіт) уклі́нний; -оє **ра-**
сстояние солідна відстань, © **далеченько**.
ПОЧТИТЕЛЬНОСТЬ о^к пошанівок.
ПОШАЛИВАТЬ о. не без то́го, щоб не попустува́-
 ти /побешкетува́- +/, ф^р кульга́-, дава́тися **взна-**
кі [-ваю́т **нерви́шки** -а́ють **не́рви**, н. даю́ться
взнакі], (- **серце**) ф. **барахліти**;
 -й що **ча́сом** пу́сте ∅, © **нема́**, н., і **щось** утне́.
ПОШАТЫВАТЬ (стегна́ми) вигойдувати /по-/
ПОШЕВЕЛИВАТЬ; ♦♦♦СЯ **ворушiтис**я, **дрига-**
поверта́-; -айся! поверта́йся!
 -йся н^к → **шевелиющийся**, © **нема́**, **нема́**, й по-
 ворухне́ться; **не** -я **не́руш**, **недви́га**;
ПОШЕВЕЛИТЬ: п. **мозга́ми** **поповари́ти** го-

ловію.
ПОШИБ о^к ма́нір, ф^р ма́штаб, ка́лібр [ме́лко́го
 -ба **дрибно́го** ма́штабу /ка́лібру/].
ПОШИВОЧНЫЙ (цех) шва́цький.
ПОШЛЕПЫВАТЬ (по **плечи**) **поклéпувати**;
 -й що /м^н хто/ **поклéпує** ∅, с-и п., © **поклéпуо-**
чи;
ПОШЛЕПАТЬ (по **плечи**) **поклéпати**.
ПОШЛЫЙ ніций, **безду́хий**, **низькоду́-**, **безду-**
хов(н)ий, **спрощений**, **сірозéм-**, **обéвзне-**, **триві-**
зьль-, **бéвзятий**, (**смак**) **обива́тельський**, **міща́н-**
сь-, **міщу́ць-**.
ПОШЛЯК **нипа́к**, **ці́ник**, **хам**, **безду́хий** **бевз**.
ПОШЕЛКИВАТЬ **здéридка-** **кла́цати**, **покла́пув-**;
 -й що /м^н хто/ **покла́цує** ∅, **луску́н**, © **покла́-**
пуючи, **нема́**, **нема́**, й **кла́цне**.
ПОЩЕЧИНА н. **обра́за**; п. **общественному** **вкү-**
су **обра́за** **уподобанням** **грома́ди** /**суспiльства**/.
ПОЩИПЫВАТЬ **нема́**, **нема́**, й **щипну́ти** /**скуб-**
ну́ти/, **пощипува-**, **поску́бу-**;
 -й що /м^н хто/ **поску́бує** ∅, © **поску́буючи**, **по-**
щипу́-, **нема́**, **нема́**, й **скубне́** /**щипне́**/.
ПОЭТ о^к **вірша́р**, (**сонетів**) **сонетя́р**, у^р **співець**; р^р
 -та і н^к **поэтов** **співецький** [дар -та с. дар].
ПОЭТИЧЕСКИЙ (**хист**) у^р **співецький**.
ПОЭТОМУ к. **тим** [п. и **нет** т. i **нема́**];
ПОЭТОМУ-ТО к. **тож**, **отóж**.
ПОЯВЛЯТЬСЯ **виника́ти**, **поставá-**, **приходи-** на
світ, (**ратом**) **вигу́лкува-**, **з'явля́тис**я, (- **сивин-**
у) **прокида́-**, ф^р **утво́рюва-**; п. **в обшестве** ж^м
виходити на **ло́ди** /(**в селі**) на **вүлицю**/; **не** п. **не**
показува- **очей**;
 -йся що /м^н хто/ з'явля́ється ∅, **утво́рюваний** [-я
под **действием** у. **під впливом**], **щорáз** **видніш-**
ий, **тепéр** **ужé** **помітний**, н^к (**збóсім**) **новий**, **най-**
новіший, с^к **вигу́лкуй-** [вигу́лкуй-мішенъ]; -я
в печа́ти **зга́дуваний** у **прéсі** /**публика́ціях**,
ЗМІ/; -я **на** **горизонте** **щорáз** **видніший** на **об-**
рiтi, **збóсім** **новий** на **обрiтi**; -щя́ся **мишенъ** **ми-**
тёва **мета́** /**мішенъ**/, **вигу́лкуй-мішенъ**;
ПОЯВИТЬСЯ ф^р **взя́тис**я [отку́да ты -лс^я де
 ти -вс^я], (**зграю**) **вісипати**, (**вчасно**) **нагоди́ти-**
ся, о^к **оприя́вни-**, (**по зникненню**) **об'яві-**, м^с **ві-**
йти з-за **ка́дру**, (- **незгоди**) г. **заіснува́ти**; **нео-**
жди́данно /**вдрук**/ п. **вигу́лкунути**, **вірину-**, **ві-**
рос- з-під **землі**, (**наче**) з **неба** **впа́с-**, **хто́зна-зві-**
дки **взя́тис**я, ж^м **вро́дi-**, **вірости** /**вроді́тис**я/
несіаний; -й^{лось} **желáние** **напа́ла** **охóта**;
 -вший^{ся} **новий**, **молодйй**, **новоспéчений** /-ствóре-
 ре-, -зрóбле-, -вида́- +/, **оприя́вне-**, ∅; -я **к** **тому́**
вре́мени **дотихчасовий**; -я **неда́вно** **віднеда́в-**
ній, ф^р **вибу́ялий**.
ПОЯС о^к **сму́та**, **зóна** [тарифный п. тарифна з.].
ПОЯСНЯТЬ з'ясóвува-, **поясно** /ви-/ **висві́тлю-**;
 -й = **обьясняющий**; -й **свою́** **мысль** © **пояс-**
нюючи **свою́** **дүмку**.

ПРАВДА © так [не правда ли? чи ж не так?], *с^т* вірно [он, п., упав він – вірно – вправ]; п.? чи не так?; п.! а так!; п. в огні не горит і на воді не тоне правда в огні не горить й у воді не тоне; **если б это была п.** якби цьому правда (була); **не п. ли?** скажи (-іть)? [інтересно, не п. ли? цікаво, с.?]; **ведь п.?** еге ж?; **что п., то п.** о^к що є, то є; **истинная п.** уся-всія правда(!), (в кінці мови) *е^м* еге-ге (ж)!; **такова п.** (на початку і в кінці) *ж^м* це вже так; -ду /по -де/ **говоря,** (жучи) (не)чесно; **если уж говорить** -ду як піде на правду, коли бути щирим, коли ж до правди.

ПРАВДИВО по правді;

ПРАВДИВЫЙ о^к правдомовний.

ПРАВДОПОДОБНО /-НЫЙ/ імовірно /-ний/, вірогідно /-ний/.

ПРАВЕДНИК: сон -ика о^к сон блаженних.

ПРАВИЛО: как п. з. з правила; -ла внутрєнне-го распорядка з. правильник.

ПРАВИЛЬНЫЙ о^к поправний.

ПРАВИТЬ керувати, урядувати, управляти /(*текст*) ви-/; *корегувати,* (*човном*) кермувати; п. **тризну** справляти- тризну;

-й 1. що /м^н хто/ керує ∅, с-и к., **годовий** покерува-, **правитель**, державець, керівник, володар, керманіч, стерновий, *п^к* панівний, керів-, влад-, урядуючий, владу-, 2. що виправля ∅, зайнятий правлінням, коректор, правильник, виправляч, *п^к* виправчий, правильний, *корегуваль-*, випрямний, *гострий-*; -**ая верхушка** панівна верхівка, еліта; -**ие круги** панівні кола;

-йся 1. **керобаний**, 2. **правле-**, виправлюваний, *корего-*, випрямлю-, *гострений*, *п^к* виправний.

ПРАВЛЕНИЕ при твоём -ни за твого врядування.

ПРАВО: п. на ошибку право на помилку; п. **первенства** право першого; **по какому -ву /на каких -ях/** яким правом; **по -ву** з повним -ом, *ф^p* правом [по -ву давности правом давности].

ПРАВОВЕД о^к правник.

ПРАВОВЕДЧЕСКИЙ о^к правничий.

ПРАВОВАЩАЮЩИЙ правокрутий, правокрут.

ПРАВОВАЩАЮЩИЙСЯ правобіжний.

ПРАВОВАЩИТНИК правозахисник.

ПРАВОМОЧИЕ правоможність, правосильн-.

ПРАВОМОЧНЫЙ правоможний, правосиль-, *судоправ-*, *правочин-*, о^к *правоздат-*.

ПРАВОТА *ф^p* слухність, *рація* [признать -ту признаи -ію].

ПРАВЫЙ: Вы -вы Ваша правда; ты прав твой п.; **Вы правы**, но так то (вонó) так, але...; **быть -ым** мати *рацію* /слухність/; -**ая** (*рука*) не знаєт, *что* *делает* *левая* не знає права (*рука*), *что* *робит* *лева*.

ПРАГМАТИЧНЫЙ *п^о* користолобний, *корис-*

ливий, з. *користолоби-*.

ПРАЗДНИЧНЫЙ о^к святєшній, (*одяг*) недільний, з. *бенкетовий*; в -ой *одежде* убраний по-святковому.

ПРАЗДНО безді(я)льно, о^к без діла, ялово;

ПРАЗДНЫЙ (*люд*) гулящий, гульгійський, безді(я)льний, безціль-, (*вік*) порожній, безклопінний, (- *идей*) яловий; п. **разговор** пустє балакання; -**ое** **занятие** марна праця, о. сміх (та й годі).

ПРАЗДНОВАНИЕ (*свята*, *ювілею*) відбуття.

ПРАЗДНОВАТЬ святкувати, відбувати- (*свято*), відзначати- (*як свято*), (*весілля* +) гуляти-, (*ювілей*) з. *обходи-*; п. **лентя** *справля-* *лєжня*; -**алось** святковано;

-й *що* /м^н хто/ святкує ∅, с-и с., р-й відсвяткува-, *зайнятий* святкуванням, *захоплений* святом, *учасник* *свята*, *д.* *празничаний*, *п^к* святковий, о. на *святі*, (*люд*) *зібраний* на *свято*, *с^к* святкуй- [*святкуй*-Різдво-громада], © *святкуючи*;

-йся/-ый святкований, відбу-, відзначу- (*як с.*);

ОТПРАЗДНОВАТЬ (*весілля*) відгуляти; ∅.

ПРАЗДНОСЛОВИТЬ > ПУСТОСЛОВИТЬ.

ПРАЗДНОСТЬ безклопóття + ∅ → ПРАЗДНО.

ПРАЗДНОШАТАТЬСЯ тинятися, вєшта-, *віт-ршки* *справля-*, *баглаї* *би-*, *швєндя-* (без діла), *знай* *гуля-*;

-йся *що* /м^н хто/ швєндяє б. д. ∅, *звїклий* *швєндя*, *лоботряс*, *швєндя*, *п^к* *гулящий*, *ф^p* не обтяжений ділом.

ПРАКТИКОВАТЬ практик/увати, (*методи*) *застосову-*, (- *лікар*) *мати* *практику*;

-й *що* /м^н хто/ ~ує ∅, *меткий* у *практиці*, *звїклий* п., *зв'язаний* /зайнятий/ ~ою, *практик*, *ж^м* *практикант*, о. з *практикою* [-й *врач* *лікар* з-ою];

-й **християнин** вірний обряду християнин;

ПРАКТИКОВАТЬСЯ *п^к* *мати* *місце*, *робитися* [это -ется *це* *має* м., *це* *робитися*];

-йся/-ый *практикований*, *застосову-*;

НА♦♦♦ о. *набути* /набрати- *практики*; ∅;

-вшийся *напрактикований*, ∅.

ПРАПОРЩИК підхорунжий.

ПРАРОДИНА *ф^p* *праземля*.

ПРАРОДИТЕЛИ *п^о* *перпородичі*.

ПРАХ: п. с ним! хай йому цур!, *горі* він *яснім* *полум'ям* /*синім* *вогнем*!/.

ПРЕ- аж на [предивно *скупю* аж на *диво* *скупю*].

ПРЕБЛАГОРОДНЫЙ *чєсний* з *чєсний*;

ПРЕБЛАГОРОДНЕЙШИЙ *пречєсний* і *препоряд-*.

ПРЕБЫВАНИЕ о^к *пробуття* /по-/; о^к *пробуток*.

ПРЕБЫВАТЬ *існувати*, *перебувати* /про-/; *жи-*, *мєшка-*, *бу-*, *знаходитися*, *оберта-*, (*у світах*) *товктися*; п. в *возбужденном состоянии* *землі* не *чуті* під *обтоєм*; п. в *детском возрасте* *ходи-* в *корóтких* *штаничєх*; п. в *заблуждении* = **ЗАБЛУЖДАТЬСЯ**; п. в *одиночестве* *п^о* *самі-*, *самува-*;

п. в состоянии депрессии о. лама́-руки; **п. в тревожном состоянии** бу́- в розтривоженості; **-й** що /м^н хто/ перебуває ∅, перебуваний, © перебуваючи, *п^р* тепер [-й в плену́ т. у полоні], о. під сучасну по́ру, (за межами, на лікуванні +) = **находящийся**; **-й** в покбе *ц^р* у стáні спо́кою.

ПРЕВАЛІРОВАТЬ переважати;

-й = **преобладающий** > **ПРЕОБЛАДАТЬ**.

ПРЕВЕЛИКОЛЁПНЫЙ пречудовий;

ПРЕВЕЛИКОЛЁПНЕЙШИЙ чудовий-пречудовий.

ПРЕВЕНТИВНЫЙ запобіжний, запобігавчий.

ПРЕВОЗМОГАТЬ перемагати, дола́-, переборюва-, подужу-, бра́ти го́ру нам *чим*; **п. сон** ви́ламуватися зі сну;

-й що /м^н хто/ дола́ ∅, переможець, перебор-, с-и д., 3-й подола́ти, *п^к* = %, *с^к* дола́й- [дола́й-сонचितв];

-ый переборюваний /-силлов-, подужув-, дол-;

ПРЕВОЗМОЧЬ *у^р* презмогті; **п. что** взя́- го́ру над *чим*.

ПРЕВОЗНОСИТЬ возвеличувати /з-, вихваля́-/ *кого*, кади́- *кому*, о. підно́си- до небес;

-й що /м^н хто/ вихваля́ ∅, схи́льний в., р-й кади́- *кому*, хто звеличування, зайнятий -ям, звеличник, велича́ль-, *п^к* велича́льний + %;

-йся/-ймый (во)звеличуваний, хвале-, підно́шува- до небес.

ПРЕВОСХОДИТЬ перевершувати, перекива́-, затьма́рюва-, (здогади) переви́шу-, переходи́-, (*чим*) побива́-, (не *йно вагою*) перева́жу-, о. ма́ти перева́гу над *чим*, (славою /кого/) лишá- поза́ду; **п. ме́ру приліччя** переходи́- межу́ пристойности, ± **ПРЕВЫШАТЬ**;

-й що /м^н хто/ ~уе ∅, с-и п., 3-й переверши́-, (зна́чно) більший /ви́щий, кра́-, до́вершеніший +/ від, *п^к* найви́щий [-ая стéпень н. ступи́нь], чисе́льний від, © перевершуючи; **-й мужеством /численностью +/ мужніший /чисельні- +/ від; -й ожидания** г. надсподіваний; **-й по качеству** значно якісніший; **-ие силы** значно більші си́ли; **нет силы их -ей** нема́ си́ли над них;

ПРЕВЗОЙТИ заткну́ти за по́яс ∅, переплю́ну-, утёр- но́са /ніс/ *кому*, *с^к* пере- [п. в сме́хе пересміятися; **п. во лжи** перебрехати́; **п. в щибета́нны** перещибета́-]; **п. кого ф^р** да́- фо́ру *кому*; **п. всех и вся** спійма́- Бо́га за бо́роду; **п. ожидáния** переверши́- сподівання; **п. в хитрости /колдовстве, интригах/** перехиморо́ди-; **-шедший** ∅; **-й ожидания** г. надсподіваний.

ПРЕВОСХИТИТЕЛЬНЫЙ *ж^н* з біса гáрний;

ПРЕВОСХИТИТЕЛЬНЕЙШИЕ *ф^р* ой, гáрні ж, гáрні.

ПРЕВОСХОДНО (*знаю*) вельми гарáзд; **п. пели** *ж^н* так співа́ли, так співа́ли;

ПРЕВОСХОДНЫЙ о. на сла́ву, куди́ твоє ді-

ло, (*обид*) знамені́тий, ца́рський, (*друг*) золотий, /здо́ров'я/ пи́шний, /бібліотека/ розкіш-, (*шанс*) *ф^р* хіба́ ж та́кий, щонайкра́йший; ± **ВЕЛИКОЛЕПНЫЙ**.

ПРЕВОСХОДСТВО ви́щість, пе́рш-, зве́рхн-, перева́га.

ПРЕВРАТНО *с^к* криво́- [п. **толкова́ть** кривотлумачити];

ПРЕВРАТНЫЙ *с^к* криво́- [-оє **толкова́ние** кривотлумачення].

ПРЕВРАТНОСТЬ: **-сти судьбы** *о^к* прі́мхи /зи́за́ги, грима́си/ до́лі.

ПРЕВРАЩАТЬ оберта́ти, перетво́рюва-, трансформува́-, перевтілю-, е. перекида́ти, переверта́-; **п. в наличные** (*чек*) ми́ня-; **п. в ни́щих** ожебра́чува-; **п. в прах** перетира́- /с-/ на по́рох; **п. в ничто́** оберта́- ніна́що, перево́ди- на пши́к; **п. в ничто́жество** зникче́мнова-;

-й що /м^н хто/ оберта́ на ∅, з^т-й /з-й/ оберну́ти на /у/ *що*, зви́клий оберта́- на, для перетво́рення, зайнятий -ям, перетво́рювач, реформа́тор, (*річ*) трансформа́т-, *п^к* перетво́рчий, *з^а* трансформа́ційний + %; **-й в прах** з-й оберну́- на по́рох;

ПРЕВРАТИТЬ (*що у* *що*) переробити ∅, (*чуття*) о. перелі́-; **п. в наличные** (*чек*) ви́міня-;

ПРЕВРАЩАТЬ(СЯ) трансформува́ти(ся);

ПРЕВРАЩАТЬСЯ робитися *іншим*, (*на що*) переробля́-, оберта́- /переверта́-, перевтілюва-, перероста́ти/ *у* *що*, робитися *чим* ∅, *ф^р* переми́нятися, перероджува-, змінювати ви́гляд, набу́- ново́ї я́кості, ста́- не *тим*, перетика́- одне́ в одне, перелива́тися, (- *емоції*) перекипа́ти, (- *настрої*) переходи́-, става́- *чим*; **п. в лёд** крижана́-; **п. в ничто́** оберта́тися ніна́що, перево́ди- на пши́к; **п. в слух** оберта́- на слух;

-йся/-ый перетво́рюваний, трансформа́ова-, обёрта- /перев-, робле- *чим*, *п^к* перетво́рчий, трансформа́ційний; **-я в прах** оберта́- на по́рох;

ПРЕВРАТИТЬСЯ: **п. во что** перевести́ся на, перероста́ти /виробитися/ *у* *що*, зробі́- /стати/ *чим*, г. переми́нитися *у* *що*; **п. в желе́** здрагліти; **п. в лёд** скрижана́-; **п. в ничто́** перевести́ся ніна́що, щезти; **п. в прах** спопелі́-, перевести́ся на по́пил; **п. в слух** г. переми́ні- на слух; **п. из А в Б** зробі́- Б з А; **мину́ты -лись в часы** хвили́ни тяглі́ся як ро́кі;

-вший перетво́рений обёрне-, ∅; **-я в болото /грязь/ (шлях)** розба́гне-; **-я в желе́ /лёд/** здраглілий /скрижана́- / + **-вший**ся; **-я в ничто́жество** зникче́мні-; **п. в порошок** спорошкований; **ПРЕВРАЩЁННЫЙ**: **п. в доллары** одола́рен-ий; **п. в ничто́жество** зникче́мне-; **п. в порошок** спорошкова́-.

ПРЕВЫШАТЬ переви́щувати, перевершувати, переборщувати, перебира́ти; **п. власть** надужива́- вла́ду /влада́ю/; **п. полномо́чия** *о^к* дале́ко захо́дити;

-й що /м^н хто/ перевищує ∅, с-и п., 3-й перевищи-, куди/значно/ вищий, н^к = %; -й **власть** звиклий надужива- владу /-ою/; **не -й** не вищий /більший/ від; **не -й** **длинні чого** не довш-, ніж що; -йся/-ый перевищуваний, перевершу-, переборшу-, перебіралий;

ПРЕВЫСИТЬ перетягнути ∅, ф^е переступи-; -вший ∅.

ПРЕВЫШЕНИЕ: п. **власти** надужиття влади /-ою/.

ПРЕГРАДА ф^р бар'єр, загорода, п. загага, о. „берлінська /наспраді москв-/ стіна“; **непреодолима** п. о. китайський мур /стіна/.

ПРЕГРАЖДАТЬ перегороджувати /за-, заступа-, перекрива-, (вихід) перепиня- /с-/; п. **путь** става- на шляху, стоя- на дорозі /поперек дороги/; -й що /м^н хто/ перепиня ∅, с-и с., 3-й загороді-, для перекриття, зайнятий -ям, н^к перегородний + %, о. на перешкоді, на заваді, ± **препятствующий**; -й **доступ** 3-й спинити **доступ**; -й **путь** © ставши на дорозі;

-йся/-ый перепинюваний /с-/; перегорджу- /за-, перекри-, н^к перегородний.

ПРЕДАВАТЬ віддавати /ви-, про-, (друзів) виказу-, зраджу-; п. **анфеме** виклина- /про-, д^к викляс-; п. **гласности** розголошува-, оприлюдню-, ф. засвічу-, ж^н виносити на люди; п. **завбєнню** викида- з голови; п. **земле** хова-; п. **казни** страчува-, кара- на горло /смерть/; п. **на посмеяние** в. на посміх; п. **огню** і **мечу** нищи- вогнем і мечем; п. **пыткам** /суду/ в. на муки /на суд/;

-й 1. що /м^н хто/ віддає ∅, с-и в., **готовий** відда-, 2. **изменяющий** + **викажчик**, н^к **викажчий**; -й **анфеме** накладач ана[ф]еми; -й **гласности** оприлюднювач, розголошу-; -й **казни** /суду/ з^т-й відда- на страту /суд/; -й **огласке** р-й розголосити, розголошувач; -й **огню** і **мечу** плюндрий, звиклий нищити вогнем і мечем; -й **проклятию** з^м-й проклясти;

-ый 1. віддаваний, 2. зраджу-, виказу-, н^к **виказний**; -ый **гласности** оприлюднюва-, розголошу-; -ый **казни** страчу-; -ый **огласке** розголош-; **ПРЕДАТЬ**: п. **завбєнню** пустити в непан'ять; ∅; **ПРЕДАВАТЬСЯ** віддаватися ∅, (розпуци +) /під-/; п. **глубокой скорби** сумом сумувати, посила- голову пошелом; п. **горю** побиватися, вдава- в тугу; п. **мечтам** жити мріями, снува- мрії, купатися у мріях; п. **дерзким** м. н^о буйномріяти; п. **несбыточным** м. = **тешить себя надеждами**; п. **обжорству** /чревоугодню/ набива-утробу; п. **чему** [н науке] **припада-** до чого [н до науки];

-йся що /м^н хто/ віддається ∅, звиклий віддаватися, р-й відда-; -я **дерзким** мечтам буйномрійний; п. **мечтам** заповне- мріями; -я **обжорству** ненажеря, чреволюб; -я **отчаянию** пойнятий розпачем, зрозпачлий; -я **удовольстви-**

ям р-й віддатися розвагам /насолод-/;

ПРЕДАТЬСЯ: п. **чему** п. заглибитися у що; ∅; -вший виданий /під-/; заглибле- у, пойнятий чим, н^к поринулий у, ∅;

ПРЕДАННО вірою і правдою, всією душею; **ПРЕДАННЫЙ** 1. відданий, щирий, незрадливий, (-охорону) о^к прибічний, 2. зрадже-, виказа-, віда-; п. **анфеме** виклятий; **быть -ым** 1. служити в. і п., 2. **диста-** ніж у спину;

ПРЕДАНЕЙШИЙ всевідданий.

ПРЕДАНИЕ н^о переповідання; **по -ию** з переказів, з. переказом; **отойти в область -ий** зникнути, піти в небуття, відійти в непам'ять, піти за вітром /водою/.

ПРЕДАТЕЛЬ о. продайдуша, христородавець.

ПРЕДАТЕЛЬСТВО о. ніж у спину.

ПРЕДВАРИТЕЛЬНО ф^р перед тим;

ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЙ (рахунок) орієнтовний, ф^р запобіж- [-ые меры-ні заходи], с^к перед- [-ое следствие передслідство, вступне слідство; -ое рассмотрение передрозгляд]; -ая **продажа** передпродаж; -ое **напряжение** переднапруга; **по -ом** **обсуждении** © обміркувавши наперед.

ПРЕДВАРЯТЬ випереджати /по-/; передувач-, запобігач-, о. забігач- вперед;

-й що /м^н хто/ випереджує ∅, звиклий забігати в., радий забіг- в., н^к попередніший від, відбутий перед тим [-й зустрічу в. п. зустрічно] + %, ± **предшествующий**;

-йся/-ый попереджуваний /ви-/; відбу- перед тим.

ПРЕДВЕСТИЕ привістка, о^к провіст-, о. перша ластівка.

ПРЕДВЕЧНЫЙ о^к всевічний.

ПРЕДВЕЩАТЬ пророкувати, проріка- /при-/; провіща- /приз-, у^р воз-/; віщува-, вгадува- наперед, н^о **вісті**-, г. **заповідя**-, ф^р **ворожі**- [это не ает ничего доброго] це не -ить нічого доброго]; п. **грозу** (-хмари) н^о (дедалі) **грозові**;

-й що /м^н хто/ пророкує ∅, звиклий вісті-, р-й **возвісті**-, віщун, провісник, пророк, оракул, н^к **прізви́сний**, **прізви́сливий**, **провідли**-, **пророчий**, **провісницький**, **віщунсь-**; -й **беду** **лиховісний**; -й **радост** **благовіс-**;

ПРЕДВИДЕТЬ н^о/д^к передбачати /д^к-бачи-/; завбача- /д^к-бачи-/; у^р н^о/д^к **провіді**;

-й що /м^н хто/ завбача ∅, с-и з., 3-й **завбачи**-, **провідець**, н^к **завбачливий** /перед-/; б^р **провідли**-, о^к **провідчий**, © **передбачаючи**, с^к **провідь**-, **кажі**-; -й **будущее** 3-й **завбачи**- майбутне, **провідь**-що-буде-завтра, **кажі**-що-буде-завтра;

-вший ∅;

ПРЕДВИДЕТЬСЯ завбачатися ∅, о^к **загадува**-, г. **заповідя**-, ф^р **пахнути** [-лся барыш пахло карбованцями]; -ится **передбачено**; -ится **кто** в ком **загадується** хто на кого [в нём и не -лся му-

жчіна він і не -вся на чоловіка]; и не -ится *ф.* і не пахне; -елось /-елись/ передбачувано; -йся/-ый передбачуваний /зав-/ , прогнозів-, заповід-, загадув-, пророків-, віщів- $\diamond$; -вшийся $\diamond$, передбачений /зав-/ , прогнозова-, заповідже-;

ПРЕДВИДЕННЫЙ = предвидевшийся.

ПРЕДВКУШАТЬ смакувати наперед, (не лише трапезу) клаца- зубами, ковта- слин(к)у, облизуватися (від думки про), забігати наперед розумом; п. **распрáву** /месть/ гострі- зуби; -áет (удовольствие) *кто* кóбитися слина в *кого/кому*; -й що /м^н хто/ смакує наперед $\diamond$, звиклий смакувати н., с^к смакуй-наперед- [смакуй-наперед-сади́ст], $\odot$ смакуючи н.; -ый смакований н., *ф^р* сподіваний.

ПРЕДВОДИТЕЛЬСТВОВАТЬ бути /стоя-/ на чолі, верховоди-, весті перёд, головува-, отама́ну-, ватажку-, (задавати тон) п. козакувати; -й що /м^н хто/ веде перёд $\diamond$, с-и в., р-й покозакува-, обраний /призна́че-, поклика-/ на ватажкá, провідник, проводір, верховода, ватажо́к, /у дворян/ предводитель, /у шляхти/ маршáлок, п^к провідний, с^к веди-перед- [веди-перед-ба́ба].

ПРЕДВОЗВЕЩАТЬ віщати /висті-/ наперед, оповіща- /про-/ , віщувá-, г. заповіда-; -й що /м^н хто/ вистіять н. $\diamond$, с-и п., р-й провисті-, висту́н, провісник, передвісник, $\pm$ предвещать.

ПРЕДВОСХИЩАТЬ угадувати /забіга-, визнача-/ наперед, передбачá-, випереджа́- /по-/; п. **события** перебачá- події, забіга́- наперед (подій); -й 1. що /м^н хто/ вга́дує н. $\diamond$, с-и з. н., з-й вгада́н., с^к забіга́й-наперед- [забіга́й-наперед-подій оглядáч], 2. **предвидящий**, 3. **опережаю-**; -й **события** з-й передбáчи- події, с^к забіга́й-наперед-подій;

-йся/-ый 1. угадуваний н., 2. передбáчу-, визна́чу- н., 3. випереджу́- /по-/.

ПРЕДВЕРЬЕ о^к передбра́м'я, передсінок, а^н присін-, с^к пéред- [п. **весны** пéредвесна; п. **конца** п^о пéредкінéць]; в -ии **чего** на порóзі **чего**.

ПРЕДЕЛ *ф^р* стéля, поріг /р^с -óгу/, (крайній) грань, вершóк [п. **желаний** в. бажáнь], спин, обме́ження, я^і зась [нема́ зася]; до -éла (наповнити) вщерть, до краю;

ПРЕДЕЛЫ (знáнь) обсяг, г. терéни [в -ах фе́ода на -ах фе́о́ду]; п. **необходимой оборо́ны** ме́жі **необходимо́й оборо́ны**; за -ами **чего** *ф^р* по́за *чим* [за -ами го́рода п. містом].

ПРЕДЕЛЬНО: п. **ясно** ж^н дуре́нь зрозуміє;

ПРЕДЕЛЬНЫЙ крайній, грани́чний, о^к макси́маль-, найб́льший, т. порóговий, межовий.

ПРЕДЕРЖАНИИ: вла́сть -аля ви́ща вла́да; вла́сти -не наді́лений вла́дою, владомо́жці.

ПРЕДЗНАМЕНОВАНИЕ при́звістка, о^к знак, о. пéрша ла́стівка.

ПРЕДИСЛОВИЕ: áвтор -ия передмо́вцеь.

ПРЕДКАТОСТРОФАЛЬНЫЙ передсу́дний.

ПРЕДКОВСКИЙ п^о пра́ри́дний.

ПРЕДЛАГАТЬ пропонува́ти, зага́дува-, ра́ди-, реко́мenduва-, подава́-/під-/ думку, (зага́дувати) ж^н каза́-, с. на́казува-; п. **ру́ку кому** проси́ чиє́й ру́ки, осві́дчува́тися *кому*;

-й що /м^н хто/ пропону́є $\diamond$, звиклий $\diamond$, р-й за $\diamond$, пропонéнт, пропону́вач, порáдник, ініціáтор, подаве́ць іде́ї, $\odot$ з пропози́цією, пропону́ючи; -й **что** з готóвим *чим* [-й **решéние** з готóвою рóзв'язкою (на уста́х)]; -й **вопрóс** = задаю- в.; -й **ру́ку (и сéрдце) кому** настав́лений проси́ти чиє́й ру́ки; -й **свои́ услу́ги** готóвий до по́слуг; -й **тост** $\odot$ підні́си чáрку;

-йся/-ый пропону́ваний, реко́мendu-, зага́ду-, на́казу-;

ПРЕДЛОЖИТЬ г. заініціюва́- $\diamond$; п. **тост** підне́сти тост.

ПРЕДЛОГ: под -ом під ма́ркою, під за́кідом; под тем -ом, **что...**, ніби **тому́**, **що...**; под **вымышленным** -ом $\odot$ ви́гадавши причі́ну.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ пропози́ція, за́гад, порáда, ініціáтива; **закон спрóса** и -ия **закон** по́питу і пропози́ції.

ПРЕДМЕСТЬЕ о^к замі́стя.

ПРЕДМЕТ: п. **всеобщих разгово́ров** притча во **язы́цех**; на п. **получéния** /хранé- +/ **щоб** діста́ти [одéржа-] /зберегті +/, для одéржання /збері́га- +/; на п. **чего** для **чего**, з **якою** мето́ю, *ф^р* з о́гляду на **що** [на п. **тогó** з о́гляду на те]; -ом **догово́ра** явля́ється... у́до́гу скла́дено про...

ПРЕДНАЗНАЧАТЬ призначáти /ви-/ , *ф^р* приді́ля-, у^р суди́- [до́ля суди́ла];

-й 1. що /м^н хто/ призна́ча $\diamond$, с-и п., з-й готóвий/ призна́чи-, суддя́, 2. **предопределяющий**; **ПРЕДНАЗНАЧИТЬ** *ф^р* (при)суди́ти [судьба́ -ила до́ля -йла]; $\diamond$;

♦♦♦СЯ призна́чатися $\diamond$, ма́ти призна́чення, бу́на те, **щоб** + *р^о*, [п. для **обучéния** бу́- на те, **щоб** учи́тися], (- *гроши*) налéжати, у^р суди́тися; -áлся мав налéжати /служи́-/;

-йся призна́чений, пригото́ва- /зробле-, ви́готовле-, збудова́- +/ для, **розра́хова-**, $\odot$ ма́ючи призначéння;

ПРЕДНАЗНАЧЕН(НЫЙ): п. для **тогó** е на те.

ПРЕДНАМЕРЕННЫЙ навми́сний /у-/ б^о напéред заду́ма-, о^к обми́ркова-; п. **бой** зачі́пний бій.

ПРЕДНАЧЕРТАНИЕ (до́ли) прі́суд; п. **Бо́жьего** провидéния *и*, по́мисел Бо́жого провидіння.

ПРЕДНАЧЕРТЫВАТЬ накрéслувати наперед, закро́юва-, *з* уклада́- н., у^р рокува́-, суди́-, прирі́ка-; -й = предопределяющий;

ПРЕДНАЧЕРТАТЬ *ф^р* закро́й- $\diamond$, г. уложи́- напéред; у^р написа́- на роду́, (при)суди́- [так -áл **Все́вышний** так -і́в Госпо́дь];

ПРЕДНАЧЕРТАННО: судьбо́й бы́ло п., что... до́ля хоті́ла, щоб...;

ПРЕДНАЧЕРТАНИЙ роко́ваний /при́рече-, (при)судже-, написа- на роду́ /кому́ ◇; да сверши́тся ~оє! хай ста́нется при́речене!.

ПРЕДОБЕДНИЙ: п. час *n°* передобіддя.

ПРЕДОПРЕДЕЛЁННОСТЬ *ф^p* передрішення.

ПРЕДОПРЕДЕЛЯТЬ визнача́ти /поклада́-/ наперёд, зумовля́-, обумовлюва-, (долю) при́ріка-, рокува́-, *ф^p* суди́-;

-й́ що /мⁿ хто/ року́є ◇, с-и в. н., з-й́ визначити (наперёд), *n^k* визнача́льний, з. мірода́й-;

-й́ся/-ый́ роко́ваний, визна́чу- н., зумовлю- ◇;

ПРЕДОПРЕДЕЛЁННЫЙ немину́чий, фата́льний, роко́ва-, судже-, визна́че- наперёд, передри́ше- ◇;

ПРЕДОПРЕДЕЛЁНО суди́лося /на роду́ написа́но/ кому́.

ПРЕДОРОГО́Й *о^k* дороже́нний.

ПРЕДОСТАВЛЁНИЕ *о^k* подання́; с -нем *чого* нада́вши /по-/ що.

ПРЕДОСТАВЛЯТЬ (на)дава́ти /звѣт) по-/ , (кому́ що) уди́ля-, (вибѣр) (за)лиша́-, дозволя́-, (за)соби́ достача́-; п. возмо́жность дава́- змо́гу /шанс/; п. при́ю́т прихиса́-; п. свобо́ду де́йствий дава́- ви́льну ру́ку; п. себѣ́ во́ле Бо́жьей здава́тися на ла́ску Бо́жу; п. кого́ само́му́ себе́ 1. здава́ти *кого* на само́го се́бе, 2. не обмежува́чиє́й свобо́ди, 3. лиша́- *кого* на ла́ску до́лі; п. (себѣ́, всѣ́) судьбе́ здава́тися на ла́ску до́лі /во́лю Бо́жу/;

-й́ що /мⁿ хто/ да́є ◇, с-и у., о. гото́вий нада́-/по-/ , подаве́ць *чого* [-й́ по́мощь п. по́мочі́]; -й́ возмо́жность що да́є змо́гу; -й́ ви́бор © дозволя́ючи ви́бра-; -й́ на усмотре́ние з^г-й́ да́- на ро́зсуд *чий*; -й́ свобо́ду де́йствий з^г-й́ да́- ви́льну ру́ку; -й́ сло́во © нада́ючи сло́во; -й́ убе́жище /пра́во -ища/ з^г-й́ нада́- приту́лок /пра́во -ку/;

ПРЕДОСТАВИТЬ (*дані*) пода́ти; ◇; п. для озна́комле́ния *что* да́- ознайо́митися з *чим*; п. но́чле́г кому́ переночува́ти *кого*, да́- но́чівлю кому́; п. свобо́ду де́йствий розв'яза́- ру́ки; е́му́ -или сло́во він мав /йому́ дали́/ сло́во.

ПРЕДОСТАВЛЯТЬСЯ (на)дава́тися ◇, випадати [-я́ється возмо́жность -ає шанс; -я́ється случа́й -ає наго́да], *ф^p* ма́- [Вам -я́ється пра́во Ви ма́єте пра́во; -я́ється сло́во кому́ сло́во ма́є *кто*]; -й́ся/-ый́ да́ваний /від-, на-, по-/ , уди́лю-; -ая́ся возмо́жность щасли́вий шанс;

ПРЕДОСТАВИТЬСЯ (- наго́ду) тра́питися [е́сли -и́тся случа́й коли́ тра́питися наго́да]; ◇; -вший́ що тра́пився, *Ѳ*.

ПРЕДОСТАТОЧНО (аж) задобі́ти, (діл) по́вні ру́ки, *ф^p* ще є́ і є, до́сить-передобі́ти, з. подоста́тком, *жсⁿ* є́ й пере-е́.

ПРЕДОСТЕРЕГА́ТЬ остере́гати /пере-/; п. от

чого остере́гати пе́ред *чим*; *ф^p* попереджа́-;

-й́ що /мⁿ хто/ остере́га́ ◇, с-и о., з^м-й́ остере́гті, остере́га́ч, *n^k* остере́га́вчий /за-/ , остере́жний /за-/ , застере́жливий, пересторо́ж-, для остере́ження + %;

-ый́ остере́жуваний /пере-, за-/.

ПРЕДОСТЕРЕЖЁНИЕ: для -ия́ щоб остере́гті.

ПРЕДОСТОРОЖНОСТЬ *ф^p* безпе́ка [для -ти́ для -ки]; ме́ры -ти́ за́ходи -ки.

ПРЕДОСУДИТЕЛЬНЫЙ (*вчинок*) *о^k* осуду́ гідний, негі́д-, неподо́б-, каригі́д-, осуд-.

ПРЕДОТВРАЩА́ТЬ запобі́гати, відверта́-, (*небезпеку*) попереджа́-;

-й́ що /мⁿ хто/ запобі́га́ ◇, с-и в., з-й́ відверну́-, запобі́га́ч, (*ри́ч*) запобі́жник, *n^k* запобі́жний, запобі́гавчий, попередли́вий, для попередже́ння + %;

-й́ся/-ый́ попередж(ув)аний, відверт-, запобі́г-;

ПРЕДОТВРАТИТЬ: п. *что* за́радити *чому* ◇;

-ий́мый́ ле́гко відверта́ний, *n^k* відверне́ний.

ПРЕДОТВРАЩЕНИЕ *ф^p* за́рада [для -ния́ несча́стья на за́раду то́го ли́ха].

ПРЕДОХРАНЁНИЕ *о^k* обері́гання.

ПРЕДОХРАНИТЕЛЬНЫЙ: п. взвод *вⁿ* з. безпечнік.

ПРЕДОХРАНЯ́ТЬ охоро́няти, забезпе́чува-, обері́га́-/у-/ , *ф^p* запобі́га-;

-й́ що /мⁿ хто/ ~а́ ◇, с-и о., з-й́ оберегті́, для охоро́ни, охоро́нець, за́йня́тий -ою, (*ри́ч*) запобі́жник, *n^k* захисні́й, охоро́н-, ± предотвраща́ющий; -й́ся/-ый́ хоро́нений, бере́же-, забезпе́чува-, *n^k* бере́жен- [бере́женого Бі́г бере́же].

ПРЕДПИСАНИЕ *жс./i^p* курс молодого́ бійця́.

ПРЕДПИСЫВА́ТЬ припи́сувати, зага́ду-, пропону́-, с. нака́зу-, дикту́-, *ф^p* встановлю́-, (кому́ /щось несподо́бноє) прики́дати;

-й́ 1. що /мⁿ хто/ припи́сує ◇, зви́клий п., р-й́ приписа́-, *n^k* приписо́вий, *с^k* припиши́- [припиши́-процеду́ру лі́кар] + предлага́ющий; 2. прика́зуюва-, диктую́- + *n^k* розпо́рядчий, *ф^p* програ́мний,

-й́ся/-ый́ 1. припи́суваний /про-/ , зага́ду-, пропону́-, 2. нака́зу-, дикто́-.

ПРЕДПОЛАГА́ТЬ гада́ти, ду́ма-, припуска́-, ма́намі́р, збира́тися, ма́ти [-а́л при́йти́ мав при́йти́], ма́- на ува́зі /на ду́мці/, (*бути умо́вою*) потребува́- [ра́бота -аєт уме́ние пра́ця -ує вміння], *ф^p* підбóркюва-;

-й́ що /мⁿ хто/ гада́є ◇, схи́дний припуска́ти, гото́вий припусти́-, ± намерева́ющий; -й́ налі́чие що припуска́ ная́вність;

ПРЕДПОЛОЖИ́ТЬ припусти́ти ◇; предполо́жим припусти́мо, неха́й [-им, их два́ -а́й, їх два́], да́ймо (на те!); *кто* мог п., что... іди́ зна́й, що...; -вший́ (Ѳ);

ПРЕДПОЛАГА́ТЬСЯ передбача́тися ◇, мисли́-, ду́ма- [как -а́лось як ду́малось]; -я́ється пе-

редбачено;

-йся/-ый що може /-гло/ бути, мислений, гада-, припустимий, передбачуваний, додуму-, *n*^к припущений, прибілз-, можливий [місто -яемой зустрічі місце можливої зустрічі], з. здогадний-, -аеоме *каким* що може /могло/ *бу-* яким.

ПРЕДПОЛОЖЕНИЕ: по -ию /-иям/ як припускають, згідно з припущенням /-ями/.

ПРЕДПОЛОЖИТЕЛЬНО *о*^к ймовірно, (*говори-ти*) навздогад;

ПРЕДПОЛОЖИТЕЛЬНЫЙ *о*^к ймовірний, додумува-, гіпотетич-.

ПРЕДПОСЫЛАТЬ (*что чему*) посилати /(*по*) дава-/ *що* перед *чим*; *п. чему что* дава-/ *д*^к пода-/ *що* перед *чим* [п. *статье обзор* д. огляд п. *статтею*]; *-й* що /*м*^к *кто*/ дає *що* перед *чим*, звиклий д. *що* п. *чим*, р-й *да-* *що* п. *чим*, © *подавши* *що* п. *чим*; **-йся/-ый** подаваний перед *чим*, *n*^к *ф*^р передумов-.

ПРЕДПОЧИТАТЬ (*од*) давати перевагу *чому* над *чим*, волі-, *о*^к *ма-* /*вважа-*, визнава-/ за краще [я *-аю* не ходити я маю за к. не йти]; *п. что* *чему* *о*^к вибира- *що*, а не *що* [я *-чёл* театр цирку я вибрав театр, а не цирк];

-й 1. *що* /*м*^к *кто*/ видає перевагу *о*, з-й віддати п., © *видаючи* п., 2. *що* воліє *о*, р-й визнати за краще, © *волючи*; *-й* *чему* *что* готівий замість *чого* *вibra-* *шо*;

-йся/-ый 1. частіше вибираний, ніж *що*, 2. визнава- за кращий від *чого*.

ПРЕДПОЧТЕНИЕ; **ПРЕДПОЧТЕНИЯ** *ф*^р уподобання [-*ня* *предков* у. *предків*].

ПРЕДПРИИМЧИВОСТЬ *о*^к підприємницький хист, ініціативність, ініціатива.

ПРЕДПРИИМЧИВЫЙ *о*^к ініціативний, *ф*. скорохвальський.

ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКИЙ *р*^к підприємчий.

ПРЕДПРИНИМАТЬ (*роз*) починати, *ф*^р уряджа-, *ради-*, *роби-* [нужно *что-то* п. треба щось р.], *шукá-* *ради*, *дава-* *раду*; *п. что* братися до /*заходи-* коло/ *чого*; *п. отчаянные попытки спасти* *х*апá- за солонинку; *п. против кого* компанувати на *кого*; *ничего* не п. не рипатися, сидіти тихо, ні кува- ні молó-; *что* ни *-а́л* як не крутив; *ничего* не *-а́л* нічого не робив;

-й *що* /*м*^к *кто*/ починає *о*, с-и р., р-й почá-, зайнятий справою *чого*, здійснювач; *-й* *попытки* = *пытающийся*; *-й* *шаги* к *чему* з^м-й *вжи-* *заход*дів до;

-йся/-ый (*роз*) початий, започаткований, організо-, здійсню-, уряджу-, роблений, *вжива-*;

ПРЕДПРИНЯТЬ урядити *о*, започаткува-, *врати-*, *вдія-* [что тут п.? *что* тут *удія-?*]; *п. меры против чего* заради- *чому*; *п. путешествие* податися в мандри; *что бы* тут ни п. © як не крути; *что-то* *нужно* п. треба знайти /*да-* *як*усь

раду.

ПРЕДПРИЯТИЕ (*розвагове*) заклад, (*небезпечне*) авантюра, (*почин*) затія, з. *затіва*, *ф*^р *акція*, *дія*, *в*^к *операція*, /*велика*/ *кампанія*.

ПРЕДРАСПОЛАГАТЬ (*кого* до *чого*) схилити (*загодя*) /*при-*/, *роби-* *прихильним*, *приверта-*; *-й* 1. *що* /*м*^к *кто*/ *приверта* *о*, с-и п., з-й *приверну-*, *n*^к *прихильний*, 2. *що* /*м*^к *кто*/ *схилил* до *о*, с-и с., р-й *схили-*, *n*^к *сприятливий* для *чого*.

ПРЕДРАССВЕТНЫЙ *о*^к передранній.

ПРЕДРЕКАТЬ > **ПРЕДСКАЗЫВАТЬ**; *n*^о *вістити*; *-й* = *предсказывающий*.

ПРЕДРЕШАТЬ *передриш/увати*, *розв'язу-* /*визначати*/ *наперед*, *ф*^р *зумовлюва-* /*об-*/;

-й *що* /*м*^к *кто*/ *-уе*, *звиклий* п., р-й *передриши-*, *охочий* до *передришень*, *n*^к *передришучий* + %; **-ый** *передришуваний*, /*ви-*, *визначу-*/ н., *зумовлю-*.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ: *заместитель* -*ля* з. *місто*голова; *избрать* -*ем* *обрати* на *голову*.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬСТВОВАТЬ *головувати*, *бу-* за *голову* /*голово*о/;

-й *що* /*м*^к *кто*/ *головуе*, *покликаний* г., *голова*, © *бувши* за *голову*.

ПРЕДСКАЗАНИЕ *о*^к *ворожба*, *віщунок*, *заповідання*, к. *прóвисть*; & ^к*прóвисток*.

ПРЕДСКАЗАТЕЛЬ *о*^к *ворожбит*.

ПРЕДСКАЗАТЕЛЬНИЦА *провіщáлка*, *ворожб-*.

ПРЕДСКАЗЫВАТЬ *пророкувати*, *проріка-*, *провіща-*, *каза-* *наперед*, (*по**году*) *передбачá-* /*зав-*/, *прогнозува-*, з. *заповідá-*;

-й = *предсказывающий* + з-й *передбачити*, *ворожбит*, (*по**году*) *прогнозіст*, *о*^к *погодник*, к^к *завбач-*, *n*^к *провідливий*; *-й* *будущее* *віщун*, *пророк*, *провідець*; *-й* *успех* *прогнозіст* *успіху*;

-йся/-ый = **ПРЕДСКАЗАННЫЙ**;

предсказуемый *n*^к *наперед* *угáдуваний*, *n*^к *р*^к *завбаченний*;

ПРЕДСКАЗАННЫЙ *пророкований*, *віщóва-*, *заповідá-*, *передбачува-* /*зав-*/, *прогнозóва-*.

ПРЕДСМЕРТНЫЙ *присмертний*, (*день*) *передвіч-*; *п. час* *предсмертя*.

ПРЕДСТАВАТЬ *ставати* *перед* *чим*, з'являтися /*об-*/ п. *чим*;

-й *що* /*м*^к *кто*/ *стає* *перед* *о*, *покликаний* /*з*^м-*й*/ *стáти* п., © *стáвши* п.;

ПРЕДСТАТЬ (*в* *уяві*) *постáти*, (*рантом*) *вродитися*; *о*; *п. в* *бронзе* *вібронзовіти*; *п. взбру* *об'явитися*, *розкрі-* *очáм*; *п. перед взбром* *кого/чим* *стáти* *перед* *очима* *кому*;

-вший *о*; **-й** *в* *бронзе* *вібронзовілий*.

ПРЕДСТАВИТЕЛЬ з. *відпоручник*.

ПРЕДСТАВИТЕЛЬНЫЙ (*орган*) *репрезентативний*, © *показний* із себе, *сановитий*.

ПРЕДСТАВЛЕНИЕ 1. з./*р*^к *лицедійство*, 2. (*подача*) *ф*^р *оприятне-*, *оприсутне-*, з. *заподання*, (*у*

ЗМ) висвітле-, (*матеріалу*) (широкий) показ, (*думки*) розкриття, (*в уяві*) образ; для *-ия кому* *фр* для ознайомлення; не *імєть малєйшого -ия* не *мáти зелєного уявлєння*; в *-ни кого* в *чиїх* очáх; по *-ни* подáвши; без *малєйшого -ия* © *ф. нї* в зуб ногóу.

ПРЕДСТАВЛЯТЬ (*дані*) подавáти, навбди-, (*ордер*) показува-, (*собі*) уявлá-, бáчи- в уяві, (*гостей*) знайоми-, називá-, з. заповідá-, (*погляд*) *о*^к оприявнова-, (*свідків*) виставлá-, (*гурт*) з. заступá-, (*в тексті*) відбивá-, віддзеркалова-, (*чийї увазі*) пропонува-, (*кому*) виноси- на суд *чий*, виставлá- перєд бчї *чий*, (*фарс*) розігрува-, *у*^р явлá-, (*виймок*) становї-, (*відомості*) надсилá-, (*їдеї кому!*) розкривá-, (*кого*) грá-рòдò; п. в *мєчтáх* вимáрюва-; п. в *невýгодном свєтє* обмáльбува-; п. *интерєс бý-* цїкавим /важли-/ *кому*, явлá- *интерєс для кого*, залєжа- *кому* на чїм; п. *к нагрáде* визначá- для нагорòди; п. на *чьє* суждєнє *виноси-* на *чий* (рòз)суд; п. *помєху* становї- закòвїку; п. *себá кем* виставлá- *себє*; п. *собой /из себя/ явлá-* собòто, *фр* бý- [что мы *-я* ем *собой* що ми є]; п. *чек к оплатє* подавá- чек для оплатá; не п. *интерєса бý-* нецїкавим; не п. *трудности для понимáния* лежá- на пòверхні; не *-яєт себє кто* і не *снїтьсá кому*; *что он собой -яєт?* що він за одїн?; *это не -яєт трудности фр* це зòвсім не клòпїт;

-ий 1. *подающий* + для презентáції, зáйнятий *-ією*, презентáнт, *п*^к презентáційний, 2. що /м^н хто/ відрекомєндує $\diamond$, *с-и з.*, *р-й* познайòми-, зáйнятий знайòмленням, зазнайòмлювач, *п*^к рекомєндаційний, 3. що /м^н хто/ розігрує $\diamond$, *с-и р.*, *р-й* розігрá-, актòр, артїст, © розігруючи, *о.* в рòлі, $\pm$ *изображающий*, 4. що /м^н хто/ репрезєнтує $\diamond$, покликáний репрезєнтувáти, репрезєнтáнт, предствáник, рєч-, відпоруч-, з. заступ-, *о.* як предствáник, для репрезтáції, зáйнятий *-ію*, *п*^к репрезтáційний, © репрезтєючи, 5. /*трудности!* що явлáє $\diamond$, з-ї викликáти, 6. що уявлá $\diamond$, з-ї уявї-, © уявлáючи, 7. що становить $\diamond$, © явлáючи, бóвши; *-ий* (*большие*) *трудности* (дуже) важкий; *-ий* в *мрáчном свєтє* звїклий малювá- в тємних тòнáх; *-ий* *больше* (*практическое*) *значение* дуже важливий (для прáктики); *-ий* *из себя кого* 1. = *-ий* собой, 2. © грáючи *кого*; *-ий* (*научный*) *интерєс* цїкавий (для науки); *-ий* *интерєсы чьи* оборòнець *чийїх* *интерєсів*; *-ий* *исключение* бóвши винятком; *-ий* на *рассмотрє-* подаючи на рòзгляд; *-ий* *себє* з-ї уявїти; *-ий* (*большую*) *слòбность* (дуже) складний; *-ий* *собой кого* (*кто*) нїхтò їнший як *кто*, (нїшò їнше як *що*), © явлáючи собòю; *-ий* *сумáшєдшего* в рòлі бòжєвїльного; *-ий* *трудности кому* зàважкий для *кого*; *-ий* *угрòзу чєму* зàгрòзливий для *чòго*, навїслий над *чим*; *-ий* *ценность* цїнний; (*не*) *-ий*

интерєс(а) цїкавий, вáртий зàцїкавлєння, (малò-цїкавий); не *-ий* (*научной*) *ценности* малòвáртїсний (для науки); не *-ий* *трудности* неважкий; *-ий* 1. (*за*)подáваний, показу-, навòджу-, 2. знайòмлєний, називá-, заповідá-, рекомєндòва-, пропòну-, 3. зобрáжу-, розігру-, змáльбу-, відбивá-, віддзеркало-, 4. репрезєнтò-, з. заступлений, 5. уявлòва-;

ПРЕДСТАВИТЬ (*що*) *о*^к оприсутнити, з. запрезєнтувá-, оприявни-, (*дока*) заподá-, (*гостей*) заповідáти, (*у тексті*) відбї-; п. *себє* вимáлюва- собї; *трудно себє п.* не вклáдáється в голòвї; *не мочь себє п.* не *мá-* й гáдки [Вы не мòжете с. п. Ви не мáєте й г.]; *-явь(те)* *о*^к тãж тїльки подумáй(те); не мòжет себє п. *кто* і не снїлось /снїтьсá/ *кому*; [ты не мòжєшь себє п. тòбї й не снїтьсá]; *это не -ит трудности* це не завдáсть туду; *-вший* $\emptyset$;

ПРЕДСТАВЛЕННЫЙ (*чим*) вїявлєний, засвїдчє-, розкритий /відбї-/ у чòму [п. *пòзней р. /в./* у поєзїї], *о*^к оприявнений;

ПРЕДСТАВЛЯТЬСЯ уявлáтися $\diamond$, називáти себє, (*яким*) *выглядáти*, (*очам*) явлáтися, *о.* стòйти в очáх /перєд очїмá/, (*- нагоду*) *випадá-* [-яєтсá случáй *-дáє* нагòда]; *-яєтсá* *возмòжным* (*зробити*) *є* нагòда /мòжливїсть/; *-яєтсá* *необходїмым* *потрїбно*; *-яєтсá, что...* (*здаєтсá*) *выглядáє, що...*;

-ийсá 1. *р-й* назвáти себє $\diamond$, 2. що вдáє із себє $\diamond$, комєдїант, удавáка, 3. уявлòваний, привїджу-, 4. що трãплáєтсá, *п*^к принагїдний, 5. = *-ий*^{1,2,3}, 6. = *кажущийсá*; *-аясá* *возмòжность* нагòда; **ПРЕДСТАВИТЬСЯ**: п. *взòру* об'явїтсá, розкрї- /явї-/ очáм; *-явьтєсь!* назвїть себє!; *-илсá случáй* *випав* шанс /нагòда/; *-вший(ся)* $\emptyset$; *-я* *случáй* слóшна нагòда.

ПРЕДСТОЯТЬ стòйти перєд *чим*, уявлáтсá; *-оїт* (*дорога*) *лежїть*, *випадáє*, пáхне, стєлєтсá, свїтїть, усмїхáєтсá, (*в майбутньому*) очїкуєтсá; *-оїт* *большой* *труд* бóдє багáто прáци; *-оїт* *путь* стєлєтсá дорòга *кому*; *-ий* що мáє бóти $\diamond$, майбóтній, прїйдєш-, настóпний, *о.* на чєрзї; *-ий* *вскòре* *незabáрни*[ї]й.

ПРЕДУГАДЫВАТЬ угадувати (наперєд), *передбачá-*, *о.* як у вòду дивитсá;

-ий що /м^н хто/ вгáдує (наперєд) $\diamond$, з-ї *передбáчити*, *п*^к *передбáчливий* /зав-/ , прòвїдли-;

-ийсá/-ий *передбáчуваний*, вгáду- (наперєд).

ПРЕДУПРЕДИТЕЛЬНО *-ННЫЙ* /*для попередження*) *застєрєжливо* */-вий* /*о-*, *пере-*, *запòбїг/á-*, *вїдвергá-*, *о*^к *виперєджá-*; п. *всєх* и *всá* *дєсáтому* *закáзува-*; п. *об опáсности* *цò* *перестєрїгá-*;

—й що /м^н хто/ попереджа́ ◇, с-и п., р-й попере́ди-, (рiч) запобіжник, н^к попере́дливий, застере́жний /о-/ , запобіж-, превентив-, м^а профілак-тич-, р^к запобігавчий, остерегі́в- /за-/ + %, с^к попере́дь-біль- [попере́дь-біль-ліки] © —а́ючи;
-йся/-ый попере́джуваний, остере́жува- /за-, пере-/ , запобіга-, відверта-, випере́джува-;
ПРЕДУПРЕДИТЬ (загодя) повідо́мити ◇;
ПРЕДУПРЕЖДЕННИЙ попере́дження /у-/ , о-стереже- /за-, пере-/ , відверне-, відвернутий.

ПРЕДУПРЕЖДЕНИЕ (загрози) пересторо́га.
ПРЕДУСМАТРИВАТЬ передбача́ти /зав-/ , (в у-годи) застеріга́-, (умови) визнача́-;

—й що /м^н хто/ ~а́ ◇, 3-й завбачи́ти, н^к передба́чливий /зав-/ , провід-, о. з передба́ченням, с^к передба́ч- [передба́ч-поді́ політик];
-йся/-ый передба́чуваний /зав-/ , визначува-, за-стеріга-;

ПРЕДУСМОТРЕННИЙ визначений, завба́- ◇.
ПРЕДУСМОТРИТЕЛЬНЫЙ обачний.

ПРЕДУТРЕННИЙ о^к доранішній.

ПРЕДЧУВСТВИЕ ф^р віщування.

ПРЕДЧУВСТВОВАТЬ прочува́ти /перед-, ви-, д^к вічути/, н^о /пере-/ , о. чу́ти /відчува́-/ наперед, чу́-серцем; се́рдце -уєт се́рце віщує-;

—й що /м^н хто/ чу́є се́рцем ◇, 3-й відчу́ти с., попере́дження с. про, сповне- передчуття́, н^к чу́тливий, с^к прочу́й-серцем [прочу́й-серцем біду́];
-йся передчу́ваний /про-, від- се́рцем/;

ПРЕДЧУВСТВОВАННИЙ передчу́тий /ви-, про-/ , почу́тий се́рцем.

ПРЕДШЕСТВОВАТИ іти /виступа́-/ попере́ду, (чому) передува́-, ф^р трапля́тися /става́-, відбу́-/ пе́ред чим; п. **чому** ма́ти місце п. чим /до чо́го/;

—й **чому** що переду́є ◇, відбу́тий перед чим, н^к попере́дній, відомий /наявний, засві́дче-, зафік-сова́-/ пе́ред чим /до чо́го/, /- поколі́ння/ н^к попере́дній. коли́ш-, дотепе́рш-, р. переду́щий.

ПРЕДЪЯВИТЕЛЬ о^к подаве́ць [чек на -ля чек на -вця́].

ПРЕДЪЯВЛЕНИЕ о^к показування, (раху́нку) ви-ставля́-, ф^р пода́ча [по -ни 1. після -чі, 2. при -чі, показавши]; **вход по -ни** про́пуски на вході покажіть пере́пустку /про́пуск/.

ПРЕДЪЯВЛЯТЬ (ордер) показувати, (вимоги, претен́сію) заявля́-, виставля́-, п. **иск кому** закла́да- /кля́с-/ по́зов на ко́го, ф^р позива́тися; п. **обвинение в чём** винува́ти /звинувачу́-/ за що, інкримінува́ти що, /в суді/ за́читу- винува́чення; п. **отвод кому** проси́ти відве́сти ко́го; п. **счёт им** виставля́- раху́нок, п. жада́- /д^к за-/ від їх;

—й що /м^н хто/ пока́зує ◇, с-и п., р-й пока́за-, подаве́ць, пред'явни́к; **-й доказа́тельства** подаве́ць до́казів; **-й иск кому** позива́ч /позовни́к/ ко́го, заклада́ч по́зову на ко́го; **-й обвинение** винува́тель, (об)винува́ч, покли́каний винува́-; **-й**

претен́сію © виставля́ючи претен́з[с]ію; **-й счёт** пред'явни́к /подаве́ць/ раху́нку, п. го́товий зажада́- від ко́го; **-й требо́вание кому** з вимо́гою до ко́го, © вимага́ючи від ко́го;

-йся/-ый пока́зуван-, пода́-, заявлю́-, ста́влений;
ПРЕДЪЯВИТЬ п. **счёт** о^к спи́тати /зажада́-/ опля́ту.

ПРЕДЫДУЩИЙ той [на -ей неде́ле то́го тижня́]
ПРЕЕМНИК о^к продо́вжувач; **быть -ом ко́го** при-йма́ти /прийма́-/ естафе́ту /від/ ко́го.

ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ ф^р неперервни́сть /без-/ , з^н тя́глість, о^к насту́пство.

ПРЕЕМСТВЕННЫЙ неперервний /без-/; **-ая связь** тя́глість.

ПРЕ́ЖДЕ з. передо́м, ф^р тоді [той са́мий, що й то́ді]; п. **всего́** передусі́м, насампе́ред, д. найпо-перед; п. **чем** за́ки, за́ким, нім.

ПРЕЖДЕВРЕМЕННО о. без порі́в, (іти) за́рано.

ПРЕ́ЖНИЙ о^к до́тогоча́сний, до́тихчасо́вий.

ПРЕЗЕНТОВАТЬ д^к запре́зентува́ти; ± **ДАРИТЬ**.

—й що /м^н хто/ презенту́є ◇, р-й з. + **даря́щий**;

-йся/-ый презенто́ваний, даро́-.

ПРЕЗИДИУМ: стол -ма пре́зидія́льний ста́л.

ПРЕЗИРАТЬ (ко́го) зневажа́ти, гордува́- /пого́р-джу-/ ким, не бо́ятися чо́го [п. сме́рть н. б. сме́рти], з. ганьбува́ти ким.

—й що /м^н хто/ зневажа́ ◇, с-и з., по́вен знева́ги до ко́го, © горду́н, н^к знева́жливий /пого́рдли-/ до ко́го; **-й опа́сность** безстра́шний, відчай-ду́ш-, с^к зневажа́й-небезпе́ку-;

-йся/-ый знева́жуваний, пого́рджу-, упослі́джу-, не́хту-, ганьбо́-, н^к мерзє́н-, ні́кчем-, © па́рія;

ПРЕЗРЕННЫЙ о^к гане́бний ◇; п. мета́лл мер-зе́нний мета́л.

ПРЕИМУ́ЩЕСТВЕННО о^к го́ловно, в основно́му, більше́ то́го, що, у перева́жній більшо́сті;

ПРЕИМУ́ЩЕСТВЕННЫЙ преференці́йний, ф^р першочерго́вий, пільго́вий [пра́во -го про́єзда пра́во на п. про́їзд]; **-ое пра́во** ц^р привіле́й, р^к пріоритетне пра́во.

ПРЕИМУ́ЩЕСТВО о^к ко́зир, плю́с, ко́зірна ка́рта, н^о пріоритет;

ПРЕИМУ́ЩЕСТВА ви́годи, ± **ДОСТОИ́НСТВА**.

ПРЕИСПО́ДНИЙ підсві́тний;

ПРЕИСПО́ДНЯЯ о^к ге́нна, ге́нна, підсві́т, ф^р дно мо́ря [из -ней з дна мо́ря].

ПРЕИСПО́ЛНЕН: п. са́мых лу́чших пожелан-ий к кому́ ра́дій не́бо прихили́ти кому́;

ПРЕИСПО́ЛНЕННО: п. **чем** о. диха́є чим;

ПРЕИСПО́ЛНЕННЫЙ о^к ви́повнений, по́вен по вінця́.

ПРЕИСПО́ЛНЯТЬ (СЯ) перепо́внювати(ся) /ви-, с-/ , (чим /- ду́шу/) нали́вати(ся); **-ся ра́достью** ра́діти се́рцем (душе́ю);

—й що спов́нне, 3-й ви́повнити, ви́повнювач /с-,

пере-/; © виповнюючи;

ПРЕИСПОЛНЯТЬСЯ (*идеєю*) перейматися ◇; **-йся/-ый** спбвнований /пере-, ви-/; наліва-; **-я** перейма-;

ПРЕИСПОЛНИТЬСЯ (*идеєю*) загорітися ◇; **-вшийя** повен, повний, переповне- /ви-, с-/, перейнятий /прб-/; 0.

ПРЕЙСКУРАНТ ціник.

ПРЕКЛОНЕНИЕ (*перед ким*) падання на коліна, о^к упадання, с. боготворіння *кого*.

ПРЕКЛОНЯТЬ схиляти /на-, при-, під-/; **п. колєни** става- навколїшки /укляка-, пада- на колїна, колїнкува-/ *перед ким*;

-й що /м^н хто/ схиля- ◇, с-и с., з^н-й схили-; **-й гблову** із схиленою головою; **-й колєни** що укляка- ◇, *п^к п^о* укляклий, *с^к* уклякни-перед- [уклякни-перед-вєличчу], © с-и навколїшки;

-ый схилюваний /на-, під-/; *п^к р^к* схиленний; **ПРЕКЛОНИТЬ**: **п. колєни** впасти на колїна ◇; **-вший к.** укляклий.

ПРЕКЛОНЯТЬСЯ (*перед ким*) схилятися ◇, падати на колїна, упада-, боготвори- /носи- на руках/ *кого*, стави- свїчки *кому*;

-йся що /м^н хто/ схиляється ◇, + **-ый** с-и с., готівий схили-; **-я** *перед кем* готівий боготворити *кого*, ± **благоговєющий**.

ПРЕКОСЛОВИЕ о^к перекір, ф. гїркання.

ПРЕКОСЛОВИТЬ (су)перєчити, *п^к* протислєви-; **-й** що /м^н хто/ перєчить ◇, схидьний п., з-й заперєчи-; **не -ит** слєва поперєк **не** скаже.

ПРЕКРАСНО знаменїти, (*знаю*) вєльми гарзд; **ПРЕКРАСНЫЙ** (*твїр*) знаменїтий, о. на славу, як зоря ясна /сєнце ясне/, ф^р золотїй [п. муж з. чоловік]; за **-ые** глазї /ради **-ых** глаз/ за хорбшї бїчї;

ПРЕКРАСНЕЙШИЙ гїрний-прегїрний; **п.!** о. і **не** сказати!; ± **КРАСИВЕЙШИЙ**.

ПРЕКРАСНОДУШНЫЙ о^к свїтлий душею.

ПРЕКРАЩАТЬ припиняти, клас- край *чому*, кінча- *що*, (*роботу*) облїшїа-, згортїа-, заморєжува-, законсерєвоу-, (*справу*) закривїати, (*чинність чо-го*) касувїа- /г. уневїажно-/ *що*; **п. что** о. ставити хрест на *чїм*;

-й що /м^н хто/ припинїя ◇, з^г-й припинїти, для припинєння, © **уже** *який* [-й **дєйствиє** **уже** *недїйовий*, *ю. вже* *нечїнный*]; ± **останавливающий**; **-й дєятельность** з^г-й припинїти дїяльність; **ПРЕКРАТИТЬ** (*дїяльність*) згорнути ◇, (*ходити*) покїну-; **п. что** згорну- прапор *чого*; **п. знакомство** о. розбї- глек;

♦♦♦**СЯ** кїнчатїся ◇ (- *гамїр*) утїшува-, вгвїати, ушухїа-; **не п.** **не** вгвїа-, (- *мову*) лїтїся рїкою; **-йся/-ый** припинюваний, закрий-, заморєжу-, законсерєвоу-, касб-; **-я** утїшу-; **не -я** невгавуцїий, неспїяний, безупїн-;

ПРЕКРАТИТЬСЯ пересїстїся ◇, (- *гнїє*) про-

їти; ± **СОЙТИ**: **с. на** **нет**;

-вшийя, ушухлий, припинений, згорнутий, 0. **ПРЕКРАЩЕНИЕ**: по **-ии** припинивши, після припинєння, колї припинєно.

ПРЕЛЕСТНИЦА ф^р привїаба, спокўса.

ПРЕЛЕСТНЫЙ о^к небєсний, розкїш-.

ПРЕЛЕСТЬ: **п.!** красотї!, благодїтї!, лахвїа!;

ПРЕЛЕСТИ красбїти [все-сти всі к.], (*жїночї*) принади.

ПРЕЛОМЛЯТЬ перелємлювати /ф^ї за-/; перелїму-, ломїти, ламїа-;

-й що /м^н хто/ залємлює ◇, с-и з., з-й залємїа-, залємлювач, *п^к* залємливий, залємний /пере-/; + %, ф^ї рефракцїй-, для залємлення, *р^с* залємлення [-*ая сила* *сила* з.]; ± **ПЕРЕЛАМЫВАТЬ**;

ПРЕЛОМИТЬ: **п. хлеб б^с** заламїати хлїб; **-йся/-ый** залємлюваний /пере-/; *п^к* перелємний /за-/; **-я** залємистий; **-я** в **сознїаннї** змїнюваний у свїдомостї.

ПРЕЛЬЩАТЬ вїбїти, нади-, манї-, привїаблюва- /з-/; принаджу- /з-/; примїаню- /під-/; спокўшїати, чарувїа-, зачарєвоу- /при-/; о. обїцїати золотї гбри;

-й що /м^н хто/ спокўшїа ◇, с-и с. з-й спокўсїа-, спокўсїник, звїаб-, привїаблювач ◇, *п^к* привїабливий, спокўсли-, знїадли-, принадїний, звїаб-, магнетїч- + **обольщающий**;

ПРЕЛЬСТИТЬ поманїти, як цапа капўстою ◇;

ПРЕЛЬЩАТЬСЯ: **п. кем** закєхуватїся в *кого*, захєплєва- /зачарєвоува- /*ким*;

-йся/-ый привїаблюваний, принаджу-, захєплєво-, причарєвоу-, спокўшу-, знїаджу-, звїаблю-, пїдманю-; **-я кем** закєхуваний у *кого*, зачарєвоу- *ким*.

ПРЕЛЬЩЕНИЕ о^к повїаба.

ПРЕЛЮБОДЕЙНЫЙ о^к чужолєбний.

ПРЕЛЮБОДЕЙСТВО, **ПРЕЛЮБОДЕЯНИЕ** о^к чужолєбство, ф. шлюб без вїнчаннї, скїк /скєкї/ у грєчку.

ПРЕЛЮБОДЕЙСТВОВАТЬ перелєб чинїти, чужолєбїа-, бахурувїа-, скакїа- у грєчку;

-й що /м^н хто/ скїче у г. ◇, звїклий с. у г., чужолєбєць, перелєб-, перелєбник, *п^к* перелєбний, чужолєб-, бахурувїатїй, *с^к* скачїа-у-грєчку- [скачїа-в-грєчку-пїра].

ПРЕЛЮДИЯ о^к прїгравка.

ПРЕМИЛО о^к милєсєнько.

ПРЕМИНУТЬ > МИНОВАТЬ.

ПРЕМИРОВАТЬ премїовїати, давїа- /дїа-/ премїю, нагорєджува- /нагорєдїа-/;

-й що /м хто/ премїєє ◇, с-и н., покїлїканий /рїше-, з^г-й/ нагорєдїа-, *п^к* премїєдїл- + %;

-йся/-ый премїєваний, нагорєджу-.

ПРЕМИЯ нагорєда.

ПРЕМНОГО багїто *що* аж.

ПРЕМУДРЫЙ: **п. пєскарь** премїудрий пїчкур /пїскўн/.

ПРЕНЕБРЕГА́ТЬ (*чим*) нехтувати /легко[мало]-ва́жи-, ігнорува́-/ *що*, гордува́- /(*брудити*) грéбу- / *чим*, не зважа́ти на /скида́- з раху́нку, пуска́- за ві́тром, кида́- під ла́ву/ *що*; **п.** *гостеприймством* цурати́ся хліба-соби; **п.** *опа́сностью* нехтувати небезпе́ку;

—**й** *що* /*м*^н *хто*/ грéбує $\diamond$, по́вен погóрди до, гордун, гордівник, *н*^к знева́жливий /погóрд-/ до, легкова́жли-, легкова́жний; —**й** *опа́сностью* відча́йдущ-, безстра́ш-, гаряча голова́; —**й** *разме́рами* © не зважа́ючи на розмі́ри;

ПРЕНЕБРЕ́ЧЬ: **п.** *чем* ігнорува́ти *що* $\diamond$, плю́ну- на *що*;

—**ж**імо мізе́рно [-*мо* ма́лый м. мали́й];

—**й**ся/**-ий** знева́жуваний, погóрджу-, нехту-, зане́дбу-, занеха́ю-, легкова́жений.

ПРЕНЕБРЕЖЕ́НИЕ: с —**нем** погóрдливо, знева́ж-, погóрдо, з погóрдою.

ПРЕНЕБРЕЖИТЕ́ЛЬНО /-НИЙ/ *о*^к погóрдо /-дий/, (- *погляд*) недба́ло /-лий/.

ПРЕ́НИЯ: **п.** по докла́ду деба́ти на до́повідь; **п.** сторо́н *о*^к судового́рення /-оріння/.

ПРЕОБЛАДА́ТЬ переважа́ти, ма́- перева́гу, (- *ід-еї*) домі́н/ува́-, превало́ва-, *ф*^р вишира́- [поу́чення не -а́ли (*в тексті*) но́таці не вишира́ли];

—**й** *що* —*у* $\diamond$, найбільш поши́рений, (най)поши́реніший, біль- число́м, (- *частку*) біль-, *ф*^р (як) найбіль-, (- *сили ворога*) значно /куди́/ біль-, [в -ей] стéпени перева́жно], *н*^к перева́жний, пані́вний, *о.* з перева́гою, /*серед чого*/ на пе́ршому місці, © ма́ючи перева́гу + доміну́ючий.

ПРЕОБРАЖА́ТЬ дава́ти новий ви́гляд, переіна́кшува-;

ПРЕОБРАЖА́ТЬ(СЯ) перетво́рювати(ся), робі́ти(ся) іншим, змíняти(ся), трансформувáти(ся); —**й** *що* /*м*^н *хто*/ трансформу́є $\diamond$, с-и т., з-й (зóвсім) змíни-, для перетво́рення, зайня́тий -ям, реформáтор, перетво́рювач, *н*^к перетво́рчий + %, ± реформи́руючий;

ПРЕОБРАЗИ́ТЬ *о.* зóвсім змíнити $\diamond$;

ПРЕОБРАЖА́ТЬСЯ перероджу́ватися $\diamond$, змінювати ви́гляд, става́- не тим;

—**й**ся/**-ий** рблений іншим, перероджува-, перетво́рю-, трансформó-, перемі́ню-, ці́лком змíню-; —**я** ці́лком інший; **постоянно** —**я** щорáз інший;

ПРЕОБРАЗИ́ТЬСЯ: **совершенно** —**й**лся на́че не той став;

—**вший**ся перероджений, переіна́кше-, трансформóва-, тепе́р /зóвсім/ не той, тепе́р ці́лком інший, $\diamond$;

ПРЕОБРАЖЕ́ННИЙ = преобразившийся.

ПРЕОБРАЖЕ́НИЕ *о*^к переродження, переіна́кше-, трансформа́ція.

ПРЕОБРАЗОВА́НИЕ *о*^к перебудова́;

ПРЕОБРАЗОВА́НИЯ *о*^к перетво́ри.

ПРЕОБРАЗОВА́ТЕЛЬНИЙ *о*^к перетво́рчий, пе-

ребудóв-.

ПРЕОБРАЗОВЫВА́ТЬ = ПРЕОБРАЖА́ТЬ;

—**й** *що* /*м*^н *хто*/ перетво́рює $\diamond$, с-и п., з-й перетво́ри-, для перебудóви, зайня́тий -вою, *i./n*^к → *преображающий* + %; —**й** *эне́ргию* з-й перетво́рити ене́ргию;

◆◆◆**СЯ** = ПРЕОБРАЖА́ТЬСЯ + ставáти іншим /не тим/;

—**й**ся/**-ий** перебудóвуваний, переіна́кшу-, реформó- + **преображаемый**; —**я** з бігом ча́су /на оча́х/ інший, щоде́нь /щогоді́ни +/ (то) інший;

ПРЕОБРАЗОВА́ТЬСЯ: **п.** во *что* *ф*^р перероді́тися /оберну́-/ на *що*, ви́ли- у *що*.

ПРЕОДОЛЕВА́ТЬ переборювати /по-, дола́-, *о*^к пересяга́-, (*зат*) форсува́-, переправля́тися че́рез *що*, (*бар'ер*) бра́ти, (*тяжіння*) пересілюва-;

—**й** *що* /*м*^н *хто*/ дола́ $\diamond$, с-и д., з-й здола́-, перемо́жець, пересілювач, переборю-, *н*^к перемо́жний, переборч́ий + %; —**й** **все** *препятствия* з-й здола́ти всі перепóни;

—**й** *земне притяже́ние* з-й пересі́ли- *земне тяжіння* /травіта́цію/; —**й** *трудности* готóвий переборó- *труднощі*;

—**ий** переборюваний /по-, пересі́лю-, форсó-, бра́ний;

ПРЕОДОЛЕ́ТЬ (*бар'ер*) переско́чити; $\diamond$;

—**имый** ле́гко до́ланий /+ **-ий**/, *н*^к переборó-, здо́лан- /по-/; **непреодоли́мый** нездо́ланн- /непо-/.

ПРЕОСВЯЩЕ́ННИЙ високопреподóбний.

ПРЕПАРИ́РОВАТЬ препарува́ти, *д*^к спрепару́-;

—**й** *що* /*м*^н *хто*/ препару́є, с-и п., поклі́каний с., зайня́тий препара́ванням, препара́тор, *н*^к препара́торний + %;

—**й**ся/**-ий** препара́ований.

ПРЕПИРА́ТЕЛЬСТВО *ф*^р змага́ння [пóсле до́лгих **-ств** після до́вгих змага́нь].

ПРЕПИРА́ТЬСЯ (*з ким*) спереча́тися, перемовля́-, змага́-, *г.* справува́- з *ким*;

—**й**ся *що* /*м*^н *хто*/ спереча́ється $\diamond$, зви́клий с., р-й поспереча́-, супереч́ник, спереча́ль-, *н*^к сперечли́вий, спереча́льний.

ПРЕПОДАВА́ТЕЛЬ *о*^к виклада́вець.

ПРЕПОДАВА́ТЬ виклада́ти, *о.* чита́- ле́кції;

—**й** *що* /*м*^н *хто*/ виклада́ $\diamond$, с-и в., р-й прочита́-лекці́, зайня́тий виклада́нням, виклада́ч, виклада́вець, *н*^к (- *мову*) виклада́вий;

—**й**ся/**-ий** виклада́ний, чита́-, *н*^к виклада́вий.

ПРЕПОДНОСИ́ТЬ підно́сити, подава́-, дарува́-;

—**й** *що* /*м*^н *хто*/ підно́сить $\diamond$, поклі́каний підне́сті, с-и підно́си-, підно́сій, подаве́ць; —**й** **пилю́лю** р-й підне́сті те́ртого хрі́ну /пігу́лку/;

ПРЕПОДНЕ́СТИ *о.* подáти на тарі́лочці, (*факти*) *о*^к оприя́вни-; **п.** **пилю́лю** підне́сті те́ртого хрі́ну;

ПРЕПОДНОСИ́ТЬСЯ (*як що*) виставля́тися;

—**й**ся/**-имый** підно́шуваний, подá-, дарó-, вистáвляний.

ПРЕПОДНОШЕНІЕ з. ралєць.

ПРЕПОДОБНЫЙ (*пан-отець*) всечєсний.

ПРЕПОЯДОЧНЫЙ о^к високочєсний.

ПРЕПОЯСЫВАТЬ п. себя на брань підперізуватися до бою;

—й = **подпоясывающий**.

ПРЕПРОВОЖДАТЬ перепроваджувати /при-, (*куди*) від-/ , (*поштою*) пересила-; п. **время** збува-/убива-/ час;

—й що /м^н хто/ пересила ∅, с-и п., р-й пересла-, зайнятий пересилкою, пересилач, н^к пересильчий + %; —й **время** в **чем** с^к збувай-час-у-чим [збувай-час-у-танцях];

ПРЕПРОВОДИТЬ попровадити /р. за-/ ∅;

—имый перепроваджаний /при-, від-/ , пересила-; —йся/-ый перепроваджуваний /при-, від-/ , пересила-/над-/.

ПРЕПРОВОЖДЕНИЕ (*часу*) гаяння, збуван-.

ПРЕПЯТСТВИЕ ф^р гальмо, заковіка, п. загата; **непреодолимое** п. ф. (*китайський*) мур /стіна/, прірва.

ПРЕПЯТСТВОВАНИЕ перешкоджання, перешкодже-.

ПРЕПЯТСТВОВАТЬ перешкоджати, заважати, ставати на заваді; п. **чему** унеможливила- що, не дава- ходу *чому*, стоя- на заваді /дорозі/ *чого*, кидати колоди під ноги, к. не дава-, не сприя-; п. в **достижении цели** підставля- ногу; не п. **чему** о. крізь пальці дивитися на *що*;

—й що /м^н хто/ перешкоджа ∅, с-и п., 3-й перешкоди-, с-и на заваді, н^к гальмівний (для), несприятливий, перешкоди- + %, поставлений на дорозі, © як перешкода, для перешкодження; —й **движению** ж^н загатистий; —й **развитию** гальмівний для розвитку; не —й **прохождению** *чего* крізький для *чого*; не —й **росту** сприятливий для росту;

ВОСПРЕПЯТСТВОВАТЬ (*чому*) стати на заваді, завадити, запобіг-, унеможливила- що ∅; **что** -ало кому з. хто перешкоджений *чим*; -вший ∅.

ПРЕРАЗНЫЙ превсякий, найрізніший.

ПРЕРЕКАНИЕ о^к гиркання.

ПРЕРЕКАТЬСЯ о^к зайд/атися, огриза-, гиркати, з. перећи-, о. насторч казати;

—йся що /м^н хто/ -ається ∅, звиклий огризатися, гиркало, н^к зайдливий, сперечли-.

ПРЕРОГАТИВА виключне право; п. **молодости** ж^н діло молодє.

ПРЕРЫВАТЕЛЬ т. переривач.

ПРЕРЫВАТЬ переривати /у-, об-, по-/ , перепиняти-, переставати-, (*зв'язок*) перетинати-, о^к перебивати-; —й що /м^н хто/ урива ∅, с-и у., р-й урвати-, переривач, е^р переривник, н^к переривчий + %, © уриваючи;

—йся/-ый перериваний, урив-, переби-; —я н^к переривистий, переривчас-, урив-, епізодичний,

(*голос*) хибкий, зривистий, нетвердий;

ПРЕРВАТЬ(СЯ): -вший(ся) ∅; —я перерваний /оби-/ , припинє-, р. перерватий.

ПРЕСВЕТЛЫЙ о. трисвітлий.

ПРЕСЕКАТЬ класти край, припиняти-, не допуска- , зупиняти-, /с-/ , р. присікати-, о. дава- по руках, (*критику*) обтинати-; п. в **корне** глуши-/нищи-/ в зародку;

—й що /м^н хто/ не допуска ∅, с-и з., 3-й спини-, звиклий не допуска-, ворог *чого*; —й в **корне** готівий знищи- в зародку; —й **злоупотребления** 3-й спини- надуживання;

—йся/-ый припинюваний, підтигати-, глуше-, задушува- в зародку, нищений;

ПРЕСЕЧЬ: п. в **корне** підтяти в корені, задущи- в колісці.

ПРЕСЛЕДОВАНИЕ ф^р гоніння.

ПРЕСЛЕДОВАТЬ (*кого*) гнатися за *ким*, переслідувати, (*невідлучно*) наступати-/наслідати-/ на п'яти кому, сиді- на п'ятах у *кого*; п. **свои интересы** дбати про свої інтереси; п. **цель** ма- на меті /за мету/;

—й 1. що /м^н хто/ переслідує ∅, с-и п., зайнятий гонитвою, переслідувач, гонитель, н^к гонительський, з. гончий, 2. що /м^н хто/ дбає про + **заботящийся**; —й *кого* (-думки) гнітючий для *кого*; —й **корыстные цели** користолоб, шкурник; —й **по пятям** © наслідуючи на п'яти; —й **по суду** переслідуючи судом; —й **свои интересы** схильний дбати про свою користь; —й **цель** © маючи на меті; **упорно** —й **цель** завзятий;

—йся/-ый переслідуваний, гнати-, гнобле-, пригнічува-; —ый, (*звір*) польова-; —ый **мыслью** обтяже-думкою.

ПРЕСМЫКАТЬСЯ плазувати, лизати чоботи/стелитися під ноги/ кому, гнути голову /карк/ перед *ким*; —аясь (*перед ким*) і задком і передком; —йся що /м^н хто/ плазує ∅, готівий лизати ч., плазун, н^к плазучий, низько /гид-/ запобігливий, гнучкошій ± **подолщающийся**.

ПРЕСНЫЙ п. безвирізний, пісний [-ая міна -на міна].

ПРЕСС о^к гніт, давило.

ПРЕССОВАТЬ пресувати, гніти-, давити-спресувати-/за-, об-/;

—й що /м^н хто/ пресує ∅, с-и п., 3-й запресува-, для пресування, зайнятий -ям, пресувальник, н^к пресувальний + %, © пресуючи;

—йся/-ый пресований, спресову-/за-, об-/ , гніче-.

ПРЕСТАРЕЛЫЙ (*вік*) похилий; дом -ых дім опіки, з. старєчий д.

ПРЕСТИЖ о. добра слава, добре ім'я.

ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК спадкоємець (престолу).

ПРЕСТРАШНЫЙ о^к страшєзний.

ПРЕСТУПНИЙ (*намір*) чорний, (*выгляд*) банди-

ткувати.

ПРЕСЫЩАТЬ годувати до пересіту, пересічу-, перегодову-/на-/ досіта /по саму зав'язку/, сити- до оскоми, (*чим*) набива́- оскому;

—й що /м^н хто/ пересічує $\diamond$, 3-й наситити до оскоми, пересічувач, *n^c* пересічливий;

ПРЕСЫТИТЬ переситити, *r^c* натліти $\diamond$;

ПРЕСЫЩАТЬСЯ пересічуватися, переїда́-, наїда́- досхочу́, набивати собі оскому, *г.* тліти;

-йся/-ый перегодовуваний, /на-/ досіта, пересічу-, переїджу-, /на-/ досхочу́;

ПРЕСЫТИТЬСЯ: -вший(ся) $\diamond$; -я ситий по саму зав'язку, *kⁿ* пересітлий;

ПРЕСЫЩЕННЫЙ ситий по саму зав'язку, (*щастям*) *n^o* натленний.

ПРЕСЫЩЕНИЕ *к.* пересіт, *ф^p* оскома [до -ия до -ми].

ПРЕТВОРЯТЬ перетворювати, запроваджу-, зді- йсно-, втілю-;

—й 1. **преобразовывающий**, 2. що /м^н хто/ запроваджує $\diamond$, с-и *з.*, готовий запровади-, зайнятий здійсненням, здійснювач, реалізатор, втілювач; **-й в жизнь** 3-й здійсни́-/втіли- в житті/;

-йся/-ый 1. **преобразовывающийся**, 2. запроваджуваний, здійсню-, реалізб-, втілю-.

ПРЕТЕНДОВАТЬ претендувати, заявля́- претенс[з]ію; *п.* на *что* допоминатися *чого*;

—й що /м^н хто/ претендує $\diamond$, претендент, *о.* з претенс[з]ією /-ями/, $\odot$ ставши *д.*; **-й на многое** забгливий.

ПРЕТЕНЗИЯ (*покутя*) рекламація; **быть в -зии** *к кому* допоминатися у *кого*, мати претенс[з]ію до *кого*, с *большими* -ми забгливий.

ПРЕТЕРПЕВАТЬ потерпати, терпі-, витерплюва-/пере-, зазнава́-; *п.* **испытания** /лише́-/ по невіряться;

—й що /м^н хто/ витерплює $\diamond$, с-и *т.*, 3-й витерпі-, $\pm$ терпячий; **-й изменения** піддаваний змінам, щораз інший;

-ый витерплюваний /пере́-/ зазнава-;

ПРЕТЕРПЕТЬ (*муку*) перейти $\diamond$; *п.* **бедствия** набратися біді; *п.* **испытания** зазна́- поневірянь; *п.* **крах** полеті- у прірву.

-вший що зазнав, $\odot$ зазнавши.

ПРЕТИТЬ брідити, бу- гидким, (- їжу) не ліз- в горло; **претит** не йде в рот.

ПРЕТЬ пріги, уприва́-, *k^c* млі-, умліва́-;

—й який пріє $\diamond$, упріваний, напівзіпрілий, напівзімлі-, вже майже зіпрі-.

ПРЕУВЕЛИЧЕНИЕ: без -ий *ф.* без брешеш.

ПРЕУВЕЛИЧИВАТЬ перебільшувати /при-/ , переборщу-, переда́- кути́ меду, робити з мұхи слона́, *ф.* загина́-, *o^c* перебира́- міру;

—й що /м^н хто/ перебільшує $\diamond$, с-и /схильний/ *п.* схиль- до перебільшень, перебільшувач $\diamond$, *n^c* = %, *c^c* передай-куті-меду- [передай-куті-меду-

спіч];

ПРЕУВЕЛИЧИТЬ пересолити, переперчі- $\diamond$; **-йся/-ый** перебільшуваний /при-/ , переборщу-.

ПРЕУМЕНЬШАТЬ приміншувати, /(*дуже*) 3-/;

—й що /м^н хто/ приміншує $\diamond$, схильний *п.*, *r^y* примінши-, приміншувач, *n^c* = %;

-йся/-ый (*дуже*) зміншуваний /при-/.

ПРЕУСПЕВАТЬ мати великі успіхи, *о.* бу́- на коні, процвіта́-, розкошувá-, гараздува́- *г.* просперува́-; *п.* **за счёт других** виїзді- на чужій спині;

—й 1. що /м^н хто/ має *в. у.* $\diamond$, обласканий успіхом, *n^c* удачливий, (*все*)успішний, *о.* кум королю, сват міністру, 2. **благоденствующий**;

ПРЕУСПЕТЬ (*в житті*) вибитися в люди; $\diamond$.

ПРЕФИКС приросток.

ПРЕХОДЯЩИЙ (про)мину́щий, плінний, невіч-, перебу́тний, *г.* проминальний, *з.* перебіж-.

ПРЕЦЕССИРОВАТЬ *фⁱ* прещес/увати;

—й що /м^н хто/ ~ує, с-и *п.*, *n^c* прещесувальний.

ПРИ 1. *ф^p* не без [при деньгах не без грошей]; 2. після [п. **первых слова́х** *п.* перших слів]; 3. *ви-магає* $\odot$ *переробки* [п. **чтении** читаючи, читавши]; 4. по́при [п. **всей роскоши** *п.* всю розкіш]; *п.* **всём том** /этом/ по́при те /це/ все; 5. *ф^p* у разі [п. **обнаружении** /возникнове- +/ у *р.* виявлення /віникне- +/; *п.* **необходимости** у *р.* потреби]; 6. коли [п. **падении** *к.* падає; *п.* **поражении** *к.* пошкоджено; *п.* **переработке** *чего* *к.* переробляють *що*]; 7. на [п. **взлёте** на злеті; *п.* **упоминании** /мысли/ *о* на згадку /дум-/ про; *п.* **месячном свете** на місячному світлі, *д.* до місяця]; 8. від [п. **сжати** *в.* стійку; *п.* **мысли** *в.* думка]; 9. *п.* **всей чьей бедности** /скупо-, даровито- +/ хай який *кто* бідний /скупий, обдарований +/ [п. **всей её бедности** *х.* яка вона бідна]; 10. *п.* **всём чьём желании** /уваже́-/ хай як *кто* бажáє /поважає/; 11. *п.* **всём честном народе** привселюдно, *б^o* при всій чесній громаді; *п.* **дневном свете** *д.* по дню; *п.* **желании** хотівши; *п.* **исполнении** **обязанностей** виконуючи повинність; *п.* **первом появлении** *чего* щойно з'явиться /-йлось/ *що*; *п.* **прочих равных** **условиях** *фⁱ* коли всі показники рівні; *п.* **прочих равных** *n^b* коли все інше однакове, *kⁿ* коли інші якості однакові; *п.* **свете** **месяца** /плбшки/ (*читать*) *д.* до місяця /каганця/; *п.* **солнечном свете** за сонця; *п.* **том** *ф^p* та ще й [премія, *п.* *т.* **немáлая** премія, *п.* **том** *ф^p* та ще й *немáла*], а ще й *те*; *п.* **том, что** *тоді*, коли /як/ [п. **том, что** **это** **факт** *т.*, *к.* *це* **факт**], *n^o* і *це*, що [п. **том, что** **я** **не** **пью** і *це*, що *я* **не** *п'ю*]; *но* *п.* **этом** *алé* *тоді* [но *п.* **э.** **встань** *а.* *т.* **встань**]; *п.* **первом появлении** *чего* щойно з'явиться *що*; *п.* **полном молчании** у цілковитій тиші.

ПРИБАВКА *o^c* набавка, (*платні*) підвиш- /над-/.

ПРИБАВЛЯТЬ додавати, доклада́- /при-/ прип-

люсовува-, (платню) підвищу-, збільшу-, (ціну) накидати, (слово) /до-/, доточува-; **п.** в вѣсе на-бира- вагі; **п.** в плечах *п^в* нарощува- плечі; **п.** от себя додава- куті мѣду, докида- свого п'ятака, додава- ще й від себе; **п.** ходу приспішу- крок; --й що /*м^н* хто/ додає $\diamond$, с-и д., 3-й збільши-, *п^к* додатковий + %, для збільшення; --й в вѣсе щораз глადший; --й в плечах (одяг) з нарощеними плечима; --й зарплату з^т-й підвищи- платню; --й ходу /шагу/ © приспішучи крок;

ПРИБАВІТЬ (в отисі) прибільшити $\diamond$, (від себе) вкину- й свого п'ятака; **п.** ходу на[д]да- ходи;

ПРИБАВЛЯТЬСЯ (- день) прибувати; $\diamond$;

--йся/-ый додаваний, збільшу- /при-/, підвищу-, прибіру-, накиданий /до-/, прибув-.

ПРИБАРАХЛІТЬ(СЯ) припарадити(ся);

ПРИБАРАХЛІТЬСЯ причепуритися, опоряди-, прибра-.

ПРИБЕГАТЬ *п.* удаватися, зверта-; **п.** к чему ужива- чого, пускати на [п. к колдовству п. на чари]; **п.** к помощи вдаватися по допомогі /поміч/; **п.** к разным средствам бра- на всі способи; **п.** к силе оружия вдава- до зброї; **п.** к сомнительным средствам о. тонку нитку сукати; **п.** к любовкам братися на шутки; **п.** к хитрости бра- /пуска-/ на хитрощі /способ/; **не п.** к иносказанию називати речі своїми іменами;

--й що /*м^н* хто/ вдається $\diamond$, р-й /з^м-й/ вдатися, схидний вдава-;

ПРИБЕГНУТЬ: **п.** к чему пуститися на що [п. к хитрости п. на хитрощі]; $\diamond$; **п.** к дипломатии поши- в дипломати; **п.** к последнему доводу о. кинути останнього козира.

ПРИБЕДНЯТЬСЯ вдавати бідаря, співа- Лазаря;

--йся що /*м^н* хто/ співа Л., звиклий с. Л., р-й заспіва- Л., прибднйло, з^н казанська сирота, © співачоу Л.

ПРИБЕЖИЩЕ о^к втечище.

ПРИБЕРЕГАТЬ берегти, приберіга-, прихову-, ва-, заощаджу-;

--й що /*м^н* хто/ береже $\diamond$, с-и б., 3-й приберегти;

--йся/-ый бережений, приховува-, заощаджу-, *п^к* бережений [береженого Біг береже].

ПРИБИВАНИЕ о^к прибиття.

ПРИБИВАТЬ прибивати, (доцем) припліскува-;

--й що /*м^н* хто/ прибива $\diamond$, с-и п., р-й приби-, зайнятий прибиттям, прибива, *п^к* прибивчий + %, с^к прибий- [прибий-до-берега копицю];

--йся/-ый прибиваний, припліску-, *п^к* прибивний;

ПРИБИТЬ (печатку) вдарити; $\diamond$.

ПРИБИРАТЬ прибирати /за-/, чепури-, причепурюва- /ви-/, **п.** к рукам (візски) бра- в руки, (чуже) загарбува-;

--й що /*м^н* хто/ прибира $\diamond$, с-и /звиклий/ п., 3-й прибра-, прибірник, прибіраль-, чепурун, *п^к*

прибірчий, прибирущий + %; --й к рукам 1. присваивающий, 2. звиклий бра- в руки;

--йся/-ый прибираний /за-/, вычепурюв- /при-/, *п^к* чепурний, з. прибірний;

ПРИБРАННЫЙ причепурений $\diamond$; δ прибратий.

ПРИБЛИЖАТЬ наближати /з-/, близи-, (час) прискорюва-; **п.** к тем временам *п^к* отодішно-;

--й що /*м^н* хто/ наближа $\diamond$, с-и н., 3-й наблизи-, наближувач /з-/, прискорю-, для наближення, *п^к*

= %; --й к пониманию з-й наблизи- розуміння;

ПРИБЛИЗИТЬ: **п.** доступность удоступни- $\diamond$;

♦♦♦СЯ близитися, доступа-, підступати, /при-/ ближче, (щораз) ближча-, стоя- на порозі чого, добіга- чого [п. к концу добіга- кінця], з. надтяга-, (- смерть) швидша-; **п.** к чему добіга- чого; **п.** к земле (- птахів) припада- до землі;

--йся/-ый наближуваний /з-/, прискорю-; --я добіганий, швидша-, вже (зівсім) близький, щораз ближчий, незабарні[и]й, о. вже на підході; & ближченький; --я к чему близький до /на порозі/ чого; неумолімо --я *п^к* от-от-отній; --я к концу близький до кінця; --я к полной форме (месяц) підповний; --аяся годовщина близька /прийдешня, наступа/ річниця; поздравляю с-мся праздником вітаю на порозі свята;

ПРИБЛИЗИТЬСЯ доступитися $\diamond$;

ПРИБЛИЖЕННЫЙ наближений /з-/, прискорє-, я^т найближчий радник, царедворець, *п^к* (- варту) прибічний; **п.** к тем временам отодішне-.

ПРИБЛИЖЕНИЕ о^к зближення; в первом-нии вперше зблизвши, *п^о* на перший погляд.

ПРИБЛИЗИТЕЛЬНО (міряй) на око, ж^м згрубша, десь, отак [п. в пятом часу десь /отак/ о п'ятій годині], так з [п. несколько часов так з пары годин],

ПРИБЛУДНИК, ПРИБЛУДЫШ приплєнтач.

ПРИБОР о^к апарат.

ПРИБОРНЫЙ ф^р для приладів [-оє сукно сукно д. п.], з приладами [-ая доска панель з п.].

ПРИБРЕЖНЫЙ узбережний /над-/. береговий, *п^о* приберегий; **п.** житель бережанин.

ПРИБЫВАТЬ прибувати, (- воду) підійматися, підноси-, (- сили) мѣжи-, більшати, зроста-;

--й що /*м^н* хто/ прибува $\diamond$, с-и п., готівий прибу-, прибуваний, прибулець, гість, зажджий, *п^к* /- воду/ прибутний, щораз вищий, о. на підході, ± приходящий; --не гости нестримний потік гостей;

ПРИБЫТЬ (з пригодною) прибитися; **п.** как гроза пригрими-; нашего полку -ло наш рій роґється; --вший прибулий, $\diamond$.

ПРИБЫЛЬ зиск; **п.** в вѣсе о^к приріст на вазі; громадные -ли о. золотий дощ.

ПРИБЫЛЬНО: **п.** кому вигідно кому, дає зиск /прибуток/ кому.

ПРИБЫТИЕ: по -ни прибувши, коли прибуде-

мо /-уть/.

ПРИВАЖИВАТЬ принаджувати;

--й що /м^н хто/ принаджує, с-и п., 3-й принади-,
 принаджувач, (рiч) вабeць, н^к = %;
 -йся/-ый принаджуваний.

ПРИВАЛ о^к постoянка.

ПРИВАЛИВАТЬ привалювати /за-/;

--й що /м^н хто/ ~ює о, с-и з., р-й завали-, н^к = %;

-йся/-ый привалюваний /за-, причал-, прихил-;

ПРИВАЛИТЬ: счастье -ило пощастило, ф. ви-
 пала козирна карта.

ПРИВАРИВАНИЕ о^к приварення.

ПРИВАРИВАТЬ приварювати, варити;

--й що /м^н хто/ приварює о, с-и п., покликаний
 привари-, зварник, варун, для приварення, зай-
 нятий -ям, н^к варкий, приварчий + %;

-йся/-ый варений, приварюва-, н^к приварний,
 варкий.

ПРИВАТИЗИРОВАТЬ приватизувати;

--й що /м^н хто/ ~ює, с-и /з^т-й/ п., зайнятий при-
 ватизацією, приватизатор, н^к приватизаційний;
 -йся/-ый приватизований.

ПРИВЕДЕНИЕ: п. в движение урухомлення; п.
 к чему доведення до чого; п. в исполненіе ви-
 конання.

ПРИВЕРЕДНИЧАТЬ > КАПРИЗНИЧАТЬ.

ПРИВЕРЖЕННЫЙ: п. к чему вірний чому.

ПРИВЕРТЫВАТЬ прикручувати, привірчу-, при-
 гвинчу-, привертати;

--й що /м хто/ привірчує о, с-и п., р-й приверті-,
 прикручувач о, зайнятий привірченням, н^к = %,
 с^к прикрути-хвiст- [прикрути-хвiст-хаму];

-йся/-ый прикручуваний, привір-, пригвин-, н^к
 прикрутний.

ПРИВЕС о^к довага.

ПРИВЕТЛИВЫЙ о^к вітливий

ПРИВЕТСТВОВАТЬ (кого) вітати, г. гратулю-
 ва- кому, засила- привіт, у^р бі- чолoм, в^н салю-
 тува-, віддава- салoт, ф. козиря-;

--й що /м^н хто/ віта о, с-и в., р-й привіта-, о^к хто
 прийшов віта-, н^к вітальний, г. гратуляцій-, ф^р
 (щедро)привіт-, вітливий, о. з вітанням на ус-
 тах, с^к вітій- [вітій-своіх-і-чужіх];

-йся/-ый (при)вітаний, салотoв-, г. гратульoв-.

ПРИВЕШИВАТЬ привішувати, чіпля-, причіп-
 люва- /на-/ (щодо ваги) доважу-;

--й що /м^н хто/ чіпля о, звiклий ч., р-й учепі-,
 н^к чіпкий + %, с^к чіпляй- [чіпляй-кобилі-хвiст];

-йся/-ый причіплюваний /на-, привішу-, дова-
 жу-, н^к причіпний.

ПРИВИВАТЬ щепити, прищеплюва- /в-, за-, м^а
 вакцинува-; п. тонікне вкусы им витончу- йх;

--й який /м^н хто/ щепить о, р-й прищепити, зай-
 нятий щепленням, щепій, щепильник, вакцина-
 тор, н^к прищепливий, щепиль- + %, с^к щепі- [ще-
 пивішня];

ПРИВИТЬ защепити о; п. чужіе идеи нагоду-
 ва- не нашим хлібом;

ПРИВИВАТЬСЯ о^к присікуватися, припліта- о;

-йся/-ый щеплений, прищеплюва- /у-, за-, ва-
 цино-, присіку-, приплітаний, н^к (при)щепний;

-й бспу щепій віспи;

ПРИВИТЬСЯ защепітиса о;

ПРИВИТОЙ: не п. саморідний, самоплідний.

ПРИВИВКА м^а вакцинація.

ПРИВИЛЕГИРОВАННЫЙ упривілейований.

ПРИВИНЧИВАТЬ пригвинчува-, прикру-;

--й що /м^н хто/ ~ює о, зайнятий пригвинчуван-
 ням, с-и п., р-й пригвинті-, н^к гвинтільний + %;

-йся/-ый пригвинчуваний, прикручу-, н^к при-
 крутний.

ПРИВИРАТЬ прибріхувати /під-, по-, бреха-;
 відлива- кулі;

--й що /м^н хто/ прибріхує о, звiклий п., р-й при-
 бреха-, прибреха, прибріхувач, підбрех-, при-
 брішник + врушій;

-ый прибріхуваний /під-, по-/.

ПРИВКУС г. посмак, (після їси) післясмак.

ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ о^к замана.

ПРИВЛЕКАТЕЛЬНЫЙ (голос) солодкий; -ые
 стороны принади, плоскі.

ПРИВЛЕКАТЬ притягати, ваби-, приваблюва-,
 приманюва-, спокуша-, притяга- oкo /зір/, (ту-
 ристів) стяга-, (до участи) залуча-, запрошува-,
 (на свій бік) перетяга-, (увагу на себе) стяга- п.

взглядыва бра- на себе oчі; п. вниманіе чьє
 приковува зір /oчі/ /вбiра- /пригорта-/ oчі/ чиї,
 пада- в oкo кому, (чим) бі- в oчі; п. к себе при-
 верта- до себе; п. к себе всеобщее вниманіе
 бра- всі oчі на себе; п. к суду запозива- до суду;
 п. к (уголовной) ответственности о^к віддава-
 під суд; п. к участию схиля- до участи; не п.
 вниманія залишатиса поза увагою;

--й що /м^н хто/ приваблює о, звiклий п., 3-й при-
 ваби-, н^к привабливий, вабли-, спокуси-, при-
 манли-, /зір/ магнетичний + %, найпривабливі-
 ший, для приваблення, /- чари/ приворотний, с^к

приверні- [-ая публику реклама приверні-пу-
 блику-реклама]; -й вниманіе 3-й приверну- ув-
 агу, в центрі уваги, оковбiрушій; -й к oтвету

позивач; -й к суду з^м-й запозва-, (за)позивач; -й
 на свою сторону 3-й прихили- на свій бік;

ПРИВЛЕКАТЬСЯ о. бiти покликаним; о; -ал-
 исъ к oтвету кликано до відповідальности;

-йся/-ый притяганий, приваблюв-, приманю-,
 принаджу-, зацікавлено-, звабло-, знажду-, споку-
 шу-, залучува-, запрошу-; -ый к работе залучу-
 ваний до праці; -ый к суду запозиваний; -мая
 сторона позивана сторона;

ПРИВЛЕЧЬ: п. на свою сторону з. вiеднати; о;

ПРИВНОСИТЬ вносити, долуча-, прищеплюва-,
 вклада-; п. сознание им освідомлюва- йх;

-й що /м^н хто/ вносити $\diamond$, с-и в., з-й вністи, н^к донорний + %, с^к прищепи-; -й **сознання** з-й освідомі-, н^к освідомчий, с^к прищепи-свідомість;

ПРИВНЕСТИ (у що) зашцепити що $\diamond$;

-йся/-імий (при)вношуваній, прищеплю- /за-/;

ПРИВНЕСЕННИЙ внісений, долуче-, зашцепле-, (- ідеї) о^к прийшлий, чужий.

ПРИВІД т. передача, трансмісія, рушій.

ПРИВОДИТИ приводити /на-, вєсти, (їх) спроваджува- /припро-/, п. в **восторг** захоплю- до нестями; п. в **движення** /дійствие/ урухомлю-, /машину/ пускати в роботу /рух/, п. в **дійствие** о^к запускі- в дію; п. в **замешательство** збива- з пантелику, спантеличу-; п. в **затруднителное положєние** збивати на слизькє; п. в **исполнєние** виконува-; п. в **(надлежачий) порядок** (належно) опоряджу-, дава- (належний) лад, доводи- до ладу /путья/, (одяг на собі) обляджува-; п. в **себя** = п. в **сознание**; п. в **смущєние** р^к ніякови-; п. в **смятєние** виклика- переполох; п. в **сознание** отямлюва-, опритомнюва-, приводи- до тїми; п. в **соотвєствие** с достосбува-/роби- відповідним/ до; п. в **состояннє** **недвижимости** знерухомлюва-, наверта- у стан нерукомости п. в **уныннє** кого наганя- сум на; п. в **ярость** (бєшенство) розлочува-; п. к **чєму** доводи- до чого, сприя- чому; п. к **заключеннє** підказува- висновок; п. к **нарушеннєм** сприяпорущєннєм; п. к **общєму** **знаменатєлю** зводи- до спільного знаменника; п. к **присяге** заприсяжува-; п. **себя** в **порядок** опоряджати-;

-й 1. що /м^н хто/ веде $\diamond$, звиклий п., з-й привєсти, (при)водий, поводиір, н^к т. приводовий, привидний, (м'яз) ще для привєдення, 2. що наводи-ть $\diamond$, звиклий наводи-, 3. що спричинне $\diamond$, з-й спричиний-, 4. що доводи-ть, готіввий довести до;

-й **аргументы** /доказательства, примєры/ щєдрий на аргументи /докази, прикляди/; -й в **движеннє** з-й урукоми-; -й в **замешательство** з-й збєтєжи-; -й в **затруднєние** з-й зби- на слизькє; -й в **изнеможеннє** з-й виснажи-, виснажливий; -й в **изумлєние** з-й здивува-, дивовижний; -й в **исполнєние** виконавєць, здійснювач, реалізатор; -й в **негодность** з-й зіпсувати; -й в **отчаяннє** з-й довести до розпуки; -й в **порядок** зайнятий упорядкуваннєм; -й в **примєр** $\odot$ поставивши за приклад; -й в **равновєсє** з-й зрівноважи-; -й в **смущєние** = **смущающий**; -й в **смятєние** з-й переполоши-, бєтєжний /ливий/; -й в **содроганнє** $\odot$ змусивши здригнути-; -й в **сознание** опритомливий, (н^к не умілого) отям-, витверєз-; -й в **соотвєствие** с чєм зайнятий достосуваннєм до чого; -й в **ужас** з-й жажнути, кошмарний, жаклибий; -й в **уныннє** з-й засмути-, сумовитий, сумний; -й в **чувство** опритомнювач; -й в **ярость** (бєшенство) з-й розлоти-; -й

к **чєму** **сприятливий** для; -й к **общєму** **знаменатєлю** зводий до спільного знаменника; -й **себя** в **порядок** з-й опоряди- себе;

ПРИВЄСТИ: п. в **движеннє** урухомити, п. розруха-; п. в **запустєние** занапасті-; п. в **угнетєнное состояние** наверну- камінь на душу; п. в **чувство** /сознание/ очути-; п. к **гибели** довести до загину; не приведи, Гбсподи, какой не дай, Гбсподи, який; **привелє** к **чєму** дійшло до чого; -єдший $\diamond$.

-йся/-імий вєдений, приводжува- /на-, до-, з-, (с)проваджу- /за-, здійсню-, викону-, спричиню-, н^к приводний; -ый м. звидний; -ый в **движеннє** урухомлюваній;

ПРИВОЗИТИ привозити /до-, за-, ф^р вєсти;

-й що /м^н хто/ ~ити $\diamond$, с-и д., р-й довести, зайнятий довозом /приво-/, ~янин, довєзько, н^к ~бовий + **везучий**;

-йся/-імий довєжуваній /за-, при-, н^к привізний /за-, до-/.

ПРИВОЛАКИВАТИ притягати, приволика-, ф^р волочи-, тягти;

-й що /м^н хто/ приволика $\diamond$, с-и п., з-й притягати, волочий, волочило, с^к тягнй- [тягнивоza], $\odot$; -йся/-ый притяганій, приволик-, волоче-, тягнутий.

ПРИВОЛЬЄ ф^р лахва.

ПРИВОРАЖИВАТИ приворожувати /за-, причаров- /за-/;

-й що /м^н хто/ ~ує- +, мастак п., з-й ~ий, чарівник н^к ~чий /ливий/, /засіб/ приворотний + %, с^к зачаруй- [зачаруй-душу-мілого], $\odot$ ~уючи;

-йся/-ый приворожуваній /за-, причаров- /за-/.

ПРИВХОДЯЩИЙ к^н привхідний, (- умови) привхобий, ф^р побіч- [-не условия -ні умови].

ПРИВЫКАТИ звикати(ся), призвичаюватися, о^к принатуру-; нам /им/ не п. стать ми /вони/ давнє звикли;

-й що /м^н хто/ звика $\diamond$, призвичаюваній $\diamond$, с-и п., з-й призвичаї-, з^н-й звикнути, майже звиклий, напівзвиклий;

ПРИВЫКНУТИ: п. к **волокітству** розволочитися, розпаскуди-; $\diamond$;

-ыкший звиклий, призвичаний, принатуре-, $\diamond$; -й к **тєплу** 2. тєплєх.

ПРИВЫЧКА: порочная п. > **ПОРОЧНИЙ**; п. - вторая натура звичка - друга натура, н^о хто біг за возом, побіжить і за саньми; дєло -ки хто як звик.

ПРИВЫЧНЫЙ (рух) о^к простиий, нескладний.

ПРИВ'ЯЗАННОСТЬ прив'язання, о. сердєчна пріязн-, (невідривна) припнугість.

ПРИВ'ЯЗКА н^к прив'язка, ф^р причіпка.

ПРИВ'ЯЗУВАТИ прив'язувати, в'яза-, припина-, п. прихиля-, привєрта- (до чого) асоціюва- з чим; -й що прив'язує $\diamond$, з^н-й прив'язати, для прив'я-

зання /припо́ну +/, зайня́тий -ям /-ом +/, *n*^к = %, *c*^к при́пні- [пипні́ніс];

♦♦♦СЯ *о*^к нападáти(ся) *о*, (*чуючи любов*) прирос-тá-сёрцем /душе́ю/; **п. к ним** прихиля́тися до їх; -йся/-ый в'язаний, прив'язува-, при́пина-, *n*^к прив'язний; -я го́товий прив'язáтися *о*, п'явка, *n*^к невідчепний, непозбúтний, учéбистий, напас-ливий, причеп- /у-/; приски́п-, набри́д-, докúч-;

ПРИВ'ЯЗА́ТЬСЯ ув'язáтися /при-/ як реп'ях, (*дружбою*) прихопі- одне до б́дного, (-неду́гу) прики́ну-, **п. к кому** 1. вчепі- *кого*, 2. прики́п-ти душею (і серцем) до *кого*;

ПРИВ'ЯЗАННИЙ *n*^{пн} при́пну́тий, при́п'я-, *m*ⁿ попри́пнані.

ПРИВ'ЯЗЬ (*для собак*) *m*^с смик.

ПРИГА́Р *з*. прига́рина.

ПРИГВОЖДА́ТЬ *ц*^д цвях/ува́ти, (*до стовпа*) при-пинá-;

--й що /*m*ⁿ хто/ ~ує *о*, 3-й при́п'я́сті, *n*^к = %;

ПРИГВОЗДИ́ТЬ (*до стовпа*) пристовпи́ти, **п.** прикува́- [страх -и́л е́к к ме́сту страх -áв і́ до мі-сця]; **п. к позбóрному столбу́** вистави- на потáлу;

-йся/-ый прибиваний цвяхами, цвяхб́-, при́шпи-лю-, при́кову-, при́пинаний, *p.* при́пинатий.

ПРИГІБА́ТЬ пригина́ти /з-/;

--й що /*m*ⁿ хто/ пригина́, с-и **п.**, 3-й при́гну-, при-гина́йло, *c*^к при́гни- [при́гнидуб], *n*^к = %, ©;

-йся/-ый при́гинаний, *д.* при́гинатий, *n*^к при́ги-нистий;

ПРИГНУ́ТЬСЯ *о*; -всьи́ *n*^р при́гинце́м /на́-/; хильце́м.

ПРИГЛАСИ́ТЕЛЬНИЙ *к.* за́просний.

ПРИГЛАША́ТЬ за́прош[х]увати, (*істи*) /при-/;

п. кем за́прошува- на *кого*;

--й що /*m*ⁿ хто/ ~ує *о*, звиклий *з.*, *p*-й за́просі-, ~ува́ч, *n*^к за́просний + %, © із ~енням, ~уючи;

-й к сто́лу ~уючи /за́проси́вши/ до сто́лу;

-йся/-ый за́прош[х]уваний /при-/;

ПРИГЛАСИ́ТИ (*на кого*) заангажува́ти *кого*;

-си́ли за́прошено; **п. на та́нec** *з.* до та́нцю.

ПРИГЛАШЕ́НИЕ: **по-ию** *кого* за́прошений *ким*;

без -ня *ф.* самопíхом.

ПРИГЛУША́ТЬ приглуша́ти /-увати/, прити́шу-, притлу́млю- (*гролом*) приго́лбму-, глуши́ти;

--й що /*m*ⁿ хто/ приглу́шує *о*, звиклий *г.*, 3-й при-глуши́-, глуший, *c*^к глуши́- [глуши́-рибу-при́лад], *n*^к глуши́льний + %, © глуши́вши;

-ый при́глушуваний, прити́шу- /с-/, при́душу-, притлу́млю-;

ПРИГЛУШЕ́ННИЙ (*звук*) при́глухий; *о*.

ПРИГЛЯ́ДВА́ТЬ догляда́ти /на́-, назра́-, гля-ді-, придивля́тися;

--й що /*m*ⁿ хто/ догляда́ *о*, звиклий *д.*, *p*-й догля-яну-, догляда́ч /на́-, зайня́тий до́глядом, *c*^к догля́нь- [догля́ньдита];

ПРИГЛЯ́ДВА́ТЬСЯ придивля́тися, /за́-, *n.*

привича́юва-;

-йся **присматриваючийся; привыкаючий;**

ПРИГЛЯДЕ́ТЬСЯ (*обри́днути*) наби́-оско́му;

ПРИГЛЯНУ́ТЬСЯ сподобати́ся /в́-, за́пасти в о́бо /б́чі/, © накі́ну- о́ком *кого* [ему́ -ась Зб́я він -ув о́ком Зб́ю];

-е́вшийи́ся 1./2./3. *о*; 2. **привыкший**, 3. набри́д-лий, /о́-, остогі́д-, осточо́ргі-;

-у́вшийи́ся уподобаний, *о*.

ПРИГОВА́РИВА́ТЬ засу́джувати /при-/; **п. к рас-стрéлу** *з.* на ро́зстріл, (*язиком*) примовля́-, при-ка́зува-; **п. к штра́фу** прису́джува- штра́ф;

--й 1. що /*m*ⁿ хто/ засу́джує *о*, покликаний засу-дити, 2. що примовля́ *о*, звиклий -ти, примі-вник /ж' -ни́ця/;

-йся/-ый 1. прису́джуваний /за́-, 2. прика́зу- *о*;

ПРИГОВО́РИТЬ: **п. к п'яти** го́дам засуди́ти на п'ять ро́ків; **п. на сме́рть** *з.* на сме́рть; **п. кого** к чому *у*^р прире́кті *кому* що [-ри́ е́к сме́рти прире́чі їй сме́рть].

ПРИГОВО́Р: обвини́тельний **п. к.** винува́льний при́суд; **п. кому** *ф*^р при́суд над *ким*; **по -ру** за /згі́дно з/ ви́роком /при́суд-/.

ПРИГО́ДНИЙ: **п. к чому** прида́тний на *що*.

ПРИГОЛУ́БЛИВА́ТЬ приго́лублювати, милува́-

--й що /*m*ⁿ хто/ приго́лублює, *p*-й приго́лубити, звиклий приго́лублюва-, *n*^к приго́лубливий.

ПРИГО́НКА *о*^к припасовання /до-/.

ПРИГОНЯ́ТЬ (при)ганя́ти, (при)го́ни-, гна́-, **п.** допасбу́ва- /при-/;

--й 1. що /*m*ⁿ хто/ приго́нить *о*, *p*-й при́гнати, с-и приганя́-, гоні́й, приго́нич, *n*^к при́гінчий, при́гін-ний, 2. що /*m*ⁿ хто/ допасбу́ває *о*, зайня́тий ~у-ва́нням, ~овува́ч /при-/; *n*^к ~бвчий /при-/ + %;

-йся/-ый 1. гна́ний, гоне́-, 2. припасбу́ва- /до-/.

ПРИГОРА́ТЬ пригоря́ти /під́-, присма́жуватися;

--й що пригоря́ *о*, схи́льний **п.**, присма́жуваний, покіну́тий **п.**, *c*^к пригори́- [пригори́паска], ©;

ПРИГОРЕ́ТЬ пригори́ти *о*;

-вший пригори́лий /під́-, присма́жений, *о*.

ПРИГОРОК *n*^р при́гора, *p.* кря́ж.

ПРИГОРО́ДНИЙ *о*^к заміськйй.

ПРИГОРО́ЮНИВА́ТЬСЯ журити́ся, сумува́ти;

ПРИГОРО́ЮНИ́ТЬСЯ засму́титися *о*;

-вшийи́ся зажу́рений, засму́че-, засумова́-, *о*.

ПРИГОТОВЛÉНІЕ приготівля, приготівання.

ПРИГОТОВЛЯ́ТЬ(СЯ) готувати(ся), наготовля́-ти(ся), рихтува́ти(ся), ла́годити(ся), збира́ти(ся);

--й = **готовящий** + 3-й приготува́ти;

ПРИГОТОВЛЯ́ТЬСЯ ма́ти на́мір;

-йся/-ый готобаний, рихто́-, наготоблю́-, лаго-джений, збира́-; -я з на́міром;

ПРИГОТОВИ́ТЬСЯ нала́годитися *о*;

-вшийи́ся приготобаний /на́-, нарихто́-, *n*^к готоб-вий, *о*.

ПРИГРЕВА́ТЬ пригрівáти /ви́-, о́-, у́-, на́-/;

—й що /м^н хто/ ~ає $\diamond$, с-и п., р-й пригрі-, н^к = %;
 -йся/-ый огріваний /при-, у-, ви-, на- /;
ПРИГРЁ́ТЬ: п. місце /-гёчко/ нагріти місце;
 -вший $\emptyset$; -й змею на груди $\odot$ вигривши гадюку в пазусі.

ПРИДАВА́ТЬ додавати, /над-, (смак) на-/; п. **выражение** надава- виразу, з. приподоби-; п. (больше) **значёние** надава- (особливої) ваги, приписува- (велике) значення, ба́чи- вагу чого, не легкова́жи- що; не п. **значёния** чому дивитися кри́зь пальці на /легкова́жн-/ що; п. **направле́ние** унапря́млюва-; п. **натуральный вид** упріро́дно-; п. **постоянный характер** устало-; п. **себе́ вид** напуска́ти на себе́ ви́гляд; не -а́й **значёния** махні́ рукою, с. пшо́нь і розі́трі!;

—й 1. **прибавляющий**, 2. що /м^н хто/ надає, покля́каний нада́ти, р^к надаве́ць, $\odot$ надаючи; -й **вкус** з-й нада́ти смаку; -й **выражение** $\odot$ нада́вши ви́разу; -й **значёние** схи́дний надава- ваги; -й **направле́ние** з-й унапря́ми-; -й **окра́ску** з-й забарви-, $\odot$ надаючи забарвлення; -й **постоянный характер** чому з-й устали- що; не -й **значёния** чому легкова́жний, зви́клий легкова́жи-; -йся/-ый 1. дода́ваний /над-/; 2. припису-, нада-; **ПРИДА́ТЬ:** п. **видимость** спрavedливости зовні усрavedли́вити; п. **забвёние** присіпа- поро́хом; п. **спрavedли́вость** усрavedли́ви-; п. **художественность** охудожни-.

ПРИДА́ВЛИВА́ТЬ давити, приду́ш/ува-, прида́влюва-, пригнічу-, /на-/ (серце) гнітати;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и п., з-й придуши-, притиска́ч, н^к притисковий + %, с^к гніти- [гніти-серце вістка];

-йся/-ый приду́шуваний, пригнічу- /на-/; прити́ску-, причавлю-, н^к притискний;

ПРИДА́ВИТЬ ж^н прицу́пати $\diamond$.

-вший $\emptyset$.

ПРИДА́ТОЧНЫЙ додатковий, ф^p побічний [-оє **требување** -на вимобга].

ПРИДА́ЧА: в -чу ко **всему** ф^p а ще й те, що.

ПРИДВИ́ГА́ТЬ присува́ти /під-, по-/; п. **наближа́-**;

—й що /м^н хто/ присува́ $\diamond$, с-и п., р-й прису́ну-, с^к прису́нь- [прису́нь-душу милої], н^к = %, $\odot$;

-йся/-ый прису́ваний /під-, по-/; **набли́ж-**, н^к присувний.

ПРИДЕ́ЛЮВА́ТЬ приробля́ти /пере-/; прибудо́вува-, прилашту́ву-;

—й що /м^н хто/ приробля́ $\diamond$, зви́клий п., з^г-й приробі́-, зайня́тий приробля́нням, н^к = %;

-йся/-ый прироблюва́ний, прибудову-, прилашту́ву-, н^к приробний.

ПРИДЕ́РЖИВА́ТЬ притримува́ти /за-/; приде́рж-, (рух) сти́ш-, (язик) прику́ш-, ж^н примаз-;

—й що /м^н хто/ притриму́ $\diamond$, зви́клий п., з-й притрима́-, трима́ч, притриму́в-, с^к трима́й- [трима́й-за-хвіст до́ло], н^к притримко́вий /-у́щий/ + %;

♦♦♦**СЯ** дотримува́ти(ся) $\diamond$, (ста́ло) трима́-, доде́ржувати, (ду́мки) ма́- що; п. **каких** /одних, други́х/ **взглядо́в** яки́м /одним, іншим/ ду́хом диха́-; п. **мнёния** ма́- думку; п. **своєго́** **курса** **вёсти** сво́ю лі́нію;

-йся/-ый притримува́ний /до-/; приде́рж- /до-/; сти́ш-, прику́ш-, примаз-; -я **чого** **вірний** **чому**; -я **рюмочки** **охо́чий** **загляда́-** в ча́рку; -я **тради́чий** **тради́ційник**; не -я **оче́реди** **безче́ре́жний**.

ПРИДИРА́ТЬСЯ ціпля́/тися, присікува-, сіка-, доскіпува-, о^к напастува́ти;

-йся що /м^н хто/ ~еться $\diamond$, схи́дний ч., приче́па, вариво́да, смола́, іржа́, н^к = ПРИДИРЧИ́ВЫЙ;

ПРИДРА́ТЬСЯ: п. **к** **случаю** = воспользова́ть-ся **случае́м**.

ПРИДИ́РКИ о^к напастува́ння.

ПРИДИРЧИ́ВЫЙ прискіпливий, ф^p учепистий, напастливий, о. собакува́ти.

ПРИДО́РОЖНЫЙ о^к повздо́рожний.

ПРИДУ́МЫВА́ТЬ надумува́ти, вига́ду-, вимі́слю-, винахо́дити, о. добира́- спосо́бу;

—й що /м^н хто/ вига́дує $\diamond$, меткий на вига́дки, зви́клий в., з-й вига́да-, вига́дько, кⁿ вига́дник, с^к вига́да-й [вига́да-собі розва́гу], н^к = %, $\odot$;

-йся/-ый вига́дува́ний, надум-/при-/; вимі́сло-; **ПРИДУ́МАТЬ** δ . прирозу́міти $\diamond$.

ПРИДУ́РОК о^к пришеле́па.

ПРИЕ́ДА́ТЬСЯ набива́ти о́скому, не ліз- в го́рло, п. набри́да- /о-/;

-йся о́скомістий, п. набри́дливий, надокуч-, осору́ж-, с^к не-ліз-у-го́рло [не-ліз-у-го́рло і́жа].

ПРИЕЗЖА́ТЬ приїзди́ти /-їжджа́-/ (часом) /до-/;

—й що /м^н хто/ приїзди́ть $\diamond$, гість, прибу́лець, приїжджа́нин /до-/; п. приїжджий, с^к приїзди́-

[приїзди́-кіньми го́сті], о. (щобно) з до́роги;

-вший (куди) бува́лий де, $\emptyset$;

ПРИЕ́ХАТЬ: -вший прибу́лий, $\emptyset$;

ПРИЕ́ЗЖИЙ приїжджий + --й.

ПРИЕ́М (художній) за́сіб, (тактичний) хід, ма́невр, (урядовий) з. приня́ття, (гостей) гості́на, с^m ви́пад [недозво́лений п. недо́зво́лений в.],

(на пра́цю) набі́р, (від ко́го) відбі́р, (лікіе) зажиття́, /разовий/ до́за, ф^p на́ворот [в два́-ма двома́-

ами, за два́-ти]; п. **пи́щи** трапéза, зажиття́ і́жі; **одним-ом** /в оди́н п./ ф^p одні́м **букéтом**;

ПРИЕ́МЫ о^к **мето́ди**, ф^p **те́хніка** [п. **кара́т** т. **кара́тэ**], з. **те́хніка** [руже́йные п. стріле́цькі т.];

художественные п. мисте́цькі за́соби.

ПРИЕ́МЛЕМО я́ко-та́ко, мо́жна при́няти $\diamond$;

ПРИЕ́МЛЕМЫЙ (ерзац) **возмо́вий**; & **сприйня́тний**.

ПРИЕ́МНАЯ (в хати́) з. **пара́дний** **покі́й**; п. **до́чь** **при́брана** **до́чка**.

ПРИЕ́МНЫЙ (син) о^к **прибра́ний**, і. **прийма́ти**;

-ые **часы́** урядо́ві **години́**.

ПРИЖИВА́Л(КА): на **положе́нии** -ла /-лки/

(жити) на ласкавому хлібі.

ПРИЖИВА́ТЬСЯ прижива́тися до чого, /з- з чим/, привич/аюва-;

-йся що ~аюється $\diamond$, ~аюваний, з-й ~аїтися, n^k ~айливий, приживчи-, c^k зживісь- [-йся к обстоя- ятельствам герої зживісь-із-обтавинами зух]; **ПРИЖИТЬСЯ** (- думку) г. удомашнитися; $\diamond$.

ПРИЖИГА́ТЬ припика́ти, ϕ^p припалювати;
-й що / m^n хто/ ~а $\diamond$, з-й припекти, с-и п., n^k при- пикальний, c^k припечі- [припечі-рану знахур];
-йся/-ий припалюваний, припечу-, n^k припеч- ний.

ПРИЖИМА́ТЬ тіснути, притис/ка-, (до серця) пригорта-, (- податки) припика-;
-й що притиска $\diamond$, с-и п., з-й притисну-, ~кач, n^k притисковий, притискучий + %, c^k притисни- [притиснихвіст]; -й к груди © пригортаючи до грудей; -й к стені © припіраючи до стінки;
ПРИЖА́ТЬ р. прищупити $\diamond$;

◆◆◆СЯ к. тулітися, (до чого) припадати;
-йся/-ий пригортаний, притискува-, придушу-, причавлю-, притулю-, утиску-, пригноблю-; плотно -я прикипілий, © тісно пригорнувшись;
ПРИЖАТЬСЯ (тісно) прикипіти, прищупити- ся, ϕ^p попритулюва-;
-вший(ся) $\diamond$; -я припалій, прикипі-, приліп-, притулений.

ПРИЖИМИСТЬЙ жмійкрутський /-истий/.
ПРИЗАДУ́МЫВАТЬСЯ задумуватися, замислю-, стати/поча-/ дума-, г. застановлятися;
-йся що / m^n хто/ почина думати $\diamond$, схильний /с-и/ задумуватися;

ПРИЗАДУМА́ТЬСЯ ϕ^p подумати [треба п.]; $\diamond$.

ПРИЗВА́НИЕ (нахл) ϕ^k по́клик; по -ию з пок- ликання/по́клику/.

ПРИЗЕМИСТЬЙ ϕ^k призем(н)ий.
ПРИЗЕМЛЯ́ТЬСЯ приземлятися /-люва-/
-йся приземлюваний, го́товий приземлітися, © в момент приземлення.

ПРИЗЕМНЬЙ ϕ^k поприземний.
ПРИЗИРА́ТЬ > ПРИЗРЕВАТЬ.

ПРИЗНАВА́ТЬ визнава́ти / ϕ^p при-/ , у(в)важа-, (кого) пізнава-, ма- за кого; п. необхідним уважа- за потрібне; п. первенство віддава- паль- му шерстю; п. правоту признава- рацію; п. свою беспомощность розводи- рука́ми;
-й що / m^n хто/ визнає $\diamond$, с-и в., з^г-й визна-, визна- вець, © визнаючи, ϕ^p де визнано [о́твет, -й грех відповідь, де в. гріх]; -й (всю правду) з^г-й сказа- всю правду; -й необхідним © вважаючи за потрібне; -й правоту з^г-й призна- рацію; -й свою беспомощность з-й лише розвес- рука́ми;
-й свою ошибку з^г-й визна- свою помилку;

ПРИЗНА́ТЬ: п. что /грех/ признаться до чого /до гріха/; п. кем визнати за кого; п. вину/себя виновным/ признатися до вини; п. негодным

визнати за нездале; п. чью правоту/пóлное ос- нование за кем/, призна- рацію кому;

ПРИЗНАВА́ТЬСЯ визнава́тися $\diamond$, (коханій) ос- відчу- не п. не хотіти зна- [не-ється ϕ . не хоче з.]; п. (во всім) каза- /говори-/ всю правду; п. в чем визнава- що; -знаюсь ϕ^{em} правду казавши, визнаю свій гріх;

-йся/-ый визнаваний /пи-/; -я що / m^n хто/ визна- ется $\diamond$, з^г-й зінатися; -я в любви освідчуваний, насьміле- освідчитися, з освідченням на устах;
ПРИЗНА́ТЬСЯ зінатися $\diamond$, ϕ^{em} сказати правду, ϕ^p поклас- руку на серце; призна́ться ϕ^{em} = признаюсь; п. в чем вісповідатися з чого; п. в ошибке n^o вдаритися у груди;
-вшийся ϕ^p вісповіданий, $\diamond$.

ПРИЗНАК: по всем -ам як свідчать всі ознаки; все -ки говорили о чем заносилося на що [в. -ки г. о дожді з. на дощ]; не было -ов чего не заносилося на що; без -ов жизни (лєжить) о. хоч по по́па посылай.

ПРИЗРАК ϕ^k дух, мара; & марю́ка.

ПРИЗРАЧНЬЙ ϕ^k ефемерний, марив-, міра- жевий.

ПРИЗРЕВА́ТЬ і ПРИЗИРА́ТЬ піклува́тися про /за/ кого, опікува- ким, доглядати кого, дава- притулок їм, прихиса- їх;

-й 1. опекающий, 2. заботящийся, 3. присма- тривающий, 4. що / m^n хто/ прихиса $\diamond$, з^г-й при- хистити, о. милосердна душа; ± опекающий;
-ий опікуваний, догляда-, під доглядом, прихи- щ(ув)аний;

ПРИЗРЕ́ТЬ прихистити $\diamond$.

ПРИЗЫ́В ϕ^k гасло.

ПРИЗЫВА́ТЬ прилика́ти, кліка-, (у свідки) бра- і п. Бога в свідетели свідчитися Богом; п. на воєн- ную службу забира́ти до війська; п. в свиде- тели кого свідчитися ким;

-й 1. зовущий + звійкий к., з^г-й приклика-, пок- ликач, n^k кличний, 2. що / m^n хто/ заклика, звій- клий /с-и/ з., закликач, кличко, кликач, г. кли- ун, n^k закличний, закликущий, о. із закликом, c^k заклич- [заклич-до-зброї]; -й в свідетели звій- клий /с-и/ свідчитися ким; -й к ору́жью /по- рядку/ заклич-до-зброї /-до-порядку/; -й на по- мощь з криком „ряту́йте!” /про допомо́гу/;
-йся/-ый 1. кличний, покликува- /при-/ , 2. зак- лику-, n^k зазивний;

ПРИЗВА́ТЬ: п. к себе y^p поклика́ти перед себе.

ПРИКА́З, ПРИКАЗА́НИЕ ϕ^k команда, (по)велі- ння; в п. до наказу; п. к наступленію наказ наступати; п. по гарнизо́ну /полку/ наказ для залогі /полку/, наказ гарнизо́ну /п./; по чьему -зу /-янию/ як хто наказав.

ПРИКА́ЗЫВАТЬ наказувати, команду-, давати команду/наказ/; как прикажете (як) Ва́ша во́ля;

—й що /м^н хто/ наказує ∅, звiклий к., (по)велiт-ель, командiр, наказодавець, автор наказу, у^р покля́каний повелi(ва)-, н^к наказовий, командн-ий, (тоң) лiд-, с^к велi- [велi-гоно-коандiра]; -йся/-ый наказуваний, загаду-, велений.

ПРИКА́ЛЫВАТЬ ко́лоти, прико́люва- /за-/, при-шпи-;

—й що /м^н хто/ прико́лює ∅, звiклий п., 3-й при-коло́-, ко́лий, н^к = %, © прико́люючи, с^к ко́ли- [ко́ли-свиней-на-про́даж];

-йся/-ый пришпилюваний, прико́лю- /за-/.

ПРИКА́НЧИВАТЬ кiнча́ти, до́бива-;

—й 1. кончающий, 2. добивающий;

ПРИКО́НЧИТЬ ж^н г. кро́пнути, закату́пи-;

-вший ∅.

ПРИКАРМА́НИВАТЬ привла́снювати, прибира́- до рук;

—й що /м^н хто/ привла́сне ∅, р-й привла́снити, привла́снювач, © привла́сноючи, с^к приборi- [приборi-до-рук-чуже-майно];

-йся/-ый привла́снюваний, прибира- до рук.

ПРИКАСА́ТЬСЯ то́ркатися, доторка́-/при-/, до-тика́-, ф^р то́рка́ти, черка́-;

-йся що /м^н хто/ то́рка ∅, звiклий т., р-й то́ркнi-, то́рканий, черка́, доторка́(ув)а-/при-/, н^к до́тiчн-ий, доторка́ль-, с^к то́ркни- [неторкни́-рукою-пи́ч]

ПРИКОСНУ́ТЬСЯ: п. чем к чему доту́лити /ди́ткнi-/ що до чо́го; ∅.

ПРИКИ́ДЫВАТЬ /д^к ПРИКИ́НУТЬ/; (додавати) підкида́-/до-/, (одяг) примiря́- (оком) прикида́-;

—й що /м^н хто/ докида́ ∅, с-и д., 3-й докину-, до-кида́йло, с^к докинь-, докидай- [докинько́пiйка];

ПРИКИ́НУТЬ (грубо ціну́ти) прикину́- оком ∅;

♦♦♦СЯ /д^к ПРИКИ́НУТЬСЯ/ удава́ти, приду́рюва-тися; -ся бе́дным спи́вати /д^к за-/ Ла́заря; -ся каза́нської сирото́й ко́рчи- /д^к ско́рчи-/ Ла́заря;

-йся/-ый підки́даний /до-, при-/, примiрюва-, н^к © приду́рливий, о^к прики́длив-; -я що вдає з себе ∅, р-й уда́ти з с.; -я бе́дным /ла́зарем/ звiклий спи́ва- Ла́заря, бiдкало; -я глу́пцoм звiклий приду́рюватися.

ПРИКИПА́ТЬ: —й що прикипа́, схи́дний -ти, © п'явка.

ПРИКЛА́ДНО́Й (- ремесло) о^к ужитко́вий.

ПРИКЛА́ДЫВАТЬ прикладá/ати, додава́ти;

—й що /м^н хто/ ~а ∅, маста́к п., р-й прикла́сти, н^к = %; с^к дода́й- [дода́й-кути-меду]; ± кладу́щий;

♦♦♦СЯ: п. к ри́бочке загляда́ти в ча́рку;

-йся/-ый прикладáний /до-/, приту́лов-, дода́в-, н^к прикладний; -я к руке́ © цілу́ючи ру́(ч)ку;

ПРИЛОЖИ́ТЬ(СЯ) > ПРИЛАГА́ТЬ.

ПРИКЛЕ́ИВАТЬ приліплювати, ліпи́-, кле́й-;

—й що /м^н хто/ прикле́ює ∅, звiклий п., р-й при-ліпи́-, за́йнятий кле́єнням /ліпле-/, ліпи́ло, при-кле́ювач, приліплю-, н^к = %;

-йся/-ый прикле́юваний, приліплюва-, кле́е-,

ліпле-.

ПРИКЛОЧА́ТЬСЯ: -йся = случаю́щийся;

ПРИКЛОЧИ́ТЬСЯ: что с ним -йлось? що йому́ ста́лося?.

ПРИКЛОЧЕ́НИЕ ф^р історiя, (забавна) приди-бiнцiя;

ПРИКЛОЧЕ́НИЦЕ придибiнцiя.

ПРИКО́ВЫВАТЬ прико́вувати, (увагу) привертá-, (очи) = ПРИВЛЕКА́ТЬ, (до стовпа) припина́-;

п. к себе́ взгля́д бра́- на себе́ о́чи; п. к себе́ вни́маніе бу́- в це́нтри ува́ги; п. це́пiями прика́йда-нюва-;

—й що /м^н хто/ припина́ ∅, звiклий п., з^м-й при-ува́-, для прику́ття, за́йнятий -йам, прико́вувач, н^к = %; -й к себе́ вни́маніе © с-и це́нтром ува́ги;

-йся/-ый прико́вуваний, припи́на- /д.-атий/.

ПРИКОВА́ТЬ: п. це́пiями н^о прила́нцoжити; ∅.

ПРИКО́Л о^к при́корень.

ПРИКО́ЛКА шпiлька.

ПРИКО́ЛДОВЫВАТЬ > ПРИВО́РАЖИВАТЬ.

ПРИКОМАНДИ́РОВА́НИЕ о^к приди́лення.

ПРИКОМАНДИ́РОВАННЬЙ приди́лений.

ПРИКОМАНДИ́РОВА́ТЬ о^к приди́ляти;

—й що /м^н хто/ ~я ∅, с-и п., р-й приди́ли-, н^к = %;

-йся/-ый прикоманди́ровуваний, приди́лю-.

ПРИКРЕ́ПЛЯ́ТЬ крiпи́ти, прикрiплюва-, припи-на́-;

—й що /м^н хто/ крiпить ∅, 3-й закрiпи́ти, н^к закрiп-ний /при-/ + %, © с-и к., с^к крiпи́- [крiпи́лiт];

-йся/-ый крiплений, прикрiплюва-/за-/, н^к → —й.

ПРИКРУЧИ́ВАТЬ : ЗАКРУЧИ́ВАТЬ.

ПРИКРОВА́ТЬ прикривáти /за-/, (би́к) прихища́-, (двери) причиня́-, (сiяво) заступа́-, п. прихо́вува-;

—й 1. що /м^н хто/ прикривá ∅, схи́дний п., гото́вий прикрi-, для прикриття́, за́йнятий -йам, р^к при-криття́ [-й отря́д за́гiн п.], н^к прикривчий, за-хисний, 2. що /м^н хто/ прихо́вує, звiклий при-хо́вувач, н^к прихо́вчий + %, 3. (ли́квидувати) що /м^н хто/ закривá, с-и з., з^г-й закрi-;

-йся/-ый 1. прикриваний, причи́ню-, прихи́лю-, загу́ло-, н^к прикривний, 2. прихо́вува-, прихи́-щу-, н^к захисний, 3. закрi-, н^к закривний;

ПРИКРЫ́ТЬ о^к при́мкнути ∅.

ПРИКРУ́ТИЕ о^к засло́на.

ПРИКУПА́ТЬ прикупу́ляти, прикупо́вува- /до-/;

—й що /м^н хто/ ~ля ∅, звiклий п., гото́вий прику-пи́-, за́йнятий ~ом, (по)купе́ць, н^к прику́пчий;

-йся/-ый прикупо́ваний /до-/, н^к прику́пний.

ПРИКУРNÚТЬ д^к г. передра́мiтися.

ПРИКУ́СЫВАТЬ прику́шувати /д.-ку́сю-/

—й що прику́шує ∅, звiклий п., з^м-й прикуси́-, н^к = %, с^к прикуси́- [прикуси́-зiк];

-йся/-ый прикушо́ваний, д. прику́сю-;

ПРИКУСИ́ТЬ: п. язы́к о^к укуси́тися за язы́к,

узяти язык на кілочок; **-си я!** зашморгни́сь!

ПРИЛІВКО: рабѣтники **-вка** працѣвники торгѣвлі.

ПРИЛАГА́ТЬ додава́ти, доклада́-, долуча́-, (*до кого що*) тулі́-, (*мірку*) приклада́-, застосовува́-; **п. старання** доклада́- праці /рук/, дба́-; **п. усі́лля** *ф.* педалова́-; **-лось/-лись/** доклада́но; **-а́я усі́лля** в по́ті чола́;

-й 1. що /*м*^н хто/ додає $\diamond$, зві́клий д., з-й дода́-, *n*^к = %, *c*^к дода́й- [дода́й-куті-меду], 2. що доклада́-, с-и д., з-й докла́с-, доклада́ч, *c*^к доклада́й- [доклада́й-рук-трудя́га]; **-й старання** *c*^к доклада́й-рук-, © дбаючи; **-й (все) усі́лля** доклада́й-(всі́х)-сил; **-йся/-ый** 1. долучуваний, дода́-, *n*^о доданий, долуче́-, 1./2. доклада́-, 2. застосовува́-; $\pm$ ПРИКЛАДЬВА́ТЬ;

ПРИЛОЖИ́ТЬ *о*^к дочепи́ти, (*печатку*) сту́кну-, пригисну́-, (*слово*) приту́ли́-; **п. руку** (*на акті*) підписа́тися, *n.* умочи́ти па́льці; **не к чому рук** *n.* нема́ за що й рук зачепи́-; **ума́ не приложу́!** не дам ра́ди, *ф*^р що за о́казія!

-вший(ся) $\diamond$; **-й руку** підписа́ний, *n.* приче́т-, © умочи́вши па́льці;

-ймый застосовний, ле́гко застосовува́- / $\diamond$ /;

ПРИЛОЖИ́ТЬСЯ: **п. к** ри́бочке *e*^р зачепи́ти трóхи, загля́ну- в ча́рку.

ПРИЛЖИВА́ТЬ допасовувати /при-/, достосову- /при-/, приправля́ти, підганя́-;

-й що /*м*^н хто/ допасовує $\diamond$, зві́клий д., з-й /р-й/ припра́ви-, *n*^к = %, *c*^к припра́в- [припра́в-двері], © допасовуючи;

-йся/-ый допасовуваний /при-/, достосову-, /при-/, прилашто́ву-, пририхто́ву-, приладно́ву-, прила́джу-, приправля́ний.

ПРИЛЕГА́ТЬ (*- одяг*) (тісно) пристава́ти, (*- землі*) приляга́-, межова́-, сусі́ди-, примика́-, притира́тися [ї́ горóд -а́вся до лісу]; **п. уста́ми** (*до чарки*) приклада́- вуста́;

-й що /*м*^н хто/ приляга́ $\diamond$, зві́клий п., р-й приляга́ти, *n*^к (пó)близа́кий, сусі́дній, сумі́жний, приле́глий, (*- хати*) стрі́ха-в-стрі́ху, сті́нка-в-сті́нку, (*- землю*) межа́-в-межу́, (*- одяг*) якра́з до фігу́ри; **-й вплотну́ю к** (*- землі*) межа́-в-межу́ з.

ПРИЛЕЧЬ приляга́ти, (*- стихі́й*) ушху́ну-.

ПРИЛЕТА́ТЬ приліта́ти, (*- абстракці́й*) ліну́-;

-й/-ый що /*м*^н хто/ приліта́ $\diamond$, зві́клий п., р-й приліта́ти, літу́н, $\pm$ летя́щий;

ПРИЛЕТЕ́ТЬ *n*^о прилі́нути;

-вший *n*^к прилеті́лий, *n*^о прилі́ну-, $\diamond$.

ПРИЛИВА́НИЕ *о*^к долиття́ /під-/.

ПРИЛИВА́ТЬ долива́ти /під-/, (*- води*) приплива́- /а^н від-/, (*- кров*) шуга́-;

-й що $\sim$ а $\diamond$, с-и д., р-й доли́-, зайня́тий долиття́м, долива́ч /під-/, *n*^к доли́вчий /під-, прип-/ + %, *c*^к доли́й- [доли́й-куті-меду];

-йся/-ый доли́ваний /під-/, припли́-, *n*^к /- річку/

припли́вий, *m.* приливний.

ПРИЛИЗЫВА́ТЬ прилізувати /за-, ви-/;

-й що /*м*^н хто/ прилізує $\diamond$, зві́клий п., з-й /р-й/ прилиза́-, лизу́н, лиза́ло, лизко́, *n*^к лизко́кий, прилізчий + %, *c*^к зали́жи- [зали́жи-чуб-салом];

-йся/-ый прилізуваний /за-, ви-/.

ПРИЛИПА́ЛА прилипа́ло, *ж*^с прилипа́йка

ПРИЛИПА́ТЬ липну́ти, прилипа́-, *ф*^р чіпля́тися; **-а́ющий** = липну́щий + © прилипа́ло, *n*^к липко́й, липучий, приліпли́вий, приліпчастий;

ПРИЛИПНУ́ТЬ: **п. к чому** вліпну́ти у що [п. к о́кну вліпну- у ві́кно], приліпну- до чо́го; **-йпший** що приліп, приліпли́й, $\diamond$.

ПРИЛИЧЕСТВОВА́ТЬ лі́чи-, бу́- пристой́ним, *о*^к пристоя́- [Вам не **-ует** Вам не пристойго́ть];

-й що лі́чить $\diamond$, *n*^к (добро)пристой́ний, нале́ж-.

ПРИЛИЧІЕ з. звича́йність; для **-чия** для звича́йності.

ПРИЛИ́ЧНО (*заробляти*) незле́цьки;

ПРИЛИ́ЧНЫЙ (*заробіток*) незле́цький, *ф*^р ваго́мий [-а́я допла́та -ма допла́та].

ПРИЛОВЧИ́ТЬСЯ > ЛОВЧИ́ТЬСЯ.

ПРИЛОЖЕ́НИЕ (*дія*) *о*^к долучення, $\square$ з. прило́га-, (*печати*) віді́тск; **с -ием печата́ти** з печатко́ю.

ПРИЛО́ДНЫЙ *о*^к принаро́дний.

ПРИМА́ЗЫВА́ТЬ примазувати, примазу́-, ма́за-, ма́сти-;

-й = мажу́щий + *n*^к примазли́вий;

-ый примазуваний, примазу́-, підши́-;

ПРИМА́ЗЫВА́ТЬСЯ лата́тися, підшива́-;

-йся що /*м*^н хто/ лата́ється $\diamond$, зві́клий л., гото́вий підши́-, *n*^к примазли́вий, (*в карта́х*) р-й примазати + **-ый**.

ПРИМА́НИВА́ТЬ мани́ти, ва́би-, прива́блюва-, прина́джу-, приману́-;

-й що /*м*^н хто/ $\sim$ ює $\diamond$, з-й прина́дити, для прина́дження, зайня́тий -ям, *n*^к прина́дний /-ли́вий/, прива́б-, вабко́й, *m*^с $\sim$ ний + %, *c*^к мани́- [мани́ска́рбом];

-ый ва́блений, приману́ова-, прива́блю-, прина́джу-.

ПРИМА́Т верхове́нство, ви́щість, зве́рхність, з^р пріорите́т.

ПРИМА́ЦИВА́ТЬ мості́ти, примощу́ва-, прилашто́ву-, притуля́ти;

-й що /*м*^н хто/ $\sim$ ує $\diamond$, зві́клий п., з^r-й примости́-, (*рiч*) приту́ла, *n*^к = %, *c*^к мости́- [мости́-сідало];

-йся/-ый мо́щений, примощу́ва-, прилашто́ву-, приту́ло-;

ПРИМОСТИ́ТЬСЯ умости́тися $\diamond$.

ПРИМЕНЕ́НИЕ застосува́ння, застосов́-; **в -ии к чому** приклада́ючи до чо́го; **інструкція по -ию** інструкція /про/ застосува́ння; **достби́н лу́чшего -ия** ва́ртий іншого з., прикладаний не туди, де тре́ба.

ПРИМЕНИТЕЛЬНО: **п. к чому** пристосовуючи-

ся до чого; п. к **підлости** рівнозначно підлості.

ПРИМЕНЯТЬ застосовувати, стосува́-, (*засоби*) прикладá-, пуска́- в хід, практикува́-, ужива́-/вдава́ти до/ чого [п. **насиліе** в. до насильства]; п. **крайніе ме́ры** вибива́ти клин клином; п. **фізическую силу** дава́- волю рука́м; --й що /м^н хто/ застосовує $\diamond$, зві́клий с., го́дбовий з., практикант; -й **ме́тод** © практикуючи ме́тоду /ме́тод/, с^к стосуй- [стосуй-силу];

ПРИМЕНИТЬ: п. к **чому** допасува́ти до чого; $\diamond$; -й^{мый} застосбвий, ле́гко застосбува- / $\diamond$ /;

◆◆◆**СЯ** прикладáтися $\diamond$; п. к **обстоятельствам** достосовува- до обста́вин, п. к **требованиям** зважа́ти на вимго́ги; -йся/-^{ый} стособваний, застосовува-, прикладá-, вжива-, пристосовува-, /до-/; -я на **пра́ктике** шіроко практико́ва-, -^{ый} н^к к^к застосбвний.

ПРИМЕР (чособвий, ле́гко на *засто*; в **ка́честве** -ра як при́клад; *или* к -ру або в́зяти *що/кого* [и., к -ру, я або в. менé]; по -ру насліду́ючи, з. взору́ючись на.

ПРИМЕРЗАТЬ примерза́ти, прикипа́-; --й що примерза́ $\diamond$, покину́тий п., вже майже приме́рзлий, н^к примерзу́щий, с^к прикипи́-наглухо;

ПРИМЕРЗНУТЬ: -е́рзаний примерзлий, прикипи́-, $\diamond$.

ПРИМЕРКА з. спробу́нок.

ПРИМЕРНО десь так; п. на на **яких** [п. на **два часа́** на я. дві години]; п. так ϕ^p хоч би й так [скажи́ п. т. скажи́ хоч би й так].

ПРИМЕРЯТЬ приміря́ти, ϕ^p прикида́-; --й що /м^н хто/ приміря́ $\diamond$, зві́клий п., р-й приміря-, за́йнятий примі́ркою, примі́рювач, н^к примі́рчий + %;

◆◆◆**СЯ** націлюватися, наставла́-, налашту́юва-; -йся/-^{ый} примі́рюваний; -я п. націлю-, налашту́ю-, наставля́льний.

ПРИМЕТА о^к призна́ка.

ПРИМЕЧАТЕЛЬНО о^к показово, ва́рто ува́ги, (до́сить) характе́рно, о. впада́є в око, $\pm$ ХАРАКТЕ́РНО;

ПРИМЕЧАТЕЛЬНЫЙ о^к показовий, знакомий, (до́сить) характе́рний, прикме́т-.

ПРИМЕЧАТЬ поміча́ти /при-/ , постерегі́-/а-, заува́жува-, накида́- о́ком, бра́- в примі́тку; --й що /м^н хто/ ~а́ $\diamond$, схи́дний п., з-й заува́жи-, постерегі́гач, обсерва́тор, н^к примі́тний /-ливий/, спостере́ж-, с^к бері́- [бері́-в-примі́тку]; -^{ый} (с)постере́жуваний, запримі́чу-, заува́жу-, н^к примі́тний;

ПРИМЕТИТЬ запримі́тити $\diamond$, з. заобсервува́-; -вший $\diamond$.

ПРИМИРЯТЬ замиря́ти /при-/ , мирі́-, е́дна-; --й що /м^н хто/ мирі́ть $\diamond$, с-и м., з-й поми́ри-, миротво́рець, н^к мир(отво́р)чий, мировий, примі́рли- /за-/ , зла́гідли-, ϕ^p спо́кійний, для примі́ре-

ння, с^к е́днай- [е́днай-з-недолею];

ПРИМИРИТЬ поедна́ти $\diamond$;

-й^{мый} ле́гко примі́рюваний / $\diamond$ /, н^к примі́рен-.

◆◆◆**СЯ** мирі́тися $\diamond$, прихоб́ити до зго́ди, (*з чим*) звика́- до чого, толерува́- що;

-йся (*з чим*) що /м^н хто/ толеру́є *що* $\diamond$, зві́клий т., го́дбовий зми́ритися з; не -я непримі́рений; -^{ый} примі́рюваний /за-/;

ПРИМИРИТЬСЯ (*з чим*) зми́ритися; $\diamond$.

ПРИМИТІВНЫЙ прбстий, недоскона́лий, недо́вершений, нерозви́не-, (*i модний*) конве́р-, (*смак*) невиба́гливий, (*спосіб*) нехі́трий, (- *людей*) пе́рвсний, (*погляд*) обме́же-; $\pm$ ПОШЛЫ́Й.

ПРИМОЛКАТЬ примовка́ти /за-/ , прищука́-; --й : умолкаю́щий;

ПРИМОЛКНУТЬ прині́шкнути $\diamond$;

-блкший примовкли́й, прищук-, прині́шк- $\diamond$.

ПРИМОРАЖИВАТЬ: --й що приморо́жує, з-й приморо́зити, для приморо́ження, за́йнятий -ям, н^к = %, с^к приморо́зь- [приморо́зь-собі-язик]; -йся/-^{ый} приморо́жуваний /під-/.

ПРИМЫКАТЬ (*багнет*) настрóмлювати, наса́джу-, (*очи*) стуля́ти, склепля́-, (*землі*) приляга-, сусіди-, межува́-, притира́тися, (*до гурту*) прибива́-, при́дну-, пристава́ти;

--й 1. що /м^н хто/ настрóмлює $\diamond$, р-й настрóми́ти, © настрóмивши, 2. що межу́є з *чим* $\diamond$, н^к приле́глий, сумі́жний, о. межа́-в-межу́, 3. що /м^н хто/ приста́є $\diamond$, з^т-й приста́ти до;

ПРИМКНУТЬ (*очи*) стулі́ти, (*багнет*) наса́ди- $\diamond$;

-вший приста́лий, п. підсва́таний, підкльо́че-, $\diamond$;

ПРИМКНУТЫЙ (*багнет*) настрóмлений, наса́дже-;

-йся/-^{ый} 1. настрóмлюваний, наса́джу-, 2. при́тираний, 3. при́дну-, приби-;

ПРИНАДЛЕЖАТЬ (при)нале́жати, нале́ж/атиси (*до катего́рії*) зараховува-, відно́си-;

--й 1. що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, н^к (при)нале́жний, (- *рису*) властивий, о. у вла́сності *чийй*, як вла́сність *чия*, 2. зарахов(ув)аний, залі́чу-, відно́шу-; -й по **пра́ву** зако́нно нале́жний; **никому́ не -й** нічий.

ПРИНАДЛЕЖНОСТЬ (*кому*) нале́жність;

ПРИНАДЛЕЖНОСТИ предме́ти, причанда́ли, з^б причанда́лля, ϕ . приба́мбаси.

ПРИНАРЯЖАТЬ о^к опоря́джати;

--й що /м^н хто/ чепури́ть $\diamond$, с-и ч., р-й причепури́-, за́йнятий чепури́нням, н^к чепурний, чепури́стий + %, с^к чепури́- [чепури́-собаці-хві́ст], ©;

ПРИНАРЯЖАТЬСЯ чепури́тися, ви́ряджа́-, прибира́-, хороши́-, опоря́джа́-;

-йся/-^{ый} чепу́рений, причепу́рюва-, ви́ряджу-/опо-/ , чепуру́н, чепурко́, дже́нджик, хві́нтик, фе́рт.

ПРИНЕСЕНИЕ о^к прино́сени; п. прися́ги за́прися́ження.

ПРИНИКАТЬ припада́ти, притуля́тися, схиля́-;

--й що /м' хто/ припада́ ◇, схильний п., р-й при-
тулітися, припа́дько /-айло/, © припа́вши;

ПРИНИКНУТЬ прикипіти ◇;

-йкший схилений, притупле-, припа́лий, прики-
пі-, **Ю.**

ПРИНИМА́ТЬ прийма́ти, г. приймі́-, **Ф^Р** бра́- [б.
участь], (план) о^к пристава́- на, (закон) ухва́лю-
ва-, (форму) набира́- /при-, набува́-/ чого, (об-
ов'язки) перебира́-, (за кого) бра́-, ма́-, [за ко́го
ви менє маєте?], (бойове хрещення) проході-,
(душ, зобов'язання, на віру) бра́-, (напря́м) ви-
бира́-, (нову віру) наверта́тися на нову́ віру, (при-
сягу) складати; п. **блізко к се́рдцу** **что** переї-
ма́тися **чим**, робіти́ біду́ з **чого**, г. бра́- собі до
се́рця; п. **в до́лю** прийма́- до спілки; п. **всерьєз**
бра́- серйозно /пова́ж-/-; п. **в компа́нню** прий-
ма́- до гу́рту; п. **в расче́т** враховува-, бра́- до у-
ва́ги; п. **в число́** зачисля́-; п. **в штыки**, зустрі-
ча́-, як во́рога; п. **дежу́рство** /смену́, пост +/ за-
ступа́- /става́-/ на че́ргу(ва́нню) /зміну́, ва́рту,
стіжку +/; п. **за ма́-** за; п. **за чи́стую моне́ту** не
піддава́- су́мніву, ма́- за́ чи́сту моне́ту, віри- на
сло́во; п. **к исполне́нню** прийма́- для вико́на-
ння /реаліза́ції/; п. **к све́денню** ж^м мота́- на вус,
бра́- на розум; п. **на /вещево́е, пищево́е/ до́в-
ольствие** = стави́ти на /в., п./ д; п. **на сво́й**
сче́т бра́- на свій карб; п. **оборо́нну** **пози́цію**
ф. наїжа́чуватися; п. **како́й оборо́т** іти́ **якими**
доро́гами, оберта́тися **яким** бо́ком, розвива́- в **я-**
кому на́прямі [со́бытия -а́ют нежелате́льный
о. поді́ї -а́ють в неба́жаному н.], **Ф^Р** переходи́-
ти /поверта́-/ на **що** [разго́вор прийня́в **иньо́** о.
розмова́ переїшла́ на інше; де́ло прийня́ло **пло-**
хьо́ о. спра́ва поверну́ла на гірше]; п. **пі́щу** за-
жива́ти їжу, трапезува́-; п. **по́зу** става́- в по́зу;
п. **реше́нню** вино́си- ухва́лу; п. **си́лу** зако́на на-
бира́- си́ли зако́ну; п. **угрожа́ющие** **разме́ры** я-
вля́- **щораз** більшу́ загрозу́; п. **чьо́** **сто́рону** ста-
ва́- на **чий** бік; п. **уча́стие** (в **чём**) підставля́-
плече́, приклада́- ру́ки до **чого**, ж^м моча́- па́льці
у **що**; п. **уча́стие** в **ком** виявля́- турбо́ту до, тур-
буватися /опікува́- /д^к за-/ **ким**, дба́ти про **кого**;
п. **характе́р** набува́- властиво́стей [п. х. дви́же-
ння н. в. ру́ху]; п. **черты́** **чег**о набува́- рис, зби-
ватися на **що** [обе́д -а́ет ч. бесе́ды обе́д -а́ється
на бесе́ду]; **не п.** (кого) не пуска́ти на порі́г; **не**
п. что **блізко к се́рдцу** не переїма́тися **чим**,
не робіти́ (собі́) біди́ /кло́поту/ з **чого**; **не п.** в
оби́ду не бра́- за зле; **не п.** **во** **внима́нне** **Ф^Р** по-
мина́-, лишá- на бо́ці [лиши́вши на бо́ці **якість**];
не п. в **расче́т** нехтува́- **що**; **не п.** в **сче́т** скида́-
з раху́нку; **не п.** **ни** **под како́м** **ви́дом** і на порі́г
не пуска́-, **здесь** не -а́ют **их** тут висо́кі поро́ги
для їх; -а́я **во** **внима́нне** з ува́ги /о́гляду/ на **що**;
не -а́я **во** в. **помина́ючі**;
--й **що** /м' хто/ прийма́ ◇, **маста́к** п., р-й прийня́-,

для прийня́ття, зайня́тий -я́м, прийма́льник, при-
йма́ч, н^к прийма́льний, о^к прийму́щий, © беручі́-,
взявши; -й **блізко к се́рдцу** жа́лісливий, пе-
реїня́гли-, © жа́лісливець; -й **вид** /фо́рму/ з-й
набра́- ви́гляду /фо́рми/; -й **во** **внима́нне** /в
(ра)сче́т/ © взявши до ува́ги; -й **всерьєз** гото́-
вий бра́- серйозно; -й **в шу́тку** з-й сприйня́- як
жарт; -й **горизонта́льное** **положе́нне** © набу-
ва́ючи **горизонта́льне** **положе́ннє**; -й **за чи́стую**
моне́ту довірливий, наївний, без тіні су́мніву;
-й **к све́денню** © беручи́ до відома; -й **ме́ры** з^м-й
вжи́- за́ходів; -й **на сво́й** **сче́т** **годо́вий** **взя́-**
на свій карб; -й **оборо́нну** **пози́цію** **годо́вий** до
оборо́ни; -й **како́й оборо́т** **схильний** розвива́ти-
ся в **якому** на́прямі, **ф.** **щораз** менш /більш/ **як-**
ий [-й нежелате́льний о. щ. менш ба́жаний; -й
угрожа́ючий о. щ. більш загро́зливий]; -й **пара́д**
кома́ндувач **пара́ди** /-ду/; -й **угрожа́ющие**
разме́ры **щораз** **більш** загро́зливий /-ливий/;
-й **уча́стие** (в **чём**) **уча́сник** (чого), з^г-й **взя́ти**
уча́сть (у **чём**); -й **уча́стие** в **ком** виявля́ючи тур-
бо́ту до **кого**, **годо́вий** турбуватися /заопікува́-
ким; -й **характе́р** © набува́ючи властиво́сти; **не**
-й **уча́стия** **ф.** **позапарка́нний**;

ПРИНЯ́ТЬ (візго, **вправо**) **поступи́тися**; ◇; п.
вид **чег**о о^к ви́брунькува́- у **що**; п. **во** **владе́нне**
посісти **що**; п. **во** **внима́нне** **Ф^Р** **узя́-** на розум;
п. **де́ло** **к** **произво́дству** **ю.** **прийня́-** **спра́ву** для
судочи́нства /для да́льших **проце́дур**, ж^м в **ро-**
бо́ту/; п. **за** **кого** **пізна́-** як **кого**; п. **ино́й оборо́т**
о^к **піти́** **іншими** **доро́га**-, **оберну́ти** **сь** **іншим** **бо́-**
ком; п. **за** **что** **взя́ти** за **що**; п. **к** **произво́дству**
ю. **взя́-** для судочи́нства; п. **к** **руково́дству** **ма́-**
за **дорого́ва́з** /за **прові́дну** **заса́ду**/; п. **к** **све́де-**
нню ж^м **взя́-** **собі** на розум; п. **к се́рдцу** **взя́-** до
се́рця; п. **реше́нню** **ура́ди**-; п. **р.** **о** **чём** **розп**оря-
ді́тися **чим**; п. **уча́стие** в **де́ле** **ма́ти** **ча́стку** в **ді-**
лі; п. **у.** в **ком** **вияви-** турбо́ту до **кого**; п. **язы́-**
чество **поязичи́тися**, **опога́ни**-; **приме́м** (зту су́-
мму за **єдини́цу**) **неха́й** (ця су́ма - **єди́нця**);

ПРИНИМА́ТЬСЯ прийма́тися ◇; п. **всерьєз**
бра́- серйозно; п. **за** **что** бра́- (до) **чого**; п. **за** **у-**
че́бу **сідати** за **па́рту**; -а́ється **подписа́** н^к **при-**
йма́ють **передпла́ту**; -а́ються **зака́зы** **робимо** на
замо́влення; -а́лись, -а́лося **прийма́но**;

-йся/-ый (с) **прийма́ний** /пере-/, бра́-, **прибіра́-**
на-, пере-/, **набува́-**, **ухва́лпова́-**, **визна́ва́-**, (**захід**)
ужива́-; ◇; **не -я** в **расче́т** **нехтува́ний**;

ПРИНЯ́ТЬСЯ: п. **за** **что** /н. **нау́ки**/ **взя́ти**ся до
чого /н. **нау́к**/; ◇; п. **за** **угоще́нне** **розгости́тися**.

ПРИНОРА́ВЛИВАТЬСЯ **приспосо́бу/ватися**,
принату́рюва-, **призвича́юва-**, **мости́-**, **примощува-**,
добира́ти **спосо́бу**;

-йся ~ваний, **принату́рюю-**, **що** /м' хто/ ~ється, з-й
приспосо́вувати́ся, н^к **призвича́йливий**, **принату́р-**,
с^к **приспосо́уйсь-** [приспосо́уйсь-до-обста́вин];

ПРИНОРОВИТЬСЯ *г.* достосуватися $\diamond$.

ПРИНОСИТЬ принести, дава- /зав-/ (подяку) склада-, **п.** **большую** пользу нести золоті яйця кому; **п.** в жертву жертвува-; **п.** **выгоду** дава- користь /зиск/; **п.** **дары** дарува-, склада- дарі; **п.** **доход** дава- прибуток; **п.** **извинения кому** перепробува- кого, склада- вибачення; **п.** **наслаждение** тиши-, дава- насолоду; **п.** **неприятности** завдава- мороки; **п.** **успех** принеси- успіх, закінчуватися успіхом;

—**й** що /м^н хто/ приносить +, р-й /з^м-й/ принести, звиклий /с-и/ принеси-, *i* > → дающий, (при)носії, с^к -носний [-**й** плоды плодоносный], ± **носящий**; —**й** **что** із чим в (на) руках /на плечах +/ [-**й** почту з поштою в р.]; —**й** **благодарность кому** із словом подяки до кого; —**й** в дар = дарящий; —**й** **вред** шкідливий; —**й** в жертву жертводавець, з^н-й жертвува-, н^к жертводавчий, © жертвуючи; —**й** **дары** дароносний, з приносами; —**й** **неприятности** збитковий, з-й завда- мороки; —**й** **плоды** плідний, плодотвор-, результатив-; —**й** **покаяние** = кающийся; —**й** **пользу** корисний, помічний, з. спотреб-; —**й** **присягу** записяжува-, © присягаючи; —**й** **сбор** (фільм) касовий; —**й** **успех** з-й принести успіх;

—**й**ся/-**имый** приношуваний, (зав)дава-, склада-; **ПРИНЕСТИ** (кого) наднести $\diamond$; **п.** **ветром** привія-; **п.** в долбнях н^о принести на тарілочки; **п.** **удачу** н^о повестися [попытка была, но не -ла -чи спроба була, та не -лося].

ПРИНОШЕНИЕ що^к принос, з. ралець;

ПРИНОШЕНИЯ о^к дарі, приноси, дароприноси, (даро)приносини.

ПРИНУЖДАТЬ примушувати /з-/; неволи-, принукува-, приневоло-, **п.** **говорить** тягти за язик; —**й** що /м^н хто/ змушує $\diamond$, звиклий **п.**, з-й примуси-, приневоловач, принуку-, підганяло, н^к примусовий для кого;

—**й**ся/-**ый** змушуваний /при-/; принукува-, неволе-, приневолова- /з-/; силува-, гна- примусом.

ПРИНУЖДЕНИЕ о^к приневолення.

ПРИНЦИП о^к засада; по -пу за принципом.

ПРИНЦИПАЛЬНЫЙ *г.* засадничий.

ПРИНОХИВАТЬСЯ принохуватися;

—**й**ся що /м^н хто/ принохується, звиклий **п.**, з^м-й приноха-, нюшко, нюхало, н^к нюшкий, приношливий, с^к принохайсь- [принохайсь-до-обс-тавин].

ПРИНЯТИЕ: **п.** **присяги** записяження; **п.** на вооружение взяття на озброєння.

ПРИНЯТО ф^р годиться [жреца **п.** благодарить жерцві г. дякувати]; **так п.** (у людях) так воно е (між людьми).

ПРИБРЕТАТЕЛЬ призибувач, дбаха, наживатель, наживач, *г.* доробкєвич, ф^р заробітчанин, о. раб мамбни, н^к загреба, гребун обомá.

ПРИБРЕТАТЕЛЬСКИЙ р^к доробковий, набувацький, гребучий, загребчий.

ПРИБРЕТАТЕЛЬСТВО н^к загребушість.

ПРИБРЕТАТЬ придбавати, набува-, гребти до себе, з. придбувава-, (ворогів) нажива-, (повагу) здобува-, (уміння) дістава-, засвоюва-, (працю) дороблятися чого, (вагу +) © **рости** [он -ает вес його вага /авторитет/ ростє]; **п.** **влияние** ставати впливовішим; **п.** **все** бльшие размеры ширитися, розроста-, набирати розмаху /розголосоу/; **п.** **вслепую** купува- котá в мішку; **п.** **выразительность** виразні-, увиразнюватися; **п.** **значение** набувати ваги, вплива- на перше місце; **п.** **известность** вбиватися в славу; **п.** **огласку** набувати розголосоу; **п.** **распространение** поширюватися, мати поширення; **п.** **черты** чего набуварис, збиватися на що [обед -ает ч. бесєды обід -ається на бесіду];

—**й** що набува +, схильний **н.**, спраглий набу-, охочий купува-, *i* = **ПРИБРЕТАТЕЛЬ**, н^к набутливий; —**й** **что** щораз + вищий ступінь → н^к [-**й** распространение щораз поширеніший]; —**й** **врагов** © наживаючи ворогів; —**й** **все** бльшие размеры щораз ширший /масові-, біль-розмірами +/; —**й** **значение** щ. ваговітший, © набуваючи ваги; —**й** **известность** щ. славніший /відомі-/; —**й** **огласку** розголошуваний; —**й** **опыт** щораз досвідченіший; —**й** **права** громадянства майбутній громадянин; —**й** **распространение** поширюваний; —**й** **свойство** з-й набу- властивости; —**й** **трудом** з-й доробитися; —**й** **форму** /характер/ = приймаючий вид /х./;

—**й**ся/-**ый** набуваний, нажи-, купо-, здобу-, засвою-;

ПРИБРЕС/ТИ [~ТЬ] пристарати /на-/ собі $\diamond$, (розжитися) зиска-, запосис-, ф^р запопас- /зажи-/ чого [п. расположение з. /з./ ласки]; **п.** **господство** запанува-; **п.** **известность** здобу- (собі) ім'я, зажи- слави; **п.** **навык** наби- руку; **п.** **обманным** путём відури-; **п.** **огласку** о. за вітром полеті-; **п.** **опыт** нюхну- пороку, збагаті- на досвід; **п.** **опыт** в чєм з'їсти /про-/ зуби на чим; **п.** **расположение** зажи- ласки;

—**єтний** що /м^н хто/ набув, набутий, запосілий; —**й** **огласку** широко розголошений; ± **ОБРЕСТИ**; **ПРИБРЕТЕННЫЙ** настараний $\diamond$; (ім'я) прибра-.

ПРИБРЕТЕНИЕ о^к набуток; для -ня щоб придбати.

ПРИБОЩАТЬ залучати /при-, до-/, приєднува-, підпряга-, ф^р підсватува-, ф^р причаща-, туліа-, (до гурту) привертá-, о^к гуртува-, (виборців) еднá-; **п.** **к** міру своєї душі о. бра- на крило (своєї) душі;

—**й** що /м^н хто/ долучá $\diamond$, звиклий **д.**, з-й долучи-, для долучення, зайнятий -ям, підпрягайло /-ач/,

приєднув-, *ф.* сват, *п^к р^к* залучливий, © с-и п.;
ПРИБОЩИТЬ дочепити *ф.*; **п. к кому** зверну-
 на *чию* стéжку; **п. к наукам** *ф.* поповчити;
 ♦♦♦**СЯ** залуча́тися *ф.*; **п. к чему** *о^к* причаща́тися
 чо́го, допада́ до чо́го; **п. к чьим** мы́слям *у^р* ед-
 на́- думко́ю з *ким*;
 -**йся/-ый** прилучува́ний /за-, до-/, приєднув-,
 підпря́г-, приве́рт-, доче́шпов-;
ПРИБОЩИТЬСЯ **п. к наукам** *ф.* поповчи́-
 тися; **п. к кому** зійти́ на *чию* стéжку [**п. к бога-
 чам** з. на дука́рську /бага́тир-/ с.]; **п. к бблее**
 весе́лому о́бразу жи́зни наверну́- життя́ на ве-
 селі́шу стéжку;
 -**вший(ся)** *ф.*; -**ся** = ПРИБОЩЕ́ННЫЙ;
ПРИБОЩЕ́ННЫЙ підсва́таний, прилу́че- *ф.*
ПРИОРИТЕТ *п^о* пе́ршість, *ф^р* найго́ловніше.
ПРИОСТАНА́ВЛЯТЬСЯ наби́рати пова́жно́ї /мол-
 оде́цької/ поста́ви;
 -**йся** що /*м^н* хто/ наби́ра /*м./* п., р-й ви́глядати́
 моло́дце́м, *с^к* наби́рай-молоде́цької-поста́ви.
ПРИОСТАНА́ВЛИВАТЬ(СЯ) зупи́няти(ся), /пе-
 ре-, при-/, засто́порювати(ся), заморо́жувати(ся),
 зако́нсерво́увати(ся), *р^к* приза́тримува́ти-
 (ся), ю. д. підви́шувати(ся);
 -**й** що /*м^н* хто/ зупи́ня *ф.*, схи́льний з., з-й зупи-
 ні-, *п^к* сто́порний + %, ± **остана́влюва́ющий**;
ПРИОСТАНО́ВИТЬ припи́нити на час, при-
 га́льмува́- *ф.*;
ПРИОСТАНА́ВЛИВАТЬСЯ з. пристава́ти; *ф.*;
 -**йся/-ый** засто́порюва́ний, припи́ню- /зу-, пе-
 ре-/ заморо́жу-, зако́нсерво́у-, приза́триму-;
ПРИОСТАНО́ВИТЬСЯ приста́ти, з. приста́-
 ну-;
 -**вшийся** припи́нений, з, приста́лий *ф.*, *ф.*
ПРИОТКРИ́ВАТЬ прочи́няти, вдхи́ля-, (тро́хи)
 відчи́ня-/відкри́ва-, відту́лю-, (*очи*) розпли́щув-/
 -**й** що /*м^н* хто/ (т.) відкри́ва *ф.*, р-й (т.) відкри́ти,
 © т. відкри́вши; -**й** за́наве́с з-й відгору́- завісу;
 -**йся/-ый** (т.) відкри́ваний, /відту́лю-, відчи́ню-/
 прочи́ню-, відхи́лю-, (т.) розпли́щув-/роzkри́-/
ПРИОТКРИ́ТЬ відгору́ти [**п. завесу** та́йны
 в. завісу та́йни].
ПРИПА́ДАТЬ припада́ти, па́да-, наку́льгува-,
п. к нога́м *о^к* сла́тися до ніг;
 -**й** що /*м^н* хто/ припада́ *ф.*, схи́льний п., з^м-й
 припа́с-, *п^к* /на ногу/ ку́льга́вий; -**й к нога́м**
 просте́ртий до ніг;
ПРИПА́СТЬ *о^к* прики́пити *ф.*, (*до ніг*) впа́с-;
 -**вший** припа́лий, прики́пи-, *п^о* припа́дений, *ф.*
ПРИПА́ДОК (*емо́цій*) парокси́зм; **серде́чний** п.
 серце́вий напад.
ПРИПА́ДОЧНЫЙ *р^к* припа́дистий /-ливий/.
ПРИПА́РКА: как ме́ртвому -**ки** як ме́ртвому
 каді́ло.
ПРИПАСА́ТЬ припаса́ти /за-/
ПРИПА́СТИ (*дбаючи*) приста́рати, назапас-; *ф.*

ПРИПА́ХИВАТЬ *о^к* ма́ти душо́к;
 -**й** що ма́є д. *ф.*, о. з ду́шко́м, із за́пахом.
ПРИПЕ́В & приспівочка.
ПРИПЕВА́ТЬ приспівува́ти; **жити́** припева́ючи
 жи́ти, як ме́д пи́ти;
 -**й** що /*м^н* хто/ приспи́вує, зви́клий п., *с^к* приспи́-
 вуй- [приспи́вуй-со́бі-са́м], © приспи́вуючи.
ПРИПЕКА́ТЬ припи́кати /під-/ (- *сонце*) пря́жи-;
 -**й** що підпи́ка *ф.*, щора́з палкі́ший /гара́чі-, сма-
 лі-/ , *п^к* пеку́чий, палко́-, т. припи́кальний;
 -**йся/-ый** пря́жений, підпе́чува- /при-/.
ПРИПИРА́ТЬ підпи́рати, притиска́-, (*щось важ-*
ке) притя́га-, приво́ліка-
 -**й** що /*м^н* хто/ притиска́ *ф.*, зви́клий п., з-й прити́-
 сну-, *п^к* = %, *с^к* підопри́- [підопри́гора], ©; -**й к**
стенке́ /в у́гол/ з-й загна́- в (ті́сний) ку́т;
 -**ый** підпи́раний, прити́скува-, притя́га-, приво́-
 ліка-;
ПРИПЕРЕ́ТЬ: **п. к стенке́** загна́- в ті́сний ку́т.
ПРИПІ́СКА (*судна*) реестра́ція.
ПРИПІ́СЫВАТЬ припи́сувати /до-/, *п^к* припи́-
 ва-; **п. грехи́ кому** ви́ша- грі́хи на *кого*; **п. заслу́-**
гу кому ста́ви- в заслу́гу;
ПРИПІ́СЫВАТЬ(СЯ) *о^к* рееструва́ти(ся);
 -**й** що /*м^н* хто/ припи́сує *ф.*, зви́клий п., з^н-й припи́-
 са-, *п^к* припи́счий + %, *с^к* припи́ши- [припи́ши-
 со́бі-сла́ву];
 -**йся/-ый** припи́сува́ний /до-/, реестро́-, *п^к* припи́-
 сний;
ПРИПИСА́ТЬСЯ: -**вшийся** припи́саний, заре-
 естро́в-, припи́салець, *ф.*;
ПРИПІ́САННЫЙ (*де*) зареестро́ваний; *ф.*
ПРИПЛЕ́СКИВАТЬ; ПРИПЛЕСНУ́ТЬ *о^к* при-
 хлю́пнути.
ПРИПЛЕТА́ТЬ приплі́тати, приплі́тува-;
 -**й** що /*м^н* хто/ приплі́та +, зви́клий п., р-й при-
 плі́сті, *п^к* плегучий + %, *с^к* приплі́ти- [приплі́-
 ті-на-вербі-гру́ші];
 ♦♦♦**СЯ** тараба́нитися, плугани-, телі́па-, плéнта-;
 -**йся/-ый** приплі́таний, приплі́тува-; -**я** тараба-
 ненний *ф.*;
ПРИПЛЕ́СТИСЬ приплуга́нитися, притараба́-
 ни-, прителі́па-, приплента-, прича́пати, приди́-
 ба-, приту́па-;
 -**етшийся** приплуга́нений, притарга́- *ф.*, *ф.*
ПРИПЛЬВА́ТЬ підпли́вати /при-/, *п^о* припли́ну-;
 -**й/-ый** що /*м^н* хто/ припли́ва *ф.*, припли́ваний
 /під-/, с-и п., з-й підпли́сті, *с^к* припли́нь- [припи́-
 лінь-мавкою-з-лі́су].
ПРИПЛЮ́СНУТЫЙ *о^к* приплю́склий.
ПРИПЛЯ́СЫВАТЬ пританько́в/ува́ти /під-/
 -**й** що /*м^н* хто/ ~ує *ф.*, р-й п.; *с^к* підтанцо́й- [під-
 танцо́й-під-бандуру].
ПРИПОВЕ́РХНОСТНЫЙ підповерхне́вий.
ПРИПОДНИМА́ТЬ підійма́ти (щось), підно́с-/и-
 (щось), (*очи* +) підводи́-; **п. ваго́й** підва́жува-;

—й що /м^н хто/ ~ить (щось) ◊, р-й піднести (щось), с-и п., н^к підтяжкий + %; с^к підійми- [підіймигора]; -й **занавес = приоткрывающий** з;

◆◆◆СЯ підійматися (щось) ◊; п. на цыпочках спина- /зводи-, ставати/ (на пальчиках, навшпінки); [щось = трохі]

-йся/-ый (щ.) підійманий /підношува-/, підвбджу-; -я на цыпочках © стаючі навшпінки;

ПРИПОДНЯТЫЙ (щ.) піднятий /піднесений, підведе-/, **быть в -ом настроении** чути крила за плечима, землі не чу- під собою.

ПРИПОЇЙ люта.

ПРИПОМИНАТЬ пригадувати /з-, (кому) на-/;

—й що /м^н хто/ пригадає ◊, с-и п., р-й пригада-, с^к згадай- [згадай-молодість-дідуган];

ПРИПОМНИТЬ спам'ятати, г. припімну- ◊;

ПРИПОМИНАТЬСЯ приходить /спадá-/ на пам'ять ◊, ф^р дав'ється на пам'ять;

-áлось /-áлись/ пригадувано;

-йся/-ый пригадуваний /з-, на-/.

ПРИПОРАШИВАТЬ припоробшувати /за-, по-роші-;

—й що припоробує, с-и п., н^к припоробшливий + %, с^к припоробши- [припоробши-снігом-погода];

-йся/-ый припоробшуваний /за-/;

ПРИПОРОШИТЬСЯ р^к припоробити ◊;

-вшийся припоробшлиий, припоробшений, Ъ.

ПРИПРАВА о^к присмачка.

ПРИПРАВЛЯТЬ смачити, засмачува- /при-/;

—й що /м^н хто/ смачить ◊, звиклий с., р-й засмачи-, с^к смачи- [смачикаша], н^к засмачный + %;

-йся/-ый смачений, засмачува- /при-/.

ПРИПРАШИВАНИЕ припрошування, припробу-, припробсини, (істи) з. принука.

ПРИПРЯЖКА підпряга, підпряжка.

ПРИПРЯТЫВАТЬ: —й > ПРЯТАТЬ;

ПРИПРЯТАТЬ ж^к притирити.

ПРИРАБАТЫВАТЬ: ПОДРАБАТЫВАТЬ.

ПРИРАБОТОК підробити.

ПРИРАВНИВАТЬ рівня-, дорівнюва- /при-/, ста-ви- знак рівності /на одну дошку/;

—й що /м^н хто/ рівняє ◊, звиклий р., готівий дорівнят-, н^к рівняльний + %, с^к рівняй- [-й лошадь к ягнёнку рівняй-ягня-до-коня], © рівнявши;

-йся/-ый рівняний, прирівнюваний /до-/.

ПРИРАСТАТЬ приростати, (мертво) прикипа-, (- приплід) рости, збільшуватися;

—й 1. що приростає ◊, схильний п., з-й прирости, майже прирослий, 2. що росте ◊, збільшуваний, з-й збільшиться; -й **корнями** прикорінува-;

ПРИРАСТИ врости ◊; п. к месту прикипі- на місці /до місяця/; п. **намертво** прикам'яні-;

-бский прирослий, прикипі-, Ъ; -й **корнями** прикоріненей; -й **намертво** прикам'яний.

ПРИРАЩИВАТЬ прирощувати, рости-;

—й що /м^н хто/ прирощує, звиклий п., зайнятий

прирощуванням, н^к = %, с^к прирости- [прирости-палець-каліці];

-йся/-ый прирощуваний.

ПРИРЯЧЬЕ о^к поріччя.

ПРИРОДА: по -де (своєю) природою.

ПРИРУЧАТЬ освоювати /при-/, одомашнюва-, робі- свійським, прируча-, огобтува-;

—й що /м^н хто/ приручає ◊, магтáк п., р-й одомашни-, одомашнювач, н^к = %, ~юючи, с^к приручи-

[приручи-вовка-з-лісу], ± **укрошающий**;

-йся/-ый приручуваний, одомашню-, огобту-, освою-.

ПРИСАДИСТЫЙ (кинь) присадистий.

ПРИСАЖИВАТЬ досаджува- /під-, (хама) при-/;

—й що /м^н хто/ присаджує, з-й присадити, н^к присадчий + %, с^к присади- [присади-глоба];

-йся р-й /з^м-й/ присісти, Ъ;

◆◆◆СЯ присідати /під-/, -айтесь! сідайте!

-ый/-йся присаджуваний, н^к присадний.

ПРИСАСЫВАТЬСЯ присмокт/увати-, присисá-;

-йся що /м^н хто/ ~ується, присмоктуваний, р-й присмоктáтися, н^к смокчучий, чіпкий (як смола), п'явкуватий, о. „п'явка” [-аяся пластинка „п'явка”], с^к смокчи- [смокчи-п'явкою];

ПРИСОСАТЬСЯ о^к присотáтися ◊.

ПРИСВАИВАТЬ привласнювати, загарбува-, за-посіда-, прибира- до рук, з. собічи-, (ім'я) при-бира-, (чин) надава-; п. **зв'яние кого** г. вивищу-

до кого;

—й 1. що /м^н хто/ привласнює ◊, р-й /звиклий/ п., з-й привласни-, загарбник, привласнювач, н^к загарбливий, 2. що надає ◊, покликаний надá-, © надаючи; -й **зв'яние кого** кому покликаний надá- кому звання /вивищити кого до/ кого;

ПРИСВОИТЬ запосісти ◊, (право) ж^к взя- собі; п. **добрую половину /большую часть/** переполовини-;

◆◆◆СЯ присвоюватися ◊, о. ліпнути до рук;

-йся/-ый 1. привласнюваний, присвою-, загарбу-, прибираний до рук, н^к присвій-, 2. надава-;

ПРИСВОЕННЫЙ (ким) запосілий, (- ім'я) при-браний.

ПРИСВЕЧИВАТЬ присвічувати, світи-;

—й що /м^н хто/ присвічує, звиклий п., р-й присвіти-, присвічувач, стітич, н^к присвічувальний, с^к світи- [світи-незрячий-братіі].

ПРИСЕДАТЬ присідати /під-/;

—й що /м^н хто/ присідає, звиклий п., р-й присіс-, присідаєло /-сядько/, с^к присядь- [присядь-на-хвилину-спортсмен], © присідаючи;

ПРИСЕСТЬ г. присістися ◊.

-вший Ъ; -й на **кóрточки** © сівши навшпінки.

ПРИСЁТ: в /за/ один п. одним нападом /наво-ротом, рипом, замахом/, ф^р одним духом, (ху-то-ко) як воді напітись.

ПРИСКОРБИЕ ф^р душевний біль [с -ем з -им

бóлем].

ПРИСЛОНЯТЬСЯ пригýлятися, прихилїя-; п. к чьому опир/áтися на /об/ що, підпирáти що; -їся р. що /м^н хто/ ~áється ∅, звїклий п., р-й о-пéртися на;

-вшїйся прихилений, притýле-, опéртий на, ∅.

ПРИСЛУЖИВАТЬ слугувáти, прислугóву- /у-/; -їй що /м^н хто/ слугує ∅, звїклий с., р-й прислужї-, слугá, служнїк, прислуж-, н^к прислужливий, слуговїтий, с^к прислужї- [прислужї-до-стóлу-лакéй]. ©

ПРИСЛУШИВАТЬСЯ дослухáтися /при-/, причувá-, г. прислухá- чому, наслух/áти /над-/; -їся що /м^н хто/ ~áє ∅, звїклий н., з^м-й дослухатися, с^к дослухáй- [дослухáй-до-кожного-слóва].

ПРИСМАТРИВАТЬ доглядáти /на-, ф^р по-/, назирá- /г. до-/; глядї-, пильнувá-, пантрувá-;

-їй що /м^н хто/ доглядá ∅, звїклий д., р-й догляну-, для дóгляду, зáйнятий -ом, доглядáч /на-/, н^к наглядóвий + %, с^к доглянь- [доглянь-дїтей-молодїця];

-ый догляданий /на-/, назир-, пильнов- ∅;

ПРИСМОТРЕТЬ допильнувáти ∅.

ПРИСМАТРИВАТЬСЯ (до чого) приглядáтися, придивлїя-; (до мїсця) привичáюва-, звїкати; п. к чьому г. приглядáтися чому;

-їся 1. що /м^н хто/ придивлїється ∅, н^к цїкавий, звїклий п., пóвен зацїкавлення чим, о. з цїкавістю в очáх, с^к придивїсь- [придивїсь-до-життя-писáка], 2. привичáющий;

ПРИСМОТРЕТЬСЯ (огиднути) набїти оскóму; п. к кому взя- в óко кого; ∅;

-вшїйся 1. ∅, 2. привичкший, 3. набрїдлий ∅, ∅.

ПРИСМОТРЕННЫЙ ф^р в дóглядї [п. скот худóба в д.].

ПРИСМИРЕТЬ ∅^к ф^р осїсти /при-/; р^к поплóх(ї)ша-;

-вшїй присмирнїлий, притїх-, принїшк-, поплóхша-, ∅.

ПРИСОВОКУПЛЯТЬ додавáти, долучá-, н^к тулї-, (без підстає) притягá- за вóха;

-їй що /м^н хто/ додає ∅, звїклий д., р-й додá-, с^к дотулї- [дотулї-горбатого-до-стїнки];

-їся/-ый додаваний, долучув-, притýлюв-, притяг- за вóха;

ПРИСОВОКУПІТЬ прилатати, пришї- своó пришву, вкїну- їй своóго п'ятака, (слово) докїну-, доточї-, ж. додá- їй своїх п'ять (копїюк), щоб булó 10; (жарт /до чого/) приткну-, доче-пї-; п. к чьому доростї- до чого.

ПРИСОЕДИНЕНИЕ о^к прилúка; с -нем чєго до-дáвши що.

ПРИСОЕДИНЯТЬ приєднувати, долучá- /при-/, р. гуртувá-, (до чого) о^к вправлїя- у що; (землю) прирїзува-; клокóчуше п. приклекóчува-;

-їй що /м^н хто/ приєднує ∅, р-й приєднáти, єднач,

приєднув-, н^к приєднáвчий + %, для приєднання, зá-їнятий -ям, с^к долучї- [долучї-до-гурту];

ПРИСОЕДИНИТЬ приточити ∅;

♦♦СЯ підпрятáтися (- звук) вшїтá-, (до гурту) пристава́ти; п. к мнєнїю пристава́- на думку; не п. стоя- над сýтичкою /конфліктом/;

-їся/-ый приєднуваний, долучу- /при-/, н^к р^к долучнїй; -я = примыкающий;

ПРИСОЕДИНИТЬСЯ (до гурту) приступáти; нáмертво п. прикам'яні-;

-вшїйся: нáмертво -я прикам'янїлий.

ПРИСОСКА, ПРИСОСОК смоктáльце, сїсáль-, присмóчок.

ПРИСОЧИНЯТЬ вигáдувати, о^к додавá- /прик-рáшу-/ (від себе);

-їй що /м^н хто/ додає ∅, звїклий п. (в. с.), вигáдко, вигадник, прикráшувач, с^к додáй- [додáй-одсебе-оповідáч];

ПРИСОЧИНИТЬ перебрáти мїру в óповідї ∅.

ПРИСПІЧИТЬ: п. кому припектї /притїсну-, закортї-/ кого, приспї-, занїколитися, загорї-;

приспїчїло н^о припеклó, притїсло; когдá -ит як припечé; у жéсли Вам так -ило колї вже Вас так припеклó /притїсло/.

ПРИСПОСОБЛЕНЕЦ о^к пристосóванець.

ПРИСПОСОБЛЕНИЕ (дїя і прилад) пристосóвання, (дїя) пристосóвання.

ПРИСПОСОБЛЕНЧЕСКИЙ пристосóванський.

ПРИСПОСОБЛЯТЬ пристосóвувати, приподблó-, припасóву-, спосóбити;

-їй що /м^н хто/ пристосóвує ∅, звїклий п., з-їй пристосóвá-, н^к пристосóвчий /до-/ + % с^к пристосóуй- [пристосóуй-науку-до-розумїння];

ПРИСПОСОБЛЯТЬ(СЯ) г. допасóвувати(ся); ∅.

-їся що достосóвується ∅, з^г-їй достосóвáтися, для пристосóвання, зáйнятий -ям, пристосóванець, н^к © гнучкий, с^к допасóуйсь- [допасóуйсь-до-обставин];

-їся/-ый пристосóваний /до-/, принатýрю-, приладжу-, допасóву-, прилаштóву-, н^к пристосóвний, пристосóванський;

ПРИСПОСОБИТЬ приладнáти ∅;

-вшїй(ся) ∅; -я пристосóваний ∅.

ПРИСТАВАТЬ (до чого) пристава́ти, прилипá-, /мїцно/ прикипá-, /шїльно/ д. прикїсá-, (до кого/чого) чїлїтися, прискува- в'язнути, (з хтивим намїром) нападáгувá-, (до берега) причалюва-, прибивáтися; п. к кому бра- кого [не брáлася менé зудїжка]; п. как бáнный лист липнути шéвського смолóю, чїплїтися, як смола до дрáтви, ув'язува- реп'яхóм; не -аїй! не в'язни!;

-їй/-ый 1. що пристає ∅, н^к /- фарбу/ беркїй, беруч-, чїп-, /- деталї/ пристáйний, мáйже пристáлий, 2. що /м^н хто/ чїплїється ∅, звїклий ч., причéпа, смола, їржá, н^к причéпливий, прискїп-, докуч-, напас-, учéпистий, с^к в'язни- [в'язни-

смолоку-продавець], 3. що причалює $\diamond$, причалюваний, прибі-; -й с ножом к горлу $\odot$ приступивши з ножом до горла;

ПРИСТАТЬ (до берега) причалити $\diamond$; (мертво) прикама'яні-; п. к кому вцепитися кожо; от своїх отстал, к чужим не -ял /от ворон отстал, к павам не -ял/ свого відбіг – чужо- не доскочив; -вший 1. присталий, прикипі-, приліп-, (мертво) прикама'яні-, 2. $\diamond$, 3. причалений, прибитий.

ПРИСТАВЛЯТЬ приставляти, тулі-, притуля-, m^u доточува-;

-й 1. що / m^u хто/ тулять $\diamond$, $\odot$ -йвши, 2. що / m^u хто/ доточує, р-й доточити, n^k = %, c^k притулі-; -йся/-ый 1. тулений, притулюва-, n^k приставний, 2. доточува-;

ПРИСТАВИТЬ (до хворох +) пристановити; $\diamond$.

ПРИСТАЛЬНО пильно аж гостро;

ПРИСТАЛЬНИЙ (погляд) гостропильний, пильний що аж.

ПРИСТАНИЩЕ o^k прихисток, пристан-, втечище, з. пристанівок, (в серці) осідок.

ПРИСТЕГИВАТЬ пристігати, припряга-, приплутува- /у-/; п. додава-, (проблему) припина-;

-й 1. що / m^u хто/ пристігає $\diamond$, готівий приплутати, звійлий /с-и/ припина-, підпрягач, зайнятий пристібанням, n^k пристігчий + %;

◆◆◆**СЯ** пристігатися $\diamond$, приєднува-;

-йся/-ый що пристігається $\diamond$, пристіганий, підпряга-, приплутув-, припин-, n^k пристігний.

ПРИСТОЙНИЙ f^p доладний.

ПРИСТРАЙВАТЬ прибудовувати, прилаштув- /в-/; притуляти, тулі-, e^u r^k долучати до лав;

-й 1. що / m^u хто/ прибудовує $\diamond$, р-й прибудувати зайнятий прибудовою, 2. що прилаштує $\diamond$, з ^{r} -й притуляти, n^k = %, 3. що долуча до лав, $\odot$ долучивши до л.;

ПРИСТРОИТЬ (кого) f . присусідити; $\diamond$;

ПРИСТРАЙВАТЬСЯ e^u ставати до лав, (під крильцем) влаштуватися; $\diamond$;

-йся/-ый 1. прибудовуваний, 2. прилаштув-, притулю-, примішу-, 3. долучу- до лав; -я под крыльшком р-й влаштуватися під крильцем;

ПРИСТРОИТЬСЯ f . зачепитися, д. притакови- $\diamond$;

-вшийя прилаштований $\diamond$.

ПРИСТРАСТИЕ (гоббі) уподобання; п. к чему, замилув- в чім /д. до чого/; с -ием (допитувати) як інквізітор; допрбс с -ием інквізіторський допит.

ПРИСТРАЩАТЬСЯ допадатися /прилюбля-, приохочува-/ до чого, замилуова- у чім;

-йся що / m^u хто/ прилюбляється $\diamond$, с-и п., готівий прилюбіти, (до отію) наркоман, (до сивухи) алькоголік, пропосць, заливаха, n^k прихильчий до чого, c^k приохотья- [приохотся-до-карт];

ПРИСТРАСТИТЬСЯ приохотитися $\diamond$, допас-

(до тива) прихилі-; п. к чему допас- /прилюбі-/ до чого, уп'яс- у чо;

-вшийя захоплення, забюха-, приохоче-, прилюбле-, $\diamond$.

ПРИСТРЕЛИВАНИЕ (зброї) r^k пристрілянка.

ПРИСТРЕЛИВАТЬ (вбивати) пристрілювати, (зброю) доводи- до норми;

-й 1./2. що / m^u хто/ пристрілює, $\odot$ пристрілюючи-и, 1. з m -й пристрелити, 2. для пристрілянки, зай-нятий -кою, пристрілювач, n^k пристрільчий + %;

-йся/-ый пристрілюваний $\diamond$.

ПРИСТРЕЛОЧНЫЙ пристрільчий.

ПРИСТРОЙКА o^k прибудівля, прибудівка /до-/; прибудівок, f . прихалабок.

ПРИСТРУНИВАТЬ струнчити, приструнчува-, прибира- до рук, приборкува- /під-/; бра- в шб-ри;

-й що / m^u хто/ приборкує $\diamond$, з-й/р-й приборкати; -ый приструнчуваний, приструню-, приборку-, прибираний до рук;

ПРИСТРУНИТЬ взяти в руки, прикрути- хвоста кому, к. прикрути- кожо; $\diamond$;

-вший $\diamond$.

ПРИСТУП (знів) вибух, (до кого) вільний дбст-туп, право вільно приступати; ані приступу до кого високі поріги в кого.

ПРИСТУПАТЬ підступати, доступати(ся), (до діла) (роз)починати що; п. к чему братися до;

-й що / m^u хто/ підступа $\diamond$, с-и п., р-й підступі-, $\odot$ підступаючи, c^k візьмись [взьмись-до-праці]; -й к чему готівий поч-а- що;

ПРИСТУПИТЬ: п. к чему доступитися до чо-го; -йли к дискуссии розпочали /розпочато/ дискусію;

ПРИСТУПИТЬСЯ підступитися $\diamond$.

ПРИСТЫЖАТЬ засоромлювати /при-/; завдава-сорому, стидати /д ^{k} зав~/, страми-, сороми-;

-й що / m^u хто/ соромить, з-й засоромити, соромітник, присоромлювач, n^k присоромчий /-ливий/ + %, c^k засором- [засором-до- сліз-нахабу]; -йся/-ый засоромлюваний /при-/;

ПРИСТЫДИТЬ о. завдати сорому $\diamond$.

ПРИСТЯЖЬ підпряга, підпряжка, $\odot$ поплентач.

ПРИСУЖДАТЬ засуджувати /при-/; (доктора) надава-;

-й що / m^u хто/ присуджує $\diamond$, р-й присудити, суддя, присуджувач, n^k судящий + %; -й звание покликаний нада- /вивищи- до/ звання c^k присуди- [присуди-на- смерть];

-йся/-ый присуджуваний, нада-.

ПРИСУТСТВЕННЫЙ (день) урядовий.

ПРИСУТСТВИЕ i^c радна зала; п. духа самовлада, (півна) влада над собою, душевна рівновага, n^o притомність дүху; в -вии на очах; в моём -вии при мені.

ПРИСУТСТВОВАТЬ бути (присутнім), (у тво-
ри) фігурува́;

--й що фігурує, *n^k* присутній /з. прийвний/, на-
яв- /з. при-/, *s^k n^b* суший; **вездé** -й всюдисуший.

ПРИСУЩИЙ властивий, притаманний, питом-,
ф^p родимий, з. присвоєтий.

ПРИСЫЛАТЬ надсила́ти (*старостів*) за-/; сла-;

--й що надсилає, звиклий н., р-й присла-, *n^k* при-
сильчий, *s^k* засилай- [засилай-старостів-хлоп];
-йся/-ый надсиланий /при-/, *n^k* присильний.

ПРИСЫПАТЬ присипа́ти /до-, на-, по-, під-/
(пилот +) припоробувати, притру́шу-;

--й що /мⁿ хто/ притру́шує, звиклий п., р-й при-
трусй-, присипа́йло, *n^k* присипчивий, присипу-
щий + %, *s^k* присип- [присип-волос-свиною];

-йся/-ый присипаний /до-/, притру́шув-, при-
поробув-, *n^k* присипний, *r^k* присипанный.

ПРИСЯГАТЬ (за)присяга́ти(ся), склада́ти прися-
гу;

--й що /мⁿ хто/ присягає, с-и п., р-й присягну́т-,
заприсяжуваний, *n^k* присяж-, *s^k* присягни- [при-
сягни-на-вірність];

ПРИСЯГНУТЬ присягати; *ф^o*

-вший присяглий, заприсяжений, присяж-, *ф^o*.

ПРИТАЙВАТЬ(СЯ) затаювати(ся), прищулюва-
тися, (подих) затамувати;

--й: -й **дыхание** *s^k* затамуй-дух;

-йся *n^k* притайкуватий;

ПРИТАЙТЬ(СЯ) (мертвим) знеживітися; *ф^o*;

-вший(ся) *ф^o*; -й **дыхание** © затамувавши дух;
-я прит[ч]аєний, прищуле-.

ПРИТАНЦОВЫВАТЬ підтанцюв/увати /при-/
--й що /мⁿ хто/ ~ує, звиклий п. танцюра.

ПРИТАСКИВАТЬ: --й що /мⁿ хто/ притягає, звик-
лий -ти, р-й притягти; ± ТАЩИТЬ;

-йся/-ый притяганий, притягив-, прино́шув-;

ПРИТАЩИТЬСЯ прише́дняти, приплуга́ни-
тися, притаргани- *ф^o*;

-вшийся *ф^o*.

ПРИТВОРНЫЙ ненатуральний, штуч-, силува-.

ПРИТВОРСТВО придурювання.

ПРИТВОРЩИК комедіант, удава́ка, фігляр, при-
ду́рок, симулянт.

ПРИТВОРЯТЬСЯ удава́ти (з себе), придурюва-
тися, о. гра́ти комедію; п. кем симулюва́-кого,
става́ в позу кого;

-йся що /мⁿ хто/ придурюється, удаваний, з-й
придуритися, звиклий придурюва-, *i*. > ПРИТ-

ВОРЩИК, *n^k* придурливий, прики́д-, о. з весело-
ю міною у кепський грі.

ПРИТЕСНЕНИЯ *mⁿ* о^k на́гінка на кого; **тяже-**
лэйшие п. *n^o* найтяжчі по́топти.

ПРИТЕСНЯТЬ гнобити, пригноблюва-, утиска́-,
наступа́-на /бра́- за/ го́рло, прикручува- хвоста́;

--й що /мⁿ хто/ утискає, звиклий у., з-й взя́- за
го́рло, (признача́ний) для гноблення, відомий

у́тисками кого, гноби́тель, гони́-, пригноблюва-
ач, утиску-, *n^k* гноби́тельный для кого + %, *s^k*

притисни- [притисни-люд] ©;

-йся/-ый гноблений, пригноблюва-, утиску-
/при-/.

ПРИТИХАТЬ ущука́ти, притиха́-, ни́шкну-, уга-
мо́вуватися, (- вітер) залага́ти;

ПРИТИХНУТЬ ущу́хнути; **ветеро́к** -ти́х віт-
ре́ць заліг (десь);

-й́ший ущу́хлий, прити́х-, прині́шк-, залег-, *ф^o*.

ПРИТО́К (вітка́чів) на́шлів.

ПРИТО́М (на початку мови) до того ж; и п. *ф^p* і
то [до́лгой и п. те́мной но́чью че́рез до́вгу і то
те́мну ніч]; и **это** п., **что...** і це тоді, коли...

ПРИТО́Н о^k ти́рло.

ПРИТОРНОСТЬ: до -ти (знайо́мий) до оскóми.

ПРИТОРНЫЙ о^k пересоло́джений, нудкий, за-
солба́-, о^k солодка́вий, (усмі́х) солоде́нький.

ПРИТРАГИВАТЬСЯ: п. **к чему** о^k торка́ти що;

-йся : **до**трагивающийся.

ПРИТУПЛЁННОСТЬ притупі́лість.

ПРИТУПЛЯТЬ затупля́ти /при-/, тупи́-, знего́бст-
рюва-, (чуття) присипля́-, притлу́млюва-;

--й що /мⁿ хто/ тупи́ть, з-й притупи́-, *n^k* тупи́-
льний + %, *s^k* притупи́- [притупи́коса];

♦♦♦**СЯ** о^k тупіти, (- чуття) ослаба́-, (- зір)
підупада́-, *n^k* тупкий;

-йся/-ый туплений, притуплюва- /за-/, ослаб-
лю-, знего́бстрю-, -я щораз тупи́ший;

ПРИТУПИТЬСЯ притупіти; *ф^o*;

-вший притупілий, ослаб- *ф^o*, *ф^o*;

ПРИТУПЛЁННЫЙ о^k притупілий, (- чуття)
приспаній.

ПРИТЧА: **стать -чею во языцех** у всіх на губі ви-
сіти; **это стало -чею во языцех** це перетира́-
ють на язы́ках, про це дзвонять в усі дзвони.

ПРИТЫКАТЬ(СЯ); **ПРИТКНУТЬ(СЯ)** о^k при-
туліти(ся);

--й = **прижимающий(ся)**;

-вший(ся) *ф^o*; -я приткну́тий, притуплений.

ПРИТЯГАТЕЛЬНЫЙ о. як сонце.

ПРИТЯГИВАТЬ притяга́ти, прива́блюва-, при-
на́джу- п. **за волосы** о^k тулі́- горба́того до стін-
ки; п. **магнітом** о^k примагнe[і]чува-;

--й що /мⁿ хто/ притягає, звиклий п., р-й притя-
гти, з-й прива́би-, *n^k* (при)тягу́щий, прива́бли-
вий, прива́дний, притяга́ль-, магнетич-, притя-
жний, *ф^l* гравітаці́й- + %, *s^k* тягни́- [тягни́бока];

-йся/-ый притяганий, прива́блюв-, прина́джув-,
n^k притяжний;

ПРИТЯНУТЬ втягну́ти, поповни- **що чим**.

ПРИУДАРЯТЬ: п. **за ней** упада́ти коло́ /лиця́тис-
я до, підбива́ти клі́нці до/ не́й, смали́- халявкі
коло не́й, п. **за же́нским по́лом** липну- до жіно́-
чих спи́дниць;

--й що /мⁿ хто/ упада́ к. кого, звиклий у., зальо́т-

ник, залицяйло, закоханаць, відомий своїми за-
льотами, *п^к* женихливий; **-й** за жєнским пблом
спідничник, швидкий на зальоти, бугайкува-
тий, *с^к* ліпни- [ліпни-до-спідниць-дідуган];

ПРИУДАРИТЬ ушкварити $\diamond$ [дождь -рил дощ
ушкварив], вріза- [музики врізали гопак(а)].

ПРИУКРАЩИВАТЬ прикрашати, оздоблюва-
ти, причепурю-, підмальбу-, підкращу-, завивати
в папірці, підбавля- (словам) меду; **не -вая** за
що купив, за те й продаю;

-й що *м^н* хто/ прикраса $\diamond$, схильний п., з-й при-
краси-, зайнятий прикрашанням, *п^к* прикрасу-
щий + %, *с^к* підбав- [підбав-словам-меду];

-йся/-ый прикрасуваний /під-/ , причепурю-,
оздоблю-, підмальбу-, зави- у папірці;

ПРИУКРАШЕННЫЙ підмальбований, підкраще-
ше-, о. прикучерявле-, завитий у папірці $\diamond$.

ПРИМЕНШАТЬ применшувати, (дані) зани-
жу-, (ролю) /по-/ , недоціню-, легковажити що,
(ціну) збавля-

-й що *м^н* хто/ применшує $\diamond$, схильний /маста́к/
п., з-й занизи-, применшувач, занижу-, *п^к* = %, *с^к*
збав- [збав-ціну-чоловіче];

-йся/-ый применшуваний /з-/ , недоціню-, по-
нижу- /за-/ , щораз менший.

ПРИУМНОЖАТЬ множити, примножува-, збі-
льшу-; **п. состояние кому /чьѐ/** дба- на кого; **п.**
успехи *ф.* набира- очка /д. очки/;

-й що *м^н* хто/ примножує $\diamond$, схильний п., з-й
примножи-, примножувач, збільшу-, для прим-
ноження, зайнятий -ям, *п^к* = %, *с^к* примнож-
[примнож-сторичею скарби];

-йся/-ый множений, примножува-, збільшу-,
щораз більший;

ПРИУМНОЖИТЬ *о^к* приблизити $\diamond$;

◆◆◆СЯ *ф^р* обростати чим $\diamond$.

ПРИУМНОЖЕНИЕ (чого) *ф^р* обростання чим.

ПРИУНЫВАТЬ нудити світом, занепада-духом,
журитися, засмучува-;

-й що нудити світом $\diamond$, готівий занепасти дух-
ом, щораз більше занепалий духом, *с^к* занепа-
ді- [не занепаді-духом воїн];

ПРИУНЫТЬ зажуритися, засмути-, зубожіти
/занепає-/ духом;

-вший зажурений, засмуче-, занепалий /зубо-
жі- д.

ПРИУРОЧИВАТЬ (події) прив'язувати, відно́с-
и-, приурочува-, пристосову-, присвячу-;

-й що *м^н* хто/ приурочує $\diamond$, звиклий п., з^г-й
/поклáвши/ приурочи-, *с^к* прив'жи- [прив'жи-
весілля-до-святі];

-йся/-ый пристосовуваний, приурочи-, присвяч-,
відно́с-, прив'язу-.

ПРИУСАДЕБНЫЙ (прихатій) придомний.

ПРИУЧАТЬ привчати, привичаюва-, наламу-,
г. принатурю-;

-й що *м^н* хто/ привча $\diamond$, з-й привчити, *с^к* при-
вчи- [привчи-до-праці];

-йся/-ый приучуваний, привичаю-, наламу-,
приватурю-;

ПРИУЧИТЬ (потуранням) з. довадити $\diamond$.

ПРИХВАТЫВАТЬ схоплювати /за- пере-, при-/
бра- з собою, (морозом) приморбжу-, (цвіт) при-
бива-, (мотузом) перев'язу-, (- хоробу) чпля-
тися;

-й 1. схватывающий, 2. що *м^н* хто/ берє з собо-
ю $\diamond$, звиклий брати з с., *п^к* хапкий, прихвату-
щий;

-йся/-ый прихоплюваний, приморбжу-, приби-,
перев'язу- /під-/.

ПРИХВОСТЕНЬ *о^к* пришийхвіст, поплєнтач.

ПРИХЛЕБАТЕЛЬ *о^к* підхлібник, підхлібець; $\pm$

ПОДХАЛИМ.

ПРИХЛЕБАТЕЛЬСКИЙ *ф^р* стоцілувальний.

ПРИХЛОПЫВАТЬ (в долоні) ляскати, плєска-,
(з тріском) затріскувати, (з грюк-) грюка- чим
/н. дверіма/, *ф^р* пристукува-, (палець) прищипу-;

-й що *м^н* хто/ пристукує $\diamond$, звиклий п., з-й при-
стукну-, *с^к* плєщи- [плєщи-в-долоні публіка];

-йся/-ый приплєскуваний, пристуку-, приби-,
зачіно- з грюком, прищипу-, придішу-, закри-;

ПРИХЛОПНУТЬ (кого) запобігти, заскочити $\diamond$,
(двери) затріснути, (убити) (по)рішити, присту-
кну-, г. кропну-, закатури-.

ПРИХОД г. парохія; **п. в сознание** опритомнен-
ня, отямле-; **п. кого к власти** перебрання влади
ким; **-ды и расхо-** прибутки й видат-.

ПРИХОЖАНИН г. парохіянин.

ПРИХОДИТЬ приходити /над-, під-/ , прибува-,
ф. притупу-, притьобу-, придибу-, (до кого) від-
віду- кого, показу- бчі кому, (додому) (по)вер-
тати(ся), (- час) наближатися, наставати, (в екс-
таз) впада-, (легко) діставатися, (- крам) одєр-
жува-, надходити, *ф^р* /ви-/ [-ит конєц кому -ит
кінєць]; **п. в восхищение /восторг/** умліва- від
захоплення, *о^к* підстрибу- з радіощів; **п. в гло-
ву** навертатися на думку; **п. в движение** уру-
хомлюва-, активізува-, розруху-; **п. в забвение**
западати в непам'ять, присипатися /припадати/
порохом; **п. в замешательство** торопі-, спанте-
личуватися; **п. в крайнее изумление** не могті
вий- з дива; **п. в негодность** става- непридат-
ним; **п. в негодование** (- небіжчика) перевер-
татися в труні; **п. в неистовство** несамовітати,
п. в отчаяние братися за глову, хапа- за сєр-
це; **п. в расстройство** розладнува-; **п. в себя** *о^к*
оговтува-; **п. в себя от удивления** (*п^р* з ч. не)
виходити з дива; **п. в столкновение** г. зударя-
тися; **п. в ужас /отчаяние/** хапа- за глову /сєр-
це/, облива- холодним потом; **п. в умиление** п.
танути, розтава-; **п. в упадок** марнуватися, іті
на пропасть, занепада-, зника-, схоби- на пси,

тріщя́- по всіх швах, припада́- пілом; п. к за́к-
люче́нню робі- вісновок, висно́вува-; п. к ко́н-
цю́ добіга́- кінця́, (- *занас*) ви́кінчува́тися; п. к
убе́жді́нню переко́ну-; п. на го́товое до ва́три
вого́нь підкла́дати; п. на мы́сль /на ум/ спада́-
/сплива́-, збіга́-, іти́, наvertsáтися/ на думку /яз-
ик/, зарю́юва- в голові; п. на па́м'ять спада́ти на
па́м'ять; п. на по́мощь става́- до по́мочі, пода-
ва́- руку п., ♦ на по́міч; п. на ум = п. на мы́сль;
п. с годя́ми (*досвід*) додава́тися з віком; -ит в
го́лову мы́сль кому́ дума́ собі *хто* [нево́льно
мене -ит в г. м. мимово́лі я думаю с.];

-й 1. що /м' хто/ приходить ∅, прибу́ваний, над-
ходжу-, звя́клий ♦, р-й прийти́, відвідувач, при-
бу́лець, приходя́нин, пришля́к, при́хода, при́х-
дець, прих[о]ді́йко, гість, н' бувáлий, прих[о]ж-
ий /за-, (слуга) г. приходя́чий, с' прийді́- [при-
йді́-до-висно́вку], 2. одержува́ний; -й в бе́ше-
нство = -й в я́рость; -й в весе́леє настро́єння
р-й розвеселі́тися; -й в вост[о]р[г] /восхище́н-
ня/ ма́ло не умлі́лий /© мліючи/ від захо́плення, го-
товий прийти́ в екста́з, о. в екста́зі; -й в го́лову
/на ум/ (- *идеї*) зарю́юва- у голові; -й в дви́жен-
ня урухо́млю-; -й в за́меша́тельство /смуща́-
ння/ збенте́жу-; -й в изу́мление = изу́млюю-
чийся; -й в него́дность © стаючи́ неприда́т-
ним; -й в отча́яння пойма́ний р[о]зпачем; -й в
проти́воре́ччя с © зайшо́вши в супер[е]чність із;
-й в равнов[е]сіє врівнова́жува-; -й в себ[я] очу́-
ню-, ог[о]вту-; -й в созна́ння /чу́вство/ оприт[о]м-
ню-, от-от вже прит[о]мний; -й в соприкосно́в-
е́ння = соприкаса́ючийся; -й в состо́яннія упа́-
дка /в упа́док/ забу́тий Бо́гом, щор[а]з бі́льше
занепа́лий; -й в столкнове́ння прире́чений /з^м-
й/ зіткну́тися; -й в у́жас пойма́- /сповнюв-/ жа́-
хом; -й в умиле́ння розчу́лов-, готовий розга́-
нути; -й в упа́док на гра́ні занепа́ду; -й в я́р-
ость ма́ло не ошалі́лий, щор[а]з лю́тіший, розлю́-
чув-; -й к в[ы]воду /за́ключе́нню/ © робивши
вісновок; -й к ко́нцю близький до кінця́; -й к
соглаше́нню з-й дійти́ згоди; -й к убе́жді́нню
(вже) майже переко́н-; -й на па́м'ять ра́птом
воскр[е]слий у па́м'яті; -й на по́мощь гото́вий
прийти́ на по́міч, допомага́вець; -й на сме́ну =
сменяю́чий;

-йвший ∅; -й в[е]ч[е]ра вчора́шній гість;

ПРИЙТИ́ прийти́, о' приди́ба- ∅, з' приліз-, (в
го́лову) зайти́; п. в аз[е]рт розшалі́-; п. в вост[о]р[г]
захо́питися до нестя́ми; п. в го́лову спли́вти на
думку; п. в го́сти заго́сти-; п. в дви́женнія пі́ти
в рух, урухо́мі-, урухо́митися, завору́ши-, роз-
ру́ха-, (- *села*) сколоті́-; п. в за́меша́тельство
спантелі́чи-, не зна́ти, на яку́ ступі́-; п. в за́пу-
сте́ння порості́ т[е]р[н]я́ми /бу́р'яна́-; п. в изу́м-
ле́ння не мо́гті вий- з д[и]ва, б^а пороззя́вля- ро-
ти́; п. в кра́йнее н. в[д]а́ритися в по́ли рука́ми; п.

в недоуме́ння не мо́гті вий- з д[и]ва, розве́сти ру-
ка́ми; п. в неисто́вство знесамові́ті-; п. в по́р-
му ♦ до но́рми; п. в отча́яння о' взя́тися за го́-
лову; п. в по́рядок б^а ви́паднатися; п. в себ[я] ♦
до па́м'яті, стя́митися, ф^р ог[о]вта-, да́ти собі ра́-
ду, ∅. ♦ до се́бе; п. в себ[я] от че́го отря́стися з
чо́го; п. в себ[я] от уди́вленія вийти́ з д[и]ва; п. в
состо́яннія че́го ста́- чим [п. в с. разруше́ння с.
ру́їною]; п. в с. упа́дка занепа́с-; п. в я́рость
розп[о]ті-, розпаса́юватися [п. в та́ку́ю я. так р.];
п. к за́клуче́нню о' ви́міркува́ти собі; п. к за́к-
луче́нню, что... ф^р зу́пинитися на то́му, що...;
п. к реше́нню надума́ти; п. к оконча́тельному
р. оста́точно ви́рши-; п. к соглаше́нню дійти́
згоди; п. кста́ти наго́дитися, нави́ну-; п. на по́-
мощь кому́ г. підру́тува́- кого ∅; п. на ум на-
верну́тися на думку; нікому́ не мо́гло п. в го́-
лову не прома́йнуло́ че́рез думку ні́кому; -д[е]т
ко́нєц о. увірветься ні́тка; приш[е]л, уви́дел,
победи́л приш[о]в, побачи́в, побор[о]в /переміг/;
пришла́ беда́ – отвори́й воро́та іде́ беда́ – від-
чиня́й воро́та; пришло́ ма́хом, ушло́ пра́х- як
пришло́, так і пішло́; и в го́лову не -шло́ й на
га́дку не спало́;

-ше́дший прибу́лий, гість, відвідувач, прибу́-
лець, при́хода, при́ходець, при́хідєко, з' за́йда, з.
пришля́к, н' при́шлий /за-, ∅; ± приходя́щий;
-й в бе́шенство /я́рость/ розшалі́лий; п. в да́в-
ность за́давнений /пере-; -й в за́меша́тель-
ство сторопі́лий; -й в исту́плєння = -й в неисто́-
вство; -й в него́дность вже неприда́тний; -й в
негодова́ння обуре-; -й в неисто́вство роз-
шалі́лий, знесамові́ті-, знетя́млений; -й в себ[я]
очу́ма-, ог[о]вта-; -й в смуща́ння засор[о]мле-; -й
в упа́док занепа́лий /піду-, забу́тий Бо́гом; -й
в я́рость /бе́шенство/ розшалі́лий; -й к за́клуче́-
нню © дійшо́вши вісно́вку; -й на ви́ручку
© приш[о]в- на підмо́гу; -й с повинно́й при-
шо́в- з розка́нням.

ПРИХОДИТЬСЯ ф^р му́си[и]ти [ей пришло́сь
уйти́ вона́ -іла пі́ти]; п. к сло́ву бу́- до розмо́ви,
до сло́ва мо́витися; п. на чь[о] до́лю припада́-
кому; -йлось ф^р трапля́лось; -ится нелегко́ ко-
му с чем ма́є біду́ *хто* з чим; не -ится не випа-
дає, ф^р го́ді [не -ится уди́вля́ється го́ді диву-
ва́тися]; об [э]том говори́ть не -ится про це го́-
ді говори́ти /не мо́же бу́- й мо́ви/; ниче́го не
-ится жда́ть го́ді на щось чека́-; пл[о]хо -ится
зле веде́ться;

-йся що припада́ ∅, н' /кому́/ нале́жний, н' я́краз
[-я по но́ге я́краз до но́гі], (- *родичів*) він же,
вона́ ж [он е́му́ дя́дей він же йо́му́ дя́дько]; -я
по вку́су я́краз до смаку́, р. уподо́бний;

ПРИЙТИ́СЬ ф^р прийти́ [к сло́ву -шло́сь -шло́
до сло́ва], ма́- [не зна́ю, с кем приде́ться жити́
не зна́ю, з ким жи́- ма́ю]; п. (не) ко́ двору́ (не)

сподобатися; п. по вкусу засмакувати; п. по душі кому о^к припас- до серця /душі/, © уподоба- [мы -лись ей по д. вона -ала нас]; с кем приде́тся е́хать з ким маю /має +/ їха-; не -е́тся го́ді бу́де [не -е́тся жа́ловаться г. б. наріка́-]; -ло́сь не по ду́ше /вкусу, нра́ву, се́рдцу/ закрути́ло в но́сі; -ло́сь ту́го кому п'яти припекло́; -ше́дшийся $\diamond$; -я ви́бру (одяг) як ули́п.

ПРИХОДОВАТЬ; ОПРИХОДОВАТЬ заприбу-ткувати.

ПРИХОРАШИВАТЬ о^к вичепу́рювати, чепури́-, -й що /м^н хто/ -ює $\diamond$, зви́клий ч., р-й вичепури́-, н^к о^к чепуру́щий + %, с^к чепури́- [чепури́- як-лялечку];

◆◆◆СЯ чепури́тися, вичепу́рюва-, вихоро́шу-; -йся/-ый вичепу́рюваний /при-/ , вихоро́шу-, р-й чепури́тися, чепуру́н, чепурко́.

ПРИХОТЛИВЫЙ о^к витребенькуватий; & при-мхува́-.

ПРИХОТЬ: по -ти судьбы́ з примхи до́лі;

ПРИХОТИ (людські) но́рови, фанабе́рії, г. за-баги.

ПРИХРАМЫВАТЬ накульгувати, кульга́-, при-пада́- на но́гу;

-й що /м^н хто/ кульга́ $\diamond$, шканди́ба, кульга́, шкандиба́йло, н^к кульга́вий, кривий, © припа-да́ючи на но́гу.

ПРИЦЕЛ р^к мірнік, му́шка; под -ом на му́шці.

ПРИЦЕЛЬНЫЙ о^к націльний, мірниковий.

ПРИЦЕЛІВАНІЕ с^к націлювання.

ПРИЦЕЛИВАТЬСЯ націлюва́тися, ціля́ти;

-йся що /м^н хто/ ~ється $\diamond$, націлюваний, н^о на-ціле́-, п. наміре́-, г. наставля́- [-я е́хать н. їха-ти], н^к = %, с^к націлься- [націлься-в-серце].

ПРИЦЕНИВАТЬСЯ прицінюва́тися;

-йся що /м^н хто/ ~ється, зви́клий /с-и/ п., н^к при-цінливий, с^к прицінісь- [прицінісь-до-краму].

ПРИЦЕПЛЯТЬ чіпля́ти, причіплюва́- /до-/;

-й що /м^н хто/ чіпля́ $\diamond$, зви́клий ч., з-й причепи́-, причіплювач /на-/ , н^к причіпливий /до-, на-, у-/ + %, с^к причепи́- [причепи́-кобилі-хвіст];

ПРИЦЕПИТЬ дочепи́ти $\diamond$;

ПРИЦЕПЛЯТЬСЯ: -лись /-лось/ дочіпляно;

-йся/-ый причіплюваний /до-, на-, по-, у-/ , н^к причіпний /до-, на- +/, с^к причепи́сь- [пичепи́сь-реп'яхом]; -я (до кого) = цепляющийся.

ПРИЧАЛІВАТЬ прича́лювати, пристава́-;

-й що /м^н хто/ прича́лює $\diamond$, зви́клий п., з-й при-ча́ли-, н^к прича́льний, с^к прича́ль- [прича́ль-до-берега];

-йся/-ый прича́люваний.

ПРИЧАСТНОСТЬ о^к стосунок.

ПРИЧАСТНЫЙ з^к привинний /привинен/, при-вінник; п. к чему́ н^к вмочений у що; быть -ым о^к прикладати́ /прикла́с-/ ру́ку, моча́- /вмочи́-/ па́льці.

ПРИЧАЩАТЬ (за)причаща́ти, о́ дава́- прича́стя; -й що /м^н хто/ причаща́ $\diamond$, зайня́тий прича́стям; ◆◆◆СЯ о. прийма́ти п., іти́ до п.; п. красо́той о. багати́ красо́ю; ± ПРИОБЩАТЬ(СЯ); -йся/-ый заприча́щуваний, прича́сник, причащ-але́ць.

ПРИЧЁМ (на початку мови) до того ж, о^к і то [п. не то́лько он і то не лише він]; ф^р і, а, але́, протé [сто дыр, п. ка́ждая из них... сто діро́к, і ко́жна з них...]; п. так /таким образо́м/, что... аж, і то так, що... [топнул, п. т., ч. землі́ задрожала́ гупнув аж /і то так, що/ земля́ задвигті-ла]; п. тако́й аж такий [маю́ лінь, аж таку, що все інше му́чить].

ПРИЧЁСЫВАТЬ зачісува́ти /ви-, під-/;

-й що /м^н хто/ зачісує $\diamond$, зви́клий з., р-й зачеса́-, зачісувач, н^к = %, © зачісуючи; -й под оди́н гребешо́к го́товий зачеса́- під оди́н гребіне́ць /під оди́н шнур підвесьти/;

-йся/-ый зачісуваний;

ПРИЧЕСАТЬСЯ підчеса́тися $\diamond$.

ПРИЧИНА ф^р привід, зачіпка; на всё есть п. диму́ без вогню́ не бува́є; по той простой -не просто́ тому /чезе́з те/; быть /стать/ -ой спри-чини́ти; без видимо́й -ны хто́зна від чо́го, з до́брого дива; по неува́жительно́м -ам без доста́тніх причи́н; по ува́жительно́м -ам з пова́жних причи́н.

ПРИЧИННО-СЛЕДСТВЕННЫЙ: -ая связь зв'язок причи́н і наслідків.

ПРИЧИНЯТЬ завдава́ти, заподи́ю-, чини́ти, робі́-, спричиня́ти(ся); п. что́ приводити́ до чо́го; п. беспоко́йство о^к чини́- кло́поти; п. боль ко́му боли́- кого; п. вред ко́му о^к чини́- /д^к у-/ зло, ф^р кривди́- кого; п. душе́вную боль /моральне́-ые страда́ния/ о. пекти́ мозок /ду́шу, се́рце/, завдава́- жалко́ /се́рцу ра́ни/, рiза- без ножа́, щипа́- за се́рце, гриз- ду́шу, роздира́-/края́-, рва́-, гніти́-/ се́рце; п. муче́ния /страда́-/ о. зала́ива- са́ла за шку́ру, зага́ня- шпильки́ під нігті, куса́- за се́рце, нівечи́- /му́чи-, то́чи-/ се́рце; п. неприя́тности чини́- при́крощі, робі́- збитки, наступа́- на мозо́лі, псува́- кров, дошкуля́-, с. жар на го́ловоу си́па-; п. неудо́бство завдава́- моро́ки; п. убы́тки завдава́- збитків; п. уве́чье калі́чи; п. хлпо́ты о^к кло́пота-/закло́пчува-/ го́ловоу, обляга́- /обси́да-/ кло́потами, завдава́- кло́потоу /-ів/;

-й що /м^н хто/ завдає́ $\diamond$, зви́клий з., з-й завда́-, спричиня́ник, призвідець, ф^р з наступним [уда́р, -й паде́ние уда́р з н. пади́нням]; -й вред чему́ шкідни́к, шкідли́вий для чо́го; -й го́ре /неприя́-тности/ з-й насо́ли- /наробі́- ли́ха/; -й затрудне́ния схидь- чини́- трудно́щі; -й поврежде́ние з-й пошко́ди-; -й страда́ния з-й зали́- са́ла за шку́ру; -й убы́тки з-й завда́- збитків, збитко́в-

ий, утратний; **-й уще́рб чому** з-й пошкоди- *що*, кривдний для *кого*; **-й хлопоты** клопітний;

-ый чинений, завдава-, заподію-, спричиню-;
ПРИЧИНІТЬ: п. **боль о**. вразити (в) серце; п. **вред** зашкоди-; п. **горе** завда- ліха; п. **зло** негаразд вчині-; п. **много горя** о. наниза- довгу низку ліха; п. **непоправимый вред** підріза- під корінь; п. **неприятность** насолі-; п. **оби́ду** заподія- кривду; п. **страдания** вразі- серце; п. **урбн** чьему чьому (*своім побутом*) пересіди- *кому* *що* [—*ил ли я у. вашему дивану?* чи ж я -ів вам канапу?]; п. **ущерб чьему** о. пощербити *що*; **не п. вреда** пальцем не зачепі-; **-ило непри- ятность** вилізло боком;

-вший $\emptyset$; **-й боль /неприятность/ кому** дошкульний для *кого*.

ПРИЧИСЛЯТЬ прираховувати, прилічува- /за-, додава-, причисля- /за-, ϕ^p залуча-; п. **себя** к *чему* признаватися до *чого* [причисляют себя к этому направлению признаются до цього напрямку];

—й *що* /*м*^н *хто*/ залічує $\emptyset$, з^г-й зачислити, звиклий зачисля-, *n*^к заліковий, зараховчий, *c*^к залучи- [залучи-до-ВИШу-комісія];

-йся/-ый прираховуваний /за-, прилічу- /за-, зачислю- дода-, залучу-.

ПРИЧИТАТЬ голосити, бідкатися [начать п. за- бідка- $\emptyset$], ϕ^p бубоніти, (*над кім*) лебеді-, побиватися за *ким*;

—й *що* /*м*^н *хто*/ голосить $\emptyset$, звиклий г., з^м-й заголосі-, о. з голосінням, *c*^к голосі- [голосі-над-небіжчиком].

ПРИЧИТАТЬСЯ належати(ся), припадати(ся); **-йся** *що* належить $\emptyset$, *n*^к належний, призначе- до сплати; **-я по договору** договоре-, *n*^к договірний; **-щеся** належність.

ПРИЧМОКИВАНИЕ ϕ^p прицмок [причмоки- вая з прицмоком].

ПРИЧМОКИВАТЬ подмакувати /при-/; цмака-;

—й *що* /*м*^н *хто*/ цмака $\emptyset$, звиклий приммакувати, р-й прицмакнути, цмакало, *o*^к цмокотій.

ПРИЧУДЛИВЫЙ *o*^к витребенькуватий; **самым -ым образом** якнайхимерніше.

ПРИЧУДЫ *o*^к вибрики, (*Темиди*) гримаси; **с -ами** химеристий.

ПРИШВАРТОВЫВАТЬ > ШВАРТОВАТЬ.

ПРИШЕ́ЛЕЦ *o*^к забіга, прихолько, прийда /за-/; новак, з. пришляк, з^н приплентач, о. варяг.

ПРИШЕСТВИЕ: **второе** п. нове прише́стя [до -ого -ия до нового прише́стя].

ПРИШИ́БАТЬ; **ПРИШИ́БИТЬ** *o*^к причмеліти, з. приснопі-.

ПРИШИ́ВАТЬ пришивати, ши-, (*справу*) тулі-;

—й *що* /*м*^н *хто*/ пришива, мастак п., з-й приши-, *n*^к = %, *c*^к приший- [приший-кобилі-хвіст] + шьющий; **-й заплаты** латальник;

-йся/-ый шитий, пришиваний, туле-, *n*^к пришивний;

ПРИШИТЬ: п. **статью** з. підвести під криміна́л; ± **ФАЛЬСИФИЦИРОВАТЬ**.

ПРИШПІЛИВАТЬ пришпільовати, прикоблю-;

—й *що* /*м*^н *хто*/ пришпільоє $\emptyset$, звиклий / $\emptyset$ с-и/ п., з-й пришили-, *n*^к = %, *c*^к пришили- [пришили-квітку на груді];

-йся/-ый пришпільований, прикоблю-.

ПРИШПО́РИВАТЬ остробжити, шпига- /стиска-/ (острога́ми);

—й *що* /*м*^н *хто*/ шпига (о.) +, з^м-й шпигну́ти (о.), звиклий /с-и/ шпига- (о.); *c*^к стісни-острога́ми- [стисні-острогами коня];

-йся/-ый стісканий /шпига-/ острога́ми, пришпорува-.

ПРИЩЕ́ЛКИВАТЬ клацати, прикла́ц/ува-, (*языком*) прицмоку-, цмоб[а]кати, ляска-, цока-;

—й *що* /*мн. хто*/ ~ує $\emptyset$, звиклий к., р-й клацну-, ляскун, цмокало, цмокотій, *n*^к = %, $\emptyset$ клацаючи;

-йся/-ый лясканий, прицмокува-, прикла́цу-, придушу-, прищіку-, пристуку-.

ПРИЩЕМЛЯТЬ прищікувати, прищіплю-, *r*^к прищемлю-, п. утиска-;

—й *що* /*м*^н *хто*/ прищікує $\emptyset$, звиклий п., р-й прищемі-, *n*^к *r*^к прищемлиивий, прищікли- + %;

ПРИЩЕМИТЬ прищеміти, прищемну- /прищикну-/ $\emptyset$;

-йся/-ый прищікуваний, прищіплю-, прищемлю-, придушу-, утиску-, *n*^к *o*^к прищемний.

ПРИЩЕПЛЯТЬ щепити, прищі[е]плюва-;

—й 1. **прививающий**, 2. (*близну*) *до* прищеплює, *n*^к = %, *c*^к прищепи- [прищепі-дітям любов до рідного краю], $\emptyset$ прищеплюючи;

-йся/-ый 1. **прививаемый**, 2. прищеплюваний.

ПРИЩУ́РИВАТЬ щуліти, прищулюва-, примружу-; мржуги;

—й *що* /*м*^н *хто*/ примружує $\emptyset$, звиклий п., р-й примружи-, *n*^к примружливий, *c*^к примруж- [примруж-очі від сонця];

-йся/-ый примружуваний, прищулю-, приплющу-; **-я** *n*^к примружливий, прижмуркуватий;

ПРИЩУ́РИТЬ (*очи*) прискаліяти $\emptyset$.

ПРИЮ́Т прихисток, д. зогріт-, (*схимника*) скит, (*сирит*) з. захист, сиротінець; *r*^o **-та** *n*^к притулковий [дети -та -ові діти].

ПРИЮТИ́ТЬ *o*^к прихистити, *n*^oк прихистіати;

ПРИЮТИ́ТЬСЯ *o*^к *o*^к приткнутися, ϕ^p пригостити, прихили- гблову [негде п. нема де г. п.];

-вший(ся) $\emptyset$; **-я** влаштований, приміще-, прихитце-.

ПРИЯ́ТИЕ (*їжи*) спожиття.

ПРИЯ́ТНО: **мне** **очень** п. (*робити*) з. у^p почуваюсь до приємного обов'язку; **очень** **мне** п. дуже мені тішать;

ПРИЯ́ТНЫЙ: **-ого** **аппетита!** хліб та сіль!, з.

смачно́го!

ПРОБАВЛЯТЬСЯ (*чим*) пробува́тися /пере-/, *ф^р* задовольня-, обход/и-;

-*йся* що /м^н хто/ ~итися $\diamond$, с-и о., 3-й обійті-.

ПРОБАЛТЫВАТЬ (*рідке*) сколо́чувати /пере-/, (*секрет*) виляпу-, вибо́вку-;

-*й* 1. що /м^н хто/ сколо́чує $\diamond$, зви́клий с., зайня́тий сколо́ченням, *н^к* = %, 2. що /м^н хто/ вибо́вкує +, 3-й пробреха́тися;

-*йся*/-аеми́й 1. пробовтуваний, переколочу-, 2. вибо́вку-, вика́-зу-, виляпу-; -*я* = -ающи́й²;

ПРОБОЛТАТЬ(СЯ) пробреха́тися, *з²* прозячи-, виляпати, *з²* виязичи-.

ПРОБАНИВАТЬ (*гармату*) протира́ти;

-*й* = протираю́щий.

ПРОБЕГА́ТЬ пробігати /пере- (*час*) 3-/;

-*й* що /м^н хто/ перебіга́ $\diamond$, зви́клий /с-и/ п., 3-й пробіг-, бігу́н, *н^к* мимобіжний, *с^к* пробіжй- [пробіжй-рекордну-віддаль];

-*ый* пробігани́й.

ПРОБЕЛ о. біла пляма.

ПРОБИВА́ТЬ пробивати /(*час*) ви-/ (*дорогу*) прокладá-, торува́-, /криком юрбу/ розкрикува-; п. брешь в чѐм проло́млю- що;

-*й* що /м^н хто/ пробивá $\diamond$, зви́клий /с-и/ п., 3-й пробі-, для пробитя́, зайня́тий -я́м, проббець, пробивáч, пробі́йник, *н^к* пробі́йчий, пробів-, пробиву́щий + %, *с^к* пробі́й- [пробі́й-дорогу в лю́ди];

ПРОБИ́ТЬ (- *дзитар*) ба́мкнути, пробáмка- $\diamond$; п. брешь в стене́ просади́- стінку;

ПРОБИВА́ТЬСЯ (*з боєм*) іти́ пробѐм, *ф^р* продира́тися, (- *свиню*) прогладя́ти, витика́тися, (*в лю́ди*) вибивá-, (- *вуса*) сія-, засіва́- $\diamond$;

-*йся*/-*ый* пробиваний, прола́му-, прова́лю-, торб-, прокладаний, *н^к* пробивний; -*я* з^м-й /наста́вле-/ пробітиса, (- *траву*) прокльо́вува-; -*я* в лю́ди націлений ви́би- в лю́ди, пробі́й-дорогу в лю́ди;

ПРОБИ́ТЬСЯ (*куди*) допха́тися до чо́го (*кризь що*) промкну́-; $\diamond$;

-*вший(ся)* $\emptyset$.

ПРОБИРА́ТЬ пробира́ти /пере-/. (*до кісток*) пройма́-, пронізува-, (*градку*) пропбо́лю-, прорі́джу-, (*місце*) очища́ти, звільня-, (*словами*) вичітувакому, чисти- (на всі бо́ки), *н^р* бра́- [-а́ет страх берѐ страх]; п. до косте́й пропика́- до кісто́к; -а́ет дро́жь ко́го напали́ дрижаки́ на; -а́ет д. за ко́го пройма́є страх за;

-*й* 1. що /м^н хто/ пробира́ $\diamond$, зви́клий п., 3-й пробра́-, *н^к* пронізливи́й, го́стрий, /мороз/ шпаркйй, пробиру́щий, гостропеку́чий, 2. отчитываю́щий, 3. пропальываю́щий + *с^к* проберй́- [проберй́-градку сапо́ю];

-*ый* 1. пронізуваний, пробір-, пройм-, 2. вичітув-, виговору́в-, 3. пропбо́люв-, прорі́джув-, пе-

ребір-;

ПРОБРА́ТЬ: п. ко́го (*вчитати*) проїхатиса по кому; хо́лодный пот -а́л ко́го хо́лодом обня́ло.

ПРОБИРА́ТИСЯ проди́ставатиса, продира́-, (*в юрбі*) протѐвплюва-, (*куди*) прослизáти, інфільтрува́- що;

-*йся* що /м^н хто/ продира́ється $\diamond$, $\odot$, $\pm$ -*й*;

ПРОБРА́ТЬСЯ *ф^р* діста́тиса, з. проди́ста-; $\diamond$;

-*вший(ся)* $\emptyset$; -*я* інфільтра́нт, *н^к* прослізлий, *о^к* проди́ста-.

ПРОБКА (*на шосе*) *р^к* зага́та, тромб, за́тичка, о. ні-вза́д-ні-вперѐд, ж. ні-тпру́-ні-ну́.

ПРОБОВА́ТЬ пробувати, випробува-, випробѐву-, (*діяти*) силкува́тиса, сіка-, намага́-, поривá-, *ф^р* бра́- [-вал ползти́ на четвере́ньках -а́вса рáчки], (*їжу*) куштува́ти, знімá- пробу, (*звуки струн*) перебира́- стру́ни; п. сво́й сили в ли-терату́ре братиса за перѐ;

-*й* 1. що /м^н хто/ пробує $\diamond$ + испытува́ющий,

2. що /м^н хто/ кушту́є, зви́клий к., р-й покуштува́-, 3. пытаю́щийсa + *с^к* берісь- [берісь-до-діла мо́лодь]; -*й* сили $\odot$ пробу́ючи сили;

-*йся*/-*ый* 1. випробуванйй, 2. куштѐ-;

ИСПРОБОВА́ТЬ зроби́ти пробу́ $\diamond$, (*у житті*) зазна́ти; п. все́го в жи́зни наїстиса всі́х хлібів;

-*вший* = испыта́вший;

ПЕРЕПРОБОВА́ТЬ: -*вший* вже обізнаний /спракти́ков-/ $\emptyset$;

ПО♦♦♦ *ф^р* пригубити, зроби́- пробу́; -*будь* догада́йсa /пойми́, разберй́, угада́й +/ іди́ знай; -*будь* докажи́ іди́ доведй́, спробу́й доведй́; -*будь* на-йди́ іди́ знайди́; -*будь* то́лько! Ану́-ну́!

-*вший* = испыта́вший, $\emptyset$.

ПРОБИ́ЧИК проббець пробивáчка, прѐтинка.

ПРОБРЫ́ЗГИВА́ТЬ пробрі́зкувати, продзѐрку-

ПРОБУЖДА́ТЬ будити, збуджува-, *у^р* обуджа́-;

-*й* що /м^н хто/ будить $\diamond$, зви́клий о., р-й збудй́-, будитѐль, (*рiч*) будильник, *с^к* будй́- [будй́мир], *н^к* = %;

ПРОБУДИ́ТЬ: п. к жизни *о^к* урухо́мити; $\diamond$;

ПРОБУЖДА́ТЬСЯ проки́датиса, будй́-; -а́етсa созна́ние спада́є полу́да з очѐй;

-*йся*/-*ый* буджений, збуджува-/про-, роз-, *у^р* о-/;

ПРОБУДИ́ТЬ(СЯ): -*вший(ся)* $\emptyset$; -*я* збудже-ний /про-/;

ПРОБУЖДЕ́ННЫЙ *у^р* обуджений; $\diamond$.

ПРОБУРА́ЖЛИВА́ТЬ > БУРАВИ́ТЬ.

ПРОБЩИК (*кто бере проби*) пробар.

ПРОВА́Л *о^к* невда́ча, неу́спіх, фі́яско, крах, (*у горах*) прова́лля.

ПРОВА́ЛИВАНИЕ (*землі*) запа́дення, запа́да-.

ПРОВА́ЛИВА́ТЬ прова́лювати /за-/ проло́млю-, (*на істи́ті*) зарізу-, запáрю-, (*справу*) доведити до гра́ду;

-*й* що /м^н хто/ зава́лює $\diamond$, зви́клий п. 3-й прова-ли́-, *н^к* прова́льний + %, *с^к* провали́- [провали́-

дах-стихія];

ПРОВАЛИ́ТЬ (*голову*) просадити; $\diamond$; **п.** діло за напасті- справу;

◆◆◆СЯ (*дах*) обвалюватися, (*лід*) проломлюва-, (*на іспиті*) запарюва-, (*крахувати*) летіти шкереберть;

-йся/-ый провалюваний /за-, об-/; проломлю-, зарізу-, запарю-; **-я** n^k провальний; **-я** сквозь землю © зникаючи на очах;

ПРОВАЛИ́ТЬСЯ ϕ^p зникнути, пропас-, подітись, кризь землю піти, (*на іспиті*) запаритись, сісти маком; **с треском п.** ганебно запаритись; **п. мне /провались я/ на этом месте** щоб я пропав, щоб я з цього місця не встав, хай менé вб'ють, бодай мій слід запав; **п. сквозь землю** запастись під землею; **как сквозь землю -йлся** o^k як у воду впав; **-йсь я на этом месте!** хай переді мною земля поступиться!;

-вшийся провалений /за-, об-/; пролом-, $\diamond$; **-я** сквозь землю зниклий на очах.

ПРОВА́НИВАТЬСЯ; ПРОВОНЯ́ТЬСЯ o^k просмерднути, просмердіти(ся);

-вшийся просмерджений /за-/; просмерділий, $\diamond$.

ПРОВА́РИВАНИЕ o^k проварення.

ПРОВА́РИВАТЬ проварювати, варі-;

-й що / m^n хто/ варить $\diamond$, звиклий п., р-й проварі-, для варення, $n^k = \%$, c^k проварі- [проварі-мед-від-зарази] + **варящий**;

ПРОВАРИ́ТЬ (*трохи*) підварити $\diamond$.

-йся/-ый варений, проварюва-; **-я** n^k проваристий;

ПРОВЕДЕ́НИЕ o^k переведення, (*свята* +) відбуття; **п. в жизнь** втілення в життя; для **п. расследования** u^o для розслідування.

ПРОВЕ́ДЫВАТЬ (*кого*) відвідувати /на-/; o^k вчаша- до, (- *що*) прочува-, проноху-, дізнава-, довідуватися, дошхукува-, докопува-;

-й 1. що / m^n хто/ вчаша $\diamond$ + **посещающий**, 2. що пронохуе $\diamond$, 3-й дошукатися, $n^k = \%$, o . на вивідках, c^k дізнай(ся)- [дізнай(ся)-правди = *ж.* p^k слідчий] $\pm$ **вывеждающий**;

ПРОВЕ́ДАТЬ (*кого*) завітати до *кого*; $\diamond$;

-йся/-ый 1. посещаемый, 2. розвідуваний, $\pm$ **вывеждаемый**.

ПРОВЕ́РОЧНЫЙ у. перевірчий.

ПРОВЕ́РТВАТЬ провірчувати, просвердлю-, прокручу- /(*дільце*) об-/;

-й що / m^n хто/ прокручує $\diamond$, мастак п., 3-й прокруті-, n^k прокрутливий + $\%$, c^k прокруті- [прокруті-діла-шахрай];

-йся/-ый провірчуваний, просвердлю-, прокручу- /об-/; **-я** n^k прокрутний /об-/;

ПРОВЕРНУ́ТЬ: **п.** діло o^k обкрутити діло /дільце/.

ПРОВЕРЯ́ТЬ перевіряти /ви-, з-/; контролюва-, робі- перевірку, (*стан*) обстежува-, (*міцність*)

пробу- на зуб;

-й що / m^n хто/ перевіря $\diamond$, покликаний /поставле-/ перевірити, с-и перевіря-, зайнятий перевіркою, контролер, перевірник, перевіряль-, n^k контрольний, перевірчий + $\%$;

-йся/-ый перевірюваний /ви-/; контрольо-, n^k підконтрольний, перевірний.

ПРОВЕ́С т. звисання [стреля **-са** стріла з.].

ПРОВЕ́ТРИВАНИЕ o^k вентиляція, ϕ^p продох [для **-ня** для -ху], $\diamond^k$ провітрення.

ПРОВЕ́ТРИВАТЬ провітрювати, вентилява-;

-й що / m^n хто/ $\sim$ ює $\diamond$, с-и п., 3-й провітри-, провітрювач, (*річ*) вентилятор, для провітрення, зайнятий **-ям**, n^k вентиляційний + $\%$;

-йся/-ый провітрюваний, вентиляо-.

ПРОВИ́ДЕНИЕ o^k пророкування.

ПРОВИ́ДЕНИЕ o . невидіма рука; **п.** Божье прорисел Божий; **п.** **предначертало** щастя хотіло.

ПРОВИ́ДЕТЬ провідіти, проробчи-, пророкува-, передбача-, n^o провідитися *кому* [он **провидел** йому провідилось];

-й що / m^n хто/ провідить $\diamond$, 3-й п., провидець, пророк, n^k провідливий, провідчий, пророб-.

ПРОВИ́НЦИАЛЬНОСТЬ o^k загумінковість.

ПРОВИ́НЦИАЛЬНЫЙ загумінковий.

ПРОВИ́НЦИЯ: **в -ии** на провінції.

ПРОВИСА́НИЕ ϕ . провисон.

ПРОВИСА́ТЬ прогинатися, провисати, **п.** випад-да- з поля зору, $\pm$ **ВИСЕТЬ**;

-й що прогинається $\diamond$, прогнутий, n^k провисливий, *к.* провислий, *о.* з прогином, c^k провисни- [провисни-конструкція].

ПРОВОДИ́ТЬ провідити /пере-/; перепроводжува- /(*в дію*) за-/; здійсню-, (*час*) перебувати /(*свято, збори*) від-/; (*межу*) клас-, (*ревізію*) робі-, (*по ресестру*) запису-; (*зиму*) справля- проводи зимі[!]; **п.** **время** гуля-, забавлятися, /*де!* пропадати; **праздно п. в. сиді-**, склавши руки, тинятися без діла; **п.** **время в балах** балувати; **п.** **все время** днюва- й ночува-; **п.** **в жизнь** втілюва-/переводи-/ в життя, (*лінійю*) гну-; **п.** **грань /границу/** клас- *межу*; **п.** **грань между чем** розрізня- *що*; **п.** **медовый месяц** медува-; **п.** **параллели** порівнюва-, робі- порівняння; **п.** **параллель к чему** г. нав'язува- до *чого*; **п.** **по счетам** запису- на рахунки; **п.** **расследование** розслід(ж)у-;

-й 1. що / m^n хто/ переводить $\diamond$, звиклий п., 3-й /р-й/ перевести, зайнятий переводом, провідник, повожатий, поводір, n^k провідний, /канал/ пропускний, (*досліди, виміри* +) зайнятий *чим*, 2. **обманывающий**; **-й в жизнь** 3-й перевести /втілі-/ в життя; **-й собрание** покликаний вести збори;

-йся/-имый 1. переводжуваний /про-/; проваджу-/запро-/; здійсню-, 2. **обманываемый**;

ПРОВЕ́СТИ (*день*) перебути $\diamond$, (*обдурити*) o^k

об'їха-, об'їйти; п. весну́ з. звеснува́-; ну́жно п. грань треба розрізні-; весело п. вре́мя добре забавитися, весело погуляти; **Ви при́ятно-де́те вре́мя** Вам приємно пройде час; не-де́шь! нема́ дурних!;

-е́дший $\emptyset$;

ПРОВЕДЕ́ННИЙ проведений /пере-/, перепрова́дже- /за-/, здійсне-, за́писа-, (де́нь) перебу́тий /від-/.

ПРОВІДКА (раху́нків) за́пис [п. по счита́м з. на раху́нкі].

ПРОВІДНО́Й (зв'язо́к) дротовий.

ПРОВОЖА́НИЕ проводи /мн/.

ПРОВОЖА́ТЬ проважда́ти, прова́ди-, випрова́джá-, випрова́джува- /від-/, ϕ^p вира́джá-; п. гла́зми ко́го прова́джá- очима́;

-ї́ що /м^н хто/ прова́джá $\diamond$, с-и п., 3-ї прова́сти, супро́відник, прова́джáль- /р^к -а́лець/, н^к супро́відний + %, о. на про́водах, с^к прова́джáй- [прова́джáй-публіка]; -не хто прова́джá, з. про́від; -ї́ся/-у́й прова́джуванй, випрова́джу- /від-/, вира́джу-.

ПРОВО́З о^к пере́віз.

ПРОВОЗВЕ́ЩАТЬ прорика́ти, проголо́шува-, прова́ща-, у^р возві́ща-, вісти́-, з. призві́ща-;

-ї́ що /м^н хто/ ~а́ $\diamond$, звиклий п., (про)ві́сник, прові́ститель /у^p воз-/, н^к призві́сливий, при́звісний, прові́сницький, с^к возві́сти- [возві́сти-ца́рську-вбо́лю], $\pm$ **возвеща́ющий** /пред-/;

-ї́ся/-у́й прові́шуваний /воз-, приз-/, проголо́ш-**ПРОВОЗВЕ́СТИТЬ** о^к озна́мити $\diamond$; $\pm$ **ПРОВОЗГЛАСИ́ТЬ**;

-вший $\emptyset$.

ПРОВОЗГЛАСА́ТЬ проголо́шувати /о-/, голо́си-, з. прокля́мува́-;

-ї́ що /м^н хто/ голо́сить $\diamond$, с-и п., покликаний проголо́си-, голо́ситель, проголо́шувач, о^к голо́сій, зна́йте-всі-кликун, а. герольд, н^к прокля́маційний, голо́силь-, $\odot$ усі́м-усі́м, с^к голо́си- [голо́си-пріше́стя-пра́вди];

-ї́ся/-у́й голо́шений, проголо́шува- /о-/, прокля́мо-; $\odot$ зна́йте-всі, усі́м-усі́м;

ПРОВОЗГЛАСИ́ТЬ (кри́ком) прокрича́ти; $\diamond$;

ПРОВОЗГЛАСЕ́ННИЙ з^н прокри́чаний $\diamond$.

ПРОВОЗГЛАСЕ́НИЕ о^к запові́дання.

ПРОВОЗІ́ТЬ прова́зити /пере-/;

-ї́ що /м^н хто/ прова́зити $\diamond$; : **перевозя́щий**;

-ї́ся/-и́мый прова́жуваний, н^к прова́зний + **перевозимый**.

ПРОВОКАЦІО́ННИЙ о^к прова́кативний, (-ти́танья) ка́верзний.

ПРОВОЛА́КІВАТИ (зволі́кати) волова́дити.

ПРОВОЛО́ЧКА о^к прога́йка; **без-ки /-чек/** без тяга́ння /зволі́ка́н/;, не до́вогу дума́вши, без до́вгих за́бігів.

ПРОВОРА́ЧИВАТИ > ПРОВЕ́РТАВАТИ.

ПРОВО́РНО о^к борзе́нко;

ПРОВО́РНИЙ о^к поворо́ткий, сква́пний, уторо́пний, з. побігу́щий $\diamond$.

ПРОВО́РСТВО о^к сприт, спір, сквап, уторо́пність.

ПРОВО́ЦИРОВА́ТЬ: --ї́ що /м^н хто/ прова́ку/є, маста́к ~ува́ти, 3-ї спрово́кува́ти, ~а́тор, н^к ~ацї́йний, прова́катив-, прова́като́рський; -ї́ся/-у́й прова́ко́ваний.

ПРОВА́ЛИВАТИ о^к в'я́ляти, (ди́мом) вуди́-, проди́млюва-;

-ї́ що /м^н хто/ вуди́ть $\diamond$, звиклий в., р-ї проди́мити, за́йнятий вудже́нням, н^к в'я́льний;

-ї́ся/-у́й вудже́ний, в'я́ле-, проди́млюва-, пров'я́-

ПРОГА́ДЫВАТИ програва́ти, не ма́-зи́ску, ма́рно стара́тися /д^к про-/;

-ї́ що /м^н хто/ ~а́е $\diamond$, звиклий $\diamond$, гото́вий ~а́-, о. з ~ашем, н^к ~а́вчий + %, $\pm$ **проигра́вающий**;

-у́й програваний;

ПРОГА́ЛИНА о. біла пля́ма, $\pm$ **ПРОПУСК**.

ПРОГИБА́ТЬ(СЯ) вгина́ти(ся), гну́ти(ся) вниз;

-ї́ що /м^н хто/ вгина́, с-и $\diamond$, 3-ї прогну́-, н^к т. прогина́льний, с^к прогни́- [прогни́міст];

ПРОГИБА́ТЬСЯ ϕ^p вгина́тися, провиса́ти;

-ї́ся/-у́й гну́тий уні́з; -я́ що вгина́ється, 3-ї угина́ти-/угну́-/;, н^к прогину́стий, прові́сливий, н^о прові́слий, угну́тий, о. з (вира́зним) про́гином.

ПРОГЛА́ТЫВАТИ: --ї́ = **гло́тающий**, н^к ко́вта́льний + %; -ї́ **пилю́ю** з^м-ї́ ко́втути пі́гулку;

-ї́ся/-у́й ко́втаний, проко́втува-, прогли́на-, ли́га-; **трудо́но-у́й** давкий;

ПРОГЛО́ТИТИ: мо́лча п. **пилю́ю п. ж^м** **перекліпати**;

-вший $\emptyset$; -ї́ **язы́к** $\odot$ забу́вши **язы́ка** в ро́ті.

ПРОГЛЯ́ДЫВАТИ 1. прогляда́ти /пере-/, прози́ра-, **передивля́тися** /про-/, (зда́леку) уга́дува-, 2. недогляда́ти;

-ї́ 1. що /м^н хто/ прогляда́ $\diamond$, звиклий $\diamond$, р-ї прогля́ну-, н^к прози́рущий, + %, о. за пере́глядом, 2. н^к роззя́вкува́тий + **просматрива́ющий**²;

-ї́ся/-у́й 1. пере́гляданий /про-/; 2. недоба́чува-;

ПРОГЛЯ́НУТИ (зві́дки) визи́рнути $\diamond$;

ПРОГЛЯ́ДЕ́ТЬ о^к прога́вити $\diamond$;

-вший $\emptyset$, га́ва, роззя́ва.

ПРОГНИВА́ТЬ гни́ти, п. розкла́датися, н^о занепа́дати;

-ї́ прогни́ваний, ма́йже прогни́лий /всі́ -вший/;, + гни́ющий, **разлага́ющийся**;

ПРОГНИ́ТЬ: -вший прогни́лий /зо-/, зотлі́-, перетру́х-, трухля́вий, о^к згангренізований

ПРОГНОЗІ́РОВАТИ прогнозува́-, передба́ча-;

-ї́ що /м^н хто/ прогнозу́є $\diamond$, прогно́зист, звиклий $\diamond$, 3-ї передба́чи-, н^к передба́чливий, прові́д-, для прогно́зу, с^к прогно́зуй- [-ї́ **прибо́р** прогно́зуй-прила́д]; $\pm$ **предсказыва́ющий**;

-у́й прогно́зований, передба́чу- /зав-/;

ПРОГНОЗИРОВАТИСЯ з. заповідатися $\diamond$.
ПРОГОВАРИВАТИ промовляти, проговорюва-; -й = провозносящий;
ПРОГОВОРІТЬ (крізь зуби) процідіти; п. скрежешущим голосом проскреготати;
◆◆◆СЯ проговорюватися, прохобплова- (словом), пробовкувати, о^к виляп/увати /роз-/
-йся що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, східний в., 3-й виляпа-, ляпаю, бовка-, о. хворий, як не виляпа;
ПРОГОВОРИТЬСЯ пробрехатися, виляпати /роз-/, о. вихопитися із словом;
-вшийся $\diamond$.
ПРОГОНЯТЬ гнати, зганя- /ви-, на-, про-, пере-/, прогони- /пере-, ви- +/; п. сон зганя- сон з очей;
-й що /м^н хто/ женé /наганя/ $\diamond$, звиклий $\diamond$, 3-й ви- $\diamond$, гонитель, проганяло /ви- +/; $\pm$ **ВЫГОНЯТЬ**;
ПРОГНАТЬ витурити $\diamond$;
-йся/-ый гнаний, гоне-, вигнонова- /про-, пере- $\diamond$ /.
ПРОГОРАТЬ згор/яти /пере-, про-/, п. не ма- щастя;
-й що ~я $\diamond$, покинутий з., залишений ~ї-, р^к перегораний, п. невдаха, нещасливий, без успіху;
ПРОГОРЁТЬ зазнати невдачі $\diamond$, збанкруті-, розоритися, ожебрачи-, звістися на пси /нінащо/;
-вший перегорілий /про-, з-/, п. збанкруті-, банкрут, $\diamond$.
ПРОГРАММА ф^р завдання, метá.
ПРОГРАММИРОВАТИ програмувати;
-й що /м^н хто/ ~ує, 3-й за $\diamond$, зайнятий програмуванням, програміст, н^к програмний + $\diamond$;
-йся/-ый програмований, н^к програмовий.
ПРОГРЕБАТЬ гребти, громáди-, прогріба-; веслува-;
-й що /м^н хто/ гребé $\diamond$, звиклий г., 3-й /поклі- ка-/ прогорнути, і. $\rightarrow$ **гребущий**, н^к = %;
-ый прогортаний, прогріба-, громáдже-, гребé-.
ПРОГРЕВАТЬ зогрів/ати /на-, о-, про-/
-й що /м^н хто/ ~á $\diamond$, 3-й прогріти, для прогріву, зайнятий -ом, прогрівач /зо-, на-, о-/, н^к прогрі- йливий, прогріва́ль- /зо-, на-, о-/
-йся/-ый прогріваний /зо-, на-, о-/, н^к прогрі- ваний /зо-, на-, о-/.
ПРОГРЕССИРОВАТИ прогресувати, іти /(по)с- тупá-/ вперед, не стоя- на місці, розвиватися, набирати сили /розмаху/, не зупинятися на досягнутому, удосконалюва-, розбудовува-;
-й що /м^н хто/ прогресує $\diamond$, східний $\diamond$, щорáz сильніший /активні-, інтенсивні-, біль- +/, н^к прогресивний, нестрім-, динаміч-, актив-, інтен- сив-, /симптом/ серій-, /склероз/ агресив-, неза- гальмова-, ф^р живучий, швидкий, упертий.
ПРОГРЫЗАТЬ прогриз/ати, гриз-, проїда- /пер- е-/, проточува-;
-й що /м^н хто/ ~á $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й ~ти, + **грызущий**;
-йся/-ый гризений, ~а-, проїджув- $\diamond$, проточув-.

ПРОГУЛИВАТИ гуляти, прогулюва-, воді- на

прохід /з. прогулька/;
-й що /м^н хто/ прогулює $\diamond$, звиклий п., р-й про- гуля-, прогульник, прогуляй, н^к = %, с^к прогу- ляй- [прогуляй-зарплату друг];
-ый гуляний, прогулюва-, н^к з. прогульковий;
◆◆◆СЯ гуляти, ф^р походжа-; $\diamond$;
-йся що /м^н хто/ ~я $\diamond$, розгуляний, звиклий $\diamond$, р-й по $\diamond$, $\odot$ з. прогульковець, н^к прогульник, о. на прогульці, $\pm$ гуляющий.
ПРОГУЛКА ф. пробашка, з. пробулька, (коней) провódка; загорódная п. $\diamond$ за місто.
ПРОГУЛОЧНЫЙ з. прогульковий.
ПРОГУЛЬНЫЙ (день) прогуляний.
ПРОДАВАТЬ продавати, спрóду- /*(все-все)* ви- /, (*вир*) зрэджу-; & допрóду-; п. с аукціoна про- дава- з молотка /торгів/, з. ліцитува-;
-й що /м^н хто/ продаé $\diamond$, 3-й продати, продав- ёць [-й вóду п. воді], н^к = %, $\odot$ продажний, зрадливий, с^к продай- [продайдуща]; -й за не- дóрого недорогий продавець, продай-дешево;
-йся/-ый продаваний, спрóду- /за-, ви- /, н^к /рiч/ продажний, с. з^н бестселер-, о. на прбдаж;
ПРОДАТЬ (кого) запрóдати, (що) ж^н загна-; $\diamond$;
ПРОДАТЬСЯ запрóдатися, продати дущу; $\diamond$;
-вшийся запроданець, христопродав-, продаж- на шкура, $\diamond$.
ПРОДАВЛИВАТИ продавл/ювати;
-й що /м^н хто/ ~ює, с-и $\diamond$, 3-й продави-, для ~ювання, н^к = %;
-йся/-ый продавлюваний.
ПРОДАВЩИЦА продавчиня.
ПРОДАЖА прбдаж, е^к збуг; **обратная п. від $\diamond$** ;
предварительная п. перед $\diamond$; для -жи на $\diamond$, до набуття.
ПРОДАЛЬЛИВАТИ довбти, продóвб/ува-, довба-;
-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, продóвбувач, довбалo, дов- бун, довбиш, н^к довбучий + %, с^к довби- [дов- бидуб], $\pm$ долбящий;
-йся/-ый довбаний, продóвбува-.
ПРОДВИГАТЬ просувати, руха-, пхá- вперед, (*справа*) дава- хід чoму, (*важно*) протиска-;
-й що /м^н хто/ просува́ $\diamond$, звиклий $\diamond$, 3-й да- хід, для просування, зайнятий -ям, промóтор, н^к = %;
◆◆◆СЯ ступати далі $\diamond$; п. **вперед** поступати на- перéd; п. **по службe** дістава- підвищення /під- вищуватися /ви-, рости/ на службі;
-йся/-ый просуваний, руха-, щорáz ближчий до;
-я по службe (стáло) підвищуваний /ви-/ на служ- бі;
ПРОДВИНУТЬСЯ: п. **вперед** (рiзко) зробити ривок; $\diamond$;
ПРОДВИНУТЫЙ (курс) ш^к поглиблений, ус- кладне-, підсиле-, складніший, (- *техніку*) но- втній, передовий.
ПРОДВИЖЕНИЕ (військ) рух, (*у справі*) пост- уп, прогрес, (на службі) ф^р підвищення /з. ви- /.

ПРОДЕВАТЬ (*нитку*) просиляти, проторга-, (*лу-мку в трико*) прошморгува-, просміку-;

--й що /м^н хто/ просиля $\diamond$, звиклий /с-и/ $\blacklozenge$, н^к = %;

-йся/-ый просмікуваний, просу-, прошморгу-, просиляний, затяга-, проторга-;

ПРОДЕТЬ (*шворку в трико*) просилити $\diamond$.

ПРОДЕЛКИ о^к коніки.

ПРОДЕЛЫВАТЬ проробляти /ви-/, робі-, чині-, учиня-, (*дослід*) ста́ви-; (*філі*) витіва-, витворя-;

--й 1. що /м^н хто/ робить $\diamond$, (*дослід* +) зайнятий чим, 3-й зробі-, 2. що витіва $\diamond$, 3-й утну-, витівнік, збитош-;

ПРОДЕЛАТЬ (*трук*) утнути $\diamond$;

-йся/-ый 1. роблений, чіне-, пророблюва-, проби́ва-, ста́вле-, 2. витіваний, витворю-, вироблю-, показу-.

ПРОДЕРГИВАТЬ (*нитку*) проторгати;

--й/-ый = продевающий/-ый;

ПРОДЕРНУТЬ = ПРОДЕТЬ.

ПРОДЛЕВАТЬ продбж/увати, (*час*) протяга-;

--й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, східний $\blacklozenge$, р-й ~и-, ~увач, н^к = %;

--й **блаженство** с^к продбж-дні-щастя;

ПРОДЛИТЬ: п. **жизнь** подбжжити вік; $\diamond$;

-йся/-ый продбжжуваний, протяга-;

ПРОДЛИТЬ(СЯ) -вший(ся) $\emptyset$.

ПРОДОЛЖАТЬ продбжжувати, не припиня-, не кйда- /облиша-/ , о^к протяга-, ϕ^p і далі + ∂^o [п. **копять** і д. **копá-**]; п. **говорить** і далі **каза-/провáди-/** (своє); **-ает быть какой** і далі **який**;

--й що /м^н хто/ продбжжувати, продбжжувач, з^т-й продбжжити, н^к = %, $\odot$ і далі [**-й по́иски** і д. в пошуках; **-й учиться** і д. вчиться /за книжкою/];

ПРОДОЛЖИТЬ о. підхопити естафету, (*вік*) протягти $\diamond$; п. **идти** і далі **йти**;

◆◆◆СЯ тривати, тягнутися, відбува- далі $\diamond$, (-*бесіду*) точі- д., (-*роботи*) не припиня-; **будет п. до к. аж** [дєйствует ныне и б. п. до... дїє сьогдні і аж до...];

-йся/-ый продбжжуваний, не припиню-; **-я** що трива, відбуваний без перерви, н^к неспінний, безперерв-, ста́лий, тяглий, /довго/ тягучий, с. безконечний, ϕ^p тривалий (далі), с^к тривай-і-далі- [**-я кри́зис** т.-і-д.-кри́за], о. і досі не збіглий, і досі су́щий, і досі на коні, і далі на арєні;

ПРОДОЛЖИТЬСЯ (*на рік*) розтягнутися на $\diamond$;

-вший(ся) $\emptyset$; **-я** нескілько дней кількаденний;

-я цілий день цілодєн-.

ПРОДОЛЖЕНИЕ продбжження, н^{дк} продбжжувач, ϕ^p протяг; в п. о^к (у)продовж; в п. **зимы** че́рез зиму; в **-не** до́лгого вре́мени г. довший час.

ПРОДОЛЖИТЕЛЬНО о. довший час;

ПРОДОЛЖИТЕЛЬНЫЙ (*час*) довший-дб-; **-ые** аплодисменты ше́дрі блески; **-ые**, до́лго не сме́лющие а. бу́ра блескив.

ПРОДУВАТЬ продувати, продимá-;

--й 1. що /м^н хто/ продимá $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й проду-,

н^к продувчий + %, 2. (*гроши*) ϕ . 3-й просадити, + **проигрывающий**¹;

ПРОДУТЬ продмунути $\diamond$, (*гроши*) просади-;

-йся/-ый 1. продуваний, продму́ху-, провію-, н^к продувний; 2. програ́ва-, р. проса́джува-;

ПРОДУКТИВНОСТЬ (*праці*) г. вида́йність.

ПРОДУКТЫ: молочные п. на́біл, з. дїйливо.

ПРОДУМЫВАТЬ > ОБДУМЫВАТЬ;

ПРОДУМАНО о^к роздумано [не п. не $\blacklozenge$].

ПРОДЫРЯВЛИВАТЬ дірвати, р^к дірк/ува-, решети-, прорешчува-;

--й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й про $\blacklozenge$, продіркувач, н^к діркува́льний + %;

ПРОДЫРЯВИТЬ (*череп*) розчерепити; $\diamond$;

◆◆◆СЯ дірвати, дірча́ві-, решети- $\diamond$;

-йся/-ый дірвлений, діркова-, подірявлю-;

ПРОДЫРЯВИТЬСЯ продірявити, зрешети- $\diamond$;

-вший(ся) $\emptyset$; **-я** зрешетлий, продірявлений, н^к дірвливий, дірча-, діркува́тий.

ПРОЕДАТЬ; ПРОЕДЕННЫЙ р. проїджений.

ПРОЕЗД (*до міста* +) до́їзд; **-да нет!** їзди нема́!, нема́ дороги!.

ПРОЕЗДНОЙ (*документ*) о^к на проїзд.

ПРОЕЗЖАТЬ проїжджати /пере-/, проїзд/і- /пере-/, і́ха- по́при;

--й що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, проїжджий /пере-/, проїжджачий, подоро́жний, їздець, подоро́жанин, проїжджа-, н^к проїзчий, подоро́жний, проїжджий /пере-/, проїжджачий, о. по доро́зі /їздець/ по́при, с^к проїдь- [проїдь-без-квтка], $\odot$;

-йся/-ый переїжджуваний /про-/, н^к проїзний;

ПРОЕХАТЬСЯ: п. на *чей* сче́т відважити со́ли /підпусти- шпі́льку/ кому, зага́- „добрим” слбвом *кого*;

-вший(ся) $\emptyset$.

ПРОЕЗЖИЙ я^і подоро́жний, подоро́жанин, проїжджа-; **-ая** часть у́лицы їздня.

ПРОЕКТИРОВАТЬ проєкт/увати, уклада- проєкт, ∂^k спроєктува-, укла́с- проєкт;

--й що /м^н хто/ проєктує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, покли́каний укла́с- ~, зайнятий ~ува́нням, ~ува́льник, ~ант, (*річ*) проєктор, н^к проєкцій- + %;

-йся/-ый проєкто́ва- /за ϕ /.

ПРОЁМ (*дверей*) прого́ни, о^д прогі́н, о^к про́руб.

ПРОЖАРИВАНИЕ ∂^k прожа́рення, просма́же-.

ПРОЖАРИВАТЬ сма́жити, просма́жува- /ви-/;

--й що /м^н хто/ просма́жує $\diamond$, + **жарящий**, н^к = %, с^к прошквар- [прошквар-до-кісток], $\odot$;

-йся/-ый сма́жений, просма́жува-, пропечува-.

ПРОЖЕВЫВАТЬ пережб/увати /про-/, жува-;

--й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, з^т-й пережува-, н^к = %, с^к пережуй- [пережуй-старі-брехні];

-йся/-ый прожбвуваний /пере-/.

ПРОЖЕКТОР о^к світломе́т, сонцєгра́й, (*куди*) п. ключ до розуміння *чого* [це $\blacklozenge$ у млу правіку].

ПРОЖИВАТЬ (*де*) проживати, жи-, квартирува-,

мешка-, з. замешкува- *що* [п. на чѣм /на участ-ке/ замешкува- *що* /ділянку/], (вік) вікува-;

-й *що* /м^н хто/ живе /звик жити/ $\diamond$, жилець, жит-ець, мешкан-, квартирант, проживальник, з. замешкалий, о. на квартирі, с^к прожий- [прожий-вік-у-горі] ©; нелегально -й нелегал, нелегаль-ний жилець +;

-ый (- *витрати* + *де*) проживаний; $\diamond$;

ПРОЖИТЬ: п. век перевікува́ти; $\diamond$.

ПРОЖИГАНІЕ δ^k пропалення; п. жи́зни проціндрювання віку /життя/.

ПРОЖИГАТЕЛЬНИЦА: п. жи́зни проціндрю-вачка життя.

ПРОЖИГАТЬ пропалювати, прожарюва-, пропі-ка-; п. жи́знь марнува- /проціндрю-/ вік /життя/;

-й 1. *що* /м^н хто/ пропалює $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й пропа-ли-, для пропалювання, зайнятий -ям, пропалю-вач, $n^k = \%$, с^к пропечі- [пропечідуша], 2. *що* марнує $\diamond$, звиклий м., марнотра́тець /-ник/, n^k марнотра́тний; -й жи́знь марнотра́тець /проці-ндрювач/ життя, не-мина́й-корчма́;

-йся/-ый 1. пропалюваний, просма́лю-, прожа́рю-, пропече́чу-, 2. марно́б-, проціндрю-;

ПРОЖЖЕННЫЙ © забісований $\diamond$.

ПРОЖИВАНІЕ δ^k просалення, с^к прожіре-.

ПРОЖИРИВАТЬ проса́л/ювати;

-й *що* /м^н хто/ ~ює, звиклий $\diamond$, р-й проса́ли-, для просалення, зайнятий -ям, ~ювач, $n^k = \%$;

-йся/-ый проса́лований.

ПРОЖОРЛИВЫЙ δ^k зажерливий.

ПРОЗА: *вкусить* -зу жи́зни опроззітися.

ПРОЗАИК повістяр.

ПРОЗЕЛЕНЬ пазелень.

ПРОЗОРИВО, -ВЫЙ далекоглядно, -ний, б^с провідливо, -вий, винозоро, -рий.

ПРОЗРАЧНОСТЬ n^o прозорінь.

ПРОЗРАЧНЫЙ δ^k нескаламучений, δ^k кризький, (- *воду*) світлободий; *стать* -ым випрозоритися;

ПРОЗРАЧНЕЕ: *сделаться* п. попрозо́рі(ша)ти.

ПРОЗРЕВАТЬ прозривати, (*розумом*) прозир/а-;

-й 1. *що* /м^н хто/ прозрива, з-й прозріти, майже прозрілий, прозриву́щий, 2. *що* /м^н хто/ прозира́, звиклий ~ти, прозиру́щий, $\pm$ ПРОЗОРИВЫЙ; -ый 1. прозріваний, 2. прозіраний;

ПРОЗРЕТЬ (*тьму*) прогле́дити $\diamond$; -ёл *кто* о́чі відкрілисе *кому*;

-вший 1. більше не спілий, вже видю́щий, 1./2. $\diamond$

ПРОЗЫВАТЬ: -й *що* прозива, охочий -ти;

-йся/-ый прозіваний;

ПРОЗВАТЬ продражніти $\diamond$, (*влучним прізвись-ком*) пришіти влүчне прізвисько *кому*.

ПРОЗЯБИНИЕ δ^k чевріння.

ПРОЗЯБАТЬ 1. = ПРОРАСТАТЬ, 2. животіти, скні-, рости як ка́пу́ста на городі, ну́ди- світом, те́р- дни, δ^k нікчемствува-, з. чеврі-, сніді- гри-бо́м; п. в *нужде* /нищете́/ *годува*- зли́дні, *загру-*

за- у зли́днях; п. в *оди́нчестве* самоті-; -а́ет о. жи́- — не живе і гіну- — не гине;

-й *що* /м^н хто/ скніє $\diamond$, *прире́заний* животіти, о. забу́тий Бо́гом (і людьми), n^o зачеврілий; с^к три-дні- (*від те́рти*) [три́-дні-нероба], © животи́очи; -й в *оди́нчестве* осамотілий, n^k сиротлівий;

~НУТЬ: -бший зме́рзлий /про-, пере-/ $\diamond$.

ПРОИГРЫВАТЬ програвати /не ви-/ , не ма́-ща-стя /успіху/; (- *вправи*) гра́-ще і ще́; п. в *чѣм* *кому* *поступатися чим* *кому*;

-й 1. *що* /м^н хто/ програє $\diamond$, схильний $\diamond$, з-й про-сади́-, невда́ха, програве́ць n^k програву́щий + $\%$, 2. *що* /м^н хто/ гра́є ще і ще́, (*ри́ч*) програва́ч, $n^k = \%$, для програванья; -й в *чѣм* *мне́нии* © *втрача́ючи в чѣйх* *о́чах*;

-йся/-ый 1./2. програваний;

ПРОИГРАТЬ (*гроши*) ϕ . проса́дити; $\diamond$.

ПРОИГРЫШ з. про́гра, про́гранья, я́ про́грана; *бъть* в -ше прог(ав)ати.

ПРОИЗВОДИТЕЛЬ (*бик*) відтворець.

ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТЬ δ^k видатність, $\acute{z}$ ви-да́йність.

ПРОИЗВОДИТЕЛЬНЫЙ ϕ^p ефектвний.

ПРОИЗВОДИТЬ (*роботи*) виконувати, (*зміни*) зді́йсню-, відбуватися, (*бучу*) зчяняти, зді́йма-, *твори*-, *вितво́рюва*-, *переводи*- [п. *учѣт* п. об-лік]; п. в *офи́церы* /*генералы*/ з. *виви́щува*- до *офи́цера* /*генерала*/; п. *вы́стрел* *стріля*-; п. (*глубо́кое*) *впечатле́ние* *справля*- *вра́ження*, до-хо́ди- до *се́рца* (*запада*- в *се́рце* /*ду́шу*/); п. *гул* *стуго́н*;- п. *жеребе́йву* *жеребкува́*-, *ки́да*- *жереб-о́к*; п. *затра́ты* *вitraча́*-; п. *изме́нения* о. *ми́ня*-*декора́ці*; п. на *свет* *випло́джува*-; п. *неплю́бе* *впечатле́ние* *ж^м* *пока́зу*- *нічо́го*; п. *обраб́тку* *обро́бляти*; п. *опла́ту* *плати*-; п. *осмо́тр* *огляда́*-; п. *плате́ж* *плати*-; п. *подсче́т* *підрахо́вува*-, *роби*- *підрахо́нок*; п. *приѣм* *прийма́*-; п. *прове́рку* *перевіря́*-; п. *рассле́дование* *розслідува*-, $\acute{z}$ *розсліду*-; п. *ревизию* /*розыски*/ *ревизи*- /*розшу*-*ку*-/; п. *решительные* *изме́нения* *лама́*- *лід*; п. *упла́ту* = *платить*; п. *учѣт* = *учитывать*; п. *учѣт* *векселе́й* *дисконтува́*- *векселі*; п. *эксперт-и́зу* *роби*- *експерти́*-; п. *эффе́кт* *справля*- *ефе́кт*; -й 1. *що* /м^н хто/ *роби́ть* $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й *ви́кона*-, *зайнятий* *викона́нням чо́го*, *зайнятий* *чим*, *викона́вець*, 2. *що* *виробля́* $\diamond$, с-и ~яти, з-й *вироби*-, *зайнятий* *виробле́нням чо́го*, *виробнік*, *продуце́нт*, n^k *вигото́влювач*, n^k *продуктвний*, *виробнічий* + $\%$, для *виробле́ння*, с^к *виробний* [хлебо́произво́дящий] *хлібовиробний*], *де* *виро́бляю́ть* [*цех*, -й *шіны* *цех*, *де* *в. шіни*], 3. *що* *справля́* $\diamond$, *звиклий* -ти, з-й *справи́*- (*ефе́кт* +), 4. *що* *породжує* $\diamond$, з-й *породи́*-, *породжу́вач*, *спороди́тель*, (*бугай*) *пле́мінний*, n^k *пліднік*, n^k *гене-ративний*, 5. *що* *тво́ри́ть* $\diamond$, з-й *створи́*-, *творе́ць*, y^o *сотвори́тель*, n^k *продуктвний*, с^к *твир*-, *твоб*-

рчий [плівкотворчий], 6. що вивіщує $\diamond$, покликаний вивіщи-, 7. що виводить, звиклий виводи-; 8. що відбувається, відбуваний; -й в генерали 3'-й вивіщи- до генерала; -й впечатління 3-й справи- враження; -й вычисление обчислювач, зайнятий обчисленням; -й гул стугонливий; -й дознание слідчий, зайнятий допитом; -й на свет породитель; -й обыск = обыскивающий; -й опыты експериментатор, дослідник; -й ошеломляющее впечатление 3-й приголомши-; -й перевозчик 3-й здійсню- перевозит у; -й работы виконавець робіт, виконроб; -й раскопки зайнятий розкопками; -й ревизию ревизор; -й ремонт ремонтник, зайнятий ремонтом; -й свой род схильний виводи- свій рід; -й сенсацию бучний, гучний, сенсаций-; -й фураж 3-й виклика- фураж; районы -щие и потребляю-я райони, де виробляють і спожива-; -имый 1. роблений, чине-, викобува-, здійсню-, 2. продуко-, вироблю-, створю- /ви-/; 3. спричиню-, 4. породжу-, 5. утворю-, творений, 6. підвищува- /ви-/; 7. виводжу-, n^k похідний; **ПРОИЗВЕСТИ** випродукувати $\diamond$; п. действие подія; п. коррективы ϕ^p змісти- акценти; п. переолох чиний- бучу; -ведший $\diamond$;

НАПРОИЗВОДИТЬ o^k напродукувати $\diamond$.

ПРОИЗВОДНЫЙ ϕ^p дочірній.

ПРОИЗВОДСТВО (робіт) виконання, (судове) ю. судочинство, o^k процесування, ϕ^p робота [дело в -ве справа в -ті], e^k продукція [п. и воспроизводство п. і репродукція], p^p розлив [советского -ва советського -ву]; п. по службе підвищення на службі.

ПРОИЗВОЛ o^k самопрáвство, самодурс-, вседозволеність, с. гра без правил, невизнання жбдних меж, © море по коліна, p^m безприділ, (диких сил) розг'ул; на п. судьбы o^k на поталу долі, (покинути) $ж^m$ на галай-балай.

ПРОИЗВОЛЬНИЧАТЬ = САМОВОЛЬНИЧАТЬ.

ПРОИЗВОЛЬНО o^k як-хто-хоче;

ПРОИЗВОЛЬНЫЙ o^k власновільний $\diamond$.

ПРОИЗНОСИТЬ вимовляти /про-/; (чітко) (віразно) мови-, проказува- y^p проріка- /ви-/; невнятно п. харамарка-, ковта- слова; п. в растяжку (слова) ціди-; п. вслух (молитву) відмовля-; п. речь п., виголошува-; п. шепотом вишеп'ючу-. шепотіти;

--й 1. що / m^m хто/ вимовля, схильний $\diamond$, 3-й вимови-, n^k вимовн[ч]ий, 2. що / m^m хто/ промовля $\diamond$, мастак -ти, 3-й виголоси-; -й речь промовець, $ж^f$ /-бвниця/; невнятно -й харамаркало;

ПРОИЗНЕСТИ y^p віректи /про-/ $\diamond$; не произнесёт кто не перейде через губу кому, не вимовить хто;

-йся/-имый 1. вимовляний, (віразно) мовле-,

проговорюва-, c^k -мовний [тяжелб -я важкомовний], 2. виголошуваний, проказу-, казанний; легко -я легкий на вимову, легкомовний; трудно -ый важкомовний, язиколом-; -ый шепотом шептаний.

ПРОИЗРАСТАТЬ рости, пророста- /з-, ви-, по-;/ обильно п. © рясніти чим [в саду о. -яют груши сад -іе грушами];

--й 1. що вироста $\diamond$, 3-й вірости, (де) подібуваний, 2. растуший.

ПРОИСКИ o^k підкопи, забіги.

ПРОИСТЕКАТЬ виникати, поставá-, виплива-; п. от /вследствие/ чего виникати завдяки чому;

--й = возникающий из /от/ чего + n^k виниклий з чого/чому.

ПРОИСХОДИТЬ відбуватися, дія-, чини-, ставá-, робі-, твори-, кої-, ма́ти місце, (звідки) походи-, весті рід, о. рости корінням з, започатковуватися; п. вследствие чего поставáти від, виника- завдяки чому.

--й 1. що діється $\diamond$, діяний, чине-, творе-, коє-, (під впливом) здійснюва-, відбу-, o^k спостережу-, зафіксову-, 2. возникающий, 3. що походить $\diamond$, n^p родом, походженням [-й из крестьян р. із селян]; -й в результате викликаний в наслідок; -й с уменьшением зафіксова- із зменшенням; -щее подія; всё -щее усі події;

ПРОИЗОЙТИ ϕ^p зайти [что -шло между ними що зайшло між ними?]; $\diamond$;

-испешдший /-изошешдший/ зафіксований $\diamond$, що мав місце, © мавши місце +.

ПРОИСХОЖДЕНИЕ n^{pm} постання, ϕ^p корінь [греческого -ия грецького кореня]; знáтное п. о. високородство; по -нию o^k родом.

ПРОИСШЕСТВИЕ подія, пригода, o^k окáзія, ϕ^p історія, ϕ . придибєнція.

ПРОК: не в про́к (р'іч) не в поміч; ка́ко́й п. в этом? що це дає?; а что про́ку? /и ка́ко́й п./? то й що з того?, ϕ^p нащо того?.

ПРОКАЗЛИВЫЙ © збитошний, o^k витівковий.

ПРОКАЗНИЧАТЬ пустувати, дурі-, витивá-, витворя-, бр'ої-, фіглі стр'ої-, ходи- на голова́х, бешкетува-;

--й що / m^m хто/ витворя $\diamond$, звиклий $\diamond$, пусту́н, витівний, ка́пос-, збитош-, шибє-, урвитель, урвіголова, n^k пустотливий, бешкетли-, ка́посний, збитош-, бешкетуватий.

ПРОКАЛЫВАТЬ прожарювати, пропіка-, гартува-, прогартува-;

--й що / m^m хто/ прожарює $\diamond$, 3-й прожарити, прожарювач, n^k прожарчий + %, для прожарення;

-йся/-ый прожарюваний, пропечу-, гартб- $\diamond$.

ПРОКАЛЫВАТЬ проко́лювати, протика-, прос-трóмлюва-, пробивá-;

--й що / m^m хто/ ~ює $\diamond$, мастак $\diamond$, 3-й ~б-, ~ювач, колій, n^k проко́льчий + %, для ~ювання, c^k про-

колі- [проколінога];

ПРОКОЛОТЬ проштрикнути, просади- ◇;
-йся/-ый проколваний, протику-, простромлю-
ю-, пробі- ◇, *п^к* прокольный, пробивний.

ПРОКА́ПЧИВАТЬ: -й(ся) = копящий(ся);

ПРОКОПТИТЬСЯ *о^к* прокптіяти ◇;

-вшийся прокптіявий, *Ї*.

ПРОКА́РМЛИВАТЬ прогодовувати /з-/, прокар-
рчбу-, годувати, харчува-;

-й(ся) = кормящий(ся);

ПРОКОРМИТЬ проживіти *Ї*.

ПРОКА́Т: брать на п. з^р випозичати.

ПРОКА́Т(КА) (*диа*) вальцювання, □ вальцова-

ПРОКА́ТНЫЙ *т.* вальцовальный; (*за плату*) *з.*
випозичаль-; *п.* пункт випозичальна.

ПРОКА́ТЫВАТЬ прокочувати, *т.* вальцова-,
(*білзну* +) прокачу-;

-й 1. що /м^н хто/ прокочуе ◇, звиклий ♦, р-й про-
коті-, 2. що прокачуе ◇, з-й прокача-, 3. = валь-
цующий + зайнятий прокаткою, прокатник,
п^к прокатный + %, для прокатки;

ПРОКАТИТЬ: *п.* на вороньих забадотувати,
не обра-, б^о провезти на вороних;

-йся/-ый 1. прокочуваний, 2. прокачу-, 3. валь-
цов-, прокачу-;

ПРОКАТИТЬСЯ (- *гомін*) розлягтися [-йлся
гбмон -ігся гомін, -глась луна голосів].

ПРОКИСАТЬ киснути, прокиса-, квасні-, прок-
вашуватися;

-й що квасніе ◇, проквашуваний, залише- квас-
ніти, напівпрокислий, щораз квасніший /кислі-/;

ПРОКІСНУТЬ сквасніти, проквасніти ◇;

-йший проквашенний, скваснілий, прокис-, *Ї*.

ПРОКЛА́ДЫВАТЬ прокладати /пере-/, (*труби*)
клас-, укладá-, (*шляхи*) торува-, простяга-, про-
мощува-, мости-, *п^к* проторюва-, (*прізд*) розчи-
ща-, (*курс*) накреслов- + ПРОЛАГАТЬ;

-й що /м^н хто/ кладé ◇, мастак ♦, з-й проклас-,
для торування, зайнятий -ям, прокладáч /у-/,
торувальник, накресловач, *п^к* прокладчий, про-
кладущий + %, ± кладущий;

-вавший *Ї*;

ПРОЛОЖИТЬ (*колію*) протягти; ◇; *п.* дорóгу
промості- шлях, *п^о* змурува- гостінець, (*до се-
рця*) протоптá- /протёр-, *р.* простелі-/ стéжку;

-вший *Ї*;

-йся/-ый кладений, проклада- /у-/, простяга-,
торова-, промощу-, розчищу-, накреслю-, *п^к*
прокладний;

ПРОКЛАМИРОВАТЬ > ПРОВОЗГЛАШАТЬ.

ПРОКЛЕ́ИВАТЬ проклеювати, *ф^п* клеї-, ліпі-;

-й що /м^н хто/ проклеюе, мастак ♦, з-й прокле-
ї-, для проклеїки, зайнятий -кою, проклеювач,
п^к проклеїчий + %;

-йся/-ый проклеюваний, *ф^п* клеє-, ліпле-.

ПРОКЛИНА́ТЬ клясті, виклипати /за-, про-/;

-й що /м^н хто/ кленé ◇, звиклий ♦, готівый про-
♦, виклинач, *п^к* *п^о* проклінний, *о.* з проклёна-
ми (на устах), *с^к* клені- [кленидоля], © с-и ♦ ◇;

-йся/-ый проклятий, *п^к* прокля-, (три)кля-.

ПРОКЛЯ́ТИЕ з^б проклятьба.

ПРОКЛЯ́ТО: будь онó п.! вік би йогó не бачити!;

ПРОКЛЯ́ТЫЙ з. яропудний, яропудовий, яро-
пудів, яропужий.

ПРОКО́Л *р^к* проштрик.

ПРОКО́ПАЧИВАТЬ прошпаров/увати, шпар-
ува-, прошпаклюва-, шпаклюва-;

-й що /м^н хто/ ~уе ◇ + конопатящий;

-йся/-ый шпарований, прошпарову- ◇.

ПРОКРА́ДЫВАТЬСЯ прокрадатися, пролазити,
проліза-, (*куди*) інфільтрува- *що*;

-йся що /м^н хто/ пролазить ◇, звиклий ♦, з-й про-
лізти, пролаза, інфільтрант, *п^к* пролазливий;

ПРОКРА́СТЬСЯ продістатися ◇;

-вшийся пролізлий, інфільтрант, *Ї*.

ПРОКРУ́ЧИВАТЬ > ПРОВЕРТЬИВАТЬ;

ПРОКРУ́ЧИВАТЬСЯ: -йся прокручуваний,
п^к прокрутливий, прокрутний.

ПРОКУ́РИВАНИЕ *д^к* прокурєння.

ПРОКУ́РИВАТЬ прокур/ювати, продімлю-;

-й що /м^н хто/ ~юе ◇, мастак ♦, з-й прокури-,
для прокурєння, зайнятий -ям, ~ювач, *п^к* = %;

-йся/-ый прокурюваний, продімлю-.

ПРОКУ́СЫВАТЬ прокуш/увати, прокусю-;

-й що /м^н хто/ ~уе, с-и ♦, р-й прокуси-, ~увач;

-йся/-ый прокушуваний.

ПРОЛА́ГАТЬ: *п.* себе дорóгу пробивати собі
дорóгу, пробивається;

-й = прокладывающий; -й себе путь грудью
з-й пробітися грудима.

ПРОЛАЗ *к.* лаз.

ПРОЛАЗА проноза.

ПРОЛА́МЫВАТЬ проламувати, проломлю-;

-й що /м^н хто/ проламуе ◇, с-и ♦, з-й проломі-,
проломловач, *п^к* проломний, *р^к* проломчий + %;

-йся/-ый проламуваний /-омлю-/, *п^к* проломний.

ПРОЛЕГА́ТЬ (- *шлях*) лежати, тягтися, простя-
га-, простеля-, стелі-, (- *зморшки*) виступати;

-ла тень между кем чорний кіт перебіг між;

-й що лежить ◇, простягнутий, простёр-, про-
стелєний.

ПРОЛЕЖЕ́НЬ відлєжина.

ПРОЛЕЗА́ТЬ: -й = прокрадывающийся + *п^к*
пролазливий, пронозуватий.

ПРОЛЁТ (*сходів*) марш (з двох колін), (*мосто-
вий*) перегін; **полпролётá** (*сходів*) коліно.

ПРОЛЕТА́РИЙ *ж.* пролітáйло.

ПРОЛЕТА́ТЬ пролігáти, ліну- [час как мину́-
та -áет годіна за хвилину ліне], (- *час*) леті-,
сході-, збігá-, (хутко) мина-;

-й що -á ◇, звиклий ♦, з-й пролеті-, *п^к* летючий,
перелітний, /новз/ мимолёт- /час/ скоромину-

щий, © над голова́ми, у ле́ті, на кри́лах, леті́вши;
ПРОЛЕТЕ́ТЬ: -вший пролеті́лий, *Ї*; -й как о́д-
 на́ мнута́ короткий як мить.

ПРОЛИВА́ТЬ ли́ти, розлива́-, /(*кров*) про-/, *Ф^р*
 то́чі-; п. *кровь* о^к крива́виться;

-й що /м^н хто/ розлива́ *◇*, охочі́й *◆*, з-й роз*◆*, *п^к*
 = %, ± *люющий*; -й *кровь* © *кроволи́вецъ*, *п^к*
кроволи́вчий; -й *кровь* /слёзы/ = *люющий к.*
 /с./; -й *свет* з-й пролі́ти *світло*;

ПРОЛИ́ТЬ: п. *свет* о^к кину́ти *світло*; *◇*;

-йся/-ый проли́ваний /роз-, ви-/.

ПРОЛИВНО́Й (*дош*) зли́вний, злива́, хлб́ща.

ПРОЛИФЕ́РИРОВА́ТЬ проли́фер/ува́ти, мно́жи-
 ться;

-й що ~у́е, с-и м., з-й розмно́жи-, поши́рюва-
 ний, *п^к* ~а́тор-, *м^к* скороплі́д-, *б^к* па́ростковий.

ПРОЛО́М о^к ви́лам, проло́мина.

ПРОЛО́НГИРОВА́ТЬ продо́вж/ува́ти /р^к відда́вно-
 но-/ те́рмін;

-й що /м^н хто/ ~у́е те́рмін *◇*, з^м-й проло́нгува́-
 ти, для проло́нга́ції;

-йся/-ый проло́нгова́-, продо́вжу-, відда́вно-.

ПРОМА́ЗЫВАНИЕ д^к прома́щення.

ПРОМА́ЗЫВА́ТЬ прома́щ/ува́ти, прома́зу-, мас-
 тити, маза-, (*невміло*) ква́[е]ця-, п. дава́- хука́;

-й що /м^н хто/ ~у́е *◇*, маста́к *◆*, з-й промасти́-,
 для ~ення, прома́щувач, г. квецько́, *п^к* = %;

-йся/-ый ма́щений, ма́за-, прома́щува-, прома́з-;

ПРОМА́ЗАТЬ (*довго*) попома́за- *◇*;

ПРОМА́ЗАННЫЙ: п., (*как*) дегтя́рной кистью́
 проква[е]ця́ний.

ПРОМА́ЛЧИВА́ТЬ промовчу́вати /пере-/, німу́ва-
 ва́-, мовча́-, *Ф^р* не зга́д/ува-;

-й що /м^н хто/ не ~у́е *◇*, не с-и з., з-й промовча́-,
i/n^к → *молча́щий*, с^к мовчи́- [мовчи́-як-
 риба злоді́й], © ні па́ри з уст;

-ый промовчу́ваний, не зга́ду-.

ПРОМА́СЛИВА́ТЬ прома́щ/ува́ти, (*оли́ю*) оли́-;
 -й що /м^н хто/ ~у́е, маста́к о., з-й промасти́-, ~ува-
 ч, масти́льник, (*рич*) масти́ло, для оли́ення /про-
 маще-/; за́йнятий -ям, *п^к* = %;

-йся/-ый прома́щуваний, проо́лію-. ма́щений *◇*.

ПРОМА́ТЫВА́ТЬ тринька́ти, циндри-, проци́нд-
 рюва-, розтри́нку-, гайну́-, розкида́тися грі́шми

-й що /м^н хто/ циндри́ть *◇*, зви́клий т., р-й роз-
 тринька́-, марнотра́тець /-ник/, тринька́ло, роз-
 триньку́вач, проци́ндрувач /ж^с -ка/, *п^к* марнот-
 ра́тний, с^к циндри́- [циндри́-молодість];

-йся/-ый розтри́нкуваний, проци́ндру-, гайно́-.

ПРОМА́Х (*хиба*) ля́псус, (пр)о́гріх, недо́гляд, ляп;
 не п. © не в ті́м'я битий, свго́ не влу́стять.

ПРОМА́ХИВА́ТЬСЯ дава́ти ма́ху, хиби́-, (*зі*
збро́й) *ф.* іті́ по моло́ко;

-йся що дае́ ма́ху *◇*, зви́клий дава́ти м. з^н моло-
 ково́з, ± *ОШИБА́ТЬСЯ*;

ПРОМА́ХНУ́ТЬСЯ: -вшийся *◇*.

ПРОМА́ЧИВА́ТЬ; ПРОМО́ЧИТЬ (*горло* /ви́н-
 ом/) покро́шити; п. го́рло закро́пи- го́рло /ду́-
 шу/, розмо́чи- язик(а́).

ПРОМЕ́ЖЛЕНИЕ *Ф^р* прога́йка [без -ия без -ки];
 п. сме́рті подобно́ зво́лікання – це сме́рть; без
 -ия за́раз же, в цю мить.

ПРОМЕ́ЖУТОК інтерва́л, *Ф^р* прога́лина, відти-
 нок [ра́вные -тки вре́мени рівні -нки ча́су]; п.
 вре́мени протя́г ча́су; в -тках у прога́линах; в
 -тке о^к про́міжком.

ПРОМЕ́ЖУТОЧНЫЙ о^к промі́жковий, (-ста́д-
 ію) се́рединний, о. на півдо́розі.

ПРОМЕ́Р о^к о́бмір, ви́мір.

ПРОМЕ́РЯ́ТЬ/–й: ИЗМЕ́РЯ́ТЬ.

ПРОМЕ́РЗА́ТЬ: -й/-ый що промерза́, напівпро-
 ме́рзлий, проме́рзаний, покіну́тий промерза́ти,
 с^к ме́рзни- [ме́рзливухо], © промерза́ючи;

ПРОМЕ́РНУ́ТЬ: -зний проме́рзлий /пере-/, *Ї*.

ПРОМІ́НКА (*пішк*) про́машка.

ПРОМОКА́ТЕЛЬНЫЙ: -ая бума́га бібу́ла.

ПРОМОКА́ТЬ промока́ти /з-, ви-, пере-/, (*чим*)
 просяка́-, просочу́ватися;

-й/прома́чиваемый що пере́мока +, схи́дний
◆, напівпромо́кий, промочу́ваний *◇*, просоч́-,
п^к мо́кнучий + %, щораз мо́крийший; не -й водо-
 стійкий, су́хий на дощеві;

-ый (= -й) промочу́ваний /ви-, з-, пере-/;

ПРОМО́КНУ́ТЬ: -о́кший промо́клий /ви-, з-,
 пере-/; -й наскво́зь /до косте́й, до нитки/ про-
 мо́клий /мо́крий/ до рубця́ /нітки/.

ПРОМО́ТОР прошто́вхувач, штовха́ч.

ПРОМІ́ВА́ТЬ переміва́ти /ви-, з-, об-, про-/,
мі-; (*греблю*) прорива́-;

-й = *моу́щий* + для проми́вання, за́йнятий -ям,
 промива́льник, промива́ч, *п^к* проми́вчий + %;

-йся/-ый = *моу́щийся* + *п^к* проми́вний.

ПРО́МЫСЕЛ: на прб́мыслы на роздо́бутки.

ПРО́МЫШЛЯ́ТЬ (роз)добува́ти, (*чим*) жи́- з чо-
 го, проми́шля-;

-й що /м^н хто/ роздобува́ *◇*, зви́клий *◆*, роздо-
 бу́дько, *п^к* проми́словець, *п^к* за́йнятий *чим*.

ПРО́НЗА́ТЬ прошив/а́ти, протина́-, протика́-,
 протрб́люва-, проні́зу-, *Ф^р* штрика́ти, шпига́-;

-й 1. що /м^н хто/ ~а́ *◇*, маста́к *◆*, з-й проши́-, ко-
 лій, © *уміть* протя́вши, 2. = *прони́зующий*;
ПРО́НЗИ́ТЬ протя́ти, шпирну́- *◇*, о. проріза́-
 бли́скавкою;

-вший *Ї*; -й *взглядом* © проши́вши очі́ма; -й
се́рдце протя́вши се́рдце, п. дошку́льний, враз-
 ливий, се́рцевору́шний;

-йся/-ый 1. протрб́люваний, проні́зу-, проко́-
 лю-, проштри́ку-, проши́-, 2. *прони́зуюемый*.

ПРО́НЗИ́ТЕЛЬНЫЙ (*зір*) о^к гостроко́лючий,
 (*крик*) відчайду́шний, ди́кий, проразли́вий, г.
 разли́-, с^к роздері́-душу-крик.

ПРО́НИЗЫВА́ТЬ (*просочу́вати*) просяка́ти, (*мо-*

розом +) прошива́- (наскрізь) [п. до косте́й п. до кісто́к], (світлом) просява́-, просотува-, п. проходи́- черво́ною ніткою́ че́рез що́ /у чо́му/; п. луча́ми /світло́м/ просява́-;

--й що́ пронізуе́ ∅, з-й проші́ти, п^к пронізливи́й, пронік-, пронізувати́й, /мороз/ шпаркі́й, /вітер/ п^o ніжучи́й, /біль/ шорсткі́й + % + ПРОНЗИТЕЛЬНИ́Й, © пронізуючи́.

-йся/-ый пронізуваний, прошив-, пройм-, (чим) наскрізь який [-я/-ый сы́ростю́ н. сирі́й];

ПРОНИЗА́НИЙ о^k зани́заний, (чим) наскрізь який [п. ло́жью́ н. брехли́вий], /світлом/ просо́таний, /сонцем/ просо́нче-.

ПРОНИКА́НИЕ (зором) прозі́рк.

ПРОНИКА́ТЬ (крізь що́) про(с)ми́кувати(ся), (про)дістава́тися, (- світло) просо́чува-, сочі-, р^k просяга́ти /за-/ прорина́-, ф. вла́зи-, (углиб) сяга́-

вглиб, заглиблюва́тися /у-/ (куди) добува́-, добира́- /про-/ інфільтрува́ти що́, (- запах) просяка́- що́, /холод/ наплива́-, /дим/ ті́снутися; п. во́ что́ (шука́ти су́ть) осяга́ти що́; п. взро́м сяга́- збро́м, прозира́-, пройма́- /прошива́-/ о́ком;

п. в су́ть дістава́тися (до) су́ті, доко́пува- су́ті, осяга́ти су́ть; п. мы́слюю́ сяга́- думко́ю, з-й промкну́- /о/)сягну́ти, інфільтра́нт, п^k проніккливи́й, промика́льний, глибо́косяж-, інфільтра́цій-, /радіа́цію, рану +/ глиби́н-, зала́зистий /у-/ р^k сягу́щий, с^k -прося́жний [легкопро́никаю́щий легкопрося́жний], -й вглубь глиби́н-; ± ПРЕНИЦАЕМЫ́Й; -й в су́щность /та́йны/ з-й збагну́ти су́ть /таємни́ці/;

ПРОНИ́КНУТЬ (про)діста́тися, добу́-, пролі́зти ∅, ф^p проліну́-, втере́битися, просота́-, (крізь що́) промкну́-, (в ду́шу) залі́зти; п. во́ что́ о^k збагну́- що́; п. взро́м во́ что́ прогля́ну- /прозирну́-, прогле́ді-/ що́; п. в та́йники́ душі́ залі́з- в ду́шу;

-ікши́й залі́злий /про-/ прося́г-, втере́блений, просо́та-, промкну́тий, ∅.

ПРОНИКА́ТЬСЯ пере́йма́тися, (чим /- ду́шу/) налива́-, (іде́єю) г. переся́гати;

-йся що́ /мⁿ хто/ пере́ймається́ +, схи́льний ∅, го́товий пере́йня-, пере́йманий /прó-/;

ПРОНИ́КНУТЬСЯ (чим) заго́рті́тися; п. мы́слюю́ взя́ти /забра́-/ со́бі в го́лову, ж^m пу́стї́тися в думку́ [когда́ я -яся́ зто́й мы́слюю́ як пу́стї́вся я в ту́ю думку́];

-ікши́й пере́йня́тий /прó-/ спб́внений чим.

ПРОНИКНОВЕ́НИЕ пройма́ння /пере-/ о^k загли́бле-, просо́чува-, о^k зану́ре-, ф^p інфільтра́ція.

ПРОНИКНОВЕ́ННИЙ о^k глиби́нність.

ПРОНИКНОВЕ́ННИЙ о^k серце́звору́шний /-у́шливий/, (- слова) промени́стий, ф^p глиби́нний.

ПРОНИМА́ТЬ пробира́ти, пройма́- /ді-/ о. бра́за печі́нки, (- чу́ття) п^o прошива́-; п. ра́достью́

кого́ просві́тлюва- ду́шу ко́му;

--й що́ пробира́ ∅, зви́клий ∅, з-й пробра́-, п^k проніккливи́й, звору́шли-, дошкү́льний, пробира́ючий, пройма́ючий;

-ый пройма́ний, пробира́-, прошива́-.

ПРОНИЦА́ЕМЫЙ крізькі́й, р^k прося́жний, п^k проніккли́й, (зором) прозира́-, прозі́рний, (світлом) прозо́рий, р^k прозира́ючий, с^k -не́стї́йкий, -прося́жний [газо́про́ника́емый газонесті́йкий, газопрося́жний]; п. для́ чего́ з-й пропу́скати́ що́, незда́тний затриму́вати́ що́.

ПРОНИЦА́ТЕЛЬНІСТЬ о^k прові́дливість.

ПРОНИЦА́ТЕЛЬНИЙ проніккливи́й, б^o прові́дли-, (- око) ви́дю́щий; са́мый п. найви́дю́щі́й.

ПРОНИЦА́ТЬ > ПРЕНИКА́ТЬ.

ПРОНОСИ́ТЬ проно́сити, (через що́) не́сти;

--й що́ /мⁿ хто/ несе́ ∅, с-и ∅, з-й не́сти́, (про)но́сїй, п^k проно́сний, © несу́чи, ± несу́щий;

ПРОНОСИ́ТЬСЯ о. проліта́ти стрі́лою /вітро́м, як стрі́ла, як мить/, (де) шуга́-;

-йся/-имый не́сений, проно́шува-; -я який шуга́ ∅, зви́клий ш., р-й шугну́-, швидкі́й, як мить /вітер, стрі́ла/, нестрї́мний у ле́ті, у нестрї́мно́му ле́ті + пролета́ючий; -я ви́хрем п^o шуга́стий; с шумо́м -я © в гуркі́тливо́му ле́ті;

ПРОНЕ́СТИСЬ (- звук, хви́лю) прокоти́тися, (- звук) прогуркоти́ти; ∅.

-ёсши́йся п^k пролі́нулий, пролеті́-, ∅.

ПРОНО́БРИВЫЙ о^k проно́бистий.

ПРОНО́ХИВАТЬ проно́х/увати, ви́шпїго́ву-;

--й що́ /мⁿ хто/ ~уе́ ∅, ма́стак ∅, з-й /р-й/ проно́ха- + проведы́ваючий;

ПРОНО́ХАТЬ ви́шпїпорити ∅.

ПРОПАГАНДИ́РОВАТЬ пропаг/ува́-, пропові́д-;

--й що́ /мⁿ хто/ ~уе́, с-и ∅, за́йня́тий пропагандо́ю чо́го, пропаганди́ст, пропові́дник, п^k = %;

-йся/-ый пропагандіваний, пропові́ду-.

ПРОПАДА́ТЬ (за)пропада́ти, зника́-, щеза́-, іти́ за ві́тром; п. по́пусту лежа́- без ді́ла; пропада́ти про́падом! е^o ві́к би тебе́ не ба́чи-!; не -ёт © дасть со́бі ра́ду;

--й що́ /мⁿ хто/ пропада́ ∅, запропа́шуваний, при́рече- на зникне́ння, вже́ майже́ зникли́й, напівзні́к-, зніко́мий, п^k запропа́сливий, п^o пропа́щий, р^k запропа́-, ± исчеза́ючий;

ПРОПА́СТЬ запропа́стї́тися ∅, (за)пропа́сти, ви́гину-, ізсли́зну-, о. упли́сти́ за водо́ю, помі́ж па́льцями́ пі́ті, (як) у во́ду впас́-; п. ни́ за гро́ш пропа́с- ні за ца́пову ду́шу; пропа́л кто́ загу́ло за ким; -а́л, как швед под Полта́вой пропа́в як руда́ ми́ша /як соба́ка в я́рмарку/; -а́ді оно́ про́падом го́ри воно́ сі́нім во́гнем /яснім по́лум'ям/;

-вши́й запропа́щений, загу́бле-, знікли́й, загі́б-, запропа́-, (за)пропа́щий, ∅; без ве́сти -й загу́блений /пропа́щий/ безві́сно, безві́сний; -й ни́ за копе́йку загі́бний ду́рно; -вшее́ пропа́жа.

ПРОПАДОМ: пропади ты /они́ +/ п. о^к добра б тобі /ім +/ не було; д/ ПРОПАСТЬ.

ПРОПАЖА (дія) запропашення.

ПРОПАЛЫВАТЬ о^к полоти, сапа́-, шарувá-, прашува́-, проріджу-;

–й що /м^н хто/ по́ле $\diamond$, маста́к $\blacklozenge$, 3-й про $\blacklozenge$, зайнятий полоття́м, полі́льник, сапа́ль-, шарува́ль-, н^к полі́льний, сапа́ль-, ~а́ль- + %, о. на сапа́нні; –йся/-ый полоти́й, сапа́ний, шаро́ва-, прашо́-, пропо́ло-, проса́пу-, проріджу-.

ПРОПАРИВАНИЕ д^к пропарення.

ПРОПАРИВАТЬ пропарювати, па́ри-;

–й що /м^н хто/ па́рить $\diamond$, звя́клий $\blacklozenge$, з^м-й пропа́ри-, для пропа́рення, за́йнятий -ям, пропа́рювач, пропа́рник, н^к па́рільний, пропа́рюваль-; –йся/-ый па́рений, пропа́рюва-.

ПРОПАРКА р^к пропарення.

ПРОПАСТЬ (у космо́сі) чорна діра, ф^р погібель, про́пад [-ти на них нет погібелі /пропа́ду/ на них нема́]; пошло́ на п. пішло́ на про́пад.

ПРОПЕВАТЬ; ПРОПЕТЬ (втрата́ти го́лос) ви́співати.

ПРОПЕКАТЬ пропика́ти /п. до-/, пекти́;

–й 1. що /м^н хто/ пропика́, маста́к $\blacklozenge$, р-й пропекти́, н^к = %, $\pm$ пекущий, 2. до́нимаю́щий; –йся/-ый 1. пече́ний, пропече́ну-.

ПРОПИВА́ТЬ пропи́в/а́ти, пропуска́- кри́зь го́рло;

–й що /м^н хто/ ~а́ $\diamond$, звя́клий $\blacklozenge$, 3-й пропи́- + пью́щий; –йся/-ый пропи́ваний.

ПРОПИСЫВАТЬ пропи́с/увати /за-, (лі́ки) при-/; (де) рееструва́;

–й що /м^н хто/ ~уе $\diamond$, 3-й пропи́са́ти, реестра́тор, н^к = %, с^к реестру́й- [реестру́й-дівчина]; –йся/-ый реестрoваний, пропи́су- /за-, при-/; пи́саний, н^к пропи́сний.

ПРОПИСКА о^к реестра́ція.

ПРОПИТАНИЕ о^к по́живок, харч(і), хлі́б-сі́ль, о. хлі́б насущний, з^н прохарчо́вок.

ПРОПІТКА (речовина) т. просо́чувач.

ПРОПІТЫВАТЬ просо́ч(т)увати, насичу́-, прося́кати /з^р пере-/, (запа́хом) пропа́хчува-;

–й що /м^н хто/ просо́чуе $\diamond$, звя́клий $\blacklozenge$, 3-й просо́ча́-, просо́чувач, н^к = %;

◆◆СЯ з^р переся́кати $\diamond$, (ду́хом) пере́йма́тися;

–йся/-ый просо́чуваний, промóчу-, насичу́-, на́пахчу-; -я (ду́хом) = про́никаю́щийя;

ПРОПИТА́ТЬСЯ (ди́мом) о^к обди́мі́тися; $\diamond$;

-вший(ся) $\diamond$; -я просо́чений, на́си-, на́пах-, просо́таний, прося́кну́тий /-клий/, (ди́мом) обди́мі-;

ПРОПИТА́ННЫЙ просо́таний $\diamond$.

ПРОПІХИВА́ТЬ(СЯ) пропи́ха́ти(ся), прошто́вхувати(ся), пха́ти(ся);

–й що /м^н хто/ прошто́вхуе $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й пропха́-, н^к = % + пиха́ю́щий;

–йся/-ый пха́ний, прошто́вхува-; -я 3-й /з^м-й/

пропха́тися.

ПРОПЛЫВА́ТЬ проплива́ти, (небо́м) пли́вти;

–й/-ый що проплива́ $\diamond$, звя́клий $\blacklozenge$, 3-й пропливти́, (в небо́) пропли́ваний, $\pm$ пли́вущий.

ПРОПОВЕ́ДЫВАТЬ пропові́д/увати, /-віда́-/;

–й що /м^н хто/ ~уе, маста́к $\blacklozenge$, за́йнятий пропові́ддо чо́го, пропові́дник, н^к пропові́дливий + %;

–йся/-ый пропові́д(ув)аний.

ПРОПО́ЙЦА мочі́морда.

ПРОПОРЦИОНА́ЛЬНОСТЬ (усі́х розмі́рів) б^р зо́лотий ро́зтин;

ПРОПОРЦИОНА́ЛЬНЫЙ о^к домі́рний.

ПРОПОР́ЦИЯ не м. спі́ввідно́шення.

ПРОПУСК ф^р (пропу́скання) пере́пуск, (у тек-сті) прога́лина.

ПРОПУСКА́ТЕЛЬ т. пропу́скач /пере-/.

ПРОПУСКА́ТЬ (про)пу́скати /пере-/, (стадіо́ розвитку) (об)міна́-, (кри́зь що) пере́ганя-; п.

мі́мо уше́й слуха́- че́рез верх, в одне́ ву́хо впу́ска́-, у дру́ге випу́ска́-, з^н пу́ска́- повз ву́ха;

–й що /м^н хто/ пропу́ска $\diamond$, за́йнятий пропу́ском, р-й пропу́стити, пропу́скник, н^к пропу́скний, пропу́скаль-, пропу́скoвий, пере́гінний, для про́пуску /перего́ну/, с^к пропу́сти- [непропу́сти-воду-матері́ял]; ні́кого не -й що ні́кого не про-пу́стити; -й мі́мо уше́й 3-й не зве́рта́- ува́ги, не-ува́ж-; -й скво́зь па́льці недба́лий, звя́к-пу́ска́- кри́зь па́льці; ні́чого не -й всеві́дящий;

ПРОПУ́СТИТЬ: п. без вни́мання збу́ти неува́гою; $\diamond$.

ПРОПУСКА́ТЬСЯ (в о́повіді) про́мина́тися; $\diamond$;

–йся/-ый обми́наний /по-, про-/, пере́го́нен-, н^к пропу́скний /пере-/, ж^с обми́наний /по-, про-/;

ПРОПУ́СКНИК (са́нитарний) ж^с прожа́рка.

ПРОПУ́СКНОЙ о^к пере́пускний.

ПРОРАБА́ТЫВАНИЕ о^к опрацо́вування, д^к о-працо́ва-.

ПРОРАБА́ТЫВАТЬ проробля́ти, (те́му) з. сту-діюва́-, опрацо́ву-;

–й що /м^н хто/ студію́е $\diamond$, за́йнятий опрацо́ввання́м, покли́каний опрацо́вати, с^к проробі́-, студію́й- [студію́й-латину уче́нь];

–йся/-ый студію́ваний, опрацо́ву-.

ПРОРАБО́ТКА (тво́рчості) студіюва́ння, (те́му) о^к опрацо́ва-, опрацо́ва-.

ПРОРАБО́ТЧИК інстру́ктор, ф. розго́вувач.

ПРОРАСТА́ТЬ пророста́ти, (із землі́) кі́льчити-ся, прокльо́вува-;

–й що пророста́ $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, ма́йже пророслі́й, прокльо́вуваний, у ста́дії пророста́ння /кі́льче-/, с^к прорості́- [прорості́трава];

ПРОРА́СТИ: -беший пророслі́й, $\diamond$.

ПРОРА́ЩИВАТЬ пророщува́ти, рості́-;

–й що пророщу́е, с-и $\blacklozenge$, 3-й прорості́-, проро-щу́вач, для пророще́ння, за́йнятий -ям, н^к = %;

–йся/-ый пророщу́ваний.

ПРОРЕЖИВАНИЕ *д^к* прорідження.

ПРОРЕЖИВАТЬ проріджувати, пропоблю-, (*лиц*) прорубу-;

—*й* що /*м^н* хто/ ~*ує*, *с-и* ♦, 3-й проріді-, для ~ення, зайнятий -*ям*, ~*увач*, прорідько, *н^к* прорідкуватий + %, *с^к* прорідь- [прорідь-ідеї-в-голові];

—*йся*/—*ий* проріджуваний.

ПРОРЕЗАТЬ прорізувати, проріза-, різа-, проти́на- (*тилкою*) пропилюва-;

—*й* що /*м^н* хто/ прорізує ◊, *маста́к* ♦, 3-й проріза-, прорізувач, прорізько, проріжчик, *н^к* проріжчий + %, ± *режущий*;

—*йся*/—*ий* прорізуваний, різа-, готовий прорізатися, звіклий прорізуватися, *н^к* прорізний.

ПРОРЕЗИНЕННЫЙ *к.* гумований.

ПРОРЕЗИНИВАТЬ *к.* гумувати;

—*й* що /*м^н* хто/ ~*ує* ◊, звіклий ♦, 3-й про♦, для гумування, зайнятий -*ям*, гумувальник, *н^к* = %;

—*йся*/—*ий* гумований.

ПРОРЕКАТЬ прорікати, пророкува-, віща-, віщувач-, провіща-, (*зміни*) передбача- /зав-/; ка́за-наперед, прогнозува-;

—*й*/—*ий* = *предвещающий*/—*мый*.

ПРОРЕ́ХА (*в сорочці для одягання*) па́зуха.

ПРОРИЦАТЕЛЬ *о^к* оракул.

ПРОРИЦАТЕЛЬНИЦА *о^к* провіщалька.

ПРОРИЦАТЬ: —*й* = *прорекающий*.

ПРОРО́К *о^к* провісник.

ПРОРО́ЧЕСКИЙ *о^к* провісницький, провісний;

ПРОРО́ЧЕСТВО *н^о* провість.

ПРОРО́ЧИТЬ пророкувати, провиді-, ка́за-наперед; —*или* /—*ило*/ пророковано;

—*й* = *предвещающий*.

ПРОРУБАТЬ прорубувати, рубач-;

—*й* що /*м^н* хто/ ~*ує* ◊, *с-и* ♦, 3-й проруба-, рубач, прорубув-, *н^к* = %, *с^к* прорубай- [прорубай-вікно-в-Европу], ± *рубящий*;

—*йся*/—*ий* прорубуваний, рубач-.

ПРОРУ́БКА *р^к* проруб.

ПРОРУ́В *ф^р* пробій [идти на п. іти пробобем].

ПРОРУ́ВАТЕЛЬ *т.* проривач. проко́бувач.

ПРОРУ́ВАТЬ проривати, (*міх*) продірявлюва-, (*дамбу*) розмива-, руйнува-, (*рив*) викопу-;

—*й* 1. що /*м^н* хто/ прорива ◊, *с-и* ♦, 3-й прорва-, проривник, руйнівник, *н^к* проривчий, руйнівний + %, ± *рвущий*, 2. що викопує ◊, 3-й викопати, *н^к* проривний + %, ± *роющий*;

ПРОРУ́ВАТЬСЯ (- *чуття*) вибухати; ◊;

—*йся*/—*ий* 1. прориваний, продірявлю-, розми-, руйнб-, 2. викопу- /про-/ , 1./2. *н^к* проривний;

ПРОРВА́ТЬСЯ: —*вшийся* 1. прорватий /—аний/, продірявле-, зруйнова-, розмитий, ви-

—*йся*/—*ийся* 1. перевіджуваний /про-/ , прова́джу-/запро-/ , здійсню-, 2. обманываемый;

ПРОРУ́ТЬСЯ, **ПРОКОПА́-**: —*вшийся* 2. проритий, прокопаний.

ПРОСА́ЛИВАТЬ > ПРОЖИРИВАТЬ.

ПРОСА́ЛИВАТЬСЯ; **ПРОСОЛІ́ТЬСЯ** *о^к* просоліти.

ПРОСА́СЫВАТЬСЯ просмо́ктуватися, просиса-, *н^о* просо́чува-, просякати;

—*йся* що просмо́ктується, просмо́ктуваний, 3-й просмо́ктається.

ПРОСА́ЧИВАНИЕ *д^к* просо́чення.

ПРОСА́ЧИВАТЬСЯ просо́чуватися, (- *світло*) прозира́ти, підітисся, пробива-, просо́бува-, (*якийсь час*) насочува-, со́чі-; *п.* (*струйками*) продзю́ркувати;

—*йся* що просо́чується ◊, просо́ч[т]уваний /на-/ , продзю́рку-, поки́нутий просо́чуватися, *н^к* інфільтраційний;

ПРОСО́ЧИТЬСЯ: —*вшийся* просо́чений /на-/ , *п.* інфільтрова-, *ф*.

ПРОСВЕ́ЖАТЬСЯ, **ПРОСВЕ́ЖИ́ТЬСЯ** *о^к* провіятися.

ПРОСВЕ́РЛИВАТЬ присве́рдлювати, провірчу-, прокру́чу-, swéрдлити;

—*й* що /*м^н* хто/ просве́рдлює ◊, *маста́к* ♦, 3-й просве́рдлі-, сверля́р, *н^к* = %, ± *сверлящий*;

—*йся*/—*ий* свердлений, просве́рдлюва-, провірчу-, прокру́чу-

ПРОСВЕ́Т *о^к* прозір.

ПРОСВЕ́ТИТЕЛЬ *о^к* просвітянин.

ПРОСВЕ́ТИТЕЛЬСКИЙ просвітянський.

ПРОСВЕ́ТЛЕННЫЙ (*погляд*) розпромінений.

ПРОСВЕ́ЧИВАНИЕ (*чи є зброя*) пересвітлення.

ПРОСВЕ́ЧИВАТЬ (*кого*) просвітлювати /пере-/ ;

ПРОСВЕ́ЧИВАТЬ(СЯ) просвічувати(ся), прозо́ритися, (*крізь що*) світі-;

—*й*¹ що просвічує ◊, *с-и* *п.*, просвічувач, *н^к* = %;

—*й*²(*ся*²) що світитися ◊, призначений *с.*, 3-й за́світі-, *н^к* просвітчастий, прозо́р(ист)-, прозира́щий + %;

—*йся*¹/—*ий*¹ просвічуваний, просвітлю-.

ПРОСВЕ́ЩАТИ просвіщати, освічува-, освідомлюва-, *н^о* просвітля-;

—*й* що /*м^н* хто/ ~*ує* ◊, *маста́к* ♦, покли́каний просвіті-, (пр)освітянин, просвітитель, просвітник, *н^к* (пр)освітній, просвітницький, освідомчий, *ф^р* правдоносний + %;

—*йся*/—*ий* (пр)освічуваний, освідомлю-.

ПРОСЕ́ИВАТЬ *о^к* пересів.

ПРОСЕ́ИВАТЬ просівати /пере-/ , прорешчува-;

—*й* що /*м^н* хто/ просіва ◊, *маста́к* ♦, 3-й просія-, просіювач, сіва́ч, *н^к* = %, © просіваючи;

—*йся*/—*ий* просіваний, просію-, перерешчу-, *н^к* просіва́нний.

ПРОСИ́ЖИВАТЬ висіджувати /за-, про-/;

—*й* що /*м^н* хто/ ~*ує* ◊, звіклий ♦, *р-й* просіди-, сидун, сида́к, *н^к* сидя́чий, сидкий;

—*ий* висіджуваний /про-, за-/;

ПРОСИ́ДЕТЬ (*довго*) попросіди́ти;

-вший $\emptyset$.

ПРОСИТЕЛЬ o^k чоломбїтько.

ПРОСИТЕЛЬНЫЙ: -ым тоном тоном прохача.

ПРОСИТЬ просити, проха-, (*стало*) випрóхува-, каню́чи-, цигáни-, клáнда-, (*куди*) запрóшува-, (*їсти*) при-/ (*милостиню*) жéбра-, (*суд*) зверта́тися з проханням до, клопотá- пéред, (*за кого*) клопотá-; **прося́** o^k по́просом; **п. не ну́жно кого** до то́го то́ргу й пїшки *кто*; **п. пода́ние** прости́гати ру́ку; **п. прóщения за что** $\odot$ вибачи́що [-шү **п. за мой вид** -чге мій ви́гляд]; **п. у ко́го со́вета** проси́- чиєї пора́ди; **поко́рнейше п.** уклі́нно проси́- ко́го, проси́- чиєї ла́ски; -шү **любіть и жа́ловать** любіть і шану́йте; -іте и **обря́щете** проси́ть і да́сться вам;

-й 1. що / m^h хто/ про́сить $\diamond$, зви́клий $\diamond$, 3-й за $\diamond$, з проханням (на уста́х), прохач, клáндало, каню́ка, n^k прохальний, блага́ль-, 2. **попрошайнича́ющий**; -й **извинéния** перепрóшува, з „перепрóшую” на уста́х; -й **о снисхожде́нии** $\odot$ благода́ючи про ми́лость; -й **руки** прохач ру́ки;

ПРОСИТЬСЯ: **п. в ру́ки** лізти в ру́ки; $\diamond$;

-йся що про́ситься, зви́клий проси́ти-; 3-й по-про- + -й;

-імый прошений, про́ха-, випрóхува-/при-, за-/;

ПОПРОСИТЬ: **п. вы́йти** випросити; $\diamond$.

ПРОСКАКИВАТЬ проскакувати, простри́бу-, (*на екрані*) проліта́- (як у калейдоско́пі);

-й що / m^h хто/ проска́куе $\diamond$, р-й проско́чити, зви́клий $\diamond$, скаку́н, проска́кувач, n^k швидкий, як вітер + $\%$, /на екрані/ калейдоско́пичний;

-ый проскакуваний, простри́бува-, пропли́га-.

ПРОСКАЛЗЫВАТЬ прослизати, прохóплюва-
тися, (*куди*) продістава́-, (*звідки*) прогляда́ти;

-й 1. що / m^h хто/ прослиза́ $\diamond$, маста́к $\diamond$, 3-й прослизу́-, n^k ковзучий, 2. що прогляда́ $\diamond$, проска́куваний, прогляда́-, $\odot$ нема́-нема́ й прогля́не;

ПРОСКОЛЬЗНУТЬ (*нишком*) пров'ю́нитись, прошмигну́ти, просмі́кнутись, промкнутись;

-вший прослизлий, пров'ю́нений.

ПРОСЛАВЛЕНИЕ o^k просла́ва, велича́ння, зве́личува-, вихваля́-.

ПРОСЛАВЛЯТЬ сла́вити, прославля́-, зве́личува-, кади́- тямі́ям / c^o фімі́ям/ кому, вкрива́ти сла́вою, г. велича́-, n^k ославля́- /ви-/;

-й що / m^h хто/ сла́вить $\diamond$, маста́к $\diamond$, 3-й про $\diamond$, прославите́ль, хвали́-, хвалі́й, велича́льник, n^k велича́льний, славосло́в-, панегіри́ч- для ко́го;

-й **ца́ря** ца́рський хвалите́ль;

-йся/-ый сла́влений, просла́влюва-/у-/; зве́личу-

ПРОСЛАВИТЬСЯ укрі́ти себе́ сла́вою; $\diamond$; **п. чем** зажі́- сла́ви як *кто*;

-вшийся уславлений /про-/; укрі́тий сла́вою; -я своїм **чем** відомий /сла́вний/ своїм **чим**.

ПРОСЛЕЖИВАТЬ сте́жити /висте́жува-/про-/ ко́го $\diamond$, (*за ким*) допи́льнову-/пи́льнува́ти/ ко́го;

-й що / m^h хто/ сте́жить ко́го $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й /по-кли́ка-/ прости́жи-, стежі́й, слідопї́т, n^k стежо-вий + $\%$;

ПРОСЛЕЖИВАТЬСЯ (- *рису*) прозира́ти $\diamond$;

-йся/-ый прости́жуваний /ви-/; -ый дослі́димий [недослі́дими до́роги Бо́жі];

ПРОСЛЕДИТЬ припи́льнува́ти $\diamond$, o^k прислі́дува́-; **п. гла́зами за кем** пове́сті очі́ма за *ким*, прости́жи- очі́ма ко́го.

ПРОСЛУШАНИЕ o^k вислу́хання.

ПРОСЛУШИВАНИЕ o^k прослу́ховання /ви-/.

ПРОСЛУШИВАТЬ переслу́хувати /ви-/; вислу́ха-, вислу́ховува-, слю́ха-;

-й що / m^h хто/ слю́ха $\diamond$, зви́клий $\diamond$, 3 m -й вислу́ха-а, для прослу́хування, зайня́тий -ям, слуха́ч, прослу́хув-, n^k прослу́ховий + $\%$, т. вислу́хо-;

-йся/-ый слуханий, прослу́хува-/ви-, пере-/.

ПРОМАТРИВАТЬ 1. перегляда́ти /про-/; пере-дивля́тися, 2. не поміча́ти, не заува́жува-, недо-бача́-/; г. перебóчу-;

-й 1. що / m^h хто/ перегляда́ $\diamond$, зви́клий $\diamond$, 3-й перегля́ну-, зайня́тий пере́глядом, n^k = $\%$, 2. що недобача́, схи́льний ~ти, 3-й недоба́чи-, n^k незаува́жливий, непомере́жли-;

◆◆◆**СЯ** прозві́ватися $\diamond$, ϕ^p прогляда́ти [вдали́а-ється лес за́деку -ае ліс];

-йся/-ый 1. пере́гляданий /про-/; прозира́-, n^k прозі́рний, 2. недоба́чува-, не заува́жув-, пере-бóчу-; -ый 1. прогля́дний;

ПРОСМОТРЕТЬ 1. перегля́нути $\diamond$; 2. недогле́ді-/нероз-, нероздиви́тися /недо-/; не постере-гі́/; г. перебóчи-.

ПРОСОВЫВАТЬ просува́ти;

-й що / m^h хто/ просува́ $\diamond$, зви́клий $\diamond$, 3 m -й про-су́ну-, n^k = $\%$, c^x просу́нь-[просу́ньнога], $\odot$;

-йся/-ый просу́ваний.

ПРОСПИРТОВЫВАТЬ спирт/ува́ти, проспирт-обу-/за-/;

-й що / m^h хто/ ~у́е $\diamond$, маста́к $\diamond$, поклі́каний про $\diamond$, зайня́тий спирту́ванням, n^k = $\%$;

-йся/-ый проспиртóваний /за-/.

ПРОСПОРИВАТЬ перего́ворювати [ї́ не пере-говори́ш], програва́-, програва́- парі /закла́д/;

-й що / m^h хто/ програе́ $\diamond$, незда́тний перего́-рйти ко́го;

-ый перего́ворюваний, програва́-, 3 n проспóрю-;

ПРОСПОРИТЬ проспере́чатися, прозмага́- $\diamond$.

ПРОСРÓЧИВАТЬ o . пропу́ск/а́ти те́рмін, (*спла-ту*) переда́внюва-;

-й що / m^h хто/ ~а́ т. $\diamond$, зви́клий $\diamond$, незда́тний вча́сно сплати́-, n^k = $\%$;

-йся/-ый переда́внюваний, c^o прости́бу-.

ПРОСРÓЧЕННЫЙ: -вший $\emptyset$;

ПРОСРÓЧЕННЫЙ (*вексель*) зада́влений /пе-ре-/; г. ви́гаслий; $\diamond$.

ПРОСРÓЧКА r^k переда́внення.

ПРОСТАВЛЯТЬ вписувати /за-/ куди; **п. число** /дату/ датува-, ста́ви-/проставля-/ число /дату/; **-й** що /м^н хто/ проставляю, с-и п., з^н-й проста́ви-, © проставляючи; **-йся/-ый** вписуваній /за-, датава-.

ПРОСТА́ИВАТЬ простоювати /з. пере-/
-й що /м^н хто/ простоюе, з^н-й попростояти, © простоюючи;

ПРОСТО́ЯТЬ (до́зго) попростояти.

ПРОСТЕ́НОК н^{пн} прбстенок.

ПРОСТИЛА́ТЬ простеляти, простила́-, стели́-, о^к простира́-;

-й що /м^н хто/ стелею, маста́к с., з-й простелити /роз-/, н^к = %, © простеляючи;

ПРОСТИЛА́ТЬСЯ слатися;

-йся/-ый стелений, простелюва-, прости́ла-; **-я** простерти́й.

ПРОСТРА́ТЬСЯ тягну́тися, сла́-, протяга́-, простеля́-, простира́-, прбстори́-, розкришова-, заляга́ти, ф^р сяга́- до; **п. ви́шь** широчі-;

-йся що сяга́ до, простерти́й, протягну́-, протягнений, розпросторе́-, простеле́-, (- рівнину) розлглий, н^к протяжний, © протягаючись; **широко́ -я** широкопільий;

ПРОСТЕ́ТЬСЯ: -єрши́йся простерти́й, розлглий, © → простираю́щийся,.

ПРОСТИТУ́ТКА повія, коко́тка, продажна жінка, паплю́га, п. безпринци́па особа.

ПРО́СТО ф^р аж [п. зло берёт аж зло берё; **п. бб́льно** аж шёмно], (без мороки) з. сплб́ха; **п. беда́ /комедія/ с кем** ч́ста беда́ /комедія/ з; **п. не вер́ится** аж диво берё; **п. смех** сміх та й гб́д-і; **п. пла́кати** хб́чется аж плач берё;

ПРОСТО́Й (лист) звичайний, (душею) нехитрий;

ПРОСТЕ́ЙШИЙ о^к (простий-)простісінський;

ПРО́СТО-ТАКИ аж [п.-т. прогибались аж угиналися], прб́сто аж [п.-т. скучно прб́сто аж ну́дно].

ПРОСТОВА́ТЫЙ з^н дя́дкува́тий.

ПРОСТОДУ́ШНЫЙ прбст(одушн)ий, нехитрий.

ПРОСТОЛЮ́ДИН простолюдець, і^р посполитий

ПРОСТОНАРО́ДИЕ і^р чорний люд, чернь.

ПРОСТО́Р н^о шир, (птахам) во́ля, (для вияву якостей) свобода́, (для дії) пб́ле, (степовий) безме́жжа, простори́ще, широчі́ня, незміри́нь;

ПРОСТО́РЫ да́лі, широчі́ня; **безбре́жные -ры** безбере́жжя, безме́ж-; **необзри́мые -бры** неозори́; **степны́е -ры** степові да́лі /ширб́ти/, степова́ незміри́нь.

ПРОСТОРЕ́ЧИЕ ф^р прб́сті слова́.

ПРОСТО́РНО о. хоч конём гра́й;

ПРОСТО́РНЫЙ (одя) балахонистий;.

ПРОСТРА́ННОСТЬ (тексту) розвезистість.

ПРОСТРА́ННЫЙ (опис) ще докла́дний; **слишком** п. задб́вгий, розвезистий;

ПРОСТРА́ННЕЙШИЙ (пре)довж(ел)езний.

ПРОСТРА́НСТВО (світове) обшир, ф^р територія, (під що) вільне місце; **беспредельное** п. безме́жжя, безмір, незміри́нь;

ПРОСТРА́НСТВА: **необзри́мые** п. неозори́.

ПРОСТУ́ЖИВАТЬ застуджувати /про, з. пере-/, захолб́джу-;

-й 1. що /м^н хто/ застуджуею, схи́льний, 3-й застуді́-, н^к = %, 2. остужаю́щий;

-йся/-ый 1. застуджуваний, 2. остужае́мый.

ПРОСТУПА́ТЬ (кря́зь що) прб́ступ/ати /ви-/, прозира́-, прогляда́-, ліз-, вила́зи-, о^к проклб́буватися, прозна́чува-, прохб́плюва-, (- воду) сочи́-; **п. на́ружу** вишира́ти;

-й що ~аю, с-и, щораз видні́ший, н^к помітний, р^к прозира́ющий, ± **ВИРИСОВЫВА́ТЬСЯ**;

ПРОСТУ́ПИТЬ (з-за хмар) о. ви́ризатися;.

ПРОСТУ́ПОК о^к провинни́сть, (прб́)гри́х; **ме́лкие -пки** підгри́шки.

ПРОСТЫВА́ТЬ сти́гну-, прости́га- /ви-/, проча́ха-, холб́ну-, не збері́га- тепла́, вихолб́джуватися; **-й** що холб́нею, с-и, прохолб́джуваний /ви-/, напівви́хололий, незда́тний берегти́ тепла́;

ПРОСТЫ́ТЬ ви́холонути, проча́хну-ю, (- слі́д) вистигну́-;

-вший ви́хололий /о-, про-, прсти́г- /ві-/, ви́холоджений,.

ПРОСЧЁ́Т (дія) рахуно́к, (похи́бка) прб́машка; **при внима́тельном -те** коли ува́жно рахува́ти.

ПРОСЧИ́ТЫВАТЬ переліч/увати, перерахб́ву-; **-й** що /м^н хто/ ~уею, с-и, 3-й перелічи́-, перелічува́ч, перерахб́в-, н^к перерахб́вчий, с^р перерахб́уй- [перахб́уй-гри́хи-сво́й-тяже́зні]

ПРОСЧИ́ТАТЬ 1. прорахува́ти, 2. поми́литися, з. переб́чити;

♦♦♦СЯ п. недорахб́увати, поми́литися рахува́вши;

-йся 1. перелічуваний, перерахб́ву-, 2. що поми́ляється рахува́вши, схи́льний п. р., 3-й поми́лі-ть-;

ПРОСЧИ́ТАТЬ(СЯ): **-вший(ся)**.

ПРОСЫПА́ТЬ; ПРОСПА́ТЬ (часинку) виспати.

ПРОСЫПА́ТЬСЯ: **п. к жи́зни** брунькува́ти;

-йся що /м^н хто/ прокида́ється, зб́уджуваний /про-, пробуркува-, вже не сон-; **-я к жи́зни** н^к (- велику рослинни́сть) брунькува́тий.

ПРОСНУ́ТЬСЯ: **пб́льностью** не п. ще не прб́дерти очей;

-вшийся проки́нений, зб́удже-, пробурка́-, д. прб́снутий, проки́ну-,.

ПРО́СЬБА ф^р прб́сться [п. сложи́ть п. скла́сти]; **по чьей -бе** на чие проха́ння.

ПРОТА́ЛЛИНА (у кризі) прога́лина, прб́лиз.

ПРОТА́ЛКИВАТЬ пропахати́, проштб́хува-, прб́товплюва-;

-й що /м^н хто/ пропиха́ю, маста́к, 3-й пропиха́-,

$n^k = \%$, c^k пропхай- [пропхай-між-натовп], ©;
-йся/-ый пропиханий, проштовхува-, протручу-, протовплю-, c^k пропхайсь- [пропхайсь-між-натовп].

ПРОТАПТЫВАТЬ витопт/увати /про-, у-, то-рува-, топта-;

-й що / m^h хто/ ~ує +, звиклий ♦, з-й /р-й/ протопта-, n^k протопчий, проторовчий + %;

-йся/-ый протоптуваний /ви-/ , уторову-, тороб-

ПРОТАСКИВАТЬ протягати, проволіка-, тягти, волокти; п. **мысль** n^o підсувати /про-/ думку;

-й що / m^h хто/ проволіка ♦, с-и в., з-й проволоткі + протягивающий;

ПРОТАЩИТЬ проперти, протарабани- ♦;

-йся/-ый волбчений, проволочува-, проволіка-, n^k протяжний, + протягиваемый.

ПРОТЕЖИРОВАТЬ протегувати кому, опікуватися ким;

-й що / m^h хто/ протегує ♦, звиклий ♦, р-й заопікуватися ким, опікун чий, n^k опікунчий + %;

-ый протегований, протезе ± ПOKPOBИTEЛbCTBOBATb.

ПРОТЕЗ (дерев'яний /на ногу) дерев'янка.

ПРОТЕКАНИЕ (подій) р. розповідок.

ПРОТЕКАТЬ текти, протіка-, пливати, ліну-, (-струмок) точитися, /час/ пропливати, не спинятися, /процес/ відбува-, /недугу/ перебігати, ϕ^p іти [п. глядко і. глядко]; п., **извиваясь** (- річку) повиватися [-аєт, и., речка повилася річка] (рос. $m^h = укр. m^h$);

-й 1. що тече ♦, проточний, текучий, пливу-, 2. що минає ♦, нездатний спинитися, n^k спливаний, n^k (про)минувший, плінний, неспін-, безупін-, проточ-, ± текущий, 3. що перебіга, © з перебігом; глядко -й з безпечним перебігом; -й при **каких условиях** з яким перебігом.

ПРОТЕКТОР опікун, захисник.

ПРОТЕКЦИЯ ϕ^p рука [у неї там – п. вона має там руку], $ж^h$ дах, ф. блат; **иметь -ию** мати (сильну) руку; по -ии через протекцію, за -ією, ф. по блату, $ж^h$ під дахом.

ПРОТЕСТ (чий) о. крик душі.

ПРОТЕСТОВАТЬ: -й що / m^h хто/ протестує ♦, звиклий /з m^h -й/ протестувати, протестант, учасник протестної акції, n^k протестаційний, © з протестом на устах, протестуючи.

ПРОТЕЧКА к. теча.

ПРОТИВ ϕ^p перед [злочин перед лідством/; **быть не п. бути** не від того, щоб [Н. был не п. выпить Н. був не в. т., ш. выпил-].

ПРОТИВЕТЬ обридати /на-/;

ОПРОТИВЕТЬ о(сто)гіднути, обрид- /на-, з-/ , спикрі-, зосоружі-, ста- осоружити, зосоружитися, увіри-, спикри-, збриди- з чим [мне ло **что** я збридился з чим], зогіди-, г. обридити; -вший збридлий, огід-, зосоружі-, спикрі-,

збриджений ♦, ф.

ПРОТИВИТЬСЯ опиратися, чинити опір, ставати проти, огинатися, не скоря-, змага- з чим, о. скакати папа;

-йся що / m^h хто/ опирається ♦, звиклий ♦, готбовий /з m^h -й/ чинити опір, огинайло, змагун, n^k з. протівний;

ВОС ♦♦♦ **чему** ф. стати дибки проти чого;

-вшийя ф.

ПРОТИВНИК ворог, k^h антагоніст, опонент, невизнавець, неприхильник; **противника** p^o © ворожий [си́лы -ка -о́жи си́лы].

ПРОТИВНЫЙ недружний, вредний, па́кос-; п. **чему** незгід- /супереч-/ з чим, з. протів-; в -ом **случае** (а) як ні, коли ж ні [сдай, в -ом **случае** – беги здай, а як ні /коли ж ні/ – тикай]; **доказательство от -ого** до́каз від супротівного.

ПРОТИВОБОРСТВОВАТЬ протисто/яти, конфронтува-, протиборствува-;

-й що / m^h хто/ ~іть ♦, звиклий п., втягнутий у протиборство, n^k протиборчий, супротівний, конфронтацій-.

ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ о k опір.

ПРОТИВОДЕЙСТВОВАТЬ протистояти, ставити- опір /спіці в колеса/, ± ПPEПЯTCTBOBATb;

-й що / m^h хто/ протидіє ♦, звиклий ♦, готбовий /наста́вленный/ протидія-, n^k протиборчий, ϕ^p несприятливий для, антагоністичний, непримирен-, p^o протидії [-шая сила сила п.]; з h протидіючий; не -й кому сприятливий для кого; ± мешающий, **препятству-**, **сопротивляющийся**.

ПРОТИВОЗАКОННЫЙ о k протиправний.

ПРОТИВОЗАЧАТОЧНЫЙ: -ые **средства** протизапідники.

ПРОТИВОИЗНОСНЫЙ проти нищення /звосу/.

ПРОТИВОЛЕЖАЩИЙ о k (су)протівний.

ПРОТИВООБЛЕДЕНИТЕЛЬ протиобмерзач;

ПРОТИВООБЛЕДЕНИТЕЛЬНЫЙ протиобмерзальний, p^o проти обмерзання.

ПРОТИВООСКОЛОЧНЫЙ протишрапнель-.

ПРОТИВПОКАЗАНИЕ ю. розбіжні свідчення, $m^a n^{ph}$ протипоказання.

ПРОТИВОПОЛОЖНОСТЬ: **диаметральная** п. о. небо і земля; в п. **чему** як контраст, контрастуючи з чим.

ПРОТИВПОЛОЖНЫЙ ϕ^p полярний; в -ую /обратную/ сторону n^p навспяк.

ПРОТИВПОСТАВЛЯТЬ протиставити;

-й що / m^h хто/ протиставить ♦, звиклий ♦, з-й протипоста́ви-, (m^h яз) протиставник, для протиставлення, n^k протиставний + %, c^k протистав- [протистав-м'яз];

-йся/-ый протиставлюваний;

ПРОТИВПОСТАВИТЬ: п. **себя** г. протиставитись;

-имый n^k протиставний.

ПРОТИВОРЕЧИВЫЙ *о*^к розбіжний з *чим*, *г.* контрроверсій-, *п*^о супірний.

ПРОТИВОРЕЧИЕ *о*^к розбіжність із *чим*; в *-чи* *о*^к в розладі; *дух* -*ия* *дух* /*г*еній/ незгоди.

ПРОТИВОРЕЧИТЬ (*су*)перечити говори- нас-торч, (*не словам*) іті врозріз із *чим*;

--й що /*м*^н хто/ суперечить $\diamond$, звиклий перечити, готівий за-, *п*^к суперечливий /-ний/, против-, розбіж- з *чим*, (цілком) протилеж-, *г.* контрверсій-, *о* у конфлікті з, *п*^к всупереч; -й **выводам** розбіжн /всупереч/ з висновками; -й **зако́ну** розбіж- із законом, *ю.* протизакон- /не-/ , ϕ^p всупереч із законом; -й **здравому смы́слу** безглуздий; -й **чему** всупереч з *чим*.

ПРОТИВОСТОЯТЬ протистояти, *о.* става- /іті/ (нав)проти, *г.* протиставитися;

--й що /*м*^н хто/ протистоїть $\diamond$, звиклий /з-й/ $\diamond$, антагоніст, *п*^к супротивний, антагоністич-, протиборчий, *с.* ворожий; -й **чему** ϕ^p спрямований /що йде/ проти чого.

ПРОТИВОТА́НКОВЫЙ: -*о*е ружьє протитанковий кріс.

ПРОТИВОУГО́ННЫЙ протизлодійський, протикрадіний, *а*^о протипіратський; -*о*е уст́роїство *р*^к автосторож.

ПРОТИРА́ТЬ: --й що /*м*^н хто/ протира $\diamond$, звиклий -ти, з-й протер-, зайнятий протиранням, протиральник, протирач, *п*^к = %, *с*^к протри- [проти-рукава пісар], $\odot$ протираючи; -йся/-ый протираний.

ПРОТИ́РКА (*рич*) протирачка.

ПРОТИ́СКИВАТЬ(СЯ) пропих/ати(ся), протівшловати(ся), протіскувати(ся);

--й що /*м*^н хто/ пропиха $\diamond$, звиклий ~ти, з-й пропха-, пропихайло, *п*^к = %, *с*^к пропхни-;

-йся/-ый протіскуваний /-твпшлов-, -пих-/ $\diamond$;

ПРОТИ́СНУТЬСЯ пропертися, прошіли-, *г.* перепха-;

-вший(ся) $\emptyset$.

ПРОТОКО́ЛИРОВАТЬ: протокол/ювати;

--й що /*м*^н хто/ ~ює, *с*-и $\diamond$, *р*-й за $\diamond$, для ~ювання, зайнятий -ям, ~іст, *п*^к протокольний, $\odot$ ~юючи;

-йся/-ый протокольований.

ПРОТО́РЯТЬ (*шлях*) прокладати, тору/ва-;

--й що /*м*^н хто/ ~є $\diamond$, мастак $\diamond$, з-й проклас-, для ~вання, зайнятий -ям, ~вальный, *п*^к = %;

-йся/-ый торований, уторбув-, проклад-;

ПРОТО́РИТЬ: *п.* путь *п.* утопта́ти стѣжку; *п.* доро́гу прокла́сти шлях;

ПРОТО́РЕННЫЙ *о*^к протертий; *п.* путь ϕ^p битий шлях, *о.* утоптана стѣжка.

ПРОТО́ТИП *г.* первовзір.

ПРОТРА́ВЛИВАТЬ труїти, протруюва-;

--й що /*м*^н хто/ труїть $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й про $\diamond$, для труєння, зайнятий -ям, протруювач, протруїник, *п*^к протруїний, протруюваль-;

-йся/-ый труєний, протруюваний.

ПРОТРА́ЛИВАТЬ тралити, протралюва-;

--й що /*м*^н хто/ тралить $\diamond$, мастак $\diamond$, з-й протрала-, для тралення, зайнятий -ям, тралер, тралювальник, *п*^к тралювальний, *к.* траль-;

-йся/-ый тралений, протралюва-.

ПРОТРЕЗВЛЯ́ТЬ тверез/іти, итвережува- /про-/

--й що /*м*^н хто/ ~іть $\diamond$, *с*-и $\diamond$, з-й про $\diamond$ /ви-/ , витвережувач /про-/ , *п*^к витверезливий /про-/ + %;

-йся/-ый тверезений, протвережува- /ви-/;

ПРОТРЕЗВІ́ТЬСЯ, **ПРОТВЕРЕЗЕ́ТЬ** протверезіти, *г.* вишумітися;

-вший(ся) $\emptyset$; -я протверезілий /ви-/ , вишумі-.

ПРОТУ́ХАТЬ протухати /при-/ , тухну-;

--й що тухне $\diamond$, майже протухлий, $\odot$ *с*-и т.;

ПРОТУ́ХНУТЬ просмердітися, просмерднути, затхнутися /при-/ $\diamond$;

-ухший протухлий, просмерд(і)-, $\emptyset$.

ПРОТЫ́КАЛКА протичка, (*для наместин*) пронизка, протин-, пробивач-, пробієць, пронизок.

ПРОТЫ́КАТЬ протик/ати, прострѣмлюва-, протіколо-;

--й що /*м*^н хто/ ~а $\diamond$, *с*-и $\diamond$, з-й проколѣ-, прострѣмлювач, проколѣв-, /рич/ протичка, *п*^к прострѣмливий + %;

-йся/-ый прострѣмлюваний /-ко́лов-, -тік-/;

ПРОТКНУ́ТЬ шпирнути, проптрикну- $\diamond$.

ПРОТЯ́ГИВАНИЕ *о*^к протяг.

ПРОТЯ́ГИВАТЬ (*через що*) тяг(ну)ти, (*ноги*) втяга-; *по одѣжке* -*вай* но́жки знай своє стійло;

--й що /*м*^н хто/ протяга $\diamond$, звиклий -ти, з-й протягті, зайнятий протягом, (про)тягач, *п*^к тягучий, *т.* протягальний, протяжний + %, *с*^к -тяжний, -тяг [-й *лѣнты* стрічкотяжний, стрічкотяг]; -й **время** схидьний тягті час;

-йся/-ый тяганий /про-, прос-, ви-, за-/ , *п*^к простертий, простягну-, /звук/ протяжливий, протяглий, тягучий; -я протяжний; -я **на со́тни миль** простертий на со́тні миль;

ПРОТЯ́НУТЬ (*день*) перепхати; $\diamond$;

-вший(ся) $\emptyset$; -я простертий, простягну-;

ПРОТЯ́ЖЕННЫЙ простягнутий $\diamond$;

ПРОТЯ́НУТЫЙ простягнутий *через що*, (*транспарант* /*через вулицю*) перечеплений.

ПРОТЯ́Ж/ѐНИЕ, ~ѐнность *о*^к протяж.

ПРОТЯ́ЖКА протяг.

ПРОУ́ЧИВАТЬ; **ПРОУ́ЧИТЬ** *о*^к носом потовкати, як кошеля.

ПРОФИЛАКТИ́ЧЕСКИЙ запобігавчий, зарад-.

ПРОФИ́ЛИРОВАТЬ профілювати;

--й що /*м*^н хто/ ~ює, звиклий $\diamond$, для ~ювання, зайнятий -ям, ~ювальник, *п*^к профільний + %;

-йся/-ый профілюваний.

ПРОФИ́ЛЬ вигляд збоку; в *п.* збоку.

ПРОФОР́МА: для -*мы* про (людське, чужє) око.

ПРОХА́ЖИВАТЬСЯ прогулюватися, походжа-

ти; п. на *чей* счѣт підштрикува- кого, підпуска- шпільку кому, кїда- камінці у *чий* горѣд;
-йся що /м^н хто/ прогулюється Ѧ, звїклий Ѧ, р-й прогуля-, г. прогульковець; **-я** на *чей* счѣт не від тѣго, щоб підштрикнути *кого*, меткий кїда- камінці у *чий* горѣд.

ПРОХВА́ТЫВА́ТЬ: -й 1. **пронимающий**, 2. **прокусыв-**, 3. (*у пресї*) **протягив-**.

ПРОХЛАДИТЕЛЬНЫЙ: п. **напиток** (про)холодний напїй.

ПРОХЛА́ДЦА *фр* холодѡк [с -дцої з -кѡм]

ПРОХЛАЖДА́ТЬ(СЯ) о^к студїти(ся), вихолод- джувати(ся);

-й що /м^н хто/ студїть Ѧ, наставлений Ѧ, р-й ви- холоди-, н^к прохолодний + ѡ, ± охладжающий;
ПРОХЛАЖДА́ТЬСЯ п. роскошувати, раювати, богувати, не братїся і за холодну воду;

-йся/-ий 1. прохолоджуванїй /ви-, о-/; студже-; **-я** 2. повільний, проквѡблїстїй, 3а. **благоденст- вующий**, 3б. **бездельнича-**.

ПРОХОДИ́ТЬ (*поез*) ітї, (*вперед*) ступати-, (*відд- аль*) долати-, (*науки*) вивчати-, (*час*) збїгати-, летї-, про- лїтати-/від-/; (*крїзь що*) просѡчуватися, пробивати-, (*наскрїзь*) пронїзувати, (*службу* +) вїдбувати-, (*шахту*) виробляти-, (*процес*) перебїгати-, вїдбувати- ся; п. **без ускладнєний** ітї глїдко; п. **испытание** складати- іспит, випробуватися; п. **красной нитью** пронїзувати (наскрїзь); п. **мимо чего** ми- нати- що; п. **школу /проверку** +/ вишколюватися /перевїряти- +/; **это так не пройдет кому** це так не минеться;

-й 1. що /м^н хто/ прохѡдити Ѧ, 3-й пройти, навче- ний прохѡди-, мимѡхѡдець, подорѡжний, подо- рѡжанин, н^к прохїдний /пере-/; перехѡжий, про- ходжалїй, мимѡйдучїй, 2. що мїнаѡ Ѧ, н^к мїну- щїй, плїнний, г. промїналь-, о. у вїчному летї;
-й испытание /проверку, школу +/ випробу- ванїй перевїрю-, вишколю- +; **-й красной нитью** наскрїзний, лейтмотїв-; **-й мимо** мимѡхѡ- дець, мимѡйдучїй, мимѡбїж-; **-й практику** пра- ктиканти; **-й шахту** © виробляючи шахту; **-й этап** *чего* з^м-й пройти етап;

-йся (*предмет /у школї*) програмний, для вив- чення;

-иймый прохѡджуванїй /пере-/; н^к прохїдний;

ПРОЙТИ *ф*. проїдбати Ѧ, (- *час*) о^к зїйти /збїг-/ (*за водою*); п. **много наук** поповчїтїся; п., не **переставая** попойтї; п. **пешком** пропїшкувати-; п. **проверку временем** н^о перелетї- час; п. **сквозь огонь и воду (и медные трубы)** о^к проїти Крим і Рим /крїзь сїто й рѣше-/; бї- на конї й під конѣм, знати-, де рїки зїмують; **номер не ѣт** нема дурних!, *ф*. знаїшѡв дурного /-нї/!;

прошел слух пїшла чїтка;

-шедший(ся) Ѧ; **-й** (про)мїнулий, проїдений, (*час*) збїглий, вїдлетї-, перебутий; **-я** прогулю-

ванїй, © г. прогульковець;

ПРОЙТИСЯ перейтїся; п. **по чьему адресу** за жартувати /закпї-/ з *кого*; п. **по воздуху** вїй- на повїтря;

ПРОЙДЕННЫЙ переїдений /про-/; (*етап*) о^к перебутий [плоды -ной науки плоды -тої на- ўки], п. **этап** вїдрїзаний етап, вїдрїзана скїба.

ПРОХОЖДЕНИЕ (*служби*) вїдбування.

ПРОХОЛЖИВАТЬ(СЯ)/-й(ся) > ПРОХЛАЖДАТЬ(СЯ).

ПРОХРОМЛЕННЫЙ н^б загартований; насїче-

ПРОЦВЕТАНИЕ (*природы*) бїйношї, н^о розмаї.

ПРОЦВЕТАТЬ процвітати, квітнути-, цвісти, буяти-, с. розквітати- пишним цвїтом, о. дїха- життїям, (- життя) гараздувати-, о. лїтися мѣдом (ї молокѡм), (- режим +) бїти на мїрші, п. **ма-** великі у- спіхи, ітї вѡру, (- *край*) тектї молокѡм і мѣд- ом, д. просперувати- + **благоденствовать**;

-й 1. (*квітучий*) н^о процвітаний, 2. що процвітаѡ Ѧ, опромїне- успіхом, н^к всеуспїш-, (*край*) ме- довѡс-, хлїбодати-, шасливий, р^к процвітующий, о. у рѡзквітї + **преуспевающий**;

ПРОЦВЕ́СТЬ: процвѣтїтий розквітлий, забуяти- **ПРОЦВЕЖИВАТЬ** -й > ЦЕДИТЬ.

ПРОЦЕНТ: нѡрма /размер/ -та г. вїдсотковѡ стопа; **-ты** по вклїдам вїдсотки на вклїди.

ПРОЦЕНТНЫЙ: -ая стївка ѡ вїдсотковѡ стопа.

ПРОЦЕСС (*развитку*) хїд, плїн, перебїг; **судеб- ный** п. о^к судѡва розпрїва; п. **о расторжении брака** процес про розлїчення.

ПРОЦЕССИЯ о^к пѡхїд.

ПРОЧЕСЫВАТЬ прочїсувати, чесати-, (*лиц*) збу- ватися небїжаних гѡстѣй;

-й що /м^н хто/ ~ує Ѧ, с-и Ѧ, поклїканий про- чесати-, для прочїсування, зайнятий -ям, н^к = %;

-йся/-ый прочїсуванїй, чесаний.

ПРОЧЕ́Т прѡчит.

ПРОЧИЙ: н -ая и -ая і все такѣ *їнше*; и -ее *фр* тѡщо; **ко всему** -ему пѡпри все *їнше*;

ПРОЧИЕ всї *їнші*; **при** -их **равных** услѡвїях за всїх *їнших* рївних умѡв, коли всї *їнші* умѡ- ви рївні.

ПРОЧИ́СТКА (*н^р від лісу*) з. прѡтерѣб.

ПРОЧИТЫВАТЬ прочїтувати /пере-, ви-/; читати-; **-й** що /м^н хто/ прочїтує, прочїтувач + **чита- ющий**;

ПРОЧИТА́ТЬ (*молитву /сѡбіл*) вїдмѡвити; & д. вчитати- п. **нѡтїцию** о^к наміли- гѡлову;

-вший Ѧ; **-й** их їхнїй прочїтальник.

ПРОЧИТЫВАТЬСЯ (*на лицї*) вичїтуватися, /- думку/ свїтї-.

ПРОЧИ́ТЬ (*замїж*) лїдити, рїхт/увати-, збиратися вїддати-;

-й що /м^н хто/ ~ує Ѧ, © рїхтующи.

ПРОЧИЩА́ТЬ прочищати, (*не лише від лісу*) прѡтерѣблѡвати-;

—й що /*м*^н хто/ прочища́ $\diamond$, с-и $\spadesuit$, з'-й прочисти-, зайнятий чисткою, прочищувач, *n*^к чистильний + %;

-йся/-ый чищений, прочищува-.

ПРОЧНО *o*^к глибоко [п. **войти** г. закоренітися];

ПРОЧНЫЙ *o*^к надійний, (- *пути*) цупкий.

ПРОЧНОСТЬ *o*^к надійність.

ПРОЧНОСТНЫЙ *m*. міцностевий.

ПРОЧУВСТВЕННЫЙ *m*. перечулений.

ПРОЧУВСТВЕННОСТЬ *m*. перечуленість.

ПРОЧЬ геть, *ф.* киш [п. **отсюда!** к. **звідси!**].

ПРОШЕСТВИЕ *ф*^р сплин [по -ни лет після -ну літ]; по -ни *ф*^р з кінцем [по -ни **года** з к. **року**], *г.* по упливів.

ПРОШИВАТЬ: —й 1. **пробивающий**, 2. **пробирающий**;

-йся/-ый 1. пробиваний, проблмлю-, провалю-, 2. зворушу-, розчулю- + **пробираемый**.

ПРОШИВАТЬ прошивати, *n*. **пронизува-**;

—й що /*м*^н хто/ прошива́, маста́к $\spadesuit$, зайнятий прошиттям, прошивальник, *n*^к прошивчий + %;

-йся/-ый прошиваний, шитий, *n*^к прошивний.

ПРОШЛОЕ колишність, перевернута сторінка.

ПРОШЛЫЙ *o*^к колишній, давній, *n*. **вчораш-**, (- *вибори* +) останній, *ф*^р той [в *n*. **четверг** г. **четвер,** то́го **четверга**]; в -ом **году** **торік**; с -ого **года** *г.* відторік; **дело** -**о**е діло давне, гріх згадувати, що було, то було; -**ого века** /**столетия**/ *n*^o минуловічний.

ПРОШЛЯПИТЬ *д*^к проморга́ти, прога́ви-, прохляпа-/хляпну-/ *v*у́хами;

-вший роззя́ва, га́ва, $\emptyset$.

ПРОШНУРОВЫВАТЬ > ШНурОВАТЬ.

ПРОЩАТЬ проща́ти, вибача́- /про-/ , дарува́-, ю амнесту́-, (*гріхи*) відпуска́- *кому*, розгріша́- *кого*;

—й що /*м*^н хто/ проща́ $\diamond$, схильний $\spadesuit$, з'-й прости́-, *n*^к прощаль-, з прощенням на уста́х /у *серці*/;

-ый вибачуваний /про-/ , даро́-, амнесто́-, *n*^к прощенний, пробачний, прости́мий;

ПРОСТИТЬ: —йте великодупшо вибачте з ла́ски сво́єї.

ПРОЩАТЬСЯ *o*^к розставатися, (*з ким*) *g*оворіти о́станнє проща́й *кому*, проща́- *кого*, (*з ким*) ста́ви- хрест на *чому*;

-йся що /*м*^н хто/ проща́ється $\diamond$, с-и прощатися, *г*отівий прости́-, прощальник, *n*^к прощальний, *o*. з прощанням на уста́х, $\pm$ **прощаемый**;

ПРОСТИТЬСЯ: п. с *кем* *g*попроща́ти *кого*;

РАС◆◆◆, **РАСПРОСТИТЬСЯ** (*з ким*) з^н *g*пока́зати ніс *кому*; **р.** с *чем* *g*поста́ви- хрест на *чому*; **р.** со *всем* *ф.* наплюва́- на *все*;

-авшийся, -йвшийся $\emptyset$.

ПРОЩЕ: п. *в*се́го найпрости́ше; **п.** па́реной ре́п-ы діло нехітре [э́то *n*. **р.** це діло нехітре].

ПРОЩУПЫВАТЬ прома́цувати, ма́ца-; **п.** *п*оч-ву *o*^к розвідува- *грунт*, закида́- *вудочку*;

—й що /*м*^н хто/ прома́цує, с-и $\spadesuit$, з-й прома́ца-, для прома́цування, зайнятий -*ям*, *n*^к = %; —й *п*оч-ву з-й розвіда- *грунт*, *р*-й *закіну-* *вудочку*;

-йся/-ый ма́цаний, прома́цува-, розвіду-

ПРОЯВЛЯТЬ (*нетерпещь*) *g*вика́зувати, (*чуття*)

засвідчу-, (*фото*) *г.* *g*виклика́ти; **п.** *б*дітельно-*сть* *г*начува́тися; **п.** *б*езрассу́дную отва́гу *пр*о-ти рожна́ *п*ёрти, *п*ёр- на рожен; **п.** *б*еспече́н-*ность* *к* *чему* *л*егкова́жи- *що*; **п.** *б*еста́ктность *г*за́дува- *мотуз*о́к у до́мі шибеника; **п.** *в*ыде́ржку *н*е *п*аникува́-; **п.** *г*еро́йство *г*еро́йствава-; **п.**

*г*умáнность /*г*умáнное *o*тноше́ние/ *ф.* *ма*- *Бога* в животи́; **п.** *з*абу́ту *o* *чем* *д*ба́- *про* *що*; **п.** *и*зо-*б*рега́тельность *б*ра́тися на шту́ки; **п.** *и*стинны-*е* *н*а́мере́ния *по*ка́зувати ро́ги; **п.** *н*еда́льно-*видность* *н*е *ба*чи- *да*лі від сво́го нбса; **п.** *н*е*д*о-*в*ольство *крути*- /*д*^к *за*- /*носом*; **п.** *н*етерпéние *в*ика́зува- *нетерпещь*; **п.** *н*еува́же́ние *к* *кому* *з*неважа́- *кого*; **п.** *п*олное *б*езразли́чие /*б*еза-*б*отность, *н*езаинтересова́нн- + / *м*áло *ду*ма-; **п.**

*р*азбры́чивость в *в*ыбо́ре *чего* *п*еребры́- *чим*; **п.** *с*вободо́мы́слие *и*ти *пр*оти *те*чи́; **п.** *сп*осо́бности *к* *чему* *ма*- *хист* до *чого*; **п.** *ч*резме́рную *п*оспéнность *ха*па́тися як *поп*івна *за*́між; **не *п.* *с*амосто́ятельности *т*римáтися за *ма*́мину /*ж*и-*ч*ину/ *сп*ідни́цю;**

—й що /*м*^н хто/ виявля́ $\diamond$, звиклий -*ти*, *г*отівий *в*ияви-, *в*иявний, засвідчувач; —й *б*дительность *з*^н-*й* *н*ачува́тися; —й *в*нима́ние *у*ва́жливей; —й *в*ыде́ржку *в*ытрима́ний, холоднокро́в-; —й *з*абу́ту (*o* *ком*) *б*езулі́вий (*п*овен *турбо*т *про* *кого*); —й *и*нте́рес *к* *чему* *ма* *у*ва́жливий *чим*; —й *ск*ло́бно-*сть* *с*хиль-; —й *с*нисхожде́ние *п*обла́жливий; —й *сп*осо́бности *к* *чему* *з*дб- /*з* *на*́хилом/ *до* *чого*; —й *те*нде́нцию *з* *те*нде́нцією /*на*ста́вленням/, *що* *в*иявля́ *те*нде́нцию, *на*ста́влений; **н**е —й *ак*ти́вно-*сти* *ф.* *м*ов *з*аса́та-;

ПРОЯВИТЬ: **п.** *з*абу́ту *o* *чем* *з*аопі́куватися *чим*; **п.** *и*нициа́тиву *з*аіні́ціювати; **п.** *и*нте́рес *к* *чему* *по*верну́тися *об*лі́ччам *до* *чого*, *у*хопи́- *за* *що*; **п.** *л*юбопы́тство (*роз*)*ці*ка́ви-; **п.** *н*етерпéние *з*не*т*ерпели́ви-; **п.** *п*олное *н*епонима́ние *в*па́сти з *не*ба; **п.** *с*ебя́ *з*^р *п*описа́тися; **п.** *с*нисхожде́ние *в*ияв*и*ти *д*обры́сть /*п*обла́жлив- /; **п.** *с*очу́вствие *пр*оли́- *сльзо*у;

◆◆◆**СЯ** *в*иявля́тися, *o*^к *роз*крыва́-, *об*'*я*вля́-, *o*. *да*ва́- *в*знаки́, *да*ва́- *зна*ти́ [э́то *я*-*те*тся *це* -*е*ться *зна*ти́], *в*иступа́- *на*вэрх, *на*хо́ди- /*с*вій/ *в*ияв, *в*ихо́ди- *на* *п*ове́рхню, (- *п*лями) *в*иступа́-, *ф*^р *з*а-*хо*ди-, *в*же *ма*- *мі*сце, *в*же *да*ва́тися *в*знаки́, *п*о-*чи*на́ти *в*иявля́- [у *мно*жині́ між *ци*ми *мо*вами *п*очина́є *в*. /*з*ахо́дити/ *р*ізни́ця]; —*я*те́тся *что* *o*. *пр*оріза́ються *з*убки *чого*;

-йся/-ый *в*иявлюваний, *в*ика́зу-, засвідчу-, *роз*-*кр*и-, *n*^к *в*иявний, *ф*^р /*про*- /; —*я* в *д*виже́нии /*в* *ф*о́рме/ *роз*крываний *у* *ру*сі /*у* *ф*о́рмі /; *бу́рно* —*я*

буйний; **слабо** -я м'який-на-пробави; **стихийно** -я стихійний;
ПРОЯВИТЬСЯ о^к оприявнитися ◇, (- хист) (за-)блиснути;
-вший(ся) ѐ; -я оприявнений ◇, (хист) заблислий.

ПРОЯСНЯТЬ вияснити /про-/, висвітлюва-, з'яс-субу-;

-й що /м^н хто/ виясне ◇, мастак з., з-й виясни-, для вияснення, зайнятий -ям, вияснювач, з'яс-субу-, висвітлю-, н^к світлоносний + %;

ПРОЯСНИТЬ(СЯ) (небо) н^о розпрозорити(ся);

ПРОЯСНЯТЬСЯ розгодінюватися, розпог-джу-, ясніти, н^о випрозобуватися /роз-/, (- обли-ччя) розпромінова-, п. ставати на свої місця;

-йся/-ый вияснюваний /про-/, розпрозобю- /ви-/, з'яс-субу-; -я шораз ясніший;

ПРОЯСНИТЬСЯ (- небо) вияснити /за-/, роз-хмаритися, роз'ясні-, випрозори-, о^к вивиднити /об-/, розсвітитися;

-вшийся що роз'яснився, вияснений /роз-, за-, про-/, розпогоджений, розпроміне-, розхмаре-, роз'ясне-, розпрозоре- /ві-/, розсвітле-, н^к про-світлий.

ПРУЖИНИТЬ пружинити;

-й що пружинить, з-й ♦, н^к пружні[і]й, пружістий, пружинис-, пружинний.

ПРУТ & пругина; **из прутьев** пруганий.

ПРЫГАТЬ стрибати, скакати-, (перед ким) вистри-бува-, ф^р гопка-;

-й що /м^н хто/ стриба ◇, навчений ♦, р-й стрибну-, (по)стрибун(єць), скакун, н^к стрибучий, по-стрибучий, стрибкий, стрибливий, легкий на скоки; -й во все сторони цапуватий;

ПРЫГНУТЬ: п. в разные сторони розскочати-ся; ◇; **выше пуна не нешь** н^о глибше пекла не провалишся.

ПРЫГУН & пострибайло, пострибун(чик).

ПРЫЖОК о^к скік, віскік, г. вискок, вистриб, р^н постриб [готовый к -ку] готовий до -бу];

ПРЫЖКИ стрибання, скоки, перескоки ◇.

ПРЫСКАТЬ 1. пірскати, 2. (кидатися бігти) пірска-; п. сб смеху вибуха- сміхом, пірска-;

-й що /м^н хто/ пірска ◇, пірскучий; -й сб смеху нездатний стріматі сміху, © вибухнувши сміхом, пірснув- (сміхом);

ПРЫСНУТЬ 1. (- звук) о^к бринькнути, 2. порс-ну-, дремену-.

ПРЫТКИЙ ж^м доскобцький; **прыток как черепаха** швидкий як черепаха.

ПРЫТЬ: во всю п. назаводи, о^к на всю спромогу **ПРЫЩАВЫЙ** з. цвілий.

ПРЯДИЛЬЩИК, -ЦА прядун, прядуха.

ПРЯЛКА прядка.

ПРЯМИКОМ о^к впрост.

ПРЯМО: п. перед собой простоблиць, прбсто сѐ-

бе; п. таки аж [зігне аж у дугу];

ПРЯМОЙ (зв'язок) безпосередній; -яя кишка відхідна кишка.

ПРЯМОДУШНИЙ о^к нелукавий, прбстий (сѐр-цем), нехитрий.

ПРЯМОЛИНЕЙНО (діяти) навпростець;

ПРЯМОЛИНЕЙНЫЙ в^н рівнострільний.

ПРЯМОСТОЯЩИЙ стовббватий, стовбува-, ф^р гінкий, стрункий, стрімкий.

ПРЯМО-ТАКИ так-таки, ф^р чисто [п.-т. все до одного ч. всі до одного].

ПРЯНИК ф^р коржик.

ПРЯНОСТИ спеції, коріння.

ПРЯНЫЙ б^с корінний, ф^р приперче-, гострий.

ПРЯСТЬ прясти, о^к випрядати;

-душий що /м^н хто/ пряде ◇, навчений ♦, з-й ви♦, для прядіння, зайнятий -ям, прядун, прядиль-ник, ж^с пряха, н^к прядильний, прядив- + %;

-йся прядений, випряда-.

ПРЯТАТЬ ховати, хоронити-, захобува-, (втікача) /пере-, (хиби) при-/, (думки) не виявля-, трима- в секреті;

-чущий що /м^н хто/ хова ◇, звиклий ♦, р-й за♦, н^к потайний, потайливий /за- + %, © ховаючи, ховавши; -й голово в песок звиклий ♦ голово в пісок; -й концы в воду з-й с♦ кінці в воду;

ЗАПРЯТАТЬ ж^н затирити; ◇;

СПРЯТАТЬ ж^н притирити; ◇;

ПРЯТАТЬСЯ ховатися, переховуватися ◇;

-йся хований, перехову- /за-/, готбвий сховати-ся, хованець; -я в кусты звиклий ♦ся в куці;

СПРЯТАТЬСЯ: -вшийся схованець, схований /за-/, причае-, ѐ; -я в кусты притае- у куцах; -я в себя замкнутый у собі.

ПРЯТКИ о^к піжмурки, хованки [играть в п. граться в п. /х./].

ПСЕВДОНИМ прибрание ім'я, г. псевдо.

ПСИНА (запах) собачья, /- сечу/ мокре собачья.

ПСИХИАТРИЧЕСКИЙ (дім) божевільницький.

ПСИХОВАТЬ скипати, палені-, впада- в пасію, психува-, пасюва-;

-й що /м^н хто/ психуе ◇, розпсихований, розпа-сйова-, східний п., псих, © психуючи;

ПСИХАНУТЬ психонуті, ф. закукурічитися, розпсихува-, розкип'яти-;

РАСПСИХОВАТЬСЯ о^к роз'ятрити, ф. заку-курічитися ◇;

-вшийся розпсихований, роз'ятрлий, закуку-рочений, раптом такий псих, ѐ.

ПТЕНЕЦ о^к пискля; **желторотый /неоперив-шийся/ п.** пудьвірок.

ПТЕНЧИК пудьвірок, пудьверін-, писклятко.

ПТИЦЕОБРАЗНЫЙ на взір птаха, як птах.

ПУБЛИКАЦИЯ о^к видрук.

ПУБЛИКОВАТЬ публік/увати, видава-, друку-, оприлюдню-, пускати у світ /у друк/, (в журна-

лі) пуска́- в номер;
 --й що /м^н хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, 3-й оприлюдни-,
 видавець, публікатор, оприлюднювач, н^к = %;
 -йся/-ый публікований, вида-, друкó-, оприлюдню-.

ПУБЛІЧНИЙ (торг) відкритий, (акт) гласний, (виступ) принародний; п. дом е^о притулок насолоди; -ая жінщина о^к повійниця; в -ом міс́те ж^м на людях.

ПУГАЛО о^к страши́дло, страша́к, жу́пел; & страхо́удище.

ПУГА́ТЬ ляка́ти, полоха́-, споло́хува-, полоши́-страха́-, жаха́-, пуди́-, сія- страх, наганя́-страху́; --й що /м^н хто/ ляка́ ◊, маста́к ♦, 3-й на♦, страха́ч, страхо́вище /страхопуд, н^к жу́пел для кого, по́вний страху́, н^к страхо́втий, страхоно́сний /-пуд-/ , страшний /кошма́р-, жакли́вий/ для кого; **ПУГА́ТЬСЯ** жаха́тися ◊;

-йся/-ый ляканий, полоха́-, стра́ха-, (- коня) харапу́дже-, н^к лякли́вий, страши́-, полохли́-, полхкий, бояз́-, страш́-, ⊙ страшко́, боягу́з, страхо́полох; (кінь) торопкий, харапу́дливий;

ИС♦♦♦СЯ о. набра́тися страху́; -а́вшись (бігти) без ду́ху; -а́лся кто за́чий дух напáв на кого; -вшийся наляканий /пере-/ , перестра́ше-, переполо́ше-, о. з душе́ю у п'ятах, (- тварин) схарапу́дження, ◊.

ПУГЛИВО по́лохко ◊ → пугаю́щийся;

ПУГЛИ́ВЫЙ (кінь) о^к торопкий.

ПУ́ГОВИЦА & гудзичок; гудзома́ха.

ПУ́ДРЕНИЦА пудерни́ца.

ПУ́ДРИТЬ пудру́вати, о^к пропудрувати;

--й що /м^н хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, р-й пропудри-, н^к т. пудри́льний + %;

-йся пудрений, пудро́ва-, пропудрува-.

ПУЗА́ТЫЙ о^к широкопу́зий; & о^к тельба́тий.

ПУ́ЗО: от пу́за від пу́за, їж-не-хóчу, ± от во́льного /> ВО́ЛЬНЫЙ/.

ПУЗЫ́РИТЬСЯ 1. бульк/ати, (- шкуру) бра́тися пухи́рjami, 2. копи́лити губи;

-йся 1. що ~а +, с-и ♦, розбу́лканий, н^к пухи́ристий, пухи́рча-, пузи́ри-, покритий бу́льбашками, о^к булькучий.

ПУЗЫ́РЧАТЫЙ (на взір пухи́ря) о^к бу́льба́стий.

ПУЗЫ́РЬ: мьлы́ный п. ми́ляна ба́нька, р. бу́льбаха, ⊙ пусто́дзвін.

ПУЗЫ́РКОВЫЙ бу́льбашко́вий.

ПУЛЕМЁ́Т о^к скоро́стріл.

ПУЛЕНЕПРОБИВА́ЕМЫЙ /-НЕПРОНИЦА́-/ непрострі́льний [п. жиле́т н. жаке́т], кулесті́йкий, н^к куленепробивний.

ПУЛЬВЕ́РИЗАТО́Р порска́вка, пи́рскав-, розпо́рскувач, розпилков-.

ПУЛЬС ж^м живчик, з^б б'ю́чка.

ПУЛЬСІ́РОВАТЬ б'ю́чкува́ти, пульсу́-, (- кров у скро́нях) бу́ха-;

--й що пульсу́є ◊, розпульсований, розб'ю́чко-, пульса́тор, н^к б'ю́чкий (як пульс), р^к пульсува́тий, пульса́торний, пульса́цій-, /біль/ штрику́чий, (струм) б'ю́чкува́тий, (- думку) іскроме́тний, о. у процеси́ пульса́ції, тіпаній як б'ю́чка, с^к пульсу́й- [-й исто́чник пульсу́й-джерело], ± толчкообразный.

ПУЛЯ́ТЬ: --й = швыряю́щий.

ПУ́НКТ (в угоди) г. то́чка, (збору) з^о станиця.

ПУ́НКТИК о^к химера, н^р м^н химери.

ПУ́НКТИР г. точко́ванка.

ПУ́НКТИ́РНЫЙ о^к крапко́ваний.

ПУ́НКТИ́РОВАТЬ о^к крапкуча́ти.

ПУПЫ́РЧАТЫЙ о^к брунька́стий.

ПУРГА́ о^к сніго́вія, кушпелá.

ПУ́РПУРНЫЙ о^к шарла́тний, шарла́товий.

ПУСКА́Й! хай собі!

ПУСКА́ТЬ пуска́ти, (куди) /в-/ , дозволя́- йти, (з рук) випуска́-, (на волю) /від-/ , (вперед) /про-/ , (на раду) /до-/ , (змія) /за-/ , (чутку) /роз-/ , (у друк) дава́-, (в народ) поши́рюва- де; п. в печат́ь ♦ в друк; п. в расхо́д ж^м ста́ви- до стінки; п. в ход что́ (погрози, зброю) вдава́тися до чо́го; п. де́ньги в оборо́т крути́ти /оберта́-/ гроши́ма; п. побі́ги вкрива́тися па́гінням; п. по́ миру голяко́м ♦ у сві́т; п. пы́ль в глаза́ (на)пуска́ману́ в о́чі, ♦ дим в о́чі, г. ♦ бла́хмана; п. ру́ки в ход дава́- во́ло рука́м; п. шпи́льки о^к шпига́ (слова́ми);

--й що /м^н хто/ пуска́ ◊, звиклий ♦, з^г-й пусти́-, т. пуска́ч, н^к пусковий + %, для пу́ску (за-, ви-, поши́рення +), за́йнятий пу́ском +; -й в прода́ж-у що пу́ска у про́даж; -й в расхо́д 3-й поста́ви- до стінки; -й де́ньги в оборо́т 3-й оберта́- гроши́ма; -й ко́рні закорі́нюва-; -й кро́вь маста́к ♦ кров; -й побі́ги /ростки́/ укрива́- па́гінням; -й пузы́ри 1. з^м-й ♦ бу́льки, 2. тону́щий; -й пы́ль в глаза́ кому́ 1. 3-й пусти́- ману́ на кого, 2. 3-й замі́ли- о́чі; -й слова́ на ве́тер ше́дрий на са́мі слова́; -й слух р-й пусти́- чу́тку, сіяч чу́ток; -ый пу́сканий, (на волю) звы́льнюва-, (в обі́з) призна́че-, (на раду) допу́ще-;

ПУСТИ́ТЬ: п. в обихо́д запрова́дити у вжи́ток; п. (всё) на самоте́к махну́- на все руко́ю; п. в трубу́ /по ве́тру/ о^к змарнува́-, пусти́- за ві́тром; п. в ход (маши́ну) урухо́ми-, пусти́- в рух; п. козла́ в о́город поста́ви- ца́па горо́д стере́гти; п. кро́вь (ді́ю вї́ська) підсма́ли- кри́ла; -вший ◊; -й ло́шадь карье́ром ⊙ погна́вши коня́ учва́л; -й по́ миру ⊙ пусти́вши з торба́ми.

ПУСКА́ТЬСЯ (у що) вдава́тися до чо́го, почина́ти робі́- /заходи́- у/ що [п. в дра́ку /сбро́у/ з. у бі́йку /сва́р-/; п. остро́умничать з. у жа́рти], ф^р іти на що [п. в країно́сті і. на краї́ність]; п. во все тя́жкине 1. не ма́- спи́ну, пуска́тися бере́га, става́ти на слизьку́ сте́жку /шлях/, 2. не гре́-

бува- нічим, іти на одчай душі /ва-ба́нк/; **п.** в откровенности бу- відвертим, як на духу; **п.** в разговоры захо́ди- в речі /розмову/, /з ким/ спілкуватися; **п.** в рассуждения почина́ти мудрува́-; **п.** в рискованное предприятие іти на одчай душі; **п.** на авось поклада́тися на я́кось-то буде /щастя/;

-йся 1. що /м^н хто/ пуска́ється ◊, зви́клий іти на, з-й пусти́тися, 2. = -ий; **-я** в откровенности з^г-й ділі- секретами; **-я во все тяжкие** 1. го́товий пусти́- бе́рега, 2. щора́з відчайду́шніший; **-я** в пляс вдáривши в за́каблúки; **-я** в рассу́ждения схи́дний мудрува́ти; **-я** на хитрости го́товий іти на хитро́ці;

ПУСТИ́ТЬСЯ: **п.** волоки́тничать розсоба́читися; **п.** вплавь піти плавця́; **п.** в пляс да- во́лю нога́м; **п.** в путь помандрува́; **п.** в размы́шленія да- во́лю думка́м; **п.** в рассу́ждения да- во́лю язю́ку, удáритися в мудрува́ння; **п.** в страна́стве /скитальческую жизнь/ вдáритися в ма́ндри, піти світа́ми, повія́тись у світи́; **п.** в та́нец /наутёк/ вдáрити нога́ми /навтікача́, о. вломи́- но́гу від кого/; **п.** на отча́янный посту́пок піти на одчай душі; **п.** наутёк да- хо́ду;

-вшийся ◊; **-я** бежа́ть © вдáривши навтікача́; **-я** в пляс удáривши в за́каблúки.

ПУСТЕ́ТЬ порожн/іти, пусти́ша-;

-й що ~іе ◊, щора́з ~іший, вже майже спорожнілий, напівпорожній, от-от вже порожній.

ПУ́СТО порожньо, & порожнісінько;

ПУ́СТОЙ (без змісту) пу́сто́шний; **п.** карма́н у кого ві́тер (сви́ще) в чий кишéні; **п.** ко́лос нос квéрху дере́т пустий ко́лос догори́ стирчи́ть; **-ая** бо́чка пу́ще греми́т порожня бо́чка гучи́ть, а повна – мовчи́ть; **-бе** де́ло ф^р дри́бниці, е^м раз шлю́нути, аби́що, /пустяк/, е^м (на початку мови) ет!, /посеред, в кінци/ пу́сте (діло); ...и вся́кие **пустяки** ...та й́нше таке аби́що;

ПУСТЕ́ЙШИЙ найпустіший, пу́стісінький, порожнісінь-.

ПУ́СТОВА́ТЬ порожніти, стоя- порожне́м, світи-/стоя-/ пу́сткою, (- землю) лежа́- п., гуля́-, (-касу) світи́- дірка́ми;

-й що порожніе ◊, де пану́е пу́стка, незапóвнений, н^к порожній, /- землю/ гуля́щий, /дім/ незамéшкалий, /край/ необжи́тий, безлю́дний, незасéле-.

ПУ́СТОЗВОН о^к дармогра́й, дармохва́л.

ПУ́СТОЗВОНСТВО дармогра́йство /-хва́льст-/.

ПУ́СТОПОРОЖНИЙ пу́сто́шний, пусто́порож-, (- ду́мку) нанéсений ві́тром, порожній, аж гуде́.

ПУ́СТОСЛОВИЕ о. ма́рні слова́.

ПУ́СТОСЛОВИ́ТЬ теревéнити, ба́зіка-, патя́ка-, ляпа-, верзти́, верзя́ка-, гріши́- язю́ком, говори́-/ки́да- слова́/ на ві́тер;

-й що /м^н хто/ теревéнить ◊, розба́зканий, зви́-

кли́й ◊, ба́зіка, торохти́й, пусто́молот, н^к пусто́дзвонний.

ПУ́СТОСЕМЬШКА дурно́сміх.

ПУ́СТОТЕ́ЛЬИЙ о^к порожнявий, дудкува́тий, з. дудли́вий, к^н пу́стотілий.

ПУ́СТЬБЕ́Р о^к пу́стири́ще, к. пу́стище.

ПУ́СТЬ: **п.** бу́дет хай бу́де, ф^р то й [ти́ждень, то й ти́ждень]; **п.** кричи́т /пи́шет, же́ниться, ест +/, (на́м-то что?) хай собі кричи́ть /пи́ше, же́ниться, їсть +/, (яке на́ше діло?).

ПУ́СТЬЯК (мала кількість) мі́зер, з. марни́ця, ф^р аби́що [это не п. це не а.];

ПУ́СТЬЯКИ і^р вели́ке діло, (!) за́бавки!, іграш-ки!, ви́грашки!; **из-за -о́в /по -а́м/** че́рез /за/ ма́сляні ви́шкварки.

ПУ́СТЬЯКОВИ́НА (аби́щия) нікче́мниця; **это** не п. це не аби́що.

ПУ́СТЬЯКОВИ́Й, ПУ́СТЬЯЧНИ́Й ф^р мі́зерний, незначний, (іспит) неважкий.

ПУ́ТАНИ́ЦА крута́нина, (в голо́ві) міша-, ка́ша.

ПУ́ТАТЬ плу́тати, сплу́тува-/за-, пере-, (у що) в-/ (кони́) пу́та-, (кого) забива́- ба́ки кому, збива́- з пантели́ку;

-й що /м^н хто/ плу́тае ◊, схи́льний ◊, з-й за◊, крути́й, плу́таник, закрути́голова, н^к закру́тис-тий, плу́тливий, /зани́т/ ка́верзний, головоло́м-, ка́зус-, заплу́та-, казу́їсти́ч-, с^к -плу́т [нитко-плу́т];

-ий р[!] плу́таний, сплу́тува-/за-, пере-/ збива-/з пантели́ку/;

ПОПУ́ТАТЬ: че́рт -ал лихий напу́тив;

ПОПУ́ТАННИЙ сплу́таний /пере-/;

ПУ́ТАТЬСЯ плу́татися ◊, (у здогадах) губи́-, міша́-, (з ким) зна́-, волочи́-, вія́-, лига́-;

-йся 1. що плу́тається ◊, заплу́туваний, н^к плу́тливий, 2. що вмóтується +, вмóтуваний, 3. ша́стаючий, 4. яка́шаючийся.

ПУ́ТЭВКА (документ) подоро́жня, з. ві́ряд.

ПУ́ТЕВО́ДНИЙ: -ая нить доро́говка́з.

ПУ́ТЕВО́Й м^о ходовий; **п.** лист доро́жній лист, ві́ряд.

ПУ́ТЭВЫ́Й & путне́нький.

ПУ́ТЕРАЗРУ́ШИТЕ́ЛЬ р руйну́йшлях, руйну́й-колю́.

ПУ́ТЕШЭ́СТВОВА́ТЬ мандрува́ти, подорожу́-, блука́- за моря́ми, © носи́- по світа́х [мандрюе хто -ить по с. кого], то́пга- шляхі́, (кіньми, во́зом) телі́житися + СТРАНСТВОВА́ТЬ;

-й що /м^н хто/ мандру́е ◊, охóчий /зви́клий, з^м-й/ ◊, мандри́вник, мандри́вець, подорожа́нин, подоро́жувач, н^к мандри́вний, подоро́жній, мандри́вничий, о. на колéсах; **-й** по у ма́ндрах /подоро́жах/ /по, мандру́ючи по/;

ПО◆◆ попо́здити по світа́х.

ПУ́ТЬ (в один кінець) хо́дка; скблзький **п.** ма́нівeць, н^р м^н ма́нівці; **и** в о́братний **п.** і га́йда

назад; п. слéдования шлях, дорóга; тем или и-
ным -тём так чи інак; (не)закóнным /легаль-,
мір-/ -тём (не)закóнно /легально, мірно-/; мор-
ским /вóдным/ -тём морем /водою/; -тём ава-
нсірования авансуючи, авансуванням; счаст-
ливого -ти! у^р помагай-бі!; по -ти (при нагоді)
принагідно;

ПУТИ: п. Господні Божі дорóги [п. Г. неиспо-
ведимы Б. д. годі збагнути, Б. д. недослідимі].

ПУФ (*обертаний*) дзгільик, дзгіль.

ПУХ: п. и пёрья летят /-éло/ аж дим стоїть /-яв/,
аж пір'я летить /-іло/; в п. и прах о^к на пух і
прах; ни -ха ни пера ф^р з роси й води; пусть
будет земля -ом! хай буде земля пухом /пер-
ом/!, хай легкою буде земля!

ПУХЛЫЙ опухлий /роз-/; о^к пампушистий, (-зуби)
повнявий.

ПУХНУТЬ пухнути, набуха- /роз-/; бубняві-; го-
лова -нет голова сохне;

-й = опухающий, /гаманець/ щораз грубший
/гляд-/;

ПОДПУХНУТЬ: -хшее (мéсто) підпухлина.

ПУЧЕГЛАЗЫЙ о^к пукатий, пукастий.

ПУЧИНА (моря) черево, нурт(а), нуртовисько,
вирові-, вировіння, утрба; морская п. утрба
моря.

ПУЧИТЬ обдимати /з-/; дү-, здува- /*(живит)*
роз-/; (очи) витріща-, вирячу-, вилуплю-;

-й 1. що обдимаю, з-й роздүти, звиклий розду-
ва-; 2. -й глаза; -й глаза що витріщаю, ви-
тріщаю, п^к вирячуваючий, банька-, лупа-, о. з
виряченими очима.

ПУЧОК о^к бунтик, (світла) жмүтик, снопок;

ПУЧКИ жмүття.

ПУШИСТЫЙ пухкий, (сніжок) вовни[я]стий.

ПУШОК (щоб пудрувати) пуховичок.

ПУШКА: как из -ки моментально, враз, як стій;
из -ки по воробьям багатом по воді.

ПУЩА о^к нётри, гуцавина.

ПУЩЕ: п. всего дүжче /гірше/ за все; п. прежнее
ще дүжче /гірше/, гірше, як досі /перед тим/.

ПЫЖИТЬСЯ 1. п'ястися, пнү-, тужи-, силкува-,
2. пиддючи-, буддючи-, инддичи-;

-йся = силлящийся.

ПЫЛ пал.

ПЫЛАНIE палахкотіння, & розпалахкотіння.

ПЫЛАТЬ палати, палахкотати(ї)-, палахті-, у^р горі-
вогнем, (-світло) яріти(ся), ярітися, ятрі-,
/лице/ пашіти; & випалахкоті-, розпалахкотіти-
ся; п. гневом /ненавистью/ пеклом /чорт-/ дї-
хати; лицю -ало вид палахтів;

-й що палатю, поіннятий вогнем, охóплений полум'ям, о^к розплóмнений, п^к палкий, палахкий,
палах(кот)ливий, палахкучий, палахкотю-, пло-
мінкий, полум'яний, вогнястий, /-лице/ розпа-
шпий, о. у вогні; -й гневом охóплений гневом,

розлюче-; ярко -й палкім-палкий, з. ятряний;
ЗАПЫЛАТЬ загорітися вогнем, заполум'яні- Ѳ.

ПЫЛЕВИДНЫЙ порокуватий.

ПЫЛЕ(ВЛАГО)НЕПРОНИЦАЕМЫЙ пило(в-
олого)стійкий, порохостійкий, вологостійкий.

ПЫЛЕВСАСЫВАЮЩИЙ пиловтяжний, порохотвяжний; п. аппарат втягач порохів.

ПЫЛЕОТСАСЫВАЮЩИЙ пиловикидний, пороховикидний; п. аппарат викидач порохів.

ПЫЛЕУЛАВЛИВАТЕЛЬ порохолів, пилолів,
ловіпорох.

ПЫЛИТЬСЯ порохітися, пили-, пилюжи-;

-йся запоробшуваний, запилюжу-;

ЗАПЫЛЕННЫЙ запилюжений Ѳ.

ПЫЛКИЙ о^к палахкий.

ПЫЛЬ ф^р порохі; п. столбм е^м аж пір'я летить,
аж гай шумить, аж луна йде, (за ким) аж кури-
ться; тільки п. столбм лише курыа встала;
покрытый -лью з. присілий порохом.

ПЫЛЬНЫЙ п^о порошистий.

ПЫРЯТЬ; ПЫРНУТЬ о^к шпигнути.

ПЫТАТЬ катувати, мордува-, тортурува-, підда-
ва- тортурам, бра- на тортури;

-й що /м^н хто/ катуе Ѳ, звиклий ♦, з-й піддати
тортурам, зайнятий катуванням, кат, катуга, п^к
катувальний + %;

-ый катований, тортуро-, мордо- Ѳ.

ПЫТАТЬСЯ намагатися, міря-, силкува-, п'яс-,
пнү-, робити спрбу /зусилля/, пробува-, з^н сїк-
[п]атися; -аясь ніби аж [-аясь броситься ніби
аж кинуться];

-йся що /м^н хто/ пробуе Ѳ, нацїлений, наставле-,
настроб-, налаштова-, сповне- бажання, звиклий
п., з^м-й спробува-, п^к готовий, о. з наміром /дү-
мкою/, © намагаючись;

ПОПЫТАТЬСЯ о. зробити спрбу Ѳ;

-вшийя Ѳ.

ПЫТКА (душевна) о^к п'явка;

ПЫТКИ о^к тортурування Ѳ → ПЫТАТЬ.

ПЫТЛИВО (заглядати) о. як сороба в кістку.

ПЫХ! о^к чох!.

ПЫХТЕТЬ п^{дк} пїхкати, хека-, сопті, (над чим)
уприва-, грї- чуба, (-паровик) пухка-, чохка-;

-й що /м^н хто/ хека Ѳ, розхеканий /за-/; запїх-
ка- Ѳ, с^к сопї- [сопї-як-віл], © пїхкаючи Ѳ;

ПЫХТЕТЬ д^к розхекатися Ѳ;

ПРОПЫХТЕТЬ (-пароплав) о^к прочохкати.

ПЫШАТЬ палати, ярі-, пахті-, паші-, (-вогонь)
бухкоті-; п. жаром дїха- вогнем; п. здоровь-
ем дїха- здоров'ям; п. злббой дїха- пеклом;

-шущий, 1 пылающий, 2. що (аж) пашить,
розпечений, п^к вогненний, п^о пашистий; -й жаром
жаристий; -й здоровьем кров з молоком;
-й злббой з піною в роті + злбобствующий.

ПЫШНОЦВЕТЬЕ п^о (гаїв, полів) розмаї, рбз-
квіт, цвітіння, буя-, буйноці, о. зелене дїво.

ПЬЕДЕСТАЛ підніжжя, підмурок; **п. славы** зірковий п'єдесталь /с° п'єдестал/.

ПЬЯНЕТЬ п'яніти, хмелі-, (не іно від вина) упиватися чим, п'яніти серцем, н° насичуватися весною;

—й що /м^х хто/ п'яніє ◊, чимраз п'яніший, вже майже п'яний, напівп'яний /-сп'янілий/, ф^р вже сп'янілий, по́яманий хмелем /зеленим змієм/, під дією хмелю;

О♦♦♦ (не іно від вина) упитися чим; ◊; **-вший** сп'янілий, захмелі-, захмелений ◊, ◊.

ПЬЯНИТЬ п'яніти, хмелі-, запаморочува-, (радістю) збуджу-;

—й що /м^х хто/ п'яніть ◊, звиклий з., з-й захмелі-, н° п'янкій, п'явливий, п'янокчий, запаморочливий, хмільний, /запах/ млос-.

ПЬЯНИЦЯ о^к п'янделига.

ПЬЯНКА о^к (ви)пиття; **по-ке** з п'яних очей, під п'яну руч, по-п'ян(ом)у, по-п'яному ділу.

ПЬЯНСТВОВАТЬ п'ячити, заливати очі /за ко́мір/, загляда- в чарку, кисну- в горліці, ходи- на вино, ф^р пити-гуля-, мед-горілку пі-; & п'янічити;

—й що /м^х хто/ п'ячать ◊, схильний до п'яцтва, р-й залити очі, п'як(а), п'яниця, пиворіз, залива́ха, випива́ка, пите́ць, н° питу́щий, о. неми-най-корчма́;

ОТПЬЯНСТВОВАТЬ відп'ячити ◊.

ПЬЯНИЙ (стіл) п. обсілий випиваками; **п. в лоск** п'яний як чіп; **-ой улы́бкой** (усміхатись) п'янувати.

ПЯДЬ: семі **-ей** во лбу видатний, світла голова, аж-аж-аж-який мудрий, мудрий з мудрих.

ПЯЛИТЬ напина́ти, натяга́-, (очи) витрища́-, п'яс-;

—й що /м^х хто/ напина́ ◊, маста́к ♦, р-й нап'яс-;

—й глаза́ = **выпяливающий** г..

ПЯТА: **по-ам** н° крок-у-кроб.

ПЯТАЧОК (в орнаменті) яблучко.

ПЯТИКО́НЧНЫЙ г. п'ятираменний.

ПЯТИТЬ подавати назад;

СПЯТИТЬ здуріти, вижи- з розуму, хибнутися розумом;

-вший (с ума́) збожеволілий, схиблений з розуму, ж^с стебонутий, шва́ркну-.

ПЯТИТЬСЯ задкувати, рачкува́-/точитися, мика-/ (назад), іті назадгуз, дава́-задній хід;

—йся що /м^х хто/ задку́є ◊, з^м-й /с-и/ ♦;

ПОПЯТИТЬСЯ візадкувати /по-/ ◊.

ПЯТНА́ТЬ г. п'ятнувати, о^к демонізува́-;

За♦♦♦ (престиж) ф. підмочіти; ◊; з. чьє́ імя знесла́ви- кого.

ПЯТНИ́СТЫЙ о^к рябий, п'яткований, плямува-тий.

ПЯТНО́ ф^р мо́кре місце; **грязное** п. бля́мба;

ПЯТНА (червоні /на виду/) ви́пки.

ПЯТНОВЫВОДИ́ТЕЛЬ р^к пляможе́р.

ПЯТЫ́Й: с **-ого** на десято́е п'яте че́рез деся́те; **как соба́ке-ая нога́** (потре́бен) як дірка в мо́сті.

ПЯТЬЮ: п. два п'ять по два; п. п'ять п'ять по п'ять; п. шесть п'ять по шість.

P

РАБ: **р. Бо́жий ф. ж.** гаврик [скільки вас **-об-их?** скільки вас **-ків?**]; **р. по натуре** раб на вдачу /зі вдачі/; **р. умоб** раб на розум.

РАБОЛЕ́ПИЕ о^к лизоблòдство, сервілізм, гнучкошийство.

РАБОЛЕ́ПСТВОВАТЬ плаз/увати, о^к холòпству-, стелітися листом /травою/ (пéред ким);

—й що /м^х хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, холòп, плазу́н, підніжок, н° гнучкоший, (-манери) плазува́тий; **-юще** гнучкоший, плазува́то.

РАБО́ТА: **р. не волк** — в лес не убежи́т н° від роботи ко́ні до́хнуть; **за -ту!** до пра́ці; **на -ту** на пра́цю.

РАБО́ТАТЬ працювати, ж^м робі-; & напрацюва́тися; **р. по найму** ♦ за пла́ту; **р. вдвоём** робі- в па́рі; **р. совме́стно** робі- в гурті; **-ает** до бесозна́ння *кто* очі робо́гом /на лоб/ лізуть *кому*;

—й що /м^х хто/ працює ◊, зайнятий пра́цею /ділом/, призначений /звиклий, с-и/ ♦, робітник, праці-, труді-, робо́та́р, робо́та́га, н° трудо́щий, зайнятий, г. затру́днений, (-програ́му) заді-, (-моде́ль) діючий; о. у пра́ці, в робо́ті; **обòтно** —й охòчий ♦; **-й без разги́ба** (вічно) в робо́ті, як віл; **-й в обла́сти** г. затру́днений у га́лузі; **-й на чьём** (мотор) ру́ха- /урухо́млюва-/ чим; **-й над кни́гой** зайнятий писа́нням кни́ги; **-й над чем**

© працюючи над чим; **-й над собо́й** зайнятий пра́цею над собою; **-й на ковре́** цирка́ч, акроба́т; **-й на перифе́рії** перифе́рійний працівник; **-й на стро́йке** (як) робітник на будові; **-й на то́рфе** зайнятий (пра́цею) на то́рфі; **-й под нача́лом кого́** підпорядкований *кому*; **-й по найму** пла́тний працівник; **-й по совме́стительству** зайнятий за сумісництвом; **-й с увлече́нием** захо́плений пра́цею.

ПО♦♦♦ о. помозòли- рúчки; **п. в теченіе** го́да /ме́сяца +, п. с год /ме́сяц +/ попороби́- з рік /місяць +/;

-вший ◊;

РАБО́ТАТЬСЯ: **не -ается** не йде робо́та.

РАБО́ЧИЙ н° робітний, (цикл) ходовий; ± **рабо́тающий**; **р. по кúхне** робітник кúхні; **-ие** робітництво; **-ие часы́** (устано́ви) урядо́ві го́дини.

РАВЕНСТВО рівність, (формула) м. рівняння.

РАВНЕН́ИЕ (на кого) рівняння.

РАВНІ́НА о^к рівноділ.

РАВНІ́ННЫЙ: **р. ландша́фт** рівноділ.

РАВНО: а р. и /р. как/ як такòж; **совершенно**

всё р. однаковісінко.
РАВНОБЕДРЕННЫЙ z^p рівнорамінний.
РАВНОВЕСИЕ: удержать р. зловити рівновагу.
РАВНОВЕСЯЩИЙ рівновагий.
РАВНОДЕЙСТВУЮЩАЯ м. вислідна.
РАВНОДУШИЕ n^o байдужжя, (повне) знеохота.
РАВНОДУШНЫЙ o^k невразливий; **быть -ым к чему** і за вухом не свербіти кому що; **совершенно р. к кому** хто і за вухом не свербіть хто кому; **стать -ым збайдужі-**; **ставший -ым збайдужілий**.
РАВНОЗНАЧАЩИЙ, ЗНАЧНЫЙ рівнорядний.
РАВНОПРАВИЕ fp рівні права.
РАВНОСИЛЬНО fp все одно, що.
РАВНОСТОЯЩИЙ рівнопоставлений.
РАВНОЦЕННЫЙ рівновартий.
РАВНЫЙ: как р. с -ым o^k запанібрата; на -ых (началах) на рівних (засадах).
РАВНЯТЬ рівняти, вирівнюва-/до-, з-, під-, при-, (з чим) по-/ , (усіх) стріг- під один гребінець, підводи- під один шнур;
 -й що /мⁿ хто/ рівня $\diamond$, $n^k = \% +$ **выравнивающий**;
 -ый рівняний, вирівнюва-/під-, при-, з-, по-/ , стріже- під один гребінець;
◆◆◆СЯ рівнятися до кого, (на кого) o^k взорувати, мати за взір кого, e^i шнуруватися; **р. по фланговому** цілитись оком на крилового /флангово-/; **-яется** дорівнює, fp становить, г. винос-; **-яйся направо!** /нале-/ e^i право /лі-/ глянь!;
 -йся 1. що /мⁿ хто/ взорується $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й вирівня-, 2. що дорівнює, n^k рівний, еквівалент-, рівнознач-, рівноряд-, рівновартий, fp щораз рівніший, 3. = -ый; **-я на кого** готівий рівнятися на; **-я по фланговому** націлений оком на крилового /флангового/.

РАД: р. душой шіро р-й; **р. стараться** е. до того торгу й пішки; **-да б душа в рай**, да грехи не пускают і рада душа в рай, та грехи не пускают; **жизни не р.** білому світу не рад.

РАДЕТЕЛЬ o^k болячник, уболіваль-, клопотун, сповнений турбот про що.

РАДЕТЬ o^k боліти (душєю), уболіва- за кого/що; -й р. = **заботящийся**.

РАДИ: чего р.? o^k чого це?; **р. Бога** o^k на Бога; **р. спокойствия** для святого спокою.

РАДИО & n^k радієвий.

РАДИОСТАНЦИЯ г. радіовисільня.

РАДИУС г. промінь, (зона поширення) засяг.

РАДОВАТЬ радувати, тіши-, (душу) сповнюва-радістю, солоді-, (око) веселі-; **р. взор /глаз/ тіши-/милува-/ око**; **что радует** e^{sm} що приємно; -й що /мⁿ хто/ тішить $\diamond$, мастак $\diamond$, з-й розвеселі-, n^k радісний /відрад-, приєм-/ для кого;
ОБРАДОВАТЬ врадувати /роз-, по-/ , потіши-; **-вший** $\diamond$.

РАДОВАТЬСЯ радіти, сповнюватися радістю, тіши-, с. землі не чути під собою, (- сердце) щастям битися [сердце -уется сердце щ. б'ється], © тішити що [он -ался чему його тішило що]; **р. от души** $\diamond$ серцем; **и изволь р. і роби** що хочеш; **не -уйся найдя**, **не тужи** потерів знайшов – не скаж, загубив – не плач;
 -йся готівий $\diamond$, р-й з чого, врадуваний /роз-/ , зраділий, пойнятий /охоплений/ радістю, повен /сповнений/ радістю, **-я чему** сповнений радістю від чого, зраділий з чого;
ВОЗ◆◆◆: душа -алась аж світ миліший став.
ОБРАДОВАТЬСЯ: що зрадів зраділий, $\diamond$;
 -вшийся врадуваний /роз-/ , зраділий $\diamond$.

РАДОСТНО с. високорадісно;
РАДОСТНЫЙ (час) просвітлий $\diamond$.

РАДОСТЬ fp насолода [(одна) р. для глаз н. для очей]; **в р. кому** на радість; **к чьей -сти** на р. кому; **р. сродни печали** о. з журбою радість обнялась; **быть в р.** стати радістю кому, **принеси-радість /втіху/**; **быть вне себя от -ти** землі не чу- під собою з радіщів; **с какой -ти?** o^k чого це /з якого б то дива, з якої ласки!/?; **от -ти** з радіщів; **с -ти кудри выются**, а **от гбры** – секутся **часть** пушит, а лихо сүшит.

РАДУГА: цвета -ги веселчані барви.

РАДУЖНЫЙ: в -ом свете (бачити) всі кози в золоті.

РАДУШИЕ сердечність, сердечна гостинність.

РАЖ пасія; **войти в раж** > **ВОЙТИ**.

РАЗ наворот [в другой р., повторно другим наворотом]; **всякий р.** за кожним разом; **в очередной р.** наступним з черги разом, o^k вчергове; **во второй /третий +/ р.** удруге /утрете +/; **в который р.** вкотре; **в сотый р.** o^k встонадцяті; **в стотысячный р.** устотисячне; **единственный р.** fp раз-разбчок; **как р.** саме враз; **както р.** fp ото раз; **лишний р.** взіяве; **за один р.** зараз; **в один раз** нараз; **на этот р.** цим разом, цей раз; **р. густо**, **р. пусто** коли густо, а коли й пус-, часом з квас-, порюю з водою; **р.-два**, **взяли!** m^o гоу-гоп!; **р.-два** и **готово** раз-два та й вже /й готово, і в дамках/; **р.-два** и **обчелся** раз-два та й по всьому; **р. за разом** раз-у-раз, кожночасно; **р. навсегда** раз на все; **р. плюнуть** як Сірку муху з'їсти; **р. такбе** діло раз так; **р. такбе** діло, то... як що до чого, то...;

РАЗБАВЛЯТЬ розводити;
 -й що /мⁿ хто/ розводить, звиклий /с-и/ $\diamond$, з-й розвести, зайнятий розведенням;
◆◆◆СЯ розріджувати(ся) [разжижился розрід], розводити(ся);
 -йся/-ый розводжуваний; $\pm$ **РАСТВОРЯТЬ**.

РАЗБАЗАРИВАТЬ розбазарювати;
 -й що /мⁿ хто/ розбазарює, звиклий $\diamond$, з-й розбазари-, розбазарювач, n^k розбазарчий + %;

-йся/-ый розбазаркований.

РАЗБАЛТЫВАТЬ 1. розколбчувати, 2. розляпу-, 3. розхиту-;

-й 1. що /м^н хто/ розколбчує $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, р-й розколоти-, н^к = %, 2. що розляпує $\diamond$, з-й розляпати, 3. що розхитує, з-й розхитати;

-йся/-ый 1. колбчений, розколбчува-, розбóвту-, 2. розляпу-, розплеску-, розбрíху-, розбóвку-, розголошу-, 3. розхиту-, роздвiнчу-; **-я** 2. р-й розбазкатися $\diamond$;

РАЗБОЛТАТЬ о. вивезти на лопати;

РАЗБОЛТАТЬСЯ о. розв'язати губу /язик/; $\diamond$;

РАЗБОЛТАННЫЙ розбóйданий, (цукор) розчине-; $\diamond$.

РАЗБЕГАТЬСЯ розбiгáтися, розскакува-, (щоб скочити) розганя-; **мысли -яются** думка думку повбаве;

-йся 1. що /м^н хто/ розбiгáється $\diamond$, н^к різнобiжний /роз-/ , щораз віддаленіший, ϕ^p розбiганий, розблúка- [-неся глаzá /мысли/ розбiгані /розблúка-/ бчи /думки/], 2. що розганяється, звиклий розганятися, т. розiгнаний;

РАЗБЕЖАТЬСЯ (врізнобiч) розскóчитися $\diamond$;

-вший 1. розбiглий, розбiганий, розскоче-, 2. розiгнаний, 1./2. $\emptyset$.

РАЗБЕРЕЖИВАТЬ роз'ятривати, розворушу-;

-й = бередящий;

РАЗБЕРЕДИТЬ (душу) перевернути, (рану) розворуши- $\diamond$; **р.** душу розтрясти сумлiння;

РАЗБЕРЕЖИВАТЬСЯ о^к ятритися $\diamond$;

-йся/-ый роз'ятриваний, розвереджу-, розтрокóджу-, уражу-.

РАЗБЕРЕДИТЬСЯ розтрокóдитися $\diamond$;

-вший(ся) $\emptyset$;

РАЗБЕРЕЖЕННЫЙ о^к розворушений $\diamond$.

РАЗБИВАТЬ розбивáти /кргу/ про-/ , (ніс) розквáшува-, (армію) розгрóблю-, (надії) руйнувати; (на грути) діли-; **р.** вдрeзбзги трощi- (на гамуз); **р.** в щeпы трощi- на дрiзкі; **р.** лáгeрь розтáборюватися; **р.** на рóбрики рубрикувá-;

-й 1. що /м^н хто/ ~á $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, з-й розбi-, для розбиття, зайнятий -ям, розбивáч /-áйло/, н^к нищiвний /руйнiв-/ для чого, розбивчий, розбивущий, т. розбивáльний + %, 2. (намет) що напина $\diamond$, р-й нап'яс-, н^к = %, 3. що подiля $\diamond$, мас-тáк діли-, ділило, розподiлювач, н^к → роздeляючий, © дiливши; **-й** в щeпы що трóщить на дрiзкі; **-й** дóводи нищiвний для аргумeнтiв; **-й** лáгeрь /тáбор/ зайнятий розтáборенням; **-й** окóвы с^к розiрви-пóта, розбiй-кайдáни;

РАЗБИТЬ розгeпати $\diamond$, (на друзки) розхeка-; **р.** вдрeзбзги розбi- на дрiзкі /на гамуз/; **р.** в лeпéшку г. зби- на квасне яблóку; **р.** лáгeрь розтáборитися; **р.** лeд (на водi) пробiгти лiд;

-вший $\emptyset$; **-й** лáгeрь /тáбор/ розтáборений, окóше-;

РАЗБИВАТЬСЯ (- посуд) товктiся; **р.** в лeпé-

шку лiзти зi шкóри, розсiдáтися; **-обьюсь**, а кров з нóса [-обьюсь, а найду к. з н., знайду];

-йся/-ый 1./2./3. розбiваний, н^к розбiвний, 1. бiтий, розтрiбуваний, розквáшу-, розгрóблю-, розсáджу-, руйнó-, тóвчений, н^к б'ючий, розбiвистий, 2. розплáнуваний, напина-, 3. дiле-, (роз)подiлюва-; **-я** в лeпéшку що розсiдáється, готóвий /з-й/ лiзти зi шкóри;

РАЗБИТЬСЯ: **р.** в пух и прах розлетiтися, як пух;

-йся 1. розбiтий, потóвчений, розгeпа- $\diamond$, (вiк) знiвече-, $\emptyset$;

РАЗБИТЫЙ ϕ . розгeпаний, розбeхка- $\diamond$, (чобит) розтóпта-.

РАЗБИВОЧНЫЙ для розбиття /розрiвнення/.

РАЗБИРАТЕЛЬСТВО (в судi) о^к розпрáва, розсудження, розсуджування.

РАЗБИРАТЬ розбiрáти, (апарат) демонтувá-/д^к роз-/ , ж^н розкрóчу-, (ноти) розóчу-, (дiло) розслiд(ж)у-, (книги) сортувати, (почерк) читá-, (-сон) морi-, (-цiкавiсть) розпина-; **р.** по кóсточкам перетирá- на зубáх, розбiрá- на гвiйтики; **не-разберi-поймeшь** ж. не розберi-берi-;

-й що /м^н хто/ розбiрá $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, з-й /поклiка-, р-й/ розбiрá-, зайнятий розбóром, розбiрáч, демóнтáжник, аналiзáтор, н^к розбóрчий, розбiрущий, демóнтáжний + %, для демóнтáжу /розбóру/; © розбiрáючи; **-й** дeлo слiдчий; **-й** по кóсточкам зайнятий дeтáльным рóзглядом /аналiз-/ , /кого/ © перетирáючи на зубáх;

РАЗБОРАТЬ (почерк) прочитáти; $\diamond$;

♦♦♦СЯ (зле) г. знáтися як вовк на звiздах, (в людях) орієнтувá-, знáти кого; **р.** в чeм давá- собi рáду з чим, розумiтися /визнáвá-/ на чим; **р.** как свинья в апельсiнах розумi- як свиня в ап-тeцi; **-áлось** розбiрано; **подi** разберiсь iди знай, iди розберiся;

-йся/-ый брáний, розбiра- /пере-/ , упорядкóвувá-, розпóкову-, розкрóчу-, демóнтó-, розóчу-, розслiд(ж)у-, аналiзó-, сортó-, розгляданий, н^к розбiрний, читкий; **-я** розбiрливий, (у людях) з-й орієнтувáтися; **-я** в чeм = понимающий;

РАЗБОРАТЬСЯ: **р.** в чeм розбiрáти що, вi-вести кiнцi з чого.

РАЗБОЙНИК о^к розбiяка.

РАЗБОЙНИЧАТЬ розбiшакувати, чинi- розбóи, з. харцiзи-;

-й що /м^н хто/ чинить розбóи, зайнятий розбóями, харцiзяка, харцiзник, розбiй-, розбiшáка, бандiт, н^к розбiшáцький, розбiйниць-, розбiшáкувати.

РАЗБОРКА о^к демóнтáж;

РАЗБОРКИ ж^н о^к з'ясунки.

РАЗБОРЧИВЫЙ (почерк) о^к читкий, (у засобах) розвáжливий, скрупульóзний, оберeж-, обáч-, з óглядом на зáднi колeса; **р.** в срeдствáх вимóг-

ливий до засобів; **быть -ым в выборе чего** перебирати *чим*.

РАЗБРАКОВКА □ розбракобання.

РАЗБРАКОВЫВАТЬ ганджувати, вибракобу-, сортувати, перебира-; ± **ВЫБРАКОВЫВАТЬ**;

-й що /м^н хто/ вибракобує ◊, звиклий ♦, зайнятий перебором, вибракобувач, н^к розбракобчий + %, ± сортирующий;

-ый бракований, роз-ув-, сортов-, перебир-.

РАЗБРАСЫВАТЬ розкидати, розметува-, кидати, метати-, (*гроши*) з^н шпурля-;

-й що /м^н хто/ розкидає ◊, мастак ♦, 3-й розкида-/розкину-/; розкидчик /-айло/, н^к т. розкидковий + % + кидающий;

РАЗБРОСАТЬ розжбурляти ◊;

◆◆◆СЯ розкидатися ◊; р. словами давати волю язика;

-йся/-ый киданий, розкидыв-, розметув-, н^к розкидний; -я розкидливый, розкидистый.

РАЗБРЕДАТЬСЯ розбрідатися, розбріджува-, розгика-, розбоди-;

-йся що /м^н хто/ розбрідатється ◊, розбріджуваний;

РАЗБРЕСТИСЬ розбродитися ◊;

-дшийся розблуканий, розбрідже-, порозбріда-.

РАЗБРОД н^к розтелесованість, (*ветча*) рзбтчі, к^н еміграція.

РАЗБРОС ф^р рзбсип;

РАЗБРОСЫ розмети ◊.

РАЗБРЫЗГИВАТЬ розбрск/увати, розхлюпу-, розбрязку-;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, р-й розхлюпа-, розбрскувач, розхлюпу- ◊, хлюпій, н^к = %;

-йся/-ый порсканий, хлюпа-, брызга-, розбрскува-, розхлюпу-, розляпу-, розбрязку-;

РАЗБРЫЗАТЬСЯ -вшийся розбрязнутий ◊.

РАЗБУРИВАТЬ бурити, розбур/юва-;

-й що /мн. хто/ ~ює ◊, мастак ♦, 3-й пробури-, зайнятий розбуренням /бурін-/; бурильник, розбурюваль-, н^к розбурливий + т. = %;

-ый бурений, розбурюва-.

РАЗБУХАТЬ розбухати /на-/; набряка-, ф^р розпуха-, (- *бруньки*) бубняві-, *лишати* /розростатися, /отис/ обростати деталями /подробница-/;

-й що бубнявіє, схильний ♦, 3-й наф, набухлий /напвроз-/; вже майже розбух-, н^к т. = %;

РАЗБУХНУТЬ набучавити, розбубняві- ◊;

-ухший набряклий, набубняві-/роз-/; набучавити, розпух-, бубнявий, обрслий деталями.

РАЗВАЛИВАТЬ руйнувати, розвалю-, валити-;

-й що /м^н хто/ руйнує ◊, руйнівник, 3-й зруйнувати, звиклий ♦, н^к руйнівний + %, с^к розвали-[розвалипич];

◆◆◆СЯ розпадатися, розсідати-, (*зеть*) розсипати-;

-йся/-ый валений, розвалюва-, розкиду-, руйнова-; -я (*у кріслі*) звиклий розвалюватися ©

розвалівшись;

РАЗВАЛИТЬСЯ /за-/; (*на ложі*) розлягтися; (*у крілі*) вигніздити-; ◊;

-вшийся розвалений, розкида-, зруйнова-; (*на ложі*) © розлігтися, як фараон, ◊.

РАЗВАЛИНЫ о^к розвалища.

РАЗВАЛЬЦОВЫВАТЬ розвальцьовувати;

-й що /м^н хто/ розвальцьовує, звиклий ♦, 3-й розвальцьова-, зайнятий вальцюванням, розвальцьовальник, н^к вальцьовальний + %;

-йся/-ый вальцьований, розвальцьову-.

РАЗВАРИВАТЬ розвар/ювати, варити-;

-й що /м^н хто/ ~ює, звиклий ♦, покликаний розварити-, варун-, ~ювач, н^к розваристий, ~ливий + %, с^к розварити- [розварити-на-всю-громаду];

-йся/-ый варений, розварюва-; -я що розварюється ◊, 3-й розваритися, н^к розварний + н^к → -й;

РАЗВАРИТЬСЯ -вшийся розварений, ◊.

РАЗВЕ ф^р чи ж то [р. так? чи ж то так?], нежé [р. придут? н. придуть?], що ж [р. это первый раз? що ж то перший раз?], де тут [р. уснешь де тут заснеш?], жс^н де ж [р. я так говорил? де ж я так казав?]; р. будет делать? ф^р а то щоб робив? [не умеет ходить, р. будет танцевать? не вмєє ходити, а то щоб танцював?];

р. есть ещё де ж іще [р. е. ещё большее горе, чем де ж іще більше горе, як]; р. мало? хіба не досить?; р. можно де ж [р. м. так поступать? де ж такє роби-?]; р. можно ждать её возврата? де вже їй вернутися?; р. не а то не [р. не видел? а то не бачив?]; р. только хіба що [р. т. успею х. що встигну]; р. только я? не то я [р. т. я? Збя тже удивилась не то я – Збя аж руками сплеснула].

РАЗВЕВАТЬ розвівати /-вію-/; (*волос*) розкудлу-;

-й що розвіває ◊, © розвіюючи, ± развеивающий;

-йся/-ый розвіваний, розмаю-, розкудлу-; -я що майорить ◊, розвіяний, розмаю- (*на вітрі*), (*стяг*) лопотливий, лопотючий, розмаюваний вітром;

РАЗВЕЯТЬ > РАЗВЕИВАТЬ.

РАЗВЕДКА: на -ку на вивідки /розгляд-, звіди/.

РАЗВЕДОЧНЫЙ, **РАЗВЕДЫВАТЕЛЬНЫЙ** о^к розвідковий, г. вивідницький, розвідчий.

РАЗВЕДЧИК звідун, пласту́н, г. вивідач /-ник/.

РАЗВЕДЫВАТЬ розвідувати /ви-/; шпигува-, вишпигува-, розноху-/ви-/; в^н рекогносціювати;

-й що /м^н хто/ розвідує ◊, схильний ♦, 3-й розвіда-, для рзвідки, зайнятий -ою, розвідник /ві-/; розвідувач, шпигун, н^б нішпорка, н^к розвідчий + %, о. н^т на нішпорках;

-йся/-ый розвідуваний, обстежу-, розноху-, вишпигува- ◊.

РАЗВЕИВАТЬ розвіювати, розмаю-, розмаю-;

-й що /м^н хто/ розвіює ◊, звиклий ♦, 3-й розвія-,

зайнятий розвіянням, розвіювач, розмаю-; **-й в прах** з-й розвіа- на порохо; **-й сомніення** з-й розвіа- сумнів; **-й тоску** з-й розбі- тугу;
РАЗВІЯТЬ о^к розмахати; **р.** *чи шлюбни* спусти- з неба на землю *кого*; **р.** *печаль* розбі- тугу; **р.** *тяжеле настроенне* розвіа- нудьгу;
◆◆◆СЯ (*від занятъ*) о^к відпружуватися;
-йся/-ый 1. розвіюваний, розмаю-, 2. відпружу-;
РАЗВІЯТЬСЯ о. порохох /за вітром/ піти Ѧ;
-вший(ся) Ѧ; **-я** 1. розвіяний, розма-, 2. відпруже-;
РАЗВІЯННИЙ = **вший**.

РАЗВЕНЧАНИЕ (*Шевченка*) розгайдамачення.
РАЗВЕНЧИВАТЬ розвінчува-, скида- з п' едестаду, компромітува-, (*идею*) розбива- в пух і прах;
-й що /м^н хто/ розвінчує Ѧ, спрадлий с. з п., з-й розвінча-, мастак Ѧ, розвінчувач, н^к = %;
-йся/-ый розвінчуваний, скид- з п., компромітов-, розбив- в пух і прах.
РАЗВЕРЗАТЬ(СЯ) розверзати(ся), розкрива-;
-й що розверза +, © розверзаючи;
-йся/-ый розверзаний, розкрива-, н^к н^о розлжистий;
РАЗВЕРЗНУТЬСЯ (- *землю*) розступитися, розпяс-, (- *приву*) розверну-; **-злись хляби небесные** полив дощ як з відря;
-ёрший(ся) Ѧ; **-я** розвёрстий /-вёрлий/ + **раскрывшийся**.
РАЗВЕРСТЫВАТЬ розподіляти, розклада-;
-й що /м^н хто/ ~я Ѧ, звиклий Ѧ, з-й /поклика-/ розподілі-, зайнятий розподілом, розподілювач, (*заклад*) розподільник, н^к розподільчий + %;
-йся/-ый розклада-, розподілов-, розвёрстув-.
РАЗВЕРТЫВАТЬ розгорта-, розверта-, розвива-;
-й що /м^н хто/ розгорта Ѧ, з-й Ѧ, р-й розгорну-, розкручувач, розгрту-, н^к розгортковий, розкрутли- + %; **-й деятельность** с-и дія-; **-й работы** розгртувач робіт;
◆◆◆СЯ; **действие** -ається **захватывающе** дія спирає дух;
-йся/-ый розгортаний, розвив-, розкручув-, розвірчув-; **-я** н^к розкрутний, р^к розхвостуватий;
РАЗВЕРНУТЬСЯ (*навсєбич*) розпростатися Ѧ;
-вший(ся) Ѧ; **-я** (*чюючи волю*) розкрілений; Ѧ.
РАЗВЕРЧИВАТЬ розкручувати, розвірчу-;
-й що /м^н хто/ розкручує Ѧ, р-й Ѧ, з-й розкруті-, розкручувач, розвірчу-, розсвєрдло-, н^к = %;
-йся/-ый розкручуваний, розвірч-, розсвєрдло-.
РАЗВЕС: на р. на вагу.
РАЗВЕСЁЛЫЙ (*настрій*) о^к карнавальний.
РАЗВЕСЕЛЯТЬ: **-й** = **веселящий**;
-ый розвесєлований /з-, під-/
РАЗВЕСЕЛИТЬСЯ: **-вшийся** розвесєлений, розгуля-, о. раптомо такий весєлий, Ѧ.
РАЗВЕСИСТЫЙ (- *роги*) розсохатий.
РАЗВЕТВЛЕНИЕ п. розкорінення.
РАЗВЕТВЛЯТЬ розгалужувати;

-й що /м^н хто/ розгалужує, з-й розгалузити, розгалужувач, н^к розгалузливий, розгалузистий + %;
-йся/-ый розгалужуваний, галуже-; **-я** широковітгий, галузис-, розгілча-, гілля-, розлжжи-, (- *шлях*) розсошис-, /*роги*/ розсоха-, /*колії*/ розбіжний; ± **ОТВЕТВЛЯТЬ**;
РАЗВЕТВЛЁННЫЙ п. розкорінений.
РАЗВЁШИВАТЬ 1. розважувати, 2. розвішува-, (*гілки*) розкида-; **р.** *уши* слуха-, роззявивши рота;
-й 1. що /м^н хто/ розважує, р-й Ѧ, покликаний розважи-, зайнятий розважуванням, розважувач, вагар, н^к = %, 2. що розвішує, звиклий Ѧ, р-й розвіси-, н^к = %; **-й ветви** розлжгий, кристалгий, розкідис-, розлжжис-; **-й уши** роззявленорб-;
-йся/-ый 1. важений, розважува-, н^к розважний, 2. вішаний, розвішув-, розкідув-, н^к розкідний;
РАЗВЕСИТЬ: **р.** *уши* о^к заслухатися, с^л наставити локатори;
-вший(ся) Ѧ; **-й у.** заслуханий Ѧ.
РАЗВИВАТЬ розвивати /розів'ю, розів'єш/, (*думку*) дава- волю *чому*, (*идею*) поглиблю-, (*швидкість*) набирати, (*огонь*) в^н зміщюва-, підсилю-;
-й що /м^н хто/ розвива Ѧ, р-й Ѧ, з-й розвіну-, розкручувач, розмбту-, розгрту-, н^к розвійливий, розвівчий + %, о. для розвитку, с^к розвінь- [*-щая литература* розвінь-література], © розвиваючи; **-й агитацию** розвінь-агітацію; **-й идею** розгртувач ідеї; **-й наступление** у неспінному наступі; **-й скорость** набираї-швидкість [н.-ш. літاک], із щораз більшою швидкістю;
◆◆◆СЯ перебувати в розвитку Ѧ, розбудовуватися, о. не зупиня- на досягнутому, (- *идеї*) п. розмбтува-, /*идеї*/ рості, зроста-, /*флору*/ н^о брунькувати; **успешно** **р.** твєрдо става- на ноги; **начинать** **р.** брунькуватися;
-йся/-ый розвиваний, розкручува-, розмбтува-, розгрта-; **-я** що /м^н хто/ розвивається, схильний розвивати-, на шляху розвитку, у сталому /стадії/ р., неспінний /незагальмова-/ у р., н^к розвитковий, розвійли-, © перебуваючи в р.; **бурно** **-я** в чолі р.; **быстро** **-я** швидкий на розвиток; **мало** /слабо/ **-я** скупий на р., повільний у розвитку; **-я под действием** з-й розвиватися під дією; **не** **-я** у хвості розвитку, загальмований у р.;
РАЗВИТЬСЯ (- *зелень*) вибуяти, о^к розцвістися; Ѧ; **р.** *во что* /хист/ виробитися у що; **р.** *во всю силу* н^о розкріпитися;
-вший(ся) Ѧ; **-я** розвінутий, (*хист*) вироблений, (- *зелень*) вибуялий;
РАЗВИТОЙ (*край*) розгосподарений Ѧ.
РАЗВИДНЯТЬСЯ розвиднятися, дніги, д^к заѦ;
-йся вже задній, о. у променях світінку, щораз яснійший /видні-, світлі-/.

РАЗВІНЧИВАТЬ розгвінчувати, розкручу-;
 -й що /м^н хто/ розгвінчує ◊, р-й ♦, з-й розгвін-
 ті-, н^к = %, © розгвінчуючи;
 -йся/-ий розгвінчуваний, розкручу-, розхигу-.

РАЗВІТІЕ ф^р (р'оз)ріст, (рослин) розкорінення.

РАЗВІТОСТЬ о^к (р'оз)ріст.

РАЗВІХРИВАТЬСЯ; РАЗВІХРИТЬ- -вший-
 ся розвіхрений, н^к розвіхристий;

РАЗВІХРЕННИЙ (борей) н^р розгрівлений.

РАЗВЛЕКАЛКА забавлялка.

РАЗВЛЕКАТЕЛЬНЫЙ о^к карнавально-веселий,
 карнавальний, розваговий.

РАЗВЛЕКАТЬ розважати, забавля-, потіша-, ве-
 сели-, звеселя-/роз-/ (серце), (у горі) розраджу-
 ва-, заспокоюва-, (дитя) тиши-, бави-; **р.** дам
 бави- паній; **р.** розговорами розбалакува-;
 -й що /м^н хто/ розваж'ає ◊, звиклий ♦, з-й заб'а-
 ви-, забавник, розважаль-, н^к розважальний, кар-
 наваль-, розваговий, потішли-, забавницький,
 карнавально-веселий, /жанр/ водевільний, ©
 веселий на язык;

РАЗВЛЕЧЬ зігнати тугу з серця ◊;

РАЗВЛЕКАТЬСЯ тішитися ◊;

-йся/-ий розвеселюваний, тіше-, розраджува-;
 -я захбле-/зайнятий, поглину-/ забавою /роз-
 ваг-/ , забавол'об, о. у розвагах, на забаві.

РАЗВЛЕЧЕНИЕ г. розвеселення; ◊.

РАЗВОД (тварин) розплід, розведення;

РАЗВОДЫ м^н розпливи, розпливиська, патьо-
 ки, з^н розводи.

РАЗВОДИТЬ розводити, роз'єднува-, розборон-
 я-, (вартових) розставля-, (двох) розлуч'а-, (ча-
 ри) шири-; **р.** антим'онні розводітис'я, розп'я-
 жувати, просторікува-, о^к ♦ парі; **р.** виноград
 виноградарюва-; **р.** караул розставля- сторбжу;
р. турусы на колесах провади- сон рябої ко-
 біли; **р.** філософію пускається у філософію, к.
 мудрувати;

-й 1. що /м^н хто/ розводить ◊, звиклий ♦, з-й
 розв'єсти, для розведення, зайнятий -ям, р^к роз-
 водій, (заб'як) розборонювач, н^к розвідний, роз-
 водовий, 2. що розлуч'ає ◊, готівий розлучити,
 розлучник, н^к розлучний, 3. растворяющий, 4.
 выращива-, 5. болта-², 6. разжига-; -й антим'он-
 ний р-й розп'яжува-; -й костёр взявшись роз-
 клас- ватру; -й часовых розвідний, розставний;

РАЗВЕСТИ: чужою б'єду пальцем розведу, а
 к своєї ум'а не прикладу добре чуже лихо мі-
 ря- - зм'ряй своєї!, чужу б'єду на воді розведу. а
 своєї - кінця не знайду;

-йся/-ий ведений, розводжува-, розл'учу-, ро-
 зпл'оджу-, розп'ало-, розкладаний, н^к розвідний;

РАЗВЕДЕННЫЙ (спирт) р. розб'отаний; ◊.

РАЗВОЗИТЬ розвозити /під-/ , (шлях відлигою)
 розпуска-, розгруза-;
 -й що /м^н хто/ розвозить ◊, звиклий ♦, р-й роз-

в'єзти, для розвозу, зайнятий -ом, розвізник, р^к
 (роз)возій, розв'єзко, н^к розвізний;

РАЗВОРАЧИВАТЬ у^р розверзати, (землю) роз-
 б'юва- розкида-;

-й 1. развёртывающий; 2. що /м^н хто/ розкидає
 ◊, звиклий р., р-й розкину-, н^к = %, 3. що роз-
 б'ює, + папуший;

РАЗВОРОТИТЬ у^р розв'єзти, (бомбою) розке-
 ка-; ◊;

РАЗВОРАЧИВАТЬ(СЯ) розгортати(ся) ◊;

♦♦♦СЯ (- події) н. завіхрювати ◊;

-йся/-ий 1. развёртывающийся; -я спираль
 розхвостувата спіраль; 2. розкиданий, 3. розб'ю-
 юва-, розвалю-, розламу-, розбі-, розпан'аху-,
 розкраю-;

-вший(ся) ◊; -я розкраяний ◊.

РАЗВОРОВЫВАТЬ: -й що /м^н хто/ розкрадає,
 звиклий -ти, з-й розкрас-, крадій, крадун, роз-
 крадач;

-йся/-ий крадений, розкраданий, ± РОЗБАЗА-
 РЮВАТИ.

РАЗВОРОТ о^к розкрив, (газети) розгорт.

РАЗВРАТНИЦА з. л'отра.

РАЗВРАТНИЧАТЬ = РАСПУТНИЧАТЬ.

РАЗВРАЩАТЬ розб'єщувати, розтлів'ати, роз-
 паскуджу-, розсобачу-;

-й що /м^н хто/ ~ає ◊, з-й розтліти, розб'єщувач,
 н^к розтлівущий, аморальний, розкладницький,
 розкладовий + %;

-йся/-ий розб'єщуваний, розпаскуджу-, розсо-
 бачу-, розтлі-;

РАЗВРАТИТЬ розб'єшга-, ф. розсобачи- ◊.

РАЗВ'ЯЗКА н^{рн} розв'язка, розв'язання, розв'язь.

РАЗВ'ЯЗНОСТЬ ф^р панібратство.

РАЗВ'ЯЗНЫЙ безцеремонний, панібратський, н.
 розхристаний.

РАЗВ'ЯЗЫВАТЬ розв'язувати, розмотузу-, розс-
 уп'оню-, (війну) розпочина-; **р.** язык розпуска-
 г'убу;

-й що /м^н хто/ розв'язує ◊, з-й розв'язати, для
 розв'язки /розв'язі/, н^к р^к розв'язущий + %, с^к
 розв'язи- [-й руки розв'язи-руки-]; -й війну
 палій війни, готівий розв'язати війну;

-йся/-ий розв'язуваний, розмотузу-, розсуп'он-
 ню-, н^к розв'язний;

РАЗВ'ЯЗАТЬ розмотузувати ◊, (суп'оню) розсуп-
 пони-;

РАЗВ'ЯЗАТЬСЯ: -а'єся с хлопотами хто дав
 раду клопотам, пол'єгшало на голову кому.

РАЗГ'АДКА о^к розгад.

РАЗГ'АДЫВАТЬ розгадувати /від-/;

-й що /м^н хто/ розгадує ◊, звиклий ♦, з-й розга-
 дає, розгадник, розгадувач, відгадько /роз-/ ,
 для розгаду, зайнятий -ом, н^к р^к розгадковий,
 розгадчий + %;

-йся/-ый розгадуваний /від-/; -я розгядливий;
РАЗГАДАТЬ *о.* розкусити горішок ◊, (*відступ*) розгледі-

РАЗГ'АР *п'* розп'овня, *р.* розгасання /→ розгасати-ся/; (*в*) разг'ар саме [(*в*) *р.* гульбы саме гульня].

РАЗГИБАТЬ розгин/ати, випростува- /роз-/;

-й що /*л^н* хто/ ~а ◊, *р-й* ♦, 3-й розігну-, *а^н* розгинач, *п^к* розгінчий + %, для розгину /~ання/;

-йся/-ый розгінаний, розпробству- /ви-/ , *р.* розгінаний, *п^к* розгінний;

РАЗГОГНУТЬ випростати ◊.

РАЗГЛАГОЛЬСТВОВАТЬ просторікувати, розп'ят'яку-, пашеку-, роздабарю-, правити теревені, розводи- демагогію, розводитися, розбалакува-, розпускати /д^к розпусті-/ язык на всю губу, (-*маля*) барашкува-, пискува-; & розпашекувати-ся (д^к);

-й що /*л^н* хто/ просторікує ◊, звиклий ♦, пат'я-кало, балака, балакуц, говорун, *п^к* языкатий, просторікува-, словоблудний, щедрий на слова, теревенливий.

РАЗГЛАЖИВАТЬ прасувати, розпрасову-, (*бо-роду*) розгладжувати;

-й 1. глядащий, 2. що /*л^н* хто/ розгладжує ◊, *р-й* *р.*, 3-й розгла-ди-, *п^к* = %;

-йся/-ый 1. прасований, розпрасову-, 2. гладженний, розгладжува-

РАЗГЛАШАТЬ розголошувати, розславля-, розляпува-, розноси- (поговор), піддава- розголосо, (*на весь світ*) розлунюва-, виноси- на люди;

-й що /*л^н* хто/ розляпує ◊, 3-й розб'ювати, зайнятий розголосою, розголошувач ◊, ф. б'овкало, *п^к* розголосо́ний + %, *с^к* розголосо́- [-й на весь мир розголосо́-на-весь-світ];

-йся/-ый розголошуваний, розляпу-, розславлю-, розб'юку-, підда- розголосо, *п^к* розголосо́ний;

РАЗГЛАСИТЬ (*скризь*) розкричати ◊, *о.* розне́сти як со́роба на хвості.

РАЗГЛАШЕНИЕ *к.* розголосо.

РАЗГЛЯДЫВАНИЕ: для -ия (*стил*) розглядний

РАЗГЛЯДЫВАТЬ розгляд/ати. роздивлятися;

-й що /*л^н* хто/ ~а ◊, *р-й* ♦, 3-й розгледі- /розгляну-/ , зайнятий ~ом, ~ач, *п^к* ~апський, ~овий;

♦♦♦СЯ *ж.* продавати вітриш-ки ◊;

-йся/-ый розгляданий; -я що /*л^н* хто/ розглядається, роздивляк, *п^к* продавець вітришок, роззява, *п^к* роззякуватий.

РАЗГОВАРИВАТЬ розмовляти, говори-, балака-, гомоні-, перекид'атися словами, балачки /теревені/ правити (*швидко*) шварготі[а]-;

-й що /*л^н* хто/ балака ◊, звиклий /*р-й*/ б., 3-й поговорі-, зайнятий розмовою, (спів)розмовник, балакув, *п^к* балакучий /-лівий/, говіркий, *с^к* -м'овний [*робот*] словомовний], *скоро* -й скоромовний; *быстро* -й шварго[і]тливий; *охотно* -й охочий до балачок /розмов/;

РАЗГОВОРИТЬСЯ: -вшийся розбалаканий, ◊.

РАЗГОВО́Р: что за *р.*? 1. про що ми говоримо?, про що мо́ва?, 2. нема́ проблем; *это* друго́й *р.* це *інша* річ; *напрасный* *р.* шкода говорення; *о чём* *р.*? /како́й *р.*?/ про що мо́ва?, нема́ проблем; *вот и* весь *р.* оце й усє, *о^к* от тобі віз і перевіз; *р.* в по́льзу бѣдных пустє балакання, безкорисна розмова; *вступать в* *р.* заходити в розмову; *только и* -*ру*, *что об этом* тільки й чуєш про це; гул от -*ров* розмовно, дуже г'амір-розмов-; спів-/ , багато розмов.

РАЗГОВО́РНЫЙ (*вистлє*) живомовний; *р.* язык жива мо́ва; *р.* уро́к уро́к живо́ї мо́ви.

РАЗГОВО́РЧИВЫЙ *г^о* несталигуба.

РАЗГО́НЯТЬ розганяти, розго́ни-, розкішкуча-;

-й що /*л^н* хто/ розганяє ◊, звиклий ♦, 3-й /покли́ка-/ розігна-, зайнятий розго́но, гоній, *п^к* розгінний + %; -й кровь 3-й розігна-. кров; -й сомнѣния /*тоску*/ = *развеивающий с.* /*т.*/;

РАЗГО́НАТЬ розпуди-, розс[в]ія- ◊; *р.* печаль

/*тоску*/ прогна- /розва́жи-/ ту́гу, зігна- *т.* з серця;

РАЗГО́НЯТЬСЯ розбіг/атися ◊;

-йся що /*л^н* хто/ ~ається ◊, розбіганий, *с-и* ♦, *р-й* розбіг-, *п^к* розго́нний; © розганяючись;

-йся/-ый гнаний, розго́нова-, розбіга-;

РАЗГО́НАТЬСЯ розбігтися ◊;

-вший(ся) ◊; -я розгінаний, розбіглий.

РАЗГО́РАЖИВАТЬ перегорбджувати /роз-, від-/

-й що /*л^н* хто/ перегорбджує ◊, *р-й* ♦, 3-й розгороді-, зайнятий розгородженням, розгорбджуач, *п^к* розгородний /пере-, від-/ + %;

-йся/-ый розгорбджуваний /пере-, від-/ , *п^к* розгородний /пере-, від-/.

РАЗГО́РАТЬСЯ розгорятися, розп'алува-, *о* б'рап'олум'ям, *о^к* розпалахува-, розжєврю-;

-йся що розгоряється ◊, розб'югнований, розпалов-, розжєврюв-, ох'обплюв- /п'ойм-/ полум'ям, щораз палкіший [-аяя *страсть* щ. -іша жага];

РАЗГО́РѢТЬСЯ (*ду́же*) розпаленіти, розпаші-, (*з топелу*) ви́жеври-; *р.* из *искры* розжєвритися;

-вшийся розпалахкотілий, розпалені-, ви́жеври- /роз-/ , розпаші-, ф^р розбуя-, розб'югнений, ох'обл'полум'ям, (- *чвару*) роз'ятр-, (*рум'янец*) розшарілий; -иєся *страсти* розбуялі прїстрасті, ◊.

РАЗГРАБЛЯТЬ грабувати, розграбову-;

-й що /*л^н* хто/ ~ує ◊, *р-й* ♦, 3-й розф, зайнятий грабунком, грабіжник, *п^к* розграбовчий + → грабящий;

-йся/-ый грабований, розграбову-

РАЗГРАЖДЕ́НИЕ розгорбдження.

РАЗГРАНИЧЕ́НИЕ *о^к* розмежовання.

РАЗГРАНИЧИВАТЬ розмежовувати, междува-;

-й що /*л^н* хто/ розмежовує ◊, *р-й* ♦, 3-й розмежува-, для розмежовання, зайнятий -ям, розмежовувач, междувальник, межовік, *п^к* (роз)межувальний, межовий, *р^к* розмежовчий;

-йся/-ый розмежовуваний, межо-;
РАЗГРАНИЧЕННЫЙ: різко р. мов ножем відтятий.
РАЗГРАФКА, РАЗГРАФЛЕНИЕ о^к розлініння
РАЗГРАФЛЕННЫЙ о^к розлініений.
РАЗГРАФЛЯТЬ лініти, розлініюва-, графі-;
 -й що /м^н хто/ графіть $\diamond$, звійклий $\blacklozenge$, 3-й роз $\blacklozenge$, зайнятий (роз)лініюванням, н^к графільний + %;
 -йся/-ый лінія[є]ний, графле-, розлініюва-, роз-графлю-.
РАЗГРЕБАТЬ розгрібати, розгортá-, р. граба-;
 -й що /м^н хто/ розгріба $\diamond$, звійклий $\blacklozenge$, р-й /покли-каний/ розгребті, зайнятий розгортанням, роз-гортáч, н^к розгрібущий, розгорту- + %;
 -йся/-ый розгребаний, розгорта-, н^к розгрібний.
РАЗГРУЖАТЬ розвантажувати, виладову-/роз-/
 -й що /м^н хто/ виладовує $\diamond$, звійклий $\blacklozenge$, р-й розвантажів-, для розвантаження, зайнятий -ям, розвантажувач /ви-/ , (роз)вантажник, н^к розвантажний + %, розвантажливий, розладовчий /ви-/;
 -йся/-ый розвантажуваний /ви-/ , розладову-/ви-/ , н^к розвантажний.
РАЗГРУППИРОВАТЬ груп/увати, розгруп-ову-, поділяти на групи;
 -й що /м^н хто/ ~ує, 3-й роз $\blacklozenge$, зайнятий поділом на групи, н^к = %;
 -йся/-ый групований, розгрупову-, ділений на г.
РАЗГРЫЗАТЬ розгризáти, (горіх) розлущува-;
 -й що /м^н хто/ ~á, звійклий $\blacklozenge$, 3-й розгриз-, н^к розгризущий;
 -йся/-ый розгризаний, розлущув-; -ый н^к розгризний.
РАЗГУЛИВАТЬ(СЯ) вигулювати(ся) /роз-/ , (-погоду) вигодінюватися /роз-/ , розпогоджу-;
 -й = гуляющий + вигулюваний;
 -йся (вітер) щораз шпаркіший, (день) щ. ясні-;
РАЗГУЛЯТЬСЯ розігнатися [(бчень) не -ви-сья (далеко) не розженешся /не заїдеш/, мало що візьм-], (- стихії) розсатаніти; $\diamond$; р. на про-сторé ф^р розпросторитися;
 -вшийся розсатанілий, розгуляний, д. розгукá-, н^к розгонистий, $\emptyset$.
РАЗДАБРИВАТЬСЯ розщедрюватися, роздобр-;
 -йся що /м^н хто/ розщедрюється $\diamond$, 3-й розщед-рится;
РАЗДОБРИТЬСЯ роздобріти, розщедрі-;
 -вшийся розщедрїлий, роздобрї-, ра́птом такий добрий, $\emptyset$.
РАЗДАВАТЬ роздавати, дава-; р. вза́ймы розпо-зичá-;
 -й що /м^н хто/ роздає $\diamond$, звійклий $\blacklozenge$, 3-й розда-, зайнятий роздачею, (роз)дава́ч, роздавальник, (роз)давець, р^к роздачник, н^к роздавчий + %, о. на розда́чі; -й вза́ймы = дающий в.; щéдро -й щéдра душа;
 -ый (роз)даваний, розподіпо-;

РАЗДАТЬ: р. вза́ймы порозпозичáти; $\diamond$.
РАЗДАВАТЬСЯ (звук) лунáти, розлунювати(ся); (вибух) грімáти, ф^р спалáхува-, (ушир) ширша-, роздуватися, розпухáти, (у плечах) шірша-; -аё-тся пéньє соловья́ лунáє солов'їний спів; -áл-ись /-áлось/ роздавано;
 -йся 1. що лунá $\diamond$, розлунюваний, о^к почутий, н^к розкóтис-, лункий, с. стозвú-, ф^р звук [-неся трéли звуки трéлей/ів], 2. що роздається +, щорáз шірший, розтяганий, розширюю-, 3. = -ый; гармонічно -я н^о бандурний; звонко -я стодзвон-, лункодзвон-; -еєся зхом і. розлунювання;
РАЗДАТЬСЯ (- звук) грімнути, загусти $\diamond$; -áл-ось загуло́; -áлся (вибух) розлігся; -áлся звон кóлокола забáмкав дзвін;
 -вшийся 1./2. $\emptyset$, 2. роздутий, розтягну-, розпұхлий.
РАЗДАВЛИВАТЬ роздуш/увати, розчáвлю-, ду-ші-;
 -й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й роздуші-, роздушувач, розчáвлю-, душітель, н^к = %;
 -йся/-ый душений, чáвле-, роздушува-, розч[д]-áвлю-.
РАЗДАЙВАТЬ(СЯ) роздóювати(ся), до́гти(ся);
 -й що /м^н хто/ роздóює $\diamond$, роздóювач, дояр, н^к роздїйливий, і^к до́йчий;
 -йся/-ый роздóюваний, доє-.
РАЗДАЛЬЛИВАТЬ роздóвб/увати, довба-, довбá-.
 -й що /м^н хто/ роздóвбує, звійклий $\blacklozenge$, р-й роздóвбті, роздóвбувач, довбáль, до́вбуш, н^к = %;
 -йся/-ый до́вбаний, роздóвбува-.
РАЗДАРИВАТЬ роздарóв/увати, дарува-;
 -й що /м^н хто/ ~ує, звійклий $\blacklozenge$, готóвий розда-рува-, розда́йбїда, н^к → дарящий;
 -йся/-ый дарований, роздарову-.
РАЗДАТОЧНЫЙ роздавальний, розподільчий, (список) на відáчу, /на виплату/ виплатний, р^о розда́чі [р. пункт пункт р.].
РАЗДАВАИВАТЬ роздóв/ювати, двої-;
 -й що /м^н хто/ ~ює $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й роздвої-, н^к роздво́йчий + %;
 ♦♦♦СЯ двоїтисá $\diamond$, розполовінюва-; мнєния -йтсá у кого надвоє думáють хто;
 -йся/-ый роздво́юваний + дво́ящийся;
РАЗДВОИТЬСЯ: -вшийся = РАЗДВОЕНН-ЫЙ, $\emptyset$;
РАЗДВОЕННЫЙ розполовінений $\diamond$, н^к двїй-чáстий.
РАЗДВИГАТЬ розсувáти, (юрбу) розпихá-, (ку-ци) прогортá-; р. грани́цы ó рзпихá- лїктями су-сїдів; без концá р. предéлы обезмєжува-;
 -й що /м^н хто/ ~á $\diamond$, звійклий $\blacklozenge$, 3-й розсу́ну-, розсувáч, н^к = %, с^к розсу́нь-, © розсувáючи;
 -йся/-ый розпиханий, розсу́ва-, розпòхну-, розхілю-, розширю-, прогóртаний, н^к розсув-ний, (циркуль) розхільчáстий;

РАЗДВИ́НУТЬ розпéрти [розіпру, розіпре] ◇;

РАЗДВИ́НУТЬСЯ (- *пріреу*) розрості́ся ◇.

РАЗДВО́ЕННОСТЬ о^к двої́стість.

РАЗДЕВА́ТЬ(СЯ) роздяга́ти(ся), розбира́ти(ся). о́глобувати(ся), витрушувати(ся) з одягу; **р-ть** гла́зми обма́цувати /ма́ца-/ очі́ма, диві́тися крі́зь о́дяг;

—й що /м^н хто/ роздяга́ ◇, зві́клий роздяга́ти, р-й роздяга́ти, н^к роздяга́льний + %, с^к роздягні́-[роздягні́-погляд]; -й в́згляд по́гляд крі́зь о́дяг; -йся/-ый роздя́ганий, розби́р-, о́глобов-; -я до́гола розби́раний до ті́ла.

РАЗДЕ́Л (*дія*) о^к ді́льба.

РАЗДЕ́ЛЫВАТЬ обробля́ти, (*рибу*) о^к па́тра, те́льбуши-; **р. под о́рех ко́го** накру́чувати хвоста́ кому, к^н д^к розчи́стити під горі́х;

—й що /м^н хто/ обробля́ ◇, з-й обробі́ти, для обробки́, зайня́тий -ою, н^к обробчи́й + %, с^к -обробни́й [-й дере́во деревообробни́й]; -й под о́рех з-й накру́тити хвоста́;

-ый рб́лений, оброблюва- /роз-/, розби́ра-, па́тра-, те́льбуше-, фарбо́ва-, розши́рюва-, розчи́щува-;

РАЗДЕ́ЛАТЬ (*тушу*) о^к розтелесува́ти ◇;

♦♦♦СЯ (*з їми*) кінча́ти, розрахо́вуватися, розп-ра́вля-, збува́- ко́го; **р. с чем** ста́вити кра́пку на; -йся 1. що /м^н хто/ кінча́ ◇, с-и ♦, р-й скінчи́-, 2. р-й розквита́тися ◇, 3. = -ый;

РАЗДЕ́ЛАТЬСЯ (*з ким*) о^к розквита́тися; ◇;

-вшийся н^р квіт, квіти́ [тепе́р ми квіти́], ∅.

РАЗДЕ́ЛЯТЬ розді́ляти /пере-, по-/, (*кого з ким*) різни́-, розрі́зняюва-, відокре́млю- /роз-/, **р. чьи** в́згляды́ о. одні́м ду́хом ди́хати з ким, так са́мо ду́ма-, прихи́лятися до чьи́х по́глядів; **р. стра́дания** спі́вболі́ти;

—й що /м^н хто/ поді́ля ◇, зві́клий п., р-й поді́лі-, зайня́тий поді́лом, розподі́лювач, ді́лий, (*заклад*) розподі́льник, н^к розподі́льчий, розді́льний /пере-, розді́люваль-, розподі́ль-, розрі́зняюваль-, розді́ловий, розбра́тній, розбра́тущий, роз'єд-на́вчий, межови́й + %, для (роз)поді́лу, ± отде-ляю́щий; -й мнє́ние чьѐ одної́ думки́ з ким, прихи́льний до чие́ї думки́ /по́гляду/;

-йся/-ый ді́лений, переді́люва- /роз(по)ді́лю-/ роз'єдну-, розгалу́жу-, розрі́зну-, відокре́млю-, н^к розді́льний /по-/, р^к відокре́мчий;

РАЗДЕ́ЛИТЬ: **р. попола́м** розполовини́ти; **р. трапе́зу** хлі́ба-со́ли розді́лити;

-имый розді́льний /по-/, ле́гко ді́лений /+ -ый/; **РАЗДЕ́ЛЕННЫЙ** розді́лений ◇; **р. попола́м** розполовинє́ний.

РАЗДѐРГИВАТЬ розсми́к/уваги, розша́рпу-, смі́кати, ша́рпа-;

—й що /м^н хто/ ~ує ◇, с-и ♦, з-й розша́рпа-, зайня́тий розсми́куванням, розша́рпувач, розсми́ку-, смі́каю-, н^к смі́кальний + %;

-йся/-ый смі́каний, ша́рпа-, розсми́кува-, розша́рпу-.

РАЗДИРА́НИЕ р^к розде́ртія.

РАЗДИРА́ТЬ шматува́ти, роздира́-, розрива́-, розкра́юва-, о. рва́- на всі бо́ки, (*серце*) кра́я-;

—й що /м^н хто/ шмату́є ◇, зві́клий ♦, з-й розкра́я-, роздира́льник, роздира́ч, роздира́йко, роздира́йло, н^к дере́чий, роздиру́ти-, розди́рчий, розрив́-, /крик/ надри́вний, надсід-, несамови́тий, надса́дис-, надри́вис-, пронизли́вий, розди́рли- + %; -й ду́шу (*крик*) ди́кий, гістерични́й, несамови́тий (розде́рі-душу-кри́к);

-йся/-ый де́ртий, розди́раний, розрив́-, шматов́-, розпана́хув-, розкра́юв-, н^к розривни́й; -я н^к розди́рливий.

РАЗДОБЫВА́ТЬ (ро)здобува́ти, розжива́тися на що, старá- чо́го;

—й що /м^н хто/ здобува́ ◇, охóчий ♦, з-й роздобу́-, здобу́вець, старáтель, роздобу́дько, н^к здобу́вчий;

-ый (роз)добува́ний, н^к добу́вний;

РАЗДОБЫ́ТЬ розстарáтися чо́го /на що/ ◇, запопа́сти, ж^к урва́-, ж^м доп'я́с- [где он -ый? де він доп'я́в?].

РАЗДО́ЛЬЕ (*кому*) во́ля, лахва́, ро́зкіш, (*звуків*) о^к буйно́вище, н^o розпли́вий [р. простóра розпли́вий простóрів].

РАЗДО́ЛЬНЫЙ о^к вільни́й, простóрий, розло́гий, широ́кий, (*лан*) широко́плий.

РАЗДОРО́ЖЬЕ о. розхре́стя, ж^м розсо́ша.

РАЗДО́РЫ о^к пересва́ри, ко́лотнє́ча [вє́чные р. ві́чна к.].

РАЗДРАЖА́ТЬ драгува́ти, роздра́товува-, нерува́-, псува́- кров, гра́- на нерви́, (*фактами*) пекти́ б́чи, (- *голос*) шкре́бти́ по душі́;

—й що /м^н хто/ драгу́є ◇, зві́клий ♦, з-й роз♦, дра́тивник, гедзь, іржа́, смола́, м^н подра́зник, н^к дра́зливий, подра́зли-, дра́тивний (для і́х), р. роздрóчуваль-, /- *слово*/ дошку́льний + %;

-йся/-ый дра́тований, роздра́жню-, подра́зню-, роз'ятрю-;

РАЗДРАЖИ́ТЬ: -имый подра́зливий, дра́т(ив)ли́-; ле́гко -ый ді́ткли́вий;

РАЗДРАЖЕ́ННЫЙ о^к розпасі́юваний ◇.

РАЗДРАЖЕ́НИЕ (*стан*) роздра́товання.

РАЗДРАЖИ́ТЕЛЬНЫЙ о^к подра́зливий, гні́вли-, з^o дрокови́стий.

РАЗДРОБЛЯ́ТЬ: —й > ДРОБИ́ТЬ;

РАЗДРОБЛЕ́ННЫЙ (- *камі́ння*) потóбчений.

РАЗДУВА́НИЕ к. рóздув.

РАЗДУВА́ТЬ роздува́ти, рпзди́ма-, (*конфлі́кт*) розко́чегáрюва-;

—й що /м^н хто/ розди́ма ◇, зві́клий ♦, з-й розду́-, для рóздуву, зайня́тий -ом, роздува́льник, розди́му́хувач, роздува́ч, розко́чегáрю-, н^к роздува́льний, розду́вчий + %, с^к розди́м- [розди́м-

брюхо), роздимаючи; -й кади́ло ра́дій розду́ти кади́ло;

РАЗДУ́ТЬ *п.* розкочегарити; ◊;

РАЗДУВА́ТЬСЯ *ф*^р розроста́тися; ◊;

-йся/-ый ду́тий, розду́ваний, роздму́ху-, розвію-; -я щора́з пухлі́ший;

-вший(ся) ◊; -я розду́тий, розпу́хлий, *п*^к пукáтий, розпе́р-

РАЗДУ́МЫВАТЬ роздму́вати, розмі́сло-, *п.* вага́тися;

-й що /*м*^н хто/ розду́мує ◊, схи́дний ♦ /до роздумів/, 3-й роздума-, *о.* у роздумах, *п*^к розду́мливий, © пори́нувши в роздуми; (тяже́ло) -й спо́внений (важкі́х) думо́к.

РАЗЕВА́ТЬ (*рот*) роззя́ляти, розкрива́-

-й що /*м*^н хто/ роззя́ля, зви́клий ♦, *р*-й роззя́ви-, © *н*^к роззя́ва; -й рот © роззя́вивши рота́;

-йся/-ый роззя́вований, *р.* роззя́вля-

РАЗЖА́ЛОБЛИВАТЬ; РАЗЖА́ЛОБИТЬ *о* взя́ти /пробі́-/ слюзо́ю.

РАЗЖЕ́ВЫВАТЬ розжо́увати, жува́-

-й що /*м*^н хто/ розжо́ує ◊, зви́клий ♦, 3-й розжува́-, *п*^к жува́льний + %, *с*^к розжу́й- [розжу́й-і-поклади-в рот];

-йся/-ый жо́ваний, розжо́у-

РАЗЖЕВА́ТЬ (*діло*) *о*^к роздзобати; ◊.

РАЗЖИВА́ТЬСЯ розжива́тися /за-/, з^е запомага́-

-йся 1. що /*м*^н хто/ розжива́ється ◊, *с*-и ♦, 3-й розжи́-, 2. роздобывающий;

РАЗЖИ́ТЬСЯ здобу́тися на що, розста́ра- чо́го /на що/ ◊, *ж*^н урва́ти;

-вший(ся) ◊.

РАЗЖИГА́ТЬ розпа́лювати /за-/, розже́вр-, розжа́р-; *р.* стра́сти (*в ком*) підлива́ти ло́ю /ма́сла/ в огонь, підсипа́- перцю- (розкочегарюва-кого);

-й що /*м*^н хто/ розпа́лює ◊, *с*-и ♦, 3-й розпали́-, за́йнятий розпалом, палі́й, розпа́лювач, розжа́рю-, *п*^к розпа́льчий + %; -й ненави́сть 3-й розпали́- /зви́клий ♦/ ненави́сть; -й стра́сти *р*-й підли́- ло́ю в огонь;

-йся/-ый розпа́люваний, розже́врю-, розжа́рю-, розпе́чу-, *п*^к розпа́льний;

РАЗЖЕ́ЧЬ *п*^о розво́гнити ◊.

РАЗЖИЖА́ТЬ розріджува́ти, розво́ди-;

-й що /*м*^н хто/ розріджує ◊, зви́клий ♦, 3-й розріді́-, розріджува́ч, *п*^к *р*^к розрідчий + %;

-йся/-ый розріджуваний, розво́дж-, *п*^к розрідний

РАЗЖИЖЕ́НИЕ: *р.* мозго́в *ф.* розсла́блення мо́зку.

РАЗЖИМА́ТЬ розтиска́ти;

-й що /*м*^н хто/ розтиска́ ◊, зви́клий ♦, 3-й розці́пи-, *п*^к розтиска́ль-, розтиско́вий + %;

РАЗЖА́ТЬ: *р.* гла́зи розмру́житися; ◊;

РАЗЖИМА́ТЬСЯ (-пальці) випру́чуватися; ◊;

-йся/-ый розті́скуваний, розту́ло-, розці́плю-, випру́чу-, *п*^к *т.* розтиско́вий, розтиско́вий;

РАЗЖА́ТЬСЯ розпру́житися ◊.

РАЗЗАДО́РИВАТЬ роздрочува́ти /розо́хочу-, розпа́ло-, під'ю́джу-/ , підстри́ку-, підстру́нчу-, 2. підбе́хту- кого, додава́ти вогни́ кому, *р.* ю́ди-;

-й що /*м*^н хто/ ~ує ◊, під'ю́джува́ч, 3-й під'ю́дити, *п*^к розпа́льчий + %, (*бій*) зачі́пний;

-йся/-ый роздрочува́ний, розо́хочу-, розпа́ло-, під'ю́джу-, підстри́ку-, підстру́нчу-, підбе́хту-, *п*^к зачі́пний;

РАЗЗАДО́РИТЬ: то́лько *р.* то́льки оско́му наби́ти; ◊.

РАЗЗВА́НИВАТЬ > РАЗБАЛТЫВА́ТЬ;

РАЗЗВО́НИТЬ розбе́мкати, розне́сти як со́рка на хвості; ◊ → РАЗБОЛТА́ТЬ;

-вший ◊.

РАЗЗНАКО́МЛИВАТЬСЯ 1. перезнайо́млюва́тися /за-/, 2. ознайо́млюва-

РАЗЗО́ЛОЧЕННЫЙ *о*^к весь у зо́лоті.

РАЗЙІ́ТЬ разі́ти, бі́-, тро́щі-, розтро́шува-, поби́ва́-, креса́-, товкту́, (*чим*) тхну́-, недо́бре па́хну-;

-й 1. що /*м*^н хто/ разі́ть ◊, *с*-и ♦, 3-й розтро́щі-, розтро́шувач, *п*^к разі́ючий, уби́в-, ни́щівний, 2. що тхне ◊ + воняющий; -й меч уби́вчий меч.

РАЗЛАГА́ТЬ розклада́ти, розтліва́-, деморалізува́-, *ф.* розсоба́чу-;

-й що /*м*^н хто/ розкла́да ◊, зви́клий ♦, 3-й розкла́с-, *п*^к розтлі́вущий, розкладу́-, тлі́нний, демораліза́цій-, розкладо́вий, розкла́дницький;

РАЗЛАГА́ТЬСЯ гни́ти, розпада́тися ◊;

-йся = гни́ючий + *п.* підда́ваний демораліза́ції, *п*^к розкла́дний, *р*^к розкла́дистий; ле́гко -йся несті́кий, нетривкі́й, крихкі́й;

-йся/-ый розкла́даний, розтлі́в-, деморалізо́-, розсоба́чу-; -я розпа́дистий, розпаду́щий;

РАЗЛОЖИ́ТЬ(СЯ): -і́мый ле́гко розкла́даний /-ый/, *п*^к розкла́дний;

-вший(ся) ◊; -я розкла́дений, деморалізо́ва-, гни́лий, прогни́- /пере-/.

РАЗЛА́Д *о*^к розла́ддя, *ф.* роздра́й.

РАЗЛА́МЫВАТЬ розла́мувати /-о́млю-/ , руйну́-;

-й що /*м*^н хто/ розла́мує ◊, зви́клий ♦, 3-й розло́ми-, розла́мува́ч, ланач, *п*^к *р*^к розло́мчий + %;

-йся/-ый ла́маний, розла́мува-, руйно́-, розло́млю-; -я ла́мучий, ла́мкий, крих-, розло́мистий.

РАЗЛА́ПИСТЫЙ розло́жистий, розсоха́-, розкі́дис-

РАЗЛЕГА́ТЬСЯ (*на лі́жку*) виле́жуватися /роз-/; -йся розло́жистий.

РАЗЛЕ́ЧЬСЯ: разле́гшийся розле́глий, ◊.

РАЗЛЕЗА́ТЬСЯ розла́затися, розла́за-;

-йся що розла́затися ◊, схи́дний ♦, гото́вий розлі́з-, *п*^к розла́зистий, розла́зливий;

РАЗЛЕ́ЗТЬСЯ: -е́зшийся розлі́злий, ◊.

РАЗЛЕ́Т (*від відсутності обме́жень*) розпри́ск.

РАЗЛЕТА́ТЬСЯ розліта́тися, розвіюва́-, розбива́-, (*на друзки*) розпри́ску-, (*врізнобіч*) розска́ку-;

-**йся** що розлітається $\diamond$, розскакуваний, готівий розлетітся, n^k розльотистий, $\odot$ розлітаючись; **РАЗЛЕТЕТЬСЯ** (*врізнобіч /- людей/*) розскачується; $\diamond$; **р. в пух и прах** розлеті- у прах і попіл; **р. вдребезги** потрощі-.

РАЗЛИВ o^k розливисько, з. залива; **місного -ва** (*вино*) розлите /розливане/ на місці.

РАЗЛИВАННЫЙ: -ное **море** розливане море.
РАЗЛИВАТЬ розлив/ати, (*борці*) насипа-, сіпа-; -й що / m^h хто/ розлива $\diamond$, р-й $\diamond$, з-й розлі-, зайнятий розлітгтм, розливач /-альник/, n^k розливчий + %, c^k розлій- [-й **воду** розліввода]; **РАЗЛИВАТЬСЯ** виходити з берегів $\diamond$; -йса/-ый розливаний, сіпа-, n^k розливний; -я (*рiчку*) ~частий; -я **рекой слез** у потіках сліз.

РАЗЛИНОВКА лінування, лініння.

РАЗЛИНОВЫВАТЬ лініти, розлініюва-; -й що / m^h хто/ лініть $\diamond$, з-й $\diamond$, р-й роз- $\diamond$, зайнятий лінінням /лінуван-/ , n^k = %; -йса/-ый розлінуваний, лінія-.

РАЗЛИЧАТЬ вирізняти /роз-, від-/ , розрізнава-, розпізнава-;

-й що / m^h хто/ розрізня $\diamond$, розпізнавач, розрізно-, р-й $\diamond$, з-й відрізни-, n^k r^k розрізнявший, розпізнав- + %;

-йса/-ый розрізнюваний /ви-, від-/ , розпізнава-; -я різнополярний, (*чим*) відмін-;

РАЗЛИЧИТЬ розрізнити $\diamond$;

-иймый (*чим*) помітний, легко розпізнава-.

РАЗЛОЖЕНИЕ o^k гниття, (*білкив*) розпад.

РАЗЛОМ розлам.

РАЗЛУЧАТЬ розлучати, роз'єднува-, розпаров-; -й що / m^h хто/ розлуча $\diamond$, охочий $\diamond$, з-й розлучи-, розлучник, n^k r^k розлучкий + %;

РАЗЛУЧИТЬ розбратати $\diamond$;

РАЗЛУЧАТЬСЯ розходитися $\diamond$, не трима- купи, (*з мрією*) розстава-; **не р.** трима- разом;

-йса/-ый розлучуваний, розрізно-, розпарову-, n^k розлучний.

РАЗЛОЛІ МАЛІНА *i.* лахва, n^p o^k краще не треба, як у казці.

РАЗМАГНИЧИВАТЬ розмагне[і]чувати;

-й що / m^h хто/ розмагне[і]чує $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й розмагне[і]ти-, n^k розмагне[і]чувальний, розмагне[і]тний;

-йса/-ый розмагне[і]чуваний.

РАЗМАЗЫВАТЬ вимазувати /роз-/ , розмазу-;

-й що / m^h хто/ розмазує $\diamond$, р-й $\diamond$, з-й розмаза-, для розмазування, n^k розмазливий + %;

-йса/-ый мазаний, маще-, розмазува-, розмазу-; -я мазкий, *n.* розпливчастий.

РАЗМАЛЁВЫВАТЬ розмальбв/увати, o^k розшмарову-;

-й що / m^h хто/ ~ує +, охочий $\diamond$, з-й розмалкова-, n^k r^k розмальбвчий + %;

-ый розмальбуваний, розшмарову-;

РАЗМАЛЁВАННЫЙ o^k розшмарований $\diamond$.

РАЗМАЛЫВАТЬ: -й = мелющий + размелювач, n^k размелювальний, размелчий.

РАЗМАТЫВАТЬ розмбт/увати, *нитки* розбт-; -й що / m^h хто/ ~ує $\diamond$, з-й $\diamond$, поклика- ~а-, для ~ування, зайнятий -ям, розмбтувач, n^k = %;

-йса/-ый розмбтуваний, розбту-.

РАЗМАХ n^p розкрилля, (*робит*) широта, обсяг, (*плуга*) засяг, ϕ^p розгін [(б)ути] в розгони = не припиняти дія-, не згорта- руки]; **р. крыл р. сгяг**, n^p розкрил.

РАЗМАХИВАТЬ розмахувати /ви-/ , маха-;

-й що / m^h хто/ вимахує $\diamond$, розмаханий, поставле- $\diamond$, махайло, n^k = %;

-йса/-ый розмах(ув)аний /ви-/ , маха-;

РАЗМАХНУТЬСЯ: -вшийса розмахнений, розмахнут-, $\diamond$.

РАЗМАЧИВАТЬ розмбчувати, мочи-;

-й що / m^h хто/ розмбчує, звиклий $\diamond$, з-й розмочи-, зайнятий розмбчуванням, n^k = %;

-йса/-ый мбчений, розмбчува-.

РАЗМАШИС/ТО замашисто, o^k розмахано, (*идписувати*) *г.* навідліт;

-ТЬИ o^k замашний, замашистый, розкрилис-, (*крок*) сягис-, (- *будівництво*) інтенсивний.

РАЗМЕЖЁВКА (*дия* + $\square$) розмежовання.

РАЗМЕЖЕВЫВАТЬ розмежовувати, межуба-;

-й що / m^h хто/ розмежовує $\diamond$, з-й $\diamond$, поклика- розмежуба-, *i./n^k* $\rightarrow$ **разграничивающий** + %;

-йса/-ый межбований, розмежову-.

РАЗМЕЛЬЧАТЬ роздрібнювати /по-/ , дрібні-, товкти, дробі-, o^k переддрібнюва-;

-й = дробящий;

-ый дроблений, товч-, n^k роздрібний;

РАЗМЕЛЬЧЕННЫЙ переддрібнений $\diamond$, (- *каминня*) потівче-.

РАЗМЕНИВАТЬ розмінювати, міня-, $\phi.$ розфіткучува-; **р.** на мелочи *m.* на мідякі;

-й що / m^h хто/ міня $\diamond$, звиклий $\diamond$, з'-й роз- $\diamond$, зайнятий рбзміном /мін'бобо/, n^k розмінний + %;

РАЗМЕНЯТЬ наміняти $\diamond$;

$\diamond\diamond$ **СЯ** (*на що*) $\phi.$ розфіткучуватися; **р.** на мелочи ϕ са на мідякі, порпа- в полові;

-йса/-ый розмінюваний /об-, за-/ , розбіва-, міня-, n^k розмін-; -я на мелочи дешевий, дріб'язко-, n^p меркантильний, пойнятий усім дрібнієм, порпало в полові;

РАЗМЕНЯТЬСЯ: -вшийса що розмінявся, розміняний /об-, за-/.

РАЗМЁННЫЙ (- *монету*) роздрібний.

РАЗМЁР: в -ёре ϕ^p розміром; в **больших -ах** (*розтрата*) на велику міру /суму, *г.* скалко/.

РАЗМЕРЯТЬ розміряти, міря-, (*землю*) межуба-, розмежовува-;

-й 1. **измеряющий**, 2. **размежывающий**;

-йса/-ый 1. **розмірюваний** + **измеряем-**, 2. **раз-**

межєвываем-;

РАЗМЕРИТЬ виміряти ◇;

РАЗМЕРЕННЫЙ (крок) мірянний, виміря-, (по-бут) унормова-.

РАЗМЕТЫВАТЬ; РАЗМЕТАТЬ б^р розмічати, (розсіяти) розточі-.

РАЗМЕЧАТЬ розмічати, ф^р значі-, р^к роззнача-; -й що /м^н хто/ розміча ◇, р-й ♦, з-й розміти-, зайнятий розміткою, розмітник, н^к = %; -йся/-ый значений, міче-, розміч(ув)а-.

РАЗМЕШИВАТЬ 1. розмішувати (д^к розмісі-), 2. розмішува- (д^к розміша-), розколбчув-, міша-; -й 1./2. що /м^н хто/ розмішуе ◇, 1. р-й ♦, з-й розмісі-, н^к місієльний + %, 2. звиклий розмішува-, з-й розміша-, н^к мішаєльний + %; -йся/-ый 1./2. розмішуваний, 2. розколбчува-, міша-; -я 2. (розчин) н^к мішанковий;

РАЗМЕШАТЬ 1. вимісити ◇, 2. вимішати ◇.

РАЗМЕЩАТЬ приміщати /роз-/ (мати під рукою) розташовува-, (в хатах) розселя-; -й що /м^н хто/ приміща ◇, р-й ♦, призначений розмістити-, розсєловач, н^к розсєльчий + %; -йся/-ый сєлений, розсєлова-, розташову-, приміщу-/роз-/;

РАЗМЕСТИТЬ: р. между чем и чем ф^р втуліти між чим та чям; ◇.

РАЗМИНАТЬ м'яти, виміна- /роз-/ (тило) розрұх/ува-, (ходьбою) розхбджу-; -й що /м^н хто/ ~ує ◇, звиклий /с-и/ р., з-й розім'я-, ф^р. розминаєло, н^к розрұшливий + %; -йся/-ый м'ятий, розмінаний /про-/ (розрұхува-, розхбджу-, д. розмінаний);

РАЗМЯТЬ (скоржавіле) розкоржавити; ◇.

РАЗМИНИРОВАТЬ розмінювати; -й що /м^н хто/ розмінює, звиклий ♦, р-й розмінува-, для розмінювання, зайнятий -ям, розмінювач, н^к р^к розмінючий + %; -йся/-ый розмінюваний.

РАЗМИНКА с^н (роз)рұханка.

РАЗМИНОВКА (роз'їзд) о^к рбзмінка.

РАЗМИНУТЬСЯ д^к: р. с кем виминути /об-/ кого.

РАЗМНОЖАТЬ множити, розмнож/ува-, розплоджу-, розводи-, о^к тиражува-; -й що /м^н хто/ ~ує ◇, з-й ♦, р-й розмножи-, зайнятий розмноженням, розмножувач, розплоджу-, н^к розмножувальний, множилний + %; **РАЗМНОЖИТЬ** (агітку) розтиражува-; ◇; -йся/-ый множений, плбдже-, розмножува-, розводжу-, розплоджу-, н^к щедроплбдий, с^к -плбдний [бьстро -я скороплбдний]; **неразмножающийся** безплбд-, безначад-;

РАЗМНОЖИТЬСЯ намножитися ◇;

-вший(ся) ф^р; -я намножений ◇.

РАЗМОКАТЬ розмок'ати, розкиса-, (- шлях) розгруза-;

-й/-ый що ~а, розмбчаний, схиць- ♦, щораз мо-

крший /грузькі-/ (вже) майже розмоклий /розгруз-/ , н^к розмбчливий, напіврозгрузлий; -бкший розмоклий, розкис-, розгруз-.

РАЗМОЛ (дія) о^к молоття, мливо.

РАЗМОЛВКА; РОЗМОЛВКИ ф^р кнтри.

РАЗМОНТИРОВАНИЕ (дія і □) розмонтювання.

РАЗМОРАЖИВАТЬ розморбж/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує, р-й ♦, з-й розморбзи-, зайнятий розморбженням, розморбжувач, н^к = %; -йся/-ый розморбжуваний.

РАЗМОЧАЛИВАТЬ (линеу) розклбч/увати, (де-рево) розволбкню-;

-й що /м^н хто/ ~ує ◇, звиклий ♦, з-й розклбчи-, зайнятий розклбченням, розклбчувач ◇, н^к = %; -йся/-ый розклбчуваний, розволбкню-.

РАЗМЫВАТЬ: -й що розмив'а, з-й розміти, схиць- розмива-, розмивач, н^к розмивчий + %; -йся/-ый ~аний, н^к розмивний, розмивчастий.

РАЗМЫКАНИЕ д^к розімкнення.

РАЗМЫКАТЬ(СЯ) розмікати(ся), роз'єднувати(ся), (уста, очі) розтуляти(ся) /-кліпшовати(ся)/;

-й що /м^н хто/ розміка ◇, охбчий ♦, з-й розімкнұти, розмікач, роз'єднув-, н^к = %;

-йся/-ый розміканий, роз'єднув-, розкліпшо-, н^к розмікаль-.

РАЗМЫШЛЕНИЕ: время на р. час на рбздуми;

РАЗМЫШЛЕНИЯ дұми, рбзмисли, ф^р задұма [порінув у задұму = погрузился в р.].

РАЗМЫШЛЯТЬ міркувати, обміркуву- /роз-/ (дұмати, метикува-, розкида- головою, г. надұмуватися);

-й що /м^н хто/ міркує ◇, с-и ♦, з^н-й обміркува-, обтяжений рбздумами, спбвне- рбздумів, у рбздумах про, н^к а. медитативний;

ПОРАЗМЫШЛЯТЬ ф^р погратися думкамі ◇;

(ПО)РАЗМЫСЛИТЬ розкінути головою, роздұматися /на-/ [-лив -авшись]; -лив г. по надұмі; -вший ф^р.

РАЗМЯГЧАТЬ м'якшити, розм'якша- /-шува-/;

-й що м'якшити ◇, схицьний ♦, з-й розф, розм'якшувач, н^к м'якшієльний + %;

РАЗМЯГЧАТЬСЯ м'якшати, розм'яка-;

-йся/-ый розм'якшуваний /по-/ , м'якше-; -я напіврозм'яклий;

РАЗМЯГЧИТЬСЯ: -вший розм'яклий, ф^р.

РАЗМЯКАТЬ: -й що розм'яка, схицьний розм'якати + размягчающийся;

РАЗМЯКНУТЬ: -якший розм'яклий, ф^р.

РАЗНАШИВАТЬ розношувати, (взуття) розкбджу-, розтбпту-;

-й що /м^н хто/ розношує ◇, р-й ♦, з^г-й розносі-, розкбджувач, розтбпту-, топчій, н^к р^к рознобчий, рознобсливий + %;

-йся/-имый розношуваний, розтбпту-, розкбджу-, н^к рознобний.

РАЗНІЖИВАТЬ розніжувати, розпєщу-, ніжити'

—й що /м^н хто/ розпéшує $\diamond$, схи́дний $\clubsuit$, з-й розпéсти-, розпéшувач, н^к ніжний, розніжистий + %;
 -йся/—ий пéщений, ніже-, розпéшува-, розніжу-;
 -я н^к р^к розніжистий;

РАЗНЕЖИТЬСЯ: -вшийся розманіжений, $\diamond$.

РАЗНИМА́ТЬ роздімати /з. -йімá-, д^к розійня-; н^ф розійму́, розійме(ш)/, (біякіє) розводи-, розбороня-, (детали) розбіра-;

—й що /м^н хто/ розбороня $\diamond$, р-й $\clubsuit$, з-й розібра-, с-и розводи-, розводій, розвёдько, н^к роз'ёмний, розборончий + %;

-йся/—ий роздіманий, розбіра-, розборонюва-, н^к роз'ём-, розвідний.

РАЗНИЦА: с той -ой, что (не) тільки й того, що (не) [з т. -ой, что (не) босбій т. й т., що (не) бб-сий];

РАЗНОБО́Й різнобіжність /-біжя/, о. брак згбди, ф^р незла́года, (хаос) розгардіяш.

РАЗНОГЛАСИЕ (у свідченнях) суперечність.

РАЗНОЗНАЧАЩИЙ, РАЗНОЗНАЧНЫЙ ф^р різної ваги.

РАЗНОМЫСЛЯЩИЙ різнодумець, різнобжкий

РАЗНООБРА́ЗИЕ о^к розмаїття, н^о розмаї, різноцвіт, многотá; внесеніє -ія во что різноманітнення /р^к розмаїтне-/ чого; для -ія н^о хоч гірше, аби́ інше.

РАЗНООБРА́ЗИТЬ різноманітнити /-барви-/ розмаїти-;

—й що /м^н хто/ розмаїтять $\diamond$, звиклий $\clubsuit$, з-й у $\clubsuit$, урізноманітнювач, н^к різноманітний для чого + %, о. для різноманітності;

-йся урізноманітнюваний, н^к розмаїтий;

РАЗНООБРА́ЗИТЬСЯ різноманітнішати $\diamond$.

РАЗНООБРА́ЗНЫЙ о^к розмаїтий, ф^р різнобічний /-барвий/, н^о стобарвий, різноперій;

РАЗНООБРА́ЗНЕЙШИЙ найрізноманітніший, (різний)-прерізний, щонайрізніший.

РАЗНОПЕ́РЬИЙ о^к різношерстий.

РАЗНОРЕЧИ́ВО (свідчити) не в одно́.

РАЗНО́С (по графах) за́пис, записування.

РАЗНОСИ́ТЬ розно́сити, / (заразу) пере-/ (геть) розвіюва-, троші-, /лупень/ розбива́- (вщент), (чутки) шири-, поширюва-, розповсюджу-, (по графах) занбси- /записува-/ до чого, ф^р носі-; р. весть н^о розлуно́-;

—й що /м^н хто/ розно́сить $\diamond$, з-й $\clubsuit$, з'-й /покли́ка-/ розне́сти, зайнятий розно́сом, (роз)но́сій, розно́сник, з. розно́ситель, розно́сець, н^к розно́счий + %, с^к -но́ша [-й по́чту листонбша]; -й газéты газетонбша, -й пи́шу страво-; $\pm$ разбиваю́щий¹;

-і́мый не́сений, розно́шува- /пере-, за-, до-/ запису- /до-, шірений, поширюва-, розповсюджу-, розбі-, розтрощу-, розду́-, н^к розносний;

РАЗНЕ́СТИ (на дружки) розхэпати, розімча-, (розсіяти) розточі-; (череп) розсади- (словесно, кого) п. пройдіться лома́кою по кому.

РАЗНОСИ́ТЬСЯ (-звук) лунáти, переліта́-, розлягáтися, розтина́-, розкбчува-, розлуно́ва-, коті-/пошірюва-/ луно́ю, (-запах) повіта́ти чим, (-висті) шугá-; р. $\mathcal{E}$ ом розлуно́ватися;

-йся 1. = **разносимый**, 2. що луна́ $\diamond$, розлуно́ваний, підхопле-/не́се-/ луно́ю, щорáз гучніший, н^к лункий, розкбтистий, розлунис-, розбніс-, /-славу/ розголосний, с^к -лу́нный [далекб -я далеколу́нный], о. з рбзкотами;

РАЗНЕ́СТИСЬ б^р розімчатіться, (-звук) о^к полінути, (де) облеті- цю; $\diamond$;

-ёшійся кочений луно́ю, $\diamond$ $\rightarrow$ **разносимый**, $\diamond$.

РА́ЗНОСТНЫЙ р^е різниці [мéтод ко́нечного-ра́зностный мéтод скінчénних різниць].

РАЗНОСТО́РО́ННИЙ ясногранжевий, о. на всі ббкі.

РАЗНОСЧИ́К /-ИЦА/ з. розно́ситель /-ка/, (інфекці́й) (роз)но́сій, (газет) газетонбша, (вистей) вистонб-, (іжси) стравонб-, іжонб-.

РАЗНОЦВЕТНЫЙ стобарвий, н^б мальований.

РАЗНОЦВЕТЬЕ о^к пістрява.

РАЗНОЧТÉНИЕ різнодумáчення.

РАЗНОШЕ́РСТНЫЙ о^к строкáтий, різноперій; -ая публіка різнопера публіка, лбди всяко́ї масти, всякі тобї лбди на масть.

РАЗНОЭТА́ЖНЫЙ різноверхий.

РАЗНОЯ́РУСНЫЙ різнорівневий /-ярусний/.

РА́ЗНЫЙ: -ого розмі́ра різновеликий; мно́го -ых взгля́дов різні вітри віють; мно́го ра́зного багáто яко́го [тут м. -ой ры́бы тут б. яко́ї риби].

РАЗНОХИВА́ТЬ розно́хувати, розвїд-, нхюкати;

—й що /м^н хто/ виню́хе $\diamond$, звиклий /с с-и/ $\clubsuit$, з-й розно́ха-, н^к нішпорливий, р^к розно́хли- + %;

-йся/—ий нхюханий, розно́хува- /ви-/ розвїду-.

РАЗОБЛАЧА́ТЬ викрив/áти /роз-/ вивяля-, вивбди- на чїсту во́ду, демаскува́-, підїма́- завїсу над чим, зрива́- ма́ску з кого, і^е роздяга́-;

—й 1. що /м^н хто/ ~á $\diamond$, р-й $\clubsuit$, годбвий /з-й/ викри-, зайнятий викриття́м, викривáтель, ~áч, ~áльник, н^к викриву́щий + %, о́ де викрито [фільм, -й зло фільм, де в. зло], 2. **раздеваю́щий**;

-йся/—ий 1. розкриваний /ви-/ вивялю-, розмаску́ву- /де-/ н^к викривний, 2. **раздеваю́щийся**;

РАЗОБЛАЧИ́ТЬ (кого) о^к розмаскува́ти /зде-/ (факти) ф^р висвіти-, д. досвїдчи-; $\diamond$; р. **непра́вду** припер- неправду до стїни; р. **себя́** перед зра́дїти́ся перед кем.

РАЗОБЛАЧÉНИЕ демаскува́ння /д^к зде-, роз-/.

РАЗОБЛАЧИ́ТЕЛЬ о^к викривáтель.

РАЗОБЛАЧИ́ТЕЛЬСТВО о^к викривáцтво.

РАЗОБЦА́ТЬ роз'єднувати, розсвáрю-, розокре́млю- /вїд-/ з. зрізничкову-; р. **кого** с кем забивáти клин між кем т. ким;

—й що /м^н хто/ роз'єднує $\diamond$, р-й $\clubsuit$, з-й розбратá-, роз'єднувач $\diamond$, н^к роз'єднавчий + %, р^к розлүчливий, о. для роз'єднання, щоб роз'єднáти;

РАЗОБЩИТЬ розбратати $\diamond$;
-вший, $\emptyset$;
РАЗОБЩАТЬСЯ не триматися купи, розокре-
 млюва- $\diamond$; не р. трима- купи;
-йся/-ый нездатний триматися купи, роз'єдну-
 ва-, розсварю-, відокремлю-, n^k розлучний;
РАЗОБЩЁННЫЙ розсварений, зрізничкова-
 по-/ $\diamond$.
РАЗОБЩЁННОСТЬ o^k розбиття, розсвареність,
 з. зрізничкован-, о. розлізл-.
РАЗОБЩИТЕЛЬ т. роз'єднувач, відокремлю-.
РАЗОВЫЙ n^{pm} разовий.
РАЗОГРЕВАТЬ нагрівати /піді-, розі-/;
-й що / m^u хто/ нагрівá $\diamond$, р-й $\clubsuit$, з-й нагрі-, для
 нагріття, зайнятий -ям, n^k нагрійливий + %, $\odot$
 нагрівáючи;
-йся/-ый грітгий, нагріваний /розі-, піді-/;
РАЗОГРЕТЬ(СЯ) обтєпліти(ся), нагріти(ся) $\diamond$;
-вший(ся) $\emptyset$; -я розігрітий $\diamond$, обтєплілий.
РАЗОДЕТЫЙ з. вістроений, n^o пишношат(н)ий,
 ошатний;
РАЗОДЕТЫЕ (пішно) повдягані.
РАЗОМ o^k вкупі, (одночасно) заразом.
РАЗОМЛЕВАТЬ мліти, умлівá-/зі-, зо-, розі-/;
-й/-ый що / m^u хто/ умлівá $\diamond$, умліваний /зі-, зо-,
 розі-/; схіль- умлівáти, готівий умлі-;
РАЗОМЛЕТЬ: **-вший** розімлілий $\diamond$, $\emptyset$.
РАЗОРУЖАТЬ роззброювати, о. вибивá- зброю
 з рук, знешáблю-;
-й = обезоруживающий.
РАЗОРЯТЬ руйнувати, розоря-, пустóши-, спус-
 тошува-, плондру-, розграбову-, нищити, зни-
 шува-;
-й що / m^u хто/ руйну́е $\diamond$, звиклий $\clubsuit$, з-й з $\clubsuit$, руй-
 нівник, руїн-, плондрій, спустóшувач, n^k руйні-
 вний, руїницький, спустóшливий;
РАЗОРИТЬ ожебрати, зубóжи-, пусті- з тор-
 ба́ми, (дуку) взу́- в постолі;
РАЗОРИТЬСЯ банкрутувати $\diamond$, (язиком) гор-
 ла- на всю губу, сікти слова́ми;
-йся/-ый руйнований, плондрó-, грабó-, пустó-
 шений, нище-; -я звиклий репетувáти +, $\odot$ гор-
 лаючи на всю губу;
РАЗОРИТЬСЯ звєстíся нінáщо $\diamond$;
-вшийся збанкрутлий, ожебрачений, зруйнó-
 ва-, взутий у постолі $\diamond$ $\rightarrow$ -йся, $\emptyset$;
РАЗОРЁННЫЙ ожебрачений $\diamond$.
РАЗОЧАРОВАНИЕ (стан) розчаровання; р. и
 отчаяние спроневіра.
РАЗОЧАРОВЫВАТЬ розчарóвувати, обезнадію-;
-й що / m^u хто/ розчарóвуе $\diamond$, з-й $\clubsuit$, р-й розчару-
 ва-, спóвнений зневіри, n^k p^k зневірливий;
РАЗОЧАРОВЫВАТЬСЯ спроневірковатися $\diamond$;
-йся/-ый розчарóвуваний, зневірю-, спроневір-;
РАЗОЧАРОВАТЬСЯ: -я́лся в житні *кто* світ
 став немилий *кому*;

-вшийся розчарований, зневіре-, спроневіре-, $\emptyset$;
РАЗРАБАТЫВАТЬ розробляти, опрацьóвува-,
 /ви-/; (руды) добува-;
-й що / m^u хто/ розробля́ $\diamond$, з-й $\clubsuit$, з ^{r} -й розробі-,
 для розробки, зайнятий -ою, розроблювач, роз-
 робник, n^k розробн[ч]ий + %;
-йся/-ый розроблюваний, опрацьóву- /ви-/; до-
 бу-;
РАЗРАБОТANNЫЙ ви́працьóваний $\diamond$.
РАЗРАБОТКА (дія і $\odot$) опрацьóвання /від-, ви-/.
РАЗРАЖАТЬСЯ вибухáти, (знівом) скипá-, спá-
 лахува-;
-йся що / m^u хто/ вибухá +, n^k вибухúщий, $\odot$ ви-
 бухáючи;
РАЗРАЗИТЬСЯ спалахну́ти $\diamond$, (-грозу) ϕ^p упе-
 ріщи-, учист-; р. гнєвом скипі- від гніву; р.
 смєхом зайтíся сміхом, покотí- від сміху;
-вшийся (ра́птом) вибухлий /спалахну́-, скипі-/;
 (- бурю) раптовий; -я гнєвом скипілий від гні-
 ву, спалахну́- гнєвом; -я смєхом вибух- сміхом,
 $\odot$ máло не лу́сне від сміху.
РАЗРАСТАНИЕ (рóз)рiст, розрóщення.
РАЗРАСТАТЬСЯ розрóстáтися, розкорінюва-,
 поширюва-, буйáти;
-йся що розростáється $\diamond$, неспінний у рóсті,
 щорáз буйніший, ϕ^p поширюваний, $\odot$ с-и $\clubsuit$;
РАЗРАСТИСЬ (-зелень) вибу́яти /роз-/ $\diamond$;
-бсьшийся розрóслий, вибу́я-, (пишно)розбу́я-,
 $\emptyset$; **-бсьшаяся** зєлень буйно́ці.
РАЗРАЩЕНИЕ к. рóзрiст.
РАЗРЕЖАТЬ (ліс) проріджувати;
-й що / m^u хто/ ~уе $\diamond$, з-й $\clubsuit$, з ^{m} -й прорідí-, для
 прорідження, зайнятий -ям, проріджувач, n^k p^k
 прорідчий, прорідливий + %;
-йся/-ый проріджуваний /роз-/.
РАЗРЁЗ: **поперёчный** р. перекрiй; в р. л. на про-
 тивагú
РАЗРЕЗАТЬ розрiз(ув)áти, крjá-, рiза-, (дошку)
 пи́ля-;
-й що / m^u хто/ розрiзуе $\diamond$, з-й $\clubsuit$, р-й розрiза-,
 для розрiзування, зайнятий -ям, розрiзувач, пи-
 ляр, трач, n^k p^k розрiзчий + %, $\odot$ с-и крjáти;
-йся/-ый рiзаний, крjá-, пи́ля-, розрiзуваний,
 розкрáю-, n^k розрiзний.
РАЗРЕШАТЬ дозвóляти, давá- дозвiл, не заборон-
 ня-, допускá-, терпí-, толерува́-, знімá- вєто, (за-
 дачу) розв'язувати, o^k вирiшу-;
-й 1. що / m^u хто/ дозвóля́ $\diamond$, східьний $\clubsuit$, з ^{r} -й дá-
 дозвiл, n^k p^k допустóвий, т. роздiльний [-ая спо-
 собность -на здáтність], 2. що розв'язуе $\diamond$, з-й
 розв'язáти, зайнятий рiзв'язкою, n^k = %; -ая
 дóза, сила, вре́мя/ ефектiвна, /потрiб-, дозвó-
 ле-, p^k вирiшáль-/ дóза /сила, час/;
РАЗРЕШИТЬ (кризу) подолати; р. помык-áть
 собóй дáти крутí- собóю; р. свобóду дей-
 ствий дá- вiльну рúку; р. слóбную проблему о.

роз'язá- вузол /гудзь, гудзя́/; **р. сомніння** розігна- сьмніви; **-ши́** /-шите/ **хотя́ бы** взгляну́ть хай хоч гляну, дай/те/ хоч гляну; **-вший(ся) Ѡ**; **-я от брѣмени** розрѣдженій; **-имый** лѣтко розв'язува- /-ый/, *n^c* розв'язний; **♦♦♦СЯ** кінчатися, завершува- Ѡ, вражѣ- [мир-е-тсѣ весѣлыми свершенія- світ -тѣся вагѣми ми звршенія-], © розв'язувати [споры -аютсѣ судом суперѣчки розв'язуе суд]; **-йся/-ый** 1. дозволений, допущѣн-, не заборѣне-, толерѣва-, *n^o* дозвѣле-, 2. розв'язува-, вирѣш-, 3. заверш-, закінч-; **-я от брѣмени** розрѣдж-.

РАЗРЕШЕНИЕ: **р. займа** дозвіл на по́зичку.

РАЗРИСОВЫВАТЬ вимальѣувати (/риско) /об-, роз-/; & *i*. *розмальѣв/ка;

—й що /*mⁿ* хто/ ~уе Ѡ, 3-й розмалѣвати, *n^c* розмалѣвчий + %;

—йся/-ый малѣваний, розмалѣву- /об-/, розпісу-;

РАЗРИСОВАТЬ (до невпизнання) *зⁿ* розмалѣвати як Бог черепáку;

РАЗРИСОВАННЫЙ *о.* прикучерявлений Ѡ.

РАЗРОЖДАТЬСЯ: —йся 1./2. *n^c* розрѣдчий.

РАЗРОЗНЕННОСТЬ *о^c* роздѣртя́, *г.* порізничкѣваність.

РАЗРОЗНИВАТЬ розокрѣмлювати, розсвáрѣва-, вбивá- клин між, (двох) розпарѣву-, розлуч/áти; —й що /*mⁿ* хто/ ~á Ѡ, 3-й розсварити + **разобщающий**;

—йся/-ый = **разобщаемый**;

РАЗРОЗНИТЬ розбратáти Ѡ;

РАЗРОЗНЕННО /-НЬИЙ/ розокрѣмлено /-ний/ Ѡ, *г.* порізничкѣва- /-ний/, *о^c* розтелесѣва- /-ний/, (*гурт*) роз'юшений.

РАЗРУБАТЬ розрубувати, *о^c* рубá-;

—й що /*mⁿ* хто/ рубá Ѡ, 3-й ♦, *p*-й розрубá-, *n^c* розрубчий + %, для розрубування /розрубки/;

—йся/-ый рубáний, розрубѣва-, *n^c* розрубний.

РАЗРУМЯНИВАТЬ; РАЗРУМЯНИТЬ (*сонц-ем*) розжѣврити;

РАЗРУМЯНИТЬСЯ розшарити, *о^c* розпаші-;

—вшийся розшарілий, розпаші-, Ѡ;

РАЗРУМЯНЕННЫЙ розпашілий, розшарі-.

РАЗРУШАТЬ руйнувати, оберта́- на ру́ну, не лишá- кáмена на кáмені, стира́ з лиця́ землі́;

—й що /*mⁿ* хто/ руйнуе Ѡ, 3-й ♦, 3^г-ий з♦, руйнівн-ик, руїн-, нищитель, *p.* руинáч, руинáтор, *n^c* руйнівний, руїн-, руйнувáль-, розгрѣм-, *n^c* деструктив-, руїнницький, спустѣшливий, *о.* для руйнування; —й до основáния 3-й стѣр- з лиця́ землі́;

РАЗРУШИТЬ: **р. изнутри** пидвáжити, зруйнувá- зсерѣдини; Ѡ;

—имый нестійкий, легколомный, лѣтко руйнѣва-;

—йся/-ый што руйнуе́тсѣ, нищений, руйнѣва-, розруйнѣвува-, оберта́- на ру́ну; лѣтко —я як мильна бáнька.

РАЗРУШЕНИЕ *ф^p* ру́на; **быть в состоянии -ия** бѣти в стáні-ни.

РАЗРУШИТЕЛЬНО /-НЬИЙ/ *а^c* ру́нно /-ний/.

РАЗРЫВ (*ракетни*) *n^c* рѣзбрик; **настал** **р. о.** урвá-лася струна́ /нитка/.

РАЗРЫВАТЬ розривáти /по-, у-/; роздирá-, шматувá-, рвá- на всі бѣки, (*серце*) крѣя-, (*дружба*) припиня́-; 2. (*землю*) розкоп/ува-, копá-; **р. хор-овѣд** розплітá- коло;

—й 1. що /*mⁿ* хто/ розривá Ѡ, охѣчий Ѡ, 3-й розривá-, зáйнятий шматувáнням, розривáч, *n^c* *о^c* ривкий, розривчий /-ущий/, *m.* = %, *с^c* розриві- [розриві-на-дружкі], © розривáючи, ± **рвущий**, 2. що розкопуе Ѡ, 3-й ♦, 3^г-ий розкопá-, для розкопування, зáйнятий -ям, копáч, розкопѣув-, *n^c* = %;

♦♦♦СЯ (- мину) вибухáти, (*у праці*) ліз- зі шкѣри, (- зв'язок) перервáтисѣ, припиня́-, розсідá-, розпада́-; **р. на чáсти** розсідá-; **хотѣ -ись** хоч умри-; —йся/-ый 1. **раздираемый** + рвáний, крѣя-, розривá-, шматѣ-, розшматѣву-, *n^c* розривний, розривистий, (- мину) вибухúщий, вибухѣвий/, 2. копаний, розкопѣув-, розрив- /пере-/; розкідѣу-; —я (*у праці*) гѣтовий розсѣстисѣ; —я на чáсти гѣтовий розсѣс-;

РАЗОРВАТЬСЯ (*у праці*) на двѣ перервá-; Ѡ; —вшийся розриваний Ѡ → —ый, (- мину) вибухлий, Ѡ.

РАЗРЫВНОЙ (*заряд* +) вибухѣвий.

РАЗРЫХЛЯТЬ (*землю*) розпу́ш/увати /під-/

—й що ~уе Ѡ, *с-и* ♦, 3-й розпу́ши-, зáйнятий розпу́шенням, —увач, *n^c* *p^c* розпу́шливий + %;

—йся/-ый розпу́шуваний /під-/; *n^c* розпу́шний.

РАЗРЯД (*клас*) *о^c* категѣрия.

РАЗРЯДКА (*напруги*) вѣдпру́ження, вѣдпру́га.

РАЗРЯЖАТЬ(СЯ) (- батарею) виснáжувати(ся), (- *напругу*) вѣдпру́жувати(ся), (*на свято*) чѣпурити(ся), вѣчѣпурѣвати(ся), вѣряджáти(ся);

РАЗРЯЖАТЬ розрядж/áти, *г.* розладѣвува-; **р. атмосфѣру** (*в гурт*) удѣбрѣду́шно-, вѣдпру́жу-;

—й 1. що /*mⁿ* хто/ ~á Ѡ, *с-и* ♦, 3-й розряді́-, *eⁿ* розрядник, *n^c* розрядний + %, 2. що чѣпуритѣ Ѡ, 3-й вѣчѣпури-, чѣпуру́н, чѣпуркѣ, *n^c* чѣпурильний; —й **атмосфѣру** 3-й вѣдпру́жи- *напру́гу* /станѣвище-/; —йся/-ый 1. вѣдпру́жуваний, виснáжу-, розряджу-, 2. вѣчѣпурѣв-, пишно вѣбр-, *n^c* чѣпурний;

РАЗРЯДИТЬСЯ (*гнивом*) википити Ѡ;

РАЗРЯЖЕННЫЙ *n^o* ошáтнений Ѡ.

РАЗУБЕЖДАТЬ перекѣнувати /довѣди-/; що це не так, наvertsá- на *иншу* дѣмку;

—й що /*mⁿ* хто/ наvertsá на *иншу* дѣмку Ѡ, *с-и* *n.* на *иншу* дѣмку, 3-й наvertsá- на *иншу* дѣмку, © довѣдивши, що це не так;

—ый наvertsаний на *и.* д., перекѣнува- у хибности своѣх дѣмок.

РАЗУВАТЬ роззув/áти;

—й що /*mⁿ* хто/ ~á, *с-и* ♦, 3^г-ий /3^м-ий/ роззѣ-, *n^c* = %;

-йся/-ый роззува ний.
РАЗУВЕРЯТЬ розчаровувати, переконати/у-, що це не так, о^к зневірн-; хитати віру /півність/;
 -й який /м^н хто/ ~ує, що це не так $\diamond$, мастак п., що це не так, 3-й переконат-, що це не так, н^к = %;
 -йся/-ый зневірн-ваний, розчарову-, перекону-, що це не так;
РАЗУВЕРИТЬ похитнути віру $\diamond$;
РАЗУВЕРИТЬСЯ втратити віру /півність/, переконатися, що це не так $\diamond$, (в собі) н^о втратити ґрунт під ногами.
РАЗУДАЛО /-ЛЫЙ/ о^к загонисто /-тий/, презавзя- /-тий/, н^о буйнис- /-тий/; о. гуляйпільський.
РАЗУЗНАВАТЬ вивідувати /роз-/ , розноху-, довідуватися, дізнава-;
 -й що /м^н хто/ ~ує, с-и $\diamond$, 3-й вивіда-, н^к допитливий, ціка- + %;
 -ый розвідуваний /ви-/ , дізна-, розпізна-, розноху-.
РАЗУКРАШИВАТЬ оздоблювати, прикраша-, ф. розцяцьковува-;
 -й, що /м^н хто/ прикраша $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й прикраш-и-, н^к оздобч-ий + %;
 -йся/-ый прикрашуваний, оздоблю-, цяцько-, розцяцькову- /ди-/ , уквітчу- /за-, роз-/;
РАЗУКРАСИТЬ(СЯ) замережити(ся) $\diamond$.
РАЗУКРАШЕННЫЙ розцяцькований $\diamond$, о^д оздобно-дорогий.
РАЗУКРУПНЯТЬ подрібнювати /роз-/ , дробі-, розкришува-, розбива- на менші паї, р^к розбільшу-, розгромаджу-;
 -й що /м^н хто/ роздрібнює $\diamond$, звиклий $\diamond$, готіввий роздрібни-, зайнятий дробленням, н^к = %;
 -йся/-ый подрібнюваний /роз-/ , розкришу-, розгромаджу-, розбільшу-, розбі- на м. п.
РАЗУМ: ум за р. зашел глудз за розум завернув.
РАЗУМЕНИЕ: помоему -ию (як) на мій розум.
РАЗУМЕТЬ: -й що /м^н хто/ розуміє $\diamond$ + **пони-мающий**;
УРАЗУМЕТЬ о. кабігти /вхопі-/ тропі $\diamond$.
РАЗУМЕТЬСЯ: самó собо́й -ется самозрозуміло, авжеж такі таї;
 -йся = **понимаемый** + ф зрозумілий; **самó собо́й** -йся самоочевидний, самозрозумілий.
РАЗУМНЫЙ (аргумент) слухний, резон-.
РАЗУПРОЧЕНИЕ н^о послаблення.
РАЗУПРОЧНЯТЬ послаблявати, знеміцню-;
 -й що /м^н хто/ ~оє $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й послаби-, н^к слабильний + %;
 $\diamond\diamond\diamond$ СЯ слабїти, знеміцнюватися;
 -йся/-ый слаблений, послаблюва-, знеміцню-;
РАЗУПРОЧНИТЬ послабити, знеміцни-;
РАЗУПРОЧНИТЬСЯ послабити, знеміцни-;
 -вший(ся) $\diamond$; -я послабїлий, знеміцнї-.
РАЗУТЮЖЕННЫЙ (шлях) розторсаний.
РАЗУЧИВАНИЕ виучування, о^к вивчення.

РАЗУЧИВАТЬ виучувати, учи-;
 -й, що /м^н хто/ вивча $\diamond$, взявшись $\diamond$, 3-й вивчи-, зайнятий вивченням, учень;
 $\diamond\diamond\diamond$ СЯ 1. виучуватися $\diamond$, 2. о^к забувати науку;
 -йся/-ый 1. учений, виучува- /роз-/; -я 2. що /м^н хто/ забува (науку); $\odot$ забуваючи (науку).
РАЗЪЕДАТЬ роз'їдати /про-, пере-/ , гриз-, точи-, (спїлку) підточува-, (рану) ятри-;
 -й що роз'їда $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й роз'їсти, роз'їдач, н^к їдкий, ядучий, всеїдучий, роз'їдущий, ф^р гризкий, /рану/ ятрущий, ятрїстий + %, с^к роз'їдай-[раз'їдай-байдужість];
 $\diamond\diamond\diamond$ СЯ 1. **ОТЪЕДАТЬСЯ**, 2. (ржею) роз'їдатися $\diamond$;
 -йся/-ый гризений, точе-, підточува- [-ый **противоречиями** п. суперечностями]; -я 1. **отъедающий**ся;
РАЗЪЕСТЬ розточити $\diamond$.
РАЗЪЕДИНЯТЬ роз'єднувати, розсварю-, розпарову-, розлучати, розводи- мостї між ким;
 -й що /м^н хто/ роз'єднує $\diamond$, р-й $\diamond$, 3-й роз'єднать, роз'єднувач, н^к роз'єднатьчий + %;
РАЗЪЕДИНИТЬ порізніти, розбратат-, розокреми-, (друзіє) розлі- водію.
РАЗЪЕДИНИТЬСЯ розокремплюватися $\diamond$;
 -йся/-ый роз'єднуваний, розсварю- $\diamond$ + **разлуча-, разобща-**.
РАЗЪЕЗД (колії) розмінка; в -ах у подорожах.
РАЗЪЕЗДНОЙ (- гроші) подорожній.
РАЗЪЕЗЖАТЬ роз'їжджати, роз'їзди-, (дорогу) розбєхкува-;
 -й 1. що /м^н хто/ роз'їздить, звиклий /р-й/ $\diamond$, н^к роз'їзний, о. у подорожах, 2. що розбєхкує, с-и $\diamond$;
 $\diamond\diamond\diamond$ СЯ 1. роз'їздитися $\diamond$, 2. (старе) розлази-, розповза-;
 -йся 1. що /м^н хто/ роз'їздитися $\diamond$, з^н-й роз'їхати-, (на шляху) розмінущий 2. що розлазитися $\diamond$, готіввий розлізти-; -щиєся м^н їзди у різні боки, $\odot$ один сюди, другий туди;
РАЗЪЕХАТЬСЯ (кінним) розскакатися $\diamond$;
РАЗЪЕЖЕННЫЙ (їздою) розбєхканий.
РАЗЪЕМ (дія) роз'єм, (прилад) роз'єм, (повік +) розведення.
РАЗЪЕМНЫЙ о^к роз'ємний.
РАЗЪЯРЯТЬСЯ шалїти, сатанї-, роз'ятратися;
 -йся сповнений шалу, щораз лютіший, $\odot$ шалїючи;
РАЗЪЯРИТЬСЯ розшалїти, впасти в пасїю $\diamond$, з. роз'юшитися;
 -вшийя розлочений + **РАЗЪЯРЕННЫЙ**;
РАЗЪЯРЕННЫЙ розшалїлий, розсатанї-, роз'ярї-.
РАЗЪЯСНИТЕЛЬНЫЙ о^к освідомчий.
РАЗЪЯСНЯТЬ пояснювати /ви-, роз'-/, з'ясову- ф^р освідомлювати;
 -й що /м^н хто/ роз'яснює $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й пояснї-,

n^k освідомчий + %, *ф^p* де пояснено [миф, -ий все міф, де п. все];

-йся/-ый роз'яснюваний /по-, ви-/ $\diamond$.

РАЗЫГРЫВАТЬ розігравати, удава- (з себе), (*смiхом*) бра- на бога, г. натяга- /під-/ кого, (*n^e-су*) ста́ви-; **р.** из себя удава- (з себе); **р.** шута́ вдав- /гра-, корчи-/ бла́зня; ± ПОДРАЖАТЬ;

-й 1. що /мⁿ хто/ ~уе $\diamond$, звiклий $\diamond$, 3-й розігра-, артист, *n^k* = %, 2. що вдае $\diamond$, с-и удава-, го́товий уда-, комедіант, 1./2. розігравач; **-й дурак** звiклий корчи- дурня /виглуплюватися/; **-й комедію** комедіант, мастак гра́ти комедіи; **-й невинного** ягнєнка *п^r* чи́сте тобі ягня; **-й роль кого** звiклий удава- кого /прикида́тися ким/; **-й спектакль** постановник /режисер/ вистави;

-йся/-ый 1. гра́ний, розіграв-а, натяга-, 2. удава-; **-я** (- подію) = проісходящий, (- емоції) розпáлований, щораз палкіший, (- море) розбурхуваний, щораз буремніший;

РАЗЫГРЫВАТЬСЯ (- подію) ма́ти місце; $\diamond$;

РАЗЫГРАТЬСЯ (- емоції) роз'ятритися; $\diamond$;

-вший(ся) $\diamond$; **-я** (- емоції) розбурханий, розпа́ле-, роз'ятр-.

РАЗЫСКИВАТЬ розшу́к/увати /г. по-/, шука-, (*працо*) напiтува-, (*кого*) г. шука- за ким;

-й що /мⁿ хто/ ~уе +, с-и ш. за, зайнятий розшуком, меткий на розшуки, шукач, напiтув- *n^k* розшукóвий + %, о. на по́шуках;

-йся/-ый шу́каний, розшукува- /по-/, напiту-;

РАЗЫСКАТЬ(СЯ): **-вший(ся)** $\diamond$; **-я** зна́йдений, відшука- /роз-/.

РАЗЫСКНОЙ *o^k* розшукóвий.

РАЙ (*земний*) Арка́дія.

РАЙОННЫЙ г. районóвий.

РАЙСКИЙ *ф^p* раеподібний.

РАК: как **р.** на мели́ як ри́ба без води́; где **-и** зимую́т *o^k* де чортi навкула́чки б'ються.

РАКОВИНА (*злив*) злив, г. му́шля, *n^b* (по)ми́й-ниця, умивальник; & му́шелька, *n^k* *му́шельний.

РАКООБРАЗНЫЙ ракува́тий, як рак;

РАКООБРАЗНЫЕ мⁿ ра́ки.

РАК-ОТШЕЛЬНИК рак-самітник.

РАНГ *o^k* ранг(а), звання.

РАНЕЕ: вследствие **-ия** че́рез поранення.

РАНЕЦ *o^k* наплé[і]чник.

РАНЦЕВИЙ *o^k* наплé[і]чний.

РАНИТЬ рани́ти, уража́-;

-й що /мⁿ хто/ рани́ть $\diamond$, 3-й по $\diamond$, *n^k* разю́чий, уразли́вий, г. разли́-;

-имый дiткливий, уразли́-, о. мі́мозистий;

РАНЕННЫЙ (*не раз*) переранений; $\diamond$.

РАННИЙ: бо́лее **р.** рані́ший; **-ей** весно́й на про-весні.

РАНО: **р.** или́ по́здно *o^k* як не тепе́р, то в четве́р, к. ра́но-пізно; **р.** пта́шечка запела́, как бы ко-шечка не съела́ *n^o* ніхто́ не знае́, що на ньóго

чека́е; **р.-ранехонько** ні світ ні зоря́;

РАНЫШЕ *ф^p* поперева́х, перед тим, дотепе́р, до-сі, д. передо́м; **р.** чего́ до чего́; как мо́жно **р.** якнайраніше; **р.** чем что́ поперед чо́го; за час **р.** перед годи́ною; **р.** или́ по́зже швидше чи пізніше; **не р.,** чем аж [вста́ти аж по съомі́й].

РАПОРТ *o^k* звіт.

РАПОРТОВАТЬ *o^k* звітува́ти, склада́- звіт;

-й що /мⁿ хто/ рапорт/уе $\diamond$, с-и з., 3-й відрепортува-, ~одавець, *n^k* *p^k* ~одавчий, о. з рапортом;

-ый рапортóваний;

ЗА♦♦СЯ пробрехатися, зарепортува-, сісти в калко́жу, *ф^p* загна́тися, заборса-;

-вший незда́тний вибрехатися, $\diamond$.

РАСА: по сво́ей расе́ расою́, *o^k* расо́во [р. одно-ри́дне насе́лення].

РАСКАИВАТЬСЯ ка́ятися, розка́юва-, шкодува́ти, жалкува́-;

-йся що /мⁿ хто/ ка́ється $\diamond$, с-и $\diamond$, ± каю́щийся;

РАСКАЯТЬСЯ: **-вший** розка́яний, $\diamond$.

РАСКАЛЫВАТЬ розко́ловати, коло́-, розча́кува-, розкра́юва-, (*гурт*) розбурху-;

-й що /мⁿ хто/ ко́ле $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й розко́л-, ко́лій, ц. розко́лий, *n^k* = %;

РАСКОЛОТЬ розтрати́ти, розне́сти на друзки $\diamond$, (*мозок* /думками/) розсади́-, (*гурт*) зруйнува́- зсере́дини;

♦♦СЯ ре́патися, розтріскува- $\diamond$, (- голову́ від бо́лю) лу́скати;

-йся/-ый ко́лотий, розко́лований, розса́джу-, розча́ку-, розкра́ю-, **-я** (*пень*) порський, лупкий;

РАСКОЛОТЬСЯ розкра́яться $\diamond$, (*надвое*) над-во́е ре́пнути;

-вший(ся) $\diamond$; **-я** розко́лений, розтро́ще-, розса́дже-, розко́лотий, розча́кну-, (*надво́е*) ре́пну-.

РАСКАПЫВАТЬ > РАЗРЫВАТЬ².

РАСКАРМЛИВАНИЕ розго́дівля.

РАСКАРМЛИВАТЬ розго́дов/увати /від-, пере-/ годува́-, розко́ху-;

-й що /мⁿ хто/ ~уе $\diamond$, с-и $\diamond$, 3-й розго́дува-, зайня́тий розго́дівлею, *n^k* розго́довчий + %;

-йся/-ый годóваний, розго́довува- /від-, пере-/ розко́хува-;

РАСКОРМЛЕННЫЙ розпа́сений, розко́ха-, перего́дова- /роз-, від-/ $\diamond$.

РАСКАТЫ (*грому*) *o^k* ви́ляски, відгроми /ві-/.

РАСКАТЫВАТЬ 1. /д^k раската́ть/ розгортати́ /-бртува-/ (*білизну*) кача́-, розка́чу-, (*шлях*) то-рува́-; 2. /д^k раската́ть/ (*килим*) розко́чува-;

-й 1. що /мⁿ хто/ розгорта́ $\diamond$, розбóртувач, звiклий $\diamond$, 3-й розгортну́-, зайня́тий розго́ртанням, *n^k* = %, 2. що розко́чує, розкоті́й, 3-й розкоті́ти, *n^k* = %, 3. катаю́чий;

РАСКАТАТЬ (*метал*) розплéскати, (*місце на льоду*) ви́ковза-;

РАСКАТЫВАТЬСЯ (- звук) ля́жати; $\diamond$;

-йся/-ый 1. розгортаний, розкачува-, гороба-, 1./2. кочений, розкобува-, 3. катающийся; **-я** (звук) розкостистий, розгон-, лункий, стодзвонний;

РАСКАТИТЬСЯ загусти [-лєя гром загув грим].

РАСКАЧИВАТЬ розгойд/увати /ви-/ , розхиту-/ви-/ , гойдати, хита-, н. розрухува-; **раскачива-ясь** *ф^р* розгойдано;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, зайнятий розхитуванням,

с-и ♦, 3-й розхита-, розхитувач, розгойд-, н^к = %;

-йся/-ый гойданий, хита-, розгойдува-/ви-/ , розхиту-/ви-/ , розруху-;

РАСКАЧАТЬ (розворушити) розрухати, зруши- з мёртвої точки; ◊;

РАСКАЧИВАТЬСЯ вигойдуватися ◊;

РАСКАЧАТЬСЯ: **-вший** розгойданий /ви-/ , розхита-/ви-/ , розруха-.

РАСКАЯНИЕ чистосердечное р. шіре каяття.

РАСКВАРТИРОВАТЬ ставити на постій, с^о розквартиронува-;

-й що /м^н хто/ ставити на п. ◊, покликаній по на п., зайнятий ставленням на п., розквартиронувач, н^к розквартировчий;

-ый сталений на постій, розквартиронува-;

♦♦♦СЯ іти /ставя-/ на постій ◊;

-вший (ся) ◊; **-я** поставлений на п., розквартироба-.

РАСКВАШИВАТЬ (шлях) розбагнувати /д^к розбагни-/;

РАСКВАСИТЬ: р. нос о^к пустити юшку;

-вший (ся) ◊; **-я** розквасистий;

РАСКВАШЕННЫЙ (шлях) розбагнений, (ніс) розюбе-.

РАСКИДИСТЫЙ (- брови) розльотистий.

РАСКИДЫВАТЬ 1. /д^к раскидать/ розкидати, мета-, 2. /д^к раскинуть/ (тенн) розпина-; р. карты /на картах/ ворожи- на картах; р. мозгами /умом/ розкида- головою, поверта- рбзумом;

-й 1./2. що /м^н хто/ розкида ◊, © розкидаючи, н^к розкидний, розкидаль-, 1. 3-й розкидати ◊, 2.

3-й розкину- ◊, н^к розкидистий, розлбжи-, розлбгий; **-й карты /на картах/ р-й поворожи-** на картах; **-й умом /мозгами/ 3-й розкину-** головою, с^к розкидай-головою, © розкидаючи г.;

РАСКИДАТЬ 1. розмета- ◊, 2. розкину- ◊, (тенн) розпину-/п'ясти/ /н^ф розпину, розпнеш/;

♦♦♦СЯ простягатися, розляга-, розвалю- ◊;

-йся/-ый 1./2. киданий, розкидува-, 1. н^к розкидний, розкладний, 2. простіра-, простяга-; **-я** н^к розкидливий, розкрилистий, розлбж-, розлбгий;

РАСКИНУТЬ (СЯ): **-вший** (ся) ◊; **-я** (роз)простёртий, простягну-, розтяглий; **-я шатром** с^к шатрий [-йся белым ш. білошатрий].

РАСКИСАТЬ квасніти, квасну-, розкиса-;

-й що розкиса, шораз кислший, готівий розкиснути, покинути розкиса-, майже розкислий

/сквасні-/;

РАСКИСНУТЬ сквасніти, розквасну- ◊; **-исший** розкислий, сквасні-, розквас-, ◊.

РАСКИСЛЯТЬ розкваш/увати, х. розкислю-;

-й що /м^н хто/ ~ує +, с-и ♦, 3-й розкваси-, розквашувач, х. розкислюв-, н^к = %;

-йся/-ый розквашуваний, розкислю-.

РАСКЛАДКА (сил) рбзклад.

РАСКЛАДОЧНЫЙ о^к розкладовий.

РАСКЛАДЫВАТЬ розкладати, розкида-. (огонь) розпалюва-, (кони) розпряга-; р. карты розкида- картами;

-й що /м^н хто/ розклад/а ◊, с-и ♦, 3-й розклас-, зайнятий розкладом, ~ник, ~ач, ~ій, н^к ~овий + %;

-йся/-ый кладений, розклада-, розкид-, розпалюв-, розпряг-, н^к розкладний, розкладистий;

РАЗЛОЖИТЬ розкласти ◊; р. по полочкам разубрикува-, р^к розполичкува-; ◊.

РАСКЛАНИВАТЬСЯ кланятися, вклоня-; р. с кем о^к кланятися до кого;

-йся що /м^н хто/ вклоняється, 3-й ♦, з^м-й вклони-, © з низьким поклбном.

РАСКЛЕВЫВАТЬ роздзьоб/увати, о^к дзьоба-;

-й що ~ує, 3-й роздзьобати;

-йся/-ый дзьобаний, роздзьобува-.

РАСКЛЕИВАНИЕ д^к розліплення.

РАСКЛЕИВАТЬ розліпл/ювати, розклею-;

-й що /м^н хто/ ~ює, с-и ♦, 3-й розліпі-, зайнятий розліпленням, розліплювач ◊, н^к липильний + %;

-йся/-ый ліплений, клеє-, розліплюваний, розклею-; **-я** нетривкий, схильний розклеюватися.

РАСКЛЕПЫВАТЬ розклепувати, клепа-;

-й що /м^н хто/ розклепує, звиклий ♦, 3-й розклепа-, н^к = %, ± клепающий;

-йся/-ый клепаний, розклепува-.

РАСКЛИНИВАТЬ розплішувати;

-й що /м^н хто/ розплішує ◊, звиклий ♦, 3-й розпліші-, н^к = %;

-йся/-ый розплішуваний, розклиню-.

РАСКОВАННОСТЬ о^к відпруженість.

РАСКОВЫВАТЬ розковувати;

-й що /м^н хто/ ~є, с-и ♦, 3-й розку-, ~вач, н^к = відпружливий + %;

-йся/-ый розковуваний, відпружу-;

РАСКОВАННЫЙ (дух) відпружений ◊.

РАСКОВЫРИВАТЬ розколуп/увати, роздлубу-, колупа-; ± КОВЫРЯТЬ;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, 3-й ♦, р-й ~а-, н^к розколупчий + %;

-йся/-ый колупаний, розколупува-, роздлубу-.

РАСКОЛ о^к розбиття.

РАСКОЛДОВАТЬ р^к відчаровувати;

РАСКОЛДОВАТЬ розворожити /від-/ , відробити (кому пороблено) ◊.

РАСКОЛЬНИК *ф^р* усббник.

РАСКОПКИ о^к розкопни, о^р рбзкпн.

РАСКОРЧЁВКА (*місце*) корчунок, корчовання.
РАСКОРЧЕВЫВАТЬ корчува́ти, викорчову-;
 -й що /м^н хто/ ~е ◊, с-и ♦, 3-й ви♦, зайнятий корчуванням, ~вальный, п^к = %, ± **корчующий**;
 -йся/-ый корчований, розкорчову-.
РАСКОРЯЧИВАТЬСЯ розкарячуватися;
 -йся розчепірюваний, розкробчу-, п^к розкаряжува-ти;
РАСКОРЯЧИТЬСЯ -впийся розчепірений ◊;
РАСКОРЯЧЕННЫЙ: р. **врозь** з розкробчений.
РАСКОСЫЙ о^к навскісний, (- *очи*) скоше-.
РАСКОШЕЛИВАТЬСЯ; **РАСКОШЕЛИТЬСЯ**
 о^к трусну́ти каліткою, брязну- кашуко́м;
 -впийся = **расцедрившийся**.
РАСКОШНЫЙ (*чим*) багати́й на що.
РАСКРАДЫВАТЬ розкрада́ти, крас-, розбазарюва-;
 -й що /м^н хто/ ~а ◊, звиклий ♦, 3-й розкрас-, розкрада́ч, розбазарюв-, п^к = %, + **крадущий**;
 -йся/-ый крадений, розкрада-, розбазарюва-.
РАСКРАСАВИЦА © з лиця́ хоч води́ напийся.
РАСКРАШИВАТЬ 1. /д^к **раскрасить**/ фарбува́ти, розмальову- (фарбами), 2. /д^к **раскрошить**/ криши́ти, розкришува-;
 -й 1. що /м^н хто/ розмальовує ◊, с-и р., 3-й розмалова́-, п^к = %, 2. що розкришує ◊, звиклий ♦, 3-й розкриши́-, криши́льник, п^к криши́льний;
 -йся/-ый 1. фарбований, розмальову- (фарбами), 2. кришений, розкришува-; -я п^к крихкий;
РАСКРАШЕННЫЙ фарбований, розмальо́-, (*яро*) розцяцко́-, п^б мальова-.
РАСКРЕПЛЯТЬ кріпíти, закріплювати /роз-/
 -й що /м^н хто/ ~ить ◊, с-и ♦, 3-й /взя́вшись/ закріпи́-, зайнятий кріпленням, п^к розкріпчий + %;
 -йся/-ый кріплений, розкріплюва-, п^к розкріпний.
РАСКРЕПОЩАТЬ розкріпа́ч/увати, п. дава́ во́лю, розбива́ зако́в /кайдани́/
 -й що /м^н хто/ ~ує, 3-й да́-в, взя́вшись розкріпа́чи-, розкріпа́чувач, п^к свободоносний + %;
 -йся/-ый розкріпа́чуваний;
РАСКРЕПОСТИТЬ (*фантазію*) розку́ти; ◊.
РАСКРУЧИВАТЬ розкручува́ти, розсу́к-, крути́ти.
 -й що /м^н хто/ розкру́чує ◊, с-и ♦, 3-й ~ти-, ~увач, розвірчу-, для ~чення, зайнятий -ям, п^к = %;
 -йся/-ый розкручуваний, розсу́к-; -я п^к розкрутний, розкрусти́ти.
РАСКРЫВАТЬ розкрива́ти, (*рот*) розтуля́-, роззявля́-, (*очи*) розплющува-, (*шафу*) розчиня́-, (*карти*) виклада́-, (*книгу*) розгорта́-, (*темні місця чого*) розпрозрюва-, (*штнга*) виявля́-, викрива́-, зрива́- ма́ску з, виводи- на чисту во́ду, (*хист*) п^о розкріплюва-, (*чашки квітів*) розхили́-; р. **намерения** показува- пазу́р /ро́гн/;
 -й що /м^н хто/ розкрива́ ◊, 3-й ♦, з^м-й розкри́-, для розкриття́, зайнятий -ям, п^к викрива́льний +

%; -й **глаза́ кому** взя́вшись відкри́- бічи, п^к правдоносний; -й /свои́/ **карты** з^г-й виклас- карти; ♦♦♦СЯ (- *цвет*) розпу(с)ка́тися, /устал/ розмика́-;
 -йся/-ый розкриваний /ви-/ , розтулюв-, розплющува-, розчіню-, розпрозрю-, роззявлю-, розгортаний ◊; -я **годо́вий** розкритися;
РАСКРЫТЬ розувалова́ти, (*перед ким*) виверну- /виклас- /розкри́-/ **карти**/, вияви- на́мери; р. /запу́танное/ **преступле́ние /де́ло**/ розмота́ти клубо́к злочину́ /злочинний к./; р. **за́мысли /ка́рты, пла́ны кому** виклас- **карты** перед **ким**; р. **себя́ да́- себе́** пізна́-, зради́- себе́; р. **тайну чого** розтаємни́чи- що;
РАСКРЫТЬСЯ ви́лізти на по́верхню ◊, п^о розта́їтися (- *буто́н*) розпелю́сти-; р. **во всю́ силу** /хист/ п^к розкри́ли-;
 -впий(ся) ◊; -я розкритий, розтулений, розпрозрю-, розплюще-, роззявле-, розчіне-, розпу́ще-, виявле-, ви́критий ◊.
РАСКРЯЖЕВЫВАТЬ р^к кряж/ува́ти;
 -й що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и ♦, взя́вшись роз♦, для кряжува́ння, зайнятий -ям, кряжува́льник, п^к розкряжовчий + %;
 -йся/-ый кряжований, розкряжо́ву-.
РАСКУЛАЧИВАНИЕ геноци́д се́лян в ССР.
РАСКУЛАЧИВАТЬ мародерств/увати /чини́- геноци́д/ се́лян;
 -й що /м^н хто/ ~ує ◊, приза́нчений ♦;
 -йся/-ый **жертва** мародерства с., с^о розкурку́лований.
РАСКУПАТЬ розкупля́ти, розкуповува-, купля́-, купува́-;
 -й що /м^н хто/ ~ля́ ◊, с-и ♦, 3-й ~и́-, п^к ~овчий + %;
 -йся/-ый купований, розкупову-.
РАСКУПОРИВАТЬ відкорко́в/увати /роз-/
 -й що /м^н хто/ ~ує ◊, с-и ♦, 3-й розкоркува́-, ~увач /роз-/, п^к відкорковчий + %, © ~уючи;
 -йся/-ый розкорковуваний, розку́брю-, розку́прю-;
РАСКУПОРЕННЫЙ (- *тляшку*) ~аний.
РАСКУРИВАТЬ розку́рювати, кури́-, пали́-;
 -й що /м^н хто/ розку́рює ◊, с-и ♦, 3-й розкури́-, ± **кура́щий**;
 -йся/-ый ку́рений, пале́-, розку́рюва-, запало́-.
РАСКУСЫВАТЬ розку́ш/увати;
 -й що /м^н хто/ ~ує, звиклий ♦, 3-й розкуси́-, розку́шувач, хуса́ка, (*ри́ч*) куса́чки, ©;
 -йся/-ый розку́шуваний, д. розку́сю-;
РАСКУСИТЬ (*горих*) розлу́щити; ◊;
 -впий ◊.
РАСПАД о^к розва́л, дезинтегра́ция, (*имперіи*) розімперення.
РАСПАДА́ТЬСЯ розпада́тися /з пере́-/ , розва́люва-, розсіпа́-, дезинтегрува́-, дробі́- на шматкі́, не трима́- купи́, руйнува́-; не р. трима́- купи́;
 -йся що ~ється ◊, с-и ♦, **годо́вий** розпа́с-, дроб-

лений на шматкі, розв'язува-, руйно-, дезинте-
гров-, *н*^к розпадістий; **легко-я** крихкий;
РАСПАСТЬСЯ: **-вшийся** розв'язаний, розсіпа-
а-, дезинтегрова-, подрібле-наш., пошматов-, *О*.

РАСПАКОВЬВАТЬ розпаковувати;

--й що /*м*^н хто/ ~ує, звиклий *♦*, покликаній роз-
пакува-, ~увач, розпакувальник, *н*^к ~чий + %;
-йся/-ый розпаковуваний.

РАСПАЛЯТЬСЯ розпалятися, розжарюва-, роз-
пика-;

-йся щораз палкіший /збуджені- +/, розпалюва-
а-, розжарю-, розпечу-;

РАСПАЛИТЬСЯ розпасюватися, розгарячі-,
розвогни-, *р*^к розвогніти *О*;

-вшийся розпасійований, розпале-, розжаре-,
розпече-, розвогне-, розвогнілий, *О*.

РАСПАРИВАТЬ розпарювати, пари-;

--й що /*м*^н хто/ розпарює, зайнятий розпарен-
ням, с-и *♦*, з-й розпари-, *н*^к = %;

-йся/-ый парений, розпарюва-.

РАСПАРЫВАТЬ розпорювати, розшива-, порб-;

--й що /*м*^н хто/ поре *О*, звиклий *♦*, з^м-й розпорб-
н^к *о*^к порючий + %;

РАСПАРЫВАТЬСЯ (по швах) трищати; *О*;

-йся/-ый = порющийся; **-я** с-и порбтися, з-й
розпорб-.

РАСПАХИВАТЬ 1. /*д*^к **распахать**/ розорювати,
ора-, 2. /*д*^к **распахнуть**/ розчахува-, розхристу-;

--й 1. що /*м*^н хто/ розорює *О* + папуший, 2. що
розчахує *О*, *С* розчахуючи + **раскрывающий**;

-йся/-ый 1. браний, розорюва-, орач, *н*^к брний,
2. розгорта-, розхристува-, розчиня-, розчинюва-
(навістж), розчаху-;

РАСПАХНУТЬ *о*^к розчинити нарбзпаш; *О*;

РАСПАХНУТЬСЯ: **-вший(ся)** *О*; **-я** розгбрун-
тий, розчах-, розхристаний, розчине-;

РАСПАХНУТЫЙ *о*^к навістжний *О*; **быть -ым**
з. стояти бтвором.

РАСПЕВАТЬ виспівувати, співа-, (в ніс) мугіка-;

--й що /*м*^н хто/ виспівує *О*, роз[і]співаний, с-и *♦*,
р-й виспіва-, співак, виспівувач + **поющий**;

-йся/-ый співаний, виспіву- /про-/;

СТАТЬ Р.: с. **распевать** /на-/ под нос замугіка-;

РАСПЕТЬСЯ: **-вшийся** роз[і]співаний, *О*.

РАСПЕВЫ виспові.

РАСПЕКАТЬ шпегити, бра-в шбри /роботу/, на-
кручува- хвоста, наганя- /набгни-/ холоду, беш-
пта-, роздракбнюва-, вичітува- молитву;

--й що /*м*^н хто/ накручує х. *О*, с-и *♦*, з^м-й /взяв-
шись/ роздракбни-, *С* взявши в роботу;

-ый бештаний, роздракбнов-, вичітув-, *о*. на
молитві.

РАСПЕЧАТКА (копії) розмноження, роздрук,
роздрукування.

РАСПЕЧАТЫВАТЬ (накет) розпечатувати, (ко-
пії) розмножу-, роздрукову-, к. множити;

--й 1. що /*м*^н хто/ розпечатує *О*, з-й *♦*, взявшись
розпечата-, *н*^к = %, 2. **размножающий**;

-йся/-ый 1. розпечатуваний, 2. розмножу-, роз-
друкову-, множений.

РАСПИВАТЬ випивати /по-, роз-/ , пити;

--й що /*м*^н хто/ ~а *О*, звиклий /с-и/ *♦* + **пьющий**;

-йся/-ый питий, пиваний /ви-, роз-/;

РАСПИТЬСЯ розпийчитися, пити безощадно;

-вшийся розпийчений, *О*.

РАСПИВОЧНО *о*^к на розпив.

РАСПИЛИВАТЬ пиляти, розпилюва- /пере-/
(на дошки) ділува-;

--й що /*м*^н хто/ ~а *О*, з-й *♦*, взявшись роз*♦*, ділува-
льник, трач, розпилювач, *н*^к = %, ± **пилящий**;

-йся/-ый пиляний, ділова-, розпилю-.

РАСПИНАТЬ розпинати, *п*. катува-, мордува-;

--й що /*м*^н хто/ розпина, з-й *♦*, з^г-й /поклика-/
розп'ясти, розпинатель /ач/, кат, *н*^к *о*^к розпін-
нущий, розпинацький, *д*. розпинаючий + %;

РАСПИНАТЬСЯ *о*. бити себе в груди; *О*;

-йся/-ый розпінаний, розпінатий; **-я** за **что**
палкий поборник **чего**, готовий *♦* за **что**.

РАСПИРАТЬ розпирати, роздима-, роздува-, роз-
нобіс- [глянь, як її рознісло!], розсаджува-;

--й що /*м*^н хто/ ~а, звиклий *♦*, взявшись розпер-,
н^к розпиральний, для розпирання;

-йся/-ый розпираний, роздима-, роздува-, роз-
саджу-.

РАСПИСКА (- оплату) *о*^к квиток, з. поквитова-
ння; **р. в получении** (об ознакомле-) розписка
про одержання (ознайомле-).

РАСПИСНОЙ (круглий посуд) обписаний /роз-/
(щодо розтису) розписа-.

РАСПИСЫВАТЬ 1. (стїни) обписувати /роз-/
(папір) розмальбува- /об-/, мережа[и]ти, обмере-
жува-, цяцькува-, розцяцькову-;

--й що /*м*^н хто/ ~ує *О*, охочий *♦*, взявшись роз-
писа-, розписувач *О*, зайнятий розписом, *н*^к = %;

РАСПИСЫВАТЬСЯ (на чїм) розписуватися
/під-/; **р. в получении** *♦* про одержання; **р. в**
своей беспомощности розвдити руками;

-йся/-ый писаний, мальов-, розписув- /об-, під-/
розмальбув- /об-, ви-/, мереж-, цяцьков-, *н*^к роз-
писний; **-я** (рукою) підписува-, *С* підписант;

РАСПИСАТЬСЯ: **-вшийся** підписаний /роз-/, *О*.

РАСПИТИЕ (ви)пиття, випивання /по-/, розпив.

РАСПИХИВАТЬ розпихати /тручува-, штовху-/
--й що /*м*^н хто/ розпиха *О*, охочий /звиклий/ *♦*, з-й
розпиха- , розпихайло, розштбхувач, *н*^к = %;

РАСПИХАТЬ *о*. працювати ліктями *О*;

-йся/-ый пханий, штбвх-, розпїх-, розтручув-,
розштбхув-.

РАСПЛАВЛЯТЬ топїти, розтопля- /-люва-/;

--й що /*м*^н хто/ -ить *О*, охочий *♦*, покликаній
роз*♦*, *н*^к *т*. топильний, розтоплюваль-, *с*^к розто-
пї- [розтопїкрига];

-йся/-ый то́пленнй, розто́плюва-, *n^k* топки́й.
РАСПЛАНІРОВА́КА *o^k* розпланова́ння.
РАСПЛАНІРОВА́ВВАТЬ розпланова́вувати, (*землю*) розрівню-;
 -й що /*mⁿ* хто/ ~ує $\diamond$, 3-й $\blacklozenge$, покли́каний розрівня-, за́йня́тий ~анням, *n^k* *p^k* розплановчий + %;
 -йся/-ый рівня́ний, розпланова́ва-, розрівню-.
РАСПЛА́СТЫВАТЬ; РАСПЛА́СТАТЬ (*крила*) (роз)просте́рти, розгорну́-;
РАСПЛА́СТАТЬСЯ розпросте́ртися, впа́сти /лежа́-/ пла́зом /кри́жем/, заора́- носом;
 -внийся (роз)просте́ртий, $\emptyset$.
РАСПЛА́ЧИВАТЬ плати́ти, випла́ч/ува- /с-/
 -й що /*mⁿ* хто/ ~ує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й ви $\blacklozenge$, платни́к, плати́й, випла́чувач, *n^k* розплатни́й /ви-/ , $\emptyset$;
РАСПЛА́ЧИВАТЬСЯ *o^k* плати́ти, спла́чува-;
 р. по сче́там спла́чува- раху́нки; р. с кем *n*. мсти́тися на кому /над кем/;
 -йся = платя́щий + $\odot$ с-и плати́ти, -йся с кем = мстя́щий кому;
 -йся/-ый пла́чений, розпла́чува-, *n^k* розплатни́й;
РАСПЛА́ТИТЬСЯ (*з ким*) за $\blacklozenge$ /ви-/ кому.
РАСПЛЁ́СКИВАТЬ розхлю́повувати, розплёску-;
 -й що /*mⁿ* хто/ розхлю́пує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й розхлю́па-, хлю́пий, *n^k* = %, $\pm$ плешу́щий (ся);
 -йся/-ый розхлю́повуваний, розля́пу-, розплёску-, *n^k* хлю́пкий.
РАСПЛЕ́ТАТЬ: -й що /*mⁿ* хто/ розплі́та, с-и -ти, покли́каний розплёсти, *n^k* *t*. = %, *ф^p* *с^k* розма́й- [-й косу́ розма́й-коса-], розма́й-зілля /приклад/;
 -йся/-ый розплітаний, *n^k* розплітний/-плітистий/.
РАСПЛО́Д: на р. на плід.
РАСПЛЫ́ВАТЬСЯ (*у млі*) та́нути, (- плями) розповза́тися, /обриси/ розмива́-, *o^k* розквачу-;
 -йся що та́не $\diamond$, розмиваний, щора́з туманні́ший /тьмя́н- +/, *n^k* розпливчастий, *o^k* розля́пис-, розпливучий, пливки́й, /дим/ хистки́й;
РАСПЛЫ́ТЬСЯ: -внийся розквасистий, $\emptyset$, (- обличчя) розду́тий, розпу́хлий + оплы́вший.
РАСПЛЫ́ВЧАТЫЙ *o^k* пливки́й, (*вік*) розми́тий, (- сві́тло) мерехтлі́вий; /хмарн/ пелеха́тий, *ф^p* нечіткі́й, розля́пистий, розхитаний, неокре́сле- [-оє понятіє -не поняття].
РАСПЛЮ́ЩИВАТЬ розплёскувати, плю́щи-;
 -й що /*mⁿ* хто/ розплёскує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, взя́вшись розплёска́-, плю́щильник, *n^k* = %;
 -йся/-ый плю́щений, розплёскува-, розплю́щу-.
РАСПОГО́ЖИВАТЬСЯ розгоди́нюватися /ви-/;
РАСПОГО́ДИТЬСЯ розхма́ритися /пере-/ $\diamond$.
РАСПОЗНАВА́ТЕЛЬНЫЙ розпізна́вчий, *n^k* розпізнава́льний.
РАСПОЗНАВА́ТЬ (роз)пізн/авати;
 -й що /*mⁿ* хто/ ~ає $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, р-й /з-й/ розпізна́-, розпізна́вч, *n^k* = **РАСПОЗНАВАТЕ́ЛЬНЫЙ**;
 -йся/-ый (роз)пізна́ваний, легки́й на пізнаття́.
РАСПОЗНА́НИЕ (роз)пізнаття́, (роз)пізнання́.

РАСПОЛАГА́ТЬ розташо́вувати, примі́щ-, (*права́ми*) корист(ув)а́тися з чо́го, *г.* диспонува́ти; р. **чем** ма́- під руко́ю що, *г.* розпоряджа́-, (*зрешми*) ма́- за душе́ю що; р. **к чому** схили́- /заохочува-/ до чо́го; р. **к исто́ме** мло́ї- се́рце; р. **к себе** ва́би- до себе; р. **по алфа́виту** уклада́- /упорядковува-/ за абе́ткою; р. **свя́зями** (*де*) ма́- ру́ку;
 -й 1. що /*mⁿ* хто/ розташо́вує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й /взя́вшись/ розташува́-, за́йня́тий примі́щенням, *n^k* = %, 2. що ва́бить $\diamond$, 3-й прива́би-, прива́бловач, *n^k* прива́бливий, прина́дли-, ва́бли-, прина́дний, прие́м-, 3. що ма́є під руко́ю $\diamond$, $\odot$ ма́ючи п. р., $\pm$ **име́ющий**; -й **к чому** що схили́ до чо́го, звикли́й с. до, 3-й схили́- до; -й **к исто́ме** (*день*) мло́бсний; -й **к пе́нию** співода́й-; -й **к себе** симпатич-, 3-й прива́би-, (- зілля) приворо́тний; -й **по алфа́виту** що уклада́ за абе́ткою; -й **свя́зями** із си́льною руко́ю;
 -йся/-ый 1. розташо́вуваний, розмі́щу-, 2. прива́блю-; -ый *p.* 3. ная́вний;
РАСПОЛАГА́ТЬСЯ влашто́вуватися, розклада́-, примі́ща- $\diamond$, (*на ніч*) става́ти; р. **за сто́лом** сідá- до сто́лу; р. **ла́герем** розта́борюватися; **удбо́но р.** (*у кри́слі*) *o^k* вигни́жджува-;
 -йся 1. = -ый, 2. що /*mⁿ* хто/ влашто́вується $\diamond$, влашто́вуваний, ота́борю- /роз-/ , 3. що ма́є на́мір $\diamond$, гото́вий, наста́влений, налашто́ва-; -я ла́герем /та́бором/ розта́борюва-;
РАСПОЛОЖИ́ТЬСЯ *д.* ота́ковитися $\diamond$; р. **ла́герем /та́бором/ окоші́-**, ста́ти кошэ́м /та́бором/, розта́боритися;
 -внийся розташо́вуваний, розмі́ще-, влашто́ва-, $\emptyset$; -я ла́герем /та́бором/ розта́борений, око́ше-;
РАСПОЛО́ЖЕННЫЙ (- село) просте́ртий, *г.* (роз)поло́жений; р. **к пла́чу** тонки́й на слё́зи, тонкосльо́зний; р. **у реки** *o^k* колорі́чковий; **быть -ым к кому** прихильно́ ставитися до ко́го.
РАСПОЛЫ́ЗАТЬСЯ розповза́тися, розлі́за-, розля́зи-, (- плями) розплива́-;
 -йся що розповза́ється $\diamond$, с-и $\blacklozenge$ /розплива́-/ , наста́влений розповзти́ся, розпли́ва-, розповзува-, *n^k* розполо́зливий, розля́з-, розпли́вчий, + %.
РАСПОЛОЖЕ́НИЕ (*місце*) розташо́вання, *ф^p* поря́док [р. слов п. слів]; в -ни ду́ха у до́брому на́строї, *ф^p* під весе́лу ру́ку.
РАСПО́РНЫЙ для розпертя́, *p^o* розпертя́ [-ая фе́рма фе́рма р.].
РАСПОРЯДИ́ТЕЛЬ адміні́стратор, *д.* споряди́тель.
РАСПОРЯДИ́ТЕЛЬНЫЙ *ф.* скорохва́цький, *о.* з організа́ційним хі́стом.
РАСПОРЯ́ДОК: пра́вила вну́треннего -дка *г.* пра́вильник.
РАСПОРЯЖА́ТЬСЯ урядува́ти, дава́- вказі́вки, *г.* розпоряджа́ти(ся), (*чим*) ма́- у сво́їх рука́х що, ра́ди-, (*де*) верхово́ди-, (*зрешми*) ору́дува-; р.

чем ма́- під своєю рукою *що*, *ф.* круті́- *чим* [р. деньга́ми ору́дува-/круті́-/ грішми];
-йся *що* /м' хто/ урядує ◊, розпорядник, давець вказівок, (*на імпрезі*) ма́стро, церемонма́стер, покли́каний /призна́че-/ ◊ ◊, *п'* розпорядливий, розпорядчий, © урядуючи;
РАСПОРЯДИТЬСЯ *г.* запорядити, *ф'* скоти́- [судба́ -ась до́ля -іла]; *р. о* *чём* *г.* зарядити *що*; *судба́ -лась* *г.* до́ля покерувала, (*що зробити*) до́ля призна́чила.
РАСПОРЯЖЕНИЕ *ф'* во́ля [в Ва́шем -ни у Ва́шій -лі]; в *чьё* *р. г.* до *чисе́* розпорядимости; *быть в чьём -ни* бу́ти під *чисю* рукою /ору́дою *кого*/; в *моём -ни* - *час* маю́ го́дину ча́су; в Ва́шем -ни *ф* під Ва́шою рукою.
РАСПОЯСЫВАТЬСЯ розперізуватися, розгну́здува-, *п.* нахабніти;
-йся *що* розперізується, розперізуваний, *п.* наг-люющий;
РАСПОЯСАТЬСЯ пуститися бе́рега ◊, розсва-во́ли-, *р'* роззухва́літи;
-вшийся розперезаний, розгну́зда-, несприбо́рка-, розсваво́ле-, знахабнілий, роззухва́лі-, ра́п-том та́кий зух, (- *уяву*) несамовтій, ◊.
РАСПРАВЛЯТЬ (*крыла*) *о'* розгорта́ти, розпус-ка́-, (роз)простира́-; *р. кры́лья* *о'* розгорта́- кры-ла розправля́- пір'я; *р. плéчи* *п'* випру́жувати-ся; *р. чле́ны* випру́жувати тіло;
-й *що* /м' хто/ розпробує ◊, 3-й розпробстати, *п'* випробува́льний + %; **-й кры́лья** © розпус-тивши крýла;
РАСПРАВЬТЬ: *р. плéчи* випростати плéчі; *р. чле́ны* розпру́житися /від-/;
РАСПРАВЛЯТЬСЯ: **-йся** *що* /м' хто/ розпра-вляється; *р. с кем* *р-й* розправитися з;
-йся/-ый розпробстуваний /ви-/ , розгіна-, рівня-, вирівнюва- /роз-/ , розгладжува-, розго́рта-, роз-простира-, щора́з пря́мший;
РАСПРАВИТЬСЯ розпру́житися /від-/; *р. с* *чем* забити осікового кілка́ у *що*;
-вший(ся) ◊; **-я** випростаний ◊ → **-йся**.
РАСПРЕДЕЛЯТЬ розподіляти, (*сили*) *п'* розмі-ря́-, (*на папері*) розпи́сува-;
-й *що* /м' хто/ розподілія́ ◊, звиклий /с-и/ ◊, узя́-вшись розподілі́-, для розподілу, зайнятий -ом, розподілювач, (*пункт*) розподільник, *п'* розпо-дільний, розподільний + %;
-йся/-ый розподілюваний, розмі́ров-, розпи́с-ув-, розкла́д-, *п'* розподільний, розподілистий.
РАСПРОДАВАТЬ випро́д/увати /роз-, с-/;
-й *що* /м' хто/ ~ує ◊, звиклий ◊, 3-й випрода́-, зайнятий ~ажем, ~увач, *п'* = %, ± **продающий**;
-йся/-ый продаваний, спрóдува- /ви-, роз-/ , *п'* розпрóдажний /ви-/; **хорошо́ -я** (*крам*) ходовий, *г.* попитний.
РАСПРОДА́ЖА *о'* ви́продаж; **при -же** ко́лі був

/бу́де/ ви́продаж.

РАСПРОДА́ЖНЫЙ *о'* ви́продажний.

РАСПРОСТИРА́ТЬ простира́ти, простира́-, роз-простору́ва-, (*вимоги*) поши́рюва-, (*аж до*) сят-а́-; *р. кры́лья* /ру́ки/ розправля́- /розкри́люва-/ крýла /ру́ки/, (*т'* крýла) розкри́люватися;
РАСПРОСТЕРÉТЬ (*крыла*) розіп'ясти́; ◊;
-й 1. *що* /м' хто/ простира́ ◊, с-и ◊, 3-й прости́р-ти, © простира́ючи, 2. *що* сятá, с-и сятáти, покли́каний сятну́-, 3. **распространяющий**; **-й кры́лья** /ру́ки/ © розкри́люючи руки /крýла/;
-йся 1./2. **простирающийся** + розпростору́ва-ний, *п'* розкри́листий, 3. поши́рюваний;
РАСПРОСТЕРÉТЬСЯ розпростóритися, (- *ка-валок простору*) розігна́- [р. в безвість], впа́сти /лягті́/ крýжем /пла́зом/, заора́- но́сом;
-ёршись пла́зом, крýжем, прости́ршись;
-ёршийся (роз)прости́ртий, прости́гну-, розло́жис-, ◊;
РАСПРОСТÉРТЫЙ: с -ыми кры́льями роз-кри́лений, *п'* розкри́листий; + **-ёршийся**.
РАСПРОСТРАНÉНИЕ поширення.
РАСПРОСТРАНИ́ТЕЛЬ *о'* шири́тель; *р. книг* *р'* книгоши́р.
РАСПРОСТРАНЯ́ТЬ шири́ти, поши́рюва-, роз-повсю́джу-, *р'* всю́дити, (*запах*) проно́си- *чим*, (*серед людей*) пуска́- між лю́ди; *р. аро́мат* *чего* па́хну- *чим*; *р. вводящие в заблужде́ние слýхи* пуска́- ману́ між наро́д; *р. зловоние шири-* /роз-но́си-/ смóрд /смердо́чий дух/; *р. молву́ о ком* пуска́- сла́ву про *кого*; *р. слýхи* *о'* сія- чу́тки;
-й *що* /м' хто/ поши́рює ◊, звиклий ◊, 3-й по́Ф, для шири́ння, зайнятий -ям, поши́рювач, розпо-всю́джу-, розповсю́дник, *п'* = %, *с'* -шир [-й *книги* книгоши́р]; *р. просвеще́ние* просвіти́тель, просві́тянин; **-й своё** **влия́ние** 3-й по́Ф сві́й вплив; **-й слýхи** сія́ч чу́ток, плитка́р;
РАСПРОСТРАНИ́ТЬ (*скризь*) розпустити на цілий сві́т;
◆◆◆СЯ (- *дим*) снува́тися, /абстракці́й/ прости́-ри-; **-яется** слух *о'* хóдить чу́тка /по́голос(ка)/;
р. до бесконéчности розбезме́жнюватися /у-/;
-йся/-ый шири́ний, поши́рюва-, розповсю́джу-ва-, *р'* всю́дже-; **-я** (*базіка*) *що* розвóдиться ◊, схи́льний розвóдиться, (*по́голос*) розпята́куван-ий, розбазіку-, *п'* стоу́стий, *ф'* продуктивний, *т.* широкося́ж-, /отух/ самопу́хлий; **-я до бесконéчности** розбезме́жнюваний /у-/; ± ПРОЛІ-ФЕРИРОВА́ТЬ;
РАСПРОСТРАНИ́ТЬСЯ (*де*) облётити *що* [в *лесу́ -ась* *весть* ліс облётіла вістка], **не** *р. ф.* за-сбхну-;
-вший(ся) ◊; **-я** поши́рений, розповсю́дже-;
РАСПРОСТРАНЕ́ННЫЙ всепрису́тний, мо́д-ний, у мо́ді + **-вшийся**.
РАСПРЬІСКИВАТЬ > РАЗБРЫ́ЗГИВАТЬ.

РАСПРЯ о^к усобиця, н^б сварня.

РАСПРЯГА́ТЬ выпряг/аги /роз-/;

—й що /м^н хто/ ~а́ ђ, с-и ♦, 3-й випряг-, н^к = %;

—йся/-ый розпряганий /ви-/.

РАСПРЯМЛЯ́ТЬ/—й > **РАСПРАВЛЯ́ТЬ**;

РАСПРЯМЛЯ́ТЬСЯ о^к випростуватися, (схиле-
ному) розхилиа-;

—йся = **расправляющийся** + розхилюваний;

РАСПРЯМИ́ТЬСЯ випростатися ђ;

—вший(ся) ђ + **расправивший(ся)**; —я + розхилений.

РАСПУСКА́ТЬ розпускати, (учнів) /від-/ (партію) ліквідува-, г. розв'язува-, (вітрила) напина-, (гілля) розкида-, простяга-, (чутки) розноси-, (вузлики) розв'язува-; **р. горло** горла-; **р. молву** (роз)пуска- славу /поговір/; **р. язък** дава- волю языку;

—й що /м^н хто/ розпуска ђ, звиклий /с-и, навчений/ ♦, покликаний /р-й/ розпусти-, н^к = %, © розпускаючи; —й молву мастак пуска- славу /поговір/; —й небывальщину вигадько; —й нюни рева, рюмса, н^к тонкосльбзий; —й паруса © с-и напина- вітрила; —й слух = пускающий с.;

РАСПУСТИ́ТЬ (дiтей) о^к розбештати, (партію) г. розв'яза-, (наместо) розниза-; ђ; **р. сопли** засопливитися; **р. язък** о^к розпатыка-, розбазика-, да́ти волю языку;

—йся/-ый ліквід(ву)ваний, розв'зув-, розго́рт-, розкид-, простяг-, розношув-, розшморгу-, розсо́ту-, розбещу-, р. розпусканий; —я (цвет) розпукува-, розбрунькову-, напіврозпуклий;

РАСПУСТИ́ТЬСЯ (духовно) розволочитися, пусти- берега, розсвинячи-, збидліти;

—вший(ся) ђ; —й сопли засопливленний —я розпущений, ліквідова-, розв'язу-, розго́ртнутий, напну-, нап'я-, розбещений, розсвиняче-, збидлілий, зледаці- /роз-/ , н^к розпусний, (цвет) розпуклий, розквіт-, (шлях) розквасистий, ђ.

РАСПУТНИЧА́ТЬ гріховодити, блудити-, скака- у гречку, вдав'ятися /вдаря-/ в розпу́сту, ± **ПРЕЛЮБОДЕЙСТВОВА́ТЬ**;

—й що /м^н хто/ гріховодить ђ, схильний ♦, розпусник, блуд-, гріховода, потіпаха, н^к розпутній, розпусний, блуд-, у^р блудодій-, блудливий, відомий своєю розпустою, знавець стежок у гречку.

РАСПУТНЫЙ о^к пашло́жний, блудливий.

РАСПУ́ТЫВАТЬ розплут/увати, (клубок) розмо́ту-, (з пут) розпу́ту-;

—й що /м^н хто/ ~ує ђ, звиклий ♦, 3-й розплута-, зайнятий ~уванням, ~увач, розмо́ту-, н^к = %;

—йся/-ый розплутуваний, розмо́ту-, (з пут) розпу́ту-; —я с долга́ми виплуту- з боргів;

РАСПУ́ТАТЬ р. клубок о^к знайти кінци, розкри-злбчин, п. розлуци- горіх; ђ.

РАСПУ́ТЬЕ о^к розсб[ш]а, перехрестя.

РАСПУХА́ТЬ розпух/аги, пу́хну-, набряка-;

—й що ~а ђ, с-и ♦, го́довий розпу́хну-, напіврозпу́хлий, напівнабряк-, пораз пу́хлиший /пу́хкі-/; **РАСПУ́ХНУТЬ**: —ухший розпу́хлий, набряк-, ђ.

РАСПЫ́ЛЯТЬ розпорош/увати, розсію-, обертати на поро́х;

—й що /м^н хто/ ~ує ђ, охочий ♦, 3-й розпороши-, для ~ення, зайнятий —ям, розпорошувач, н^к = %;

—йся/-ый розпорошуваний, розсію-, н^к ~ливий; **РАСПЫ́ЛИТЬСЯ** о. піти в розпорошку, ф. роздму́хатися ђ.

РАССА́ДНИК (рослин) шкiлка, п. гніздо́вище, розплідник, ± **ПИТОМНИК**.

РАССАЖИВА́ТЬ 1. садовити, 1./2. розса́джува-, 2. розко́пно-, розрубу-, розтина́ти;

—й 1./2. що /м^н хто/ розса́джує ђ, с-и р., 3-й /взявшись/ розсади-, н^к садильний + %;

—йся/-ый са́джаний, розса́джува-, розко́пно-, розрубу-, н^к розса́дний;

РАССЕ́СТЬСЯ (у кріслі перед прохачем) о^к ви́гніздитися; ђ.

РАССА́СЫВА́ТЬ розсмо́кт/увати, розсиса-;

—й що /м^н хто/ ~ує +, з^м-й ~а́ти, ~увач, н^к = %;

—йся/-ый розсмо́ктуваний, розсис- розсо́тув-; **РАССОСА́ТЬСЯ**: —вшийся розсмо́ктаний ђ, ђ.

РАССВЕ́Т: с -та здо́світа; с -ом як розсвіло-, пе́ред -ом, до -та о^к передсвітом, перед світанк-.

РАССВЕТА́ТЬ світа́ти, сірі-, розвидня́тися, розвиднова-, (ви)дні́ти;

—й що світа ђ, с-и ♦, н^к до́світній /перед-/ , світанко́вий, © світа́ючи, о. на світанку /світанні/;

РАССВЕ́ТИТЬ задніти, розсо́рти ђ;

—етний р. роззорілий, задні- ђ.

РАССВЕ́ЧИВА́ТЬ: —й що /м^н хто/ розсвічує, охочий розсвічувати, 3-й розсвіти-, н^к = %;

—йся/-ый розсвічуваний.

РАССЕ́ИВАНИЕ к. розсів.

РАССЕ́ИВА́ТЬ 1. розсіва́ти, сія-, 1./2. розсію-, 2. розма́юва-, розвіюва-, (хмари) розганя-, ф^р розпорошувач-, (увазу) розосереджу-;

—й 1./2. що /м^н хто/ розсіва ђ, схильний /звиклий/ ♦, взявшись розсія-, зайнятий розсівом, розсіва́ч, розсіюв-, розпорошув-, н^к розсіювальний, розсіваль- + %, © розсіюючи, ± сею́щий; —й свет /е́нергію/ 3-й розсіяти світло /е́нергію/;

РАССЕ́ИТЬ (вітром) розмаха́ти ђ;

♦♦♦СЯ (- людей) розспа́гтися (дес) ђ;

—йся/-ый сіяний, розсіва-, розсію-, розвію-, розма́ю-, розпорошу-, розосереджу-, н^к розсівний;

РАССЕ́ЯТЬСЯ: **р. как дым** здіміти ђ;

—вший(ся) ђ; —я розсіаний, розвіа-, розпороше-, розосередже-, зниклий; —я **как дым** здімі-;

РАССЕ́ЯННЫЙ © роззяккуватий + —вшийся.

РАССЕ́ЯННОСТЬ (по світи) розлізлість.

РАССЕКА́НИЕ о^к розтин.

РАССЕКА́ТЬ розтина́ти, тя-, розсіка-, сікти, кра-

я-, розкраюва-, розкобло-, розчаху-, розпанаху-;
 -й що /м^н хто/ розтина $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, 3-й розтя-,
 для розтину, зайнятий -ом, розкобловач, розчахув- $\diamond$, (рiч) сiкiч, п^к сiчний, розпанашливий,
 розкрайли-, п^к розсiчний + %, с^к -сiк, -сiчний [-й
 вбздух /вбду, вблны/ повiтрясiк, водосiк, хвилесiк,
 повiтрясiчний, водосiч-, хвилесiч-];
 -йся/-ый тiятий, розтiнаний, розчахува-, розризу-,
 розкобло-, розчаху-, розпанаху-, розкраю-,
 д. розтiнаний;

РАССЕЧЬ розкряти $\diamond$;
рассекший $\emptyset$.

РАССЕКРЕЧИВАТЬ розтаємничувати, розсекречу-, розкривати картки;
 -й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, звиклий р., р-й розсекрети-,
 для ~ення, зайнятий -ям, ~увач, п^к = %;
 -йся/-ый розсекречуваний, розтаємничу-.

РАССЕЛЯТЬ: -й що /м^н хто/ розселя, 3-й -ти,
 з'-й розсели-, для розселення, зайнятий -ям, розсело-
 вач, п^к розсельчий + %;
 -йся/-ый селений, розселова-, п^к розселенець.

РАССЕЧЕНИЕ розсiк, м^д диссiкцiя /вiвi-/.

РАССКАЗ (п^р усний) оповiдь.

РАССКАЗЧИК: р. анекдотів знавець анекдотiв,
 мастiк на анекдоти.

РАССКАЗЧИЦКИЙ (хист) оповiдацький.

РАССКАЗЫВАТЬ розповiдати /о-/ , розказува-,
 (байку) бiя-, о. снува- розповiдь; **как** пописан-
 ному р. як з книжки бра-; **-ай!** п^р говори!; **-жи**
 своiй бабушке! розкажи кому iншому /своiй
 бабцi/; **-алось**, **-ались** розповiдає;

-й що /м^н хто/ розказує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, р-й /узiв-
 ись/ розповiсти, оповiдач /роз-/ , п^к = %, ф^р де
 йдеться [кадр. **-й об iтом** кадр, де про це й.];
 -йся/-ый розповiданий /о-/ , розказу- /пере-/ , п^к
 оповiдний /роз-/;

РАССКАЗАТЬ ф^р нахвалiтися $\diamond$;

РАССКАЗАННЫЙ оповiданий $\diamond$ → -йся.

РАССЛАБЕВАТЬ слабнути, слаби-;

-й що /м^н хто/ слабне $\diamond$, щораз слаб(i)ший;

РАССЛАБЕТЬ ослаб(ну)ти $\diamond$;

-вший ослаблий, ослаби-, $\emptyset$.

РАССЛАБЛЕНИЕ (пружини) розприснення.

РАССЛАБЛЕННОСТЬ розпруженiсть $\diamond$ → д^р.

РАССЛАБЛЯТЬ(СЯ) вiдпружувати(ся), (-пружину)
 розпружувати(ся) /тило) ви-/ , розпробу-
 тувати(ся), п^к розгiснати(ся);

-й що /м^н хто/ вiдпружує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, 3-й /взiв-
 ись/ вiдпружи-, для вiдпруження, зайнятий -ям,
 вiдпружувач, п^к вiдпружливий, вiдпружистий +
 %; **-яюще** п^р вiдпружливо;

-йся/-ый вiдпружуваний, розслабло-;

РАССЛАБИТЬ(СЯ) вiдпружити(ся) $\diamond$;

-вший(ся) $\emptyset$; **-я** вiдпружений $\diamond$;

РАССЛАБЛЕННЫЙ = **расслабившийся**.

РАССЛАВЛЯТЬ к. славити;

-й 1. **расхваливающий**, 2. **распуска-** молву /слух/;

РАССЛАВИТЬ о. рознести погану славу.

РАССЛАИВАТЬ розшаро́вувати;

-й що /м^н хто/ ~ує, с-и $\blacklozenge$, 3-й розшарува-, п^к шаротвiрчий, п^к розшаро́в-, з^т стратогенний + %;

-йся/-ый розшаро́вуваний;

РАССЛОИТЬ(СЯ): **-вший(ся)**; **-я** розшаро́ван-

ний.

РАССЛЕДОВАНИЕ з^р розслiдження.

РАССЛЕДОВАТЬ розслi/дувати, вiсти слiдств-
 о, з^р розслiджува-, (причини) з'ясову-, п^б докб-
 пуватися /доскiпува-/ до чо́го;

-й що /м^н хто/ ~д(ж)ує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, покликаний ~ди-,
 для розслiду, зайнятий -ом, слiдчий, ~дувач;

-йся/-ый розслiд(ж)уваний, з'ясову-

РАССМАТРИВАНИЕ розглядини; для **-ия** (-
 стiя) розглядний

РАССМАТРИВАТЬ розгляд/ати /спо-/ , роздив-
 лятися /диви-/ на що, (питання) вивчати, дослi-
 джува-, аналізу-, (в гуртi) обговорю-; **р. как**
что визнавати за; **р. со** всех сторoн крути- на
 всi бoки; **р. с** позиции **чего** п^к дивитися криз
 прiзму чо́го;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, узiвшись /годо-
 вий/ розгляну-, для розгляду, зайнятий -ом,
 оглядач /роз-, спо-/ , дослiдник, аналізатор, п^к до-
 слiдчий + %, © розглядаючи; **-й как** **что** з'-й
 визнати за;

РАССМАТРИВАТЬСЯ (о́круг) роззиратися;

-йся/-ый розгляданий /спо-, о-/ , дослiджув-,
 аналізoв-, обговорюв-; **-я** как визнаваний за;

РАССМОТРЕТЬ:- **р. за чем** нагледiти собi що;

РАССМОТРЕНИЕ розглядини; **при** ближайш-
 ем **-ии** коли уважнiше глянуги /глянули/; **по**
-ии розглянувши, пiсля розгляду; **к** **-ию** на
 розгляд.

РАССНАЧИВАТЬ (не вiтрила) розладнувати,
 розмонтову-, (вiтрила) с^р розснащу-;

-й що /м^н хто/ розснащує, 3-й розснастити,
 покликаний розладна-, розснащувач, розладну-,
 розмонтову-, п^к = %;

-йся/-ый розснащуваний, розладну-, розмонтову-;

РАССОВЫВАТЬ розпих/ати, пхi- сюди-туди,
 (очерет) прогортi-;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, 3-й розпiха-;

-йся/-ый розпiханий, розпiхув-, прогорт-, пхi-
 ний с.-т., п^к розсувний.

РАССОГЛАСОВАНИЕ т. розгiдження, ж^м роз-
 дрiмбання.

РАССОРТИРОВАТЬ сортувати, перебирi-;

-й = сортирующий.

РАСПРАШИВАТЬ розпитувати(ся), питати-
 (ся), випитувати, вивiду- у кого;

-й що /м^н хто/ розпитує $\diamond$, с-и $\blacklozenge$, зайнятий роз-
 питами, розпитувач, вивiду-, п^к допитливий +

%, δ . допитацький, о. на вивідках /розпитках/;
-йся/-ый питаний, розпитува- /о-, пере-/, вивідува-.

РАСПРОСЫ о^к випитування.

РАСПРЕДОТОЧЕНИЕ ф^р розпорощення.

РАСПРЕДОТОЧИВАТЬ розосереджувати, п^о розпорощу-, о^к розфокусову-;

-й що /м^н хто/ розосереджує $\diamond$, зайнятий розосередженням, узявшись розосередити, розосереджувач, розпорощу-, н^к розосередчий, розосередливий, розпорощи- + %;

♦♦♦СЯ (- звуки) розоб'юватися [р. по закоулкам села р. закутками села]; $\diamond$;

-йся/-ый розосереджуваний, розпорощ-, розс δ т-;

РАСПРЕДОТОЧЕННЫЙ розосереджений, розпороще-, розфокусова-.

РАСПРОЧИВАТЬ (плату) о^к розтяг/ати, г. розклад/-а рати, виплачува- /плати-/ ратами /порція-/;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, звиклий $\diamond$, р-й розтягті, о. з розкладом на рати;

-йся/-мый розстрочуваний, розтяг-, розклад- на рати, плачений ратами /порція-/

РАСПРОЧКА г. розклад на рати; взнос по -чке г. рата; с -ой (платеж), в -чку на виплат; купля /продажа/ с -ой платеж/а купівля /продаж/ на виплат.

РАСТАВАТЬСЯ розставатися, розлуча-, проща-; р. с заблуждінням відмилювати очі, скида- полуду з очей;

-йся що /м^н хто/ розлучається $\diamond$, з^м-й розстатися; **РАСТАТІТЬСЯ** розпрощатися $\diamond$;

-вшийся розлучений, $\emptyset$.

РАСТАВЛЯТЬ розставляти, приміща- /роз/, т^н розт δ чува-; р. локти відпиха- ліктями; р. с δ ти ст δ ви- /розкида-, наставля- тенета /сіті/ на кого; **раств δ лялись** розставляно, б^а порозста-вля-, (ша δ тра) розпінато, б^а порозпін δ на-;

-й що /м^н хто/ розставля $\diamond$, звиклий $\diamond$, покликаний розтави-, розстан δ вник, розстан δ влювач, н^к розстан δ вчий + %, $\odot$ розставляючи;

-йся/-ый ст δ влений, розставля-, розстан δ влюва-, розміщу-, т^н розт δ чу-;

РАСТАВИТЬ (ша δ тро) розп'ясті; р. палатку розгорну- ша δ тр δ ; **раств δ вили** розставлено, б^а порозста-в-, (ша δ тра) розпінато, б^а порозпін-.

РАСТАНОВКА: р. сил розклад сил; с (выразительной) -ой з (пром δ вистими) п δ взами; с чувством, с т δ лком, с -кой > ЧУВСТВО.

РАСТЕГИВАТЬ розстебати /-щіба-/ (на грудях) розхристува-;

-й що /м^н хто/ розстеб δ $\diamond$, с-и $\diamond$, р-й розстебну-, розстебувач, н^к = %, $\odot$ розстеб δ ючи;

-йся/-ый розстебаний, розщіба-, розхристува-;

РАСТЕГНУТЬСЯ: -вший(ся) $\emptyset$; -я розстебнутый, розхристаний.

РАСТИЛАТЬ стелити, простеля- /роз-/; простила- /роз-/;

-й що /м^н хто/ розстеля $\diamond$, звиклий $\diamond$ /розстеля-/; взявшись /з-й/ розстели-, для розстелення;

♦♦♦СЯ шир δ чті, простяга δ тис δ , розляга- $\diamond$;

-йся/-ый 1. стелений, простила- /роз-/; простеля- /роз-/; 2. **простирающийся**; -я (плазуючи) звиклий стелитися (листо δ м) + **пресмыкающийся**;

РАЗОСТЛАТЬСЯ: -вшийся розстелений, розлеглий $\diamond$, $\emptyset$.

РАСТОЯНИЕ: -ием в п^р завдальшки [-ием в мило мило з.]; на некотором -ии от тр δ хи да-лі /оддалі/ від.

РАСТРАИВАТЬ розладнувати, розладжува-, (прикрісто) псува- настрій, нервува-, (торг) розбива- /пере-/; (місто) розбудовува-; р. нервы кому псува- нерви, вибива- з рівноваги кого; р. планы плута- карти; р. ряды лама-/розбива-, порушу-/ ла δ ви;

-й 1. що /м^н хто/ розладнує $\diamond$, з-й $\diamond$, взявшись розладна-, н^к р^к розладнавчий + %, 2. що псує настрій $\diamond$, звиклий псувати н., н^к → **нервирующий**; 3. що розбудовує, с-и розбудовувати, зайнятий розбудовою, н^к розбудовчий; -й ряды $\emptyset$ ламаючи ла δ ви;

РАСТРОИТЬ вибити з колії /рівноваги/, (плян) розбі-; р. здоровье збави- здоров'я; р. планы чьи зміша- карти кому;

-йся/-ый 1. розладнуваний, розладжу-, розбі-, розстро δ -, порушу-, 2. рознерво(ву)-, засм δ чу-, виби- з рівноваги, 3. розбудову-;

РАСТРОИТЬСЯ перетривожитися $\diamond$;

-вший(ся) $\emptyset$; -я 1. розладнаний, 2. перетривоже-, 3. розбудова- $\diamond$ → -ый;

РАСТРОБЕННЫЙ вибитий з рівноваги, перетривожений, рознервова-, (рояль) г. розігра-.

РАСТРОЧИВАТЬ вистрочувати;

-й т^н що /м^н хто/ вистрочує, с-и $\diamond$, вистрочувач, н^к строчильний + %;

-йся/-ый стр δ чений, вистр δ чува-.

РАСТРЕЛИВАТЬ розстріл/ювати, (уси δ) /ви-/;

-й що /м^н хто/ ~ює $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й розстріля-, н^к = %;

-йся/-ый стріляний, розстрілюва- /ви-/;

РАСТРЕЛЯТЬ ф. розшмалати $\diamond$.

РАСТРЕЙСТВО (дя і в) р δ злад, розладнання, ф. роздр δ й, (розгардіяш) безлад /не-/; безладдя.

РАСТУПАТЬСЯ 1. розступ δ тис δ ; р. чем розщедрува- на що;

-йся що /м^н хто/ ~етс δ я, з^н-й розступитися; **РАСТУПИТЬСЯ** ф^р роздатися [-ись море! -айся море!] $\diamond$.

РАСТЫКОВКА розстик δ вання.

РАССУДИТЕЛЬНО о^к тямковито, з р δ зсудом; **РАССУДИТЕЛЬНЫЙ** о^к розд δ мливий, розмисли-, тямковитий, наділений гл δ здом $\diamond$.

РАССУДИТЕЛЬНОСТЬ *ф^р* глузд.

РАССУДОК глузд; -дку **вопреки**, **наперекбр стихиям** супроти розуму і всупереч стихіям.

РАССУЖДАТЬ міркувати, метикува-, розмірковува- розкида- головою, (*мудро*) мудрува-, (*подумки*) роздумува-, дума- собі, *ф^р* думати [дблго не -дая довго не думавши]; не **р.!** годі мудрувати!; **он рассуждает так** думка в нього така; -й що /*м^н* хто/ міркує ◊, східний ♦, © міркуючи, *п^к* розсудливий, розважли-, розмісли-; **РАССУДИТЬ** *о^к* обміркувати, з. обміркуватися; **р.** дело розібрати справу.

РАССУЖДЕНИЕ; РАССУЖДЕНИЯ *п^к* мудрування, мудровання; **без долгих -ий** довго не думавши, *п^о* без довгих заходів; **без -ий!** досить /без/ мудрувань!, не мудруйте!.

РАССУСОЛИВАТЬ розп'ятякувати, розбаіку-; -й = **распространяющий**.

РАССЧИТЫВАНИЕ розрахування /об-/, розрахунок /об-/.

РАССЧИТЫВАТЬ розрахувувати /ви-, об-/, обчислю- /роз-/, (*на кого*) покладати /ма-/ надію, покладатися, робити ставку, важи-, чісли-, (*з праці*) звільня-; **р.** на что [н. успѣх], чекá- на /сподіватися чого [н. успіх]; **р.** на **получение** ма- надію діста-; не мог даже **р.** кто і не снилось кому; **на что ты рассчитываешь /надеешься/?** що ти собі думаєш?;

-й що /*м^н* хто/ обрахує ◊, з-й обраувати, зайнятий обрахунком, розрахувувач, *п^к* /своі дії/ розважливий + %; -й на что [н. успѣх], © мавши надію на що [н. успіх];

РАССЧИТЫВАТЬСЯ *о^к* розп'ячуватися, розчислюва-, (*з праці*) відходити, звільнятися;

-йся/-ый розрахувуваний /ви-, об-/, обчислю- /роз-/, зв'яжу-, звільню-; -я рішений відійти;

РАССЧИТАТЬСЯ (*за борг*) оплатитися /роз-/ ◊;

РАССЧИТАННЫЙ розчислений ◊ → -йся.

РАССЫЛАТЬ розсилати; -алось /-ались/ ~ано;

-й що /*м^н* хто/ ~а, р-й /с-и/ ♦, зайнятий ~анням, *п^к* розсильчий + %;

-йся/-ый розсиланий, *п^к* розсильний;

РАЗОСЛАННЫЙ (- *пошту*) розісланий;

РАЗОСЛАННЫЕ *б^а* порозіслані.

РАССЫЛКА *к.* розсил.

РАССЫЛЧНЫЙ (*пункт*) *г.* висилковий.

РАССЫПАТЬ розсипати, сипати; **р.** блѣстки остроумия с. блискучі дотепи;

-й що /*м^н* хто/ ~а ◊, східний ♦, з-й розсипа-, зайнятий розсипом, ~аль(ник), сипаль, *п^к* розсипчий + %; -й **бисер** перед свињями звиклий сипа- перла свињям;

РАССЫПАТЬСЯ *р.* розсипуватися ◊; **р.** в благодарностях дякувати, не надякуватись; **р.** в похвалах засипати похвалами; **р.** в прах розсипатися на порошок; **р.** мелким бѣсом перед кем

стелі- листом перед кем, шовком стелі- під ноги кому; підсипа- (порошком) до кого; **р.** в комплиментах розливати море компліментів; **р.** в любезностях розквіта- люб'язністю;

-йся/-ый сипаний, розсипа-, розсипува-, *п^к* розсипний, розсипаний; -я розсипчастий, розсипис-, піскува-, крихкий, сипкий, сипучий; -я в благодарностях © з безліччо „дякую” (на устах); -я в комплиментах © розливаючи море компліментів; -я в пыль порождий;

РАССЫПАТЬСЯ піти врозкіт; **р.** в благодарностях роздякуватися; **р.** в извинениях завибача-; **р.** как карточный домик репнути як мильна бульбашка;

-вший(ся) ◊; -я в благодарностях з мильбном подяк на устах; -я в извинениях без кінця перепрошуючи; -я как карточный домик ◊.

РАССЫПНОЙ; р. строй *в^н* розстрілля.

РАССЫПЧАТЫЙ (*смѣх*) розкбтистий, (- *бульбу*) піскува-, піскова-.

РАССЫХАТЬСЯ; РАССОХНУТЬСЯ; -бхши-йся розсохлий, ◊.

РАСТАИВАТЬ розтавати, тану-, розтоплюватися, *п.* розчулю-, розмілівати, млі-, (*звук*) замвирá-;

-й що ~е ◊, розтаваний, розтоплю- + таящий;

РАСТАЯТЬ (*под дією эмоцій*) розчулитися;

-вший (роз)тáлий, розтоплений, *п.* розчуле-, розміллий, завмер-, ◊.

РАСТАЛКИВАТЬ розштбхувати, (*забѣяк*) розтручу-, (*сонних*) розбурку-;

-й 1. **распихивающий**, 2. що /*м^н* хто/ розбуркує ◊, розбуркувач, зв'язишь розбуркати, ©;

-йся/-ый 1. **распихиваемый**, 2. розбуркуваний;

РАСТОЛКАТЬ розштгурхати ◊.

РАСТАПЛИВАТЬ 1. (*пѣч*) розпáлювати, 2. (*са-ло*) розтоплю- /с-/, розтоплѣти, (*виск*) топí-;

-й 1. що /*м^н* хто/ розпáлює, покликаний розпáлити, *п^к* = %, 2. **расплавляющий**;

-йся/-ый 1. розпáлюваний, 2. розтопл-, топкий.

РАСТАПТЫВАТЬ розтоптувати. топта-, *г.* толбчи-, (*взуття*) розхбджува-;

-й що /*м^н* хто/ топче ◊, р-й ♦, з-й розтопта-, топчий, розтоптувач, *п^к* = %, © с-и топтати;

-йся/-ый топтаний, розтоптува-, толбче-, розтолбчу-, розхбджу-.

РАСТАСКИВАТЬ розтягати, розволіка-, розноси-, розкрада-, (*заабѣяк*) розбороня-;

-й = **растягивающий, раскрадыва-**;

-йся/-ый крэдений, розтяга-, розволіка-, розкрада-, розбира-, розношува-, розборонюва-.

РАСТАСОВКА *п^к* розтасовання.

РАСТАСОВЫВАТЬ розтасовувати, тасувати;

-й що /*м^н* хто/ ~ує ◊, зайнятий розтасованням, звиклий т., зв'язишь розтасува-, розтасовувач, *п^к* т. тасувальний + %;

-йся/-ый тасований, розтасову-.

РАСТВОР (*у безмежжі*) *n*^o розплив; **р. ног** кроківка ніг.

РАСТВОРЯТЬ(СЯ) (*- сіль*) розчиняти(ся), розпускати(ся), розводити(ся), розводнювати(ся), (*- двери*) відчиняти(ся);
 --й 1./2. що /*м*^н хто/ розчиня, 1. р-й відчинити $\diamond$, 2. 3-й розчин-, розчинник, $\ominus$ розчиняль-, *п*^к т. розчинний, розчиняль- + %; **-щяя** **способ-**ность здатність розчиняти;
РАСТВОРИТЬ -вший $\emptyset$.
-имый розчинний, лёгко розчинюва-;
-йся/-ый 1./2. розчинюваний, 1. відчиню-, розчаху-, розхілю-, 2. розводню-, *п*^к розчинний, всерозчинливий;
РАСТВОРИТЬСЯ (*у хмарах*) розпливитися;
-вшийся $\emptyset$; 1./2. розчинений, 1. /від-/ розчахнутий, розхілений, 2. розводне-, розпуще-;
РАСТВОРЁННЫЙ: **р. в мыльонах** *n*^o розмільбонений; $\emptyset$.

РАСТЕКАТЬСЯ роз(п)ливатися, розтіка-, (*- ба- зик*) розводи-, просторікувати
-йся що розпливається $\emptyset$, готівий розпливитися, розпливчастий; **-йся мыслию по древу ж.** мастак розтікатися мислю по древу.

РАСТЕРЗАНИЕ *o*^к роздертя; **на р. (львам)** на поїд лёвам.

РАСТЕРЗЫВАТЬ/--й = ТЕРЗАТЬ/--й;
РАСТЕРЗАТЬ розшарпати, роздёр- на шматкі, *ж*^м помотлоші- $\emptyset$.

РАСТЕРЯННО (*чутися*) ні в сих ні в тих, як собака в човні.

РАСТЕРЯННОСТЬ *o*^к розгублення; **в пблной -сти = РАСТЕРЯННО.**

РАСТИ рости, зроста- /під-, ви-, до-/ , с. буя-, $\emptyset$ ^p збільшуватися, (*- дітей*) розвива-, /зрѣти/ дороста- рбзуму, дохбди- літ, /опѣр/ посилюватися, (*вусебич*) розроста-; **р. как на дрожжах** $\diamond$ як з воді; **р. не по дням, а по часам** $\diamond$ як трава навесні;
-ущий що /*м*^н хто/ росте $\emptyset$, с-и $\diamond$, 3-й ви $\diamond$, чимраз /дедалі/ більший /вищий, дужчий +/, (*видобуток*) збільшуваний, *п*^к неспін-, нестрім-, прогресив-, /куц/ живорослий, гінкий, *o*. на злеті, *с*^к -рослий [дикорастущий дикорослий]; **-й не по дням, а по часам /как грибы/ гінкий**, як з воді, виростаючи як з в.; **сильно -й** ростовитий, ростучий;
ПОРАСТИ -бсший щетиной защегинений, $\emptyset$.

РАСТИРАТЬ розтирати /у-/ , (*пальцами*) розмина-; **-й** що /*м*^н хто/ розтир^а $\emptyset$, взявшись $\diamond$, **поклика-**ний розтёр-, для ~ання, зайнятий -ям, розтиральник /в-/ , розтирач /в-/ , ϕ . розтирайло, *п*^к = %;
РАСТЕРТЫЙ (*мак +*) втертий;
-йся/-ый тертий, розтираний /у-/ .

РАСТИТЕЛЬНОСТЬ: **пынная р.** буйнощі.

РАСТИТЬ = ВЫРАЩИВАТЬ.

РАСТЛЕВАТЬ розтлів/ати, гвалту-, розбещу-;
-й що /*м*^н хто/ ~а $\emptyset$, **схидний** $\diamond$, 3-й /готівий/ розтлі-, розтлітель, розбещувач, с. гвалтівник, *п*^к гвалтівний, розтлі- для *кого*, *р*^к розтлівущий + %, *o*. відомий своїм розбещенням, $\ominus$ ~аючи;
РАСТЛИТЬ розпаскудити, розсобачи- $\emptyset$;
-йся/-ый розтліваний, розбещу-, розпаскуджу-, с. гвалтб-.

РАСТЛЁНИЕ: **р. умов** розтління душ.

РАСТОЛКОВЫВАТЬ розтлумачувати /ви-/ , тлумачи-, $\emptyset$ ^p висвітлюва-, розжбу-;
-й що /*м*^н хто/ тлумачить $\emptyset$, **охочий** $\diamond$, **взяв-**ись розтлумачи-, *п*^к тлумачний + %;
-йся/-ый тлумачений, розтлумачува- /ви-/ $\emptyset$;
РАСТОЛКОВАННЫЙ ϕ . розжбований $\emptyset$.

РАСТОПЫРИВАТЬ розчепірювати, (*зуби*) відкопїлю-, (*очи*) витріщати;
-й що /*м*^н хто/ ~ює, звїклий $\diamond$, 3-й розчепіри-, *п*^к розчепірчий;
-йся/-ый розчепірюваний.

РАСТОРГАТЬ (*угоду*) розривати, $\emptyset$ ^r денонсува-;
-й що /*м*^н хто/ розрива $\emptyset$, рішений $\diamond$, розривач, денонсатор, *п*^к розривущий, розривчий;
-йся/-ый ламаний, розламаува-, розрї-, роз'єдну-, денонсб-, *п*^к розривний;
РАСТОРГНУТЬ (*шлюб*) розв'язати $\emptyset$;
-бргший $\emptyset$;
-жимый розривний, лёгко розрива- $\emptyset$.

РАСТОРЖЕНИЕ *o*^к розрїв, (*однією стороною*) денонсація; **р. брака** розлучення.

РАСТОРЖИМОСТЬ розриваність.

РАСТОРМАЖИВАТЬ (*функции*) розгальмів/увати, *р*^к розморбжу-;
-й що /*м*^н хто/ ~ує $\emptyset$, звїклий $\diamond$, 3-й розгальмува-, ~увач, розморбжу-, *п*^к розгальмовчий + %;
-йся/-ый розгальмовуваний, розморбж-.

РАСТОРМОЖЕНИЕ *р*^к розгальмовання, розморбже-.

РАСТОРОПНЫЙ *o*^к промітний.

РАСТОЧАТЬ марнувати, переводи-, марнотрати-, гайнува-, розтрїнку-, трїнька-, цїндри-, процїндрюва-, (*жарты*) сіпа-, розсіпа-;
-й 1. що /*м*^н хто/ марнує $\emptyset$, звїклий $\diamond$, 3-й розтрїнька-, трїнькало, марнотрат(ець), розтрїнкувач, *п*^к = РАСТОЧИТЕЛЬНЫЙ, 2. що сіпле $\emptyset$, готівий розсіпати, с-и сіпа-, 3. **разгоня-**ющий, **рассеивающий**;
-йся/-ый 1. марнований, гайно-, розтрїнку-, процїндрю-, марнотрачений, 2. сіпа-, розсіпа-, 3. **разгоняемый**.

РАСТОЧИТЕЛЬНЫЙ марнотратний, розтратливий, $\emptyset$ ^p щедрий.

РАСТРАВЛЯТЬ ятр/ити, роз'ятрюва- троюди-, розтрокджува-, розверєджу-, драту-, роздратбу-, *т*ⁿ витрую-; **р. раны** сіпа- сіль на рани; **р. сердце** ятри- сєрце;

—й що /м^н хто/ ~іть $\diamond$, охочий $\blacklozenge$, з-й роз' $\blacklozenge$, роз'ятрювач, розверёджу-, т. витрюю-, н^к ятристий, ятрущий, роз'ятру- + %;

—йся/-ый роз'ятрюваний, драб-, розтроюджу-, розверёджу-, роздратову-, роздрочу- т^н витрюю-; **РАСТРАВИТЬ** (кислотою) витруїти; $\diamond$; **р.** д^ушу зашкрѣба- д^ушу; **р.** р^яну насіпа- сбли на р^яну.

РАСТРАНЖИРИВАТЬ: —й = расточающий¹.

РАСТРАТА: бесполѣзная **р.** перевод чого.

РАСТРАЧИВАТЬ тратити, розтрачува-, перевитрача-, розбазарюва-, (добро) переводи-, (гроши) циндри-, розтринькува-, проциндю-; $\pm$ **РАСТОЧАТЬ**¹;

—й що /м^н хто/ розтрачує $\diamond$, звиклий **р.**, з-й розтраги-, розтрагник, тринькало, н^к розтрагливий; —йся/-ый трачений, розтрачува- /перевитрачи-/; розтриньку-, розбазарю-, переводжу-; $\pm$ расточающий(ся)¹;

РАСТРАТИТЬ (гроши) пустити на вітер, (силу) збу-; $\diamond$.

РАСТРѢПЫВАТЬ розтріпувати, розкуйбвджу-/с-/, розп^тглу-, (коноплі) тіпати, (вовну) чухра-; —й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, схидьний $\blacklozenge$, з-й розтріпа-, розтріпувач, н^к р^к розкуйбвдливий + %;

—йся/-ый тріпаний, куйбдже-, кудла-, ~ува-, розкуйбвджу-, розп^тглу-, розк^дглу-, розш^рпу-; **РАСТРЕПАТЬ** н^{рн} розтріпати $\diamond$;

РАСТРЕПАТЬСЯ **в.** розбрехатися, розпашекува-;

—вший(ся) $\diamond$; —я 1. розтріпаний $\diamond$ $\rightarrow$ —йся, 2. розпашекова-;

РАСТРЕПАННЫЙ розпелѣханий, розк^чма-, розк^чмле-, розвіхре-, н^к **г.** стрепихатий; $\diamond$.

РАСТРЕСКИВАТЬСЯ рѣпати(ся), тріскати(ся); —йся що рѣпає $\diamond$, рѣпаний, розтріскува-, с-и $\blacklozenge$;

РАСТРЕСКАТЬСЯ рѣпаути; —вший(ся) порѣпаний /роз-/, потріска-, розрѣпнутий, розтріслий, п^здеристий, $\diamond$.

РАСТРОГИВАТЬ зворушувати, розчуло-, брати за д^ушу;

—й = трогоающий³;

РАСТРОГАТЬ (плачем) пробіти сльозю; $\diamond$;

РАСТРОГАТЬСЯ **г.** перечулитися; $\diamond$;

—вший(ся) $\diamond$; —я зворушений, розчуле-/пере-/, $\diamond$;

РАСТРОГАННЫЙ **г.** перечулений + —вший(ся).

РАСТРОШИВАТЬ: —й = растрашающий;

РАСТРУСИТЬ протрусити $\diamond$;

—вший $\diamond$.

РАСТРЯСАТЬ розтрясаги, розтр^ушува-, **н.** розворушу-, розр^уху-;

—й що /м^н хто/ розтр^ушує $\diamond$, розтр^ушувач, трясило, звиклий $\blacklozenge$, з^м-й розтр^уси-, н^к = %;

—йся/-ый розтр^ушуваний, розтр^аса-, розворушува-, розр^уху-, н^к розтр^усний.

РАСТЯГИВАНИЕ **к.** р^зтяг.

РАСТЯГИВАТЬ розтягати /ви-/, тягну-; **р.** в ни-

тку шнурува-, вишнурову-;

—й що /м^н хто/ витяга $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, взявшись розтягати, розтягач /ви-/, н^к розтяговий, р^к розтягущий + %, с^к тягни- [-й добро тягидобро]; —й в нитку охочий /с-и/ шнурува- р-й вишнуру-;

РАСТЯНУТЬ розтягати, **г.** видовжи- $\diamond$;

РАСТЯНУТЫЙ о^к розтяглий + —вший(ся);

—йся/-ый тяганий /роз-, ви-, прос-/, н^к розтягний;

РАСТЯНУТЬСЯ заорати носом, (на канані) випростатися; —увшись врозтяг;

—вший(ся) $\diamond$; —й розтягши; —я розтягнутий /ви-/, $\odot$ простягну-, випростаний, (тин +) довелѣз-;

—ж^мый легко розтяганий /н^ф $\rightarrow$ —йся/, тягучий, **н.** неокреслений, розплівастий [-оє понятіє -те понятія].

РАСФАСОВКА р^к розфасовання.

РАСФАСОВОЧНЫЙ р^к (роз)фасувальний, розфасовчий.

РАСФАСОВЫВАТЬ фасуваги, розфасову-;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, покликаний $\blacklozenge$, з-й розфасува-, зайнятий фасованням, розфасовувач, (роз)фасувальник, розфасовець, н^к розфасовчий + %;

—йся/-ый фасований, розфасову-.

РАСФОРМИРОВАНИЕ **г.** розв'язання.

РАСФОРМИРОВАТЬ розформовувати;

—й що /м^н хто/ ~ує, розформовувач, звиклий $\blacklozenge$, взявшись розформова-, н^к розформовчий + %;

—йся/-ый розформовуваний, **г.** розв'язу-;

РАСФОРМИРОВАТЬ **г.** розв'язати $\diamond$.

РАСХАЖИВАТЬ походжати, проходжатися; **р.** взад и вперед знай, ходити сюди-туди;

—й що /м^н хто/ з., ходити с.-т. $\diamond$, звиклий проходжатися, **г.** прогульковець, $\pm$ гуляющий; —й взад и вперед що, знай, ходити сюди-туди; —й на свободѣ досі не спійманий; —й по гостям охочий ходити в г^бсті.

РАСХВАЛИВАТЬ вихваляти, хвалі-

—й що /м^н хто/ вихвалі, схидьний $\blacklozenge$, хвалько, вихвалѣч, с^к -хвал [дармохвал], н^к = %, о. щедрий на хвальбу;

—йся/-ый хвалений, вихвалова- /роз-/.

РАСХВАТЫВАТЬ розхапувати, хапа- /вирива-/ (з руками);

—й що /м^н хто/ хапа, с-и $\blacklozenge$, з-й розхапа-, хапко, н^к хапкий, ~ливий, ~ущий + %, $\pm$ хватающий;

—йся/-ый хапаний, розхапува-.

РАСХИТИТЕЛЬ о^к крадій, крадун.

РАСХИЩАТЬ розкрадати, переполовнюва-, крас-;

—й що /м^н хто/ краде $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, з-й розкрас-, хворий, як не вкраде, крадій, розтягач, розкрад-, переполовнюв-, (з праці) несун, н^к хапкий, прихапливий, прихапущий + %;

—йся/-ый крадений, розкрада-, розтяга-.

РАСХЛЁБЫВАТЬ висьорб/увати, хлебта-, сьорб-

ба-, п. розплутува-; **ты заварил, а мне р.** ти вінең, а на мені оқоштыр, © сліпий завинив, а горбатого повсілю;

-й 1. що /м^н хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, р-й висьорба-, 2. що розплутує, з^м-й розплута-, ©;

-йся/-ый 1. сьорбаний, висьорбув- /к^н роз/, хлѣбт-, 2. розплутув-;

РАСХЛЕБАТЬ вихлѣбтати ◊.

РАСХЛЯБАННОСТЬ (розхитаність) ж^м роздрімбаність.

РАСХОДЯБАННЫЙ (вагон) роздрімбаний, (віз) розхряпа-, © розхриста-.

РАСХОД: в р. (списати) на видаток; р. **пїщи** /довблєствія/ з'їжа [большой р. п. велика з.]; -ды на содержание ф^р прожиття; -ды по /н. по пересылке/ витрати на /н. пересылку/; с **большими** -ами п^к витратний; для -ов на витрати.

РАСХОДИМОСТЬ ф^р розбіжність;

РАСХОДИМЫЙ ф^r розбіжний.

РАСХОДИТЬСЯ розходитися, (в *идеях*) не поділяти що, (- *крам*) виходи-; р. в **чѣм** розбігати́ся, не збіга-; р. в **стороны** розхила-, розмина-; р. во **взглядах** мати різні погляди, не одним дүхом дїха-; не р. во **взглядах** одним дүхом дїха-; **слова** не -яся с дѣлом у *кого* як скаже, так і зроби́ть *хто*;

-йся що /м^н хто/ розходить́ся ◊, щораз шірший /даль-/; звиклий /с-и/ ♦, п^к різнобіжний, несуміс-, суперечливий, /ряд/ м. розбіжний; -я во **взглядах** з різними поглядами, різнобіжний; -я в **стороны** різнобіжний, розхильчивий; с -**ими** -ся **корнями** (зуб) пенькуватий;

-ившийся = разошедшийся;

РАЗойТИСЬ о^к розприндитися, розбуя-, розбіснува-, розбрика-, (- *сваруніє*) розскочи-, о. розбити глек; (слишком) р. загнати́ся (задалѣко); р., как в **море** **корабли** розпурати́ся, о. розійти́ся як стежки по лісі;

-шедшийся розшаллий, розбісований, ◊.

РАСХОДНЫЕ (матроси) м^р відсутні, відпусткові, на березі.

РАСХОДОВАТЬ витрачати, трати-, жужива- /спо-/;

-й що /м^н хто/ тратить ◊, звиклий ♦, з^м-й витрати-, р^к витратник, п^к витратливий + %;

-йся/-ый трачений, витрачува-, спожі- /зу-/; п^к витратний;

ИЗ♦♦♦ вікінчити ◊; и. на **что** заплати- за;

-вший ◊.

РАСХОЖДЕНИЕ незгідність, розлад, о нобиці.

РАСХОЛАЖИВАТЬ остуджувати, п. розчарову-, обезнадію-, знеохочу-, відбивати охоту, гамува- запал, витверѣжу-, р^к рознадію-;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, з-й відбі- о., витверѣжувач, знеохочу-, с^к відбий-охоту- [-ающая **вѣсть** відбий-охоту-вістка], п^к витверезущий, витверезливий, обезнадій-, рознадій-;

РАСХОЛАЖИВАТЬСЯ знеохочувати́ся ◊;

-йся/-ый остуджу-, знеохочу-, витверѣжу-, обезнадію-.

РАСЦВЕТ н^р розповня, розповінь, розмаї; в -те сил /лет/ в силі /рѣзквіті/ віку.

РАСЦВЕТАТЬ цвісти, квітну-, зацвіта- /роз-/; о. дїха- життїям, п. процвіта-, г. просперува-, (- *цвіт*) розпука́ти(ся), розпукуватися, розпуска-, /хист/ розкрива-; & розцвіта-;

-й що розцвіта ◊, схильний ♦, готівий заф, с-и розцвіта-, напіврозквітлий, вже майже розквіт-, ф^р як та калина /ліщина рѣжа +/, п^к квітучий, © розц[к]вітаючи;

РАСЦВЕСТИ[Б] с. розбуятися, н^r розмаї-; ◊;

-ѣтний розквітлий, розбуя-, (- *обличья*) розпромінений, ◊.

РАСЦВѢТКА ф^р кольорі [яркая р. яскраві к.].

РАСЦВѢЧИВАНИЕ (прапорами) замаювання; флаги -ия прапорі /прапорці/ салюту.

РАСЦВѢЧИВАТЬ замаювати, оздбблю-;

-й що /м^н хто/ замаює ◊, замаювач, звиклий /с-и/ ♦, покликаний оздоби-, п^к замаїливий + %;

-йся/-ый замаюваний, прикрашу-, оздбблю-, розмальову-.

РАСЦЕЛѠВЫВАТЬ(СЯ) виціловувати(ся), цілувати(ся);

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, охочий ♦, р-й розцілува-;

-йся/-ый цілований, розцілову- /ви-/; -я с-и цілуватися без кінця.

РАСЦѢНИВАТЬ оцінювати, (дїи) кваліфікува-, трактува-;

-й що /м^н хто/ оцінює ◊, звиклий ♦, з-й оціни-, оцінювач, оцінник, п^к оцінний, оцінковий, кваліфікаційний + %;

-йся/-ый оцінюваний, кваліфіко-, тракто-;

РАСЦЕНИТЬ оцінити ◊, (дїи) г. потрактува-;

-вший ◊.

РАСЦѢНКА п^{рм} оцінка /рѣз-/; (дїя) розцінення.

РАСЦѢПЛЯТЬ розчіпляти, розчіплюва-;

-й що /м^н хто/ розчіпля +, с-и ♦, з^м-й розчепи-, розчіплювач, п^к розчіпливий, розчіпчий + %;

-йся/-ый розчіплюваний, п^к розчіпний.

РАСЧАВКИВАТЬСЯ розплямкуватися.

РАСЧѢСЫ (на тілі) розчухи, роздряпини.

РАСЧѢСЫВАТЬ розчісувати /ви-, за-/; розчуху-, чесати;

-й 1. що /м^н хто/ розчісує ◊, р-й розчесати, для розчісування, зайнятий -ям, чесальник, розчісувач /ви-, за-/, © с-и ♦, 1./2. п^к = %, 2. що розчухує, звиклий розчухувати, розчухувач, чухрій;

-йся/-ый 1. чесаний, розчісува- /ви-, за-/; 2. розчуху-.

РАСЧѢТ о^к розчіслення, р. розплата, квітування, г. вірахунок [людина з -нком], (гармати) обслуга; **холодный** р. холодний розсуд; **нет** -та о^к невігідно, г. не виплачується; **мы** в -те ми

квіти; с таким -ом, **чтобы** так, **щоб**; **брак по-ту** шлюбо задля вигоди.

РАСЧЁТЛИВЫЙ о^к практикований, (*не дурний*) головатий, з головою.

РАСЧЁТНЫЙ рахунковий, р^с розрахунок [-ая единица единица -ку], ф^р розрахований, проєктний [-ая мощность -на потужність]; р. **счёт** розплатний /сумар-, кінцевий/ рахунок.

РАСЧІСТКА о^к вічистка, (*чисте від лісу місце*) корчунок.

РАСЧИЩАТЬ розчищати /про-, розчищува-, чисти-; р. **криком** (*дорого*) розкрику-; --й **що** /м^н хто/ ~а ђ, **покликаній** /з^м-/ ♦, 3-й розчисти-, ~увач, н^к **чистильний** + %, ± **чистящий**; -й^{ся}/-ый чистений, розчищува- /про-, розкрик-; **РАСЧИСТИТЬ** (*захарачене*) розхарастити; ђ.

РАСЧЛЕНЯТЬ дробити, членува-, розокремлю-; р. на **мелкие кусочки** розбивати на стократ; --й **що** /м^н хто/ членує ђ, **звільний** ч., для членування, зайнятий -ям, роздроблювач, р^к дробій, н^к розокремлюваний, розокремчий + %; -й^{ся}/-ый дроблений, членова-, розчленову-, розокремлю-, роздроблю-, н^к роз'ємний;

РАСЧЛЕНИТЬ подробити /роз-/ ђ; -имый **лёгко** дроблений -ый/, н^к роз'єм-.

РАСЧУДЕСНО /-НЬИ/ збіса гарно /з. гарний/.

РАСШАРКИВАТЬСЯ човгати /шарка-/ ногою; -й^{ся} **що** /м^н хто/ човга н. ђ, © **шарк** н., ђ.

РАСШАТЫВАТЬ хитати, похитува- /роз-, погбйду-, (*основи*) підваж/у-, (*здоров'я*) підривати; --й **що** /м^н хто/ ~ує ђ, с-и ♦, **покликаній** роз♦, **вихитувач**, розладну-, н^к = %; -й **устою** революціонер;

-й^{ся}/-ый хитаний, розхитува- /ви-/ , розладну-, розладжу-, підважу-, підри-;

РАСШАТАТЬСЯ (- *нерви*) розторсатися; ђ; -вший^{ся} розхитаний, розторса- ђ, (- *ліжка*) розрипа-, ф. роздрімба-, ђ.

РАСШЕВЕЛИВАТЬ розрухувати, розворушу-, розбурку-, (*масу*) взрушу-; ± **БУДИТИ**;

--й **що** /м^н хто/ ~ує ђ, **схильний** ♦, 3-й розруха-, ~увач, н^к роз(во)рушливий /вз-/ , розбурк-, + %; -й^{ся}/-ый роз(во)рушуваний /вз-/ , розрух-, розбурк-;

РАСШЕВЕЛИТЬ розторсати, розбурка- ђ.

РАСШИВАТЬ; **РАСШИБИТЬ** розгепати.

РАСШИВАТЬ (*комір*) вишивати, (*шювом*) гаптува-, (*мережою*) мережи-, (*одяг*) розточува-; р. **узкие места** и. **усува**- перешкоди; --й **що** /м^н хто/ вишива ђ, **звільний** ♦, **покликаній** розши-, розшивальник /ви-/ , гаптуваль-, н^к = %; -й **узкие места** переборювач перешкод; -й^{ся}/-ый розточуваний, розшив- /ви-/ , мереж-, гаптов-, н^к розшивний, розточний.

РАСШИРЯТЬ (*діло*) ширити, поширюва-, розвива-, розгорта-; р. **кругозор** шири- обрії;

РАСШИРЯТЬ(СЯ) широчити(ся), (- *обсяг*) збільшувати(ся), розпросторювати(ся); --й **що** /м^н хто/ ширить ђ, **покликаній** ♦, 3-й розшири-, для розширення, зайнятий -ям, поширювач /роз-/ , н^к розширливий /по-/ , розбігущий + %; -й **представление** 3-й розшири- уявлення;

РАСШИРЯТЬСЯ ширшати, широчі-, (- *всесвіт*) розбігатися; -й^{ся}/-ый ширений, розширюва- /по-/ , збільшу-, розточу-, розпростору-, розбіганий, розгорт-, розвив-; -я **шораз ширший**, **схильний** /наставле-/ поширюватися, н^к розширений, (*довгий кінець*) розхвостуватий; **неудержимо** -я без кінця поширюваний [-*щаяся* **вселенная** без кінця п. /розбіга-/ **всесвіт**].

РАСШИФРОВКА, **РАСШИФРОВЫВАНИЕ** (*дія* i ђ) розшифрування /від-/.

РАСШИФРОВЫВАТЬ розшифровувати /від-, де-/;

--й **що** /м^н хто/ ~ує, с-и ♦, для ~ання, зайнятий -ям, розшифровувач /від-, де-/ **дешифратор**, н^к **дешифраторний**, **розшифровчий** /від-, де-/ + %; -й^{ся}/-ый розшифруваний /від-, де-/;

РАСШИФРОВАТЬ дешифрувати ђ.

РАСШНУРОВАТЬ розшнуровувати;

--й **що** ~ує, с-и ♦, 3-й розшнурува-, ~увач н^к розшнуровчий + %; -й^{ся}/-ый розшнуровуваний.

РАСЩЕДРИВАТЬСЯ > **РАЗДАБРИВАТЬСЯ**;

РАСЩЕДРИТЬСЯ р^к розщедрити;

-вший^{ся} рошедрій, раптом **такий щедрий**, ђ.

РАСЩЕЛЯТЬСЯ тріскати(ся), репати(ся); -й^{ся} **що** тріскає ђ, трісканий, **розтріскува-**, репа-, **схиль-** репати + **трескающийся**.

РАСЩЕМЛЯТЬ розтискати;

-й **що** /м^н хто/ розтиска, с-и ♦, **покликаній** розтисну-, розтискач, н^к розтисківий + %; -й^{ся}/-ый розтиск(ув)аний.

РАСЩЕПЛЕНИЕ (*свидомости*) розколоття.

РАСЩЕПЛЯТЬ розщеплювати, розколю-, г. розщипати;

--й **що** /м^н хто/ розщеплює, **навчений** ♦, 3-й розщепі-, розщеплювач, н^к розщепливий + %; **РАСЩЕПЛЯТЬСЯ** лупитися, г. розщипа- ђ; -й^{ся}/-ый розщеплюваний, розколюв-, розщип-; -я 3-й розщепитися, н^к **лупкий**;

РАСЩЕПИТЬ(СЯ) розколоти(ся), розчахнути(ся) ђ; -вший(ся) ђ; -я розщеплений, розколотий, розщипа-, розчахну-.

РАТИФИЦИРОВАТЬ ратифікувати;

--й **що** /м^н хто/ ~ує, з^г-й ♦, н^к **ратифікаційний**;

-й^{ся}/-ый ратифікований.

РАТОБОРСТВО о^к змаг, (*двох*) герць.

РАТОВАТЬ (*за що*) боротися, обставати, стоягорю, розпинатися, обстоювати *що*, (*проти*)

змага-, виступа-;

—й що /м. хто/ стоїть горюю $\diamond$, готівий р., по-вен рішучости обстоювати, обстоювач, оборонещь *чого*.

РАФІНІРОВАТЬ відділяти зерно від половби;
—й що /м^н хто/ рафін/ує, з-й рафінувати, для ~ування, зайнятий -ям, ~увальник, н^к ~увальний;
—йся/-ый рафінований; $\pm$ **ОЧИЩАТЬ**;
РАФІНІРОВАННИЙ очищений, (*смак*) вищука-.

РАХИТИЧНИЙ рахитний.

РАЦИОНАЛІЗИРОВАТЬ раціоналізувати;
—й що /м^н хто/ ~ує, з-й $\diamond$, ~атор, н^к ~аторський;
—йся/-ый раціоналізований.

РАЦИОНАЛЬНО /-НИЙ/ о^к доцільно /-ний/;
—ные числа м. цілі або дробові числа.

РАЦИОНІРОВАТЬ раціонувати, да-^т видавцём;
—й що /м^н хто/ раціонує, звиклий $\diamond$, н^к = %;
—ый раціонований, дава- видавцём.

РВАТЬ рвати, роздира-, розрива-, (*з рук*) /ви-/ (*жили*) /над-/ (*плоди*) /з-/ (*сіпати*) сміка-, шарпа-, (*волос*) скубті-, (*зуб*) видаля-, (*динамітом*) пуска-/висаджува-/ в повітря; р. и метать о^к сатані-, сікти й руба-, скака-, ліз- на стінку, приском сіпа-; р. на себе вблосы о^к рва- волос/кбоси, пати-, ліз- на стінку, битися головою об с. /в мур/; р. на части шматувати; на ходу подметки рвет без мила голить, н^о дріт пряде і пальців не слинить;

—й що /м^н хто/ рве $\diamond$, с-и $\diamond$, покликаний розі $\diamond$, рвач, драч, дерій, дерун, підривник, висаджувач у повітря, н^к рвучий, розривущий, роздираючи;
—й и мечущий з громами на устах; —й на себе вблосы готівий ліз- на стінку; —й на части з-й розшматува-; —й с прошлым рішеним порва- з минулим;

ИЗОРВАТЬ поподерти; и. в ключья подер- на шматкі, пошматува-;
—вший $\diamond$;

ПОДОРВАТЬ: не бойся, не -еш свой авторитет не бойся, не спадє корбна з тебе;

РВАНУТЬ бхнути [-ула міна -ула міна], (*віз /кіньми/*) сіпну-;

РВАТЬСЯ роздиратися $\diamond$, (*пориватися*) сіпа-, (*за чим*) ф. займати чергу з ночі, ф^р шітиса [р. на руководящую работу ш. в начальники]; р. из сердца (- слова) рватися з грудей; р. к власти о. хапа- за булаву;

—йся 1. що рвется, с-и дертиса, рваний, розрива-, роздира-, дертий, деркий, деручий, (*одяг*) драгтвий, 2. висаджува- у повітря, н^к розривний, рвучкий, $\odot$ вибухаючи, 3. сміканий, шарпа-, 4. стремающийся + н^к рвучкий, спраглий, жадуший, о. аж мліє, хоче /рвется/; (*неудержимо*) -я в бой спраглий бою (аж труситься); -я ввысь гінкий, виго́нистый /-час-/; -я в

даль спрямований /рвучкий, аж мліє, рвется/ в далеч; -я к власти жадуший влади; -я напролом готівий /наставлений/ ітї пробем;
ПОДО $\diamond\diamond\diamond$ о. надсадити печінки /бѣбежи/;
РВАНУТЬСЯ сіпнутиса $\diamond$.

РВАЧ о^к дерун, дерій.

РВЕНИЕ о^к загорілість.

РВОТА г. вимети.

РВУШКА (*для міни*) рвачка.

РДЕТЬ шаріти(ся), черво́нги, жеврі-, рум'яні-, розжевриватися

—й що жевріє $\diamond$, охоплений жевривом /червню/, н^к палахкотливий, розчерво́нлий, розжеври-, розжеврений;

ЗАРДЕТЬСЯ: -вшийя зашарілий, спалені-, $\diamond$.

РЕАБИЛІТИРОВАТЬ ре(г)абілітувати, вибілю-, виправду-, г. уневінню-;

—й що /м^н хто/ ~ує, з^т-й $\diamond$, ~аційник, вибілювач, виправду-, уневінню-, н^к реабілітаційний + %;

—йся/-ый реабілітований, вибілю-, виправду-, уневінню-, і. реабілітант.

РЕАГІРОВАТЬ реагувати, відгукуватися, озива-;

не р. ни на что о. і в ус не дути, ф^р своє дума-;
—й що /м^н хто/ реагує, звиклий $\diamond$, з-й за $\diamond$, реагент, о. скорий на відгук, $\odot$ як відлуння; —еe вещество x. реагент;

ОТ $\diamond\diamond\diamond$ за $\diamond$; не о. проковтнути пігулку; как Ви отреагируете на это? що Ви на це скажете?.

РЕАКЦИЯ (*на подю*) відлуння, відголос, відгук; и никакой -ни і ніхто — нічого, і жодної реакції, ф. і собака не гавкне.

РЕАЛИЗОВАТЬ н^ок (*проєкт*) реалізувати, здійснюва-, (*крам*) випробува-;

РЕАЛИЗОВАТЬ о^к зреалізувати, (*крам*) спрд-;
—й(ся)/-ый = осуществляющий(ся)/-ый + н^о оприявнований.

РЕАЛИЯ о^к факт; **РЕАЛИИ** жс^м я^і очевидячки.

РЕАЛЬНО реально, о^к на ділі $\diamond$;

РЕАЛЬНЫЙ о^к правдешній, дійсний, не уяв-, очевид- $\diamond$, ф^р живий [р. факт історії ж. факт історії], (*не містичний*) поцейбіч-; & надреаль-.

РЕАЛЬНОСТЬ о^к очевидність, очевидь, д. реалітє; **считаться с -тью** дивитися правді в очі.

РЕБѢНОК (*останній у батьків*) знбсок, жс. вишкребок, (*від старих батьків*) пізнєхір'я, пізнєхірка, (*сирота*) сиротя.

РѢБЕРНЫЙ: -ая часть порѣбринa, поріб'я.

РЕВѢТЬ (- бурю) вїти, завива-, реві(т)їти, захо́дитися ревом; **ревмя** р. рида- рїдма; **р. белугой** ревіти, як корова;

ревуший 1. що /м^н хто/ реве $\diamond$, реву́н, н^к реву́чий, 2. плачущий.

РЕВИЗОВАТЬ ревізувати, піддава- ревізії, перевіря-, (*догми*) перегляда-, пере(о)цінюва-;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, покликаний $\diamond$, зайнятий ревізією, ревізор, (*догми*) ревізіоніст, н^к ~ійний;

-йся/-ый ревизований, піддіа-ревізії;
ОБРЕВИЗОВАТЬ зревизувати.
РЕВМАТИЗМ з. гризв.
РЕВНИВЫЙ о^к ревниючий.
РЕВНИТЕЛЬ о^к уболівальник за що.
РЕВНОВАТЬ ревнувати; **р. о чём ДБАТИ**;
 -й що /м^н хто/ ревнує ◊, мучений рівнощами,
 ревнивець, н^к ревниючий, ревнивий до кого.
РЕВОЛЮЦИОНИЗИРОВАТЬ: -й що /м^н хто/
 революціонізує, (дух) що рве до бою, з-й революціонізувати, н^к = преобразующий + о. овіяний свіжими вітрами.
РЕГЕНЕРИРОВАТЬ регенерувати;
 -й що /м^н хто/ ~ує, з-й ♦, ~атор, н^к ~ативний, регенерацій- + %;
 -йся/-ый регенерований.
РЕГИСТРИРОВАТЬ реєструвати, записувати, при-/-, вноси- до реєстру, (шлюб) оформля-;
 -й що /м^н хто/ ~ує ◊, покликаний ♦, зайнятий ~ацією, реєстратор, н^к реєстровий, ~аційний + %;
 ♦♦♦СЯ (в ЗАГСі) розписуватися;
 -йся/-ый реєстрований, припису- /за-, роз-/-, оформлю-.
РЕГЛАМЕНТ (роз)порядок, з. правильник.
РЕГЛАМЕНТИРОВАТЬ ~увати, упорядков-;
 -й що /м^н хто/ регламентує ◊, покликаний ♦, для регламентації, зайнятий -ією, н^к ~аційний;
 -йся/-ый регламентований, упорядков-.
РЕГРЕССИРОВАТЬ іти не вперёд, а назад;
 -й що /м^н хто/ регресує, схильний регресувати, н^к регресивний, © регресуючий.
РЕГУЛИРОВАТЬ регулювати, (прилад) настрою-, р. достосову-, (рух) керувати чим;
 -й що /м^н хто/ ~ює ◊, покликаний ♦, для регулювання, зайнятий -ям, регулювальник, (річ) ~ятор, н^к регуляцій-, ~ятор-, т. контроль- + %;
 -йся/-ый регульований, настрою-, достосову-, керо-.
РЕДАКТИРОВАТЬ редагувати, виправля-, прави-;
 -й що /м^н хто/ редагує ◊, призначений ♦, зайнятий редагуванням, редактор, н^к редакційний, с^к редагуй- [-й код редагуй-код];
 -йся/-ый редагова-, правле-, виправлюва-.
РЕДЁТЬ рідшати, рідіша-;
 -й що рідша ◊, дедалі рідший, напівобрідлий, (волос) ріденький, рідкуват-, (вже) май- обрідлий /обрідний/; -во волосы обрідкуватий волос;
ПОРЕДЁТЬ обріднути ◊;
 -вший обрідлий, н^к обрідний, Ё.
РЕДКИЙ; **РЕДКО** ф^р мало коли.
РЕДЧАЙШИЙ найрідкісн(іш)ий, (рідкий)-рідкіснський, (-нагоду) ф^р хіба-ж-такій.
РЕДКОСТЬ (предмет) рідкісна річ, раритет.
РЕДУЦІРОВАТЬ скорочувати, редукува-;
 -й що ~чує ◊, з-й ~тити, для ~чення, зайнятий -ям, редуктор, ~чувач, н^к редуційний /-тор-, -г-

йв- + %;
 -йся/-ый скорочуваний, редуко-.
РЕЖИМНЫЙ о^к режимистий.
РІЗАТЬ різати, країа-, чикрижи-, панаха-, пуска- під ніж, (хорих) оперува-, (трут) анатомува-, (на іспиті) провалюва-, запарюва-, (словами) брі-, (грати що аж) шкварі-, смалі-, чісти-, гаті-, (м'яч) з. стина-; **р. без ножа** ♦ без ножів; **р. глаз** рази- око; **р. слух** дер- /рва-, драгува-/ вуха;
 -жущий що /м^н хто/ різє ◊, з^г-й ♦, для різання, зайнятий -ям, (річ) різєць, © різальник, різбяр, (колії) різник, н^к різун, заріза, зарізяка, н^к різальний, /край/ гострий, о^к різкий [-ая боль р. біль], різучий [-й кремень р. кремень], с^к -різний [-й металл металорізний], -різ [-й лёд льодоріз]; -й по дереву різбяр; -й по живому живоріз;
 ♦♦♦СЯ різатися, (в карти ще) азартно грати;
 -йся що /м^н хто/ різється, готовий ♦, різаний, країа-, карбова-, різбле-, вирізува-, колотий, тя-; -я в карты затьа- /азартний/ картяр /картограф-/.
РЕЗВИТЬСЯ: -йся що /м^н хто/ вибрикує ◊, звиклий пустувати, пустун, © пустуючий.
РЕЗВЫЙ © з. порський, (розум) шпаркий.
РЕЗЕРВ о^к запас, з. резерва.
РЕЗЕРВИРОВАТЬ приборігати, д^к зарезервува-;
 -й що /м^н хто/ резервує ◊, з^г-й зарезервувати, н^к резервний + %;
 -йся/-ый резервований, н^к резерв-.
РЕЗЕРВИСТ о^к запасник.
РЕЗЕРВНЫЙ о^к запасний, (хід) додатковий.
РЕЗИДЕНЦИЯ осідок.
РЕЗИНОПОДОБНЫЙ гумуватий, на взір гуми.
РІЗКА: для -ки проволочи дроторізний.
РІЗКИЙ (скрут) кругий, (-риси) виразний, (контраст) різючий, (запах) загострий, різучий, (рух) поривчастий, рвучкий, (-манери) загонистий, брутальний, (осуд) категорич-;
РІЗКО різуче, ф^р аж [Хто? – аж підвівся дід].
РЕЗОЛЮЦИЯ о^к постановова, ухвала.
РЕЗОНАНС о^к відлуння, відзвук, відгомін, відголос, відгук.
РЕЗОНЕРСТВОВАТЬ резонерствувати;
 -й що /м^н хто/ ~ує, звиклий ♦, резонер, н^к резонерський.
РЕЗОНЕРОВАТЬ о^к відлунювати, відзвучу-;
 -й що резон/ує, з-й ~увати, ~атор, © резонаторник, н^к ~ансовий, резонаторний, відлунистий;
 -ый р. резонований, відлуню-.
РЕЗОННО: **р.!** ф^р рація!;
РЕЗОННЫЙ о^к аргументований, обгрунто-.
РЕЗУЛЬТАТ з. вислід, т. вихід, о. плід, (праці) дорбок, (голосування) підсумок; **по -ам** (цініти) з наслідків, на підставі н.; **по своим -ам** своїми наслідка-; **в -те** о^к наслідком, результат-, з. у висліді, ф^р відтак, т. на виході; **в -те этого**

и *ф*^р звідси і [в -те зтого и брак з. і шлюб]; не дає -ов *что* вийде пшик з *чого*.

РЕЗУЛЬТИРУЮЩАЯ *т.* рівнодійна, вислідна, сумарна, підсумкова.

РЕЗЮМИРОВАТЬ *о^к* підсумовувати, резюмує-; -й що /*м^н* хто/ ~ує $\diamond$, *н^к* підсумовчий, підсумковий, © резюмуючи;

-йся/-ый резюмований, підсумову-.

РЕЗЬБА: *р.* по дереву дереворизьба.

РЕИНКАРНАЦИЯ перевтілення.

РЕЙДИРОВАТЬ рейдувати;

-й що /*м^н* хто/ рейдує, з^м-й $\diamond$, зайнятий рейдом, рейдовик, *н^к* рейдовий.

РЕКВИЗИРОВАТЬ вилучати, вилучува-, вивласню-, ю. реквізувати;

-й що /*м^н* хто/ реквізує $\diamond$, звиклий *р.*, покликаний вилучи-, *н^к* реквізиційний + %;

-йся/-ый реквізований, вивласню-, вилучу-.

РЕКЛАМИРОВАТЬ рекламувати, афішува-, виставля- на показ, робі- рекламу кому /для *чого*/, *ф.* розкручува- *кого* /*що*/, з^п піари-; *р.* себ'я *ф.* набива- собі ціну;

-й що /*м^н* хто/ рекламує $\diamond$, *р*-й виставити на п., звиклий $\diamond$, рекламіст, *н^к* рекламний;

-йся/-ый рекламований, афішб-, зрблений /вистав-/ на п.;

РАЗ $\blacklozenge$ *ф.* роз $\diamond$, розпіари-, *ф.* розкрути- $\diamond$.

РЕКОГНОСЦИРОВАТЬ рекогносціювати, розвіду-;

-й = *разведывающий*.

РЕКОГНОСЦИРОВАТЬ розвідування.

РЕКОГНОСЦИРОВОЧНЫЙ *к.* розвідчий.

РЕКОМЕНДОВАТЬ рекомендувати, пропонувати, дава- пораду, (*кого кому*) знайоми- *кого* з *ким*;

-й що /*м^н* хто/ ~ує $\diamond$, звиклий *п.*, готівий поради-, щедрий на поради, порадник, *о.* для ~ації, *р^к* рекоменда́тор, автор рекомендації, *н^к* рекомендаційний, © взявшись радити;

-йся/-ый рекомендований, пропону-, пропону-, відрекондую-;

ЗА $\blacklozenge$ *з. себ'я кем* *о^к* мати марку *кого*;

-вший $\diamond$; -й себ'я $\diamond$.

РЕКОНСТРУКЦИЯ *о^к* перебудова.

РЕЛАКС з^н відпруження, спочінок.

РЕЛАКСИРОВАТЬ релаксувати, відпружу-, відпочивати;

-й що /*м^н* хто/ ~ує $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й ~и-, релаксатор, для ~ення, *н^к* релаксовий, ~ли- + %;

-ый релаксований, відпружу-.

РЕМЁННЫЙ (- *передачу*) *т.* пасовий.

РЕМОНТ направа.

РЕМОНТИРОВАТЬ ремонтувати, лагоди-, направля-, усува- дефекти, *о.* лага- діри;

-й що /*м^н* хто/ ~ує $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й /взявшись/ направи-, відповідальний за ремонт, зайнятий -ом, ремонтник, *н^к* направчий, ремонтний + %;

-йся/-ый ремонтований, направля-, лагодже-, відда- на ремонт, на ремонті.

РЕНЕГАТ *о^к* відступник, з^п відщепенець.

РЕНЕГАТСТВОВАТЬ: -й що /*м^н* хто/ ренега́тствує, *i.* = РЕНЕГАТ, *н^к* ренега́тский + $\downarrow$.

РЕНЕГАТСКИЙ *о^к* перевертенський.

РЕНОМЕ *о^к* марка [сохраня́ть /портитъ/ *р.* трима́ти /псува́-/ -ку].

РЕНТАБЕЛЬНЫЙ *о^к* прибутковий, доцільний, *г.* попла́т-.

РЕОРГАНИЗОВЫВАТЬ *о^к* перебуд/овувати, *д^к* зреорганізува-;

-й/-зүющий що /*м^н* хто/ ~бує $\diamond$, звиклий $\diamond$, з^г-й ~ува-, для реорганізації, зайнятий -ією, реорганіза́тор, *н^к* реорганізаційний, перебудовчий;

-йся/-ый реорганізовуваний, перебудову-.

РЕПАТРИРОВАТЬ: -й що /*м^н* хто/ репатрі́бує, з^м-й репатрі́овати, зайнятий репатрі́цією;

-йся/-ый репатрі́ований, репатрі́ят.

РЕПЕЛЛЕНТ *о^к* відгніч.

РЕПЕТИРОВАТЬ робити пробу, (*учня*) підтяга-;

-й 1. що /*м^н* хто/ робить *п.* $\diamond$, з^г-й зробити *п.* зайнятий репети́цією /пробою/, *н^к* репетиційний, 2. що підтяга, покликаний підтягти, репети́тор, *н^к* репети́торський;

-йся/-ый 1. тепе́р /вже/ на репети́ції /проби/, *к^к* репети́руваний, 2. підтяга-.

РЕПЕТИЦИЯ проба.

РЕ́ПКА (*вузол*) хрест.

РЕПРЕЗЕНТА́НТ представник, *г.* відпоруч-, заступ-.

РЕПРЕЗЕНТОВАТЬ репрезентувати, *г.* заступ-;

-й що /*м^н* хто/ ~ує, з^г-й $\diamond$, репрезента́нт, представник, для ~ації, *п-к* репрезента́ційний;

-йся/-ый репрезентований.

РЕПРЕССИВНЫЙ каральний, гонительський.

РЕПРЕССИИ *м^н* гоніння, утиски, переслідування, *о^д* на́гінка.

РЕПРЕССИРОВАТЬ репресувати, карати, переслідува-, піддава- утискам /репресіям/;

-й що /*м^н* хто/ репресує +, звиклий $\diamond$, винний за репресію, каратель, *н^к* репресивний, караль-;

-йся/-ый караний, репресова-, підда- утискам /репресіям/.

РЕПРОДУ́КТОР *г.* голоснік.

РЕПРОДУ́КЦИЯ (*дія*) відтворення, $\square$ відбиток.

РЕПУТА́ЦИЯ *о^к* слава [хоро́шая /плоха́я/ *р.* добра /недобра/ *с.*].

РЕСПИРА́ТОРНЫЙ (*канал*) *о^к* віддиховий.

РЕСТАВРИ́РОВАТЬ *о^к* поновлювати /від-/ , відрбджу-, реставр/увати;

-й що /*м^н* хто/ ~ує $\diamond$, з-й відновити, для ~ації, зайнятий -ією, ~а́тор, *н^к* ~аційний, ~а́тор- + %;

-йся/-ый ~ований, відновлю-/по-/ , відрбджу-.

РЕСТОРА́ННЫЙ *г.* кав'ярняний.

РЕСУ́РСЫ *м^н* *о^к* запаси, джерела, можливості,

засоби, (грошові) кошті.

РЕТРОГРАД *ф*^р книгофбб.

РЕГУШІРОВАТЬ регушувати, підмальов- /до-/;

--й що /м^н хто/ ~ує, звідкий ♦, зайнятий регушіванням, регушёр, *н*^к регушувальний;

-йся/-ый регушований, підмальову- /до-/.

РЕФЕРАТ *о*^к доповідь, *г.* відчит.

РЕФЕРІРОВАТЬ реферувати;

--й що /м^н хто/ реферує, зайнятий реферуванням, *с-и* ♦, референт, *н*^к реферативний + %;

-йся/-ый реферований.

РЕФЛЕКС *г.* відрух.

РЕФЛЕКТИВНО /-НИЙ/ *г.* відрухово /-вий/.

РЕФЛЕКТИРОВАТЬ відбива́-, (звук) відлуню-;

--й що ~а ♦, *с-и* ♦, *з-й* відби́-, рефлектор, відбива́ч, *н*^к відбивчий, відбиву́щий, рефлекторний, відруховий, /звук/ відлуністий;

-ый рефлектова-, відби́-, відлуню-, *н*^к відбивний.

РЕФОРМІРОВАТЬ (лад) перебудовувати;

--й що /м^н хто/ ~ує ♦, схильний ♦, *з*^г-й ~ува́-, зайнятий ~ою, ~атор, (діяч) ~іст, *н*^к ~аторський, *г*^р реформаційний, реформе-, перебудовчий;

-йся/-ый реформований, перебудову-.

РЕХНУТЬСЯ ♦^к відбитися /спасти з/ глуду, відбиг- розуму;

-вшийся схибнутий, схиблений, *з.* цапле-, відбіглий розуму, збожеволі-, ♦, ± помешавшийся.

РЕЦЕНЗИРОВАТЬ рецензувати;

--й що /м^н хто/ ~ує, звідкий ♦, зайнятий ~уванням, рецензент, *н*^к рецензійний;

-йся/-ый рецензований.

РЕЧЕВОЙ живомовний [р. етикет ж. етикет, етикет живої мови /живого спілкування/].

РЕЧЬ *ф*^р слова, лєксика, (виступ) *о*^к слово; книжна *р.* книжна мова; & трбнна промова; сла́дкая *р.* солодкі слова; *р.* адвоката́ слово адвоката́; где *р.* шла де йшлося; об́ этом не мо́жет бы́ть и ре́чи про це годі говорити /нема́ й мови/; пу́стые ре́чи – слуха́ти не́чего *н*^о люде́й слухай, а свій розум май; о́ чём ре́чь? *г.* про що ходить?; послу́шайте ре́чь *ж*^н щось ма́ю ка́зати.

РЕШАТЬ вирішувати, ухвально-, *г.* ріша́-, (робити висновок) висно́ву-, (ребус) розга́ду- /від-/;

--й 1. що /м^н хто/ вирішує ♦, звідкий *р.*, гото́вий /з-й, взявшись/ виріши-, *н*^к ключовий, вирішаль-, /голот/ ухваль-, /летат/ перелом-, переломовий, /- роль/ зна́ко-, /мить/ рішучий, *ф*^р *з*^г-й [-й оста́ться /по́ехать +/ з. лиші́тися /по́хати +/], 2. = разрешающий² + для розв'язки, зайнятий -кою, відга́дко, *н*^к розв'язчий + %, *р.* розв'язковий; -й су́дбу доленосний, історич-; пра́во -его го́лоса пра́во ухвально-, ± пра́во вето; -ый 1. вирішуваний, ухвально-, розсуджу-, зважу-, висно́ву-, *н*^к вирішній, 2. розв'язува-, розга́ду-, *н*^к розв'язний, *о.* з розв'язкою;

РЕШИТЬ надумати(ся) ♦, покля́сти собі, узя́ думку, (долю) визна́чи-, *р.* звáжжя [-йл не и́дти -ив не йти; т́рудно *р.* нелéгко з.];

-вший *ф*^р гото́вий, *з* думкою, *г.* рішений, ♦;

ПОРЕШИТЬ: *п.* на том погб́дитися на то́му, пристáти на те.

РЕШАТЬСЯ вирішувати, ма́- відва́гу, звáжувати-ся, насмілова-, набира́- духу, надумува-, пуска́- на що; не *р.* *о*^к вага́-, тёртісизм'я́-, не ма́ти відва́ги; *р.* на всé йти в огóнь і во́ду; зада́ча -ет-ся так зада́чу розв'язують так;

-йся 1./2. = -ый, 3. що /м^н хто/ звáжується ♦, на-смілений, *н*^к *з*^г-й, схиль-, *г.* ріше-, звáжливий, гото́вий, ладен, ± дерзающий; не -йся (сказа́ть, сде́л- +) не на-смілений /не ма́ючи відва́ги/ (сказа́ти, зроби́- +); -я без колеба́ний гото́вий без вага́нь; -я на всé гото́вий в огóнь і во́ду;

РЕШИТЬСЯ надуматися ♦, (на що) пусти́-; *р.* ума́ відбігти ро́зуму; не в состо́янні *р.* не ма́ відва́ги [не мог *р.* не мав в.];

-вшийся гото́вий, на-смілений, *г.* ріше-, ♦.

РЕШЕНИЕ *о*^к ви́хід [наилу́чшее *р.* найкращий в.], (громади) присуд, думка [приня́в такбе *р.* по сі́й думці]; по -ию зѓдно з ухва́лою; при -ии чего розв'язуючи що.

РЕШЕТИТЬ; ИЗРЕШЕТИТЬ поподірявити;

ИЗРЕШЕТИТЬСЯ зрешетіти;

-вший(ся) ♦; -я зрешетілий.

РЕШЕТКА *г.* гратка, *о*^к гратник, (щось трато-ване) гратованка.

РЕШЕТО (густе) підрешітка; -ом во́ду носіть *о*^к сука́ти мотузки з піску́.

РЕШИМОСТЬ не хвата́ет -ти ру́ки тру́яться.

РЕШИТЕЛЬНО (не вміти) *о*^к цілком, (хоч) уби́й, (боронити) твёрдо, за́тято, без вага́нь, (відмовити) навідруб, прб́сто-таки [р. забу́л *п.-т.* забу́в], та́к-таки [р. ну́жно *т.-т.* тре́ба], (забороняти) суворо, невідклично, хай що ка́жить [р. не могу́ х. щ. к., не мо́жу], (не хоч) уперто, насті́рно; *р.* не (хоч) уби́й не; *р.* ниче́го аж нічо́го; **РЕШИТЕЛЬНЫЙ** ⊕ твёрдий, безо́глядний, (час) перелом- /г. -овий/, (крах) цілковитий.

РЕЩИ *н^ок/о^к н^о* ректи́, проріка́-, *с*^р говори́-, ка́за-; реку́щий що /м^н хто/ ре́чє ♦, проро́к, ⊙ рікши, проріка́ючи, *с*^р говоря́щий.

РÉЯТЬ ринути, *н*^о лину-, (в не́бі) ширя́-, кружля́-, плава- в не́бі /на крилах/, *н*^о буя́-, (- прапор) ма́я-; ре́ющий 1. що ширя́ ♦, *с-и* ш., розкрилений у не́бі, на плаву́ в не́бі, *н*^к небопла́вний, крилопла́в-, небойдучий, 2. развевающийся.

РЖАВЕТЬ (р)жавіти, *ф*^р бурі-, бра́гтися іржею; --й що ~іє +, покріваний іржею, шорáз іржавіший, (напів)заіржавілий, вже майже іржавий, напівіржавий; не -щий неіржавистий; **ЗАРЖАВЕТЬ** зя́тися іржею ♦; так и -еет (не буде наслідку) так і присохне; не -еет *н*^б 1. не

забудеться, 2. *ж*^н стане *д*у^ху;
-вший заіржавілий, *о*;
ПРОРЖАВІТЬ: **-вший** проіржавілий, проіржавілений, *о*.
РЖАВЬИЙ & (1)ржавенький.
РЖАТЬ іржати, гигота-, *п*. регота-;
-ий що ірже *о*, *с*-и *♦*, іржучий, *п*. гиготливий, реготли-.
РИКОШЕТИРОВАТЬ іті рикошетом, рикошети-, відскакува-, відбивати-ся;
-ий що йде *р*. *о*, 3-й відскочити, *п*^к рикошетний, *р*^к рикошетистий.
РИКОШЕТОМ *п*^п *о* бумерангом.
РИНУТЬСЯ *д*^к кінутися (шулікою /прожогом/), ринути(ся), розімчати(ся), шугнути, віргнутися стрілою, (з діри) вихопи-, (згори) шубовснути;
-вшийся (*у бій*) розімчаний /стрілою/, несений /віргнутий/ стрілою, (з діри) вихоплений, *п*^к стрімколет-, стрімконос-, стрімкойдучий © кінувшись прожогом /шулікою/, *о*;
НИЗРИНУТЬСЯ поринути /низ-/ , з небес у безодню вліас-.
РИСК *ф*^р небезпека [большой *р*. велика *н*.]; *р*. – благородне діло *ж*. хто не ризикє, той в тюрмі не сидить.
РИСКОВАННИЙ *о*^к ризиковний, *г*. газардвий, (*крок*) небезпечний.
РИСКОВАТЬ ризикувати, *о*. іті на ризик /риск/, підставля- шію, іті ва-банк, (головою) іті на смерть; *р*. *чем* стави- на карту *що*; безрасудно *р*. пер- на рожен /проти рожна/; *р*. головой важи- головою, підставля- глову; *р*. (своей) жизню наража- (свое) життя, підставля- (свою) глову /шію/;
-ий що /*м*^н хто/ ризикє *о*, звиклий *♦*, годбий ризикну-, ризикант, одчайдух, гаряча голова, *г*. газардовик, *п*^к одчайдушний, ризиковитий, ± дерзающий.
РИСОВАЛЬНИЙ *ф*^р рисунковий [-ые принадлежности -ве приладдя].
РИСОВАТЬ малювати, віддава- в лінії; *р*. в воображенні вимальбува- в уяві /голові/, уявля-;
-ий що /*м*^н хто/ малює *о*, звиклий *♦*, маляр, малювальник, *п*^к малювальний, *ф*^р де змальовано [роман, -ий будущеє роман, де з. майбутне]; **-ий заманчивою картину** © у кого всі кози в золоті; **-ий мрачными красками** = изображающий *м*. *к*.; **-ый** мальований, змальову- /ви-/ , відда- в лінії;
РИСОВАТЬСЯ *п*. хизуватися, *д*. фасони-, з. гусарствувати, (*гордо*) козиря-, (*у мрії*) поставя- в уяві, уявлятися;
-йся 1. що /*м*^н хто/ хизується *о*, *с*-и *♦*, *п*^к *р*^к маніристий, хизува-, *д*. фасонис-, 2. що постає в у. *о*, вирізьблований в у., 3. = **-ый**;
НАРИСОВАТЬСЯ (*з'являється*) віринути, *ф*. вігулькн-, *о*. вірос- перед очима, виткнутися;

-вшийся віринулий, вірос- *п*. *о*., © віринувши +, *о*;
ПОРИСОВАТЬСЯ козирнути, *г*. пописатися; **-вшийся** *о*.
РИСТАЛИЩЕ біговище, скако-, *з*^н гіподром.
РИСУНОК *з*^н мальови(д)ло, (*зуб*) затиск /с-/ , залом, обрис.
РИТУАЛ *о*^к церемоніял, у. обряд.
РИФМАЧ *о*^к римувальник, *з*^н віршомаз.
РИФМОВАТЬ римувати, *п*^о віршува-;
-ий що /*м*^н хто/ римує, 3-й за*♦*, *з*^н віршомаз, римувальник, *п*^к римувальний, римотворчий;
-йся/-ый римований, *п*^к римоздат-;
ЗАРИФМОВАННИЙ заримований, завіршб-.
РИХТОВАТЬ рихтувати, у. рівня-, вирівню-;
-ий що /*м*^н хто/ рихтує *о*, *с*-и *♦*, 3-й вирівня-, зайнятий рихтуванням, рихтувальник, *п*^к = %;
-йся/-ый рихтований, вирівню-, рівняний.
РОБЕТЬ торопіти, ніякові-, нітитися, губи-, *с*. тетеріти, не зна-, на яку ступи- /де поді- руки/;
-ий що /*м*^н хто/ торопіє *о*, з. тороплений, *с*^р знічува-, засоромлю-, скобу- нерішучістю, щораз розгубленіший, напівсторопілий, майже сторопі-, © не знавши, на яку ступити;
ОРОБЕТЬ знітитися, проковтнути язик(а), не зна-, на яку ступи-, *ф*^р розгубитися *о*;
-вший знічений *о*, отетерілий, сторопі-, *о*.
РОБКИЙ © тихомірний, оглядистий, з. плохий, плоховитий.
РОБОТИЗИРОВАТЬ роботизувати;
-ий що /*м*^н хто/ ~ує, зайнятий ~ацією, *п*^к = %;
-ый роботизований.
РОВ & рвіще.
РÓВНО *ф*^р аж [взял *р*. пять гривен узяв аж п'ять гривень; *р*.ничего аж нічого];
РÓВНЫЙ *о*^к однаковий [-ые доли -ві частки], (*рахунок*) круглий [р. счёт к. рахунок], *ф*^р гладкий [на -ом месте на -кій дорозі]; & рівний, як стіл; -ым счётом кругло; -ым счётомничего аж нічого, аж ніскільки, *о*. кіт наплакав.
РÓВНЯ *ф*^р свій брат.
РОВНЯТЬ рівняти, розрівнюва- /ви-/ , (*по шнуру*) шнурува-;
-ий що /*м*^н хто/ рівня *о*, *с*-и *♦*, 3-й /готовий/ ви*♦*, *т*. рівняльник, вирівнювач /роз-/ , *п*^к = %;
РОВНЯТЬСЯ *в*^н шнуруватися; *о*;
-йся/-ый рівняний, вирівнюва- /роз-/ , шнурф-.
РОГ: как из -га избобилия як з мішка /рукава/.
РОГАТЫЙ: *р*. скот *о*^к рогатизна, двороги.
РОГОВИДНЫЙ рогуватий, на взір /у формі/ роба[у].
РОГОЖИНА *о*^к рогбзина.
РОГОЖКА: свет в -ку показался закрутився світ кому.
РОД: середний *р*. *г*^з з. ніякий рід; *р*. занятий фах, професія; різного -да *ф*^р усякий [р. -да публи-

ка -ка публіка]; **тако́го -да** (о)такий [дѣло т. -да -ка справа]; **зна́тного -да** високого коліна; **на -ду́ (у кого)** (написано) на віку, (сам Бог велів кому); **по -ду** діяльності родом діяльності.

РОДИЛЬНИЙ о^к породільний, поліжничий; **р. дом** г. матерінець.

РОДИТЕЛИ у^р батько-ма́ти.

РОДИТЬ родити, наро́джува- /по-/, розро́джува- тися, *ф^р* ма́ти [мене ма́ма тоді ма́ла], *е^с* з коліна вилуши- [где **возьму́? рожу́?** де візьму́? з коліна вилушло?], (*що*) спричинюва-, витворюва-, (*відвагу*) буди-, виклика-, (*на ниві*) дава- врожай /плоди/; ± **ПОРОЖДАТЬ**;

-й що /м^т хто/ родить $\diamond$, з-й по $\blacklozenge$, ж^т (по)роділля, (по)родителька, поліжниця, породженни-, породільни-, ма́ти, *п^к* /трунт/ родючий, урожайний, плодонос-, *с^к* роди- [-ая земля роди-земля]; **РОДИТЬСЯ** з^н виплодитися; $\diamond$;

-йся = **рождающийся** → **РОЖДАТЬСЯ**;

-вшийся наро́джений /у-, по-, з-/, у^р (на)рождѣнный, $\emptyset$;

УРОДИТЬСЯ: -вшийся врѣдженний, /на-, з-/, $\emptyset$ зрѣду [-я немым з. німий], $\emptyset$;

ПРИРОЖДѢННИЙ *ф^р* родимий, родовитий, д. дорідний.

РОДНИК: **бога́тый -ами** джерелястий, криничас-.

РОДНИТЬ(СЯ) ріднити(ся), брат/ати(ся), (с)поріднювати(ся);

-й що /м^т хто/ ~а $\diamond$, с-и б., з-й збратá-, *п^к* братній, братерський /ч. братсь-/; близький, рідний, *ф^р* споріднюва-, *п^о* спорідне-;

РОДНИТЬСЯ родичатися, кума-, г. родá- $\diamond$;

-йся що родичається $\diamond$, братаний, (с)поріднюва-, зближу-;

ПОРОДНИТЬСЯ споріднитися $\diamond$;

-вшийся споріднений, посвояче-, зближе-, $\emptyset$;

СРОДНИТЬСЯ зріднитися, посвоячи-, породичá-; с. с *чем* о. прорості *чим*;

-вшийся посвоячений, породиче-, $\emptyset$.

РОДНО́Й: -ые **пенáты** рідна стріха; **к -ым** **пенáтам** під рідну -іху; **на -ом** **языкѣ** по-рідному, *ф^р* по-нашому.

РОДОВИ́ТЫЙ о^к високорідний, ± **АРИСТОКРАТИЧЕСКИЙ**.

РОДОНАЧА́ЛЬНИК о^к прародич.

РО́ДСТВЕННИК: **да́льний р.** о. деся́та вода на киселі; -ики з^б роді́на.

РО́ДСТВЕННИ́Й *ф^р* близький.

РО́ДСТВО д. крѣвність; **крѣвное р.** крѣвне споріднення; **р. со стороны** **кого** (отца́ +) рідня́ по кому (по батькові +); **лі́нія -ва** ко́ліно споріднення.

РО́ДЫ м^н о^к поро́ди, о^д родиво.

РО́ЕНИЕ рі́йка; **вре́мя -ня** рі́йка.

РОЖѢНИ́ЦА о^к поліжниця, *п^к* родильниця.

РОЖДА́ТЬ > РОДИТЬ;

РОЖДА́ТЬСЯ у^р приходи́ти у /на/ сві́т [Хри́стос -а́етсѣ Хри́стос -ить у с.];

-й = **ро́дящий**;

-йся/-ый наро́джуваний /по-, за-/, спричиню-, витворю-, творений; -я що наро́джується $\diamond$, *п^к* у^р рождѣнный;

РОЖДѢ́ННИЙ з^н спло́дженний; **р. по́лзать** – **летáть не мо́жет** плазу́н ізро́ду орло́м не ста́не.

РОЖДѢ́НИЕ о^к наро́дини; **де́нь -ня** г. урѣді́ни; **от -ня** г. з урѣдження.

РОЖКОВЫ́Й (*кључ*) рі́жкати́й.

РОЖО́К: **ро́жки да но́жки** (*лишити*) ро́ги та но́ги, са́мі кісточки.

РО́ЗА: **нет -зы** без **шпи́ов** де **лобо́в**, там і **му́ка**, б^о **нема́** ро́жі без **шпи́льок**.

РОЗѢ́ТКА (*штпесельна*) г. влúчка.

РО́ЗНИ́ЦА: в -чу з. подроби́цею.

РОЗНЬ: **челове́к челове́ку р.** не всі лю́ди одна́кові.

РОЗОВѢ́ТЬ рожев/іти, става́- роже́вим; **нача́ть р.** зарожѣ́и-;

-й що ~іе $\diamond$, щорáз роже́віший, напівроже́вий, вже ма́йже роже́вий, $\emptyset$ стаю́чи роже́вим, от-от вже роже́вий;

ПОРОЗОВѢ́ТЬ о^к зарожѣ́іти;

-вший зарожѣ́вілий /по-/, $\emptyset$.

РО́ЗОВЫ́Й & роже́вистий; **вїдя́щий /вїде́нний/ скво́зь -ые очкі** рожевоокуля́рний.

РО́ЗОЧКА (*синець на тілі* або *гидка пляма деінде*) бля́мба.

РО́ЗЫГРЫ́Ш г. розі́гри.

РО́ЗЫСК & відшук.

РОЙТЬСЯ рої́тисѣ, (- *думи*) снува́ти(ся), юрмі́тисѣ, ті́сну-, (*коло дівчат*) ві-; **р. в** **голо́ве** ро́ї- в голо́ві; **р. рѣем** о^к купчи- рѣем; **мы́сли -я́тсѣ** думка думку побивáе; **ро́йлисѣ мы́сли** в'язáла сні́тка думо́к;

-йся що рої́тсѣ $\diamond$, с-и /з^м-й, з-й/ рої́тисѣ, *п^к* рої́стий, $\emptyset$ рѣем, роя́ми; -я рѣем купчений рѣем.

РОЙ о^к ро́йовисько; **из з́того ро́я** не б́удет т́олку з то́ї му́ки не б́уде хлі́ба.

РО́К о^к прирѣ́чення, о^к при́значе-; **злой р.** нета́лан, безтáланнѣя.

РО́КИРѢ́ВКА *п^к* роки́рвання, роки́ривка.

РО́КОВО́Й о^к нещасли́вий, лихонѣ́сний, з́судний.

РО́КОТА́ТЬ рокотáти, гуркотá(і)- /ворко-, бурко-), (- *грим ще*) вигуркува-, /хви́лі/ гомоні-;

-чу́щий що гурко́че $\diamond$, рокі́тливий, гуркі́тлі-, грімотлі-, розко́тистий, *п^к* банду́рний, (*звук*) воркі́тливий, /хви́ль/ буру́нний;

ОТРОКОТА́ТЬ: -вший відгуркоті́лий.

РО́ЛІК о^к валѣ́ць.

РО́ЛЬ: **взя́ть на се́бя р.** впрягáтисѣ в ро́ль; **в та́ко́й ро́лі** *ф^р* отѣ [ї́ обернуто на вовчи́цю, і отѣ /= **в та́кій ро́лі**/ вона вовчи́цею прибу́ла до...];

(слово **ото** набирає найрізніших значень).

РОМАН & романчик;

РОМАНЫ (не писані) е^р закохування.

РОМАШКА романбц; ~**ШКИ** м^р ромён-зілля.

РОМБОВІДНИЙ ромбувагий, на взір /у формі/ ромба.

РОНЯ́ТЬ (з рук) випускати, кйда-, скида-, /пере-/ (сльози) роні-, (якуч) губи-, (слова) кйда- нехотя, піді- кризь зуби, (чуб) хнюпи-, (листя) сипа-; **р. зёрна** сія- зёрна чоґо; **р. своё досто́инство** уполіджува- себе, принижу- свою гідність;

--й 1. що /м^р хто/ ронить ѳ, звиклий губити, © скидаючи, 2. (голову) опускающий, 3. що кйда нехотя ѳ, 4. (гідність) що принижує, 3-й принизи-; -й опереніє © скидаючи пір'я; -й слёзы заливаний слізьмі; -й своё досто́инство 3-й у посліди- себе /принизи- свою гідність/;

-ый/-имый ронений, сія-, кйда- /с-, пере-/ губле-, сипа-, хнюпле-, принижува-;

ЗАРОНИ́ТЬ о^к закінити [з. в сер́дце желаніє ♦ в сер́дце бажанія]; з. в ду́шу посія- /збуді-/ в душі; з. зерно́ чего во что заще́пи- па́ростки чоґо в чо́му;

-вший що посіяв ѳ, ѳ; -й і́скру наде́жды що посіяв зерно́ надіі; -й подо́зреніє звідник підозри;

-вшийя посіяний, збудже-, зародже-, закінутий; -вшееся сомне́ние зароджений сумнів;

ЗАРОНЕ́ННИЙ (- зерна) посіяний; ѳ;

ПРОРОНИ́ТЬ (сльозу) о^к зронити; п. звук чичіркну- [не п. зву́ка ні чичіркну-] /звидси ні чичірк = ни гугу/.

УРОНИ́ТЬ (сльозу) пустити, пролі-; бойт́ся у. свой авторитет́ кто бойт́ся, що корба́ спаде́ з кого;

-вший ѳ.

РОПТА́ТЬ ремств/увати, о^к припла́ку-, з поріку-; -щущий що /м^р хто/ ~ує ѳ, звиклий /з-й/ нарікати, наріка́йло, н^к ремствійий, © нарікаючи.

РОСКО́ШЕСТВОВА́ТЬ розкош/увати, о^к купатися в золоті /добрі, розкошах/, кача- в перінах, розкішно жити; & о^к порозкошувати;

--й що /м^р хто/ ~ує ѳ, звиклий до ~ів, відомий своїм розкішним життям, ~елюб, сибарит.

РОСПУСКА (партіі) з. розв'язання.

РОССКАЗНИ о^к оповідки, н^к Хіміяні ку́ри.

РОССЫ́ПЬ п^{рм} розсипище.

РОСТ ф^р ро́зріст; **р. в р.** один-в-один, (всі) як один, одного́ зросту; **бы́стрый р.** н^о ро́зріст; **во весь р.** на повен зріст.

РО́СЧЕРК о^к по́мах [одним -ом пера́ одним -ом пера́].

РОГ в. хавка; & ротя́ка.

РО́ТА с́тня, підкурінь; **команді́р -ты** сотенний.

РО́ТНИЙ © сотенний, підкурін-; **помощник -о** го підсотен-.

РОТОЗЕ́ЙНИЧА́ТЬ ловити гав /вітри/ , вітришки їсти; **собра́ться р.** зійт́ися на в.;

--й = зевающий².

РОТО́К: на чужой р. не накі́нешь плато́к лю́дям губа́ не заперта́ /не зашієш рот(а)/.

РО́ЩА (край гаю) зага́йок.

РТУ́ТНИЙ живосрібний.

РТУ́ТЬ живе́ срібло.

РУБА́КА о^к руба́ч.

РУБА́ТЬ руба́ти, сікти;

--й що /м^р хто/ руба́ ѳ, звиклий ♦, 3-й руб(о)ну-, руба́ка, руба́ч, н^к р^к рубчий + %;

-йся/-ый руба́ний;

РУБА́НУТЬ: р. сплеча́ (языком) врізати, р. вруба́-.

РУБА́ШКА т. обго́ртка, кожух; & сорочи́на; **сво́я р. блі́же к те́лу** сво́я сорочка блі́жче до те́ла; **ни́жняя р.** з. підсорочка.

РУБЕ́Ж (рубіюн) о^к злам, поріг; **исхо́дный р.** вихідний рубі́ж; **за -ом** за кордо́ном;

РУБЕ́ЖИ ф^р обріі [но́вые р. но́ві о.].

РУБЕ́ЖНОСТЬ ме́жовість.

РУБИ́ТЬ руба́ти, стина́-, тя-, розру́бува- /пере-/ (голову) /від-/ (ліс) /ви-/ , клас- під сокіру;

--й що /м^р хто/ руба́ ѳ, звиклий ♦, 3-й виѳ, руба́ч, руба́ка, руба́йло, (щю) руба́йло, н^к руба́льний, с^к -руб [-й дрова́ дровору́б]; -й избу́ ма́йстер ста́ви- хату; -й сплеча́ звиклий ♦ з плеча́, безцеремо́нный, безпардо́н-; -й уго́ль р. вуглеру́б;

-имый руба́ний, тя́гий, січений, ста́вле-;

ЗАРУБИ́ТЬ -вший ѳ; -й себе́ на носу́ що заруба́є собі на носі, ѳ;

ИЗРУБИ́ТЬ попосікти; и. в капу́сту пошаткува́- /поруба́-, попосік-/ на капу́сту;

-вший ѳ; -й в капу́сту що посік на капу́сту;

РУБИ́ТЬСЯ битися ѳ;

-йся 1. що /м^р хто/ руба́ється ѳ, руба́ка, с-и руба́тися, 2. = РУБЛЕ́ННИЙ;

РУБЛЕ́ННИЙ руба́ний, січе-, тя́гий, (- хату) будова́-, ста́вле-.

РУ́БКА (дія) о^к по́руб, руба́нка.

РУБЛЬ: от -ля́ и вы́ше (= изря́дно) від коша́ і вище, тільки так [даду́т от р. и в. даду́ть т. т.].

РУ́БРИКА о^к графа́, (газети) ро́зділ; **под -ой** о^к під заго́ловком.

РУБЦЕВА́ТЬСЯ: -йся що рубцо́ється, зарубцо́вуваний, затя́га- рубце́м, © с-и рубцо́ватися.

РУ́ГАНЬ & грім-лайка;

РУГА́ТЕЛЬНИЙ о^к лихослівний, лихомов-, чорноротий, (стиль) пашквільний, туалёт-.

РУГА́ТЬ ля́яти, сварі́-, шпéти-, лихосло́ви-, бра́на зуби; **сам себя́ -аю** е^{см} (аж) чорті скребу́ть;

--й що /м^р хто/ ла́є ѳ, звиклий ♦, з^м-й виѳ, лайлі́-вещ, пащеку́н, чо́рний рот, чортопха́й, н^к лайлі́вий + РУГА́ТЕЛЬНИЙ + %, о. з лайкою на уста́х; -й за гла́за́ пащеку́н поза́очи; -й на че́м

свет **стоит** з дикою лайкою на устах;

-ий сварений, висварюва-;

♦♦♦СЯ: р. по матері /-ушке/ матюкаться; ♠;

-йся що /м^н хто/ лаяться ♠, звиклий лаятися, з^м-й вилая-, сварун, н^к сварливий, ±/+ ругающий; -я по матери /-ушке/ матюгальник, н^к матюкливий, о. з матюками на устах, звиклий матюкаться, щедрий на матюки;

НАРУГАТЬСЯ (досхочу) пополаяться; ♠;

НАДРУГАТЬСЯ о. напловати в душу; ♠;

ПОРУГАТЬСЯ погіркатися ♠;

-внийся ♠.

РУЖЕЙНЫЙ о^к крісовий, (- стрілебу) з крісів, ф^р стрілецький [р. клуб с. клуб; -ые приёмы -кі випади, г. -кі техніки, р^к техніка кріса].

РУЖЬЁ: быть под -ём їсти солдатську кашу, ході- з крісом.

РУИНЫ м^н о^к руйновище.

РУКА (н'ясть) пучка, ф^р почерк [её р. її п.]; как без рук як риба без води; из верных рук (знае) з певного джерела; из рук в руки з рук до рук; из рук вон плёхо ні в кут ні в двєрі, зовсім погано; в -ки (узяти) до рук; р. об -ку руч-обруч; -бй подать до чего під боком що, на досяг руки що [до Рима р. п. Рим на д. р.]; как -бй сняло як вітром звяло; на -ку не чист вміє брати, де не клав, майстер до чужих кайстер; на скобрую -ку о^к абияк; по правую /левою/ -ку праворуч /ліворуч/;

РУКИ: р. к чему приспособлены руки до чего стоять.

РУКАВ & рукавѣц, рукавчик; речной р. о^к віднога, зарічок, о^к проріз; от жилетки -ва дірка з бублика, голому за пазуху; спустя -ва на галай-балай.

РУКАВИЧКИ д^о пальчата.

РУКОВОДИТЕЛЬ о^к провідник, управитель, (держави) лідер.

РУКОВОДИТЬ керувати, ма- у своїх руках що, (оркеструю) орудува-, (де) верховоди-, (ким) рұха- [им -йт спесь ним -ае пиха], штовха-вперёд кого; р. кем вєсти перєд кому;

--й що /м^н хто/ керує ♠, з-й ♠, р-й по ♠, керівник, провідник, управитель, лідер, для керівництва, зайнятий -вом, н^к керівний, провід-, вказів-, директив-, /трипис/ настановчий, /апарат/ адміністративний /-аційний/, т. керуваль-, н^к бюрократич-, о. за кермом, © керуючи; -ее указание настанова, директі-; -ие указания ^р начальницькі вказівки, о^к дороговкази;

-имый керований, веде-, о. під прободом /керівництвом, керуванням, орудою/ кого.

РУКОВОДСТВО ф^р кермо, керівна ланка, (для дий) провідна засада, дороговказ, ф^р рұка [под -ом під -бю], вказівки [нуждаюсь в -стве потребу -бк]; р. к действию дороговказ.

РУКОВОДСТВОВАТЬСЯ керуватися, (вказівками) додержувати чого, © води-, рұха- [он -аля чем ним водило /рұха-/ що]; -уяс соображениями чего зважачи на що;

-йся що /м^н хто/ керується ♠, звиклий ♠, керований /веде-. рұха-, © керуючись/ чим.

РУКОПАШНАЯ (бийка) чубаніна, чублення.

РУКОПАШНЫЙ: р. бой о^к рукопашня.

РУКОПИСНЫЙ н^{рм} рукописний.

РУКОПЛЕСКАТЬ плєскати /бі-/ (в долоні), аплодува-;

-шущий що /м^н хто/ плєще (в долоні) ♠, звиклий ♠, р-й поплєска-, клакєр, © аплодуючи.

РУКОПОЛАГАТЬ и. висвячувати (душпастирие); р. на должность жс. коронува-;

--й що /м^н хто/ висвячує ♠, р-й к., з^г-й висвяти-, н^к р^к висвятний + %;

-йся /-ый висвячуваний /по-/ , коронó-, н^к исвят-.

РУКОПРИКЛАДСТВОВАТЬ давати волю рукам, бі-;

--й що /м^н хто/ дає в. р., звиклий д. в. р., штурхобочник, ©.

РУЛЕНИЕ стернування, кермува-, правува-.

РУЛИТЬ о^к правувати.

РУЛОН сувий, звій.

РУЛЬ (авта) г. керівниця.

РУНДУК о^к ятка, балаган.

РУПОР г. голосник.

РУСИФИКАЦИЯ о^к москóвщення.

РУСИФИЦИРОВАТЬ о^к москóвщ/ити, російщи-, зросійщува-, русифікува-, п. яничари-;

--й що /м^н хто/ ~ить ♠, с-и ♠, поставлений з ♠, для ~ення, зайнятий -ям, русифікатор, зросійщувач, н^к русифікаційний /-аторський/;

-йся /-ый русифікований, москóвще-, російще-, зросійщува-, яничаре-.

РУСЛО (крови) потік.

РУСЫЙ о^к блондинистий.

РУТИНА о^к топчак, зачароване коло.

РУТИННЫЙ (- життя) о. пліснявий.

РУХНУТЬ д^к впасти, повалилися /за-, (- имперію) роз-, о. розімпєри-/ , зазнати краху, г. скрахува-; -вший повалений /за-, роз-/ , зруйнова-, розімпєре-, (- надії) розвія-, погубле-, втраче-, загиблий, пропащий, ♠.

РУЧАТЕЛЬСТВО о^к гарантія, гарантування.

РУЧАТЬСЯ рұчити(ся), гарантува-, дава- порұку' -йся що /м^н хто/ гарантує ♠, звиклий г., годівий поручитися, з^г-й дати порұку, гарант, (за)порұчник, н^к з. порұчний, ©.

РУЧКА г. перо; шариковая р. кулькова рұчка /перо/; до -ки (дійти) г. до вікінчення.

РУШЕНИЕ рұшення, всенародное р. о^к здвиг.

РУШИТЬСЯ валитися, завалова-, падати, (руйнуватися) леті- у прірву, (- надії) розвіюватися; -йся що валиться ♠, валений, руйнова-, завало-

/з-, роз-/; розвію-, © с-и валітися.

РЬБА: ни р. ни мясо о^к ні рябє ні перісте, з. ні пес ні кіт; р. йщєт, где глѹбже, а человек, где лѹчше рѹба шука́, де глѹбше, а чоловік, де лѹпше; р.-прилипа́ла рѹба-прилипа́ло.

РЬБАК: р. -ка́ видит издалека́ крук крука́ ба́чить здалека, р^п свѹй сво́го позна́ша.

РЬБА́ЛКА, РЬБА́ЧЕНЬЕ о^к рѹбалкува́ння.

РЬБКА: что́бы -ку съесты́, на́до в во́ду лезть штана́в не змо́чиш, рѹбки не злѹвиш.

РЬБОВО́Д к. рѹбник.

РЬГА́ТЬ блѹва́ти, ж. їхати в Рѹгу; --й що /м^н хто/ рѹга́ ъ, © с-и рѹга́ти; ±/+ БЛЕВА́ТЬ.

РЬДА́ТЬ рѹда́ти, захо́дитися плачѹм, душѹ- /залива́-/ слѹзьми́; р. в три ручьѹя́ рѹда́ти рѹдма, пла́ка- гѹрко-(пре)гѹрко;

--й що /м^н хто/ рѹда́ ъ, с-и ♦, вмѹваний /зали́-, дѹше-/ слѹзьми́, (весь) у (рѹвних) слѹзо́зах, (звук) подѹбний до /схѹжий на/ рѹда́ння, с^к рѹда́й-[-щие зву́ки лѹбтні лѹбтні рѹда́й-зву́ки], ± плачу́щий.

РЬЖЕ́ТЬ рудѹти, рудѹша-;

--й що /м^н хто/ рудѹе ъ, шораз рудѹший, схѹдний /с-и/ ♦, вже ма́йже рудѹй, от-от уже́ рудѹй.

РЬЖИ́Й о^к рудоволѹсѹй, (звѹр) рудошерст-, (колѹр) червоножѹв-, © рудань, рѹдик.

РЬЖИ́НА (рудѹсть) н^{пн} рудѹзна́.

РЬК о^к ре́в, реві́ння, з^н рѹка́ння.

РЬКА́ТЬ о^к реві́ти;

--й що ре́вѹ ъ, звѹклий ♦, спѹвнений ре́ву, рѹкало, ре́вун, рѹкѹн, н^к ре́вучий, р^к рѹкѹчий, о. з (ди́ким) ре́вом /рѹком/, ± рѹча́щий.

РЬЛО: р. в пухѹ о^к пи́ка в пѹр'ї, па́льці зна́ти.

РЬЛЬЦЕ: р. в пушкѹ у кого́ о^к па́льці зна́ти /вѹха стирча́ть/ чи́.

РЬСКА́ТЬ гаса́ти, ганя́-, увѹха́тися, бігати, (в пошу́ках) ни́шпори-, ни́ка-, з. ни́ша-;

--й 1. що /м^н хто/ гаса́ ъ, звѹклий ♦, гасан́, 2. що ни́шпорѹть ъ, звѹклий н., ни́шпора, н^к ни́шпорливий, о. на ни́шпорках.

РЬСЬЮ о^к трѹхом.

РЬТЬ: р. я́му кому́ о^к підко́пуватися під кого́; рѹю́щий = копа́ющий; --й моги́лу = копа́ющий м.; --й я́му копа́ч я́ми;

РЬТЬСЯ (у зно́ю) гребті́ся; р. в гря́зном бе́льѹ = копа́ться в г. б.; р. в па́мяти стара́тися пригада́ти;

рѹю́щийся = копа́ющийся; -я в архѹвах шука́ч в архѹвах; -я в © с-и порпа́тися в; -я в карма́не © с-и длѹба- в кишѹні; -я в па́мяти жа́дѹщий пригада́ти; .

РЬХЛѹ́ТЬ пухкѹшати /крихкі-, сипк-/; о^к дра́гли-; --й що дра́гле ъ, шораз пухкѹший /дра́гли-, крихкі-, сипкї-, дѹрча́сті-/.

РЬХЛЫ́Й крихкий, сипкий, сипѹчий, дѹрча́стий,

(- тѹло) дра́глий.

РЬЦАРЬ: р. на час © спалахнѹв і погас; р. без стра́ха и упрѹка джентѹмѹн без за́киду; р. пе́чального обра́за к. Дон-Кѹхѹт.

РЬЧАГ о^к підва́га, к. ва́га; подѹѹмный р. підѹйма́, ва́га.

РЬЧА́ТЬ рѹка́ти, гарча́-;

--й що рѹка́ ъ, гаркѹн, звѹклий гарча́ти, (звѹк) подѹбний до гарча́ння, н^к гаркѹчий, рѹкѹ-, ± рѹкаю́щий → РЬКА́ТЬ.

РЬЯ́НО /-НЫ́Й/ о^к презавѹто /-тий/, шпа́рко /-кий/, запопа́дливо /-вий/, (до пра́ці) з. прики́дливо /-вий/.

РЬЮ́ЗАК о^к наплѹчник.

РЬЮ́МКА: за -о́й вина́ при ча́рці (вина́).

РЬЮ́ХАТЬСЯ ѡ; РЬЮ́ХНУТЬСЯ схамѹнѹтися.

РЬЯ́ИНЫ, РЬЯ́БИ́НА (на ви́ду) о^к вѹповідня́.

РЬЯ́ИТЬ & зарѹбѹти; р. в гла́зах (від зѹлта) рѹхті́-, танцюва́- в оча́х; (прѹсто) --йт в гла́зах (од у́томи) о́чи ро́гом ли́зуть, (аж рѹхті́ть в оча́х); --й в гла́зах мерехтѹливий, миготѹли́-, рѹхті́ли́-, мигтѹ́чий.

РЬЯ́ОЙ о^к рябопѹкий.

РЬЯ́КА́ТЬ ре́вѹти, реві́-, (- люде́й) га́рка-, га́рика-, (- пса) га́вкати;

--й 1. рѹкаю́щий, 2. що га́рка ъ, звѹклий г., га́рикало, гаркѹн, (звѹк) схѹжий на га́ркання, н^к га́рикливий, гаркѹчий.

РЯ́Д (домѹв) пере́я, (думок) рѹй, ф^p се́рія [р. кра́ж с. краді́жок]; р. лет кѹлька ро́ків; р. за -ом ряд-у-ряд; из -да вон вы́ходя́щий > Выхо́дити́; в -де се́л /слѹчаєв +/, у багя́тьо́х се́лах /ви́падках +/; в -ды́ до лав.

РЯ́ДИТЬ ви́ряджа́ти, з. е́дна-;

--й = 1. на́ряжа́ющий, 2. на́нима́ющий.

РЯ́ДИТЬСЯ о^к чѹпури́тися, (в то́гу) уби́ра́-, (на маскара́д) ж. маскара́ди-; р. в то́гу кого́ пошѹва́- в кого́;

--йся 1. що /м^н хто/ чѹпури́тися ъ, уби́раний, р-й ви́рядитися, чѹпу́рѹн, 2. догова́риваю́щийся; -я в то́гу кого́ пошѹваний /убѹира-/ у кого́.

РЯ́ДОВО́Й пере́сѹчний, ф. сѹрий, рядо́вик, сѹря́к.

С

С ф^p від [с пѹрвѹх днѹй від пѹршѹх днѹв].

САБЕ́ЛЬНЫ́Й о^к шаблѹвий.

САБЛЕОБРА́ЗНЫ́Й шаблѹва́тий, на взѹр ша́блі.

САБО́ТИРОВА́ТЬ сабо́т/ува́ти, підда́- ~ува́нню; --й що /м^н хто/ ~у́е ъ, ~а́жник, © с-и ♦, н^к ~а́жний + %;

--йся/-ый сабо́тований, підда́- с.

СА́ДИТЬ сад(ов)ѹти, саджа́-, (в тюрму) ув'язнюва́-, (зѹтака) га́ти-, рѹза-;

--й що /м^н хто/ са́дитъ ъ, звѹклий ♦, взя́вшиш

по♦, зайнятий садінням /саджан-/ , саджальник, садиль-, р^к садій, п^к саджальний, садиль- + %, © с-и ♦;

СЕСТЬ сісти ѳ, (в тюрму) ф. загримі-, (на істи-ти) запаритися; с. в тюрму сісти на парашу; с. на мель сіс- маком; с. на чѐм стоишь сіс- ног-ах; где сядешь, там и слѣзешь далѐко не зайдеш; ни село ни пало ні до ладу ні до прикладу; сѣвший осілий, приземлений, ѳ; -й в калѳу оскандале-; -й в тюрму ув'язне-; -й на корто-чки сівши навпѳчки; -й на мель сів- маком; -й на своєго конька сів- на своґо коника.

САДАНУТЬ д^к влупити, шкварну-, жарну- ѳ; **ПО♦♦♦** (в тюрму) засадити, запакува-, завда- до в'язниці; ѳ. всади-; п. на мель п. посади- на лід; п. на мѐсто присади-; & посадові- /у-/;

-вший ѳ; -й в калѳу © посадивши в калѳжу; -й на мель © посадивши на лід;

САДІТЬСЯ сідати ѳ, (- літак) приземлювати-ся, /ткання/ збіга-, (до праці) бра-, починати що, (на коня, літак) ♦, (на діету) перехѳди-, (на міли-ну) наскাকাва-, (- росу) випадѳ-, о♦, /сонце/ захѳди-; с. в засаду на за♦ на кого; с. в калѳу ♦ в калѳжу;

-йса/-имый саджений, садѳвле-, ув'язнюва-, ос-аджу-, приземлю-; -я з-й сісти, привче- ♦, (- тка-ння) схидь- збігати-ся; -я на голову знахабнілий;

САДОВНИЧАТЬ садівник/увати; -й що /м^н хто/ ~ує, зайнятий садом /садівництв-/ , звиклий ♦, садівник, садівничий.

САДОВѢД о^к садівничий.

САДѢК & присадок.

САЖАТЬ: -й = садящий; -й на кол садій на палю, с-и садити на палю, к. кат.

САЛИТЬ смальц/ювати, засмальцѳву-, ялѳзити; -й що /м^н хто/ ~ює ѳ, зайнятий смальцѳванн-ям, с-и ♦, п^к р^к ялѳзливий, засмальцѳвчий + %; -йса смальцѳваний, засмальцѳву-, заялѳжу-.

САЛЬДИРОВАТЬ е^к сальдувати;

-й що /м^н хто/ сальдує, зайнятий сальдуван-ням, п^к = %, © с-и ♦;

-йса/-ый сальдований.

САЛЬНИК т. зацільник.

САЛЬНИЙ (жарт) о^к солоний.

САЛЮТ вітання, (пальбою) яса, сальва.

САЛЮТОВАТЬ салютувати, віта-;

-й що /м^н хто/ салютує, навчений /© с-и/ ♦, п^к вітальний + %, о. із салютом;

-ый салютований.

САМ: с. на себя сержусь досада на себе допіка /берѳ; словно с. не свой мов не при собі; с. по себе сам собою, (гуля) як сам собі знає; сам /-и, -а/ по себе 2. сам /-і, -а/ від себе; с. собѳй (загорівся) ж^н з нічого, © сам із себе.

САМО: с. собѳй без причини, (загорілося) з ні-чого; с. собою понятний /розумѳюющийся/ са-

морозумілий /-очевидний/.

САМИЗДАТ самвидѳв, ж. гутенбѳрження.

САМКА: дѳлатьє сѳмкой самчитися, ставати саміцею; & д^к посамічитися.

САМОАНАЛІЗ ф. порпання в собі.

САМОБАЛАНСИРУЮЩИЙСЯ з-й самобала-нсувати-ся, самобалансир.

САМОБИЧЕВАНІЕ о^к самопалѳження, само-зневѳга.

САМОБИЧУЮЩИЙ о^к самопалѳжливий, са-мопалѳжний.

САМОБЫТНОСТЬ (нації) окремішність.

САМОВЗРЫВАТЬСЯ самовибух/ати;

-йся що ~а, з-й ♦ /на ~/, (міна) підривана дето-нацією, з автодетонатором, п^к ~овий.

САМОВЛАДСТВОВАТЬ бути тираном, диктува-; -й що /м^н хто/ діє як тиран ѳ, звиклий д., самов-ладець, беззакѳнник, п^к самовладний, беззакѳ-н-, відѳмий своім беззакѳнням, п^о вождистий.

САМОВОЗГОРАЮЩИЙСЯ самозаймистий, самозапальний.

САМОВОЗНИКАЮЩИЙ самотвѳрений, само-витвѳрюва-, самовирѳюва-, самоявле-, п^к само-твѳрчий; -не рифмы самотвѳрчі рими.

САМОВОЛЬНИЧАТЬ свавѳлити. самочинству-ва, робі- свавілля /що хоті-/ , нікого не слуха-;

-й що /м^н хто/ нікого не слуха ѳ, розсвавѳле-ний, звиклий ♦, свавѳлець, самовѳ-, п^к самові-льний, свавіль-, відѳмий своім свавіллям.

САМОВОЛЬНО /-НИЙ/ о^к самопрѳвно /-ний/, ф. самопіхом.

САМОВОСПЛАМЕНЯТЬСЯ > САМОВОЗГО-РАТЬСЯ.

САМОВЫГИБАЮЩИЙСЯ самогнучий.

САМОВЫКЛОЧАЮЩИЙСЯ самовилучуваний.

САМОВЫПАДАЮЩИЙ самовипаданий.

САМОВЫРАЖЕНИЕ самовіяв, саморозкриття.

САМОГОВОРЯЩИЙ самѳмовний.

САМОДВИГАЮЩИЙСЯ, САМОДВИЖУЩ-ИЙСЯ саморүшний, самохід-, самохід.

САМОДЕЙСТВУЮЩИЙ саморүшний, само-чїн-, автоматич-.

САМОДЕЛЬНЫЙ доморѳбний.

САМОДОВЛЕЮЩИЙ самодостѳтний, самоцїн-ний, незалеж-;

-ѳющее я^т самодостѳття.

САМОДУРСТВОВАТЬ: -й що /м^н хто/ самодү-рствує, самодүр, відѳмий своім самодүрством.

САМОЗАБВѢННО о. забувши про все на свѳті, (відданий) душею й тілом.

САМОЗАГРУЖАЮЩИЙСЯ самовантажний.

САМОЗАКАЛИВАНИЕ самогартування.

САМОЗАКАЛИВАТЬСЯ самогартувати-ся;

-йса самогартований, самогарт.

САМОЗАПІСЬВАЮЩИЙ само(за)писний, са-мозаписуваль-; с. апарат самозаписувач.

САМОЗАПИСЬОВАЮЩИЙСЯ самозаписний.
САМОЗАРЯЖАЮЩИЙ самозарядний;
САМОЗАРЯЖАЮЩИЙСЯ самозарядний.
САМОЗАТАЧУВАТЬСЯ: -йся самогострий, *к^н* самогостривальний.
САМОЗАТОРМАЖИВАЮЩИЙ самогальмовчий;
САМОЗАТОРМАЖИВАЮЩИЙСЯ самогальмований, самогальмівний.
САМОЗВАННИЙ *о^к* самоназваний, *ц.* самопоміза-, *п^к* самоявлен-.
САМОИСТЯЗАЮЩИЙ $\odot$ самокатув/альник, *п^к* самокатувальний, відомий своїм ~анням.
САМОЛІТНИЙ *р^о* літака [-*ая* траєкторія траєкторія літака].
САМОЛУЧШИЙ *ж^н* такий, що ну, *ж^н* куди твоє діло, (*шанс*) *ф^п* хіба-ж-такий.
САМОНАВОДЯЩИЙСЯ самонавідний, (-*ракету*) самокерова-.
САМООБЛАДАННЯ *о^к* влада над собою.
САМООБМАН *о^к* самообшук.
САМООБОЛЬШАТЬСЯ багатіти /потіша- себе/ думкою, *б^о* самопотішатися;
 -йся що /*м^н* хто/ багатіє д. $\diamond$, звиклий б. думкою, відомий своїм самопотішанням.
САМООБСЛУЖИВАННЯ самообслуга.
САМООКУПАЄМОСТЬ: на початках -*ти* на самооплаті /г. самовиплаті/.
САМООКУПАЄМЫЙ = самоокупаючийся.
САМООКУПАТЬСЯ: -йся самооплачуваний, *п^к* самооплат-, г. самовиплатний, *к^н* самоокупний.
САМООПЛЕВАННЯ *о^к* самопалпощення, самозневага.
САМООПРЕДЕЛЯТЬ(СЯ): --й *п^к* самовизначальний;
 -йся усамостійнюваний, *б^о* самовизначу-, *п^к* самовизначний.
САМООПРОКИДОВАЮЩИЙСЯ самоперекидний, *і.* самоскид.
САМООПЫЛЯТЬСЯ: -йся самозапилюваний, 3-й самозапилюватися, *п^к* самозапилювальний.
САМООРГАНИЗУЮЩИЙСЯ самоорганізований, *р^о* самоорганізації, *о.* 3-й до самоорганіза-.
САМООСТАНОВ самостоп.
САМООТВЕРЖЕННЯ *ф^р* самопосвята.
САМООТВЕРЖЕНО /-*ННЫЙ*/ саможертвовно /-*ний*/, *п^о* самопосяг- /-*ний*/, *к.* посяг- /-*ний*/.
САМООТРЕЧЕННЯ *о^к* самовідмова.
САМООТРЕШЕННЯ *о^к* самовтєча.
САМООЧИЩАТЬСЯ: -йся *к.* самочистий, *с^о* самоочистний.
САМОПЕРЕДВИГАЮЩИЙСЯ саморушній, самопересувний.
САМОПИСИЮЩИЙ самописний; -*ая* ручка вічне перо, самописка, самописне перо.
САМОПОДАЮЩИЙ *о^к* самодоставний, 3-й на

самоподачу, (*робот*) самодавець.
САМОПОДГОТОВКА самовішкіл.
САМОПОДЛИННИЙ: -*ая* правда чистісінька /шіра/ правда.
САМОПОЕДАЮЩИЙ самоїдний.
САМОПОЖЕРТВОВАННЯ *п^о* самопосвята.
САМОПОЗНАННЯ *о^к* себезна́вство.
САМОПРИСВОБЕННИЙ (-*право*) самовзятий.
САМОПРОВОЗГЛАШЕННИЙ самопроголошений, самозван-, *ц.* самопоміза-.
САМОПРОИЗВОЛЬНО /-*ННЫЙ*/ *о^к* власновільно /-*ний*/, несанкціоновано /-*ний*/.
САМОРАЗВИВАЮЩИЙСЯ саморозвиваний, 3-й на саморозвії, самостій- у розвитку.
САМОРАЗГРУЖАЮЩИЙСЯ *о^к* самоскидний;
 с. вагон вагон-самоскид.
САМОРАСПАДАЮЩИЙСЯ саморуїнований.
САМОРЕАЛИЗОВАТЬСЯ *о.* самому шукати /знайти/ себе, дава- /да-/ собі раду самому; не в сстоянні с. *о.* жи- з обтяженими крилами;
 -йся 3-й на сямопощук, *ф.* сам собі пан.
САМОРЕАЛІЗАЦІЯ самопощук себе.
САМОРЕГИСТРИЮЮЩИЙ самореєстрівчий, самореєструвальний; с. прибор самореєстр.
САМОРЕГУЛІРУЮЩИЙ саморегуляторний; с. апарат саморегулятор.
САМОРЕГУЛІРУЮЩИЙСЯ саморегульований, (*пристрій*) *і.* саморегулятор.
САМОРЕКЛАМА *ф^р* набивання собі ціни.
САМОРЕКЛАМІРОВАТЬСЯ робити саморекламу, *о.* набивати собі ціну;
 -йся самоклеюваний, відомий набиванням собі ціни /своїм саморекламуванням/.
САМОСБРАСЫВАЮЩИЙ самоскидний, самоскидаль-, *і.* самоскид.
САМОСВЕТАЮЩИЙСЯ самосвітний, *і.* самосвіт.
САМОСНАБЖАТЬСЯ: -йся самозабезпечуваний, відомий своїм самопостачанням, самопостачальник.
САМОСОВЕРШЕНСТВОВАТЬСЯ: -йся самовдосконалюваний, відомий своїм самовдосконаленням.
САМОСТОЯТЕЛЬНЫЙ *о.* на своїм хлібові.
САМОТЁКОМ *ф^р* як Біг пошлє.
САМОУВЕРЕННО /-*ННЫЙ*/ *к.* самопевно /-*ний*/.
САМОУВЕРЕННОСТЬ *о^к* самопевність.
САМОУГЛУБЛЕННО *п^о* серцезанурено.
САМОУМАЛЕННЯ *о^к* самозневага.
САМОУМИЛЕННЯ саморадоці.
САМОУНИЖЕННЯ *о^к* самозневага, самознецінення.
САМОУПЛОТНЯТЬСЯ *о^к* самостискатися;
 -йся самоущільнюваний, самостиску-, самостиска-, 3-й на самостіск.
САМОУПРАВЛЯТЬ: --й самокерівний, *к^н* самокеруваль-;

-йся/-ый 1. що має самоврядування, о. на самоврядуванні, відомий своїм самоврядуванням, *п^к* самоврядний, *г.* самоуправ-, 2. самокерова-.

САМОУСЛАЖДЕНИЕ самовтіха.

САМОУСПОКАИВАТЬСЯ *о^к* спочивати на лаврах;

-йся самозаспокоюваний, звіклий спочивати на лаврах.

САМОУСТРАНЯТЬСЯ *о^к* усувати самого себе;

-йся з^г-й сам себе усунути;

САМОУСТРАНИТЬСЯ *о^к* відійти від діл /в тінь/, *ф^p* лягти на дно самому.

САМОУТВЕРЖДАТЬСЯ; -УТВЕРДИТЬСЯ розкорінитися /за-/ самому, самому вистарати /здобу-/ (собі) місце під сонцем;

-вшийся саморозкорінений /самоза-/, *ф^o*.

САМОУТВЕРЖДЕНИЕ *о^к* самороз[за]корінення, *ф^p* самоздійснення, самовівершення.

САМОУТЕШЕНИЕ самовтіха, самоспівчуття.

САМОУЧКА *яⁱ* самовчений.

САМОХОДКА *еⁿ* автогармата.

САМОХОДНЫЙ *с^к* авто- [-оє орудіє автогармата; -ая артиллерія автоартилерія].

САМОЧИННО /-НИЙ/ *о^к* самовільно /-ний/, власновіль; /-ний/, самоправ- /-ний/, без дозволу, *ф.* самопіхом.

САМОЧИНСТВОВАТЬ: -И > САМОВОЛЬНИЧАТЬ.

САМЫЙ *к.* сам [в той сам час], *ф^p* аж [в -ом конці аж у кінці]; **с. что ни на есть** вор усім злодіям злодій; **с. ч. ни на е. главный** щонайголовніший; **с. лучший** найкращий, найліпший; **с. святой** *п^o* найсвятій; **с. широчайший** щонайширший; **на с. конец** насамкінець; **на с. нос** (геть) аж на ніс; **до -ого вечера** аж до вечора; **до -ого дня** аж до дня; **-ое большее** щонайбільше, *ф^p* від сили; **-ое меньшее** щонаймєнше; **у -ого края** аж коло краю; **с -ого начала** від своїх початків; **в -ом начале** наприпочатку; **в -ую пасть** льва у пащу самого льва, аж у пащу льва; **в -ую точку** в саме серце; **-ого, -ой, -ых, -ые** аж [по самые уши аж по вуха, по саміснькі вуха]; **до самого** аж до; **по самой** середіне якраз посередіні; **загородил самую** середіну дороги загородив дорогу якраз посередіні; **САМЫЙ-САМЫЙ** саміснький; **в -ом-ом** конці [на саміснькому кінці, аж там, аж там].

САНАТОРИЙ санаторія, *о^к* пансіонат.

САНИ: **не в свои с. не садись** коли не коваль, то й рук не погань, що попу можна, то дяку – зась; **каковы с., таковы и сами** який пан, такий і крам, яка хата, такий тин, який батько, такий син, яке сміття, така й мітла.

САНИРОВАТЬ оздоровляти, оздоровлюва-;

-й що /*мⁿ* хто/ оздоровлює *ф^o*, з-й оздоровити, для санації, зайнятий -ією, *п^к* оздоровчий + %;

-йся/-ый оздоровлюваний, підда- санації, *к.* санований, *с^o* саніруваний.

САНКЦИОНИРОВАТЬ *ю.* затверджувати, схвалю-, наклада- санкцію, дава- добро /санкцію/;

-й що /*мⁿ* хто/ санкціонує *ф^o*, з^г-й дати санкцію, © наклавши с.;

-йся/-ый санкціонований, затверджу-, схвалю-.

САПА *пⁿⁿ* сапа; **тихой -ой** тихою -ою.

САПОГ & чоботяра; **я про -гі, а он про пироги** я йому – образи, а він мені – губ'я, де Крим, а де Рим, де піп, а де попова груша.

САПОЖНИК *р^p* попсуй-майстер; **с. ходит без сапог** кравець подертий жупан носить.

САПОЖНИЧАТЬ шевцювати, чоботар/юва-;

-й що /*мⁿ* хто/ шевцює *ф^o*, навчений *ф^o*, зайнятий ~ством, швець, шевчик, чоботар, *п^к* ~ський.

САПОЖНЫЙ (*крем*) до /для/ взуття, до /від, для/ чобіт.

САРКОМА м'ясак.

САТАНЕТЬ: **-й** що /*мⁿ* хто/ сатаніє, щораз лютіший, майже осатанілий, © сатаніючи.

САТАНИНСКИЙ *о^к* злосильний, злосильий, (*на-мир*) *о.* чорний.

САТАНОКА сатанюга.

САХАРИН *о^к* штучний цукор, *г.* сахаріна; *п.* ілюзія, личкування дійсности (*в ССР*) [рожевоокулярна сахаріна]; & *с^o* сахарін.

САХАРИТЬ цукрувати, *о^к* солодити (цукром);

-й що /*мⁿ* хто/ цукрує *ф^o*, звіклий *с. ц.*, *п^к* = %;

-имый *р.* цукрований, солодже-ц.

САХАРНЫЙ: **-ая** болізна *г.* цукриця; **-ые** речі медові /солодкі/ слова.

САЧКОВАТЬ: **-й** = увиливающий от работы.

СБАВЛЯТЬ зменшувати, знижу-, (*звук*) притишу-, (*тепл*) стишу-, (*тиху*) збивати;

-й що /*мⁿ* хто/ зменшує *ф^o*, звіклий *ф^o*, готівий знизити-, *п^к* *р^к* притишливий + %;

-йся/-ый зменшуваний, знижува-, скида-, збива-, притишува- /с-/.

СБАГРИВАТЬ збувати (з рук), спекуватися /зди-хува-/ чого;

-й що /*мⁿ* хто/ збува *ф^o*, *с-и* *ф^o*, *р-й* спекуватися;

-ый збуваний (з рук).

СБЕГАТЬ (- *ф^o*) втікати, (- *воду*) збіга-, стіка-;

-й/-ый 1. що збіга *ф^o*, *с-и* /звіклий/ *ф^o*, *р-й* втекти, втікати, 2. (- *воду*) збіганий + стекающий;

СБЕЖАТЬ: **-вший** *ф^o*; (- *молоко*) збіглий, *ф^o* > **-й.**

СБЕГАТЬСЯ збігатися, бігти з усіх усюд /кінців/;

-йся (*наовп*) що біжить з у. у. *ф^o*, *п^к* /матеріал/ з^o збіжистий, © ставши збігатися.

СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЙ *о^к* щадничий, **-ая** касса щадниця.

СБЕРЕГАТЬ берегти, хоронити-, щади-, заощаджува-;

-й що /*мⁿ* хто/ береже *ф^o*, з^м-й /з^г-й, навче-/ *ф^o*, заощаджувач, *жⁱ* берегіння, *п^к* ощадний, економ-,

ощадливий + %, с^к -щадний [енергосберегаючий енергоощадний];

-йся/-ый бережений, хороне-, зберіга-, (за)ощаджува-.

СБЕРЕЖЕННЯ з. ошадок.

СБЕРКАССА о^к щадниця.

СБИВАТЬ збивати, (літак) зістрілю-; с. с панталыку о^к ♦ з тропи, замовля-/заговорюва- зуби/; с. с (правильного) пути ♦ /зводи-/ на манівці /з пуття/; с. с толку кого запаморочува- кого, задурюва- голову /забива- баки, замилува- очі/ кому, пуска- туман на кого;

-й що /м^н хто/ збиває ♦, р-й /з-й/ збі-, збивач, н^к збивальний, збивчий, збивущий, © с-и ♦; с^к збивай- [-й с ног збивай-з-ниг]; -й с панталыку /с толку/ здаден спантелічи-, н^к пантелічливий, (факт) парадоксальний, © заверніголова;

СБИТЬ збити ♦; с. оскімину випусти- пару; с. спесь вкруті- хвоста, ♦ роги; с. с толку ♦ з плігу, затурка-, замакітри- голову /світ/ кому;

СБИТЫЙ: с. лёгчик збитий пілёт; с. с пути зведений на манівці;

СБИВАТЬСЯ збиватися ♦: с. со счёта плутати лік /рахунок/; с. с дороги о^к ♦ на манівці;

-йся/-ый збиваний, зістрілю-, сколочу-, колочений, н^к збивний; -я збивистий; -я с панталыку /толку/ пантелічений, спантелічува-, щораз /дедалі/ спантеліченіший;

СБИТЬСЯ збитися ♦; (з дороги) схибити, (з думки) ♦ з пантеліку; с. со счёта загубити лік; с. с пути (моральне) ♦ на манівці, піти слизькими дорогами; с. с толку заморочитись, загубити розум, ♦ з плігу; с. с честного пути ступити на хистку кладку /слизьку стёжку/;

-вший(ся) Ё; -ся с дороги заблуканий, заблукалий, блукач.

СБИВЧИВОСТЬ: с. показаний плутанина у свідченнях.

СБИВЧИВЫЙ ф^р непослідовний, хи(с)ткий.

СБИТИЕ збиття, (літака) зістрілення.

СБЛИЖАТЬ(СЯ) зближа/ати(ся) /на-/ зближувати(ся), здружувати(ся);

-й що /м^н хто/ ~ує ♦, с-и ♦, з-й здружі-, зближувач, для зближення, н^к (шов) стиковий, стикувальний + %;

-йся/-ый здружуваний, зближу-, /на-/;

СБЛИЗИТЬСЯ: -вший(ся) здружений ♦ → ↑, Ё.

СБЛИЖЕНИЕ о^к наближення.

СБОЙ о^к хляки, рубці, кендюх, с^м рух не в лад.

СБОР/СБОРЫ (грошей) з. збірка, ф^р мійто [портової с. /-ры/ портове м.]; комиссионный с. комісійні /-не/; по -ру © збірковий [акція по -ру -ова акція]; -ры (в дороге) о^к готування.

СБОРИЩЕ & збіганка.

СБОРКА о^к монтаж.

СБОРНО-РАЗБОРНЫЙ (dim) о^к мобільний.

СБОРЧАТЫЙ (одяг) о^к брижистий.

СБРАЖИВАТЬ фермент/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує ♦, ферментативний, ферментацій-, для ферментації;

-ый ферментований.

СБРАСЫВАТЬ скидати, у^р зверга-, р. звергува-, (із себе /не лише одяг/) схоплю-; с. со счёта нехту-/не брати до уваги/ що;

-й що /м^н хто/ скидає ♦, с-и ♦, р-й скіну-, скидач, скидальник, н^к скидальний, с^к -скід [-й воду водоскід], -скідний [самосбрасывающий самоскідний]; -й маску з^м-й скіну- маску; -й пути звільнюваний від пут; -й с плеч что звільню- од чого; -й со счёта © знехтувавши що; -йся/-ый скіданий, схоплюва-, н^к скідний, скидовий, о^к скідистий.

СБРИВАТЬ зглоловати;

-й що /м^н хто/ зглобує, з-й зголіти, голяр, с^к голиборода;

-йся/-ый зглобований.

СБРОС: с. воды к жбух.

СБРУЯ о^к (кінський) віряд.

СБРЫЗГИВАТЬ спорск/увати, збризку-;

-й що /м^н хто/ ~ує ♦, звиклий ♦, р-й спорскну-, спорскувач, н^к р^к порскучий, бризку- + %; -йся/-ый спорскуваний, збризку-.

СБЫВАТЬ збувати; с. с рук что спекуватися чого;

-й що /м^н хто/ збуває ♦, звиклий ♦, з-й збу-, збувач, збувальник, н^к = %; -й краденое з. перевід-; -ый збуваний.

♦♦♦СЯ збуватися, справджу-, здійсню-, реалізу-; -йся 1. = -ый, 2. справджуваний, здійсню-, реаліз-, н^к збутній;

СБЫТЬСЯ збутися ♦; (чого) збути що;

-вший(ся) Ё; -я справджений ♦, н^к збулий.

СБЫТЧИК (краденого) з. перевідник.

СВАДЬБА & м^н весілля

СВАЛІВАНІЕ (літака) заваловання.

СВАЛІВАТЬ валити, звалова-, (в куту) скида-, (грех) зверта-, спиха-; с. в одну кучу п. злива- в один ківш;

-й що /м^н хто/ звалує ♦, зайнятий валенням, звиклий ♦, з-й звали-, валій, зваловач, н^к звальний, зваловаль- + %, с^к -скід [самосвалывающий самоскід]; -й вину р-й зіпхну-/звиклий спиха-/ вину;

СВАЛІТЬ (грех на кого) о^к скласти, перепха- ♦;

♦♦♦СЯ валітися ♦, (на що) лягати, (з пліч) пад-; -йся/-ый валений, звалова-, скида-, спада-; -я готовий звалітися, н^к скідний, о^к звалістий;

СВАЛІТЬСЯ звалітися ♦; гора с плеч -ась камень скотівся з душі; -лось скáзочное богатство на кого потрапив під золотий дощ хто; камень с сердца -йлся у кого світ поширшав /попростор(і)-/ кому;

-вший(ся) $\dot{O}$; -я звáлений /по-/ , скинутий, нахилений, перехнябле-; -я в постéль звáле- недугою; -я от усталости повáле- утóмою; -я с нéба © нiби з нéба впав.

СВАЛКА о^к звáлище, покиди- (бiйка) колотнéча, колотня.

СВАРА сварня.

СВАРИВАТЬ звáрювати, варити;

-й що /м^н хто/ ~ює, звiклий $\diamond$, з-й ~и-, зiйнятий вáренням, ~ювальник, звáр-, ~ювач, ~ич, н^к = %; -йся/-ый 1. звáрюваний, вáре-, н^к зварний, варкий, о^к звáрчий, 2. перетрáвлюваний; -я (-молоко) схiдний скипáтися, н^к о^к звáристий.

СВАРЕННЫЙ: круто с. на твéрдо звáрений.

СВАРКА т. к. вáрка.

СВАРЛИВЕЦ о^к свару́н, гарикало, гризю́ка, звáдник.

СВАРЛИВЫЙ о^к гризли́вий, опри́шкуватий; с. человек = СВАРЛИВЕЦ.

СВАТАТЬ(СЯ) свáтати(ся), н^о заручатися

-й що /м^н хто/ свáта, с-и $\diamond$, з'-й за $\diamond$, сват, свáтальник, го́товий по $\diamond$, н^к свáтальний;

-йся/-ый свáтаный, засвáтува-; -я що /м^н хто/ свáтається, го́товий /с-и/ о́ся, свáтач.

СВÉДЕНИЕ: к Вáшему -ию ϕ . щоб Ви знáли; дошлб до моего -ия стáло менi вiдомо;

СВÉДЕНИЯ о^к дáни, iнформáция [с. по вéдомости i. з вiдомости]; по чьим -ям з чих^х дáних; по iмéющимся у нас -ям як стáло нам вiдомо.

СВÉДЕНИЕ: с. счетóв квитувáння, звéде-пораху́нк, е^к обрахóну.

СВÉДУЩИЙ о^к квалiфiкований, ϕ . пiдкутий.

СВЕЖЕ- о^к щóбно [свежевспáханный щ. зораний; свежевiмытый щ. вiмитий].

СВЕЖЕВАТЬ бiлувати, обiлбува-;

-й що /м^н хто/ бiлуе, с-и $\diamond$, з-й обiлбува-, зiйнятий бiлувáнням, бiлувáльник, н^к бiлувáльний; -йся/-ый бiловáний.

СВЕЖЕВЫКРАШЕННЫЙ щóбно фарбований.

СВЕЖЕВЫПАВШИЙ щóбно натру́шений.

СВЕЖЕТЬ свiжiти, (надвори) холодá-, холоднi-;

-й щорáз свiжiший /холоднi-/; засвiжiлий, /пб-/;

ПО♦♦♦: -вший похолоднiлий, засвiжi-, /пб-/.

СВЕЖЕСТЬ: не пёрвой -ти © не в пёршii порi.

СВЕЖИЙ о^к живий [-ая копéйка -вá копiйка], (слiд) гарячий, (- бiлизну) чистий, (- зелень i п.) молодий, (голот у поезii) новий, (выгляд) здоров-, © свiжий як огiрочок, (- вiсть) остáнний, найновiший, (факт) недáвний, (- риму) оригiнальний; & свiжистий; -ая копéйка живий грiш /копiйка-/; по-им следáм г. засвiжа; в-ем вiде засвiжа.

СВЕРГАТЬ/--й > НИЗВЕРГАТЬ.

СВЕРЖЕНИЕ у^р звéргнення.

СВЕРКАНЬЕ розблiск, м^н перéблiски /ви-, роз-/

СВЕРКАТЬ блiскати, виблiскува-, ряхтi-, яскри-, яри-, о. ся- як зоря, розiскриватися, роз-

блiскувати, н^ф блiсь; с. зóлотом визолóчуватися; с. лучáми сипати промiння; тóлько пýтки -áют тiльки курява встае;

-й що блiска $\diamond$, виблiскуваний /роз-/ , розблiска-, н^к блiскучий, блiскотливий, блiскотбчий, злотоблiсний, блiскосяй-, вогнистий, променис-, ясний, н^о сонцебрiз- /вогне-/ , вогнесяй-, у^р свiтозár-, /- сонце/ вогнеликий, о. як жар;

ОТСВЕРКАТЬ вiдблiскати $\diamond$;

СВЕРКНУТЬ (за)блiснути /роз-/ , блiскону- $\diamond$, (- ду́мку) спалахну-, стрéльну- до голови;

-вший заблiслий /роз-/ , © блiсь!, $\dot{O}$;

РАССВЕРКАТЬСЯ: -вший розблiслий, рáптом такий блiскучий, $\dot{O}$.

СВЕРЛИЛЬНЫЙ: с. станóк свердлiрка.

СВЕРЛИТЬ свердлiти, висвердлюва-, (оком) прошивá-, (- думи) пектi, мучи-, гнiти-; с. мозг гуша- в голови, в'iдáтися в мóзок, (в усi) стрiля-;

-й що свердлiе $\diamond$, звiклий $\diamond$, з-й ви $\diamond$, зiйнятий свердлiнням, свердлiяр, свердлiй, свердлувáльник, н^к свердлувáльний, свердловий, /тогляд/ пронизли-, свердлiячий, /биль/ пеку-, гризу-, терпкий, /сногад/ удливий; -щая боль гризучий биль, © болiть нáче свердлiть хто.

СВЕРЛЮ (велике) бурáв; & свердeльце, свердeльчик, бурáвчик.

СВЕРСТЫВАТЬ верстáти;

-й що /м^н хто/ верстá, с-и $\diamond$, з-й зверстá-, зiйнятий верстáнням, верстáльник, н^к верстáльний.

СВЕРТОК о^к звéць.

СВЕРТЫВАТЬ згортáти, (в русi) поверта-, скручува-, (зайку) вiдвинчува-;

-й 1. що /м^н хто/ згортá $\diamond$, с-и $\diamond$, з-й згорну-, н^к = %, 2. що скручуе $\diamond$, © с-и п., з-й поверну-, повертáючи, 3. що вiдвинчуе, н^к = %, © с-и в.;

СВЕРНУТЬ: с. калáчиком скругити в перéвесо; с. шéю о^к скрути- карк;

СВЕРТЫВАТЬСЯ (у клубóк) скóуловатися;

-йся/-ый 1. (з)гортаний, стóлува-, 2. повёрта-, скручува-, звi-, 3. вiдвинчу-; -я (-молоко) схiдний скипáтися, р^к скипучий; -я в клубóк скóулований;

СВЕРНУТЬСЯ: с. калáчиком скругитися бубликом /в перéвесо/;

-вший згóрнутий, стóлений, скруче-, (-молоко) скипiлий; -я в клубóк скóулений, зiшулеу клубóк; -я калáчиком скруче- бубликом /калáчик-/;

СВЕРНУТЫЙ звiнений $\diamond$.

СВЕРХ ϕ^p всупереч [с. обыкновéния в. звiчаю], пóза [с. лимiта пóза лимiтом], н^б пóнад верх /край/; с. всего пóнадусiм; с. всего прóчего пóза всiм iншим; с. всякой мéры ϕ^p хiбá-ж-так [обиделся с. в. м. образився х.-ж-т.]; с. всякого обыкновéния аж-он-як: [его назвáли с. в. о. с́ром йогó названо а.-о.-як: сер]; с. мéры аж

зана́дто, над міру; **с. ожди́ання** *г.* надсподівано; **с. то́го** а ще й те, по́за тим, а ще ж.

СВЕРХ- *о^к* супер- [сверхмо́дний супермо́дний], поза- [сверхліа́новий позапла́новий].

СВЕРХДЕ́РЖАВА наддержа́ва, супердержа́ва, *г.* надпото́га.

СВЕРХМА́ЛЬЙ безме́жно малий, супермалий.

СВЕРХСМЕ́ТНЫЙ позакоштго́рисний.

СВЕРХУ *о^к* з пташи́ного ле́ту /по́льо-/, з літака́.

СВЕРХУРО́ЧНИЙ *о^к* надробочий, *г.* надобов'язко́вий.

СВЕРХЧУВСТВИТЕ́ЛЬНЫЙ гострочу́тливий.

СВЕРХШТА́ТНЫЙ *о^к* позашта́тний.

СВЕРХБЕ́СТЕСТВЕННИЙ *о^к* неземний, не-сьогосві́тний, *г.* несотворе́нний.

СВЕРЧО́К: **всяк с. знай свой шесто́к** шевче /шведц/, знай сво́є шевство (а в краве́ц- не міша́йся), зна́йся кінь з коне́м, а віл з воло́м, *п^о* як не кова́ль, то й рук не пога́нь, з чужо́го поля́ ягід не бері́, кова́ль ко́ня кує, а жа́ба ла́пу наставля́.

СВЕРША́ТЬ робі́ти, доко́нува-, зді́йсню-, завершу- /ви-/
-й(ся) = соверша́ющий(ся);
СВЕРШИ́ТЬ *у^р* сподіа́ти $\diamond$; **с. что** доко́на- *що/ чо́го*;
СВЕРША́ТЬСЯ дія́тись $\diamond$;
СВЕРШИ́ТЬСЯ *у^р* сподіа́тись $\diamond$, *ф^р* дія́тись [да-і́тсья во́ля Госпо́дня! ді́йся во́ля Бо́жа!]; да-і́тсья хай ста́нетсья.

СВЕРШЕ́НИЕ *о^к* чин, вічин, доко́нання, *ф^р* ді́ло;
СВЕРШЕ́ННЯ *у^р* діла́; **чи́и с. діла́ чи́йх рук** [егó с. діла́ йогó р.].

СВЕРЯ́ТЬ звіря́ти, зіста́вля-, порі́внюва-;
-й що /м^н хто/ звіря́ $\diamond$, зві́клий $\diamond$, *т^н* за́йнятий звірко́ю, звірник, *п^н* = %;
СВЕРЯ́ТЬСЯ перевіря́ти $\diamond$;
-йсья-/ый *1.* звіркований, порі́вню-, зіста́влю-; -я *2.* перевіря́ющий.

СВЕТ свѣт(ик), підсві́т /всє-, (пото́йбічний) по́за-/, міжсві́ття; **тот с. кра́щий** із сві́тів, ца́рство тіней; **с. немі́л кому́** сві́т замакі́тривсья /на се́рце ка́мінь лі́г/ кому́; **с. темне́т в гла́зах у ко́го** сві́т закру́тївсья кому́; **на чѣм с. сто́ит** (лає) на всі заставка́; **сло́вно на с. роді́лсья он** сві́т розві́днївсья йому́; **тако́го ко́го** [н. зло́дія] **с. не зна́л!** невосві́тений *хто*; **ча́сти -та** сторо́ни сві́ту; **в-те** дале́ко від роді́ни /рі́дних місць/; **ни за что** на -те ні в сві́ті; **по (бе́лу) сві́ту** *о^к* по сві́тах.

СВЕТИ́ЛО: **по небес́ным -ам** (воро́жити) по зоря́х.

СВЕТИ́МОСТЬ *р^к* сві́тлоно́сність.

СВЕТИ́ТЬ сві́тити, зори́-, розлива́-/лі́-/; сві́тло, о-сві́тло-, висві́чу-/л(ком) при-/; (-со́нце) ся́яти; -й що /м^н хто/ сві́тити $\diamond$, з-й $\diamond$, р-й поф, при-за́чений лі́- сві́тло, сві́точ, (рі́ч) сві́тильник, сві́ти́ло, *п^к* сві́тильний, сві́тося́й-;

-йми́й сві́тлоно́сний, $\emptyset$ + -йсья.

СВЕТИ́ТЬСЯ випромі́нувати (сві́тло) $\diamond$, (вно́чі) сві́ті-, ся́-, (на ви́ду /- думку/) прочі́туватися; & розсві́чува- /=- почина́ти сві́титись/; **с. ра́достью** випромі́нувати ра́дість;
-йсья **що** сві́титсья $\diamond$, *п^к* сві́тляний, сві́тний, сві́тлючий, сві́тловий, сві́тлоно́сний, /-шка́лу/ само-сві́т-, *о^к* сві́тистий, сві́тляс-, *с^к* -сві́тний [бе́дно-я тонкосві́тний]; -я ра́достью опромі́не- ра́дість; -я **след** хвіст, сві́тляний слі́д.

СВЕТИ́ЛЬ сві́тліти, сві́тлі́ша-, ясні́-, ясні́ша-;
-й **щора́з** сві́тлі́ший /ясні́-/; **вже** ма́йже сві́тлий, *ф^р* напівсві́т-, заясні́-;
ПРО $\diamond$ розпро́мнітсья $\diamond$, (на ви́ду) розсу́пи-;
-вший проясні́лий, просві́тлі-, проясне́ний, (-обли́ччя) розпро́міне-, розсу́пле-.

СВЕ́ТЛОСТЬ *п^о* сві́тлінь.

СВЕ́ТЛЫЙ *о^к* не те́мний, освѣ́тле-, (-во́ду) прозо́рий, чи́стий, /завтра/ ща́сливий, ра́дісний, /обли́ччя/ ося́-, ні́чим не за́тма́ре-, /ду́шу/ шля́хєт-, /го́лову/ розу́м-, (зі́сть) вельмо́ж-, висо́кий;
СВЕ́ТЛЕ́ЙШИЙ *у^р* пресві́тлий /всє-, сто-/, *ф^р* сві́тлісі́нький.

СВЕ́ТЛЯК *д.* сві́тляник; & сві́тлячо́к.

СВЕТОНЕПРОНИЦА́ЕМЫЙ сві́тлості́йкий, ці́лком непрозо́рий, сі́тлоне́крізький.

СВЕТОПРЕСТАВЛÉНИЕ (страхи) страхотá; **час пе́ред -ием** передсу́дня хви́ліна /го́ді-/; **с. на́чалось!** сві́т переверта́єтьсья!

СВЕТОПРОНИЦА́ЕМЫЙ сві́тлокрізький, сві́тлонесті́йкий, прозо́рий.

СВЕТОПІ́СНИЙ *п^{р^н}* сві́тлопі́сний.

СВЕТОТÉНЬ *п^о* ся́йвоті́нь.

СВЕТОФО́Р *ж^м* сві́тло.

СВЕ́ТСКИЙ *о^к* бонто́нний.

СВЕ́ТСКОСТЬ *ф^р* сво́є па́нство [проявля́л с. ви́казува́в с. п.].

СВЕ́ЧКА: **ни Бо́гу свѣ́чка ни че́рту кочерга́** *о^к* ані до ра́ди ані до зва́ди.

СВЕ́ШИВАТЬ зві́ш/увати /під-/;
-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, зві́клий $\diamond$, з^м-й зві́си-, *п^к* = %, © зві́шуючи;
СВЕ́ШИВА́ТЬСЯ обвиса́ти $\diamond$, (вді́л) спада́-;
-йсья-/ый зві́шуваний /під-/; ма́йже зві́слий, на-півобві́с-; -я бе́рег *д.* зві́сник;
СВЕ́СИТЬСЯ обві́снути /з-, за-, на-/ $\diamond$;
-вший(ся) $\emptyset$; -я зві́слий /за-, на-, об-/, пере́хилений, спу́ще-, схі́ле-.

СВИВА́НИЕ звіванка.

СВИВА́ТЬ: **с. гнездо́** *о^к* мості́ти гнездо́;
-й = вью́щий, *п^к* = %;
-йсья-/ый ви́тий, звіваний /спо-/, плéте-, су́ка-, скру́чува-;
СВИ́ТЬ: **с. гнездо́** огні́здїтсья, оку́бли- /за-/, змости́ти гнездо́;
-вший *г.* огні́зджений, оку́бле-, $\emptyset$;

СВИТЬСЯ: с. в клубок (- темнь) склубочіти; -вший в к. склубочілий.

СВИДАНИЕ г. сходина, (під місяцем) м^н місячні купелі.

СВИДЕТЕЛЬ: Бог – мой с. Бог мені свідок; быть -лем бути за свідка.

СВИДЕТЕЛЬСКИЙ (- кімнату) для свідків; -ие показання ч^д свідчення.

СВИДЕТЕЛЬСТВО (акт) о^к квиток, лист; залоговое с. заставний лист; по -ву кого як свідчить хто.

СВИДЕТЕЛЬСТВОВАТЬ свідчити, засвідчува-, (- що) говори-, промовля-, вказува- на; с. о чѣм ф^р диха- чим [здесь всё -ует о прошлом тут все -ае минулим]; с. (собачью) преданность кому їсти очіма кого (начальство); -й що /м^н хто/ свідчить ъ, р-й ♦, з-й бути свідченням, з^н-й (по)♦, свідок, (що) свідчення, н^к свідобцький, ф^р де засвідчено [акт, -й о сделке акт, де з. угоду]; -й о чѣм свідчення чого; -й своё уважение р-й засвідчити свою пошану; О♦♦♦ о^к зробити огляд; ъ; -вший ъ;

ПОСВИДЕТЕЛЬСТВОВАТЬ ж^м т^к н^ф не да-ти збрехá- [он может п. н^о він не дасть з.].

СВИНАРНИК о^к свинінець.

СВИНЕЦ оливо; руки /ноги/ как -ом налиты руки /ноги/ як колоди.

СВИНОЙ: (со) свиним рылом в калашный ряд (із) свинячим сурлом у /в/ бублейний ряд.

СВИНООБРАЗНЫЙ, ПОДОБНЫЙ на взір свині, як свиня, © свинувáтий.

СВИНТУС о^к свінтух.

СВИНЦОВЫЙ олив'яний.

СВИНЧИВАТЬ відвінчувати, скручу-; -й що /м^н хто/ скручуе ъ, з-й /з^н-й, з^м-й/ скрути-ти, зайнятий відвінчуванням, н^к р^к скрутливий, скрутистий, скруктий + %, © скручуючи; -йся/-ый відвінчуваний, скручу-.

СВИНЬЯ © свиняка, л. хрунь.

СВИНЯЧИТЬ: не уставáть с. висвинячуватися.

СВИРЁЛЬ о^к пишáло, г. денцька, н^о сопіль; & н^к *сопілчаний.

СВИРЕПЁТЬ лютіти, звірі-, сатані-, дич(ав)і-; РАСВИРЕПЁТЬ о^к розсатаніти, озвірі- ъ; -вший розлюблений, розлютілий, розсатані-, озвірі-, раптомо такий лютий, (що ну), ъ.

СВИРЕПСТВОВАТЬ лютувáти, скажені-, шалі-; -й що /м^н хто/ лютуе ъ, скажений, шалé-, розлюбе-, звідлий ♦, н^к (звіро)лютий, оскажений, розшалé-, яросливий.

СВИСАТЬ звисáти /об-, за-/, (- коси +) спада-; -й що ~á ъ, © звисáючи + свешивающийся;

СВИСНУТЬ: -исний звислий /об-, на-, за-/, ъ.

СВИСТ о^к півсвист, (звуки свисту) висвистити, © свистун, пустобрéх; безудёржный с. свіснява;

СВИСТЫ свіснява.

СВИСТА́(Ё)ТЬ сви/ста́(і)ти, висвістув- /на-, по-, під-/, (сюрчком) скорчá-, (- кулі) брині-; -й що /м^н хто/ ~ще ъ, звідлий ♦, р-й за♦, (свист)-ун, н^к свистовий, свистючий, з^н свистя-, р^к свистальний, свистувáтий; -щие звуки (моторов) свистючі звуки; (н^о свистовітри); -йся н^о свистаний, висвістува-, /на-, під-/;

ПЕРЕСВИСТЁТЬ пересвистіти;

СВИСТНУТЬ (- кулю) цвьóхнути; ъ.

СВИСТО́К о^к скорчок.

СВИСТОПЛЯСКА хаос, розгардіяш, відьомський шабáш, гоп із свістом.

СВИ́ТА г. бандерія.

СВИХНУТЬСЯ о^к з'їхати з глузду, хибнутися розумом, покругі-, скругі- (з глузду), ж^н шваркну-, (на чому) р^к збóчи-; -вший ненормальний, круче-, (на чому) схиблений, зацікле-, збóче-, схибнутий, звихну-, ж^н шваркну-, і збóченець, о. з вáвкою в голові, ъ.

СВОБО́ДЕН: вход с. вхід вільний; вход с. всем кожному вільно заходити;

СВОБО́ДНО (не тісно) свободіно, просторо, з. набслаб(і), (тримати) безприв'язно;

СВОБО́ДНЫЙ о^к свободний, неуярмле- ъ, (вибір) непримусовий; -ое время гулящий час.

СВОБОДНОВРАЩАЮЩИЙСЯ вільнобіжний.

СВОБОДНОЕСУЩИЙ вільнозмонтований.

СВОБОДОМЫ́СЛЯЩИЙ вільнодумець, н^к вільнодумний.

СВОД (дія) зведення, (тарифів) збірник, (сигналіе) збірка, реєстр, (законів) кодекс, (печи) піднебіння; с. гражданских законов цивільний кодекс.

СВОДИТЬ зводити, (люд) збирá- (докупи), (до мінімуму) скорбчува-, (- корчі) корчи-, судоми-; с. в могилу ♦ зі світу, доводи- до могилі; с. к мінімуму мінімізува-; с. концы с концами стяга- кінці до купи, ♦ кінці; едвá с. концы с к. тягáти з остáннього; с. на нет ♦ до нуля, (чишь плдни) г. ударёмнюва-; с. счётá е^к роби- обрахунок; с. счёты с кем квитáтися з, ♦ порохунки з, мстíтися на кому /над ким/; не с. глаз с кого припадáти очіма до; -й що /м^н хто/ зводить ъ, звідлий ♦, взівшись звéсти, н^к звідник, р^к зводій, н^к г. зводливий, т. зводб-, © с-и ♦; ёле -й концы с концами що тягнеться з остáннього; -й к мінімуму /к нулю/ з-й звéсти до мінімуму /на нуль/; -й на нет з-й звéсти на нівéць; -й судорогой © с-и корчи-; -й с умá з-й звéсти з розуму /скругі- з глузду/; -й счёты зайнятий порохунками, ± мстящий;

СВЕСТИ (друзів) звéсти до купи; с. к шутке оберну- на жарт; с. концы с концами кінці до купи пов'язá-; с. на вторюю роль удругорядни-; с. на нет (зусилля) г. ударёмни-; с. счёты с кем розквитáтися з ким, о. забіти осікового кілká в

чию могилу; с. с ума о^к скруті- з глузду, обезглузди-; свело (живит) стягло, підвело; не свёл слұчай не довелся; сўдорога -ла напали корчі; СВОДИТЬСЯ зводиться ◊; с. к чему о^к сходити на що, обмежуватися на чім (> СВЕСТИСЬ); с. к нулю сходити на нуль; с. к слєдующему сходи- на такє, зводитися до чого; с. на нет сходи- на нівєць /на нуль/; -ило живот ішли млости в животі;

-йся/-имый зводжуваний, скорчу-, корчений, судомле-, збира- докупи, зводжува- /пере-, ви-, винищу-, скорбчу-, перебі-, обмежу-, п^о зведений, п^к звідний, перебивний, збір-; -ый сўдорогой ісудомлпова-; -я к чему [н. изучєнію] обмежу- на чім [н. вивченні];

СВЕСТИСЬ: дєло -ось к справа /дїло/ обмежилась на;

-єдший(ся) ◊; -я к чему зведений до чого, обмеже- на чім;

СВЕДЁННЫЙ: с. сўдорогой покорчений ◊.

СВОДНИЧАТЬ звідни/кувати;

-й що /м^н хто/ ~кує, с-и ◊, зайнятий ~цтвом, звідник, зводитєль, п^к г. зводливий, ф^р ~цький.

СВОДНЫЙ: с. брат зведєнок; -ая сестра зведєночка.

СВОЁ: с. возьмєт кто свого не подарує; с. на умє у кого своє думает хто.

СВОЕВÓЛЕЦ, СВОЕВÓЛЬНИК самопрáвецъ.

СВОЕВÓЛИЕ > ПРОИЗВОЛ.

СВОЕВÓЛЬНИЧАТЬ > САМОВÓЛЬНИЧАТЬ.

СВОЕВÓЛЬНЫЙ о^к самопрáвний.

СВОЕВРЁМЕННО п^о вчас; вполне с. на часі;

СВОЕВРЁМЕННЫЙ (захід) ф^р слұшний.

СВОЕКÓРЫСТНЫЙ о^к грошолубний.

СВОЕНРÁВНЫЙ о^к натуристий.

СВОЕОБРА́ЗНО (відтворити) на свій штиб;

СВОЕОБРА́ЗНЫЙ о^к окремішний, (жанр) автонómий ◊.

СВОЕОБЫ́ЧНИК /-ИЦА/ своеумець /-умка/.

СВОЙ: для -ей пользы /удовольствия, обихода +/, собі на користь /втіху, вжиток +/; -ими глазами на власні очі; на -их на двоих ф. на батьківських, д. на 11-му номері (трамбаю); своим люди – сочтємся свої люди – домовимось.

СВОЙСЬКИЙ (негордий) свояцький.

СВОЙСТВЕННЫЙ о^к питомий, притаманний.

СВОЙСТВО: по -вам властивостями.

СВОЛО́ЧЬ о^к зануда, паскуда, погань, е^р зараза;

СВОЛО́ЧИ паскуд(ник)и, падлюки, негідники.

СВОРА́ЧИВАТЬ (з дороги) о^к скручувати;

-й 1. свєртгывающий², 2. що відверта ◊, з^н-й /з-й/ відвернути, п^к = %, с^к верни- [-й горы вернигора], ± vorочающий;

-йся/-ый 1. свєртгываемый + скручуваний, 2. відверта- /ви-/ , зрушува-, зсува-;

СВЕРНУ́ТЬ: с. шєю скрутити в'язи.

СВОЯ́ЧЕНИЦА свість.

СВЫКА́ТЬСЯ звика́ти(ся), призыва́юватися;

-йся що /м^н хто/ звика ◊, призыва́юваний, огбту-, з^н-й звикнути, п^к призыва́йливий;

СВЫ́КНУТЬСЯ: с. с обстано́вкой обжитися ◊; свы́кшийся звиклий, призыва́ений, оговта-, ◊.

СВЫСО́КА о^к погородо.

СВЫ́ШЕ: с. сорока́ (лет) за сорок.

СВЯ́ЗКА о^к бунт.

СВЯ́ЗНЫЙ (- мову) зв'язаний, г. я́др-.

СВЯ́ЗЫВАТЬ зв'язувати /по-, ви-/ , сполуча-, еднà-, в'язà-, (панчохи) сплità-; с. по рука́м и по ногáм парализува́-; с. ру́ки кому в'язà-, пúта-/скобува-/ ру́ки, позбавля- свободи дій кого;

-й/-ующий 1. що /м^н хто/ в'язе ◊, звиклий ◊, з-й /поклика-/ зв'язà-, в'язій, © пов'язуючи, в'язавши, п^к зв'язувальний, в'язаль-, сполуч-, еднàль-, в'язучий, м^н в'язу-, для зв'язування, р^о зв'язува-, с^к -в'яз [-й снопы снопов'яз], в'язі- [-й овец в'язівівця], 2. зв'язківець, зв'язковий, д. лучник; -й с чем з-й пов'язати з; -й по рука́м и по ногáм = парализующий; -й руки що в'язе ру́ки; не -й ф^і нев'язій; -шее вещество в'язій;

СВЯ́ЗАТЬ (два слова) стуліти; ◊; с. (себя) по рука́м и по ногáм стриножи- себе, зв'язà- себе з рука́ми й ногáми;

СВЯ́ЗЫВАТЬСЯ лигáтися ◊;

-йся/-ый плєтєний, в'язà-, зв'язув- /по-, ви-/ , поєдну-, сполучу-, злигу-; -я готовий зв'язатися; СВЯ́ЗАТЬСЯ сконтактуватися ◊; с кем ты -áлся? з ким ти злигáвся?;

СВЯ́ЗАННЫЙ: с. кровным родствóm спокривлений; и всё с этим -ное (в кінці думки, як підсумок) і що там тільки не є.

СВЯ́ЗЬ о^к пов'язання, пов'язь, у^р сув'язь, (в'язка) т. в'язь, ф^р контакти [піддерживать с. підтримувати к.]; с. времєн перегук віків; без -зи без жодного зв'язку /складу/, © незбитий докупі; в -зі с з огляду на; в зтой -зі під цим оглядом; вне всякой -зи без жодного зв'язку; со -ями © © скрізь має руку.

СВЯ́ТИТЬ святити, (іжу) (п)освячува-;

-й що /м^н хто/ святить ◊, покликаний о◊, с-и ◊, зайнятий свяченням, святитєль, п^к = %;

-йся свячений, (п)освячува-.

СВЯТО́Й у^р благопобланий, -яя -ых святяя святїх, святїня святїнь, ф^р святюці.

СВЯТОТА́ТСТВОВАТЬ блюзнїти;

-й що /м^н хто/ блюзнїть, звиклий ◊, блюзнїр.

СВЯТО́ША святòха; & святєнничок.

СВЯТЬО́НЯ 1. храм, (святїх) ц. санктуарїй[їя], 2. (проща) п. мєкка.

СВЯЩЁ́ННИК у^р душпа́стир, Божий слугá, г. парòх.

СВЯЩЁ́ННИЧЕСКИЙ у^р душпа́стирський.

СВЯЩЕННОДЕ́ЙСТВИЕ урочїста відправа

/служба, церемонія/.

СВЯЩЕННОДІЙСТВОВАТЬ чари діяти, чародія-, *к^н* урочи́сто пра́ви- службу, (*над чим*) чаклува́-, *р^р* ворожи́-;

—*й* що /*м^н* хто/ діє чари $\diamond$, зайнятий священнодієм, священноді́й(ни)к, *п^к* святобо́жний, священ-*, р^р* *святобо́жний*, © с-и чародіяти.

СВЯЩЕНОСЛУЖИТЕ́ЛЬ *о^к* душпастир.

СВЯЩЕ́НСТВОВАТЬ *п^б* попува́ти, *г.* душпастир-р/юва́-;

—*й* що /*м.* хто/ ~*ює* +, покликаний *д.*, священик, душпастир.

СГИБА́ТЬ згинати, гнути;

—*й* = гну́щий + для зги́ну /згинання/, згина́ч, *п^к* згина́льний, *с^к* згинний [-*й* листы́ листозгинний], © с-и $\blacklozenge$; —*й* в ду́гу з-й зги́ну- в ду́гу /у три погибелі, *г.* в бара́ній ріг/;

СГИБА́ТЬСЯ гнутися $\diamond$; *с.* в переги́б згина́тися /пере-/ у три погибелі;

—*й*ся/-*ый* гну́тий, зги́нис-, гну́чкий, зги́нний; —*я* ко́льцо́м пе́ред кем = заискиваю́щий; не —*я* че́ловєк люди́на-скє́ля;

СОГНУ́ТЬСЯ (*у три дуги*) скорчитися; согну́вши навзгінці, пригинцем; не согну́вшись (*стояши навколішки*) стовпчиком;

—*вший*(ся) $\diamond$; —*я* зигну́тий, схилений, (*в дугу*) скру́че-.

СГЛА́ЖИВАТЬ загляджувати, вирівню- [*с. нерівності* вирівню- /стирати/ нерівності]; *с.* різли́ччя уодностайню-, уодноманітню-;

—*й* що /*м^н* хто/ вирівнює $\diamond$, зви́клий *в.*, з-й стєр-, вирівнювач, загляджу-, *п^к* вирівнювальний + %, (*фільтр*) рівняль-; —*й* нерівно́сти вирівнювач по́верхні; —*й* проти́ворєччя /бстрые углы/ з-й загла́ди- суперєчності /гострі кути/;

—*й*ся/-*ый* згла́джуваний /за-, вирівнюв-, стір-.

СГЛАЗ *о^к* навро́чення.

СГЛАЗИ́ТЬ *д^к* зурочити, пристрі-; не *с. бы!* нівроку!, *ф^р* Боже, не вменшай!

СГНИВА́ТЬ згнивати, гни́-, (*на труху*) трухляві-;

—*й*/—*ый* що згнива́ $\diamond$, згниваний + гни́ющий;

СГНИ́ТЬ: —*вший* зогнилий, струхлі- /по-, $\diamond$.

СГОВА́РИВА́ТЬСЯ змовля́тися /до-, у-/ спілкува́-, порозуміва́-;

—*й*ся *с* що /*м^н* хто/ ~*яється* з $\diamond$, змовник, с-и $\blacklozenge$ з наставлений змови- з, захо́пле- змовою з, ©;

СГОВОРИ́ТЬСЯ дійти збди, увійти в змову, погодитися $\diamond$;

—*вший*ся *с* *о.* вже у змові з, $\diamond$; —*шися* ме́жду собо́й поспілковані;

СГОВОР *о^к* умова, угода, згода.

СГОВО́РЧИВЫ́Й *о^к* злагідливий, уло́мний.

СГО́НЯТЬ зганяти /ви-, про-, зго́ни- /ви-, про-/;

—*й* що /*м^н* хто/ зганя́ $\diamond$, зви́клий $\blacklozenge$, з-й зигна́-, *п^к* згінчий;

—*й*ся/-*ый* гна́ний, го́не-, *п^к* згінний;

СОГНА́ТЬ: *с.* зло́сть зигна́ти се́рце;

НАСГО́НЯТЬ позганяти, зигна́- докupi $\diamond$.

СГОРА́ТЬ згоряти /ви-, спалюватися, горіти, (*з цікавості*) умира́-, (*щось робити*) бажа́- аж тремті-, (*від сухит*) згаса́-; *с.* от же́лання аж лу́ска- з ба́жання; *с.* от любопы́тства аж трусі́тися з цікавості, хотіти зна́- аж умліва́-; *с.* от не́терпє́ння умира́- з нетерплячки; —*ял* от *н.* *кто* нетерплячка жє́рла *кого*;

—*й*/—*ый* що згоря́ $\diamond$, по́йнятий во́гнем, па́лений, спало́ва-, *п^к* спалє́н-; —*й* напівзгорілий, *г.* горіючий, *о.* у во́гні; —*й* от любопы́тства го́дový умє́рти з цікавості; —*й* от не́терпє́ння же́ртий умє́рти від со́рому;

СГОРЕ́ТЬ піти́ (*з*) ді́мом /по́лум'ям/ $\diamond$, взяти́ся по́пєлом, (- *чуття*) відгоріти; *с.* до́тла зго́рті /ві-/ на спалє́н- /до цурки/;

—*вший* згорілий /від-, $\diamond$.

СТРЕБА́ТЬ згрібати, грома́ди-, згорта́-, гребті-;

—*й* що /*м^н* хто/ гребє́ $\diamond$, покликаний згребті, зайнятий греблею, взя́вшись $\blacklozenge$, *п^к* = % + гребу́щий; —*й*ся/-*ый* гребений, згреба-, згрома́джува-, грома́дже-, го́рне-, згорта-.

СТРУШПІРОВА́ВАТИ групува́ти;

—*й* = групу́ючий.

СТРУЖА́ТЬ(СЯ) > ВЫГРУЖА́ТЬ(СЯ).

СТУЩА́ТЬ густити, згу́шува- конденсува́-; *с.* атмо́сфе́ру нагніта́- атмо́сфе́ру /духоту́, напружені́сть/, *п^р* розду́мухува- кади́ло; *с.* кра́ски передава́- ку́ті ме́ду, *г.* переяскра́влю-;

—*й* що /*м^н* хто/ згу́щує $\diamond$, згу́щувач, з-й *к.*, взя́вшись /покли́каний, з^н-й/ згу́щува-, *п^к* = %; —*й* кра́ски схи́льний перебі́льшувати;

СТУЩА́ТЬСЯ згуса́ти, густі-; атмо́сфе́ра —*яється* збира́ються хма́ри;

—*й*ся/-*ый* згу́щуваний, *ф^р* = —*вший*ся;

СТУСТИ́ТЬСЯ: —*вший*ся згу́слий /на-, за-, за́густі-, $\diamond$.

СДАБРИВА́ТЬ присма́ч/увати /за-, примашу-, присмако́ву-, дода́- смаку́ /краси́/, (*трунт*) угно́ю-;

—*й* що /*м^н* хто/ ~*ує* $\diamond$, зви́клий $\blacklozenge$, р-й ~*й*-, ~*увач* /за-, *п^к* *р^к* засма́чливий /при-, угни́лий- + %;

—*й*ся/-*ый* присма́чуваний /за-, примашу-, піддо́бро-, угно́ю- .

СДАВА́ТЬ здавати, (*в оренду*) /від-, (*по недузї*) підупада́- (*на здоро́в'ї*), (*їстит, зброю*) склада́-;

с. в а́ренду /внає́м, внайми́/ винайма́- /д^к *г.* винайма- /; здо́ровье́ сдало́ здо́ров'я́ підупало́;

—*й* що /*м^н* хто/ здає́ $\diamond$, зви́клий /с-и/ $\blacklozenge$, з^н-й зда́-, здаве́ць, здава́ч, здава́льний, *п^к* здава́льний + %; —*й* в а́ренду винайма́ч, *г.* винає́мник; —*й* ору́жия з^н-й скла́с- збро́ю;

СДА́ТЬ (*взад* /- $\ominus$) поточі́тис^а, /мороз/ пересіс-; —*вший*(ся) $\diamond$;

СДАВА́ТЬСЯ (*кому* /в по́леміці/ *схилати* чо́ло

пéред *ким*; не с. (*у сварци*) не вступáтися; **сдаётся** *внаём* *п^б* до *винайму*;

-йся/-ый здаваний /від-, під-/; склада-; **-я** в *аренду* здаваний в *оренду/посесію/*, *винайма-*; **-я** на *милость* *победителя* з^г-й *капітулювати*.

СДАВЛИВАТЬ стиска́ти, зду́шува-, згнічу-;
 --й що /*м^н* хто/ *стиска́* *◇*, *зві́клий /с-и/* *◇*, з-й *стис-*
ну-, *п^к* *стисний* + *%*, /*бандаж!* *гніткючий*;
-йся/-ый *стисканий*, *здавлюва-*, *зду́шу-*, *згнічу-*;
СДАВЛЕННИЙ (*голос*) *прити́шений*, *приглу́ше-*, *осла́блий* *◇*.

СДАИВАТЬ: --й що /*м^н* хто/ *здо́ює*, *с-и* *здо́юва-*
ти, з-й *здої-*, *п^к* *доі́льний*, *п^к* *до́йчий* + *%*;
-йся/-ый *здо́юваний*, *п^к* *зді́йливий*.

СДАТОЧНИЙ *о^к* *здаве́цький*.

СДАЧА: с. *внаём* *г.* *винаймлення*, *винаєм*.

СДВАИВАТЬ дво́йти, подво́ювати /з-/;
 --й що /*м^н* хто/ *подво́ює* *◇*, *зві́клий* *◇*, з-й *по* *◇*,
п^к = *%*;
-йся/-ый *двоєний*, *подво́юва-* /з-/.

СДВИГА́ТЬ зру́шувати, зсува́-, зб́лижу-, (*з місяця* /*різко!*) *ще* *зрива́-*;

--й що /*м^н* хто/ зру́шує *◇*, *с-и* *◇*, *покли́каний* зру́ши-, зру́шувач, *п^к* = *%*; --й *го́ры* *вернігора*;
-йся/-ый (*і*)*зсуваний*, зру́шу-, зб́лижу-, зри-, *п^к* *зсувний*;

СДВИНУ́ТЬ *пору́шити* *◇*;

-вший *◇*;

СДВИНУ́ТЫЙ: --*ые* *бро́ви* *на́пну́ті* *бро́ви*; *◇*.

СДЕ́ЛКА *о^к* *контра́кт*, *торг*, *діло*, *опера́ція*, *п^к* *геше́фт*, *ша́хер-ма́хер*, *махи́нація*, *з^с* *інте́рес* [*на* *этой* *-ке* *на* *цьому* *-сі!*]; с. с *сове́стью* *торг* *із* *сове́стю* /*сумлі́нням!*;/ *мні́мая* с. *фіктивна* *уго́да* /*контра́кт!*;/ **соверши́ть** *-лку* *добу́ти* *торгу*;

СДЕ́ЛОЧНИЙ *ф^р* *контра́ктівий*; **-ая** *за́пись* *за́пис* *про* *уго́ду* /*опера́цію!*.

СДЕ́ЛЬНО *о^к* *від* *ро́боти*.

СДЕ́РГИВА́ТЬ зрива́ти, здира́-, стяга́-;

--й що /*м^н* хто/ здира́ *◇*, *зві́клий* *◇*, з-й *стягну́-*,
п^к = *%*, *©* *с-и* *стяга́-*;

-йся/-ый *стяганий*, *зрива-*, *здира-*;

СДЕ́РНУТЬ *п^к* *сто́ргнути* *◇*.

СДЕ́РЖАННОСТЬ *о^к* *стрим*, *з* *повзде́ржливість*.

СДЕ́РЖИВА́ТЬ *стри́мувати* /у-, за-, при-/; *зде́ржу-* /*при-/*, *ф^р* *таму́-*, *не да́-* *во́лі* /*хóду!*/, (*звук*) *сти́шу-*, (*слово*) *трима́-*, (*язик*) *держа́-* на *припо́ні* /*кіло́чку!*;/

--й що /*м^н* хто/ *стри́мує* *◇*, *зві́клий* *◇*, з-й *стри́ма-*, *зайня́тий* *стри́муванням*, *стри́мувач*, *п^к* *тамува́льний*, *стри́мчий*, (*чинник*) *гальмі́вний* (*для*) + *%*; --й *крик* з-й *стри́ма-* *крик*; --й *себя* *©* *стри́муючи* *себе́*; --й *сло́во* /*кля́тву* +/, *держкий* *на* *язик*, з-й *дотри́ма-* *сло́ва* /*прися́ги* +/; --й *фа́ктор* *чинник* *стри́м*, *гальмі́вний* *ч.*; --*еє* *нача́ло* *гальмі́вна* *сила*;

СДЕРЖА́ТЬ (*гне́в*) *ф.* *зада́вити* *◇*; *не* с. *сло́ва*

злама́- *сло́во*;

СДЕ́РЖИВА́ТЬСЯ *стри́муватися* *◇*; с. *что́бы* *не* *сказа́ть* *куса́ти* *губи*;

-йся/-ый *стри́муваний* /*при-*, *у-/*, *зде́ржу-*, *тамо́-*, *прити́шу-* /*с-/*, *гамо́-*, *дотри́му-*, *доде́ржу-*; **-я** *зві́клий* *◇*, *п^к* *стри́мли́вий* /*у-/*, *зде́ржли-* *г.* *повз-/*; *едва́* **-ый** *зці́плюзубий* [*е. -ый* *гне́в* *зці́плюзуба* *лють!*];

СДЕ́РЖАННИЙ /-*ННО*/ *г.* *повзде́ржливий* /-*во*/ *◇*.

СДИРА́ТЬ *здира́ти* /*об-*, *від-/*, *де́р-*, *дра́-*, *лупи́-*;
 --й що /*м^н* хто/ *де́рє* *◇*, *зві́клий* *◇*, з-й *зде́р-*, *здира́ч*, *здира́льний*, *лупи́й*, *де́рий*, *де́рун*, *п^к* *п^к* *зди́рливий* + *%*, *с^к* *-де́р* [*-й* *ко́ру* *короде́р!*]; --й *шкуру* *зві́клий* *де́рти* *шкуру*, *шкуруде́р*;
-йся/-ый *де́ртий*, *дра́ний*, *зди́ра-* /*об-/*, *лу́пле-*, *спи́сува-*; **-я** *п^к* *лупкий*.

СДОБ/НОТЕ́ЛЬНИЙ, -НИЙ *п.* *о^к* *глетьякува́тий*.

СДРУЖА́ТЬСЯ *братáтися*, *здру́жу/ва-* /*спів-/*;

-йся *що* /*м^н* хто/ *-ється* *◇*, *співбратáний*, *спі́вдру́жув-*, *р-й* *подру́житися*, *п^к* *спі́вдру́жливий*;

СДРУЖИ́ТЬСЯ *ста́ти* *дру́жи-*, *подру́жи-*, *потова́ришува́-*, *заприяте́лю-*, *зайти́* *у* *прия́знь*, *побратáтися*;

-вший *сдру́жений*, *збратá-* /*по-/*, *сприя́зне-*, *◇*.

СДУВА́ТЬ *зди́мати*, *зду/в-*; с. *пыль* с *них* *не* *зна́-*, *де* *й* *посади́-* /*здува́-* *порохи́* з/ *їх*;

--й що /*м^н* хто/ *-ва* *◇*, *зві́клий* *з.*, *р-й* *зду́-*, *п^к* = *%*;

-йся/-ый *зду́ваний*, *зві́юв-*, *спи́сுவ-*, *зди́р-*, *цупле́-*;

СДУ́ТЬ *зду́ти* /*зидму́*, *зидмеш!*; *сду́єт* *п^п* *зидме*;
сло́вно *ве́тром* *-уло* *о^к* *як* *мітло́ю* *замело́*;

-вший *◇*.

СДЫХА́ТЬ *зди́хати*, *до́хну-*, *кона́-*;

--й що *зди́ха* *◇*, *покину́тий* *◇*, *прире́чений* *скона́-*, *п^к* *на́пвдо́хлий* /-*мертвий!*;/

СДО́ХНУТЬ *опря́гтися*, *відки́нути* *хвіст* /*но́ги-* /, *вріза́-* /*да́-* *ду́ба*, *гігну́-*;

-бхший *здо́хлий*, *◇*.

СЕБЕСТОЙМО́СТЬ: *по* *-ти* *за* *совіва́ртість*.

СЕБЯ́: *про* с. *о^к* *по́думки*, *до* *себе́*, (*тихо*) *по́шепки*; **бу́ть** *вне* с. *само́го* *себе́* *не* *тjáмити*, *д^к* *знетя́митися*; **вне** с. *знетя́млено*.

СЕГО́ДНЯШНИЙ *о^к* *сьогоде́нний*.

СЕДЕ́ТЬ *сивіти*, *о.* *братáтися* *молоко́м*;

--й що /*м^н* хто/ *сивіє* *◇*, *щорáз* *сиві́ший*, *напівсі́вий*, *вже* *ма́йже* *сі-*, *вже* *сивува́тий*, *п^к* *сива́вий*, *прóси-*, *сива́стий*, *шпакува́-*, *п^о* *посіві́лий*.

СЕДИ́НА: с. в *бо́роду*, а *бес* в *ребро́* *сивина́* в *бо́роду*, а *ді́дько* в *го́лову*.

СЕДЛА́ТЬ *сідла́ти*, *о^к* *кульба́чити*;

--й що /*м^н* хто/ *сідла́* *◇*, *зві́клий* *◇*, з-й *осідла́-*;

-йся/-ый *сідланий*, *кульба́че-*, *п^к* *підсідель-*.

СЕДОВЛÁСНИЙ *о^к* *сивого́ловий*.

СЕДЛООБРА́ЗНИЙ *сідлува́тий*, *на* *взір* *сідла́*, *як* *сідло́*.

СЕЗА́М: С. *открóйся!* *Сеза́ме*, *з'яви́сь!*

СЕЗОН о^к порá (рóку).

СЕЙ: сию мину́ту /секу́нду/ в цю хвили́ну.

СЕКЕСТРОВА́ТЬ ю. секвеструва́ти, накладá-секвестр /обме́ження/;

–й що /м^н хто/ секвеструє, секвэ́стор, з^г-й ♦, н^к секвэ́сторний, секвестра́цій- + %, ©;

–йся/–ый секвестрова́ний.

СЕКРЕ́Т & секрети́к.

СЕКРЕТА́РЬ д^ж реферэ́нт [с. по нау́ке науко́вий р.]; с. по прэссе прес-секрета́р; **быть** –ём секретарюва́ти.

СЕКРЕ́ТНИЧАТЬ секретничати, вдава́-змовни-ка, р^к кохáтися в секрета́х, таємни́чи-, 1. трима́ти в секреті, 2. ба́ви-/хова́-з/ секретами, шушу́ка-;

–й що /м^н хто/ секретничає, охóчий /зві́клий/ ♦.

СЕКРЕ́ТНО о^к конфіденційно, за закритими двє́рима, при закритих двє́рях;

СЕКРЕ́ТНИЙ (клуб) підпільний нелегáль-.

СЕСУА́ЛЬНИЙ статевий, е^р неплатоні́чний.

СЕКУ́НДА: сию́-ду в цю хвили́ну.

СЕЛЕ́КЦИЯ у. добі́р.

СЕЛѐНЬЕ: житєль –ня селища́нин.

СЕЛІ́ТЬ(СЯ): –й(–йся) > ПОСЕЛЯ́ТЬ(СЯ).

СЕЛО: в с. на село́; в –ле на селі́; **ни в го́роде** Иван ни в –ле Селифан ні па́ва ні га́ва, ні пан ані Йван; **ни к –лу** ні к го́роду 1. з добро́го дива, ні сі́ло ні па́ло, (з'явитися) як го́лий з ма́ку, як Пили́п з конопель, 2. ні в тин ні в ворóта, ні в кут ні в двє́рі, ні приший ні прилата́й.

СЕЛЬДЬ: как –дє́й в бóчке нїде курці́ кло́нути /го́лкою ткну́-, го́лки /пáльця[ем]/ просу́ну-/.

СЕМѐЙНИЙ: с. человек сім'я́нин; по –ым обстоя́тельствам чє́рез сімейні́ причини /обста́ви-/.

СЕМЕНИ́ТЬ дріботі́(а)ти (нога́ми), ту́пцю-, дрібцю-, видрібцюва́ти;

–й що /м^н хто/ дрібцює ♦, зві́клий дрібцюва́ти, р-й задріботі́-, дріботу́н, © дрібцю́ючи;

ЗАСЕМЕНИ́ТЬ задріботі́ти ♦;

ПРОСЕМЕНИ́ТЬ подріботі́ти ♦.

СЕМЕНИ́ТЬСЯ б^р сімені́тися;

–йся що –і́ться, з-й об♦, схильний ♦, н^к сім'яні́ст-.

СѐМЕЧКИ: как с. (легко) як насіння луза́ти.

СЕМИДЕСЯТИПЯТИМИЛЛИМЕТРОВЫ́Й на 75 міліме́трів.

СЕМИМѐСТНИЙ о^к на сімо́х.

СЕМИНА́Р: с. по изучє́нню семіна́р для вивчен-ня.

СЕМЬ: с. бед – о́дин отвє́т чи пан, чи пропáв – двічі не вмирати́; с. вє́рст до небє́с и всє́ лє́сом на горóді бузина́, а в Киє́ві дядько; с. кругóв áда сім кіл пє́кла; у –мі́ ня́нєк дитя́ без гла́за сто баб – сто рад, а дитя́ без пупá, де багáто го-споді́ю; там хáта не мє́тена.

СЕМЬЮ: с. пє́м по; с. сє́мь с. по сім; с. пя́ть с. по п'ять; с. всє́сє́мь, с. по вісім.

СЕМЬЯ́ & посімейство.

СЕНОКО́СНЫЙ сіножа́тній.

СЕНСАЦИО́ННЫЙ ф^р неймові́рний, гостроці-ка́вий.

СЕНТИМЕНТА́ЛЬНИЧАТЬ розвóдити санти-мє́нт/и;

–й що /м^н хто/ розвóдить с., зві́клий ♦, закóханий у –ах, спóвнє-~ів, н^к сантимє́нталь-.

СЕНТЯБРИ́ТЬ потяга́ти зимо́ю, осєні́ти.

СЕПАРИ́РОВАТЬ сепар/ува́ти, д^ж від♦;

–й що /м^н хто/ ~а́е, р-й від♦, зайня́тий ~ува́нням, (ри́ч) ~а́тор, © ~а́торник, н^к ~а́торний + %;

–йся/–ый сепарова́ний.

СѐРА: ушная́ с. вушний віск.

СѐРБ сєрбін /-ія́нин/, ж^с сєрбка /-ія́ня, -ія́нка/.

СЕРВИ́З & сєрвизік.

СЕРВИ́РОВАТЬ накрив/а́ти /здоби́-/ стіл /стол-й/, з. сєрвитува́-, с^р сєрвіру-;

–й що /м^н хто/ ~а́ с. ♦, зайня́тий накриття́м сто-ла́ /-о́лу/, покликáний ♦, н^к о^к сєрвірóвчий + %;

–йся/–ый сєрвóваний, накрі́ва- /здóбле-/ стіл.

СЕРВИРÓВКА (дїя) сєрвірува́ння, □ сєрвірова́-

СѐРВИС о^к обслуга, (побутовий) пòслуги.

СЕРДЕ́ЧНИК т. о^к стріжень, © м^ж сєрцеві́к.

СЕРДЕ́ЧНОСТЬ о^к задуше́вність.

СЕРДЕ́ЧНЫЙ: –ая мўка ф^р п'я́вка [п. самотно-ста]; –ая сўмка (сєрє́ва) сорóчка.

СЕРДИ́ТО о^к спєрєсє́рдя;

СЕРДИ́ТИЙ (на себе) лихий.

СЕРДИ́ТЬСЯ сєрдитися, гні́ва-, злòсти-; с. на ко́го ма́ти сє́рце на, з. бра́-кому за злє-;

–йся що /м^н хто/ сєрдитися, зві́клий ♦, розсє́рджений, розгні́ва-, роззлòще-, н^к сєрдитий;

РАС♦♦♦ о^к роззлòститися, (на ко́го) нагні́ва-;

–вший розсє́рджений, розгні́ва- /на-/, роз-злòще-, ра́птом та́кий сєрдитий, Ø.

СЕРДОБО́ЛЬНЫЙ о^к пере́йня́тливий; –ая ду́ша́ розда́йбїда.

СѐРДЦЕ (чо́го) центр, о́сє́рдя, ф^р ду́ша; с. на ла́до́ни ду́ша́ на́встїж; с. замира́єт сє́рце /в ду́ші, на сє́рці/ хо́лоно; с. упáло /оторва́лось/ сє́рце тьóхнуло; с. замира́нием –ца із стра́хом Бóжим, © завме́рши сє́рцем; отле́гло от сє́рдца відлі́гло на сє́рці; бли́зко к –цу что ле́жить на сє́рці; ад кромє́шный /кóшки скрє́бут/ на с. під сє́рцем немóв га́дина в'є́ться /повилася/.

СЕРДЦЕБИ́ЕНИЕ о. перє́стук сє́рця.

СЕРДЦЕВѐД /-ВѐДКА/ сєрцеві́да.

СЕРДЦЕВИ́ДНЫЙ, –ОБРАЗНЫ́Й сєрцова́тий, на взір сє́рця, як сє́рце.

СЕРДЦЕЩИПА́ТЕЛЬНЫЙ о сєрцєзвору́шний.

СЕРЕБРИ́СТО-БѐЛЫ́Й срібнобі́лий.

СЕРЕБРИ́СТЫ́Й (ко́лїр) о^к морозува́тий.

СЕРЕБРИ́ТЬ сріблі́ти, покривá- /білі́-/ сріблом, висрі́блю-;

–й що /м^н хто/ сріблі́ть, охóчий ♦, р-й ви♦, зай-ня́тий сріблє́нням, срібля́р, н^к сріблі́льний;

СЕРЕБРІТЬСЯ сріблити, срібні-, вилискува- сріблом, сріблитися;
-йя сріблений, посріблюва-, із срібним поли- ском, срібно-сйний, сріблястий;
ЗА♦♦♦; -вшийя засрібнілий, *n^o* засріблений, *Ń*.
СЕРЕТЬ сіріти, сіріша-, сіві-, *ф^p* розвиднятися;
 -й що сіріє *Ń*, чимраз сіріший, огóрт(ув)аний сі- рістю, засірілий, вже майже сірий, напівсірий;
ПОСЕРЕТЬ посірі(ша)ти, засірі-, (- *⊖*) *o*. осі- ромашитись;
 -вший що посірів, посірілий /за-, осіромашений.
СЕРЖ/АНТСКИЙ СОСТАВ, ~**АНТЫ** *i^o/z* підс- таршина.
СЕРЖАНТСКИЙ *i^o/z* підстаршинський.
СЕРИЗНА *o^k* сірава, *n^o* сір.
СЕРОВАТЫЙ *o^k* сірястий.
СЕРОСТЬ *o^k* сірава, сірятина, сіризна.
СЕРЫЙ *n*. сірошинельний, (- *життя*) безвираз-; & сірєнький.
СЕРЬЕЗНЕТЬ; ПОСЕРЬЕЗНЕТЬ споважніти.
 -вший споважнілий, *Ń*.
СЕРЬЕЗНО *ф^p* не на жарт;
СЕРЬЕЗНЫЙ (не *вітрогон*) статєчний *Ń*.
СЕРЬЕЗНОСТЬ: со всей -тью якнайсерйозні- ше, без жартів.
СЕРЯТИНА *o^k* загалышина, сіре по сірому.
СЕССИЯ *o^k* засідання.
СЕСТРИНСКИЙ *o^k* сестричий, сестрінний.
СЕСТЬ > САДИТЬСЯ.
СЕТКА (на *риб*) нєрет.
СЕТКОБРАЗНЫЙ сіткуватий, на взір сітки.
СЕТОВАНИЕ *o^k* бідканья.
СЕТОВАТЬ рємствувати, наріка-, приплакува-, (на *що*) бідкатися, жалі-, скаржи-; **с. о ком** бід- кувати за *ким*;
 -й 1. що *л^m* хто/ наріка *Ń*, звиклий *♦*, схильний бідкатися, нарікайло, бідка-, *n^k* ремстівий, *kⁿ* на- рикальний, 2. печалющийся;
РАССЕТОВАТЬСЯ *o^k* розвєсті плачі.
СЕТЧАТЫЙ сітаний, (*візерунок*) картатий.
СЕТЧАТОКРЫЛЫЙ *ц^o* сіткокрилий.
СЕЧЕНИЕ (поперечное) **с.** перєкрій; **кєсарєво** **с.** кєсарів розтин; **золотєе с.** золотий перєтин.
СЕЧЬ сікти, рубá-, (*дрібно*) локші-, подрібнюва-, (*капусту*) шатку-, *⊖* хворості-, (*на дріб*) країя-; **секущий** що *л^m* хто/ січє *Ń*, покликаний *♦*, *⊕* сікар, шмагун, (*рич*) сікач, *n^k* кресальний, роз- тиналь- + *%*, *m*. січний, *ф^p* для розтину [-**ая плбскость** площина для р.], ± **пересекающий**; **секомый** тятгий, січений, рубá-, подрібнюва-, шаткова-, шмага-, країя-;
ЗАСЕЧЕННЫЙ зашмаганий.
СЕЧЬСЯ сіктися, *o^k* рубá-, бі-; *Ń*;
секущийся 1. що *л^m* хто/ б'єтьє *Ń*, рубáка, 2. (- *волос*) що січєтьє, схильний *♦*, 3. **секомый**.
СЕЯТЬ сіяти, засівá- /по-; **с.** разбóры /распри/

чині- свáри, колоты-/каламути-/ (вóду);
 -й що *л^m* хто/ сіє *Ń*, покликаний *♦*, 3-й за *♦*, зай- нятий сівбóю, сіяч, сівáч, засівальник, *n^k* *p^k* сі- вальний, *с^k* -сійний [свєклосеючий бурякосій-];
 -й **недоверіє** сіяч недовіри, 3-й посіяти -ру;
 -йя сіяний, засіваний;
ПОСЕЯТЬ: что -ешь, то и пожнешь *o^k* як дбá- еш, так і маєш, як постєлишя, так і виспишя;
 -вший *Ń*.
СЖИВАТЬ (з *хати*) виживáти, викурю-, (*зі свит- у*) зганяти;
 -й що *л^m* хто/ виживá *Ń*, наставлений *♦*, з метó- ю вижи-, *⊕* виживáючи; -й **со свєта** *⊕* взявши- я зігна- зі світу.
СЖИГАТЬ спáловати, палити;
 -й що *л^m* хто/ спáлює *Ń*, звиклий *♦*, 3-й /р-й/ спá- лі-, для спáлення, зайнятий -ям, палій, спáлов- ач, *n^k* = *%* + **жгущий**, *⊕* спáлюючи; -й **свої ко- раблі** палій своїх кораблів; -й **мости** (за **собóй**) з^{м-й} /рше-/ спáлі- мості (за собóю);
 -йя/-ый пáлений, спáлова-, *с^k* -пáльний [це- ликом -ый цілопáльний];
СЖЕЧЬ пугити з димом /з вогнєм, з вітром/ *Ń*.
СЖИГАТЬ зріджувати, скраплю-;
 -й що *л^m* хто/ зріджує *Ń*, 3-й *♦* /зріді-/ для зрід- ження, зайнятий -ям, зріджувач, скраплю-, *n^k* *p^k* зрідливий, *⊕* де зріджують + *%*;
 -йя/-ый зріджуваний, скраплю-.
СЖИМАТЬ стискати /за-, згнічува-, зціплю-, у- щільно-, (в *обіймах*) здушу-; **с. сердце** *n^{pe}* *n^o* тїснуги круг сєрця;
 -й що *л^m* хто/ стиска *Ń*, звиклий /с-и/ *♦*, 3-й /пок- лика-, р-й/ стїсну-, стискач, *n^k* стїсливий + *%*;
 -еє **кольцò** кільцє-стискач, *с^k* стискай-кільцє;
СЖАТЬ (зуби) зціпити; *Ń*;
 ♦♦♦СЯ ущільнюватися *Ń*; **сєрдце -аєтєя /сжа- лось/ сєрце** проймаєтьєя /проинялось/ холодом;
 -йя/-ый стїск(ув)аний /за-, ущільно-, зціплю-, здушу-, здáвлю-, ступло-, *n^k* стисний, стїс- ливий; -я зціплюваний, знічу-;
СЖАТЬСЯ: с. в клубок скулитися; **с. от холо- да** проинятисє холодом; **сєрдце -лось у кого** здригнувєя сєрцем *кто*;
 -вшийя **в к.** скулений, зціпле- у клубок.
СЗЫВАТЬ скликáти, клікá-, иззивá-, збирá-;
 -й що *л^m* хто/ склика *Ń*, 3-й *♦*, рше- склика-, кликун /-áч/, кличкò, скликáнець, *n^k* скликаү- чий, *⊕* с-и *♦*; -й **на бой** кликун на бій, *⊕* склика- ючи на б.;
 -йя/-ый кліканий, звá-, напрошува-, збира-, *n^k* скликáн-.
СИБАРИТ розкошелюб, з. розкішник.
СИБАРИТСТВОВАТЬ розкош/увáти, раювá-;
 -й що *л^m* хто/ ~ує *Ń*, звиклий *♦*, сибарит, роз- кошелюб.
СІВЫЙ *n^o* сивобілий.

СИГАРООБРАЗНЬИЙ як сигара, на взір сигари, р. сигаруватий.

СИГМОВИДНЬИЙ сигмоїдний, сигмуватий.

СИГНАЛ *ф*^р знак, оповістка, *е*^р навід, указівка, донос; с. бєдствія сигнал біди /небезпеки/, *м*^о СОС; по -лу на знак.

СИГНАЛІЗІРОВАТЬ, СИГНАЛІТЬ сигналізувати, сигнал/и- /д^к про-, подава- знак(и); --й що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, призначений ~ити, для ~ізації, зайнятий -ією, ~ізатор, $\odot$ ~іст, гаслівник, сигнал-, *н*^к сигнальний, ~ізацій-, гасловий; -йса/-ый сигналізований, сигнале-;

ПРОСИГНАЛІЗІРОВАТЬ просигналіти $\diamond$.

СИДІЛКА доглядачка (хворого).

СИДІНІЕ (дія і місце) *о*^к сидження, (дія) сидячка, сидня.

СИДІТЬ сидіти, (на троні) за $\diamond$, у^р воз $\diamond$, (вдома) не виходи- з хати, не рипатися, (довго) терти /протира-/ штани, (над чим) працюва-, (склаши руки) байдикува-, (у чому) таїтися; с. безвыходно /безвыезд-/ $\diamond$ грибом; с. в печенках *о*^к в'істися в печінки; с. как на иглках /угольях/ $\diamond$ (як) на ножах; с. между двух стульев /на двух с./ торгува- на два базари, жи- на дві хати, *о*^к їзди- на двох конях, двох маток /дві корови/ сса-; с. на плечах у кого наступа- на п'яти /хвіст/ кому, дїха- в потїлицю; с. сиднем /сычом/ $\diamond$ як сич у дуплі; -дїт (одяз) личить, пасує; сидя (на-в)сидяч(ки), навсидьки, сидьма;

--й у^р восседающий що /м^н хто/ сидить $\diamond$, р-й $\diamond$, з^м-й від $\diamond$, сиден, сидун, $\odot$ сидячи, *н*^к сидячий, /каменем/ прикипий, /в неволі/ затриманий, /в'язне-, полоне-, /в душі/ закорїне-, затас-, *ф*^р посадже- /за-, запотбре-, занесе-, затыгне-/ куда [-й на мели посаджений /занес-/ на міліну]; -й в печенках осточортїлий; -й гвоздём в голове неначе цвяшок в серце вбитий; -й между двух стульев звїклий торгувати на два базари; -й над рабтой *о* ком зайнятий працює про кого; -й на короточках сївши навпочіпки; -й на чемаданах готовий у доробу; -й на шее у кого звїклий $\diamond$ на чий шїї, утрїманець чий; -й слова рїки звїклий /р-й/ байдикува-.

СИДІТЬСЯ: не -їтса на мєсте кому непосидючий хто;

НАСИДІТЬСЯ попросидіти;

-вшийся $\emptyset$.

СИЗОСТЬ *о*^к сизина.

СИЛА *о*^к силєча; с. солбму ломит *н*^о чия сила, тогб й правда; по силам по силі, до снагї, під силу; по чьим -ам як на чїю силу; не по -ам кому не до снагї, над чїї сили; в -ле (указ) чїнний; бгыт в -ле (- указ) мати силу, бї- чїнним; под -лу = по силам, в -лу силою, на підставі [в -лу закона на п. закону]; /не/ под -лу кому /не/ по силі, заважко, несїла; во всю /в

пблну/ -лу на пбвну /вско/ силу, повносило;

СИЛЫ *ф*^р змоба /спро-, снага [нет сил нема змобї /спро-, снагї/]; & всесила; бгыт в силах мотїти, ма- силу, здїжа-, бї- годним /спромбж-/, ма- спромбгу; своїми -ами самотїжки; общими -ами гуртбм, спїльно; не в -ах не в силі, нездатен, неспромбж-; нет сил *ф*^р стає несїла; не было сил годї булб; їзо всех сил на всю силу; **СИЛИТЬСЯ** намагатися, стара-, напина-, напружува-, п'яс-, пнї-, сїпа-, *о*^к прїжи-, хотїти, волї-, ма- нїмер, силчуватися; -йса що /м^н хто/ пнеться $\diamond$, з нїмером, з дїмкою, $\odot$ намагїючись; -вшийся $\emptyset$.

СИЛОВОЙ: -ые мєтоды *ф*^р силові засоби.

СИЛОМ *о* як барана на зарїз.

СИЛУЭТ *о*^к зарїс, обрис, г. силвєт(к)а

СИЛЬНЕЙ *о*^к зарїс, обрис, г. силвєт(к)а

--й що /м^н хто/ дїжчає $\diamond$, чимраз дїжчий /сильнїший, мїцнї- /-нїша- /;

СИЛЬНОДЕЙСТВУЮЩИЙ дїже сїльний /ефектив-/ , надефектив-, д. драстїч-, *ф*^р шалє-, *р*^о шалєної дїї, (- отруту) убївчий, смертєльний.

СИЛЬНО: в высшей стєпени с. несамовїто, хїба-ж-так, аж-он-як; & стосїльно;

СИЛЬНЫЙ *н*^о снажний $\diamond$; -нее кбшки звєря нет кїт - усїм звїрам звїр; -ые мїра сегб володарї свїту сьббг, можновладцї;

СИЛЬНОЮЩИЙ силєнийий.

СИМВОЛ *о*^к знак.

СИМВОЛІЗІРОВАТЬ символїзувати;

--й що /м^н хто/ ~їє, покїлїканий $\diamond$, символ, *н*^к символїчний, $\odot$ ~їючи; -й что $\odot$ як символ чого.

СИМВОЛІЧНЬИЙ *о*^к знаковий, промбвїстий.

СИММЕТРІРОВАТЬ *ф*^ї: --й *н*^к симетрїнийий.

СИМПАТИЗІРОВАТЬ симпатїзувати кому, вїдчува- /ма-/ симпатїю /ставїтися їз -їєю/ до кого;

--й що /м^н хто/ симпатїзує $\diamond$, спбвнений симпатїї, симпатїк, *н*^к прихїльний, $\odot$ симпатїзїючи;

-ый *н*^к симпатїчнийий.

СИМПАТИЧНЬИЙ: -ая лїчность симпатїяга.

ПРЕСИМПАТИЧНЕЙШИЙ мїлий і пресимпатїчнийий.

СИМПАТИЯ; СИМПАТИИ *ф*^р уподобання.

СИМПТОМ *о*^к прояв, (недуги) вїяв, бзнака, прикмєта.

СИМУЛІРОВАТЬ симулїювати, вдавати кого, прикидатися ким; с. болєзнє удавати хворого;

--й що /м^н хто/ ~їє $\diamond$, схїльний до ~їцїї, звїклий /готовий, с-и/ $\diamond$, ~їянт, *н*^к м^о ~їяторний, $\odot$ ~їючи.

СИНДИЦІРОВАТЬ синдик/увати:

--й що /м^н хто/ ~їє, звїклий $\diamond$, зайнятий ~уванням, *н*^к синдикувальнийий.

СИНЕВАТЫЙ *о*^к синястийий.

СИНЕТЬ: --й що синїє, чимраз синїший, вже маї- синїий, *ф*^р засїнїлий, *н*^к синястий, $\odot$ синїючи;

ПОСИНЕТЬ: п. от холода посіверити ◊.

СИНИЙ & густосиний.

СИНИТЬ -ящее (вещество) синіло.

СИНТАКСИС складня, ♂ синтакса.

СИНТЕЗ о^к взаємотвір.

СИНТЕЗИРОВАТЬ синтез/увати, робі- синтез /-эзу/, (образ) узагальнюва-;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, з-й ♦, для синтезу /-эзи/, зайнятий -ом /-ою/, синтетик, п^к синтетичний + %;

-йся/-ый синтезований, п^к синтетич-.

СИНХРОНИЗИРОВАТЬ синхроніз/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує, покликаний ♦, ~атор, п^к ~аційний, ~атор-, для ~ації, зайнятий -ією;

-йся/-ый синхронізований, п^к синхрон-.

СИНХРОННЫЙ ф^р одночасний.

СИНЯК (під оком) ф. „баклажан”.

СИПЕТЬ хрипіти;

-й що /м^н хто/ хрипіти, п^к = СИПЛЫЙ.

СИПЛЫЙ хрипкий, хрипливий, хрипуватий, хрипучий, захриплий, (голос) пропійтий.

СИРЕНА; СИРЕНЬ: р^с сирен сиренний [вой -ен сиренне виття, виття сирен].

СИРЕНЕВЫЙ бузковий; становиться -ым бузковити, прибира- бузкового кольору; стать /сделаться/ -ым побузковий-;

ставший -ым побузковільий.

СИРОТЕТЬ о^к самотніти, самотніша-;

ОСИРОТЕТЬ о^к осамотіти ◊;

-вший осамотілий, осироті-, ◊.

СИРОТКА (до 6-7 років) сиротя.

СИРОТСКИЙ: с. дом г. сиротінець, захоронка.

СИРОТСТВО сиротіти;

-й сиротя, осиротілий.

СИСТЕМА: юридическая с. о^к правове поле.

СИСТЕМАТИЗИРОВАТЬ систематиз/увати, приводити /за-/ в систему;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, покликаний ♦, ~атор, п^к ~аційний, для систематизації, зайнятий -ією;

-йся/-ый систематизований, п^к систематич-.

СИСТЕМАТИЧЕСКИ ф^р раз-у-раз.

СИСТЕМНО о^к постійно, стало.

СИТУАЦИЯ стан(вище), обставина, положення;

СИОМИНУТНЫЙ 1. під дією хвилини, недовготривалий, короткочасний, 2. (- потребу) негай-, /- жагу/ що аж пече; 3. /вигуду/ хвилевий.

СИЯНИЕ (очей) блиск, п^о сяття, яснограй, (полярне) о^к сполохи.

СИЯТЬ сяяти, (светлом) блища-, ясні-, (барвами) гра-, виграва-, у^р сия-, зорі-, (- очи) світїтися, горїти, п^к яснозортити; лучисто с. визривати;

-й що сяє ◊, опромінений /роз-/ , осяя- /роз-/ , п^к сяйнистий, блискучий, сяйливий, осяйний, п^о осяян-, обон(ч)е-, п^{рп} сяйний, /яскраво/ пішно блискучий, стопроцентний, сонцесяй- /світло-/ , сонцеся-, сонцеликий, променистий, с^к -сяйний [-й серебром срібносяйний], у^р світозар-, -шее

лиць опромінене обличчя;

ЗАСИЯТЬ (- усміх) заясніти ◊;

-вший о^к розсяйний, ◊;

ПРО♦♦♦ о^к розпромінитися /за-/ , (усміхом) запроменіти; -вший розпромінений, г. розсяя-, ◊.

СКАБРЕЗНЫЙ о^к соромний.

СКАЖЕМ е^{см} скажімо, ф^р там [на день, с., или два на день, там, чи два].

СКАЗ: вот и весь с. г. от тобі віз і перевіз.

СКАЗАТЬ > КАЗАТЬ.

СКАЗИТЕЛЬ р^с сказий.

СКАЗКА: с. ложь, но в ней намёк, добрым молодцам урок казка бреше, але цить! – хоч і бреше, зате вчить!

СКАЗОЧНЫЙ ф^р такий, що й не сказати.

СКАЗЫВАТЬСЯ виявлятися, (на чім) відбива-, познача-, дава- знака, (ким) об'явля-, о^к говори-;

-йся 1. розповіданий /о-/ , розказув-, 2. що відбивається ◊, з-й позначитися /окоші-/;

СКАЗАТЬСЯ (на кому) о^к окошітися; с. больным об'яви- хворим;

-вшийя ◊.

СКАКАТЬ скакати, вистрибува- гопцюва-;

-чущий що /м^н хто/ скаче ◊, р-й ♦, скакун, (по-)стрибун, п^к папуватий [-ая походка -га хода], /тромбоз/ м^а стрібучий, хаотичний, /- буква/ нерівний, кривий, с^к скачи- [скачидуб], о. на (повному) скаку, © скачучи.

СКАЛИТЬ (зуби) шкіри-, вишкіря-, скали-; с. зубы шкіритися, вишкіря-, скали-;

-й зубы, скалящийся що /м^н хто/ шкіриться ◊, звійкий ♦ся, р-й вишкіри-, скализуб, скалозуб.

СКАЛЫВАТЬ відкол/ювати /ви-, с-/ , (під) рубя-;

-й що /м^н хто/ ~ює ◊, звійкий ♦, з-й ~о-, зайнятий ~юванням, ~ювач /с-, ви-/ , п^к т. = %;

-йся/-ый скілований /ви-, від-/ , рубя- /об-/.

СКАЛЬПИРОВАТЬ скальп/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, з-й ♦, зайнятий ~уванням, п^к = %, © скальпуючи;

-ый скальпований.

СКАМЕЕЧКА д. ослінець.

СКАНДАЛ о^к буча, (ганебна подія) осудовище; устроить с. збити бучу;

СКАНДАЛЫ (в сім'ї) колотнеча.

СКАНДАЛИТЬ бешкет/увати, скандали-, колотнеча-;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, звійкий /с-я/ ♦, р-й по♦, скандалист, бешкетник, галабурда, дебошир, п^к бешкетливий, скандалистий, о^к дебоширис-;

О♦♦♦СЯ: -вшийя оскандалений ◊.

СКАНДИРОВАТЬ сканд/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує, з^г-й про♦, звійкий скандува-, скандувальник, п^к = %;

-йся/-ый скандований.

СКАНИРОВАТЬ скан/увати, зчиту-, ф. злізу-;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, зайнятий скануванням,

сканувальник, (*річ*) сканер, *п^к р^к* сканівний + %;
-йся/-ый сканований, зчиту-, зліз- *п^к* сканівний.
СКАПЛИВАТЬ(СЯ) збирати(ся), назбирувати(ся),
 нагромáджувати(ся), накопичувати(ся);
-й 1. що /*м^к* хто/ назбирує $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, захоп-
 лений накопиченням, призбирувач /на-/, нагро-
 ма́джу-, накопичу-, *п^к* збиру́щий + %, 2. що
 скупчує, зайнятий скупченням, *п^к* = %;
-йся/-ый 1. збираний, склада-, збиваний, при-
 збиру- /на-/, нагромáджу-, накопичу-, 2. скупчу-;
СКОПИ́ТЬСЯ > СКОПЛЯ́ТЬСЯ.
СКАПЫВАТЬ (*по краплині*) скрапувати.
СКАРЕД, СКАРЕДНИК *о^к* загни́бда.
СКАРМЛИВАТЬ згодобувати;
-й що /*м^н* хто/ згодобує, звиклий $\blacklozenge$, рішений
 згодуба-, *п^к* > → **кормящий**, © згодобуючи;
-йся/-ый згодобуваний;
СКОРМИ́ТЬ ви́годувати $\diamond$.
СКАТЕРТНЫЙ *о^к* обрусний, *з.* обрусовий.
СКАТЕРТЬ обрус, *з.* настільник; & скатерочка;
-тью дорóга ба́ба з воза – коби́лі легше, з Бог-
 ом, Парáсо!
СКАТКА (*шинель*) скруток.
-СКАТНЫЙ -схийлий, -спáдний [односкáтний
 (*дах*) односхийлий, односпáдний; двускáтний
 двосхийлий, двоспáдний].
СКАТЫВАТЬ (*шинель*) скручувати, згорта-,
 (*повсть*) збива-, валя-, (*водою*) облива-; **с. в**
вал валкува-; *ш^к* спісу-;
-й 1. що /*м^н* хто/ скручує $\diamond$, 3-й згорну́ти, зайня-
 тий згортанням, згорта́ч, згорта́льний, *п^к*
 згорта́льний + %, 2. що скочує, покли́каний скоти-
 ти, *п^к* = %, © с-и скóчувати;
СКАТЫВАТЬСЯ 1. згорта́тися, збива- $\diamond$ [с. **к**
чому збива́тися на що], 2. скóчува-;
-йся/-ый 1. скручуваний, згорта-, ва́ля-, збива-
 спісува-, 2. скóчува-;
СКАТИ́ТЬСЯ: с. с ле́стниці скоті́тися (клу-
 бко́м) зі сході́в.
СКАЧКООБРА́ЗНЫЙ *ф^р* аритмічний, конвуль-
 сив-, спазматич-, стрибучий.
СКАЧОК *о^к* постріб; (*вгору*) віскі[о]к, вістриб;
СКАЧКІ (*через щось*) перескоки.
СКАШИВАТЬ вико́шувати, кося-, (*кулею*) стин-
 а-, (*рот*) криві-, викривля-;
-й 1. що /*м^н* хто/ косять $\diamond$, 3-й к., покли́ка- ско-
 сі-, кося́р, *п^к* = %; ± косячий, 2. що кривить,
 звиклий кривити, викривляч, *п^к* крив(у)щий;
-йся/-ый 1. кошений, вико́шува- /с-/, 2. кривле-,
 скривлюваний /ви-/, *п^к* скісний;
СКОСИ́ТЬСЯ: -вший(ся) $\diamond$; -я 1. кошений $\diamond$
 → -йся/-ый, 2. скособóче-, *п^к* кривобóкий;
СКОШЕННИЙ 2. т. скісний [с. паз с. паз].
СКВА́ЖИНА *ф^р* крини́ця [нефтя́ная с. на́фтова
 к.]; замóчная с. *о^к* óтвір для ключа́.
СКВАШИВАТЬ квасити;

-й що /*м^н* хто/ квасить, звиклий $\blacklozenge$, 3-й за $\blacklozenge$, за-
 йнятий квашенням, *п^к* квасильний, квасячий;
СКВАШИВАТЬСЯ кваснути, квасні- $\diamond$;
-йся/-ый квашений, сквашува-, *п^к* квасний; -я
 що квасніє $\diamond$;
СКВАСИ́ТЬСЯ сквасніти $\diamond$;
-вший скваснілий, сквашений, $\diamond$.
СКВЕ́РНО & кепськува́то;
СКВЕ́РНЫЙ *о^к* паршивий $\diamond$.
СКВЕРНОСЛÓВ *о^к* чо́рний рот; **быть -вом** ма-
 ти ч. р. [он – с. він має ч. р.].
СКВЕРНОСЛÓВИТЬ лихослóвити, матюка́тися;
-й що /*м^н* хто/ лихослóвить, звиклий $\blacklozenge$, лихос-
 лóв, лайливець, чо́рний рот, *п^к* гидкий на язик.
СКВОЗИ́ТЬ тяг(ну́)ти, протя́га-, продува́-, проди-
 ма-, (- *світло*) просвічува-, *п.* прозира-;
-й 1. що /*м^н* хто/ тягне $\diamond$, *п^к* продувний, © про-
 тяга́ючи, 2. що прозира́, *п^к* помітний, до́сить
 вира́зний.
СКВОЗЬ δ . проз.
СКЕЛЕ́Т кістяк.
СКЕЛЕТООБРА́ЗНЫЙ, -ПОДО́БНЫЙ кістя-
 кува́тий, на взір кістяка́, як кістяк.
СКИ́ДКА *з²* бпуст; **со -ой** (*квиток*) *з.* зни́жко́вий.
СКИ́ДЫВАТЬ скида́ти, (*згори*) спуска́-, /цину/ *о^к*
 знижува-, знижа-;
-й що /*м^н* хто/ скида́ $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, покли́каний
 скину-, скида́ч, скидайло, скида́льний, *п^к* = %;
-йся/-ый скиданий, знижува-, *п^к* скидний.
СКИ́ПЕТР булава́.
СКИПИ́ДА́Р *б²* терпентин/а/.
СКИРДА́ *о^к* стірта.
СКИРДОВА́ТЬ скирт/ува́ти, *о^к* стиртува-;
-й що /*м^н* хто/ ~ує, зайнятий скиртува́нням,
 скиртува́льний, скиртопра́в, верши́гора, *п^к* = %;
-йся/-ый скиртóваний.
СКИСА́ТЬ кіснути, квасні-, скиса-;
-й = сквашивающийсѧ + зали́шений $\blacklozenge$, у
 проце́сі скисання, підданий скисанню, *п^к* напів-
 скіслий, недокіс-, майже скіс-;
СКИ́СНУТЬ *з.* сквасніти, *п.* ста- нерадісним
 [хлопець скис]; **слегка́ с.** прикісну-;
-йший скіслий, сквасні-, *з.* сквашений, *п^к* при-
 кіслий.
СКИТ & *ж¹* скитя́нка.
СКИТА́ЛЕЦ *о^к* гуляйно́га + скитающийсѧ.
СКИТА́ЛЬЧЕСКИЙ *о^к* обходисвітний.
СКИТА́ТЬСЯ блук/а́ти, *о^к* вештатися, волоса-;
-йся що /*м^н* хто/ ~а́ $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, мандрóваний,
 охóчий до мандрів, блукáч, блукáлець, мандрів-
 ник, обходисвіт, *п^к* перекотипле, швѧ́ндя, тяга́-
 ка, волоко́га, *ф.* гуляйно́га, *п^к* мандрівний, об-
 ходисвітний, (*кіт*) *ж^н* походóщий;
НА♦♦♦СЯ поповѧштатися $\diamond$; **так н.** стільки сві-
 тів з'їздити;
-вший $\diamond$.

СКЛАД о^к комо́ра, склеп; **душэвны́й с.** з^н мен-тальны́й.

СКЛАДИ́ВОВАТЬ складувати, приміща- у склади́; -й́ що /м^н хто/ складу́е, зайня́тий складува́нням, складува́льник, н^к складува́льний; -й́ся/-ый́ складова́ний.

СКЛА́ДКА о^к бга́нка.

СКЛА́ДНО́Й: -ые́ листы́ (у вя́ла) склади́ни.

СКЛА́ДЧИ́НА г. збірка.

СКЛА́ДЧИ́ННИ́Й г. збірко́вий.

СКЛА́ДЫВА́НИЕ & складани́на.

СКЛА́ДЫВАТЬ склад/а́ти, (на що) кла́сти, (речи) збира́-; с. ру́ки згорта́- ру́ки;

-й́ що /м^н хто/ ~а́ ∅, звя́клий ∅, покликаний скла́сти, зайня́тий складання́м, склада́ч, склада́льник, н^к склада́льний, збира́ль- + %; -й́ полномо́чя **є** **слагую́щий п.**;

СЛОЖИ́ТЬ (писню) о^к скомпо́нува́ти ∅;

◆◆◆**СЯ** (- вдачу) формова́тися, о^к кристалізува́-; -й́ся/-ый́ кла́дений, скла́да-, збира́-, сту́пова-, зго́рта-, дода́ва-, ство́рю- /у-/ , формо́-, уста́лю-, укла́даний, н^к скла́дний, скла́дчастий;

СЛОЖИ́ТЬСЯ сформува́тися. (стати́ нормо́ю) ви́роби-, г. ви́плека-, (- поді́ї) сплесті́ся, (- гадку-) ви́роби- [~лось мнє́ние -вся по́гляд]; с. у кого повє́с- ко́му; как- ит́ся жи́знь у ко́го як ко́му поведе́ться, як оберне́ть- /повер́-/ життя́; **может с. впечатле́ние** мо́жна подумати́;

-вший(ся) ∅; -й́ го́лову /ко́сти/ полеглий; -я уста́лений, скла́де-, сту́ле- ви́робле- [и́сториче-ски -вшийся і́сторично ви́робле-] ∅ → -ый́, н^к ста́лий, ф^р суча́сний [в си́лу -ихся обстоя́тельств з о́гляду на -ні обстоя́ни], ⊙ зму́жнілий.

СКЛЕ́ИВАТЬ/-й(ся) > **КЛЕИТЬ**.

СКЛЕ́П г. гробівець.

СКЛЕ́ПКА с^т ду́жка.

СКЛЕ́ПОВАТЬ скле́п/увати, клепа́-;

-й́ що /м^н хто/ ~ує, клепа́ч /-па́льник/, взя́вшись ~па́ти, зайня́тий ~ування́м, н^к = %, ± клепа́ющий; -й́ся/-ый́ скле́пуваний.

СКЛІ́ЗЛИ́Й о^к осли́злий.

СКЛОН: круто́й с. крутосхи́л; на -о́не лет на за́ході ро́ків.

СКЛОННО́СТЬ (людська) о^к жи́лка, (до чо́го) п^о переви́сання́; с. к **чому** замі́лування́ **чим**, охба́та /ф. баці́ла/ до чо́го [с. ува́ження к титу́лам о. /б./ пова́ги до титу́лів].

СКЛОННИ́Й: бы́ть -ым к разгово́рам ф^р дава́тися на мо́ву.

СКЛОНЯ́ТЬ схил/я́ти /на-, при-, пере-/, хили́-, (чо́ло) припада́- **чим**, (на свій бі́к) приверта́-, (до роздумі́в) сприя́- **чому**, (до чо́го) намовля́- на що; с. к **чому** наvertsá на що [с. к **мы́сли** н. на думку]; с. на **что** штовха́- на;

-й́ що /м^н хто/ ~я́ ∅, звя́клий ∅, з-й́ схили́-, н^к = %, ⊙ ~я́ючи; -й́ ко́лєні ⊙ укля́каючи; -й́ на лю-

бо́вь що зна́джує +, зва́бник; -й́ по **всем паде́жам** звя́клий повто́рювати на всі лади́;

СКЛОНИ́ТЬ: с. к **чому** намови́ти на що; ∅; -или́ /-ило/ схило́не;

СКЛОНЯ́ТЬСЯ (на чий бі́к) пристава́ти; ∅; с. к **мы́сли** пристава́- на думку;

-й́ся/-ый́ хилений, схи́лова- /на-/ , приверта́-, відміннова-, (по́гляд) поту́плю-, (на гріх) зна́джу-, зва́блю-, (на всі лади) повто́рю-; -я го́товий схили́тися, (на чий бі́к) (вже) з^т-й́ приста́ти, (вже) майже наvertśений, н^к схи́льний, схи́листый, схи́льчивий; -я к **мы́сли** го́товий прис-та́- на думку.

СКЛО́ЧНИК о^к кля́зник, інтрига́н.

СКОБА́ о^к кля́мра.

СКОБЛІ́ЛЬНИ́Й шкря́бальний, скрома́ди́-.

СКОБЛІ́ЛЬЩИК шкря́бальник, скрома́диль-.

СКОБЛИ́ТЬ скреб/ти, скрома́ди-, о^к шкря́ба-;

-й́ що /м^н хто/ ~е́ ∅, звя́клий ∅, зайня́тий шкря́ба-нням, і **СКОБЛИ́ЛЬЩИК**, н^к **СКОБЛИ́ЛЬНИ́Й**;

-й́ся 1. шкря́баний, скрома́дже-, 2. **брую́щийся**;

ВЫ́СКОБЛИ́ТЬ (з нутра) о^к ви́жолобити́;

ВЫ́СКОБЛЕ́ННИ́Й (з нутра) ви́жолоблений.

СКОВАННО́СТЬ г. стівни́сть.

СКОВАННИ́Й г. шти́вний.

СКО́ВОВАТЬ ско́увати, (морозом) сти́ска-, сти́г-; -й́ що /м^н хто/ ско́ує ∅, з-й́ ∅, покликаний скув-а́-, ско́увач, н^к ско́увальний + %, ± **кую́щий**;

-й́ся/-ый́ ско́уваний, сти́ску-, сти́ганий.

СКОЛА́ЧИВАТЬ колоті́ти, збива́-, (рйі) гуртува́-, (капiтал) призбива́-, збира́-, скла́да-;

-й́ і. що /м^н хто/ збива́ ∅, охочи́й ∅, з^т-й́ зби́-, зайня́тий збивання́м, збива́ч, призбиву́-, збива́йло, гуртви́ник, н^к = %, 2. **сплачива́ющий**; -й́ся/-ый́ 1. збиваний, зби́р-, призбиву́в-, скла́д-, 2. гуртбо́ва-.

СКОЉЬ: с. **ни вели́к /обши́рен** +/ хай **який** вели́кий /простори́й +/; с. **ни обши́рны** егб **зна́ния** хай **який** він осві́чений.

СКОЉЬЗИ́ТЬ ковзати(ся), н^ф ковзь-, -льзя́ по́ков-зом, по́сув-, ВОЛО́К-, ЮЗ-.

-й́ що /м^н хто/ ко́вза ∅, ко́взаний, звя́клий ∅, н^к ковзький, слизь-, порсь-, ковзу́чий, к^н ковзний, /гра́фік/ гнучкий, змінний, /- тинь/ легкий, /рух/ пла́вний, м'який; -й́ **башма́к т.** ковзу́чий башма́к; -й́ **затво́р** е^н ковзу́чий замо́к; -й́ на **крыло́** а^с ко́взаний на крило́; -й́ по **поверхно́сти** ко́взаний на /по/ по́верхні́;

СКОЉЬЗНУ́ТЬ шмигну́ти, гу́лькну- ∅; с. гла́зми /взгля́дом/ зи́ркну- очима́.

СКОЉЬЗКИ́Й ф^р яло́зний [діло́ -не] (- *мило*) порський; с. **пу́ть** хибна́ /слизька́, яло́зна/ сте́жка, манівець.

СКОЉЬКО ф^р що [с. дал? що дав?], що то [а с. **было** слє́з а що то було́ сліз], з^н що там [с. **тех** де́нег? що там тих гробшей?]; с. **ви́дит** /-дел/

глаз куди сягає /-ало/ око; с. душе угдно скільки душа забажає, ф. скільки влізе; с. же скільки то; с. ни *делай роби не роби* [с. ни пиши пиши не пиши]; с. ни на есть хай скільки, скільки не є; с. верёвочка не вьётся – конец ей найдётся до часу дзбанок воду носить;.

СКО́ЛЬКО-НИБУДЬ: хоть с.-н. хоч трохи.

СКО́МКИВАТЬ/–й = КОМКАТЬ/комкающий; –йся/-ый м' ятий, бганий, жмака-, жу́жмле-.

СКОМОРОШЕСКИЙ ф^p фіглярський.

СКОМОРОШЕСТВОВАТЬ блазнювати, фігляр-р/у-;

–й що /мⁿ хто/ ~ўє ∆, звиклий ф., фігляр, блазень, кумедник, і^c скоморох, п^c фігляристий, фіглярський.

СКОП: всем -ом гуртом.

СКОПИДОМ загнибіда, жмікрут, скупердяй, б^o збері-на-дім, ± скупающийся.

СКОПИДОМСТВОВАТЬ скна́рити, скнарува-;

–й що /мⁿ хто/ скнарує ∆, і. СКОПИДОМ, п^c жмікрутистий, скупезний, + скупающийся.

СКОПИЩЕ о^c ройбівсько, (людей) здвиг.

СКОПЛЕНИЕ (люду) стовпище, здвиг, о^c стяг, (речей) зава́ла; с. войск противника скупчен-на ворожих військ.

СКОПЛЯТЬСЯ збиратися /на-/ , набірува- нагромаджува-, набива-, ф^p рої-, набігати;

–йся = скапливающийся;

СКОПИТЬСЯ: -вшийя призбираний /на-/ , нагромаджує-, накопиче-, скупче-, ф^c склубоче- ∅.

СКОРБЕ́ТЬ тужити, вдаватися в ту́гу, ма́ти тяжкий жа́ль, поспна́- го́лову попелом; с. о ком бо́лі- (серцем) /уболива́-/ над ким;

–й що /мⁿ хто/ тужить ∆, засмучений, стуже-, по́йнятий ту́гою, у^p скорбник /жⁱ –иця/, п^c сумний, панахид-, скорбот-, тужливий, п^o скорботли-; (глубоко) –й убитий /при-/ го́рем.

СКОРБЬ: безутешная с. невтішимий жа́ль.

СКОРЛУПА́ & шкаралупка; в -пé (жити) у ко́ноні.

СКО́РО о. як на крилах; ко́ль с. к. ско́ро;

СКО́РЫЙ (- поміч) о^c негайний; -ая по́мощь к. ско́ра поміч; на -ую ру́ку к. швидко́руч;

СКО́РЕЕ /-ей/ о^c радше [я с. дам, чем возьму́ я р. дам, ніж візьму́]; как мо́жно с. о^c мерщій, одна но́га там, друга там; с. всего́ о^c десь певно /мабу́ть/, мабу́ть та́кі, мабу́ть, що, б^o скоріше /швид-/ за все; с. всего́, что жⁿ більше то́го, що; чем с., тем лу́чше що швидше, то кра́ще.

СКОРОПАЛИТЕЛЬНО о^c спро́жогу, про́жогом;

СКОРОПАЛИТЕЛЬНЫЙ о^c зашвидкий, занадто швидкий.

СКОРОПИСНЫЙ п^{pn} скорописний.

СКОРОПОДЪЁМНОСТЬ а^p скорозлітність.

СКОРОПОДЪЁМНЫЙ а^p скорозлітний.

СКОРОПОРТЯЩИЙСЯ о^c скорогнілий, схи-

льний до /під загрозою/ гниття, скорий на гни-ття, дуже нестійкий /нетривкий/.

СКОРОРАСТУЩИЙ скоророслий.

СКОРОСТНОЙ с^c блиц- [с. турнір блицтурнір].

СКОРОСШИВАТЕЛЬ к. зшивач.

СКОРОТЕЧНЫЙ о^c недовготривалий, (процес) швидкий, швидкісний, швидкобіж-, (бий) короткотривалий; -ая чахотка р^c вогняні сухоти.

СКОРОСТЕМЁР с^y спідометр.

СКОРОСТЕМЕНЬШИТЕЛЬ р^c гамуишвидкість, кⁿ швидкостезміншувач[!].

СКО́РОСТЬ: приборная с. швидкість від приладів; с. при ударе ш. удару; в -ти незабаром; с. неимоверной -тью як вогонь по сухому, з космічною швидкістю; со -тью завскоршки.

СКОТЁНОК р. бидля.

СКОТНЫЙ: с. двор ф^p коша́ра.

СКОТОМОГИЛЬНИК окопище.

СКОТОПОДОБНЫЙ бидлуватий.

СКРА́ДЫВАТЬ скрада́ти, приховува-, робі-непомітним, (звук) глуши́-, приглушува-;

–й що /мⁿ хто/ скрада́ ∆, звиклий ∆, 3-й прихова́-, скрада́ч, приховув-, приглушу-, затриму-/с-/, © скрада́ючи, п^c скрадли́вий + %;

–йся/-ый скраданий, приховув-, приглушу-, п^c скрадли́вий.

СКРА́ШИВАТЬ личкува́ти чим, загорта́- в папірці, (що прикре) осоло́джува-, солоди́-, золоті́-;

–й що /мⁿ хто/ личку́є ∆, с-и ∆, 3-й озолоті́-, схи́д- з., осоло́джувач, © личку́ючи чим, п^c = %;

–йся/-ый личкований, осоло́джу-, золочений.

СКРЕЖЕТА́ТЬ скрег/оті(я)ти;

–ещущий що /мⁿ хто/ ~бче, скреготу́н, скреготі́й, п^c скреготлі́вий, скреготю́чий, © с-и ∆.

СКРЕ́ПКА (паперіе) г. спиня́чка.

СКРЕПЛЯ́ТЬ спина́ти, кріпи́-, скріп/люва-/під-, за-/ , зміцню-, (підписом) стве́рджу-, засвідчу-;

–й що /мⁿ хто/ ~лює ∆, охочій к., 3-й скріпи́-, для -лення, зайня́тий -ям, зміцнювач, скріплю-/за-/ , засвідчу-, п^c (с)кріпчий + %, р^c спінчий; –й підписью засвідчува́ч підписом;

–йся/-ый кріплений, закріплюва-/під-, с-/, зміцню-, стве́рджу-, засвідчу-, п^c закріпний, закріпчий;

СКРЕПИ́ТЬ зіпну́ти ∆; –ня се́рдце з бо́лем се́рдця, згнітвиши се́рдце /душу/, зіпвив-зуби.

СКРЕСТІ́ с(ш)кребти, шкря́б/а- (душу) ятри́-; с. на се́рдце му́ля- се́рдце; скребе́т на душе́ му́лько на душі /се́рці/;

–бу́щий що /мⁿ хто/ ~а ∆, звиклий ∆, шкрябо́ту́н, скромади́льник, шкрябо́тий, п^c скромади́льний, /звук/ ~отко́чий, ~отлі́вий, т. ~лі- + %;

СКРЕСТІ́ТЬСЯ шкрябо́тти ∆;

–йся шкряба́ний, скрома́джу- + и/пⁿ > → –бу́щий.

СКРЕ́ЩИВАТЬ схрещува́ти; с. мечі бра́тися на но́жі /мечі/;

--й що /м^н хто/ ~ує, маста́к ♦, р-й схресті-, для ~ення, зайнятий -ям, ~увач, *n*^к = %; -й мечі /шпа́ги/ го́товий схресті- мечі /взятися на но́жі/; -йся/-ый схрещуваний, *n*^к пере́хрєс-;

СКРЕСТИТЬ схрестити ◊; **с. мечі /шпа́ги/** помірятися мечами.

СКРИПЕТЬ рипати, (зубми) скрего́та-, (на скрипку) гра-, порипува-; **с. неперста́нно** вириплю-;

--й що /м^н хто/ рипа ◊, (ск)рипу́чий, (ск)рипли́вий, о. із скрипом, © рипаючи; -й как нема́занное колесо рипу́чий, як незма́щене колесо;

СКРИПНУТЬ рипонути ◊;

ПОСКРИПЕТЬ: **п. еше́** *ф^p* попорипати [-**ни мне еше́!** попорипай мені!];

НАСКРИПЕТЬСЯ попорипати, попорипати;

РАСКРИПЕТЬСЯ розрипатися;

-вший(ся) ◊; **р-й** розрипаний, ра́птом та́кий рипу́чий ◊.

СКРИПІЧНИЙ м^р скрипичний (від скрипи́ця).

СКРИПКА г. скрипи́ця.

СКРИПУ́ЧИЙ (голос) непри́ємний; -еє де́рево два ве́ка стои́т о^k рипу́че колесо до́вше ходи́ть.

СКРО́МНИЧАТЬ вдава́ти скро́мника, бага́то не проси́-, ма́ло вимага́-;

--й що /м^н хто/ вда́є с. ◊, схи́льний ♦, скро́мник, *n*^к невиба́гливий, скро́мний, про́стий, без претє́нс[з]ій.

СКРО́МНИЙ о^k невиба́гливий, без претє́нс[з]ій, *ф^p* неголосний, (одяг) неви́шука-, непоказний, про́стий, (розмір) невеликий, (обід) немудрий, (- витрати) незначний, (- життя) тихомі́р-;

СКРО́МНЕЙШИЙ (скро́мний)-скро́мнісінький, найскро́мніший,

СКРУ́ЧИВАТЬ крути́ти, скру́чува- /за-/, (в бара́нчій ри́з) гну́-, (нитки) сука́-, зсу́кува-;

--й що /м^н хто/ скру́чує ◊, зви́клий ♦, з-й скрути́-, для скручування, зайнятий -ям, скру́чувальник, крути́, крутько́, *n*^к р^к закру́тливий /с-/ + %;

-йся/-ый кру́чений, скру́чува-, зсу́ку-, зви́-; -я *n*^к о^k закру́тний /-истий/, (- лис́тя) завилькува-;

СКРУТИТЬ: **с. в бара́ний рог** зігну́ти в дугу;

СКРУТИТЬСЯ (- лис́тя) о^k зажолобі́ти;

-вший(ся) ◊; -я скру́чений, зсу́ка-, звитий, зажолобі́лий.

СКРЫВА́ТЬ крити́(ся), маскува́ти, хова́-, при́хову- /за-/, не пока́зу-, не виявля́ти, (гріхи) покрива́-, (від кого, перед ким) та́-; **с. недоста́тки** личкува́- хибі; **не с. не та́-** (гріха́); **не с. отвраще́ння к кому́** д^k сплю́ну- за ким; **не -а́я** вочевидь;

--й що /м^н хто/ кри́є ◊, зви́клий ♦ся, з-й зата́гти, с-и та́-, покрива́ч, зата́ю-, при́хову-, *n*^к пота́йний, пота́йливий, нещи́рий + %, © кри́ючи; -й свої́ чу́ства нескхи́льний відкрива́- ду́шу; **не -й** відве́ртий, щи́рий, незда́тний та́гти;

СКРЫВА́ТЬСЯ укрива́тися ◊, (у)тіка́ти [с. із села́ т. з села́];

-йся/-ый хова́ний, при́хову- /за-, пере-/, маско́-,

не пока́зу-, не виявлю́-, покрі́-, личко́-, та́сний, зата́юва-, хоро́не-, *n*^к підкли́мний; -я знико́мий; -я із гла́з майже зниклий з очей, знико́мий (з о.); -я под і́менем замаско́ваний /законспи́ро-/ під і́менем; -а́яся мише́н знико́ма мета́;

СКРЫ́ТЬСЯ укрита́ся ◊, (під водою) підто́пи-;

-вший(ся) ◊; -я із гла́з зниклий з очей.

СКРЫ́ТНИЙ о^k зата́йливий, пота́йкува́тий /при-/.

СКРЫ́ТО о^k пота́йно, *ф^p* під поло́ю, з-під полі́;

с. от кого́ за чиею спи́ною; **с. от гла́з** за ка́дром;

СКРЫ́ТЫЙ о^k пота́йний, о. зака́дровий; **с. для гла́з** горизонто́м заобри́ний; **с. /от гла́з/ (епізо́д)** зака́дровий; **с. пелено́й вре́мени** недозри́мий; -а́я ка́мера пота́йна ка́мера.

СКРУ́ЧЕННИЙ о^k закарло́чистий.

СКРЯ́ЖНИЧАТЬ: --й = ску́пящися.

СКУДЕ́ТЬ мізерн/іти, убо́жі-, підупада́ти /за-/;

--й що /м^н хто/ ~іє ◊, щора́з бідні́ший /убо́г(і)-/, напівзубо́жлий, напівзмі́зерні-, підто́чуваний зли́днями.

СКУ́ДНИЙ о^k благо́й, благо́нький, недоста́тний; (врожа́й) малди́й;

СКУ́ДНЕЙШИЙ найбідні́ший ◊, (благо́й)-благо́сінький ◊.

СКУ́ЛЯ (судна) шока́.

СКУ́ЛИТЬ ски́глити, скаву́лі-, скі́млі-, скавча́-, **п. (скарж**итися) о. розво́ди- жалі́;

--й що /м^н хто/ ски́гли́ти ◊, розіски́гли́ений, схи́ль- ♦, ски́глий, скавло́, плаксі́й, *n*^к плаксі́вий, ски́гли́-, скі́млі-, **п. ремста́-**.

СКУПА́ТЬ скупо́в/увати, ску́пля-;

--й що /м^н хто/ скупо́вує, зви́клий ♦, покли́каний ску́пи-, зайня́тий ску́пивлео, ску́пник, з. за́купень, *n*^к (с)ку́пчий + %, © ску́повуючи;

-йся/-ый ску́повува́ний, *n*^к ску́пний.

СКУ́ПІТЬСЯ скнарува́ти, скна́ри-, о. трясти́ся над ко́пійкою, (на що) бу́ти ску́пим; **не с. бу́щедрим** [не -й́лся на похва́ль] був ще́дрий на хва́льбу]; (**не с. на что́** шкодува́- (не щади́-) чо́го; **не с. на кра́ски** дава́- во́лю фанта́зії;

-йся що /м^н хто/ скнару́є ◊, ві́чний трясу́н над ко́пійкою, скна́ра, ску́пердя́га /-індя/, загни́бда-, *n*^к (ску́пим-)ску́пий, ску́пий без ми́ри, скна́ристий, жми́кру́ти-, ску́пєнький, ± жа́дничаю́щий.

СКУ́ПКА р^k ску́півля.

СКУ́ПОЇ; **СКУ́ПЕ́ЙШИЙ** найску́пший, (ску́пий)-ску́псінький.

СКУ́ПОЧНИЙ р^o ску́півлі [-а́я а́кция а́кция с.].

СКУ́ПЩИК з. за́купень.

СКУЧА́ТЬ нудитися, нудьгува́ти, ску́ча-/ску́чи-/;

--й що /м^н хто/ нудьгу́є ◊, зну́джений, мо́бре-/змо́рюва-/ нудьго́, зви́клий /з^m-й/ ♦, *n*^к г. ску́чний;

ЗАСКУЧА́ТЬ о^k ску́чити; ◊;

-вший зну́джений, по́нятий нудьго́ю, *n*^к нудьгові́тий, ◊.

СКУЧИВАТЬ спуп/чувати, кұ́пчи-, грома́ди-;

—й що /м^н хто/ скупчує ◊, східний ♠, ріше- скупчи-, зайнятий ~ченням, н^к громадильний + %;
◆◆◆СЯ купчитися, рої- ◊;

—йся/-ый купчитися, скупчува-, громадже-, згромаджува-, збира- докупти, н^к роїстий;

СКУЧЕННЫЙ: не с. о^к порідкий;

СКУЧЕННО: не с. (сидити) порідко.

СКУЧНЫЙ о^к занудний, занудливий, з. скучный.

СЛАБ: с. здоровьем квоблий;

СЛАБО ф^р ледве [с. грець л. гріти],

СЛАБЫЙ о^к немічний, безсильний, недужий, слабенький [с. ветерок с. вітер], о^к хляпий, (голос +) тихий, (вогонь) малий; с. человек слабак;

СЛАБЕЙШИЙ найслабший, (слабый-)слабіснький.

СЛАБО- мало- [слаборазвитый малорозвинений /-утий/], тихо- [слабозатухающий тихогасний].

СЛАБЕТЬ і **СЛАБНУТЬ** слабнути, слабша-, о. втрача- на силі, (- мороз) перепадати(ся);

—й що /м^н хто/ слабне ◊, напівослабший, щораз /дедалі/ слабший, (мороз) перепадистий.

СЛАБИНА 1. (тросу) прівис, з. ослаб, ослаба [цепь со -ой ланцюг на ослабі], 2. (вада) слабке місце.

СЛАБДЕЙСТВУЮЩИЙ малоефективний, о. слабкої дії.

СЛАБОНЕРВНЫЙ о^к нервовий, діткливий.

СЛАБОПРОНИКАЮЩИЙ (промень) неглибінний, неглибокої дії.

СЛАБОСИЛЬНЫЙ о^к нездолящий, малосильний, і. слабак.

СЛАБОСТЬ о^к неміч, з. слабизна, (вада) вада, ф^р прімха.

СЛАБОУМНЫЙ о. слабій на голову.

СЛАБОХАРАКТЕРНЫЙ: с. человек м'якушка.

СЛАБЫЙ > СЛАБ.

СЛАВИТЬ: -ящий = прославляющий.

СЛАВИТЬСЯ: с. чем мати славу чого, бу- відомим як що/хто; с. изобилием пліну- молоком і мёд-;

—йся 1. слыущий, 2. славлений, н^к всеслав-.

СЛАВНО (відпочити) ф. знатно;

СЛАВНЫЙ (день) ф. знатний; & всеслав-, преслав-, достослав-.

СЛАВОСЛОВИТЬ о. лити елей;

—ящий = прославляющий.

СЛАВЯНОФИЛЬСТВОВАТЬ: —й що слов'янофильств/уе, східний ~увати, слов'янофіл, н^к слов'янофильський.

СЛАГАЕМОЕ > СЛАГАТЬ.

СЛАГАНИЕ ф. складання.

СЛАГАТЬ складати, компонува-; с. с себя полномочия /обязанности/ о^к зрікатися повноважень /обов'язків/;

—й що /м^н хто/ склада ◊, звиклий ♠, готівий склас-, (річ) складник, н^к складовий, © складаючи.

+ складавающий; —й песни пісняр, творець пісень; —й полномочия з^т-й склас- повноваження; —й с себя ответственность ріше- склас- з себе відповідальність; слагающая складова; слагающее складане, і. складник;

—йся/-ый = складываемый;

СЛАГАЕМОЕ м. доданок, (складовая часть) складник, інгредієнт, компонент.

СЛОЖИТЬ > СКЛАДЫВАТЬ;

СЛАГАТЬСЯ формуватися, виробля- ◊;

—йся > складывающийся;

СЛОЖИТЬСЯ > СКЛАДЫВАТЬСЯ.

СЛАДКИЙ (- життя) встелений квітами /ржа-/ (- брехню) марципановий; & пресолодкий; с. до опьянения смачний /приём-/ до оп'яніння, умреш який солодкий, © п'єш не нап'єшся;

СЛАДАЧЫШИЙ о^к щонайсолодший, солдкий-пресолодкий, (солодкий-)солодніснький.

СЛАДКОЕЖКА о^к ласоцохліст, ж^с ласійка.

СЛАДКОРЕЧИВЫЙ солодкоустий, медоус-, мачномовний, медоречивий, (- речи) медо-, © солодкоголосий, о^к красномовний, і. солодкомовець.

СЛАДОСТНО /-ный/о^к медово /-вий/.

СЛАДОСТРАСТИЕ ласолюбство.

СЛАДОСТРАСТНЫЙ ласолюбний.

СЛАЖЕННО ф^р в один гуж;

СЛАЖЕННЫЙ (- сім'ю) збитий (в один гуж).

СЛАЙД з. прозірка.

СЛАМЫВАТЬ о^к ломити, лама-;

—й = ломающий;

—йся/-ый ламаний, ломле-, зламува-, зломлю-;

СЛОМИТЬ о^к ламнути, (морально) підломі-;

—мя голову о^к сторчолов, стрімголов, щодуху, прожогом, на відчай-душі.

СЛАНЕЦ лупець, лупак.

СЛАНЦЕВЫЙ лупцевий, лупаківий.

СЛАСТОЕЖКА, **СЛАСТОЛЮБЕЦ** о^к ласоцохліст, ф^р ласій /ж^с ласійка/.

СЛАЩАВЫЙ о^к рахатлукумний /-овий/, медо-.

СЛЕГКА (щеміти +) потихеньку.

СЛЕД р. прбслідок, (чого) ф^р тинь; с. пропал чей слід заковіз, © тільки кого й бачили; лобжный с. хибний /облуд-, фіктив-/ слід; нет и -да нема й знаку, ф^р і не пахне; по горячим -ам о^к свіжим слідом;

СЛЕДЫ & слідоньки.

СЛЕДИТЬ стежити /плинува-, попаса-/ кого, не спуска- очей з, вистежува- /про-/ кого/що/чого, (за чим) стерегти чого, (за процесом) спостерігати- що; с. взглядом пас- очіма; с. за собой дба- про свій вигляд, гляді- себе, дивитися за собою; —й що /м^н хто/ стежить ◊, зайнятий стеженням, призначений ♠, ріше- про-ф, спостерігач, слідопіт, р^к стежий, н^к слідчий, стежовий, ± наблюдающий; —й за собой звиклий гляді- себе /дба- про свій вигляд/; —й за ходом спостерігач ходу; —я-

ще управління керування на́зирком;
ПОДСЛЕДИ́ТЬ присте́жити /присліди-/ їх ◇;
-вший Ё.

СЛЕДОВАНИЕ: путь -ия $\varnothing^d$ шлях; в пути -ия в дорозі; **поезд дальнего -ия** поїзд на далёку відстань /далёкого сполучення/, **о аж-он-куди-поїзд.**

СЛЕДОВАТЕЛЬ ж. дізна́й-правди; **с. по особо́ важным делам** слідчий дуже складних справ.

СЛЕДОВАТЕЛЬНО́ отже, o^k значить, ϕ^p виход-.

СЛЕДОВАТЬ іти́, прямува́-, йти́ на́зирці, (за ким) ходи́-хвостом, в'язати́ся, іти́ /ступа́-/ за ким, іти́ в чий слід, іти́ крок-у-кроб́ /слід-у-слід/, **г. слідува- (кому) вступа́-/ іти́/ в чий сліди́, (день-у-день) ліну-, (з чого) висно́вуватися, бу́ти наслідком, (прави́лу) бу́-вірним; (одне за одним) в'язати́ся; с. чьим внуше́нием** іти́ за на́мовою ко́го; **с. за кем руша́-/ходи́-хвостом/ за; с. по п'ята́м за кем ступа́- слід-у-слід чий; с. приме́ру** іти́ за при́кладом, **э** взорува́тися на; **с. сове́там** іти́ /дія-, робі́-/ як ра́дять; **с. чу́ствам** слуха́-се́рця; **-ует из чего** o^k мо́жна висно́ви- з; **как -ует (діяти)** як на́лежить /ма́е бу́-/; **гара́зд, до пуття /ладу́, діла/; бблее чем -ует** більш ніж треба́, за́на́дто; **не -ует огорча́ть** **чем /пережива́ть что, сокруша́ться над /возмуща́-/ чем +/ не треба́ робі́- біди́ з чо́го; -ует отме́тить /добав-, призна́ть/ ф. і те сказа́-, та (ще) й те, ще й таке; -ует та́кже отме́тить + ф. та ще й те сказа́-; (как) сле́довало бы (як) зда́лося /годи́ло-, на́лежало, треба́/ б; **-уя приме́ру** йдучи́ за при́кладом, **г. взору́ючись на;****

-й 1. що / m^n хто/ йде (на́зирці) ◇, ріше́ний ◇ н., зв'я́клий х. хвостом, **о. по /в/ дорозі, в ходу́, в ру́сі, с^k -йдучий [круго́йдучий], n^k p^k ідучий, © йдучи́ ◇, 2.** що слідує ◇, n^k наступний, черговий, (по)да́льший, дру́гий, **з. чере́жний, г. сліду́ючий, ϕ^p та́кий, ось що [купи́ -щее: купи́ та́ке /ось що/:], /- наца́дків/ > буду́щий, n^p да́лі [кто́ -й? хто д.?.], ф. той [на́ -й год на т. рік], **о** на че́рзі, у хвості, (перелічу́ючи) та́кий, ось що > **купи -щее, 3.** що наслідує ◇, схи́льний наслідува-, послідо́вник, наслідува́ч, n^k вір-, відда-, **4.** що ви́ходить з чо́го ◇, висно́бува-, **5.** сліду-; **-й в кильва́тере** © йдучи́ в кильва́тері; **-й в Пари́ж** по дорозі в Пари́ж; **-й побужде́нию совести́** вір-сво́єї сові́сті; **-й приме́ру ко́го** © насліду́ючи ко́го /чий при́клад/, **г. взору́ючись на; -й сове́там ко́го** © ви́кону́ючи чий пора́ди; **д!** СЛЕДУ-ЮЩЕЕ;**

-ый в язаний, слідува-, висно́бува- (-здачу +) на́леж-;

ВОСПОСЛЕДОВАТЬ ϕ^p не забари́тися [-ал прика́з нака́з не -івся]; **-вший** Ё;

ПОСЛЕДОВАТЬ (кому) піти́ /вступи́-/ в чий слід, (за ким) піти́, як бджо́ли за ма́ткою, ϕ^p

потягті́ся [-али аресты́ потягті́ся арешти]; **п. за чем (-подію)** ста́тися за; **п. чьему́ сове́ту** піти́ за чьєю́ пора́дою;

СЛЕДУЮЩЕЕ n^p ϕ^p ось що [купи́ с. купи́ о. що], (ось) та́ке [мы уви́дели с. ми побачи́ли т.; **в -их чере́гах** в -їх ри́сах]; **де́ло в -ем** діло тут та́ке /д. це та́ке/; **к -ему** (зводи́тись) ось до чо́го.

СЛЕДОМ (іти) на́зирці, на́зирком, **о.** як хвіст за лиси́цею, (на мить) **д.** на́тиком.

СЛЕДСТВЕННЫЙ (зв'язок) ϕ^p / z^d наслідко́вий.

СЛЕДСТВИЕ: **по материа́лам -ия** з матерія́лів слі́дства; **нет -ия без причи́ны ф.** без причи́ни й чи́ряк не са́де.

СЛЕДУЮЩИЙ > СЛЕДОВАТЬ: --й.

СЛЕЖЕ́НИЕ сте́ження.

СЛЕЗА́: до слёз (дове́сти) o^k до плачу́;

СЛЕЗЫ **п.** мізе́рна кількість /якість/, слёзби [то слёзби, а не кіно́]; & слізо́ньки.

СЛЕЗА́ТЬ злізати /об-/; зліза́-/ об-/; (з коня) зсіда́-; **-й** що / m^n хто/ злізати́ ◇, зв'я́клий ◇, на́сміше́ний злізти, © зліза́ючи, с-и злізати;

СЛЕЗА́ТЬСЯ злізати́ся ◇; & на́злізати́ся.

СЛЕЗИ́ТЬСЯ p^k слёзоти́, o^k заслёзоти́;

-йся що слёзоти́, заслёзений, сповне́-сліз, n^k слёзоба́вий, ϕ^p слізо́ний, заслёзоблий;

ПРО♦♦♦ **г.** прослёзоти́ся, **о.** пусти́ти слёзбу; ◇;

-вшийся © пусти́вши с., прослёзоблий /за-/; Ё.

СЛЕЗЛИ́ВЫЙ o^k тонкий на слёзби.

СЛЕ́ЗНО o^k слёзо́ами [с. проси́ть проси́ти с.].

СЛЕЗОТО́ЧИЙ: **-а́ний** слёзоточи́вий.

СЛЕПИ́ТЬ 1 n^{dk} сліпа́ти, засліплюва-, (очи́) різа-;

-я́ний що сліпа́ти, призна́чений ◇, з-й за♦, n^k сліпа́ччий, p^k засліпа́ччий.

СЛЕПЛЯ́ТЬ; СЛЕПИ́ТЬ 2 зліпа́ти (нашви́дку) зібга́ти;

♦♦♦СЯ: **-йся** зліплюваний, m^n позліплювані;

СЛЕПИ́ТЬСЯ 2 : **-вшийся** зліплий, Ё.

СЛЕПНУ́ТЬ сліпа́нути, втрача́-зір; & o^k o^a по♦;

-й що / m^n хто/ сліпа́не, на́півосліплий, вже ма́й-осліплий /сліпий, сліпець/, на́півсліпий, © сліпа́нучи, с-и ♦, на гра́ні сліпо́ті;

ОСЛЕПНУ́ТЬ: **-пший** осліплий, Ё; **-пшие** по-сліпші.

СЛЕПО́Й o^k небачу́щий.

СЛЕ́ПОК ϕ^p ко́пія.

СЛЕ́Т z^p здвиг.

СЛЕТА́ТЬСЯ зліт/а́тися, **о** летіти, як му́хи на мед;

-йся що ~ається, з m -й злетіти-, зв'я́клий /с-и/ ♦;

СЛЕТЕ́ТЬСЯ: **-вшийся** злетілий, Ё.

СЛИВ o^k зливисько.

СЛИВА́НИЕ злиття́.

СЛИВА́ТЬ злив/а́ти /ви-, від-/;

-й що / m^n хто/ ~а́ ◇, зв'я́клий ♦, р-й злі-, для злива́ння, за́йня́тий -ям, злива́льник, n^k = %;

♦♦♦СЯ збіга́тися стру́мками ◇; **с. с чем** n^o пере-вива́-;

йся/-ий ~аний /ви-, від-, *п^к* ~ний; -я схиль- до злиття, *п^к* ~истий; -я *с чем п^о* перевіваний чим; **СЛІТЬСЯ**: с. воедино с чем [н. з кіньми] по-зливá-;

СЛІВКИ (супільства) сметанка, (краща частина) з горіха зёрна.

СЛІВОЧНЫЙ: с. сыр г. сметанковий сыр.

СЛІЗЫВАТЬ злизувати /об-, ви-/;

-й що /м^н хто/ злізує, звиклий ♦, р-й злизá-, злизувач, лизак, *п^к* злизчий + %, ± лижущий;

-йся/-ий злизуваний;

СЛІЗАТЬ: как корова языком -ла *о^к* як водою змילו.

СЛИПАТЬСЯ злип/átися, (-очи) склепля-;

-йся що ~áється ♦, схильний ♦, го́товий склепи-, ~люваний, склеплю-, *п^к* ~ливий, злипу́чий;

СЛИПНУТЬ-: -пийся злиплий, зліплений, ♦.

СЛИТНЫЙ *о^к* цілокупний, нерозділь- [-ая наводка *в^н* -не націлювання].

СЛИТОК *о^к* виливок.

СЛИЧАТЬ звіряти, порівнюва-, зіставля-;

-й що /м^н хто/ звіря ♦, для порівняння, зайнятий -ям, с-и п., рішений порівня-, *п^к* = %;

-йся/-ий звірюваний, порівню-, зіставляю-.

СЛИШКОМ аж так [с. мно́го аж так багáто]; *зачем с. м. говорить* нащо аж так б. говорити.

СЛОВЕСНЫЙ *ф^р* усний.

СЛОВО слово; & перво♦; с. **дорóже дéнег** ♦ /дóговір пáче грóшей; с. **за -ом** ♦ по -ву, ♦ до слóва; с. - **серебрó, молчáние** - **зóлото** *п^о* хто мовчítь, той двох навчítь; с. **чéсти ж^н** шéльма бóду; **не то с.** (як *коментар*) не те ♦, хибá такé ♦?; **в пóльном смýсле** -ва що називáється; **ни слóва** ні пáри з уст, ні слóва, ні гу-гу; **к -ву** (сказáть) та й те сказáти; **говорю со слóв о.** за що купи́в, за те і прода́ю; **нет слóв для вырáжения** нема́ слів це описáти; **по -ám кого, по чьим -ám з чийх** слів, як ка́же *кто, хто* каже, що... [по е́ -ám з її слів, як вона́ к., вона́ к., що...]; **чтоб -ám бы́ло тéсно, мы́слям** - **прóсто** рно щоб думкáм бу́ло вільно, слóвám - тíсно; **с э́тими -áми сéе** кáжучи, на цім слóві; **в нéскольких -áх** кiлькомá слóвáми; **при пéрвых -áх** пiсля пéрших слів; **за -ом в карма́н** не лéзет швидкий /дóбре підку́тий/ на язик;

СЛОВОМ *в^{см}* ну [вопрос о том, о сём, слóвом, обо всём за́пит про те, про се, ну, про все].

СЛОВОБЛУДЯЩИЙ словоблудний, *i.* словоблуд.

СЛОВОИЗВЕРЖЕНИЕ *о^к* пото́ки слів.

СЛОВОИЗЛИЯНИЕ злива́ слів, *к^н* словолiвство

СЛОВООХОТЛИВЫЙ *о.* охóчий до балачо́к.

СЛОВОПРÉНИЕ деба́ти.

СЛОЁНЫЙ шарувáтий, пере́кладений; с. **пирóг** пере́кладане́ць.

СЛОЖЁН: плóтно с. мiцно збiтий.

СЛОЖЕНИЕ: крéпкого -ня мiцно збiтий.

СЛОЖНО /-НЫЙ/ *о^к* непрóсто /-тий/;

СЛОЖНЕЙШИЙ складно́чий, (складний-) складнісінький.

СЛОЖНОСТЬ: по -ти складні́стю, під о́глядом складно́сти; **в óбщей -ти** в сýмі;

СЛОЖНОСТИ *ф^р* пробле́ми, тóрдно́ці, негаразди́ [жизненные с. життєві негаразди́].

СЛОИТЬСЯ шарувáтися, *к^н* листкува-;

-я що шару́ється ♦, схильний /з-й/ ♦, шарувáтий, *к^н* листкува-.

СЛОЙ: то́нким слóбом (*мазати масло*) туманце́м; **плóтныe слóи атмосфэры** густий шар атмосфэры.

СЛОМ *о^к* перелáм [на слом на перелáм].

СЛОМИТЬ > **СЛАМЫВАТЬ**.

СЛОНЯТЬСЯ тиня́тися, верéшта-, огина́-, хиля́-, швэндятя, нiпа-,

-йся що /м^н хто/ нiпа ♦, звиклий ♦, охóчий швэндя-, швэндя, сновiга; ± **валандающий**ся;

НАСЛОНЯТЬСЯ поповéштатися, попошвэндятя.

СЛУЖАЩИЙ служáка, службовiк, г. служáчий.

СЛУЖБА: с. **пути** колiйна служба; *п^р* -**бы** службовий [долг -бы с. обóв'язок]; **по -бе** (*товариш*) на службi, г. від службi, *ф^р* службовий [преступлéние по -бе с. злочин].

СЛУЖБИСТ *ж.* переплигнитóпченко.

СЛУЖЕБНЫЙ (*час*) *о^к* урядовий, офіційний, (*вхiд*) неофіцій-, спомага́вчий, *ф.* чо́рний.

СЛУЖИТЬ пра́вити за що, служи-/слугува-/ чим, (*кому*) ска́д- під чiю дóжку, (*видаючи належне*) відслужува-; с. *чем* *о^к* заступá- що [нож -ит вилкой ніж -á видéльце]; с. **на пóльзу** и́ти на кóристь; с. **опрóвержением** спростóвува-; с. **пóводом бó-** причiною, спричиня́тися до; с. **помéхой чéму бó-** на завáді чо́го/чóму; с. **препятствием к чéму** *о^к* перешкоджáти, ставá- на завáді чо́му /в чiм, до чо́го/; с. **причиной чéго** призво́ди- до, спричиня́- що, *о.* кува́ [н. щáстя]; с. **толчком для кого к чéму** спону́кува- *кого* на що; с. **бы рад, прислуживаться тóшно** служи́ти б мiг, прислужувати - нi;

-й що /м^н хто/ служи́ть ♦, го́товий ♦, з-й бó- чим, слугá, служáка, служiтель, службóвец, (*в урядi*) урядóв-, *п^к* служивий, службó-, /нацо/ призначений на що, *п^к* як [-й мéрой як мiрило], *о.* на службi, у рóлi *кого*; **исполнительный -й** службiст; -й **в кáчестве чéго** вживаний як що, з-й бó- чим; -й **двум господа́м** слугá двох панiв; -й **для чéго** при́дát- /вжива-/ на; -й **доказательством** що служи́ть за до́каз; -й **чьим интересам** на службi чийх интересiв; -й **мамóне** слугá мамóни; -й **мерилом** як мiрило; -й **на пóльзу** кóрисний для; -й **на флóте** на флóтськiй службi; -й **образцом** з-й бó- взiрце́м, як взiре́ць; -й **оруд-**

нем у ролі знаряддя; **-й** под **началом кого** підпорядкований **кому**; **-й** по **найму найма-, наймит**; **-й** **препятствием** = **препятствующий**; **-й** **причиной чего** з-й спричинитися до; **-й** **прогрессу** покліка- служити прогресу; **-й** **ширмой** у ролі шірма, як шірма;

-вший **служалий**, **Ѕ**;

НАСЛУЖИТЬСЯ попрослужити;

-вший **Ѕ**;

ПО♦♦♦: **п.** **чему** сприяти, **ста-** в пригоді **чому** /на **що**, для **чого**/; **п.** **во** **вред** зашкоди-, **піти** на шкоду; **п.** **поводом** спричинитися, **стати** за причину /**причиною**/; **п.** **препятствием** **ста-** на перешкоді; **п.** **примёром** **ста-** за приклад;

-вший **Ѕ**.

СЛУХ **ф^р** луна [чтббы с. дошёл щоб л. докоти- лась], **вухо** [согласно моему -ху як на моё вух- о]; **по** -**ам** **чутка** є, **що...**, якщб вірити **чутці**; **и** -**ху** **нет** (**о ком**) і **чутка** пропала /і слід **запав**/ (**за ким**); **ни** -**ху** **ни** **духу** ні **слуху** ні **вістки**; **ни** -**ху** **ни** **хуху** ні **слуху** ні **духу**; **быть** на -**ху** не **сходи-** з **языків**, **бу-** на **языках**.

СЛУЧАЙ **ф^р** **придибенция**, **ф^р** **оказия** [при **-ае** при **-зі** /нагоди/, **шанс** [упустить **-ай** прогави- ти ш.], (*нещасливий*) **халепа**; на (**тот**) с. у (**тому**) **разі**; **удобный** с. **нагода**, **оказия**; в **-ае** **чего** **коли** **буде** /як **зай-**/ **що** [в **-ае** **необходимости** к. б. /як з./ **потреба**]; **ни** в **ком** **-ае!** **о^к** **нізашчо** в **світі!**, **під** **жодним** **оглядом!**; в **другом** /**эт-**/ **-ае** **іншим** /**цим**/ **разом**; в **каждом** **-ае** **кожного** **разу**, за **кожним** **разом**; в **лучшем** **-ае** у **кращому** **разі**, **п^о** **хіба** **що** [узнаю в л. с. по **носу** **пізнаю** х. щ. по **носі**]; в **любом** **-ае** **так** **чи** **так**; **при** **первом** **удобн-** **-ае** **першої** **ж** **нагоди**; в **противн-** **-ае** **и** **накше**, **ф^р** **а** **так** - [**если бы я был богат...**, в **п.** с. - **не** **выйдет** **якби** **то** **я** **мав** **гроші...**, **а** **так** - **не** **буде** **діла**]; в **противном** **-ае** **не** **а** **то** **не** [в **п.** **-ае** **не** **успею** **а** **то** **не** **встигну**]; в **таком** **-ае** **раз** **так** /**так**/, **раз** **так** **діло**, **при** **такій** **годині**, **ж^с** **як** **так**, **то** **й** **так**, (*почавши мову*) **коли** **так**, **то**, **ф^р** **то** [**Болен? В т. с. не едь Слабий? То не їдь**], **отже** [**не** **являється** **ли** **он**, в **т. с.**, **царём?** **чи** **не** **є** **він**, **о.**, **царём?**], **о^к** **то** **хай** **уж** [**в. т. с.** **тут** **напишу** **то** **хай** **уж** **тут** **напишу**]; в **-ае** **надобности** **як** **до** **діла**; в **-ае** **чего** **раптом** **що**, **як** **до** **чого** **прий-** **деться** /**припаде**/, у **разі** **що**, **якби** **що**, **абі** **що** [**абі** **що** - **будитиму** **всіх**]; в **-ае** **чего**, **то** у **разі** **що**, **то**, **а** **як** **що** **до** **чого**, **то**; в **том** **либо** **другом** **-ае** (**чи**) **так** **чи** **так**; **нередки** **-аи**, **когда** **часто** **бува**, **що**; **благодаря** **счастливому** **-аю** (*виж- ив*) **щастям**; **во** **всяком** **-ае** **як** **не** **є**, **а**; **во** **вся-** **ком** **-ае** **не** **ж^с** **вже** **ж** **не** [**во** **в. с.** **не** **хам** **вже** **ж** **не** **хам**]; **по** **-аю** (*кутти*) **принагідно**; **по** **-аю** **чего** з **нагоди** **чого**; **по** **боле** **-ая** (**Провидения**) **випадок** **хотів** (**Провидіння** -**іло**), **волею** **випад-** **ку** (**Провидіння**); **от** **-ая** **к** **-аю** **о^к** **коли**-**не**-**коли**,

принагідно, **вряді**-**годі**, **оказиями**; в **иных** /**не-** **котор-**/ **-ях** **часом**, **подекою**; **во** **всех** **-аях** **зав-** **жди**, в **усіх** **випадках**, за **всіх** **оказий**.

СЛУЧАЙНО **о.** **волею** **випадку**;

СЛУЧАЙНЫЙ **о^к** **принагідний**, (*знайомий*) **ф^р** з **вулиці**.

СЛУЧАЙНОСТЬ **ф^р** **нагода**; **по** **счастливой** **-ти** **завдяки** **щасливій** **нагоді**, **є^{см}** **як** **на** **щастя**.

СЛУЧАТЬ **парувати**, **спаровува-**, **пуска-**;

-й **що** /**м^н** **хто**/ **парує** **Ѕ**, **звїклий** **♦**, **з-й** **с♦**, **зай-** **нятий** **паруванням**, **п^к** **парувальний**, **злучний**;

-йся/**-ий** **парований**, **спарову-**, **злучу-**, **п^к** **злучний**.

СЛУЧАТЬСЯ **траплятися**, **става-**, **луча-**, **дія-**, **ко-** **ї-**, **прикоча-**, **бувати**, **ма-** **місце**, (*- морози*) **пере-** **пада-**; **-ається** **є^{см}** **дивись** [**и**, **-ається**, **кого**-**ни** **будь** **и** **пригласят** **і**, **д.**, **кого** **й** **запробсят**];

-йся **1.** **що** **трапляється** **Ѕ**, (**часто**) **подибуваний** /**кбе-**, **поміче**-/, **п^к** **випадковий**, **частий**, **система-** **тичний**, **2.** **случаемый**;

СЛУЧИТЬСЯ **у^р** **сподіятися** **Ѕ**, **ф^р** **зайти** [**-ла** **сь** **сбра** **-шла** **сварка**]; **с.** **с кем** **о^к** **притрапитися** **кому**; **с.** **кстати** **нагоди-**; **-йтся** **неудача** **о.** **чор-** **ний** **кіт** **дорогу** **перебіжить**; **надо** **же** **такому** **с.**!

це **ж** **треба**!; **что** **-ось?** **ж^с** **що** **так?**; **что** **бы** **не** **лось** **ж^с** **хай** **що** **буде**; **-ись** **это** **со** **мною** **якби** **на** **мене**; **-ись** **это** **с** **другім** **якби** **на** **кого** **іншо-** **го**, **на** **іншого** **б** **це** [**-ись** **это** **с** **д.** - **умер** **бы** **на** **іншого** **б** **це** - **помёр** **би**];

-вший **Ѕ**; **-вшееся** **я¹** **подія**, **пригода**.

СЛУЧКА (*тварин*) **о^к** **спуск**.

СЛУШАНИЕ (*справи*) **о^к** **розгляд**, **переслухання**; **к** **-ию** (*призначати*) **на** **діля** **слухання**.

СЛУШАТЬ **слухати**(ся), (*тильно*) **зазирати** в **рот**, **лови-** **кожне** **слово**, **обертати** **на** **слух**, /*розрі-* **няючи** **море** **звуків**/ **розслухати**, (*діло* **в** **суді**) **роз-** **гляд-**, **заслухува-**, (*лекції*) **відвіду-**; & (*що*) **г.** (*чого*) [слуха- **слів**]; **с.** **краём** **уха** **слуха-** **через** **верх**, **пуска-** **повз** **вуха**; в **одне** **вухо** **впуска-**, у **друге** **впуска-**; **с.** **разиня** **рот** **зазир-** в **рот**, **роз-** **вішува-** **вуха**; **-ай** **внимательно** **о^к** **слухай** **сюді**;

ПОСЛУШАТЬ: **-ай**, **ври**, **да** **знай** **же** **меру** **брехать** **бреши**, **та** **не** **забрїхуйсь**; **-ай-ка**, **вот** **-ай!** **слухай** **сюді**; **-айте!** **щось** **маю** **казати**;

СЛУШАТЬСЯ (*кого*) **слух/ати**(сь), **корїтися** /**підкоря-**, **підпорядковува-**/ **кому**, (*в* **суді**) **роз-** **гляд-**; **-лось** **слухано**, **розгляд-**; **ноги** **не** **-аю-** **ся** **ф^р** **ноги** **йдуть** **як** **самі** **хочуть**;

-й **що** /**м^н** **хто**/ **-а** **Ѕ**, **охочий** **♦**, **з-й** **ви♦**, **зайнятий** **-анням**, **заслуханий**, **-ач**, **-ало**, **п^к** **-няний**, **-ов-** **ий**, **-альний**; **-й** **краём** **уха** **©** **-авши** **краём** **вуха**; **-йся** **1.** **слуханий**, **вслухува-** /**за-**/, **розгляд-**, **2.** **підпорядкова-**, **п^к** **слухня-**;

НАСЛУШАТЬСЯ **о^к** **напрослухати** **Ѕ**;

-вший **як** **наслуханий**, **Ѕ**.

СЛЫТЬ **славитися** **як** **хто/що**, **мати** **славу** /**мар-** **ку**/, **бу-** **відомим** **як** **хто**; **с.** **за** **кого** **з.** **уходи-** **за**;

слы́вущий кем /за кого/ що /м^н хто/ має славу кого $\diamond$, відомий як *хто*, з маркою *кого*;
ПРОСЛЫ́ТЬ: п. за кого (*кем*) ма́ти ма́рку ко-го, просла́витися як *хто*;
-вший кем відомий як *хто*, $\emptyset$.
СЛЫХАТЬ чу́ти, чува́-, *ф*^р чу́тно;
СЛЫХА́ННЫЙ: -ое ли де́ло? де Ви ба́чили /ти -ив/? , хто, коли́ чув?, де ж та́ке хто чува́в?;
СЛЫ́ХАНО: где э́то с.? о^к де ти чув /Ви чу́ли/? , ти та́ке чув /Ви та́ке чу́ли/?.
СЛЫ́ШАТЬ чу́ти, зачува́-/у-/ , *ф*^р ма́-ву́ха, (*звук*) к^н сприйма́-, (*од кого*) дізнава́тися, прочува́ти, *ф*^р слуха́- [и с. не хоч́у і с. не хоч́у]; не -ит *кто* ву́ха позаклада́ло кому́;
-й що /м^н хто/ чу́е $\diamond$, з-й по ϕ , чуйко́, н^к не глухий, с^к почу́й- [почу́йбога]; не -й глухий, нечу́й, с^к нечу́й- [нечу́йба́тько];
ПРОСЛЫ́ШАТЬ, УСЛЫ́ШАТЬ о^к ви́чути $\diamond$;
ПРОСЛЫ́ША́ННЫЙ о^к ви́чутий $\diamond$;
СЛЫ́ШАТЬСЯ бу́ти чу́тим $\diamond$, к^н сприйма́тися на слух; (-голос) луна́ти /слабо/ учува́тися /при-/;
-йся чу́тий, учува́ний /при-, про-/ , (- нотки в голосі) ная́вний, прису́тний;
-имый чу́тий, чу́тний, сприйма́-, (*звук*) вира́з-;
-вший наслу́ханий /поінформа́ва-/ про, $\emptyset$;
ПОСЛЫ́ШАТЬСЯ почу́ту /за-, у-, при-/ $\diamond$, загу́сти [-лось пе́ние загу́ли співи]; -лось при-чу́лося;
-вшийся вчу́тий, почу́тий, $\emptyset$;
УСЛЫ́ША́ННЫЙ: быть -ым (*криз*ь *що*) прок-рича́тися.
СЛЮДА́ лосня́к.
СЛЮ́ДЯНО́Й лосняко́вий.
СЛЮ́НКА з^б слі́нця.
СМА́ЗКА (*масть*) шма́рови́дло, шма́рованна, (*дія*) шма́рованна, шма́рува́ння.
СМА́ЗЧИК з^н шма́рово́з, з. шма́руйві́з.
СМА́ЗЫВАТЬ зма́щувати, ма́сти-. о^к сма́рува́-;
-й що /м^н хто/ ма́стить $\diamond$, звя́клий $\diamond$, покля́ка-ний зма́сти-, для зма́щення, за́йнятий -ям, ма́стільник, н^к ма́стільний, зма́щуваль- + %;
-йся/-ый ма́щений, зма́щува-/під-/ , [ш]ма́ро-;
СМА́ЗАТЬ (*вдарити*) ша́рну́ти, за́щід- $\diamond$.
СМА́КОВА́ТЬ (*чим*) упива́тися;
-й що /м^н хто/ ~а́ється, звя́клий $\diamond$, ріше́ний упи́тися, $\pm$ упива́ючийся.
СМА́ТЫВАТЬ 1. змо́тувати, 2. /роз-/; с. удо́чки забира́тися (*геть*), ври́зати по́ли /й тика́-/ , ж^н/ф. нарі́за-, рва́-кігті;
-й 1. що /м^н хто/ змо́туе $\diamond$, звя́клий $\diamond$, з-й змо́та-, для змо́тування, за́йнятий -ям, змо́туваль-ник, н^к = %; 2. усі "з" міня́ймо на "роз-"; -й удо́чки з^м-й /р-й/ забра́тися $\diamond$;
СМА́ТЫВА́ТЬСЯ вимі́татися [-а́йся!-а́йся!];
-йся/-ый змо́туваний /пере-, роз-/; -я = -й удо́чки;
СМОТА́ТЬСЯ о^к повія́тись $\diamond$; -а́йся! підско́ч!,

махні́!

СМА́ХИВАТЬ 1. зма́х/увати /об-/ , 2. скида́тися;
-й 1. що /м^н хто/ ~уе $\diamond$, звя́клий $\diamond$, з-й зма́хну́-, н^к = % , 2. що скида́ється на *кого*, поді́бний до, схо́жий на;
-йся/-ый 1. зма́хуваний /об-/.
СМА́ЧИВАТЬ: -й що /м^н хто/ змо́ч/уе, з-й /пок-лика-/ ~йти, для ~ува́ння, за́йнятий -ям, н^к = %;
-йся/-ый змо́чуваний /про-/.
СМЕ́ЖНИК з. помі́жник.
СМЕ́ЖНЫЙ з. помі́жний, о. межа́-в-межу́.
СМЕКА́ЛИСТЫ́Й пора́дливий, уторо́пний, мет-кий на ро́зум /язи́к/ , д. доско́цький, допита́ць-.
СМЕКА́ТЬ; СМЕКНУ́ТЬ о^к збагну́ти, добра́-, розкуме́ка-, розчо́впа-, узя́-втма́ккі, д. доту́мка-, о. зве́сти кі́нці чо́му, ухопі́-тропі́, (*важко ду-мавши*) до́гупатися;
-вший $\emptyset$.
СМЕ́ЛО (*казати*) о^к без боко́сь;
СМЕ́ЛЫ́Й о^к зва́жливий $\diamond$.
СМЕ́ЛОСТЬ: с. горо́да берё́т де відва́га, там і щас́тя.
СМЕ́ЛЬЧА́К о^к завя́тець.
СМЕНЯ́ТЬ міня́ти, пере ϕ , за ϕ , з ϕ , змінюва-;
-й що /м^н хто/ міня́ $\diamond$, звя́клий $\diamond$, з^н-й /покля́ка-/ , змі́ни-, змі́нник, за́ступ-, змі́на /за-/ для *кого*, н^к змі́нний + % , $\odot$ для за́міни *кого*, на змі́ну кому́;
-йся/-ый змі́нюваний /за-, пере-/ , усу-, н^к змі́н-ий /за-/; -я $\pm$ мена́ючийся, пере́межа́ючийся;
бы́стро -я кале́йдоско́пчний, кінема́тографі́ч-;
СМЕНИ́ТЬ: с. гнев на ми́лость пере́се́рдити-ся; с. пла́стінку п. з'їхати на інш́й ре́йки.
СМЕРКА́ТЬСЯ су́теніти, сме́рка-, вечорі-;
-йся о́гортаний су́тінню /су́тінком/ , щора́з /дед-а́лі/ темні́ший, на́півсме́рклий, вже ма́й- сме́рк-;
СМЕ́РКНУТЬ (СЯ) о^к спі́знити $\diamond$.
СМЕРТЕ́ЛЬНЫЙ (-втому) несві́тський.
СМЕ́РТНЫЙ $\odot$ о^к хре́щений; *просто́й с.* і^г пос-полі́тий; -ая ка́знь кара́ сме́рти.
СМЕРТОНО́СНЫЙ о^к сме́ртяний, сме́ртель-.
СМЕРТОУБЫ́СТВЕННЫЙ к. вби́вчий.
СМЕРТОУБЫ́СТВО к. вби́вство.
СМЕРТЬ нежиття́, *ф*^р вмиру́ще [как на с. як на в.]; *гражда́нская с.* полі́тична сме́рть; на с. /ги-бель/ напра́дíme; *при -ти* при ско́ні; *быть при -ти* на ла́дан ди́хати, бу́-на Бо́жій доро́зі, *пря́с-* на тонку́; *всем -йм* назло́ усім сме́ртя́м на збі́тки, щоб пе́кло засмія́лось, щоб чо́ртів ко́лька взя́ла /сме́рті гі́рко ста́ло/ , $\pm$ *напереко́р стихия́м; пре́жде -ти* не уми́реш чо́рт не вхо́пить, сви́ня не з'їсть.
СМЕРЧ шу́ря-бу́ря; *огненний с.* н^о вогневи́ця, м^н вогневи́ці.
СМЕСЕОБРАЗОВА́НИЕ (*дія*) сумі́шотвorenня, $\square$ сумі́шотві́р, о^к творисумі́ш.
СМЕСЬ о^к пере́мішка, п. вінегрéт(а), г. ярина́, (рi-

дин) бовтанка; & мішан-, (*вибухова*) грімуча сума.

СМЕТА: перерасход по -те перевитрата проти кошторису.

СМЕТАТЬ змітати, мести;

--й що /м^н хто/ зміта, с-и ♦, з-й змести; -й с лица земли рше- змести з лица земли, п^к = %;

-йся/-ый метений, зміта-.

СМЕТЬ сміти, ма- відвагу, насмілюватися, не бо-я-, зважува- /на-, к^н брати на себе сміливість;

--й що /м^н хто/ сміе ♦, п^к сміливий, відважний, небоязкий, © мавши відвагу;

ПОСМЕТЬ посміти ♦;

-вший Ø.

СМЕХ о^к хихитня, с. регіт, регітня, ф^р глум [как на с. як на г.], посміх [как на с. як на п.]; с., а не что ф^р п^о теж мені що [с., а не устав т. м. статуй]; смех! (!) ха!, ха-ха!, сміх!.

СМЕХУН (*без підстав*) дурносмій.

СМЕШЕНИЕ п^м змішання, переміша-, (*суміш*) перемішка /су-/.

СМЕШИВАТЬ змішувати /пере-, мішати, переплутува- /с-, плутат-; с. Божий дар с яичницей мішати грішне з праведним; с. несовместимые понятия тули- горбатого до стінки;

--й що /м^н хто/ змішує ♦, східний ♦, з-й зміша-, для змішування, зайнятий -ям, змішувач, мішальник, змішуваль-, мішуга, (*річ*) мішка, п^к сумішний + %, с^к мішай- [-й с грязью мішай-з-болотом]; -й Божий дар с яичницей звиклий міша-грішне з праведним; -й карты меткий плута-карти; -й с грязью кого шедрий ли- болото на;

СМЕШАТЬ: с. Божий дар с яичницей п^о при-тулі-горбатого до стінки; с. в одну кучу сплести в один клубок; с. с грязью обкида- болотом; **СМЕШИВАТЬСЯ** (- *барви*) зливатися докупі; с. с чем ф^р примішува- до чого;

-йся/-ый мішаний, плуга-, змішува- /пере-, сплугу- /пере-;

СМЕШАТЬСЯ не знати, на яку ступі-, (*в голові*) ходором піти, (- *емоції*) о. переплестіся;

-вший(ся) Ø; -я збентежений, зніяковілий.

СМЕШИНКА (*в очах*) о^к веселинка.

СМЕШИТЬ; РАССМЕШИТЬ & розсмішитися / = розвеселі-/.

СМЕШНО о^к комічний, (*сюжет*) анекдотич-, (*закид*) сміховін-; до -бого в^m до сміху;

СМЕШНЕЙШИЙ прекумедний.

СМЕЩАТЬ зсувати, (*з праці*) усува-, звільня-;

--й що /м^н хто/ усува ♦, с-и у., з^м-й усуну-, зайнятий усуненням, п^к т. змішувальний + %;

СМЕЩАТЬСЯ о^к переміщатися /з-, пересува- /від-, по-, відходити/ вбік, збочува-, о^к сіватися;

-йся/-ый зміщуваний /пере-, усуну- /від-, із-, пере-, /по-/ убик, збочу-, звільню-; -я з-й сіватися, п^к пересувний, мобіль-, (*надколінок*) а^н ковзучий;

СМЕЩЕНИЕ о^к збчення, відхід /відступ, відсув, посув/ убик, з^д дисл(ь)окація, ф^і паралакс; с. с долготы звільнення /усуне-/ з посади.

СМЕЯТЬСЯ сміятися, хихотіти, о. лупи- /шкіри-, скали-/ зуби, с. умира- зо сміху, заходитися сміхом; с. /д^к засмеяться/ в кулак пі[б]рскати /пі[б]рсну-/ в кулак; с. в ответ відсміюватися; не -йся над чужою бедою – своя не за горой не смійся чужій біді, бо своя на гряді;

-йся що /м^н хто/ сміється ♦, розсміяний, душе-сміхом, звиклий ♦, р-й по ♦, сміх(от)ун, смішко, п^к сміхотливий, с. регот-, © із сміхом, сміючись;

-я без повода дурносмій, раденький, що дурне-нь-; -я в кулак сміливий ♦ в кулак; -я до коблик годовой померти зо сміху; -я над кем = насме-хаючий; -щаяся іскра /гений/ розсміяність; **ЗА♦♦♦** о. розсміятися, як сухий горіх ♦, (*в кулак*) пі[б]рснути;

ПО♦♦♦: п. над кем о^к зажартувати (собі) з кого ♦ п. от души попосміятися;

РАССМЕЯТЬСЯ: -вший розсміяний, Ø.

СМИНАНИЕ, СМЯТИЕ к. м'яття.

СМИНАТЬ: --й = мнущий (> МЯТЬ);

-йся/-ый = мнущийся + м'ятий, бганий, зміна-, р. змінятий;

СМЯТЬ: смятый зім'ятий /по-, зібганий, зіжмака-, зжужмле-, п^к змінений, .

СМИРНЫЙ о^к тихомірний, плохий; -ую собаку и кочет бьет пшого сокола і ворони б'ють.

СМИРЯТЬ упокорювати, утихомірю-, боркати, коська-, бра- в шори, укоськува-, прикручу- хвоста-, с. обляму- крила /ламати хребет/ кому, (*хуліганів*) приструнюва-;

--й що /м^н хто/ упокорює ♦, покликаний взяти в шори, з-й укоська-, упокорювач, приструню-, приборку-, п^к гамівний, с. хребтоломний;

СМИРЯТЬСЯ (*з долею*) примирятися ♦;

-йся/-ый упокорюваний, утихомірю-, вгамбу-, укоську-, борканий, коська-; -я що /м^н хто/ примиряється ♦, рішення примиритися;

СМИРИТЬСЯ д. замиритися ♦.

СМОЛКАТЬ замовкати /з-, мовкну-, затиха-, упуха-, вгаа-, (*звук*) завмира-; не с. і далі гомоні-;

--й що мовкне ♦, вже май- замовклий /ушух-, стіх-, завмер-/ , щораз тихший, (*звук*) щораз глухі- /слаб-/;

СМОЛКНУТЬ: -кший/-вший ушухлий, стіх- /за-, завмер-, Ø.

СМОРКАТЬСЯ: -йся що /м^н хто/ сякається, звиклий сякатися, © с-и сякатися.

СМОРОДИНОВКА (*горілка*) поріччяк.

СМОРЧОК © о^к шибздик, шмэндрик; **напоминающий /имею- вид/ -чка** шибздикуватий.

СМОРЩИВАТЬ морщити, зморщувати;

--й що /м^н хто/ морщить ♦, звиклий /с-и/ ♦, з^м-й з♦, (*м'яз*) зморщувач, для зморщення п^к = %;

◆◆◆СЯ о^к кривітисся, жолоби- ◇;

-йся/-ый морщений, кривле-, зморщува- /на-/, скривлю-, жолоблений, н^к зморшкуватий, ± морщайший;

СМОРЩИТЬСЯ: -вшийся зморщений /на-/, скривле-, пожелбле-, н^к (по)морхлий, Ё;

СМОРЩЕННЫЙ ж^н побабчений ◇.

СМОТР (військ) перегляд, парад(а), з. дефіляда.

СМОТРЕ́ТЬ дивитися, глядіти, у^р зрі-, ф^р ба́чи- [смотрéл? бачив?], (кого) доглядá-/на-, (що) о-/ ф^р задивля́ється [как Вы -ите на як Ви задивля́ється на], (утерто /у чо!) втуплюва-; с. бессты́жими глаза́- позича́- очей у Сірка; с. блужда́ющим взгля́дом води́-/зірка-, нішпори-, перебіга́-/ очима; с. бую́кй ◇ ба́сом /вóвк-/; с. в зу́бы кому́ перемóнитися з ким, потура́ти кому́; с. в ба́а ◇ обомá; с. во́лком вóвком ди́хати; с. во́схище́ннеа ◇ із зірками в оча́х; с. в су́ть ◇ в ко́ринь; с. за порядко́м глядіти ладу́; с. по сторо́нам розглядáтися на всі бо́ки; с. свысока́ ◇ че́рез ве́рхню губу́; с. с за́вистью за́здрым оком поглядáти, ◇ за́здрым очима́, ф^р ковта́- слину́; с. тепе́ришними глаза́ми ◇ кри́з призму су́часности; бо́льно с. се́рце бо́лить ◇; ко́со с. кривим оком поглядáти, ф. дави́- косяка́, подава́- косякя́; не с. за собо́й бу́- неохáйним ко́ло себе́; смóтришь в^{см} диви́сь [и, с., уже́ несут́ і, д., вже несуть́]; и смóтришь в^{см} і диви́сь!, і як на́слідок [ребя́там надо́ело, и смóтришь. – уже́ танцую́ть]; -ри́! о^к гляди́ но!, в^{см} диви́сь!, чо́б добро́го, як ста́є видно́, як ба́чимо, крім то́го [а тут, д., ще й земля́нка]; -ри́ лу́чше! роззуй́ очі!; смóтри по вре́мени як до ча́су, куда́ тво́й гла́за -éли? де тво́ї очі були́?;

--й 1. що /м^н хто/ диви́ться ◇, задивлений, наці́ле- очима́, звиклий ◇, гляда́ч, © спрямува́вши погляд, с^к -о́кий [-й с не́жностью ніжноо́кий], о. в оча́х [-й с укоро́знич- з до́кором в оча́х], 2. (кого) що доглядá, покликáний д., доглядáч /на-/, 3. що огляда́, за́йнятий о́глядом, огляда́ч, 4. (куди /- вікно!) що вихо́дить, (- жерло) поверну́тий, ф^р з ви́глядом на [-й на реку́ з в. на річку]; -й в ко́рень задивлений у ко́ринь; -й в моги́лу вже на Бо́жий доро́зі, земле́ю па́хне хто; -й в ба́ба сторо́жкий, пильний; -й во́ все глаза́ сте́жа- чи в чо́тири́ о́ка; -й во́лком з вóвчим поглядом; -й глаза́ми ко́го на что́ схи́льний /з^м-й/ ◇ чийми очима́ на що; -й други́ми глаза́ми на́ста́влений ◇ по-и́ншому; -й за собо́й охáйний ко́ло себе́; -й медве́дем з вовкува́тим поглядом; -й невоору́же́нним гла́зом © розглядáючи го́лим оком; -й по сторо́нам 1. задивлений на всі бо́ки, 2. роззя́ва; -й пра́вде в глаза́ з-й гляну́ти пра́вді в очі; -й свысока́ із зве́рхнім /згір́дним/ поглядом; -й сентя́брём похму́рий, як ніч; -й с за́вистью

заздруо́кий, за́здрий; -й скво́зь па́льцы недба́лий, недба́ха; -й сме́рти в глаза́ звиклий ходи́- ко́ло сме́рти; -й с наде́ждой з наде́єю в оча́х; -й с недо́верчиво́стью з недо́вірою в о.; -й со сво́ей колоко́льни звиклий мі́ря- на сво́ю мірку /копiл/; -й с умиле́нием розчу́лено задивле-; -й трезвы́ми глаза́- з тверезим по́глядом; впе́ред -й задивле- впе́ред; ко́со -й із ско́шеним по́глядом, кривоо́кий, © ско́сивши о́чі; ± глядя́щий; ПО◆◆ & по ◆, як но́жем уда́рити; ко́со п. гляну́ти о́гляданий /до-, роз-, любó п.! Ви б ба́чили!, ти б ба́чив! [ко́нь – л. п.! кiнь – ти б б.!]; (а там) -им (а там) видно́ бу́де; как я посмотру́ як я ба́чу; ПРИ◆◆: п. себе́ что́ нагле́дити со́бі що;

РАС◆◆ о^к побáчити, розпізна́- ◇.

◆◆◆СЯ (- картину) р^к глядітисся, огляда́- [как она́ -итя? як вона́ гляди́тисся? /-а́тсья?/]; -йся о́гляданий /до-, роз-, про-/; -вший(ся) Ё; -я о́гляну́тий /роз-, про-/; НАСМОТРЕ́ТЬСЯ о^к нагле́дитисся, переба́чити (всьо́го), напас- о́чі; -вшийся Ё.

СМОТРОВО́Й о^к обсерваці́йний, спостере́ж- [-яя щель с. отвір, -е́жна шпа́ра].

СМОТРА́: с. где як де; с. как дивля́чися як; с. како́й зале́жить /як/ який; с. ко́гда, як коли́; с. кому́ як кому́; с. кто́ як хто; с. по чему́ зале́жно від чо́го, з о́гляду на що́, як до [с. по обстоя́тельствам як до обстоя́н].

СМУ́ТА ще заворушення.

СМУ́ТНЫЙ: -ое вре́мя не і^г непе́вний час.

СМУЩА́ТЬ бенте́жити, сорóми-, нітти, ніякови-; --й 1. що /м^н хто/ бенте́жить ◇, з-й з◆, збенте́жу- вач, н^к бенте́жний, 2. беспоко́ящий;

◆◆◆СЯ ніякови́ти, не зна́-, на яку ступи́- ◇;

-йся/-ый збенте́жуваний, засорóблю-, знічу-; -я схи́льний /с-и/ ◇, н^к соромли́вий /сором'язли́-/;

СМУТИ́ТЬСЯ знітисся ◇;

-вший(ся) Ё; -я збенте́жений, засорóмл-, зніч-, зніякови́лий;

СМУЩЕ́ННЫЙ знічений ◇.

СМЫВА́ТЬ змив/ати /від-/; с. позóр витру́юва- ганьбу́; как водо́й -ы́ло о^к як мiтло́ю замелó;

--й що /м^н хто/ ~а́, звиклий ◇, з-й зми́-, ~а́льник, ~а́ч, ~а́йло, н^к зми́вчий + %, с^к зми́й- [зми́йгрiх];

СМЫВА́ТЬСЯ (- фарбу дощем) оббiгати; ж^н (ушиватися) ливя́-;

-йся/-ый зми́ваний /від-/ , н^к зми́вний, відми́вний; -я ж^н р-й зли́няти /ушiтисся/;

СМЫТЬ: -вший крóвью обиду́ © зми́вши об- разу́ крóв'ю;

СМЫТЬСЯ ж^н зли́няти ◇.

СМЫКА́НИЕ о^к сту́ляння, д^к сту́лення.

СМЫКА́ТЬ сту́ляти, замика́- /з-/ , бли́зи- /збли́жа́-/ вприту́л, (лави) стiсно́ва-, стiсня́-, (очи) заплю́щува-, жму́ри-, /не зовсім/ примика́-; не с.

глаз не ♦ /склепля-/ очей;
 -й що /м^н хто/ стуля ♦, звиклий ♦, 3-й стулі-, н^к = %, с^к стулі- [нестулігуба], © стуляючи; не -й глаз пыльнокий;
СОМКНУТЬ (*уста*) примкнути, (*зуби*) зціпи-; ♦; (*очи*) д. звісти [не-кну́ глаз не-ду́ очей];
СМЫКА́ТЬСЯ білизитися /зближа́-/ вприту́л ♦, ф^р зіступа́-, (- партії) об'єднува-;
 -йся/-ый 1. зближуваний в., об'єдну-, 2. запліщу-, склеплю-, стулю-, зціплю-, стісню-; -я 3-й стулитися ♦, н^к змичний;
СОМКНУТЬСЯ: -вшийся замкнутий /зі-/ , замкнений /зі-/ , склепле-, стуле-, зціплений;
СОМКНУТЫЙ (-зуби) стиснутий, зціплений ♦.
СМЫСЛ о^к суть, сутність, ество, квінтесенція, внутрішня природа, раціональне зерно, корінь, душа, сила, поняття [в широком -ле в широкому понятті]; без -ла без глузду; нег -ла нема рації; в буквальном /положите-, отрицате-/ -ле буквально /позитив-, нега-/; в некотором -ле до деякої міри, деякою -ою, сказати б [он, в н. -ле, ідол він, с. б, ідол], тріхи [в н. -ле врач т. лікар]; в этом -ле під цим оглядом; по -лу (за) зміст-.
СМЫСЛИТЬ: -ащий = **понимающий**.
СМЫСЛОБРАЗУЮЩИЙ сенсотворчий /змісто-, смисло-/.
СМЫЧКА о^к супряга, спілка, еднання, побратімство, співпраця, братання.
СМЫЧОК о^к лучок.
СМЫШЛЁНЫШ тямуха.
СМЯГЧА́ТЬ м'якшити, пом'якш/ува-, /з-/ , уласкавлно-, о^к злагідно-, (*біль*) полэгшу-, зменшу-, (*провину*) ю. р^к відтяжу-;
 -й що /м^н хто/ ~уе ♦, с-и ♦, 3-й по ♦, ~увач, м'якшило, для ~ення, н^к м'якшучий + %, ю. відтяжливий [-щие обстоятельства -ві обставини];
СМЯГЧИ́ТЬ злагіднити ♦;
 ♦♦♦СЯ м'якшати, м'ягчі-, (*біль*) легша-;
 -йся/-ый м'якшений, пом'якшува-, полэгшу-, відтяжу-; -я уласкавлно-, злагідно-;
СМЯГЧИ́ТЬСЯ відсёрдитися, злагіднити, відтану-/н^о відтеплі-/ серцем ♦, (- *біль*) полэгша-.
СМЯГЧЕ́НИЕ (*вирок*) о^к полэгшення.
СМЯГЕ́НИЕ н^н замішання, о^к переполох, заворушення, розрух.
СМЯТИЕ > **СМИНАНИЕ**.
СНАБЖА́ТЬ постачати кому що, споряджа́-/забезпечува-/ кого чим/кому що, наділя- кому що;
 -й 1. що /м^н хто/ постача́ кому що ♦, р-й ♦, 3-й забезпечи-, для забезпечення, зайнятий -ям, доставник, постачаль-, доставець, н^к поставчий /до-/ + %, 2. що приробля́, 3-й приробіти, н^к = %, © приробляючи; -й **примечаниями** © даючи примітки;
 -йся/-ый 1. забезпечуваний, споряджу-, приставлю-, 2. прироблю-, прилаштува-, обладну-

СНАБЖЕ́НЧЕСКО-СБЫТОВО́Й (*відділ*) р^о постачання і збу́ту.

СНАДО́БЬЕ (*знахарське*) о^к чар-зілля.

СНАРУ́ЖИ ф^р назвєрх.

СНАРЯ́Д (*гармати*) гарматень, г. стрільно́;

СНАРЯ́ДЫ (*спортивні*) з^е прилади.

СНАРЯЖА́ТЬ споряджати /(*куди*) ви-, о^к виправля́-;

-й що /м^н хто/ споряджа́ ♦, звиклий ♦, 3-й споряди́-, для спорядження, зайнятий -ям, р^к спорядник /розпо-/ , н^к спорядчий, спорядний + %;
 -йся/-ый споряджуваний /ви-/ , виправля́-, лашто́-, ришто́-, лагоджений.

СНАРЯЖЕ́НИЕ (*воїна*) рипштунок, аму́ніція, (*лицаря*) обладунок, г. вілад, віряд, лаштунок, виправа.

СНАЧА́ЛА о^к передом, наприпочатку, ф^р зразу [дѣти с боялись діти з боялись], о. від Адама.

СНАШИВА́ТЬСЯ > **ИЗНАШИВА́ТЬСЯ**.

СНЕГООЧИ́СТИТЕЛЬ снігочистник, снігочист.

СНЕГООЧИ́СТИТЕЛЬНЫЙ сніговідкидний, к. снігочист-.

СНЕГОУО́РКА снігочищення.

СНЕГОУО́БОРОЧНЫЙ снігочисний.

СНЕДА́ТЬ сушити, їс-, гриз-, о^к точи-, підточува-, розпирá- від [-аєт зависть -а від задрозів];

-й що /м^н хто/ гризе́ ♦, звиклий г., 3-й загриз-/висуши-/ , н^к гризький, гризучий;

-йся/-ый гризенний, суше-, муче-, томле-, точе-, підточува-, їдже-.

СНЕЖНЫЙ & вічносніговий.

СНИЖА́ТЬ спускати /о-/ , знижува-/по-, г. об-/ , знижа́-/по-, об-/ , зменшу-, (*платню*) різа-, обрізува-; с. **требовательность** попуска́- віжки /поводя́/, с^р опуска́- планку;

-й що /м^н хто/ спуска́ ♦, звиклий ♦, 3-й зменши-, зайнятий спуском, зменшувач, скорбчу-, н^к спусковий, спускний + %, для зменшення; -й

расходы 3-й зменши- витрати;

СНИЗИ́ТЬ (*ціну*) спустити; ♦;

СНИЖА́ТЬСЯ спускатися ♦;

-йся/-ый знижуваний /по-, об-/ , зменшу-, скорбчу-, спусканий, н^к спускний;

СНИЗИ́ТЬСЯ спуститися ♦;

сниживший(ся) ъ; -я знижений ♦ → -йся.

СНИЖЕ́НИЕ о^к спуск, (*рівня*) падіння, (*курс а-кцій*) е^к реду́кція; с. **себестоимости** зменшення собівартости.

СНИМА́ТЬ знімати, здійсма́-, (*копію*) роби́-, (*з по-тяга*) зса́джува-, (*вирок*) касува́-, г. відклика́-, (*кого*) фотографува́-, г. світлі́-, (*біль*) тамува́-, вгамбу́-, (*останню сорочку*) здира́-, (*пропозицію*) бра́- назáд, (*побой*) ю. засвідчува́-, (*з робо-ти*) звільня́-; с. **голову** стина́-/скручува́-/ голо-ву; с. **запрѣт** касува́-/г. відклика́-/ заборону; с. **квартиру** найма́- помѣшкання; с. **маску** = **сбра-**

сывать м.; с. мерку бра- мір(к)у; с. напружен-
ность в отношениях удобродушнюва- стосун-
ки; с. показання відбіра- свідчення; с. с /веще-
вого, пищево-/ довільства списува- з поста-
чання /бдягом, харчами/; с. скрýтой камерой
фільмува- потайноó камерою; с. со счёта (*гро-
ши*) вибіра-; с. с предохранительного взвóда
/с предохранителя/ відбезпечува-; с. с себя от-
ветственность умива- рúки; с. противорéчие
усува- суперéчність; с. стружку с кого скромá-
ди- мóркува /накручува- хвоста/ кому; с. тяжёло-
е настроéние кому розпогоджува- кого; с.
фильм фільмува-, накручува- фільм;

-й 1. що /м^н хто/ здйма́ $\diamond$, призначений зняти,
т. знімач, н^к знімчий + %, для зняття /знімáн-
ня/, © знімаючи, с^к здіймі- [Нездійминога], 2.
що фотографує, фотограф, н^к = %, 3. що найма́,
наймáч, 4. тамувáльний, © тамуючи, 5. ю. зас-
вídчувач, 6. що звільня́; -й боль протиболь-
вий; -й допрóс допитувач; -й запрéт з^г-й скасу-
ва- заборону; -й квартиру наймáч помéшкання,
квартиронаймáч; -й мерку відбóрець мірки; -й
сливки /пéнки/ збирач вершків; -й последнюю
рубáшку з-й /готовий/ здéр- останню сорóчку;
-й противорéчие з-й усóну- суперéчність; -й
стружку поклі́ка- накрути- хвоста; -й фильм
фільмар, фільмува́льник, н^к фільмува́льний; -й
ша́нку пéред кем р-й вклонитися кому;
СНЯТЬ (*рукою*) г. відійня́ти, (фільм) накрути́-,
зафільмува́-; $\diamond$; с. напруже́ние випусти- páру; с.
ча́ры розби́- ча́ри.

ЗАСНЯ́ТЬ (*на плівку*) зафіксува́-, (фільм) за-
фільмува́-, накрути́-; $\diamond$;
-вший $\diamond$;

СНИМА́ТЬСЯ робити фóто; $\diamond$;

-йся/-ый 1. здійманий, здір-, засáджув-, касóв-,
н^к знімчий, к^н знімний, 2. фотографóва-, 3. най-
ма-, 4. тамóва-, угамóву-, 5. засвídчу-, 6. звіль-
ню-, ± СБЁМНЫЙ;

СНЯ́ТЫЙ (фільм) накручений; $\diamond$.

СНІМОК (*фото*) г. світліна, знімка.

СНІСКИВА́ТЬ здобува́ти, придбавá-; с. довер-
ие о^к запобіга́ти віри;

-й що /м^н хто/ здобува́ $\diamond$, охóчий $\diamond$, з-й здобу́-;
-й доверіе запобігáч віри; -й сла́ву з-й зажі-
слави;
-ый здобуваний, зажив-, запобіг-.

СНИСХОДИ́ТЕЛЬНЫЙ г. вірозумілий.

СНИСХОДИ́ТЬ спуска́тися до чийого рівня, (по-
блажливо ставитися) дава́ти пільгу /полéгшу,
побла́жку/, ма́- зглядь /сёрце, Бо́га в сёрці /жи-
воті/, (з небес) схо́ди-; с. к кому уважа́- кому;
-й що /м^н хто/ спуска́ється до $\diamond$, гóтовий да́ти
пільгу /зглянутися/, н^к побла́жливий, вибáчли-,
милóсті-, г. вірозумілий;

СНИЗОЙТИ зми́луватися, згляну- на сльóзи,

піти на побла́жку, зійти з неба, $\diamond$, (злагіднити)
зласка́витися, зробити лáску.

СНОСОЖДЕ́НИЕ *ф^р* попуст[к], жалування,
зглядь, добрість, полéгша, сёрце [имéть с. ма́ти
с.], г. вірозумі́ість, вірозуміння, ж^м побла́жк-
а; без вся́кого -ня суво́ро, по-ста́лінськи.

СНИ́ТЬСЯ ба́чити у сні, снітися, (*вочевидь*) у-
вижа́-;

-йся що сні́ться, ба́чений у сні;

НАСНИ́ТЬСЯ о^к насніти;

-вший наснілий, $\diamond$;

ПРИСНИ́ТЬСЯ наснітися /при-/ $\diamond$;

-вшийя $\diamond$.

СНОВА́ & г. зновá.

СНОВА́ТЬ 1. снува́ти, (*думки*) о. пря́с-, 2. ша́с-
та-, сновига́-, швéндя-, тиня́тися, вéшта-;

-й 1. що /м^н хто/ снуе́, поклі́каний $\diamond$, з^г-й за $\diamond$, за́-
йня́тий снува́нням, снува́льник, н^к снува́льний,
2. що паста $\diamond$, зві́клий ш., сновига́, швéндя, ©
сновига́ючи, у неспінному ру́сі (туди-сюди);

ЗАСНОВА́ТЬ (*паутинням*) обснува́ти $\diamond$;

ПЕРЕ $\diamond\diamond\diamond$ перемере́жити, пересува́- $\diamond$;

СНОВА́ТЬСЯ (- хмари, дим) клубóчитися, (-
туман) стели́-; $\diamond$;

-йся 1. т. снóбуваний, 2. сновига́-;

СНОВИДЕ́НИЯ м^н о^к сонні ма́ри.

СНОГШИБА́ТЕЛЬНО! умре́ш! $\diamond$;

СНОГШИБА́ТЕЛЬНЫЙ о^к заприду́шні[и]й,
землетрусний, умре́ш який [-й ром у. я. ром], ±
потресающий.

СНОП (*променів*) жмут.

СНОПОВЯ́ЗАЛЬЩИК снопов'яз.

СНОРÓВКА о^к хист, спір [с. в руках с. у руках].

СНОС: -су нет чéму вічне що; подлежи́т -су на-
лежи́ть зне́сти.

СНОСИ́ТЬ 1. > ИЗНАШИВА́ТЬ, 2. (кого) видéр-
жувати, витéрплю-, 3. (з рахунку) спису-; не с.
голови́ кому накладе́ головою хто;

-й 1. що /м^н хто/ зно́сить $\diamond$, з-й зне́сти, ± нося-
щий, 2. що видéржує $\diamond$, з-й видéржати, 3. що
спісує, для списування, зайня́тий -ям;

СНЕ́СТИ: с. го́лову стя́ти го́лову;

-вший $\diamond$; не -й голови́ © накла́вши головою;

СНОСИ́ТЬСЯ о^к спілкува́тися, контактува́-,
ма́ти конта́кт;

-йся 1. що /м^н хто/ спілкуе́ться $\diamond$, зві́клий $\diamond$, р-й
контактува́тися, о. у конта́кті; -я с кем у кон-
та́кті з кем; -йся/-ймый 1. що зно́ситься, при-
значений на знос, зно́шува-, 2. видéржу-, пере-
но́шу-, витéрплю-, 3. спису-;

СНЕ́СТИСЬ сконтактува́тися, зв'язá-;

-спийся що ~ався $\diamond$, сконтактований $\diamond$.

СНО́СНО о^к с'як-тáк, можливо́;

СНО́СНЫЙ о^к нічоге́нький, можли́вий, ненай-
гірший, незле́цький.

СНОТВО́РНИЙ (*порошок*) о^к насóбний, снóдій-

СНОШЕННЯ м^н о^к стосунки, зв'язки, (залізничею) сполучення.

СНЮХИВАТЬСЯ лигатися, знюхува-;

-йся що /м^н хто/ знюхується $\diamond$, годовий злигати-;

СНЮХАТЬСЯ: -вшийся р. злиганий, $\emptyset$.

СОАВТОР о^к співтворець.

СОБАКА: с. лает – ветер носит а. собака бреше, а караван іде; вот где с. зарыга! аж ось воно що!, ось де заковіка!, ∂ ! ВОТ; -ке – собачья смерть катюзи по заслу-, собачі собака с.

СОБАКОВОД собачник, псар.

СОБАЧИЙ: -чья душа л. зануда.

СОБАЧИТЬ; ПРИСОБАЧИТЬ приспособити.

НА◆◆◆СЯ наламатися, ж^н набушлати-; $\diamond$;

-вшийся набушлачений, к^н призначе-, з^н насобаче-, $\emptyset$.

СОБЕСЕДОВАТЬ: -й що веде бесіду, комунікатор, співбесідник + розговаривающий.

СОБИРАТЕЛЬСКИЙ збирацький.

СОБИРАТЕЛЬСТВО призбирування, збирацтво.

СОБИРАТЬ збирати, (з долу) /під-/ (люд) склика-, скупчува-, (збірку) призбиру-, (куди) рихтувати, лагоди-; с. в складки брижи-; с. до крбшки /по крбшкю/ визбирува-; с. одиношьленников збира- як матка бджолу до вулика;

-й що /м^н хто/ збира $\diamond$, навчений $\diamond$, поклиқа- збира-, для збору, зайнятий -ом, збирач, призбирув- /ви-/ , складальник, складач, н^к збірчий, збирющий, з. зборчий + %, с^к збирай- [-ая лінза збирай-лінза, лінза-збирач]; -й в кулак = концентрующий; -й на стол = накрываю на с.; -й недоимки збирач залеглости /недоплата/;

СОБРАТЬ о. скласти /склє-, звесті/ докупі $\diamond$; с. в одно целое зібрати д.; с. воедино о^к стулїд., о. наниза- на одну нїтку; с. кости г. позбиратися [костей не -ешь не позбираешся];

НА◆◆◆: -вший(ся) $\emptyset$; -я назбираний;

◆◆◆СЯ збиратися, мати намір, хотї-, (де) сходитися докупі, назбирува-, (куди) рихтува-, лагоди-, (в гости) вибира-, (додому) жс^н бра-, (- спогяди) сплива-; с. + ∂ мати [мы -ались ехать ми мали їха-]; с. вместе збиратися докупі; с. в поход ф^р убира-; с. в складки брижи-; с. в хоровод сплігати коло; с. с духом набиратися духу;

с. с мыслями холодно зважувати; с. с сила- збиратися з силою; не с. (ити) і в думці не мати;

-йся/-ый збираний, призбирува- /ви-, на-/ , склику-, гурто-, скупчу-, гото-, лашто-, рихто-, споряджу- /ви-/ , стяганий, склад-, н^к збірний, /- грош/ збірковий; -я гото-, з наміром, з думкою, з метою, г. наставлений, ф^р майбутній [-я на пенсїю м. пенсіонер], $\odot$ маючи намір; -я в кулак зосереджува-, концентрo-; -я в складки збрижу-, ф^р збриже-; -я с духом спраглий набратися духу; -я с мыслями с-и холодно зважувати; -я с силами рїше- зібратися з силою;

СОБРАТЬСЯ (хутко) збігтися, (діяти) налагоди- $\diamond$, ∂ . злаштува-, ф^р склас- [все вместе -лось все докупі -ося]; с. вместе (- напасті) збіг- докупі; с. с мыслями прийти до пам'яті, збїра- думки докупі; с. со средствами на что стягнутися на; с. с силами збїра- /здобу-/ на силі,

р. змогтися; с. уходить взя- за шапку; -вший(ся) $\emptyset$; -я збираний $\diamond$; -я со средствами $\odot$ стягнувшись;

СОБРАННЫЙ збираний, визбира- $\diamond$; с. в одном месте при купі; с. в складки збрижений.

СОБЛАЗНИТЕЛЬНЫЙ о^к манливий.

СОБЛАЗНЯТЬ ИСКУШАТЬ, мани-, заманюва-;

-й що /м^н хто/ спокуша $\diamond$, охочий $\diamond$, з-й /годовий/ спокусї-, спокусник, зваб-, звїд-, н^о перелєс-, н^к спокусливий, звабли-, привабли-, знадлі-, заманли-;

СОБЛАЗНЯТЬСЯ пїдаватися на спокусу $\diamond$;

-йся/-ый спокушуваний, зваблюва-, знаджу-, пїдманю-, звѡджу-; -я легкий на спокусу;

СОБЛАЗНИТЬСЯ понадитися /повад-/ на що $\diamond$;

-вший(ся) $\emptyset$; -я спокушений, звабле-, знадже-, пїдманутий.

СОБЛЮДАТЬ пантрувати /пильнува-, допильноу-, глядїти /чого, (закон) дотримувати(ся)

чого, шанувати, викону-, (чергу) не порушу-, тримати; с. правила вежливости бѡ- чемним; с. прилїчне шануватися, тримати марку /фасон/;

-й що /м^н хто/ дотрїмує $\diamond$, звїклий д., з^н-й /з-й/ дотрїма-; стрѡго -й $\odot$ пїльно дотрїмуючи; -й законность законослушний /право-/; -й мѡру в чѡм з-й дотрїма- мїри; -й нейтралїтет невї]-траль-; -й правила прилїчїя з-й шануватися;

-йся/-ый дотрїмуваний, додержу-, допильноу- /при-/ , пильно-, викону-, не порушу-;

СОБЛЮСТИ: с. формальности додержати фѡрми.

СОБЛЮДѢНИЕ: с -ием чего додержуючи що.

СОБОЙ із себе [хороша с. гарна з себе; недоблен с. незадоволений із себе].

СОБОЛЕЗНОВАНИЕ о^к вїяв співчуття, вїслів /вїсловлення, слѡво/ с., співчування, співбїль, співболїння.

СОБОЛЕЗНОВАТЬ співчувати, вислѡвлю- співчуття, (кому) співболїти (сѡрцем, душею) з ким, ділі- горе, вболїва- за кого;

-й що /м^н хто/ співчува $\diamond$, с-и $\diamond$, спѡвнений жалѡ, співболїльник, н^к співчутливий, о^к вболївальницький, уболївальний.

СОБРАНИЕ о^к сходини, вїче, з^н збиранїна, збїгѡвїсько, з^о шанѡвна громада [уважаемое с.! шанѡвна громадо!], (творїє) збірка, г. збирання, (дайджест) збірочка.

СОБСТВЕНОРУЧНО к. власноруч, саморуч.

СОБСТВЕННЫЙ (- вагу) чїстий; по -ой инициативе /желанїю/ на власну рѡку.

СОБУТЬІЛЬНИК *о^к* однопліяшник.

СОБУТЬІЛЬНИЧАТЬ *о^к* чаркуватися.

СОБУТЬІЛЬНИЧЕСТВО чаркування.

СОБІТИЕ *ф^p* пригода.

СОБИТІЙНИЙ *к^н* подієвий, *р^к* сюжетний; **-ая** канва сюжетна лінія, кістяк подій.

СОВАТЬ совати, суну-, пх́а-, стромля- (*в ніс*) тия-; **с. гóлову в петлю ліз-** на рожен /поперед ба́тька в пекло/; **с. нос** пх́ати нóса;

сую́щий що /м^н хто/ пх́ає $\diamond$, з-й /узя́вшись/ всунути /за-, під-/; зві́клий /на́вчений/ пх́а-, совало, © пх́аючи; **-й гóлову в петлю гóтовий** лізти на рожен /у за́шморг, поперед ба́тька в пекло/; **-й нос** зві́клий пх́а- нóса; **-й під нос** © с-и тия- під ніс;

СУНУТЬ сунути, підсунути $\diamond$;

♦♦♦СЯ соватися $\diamond$; **не суйся** не лизь; **не суйся в чужіє дела** не твоє мельється (не біжи з кош́ем); **куда ни сунься** *о^к* хоч куди поткнися; **сую́щийся** що /м^н хто/ пх́ається $\diamond$, сований, зві́клий пх́атися; **-я со своїм нóсом** зві́клий пх́ати сво́го нóса;

ОСУ́НУТЬСЯ *о^к* вихуднути /с-/; зні́дгати; **-вший** зарна́лий, вихуд- /с-/; *п^к* марний, (*грунт*) обсунутий, $\emptyset$.

СОВЕРША́ТЬ чини́ти, робі- довершува-, докóну-, *г.* поповню-, *у^p* верши́ти, /молитву/ дія-, (*діла*) твори-, (*злочин*) ко́ї-, (*обряд*) відбува-; **с. богослуж́ение** праві- службу́ Бóжу; **с. погреб́ение** погріба-, віддава- землі;

-й, що /м^н хто/ здійснює $\diamond$, з-й /гóтовий/ вчини́ти, здійснювач, викона́вче, творець, (*злочин*) винувата́че, лиходій, *к^н* зловмісник; **-й вели́кие дела** подви́ж-, творець вели́ких діл; **-й дви́жения** = дви́гаючийся; **-й колеба́ния** з^м-й колівáтися; **-й напа́дение** напáсник, © нападаючі; **-й перево́рот /пóдвиг/** здійснюючи перево́ри[б]т /пóдвиг/; **-й преступле́ние** що ко́тъ злóчин, злóчинець; **-й рабо́ту** викона́вче робóти; **-й экспеди́цию /про́верку** + /зайня́тий чим/;

СОВЕРШИ́ТЬ *о^к* вдіяти [с. чу́до в. діво]; **с. наси́лие** *е^o* злама- печáти; **с. побег** утекти; **с. поса́дку** приземлитися; **с. преступле́ние** *о.* взяти гріх на ду́шу; **с. прогу́лку в лес /пóле/** піти /ви́й-/ на природу;

СОВЕРША́ТЬСЯ *о^к* діятися $\diamond$;

-йся/-ый здійснюваний, вико́ну- /до-/; довершу-, поповню-, творений, робле-, чине-, ко́е-, дія-; **-я** відбува-; **-я по о́кружности** (*рух*) коловий; **СОВЕРШИ́ТЬСЯ** сподіятися $\diamond$; **-йлось** сталося, сподіялось;

-вший(ся) $\emptyset$; **-я** здійснений, вико́на-, сподія-, доверше-, (*факт*) докóна-, (*злочин*) ско́е-.

СОВЕРШ́ЕНО *о^к* абсолютно [с. секретно *а.* та́ємно], *ф^p* геть, до рэ́шти, досте́менно [с. одина́ковий *д.* такий са́мий], на́чисто, аж [с.

никако́й ро́ли аж ніяко́ї ро́лі], та́к таки [с. ниче́го? т.-т. нічо́го?], *о^к* до нитки [с. забу́л забу́в до н.]; **с. ве́рно** з. авже́ж та́ки та́к; **с. оди́н** самоді́н; **с. так** достóту; **с. секретно** *о^к* стро́го секретно, ці́лком та́єм-, конфіденці́-, *г.* довірч-;

СОВЕРШ́ЕНИЙ *о^к* довершений, ви́робле- $\diamond$.

СОВЕРШ́ЕНСТВО *ф^p* ви́щий пілотаж; **в -ве** так, що ні до́дати ні відня́-, *д.* перф́ектно.

СОВЕРШ́ЕНСТВОВА́ТЬ удоскона́лювати, *о^к* доскона́ли-;

-й що /м^н хто/ вдоскон/а́лює, з-й /покли́ка-/ удоскона́лити, для ~а́лення, зайня́тий -ям, *п^к* = %;

♦♦♦СЯ доскона́литися $\diamond$;

-йся доскона́лений, вдоскона́люва-.

СОБЕ́СТИТЬСЯ *ф^p* не ма́ти совісти [он **-й**лс красть він не мав с. кра́сти];

-йся ще не зóвсім безсовісний, $\emptyset$;

УСОБЕ́СТИТЬСЯ *о.* побоя́тися Бóга $\diamond$.

СОБЕ́СТЬ: чистая *с.* у *кого* ма́є чисту ду́шу *кто*;

-сти хватіло у не́ї і де її совість бу́ла?

СОБЕ́Т: по со́вету на пора́ду.

СОБЕ́ТОВА́ТЬ ра́дити, дава́- ра́ду, *о^к* дора́джу-; **-й** що /м^н хто/ ра́дить $\diamond$, меткий /ще́дрий/ на пора́ди, з пора́дою на уста́х, зві́клий $\diamond$, (до)ра́дник, даве́ч пора́д, пора́дько, *п^к* пора́дливий, ра́дний, дора́дчий;

ПРИ♦♦♦ дора́дити, *о.* підда́- думку $\diamond$;

-йся (*з ким*) зві́клий /з^т-й, гóтовий/ ра́дитися;

-вший $\emptyset$;

ПО♦♦♦СЯ: **-вавшись** *г.* ра́да-в-ра́ду.

СОВЕ́ТСКИЙ сові[е]тський, *р^p* солове́ць-; **С.** Сою́з *р^p* Солове́цький Сою́з.

СОВЕЩА́ТЬСЯ *о^к* обра́джуватися.

СОВЛАДА́ТЬ *д^к:* **с. с чем** упо́ратися з *чим*, да́ти ра́ду *чому*, подола́- /подо́уж-/ *що*, взя́- го́ру над;

-вший с собой © опанува́вши себе́, подола́вши свій страх /гнів +/.

СОВМЕ́СТО́СТЬ: **с. програ́м** сумі́сність програ́м.

СОВМЕ́СТНО (*з ким*) на спілку, (*удвох*) обо-пільно, в па́рі, на па́ру, (*жити*) при купі́;

СОВМЕ́СТНИЙ *о^к* гу́ртовий, обопільний.

СОВМЕЩА́ТЬ сполуча́ти, поє́днува-, сумі́ща-;

-й що /м^н хто/ поє́днує $\diamond$, зві́клий п., з-й /покли́ка-/ поє́дна-, сумі́сник, поє́днувач, *п^к* одноча́сно зайня́тий, сумі́сницький + %; **-й ка́кие** до́лжності одноча́сно зайня́тий на *яких* поса́дах; **-й при́ятное с по́лезным** © е́днаючи при́емне з ко́ри-сним;

-йся /-ый/ поє́днуваний, сполучу-, сумі́щу-;

-имый ле́гко поє́днуваний /+ **-ый/**, *п^к* сумі́сний, сполучний; **-мая програ́м** сумі́сна програ́ма.

СОВОКУПЛЯ́ТЬ сполуча́ти, *к^н* усукупнювати;

-яючий > соединя́ющий;

СОВОКУПЛЯ́ТЬСЯ 1. = $\diamond$, 2. зляга́тися, пару-ва-, *ю.* ма́ти статеві зно́сини;

-йся що /м^н хто/ має с. з. ♠, парований, звіклий м. с. з.

СОВОКУ́ПНОСТЬ о^к цілість, усё разом; по -ти **преступлений** разом за всі злочини.

СОВПАДА́ТЬ збігáтися, м. /- ліній/ приставáти, © рипада- на що [в'їезд -áет с праздником ві-їзд -á на свято], (- риси) точно повтóрюватися; -й що збігається ♠, тóчно повтóрюваний, (- геометричні фігури) з-й приста́ти, п^к м. збіжний, приста́й-, /- погляди/ однаковий, такий са́мий, ідентичний, одним духом на́тхнутий /© дихає/.

СОВПАДЕ́НИЕ: с. благоприя́тних обстоя́тельств збіг щасли́вих обста́вин, ф. лахва́.

СОВРАЩА́ТЬ зводити (з пуття́), спокуша́-, розбещу́в-; с. с **путя́ істинного** збива́- на манівці; -й що /м^н хто/ зводить з п. ♠, з-й спокусити, за́йнятий розбещуванням, спокусник, звід-, розбещува́ч, у^р спокуситель, п^к спокусницький, зва́бни- + ♠; -й с **путя́ істинного** з-й збити на м.; -йся/-ый зводжу́ваний з пуття́, спокушу́-, розбещу́-;

СОВРАТИ́ТЬ п^о збити з пуття́ ♠.

СОВРЕМЕ́ННИК (тих часі́в) тогочáсник.

СОВРЕМЕ́ННЫЙ о^к новочáсний, д^к осучáсне-.

СОВСЕМ́: он с. не наш п^р дуже він наш!; с. в другóм ме́сте аж десь у другім місці.

СОГБЕ́ННО о^к пригінці;

СОГБЕ́ННЫЙ о^к спинозигнутий, (- ходьбу +) пону́рий.

СОГЛАСЕ́Н (1) зго́да!.

СОГЛАСИ́ТЕЛЬНЫЙ о^к поєдна́вчий.

СОГЛАСНО́¹ п^{рк} як [с. мо́йм да́нным як на мо́ї дані], як ка́же [с. за́ко́ну + як ка́же за́ко́н +].

СОГЛАСНО́² п^р (гомоні́ти) як струна́ до струни́; с. с **чем** ф^р у па́рі з;

СОГЛАС́НЫЙ & i. *су́голось;

СОГЛАС́НАЯ (лі́тера) при́голосі́вка.

СОГЛАСОВА́ННО /-НЬИ/ о^к узгі́дено /-ний/, (з ким) в порозумі́ні з ким.

СОГЛАСО́ВЫВАТЬ узго́джувати /по-, узгі́дню-; с. с **условьями** пристосо́ву- до умóв;

-ую́щий/-овываю́щий що /м^н хто/ узго́джує ♠, звіклий ♠, поклі́каний узго́ди-, для узго́дження, за́йнятий -ям, п^к пого́джувальний /уз-/, + ♠, © с-и ♠, р^o узго́дження [-й **совет** ра́да узго́дження];

♦♦♦СЯ о. іти́ в па́рі ♠; (із змі́стом) впи́суватися в конте́кст; с. во **всём** о. бу́ти на одній хви́лі;

-йся/-уе́мый/-овывае́мый пого́джу- /уз-, узгі́дню-; -я с **чем** однозгі́дний з **чим**;

-вший ♠.

СОГЛАСА́ТЬ пого́джувати, е́дна-, мири́-;

-й що /м^н хто/ мири́ть ♠, звіклий м., з-й поми́ри- + **согласования** → **СОГЛАСОВЫВА́ТЬ**;

♦♦♦СЯ зго́джуватися /по-, годі́-, дава́ти зго́ду, не ма́- прóти ♠, (з ким) призна́ва- ра́цію **кому**; с. с **мні́нием** приста́ва- на думку; **не с. с до́гмами**

іти́ прóти течі́;

-йся що /м^н хто/ пого́джується ♠, п^к згі[о]дний, згі́дливий, ф^р п^o злагі́дливий;

СОГЛАСИ́ТЬСЯ змиритися ♠; с. на **что** пі́ти на **що**; с. с **кем** призна́- правду /ра́цію/ **кому**. с. с **требовани́ем** приста́- на **домага́ння**.

СОГРЕВА́ТЬ: -й що /м^н хто/ гре́є ♠, рі́щений зог-р-іти, п^к огрі́йливий, р^к зогрі́вущий + ♠, (на-пій) мі́цний, і. споті́кач, ± грею́щий;

-йся/-ый грі́тий, зогрі́ваний /на-, у-, отеплю-.

СОГРЕША́ТЬ: -й = греша́щий;

СОГРЕШИ́ТЬ набра́тися грі́ха, (проти **кого**) прогрі́ши-.

СОДЕ́ЙСТВИЕ о^к підмо́га; **коміте́т** -ня г. допо-могою́вий коміте́т; **при** -ни **кого** за́ходом /-ами/, підтрі́маний **ким**, к^т за **сприя́ння**.

СОДЕ́ЙСТВОВА́ТЬ (їм) **сприя́ти**, **помага́**-, гра́на **ру́ку**, причі́нятися до **чого**, підтрі́мувати на **плаву́**/спомага́-/їх; с. **осу́ществленію** **чьих** **пла́нов** дава́- „зелену́ ву́лицю” **кому**; **вся́чески** с. о. за́взято підтрі́му- на **плаву́**;

-й що /м^н хто/ **сприя́** ♠, звіклий ♠, з-й по♠, к^т **сприя́ч**, для **сприя́ння**, п^к **сприя́тливий** для, г. **допомо́г**о-;

ПО♦♦♦ (с)причині́тися до **чого** ♠, (чому) зава-жити [у́ ці́м рі́шенні зава́жило те, що **бу́де рух**]; -вший ♠.

СОДЕ́РЖА́НИЕ о^к пансіо́н [на **пóлном** -ни на **пóвному** -ні], ф^р **платня́** [осно́вбе с. **основна́** п.; с **сохране́нием** -ня із збере́женням -ні], з. **прожиття́**; **бу́ть** на -ни **кого** утрі́муватися **ким**; с. **прибі́т**а **ко́шти** на **приту́лок**; **беспла́тне** с. **лак-саві́зна**; на **своём** -ни **своім** **ко́штом**; **по** (сво-ему́) -ню (своім) **змі́стом**.

СОДЕ́РЖА́ТЬ утрі́м/увати, (поі- й) **годува́**-, (бар) **ма́**-, **трима́**-, (в собі) **кри́**- /вмі́ща-/ в собі; с. на **вещево́м** /**пище**-/ **довольствіи** **забезпечу**-ва- **бдягом** /**харча́ми**/;

-й 1. що /м^н хто/ ~ує ♠, з-й ♠, утрі́мува́ч, 2. що **трима́** ♠, **власник**, **госпо́дар**, 3. що **мі́стить** ♠, на-пóвнений /**насі́че**-/ **чим**, із **вмі́стом**, п^к **бага́тий** на, п^{рк} з [-й **ма́лоє** **ко́личество** з **невели́кою** **кіль-кі́сто**], с^т -вмі́сний [-й **цинк** **цинковмі́сний**], -но́сний [-й **нефть** **нафтоно́сний**]; -й в **чистоті** з-й **трима́ти** в **чистоті**; -й **под** **аре́стом** /**стра́жей**/ що **трима́** /г. **управне**- **трима́**-/ **під** **аре́штом** /**ва́ртою**/; -й **прі́меси** з **до́мішка́ми**;

♦♦♦СЯ: с. в **чём** **гнізді́тися** в ♠; -**итися** **кто** **три**-ма́ють **кого**;

-йся/-и́мый 1. **трі́маний**, **утрі́мува**-, на **утрі́ма**-нні, 3. що **мі́ститься** ♠, **у́міщений**, п^к **на́яв**- /**прі**-су́тній/ у **чім**; -я в **балло́не** **нака́чаний** у **ба́льон**; -я в **каком** **ко́личестве** **на́яв**- у **якій** **кілько́сті**; -я в **бу́ты́лке** **налі́тий** у **пля́шку**; -я в **кни́ге** **вмі́щений** у **кни́зі**; -я **под** **стра́жей** **утрі́мува**- **під** **ва́ртою**; -и́мое **чегó** **вмі́ст** **чогó**, **усе́**, **що** **є** **де**.

СОДЕРЖИМОЕ ϕ^p наповнення.

СОДЕЯНИЕ скобєння.

СОДЕЯТЬ δ^k у. скоїти, сподїяти, вдїяти;

-вший $\emptyset$;

СОДЕЯННЫЙ вчинений, скобє-, удїя-, сподїя-.

СОДОМ: с. (и гоморра) гвалтївнїя.

СОДРОГАТЬСЯ здригати́ся, стрїпува-, тремтїти-, дриготи́-, дригати́ся, (- виї +) тїпа-;

-їся що здригається $\emptyset$, n^k дриготливий, тремтливї-, дриготючий, тремтю-, дрижакуватий, © с-и дригати́ся, ± трясущийся; -я от ужаса © тремтївши від жа́ху;

СОДРОГНУТЬСЯ: с. от бблї здригну́тися се́рцем від бо́лю;

-вшийся $\emptyset$, затремтїлий [-я от ужаса $\diamond$ від жа́ху].

СОДРУЖЕСТВО: в -ве (з ким) ϕ^p у па́рі; живу́щий в -ве (наряд) співдружливий.

СОЕДИНЕНИЕ o^k злу́ка, (покарань) об'єднання.

СОЕДИНИТЕЛЬНЫЙ o^k поєднальний /-авчий/.

СОЕДИНЯТЬ(СЯ) з'єднувати(ся), злучати́(ся), збирати́(ся) докўпи, спряга́н(ся); с. в одно́ целое стуляти́(ся) /складати́(ся) +/ докўпи;

-їй що / m^h хто/ з'єднує $\emptyset$, з-ї з'єднати́, для сполучення, зайнятий -ям, об'єднувач, т. з'єдну-, сполучник, n^k сполучний, з'єднуваль-, (по)єдналь-, злуч- + %; -їй приятное с полезным з-ї поедна́- приємне з корїсним;

СОЕДИНИТЬ звести́ /склас-/ докўпи; с. сердця́ злучити́ся в па́рі;

-їся/-ый з'єднуваний /по-, об-/, злучу-, /спо-/ $\emptyset$;

СОЕДИНИТЬСЯ (- звуки) сплєстїся $\emptyset$;

-вший(ся) $\emptyset$; -я з'єднаний $\emptyset$ → -ый;

-їмый лє́гко з'єднуваний /+ -ый/, n^k сполучний, o^k поеднан-.

СОЖАЛЕНИЕ: к -ию o^k на ли́хо.

СОЖАЛЕТЬ шкодувати́, жалкува́-, висловлю- жаль; с. о поте́ре чего́ шкодува́- за чим; с. о случи́вшемся /содея́нном/ куса́-/гриз-/ лікті; я сам -єю я сам не рад;

-їй що / m^h хто/ жалкує $\emptyset$, охоплений /засмуче-/ жалє́м, зажу́ре- жало́щами, готовий гризти́ лікті, © шкодуючи, маючи жаль.

СОЖИТЕЛЬ o^k полюбовник, в. бахур.

СОЖИТЕЛЬНИЦА полюбовница.

СОЖИТЕЛЬСТВОВАТЬ жити́ разом, o^k підночу́вава-;

-їй що / m^h хто/ живе́ р. $\emptyset$, співме́шканець, підночува́льник, (еротичний) полюбов-, жс¹ /-ниця/.

СОЗВАНИВАТЬСЯ o^k зв'язувати́ся /контактува́-/ телефо́ном.

СОЗВЕЗДИЕ: с. Гб́нчих Псов Гончаки́, сузір'я Гончаків; & n^p *сузірно /= сузір'ям(и)/.

СОЗВУЧИЕ o^k суголосо́я, ϕ^p акорд.

СОЗВУЧНЫЙ o^k суголосо́ий; **БЫТЬ -ым** ϕ^p пере́гукувати́ся.

СОЗДАВАТЬ творити́, (теорію) розробля́-, (державу) розбудовува́-, ϕ^p робї́- [не с. проблем не р. проблем]; с. возмо́жность чего́ робї́- можли́вим умо́жливлюва-/ що; с. впечатле́ние робї́- вра́женнїя; с. карти́ну чего́ відтворюва-/ви-/ що; с. о́бразы образотвори́-; с. представле́ние $\diamond$ уявленнїя; с. угрб́зу загрб́жу-;

-їй що / m^h хто/ творить $\emptyset$, з-їй /покли́ка-/ с ϕ , зайнятий творє́нням, творє́ць, витворювач /с-/, со-творитель, n^k творчий, конструктївний, с^k-творєць [-їй себе́ кумїра кумиротворєць], ± образующий; -їй возмо́жность чего́ з-їй умо́жливлюва-/ що; -їй впечатле́ние з-їй спра́ви- вра́женнїя; -їй карти́ну = воспроизводящий к.; -їй предпосылки з-їй бу́- передумовою; -їй (себе́) кумїра р-ї створи́- (собї) кумїра; -їй угрб́зу = угрожающий; -їй условия творє́ць умб́;

СОЗДАТЬ поклїкати до життїя $\emptyset$;

◆◆◆СЯ: -ає́тся впечатле́ние мо́жна подумати; -ва́лось впечатле́ние, что́ вигляда́ло так, що; -їся/-ый творений, створюва-/у-, ви-, від-/ , розроблю-, будб́-, розбудовува-, споруджу-, n^k майбу́тній [-я центр м. центр].

СОЗДАНИЕ у^p (со)творіння.

СОЗДАНОЕ дорб́ок.

СОЗДАТЕЛЬ творитель.

СОЗЕРЦАТЬ спогляда́ти, спозира́-;

-їй що / m^h хто/ ~а $\emptyset$, звїклий $\diamond$, с-и спозира́-, зайнятий ~анням, ~ач, спозир-, n^k ~авчий + %; -ый спогляданий, спозира-, прозира-.

СОЗИДАНИЕ o^k розбудова.

СОЗИДАТЕЛЬНЫЙ творчий, (хист) будївнї-.

СОЗИДАТЬ o^k розбудовувати;

-їй 1. создающий, 2. (хист) творчий, (ди́алог) конструктївний.

СОЗНАВАТЬ усвідомлювати, бу́- свідомим, розумї-, (хиби) визнава́-;

-їй що / m^h хто/ ~ює $\emptyset$, з-їй $\diamond$, з^k-їй усвідомї-, визнаве́ць, n^k свідомий чо́го [-їй о́пасность с. небезпе́ки], o^k визна́вчий /зі-/; -їй свою́ ошїбку з-їй визна-/визнавши/ свою́ помилку; -їй ужас своєго́ положє́ннїя убитий жа́хом сво́го становища; ◆◆◆СЯ визнава́тися /при-/ , визнава́ти /зі-/ , (виказувати) жс² г. сїпати;

-їся/-ый усвідомлюваний $\emptyset$; -я визнаве́ць, з^k-їй зїзна́тися, с-и зїзнава́-, n^k ю. зїзнава́льний /-авчий/; **СОЗНАТЬСЯ** жс² розколотїся, (виказати) г. всїпати; с. в винє́ призна́тися до винї;

-вшийся $\emptyset$.

СОЗНАНИЕ свідомість, o^k тїма [дойти́ до -нїя дійти́ до тїми], р. тїмок [блїжче до її тїмку]; с. о чє́м (грїзе) думка про що; в -нїи при пам'ятї; в по́лном -нїи свідомий себе́, свідомо; **БЫТЬ в -нїи** бу́ти при пам'ятї (тїмі); **лишїтьсЯ -нїя /потеря́ть -ие/** o^k втра́ти- пам'ять; до поте́ри -нїя до безпа́м'ятї /безпа́м'яття/; **БЫТЬ без -нїя** бу́- без па́-

м'яті; **находящийся** вне с. позасвідомий.

СОЗНАТЕЛЬНОСТЬ: **вносить** с. освідомлювати, *n°* свідомі-.

СОЗРЕВАТЬ дозрівати, зрі- вистига- + ЗРЕТЬ¹; -й що зріє $\diamond$, майже дозрілий /+ -вший/, щораз дозріліший;

СОЗРЕТЬ: -вший стиглий, дозрі- (ві-), достіг- (ві-), поспі-, $\odot$ дорос-, $\emptyset$.

СОЗЫВАТЬ > СЗЫВАТЬ.

СОИЗВОЛЕНИЕ *ф^p* ласка, попуск [с Божьего -ния з Божого попуску].

СОИЗВОЛЯТЬ; СОИЗВОЛИТЬ бути ласкавим, спромогтися на таку ласку, *n^ф* $\odot$ з ласки Вашої [как Вы -или велеть як Ви з ласки Вашої веліли]; не с. не завдати собі труду [он не -ил явиться він не -ав с. т. прийти]; -оль(те)! будь(те) ласкавий[ві]! [-ль(те) встать! б. л. встати!]; **если -ите** коли Ваша ласка, якщо буде на те Ваша воля.

СОИЗМЕРИМОСТЬ *o^k* співмірність, одномірн-, відповідн- [с. наказання преступленію в. кари й злочину].

СОИЗМЕРЯТЬ порівнювати;

-й що порівнює, для порівняння, зайнятий -ям;

СОИЗМЕРЯТЬСЯ: с. с *чем* відповідати чому;

-йся/-ый/-имый порівнюваний + СОИЗМЕРИМЫЙ;

СОИЗМЕРИМЫЙ *n^k* сумір-, порівнян-, відповід-, співмір-, одномір-, домір-, спільномір-.

СОИСКАТЕЛЬ (*посади*) (по)шукач, (*на конкурси*) конкурсант, суперник, учас- конкурсу; с. наград *жс.* орденпропець.

СОКОВЫЖИМАЛКА *p^k* сокодавілька.

СОКРАЩАТЬ скорочувати /в-/, зменшу-;

-й що /мⁿ хто/ скорочує $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й скороти-, *n^k* скоротливий, скорочувальний + %;

СОКРАЩАТЬСЯ *жсⁿ* стискатись-/роз-/, тіпа-;

-йся/-ый скорочуваний, зменшу-, *n^k* п'яквуватий, м. скоротний; -я *n^o* редуційний;

СОКРАТИТЬ: с. жизнь вкоротити вік(у);

-имый легко скорочуваний / $\diamond$ /, м. скоротний.

СОКРОВЕННО *ф^p* глибінно, утробно;

СОКРОВЕННЫЙ *o^k* затасний, глибин-, утроб-, неоскверне- чужим оком.

СОКРУШАТЬ трощити, розтрощува-, розбивавцент, *n.* суші- /в'ялі-/, (*серце*) завдава- жалю чому;

-й 1. що /мⁿ хто/ трощить $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й розбі- в-, *n^k* нищівний, руйнів-, бурелом-, розг-, ром- + %, $\odot$ с-и $\diamond$, 2. звиклий з. ж. + печалый;

♦♦♦СЯ журитися побива- $\diamond$, (*тлян*) лама-, (*душею*) мати тяжкий жаль, болі- серцем, заломлюва- руки; **чересчур** с. *чем* робі- бідү з чого [чересчур не -яйтесь *чем* не робить бідү з чого];

-йся/-ый 1. трощений, розтрощува-, розбі-; -я

2. печалыйся;

СОКРУШЕННЫЙ 1. розтрощений /по-/, 2. жауре-, засмуче-, *n^k* печалуватий.

СОКРУШЕНИЕ (*сердечне*) побивання.

СОКРУШИТЕЛЬНЫЙ *o^k* буреломний, розгрім-.

СОЛДАТ вояк.

СОЛДАТСКИЙ *o^k* вояцький.

СОЛДАТИК (*комаха: /Серафимх/*) козачок.

СОЛЕВАРЕНИЕ солярство, солеварство.

СОЛЁНЫЙ, & солонкуватий.

СОЛИДАРИЗОВАТЬСЯ іти в ногу, одностайно /узгодже-/ дія-, (*з ким*) *n^k* гра- в одну дудку;

-йся що /м. хто/ солідаризується $\diamond$, звиклий іти в ногу, *n^k* солідарний з *ким*.

СОЛИДАРНО *ф^p* пліч-о-пліч.

СОЛИДАРНСТЬ *o^k* взаємопоміч, *ф^p* одностайність, згода.

СОЛИДНЫЙ (*внесок*) неабиякий, (*шматок*) добрячий, (*дослід*) ґрунтовний.

СОЛНЕЧНЫЙ (*бік*) *n^o* осонний; -ое сплетеніе сплетіння Зодіака.

СОЛНЦЕ: с., **воздух** и **вода** сонце, води і повітря; **восход** -ца сонцесхід; **залитый** -ем осон(ч)-ений; **на солнце** (*ліз*) проти сонця.

СОЛНЦЕСТОЯНИЕ сонцеворот.

СОЛОВЕТЬ *o^k* обараніти;

-й *p.* щораз обараніліший, напівобаранілий, майже обарані-;

ОСОЛОВЕТЬ *o^k* обараніти;

-вший (*п*)обаранілий, $\emptyset$.

СОЛОМИНКА: с. **утопающего** *n.* останній козир; в **чужом** глазу **видит** -ку (**а** в своём **бревна** не **в.**) чуже під лісом бачить (**а** свого під нбсом – ні).

СОЛОНО: с. **пришлось кому** не з медом було.

СОЛЬ (*твору*) гак, родзінка, цікавин-; **как** с. на **рану** мов серпом по руці; & *солянка → ВОДА.

СОМНЕВАТЬСЯ сумніватися, мати сумнів, не бұ- певним, *ф^p* бра- під сумнів, *n^o* губитися в здогадах; **можно** /**можешь**/ не с. так і знай, і до бабки не ходи; **можешь** не с. *жсⁿ* не бійся [м. не с. – бұду не б. – бұду]; **можешь** /-ете/ не с. (*в кінці мови*) *жсⁿ* це вже так; **не -юшь** (*як відповідь*) та вже бачу; -**ается кто** сумнів берє кого;

-йся що /мⁿ хто/ сумнівається $\diamond$, поійнятий /охоплений/ сумнівом, повен сумнівів, *p^k* сумніва-

ка, *n^k* сумнівний, непев-, непевне-; **глубоко** -я повен глибоких сумнівів; не -я в *чём* впевнений у *чём*, певний чого;

УСОМНИТЬСЯ засумніватися, *o^k* втратити віру, сповнитися сумнівів $\diamond$;

-вшийся сповнений с., $\emptyset$.

СОМНЕНИЕ: под **большим** -ием *жсⁿ* вилами по воді пісано; **вне всякого** -ия *o^k* понад сумнів; **не подлежит** -нию /нет **никакого** -ия/ *o^k* так і знай, і до бабки /до ста баб/ не ходи, *ф^p* а ти (Ви) думав (-али)?; -ний не **может быть** це вже так.

СОН: нав'яєнний ч'арами с. обм'ара [в нав'яєн-ном ч. сне в обм'арі]; ни сном, ни помыслом (не знати) ні сном, ні д'ухом.

СООБРАЖАТЬ варити головою, ма- го́лову (на пл'ечах), ф. кум'е́ка-, пе́тра-, то́ропа-, ми́ркува́-, д. ту́мка-, ф' д'ума- [он пло́хо -аєт він ва́жко д'умає]; -аєт *кто* голова ва́рить у *кого*;

-й що /м' хто/ ма́є го́лову $\diamond$, 3-й розчо́upati, зви́клий /с-и/ ми́ркува́-, розума́ка, т'яму́ха, о. з го-лово́ю (на пл'ечах), би́стрий на ро́зум, н' му́дрий, ро́зумний, км'ітли́вий, пок'мітли-, (з)дога́дли-, кебе́тли-, о' бистрому́дрий, т'яму́щий;

СООБРАЗИТЬ зварити головою $\diamond$, розчо́upa-, розшоло́па-, розкуме́ка-, добра́- ро́зуму, змики́ти-, до́тями-, д'йти́ до т'я́мку, второ́па-, вз'я- в т'я-му, (ва́жко д'умаши) дог'лу́патися; с. бу́тылку ви́клинцювати пля́шку; с. на тр'єх скла́стися на тр'ох; с. не мо́гу ро́зуму не до́беру.

СООБРАЖЕНИЕ: по мо́йм -ням як на мій ро́зсуд; по ка́ким -ням? з *яких* ми́ркува́нь?; по -ням *чего* з о́гляду на *що*; по -ням безо́пасности з о́гляду на безпе́ку.

СООБРАЗИТЕЛЬНОСТЬ о' би́стрий ро́зум.

СООБРАЗИТЕЛЬНЫЙ би́стрий на ро́зум, $\pm$ со-обража́ющий.

СООБРАЗОВЫВАТЬ(СЯ) узго́джувати(ся), до-стосбувати(ся); -уя́є с *чем* у зго́ді з;

-й = со́гласовыва́ющий;

-йся 1. узго́джуваний /по-/; досто́сбува-, н' зг'ідний з, відпові́д- до, 2. счита́ющийс'я; ни с *чем* не -я абсу́рдний, нісені́т-, ці́лком невідпові́д-, безглу́здий; -я с о́бстоя́тельствами відпові́дний до о́бста́вин.

СООБЩА о' ро́єм, гу́ртом, усі́м гу́ртом, $\pm$ ЕДИ-НОДУ́ШНО.

СООБЩАТЬ спові́шати /повідомля́-, доводи́- до відо́ма/ *кого*, дава́- зна́- /ви́ц) розпові́д'-/ *кому*; с. ви́разительность надава́- чо́ткості, уви́разнюва-; с. све́дения інфо́рмува́-; с. сво́є настро́єние заража́- сво́ім настро́єм; с. ш'є́потом наші́птува-; -й 1. що /м' хто/ спові́ща *кого* $\diamond$, ра́дій $\diamond$, 3-й повідо́ми- *кого*, за́йнятий опові́щенням, опові́сник, інфо́рматор, ф' рефе́рент, н' інфо́рмаці́йний, опові́сницький, 2. що нада́є $\diamond$, зви́клий на-дава-, 3-й нада́-; -й ви́разительность 3-й уви́ра́зни-, уви́разнювач, н' уви́разнюва́льний; -й но́вые ка́чества 3-й нада́- но́вих я́костей; -й сво́є настро́єние *им* 3-й зарази́- сво́ім настро́єм *їх*; -й све́дения *им* вз'я́вшись да́- зна́- *їм*, інфо́рматор; -ый спові́щуваний /опо-, повідо́мл'ов-, пере-ка́зув-, переда́в- /на-, доповід'- /роз-, дав'- зна́ти, доводи́жув- до відо́ма;

СООБЩИТЬ прив'є́сти ві́стку $\diamond$;

СООБЩАТЬСЯ о' конта́ктува́тися, ма́ти кон-та́кт /зв'язо́к/, (зна́тися) ма́- ді́ло /стосу́нки, кон-та́кти/;

-йся 1. = -ый, 2. що сполуча́ється, сполучува́ний, сполуче́ний [-йся тун'є́лем с. тун'є́лем], н' р' сполучи́лий + %.

СООБЩЕНИЕ (мі́ж чим і чим) зв'язо́к; с. зна́ний навча́ння [про́цес -ня з. проц'єс н.]; по -ню *кого* як повідо́мля́ /дає́ зна́ти/ *хто*.

СООБЩЕСТВО о' збі́рнота, спі́льнó-, побра-т'ї́мство, (мі́жс'наро́дне) спі́втовари́ство.

СООБЩНИЦА & спі́льничка.

СООРУЖАТЬ споруджува́ти, будува́-, (ко́лону) зво́ди-, ста́ви-;

-й 1. що /м' хто/ споруджу́є $\diamond$, пок'лі́чаний спо-руд'ї́ти, за́йнятий спорудже́нням, споруджува́ч, будівни́к, споруд'-, н' = % + строя́щий, 2. вы́думываю́-, 3. устраи́ваю́-;

-йся/-ый 1. споруджува́ний, будо́-, му́ро-, 2. ви-га́ду-, 3. влашту́в-;

СООРУЖЕНИЕ (житло) зіп'я́сти, з' зб'є́кка-ви́-/; (наше́видку) зібга́- [с. гнездо́ з. гніздо́], (я-ку́сь рі́ч) змайструва́-; $\diamond$.

СООРУЖЕНИЕ о' будівля́;

СООРУЖЕНИЦЕ будівелька, споруде́ня, мі-ніспоруд'а.

СООТВЕТСТВЕННЫЙ о' рівно́рядний.

СООТВЕТСТВИЕ о' зг'ї́дність, рівно́рядність.

СООТВЕТСТВОВАТЬ відпові́д/ати, бу́- відпові́дним до *чого* /під ста́ть *чому*/, узго́джуватися /ї-ти в па́рі/ з *чим*, приста́ва- до *чого*; $\pm$ СОГЛА-СОВЫВА́ТЬС'я;

-й що $\sim$ а $\diamond$, зр'облений під ста́ть, відпові́дник, н' відпові́дний до *чого*, зг'їд'- з *чим*, відпові́дно до; -й де́йствительности д'ї́сний, спра́вжний, правди́вий; -й знач'є́нню *чего* рівнозна́чний *чо-му*; -й інтере́сам /предста́вленням/ зг'їд'- з ін-тере́сами /уя́влення-;/ -й і́стине і́стин-, правди́вий; -й сл'учаю́ прина́гідний; -й тре́бованиям (ці́лком) на рівні вимо́г; -й у́ровню відпові́дний до рівня.

СООТВЕТЧИК о' спі́впозиваний.

СООТЕЧЕСТВЕННИК земля́к, краї́нин.

СООТНОСИТЬ спі́ввідно́сити, порівнюва́-, зіс-тавля́-, (з *чим*) прив'язува́- до *чого*;

-й > со́поставля́ющий, сра́внюваю́-.

СООТНОШЕНИЕ о' спі́вза́ле́жність.

СОПЕРЕЖИВАТЬ спі́вболі́ти, с' спі́вп'отерпа́-;

-й що /м' хто/ спі́вболі́є $\diamond$, 3-й /схи́ль-/ $\diamond$, сла́бий чу́жим го́рем /бо́лями/, спі́вболі́льний, убо́ліва́-.

СОПЕРНИК конку́рент, (в коха́нні) пере́бийник.

СОПЕРНИЧЕСТВО о' конку́ренція.

СОПЕРНИЧАТЬ бу́ти суп'є́рником, конку́рува́-, виступа́- як суп'є́рник, ми́рятися (си́лою +), змага́́-, боро́- за пе́ршість;

-й що /м' хто/ конку́ру́є $\diamond$, погли́нутий /захо́плений/ суп'є́рництвом, суп'є́рник, конку́рент, опоне́нт, с' змагу́н, н' суп'є́рницький, (в коха́нні) тре́тій за́йвий, пере́бийник.

СОПЕ́ТЬ сопти, соп/і-, сапа-, посапув-, *ф^p* чмих-;

—й що /мⁿ хто/ ~е $\diamond$, засапаний, звиклий $\diamond$, сопун.

СОПЛЕМІ́ННИК о^k однокровець.

СОПЛИ о^k шмарки.

СОПЛИ́ВЫЙ $\odot$ шмаркач, сопляцора.

СОПЛЯ́К; СОПЛЯ́КІ л. з^b шмаркота.

СОПОСТАВЛЯ́ТЬ зіставляти з чим, рівн^c до чого;

—й що /мⁿ хто/ зіставля, звиклий $\diamond$, з-й зістави-, зайнятий порівнянням, порівнювач, зіставляю-, н^k = %; —й да́нные порівнювач да́них;

—йся/-ый зіставлований, порівню-;

СОПОСТА́/ВИТЬ: ~вим с чем зіставмо з чим;

—имый легко порівнюваний /-ый/, н^k порівняний, мⁿ зіставний.

СОПРЕДЕ́ЛЬНИЙ (- держава) сусідній.

СОПРИКАСА́ТЬСЯ стикатися, (до)торка-, торка́ти, (- землі) между́-, приляга́-, сусіди-, притира́тися, (з ким) спілкува́-, контактува́-, ма́ти діло; с. с життя́ близько пізнава́- життя́;

—йся що /мⁿ хто/ торка $\diamond$, звиклий /с-и/ $\diamond$, з^m-й ма́ти діло, доторканий, н^k прилеглий, сусідній, суміжний, дотич- /с-/, $\odot$ приче́т-, знайо́мий; —я с чем дотічний до чого; —я с життя́ неізолюва́ний від життя́.

СОПРИКОСНОВЕ́НІЕ о^k дотик, (з чим) зв'язо́к, контаќт /не зіткнення!/, знайо́мство, зустріч [с. с реальністю з. з реальністю], діткнення до чого; от -ня від дотику; то́чка -ня то́чка $\diamond$ у.

СОПРИЧА́СТНИК з^s привинник;

СОПРИЧА́СТНЫЙ з^s привинний, (до твору) співтворе́ць.

СОПРОВО́ЖДАТЬ супроводити, ескортува́-, (примітками) додава́- що; с. что ходи́- в па́рі з чим; с. кого товариши́- кому; с. аплодисме́нтами приплескува́-; с. „а́хами” и „о́хами” приа́хку-; с. бухане́м прибу́хку-; с. кри́ком підкри́ху-; с. му́зикою что пригравá- до чого;

—й що /мⁿ хто/ супроводить $\diamond$, покли́каний $\diamond$, супровідник, супроводжувач, адьюта́нт, това́риш, д. ескорт, н^k супровідний, супутній;

СОПРОВО́ЖДАТЬСЯ: с. чем о^k іти в па́рі з, ве́сти за собо́ю /спричиня́-/ що;

—йся/-ый супроводжуваний, з дода́тком /у супроводи́/ чого, у па́рі з чим, н^k супровідний; —я чем $\odot$ спричинивши що.

СОПРОВО́ЖДЕ́НИЕ товариство [в -ии в -тві]; в -ии конво́я під конво́єм.

СОПРОТИВЛЕ́НИЕ: без -ия не опира́ючись, без опору.

СОПРОТИВЛЯ́ЕМОСТЬ о^k відпóрність, опорозда́тність.

СОПРОТИВЛЯ́ТЬСЯ чинити /ста́в-/ о́пір, дава́бій /проти́дія-, проти́борства-/ чому, скака́- ца́па, опира́тися, ф. огина́-, пруча́- рука́ми й нога́-; —йся що /мⁿ хто/ чинить о́пір, з^m-й $\diamond$, звиклий опира́тися, н^k опі́рний, відпо́р-, проти́борчий, на-

відпóрніший, о. брикли́вий.

СОПРЯГА́ТЬ сполуча́ти, поєдн/ува- пов'язу-;

—й що /мⁿ хто/ ~ує $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й поєдна́-, для поєднання, зайнятий -ям, н^k поєдна́вчий + %; —йся/-ый сполу́чуваний, поєдну-, пов'язу- /з-/, спря́ганий;

СОПРЯЖЕ́ННЫЙ пов'язаний /спря́же- $\diamond$ / з чим; **СОПРЯЖЕ́НО** мⁿ пов'язано, спря́же- $\diamond$; с. с риском п. з ризиком; с. с расхо́дами потребу́є витра́т.

СОПУ́ТСТВОВАТЬ (в доро́зі) товариши́ти; с. чему́ іти в па́рі з чим; —уй! (сприя́й!) *ф^p* споспіша́й! [Гбо́споди —уй! Гбо́споди с.!];

—й = сопро́вождающий, (- заува́зу) побіжний, принагі́д-, сателі́т-, дода́тковий, с^k під- [-ая те́ма підте́ма]; —не обстоя́тельства побіжні /принагі́д-, дода́ткові/ обстоя́вини.

СОР е^o полóва.

СОРАЗМЕ́РНОСТЬ домірність [с. наказáния престоупле́нню д. ка́ри й злочину]; с. степені ви́новности д. ступеня провинности.

СОРАЗМЕ́РНЫЙ о^k співмірний, одномір-, домір-, *ф^p* гармоній-.

СОРАЗМЕ́РЯТЬ розміря́ти; с. что с чем о^k достосóбувати /приво́ди- у відповідність/ що до чого, р^k співміря́- що з чим;

—й що /мⁿ хто/ розміря́ $\diamond$, звиклий $\diamond$, покли́каний достосува́-, н^k р^k достосóбчий + %, $\odot$ достосóбуючи;

—йся/-ый розмірюваний /до-, спів-/ , достосóбува-, приво́джу- у в., н^k співмірний, пропорцій-, $\pm$ СОИЗМЕРИ́МЫЙ.

СОРА́ТНИК о^k побратім, спобóрник.

СОРБИ́РОВАТЬ: —й що сорбу́є, сорбе́нт, н^k сорбува́льний;

—йся/-ый сорбо́ваний.

СОРВА́НЕЦ о^k збито́шник, халамід-, урвіголо́ва, с. розби́шака.

СОРВИ́ГОЛОВА о^k хлòпець-зук.

СОРЕВНОВА́НИЕ о^k конкурен́ція, зⁿ змагáння; $\pm$ СОСТЯЗА́НИЕ.

СОРЕВНОВА́ТЬСЯ (з ким) змага́тися, конкурува́ти, міря- сили, міря́тися силами, гра́- в чи́й во́рота;

—йся 1. що /мⁿ хто/ змага́ється $\diamond$, р-й $\diamond$, учáсник змагáння, захо́плений /зайня́тий/ -ям, з. змагу́н, н^k змагáльний, змагли́вий, змаговий, $\odot$ змагáвшись, на змагáнні, 2. сопе́рничающий.

СОРИ́ТЬ смі́тити, засмі́чува- /на-/; с. деньга́ми труси́- гаманце́м, шпу́рля- грóші, $\pm$ ЗАГРЯЗНЯ́ТЬ;

—й що /мⁿ хто/ смі́тить, звиклий /с-и/ $\diamond$, наставле́ний насмі́ти- + засоря́ющий.

СО́РНЫЙ: —ая тра́ва о^k хóпта.

СОРО́ЧКА: нижня́я с. підсорочі́нка.

СОРТИ́Р ну́жник, в. срач.

СОРТИРОВАТЬ сортувати, перебирати, о. відділя- зерно від оболони;

—й що /м^н хто/ ~а ◊, звиклий /с-я/ ♦, для сортування, зайнятий -ям, сортувальник, н^к = %, © на сортуванні;

—йся/—ый сортований, перебір-.

СОРТИРОВКА о^к вибірка /пері-/ , перебірання.

СОСАТЬ смоктати, висмоктувати, сиса-, (кров) пі-, (соки) тягну-;

—й що /м^н хто/ ссе ◊, звиклий ♦, ссавець, смоктун, сисун(ець), о. п'явка, (річ) смок, н^к смоктальний, сисаль-; —й соки /кровы/ кровопивець чий, п'явка; —ая боль гризкий /ятрущий, пекучий/ біль, (у серці) п'явка в серці; ± ВЫСАСЫВАТЬ.

СОСЕДСКИЙ о^к запарканний.

СОСЕДСТВОВАТЬ сусідити (ся);

—й що /м^н хто/ сусідити ◊, розташований у сусідстві, ф^р стріха-в-стріху, межа-в-межу + прилегающий.

СОСКА (для немовлят) піпка, смочок.

СОСКОВИДНЫЙ піпкуватий, як піпка.

СОСКАБЛИВАТЬ відшкріб/увати, відскріба-;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, наставлений відскребіти, зайнятий відскрібанням, ~увач, н^к р^к відшкрібчий + %, © с-и ♦, відшкрібуючи + скоблящий; —йся/—ый відшкрібуваний, відскріба-.

СОСКАКИВАТЬ зіскакувати;

—й/—ый що /м^н хто/ зіскакує ◊, зіскакуваний, зістрибу-, звиклий /с-я/ ♦, © зіскачовиши;

СОСКОЧИТЬ (з рюю думок) змінити хід думок.

СОСКАЛЫЗЫВАТЬ спорск/увати, ізслиза-, сповза-, н^ф ковз-;

—й/—ый що /м^н хто/ ~ує ◊, спорскуваний, р-й спорснути, нездатний втриматися, н^к порський, ковзкий, © тільки ковз і зсунувся;

СОСКОЛЬЗНУТЬ спорснути ◊; колеса -ули с рельсов колеса з'їхали /зіскобі-/ з рейок; лыжи -ули с ног ліжк /лещета/ спорснули з ніг.

СОСКОК (з турніка) відскок.

СОСКРЕБАТЬ: —й = соскабливающий.

СОСКУЧИТЬ, СОСКУЧИТЬСЯ о^к стужитися;

—вшийся знуджений /за-/ , знудгова-, стуже-, ◊.

СОСЛОВИЕ о^к стать [духовное с. духовна стать], з. кондиція, ф^р верства, ф. масть [всех -ий усіх верств, усіх мастей].

СОСЛУЖИВЕЦ о^к співпрацівник.

СОСЛУЖИТЬ: с. службу о^к прислужитися.

СОСНА о^к хвоя.

СОСНОВЫЙ (- деревину) смоловий.

СОСОК т. піптик.

СОСРЕДОТОЧЕНИЕ: с. внимания на чём копиченя (зосередже-) уваги на чому.

СОСРЕДОТОЧИВАТЬ (силы) зосереджувати, збира- в кулак, копичи-, концентрува-, (промени) збира- у фокусі, фокусува-, (увагу) фіксува-;

с. внимание на чём ф. бра- на мушку що;

—й що /м^н хто/ зосереджує ◊, звиклий ♦, з-й зосереді-, зайнятий зосередженням, зосереджувач, н^к зосередливий + %, с^к накопич- [накопичили-бос]; —й внимание зосереджений на, © ~дивши увагу; —й усилия зосередивши зусилля; —йся/—ый зосереджуваний, копиче-, скупчува-, концентр-, фокус-, фікс-;

СОСРЕДОТОЧИТЬСЯ: с. на одном заціклитися на одному; ◊;

—вший (ся) ◊; —я зосереджений ◊ → —йся/—ый;

СОСРЕДОТОЧЕННО (зібрано) о. при купі; ◊.

СОСТАВ з^р потяг, ф^р число [наличный с. наявне ч.]; с. преступления зміст злочину, з. кримінал; по (своему) -ву своїм складом.

СОСТАВИТЕЛЬ (сумішей) препарат.

СОСТАВЛЯТЬ складати /у-/ , упорядковува-, збира- /л/ докупи, (уявленя) виробля-, (у сумі) станові-, з. винобі-, (суміш) препарува-, (пісню) компонува-, (рівняння) м. записува-, (колекцію) призбірува-, (згори віділ) переставля- (ніжче), ф^р твори-, утвори- [с. единое целое т. одноцільсть, держатися купи]; с. компанию (в дорозі) товаришати; с. мнение /судже-/ виробля- думку /погляд/; с. пару бу- до пари; с. предмет чего станові- предмет, бу- -ом; составляет (- число) становить, з. виносити;

—й 1. що /м^н хто/ склада ◊, р-й ♦, зайнятий складанням, складач /у-/ , складальник, (річ) складник, інгредієнт, н^к складальний + %, 2. що ставить поряд, зайнятий ставленням п., 3. що готує, з-й виготови-, зайнятий виготовленням, 4. що створює, з^г-й створи-, 5. що збира-, з-й збира-, зайнятий збором, збирач, 6. що становить, н^к рівний, складовий, н^р якраз [-й треть я. третіна, рівний третині], 7. що явля собою, що є чим, з-й /призначе-/ бу- чим, © являючи собою, будучи, бувши, 8. переставляющий; —й исключение що є винятком; —й лекарство препарат ліків; —й мнение з-й виробі- думку; —й пару паристий; —й содержание /сущность/ о. втілення змісту /суті/; —й уравнение укладч рівняння; —й часть чего бувши /що є/ (лише) часткою; не -й особого труда не дуже важкий /трудоміст-/;

—йся/—ый складаний /у-/ , збира-, записува-, упорядкову-, утвори- /с-/ , приставлю- /пере-/ , ісуба-, сполуча-, готова-, виготовлю-, препарат-, здобу-; **СОСТАВИТЬ** о^к дати в сумі ◊, (протекцію) зробі-, (рівняння) написа-, ф^р завда- [это не -ит трудностей (большого труда) це не завдасть (великого) клопоту]; с. заговор змовитися, увійти у змову; с. компания склас- товаришати, приста- до гурту; с. компания кому товариши-/бу-/ за товариша/; с. (какую) партию (бу- якою паркою), взя- шлюб; с. себе имя уславитися; с. себе компанию добрати собі товариство; с. со-

стояннє забогаті-, доробитися великих маєтків; **-ит** (*у суми*) становитиме; **это не -ит** (большо-го) **трудо** це не буде важко, (на це не треба /підє/ аж такої праці); **это -ит** **большую** **сумму** це дасть велику суму; **это не составит** **больших** **трудностей** це не забере багато труду, це не подорож на полос;

СОСТАВЛЯЮЩАЯ складова, о^к складник ∅.

СОСТАВНОЇ о^к складаний, збира-; **-ая** **часть** складник, інгредієнт, ф^p клітіна, (*зиску*) стаття.

СОСТАВНИЕ обставини, ситуація, [**при шоковых** **-нях** в шокових обставинах /-ції/], о^к маєтки, статки [чималі с.], ф^p змога, спромоб- [**быть в -ии** ма- змобу /спромоб-/], могті, здола-, здужа-, бу- гідним]; **критическое** с. межовий /критичний/ стан; **кругленькое** с. чималенькі статки; **мечущееся** с. розтелєсованість; **быть не в -ии** не ма- сили, не ма- яск, не могті; **быть не в -ии** **что-либо** **сказать** /сдел- +/ тільки руками розвєсті; **у него** **никакого** **-ия** він не має ні кола ні двора; **не в -ии** не в силі, не гіден /спромобж-/; **не в -ии** **произнести** **ни** **слова** не могті відобу-слова; **не в -ии** **сделать** **из-за** **чего** **перешкождений** **чим**; **по -ию** **ц**^o **станом**; **человек с -ем** **чоловік** з маєтками, маєтний /багатенький/ ч.;

СОСТОЯНИЯ ф^p злєти й падіння [психологические с. психологічні з. й п.]; ∅.

СОСТОЯТЕЛЬНО (*жити*) як у Бога за двєрима, як у Христа в за́пчку;

СОСТОЯТЕЛЬНЫЙ замо́жний, маєт- статєч-, багатєнький, замо́жнє-, майновитий, (*платій*) платоспромобний; с. **человек = ч.** с **состоянием** > **СОСТОЯНИЕ**; **быть -ым** не знати нужді.

СОСТОЯТЬ складатися, полягати, бу-, стоя- [с. **на** **учёте** с. на обліку]; с. **в** **бра́ке** /**замужестве**/ **бу-** одру́женим /-ою/; с. **в** **бра́ке** /**зако́не**/ с. **ма-** **шлюб** з; с. **в** **до́лжности** **ма-** /**обійма-**/ **посаду**; с. **в** **профсо́юзе** **бу-** члєном профспілки; с. **в** **родствє** **первой** **стєпени** **бу-** в першому коліні споріднення; с. **из** **стольких** **ма-** /**нараховува-**/ **стільки**; с. **на** **воєннй** **службе** **служі-** у війську /в армії/; с. **на** **иждивєнии** **кого** **жї-** **чим** **коштом**; **-й** 1. **що** **складається**, **складєний**, **утворє-**, **зформова-**, 2. **заключающийя**, 3. **находящ-**; **-й** **в** **бра́ке** **пошлюблений**, **одруже-**; **-й** **в** **одной** **парти** **однопартець**; **-й** **в** **перепи́ске** © (*і* *далі*) **ли-** **стуючя**; **-й** **из** **чего** [атомов] **утворєний** з **чего** [атомів]; **-й** **из** **двух** **частєй** **складе-** з **двух** **частін**; **-й** **на** **иждивєнии** /**содржа-**/ **кого** **утрїмува-** *ким*, **утрїманєць** *чий*, © **жївши** *чим* **кош-** **том**; **-й** **на** **службе** **зайвятий** **на** **службі**; **-й** **на** **учёте** **взятй** /**поставлений**/ **на** **облік**; **-й** **под** **наблюденіем** /**надзоро́м**/ **піднаглядний**; **-й** **под** **слєдствіем** **підслїд-**; **-й** **под** **судом** **підсуд-**.

СОСТОЯТЬСЯ о^к відбутися, ста-, мати місце, у^p сподїятися, ж^m відїйти [пока **свадьба** **-итя** **по-**

ки **весїлля** **відїде**], **склєтїся** [**не** **-лось** **не** **-ло-** **ся**], ф^p **здїйснї-**, **стати** **фактом** /**реальнїстю**/ [**со-** **юз** **не** **-ялся** **союз** **не** **став** **р.**], **реалїзуватїся**, (*незалежнїсть*) **воскрєснути**, **вста-** з **коліні** [Україна **-лась** **Україна** **-єсла** /-ала з к./]; с. **на** **надлежащем** **уровне** ♦ **на** **рївнї**; **не** **-итя** (*дио*) **не** **вїгорит**; **дело** **не** **-итя** **не** **будє** **дїла**; **-вшийя** **відбутий**, *р.* **перебу-**, ф^p **минулий** [**на** **-вшемся** **балу** **на** **-ому** **балї**], ∅; **не** **-я** **що** **не** **вїд-** **бувсь**, **невїдбутий**, ф^p **скасований**, *р.* **незбулий**.

СОСТРАДАНИЕ милосєрдя, співчуття, співчування, співчутливість; ф^p **уболювання** **з** **кого** /**що**, **жаль**; **из** **-ния** з милосєрдя.

СОСТРАДАТЕЛЬНЫЙ милосєрд(н)ий, жалісливий, співчут-, © **хоч** **до** **рани** **прикладї** **кого**.

СОСТРАДАТЬ жалїти, ма- /**виявля-**/ милосєрдя /з^e зглядь/, ф^p **уболюва-** **за** **ким**, **спївчува-** **кому**;

-й = **сочувствующий** + **жалібник**, /жⁱ **-иця**/, о. **відкрїтий** **болям**, *n^k* **милосєрдний**, **жалїсливий**, *р.* **милосєрдли-**.

СОСТРЕЛКА еⁿ **збивання**, **збиття**, **зістрілення**, **зі-** **стрілювання**.

СОСТЯЗАНИЕ змагання, суперництво, боротьба, у^p **змаг**, зⁿ **змаганїна**, з. о^k **назвавїдництво** (*від* **назваводи**); с. **в** **бєге** **перегонї**.

СОСТЯЗАТЕЛЬНОСТЬ о^k **дух** **змагання**, *ю.* **змаг** **сторїн**.

СОСТЯЗАТЕЛЬНЫЙ с^m **змаговий**, (*суд*) *ю.* з **дебатами** (**сторїн**), о^k **щиропрáвний**.

СОСТЯЗАТЬСЯ (*з* *ким*) **змагатїся**, **мїря-** **силами** /**вправнїстю**/, **мїряти** **сила** /**вправнїсть**/, **їті** **навзаводи**, **грá-** **в** **чий** **ворота**;

-йя = **сореvнующийся**.

СОСУД: **кровеносные** **-ды** *n^o* **червоножилї**.

СОСУЛЬКА з. **сопля** /**сопляк**/ **льбду**, (*на* *гіллі* *дєрєв*) **замерзлий**.

СОСУЩЕСТВОВАНИЕ о^k **спївбуття**.

СОСУЩЕСТВОВАТЬ **спївснувати**, о. **бу-** **добрими** **сусїдами**;

-й **що** **спївснўє**, **з** **-й** /з^m **-й**/ ♦, *n^k* **добросусїдський**, ф^p **паралєльний**, ± **сущєствующий**.

СОСЧИТЫВАТЬ: **-й** = **считающий**;

СОСЧИТАТЬ з. **зрахувати**; **и** **не** с. **ї** **лїку** **нема**, *n^o* **є** **ї** **пере-є**; **всєх** **не** с. **всїх** **не** **перелїчш**.

СОТВОРЕНИЕ: с. **мїра** **постаннї** /**на-**/ **світу**; **от** **-ия** **мїра** **від** **початку** **віку**, **від** **Адама**, **відколі** **світ** **світом**.

СОТВОРЯТЬ у^e **сотворїти**;

-й = **творящий** + **з** **-й** **сотворїти**;

СОТВОРИТЬ у^p **сподїяти**; ∅;

СОТВОРЕННЫЙ у^p **сотворєнний**, **сподїа-**.

СОТИК ж^m **мобїлка**.

СОТВОДНЫЙ **стїльникуватий**, о^k **нїздрува-**.

СОТРУДНИЧАТЬ **спївпрацювати**, **спївробїтнича-**, (*з* *ворогом*) **коляборува-**;

-й **що** /*mⁿ* **хто**/ **спївпрацює** ∅, **залучений** **до** **спїв-**

праці, звійкий /з^Г-й/ ♦, співпрацівник, співробіт-, н^Г коляборант, н^Г співробітницький, коляборантський, для співпраці, о. у співпраці.

СОТРЯСАТЬ трясти, трусі-, трусом ♦ /трусі-/ струшува-, ф^Р хита-; с. *что* трясти чим;

-й що /м^Г хто/ трясе ♦, охочий ♦, з-й захита-, © раз-у-раз струшуючи, с-и ♦, н^Г трясущий, тряский, землетрусний, горотрус-, с. всетрясущий, потрясущий, т. = %;

СОТРЯСАТЬСЯ трястися ♦, ходити ходором; -йся що трясється ♦, трясомий, трясений, струшува-, коли-, хитаний, охопле- трясью, н^Г трусський, тряс-, тремтячий, р^Г двигтю-, трясү-, ± **трясущийся**;

-йся/-ый трясомий, трясений, струшува-, хита- ♦.

СОТРАСЕНИЕ о^Г трусаніна, р^Г трясьба, (основ) зрушення.

СОУДАРИТЬСЯ стикатися /на-/ , г. зударя-;

-йся що стикається ♦, призначений зіткнутися, ± **натикающийся**.

СОУЗНИК співв'язень, у^Р союзник.

СОУМЫШЛЕННИК о^Г співзмовник, співпомігач, співпричинник, ф^Р напар-, партнер.

СОУС г. сос.

СОУСТЬЕ м^Г ф^Р сполучення.

СОУЧАСТВОВАТЬ брати участь, бу- у спілці /спільником, співучасник-/ , о. підставля- плечє; -й що /м^Г хто/ бере участь ♦, р-й ♦, (спів)-учасник, спіл-, співзмов-, спровін-, полігач, партнер, співпомігач, ф^Р співтворець, н^Г співучасний, (у злочині) я^Г спровін-.

СОУЧАСТНИК співучасник, співзмов-, полігач, партнер, (у злочині) спровінник, о^Г співтворець, я^Г спровінний.

СОУЧЕНИК ф^Р колега, однокласник, одноклас-.

СОХНУТЬ сох(ну)ти, висиха-, о^Г схну-;

-й = **высыхающий**;

ИССОХНУТЬСЯ -бхшийся (геть) висохлий /пере-/ , ♦.

СОХРАНЕНИЕ: с -ем *чего* зберігачи *что*.

СОХРАННОСТЬ о^Г незайманість.

СОХРАННЫЙ о. незайманий, (схов) безпеч-.

СОХРАНЯТЬ зберігати /при-/ , берегти, хороні-, не витрача-, (звичай) не порушува-, (віру) не розчаровуватися в *чому*, (од *гниття*) консервувати, (запах) затриму-; с. за кем **право** застерігачому **право** [с. за *собой* п. з. собі п.]; с. **присутствие** д^Гха зберігачу- душевну рівновагу; с. **силу** (- указ) залишатися в силі; -яет (олимпийское) **спокойствие** *кто* і за вухом не свербить *кому*;

-й 1. що /м^Г хто/ зберігач ♦, з^Г-й ♦, з-й зберегти, для зберігання, у^Р хоронитель, н^Г консервувальний ♦ + %, © зберігачи, ± **сберегающий**, 2. що не порушує, з-й дотрима-; -й *что* і далі *такий*, *такой* як і д^Гсі [-й **актуальность** і далі **актуальный**, **актуальный**, як і д^Гсі]; -й **за собой**

право © застерігши собі **право**; -й **молчание** упертий мовчун, і далі мовчазний, німий як і д^Гсі; -й **спокойствие** і далі спокійний, спокій-, як і д^Гсі; -й **форма** © зберігачи **форму**;

-йся/-ый 1. **бережений**, хороне-, захоува-, затриму-, не витрача-, консерво-, (*за кем*) застеріжу- *кому*, 2. дотриму-, не порушу-;

СОХРАНИТЬ (рівновагу) о^Г втримати г. /за-/ , задержа- [с. **спокойствие** з. спокій]; с. **верность** додержати віри; ♦;

-вший (ся) ♦; -я **збережений**, (давно) г. затрима-.

СОЦИАЛЬНЫЙ о^Г суспільний [с. **мир** с. **мир**].

СОЦИАЛИЗИРОВАТЬ: -й що соціалізує, для соціалізації, зайнятий -ією.

СОЦИУМ у. загаль.

СОЧЕЛЬНИК: **имевший место** в с. святвечірній.

СОЧЕТАНИЕ: с. **несчитаемого** поєднання не-поєднуваного.

СОЧЕТАТЬСЯ н^Г/д^Г сполучатися /сполучі-/ , поєднува- /поєдна-/; с. **законным браком** с кем уводити /увесті/ в закон *кого*; **свои люди** – **сочтёмся** свої люди – домовимось /помірим-/;

-й що /м^Г хто/ поєднує ♦, звійкий п., з-й поєдн-а-, для поєднання, зайнятий -ям, н^Г = %;

-йся/-ый поєднуваний, сполучу-; -я **браком** що бере шлюб ♦, одружуваний, оженю-, молодик, н^Г молодий, наречений.

СОЧИНЯТЬ (композиції) творити, (*щось нереальне*) фантазува-; (*хтозна-що*) вигаду-; с. **музыку к чему** поклад-а на ноти /музику/ *що*;

-й 1. що /м^Г хто/ komponує ♦, р-й ♦, з-й с ♦, творець, автор, з^Г писака, н^Г творчий, компонувальний, ± **творящий**, 2. **выдумываю-**; -й **музыку** композитор; -й **музыку к чему** покладач на музику *що*;

-йся/-ый 1. **компонований**, творе-, писа-, 2. **выдумываем-**;

СОЧИНИТЬ ф. зладити, склеї-, (версію) сплесті; ♦; с. **музыку к чему** покласти на музику /ноти/ *що*;

-вший ♦.

СОЧИТЬСЯ сочитися, точі-, ціді-, слизіти, (дзюрком) дзюбри-, дзюрка-;

-йся = **просачивающийся**.

СОЧЛЕНЕННЫЙ о^Г спряжений.

СОЧЛЕНЯТЬ спрягати; > **СОЕДИНЯТЬ**.

СОЧУВСТВЕННЫЙ о^Г приязний, (відгук) схваль-.

СОЧУВСТВУЮЩИЙ співчуття, ф^Р милосердя; с -нем г. із сантиметом.

СОЧУВСТВОВАТЬ співчувати, виявля- співчуття, ма- зглядя на *кого*, перейматися співчуттям до *кого*, (*ідеям*) бути прихильним до;

-й що /м^Г хто/ ~а ♦, схильний ♦, сп^Гвне-співчуття, розчуле- /пере-/ , перейнятий /побія-/ -ям, симпатик, прихильн-, р^Г співчутливець, н^Г співчу-

вальної, *п*^к співчутливий /спо-, жаліслив-, жаліб-
лі-, милосерд- /-ний/, *к*^н ~аль-, /- душу/ прихиль-,
/ідеям/ прихиль- до чого, о. зі слозьами в очах.
СОШКА т. підпора; мелкая с. дрібнота, *м*^н не-
доданки /полу- /.

СОШНИК (гармати) леміш.

СОЮЗ (двох) тандем; **БЫТЬ В -зе с кем** тримати
/спілкува-/ з ким.

СОЮЗНЫЙ *о*^к спілчанський.

СОЯ & н^к *соянний.

СПАД (чисел) © згорі вниз.

СПАДАТЬ падати, спада- /о-, (- запал) піду-, /о-
пух/ стуха-, /вітер/ ущуха-, (з пліч) зсуватися;
-й що спадає ◊, схильний с., *п*^к спадистий,
схилитий, © спадуючи, с-и спадати;

СПАСТЬ: с. с лиця змарніти; с. с тіла схуд-
ну- /на тілі/; **пыл спал** запал підупав /ущух/;
-вший ◊; -й с лица змарнілий; -й с тіла схуд-.

СПАЗМАТИЧЕСКИЙ (- корчі) п'явкуватий, *с*^о
п'явкоподібний.

СПАЗМЫ корчі, судоба.

СПАИВАТЬ спол'ювати, (дрім) лютувати;

-й 1. що ~ює, р-й ~їти, *п*^к = % + напаяючий
(> ПОИТЬ), 2. що злотноє, *п*^к = % + паяючий;
-йся- /-ый 1. спол'юваний, 2. лютів-, злотову-, пая-
ний.

СПАЙКИ *м*^а зроби, зроби, *о*^д зрость.

СПАЙНЫЙ *р*^к зроби.

СПАЛЬНЫЙ: с. мешок спальник.

СПАЛЬНЯ *і*^р ложниця.

СПАРИВАТЬ > ПАРОВАТЬ.

СПАРХИВАТЬ: -й що спурхує, *п*^к легкокрилий,
© спурхуючи.

СПАСАТЬ рятувати, *р*^а спаса-; с. положеніє ♦
справу /становище, обставини, ситуацію/;

-й що /*м*^н хто/ ~ує ◊, покликаний ♦, з-й у♦, ря-
тівник, рятуваль-, *р*^а спаситель, *п*^к рятувний, ря-
туваль-, рятувничий, рятунковий, *у*^р спасенний;
-й жизнь /положеніє/ ~івник життя /справи +/;

СПАСТИ: с. от них відерти з пазурів /зубів/ іх;

♦♦♦СЯ: с. бегством о. брати ноги на плечі; ◊;

-йся- /-ый рятований, вирятову-; -я *р*^а спасенний;

СПАСТИСЬ: с. бегством о. дати ногам зна-,
накива- п'ятами;

-ясний(ся) ◊; -я рятований /ві- /.

СПАСЕНИЕ *о*^к вирятовання, порятівля, о. вихід
зі становища; нет с. нема спасу.

СПАСИБО ф. аж [Я не знал, с., Вы сказали Я
не знал, аж Ви сказали]; с. Вам! *е*^{см} здорові бу-
дьте!; с. за внимание пасібі за ласку /пам'ят' /.

СПАСИТЕЛЬНЫЙ *о*^к вибавчий, *у*^р спасенний.

СПАТЬ спати, ф. дава- хрופака; с. без задних ног
♦ як убитий /убит' /; с. мертвым сном ♦ як кам-
інь; с. сном праведника *р*^н ♦ сном праведник-
ів; не спит кто сон не берє кого;

-й що /*м*^н хто/ спить ◊, розіспаний, поїнятий

сном, в обіймах сну, у сні, (де) звиклий ♦, *п*^к сон-
ний, *ф*^р приспа-; -й без задних ног /мертвец-
ким сном/ поїнятий мертвим сном; -й вечным
сном на вічному спочинку; -й сном праведни-
ка *р*^н в обіймах сну праведників; -ая красави-
ца приспана красуна, *п*^о сон-красуна;

ПОСПАТЬ попо♦, ф. придави- комарика ◊; &
поспаться /= лягти ♦/;

УСНУТЬ: -вший (при)заснулий, *о*^к приспа-,
приспаний, ◊;

ЗАСПАТЬСЯ: -вшийя оспалий /за-, заспа-
ний, ◊;

НАСПАТЬСЯ *о*^к попоспати;

-вшийя попоспалый, ◊;

РАЗОСПАТЬСЯ: -вшийя розіспаний, ◊.

СПЕВАТЬСЯ зіспівуватися, *п*. здружу-, *н*^і зно-
ху-, злігу-;

СПЕТЬСЯ *о*^к дійти згоди ◊, *п*. злігатися, б. із-
співа-;

-вшийя зіспіваний, здруже-, зліга-, ◊.

СПЕКАНИЕ коржавлення.

СПЕКАТЬ т. *р*^к коржавити, закоржавлюва-;

-й що /*м*^н хто/ коржавить ◊, з-й за♦ /с♦/, *п*^к кор-
жавильний, *к*^н спікаль-;

СПЕКАТЬСЯ *о*^к коржавити ◊;

-йся що коржавіє ◊, коржавлений, закоржав-
люва-, схиль- ♦, щораз коржавіший /смагли-,
більше спечений/, *п*^к коржавий, *к*^н спікливий,
спікний, *р*^к коржістий [-я уголь -те вугілля];

СПЕЧЬСЯ т. скоржавити /за-/; ◊;

-ёкшийя спечений /за-, (- губи) (за)смаглий,
т. закоржаві- /с-/, *к*^н спікливий, ◊.

СПЕКУЛИРОВАТЬ *о*^к перепродувати; & *д*^к
спекульнути;

-й що /*м*^н хто/ спекулює ◊, звиклий ♦, з-й пе-
репрода-, зайнятий спекуляцією, спекулянт,
перепродувач, перекупень /ж^і перекупка/, ж^н спі-
куль + СПЕКУЛЯНТ, *п*^к спекулятивний /-ційний/.

СПЕКУЛЯНТ *о*^к гешефтмаєр, гешефтяр, пере-
купень, гендляр, ф. спікуль, (кіньми) менджун;

СПЕКУЛЯНТКА перекупка.

СПЕКУЛЯТИВНЫЙ *о*^к спекуляційний, переку-
пський.

СПЕКУЛЯЦИЯ *о*^к перекупство.

СПЕРВОНАЧАЛА *о*^к на початках, початками.

СПЕШИТЬСЯ *о*^к приндітися, гоноритися;

-йся не вживано.

СПЕСИВЫЙ *о*^к пихастий.

СПЕСЬ *о*^к гордовитість, бундючність, гонор.

СПЕТЬ¹ > ПЕТЬ. **СПЕТЬ**² > ЗРЕТЬ¹.

СПЕХ (дело /это/) не к спеху (це) не горить.

СПЕЦИАЛИЗИРОВАТЬСЯ -йся що /*м*^н хто/
спеціалізується, спеціалізуваний.

СПЕЦИАЛИСТ: с. неопределённого профіля
жс. приший-кобилі-хвіст; с. по каким болезням
специдліст яких хвороб; с. по чему фахівець чо-

го /з чоґо/; **с. широкого профіля** ж^м майстер на всі руки.

СПЕЦІАЛЬНИЙ о^к окремий, особливий.

СПЕЦИФІКА о^к своєрідність.

СПЕЦИФІЦІРОВАТИ специфік/увати;

—й р. що ~ує, для специфікації, зайнятий -ією, специфікатор, н^к специфікаторський + %;

—йся/—ий специфікова-.

СПЕЦИФІЧЕСКИЙ о^к своєрідний.

СПЕЦІЯ; **СПЕЦІИ** приправи, присмаки.

СПЕШИВАНІЕ спішування, (з авт) висіда-.

СПЕШИВАТИ спішувати;

—й що /м^н хто/ спішує, скорий ♦, наставлений спіши-, спішувач, © спішуючи, н^к = %;

—йся/—ий спішуваний.

СПЕШИТИ поспішати, (куди) о^к гна-, спішитися, квапі-; **некуда с. ф^п** ніхто в шію не женє;

мне /ему/ + некуда с. я /він/ + маю /має/ + час; **не -ша** без поспіху, неквапом, неспіхом;

—й що /м^н хто/ поспіша ♦, звиклий ♦, н^к поспішливий, квапли-, хапли-, поквапний, поспішний, р^п скорохвацький, © поспішаючи, у поспіху; —й на **выручку** © поспіхом на поміч;

—вший ♦.

СПЕШКА ж^м хапатня; **в -ке** у поспіху, (робити) під гарячу руку; **нет нужды в -ке** ніхто в шію не женє; **совершаемый в -ке** хапаний [н шлюб];

из-за -ки з поквапу, через поспіх.

СПЕШНО о^к швидко-швидко, поспіхом, мерщій;

СПЕШНЫЙ о^к швидкий, невідкладний, р^п скорохвацький.

СПИВАТЬСЯ розпійчуватися, брата- з чаркою; —йся що /м^н хто/ співається, звиклий ♦, розпійчений, (майже) закіслий у горліці;

СПИТЬСЯ ударитися в горлічку ♦; **окончательно с.** спітися з круґу /з пуття/;

—вшийся спітний, о. закіслий у горліці; **окончательно -я** спітний з круґу; —я с круґу пропавший за чаркою, ♦.

СПИЛИВАТИ > ПИЛИТИ.

СПИНА: за спиной о^к за плечима.

СПИРАЛЕВИДНЫЙ у формі /на взір/ спіралі, кругойдучий, з. захвостуватий.

СПИРАЛЬ о. безконечник.

СПИРАТЬ: —й **дыхание** що забива дух, з-й забити /спер-/ д., © забиваючи д.;

СПЕРЕТЬ спєрти (н^ф зіпру, зіпреш).

СПИРТОВАТИ спиртувати. заспиртовувати;

—й що /м^н хто/ спиртує ♦, навчений ♦, з-й за♦, зайнятий спиртуванням, н^к р^к заспиртовчий + %;

—йся/—ий спиртований, заспиртову-.

СПИСОК о^к реєст(е)р, ф^п лист [с. жертвователей г. збірковий л.]; **с. чего** список на що; **наградный лист** нагородний лист; **наградной с.** список нагороджених; **послужной с.** службова біографія; **по -ску** за списком.

СПИСОЧНЫЙ: с. состав обліковий склад.

СПИСЫВАТЬ списувати /пере-/; **с. в тираж** о^к здавати в архів;

—й що /м^н хто/ списує ♦, звиклий ♦, з^г-й списа-, списувач /пере-/ , змальову-, н^к списувальний + %;

—й в **тираж** годівий здати в архів;

—йся/—ий списуваний /пере-/ , змальову-.

СПИХИВАТЬ (грех) звалювати, зверта-, спиха-;

СПИХНУТЬ (на кого) перепхнути ♦.

СПИЦА: **последняя с. в колеснице** десята спиця в колісі.

СПИЧКА & сірничок.

СПЛАВ¹ (дия) (с)топлення, (метал) стоп.

СПЛАВ² (лісу) сплав.

СПЛАВЛЕННЫЙ (товар) збутий.

СПЛАВЛЯТЬ (метал) топяти, стоблюва-, (ліс) сплавля-, гна-, (крам) збува-.

—й 1. **плавящий**, 2. (ліс) що /м^н хто/ сплавля ♦, поставлений с., з-й сплави-, зайнятий сплавом, плотар, к^н сплавник, н^к = %; 3. **сбывающий**;

—йся/—ий 1. **плавящийся**, 2. сплавлюваний, гна-, н^к сплавний, 3. збува-.

СПЛАЧИВАТИ т. з'єднувати, н. гурт/ува-, згуртовува-, цементува-, брата-;

—й що /м^н хто/ ~ує ♦, призначений г., з-й згуртува-, н^к гуртівний + %, у^р (все)братуший, © гуртуючи;

—йся/—ий братаний, гуртова-, згуртову-, цементо-, об'єдну-/з'-/;

СПЛОТИТИ зцементувати ♦;

СПЛОЧЕННЫЙ збратаний ♦ → —ий, н^к одноцілий.

СПЛЕТАТЬ виплітати /за-, с-/, плести, вити;

—й що /м^н хто/ випліта ♦, умілий ♦, рішений виплес-, виплітач ♦, зайнятий виплітанням, н^к = %;

—йся/—ий витий, плетений, спіта-/ви-/ , звива-.

СПЛЕТЕНИЕ о^к сплет, (подий) склубочення, склубоченіє, (рук) скрут, ф^п вузол.

СПЛЕТНИК д. лепетя.

СПЛЕТНИЧАНЬЕ пліткарство, пашекування.

СПЛЕТНИЧАТЬ пашек/увати, обмовля-, розпуска- плітки, гострі-язики, н^ф н^з галай-балай;

—й що /м^н хто/ ~ує ♦, з-й ♦, пліткар, ~ун, обмовник, з. обсуда, н^к пересудливий, пліткарський, гострозі-, © усє галай-балай та галай-балай.

СПЛЕТНИЧЕСКИЙ обмовний, обмовницький, пліткарський.

СПЛОХОВАТИ > ПЛОШАТИ; **не с.** виявитися на висоті.

СПЛОЧЕННОСТЬ о^к одностайність; **с. льда** скупченість криґи.

СПЛОШНОЙ о^к одноцілий, цілокупний, (наклеп) о^к абсолют-, (обмбіж) килимовий; **с. стеной /массой/ лавою.**

СПЛОШЬ о^к всуціль, геть; **с. и рядом** о^к поспіль, скрізь і всюди.

СПЛЮСНУТЬСЯ *о**: **-внийся** $\emptyset$; **-я** сплюще-ний, сплюснутий

СПЛЮСНУТИЙ *р.* плібоклий + **-внийся**.

СПЛЮЩИВАТЬ *о** пліщити, розпліщувати, розпліску-;

-й що /*м*^н хто/ сплющує $\emptyset$, звиклий $\blacklozenge$, 3-й /*р-й*/ *с* $\blacklozenge$, *п*^к пліщильний + %;

-йся/ -ий пліщений, сплющува- /роз-/, розпліскува-.

СПОДВИЖНИК *о** побратім, $\pm$ СОРАТНИК.

СПОДРУЧНО *о** побратно, (*припасувати*) в сáмий раз.

СПОКÓЙНО *ф^р* сумірно [тихо й сумірно в палáці].

СПОКÓЙСТВИЕ: раді **-ня** для святого спóкю.

СПОКÓN: *с.* **векóв** *о** як світ світóm, від вікíв.

СПОЛÁСКИВАТИ > ПОЛОСКАТЬ.

СПОЛЗАТЬ сповзáти, злізти-, злізá-, зсувáтися;

-й що /*м*^н хто/ сповзá $\emptyset$, зсуваний, з^м-й сповзти, *с-н* $\blacklozenge$, щорáз нíжчий, *п*^к повзучий;

СПОЛЗАТЬСЯ сповзáтися $\emptyset$;

-йся що злізáтися $\emptyset$, звиклий $\blacklozenge$, покинутий сповзтися, *п*^к повзучий, *р*^к злізливий.

СПÓНСОР грошодáвець.

СПОНТÁННО, **-ННЬЙ** *о** власновíльно, **-ний**.

СПОР *о** полéміка, незгóда; **-ру** **нет** не má слóва, не má що казáти, що не кажítь /-жй/; **вérно**, **-ру** **нет**, **но** вірно то вірно, та; **лúчше**, **-ру** **нет**, **но** лúше то лúше, та [л., **-ру** **н.**, **но** **какой** **ценой?** л. то л., та якою цінóю?]; **учéный**, **-ру** **нет**, **но...** вчéний то вчéний, та...; **земельные -ры** суперéчки за зéмлю.

СПОРАДИЧЕСКИЙ *о** поодинокий.

СПÓРИТЬ сперечáтися, дискутувáти, полемíзува-, вéсти суперéчку /дискусію, полéміку/, з. перéчитися, з^р переріка-, (*при дільбi*) торгувá-; **о** **вкúсах** **не -ят** смакí різнятися /не збігаю-/, смак не у всіх однáк, кожен máє свій смак;

-й що /*м*^н хто/ сперечáється $\emptyset$, роздискутований, звиклий $\blacklozenge$, суперéчник, сперечáль-, свару́н, сварлива голова, сварливець, дискутáнт, заводіяка, *п*^к сперечливий, сварли-, сперечáльний, дискусій-, зайнятий суперéчкою, втягнутий у суперéчку, у суперéчці; **жáрко -й** палкий суперéчник /дискутáнт/; **-ие стóроны** супротівні стóроны.

СПÓРИТЬСЯ *о** вéстися [робóта **не -тця** прáця не ведéться], кипіти [робóта кипіла], горі- в рукáх /під -áми/ [робóта **-йтця** робóта горíть у р.].

СПÓРНЫЙ *о** дискусійний, полеміч-, (- *данi*) не-тóч-, різ- [э́то **-ые** **вéщи** це -ні рéчі]; **э́то -ое** ут-вержде́ние у це вáжко повірити, з. це контро-версі́йне твёрдження.

СПОРТ: самолётный *с.* авіоспóрт.

СПОРТИВНЫЙ з. спортóвий; **со -ной** **внéшно-стью** з. виспортóваний.

СПОРТСМЕН з. спортóвець.

СПÓРИЩ = спорящий (> СПОРИТЬ).

СПÓСОБ *ф^р* поря́док [с. употрeблeния п. вжи-вания]; **всьякими /разными/ -ами** *ф^р* і так і сяк /перетáк/; **по -бу** спóсобом.

СПОСÓБНОСТЬ: *с.* **к чeму** хист до чо́го; *с.* **перепры́гивать /подбрасыв- +/** перестрибли-вість /підкідли- +/; **прирождённые -ти** вродже-ний хист;

СПОСÓБНОСТИ хист [проявлять *с.* **к чeму** ма́ти х. до чо́го].

СПОСÓБНЫЙ *о** здібец, зда́тен; **ве́жливость**, **на** **какую** **кто -бен** уся́ досту́па **кому** че́мність.

СПОСÓБСТВОВАТЬ спри́яти, помага́-, гра́- на ру́ку;

-й що /*м*^н хто/ $\sim$ я $\emptyset$, покликаний $\blacklozenge$, 3-й *по* $\blacklozenge$, для сприя́ння, *п*^к сприя́тливий (на що), помічний, (- *умови*) те́пліч-, з. допомогóвий, © сприя́ючи; **-й чeму** *с*^к -гінний [-й **выделению** **пóта** потогін-ний];

ПО♦♦♦ *ф^р* да́ти спóсіб; *п.* **кому/чeму** *о** прислу-житися *кому/на* *що*; $\pm$ ПОСОДЕЙСТВОВАТЬ.

СПОСЕШЕСТВОВАТЬ з. споспіша́ти [Гó-поди споспіша́й!].

СПОТЫКАНИЕ *о** зашпорт.

СПОТЫКАТЬСЯ спотика́тися, перечіпа́-, шпóр-та-, (*на шляху до мети*) *п.* набивáти гóлі;

-йся що /*м*^н хто/ спотика́ється, зашпортóваний, перечіплю-, східльний $\blacklozenge$, спотика́йло, шпóрта-, *п*^к перечіпливий, зашпортли-, спотікли-, (*крок*) спотіку́чий;

СПОТКНУТЬСЯ (*на чому*) **не** змогті да́ти ра́ди *чому*; *с.* **на** **рównом** **мéсте** зашпортáтися **на** **рównому** /**на** **рównій** **дорóзі**/.

СПОХВАТЫВАТЬСЯ схóплюватися, кiда-;

-йся що /*м*^н хто/ схóплюється, 3-й **вчáсно** **сха-**менúтися;

СПОХВАТИТЬСЯ **схаменúтися**, з. нагадá-, *ф^р* сахну́- $\emptyset$;

-внийся $\emptyset$, © **вчáсно** **схаменúвшись**.

СПРАВА *п^р* *ф^р* з право́ї ру́ки /бóку/.

СПРАВЕДЛИВО *о** по правді.

СПРАВЕДЛИВОСТЬ *п^р* правотá; **по -ти** по пра́вді; **ра́ди -ости** правди **ра́ди**, **зара́ди** *п.*

СПРАВКА: **по** наведéнным **-ам** з до́відок.

СПРАВЛЯТЬ справля́йти, прави- [с. **помíнки** *і*^р *п.* **тризну**], (*свято*) відзначá-, святкувá-, (*весілля*) відбува-, гуля́- /д^к відгуля́-/; *с.* **балы** балковá-.

-й 1. що /*м*^н хто/ $\sim$ я $\emptyset$, охóжий $\blacklozenge$ з^г-й /з^м-й/ спра́ви-, **заклопóта- чим** [н. **святóм**], 2. **правящий**^г.

СПРАВЛЯТЬСЯ управля́тися з *чим*, да́вати ра́ду *чому*, розв'язу- /подóжу-/ *що*, (*самому*) да́вати собі ра́ду, (*- що*) *о*^к пита́-, дiзнавáтися, *ж^м* при-питува-; **едвá** *с.* **нуждóй** тягáтися з остáннього; **-йся** 1. що /*м*^н хто/ да́є собі ра́ду, гóдний да́ти ра́ду *чому*, 3-й розв'язá-, старáнный, ретель-, справ-

2. осведомляющийся;

СПРАВИТЬСЯ довести до діла $\diamond$; не суміть с. спіткнувшись. с. с чем o^k да- раду чому, довести до діла що, вив'язатися з чого; с. с трūdной рабōтой дати раду важкій роботі.

СПРАШИВАТЬ питати(ся), запитувати, ставити питання, (поради) проси-, шукá-; с. „куда?“ куди́ка-; с. невозможного пита- у слабого здоров'я; с., не скрива́я пренебрежéния /отвращé-/ пита- через губу /не ховаючи знéваги /огиди/; с. /спроси́ть/ разре́шения пита́тися /с-/;

-й що пита́ $\diamond$, звиклий $\diamond$, з^м-й /спокуже-, уповнова́же-/ $\circ\phi$, з питанням на уста́х, давець пита́ння, запитувач, n^k запитливий /до-/ , пита́льний + %; -й гла́зами з пита́нням в оча́х; -й разре́шения $\odot$ питаючи до́зволу, питаючи́сь;

СПРОСИ́ТЬ (ради) попроси́ти $\diamond$; с. с кого зажада- ви́д; заче́м, -бсите Вы е^{см} нашо, спита́й-мо(ся); а -оси́ кого це хай хто ска́же.

-йся/-ый пита́ний, запитува-, замовлюва-, шу́ка-;

СПРЕССОВЫВАТЬ > ПРЕССОВАТЬ.

СПРИНЦЕВА́ТЬ спринцюва́ти;

-й що /м^н хто/ ~юе, с-и $\diamond$, для ~ва́ння, n^k = %;

-ый спринцюва́ний.

СПРОВА́ЖИВАТЬ: -йи що /м^н хто/ відпровáджуе $\diamond$, відпровáджувач, р-й відпровáдити, n^k р^k відпровáдливий + %;

-ый відпровáджуваний.

СПРОС: с. не бьёт в нос, попы́тка не пы́тка, а с. не беда́ n^o хто пита́е, той не блу́дит; -су ма́ло с кого $\odot$ що візьмеш з кого; тудá, где ест^ь с. а́дресно.

СПРУТ (са́мця) восьмино́жця.

СПРЫ́ГИВАТЬ зіска́кувати, зістрибу-;

-йи що /м^н хто/ зіска́куе $\diamond$, звиклий $\diamond$, з^м-й зіска́чи-, $\odot$ зіска́куючи.

СПРЫ́СКИВАТЬ > ВСПРЫ́СКИВАТЬ.

СПРЯГА́ТЬ відміняти (дієслово), (кони) спряга́-;

-йи 1. що /м^н хто/ відмінюе (дієслово), звиклий $\diamond$, 3-й /р-й/ про ϕ (д.), n^k = %, 2. що спряга́, звиклий с., охочий спрягáти;

-йся/-ый 1. (діє)відмінюваний, 2. с(у)пряга́-.

СПРЯМЛЯ́ТЬ > ВЫПРЯМЛЯ́ТЬ.

СПУД: из-под -да (вита́гти) на світ Божий; под -ом o^k під замком, під сукном.

СПУСК (шлях з гори) узвіз.

СПУСКА́ТЬ спуска́ти /о-/, (на берег люде́й) виса́джува-, (директиви) видава́-, (з ланцюга) відпуска́- /(кров) ви-/, (хортів) нацьковува-, (вагу) зганя́-; с. с неба на зéмлю озéмнювати /при-/;

-йи що /м^н хто/ спуска $\diamond$, звиклий $\diamond$, р-й /зм-й, 3-й/ спусті-, зайнятий спуском, n^k спусковий; -йи на тормозáх схильний $\diamond$ на гальмах; не -йи глаз с кого уп'ятый очима́ в /прикипілий о. до/ кого, $\odot$ не випуска́ючи з óка;

СПУСТИ́ТЬ (штани) стягну́ти; $\diamond$; с. с ле́стни-

цы скину- зі сходів; -тя рукава́ o^k недба́ло;

СПУСКА́ТЬСЯ спуска́тися $\diamond$, (з гари) сходити, (круто) спада́-; (пла́вно) с. (- рельеф) збига́-;

-йся/-ый якого спуска́ють $\diamond$, (с)пусканий, призе́млюва-, виса́джу-, вида́-, нацькову-; -ый для спуску; -я n^k спадний, узвіз-, (рельеф) спа́дистий, (морок) щорáз густіший; -я на тормозáх з^м-й $\diamond$ на гальмах; -я под гору на шляху́ з гори́, /узвиз/ весь-час-из-гори́; круто -я вниз узвóзистий; **СПУСТИ́ТЬСЯ** (ногами) зйти́, /на фунікулері/ спустити́сь; с. на зéмлю ϕ^p упа́сти з неба; с. с ле́стницы збиг- по сходáх /сходáми/;

-вший(ся) $\diamond$; -я спущений; -я на зéмлю при-зéмле-.

СПУСКОВО́Й: с. крючо́к язичо́к, к. спуск.

СПУСТЯ́ o^k по то́му [мгнове́ние с. мить по то́му]; с. мину́ту по хвилі; с. не́которое вре́мя пере́годом, за якийсь час, по якімсь часі, трóхи зго́дом; с. мгнове́ние за якусь мить.

СПУТА́ННОСТЬ поплутаність.

СПУ́ТНИК o^k сателіт.

СПУ́ТНИКОВЫЙ сателітний, супу́тниковий.

СПУ́ТЫВАТЬ плу́тати, сплутува-, (кона) пу́та-;

-йи що /м^н хто/ плу́та $\diamond$, 3-й за ϕ , n^k т. = %;

СПУ́ТЫВАТЬСЯ (з ким) лига́тися, злигува́ $\diamond$; -йся/-ый плу́таний, сплутува- /пере-, за-/ , (пут-ом) пу́та-, спутува-; -я злигува-, звиклий лига́тися.

СПЯ́ТИТЬ > ПЯ́ТИТЬ.

СРАБА́ТЫВАНИЕ ϕ^p урухо́млення, хід у рух [ло́жное с. фіктивний хід у рух].

СРАБА́ТЫВАТЬ іти в рух /дію/, р^k урухо́млюва-тися, п. давати /справля-/ ефе́кт, ма́-успіх [не с. не м. -ху], дія- [-ает прин́цип діе прин́цип], (- явища) ма́-місце, виявля- себе;

-йи що йде в рух $\diamond$, урухо́млюваний, 3-й піти́ в р., n^k ефе́ктивний, результа́тив-, $\odot$ справля́ючи ефе́кт;

СРАБО́ТАТЬ т. запрацюва́ти, піти́ в рух, (- ідео-ею +) ста́-рушіе́м /руші́ною сілою/.

СРАБА́ТЫВАТЬСЯ 1. изнашива́тьсЯ, 2. (в зурти) притира́тися, досяга́ти злаго́ди;

-йся 1. изнашива́ющийсЯ, 2. 3-й дося́гти злаго́ди +, n^k гармоні́йний;

СРАБО́ТАТЬСЯ 2. притерти́ся $\diamond$;

-вший(ся) 1./2. $\diamond$; 1. n^{ϕ} → изнашива́ющийсЯ, 2. злаго́дженый, притерти́й, n^k гармоні́йний;

СРАБО́ТАННЫЙ (гурт) злаго́дженый.

СРАБО́ТАННОСТЬ o^k злаго́дженість.

СРАВНЕ́НИЕ: при -ии обнару́жено порівня́ня виявило; по -ию порівня́но, (з ким/чим) ϕ^p проти кого/чого [ре́же по с. с ру́сскими́ рідше прб́ти росія́н]; не вся́кого -ия г. не до порівня́ня; не и́дти́ ни в ка́кбе с. с кем/чем о. тінно не скида́тися на кого/що.

СРАВНИВА́ТЬ ¹ рівня́ти, зіставля́ти, проводи́-

паралель, *о*^к порівнюва- /при-/ до чого;
 -й¹ що /м^н хто/ порівнює $\diamond$, звиклий $\diamond$, 3-й /з^г-й/
 по $\diamond$, зайнятий порівнянням, *н*^к порівняльний + %;
 -йся¹-ый¹ 1. порівнюваний /при-/, зіставляю- /з-/
СРАВНИТЬ: с. Божий дар с яичницею порівняти велику дупу й Великий піст, притули-горбатого до стінки;
 -вший $\emptyset$;
 имый легко порівнюваний /-ый/, *н*^к порівня-, *м*. /- числа/ конгруент-; -мо ли? хіба порівняєш?
СРАВНИВАТЬ² (*тиск*) рівняти, вирівнюва- /з-/
 -й² що /м^н хто/ рівня $\diamond$, звиклий $\diamond$, 3-й ви $\diamond$, вирівнювач /з-/, *н*^к рівняльний + %;
 -йся²-ый² рівняний, зрівнюва- /ви-/
СРАВНЯТЬ² (*тиск*) вирівняти $\diamond$;
СРАВНЯТЬСЯ²: с. с кем/чем дорівнятися до кого/чого /кому/чому/
 -вший² (ся²) $\emptyset$; -я² зрівняний /ви-, до-/
СРАВНИВАТЬ³ *о*^к робити рівним, (льодовиком) згляджува-;
 -й³ що робить рівним + -й²;
 -йся³-ый³ роблений рівним, згляджуваний;
СРАВНЯТЬСЯ³: с. с землей стати р. із землею;
 -вший³ (ся³) $\emptyset$; -я³ зрівняний, зглядже-, рівний з.
СРАВНИТЕЛЬНО (з ким/чим) ϕ^p проти кого/чого [с. с прошлым годом проти того року].
СРАЖАТЬ убивати, звало-, підкошу-, підтигати, (вісткою) вража-, шокува-, приголómшу-;
 -й 1. що /м^н хто/ звалоє $\diamond$, звиклий з., 3-й звали-, *н*^к разючий, смертовбив-, нищівний, смертонос-, смертель-, 2. що тяжко вража $\diamond$, 3-й приголómшу-, *н*^к приголómшливий + %;
 -ый 1. звалований, підкошу-, 2. уражу-, шокó-, приби-, пригничу-, приголómшу-;
СРАЖАТЬСЯ битися, стина- змага-, борó-, воювати [с. с ветрянými мельницами в. з вітряками]; с. с чем побóрю- що;
 -йся що борється $\diamond$, побóрювач, готовий б., *о*. в огні, в борні, у боротьбі з, *н*^к польовий, бойó-, фронто-; -я со страстьями побóрювач пристрастей;
СРАЗИТЬСЯ схрестити мечі, зчепитися $\diamond$.
СРАЖЕНИЕ *н*^о погуляння.
СРАМ: с.-то, с.-то какой! ой, стид же який!
СРАМИТЬ сорóмити, присорóмлюва-, завдава-сорóму, вкрива- сорóмом, *р*. стидá-, з^н конфузи-;
 -й що /м^н хто/ сорóмить $\diamond$, звиклий /с-и/ $\diamond$, 3-й при $\diamond$, присорóмлювач, *н*^к сорóмний;
ОСРАМИТЬ *о*^к ввести в славу $\diamond$;
 -йся що сорóмить себе, осорóмлюваний /при-/, укри- сорóмом;
ОСРАМИТЬСЯ *о*^к завдати собі сорóму, осміштитися, в сорóмі скупá-, ϕ . попокліпати очима;
 -вшийся осорóмлений, $\emptyset$.
СРАСТАТЬСЯ: -йся що зростається, 3-й зрос-

тися, схильний /© с-и/ зростатися;
СРАСТИСЬ: срóсшийся зрóчений, зрóслий, $\emptyset$.
СРАЩИВАНИЕ (*линея*) стóчування.
СРАЩИВАТЬ зрóщу/увати. (*линея*) стóчувати;
 -й що /м^н хто/ ~ує, звиклий $\diamond$, 3-й зрóсти-, для ~ування, зайнятий -ям, *н*^к зрóщувальний + %;
 -йся/-ый зрóщуваний, стóчу-, залишений зрóстати.
СРЕБРОЛЮБЕЦ *о*^к хапуга, срібломóбб, здірник, здірця, загрéба, загрéбайло, жаду́га.
СРЕДА¹: по -ам у сèреду, по сèредах, сèредами.
СРЕДА² *о*^к гурт [в сво́ей -де у сво́му гурті], (*оточення*) *о*^к докíлля; благоприя́тная с. ϕ^p стихія; вnéшняя с. ϕ^p зóвнішний світ; в сво́ей -де у сво́ей стихі́; охрáна о́кружающей -ды охорóна докíлля.
СРЕДИ: с. прёчого поміж и́ншого.
СРЕДИЗМНОМОРЬЕ к. Середзем'я.
СРЕДИННЫЙ & середóвий.
СРЕДНЕСТАТИЧЕСКИЙ ψ^o пересічний.
СРЕДНИЙ *о*^к пересічний, мірний, (*дитячий вік*) підстарший; -ей руки посередній, не блискучий, не першо́ї десяти́, пересічний; вы́ше -его г. над пересіч., *н*^к надпересічний;
СРЕДОТЧИЕ ϕ^p сèрце, фòкус, *н*^г гніздовище.
СРЕДСТВО *о*^к знаряддя, (*від недуги*) ліки, рада [прóтив э́того есть с. на це є р.]; испытáнное /безоткáз-, убедитель-, неотразимое/ с. кози́рна кáрта; спасительное с. г. до́шка порятунку;
СРЕДСТВА (*творчи* +) інструментáр, *н*. палітра; нету -ств нема́ спромóги; за отсутствием -ств через брак коштів; на свои -ва сво́ім коштом; оборóтные /плáтежн-/ -ва обигóви /выплатнi/ кошти; -ва к существова́нию кошти на хлiб-силь; -ва передви́жения транспортнi засóби; не по -ам (*дорого*) не по зубáх; всёмi -ами *н*^г всіма́ правдами й неправда-.
СРЕЗ *о*^к перекрі́й, перері́з.
СРЕЗАТЬ стина́ти, зрiзува-, ϕ^p змéншу-;
 -й що /м^н хто/ стина́ $\diamond$, 3-й стя́-, з^м-й /з^г-й/ зрiза-, зрiзувач, *н*^к зрiзующий, різчий + %;
 -йся/-ый зрiзуваний, змéншу-, δ . стина́тий, *н*^к зрiзний;
СРЕЗАТЬ (*на истити*) запáри-, г. спали-; $\diamond$;
СРЕЗАТЬСЯ (*словесно*) стiтися $\diamond$, (*на истити*) запáри-, сiсти мáком.
СРИСОВЫВАТЬ *о*^к відмальóувати /з-/
 -й що /м^н хто/ змальóує $\diamond$, звиклий $\diamond$, 3-й змáлова-, зайнятий змальóуванням, *н*^к = %;
 -йся/-ый змальóуваний /пере-, від-/
СРОДНИ *н*^о: с. чему́ подiбний до чого, зовсім як що [с. жу́кам п. до жу́ків, зóвсім як жу́ки]; с. кому́ близкий́ дұхом.
СРОДНЫЙ: с. чему́ подiбний до чого, © зóвсім як [с. на́шей мо́де з. як на́ша мо́да].
СРОК (*проби*) період; на определённый с. (- по-

зку) термінований; в **кратчайший** с. якнайшвидше; в с. /к-ку/ на термін; на **какой с.?** ф. на як довго?; по **истечении /наступле-/** -ка як віде /нади-/ термін; -ом /с. платеж-/ по предьявленні оплата після подачі; билет -ом на місяць квиток на місяць.

СРОЧНОСЛУЖАЩИЙ строковик.

СРОЧНЫЙ (- діло) шпаркій, (лист) спішний; -ая служба строкова служба; солдат -ой службы строковик; в -ом порядку негайно.

СРУБ, СРУБКА віруб; на сруб на віруб.

СРУБАТЬ зруб/увати /ви-/; стина-, рубá-; -й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, з^м-й $\diamond$, з-й зрубá-, для вірубу, зайнятий -ом, рубáч, вирубув- /з-/; н^к = %; -йся/-ый зрубуваний /ви-/; скóплю-, δ . стінатий.

СРОВАТЬ срвати, обривá-, (одяг) стягá-, (смiх) виклика-, с. злость зганя- / δ^k зігна-/ оскóму /сéрце, гнів, злість, досáду/; с. с кого надурюва- з; -й що /м^н хто/ зривá $\diamond$, звiклий $\diamond$, з-й /з^м-й/ зривá-, рвач, зривáч, н^к = %; -й злость на ком з-й зігна- гнів на; -й цветы удовóльствия звiклий розкошувá-;

СОРВАТЬ: с. куш урвати куш; $\diamond$;

СРОВАТЬСЯ (- дощ) схóплватися; с. с языка навертá- на язык, з. випадáти з губи;

-йся/-ый обриваний /у-, ви-, з-/; схóплю-, рваний, здира-; -я (з даху) спóрскува-, н^к /голос/ нерив-, ламкий, зривистий;

СОРВАТЬСЯ (- бурю) о^к рúшити; $\diamond$; как с цепи -áлся 1. як опечений, 2. як осатанілий; с. с языка з. випасти з губи;

-вший(ся) $\emptyset$; -й máску $\diamond$ здерши /стягнув-/ máску; -я зриваний, спóрснутий, н^к $\rightarrow$ -йся.

ССАДИНА о^к потóбчення.

ССАЖИВАТЬ висáджувати, (шкуру) здир- /об-/; -й 1. що /м^н хто/ ~ує, р-й висадити, н^к = %, $\odot$, 2. що здира шкуру $\diamond$, готовий -ти ш., з-й здер- ш.; -йся/-ый 1. висáджуваний, 2. здир- /об-/; натир-.

ССЕДАТЬСЯ (про ткáтину) збiгáтися; -йся що збiгáється $\diamond$, схiдний $\diamond$, з-й збiг-.

ССОРА звáда, о^к сварня, гриз-, рóзбрат [в -ре в -ти]; с. до добрá не доводит де незбóда, там час-то шкó-; склóнный к ссóрам заводяцький, i. заводяка.

ССОРИТЬ (ix) сварити, розсварюва-, лая-, бра- в роботу, ф. бешта-, чита- нотáцю /мораль/ ім, милі- глобу ім, корі- ix, докоря- /дорика-/ ім; -й 1./2. с-и $\diamond$, $\odot$, 1. р-й на $\diamond$, сварун, лайливець, чорний рот, н^к сварливий, лайли-, чорнорóтий, 2. схiльний до звáд, з-й роз $\diamond$, звáдник, розсварювач, н^к звáдливий, рóзбрáтний, о^к рóзбрáтувший;

ПОССОРИТЬ о^к розсварити $\diamond$;

ССОРИТЬСЯ гти на конфлікт, конфлікувá-, гризтися $\diamond$, зайдá-, с. из-за чего колóти- про що; -йся що /м^н хто/ свáриться $\diamond$, с-и свáритися, схiдний к., сварун, сварливець + спорящий,

н^к сварливий, задли-, звáдли-, заводяцький, о. у свáрці /конфлікті/, $\pm$ грызущийся;

ПО♦♦СЯ /РАС-/ н^к порвáти стосóнки; $\diamond$; -вшийся розсварений, $\emptyset$.

ССУДА: долги по -ам борги від позичок.

ССУДНЫЙ: -ая запись запис про позичку, позичковий запис.

ССУДОПОЛУЧАТЕЛЬ, ССУДОПРИНИМАТЕЛЬ позикоємець.

ССУДО-СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЙ: -ая кáсса з. кредитівка.

ССУЖАТЬ (ix) позичáти /давá- позичку/ ім;

-й що /м^н хто/ позичá $\diamond$, звiклий $\diamond$ ім, р-й /з^г-й/ позичи- ім, позичáльник, ю. позикодáвец; -йся/-ый позикоємець.

ССУЧИВАТЬ т^н сук/áти, зсукува-; (злодия) робí- відстúпником /ж^н сýкою/, ж^н зсучувати;

-й 1. що /м^н хто/ ~á $\diamond$, охóбий $\diamond$, покликаний із $\diamond$, для сукáння, зайнятий -ям, сукáльник, н^к = %; 2. що зсучує;

ССУЧИВАТЬСЯ т^н сукáтися $\diamond$; ж^н зсучува-, ставáти сýкою;

-йся/-ый т^н сукáний, (i)зсукува-; (злодий) відстúпник, ж^н зсучуваний, сýка;

ССУЧИТЬСЯ т^н зсука́тися; ж^н стáти сýкою, зсучитися, спадлóчи-, в. скóрви-;

-вший(ся) $\emptyset$; -я т^н зсука́ний; ж^н зсу́че-, сýка, падлóка.

ССЫЛАТЬ висил/áти /за-/; ж^м вивóзити;

-й що /м^н хто/ ~á $\diamond$, звiклий $\diamond$, з^г-й заслá-, $\odot$; ♦♦♦СЯ (на що) відкликáтися; с. на відсилá- до; -йся/-ый 1. засиланий /ви-/; заслáнец /ви-/; н^о висланий /зá-/; -я 2. що покликáється $\diamond$, звiклий покликáтися /від-/; з^м-й послá-, $\odot$.

ССЫЛКА (людей) вивезення, вивози; с -кой на відкликáючись /по-, посилá-/ на що.

ССЫЛЬНОПОЛИТИЧЕСКИЙ політичний за-слáнець.

ССЫЛНОПОСЕЛЕНЕЦ примусóво посéлений, заслá- посéленець.

ССЫПАТЬ (i)зсип/áти, сипати;

-й що /м^н хто/ ~á, звiклий $\diamond$, з-й (i)зсипá-, зайнятий ~áнням, сипáль, зсипник, ~áль-, н^к = %; -йся/-ый сипаний, ~ува-, н^к зсипний, зсипáн-.

ССЫПЩИК сипáль.

ССЫХАТЬСЯ -йся що зсихáється, схiдний зсихáтися, з-й зсóхну-, покінутий зсихá-;

ССОХНУТЬСЯ зсóхтися;

-хшийся ізсóхлий, $\emptyset$.

СТАБИЛИЗИРОВАТЬ стабіліз/увати, з, у~óву-; -й що /м^н хто/ ~ує, звiклий $\diamond$, з-й у $\diamond$, для ~áції, зайнятий -ією, т ~áтор, н^к ~áційний, ~áтор- + %;

-йся/-ый ~óваний, у~óву-, щорáз стабільший.

СТАБИЛЬНЫЙ о^к стáлий, $\pm$ УСТОЙЧИВЫЙ.

СТАВИТЬ ставити, (на ноги) звóди-, (на стійку) розставлá-, (до стiнки) /при-/; (на чолi) /на-/; (на-

мет) розбива́-, (на стіл) подава́-, (печать) прикладá-, (вперед) висува́-, (ставку) робі́-, (н'есу) розігрува-, пока́зува-, п^б дава́-, (голос) шкóбли-, /д^к ви́-/ (вимоги) заявля́-, виставля́-, (на голосування) вино́си-, (питання) пору́шува-; с. в безвиходне положення припира́- до стінки; с. в вину о^к інкримінува́-, ♦ на карб, г. привино́ва-; с. вéхи тичкува́-; с. в заві́сьмость узале́жнюва-; с. в заслу́гу кому визнава́- заслу́гу чию; с. во главу́ угла́ ♦ на перше місце, бра́- за основу; с. в затрудни́тельное положення заганя́- /заво́ди-/ на слизке /в кут/; с. в нелóвкое п. садо́ви- в калю́жу; с. в тупі́к збива́- з пантелику, спантели́чува-; с. в упре́к кому ♦ на карб; с. діа́гно́з діягностува́-; с. зада́чей ма́- за мету́; с. задачу́ пе́ред ними́ клас́- мету́ /зага́дува-/ їм; с. зна́к ра́венства ме́жду чем і́ чем до́рівнюва́- до чо́го; с. ле́са б^г обри́што́вува-; с. на вид попереджа́-; с. на (вещебо́е, пи́ще-) до́вольствіе ♦ на постачання́ (бдя́гу, харчи́в); с. на ка́рту чо́го ризикува́- чим; с. на но́ги навча́- жи́-, зводі- на но́ги; с. (на) предо́храні́тель б^г забезпе́чува-; с. па́лки в ко́леса кі́да- коло́ди під но́ги; с. пе́ред необхо́димостю чо́го зму́шува- до чо́го; с. под ру́жьє мобілізува́-; с. под уда́р наража́- на небезпе́ку /на ли́хо, на уда́р/; с. сво́єї зада́чей /це́люю/ ♦ /клас́-/ со́бі за мету́; с. се́бе це́люю с^г виставля́- со́бі пла́нку; с. се́бя в нелóвкое положення сади́- (само́го) се́бе в калю́жу; с. се́бя в сме́шное положення г. осмі́шува- се́бе; с. то́чку ♦ хрест; с. то́чки над 'и' розставля́- акце́нти; с. уда́рення наго́лбува-; с. усло́вием ♦ як умо́ву; ни во чо́го не с. ма́- за ніщо́; -й що /м^н хто/ ста́вить ♦, зві́клий ♦, з^г-й /з-й/ по♦, за́йнятий становленням, © взявши́ся по♦; -й в заві́сьмость © узале́жнюючи; -й в затрудни́тельное положення з-й загна́- в кут; -й в заслу́гу ім що визна́є чо́ю заслу́гу; -й в изве́стность поклі́каний да́- зна́-; -й в нелóвкое положення маста́к сади́- в калю́жу; -й во главу́ угла́ го́товий взя́- за основу; -й пе́ред необхо́димостю з-й зму́си-; -й в сче́т ім з-й по♦ на карб /закарбува́-/; -й в тупі́к з-й спантели́чи-, /- пита́ння/ заско́бли-; -й в укóр кому́ чо́го схи́дний доко́ря- кому́ за чо́; -й в упре́к кому́ р-й заки́ну-; -й зада́чу пе́ред кем з-й зага́да- кому́; -й зна́к ра́венства ме́жду чем і́ чем го́товий до́рівня́- чо́ до чо́го; -й крест го́товий по♦ хрест; -й мага́рыч © з мого́ричем у рука́х; -й на вид що заува́жує; -й на ка́рту чо́го ризику́ючи чим; -й на кон ризи́канти; -й на ме́сто их з-й показá- місце їм; -й на (вещебо́е, пи́ще-) до́вольствіе з^м-й по♦ на постачання́ (бдя́гу, харчи́в); -й ни во чо́го © ма́ючи за ніщо́; -й опы́ты за́йнятий до́слідами; -й пе́ред необхо́димостю чо́го зму́шуючи зроби́ти чо́ [-й п. н. отступле́ния зму́шу-

ючи відступи́-]; -й под ру́жьє ко́го © мобілізу́ючи; -й под уда́р © наража́- на небезпе́ку /уда́р/; -й (пре)ви́ше все́го с-и цінува́- над усе́; -й пре́пятства́ перешко́джува́ч; -й пробле́му © висува́- пробле́му; -й п'єсу́ постановни́к п'єси; -й ребро́м послéднюю ко́пейку го́товий тягті́ся з оста́ннього; -й реко́рд що здо́бува́ реко́рд; -й самова́р за́йнятий самова́ром; -й сво́єї зада́чей /це́люю/ взявши́ со́бі за мету́; -й се́бя на чо́г ме́сто го́товий улі́зити в чо́ю шку́ру; -й с ног на го́лову (доказ) ви́воротни́й; -й то́чку з-й /з^м-й, з^г-й/ по♦ кра́пку; -й то́чки над 'и' поклі́каний роз♦ акце́нти;

-йся ста́(но)вле́-, кла́де-, зводжува́-, наста́влю-/при-, роз-/ розбі́-, пода́-, прикла́даний, робле́-, висува́-, розі́гру-, пока́зу-, заявлю́-, вино́шу-, пору́шу-;

ПОСТА́ВИТЬ по♦ ♦; п. в безвиходне положення загна́- в кут, припе́р- до стінки; п. в вину́ по♦ за про́вину, інкримінува́-, г. привини́-; п. в нелóвкое /глу́п-/ положення загна́- на слизке; п. в по́лную заві́сьмость за́тисну- в кула́к; п. в сче́т записа́- на кошт /рахо́нок/; п. в тупі́к спантели́чи-, зби́-/ з пантелику; п. де́ло на́лагоді- спра́ву; п. на вещебо́е /пи́щевбе́/ до́вольствіе по♦ на постачання́ бдя́гу /харчи́в/; п. на но́ги підве́сти /з-/ на но́ги; п. на я́корь за́йкори-; п. пе́ред со́бой зада́чу, п. сво́єї це́люю узя́- со́бі за мету́ /завданн́я/; п. се́бе (нелё́гкую) це́ль зада́- пла́нку (ду́же ви́соко); п. се́бе це́люю (сдела́ти) запо́в'язті́ся (зроби́ти);

-вший ♦; -й крест /на ка́рту/ © поста́вивши хрест /на ка́рту/;

ПОСТА́ВЛЕННИ́Й (голос) (ви́)шко́лений;

ПРЕСТА́ВИТЬСЯ: свет не -ится, е́сли... сві́т не зава́лється, коли...

СТА́ВЛЕННИК (чий) наста́влений ким, і. проте́же чий.

СТАДИ́ОН у^г гри́ще.

СТА́ДИЯ (розв'язку) ща́бель.

СТА́ДНИ́Й (віл) чередни́й, (баран) ота́р-, (кінь) табу́н-

СТА́ДО & ота́рище.

СТАЖИ́РОВАТЬ стаж/ува́ти;

-й що /м^н хто/ ~ує, поклі́каний ♦, п^к стажува́льний, для стажува́ння, за́йнятий -ям;

-йся /-ый стажува́ний, стаже́р, стажі́ст.

СТА́ЙВАТЬ > ТА́ЯТЬ.

СТАКА́Н (га́рматня) ко́рпус, (в ку́лететі) ци́ліндер.

СТАКА́НЧИК т. ци́ліндрик.

СТАЛА́КТИ́Т г. вапняко́вий сопля́к.

СТАЛЕПІ́ТІ́ЙНИ́Й: с. заво́д сталеварня.

СТАЛЕПЛА́ВИ́ЛЬНИ́Й сталеварни́й /-то́п-/.

СТАЛЕПЛА́ВИ́ЛЬЩИ́К сталева́р.

СТА́ЛКИВА́ТЬ (з ким) стру́чувати, г. зударя́-;

-й що /м^т хто/ стру́чує ◊, схильний ♦, р-й /го-
товий/ зіпхну́-, н^к = %, © стру́чуючи;

СТОЛКНУТЬ зіпхну́ти ◊;

-ый стру́чуваний, зіпхну́в-, зводжу-;

СТА́ЛКИВАТЬСЯ (з ким) г. зударяться ◊, (- ін-
тереси) конфронтувати; с. с чем /необходимо-
стью, пробле́мой, трудно́стями/ става́- перед
чим /потре́бою, пробле́м-, трудно́щами/;

-йся 1. = -ый, 2. що /м^т хто/ стика́ється ◊, зді-
буваний, стріва-, схидь- стика́ється, з^м-й зіткну́-;
-я с необхідністю /пробле́мой, трудно́-
стями/ © с-и перед потре́бою /пробле́м-, труд-
нощами/;

СТОЛКНУ́ТЬСЯ: с. лба́ми зіткну́тися ніс-у-
ніс;

-вший(ся) ѳ; -я лба́ми зіткну́тий ніс-у-ніс.

СТАЛО БЫТЬ е^{см} ѳже ж (то), значить, виход-
[с. б., она́ его́ жена́ виходи́т вона́ його́ жінка].

СТАНДА́РТ (устале́ний) взіре́ць, шабло́н, (на ко́-
пії) графа́ре́т, ф^р штамп, у. копі́л; (мови) но́рма,
(думання) стереотип;

СТАНДА́РТИ ф^р за́соби; ѳ.

СТАНДАРТИ́ЗІРОВА́ТЬ стандарти́зувати;

-й що /м^т хто/ ~у́є, з^т-й ♦, для стандартиза́ції,
зайня́тий -ією, н^к стандарти́ний + %;

-йся/-ый стандарти́зований.

СТАНОВІ́ТЬСЯ става́ти, робі́тися; с. кем ♦ за
кого; с. вверх нога́ми ж^м ♦ дуба(па́); с. в за-
щи́ту ♦ в оборо́ні; с. в (хорово́дний): круг
спліта́- коло, ♦ кружка́; с. в по́зу прибира́- по́зу;
с. в стро́й шикувати́ся /ф/ до ла́в(и); с. делика́-
тним деликатні́ти [д^{к1} зделікатні́лий]; с. длин-
не́е /тяжелее́, у́же +/, до́вшати /ва́жча-, ву́жча-
+/, с. досто́йним гла́сности оприло́днювати-
ся, ф. засвічува-; с. дьбо́м ♦ дуба /дубо́м/, (- во-
лос) бра́тися дрот-; с. жу́тко тягну́ти морозом
по спіні; с. зажи́точним доробля́тися; с. зво́н-
че /звучне́е/ дзвіншати; с. изве́стним им (- фак-
ти) доходи́- до їхніх вух; с. ле́гче кому ле́гша-,
попуска́- [-ится л. кому ле́гшае]; с. ме́лочным
дріб'язко́віша-; с. на за́дніе ла́пки пе́ред сте-
літися листо́м пе́ред; с. на но́ги зводи́- /спина́-/
на но́ги, (- хоро́го) зализувати́ ра́ни; с. на пу́ті
чьо́м заступа́- доро́гу кому; с. на цы́почки спи-
на́тися (навшпінки), ♦ на па́льчики; с. нево́-
готу́ припіка́-; с. неподви́жним нерухо́мі-; с.
попере́к доро́ги = с. на пу́ті; с. предме́том об-
сужде́ния потрапля́- на язика́, перетира́тися на
язика́х; с. прозра́чнее прозбі́-ти; с. тяжеле́е (-
життя) сутужні́-; с. у вла́сти бра́- кермо́ вла́-
ди; -ится в тупи́к кто́ одур берé кого́; -ится
гру́стно /радо́-, го́рько/ им сум берé /радість
обійма́, жаль берé за ду́шу/ їх; -ится не по себе́
им неспо́кій і сум берé /обійма́/ їх, неспо́кій за-
повза́ в ду́шу їм, робі́тися при́к-ро /му́лько/ на
душі /ніби щось му́ляе на душі, щось ніби ляг-

ло́ на ду́шу/ їм;

-йся 1. що /м^т хто/ стае́, зви́клий- ♦, гото́вий /з^г-й,
маю́чи намі́р/ ста́-, © стаю́чі, с-и, ф^р поста́влен-
ний, 2. що робі́тися ◊, схильний робі́тися /з^г-й
з-/ яким; -я в захи́ту гото́вий боро́нити; -я в
круг збіра́ний у коло́; -я во гла́ве з^г-й очо́лі-;
-я в по́зу © прибра́вши по́зу; -я глуб́же /длин-
не́е, у́же, гро́мче, зво́нче +/ шора́з глї́бший
/до́в-, ву́жчий, гучні́ший, дзвін(кі)- +/; -я дьбо́-
м (волос) (враз) здібу́лений; -я на ды́бі © с-и
дуба, и. гото́вий заблуту́ва-; -я на кварта́іру
стаю́чі на кварта́іру; -я на ко́лені з^м-й укля́к-
ну-, © укля́каю́чи; -я на пу́ть гото́вий ста́- на
шлях; -я на уче́т з^г-й /з^м-й/ ста́- на облі́к; -я на
яко́рь що кі́да яко́р; -я неприго́дним © стаю́-
чі незда́лим /прида́тн-;/ -я пе́ред факто́м поста́-
вленний пе́ред факто́м; -я поня́тним що стае́
зрозумі́лим; -я попере́к го́рла; © як кі́стка в го́р-
лі, р^к попере́кго́рлий; -я причи́ною © стаю́чі
причи́ною; -я равно́душним шора́з байдуже́-
ший; -я у вла́сті що берé кермо́ вла́ди, © беру́-
чі кермо́ вла́ди;

СТАТЬ¹ ста́ти, (богом) обо́жестві́тися, (прос-
торі́шим) попросто́ришати; с. кем поробі́тися
ким, поши́- в кого́, ♦ за ко́го [с. жено́й ♦ за жі́н-
ку]; с. а́[б]хатъ заохка́-; с. бо́лее тве́рдым /весе́-
л- +/ потве́рдшати /повеселі́- +/; с. бо́лее проз-
ра́чным ви́прозоритися; с. бо́льно кому́ забо-
літи ко́го [как ей́ -ло б.! як її заболі́ло!]; с. во-
дяни́стым зводя́ні-; с. второ́й нату́рою зайти́ у
кров; с. в тупи́к не зна́-, що оби́-/каза́-, ду́ма
на яку́ ступи́-, спантели́читися, збі́- з пантели́-
ку; с. горба́тым згорба́тіти; с. же́ртвой пожа́-
ра (- речи́) пі́ті з дї́мом; с. зави́сним от чо́го
п^о опині́тися в ла́пах /пазу́рях/ чо́го; с. изве́ст-
ным укри́- сла́вою; с. кале́кой скалі́чити; с.
кресті́тися захресті́тися; с. лауреа́том ж. об-
лауреа́ти-; с. на (гре́шний) пу́ть ступи́ти на
шлях (♦ на хистку́ сте́жку /клад-!); с. на жи́те-
льство г. замешка́-; с. на но́ги зве́стися /зіп'яс-,
зіпну́-/ (на но́ги); с. на пу́ть істи́ны пі́ті доро́-
гою пра́вди; с. на яко́рь зая́коритися; с. невы́-
носи́мым в'іс- в печі́нкі, сиді́ти в печі́нках; с.
недействі́тельным ю. утра́ти- сі́лу; с. незаме́т-
ным віді́йти в ти́нь; с. неподви́жним знерухо́-
мі-; с. поня́тним зрозумі́тис [чтобы́ зву́ки -а́-
лі -ми щоб зву́ки -лис]; с. попере́к го́рла ♦
кі́сткою в го́рлі; с. попере́к доро́ги заступа́-
сте́жку; с. предме́том обсужде́ния ♦ прї́тчею
(во язї́цех); с. причи́ною (с)причині́тися; с. на-
пева́ть /рас-/ под нос заму́йка-; с. серье́нее
/соли́д-/ спо́важні́-; с. ско́бльким осли́зні́-; с.
ску́чным занудні́-; с. стено́й ♦ груди́ма; с. че-
лове́ком ви́лодні́-; с. чу́жим кому́ відчужі́- від
кого́, р. почужа́ті-; ни с. ни сесть ні́де ку́рці
кльо́ну- /го́лкою ткну́-/; нема́ де го́лки /па́льця/

просу́ну- /встроми́-; во что бы то ни -ло (на́до) хай там що, щоб тут що (кров з носом) – тре́ба); -нет /-ло/ ту́го /невыносимо, немоготу́/ кому припече́ /припекло́/ кого;
 -вший $\emptyset$; -й водяни́стым зводня́лий; -й кале́кой скалі́чі-; -й невозмо́жним (бу́нт) унеможли́влений, $\odot$ = -й невыно́симым; -й невыно́симым ко́го го́ді ви́трима-; -й неподви́жным знерухомі́лий; -й пе́ред диле́ммой $\odot$ як пі́вень на плоти́ /у чий го́род стри́бне!; -й под зна́мя тепе́р під пра́пором; -й равноду́шным збайдужі́лий; -й ско́бльким осли́з-; -й традицио́нным (засі́б) утради́ційнений, з. вте́ртий;
 СТАТЬСЯ ста́тися, тра́пи-, прикло́чі-, ж^м лучи́- $\emptyset$.
 СТАНОВЛЕНИЕ о^к постання, ви́робле- [с. мо́ды в. мо́ди], (держа́ви) розбудова.
 СТАНО́К (гарма́ти) лафе́т.
 СТАНЦИО́ННЫЙ о^к пристанці́йний.
 СТА́НЦИЯ з. ста́ція.
 СТА́ПТЫВАТЬ сто́пт/уваги, топта́-; -й що /м^н хто/ ~ує, схи́льний $\diamond$, р-й ~а́-, н^к = %; -йся/-ый то́птаный. сто́птува-.
 СТАРА́НИЕ: жаль -ний шкодо́ заходу;
 СТАРА́НИЯ н^{пв} н^з за́бігт.
 СТАРА́ТЕЛЬНО /-НЬИ/ о^к ре́вно /-ний/.
 СТАРА́ТЕЛЬНОСТЬ ре́вність [изли́шняя с. за́йва р.].
 СТАРА́ТЬСЯ стара́тися, пну́ти-. доклада́ти зу́силь, ϕ^p бра́тися [-а́ется изо́ всех сил беру́ться з усіх сил]; с. **что сде́лать** би́тися над *чим* [с. разгада́ть б. н. розгада́кою]; с. **изо́ всех сил** зі шку́ри лізти /пну́тися/, розсіда́-, розпада́-; с. **идти́ в но́гу со вре́менем** $\diamond$ не відстава́ти від світу; с. **поддержáть** (наді́й +) підігріва́-, грі-; с. (при)-обрести́ (обзаве́сти́сь *чем*) дба́- на *що*; с. **причини́ть зло /вред/** тка́- ліхо; с. **раздобы́ть что** [н. де́ньги] ж^м $\diamond$ *чого* [н. гро́шей]; **рад с.** до то́го то́ргу й пішки;
 -йся що /м^н хто/ стара́ється $\emptyset$, р-й $\diamond$, н^к стара́ний, ретель́-, ре́в-, дбайли́вий, запопа́д-, упа́д-, /перед *ким/* вислу́ж-; -я отблагодари́ть віддя́ч-;
 ПЕРЕСТАРА́ТЬСЯ о. пере́гнути па́лицю, перетягну́- струну́, переда́- ку́ті ме́ду; $\emptyset$;
 ПОСТАРА́ЬСЯ намогті́ся $\emptyset$.
 СТАРЕ́ТЬ робитися старім /-шим/, іті з літ, заходи́- в ста́рість, (- *моди*) застаріва́-, о^к давні-; -й що /м^н хто/ ста́ріє $\emptyset$, ϕ . підто́птуваний, ста́ріючий, щораз ста́рший, вже /давно/ немолоді́й, вже постарі́лий, н^о зіста́рений, $\odot$ ста́ріючи, (*метал* +) т. зно́щуваний; не -й вічномолоді́й;
 ПЕРЕСТАРЕ́ТЬ -вший перестарі́лий, н^к перестаркува́тий, $\emptyset$;
 ПЕРЕСТАРЕ́ЛЬИЙ = перестаре́вший;
 ПОСТАРЕ́ТЬ о. (вже) зайті́ /вбі́тися/ в літа́, (*ду́же*) запáсти в ста́рощі, т^р порості́ мо́хом, (-

жінку) побáбчитися [д^{к1} побáбчений]; -вший постарі́лий, зіста́рений, ж^к побáбчена, н^к пристаркува́тий $\emptyset$.

СТАРИ́К о^к старига́н, си́ва голова́.

СТАРИКА́ШКА о^к дідо́ра.

СТАРИНА́: глубо́кая с. си́ва давнина́.

СТАРИ́ННЫЙ о^к ви́кодавній, прада́вній.

СТА́РИТЬСЯ; СО♦ о^к приста́ртітиса, підтопта́-;

-вший постарі́лий /зі-, при-/ , підто́птаний, зіста́ре-, $\emptyset$.

СТАРООБРА́ЗНЫЙ приста́ркува́тий.

СТАРОСВЕ́ТСКИЙ о^к староде́нний.

СТАРОСЛА́ВЯНСКИЙ: с. язы́к старо́слов'я́нщина.

СТАРОСЛУ́ЖАЩИЙ ж^м ді́д.

СТА́РОСТЬ ϕ^p ста́рі літа́ [на с. на с. л.]; глубо́кая с. ста́рощі, старе́ння /си́ва що аж/ ста́рість;

посбо́е по -ти допо́мога на ста́рість.

СТА́РОВА́ТЬ: -й що /м^н хто/ ста́ртує, гото́вий до ста́рту, о. на ста́рті, н^к ста́ртовий.

СТА́РЧЕСКИЙ н^о ста́речий.

СТАРУШЕ́НЦИЯ старе́нька ба́бця, бабусе́нція.

СТА́РЫЙ: дово́льно с. старе́нький; с.-преста́рый ста́рий, як світ /що аж/;

СТА́РЫЙ ϕ^p ви́щий [с. по зва́нню в. ра́нгом]; с. на два го́да з. ста́рший двома́ ро́ками;

СТАРЕ́ЙШИЙ ϕ^p престарі́й.

СТА́РШИНСТВО о^к ста́ршість, з. старшина́ [по -ву́ по старшині́].

СТА́СКИВАТЬ стяг/а́ти /при-/ , р. цу́пи-;

-й що /м^н хто/ ~а́ $\emptyset$, зви́клий $\diamond$, р-й ~ті́, $\odot$ с-и $\diamond$;

-йся/-ый стя́гнаний /при-/ , цу́пле-;

НАСТА́СКИВАТЬ наста́гати $\emptyset$.

СТАТЕ́ЙКА о^к статі́йка.

СТАТЕ́ЙНЫЙ о^к статі́йний.

СТА́ТНЫЙ о^к станкі́й, стате́чний, санови́тий.

СТАТУ́Т з. о^к пра́вильник.

СТА́ТУЯ: как с. як з ка́меню те́саный; & статуе́тка.

СТАТЬ¹ > СТАНОВИ́ТЬСЯ.

СТАТЬ²: с *како́й -ти?* з яко́ї раці́ /і^р ла́ски/?, з яко́го дива́?, чо́го це?.

СТАТЬЯ́ (*зако́ну*) арти́кул; **это́ осбо́бая с.** це де́що *іншого*; **по все́м -я́м** з усіх бо́ків, в усіх відно́шеннях.

СТАЦИО́НАР о^к шпита́лик.

СТАЦИО́НАРНЫЙ о^к пості́йний.

СТА́ЧИВАТЬ 1. зши́/ва́ти, штукува́-, 2. сто́чува-;

-й 1. що /м^н хто/ ~ва́ $\emptyset$, зви́клий $\diamond$, р-й (і)зши́-, зя́йнятий зшива́нням, зшива́ч, зшива́льник, штукува́ль-, н^к штукува́льний + % , $\odot$ штуку́ючи, 2.

(*нерівно́сти*) що сто́бує, покликáний /взя́вшись/ сто́чати́, зя́йнятий сто́чування́м, н^к = %;

-йся/-ый 1. шти́гий, зшиваний, штуко́-, 2. сто́чу-.

СТА́Я о^к вата́га, рі́й, (*ри́б*) кося́к; -ей о^к ро́ем.

СТВО́Л (*у збро́ї*) ці́вка, (*гарма́ти*) жерло́, (*нерва*)

р^к стебло́; с **богаты́рским стволóм** (*дуб*) міцностóвбурний.

СТВОЛЬНЫЙ цівковий, жерловий; **-ая корóбка** *в*^н цівковá скринька; **-ая накладка** надлòже.

СТВОРАЖИВАТЬ звурджувати;
-й що звурджує, 3-й звурдити, *н*^к = %;
-йся/-ый звурджуваний.

СТВОРНЫЙ *р*^к створу, створів [-**ые зна́ки** зна́кі створів, створозна́ки].

СТВОРЧАТЫЙ (*- двери*) *о*^к половинчастий.

СТЕБЕЛЬ: с **длинным -блем** довгостеблій.

СТЕБЛИСТЫЙ *о*^к стеблястий.

СТЕГАТЬ шмагати, сті[ьо]ба-, (*пугою*) хвіська-;
-й 1. що /*м*^н хто/ шмага́ $\diamond$, зві́клий $\blacklozenge$, *р*-й від $\blacklozenge$, *н*^к = %, 2. що стіба́, *с*-и стіба́ти, зайня́тий стіба́нням, *н*^к стьобовий + %;
-йся/-ый 1. шмаганий, хльбск-, хвіськ-, 2. стіб-;
СТЕГАННЫЙ *о*^к батòжений $\diamond$.

СТЕКАТЬ спливати, стіка́; **с. ручья́ми** хлющи-, хлюща́-;
-й/-ый що стіка́ $\diamond$, схи́дний $\blacklozenge$, *н*^к текучий, плив-;
СТЕКАТЬСЯ (*- багатства*) спливатися; $\diamond$;
-йся (*люди*) що сходиться, скупчуваній, (*- гроши*) надхòджу-; $\diamond$.

СТЕКЛЕНЕТЬ *о*^к скліти;
ОСТЕКЛЕНЕТЬ заскліти /*о*-/, поскляніти;
-вший засклілий /*о*-/, $\diamond$.

СТЕКЛЕНИЕ за́склення, засклі-, *о*^к вставля- шиб /скла/.

СТЕКЛИТЬ скліти, вставля- шиб(к)и /скло/;
-й що /*м*^н хто/ скліть $\diamond$, маста́к $\blacklozenge$, 3-й за $\blacklozenge$, скляр, шкляр, $\odot$ *с*-и $\blacklozenge$;
-йся склєний, одяга- у скло, зашива- склом;
СТЕКЛЕННЫЙ *р*. склєний;
ЗАСТЕКЛИТЬ *о*^к обскліти $\diamond$;
-вший(ся) $\diamond$; **-я** майже (цїлком) за́скле- /об-/
ЗАСТЕКЛЕННЫЙ за́склєний $\diamond$.

СТЕКЛО; **СТЕКЛА** (*в оптиці*) скельця.

СТЕКЛОВИДНЫЙ, -ОБРАЗНЫЙ склістий [-*ая* ма́сса-ста ма́са], як скло, на-взір-скла́.

СТЕКЛОЗАВОД гута.

СТЕКЛОБОГРЕВАТЕЛЬ склогрів, *р*^к зогрій-скло.

СТЕКЛООЧИСТИТЕЛЬ *р*^к вітри́скло.

СТЕКЛЯРУС про́низка.

СТЕКЛЯШКА шклянка, шкельце, сопля́к скла.

СТЕКОЛЬНЫЙ *о*^к склоробний, гутний, *р*^к скла [с. магази́н крамни́ця скла].

СТЕКОЛЬЩИК (*у заводі*) склороб, з. гутник, (*у домі*) скляр, шкляр.

СТЕЛИТЬ стеліти, застеля- /на-, про-, роз- +/, вистєлова-; **мя́гко -ет**, да **жё́стко спать** на язи́ці мід, а під язиком лід, на м'які́х слова́х твёрдо спа́ти;
-й що /*м*^н хто/ стє́ле $\diamond$, зві́клий $\blacklozenge$, *р*-й / 3-й/ за $\blacklozenge$, стелій, застєловач /на-, про-, роз- +/, *н*^к = %;

-йся стєлений, застєлова- /на-, про-, роз- +/, *н*^к сланкий, повзучий, (*тумаан*) попризємний.

СТЕНА (*перешкода*) горá горою.

СТЕНАНИЯ розпла́кування.

СТЕНД *о*^к щит.

СТЕННОЙ & *прозоростінний.

СТЕНОГРАФИРОВАТЬ стенографувати;
-й що /*м*^н хто/ стенографу́є, покли́каний $\blacklozenge$, стенографіст, *н*^к скорòписний + %;
-йся/-ый стенографòваний, скорòписа-.

СТЕНОГРАФИЯ скорòпис, *о*. крилатє письмò.

СТЕПЕННО *о*^к по́вагом.

СТЕПЕНЬ (*культури*) рівень, (*доктора*) звання́, титул; в **вы́сшей -ни** аж напрочу́д [аж н. бідно], великою мірою, на предиво, (*з н*^к) аж-òн-як [в *в. -ни* **прòсто** аж-òн-як **прòсто**], (*з н*^к) аж-òн-який [аж-òн-який чòрний], *ж*^м що аж [в *в. -ни* **кислы́й** кислий що аж], та як же ж [в *в. -ни* **приятно** та як же ж приємно], такий... такий... [в *в. -ни* **ловкий** т. спрїтний, т. спрїтний]; в *в. -ни* **какой** щонайякшїий [щонайчеснїший]; в *в. -ни* **опечáленный** смутний що аж /на́че осіння хма́ра/; в **горáздо больш́ей -ни** далєко больш́е, в **значительной -ни** куди, знач́но; в **одинаковой /равной/ -ни** одна́ково, /рівною мірою/; в **разной -ни** різною мірою; в **той же -ни** тїєю ж мірою; по **-ни** *чегò* відповідно до рівня *чòгò*; в **той** їли **инóй -ни** так чи так, так чи **ина́к(ше)**; до **не́которой -ни** (аж) трòхи, *в*^{ст} сказа́ти б; до **такой -ни** настїльки, до **такой** міри, аж такий [до *т. -ни* **ста́рой ориєнта́ции** аж такої ста́рої ориєнта́ції], аж так [заче́м до *т. -ни* **наеда́ться** на́що аж так наїда́тися]; до **такой -ни...** **что** аж [д. *т. -ни* **популярное** їмя, **ч. ста́ло тошнить** дуже поширене їмя, що аж нудить]; **не в такой -ни** (*спро́чений*) не аж так.

СТЕПЬ & степòк.

СТЕРВА[О], СТЕРВЕЦ *о*^к падлю́ка, зану́да, зара́за; & стервя́ка.

СТЕРВЕНЕТЬ > ЗВЕРЕТЬ;
ОСТЕРВЕНЕТЬ *о*^к розсатаніти $\diamond$;
-вший розсатанїлий $\diamond$.

СТЕРЕЧЬ стерегти, *о*^к глядіти *кого/що*;
-егу́щий що /*м*^н хто/ стереже́ $\diamond$, зві́клий $\blacklozenge$, з^г-й по $\blacklozenge$, сто́рож, *н*^к сторожкий /*р*^к стережкий/, охорòнний, вартовий, пильнобкий;
-йся стережений, пильнова-, береже-, $\odot$ насто́рже-, *н*^к пиль-, стережен-, бережен- [бережен-ного Бог береже́], сторожкий, *о*. на сторо́жі.

СТЕРЖЕНЬ *о*^к прут, ϕ ^р стебло́.

СТЕРИЛИЗОВАТЬ стерилізувати, знеплідню-;
-й що /*м*^н хто/ ~ує $\diamond$, гото́вий з., 3-й знеплідни-, для ~а́ції, зайня́тий їєю, стерилізатор, знепліднювач, *н*^к ~а́ційний, ~а́тор-, *р*^к знеплідний + %;
-йся/-ый стерилізований, знеплідню-.

СТЕСНЕНИЕ *о*^к стиск; **с. в** *чём* нестáча *чòгò*.

СТЕСНЁННО (*жити*) за́тисно;

СТЕСНЁННЫЙ о^к ску́тий, скру́тний [-ые об-
стоя́тельств -тні /ску́ті/ обста́вини, скру́та]; ♀.

СТЕСНЁННОСТЬ о^к стиск.

СТЕСНИТЕЛЬНЫЙ 1. ня́ковий, всти́длі-, це-
ремо́нли-, 2. (*мир*) невигі́дний, тяжкі́й.

СТЕСНЯТЬ стиска́ти /у-/ , (*дух*) спира́-, (*доруче-
нням*) обтя́жува-, утрудня́-, (*в дії*) обме́жува-,
заважа́-, затриму́-, *ф^p* пригнічу́-, гні́тити;

—й що /м^н хто/ ~а́, звя́клий заважа́ти кому, р-й
обме́жи кого, н^к незру́чний, обтя́жливий, к^н ут-
рудли-, /*чобіт* +/ мулькі́й, + СТЕСНИТЕЛЬН-
ЬИЙ²; -й се́бя 3-й обме́жи- себе́;

-ый стискува́ний, зду́шу-, утрудню́-, обтя́жу-,
зв'язу́-, обме́жу-, затриму́-;

◆◆◆СЯ 1. стиска́тися ♀, 2. церемо́ни-, сороби-,
ніти-, ня́ковити, не зна́-, на яку́ ступи́-; не -я́-
ясь в вираже́ннях (*ляляти*) на чім сві́т стої́ть;
-йся 1. = -ый, 2. що /м^н хто/ ні́тється ♀, схи́дль-
ний соро́митися, н^к соромлі́вий, сором'язлі́-, це-
ремо́нли-, сором'язни́й + СТЕСНИТЕЛЬНЫЙ¹,
± смущаю́щийся;

ЗАСТЕСНЯТЬСЯ /ПО-/ о^к зацеремо́нитися ♀.

СТЕТОСКОП о^к слуха́вка.

СТЕЧЁНИЕ: с. наро́да стовпи́ще, здвиг; та́кобє
с. обстоя́тельств так скла́лося.

СТИЛИЗОВА́ТЬ стили́зува́ти;

—й що /м^н хто/ ~ує, звя́клий /с-и/ ♦, р-й від♦, для
~а́ції, за́йнятий -ієго, ~а́тор, н^к ~а́торський, ~а́ці-
йний, сти́ль-, © стили́зуючи;

-йся/-ый стили́зований (*повда-* стилиза́ції);

СТИЛИЗОВА́ННИЙ (*кована*) з́підшту́кований.

СТИЛИСТИ́ЧЕСКИ: с. пра́вильний (- *написа-
не*) гладкопи́саний.

СТИЛО́ писа́льце, з^н сти́ло.

СТИЛЬ (*творчий*) пше́мб, п. перб́.

СТИМУЛ о^к побуд́ник, спонука́льна причи́на.

СТИМУЛІ́РОВАТИ стиму́люва́ти, заохочу́-;

—й що /м^н хто/ ~ює ♀, з-й ♦, р-й заохоти́-, сти-
муля́тор, заохочува́ч, н^к заохочува́льний, сти́му-
ля́цій-, стимуля́тор- + %; -ще де́йствовать ч^о ♦;
-йся/-ый стиму́льований, заохочу́-.

СТИРА́ТЬ стира́ти, (*сліди*) ви-, за-/; с. грани
о^к зоднако́влюва-; с. г. ме́жду А и Б рівня́- А з Б;

—й¹ що /м^н хто/ ~а́ ♀, с-и ♦, з^м-й /з-й/ стёр-, для
вита́рання, за́йнятий -ям, н^к = %; -й гра́ни ме́-
жду А и Б з-й зрівня́- А з Б; -й с лица́ землі́ з-й
стёр- на поро́х /з землі́/;

СТЕРЕ́ТЬ (*з пам'яті*) ви́терти, о^к ви́тисну-; ♀;
с. с лица́ землі́ стёр- на поро́х, стёр- з землі́,
злизá-, як коро́ва язико́м;

СТИРА́ТЬСЯ¹ затира́тися ♀;

-йся¹/-ый¹ стіра́ний /за-, ви-/ , згла́джува-.

СТИРА́ТЬ пра́ти;

—й² що /м^н хто/ пере́, з-й ви♦, за́йнятий прання́м,
прач, жс¹ пра́чка, н^к пра́льний, © с-и ♦;

-йся²/-ый² пра́ний, пра́тий;

СТИРА́Н(Н)ЫЙ о^к пра́тий ♀.

СТИ́СКИВА́ТИ стиска́ти, (*кулаки*) сту́ля-, (*гру-
ди*) підспира́- [-нуло́ гру́дь підпе́рло гру́ди];

—й що /м^н хто/ ~а́ ♀, звя́клий ♦, (*зуби*) з^м-й зці́пи-,
н^к стисни́й, стиска́ль- + %; -й зу́бы зці́пивши з.;

-йся/-ый сті́сканий /за-/ , зці́плюв- /за-/; -я тис-
ну́тий, н^о сті́сну-;

СТИ́СНУ́ТЬ (*зуби*) зці́пити; с. в тиска́х узя́- в
лещата́;

-вший(ся) ♀; -я сті́снутий /за-/.

СТИ́Х & вірши́ло, вірши́лище.

СТИ́ХА́ТЬ (*звук*) с/пада́ти, /діля́чьсь/ роз-ся;

—й що затиха́ ♀, напівзати́хлий, щора́з ти́хший,
ма́йже сти́хлий;

СТИ́ХНУ́ТЬ сти́шитися ♀;

-хший ущу́хлий, сти́х- /за-/ , ♀; ± СМОЛКА́ТЬ.

СТИ́ХИЙНО само́ собою, як Бог посла́в /-шле́/;

СТИ́ХИЙНИЙ (*випадо́к*) слі́пий; ♀.

СТИ́ХИЯ: напереко́р -ям ж. щоб пе́кло засмія́-
лось, щоб чорті́в ко́лька взяла́.

СТЛА́ТЬ(СЯ) > СТЕЛІ́ТЬ(СЯ).

СТО: в с. раз всо́теро.

СТОБА́ШЕННИЙ о^к стове́жати́й, стове́жий.

СТОГОЛÓВЫЙ о^к столо́бий.

СТО́ИМОСТНИЙ: в -ом вираже́нні у ва́ртис-
ному обчи́сленні.

СТО́ЙМОСТЬ: по како́й -ти (*плачу*) яку ва́ртість.

СТО́ЙТИ: -ит /-ило/ 1. (*бити*) є /було́/ за що, 2.

до́сить /було́/ [-ит /-ило/ то́лько сказа́ть /на-
писа́ть +/, і... д. /було́/ тільки сказа́ти /написа́-
+/, і...], 3. тре́ба /було́/ [-ит /-ило/ то́лько захо-
те́ть т. /було́/ тільки захо́ті-], 4. забере́ /забра́ло/

[э́то -ит /-ило/ бо́льших усі́лий це забере́ /-а́-
ло/ бага́то зуси́ль]; (а) что сто́ило... (*зробити*)

а що якби...; чего́ бы это́ нам ни -ило хай що це

нас ко́штує; не -ит не ва́рт(о) [не -ит пи́ть не
ва́рто пи́ти]; **ничего́ не -ит** (*утнути*) зо́всім не

ва́жко; **ничего́ не -ит кому** раз плю́ну-; **чего́-
нибудь да -ит** на доро́зі не валя́ється; **один дру-
го́го -ит** обо́є рябо́є, па́ра п'ята́к; не -ит и го-
вори́ть /вспо́мина́ть/ е^н бода́й не каза́ть /зга́-
дув-/; не -ит и (*ло́маного*) гроша́ добро́го

сло́ва не ва́рт, г. то́рби сі́чки /спа́леного сі́рни-
ка́/ не в., за соло́м'яну у́стілку не в.;

—й що ко́штує ♀, н^к ва́ртий, г. попла́тний, *ф^p* по-
ря́д-, о. ціно́во в; & с^н1 ва́ртніший = до́рбо́же -й;
ничего́ не -й © ну́ль ціна́ кому, (*що*) не ва́ртий

добро́го сло́ва; де́шево -й дешеві́й; ма́ло-ма́-
льски -й чо́гось та́кий ва́рт.

СТО́ЙКА (*із зброєю*) поста́ва.

СТО́ЙКИЙ о^к тривкі́й, © г. виде́ржли́вий.

СТО́ЙМІЯ о^к на́всторч, стовбу́ла.

СТОЛ: за с. (*сісти*) до сто́лу; пи́сьменний с. г.
бу́рко.

СТОЛБЕНЁ́ТЬ; О◆◆◆ задереві́ти, знерухо́мі-;

-вший остовпілий, задереві-, зерухомі-.

СТОЛБОВОЙ: -ая дороба тракт, гостінець.

СТОЛБООБРАЗНИЙ *n^{pm}* стовбоватий.

СТОЛКОВЕНІЕ *г. зудар, (збройне) о^k бій; & (лінія зіткнення) стик.*

СТОЛКОВЫВАТЬСЯ: -йся що /*m^t* хто/ порозумівається, з-й /р-й/ порозумітися;

СТОЛКОВАТЬСЯ *о^k* дійти згоди /ладу/.

СТОЛОВАТЬСЯ харчуватися, *г. стравува-;*

-йся що харчується $\diamond$, звійлий $\diamond$, харчівник.

СТОЛОВНИК харчівник.

СТОЛОВЫЙ (*сервіз*) обідній.

СТОЛПОТВОРЕНІЕ *о^k* стовпище, здвиг; страшний суд, циганський табір.

СТОЛЬ *ф^p* аж так [не с. не аж так], аж такий [не с. мал не аж т. малий]; *с. какое что к.* аж таке що [с. могутий заряд аж такий заряд; *с. громадных размеров* аж таких розмірів];

СТОЛЬКО *ф^p* так [не с. для того не т. на те]; & стілець, *д^a* тіцьки; не с. /столь/ не так; не с..., скільки *о^k* не так..., як [не с. слабый, скільки хитрый не так слабый, як хитрый].

СТОН (*жалібний*) *о^k* квил;

СТОНЫ стогін, стогнанія; & постогнування.

СТОНАТЬ стогнати; *с. без умолку* вистогнува-;

-й що /*m^t* хто/ стогне $\diamond$, розстогнений, звійлий /© с-и/ $\diamond$, стогній, скиглий, *n^k* скигливий, /звук/ тужлі-, жалібний, *о.* із стогоном, $\pm$ скулящий;

РАС♦♦СЯ *д^k n^{dk}* знай стогнати, вистогнува-;

-вший розстогнений, $\diamond$.

СТОПКА (*паперіе*) стобіск.

СТОПОРИТЬ затримувати, зупиня-, стопорі-;

-й що /*m^t* хто/ ~уе $\diamond$, східний /© с-и/ $\diamond$, з-й зупині-, стопор, *n^k* стопорний, © зупиняючи;

-йся стопорений, затримува-, зупинюва-.

СТОРОЖИТЬ: *с.* случай вичікувати нагоди;

-й = стерегущий.

СТОРОНА (*місцевість*) *о^k* околиця, (*тутий бік /меча +/*) плаз; *лицевія с.* лицє, (*дому*) чолó; *о-братная с.* зворот; *родная с. о^k* рідна ріднизна; *чужая с.* чужина; *с.* улици перія; *моё дело с.* моя хата скраю; *с. по делу сторона* у справі; *другая с.* медали *ж. и*нший бік Місяця; в -ну *о^k* на-сторонь; по ту -ну потойбіч; *со -ны (вмят-и)* стороною, не прямо, з чужих уст; *со -ны отца /матери/* по батькові /матері/; *со своей -ны* і собі, *ф^p* своїм звичаєм;

СТОРОНЫ: *с.* обєих -он обіруч; *со всех -он* і звідти і звідси, зусі[є]біч, (*думати*) на всі лади; *по -ам (де)* по боках, (*куди*) на боки /сторони/; *по обєим -ам* обабоки, обабіч; в *разные -ны* врзнобіч; на *все четыре -ны* на сто вітрів; *во все -ны* навсїбіч, направо й наліво, по всіх усюдах, *по обе -ны* наобіруч.

СТОРОНИТЬСЯ цура/тися, саха-, бокувати від кого, *ф^p* не підходи- до, *о^k* ітї від нещастя;

-йся що /*m^t* хто/ ~ється $\diamond$, звійлий $\diamond$, відлюдько, *n^k* відлюдний, відлюдькуватий, вовк-, потайний, непривіт-, -я людеї неприкидливий до людеї; **ПО♦♦** оступитися [-нись! -пись!] $\diamond$, *о.* стяти ó-сторонь.

СТОРОННИЙ *о^k* побічний.

СТОРОННИК (*теорії*) визнавець.

СТОУСТЫЙ *о^k* стозязікий, велєгласний.

СТОЧНЫЙ: -ая труба рінва, (*поземна*) риштак.

СТОЭТАЖНЫЙ на сто поверхів, *к.* стовєрхий.

СТОЯТЬ стояти; *с. во главе чего* очóлова- що;

с. в очереди застою- чергу; *с. грудью* $\diamond$ стіною;

с. за кого/что, обстава- за *ким/чим*, *бороні-* *кого/що*; *с. как изваяние* $\diamond$ як стовп /ж. як до фотографії/; *с. на колєнях* кляча-; *с. на чєй стороне* тягті за *ким*; *с. на чєм пути* $\diamond$ поперєк дорóги /закрива- шлях/ *кому*;

с. на высоте требованій (времени) відповіда- *вимогам (часу)*, (*і-тї в парї з часом*); *с. на колєнях, не согнувшись* $\diamond$ навкóлїшка стовпчиком; *с. навьтяжку* $\diamond$ на струнко /г. на позір/, *д^k* віструнчитися; *с. на своём тримá-* *свого*, обстоювати /привіт-/ *своє*, *хилі-* на /гнү-/ *своє*; *с. на стороне кого* тягті руку за *ким*; *с. на страже* $\diamond$ на варті /сторóжі/; *с. на цыпочках* $\diamond$ на пальчиках; *с. на часах* $\diamond$ на стійці /на варті/; *с. на этом* держатися цьобó;

с. над душой $\diamond$ над шією; *с. одной ногой в гробу* пряс- на тонку, дивитися в яму, бути на Божій дорóзі; *с. перед угрозой* гибели *висі-* на волоску; *с. под ружьём вⁿ* $\diamond$ /несть кару/ під зброею; *с. по команде „смирно“* = *с. навьтяжку*; *с. поперєк дорóги* заступа- /перепиня-/ *дорóгу кому*;

с. столбом (- *куряву*) курітися; *с. твёрдой ногой* твёрдо $\diamond$; *с. у кормила власти* тримá- (в руках) кермо влади; -ит *одной ногой* в могиле *кто* землею пахне від *кого*;

стоя *стояч(к)и*, *навстоячки*, *навстойки*;

-й що /*m^t* хто/ стоїть $\diamond$, стоячий, звійлий $\diamond$, з^m-й /з-й/ простоя-, *ф^p* поставлений /роз-/, опертий, (*де*) втісну- /уклинений/ *куди*, *n^k* нерухомий, непорушний, невідступ-, застиглий /завмер- (на місці), прикипі- (до місця)/, *о.* неначе стовп, мов укòпаний, (- *будівлю*) звєде- [-й на горє з. на горі], © стоявши, *ф^p* сторчовий [-ая *волна* -ова хвиля], (*перед ким /-* *проблемо*-) наявний; -й *близко к ним* поближе- до їх; -й в дверях укòпа- у двєрях; -й в обороне *готóвий /призначе-*, *поклика-/* *бороні-*, *оборóнець*, захиснік; -й *во главе* (поставле-) на чолі; -й в *очереди* знудже- у черзі; -й в *строю* вишикува-, застиглий /*m^t* збрані/ у лаві, *n.* *готóвий* до бою; -й *выше чего* з-й ста- вище від; -й *головой* за з-й *поклáс-* *голову* за; -й *горой* *готóвий* $\diamond$ стіною, нескитний (як мур); -й *грудью* з-й $\diamond$ як стіна; -й *дыбом* здібле-; -й за *что* *готóвий* *бороні-* *що*; -й за *спиной* схований за спіною; -й *истуканом /как из-*

ваяние / = -й столбом; -й колом настоббурче-; -й колом /костью/ в горле як кістка в горлі; -й навьютяжку віструнче-; -й над душой звійклий ♦ над шійю; -й на *какой /чей/ доробе /пути/* 1. © с-и на *який /чий/ шлях /стэжку/*, 2. с-и попере́к дороби *кому*, *о.* на дорози; -й на *задних лапках* звійклий стелітися листом; -й на *карауле* поставленті на стійку, вартовий, стійко-; -й на *колєнях* укліяклий; -й на *краю могилы /одной ногой* в -иле/ вже припа́че- землею; -й на *краю пропасті* с-и перед прірвою; -й на *мєсте* нерухомий, підтятий у розвітку; -й на *бчєреді* черговий, наступ-; -й на *пєрвом* /+/- мєсте опинівшися на пєршому /+/- місці; -й на *какой платформе* визнавець *якой* платформи; -й на *позициях* © поділяючи позиції; -й на *прикбле* м^о законсервова-, р. запричале-; -й на *равной ноге* с за пєнбрати з; -й на *реальной почве* опєртий на реальный ґрунт; -й на *своєм* невідступвід своґо; -й на *своєм посту* застіглий на своїй стійці; -й на *своих /собственных/ ногах* опєртий на свої /власні/ ноги; -й *на смерть* готівий ♦ на смерть; -й на *страже* с-и на *варті /сторожі/*; -й на *якоре* зайкорений; -й *одной ногой* в *гробу* вже на Божій дорози; -й *особняком* окремішний; -й *пєред глазами* як живий пєред очима; -й *подбочєнившись* © с-и руки в боки; -й *под парами* вже під парою; -й *под ружьєм* поставлений під зброю; -й *по командє* „смирно” віструнче-; -й *столбом* 1. як стовп, неначє вкбпа-, © с-и як стовп, 2. (- *дим*) вигобистий у нєбо, стовпом уклінений у н.; -й *торчком* застіглий сторчма, поставле- навсторч; -й у *власти* обтяже- владою; -й у *порбга чего* п. (зівсім) близький до /на порози/ *чого*; -й *чучелом* як опудало; *легко* -й (*кинє*) легкий на ногах;

-вший $\emptyset$;

ПОСТОЯТЬ постояти $\emptyset$; п. за *себя* не да- себе скривди- /дму́ха- собі в кашу/, ♦ за себе; -той! стривай!, $\emptyset$ чєкай! [да -той! та чєкай!]

ЗАСТОЯТЬСЯ застоятися $\emptyset$:

-вший *перестояний*, /за-/, застоялий, $\emptyset$.

СТОЯЧИЙ (*комір*) сторчовий; -ие *воды* п^о мертводдџа.

СТРАВЛИВАТЬ нацьковув/ати, підбурю-; (*чим їдким*) витрую-; (*линує*) попускати;

--й 1. що /м^н хто/ ~ує $\emptyset$, с-и ♦, з-й нацькува-, 2. що витрує, з-й витруї-, н^к = %, 3. що попуска;

-йся/-ый 1. нацьковуваний, підбурю-, 2. витрую-.

СТРАДАНИЕ; СТРАДАНИЯ мўки, страждання, понєвіря-, митарства, бїдування.

СТРАДАТЬ страждати, мучитися, мордува-, пїти гїрку чару до дна, терпї- мўку, (*мати ваду*) кульга-, (- *недугу*) терпї-; с. *чем* хибува- на що;

с. *желудочным заболеваннем* мучитися животом; -ает *бессбнницей кто* спати – не спить $\emptyset$; -й *що /м^н хто/ стражда* $\emptyset$, *прирєчений* /© с-и/ ♦, *готовий* /з^м-й/ витерпї-, сповне- мўки, мўченик, *страд-, ц.* *страстотєрпець*, н^к *страд-*, *страдницький*, *довготєрпєливий*, + *страждущий*, © *страждаючи*, ± *мучающийся*; -й *чем* хворий /слабий/ на *що*; -й *от скўки* знудже-; -й *удушьєм* /одышкой/ ядушливий, дїхавич-; *страждущий* страждєний, терпєн-; **ВЫСТРАДАТЬ** о^к виболїти $\emptyset$;

-вший виболїлий, перетєрпї- /ви-/, $\emptyset$;

ВЫСТРАДАННЫЙ виболєний, здобутий мўкою;

ПЕРЕСТРАДАТЬ перетєрпїти $\emptyset$; *тяжело* п. пєрейти пєкло мук;

-вший перетєрпїлий $\emptyset$, $\emptyset$;

ПОСТРАДАТЬ помучитися $\emptyset$; п. за *идєю* занати цькувань за *идєю*;

-вший ушкодженый /по-/, н^к *потєрпїлий*; -й *от пожара* погорїлець;

ИС♦♦СЯ попомучитися, пєреболїти, попотлїдуєю;

-вший *пєреболїлий*, *змўчений* /на-, пєре-/, *згорьова-*, *збїд-*, н^к/у^р *страждєний*, *i.* *страдник*, *мўче-*, *страждєн-*, $\emptyset$, ± *изболевшийся*;

НАСТРАДАТЬСЯ попомучитися, попотєрпїти, пєреболї-, пєретлї- дуєю, пєремлї-;

-вший *пєремўчений*, /попо-/, *довготєрпєливий*, *виболїлий* /пєре- дуєю/, *пєретєрпї-* /попо-/, *пєрежитий*, $\emptyset$.

СТРАДНЫЙ (*шлях*) о^к хрєсний.

СТРАИВАТЬ /СТРОИТЬ/ (- *звук* +) потрїювати /потрї-/ [строїть *ряды* потрїїти *лавы*];

--й *що /м^н хто/ потрїє*, звійклий ♦, з^м-й /поклика-/ потрїї-, потрїювач, н^к = %, © с-и ♦;

-йся/-ый потрїюваний /с-/;

СТРОИТЬ: с. *ряды* потрїїти /с-/ *лавы*.

СТРАНИЦА: на *каждой* -цє щосторїнки.

СТРАННЫЙ: -ым *образом* дївним дївом /чин-/.

СТРАНСТВОВАТЬ мандрувати, мандри справля-, (*пїшки*) не близький свїт топта-, (*у свїтах*) кочува-, блука- по свїтах, обходи- свїт, н^к *тиня*тися по свїті /свїтах/;

--й = *путєшєствующий*, (*кїт*) походїющий.

СТРАСТВО прїстрасно, о^к спрїгнено;

СТРАСТНЫЙ о^к спрїгне $\emptyset$, (*читач*) заповзятїй, (*прихильник*) рєвний, г. *загорїлий*.

СТРАСТОТЄРПЕЦ о^к святотєрпець, терпєлив-.

СТРАСТЬ (*до чего*) прїстрасть, пїсія, прїгнення *чого* [с. к *лидерству* п. *лидерувати*], (*до знань*) жадоба *чого*; -ти *Господнєн* жажї Господнї.

СТРАТОСФЄРА н^о пїднєбєсџа.

СТРАХ¹ $\emptyset$ пєрєляк [сб -ху з -ку]; & *о.* *курячий* страх; *страх*! не дай Господи!; *под* -ом, -ха *ради* (*робити*) за боюсь; -ха *ради* *иудєйска* стра-

ху раді юдейська.

СТРАХ² *n*^p *o*^k аж он [с. скілько! а. б. скільки!].

СТРАХОВАНИЕ з. забезпека, забезпечення /у-/.

СТРАХОВАТЬ страх/увати, з. забезпечу-;

-й що /мⁿ хто/ ~ує $\diamond$, з^m-й заф, уповноваже- /охочий/ $\diamond$, для ~ування, зайнятий -ям, ~увальник, страховик, *n*^k страховий, з. забезпечне- + %;

-йся/-ий страхований, забезпечу-.

СТРАХОВИДНЫЙ страшелезний.

СТРАХОВОЙ: -ая компания з. забезпечнева /у-/ компанія.

СТРАШИЛИЩЕ *o*^k пострах, д^o бабай.

СТРАШИЛКА страхачка.

СТРАШИТЬ: -й страхач + пугающий;

СТРАШИТЬСЯ лякатися, страхá-;

-йся що /мⁿ хто/ лякається, схидьний $\diamond$, з-й з $\diamond$, *n*^k боязкий, лякливий, полохли-, і. страшко.

СТРАШНО (кому) страх берé кого.

СТРАШНЫЙ-ПРЕ $\diamond$ жаский, як страшний суд.

СТРЕКОТАТЬ скрекотати, *o*^k вицвіркочува-;

-чущий що скрекоче $\diamond$, скрекотун, цвірк(от)ун, джеркотун, цокотун, цокотій /скреко-, джркто-/ , *n*^k скрекотливий, цвіркот-, цокот-, джеркот-.

СТРЕЛА & д^o *скласти рúки стрілою.

СТРЕЛКОВЫЙ *o*^k піхотний [с. окоп п. шанець]; -ая цепь з. розстріляна.

СТРЕЛОВИДНЫЙ стрільчастий, стрілкува-.

СТРЕЛЬЧАТЫЙ (- вікна) лучкуватий.

СТРЕЛЯТЬ стріляти, (ба)бáхка-, гáхка-, пúка-, ф. шмаля-, (з гармат) бй-, пали-, гати-, (- биль) сáпа-, /у скронях/ штрика- [н^ф штрик], (у вухах) бй- дзвонко, (недоокурки) кліячи-; & вистрілюва-; с. глазами *o*^k стріп- /пряс-, $\diamond$ / очима; с. из пушки по воробьям іти на мúху з обúхом, бй-багогом по воді; с. по ком $\diamond$ на кого; с. с упóра $\diamond$ з підпóри;

-й 1. що /мⁿ хто/ стріля $\diamond$, охочий $\diamond$, з^m-й /р-й/ стріли-, зайнятий стрільбою, стрілець, *n*^k стрільчий, стрілецький, вогнепальний, /биль/ штрикучий, *o*^k -стрл [-ее приспособление автострл], -стрільний [скоростреляющий скоростріль-], 2. выпрашивающий; -й в упóр трілець /стріляючи/ впритул; -й без промаха непомиль- стрілець, снайпер; -й глазами звиклий стрігти очима, з бісиками в очáх; -й из пушки по воробьям *n*^o пустодзвін; -ая боль штрикучий биль; -ый 1. стрільняний, 2. кліянче-;

СТРЕЛЬНУТЬ гáхнути $\diamond$;

ПЕРЕСТРЕЛЯТЬ *o*^k вистріляти $\diamond$;

СТРЕЛЯТЬСЯ стрілятися $\diamond$;

-йся що /мⁿ хто/ стріляється, (на дуели) звиклий /готовий/ $\diamond$ ся + -ый¹.

СТРЕЛЯНЫЙ: -ого воробья на мякине не проведешь зⁿ старого ліса не виманиш з лісу.

СТРЕМГЛАВ *o*^k гоном, $\pm$ СТРЕМИТЕЛЬНО.

СТРЕМИТЕЛЬНО *o*^k гінко, шпáр-, прожбгом,

нестрімно, обваль-, пробив-, стрілою, гоном, шулікою, як шуліка, *o*^o стрімко, (вгору) круто, (падаю) каменем, (вискочити) *o*. як джин з пляшки $\diamond$ $\rightarrow$ СТРЕМИТЕЛЬНЫЙ;

СТРЕМИТЕЛЬНЫЙ *o*^k нестрімний, неспін-, шкваль-, (напад) гвалтов-, (бриз) гураган-, (рух) блискавич-, пробивний, розгонистий, шугас-, шпаркий, прудкий як стріла.

СТРЕМИТЕЛЬНОСТЬ гін, нестрімність, з прожбг, *n*^o нэстрім.

СТРЕМИТЬСЯ мчати, леті-, *n*^o ліну-, ф^p завзятися [я -лся найти я -вся знайти], (куди) пну-, (до джерел) тяжіти, ф^p шітися [с. на руководящую работу ш. в начальники]; с. к чему палко жадати /бажа-, хоті-/ , прагну-/ чого, змагати-(ся) до чого, рвáтися (душею) /поривá-/ куди; -йся що /мⁿ хто/ прагне $\diamond$, наставлений [-ся властвовать /к владычеству/ н. панувати], спрямова- куди, прагнучий, *n*^k нестрімний, гінкий, *o*^o стрімкий, стрімливий, (діяти) охопле- бажанням, жадущий; *o*. у нестрімному рúсі, з прицілом на що, $\odot$ палко бажáючи, аж мліе, рветься, + мчащийся; -я к чему що прагне чого, спóвне-прагнення /жагі, бажання/, охопле- ям, націле (всім еством) на що/куди, орієнтова- на що, жадущий чого /бу- del, *n*^k спраглий /спрагнен-/ чого, поривущий до чого, палкий прихильник чого, аж мліе, хоче; -я в Киев жадущий бу- в Києві; -я вперед у нестрімному рúсі вперед; -я ввысь (дуб) вигонистий, вигончас-, гінкий, *o*^k довисотній, *n*^o гінкочоблий; -я к бесконечности /пределу/ м. спрямований у безконечність /до межі/; -я к власти жадущий власти; -я к знаниям спраглий знань; -я к идеалу націле- на ідеал; -я к миру (палкий) побóрник миру; -я к познанию /совершенства-/ чого спраглий пізна-/ лудосконали-/ що; -я к цели спраглий (своєї) меті; -я побывáть /заполучить +/ спóвне-бажання /палко бажáючи/ побува-/ дистá +/.

СТРЕМЛЕНИЕ *o*^k палке бажання, палка жагá, (велика) хіть, поривання (сёрця), прагне- /змагá- до/ чого; с. к чему ф. охóта до чого; в (своём) -ни (зробити) намагáючись.

СТРЕМЯНКА т. ступанка.

СТРИЧЬ стрігти, обстригá- /під-/; с. под одну гребенку *o*^k під один шнур підводити; -гущий що /мⁿ хто/ стрижé $\diamond$, звиклий $\diamond$, р-й /готовий/ під $\diamond$, стригаль, стрижій, *n*^k стригáцький, т. стригальний + %, /лишай/ стрижучий; -й купоны звиклий $\diamond$ купони, стрижій купонів; -й лишай стрижучий лишай; -й под (одну) гребенку схиль- $\diamond$ під один гребінець, з-й підвэсті під один шнур; -й под ноль звиклий $\diamond$ під нуль; -й ушами $\odot$ с-и (пряс- ушима, *n*^k сторожкий; **СТРИЧЬ(СЯ)** /у ценці) постригáти(ся); стріч-ся в кружок стрігтися під гóрщик;

-йся що /м^н хто/ стриже́ться ◊, стри́жений, підстрига- /по-, об-, під-/ , і. стри́га; -я **ежи́ком** стри́жений під йоржика.

СТРОБИРОВАТЬ ф^і строб/увати;

-й що ~ує, стробатор, н^к стробувальний, ~атор-.

СТРОГА́ТЬ струга́ти;

-й що /м^н хто/ струга́, охоч́ий ♠, з-й за ♠, зайня́тий струга́нням, струга́ль(ник), струж́ий, (рiч) струга́ч, н^к стругацький + %;

-йся/-ый струганий.

СТРО́ГИЙ о^к крутий, вимогливий, непанібратський, з. сторо́гий, (погляд) серйозний, тяжкий, (указ) твердий, (закон) неблаганний, (одяг) вітрима-, статеч-, (стиль) класич-, (- значення) точ-, /послідовність/ неухиль-, скрупульбоз-, доскіпливий, /ізоляцію/ цілковитий, по́вний, (облік) пиль-, (нагляд) невсипущий; **под -им присмо́тром /охра́ной/** під пильним наглядом /за сімо́ма замка́ми/; **в -ом** смьсле слова у то́чному значенні слова; **слишком с.** драко́нівський; -**ие ме́ры** круті заходи;

СТРО́ГО (березти) о^к пильно, (дотримувати) ре́в-; **с.-настро́го** твёрдо-на-твёрдо, якнайсуворіше;

СТРОЖА́ЙШЕ пресуво́ро, суво́ро що аж;

СТРОЖА́ЙШИЙ (нагляд) невсипущий, якнайпильніший ◊, суво́рий що аж ◊.

СТРОГОВА́ТЫЙ дещо суво́рий.

СТРОГО́СТЬ о^к крутість, вимоглив-, твёрд-, пильн-, (в поведінці) статечн-.

СТРОЕВІ́К р^к муштровік.

СТРОЕВО́Й р^к муштровий, ладовий, шерего́-, ма́ршо-; **с.** шаг парадний /карбо́ва-, урочи́стий/ крок; -**ая** підгото́вка муштровий ви́шкіл; **с.** устáв г. впо́ряд.

СТРОИТЕ́ЛЬСТВО о^к будо́ва, (держа́ви) роз♠.

СТРО́ИТЬ будувати, зводи-, (мости) /на-/ , (теорію) розвива́-, базува́- на чім, (шляхи) проклада́-, (зносини) розвива́-, (погляди) формува́-, виробля́-, (фра́зу) уклада́-, компо́нува́-, (зі себе) ко́рчи-, прикида́тися ким, ши́- /стри́г-/ в кого, в^н шикувати, збира́- в ла́ві; **с.** **возду́шные за́мки** заноситися у хма́ри, багати́ думкою; **с.** **гла́зки** о^к стріля́-/стри́г-, пряс́-/ очима́; **с.** **из себе́** ко́рчи- з себе́; **с.** **иллю́зии** ма́- ілюзі́ї; **с.** **ко́зни** против кого робі́-/чини́-/ ка́верзи кому́; **с.** **комедію** лама́- комедію; **с.** **плáны** плянува́-; **с.** /ра́дужные/ **плáны** плека́-/роже́ві/ мрії́; **с.** **расчёты на что** розрахо́вува- /робі́- ста́вку, ва́жи-/ на що; **с.** **ро́жи** ко́рчи- міни; **с.** **себе́** иллю́зии тіши- себе́ ілюзі́ями, багати́- думкою;

-й 1. що /м^н хто/ буду́є ◊, зайня́тий будо́вою, покля́каний з♠, будівнік, будівель-, я^і будівничий, н^к будівний, будівель-. 2. що шику́є, звідлий /с-и/ шикова́-, 3. **настраивающий**, 4. що вда́є ◊, звідлий удава́-, кривля́ка, комедіянт; -й

возду́шные за́мки звідлий заноситися у хма́ри; -й **гла́зки** моргу́н /ж^і-гү́ха/; -й **грима́сы** /ро́жи-, ми́ны/ р-й кривля́тися, кривля́ка; -й **заклю́чення** маста́к /схидьний/ робити ви́сновки; -й **ко́зни** ка́верзник, інтрига́н; -й **ку́ры** кому́ відомий зальбо́тами до, зальбо́тник; -й **на песке́** з-й /гото́вий/ ♠ на піску́; -й **плáны** зайня́тий уклада́нням пля́нів, творе́ць п., плека́ч мрії́; -й **предполо́жения** схидьний припуска́-; -й **свою́ гіпо́тезу** © розвива́ючи свою́ гіпо́тезу; -й **смирённый** (из себе́) святий та бо́жий; -й **теорію** © розвива́ючи теорію; -й **фра́зу** уклада́ч фра́зи; **ПОСТРО́ИТЬ** (кар'єру) зробі́ти; ◊;

-вший ◊; -й **на костя́х** © звівши на костя́х /кісткáх/; -я в^н виши́кований, збра- у ла́ві, ◊.

СТРО́ИТЬСЯ шикувати́ся до лав [-тесь! -теся до л. !]; & вибудовува-; **в шеренгу́ -ойся!** в ла́ві збірка!; **Москва́ не сразу́ -илась** наразі Рим не збудува́ли, вели́ке дере́во поволі росте́; **с.!** в ла́ві збірка!; **с.** на **ужин!** в^н збірка на вече́рю!;

-йся 1. будований, муро́-, споруджу-, зводжу-, формо́-, пляно́-, базо́-, уклада́ний /с-, про-/; 2. шикова́-, збира́- у ла́ві; 3. настро́юва-.

СТРО́Й ф^р ла́ва [стоя́ть в -ю́ стоя́ти в -ві]; **двушере́женный с.** двола́ва; **рассы́пной с.** розстрі́лення; **при существу́ющем -бе** за нинішнього ладу́, ф^р наразі.

СТРО́ЙКА: на -ке на будо́ві.

СТРО́ЙНЫЙ о^к стату́ристий, ставніс-, стрункопру́гий, високоста́нний, ф. танцплоща́доч-.

СТРОПА́ЛИТЬ; НАСТРОПА́ЛИТЬ о^к накру́тити, наши́гува́-;

НАСТРОПА́ЛЕННЫЙ накру́че-, наши́гова-.

СТРОПІ́ЛЬНЫЙ: -ая нога́ б^р кро́квіна.

СТРОПІ́ТЬ; ОСТРОПІ́ТЬ м^р застро́пити.

СТРОПІ́ВЫЙ о^к сварливий, затинчивий, д. заріча́ний.

СТРОЧИ́ТЬ (кля́зузи) писа́ти, о. строчи́-;

-й що /м^н хто/ строчи́ть +, звідлий с., з-й настрочи́-, строчи́льник, н^к строчи́льний.

СТРО́ЧКА рядо́к; **ме́жду -чек** р. неочеркнено.

СТРУ́ИТЬСЯ струм/увати, струм(ен)і-, о^к то́читися, (дзюрком) дзюрбити, дзюрка-, цівкоті-, (-кров) біг-, (-світло) розлива́тися;

-йся що ~ує ◊, (-світло) розлива́ний, (про́мінь) випро́міну, н^к струм(ен)істий, ~лівий, /дим/ змія́стий, в'юнкий, /струмо́к/ дзюркотливий.

СТРУ́ЙКА струмінчик, струме́ня.

СТРУ́ЙНЫЙ струмі́стий, струмі́нний, © стру́менем [-оє введе́ние увід с.].

СТРУ́ПЧАТЫЙ о^к струпли́вий, стру́пчий.

СТРЯ́ПАТЬ кувоча́рити, готува́-, (невміло) ляпа́-, парто́ли-, /исцати/ ба́згра-;

-й 1. що /м^н хто/ парто́лить ◊, звідлий п., з-й спарто́ли-; 2. звідлий ба́згра-, з-й наба́згра-, ба́зграч, графомáн; 3. **фабрикающий**;

НАСТРЯПАТЬ напартолити, накапáри-, сьак-так зляпа-, (*вигадок*) нафабрикува-;
СОСТРЯПАТЬ спартолити, (*не їжу*) стулі-, зляпа-, зліпі-, склепа-, д. скáверзи-;
 -вший $\emptyset$.

СТРЯПЧИЙ (*довірена особа*) сповірник.

СТРЯСТИСЬ (*статися*) ф. скуйбвдитися.

СТРЯХИВАТЬ стріпувати, стру́шу-:

-й що /м^н хто/ стріпує $\emptyset$, звiклий /с-и/ $\diamond$, го-товий /з-й/ струси-, стріпувач, стру́шу-, н^к = %;
 -йся/-ый струшуваний /об-/, стріпу-, /об-/.

СТУДИТЬ; ОСТУДИТЬ о^к прохолодіти.

СТУК о^к постук, грiмiт.

СТУКАТЬ; СТУКНУТЬ (*об що*) о^к гамсельнути;
 с. в го́лову ви́зріти в голові;

-вший $\emptyset$; -й в го́лову (ра́птом) ви́зрілий у голові;

СТУКНУТЬСЯ о^к зіткну́тися, з. зуда́ри-;

-вшийзіткнений, зуда́ре-, $\emptyset$.

СТУЛ з. крісло.

СТУЛЬЧИК крісeлко.

СТУПА (*дерев'яна*) салотóвка; & ступка.

СТУПАТЬ ступáти, (*на що*) на $\diamond$, ста́ви-но́гу, ста-ва́-но́гою, (*на берег*) ви́ходи-; & д^к ступи́-; где не-áла но́га чело́века де не-áла людськá но́га;

-й що /м^н хто/ ступá $\emptyset$, при́вчений /з^м-й, звiклий/ $\diamond$, с^к -ступ [тяжелó -й важкосту́п], © ступáючи $\pm$ иду́щий.

СТУПЕНЕЧКА щáблик, щáбeлик.

СТУПЕНЧАТЫЙ ступeневий, щáблe-/ястий/.

СТУПЕНЬКА о^к присту́пка, (*драбини*) щáбeль.

СТУПНЯ (*ноги*) підóшва, стопа́.

СТУПОР м^н н^о заці́пнення, одуб(iння), за́кляк.

СТУХАТЬ (- опух) р. потаха́ти /д^к пота́хнути/.

СТУЧАТЬ сту́кати, вдаря́-, би́-, гати́-, тара́хка-, тараба́ни-, (*на кого*) ж^н доно́си-, ф. ка́па-, д^к на $\diamond$ /= ще надрукува́-; то и де́ло глу́хо с. ви́гу́ту-;

-й що /м^н хто/ ~а $\emptyset$, звiклий /с-и/ $\diamond$, з-й сту́кну-, стукáч, стукотий, ~ало, грю́ка-, тара́хка-, н^к ~итливий, грю́кіт-, грю́кучий /-отю́-, тарахкотю́-;

ПОСТУЧАТЬ (*у двері*) о^к засту́кати;

СТУЧАТЬСЯ: с. к кому́ сту́кати до кого́;

-йся = -й; -я в дверь © с-и сту́кати у двері́;

НАСТУЧАТЬСЯ попосту́кати, попогру́ка-;

-вший $\emptyset$.

СТУШЕВОВАТЬ туш/ува́ти, о^к загла́джу-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\emptyset$, звiклий $\diamond$, з-й загла́ди-, © загла́джуючи;

-йся/-ый тушо́ваний, затушо́ву-, загла́джу-; -я зничуваний, н. з^м-й зникнути, зникомий.

СТЫД: ни -да́ ни совести́ ни грiха́ ни со́рому (не зна́е); от -да́ (i)з со́рому; к -ду на ганьбу́; к чьому -ду́ кому на со́ром [к нашему́ -ду́ нам на с.]; к своeму́ -ду́ собі́ на с.

СТЫДНО: с. сказа́ть /призна́ться/ *в^{ст}* без со́рому ка́зка;

СТЫДНЫЙ стидкий, соромний, ганеб-.

СТЫДИТЬ сорóмити, осорóмлюва-, завдава́-со́рому, уводи́- в со́ром, з. стидá-, стиди́-;

-й що /м^н хто/ сорóмить $\emptyset$, звiклий $\diamond$, з-й /р-й/ при $\diamond$, осорóмлювач /при-/, н^к осорóмчий + %;

СТЫДИТЬСЯ сорóм/итися, за-люва-, горiти від ~у, ма́- со́ром; -ди(те)сь! ма́й(те) со́вість!;

-йся/-имый сорóмлений, осорóмлюва-; -я що /м^н хто/ сорóмиться $\emptyset$, схи́дний сорóмитися, соромли́вий, сором'язли́-, сором'язний;

УСТЫДИТЬСЯ завстида́тися $\emptyset$;

-вшийприсорóмлений /за-/, $\emptyset$.

СТЫК стик; > СТОЛКНОВЕНИЕ.

СТЫКОВАТЬ стик/ува́ти, една́- (в одне́ ціле);

-й що /м^н хто/ ~ує, на́вчений $\diamond$, ско́рий при $\diamond$, зайня́тий стикова́нням, н^к стиковий + %;

СТЫКОВАТЬ(СЯ) (*у космосі*) докува́ти(ся);

-йся/-ый стикований, докóва-, -я що стикую́ть-ся $\emptyset$, з-й пристикова́лений /за-/, $\emptyset$.

СТЫКОВОЧНЫЙ стикова́льний, докува́ль-.

СТЫНУТЬ /СТЫТЬ/ холóнути, прости́га-, ви-холóджуватися, р. холо́дити, (- їжу) вистига́-, (-серце) завмира́-; **кровь -нет** холóне в /на/ душі́ /се́рці/;

кровь -нет в жи́лах терпнуть жи́ли;

-й що холóне $\emptyset$, вихолóджуваний, на́півзахолóб-лий, щорáз холо́дніший, покiнну́тий вистига́ти.

СТЯГИВАТЬ стяг/áти, скупчува́-, концентрува́-;

-й що /м^н хто/ ~а $\emptyset$, звiклий /© с-и/ $\diamond$, з-й ~ну́-, скупчувач, зосере́дж-, ~ач, н^к стяжний, ~ущий + %; с^к стяга́й- [-й полки́ хан ~ай-полки хан];

-йся/-ый стяганий /за-/, скупчу-, концентро́-, зосереджу́-, н^к т. стяжний, с^к -стяжний [само-стягива́ющийся самостяжний].

СТЯЖАТЕЛЬ о^к загре́ба, грошоло́б, користо-лоб /ж^с-ка, -ниця/.

СТЯЖАТЕЛЬСКИЙ грошоло́бний /-ський/, за-гребу́щий; по-стяжа́тельски загребу́ще.

СТЯЖАТЕЛЬСТВО загребу́щiсть, загре́бство, грошоло́б-.

СТЯЖАТЬ наживáти, гребти́ до себе́, загри́ба-, ф^р призи́бува-, о. тяг(ну́)ти в дiм як мура́ха, збира́-взяток, (*славу*) здобува́-, заслу́жу-;

-й що /м^н хто/ загри́ба $\emptyset$, звiклий п., з-й загреб-ти́, загре́ба, призи́бувач, користо́лобець, зди́рник, зди́рця, грошоло́б, н^к загребу́щий, жа́дiбний, жа́рeрливий; -й сла́ву © заживи́ти сла́ви;

НАСТЯЖАТЬ (*у банк*) насклада́ти; $\emptyset$.

СУБАРЕ́НДА підорeнда.

СУБАРЕ́НДАТОР підорeнда́р.

СУББО́ТА: по -ам в суббо́ту, по ~тах, суббо́тами.

СУБЛИМИРОВАТЬ сублімува́ти;

-й що ~ує, з-й $\diamond$, для ~а́ції, під час /у процeсі/ с.; -йся/-ый сублімований, підда́-субліма́ції.

СУБОРДИНА́ЦИЯ (*дiя*) підпорядкува́ння, (*дiя i стан*) підпорядковáння.

СУБСИДІ́РОВАТЬ субсид/ува́ти;

-й що /м^н хто/ ~ує, з-й $\diamond$, го́товий про $\diamond$, н^к = %;

-йся/-ий субсидований.

СУБ'ЄКТ 1. ◎ людина, особа, індивід, істота, (*підозрілий*) тип, ж^м птáх(а), фрукт, риба, ф^р оди́н [що за о.?), тип(чик), субчик; 2. з^р підмет; 3. ф^р предмет розсуду /суду/, ествб; **с. права ю.** но-сій прав і обов'язків (*живий або юридичний*).

СУБ'ЄКТИВНИЙ ф^р однобóкий.

СУВЕРЕНИТЄТ (державна) незалежність.

СУВЕРЕННОСТЬ о^к незалежність.

СУГУБО /-ИЙ/ сүто /чис-, виключно/ /-ий/.

СУД; **с.** потóмства суд історії; **по -дү** судом; **в -дє** (*звітувати*) пєред судом; **на нет и -дá** нет на нема і раді нема; **день /час, гром/** стра́шно-го -дá сүдний день /час, грим/; **час Бóжьего -дá** кінєцьсвітній час; **не уйтї кому от Бóжьего -дá** прийде на кого сүдний день.

СУДАЧИТЬ пашекувати, розпска- язик на всю губу; **с. о ком** обсүджува- кого;

-й що /м^т хто/ пашекує ∅, звїклий /с-и/ ♦, і. → сплетничающий, н^к → СПЛЕТНИЧЕСКИЙ.

СУДЄБНИЙ: -оє засєдáние о^к розпáра.

СУДЄЙСКИЙ ◎ з. судящий.

СУДИТЬ судити, засүджува-, у^р твори- суд, (*в су-дї*) розсүджува-, розглядá- справу, вєсті розпáра-ву, (- що) ма- /висловпова-, виробля-/ дүмку; **с. да рядїть** дүмати й гада-; **с. по ком** прирівнюва- до кого; **с. по чєм** виснóвува- з чоґо; **с. по внєшнему виду** покладáтися на зóвнішне врáження; **не с. стрóго** бұти поблáжливим /вибáчили-/ [не -ите с.! будьте ~ви!]; **не -ите и не судїмы** бұдете не судїть, і вас не судїтимуть; **сүдя по чєму** як виплива /виходїте, видно, виходило-/ з чоґо [с. по кнїге як в. з кнїґи]; **сүдя по всему** як видно /+/ з усьбоґо;

-й 1. що /м^т хто/ сүдить ∅, звїклий ♦, покликаний заф, суддя, судовик, я^т судящий, н^к суддівський, о. Соломóн, ◎ сүдячи, 2. що виснóвує, з-й вироб- дүмку; -й о чєм суддя про що; -й обо всєм з ширóкими поґлядами; -й по ком ◎ прирівнявши до кого; -й по чєм виснóвуючи з чоґо; -й по внєшнему виду звїклий ♦ за зóвнішність, збїваний з пантелику зóвнішністю; **ВЫСУДИТЬ** з. ви́позивати, г. ви́правува- ∅;

-вший ∅;

ПОСУДИТЬ: -ите сáми! подүмайте сáми!;

СУДИТЬСЯ о^к позивáтися, процесува-;

-йся/-имый 1. сүджений, розсүджува-, н^к підсүд-.

СУДНИЙ: с. час передсүдня годїна /хвилї-/.

СУДОВЕРФЬ корабельня.

СУДОГОВОРЄНИЕ судоговóрення, судові про-мóви.

СУДОРОГА о^к конвульсія, судóма [бїться в -ах корчїтися в -мі], & судóмина; **с. свєлá** напáли корчї; **сводїть -гой** судóмити; **сводящий** сүдо-рогой (*биль*) судóмний, костолóм-.

СУДОРОЖНО о^к спазматїчно, конвульсив-, судóм-, о^к зсудóмле-, дриґотливо, з дриґотою;

СУДОРОЖНИЙ о^к дриґотливий, дриґоткóчий, конвульсивний /-ійний/ ∅, (- мову) запїкуватий, заїку-; **с. спазм** корчї, з. корчїй; -ые дивїженїя дриґотливі рұхи.

СУДЬБА н^р зоря, (*важка*) хрест; злáя с. о^к нетал-áн, щербáта дбля, ф^р лихá годїна; **с.-злодєйка** щербáта д.; **с. игрáет кем** дóля жартує з кем; **наперекóр -бє** кїнувши ви́клик дóли + **наперекóр стїхам;** **какіми-ами?** якїм свїтом /вїтр-/?

СУЕСЛÓВИТЬ > ПУСТОСЛÓВИТЬ.

СУЕТА (*шамотня*) о^к шастани́на, шамóтнява, кру́тня-; **всє остальнє** – с. и ерундїстика! всє йнше – суетá і бздүри!

СУЕТИТЬСЯ метушїтися, товкти- (як Мáркó в пєклї /по -лу/), (*у кухнї*) пóра-, (*в хатї*) круті-; -йся що /м^т хто/ ~їться ∅, забїганий, з^м-й ♦, н^к ~ливий, біґот-, сум'ят-, потовкүчий, товкүщий.

СУЕТЛИВЫЙ метушливий, о^к потовкүчий.

СУЕТНОСТЬ н^r зємність.

СУЕТНЯ о^к шамóтнява + СУМАТОХА.

СУЖАТЬ, СЎЖИВАТЬ звүжувати;

-яющий/-ающий що /м^т хто/ звүжує, звїклий /∅с-и/ ♦, з-й /з'-й/ звүзи-, (м'яз) сфїнґтер, н^к звүжувальний + %, для звүжувания, зайнятий -ям; -йся/-ий звүжуваний; -я щорáз вүжчий; -я к концү (*у спіралї*) з захвóстуватий.

СУЖДЄН: -єны́ нам благає порывы висóкі нам судїлися поривáння /судїлися жадáння/.

СУЖДЄНИЕ о^к вислів, поґляд, мұдрість, розсуд, суд [на Вашє с. на Ваш с.].

СУКА л. псы́оха.

СУКИН сүчий, ф^р собáчий [с. сын с. син].

СУКО́ННИЙ: с. язýк повстанїий язýк.

СУЛИТЬ обцяґти, о. подава- надї на, (*що буде*) прорóчи-, н^r вїстї-, г. заповїда-, ворожі- [не -їт ничєґо дóброго не -їть ничóго дóбро-], о^к нахваля́тися; **с. всячєскє** блага ♦ золотї гóри;

-й 1. обєцающий, 2. предвєщаю-; -й золотые гóры звїклий ♦ золотї гóри; -й урожай такой-то с^z з таким майбүтнім урожаєм.

СУМАСБРО́Д ф^р зайдиґолова.

СУМАСБРО́ДКА о. (жінка /пáні/) з нóровами.

СУМАСБРО́ДНИЙ о^к шалапүтні[и]й, кручений, оглашен-, о. з нóровами.

СУМАСБРО́ДСТВО химєри, нóрови, химєрува́ння, дур, шалапүтство, дїка повєдїнка.

СУМАСБРО́ДСТВОВАТЬ, СУМАСБРО́ДНИЧАТЬ дурїти, химєрува-, химєри-, химорóди-, о^к лихотвóри-;

-й що /м^т хто/ дурїє ∅, звїклий /с-и/ ♦, химорóда, н^к химорóдний, химєр-, шалапүтні[и]й, дурний, о. з химєрами;

НАСУМАСБРО́ДНИЧАТЬ налихотвóрити ∅.

СУМАСШЕ́ДШИЙ божевільний, ненормаль-, д.

малоум-, (- дїї) безтїям-, ідіот, манїяк, слабїй на гóлову, прибитїй у цвїту, ф^р несамовї- [как с. як н.], не при тїям [как с. як не п. т.]; -ї дом божевїльня, л. цїганський табїр, Содом і Гоморра.

СУМАСШЕСТВИЕ е^с скаламучення рóзуму.

СУМАТОХА о^к буча, шамóтнява, шарварок, замотанина, (поспїх) хапанїна, веремїя.

СУМАТОШНИЙ ф^р шарварковий, веремїйний.

СУМБЎР (у голові) каша, хаóс.

СУМБЎРНИЙ о^к хаотїчний.

СУМЕРКИ: наступленіє -ков вечорїння.

СУМКА (кур'єра +) торбїнка; околосердечная с. сорóч- (серця).

СУММИРОВАНИЕ підбивання /підбиття/ підсумків, р^к підсумовання.

СУММИРОВАТЬ підсумóбува-, підбива- під-†; -ї що /м^н хто/ ~óбує ó, з-ї ♦, з^м-ї підсумува-, підбива́ч п, (рїч) суматор, н^к додавальний + %; -їся/-ый підсумовуванїй.

СУМЯТИЦА о^к шамóтнява, замотанина.

СУНДУК & шкатулочка в -кє прїскринок.

СУП о^к щєрба.

СУПРУГИ, СУПРУЖЕСТВО (пóдружня пара) о^к чоловик та жїнка, з. з^р пán(ь)ство.

СУРГУЧ о^к червóбий виск.

СУРГУЧНИЙ восковий; -ая печатъ -ва печатка; с -ной печатью (пакет) завоскований.

СУРÓВЕТЬ сувóрїшати, о^к става- крутїшим; -ї що /м^н хто/ стає к. ó, щораз крутїший.

СУРÓВЫЙ (указ) крутїй, режїмистий, твердїй, жорстóкий, невблаганїй, г. невідклїч-, (- зиму) холóд-, (выгляд) непривїт-, (погляд) важкїй.

СУРЬМА антимон, х. стїбїй.

СУСЛО (з винограду) г. моц.

СУСПЕНЗИРОВАТЬ суспендїувати; -ї що ~ує, н^к суспендїйний, суспендїв-; -ый суспендованїй.

СУТКИ: раз в -ки раз на добу; круглые с. день і нїч, ціла добá, ф^р цілу добу; -ками днями й ночá-, дні й нóчі, у^р дєнно й нóчно.

СУТУЛИТЬ (плечї) пригóрбловати;

СУТУЛИТЬСЯ гóрбїтїся, пригóрблова-, гóрбáтїти, пригóрблїюва- плєчі; -їся що /м^н хто/ ~юється ó, звїклий ♦, н^к сутул(уват)ий + -вшїйся;

ССУТУЛИТЬСЯ ф^р згорбáтїти ó; -вшїй(ся) ó; -я пригóрблений /з-, згорбáтїлий.

СУТЬ о^к сила [в чєм с. у чїм с.]; по -ти до сүті; по -ти дєла в сүті рєчі; по своєй -ти своєю сүттю.

СУТЯГА о^к позивáка.

СУТЯЖНИЧЕСКИЙ позивáцькїй.

СУТЯЖНИЧЕСТВО позивáцтво, позивáльни-.

СУФЛІРОВАТЬ суфлїювати; -ї що /м^н хто/ ~ює, з^н-ї ♦, суфлєр, н^к ~єрський.

СУФФИКС у. нáросток.

СУХАРЬ: толчєные -рї г. тєрта бұлка, н^б сухá-

рики [лині в -ках].

СУХОГРУЗНЫЙ суховóзний, і. суховóз.

СУХОЙ & сухонóгий, д^о *сухїшати; і^р *сухувáтїй у висловах; -ая перегóнка сухá дистїляція.

СУХОПУТНЫЙ сухóпутнїй, (полк) наземнїй.

СУХОПУТЬЕ ж^с сухá путь, сухóпуть.

СУЧИЙ: -чий сын л. зануда.

СУЧИТЬ сукáти;

-ї що /м^н хто/ сукá, зайнїтий сукáнням, звїклий /© с-и/ ♦, сукáльник, н^к сукáльний;

-їся сукáний, (- тїсто) розкáчува-.

СУШИТЬ сушїти, висушува- /о-, об-, про-/;

сушáщий що /м^н хто/ сушїть ó, звїклий ♦, з-ї ви♦, сушїльник, (рїч) сушáрка, н^к сушїльний + %; -ї вєсла м^о з^н-ї /© с-и/ ♦ вєсла;

-їся сушенїй, висушува- /о-, об-, про-/;

ВЫСУШИТЬ & ви♦ на трїску; ó;

-ї мозгї мозковисушївий;

ИССУШИТЬ о^к попосушїти ó;

ИССУШЕННЫЙ (грунт) спрáглий.

СУЩЕСТВЕННЫЙ (- рїзницю) о^к грунтовнїй, (- заувагу) слүш-, (- змїну) великїй; -ые обстоятельства (дєла) сүттєве (у спрáві).

СУЩЕСТВО істóта, душá ї тїло, душá; & ~ка; всем-óm дүшею ї тїлом /серцем/; по -ву слүшний [отвєт по -ву -на відповїд]; в -вє дєла в сүті рєчі; всем-óm делал что так і робив що [в. -óm старáлся бежáть так і старáлся втектї].

СУЩЕСТВОВАНИЕ існування, буття, жи- (ї смерть), ф^р тривáння, д. екзистєнція; & фчко; с началá -ня чєго відкóли існує сó.

СУЩЕСТВОВАТЬ існувати, бó-, не зникá-, не пропадá-, топгá- ряст, (довго) тривá-, не перевóдитися, (у свїті) зустрїчá-; с. чєм жїти з чòго; -ї якїй є, що /м^н хто/ існує ó, з-ї /з^м-ї/ ♦, (де) розташованїй, розміще-, (мїф) пошїре-, (світ) дїйс-, реáль-, (спосїб) практиковá-, (- права) зафїксовá-, н^к сүщїй, чїннїй, сучáс-, сьогóднїшнїй, тепєрїш-, нїнїш-, наявнїй, не покїй-, не мєртвїй, живїй, (у свїті) відомїй, /закон/ з^к наш, з^н існуючїй, © існуючї; -щїє якї тїльки є; -ї в вїде /природє, фóрме/ подїбуванїй у вїгладї /природї, фóрмі/; -ї у нас сучáсний нам; -вшїй тодїшнїй, тогочáсний, ó; -ї до тогò до-тогочáсний;

ПРО♦♦♦ перетривáти /про-/, вїжїи- ó; -вшїй перетривáлий /про-/, ó /±- -ї.

СУЩИЙ: всє сүщєє усє живє, органїчний свїт, дєрево життя; -єє наказáние с кем чїста кáра Бóжа хто; -не пустякї для них раз плóнути їм.

СУЩНОСТЬ сүть, ф^р сїль, о^к нарїжнїй кáмїнь.

СФЕРА кўля, (дїяльностї) цáрина, нїва, стєзя, гáлуз, кар'єра, (знáть) бєсяг, о. силóвє полє.

СФОРМИРОВАТЬ > ФОРМИРОВАТЬ.

СХВАТКА о^к борюкáння, бóрс-, т. лисїці м^н.

СХВАТЫВАТЬ схóплювати, хапá-, (думку) ро-

зумі- з півслова, (злюдя) затримува-;
 -й що /м^н хто/ хапа́ ◊, звійклий /© с-и/ х., з^м-й /з-й/ схопі-, скоплювач, хапун, хапко, п^к хапкий, беручкий, хваткий, хапучий, (знання) похопливий, кебетли- + %; -й на лету́ /с полуслова/ бістрий на розум, ± понимающий с п.; -й на ходу́ похипний, похипливий;

СХВАТИ́ТЬ схопити, злапа-, взя- в руки, запобас- ◊; с. **что** набіг- чого [с. люес н. пранців]; с. за шіворот /вór-/ взя- за шкірку, ♦ за обшивку; ♦♦♦**СЯ:** с. в драке братіся за барки; ◊;

-йся/-ый схоплюваний /о-, об-, пере-/, перетяг-, уловлюв-, скріплюв-, скобув-; -я звійклий братіся за барки, © стявся; -я за глобу © взявся за голову;

-вший(ся) ◊.

СХЕМАТИЗІРОВАТИ схематизувати;

-й що /м^н хто/ ~ує, звійклий ♦, для ~ації, зайнятий -ією, схематик, ~атор, п^к схематичний + %; -йся/-ый схематизований.

СХОДИ́ТЬ сходити, д. схожа-, (з неба) спускати-ся, (з дороги) збóчувати, /стрічному/ уступати-ся, (- синці) зникати; с. на нет (- майно) точити-ся, як криз рішето; с. с квартири перебирати-ся, г. переноси-; с. с (правильного) пути збива- на манівці; с. с рук мінати безкарно, мінати-ся, ♦, як з гуски вода; с. с ума́ божеволі-, дурі-; с. с ума́ от кого дурі- за ким; не с. со сцены п. тримати-ся на плаву́; не с. с уст бути на устах, і далі обговорюватися; **Вы что с ума́ сошли?** що Ви собі думаєте?; **всяк по-своєму с ума́ -ит** кожен дуріє, як уміє, п^о кожен молодець на свій вірець;

-й що /м^н хто/ сходить ◊, звійклий /© с-и/ ♦, з^г-й /з^м-й, р-й/ зійти, о. на шляху з [-й с горы на ш. /марші/ з гори], п^к т. сходовий, сходистий; -й на нет пораз менший /непомітні-/; -й со сцены готівий /з^м-й, ріше-/ зійти зі сцени; -й с ума́ що божеволіє, доведений до божевілля, мало не здурілий, майже збожеволі-, напівбожевільний; **легко -й с рельсов** схильний ♦ з колії /рейок/;

СОЙТИ (з рейок) зіскочити; ◊; с. на нет пересісти-ся, (- гнів) пройти; с. с коня зсісти з коня; с. с ума́ глузду рішити-ся, скрути- /з глузду/, повреді- розумом, о^к знесамовитити; с ума́ с.! умреш!, умерти!, здурі- можна!; **можно с ума́ с.** можна сказити-ся; не с. мне с этого места! щоб я з цього місця не встав!;

-шедший ◊; -й в могилу упокоений, покій-, небжчик; -й с рельсов ◊; -й с ума́ збожеволілий, здурі-, знесамовиті-;

ПО♦♦♦: п. с ума́ побожеволіти, дурі- ◊.

СХОДИ́ТЬСЯ сходитися, (враз) збiра́-, (де) збирá-, (у чому) годі-, (у точці) зосереджува-, (з ким) ставати другом кому, (- одяг) застібати-ся; с. во взглядах одним духом дихати;

-йся що збігається ◊, збираний, зосереджува-, звійклий ♦, з^г-й /з-й, р-й/ зійтис-я, щораз ближчий /вуж-/, п^к м. збiжний, р^к (в)однобіж-, © с-и ♦; **СОЙТИ́СЯ** (з ким) потоваришувати з, здружити-ся, н^к злига-, знiоха-; с. во мненіи (-нях) зійтис-я на думці /думка́ми/, ма́ти одну́ думку, (не розкідитис-я думка́ми); **одно́ к одному́ сошлось** все на куту зібралос-я;

-шедшийся (люд) зібраний, (з ким) здруже-, ◊.

СХОДН́Й схожий, (пiдхожий) прийнятний [на -ых условиях на -их умовах].

СХОДНЯ́К ф. здибанка, здиб.

СХОДСТВЕНН́Й що скидається на, схожий, м. подібний.

СХОЖДЕ́НИЕ о^к рух /спуск/ униз.

СПАРА́ПЫВАТИ здряп/увати, дряпа-;

-й що /м^н хто/ ~ує, звійклий ♦, р-й ~а-, п^к = %;

-йся/-ый здряпуваний, дряпа-.

СПЕ́ЖИВАТИ > ЦДИТИ.

СЦЕНА: сцена в сцену (повторити) досценно.

СПЕПЛЯ́ЕМОСТЬ чіпкість, п^к зчепність.

СПЕПЛЯ́ТЬ (з)чіпляти, зчіплюва-;

-й що /м^н хто/ ~ює ◊, звійклий /© с-и/ ♦, з-й зчепі-, ~ювач, п^к ~ювальний + %, р^к зчіпливий;

СПЕПЛЯ́ТЬСЯ зчіплятис-я ◊; с. в схватке втузитис-я, борюка́-, бра- за барки;

-йся/-ый зчіплюваний, (- зуби) зчіплю-, сти́ску-, п^к чіпкий, т. зчіпний;

СПЕПИ́ТЬ(СЯ): -вший(ся) ◊; -я зчеплений, (- кількох у бійці) розборюка-.

СПЕ́ПКА с^м (у боксі) кліч.

СПИ́НТИЛІРОВАТИ ф^і спинтил/ювати;

-й що -ює, спинтилятор, п^к спинтиляторний.

СЧА́ЛИВАТИ зчáл/ювати;

-й що /м^н хто/ ~ює, звійклий /с-и/ ♦, з-й зчáли-, зайнятий зчáленням, зчáловач, п^к = %;

-йся/-ый зчáлований.

СЧАСТЛІВИ́ТЬСЯ щастіти, вестіся;

ПО♦♦♦ спосудитис-я, спобігти щастя, © ма- щ. [мне -лось я мав щ.], з. повестісь [ей не -ось їй не -лось].

СЧАСТЛІВО! з Богом!;

СЧАСТЛІВЫ́Й (- життя) устелений квітами /рiожа-/, (- ідео) п. золотий; **-ые часoв не наблюдают** щасливі дзигарів не знають.

СЧАСТЛІВЧИ́К д. щастунчик.

СЧА́СТЬЕ о^к фортуна, ф^р успіх, удача; **иметь с. ф^р** брататис-я з долею; **как на с. як на те** (щастя); **Ваше /твоё/ с., что маєте** /маеш/ щастя, що; с. в руки идёт падає кози́рна карта; **тебе́ б такое с.!** щоб ти так дихав!; **не́ было бы -тья, да нес. помогло = нет худа без добра** (>ДОБР-О); к -тью г. щастя хотіло, щоб; к -тью, нет Бог милував; **благодаря -тью** (вижив) щастям.

СЧЁСЫВАТИ зчісувати, чеса-;

-й що /м^н хто/ зчісує ◊, зайнятий зчісуванням,

звіклий ♦, р-й зчеса-, зчісувач, $n^k = \%$;

-йся/-ый зчісуваний /ви-/, здряпу-.

СЧЁТ ϕ^p карб [на чей с. на чий к.]; **расчётный** с. сумарний рахунок; за чей с. чийм коштом, на чий кошт; в с. o^k на рахунок, у лік; не в с. не в лік, не рахується; в с. зарплаты (аванс) зі суми зарплати; за чужой с. o^k на дурниці; в два -та раз, два і готово, як раз і два; без -та (давати) не лічивши; по -ту (котрий) г. з чергі [второй /третій +/ по -ту другий /третій +/ з черги], (видавати) рахуючи, під лік; по (банковому) -ту /-ам/ з (банкового) рахунку /-ків/; быть на -ту бути на обліку, ϕ^p бу- дорогім [каждая минута на -ту кожна хвилинка -га]; быть на хорощем -ту бу- у фаворі /у числі найкращих/; и -ту нет е. є й пере-є; ровным -ом (рівно) як скло, аж [р. -ом нічого аж нічого], ні більше, ні менше ні багато ні мало + > РОВНИЙ;

СЧЁТЫ (особисті) поррахунки.

СЧЕТВЕРЁННЫЙ ϕ^p четверний [-ая установка ч. агрегат].

СЧИСЛИТЕЛЬ обчислювач.

СЧИСЛЯТЬ обчислювати; -й = высчитываю-;

счислимый m^o/a^o числений.

СЧИТАТЬ лічити, рахува-, вєсті лік, перелічува-, перераховува-, (вважати) o^k гада-, ма- за [с. хорощим /плохим/ ма- за добре /зле/], ϕ^p бра- за що [не бері цю казку за факт]; с. кем/чем o^k визнава- ким/чим, ма- /прийма-/ за кого/що; с. ворон o^k лови- вітрів /гав/; с. единицей ма- за одиницю; с. необходимым вваж-а за потрібне; с. себя вправе гада-, що має право; с. своим долгом ма- за свій обов'язок, г. почуватися до -зку; с. честью ма- за честь; есть все основания с. годі заперечи-; -йя своим долгом (в кінці мови) з обов'язку; считай e^{om} рахувати [он, с., мертвец він, р., труп /мрець/]; -й 1. що / m^o хто/ рахує $\diamond$, звиклий / $\odot$ с-и/ ♦, готовий /з-й/ по ♦, рахивник, (рiч) лічиль-, n^k лічильний, вираховчий + %, 2. що вваж $\diamond$, схильний г., переконаний, $\odot$ маючи за; -й возможным з'-й толерува-; -й галок роззява, ловєць гав; -й границей маючи за межу; -й единицей прийнявши /поклав-/ за одиницю; -й по пальцам $\odot$ лічивши на пальцях; -й своим долгом $\odot$ маючи за свій обов'язок; -й себя вправе гадаючи, що має право;

СЧЕСТЬ: не с. без ліку, не злічити;

ПОСЧИТАТЬ: п. за честь мати за честь; не -ий(те) за труд ϕ^p не пожалій(те) труду;

СЧИТАТЬСЯ рахуватися, (з ким) розраховува-, (ким) вваж-а, o^k входить в лік; с. с кем шанува- кого; с. с чем вваж-а на /бра- до уваги/ що; с. с возможностью чего бу- свідомим чого; с. с реальностью дивитися правді в очі; с. со словами вважати на слова, б ^{o} рахуватися із

словами; она ни с чем не -ается їй і море по коліна; не считаясь с чем без огляду на що;

-йся/-ый 1. лічений, рахова-, число-, перелічува-, перерахову-/роз-, ви-/, k^u уважа-, 2. визнава-;

-я кем/чем що йогб мають за кого/що, визнава(ва)ний ким/чим /за кого/що, як хто/що/; -я с реальностью тверезий, з тверезими поглядами;

СЧЁСТЬСЯ ϕ^p порозумітися; своей люди – сочтёмся свої люди – домовимось;

СЧИТАННЫЙ порахова-, г. /ви-/.

СЧИТЫВАТЬ o^k відчит/увати;

-й що / m^o хто/ ~ує, звиклий ♦, 3-й відчит-а, для відчитування, зайнятий -ям, відчитувач, $n^k = \%$;

-йся/-ый відчитуваний.

СЧИЩАТЬ зчиш/ати, чисти-;

-й що / m^o хто/ ~а, звиклий ♦, 3-й зчисти-, $n^k = \%$;

-йся/-ый зчищуваний, чище-.

СШИБАТЬ звалювати, збива-;

-й що / m^o хто/ ~ює $\diamond$, звиклий ♦, 3-й звали-, n^k → сбывающий /> СБИВАТЬ/;

-йся/-ый збиваний, звалю-.

СШИВАТЬ/-й = СТАЧИВАТЬ/-й¹.

СЪЕДАТЬ з'їдати, пожир-а, (- сумнів +) їс-, точи-, (- кошти) поглина-;

-й що / m^o хто/ з'їда $\diamond$, звиклий / $\odot$ с-и/ ♦, 3-й з'їс-, їдєць, їдун, $n^k = \%$; -й глазами готовий з'їсти очима; -й живьём живоїд;

-йся/-ый споживаний, їдже-, поглина-, якого з'їдають, їдимий, δ . поглинатий;

СЪЕСТЬ δ^a згамати; $\diamond$; с. зубы/собаку/ o^k мұху з'їс-, підкуватися на чім; с. фигу дулю з'їсти; кто смеет, тот два съел де відвага, там і щастя;

-вший δ ; -й зубы на чём підкутий на чім, δ .

СЪЕДЕНИЕ (по)жертя, ϕ^p поїдання, поїд /роздертя/ [на с. львам на поїд /роздертя/ лєвам], р. з'їжа; на с. (віддати) на поталу.

СЪЕДОБНЫЙ o^k їсти[ї]вний, тривний, стрівний.

СЪЕЖИВАТЬСЯ куліт/ися, щули-, зіщулюва-;

-йся що / m^o хто/ ~ься $\diamond$, скулюваний, зіщулю-, зморщу-, скорч-, зніч-, з ^{m} -й с♦, звиклий / $\odot$ с-и/ ♦;

СЪЕЖИТЬСЯ скулітися, o^k стулі- $\diamond$;

-вший (в клубок) скулений (калачиком); $\diamond$.

СЪЕЗД з'їзд; & n^k *з'їздовий.

СЪЕЗЖАТЬ (з гори) спускатися, (плазом) сповзати, (з дороги) зверта-, (з квартиры) перебиратися, г. переноси-;

-й що / m^o хто/ з'їздить $\diamond$, з'-й /р-й, готовий/ з'їхати, (з місця) зсуваний, (з квартиры) г. переносу-, n^k т. з'їзний;

СЪЕЗЖАТЬСЯ стягати (звідусіль) $\diamond$;

-йся що / m^o хто/ з'їздитися, стяганий звідусіль; **СЪЕХАТЬСЯ** зібратися (звідусіль) $\diamond$;

-вший зібраний, прибулий, стягнутий з., δ .

СЪЁМ (мешкання) винаєм, винайм.

СЪЁМКА (землі) обмір, (фильму) фільмування.

СЪЁМНЫЙ т. роз'ємний, змін-, (- вісь) віль-.

СЪЕМОЧНЫЙ обмірний, м^о фільмуваль-
СЪЕМЩИК (*плян*) обмірник.
СЪЕСТНОЕ харч(ї), я^ї їстівне, о^к їстівна.
СЫВОРОТОЧНЫЙ р^к сироватний.
СЫГРЫВАТЬСЯ -я що зіграється, з-ї зігра́ти-
СЫЗМАЛА зма́лку, о. з пуп'янку.
СЫЗНОВА н^о віднова.
СЫН син; & сино́к, синашко, сино́ньо.
СЫНУ́ЛЯ синаш(а).
СЫПАТЬ сипати, насипа́-/за-, ви-, об-, по-, у-, +/
 -ящий/сыплю́ що /м^н хто/ сипле ∅, звідкий /©
 с-ш/ ♦, з-ї на♦, сипа́ль, н^к т. сипальний + %;
СЫПНУ́ТЬ (*куди*) пода́тися, шугну́ти.
 ♦♦♦**СЯ** сипатися, скака́ти [из глаз іскры -тєя з
 очей аж іскра ска́че]; с. гра́дом /как из ро́га и-
 зобилья/ ♦ як горо́х з мішка́ /як з рукава́/
 -ящий/сыплю́ сипаний, насипа́-/ви-, роз-,
 у-, з- +/, н^к сипкий, сипучий, ± ССЫПАТЬ.
СЫР: как с. в ма́сле (*катя́ется*) (живе́) як варе́-
 ник у смета́ні
СЫР-БОР: с.-б. загорелся (*з чого, звідки*) поча-
 лос́я, шу́ря-бу́ря зирва́ла-, зчинила́-бу́ча /гарми-
 дер/, закрути́ла-вереме́я.
СЫРЕ́ТЬ волобнути, зво́лжуватися;
 -ї що воло́гне ∅, ~аний /від-/ , поки́нутий ♦, щор-
 аз сирі́ший /вогкі-, мокрі-/ , вже май- відсірі́лий.
СЫРОКОПЧЕ́ННЫЙ сирову́джений.
СЫСКИВАТЬСЯ; СЫСКА́ТЬ(СЯ) : -вший(ся)
 ∅; -я зна́йдений /від-/ , відшу́ка- /роз-/
СЫСКНО́Й розшукóвий; -а́я поли́ция і^с -о́ва
 поли́ця; -а́я соба́ка о^к до́йда.
СЫТ: с. по го́рло ситий по зав'язку;
 ♦♦♦**ЫЙ**: с. голо́дного не понима́ет ситий голо́д-
 ному не віри́ть; **БЫТЬ -ЫМ чем** ма́ти до́сить
 чого.
СЫЩИ́К з. слідець, з^н шпиг.
СЫЩИЦКІ́Й (*хист*) шпигу́нський.
СЮРПРИ́З (*рич*) (по)дару́нок.
СЮСЮКА́Т р^к цюцокати;
 -ї н^к цюцокли́вий.
СЯК-ТАК ф^р та́ко-ся́ко.
СЯКО́Й-ТАКО́Й о^к та́кий-не-ся́кий.

Т

ТАБОР & таборище, (*де був табір*) таборище.
ТАБУ́: т.! зась!; & ∂^к *затабу́ваний /= пере-
 заборонений/.
ТАБУ́ЛІРОВАТЬ табу́люва́ти;
 -ї що ~ю́е, табуля́тор, н^к ~яторний + %;
 -ый табу́льований.
ТАБУ́Н & табу́нець, табу́нище.
ТАБУ́НЩИ́К ста́дник.
ТА́ИНСТВЕ́ННЫЙ н^о та́инний, з. містері́йний.
ТА́ИНСТВО та́йна; **ТА́ИНСТВА** та́инощі.

ТА́ИТЬ та́йти, за́таюва-, трима́- в душі, не вика́-
 зува-, не розголо́шува-; т. зло́бу о. держа́-ка́-
 мінь за па́зухою, ма́-зуб /гостри́-зуби/ на ко́го;
 не т. зла к кому держа́-зло на ко́го;
 -ї що /м^н хто/ та́ить ∅, схи́льний прихо́увати,
 звідкий ♦, го́товий /з^м-ї/ за♦, прихо́увач, н^к за-
 та́йкуватий /при-/ , за́тайли́вий /по-/ , с^к кри́й-
 [кри́йдупа], © за́таюючи, ± та́юва́ющий; -ї в
 себе́ *что* насичений *чим*, ба́гатий на /© кри́ючи
 в собі/ *що*; -ї зло́бу зі злобо́ю в душі /се́рці/;
ТА́ИТЬСЯ кри́тися, прихо́вано існува́ти ∅; &
 н^о *розта́їтися /= розкри́тися/;
 -їся що /м^н хто/ кри́ється ∅, прихо́ваний, за́тае-
 /у-/ , н^к → -ї; -я от ко́го звідкий кри́тися від, -ї
 + від, © прихо́вуючи від; не -я розкри́йдупа;
ПРИТА́ИТЬСЯ завме́рти (се́рцем) ∅.

ТА́ЙКО́М о^к ста́йтайна.

ТА́ЙНА: не бы́ть -о́й лежа́ти на по́верхні; **пос-
 вяща́ть** в -ну вта́ємни́чува- ко́го, зра́джу- та́єм-
 ни́цю кому;

ТА́ЙНЫ & та́йнощі.

ТА́ЙНО о. за за́мкну́тими дверима́, (*торгува́ти*)
 з-під поли́; т. от ко́го о. за *чи́ми* плечі́ма;

ТА́ЙНЫЙ (- *слъзи*) ні́кому не оскáржений.

ТА́ЙНОПІ́СНЫЙ н^{рм} та́йнпи́сний.

ТАК ф^р аж [т. **вот где ты!** аж ось де ти!], дуже
 [т. **скоро** д. **скоро**], з. таке́ [т. **ли это́ ва́жно?** з.
 чи це таке́ ва́жливе́ /ва́жне́/?], то [вот так го́сти-
 и! оце́ то го́сті!; т. **что?** то що?], тож [т. **нач-
 нѐм** т. почні́мо]; т. ∂^о **бы** то б ∂^о [т. **съели бы**
 то б з'їли]; т. **ведь** таке ж ж?; т. **вот** то от, ото́ж; ну, т. **вот**
 то й от; т. **вот оно́ что!** а воно́ он що!; т. **дер-
 жа́ть!** н^о так трима́ймо!; т... же таж [т. **слепой**
 же таж слі́пий]; т. и ф^р аж [т. и **пробітся** аж
 пробі́тєся]; т. и **быть** гара́зд, неха́й, зго́да; т. **на**
 ж тебе́! ма́еш!, телє́псь ща́стя в ха́ту!, як на те,
 всу́переч споді́ваному, все пі́шло пра́хом!; т.
кому и *надо* туди́ *кому* ї! дорба́; т. **или** іна́че
 так чи так, хоч так хоч так; т. **как** о^к бо, заті́м
 що; т. **ли это́?** чи спра́вді так є?; т. **нет!** аж ні!
 т. **нет же!** то ж ні!, аж ні!, таж ні, алє́ ж ні, так
 же ж ні, коли́ ж ні; т. **себе́** так(ї́й) собі́, н^р спло́-
 ха́; т. **сказа́ть** о^к як той ка́же, ти б каза́в, сказа́в
 би; т. **что** тож і, ото́ж, аж [темно́ т., **ч. не** від-
 тє́мно аж не від-]; т., **что** (да́же) аж [т., ч. д.
 глаза́ слипа́ються аж очі злипа́ються] т. **что**
 же? то й що?; не так *кто* как *кто* не сті́льки
кто скі́льки *кто*; не т. **ли?** еге́ ж?; не т.-то не дуже
 [не так-то легкó не д. лє́гко]; всє́ не т. усє́
 че́рез го́лову /за́дницю/; а т. **как** а що [а т. к. я
 не ел а що я не їв]; **нельзя́** т. **поступа́ть** не ма́-
 жна тако́го робі́ти; та́кі т.! а так!; **это́** не т. так
 (воно́) не є; **вот это́ т.!** оце́ так так!; **как бы** не
 т.! і^р ая́же!;

ТА́К-ТА́КИ та́кі, так, всє́ та́ки, по́при це, аб-

соли́тно, *ж^м* а [т.-т. **никто́** а **нікто́**]; т.-т. и не такі не;

ТАК-ТО отакé-то, *е^м* он як; не т.-то, не так і [не т.-то **просто** не т. і **просто**].

ТАКЖЕ *ф^п* ще і [он **купил** т. **ябло́к** він **купив** ще й **ябло́к**], ж [и я т. та й я ж], і собі [дед т. **упа́л** дід і с. **впа́в**]; т. и **то** ще й те, *ф^п* ж такі [т. и **то**, **что** **удобно** зру́чно ж **такі**]; т. (и) **тим** же **хо́дом**, **що** (й); т. **как** до тої **ми́ри**, як; а т. а **ще** й. **ТАКІ** аж [просто т. **сі́рый** просто аж **сі́рий**], *ф^п* а [чтó-то т. **дал** **щось**, а **дав**; т. **не** **вспаха́л** а **не** **виорав**], © й [ібо т. **знаю** бо й **знаю**], **далебі** [он **такі** **прав** д., **його́** **пра́вда**], та [а **чтó-то** т. **де́ржит** а **щось** та **трима́є!**], без **су́мніву**.

ТАКОВ: и **был** т. р. і був **такий**; но -а **реальность** *ж^м* але так е.

ТАКОВСКИЙ: не т. **хіба-ж-такий** [сла́ли не -ие **да́ры** сла́ли х.-ж-такі **да́ри!**]; не т. (**чтобы**) не з тих (що), не з тако́го **тіста** (щоб).

ТАКО́Й & **оце́** **такий**, **отакéнь-**; т. **же** той же **такі**; т., **зна́ешь** /ну/ *е^м* **такий** тобі [т., з. /ну/, **как** **телёнок** т. т., як **теля́**]; т. **себе́ кто** не який **уже́** там і **кто** [т. **себе́ во́ин** не я. у. т. і **во́як**]; не т. **уж** и **лживый** *ф^п* **брехли́вий**, **мо́же**, й не **брехлі-**; -**ім** **образом** *ф^п* **такім** **мака́ром** /**канди́обер-**/, *ж^м* так отó, 2. **о́тже**, **о́тж**, **вихо́дить** (що); -**ім** **же** **б.** так **са́мо**; на **такóм** /**такóй** +/ **же** *ф^п* ж [на -**о́м** **же** **бе́лом** **конé** на **бі́лому** ж **коні**]; -**бе** и -**бе** **де́ло** так і так; и **всё** -**бе** **прóчее** **то́що**;

ТАКО́Й-РАСТАКО́Й **сякий-такий**;

ТАКО́Й-СЯКО́Й *е^м* **дале́ко** не **пе́рша** **кля́са**;

ТАКО́Й-ТО *о^к* **отакій**, **оце́** **такий**, (*як* *служебо-ве* *слово*) **такий** (і **такий**), **який** (**са́ме**) [укажі́те: **полк** т.-то **вкажі́те**: **полк** **такий**, **вкажі́те**: **який** **са́ме** **полк**]; не т.-то **уж** не аж **такий**, не **ду́же** **вже**; -**іе-то** **дела́** **отакé!**, **такі** **спра́ви!**; -**іе-то** **пиро́гі** **отакі** **гаразді́**.

ТАКСІ́ г. **таксі́вка**.

ТАКСІ́РОВАТЬ **такс/ува́ти**;

-й **що** /*м^н* **хто/** ~**уе**, **зайня́тий** ~**а́цією**, **зві́клий** /с-и/ **♦**, ~**ува́льник**, ~**а́тор**, *п^к* ~**ува́льний**, ~**а́цій-**; -**йся/-ый** **таксо́ваний**.

ТАКТИ́ЧНЫЙ г. **безпереса́дний**.

ТАЛАНТ *о^к* **дар**, **кебе́та**, о. **дар** **Бо́жий**.

ТАЛАНТЛИ́ВЫЙ *б^с* **кебе́тливий**.

ТАЛОН *о^к* **квито́к**.

ТАЛЫ́Й *о^к* **розме́рзлий**.

ТАЛЬ, **ТАЛА́Я ЗЕМЛЯ́** *о^к* **тали́на**.

ТАМ (*як* *відповідь*) як **ба́чиш**; **вот** т. *п^б* **оно́**, **там-о́**; **како́е** т. **та** **де!**; и **у** **кого́** **ещё** т. і **ще** в **кого́**; т. **хорошо́**, **где** **нас** **нет** **там** **добре**, **де** **нас** **нема́**; **да** **что** **там** **то** **или** **то?** **яку́** **вагу** ж **ма́е** **те** **чи** **те?**, **чи** **ва́рто** **звжа́ти** **на** **те** **чи** **те?**

ТА́М-ТО (*як* *служебо-ве* *слово*) **там** і **там**, **де** **са́ме** [укажі́те: **учи́лся** **там-то** **вкажі́те**: **учи́вся** **там** і **там**, **вкажі́те**, **де** **са́ме** **вчи́вся!**];

ТА́МБУР (*у хати*) **прісінок**.

ТА́МБУРИ́Н **бубон** /з **брязкальця́ми/**, р. **реши́тка**.

ТАМО́ЖЕННЫЙ: т. **досмо́тр** **мі́тний** **о́гляд**;

-**ые** **сбо́ры** к. **міто**.

ТАМПОНИ́РОВАТЬ **тампонува́ти**;

-й **що** /*м^н* **хто/** **тампону́е**, **для** **тампона́ції**, **зайня́тий** -**ією**, © с-и **♦**, *п^к* = **%**;

-**йся/-ый** **тампоно́ваний**.

ТА́НЕЦ /з *підскоками*/ **підско́чний** **та́нець**, *з^н* **ска́кання** **го́пки**, **гощюва́-**; & **та́нчик**, **тано́чок**, **при-танцо́вування**.

ТА́НК *п^о* **повзу́н**.

ТА́НЦЕВА́ТЬ **танцо́вати**, **вита́нцо́ву-**, *ф.* **виге́цу-**, *ф^п* **балья́сува́ти** [т. **над** **проба́стью** б. **над** **прі́ровою**]; & **підтанцо́вува-** /**від-**/, *д^к* **затанцо́ва́тися**; т. **от** **пе́чки** **почина́**- **від** **Ада́ма**;

-й **що** /*м^н* **хто/** **танцо́е** **♦**, **розтанцо́ваний**, **оберта-** /**закру́же-**, **закру́че-** / **та́нці**, **зві́клий** /**охо́ужий/** **♦**, **охо́жий** до **та́нців**, **танцо́рист**, **танці́вник**, **танцова́ль-**, **танцо́ра**, *з^н* **підска́кувач**, о. у **та́нці**, у **крово́верті** -**нцю**, *п^к* **танцова́льний**, **танеч-**, **танцо́ристий**, **танці́вливий**, *р^к* **танцо́вистий**; -й **до** **изнемо́ження** **го́рбовий** **♦** до **упа́ду**; -й **зал** **розтанцо́вана** **за́ля**; -й **на** **одном** **ме́сте** **зві́клий** **тупцо́вати** на **мі́сці**; -й **от** **пе́чки** © **поча́вши** **від** **Ада́ма**; -й **под** **чьо́ дудку́** = **пляшущий** **п. ч. д.**;

-**ая** **па́ра** **па́ра** у **та́нці** /у **крово́верті** **та́нцю**;

-**ую́ще** **танці́ливо** **♦** → -й;

-**йся/-ый** **танцо́ваний**, **вита́нцо́ву-**, **балья́нс-**.

ТА́НЦЕВА́ЛЬНЫЙ *о^к* **тане́чний** **♦** → **†**.

ТА́РА (*з лози* /*на помідорі*) **верей́ка**.

ТАРАБА́РИТЬ **балья́си** **точі́ти**, **ба́витися** **балача́ками**;

ПОТАРАБА́РИТЬ **потере́вэніти** **♦**.

ТАРАБА́РЩИ́НА **шварга́ніна**, **тараба́нщина**.

ТАРА́Н *п^с* **гуля́й-город**; & *п^к* ***тара́нний**.

ТАРА́НИТЬ: -й **що** /*м^н* **хто/** **тара́нить** **♦**, **зві́клий** **тара́нити**, **з-й** **протара́ни-**; ± **ПРОБИВА́ТИ**.

ТАРАРА́М *о^к* **ша́рварок**; **подня́ть** т. **учині́ти** **гвалт**, **зби́-** **бучу**.

ТАРАТО́РИТЬ *о^к* **торох(ко)́/тіти**, **сіпа-** **горо́хом**; -й **що** /*м^н* **хто/** ~**тіти** **♦**, **торохті́й**, **цокоту́н**, **ляскот-**, *п^к* **лопотлі́вий**, **теркот-**, **щebet-**;

ЗАТАРАТО́РИТЬ *о^к* **затараба́нити** **♦**;

НАТАРАТО́РИТЬ **нату́рката** (**го́лову**) **♦**;

-**вший** **♦**.

ТАРАХТÉНЬЕ *о^к* **торо́хнява**.

ТАРАХТÉТЬ **туркото́ати**, **торо́хка-**, **диркоти́-**, (*яз-иком*) **сіпа-** **горо́хом**;

-й **що** /*м^н* **хто/** **туркото́ать** **♦**, **зві́клий** **♦**, **з-й** **за** **♦**, **торохті́й**, *п^к* **торох(кі)́тливий**, **диркоти́-**, **туркоти́-**, **тріскоти́-**, **торох(ко)́тю́чий**, к. **торохкі́й**;

ЗАТАРАХТÉТЬ (*язиком*) **посі́пати** **горо́хом**; **♦**;

ТАРАЩИ́ТЬ **витрі́пати**;

-й **що** /*м^н* **хто/** ~**а** **♦**, **зві́клий** /с-и/ **♦**, **з-й** **вїтрі́щи-** **и-**, **вїтрі́щака**; -й **глаза́** з **вїра́ченими** **очи́ма**, *п^к*

вирячкува́тий, витри́шку-, © ви́рячивши о́чі;
-йся = **--й** глаза.

ТАРЕ́ЛКА то же са́мое, но в друго́й таре́лке та са́ма Пара́ска, та йнша запáска.

ТАРЕ́ЛЬЧАТЫЙ (*вершок гори*) круглове́рхий.

ТАРИ́РОВАТЬ тарува́ти;
-й що /м^н хто/ тару́є, зви́клий ♦, для тарува́ння, зайня́тий -ям, тарува́льник, н^к = %, © тару́ючи;
-йся/-ый тарова́ний.

ТАРИФИ́РОВАТЬ р^к тариф/ува́ти /д^к про♦/;
-й що /м^н хто/ ~іку́є ◊, зви́клий ♦, 3-й про♦, зайня́тий ~іка́цією, ~іка́тор, н^к ~ікаці́йний + %;
-йся/-ый, тарифі́кований, тарифо́-

ТАРГАРА́РІ с^л Берму́дський трику́тник.

ТА́РЫ-БА́РЫ о^к лясі-баля́си, тінди-ри́нди (коржі з ма́ком, тінди-ри́нди горобе́ць), тереве́нівeні вербо́ві ко́леса, те-ге-те́!

ТАСКА́НИЕ о^к тя́гання; т. за во́лосы чуба́нина, чубле́ння.

ТАСКА́ТЬ тяга́ти, волокти́; т. за во́лосы (*кого*) чуби́-, /один одного/ чубитися; т. кашта́ны из огня́ для *кого* загри́бати жар для;
-й що /м^н хто/ тяга́ ◊, зви́клий /охо́жий/ ♦, 3-й поволокти́, зайня́тий тя́ганням, тяга́ч, носі́й, н^к несун, с^л тя́гні- [тя́гнібік], © тя́гючи, ± тя́гаю́чий; **-й** по суда́м © с-и ♦ по суда́х; **-й** кашта́ны из огня́ зви́клий загри́ба- жар;
-ый тяганий, но́ше-, воло́че-, ску́ба-, чубле́-, цупле́-;

НАТАСКА́ТЬ (*накрести*) на́тирити; ◊.

ТАСКА́ТЬСЯ тяга́тися, шве́ндяти; т. по све́ту © носі́-кого [я ~лся по све́ту мене́ -ло по світа́х];
-йся 1. = **-ый**, 2. що /м^н хто/ шве́ндяє ◊, зви́клий ш., р-й пове́штатися, тяга́ка, волоцо́га, шве́ндя, снові́га; **-йся** по суда́м зви́клий ♦ по суда́х.

ТАСОВА́ТЬ тасува́ти, ми́ша-ка́рти;
-й що /м^н хто/ тасу́є, охо́жий ♦, 3-й під♦, зайня́тий тасува́нням, тасува́льник, н^к = %;
-йся/-ый тасова́ний.

ТАСОВА́ТЬСЯ (*ошиватися*) телесува́тися.

РАС♦♦♦ розтелесува́тися

ТАТАКА́ТЬ о^к ча́хкати;
-й що ча́хка, схи́льний /с-и/ ♦, н^к чахкітлі́вий.

ТАТУ́ЙРОВАТЬ татую́вати, ж^к колоти́ся;
-й що /м^н хто/ ~а, з^л-й ви♦, зви́клий ♦, зайня́тий ~ва́нням, татуова́льник, н^к татуова́льний;
-йся/-ый татую́ваний, обко́ло-

ТАЧА́ТЬ ши́ти, ф^р штукува́-, пошива́- /з-/
-й що /м^н хто/ ~є ◊, зви́клий ♦, 3-й по♦, зайня́тий ши́ттям, пошива́льник, штукува́-, н^к = %, ©;
-йся/-ый ши́тий, штуко́ваний, пошива́- /з-/.

ТАЩИ́ТЬ д. цурпелити, бэ́хка-; кле́щами т. сло́во из *кого* обце́ньками тя́гти за язи́к *кого*;
-й(ся) р. > тяну́щий(ся);

ОТТАЩИ́ТЬ о^к відтараба́нити ◊;
УТАЩИ́ТЬ ж^к стирити, жу́хну-; ◊;

♦♦♦СЯ о^к ле́две переступа́ти з но́ги на но́гу;
ДОТАЩИ́ТЬСЯ ф. допха́тися; ◊;
-вший ◊;

ПРИ♦♦♦СЯ о^к прителіпа́тися, причала́п(к)ати ◊.

ТА́ЯТЬ та́нути, (*мліти*) о^к розчу́люватися /пере-/, ф^р скреса́ти [студе́нтська ляді́на почала́ с.]; т. **как воск** о^к ♦ як сві́чка;
-й 1. що /м^н хто/ та́не ◊, то́плений, схи́льний ♦, гото́вий роз♦, ма́йже розта́лий, н^к то́пкий, к^л та́нучий, р^к розта́вущий, /сніг/ мо́крий, 2. **пла́влящийся**, 3. **чахну́щий**, 4. що мліє ◊, © от-от розта́не, ± **замираю́щий**; **-й как воск** © щора́з марні́ший, © с-и ♦ як сві́чка;

РАСТА́ЯТЬ (- ©) розчу́литися /пере-/ ◊;
-вший (роз)та́лий, розто́плений, © розчу́ле- /пере-/, розі́млілий, завме́р-, ◊.

ТВА́РНСТЬ тваринні́сть, утробн-, тва́рн-.

ТВА́РЬ з^б усе́ живе́, р. пло́дь.

ТВЕРДЕ́ТЬ тужа́вити, тве́рдну-;
-й що тве́рдне ◊, схи́льний ♦, 3-й за♦, щора́з тве́рдший /ту́жаві-/ , ма́йже затве́рдлий /зату́жаві-, тве́рдий/;

ЗАТВЕРДЕ́ТЬ о. затве́рднути на ка́мінь; ◊.

ТВЕРДИ́ТЬ стве́рджува́ти, (*те same*) н^к тве́рди-; т. **своє́/одно́ и то же/ пра́ви- /прова́ди- своє́(ї)**;
-й що /м^н хто/ тве́рдить ◊, зви́клий т., схи́льний повто́рюва-, 3-й /гото́вий/ повто́ри-, н^к = %;
-йся повто́рюваний, стве́рджува-, товкма́че-, за́чу́ва-.

ТВЕ́РДО (*знати*) до́бре, (*крі́пити* +) мі́цно, о. ка́мінно; т. **и непрекло́бно** залі́зно руко́ю;

ТВЕ́РДЫЙ тве́рдий, не рідкий, не газува́тий, с. ♦ як залі́зо, (*грунт*) не м'я́кий, (*сніг*) затужа́влій, (*на дотик*) тугі́й, цупкі́й, (*горіх*) мі́цний, (*лад*) наді́й-, пів-, (*дух*) непохі́т-, незла́м-, сті́йкий, (*курс*) незмі́нний, (*намір*) невідклі́ч-, (- *опору*) непору́ш-, (*крок*) упе́вне-, (- *ціни*) ста́лий, (- *знання*) глибо́кий; ◊; с **-ым ха́рактером**, **-ой** **нату́ры** ♦ на вда́чу;

ТВЕ́РДЕ́ЙШИЙ о^к (тве́рдий-)тве́рдісі́нський.

ТВЕРДОКОПЧЕ́ННЫЙ тве́рдоу́джений.

ТВЕ́РДОСТЬ о^к тве́рдо́та; т. во́ли непохі́тність.

ТВЕ́РДЬ: т. (*земна́я*) у^р тве́рджа.

ТВОРЕ́Ц творе́ць, у^р сотвори́тель, всетво́рець, сві́тотво́рець; & в. твору́га.

ТВОРИ́ТЬ твори́ти, створу́ва- /ви-/ , у^р створу́я-, (*мистецьки*) вичаро́вува-, (*музику*) писа́-, ко́мпонува́-, (- *митця*) бу́-твори́ем, ф^р кува́-; & спі́в♦, д^к за♦; т. **безобра́зья** чині́-сві́нства; т. злоде́яння ко́ї- чо́рні діла́, Ка́їнове діло чині́-; т. с **по́могою** **фанта́зми** бра́-з голо́ві; т. **чудеса́** го́ри переверта́-;
-й що /м^н хто/ тво́рить ◊, 3-й /гото́вий, поклі́канний/ с♦, зви́клий /© с-и/ ♦, творе́ць, виво́рювач /у-/ , а́втор (тво́ру), у^р сотвори́тель, н^к твора́чий, с^к -творе́ць [**-й мифы** мі́тотво́рець], -твора́-

чий, -твірний [-й **гóry** горотворчий, горотвірний], -твірний [самотвірний]; -й **безобразя** з-й чини- свінства; -й **добрó** добротворець; -й **злодяння** лиходій, супостат, творець чорних діл; -й **молітву** що діє молітву, зайнятий молітвою, з м. на устах; -й **поклóны** © кладучи поклóны; -й **суд** покліканий чини- суд; -й **чудеса** сотворитель чудес, е. вернигора; **ТВОРИТЬСЯ** діятися, відбува-, здійснюва- Ѧ; -йся/-ймый 1. чинений, творе-, робле-, кос-, 2. створюва-, компанова-, здійснюва-, задію-; -ый с^к-творний [-ый **рука́ми** рукотворний].

ТВОРЧЕСТВО (автора) дóробок; **литературное** т. письменство.

ТЕАТР & театрик.

ТЕАТРАЛІЗОВА́ТЬ театралізувати;
-й що /м^н хто/ ~ує, з-й /звіклий/ Ѧ, н^к ~аційний;
-йся/-ый театралізований.

ТЕБЕ́: **вот т. и кто** ось тобі і хто, [вот т. и трус! ось тобі й боягуз!, ми даремно мали кого за боягуза], и на тебе і маєш.

ТЕ́ЗИС: -сы по докладу тези на доповідь.

ТЕКСТ & текстівка /= текст під фото/.

ТЕКУ́ЩЕ н^о плинь.

ТЕКУ́ЩИЙ поточний, біжучий, теперішній, сучасний, (рик) цей, (- воду) проточний.

ТЕЛЕВИ́ЗИЯ: **рабо́тник** -ии телевізійник.

ТЕЛЕСКО́П о^к далекогляд.

ТЕЛЕФО́Н: **обраца́ться по** -ну звертатися на телефон; я у -на я слухаю.

ТЕЛЕФО́ННИЙ г. телефонічний.

ТЕЛЕФО́НІРОВА́ТЬ телефонувати, н^б дзвоні-;
-й що /м^н хто/ ~ує, з-й Ѧ, з^м-й за Ѧ, н^к ~ний, ~іч-;
-ый телефонований.

ТЕЛЕ́Ц (сузір'я) з^н Бик, р^к Теля.

ТЕЛІ́ТЬСЯ телітися, отелюва-;
-щаяся що телітється, отелювана, © с-и Ѧ.

ТЕ́ЛО & тільце.

ТЕЛОСЛОЖЕ́НИЕ о^к комплекція.

ТЕЛЯ́ЧИЙ: т. **востóрг** телячі радічі.

ТЕМ: т. не менше аж воно [аж в. і тут є вихід].

ТЕ́МЕНЬ, ТЕМЬ о^к темніна.

ТЕМЛЯ́К о^к перевіса.

ТЕМНЕ́ТЬ темніти, темніша-, вечорі-, поночі-;
-й що темніє Ѧ, затьмарюваний, укрі- темрявою, щораз темніший, от-бт вже темний;
ПО♦♦♦: -єло в **глазàх** світ перемінився; Ѧ;
-вший потьмарений, помёрклий, потемні-, посутені-, звечорі-, Ѧ;

СТЕМНЕ́ТЬ помёркнути /при-/ Ѧ;
-вший помёрклий /при-/, потемні- /при-, с-/, споночі-, посутені-, Ѧ].

ТЕ́МНО-ГОЛУБО́Й волошківий

ТЕ́МНО-СЕ́РЫЙ о^к шпакуватий.

ТЕМНОТА́ пітьма, мóрок; в /по/ -те темрявою.

ТЕ́МНЫЙ ф^п нечистий [-те діло], і^к ялózний.

ТЕМПЕРА́МЕНТ нóро[i]в.

ТЕМПЕРАТУ́РА: **повы́шенная** т. гарячка.

ТЕМПЕРАТУ́РИТЬ -й що /м^н хто/ температу́р-ити, з гарячкою /температу́р-/, у гарячі.

ТЕНДЕ́НЦИЯ г. наставлення, настанова.

ТЕ́ННИСНИЙ: -ые **ту́фли** теніски, г. тенісівки.

ТЕ́НЬ (місце в тіні) о^к за́тін.

ТЕОЛО́ГИЧЕСКИЙ о^к богосна́вчий.

ТЕОЛО́ГИЯ богослів'я, ц. богослóвія.

ТЕОРЕТИ́ЗИРОВА́ТЬ теоретик/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує, **схильний** Ѧ, теорéтик, н^к = %;
-ый теоретизований.

ТЕО́РИЯ (Дарвіна) вчéння.

ТЕПЕ́РЕШНИЙ & *дотепéришний; в -ем **пони́мании** як тепер розуміють.

ТЕПЕ́РЬ г. **нара́зі;** & *натепéр; т. **настоя́щая** **пора́** тепер саме час.

ТЕПЛЕ́ТЬ братися /повертати/ на тепло, н^о весні-;
ПО♦♦♦ зайтис на весну, відлігнути, н^о звесні-;
-вший потéплілий, відліг-, звесні- Ѧ.

ТЕ́ПЛИТЬСЯ ледве блім/ати, (- **життя**) жéврі-, тремті-;

-йся 1. що л. ~а Ѧ, з-й Ѧ, н^к тонкосвітній, 2. що жéвріє Ѧ, з^м-й згасну-/знікну-/ , ледве живий.

ТЕПЛО́ВО́З о^к теплотяз.

ТЕПЛООБРАЗУ́ЮЩИЙ теплотворчий, тепло-твірний, теплотвір.

ТЕПЛОПЕРЕДА́ЮЩИЙ р^к теплоно́сний.

ТЕПЛОПОГЛОЩА́ЮЩИЙ р^к тепложéрний

ТЕПЛОПРОНИЦА́ЕМЫЙ теплокрізький.

ТЕПЛОФИ́ЦИРОВА́ТЬ теплофік/увати, отопля-;
-й що /м^н хто/ ~ує Ѧ, **охóчий** Ѧ, зайнятий ~а́цією, н^к ~аційний + %;

-йся/-ый теплофікований, отéплю-.

ТЕ́ПЛЫЙ о^к теплявий, ф^п дру́жний, сердéчний [-а́я **компáния** -жній /-чний/ гурт, р^к гоп-компáния], (клімат) беззім-; & теплий-претéплий.

ТЕРЕБИ́ТЬ смікати, шáрпа-, (волос) скубті;

-й 1. що /м^н хто/ сміка Ѧ, **звіклий** Ѧ, р-й по Ѧ, © смікаючи, 2. що скубе Ѧ, **звіклий** скуб(á)ти, 3. що бере (льон), бральник, н^к бральний;

-йся/-ймый 1. м'ягтий, сміканий, шáрпа-, терéбле-, бра-, куйовдже-, 2. скуба-, 3. бра-, вибира-.

ТЕРЕ́ТЬ тертіти, перетирати /на-, про-, ви-, роз-, за-, об- +/, (- **чобит**) мýля, гріз-;

трущий 1. що /м^н хто/ тре Ѧ, зайнятий тертя́м, **звіклий** Ѧ, **трещь**, і^к **трач**, н^к р^к **теру́щий** /за-, роз- +/, 2. що мýляє Ѧ, н^к **мулькый**;

-йся 1. тертітий, перетіраний /на-, про-, об- +/, **призна́че** /з^м-й, **схиль-** тертітис, піддава- тертю, **нище**- тертя́м, н^к **потеру́щий**, тертьовий, **фрикці́йний**, р^к **взаємотертіий**, р^б **тертя́**;

ВЫ́ТЕРТЫЙ: в. до лоска вишмульганий; Ѧ.

ТЕРЗА́НИЯ сердéчні /душéв-/ мýки, мýки серця.

ТЕРЗА́ТЬ шматувати, **кра́я**- /я́три-, **роздира́-** /ду́шу, серце), **мордува́-** ду́шу, **шáшелем** **точі-** сер-

це, (- сумніви) роз'іда-, терза-, роздира- [-ають сомніенія *кого* роздирають сумніви], (сумління) гриз-; т. *душу* лежа- тязгарем на серці; -й що /м^н хто/ шматує ♠, звиклий ♠, з-й роздёр-, мучитель, кат, катюга, н^к гризький, терпк-, гризучий, болю-, нестерпний, с^к (роз)дері- [-й *душу* роздеридуша]; -й *душу* з-й розкрая- серце; -ая боль ятрущий /гризуч-/ біль, сердечн- щем; **ИСТЕРЗА́ТЬ** попомучити ♠; **ТЕРЗА́ТЬСЯ** катува́тися, мордува- /тліти/ душею, нести тязар у серці, каргаться, гриз- душевно, кара- в душі /душею/, не могли знайти місця; т. *мыслью* угризатися совістю, © переслідувати думкою *кого*; -йся/-ий роздираний, шматова-, муче-; -я *мыслью* переслідуваний /обтяже-/ думкою; **ИСТЕРЗА́ТЬСЯ** попомучитися, р. попорва- ♠.

ТЕРРИТО́РИЯ г. терён, о^к земля.

ТЕ́РМИН (строк) реченець.

ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЙ о^к назвозна́вчий.

ТЕРМИНОЛО́ГИЯ о^к назвозна́вство.

ТЕ́РМОМЕТР н^б гра́ду́сник.

ТЕ́РНИЕ: увітгий -ием обте́рнений; че́рез те́рния - к звёздам до зір кризь те́рна.

ТЕ́РНИ́СТЫЙ: т. *путь* о^к хресна доро́га.

ТЕ́РНО́ВНИК (зарість) тернище, терняк.

ТЕ́РНО́ВЫЙ: достане́тся *кому* в уде́л *венце́* т. опов'ється *чье* серце терно́вим *винце́м*.

ТЕ́РПЕЛІ́ВЫЙ г. видержливий.

ТЕ́РПЕ́НИЕ: т. и *груд* *все́* перетру́т терпіння і *труд* усе перетру́ть, н^о вода ка́мінь то́чить; т. *лопається* *рвётся* те́пце.

ТЕ́РПЕ́ТЬ терпіти, витримува-, зно́си-, допуска-, толерува-, миритися з *чим*, ф^р приймати як факт *що*, (від *кого*) *заснава-* образ /кривди/; т. *что* о. *пйти* з *чари* *чого* [т. *му́ки* п. з ч. страждань]; т. *банкрóтство* банкрутува-; т. *бе́дствие* терпі- *биду*, *спізнава-* *лиху* го́дину, *заснава-* *тяжкої* *скрути*; т. *го́ре* *лишє́ния* *понева́рятися*; т. *крах* *летіти* у *прірву*; т. *невзго́ды* *тягну-* *биду*; т. *неуда́чи* *горі-*, *бу-* *під* *конє́м*; т. *нужду* *бітисся* із *зліднями* /з *нуждо́ю*/; т. *угры́зєния* *сбєсти* *кара́тисся* *серце́м*; *не* т. *кого* (на *дух*) *не* *переносити*, *не* *видержува-*, *диха-* *чóртом* /я́д-/ *на* *кого*; *не* *могу́* т. *душа* *не* *видержує*; *он* -*ит* *матєриальные* *лишє́ния* *його* *обсіли* *злідні*; -й що /м^н хто/ *те́рпить* ♠, з-й /го́товий/ *ви* ♠, *звіклий* ♠, *терпєлівець*, н^к *терплячий*, *терпєливий*, *толерантний* до *чого*; -й *банкрóтство* *банкру́т*, *банкруту́ючий*; -й *бе́дствие* *заскóчений* /*захопле-* *лихо́ю* *годи́ною* /*аваріє́ю*, *нещас-тям*/, *тягнї́бда*, © *заснаючі* *аварі́ї*; -й *лишє́ния* *обтя́же-* *злігдо́нями*; -й *неуда́чу* /*крах*/ *проваль-*; -й *пора́женіє* *нез-й* *уникну-* *пора́зки*; -й *убы́тки* *обтя́же-* *збитками*, *заснавши* *збитків*; *не* -й *возра́жений* (*тон*) *безапєляцій-*, *нача́льни-*

цький, *наказóвий*; *не* -й *отлагáтельница* *нега́йний*, *невідклад-*, *нага́ль-*, *о. пиль-* до *зарізу*;

-*імый* > **ТЕРПІМЫЙ**;

-*вший* ♠; *дóблго* -й *довготєрпєливий*;

ПЕРЕТЕРПЕ́ТЬ *вигєрпіти*, (*бїду*) *перєтрива-*, н^ок (+ до ♠) *перетєрплюва-*; ♠;

-*вший* *перетєрпїлий* ♠, н^о *довготєрпєливий*;

ПО♦♦♦ (від *бурі* +) *засна́ти* *шко́ди*, (- *здоров'я*) *підупас-*; ♠; п. *аваріє́ю* *засна-* *аварі́ї*, *розбітисся*;

п. *бе́дствие* о^к *доскóчи-* *лиха*; п. *крах* *сіс-* на *лід*; п. *крушє́ние* (- *літак*) *розбітисся*, (- *судно*) *засна́ти* *аварі́ї* (*трóці*) /*погтрóщїтисся*/ *на* *мо́рі*; п.

неуда́чу /*крах*/ *засна́ти* *неуда́чі*, *згорі-*, *полеті-* у *прірву*, *зламá-* /*спалі-* /*об-* /*крїла*, ф. *облизá-* *мако́гона*, *спїйма-* *облизня*, *зломá-* *карк*, *вхопї-* *шілом* *па́токи* /*ме́ду*/, *сіс-* *ма́ком* /*на* *міліну́*/, *ду́лю* з *ма́ком* *з'їс-*, *поломі-* *зуби*, *вхопї-* *як* *соба́ка* *обме́тисї*, (- *плян*) *розбітисся* *на* *дрі́зкі*; п.

разгро́м о. *знайти* *моги́лу*;

-*вший* *потєрпїлий*, *скрївджений*, *потєрпїлець*, ♠; -й *крушє́ние* /*аваріє́ю*/ *що* *засна́в* *аварі́ї* /*трóці*/, *потєрпїлий* *від* *аварі́ї*, (- *судно*) *потєрпїлий* *від* *аварі́ї* *на* *мо́рі*, *розбіток*; -й *неуда́чу* /*фіаско́*/ *неуда́лий*, *погорі-*, © *засна́вши* *неуда́чі*; -й *от* *землетря́сенія* *пови́шений* *землетру́сом*, *потєрпїлий* *від* *землетру́су*; -й *от* *наводне́ния* *потєрпїлий* *від* *пово́ди*, *пово́дянин*; -й *пора́женіє* *перемóжений*, *розгро́мле-*; -*ая* *сторона́* *скрївджена* *сторона́*.

ТЕ́РПЕ́ТЬСЯ н^о о^к *ждáтися* [*не* -*єлось* *не* -*лося*]; *не* -*итися* *кому* *нетєрпєць* *берє* *кого*;

НАТЕ́РПЕ́ТЬСЯ о^к *попотєрпіти*, о. *пізна-* *по* *чїм* *ківш* *лиха*;

-*вший* *набїдóваний*, *нагорьó-*, *пережитий*, н^к *попотєрпїлий*, н^р *довготєрпєливий*, ♠.

ТЕРПІМО о^к *сяк-гáк*, *можливо*, *ненайгірше*, *жс^н* *мóжна* *жїти*;

ТЕРПІМЫЙ *вигрїмуваний*, *зно́шу-*, *толерó-*, *припустїмий*, н^к *припу́щенний*, *можливий*, *вїбáчли-*, *ненайгірший*, *сякий-такий*, *незлєцький*.

ТЕ́РРАСОВІ́ДНЫЙ, -ОБРА́ЗНЫЙ *схїдчáстий*, *па́дї-*, *порóжи-*.

ТЕ́РРАСЫ о^к *паді*.

ТЕ́РРОРИ́ЗИРОВА́ТЬ *тероризувати*, *зали́ку-*;

-й *що* /м^н хто/ *тероризує*, *охóчий* ♠, з-й с♠, *терорист*, н^к *терористичний*;

-йся/-ий *тероризований*.

ТЕ́РЯ́ТЬ *губїти*, *втрача-*, (*у ділі*) *ма-* *збитки* /*втра́ти*/, *заснава-* *збитків* /*втра́т*/; т. *что* г. *втрача-* *на* *чому* [т. *сїлу* в. на *сїлі*]; т. *авторитє́т* о^к *пада-* *в* *о́чах*; т. *бы́лую* *сла́ву* /*могучєство*, *авторитє́т*/ *схóди-* *на* *пси*; т. в *вєсе* *хóдну-*, *здава-* *на* *вазі*; т. *власть* (*над* *собой*) *знева́днюватися*, (*ф^р* *не́тями-*); т. *время* *гя́ти* *час* [*не* -*рїя* -*єни* *не* -*явши* -*су*]; т. *всья́кое* *ува́женіє* *к* *чєму* *вигирá-* *но́ги* *об* *що*; т. *гóлос* *спадá-* з *гóлосу*; т.

дар речі забува- язика в роті; **т. довірие к кому** зневірятися у *ким*; **т. значеніе** відступати на задній план; **т. нить** (*бесиду*) збиватися з пантелику; **т. образ человеческий** мерзеніти; **т. ореол славы** пада- з п'єдесталу; **т. охоту** знеохочуватися; **т. почву под собой** ♦ся, не знати, на яку ступи-; **т. равновесие** о^к точитися; **т. рассуток** ♦ /втрача-/ глузд; **т. свое лице** компромітува-/дискредиту-/ себе; **т. силу** о^к знесилюватися, упадати /втрача-/ на силі; **т. совість** о. позичаючей у Сірка; **т. терпение** нетерпеливигись, втрачати терпєць /терпіння/, виходи- з терпіння, не могли всїди- на місці; **т. управление** втрача- контроль; **не т. почвы под ногами** стоя- твердо на землі; **-яет сознание кто** мліє /умчива/ *кто*, (стає) млобно кому;

-й що /мⁿ хто/ губить ♦, позбавлюваний, звїклий /с-и/ втрачати, з-й втрати-, н^к утратливий, утратний; -й *что* нез-й більше *робити* [-й терпєние н. б. терпіти]; **ничего не -й** застрахова- від утрат; -й в вєсе шораз худіший /лєг-/-; -й *вєру* зневірований; -й *вкус к чему* знеохочува- у *чим*; -й *власть над собой*, -й *голову* нез-й володи- собою, о. у нестямі; -й *довєрие* зневірова-; -й (*жизненные*) *силы* © втрачаючи сили, (шораз безсиліший); -й *золотое время* © гаявши золотий час; -й *зря /попусту/ в.* звїклий гая- час, дармовіс, загайко; -й *из виду* © спускаючи з ока; -й *интерес к чему* більше не зацікавленний *чим*; -й *надєжду* обезнадїюва-, позбавлю- надї, © втрачаючи надїю; -й *нить чего* нез-й стєжи- що; -й *память с-и* втрача- пам'ять; -й *почву под ногами* © втрачаючи ґрунт під ногами; -й *равновесие* нез-й трима- рівновагу; -й *свое лицо* шораз більше скомпромітова- /дискредито-/-; -й *сознание* майже непритомний /умлілий/; -й *терпение* знетерпєливений; -й *трудоспособность* майже непрацездат-; -й *управление* нез-й далі керува-; -й *ум* = -й *голову*;

ПОТЕРЯТЬ ф^p відбїгти [свого відбїг, чужо- не доскобчив]; ♦; **п. голову** позбутися глузду; **п. дар речі** втратити мову, забу- язика в роті, проглину- я.; **п. довірие к кому** позбутись довіри до *кого*; **п. из виду** по♦; **п. интерес к чему** збайдужі- /знеохотитись, втратити охоту, охолону-/ до *чого*, кину- під лаву *що*; **п. контроль над собой** зріватися з ланцюга; **п. место /длжн-ость/** о. вилетіти з сїдла; **п. нить** по♦ кінці; **п. образ человеческий** розсвинячитися; **п. охоту к чему** знеохоти- до *чого*; **п. расположение** чьє упасти в *чийх* очах; **п. рассуток** за♦ глузд, втрати- тафму, знетямитися; **п. свежесть** пропахнути нафталіном; **п. совість** позичи- очі в Сірка; **п. сознание** втрати- пам'ять /памороки/, р. рїшитися глузду; **п. терпение** знетерпєливи-, вийти з терпіння, всі жданики поїс-; -ял аппе-

тит кто н^o їс- не їсть; **потеряв голову, по- лосам не плачут** зрубаний голові байдуже за чубом;

-вший *о*; -й *голову* безрадный, розгубле-; -й *зрение* осліплий, слїпий, незрячий; -й *интерес* збайдужілий; -й *рассуток* очмані-, знетямлений, *о*; -й *терпение* знетерпєливле-;

ТЕРЯТЬСЯ губигтися, о^к непевніти, як слїпий, (*нитити-ся*) не зна-, на яку ступи-; **т. в догадках** блука- у здогадах; **т. во мраке** зника- в темряві; **т. из вида** зника- з очей;

-йся/-ый загублюваний /роз-/, утрачу- /ви-/, марно-, гайно-, збавлю-; -я (*серед чужих*) шораз розгубленіший, д. замотиличений; -я в догадках розгубле- у морі здогадів; -я во мраке спантелїче- мрякою /темряв-/-; -я в толпе проковтува- юрбою; -я из вида © зникаючи з очей; **ЗАТЕРЯТЬСЯ** -вшійся загублений, *о*; -я на краю света закинутий на край світу;

РАС♦♦♦ не знати, на яку ступи-, усі шляхи по♦; -вшійся розгублений, збентєже-, знич-, зняковїлий, © не знавши на яку ступити *о*, *о*.

ТЕСАТЬ тєсати, обтїсува- /ви-/-;

тєшущий що /мⁿ хто/ тєше *о*, звїклий ♦, з-й за♦, для тєсанья, зайнятий -ям, тєсальник, н^к = %; -йся тєсаний, обтїсуваний /ви-/-.

ТЕСНИТЬ тїснити, (*кого*) відтїска-, тїсну- /напирá-, напосїда-/- на;

-й що /мⁿ хто/ тїснить *о*, звїклий ♦, з-й від♦, н^к /кого/ напосїдливий на, р^к натїскущий на, т. відтїсковїий, ф^p агресївний, © тїснївши; -й *враг с-и* ♦ ворога;

ПО♦♦♦ в. відтїснуги, відтїснуги-, попха-, попер-; **ТЕСНИТЬСЯ** роїтися *о*, (*у гурт*) збивá-; **т. к кому** сусїди- до *кого*;

-йся/-имый тїснений, тїснугий, стїскуваний /від-/, здавлю-, дүшений, купче-; -я (*в однім місці*) збїтний, стїсну-, напханний;

ПОТЕСНИТЬСЯ -итесь! посьньтєся!;

С♦♦♦СЯ -вшійся стїснугий /-ений/, з. стїсне-.

ТЄСНО о. хоч бері й колїньми розсувай;

ТЄСНЫЙ (*контакт*) найтїснїший, ф^p вузький [т. *круг друзїй* -кє коло друзїв].

ТЕСНЕЙШИЙ найтїснїший, (тїсний-)тїснїснїський.

ТЕСНОТА нⁿⁿ тїснава, (*од чого*) переповнення.

ТЕСТАМЕНТ у. заповїт, дүхївнїця.

ТЄТУШКА г. тїтуся /-енька/, з^a тїтко!, тїтцю!.

ТЕХНИЗИРОВАТЬ технїзувати /о^k з♦/;

-й що /мⁿ хто/ ~ує, покликаний ♦, для технїзації, зайнятий -їєю, технїзатор, н^к технїзаційний, ©; **ТЕХНИЗИРОВАННЫЙ** технїзований /о^k з♦/.

ТЕЧЕНИЕ (*хід*) плин, перєбїг, з. тяг; (*дїя*) перєбїгання, перєбїжка, /*соків, струмїв*/ струмування, (*води*) течїя /мⁿ течїї/, (*подїй у творї*) сюжєт, (*творче*) напям; **часов т.**, **т. врємени** часо-

плін; в т. о^к (у)продобж, через [ч. літо], за [в т. секунди за мить], з. тягом [в т. р'ядка лет т. літ], р. бігом [в т. веків б. віків]; в т. дня © цілоденний [робота в т. дня цілоденна праця]; в т. нескількох днів © кількаде́нний; в т. нескількох (останніх) лет вже від кількох років, (вже не один рік); с -нем (вре́мени) з бігом (ча́су); а с -нем вре́мени ж^а а туди́ далі [ходил, а с -нем в. перестал ходив, а т. д. й годі]; по -ню за водою /течію/.

ТЕЧЬ¹ текті, (- дах) протіка-, /час/ міна-, (потоком) струмува-, (- мову) літиса, лунати, звуча-; т., извиваясь /річку/ витиса [течєт, и., рєчка в'єтса /ф^р повилася/ річка]; по бородє лусам/теклó, а в рот не попало по бороді теклó, а в роті не було;

-кущий що течє ∅, розливаній, покинутий ♦, розлитий потоком, біжучий, теку-, пливу-, н^к плинний, проточ-, пливкий, © ринувши потоком, як річка, с^к -біжний /-плинний/ [скоро -й швидкобіжний, швидкоплинний], ± ТЕКУЩИЙ і пльвущий; -й сквозь пальцы = пльвущий с. п.; -й струей струменистий, струмі-, струмливий, © струмуючи.

ТЕЧЬ² і. о^к протігана.

ТЕШИТЬ потішати, тиши-, о^к гри- дүшу; т. себя надєждой багаті- думкою, ма- ілюзії; не тешь себя иллюзией, что... ф^р ти не дивись, що... [не т. с. и., что их мало ти не д., що їх мало]; ничем не-ило кого что... нічого не казало чьому серцеви що...;

-й що /м^н хто/ ~а ∅, звиклий /© с-и/ ♦, 3-й /р-й/ потіши-, потішник, н^к потішливий, розваб-, © ~аючи; -й себя надєждой звиклий плека- ілюзії; **ТЕШИТЬСЯ**: т. грєзами багатіти думкою; чем бы дитя не-ось, лишь бы не плакало чим би дитя не бавилось, абі не плакало;

НА♦♦♦СЯ: н. вдволей попотішитиса з кого.

ТИБРИТЬ цупити, ж^н жуха-;

-й р. що /м^н хто/ цупить ∅, 3-й по ♦, © жухаючи.

ТИГР: бума́жный т. солóм'яний бичо́к.

ТИКАТЬ цокати;

-й що цока ∅, © цокаючи, знай цок та цок.

ТИПИЗИРОВАТЬ типізувати

-й що /м^н хто/ типізує, звиклий /з-й/ ♦, для типізації, зайнятий -єю, н^к типовий, © ~уючи;

-ый типізований.

ТИПУН: т. тебе на язык чиряк тобі на язык, попріщило т тобі.

ТИПЧИК шмєндрик.

ТИР о^к стрільбище.

ТИРАЖ (видань) о^к наклад.

ТИРАЖНЫЙ о^к накладовий.

ТИРАЖИРОВАТЬ тиражувати, розмножу-;

-й що /м^н хто/ ~ує, звиклий ♦, 3-й роз♦, для тиражування, зайнятий -ям, н^к тиражувальний;

-йся/-ый тиражований.

ТИРАНИТЬ тиранити, катува-, відбира- правá; -й що /м^н хто/ ~ить ∅, звиклий /© с-и/ ♦, тиран, дєспот, кат, мучитель, н^к тиранічний, дєспоті-.

ТИРЕ риска.

ТИСКАТЬ потис/кати, (романи) ж^н оповіда-;

-й р. що /м^н хто/ потиска ∅, звиклий ♦, 3-й ~ну-.

ТИСКИЙ лєщата, п. лабєти [зажат в т. взяти в л.];

(від тисняви) стіски [жилищные т. житлові с.].

ТИСНЕНИЕ: т. по металу вибивання на металі.

ТИСНЕННЫЙ витиснений/-слий, -нутий/, виби-.

ТИСНИТЬ (на міді) вибивати, витиска-;

-й що /м^н хто/ ~а, звиклий ♦, 3-й витисну-, зайнятий вибиванням, н^к = %;

-имый вибиваний /від-/ , витіску-, друкó-.

ТИТАН вєлетень, вєлет, н^б кип'ятільний бак.

ТИТРОВАТЬ титрувати;

-й що /м^н хто/ ~ує, призначений ♦, для титрування, зайнятий -ям, титрувальник, н^к = %;

-йся/-ый титрований.

ТИТУЛ звання, (книжки) назва.

ТИТУЛОВАТЬ титулувати, величати;

-й о /м^н хто/ титулує, звиклий /з^м-й/ ♦, н^к = %;

-йся/-ый титулований, звелічу-.

ТИХИЙ о^к неголосний, негучний, (океан) спокій-, (- гавань).сон-, © лагід-, смір-, (вітер) слабкий, легєнь-, (плач) глухий;

ТИХО о^к безшєсно, (- погоду) хоч мак сій; т. помєшанный > ПОМЕШАННЫЙ;

ТИШЕ (!) о^к тихо!, ша!; т. єдєшь – дальше будєшь тихо їдє – далі будєшь;

ТИШАЙШИЙ о^к (тихий-)тихісінький.

ТИХНУТЬ затих/ати, тіхша-, (- бурю) ущуха-;

-й що ~а ∅, щораз тихший + затихающий.

ТИШИНА (сторожка) принішклість; мєртвая т. © тихо як у вусі; т. и покой мир та спокій.

ТИШЬ: т. да гладь (да Божья благодать) о^к любов і лад (та райська благодать).

ТКАНЕ- с^к ткáнно- [тканекаркасный тканнокаркасный].

ТКАНЕВЫЙ р^к ткáнный.

ТКАТЬ снувати, ткати;

ткующий що /м^н хто/ ~є ∅, мастак ♦, ~вальник, ткач, ж^т ткаля, н^к ~вальный, ткаль-, ткацький;

-йся ткаій;

ПРОТКАННЫЙ протканий.

ТЛЕННЫЙ смєртний, о^к невічний.

ТЛЕТВОРНЫЙ (влиив) розтлівущий.

ТЛЕТЬ тліти, жєврї-, ятритиса, жаргїти;

-й що тліє ∅, поійнятий тлінням, покину- ♦, у процесі тління, напівзотлілий, лєдь тєп-, н^к розжєврї-, жарістий, с^к тлій- [-й разряд тлій-разряд].

ТО о^к отó; то ли чи там [день то ли два день чи там два]; то ли ещє гдє-нибудь /кто-н., как-н./ чи там дє /кто, як/; то ли ещє что чи там ще що,

(по переліку) абощо; **то ли...**, **то ли** о^к не то..., не то, може..., може [то ли брат, то ли сын м. брат, м. син]; **то ли...**, **то ли...**, **то ли ж^м** що взяти..., а що..., а що [то ли А, то ли Б, то ли В що взяти А, а що Б, а що В]; **то ли ещё как(ой)?** *в^{см} ж^м* чи я там знаю?; **не то а то** [не то уеду а то поїду]; © *модель кто-то сделал робити* хтось зробив [люди то купили купити люди купили];

-ТО о^к отó [в ётом-то доме отó в цём домі], ж [вот ёто-то и странно оцё ж і дивно], якраз [бн-то и не понял він якраз і не зрозумів]; **поэтому-то** з цієї от причини; *д!* РОЛЬ;

ТО-ТО (як службове слово) те і те, що саме [укажіте: сделали тó-то вкажіте: зробили те і те, вкажіте, що саме зробили], отóж [тó-то и я говорю отóж и я кажу]; **тó-то же, тó-то и онó!** о^к отó й воно, то ж то й е, тим-то й ба!, отóж то й ба!, а ти думав! /Ви -аля!/, к. отóж!

ТОВАР: -ры пёрвой необходимости товари пёршої потреби.

ТОВАРИЩ товарищ, побратім, (від фаху) колега; гусь свиньё не т. шпак орлу не ♦; **т. по несчастью** ♦ у нещасті; **т. по оружию** бойовий побратім; **т. по профессии** колега; **т. по службе** ♦ на службі /з. від служби/; **т. по школе** шкільний ♦; **т. председателя** заступник голови, з. містоголова; **быть -ем** (в дорозі) ♦йти, б. склада-компанію.

ТОВАРНЫЙ товарівий [т. пбезд т. поїзд, к. товарняк].

ТОВАРОПОЛУЧАТЕЛЬ відборець /відбирач/ (товару).

ТОГДА: т. как ж^м аж (тоді як) [куплю т. к. приеду куплю аж приїду].

ТОГО: ни с т. ни с сего о^к тиць-гриць; не т. не той [он немного не т. він трохи не т.].

ТО-ЕСТЬ б то [тó-есть я? я б то?], ж^м у ролі.

ТОЖДЕСТВЕННОСТЬ тотóжність. о^к ідентичність, близня́тво.

ТОЖДЕСТВЕННЫЙ тотóжний, о^к ідентичний.

ТОЖЕ: т. мне кто (нашёлся) кто ще мені знайшовся, оцё так [т. м. врач лікар ш. м. знайшовся, оцё так лікар, з. цілий твій лікар].

ТОЛК пуття, *ф^p* добро [не будет -ку из кого -ра не буде з], штиб [другого -ка иншого -бу]; -ом = ТОЛКОВО; с -ом з розсудом; без -ку без пуття; **пошли толки о них** узялі на язикі їх; с **чувством**, с -ом, с **расстановкой** > ЧУВСТВО;

ТОЛКОМ *ф^p* як слід.

ТОЛКАНИЕ: т. ядра з стусання кулі.

ТОЛКАТЬ пхати, попиха-, турля-, (сонного) торка-, (на що) під'юджува-, підштрику-, підцькóва-, (ядро) стусати; **т. на преступление** доводи- до гріха; **т. под бок** штурва- в бік;

-й 1. якій /мⁿ хто/ штовха ♦, звиклий /© с-н/ ♦,

штовхач, підштовхув-, штовхальник, тручайло, о. 'пусковой механизм', н^к підгінчий + %, 2. **побуждающий**; -й в **пробсть** р-й трути- у прірву; **ТОЛКНУТЬ** пхнути, турну- ♦; -ули штовхнуто; -йся що /мⁿ хто/ пхается ♦, звиклий пхатися; -ый/-йся 1. пханий, штовха-, туза-, підштовхува-, 2. під'юджу-, підштрику- + **побуждаемый**; **НА♦♦♦СЯ:** -вшийся попоштовханий, Ø.

ТОЛКОВАТЬ тлумачити, витлумачува- /роз-/ (говорити) гомоні-; ± **ИНТЕРПРЕТИРОВАТЬ**; -й 1. що /мⁿ хто/ ~ить Ø, звиклий ♦, з-й ви♦, тлумач, відгадув-, н^к тлумачний + %, для ~ення, зайнятий -ям, 2. **говорящий**, 3. **рассуждаю**; **ТОЛКОВАТЬСЯ** о^к витлумачуватися Ø; -йся/-ый 1. тлумачений, відгадува-, витлумачу-/роз-/; розтовщачу-.

ТОЛКОВИЩЕ *д. п^o* балакання.

ТОЛКОВО о^к до діла, до пуття, до ладу; доладно; без жартів; пильно, наполегливо;

ТОЛКОВЫЙ о^к пүтний, *ф^p* до діла Ø.

ТОЛКОТНЯ о^к тиснява.

ТОЛОЧЬ тов/кті, (сало на борц) затóвкува-; т. одно розноситися з чим, товкті одне;

-күщий що /мⁿ хто/ ~чө, звиклий ♦, з-й ви♦, зайнятий ~ченням, товчий, товчильник, товквч, н^к ~чильний; -й **воду в ступе** звиклий ♦ **воду в ступі**;

ИСТОЛОЧЬ по♦, (мак, сіль) втерти;

ТОЛОЧЬСЯ (де) о^к огинатися, ошива-; & (-сало) затóвкува-.

-күщийся 1. що /мⁿ хто/ ~чөться Ø, тóвчений, © **потовчүний**, 2. **словающийся**;

ТОЛЧЕННЫЙ (трохи /- зерно) притóвчений; **ИСТОЛЧЕННЫЙ** тóвчений, (мак, сіль) втерт-.

ТОЛПА з^m отара;

ТОЛПОЙ о^к хмарю.

ТОЛПИТЬСЯ о^к гурмитися, збива-, о. рої- роєм; -йся що /мⁿ хто/ күрбится Ø, звиклий ♦, п^o з'үрблений, скүпче-, згромáдже-, збитий;

СТОЛПИТЬСЯ згүрмитися, р. натóвпи- Ø;

-вшийся з'үрблений, скүпче-, збитий, згромáдження, натóвпле-.

ТОЛСТЕТЬ глáдшати, глáдну-, товсті-;

-й що /мⁿ хто/ глáдне Ø, щораз грубший /глáд-, товсті-/; *ф^p* (вже) розтовстілий;

РАС♦♦♦ обрости тілом Ø, (-гаманець) набубняві-; -вший розкоханий, обрóслий тілом, набубняві-, Ø.

ТОЛСТОЗАДЫЙ о^к огузкуватий.

ТОЛСТОКОЖИЙ *ф^p* грубоскрáяний.

ТОЛСТОМОРДЫЙ о^к мармизистий.

ТОЛСТОПУЗЫЙ о^к тельбухатий, широкопүзий.

ТОЛСТОСУМ о^к жирний кіт.

ТОЛСТЫЙ о^к вгодований, бегемóтистий, не тонкий, (живит) е^g ширó-, (портфель) набитий, (-губи) м'ясис-, опүклий; & **грубелёцкий**, **грубёнь-**, **грубшён-** /= трóхи грубший/;

ТОЛСТЕЙШИЙ (що)найгладший, (що)найглуб-, (що)найтовщий, грубэзний, товстен-, гладен-.

ТОЛЧЕЯ о^к стовписько.

ТОЛЧКООБРАЗНЫЙ (рух) поштовхами, ф^p знай штурханий /штóвха-, сміка-/; частий; **-ые** дви́женія /удáры/ поштурхування; **-ые** удáры по чéм обштурхування чо́го.

ТОЛЩА (шар ґрунту) з^h склепіння, аⁿ тіло [т. чéлюсти т. щéлепи].

ТОЛЩИНА о^к товщина; на **-ну** волосінки (не вірив) на ма́кове зéрня.

ТОЛЬКО ф^p аж [аж як триво́га, то до Бо́га], то [не т. ду́ша, а и не то ду́ша, а й]; т. **бы** и го́рбя якби́ тільки це; т. **губáми** шлéпаєт тільки очі́ма блі́ма; т. **держись!** аж гай шуміть! [за рабóту возьме́тся – т. д.! до робóти ста́не – аж г. ш.]; т. и **всего́** тільки й то́го, на то́му й кінéць, отó й тільки, д. та й то́го; т. и **всего́?** і тільки?, отó й усьо́го?; т. **лишь** аж [і аж тоді побáчив він]; т. **перья** летя́т аж дим іде́, аж гай шуміть, аж кури́ть, аж пір'я леті́ть; т. **тепéрь** аж ось ко-лі [т. т. он съел аж ось ко́лі він з'їв]; т. **то** и зна́л те й знав; т. **что** о^к оце́ (за́раз); **лишь** т. **что** аж оце́ [л. т. **что** принéс аж оце́ приніс]; **не т. не де́лаєт, но...** не то що не *робить*, а...; **но т. не** такбе (- *щось прикре*) а щоб такé, то ні; **не т., а и...** не то..., а й [не то ля́гти, а й сіс-го́ді]; **не т..., а** **даже** и не то що..., а й [не мо́же не то що ході́ти, а й поворохну́тися].

ТОМ & то́мик.

ТОМИТЕЛЬНЫЙ (- *мовчанку*) обтя́жливий, (*час чекань*) передсу́дний, до́вгий як вік.

ТОМИТЬ мло́бити, н^к тушкóва-, (*молоко*) пря́жи-; **-й** 1. що мло́бить $\diamond$, н^к мло́сний, мло́стий, висна́жливий, н^к томлі-, © висна́жуючи, 2. що /мⁿ хто/ мо́рить $\diamond$, з-й замори́ти, н^к бо́лісний, несте́рп-, обтя́жливий, /нудний/ нудо́тний + %, 3. що пря́жить $\diamond$, © с-и пря́жити, н^к = %; **-имый** 1. висна́жуваний, 2. муче-, мо́ре-, 3. н^к пря́же-, тушкóва-; **-ый** жа́ждой спра́гне-, спра́глий;

ТОМИТЬСЯ (в нево́лі) кара́тися, (- *молоко*) пря́жи-; т. **желáнием** о. ковта́ти слі́ну;

-йся 1. що /мⁿ хто/ кара́ється $\diamond$, ка́раний, го́бвий умлі́ти + **-имый**^{1,2}, 2. що нуді́ться + **скупаю́щий**, 3. = **-имый**³;

ИСТОМИТЬСЯ о^к перетомі́тися, замори́-, висили-, попону́ди-; и. жа́ждой оспра́глити /н^o ви-/;

-вшийся перетомле́ний /с-/; змуче-, висиле-, знемо́же-, (*душею*) зну́дже-, перемлі́лий, $\emptyset$, ± истосковавши́йся; **-я** жа́ждой (о)спра́глий;

ИСТОМЛЕННЫЙ: и. жа́ждой н^o виспра́глий.

ТОМУ́: к то́му же ф^p ще й [сли́вач, к т. ж. певéц сила́нь ще й співа́к].

ТОН & *тона́ція.

ТОНАЛЬНОСТЬ о^к тона́ціям, мⁿ ключ.

ТОНИЗИРОВАТЬ то́нізува́ти, збу́джу-, крі́пі-; **-й** що /мⁿ хто/ ~ує, зві́клий /з-й/ $\diamond$, ~а́тор, для ~а́ції, н^к ~а́ційний, зміцнюва́льн-, покрі́пущ- + %; **-йся**/~ый то́нізований.

ТОНИРОВАТЬ: **-й** що /мⁿ хто/ то́нує, за́йнятий то́нува́нням, н^к то́нічний + %;

-йся/~ый то́нований.

ТОНИРÓВКА то́новання.

ТОНКИЙ тонкий, не товстий, не гру́бий, (*серпанок*) не густи́й, прозо́рий, (*голос*) висо́кий, © худі́й, (- *брови*) вузе́нький, /риси/ тенді́тний, (*розум*) го́стрий, про́никливий, (*запах*) ні́жний, (- *різьбу*) ювеле́р-, філі́гран-, (*знавець*) доскона́лий, глибо́кий; & тонко́сінський, $\diamond$, як газе́тка; т. **намéк** на то́лстые обстоя́тельства © навздога́д бура́ків, щоб дали́ капу́сти;

ТОНЧАЙШИЙ о^к (тонкий-)тонко́сінський, н^o філі́гранний.

ТОНКОСТЬ о^к тонко́та.

ТОННА: в **ты́сячу тонн** на тис́ячу тонн.

ТОНУТЬ то́нути, потопа́-, і́ти на дно; т. **во** мра́ке оповіва́тися мо́роком, губи́-, зника́ти;

-й = утопаю́щий + на́півзатону́лий, прирече́ний затону́ти; **-й** **во** мра́ке пові́тий /оповіва́ний/ мо́роком;

ЗАТОНУТЬ пі́ти на дно, пі́ти під во́ду $\diamond$;

-вший затопле́ний, затону́лий, тепе́р уже́ на дні, (*річ*) то́плик, $\emptyset$;

УТОНУТЬ д. затопі́тися $\diamond$;

-вший уто́плений /по-/; пото́пельник, $\emptyset$.

ТОПАТЬ о^к гу́пані́на; **беспрерывное** т. вигу́пування.

ТОПАТЬ ту́пати, гу́па-, н^h туп-ту́п, (*без перерви*) виг[т]у́пувати; & i. *гу́пані́на;

-й що /мⁿ хто/ ту́па $\diamond$, зві́клий $\diamond$, тупот/йі, ту́пало, гу́пало, н^к тупотлі́вий, ~ючий, © зна́й туп і туп, ту́паючи; **то** и де́ло **топать** вигу́пувати.

ТОПИТЬ¹ па́літи, опа́люва-; > ОТАПЛИВАТЬ;

-й¹ що /мⁿ хто/ па́літи $\diamond$, покли́каний на $\diamond$, зві́клий $\diamond$, опа́лювач, гру́бник, н^к опа́лювальний + %; **-йся**¹/~имый¹ па́лений, опа́люва-, огрі́ва-.

ТОПИТЬ² (віск) то́піти, (*молоко*) пря́жи-, (*сало*) витоплю́ва-; ± ПЛАВИТЬ;

-й² що то́пить (*сало* +) $\diamond$, за́йнятий то́пленням, то́пильник, витоплю́вач, н^к то́пильний + %;

-йся²/~имый² то́пле-, витоплю́ва-, пря́же-.

ТОПИТЬ³ то́піти, пото́пля-, спуска́- на дно;

-й³ що спуска́ на дно $\diamond$, зві́клий /© с-и/ $\diamond$, з^m-й /покли́ка-/ за $\diamond$, н^к пото́пельний + %;

ТОПИТЬСЯ пото́пати, і́ти на дно, то́ну- $\diamond$;

-йся³/~имый³ затоплю́ваний /по-/; то́пле-; **-я** © пото́пельник, уто́пле-, ± утопаю́щий.

ТОП-МЕНЕДЖЕР кері́вий туз.

ТОПОГРАФИЯ г. теренозна́вство.

ТОПОЛЬ топо́ля; & топо́лька, н^к *тополéвий.

ТОПÓР (*первісний*) рубіло, (*тесляра*) тесло́, (*зучула*) ба́ртка; & сокір-; **хоть т. ве́шай** (хоч стій) хоч па́дай.

ТОПÓРЩИТЬ стовбу́рчити, наїжа́ч/ува-;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, зві́клий ♦, го́товий наїжа́чи-, н^к настовбу́рчливий + %;

ТОПÓРЩИТЬСЯ халабу́дитися, сто́яти сторч ◊, (- *волос*) дибитися, здіблюва-;

-йся стовбу́рчений, наїж(ач)ува-, настовбу́рчу-, напіндо́чу-, (*плащ*) халабу́дистий.

ТОПОТ о^к гу́піт.

ТОПОТА́ТЬ & д^к затупо́тіти.

ТОПТА́ТЬ топта́ти, витоптува- /за-/ , витолóчу-;

т. в грязь кого ходи́ти пото́птом по кім; **т. по́д ноги** топта́ти нога́ми; **топча́** ф^р пото́птом;

-чу́щий що /м^н хто/ то́пче ◊, зві́клий /с-и/ ♦, 3-й за♦, топчи́й, топта́льний, н^к топта́льний + %; **-й в грязь** = зата́пуваю́чий в г.; **-й доро́гу** зві́клий ♦ стéжку; **-й по́д ноги с-и** ♦ /з-й за♦/ нога́ми;

-ый то́птаний, толо́че-, витоптува-, витолóчу-;

ПОТОПТА́ТЬ потоло́чити ◊;

ИСТО́ПТАННИЙ: **н.** башма́к /сапо́г/ шкарба́н.

ТОПТА́ТЬСЯ тупцюва́ти, (*на місці*) перебир^ч нога́ми

-чу́щийся 1. що /м^н хто/ тупцю́є ◊, зві́клий /© с-и/ ♦, тупкало, 2. = топтае́мый;

НАТОПТА́ТЬСЯ попоту́пати ◊, (*ходивши*) підтопта́тися; **н. в грязі** попо́брьоха-;

-вши́йся підто́птаний, попоту́пк-, (*в ба́гні*) попо́брьох-, ◊;

ПОТОПТА́ТЬСЯ попоту́пати ◊;

-вши́йся ◊.

ТОПЬ мочар; & н^к *драг(о)вінний.

ТОЛКОВА́НИЕ витлумáчування, д^к витлумаче-.

ТОРГ (*в усіх значеннях*) о^к торго́вище.

ТОРГОВА́ТЬ торг/ува́ти, виставля́- на про́даж, р. купцюва́- **т. совестью** ♦ со́вістю, ф^р позича́очи в Сірка́;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, за́йнятий ~івлею /~ом/, зві́клий /с-и/ ♦, ~іве́ць, крама́р, н^к ~ове́льний, крама́рський, меткий-на-то́рг /-до-то́ргу/; **-й мя́сом** м'яса́р; **-й на ба́заре** базаря́нин; **-й на я́рмарке** ярмарча́-; **-й совестью** прода́жна шку́ра;

-ый торго́ваний;

СТОРГОВА́ТЬ приторгува́ти, купи́- по то́рзі.

ТОРГОВА́ТЬСЯ шука́ти компро́місу /то́чки до́тику, порозу́міння, спі́льної мо́ви/ [автор „торгува́вся” ма́ло не за ко́жну думку];

-йся 1. що /м^н хто/ торгу́ється, зві́клий торгува́тися, 2. = **уе́мый**.

ТОРЖЕСТВЕННИЙ (*обід*) пи́шний, (*парад*) урочі́стий, бучний, (*спів*) фанфа́р-, ура́-віва́т-.

ТОРЖЕСТВО трию́мф, свя́то свят, урочі́стість, р. уроч^ч-, ф^р діка́ ра́д-;

ТОРЖЕСТВА́ н^о урочі́ни.

ТОРЖЕСТВОВА́ТЬ трию́мф/ува́ти, (урочі́сто, бучно) святкува́- (перемо́гу), труби́- в перемóжний ріг; **т. побéду** впива́тися щастя́м перемо́ги;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, сплòвнений трию́мфу, сплòвне-ра́дости перемо́ги /від у́спіху/, п'я́ний від у́спіху, го́товий с. перемо́гу, трию́мфа́тор, перемо́жець, н^к трию́мфа́льний, ура́-віва́т-, перемóжно-ра́діс-, урочі́стий, урочі́й, о. з трию́мфом; **-й побéду** © святку́ючи перемо́гу; **-й тон** перемóжно-ра́дісний тон, тон перемóжця;

-у́юще торжествую́чи, трию́мфу́-, з торжествува́нням;

ВОС♦♦♦ (*над ким*) взя́ти го́ру, запанува́-, перемогти́ /подола́-, поду́жа-/ *кого*, у^р восторжествува́-, з. затрию́мфува́-;

-вший трию́мфа́тор, перемо́жець ◊, ◊.

ТОРИ́ТЬ торува́ти, прокла́да-;

-й що /м^н хто/ тору́є ◊, зві́клий ♦, 3-й прокла́сти, за́йнятий торува́нням, торува́льний, н^к = %;

-имый прокла́даний, то́рба-, протопту-, укóчу-.

ТОРМА́ШКИ: **вверх** -**ками** о^к пере́кидом.

ТОРМОЗИ́ТЬ гальм/ува́ти, загальмо́ву-, (*функці́й*) заморóжу-;

-й що /м^н хто/ ~ує ◊, 3-й /з^м-й/ за♦, зві́клий /схильний, с-и/ ♦, гальмі́вний, гальмува́ль-, н^к гальмі́вний + %, для гальмува́ння, © ~у́ючи;

-йся/-**имый** ~ований, загальмо́ву-, заморóжу-.

ТОРМОШИ́ТЬ то́рсати; **т. созна́ние** ліз- в го́лову;

-й що /м^н хто/ то́рса ◊, зві́клий /© с-и/ ♦, ша́рпало, © ша́рпаючи, зна́й ша́рп і ша́рп;

РАСТОРМОШИ́ТЬ розру́хати, розша́рпа- ◊; **-вший** ◊.

ТО́РНИЙ: **-ая доро́га** /пу́ть/ бі́тий шля́х.

ТОРОПЕ́ТЬ торопі́ти, зне́тямлюва́тися, губи́-, ніякови́ти, не зна́-, що робі́- /на яку ступи́-/;

О♦♦♦ > ОЦЕПЕНЕ́ТЬ, о. **от чего** зне́тямити́ся чим; **-вший** отетері́лий, сторопі́-, зне́тямлений, ◊.

ТОРОПИ́ТЬ на́глити, ква́пи-, підганя́-, приспішува-, прина́глова-, гна́- в ши́ю; **т. собы́тия** приско́рюва- поді́-, о. ліз- поперéд ба́тка в пе́кло;

-й що /м^н хто/ ква́пить ◊, зві́клий ♦, 3-й при♦, підганя́ло /-го́нч/, приско́рювач, н^к підгінчий;

ПОТОРОПИ́ТЬ прина́глити ◊;

-имый = **поторапливае́мый**;

ТОРОПИ́ТЬСЯ ква́питися, не бари́-, з. спіши́- ◊; **-пясь** о^к по́спіхом; **не-пясь** без по́спіху;

-йся = спеша́щий + скоро́спішний, заспіше-, з. приспіше-, (*автор*) р^о швидко́ї руки́;

ЗАТОРОПИ́ТЬСЯ о^к заспі́шиться ◊;

-вшийся заспі́шений, ніби впе́че- ба́тогом, ◊.

ТОРОПЛИ́ВО о^к по́спіхом;

ТОРОПЛИ́ВЫЙ о^к скоро́спішний, по́хашче́в-.

ТОРОС о^к за́шерет; **-сы** за́шерет.

ТОРОЧИ́ТЬСЯ (- *нитки*) ви́торбува́тися.

ТОРПЕДІ́РОВАТЬ торпедува́ти

-й що /м^н хто/ торпеду́є, поклі́каний /з^м-й/ ♦,

n^к торпедний + %, © торпедуючи;

-йся/-ый торпедований.

ТОРФОВАТЬ торф/увати, закладá- торфобища;

-й що ~ує, с-и ♦, торфовик, *n*^к торфувальний;

-йся/-ый торфований; **-я** з-й торфуватися.

ТОРФЯНИК (торфове багно) *о*^к торфовисько.

ТОРЦЕВАТЬ торцо/вати;

-й що /*m*^н хто/ ~е ∅, зайнятий ~ванням, покликаний ♦ з-й вид♦, ~вальник, *n*^к ~вальный, ©;

-йся/-ый торцьований.

ТОРЧАТЬ стирчáти, стримі-, (- ©) вісну-, ви-копичуватися; **т. перед** глазами муля- бочи; **т. торчком** (- одяг) халабудитися;

-й що ~ить ∅, покинутий ♦, стирчак, © дармовис, *n*^к стирчастий; **-й перед** глазами звідкий муля- бочи; **-й торчком** (одяг) халабудистий.

ТОРЧКОМ *о*^к навісторч, халабудисто.

ТОСКА *о*^к журба, занудá; **т. по** родине ностáлгія; **т. берёт** жаль обійма; взяла т. обняла журба, обняв жаль.

ТОСКЛИВО *о*^к стужено, (на душі) сүм-, як у домовині.

ТОСКОВАНИЕ *о*^к нудьговання.

ТОСКОВАТИ тужити, тлі- душею, сповивá- журбу; **т. по** ком нуди- світом за ким /без когол, плака- за ким [тюрьма -уєт по нём тюрьма плаче за ним];

-й що /*m*^н хто/ тужить ∅, сповнений туги /журби/, охопле- /пойнятий/ тугою, огорну- журбою, знуджений, стуже-, засмуче-, *n*^к туж-, тужливий, зажурли-, *о.* у тугі, з тугою в серці, без міри смутний, © тлюючи душею;

ЗАТОСКОВАТЬ *о*^к засумувати; **з. от** чего занудитись чим; **-уєт** кто берé жаль кого;

(И)СТОСКОВАТЬСЯ *о*^к попотужити, попожуритися, перемліти, зотлі- /попомлі-/ душею; **с. по** ком вдатися в тугу /пойня- тугою, стужити/ за ким; душа -лась душа зотліла;

-вший що стужився ∅, стужилий, перемлі-, зотлі- душею, стужений, знудже-, з наболілим серцем, ∅; **-я по** ком пойнятий тугою за ким.

НА♦♦♦СЯ попотужити /-журитися/, перенуди-; **-вший** перенуджений, перемлілий, *о.* з наболілим серцем, ∅.

ТОТ (∅! ТОГО, ТОМУ, В ТОМ-ТО): **т. же** *о*^к той такий; **т. и** другий /т., другой и третий/ один з другим [выругал бы того, -бого и -ьего вилаяв би -ного з -гим]; **т. или** иной той чи той, один чи другий; **к** тому же та ще й, та й те; **в том-то** и у тому-бо й [в т.-то и фокус у т.-бо й штука].

ТОТАЛИЗИРОВАТЬ тоталізувати;

-й що /*m*^н хто/ тоталізує, тоталізатор, *n*^к тоталізаторський, ± обобщающий.

ТОЧЕНЬИЙ (- фігуру) граціозний, стрункий, гнучкий.

ТОЧЕЧНЫЙ *о*^к цятковий.

ТОЧИТЬ гострити, вигострюва- /на-; **т. ляс**я видумаси /брэхні, регоги/ справля-.

-й що /*m*^н хто/ гострить ∅, зайнятий гостренням, звідкий ♦, з-й ви♦, гострильник, (на верстаті) токар, *n*^к гострильний, токар- + %, ©;

-йся/-имый вигострюваний /на-, гостре-, точе-;

ЗАТОЧИТЬ: **з. в** тюрьму /монастырь/ запроторити до тюрмі /монастиря/.

ТОЧКА (на поверхні) цятка; **т.!** досить!, кінець!; & точечка; **т. опоры** г. пункт опертá; **т. в -ку** око-в-око, йбта-в-йбту, *о*^к крапля-в-краплю; **и** т. і край; **в** самую -ку пальцем у небо; **попасть в** самую -ку як в око вліпити; **т. в** точку точнісінько, геть-то [геть-то як фарисей].

ТОЧНО (вірнo) правдиво, правильно, (зроблено) акурат-, ретель-, (вчасно) пунктуаль-, *о.* як втяв, чисто так [ч. так, як мавпа]; & точно, як в аптеці; **так** т. в^н слухаю!, ф^р так-таки і є [так т. т.-таки і є]; **т. в** три часа рівно о третій годині; **т. такой** же *о*^к якраз такий (самий);

ТОЧНЫЙ *о*^к достотний, достемённий, (час) вір-, (опис) правдивий, © акуратний, пунктуаль-; **-ая** копія © (як) викапаний.

ТОЧЬ-В-ТОЧЬ око-в-око, *о*^к крапля-в-краплю, (схожий) як дві краплі води.

ТОШНИТЬ: **-йт** ∅. недобриться.

ТОШНОТА: до -ты (нудний) до зануди, (утертий) до сверблячки.

ТОШНОТВОРНОСТЬ *о*^к нудьга, занудство.

ТОШНОТВОРНЫЙ, ТОШНЫЙ (нудний) *о*^к занудливий, (гидкий) потворний; **т. человек** зануда, нудьга не чоловік, нудьга, г. нудяр.

ТОШНОТВОРСТВОВАТЬ *о*^к занудствувати.

ТОЩАТЬ; ИС♦♦♦: **-вший** схудлий /ві-/ , охля-, змарні-, виснажений, випоше-, захарчова-, ∅; **О♦♦♦**: **-вший** = истощавший + змізерний, р. хля-, ∅.

ТПРУ!: **ни** т. **ни** ну ні цоб ні цабé, ні взад ні вперед.

ТРАВА (нарізана) різуха; **хоть** т. **не** расти хоч вовк траву їж; **тише** воды, **ниже** травы *о*^к як шовковий, (тіхий) як ягня.

ТРАВИТЬ трутити, витруюва-, (трос) попуска-;

-й 1. отравляющий, 2. що /*m*^н хто/ витруює [н. тавро], *n*^к трийливий, витруйний, с^о витравний + %, © витруюючи, 3. що витолочує (траву), © витоложуючи, 4. натравлювающий, 5. що попуска (трос), © с-и попускати;

-йся/-имый 1. отравляемый, 2. витруюваний, 3. витолочу-, 5. вивільню-, 4. натравлюваемый.

ТРАВМИРОВАТЬ роз'ятрювати, (морально) роздирá- душу; **т. память** *n*^о в'їдатися в мозок;

-й що /*m*^н хто/ травмує ∅, звідкий ♦, з-й роз'ятри-, *n*^к травмувальний, травматич- + %, ©;

-йся/-ый травмований, роз'ятрю-.

ТРАВЯЙДНЫЕ *i.* травобди.

ТРАДИЦІЯ узвичаєння, звичай; **по -ни** традиційно, як ведеться /узвичаєсно/, *к'* за традицією.

ТРАДИЦІОННИЙ *о'* узвичаєний.

ТРАКТОВА́ТЬ тракт/увати, розціню-, тлумачити;

-й що /*м'* хто/ ~*ує*, звиклий $\diamond$, $\pm$ толкующий;

-йся/-ый трактований, розціню- + толкуемый.

ТРА́ЛЬЩИК тралер.

ТРА-ЛЯ-ЛЯ́ *ф'* дзеньки-бреньки.

ТРАМБОВА́ТЬ трамб/увати, утолочу-, угнічу-;

-й що /*м'* хто/ ~*ує*, з-й $\diamond$, ~увальник, *н'* = %;

-йся/-ый трамбований.

ТРАМБОВКА *о'* довбня.

ТРАМВА́Й & трамва́йчик.

ТРАМПЛІ́Н *г.* відскобня.

ТРАМ-ТАРАРА́М (*!*) трах-гарарах.

ТРАНЖИ́РИТЬ ціндр/ити, проціндрува-;

-й що /*м'* хто/ ~*ить* $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й про $\diamond$, мар-

нотра́т /-ець, -ник, *н'* -траний/, розтра́тливий;

-йся = **расточающийся**.

ТРАНЗИ́ТНИЙ пересильний, *г.* переходовий.

ТРАНСКРИ́БИРОВА́ТЬ транскриб/увати;

-й що /*м'* хто/ ~*ує*, для ~ува́ння, зайня́тий -ям, *н'* транскрипційний + %;

-йся/-ый транскрибований.

ТРАНСЛІ́РОВА́ТЬ трансл/ювати, пересила-;

-й що /*м'* хто/ ~*ює*, для ~я́нці, зайня́тий -ією, трансля́тор, *н'* трансляційний + %;

-йся/-ый трансльований.

ТРАНСПЛАНТА́ЦІЯ пересадка.

ТРАНСПОРТИ́РОВА́ТЬ транспорт/увати;

-й що /*м'* хто/ ~*ує*, для ~ува́ння, зайня́тий -ям, ~увальник, *н'* ~ний, транспортóвий + %, $\odot$;

-йся/-ый транспортований.

ТРАНСФОРМІ́РОВА́ТЬ трансформ/увати, перетворю-, переробляти;

-й що /*м'* хто/ ~*ує*, для ~а́ції, зайня́тий -ією, (*рiч*) ~а́тор, *н'* ~аційний, трансформáтор- + %;

-йся/-ый трансформований.

ТРАПЕ́ЗНИЧА́ТЬ трапез/увати, зажива- харч;

-й що /*м'* хто/ ~*ує*, звиклий $\diamond$, ~ник, *н'* ~ний.

ТРАПЕ́ЦІЯ *к.* трапез.

ТРАПЕЦІЄВІ́ДНИЙ трапезуватий, на взір /у формі/ трапеза.

ТРАССІ́РОВА́ТЬ трасувати, лишá- слiд /хвист/, (*трасу*) накреслюва-, /на землі/ тичку-;

-й 1. що /*м'* хто/ ~*ює* трасу $\diamond$, зайня́тий ~енням трáси, *н'* = %, 2. що лишá слiд $\diamond$, з-й від $\diamond$, *н'* трасосвітній, хвостáтий [-ая пу́ля *р'* -та ку́ля], + %;

-йся/-ый 1. накреслований, тичко́-, 1./2. трасо́-.

ТРАССІ́РОВКА (*на землі /для і т/*) тичкування.

ТРА́ТА (*недоцільна*) марнува́ння, *ф'* перевiд [т. вр́мени п. часу́].

ТРА́ТИТЬ витрачати, робити- витрати; **т. даром /попусту/** переводити-; **т. попусту** вр́мя шука́гiлки в сiні; **т. послéднюю копéйку** тягтiся з остáнного; **не т. надéжды** без надéї сподiвá-;

-й що /*м'* хто/ тра́тити $\diamond$, звиклий тра́тити, з-й розтра́ти-, *н'* = % + **транжирящий**; -й **попусту вр́мя** *р'* часотра́т, $\odot$ марну́ючи час; -й **пóрох даром** мастáк переводити пóрох;

ИСТРА́ТИТЬ: **и. немáло вр́мени** не одну́ па́ру подошóв стоптáти;

♦♦♦СЯ (*на що*) *н'* схóдити [дéньги -я́тся /-ились/ на вóдку грóші схóдят /-или/ на горiлку];

-йся що витрачáється $\diamond$, (марно)тра́чений, марно́ва-, гайно́-, витра́чу-, розтра́ньюку-.

ИСТРАТИ́ТЬСЯ $\diamond$. утратитися $\diamond$;

-вший(ся) $\diamond$; -я що витратился.

ТРА́УРНИЙ (*сние*) похорóбний.

ТРАФАРЕ́Т & *д'* уграфаретитися /=**стáти** трафаретним/.

ТРАХ! *о'* телéпсы!

ТРАХА́ТЬ торóхк/ати, бóухка-, *н'* ϕ торóх, бух;

-й що /*м'* хто/ ~*а* $\diamond$, звиклий $\diamond$, ~ало, /язиком/ торóхтiй, *ж'* торóхкотiйка, $\odot$ знай бух та бух;

ТРАХНУ́ТЬ *о'* телéпнути, садонó-, полоснó-, торóхну́-, загли́-, угатí-, ушквáри-, оперезá-, уцiдi-, (- доц) уперiщи-, (*по уху*) черкнó-, (*видчебуचितи*) утя́-, утнó-, учiсти-, врiза-; **т. за гáлстук** залi- за кóмiр;

-вший(ся) $\diamond$; -я гéпнути $\diamond$ $\rightarrow$ ТРАХНУ́ТЬ.

ТРАХ-ТАРАРА́Х *о'* стóк-грюк.

ТРЕ́БОВАНИЕ: **исковóе т. з. правiж**; **по (пéрвому) -ию** на (пéршу) вимóгу.

ТРЕ́БОВА́ТЬ вимагáти, прави-, настiрливо питá-, (*жваво*) смiка- за пóли, (*для етикету*) зобов'язува-, *у'* (*вид митця*) жадá-, (*часу*) забирá- [лечéние -уе́т вр́мени лікува́ння -ра́ час]; **т. судóм** виправля-/прави-/ судóм; -уе́т ухóда ϕ . прóсить рук; -уе́т чéго $\odot$ трéба що зробити [зто -уе́т рассмóтрénня це т. розглáнути]; *что -уе́т чéго* ϕ на *що* трéба чéго [ввóз -уе́т разрéшенiя на iмпорт трéба дóзволу];

-й 1. що /*м'* хто/ вимагá $\diamond$, звиклий $\diamond$, з^м-й зажадá-, вимагáч, *н'* вимóгливий, *п'* вже готовий для [-й перестрóйки вже г. д. перебудóви], $\odot$ вимагáючи, 2. що потребу́є $\diamond$, *о.* з потребою, $\odot$ потребу́ючи; -й чéго пiдлéглий чóму [-й ремóнта п. ремóнту], ϕ мáрний /неефектив-, недóвэрше-, неготóвий, непереко́нли-, маловáртий +/ без чóго [-й ухóда мáрний без догляду], ϕ (ше) до кiнця не *який*, недó-*який* [-й изу́чення ще до к. не вiвчений, недóвiвче-], $\pm$ **нуждающийся в чéм**; -й **анáлиза** ще (до кiнця) не аналiзóва-; -й **вр́мени часождёр**; -й **выполнénня /использова-, примене-/ чéго** $\odot$ потребу́ючи виконáння /використа-, застосува-/ чóго; -й **глубóкого изу́чення** ще глiбóко не вiвчений; -й **дальнейших исслéдований** ще до кiнця не дослiдже-; -й **затра́т коштóв**-, дорогiй; -й **максимáльного испóльзования чéго** мáр- без максимáльного вiкористання чóго; -й **невьполнiмого гóтов-**

ий вимагати нездійсненого; **-й обробтки** ще до кінця не обробле-, підлеглий обробці; **-й роз'яснення** незрозумі- без пояснення; **-й розглядання** ще до кінця не розглянутий; **-й щільної перевірки /роботи/** стійко не перевіре- /опрацюва-/; **-й створення** © потребує створення; **-й задоволення** вимагаючи сатисфакції; **не -й розрешення** можливі /чинний, здійснен-/ без дозволу;

-йся/-ий 1. правлений, *к^м* вимага-, (куди) кліка-, 2. потріб- /бен/, необхід-, бажа-, жада-, (крам) ходовий, попитний, продаж-;

ВОС♦♦♦ *п^о* відзискати, (вантаж) запитá-; **-вший** Ø;

ВОСТРЕБОВАННИЙ запитаний, відзиска- Ø; **ВЫТРЕБОВАТЬ** (з архіву) відістати, ввєдна-, (з боржника) „викрути-“;

ЗАТРЕБОВАТЬ запросити, запотребува-, *н^{дк}* запотребува-;

ИСТРЕБОВАТЬ (з архіву) виправити, ввєдна-; **н. по суду** в. судом;

-вший Ø;

ПОТРЕБОВАТЬ: -ует *ф^р* забере-, візьме, на це треба буде [это -ует времени це забере час; -ует много времени візьме багато часу];

-вший(ся) Ø; **-я** був потрібний.

ТРЕВОГА *ф^р* гвалт [бить -гу бити на г.], г. алярм, (метушня) переполох, паника, (хвилювання) турбота, уболівання [т. о ком у. за кого]; **т. берёт** неспокій обійма; **по -ге** на гвалт, г. алярмово; **сбор по боевой -ге** г. алярмовий збір.

ТРЕВОЖИТЬ турбувати, не дава- (с)покою, виклика- тривогу, завдава- думок, занепокоюва-, (чим) переполошува-, завдава- клопоту, *ж^м* колошка-, пек- в п'яти, (-думки) смокта-/сса-/серце, (гнітити) о. лежа- (каменем) на серці, (уночи) не дава- спа-, (псів) драгува-; **т. воображеніе** переверта- все в голові;

-ий що *л^м* хто/ турбує Ø, звиклий ♦, з-й по♦, (стан) сповнений тривоги, (мало не) критич-, с. глибоко /дуже/ тривож-, *н^к* тривож-, неспокій-, бентеж-, турбот-, паніч-, бентежливий, занепокоїли-, (час) небезпечний, © турбуючи; **-ий воображеніе** з-й перевернути все в голові;

ПОТРЕБОВАТЬ *ж^м* поколошкати Ø;

-имый р. тривожений, непокобе-, турбова-, занепокою-, збентежу-, переполошу-, драго-, хвилюб-; **♦♦♦СЯ** (ким) *о^к* журитися, сповнюва- тривоги Ø, бути в розтривоженості; **т. о ком** побиватися за ким, уболівати /потерпá-/ за кого;

-йся 1. що *л^м* хто/ турбується Ø, звиклий турбуватися, уболівальник, *п^о* стурбований, занепокобе-, розтривоже-, збентеже-, переполоше-, хвилюва-, 2. = **-имый**;

ВСТРЕВОЖИТЬ затривожити Ø;

-вший Ø;

ВСТРЕВОЖЕННЫЙ затривожений, розбентеже- Ø;

РАСТРЕВОЖИТЬ (серце) роз'ятрити; Ø; **-вший(ся)** Ø; **-я** розтривожений, занепокобе-, розхвилюва- Ø;

РАСТРЕВОЖЕННЫЙ © розбентежений, душа/серце/ не на місці в кого, (-серце) роз'ятре-; Ø.

ТРЕЗВЕТЬ тверезіти, тверезіша-;

-ий що *л^м* хто/ тверезіє, щораз тверезіший, вже майже тверезий, напивиттверезілий, © с-и ♦;

ОТРЕЗВЕТЬ вихмелятися Ø.

ТРЕЗВИТЬ > ВЫТРЕЗВЛЯТЬ.

ТРЕЗВОНИТЬ дзвоніти (в усі дзвони), ц. благовісти-, *ж^м* густо дзвоні-, (в ухах) ляща-;

-ий що *л^м* хто/ ~ить Ø, звиклий ♦, з-й роз♦, ~ар, *п.* плиткар, пашекун, *н^к* гучноголосий, дзвінкий, срібнодзвоний, (в ухах) ляский, ляскучий, *п.* плиткарський; **-й во все колокола** *п^о* сто-ний;

РАС♦♦♦ розтрубити, ф. розляпа-; Ø.

ТРЕЗВЫЙ & *д^о* *тверезішати.

ТРЕЛЕВАТЬ трелювати, *ж^м* тралюва-;

-ий що *л^м* хто/ трелює, покликаний ♦, зайнятий трелюванням, трелювальник, *н^к* трелювальний; **-йся/-ый** трелюваний.

ТРЕНЕР: т. по плаванию трéнер плавання.

ТРЕНИЕ; ТРЕНИЯ *о^к* суперечки.

ТРЕНИРОВАТЬ тренувати;

-ий що *л^м* хто/ тренує, покликаний ♦, з-й ви♦, для тренування, зайнятий -ям, трéнер, *п^к* = %;

-йся/-ый тренований;

НАТРЕНИРОВАТЬ(СЯ) *о^к* витренувати(ся);

НАТРЕНИРОВАННЫЙ г. вироблений.

ТРЕНОГА триніжок, триніжка.

ТРЕНОЖИТЬ триножити, пуга-;

-ий що *л^м* хто/ триножить Ø, звиклий /© с-и/ ♦, з^н-й поуга-, *н^к* *р^к* триножливий;

-йся/-имый триножений, пуганий.

ТРЕПАЛКА *т^н* *п^н* тіпалка.

ТРЕПАТЬ *п^н* тріпати, шарп-; & *д^к* затіпа- [аж -ало кого / = брєсило в дрожь кого/; **т. нервы** *им* тягті дугу /варі- воду/ з їх; **т. юбки** скака- у гречку; **т. языком** прави- /точій-/ теревені;

-ий/-лющий 1. що *л^м* хто/ шарпа Ø, звиклий /с-и/ ♦, з-й роз♦, *п^к* = %, © шарпаючи; **-лющий нервы** = мотаю- **н.**; 2. **взьєрошиваю-**, 3. **колотя-**,

4. **встряиваю-**, **вытрусив-**, 5. **изнашива-**, 6. **трясущий**, 7. **похлопываю-**, 8. **болтаю-**;

ПОТРЕПАТЬ (знегодами) попотріпати, с. залля- сала за шкуру;

-йся/-лющийся/-ый 1. рваний, шарпа-, 2. куйбвдже-, скуба-, 3. товче-, тертий, чухраний, 4. тріп-, 5. зношув-, розтріпув- /об-/, розшарпув- /об-/, 6. тіп-, 8. розбазікув-, базіка, трепло.

ТРЕПЕРСТИЕ тріперстя.

ТРЕПЕТ *о^к* тіпачка, тіпанка, тремт, трясця, г. трéма; с-ом із страхом Божим.

ТРЕПЕТА́ТЬ тремтіти, (*перед ким*) о^к трястися, (*крильми*) лопотіти; **сёрдце -пёщет** сёрце захо́диться; **трепещá** із стра́хом Бо́жм; **-щущий** що тріпотіть ◊, звиклий ♦, боягу́з, тріпоту́н, н^к тріпотли́вий, тремтлі́-, тремтля́чий, /вогонь/ мерехтли́вий, миготлі́-, мерехкий, мигтю́чий, боягу́зливий, боязкий, к^н трепетний, © з душо́ю у п'ятах, ± **трясу́щийся**; **ЗА♦♦♦** о. затрусітиса, як лист восе́ні ◊; **-вший** затріпотілий, (- *світло*) замерехті́-, (*прапор*) залопоті́-, © затремті́-, ◊.

ТРЕПЕТНЫЙ (- *світло*) о^к мерехкий.

ТРЕПЫХА́ТЬСЯ (- *тіло*) о^к дригати(ся); **-йса** = **трешущий** + дриготли́вий;

ВСТРЕПЫХНУ́ТЬСЯ (с)тріпону́тиса, струсу́-.

ТРЕСК: с -ом *ф*^p з гуркотом, з бря́зк(от)-, (*ніти*) гане́бно, сканда́ль-; с -ом **прова́літиса** з гане́бно́ сісти в калко́жу.

ТРЕСКА́ТЬ (*кого*) уліплюва- /дава́-/ ляща́ кому, (*істи*) затира́ти, умина́-, **-й** 1. що /м^н хто/ да́є л. ◊, звиклий дава́ти лящів, 3-й утрі́-, © впливши ляща́, + **ударя́ющий**¹, 2. що умина́ ◊, © с-и умина́ти + **лопа́ющий**¹;

ТРЕСНУ́ТЬ опереза́ти, утрі́- ◊; **хоть -сни** хоч розі́рвиса, хоч го́пки ска́жи;

-вший тріснутий, ре́пну-, лу́сну-, о^к тріслий, ◊.

НАД♦♦♦: -вший тріслий, надтрі́снутий, тріхи ре́пну-;

НАДТРЕ́СНУТЫЙ (*голос*) чере́п'яний, (*глек*) щербáтий.

ТРЕСКА́ТЬСЯ лу́скати, ре́па-, тріскати(ся); **-йса** що лу́ска ◊, розтрі́ск(ув)аний, гото́вий лу́снути, схи́дний ♦, н^к ре́паний, р. тріску́чий;

ПОТРЕ́СКАТЬСЯ о^к полу́патиса ◊; **-вшийса** шка́рубкий, (по)ре́паний, потрі́ска-, полу́па- /роз-/, (- *руки*) чорно́робський, ◊.

ТРЕСКУ́ЧИЙ тріскотли́вий, тріску́чий, тріскотю́-, (*мороз*) шпаркий; **-учая фра́за** помпе́зна /пишно́в-, високо́в-, пусто́поро́жня/ фра́за.

ТРЕТЭ́ЙСКИЙ (*суд*) мировий, арбітра́жний; т. суд м. /а./ суд, арбітра́ж.

ТРЕТИ́РОВАТЬ (*кого*) поштурхувати, попи́ха-; **-й** що /м^н хто/ поштурхуе ◊, звиклий /© с-и/ ♦, штурхало, попи́хай-, поштурха́ч, з. поти́рач; **-йса/-ый** трети́руваний, поштурху́-, і. попи́хач, поштурхо́висько; ± **ПОМЫ́КАТЬ**.

ТРЕТЬ: по -гїм трети́нами.

ТРЕУГО́ЛКА г. трирогáтівка, трирогáтїнка.

ТРЕУГО́ЛЬНЫЙ о^к трираме́нный.

ТРЕФОВЫ́Й жировий, д. хрестовий.

ТРЕ́ФЫ жир, д. хресть.

ТРЕ́ХГРА́ННИК тригранник

ТРЕ́ХКУПО́ЛЬНЫЙ трибáнный.

ТРЕ́ХМЭ́СТНЫЙ на рьох.

ТРЕ́ХСОТЛЭ́ТИЕ трисотлі́ття, трисотрі́ччя.

ТРЕ́ХСОТЛЭ́ТНИЙ трисотлі́тній /-рі́чний/.

ТРЕ́ХСО́ТЫЙ трисо́тий.

ТРЕ́ХСТВО́ЛЬНЫЙ триду́льний, трижерловий.

ТРЕ́ХСТВО́ПЭ́ННЫЙ триступне́вий.

ТРЕ́ХСТУПЭ́НЧАТЫЙ триша́блевий.

ТРЕЩА́ТЬ (*в голо́ві*) гу́стї млинóм, (- *мороз*) шкварча́- [морóз -йт морóз аж шкварчи́ть, *ф*^p морóзить], (- *кома́х*) чече́ка-; **треща́щий** 1. що тріскоті́ть ◊, н^к = **ТРЕСКУ́ЧИЙ**, /мороз/ шварку́чий, 2. **треска́ющийся**;

ЗАТРЕЩА́ТЬ о^к заляща́ти ◊.

ТРЕ́ЩИНА (*на живїй ткани́ні*) поре́пина.

ТРЕ́ЩИНО́ЧНЫЙ шпарі́нковий, шпарі́нный.

ТРЕЩО́ТКА (*іграшка*) о^к тарáхкальце, тарáхкавка, © о^к талала́й, ж^с цокоту́ха.

ТРИ: три дня́ то́му наза́д запозавчо́ра.

ТРИ́ЖДЫ *ф*^p три по [т. **три** три по три; т. **четы́ре** три по чо́тири; т. **шесть** три по шість].

ТРИ́БУНА (*для промов*) г. мо́вни́ця, (*для глядачіе*) з^э ступе́ни́ця.

ТРИ́ВІА́ЛЬНЫЙ о^к зая́лжений, зачóвга-.

ТРИ́ДЕ́ВЯТЬ: за т. зе́мель за триде́в'ятими го́ра-, (за сині- моря́-).

ТРИ́ШЕ́Р у. збу́р.

ТРИУМФА́ЛЬНЫЙ (*шлях*) о^к усте́лений квіта́ми /рòжами/.

ТРО́ГАТЕ́ЛЬНЫЙ з. ре́вний.

ТРО́ГАТЬ торка́ти, чіпа́-, (*нервувати*) звору́шув-, бра́- за сёрце /ду́шу/, доходи́- до сёрця; **не тро́гает кого** (*чие горе*) не пере́йма́етсa **кто чим**; **-й** 1. що /м^н хто/ торка́ ◊, © торка́ючи, 2. що чіпа́ ◊, схи́дний зачіпа́ти, заче́па, н^к зачіпли́вий, ско́рий на за́чіпки, 3. що звору́шує ◊, 3-й звору́ши-, н^к звору́шли́вий;

ТРО́НУТЬ о. пробі́ти сльо́зю, запáс- в сёрце кому; **и нико́г не -нет** і саба́ка не га́вкне.

ТРО́ГАТЬСЯ (*з місця*) руша́ти, зру́шува-, (*до сліз*) розчу́люватися /пере-/;

-йса 1. що /м^н хто/ руша́ ◊, рі́шений ♦, гото́вий віру́ши-, зру́шуваний, 2. що розчу́люєтсa ◊, розчу́люваний, звору́шу-, гото́вий розчу́литиса; **ТРО́НУТЬСЯ** (- *кригу*) скре́снути; ◊; т. **умо́м** (с)хи́бнутиса (ро́зумом), ріши́- тья́ми, (*на чо́му*) спа́ти й ба́чи- що-; **-лса у. кто** скаламу́тиса ро́зум кому; **ле́д -улса!** н. зру́шило!, кри́га скре́сла!;

-вшийса 1. зру́шений, (- *кригу*) скре́слий, 2. збожево́лі-, схи́бнутий (ро́зумом), 3. приту́хлий, припа́х-, зі́псутий.

ТРО́Е́ЧНИК, -НИ́ЦА ш^к тріешник, -ни́ця.

ТРО́ЙКА: -ой утрі́кóнь.

ТРО́ЙНИ́К (*стоп*) тро́як.

ТРО́ЙСТВО́ННЫЙ о^к триеди́ний.

ТРО́ПА: протóптанне -пы о^к протóпти.

ТРО́ФЭ́Й в^н здобч.

ТРУБА́: дымováя т. димáр, (*на даху*) о^к ко́мин; **подзо́рная т. дале́когляд** /-ви́д/.

ТРУБАДУ́Р о^к труба́ч.

ТРУБИТЬ (*мелодію*) сурміти, висурмльва-; т. в уши турка- у вуха; в трубы т. витрублюва-; --й що /м^н хто/ сурміть ◊, звиклий ♦, з-й за♦, сурмач, трубач, п^к трубний; -й во все трубы = трезвонящий;

ПРО♦♦♦ (*вуха*) протурчати, (*час*) прокалатá-;

РАСТРУБИТЬ о^к розкрячати повсюди.

ТРУБКА о^к дудка, (*телефонна*) слухавка;

ТРУБКООБРАЗНЫЙ дудкуватий, одудкува-.

ТРУБООБРАЗНЫЙ трубчастий, трубкуватий, як труба, на взір труби.

ТРУБЧАТЫЙ = ТРУБКООБРАЗНЫЙ.

ТРУБОУКЛАДЧИК (*кран*) р^к трубний кран.

ТРУД (*дослідження*) рбзвідка, (*митця*) твір; **неблагодарный** т. о. натягання шкурки на кисіль; т. **человека кормит, а лень портит** праця люд-ей годусь, а лінь марнує; **стбит большого -да** забере багато праці; **тяжёлым -ом** в поті чола; с -**ом** о^к в поті чола, ледве-не-ледве, залед-, ліха прикупивши; с **большим /величай-/ -ом** з важкою бідю, на превелику силу; **верится с -ом** важко повірити; **от -ов праведных не наживёшь** палат каменных п^о робім і грудьми, а не будемо людьми, від роботи коні дохнуть;

ТРУДЫ (*чиї*) р^к труди чиї праведні.

ТРУДИТЬ; НАТРУДИТЬ: н. глаза насліпатися;

ПОНА♦♦♦: п. спину попотрудити поперека.

ТРУДИТЬСЯ працювати (в поті чола), ф. грічуба, (*обтяжувати себе*) завдава- собі труду;

-йя що /м^н хто/ працює ◊, звиклий ♦, з-й по♦, працювний, трудив- /-ар-, -яга/, працелюб, трудящий, з. трудженний, п^к трудовой /-івничий/, ©;

НА♦♦♦: -вшийся натрудювий /с-, ви-/; ◊;

ПО♦♦♦ завда- собі труду [не -лся встать не -ав с. т. встá-] ◊; **изрядно** п. попогну- спину;

ТРУДНО: т. сказать ф. (*чи*) я знаю?;

ТРУДНЫЙ ф^р складний [-оє положеніє -не станбвище];

ТРУДНЕЙШИЙ (*як*) найважчий, переважкий, (*важкий*-) важкісінь-.

ТРУДНООБРАБАТЫВАЕМЫЙ важкий для обробки, важкообробний.

ТРУДНОПЕРЕВАРИВАЕМЫЙ важкотравний.

ТРУДНОПРОХОДИМЫЙ важкопрохідний.

ТРУДНОРЕШАЕМЫЙ трудний, крутий.

ТРУДНОСТЬ о^к сутужність, проблема; **не составит -сти** не завдасть /буде/ клопоту;

ТРУДНОСТИ (*побуту*) клопоти.

ТРУДОВОЙ (- *гроши*) зароблений, запрацьова-.

ТРУДОДЕНЬ з^н дурнодень.

ТРУДОЁМКИЙ о^к працежерний.

ТРУДОЛЮБИВЫЙ у^р багатотрудивий.

ТРУДОУСТРОЙСТВО р^к zatrudнення.

ТРУДОУСТРАИВАТЬ г. zatrudнювати;

--й що /м^н хто/ ~ює, з-й ~йти, ~ювач, п^к = %;

-йя/-ый zatrudнюваний.

ТРУНИТЬ > ПОДСМЕИВАТЬСЯ.

ТРУП: лишь **через мой т.** о^к хіба менє не стане. **ТРУС** о^к легкодух, аыйкало, айкало, ф. тхір, с. паникер, о. заяча даша.

ТРУСИТЬ/трусящий > БОЯТЬСЯ/-йя.

ТРУСИТЬ: трусящий 1. **трясуший**, 2. що /м^н хто/ тюпа ◊, © їхавши /бігши/ підтюпцем.

ТРУСИТЬСЯ о^к (аж) тремтіти, палко бажá- [аж т. до пригод]; & втрусуватися.

ТРУХА о^к тріна, порохнява, порохніння.

ТРУХЛЯВЕТЬ трухлявіти, трухну-, трухлі-;

--й що трухлявіє ◊, східний /© с-и/ ♦, напівструхлий, щораз трухлявіший /трухлі-/-;

ОТРУХЛЯВЕТЬ = ИСТЛЕТЬ ◊;

-вший струхлий, струхляві-, ◊.

ТРЯПИЧНЫЙ о^к шматяний, п^о лахмітя-, з дрáнтя; -ая **кукла** лялька з д., к^н ганчіркова лялька.

ТРЯПКА © устілка, о. гнилі устілка в пантофілі.

ТРЯПОЧКА о^к шматінка.

ТРЯПЬ ё о^к лахи.

ТРЯСИНА о^к грузовисько.

ТРЯСКА о^к трясовиця, р^к трясьба.

ТРЯСТИ трясти, витреса-/роз-/; витрусува-, (*од-яз*) витріпу-; т. **как в лихорадке** кйда- то в жар то в холод; **трясет кого** држаки пробирають; **трясло кого** тіпає дрож кого;

--й що /м^н хто/ трясє ◊, звиклий /с-и/ ♦, з-й ви♦, трясун, трясильник, п^к трясучий + %, с^к трясій- [трясі-душу страх], -й **хвостом** трясіхвіст;

-**омый**, **трясённый** трушений, тіпа-, термоше-, тóрса-, витреса-/роз-/; витрусува-, витріпу-;

ИСТРЯСТИ (*в дорозі*) попотрасти, витрес-;

ТРЯСТИСЬ трастіся, хитá-, здрига- ◊, (- *мури* +) ходіти- хóдором, (*від холоду*) тремті-, дрижа-, вибивá- /с-/ дрижаки, цокоті- зубами;

-йя 1. що /м^н хто/ трясєтсья ◊, звиклий ♦, го-товий за♦, трясун, трясідуша, п^к тремтячий, труський, трясський, триготлівий, трипотлі-, тремті-, трясучий, 2. = -омый; -я **над каждой копейкой** з-й вмєрти за копейку; -**неся** руки тремтячі рúки;

ЗАТРЯСТИСЬ о^к заколотітись ◊;

СТРЯСТИСЬ (- *лихо*) спіткátися, ф^р припасти [-єтсья беда припадє лихо].

ТРЯСУЧКА о^к тіпачка; т. **егб маме!** бий його коцюба!

ТУАЛЕТ о^к нужник, в. срач.

ТУБЕРКУЛЁЗ сухоти.

ТУГО (*з грішми*) тісно; т. **приходится** не з мєдом;

ТУГОЙ: т. на **что** нездібний до **чего** [т. на знакомства н. до знайомств]; т. до **чего** що не розумієтсья на **чому**.

ТУГОДУМНЫЙ вайлуватий думкою.

ТУГОПЛАВКИЙ тугопóпкий.

ТУДА: тудá-сюдá /то т. то сюдá/ о^к тик-мік; т. ему і дорóга катюзі по заслúзі; т. я бóльше не

ездок туди я більше не їздець.
ТУЖИТЬСЯ пнүтися, напина-, лізти із шкіри;
 -йся що /м^т хто/ напинається ◊, напружуваний,
 звиклий /с-н/ ♦, з^м-й нап'яс-, © напинаючись.
ТУЗИТЬ тузати, дубаси-;
 -й що /м^т хто/ туза ◊, звиклий ♦, + дубасящий.
ТУМАКИ бєбєхи [награждать -ами годувати
 -хами].
ТУМАН & туманець.
ТУМАНИТЬ(СЯ) туманити(ся), імліти(ся), за-
 туманювати(ся); & д^к заїмлітися;
 -й що /м^т хто/ туманить ◊, з-й за♦, звиклий /©
 с-н/ ♦, затуманювач, н^к туманний;
 -йся що туманіє ◊, туманений, затуманюва-, н^к
 туманістий.
ТУМАННОСТЬ о^к мряковина.
ТУМАННЫЙ ф^р неокреслений; & туманістий,
 туманува-; -ые дали о^к туманні безвісті.
ТУМБА о^к стовпєць.
ТУМБОЧКА шафка.
ТУНЕЯДСТВОВАТЬ паразит/увати, б^у-трүтнем;
 -й що /м^т хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, дармоїд, пара-
 зит, трүтєнь, н^к паразитарний, паразитич-, дар-
 моїдський.
ТУПАК © довбєшка.
ТУПЄТЬ туман/іти, барані-, тупіша-;
 -й що /м^т хто/ ~іє ◊, щораз тупіший, вже май-
 же тупий, напівступлий;
ОТУПЄТЬ о^к ступити /за-/.
ТУПИК о^к закутєнь, закутина, сліпа стіна; стан-
 овитися в т. кто о^к збивається з пантеліку, дур
 голову берє чюо.
ТУПИТЬ(СЯ): -й(ся) р!; ± ПОТУПЛЯТЬ(СЯ).
ТУПИТЬ & протупити (= лягну- вухами);
 -й(ся) = затупляющий(ся).
ТУПИЦА г. туман.
ТУПОЙ: -ая сторона шапки хребєт /плаз/ шаблі.
ТУПОКОНЕЧНЫЙ тупий, затуплений.
ТУРБОЛЄТ турболіт.
ТУРБОНАСОС турбопџмпа, турбосмоќ.
ТУРКАТЬ; ЗАТУРКАННЫЙ о^к загулџканий.
ТУРЛЫКАТЬ круќати, курліка-, н^ф кру;
 -й що ~ає ◊, звиклий ♦, © знай кру та кру, н^к р^к
 круќливий.
ТУРУСЫ о^к пуста балаканина, пусті балачки; т.
 на колєсах нєсєнітницї, Химині кури, (що хџд-
 ять у черєду недџєні), харќи-макоѓонки [роз-
 повідати про х.-м.], на вербі груші, сон рябџї
 кобилли, такє-що-й-купи-не-дєржитися; нести т.
 на к. Химині кури правити.
ТУСКЛЫЙ (- свџтло) туманний, неяскравий.
ТУСКНЄТЬ туман/іти, тьмяні-, (- очі) солові-;
 -й що ~іє ◊, напівс-ілий, щораз ~ніший /тем-,
 тьмян-/, вже майже помєрќлий /потьяні-/
ПО♦♦♦ приљякнути, стьянян-, т^р притьмаритися;
 -вший потьянїлий /с-/, помєрк- /при-/, бляќ-

/по-, ві-/ , т^р притьмарєний.
ТУТ осьдџ; & р^т тут тобі; а тут є^т а це; и всё т. та
 й квит /вже/, ф^р і вже [люблю и в. т. люблю і
 вже]; и т. ф^р аж [ужє сєлі, и т. обнєрүжилосє
 вже сілци, аж вїявилосє]; не т.-то бџло дє там!,
 гай-гай!, егє!, ф^р ага, Ви б хотїли /ти б -тїв/; но
 не т.-то бџло так дє тобі, о. та немє дурнїх; т.
 как т. © вже й тут [а він вже й тут], як там буб
 /-ла-, лї-, несїяний вродївся /-їлась-, -їлись/.
ТУФЛИ г. мєшти.
ТУХЛЫЙ о^к з душџџм.
ТУХНУТЬ: -й 1. затухающий, 2. /про-/.
ТУЧЕВОЙ о^к хмаряний.
ТУЧНЄТЬ: -й що /м^т хто/ глєдша ◊, схїдний
 глєдшати, щораз глєдший, © с-и глєднути.
ТУЧНЫЙ о^к тїлістий, (не ино про землю) сї-; т.
 как бегємџт бегємџтс-.
ТУШЕВАТЬ туш/увати
 -й що /м^т хто/ ~ує, звиклий ♦, з-й за♦, для ту-
 шування. зайнятий -ям, тушувальник, н^к = %;
 -ый тушований.
ТУШЕВАТЬСЯ: -йся 1. що /м^т хто/ знічуєт-
 ся, знічуваний, гџтовий знітитися, 2. = -ый.
ТУШИТЬ(СЯ): -й 1. гєсящий, 2. к^т що /м^т хто/
 тушкүє, н^к = %, © тушкүючи;
 -йся 1. гашєний, заѓашува-, 2. тушкџва-.
ТЩАТЕЛЬНОСТЬ: с большой -тью дүже ре-
 тельно; со всей -тью якнайпильнїше.
ТЩАТЕЛЬНЫЙ о^к пильнєнќий.
ТЩЕДУШНЫЙ о. од вїтру хїлїтися /хїлївся/.
ТЩЕСЛАВІЕ гџрдїня, глџворџство /чєсто-/
 марна слава, ф^р амбїція, слџво.
ТЩЄТНО о. як горџџом об стїнку.
ТЩИТЬСЯ: -йся р. що /м^т хто/ силкүєтися + ту-
 жащийя.
ТЫКАЛКА штриќавка.
ТЫКАТЬ тїкати, о^к штирха-, н^ф тик!, (знай зга-
 дувати) тулі- [что ты мне отца -чєшь! що ти
 мені бєтька -иш!]; т. свой нос пхє- свџџо нџса;
 -й 1. що /м^т хто/ тїка (каже 'ти'), звиклий ♦, 2.
 що тїця ◊, звиклий /с-и/ тїця-, з-й тїцєну-, тї-
 цьќало, 3. що штриќа ◊, штриќач, (рїч) штриќ-
 ачка, штриќав-; -й нџсом мастак ♦ нџсом;
ТКНУТЬ: нєгдє пальцем т. нїдє гџлки встро-
 мїти, немє дє пєльця просџну-;
ТЫКАТЬСЯ (у що) наштџџуватися на що;
 -йся н^о = натыќающийся;
ПОТЫКАТЬСЯ о^к поштриќатися;
 -вший потїќаний, поштриќаний, џ;
НАТЫКАННЫЙ о^к повтїќаний џ.
ТЫЛ (на вїїні) г. заплїла, н^о заплїчя; с-ла ззєду.
ТЫЛОВОЙ є^т заплїний, (бїќ) ф^р потїлич-.
ТЫЛЬНЫЙ о^к зєдний, хвєстовий.
ТЫН & тинџџок; ни в т. ни в ворџта нї в кут нї
 в дєврї, нї в п'ять нї в дєв'ять.
ТЫРКАТЬ о^к дїрќати, н^з дїр!, дїр-дїр!(-дїр!);

—й що /м^н хто/ дірка $\diamond$, н^к тиркотлівий, тиркотючий, © знай дир та дир.

ТЯ́СЯЧА: в -чу раз тисячократ; & н^р втісячне. **ТЯ́СЯЧЕЛІТЯ** м^н н^р тисячовікі.

ТЬМА о^к темніна, (сила-силенна) мо́ре; т.-тьму́-щая мо́ре, го́ри, ф^р сила сілою, тьма-те́мрява.

ТЮКАТЬ 1. цюкати, тука-, 2. каза- „тук“;
—й що /м^н хто/ цю́ка, зві́клий /с-и/ $\diamond$, цю́кало.

ТЮКОВА́ТЬ: —й(ся) = паку́ющий(ся).

ТЮРЕ́МНИЙ & (спода) в'язенський.

ТЮРЕ́МНИЦЬКИЙ 1. тюре́мницький, 2. ареш-танта́тсь-, в'язенсь-.

ТЮРЬМА́ (у фортеці) каземат, о. клітка, сана-торія, з^н тюря́га, в'язи́лище.

ТЮ́ТЕЛЬКА: т. в -ку око-в-око.

ТЯ́ВКА́НЬЕ о^к дзвякотня́.

ТЯ́ВКА́ТЬ дзвяк/ати, ця́вка-, дзвякоти-;

—й що ~а $\diamond$, зві́клий $\diamond$, н^к ~отю́чий, ~ітлі́вий.

ТЯ́ГА: т. к **чому** о^к о́хота до чо́го.

ТЯ́ГА́ТЬСЯ (в суді) суди́тися, о^к процесува́-; т. с кем міря- чуба́ми з;

—йся = **соре́вную́щийся**;

—жу́щийся що /м^н хто/ ~и́ться $\diamond$, зві́клий $\diamond$, по-зовнік, позива́ка, н^к позо́вний, о. вічно в суда́х.

ТЯ́ГОСТНИ́Й безмірно сумний /тяжкий/, (- мо-вчанку) тягу́чий, до́вгий як рік.

ТЯ́ГОСТЬ о^к тягота́.

ТЯГО́ТІТЬ (над ким) тяжіти, нависа́-, вісну-, віси- тінно; т. к **чому** ма́- по́тяг /тягну́тися/ до чо́го; т. над кем о^к тяжіти на кому́;

—й що тяжіе $\diamond$, навислий (тінно), © тяжіючи; —й к **чому** спра́глий чо́го, о. з по́тягом до, сповне-ний пра́гнення чо́го, охо́пле- по́тягом до.

ТЯГО́ТИТЬ (кого) обтя́жувати, гніти-, о. лежа́-тягаре́м на **чому** се́рці, колу́па- **чие** се́рце;

—й що /м^н хто/ ~уе $\diamond$, зві́клий $\diamond$, з-й обтя́жи-, н^к обтя́жливий, гніто́чий, о. як тяга́р на се́рці;

ТЯГО́ТИ́ТЬСЯ гнітяться **чим** $\diamond$, ма́ти за тяга́р **що**, ну́дитися /тілі, скні-/ се́рцем від чо́го; —и́-ться **кто** чем на се́рце **кому** тягаре́м ляга́ **що**;

—йся що /м^н хто/ гні́тяться $\diamond$, пригні́чений **чим**, зві́клий /с-и/ ну́дитися, © зну́джений се́рцем від, з тягаре́м чо́го на се́рці.

ТЯГУ́ЧЕ о. з ви́тягом + ПРотя́жно;

ТЯГУ́ЧИЙ (- навзу) зати́жливий.

ТЯГЧА́ЙШИЙ > ТЯЖКИЙ.

ТЯЖЕ́ЛІТЬ ва́жчати, тяж-, (- віки) скле́пля́тися;

—й що /м^н хто/ ва́жчае $\diamond$, схи́льний $\diamond$, щора́з ва́жчий, (- повіки) гото́вий скле́пі́тися;

ОТЯЖЕ́ЛІТЬ обва́жнити, отя́жи-, завагі́тні- $\diamond$;

—вший обва́жнілий, отя́жи-, завагі́тні-, $\diamond$.

ТЯЖЕ́ЛО ва́жко, тяж-, суту́жно $\diamond$ → **тяже́лий**, о. як верблю́ду про́йти крі́зь ву́шко го́лки, (при-йде́ться **кому**) кру́то;

ТЯЖЕ́ЛЬНИ́Й о^к нелегкий, © важко́тілий, о. сто-пудовий, (танк) поту́жний, (настрій) гніто́ч-

ий, безра́дісний, (запах) непри́єм-, густи́й, (- по-вітря) несві́жий, (злочин) вели́кий, (- рану) небе-зпе́чний, /вра́ження/ гніто́чий, невідра́дний, /горе/ глибо́кий, /задача/ скла́дний, (крок) незра́б-, (погляд) суворо́ий, (- пра́цю) увере́дливий, висна́жли-, суту́жний, с. ка́торж-; т. на по́д'єм **кто** ва́жкий на підмо́ву, ва́жко розру́хати **кого**, н^р недві́га; —ым **трудом** (до́сягти) в по́ті чо́ла; **ТЯЖЕ́ЛІШИ́Й** ва́жезний, ва́жен-, (- втра-ту) (сто)бо́ліс-.

ТЯЖЕЛОВЕ́СНИ́Й © важко́тілий.

ТЯЖЕЛОГРУ́ЗНИ́Й ва́говозни́й.

ТЯЖЕ́СТЬ (на се́рці) ка́мінь, кри́га, важко́та.

ТЯЖКИЙ (- пра́цю) суту́жний; & тяжкий як не-ща́стя;

ТЯГЧА́ЙШИ́Й тяжкі́м-тяжкий, (гріх) неспо-кути́мий.

ТЯНИ́-ТОЛКА́Й! тягни́-што́вкай! [= просува́й! /вайлу́ватого проте́же!].

ТЯНУ́ТЬ тяг(ну́)ти́, (до себе) притяга́-, (куди) /за-/ (сло́ва) /роз-/ (убік) /від-/ (душу) /ви-/ (до кого) ма́- по́тяг, (жсили) со́та-, висо́тува-, (чу-же) цу́пи-, тіри-, (у небо) ва́би-, (- комин) ма́-тягу, (за язук) сіпа-, (куди) порива́-; т. за язук о^к випи́тува-, прим'я́тува- говори-; т. ка́нитель зво́ліка-, розводи- тягани́ну, $\diamond$ Сірка́ за хвіст; т. ля́мку $\diamond$ во́за /тягло́/; он -ет пу́сто́й но́мер йо-му́ не сві́тить;

—й 1. що /м^н хто/ тя́гне $\diamond$, зві́клий $\diamond$, тяга́ч /ви-, за-, про- +/, витяга́льний /роз-, за-, про- +/, н^к тягу́чий, витяга́льний /роз-, за-, про- +/, с^к тягні- [Тягни́бда, Тягни́рядно], 2. т. тяговий, робо́чий [-й винт р. /винт], 3. = —й **во́лынку**, забар-ливий, схи́льний зво́ліка-; —й (за) ду́шу з-й ви́й-ня- ду́шу; —й жи́лы зві́клий $\diamond$ жи́ли; —й за яз-ук тягни-за-язи́к; —й ка́нитель зві́клий волово́ди-; —й ля́мку тягни́бда; —ая **боль** тягу́чий бі́ль.

ТЯНУ́ТЬСЯ тягті́ся, (за ким) плéнта-, тарга́ни-, стара́- не відста́ти від ко́го, (до кого) відчува́-по́тяг, (- **мотив**) ліну- по́вагом, /час/ ми́на-, /ві-йну/ трива́-, (вгору) гна́тися, виганя́-, (від А до Б) сяга́ти, (до чо́го) жс^н суну́тись [т., **как к свято́й воде́** с. як до свято́ї водо́ї]; т. до **бесконечности** /невыно́симо до́лго/ тягті́ся у ві́чність /ф^р за го́лдње лі́то/; **вре́мя** -е́тся н. д. час **край** загу́бив; -е́тся **нить** снуе́ється **нітка** /нить/;

—йся 1. що /м^н хто/ тя́гнеться $\diamond$, тя́ганий, зві́клий $\diamond$, з^м-й $\diamond$, н^к тягучкий, тягу́чий, зати́жливий, протя́жний, просте́ртий, протя́гну- /роз-/ роз-тя́глий, трива́-, г. тя́г-, неспинéнный, 2. плету́щийся, 3. **длящий**-; —я **вверх** стрі́мкий, гінкий; —я к **небу** донебе́сний; —я к **све́ту** спра́глий сві́тла.

ТЯПА́НЬЕ о^к ця́панья.

ТЯПА́ТЬ цю́кати, ця́пати;

—й що /м^н хто/ цю́ка $\diamond$, зві́клий /© с-и/ $\diamond$;

ТЯПНУ́ТЬ (за **палець** /- псал) р^к ця́пнути.

ТЯП-ЛЯП стук-грюк, хіп-хоп, міх-ма́х, косо-криво, абі живо, р^к цяп-ляп.

У

У: у *кого* ф^р кому [у неї дрожа́т руки їй тремтять ру́ки]; у *бе́рега* /стола́/ при бе́резі /столи́/; у *вхо́да* на /при/ вхо́ді; у *микрофо́на* пе́ред мікрофо́ном; у *мо́ря* над море́м; у *нас* пра́здник ми ма́ємо свя́то; у *них* (ба́льше о́пы́та) вони ма́ють (ба́льше до́свіду); у *ро́яля* за ро́ялем.

УБАВЛЯ́ТЬ зме́ншувати, (кро́к) прити́шу-; -й що /м^н хто/ зме́ншує ∅, зви́клий /© с-н/ ♦, з-й /з^н-й, гото́вий/ зме́нши-, н^к = %; -ый зме́ншуваний, укро́чув-, прити́шув-, зни́жув-, віді́йм-.

УБАЮКИВА́ТЬ колиса́ти, заколи́сува-, лю́бля-, наганя́-/навіва́-/ сон; -й що /м^н хто/ заколи́сує ∅, зви́клий /© с-н/ ♦, з-й /р-й/ за ф, н^к заколи́сливий, р. заколи́сни[і]й, (звук) коли́сківий, о. зна́й лю́лі та лю́лі; -йся/-ый коли́саний, заколи́сува-, заколи́ху-; **УБАЮКА́ТЬ** о^к приколи́сати ∅.

УБЕГА́ТЬ тіка́ти, о. підма́зува-ма́за-/ п'я́ти (са́лом), бра́тися в но́гі, (- дівчат) світи́ти литка́ми, (ви́ддаля́тися) далені́-; -й що /м^н хто/ тіка́ ∅, схи́льний /з^н-й/ ♦, з-й вте́кти, втіка́ч, бігун, н^к втіка́цький, ф^р знико́мий (у да́лині), с^к втіка́й- [втіка́й-час]; © втіка́ючи; **УБЕЖА́ТЬ** вте́кти, накива́- п'я́тами ∅, о. зійти́ з оче́й, ж^м чу́хну-; & б^в ви́втїка- /= пови́втїка-/-; -вший збі́гий /за-, від-/, вте́[і]клий, ∅.

УБЕДИТЕ́ЛЬНЫЙ о^к резо́нний, переко́навчий.
УБЕЖДА́ТЬ переко́н/увати; у. *кого* в че́м о^к до-води- кому́ що; -й що /м^н хто/ ~ує ∅, зви́клий /с-н/ ♦, з-й /узя́в-шись/ переко́на-, для ~ання, переко́нувач, запе́вно-, н^к переко́нливий, ~авчий, © ~уючи; **УБЕДИ́ТЬ** (кого) доне́сти до тя́мку кому́ ∅; **УБЕЖДА́ТЬСЯ** (на до́свіді) до́свідчува́тися; ∅; -йся/-ый ~уваний, пересві́дчу-, упе́вно-/за-/-; **УБЕДИ́ТЬСЯ** стве́рдитися; у. на (го́рьком) о́пыте спрактикува́ти, до́свідчитися, /пере-/ на вля́сній шку́рі; -и́шья сам ось побачи́ш; -вший(ся) ∅; -я переко́наний, упе́вне-, спрактикува́-, до́свідче-.

УБЕЖДЕ́НИЕ (погляд) р^{пн} переко́нання.

УБЕРЕГА́ТЬ: -й = сохрания́ющий;
УБЕРЕ́ЧЬСЯ: не у. о^к не вгле́дітися від чо́го; -е́гший(ся) ∅; -я збере́жений;
-йся = предохраня́ющийся.

УБИВА́НИЕ о^к заріза́цтво.

УБИВА́ТЬ вбивати, позбавля́- життя́, (час) гайнува́-, (горем) засму́чува-, (землю) трамбува́-, (шлях) торува́-;

-й 1. що /м^н хто/ вбива́ ∅, охо́чий ♦, з^г-й /ріше-/уби́-, убивця́, душогу́б, заріза́ка, н^к убивчий, смерто́вбив-, душогу́бний, смерто́нос-, смерте́ль- для *кого*, о^к убиву́щий, 2. трамбу́ющий;

УБИ́ТЬ обі́рва́ти життя́, кіну- під ко́ле́са, в. ви́пусти- кишкі ∅; у. *двух* за́йцев а. спекті́ дві пече́ні на одні́м во́гні, спекті́ своєю́ пече́ню на чужі́м в.; *меня́* чу́ть не -и́ли мене́ ма́ло не вби́то; ♦♦♦**СЯ** впада́ти у відча́й ∅, (за *ким*) жури́тися *ким*; -йся/-ый 1. убиваний /за-/, приго́ломшу-, при́гнчу-, засму́чу-, марно́-, гайно́-, 2. трамбу́-, уто́пту-, то́рб-; -я по *ком* © с-и побива́тися за *ким*; -вший(ся) ∅; -й убивця́, душогу́б, заріза́ка; -я убийти́й /за-, роз-/-;

УБИ́ТЫЙ: у. го́рем при́битий го́рем; у. на ох-о́те (звір) впо́льбований.

УБИЕ́НИЕ о^к забиття́ /у-/-.

УБИ́ЙСТВЕННЫЙ о^к смерто́носний, душогу́б-
УБИРА́ТЬ приби́ра́ти /за-/, (*чим*) прикраша́-, (в *гости́*) ви́ряджа́-; у. с до́ро́ги зді́хувати́ся *кого*; -й 1. що /м^н хто/ ~а́ ∅, зви́клий /с-н/ ♦, з^г-й приби́ра́-, ~альник, н^к = %, 2. що збира́ ∅, ріше́ний зби́ра́-, за́йня́тий жнива́ми, жнивара́, збира́ч, н^к збира́льний, о. на жнива́х, на збира́нні, 3. що чепури́ть ∅, за́йня́тий убрання́м, зви́клий чепури́-, чепуру́н, н^к = %; -й с до́ро́ги р-й зді́хати́ся *кого*; **УБИРА́ТЬСЯ** ф. змо́тува́тися, змо́тувати́ вду́ки, виміта́тися [-а́йся! виміта́йся!]; -йся/-ый 1. заби́раний /при-/-, н^к скла́да- [-я ля́жа а^о -на ля́жа], 2. збира́-, 3. /у-/-, ви́чепу́рюва-/при-/ укві́тчу-/за-/, зако́си́чу-, зама́ю-, прикра́шу-; **УБРА́ТЬСЯ** (з *хати́*) за́мести́ся, вінес--, ви́провади-; у. в осе́нній на́ряд (- *ліс*) н^о зо́сеніти; у. в сло́во (- *думки*) спо́бігти сло́весний ви́раз /сло́весного́ ви́разу/;

-вший(ся) ∅; -я в осе́нній н. зо́сенілий.

УБЛАГОТВО́РЯТЬ о^к вдоволя́ти, ф^р сити́-; -й що /м^н хто/ вдоволя́ ∅, р-й /© с-н/ ♦, з-й /по-кли́ка-/ вдово́лі-, н^к догі́дливий;
-йся/-ый вдово́лований /р^к за-/-;
УБЛАГОТВО́РИТЬ о^к заго́дити, умасти́- *чим*, поживи́- [у. го́ло́дну ду́шу п. го́ло́дну ду́шу].
УБЛАЖА́ТЬ дого́джд/а́ти, уле́щува-; -й що /м^н хто/ ~а́ ∅, зви́клий ♦, р-й дого́ди́-, підле́сник, підлабу́з-, підлабу́за, н^к догі́дливий, уле́сли-/під-, об-/, ле́сти-, підла́зистий + %; -ый уле́щуваний, утихо́міро-, розра́джу-; **УБЛАЖИ́ТЬ** ф. підхлі́бити ∅.

УБЛЮ́ДОК о^к недо́людок, н^о ши́бздик, с^в деге́нера́т.

УБО́ГИЙ (ду́хом) нікче́мний, недо́лугий, жалю́гідний, мізе́р-, нужде́н-; & убго́нький.

УБОЖЕСТВО о^к мізе́р, о. слю́зби.

УБО́Й: на у. (сла́ти) на сме́рть.

УБО́ЙНЫЙ ф^р на за́різ [у. *скот* това́р на з.].

УБО́Р: голо́вної у. к. ша́пка.

УБОРИСТЫЙ (*шриффт*) дрібний; у. **пóчерк** бі-те письмó.

УБОРКА: у. **сéна** косовиця; у. **урожа́я** жнива́, збір урожа́ю.

УБОРНАЯ о^к ну́жник, відходок.

УБОРЩИК ф. заміта́ло.

УБЫВА́НИЕ (спад)а́ння, (*чисел*) рух згорі́ вниз.

УБЫВА́ТЬ ме́нш/а-, іти́ на спад, (*куди*) відбува́-/ви-, іти́, (- *отух*) потаха́- /д^к пота́хну-/;

—й 1. що ~а ◊, схи́дний ◊, зме́ншува-, шо́ра́з ~ий /сла́б-, ни́жчий +/ (од попереднього), п^к спадний, спа́дистий, спадовий, паду́щий, (- *воду*) у-бутний, убу́тний, 2. що вибува́, вибу́ваний, з^м-й вибу-; —й в **командиро́вку** поклі́ка- у відрядже-ння; не -й невиче́рп-, невичерпа́н-.

УБЫСТРА́ТЬ прискору́ювати, пришвидшу-, (*крок*) приспі́ш-, (*події*) на́глити;

—й що /м^н хто/ ~ює ◊, з-й прискори́-, зви́клий /© с-и/ ◊, прискору́вач, пришвидшу-, п^к = %;

-йся/-ый прискору́ваний, пришвидшу-, приспі́-.

УВАЖА́ТЬ шанува́ти; у. **кому** бу́- побля́жливим до *кого*; у. **себя́** зна́- собі ціну́, шанувати́ся;

—й що /м^н хто/ шану́є ◊, зви́клий /на́вчений/ ◊, шанува́льник, шанува́тель, п^к шаноб[в]лівий, р. пова́жник, с^к шануй- [-й **колбасу́** шануйковба-са́]; —й *кого* спóвнений пова́ги до *кого*; —й **себя́** спóвнений гідности /самопова́ги/;

-йся/-ый шанова́ний, пова́жа-, п^к шанóвний;

УВАЖИ́ТЬ: у. **прóсбу** згля́нутися на проха́ння; -вший ◊.

УВАЖЕ́НИЕ о^к шанова́ння; у. **закóнов /лічност-**и/ пова́га до зако́нів /до особа́/.

УВАЖИ́ТЕЛЬНО о^к ува́жливо ◊ → п^к ↓;

УВАЖИ́ТЕЛЬНЫЙ (*мотив*) достáтній, вірогі-дний, зако́н-, ваго́мий, (*доказ*) переко́нливий.

УВАЛЕНЬ убо́іще, г. бе́рман, к. бець.

УВАЛИВА́НИЕ м^о збо́чення, збо́чува-, відхи́ле-.

УВАРИВА́ТЬ уварю́ювати /ви-/;

—й що /м^н хто/ ~ює ◊, зви́клий /© с-и/ ◊, з-й увари́-, уварю́вач /ви-/; п^к = %, © уварю́ючи;

-йся/-ый уварю́ваний /ви-/; п^к увари́стий.

УВЕДОМИ́ТЕЛЬНЫЙ інформа́цій-, повідо́мчий.

УВЕДОМЛЯ́ТЬ повідо́мляти /інформува́-/ *кого*, дава́ зна́- /рапортува́-/ *кому*, сповіща́ *кого/ко-*му, доводи́- до *чийого* відома́;

◆◆◆ся сповіща́ти́с ◊; —льсь да́вано зна́ти ◊;

—й що /м^н хто/ ~а ◊, зви́клий ◊ *кого*, з^м-й повідо́ми-, інформáтор, р^к повідо́митель, п^к інфор-ма́ційний, повідо́м-, р^к повідо́мчий + %, о. з по-відо́мленням /ра́портом/, із звісткою;

-йся/-ый повідо́млюваний, опові́щу-, інформó- ◊.

УВЕКОВЕ́ЧИВА́ТЬ о^к обезсмертн́ювати;

—й що /м^н хто/ ~ює ◊, з-й /з^т-й, гото́вий/ про-сла́вити наві́ки, п^к = %;

-йся/-ый уві́чнюваний, обезсмертн́ю-, увікові́чу-;

УВЕКОВЕ́ЧИТЬ о. просла́вити наві́ки ◊.

УВЕЛИ́ЧИВА́ТЬ збільш/увати, (*платню*) підно́си-, (*контраст*) поси́люва-, (*темпи*) наро́щу-;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, зви́клий /с-и/ ◊, з-й ~и-, ~увач /по-/; п^к ~увальний /по-/ + %, для ~ення;

УВЕЛИ́ЧИТЬ о^к прибі́льшити ◊;

УВЕЛИ́ЧИВА́ТЬСЯ о^к зроста́ти /при-/; росли́, підно́ситися, поси́люва-, наро́щува-;

-йся/-ый збільшу́ваний /по-/; підно́шу-, поси́лю-, наро́щу-; —я шо́ра́з бі́льший;

УВЕЛИ́ЧИТЬСЯ побі́льшати ◊;

-вший (*ся*) ◊; —я збі́льшений, зрослий ◊ → -йся.

УВЕН́ЧИВА́ТЬ увінч/увати, поклада́-вінець, ук-орону́юва-, (*лоб ві́нцем*) покрива́-, (*славою*) /у-/;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, зви́клий ◊, з-й увінча́-, по-клада́ч ві́нця, п^к ві́нцевий, ф^р заверша́льний;

УВЕН́ЧА́ТЬ уві́тчати ві́нком ◊;

◆◆◆ся: у. **успе́хом** к. прино́сити успе́х; ◊;

-йся/-ый уві́чнюваний, заві́тчу-, укри́-/по-/; —я успе́хом успе́шний ◊ від -вшийся у;

УВЕН́ЧА́ТЬ(СЯ) ві́вершити(ся); у. **сла́вой** ук-рити(ся) сла́вою;

-вший (*ся*) ◊; —я успе́хом успе́шно /щасліво, вда́ло/ закінчений, увінча́-успе́хом;

УВЕН́ЧАННИЙ с^к -ве́рхий [у. **белизної́** біло-ве́рхий].

УВЕРЕ́ННО о^к з пе́вністю;

УВЕРЕ́ННИЙ о^к спóвнений /пóвен/ ві́ри, ф^р з пóвною ві́р-; у. в **че́м** пе́вний *чого* [у. в **себе́** п. себе́]; **быть** глубоко́-ым беззастере́жно ві́рити.

УВЕР́ТКА о^к фо́ртель;

УВЕР́ТКИ (*юридичні*) об'їздки.

УВЕР́ТЛИВЫЙ о^к гнучкий.

УВЕР́ТЫВА́ТЬСЯ: -йся 1. заве́ртываю́щийся, 2. выкру́чиваю-.

УВЕРЯ́ТЬ запевня́ти, переко́нува-, го́лову на від-руб дава́- *кому*, би́- себе́ в гру́ди, розганя́-сум-ніви, ручи́тися голо́вою; -я́лось запевню́вано;

—й що /м^н хто/ запевня́ ◊, схи́дний ◊, з-й за-певни-, п^к запевню́вальний, переко́нливий;

-ый запевню́ваний, переко́ну-.

УВЕРЯ́ТЬСЯ: -йся що /м^н хто/ упевню́ється ◊, запевню́ваний, пересві́дчу-, переко́ну-.

УВЕСЕ́ЛЕНІЕ о^к розвеселе́ння.

УВЕСЕ́ЛИТЕЛЬНЫЙ о^к розваго́вий.

УВЕСЕ́ЛЯ́ТЬ веселіти, розвеселя́- /з-/; розважа́-, (*до сліз*) смі́ши-;

—й що /м^н хто/ веселя́ ◊, зви́клий ◊, з-й з◊, вес-елу́н, жарту́н, забавник, поті́ш-, п^к розваго́вий, розважа́льний + %;

-йся/-ый ба́влений, звеселе́люва- /роз-/; забавлю́-.

УВЕ́СИСТЫЙ (*запас* +) ф^р поро́дний.

УВЕ́ЧИТЬ нівечити, обезві́чува-, п. спотво́рю-;

—й що /м^н хто/ калі́чить ◊, зви́клий /с-и/ ◊, го-то́вий скалі́чи-, калі́чник, обезві́чувач, спотво́рю-, п^к калі́чливий + %;

ИЗУВЕ́ЧИТЬ обезві́чити ◊;

-вший що скалічив $\diamond$, $\odot$ повівечивши;
УВЕЧИТЬСЯ o^k калічити $\diamond$.
УВЕЧНЫЙ o^k калікуватий.
УВЕШИВАТЬ обвішувати;
 -й що / m^n хто/ ~ує, звійклий $\diamond$, р-й ~а-, ~увач, $n^k = \%$.
 -йся/-ый обвішуваний /за-/.
УВЕЩАНИЯ m^n намова [после долгих -ий по довгій намові].
УВЕЩЕВАТЬ умовляти, урезонюва-, напоумлю-, напоумляти, г. угівкува-;
 -й що / m^n хто/ ~я $\diamond$, звійклий /с-и/ $\diamond$, урезонювач, напоумлю-, n^k напутилий, напоумли- + %;
 -ый урезонюваний, угівку-, напучу-, напоумлю-.
УВИВАТЬ обвивати; у. (колючей) прболокой дротува-.
 -й що / m^n хто/ ~а $\diamond$, звійклий $\diamond$, 3-й обви-, обвивач, обмоту-, n^k обвивальний, обмотува- + %;
◆◆◆СЯ (коло кого) o^k скакати, увихатися, ви- $\diamond$;
 -йся/-ый обвиваний, обв'язу-, обмоту-; -я (коло кого) що в'ється $\diamond$, р-й залицятися, меткий на зальоті, зальотник, донжуан, серцеїд, s^o ловелас;
УВИТЬСЯ (виноградом) заплестися; $\diamond$.
УВИЛИВАТЬ огинатися, відмикувати від чого; круті- хвостом, не -вай! не одмикуй!;
 -й що / m^n хто/ ~ує $\diamond$, ~уваний, звійклий /схидьний/ $\diamond$, n^k ухильний, уникливий; -й от работы звійклий ухилятися від роботи, p^o огинало.
УВЛАЖНЕНИЕ o^k звогчення.
УВЛАЖНЯТЬ зволожувати, p^k вогчи- /д ^{k} з-/
 -й що / m^n хто/ ~ує $\diamond$, для ~ення, зайнятий -ям, звійклий $\diamond$, 3-й звогчи-, ~увач, n^k ~увальний, вогчиль- + %;
УВЛЯЖНЯТЬСЯ o^k вогчати $\diamond$;
 -йся/-ый зволожуваний, звогчу-;
УВЛАЖНИТЬСЯ o^k зволожити $\diamond$, (зі споду) підійти водою [сметана водою підійшла];
 -вший(ся) $\diamond$; -я зволожений, звогче-, зволожній, звогч-;
УВЛАЖНЕННЫЙ = вшийся, m^p приволоже-.
УВЛЕКАНИЕ (куди) затягання.
УВЛЕКАТЕЛЬНО захопливо, ціка- + n^p → n^k ↓;
УВЛЕКАТЕЛЬНЫЙ o^k гостроцікавий, суперціка-, (twip) n^k гостросюжетний.
УВЛЕКАТЬ вабити, приваблюва-, залуча-, затяга-, (чим) заража- [у. весельем з. веселістю], (дивчину) круті- голову кому, (куди) порива-;
 -й 1. що / m^n хто/ порива $\diamond$, звійклий $\diamond$, 3-й при $\diamond$, n^k поривуший, 2. що захоплює $\diamond$, 3-й захопі-, n^k захопливий, привабли-, гостроціка-, гостросюжетний, 3. що зваблює $\diamond$, схидьний спокуша-, 3-й спокуси-, звабник, спокус-, n^k спокусливий, знадли-, зваблі-, ± прельщующий;
УВЛЕКАТЬСЯ o^k заганятися (задалеко); у. чем коха- в чім [у. книгами к. у книжках], мати уподобання до чого, e^o „гріші” чим, носитися з чим; у. наукой ϕ^p припадати до науки; у. чтé-

нием запоем чита-;
 -йся/-ый 1. ваблений, затяга-, несе-, веде-, порива-, 2. захоплю-, принаджу-, 3. зваблю-, спокуша-; -я 2. $\odot$ що / m^n хто/ захоплюється, схидьний захоплюватися, захопленный чим, закоха- у чім, n^k пристраст-, азарт-, улбобливий, загонистий; -я кем закоханець; -я телевизором ж. зателевизорений;
УВЛЕЧЬСЯ ϕ^p загатися $\diamond$; у. чем о. прилипнути серцем до чого.
УВЛЕЧЕНИЕ o^k гоббі, конік [сісти на свого к.], уподобання [у. – не профессия у. – не фах], (ким) замілова-, (чье) симпатія; у. чем замілювання /замілова-, закоха-/ в чім; у. молодости закохання молодости.
УВЛЕЧЕННОСТЬ чем закоханість у що.
УВОДИТЬ відводити; у. в сторону збива- на манівці;
 -й 1. що / m^n хто/ відводить $\diamond$, 3-й відвести, n^k відвідний, т. відводовой, 2. похищающий;
 -йся/-имый 1. ведений, відводжува- /ви-, за-/, 2. крадений, викрада-, ± похищаемый.
УВОЗИТЬ вивозити /від-, за-/
 -й що / m^n хто/ ~ить $\diamond$, 3-й завезти, (від)возити, відвізник, відвезько, n^k возовой, відвозб- + %;
 -йся/-ый 1. везений, відвожува- /ви-, за-/, n^k визний /від-/ , 2. уводимый².
УВОЛЬНЕНИЕ: у. в отпуск e^o к. відпустка.
УВОЛЬНИТЕЛЬНЫЙ (квиток) відпусковий [-ая записка -ва картка /записка/].
УВОЛЬНЯТЬ звільняти, (учня) виключа-, виганя-, (з праці) усува- від чого, ϕ . дава- по шапці;
 -й що / m^n хто/ ~я $\diamond$, охочий $\diamond$, годовой /з m^o -й/ звільні-, n^k o^k відпусковий + %, $\odot$ звільняючи;
УВОЛЬНЯТЬСЯ (з армії) іти в запас; $\diamond$;
 -йся/-ый ~юваний, ус- /від-/; -ый відпускник.
УВЫ o^k та ба!, (та) дарма!; увы и ах! гай-гай!, овва і ов!; но у.! тільки ж ба!, но, у. напрасно! та ба!.
УВЯДАТЬ в'янути, відцвіта-, сохну-, жовкну-;
 -й що в'яне $\diamond$, напівзв'ялий, покинутий /с-и/ $\diamond$, приречений за $\diamond$, майже зів'ялий, ± вянуший;
УВЯНУТЬ: -ядший зів'ялий /при-, за-, засох-, пожовк-, $\odot$ змарні-, ± ЖУХЛЫЙ.
УВЯЗАТЬ o^k груз(ну)ти, вгруза- /за-/, захряса-;
 -й що / m^n хто/ грузне $\diamond$, схидьний / $\odot$ с-и/ $\diamond$, майже загрузлий; -й в долгах по шию в боргах;
УВЯЗНУТЬ захряс(ну)ти $\diamond$;
 -язший загрузлий /у-/ , застряг- /у-/ , захряс-, $\diamond$.
УВЯЗКА (двій) погбдження.
УВЯЗЫВАТЬ o^k в'язати (кінці з кінцями), об- в'язува- /з. об'язува-, шнурува-;
 -й що / m^n хто/ в'яже $\diamond$, звійклий $\diamond$, покликаний по ϕ , в'язальник, в'язій, n^k в'язальний + %;
УВЯЗЫВАТЬСЯ: у. за кем ходити тінно за; $\diamond$;
 -йся/-ый в'язаний, пов'язув- /об-/ , шнуров-, п.

погоджув-; **-я** ☉ що ходить тінню, причепа, смола, *п^к* причепливий, ув'язли-, учепистий.

УГАДЬВАТЬ *о^к* відгадувати, (*ребус*) /роз-/;

—**й** що /*л^м* хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, з-й угада-, відгадник, відгадко /у-/, *п^к* відгадливий /до-/ + %;

-йся/-ый відгадуваний /у-, роз-/, (роз)пізна-;

УГАДАТЬ (*в яму*) шубовснути; ◊;

♦♦♦**СЯ** (*хто в кому*) *г.* заповідатися /хто на кого/ [в нём **-ля** геро́й він **-áva** на геро́я].

УГАСАТЬ гаснути, згаса-, *о^к* вигасати;

—**й** що ~е ◊, напівзгаслий, щораз тьмяніший /ма-р-/, покинутий з., лишений з♦, майже згаслий, у стaні згасання, *п^к* загасуший /в-, з-, ви- /, ~учий;

УГАСНУТЬ *п^о* відгаснути; ◊;

-áшнй згаслий /за-, по-, ви- /.

УГЛЕДОБЬЧА *к.* вугледобуток.

УГЛОВОЙ *п^{пн}* кутковий.

УГЛУБИТЕЛЬ *в.* поглиблювач /за- /.

УГЛУБЛЕНИЕ (*заглибина*) *ф^p* втямок.

УГЛУБЛЯТЬ поглибл/ювати, (*кризу*) посилю-, (*знання*) удосконалю-;

—**й** що /*л^м* хто/ ~ює ◊, звиклий ♦, покликаний поглиби-, для ~ення, зайнятий -ям, поглиблювач, т. заглибник, *п^к* *р^к* ~ивий /за- / + %;

♦♦♦**СЯ** *ф^p* пірнати, глибну-, (*у що*) *о^к* углиба-/за- /; **у.** в **вспоминання**я порина- у спогaди;

-йся/-ый поглиблюваний /за- /, посилю-, удосконалю-, щораз глибший; **-я** заглиблювач, *п^к* заглибний; **-я** в **вспоминання**я /в себя/ занурений у спогaди /у себе самого/;

УГЛУБИТЬСЯ **-йтся** *что* *о.* віросте стіна чоґо [у. **отчуждённости** в. с. відчуження]; ◊;

-вшй(ся) ◊; **-я** заглиблений, занур-; **-я** в **вспоминання**я поринулий /занурений/ у спогaди;

УГЛУБЛЕННЫЙ *о^к* вглиблений ◊.

УГНЕТАТЬ гнобити, гніті- /в'ялі-/ серце, (*дух*) каменем ляґа- на серце /лежа- на серці/;

—**й** 1. що /*л^м* хто/ гнобити ◊, ☉ с-и ♦, з-й при♦, гнобитель, пригноблювач, *п^к* деспотичний, тиграніч-, *п^о* ярмістий, 2. що гнітить, *п^к* гнітючий, пригнобливий, *т.* = %, ☉ пригночуючи, *с^к* гніті- [-**й** ум **симпто́м** гніті-розум **симпто́м**];

-áюще як лід по серцю, обливом на душу; **у.** де́йствовать /болёт/ ляґати каменем на душу; **как** **у.** бо́льно ста́ло кому аж серце *чие* на́че каменем здавило;

-йся/-ый гноблений, пригноблюва-, пригночу-, утіску-, *п^о* пригноблений, пригноче-; **-ый** гну́тий-у-три-дугі.

УГНЕТЕНИЕ (*кого*) гніт над ким.

УГОВАРИВАТЬ умовляти, урезонюва-; **как** **ни** **-вай** хоч що хоч кажи́;

—**й** що /*л^м* хто/ ~я ◊, звиклий /с-и/ у., зайнятий ~янням, уготвувач, урезоню-, ± **увещевающий**;

-ый умовляний, урезонюва-, уговорю-, уготву-;

-йся = **договаривающийся**.

УГОВОР: **у.** **дорóже** дéнег сло́во па́че гро́шей, від сло́ва не відступа́йся;

УГОВО́РЫ намо́ва [пóсле до́лгих -ов по до́вгій намо́ві], *ф^p* підмо́ва, *д/* ПОДДАВАТЬСЯ.

УГО́ДА: **в** **уго́ду кому** *п^о* наводо́гдь.

УГО́ДЛИВЫЙ *о^к* лакеюва́тий.

УГО́ДНИЧАТЬ годіти, догоджа́-, підлещува́тися, стелі- листом /траво́ю/ пéред ким;

—**й** 1. **угождающий**, 2. **подольщающий**я.

УГО́ДНИЧЕСКИЙ *о^к* вислужницький, (*- манери*) плазува́тий, лакеюва́-.

УГО́ДНИЧЕСТВО *о^к* вислужництво, плазува́ння, сервілізм.

УГО́ДНО *ф^p* хочеш, хочете [како́й **у.** який хочеш /хóчете/, **что** /как/ **у.** що /як/ хочеш /хóчете/], хоч [кому́ **у.** хоч кому́]; **где** **у.** будь-де; **когда** **у.** будь-коли; **кто** **у.** будь-хто́; **куда** **у.** будь-куди; **чего́ душе́** **у.** чоґо́ душа́ забажа́; **как** **у.** (*довго*) хоч як; **как тебе́** **у.** як собі хочеш; **как Вам** **у.** *о^к* во́ля Ва́ша; **как Вам бу́дет** **у.** як собі схóчете; **как е́му** **у.** як собі зна́с; **если Вам (бу́дет)** **у.** коли Ва́ша ла́ска; **ско́лько Вам** **у.** що ми́лість Ва́ша; ◊ → *п^к* ↓;

УГО́ДНЫЙ *о^к* жада́ний, *ф^p* близький, з. сподобний, *о.* до шмиґи, під смак.

УГО́ДЬЯ *о^к* зе́млі, з. добра́; **лесные** **у.** лісі; **полевые** **у.** лані, орні зе́млі.

УГО́ЖДАТЬ (*кому*) годіти, догоджа́-, упада́- ко́ло /стелитися барвінком круг/ *кого*, ♦ як болячі, розпада́тися над ким, приподобля́- кому; **у.** **во всём кому** ніжче траві ходіти перед ким; **у.** **всем бу-** хоробшим для всіх; **у.** **на чей** **вкус** приподоблюватися кому;

—**й** що /*л^м* хто/ догоджа́ ◊, звиклий ♦, гоґобвий до♦, підлесник, підлабу́з-, догоджа́ль-, підлипа́йло, підлабу́за, *п^к* догідливий, уле́сли- /об-, під- /, лести́-, підхлібли-, прислужли-, підлазистий, лакеюва́-; **-й** **всем** хоробший для всіх;

УГО́ДИТЬ прислужитися, приподоби- ◊, (*в яму*) шубовснути, шурхну-, шморгну́-; **старать-ся** **у.** (*публіци*) гра́ти на публіку; **всем не -ишь** *г.* ще ся той не вродів, хто всім догодів.

УГО́Л (*ведмежий*) заку́тина; & ку́тик; **из -ла** **в** *у.* *о^к* сюди́-туди́; **во главу́ -ла** **в** чолó, на пéрше місце; **под -ом зрénия** **на** з óгляду **на.**

УГО́ЛКОВЫЙ кутниковий.

УГО́ЛОК *т.* кутник.

УГО́ЛЬНИК (*в деталях*) *т.* кутник.

УГО́ЛОВНО: **у.** **наказуемый** криміна́льно кара́ний, *к.* ка́рний.

УГО́ЛОК **как** **на -ляях** **як** на ножа́х, **як** на жарі́н-**УГОМОНЯТЬ** угамов/увати, зацітьку-;

—**й** що /*л^м* хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, з-й угамува́-, угамову́вач, заспоко́ю-, *п^к* заспокіливий + %, ☉;

-йся заспоко́юваний, утихомі́рю-, ~у-, зацітьку-.

УГО́Н відгін, вікрад, (*літака*) запірвання, гоп-

стоп; у. **автомобіля** автокрадіж; у. **самолёта** авіопіратство; в **-не** вкрадений /ві-/ ,п^р украдено /ві-/.

УГО́НЩИК викрадач, крадій, гоній (*авта*) автокрад, (*літака*) (авіо)пірат, запірвач, ^р купець на гоп-стоп.

УГОНЯ́ТЬ (*коні*) гнати, (*літак*) викрада-, бра- на гоп-стоп;

—й 1. що /м^н хто/ женé ∅, звиклий /с-и/ ♦, гото́вий по♦, гоній, 2. що викрада ∅, наставля́нений в., ріше- викрас-, викрадач, авто[авіо]крадій/, і. → УГО́НЩИК, купець на гоп-стоп;

—йся/-ый 1. гонений, вигонюва- /від-/ , 2. краде-, викрада-, бра- на гоп-стоп;

УГНА́ТЬ (*літак*) з^р заці[о]рвати; ∅;

—вший ∅ + УГО́НЩИК, © взявши на гоп-стоп.

УГОРА́ЗДИТЬ д^к н^р: —ило о^к смикнуло, (*уродити-тись*) втрапило.

УГОРА́ТЬ чадіти, п. чмані-, т. вигор'я-;

—й 1. що /м^н хто/ чадіе ∅, напівучаділий, с-и ♦, 2. що ~я, покинутий в., призначений вигори-;

УГОРЕ́ТЬ зачадіти ∅;

—вший вчаділий, очмані-, зачаджений.

УГОТОВЛЯ́ТЬ (*долю*) рокувати, приріка-, суди-;

—й що /м^н хто/ голуе ∅, з-й приготувати, с-и ♦;

УГОТОВИ́ТЬ (*долю*) приректі ∅, рокува- [судьба -ила доля прирекла /рокува-, суди-/], ф^р підсу́ну- [судьба -ила сюрприз доля -ула сюрприз]; у. **участь** судитися кому [ей **уготована** у. їй судилося];

УГОТОВАННИ́Й у^р рокований /судже-/ кому.

УГОЩА́ТЬ частувати, пригоща-, гости-, віта-, шанува-, з. трагува-, контентува-;

—й що /м^н хто/ частуе ∅, охочий /звиклий, с-и/ ♦, р-й по♦, зайнятий частуванням, частувальник;

♦♦♦СЯ **ф**ся, гости- /лсти хліб-сіле/ у кого; у. без **выпивки** **ф**ся до порожньої чарки;

—йся/-ый частований, пригощу-.

УГОЩЕ́НИЕ гостина, частунок, ф^р хліб-сіле [благодарю за у. дякую за х.-с.].

УГРОЖА́ТЬ грозити(ся), слати погрози, (*чим*) ляка-; у. **опа́сностью** таї- в собі небезпеку;

—й що /м^н хто/ загробуе ∅, звиклий погробувати, п^к загробливий /по-/ , р. страши-, /тон/ с. ультимативний; —й **ч**ему навіслий над *чим*; в **-ем** положенні під загрозою, загроблений.

УГРО́ЗА: у. навісла над кем був загроблений *хто*; (*находящийся*) под -зой загроблений; под **-ой** смерті під дулом пістоля;

УГРО́ЗЫ о^к застрашки.

УГРЫЗА́ТЬ & д^к угризнути;

♦♦♦СЯ: у. **совестью** о^к каратися душею;

—йся що /м^н хто/ участує, переслідуваний совістю /сумлінням/.

УГРЫЗЕ́НИЯ: у. **совести** о^к доко́ри серця.

УГРЮ́МЕЦ понура.

УГРЮ́МО, -МЫЙ- о^к непривітно, -ний, насуплено, -ний, хмурно, -ний; **довольно** -ый понуруватий.

УДАВА́ТЬСЯ: —йся що вдається, п^к вдалий (для кого), успішний, результатів-; **не** -я невдалий безуспішний, безрезультат-;

УДА́ТЬСЯ ф^р витанцюватися, вигоріти [**не** -ст-ся не -ить];

—вшийя ∅, п^к → -йся.

УДАВЛИВА́ТЬ о^к душ/іти, ф^р задавлюва-;

—й що /м^н хто/ ~ить ∅, з-й удавити, душитель, віша-, задавлювач, задушу-, с^к души- [душібіда];

—йся/-ый душений, задушува-, віша-;

УДАВИ́ТЬСЯ о^к зашморгну́тися; ∅;

—вший(ся) ∅; —я задушений, повіше-, удавле-, зашморгнутий, вішалник, повішельник

УДАЛЕ́НИЕ (*віддаль*) о^к даліна.

УДАЛО́Й, УДА́ЛЬНИЙ о^к презавзятий, гуляйпільський.

УДА́ЛЬ о^к бравура.

УДА́ЛЯ́ТЬ віддаляти /ви-/ , (*зі залі*) виводи-, о^к виставля-, (*плями*) вибавля-, (*ірожу*) очища-;

—й 1. що /м^н хто/ віддаля, с-и ♦, п^к = %, 2. що виставля ∅, покликаний вивести, п^к вивідний, 3. що видаля ∅, покиканий -ти, з^м-й віддали-, для віддалення, п^к = %, 4. що вибавля ∅, звиклий -ти, з-й вибави-, для виведення, зайнятий -ям, п^к вивідний, вибавний, 5. що усува ∅, наставля́нений -ти, поклика- /з^н-й/ усуну-, для усунення, зайнятий -ям; —й **п**ятна п^к плямовивідний;

УДА́ЛЯ́ТЬСЯ (*з поля зору*) даленіти, д^к здалені-, (*бігши*) відбіга-; у. **от** чего відбіга-чого;

—йся/-ый 1. віддалюваний, відхило-, 2. виводжу-, випроваджу-, вигонений, висіла-, 3. видалюва-, вилучу-, вирізу- /від-/ , прибіраний, витяга-, виріва-, нище-, винищува-, 4. виводжу-, вибавлю-, очищу-, 5. усұ-, п^к усунвий; —я 1. щораз віддаленіший, зникомий (у далін), © с-и віддалятися;

УДА́ЛИ́ТЬСЯ о^к забратися (геть) ∅;

—вший(ся) ∅; —я **от** дел більше не зайнятий ділом, © відійшовши від діл.

УДА́Р (*хвороба*) грець; у. для *них* ніж у серце їм;

УДА́РЫ & ударяння.

УДАРЕ́НИЕ: **перемéна** -ия переголошення.

УДА́РНИЙ о^к бойовий, нагальний, пробивний, (*механізм*) /т. роз-/; в **-ом** порядку спішно.

УДА́РЯ́ТЬ вдаряти, стука-, (*по плечах*) плеска-, (*за ким*) смалі- халявкі до кого, (*в ніс запахом*) шибá-; у. в **г**лобу (- *хміль*) вступа- в голову; у. в **к**олокол **б**амка- /д^к за-, (*один раз*) бамкну-;/

у. в **с**лабу /чувствительную/ струну вража- в болоче /дошкоульнє/ місце; у. **по** **интересам** зачипá- інтереси; **п**алец **не** -ит о^к і за холодну воду не візьметься;

—й 1. що /м^н хто/ б'е ∅, звиклий ♦, р-й вдари-,

зайнятий биттям, ударник, стукач, стукотій, гупало, (*рич*) калата-, *n*^к ударний, пробивний /роз-/ стукотючий, гупотю-, *c*^к ударяй- [-й в нос за-пах ударяй-в-ніс запах]; © вдаряючи, 2. **ухаживающий**, 3. з притиском на *чому*; -й в **глазі** 1. сліпучий, 2. різко-, ефектний; -й в **нос** (*запах*) шпаркий; -й по карману дорогий; -й в **слабую струну** з-й вразити в болоче місце;

-ый 1. битий, плісканий, калата-, гупа-, 3. наголошува-, *n*^о наголоше-;

УДАРИТЬ *о*^к завдати удару, *ф*. вгати-, загили-, затопи-, стусону-, лусну-, вріза-, трісну-, опереза-, гепну-, угрі-, заїха-, потягти, жарну- [жарнув мороз], (*телеграму*) відби-, надісла-, (- доц) влупи-, (*молотом*) бунду-; *ф*; у. по карману завда- збитків; не у. лицом в грязь *о*^к не спотикнутися, *о*^к втримати взятую ногу;

-вший *ф*; **палец** *п*. не -й пальцем не порушивши.

УДАРЯТЬСЯ вдарятися, *о*^к стука- *ф*, г. ударя-; у. в **амбицію** *о*^к принди-, впадати в амбицію, показува- свій гонор; у. **во что** (*крайність* +) впадати /вдаватися, вдаря-/ у *що*;

-йся 1. = -ый, 2. що вдаряється *ф*, зударюваний, прирече- вдаритися, схиль- *ф*; -я в **воспоминания** © поринувши у спогади; -я в **крайность** готовий на крайність, екстреміст;

УДАРИТЬСЯ стукнутися *ф*; у. в **амбицію** *о*^к впасті в амбицію, заприндиритися /роз-/ , *p*^к розамбітни-; у. в **воспоминания** /крайность, слезы/ пуститися у спогади /на крайність, у плач/; у. в **колёно** забити коліно; у. в **религию** примаккобжитися; у. в **хандру** занудити світом;

-вший *я* вдарений, стукнутий, *ф*; -я в **амбицию** розпринджений, *p*^к розамбітне-, © впавши в амбицію.

УДАРНОСТЬ ударна праця, поспіх у праці.

УДАЧЛИВЫЙ *о*^к талановитий, таланис-.

УДАЧНИК *о*^к влаха.

УДАЧНЫЙ *ф*^п доладний, (*час*) слухний.

УДВАИВАТЬ подвоювати;

-й що /*m*^х хто/ подвоює *ф*, звиклий /с-и/ *ф*, з-й подвої-, *n*^к подвоювальний;

-йся/-ый подвоюваний, *n*^к подвій-.

УДЕЛ (*доля*) жереб, талан.

УДЕЛЯТЬ приділяти /у-/ , (*цирність*) вихлопува-;

-й що /*m*^х хто/ ~я *ф*, звиклий *ф*; з-й /з'-/й/ приділи-, -й **внимание** © приділяючи увагу;

-йся/-ый приділюваний /від-, ви-, у-/.

УДЕРЖ *ф*^п стрим [без -жу без -му], *о*^к втрим.

УДЕРЖАНИЕ (*сума*) відрахування.

УДЕРЖИВАТЬ стрім/увати, трима- [у. **внимание** т. увагу], (*кого*) *о*^к не пуска-, (*у голові*) берегті, (*в руках*) не віддава-, ма- й ділі [у. в **руках** м. й д. в руках не пуска- з рук], (*з платні*) виверта-, г. відтяга-, *ф*^п берегті;

-й 1. що /*m*^х хто/ утримує *ф*, звиклий т., *k*^х утримувач, *n*^к втримливий, т. підтримко-, + %, *ф*^п і далі [-й **свои позиции**] і д. на своїх позиціях, 2. що ~ує *ф*, звиклий *ф*, з-й ~а-, *n*^к гальмівний + %, 3. що зберігає *ф*, звиклий б., з-й зберегті, *n*^к = %;

© зберігаючи; -й в **руках** маючи й далі в руках; -й **гнев** з-й ~ати гнів; -й в **памяти** з-й зберегті в пам'яті; -й **сумму** з'-й відрахува- суму;

-ый 1. утримуваний /під-/ , 2. стриму- /за-, при-/ , гамб-, стишу-, 3. березений, захоува-, відрахо-;

УДЕРЖАТЬ: у. в **памяти** запам'ятати; у. **из чего** відтягну- з.

УДЕРЖИВАТЬСЯ (- мороз) трима/тися, не слабнути; у. на **ногах** *о*^к зберіга- рівновагу;

-йся 1. = -ый, 2. що /*m*^х хто/ ~ється *ф*, з-й *ф*, р-й с*ф*, *n*^к сталлий, трива-, тривкий, стійкий, держкий, (- *цини*) твердий, (*бастіон*) і далі невзятий;

УДЕРЖАТЬСЯ: у. на **плаву** *о*^к втриматися на дистанції; у. на **ногах** г. встоятись на місці; не у. (*сказати*) не втерпіти; не **мочь** у. от **высказывания** навскач гна- думку;

-вший *я* *ф*.

УДЕСЯТЕРЯТЬ *о*^к десятер/іти;

-й що /*m*^х хто/ ~ить, звиклий *ф*, р-й подесятері-;

-йся/-ый збільшуваний вдесятеро, *n*^к десятирен-.

УДЕШЕВЛЯТЬ здешевлю/ва-

-й що /*m*^х хто/ ~є, р-й *ф*, з-й здешеві-, ~вач, *n*^к = %;

-йся/-ый здешевлюваний.

УДИВИТЕЛЬНО надивовіж; не у. нема диво, не диво; **вовсе** не у. **воно** й не дивно; **просто** у. аж диво берє; у. **ли?** чи дивота?; **что** у. що дивує;

УДИВИТЕЛЬНЫЙ *c*^к диво- [у. мир дивосвіт]; -ое **творенье** дивотвір; -ым **образом** дивним дивом, *k*. дивом; -ое **дело!** *e*^{см} дивота!;

УДИВИТЕЛЬНЕЙШИЙ предивний, (див-)дивнісінкий.

УДИВЛЕНИЕ дивота; на у. *ф*^п подиву гідно; **достойный** -ия дивагідний /подиву-/; от -ия з дива; **ко всеобщему** -ию усім на диво; *k* (моєму) **приятному** -ию на (мій) приємний подив.

УДИВЛЯТЬ дивувати, *о*^к здивову-, виклика- подив;

-й що /*m*^х хто/ дивує *ф*, звиклий *ф*, з-й здивува-, *n*^к чудний, див-, дивовіж-, оригіналь-, безпрецедент-, неймовір- для їх, дивацький, чудерна-;

УДИВИТЬ *о*. кинути в подив, *c*. збі- з ніг; *ф*;

♦♦♦**СЯ** *ф*ся *ф*, виявляти подив, дивом *ф*(ся) з *чого*, не вірити своїм очам, самому собі не в., *р*оби- великі *б*чі, роззявля- рота, *б*чі на лоб виверта-; у. *чему/кому* г. подивля- *кого/що*; не у. *чему* не *р*оби- дива з їх; -яється *кто* диво берє *кого*;

-йся що /*m*^х хто/ дивується з *чого* *ф*, здивований зачудо-, негідний вийти з дива, *i*. дивак;

УДИВИТЬСЯ (*дуже*) не могли вийти з дива,

о. сплесну- /вдарити(ся) в по́ли/ рука́ми; **и́лся кто** диво взяло кого.

УДИРАТЬ тика́ти, дава́- дра́ла /драпака́/, показува- хвіст, ма́за- п'яти са́лом, врза́- по́ли, ж^н на́рза-, к^н рятува́тися вте́чею;

-й що /м^н хто/ тика́ ◇, звиклий (в) тика́ти, ри́щений втекті́, втіка́ч, ± **убегаю́щий**;

УДРАТЬ да́ти нога́м зна́- ◇; у. **шту́ку** о^к викину- шту́ку /фо́ртель/; (н^{дк} для цього значення) чворити, броби́ти.

УДИТЬ вудити;

-й що /м^н хто/ вудити, на́ста́влений ◇, за́йнятий вуді́нням, вуді́льник, н^к вуді́льний.

УДЛИНЯТЬ подовжу́вати (час пра́ці) збільшу-;

-й що /м^н хто/ ~уе ◇, звиклий ◇, 3-й /з^м-й, р-й/ подовжи́-, подовжува́ч /ви-/, н^к = %;

-йся/-ый подовжуваний /ви-, з-/, **-я** що до́вшає ◇, щора́з до́вший;

УДЛИНИТЬ о. до́рості́ти ◇.

УДОБНО (взяти) по́хвотно, (робити) за́машно, ле́гко [ста́новиться у. и убо́тно стає л. і за́тишно], з. спосо́б-;

УДОБНЫЙ о^к за́машний, підходя́щий; бо́лее у. кра́щий [при бо́лее -ом слу́чає при кра́щій наго́ді]; на́йбо́лее у. (манс) хіба́-ж-та́кий; у. в о́браще́нні похвато́ний; при пе́ршому -ом слу́чає з пе́ршою ж наго́дою.

УДОБОЙСПОЛНИМЫЙ ле́гкий.

УДОБООБТЕКАЕМЫЙ = ОБТЕКАЕМЫЙ.

УДОБОПЕРЕВОЗИМЫЙ ле́гковозний.

УДОБРЕ́НИЕ о^к погни́ти, з. наво́зи.

УДОБРЯТЬ угно́ю/вати;

-й що /м^н хто/ ~е ◇, за́йнятий угно́сненням, звиклий ◇, на́ста́влений угно́-, угно́юва́ч, н^к = %;

-йся/-ый угно́юваний.

УДОБСТВО виго́да; **УДОБСТВА** виго́ди.

УДОВЛЕТВОРЕ́НИЕ з^н сати́сфакція; для **-ия** чого́ щоб задово́льнийи́ що; с **-нем** задово́лено.

УДОВЛЕТВОРЯ́ТЬ задово́льня́ти, забезпе́чува-;

-й що /м^н хто/ задово́льня́ ◇, звиклий ◇, 3-й задово́льний- /забезпе́чи-/, н^к задово́льний для, доста́тній (щоб задово́льний-), для задово́лення ◇;

УДОВЛЕТВОРИ́ТЬ (помсту) на́сити́ти, (ци́каві́сть) заспоко́ї-; у. **жела́ние** вво́ли- во́лю; **всех не -ишь** на всі́х не на́ста́чиш; **д!** УГОДИ́ТЬ;

УДОВЛЕТВОРЯ́ТЬСЯ вдово́лятися ◇;

-йся/-ый задово́люваний, заспоко́-, забезпе́чу-, спра́вджу-, н^о = **-и́вший(ся)**.

-вший(ся) ◇; **-я** задово́лений, заспоко́бе-, вво́ле-

УДОВО́ЛЬСТВИЕ насоло́да [получа́ть у. ма́ти-ду], ра́дість [ма́ло -ия ма́ло -ости; с **-ием** з **-істю**], ро́зкіш [са́мбе бо́льше у. на́йбо́льша р.], ба́льза́м для ду́ші; у. **ни́же** се́рднего́ розва́га /прие́мність/ не з на́йкра́нше, перспе́ктива не з бли́ску́ч-; **велича́йшее** у. для **них** як ма́сло по се́рцю /ме́д- по губа́х/ *ім*; **доро́ге** у. доро́га роз-

кіш; **одно** у. лахва́ та й го́ді, /діа́ти/ як ме́д пи́ти; в сво́є у. для вла́сної насоло́ди; **быть в у. кому** = доставля́ти у. кому; с **-ием** залюбо́ю, ра́-, до, о^к з охото́ю /ра́дістю, д. ви́скоком/; с бо́льшим **-ием** з вели́кою охот́-, дуже́ ра́до; с **велича́йшим -ием** з превели́кою вті́хою; **к (своему)** вели́кому /велича́йше-/ **-ию** на превели́ку вті́ху (со́бі); для **своего** **-ия** со́бі на вті́ху; **будет в у. кому** что ма́ти́ме вті́ху *кто* від чо́го; **жить в свое́ у.**, **срыва́ть цветы́ -ия** жи́ти, розко́шу́ючи.

УДО́Й наді́й.

УДО́ЙНОСТЬ мо́ло́чли́вість.

УДО́ЙНЫЙ мо́ло́чли́вий.

УДОРОЖА́НИЕ о^к рі́ст ці́н /ко́штів/.

УДОРОЖА́ТЬ: у. **что** підно́си/ти ці́ну чо́го;

-й що /м^н хто/ ~ть ці́ну, звиклий ◇, 3-й підне́сти ц.;

УДОРОЖА́ТЬСЯ о^к ро́сти в ці́ні, з. доро́жі-;

-йся що ро́сте в ці́ні, щора́з доро́жчий, ◇.

УДОСТА́ИВАТЬ сподо́бля́ти, роб/и́-честь кому́;

-й що /м^н хто/ ~итьче́сть ◇, звиклий р. ч., го́дбвий зр. ч., © з-и́вши ч.; **-й** на́грады́ р-й наго́родити; **-й че́сти** 3-й зр.че́сть, н^к шанува́льний;

УДОСТО́ИТЬ: не у. **ф^p** не завда́ти со́бі тру́ду /хло́поту/ [не у. взгля́дом не з. с. т. глян́у-];

УДОСТА́ИВАТЬСЯ бу́ти гідним, заслу́говува- на че́сть, ма́-че́сть, сподо́бля́тися;

-йся/-ый ушано́вуваний, відзна́чу-, визна́- гідним; **-я че́сти** © ма́вшиче́сть;

УДОСТО́ИТЬСЯ сподо́битися ◇, о. ста́ти гідним, заслу́жи́-че́сть; у. **похва́лы** припо́добитися;

-лєя (че́сти) кто ви́пала че́сть кому́;

-вший(ся) ◇; **-я** сподо́блений, визна́- гідним, відзна́че-, ушано́ва-, удо́сто́е-;

УДОСТО́ЕННЫЙ © заслу́жившиче́сть + **-я** ↑.

УДОСТОВЕ́РЕНИЕ: ко́манди́ровчо́ное у. по́свідка про відря́дження.

УДОСТОВЕ́РЯТЬ посві́дчу/вати /за-, стве́рдж-;

-й що /м^н хто/ ~уе ◇, с-и ◇, покли́каний ~и-, сви́док, посві́дник, ~ува́ч, н^к сви́доцький + %;

УДОСТОВЕ́РИТЬ (акто́м) задокуме́нтува́ти ◇;

◆◆◆СЯ допе́вня́тися ◇; у. в **че́м** про́бувати на зуб *що*;

-йся/-ый засві́дчуваний /по-, пере-/, стве́рджу-, упе́вню-, переко́ну-;

УДОСТОВЕ́РИТЬСЯ (на *факті*) досві́дчитися;

-вший(ся) ◇; **-я** упе́внений, переко́на-, увиро́гідне-.

УДОСУ́ЖИВАТЬСЯ; **УДОСУ́ЖИТЬСЯ** *ф^p* спрово́ритися, спромо́гти- здобу́- на *що* [у. на́писа́ть *бду* з. на *бду*], р. намо́гтися; не у. не завда́ти со́бі тру́ду [не **-и́лся** вста́ть не **-ав** с. т. вста́-]; у. **отве́тити** здобу́тися на відпові́дь;

-вший(ся) ◇.

УДОЧЕРИ́ТЕЛЬ /-НИЦА/ назва́ний ба́тько /-на ма́ти/.

УДОЧЕРЯ́ТЬ: **-й** що бере́ за дочку́ ◇, з^г-й взя́ти

за д., названий батько;

-яемая брана за дочку;

УДОЧЕРЁННАЯ о^к названа дочка.

УДРУЧАТЬ засмучувати /пере-/, обтяжу-, гніт-и- серце /душу/, ляга- тягарём на серце, би- по серцю, наганя- сум на кого;

-й що /м^н хто/ ~е $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, з-й засмути-, сповне- смутку, п^к гнітючий, обтяжливий, безмірно сумний, безрадіс-, невідрад-, сумний-як-смерть, /- тишу/ тягучий, тяжкий, важкий;

УДРУЧИТЬ охмарити $\diamond$, (словом) прив'яли-;

-ило кого що як камінь на серце кому лягло що;

УДРУЧАТЬСЯ: -яется кто смуток огорга /берé/ кого;

-йся/-ый засмучуваний /пере-/, пригнічу-, зажуруний;

УДРУЧЁННЫЙ ще пересмучений, охмаре-, о. наче всі шляхи загубив; -ое состояние пригніченість; в -ом состоянии пригнічений, засмуче- /пере-/, зажуру-.

УДУШАТЬ душити, задуш/ува-;

-й що /м^н хто/ душити, с-и $\blacklozenge$, з-й за $\blacklozenge$, п^к ~ливий, ядушли-, ~ний, (дим) давучий, яду-, давкий;

-йся/-ый душений, задушува-.

УДУШЬЕ ф^р дихавця.

УДУШЛИВЫЙ (дим) давучий, непродихний.

УЕДИНЯТЬСЯ усамітню/ватися, замика- в собі;

-йся що /м^н хто/ ~ється $\diamond$, ~ваний, відокремлю-, звиклий $\blacklozenge$, р-й усамітни-, п^к відлодкуватий;

УЕДИНИТЬСЯ (у глушину) заштитися $\diamond$;

-вшийся усамітнений, відокремле-, $\diamond$;

УЕДИНЁННО самот(ин)ю $\diamond \rightarrow \uparrow$.

УЕЗЖАТЬ їхати, виїжджа-, виряджатися;

-й що /м^н хто/ їде $\diamond$, виряджуванний, р-й від^д $\blacklozenge$, готовий у дорогу, від'їжджаний, п^к від'їжджий, о. перед від'їздом /дорогою/.

УЖ ф^р аж [не такий уж учёный не аж такий вчений]; уж не умер ли? чи не вмер бувá?; уж и впрямь так-таки [уж и в. все? т.-т. всі?].

УЖАЛЕННЫЙ: как у. як опечений /ошпаре-/.

УЖАС с. кошмар, ф^р гріб з музикою, (!) Божий страх!, страшне (діло)!; у. охватил кого мороз подирав поза шкірою кому; у. сколько! аж он скільки!, і на віз не вбереш!; в -се кто жах узяв /охопив, поиняв/ кого [Рим в -се Рим узяв жах /охоплено-ом/]; к своему -су з жахом, $\odot$ який жах! [к с. -су я понял, что... я з жахом збагнув, що..., я збагнув – який жах!, - ...].

УЖАСЫ жахи Господні; пблон -ов страховинний, жахливий, кошмарний.

УЖАСАТЬ жахати;

-й що /м^н хто/ жаха, охочий $\blacklozenge$, з-й жажну-, п^к жахливий /страхтіл-/ для кого, страховинний, моторош-, кошмар-, страшний-як-смерть;

УЖАСАТЬСЯ кам'яніти від жаху, братися за голову $\diamond$; -ается кто кров холодне в чийх жилах;

-йся що /м^н хто/ жахається, $\odot$ торопюча /кам'яні-/ від жаху, п^о = -вшийся;

УЖАСНУТЬСЯ схопитися за голову $\diamond$; я -ул-ся мене взяв жах;

-вшийся стороплий /скам'яні-/ від жаху, $\diamond$.

УЖАСНО о^к каторжно [к. довгий], (стомитися) смертель-, (натерпитися) як у турецькій неволі, (бжасати) до сверблячки, (доскпливий) до нудьги, (безнадійний), до розпачу, (знаюмый) до болу, до щему, ф^р страх який [у. злой с. я злий], (такій), що ну [у. гордый гордий, що ну], і не сказати який [у. слаб і не с. я. квбллий], (як відповідь) ще й як [зазриш? – Ще й як]; у. тяжелó ф^р дай Боже витримати!

УЖЕ р^н же [чтоб уже больше не шёл щоб же больше не йшов].

УЖЕОБРАЗНЫЙ як вуж, подібний до вужа;

УЖЕОБРАЗНЫЕ з^о вужі.

УЖЕСТОЧАТЬ загострювати, робі- суворішим /круті-, вимогливи-/ підкручува- гайку, (закон) е^с удосконалю-, зміцню-, підсилю-, (режим) /по-/, (умови) /побутові/ погіршу-, /в угоді/ ще обтяжу-;

-й що /м^н хто/ робить крутішим $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, з-й /готовий/ загостри-, звиклий / $\odot$ с-и/ обтяжува-;

-й условия $\odot$ погіршуючи /обтяжу-/ умови, п^к = %;

◆◆СЯ робитися немилосердним, ставати суворішим /круті-, вимогливи-/ крутіша-, кам'яні-серцем, (- сердце) братися кригою, (- режим) посилюва-; $\diamond$;

-йся/-ый загострюваний, удосконалю-, зміцню-, посилю-/під-/ обтяжу-, погіршу-, щораз крутіший /суворі-, вимогливи-/ $\odot$ стаючі суворішим; -ия условия щораз важчі /гірші/ умови.

УЖЕСТОЧЕНИЕ загострення, крутішання, зміцне-, удосконале-, підсиле-, /по-/, погірше-; у. условий 1. обмеження правової сфери, 2. погіршення; $\diamond$! **УЖЕСТОЧАТЬ**.

УЖИВАТЬСЯ жити дружно /душа в душу/, умі- ж. з людьми, умі- лагоди-, зживатися;

-йся що /м^н хто/ вміє лагодити $\diamond$, умілий л., з-й $\blacklozenge$, п^к злагідний, помирливий, злагідли-, несварли-, згідли-, поступли-, артільний, товариський.

УЖИВЧИВЫЙ злагідливий + уживающийся .

УЖИНАТЬ вечеряти;

-й що /м^н хто/ вечера, звиклий $\blacklozenge$, р-й по $\blacklozenge$, за(йнятий) вечерею, $\odot$ вечерявши.

УЗАКОНИВАТЬ узаконювати, п^к легалізу-;

-й що /м^н хто/ узаконює $\diamond$, з-й узаконити, для узаконення, зайнятий -ям, узаконювач, п^к = %;

-йся/-ый узаконюваний, легалізо-.

УЗДА м^н вуділа, п. шори; & гнудбчка, вуздчка.

УЗЕЛ (на мотузку) гудзь.

УЗЕЛКОВЫЙ вузличковий, вузликовий.

УЗКИЙ & вузюсінкий.

УЗЛОВА́ТЫЙ *о*^к гудзюва́тий, вузла́стий.

УЗЛОВИ́ДНЫЙ гудзюва́тий, брунькува́- + УЗЕЛКОВИ́Й.

УЗНАВА́ТЬ дізнава́тися, довідува-, *о*^к дош́кува-, прочува́ти, проно́хува-, (*кого*) пізнава́ти, ідентифікува́- /*д*^к з-/; **у. о ч́ем** розвідуватися про *що*; **-на́в о ч́ем** *ф*^р на вістку про *що*;

-й 1. *що /м^н хто/* дізнається $\diamond$, р-й /цікавий/ дізнатися, звиклий $\blacklozenge$, дізнавець, 2. *що пізнає* $\diamond$, покли́каний пізна́ти, на́вчений пізнава́-, *н^к* пізнава́льний; **-й о́ко́льним** пу́тём з-й проно́ха-;

УЗНА́ТЬ *ф*^р прозна́ти $\diamond$, (*від кого*) почу́-, (*само*) побачи- $\diamond$;

-вший $\emptyset$;

-йся/-ый 1. *що /м^н хто/* стає відомим $\diamond$, дізнаваний, відкри́- /роз-/, *н^к* відомий з *чого*, 2. пізнаваний, *н^к* пізнаван- /у-/.

УЗНИЧЕСКИЙ *о*^к в'язенський.

УЗО́РЫ (*на матерії*) квітки.

УЗУРПІ́РОВАТЬ (*владу*) перебира́ти собі;

-й *що /м^н хто/* узурп/ує, з-й узурпува́ти, зайнятий узурпа́цією, узурпа́тор, *н^к* ~а́торський;

-йся/-ый узурпо́ваний.

УЗЫ *ф*^р те́не́га [освобо́дяться от уз порва́ти т.]; **у. Гимене́я** пу́та Гимене́я; **у. дру́жбы** дру́жні зв'язкі, бра́тні стосу́нки.

УЙМА *ф*^р мо́ре [у. наро́да м. люде́й, людське м.], (*чого*) го́ри.

УКА́З *н*^к універса́л; **издан у. видано** ука́з.

УКА́ЗАНИЕ: (*наводя́щее*) у. на́від.

УКА́ЗАТЕЛЬ (*на шляху*) знак.

УКА́ЗАТЕЛЬНЫЙ: у. сто́лб дороговка́з, вказівка.

УКА́ЗКА (*для поліціі*) на́від.

УКА́ЗЧИК *о*^к ука́з [ты мне не у. ти мені не у.].

УКА́ЗЫВАТЬ (*на мороз*) показува́ти, (*на хиби*) зверта́-ува́гу, (*як дя́ти*) повча́-, навча́-, пояснюва-, (*літературу*) рекомендува́-, (*да́ту*) назива́-; **у. на свідчи-** про [акце́нт -ал на образо́ваніе акце́нт -ив про освіту]; **у. а́дрес** зазнача́- а́дресу; **у. доро́гу** (*нащадкам*) стели́- /простеля́-/ шлях; **у. на кого**, кива́- на [Іва́н кива́є на Петра́];

-й/-ующий *що /м^н хто/* вка́зує $\diamond$, звиклий /с-и/ вка́зува-, з^м-й вказа́-, ука́жчик, (*рич*) дороговка́з, вказівка, пока́жчик, пока́зник, і́ндекс, знак, т. і́ндика́тор, *н^к* вказівний, настано́вчий, дороговка́зний, т. і́ндика́тор- + $\%$, *о. де* зазнача́но; **-й кому** вказівний для *кого*; **-й а́дрес** © із зазнача́нням а́дреси; **-й доро́гу /пу́ть/** (*як*) дороговка́з для, *н^к* дороговка́зний для; **-й на что** *що* свідчить про, свідок *чого* [-й на бро́женіе с. броді́ння], © як свідчення *чого*; **-й кому** на ме́сто з-й присади́- *кого*; **-й на недоста́тки** з^м-й вказа́- на хиби; **-й срок чего** *де* зазнача́но да́ту *чого*;

УКА́ЗАТЬ: у. на двіри показати́, де поріг, з. попроси́- на віступці;

-вший $\emptyset$;

УКА́ЗЫВАТЬСЯ: -алось вка́зувано $\diamond$;

-йся/-ый ука́зуваний /по-/, зазнача́-, зага́ду-, нака́зу-, поясню-, рекомендо́б-.

УКА́КИВАТЬСЯ; УКА́КАТЬСЯ в. е^р пусти́ти сирова́тку.

УКА́ЛЫВАТЬ *о*^к ко́лоти, *н^ф* штрик;

-й = колющий;

-йся/-ый ко́лотий, шпиганий, штрика́-;

УКО́ЛОТЬ *о*^к ушпигну́ти $\diamond$; **у. в (са́мое) се́рдце** урази́- (*аж*) у се́рдце, (різону́- по се́рцю);

-вший $\emptyset$.

УКА́ТЫВАТЬ (*шлях*) тору́вати, (*куди*) відко́чу-;

-й 1. *що /м^н хто/* ~е, звиклий $\blacklozenge$, з-й у $\blacklozenge$, для ~вання, зайнятий -ям, *н^к* = $\%$, 2. *що* відко́чує $\diamond$, з-й відкоти́-, (*на чім*) з-й покоти́- /дму́хну́-, махну́-/;

-йся/-ый 1. ука́чований /на-/, торо́-, уторо́ву-, ука́чу-, котко́-, прико́чу-, запро́тору-, 2. ко́чечний, зако́чува- /від-/;

УКАТА́ТЬ: -а́ли Сівку кру́тые го́рки був кінь, та з'іздився, був голосо́к, та по́зички з'їли;

-вший $\emptyset$;

УКА́ТАННЫЙ (- *фразу*) ука́чаний; $\diamond$.

УКА́ЧИВАТЬ (*дитя*) зако́лісувати, присипля́-,

(*на судні*) *о*^к зморо́юва- хита́вицею /хита́нкою/;

-й *що /м^н хто/* зако́лісує /на мо́рі захит́-/ $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, з-й зако́ліса́-, *н^к* зако́лісливий + $\%$;

-йся/-ый зако́ліс[х]уваний, (*на мо́рі*) захи́ту-, зморо́ю- хита́вицею /хита́нкою/.

УКЛА́Д (*супільний*) *о*^к лад, форма́ція.

УКЛА́ДЧИК т. *що*^к уклада́ч.

УКЛА́ДЫВАТЬ уклада́ти; **у. ве́щи** (в чемода́н) пакува́тися;

-й *що /м^н хто/* кладе́ $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, покли́ка- укла́с-, уклада́ч, уклада́льний, *н^к* уклада́ливий + $\%$;

УКЛА́ДЫВАТЬСЯ¹ /*д*^к УЛО́ЖИ́-/: **не у. в со́знанні** не держа́тися голови́; **э́то не -ається в голо́ве** г. це не до поду́манья;

-йся¹/-ый/ кла́дений, уклада́-/с-, ви-, об-/, умішува-; **-я** *що* вклада́ється $\diamond$, з-й вмі́ститься, уклада́стий; **не -я** (в ра́мки) нез-й вмі́сті- (в ме́жах);

УЛО́ЖИТЬСЯ: у. во *что* *ф*^р потягну́ти на [текст -итя в лист текст -гне на а́ркуш]; **не -ється в голо́ве** не пото́впиться в голо́ві;

УКЛА́ДЫВАТЬСЯ² /*д*^к УЛЕ́ЧЬСЯ/ ляга́ти; **у. спя́ть** іти́ спати́, іти́ /готува́тися/ до сну;

-йся² *що /м^н хто/* ляга́ $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, гото́вий лягти́; **-я** *що* гото́вий пі́ти спа́-; **у. УЛЕГА́ТЬСЯ;** **не -я** некла́дистий, неvbганий;

УЛЕ́ЧЬСЯ (*спати*) *о*^к покла́стися $\diamond$;

-гншийся $\emptyset$; (- *бурю*) > УЛЕГА́ТЬСЯ.

УКЛО́Н *о*^к спад; **у. вниз** схил, спа́дистий те́рен; **под у.** (*котитися*) з го́ри, схило́м /спа́дистим те́реном/ вниз.

УКЛОНОМЁ́Р схило́мір.

УКЛО́НЧИВО р^к ухильисто, ухильчиво.

УКЛОНЯ́ТЬСЯ *о*^к огина́тися, (*од пра́ці*) відми́-

кувати; **у. в сторону** збóчува-; **у. от чего** відвхатися від [у. от удáра в. від удáру]; **у. от исполнєния обязанностей** о. тiкати в куцi;

-йся що /м^к хто/ відхилється ∅, відхилований, відвєрта-, збóчува-, з-й відхилитися, ухильник, п^к ухильний /-истий/, уникливий, р^к ухильчи-; **-я от курса** збóчивши (з курсу); **-я от отвєта** уникаючи вiдповiдi; **-я от работы** = увилюающ-ий; **-я от удáра** з-й відвернути удар, відвернувши у.;

УКЛОНИТЬСЯ (од удару) відвхнутися ∅, (од теми) відтягну-;

-вшийся ∅.

УКОКОШИТЬ д^к г. кропнути, закатрупи-

УКО́Л о. штрик, м^к впо́ркнення, г. заштрик.

УКОМПЛЕКТОВЫВАТЬ о^к поповнювати;

--й = комплектующий + i. поповнювач;

-ый комплектований, поповню-;

УКОМПЛЕКТОВАТЬ зiбрати в однó ∅;

--й = комплектующий.

УКО́Р: в у. кому ф. по носi кому.

УКОРА́ЧИВАНИЕ о^к корбчення.

УКОРА́ЧИВАТЬ о^к коротити, прикорбчува- /с-,

пiд-/; **у. шаг** сти́шувати, зрок;

--й що /м^к хто/ ~ує ∅, звiклий ∅, з-й при ф., ~увач

/с-, в-/, п^к = %; **-й жизнь кому** готóвий збави-

вiк(у); **-й путь** з-й с♦ шлях; **-й срок** рiшення с♦

тєрмин /речєнєць/; **-й хвост** з-й укрути- хвостá;

-й шаг сти́шуючи крок; **-й язык** з-й заткну- рот;

-йся/-ый скорбчуваний /при-, пiд-, в-/, прист-

руно-, угамóву-, приборку-;

УКОРОТИТЬ о^к пiдокротити ∅.

УКОРЕНЯТЬ закорiнювати;

--й що /м^к хто/ закорiнює +, звiклий /охочий/ ∅,

з-й закорєнi-, закорiнювач, п^к = %;

◆◆◆СЯ розакорiнюватися /за-, корєнi-, пускати

кóрєнi /-iнцi, пáростки/, вростá- в грунт, о^к корєнi-;

-йся/- закорiнюваний /роз-/; **-я** що закорiнюєть-

ся, щорáз бiльше закорiнений, п^к /кущ/ чiпкий,

/обряд/ цупкий;

УКОРЕНИТЬСЯ загнiздитися, зайкор- /роз-/ ∅,

о. вростi корiнням /у грунт/, ж^к вглибитися;

-вший(ся) ∅; **-я** закорiнений, зайкор-, загнiжд-

ж-, г. втєртий, п^к стокорiнний, (обряд) цупкий.

УКОРИЗНЕННО о. хитáючи голово́ю.

УКОРЯТЬ корити, випiкá- бчi, (чим) д. витика-

що [н. бiднiсть], ж^к (кому чям) добгти бчi;

--й = упрекаю-; **-й недóбрым** слóвом дорiкá-

ючи лихим слóвом.

УКРА́ДКОЙ о. мов злóдiй.

УКРАША́ТЬ прикрашати, розцяцькóбува-, дода-

вá- красi, г. удекорóву-, (квитами) розквiтчу--;

у. жизнь о^к уприємно- життá;

--й що /м^к хто/ прикрашá ∅, звiклий /© с-и/ ∅,

покли́каний прикрасi-, зáйнятий прикрашáн-

ням, оздóблювач, заквiтчу-, п^к р^к оздóбчий + %;

-йся/-ый прикрашуваний, оздóбло-, цяцькó-, заквiтчу-, закосiчу-, замáю-;

УКРАШЕННЫЙ г. удекорований; ∅; **у. жемчужом** оперлó-; **у. резьбой** обкарбó-, пообрiзьбло-

УКРАШЕНИЕ о^к мальованка;

УКРАШЕНИЯ о^к здóблення.

УКРЕПИТЕЛЬНЫЙ (мур) фортификацiйний.

УКРЕПЛЕНИЕ в^к фортификацiя, (духу) змiцнення.

УКРЕПЛЯТЬ мiцнити, змiцнюва-, скрiплю-, крi-

пити, в^к фортификува-; **у. дух** змiцню- дух;

--й що /м^к хто/ ~ює ∅, звiклий ∅, покли́каний з♦,

для ~єння, зáйнятий -ям, п^к фортификацiй- + %,

/наий/ покрiпущий, бадьюр-, с^к крiпчий [-й пє-

скi пiскокрiпчий]; **-й дружбу** з-й з♦ дружбу,

для ~єння дружби; **-й здоровье** покрiпущий, г.

здоровельний; **-єє** (срєдство) покрiпущий /ба-

дьюр-, тонiчний/ зáсiб, тонiзатор;

УКРЕПИТЬ: да -ит Госпóдь Ваш дух хай Го-

спóдь крiпить Вас на дусi;

УКРЕПЛЯТЬСЯ мiцнити ∅;

-йся/-ый змiцнюваний, скрiплю- /при-, за-, у-/;

-я щорáз мiцнiший;

УКРЕПИТЬСЯ вбiтися в силу ∅; **у. во мнєнии**

укрiпитися на думцi, дотрiмува- думки;

-вший(ся) ∅; **-я** змiцнiлий, змiцнений, скрiпле-;

УКРЕПЛЕННЫЙ фортификований ∅ → **-ый**.

УКО́РМНЫЙ: -оє местéчко затишнєньке мiсце.

УКОРОТИТЕЛЬ (звiрiв) муштрувальник.

УКОРОЩАТЬ приборкувати, борка-, коськ-, (звi-

рiв) муштрува-, дрєсирува-;

--й що /м^к хто/ ~ує ∅, звiклий ∅, з-й приборка-

зáйнятий борканий, приборувач ∅ → **-ый**, му-

штрувальник, п^к муштрувальний + %;

-йся/-ый борканий, коська-, приборкува-, укó-

ську-, угамóву-, упокóрю-, муштрб-;

УКОРОТИТЬ ускромнити, пiдгá- /обламá-/ кри-

ла, скрути- рóги ∅, (стихию) загнудá-;

УКОРОЩЕННЫЙ приборканий ∅, о хоч круг

пальца обвiвáй кого.

УКОРОЩЕНИЕ: у. строптiвой приборкання нор-

овлiвоi /непокрiноi/.

УКРУПНЕНИЕ р^к розбiльшення.

УКРУПНЯТЬ о^к побiльшувати, р^к /роз-/;

--й що /м^к хто/ побiльшує ∅, для розбiльшення,

зáйнятий -ям, звiклий ∅, з-й розбiльши-, по-

бiльшувач /роз-/; п^к = %;

-йся/-ый збiльшуваний /по-, роз-/.

УКРЫВАТЕЛЬ о^к передєржувач.

УКРЫВАТЕЛЬСТВО о^к перехóв(ок), (втiкача)

передєрж(ув)ання.

УКРЫВАТЬ покривáти, (втiкача) передєржу-;

--й 1. що /м^к хто/ ~á ∅, звiклий ∅, покривáч /на-/;

п^к = %, 2. що хóвá ∅, з-й прихóвá-, схiльний

прихóбува-, прихóбувач /пере-/; передєржу-, п^к

перехóбувальний + %, © прихóвуючи;

-йся/-ый 1. покриваний /на-, у-/; 2. хóва-, захó-

ву-/при-, пере-/ передержу-, і. перехованець;

УКРЫВА́ТЬСЯ не виявлятися назовні ◇;

УКРЫ́ТЬСЯ: у. звёздами (- небо) зазоріти; ◇;
-вший(ся) ◇; -я схобаний /за-, при-, пере-/,
причає-, передержа-, схованець.

УКУ́ТВАТЬ (димом) оповивати, оболіка-,
(хмарами) затяга-;

-й 1. закутуваючий, 2. що оповиває ◇, $n^k = \%$,

© оповиваючи, с-и ♦, о. мов пеленає;

-йся/-ый 1. закутуваємий, 2. оповиваний, о-
горта-, оболіка-, затяга-;

ПО♦♦♦СЯ позамотуватися, пообвива- ◇.

УЛАВЛИВА́ТЬ (думку) вгадувати, розпізнава-,
(рук) фіксува-, (звуки /з безлічі/) розслуха-;

-й що /м^н хто/ ловить ◇, 3-й спіймати, навче- ♦,
ловець, увловлювач, розпізнавач, n^k розпізнав-
чий + %, о. маючи хист ♦, с^к -лов [-й звуки зву-
колов]; -й вигляд схопивши погляд; -й запах 3-й
відчу- запах; -й звук (з безлічі) розслухач, n^k
розслуховий; -й момент 3-й вибра- момент; -й
смысл 3-й ухопі- зміст /суть, сенс/;

УЛОВИ́ТЬ впіймати, (звук) почу-, (час) вибра-;

-имый помітний, легко увловлюва- /+ всі -ый/;

-йся/-ый ловлений, увловлюва-, схоплю-, відчу-,
розпізна-, розслуху-; едва -ый (звук) (майже)
безшелесний.

УЛАЖИВАНИЕ о^к залагодження.

УЛАЖИВА́ТЬ ладнати, дава- раду чому, пола-
годжу- /за-/ , p^k заладнува-;

-й що /м^н хто/ ~а ◇, звиклий ♦, 3-й за♦, залагодж-
увач, ~ач, лагодич, n^k лагодливий, ϕ^p залагдлі-;

УЛАДИ́ТЬ ви♦ ◇; у. что да- раду чому;
-йся/-ый лагоджений, залагоджува- /по-/ , зала-
дну- /у-/.

УЛАМЫВА́ТЬ: -й/-ый 1. уговаривающий/-ый,
2. обламывающий/-ый;

УЛОМА́ТЬ (кого) д. умучити ◇.

УЛЕГА́ТЬСЯ (- бурю) ушухати, стиха- /за-/ , вга-
мовуватися; не у. колотитися далі [страсти не
гались і далі колотілося];

-йся 1. укладывающий², 2. що ушухає ◇, © с-и
♦; реки не -ихся страстей колотливі ріки жагі;

УЛЕ́ЧЬСЯ (- насії) вишуміти, p^k відколоти-,
відколотитися, n^p утрусі- [-яжеться утрусить-
ся]; когда улягутся страсти коллі зйде шум
/шумовиння, піна/, коллі відколотиться;

-ёгшийся вишумілий, ушух-, стіх- /за-/ , p^k від-
колоти-, ◇.

УЛЕПЕ́ТЬВА́ТЬ драпати, маза- п'яти салом, да-
ва- хбду, бра- ноги на плечі, чкури-, жс^н наріза-;

-й що /м^н хто/ драпає ◇, меткий /с-и/ ♦, р-й дре-
мену-, © поклавши на ноги, ± УДИРА́ТЬ.

УЛЕТА́ТЬ відлітати, леті-, (- час) мина-;

-й 1. що /м^н хто/ ~а ◇, с-и ♦, 3-й відлеті-, ~аний,
літун, 2. що минає, n^k → ПРЕХОДЯЩИЙ.

УЛЕТУ́ЧИВА́ТЬСЯ вивітрюватися, випаровув-

ати, зника- як камфора, (з думки) виліта-;

-йся що випаровує ◇, випаровуваний, вивітру-,
3-й вивітриться, n^k леткий; -я из головы нетри-
вкий у пам'яті; -я из памяти забуваний;

УЛЕТУ́ЧИТЬСЯ заповітриться ◇, (з хату) за-
мєс-, вінес-, відлінути, ж^н зліня-; -учься!
згинь-пропаді!;

-вшийся вивітрений, випарува-, n . розталій,
знік-, щєз-, ◇.

УЛИЗНУ́ТЬ > ЛИЗАТИ.

УЛИ́КА ϕ^p певна прикмета; живає у. (набчний,
живий) свідок.

УЛИ́ТА: У. едет, когда-то будет о^к надіясв дід
на обід, та без вечєрі спати ліг.

УЛИ́ТКА о^к п'явушник.

УЛИТКООБРА́ЗНЫЙ слимакуватий.

УЛИ́ЦА: житель -цы вулицанин.

УЛИЧА́ТЬ викривати, з. впізнава-; у. в престу-
плєнии кого виводи- на чїсту воду кого, ♦ чий
злочин, лови- /д^к спійма-/ на гарячому /на зло-
чині/ кого, доводи- злочин кому;

-й що /м^н хто/ ~а ◇, навчений ♦, 3-й /поклика-/

вікри-, зайнятий викриттям, викривач, n^k дока-
зовий, викриваль-, винува-, ©;

-йся/-ый ловлений, ~а-, винуваче-, звинувачува-,
 n^k викривний;

УЛИЧЕ́ННЫЙ о^к виведений на чїсту воду;
он -чен в чєм його вікрито в чому.

УЛИЧНЫЙ: -ая жєнщина вуличниця.

УЛО́В о^к вілов, д. полів.

УЛОВКА о^к манєв, ϕ^p фортель.

УЛОВИ́ТЬСЯ > ИЗЛОВИ́ТЬСЯ.

УЛУЧА́ТЬ (хвильку) ϕ^p уривати;

-й врємя 3-й знайти час;

УЛУЧИ́ТЬ: у. врємя спобігти годину; ◇;

-вший врємя ◇.

УЛУЧША́ТЬ покращувати, удосконалю-, (пока-
зники) підвищу-, (стосунки) удобродушню-;

-й що /м^н хто/ покращує ◇, звиклий /с-и/ ♦, 3-й
поліпши-, поліпшувач, покращу-, $n^k = \%$;

♦♦♦СЯ іти на краще /ліпше/, ліпша-, краща- ◇;

-йся/-ый поліпшуваний, покращу-, удосконалю-
ю-, підвищу-, щораз ліпший /досконалі-, кращ-/;

УЛУЧШЕ́НИЕ: наступило у. у них покращало їм.

УЛЫБА́НИЕ n^k усміхання.

УЛЫБА́ТЬСЯ усміхатися, о. розплива- в усмі-
шці, (- дорогу /кому/) пахнути, світі-, р. посмі-
хуватися; криво у. кісло всміха-; -ається сві-
тить [это мне не -ається це мені не світить];

-йся що /м^н хто/ ~ається ◇, звиклий ♦, усміхне-
ний, опромі- усміхом, n^k усміхастий, о. з усміх-
ом (на устах); кісло /косо, криво, вынужден-
ом/ -йся з кіслим /кривім, вимушен-/ усміх-
ом; -я до ушей з усміхом на все обліччя /з^н пі-
ку/; -я (одними) глазами з ~ом (лише) в очах;

УЛЫБНУ́ТЬСЯ (- щастя) забліснути; ◇; у. в

ответ відсміхнутися; **-улась слава** зазоріла слава; **-улось счастье кому** розвідилося кому; **-вшийся** усміхнений, *Ю*.

УЛЫБКА & усмішка /пб-/.

УЛЬТРАФИОЛЕТОВЫЙ ультрафіолковий.

УПЛОТКАТЬ тюкати, *г.* гулюкати;

-й що /м^н хто/ тюкає *Ю*, звиклий *♦*, 3-й за *♦*, з тюканням на устах, з диким тюканням;

ЗАУПЛОТКАТЬ о^к загулюкати *Ю*.

УМ *ф^р* голова [лучшие умы общества] кращі -ви суспільства]; **недюжинный ум** семірозум; **ум за разум** зашёл кому завернуло в голову; **что на ум взбрѣдет** о^к що навѣрнется на язик; **ума не приложу** о^к розуму не приберу; **ума палата розуму** палата; **ума палата у кого** всі розуми поїв /великорозумний/ хто; **с ума не идѣт** з думки не сходять; **с ума сойти!** умерти!, умерш!; **быть без ума от кого** умира- /пропада-/ за ким, сліпма упада- коло кого; **не то на уме у кого** не те в голові кому; **в здравом уме и твердой памяти** в добрій пам'яті і при розумі; **себе на уме** н^к потайний, хитрий, н^с хоч дурний, та хитрий, о. не дурень, р. собі на умі; **не в своём уме** не при розумі; **умом** > УМОМ; **уму** **непостижимо** не вкладається в голову; **уму** **непостижимые вещи** несосвітєнні /г. несотворє-/ рєчі; **в своём ли ты умѣ?** що ти собі думаєш?;

УМОМ на розум [последний у. последний на разум].

УМАИВАТЬ замор/ювати, замучу-, *д^к* ухєка-;

-й що /м^н хто/ ~ює *Ю*, звиклий *♦*, 3-й ухєка-, заморювач, н^к = %; **±/±** **изнуряющий**;

-йся морений, заморюва-, замучу-, о^к ухєку-.

УМАЛЕНИЕ: у. **достоинства** приниження гідности, *с.* упослідже-.

УМАЛЧИВАТЬ замовчувати, мовча-, не казà-;

-й що /м^н хто/ замовчує *Ю*, звиклий *♦*, 3-й замовча-, замовчувач, мовчун, н^к = %;

-йся/-ый замовчуваний, не говоре-.

УМАЛЯТЬ примєнувати; у. **достоинства** **чьѣ** о^к упосліджувати *кого*; **не у. достоинства** високо тримà- марку; **ничѣм не -яет** *кого* нічого не віднімає кому;

-й що /м^н хто/ ~ує *Ю*, 3-й ~ити, схиль- *♦*, н^к = %;

-й **достоинство** 3-й упосліди-. **принизи-** гідність, упосліджувач;

-ый примєншуваний, принижу-;

УМАЛЯТЬСЯ маліти *Ю*;

УМАЛИТЬСЯ змаліти *Ю*.

УМАСЛИВАТЬ улєщувати, задобр/юва, годі- як болящі кому;

-й що /м^н хто/ улєщує *Ю*, звиклий *♦*, 3-й ~й-, ~ювач, підхлібник, н^к улєсливий /під-/; підхліб- + %;

-йся/-ый задобрюваний, улєщу-, улєскавлло-; **-я (-очи)** блискучий, масний;

УМАСЛИТЬ (улєстити) підхлібити *Ю*.

УМАТЫВАТЬ (працею) заморювати, забира- всі сили у, (ногами) дава- драла;

-й 1. що /м^н хто/ вимотує *Ю*, звиклий *♦*, 3-й заморі-, н^к виснажливий, стомли- + %, 2. що дрà- па, звиклий /с-и/ дрàпати;

-йся/-ый 1. заморюваний, вимоту-, виснажу-, виморю-, знесило-; **-я² = --й²**.

УМАЩИВАТЬСЯ; УМОСТИТЬ- о^к втулітися.

УМЕЛЫЙ о^к тямущий, практикований.

УМЕНЕ: у. **добывать** здобичливість.

УМЕНЬШАТЬ зменшувати, (тепл) стішу-, сповільню-, (плату) знижу-;

-й що /м^н хто/ ~ує *Ю*, звиклий *♦*, 3-й зменши-, зменшувач, н^к зменшувальний, знижу- + %;

♦♦♦СЯ іти на спад, спадà- *Ю*, *ф^р* дрібні-, потаха-;

-йся/-ый ~уваний /при-/; стішу-, сповільню-, знижу-; **-я** с-и іти на спад, 3-й ~итися, щораз менший; **-я** с **уменьшением** *чего* ~уваний у міру ~ення *чего*;

УМЕНЬШИТЬСЯ о^к змаліти *Ю*;

-вший(ся) Ю; **-я ~ений /при-/; здрібнілий, змалі-.**

УМЕНЬШЕНИЕ о^к спад, спадання.

УМЕРЕННО *ф^р* по-Божому.

УМЕРЕННЫЙ *г.* безпересадний.

УМЕРТВЛЯТЬ мертв'їти, присипля- на смерть;

-й що /м^н хто/ ~ить *Ю*, звиклий *♦*, 3-й у*ф*, н^к мертвот-, душоугуб-, убивчий; **-й** **плоть** н^с тілобор-;

-йся/-ый убиваний, присипля- на с.

УМЕРЯТЬ стрімувати, (атетит) обмежу-;

-й що /м^н хто/ ~є *Ю*, звиклий *♦*, 3-й стріма-, ~вач, здержу-, н^к = %; **-й** **аппетит** 3-й обмежи-апетит; **-й** **боль** 3-й полєгши- біль; **-й** **гнев** © ~ючи гнів; **-й** **требования** з^г-й зменши- вимог-и; **-й** **шаг** © стішуючи крок;

УМЕРИТЬ: у. **проявление** *чего* [н. тщеславия] у *кого* підборкати *які* [н. славолібні] кріла кому; у. **пыл** *чей* притиши- /присади-/ *кого*; у. **свой пыл** остісися; у. **шаг** о^к притишити крок;

-йся/-ый стрімуваний, здержу-, зменшу- /по-/; обмежу-, угамову-, стішу-, полєгшу-.

УМЕСТНЫЙ о^к відповідний [в-оє время у в. час].

УМЕТЬ (викласти) мати хист, (зробити) мотги;

у. **подойти** зна-, з якого боку зайти;

-й що /м^н хто/ вмєє *Ю*, наділений умінням /хистом/, умійко, н^к умілий, 3-й, спромож- [-й опи-сать з. /с./ описати], навчений [-й шить н. шити], о. з умінням, © маючи хист; **не -й** **неумійко**, без уміння; **-й** **всѣ** здàлий на все, всездібний, всевмілий; **-й** **выходить /на- выход/ из** **положения** порадливий, зарадний; **-й** **добывать /охотнич-/** здобичливий; **-й** **ловить (кит)** ловучий;

СУМЕТЬ о^к змогти, вдà-, здола-, с. **добиться** виговорити собі [-єл д. права -ив с. право];

-вший змігшій, *Ю*; **±** **УДОСУЖИТЬСЯ**.

УМИЛИТЕЛЬНЫЙ *ф^р* сангиментальний.

УМИЛОСТИВЛЯТЬ улєскавл/ювати, загòджу-;

—й що /м^н хто/ ~ює ◊, звійклий ♦, 3-й загоді-, уласкавлувач, н^к милосердний, с^к загоді-;
УМИЛОСТИВИТЬ загодити, умилосерди- ◊;
 -вший ◊.

УМИЛЯТЬ розчулювати, (зір) розніжу-;

—й що /м^н хто/ розчулює ◊, звійклий ♦, 3-й розчули-, розчулювач, зворушу-, н^к зворушливий, солодкий, милий, прийємний, р. рівний;

УМИЛЯТЬСЯ танути ◊;

—йся зворушуваний, розчулю-, розніжу-, готовий розтанути.

УМИНАТЬ м'яти, (іжж) намина-, трощі-, теребі-, затира-, укутува-;

—й що /м^н хто/ умина ◊, звійклий ♦, 3-й у♦;

—йся/-ый м'ятгий, р. умина-/роз-, при-/,- іжж) укутуваний, троще-, теребле-, затира-.

УМИРАТЬ вмир/ати, о^к іти на той світ, мёр-, ляга- в зэмлю /могілу, яму/, прощатися зі світом, у^р відходити (у засвіті /за межю/), (на порозі смерті) пряс- на тонку /останню/ (нітку), диха- на ладан, грощі одказува-, (з нудьги) пропада-; у. за **что** віддава- душу за; у. за **кем** упада- за **ким**; у. **со** смеху ляга- зо сміху, розсідатися від сміху;

—й що /м^н хто/ ~а ◊, покинутий ♦, приречений вмер-, готовий спочи- навіки, майже мрець /труп/, н^к умирущий, мру-, напівмертвий, смертєнний, /хорий/ агоній-, у^р смёрт-, тлін-, присмерт-, н^о притрун-, (вже) на Божій дорозі /постєлі/, в обіймах смёрти, вже на відході, © пєред смёртю; & і^с співмрущий /живий супутник мерця/; —й **класс** приречений **клас**; **не** —й безсмертгий, невмирущий, вічноживий, невмирака;

УМЕРЕТЬ опрягтися ◊, зійти в могілу, піти в сирю зэмлю /з життя/, відкіну- копита, лягти в гріб, спочи- навіки, наложи- душею, скінчи- свої дні, відійти у вічність /в лоно Авраамове/, у^р перейти за пруг вічності, перенєстися у Божі засвіти /у Божу вічність, у світ Божого царства, у той світ, в інші світи/, ф. віддати кінці /Богові душу/, скапутьитися, загну-, н. (з нетерпцю, жалю +) луснути; у. **в зарбдыше** всохну- на пні; у. **от кровоизлияния** залитися кров'ю;

-ерший помєрлий /у-/, к. мєрлий, вже неживий /мертвий, небіжчик/, забраний смёртю, о. тепєр у засвітах /на небі/, ◊; —й **насилъственной** /нєстєстєвє-/ смєртю помєрлий на своєю смєртю.

УМИРОТВОРЯТЬ втихомір/ювати, замірю-, (бунт) придішу-, ф^р заспокою-;

—й що /м^н хто/ ~ює ◊, звійклий /с-и/ ♦, 3-й утихомири-, утихомірювач, миротворєць, у^р умиротворитель, н^к заспокійливий, (у)тихомірли-, злагідли-, миротворчий, /- дію/ благосний;

—йся/-ый умиротворюваний, утихомір-, заспокою-, замірю-, придішу-, н^к утихомірливий.

УМНЕТЬ розумнішати, розумні- дохбди- до тя-

ми кому, набиратися розуму;

—й що /м^н хто/ ~а, с-и ♦, щораз розумніший;

ПОУМНЕТЬ набратися розуму, дійти до тям ◊;
 -вший порозумнілий, ◊.

УМНИК і^р великорозумний, хто всі розумі поїв.

УМНИЦА о^к розумака, розумій.

УМНИЧАТЬ мудрувати, вимудрєбува-, (хитро) хитрува-, (прозектувати) вигаду-;

—й що /м^н хто/ мудрує ◊, звійклий ♦, 3-й ви♦, розумака, мудрагєль, н^к дуже розумний, о. рбзуму палага, що всі розумі поїв.

УМНОЖАТЬ множити, (А на Б) перемножува-, (маетки) примножу-;

—й що /м^н хто/ множить ◊, 3-й по♦, звійклий /с-и/ ♦, м. множник, н^к = %;

—йся/-ый множений, перемножува- /при-, по-, збільшу-, посилю-.

УМНЫЙ о. з клєпкою в голові; **очєнь** у. великорозумний; **ишь, какой** у.! н^о знайшов дурних!;

-ые рєчи золоті слова; **-ые рєчи** приятно и слұшатъ розумна річ – душі потіха.

УМОЛАЧИВАТЬ молотити, обмолочува-;

—й що /м^н хто/ обмолочує ◊, 3-й на♦, звійклий ♦, молотник, молотиль-, н^к = %, ± **молотящий** ♦;

—йся/-ый молочєний, обмолочува- /на-, ви-/.

УМОЛКАТЬ замовк/ати, мовку-; **не** у. гомоні-;

—й що /м^н хто/ ~а ◊, с-и ♦, з^м-й ~ну-, щораз тихший /глух(1)-/, напівзамовклий, майже ~лий /всі-кший/, н^к угавущий; **не** —й нестуглигуба.

УМОЛКНУТЬ: —олкни! тихо будь!;

—кший замовклий, затіх-, стіх-, ушұх-.

УМОЛЯТЬ благати, слізю /Христом-Богом/ проси-; у. **кого** пада- в ноги кому /на коліна пєред ким/; умоляю о^к ой [не повтори моїх ошибок, у. **тебя**, **не** п.! не повтори моїх хиб, ой, не п.];

—й що /м^н хто/ блага ◊, східньий ♦, (тоң) слбвнє- благань, о. з благаньям на устах, н^к благущий, слізний + %, © **благаючи**;

—ще **благално**, о^к наймолитєвніше;

—ый що його **благають** ◊, молєний, блага-, слізюно пробше-.

УМОПОМРАЧЕНИЕ о^к заворот голові; до **-ия** н^к до зануди.

УМОПОСТИГАЕМЫЙ достўпний розуму /розумінно/.

УМОРА, **УМОРИТЕЛЬНО** умерти! умерш!

УМОРИТЕЛЬНЫЙ умерш який.

УМОЩНЕНИЕ употўжнення, змїцнення.

УМОЩНЯТЬ употўжнювати, змїцню-;

—й що /м^н хто/ ~ює, настєвлєний ♦, покликє-/зг-й, готєвий/ употўжни-, н^к = %;

—ый употўжнюваний, змїцню-.

УМУДРОВАТЬ: —й д> УМНИЧАТЬ.

УМУДРЯТЬ робити мудрим, навча-;

—й що /м^н хто/ робить мудрим ◊, 3-й навчити;

—ый щораз мудріший;

УМУДРЯ́ТЬСЯ примудря́тис, ставати му́дрим, (*зробити*) спромага́тис, добира́ти хісту;
-йся 1. що стає му́дрим, щора́з му́дріший, 2. з-й зна́йти спосі́б ◊, *п^к* спромоб́ний, з-й, го́д-, *ф^р* винахі́дливий;
УМУДРИ́ТЬСЯ спромогті́ся, спрово́ри-, при-мудри́-, зна́йти спосі́б, добра́- способу /хісту/;
УМУДРЕ́ННИЙ: у. о́пытом *о^к* спракти́кова-ний, досві́дче-, *ф.* ко́ва- на всі чо́тири.
УМЫВА́ЛКА *о^к* ва́нна, *г.* лазні́чка.
УМЫВА́ТЬ мити, обмива́- /ви-, в-/ (*росою*) зр-бу-; у. ру́ки *п.* відмежо́вуватис, зніма́ти з себе відпові́дальність, *о.* обт́рипува- пі́р'ячко;
-й що /*м^н* хто/ вмива́ ◊, зви́клий ◊, з-й у◊, за́йнятий миття́м, *п^к* = %, ± мо́ючий; **-й ру́ки** р-й умі́- ру́ки, го́товий відмежо́вуватис /д. дистанціо́ва-/, *п^к* хатоскра́йний;
-йся/-ый митий, обми́ваний /об-, ви-/;
УМЫ́ТЬ: у. ру́ки д. дистанціо́вуватис від ◊.
УМЫСЕЛ *о^к* ро́змисел; зло́й у. ли́хий намі́р; с-ом навмі́сно, з ро́змислом.
УНАВО́ЖИВАТЬ угно́ювати, вно́си- добрива;
-й що /*м^н* хто/ угно́ює, зви́клий ◊, з-й угно́ї-, за́йнятий угно́єнням, *п^к* добривний, угно́юваль-;
-йся/-ый угно́юваний.
УНИВЕРСА́ЛЬНОСТЬ всесві́тність, зага́ль-.
УНИВЕРСА́ЛЬНИЙ всесві́тний, вселю́дський, зага́льний, д. усі́хній, *ф^р* всеося́жний, всебі́ч-.
УНИЖА́ТЬ прини́жувати, *о^к* упослі́джу-, унепова́жу-, *о.* витира́ти но́ги об ко́го;
-й що /*м^н* хто/ ~ує ◊, зви́клий ◊, з-й прини́зи-, прини́жувач, *п^к* прини́зливий /обра́зли-, знева́жли-, упослі́ди-, гане́бний/ для ко́го; **-й досто́инство** = умаляю́щий д.;
УНИЗИ́ТЬ прини́зити, простели́- під но́ги їх ◊;
-йся/-ый гане́блений, прини́жува-, обра́жу-, знева́жу-, упослі́джу-, унепова́жу-; **-я** (*перед ким*) запобі́гливий, ± пресмы́каю́щийся;
УНИЗИ́ТЬСЯ упді́литися ◊, (*перед ким*) зме́нши-;
УНИЖЕ́ННИЙ: **-ые** и оскорбле́н- покривд́жені й прини́ж-.
УНИЖЕ́НИЕ с. упослі́дження [у. па́че го́рдості у. па́че горді́ні].
УНИЖЕ́ННОСТЬ *о^к* знева́женість.
УНИЗИ́ТЕЛЬНИЙ (- ді́й) негі́дний, (- життя) упослі́дже-.
УНИЗОВА́ТЬ низа́ти, (*перла́ми*) вини́з/ува- /об-/;
-й що /*м^н* хто/ обни́зує ◊ за́йнятий обни́зуван-ням, зви́клий ◊, з-й об◊, обни́зувач, *п^к* = %;
-йся/-ый низаний, обни́зува- /ви-/;
УНИЗА́ТЬ геть-чи́сто обни́зати, пообни́зува- ◊.
УНИКА́ЛЬНИЙ *о^к* оди́н-еди́ний, оди́н-на-сві́ті, незривня́ний, неповто́р-, винятко́вий.
УНИКУМ оди́н у сві́ті, неповто́рний.
УНИМА́ТЬ *о^к* гам/ува́ти, ко́ська-, бо́рка-;
-й що /*м^н* хто/ ~ує ◊, з-й у◊, зви́клий /с-и/ ◊, *п^к*

гамівний + %; **-й кровото́чення** з-й спи́ни- кров, кровоспі́нний; **-й слёзы** з-й с. слё́зи;
УНЯ́ТЬ: не у. *что* ні за́сти ні за́пити чо́го [мою́ печа́ль не у. мо́ї жу́рби ні з. ні з.];
УНИМА́ТЬСЯ: не у. *ф^р* не здава́тися;
-йся/-ый гамова́ний, уко́ську-, утихоми́рю-, за-споко́ю-, прибо́рку-, стрі́му-; не **-я** неуга́вний, негва́у́щий, неггамо́в-, нестри́м-;
УНЯ́ТЬ(СЯ): **-вший(ся)** ◊; **-я** вгамова́ний ◊ → **-ый**, спи́не- /при-/ (*вітер*) ущу́хлий.
УНИСОН: в у. *о^к* вла́д.
УНИТА́РНИЙ у. одноці́лий, еди́ний, неподі́ль-.
УНИФИЦІ́РОВАТЬ уніфі́ку/вати, уодноста́йню-, однако́ві-, стрі́г- під оди́н гребіне́ць;
-й що /*м^н* хто/ ~ує ◊, зви́клий ◊, з-й з◊, для ~аці́ї, за́йнятий -ією, уніфі́катор, *п^к* ~аці́йний + %;
-йся/-ый уніфі́кований, уодноста́йню- ◊.
УНИФОРМА одностри́й.
УНИЧИЖЕ́НИЕ: у. па́че го́рдості (само)при-ни́ження па́че го́рдо́щів /горді́ні/.
УНИЧТО́ЖАТЬ ни́щити, *о.* пуска́- під ні́ж, (*у-пень*) сти́ра- на по́рох, (*бліх*) виво́ди-; у. до ос-новані́я ни́щи- до гла, сти́ра- з (лиця́) землі́;
-й що /*м^н* хто/ ~ить ◊, гото́вий ◊, з-й з◊, за́йнятий ~енням, зни́щувач /ви-/ *п^к*, ру́йні́вик, у^р ~итель, *п^к* ~івний, ру́йні́в-, смертоно́с-, широкозуб- + %;
-йся/-ый ни́щений, зни́щува- /ви-/ *п^к*, вигу́блю-, ліквідо́-;
УНИЧТО́ЖИТЬ з◊ ◊, зме́сті з лиця́ землі́, (*по-дей*) ви́мордува-, /у душо́губці/ ви́газу-; у. с ко́рнем ви́нищити до но́гі /до пня/;
-вший ◊; **-й** с ко́рнем ◊ зни́щивши до но́гі;
-имый ле́гко зни́щуваний /-ый/, *п^к* зни́щен-;
УНИЧТО́ЖЕННИЙ (*газом*) зага́зований; ◊.
УНОСИ́ТЬ відно́сити /за-/; у. но́ги тіка́-;
-й що /*м^н* хто/ відно́сить ◊, зви́клий ◊, з-й /з'-й, покли́ка-/ відне́сти́, (від)но́сїй, ± но́сящий;
УНОСИ́ТЬСЯ мча́ти геть ◊, лі́ну- на кри́лах; у. мы́слями ле́гі- в думка́х, за́біга- думко́ю, мча́-на стрі́лі думка́; у. м. к ним мча́- думко́ю до їх;
-йся/-имый не́сений, відно́шува- /ви-, за-/ *п^к*, бра́-, за́бира-, кра́де-; **-я** що мча́ти геть ◊, *о.* у ле́ті, на кри́лах, *п^к* прудо́кри́лий, швидко́пли́нний, /-час/ мину́щий; **-я** **ввысь** небо́сяжний, небо́йдучий, *о.* у небо́сяжному ле́ті; **-я** мы́слями не́сений на кри́лах думо́к;
УНЕСТИ́ТЬСЯ: у. мы́слями відбі́гти /за-/ думко́ю; **-эсший(ся)** ◊; **-й** в моги́лу © забра́вши в моги́лу; **-я** замча́лий, відлі́ну-, (*час*) збі́г-, (про)мину́-, (*на кри́лах*) поли́ну-, (*спого́д*) зні́к-, щез-;
-я мы́слями за́біглий думка́ми.
УНТЕРОФИЦЕ́Р подофіце́р, підстарши́на.
УНТЕРОФИЦЕ́РСКИЙ і^гз. підстарши́нський.
УНЫВА́ТЬ сумува́ти, упада́- се́рцем, опуска́-/хно́пи-, ви́ша- го́лово, *о.* кі́сну-;
-й що /*м^н* хто/ ви́ша го́лово ◊, зви́клий ◊, за-

жу́рений, засмúче-, похню́пле- *n^k* смутний, невесéлий, безра́дний.

УНЬЛИЙ (*мотив*) жа́рливий, ☉ пону́рий.

УНЫНИЕ *o^k* ту́га, журба́, пону́рливість.

УПАДОК *z.* за́ник; *y.* ду́ха *z.* спроне́віра.

УПАКОВКА (*обгортка і дія*) (*o*)пако́вання, (*дія*) пакува́ння.

УПАКОВЫВАТЬ пакувати, запакóву-;

—й що /*mⁿ* хто/ паку́є ◊, зві́клий /*c-и*/ ♦, 3-й /*z^m-й*/ за♦, пакува́льник, *n^k* пакува́льний;

—йся/-ый пако́ваний, запакóву-.

УПАРИВАТЬ розпа́р/ювати;

—й що /*mⁿ* хто/~ює ◊, зві́клий ♦, 3-й ~и-, *n^k* = %;

—йся/-ый розпа́рюваний /ви-/ , у́грі-.

УПАСАТЬ *p*; **УПАСТИ**: —си́ мене́, Го́споди, от дру́зей, а от враго́в я сам спаса́юсь оборо́ни мене́, Го́споди, від дру́зів, а від ворогі́в я сам оборо́ноньсь.

УПЕКАТЬ запрото́р/ювати;

—й що /*mⁿ* хто/~ює, *c-и* ♦, 3-й ~и-, ~ювач, *n^k* = %;

УПЕЧЬ: *y.* за се́рце вразити (*v*) се́рце; ◊;

—йся/-ый запрото́рюваний.

УПЕСТРЯТЬ *o^k* розця́цьковувати;

УПЕЩРЁННЫЙ розця́цькований.

УПИВАТЬСЯ упива́тися, п'яни́ти се́рцем, п'яни́ від /*z*/ чо́го [*y.* ща́стям п. від ща́стя], (*весною*) *n^o* насичува́тися весно́ю, (*співом* +) чарува́-;

—йся що /*mⁿ* хто/ ~ається ◊, зві́клий ♦, *p*-й упи́-;

УПИТЬСЯ зажити́ насоло́ди ◊;

—вшийся упи́тий /об-/ , обпи́лий, *o*; —я *чем* оп'яни́-/ п'яни́й/ від /*z*/ чо́го.

УПИРАТЬ: —й що /*mⁿ* хто/ спи́ра ◊, зві́клий спи́рати, 3-й опе́р-, ☉ спи́раючи;

♦♦♦**СЯ** комизі́тися, не вступа́-, (*на свому*) тве́рдо сто́яти; *y.* во *что* натра́пл/я- на *що* [*вопрóс* -ається в по́иск жи́лья діло ~я на по́шук житла́];

—йся/-ый (*y* *що*) (*o*)бпе́ртий /*c-*/; —я впéр-, зятя́-, *o.* кам'яни́й, (*очима*) уп'ятий, *i.* уперто́х, *n^k* комизли́вий; —я в нехва́тку *чего* *що* натра́пля на /безперспекти́вний че́рез/ бра́к чо́го;

УПЕРЁТЬСЯ закоми́зитися, зятя́- ◊, упéр-, як коза́.

УПИСЫВАТЬ (*іжсу*) намина́ти /*y-*/, тереби́-;

—й що /*mⁿ* хто/ умина́ ◊, зві́клий /*c-и*/ ♦, 3-й ум'я́-, за́йнятий по́йдом, те́вкало, жу́рүн;

—йся/-ый тро́щений, тере́бле-, д. умина́ний.

УПИТЫВАТЬ розко́бувати, годува́- (*на са́ло*);

—й що /*mⁿ* хто/ году́є ◊, за́йнятий відго́дівлею, зві́клий ♦, 3-й розко́хати, *n^k* відго́довчий + %;

—йся/-ый розко́буваний, годо-, відго́дову-/*y-*/;

УПИТАННЫЙ *o^k* дебе́лий, пи́шноті-, на́топ-таний, розго́дова-/пе́р-/ , розко́ха- заживни́й, заживне́нький, (*-лице*) по́вняий.

УПЛАТА *o^k* запла́та, опла́та [*y.* по счёту /вэ́кселю/ *o.* раху́нку /вэ́кселя/].

УПЛАЧИВАТЬ спла́чувати, плати́-; *y.* по счёту

/вэ́кселю, обяза́тельству/ ♦ раху́нок /вэ́ксель, зобов'язання/;

—й що /*mⁿ* хто/ спла́чує ◊, зві́клий ♦, 3-й /*z^r-й*, *z^m-й*/ запла́ти-, платни́к, плати́й, *n^k* = %;

—йся/-ый пла́чений, спла́чува-/*за-*, ви-/.

УПЛЕТАТЬ: *y.* за обе́ щеки́ умина́ти за оби́дві щокі́;

—й(ся) > УПИСЫВАТЬ.

УПЛОТНЕНИЕ *o^k* гру́бшання, *p^k* розме́нше-.

УПЛОТНЯТЬ ущільнюва́ти, густі́-, стиска́-, робі́- пупкі́шм /густі́-, щільні́-, усущі́льнюва-, ущу́плю-, (*землю*) уто́пту-/*f^p* на-/ , трамбува́ти, пресува́-, спресóву-, (*час*) скоро́чу-, *p^k* розме́ншу; *y.* жи́лплоща́дь вилуча́ти за́йву пло́щу;

—й що /*mⁿ* хто/ ~ює ◊, зві́клий ♦, 3-й /покли́ка-/ ущільни́-, за́йнятий ~енням, ~ювач, трамбува́льний, топчі́й, *n^k* ~вальный + %; —й вре́мя 3-й скоро́ти- *час*; —й по́чву ~ювач гру́нту; —й жи́лплоща́дь *що* вилуча́ за́йву пло́щу; —й насе́ление згу́щуючи насе́лення; —й тка́нь 3-й згусти́- тка́нину;

♦♦♦**СЯ** гру́бшати, густі́-, дебели́-, ущуплюва́тися ◊;

—йся/-ый ущільнюваний, згу́щу-, сти́ску-, уто́пту-, ущу́плю-, трамбу́-, пресо́-, скоро́чу-, вилу́-; **УПЛОТНИТЬ(СЯ)**: —вший(ся) *o*; —я згусти́лий, згус-, затве́рд-, стужа́ви-/*за-*/, спресóваний, ущільне- ◊ → —ый.

УПЛЫВАТЬ уплива́ти /від-/ , пли́вти;

—й/-ый що /*mⁿ* хто/ ~а ◊, упли́ваний /від-/ , охóчий ♦, 3-й упли́вти, плаве́ць, *n^k* пли́вучий; —й в небеса́ небоса́жний, небо́йдучий.

УПОВАТЬ ма́ти надію, споді́ватися, поклада́ти віру, (*на їх*) важи́-, розрахо́вува-, орієнтува́тися;

—й що /*mⁿ* хто/ ма́є н. ◊, спóбнений наді́й, схи́ль-споді́ватися, (*на кого*) орієнто́ва-, *o.* з наді́єю.

УПОДОБЛЁННОСТЬ *чему* взоро́ваність на *що*.

УПОДОБЛЯТЬ: *y.* *чему* рівня́ти до чо́го, отото́жнюва-/рівня́-, ста́ви- на одну́ до́шку/ з *чим*;

—й що /*mⁿ* хто/ рівня́ до ◊, зві́клий ♦ до, 3-й при♦ до, за́йнятий уподі́бненням до, *n^k* = %;

♦♦♦(**СЯ**) *y.*(*ся*) *чему* *n^o* взорува́ти(*ся*) на *що*;

УПОДОБЛЯТЬСЯ: *y.* *чему* рівня́тися до чо́го, ♦ /става́ти на одну́ до́шку, ма́- бага́то спі́льного/ з *чим*; & наподі́бноватися; *y.* жи́вотному мерзе́ні-; *y.* ничто́жеству нікче́мствува-;

—йся/-ый уподі́бнюваний /прирівню-/ до, отото́жню-/порівню-/ *при-/*, ста́влений на одну́ до́шку/ *z*; —я *чему* взоро́ва- на *що*, 3-й уподі́бнити /прирівня́-/ до чо́го;

УПОДОБИТЬСЯ: *y.* *чему* припо́добитися до чо́го; ◊; *y.* жи́вотному розсви́нчатися;

—вший(ся) *o*; —я уподі́бнений до ◊ → —ый; —я жи́вотному мерже́нлий, розсви́нчений;

УПОДОБЛЁННЫЙ *чему* взоро́ваний на *що* ◊.

УПОЄНИЕ *o^k* зала́са, оп'я́нненя з /від/ чо́го, *n^o* п'ян(ь) [п'ян(ь) ща́стя]; *y.* *чем* п'янка́ ра́дість /млість, е́вфорія, кай́ф, е́кста́з/ від чо́го; в —нии

= УПОЄННИЙ.

УПОЄННО в захваті /екстазі/;

УПОЄННИЙ сп'янілий від радості /кайфу/, п'яний від чого [н. від щастя];

УПОЙТЕЛЬНИЙ о^к солодкий /смачний, приєм- +/ до оп'яніння /с-/, 3-й оп'янити, е^м умре́ш який, © п'єш - не нап'єшся;

УПОЙТЕЛЬНО (!) умре́ти!, умре́ш!

УПОЛНОМОЧИВАТИ з² упова́ж/нювати, управ-;

-й що /м^н хто/ ~нює ◊, зви́клий ♦, з^г-й уповно́важи-, ~увач, управню-, поручник, поручитель; -йся/-ый уповнова́жуваний, управню-, упова́жню-, ф^р уповнова́жений;

УПОЛНОМОЧИТИ г. да́ти повнова́сть ◊;

-вший ◊;

УПОЛНОМОЧЕННИЙ г. управнений, упова́жне-; у. кем о^к уповнова́жений від кого.

УПОМИНА́НИЕ: при -ни на зга́дку, від -дки.

УПОМИНА́ТЬ зга́дувати;

-й що /мн. хто/ зга́дує +, ра́дий /годо́вий, зму́шений/ згада́ти, зви́клий /ст. ста́вши/;

УПОМЯ́НУТЬ згада́ти, (остере́гти) г. упи́мну-;

-йся/-ый зга́дуваний.

УПОМИНА́ТЬСЯ: -вшийся ◊; -я зга́даний, спом'яну́тий.

УПО́Р ф^р прітиск [с -ом на з -ом на]; в у. (зустрі́тися) ніс-у-ніс.

УПО́РНИЙ (опір) запеклий, (упертий) затя́тий, (стійкий) кам'яний, (кулак) т. сто́пор-, с^к стоп- [у. винт стоп-гві́нт]; у. кулак стоп-кулак.

УПО́РСТВО о^к запеклість, за́л-; у. /терпене́/ и труд всё перетру́т н^о вода́ ка́мінь то́чить.

УПО́РСТВОВА́ТИ упир/а́тися, затина́-; у. в че́м твёрдо сто́яти на чо́му, о^к затя́тиса на чо́му;

-й що /м^н хто/ ~ається ◊, зви́клий ♦, 3-й упе́р-, уперто́х, убі́още, н^к запо́взятливий, зати́нчи-, завзяту́щий, закатова́ний, забісо́-; -й в отста́иванні своїх взгля́дов що твёрдо сто́їть на своєму .

УПО́РЯДОЧИВА́ТИ о. ста́вити на свої місця́;

-й що /м^н хто/ упоря́дкує ◊, зви́клий ♦, 3-й упоря́дкува-, упоря́дник, н^к упоря́дчий + %, ф^р в ро́лі упоря́дника [систе́ма — это -й произво́л систе́ма — це сваво́ля у р. у.], © ~обуючи;

УПО́РЯДОЧИТИ злаштува́ти, зла́ди-, да́-лад ◊;

УПО́РЯДОЧИВА́ТЬСЯ става́ти на свої м. ◊;

-йся/-ый упоря́дкову́ваний, ста́вле- н. с. м. ◊;

УПО́РЯДОЧИТЬ(СЯ) ви́ладнати(ся) ◊;

-вший(ся) ◊; -я упоря́дкований, ви́ладна- ◊.

УПОТРЕБИТЕЛЬНИЙ о^к ужитко́вий, широко-вживаний [-оє се́рэдство ш. за́сіб].

УПОТРЕБЛЕ́НИЕ: быть в -ни вжива́тиса; по -ни вживши, пі́сля вжитку; при -ни вжива́ючи, під час вжива́ння; бы́вший в -ни вживаний; гото́вий к -ню гото́вий до вжитку; пе́ред -нем вва́лтувати! сколоті́ть до вжива́ння!.

УПОТРЕБЛЯ́ТЬ вжив/а́ти, користува́тиса з чо́го,

послуго́вува- чим, (на що) пуска́ти /обертá-/ на, (їжу, ліки) споживá- /за-/ , (силу) вдава́тиса до чо́го, пуска́ти в хід що; у. в пи́щу споживá-; у. все си́лы доклада́- всіх сил; у. старáние доклада́- рук; у. хитро́сти бра́тиса на хитро́щі;

-й що /м^н хто/ ~а ◊, зви́клий ♦, 3-й вжи-, споживáч, користу-, ужи-; -й во зло зви́клий зло♦;

-й в пи́щу зви́клий споживá-; -й си́лу з^м-й вда́тиса до си́ли; -й старáние © доклада́ючи рук;

УПОТРЕБИ́ТЬ: у. все уси́лия докла́сти всіх сил; ◊;

-и́мый прикладний, ужитко́вий, ле́гко вживаний;

♦♦♦СЯ не дармува́ти ◊; не у. дармува́-;

-йся/-ый (широко)вживаний /за-, спо-/, засто́сову-, використо́ву-, жу́жи-, н^к ужитко́вий, ф^р зви́чайний.

УПРАВА (на злодія) з. рішене́ць.

УПРАВЛЕН́НИЕ о^к врядува́ння, адміністру-, ф^р ору́да [под -ием під -ою]; гла́вное у. голо́вна упра́ва; адміністративное у. (дія) врядува́ння; ме́стное у. місце́ве врядува́ння; о́рганы госуда́рственного -ня о́ргани (держáвного) врядува́ння (держáви).

УПРАВЛ́ЕМОСТЬ о^к керува́ння [плоско́сть -ти с^р площина́ к.].

УПРАВЛЯ́ТЬ керува́ти, врядува́-, адмініструва́-, (чим) ору́дува-; у. свої́ми чу́вствами панува́над собо́ю;

-й що /м^н хто/ керу́є ◊, покли́каний /з-й, зви́клий/ ♦, за́йнятий врядува́нням, керівник, управитель, адміністрáтор, провідник, лідер, (човно́м) кермані́ч, стерновий, н^к керівний, провід-, адміністратив-, кермовий, вряду́щий, р^к керува́льний + %; -еє устро́йство керу́й-прилад;

УПРАВЛЯ́ТЬСЯ (з чим) дава́ти ра́ду чо́му, дава́- собі ра́ду з чим, не відстава́-, не пас- за́дніх;

-йся/-ый керова́ний, адміністрó-, ору́ду-, о. під ору́дою /керува́нням/, с^к -правний [-ый наро́дом наро́доправний]; -я го́д- да́ти (собі) ра́ду;

УПРАВИ́ТЬСЯ (з працею) обробі́тиса ◊, (хутко) г. звину́-, (з чим) дове́сти до діла що, да́-ра́ду чо́му; у. с чем да́- собі ра́ду з чим; у. с де́лом да́-ра́ду спра́ві /ділу/;

-вший(ся) ◊.

УПРАВЛ́ЕНИЕ о^к езерці́зи, (армі́йські) ви́правки; во́льные у. г. ру́ханка.

УПРАЖНЯ́ТЬСЯ вправл/а́тиса;

-йся що /м^н хто/ ~яється, за́йнятий впра́вами, з^м-й /охо́жий/ ♦, (гімна́ст) г. руханко́вець; -я в остроу́мні охо́жий си́пати доте́пи;

ПОУПРАЖНЯ́ТЬСЯ о^к поспортува́ти ◊.

УПРАЗДН́ЕНИЕ о^к ліквіда́ція.

УПРАЗДНЯ́ТИ о^к касува́ти, ліквідува́-, з. знóси-, (закони) г. унева́жнюва-, відкли́ка-;

-й що /м^н хто/ касу́є ◊, схи́дний ♦, з^м-й /покли́ка-/ с♦, ліквіда́тор, ± ликвиди́рующий; -й

закон © скасовуючи закон;
-йся/-ый касований, скасову-, ліквід-, уневажно-;
УПРАЗДНІТЬ: -вший *Ї*;
УПРАЗДНЁННЫЙ (з)ліквідований *Ї*.
УПРА́ШИВАТЬ (слізно) просіти, просіти-благá-, *ф.* клáнда-, кліячи-. (*істи*) припро́шува-;
 -й що /м^н хто/ про́сить-благá *Ї*, звиклий *♦*-б., слізний прохач, п^к благáльний, о. із слізним проханням;
 -ый (слізно) прóханий, припро́шува-;
УПРА́ШИВАТЬСЯ проситися *Ї*;
 -йся = просящийся.
УПРЕВА́ТЬ упривáти, умлівá-;
 -й що /м^н хто/ упривá *Ї*, уприваний, покинутий *♦*, обливаний потом, п^к пігнявий, © упривáючи;
УПРЕ́ТЬ (- шкуру) взятися потом; *Ї*;
 -вший упрлий, употи- /за-, с-/, спітні-, умлі-, *Ї*.
УПРЕДИТЕЛЬНЫЙ о^к попереджувальний, превентив-, (*постріл*) застерéжливий, п^к ви́передній [-оє вре́мя в. час], ± предостерегающий.
УПРЕЖДА́ТЬ попереджа́ти, запобіга́-чому;
 -й що /м^н хто/ ~á *Ї*, звиклий *♦*, з-й попереди-, п^к ~увальний /ви-/ , ~аль- /ви-/ , /захід/ превентив-, запобіж-, профілактич-, п^к запобігавчий, к^{тв} уперёдливий, (*уважений до вищих*) запобіг-.
 -йся/-ый попереджуваний /ви-/ , запобіга-;
УПРЕДИ́ТЬ запобігти *Ї*.
УПРЕ́К о^к догáна; без -ка без догáни.
УПРЕКА́ТЬ дорика́ти, вража́-до́корами, вичитува- /чита́-морáль/ кому, (*гостро*) випика́- /вибивá-/ о́чи; у. кого за що дорика́- кому чим; у. само́го себя́ картá- само́го себе́;
 -й що /м^н хто/ докоря́ *Ї*, звиклий *♦*, з-й зроби́-до́кір, п^к докíрливий, осудли-, несхва́льний;
 -йся/-ый картаний, вичитува-, ура́жу- до́корами.
УПРО́ЧИВАТЬ зміцн/ювати, устáлюва, кріпи-;
 -й що /м^н хто/ ~ює *Ї*, звиклий *♦*, покликá- зміцни-, ~ювач, п^к кріпчий, покріпу́щий /за-/ + %;
 -йся/-ый зміцнюваний, устáлю-, укріплю- /за-/ , установлю-.
УПРО́ЧНЯТЬ: -й(ся) = упрочивающий(ся).
УПРО́ЩАТЬ спрощувати, у. досту́п удоступню-;
 -й що /м^н хто/ спрощує, звиклий *♦*, з-й /з^м-й, покликá-/ спрости-, п^к спрощувальний + %;
 узвичайнюватися;
 -йся/-ый спрощуваний, узвичайню-;
УПРО́ЩЕННЫЙ о^к спрощачений +.
УПРО́ЩЕНИЕ: у. досту́па удоступнення.
УПРУ́ГИЙ о^к пругкий, тужавий, пружнявий.
УПРЯ́Ж *ф^р* шори.
УПРЯ́ЖКА о^к запряга.
УПРЯ́МЕЦ о^к убóйще, упёртий пентюх /пень/.
УПРЯ́МИТЬСЯ упривáтися, норови́-, комизі́-, ставáти дибко /гоп-/, (твёрдо) стоя́- на своєму;
 -йся що /м^н хто/ ~ається *Ї*, звиклий *♦*, упертю́х, комизá, п^к упёртий, зятя́-, норови́с-, запékлий,

норовли́вий, комизли-, з. пенькува́тий, (*стийкий*) кам'яний;
ЗА♦♦♦ зноровитися, впёр- ро́гом *Ї*;
 -вшийся упертю́х, п^к упёртий, зятя́-, /кинь/ знорóвлений, норови́стий, *Ї*.
УПРЯ́МЫЙ о^к твердока́м'яний; у., как ба́ра́н упёртий, як залізний стовп.
УПУСКА́ТЬ (з рук) (ви)пуска́ти; у. из ви́да /из виду/ забува́- про, не бра́- до ува́ги, недобачá-;
 -й що /м^н хто/ пропуска́ *Ї*, звиклий *♦*, з-й прогáви-, роззя́ва, га́ва, розтелéпа; -й золото́е вре́мя © марну́ючи золото́й час; -й из ви́да © забува́ючи про; -й из рук звиклий *♦* з рук; -й слýчай з-й прогáви- шанс /наго́ду/;
УПУСТИ́ТЬ проморга́ти *Ї*, да́- ма́ху, погуби́-, попусти́- [не п. сво́го]; у. из ви́да з. пере́чи-; у. ла́комый кусо́к випусти́- ра́ка з ро́та; у. случáй прогáви- наго́ду /шанс/; ничегó не -ит ні з чим не розминéться;
УПУ́ЩЕННЫЙ проморганій, пропу́ще- /ви-/ , недобаче-, забутий, не взя́- до ува́ги.
УПУ́ЩЕНИЕ о^к про́мах, з. недотя́гнення, пере́оче-, *ф^р* гріх [не большо́е у. не великий г.].
УПЫ́РЬ ж^с упи́рича.
УРАВНИ́ВАТЬ рівняти, о. стріг- під один гребі́нець, підводи- під один шнур;
 -й 1. що /м^н хто/ рівня́, звиклий *♦*, з-й /покли́ка-/ з *♦*, зрівнювач, рівня́льник, п^к рівня́льний, зрівнюваль- + %, 2. **выравнивающий**;
 -йся/-ый 1. рівняний, зрівнюва- /по-/ , 2. **выравниваемый**.
УРАВНИ́ЛОВА о^к рівня́йлівка, к^{тв} егалітаризм.
УРАВНИ́ТЕЛЬНЫЙ о^к вирівнювальний, вирівня́ль-, (*податок*) рів-.
УРАВНОВЕ́ШИВАТЬ рівнова́ж/ити, бая́нсува́-;
 -й що /м^н хто/ ~ить *Ї*, з-й /з^м-й/ з *♦*, звиклий *♦*, п^к т. рівнова́жний + %, для зрівнова́ження;
УРАВНОВЕ́ШИВАТЬСЯ к. рівнова́житися;
 -йся/-ый зрівнова́жуваний /у-/ , бая́нсо-.
УРАГáН о^к борвій, гура́ган, п^о гуля́йвітер.
УРАГáННЫЙ о^к хуртовинний, (*вітер*) п^о серди́тий, (*вогонь*) шквáльний.
УРА-ПАТРИОТИЧЕСКИЙ: -ая патéтика *р* квасна́ патéтика, (квасна́) бомба́стика.
УРЕ́ЗКА, УРЕ́ЗЫВАНИЕ п^к вкорóчення.
УРЕ́ЗЫВАТЬ втина́ти, риза-, (*штати*) скорóчува-, (*платню*) змэншчу-, зрізу-, (*дове*) вкорóчу-;
 -й/-зáющий що /м^н хто/ ріже *Ї*, звиклий *♦*, з-й втя́-, втина́ч, п^к = %, © втина́ючи; -й зарпáту втина́ч платні; -й штáты з'-й скорóти- штáти;
 -йся/-ый ризаний, врзу́в- /від-, з-/, вкорóчув- /с-/ , тятій, обтіаний, ж^св обтіна́тий;
УРЕ́ЗАТЬ (*права*) о^к вкорóтити; *Ї*.
У́РОВЕНЬ (*прилад*) ватерпáс, з. рівни́ло, (*розвою*) шабéль, с^р плáнка [у. кáчества п. я́кости]; **встрéча на вы́шшем -вне** верші́нна зу́стріч.

УРО́Д *о** по́круч; в семье не без уро́да нема́ роду без віро́ду.

УРО́ДЕЦ *о** шпі́бздик.

УРО́ДИНА *о** чупера́дло, (- жінку) шерéпа.

УРО́ДЛИВИЙ калікуватий, шпібздикува́-, гидкий, брид-, гидезний, (стиль) деформова́-, вікривле-, гротéск-.

УРО́ДОВАТЬ каліч/ити, нівечи-, *о.* ламá- кісті; -й що /*м*^н хто/ ~ить $\diamond$, годóвий /з-й/ с $\clubsuit$, звійклий $\clubsuit$, косто́лоб, *н** косто́лобний + %;

ИЗУРО́ДОВАТЬ переламáти кісті /кісткі/ $\diamond$; -вший $\emptyset$.

УРО́ДОВАТЬСЯ (на праці) мордува́тися; -йся/-ый калічений, нівече-, спотворюва-; -я (на праці) = *вшачающий*.

УРОЖА́ЙНОСТЬ (землі) родю́чість.

УРОЖЕ́НЕЦ *о** родом з [у. Києва р. з Києва].

УРО́К (у школі) *о** лекція, година, (історії /не в школі/) повча́льна лекція, нау́чка, *ф*^р пам'ятка [-ки про́шлого -кі з мину́лого].

УРО́Н *о** втра́ти, збі́тки.

УРО́ЧИЩЕ 1. природна межа́ (річка, гори, ліс), 2. ділянка з особливою рослинністю.

УРО́ЧНИЙ *ф*^р робочий [в -оє вре́мя в р. час].

УРЧА́ТЬ гурча́ти, буркоті́-, гарча́-;

-й що ~ити $\diamond$, співнений ~ання, звійклий $\clubsuit$, буркоту́н, гарку́н, *н** буркотли́вий, *о.* з гурчанням.

УРЬВА́ТЬ: -й мину́тку з-й урва́ти хвили́нку;

-йся/-ый уриваний.

УРЬВКАМИ *о** на́падами, п'яте че́рездеся́те, приха́пки, *г.* доривоче́но.

УС: *в* у ус не дует та й ні гадки собі, і байдуже с.

УСА́ДКА (металу) стя́гнення.

УСА́ДОЧНИЙ (коефіцієнт) *т.* від стя́гнення.

УСА́ДЬБА *н^{пн}* обійстя́ [/*м*^н обійстя́].

УСА́ЖИВАТЬ саджа́ти, розса́джува-;

-й що /*м*^н хто/ ~а $\diamond$, звійклий $\clubsuit$, з-й /з^м-й, р-й/ посади́-, сади́льник, саджа́ль-, *н** = %;

УСАДИ́ТЬ: -вший $\emptyset$;

УСА́ЖИВАТЬСЯ сіда́ти, *т.* зсіда́тися;

-йся/-ый що сіда́ /*т.* зсідається/ $\diamond$, саджанний, засаджува- /об-/;

УСЕ́СТЬСЯ всадо́витись $\diamond$, (гордо) розсіс-;

-вшийся $\emptyset$; гордо -я $\odot$ розсівшися.

УСА́Ч *н^{пн}* крути́ус.

УСВА́ИВАТЬ засво́ювати, привла́сно-;

-й що /*м*^н хто/ ~ює $\diamond$, за́йнятий ~енням, схи́льний $\clubsuit$, з-й ~ї-, ~ювач, *н** = %; -й роль з-й ~ї- роль;

УСВО́ИТЬ *ф*^р зата́мити [-йте себе́ хороше́нько -мте собі́ добре]; *у.* обыкнове́нне /привы́чку/ взя́- звичку /мо́ду/;

◆◆◆СЯ йти до голо́ви [не -ется не йде до г.]; $\diamond$;

-йся/-ый засво́юваний, опано́ву-, привла́сно-;

УСВО́ИТЬ(СЯ): -вший(ся) $\emptyset$; -я 1. засво́бений, 2. призвича́е-, ого́вта-, звійклий, *ф*^р обжі́тий;

УСВО́ЕННИЙ зата́млений $\diamond$.

УСВО́ЄННІЕ *о** зата́млення; *у.* цині́чного пове́діння о́пинічне-.

УСЕ́ИВАТЬ обси́п/ати, (рожжамі) встеля́-

-й що /*м*^н хто/ ~а $\diamond$, звійклий $\clubsuit$, з-й /покли́ка-/ обси́па-, обси́плювач, устелю́-, засію́-, *н** = %;

-йся/-ый обси́паний, укрив́-, цятко́-, засі́-;

УСЕ́ЯННИЙ обси́паний, (квіта́ми) встеле́-; *у.* зве́здами узоре́- /ві-/.

УСЕКА́ТЬ тя́ти, обти́на-, (довжину) скоро́чува-;

-й що /*м*^н хто/ вти́на $\diamond$, звійклий / $\odot$ с-и/ $\clubsuit$, з^г-й втя́-, *н** = %;

-йся/-ый тя́тий, обти́наний, зрізу́в-, скоро́чув-;

УСЕЧЕ́ННИЙ втя́тий [-ая пирами́да -та п.].

УСЕ́РДНИЙ *о** упа́дливий + *н** → -й ↓.

УСЕ́РДСТВОВАТЬ (аж) розсі́д/атися /розпада́-/ розпина́-, розрива́-, лізти зі шку́ри, (у праці) вга́ня- ко́ло роботи; *у.* в че́м припада́- до чо́го;

-й що /*м*^н хто/ ~ається $\diamond$, з-й лізти зі шку́ри, з^г-й $\clubsuit$, *н** старáнный, ретель́н-, ре́в-, запопа́дливий /у-/ дбай́-, ж^м зага́р-, *р*^р перепли́гнігопченко;

ПЕРЕ◆◆◆ = ПЕРЕСТАРА́ТЬСЯ.

УСИ́ДЧИВОСТЬ *ж.* залізноза́дство.

УСИ́ДЧИВИЙ *ж.* /з^м залізноза́дий.

УСИ́К *т.* *г.* ве́рбулек.

УСИ́ЛЕНІЕ: *у.* режі́ма *ф.* закру́чування га́йок.

УСИ́ЛЕННО /-ННИЙ/ *о** напру́жено /-ний/.

УСИ́ЛИВАТЬ підси́лювати /по-/, (те́пл) приско́рю-; *у.* режі́м, закру́чу- га́йкі;

-й що /*м*^н хто/ ~ює $\diamond$, для ~ення, за́йнятий -ям, звійклий $\clubsuit$, з-й підси́ли-, ~ювач /по-/, *н** = %, $\odot$;

УСИ́ЛИТЬ: *у.* тре́бовання *о.* підібра́ти ві́жки, підкрути́- га́йку; $\diamond$;

◆◆◆СЯ (тиск) більша́ти, (звук) могутні́-; $\diamond$;

-йся/-ый підси́люваний /по-/, збільшу́-, зміцню́-; -я що дужча́е, з-й поси́литися, щора́з міцні́ший /сильні́-, дужчий/, *о** подужчий;

УСИ́ЛИТЬ(СЯ): -вший(ся) $\emptyset$; -я поси́лений, зміцні́лий, (звук) змогутні́-, *н** дужчий, більший, мі́нні-, сильні́-.

УСИ́ЛИЕ *ф*^р за́хід [без мале́йшого -ня /не прилагáя -ий/ без жо́дного -о́ду, *к.* без кло́поту]; *с*

больші́м -нем *у.* превели́ку си́лу;

УСИ́ЛИЯ *ф*^р за́біги, *г.* змага́ння; без особы́х -ий (тисати) на колі́ні; *э*то сто́ило больші́х -ий *це* забра́ло бага́то сил; *с* больші́ми -ями нату́жно, в по́ті чо́ла.

УСКО́ЛЬЗА́ТЬ висли́з'ати, (з-під ніг) тіка́-; *пб*-ва -аєт из-под ног земля́ тіка́є з-під ніг;

-й що /*м*^н хто/ ~а +, схи́льний $\clubsuit$, з-й ~ну-, *н** ~ущий, порськый, знико́мий, -й із до́му звійклий зника́- з до́му; -й от внима́ния непо́мітний, ледь помі́т-; -й от отве́та = уклоня́ющийся от *о.*;

УСКО́ЛЬЗНУ́ТЬ: не *у.* от чо́го *о** не проско́бити повз чо́у;

-вший ві́сплизлий, $\emptyset$.

УСКОРЯ́ТЬ приско́рювати, приспі́шу- [у. ша́ги

п. крок], (*подій*) квіши-, підганя-, (*хід*) форсува-;
 -й що /м' хто/ ~ює $\diamond$, схиль- $\blacklozenge$, 3-й прискори-,
 прискорювач, пришвидшу-, для прискорення,
 п' р' прискорливий + %, $\odot$ прискорюючи;
УСКОРИТЬ принаглити $\diamond$, (*дію*) урухоми-; у.
 шаг надда- ходи;

-вший(ся) $\emptyset$; -я прискорений $\diamond \rightarrow$ -ый;
 -имый легко прискорюваний /всі -ый/ 3-й при-
 скоритися, о' прискоренний;

◆◆СЯ швидшати, о. набира- обертів $\diamond$;
 -йся/-ый прискорюваний, пришвидшу-, при-
 пішу-; -я щораз швидший;

УСКОРЕННИЙ (*крок*) о' прискорений; -ым
 шагом п' підбігцем.

УСЛАДА, УСЛАЖДЕНИЕ о' осолобда.

УСЛАЖДАТЬ уприємн/ювати, осолобджу-, соло-
 ді- душу, тіши- серце /душу/;

-й що /м' хто/ ~ює $\diamond$, схильний $\blacklozenge$, 3-й уприєм-
 ни-, потішувач, осолобджу-, уприємню-, п' осоло-
 бдливий, (медо)солодкий, р' потішувачий п. у-
 тішний, т. солодиль- + %, для осолобження; -й
 взор приємний для ока;

-йся/-ый потішуваний, осолобджу-, уприємню-.

УСЛЕЖИВАТЬ; УСЛЕДИТЬ допильнувати,
 догляді- [у. за всем д. всього]; за ним не -ишь
 його важко доглядіти +;

-вший $\emptyset$; не -ий $\odot$ не доглядівши $\diamond$.

УСЛОВИЕ: предварительное у. передумова; с
 -ем під умовою; при -ни за умови, під умовою;
УСЛОВИЯ о' угода, ф' обставини; по -ям ра-
 боты 1. умовами праці, 2. через умови праці.

УСЛОВИВАТЬСЯ умовлятися, домовля- про
 умови, зв'язува- умовами;

-йся що /м' хто/ умовляється $\diamond$, умовлюваний
 /до/, зв'язу- умовами, учасник угоди, $\odot$ с-и $\blacklozenge$.

УСЛОЖНЯТЬ ускладнювати;

-й що /м' хто/ ускладнює, звиклий /схильний,
 $\odot$ с-/ $\blacklozenge$, 3-й ускладни-, п' = %;

-йся/-ый ускладнюваний, щораз складніший.

УСЛУГА (*послуга*) з. прислуга [к твоим /Ва-
 шим/ -ам тобі /Вам/ на прислугу].

УСЛУЖИВАТЬ прислугувати;

-й що /м' хто/ ~ює $\diamond$, охочий $\blacklozenge$, р-й прислу-
 житися, п' послужливий /при-/ , люб'язний;

УСЛУЖИТЬ кому вистаратися перед ким; $\diamond$.

УСЛУЖЛИВЫЙ: у. дурак опаснее врага п' $\circ$
 краще з розумним загубити, як з дурнем знайти.

УСЛЫШАНИЕ: в у. в чутку кому.

УСМАТРИВАТЬ добачати, бачи-;

-й що /м' хто/ добача, схильний $\blacklozenge$, 3-й добачи-;
УСМАТРИВАТЬСЯ: не -ается не видно, нема;

-йся/-ый бачений, добачуваний.

УСМЕХАТЬСЯ усміхатися; & роз $\blacklozenge$;

-йся що /м' хто/ усміхається кому/до кого, о-
 хочий $\blacklozenge$, з'м-й усміхну-, усміхнений, усміхну-
 тий, п' усмішкава-, усмішливий, о' усміхастий,

о. з (зі щирим) усміхом; & добревсміхнений.

УСМИРЯТЬ (*кого*) приструнювати, об'яму- кри-
 ла /прикручу- хвоста/ кому, (*біль*) гамувати;

-й що /м' хто/ приборкує $\diamond$, звиклий п., 3-й при-
 борка-, приборкувач, укоську-, угівту-, утихо-
 мірю-, упокорю-, карагель, п' = %, $\odot$;

-йся/-ый борканий, кара-, гамова-, приборку-,
 утихомірю-, упокорю-, приструню-, угівту-.

УСМОТРЕНИЕ ф' розгляд; на Ваше у. на Ваш
 суд; по своему /собственно-/ -ию на свій /влас-
 ний/ розсуд, як собі захочу, як сам знаю, д.
 якхотя, (*робити*) на власну руку; действуй(те)
 по своему -ию роби /-ить/ як знаєш /-ете/.

УСНУТЬ > УСЫПАТЬ $\circ$.

УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ о' досконалення.

УСОВЕРШЕНСТВОВАТЬ удосконалювати,
 робіт- досконалішим, досконали-, (*знання*) під-
 шивува-, (*душу*) витончува-;

-й що /м' хто/ ~ює $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, 3-й удоско-
 нали-, ~ювач, для ~ення, зайнятий -ям, п' = %;

◆◆СЯ о' боротися із собою, переробити само-
 го себе;

-йся/-ый досконалений, удосконалова-, щораз
 досконаліший;

-вший(ся) $\emptyset$; -я удосконалений.

УСОМНИТЬСЯ > СОМНЕВАТЬСЯ.

УСПЕВАЕМОСТЬ (*учнів*) о' успіхи.

УСПЕВАТЬ устиг/ати, (*в науках*) не відстава-;

-й що /м' хто/ ~а $\diamond$, охочий $\blacklozenge$, з'м-й встигну-,
 твердий в успіхах, наділений успіхом, п' здіб-
 ний, успіш-, беручкий, похліпливий, похоплі-,
 удагли-, р' устигли-, о. з (добрими) успіхами; -й
 в науке беручкий до наук; -й во всём маючи
 успіхи скрізь; вездé -й що встига скрізь;

УСПЕТЬ похопитися $\diamond$; **охнуть не у. /не у. ог-**
лянуться /не з(о)гледі-; не у. опомни- /и глаз-
ом мигнуть/ незчу-, нестями-, і оком не мор-
гнути, не -ёл сказать ще не сказав;

-вший п' устиглий, $\emptyset$.

УСПЕХ ф' удача, досягнення, (*на публіці*) фу-
 рор, (*у турнірі*) перемога, виграш; без -ха лоб-
 бом об стінку, е' де там [просил: б. -ха! Про-
 сив: де т.!!]; -ха и удачи (Вам) з росі й з води
 (Вам); **каковы чьи -хи?** е. як ведється кому?

УСПЕШНЫЙ п' $\circ$ успішний, ф' безперешкод-,
 безпашаний, $\odot$ без пригод.

УСПОКАИВАТЬ заспокобювати, утихомірю-;

-й що /м' хто/ ~ює $\diamond$, звиклий $\blacklozenge$, 3-й заспокоб-
 ювач, розраджу-, п' заспокійливий, ми-
 ротворчий, гамівний, гамуваль-, цілющий, /гол-
 ос/ потішливий, розрад-, утихомір-, спокійний
 + %; -й боль (*лік*) противольовий; -й нервы м'
 седативний; -е средство п' транквілізатор;

◆◆СЯ стішуватися $\diamond$; не у. (- бучу) колоті-;
 (не) у. на достигнуто^м (не) спочивати на лаврах;
 -йся/-ый заспокобований, утішу- /с-/ , утихомі-

рю-, гамб-, приборку-, розраджу-, потішу-; не -я колотливий; (не) -я на досягнутом (не) звиклий спочивати на лаврах;

УСПОКОИТЬСЯ о. зайти в свої береги $\diamond$, відпочи- сёрцем, (- биль) замлі-;

-вший(ся) $\diamond$; -я заспокоений, стіше-, (- бурю) ушухлий, затіх-, (- биль) замлі-; -я на досягнутом спочи- на лаврах.

УСПОКОЙТЕЛЬНЫЙ (вплив) цілющий, (засіб) м^о седативний + п^к → **успокаивающий**.

УСРЕДНЕНИЕ пересічне обчислення, п^о уодно- стайнення, зоднакові-, стриг під одну гребінку.

УСРЕДНЯТЬ о^к брати /обчислова-/ пересічно, ϕ^p узагально-;

-й що /м^н хто/ бере п. $\diamond$, звиклий ϕ , з^м-й взя- п., п^к пересічний, середній, р^к пересічномірний, к^н усереднюваль- + %, $\odot$ взявшись усередни-;

-ый обчислюваний /взятий/ пересічно, узагально-но-, к^н усередню-;

УСРЕДНЕННЫЙ взятий /обчислений/ пересічно, п^к пересічний, середній.

УСТА: из уст кого від кого; из уст в уста з уст до уст; из народных уст о^к з живих уст.

УСТАВ: полевой у. в^н полівка.

УСТАВАТЬ стомлюватися, натруджува-; не -аёт *делать* знай робить;

-й що /м^н хто/ ~ється $\diamond$, стомлюваний, змбрю-, натруджу-, охоплю- /пойманий/ втomoю, схиль- ϕ ; не -й безутомний, невтом-; не -й повторять що, знай, повторює, р-й товкти те саме;

УСТАТЬ заморитися $\diamond$, (від кого) втомі- ким, с. рук і ніг не чути; у. до знеможения вивали- язик з утoми; у. от уединения п^о вісамітні-; -вший стомлений /в-, по-, на-/ змбре- /на-/ присталий, $\diamond$; -й от дорбги здорбжений; -й от уединения п^о вісамітнілий;

ПРИУСТАТЬ: -вший притомлений, $\diamond$.

УСТАВЛЯТЬСЯ; УСТАВИТЬСЯ видивитися, вирачи- /вїтриюи-/ на кого, прикипїти очїма до; у. глазами прилипну- /н^ок прилипа-/ очїма; -вшийя прикипїлий /прилип-, втуплений/ очїма, $\diamond$.

УСТАВЛЯТЬ (чим) ще ставити /станови-/ що; -й що /м^н хто/ заставля $\diamond$, схильний / $\odot$ с-и/ заставляти, з-й застави-, заставляч, п^к = %;

-йся/-ый ставлений, становле-, застав(но)влюва-.

УСТАВНОЙ (- зобов'язання) установчий.

УСТАИВАТЬ; УСТОЯТЬ г. встоятись; не у. прбтив чего не витримати наступу /тїску/; -вший вїстоялий, $\diamond$; не -й прбтив не витрима-вши тїску;

УСТОЯТЬСЯ о^к вїстояти;

-вшийся вїдстояний /вї-, в-/ , п^к вїстоялий, (лад) устале-, твердий, стїлий, $\diamond$.

УСТАЛЬ втoма; без -ли о^к безустанно.

УСТАНАВЛИВАТЬ встановлювати, станови-,

(факти) виявля-, з'ясовува-, г. устійнюва-, (опіку) уряджа-, (цину) визнача-, (закон фізики) відкрива-, (зв'язок) 1. знаходи-, 2. нав'язува-, налагоджу-, (стосунки) започаткову-, погоджуватися мїти, (лад) запроваджува-, (порядок) наводи-, (антену) споруджува-; у. бчередь стїжи- за чим, догляда- чого; у. связь с кем о. перекида- мїсток до кого;

-й що /м^н хто/ ~ює $\diamond$, звиклий ϕ , з-й установи-, зайнятий становленням, з'ясовувач, устійню-, відкривач, запроваджу-, споруджу-, інсталиру-, установник, заснов-, фундатор, п^к установчий, інсталиційний + %; -й величину $\odot$ визначаючи величину; -й взаимосвязь з-й знайти взаємозв'язок; -й торговые отношения р-й ма- торговельні стосунки; -й опеку $\odot$ уряджаючи опіку; -й очередь доглядч чергї; -й причины з-й вияви- причини; -й размеры з-й визначити розміри; -й связь 1. відкривач зв'язку, 2. $\odot$ нав'язуючи контакт; -й телефон установник /зайнятий встановленням/ телефону;

УСТАНОВИТЬ г. устійнити, (терміни) розписа-; трудно у. ϕ^p важко сказа-; у. дружеские отношения п^б ста- на близьку ногу; у. контакт контактуватися; у. очередь налагодити хід чергї; у. с несомненностью встанови- без крихти сумніву;

УСТАНАВЛИВАТЬСЯ (- моди) вироблятися; $\diamond$; -йся/-ый став(но)влений, встановлюва-, устійню-, уряджу-, заснову-, визнача-, виявлю-, відкри-, відшуку-, започаткову-, вироблю-, нав'язу-, споруджу-, запроваджу-, налагоджу-;

УСТАНОВИТЬСЯ усталізуватися $\diamond$, о. зайти в норму; -йлся такой обычай так повелось; -вший(ся) $\diamond$; -я усталений, усталізова-, (порядок) узвичає-, заведе-, п^к стїлий, незмінний, немінливий, тривкий, стїкий;

УСТАНОВЛЕННЫЙ (для чого) призначений на що, (лад) узвичає-, заведе-, (факт) доведе- $\diamond$ → -ый.

УСТАНОВКА ще агрегат, устаткування, пристрій, механізм, (дія) д. інсталиція, (на що) лінія, курс, (настанова) наставлення, (вказівка) припис; силовая у. силовня;

УСТАНОВКИ (життєві) настанова.

УСТАНОВЛЕНИЕ о^к становлення, узвичає- (фактів) г. устійне-, (якості) визначе-.

УСТАНОВОЧНЫЙ о^к агрегатний, (- правила монтажу) монтаж-, для встановлення, п^к установчий, к^н установний, (- вказівку) настановчий; -ые данные параметри, т. установчі дані, к^н анкєтні дані.

УСТАРЕВАТЬ застарівати, віджива-, виходи- з моди, става- застарілим, давнї-, не практикуватися;

-й що ~а $\diamond$, відживаний, напівзастарілий, біль-

ше не модний /не практикова-/, щораз мэнше
вжива-/практико-/ , © с-и ♦;
УСТАРЁТЬ -вший застарілий /пере-/, віджи-,
немодний, *Ї*.

УСТИЛАТЬ вистел'яти; *путь чей (не) был ўст-
лан рбзами шлях чий (не) стелився квітами;*
-й що /м^н хто/ ~я *Ї*, звиклий ♦, 3-й вистели-, н^к
т. = %; -й *цветами* звиклий ♦ квітами;
♦♦♦СЯ: *у. рбзами* стелітиса квітами /рбжа-/; -
йся/-ый стелій, вистіла-, вистелюв-, укрив-.

УСТИЛКА (дя) о^к стелення, р^к стеліянка.

УСТНО о^к словами, на словах;

УСТНЫЙ о^к словесний.

УСТОЙЧИВЫЙ о^к стабільний, (погляд) твердий.

УСТРАИВАТЬ влаштов'увати, організову-, уряд-
джа-, задовольня- кого, (життя) налагоджува-,
(на ніч) приміща-, *ф^р строї-*, лаштува-, підходи-
[*Вас это -ает? Вам це підходить?*]; *у. базар* зчи-
ня- галас /шарварок/; *у. головомоіку* наганя-
хоблоду кому; *у. засаду* іти на засідки; *у. свої дела*
дава- собі раду; *вполне -ает кого* якраз кому;
-й що /м^н хто/ ~ує *Ї*, звиклий ♦, 3-й влаштува-,
для влаштування, зайнятий -ям, організатор, у-
порядник, н^к організаційний + %; -й *кого* якраз
для *кого*; -й *выставка* організатор *выставки*; -й
на *работу* 3-й влаштува- на працю; -й *свои дела*
3-й да- собі раду; *вполне -й* цілком добрий;
УСТРОИТЬ (що) спорядити, (де) примісти-,
/лаштувати/ б^р упоряди-, /кого/ притули-; *у.*
бенефіс кому н. доіха- *кого*; *у. свои дела* да-
собі раду; *у. скандал* збити бучу /колотнє-/;

УСТРАИВАТЬСЯ лаштуватися [как легко
всё -ется як легко все -ється], о^к закорінюва-, (у
кріслі) вигніжджува-; *Ї*;

-йся/-ый лаштований, влаштову-, впорядкову-,
налагоджу-, організову-, уряджу-/опо-/, обляд-
ну-, створю-, приміщу-, рблений, чіне-;
УСТРОИТЬСЯ притулитися *Ї*, (де) примісти-,
(надовго) нагріти місце, д. отаковитися, (в жи-
тті) о^к утрусї- в житті; *благополучно у. (зай-
ти в норму) вигаразди-*, (в теплім місці) *вкубли-*;
-вший(ся) *Ї*; -я влаштований, впорядже-, при-
міще- + н^ф → -ый; *отлично -я ф.* кум королю,
сват міністру.

УСТРАНЕНИЕ о^к ліквідація.

УСТРАНИТЬ усувати *кого/що*, (по)збуватися
чого, (хиби) ліквідувати, (тертя) переборюва-,
(проблему) *знімат-, (перепони) дола-*;
-яющий що /мн. хто/ усува +, радий -ти, поклик-
аний усуну-, для ліквідації, зайнятий -ією; -й
от *должности* що звільня з по-сади; -й *причи-
ны* радий усувати причини; -й *разногласия* ра-
дій усунути незгоди;

УСТРАНИТЬ (кого) вивести з гри, здихатися,
спека-; *у. отчужденность* розтопити лід сердць;
-имый легко усува-/переборюва- + н^ф → -ый/

н^к переборний, усувний;

♦♦♦СЯ: *у. от дел о.* залягати на дно; *Ї*;

-йся/-ый доланий, усува-, звільню-, переборю-;

УСТРАНИТЬСЯ о. зійти з дистанції; *Ї*;

-вший(ся) *Ї*.

УСТРАШАТЬ страх'ати, застрашува-;

-й що /м^н хто/ ~а *Ї*, охобий ♦, 3-й на♦, н^к за-
страшливий, (як *осторога*) /о-/, /вигляд/ жаклі-,
страхитлі-, страшний для [-й *новичка* с. для
новачка], о. на пострах кому;

-йся/-ый ляканий, настрашу-, заляку-.

УСТРАШЕНИЕ ф^р пострах.

УСТРЕМЛЕНИЕ ф^р ціль, метя, приціл.

УСТРЕМЛЕННОСТЬ о^к націленість.

УСТРЕМЛЯТЬ спрямов'увати, руша- (як вітер),
(очи +) порив- [на чужий короваї очей не -вай!],
(вгору /гілля) тягти, /ракети/ запуска-, (стріли)
нацлюва-, посилá-, сїпа- дощём, (води) мча-,
(толки) гна-, з^н пер-; *у. к чему (думки)* наvertsá-
до чоґо; *у. к небесам (думи)* вестї до неба;

-й що /м^н хто/ ~ує *Ї*, 3-й спрямувати, н^к рвуч-
кий; -й *взгляд* © уп'явши очї; -й *внимание* ©
зосередивши уваґу; -й *полки* © кинувши /з^н
попер-/ полки;

УСТРЕМИТЬ *у. взор* уп'ялити /уп'яс-/ бочї; *у.*
взор на что вчепитиса поглядом за що;

♦♦♦СЯ шугати (стрілою) *Ї*, летї- куюлю /вітром,
вітрові навздогін/, (вгору) тягтиса, поривá-, лі-
нути вгору, /- *дерева*/ виганяти(ся), (в небо) спи-
натиса, (куди) рва-, (думкою) заносї-, лінути,
відбігати, ширяá-, (- *кров /до лица*/) прилива-, (-
ворожї сили) з^н пер-; ± СТРЕМИТЬСЯ;
-йся/-ый спрямовуваний, скерову-, нацїлю-,
порї-, посїланий, нацїле-, звёрне-, кинутий, зо-
середжуваний, втуплю-, прилі-; -я поривущий,
н^к шпаркий, гінкий, нестрїмний, блискавич-,
наваль-, стрїмливий, стрїмкий + *устремивши-*
йся; -я *вывыс* небосяжний, небойдучий, в не-
босяжному летї;

УСТРЕМИТЬСЯ о^к рушити прожогом, шуг-
ну-/порїну-/ стрїлою *Ї*, (думкою) *поліну-*; *у.*
вверх пуститиса вгору;
-вший(ся), спрямований, скерб-, нацїлений, звёр-
не-, кинутий, попер- + н^ф → -ый, *Ї*.

УСТРИЦА скойка.

УСТРОЕН дивно *у. мир* у^р чудно ведеться світ.

УСТРОИСТВО о^к будовання, т. механїзм.

УСТУП т. ямка; *локтевой у.* ліктьова я.;

УСТУПЫ з^н паді.

УСТУПАТЬ (кому) відступ'ати, поступатиса пє-
ред *ким, (силі) підкоря-, (дешевше)* віддавати,
(місце) дава-, (майно) /пере-/, (з *дороги*) звертá-,
(якістю) бұ- гіршим ніж *що*; (н) *сила уму -ает*
перед розумом (ї) *сила в'яне /ник-/*;

-й що /м^н хто/ ~а *Ї*, звиклий ♦, з^м-й відступї-,
н^к згідливий, поступли-, схїльчи-, (з)лагідли-,

в^ш відступний, ф^р далеко слабший [-й кому в чѣм д. с. від кого в чому]; -й доро́гу з^г-й да- доро́гу; -й ме́сто гото́вий поступитися місцем; -й па́льму пе́рвенства з^м-й відда- па́льму пе́ршости; -й полови́ну з^г-й відступи- полови́ну; -й тре́бованням з^г-й підкоритися вимо́гам; не -й в чѣм кому не слабший від кого в чому; не -й за́ятний, завзя-, за́ти́нчивий;

УСТУПИТЬ: у. про́сьбе згля́нутися на про́сьбу; -вший $\emptyset$; -й за грош $\odot$ відда́вши за гро́ш; -йся/-ый відсту́плкований, відда- /пере-/-.

УСТУПКА о^к переда́ча [у. иму́щества /патѣнта/ п. майна́ /патѣнту/].

УСТУПНИЙ $\odot$ усту́пами [-оє розпо́ложеніє розташо́вання усту́пами].

УСТУПОЧНЫЙ (запис) ю. відступний.

УСТУПЧАТЫЙ, УСТУПЧАТОБРА́ЗНЫЙ сходи́стий, пади́с-, східча́с-.

УСТУПЧИВЫЙ о^к згі́дливий, зла́гідли-.

УСУГУБЛЯТЬ збі́льшувати, поси́лю-, (на гірше) погіршу-, (провину) обтя́жу-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\emptyset$, зви́клий $\diamond$, з-й /гото́вий/ поси́ли-, н^к обтя́жливий; -й вину́ обтя́жливий; -йся/-ый збі́льшуваний, поси́лю-, погіршу-, обтя́жу-, щора́з гірший.

УСЫ (тви́ни) „кара́сь у смета́ні“; по уса́м текло́ $\emptyset^o$ по боро́ді текло́.

УСЫНОВЛЯТЬ о^к бра́ти за си́на, к^н адо́птува-;

-й що /м^н хто/ адо́птує $\emptyset$, з^г-й взя́ти за си́на; -йся/-ый бра́ний за си́на, адо́пто́ва-, усино́влю-; **УСЫНОВЛѐННЫЙ** назва́ний син, взя́тий за си́на + н^ф → -ый.

УСЫПА́ЛЬНИЦА о^к усипа́лице.

УСЫПАТЬ¹ обси́пати /по-/-; у. поце́луями обци́лобува-, вкрива́- поци́лунками;

-й, що ~а $\emptyset$, для поси́пання, за́йнятий -ям, зви́клий $\diamond$, р-й обси́па-, поси́пальник /за-/-, н^к поси́пальний + %, р^к обси́пущий /по-, за-/-; -йся/-ый обси́паний /за-, по-/-, укри́-, засі́-, засію-.

УСЫПАТЬ²; **УСНУТЬ:** -вший (при)засну́лий, о^к приспа́-, приспаний, $\emptyset$.

УСЫПЛЯТЬ присипля́ти, заколи́сувати;

-й що ~я $\emptyset$, зви́клий $\diamond$, з-й приспа́-, заколи́сувач, присипля́ч, н^к заколи́сливий, присипний, снотво́р-, р^к присиплю́щий, /- тишу/ сонли́вий; -йся/-ый заколи́суваний, засыпа́ющий.

УСЫХАТЬ: -й що всиха́, поки́нутий усиха́ти, щора́з сухі́ший, майже всох́лий.

УТАИВАТЬ прихову́вати, та́ї-, трима́- в душі, не ви́казува-, не розго́лошу-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\emptyset$, зви́клий $\diamond$, з-й прихова́-, за́таювач, прихову́-, н^к пота́йливий, пота́йний + %; -йся/-ый хова́ний, прихову́-, за́таю-, н^к пота́йний.

УТА́ЙКА: всѣ́ без-ки́ все до кри́хти.

УТАПТЫВАТЬ топта́ти, трамбува́ти, витопту́-;

-й що /м^н хто/ топче́ $\emptyset$, з-й у $\diamond$, зви́клий $\diamond$, топч-

ій, для трамбува́ння, за́йнятий -ям, н^к = %;

-йся/-ый то́птаний, уто́птув- /ви-, при-/-, трамбу́-, утолочу́-, уторо́ву-.

УТВЕРЖДАТЬ тве́рдити, тве́рджува- /за-/-, (упе-внено) заявля́-, (план) схва́люва-, (накт) рати́фікува́-, (демократію) кла́с- /заклада́-/ основи чо́го, узако́нова- /розвива́-, вкорі́нува- /за-, роз-/-;

у. в чѣм упе́вно- [э́то-ди́ло нас в еѣ́ искре́нности це -ило нас в її́ щиро́сті]; у. в пра́вах ко́го на что затве́рду- чи́ї пра́ва на що; тру́дно у. ва́жко сказа́ти; не бу́ду у. ф. не скажу́;

-й 1. що /м^н хто/ тве́рдить $\emptyset$, схи́длий $\diamond$, тве́рдо впевне-, і. тве́рджувач, н^к тве́рдливий, тве́рджувальний, 2. що затве́рдує $\emptyset$, з-й затве́рди-, затве́ржувач, н^к рати́фікаці́йний + %, 3. що встанов́лює $\emptyset$, покли́каний устано́ви-, к^н тве́рдувач, н^к устано́вчий, основопо́ложний + %;

-й в чѣм з-й упе́вни- в чо́му; -й в должно́сти що затве́рдує на поса́ді; -й демокра́тію заклада́ч осно́в демокра́тії; -й досто́верность з-й устано́ви- ви́рогідність; -й пра́во за кем покли́ка- закрі́пи- пра́во за; -й прин́ципы з-й узако́ни- заса́ди; -й прое́кт з^г-й затве́рди- прое́кт;

УТВЕРДИТЬ: у. ко́го во мнѣ́нии вселі́ти /у-роби́-, прише́пи/- кому́ думку́;

УТВЕРЖДА́ТЬСЯ вкорі́нуватися /роз-, за-/[у. в чѣм закорі́нува- в чо́му], за́гні́жджува-, узвича́юва-, здобува́ти (со́бі) місце, става́- тве́рдо на но́гі, дістава́- визна́ннї, о. наби́ра- оберти́в $\emptyset$;

-йся/-ый 1. висло́влюваний, 2. затве́рду-, схва́лю-, рати́фіко́-, 3. встанов́лю-, уста́лю-, закрі́плю-, змі́ню-, закорі́ну- /роз-, у-/-, узако́но-, утве́рду́-, н^к р^к тве́рдливий, деда́лі міцні́ший;

УТВЕРДИ́ТЬСЯ за́йкоритися, закорени́- /у-, роз-/-, ста́ти (тве́рдо) на но́гі $\emptyset$, (-обря́д) зада́внитися, /ідео́л/ заше́пи-, /лад/ $\emptyset$. устабі́лізува́-; у. во мнѣ́нии ф. забра́ти со́бі в го́лову;

-вший(ся) $\emptyset$; -я уста́лений, за́йкор-, закорі́н- $\emptyset$ → -ый, (обря́д) зада́вн-; -я (-тезу) засво́б-.

УТВЕРЖДЕ́НИЕ (дія) закорі́нення /роз-/-, узако́не-, /тез/ схва́ле-, (думка) ви́слів, поло́ження, /стисла/ те́за; по -ию́ ко́го як тве́рдить хто.

УТЕКА́ТЬ ф^р спли́вати [мно́го водо́ -ло́ бага́то водо́ -влó, жс^н загуло́: [було́, та загуло́];

-й = выте́кающий.

УТЕПЛЯТЬ оте́пляти /у-/-;

-й що /м^н хто/ ~я́, для уте́плення, за́йнятий -ям, на́вчений $\diamond$, з-й оте́пли-, оте́плювач, н^к = %;

-йся/-ый оте́плюваний /у-/-.

УТѢ́ЧКА (газу) о^к уте́ча; у. зерна́ втра́та зерна́; у. інфо́рмації вте́ча інфо́рмаці́ї; у. умо́в відпли́в інтеле́кту /розумі́в/.

УТЕША́ТЬ поті́шати. утира́- /заговоро́ва-/ слѣ́зи, розга́ня- сум, згі́рва- /віді-/ се́рце, умо́вля-, заколи́сува-, розважа́-, зве́селя- о́чі ко́му, відво́диту́гу від се́рця; у. се́бя мы́слью бага́ті- думко́ю;

—й що /м^н хто/ ~а ђ, звиклий ♦, 3-й розради-, розрадни́к, утіш- + УТЕШИТЕЛЬ, р^к потішитель, н^к (серце)потішний, потішливий /у-/ , заколисли-, р^к розрадли-, розрадчий;
УТЕШИТЬ: не у. (*горе*) ні зайти, ні запіти;
УТЕШАТЬСЯ радіти серцем /душею/ ђ;
-йся/-ый розраджуваний, потішу-, заколису-.
УТЕШЕНИЕ ф^p радість [небольшое у. малá радість /розрада/]; пло́хое у. невелика радість /розрада/; у. для глаз насолода для очей.
УТЕШИТЕЛЬ ф^p розрада [у. мой! -адо моя!], р^к потішитель.
УТЕШИТЕЛЬНЫЙ о^к (серце)потішний, потішливий.
УТИЛИЗИРОВАТЬ утилізувати;
 —й що /м^н хто/ ~ує, зайнятий утилізацією, звиклий /з-й/ ♦, утилізатор, н^к утилізацій- + %;
-йся/-ый утилізований.
УТИРАТЬ (*слезы*) втирати /об-/
 —й що /м^н хто/ ~а ђ, звиклий ♦, 3-й утер-, втирач, (*рич*) утиральник, н^к = %; —й слёзы © втираючи слёзи;
-йся/-ый утираний /об-/
УТЕРЕТЬ: у. нос кому © умітися кому [я -ру́ нос кому хай хто уміється до мене].
УТИРКА (*дя*) втиранка, (*рич*) витирачка.
УТИХАТЬ затихати, (- бурі) ушуха-; не у. точитися [не -ал бой -вся бій; не -али споры -лися суперечки], (- голоса) гомоніти;
 —й що ~а ђ, щораз тихший /спокійні-/ , майже ~лий;
УТИХНУТЬ стишитися ђ;
-іхший затіхлий, стіх-, ушух-, принішк-, вгамований, стише-, ђ.
УТИХОМИРИВАТЬСЯ; УТИХОМИРИТЬСЯ: утихомирившийся втихомирений.
УТКА (*тід ліжком*) о^к урильник.
УТЛЫЙ о^к нетрівкий, ненадійний, хисткий.
УТОЛЩАТЬ потовщувати, товщи-;
 —й що /м^н хто/ ~ує ђ, 3-й потовсти-, схи́льний ♦, н^к = %;
-йся/-ый потовщуваний; —я щораз грубший;
УТОЛЩАТЬСЯ грубшати ђ;
УТОЛЩЕННЫЙ потовщений, ф^p грубший.
УТОЛЩЕНИЕ (*мисце*) грубшість.
УТОЛЯТЬ (*спрагу*) гамувати, о^к гаси-;
 —й що /м^н хто/ гамує ђ, звиклий ♦, 3-й у♦, н^к заспокойливий + %; —й жажду 3-й згаси- спрагу;
-йся/-ый гамований, заспокою-, тамб-, угамову-;
УТОЛИТЬ: -вший ђ.
УТОМИТЕЛЬНО тяжко, обтяжливо, нецікаво;
УТОМИТЕЛЬНЫЙ о^к трудний, заморливий, 3-й втомити ђ.
УТОМЛЯТЬ стомлювати /в-/ , замор- /з-/ , морі-;
 —й що /м^н хто/ ~ує ђ, 3-й ♦, з^г-й стоми-, н^к стомливий /у-/ , виснаж-, трудний, втом-, с^к замо-

ри- [заморі-муштра];
-йся/-ый стомлюваний /в-/ , заморю- /з-/ ; —я скóрий на втóму, р. втóмливий;
УТОМИТЬ (*голову, руки*) натрудити; ђ;
УТОМИТЬСЯ ф. вивалити язик ђ; у. в одиночестве висамітніти;
-вший(ся) ђ; —я пристáлий, н^о втомлєний; —я в одиночестве висамітнілий;
-имый лєгко морєний /-ый/, н^о втомлєн-;
УТОМЛЕННЫЙ: у. в одиночестве /уединєнии/ висамітнілий.
УТОНЧАТЬ витóнчувати, потóншу-;
 —й що /м^н хто/ ~ує ђ, звиклий ♦, 3-й витóнчи-, витóнчувач, потóншув-, н^к = %;
-йся/-ый витóнчуваний, потóншу- /с-/ ; —я щораз тóнший, н^к збїжистий, н^о захвóстуа-;
УТОНЧЕННЫЙ потóншений, (*кінець*) тóнший.
УТОНЧЕННОСТЬ о^к тонкотá.
УТОПАТЬ потопити, топитися, іти на дно, (*в зелєні*) захряса-, тону-; —ает н^о/е^м тóне-тóне [дорóга —ает в цвєтáх тóне-тóне у квітáх шлях];
 —й 1. що ~а ђ, покинутий ♦, прирєчений потону-, тóпле-, потопєльний, утóпле-, н^к тонучий, 2. (у чім /н. зелєні/) що купáється, отóчений /окута-, оперєза-/ чим; —й в зелєні сєред мóря зелєні; —й в крові залитий кров'ю; —й в рóкшши звиклий купáтися в золóті; —й в слєзáх залитий слзёмй; —й хватáється за солóминку хто тóне, хапáється за солóмку, з. хто потопáє, бритви ся хапáє;
УТОПИТЬ (*деталь у деталь*) загніздити; ђ; у. в лóжке воды́ о^к з'тс-, не соливши /без соли/;
УТОПИТЬ(СЯ): -вший(ся) ђ; —я утóплений, потопєльник, утóпле-.
УТОПИЧЕСКИЙ о^к утопійний.
УТОПЛЕНИЕ (*детали*) т. загніждження, загніжджува-.
УТОЧНЯТЬ утóчнювати;
 —й що /м^н хто/ ~ує, звиклий ♦, 3-й утóчни-, для утóчення, зайнятий -ям, утóчнювач, н^к т. = %, © утóчноючи; —й дáнные утóчновач дáних;
-йся/-ый утóчнюваний, н^о устійню-;
УТОЧНИТЬ н^о устійнити ђ.
УТРАЧИВАТЬ н^о троїти;
 —й що /м^н хто/ ~їть, звиклий ♦, 3-й по♦, н^к потрóювальний, р^к потрóбчий.
УТРАМБОВЫВАТЬ > ТРАМБУВАТИ;
УТРАМБОВАННЫЙ з. у[в]тóвчений.
УТРАЧИВАТЬ втрачати трáги-;
 —й що /м^н хто/ втрачá ђ, звиклий ♦, прирєчений втра́ти-, н^к утратливий, утратний;
-йся/-ый трачений, утрачува-;
УТРАТИТЬ згубити ђ; у. дар рєчи забу- язика́ в рóті; у. доверєне к ним зневіритися в їх; у. интерєс к збайдужити до; у. привлекáтельность для ко́го збайду́жи- кому; у. располо́жение від-

пас- ласки; у. силу ю. ста- недійсним /начін-/
-вший $\emptyset$; -й інтерес к збайдужілий до; -й си-
лу ю. недійсний, начин-.

УТРЕННИК г. ранішня імпреза.

УТРИРОВАТЬ переборщувати, перетяга- стру-
ну, шаржува-, пересоло-, переперчу-, переда-
куті меду, г. переяскрівлю-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\emptyset$, звиклий $\diamond$, 3-й /р-й/ пере-
борщи-, перебільшувач, н^к = %;

-йся/-ый перебільшуваний, шаржо-, утриру-, пе-
реперчу-, переборщу-, пересоло-, переяскрів-.

УТРО: на друге у. другого ранку; у. вечера
мудренее рано голова свіжіша /мудрі-/, рано
буде видніше, дасть Бог світ, дасть і совіт; -ом
и вечером рано й вечір.

УТРУДНЯТЬСЯ важчати, става- важчим;

-йся що важча $\emptyset$, щораз важчий.

УТРУЖДАТЬ клопотати, труди-, обтяжува-, за-
клопочува-, завдава- клопоту /г. труду/; у. себя
завдава- собі т.; я не стану Вас (чрезмерно) у.
я не завдам Вам (багато) труду /клопоту/;

-й що /м^н хто/ завдає к. $\emptyset$, звиклий $\diamond$, 3-й за $\emptyset$, н^к
обтяжливий, клопотли- /-ючий/, сутужний;

-йся/-ый обтяжуваний, турбо-, заклопочу-.

УТРСЯТЬ утрущувати, (тертя) залагоджу-;

-й 1. що /м^н хто/ ~ує, звиклий $\diamond$, 3-й утрсу-, 2.
улаживающий; -й вопрос 3-й владна- справу;

-йся/-ый 1. утрущуваний, 2. улаживаемый;

УТРСЯТЬСЯ: -ється утрсяться, н. облагоди-
перетре-, перемне- й мине-.

УТУЧНЕНИЕ розгодівля.

УТУЧНЯТЬ розгодювати;

-й що /м^н хто/ ~ує $\emptyset$, звиклий $\diamond$, 3-й розгодува-,
зайнятий розгодівлею, н^к розгодівчий + %;

-йся/-ый розгодюваний /від-/, (грунт) утною-.

УТЫКАТЬ; УТКНУТЬСЯ: -внийся устромлен-
ний [-йся носом у. носом], н^р с^о уткнутий, $\emptyset$.

УТЮЖИТЬ прасувати, н. гамсели- +;

-й 1. що /м^н хто/ прасує $\emptyset$, звиклий /р-й/ $\diamond$, пра-
сувальник, н^к прасувальний, 2. дубасящий;

-йся 1. прасований, 2. лущьова-, лупле- +.

УТЯЖЕЛЯТЬ ускладнювати, обтяжу-;

-й що /м^н хто/ робить важчим $\emptyset$, звиклий $\diamond$,
призначений обтяжити, н^к = %;

-ый ускладню-, обтяжу-, роблений важчим;

УТЯЖЕЛЯТЬСЯ важчати, обтяжуватися $\emptyset$;

-йся 1. що важча $\emptyset$, схильний $\diamond$, щораз важчий,
погіршуваний, 2. = -ый;

УТЯЖЕЛЯТЬСЯ обважніти $\emptyset$;

-внийся обважнілий, $\emptyset$.

УФ! $\emptyset$!

УХАЖЁР о^к кавалёр.

УХАЖЁРСКИЙ зальотницький, з^н ловеласівсь-.

УХАЖИВАТЬ (замолоду) залиціятися, парубкув-
ати; у. за кем о^к смаліа- халявки до /г. надскак-
ува- коло/ кого, (доглядати) гляді- кого, $\emptyset$ розпа-

датися над ким, /за хворим/ обходити кого;

-й 1. що /м^н хто/ догляда/а кого, покликаний г.
/призначе- догляну-, зайнятий доглядом/ кого,
за-клопотаний ким, $\emptyset$ ~аючи, 2. що упада коло
кого, звиклий у. к. к., 3-й залиціятися, залицяль-
ник, зальот-, жених, кавалёр, н^к баламут, донжу-
ан, н^к женихливий, флірто-, зальотний, р^к зали-
цяль-, швидкий на зальоти; & i. залицяльність;

-ый 1. пораний, догляда-, під доглядом.

УХАРСКИЙ о^к загонистий.

УХАРСТВО о^к бравура, героїсткування.

УХАРСТВОВАТЬ ф. героїстувати.

УХАТЬ бухкати, гати-, гарата-, (по чому) громі-
що; (у що /гроші/) угачува-, пакува-, вганя-;

-й що /м^н хто/ ~а $\emptyset$, звиклий $\diamond$, 3-й бухну-, бух-
кало, гупа-, н^к бухкитливий, $\emptyset$ знай бух та бух;

УХНУТЬ н^о гавкнути [всё -уло все -уло]; $\emptyset$.

У-ХА-ХА! о-хо-х!

УХВАТКА ф^р здібність, вихватка.

УХВАТЫВАТЬ/-й > ХВАТАТЬ, СХВАТЫВ-;

УХВАТЫВАТЬСЯ/-йся > ХВАТАТЬСЯ;

УХВАТИТЬСЯ: у. за что вхопиться двома ру-
ками за; у. обеими руками вчепи-, як чорт за
грішну душу;

-внийся $\emptyset$; -я за предложене $\emptyset$ вхопившись
двома руками за пропозицію; -я зубами $\emptyset$ вхо-
пившись зубами.

УХИТ[Щ]РЯТЬСЯ спромагатися, уміти, доби-
ра- способу /хисту/, знаход/и- /шукá-/ спосіб;

-йся що /м^н хто/ ~ить спосіб $\emptyset$, 3-й знайти спосіб,
р-й шукá- с., хитрун, хитра голова, н^к 3-й, спро-
мож-, мудрий, хит-, хитромуд-, порадливий;

УХИТРИТЬСЯ спроворитися, вихитрувати $\emptyset$;

-внийся $\emptyset$.

УХЛОПЫВАТЬ (кого) ж^н завалювати, (гроші)
пакувати;

-й 1. що /м^н хто/ ~ює $\emptyset$, 3-й завалити, ж^н мок-
рушник, 2. що вгачує, р-й пакува-, 3-й угати-;

-ый 1. завалюваний, 2. (гроші) угачу-, витрачу-;

УХЛОПАТЬ > УБИТЬ, (гроші) запакувати $\emptyset$.

УХМЫЛЯТЬСЯ > УСМЕХАТЬСЯ.

УХО: туг на ухо недочува кто; краём уха впів-
уха; по уху (дату) поза вухом; по уши (закоха-
тись) по саму „маківку“; до ушей по самі вуха;
до самых ушей аж до вух; как своих ушей (не
видать) як свою потилицю (бачити); двумя у-
шами, в два уха, в двух ушах о^к обіуть.

УХОД (лікаря) опіка кого, (з гурту) вибуття; у. за
ким догляд кого; самовольний у. с работы са-
мовільна втеча з праці, предметы -да речі для
догляду; перед -ом на відході.

УХОДИТЬ відходити /ви-/, (у глибок віків) сгá-, (з-
під ніг) тіка-, плис- [у. из-под ног п. 3-під ніг],
(з дорож) вступатися, (у міх) заходити, ф. ліз-;

у. в небытие відітіа- (у вічність); у. в отстав-
ку подаватися у відставку; у. в подполье пере-

ходити в підпілля; у. **корнями во что** п. сяга-корінням чого; у. **от главного дела** розмінюватися на мідиакі; **почва** –ит из-под ног земля западається; **-одя** на відході; **уході/уйді!** іді собі!; **-й** 1. що /м^н хто/ ~ить Ѡ, р-й /с-ш/ ♦, з^м-й відійти, готовий у добру, ѡ. відходячий, відходянин, відхода, ходак, ходильник, (поїзд) розписаний ♦, п^к відхожий, відхідний /ви-/, о. вже-на-відході, перед відходом, (рік) близький до кінця, ± **отходящий**, 2. що заглиблюється, заглиблюваний, занурю-, що заглиблюється, заглиблюваний, занурю-, **-й** в облість сяга-, з-й заглибитися, 3. що вичерпується, витрачуваний, вичерпу-, 4. (у валізу) що лізе /заходить/, уміщуваний, з-й вміститися; **далекб** -й далекосяглий; **далекб** -й **от кого** в чѣм з-й перевірити кого в чім; -й **вверх** горобіжний, вертикаль-, прямовіс-; -й **вглубь** веків прадавній; -й **вниз** спадикий, долубіжний; -й в облість предання прирече- піті в бѣзвість /ста- легендою/, забува-; -й **восвоєси** з^м-й піті геть; -й в **отставку** майбутній відставник; -й **вперѣд** передній; -й в **плаванье** відпливаний, відчало-; -й в **подполье** з^м-й перейти в підпілля; -й в **себя** заглиблю- у себе; -й **из-под ног** хилиткий під ногами; -й **корнями во что** з корінням у чім; -й на **пѣнсию /покбй/** відхожий на пѣнсію /спочінок/;

УЙТИ: у. в **иной /лучший/ мир** г. перенестися до вічності; у. **восвоєси** забра-; у. в **себя** принішкнути, жи- думкою; у. в **тень** відійти в тінь, лягти на дно; у. **из-под ног** (- *грунт*) провалитися під ногами; у. **из поля зрѣния /от активной жизни/** відійти в тінь; у. к **праотцям** піті в засвіта; у. **несблоно** хлѣбівши поживитись як собака мѣхою; **ушла земля из-под ног** попливла в очах земля, світ скругівся кому; **душа в пятки** **ушла от страха** п'яти затерпи зі страху; **-ѣдший Ѡ**; -й **куда** тепѣр у чому, тепѣр вже **де [-й в лучший мир** т. у засвіта, т. вже на небі].

УХУДШАТЬ: -й що /м^н хто/ погіршує, звиклий погіршувати, з-й погірши-, погіршувач, п^к = %; **УХУДШАТЬСЯ** іти на гірше Ѡ; **-йся/-ый** погіршуваний, щораз гірший.

УЦЕЛЕТЬ ѡ^к заціліти, лишитися цілим /живим/; **-вший** зацілілий, збережений, Ѡ.

УЦѢНКА здешевлення.

УЦѢНИВАТЬ здешевлювати; **-й** що /м^н хто/ ~ює Ѡ, звиклий ♦, з-й здешеві-, © с-и ♦, здешевлювач, п^к = %; **-йся/-ый** здешевлюваний, знижу- у ціні;

УЦЕНѢННЫЙ здешевлений Ѡ → **-ый** †.

УЦѢНОЧНЫЙ р^ѡ здешевлення; у. **индекс** индекс з.

УЧАСТВОВАТЬ брати участь, бѣ- учасником, (в паях) ма- частку /пай/; у. в **чѣм** відбува- що; у. в **рискованной операції** дивитися смерті в обчі; **непосредственно** у. брати пряму участь; **-й** що /м^н хто/ берѣ участь, звиклий ♦, з^г-й/ взя-

у., (спів)учасник, партнѣр, п^к активний, присутній, причѣтний до чого, зайнятий чим, о. з головою в чім; **-й** в **чѣм** н^к вмочений у що, (у злочині) привін-, г. привіник; **активно** -й актив-учасник; **-й** в **конкурсе** конкурсант; **-й** в **паях** пайовик, учасник паю, г. уділовець; **-й** в **реакции** х. активний /присутній, зайнятий/ у реакції.

УЧАСТИЕ (співчування) віня турбѡти, х. турбѡта; **принять живѣйшее** у. в **чѣм** взяти найшпаркішу участь у чому; **п. ж. у. в ком** віявити найширшу турбѡту до кого; **при -ни** з участю.

УЧАСТЛИВОСТЬ: у. к **чему** перейнятисть чим.

УЧАСТНИК (діла) спільник; у. **чего** н^к вмочений у що; у. **соровнований** г. змагун; **быть -ом** **чего** ф. мочати пальці у що.

УЧАСТОК о^к район, (фронту) відтинок, сѣктор.

УЧАСТЬ: **горькая** у. неталан, безталанна, щербата доля; **непривлекательная** у. латаний талан.

УЧАЩАТЬ о^к збільшувати частоту, р^к часті-; **-й** що /м^н хто/ частіть Ѡ, з-й ч. /прискори-/ , прискорювач, р^к частій, п^к р^к частильний + %;

УЧАЩАТЬСЯ частіти Ѡ;

-йся/-ый роблений частішим, прискорюва-, пришвидшу-; **-я** щораз частіший;

УЧАСТИТЬСЯ зачастіти Ѡ;

-вшийся зачастілий, Ѡ;

УЧАЩѢННЫЙ о^к дѣже частій Ѡ → **-ый**.

УЧАЩИЙСЯ о^к слухач; **-аяся** молодѣж студѣнтська молюдь.

УЧѢБА п^н навчання, г. учба.

УЧѢБНЫЙ (рік) о^к шкільний.

УЧѢНИЕ наука [шкільною у. шкільна н.];

УЧѢНЬЕ: у. – свет, неучѣне – тьма учѣному світ, а невчѣному тьма, наука в лѣс не ведѣ (а з лѣсу виводить).

УЧѢНЫЙ: у. **перечѣный** найперевчѣн[ш]ий.

УЧѢТ о^к облічення; **на стрѡгом** /-жайшем/ -те на ретельному /-(сто)пильно-/ обліку; с **-ом** з ураховування, з оглядом на, зваяючи на, беручи до уваги що; **без -та** **чего** без огляду на що.

УЧИНЯТЬ зчиняти, чини-; у. **расправу над кем** розправлятися з ким; у. **скандал** збивати бѣчу; **-й** що /м^н хто/ зчиня Ѡ, звиклий ♦, з-й зчиня-, ± **совершающий**; **-й** **скандал** звиклий збива- бѣчу, збивач бѣчи;

-йся/-ый чинений, коб-, рѡбле-.

УЧИТЕЛЬ з^ѡ учительва, (дочка -ля) вчителівна.

УЧИТЕЛЬСТВОВАТЬ вчителювати, бѣ- за ~я; **-й** що /м^н хто/ ~ює, покліканий ♦, р-й по♦, учитель, п^к учительський, © вчителюючи.

УЧИТЫВАНИЕ обрахунок, обрахування, (брання до уваги) врахова-.

УЧИТЫВАТЬ обрахувувати, брѡ- до уваги, г. узгляднюва-; **не** у. нѣхтува- що; **-чтй(те)!** звѡж(те)!; **-вая** **что** з огляду /уваги/ на що; **-й** 1. що /м^н хто/ ~ує Ѡ, звиклий ♦, з-й обраху-

ва-, для обрахунку, зайнятий -ом, обліковець, *п^к* обліковий, *р^к* обраховчий + %, 2. що враховує $\diamond$, 3-й взя- до уваги, © с-и враховува-, з урахуванням, зважаючи на, з огляду на; -й впливние © врахувавши вплив;

УЧИТЫВАТЬСЯ братися до уваги $\diamond$;

-йся/-ий 1. обраховуваний, облічу-, обчислю-, 2. врахову-, зв'язу-, браний до уваги; не -ий нехтува-.

УЧИТЬ вчі/ти, школи-, (напоумля-) навча-/пов-/
у. уму-рзуму навча- на розум;

-й що /м^н хто/ ~ть $\diamond$, покликаний $\diamond$, 3-й на $\diamond$, навчитель /у-/ , *п^к* навчальний /по-/ , © навчаючи;

НАУЧИТЬ вставити свій розум [свого розуму не вставивш]; беда **научит калачи есть** беда навчить коржі з маком їс-, по надобі знайдеш і в кадобі;

ПРОУЧИТЬ о. показати, де козам роги правлять /де раки зимують/, підкува- на всі чотири, втер- носа кому;

-вший $\diamond$;

◆◆◆СЯ (вивчати) студіювати $\diamond$, о. гриз- граніт науки, (ремесла) набива- руку, (з віком) набиратися розуму; у. **всегда пригодится** хто вчиться, завжди згодиться-; у. **ходит** спина- на ноги; не **умеющий** у. (на ошибках) ненавчєнний; -йся що /м^н хто/ вчиться, учений, школе-, р-й учітиса, ученъ, студєнт, слухач, курсант, *п^к* /молодь/ учнівський.

УЧРЕДИТЕЛЬ (мод) запроваджувач.

УЧРЕДИТЕЛЬСКИЙ: у. **совет** рада засновників.

УЧРЕЖДАТЬ засновувати, (моди) запроваджу-;

-й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, 3-й $\diamond$, гоївний заснува-, засновник, фундатор, закладач, запроваджувач, *п^к* установчий, *р^к* заснов-;

-йся/-ий засновуваний, фундов-, заклад-, встановлюв-, запроваджув-, усталюв-.

УЧРЕЖДЕНЧЕСКИЙ *р^с* установ(и), закладу /-дів/ [у. **совет** рада установи /закладу/].

УШИБ о^к потовчєння, контузія.

УШИБАТЬ; УШИБИТЬ о^к потовкті $\diamond$;

УШИБИТЬСЯ о^к ушкодити себе $\diamond$;

-вшийся = УШИБЛЕННЫЙ + $\diamond$;

УШИБЛЕННЫЙ о^к потовчєний, контуже-.

УШИВАТЬ вкорочу/увати (шіючи);

-й що /м^н хто/ ~ує, зайнятий вкорочєнням, схийний $\diamond$, 3-й вкороти-, ушивальник, *п^к* = %;

-йся/-ий вкорочуваний, уши- /об-, за-/;

УШИВАТЬСЯ *п.* > **СМАТЫВАТЬСЯ**;

УШИТЬСЯ² піти собі, злиня-, змота- вудочки.

УШИРЯТЬ розшир/ювати;

-й що /м^н хто/ ~ює, звиклий $\diamond$, 3-й розшири-, розширювач, *п^к* розширювальний;

-йся/-ий розширюваний, -я шораз ширший;

УШИРЕННЫЙ о^к ширший.

УШКО: за ў. да на сблнышко за хвіст і на сонце.

УЩЕМЛЕНИЕ (прав) утиск(и), *р^к* защем [у. **грыжи** з. пропуклини].

УЩЕМЛЯТЬ защемл/яти /при-/ , прищїкува-, завдава- крївди, прикручу- хвоста, (права) утискати /за-/ , утїскува-, у. **интересы чьи** о. наступа- на хвіст /с. горло/ кому;

-й 1. що /м^н хто/ ~ля $\diamond$, *п^к* *р^к* защемлєвий /при-/ , прищїкли- + % 2. що /м^н хто/ утїска $\diamond$, звїклий у., 3-й притїсну-, утїскувач /при-, за-/ , крївдник, *п^к* крївдний, уразливий + %; -й **интересы чьи** утїскувач інтерєсів;

УЩЕМИТЬ *р^к* защемнїти /при-/ ← прищїкну-;

-йся/-ий 1. защемлюваний /при-/ прищїку-, уражу-, *п^к* ущемлєвий, 2. крївджений, утїскува-/с-/ , ображу-, обмєжу-, підда- утїскам;

УЩЕМЛЕННЫЙ о^к притїснутий, підданий утїскам.

УЩЕРБ втраїти, збитки, *ф^р* ураза; **материальный** у. матерїяльні з.; **мораль-** у. моральна шкода; в у. кому δ . в некорїсть чюю.

УЩЕРБЛЯТЬ *ф^р* щербити, крївди-, завдава- шкоди /крївди/;

-й 1. що /м^н хто/ завдає шкоди $\diamond$, звїклий $\diamond$, 3-й завда- ш., крївдник /п^к -ний/, 2. уязвляющий; -йся/-ий 1. крївджений, скрївджува-, 2. обмєжу-, уражу- /об-/;

УЩЕРБЛЕННЫЙ *п^о* = **УЯЗВЛЕННЫЙ**, (мисляць) о^к вищєрблений.

УЩЕРБНОСТЬ о^к меншовартїсть, комплекс меншовартости.

УЩЕРБНЫЙ о^к меншовартий, о. з комплексом (меншовартости), *ж^м* з недохватою.

УЮТНО о^к захїсно;

УЮТНЫЙ *п^н* затїшний, δ . притуль-, о^к будуар-, (куток) тїхий, (- жїття) безбурний, спокїй-, (- жїтло) обжїтгий.

УЯЗВЛЯТЬ уражати, жалї-, дошкуля-, шпїга-, травмува-, дотїка- [своей жєльчю -ял всех своею жовчу -ав усїх]; у. **самолюбие** уража-/травмува-/ самолобство;

-й що /м^н хто/ травмує $\diamond$, звїклий $\diamond$, 3-й ушпїгну-, *п^к* дошкульний кому, шпїгучий, жалький, травмувальний, *п^с* стожалїий, о. словнений їді;

-йся/-ий жалєний, шпїга-, травмова-, уражу-, *п^к* вразливий;

УЯЗВИТЬ дїткнути (до живого), *ж^м* ужалї-, о. вхопї- за сєрце $\diamond$;

-иймый уразливий, дїткли-, незахищений, лєгко уражува- /-ий/, дїткєнний; -оє мєсто дошкульнє /дїткливе/ мїсце, о. Ахїллова п'ята;

УЯЗВЛЕННЫЙ травмований, дїткєн- /-утий/; -оє **самолюбие** травмованє самолобство.

УЯСНЯТЬ вїясн/ювати, з'ясбу-;

-й що /м^н хто/ ~ює $\diamond$, звїклий $\diamond$, 3-й зрозумї-;

-й **самому** себе 3-й усвідомї-;

-йся/-ий вїяснований /по-/ , з'ясбу-, усвідомлю-.

Ф

ФАБРИКОВА́ТЬ фабрикува́ти, виробля́-, виготовля́-, (*справу*) пришива́-, ± ПРОИЗВОДИ́ТЬ; —й що /м^н хто/ ~ує ◊, звiклий ♦, 3-й вироби-, за-йнятий фабрикацією, фабрикант;
-йся/-ый фабрикований, і. фабрикат, ви́рб.

ФА́БРИТЬ: —й що /м^н хто/ фарбує ◊ + красящий;
-йся фарбований.

ФАВОРИЗОВА́ТЬ фаворизува́ти;
—й що /м^н хто/ ~ує, зайнятий ~ацією, р-й ♦, фаворизатор, н^к фаворизаторський + %;
-йся/-ый фаворизований + ФАВОРИТ.

ФАВОРИ́Т улбленець, коханець.

ФАКТ: установленный ф. доведений факт; опл-ата по -ту получения оплата після одержання.

ФАКТА́Ж з^б факти, звід /збірка/ фактів.

ФАКТИЧЕСКИ ф^р просто /прямо/ такі, на ділі.

ФАЛЬСИФИЦІРОВАНО білими нитка- шито.

ФАЛЬСИФИЦІРОВА́ТЬ підробля́ти, б. н. ши́-; —й що /м^н хто/ ~я ◊, звiклий ♦, 3-й підробі-, за-йнятий підробкою, фальсифіка́тор, підробляч, ж^н фармазон, н^к ~аційний, ~а́торський;
-йся/-ый фальсифікований, і. фальсифікат.

ФАЛЬЦОВА́ТЬ фальцува́ти;
—й що /м^н хто/ ~ює, р-й ♦, зайнятий фальцюва́нням, фальцюва́льник, н^к = %;
-йся/-ый фальцюваний.

ФАЛЬШИ́ВИТЬ фальшува́ти, (*у хорі*) різни́-; —й що /м^н хто/ різнить ◊, звiклий /© с-и/ ♦, 3-й підфальшувá-, н^к фальшувальний.

ФАЛЬШИ́ВЫЙ (*смiх*) нещiрий, (*у смiх*) чужий, причеплений, с^к псевдо- [ф. маяк псевдомайка].

ФАМИ́ЛИЯ (*царська*) сім'я́, дина́стія; по -ии на прiзвище.

ФАМИ́ЛЬЯРНИЧАТЬ панібратств'увати, бу́-запанібрата́, панібратáтися;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, звiклий ♦, р-й побу́-запанібрата́, н^к панібратський, © запанібрата́ з ким.

ФАНАБЕ́РИИ м^н химерики; & фанабeрики.

ФАНАТИ́ЧНЫЙ г. загорілий.

ФАНЕ́РА о^к дикт; & о³ фанeрчина.

ФАНЕ́РНЫЙ о^к диктовий.

ФА́НТАЗЕ́Р н^о мрійник.

ФА́НТАЗІ́РОВАТЬ фантазува́ти, буя́-думкою, ширя́-поза хмарами, порина́-у фантазії, відда́тися фантазіям; & д^н на◊;

—й що /м^н хто/ ~ує ◊, розфантазований, захо́пле-~іями, схидьний ♦, р-й відда́тися ~іям, фан-тазе́р, н^к ~eрський, ~іний, химеристий;

ФА́НТАСТИ́КА: ф.! умре́ш!

ФА́НТАСТИ́ЧЕСКИЙ (*кошт*) астрономічний, (*стиль*) ф. розбріка-; ф.! умре́ш якій!

ФА́НФАРО́Н прiнда, чванько́, хвалько́.

ФА́НФАРО́НСТВОВА́ТЬ: —й що /м^н хто/ фан-фаронить, + хвастающийcя.

ФАРАО́Н & ж^с фараонeса.

ФАРВА́ТЕР (*на річці*) стріжень.

ФАРИСЕ́ЙСТВОВА́ТЬ фарисейств'увати;
—й що /м^н хто/ ~ує ◊, звiклий лицемірити, фарисей, лицемі́р, н^к фарисейський, лицемі́рний, святeнницький, р² святий та божий.

ФА́РЦЕВА́ТЬ фарцюва́ти;

—й що /м^н хто/ ~ює, звiклий ♦, зайнятий фарцюва́нням, фарцю́вник, н^к фарцюва́льний.

ФА́РШ начинка.

ФА́РШИРОВА́ТЬ фаршува́ти, нафарши́ронува-, начиня́- (*фа́ршем*);

—й що /м^н хто/ ~я ◊, звiклий ♦, 3-й начиня́- (*ф.*), зайнятий фаршува́нням, фаршува́льник, н^к = %;
-йся/-ый фаршований, начиню́- (*фа́ршем*).

ФА́СОВА́ТЬ фасува́ти;

—й що /м^н хто/ фасує, 3-й роз♦, зайнятий фасува́нням, фасува́льник, н^к = %, о. на фасува́нні;
-йся/-ый фасований.

ФА́СОЛЬ: ф. многоцветко́вая короле́вий цвіт.

ФА́СОЛЬНЫЙ: ф. суп квасоля́ник.

ФА́СОН (*одягу*) ф^р крій.

ФАТА́ЛЬНИЙ (*кінець*) о^к невідкличний.

ФАТОВСТВО́ банальна грeчність.

ФА́ТУМ доля, хрест, талáн, жереб.

ФАШИ́ЗІРОВА́ТЬ фашизува́ти;
—й що /м^н хто/ фашизує, зайнятий фашизацією, схидьний /с-и/ ♦;

-йся/-ый фашизований, підда́-фашиза́ці.

ФА́ШИНА, ФА́ШИННИК (*тарас*)ка, тарасина.

ФА́ШИСТВОВА́ТЬ: —й що /м^н хто/ фашиствує, захо́плений ідеями /залюб- в ідеях/ фашизму, фашист, н^к фашистський, фашистикува́тий.

ФЕ́ДОТ: ф., да не тот усім коза́к, та чуб не так, геро́й, та не той.

ФЕ́РИЧЕСКИЙ о^к казковий, (- *диво*) розу́чий.

ФЕ́ЛЬДЪЕ́ГЕРЬ о^к гонeць, кур'eр.

ФЕ́МИНИ́ЗІРОВА́ТЬ фемінізува́ти;

—й що /м^н хто/ ~ує, 3-й ♦, зайнятий фемінізацією, фемініза́тор, н^к фемінізаційний;
-йся/-ый фемінізований.

ФЕ́МИНИ́СТКА (*в Англії*) суфражістка.

ФЕНО́МЕН (*факт*) явище.

ФЕНО́МЕН © прояв, ори́гинал.

ФЕНОМЕНА́ЛЬНИЙ надприродний, неземний.

ФЕРМЕНТИ́РОВАТЬ ферментува́ти;

—й що ~ує, 3-й ♦, для /прискорювач/ ферментації, фермент, н^к ферментаційний, ~атив-, фермент- + %, с^к піджені- [піджені-ферментацію];
-йся/-ый ферментований, підда́-фермента́ці.

ФЕ́РМА о^к фарма.

ФЕ́РМЕР о^к фармер.

ФЕ́ТИШ(ИЗ)І́РОВА́ТЬ фетишува́ти, фетишiст, н^к фетишистичний, фетиши́стський + %;

—й що /м^н хто/ ~ує, звiклий фетишува́ти, фетишист, н^к фетишистичний, фетиши́стський + %;

-йся/-ый фетишований.
ФЕХТОВАЛЬНЫЙ о^к фехтарський.
ФЕХТОВАЛЬЩИК о^к фехтар.
ФЕХТОВАТЬ фехтувати;
 --й що /м^н хто/ ~ує, покликаний ♦, зайнятий ~уванням, ~увальник, фехтар, н^к фехтувальний.
ФЕШЕНЕБЕЛЬНЫЙ розкішний, великосвітський.
ФИАСКО неуспіх, невдача, провал, шпик [крупное ф. великий п.], о. невипечена перепічка.
ФИГА: ф. с маслом дүля з маком.
ФИГЛЯРНИЧАТЬ /ФИГЛЯРСТВОВАТЬ/ о^к кривлятися, грати комедію, викида- коніки;
 --й/-ующий що /м^н хто/ фіглярує ◊, звиклий ♦, фігляр, блазень, кривляка, н^к фігляристий.
ФИГУРА ф^р стан [по -ре до стану]; ф. умолчання фігура замовчування; главная ф. перша скрипка, централь- ф. пуп землі.
ФИГУРИРОВАТЬ фігурувати, дія-, (у тексті) згадуватися, (у творі) бути присутнім;
 --й що /м^н хто/ ~ує ◊, згадуваний, ~ант, (в суді) присутній, учасник, (у ділі) замшаний, вмоче-;
 --й в качестве свидетеля присутній /викликаний/ як свідок.
ФИГУРЯТЬ фасонитися;
 --й що /м^н хто/ фасоніться ◊, звиклий ♦, н^к фасонистий.
ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЙ (отис) і^р 'унітазний'.
ФИЗКУЛЬТУРА г. тіловихова.
ФИЗКУЛЬТУРНЫЙ тіловиховний.
ФИКСИРОВАТЬ фіксувати, зафіксува-, карбу-, закріплю-, знерухомлю-, (увагу) зосереджу-, (а- зотрі) засвою-, (події) реестру-, брати на папір;
 --й що /м^н хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, з-й закріпи-, фіксувальник, (річ) фіксатор, н^к фіксаційний, фіксуваль-, фіксатор- +%, (- пам'ять) чіпкий;
 --йся/-ый фіксований, закріплю-, знерухомлю-, зафіксува-, карбб-, зосереджу-, реестрб-, засвоюва-, браній на папір;
 За♦♦♦ (у кадрах) м^о відкадрувати ◊.
ФИКТИВНЫЙ о^к несправжній, вигаданий.
ФИКЦИЯ о^к вигадка.
ФИЛАНТРОП добродійнець.
ФИЛАНТРОПИЧЕСКИЙ добродійний /-дій-/.
ФИЛИГРАННЫЙ о. тонкої роботи.
ФИЛИСТЕР обивател, міщанин.
ФИЛОЛОГ мовознавець; & ж^с філологіня.
ФИЛОСОФ о^к мудрослів.
ФИЛОСОФИЯ о^к мудрослів'я, (давня) прадумкі.
ФИЛОСОФСКИЙ у^р/і^р любомудрий.
ФИЛОСОФСТВОВАТЬ філософувати;
 --й що /м^н хто/ ~ує, звиклий ♦, схильний до ~увань, філософ, і^с любомудр, н^к філософський, філософчний, у^р/і^р любомудрий.
ФИЛОСОФША філософіня.
ФИЛЬМ (мультипликаційний) ф. мультік.

ФИЛЬТР піділо.
ФИЛЬТРОВАТЬ фільтрувати, у. ціди-;
 --й що /м^н хто/ ~ує, з-й про♦, звиклий ♦, ~увальник, піділо, для фільтрації, (річ) піділо, н^к ~увальний, фільтрацій-, підіиль-, о^к фільтроздат-;
 ♦♦♦(СЯ) профільтровувати(ся), пропіджувати(ся);
 --йся/-ый ~ований, профільтрову-, фільтрат, н^к ~івний; --я вірус ~ований вірус, фільтруй-вірус.
ФИНАЛЬНЫЙ завершальний, заклоч-, кінцевий.
ФИНАНСИРОВАТЬ фінансувати;
 --й що /м^н хто/ ~ує, з-й про♦, с-и ♦, фінансист, н^к фінансовий + %, для фінансування;
 --йся/-ый фінансований;
ПРОФИНАНСИРОВАТЬ і^р позолотити руку.
ФИНАНСЫ ф^р кошти, гроші.
ФИНИШИРОВАТЬ о^к приходить до фінішу/у;
 --й що /м^н хто/ ~ує, перший на фінішу, переможець, н^к фінішний, ~уваль-, © прийшовши до ф.
ФИНТИФЛЮШКА г. багатілька;
ФИНТИФЛЮШКИ о^к цяцянки.
ФИРМА: производящая ф. фірма-виробник.
ФИРМЕННЫЙ (бланк) р^с фірми.
ФИСКАЛИТЬ стукати, нашіпува-, капа- на кого;
 --й що /м^н хто/ доносить ◊, звиклий ♦, з-й на♦, зайнятий доносимами, донощик, стукач, нашіпува-, фіскал, куда, сексбт, шепотінник, н^к стукацький, донощиць-, шепотінниць-;
НАФИСКАЛИТЬ накапати ◊.
ФИТНЕС-КЛУБ н^о спорт-клуб, рості-клуб.
ФИТЬ! (звук) цьвох!.
ФИШБАЛКА м^о фіш-брус.
ФИШКА ф. секрет, проблема [вся ф. в тому].
ФЛАНГОВЫЙ в^с криловий.
ФЛАНКИРОВАТЬ вештатися, тиня-, швендяти, не держатися хати;
 --й що /м^н хто/ вештається ◊, р-й ♦, + бродяжничающий.
ФЛЕГМАТИЧНЫЙ ф^р незворушний, млявий.
ФЛЕКТИРОВАТЬ л^с використовувати внутрішню флексію (- мови);
 --й що флектує, н^к флективний + %; --щие языки флективні мови (індоєвропейські, семіт-);
 --йся/-ый флектований.
ФЛИРТОВАТЬ фліртувати, заводи-/строї-/ філі-міглі, пускатися в зальбіти;
 --й що /м^н хто/ фліртує ◊, звиклий ♦, швидкий на зальбіти, зальбтник, н^к зальбтницький; ± У-ХАЖИВАТЬ.
ФЛОРА: ф. и фауна к. усє живє.
ФЛОТИРОВАТЬ г^о флотувати, б^о вплива-/с-/;
 --й що ~ує, призначений ♦, зайнятий флотацією, флотатор, н флотаційний;
 --йся/-ый флотований, підда- флотації; --я з-й флотується.
ФЛУКТУЙРОВАТЬ м^о/ф^і флукту/ювати, у. дрягтіти, ф^р вихитуватися, вихлювати;

—й що ~ює $\diamond$, схильний $\blacklozenge$, n^k киселюватий, дряг-тливий, флуктуовальний, флуктуаций-; —**ее** **вни-маніе** m^a роз[нез]осереджена /ковзуча/ увага; —**ый** флуктуований, вихіту-.

ФЛУОРЕСЦІЮВАТИ ϕ^i флюоресціювати, сві-титися, випромінювати світло (після опромінення).

—й що флюоресціює, схильний /з-й/ $\blacklozenge$, n^k флюоресцентний, флюоресцій-;

—**ый** флюоресційований.

ФЛЮГЕР млин ϕ , пог ϕ дник.

ФЛЮСОВАТИ m флюс/увати;

—й що ~ює, призначений $\blacklozenge$, n^k флюсовий + %;

—**йся/-ый** флюсований.

ФОЙЄ z передсінок.

ФОКУСИЮВАТИ фокус/увати, збира- у фокусі;

—й що ~ює $\diamond$, призначений $\blacklozenge$, n^k фокусний + %;

—**йся/-ый** фокусований, збира- у фокусі.

ФОКУСНИЧАТИ штукар/ювати, викида- кони-ки, n . вередува-;

—й 1. що / m^a хто/ ~ює $\diamond$, навчений $\blacklozenge$, зайнятий ~ством, штукар, 2. n . вередун, капризун, ϕ . комедіант, n^k вередливий, + капризничающий.

ФОЛІАНТ & фоліантик.

ФОНА: невірний Ф. Хом'я з невірив.

ФОНАРЬ & ліхтарик; с-єм не **найти** із свічкою не знайдеш.

ФОНДІЮВАТИ e^k фонд/увати, у. твори- фонди;

—й що / m^a хто/ ~ює, з-й $\blacklozenge$, з'-й за $\blacklozenge$, n^k = %;

—**йся/-ый** фондований.

ФОНДРЕЙЗИНГ z . збіркова акція, збірка коштів.

ФОНТАН (возню), z . язичі.

ФОРЕЛЬ пструг, z . фореля.

ФОРМА o^k зразок, (одяз) однострій; в -**ме** уні-формований; **по** (своєй) -**ме** (своєю) формою; **по** (во) **всей** -**ме** як належить, як має бути, за всіма правилами; **не по** -**ме** (убраний) проти но-рми, хт ϕ зна як.

ФОРМАЛІЗЮВАТИ формаліз/увати, бюрок-ратизува-, додержу- букви, а не сугі;

—й що / m^a хто/ ~ює, схильний $\blacklozenge$, формаліст, n^k формальний, формалістичний + %;

—**йся/-ый** формалізований.

ФОРМАТ: **по** -**ту** (- *книгу*) форматом, (*добира-ти*) за форматом; & ∂^o *форматувати, *пере-форматува-.

ФОРМЕНКА p^k однострійка.

ФОРМЕННЫЙ формовий; -**ая** одяжда однострій.

ФОРМИРОВАНИЕ (*дія*) формування, (*світлог-ляду*) вїтворе-, (*відділ*) e^a формава-.

ФОРМИЮВАТИ форм/увати, зформовува- /ви-/, склада- докупі, (*вдачу*) виробля-, вїтвориюва-;

ф. общественное мнение (своім Я) задава- тон; —й що / m^a хто/ ~ює $\diamond$, звїклий $\blacklozenge$, з-й з $\blacklozenge$, формівні-йк, формуваль-, ~увач, n^k формотворчий + %;

◆◆◆СЯ o . визірюватися $\diamond$, (- *погляди*) викову-ва-, (*в голові*) ϕ . варі-; & виформовува-;

—**йся/-ый** формований $\diamond$, у стадії формування, n^k виформовчий, $\pm$ **вырабатывающийся**.

ФОРМОВАТИ m . форм/увати;

—й що / m^a хто/ ~ює, навчений $\blacklozenge$, покликаний за- $\blacklozenge$, для формування, зайнятий -ям, формівнік, формуваль-, n^k формувальний, формовий;

—**йся/-ый** формований.

ФОРМОВКА (*річ*) формовання.

ФОРМОИЗМЕНЯЮЩИЙ o^k формозмінчий, e^k зміни-форму.

ФОРМООБРАЗОВАНИЕ o^k формотвір.

ФОРМООБРАЗУЮЩИЙ o^k формотворчий.

ФОРМУЛІЮВАТИ формул/ювати;

—й що / m^a хто/ ~ює, р-й $\blacklozenge$, з-й з $\blacklozenge$, для форму-лювання, зайнятий -ям, n^k = %;

—**йся/-ый** формульований.

ФОРМУЛІРІВКА $\square$ формула, формульовання, (*дія*) формулювання.

ФОРСИЮВАТИ (*дію*) форс/увати, прискорю-, (*річку*) переправлятися через;

—й що / m^a хто/ ~ює $\diamond$, з-й /поклик/ $\blacklozenge$, n^k форс-увальний + %, © с-и форсувати;

—**йся/-ый** форсований, прискорю-.

ФОРСИТИЯ ∂^o форситія, n^k золотодбч.

ФОРСИТЬ o . надувати щ ϕ ки; **ф.** /блїстаг/ та-лянтами виблискува- талантами; & вихіз ϕ ву-ватися;

—й = **фигуряющий**.

ФОРТ (*замок*) z^a фєстунок.

ФОРТУНА o^k удача, успіх, талан.

ФОСФОРЦІЮВАТИ фосфор/увати:

—й що ~ює, з-й $\blacklozenge$, n^k -есцітний, ~уваль-, ~есціт-.

ФОТО, ФОТОГРАФІЯ z . світліна, зніток.

ФОТОГРАФІЮВАТИ z . світліти, знимкува-;

—й що / m^a хто/ фотограф/ює $\diamond$, р-й ~увати, з-й зазнимкува-, зайнятий ~уванням, ~ічний + %;

ЗА◆◆◆ зазнимкувати $\diamond$;

ФОТОГРАФІРОВАТЬСЯ фотографуватися;

—**йся/-ый** що фотографується, фотографований.

ФОТОГРАФША фотографія.

ФОТОРУЖЬЄ фотокріс.

ФОТОТІПІЯ o^k світлодрук.

ФРАГМЕНТ відлам.

ФРАЗЕР $ж^a$ не злочинець, $ж^a$ чесняга, Сїдїр По-лікарпович.

ФРАЗЕР марнослов.

ФРАЗЕРСТВОВАТИ словоблуд/ити;

—й що / m^a хто/ ~ить, звїклий $\blacklozenge$, фразер, марно-слов, словоблуд, n^k /-ний/, фразерський.

ФРАКЦІОНІЮВАТИ x . фракці/ювати, ∂^k роз $\blacklozenge$;

—й що / m^a хто/ ~ює, з-й $\blacklozenge$, з'-й роз $\blacklozenge$, n^k фракці-ювальний, фракцій-.

ФРАКЦІЯ ϕ^p відламок, (*в партії*) відлам.

ФРАНТ o^k м ϕ дник, піжбн, з. дженджурист.

ФРАНТИТИ o^k шикувати, м ϕ днич-, хверцюва-, джигуни-, парадуватися, красува-, дженджури-;

—й що /м^н хто/ шик^ус $\diamond$, звиклий $\clubsuit$, р-й покрасув-
атися, ферт, піжон, модник, дженджик, п^к джен-
джурійстий, фасоніс-, піжоніс-, модницький, о.
піжоніо діло.

ФРАНТОВА́ТЫЙ о^к фасоністий, піжоніс-.

ФРАХТОВА́ТЬ фрахт/увати;

—й що /м^н хто/ ~ує, звиклий $\clubsuit$, з-й за $\clubsuit$, фрахтів-
нік, фрахтуваль-, п^к фрахтувальний;

—йся/-ый фрахтований, п^к п^{пм} фрахтовий.

ФРЕЗЕРОВА́ТЬ фрез/увати;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, з-й $\clubsuit$, для фрезування, за-
йнятий -ям, фрезувальник, п^к фрезерний + %;

—йся/-уемый фрезований.

ФРИВО́ЛЬНЫЙ легковажний, вітрогонистий,
вітрогонський.

ФРОНТ (будови) чолó.

ФРОНТА́ЛЬНЫЙ чоловіий, любовий, (бік) при-
чільковий, передній, лицювий, зовнішній.

ФРОНТО́Н причілок.

ФТОР б^с флюóр.

ФУГОВА́ТЬ фуг/увати;

—й що /м^н хто/ ~ує, з-й $\clubsuit$, з^г-й про $\clubsuit$, для фугува-
ння, зайнятий -ям, п^к фугувальний;

—йся/-ый фугований.

ФУ́КАТЬ хук/ати:

—й що /м^н хто/ ~а, з-й $\clubsuit$, хукало, знай ху та ху.

ФУНДИ́РОВАНИЕ фундування.

ФУНДИ́РОВАННЫЙ фундований.

ФУНДИ́РОВАТЬ обгрунтоувати, е^к фундува-
консоли/увати;

—й що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, призначений к., зайнятий
консолідацією, п^к консолідаційний + %;

—йся/-ый фундований, консолідо-, забезпечу-.

ФУНКЦИО́НИРОВАТЬ функціон/увати, дія-,
працова-, ф^р відбува- обов'язок, виконува- фун-
кцію чого; не ф. (-руки +) не слухати(ся);

—й/-ый що /м^н хто/ ~ує $\diamond$, з-й $\clubsuit$, з^г-й дія-, функ-
ціонований, функціонер, виконавець функції,
п^к дійовий, активний, чин-, функціональ-, о. теп-
ер у дії /в роботі/, с^к -в-дії [-ая система сист-
ма-в-дії]; —й тепер теперішній, сучасний.

ФУ́НКЦИЯ обов'язок, повинність, призначення,
пóклик(ання).

ФУНТ: ф. ізно́ма лікоть кваші, ківш ліха [знать
почём ф. и. знати почім лікоть к. /ківш л./].

ФУ́РИЯ & п^к *фуріозно, п^к *фурійний.

ФУТ і^с ступінь.

ФУТЕ́РОВКА (матеріал) футеровання.

ФУ́-ТЫ! агі!; фу́-ты про́пасть! бий тебе ліхо!

ФУФЫ́РИТЬСЯ принд/итися, кострічи-, як го-
робець у попелі, (виряджатися) дженджурі-;

—йся 1. що /м^н хто/ ~иться $\diamond$, звиклий $\clubsuit$, принда,
2. франтящий.

ФЫ́РКАТЬ пірхати, пшика-; & відпірхуватися;

—й що пірха $\diamond$, пірхало, чміха-, фу́рка-, п^к
фуркітливий, о. знай пірх та пірх, © с-и $\clubsuit$.

Х

ХАЖИВА́ТЬ часто ходіти, топ/та- стежку;

—й що /м^н хто/ ~че с. $\diamond$, звиклий т. с., частій гість.

ХАЛА́ТНЫЙ о^к (на)пловацький, свінсь-.

ХАЛТУ́РА (праця) ф. шабашка.

ХАЛТУ́РИТЬ (зле робити) халту́р/ити, партачи-;

—й що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, звиклий $\clubsuit$, з-й напартачи-, ~ник, партач, п^к халтурний + ХАЛТУРНИЙ;
СХАЛТУ́РИТЬ спартачити $\diamond$.

ХАЛТУ́РНЫЙ ф^р пацкій-сяжий, абія-, партач-,
цяп-ляпний; —ное такє-сякє абіякє.

ХАМЕЛЕО́Н о^к крутихвіст, о. і нашим і вашим.

ХАМЕ́ТЬ ставати хамом, з^н хамі-;

—й що /м^н хто/ стає хамом $\diamond$, звиклий /с-и/ х.,
щораз хамовітший, п^к хамовітий.

ХАМИ́ТЬ пащекувати, грубіяни-;

—й що /м^н хто/ пащекує $\diamond$, схильний до хамст-
ва, хам(ло), п^к хамовітий, © с-и $\clubsuit$.

ХАМОВА́ТЫЙ хамовітий.

ХАМЬЕ́ о^к свинóта.

ХАНА́ каюк, капут, гак.

ХАНДРА́ п^к меланхолія, м^п гіпохондрія.

ХАНДРИ́ТЬ хандр/ити, мати сплін;

—й що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, звиклий $\clubsuit$, поійнятий
хандрю, гіпохондрик, меланхолік, у стáні мелан-
холії /гіпохондр-/.

ХАНЖА́ фарисей, п^р святий та божий, к. святий-
божий.

ХАНЖЕСТВО́ о^к лицемірство, фарисейство.

ХАОС ф^р безладдя, гармідер, з^н бедла́м.

ХАОТИ́ЧЕСКИЙ о^к безладний.

ХАРА́КТЕР вдáча, о^к нóро[i]в; у не́го миролю-
бівый /неагресивный/ х. він мұхи не зачє-
ить; по -ру на вдáчу [шт по -ру блáзєнь на в.];
по (своему) -ру (своею) вдáчею, (своім) харак-
тером; с тяжєлым -ом кто лихий на вдáчу; об-
наруживать х. показувати нату́ру /рòгя/.

ХАРАКТЕРИ́ЗОВА́ТЬ дава- характеристику, те-
стува-, (явище) окреслю-; х. с положителной
стороны (чий вчинок) робі- честь кому;

—й що /м^н хто/ характериз/ує $\diamond$, звиклий ~увати,
п^к атєстаційний, характер- /характеристич-/ для
кого; —й кого (- рису) властівий кому;

♦♦♦СЯ: х. чем о^к мати характеристику чого, ма-
в собі што $\diamond$;

—йся/-ый що /м^н хто/ ~ується $\diamond$, характеризова-
ний, п^к відомий своїм чим, © ~уючись, о. з ха-
рактерним /притаманн-, властив-/ чим [-я во-
зникновєнієм /увеличє- +/ з п. виникненням
/збільше- +/]; —я преимұществом наділений пе-
ревагою.

ХАРАКТЭ́РНО: х. то прикмєтним є те;

ХАРАКТЭ́РНЫЙ (запах +) о^к специфічний,
своєрід-, прикмєт-, ф^р властівий.

ХА́РКАТЬ: —й що /м^н хто/ хárка, звиклий /© с-и/

харкати, харкало, *н*^к харкі[о]тливий.

ХАРЯ *о*^к сурло.

ХАЯТЬ папльож/ити;

—й що /*м*^н хто/ ~ить, звиклий ♦, з-й с♦, папльожник.

ХВАЛЕБНЫЙ *о*^к величальний, похваліб-, пане-гірич-, фанфар-.

ХВАЛИТЬ хвалити, вихвалі/я-, розсипатися у пох-валіах /хвальбі/, засипати похваліама; & перех-валюва-, хваліама хвалі-;

—й що /*м*^н хто/ ~я ♦, звиклий /схильний/ ♦, р-й по♦, хвалій, хвалитель, *н*^к похвалібний, хвалеб-, величаль-; —й царя царський хвалитель;

—ймый хвалений, розхвалюва- /ви-/ , вихвалія-;

♦♦♦**СЯ** розписува- про себе ♦; не -ись, идучи на рать не кажи „гоп“, поки не перескочиш;

—йся що /*м*^н хто/ ~ється ♦, звиклий ♦ + хваста-ючийся.

ХВАЛЬБА *о*^к словохваліство.

ХВАСТАТЬ(СЯ) хвалитися, вихвалія-, фанфаро-нити;

—й(ся) що /*м*^н хто/ хваста ♦, звиклий ♦, з-й по♦, хвалькó, хвастун, вихваліяка, ф. свист, з^н фанфарон, *н*^к хвальковитий, хваст-, чваньк-, свист-, ж^н реклімний; не хвастаючийся безреклім-;

ПО♦♦♦ не мог п. знаннями знанням не грішив.

ХВАСТЛИВО *о*^к не без хвастощів;

ХВАСТЛИВЫЙ *о*^к задавкுவатий.

ХВАСТУН ф. свист.

ХВАТ: х.-парень хлопець-зух.

ХВАТАЛОВКА *о*^к хапатня, з^з лапанка.

ХВАТАТЬ¹ хапати, (за що) ♦ся; х. звезде с неба ♦ зорі з неба; х. через край перебіра-міру;

—й¹ що /*м*^н хто/ хапá ♦, звиклий /с-и/ ♦, з-й вхо-пі-, хап(ун), хапкó, *н*^к хапкий, хваткий, хапко-ру-, /рух/ хапальний, хватний, *о*^к хаповитий, ха-пучий; —й за горло © хапáючи за горло; —й за серце серцеворущий, зворущливий; —й на лету з-й лові- на лету;

ХВАТИТЬ¹ (вдарити) врізати, вгати-, ушкварі-, кресну-, дмухну-, вціди-, урєпіжи-, оперезá-, телєснү-, молбснү-, торбхну-; х. (по уху) черкнү-; х. взятку схопі- кúку в руку; х. через край перетягну- струну; х. грєхá на душу набрáтися /*н*^{дк} набирá-/ гріхá; —йл удар кого вдáрив грєц;

—вший¹ ♦; —й через край © перебрáвши міру.

ХВАТАТЬСЯ¹ хапáтися, (за лоб +) лапа-; х. за животы брáти- за бóки /живіт/, рвáти бóки;

—йся¹ що /*м*^н хто/ хапáється ♦, звиклий ♦; © схо-півшися; —я за гóлову = впадающий в отчая-ние; —я за солóминку готóвий вхопітися за солóмку /брїтву/;

—ый¹ хáпаний, схóплюва-;

ХВАТАТЬ² *н*^о (ви)стачáти, ставá-, засягá-/засяг-нү-/ [скóлько —ает глаз скóльки óко засягнє], до-ставá- [зтого ещє не —áло! ще цьóго не —áло!];

не х. бракувá-; —ает у кого вистачити кому; не —ает смелости кому не має вдáвáти хто; на лідєра не —ает кáчєсть кому на лідєра не тягне хто;

—й² що ~á ♦, з-й ♦, *н*^к достáтній, вистачáльний;

ХВАТИТЬ² ф^р бúти [скóлько —ило сил скіль-ки булó сил]; не х. забрáкнү- [не —ило дýху —áк-ло дýху]; —ит вистачити, вистанє, стáчить; —ит! дóсить!, гóді!; —ит врємени чáсу дóсить; —ит трєпáться! отакє розкáзуй!; ємү —ило смелости /нáгло-, блáгоразумия/ сдєлать він мав вдáвáгу /нахáбство, рóзум/ зрòбити.

ХВАТКА (в дїї) спрїт(ність), з. спїр, (рукою) хват.

ХВАТЬ! (!) ф^р черк!.

ХВОЙНА чагїна.

ХВОЙНЫЙ чагїнний, д. боровинóвий [-ые ван-ны —бви кúпєлі].

ХВОРЬ *н*^н хворощі, бблєсті.

ХВОСТ: х. трубой хвїст догорї /бублїком/; & *н*^к *трихвостий.

ХВОЯ чагїна, д. боровїння, боровїна.

ХЕЙ-ХО! гей-гу!, гей-гá!

ХЕКАТЬ (вимовляти звук Г) гєкати;

—й що /*м*^н хто/ гєкає, звиклий ♦, гєкало.

ХИМИЯ б^з хємія.

ХИРЄТЬ хїрїти, марнїти, вичахá-;

—й що /*м*^н хто/ хїрїє ♦, щорáз хїрнїший /кволї-, мїршавї-, підупáлі- +/, мáйже захїрїлий, с^к хїрїй- [хїрїй-династія], © хїрїючи;

ЗАХИРЄТЬ: —вний що підупáв ♦, підупáлий, занєпá-, зачүчверї-, зачєврї-, захїрї-, змарнї-.

ХИТРЕЦ *о*^к хїтрюгáн, ж^с хїтрюня, хїтрюха.

ХИТРИТЬ хїтрювáти, крутити хвостóм;

—й що /*м*^н хто/ хїтрює ♦, звиклий ♦, з-й ви♦, меткий на хїтрощї, хїтрун, хїтрюгáн, *н*^к хїт-рий, хїтромуд-, хїтрунський, © хїтрюючи;

ВЫХИТРИТЬ ви♦, викруги- своє ♦;

ПЕРЕХИТРИТЬ перєхиморбодити ♦, обкруті-круг пáльця.

ХИТРОМУДРЫЙ *о*^к мудрагєльний.

ХИТРОСПЛЕТЕНИЕ (в думках) мудрація.

ХИТРОСПЛЕТЕННЫЙ *о*^к мудросплєтєний.

ХИТРЫЙ /ХИТЁР/ *о*^к меткий [хїтєр на вїдум-ки м. на вїгадки]; хїтєр как лисá хїтрий як лис, шпакáми годóваний хто.

ХИТРЮГА хїтрюгáн.

ХИТРОЩИЙ прєхїтрий, хїтрий-прєхїтрий.

ХИХИХАТЬ б^з кїхкати;

—й що /*м*^н хто/ кїхка, звиклий /с-и/ ♦, *н*^к хїхот-ливий, кїхкотлї-, © знай хїхї та хїхї.

ХИХОНЬКИ-ХАХОНЬКИ ги-гї та га-гá, хи-хї та ха-хá.

ХИЩНЫЙ *о*^к дряпїжний.

ХИЩНИК *о*^к здобїчник.

ХИЩНИЧЕСКИЙ здобїчницький.

ХЛАМ *о*^к непóтреб, пóрох, полóва.

ХЛЕБ (недопечений) глєвтяк; —ба и зрєлищ хлї-

ба і зрища; -ом не корми нічого не давай [-ом не к., лишь бы зрелища н. не д., аби дивовища]; и -ом не корми і пукром /хліб-/ не годуй.

ХЛЕБАТЬ хлелтати; не солано -вши мов тёртого хрину понюхав, спіймавши облизня, облизамакогна;

-й що /м^н хто/ хлелпче $\diamond$, звійклий /с-и/ $\diamond$, хлелтун, н^к хлелтущий;

-ый хлелтаний, сьорба-, ф. лига-, хліська-;

ХЛЕБНУТЬ: х. солёного скуштувати тёртого хрину;

-вший $\emptyset$; -ий горя покрайний горем, $\odot$ набравшись горя.

ХЛЕБНОЗЛАКОВЫЙ з^з збіжжівий.

ХЛЕБНЫЙ: -ое местечко хлібна посада, р^к хлібне крісельце; -ые злаки збіжжа.

ХЛЕБОДАР о^к хлібодавець.

ХЛЕБОРОБ(СКИЙ) з^г греккосій(ський).

ХЛЕБОРОБСТВОВАТЬ хліборобити;

-й що /м^н хто/ ~ить, звійклий $\diamond$, зайнятий хліборобством, хлібороб, н^к хліборобський.

ХЛЕБОСОЛ о^к гостелоб.

ХЛЕБОСОЛЬНЫЙ о^к гостелобний.

ХЛЕБОСОЛЬНИЧАТЬ > УГОЩАТЬ.

ХЛЕБ-СОЛЬ: х.-с. ешь, а правду режь хліб-сіль їж, а правду ріж.

ХЛЕСТ о^к стьоб.

ХЛЕСТАТЬ шмагати, (тугою) хвоста-, (языком) ляска-, (- дощ) репжи-, плющя-/з о^к о^о плющить/, лупи-, (- кров) юши-, дзюри-, жбуха-, (пти) видудлюва-; & вихльоскува-;

-щущий 1. що /м^н хто/ шмага $\diamond$, звійклий $\diamond$, шмагун, хвостун, н^к хвиський, 2. що періщить $\diamond$, н^к /дощ/ шпаркий, /вітер/ смалький, дошкульний, 3. що юшить $\diamond$, розхльбува- дзюрком;

-йся що /м^н хто/ шмага себе, звійклий $\diamond$ с.;

ХЛЕСТНУТЬ влупіти $\diamond$, (- дощ) учісти-, уперіщи-, (батогом) трясну-.

ХЛЕСТКИЙ (вітер) о^к смалький, (звук) лясқучий, ляський, н^ф ляс! (дощ) шпаркий;

ХЛЕЩЕ (- вітер) о^к смалькше, (- дощ) шпаркі-.

ХЛЕСТЬ! цьох!

ХЛОБЫСТАТЬ (кров) жбухати + ХЛЕСТАТЬ;

ХЛОБЫСТНУТЬ влупіти, (- дощ) учісти- $\diamond$.

ХЛОП! о^к лоп!

ХЛОПАТЬ (дверима) о^к грюкіт.

ХЛОПАТЬ ляскати, ф^л ляпоті-, (дверима) хляска-, (по плечах) поплескува-, (в долоні) бі-, н^{пн} плеска-, (вухами) 1. ляпа-, 2. не бра- втямки; х. в ладбши о^к $\diamond$ в долоні;

-й 1. що /м^н хто/ ляска $\diamond$, звійклий $\diamond$, р-й лясну-, н^к лясқучий, лопотю-, бакку-, ляпотлівий, 2. що плеще $\diamond$, звійклий плеска-, плескун, н^к плесқучий; -й в ладбши р-й плеска- (в долоні); -й глазами $\odot$ кліпаючи очима; -й ушами 1. зевающий + р-й розвіси- вуха, 2. нез-й розкумека-

/доглупатися/;

ХЛОПНУТЬ (дверми) о^к тріснути, хляп-; х. себя (ладбонью) по лбу лясну- себе по лобі.

ХЛОПОТАТЬ клопо татися, піклува-, дбати, нести на собі клопоти, (в хати) метушйтися, круті-, (перед ким) оббивати пороги чий; х. о ком $\diamond$ /просити/ за кого; х. о чьм старя- про що; х. по дбому ф. круті- по хати; -очя о. за клопотами;

-чущий що /м^н хто/ ~чется $\diamond$, заклопотаний, звійклий /с-и/ $\diamond$, з-й подбати, звійклий дба-, зайнятий ~танням, клопотун, н^к клопйткий, клопйтлівий, дбай-, турбот-, метуш-, потовкучий; -й $\odot$ около чего заклопотаний чим;

ВЫХЛОПОТАТЬ вистарати(ся) $\diamond$, виправити;

НАХЛОПОТАТЬСЯ о^к попокрутитися $\diamond$.

ХЛОПОТЫ (хатні) клопотня; свой х. р^п свій глек на капусту; -бт не оберешься матимеш клопйт, наберешься біди; -бт $\odot$ болон рот клопйт море; -от болон рот у кого має повну голову клопюту хто; (пребывая) в -ах за клопотами.

ХЛОПУШКА пухавка, (від мух) ляпавка.

ХЛОПЬЯ о^к луска, (снігу) о^к клпйт, платкі.

ХЛОРИРОВАТЬ хлорувати;

-й що /м^н хто/ ~ує, зайнятий хлоруванням, з-й проф., хлоратор, н^к хлорувальний;

-йся/-ый хлорований.

ХЛОРОФОРМИРОВАТЬ хлороформувати;

-й що /м^н хто/ ~ує, звійклий $\diamond$, з-й заф, н^к = %;

-йся/-ый хлороформований.

ХЛЫНУТЬ д^к о^к наріну-, (- рідке) жбухну-, /- кров/ шугну-, (- дощ) вдари-; х. потоком /ма-ссой/ о. рину- мов вода у лотки;

НАХЛЫНУТЬ нахлінути, набіг- $\diamond$, (- думки) обсіс- кого [-ули мысли -іли думкі];

ОТХЛЫНУТЬ відплинути $\diamond$, (- води) о^к відплисті, відпливти;

ПРИХЛЫНУТЬ (- кров, воду) шугнути $\diamond$.

ХЛЮПАТЬ н^о хлоп.

ХЛЮПАТЬ хлбп ати;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, звійклий $\diamond$, р-й ~ну-, н^к хлопптлівий, $\odot$ хлбпаючи, знай хлоп та хлоп.

ХЛЮПИК н^о шибздик, шмэндрик, д. шпінглик.

ХМЕЛЁТЬ (від алькоголю) хмеліти, о^к чмелі-;

-й що /м^н хто/ хмеліє, напивс'яний, вже майже п'яний, вже захмелє-/захмелілий/, $\odot$ с-и $\diamond$;

ЗАХМЕЛЁТЬ: -вший підхмелений /за-/ , захмелілий, очмелі-, о. під чаркою;

ОХМЕЛЁТЬ зачмеліти $\diamond$;

-вший захмелілий, зачмелі-, зах[ч]мелений, $\emptyset$.

ХМЕЛЬ (стан) н^о п'янь; во-люб о^к під чаркою.

ХМУРИТЬ сүп/ити, насүплюва-;

-й що /м^н хто/ ~ити $\diamond$, звійклий /с-и/ $\diamond$;

-йся що /м^н хто/ сүпйтся $\diamond$, насүплюваний, звійклий $\diamond$ ся, з-й насүпи-, щораз насүплюнийший, н^к похмурій, насүплений.

ХМУРЫЙ & н^о хмарінний.

ХМУРЬ & з^б хмаровіння.

ХМЫКАТЬ гм'юк/ати, чмиха-, (у відповідь) відгм'юкуватись;

—й що /м' хто/ ~а звиклий ♦, © знай гму та гму.

ХНЫ: и хоть бы х. і ні гадки собі, (ніякої реакції) і соба́ка не гавкне.

ХНЫКАТЬ рюмс/ати, слини- [не хнычь не слинь]; хнычущий що /м' хто/ ~а ♦, звиклий ♦, рюмса, плак-, плаксий, тонкослізка, скиглій, хліпайло, н^к плаксийвий, слізлі-, тонкосльозий, ± скулящий.

ХОД (у шахах) к^з тяг; тайный х. потайник; на пільний х. на півну пару; нет -да кому куда зась кому [до Європи їм зась]; в -де у процесі; с -ду з маху, спробо́гу, з наскоку; чьёрным -ом скбком-ббк-; на (в) -дү в русі, походя; быть в большом -дү 1. шіроко вживатися, 2. мати попит; в большом -дү 1. шіроко жививаний, у шірокому житку, 2. (крам) не лежить /залежується/, з. попитний; на пблном -дү (траця) кипить; по -ду чего, чим, взавдбжжк чого [по -ду лінії лінією, взавдбжжк лінії]; по -ду дѣла у процесі роботи /рбзгляду/.

ХОДАТАЙСТВО: по -ву на клопотання.

ХОДАТАЙСТВОВАТЬ (за кого) клопот/атися,

(перед ким) ф. шапкувати; х. о ком ♦ за кого;

—й що /м' хто/ просить ♦, зайнятий ~анням, звиклий ♦ за, з^г-й по♦, заступник, адвокат, хо́дак, н^к заступницький, адвокатсь-, хо́даць-;

ИС♦♦♦ вістарати(ся), віклопотати ♦;

-вший ♦.

ХОДИТЬ ходіти, х. без дѣла (в гбсти) походеньки справля-; х. в костюме Ёвы світі- голим тілом; х. в рубіще трясти руб'ям; х. за чем ♦ по що; х. за поку́нками г. ♦ на за́купи, бу- на за́купах; х. колесом ♦ перевертом, перевертатися на голові; х. на голо́ве стовбула́ перекида-; х. над прбпастью, х. по лезвию бритвы /ножа/ ♦ лезом бритви, ступа- по гра́ні, балансува́ над пріровою, ♦ по бритві; х. на задних ла́пках (перед ким) ♦ ходорком, с. плазува-; х. по наймам наймитова-; х. по ніточке ♦ як шовковий, ста- шовковим; х. по пятям ступа- крок-у-крбк; х. по судам тягаться по судах; х. у края прбпасти ♦ коло смерті; -ят слүхи иде /ходить/ чу́тка /пбголос-;/; начать х. (- дитей) зіп'ятися на но́ги.

—й що /м' хто/ ходить ♦, звиклий ♦, зайнятий ходінням, хо́дак, хо́дун, ходильник, н^к ходячий, т. ходильний, ходовий, /- зипситу деталь/ розходжений, о. в /на/ ходу, в русі, © ходивши, с^к -хідний [пальцеходящий пальцехідний; тихо -й тихохід-]; -й вверх ногами сторчголовий; -й взад и вперед ходивши туді-сюді; -й в мехах /зблоте/ убрá- у губро /зболого/; -й в плбтниках ♦ тесляр ♦; -й го́голем ходивши як па́ва; -й на голо́ве с-и ♦ на голові; -й на задних ла́пках =

стоя- на з. л.; -й на звѣря звіролов; -й по делам адвокат; -й на повод у кого = пляшущий под чью дудку; -й по ніточке /струн-/ (тепер) (як) шовковий; -й по рукам = гуляющий по р. **ХО́ДКА** ф^р наворот [в нескілько́ ходок кількома́ наворотами].

ХО́ДКИЙ (кінь) ходовитий.

ХО́ДКОСТЬ ходовитість.

ХО́ДЬБА (понура) плѣтання; х. пешком ф^р хід [час -бый п. го́дина хо́ду].

ХО́ДЯЧИЙ (погляд) поширений, (хворий) амбулаторний, ходячий, (- енциклопедію /газету/) живий, (- чесність) уосблений.

ХО́ЖДЕНИЕ ф^р хо́да, (без діла) тиняння, ходітуді-сюді; х. по му́кам о^к митарства; согбѣнное х. плѣтання [унылое с. х. понуре п.].

ХО́ЗЯЙНИЧАТЬ хазяйнувати;

—й що /м' хто/ хазяйнує ♦, звиклий ♦, р-й по♦, непрощений господар.

ХО́ЗЯЙСКИЙ г. газдівський.

ХО́ЗЯЙСТВЕННЫЙ о^к хазяйливий, р^к господаристий, г. газдови-, газдівний.

ХО́ЗЯЙСТВОВАНИЕ о^к фармування, газдува-.

ХО́ЗЯЙСТВОВАТЬ господар/ювати, г. газдува-; & розхазяйнуватися;

—й що /м' хто/ ~ює, зайнятий господарством, звиклий ♦, госпбдар, газда́, н^к хазяйновитий, госпбдарн[ч]ий, газдовитий, р^к господаристий.

ХО́ЗЯЙЧИК н^к госпбдарик.

ХО́ЗЯЮШКА госпбся, газдінька.

ХО́ЛЕНЬ о^к догляданий.

ХО́ЛМ & горбисько.

ХО́ЛМИСТЫЙ о^к пагірчастий, горбковат-.

ХО́ЛМИТЬСЯ р^к пагоритися, здійма- горба́ми;

-йся що здійсмається горба́ми ♦, н^к пагористий, о^к кучугуристий.

ХО́ЛОД е^н холодище, холодо́га, д. я^і зімно [до -да до зима́на]; от -да (- травму) холодо́вий.

ХО́ЛОДАТЬ холодн/іти;

—й що ~іє, дедалі ~ший, © с-и ♦.

ХО́ЛОДЕТЬ холон/ути, заляка-;

—й що ~є ♦, напівзаляклий, напівзастіг-, напівзахоло-, вже майже холо́дний /захолодий/, щораз холо́дніший, н^к ~учий, © с-и ♦.

ХО́ЛОДЕЦ драгли, студенець.

ХО́ЛОДИЛЬНИК о^к холоди́льня.

ХО́ЛОДИТЬ о^к студити, охолоджувати /ви-/;

—й = охладжающий.

ХО́ЛОДИЩЕ о^к холодо́га.

ХО́ЛОДНЕТЬ о. повертати /братися/ на холо́д.

ХО́ЛОДНО: ни х. ни жарко́ ні те́пло ні холо́дно, ні х. ні ду́шно /ні жарко/, ні гірко ні со́лод-; ужо́сно х. о. хоч собак ганяй;

ХО́ЛОДНЫЙ холо́дний, студе́-, сибір-, ф^р ме́рзлий, (блиск) тьмяний, © безпрістрас-, тверезий, байдужий, (у шлюбі) стріманий, сухий, (- тіло)

мертвий, (-зру) без вогню; **х.**, как Арктика ♦, як смерть; & ♦, як Гренландія, холоднослов-, холодавий /= прохолодний/; мерзлуватий.

ХОЛОДНОЩИЙ холоднющий.

ХОЛОПСТВОВАТЬ > ПРЕСМЫКАТЬСЯ.

ХОЛОСТИТЬ с^у каструвати;

-й = кастрирующий.

ХОЛОСТОЙ ⊕ безжённий, (хид) яловий, неробочий, вільний, гулящий, (постріл) сліпий; на -ом ходу на гулящому ходу.

ХОЛОСТЯК о^к паніч, я^к нежонатий, г. безжёнень; старый **х.** підтоптаний паніч.

ХОЛОСТЯЦКИЙ о^к староквалерський, паничів-

ХОЛУЙ п. о^к прислужник /ви-/; вислугач.

ХОЛУЙСТВОВАТЬ > ПРЕСМЫКАТЬСЯ.

ХОМУТАТЬ; ЗАХОМУТАТЬ запопасти, (жениха) ф. округи-, р. залобода-.

ХОРКАНЬЕ о^к хоркіт.

ХОРКАТЬ: -й що /м^н хто/ хорка, розхорканий, п^к хоркітливий, © с-и хоркати.

ХОРОВОД кривий танець; **собираться в х.** спілгати коло; **разрывать х.** розплігати коло.

ХОРОНИТЬ ховати, справля- похорон, у^р клас в могилу, о. нести вперед ногами;

-й = погребующий;

ПОХОРОНИТЬ забити осикового кілкіа у що ♦; -вший ♦; -й себя заживо живцем себе поховавши.

ХОРОХОРИТЬСЯ о^к гоноритися, вишинати груди, показува- роги, кострічтиса (як горобець у попелі);

-йся = петушащийся.

ХОРОШЕНЬКИЙ: -ая історія /дело/ файна /файненька/ історія (що й казати); -ое дело ну і ну, е^{см} оцє маєш [взять?, -ое д.!, а как? взяти?, о. м.!, а як?];

ХОРОШЕНЬКО (розглядити) гаразд, ф^р на всі боби [х. разобраться в чём розібрати на в. б. що], гаразд такі, добре такі.

ХОРОШЕТЬ хорошити, гарніша-, набиратиса краси, (-речи) сповнюва- краси;

-й що /м^н хто/ хорошіє ♦, щораз гарніший, сповнюваний краси;

ПОХОРОШЕТЬ виллоднити ♦; & вигарні-;

-вший виллоднілий, вигарні- ♦.

ХОРОШИЙ: все вы /они/ -ши всі ви /вони/ однакові, п^о комобий вил і гулею б'є; -его понемножку хорошого потрошку;

ХОРОШО: х. то, что х. кончается кінєць діло хвалить; ну и х. то й гаразд.

ХОТЕТЬ о^к хтіти, ф^р зна- [ну, как хочешь ну, як знаєш]; х. до безумия аж лускати з бажання; кто хочет кому охота; хочешь не хочешь рад-не-рад, ж^к рада-не-р-; не хотите – как хотите як собі хочете, воля Ваша; уж если так хочешь /-тите/ якщо такий поспіх; хотим мы этого, или

нет чи хочемо того, чи ні, незалежно від нас;

-й = желающий;

ВОСХОТЕТЬ запрагнути, п^о спрагні-;

-вший запраглий, спрагні-;

ЗАХОТЕТЬ захтіти, запраг- ♦.

ХОТЕТЬСЯ н^о багтиса [-ось баглося], з^р багну- [-чется багнется], прагну-;

ХОЧЕТСЯ: х. кому хоче что, берє охота кого, сверблять руки кому/у кого; -лось свербили руки;

-чется есть кому тягне за печінку /-нкі! ко-го; и -чется и колется важко нести і шкода кидать, і хочеться і колеться, і кортіть і страшно,

рада б душа в рай, та гріхі не пускають, і сюди гаряче і туди боля-; так и -чется поехать /сыграть, спеть +/ хоч бері та їдь /грай, співай +/;

ЗА♦♦♦ н^о захтітиса ♦, запрагну-, скортіти- [ему -ось заглянуть його скортіло зазирну-]; -елось напала охота; -чется о. прийде хіть;

-вший що /м^н хто/ захтів ♦, п^к забглий, запраг-, © схотівши, о. з бажанням;

РАСХОТЕТЬСЯ н^о відхотітиса кому.

ХОТЬ: х. бы в одном глазу нітрохи не п'яний;

х. Бы что ні гадки [а ей х. бы ч. а вона ні г.]; х. верёвки вей из кого хоч у вуха бгай кого; х. в лепёшку разбейся хоч ти гопки скажи, хоч головою об стінку бийся;

х. вóлком вой хоч гавкай; х. в петлю лезь хоч з мосту та в воду, хоч повисься; х. делай, х. не делай роби, не роби; [х. плачь, х. не плачь плачь, не плачь]; х. завались бері-не-хочу, хоч залийся, хоч лопатою вигрибай;

х. из-под земли достань хоч із коліна вилупи; х. и хоблоно, да не глод- н^о не одіжно, та в'їж-; х. как-нибудь аби хоч як; х. караул кричи = х. разорвись;

х. кол на голове теши хоч ти йому що (роби) /що хоч кажи/; х. куда куди твоє діло, п^к такий, що ну!; х. отбавляй хоч залийся; х. разорвись хоч головою бийся, хоч убий-; х. с ног падай хоч стій хоч падай, хоч сядь та й плачь; х. тресни хоч лусни; х. сколько-нибудь бодай троби, бодай сьяк-гак, хоч на цяточку, хоч на макове зерня; х. трава не расти хоч вовк траву їдж; х. убей! хоч ти менє рїж! х. умри! хоч повисься, хоч утопись!, хоч головою об стінку бийся; х. уши затыкай хоч вуха затудай; х. шаром покати хоч запали, х. чобіт гризи;

ХОТЯ: х. бы бодай; х. бы для смеху хоч на сміх; х. если подумать хоч і те подумати.

ХОХЛАТКА (курка) чубарка.

ХОХЛИТЬСЯ стовбурчити пір'я, пиндючтиса;

-йся що /м^н хто/ їжиться ♦ + нахохливающий-.

ХОХОТАТЬ реготати, лягá-/помира-/ зо сміху, заходитиса сміхом, н^к іржати; & кихкотіти;

-чущий що /м^н хто/ регоче, розрегочений, схиль- ♦, р-й заф, реготун, п^к реготливий, © лягáчи зо сміху;

ХОХОТНУТЬ реготнути ♦;

РАСХОХОТАТЬСЯ зайтися реготом $\diamond$;
-вшийся розреготаний, розсмія- до впаду, $\emptyset$.
ХРАБРИТЬСЯ куражитися, випинати груди, не пада- духом, проганя- страх, підбадьорюва- себе, $\odot$ кину- лихом об землю [$n^{\text{жк}} d^{\text{о}} = d^{\text{жк}} d^{\text{о}}$];
-йся що / $m^{\text{н}}$ хто/ куражитися $\diamond$, звиклий в. г., з-й проганяти страх, $\odot$ підбадьоривши себе.
ХРАБРИЙ: не -го десятка не лицарської вдачі, не з лицарів.
ХРАМ (поганський) капище.
ХРАНЕНІЕ: на -ии на зберіганні; **х.** направле- ния $\epsilon^{\text{н}}$ дотримання напрямку.
ХРАНИЛИЩЕ δ . схоронище.
ХРАНИТЕЛЬ $\sigma^{\text{к}}$ приберігач, бережій, $n^{\text{о}}$ оберіг.
ХРАНИТЕЛЬНИЦА $y^{\text{о}}$ берегиня.
ХРАНИТЬ: **х.** тайну ϕ . держати язик за зубами;
-й 1. берегущий, 2. приберігач + **сохраняю-** щий, 3. соблюдаю-; **-й** в пам'яті $\odot$ зберігаючи в пам'яті; **-й** в тайне /секрете/ з-й держа- язик за зубами; **-й** деньги в кубышке з грішми в чё- ресі / δ . в заганнику/; **-й** молчаніе = **сохраняю-** м.; **-й** традиции хоронитель традицій;
-йся/-имый бережений, утримува-, хо-, дотри- му-, додержу-, хоронений, о. на зберіганні.
ХРАПЕТЬ хропті, (за)дава-/вигина-/ хропака;
-й що / $m^{\text{н}}$ хто/ хропé $\diamond$, розхриплий, звиклий ϕ , хропун, храпій, $n^{\text{к}}$ храпливий, храповитий, $p^{\text{к}}$ хропучий, $\odot$ витинаючи хропака.
ХРЕБЕТ: горный **х.** (гірський) кряж.
ХРЕН: **х.** с ним бері йогó морóка; **х.** редьки не слаще що дідько печений, що варé-; на кой **х.** на якóй морóкó, /трийшов/ якóго кáта; ни -на́ (нема) ні греця́.
ХРИПЕТЬ: **-й** що / $m^{\text{н}}$ хто/ харчить $\diamond$, дүшений хрипом, $n^{\text{к}}$ хрипкий /-лий, -ливий, -куватий, -у- чий/, о. з хрипотою /хрипом, хрипінням/.
ХРИПЛЫЙ $\sigma^{\text{к}}$ захриплий.
ХРИПНУТЬ: **-й** що / $m^{\text{н}}$ хто/ хрипне, схильний хрипті, щорáz хрипкіший, напівзахриплий.
ХРИСТАРАДНИЧАТЬ жити Христовим ім'ям;
-й що живе Х. ім'ям + **попрошайничающий**;
ПРОХРИСТАРАДНИЧАТЬ прожебрати $\diamond$.
ХРИСТИАНИН $y^{\text{н}}$ хрещений.
ХРИСТИАНСКИЙ (люд) хрещений, $n^{\text{о}}$ християн-
ХРИСТОЛЮБИВЫЙ $n^{\text{о}}$ християнний.
ХРИСТОС & христóсик.
ХРОМАТИЗИРОВАТЬ $\phi^{\text{н}}$ хроматизува́ти;
-й що / $m^{\text{н}}$ хто/ ~уе, хроматизатор, $n^{\text{к}}$ ~аторний.
ХРОМАТЬ кульгати, кривуля-, припада- на ногу, накульгува-, г. крива-, (- діяльність) скрипі-;
-й що / $m^{\text{н}}$ хто/ кульга $\diamond$, з $n^{\text{н}}$ /с-и/ ϕ , кульга /-а- вець/, шкандиба, шкандибайло, кривуля, $n^{\text{к}}$ кри- вий, кульга-, кривоногий; **-й** на обе но́ги кри- вий на обидві но́ги.
ХРОМЕТЬ: **О♦♦♦** скривіти, (п)окульгави- /с-;/
-вший скривілий, скульпави- /по-/, покульгав-

лений, $\emptyset$.
ХРОМИРОВАТЬ хром/ува́ти;
-й що / $m^{\text{н}}$ хто/ ~уе, покликаний ϕ , зайнятий хромуванням, хромувальник, $n^{\text{к}}$ хромувальний;
-йся/-ый хромований.
ХРОМОТА $\sigma^{\text{к}}$ кульгота́.
ХРОНИКА (давня) літбпис.
ХРОНИРОВАТЬ хрон/ува́ти; $\pm$ ХРОНОМЕТРИ-
РОВАТЬ;
-й що / $m^{\text{н}}$ хто/ ~уе, ~увальник, $n^{\text{к}}$ ~увальний.
ХРОНИЧЕСКИЙ (зрим) затяжний, тривалий, $n^{\text{о}}$ постійний.
ХРОНОМЕТРИРОВАТЬ хронометр/ува́ти;
-й що / $m^{\text{н}}$ хто/ ~уе, покликаний ϕ , ~ист, $n^{\text{к}}$ хронометричний;
-йся/-ый хронометрований.
ХРУПАТЬ хрумати, хрумка-;
-й що / $m^{\text{н}}$ хто/ хрума $\diamond$, звиклий ϕ , з-й с ϕ , хрум- кало, $\odot$ знай хрум та хрум.
ХРУПКИЙ: -ое создáние о. теплічна квітка.
ХРУСТЕТЬ хрускотіти, хруска-, хрумті-;
-й що хрускотить $\diamond$, схильний ϕ , $n^{\text{к}}$ хрусткий, хрумкий, хрускітливий, хрумкітлі-
ХРЫЧ $\sigma^{\text{к}}$ збу́йвик; **старый х.** старé луб'я.
ХРЮКАТЬ: **-й** що рóкка $n^{\text{к}}$ рóкхучий, рóкхіт- ливий, $\odot$ з рóкканням, с-и рóкхати.
ХРЯПАТЬ: **-й** 1. трескающий, 2. хрупающий;
СХРЯПАТЬ схрупати $\diamond$.
ХРЯСКАТЬ; ХРЯСНУТЬ $\sigma^{\text{к}}$ шарну́ти, шваркну-
ХРЯСЬ! $\sigma^{\text{к}}$ шварк!.
ХУДАТЬ /ХУДЕТЬ/ худнути, марні-;
-й/ що / $m^{\text{н}}$ хто/ худне $\diamond$, щорáz худіший /мар- ні-, мізерні-/ , напівсхудлий, $\odot$ худнучи;
ИСКУДАТЬ перепáстися на смик $\diamond$;
-вший $\emptyset$ + **истощавший**² [> **ТОЩАТЬ**];
ПОХУДЕТЬ о. спа́сти з тіла /ваги/ $\diamond$; **п.** как щéпка стягну́тися на нитку;
-вший схудлий, змарні-, $\emptyset$.
ХУДО $\phi^{\text{р}}$ кривда [он -да не дéлает він -ди не робить]; **нет -да без добра** не́ма щáстя без не- щáстя, г. не́ма біды, щоб не вийшли гараздí (í не́ма гараздú, щоб не вийшло на бідú).
ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ $\sigma^{\text{к}}$ мистецький, артисти- чний; & $d^{\text{о}}$ *охудóбнювати; **х.** беспоря́док ар- тистичний гармідер; **-ая** литерату́ра красне письменство.
ХУДОЖНИК -ИЩА/ $\sigma^{\text{к}}$ мистець /мисткіяня/.
ХУДОЙ¹: **х., как щéпка** ре́брами світить, худий, як шва́йка; **-ая** молва́ ли́ха сла́ва, несла́ва; **-ая** молва́ бе́жит, а добр- ле́жит сла́ва ле́жить, а не- сла́ бе́жить; **быть -ым как щéпка** світити ре́- брами; **-бе -ым и конча́ется** ли́хе на ли́хе й вий- де; **от -бо се́мени не жди до́брого плéме-** якé коріння, такé й насé-, смітт́ям пéчи не нагрéш.
ХУДОЙ² погáний, злэцкый;
ХУДШИЙ гіршій; & ~енький; **самое-ее** най-е.

ХУЖЕ: **х.** всех у Бога теля з'їв [что я х. в.? чи я в Б. т. з.?]; **х.** не **выдумать** гірше не **вігада-**еш; **х.** **некуда** далі **нема куди**, аж **нікуди**; **х.** **нет,** **чем что** **нема гірш** за /як /що /від чого/; **х.** **тогб** 1. що гірше, 2. **мало того, более того**; **и я /мы/ не х.** **других** **нате й мій /наш/ глек** на **капусту**, **нате й мох /наших/ п'ять**, щоб **було десять**.

ХУДОЩАВЫЙ о^к **сухорлявий**, **сухорібрий**.

ХУЛИГАН о^к **пробийголова**, **раклб**.

ХУЛИГАНИТЬ хуліганити;

—й **що /м^н хто/ хуліганити**, **звіклий /с-и/ ♦**, **з-й на♦**, **хуліган**, **пробийголова**, **раклб**, **п^к хуліганистий**, **хуліганський**.

ХУЛИТЬ ганити, гуди-, обклада- **болотом**;

—й **що /м^н хто/ гудити** ◊, **огудник**, **паплож-**, **п^к огудливий**, **папложли-**, **ганьблі-**, **огудний**, ± **бесчестящий**.

Ц

ЦАПАТЬ хапати, лапа-, дряпа-, цупи-;

—й **що /м^н хто/ хапа** ◊, **звіклий ♦**, **р-й /з-й/ вхоп-**и-, © **хапаючи**, ± **хватающий**;

—ый **хапаний**, **лапа-**, **дряпа-**, **цупле-**, **загарбува-**;

СЦАПАТЬ **вхопіти**, **злові-**, **спійма-**.

ЦАПАТЬСЯ: —йся 1. **царапающий(ся)**, 2. **хватающийся**, 3. **що /м^н хто/ гіркається** ◊, **звік-**лий **гіркатися**, ± **ссорящийся**.

ЦАП-ЦАРАП! **цяп-лап!**

ЦАРАПАТЬ дряпати, шкряба-;

—й **що /м^н хто/ дряпа** ◊, **звіклий ♦**, **з-й вдряпну-**, © **дряпка**, (*рiч*) **дряпак**, **дряпач**, **п^к = п^к → -йся**;

ЦАРАПНУТЬ **вдряпнути** ◊;

ЦАРАПАТЬ(СЯ): —й(ся) **що /м^н хто/ дряпае-**(ться) ◊, **звіклий ♦(ся)**, **з-й по♦**, **дряпун**, **дря-**пуга, **п^к дряпливий**, **дряпучий**, **деру-**, **деручкий**, **-йся/-ый дряпаний**, **шкряба-**, **дёртий**, **п^к деркий**, **деручий + -й(ся)**.

ЦАРИТЬ: —й = **господствующий**.

ЦАРСТВО: **ц.** **ему небесное!** **нехай царствує!**, **хай спочиває з Богом!**, **ф^р хай здоров буде!**

ЦАРСТВОВАТЬ **царювати**, **сиді-** на **престолі**;

—й **що /м^н хто/ царює** ◊, **покліканий ♦ /на царс-**тво/, **звіклий ♦**, **наречений царем**, **/нинішній/ цар**, **п^к царственный**, **царський [-й дом ц. дім]**.

ЦАРЬ & **царенко**, **царевич**.

ЦВЕСТИ **цвісти**, **вкриватися цвітом**, (**- край**) **процвітати**, **цвітом ♦**, **з^н проспелува-**;

—тущий **що цвіте** ◊, **укритий цвітом**, **сповнений цвіту**, (**весь**) у **цвіту**, **п^к квітучий**, **квітчастий**, **квіт-**ний, **/у розквіті/ розквітлий**, **розкішний**, **піш-**, **п^о розмая-**, **/вік/ п. золотий**, **/вигляд/ свіжий**, **здор-**овий, **п^о буйнотілий**, **с^к -квітій [червоноквітій]**, **-цвітний [ярко -й яроцвітний; запах цвітущей** **липы** **липоцвітний запах]**, **о.** у **силі цвіту**;

цвітший квітлий, **Ї**.

ЦВЕТ & **жарцвіт**; **ц.** **лиця цера**; **неопределён-**ного **-та сіро-біро-малиновий**; **во -те лет** у **сі-**лі /пвіті/ **віку**, у **повнім бігу життя**;

ЦВЕТА: **ц.** **радути** **веселчани барви**.

ЦВЕТЕНИЕ **п^о цвіть**; **ц.** **медоносів** **медоцвіт**.

ЦВЕТИСТО **/-ТЫЙ/ строкато** **/-тий/**, **п^о барвин-**ково **/-вий/**.

ЦВЕТИСТОСТЬ **о^к різнобарв'я**, **строкатість**, **о.** **буйнощі барв**.

ЦВЕТОК & **жарквітка**; **медоносний ц.** **медоцвіт**.

ЦВЕТОЧКИ: **это только ц.** (**а ягоди впереді**) **це тільки квіточкі** (**а будуть і ягоди**), **найгірше** — **попереду**.

ЦВЕТОЧНИК **/-ИЦА/ о^к квітничар** **/-ка/**.

ЦВЕТОЧНЫЙ **п^о квітний**.

ЦВЕТЫ (*дрiбні*) **дрiбноквіти**.

ЦЕДИТЬ **цідити**, **зціджува-** /про-, на-, ви-/ (*сло-*ва) **видушува-** **з(і) себе**;

—й **що /м^н хто/ цідити** ◊, **звіклий /с-и/ ♦**, **р-й /з-й/ про♦**, **цідильник**, **п^к цідильний**;

—й**мый** **ціджений**.

ЦЕЛЕБНЫЙ **о^к гойн'ий**; & **~уватий**, **~овий**.

ЦЕЛЕВЫЙ (*кредит*) **о^к спеціальний**.

ЦЕЛЕСООБРАЗНО **о.** **не без раці**, **до діла [го-**ворить **ц.** **говорити діло /до діла/]**.

ЦЕЛЕ/УСТРЕМЛЕННЫЙ, **~НАПРАВЛЕН-** **о^к цілевий**.

ЦЕЛИБАТ **безшлюб'я**, **безжёнство**, **безжённий** **стан**.

ЦЕЛИК **в^н націльник**.

ЦЕЛИК **з^р підбова**.

ЦЕЛИКОМ **о^к на гурт**, (*чий*) **повністю**, **з руками** **й нога-**; & **ціляком**; **ц.** **и полностью** **з усім га-**музом, **повною мірою**, **ф^р (з) руками** **й нога-**.

ЦЕЛИНА **о^к обліг**, **п^о цілинь**, **о.** **нерозроблений** **клондайк**.

ЦЕЛИТЕЛЬНЫЙ **о^к бальзамистий**.

ЦЕЛИТЬ(СЯ) **ціляти**, **вицілюва-** **кого/що**, **о.** **бра-**на **мушку**;

—й(ся) **що /м^н хто/ ціля** ◊, **звіклий /с-и/ ♦**; **-я из** **чего** **з націленим чим**;

—йся **націлюваний /ви-/**, **о^к = нацелившийся**;

НАЦЕЛИТЬСЯ: **-вшийся** **націлений + наме-**рившийся, **Ї**.

ЦЕЛИТЬ **ціляти**; & **вицілити**

ЦЕЛКА **в.** **незайманка**, **з.** **цілуха**, **г.** **небрана**, **не-**пробита, **нерозпечатана**.

ЦЕЛОВАТЬ **цілувати**, **п^н лізька-**;

—й **що /м^н хто/ цілує** ◊, **звіклий /с-и/ ♦**, **з-й по♦**, **цілувальник**, **п^к цілувальний**;

—йся/**ый** **цілюваний**; **-я** © **с-и** **цілуватися**;

ПО♦♦: **п.** **в заднюю часть** **насіпати соли** **на** **хвст**.

ЦЕЛОЕ **цілість**; **единое ц.** **одноцілість**.

ЦЕЛОМУДРЕННЫЙ **о^к чесночливий**.

ЦЕЛОМУДРИЕ *о*^к незайманість.

ЦЕЛОСТНЫЙ *о*^к одноцілий, з. сукупний.

ЦЕЛОСТЬ: в -сти (и сохранныс-) (віддату) цілим (та незайманам).

ЦЕЛЫЙ /ЦЕЛ: цел(ый) и невредим(ый) ◎ живий та здоров-, (що) цілий та незайманний; на целый /-люю, -лых/ аж на [на -ых семьсот аж на сімсот], на цілий /-лу, -лих/; в -ом загалом, зг'ола; в одно целое (скласти) докупі; -ых ф^р аж [-ых три г'ода аж три роки]; -ых пять щось аж п'ять, цілих п'ять;

ЦЕЛЬ *о*^к намір, ф^р потреба [для ин'ой -ли на иншу -бу]; ц. достигнута меті досягнуто;

ЦЕЛИ наміри; в -ях для, ◎ щоб [в -ях изученія для вивчення, щоб вивчити]; для разных -ей то для того, то для с'о-

ЦЕЛЬНО- ф^р весь [цельнолитой в. вилитий; цельнометаллический в. металічний; цельно-сварной в. зварений].

ЦЕЛЬНЫЙ (характер) зібраний.

ЦЕМЕНТИРОВАТЬ цементувати, п. згурт'ову-; (обсяг) обцемент'овува-;

-й 1. що /м^н хто/ ~ує ∅, звиклий ♦, рішений з♦, ~ник, р^к ~ар, для ~ування, зайнятий -ям, п^к хваткий як ~, /розчин/-ний + %, 2. сплывающий; -йся/-ый 1. цементований, 2. сплываемый.

ЦЕМЕНТНЫЙ: ц. завод к^н цементовиробня, р^к цементарня.

ЦЕНА: в (бчень) больш'ой -не на вагу з'олота; по -не цінобу; по какой -не за яку ціну; по дост'упным -ам поцінно; при цене по цінуючи по.

ЦЕНЗУРОВАТЬ цензурувати, піддава- цензурі; -й що /м^н хто/ ~ує ∅, звиклий ♦, покликанний про♦, зайнятий ~ою, цензор, п^к ~ний, ценорськ-; -йся/-ый цензурований, підда- цензурі.

ЦЕНИТЬ (кого) цінувати, дорожи- ким, високо стави-, стави- над усіма, зна- ціну кому;

-й що /м^н хто/ цінує ∅, звиклий ♦, з-й оціні-, зайнятий цінуванням, цінитель, цінувальник, к^н поцінувач, п^к цінувальний + %;

♦♦♦СЯ маіти ціну, бу- в ціні ∅; -илось цінено; -йся/-имый оцінуваний, ціно-, шан'о-; -я що має ціну ∅, високоцінний, кошт'ов-.

ЦЕННОСТНЫЙ: в -ом выраж'ении у вартісно-му обчисленні.

ЦЕННОСТЬ *о*^к цінноба, (що) кошт'овна річ, /рід-кість/ рарит'ет; объявленная ц. заявлена /пока-за-/ цінність /ціна/;

ЦЕННОСТИ *о*^к цінності, цінності ∅.

ЦЕННЫЙ; ЦЕННЕЙШИЙ найцінніший.

ЦЕНООБРАЗОВАНИЕ цінотворення.

ЦЕНООБРАЗУЮЩИЙ цінотворчий.

ЦЕНТР *о*^к осередок, осередка, серце; & пра-центр; рукаводящий ц. з. централь; ц. города середмістя; самый глав'ный ц. найцентріший центр.

ЦЕНТРАЛЬНЫЙ осередний, ж. найцентріший.

ЦЕНТРАЛИЗОВАТЬ централіз/увати, позбавля-автономії, зосереджува-владу (в одних руках);

-й що /м^н хто/ ~ує, з-й від♦, для ~ування зайнятий -ям, центрувальник, п^к = %, ◎ ~уючи;

-йся/-ый централізований.

ЦЕНТРИРОВАТЬ > ЦЕНТРОВАТЬ.

ЦЕНТРОБЕЖНЫЙ *о*^к відосередний.

ЦЕНТРОСТРЕМИТЕЛЬНЫЙ *о*^к доосередний.

ЦЕНТРОВАТЬ центр/увати;

-й що /м^н хто/ ~ує, з-й від♦, для ~ування зайнятий -ям, центрувальник, п^к = %, ◎ ~уючи;

-йся/-ый центрований.

ЦЕП ціп; & ціпура.

ЦЕПЕНЕТЬ ціпен/іти, клякну-, закляка-, (з жас-у) німі-, завмира-, затерпа-, замліва-, с. кам'яні-;

-й що /м^н хто/ ~іє ∅, напівзадубілий /-скам'яні-/ майже /от-от вже/ заціпені- /задубі-, завмер-, затерп-, замлі-, скам'яні-/; ◎ ціпеніючи.

ОЦЕПЕНЕТЬ *о*^к задеревіти, о. наче до місця прирости; о. от чего завмер-серцем від /з/ чого;

-вший заціпенілий, заціп-, задуб(і)-, задереві-, закл'як-, прикипі- до місця, ∅; -й от страха ні живий ні мертвий.

ЦЕПЕОБРАЗНЫЙ ланцюгуватий, на взір ланцюга.

ЦЕПКИЙ /-КО/ клешнястий /-сто/, д. ліпкий /-ко/;

ЦЕПКО (вхотитися) руками й ногами; ∅.

ЦЕПЛЯТЬ чіпляти; ц. ярлыкки *о*^к ярликува-;

-й що /м^н хто/ чіпляє ∅, звиклий ♦, з^м-й зачепі-/по-, при-/; зачіплювач /на-, при-/; п^к зачіплювальний /при-, на-/; -й ярлыкки звиклий ♦ ярликки;

-ый = зацепляемый /при-, на-/; п^к зачипний /на-, при- +/.

ЦЕПЛЯТЬСЯ: ц. к чему [н. штанам] чіпля'тися чого [н. штанів]; ц. к кому д. чіпа- кого; цепля-лось н^о чіпляно;

-йся що /м^н хто/ ~ється ∅, звиклий ч., з-й вчепі-/при-/; причепа, п^к чіпкий, учепистий /при-, за-/; /осот/ чіпкий, причепливий, ◎ прискіп-, зачип-;

УЦЕПИТЬСЯ: -вшийся = ухватившийся.

ЦЕПОЧКА (для собак) смик.

ЦЕПЬ (електрична) коло, в^н розстріляна; ц. с'обьтгий ф^р тяглість подій.

ЦЕРЕМОНИАЛЬНО *о*^к з помпою;

ЦЕРЕМОНИАЛЬНЫЙ *о*^к ритуальний.

ЦЕРЕМОНИЙМЕЙСТЕР маєстро церемонії, з. церемоніяр.

ЦЕРЕМОНИТЬСЯ, ~НИЧАТЬ церемон/итися. маніжи-, (з ким) панька-, пляцька-, розводити церемонії; не ц. хал'а- /бра-/ бика за роги;

-йся що /м^н хто/ ~иться ∅, звиклий ♦, п^к ~ливий, церемонний; не -я с кем безцеремонний з ким.

ЦЕРКОВКА *о*^к церквичка.

ЦЕСАРКА з^о пант'арка.

ЦИАНИРОВАТЬ ціянувати;

–й що /м^н хто/ цягнує, 3-й ♦, зайнятий цягнуванням, цягнувальник, н^к цягнувальний;

–йся/-ый цянований.

ЦИВИЛИЗОВАТЬ цивілізувати:

–й що /м^н хто/ ~ує, 3-й ♦, цивілізатор, н^к цивілізаційний, цивілізаторський, для цивілізації;

–йся/-ый цивілізований;

ЦИВИЛИЗОВАННО як у ХХІ віці.

ЦИКАДА н^б цвіркун.

ЦИКЛ: ц. плононошення зав'язок [третій ц. п. третій зав'язок /н. помідорів/].

ЦИКЛЕВАТЬ циклювати;

–й що /м^н хто/ циклює, рішений ♦, зайнятий циклюванням, циклювальник, н^к ~альний.

ЦИКЛИЧНЫЙ /-ИЧЕСКИЙ/ о^к кругоїдучий.

ЦИЛИНДР ♂ циліндер, і^г/г. вібло.

ЦИЛИНДРИЧЕСКИЙ стовбоватий, стовб[пч]-а-, стовбува-, і^г/г. віблій.

ЦИНКОВАТЬ цинкувати;

–й що /м^н хто/ цинкує, 3-й ♦, для цинкування /цинкова-/ , зайнятий -ям, цинкувальник, н^к = %;

–йся/-ый цинкований.

ЦИРКУЛИРОВАТЬ (- кров) циркулювати, оббига-, (- чутки) кружля-, ширитися, поширюва-;

–й що ~ює ◊, ширений, поширюва-, наставле- ♦, н^к кругобіж-, циркуляцій-, обіж- + %;

–ый ширений, циркульова-, поширю-.

ЦИРКУЛЯРНО о^к директивно.

ЦИРКУЛЯЦИЯ обіг.

ЦИТАТА о^к віпис.

ЦИТИРОВАТЬ цитувати, наводи- цитати, (шпарко) ф. шквари-;

–й що /м^н хто/ цитує ◊, звиклий ♦, р-й за ♦ /навести цитату/, цитувальник, н^к = %;

♦♦♦СЯ: обильно -ется кто рясніють цитати з кого; цитирую молниеносно шпарко цитую;

–йся/-ый цитований.

ЦИФРОВАТЬ цифрувати;

–й що /м^н хто/ цифрує, покликаний ♦, зайнятий цифруванням, цифрувальник, н^к = %;

–йся/-ый цифрований.

ЦОКАТЬ цокати, (на рахівниці) клаца-; & про♦;

–й що /м^н хто/ цокає ◊, звиклий ♦, 3-й на♦, цокотун, н^к цокітливий, цокотючий, © цокаючи;

НАЦОКАТЬ (на машинці) наклацати ◊.

ЦОКОЛЬ о^к підніжка, р^к підоснова.

ЦУГОМ о^к упростяж.

ЦЫГАНИТЬ циганити, канючи-, видурюва-;

–й що /м^н хто/ цыганить ◊, звиклий ♦, канюка.

ЦЫКАТЬ цытькати;

–й що /м^н хто/ цытькає ◊, звиклий ♦, цытькало;

ЦЫКНУТЬ гримнути, прикрикну- ◊.

ЦЫПЛЁНОК; ЦЫПЛЯТА: –ят по осени считают не кажи „гоп“, поки не перескочив, скажеш „гоп“, як перескочив.

ЦЫПОЧКИ: на -ах о^к на пальчиках.

Ч

ЧАВКАТЬ плямкати, жвака-; & виплямкув- /по-/ , розплямкуватися, д^к поплямкати;

–й що /м^н хто/ жвакає ◊, звиклий ♦, плямкало, жвака-, розплямканий, розжвака-, н^к плямкаль-, плямкоротий, плямкогубий, о. із жваканням.

ЧАДИТЬ чадити /-ить/, чаді- /-іє/, димі-, курі-;

–й що чадить ◊, схидьний ♦, н^к курний, димний, чадний.

ЧАЕВАТЬ чаювати, пі- чай, обпиватися /у-/ чаєм;

–й що /м^н хто/ чаює ◊, звиклий ♦, 3-й упитися ч., чаювальник, о за чаюванням, н^к чаювальний.

ЧАЕЧНЫЙ (козак при чайці) чайківський.

ЧАЙ е^{тм} ч. десь, пак [река здесь, чай, глубока річка тут, десь /пак/, глибока], ф^р може, з^с чей (же), ачэй, чень.

ЧАЙКА: -ки чайний [грудь -ки чайні груди]; птенец -ки чаєня.

ЧАРОВАТЬ 1. чакл/увати, чарува-, відьмува-, чари дія-, чародія-, 2. чарува-, заворожу-, зачарову-, (красою) полонити;

–й 1. що /м^н хто/ ~ує ◊, звиклий ♦, 3-й зачарува-, чарівник, чародій(ник), маг, ворожбіт, н^к чародійний, магіч-, 2. що чарує ◊, звиклий чарувати,

3-й заворожі-, н^к сповнений чарів, чарівний, чарівливий, чарівничий, чарівкий, /голос/ солод-, неземний, небес-, ф^р спокусливий, с^к чар- [ше-е зелье чар-зілля], ± завораживающий;

–йся/-ый 1./2. чарований, зачарову-, заворожу-.

ЧАРОДЕЙКА о^к волхвіня.

ЧАРОДЕЙСТВОВАТЬ > ЧАРОВАТЬ¹.

ЧАРЫ (чиі) шарм, чарівливість, чарівн-, (краси) принади, поваби, красоти.

ЧАС: в недобрый ч. при лихий годині; последний (смертний) ч. п. останні дні Помпеї; с -су на ч. от-от; ч. от -су о^к 1. що-якийсь-час, 2. з бігом часу; во втором -су (прийти) на другу годину; который ч. ж^н скільки годин?; в 24 -са за 24 години; долги-сы (жду) не одну годину.

ЧАСОВОЙ © стійковий, стійкар, стійчик; по ч. стрелке о^к за сонцем; против ч. стрелки проти /навпакі, навспак/ сонця.

ЧАСТИТЬ дріботіти, видрібнова-, (куди) вчаша-, (- пульс) частіша-;

–й що частішає ◊, 3-й ♦, щораз частіший, дуже частий, ± учащающийся.

ЧАСТИЦА: -цы пылі часточки порохів.

ЧАСТИЧНЫЙ о^к неповний [-ое затмение -не затемнення].

ЧАСТНОПРАКТИКУЮЩИЙ (ликар) з приватною практикою, к. приватний.

ЧАСТНЫЙ ф^р особистий, не суспільний, окремо взятий, окремий, (висновок) о^к побічний, з^н конкрет- [от -ого к общему від конкретного до загального].

ЧАСТО: довільно /бчень/ ч. частенько;

ЧАЩЕ: ч. всего найчастіше.

ЧАСТУШКА у. триндічка.

ЧАСТЬ (установи) відділ, ф^р порція [вот твой ч. оцє твой п.], лінія [по кулінарной -ти по кулінарній -іі], компетенція [это не по на́шей -ти це не наша к.], (частка) о^к вставка; заключительная ч. фінал; остальн- ч. решта; знаток по технической -ти знавєць по лінії техніки.

ЧАСЬ: как ч. як заведений, як механізм /хронометр/; по -ям 1. (чергувати) погодинно, 2. (-оплату) від години.

ЧАХЛЫЙ о^к нємичний, хирєн-, хирій, хирявий.

ЧАХНУТЬ хиріти, марні-; & вичахати;

-й що /м^н хто/ марніє Ѧ, прирєчений змарніти, напівзмарнілий, майже зачєврі-, щораз хирніший /марні-, мїршаві-/; н^к хирний, хирлявий, мїрша-, © -и Ѧ;

ЗА♦♦♦: -вший зав'ялий, засох-, зачэх-/ві-/; захірі-, змарні-, зачучєврі-, зачєврі-, знїді-, ± захирєвший /> ХИРЕТЬ/.

ЧАХОТКА: скоротєчная ч. г. раптові сухоти.

ЧАША ф^р міра [переполнить -шу терпєння урвати терпєць, перевищити- міру терпіння]; ч. терпєння переполнилась терпєць урвався.

ЧАШЕВИДНЫЙ мискуватий.

ЧАШЕЧКОВИДНЫЙ чашкуватий.

ЧАШКА о^к горнятко, г./з^н філіжанка.

ЧАШЕЧКА г. філіжаночка.

ЧАЩА & хащовини, н^к *хашчуватий.

ЧАТЬ: души не ч. в ком умирати /пропада-, млі-/ за ким, розпадається над ким; чающий = надеющийся.

ЧАЯЧИЙ чайний.

ЧВАКАТЬ (чобітьми по грязюці) хліпати;

-й = чавкающий + хлипучий.

ЧВАНИТЬСЯ чванитися, гонорі-, гнүти кірпу, задріра- носа /хвоста/;

-йся що /м^н хто/ гне к. Ѧ, звїклий Ѧ, чванькб, хвастун, задрїніс, о. Хлєстакбв, н^к чванїстий, чванливий, гордївлї-, пихлі-, чваньковїтий, хвальковї-, чванькува-, пиха-, прїндис-, чванїс-, бундючний, гордопїш-;

РАСЧВАНИТЬСЯ розпихатїти Ѧ.

ЧВАНЛИВЫЙ о^к чванїстий

ЧВАНСТВО к. чвань.

ЧВЫРКАТЬ цвїр/ати;

-й що /м^н хто/ ~а, звїклий Ѧ, р-й ~ну-, ~ало.

ЧВЯК! хлюсьць!

ЧЕЙ: ч. бы ни был хай чий; чей бы то ни было жодний [нєльзя переложити на чьи бы то ни б. плєчи не можна перекласти на жодні плєчі];

ЧЕЙ-ТО з^н чийсь там;

ЧЕЙ-ТО ЖЕ чийсь то [это чей-то же хлеб це чийсь то хліб].

ЧЕК: быть на чеку г. матися на бачності.

ЧЕКАНИТЬ карбувати, (крок) о^к руба-;

-й що /м^н хто/ карбує Ѧ, звїклий Ѧ, з-й віѦ, для карбування, зайнятий -ям, карбувальник, к. карбівник, н^к карбівний, карбуваль-, © карбуючи; -йся карбуваний, руба-.

ЧЕКАННЫЙ (крок, вірш) о^к рубаний.

ЧЕКАНЩИК карбівник, карбівничий.

ЧЕКОДЕРЖАТЕЛЬ е^к чекодєржєць.

ЧЕКУШКА о^к шкалик.

ЧЕЛНООБРАЗНЫЙ човнуватий, човняс-, на взір човна.

ЧЕЛОВЕК о. вінець творіння, цар природи, ф^р чоловік [молодой ч. молодий ч.], (для лічби) ф. гаврик [пять ч. п'ять -ів]; странный ты ч. дївна людина з тебе; ч. с положєнием людина на станбвищї; скблько ч. скїльки душ; пять /семь/ ч. п'ятеро /сємеро/; будь -ом! май совість!

ЧЕЛОВЕКОЛЮБИВЫЙ людолбн[ч]ий, братолббчий, у^р чоловіколббчий.

ЧЕЛОВЕКОЛЮБИЕ людолббство, братолбб-, у^р братолббіє, чоловіколббіє.

ЧЕЛОВЕКОНЕНАВИСТНИЧЕСКИЙ ненавісницький.

ЧЕЛОВЕКОНЕНАВИСТНИЧЕСТВО (брато)-ненавісництво.

ЧЕЛОВЕКОПОДОБНЫЙ: -ые обезьяны п^о мавполббди.

ЧЕЛОВЕКООБРАЗНЫЙ людосхбжий, схбжий на людєй, людськбї подобї, на-взїр-людєй.

ЧЕЛОВЕЧЕСТВО о. людський рїд; всє ч. всі люди з цїлого свїту.

ЧЕЛЮСТЬ: с большущей чєлюстью щєлєпатий, к^н щєлєпастий;

ЧЕЛЮСТИ: сводити ч. кбрчїти щєлєпи, з^н звбдити щ.

ЧЕЛЯДЬ о^к домочаддя.

ЧЕМ: ч. дальше в лес, тем ббль- дров що далї в лїс, то бїльше дров;

ЧЕМ-ТО ЖЕ чїмось то [чєм-то же их кбрмят чїмось то їх годують].

ЧЕМОДАННЫЙ о^к валїзний; -ое настроєние у кого душєю в дорбзі /як горобєць на даху/ хто.

ЧЕПУХА о^к брїднїя, гєрєсь, сон ряббї кобилї, ф^р пброх, полбва.

ЧЕРВЕОБРАЗНЫЕ з^р хробакї.

ЧЕРВОТЧИНА о^к шашїль; & червотка.

ЧЕРВЬ © гнїда, пїднїжок; ч. одїнобчєства /раскаяння, тоскї +/- гробак самотности /каяття, туги +/-.

ЧЕРВЯК т. шнек.

ЧЕРВЯЧНЫЙ (механїзм) шнєковий.

ЧЕРДАК о^к пїддаша.

ЧЕРДАЧНЫЙ пїддэховий, з. горшнї[и]й, р^к горїщаний, р^р горїща [ч. обїтатєль жїтель г.].

ЧЕРЕД: когда настает ч. чєго колї приходїть до; (своїм) -бм колбм; своїм -бм 1. своїм по-

рядком /ладом, плів-/ , своєю дорогою, 2. в свою чергу, і собі, своєю чергою.

ЧЕРЕДА: **сво́й -бій = своим чередом.**

ЧЕРЕДОВА́ТЬ черг/увати, (*А з Б*) міня- по черзі; --й що /м^н хто/ ~ує ∅, звиклий ♦, для ~ування, зайнятий -ям, доглядач чергі, н^к = %, © ~уючи;

ЧЕРЕДОВА́ТЬ(СЯ) переміняти(ся) ∅;

-йся/-ый чергований, н^к черговий; -я навперемінний, *ф^р* перехрєс-, ± **перемежающийся.**

ЧЕРЕЗ: **ч. го́ловы** понад го́лови, (*стріляти*) понад головами; **ч. день** що-другого дня; **ч. кого** (*передати*) о^к *ким*; **ч. ме́ру** аж за́надто; **ч. час** за годину; **ч. не́которое вре́мя** за якийсь час.

ЧЕРНО́К (*цети*) *г.* на́щипка.

ЧЕРЕПА́ШИЙ: **ч. ход** слимако́вий хід; **-шьим ша́гом** як черепа́ха.

ЧЕРЕСЧУ́Р о^к аж [де ти ба́чиш таке аж чудєсне?], аж (*за*)на́до /задуже/, че́рез край; **ч. пра́вильно** надміру /перебі́шено/ пра́вильно; **ч. сокруша́ться** *чем* робіти завели́ку біду з чо́го.

ЧЕРЕШНЕВИЙ н^{пм} черешневий.

ЧЕРЕ́ШНЯ (*одне дерево*) черешина.

ЧЕРКА́ТЬ кресати, (*писане*) закрєсло́ва- /ви-/ , *р.* крєсли-, (*нагаєт*) перепісу́ва-, (*ножем*) крєса-; --й що /м^н хто/ крєса ∅, звиклий ♦, *р-й* кресну-; **-ый** закрєсло́ва- /ви-/ , перепісу́ва-, крєса-, *р.* че́рка-;

ЧЕРКНУ́ТЬ (*слівце*) писону́ти, (*ножем*) кресону́-, поросну́-;

ИСЧЕРКА́ТЬ попокрєслити /попере-/ ∅;

-вший ∅.

ЧЕРНЕ́ТЬ чорніти, вороні-;

--й що чорніє +, щора́з чорніший /темні-/ , вже майже /от-бт вже/ чо́рний, *ф^р* (вже) зачорнілий.

ЧЕРНЕ́Ц (*буддистський*) бонза.

ЧЕРНИ́ТЬ чорніти, *п.* гуди-, пашло́жи-;

--й 1. що /м^н хто/ чорніть, звиклий ♦, 3-й ви♦, (*рiч*) чорний, н^к чорнийлий, 2. що гудить, 3-й обгудити, пашло́жник, огу́д-, н^к огу́дливий, пашло́жи-, 3. що ворону́є, н^к = %;

-йся/-имый 1. чо́рнений, вичо́рнюва-, 2. гудже-, пашло́же-, обгуджу́ва-, обмо́влю-, 3. воронений.

ЧЕРНОВИ́К о^к чорно́пис.

ЧЕРНОМО́РЕЦ н^р чорномо́рій.

ЧЕРНОРАБО́ЧИЙ & н^р чорноробий.

ЧЕРНОРА́БАШЕЧНИК чорноблужник.

ЧЕ́РНЫЙ (- *очи*) антрацитний, (*намір*) злочін-, підступ-, сатанінський; & чорню́щий, о. чо́рний, як безнадія; **на ч. день** на чо́рну годину.

ЧЕРНЬ *г.* чо́рний люд, *л.* бидло́та.

ЧЕРПА́К & черпачо́к.

ЧЕРПА́ТЬ черп/ати, (*потроху*) ж^м ця́па-, (*куди*) начєрпув-, (*звідки*) /ви-/ , (*досвід*) запозичув-, започіа́ти; & зачерпа́-;

--й що /м^н хто/ ~а ∅, звиклий ♦, 3-й на♦ /ві-/ , черпа́льник, н^к = %, с^к -чєрпий [-й **вино́** виночєрпий];

-йся/-ый чєрпаний, начєрпу́ва- /ви-/ , запозича-; **ПОЧЕРПНУ́ТЬ** (*принад*) зачєрпну́ти; ∅.

ЧЕРСТВЕ́ТЬ чєрствіти; & почєрствіти;

--й який /м^н хто/ чєрствіє, схильний ♦, напівза-чєрствілий, напівчєрствій;

ЗАЧЕРСТВЕ́ТЬ (- *серце*) притупіти; ∅;

-вший зачєрствілий, ∅, (- *серце*) притупілий;

ОЧЕРСТВЕ́ТЬ (*серцем*) зашєрхти; ∅; **-эл кто** се́рце *чие* мо́хом поросло́;

-вший (*серцем*) зашєрхлий, (- *серце*) поросло́мо́хом; ∅.

ЧЕ́РСТВЫЙ (- *серце*) о́схлий, © чєрстводо́ушний.

ЧЕ́РТ нечистий дух, дя́вол; & ж^с дя́волиця; **ч. возьми!** сто чортів!; **на кой черт** е^{см} на дідька /лиху́ годину/; **ч. зна́ет что** о^к лі́хо зна́є що; **чем ч. не шу́тит** бува́є і слон літа́є, з чим дідько не но́ситься, на віку́, як на до́вгій ніви́: і ку́ль, і пше́ниця, Бог не без ми́лости, коза́к не без до́лі /шастя/, *ф^р* ще й спра́вді; **ч. бы вас побра́л** щоб вас дідько злизав; **-та лы́сого!**, **-та с два!** чо́рта пухло́го, *ф^р* де́ там!, та де!, *р^р* так він /вона +/ і [ч. с два тебє ска́жет так він тобі і ска́же]; **к -ту** в зу́бы до чо́рта на ро́ги; **у -та** на ку́личка о^к у чо́рта за па́зухою;

ЧЕ́РТИ: **ч. поло́сатые** бісові діти; **ко всем -тя́м** під три чорті; **всем -тя́м то́шно** аж пє́кло сміє́ться.

ЧЕРТА́ (*характеру*) о^к жи́лка; **в о́бщих -а́х** о^к штрихпункти́рно; **с то́нками -а́ми** ли́ца́ тонковидий.

ЧЕРТЕ́Ж о^к кресло́нок.

ЧЕРТЕ́ЖНЫЙ о^к рисуно́ковий [-ые **принадле́жности** -ве прила́ддя].

ЧЕ́РТИК: до -ов (*танцювати*) до упа́ду.

ЧЕРТИ́ТЬ креслити, викресло́ва- /пере-/; ∅^к по♦;

--й що /м^н хто/ креслить ∅, 3-й ви♦, звиклий ♦, кресля́р, н^к кресля́рський + %, с^к кресли- [чєр-тє́жный стол кресли́стїл];

-йся/-имый креслений, викресло́ва- /пере-/;

НА♦♦♦ накрєслити, написа́-, *г.* начєркну́-;

НАЧЕ́РТАННЫЙ накрєслєний, *г.* начєркнутий.

ЧЕ́РТОВ: **к -ой ма́тери** ік лихій ма́тері.

ЧЕРТОВЩИ́НА о^к ма́ра [что за ч. ? що за м. ?].

ЧЕРТЫХА́НЬЕ о^к черка́ння.

ЧЕРТЫХА́ТЬСЯ черк/ати;

--йся що /м^н хто/ ~а, звиклий ♦(ся), о. з чорта́ми на уста́х.

ЧЕСА́ТЬ чу́ха/ти, розчу́хува-, (*чуб*) розчісу- /за-/ , /ви-/ , (*словами*) ж^м стріг-; **ч. язы́ки** теревєні пра́ви-, перетира́- на языкáх, ♦ піднебі́ння;

-шущий 1. що /м^н хто/ чу́ха ∅, звиклий ♦, *р-й* по♦, с^к свербі- [-й за́дницю свербігуз], © чу́хавши, 2. що чєше ∅, звиклий чєсати, 3-й вічєса-, сєсальник, н^к = %, для чєсан́ня, с^к зачєши- [За-чєши́чуб]; **-й зу́бы** бєляндра́сник, 3. **шпаря́щий** /> ШПАРИ́ТЬ/.

-йся 1. що /м^н хто/ чу́хається $\diamond$, чу́ханий, розчу́хува-, зви́клий $\blacklozenge$ ся, чухра́[і]й, 2. що че́ше-ться, че́саний, розчи́сува- /за-, ви-/, че́сальник, н^к че́сальний, 3. що свербѣть, (- місце) чу́ханий, розчу́хува-, н^к сверблячий, розсвербілий;

ПОЧЕСАТЬСЯ (за вухом) пошкрѣтатися; $\diamond$.

ЧЕСНЯГА чесняк, незлочинець, ж^м фрѣр.

ЧЕСТВОВАТЬ (їх) віддавати /склада-/ ша́ну їм;

-й що /м^н хто/ вшано́вує $\diamond$, го́товий ушанува́ти, зви́клий вшано́ву-, шанува́льник, шанува́тель, н^к шанува́льний, (форму) де вшановують;

-йся/-ый вшано́вуваний, шано́-.

ЧЕСТИТЬ вшано́вувати, велича́-, ж^м лая-, дуба́си-;

ОБЕСЧЕСТИТЬ ввѣсти в сла́ву, упосліди-, (труп) н^{дк} окрада́-, збезче́шува-;

ОБЕСЧЕЩЕННЫЙ (труп) окра́дений $\diamond$.

ЧЕСТНО ф^р безгана́бно;

ЧЕСТНЫЙ; ЧЕСТНЕЙШИЙ най[все]чесні-ший, всечѣсний, че́сний-чеснісінький.

ЧЕСТОЛЮБИВЫЙ: БЫТЬ -ым зна́ти собі ціну́.

ЧЕСТЬ ф^р/р^р го́нор [с -тью з го́нором]; **ч. и хва-ла́** хвала́ і честь кому́; **ч. имѣю доложитъ** (в чужих арміях) ма́ю честь доложити, (в укр. армії) зголо́шую!; **к -ти кого** в честь генера́ла: він не взяв, © хто зберіг честь: [к е́го -ти он не взяв він з. ч.: не взяв].

ЧЕТА: супру́жеская ч. подру́жжя, шлѣбна /по-дру́жня/ па́ра.

ЧЕТВЕРЁНЬКИ: на -ках, на -ки о^к навкара́чки; **ползти на -ках** повзти навко́лішках /на ко́ліа-/.

ЧЕТВЕРКА цвірка.

ЧЕТВЕРТОЙ (на взір потрійний) (по)чвірний.

ЧЕТВЕРОВАТЬ четвертува́ти, кі́да- під танк; **-й** що /м^н хто/ четвѣтує, зви́клий $\blacklozenge$, з-й по $\blacklozenge$, четвертува́льник, н^к = %, с^к четвѣту́й-;

-ый четвѣтований.

ЧЕТВЕРГУШКА (спирту) шка́лик.

ЧЕТВЕРГЪ: второя ч. (луны) підпівня; (в) ч. пя́того (о) чверть на п'яту; **без -ти** два за чверть дру́га; **по -тям** чвертя́ми, четвѣртина-.

ЧЕТКИ г. ве́рвичка, ве́рвица.

ЧЕТКИЙ (текст) о^к про́зрінний;

ЧЕТКО: предельно ч. виразнісінько, о. чо́рним по білому, $\diamond$.

ЧЕТЫРЕЖДЫ чо́тири по; **ч. три /четыре +/**, чо́тири по три /по чо́тири +/; **ч. семь** чо́тири по сім.

ЧЕТЫРЕХУГОЛКА рогатівка, г. рогатінка.

ЧЕХОЛ покрівець, (на окуляри) футля́р, капшук.

ЧЕХОЛЬНЫЙ покріве́цьвий.

ЧЕШУЯ & лу́сочка.

ЧИК-ЧИРІК! о^к ців-ців!.

ЧИН о^к титлу, ра́нц(а), ступінь, ц. сан; **чин чі-ном /по чіну/ (убратя)** гарне́нко.

ЧИНІТЬ направля́ти, ремонтува́-, (суд) чини́-; **ч. помѣхи** става́- на зава́ді, кі́да- коло́ди під но́ги;

-й 1. **ремонтирующий**, 2. що /м^н хто/ застру́гує $\diamond$, н^к струга́льний + %, ©, 3. що /м^н хто/ чи́нить $\diamond$, зви́клий ч., з-й вч. + **творящий; -й не-приятности** ка́верзник; **-й помѣхи** = **препятст-вующ-**; **-й суд** призначений ч. суд, суддія;

-йся/-имый 1. **ремонтируемый**, 2. стру́ганий, застру́гив- /під-/ , заго́бстров- /під-/ , 3. чинений, твѣре-, робле-.

ЧИНКА (для оли́вціє) (під)струга́чка.

ЧИНОВНИК & чиновничок;

ЧИНОВ/НИКИ, ~НИЧЕСТВО з^н чинодра́ли.

ЧИРІКАНЬЕ о^к цвіркит.

ЧИРІКАТЬ цвірко́тати, цівка-, цінька-, н^ф цві-рінь!; **ч. без умолку** вицвірінькува-; **то и де́ло /не переставая/ ч.** вищцвірко́чува-;

-й що цвірінчи́ть $\diamond$, зви́клий $\blacklozenge$, р-й за $\blacklozenge$, цвірк(от)у́н, цвірінькало, н^к цвірко́тливий, цвірку́чий, цвірко́тл-, джерко́тл-, о. знай цвірінь та цвірінь;

ЧИРІКНУТЬ цівкнути $\diamond$.

ЧИРКАТЬ (сірник) чірка́ти, те́р-, витира́-, н^ф чирк (сірнико́м), (крізь зуби) цві́рка-;

-й що /м^н хто/ тре $\diamond$, зви́клий /с-и/ $\blacklozenge$, чіркало, н^к чірка́льний, с^к чірка́й-.

ЧИСЛЕННЫЙ м. числовий [-оє вира́женіє ч. ви́раз].

ЧИСЛИТЬ: -й = **считающий**^{1/2}.

ЧИСЛИТЬСЯ чи́слитися; **ч. в штáте** бу́ти в штáті; **ч. за кем** о^к сто́я- на кому́;

-йся що /м^н хто/ чи́слиться $\diamond$, чи́слений, лі́че-, рахо́ва-, запи́сува-, к. записа- [-я в спи́ске з. у спи́ску; -я за кем з. на кого], о. на спи́ску; **-я в штáте** штáтний, приписа- до штáту.

ЧИСЛО о^к ціфра, (дня) да́та, де́нь; **ка́ждое пе́р-вое ч.** що-пе́ршого-числа́; **из -ла́ ф^р з [из -ла́ во́енных з ви́ськовиків]; БЫТЬ в -ле́** кого́ бу́ти се́ред кого́.

ЧИСТИТЬ чи́ст/ити, очища́-/ви-, роз-, про-, +/;

-й що /м^н хто/ ~ить $\diamond$, зви́клий /с-и/ $\blacklozenge$, з-й ви $\blacklozenge$, чи́стильник, т. очис-, н^к очі́сний, чи́стиль- + %, с^к -чи́сний, -чи́сник [-й снег сніго́чи́сний, сніго-чи́сник];

-йся чи́щений, очі́щува- /ви-, роз-, про-, від-, під-, за-, пере- +/.

ВИЧИСТИТЬ (щіткою) ви́щіткувати; $\diamond$.

ЧИСТОВИК о^к чи́стопис.

ЧИСТОДЕЛ акура́тний.

ЧИСТОКРОВАТЫЙ о. чи́стої во́ди.

ЧИСТОПЛОТНЫЙ чепури́стий, з^н відзі́горний.

ЧИСТОСЕРДЕЧНО з ду́ші, (ка́яться) від ду́ші; & ширісінько;

ЧИСТОСЕРДЕЧНЫЙ нелука́вий, щиро́дру́ж-ний $\diamond$.

ЧИСТЫЙ ф^р шойнові́митий; **-ая пра́вда** ши́ра /сама́/ пра́вда; **-оє збо́то** ши́ре збо́то;

ЧИСТЕЙШИЙ найчи́стіший, (чи́стий-)чи́стісі-нький, пре́чи́стий, чи́стий як слѣза́; **ч. вздо́р**

Хіміні кури; -шяя *n*^o ой, чїста ж, чїста; -шяя правда чистїсінька правда.

ЧИСТЮЛЯ *o*^k чистолоб.

ЧИТАБЕЛЬНЫЙ *o*^k читкий.

ЧИТАНЬЕ *ф*^p читальництво.

ЧИТАТЕЛЬ & читачик;

ЧИТАТЕЛИ, ЧИТАЮЩИЕ з^b читацтво.

ЧИТАТЬ читати, прочитува- /за-, (молитву) від-, (думки) розгаду-, *ф*^p до читання [кто затавил их ч. хто змісвн їх до ч.]; ч. запобем човпгї; -лось/-лис/- читано;

-й що /мⁿ хто/ чита $\diamond$, звїклий $\diamond$, з-й про $\diamond$, зайнятий читанням, читач, читальник, (на сцені) читець, *n*^k читальний, (знавець грамоти) письмен-, грамот-, /- публїк/ читальський, *o* з книжкою /газетою +/- в руках, © читаючи; -й наоборот мастак $\diamond$ з кінця; не -й нечитайло;

-йся/-ий читаний, *n*^k читкий, читабельний, з. почитний, *o*^k читомий, (твїр) популярний.

ЧИХ, ЧИХАНЬЕ (дія) пчих.

ЧИХАТЬ чхати;

-й що чхае $\diamond$, звїклий $\diamond$, зⁿ-й чхну-, пчихало, *n*^k чхальний, пчихаль-, *o*. у нападї пчиху, з голосним пчихом, знай апчих та апчих.

ЧИХВОСТИТЬ; РАС $\blacklozenge$ $\blacklozenge$ (словами) взїти на зуб.

ЧЛЕН (місії) учасник, (стілки) спілчанин, (братства) братчик, (ради) радник, (на паях) пайовик, *ж*^c членкїня; ч. семьї сїм'яний.

ЧЛЕНИСТОНОГИЕ з^o членоногїцї.

ЧЛЕНИТЬ паювати; & вичленовува-;

-й що /мⁿ хто/ паюе $\diamond$, звїклий $\diamond$, з-й по $\diamond$, для паюванїя, зайнятий -ям, паювальник, *n*^k = %;

ЧЛЕНИТЬСЯ ділитися, подїля- $\diamond$;

-йся/-иймый пайований, членб-, розчленову-, з-й $\diamond$.

ЧЛЕНОВРЕДИТЕЛЬ *n*^b саморуб.

ЧЛЕНОВРЕДИТЕЛЬСКИЙ саморубний.

ЧМОКАНЬЕ *o*^k цьомання.

ЧМОКАТЬ цьокати, *n*^b цьок!, цьом!; & поцмакуваї /при-/ (губами, язиком);

-й що /мⁿ хто/ цьока $\diamond$, звїклий $\diamond$, з-й за $\diamond$, цьокало, цьомкало, цьоктїй, *n*^k = %;

-йся цьоканий, звїклий $\diamond$ ся, р-й цьокну-.

ЧОКАТЬСЯ цокатися, з. черка-;

-йся що цокається, звїклий $\diamond$, р-й цокну-.

ЧОКНУТЫЙ *ж*ⁿ (слабий на голову) стѣбнутий, тїюкну-, стїкну-, шваркну-, з. цѳфну-.

ЧОПОРНЫЙ з. штївний.

ЧП *n*^k НП [надзвичайна пригода], *p*^k ЧП [чѳртова п.], (страшна) пригода, халѣпа, (велике) нещастя, нещасний випадок, раптове лихо /аварїя/; случїлось ЧП *ж*. щось велике в лїсі здѳхло.

ЧРЕВАТЫЙ (чим) важкий, обтяжений, вагїт-, череватий, спѳвнений чого, обⁿ-вагїтний [ч. событиями подѳвагїтний]; ч. чем *ф*^p прїрече- на що, обтяже- немїнучим чим, к. з немїнуч- чим [ч. осложнѣнями з -ими ускладненнями]; ч.

беспорядками вагїтний /череватий/ заворушеннями; ч. серьѳзными послѣдствия- (крок) спѳвнений серїѳзних наслїдкїв, *ф*^p далекосяж-.

ЧРЕВО *n*. нутрѳвище; низ чрева підчерѳ'я.

ЧРЕВОУГОДИЕ *o*^k чревополбство.

ЧРЕВОУГОДНИЧАТЬ *ф*. набивати утробу, (на природі) пікнікува-.

ЧРЕЗВЫЧАЙНО *o*^k страшенно, неймовір-, винятково, що аж [гаряче що аж], збїса, що й не сказати, аж-бн-як, (змучений) до краю, (тишатись) хїба-ж-так, *ф*^p неабїяк, занадто [ч. большой з. великий], *ж*ⁿ ой, як [ч. тяжело ой, як важко], що ну, не-дай-Гѳсподи-який /-як/, такий..., такий... [ч. сердїтїй сердїтїй, що ну, не-дай-Гѳсподи-який с., такий с., такий с:], так..., так... [ч. интересно так цікаво, так цікаво, страшенно цікаво], *р*^p кудї /аж он/ який [ч. умный кудї /аж он/ який розумний];

ЧРЕЗВЫЧАЙНЫЙ *o*^k надособлївий $\diamond$, *o*. хїба-ж-такий, усїм чим що [-оє меропрїятїе усїм заходам захїд]; -оє положѣние стан облѳги.

ЧРЕЗМѢРНО *o*^k непомїрно, *ф*^p надто [ч. узкий н. вузький], аж-бн-який [ч. большой аж-бн-який великий];

ЧРЕЗМѢРНЫЙ непомїрний, з. пересад- $\diamond$, (-чемнїсть) подвїй-.

ЧТИВО читво.

ЧТИТЬ: ч. как святїню сакралїзувати, шанува- як святїню; чти отца (твоего) и матерь (твою) шануй батька й матір;

чтїющий = уважающий + пошановувач; -й как святїню сакралїзатор, *n*^k сакралїзаторський, © шануючи як святїню;

-иймый шанований, поважа-, с. звелїчув-.

ЧТО *o*^k аж [ч. дѳже упал аж навїть упав]; ч. бы где не происходило (то он там) що де не є (то він там); ч. бы ни хай що [ч. бы ни говорїли хай що кажуть]; ч. б там ни говорїли хай там що кажуть, хай би там що казали; ч. бы то нї было хоч би там що, хай (там) що; ч. Вам угѳдно? що скажете?, чим мѳжу служїти?; ч. дѳже аж [ч. д. сам краснѣет аж сам червонїе]; ч. душе угѳдно чогѳ душа забажас; ч. есть дїху *o*. аж пїр'я летїть; ч. есть сїлы *o*^k скїльки сїли; ч. за птїца? що то воно за цабе?; ч. значит *ф*^p що то [ч. значит любовь що то любовь]; ч. к чему *o*^k що воно і як; ч. мне дѣлать що маю робї-; ч. надѳ! *n*^k такий, що ну!; ч. ни говорї *o*^k хоч там що каза-; ч. ни на есть какой найвишїй ступїнь *n*^k [ч. ни на є. дорогѳй щонайдорѳжчий]; ч. с тобой? що тобі?; ч. с Вами /тобой/? що Вам /тобі/ такѳ?; что собой представляет? що воно за одїн?; ч. такѳ? *o*^k що то є?; ч. такѳе хорошѳ и ч. такѳе плѳхо що гѳрно, а що пога-; ч. угѳдно що хочеш /-те/; во ч. бы то ни стѳло хай там що /що бѳде/, будь-що-бѳдь,

хоч би там що, щоб тут що; да **ч. Вы!** бійтеся Бога!; да **ч. то** – *всё другое е.* та що там *те* – *все ише* [Рим в ужасе. Да **ч. Рим** – вся Европа Рим узяв жак. Та що там Рим – усю Европу]; за **ч. бы он ни брался** хай до чо́го він візьметься; не́ за **ч. нема́ за́** що; ни за **ч. ф^р** хоч убий; ни за **ч. ни про ч.** ні за́ що ні про́ що; думаєт **ч. хо-чет** дума, що на серці лежить; **ч.-ч.**, а ще б шось *ише*, а [ч.-ч., а хату **найти** **трудно** ще б шось *ише*, а хату знайти **ва́жко**]; до че́го страх, як, страх, який [до ч. испуга́лся с., як зляка́вся; до ч. **холодный** с., який **холодный**], там-то мені [до ч. **хороша́** т.-то мені **га́рна**], *д!* ДО; до че́го **уж** хто *какой*, и тот *нашо* вже хто *який*, і той [до ч. **уж** дед тих, и тот **взвыл** н. вже дід *тихий*, і той *завів*]; к **чему́ бы́** *это* що воно́ за знак?; не **чем**, а **©** аж [зап-а́хло не **чем**, а **фашизмом** запáхло аж **фашизмом**]; о **чем** **то́лько** не судачи́ли *говорили* про **бозна** *тільки* що;

ЧТО́-ЛИБО *о^к* **аби**що; к **чему́-либо** (*в'язнуги*) **аби** до чо́го;

ЧТО́-НИБУДЬ *з^н* шось там; **ч.-н.** *ещё з^н о^к* там шось [купй слив то ли **ч.-н.** е. **купй** слив чи т. щ.]; *это* вам не **ч.-н.** *жс.* це вам не хвист **собачий**; *это* че́го-н. да **сто́ит** це чо́сь та́ки *ва́рте*;

ЧТО́-ТО: **ч.-то** *вроде*, **ч.-то** *около* *этого* та шось таке; **ч.-то** *невероятное* шось *тороплэне*;

ЧТО́-ТО ЖЕ шось то [ч.-т. же *ее́* **принудило** шось то її *змусило*].

ЧТО́БЫ, ЧТО́Б *ф^р* **бодай** [ч. **тебе́ пу́сто бы́ло** бодай /щоб/ ти *скис!*]; **ч. Вам пу́сто бы́ло** щоб Вас дощ *намочив*, щоб Вас *гу́ска* *ко́пнула* /вбрикну-/; щоб Вам *кисло* було, щоб Вам *назад* п'яти; **ч. мне бы́ло /-а́, -и!** *диста́нь(те)*, хоч з-під землі!; **ч. тебе́ така́я** *жизнь* щоб ти так *дихав* /жив/!

ЧУВСТВИТЕЛЬНОСТЬ *о^к* **сантименти**.

ЧУВСТВИТЕЛЬНЫЙ (*вразливий*) *о^к* **діткли́вий***, *ф^р* **настроє́**; **ч. к чему́** *чу́тливий* на що; *изли́шне* **ч.** *перечу́лений*.

ЧУ́ВСТВО & *почува́ннячко*; **ч. глубо́кого** *удовлетворэ́ния* *почуття* *вдово́лення*, що аж; **ч. ло́ктя /плеча́** /дух *побратимства*; **ч. собств́енно-го** *досто́инства* *самопова́га*; *нежно́е* **ч.** *любо́в*; *от изы́тка -ств* з *перечу́лення*; **с -ом** *перечу́лено*, із *сантимэ́нтом*; **с -ом** *че́го з чим* у серці [с -ом *доса́ды з доса́дою* в с.]; **с -ом**, **с то́лком**, **с расстанóвкой** *чітко*, з *розсудом* і з *па́взами*, *б^о* з серцем, з *розсудом* і з *па́взами*.

ЧУ́ВСТВОВАТЬ *почува́ти* /вiд-/; *о^к* /ви-/; (*лихо*) /перед-/; *ду́хом /серцем* *чу́-*; *о. ма́-* на серці, *ф^р* *бу́-* [-уйте **себя́** *как* *дóма* *бу́дьте* як *удо́ма*]; **ч. что́** *сповноватися* *чим* [ч. *гóрдость* с. *гóрдистю*]; **ч. крайнее** *неудóбство* *вэ́стися*, як *го́лому* на *їжаку́*; **ч. нелóвкость** = *неловко* **себя́ ч.**; **ч.**

неограни́ченную *свобóду* *дихати* на *пóвні* *гру́ди*; **ч. непри́язнь к кому́** *ва́жко* /с. *пéклom* /*диха-* на *кого*; **ч. неодóбство** *гнітáтися*; **ч. отв́ра-щения** (*к чему́*) *вiдвертáти* *ніс* (*вiд чо́го*), (*бри-* дитися *чим*, *бри́дити* /д^к з-/ *що*); **ч. располо́же-ние к кому́** *прихилáтися* /*душéю*/ *до кого́*; **ч. своё** *превосхóдство* *знáти* *собі* *ци́ну*; **ч. себя́** *♦ся*, *чу́-*, *ма́-* [як ся *ма́еш?*]; **ч. себя́ в безпáсности** *бу́ти* *пéвним* у *сво́й* *безпéці*, *чу́тися* як за *кам'яним* *му́ром* /*стiно́ю*/; **ч. себя́** *виновáтым* *вiдчува́ти*, що *винен*, *г. ♦ся* до *вини*; **ч. себя́ в родно́й стихии** *бу́ти* в *сво́ему* *репертуáри*; **ч. себя́ в силáх** *чу́тися* на *силі*; **ч. себя́** *как* *дóма* *розгó-щува-*, *д^к* *розгости-* [-уйте с. *к. дóма!* *про́шу* *розгости́тися!*]; **ч. себя́ на седьмо́м не́бе** *землі* не *чу́ти* *під* *собо́ю*; **ч. себя́** *нелóвко* не *знá-*, на *яку́* *ступі́-*, *чу́тися* *ні в сих* *ні в тих*; **ч. себя́** *нелю́бо* *ма́-* не *зле* /*злэ́щкв!*; **ч. себя́** *обязáнным* (*кому́*) *г. чу́ти* на *собі* *обов'язок*, (*♦ся* до *обов'язку* *пéред* *ким*); **ч. себя́** *уверэ́нно* /*хозя́ином* *поло́ження*/ *ма́ти* /*вiдчува́-* /*ми́чний* /*твердй*/ *грунт* *під* *нога́ми*; **ч. симпáтию к кому́** *припа́дá* *серцем* *до кого́* + СИМПАТИЗИРОВАТЬ; **ч. угры́зэ́ния** *совэ́сти* *угрызáтися* *совістю*; **ч. шесты́м** *чу́вством* *чу́ти* *шкіро́ю*; **ч. инстинктивно** /*инту́ити*-/ **ч. чу́-** *серцем*; **плóхо** **себя́ ч.** *нездужа-*; **не ч. стáрости** *ф^р* *♦ся* *мóлодо*; **он не -ует** *к ней* *симпáтии* у *нбго* не *лежы́т* *до* *не́й* *душá*; **что она́ -ует?** *що у не́й на серці?*; **как ты** **себя́ -уешь?** *як твоє* *здоров'я?*;

–й *що /м^н* *хто*/ *вiдчува́* *♦*, *с-и ♦*, *з-й* *вiдчу́-*, *охóпленй* /*обтя́же-*/ *почуття́* *чо́го*, *н^к* *чу́тливий*, *чу́лий*, *о.* з *почуття́* *чо́го* (*в серці*). © *вiдчува́ю-* *чи*; –й *что́* 1. *свідомий чо́го* [-й *опáсность* с. *небезпéки*], 2. *спóвнений чо́го* [-й *тоску* с. *ту́ти*], 3. з *чим* у *серці* [-й *доса́ду* з *доса́дою* в с.], *травмóваний чим* [-й *перхоту́* в *гóрле* т. *ло́скотом* у *гóрлі*]; **хорошо́** **себя́ -й** © *нічим* не *травмóва-*, (*де*) як *риба* у *воді*; –й *жа́жду* *спра́глий*; –й *недома́ганіе* *нездужá-*; –й *неудóбство* не *знáючи*, на *яку́* *ступі́ти*; –й *пóчву* *під* *нога́ми* /*під* *собб́й*/ з *ми́чним* *гру́нтом* *під* *нога́ми*, *упéвне-* у *собі*; –й *пристáльный* *взгляд* *вiдчу́вши* *шпы́пóгляд*; –й **себя́** *каким* *ф^р* з *чим* у *душі* [-й **себя́** *оби́женним* з *обра́зою* в *душі*]; –й **себя́** в *безопáсности* *пéв-* у *сво́й* *безпéці*; –й **себя́** на *седьмо́м не́бе* з *душéю* на *сьомо́му* *не́бі*; –й **себя́** *нелóвко* не *знáвши*, на *яку́* *ступі́-*; –й **себя́** *спо́кб́йно* *безтурбóт-*, *незаклопóта-*; –й **себя́** *уверэ́нно* = –й *пóчву* *під* *нога́ми*; –й *трево́гу* *спóвне-* *тревб́оги*; –й *ува́женіе* *спóвне-* *пова́ги*; –й *уста́лость* *охóпле-* *втóмою*; –й у. **во** *всех* *члэ́нах* з *почуття́* *уто́ми* в *усьому́* *тілі*; **ПЕРЕЧУ́ВСТВОВАТЬ** *о.* *попотлі́ти* *душéю*; ♦; –вший *попотлі́лий* *душéю*, *♦*; **ПОЧУ́ВСТВОВАТЬ** *ф.* *зани́хати*, *збáгну-* *сэр-*

цем ♡; **п.** влечение (*до чого*) відчу- потяг [*н. до хліборобства*]; **п.** досада задосадува-; **п.** отвращеніє к чому збриди- що; **п.** расположение прихилилїти (душнєю); **п.** себя отчуждєнным зчужєніти; дати(ся) п. дати(ся) відчу-; -ал себя вольнєе- кто свїт попросторїшав кому; -вший ♡; -й себя отчуждєнным зчужєнїлий.

ПРЕД♦♦♦ н^{дк} вичувати, д^к передчу- /ви-/;

ПРО♦♦♦ о. пропустити кризї сєрце, відчу- сєрцем, ф^р перевідчу-, н^{дк} пропуска- чєрез душу;

ПРОЧУВСТВОВАННО із сєрцем, перечулено;

ПРОЧУВСТВОВА́ННЫЙ перечулений, відчутий сєрцем, пропу́щений кризї сєрце;

ЧУВСТВОВАТЬСЯ відчуватися ♡, (*в усьому*) проглядїти [-алась рутїна -а́ла рутїна], (- силу /в кому/) угадуватися; -уетя о^к даєтьє відчути;

-йєя що відчувається, відчужаний, н^к відчутний;

РАС♦♦♦: розчу́литися, ф^р розтанути;

-вшийєя розчулений /пере-/.

ЧУДАК о^к чудїй, ф. смїшняк; что называється,

чуда́к, чуда́к, каки́х ма́ло дива́к дивако́м.

ЧУДАКОВА́ТЫЙ о^к дивачний, з^н бзїкува́тий.

ЧУДАЧИТЬ, ЧУДЕСИТЬ о^к химородити.

ЧУДА́ЧКА д. химерїчка.

ЧУДЕ́СНЫЙ ф^р знаменїтий.

ЧУДИ́ТЬ химерити, о^к чудотвори-;

-й що /м^н хто/ химерїть ♡, звїклий ♦, дива́к, химерник, чудїй, жс. чудотворець, н^к чудний, химер-, химеристий, дивакува́тий, о. з химерами.

ЧУДИ́ТЬСЯ привїджуватися, поставати в очах;

-йєя що постає в о., привїджуванїй, н^к примарливий, примарний, (- тїнь) невірз-, туман-, © як у туманї, примаро в очах;

ПРИ♦♦♦ примаритися, приверз-, привїди-, причу-;

-вшийєя примарений, причутїй, н^к примарний, примарливий, © як мара, ♡.

ЧУДНО́Й & понадчудний, д^о *учуднити /= зробї- чудним/.

ЧУ́ДНЫЙ ф. класний, о. хоч (конєм) грай [танк, хоч грай].

ЧУ́ДО: каки́м чу́дом яки́м дївом /вітром/;

ЧУДЕСА́ о^к дивовїжі; **ч.** в решетє о^к чудасїя.

ЧУДОВИ́ЩЕ страхітєя, жс^н дивогляд страшний.

ЧУДОВИ́ЩНЫЙ о^к кошмарний, пекель-.

ЧУДОТВО́РИТЬ чудотворити;

-й що /м^н хто/ творїть дива /чудеса/ ♡, звїклий ♦, з-й наф, чудотворець, н^к чудотворний.

ЧУЖДА́ТЬСЯ цуратися /відбїгати/ кого/чого, ф^р відкидатися від чого, о. копїлїти губи, триматися осторонь;

-йєя що /м^н хто/ цурається ♡, готовїй від♦, схїльний ♦, відлюдько, н^к відлюдькуватїй, вовкува-, неспрївїтїи до; -я людеї жс^н неприкїдливїй до людеї.

ЧУЖДЫ́Й о^к чужодушний.

ЧУЖЕЗЕМЕЦ р. чужосторбєнь.

ЧУЖЕРО́ДНЫЙ ч^р чужїй; как -ное тєло © прїсутьно-непрїсутьнїй.

ЧУЖЕСТРА́ННЫЙ о^к чужїнєцький.

ЧУЖО́Й о^к негугєшнїй; & чужува́тий, чужїм-чужї[сїньки]їй, і. чужак; становїться -им чужїти, чужїша-, става- чужїм; д^к зчужї-, відчужїша- /по-/, ста- ч.; как ч. прїсутьно-непрїсутьнїй; -їм добрѡм не разжївєшьєя чужїм добрѡм не забагатїєш; в -їх руках лѡмотє велїк гарна дївка, як засва́тана, в чужїх руках мотовїлно грубше /шмагѡк хлїба грубшїй/; -ую беду руко́ю разведу́, а к своєй – ума́ не прикла- чужу́ бїду на водї разведу́, а своїй не дам ладу́.

ЧУМЕТЬ чуманїти, чманї-;

-й що /м^н хто/ чуманїє ♡, вже маїже очма/нїлий, напївочманї-;

О♦♦♦: -вший що -нїв, ~нїлий, я^ї очма́на, ♡.

ЧУМИ́ЗА магар.

ЧУМИ́ЗНЫЙ магарѡвий, з магару́.

ЧУРБА́Н о^к оцупок, цурпак, © довбєшка, пєнтюк, тупак.

ЧУ́ТКИЙ о^к пїльний, неспїтущїй, недрємний, дбайливїй, ± ЧУВСТВИТЕ́ЛЬНЫЙ.

ЧУ́ТОЧКА: ещє -ку и... от-ѡт лиш не... [е. -ку и повєєт теплѡм от-ѡт л. не вїє теплѡм]; ещє -ку и сказа́л(а) бы тїльки-тїльки, що не скаже.

ЧУТЬ о^к як [ч. не надорвєтєя як не перєрветьєся]; (а) ч. что (а) ра́птом що, д. абїи що, (а) тїльки що; ч. ли не трѡхи чи не, дєсь, чи не [он ч. ли не зав він, дєсь, чи не зав], ма́лощо не, як не [ч. ли не трєсет як не рєпне]; ч. не ма́ло /лєдвє/ не, так би й [ч. н. оторва́л т. би й урва́в], аж [бежа́л – ч. н. запы́халєя бїг аж зады́хавєя]; ч. не пла́чет кто ма́ло не пла́че кто, на плач зїбра́лося кому; ч. свет скѡро свїт, щѡїно ста́ло свїтати, г. ра́но; ч.-ч. не счита́етєя трѡхи-трѡхи не в лїк /не рахуєтьєя/; ч.-ч. трѡнула́сь (рыба) дє-дє прїту́хла; хоть ч.-ч. бѡда́й на ма́ковє зєрнєя; ч. не пла́ча © тїльки(-тїльки), що не пла́че; ч.-ч. не ма́ло не, трѡхи(-трѡхи) не.

ЧУТЬЄ́ о^к пєредчутгя́, (осад в души) пїєслясмък.

ЧУ́ЧЕЛО о^к мањяк; & н^к *чупєра́длїанїй; ч.ї банька надута́!; ч. горѡховѡе о^к чупєра́дло.

ЧУ́ЯТЬ відчувати шкїрою; землї под собѡй не ч. не чу- нїг пїд собѡю, землї нога́ми не сяга-; -й що /м^н хто/ чує ♡, з-й відчути, н^к чуїний, чулий, чулївий, сторожкїй.

Ш

ШАБА́ШИТЬ шаба́шїти;

-й якїй /м^н хто/ шаба́шїти, звїклий /с-и/ ♦, р-ї по♦, шаба́шник, н^к шаба́шливий.

ШАБРОВА́ТЬ: -й якїй /м^н хто/ шабрує, шабру-

ва́льник, *n*^к шабрува́льний;

-уе́мый шабро́ва-.

ШАБРОВА́КА (*дия i ъ*) шабровання, (*дия*) шабрува́-

ШАВКА сявка.

ШАВКАТЬ ша́мк'ати, шамко́ти-;

-й що /м^н хто/ ~а $\diamond$, звиклий $\diamond$, *n*^к ~ітливий.

ШАГ ϕ^p ступа́; ни на ш. *о*^к ні на п'ядь; **ши́ре ш.**!
в^н по́вний крок!; с **пе́рвого -га** відпоча́тку; -ом
ступо́ю; **ш. за -ом** *о*^к ступа́ за ступо́ю, ма́ло-по-
ма́лу, поета́пно; в -гу́ (-штани) у кро́ці; с **пе́р-
вого -гу /-ых -ов/** від початку, поперва́х; **ша́гу**
не сде́лать кро́ку го́ді ступі́ти;

ШАГІ: **первые ш.** (*розвою +*) первопочаткі.

ШАГА́ТЬ ступа́ти, трима́-/міря́-/ крок, *ф.* чим-
чикува́-, діба-; (*широким кроком*) шуга́-; **уве́р-
енно ш.** іти́ й не озира́тися; **впереді -я́л офи-
це́р** пе́ршим ішо́в офице́р;

-й що /м^н хто/ ступа́ $\diamond$, звиклий /на́вчений/ $\diamond$
/крокува́-/ , *n*^к /екскава́тор/ двоно́гий, нога́-, $\odot$
ступа́ючи; **широко́** -й сягну́стий; -й в но́гу $\odot$
ступа́ючи (нога́) в но́гу; -й **екскава́тор** двоно́-
гий /нога́тий/ екскава́тор;

ШАГ(А)НУ́ТЬ *n.* сягну́ти $\diamond$; **далеко́ ш. н.** заг-
на́тися задале́ко;

ИСШАГА́ТЬ ϕ^p попойти́ [**попробу́й** *n.* спрб-
бу́й *n.*], (*ногами*) зміря́-;

-вший $\emptyset$;

ПРОШАГА́ТЬ пройти́, відміря́- [-а́в ми́лю від-
мірявши ми́лю]. (*широким кроком*) прошуга́-;
-вший $\emptyset$;

ШАГА́ТЬСЯ *n*^о ході́тися, ступа́- $\diamond$.

ШАЙКА-ЛЕЙКА гуля́й-брати.

ШАЛЁТЬ; **О♦♦♦** очмані́ти, розшалі́-, розсатані́-;
-вший очмані́лий, здури́-, оскаже́ні-, розшалі́-,
осатані́- /роз-/ , $\emptyset$.

ШАЛЕВА́ТЬ: -й який /м^н хто/ шалбе́, за́йня́тий
шалова́нням, *n*^к шалі́вковий + %;

-йся шальова́ний.

ШАЛИ́ТЬ пестува́ти, дури́- [не дури́!] , вибри́ку-
ва-, *c.* бешкетува́-, ході́- на голова́х;

-й що /м^н хто/ пусту́є $\emptyset$, звиклий $\diamond$, пусту́н,
пострибу́н, жиру́н, збито́шник, ка́пос-, *n*^к пусто-
тливий, трайли́-, бешкетни́й, збито́ш-, ка́пос-.

ШАЛОВЛІ́ВЫЙ *о*^к бешкетли́вий /-ува́тий/.

ШАЛОПА́ЙНИЧА́ТЬ: --й 1. бездельничаю́щ-
ий, 2. повесничую́щий.

ШАЛОПА́ЙСКИЙ шалопо́утний, гультіпа́цький.

ШАМПА́НСКОЕ *г.* шампа́н.

ШАНДА́РХНУТЬ δ ^к тарара́хнути; $\pm$ ШАРАХ-
НУТЬ.

ШАНС ϕ^p наго́да, можли́вість.

ШАНТА́ЖИРОВА́ТЬ шантаж/ува́ти, бра́- на бо́га;

-й який /м^н хто/ ~ує $\diamond$, звиклий $\diamond$, гото́вий взя́-
ти бо́га, шантажи́ст, *n*^к шантажи́стський;

-ый шантажо́ваний, бра́- на бо́га.

ША́ПКА: не по Се́ньке ш. не про йо́го но́гу ска-

рба́н.

ША́ПОЧНЫ́Й ϕ^p $з^n$ ша́пошний [ш. знако́мый
ш. знайо́бий]; ш. **разбо́р** розході́ни.

ШАР *о*^к сфе́ра, *з.* ба́нька; **хоть -ом покати́** (-іж-
у) хоч чо́біт гризі́.

ШАРА́ХАТЬ: --й = **трахаю́щий**;

ШАРА́ХНУТЬ (*вдарити*) *о*^к шарну́ти $\diamond$.

ШАРА́ХАТЬСЯ шара́х/ати, *о*^к саха́тися, (*уби*)
кіда-, ша́рпа-, шуга́ти, *г.* цо́фатися, *n*^ф шара́х!;

-йся який /м^н хто/ ~а $\diamond$, $з^m$ -й ~нути, $\odot$ ~нувши;

ШАРА́ШКИН: -на **контбо́р** шарашчи́на конто́ра.

ШАРЖИ́РОВА́ТЬ шаржува́ти;

-й що /м^н хто/ шаржу́є, звиклий $\diamond$, зді́бний до
ша́ржів, шаржи́ст, *n*^к = %;

-ый шаржо́ваний.

ША́РИК (*хлібний*) ко́ник, га́лочка, (*мильна*) бу́ль-
башка, ба́нь-, -ки за **ро́лики** заеха́ли кле́пки не
на місці; -ов не **хвата́є** дев'ято́ї кле́пки бра́кує.

ШАРИКОПО́ДШІ́ПНИК *з.* кульковá вальні́ця.
~**ПО́ДШІ́ПНИКОВЫ́Й** кулькова́льничний.

ША́РИТЬ ни́шпорити, вини́шпорува́-, (*по кише-*
нях) шпо́рта-; **ш. гла́зми** ни́шпори- очі́ма;

-й який /м^н хто/ шпо́рта $\diamond$, звиклий /с-и/ $\diamond$,
шпо́ртало, шпо́рта, *n*^к /по́гляд/ ни́шпорли́вий, до-
пгитли́-/за-/ , $\odot$ шпо́ртавши /-ючи/.

ША́РК (!) шам, шурх, шорх, шам-шам, шурх-
шурх, шорк-шорк.

ША́РКАТЬ чо́вгати, шорха́-, *n*^ф шорх!, чо́вг!
шарк!; & *пчо́вги /= чо́вганья/; **ш. ного́й** роз-
ша́ркуватися; -ая **ного́ми** (*ими*) пчо́вгом;

-й що /м^н хто/ чо́вга $\diamond$, звиклий $\diamond$, чо́вгало, *n*^к
шурх(т)ли́вий, шурхі́тний; -й **ного́й** з-й розша́р-
ка́тися, $\odot$ ша́ркувши ного́ю; $\pm$ **шурша́щий**;

ША́РКНУТЬ *о*^к шарну́ти $\diamond$.

ША́РЛАТА́НСТВОВА́ТЬ шарлатані́ти, шахрува́-;

-й який /м^н хто/ шарлатані́ть, звиклий $\diamond$, шар-
латан, шахра́й, *n*^к шарлатані́ський.

ША́РМ шарм, (душе́вний) чар, чарі́вливість, ха-
ри́зм, душе́вна гра́ція, ϕ^p чарува́ння.

ША́РОВА́ТЬ шарува́ти;

-й який /м^н хто/ шару́є, звиклий $\diamond$, за́йня́тий
шарува́нням, шарува́льний, *n*^к = %;

-йся/-ый шарова́ний.

ША́РОВА́КА (*дия i ъ*) шарова́ння, (*дия*) шарува́ння.

ША́РОВА́Й куля́стий; -а́я мо́лния -га бли́скавка.

ША́РООБРА́ЗНЫ́Й *о*^к банькува́тий, опу́кува-.

ША́РЫ *г.* ба́нькі, гли́павкі.

ША́ССИ *у.* оса́да.

ША́СТА́НЬЕ *о*^к походе́ньки.

ША́СТА́ТЬ шве́нд/яти, ве́штатися;

-й який /м^н хто/ ~я $\diamond$, звиклий $\diamond$, ~я, снови́га.

ША́СТЬ! *о*^к шелесь!

ШАТА́НИЕ *о*^к походе́ньки.

ШАТА́ТЬ хита́ти, хилита́-, ϕ^p го́йда-;

-й що /м^н хто/ хита́ $\diamond$, звиклий $\diamond$, з-й похитну́-,
n^к го́йда́льний, $\pm$ колеблю́щий;

-ий хитаний, хилита-, го́йда-;
ПОШАТНУТЬ (*основи*) підважити ◇;
 -вший захитаний, підваже-, Ё.
ШАТА́ТЬСЯ хитатися, (*без діла*) швєндяти, по-ходєньки справля-, д. шалатися; & похитува-;
 -йся 1. що /м^н хто/ хитається ◇, хитаний, схидь-
 ♦, вже захита-, н^к хитливий, хит[б]кий, хилит-
 кий, нестійкий, р. хитавий, 2. **шастающий**;
ЗАШАТА́ТЬСЯ 1. заколотитися ◇;
ОТШАТНУ́ТЬСЯ відхилитися, н. відпурá-;
 -вший з^м-й відсахнутися, Ё; ◇.
ША́ТИЯ о^к гоп-компанія, гуляй-брати, шушв-
 аль, ф. рибка [письменницька рибка].
ША́ТКИЙ хиткий + шатающийся, о^к хитавий,
 ф^р слизький [-оє положєние -ке становище].
ШАТУ́Н б^г гонóк, р^н тягáч, к^н хиту́н.
ШАТУ́ННЫЙ у. гонковий [корбо-гонковий].
ШАФЭРСТВОВАТЬ о^к бути за дружбу /дружка́/;
 -й що /м^н хто/ бояринує, покликаний бути за
 дружбу, дружбó, дружба, © бóвши за дружбу.
ШАХЕР-МАХЕР о^к діло нечїсте.
ШАХМАТІШКИ шахєнята.
ШАХОВА́ТЬ шахувáти;
 -й який /м^н хто/ шахує, готóвий (за)♦, н^к = %;
 -ый шахований.
ША́ХТНЫЙ (*промисел*) копальняний.
ША́ШЕЛЬ н^{рм} шáшєлиця, н^б шáшєлї, шашєлюкї.
ШВАРТОВА́ТЬ шварт/увáти, пришвартóву-;
 -й який /м^н хто/ ~ує ◇, покликаний ♦, 3-й при♦,
 для ~ування, зáйнятий -ям, н^к швартóвий + %;
 -йся/-ый швартóваний, пришвартóву-.
ШВАРТОВ(Н)ЫЙ швартóвий.
ШВЭ́ДСКИЙ -ая стєнка г. шаблївка, драбїн-.
ШВЭ́ЙНЫЙ: -ая машинá кравєцька машинá, г.
 машинá до шиттá.
ШВЕЙЦÁР о^к двєрник.
ШВЕЯ́ о^к шєвичня.
ШВЫ́РКАТЬ (*крїзь зуби*) цвїркати;
 -й = чвыркающий.
ШВЫ́РЯТЬ жбур/ляти, швїрга-, вєрга-, кїда-;
 -й що /м^н хто/ ~ля ◇, звїклий ♦, 3-й ~ну-, н^к =
 %, © ~ўвши; -й деньгáми звїклий сїя- /розки-
 дá-/ грóші;
 -йся/-ый швїрганий, вєрга-, кїда-, пожбўрюва-.
ШЕВЕЛЭ́НИЕ: ш. мозгáми вáрення голово́ю.
ШЕВЕЛЭ́ТЬ ворўшїти, розворўшува- /за-/; ш.
 мозгáми варї- голово́ю, повертá- рóзумом; -лї
 мозгóй! варї голово́ю!;
 -й що /м^н хто/ ворўшїть ◇, звїклий ♦, 3-й роз♦,
 © ворўшвши, н^к = %; -й мозгáми 3-й в. голово́ю;
 -йся що /м^н хто/ ворўшїться ◇, © с-и ♦ся, н^к во-
 рушкїй, ворухливий;
ПО♦♦♦: не п. не рўшїти [не п. пáльцем не р.
 пáльцем];
ЗА♦♦♦СЯ (по)ворухнутися, задрїга- ◇;
 -вший н^к ворухкїй, © шурх-шўрх і заворў-

пївся, Ё;
ПОШЕВЕЛЭ́ТЬСЯ о^к задрїгатися ◇;
ПОШЕВЕЛЭ́НУТЬСЯ о^к дрїгнути ◇.
ШЕВЕЛЭ́РА: с пы́шной -ой густочубїй.
ШЕ́ЛЕСТ о^к шамотня, шамóтнява; **бїстро** и **без**
шєлєста котячою ходóю, хўтко й безшєлєсно.
ШЕЛЕСТЭ́ТЬ шєлєст/їти, шєрєхтї-, (*з лопотом*)
 шєлєпотї- (- лїстя) н^о гомонї-;
 -й що ~їть ◇, спóвнений шєлєсту, н^к шєлєст-
 кий, шурхїтливий, лопо[ї]глї-, шарудлї-, лопот-
 бчий, к^н ~ливий, о. із стáдїлм шєлєстом.
ШЕЛКОВИ́СТЫЙ с^к шовк- [-ая травá шовк-
 травá].
ШЕЛКОВИ́ЦА г. мóрва.
ШЕЛУХА (*словєсна*) п. полóва, шумовїння; (*ци-
 булі*) о^к кожушóк.
ШЕЛОХНУ́ТЬСЯ д^к о^к хилитнўтися, (- звук) за-
 шєлєстїти, зашамотї-; не ш. о^к ані шєлєсну-;
 -вший зашєлєстїлий, зашамотї-, Ё.; не -я
 безшєлєсний.
ШЕЛУШИ́ТЬ лўш/їти, злўшува- /об-, лузá-;
 -й що /м^н хто/ ~їть ◇, звїклий ♦, 3-й об♦, лу-
 щїльний, н^к лўщїльний + %;
ШЕЛУШИ́ТЬСЯ (- шкїру) лупїтїся; ◇;
 -їмый/-йся 1. що ~їться ◇, ~єний, лузá-, злўшу-
 ва- /об-/, облўплу-, 2. що лўпїться, н^к лупкїй.
ШЕЛЬМОВА́ТЫЙ о^к шахраювáтий, збїтóшний.
ШЕЛЬМОВА́ТЬ паплўж/їти, шєльмувá-;
 -й що /м^н хто/ ~їть ◇, звїклий ♦, 3-й с♦, пап-
 лўжник, н^к паплўжливий, паплўжний + %;
 -йся/-ый паплўжений, шєльмова-.
ШЕПЕЛЯ́ВИТЬ шєпєл/ївити, шєпєлэ-;
 -й що /м^н хто/ ~я ◇, звїклий ♦, н^к ~явий, ©.
ШЕ́ПОТ ф^р перєшептї, пїдшептї.
ШЕПОТО́К (*по залї*) шєлєст.
ШЕ́ПОТОМ о^к навпóшепки.
ШЕПТА́ТЬ шєптáти, шєпотї-, вишєпóчува-, (*у*
вїдповїдь) вїдшєпóчу-; ш. нá уxo нашїпту-; не
 устáвátь ш., ш. без ўстáли вишєпóчу-;
 -чущий що /м^н хто/ шєпче +, звїклий ♦, шєп-
 (о)тїй, шєп(о)ту́н, н^к шєпїтний, шєп[ї]тливий;
 -й нá уxo звїклий нашїптувати, шєпотїнник;
ШЕПТА́ТЬСЯ шушўкати ◇; **постоя́нно** ш. н^б
 все шу-шу-шў та шу-шу-шў;
 -йся що /м^н хто/ шушўка ◇, звїклий ♦, шєпотїй;
 -я по углám звїклий ♦ по куткáх;
 -ый р. шєптаний, нашїптува-;
НАШЕПТА́ТЬ (*на козо*) наkáпати ◇.
ШЕРЭ́НГА о^к лáва, лїня, ряд.
ШЕРЭ́НОЖНЫЙ: -оє учєние в^н впрáви лáвою.
ШЕРСТІ́СТЫЙ о^к вóвнястїй.
ШЕРСТІ́ТЬ шпєтїти, брá- в шóри;
 -й 1. що /м^н хто/ шпєтїть, звїклий ♦ + распє-
 кающий.
ШЕРСТЬ & вóвнóчка.
ШЕРСТЯНО́Й н^{рм} шерстяний; & (*з довгою гус-*

тою шерстю) вовністий.
ШЕСТО́К припічок.
ШЕРША́ВЫЙ шкарубкий.
ШЕ́СТВИЕ *n^{мн}* похід, марш [триумфа́льное ш. триумфа́льний п. /м./].
ШЕ́СТВОВАТЬ гордо виступати /крокувати/, і-ті парадним кроком;
 --й що /м^н хто/ гордо виступа́ $\diamond$, на́вчений $\blacklozenge$, гордосту́п, *n^к* гордойду́чий, гордосту́пий, $\odot$.
ШЕ́СТЕРЕНО́ЧНЫЙ трибковий; -ая передача -обва́ передача.
ШЕ́СТИК *з²* пальча́к.
ШЕ́СТЬЮ шість по; ш. пять шість по п'ять; ш. шесть шість по шість.
ШЕ́ФСТВОВАТЬ *n^о* кури́увати, опікуватися;
 --й що /м^н хто/ ше́фствуе $\diamond$, покли́каний $\blacklozenge$, ше́ф, опіку́н, кура́тор, *n^к* ше́фський.
ШИ́ВОРОТ обшивка, *ф^p* шкірка [за ш. за -ку].
ШИ́ВОРОТ-НАВЫ́ВОРОТ $\odot$ віз поперед ко́ня.
ШИ́К *ф^p* по́мпа [с-ом з по́мпою].
ШИКА́РНО *n^о* краси́во-пішно;
ШИКА́РНЫЙ *о^к* (велико)пи́шний, шедевра́ль-, г. люксу́совий, *n^о* оздо́бно-дорогий $\diamond$.
ШИ́КАТЬ (цитькати звуками) ці(ть)кати;
 --й що /м^н хто/ ці́ка $\diamond$, зви́клий $\blacklozenge$, з-й /годо́вий, ра́дій/ за $\blacklozenge$, ці(ть)кало;
ЗАШЫ́КАТЬ зацікати.
ШИ́КОВА́ТЬ: --й який /м^н хто/ шику́е, зви́клий шикувати́, *n^к* шика́рний, $\odot$ шикую́чи;
ШИ́К(А)НУ́ТЬ δ . гульну́ти по буфе́ту, *p^к* розкошну́-.
ШИ́ЛО & шийце́.
ШИ́ЛООБРА́ЗНЫЙ швайкува́тий, швайкови́-.
ШЫ́НКОВА́ТЬ шаткува́ти;
 --й що /м^н хто/ шатку́е, зви́клий $\blacklozenge$, зайня́тий шаткува́нням, шаткува́льник, *n^к* = %;
 --йся/-ый шатко́ваний.
ШИ́П (у меха́нізмах) шпéник, шпень.
ШИ́ПЕТЬ: --й 1. який /м^н хто/ шипи́ть $\diamond$, шипу́н, *n^к* шипу́чий, шипля́-, *о.* із шкварча́нням /шипі-/, 2. що сичи́ть, *n^к* сичли́вий, *о.* із сича́нням.
ШИ́РИНА́: в -ну вши́ршки; во всю -ну взавши́ршки, на всю широчі́нь; во всю -ну́ чого взавши́ршки чого [во в. -ну зали́ва в. зато́ки]; по -не взавши́ршки.
ШИ́РИНО́Й (за)вши́ршки.
ШИ́РИТЬСЯ *о^к* широчи́ти, широчи́тися;
 --йся 1. що широчі́е $\diamond$, поши́рюваний, розповско́джу-, (звук) розно́шу-, 2. простираю́щийся.
ШИ́РМА *о^к* парава́н.
ШИ́РОКО́; **ШИ́РЕ:** как мо́жно ш. *ф^p* повнометра́жно;
ШИ́РО́КИЙ *о^к* розле́глий; задума́нный в -их машта́бах широкоза́крéсний.
ШИ́РОКОБЕ́ДРЫЙ стегна́стий.
ШИ́РОКОЗА́ДЫЙ *е^с* ширококри́жий.

ШИ́РОКОЗАХВА́ТНЫЙ *о^к* широкося́жний, за-гребистий.
ШИ́РОКОИЗВÉСТНЫЙ широкосла́вний, *p^с* зна́ний і перезна́-.
ШИ́РОКОКО́СТЫЙ ширококри́жий, маслакува́тий, костомарува́-.
ШИ́РОКОМАСШТА́БНЫЙ *о^к* широкося́жний, широкоза́крéс-.
ШИ́РОКОМЫ́СЛЯЩИЙ широкоду́мний.
ШИ́РОТА́ (души) *n^о* розхри́ст.
ШИ́РПОТРЕ́Б ж. ширнетре́ба.
ШИ́РПОТРЕ́БОВСКИЙ *p.* ширвжиткiвський.
ШИ́РЬ: во всю ширь навши́р, *о.* повнометра́жно, на весь розхри́ст.
ШИ́РЯТЬ (в небе́) ширя́ти, ж^м штрика́-;
 --й 1. рею́щий /> РЕЯ́ТЬ/, 2. що /м^н хто/ штрика́, штрика́ч(ка), штрика́вка, $\odot$ штрика́ючи.
ШИ́ТО-КРЫ́ТЬ: и ш.-к. и шука́й вітра в полі.
ШИ́ТЬ шити́; ни шьёт ни по́рет ни куе́ ні ме́ле; шью́щий що /м^н хто/ ши́е, зайня́тий шиття́м, зви́клий $\blacklozenge$, з-й по $\blacklozenge$, швач, ж^і шва́ля, шва́ха, шва́чка, *p.* шевчи́ня, *n^к* шва́цький, швейни́й + %;
 --йся шити́й, вишиваний, гапто́-.
ШИ́ФРОВА́ТЬ шифр/ува́ти;
 --й який /м^н хто/ шифру́е, для шифрува́ння, зайня́тий -ям, шифрува́льник, *n^к* = %, $\odot$ шифру́ючи;
 --йся/-ый шифро́ваний.
ШИ́ФРОВКА шифрува́ння, /дія і $\square$ / шифрова́-.
ШИ́ХТОВА́ТЬ шихт/ува́ти;
 --й який /м^н хто/ шихту́е, з-й $\blacklozenge$, для шихтува́ння, зайня́тий -ям, шихтува́льник, *n^к* = %;
 --йся/-ый шихто́ваний.
ШИ́Ш: ш. с ма́сло́м ду́ля з ма́ком;
ШИ́ШЫ́ *ф.* грóники, побрызка́чі, пiнязі; на /за/ ка́кие ш.? на які достáтки?, на яку ду́лю з ма́ком?, за який грі́ш?, за які грóники /хорóбі очі?/.
ШИ́ШКА $\odot$ *о^к* туз, ри́ба, з^н пу́риць; больша́я ш. гру́ба/велика́/ ри́ба.
ШИ́ШКОВИ́ДНЫЙ шишкува́тий, у фо́рмі /на взір/ ши́шки.
ШКА́ЛА г. ска́ля.
ШКАТУ́ЛКА (в доро́зі) погри́бець.
ШКАТУ́ЛО́ЧКА г. пудéлка, (у скрині) прискри́нок.
ШКВА́ЛЬНЫЙ *ф^p* цуна́мний.
ШКО́ДИТЬ: --й який /м^н хто/ шко́дить $\diamond$, зви́клий шко́дити, шко́да, *n^к* шко́дливий.
ШКО́ДНИЧАТЬ = ШКО́ДИТЬ; $\pm$ ВРЕ́ДИТЬ;
НАШКО́ДНИЧАТЬ = НАПАКО́СТИТЬ.
ШКО́ЛИТЬ шко́лити, вишко́л/ювати;
 --й що /м^н хто/ шкóюе $\diamond$, з-й ви $\blacklozenge$, ~ювач, муштрува́льний, *n^к* муштрува́льний, ~юва́ль-, вишко́льний.
ШКО́ЛЬНИЧАТЬ дурі́ти як школя́р, *с^к* бурса́чи-;
 --й що /м^н хто/ дурі́є як ш. $\diamond$, з-й /зви́клий, годóвий/ $\blacklozenge$, *n^к* школя́рський, бурса́ць- + шаля́щий.
ШКУ́РА (бараня́ча /як плед/) барани́ця; в -ах *ф^p*

шкіряно [ш. вбраній].

ШКУРИТЬ -ящий = шлифующий шкуркою.

ШКУРИТЬ (*стинати кору*) кор/увати;

-йі що /м^н хто/ ~ує, з-й об♦, зайнятий коруванням, корувальник, п^к корувальний.

ШЛАГБАУМ і^р rogat[ч]ка.

ШЛАК бруслина, (*словесний*) ШЕЛУХА; & п^к

*шлако́вий, о^к *ошлако́ваний.

ШЛАКОВАТЬ шлак/увати;

-йі що /м^н хто/ ~ує, з-й ♦, ~овійк, ~увальн-, п^к = %;

ШЛАКОВАТЬСЯ жужелитися ♦;

-йся/-ый шлако́ваний, -я з-й шлакува́тися, п^к жужильний.

ШЛАНГ о^к рука́в.

ШЛЕЙФ о. шовко́вий хвіст.

ШЛЕЙФОВАТЬ шлейф/увати;

-йі що /м^н хто/ ~ує, поклі́каний ♦, для шлейфування, зайнятий -ям, шлейфува́льник, п^к = %;

-йся/-ый шлейфо́ваний

ШЛЕП! о^к беркіць! буртісь! телепсь! шварк! (*у рідке*) шубовсь!

ШЛЕПАТЬ (*бити плазом*) (х)ляпати, (*човгати*)

чалáпа-, вичалáпука-; ш. губáми плямкати (губáми), ф^р лові- гав; ш. по грязі брьбáха-;

-йі що /м^н хто/ (х)ляпа ♦, зві́клий /с-и/ ♦, ляс-кун п^к ляскучий, хляпу-, ляптогливий;

ШЛЕПНУТЬ н^р бэхнути ♦;

ОТШЛЕПАТЬ г. да́ти по шта́нях;

ПРИШЛЕПНУТЬ (*лопатою*) приляпати.

ШЛЕПАТЬСЯ гепати, гепатися;

-йся що /м^н хто/ гепає ♦, п^ф геп!, лясь!, бебэх!, плюсь!, шварк!, шубовсь!, © гепнувши;

ШЛЕПНУТЬСЯ бебэхнути, ляпнутися, дзвякнути, к. бэхну-, (*у воду*) шубовсну-, п^ф плюсь!, шубовсь!, ± УПАСТЬ.

ШЛЕЯ: ш. под хвост попáла кому гедзь напáв /укусів/ кого, гедзі обсіла кого.

ШЛИФОВАТЬ шліф/увати, обто́чу-; & і. *шліфува́льний;

-й який /м^н хто/ ~ує, з-й від♦, для шліфування, зайнятий -ям, шліфува́льник, п^к = %;

♦♦♦СЯ обтира́тися, вишлі́фовува- ♦;

-йся/-ый обти́раний, шлі́фова-

ШЛИХТОВАТЬ шліхтувати;

-йі що /м^н хто/ шліхтує, з-й ♦, для шліхтування, зайнятий -ям, шліхтува́льник, п^к = %;

-йся/-ый шліхто́ваний.

ШЛЮЗОВАТЬ шлюзувати;

-й який /м^н хто/ шлюзує, поклі́каний ♦, для шлюзування, зайнятий -ям, шлюзовік, п^к = %;

-йся/-ый шлюзо́ваний.

ШЛЮПБА́ЛКА шлюпбрус.

ШЛЮ́ХА о^к лаху́дра.

ШЛЯ́ПА © лопу́х; & бри́лик.

ШЛЯ́ПКА бри́лик; ш. гильзы дёнце гильзы.

ШЛЯТЬСЯ о^к валасáтися, походёньки справля́ти;

-йся = слоняю́щийся.

ШМЫГА́ТЬ шмигл/яти, (*носом*) о^к пошмóргува-/о^к попошмóрга-/, п^ф шмиг, шасьт, шуть, шурх;

-йі що /м^н хто/ ~я ♦, зві́клий ♦, швёндя, © шўсну-вши; -й носом зві́клий шмóрга-носом, шморгун;

ШМЫГНУ́ТЬ: ш. в дверь шўснути у двєрі; ♦;

-вший ъ;

ПРОШМЫГНУ́ТЬ прослизнути ♦;

-вший прослизлий, ъ.

ШНУРОВА́ТЬ шнурувати, зашнурóву- /про-/;

-йі що /м^н хто/ шнурує ♦, зві́клий ♦, з-й за♦, шнурува́льний, п^к шнурува́льний;

-йся/-ый шну́рований, зашнурóву-, /про-/, п^к шну́ровий.

ШНУРОВКА (*дія*) шнурування, (*дія і о*) шну́ров-

ШНУРОВО́Й (- книзу) шну́рований.

ШНУРООБРАЗНЫЙ шнуркува́тий.

ШНЫ́РАТЬ: ш. гла́зами бігати очі́ма;

-й = шастаю́чий.

ШОВ ф^р про́шва; по шву ф^р по ші́тому.

ШОВИНИ́СТ з^н шовіно́га.

ШОК: быть в шо́ке бу́ти шоко́ваным.

ШОКІ́РОВАТЬ шокувати, п. збивá- з ніг;

-йі що /м^н хто/ шокує, зві́клий ♦, з-й приго́лбми-ли-, н^к разі́чвий, шбо́вий, ошелёшли-, приго́лбми-ли-, неймові́рний, нечу́ва-, ф^р мото́рош-, кошма́р-, скандалё-, безпардо́н-, непристо́й-, © діючі як шок, як грім з я́сного не́ба; бы́ть -щим для ко́го шокува́ти ко́го; ± ОШЕЛО́МЛЯ́ТЬ;

-ый шоко́ваний, п. збі- з ніг, приго́лбмш-;

ШОКІ́РОВАННЫЙ © п. збі́тий з ніг, о. у шóцї ♦ → **-ый**.

ШО́МПОЛ і^р драч.

ШО́РЫ набчники.

ШОССЕ́ ж^н со́шá.

ШОФЭ́Р воді́й.

ШОФЕРИ́ТЬ шоферувати, воді́-ávто;

-й який /м^н хто/ шофераує, поклі́каний ♦, р-й по♦, (зайнятий як) шофэ́р /воді́й/.

ШПАГО́ЛЮТА́ТЕЛЬ р^к лигайшво́рінь, лига́ка шпад(г).

ШПАКЛЕВА́ТЬ шпакл/ювати, (*вікна*) китува́-;

-й який /м^н хто/ ~ює ♦, для шпаклювання, зайнятий -ям, поклі́каний за♦, шпаклюва́льник, китува́ль-, п^к шпаклюва́льний, китува́ль-;

-йся/-ый шпаклю́ваний, китó-

ШПАРИ́ТЬ шпарити, (*затяго виконувати*) о^к смаліти, рі́за-, креса́-, (*гопака*) саді́-;

-й 1. який /м^н хто/ шпарить ♦, зві́клий /с-и/ ♦, з-й о(б)♦, п^к = %, 2. нажаря́вающий²;

-йся 1. шпа́рений, о(б)шпа́рюва-;

ОШПА́РЕННЫЙ: как о. о^к мов що йогó впекло́.

ШПИГОВА́ТЬ п^к шпі́гувати, нашпі́гову-;

-й який /м^н хто/ шпі́гує ♦, поклі́каний ♦, з-й на-♦, зайнятий шпі́гованням, п^к шпі́гува́льний + %

-йся/-ый шпі́гований, нашпі́гову-.

ШПІЛЬКА (словесна) шпигачка, зачіпка.
ШПІОНІТЬ шпигувати, стежи- /вистежува- іх/;
 --й який /м^н хто/ ~ує, зайнятий шпигунством,
 звиклий ♦, з-й по♦, шпиг(ун), розвідник, н^к
 шпигунський, розвідчий, ± разведывающий,
выслеживаю-.
ШПЛИНТОВАТЬ шплінт/увати;
 --й який /м^н хто/ ~ує, з-й ♦, для шплінтування,
 зайнятий -ям, шплінтувальник, н^к = %;
 -йся/-ый шплінтований.
ШПОНКА о^к плішка.
ШПРИЦ о^к штрикавка, ф. штрикачка.
ШПРИЦЕВАТЬ шприцювати;
 --й який /м^н хто/ шприцює, для шприцювання,
 зайнятий -ям, навічений ♦, н^к = %;
 -йся/-ый шприцьований.
ШПУНТОВАТЬ шпунт/увати;
 --й який /м^н хто/ ~ує, з-й ♦, для шпунтування,
 зайнятий -ям, шпунтувальник, н^к = %;
 -йся/-ый шпунтований.
ШПЫНЯТЬ шпигати;
 --й 1. який /м^н хто/ шпига ♦, звиклий ♦, з-й шпи-
 г(о)ну-, н^к шпигучий, 2. донимающий.
ШРЕДЕРОВАТЬ шредерувати, кремса-, дрібні-;
 --й що /м^н хто/ ~ує, з-й /с-и/ ♦, для шредеру-
 вання, зайнятий -ям, шредерувальник, н^к = %;
 -йся/-ый шредерований.
ШТАБЕЛЕВАТЬ штабелювати;
 --й що /м^н хто/ ~ює, найнятий ♦, для штабелю-
 вання, зайнятий -ям, штабелювальник, н^к = %;
 -йся/-ый штабельований.
ШТАБ-КВАРТИРА з² постій.
ШТАМП н^к блямба.
ШТАМПОВАТЬ штампувати, наштампову-;
 --й що /м^н хто/ штампує ♦, навічений ♦, для штам-
 пування, зайнятий -ям, штампувальник, н^к = %;
 -йся/-ый штампований, наштампову-.
ШТАМПОВКА штампування, (дія і виріб) штамп-
 овання, (знаряддя) штамп, штампіло.
ШТАТ: вне -та поза штатом; **сверх** -та поверх
 штату; по -ту у штаті [по -ту не полбжено у
 штаті не передбачено].
ШТАТИВ стойк.
ШТЕМПЕЛЕВАТЬ штемпелювати;
 --й що /м^н хто/ ~ює, найнятий ♦, для штемпелю-
 вання, зайнятий -ям, штемпелювальник, н^к = %;
 -йся/-ый штемпельований.
ШТИЛЬ о^к безвітря.
ШТИФТ о^к шпень;
ШТИФТИК шпєник.
ШТОПАТЬ (светер) цер/увати, (колія) з² штопа-;
 --й що /м^н хто/ ~ує ♦, звиклий ♦, з-й за♦, зайня-
 тий ~уванням, церувальник, з² штопаль-, н^к = %;
 -йся/-ый церований, штопа-.
ШТОПОР коркотяг.
ШТОРМОВАТЬ шторм/увати, вирува-, хвилов-;

--й що ~ує, охоплений ~ом, н^к штормовий, бур-
 яний, бурем-, бурхливий, ± бушующий.

ШТРАФ і² гривна.
ШТРАФНОЙ (квиток) о^к карний.
ШТРАФОВАТЬ штраф/увати, накладá- штраф;
 --й що /м^н хто/ ~ує, звиклий ♦, наставлений о♦,
 накладáч штрафу на кого, н^к = %, © штрафуючи;
 -йся/-ый штрафований, штрафник, н^к штраф-
 ний; & жс^н *штрафняк /= штрафний табір/.
ШТРЕЙКБРЕХЕР страйколóm.
ШТРИХОВАТЬ штрих/увати, о^к точкува-;
 --й який /м^н хто/ ~ує, з-й за♦, для ~ування, зай-
 нятий -ям, штрихувальник, н^к штриховий + %;
 -йся/-ый штрихований.
ШТРИХОВКА штригування, (дія і в) штрихов-.
ШТРИХ-ПУНКТИР точкованка.
ШТУДИРОВАТЬ студіювати, вивча-; & д^к про♦;
 --й що /м^н хто/ студіює ♦, звиклий ♦, з-й про♦,
 зайнятий вивченням, н^к = %;
 -йся/-ый студійований, виучу-.
ШТУКА (полотна) сувій; **вот так ш!** оцє так
 так!; **не ш.** не велике діло.
ШТУКАТУРИТЬ тинькувати, (глиною) шпарув-;
 --й що /м^н хто/ тинькує ♦, з-й ♦, зайнятий тинь-
 куванням, тинькар, штукатур, шпарувальник,
 н^к тинькарський, штукатурний + %;
 -йся тинькований, штукатуре-, шпарова-;
ОШТУКАТУРИТЬ об♦, г. виліпи- вапном ♦.
ШТУКАТУРКА тинькування, шпарува-, (дія і
 тиньк) шпаро-, (тиньк) шпаровін-, (розчин на
 ♦) тиньк.
ШТУКОВАТЬ, штукувати;
 --й який /м^н хто/ штукує, навічений ♦, для шту-
 кування, зайнятий -ям, штукувальник, н^к = %;
 -йся/-ый штукований.
ШТУРВАЛ стерно.
ШТУРМОВАТЬ штурм/увати, бра- штурмом;
 --й що /м^н хто/ ~ує ♦, звиклий ♦, зайнятий ~ом,
 штурмовик, н^к ~овий, пробоє- + %, о. в атаці;
 -йся/-ый штурмований.
ШТУРМОВОЙ н^о пробоєвий, ф^p ударний.
ШТУЧКА о^к штукєнція.
ШТЫКОВОЙ (-рану) колотий.
ШТЫРЬ о^к шворінь.
ШУБА ф^p ху́тро.
ШУМ (колотня) буча, н^о гам, ф^p звук [ш. плєска
 хлопотливий з.], шєлєст [надєлать -му нароби-
 ти -ту]; **ш.** трєснувшего горшка череп'яний
 звук; **под ш.** волнї під шум прибою, під плєс-
 кит хвиль, **п.** нїшком, пōтай від ьнших, під шу-
 мок, **к^н** принагідно; -му мно́го, а то́лку ма́ло га-
 лас е, діла - ні; мно́го -му из ничегó > МНОГО.
ШУМЕТЬ о^к гвалтувати, (в голові) густї млі-
 ном; -йм, брáтец, -йм з гвáлтом, брáте, з гвáлт-;
 --й який /м^н хто/ шуміть ♦, спóвнений гáласу
 /гáмору, гúку, крї-/ , © шуміло, н^к гучний, голо-

сний, гамірний, шумний, рясношум-, шумкий, гомінкий, галасливий, шумли-, гомінли-, гамірли-, крикли-, стоголосий, с^к-шумний [мало-й малолушумний], т. шумовий, о. з галасом [гамор-р-, гук-, крик-/-];

НАШУМЕТЬ: -вший (факт) скандальний, голосний, сенсацій-, широко коментова-/розголоше-/, тертий-на-язиках, ѳ;

-вшее перетерте на язиках;

ОТ♦♦♦ відгомоніти, (- бурю) перешумі-; ѳ;

-вший відгомонілий, перешумі-, ѳ;

РАСШУМЕТЬСЯ (- людей) розгалтуватися;

-вший розгаласований, розгалто-, ѳ.

ШУМИХА ф^р шелест [подняты -ху наробити -ту]; без -хи тихо-любо.

ШУМЛИВЫЙ & дзінкошумливий, /-шумний/.

ШУМНЫЙ & мільйоношумний.

ШУМОК: под ш. о^к побтай від інших, к^н принагідно.

ШУНТИРОВАТЬ шунт/увати;

-й що м^н хто/ ~ує, звиклий /майстер/ ♦, н^к = %;

-йся/-ый шунтований.

ШУРОВАТЬ шурувати;

-й який /м^н хто/ шурує, покликаний про♦, звиклий ♦, зайнятий шуруванням, шурувальник,

(рш) шурник, н^к шурувальний;

-йся/-ый шурований.

ШУРУПАТЬ ф. пэтрати, кумэка-;

ПО♦♦♦ (над чим) покумékати.

ШУРФОВАТЬ шурфувати;

-й який /м^н хто/ ~ує, найнятий ♦, для шурфування, зайнятий -ям, шурфувальник, н^к = %;

-йся/-ый шурфований.

ШУРШАТЬ шурхотіти, р. шамка-, н^ф шорх +

ШАРК; & д^к про♦, прошав[м]коті-;

-й який шурхотить ѳ, сповнений шурхоту, н^к

шарудливий, шурх(т)ли-, шелестлі-, шелесткий, шерехкий, лопотючий, шурхотю-, шурхитний, о. з шурхотом/шелест-+.

ШУСТРЫЙ о^к стрибучий, стрибкий, похіпливий, похоплі-, скорохвацький, прогбнистий, вторбний, звйн-.

ШУТ і^к потішник; ш. горбховый = чучело -ое.

ШУТЁНОК блазня.

ШУТИТЬ жарт/увати, сміхотворі-, смішки стрбї-;

неудачно ш. кйсло шуткува-; шутки ш. жарті стрбї-;

-ишь ли ф^р ти смієшся [-ишь ли, какой счёт ти с., який лік]; чем чёрт не -ит > ЧЕРТ;

-й що /м^н хто/ ~ує ѳ, звиклий ♦, меткий на жарті, р-й за♦, жартун, жартівник, сміх(от)ун,

смішко, н^к ~івливий, о. з жартами (на устах);

ПОШУТИТЬ: п. над кем зажартувати з кого.

ШУТКА о^к присмішка, н^к хохма; & жартик; ш.

ли ти смієшся [ш. ли какой срок ти смієшся який строк];

-ки -ами сміх сміхом; раді -ки, в -ку

під веселу руку /руч/, ф^р на сміх [хоть бы в -ку

хоч би на с.]; -ки в сторону досить жартів.

ШУТОВАТЫЙ блазнуватий.

ШУТОВСКОЙ ф^р блазнёвський.

ШУТОЧКА хохмочка, р. присмішка.

ШУТОЧНЫЙ: дело не -ое це вам (тобі) не жарти/хвіст собачий/.

ШУШУКАТЬСЯ -йся = шепчушийся.

Щ

ЩАДИТЬ щадити, ма- сердце, ма- Бога в серці /в животі/; не щ. самолюбия ятри-/травмува-/самолбство;

-й 1. який /м^н хто/ щадить ѳ, з^г-й по♦, н^к жалісливий, щадли-, 2. берегущий, (- диету) обережний, легкий, негострий; -й самолюбие незгубний для самолюбства; не -й кого безжалісний до кого;

не -й сил © не шкодуючи сил;

ПОЩАДИТЬ: п. жизнь подарувати життѣ; ѳ;

-йся/-имый 1. милуемый, 2. берегущийся.

ЩЕБЕНЬ о^к каменячя, (бите /на руїнах/) грузі.

ЩЕБЕТ: птїчий щ. пташиний грай; & щёбит.

ЩЕБЕТАТЬ щebetати, вищebечува-, розщebечува-; тис; & д^к пере♦ /від-; щ. без умблук розщebечува-;

-чущий що щebече +, щebетун, н^к щebетливий,

джеркотлі-, теркотлі-;

ЗАЩЕБЕТАТЬ (- солов'я) затьбхкати ѳ.

ЩЕГОЛЕВАТЫЙ о^к фасбнистий.

ЩЕГОЛЬ /ЩЕГОЛИХА/ о^к парадник /-иця/.

ЩЕГОЛЬСТВО о^к дженджуристїсть.

ЩЕГОЛЯНИЕ о^к герцювання.

ЩЕГОЛЯТЬ ходити тузбм /фэрт-, павичэм, кбзир-, о. держа- фасбн, д. фасбн-, г. парадувати-

ся, о^к дженджури-, ф^р герцювати, (знанням) козиря- чим, (без шапки взимку) ходї- на показу-

ху, г. гонорувати, парадув-, (в чим) красув-;

-й 1. що /м^н хто/ ходить тузбм ѳ, звиклий ♦,

мбдник /жс^г-иця/, парад- /-иця/, пїжбн, ферт,

дженджик, франт, н^к дженджуристий, пїжбн-,

фасбн-, о. з фасоном, 2. (без шапки взимку) що

ходить на п. ѳ, звиклий х. на п., 3. (чим) що

козиря ѳ, звиклий хизувати, (в чим) красува-;

-й знаннями р-й козирнути вченїстю;

ПЕРЕЩЕГОЛЯТЬ (їх) утерти носа їм; ѳ;

-вший ѳ;

ПОЩЕГОЛЯТЬ (у чим) г. погонорїтисѣ; ѳ;

ЩЕГОЛЬНУТЬ (чим) козирнути ѳ, з^г пописати-

тисѣ.

ЩЕДРО ф^р рясно, (давати) від души;

ЩЕДРЫЙ о^к не скупий /зжерливий/, (доц)

рянний, (нит) густий, ф^р щїрий [под -ым сбл-

нцем на -ому сбнї], д. гоїний.

ЩЕКА & щічка.

ЩЕКАСТЫЙ о^к повнощбкий.

ЩЕКОЛДА *о^к* заскочка.

ЩЕКОТАНЬЕ: щ. нервов *ф^p* оскóма [реклама – одно щ. н. рекла́ма – одна о.].

ЩЕКОТАТЬ лоско/тáти; щ. самолюбие підігрівá- самолюбство;

-чущий(ся) що ~че(ться), звіклий ♦(ся), р-й по ♦(ся), ~тун/лс' -уха/, *н^к* ~гливий, ~[і]тний; **-й самолюбие** підігрівáч самолюбства + льястий; **ЩЕКОТНУТЬ** лоскотнути ◊.

ЩЕЛЕВАТЫЙ, ЩЕЛЕОБРАЗНЫЙ шпарувáтий, шпарис-.

ЩЕЛКАЛКА, ЩЕЛКУШКА (*фотоапарат*) щі-кавка.

ЩЕЛКАТЬ кла́цати, (- замóк) тріска-; *н^ф* клац, трісь, льясь, льясь-лясь!

-й що /*м^н* хто/ кла́ца ◊, звіклий ♦, з-й кла́цну-, лускач, лускун, цокотун, льяскун, щebetун, *н^к* цокотливий, тріскотли-, щebetли-, льяскітли-, льяскучий, тріску-, *с^к* кла́цай- [-й звук кла́цай-звук, звук від кла́цання]; **-й на счѐтах** © кла́ц-кла́ц на рахівниці.

ЩЕЛЬ *ф^p* отвір [смотровáя щ. спостерѐжный о.]; щ., позволяющая видеть прóзирка.

ЩЕМИТЬ: **-й** що щеміть ◊, спóвнений щѐму, *н^к* терпкий, тóскний, щемливий, щемний, щем-кий, щемкувáтий; **-щяя боль /пустотá/ щем.**

ЩЕНИТЬСЯ: **-щяся** що щеніться, *н^к* щѐнна.

ЩЕПÁТЬ скіпáти, колó-;

-й що /*м^н* хто/ колé ◊, звіклий ♦, з-й по ♦, скіпáльник, *н^к* скіпáльний;

-ый скіпаній, колений, колотий.

ЩЕПЕТИЛЬНИЙ (*педант*) доскпливий, (*у гри*) обáчий, оберѐж-, з óглядом на зáдні колéса.

ЩЕПÓТКА *о^к* дрібка.

ЩЕРБИНА *о^к* пощѐрина.

ЩЕТИНИТЬСЯ горожітис' (- чуб) стовбурчи-; **-йся** що /*м^н* хто/ горожіться ◊, звіклий ♦, готóвий настобурчичи-, настобурчуваній, наїжа-чу-, *н^к* щетинувáтий, їжакувá-;

НА◆◆◆ наїжа́читися, настобурч- ◊;

-вшийся наїжа́чений, настобурче-, ◊.

ЩЕТИНКА (*пророслі стебельця*) спісикки.

ЩЕТИНОВИДНЫЙ, ЩЕТИНООБРАЗНЫЙ щетинувáтий, як щетина, на взір щетіни.

ЩИПÁТЬ щипáти;

-й що /*м^н* хто/ щипá ◊, охóчий ♦, з-й щипну-, щипун, *н^к* щипкий, щипучий, /мороз/ шпаркий; **-йся/-ый** щіпаній, скуба-, -я © = --й.

ЩИЩЫ обцѐньки.

ЩИТ (*захист*) *о^к* заслóна.

ЩИТОВИДНЫЙ: **-ая** железá щитівка.

ЩУКОВЫЕ, ЩУКООБРАЗНЫЕ з^о щу́ки.

ЩУПАЛЫЦЕ *о^к* сисáльце, сисáк, (*у п'явки*) при-лапок, ± ПРИСОСОК.

ЩУПАЛЬЦЕВЫЙ *р^к* сисáльний.

ЩУПАЛЬЦЕВИДНЫЙ як сисáк /сисáльце/, на

взір /у фóрмі/ сисáльця, сисáльцесхóжий.

ЩУПАТЬ ма́цати, д. мацкувá-, *н^ф* мац; щ. гла-зáми роздягá- очима;

-й що /*м^н* хто/ ма́ца ◊, звіклий ♦, з-й по ♦, ма-цун, мацько, лапко, мацькало, *н^к* ма́цальний; **-й гла́зми** *с^к* роздягáй-очима, © ~áючи очима.

ПОЩУПАТЬ помáцати ◊; & помáцатися.

ЩУРИТЬ мрўжити, шу́ли-, ска́ли-, приска́лова-; **-й** що /*м^н* хто/ мрўжить ◊, звіклий ♦, з-й при ♦;

ЩУРИТЬСЯ *о^к* мрўжити очі ◊;

-йся що /*м^н* хто/ мрўжить очі ◊, звіклий ♦, *о. з* примрўженим óком.

ЩУЧИЙ: по -ьему велѐнью, по моему хотѐнью такѐ шу́че веління, такѐ моѐ хотіння.

Э

Э: э, нет! *ф^p* е ж бо нї!

ЭВАКУИРОВАТЬ кваку/ювáти, вивóзити, (*вій-сько*) вивóди-;

-й що /*м^н* хто/ ~юс, покликаний ♦, зáйнятий евакуáцією, *н^к* евакуаційний + %;

-йся/-ый евакуйóваний.

ЭВОЛЮЦИОНИРОВАТЬ еволюціон/увáти, ро-звливáтися;

-й що ~юс, з-й ♦, *н^к* еволюційний.

ЭВРИКА! єврика!, *н^ф* те-те-ге!, *е.* гей!

ЭВРИСТИЧЕСКИЙ *о^к* відкривáчий.

ЭВФЕМИЗМ & *н^p* *евфемістично.

ЭГЕ *ф^p* ага.

ЭГЕ-ГЕ (*почавши мову*) 1. ма́ти моя!, ба́течки мо-ї!, 2. то óн воно що!, вихóдить, що, 3. ну і ну!

ЭЗОТЕРИК відлю́дко, *я^v* вовкувáтий.

ЭЙ: эй, ухнем! *м^о* гоу-гоп!

ЭК *ф^p* ого [эк, куда хватил ого, куда сянóв].

ЭКАТЬ єкати;

-й що /*м^н* хто/ єкає, звіклий єкати, єкало.

ЭКВИВАЛЕНТ рівнозначний, (*слова*) відповід-, сино́нім.

ЭКВИВАЛЕНТНЫЙ рівнозначний, рівновáр-тий, рівноцінний, тотóж-, відповід-.

ЭКЗАЛТИРОВАТЬ *кⁿ* екзальт/увáти, (надміру) захо́плюватися /збу́джува-, перейма́-/, скакáти з ра́дощив;

-й що /*м^н* хто/ ~юс ◊, з-й ♦, *н^к* екзальтаційний;

-йся/-ый екзальтований, (надміру) збу́дже-, /за-хóпле-/.

ЭКЗАМЕНОВАТЬ (*кого*) прийма́ти іспити у /під-давáти іспитам/ ко́го;

-й що /*м^н* хто/ прийма́ і., покликаний ♦, зáйня-тий іспитом /-ами/, екза́мінáтор, *н^к* екзамена-ційний, іспитóвий;

-йся/-ый екзаменований, іспитó-, підда́- іспиту /-ам/, складáч іспиту, *н^к* *р^к* підіспитний.

ЭКИЙ: **-ая** вáжность! ну, то й що, *п^p* вели́ке діло.

ЭКИПАЖ (судна) залoга, (танка) обслуга.
ЭКИПИРОВАТЬ спорядж/ати, к^н екіпірува-;
 --й що /м^н хто/ ~а ∅, покликаний споряди-, зайнятий ~енням, р^к спорядник, н^к спорядний + %;
 -йся/-ый споряджуваний, к^н екіпірo-.
ЭКИПИРОВАКА о^к віряд, спорядження, (пальн-им) запрaва.
ЭКОНОМИТЬ економ/ити, щаді-, не марнотрати-;
 --й що /м^н хто/ ~ить ∅, звиклий ♦, 3-й заощади-, н^к ~ний, ошад/-ливий/; -й *что* скупий на *що*.
ЭКОНОМИЧАТЬ: --й 1. скупящийся, 2. экономящий.
ЭКРАНИЗИРОВАТЬ екранізувати;
 --й що /м^н хто/ екранізує, покликаний ♦, зайнятий екранізацією, н^к екранізаційний;
 -йся/-ый екранізований.
ЭКРАНИРОВАТЬ екран/увати, захища- ♦ом;
 --й що ~ує, 3-й ♦, екран, с^к-екран [-й щит-екран], н^к екранний, щитовий, захисний + %, для ~ування, з ~ефектом, р^о екранування, ©;
 -йся/-ый екранований.
ЭКСУМИРОВАТЬ екс гум/увати;
 --й що /м^н хто/ ~ує, найнятий ♦, зайня- ексгумацією, ексгуматор, н^к ексгумаційний + %;
 -йся/-ый ексгумований.
ЭККУРСИЯ д. тура.
ЭКПАТРИРОВАТЬ експатріювати, виселя- з рідного краю (добровільно чи примусово);
 --й що /м^н хто/ експатріює ∅, 3-й ♦, для експатріції, зайнятий -ією, н^к експатріційний;
 -йся/-ый експатрійований, і. експатріант.
ЭКСПЕДИЦИЯ з^к виправа.
ЭКСПЕРИМЕНТ дослід, спрба.
ЭКСПЕРИМЕНТИРОВАТЬ експеримент/увати, робі- /стави-/ дослід/експерименти/;
 --й що /м^н хто/ ~ує ∅, покликаний ♦, зайнятий дослідями, експериментатор, дослідник, н^к експериментальний, дослідчий, дослідницький;
 -ый експериментований, н^к піддослідний.
ЭКСПЛИЦИРОВАТЬ к^н пояснювати, тлумачи-;
 --й що /м^н хто/ експлікує ∅, звиклий ♦, зайнятий тлумаченням, експлікатор, н^к експлікаційний + %; ± толкующий;
 -йся/-ый експлікований, поясню-, тлумачений.
ЭКСПЛУАТАТОР визискувач, ф. нашійник.
ЭКСПЛУАТАЦИЯ (надр) о^к розробка; сдавать в -ию (завод +) пуска́ти в рух.
ЭКСПЛУАТИРОВАТЬ визискувати, о три шкури дер-, висотува- жили, (надра) розробля-;
 --й 1. що /м^н хто/ ~ує ∅, звиклий ♦, експлуататор, визискувач, е^м кровопівець, н^к експлуатаційний + %, 2. що розробля, покликаний р., зайнятий розробкою;
 -йся/-ый 1. експлуатований, визиску-, 2. розроблю-, 3. (автопарк +) ходовий, в експлуатації.
ЭКСПОНИРОВАТЬ експон/увати, виставля-;

--й що /м^н хто/ ~ує ∅, звиклий ♦, експонент, н^к м. експоненційний + %;
 -йся/-ый експонований, виставля-, і. експонат, н^к виставний.
ЭКСПОРТИРОВАТЬ експорт/увати, вивози-;
 --й що /м^н хто/ ~ує ∅, звиклий ♦, зайнятий експортом, ~эр, н^к експортний; ± вывозящий;
 -йся/-ый експортований, вивожу-, н^к вивізний.
ЭКСПРОМТОМ о^к спрожогу, просто з мосту.
ЭКСПРОПРИРОВАТЬ вивласнювати;
 --й що /мн. хто/ ~уює ∅, звиклий ♦, зайнятий ~енням /експропріацією/, ~ювач, експропріатор, н^к експропріаційний + %;
 -йся/-ый вивласнюваний, експропріо-.
ЭКСТРАВАГАНТНЫЙ ф^п фіглярський.
ЭКСТРАГИРОВАТЬ экстраг/увати, видаля- /-тяга-/;
 --й що /м^н хто/ ~ує ∅, 3-й ♦, зайнятий ~уванням, (препарат) экстрагент, (апарат) экстрактор, н^к экстрагуювальний, экстрактив-, экстрактор-;
 -йся/-ый экстрагований, і. экстракт, витяжка.
ЭКСТРАКТ у. витяжка.
ЭКСТРАПОЛИРОВАТЬ экстрапол/увати, переноси-/поширюва-/ висновки;
 --й що /м^н хто/ ~ює, зайнятий экстраполяцією, схильний ♦, экстраполятор, н^к /-ний/ + %;
 -йся/-ый экстрапольований.
ЭКЦЕНТРИЧНЫЙ фіглярський, дивачний надто оригіналь-/хімер-/; экстравагант-, т. не концентрич-.
ЭКЦЕСС у. вибрик.
ЭЛАСТИЧНЫЙ гнучкий, пружний, пружистий.
ЭЛЕГАНТНЫЙ о^к елегантський, витончений, вишука-, ф. вигладже-.
ЭЛЕКТРИЗОВАТЬ электрик/увати, наелектризову-, (кого) збуджу-;
 --й 1. що /м^н хто/ ~ує ∅, 3-й на♦, электризатор, н^к электризаторний + %, 2. возбуждающий, © покликаний ♦, (вступ) запалющий;
 -йся/-ый 1. электризований, 2. возбуждаемый.
ЭЛЕКТРИФИЦИРОВАТЬ электрифік/увати;
 --й що /м^н хто/ ~ує, покликаний ♦, зайнятий ~ацією, электрифікатор, н^к ~аційний + %;
 -йся/-ый электрифікований.
ЭЛЕКТРИЧЕСТВО (грозове) громовина.
ЭЛЕКТРОВОЗ р^к електротяг.
ЭЛЕКТРОСВАРОЧНЫЙ к. електроварний.
ЭЛЕМЕНТ первень, (злочинный) ю. пробшарок;
ЭЛЕМЕНТЫ (знание) основи, ази, початки.
ЭЛЕМЕНТАРНЫЙ о^к найпростіший, початковий, н^к примітивний, (- права) основний, (- частинки матерії) найдрібніший, (заряд) наймен-.
ЭЛИМИНИРОВАТЬ елімін/увати, виключа-, видаля-, усува-;
 --й що /м^н хто/ ~ує ∅, 3-й ♦, зайнятий елімінацією, н^к елімінаційний, ± исключающий;

-йся/-ый елімінований, вилучу-, видаю-, усұ-.
ЭЛЛИПСОВИДНЫЙ, ~**ОБРАЗНЫЙ** еліпсува-
 тий, овальний, як овал.
ЭЛИТА г. чолівка, о. сіль землі, сметанка, верш-
 кі /дріжджі/ (суспльства).
ЭЛЬБРУС (еталон висоти) Говёрла.
ЭМАЛИРОВАННЫЙ полив'яний, емальова-
ЭМАЛИРОВАТЬ емалювати, (гончарний посуд)
 полива-, наводи-/накладá-, наноси-/ поливу;
 -й що /м^н хто/ ~ує ђ, з-й ♦, зайнятий емалю-
 ванням, полив'яник, емальова́ль-, н^к = %;
 -йся/-ый емальований, поли-.
ЭМАЛЬ скліця, (на глиняному посуді) пбливо,
 полива.
ЭМАНСИПАЦИЯ урівноправнення.
ЭМАНСИПИРОВАТЬ емансипува́ти, рівня- у
 правах;
 -й що /м^н хто/ ~ує ђ, з-й ♦, ~а́тор, н^к ~аційний + %;
 -йся/-ый емансипований; -я го́товий ♦ся.
ЭМБРИОН зародок, заплідок.
ЭМИГРАНТ (втікач з УССР) г. закордо́нець.
ЭМИГРАЦИЯ: в -ии на емігра́ціі, в ді́спорі.
ЭМИГРИРОВАТЬ емір/ува́ти & д^к ви♦.
 -й що /м^н хто/ ~ує, з-й ♦, емігра́нт, н^к емігра-
 ці́йний, © емі́груючи.
ЭМИТИРОВАТЬ еміт/ува́ти, (ви)пуска- в обіг;
 -й що /м^н хто/ ~ує ђ, з^г-й /з^м-й/ ♦, зайнятий емі-
 сією, емітент, н^к емісі́йний + %;
 -ый еміто́ваний.
ЭМОЦИОНАЛЬНЫЙ емоці́йний, о^к настроє́в-
 ий, (стан) душе́вний, (виступ) перече́ле-
ЭМОЦИИ м^н чу́гтя, почува́ння, с. пристра́сті.
ЭМУЛЬГИРОВАТЬ х. Емульг/ува́ти;
 -ый що ~ує, з-й ♦, ~а́тор, н^к емульга́ційний;
 -йся/-ый емульго́ваний.
ЭМУЛЬСИРОВАТЬ х. Емульс/ува́ти;
 -й що ~ує, з-й ♦, н^к емульсі́йний;
 -йся/-ый емульсо́ваний.
ЭНЕРГИЯ (природня) живло́; не хвата́ет /хва-
 тит/ -гии ф. поро́ху не ста́е /ста́не/.
ЭНЕРГОСБЕРЕГАЮЩИЙ: -щие техноло́гии
 бережі-е́не́ргію-техноло́гіі.
ЭНТУЗИАЗМ завзя́ття, за́пал, за́хват; без -ма
 без за́палу, (діяти) як мо́кре горі́ть.
ЭПАТИРОВАТЬ вража́ти, ошелешува-, н. зби-
 ва- з ніг, к^н епатува́ти;
 -й що /м^н хто/ епатує ђ, з-й приго́ломштити, н^к
 епата́жний, разю́чий; ± ЕКСЦЕНТРИ́ЧНИЙ.
 -ый епато́ваний, приго́ломшу-, ошелешу-, зби-
 з ніг.
ЭПИЗОД у. ви́падок, ф^р приго́да.
ЭПИЗОДИЧЕСКИЙ о^к ви́падко́вий.
ЭПИКАРД у. на́сердя.
ЭПИКАРДИТ у. на́серд(н)ища.
ЭРЗАЦ г. на́містка.
ЭРОДИРОВАТЬ ерод/ува́ти, виві́трюватися,

(грунт) виві́трювати, розми́ва-;
 -й що ~ує ђ, з-й виві́трити /розми́-/ , н^к ерозі́й-
 ний, ерозив- + %;
 -йся/-ый еродований, виві́трю-, розми́-;
ЭРОДИРОВАННЫЙ еродо́ваний, стб́че- ђ → ↑.
ЭРОТИЧНЫЙ лобостра́сний, ласоло́б-, сла́сн-
 ий, (в́рш) н^о непристо́й-, порнографі́ч-, (тв́р)
 загли́бле- у секс, сексуа́ль-, (нахл) хтві́йй.
ЭРУДИЦИЯ ф^р начі́таність, обізна́н-, у́чен-, (у
 певній галузі) до́свід; **исполненный** -ии ерудо́-
 ваний.
ЭСКАРПИРОВАТЬ в^н споруджува́ти протита́н-
 кову перепо́ну, в^н ескарп/ува-;
 -й що /м^н хто/ ~ує ђ, споруджува́ч п. п., н^к = %;
 -ый ескарпо́ваний.
ЭСКИЗ о^к шкі́ц.
ЭСКОРТ супрові́д, г. банде́рія; (**почётный**) э. у.
 по́чет /р^р по́чту/.
ЭСКОРТИРОВАТЬ ескорт/ува́ти, супрово́джу-
 (по́чтом);
 -й що /м^н хто/ ~ує ђ, з-й ♦, ескорт, супрові́д, кор-
 те́ж, по́чет, г. банде́рія, н^к ~ний, супрові́д- + %;
 -йся/-ый ескорто́ваний, супрово́джу- (по́чтом).
ЭСТАФЕТА о^к штафе́та.
ЭТАЖ: в три -жа на три по́верхи.
-ЭТАЖНЫЙ: пятиэта́жный дом п'ятипо́верх.
ЭТАКИЙ ф^р та́кий собі́.
ЭТАЛОН у. перво́ззір, першо́взір.
ЭТАП: те́перь это уже про́йденный э. ф^р а те-
 пер у́же по ва́сб́оу.
ЭТАПИРОВАТЬ етап/ува́ти, транспортува́-;
 -й що /м^н хто/ ~ує ђ, зайнятий ~ува́нням, з-й
 відпра́вити ета́пом, н^к ета́пний, ета́повий;
 -йся/-ый етапо́ваний, відпра́влю- ета́пом, тран-
 спорто́-.
ЭТИКА у. добро́звичайність.
ЭТИКЕТКА у. на́лічка, на́ліпка.
ЭТИЧЕСКИЙ у. добро́звичайний.
ЭТО о^к то [ко́ли то ще́ буде]; э. ко́гда (на почат-
 ку пояснення) це (означа́є рису́ /якість/), ко́ли
 [двоеду́шие – э. к. кто-то стара́ется и на́шим
 и ва́ш- двоеду́шність – це (о. р.) ко́ли хтосъ
 дба́е: і на́шим і ва́ш-]; э. меня́ет де́ло це і́нша
 рі́ч; э. ни на что не похо́же це ніку́ди не го-
 дить́ся, це не зна́ти що; как (э.) ни смешно́
 /стра́н-, неприя́т- +/ хоч як (це) смі́шно /дивно,
 прі́кро +; а чт́обы все́ забра́ть – это́го нет а
 щоб усе́ забра́ти, то ні.
ЭТОТ: к -му собы́тию /случаю/, по -му по́воду
 н^р прина́гідно, н^к прина́гідний.
ЭФЕМЕРНЫЙ о^к скоро́мину́щий.
ЭФИРНЫЙ небесноле́гкий.
ЭФФЕКТИВНОСТЬ о. пропу́скна́ здатність.
ЭХМА: эхма́, ух-ах-а! гей-гу́, гей-га!
ЭХО о^к відлу́ння.
ЭШЕЛОНИРОВАТЬ ешелон/ува́ти;

-й що /м^н хто/ ~ує, призначений ♦, для ~ування, зайнятий -ям, п^к ешед^лонової, ешед^лонний + %;
-йся/-ий ешед^лонований.

Ю

ЮБИЛЯР г. ювілянт.

ЮДОЛЬ: ю. печ^али /пл^ача/ доли́на сліз.

ЮЖАНИН о. (р^бдом) з півдня.

ЮЖ/НЬИ; ~Н^ЕЕ (далі) на південь, південніше.

ЮЗОМ п^р о^к (п^б)совом, поковз-, пл^аз-, поповз-.

ЮЛИТЬ: ю. п^еред кем стелітис^я /траво́ю/ п^еред;

-й 1. що /м^н хто/ кру́титься (як дзи́га), зв^иклий кру́титис^я (я. д.), п^к вертк^ий, 2. за^нскивающ^ий, (п^еред ким) = подольщаючийс^я к кому.

ЮМОР: ю. вис^ельника о^к г^умор прир^еченого.

ЮНОСТЬ & юноці.

ЮНОША & п^к *юнакува́тий /= юношеобразний/.

ЮНЬИЙ & н^р праю́ний.

ЮПИТЕР: ког^б Ю. х^очет наказа́ть, тог^б лиша́ет р^азума Бог кара́є, ви^дбираю́чи р^озум.

ЮРИДИЧЕСКИЙ о^к правни́чий [-оє отделение п. відділ].

ЮРИЙ-ПОБЕДОНОСЕЦ Ю́рій-змієборець.

ЮРИСДИКЦИЯ г. судовла́сть.

ЮРИСПРУДЕНЦИЯ о^к правозна́вство.

ЮРИСТ у. правни́к.

ЮРКИЙ: ю. как вьюн в'юнкий, верт- як в'юн.

ЮРКНУТЬ о^к о^к чкурну́ти, ш^уснут^и, п^ф шуст^{ь!};
-вший Ю.

ЮРОДСТВОВАТЬ ж^м юр^оди справля́ти;

-й що /м^н хто/ юр^одствує, зв^иклий юр^одствува^ти, юр^ода, юр^оди́вий.

ЮСТИРОВАТЬ юст/ува́ти, у. вивіря́-;

-й що /м^н хто/ ~ує, з-й ♦, зайня́тий юстув^анням, юстув^альник, п^к = %; ± выверя́ющий.

-йся/-ий юст^ований, вивірю́-.

ЮСТИЦИЯ у. правос^уддя.

ЮТИТЬСЯ тулі́тис^я, приміща́-, знахо́ди́ти /ма́ти/ приту́лок, (у друзіа) тиня́тис^я по товариша́х;

-йся що /м^н хто/ ~т^ься Ю, приту́лований, приміщу́-, п^р приту́лений, приміщ^т-, © маю́чи приту́лок.

ПРИЮТИТЬСЯ притк^ну́тис^я Ю.

Я

Я: не я б^уду я – не я [не я б^уду, е́сли... я – не я, коли...]; не я б^уду, а (с^делаю то-то) неха́й там що, а я (зр^облю те й те); не я ли говор^ил? не я каз^ав?

МЕНЯ: с меня р^бстом на зр^ист, як я.

ЯБЕДНИЧАТЬ о^к доно́сити (до вух);

-й що /м^н хто/ наші́тує Ю, зв^иклий ♦, з-й доне́-

сті, ябеда, стужа́ч, шепот^инник, с. накл^еп-, доно́щик, п^к ябедни́цкий, доно́щи-, накл^епни-, о. метк^ий на ябеди, ± фикса́ющий;

НАЯБЕДНИЧАТЬ о^к присолоди́ти язи́ка Ю;

-вший Ю.

ЯБЛОКО: я. разд^бра кістка незго́ди /розбра́ту, чвар/; -ку не́где упа́сть нема́ де па́льця просу́нути; & п^к (к^инь) *яблук^астий /у яблук^ах/.

ЯВКА (для здибу) (конспіра́тивна) кварта́ра, ж^м ха́та;

ЯВЛЯТЬ явля́ти, пока́зува-, ма́- [я. сл^еды м. сл^иди], ф^р роб^и- [яв^ите ми́лость зр^обіть ла́ску];

-й що /м^н хто/ пока́зує Ю, © показу́ючи, ± пока́зуючий; -й прим^ер як прикла́д /зразо́к/; -й собо́й = явля́ющийс^я?

ЯВЛЯТЬСЯ з'явля́тис^я, о^к стано́ви́ти [гла́вным усло́вием -яетс^я голо́вну умо́ву -и́ть], ви́плива́- на пове́рхню, (рап^том) з-під землі ви́роста́-, (чим) служ^и-, пра́ви- за що, (на очі) потика́тис^я, (куди) ф. зава́люва- /завали́-/; -яетс^я є, стан^овить, служ^ить;

-йся 1. що /м^н хто/ з'явля́єтс^я Ю, з^м-й /к^н зобов'я́за-/ прибу́ти, прибу́лець, п^к прибу́лий, 2. що поста́є Ю, п^к вини́кий, ново́явлений, новонар^оджен^е-, р^р новосп^ече-, 3. що є, що служ^ить Ю, з-й /призна́че-/ бу́ти, © бу́дучи, бу́вший [-я продо́лжен^ием б. продо́вженням], п^р як [-я сл^едствием як наслідок]; -я вз^бру с-и п^еред о́чі; -я во сне сно́видний; -я на собра́ние прибу́л- /© прибу́вши/ на збори; -я образ^ом з-й бу́ти взір^ем, г. мірода́йний; -я по ви́зову прибу́ваний на ви́клик, ви́клик-; -я пробле́мой бу́дучи пробле́мою; -я програ́ммным /ф. 'паровозом'/ (у збірці /в ССР/) засп^ивий; -я собо́й що явля́є собо́ю;

ЯВИТЬСЯ о^к поприх^бдити [они́ -лись вони́-или] Ю, (п^еред ким) об'я́витис^я, (рап^том) вро́ди-; я. вз^бру ста́ти п^еред о́чі; я. в большо́м коли́честве ря́сно зася́тис^я, розмножи́-;

-вшийся прибу́лий, явлений, (ново)з'явле-, новосп^ече- /-створе-, -зробле-, -вида- +/, (ким) що був, Ю; -я по ви́зову прибу́лий на ви́клик, ви́кликаний; -я с пови́нної прибу́лий з катя́т^ь.

ЯВНО о^к воче́видь, наві́ч;

ЯВНЫЙ ф^р безп^еречний [-ая оши́бка -на по́милка].

ЯВНЫЙ: -ым поря́дком о^к як док^ований факт, без до́зволу, без са́нкції згори́, на власну ру́ку, ніко́го не спита́вши.

ЯВСТВОВАТЬ бу́ти ви́дним, висно́вуватис^я, розк^рива́-, прозира́ти, ви́плива́-; Э́то -ует це ви́дно /прозира́ +/, це мо́жна ви́снови-;

-й що ви́плива́ Ю, висно́вуваний, розкр^и-, п^к ви́дний, о. як наслідок.

ЯВЬ оче́видь.

ЯГОДА: не на́шого поля́ я. ж. не з на́шої пара́фії; одно́го поля́ я. одні́м міро́м ма́заний, од-

но́го тіста книш.

ЯД (*іронія*) жа́лб.

ЯДОХИМИКА́Т отрута.

ЯДРО́ осе́рдя, осере́ддя, осере́док, о. се́рце.

ЯЗВА 1. з. ве́ред, (*на совісті*) прока́за, 2. ☉ шпи́чка, оса́, смола́, іржа́, гедзь, гедзю́к.

ЯЗВИТЕ́ЛЬНОСТЬ о^к їдъ.

ЯЗВИТЕ́ЛЬНЫЙ (*жарт*) шпи́гучий, жа́лький, стожа́лий, діткли́вий*, сповненний їди, терпкий, саркасти́чний.

ЯЗВИ́ТЬ шпи́гати (сло́вом), о. відва́жува- со́би; **я. на чей счёт** шпи́га- язико́м /слова́ми/ ко́го;

-їй що /м^н хто/ шпи́га ђ, зви́клий ♦, і. → ЯЗВА², м^к у́дли́вий, ущи́пли-, їдкий, п^о стожа́лий, (- слова) напе́рчений, сповне- їди, ☉ їжакува́тий;

СЪЯЗВИ́ТЬ відва́жити со́би ђ;

-вший ђ.

ЯЗЫ́К (*незрозумілий*) шварга́нина, ђ. губа [длі́нний я. вели́ка г.]; **я. мой** – **враг мой** дай язико́у во́лю – заведе́ в нево́лю; **я. присо́х** заціпи́ло ко́му /уста́ зашито́ в ко́го/; **слова́ не идут с -ка́ у ко́го** язико́ зате́рп ко́му; **на -ке́ ме́д, а на се́рдце ле́д** м'яко́ сте́лить, та тве́рдо спа́ти, янгольський го́лосок, та чо́ртова ду́мка; **челове́ческим -ом** ф^р (- *твари́н*) живи́м го́лосом.

ЯЗЫКА́СТЫЙ язика́тий, і. з^о несту́лігуба.

ЯЗЫКОВО́Й: **-бе** де́рево мо́вне де́рево.

ЯЗЫКООБРА́ЗНЫЙ язикоува́тий, на ві́р язика́, як язико́.

ЯЗЫЧО́К (*деталька*) шпінти́к, язичо́к.

ЯЙЧНИ́ЦА (*з двох яєць*) а. Ада́м і Е́ва.

ЯЙЦЕВИ́ДНЫЙ /**ЯЙЦЕОБРА́З-**/ яйцова́тий, ова́льний, на ві́р /у фо́рмі/ яйця́, як яйце́.

ЯКА́ТЬ: **-їй** що /м^н хто/ я́ка, зви́клий я́кати, я́кало.

ЯКО́: **я. благ**, **я. наг** як е, у чім стою́ /-ть, -яв/, к^т я́ко благ, я́ко наг.

ЯКША́ТЬСЯ зна́тися, води́ти-, н^л лига-, о^к кума́-, (*з ким*) тяга́-, волочи́-, вія-;

-їся що /м^н хто/ лига́ється ђ, зви́клий /охо́чий/ лига́тися, р-ї /гото́вий/ злига́тися.

ЯЛОВЕ́ТЬ; **ОЯЛОВЕ́ТЬ** (- *людей*) обездітнити.

ЯЛОВЫ́Й (*штучно*) знепліднений.

ЯМА (*на шляху*) ви́бій, (*від бомби*) ви́рва; **не ро́й**

друго́му я́му – **сам в не́й упаде́шь не копа́й** ніко́му я́ми, бо **сам упаде́ш**.

ЯРКИЙ (*колір*) палкий, (- *світло*) світкий; & д^о *уяскравлювати;

ЯРЧА́ЙШИЙ найяскраві́ший, яскравісі́нський;

ЯРКО п^о стосви́чно; **я. ви́ражений** чітко о-креслений, ф^р прикме́т-, о. як ви́ризьбле-;

ЯРЧЕ: **чем но́чь темне́й, тем я. звёзды** те́мноі но́чі зо́ри ясні́ші.

ЯРКО- о^к буйно- [яркогубо́й буйноблакі́тний].

ЯРКОКРА́СНЫЙ о^к черво́ний-пречерво́ний, п^о червоножа́рий.

ЯРЛЫ́К о^к налі́пка, налі́чка, (*прив'язний*) бі́рка; **наве́шивание -ов** налі́чкува́ння.

ЯРМА́РКА: **на -ке** у я́рмарку; **не на -ку, а с -ки** (- *вік*) **не на база́р, а з база́ру**.

ЯРОВИ́ЗИРОВАТЬ яровизи́увати;

-їй що /м^н хто/ ~у́є, з-ї ♦, за́йнятий яровизи́ацією, яровизи́атор, м^к яровизи́аційний;

-їйс/-ий яровизи́ований.

ЯРОСТНЫ́Й п^о яри́стий.

ЯРОСТЬ: **приходи́ть в я.** шалене́ти.

ЯРЫ́Й о^к презавзя́тий; **я. гнев** лю́тий гні́в.

ЯСЛИ: **де́тские я.** з. дитине́ць.

ЯСНЕ́ТЬ ясні́ти, ясні́ша-, виясні́тися;

-їй що ясні́є ђ, заясні́лий, напіввиясні́-, щора́з ясні́ший /світлі́-/; **вже майже** ясний.

ЯСНО ф^р як на доло́ні, ви́дно, (*безперечно*) недвозна́ч-; **ясно!** ф^р ага́! [я. **в де́нь сва́дьбы** ага́! у де́нь весі́лля]; **я. как Бо́жий де́нь** о^к це ж і слі́пий ба́чить;

ЯСНЫ́Й (*де́нь*) безхма́рний; & прея́с-; **-не́е -ного** я́сно як (Бо́жий) де́нь /як со́нце/, це ж і слі́пий ба́чить.

ЯСНОВИ́ДЯЩИЙ яснові́да, яснові́дець.

ЯЧЕ́ЕЧНЫЙ (*шане́ць*) гніздо́вий.

ЯЧЕ́ЙКА ла́ночка, гніздо́вище, т. гніздо́, гніздечко [яче́йки гнізда, гніздечка];

ЯЧЕ́ЙКИ о^к відсе́рддя.

ЯЩИ́К о^к коро́бка, ф^р скри́нька [я. **для пи́сем** /жа́лоб/ с. на листі́ /ска́рги/]; **му́сорный я.** смі́тний; **я. Пандо́ры** скри́ня Пандо́ри.

ЯЩИ́ЧНЫЙ скри́нько́вий.

Формат 70×100 1/16. Папір офсетний.
Гарнітура Таймс. Умовн. друк. арк. 49,26.

Видавництво «Бак»
вул. Чайковського 17, Львів 79000
тел./факс: (032) 261 00 12, 261 10 81
e-пошта: office@bak.lviv.ua
www.bak.lviv.ua

Друк:
ТзОВ „Видавнича фірма «Афіша»“

Святослав Караванський

відомий український мовознавець,
публіцист, перекладач, письменник,
громадський діяч

Головні праці:

Словник рим української мови

Російсько-український словник складної лексики

Практичний словник синонімів української мови

Секрети української мови

До зір крізь терня, або хочу бути редактором

Пошук українського слова,
або боротьба за національне 'Я'

Книга-журнал одного автора

Гумористичний самвидав

Лист до Героя пера – Марії Матіос

Звідки пішла єсть московська мова,
або шила в мішку не сховаєш